

1.1. - d'innahme

Omnia ejus opera prohibita sunt: et quidem
hoc, Decreto 28. Decembris 1700. Editis
Indicem Libr. prohib. Ben: XIV. verbo (ase)



SCRIPTORUM
ECCLESIASTICORVM
HISTORIA
LITERARIA.

GUILIELMI CAVE
SS. TH. PR. CANONICI WINDESOR.
SCRIPTORUM
ECCLESIASTICORVM
HISTORIA LITERARIA,

A CHRISTO Nato usque ad SÆCULUM XIV. facili Methodo digesta.

QUA DE VITA ILLORUM AC REBUS GESTIS, DE SECTA,
Dogmatibus, Elogio, Stylo; de Scriptis genuinis, dublis, supposititiis, ineditis,
deperditis, Fragmentis; deque variis Operum Editionibus perspicue agitur.

ACCEDUNT

SCRIPTORES GENTILES

Christianæ Religionis Oppugnatores; & cujusvis Sæculi BREVIARIUM.

Inferuntur suis locis Veterum aliquot Opuscula & Fragmenta, tum Græca, tum Latina hactenus inedita.

Premissa denique PROLEGOMENA, quibus plurima ad Antiquitatis Ecclesiasticæ
studium spectantia traduntur.

Accedit ab ALIA MANU APPENDIX

Ab incunte SÆCULO XIV. ad Annum usque MDXVII. ab ipso AUTORE correctâ & auctâ.

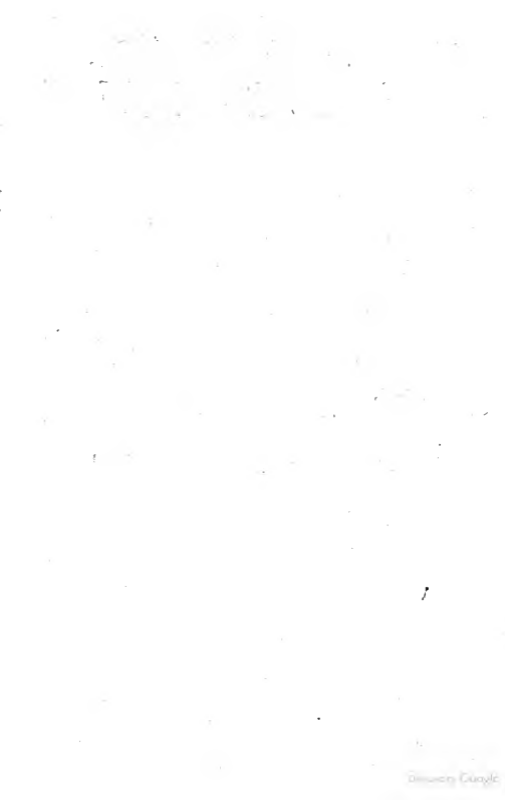
Opus INDICIBUS necessariis instructum.



GENEVÆ,

Sumptibus **SAMUELIS DE TOURNES.**

M. DC. XCIV.





SANCTISSIMÆ CHARISSIMÆQUE
M A T R I
 ECCLESIAE ANGLICANÆ,
Quod felix faustumque sit.



P V S , M A T E R , sub tuis Auspiciis natum , in Filiorum Tuorum usum præcipuè elaboratum , Tuoque proinde Nomi-
 ni jure merito nuncupandum , in publicum emitto. Te certe tanquam veræ pietatis Magistram , Catholicæ Doctrinæ vindicem , pulcherrimum primævæ Antiquitatis Archetypum colunt ac venerantur omnes , quotquot iniquo partium studio non ducuntur. Fides Tua eadem quæ

Sanctis olim semel tradita ; à te stant Patrum dogmata , Concilio-
 rum Decreta ; à Te omnia Veteris Ecclesiæ Symbola , nullis quæsitis coloribus fucata , nullis novis Fidei Articulis aucta vel interpolata :
 In tuis scriniis divina servantur Oracula , non ἐν τῷ ἀποκρύφῳ recondita , non intra Clathros & Cancellos reposita , non solis doctis & πολυγλώττοις cognita , sed familiari sermone exposta , in Templis ,
 Ædibus , Officinis lecta , cuius nota , ubivis obvia. *Utilis* siquidem est omnis Scriptura divinitus inspirata , & hæc unâ ratione à Spiritu S. conscripta , (notante D. Basilio Procm. in Psalmos pag. 125.) ὡς ὡραῖος ἐν κοινῷ τῷ ψυχῶν ἰατρείῳ , πάντες ἀνθρώποι τὸ ἴαμα & οἰκίης παύσης ἔκτατος ἐκλεγώμεθα ; ut ex eâ , haud secus atque è communi curandarum animarum officina , medelam suo quisque morbo salutarem & accommodam queat seligere. Penès Te Sacramentis Dominicis sua stat dignitas , reverentia , & integritas illibata ; veneranda , inquam , Christianæ Religionis mysteria , non numero septenario tumida , non portentosis dogmatibus gravida , non ludicris & ineptis ritibus

† ; onusta,

onusta, sed pura, sincera, simplicia, qualia à Domino olim instituta, ab Apostolis tradita. Templum Tibi casta, decora, venusta; neque squalore sordida, neque ad pompam theatricam extracta & ornata; non corrasis undique Reliquiarum thecis turgida, nec immenso lampadum crystallinarum splendore rutilantia, non superba elegantissimis, nullaque non arte pretioque limatis Sanctorum Imaginibus, quas non nisi *contra Scripturarum & Religionis nostrae auctoritatem* in Ecclesia Christi retineri posse, disertè olim affirmavit Epiphanius. Cultum tuum publicum verè primævum esse, Catholicum, pium, Deoque dignum testantur singula tuæ Liturgiæ munera, solennes precum formulæ, quique in sacris usurpantur Ritus & Ceremoniæ, numero paucæ, institutione graves, observatione utiles. In te antiquum, & ab ipsis Apostolis acceptum regimen miramur pariter ac prædicamus, Episcoporum, Presbyterorum, Diaconorum Ordines sibimet invicem succedentes: Potestatem Tibi à Domino concessam intra proprios limites coerces; quæ *Cæsaris sunt Cæsari* in solidum tribuis, quæ *Dei Deo*: Apud Te, si unquam aliàs, sacro-sancta Regum Majestas intemerata conservatur, suisque nullo invidente, nullo convellente, gaudet privilegiis. Habent penès te honorem suum vetusti Canones, quorum potiore partem in Codicem Tuum Synodicum transcripsisti: ad hos, quantum hodierna ferunt tempora, temet totam componis, optasque enixè, ut pristinæ disciplinæ vigor in integrum restituatur. Paucis agam: In te renovatam intuemur ævi Cyprianici simplicitatem, Constantiniani zelum ac puritatem, Theodosiani decus & *ἀσκήσιον*, utinam addere liceret, & felicitatem. Vigeat apud Te magis magisque antiqua fides, virtus, simplicitas; sint Laici tui moribus inculpati, in fide firmi fortesque; sint Sacerdotes tui iustitia amicti, doctrina ornati, & sit in omne ævum, ut hæcenus, *stupor mundi Clerus Britannus*. Propitios experiaris Serenissimum Regem, *omnesque in eminentiâ constitutos*, ut pro quorum salute indies ad Deum preces fundis, eorum præsidio muniaris, Tuique omnes *vitam agant quietam ac tranquillam, cum omni pietate & gravitate*: Ita vovet, optat, & ex animo precatur

Dat. in Colleg. Windesor. iv. Non.
Oâobr. MDCLXXXVIII.

Filiorum Tuorum minimus
GUILIELMUS CAVE.

Eig

TABELLA SÆCULORUM.

I. SÆCULUM APOSTOLICUM:	Pagina 1
<u>Continet Scriptores Ecclesiast. XXV.</u>	
<u>Gentiles 1.</u>	
II. SÆCULUM GNOTICUM.	Pag. 19
<u>Scriptores Ecclesiast. LXVI.</u>	
<u>Gentiles VII.</u>	
III. SÆCULUM NOVATIANUM.	Pag. 46
<u>Scriptores Ecclesiast. XLII.</u>	
<u>Gentiles II.</u>	
IV. SÆCULUM ARIANUM.	Pag. 79
<u>Scriptores Ecclesiast. CXXIV.</u>	
<u>Gentiles VIII.</u>	
V. SÆCULUM NESTORIANUM.	Pag. 100
<u>Scriptores Ecclesiast. CCI.</u>	
<u>Gentiles II.</u>	
VI. SÆCULUM EUTYCHIANUM.	Pag. 170
<u>Scriptores Ecclesiast. CXX.</u>	
<u>Gentiles II.</u>	
VII. SÆCULUM MONOTHELETICUM.	Pag. 310
<u>Scriptores LXXXV.</u>	
VIII. SÆCULUM EICONOCLASTICUM.	Pag. 332
<u>Scriptores XLVII.</u>	
IX. SÆCULUM PHOTIANUM.	Pag. 354
<u>Scriptores CXXV.</u>	
X. SÆCULUM OBSCURUM.	Pag. 400
<u>Scriptores XLV.</u>	
XI. SÆCULUM HILDEBRANDINUM.	Pag. 416
<u>Scriptores XCII.</u>	
XII. SÆCULUM WALDENSE.	Pag. 441
<u>Scriptores CXLIX.</u>	
XIII. SÆCULUM SCHOLASTICUM.	Pag. 483
<u>Scriptores CXXII.</u>	
APPENDIX.	
XIV. SÆCULUM WICLEVIANUM.	Pag. 1
<u>Scriptores CLXI 1.</u>	
XV. SÆCULUM SYNODALE.	Pag. 51
<u>Scriptores CLXXXIX.</u>	
XVI. SÆCULUM REFORMATUM.	Pag. 128
<u>Scriptores XXXVII.</u>	

ELEN.



ELENCHUS AUTHORUM, SCRIPTORUMQUE RECENTIORUM,

UNA CVM EDITIONIBVS, QVIBVS IN
condendo hoc Opere usi sumus.

A



CYA *Eruditorum*, *Lipsiæ* ab anno 1682. 4a.

Atelchior Adamus.

Vitz Germanorum Theologorum, *Frankof.* 1651. 8o.

Vitz Germanorum Iuriconsultorum, *Heidelbergæ* 1620. 8a.

Vitz Germanorum Philosophorum, *Heidelbergæ* 1615. 8o.

Antonius Alegria.

Paradifus Carmeliticus decoris, *Lugd.* 1639. fol.

Leo Altiatus.

De Ecclesiæ Occidentalis & Orientalis perpetuâ consensione libri tres, *Coloniæ* revocâ
Amstelæd. 1643. 4o.

De libris Ecclesiasticis Græcorum dissertationes duæ, *Parif.* 1643. 4a.

De Scriptis Symeonum Diatriba, *Parif.* 1664. 4a.

Eustathii Antiocheni opera ab eo edita, *Lugd.* 1629. 4o.

Græcæ Orthodoxæ Tom. 2. *Rom.* 1652. 1659. 4o.

De Ecclesiæ Occident. & Orient. consensione in dogmate de Purgatorio, *Rom.* 1655.
8o.

H. Hottingerus fraudis & imposturæ convictus, *Rom.* 1661. 8o.

De octavâ Synodo Photianâ liber, *Rom.* 1662. 8o.

De Psellis, & eorum scriptis Diatriba, *Rom.* 1630. 4o.

Apes urbanæ, sive de viris illustribus, &c. *Roma* 1633. 8o.

Symmetica, sive Opuscula, &c. Gr. Lat. *Coloniæ* (i. e.) *Amstelæd.* 1653. 8o.

Edmundus Albertinus.

De Eucharistiæ Sacramento libri tres, *Davent.* 1654. fol.

De Georgijs & eorum scriptis Diatriba, edita inter notas ad Georg. Acropolit. *Parif.*
1651. fol.

De Methodiorum scriptis Diatriba præfixa not. ad Methodii Convivium, *Roma* 1656.
8o.

P. Allix.

Dissertatio de Tertulliani vitâ & scriptis, *Parif.* 1679. 8o.

Antiquitates Universitatis Oxoniensis, *Oxon.* 1674. fol.

Elenchus Auctorum.

Petrus Arcadius.

Opuscula Aurea Theologica Gr. Lat. Rom. 1630. 4^o.

Ancillarum Bibliothecarum Patrum Gr. Lat. 2. Vol. *Parif.* 1624. fol.

Ambrsius de Altamura.

Bibliotheca Dominicana, Rom. 1677. fol.

Nicolaus Antonini.

Bibliotheca Hispana, sive de Scriptoribus qui ab anno 1500. floruerunt, &c. 2. vol.

Rom. 1672. fol.

Ioannes Aventinus.

Annales Boiorum, *Ingolstadt.* 1554. fol.

Augustinus Iustinianus.

Porcherum Salvaticum edidit, *Parif.* 1510. fol.

Augustinus Florentinus.

Historia Camaldulensis, *Florent.* 1575. 4^o.

B

S *Stephanus Baluzius.*

Nova collectio Conciliorum, *Parif.* 1683. f.

Miscellanea, h. e. Collectio veterum monumentorum, &c. 4. Tom. *Parif.* 1679.

& seqq. annis, 8^o.

Edidit etiam, & notis illustravit Salvianum, Reginonem, Agobardum, Capitularia, &c.

Caspar Baronius.

Annales Ecclesiastici XII Tom. *Antwerp.* 1612. fol.

Martyrologium, *Ant.* 1589. fol.

L. de la Barre.

Historia Christiana veterum Patrum, *Parif.* 1583. fol.

Gasper Barthelemy.

Edidit Claudianum, Gallum, &c.

Ioannes Balans.

Illustrum Angliæ Scriptorum Catalogus, *Basil.* 1559. f.

Balthasar Bebelius.

Antiquitates Ecclesiasticæ III. priorum Sæculorum, *Argentor.* 1669. 8^o.

Pet. Bellarmus.

Observationes rerum memorab. in Oriente, *Antwerp.* 1589. 8^o.

Gulielmus Beveregius.

Pandectæ Canonum Gr. Lat. 2. vol. *Oxon.* 1672. fol.

Theodorus Beza.

Edidit Theodorum de Incarnatione Domini Gr. Lat. *Geneva* 1576. 4^o.

Franciscus Bivarus.

Dextri Chronicon cum notis edidit, *Lugd.* 1627. fol.

Bibliotheca Patrum editionis novissimæ, XXVII. vol. *Lugd.* 1677. fol. N. B. nos hanc editionem secutos esse, tum quod cæteris copiosior sit, tum quod optimas Scriptorum Occidentalium editiones notis illustratas ubique exhibet.

Bibliotheca Thuana Catalogus, *Parif.* 1679. 2. vol. 8^o.

Bibliotheca Lugduno-Batava Catalogus, *Lugd. Bat.* 1674. 4^o.

Marg. Bigneus.

Appendix ad B. PP. quæ Poëtæ Christiani, tum Græci, tum Latini continentur, *Parif.* 1624. fol.

Bibliotheca Cluniacensis, *Parif.* 1614. 4^o.

Robertus Bellarmus.

De Scriptoribus Ecclesiasticis, *Parif.* 1658. 8^o.

Olaus Borrichius.

Dissertationes Academicæ de Poëtis, *Francfurti* 1683. 4^o.

Ioannes Bona.

De Rebus Liturgicis, *Parif.* 1676. 8^o.

& Scriptorum.

De divini Psalmodi, *Parif.* 1663. 4°.

David Blondellus.

Pseudo-Iſidorus, & Turrianus Vapulans, *Geneva* 1628. 4°.

De Sibyllis, Anglicè, *Lond.* 1656. fol.

Philippus Brietius Soc. Jeſu.

Annales mundi, ſive Chronicon univerſale, *Parif.* 1662. 3. vol. 11°.

Jacobus Bonfrerius.

Eufebius de locis Hebraicis, Gr. Lat. cum notis, *Parif.* 1659. fol.

Agidius Bucherius.

De doctriâ Temporum, *Anrv.* 1634. fol.

Joan. à Beſco.

Bibliotheca Floriacenſis, *Lugd.* 1605. 8°.

Joannes Baiſardus.

Icones illuſtrum virorum 1v. Tom. *Francf.* 1597. &c. 4°.

Ianus Maria Braſchellanus.

Index Romanus, *Rom.* 1607. 8°.

Agidius Bucherius.

Commentarius in Viſtorii Canonem Paſchalem, *Anrv.* 1634. fol.

Abrahamus Bzovius.

Annales Eccleſiaſti. 7. vol. fol. *Col.* 1621. & ſeqq.

C

David Camerarius.

De Scotorum fortitudine, &c. *Parif.* 1631. 4°.

Hen. Canſius.

Antiquæ Lectiones Tom. vi. *Ingolſt.* 1601. &c. 4°.

Melchior Canus.

Locorum communium lib. xii. *Venet.* 1567. 8°.

Hen. Lud. Caſtanens Rupipontens.

Nomenclatura Cardinalium (ſed ſuppreſſo Auctoris nomine) *Parif.* 1615. 4°.

Guliel. Cambdenus, Anglus.

Britannia, *Amſted.* 1662. fol.

Joan. Chapevillius.

Rerum Leodiceſium Hiſtoria, *Leod.* 1612.

Andreas Du Cheſnius, ſive Quercianus.

Rerum Francicarum Scriptores, Tom. v. *Parif.* 1636. 1649. fol.

Rerum Normannicarum Scriptores, *Parif.* 1619. f.

Claudius Couſſardus.

Edidir Reincirum de Cathariſ & Leonitiſ, *Parif.* 1548.

Iſaacus Caſanbonus.

Exercitationes ad Annales Baronii, *Lond.* 1614. f.

Joan. Jac. Chiſſetius.

De Antiquitatibus Veſontiniſ, *Lugd.* 1619. 4°.

Georgius Caſſander.

Opera, *Parif.* 1616. f.

Lactius Chervinius.

Bullarium Magnum, *Roma* 1638. 3. vol. f.

P. Fr. Chiſſetius.

Bedæ Hiſtoria Eccleſiaſtica, *Parif.* 1681. 4°.

Joan. Bapt. Catumſyrinus.

Vera utriuſque Eccleſiæ Sacramentorum Concordia, *Ven.* 1632. 4°.

Ludov. Cellotius.

Hincmari Opuscula aliquot, *Parif.* 1658. 4°.

Carolus Le Coine, Trecentſis, Scriptor accuratus, cujus calculos in rebus Gallicis præcipuè ſecutus ſum.

Elenchus Autorum

Annales Ecclesiastici Francorum ad an. viſ. 845. v 111. vol. fol. *Parif.* ab an. 1663. uſque ad annum 1683.

Franciſcus Combeſis.

Bibliotheca Patrum Græco-Lat. Auſtvarium novum, 2. vol. *Parif.* 1648. f.

Auſtvarium noviffimum Gr. Lat. Parif. 1672.

Originum CP. Manipulus Gr. Lat. Parif. 1664. 4º.

Edidit item Andream Cretenſem, *Amphilochium*, &c.

Concilia Maxima, Editionis noviffimæ, per Labbeum & Coſſartium, xv 111. vol. *Parif.* 1671. f.

Io. Bapt. Cotelierius.

Patres Apoſtolicæ Gr. Lat. cum notis, Parif. 1672. fol.

Eccleſiæ Græcæ monumenta, 3. vol. *Parif.* 1677. 1681. 1687. 4º.

Edidit etiam Chryſoſtomum in *Pſalm. & Dan. Parif.* 1661. 4º.

Martinus Crucius.

Turco-Græcia Gr. Lat. Baſil. 1584. f.

Io. Crævus.

Specimen conjecturarum & obſervationum in loca quædam, Origenis, Irenæi, Tertulliani, & Epiphani, 1632. 8º.

D

D*ermicus Thadæi, Nitela Franciſcane Religionis, Lugd.* 1627. 4º.
Dorotheus Metropolis Monembæſienſis, Synopſis Hiſtoriarum ab orbe condito uſque ad captam Conſtantinopolim, Græcè vulgari idiomate, 1631. 4º.

Andronicus Dattichius.

Flores Hiſtoriz Cardinalium, Parif. 1660. 111. Tom. fol.

Lucas Dacherius.

Veterum aliquor Spicilegium, vol. x 111. *Parif.* 1665. & ſeqq. annis 4º.

Edidit item Lanfrancum, Guibertum, &c.

Ioannes Conradus Danheuverus.

Chriſteis, ſeu de ſtatu Eccleſiæ triſeculari, Argentor. 1646. 4º.

Mart. Del Rio.

Edidit Orentii *Commonitorium, &c.*

Henricus Dodovellus.

Differtationes Cyprianicæ, Oxon. 1684. 8º.

Differtatio de jure Laicorum ſacerdotali, Lond. 1685. 8º.

Differtatio ſingularis de Pontificum Rom. primarvâ ſucceſſione, Lond. 1682. 4º.

Chronologia Novi Teſtamenti MS.

Theodorus Douſæ.

Edidit Georgium Acropolit. cum verſione & notis, *Lugd. Bat.* 1614. 8º.

E

J*oannes Eichelius.*

Procopii Hiſtoria Arcana Gr. Lat. cum Ani madverſionibus, Helmſtad. 1654. 4º.

Deſiderius Erasmus.

Epistolæ, Londini 1642. fol.

Ciceronianus, Baſil. 1529. 8º.

F

G*regorius Fabricius.*

Poëtas Chriſtianos veteres collegit, & edidit, Baſil. 1564. 4º.

Franciſcus Fenardentius.

Irenæum, Ildeſonum, &c. cum notis edidit.

Ioannes Foxus, Anglus, Acta & Monumenta Eccleſiæ, Lond. 1641. f. Anglicè.

Ioachimus Fellerus Profeſſor Lipſienſis.

Catalogus Codicum MSS. Bibliothecæ Lipſienſis, Lipſia 1636. 12º.

Marquardus

& Scriptorum.

Marquardus Freherus.

Rerum Germanicarum Scriptores, 3. vol. *Frankfurt.* 1600. fol.

Chronologia, Juri Græco-Romano præmissa.

Carolus Du-Fresne, Confiliarius, & Quæstor regius.

Edidit Cinnamum cum notis Historicis & Philologicis, notasque addidit in Niceph. Briennium.

Historia, i. e. Familia Byzantina, &c. *Parif.* 1680. fol.

Ioannes Forbeshius.

Instructiones Historico-Theologicæ, *Amstelæd.* 1645. fol.

Valent. Forstnerus.

Historia Juris Civilis, *Genev.* 1609. 8°.

G

G *Acobus Gaddius.*

De Scriptoribus non Ecclesiasticis, 2. vol. f. *Florent.* 1648. & *Lugd.* 1649.

Ioannes Garnerius.

Edidit Theodoriti Tomum quintum, Marci Mercatoris opera, cum notis & dissertationibus, Librari Breviarium, &c.

Gilbertus Genebrardus.

Chronographix libri 4. *Lugd.* 1609. fol.

Conradus Gesnerus.

Edidit Antonium Melissam, Gr. Lat. *Tigur.* 1546. fol.

Girolamo Ghilini.

Theatro dell' Huomini letterati, *Venet.* 1647. 4°.

Jacobus Goss Parisinus.

Rituale Græcorum Gr. Lat. *Parif.* 1647. fol.

Jacobus Greserus.

De jure & more prohibendi, expurgandi, & abolendi libros hæreticos & noxios, lib. 2. *Ingolstadt.* 1603. 4°.

Supplementum, *ibid.* 1604. 4°.

Edidit 111. Tomos de Cruce, *Ingolstadt.* 1616. fol.

Item Theodorum Abucaram, Simeonem, &c.

Franciscus Goduvinius Episc. Landavensis.

Commentarius de Præsulibus Angliæ, *Lond.* 1616. 4°.

Jacobus Gothofredus.

Philostorgium Gr. Lat. cum dissertationibus edidit, *Geneva* 1645. 4°.

Richardus Gibbonus.

Geographia Nubicensis, *Parif.* 1619. 4°.

Alstedii Opera Theologica edidit, *Dnac.* 1631.

Melchior Goldastus.

Monarchia S. Imperii Romani, 3. vol. *Hanov.* 1612. fol.

Centuria Epp. Philologicarum, *Frankof.* 1610. 8°.

Gesta Dei per Francos, sive Orientalium Expeditionum Scriptores à Bongarsio collecti & editi, 2. vol. *Hanov.* 1611. f.

Historia Gothorum, &c. *Amstel.* 1653. 8°.

Annotationes in S. Scripturam.

H

H *Petrus Halloix.*

Illustrium Ecclesiæ Orient. Scriptorum vitæ, 2. vol. *Dnac.* 1633. f.

Martinus Hankins.

De Scriptoribus Byzantinis, *Lipsiæ* 1677. 4°.

Hebed Iesu.

Catalogus librorum Chaldaeorum, cum notis Abr. Ecchellensis, *Magenst.* 1655. 8°.

†† 3 *Clendine*

Elenchus Auctorum

- Claudius Hemeranus* Doctor Sorbonicus,
De Academiâ Parisienſi liber, *Parif.* 1637. 4^o.
- Thomas Hyde.*
Catalogus Librorum Bibliothecæ Bodleianæ, *Oxon.* 1674. fol.
- Iacobus Hommius.*
Supplementum Patrum, seu varia Patrum opuscula nunc primum edita cum notis, *Parif.* 1684. 8^o.
- Lucas Heſſenius.*
Diſſertatio de virâ & ſcriptis Porphyrii ad calcem Porph. de Abſtinentiâ.
Edidit item Codicem Regularum, &c.
- David Hoſſchelius.*
Edidit Græcæ cum notis Photii Bibliothecam, Adriani Iſagogen, &c.
- Ioannes Hallervordus.*
Spielzeugium de Hiſtoricis Latinis, *Iena* 1672. 8^o.
- Ioh. Hen. Hottinger.*
Bibliotheca Orientalis, *Tigur.* 1660. 4^o.
Hiſtoria Orientalis, *Tigur.* 1660. 4^o.
Hiſtoria Eccleſiaſtica 9. vol. *Tigur.* 1651. & ſeqq. annis. 8^o.
- Petrus Daniel Huet.*
Origeniana, *Rothomag.* 1668. fol.
De origine Fabularum Romanenſium Diatriba.
De claris interpretibus liber.

I

- I** *Idoricus Iacob à S. Carolo.*
Bibliotheca Pontificia, *Lugd.* 1643. 4^o.
- Chriſtophorus Inſellus*, Pater.
Photii Nomocanon, Gr. Lat. *Parif.* 1615. 4^o.
- Henricus Inſellus* fil., &c. *Gulielmus Voellius.*
Bibliotheca Juris Canonici veteris Gr. Lat. 2. vol. *Parif.* 1661. fol.
- Ioannes Ionſius.*
De Scriptoris Hiſtoriæ Philoſophicæ, *Francf.* 1659. 4^o.
- Paulus Iovius Novocomenſis.*
Elogia virorum doctorum, *Baſil.* 1571. 8^o.
- Thomas James.*
Ecloga Oxonio Cantabrigienſis, *Londini* 1600. 4^o.
Index generalis librorum prohibitorum à Pontificiis, *Oxonis* 1627. 12^o.
De corruptione Scripturæ, Patrum, &c. *Lond.* 1612. 4^o. Angl.
- Vindiciæ Gregorianæ, *Genevæ* 1625. 4^o.
- M. Fl. Illyricus.*
Catalogus Teſtium veritatis, *Argentini.* 1562. fol.
- Ioannes Imperialis.*
Muſæum Hiſtoricum, *Venis.* 1640. 4^o.

K

- K** *Petrus Kiſſenius.*
Vita IV. Evangelistarum, *Breſl.* 1610. fol.
- Albertus Krantz.* Decanus Hamburgeniſis.
Metropolis, ſive Hiſtoria Eccleſiaſtica Saxonix, *Colon.* 1574. 8^o.

L

- L** *Philippus Labbens.*
Nova Bibliotheca MSS. librorum, 2. vol. *Parif.* 1657. fol.
- Nova Bibliotheca MSS. librorum, ſive Specimen antiquarum Lectionum, *Paris.* 1653. 4^o.

Conſpectus

& Scriptorum.

- Conspicius novæ Editionis *Opp. Damasceni, Paris. 1652. 4o.*
 Dissertatio de Scriptoribus Ecclesiasticis, 2. vol. *Paris. 1660. 8o.*
Petrus Lambecius.
 Comment. de Bibliotheca Vindobonensi, *Vien. 1665. &c. fol.*
 Origines Hamburgenses, 2. vol. *Hamburg. 1652. &c. 4o.*
Cornelius à Lapide.
 Commentaria in S. Scripturam satis nota.
Matthæus Larroquanus.
 Dissertatio de Phorino Hæretico, *Genev. 1670. 8o.*
Ioannis Leusdeni, Philologus Hebræo-Græcus, *Utraject. 1670. 4o.*
Christianus Lupw.
 Epistolæ Patrum de Concilio Ephesino cum scholiis & notis, *Lovan. 1682. 4o.*
I. Ant. Vander Linden.
 De Scriptis Medicis, *Amstelod. 1662. 8o.*
Ioannes Launojus.
 Gymnasii Navarrensis Historia, 2. vol. *Paris. 1677. 4o.*
Iustus Lipsius.
 Politicorum libri, inter Lipsii opera.

M

- J**oannes Mabillonius.
 Analecæ vera 4. vol. *Paris. 1675. & seqq. annis, 8o.*
 Iter & Musæum Italicum, *Paris. 1687. 4o.*
 Acta Benedictinorum per varia sæcula, vol. 5. *Paris. 1668. & seqq. annis. f.*
Ioannes Markus.
 De Sibyllinis Oraculis, *Franecker. 1682. 8o.*
Atzgedburgenses Centuriatores, Basil. 1624. fol.
Io. Bapt. Marus Canonicus Romanus edidit Victoris III. Pontificis Dialogos, & Petrum Diaconum de viris illustribus Casin. *Paris. 1666. 8o.*
Ioannes Mariana.
 Commentarii de rebus Hispanicis. Hispan. Illustr. Tom. 1. *Mogunt. 1605. 4o.*
Gilb. Menginius in supremæ monetarum Curia præses.
 Vererum Auctorum, qui I X. sæculo scripserunt de Prædestinatione & Gratiâ, Opera, 2. Vol. *Paris. 1650. 4o.*
Alphonfus Matamoros.
 De eruditis Hispaniæ viris & Academiis, inter Scriptores Hispanicos ab Andrea Schotto in Hispania illustrata editos.
Petrus Martyr.
 Defensio Eucharistiæ adv. Gardinerum, *Tiguri 1559. f.*
 Loci Communes, *Geneva 1624. fol.*
Micropresbiterum veterum quorundam brevium Theologorum, Basil. 1550. f.
Hugo Menardus.
 S. Barnabæ Epistola cum notis, *Paris. 1644. 4o.*
Ioannes Meursius.
 Edidit *Opp. Constantinii Porphyrogen. &c.*
Ambertus Miræus.
 Bibliotheca Ecclesiastica, sive Hieronymus, Gennadius, Ildefonsus, &c. cum Notis & Auctuario, *Antv. 1639. f.*
Gerardus Masstrichtius Prof. Duesburg.
 Historia Juris Ecclesiastici & Pontificii, *Duesburg. 1676. 8o.*
Ioannes Morinus.
 De Pœnitentia, *Antv. 1682. fol.*
Alexander Morns
 Notæ in N. Testamentum unâ cum Tena, &c. *Lond. 1661. fol.*
Henricus Meibomius.
 Opuscula Historica, *Helmslad. 1660. 4o.*

Elenchus Autorum

Richardus Monnecius.

Edidit Photii *Epp. Eusebium* adv. Marcellum, &c. Gr. Lat. cum Notis.
Origines Ecclesiasticæ, *Lond.* 1640. fol.

Arthurus du Monstier.

Neustria Pia, *Rothom.* 1663. fol.

Stephanus Le Moine.

Varia Sacra, 2. Vol. 4. *Ingd. Bat.* 1685.

N

F *Laminus Nobilius.*

Fragmentum veterum Interpret. Græc. Bibl. Walton. T. 6. & alibi.

O

O *Orthodoxographus SS. Patrum Monumenta*, 2. vol. *Basil.* 1569. f.

Casimirus Oudin.

Supplementum ad Bellarminum de Script. Ecclæ. *Parif.* 1686. 8°.

I. Godfrid Olearius.

Abacus Patrologicus ordine Alphabetico, *Iena* 1673. 8°.

P

H *Enricus Pantaleon.*

De viris illustribus Germaniæ, *Basil.* 1565. f.

Ioannes Pappus.

Libellus Synodicus Gr. Lat. cum notis, *Argentorat.* 1601. 4°.

Dionysius Petavius.

Epiphanius, Synesius, &c. Gr. Lat. cum notis edidit.

Paulus Petavius.

Syntagma de Nithardo, *Parif.* 1613. 8°.

Iacobus Petit.

Theodori Pœnitentiale cum notis & dissertationibus, Tom. 11. *Parif.* 1677. 4°.

Ioannes Picardus.

Edidit Gulielmum Nubrigensem cum notis, *Parif.* 1610. 8°.

Ioannes Pistorius.

Scriptores Germanicos edidit, *Frankfurt.* 1583. f.

Petrus Pithæus.

Scriptores coætanei XII. *Frankf.* 1594. 8°.

Antonius Possevinus.

Apparatus sacer, 2. vol. *Coloniæ.* 1608. fol.

Eduardus Pocockius.

Eutychii Annales Arab. & Lat. *Oxon.* 1659. 4°.

Ioannes Pearsonus.

Vindiciæ epistolarum S. Ignatii, *Cantab.* 1672. 4°.

Dissertationes de successione Romanorum Pontificum, ab *Henrico Dodovello* supplementæ & evulgatæ, *Londini* 1687. 4°.

Iudovicus à Paramo Boroxensis.

De origine & progressu officii S. Inquisitionis, *Matriti* 1598. fol.

Michael Pocciancius.

Catalogus Scripiorum Florentinorum, *Florent.* 1583. 4°.

Æmilius Portus.

Edidit Suidam Gr. Lat. 2. vol. *Genevæ* 1619. fol.

Photii Bibliotheca Gr. Lat. *Rothom.* 1633. fol.

Ioannes Pitæus.

De illustribus Britanniciæ Scriptoribus, *Parif.* 1619. 4°.

Placentius Placcius.

& Scriptorum.

- De Scriptoribus Pseudonymis, *Hamburg.* 1674. 4^o.
Ioseph Pamphilus.
 Chronica Fratrum Eremitarum S. Augustini, *Rom.* 1581. 4^a.
Antonini Pagi.
 Dissertatio Hypatica, seu de Consulibus Cæsaribus, *Lugd.* 1682. 4^a.

Q

- Q** *Josephus Guafnellius.*
 Edidit Leonis M. Opp. cum notis & dissertationibus, 2. vol. *Parif.* 1676. 4^o.

R

- T** *Heophilus Raynaudus.*
 Erotemara de bonis & malis libris, *Lugd.* 1653. 4^o.
 Indiculus Sanctorum Lugdunensium, *Lugd.* 1629. 11^o.
 Anselmi Opp. *Lugd.* 1630. f.
Matthaus Raderus.
 Petri Siculi Historia de Manichæis, Gr. Lat. *Ingolstadt.* 1604. 4^o.
 Chronicon Alexandrinum Gr. Lat. *Monachii* 1615. 4^o.
Antonius Reifers.
 Index Librorum Manuscriptorum Bibliothecæ Augustanæ, *Augusta* 1675. 4^o.
Iustus Reuberus.
 Rerum Germanicarum Scriptores, *Frankf.* 1584. f.
Hieronymus Rubens.
 Historia Rayennat. *Ven.* 1590. f.
Petrus Roverius.
 Historia Reomensis, *Parif.* 1637.
Herbertus Roserveydus.
 Historia Eremerica, seu vitæ PP. *Amst.* 1628. fol.
Nicolaus Rigaltius.
 Tertullianum, Cyprianum, &c. edidit.
Conradus Ritterhusius.
 Iſidori Pelusiotez Epp. libri quatuor, Gr. Lat. cum notis, *Heidelb.* 1605. fol.
 Edidit Salvanum cum notis amplissimis, *Altorf.* 1611. 2. vol. 8^o.
Nicolaus Rensnerus.
 Epp. Turcicæ, *Frankf. ad Manum.* 1598. 4^o.
Andreas Rivetus, Criticus sacer, *Geneva* 1642. 8^o.

S

- H** *Enricus Savilius.*
 Chrysostomi Opp. Græcè edidit 8. vol. *Etow.* 1611. fol.
Christophorus Sandius.
 Notæ ad Vossium de Historicis Latinis, *Amstel.* 1677. 12^o.
 Tractatus de Veteribus Scriptoribus Ecclesiasticis Hist. Eccl. præfix.
Jacob Saliensis.
 Annales Veteris Testamenti, *Colem.* 1620. fol.
Andreas Saussayus.
 De mysticis Galliarum Scriptoribus, *Parif.* 1639. 4^a.
Iosephus Scaliger.
 De Emendatione temporum, *Lugd. Bat.* 1598.
 Trihærefeos Elenchus, *Arnhem.* 1619. 4^o.
Andreas Schottus
 Iſid. Pelus. Epp. lib. quintum, Gr. Lat. cum notis edidit, *Frankf.* 1629. f.
 Hispaniam illustratam edidit *Frankf.* 1608. f.
Antonius Scipio.
 Elogia Abbatum Cassinensium, *Neap.* 1643. f.

Joannes

Elenchus Auctorum

Gnarus Seldenus.

De Synedriis, 3. vol. *Land.* 1650. 8c. 4°.

Iosias Simlerus.

Bibliotheca Gesneri contracta & aucta, *Tiguri* 1574. f.

Jacobus Sirmundus.

Vetus im opuscula dogmatica 3. *Parif.* 1630. 8°.

Anastasi Collectanea, *Parif.* 1520. 8°.

Eusebii Pamph. Opuscula xlv. *Parif.* 1643. 8°.

Theodulphi Opp. *Parif.* 1646. 8°.

Edidicem Sidonium, Alchim. Avitum, Facundum, Hermian. Ennodium, Eugenium, Floardom, Hincmarum, &c.

Fr. Spachemius Junior.

Introductio ad Historiam & Chronologiam sacram, Tom. 1. *Lugd. Bat.* 1683. Tom. 11. 1687. 4°.

Historia Imaginum restituta, *Lugd. Bat.* 1686. 8°.

Henricus Spelmanus.

Vita Ælfridi, *Oxon.* 1678. f.

Petrus Steuartius.

Auctuarium ad Canisii lectiones antiquas, *Ingolf.* 1616. 4°.

Simon Schardeus.

Rerum Germanicarum Scriptores, *Gieff.* 1673. f.

Scriptores de potestate imperiali & sacerdotali, *Basil.* 1566. f.

Scriptores de arte Cabalistica, Basil. 1550. f.

Ioannes Stella.

Commentarius de viris ac moribus Pontificum Romanorum Anno 1650. 12°. secundum exemplar Basilienſe, 1505.

Stephanus de Urbibus cum Commentariis Thomæ de Pinedo, Amſted. 1678. fol.

Laurentius Surius.

Vitæ Sanctorum ex probatis Authoribus 4. vol. *Colen.* 1617. fol.

Fr. Suuercius.

Arhenæ Belgicæ, *Antv.* 1628. f.

Sixtus Senensis.

Bibliotheca Sancta, *Col.* 1586. f.

Scriptores de Officiis & Myſteris divinis per Melch. Hittorpium editi, Parif. 1610. f.

Fredericus Sylburgius.

Saracenicæ, Gr. Lat. *Heidelberg.* 1554. 8°.

T

Johannes Tillius.

Libri Carolini adv. secundam Synodum Nicenam, *Parif.* 1549. 8°. *Francf.* 1608. 8°.

Jacobus Thomafius.

De Plagio literario, *Lipſia* 1673. 4°.

Iof. Maria Thomafius.

Codices Sacramentorum vetustissimi, viz. Gelasianus, &c. *Rom.* 1680. 4°.

Cornelius Tollins.

Cinnamum Gr. Lat. cum notis edidit *Ultraject.* 1652. 4°.

I. Ph. Tomafius.

Illustrium virorum elogia, *Patav.* 1630. 4°.

Bibliothecæ Patavinæ MSS. publicæ & privatæ, *Utini* 1639. 4°.

Ioannes Trubemius.

De Scriptoris Ecclesiasticis, *Parif.* 1512. 4°.

V

Henricus Valesius.

Eusebii, Socratis, &c. Historiam Ecclesiasticam, Gr. Lat. cum notis edidit.

Excerpta ex Collectaneis Constantini Porphy. Gr. Lat. cum notis, *Parif.* 1604. 4°.

Joſiſfredus

& Scriptorum.

Gotifredus Vendelinus.

Divinatio de Clementis Epistolis, *Concl. Tom. I.*

Raphael Volaterranus.

Commentarii, *Geneva* 1563. f.

Sext. Aurelius Victor.

De Caesaribus Romanis, *Lugd. Bat.* 1670. 8^o.

Christianus Ursifius.

Rerum Germanicarum Scriptores, 2. vol. *Francf. ad Mœnum*, 1670. f.

er. Ioan. Vossius.

De Historicis Græcis, *Lugd. Bat.* 1651. 4^o.

De Historicis Latinis, *Lugd. Bat.* 1651. 4^o.

De Poetis Græcis & Latinis, *Amstelodam.* 1654. 4^o.

Isaacus Vossius.

Dissertatio de LXX. Interpretibus, *Hage-Com.* 1661. 4^o.

Gerardus Vossius Tongrensis.

Gregorii Thaumaturgi Opp. Gr. Lat. cum notis edidit, *Mogunt.* 1604. 4^o.

Carolus de Viscb.

Bibliotheca Scriptorum Cisterciensium, *Colon.* 1656. 4^o.

Jacobus Vissers.

S. Ignatii Epp. Gr. Lat. cum notis, *Oxon.* 1644. 4^o.

Syntagma de LXX. Interpretibus, *Lond.* 1665. 4^o.

Appendix Ignatiana, *Lond.* 1647. 4^o.

De Britannicarum Ecclesiarum Primordiis, *Dublin.* 1639. 4^o.

Veterum Epp. Hibernicarum Sylloge, *Dublin.* 1632. 4^o.

Historia Gottschalci, *Hanov.* 1662. 8^o.

Bibliotheca Theologica, f. MS. penes Cl. V. Edv. Stillingfleetum, Decanum Londinensem.



Jacobus Waranus.

Comment. de Praesulibus Hiberniae, *Dublin.* 1664. f.

Edidit etiam sancti Patricii & Bedae opuscula, &c.

De Scriptoribus Hiberniae, *Dublin.* 1639. 4^o.

Ioannes Rodolphus Westenius.

Edidit Origenis Dialogos contra Marcionitas, Gr. Lat. *Basil.* 1674. 4^o.

Abrahamus Wheelocus.

Bedae Historiam Ecclesiasticam Saxonice & Latine cum notis edidit, *Caniab.* 1643. f.

Arnoldus Wien.

Lignum Vitae, *Ven.* 1595. 4^o.

Ioannes Wolphius.

Lectiones memorabiles, 2. vol. *Leving.* 1600. f.

Lucas Wadingus.

Annales Minorum, Tom. 1. 11. &c. *Lugd.* 1625. & seqq. annis, f.

Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum, *Roma* 1650. fol.

Plures fuisse Scriptores in hoc Libro citatos reperies Latine, quos festinantis Typographi manus notare non permisit.

Elenchus Auctorum & Scriptorum.

Cùm in sequenti Opere Auctor ad libros à se patrio sermone scriptos Lectorem sapius remiserit, fas erit, salvâ verecundiâ, eos etiam in hunc locum referre.

Christianismus Primitivus, seu de Religione veterum Christianorum, &c. *Londini* 1674. 8o. exinde quarta vice editus.

Antiquitates Apostolica, seu *Vita SS. Apostolorum*, *Lond.* 1674. fol. Prodiit quatuordecim vice, *ibid.* 1684. fol.

Apostolici, seu *Vita Patrum primitivorum trium priorum Saculorum*, præmissâ dissertatione de Christianæ Religionis successu sub Paganismo, *Lond.* 1676. 1686. fol.

Vita Patrum Primitivorum IV. Sæculi; præmissis Apparatu de statu Paganorum sub Christianis Imperatoribus, *Lond.* 1688. fol.

Dissertatio de regimine veteris Ecclesiæ per Episcopos, Metropolitæ, & Patriarchas, & de iniquis Pontif. Romanorum usurpationibus, *Lond.* 1683. 8o.

Chartophylax Ecclesiasticus, seu de Scriptoribus Ecclesiasticis, eorumque scriptis, *Londini* 1684. 8o. Lat.

Tabula Ecclesiastica, quibus Scriptores Ecclesiastici, eorumque patria, ordo, ætas & obitus breviter exhibentur; à Christo Nato ad Annum usque 1517. *Londini* 1674. *Hamburg.* 1676. Lat.





PROLEGOMENA.



lum agam.

RODIIT jam tandem, sat citò, si sat bene, *Scriptorum Ecclesiasticorum Historia Literaria*. De cujus ortu, progressu; materiâ, methodo, mediis & subsidiis, plurimisque ad Antiquitatis Ecclesiasticæ notitiam spectantibus, tuâ forsan æquæ ac meâ intererit, Candide Lector, ut paucis hîc in antecess-

SECTIO PRIMA:

De hujusce Operis Ortu & Progressu.

IN quam immensam molem parvâ ab origine res sapiens crescant, hoc ipso Opere satis superque didici. Decimus quartus jam agitur annus, ex quo *Scriptorum Ecclesiasticorum Tabulæ* typis mandavi; quæ Hamburgi deinde Anno MDCLXXVI. me planè; infcio, recuse sunt. Eo enim tempore de hâc re ulterius promovendâ, ut *hujus* & *illius* ne semel quidem subit animum cogitatio. Post paucos verò annos enixè rogârunt, & acrius apud me instabant amicorum plurimi, Viri haud vulgatè, ut de Scriptoribus Ecclesiasticis accuratius adhuc aliquid commentarer, & suppletis quæ in aliorum hâc de re libris deesse videbantur, opus conderem, quod communi studiosorum consensu inferirer. Talia suadentibus surdas objecit aures; nec tam arguentis quam iteratis precibus victus, tandem manus dedi, & conquestis undique, quæ futuri operis subsidio, simul & ornamento fore videbantur, *historia* hujusce *literaria* fundamenta jeci. Verùm protinùs expertus fuisi, duram me cepisse provinciam, nec tam gravi oneri pares subesse humeros; magnum esse negotium, laboris & periculi plenum, neq; unius anni id opus fore. Non enim nobis, qui sub sole & pulvere indies laboramus, licet esse tam beatis, ut cæteris soluti curis, inlco negotio, operâ atque animo incumbamus. Aliò nos vocant quotidianæ vitæ curæ & sollicitudines, & frigida plerunq; occupationes, quæ simul & avocant animum & committunt; aliò, quæ amicis præstantur obsequia; aliò, diversi quandoque studiorum Ratio; aliò deinceps sacri nostri muneris officia; quorum singula vel totum occuparent hominetti. His tamen non obstantibus, in *Historiâ* hâc concinnandâ penè ad finem Quarti Sæculi ante plures jam annos progressus eram, cùm primò nutans rerum mearum status, mox pernix & penè conclamata valerudo, & moles; quâ premor, cadaverosa, opus inceptum è manibus excusserunt. Interim ne nihil omnino egisse viderer, Anno MDCLXXXV. *Chartophylacem Ecclesiasticum*, quo propè 1500. scriptores, eorumq; scripta recensebantur, in lucem emisi. Ex eo tempore duo Scriptorum Galli idem argumentum ex parte traxerunt; *Vid. Lud. Ellies du Pin*, facultatis Sorbonicæ Theologus, qui Auctorum Ecclesiasticorum novam Bibliothecam Gallico sermone edidit *Paris*. 1686. 8°. Vir (quantum ex iis quæ latine edidit; perspicere licet, Gallica enim haud satis cupio) doctus & candidus, & antiquitatis ecclesiasticæ cultor diligentissimus. Alter *Casimirus Ondin*, Presbyter Pæmonstratensis, qui eodem loco & tempore *supplementum ad Bel-larminum de Scriptoribus Ecclesiasticis* evulgavit. Quoin opere unam eundem cum *Clar. Du Pin* diligentiam, parju. licium adhibuisset: non tot hædis erroribus se implicasset,

††† nec

nec adeo magnam operis sui partem ex Miræo, Labbeo, Vossio, aliisque (sæpe ne levissimam quidem eorum, unde sua desumpserit, mentione factâ) ad verbum transcripserit: non levem alioqui candoris, & diligentis positæ laudem reportaturus. Verum ad *Chartaphylacem* redeo. Cùm opusculum illud breve nimis & jejunum esse quàm ut studiosorum usibus satisfacere, amici undique conquererentur, mecum tum coram tum per litteras egerunt, ut opus quod ad blattas & tineas relegerem, ad incudem revocarem, adeoque ad telam quam orsus eram, pertexendam, stimulos addiderunt. Feci igitur quod potui, & opus ad hanc, quam vides, formam molemque, non sine immenso (quod præfiscine dicam) labore tandem perduxi. De quo modò candidè judicent eruditi, sat erit, quid censores, quid nasutuli, & spiritus immutandi.

Dicit fortasse aliquis, me actum agere, & in hoc instituto post Sixtum Senensem, Possevinum, Bellarminum, Miræum, Labbeum, Gesnerum, Simlerum, Perkinsium, Scultetum, &c. versari, nil aliud esse, quàm post Homerum Iliadem scribere. Fateor quod res est, plures in hoc genere scriptores extare; quorum lucubrations ætate à me quàm longissime abis, ut è studiosorum manibus excuti vellem. Habent aliorum libri suos usus, habet forsitan & meus suos. In eodem stadio decurrentibus non eadem omnibus currendi ratio, non eadem tendenda semita, neque eadem cursum feliciter conficiendi adminicula; nec qui in ameno amplexu deambulans hortor, eosdem semper decerpunt flosculos. Latissimè patet Scriptorum Ecclesiasticorum campus in quo plures absque aliorum damno sese exercere possunt. Quid alii qui de Scriptoribus agunt Ecclesiastici, quid vero ipse in hoc opere præstiterim, aliorum esto judicium; mallem ego ex ipsius operis collatione, quàm ex mea deprædicatione, id Lectori innotescere. Sine iactantia spero dici potest, præter ea quæ mihi cum aliis communia sunt, quàm plurima hic reperiri, quæ frustra alibi quærantur. Utcunque sit, vulgarem illud S. Augustini huc etiam trahere licet: *Neque enim omnia, quæ ab omnibus conscribuntur, in omnium manibus veniunt. Et fieri potest, ut nonnulli, qui etiam hæc nostra intelligere valent, illos planiores non inveniant libros, & in istos saltem incidunt. Ideoque utile est plures à pluribus fieri diverso stylo, non diversa fide, etiam de quæstionibus iisdem, ut ad plurimos res ipsa perveniat, ad alios sic, ad alios autem sic.*

Aug. de Trin.
lib. 1. cap. 1.
Tom. 3. pag.
341.

SECTIO II.

De Materia & Methodo hujus Operis.

Restat jam, ut paulò explicatius de ipsis quos hic exhibemus Scriptoribus; de illorum scriptis, de quæ operum editionibus, deinceps de Methodo & Ordine quo usi sumus, ipaue agamus. Scriptores ipsi non sunt unius generis. In quatuor classes commodè distincti possunt: Sunt enim vel Majores, vel Minores, vel Hæretici, vel Gentiles. Majores voco, non tantum qui ætate & auctoritate cæteris præstant, quales sunt Apostoli virique Apostolici, et *¶ Marcus, Petrus & ¶ Johannes Evangelizantes* (ut de his Eusebius lib. 3. cap. 37.) sed qui indefesso studio immensis laboribus plura volumina in Ecclesiæ juxta ac Reipublicæ literariæ commodum elucubrârunt: Et in hoc genere nullum me prætermisisse spero. Minorum gentium scriptores sunt, qui non nisi paucos aliquot tractatus ediderunt, vel sing. illam aliquam epistolam ad Posteror. transmiss'erunt. Hos etiam undiq. conquisivi & in censum retuli: Quod ut majore cum fructu facerem non modo magna Patrum volumina sedulo excussi, verum ingentes Bibliothecæ Patrum, Conciliorum, Miscellaneorum, & (quocunque ad manus meas pervenerunt) litulismodi Collectaneorum Tomos pervoli, plurimosq. inibi latentes scriptores in lucem protaxi: In hæc Scriptorum Classe, primum locum teneat (non enim de his jam loquor, qui iusta volumina condiderunt) Pontifices Romani propè omnes, quorum Acta, Epistolæ, Decreta, Diplomata, cum ad rei Ecclesiasticæ notitiam sint maximè necessaria, nescio quæ de causâ in Scriptorum Ecclesiasticorum censum (quod tamen vulgò fieri non solet) non sint reponendi. Quod Hæreticos inferuerim id inde factum est, quia horum non minus quàm aliorum notitiâ ad historiam ecclesiæ illustrandam apprime confert. Cum enim haud minima ecclesiasticæ Antiquitatis pars sint, plurimumque refert scire quinam fuerint, & unde orti, quænam illorum secta & placita, quosve libros ad dogmata sua vindicanda procuderint, quæve occasione hæreses suas disseminarint, necesse est, ut in hujuscemodi opere eorum ratio habeatur. Quod tamen vel penitus insuper habet, vel negligenter admodum curare solent, qui Scriptorum Ecclesiasticorum

facticos nobis exhibent. Eâdem de causâ etiam eorum rationem habui, quorum nulla hodie supersint opera, eò quod Antiquitatis studiose plurimum interfit, ut ad horum cognitionem deducatur. Historiæ Politicæ scriptores hinc inde, ac parè quidem in Commentarios mihi: cui enim ignotum sequitoribus Ecclesiæ temporibus paucos admodum fuisse, qui res ecclesiasticas separatim tradiderunt; verùm unâ eâdemque operâ civilia & ecclesiastica negotia literis mandare soliti sînt? Plures à me scriptores omisso nemo miretur. Quis enim vel Bernardo oculator videt omnia? præterea multi sunt Anonymi, quorum capita in censum non veniunt, & ramen hos quoque inter veteres plerumque notavimus. Multi incerti prorsus temporis, quorum ætatem nullo vel verisimili conjecturæ hamo explicare poteram; multi satis quidem noti, sed nullius nominis, quippe furiles ac proleteri, ac proinde aliis tantummodo cedere digni. Cùm enim posterioribus præsertim Ecclesiæ sæculis infinita sit scriptorum messis, Scholasticorum purâ, Chronologorum, Biographorum, &c. delectus in his quandoque habendus erit, quò præteritis obscuris & nullius numeri scriptoribus, satisfaci soliti, celebrioribus & sæculorum memoriâ dignis locum esset. Vereor ramen ne etiam mihi virio vertatur, me plures quam par erat huius farinae scriptoreculos reliquis immiscuisse. In prioribus sæculis summam quam posuimus, præstitimus diligentiam: quo sine totum pene Eusebium, Hieronymum, Gennadium, Photium, Suidam, & ex veteribus alios, quantum ad institutum nostrum attinet, lausimus. Sub singulis Scriporibus, primò quidem res gestas maximè memorabiles, præsertim ad Ecclesiæ & Reipublicæ literariæ statum pertinentes, ex optimis quibusque scriptoribus, notavi. Id enim in aliis, qui nobis in hoc argumento præcesserunt, maximè deesse sæpius observaveram, quod parè nimis de scriptoribus suis agant, nec historicam eorum noticiam satis amplem, junioribus maximè necessariam, propinare solent. Hæc tamen in re modum tenui, ita ut neque mihi, neque tamen omnia dicere. Pauca tamen sunt illustrata Antiquitatis Ecclesiasticæ capita, quorum summa ex hoc vel illo loco peti non potest. Scriporis vitam sequitur Elogium & de stylo censura, hæc ex veteribus quam plurimum de promptis, & ubi deficiunt veteres, ex recentioribus, sed primi sub illi viris; Erasmo, Scaligro, Casaubono, &c. nec rarè meum etiam, quale quale id sit, iudicium inierposui.

Ad finem cuiusvis sæculi Scriptores Gentiles addidi, qui fidem nostram sanctissimamque Religionem suo tempore oppugnaverunt. Tenuis fateor horum est, & exiguus quam pro tot sæculorum ratione numerus. Verùm plurimorum etiam nomina unà cum scriptis perierunt. Siquidem primi Imperatores Christiani præfervido quidem (num etiam laudando ?) zelo Gentilium adversus Christianam fidem libros flammis adjudicârunt. De Porphyrio Constantinus M. Epistolâ ad Episcopos & Plebem, apud Socrat. lib. 1. cap. 9. Περὶ τῆς ἰουδαίας ἑξήτης, ἠτοιμασμένης ὑπὸ τοῦ Περφύριου τοῦ ἑλενοῦ, ἑλίου τοῦτον μὲν τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ἱουδαίων αὐτὸν αὐτὸς τῆς ἑξήτης ἔγραψε, & πάλιν ἀπὸ τῶν ἰουδαίων παρακλήσει, ἀπαρτίζοντάς τε τὰ ἀρτῶν αὐτὸν ἐνυπόγραμμεν. Porphyrius vera pietatis inimicus, composuit adversus Christianam Religionem nefarius voluminibus, dignam mercedem retulit, ut & ipse infamius sit apud posteros, multisque appetitus opprobriis, & impij ejus libri penitus fuerint aboliti. En etiam Theodoli M. Legem Cod. de Summ. Trin. Tit. 1. leg. 3. Decere arbitramur nostrum imperium, subditos nostras de Religione commonefacere — Sancimus igitur, ut omnia quæcumque Porphyrius sua pulsas infaniâ, aut quivis alius contra Religionem Christianorum cultum conscripsit, apud quemcumque inventa fuerint, igni mancipentur. Omnia enim provocantia Deum ad iracundiam scripta, & piar mentes offensentia, ne ad aures quidem hominum pervenire volumus. Inde fit ut ne multorum quidem, qui adversus Christianos scripterunt, nomina nobis nota sint, nodum ipsorum libri integri ad nos pervenerint.

Scripta quod spectat, singula ad proprias classes revocavi; omnium tum junctim, tum seorsim editorum indicem apposui; sub alienis nominibus latrantia suis autoribus restitui; deperditorum velligia scrutatus sum, & quæ nam hodie supersint fragmenta, & ubi nam reperiantur, quasi digito monstravi; quæ dubie sine fidei Leâtorum monui, genuina à supposititiis sedulo distinxî, & ubi opus erat, rationes addidi; breviter id quidem, & tribus quasi verbis, nisi ubi pleniorẽ crâsim res ipsa postulare. Non enim mihi par visum est, longa argumentorum agmina in aciem proferre, ad ea opuscula spuria demonstranda, quæ à longè majore doctiori quæ ipsorum Pontificiorum parre veluti supposititia rejiciuntur. Neque sanè, cum hæc scriberem, necesse erat: nondum exortis apud nos novis cause pontificiæ hyperaspis, qui cramben centies coctam, centies rejectam, nobis

††† 2 repo-

reponunt, Veterumq; opuscula ab omnibus fere hæcenus pro spurciis habitâ tantâ temeritate, tam perfictâ fronte nobis obtudunt, quasi nemo adhuc lis litem intentaverat. Constitutiones & Acta Synodalia non semper notavi. Mecum eentè destinaveram, unicuiq; sæculo Concilia eorumq; Acta & lletas appendere : Sed ab hac discessi, ne in majorem quàm par erat molem liber excresceret. Utinam exurgat tandem, qui hac similive methodo nobis Concilia tradat. Etsi verò de scriptis editis mihi præcipua cura fuit, *divulgatamen* & quæ hæcenus latent manuscripta, omni, quæ porui, sedulitate investigavi : in quo nihilominus vereor ut curioso Lectori satisfecerim. Intereffet sanè Antiquitatis studio, ut refractis Bibliothecatam claustris intima Archivorum penetralia referatentur, & plenus tot reconditorum Ecclesiæ monumentorum thesaurus nobis pateficeret. Vtùm enim verò quis huic oneri sufficeret Atlas ? quis huic labori perferendo pat *Hereules* inveniat ? Interim hujus temporis felicitati gratulor, quod tot Veterum monumenta è tenebris eruta, blattarum & tinearum impetio erepta vider : quod tot *Sirmundus, Valesius, Holstenius, Allatius, Labbeus, Costelierius, Garnerius, Baluzius, Mabillonius, Dacherius, Huetius, Lambecius, VVestelinus* (ut nostrates hodiè florescentes sileam) nostra hæc tulit ætas.

Scriptorum ecclesiasticorum editiones, si non omnes, certè penè omnes easq; longè præstantiores apposui : Opuscula seorsim edita, & quæ in reliquis operibus desiderantur, diligenter recensui. Editionibus recentioribus vetustiores plerumq; adjunxi, quæ ob rationes infra memotandas suo precio merito æstimantur. In plurimorum librorum, qui primis nascentis typographiæ temporibus prodierunt, editionibus indagandis, optimos quos invenire potui duces secutus sum. Nec melioris notæ catalogos neglexi, tum Bibliothecarum, publicatum, *Oxonienfis, Leydenfis, &c.* tum privatarum, *Thunana, Heinsiana, Arundelliana, &c.* partim ut varias editiones inter se conferre, partim ut quæ non ubivis prostant, facilius investigare liceret. Verùm de SS. Pattum editionibus suo loco fusiùs agemus.

Ad ordinem tandem & methodum, quâ usi simus, deveniamus. Er primo quidem loco cuius sæculo proprium ritulum addidi quò faciliùs à reliquis distinguatur, & legentis memoriæ firmius inhereat. Deinde istius sæculi Breviarium præmissi, quo Historiæ Ecclesiasticæ & literariæ fontes aperiuntur ; sed in hac te brevior quidem fui, cum res maximè memorabiles sub singulis Scriptoris recensentur. In digerendis scriptoribus, temporis feriem, utpote naturæ magis congruentem, & quæ in lectione Pattum ordine maximè commodo nos manuducit, observavi : annum, quo quisq; floruit, præsertim fatalem quo oblit, certissimum quippe ætatis indicium, notavimus ; ubi cetera ætas inveniri nequit, conjecturis usi sumus, ratione tamen non protùs destituti. Dato hujus vel illius scriptoris mortis tempore, annum quo claruit decennio ante collocavimus, nisi ubi peculiaris quedam ratio aliter suavit. In figendis Imperatorum, Episcoporum, Abbatumq; ætatibus, ab anno quo ad munera & dignitates evekti sunt, ubi haberi potuit, Epocham duximus. In Pontificum Romanorum successione, temporisq; notatione, à sæculo quarto, catalogum quem nou ita pridem edidit Papebrochius, ut, in rebus eorum recensendis, auctores è quibus sua desumpsit Baronius, plerumq; secuti sumus. Sæculum claudunt Gentiles, qui sanctissimam Christi religionem scriptis suis oppugnârunt : verùm hi in sæculo sexto delinunt, totâ deinceps Philosophorum eruditorumque Ethnicorum gente penè ubiq; deletâ.

SECTIO III.

De mediis & subsidiis in condendo hoc opere adhibitis.

REtè olim C. Plinius, Præfat. ad Vespasianum historiæ naturali præmissa : *Es benigne, ut arbiroy, & plenum ingenni pudoris, sacri per quos profeceris : non ne pleriq; ex iis quos atigi, fecerant. Scio enim conferentem auctores me deprehendisse, à jurassimû & proximis veteres transcriptos ad verbum, neque nominatos. — Obnoxii profectio animi, & infelix ingenii qst deprehendi in furto malle, quam mutuum reddere, cum præsertim fors fiat ex usurâ. Postquam igitur declaraverim, quid à me in hoc opere præstitum sit, æquum est ut quibus subsidiis instructus, quâ amicorum ope suffultus, illud promoverim, proximè exponam. Ex primò quidem præfidentius dicam, me suum cuiq; reddidisse : nepinem lexi, nullius famam, nomen, scripta suppressi ; nullius scriinia compilavi ; ipsos, ubi licuit, fontes semper petii ; quoties verò recentiores in subsidium vocandi essent,*

Prolegomena.

essent, apposito Auctoris & nomine & loco, candidè & fideliter recognovi. Libris quibus usus sum, ubi vis extant, cuivis parent; quorum proinde Elenchum hiscè Prolegomenis præfixi. Nec prout parte sua decernant Amici, ut mihi in hac arena desudanti manus auxilia-
trices admoveant: quosdam in ipso operis cursu notavi, paucos huic loco reservavi. Inter
exteros primum locum tenet *L. Otto Menckenus*, in Academia Lipsiensis Prof. publ. &
Collegii *Alte-auditorum* elucubrantis Præses dignissimus; cui non uno nomine obstrictus
sum, à me verò hoc loco celebrandus, quod opuscula quædam Græcæ & Bibliothecæ Pau-
linæ Lipsiensis codd. M. S. in usus meos describenda curavit, quorum unum aut alterum
huic operi inserui. *Hen. Dodovellus* Dublinensis, historiarum in Academia Oxoniensi
Professor celeberrimus, operis mei fautor benignus, qui mihi huic oneri humeros non
semel subtrahenti vires animumque addidit, fluctuantem confirmavit, siquid mihi verò
opus esset, tum de pectore, tum de serinio lubens deprompsit. Quædam notavit *Ab. Sella-
rus* Devonienis, vir meliori loco sorteque dignus. Sed cum in insanam prope molem opus
excrecere viderem, parcius lis quæ ab amicis accepi usus sum. Unicum adhuc est, de
quo paulo distinctius agendum erit. *Jacobus Usserius* Archiepiscopus Armachanus, ab ipsis
studii Theologiei incunabulis *Bibliothecam* quandam *Theologicam* (ita enim operis ritulura
ipsemet formaverat) medianus est, publicis eruditorum votis diu multumque expectatam.
Bibliotheca tamen Theologica (inquit C. Spanhemius Epist. dedicat. ad *Dub. Evangel.* par. 3.
Genevæ 1619.) veterum *Scripturarum Ecclesiasticarum Criticam omnes antiquitatis gemina stu-
diosa à subtilissimo iudicio tuo summo cum desiderio expectant.* Hunc in finem Patres per sin-
gula sæcula decurrentes studiosè legebat, & plurima in fururi operis materiam undique
conquisivit. Sed prohi dolor! opus erat institutum potius quàm inchoatum, nec nisi *rudè
indigestaque mole*. Gravioribus enim negotiis occupatus, & belli clypeis per plures annos
apud nos grassantis tempestate hinc inde jactatus, vix ultra confusa quædam collectanea
progressus est. Eruditissimi Præfatus autographum pro summâ, quâ pollet, humanitate
mecum communicavit *Edvardus Stillingfleet*, *Ædis Paulinæ* apud Londinenses Decanus,
Genitis pariter ac sæculi nostri ornamentum. Sed cum haud aliud præter schedas quas-
dam laceras, & misere detritas, malè exaratas, nulloque ordine dispositas contineret, spes
quam conceperam præclara exinde in usum meum depromendi, magnam partem fru-
strata est: paucula excerpti, quæ servatis, ut plurimum, ipsius Usserii verbis, suis locis in-
seruntur. Ne verò quæ tantâ diligentia collegerat Usserius, penitus perirent, Ger. Lang-
baini Col. Reginalis Oxon. Præpositi curæ ea moriens commendavit. Nec Amici integri-
rimi votis detuit Langbainus; Collectanea Usseriana exscribenda curavit, in Ordinem
qualem posuit, redegit; lacunas supplevit, citationes in margine detritas restituit: usque
studio, quam par erat, ardentiori in Bibliothecâ publicâ hieme inclementiori hoc opus per-
urgeret, ipsi immortalis est anno 1657. Apographum Langbainianum in Bibliothecâ Bod-
leianæ Archivis sitivatur; ubi illud olim me vidisse memini. Verum (ut ad amicos, unde
digressus sum redeam) nec laude suâ fraudandus est *Hen. Warthonus*, Artium Magister,
Vir optimi ingenii, & quavis ferè meliori literatura longè suprâ ætatem eruditus, qui ut
oculorum meorum imbecillitatem sublevaret, in servandis Auctorum locis, editionibus
conferendis, versionibus consiciendis, colligendis plurimorum Pontificum Romanorum
rebus gestis per septem vel octo menses mecum fideliter laboravit. Et dum aliud pos-
tea agens variarum bibliothecarum forulos excuteret, non unum Scriptorem, non unum
fragmentum mihi indicavit, ut suis locis noravi. Denique dum operi egomet nimium
intentus ad sæculi xiii. exitum properarem, ecce gravissima me afflixit valetudo, adeo
ut de salute, penè de ipsa vita desperarem. Hunc igitur in partem vocavi, huic lampada
tradidi, qui ab anno 1501. juxta Ordinem & fundamenta in *Cartophylaceæ* posita, cetera
absolvit: cuius proinde Appendix hujus Operis calci subnectitur. His jam de Opere
nostro præmissis, ad alia Anriquiraris Ecclesiasticæ notitiam propius spectantia, nostroque
proposito apprime congrua descendamus.

SECTIO IV.

Regula Critica ad discernenda gemina Sanctorum Patrum opera necessaria.

CUM in primariis fidei controversiis ad Patrum Tribunal undique provocari solet,
cūque ex commentitiis fictæ antiquitatis Serialis causam suam contra nos plerum-
que

††† 3

P rolegomena.

que agant Pontificii; quantum antiquitatis Ecclesiasticæ Studiosis inestit, genuina SS. Patrum opera à Spuriis posse discernere, nimirum, nisi in re Ecclesiastica planè cecum, latere possit. Nullo non sæculo fuerunt falsarii nebulones, qui non modò Patrum Scriptis violentas manus iniecerunt, & partim addendo, partim detruncando fœde interpararunt, sed & integros libros à se confictos is impudenter supposuerunt. Hinc tot *Evangelia, Constitutiones, Traditiones, Revelationes, Itineraria* sub ipsi Apostolorum nominibus olim venditata, à *neſcio quibus Sutoribus fabularum sub Apostolorum nomine Scripta*, ut de Manichæorum Apocryphis loquitur † Augustinus. Hinc Pauli & Theclæ *ſuenda*, putidis fabulis referæ, à Presbytero quodam Afiano Pauli *ordacæ* confictæ, qui taudem D. Joanni Apostolo confectus est; ab eo idcirco Presbyterii gradu dejectus; quod ex Tertulliano refert † Hieronymus. Et si nec ipsi Apostolis pepercerint, quid mirum si in illorum Successores grassata sit estrænis hæc fingendi licentiâ? Cui non norâ quæ sub Clementis Romani, Linii, Prochori, Marcialis, Melitonis, Justinii Martyris, Tertulliani; Cypriani, Dorothei, Athanasii, Hieronymi, Augustini, Chrysostomi, &c. nominibus circumferuntur spuria? quæque in sequenti Opere utramvis ferè faciunt paginam. Verulterum hæc in parte fraudes & imposturas imitari sunt sequiorum sæculorum Monachis tot Diplomata, Epistolæ, Homiliæ, Sanctorum Viras & Passiones, & id genus sexcenta alla, splendidis antiquorum nominibus insignita, debemus. Quod vel monuisse sat est. Fateor me hos hominum genus iniquo admodum animo semper tulisse, vitos utique in Republicæ literariæ perniciem natos, & proinde loris ac pistrinâ dignos; vel ut ore *Plantini* loquar, *Ad sustinendas ferricrepidinas insulas* ablegandos, *ubi viros homines mortui incurſunt boves*, Ad Crisim igitur de his felicius instituendam, quò vera a falsis discernantur, varias nobis regulas & aphorismos tradiderunt celeberrimi è Reformatorum gente Theologi; Hypetius, *de ratione Sæd. Theolog.* lib. 4. cap. 9. Observat. 3. p. 688. Scultetus, *Aphorismis de fructuâ lectione Patrum Medulla* præmissis; Riverus, *Tract. de Patrum Auctorit.* c. 14. p. 88; Holdsvortius, SS. Theologiæ in Collegio Greshamensi olim Professor, *Leç.* 37. p. 328; Spanhemius in Academia Leidensi Professor Theologus hodie clarus, *Introduc.* ad *Hist. N. Testam.* p. 120. Horum ego Vestigiis insistent, paucos quosdam Canones delineabo, notisque & exemplis illustratos in medium proferam.

I. In quocunque opere Rerum Personarumve, Scriptoris cujus nomen præ se fert liber, atque recentiorum, occurrit mentio, certissimum est falsitatis indicium. Personas quod attinet, paucis exemplis demonstratum ibo. In Abdix Babylonii, tuius è LXX. discipulis & *Hist. Apostol.* lib. 3, laudatur Hegesippus; In *Quæst. & Resp.* ad *Orthodox.* sub Justinii M. nomine quæst. cxv. Irenæus; Quæst. LXXXII. LXXXVI. Origenes; quæst. c. x v 11. Manichæi; omnes Justino longe recentiores memorantur. Liber de *Trinitate*, Tertulliano dia tributus, *Sabellianorum* metinit, qui post Tertullani demum tempora exortii sunt. Id Titii Bostrenus Commentariis in *Lucam* Gregorius Nazianzenus, Nyssenus, Chrysostomus, Ildorus Pelusios, Cyrillus Alexandrinus non una vice citantur. In Athanasii *Quæstionibus ad Antiochum* Nysseni, Chrysostomi aliorumque; recentiorum occurrunt nomina. Liber de *Spiritu & anima*, inter Augustini opera habetur, qui etsi opus sit, notante Erasmo, hominis vatiæ multæque lectionis, & Philosophiam Aristotelicam altius ingreſsi, Augustini tamen non esse, præter alia, vel hinc constat, quod cap. 37. citetur *Basilus*, Augustini morte penè integro Sæculo posterior. *Rerum* nomine præcipuè intelligitur ritus & ceremonias, controversiæ, & hæreses. In Canonibus & Constitutionibus Apostolicis, in Dionysii Areopagiticis, & Epistolis Pseudo-Decretalibus, nullibi non occurrunt sexcenta de templis, altaribus, consecrationibus, vestimentis, festis publicis, jejuniis, de missis, baptisni tempore, & administrandi modo, de exorcismo, poenitentia, monachatu loca, & infinita alla, ævo Apostolico nondum nata. Constitut. Apostol. lib. 6. 15. de Baptismo hæreticorum agitur, & controversia accuratè definitur, cum quæstio hæc de re non nisi tertio demum sæculo exorta sit. Exiant Origenis nomine Commentariorum in *Iob* libri tres, in quibus nihilominus *Manichæorum* sit mentio, & Arii hæresis discrete propugnatur. Et ita quidem Commentarii in *Psalms*, qui Arnobii Afri nomen gerunt, Phorini, ejusque hæresis pluribus post Arnobii annis adinventæ, meminerunt. Huc etiam pertinet quodd in quibusdam Cypriano ascriptis opusculis, non pauca Sacræ Scripturæ loca ex Hieronymi versione citantur. Id quod forsitan in aliis nonnullis notari possit.

Prolegomena.

etiam sedulo navatam opetam efficiet, quin vel in verborum nitore, vel elocutionis forma, vel dispositionis artificio, ingens dissimilitudo attentè legenti apparebit: Id quod recentis exemplis in Cypriani, Hieronimi, Ambrosii, Hieronymi, Augustini, &c. opetibus dudum demonstravit Erasmus Roterodamus, sagacissimus, & extra controversiam summus Latinarum Ecclesiasticarum censet: ut singulos scriptores hac in re notare necesse non sit. Fateor cuiusvis non esse, de stylo aptè judicare: Sed fero quodam impostoribus accidit, ut non modò infra proprium ac nativum veri auctoris dicendi genus subsidunt, sed & plerumque infantium balbutiem, & barbariem apertè prodant; ut ex ungue leonem, vel potius ex auribus asinum facillè agnoscas.

V. Merito videtur damnatur liber, quo reperiuntur dogmata, iis plane contraria, qua in geminis & indubitatis operibus verus auctor tradidit. Ab omni quippe veri similitudinis specie abhorret, ut unus idemque Scriptor, prudens, gravis, eruditus, libimet ipsi contradiceret, & propositiones quandoque ex Diametro pugnantes libris suis intertexeret. Quod enim quis opiniones à se olim venditatas, postea revocat & refingat, ut in *Retractionum* libris sub vitæ finem scriptis fecit Augustinus, summæ prudentiæ & candoris est. Hæc non eo sensu accipi velim, quasi unus idemque scriptor nusquam, præsertim in rebus levioris momenti, sibi contradixerit (istiusmodi enim, præcipuè in scriptoribus *παράδοξον*, non unum exemplum dari potest, seu memoriæ vitio, seu disputationis æstu contigerit) sed quod ratio id accidit, nec in istiusmodi *ἀντινομία*, quæ in virum doctum & sapientem ægrè cadere solent. Quis credat Origenem *Commentariis in Iob* * Christum tribus annis cum dimidio, à baptismo usque in passionem, prædicare docuisse, qui *ἐν τῷ 1^o lib. 4. c. 1.* ipsum unico tantum supra aliquot menses anno prædicasse disertè affirmaverat. Iustus M. *Dialogum * Tryphone*, Angelum cum Jacobo colloquentem interca una facit, & non modò *ἴδιον ἀνθρώπου*, sed & *ἴδιον θεοῦ* asserit. At in *Quæstionibus ad Orthodoxos* ipsi tributis, *Quæst. c. xlii.* ipsum solummodò propter commissum sibi munus *τὸ μέγα καὶ μέγα* & *ἐν τῷ 1^o lib. 4. c. 1.* obtinuisse scribit, nec alio sensu quàm quo homines *ἰδοὶ* vocati sunt: quo munere obito desinunt vocari *ἰδοὶ*, qui propter functionem aliquam *ἰδοὶ* nomen accipere. Quis credat Homiliam de *Deipara*, qua B. Virginem invocandam esse docet, Athanasii esse, qui toties in sermonibus adversus Arianos penitus illicitum esse cuius creaturæ creaturam adorare luculentè affirmat, liquidò demonstrat. Libri *Hypognosticon* Augustino merito adjudicantur, ut in quibus Pelagiana dogmata disertè traduntur. In operibus suis indubitatè nemo Cyrillo Alexandrino, Origenis dogmata fortius impugnavit, acrius exagitavit; certissimo argumento, *Homilias in Leviticum* ejus non esse, in quibus tor de animarum præexistentia, de improborum, quin & Dæmonum supplicii tandem aliquando finem habiturus, aliisque id genus somniis Origenianis, testimonia habentur.

VI. Si in aliquo opere, Auctorem Græcum sibi vendicant, occurrat Latinorum vocabulorum censura & explicatio, meritisimam falsitatis vel fraudis suspicionem injicit. Cum à Græcorum Patrum (ut rectè notat Holdsvorthus nostras) scribendi consuetudine hoc maxime abhorreat. In variis Origenis Opusculis exterminandis hæc Regula præcipuè locum habet. De *Commentariis in Iob*, in *Cantica*, in *Psalmos 36. 37. 38.* de *Homiliis in diversos Atticis locos*, aliisque post Erasmus & Sixtum Senensem, Coccius, Riverus, alique id observant; adeo ut aut hominis Latini opuscula sunt, aut ab interprete insigniter interpolata. Idem de Hefychii Hierosolymitani commentariis in *Leviticum* dici debet; in quibus, ut alia taceam, Hieronymi versione utitur, eamque *nostram translationem* vocat. Huic etiam classi accendi sunt tractatus varii, qui etiam Græcos parentes merentur, Latinorum tamen textus esse penè certum est. Cuiusmodi sunt Melitonis liber de *transitu B. Mariæ*, Origenis *Lamentum*, & Homiliæ plures; Athanasii *Epistolæ ad Maricum Liberianum & Felicem*, &c. Nec minus impostori merito lacram detrahit, ubi auctor Græcus Latine scriptis perhibetur. Hoc indicio dignitate sua cadit Dorothei *Synopsis de Vita & morte Prophetarum, Apostolorum*, &c. quam Anonymus Græcus, à me jam primum id lucem prolatus, Dorotheum Latine scripsisse fingit. Cui enim unquam persuaserit, Dorotheum hominem, gente ac lingua Syrum, saltem Græcum, Tyri inter Phœnices Episcopum, monumenta sua Latino sermone consignasse.

VII. Quæcumque opuscula pro spuris damnavit Veteres, ægrè admodum, nec nisi clarissimis & Fa-

& Validissimis argumentis admitti debent; praesertim si accedant eorum suffragia, quorum interest, ut pro genuinis haberentur. Quodnam de variis quae sub veterum nomine circumferuntur scriptis iudicium tulerint Eusebius, Epiphanius, Hieronymus, Gennadius, Photius, non est quod pluribus apud eruditos agam; cum eorum libri omnium quotidie manibus terantur. Gelasii Pontificis de libris Apocryphis & damnatis decretum, ex sui loco spurium esse probabimus, nihilominus apud Pontificios Autoritatem suam farram rectam tueri; adeoque quaecumque Pseudo-Gelasius ad suppositorum censum amandavit, ipsis pro adulterinis habenda sunt. Vi quidem veritatis adaucti non defuerunt etiam in medio paparu Cordatores Pontificii, qui è Patrum ^{veritas} albo scripta plurima expunxerint, & vel ad dubia, vel ad apocrypha relegarint. In omnium ore manibusque sunt Sixtus Senensis, Posslevinus, Bellarminus, Sirmondus, Petavius, Labbeus, Miraeus, Valesius, Fronto Ducæus, De Marca, Baluzius, Mabillonius, Du Pin, alii: unus ferè est Baronius, qui Scriptores fuitiles & fabulosos omni quâ potuit diligentia tueri solet: & ubi nulla arte defendi possunt, ex his tamen historica monumenta deprimere non erubescit. Nequid, ut ipsemet fateatur, ^{ ab avidis legentium animis, subtraxisse videatur.} Hæc nos breviter; plura aliâ. Neque enim omnia, quæ hac de re dici poterant, congerere mihi in animo erat.*

* Ad an. 16.
n. 17.

SECTIO V.

Regulae Generales in seligendis SS. Patrum editionibus adhibendæ.

Nihil ferè est in toto rei literariæ circulo, in quod frequentius impingere solent juniores, & in stadio Theologico minus exercitati, quam in pravis minusve commodis SS. Patrum editionibus in usus suos comparandis; dum nullâ curâ, nullo habito delectu, arripiunt quicquid in proclivi est, quicquid primâ statim fronte sese eis offert. Quod sit, ut non sine gravi sumptus, temporis, & quod periculosius adhuc, ipsius quandoque veritatis dispendio, editiones quotidie terant imperfectas, corruptas, vitiosis & erroribus tæcentes, quæq; legentibus fucum faciunt, & non rarè à recto veritatis tramite abducunt. Mirari quidem subit, inter tot antiquitatis Ecclesiasticæ cultores quos præfens aut superior tulit ætas neminem reperiri, qui aliquid ex professo hac de re commentatus sit. Plures pro re natâ editiones Patrum hinc inde designarunt; nemo quod sciam, qui datâ opera, vel levi aliqua dissertationculâ huic lucem prætulerit. Donec igitur exurgat, qui hoc saxum diligentius volvar, in gratiam juventutis ^{Phœnix} fungar ego paulisper hoc munere, & observationes nonnullas adjiciant alii, vel nostris sua etiam adjungere ne dedignentur.

I. *Editiones SS. Patrum quò sunt vetustiores, eò sunt ut plurimum fideiores;* quod duplici de causâ profectum est. 1. Quod editiones, quæ in primis rei typographicæ incunabulis prodierunt ex optimis quibusvis MSS. expressæ sint, adeo ut desideratis jam plerisque Codicibus MSS. editiones istæ non immeritò Manuscriptorum vicem supplere possint. 2. Quia nondum natis de Ecclesiâ reformandâ controversiis, nondum exorto Romanos inter & Reformatos de fidei articulis, & Ecclesiæ Romanæ corruptelis dissidio, nulla satis idonea causâ subesse poterat, cur in excudendis Patrum operibus fraude uterentur. Nullus adhuc Hannibal ad portas, nemo ferè qui adversus eos castra moveret, quique frequentes Patrum turmas in aciem proferrer. Hinc Scriptores Ecclesiasticos sine fraude & fucò, propria dogmata propriis verbis tradentes nobis exhibuerunt. Atque utinam nunquam aliter factum fuisset. Sed eheu! tot pudendis exemplis solet clarius liquet, Patres scèdè corruptos fuisse, vetustiores editiones, quantum fieri poterat, suppressas; sequentes truncatas, vel interpolatas; quin & eò usque insanæ proruperunt, ut ad incitas redacti, hanc vel illam editionem unquam extitisse negare non erubescant: id quod de Christiani Duthmari Commentariis in Marthæum suo loco notavi, & plura forsàn id genus notari possunt. His addi potest, quod primi rei typographicæ curatores sua quam emendatè in lucem emisserunt; non ignavis, ineptis & è trivio petitis, quos vocant, *correctoribus* emendandi curam relinquens; quo circa editiones ab inventa typographia, id est ab anno circiter Mcccccxi. vel potius Mcccc. forsan Mcccc. l. x. quando ad paulo perfectiorem formam perducì cœpit, usque ad religionis reformationem à Luthero inceptam anno 1517. in publicum emisit, auro contra non charè estimari debent: quibus proximè accedunt, quæ

ab ea

ab eo tempore usque ad Concilium Tridentinum prodierunt. Dudum est, quod Viri eruditissimi veterum editionum raritatem deplorarunt; immensâ earum cōplâ laborarunt primi Religionis Reformatæ Antesignani, quas illorum Successores, nitidioribus typis, & cumulationibus accessionibus illucti, magno nostro damno insuper habuerunt: unde vel abolitæ vel suppressæ jam penè frustra quæzuntur, nec apparent amplius, nisi rarè admodum, quasi post naufragium *nantes in gurgite vasto*. Optandum sanè esset, ut quotquot hodie supersint, in Bibliothecas publicas reponerentur, ubi & tutior illis sedes esset, & commodior cuius inspicendi facultas. Quoad hoc fiat, utinam esset, qui hunc laborem in se susciperet, ut perquisitis undique editionibus, & excussis diligenter bibliothecarum forulis, accuratum earum catalogum nobis conficeret, & ubinam delitescant, indicaret. Præstitit aliquid hæc in parte, veteresque editiones ab anno 1459. usque ad annum 1500. quæ in Bibliotheca Regia Parisiensi asservantur, recensuit, de Republica literaria non uno nomine meritis, Ph. Labbeus *Biblioth. Nov. MS. Supplem. ix. pag. 337*. His prælo jam jam mandandis, incidi in Cornel. à Beughem *Incanabula Typographia, sive Catalogum librorum, scriptorumque proximis ab inventione Typographia annis usque ad Annum Christi M D. inclusivè, in quævis lingua editorum*. Amstelod. 1688. 12°.

II. *Opera SS. Patrum, quæ ex Roberti Stephani officinâ Græcè prodierunt, ceterarum editionum emendationis cura, & typorum nitore facile vincunt.* Cum res literaria primum restitueretur cœpit, Græcæ Linguae studium strenuè promovebatur. Hinc tot Scriptores Græcos omni versione destitutos procuderunt primorum typographiarum curatores, de posterorum inscitia & socordia, in versionibus Latinis solummodo evolvendis ne per somnium quidem cogitantes. In his extra omne dubium primas tenuit officina Stephanæa. De Hentico I. Stephano, Roberti Patre; De Hentico I I. Roberti filio, nulli non eruditiorum noto, aliisque gentis Stephanææ furculis, re typographica aptissime claris, impræsentiarum agere nec nostri operis est, nec orii. Fecit id non sine sua laude Theodorus Janssonius M. D. Dissertat. *Epistol. de Vita Stephani*, Amstelod. 1683. 8°. Quæ Robertum nostrum spectant, paucis expediemus. Vir erat literis Latinis, Græcis, Hebræicis admodum eruditus; non modò Gallia suæ, sed & exterarum Academiarum atque Bibliothecarum studiosè pertrastavit. Eruditionem testantur tot ex ejus officinâ editi, tot ab eo proprio Marte scripti libri; imprimis insignis ille *Latina Lingua Thesaurus*; verè Thesaurus, qualem nullum vidit prior, nulla dabit postera ætas. Juvenis adhuc Typographiæ Simonis Collinzi vitrici sui curam gessit; deinde extracta sibi officina rem suam impigrè curavit; tandem à Francisco I. magno illo literarum Mecænate, Regius Typographus constitutus est. In hoc munere, quanta cura, quanta sedulitate se gessit, nos docet Henricus filius *Præfat. ad Agell.* Patrem nempe Decemviratum quandam literariorum domi habuisse, ex omnibus pene nationibus conflatum. Hos decemvitos varii rei literariæ promovendis partibus adhibuit, præcipue ex his erant, qui correctorio munere fungebantur. Neque tamen alienis oculis rem hanc integrè commisit; sed omnia penè propriis oculis relegit, tanto quidem studio, tam accurata diligentia, ut norante Cl. Janssonio, fama erat, ipsum solitum esse, singula folia perlegenda, hic illic per plareas, locis certis affixisse, adjuncto pretio illi, qui vitia quædam, quorum etiam sua erant, prout enormia essent, præmia, detexisset. His summam typorum pulchritudinem adjunxit, admirabilem planè elegantiam, adeò ut omnes in hunc usque diem Typographos longo post se intervallo reliquit, & ad invidiam provocavit. Testes sunt, ut *in præfatu* Scriptores mitam, Novum Testamentum, Justinii Martyris, Eusebii Cæsarensis opera, Soetaris, Sozomeni, Theodoriti, Theodori, Euagrii Historia Ecclesiastica, &c. tam splendide, nitidè, emendatè excusa, ut vel solus typorum nitore nos ad eorum lectionem alliceret, & invitaret. Verùm en tandem virtutis, eruditionis & tot laborum in Republicæ literariæ commoda exantlatorum præmium. Annotationibus quibusdam, quas sub Varabli nomine Biblis Latinis à se editis adjunxerat, offensi Theologi Sorbonici, hominem hæreseos accusarunt, perpetuamque molestiam per plures annos facessere non destiterunt; adeo ut post mortem Francisci Regis vexationum & injuriarum pertæctus, solum vertere necesse habuit, quin & post ipsius discessum effigies ejus publica carnificis manu exusta est. Circa annum igitur 1551. Penates totamque liberariam officinam Genevæ transtulit, ubi arti suæ gnaviter incumbens rebus humanis feliciter excecisset vixit. Idus Septembris anno 1559. *Ætat. LV1. Aldum Venetum, & Frobenium Basiliensem*, inquit ampliss.

amplius Thuanus †, longo spatio supergressus est, acri iudicio, diligentia accuratâ, & artu ipsius elegantia; cui ob id non solum Gallia, sed universus Christianus orbis plus debet, quam cuiquam fortissimorum belli ducum ob propagatos fines patria nunquam debuit; majusque ex eius animi industria, quam ex tot præclare bello & pace gestis ad Franciscum decus & nunquam inscriptura gloria redundavit. Geminum huic Theodori Bezæ elogium. *Quanto illi* (Aldus, Frobenius, alii) *ceteros antecelluerunt, tanto maiorem tibi, Roberte Stephano, superiores omnes longe lateque supergresso gloriam tribuendam esse, vel ipsa fremens invidia conficitur. Nam ut alii tecum nonnulli de laborum quorundam excusorum elegantia & venustate certent, nemo tamen vel in operosissimis libris tecum in emendationis fide ac diligentia fuerit comparandus. Tibi Linguam Hebraeam magnopere illustratam, sibi Græcorum characterum summam elegantiam, &c. debemus.* Denique plures erant circa hæc tempora celebriores typographi, qui prælis suis Græcas literas tum sacras tum prophanas insigniter promovebant; Venerit Aldus Manutius, ejusque filius Paulus tum in officina paterna, tum postea Rotæ; Parisiis præter Stephanos, Hadrianus Turnæbus, Linguarum & Philosophiæ professor & typographus Regius; neque enim eoque tempore minus typographicum dedignabantur celeberrimi Professores. Testantur id adhuc Joannes Oporinus, & Fr. Raphelengius, hic Lingue Hebrææ in Lugduno-Bavarâ, ille Curæ in Academia Basilensi Professor simul & Typographus. Genevæ primum, deinde Heidelbergæ Hieronymus Commelinus, vir gravis & doctus, qui non una Patrum Græcorum monumenta nobis emendatè dedit, moriensque anno 1577. eandem curam filius quasi hæreditario jure demandavit; alios penè infinitos taceo, præcipuè recentiores, de quibus peculiari capite Bern. Malincrolius Dissert. Hist. de Arte Typographica cap. 14. p. 91.

* Lib. 11. ad
am 1519. p.
704.

Icon in R.
Steph. sub.
lib. 1. II.

III. Patrum Latinorum Editiones Frobenianæ jure merito magni æstimantur, utpote quæ summâ fide, nec minori, pro eâ ætate, venustate prodierunt. De Typographico Frobeniano hæc Erasmus *, *Officina Frobeniana non est alia vel accuratior, vel unde plus honorum exeat codicum, præsertim qui ad sacras pertineant literas.* Nec aliter Nicolaus Beraldus † ad Erasmiu, *Vtinam, ea omnia propediem pulcherrimis typis excusa videre contingat, Frobenianis videlicet, quibus nihil fieri puto posse nitidius, elegantius, amantius.* Joannes Frobenius domo Hammelburgensis, primus officinæ conditor, typographorum, si non omnium, saltem Germanorum, facile princeps, Basileæ lares fixit; vir insigni probitate, fide, eruditione, industria, & in re litterariam adjuvandam studio planè inextinguibili: nullis virgillis, nullis laboribus, nullis denique impendiis pepercit, ut eximios auctores ornaver, nitidè & fideliter ornatos in lucem emitteret. *Habuit domi, inquit Erasmus *, Virum utriusque litteraturæ doctissimum, parique fide præditum, quod ego sum: non in postremis numero.* Designat, opinor, hominem muneri correctorio præfatum. Quo in loco habuit Lachnerum, ante paucos annos peste sublatu, ipsius Frobenii Sociu; officinæ Frobenianæ Principem, cuius mortem alibi deflet Erasmus †. Habuit adhuc filios bonis literis imbutos, quique rem paternam provirili strenuè saragebant. Sed summâ officinæ Frobenianæ gloria erat magnus ille Erasmus, sæculi sui decus, quem semper patronum, sæpius domi suæ per plures menses hospitem habuit Frobenius; cujus stupenda planè cura & indefessa diligentia Irenæi, Cypriani, Hilarii, Hieronymi, Augustini, aliorumque opera undique conquisita, accuratè recognita, bonis avibus exierunt, iteratis editionibus non semel ibidem repetita. Quantas hac in re difficiles, sudores, molestias subiret Erasmus, vel ex unica Hieronymi editione distas; de qua in Epistola ad Waratum Archiepiscopum Cantuariensem ait. *Vnum illud, ut verè dicam & audeat, minoris arbitror Hieronymo suos constituisse libros conditos, quam nobis restitutos, & paucioribus vigiliis apud illum natos fuisse, quam apud nos renatos.* Contemptis difficultatibus omnibus, Herculano quodam animo, laboriosissimum quidem sed pulcherrimum, adii provinciam, unus propemodum de tot mendarum porientis depugnaturus, nec enim tantundem laboris exansitatum arbitror in paucis edomandis monitis, Herculi, quam mihi in tollendis tot mendarum millibus. Obiit Joannes Frobenius repentina paralyti correptus anno 1527. Amico inregerissimo, & tot præclaris tantorum virorum monumentis de Republica litteraria optinè merito, Epitaphium posuit Erasmus, quod quidem hoc loco subungere non pigebit.

* Ad Leon.
X. lib. 1. Ep. 1.
† Hist. lib. 1.
Ep. 11.

* Lib. 1. Ep. 1.

† Lib. 1. Ep. 1.

Erasm.

Arida Ioannis tegit hic lapis ossa Frobeni,

Orbe vires toto, nescia fama mori.

Moribus hanc nidem meritis Indisq̃ue iuvandis:

Qua nunc moesta jacent orba parente suo.

Restituit, ornavit veteram monumenta sopheram,

Arte, manu, curâ, arcu, favore, fide.

Hinc vitam in caelis dabit, Namina iuxta, perennem;

Per nos in terrâ fama perennâ erit.

Allorum potius commodo intentus quàm suo, totâ literariam magis auxit quàm familiarem, suisque hæredibus plus honestæ famę reliquit, quàm pecunię. In defuncti officinam pariter ac thorum successit Joannes Hervagius, vir bonę fidei, nec indoctus, qui in provchendis ornandisque literis, bonisque Authoribus restituendis, si non parem, supparem certe, cum Frobenio curam & diligentiam adhibuit; & Erasmo præcipuè opem consiliumque impendente eosdem Patres sedulo recensitos, emendatissime excudit, aliosque è tenebris in lucem revocavit. De editionibus Colonienſibus, Lovanienſibus, Lugdunenſibus, Antverpienſibus, Romanis, non est quod multis lectorum morater, cum cuivis notum sit eas fide saltem & emendatione infra Basileenses immensa distantia subſidere. Scripſores Ecclesiastici quos Rigaltius, Sirmondus, Garnetius, Baluzius, & novissimè, Monachi Benedicini, è præſis Parisienſibus, emiserunt, alias omnes recentiores editiones longissimè superant.

IV. *S. S. Patrum opera, quæ Græcè & Latine Parisienses in lucem emiserunt, aliis in suo genere palmam præripiunt.* Diu apud renascentis literaturę instauratores imperium suum tenuisse Lingue Græcæ studium, non leve inde ductur argumentum, quod Scriptores Græci tunc temporis Græcè solummodo ederentur: Et quamvis aliter subinde fieri poterat, raro tamen id contigit; nec nisi vergente ad exitum superiôri sæculo in usu communi esse coepit, ut Libri Græci addita è regione versiope Latinâ, utrâque lingua ederentur. Frigescere quippe jam coeperat sacundissimæ & divinæ lingue hujus cultura; neque amplius sine cortice natæ notant studiosi. Deditnati sunt hæc socordiam viri eruditi, unde Joan. Meursius præfatione *Ad Cæciliam suam*, rationem reddens, cur Auctorum Græcorum locis citatis neque ex more suo, neque sponte versionem addidisset, subdit, *Est enim, inquit, hæc sæculi hujus visum, an infortunium, ut cum pauci Græcæ Lingua studiosi habeantur, inter eos plures etiam inveniantur, qui ament, magis quam intelligant.* Hinc sordebant penè ubique pulcherrimæ scilicet, Editiones Græcæ versione Latina destitutę, quę paucos emptores, pauciores verò lectores inveniebant. Pudendum hujuscę rei exemplum nobis suppeditat nobilissima illa Chrysostomi Editio Savitiana, quæ nihil pulchrius, nihil perfectius Sol vidit unquam: tam immenso sumptu procurata, tanta fide studioque castigata, tantis accessionibus ex omni pene Eutopa conquistis aucta, tam eruditis præfationibus, notis, censuris, illustrata, denique tam elegantî typorum venustate, chartæque puritate undique ornata, ut ad summum perfectionis apicem aspirare videatur. Quod verò Græcè tantummodo excusa esset, paucorum manibus testitur, ad blattas & tincas amandata; Græco-Latina interea Parisienſi in omnibus ferè Bibliothecis tam publicis, quàm privatis locum occupante. Cum igitur animadvertirent Viri docti necesse esse, ut studentium ignavia, dicam an inficitia: hæc in parte subvenirent; sedulam huic rei navabant operam. Præclarè quidem in hoc munere se gessit Hieronymus Commelinus, qui plures ex Patribus Græcis nitore suo festitutos, Græcè & Latine quam correctissime nobis dedit. Verum omnem industriam, sumptumque in Græcorum Patrum operibus utroque sermone excudendis, tum characterum pulchritudine tum editionis perfectione longè victr Typographorum Parisienſium cura & diligentia. In his familiam ducit gens *Morelliana*, quæ Carolum, Claudium, Dionysium & forsân alios peperit. Quin & ante integrum ferè sæculum hæc in re incalescere coeperant; quippe Gulielmus Morellus Calerensis, referente Thuano*, accuratâ linguæ Græcæ peritia insignis, circa an. 1555. Hadriano Turnebo in Typographiæ Regiæ Græcæ curâ successit, quæ cum per integrum novennium summâ fide ac diligentia adernasset, diem clausit ultimum xi. Kal. Martii 1564. Morellis proximè accedunt *Sohnius, Cramoissius, Vitrius, Petiti* &c. His tot debemus Patres Græcos Græcè pariter ac Latine loquentes, qui sub auspiciis Morellii, Frontonis,

*FRA. lib. 36.
p. 222.

Frontonis Ducæi, Petavii, Valefii, Cotelæii aliorumque præstantium virorum elegantissimè prodierunt. Id solum monendus Lector, posteriores editiones Parisienses prioribus typorum saltem chartæque nitore plurimum cedere. Id quod in operibus Justini Martyris, Basilii, Nazianzeni, Nysseni, Chrysostomi, &c. primò statim intuitu videre est.

V. In discernendis SS. Patrum editionibus plurimum refert scire, quis editionis curam in se suscepit; cum ex editoris fide, petitiâ, diligentia ipsius editionis pretium integrè dependeat. Non quidem omnes qui libris alienis in lucem edendis obstrictantur, sunt Erasmi Rhenani, Sylburgii, Elmenhorstii, Scaligeri, Casauboni, Goldasti, Sirmondi, Rigaltii, Ducæi, Huetii, Garnerii, &c. Viri extra omnem controversiam doctrinâ, & integritate venerandi. Immo nec omnes Typographi Manutii, Frobenii, Amerbachii, Stephanis, Vascosanii, Oporini, Commelinis, Morellis accedunt, & pressio pede sequuntur. In his reperiuntur haud pauci, qui lucro solum ac quæstui inhiantes, non tarò Scriptores Ecclesiasticos nullâ curâ recensitos, nullâ collatione ad Codices MSS. nedum ad priores editiones recognitos, quin & propriis (si Diis placet) oculis relectos & revidos in orbem literarium protrudunt, ipsimet barbi ac stiptres, & qui equum ab alino vix discernere norunt. Alii sunt qui typographiæ quidem suæ euratores, ac Correctores admovent, virosque alunt libris præcio paravidis invigilanturos, sed vili pretio conductos, ignaros æmpe & ignavos Monachos, qui, levi, quod alunt, digito, rem suam officianter agunt; & pro uno vitio sublato, immenso mendarum cumulo libros augere solent: ut de prælis Lugduncensibus, aliisque, nonnullis, non infimæ notæ viros gravissimè conquirentes non semel audivi. Sed missis typographis, ad alios deveniamus. Non defuerunt quovis tempore viri quidem eruditissimi, qui SS. Patrum operibus in lucem proferendis strenuè addixerunt animum; sed pravo fidei Pontificiæ vindicandæ zelo ducti, & inmodico in hæreticos quos vocant, odio animati, Patres à se editos, oborto licet collo, in partes suas pertrahere conabantur, & vel addenda, vel detrahendo sententiam pro se dicere eugebant. Exemplo uno aut altero res fiet clarior. Extat sub Chrysostomi nomine, Scriptoris certè cuiusdam non inruditi, *Opus imperfectum in Matthæam*: Homilia quadragessimâ nonâ agit Autor de unica Sacræ Scripturæ adversus traditiones, hæreses, schismata, copia & Autoritate, Nullum aliud esse Christianorum fidei veritatem cognoscere voluntium refugium, nullam aliam posse esse veram Christianitatis probationem, nullam aliam in tantâ rerum confusione veram Christi Ecclesia notam; ideoque mandasse Dominum, ut Christiani volentes firmitatem accipere fidei veram ad nullam transfugiant nisi ad Scripturam; pluribus hæc, iisque sanè quam discretissimi verbis persequitur, & firmissimè astringit. Integrum hunc locum bene longum in Editione sua quam adornavit Editor Parisiensis, excusam apud Andoennum Parvum Paris. 1557. 8°. (ut de Antverpiensi aliisque nonnullis nihil jam dicam) penitus omittit; non dissimulante ipsomet Bellarmino*, totum hunc locum tanquam ab *Arianis insertum à quibusdam Codicibus super* (lege, nuper) *emendatis sublatum esse*. Quin & in ipso statim operis Vestibulo monet editor, diligenter ab *Arianorum* sacibus purgatum esse; & in Prefatione, nullum non lapidem motum esse, quò sincerius hoc, ac Sordibus omnibus purgatum (si fieri posset) nitidius opus in posterum proflaret. An verò quod toties obijciat, hic de quo agimus locus, impictatem Arianam totus olet, legant primum, dein judicent æqui rerum æstimatorcs. Vide etiam quæ hæc de re notavimus in Chrysostomo seq. operis p. 268. Homilia xi. de vasis sanctificatis agens, inquit, in quibus non est verum Corpus Christi, sed Mysterium corporis ejus continetur: quæ verba in hac editione frustra quærantur. Homilia verò x. quod Autor habet, *sacramentum panis & vini offerentem*, in hæc mutatur verba, *sacramentum corporis & sanguinis Christi offerentem*. Quoties Pamelio Antverpiensi, & Romanis Cypriani editoribus obijcerint nostri, decantatissimum illum Cypriani locum ex libro de *Unitate Ecclesiæ* cap. i. fœdissimè ab iis corruptum esse; atque hæc verba, *Christum unam Cathedralam constituisse; primarium Petro datum, Ecclesiæ veniunt & resistit, quò Cathedralam Petri super quam fundata est Ecclesiæ, deferis*, contra omnium pene codicum MSS. omnium vetustissimam editionum fidem, in ipsum Cypriani textum intrusa esse. Sexcenta hujusmodi exempla, ut Potemicos taceam, nobis dabant, Cocus, Peiskilius, Riverus, Hottingerus, Dallæus, & præ omnibus aliis Thomas Jamefius Nostrias, Tractatu de SS. Scriptura, Patrum, & Conciliorum Corruptione, quem patrio Sermone evulgavit. Verum de his mox plura.

* De Verbo
Dei l. 4. c. 55.
p. 199.

VI. *Præcipuè cavenda sunt Editiones SS. Patrum, quæ in locis prodierunt, in quibus S. Inquisitionis viget Officium.* In promptu ratio est, quod istiusmodi editiones ad Indicem Expuratorioꝝ regulas ad amissum recognoscantur: neque enim in recentiorum scripta involare contenti, in ipsos venerandos Patres imperium, idcirco an tyrannidem, exercent. Candidè hoc falsus est, & miris ob id laudibus Pium V. effert † Sixtus Senensis. *Premiùm toto Christianorum orbe conquiri nefaria doctrina libros, & publicè exuri iussit.* Deinde expurgari, & emaculari curavit omnia Catholicorum Scripturam, ac præcipuè veterum Patrum scripta, hæreticorum atque nostras acibus contaminata, & venenâ infecta. *Pulverem Catalogum vel Indicem edimandis auctorum, ac librorum omnium hæreticis nominis, qui essent ab Ecclesiasticâ Bibliothecâ arcendi, & ab omnibus Christianis lectoribus abijciendi.* Quod ut paulo clarius constet, rem forsitan cuius haud satis notam paucis expediam. Vix caput extulerat cœpta à Luthero Religionis reformatio, cùm Leo X. gravi poenâ vetuit, ne quis librum aliquem imprimeret, nisi prius per S. Palatii Magistrum, vel diocesim Episcopum, vel hæretica prævaritatis Inquisitorem diligenter examinaretur. Hujus exemplum secuti Episcopi & Inquisitores, varios librorum pestilentium & dammandorum Indices per ratione temporis emisserunt. Et ut quod factum erat tueretur, Scripsit Gabriel Puthetbæus *Theatinus*, seu de tollendis & expungendis malis libris, libros 3. editos Parisi. 1549. 8°. Verùm crescente indices scriptorum hæreticorum numero, & depromptis undique ex Antiquitatis Ecclesiasticæ armentis totis telis, synodus Tridentina ex omnibus ferè nationibus insignes aliquot Prælatos, & sanctissimos quosdam Theologos ad Indicem Librorum prohibitorum consiciendum delegit. In quo negotio cum haud parum progressi essent, Synodus rem integram ad sedem Apostolicam deferendam statuit. Igitur anno 1564. Indicem à Romanis Inquisitoribus non ita pridem confectum, & à Patribus Tridentinis approbatum recensuit, & adjectis quibusdam regulis auctoritate sua evulgavit. Eandem materiam sub eodem postea revocavit, & novis aliquot accessionibus autem reconcinnavit Pius V. Gregorius XIII. Sixtus V. Tandem anno 1555. Clemens VIII. delecto VII. Cardinalium collegio, aliisque piis & eruditis viris in consiliis adhibitis operi colophorem addidit, adjectis non modo regulis, sed & instructionibus; quarum Cap. de *Correctione librorum* Sect. I. statutum est, ut Episcopi & Inquisitores conjunctim habeant facultatem, quoscunque libros juxta præscriptum hujus Indicis, etiam in locis exempto expurgandi; hancq. librorum expurgationem non nisi viri eruditione & pietate insignibus committendam esse. Sect. 2. hæc inter alia à Correctoribus expurganda decernuntur. *Viz. Propositiones hæreticæ, erroneæ, hæresim sapientes, scandalosæ, piarum auriarum offensivæ, temerariæ, &c. quæ contra Sacramentorum ritus, & caeremonias, contraque receptum usum & consuetudinem Romane Ecclesiæ novitatem aliquam inducunt; Verba item dubia & ambigua, quæ legentium animos à recto Catholicæ sensu ad nefarias opiniones adducere possunt.* Et jam quidem non prohibitorii modò, sed & Expuratorio Indices ubique invaluerant. Primus, quod sciam, agmen duxit Index Belgicus, Philippi Hispaniarum Regis auctoritate confectus, & cum Ariz Montani præfatione editus Anro. 1571. 4°. à Junio, Pappo aliisque, additis novis præfationibus non semel recursus. Index Lusitanicus per Georgium Dalmidam, Archiepiscopum Ulisiponensem proditit Plispon. 1.84. 4°. Hispanicus per Gasparem Quirogam Cardinalem & Archiepiscopum Toleranum, & Hispanæ Inquisitionem generalem, Madridi 1584. 4°. Neapolitanus per Gregorium Capucinum, sub titulo *Emendatæ Ecclesiasticæ*, Venet. 1588. 8°. Denique Romanus per Joannem Mariam Brasichalanum, S. Palatii Magistrum Romæ 1607. 8°. ut his recentiores taceam. Tam execrandi instituti, in Deum hominesque, in SS. Patres, ipsamque veritatem adeo injuri, pudere non potuit primis illius archieps. Hinc sub velo primum, & remotis arboris res acta est, paucis cognita, & intra domesticos Censuræ Parietes conclusa. Unde Philippi Regis diplomate, Belgico Indici præmissa cautum est, ne Index iste expurgatorius distraberetur, solu Censuræ distribuendus; qui ipsi privati nullisque consensu apud se Indicem Expuratorioꝝ habebunt, eundemque neque aliis communicabunt, neque ejus exemplum ulli dabant; sed tantum id curabant diligentissimè ut loca prædicta inquirent, expungant, restituantque. Postquam verò hujusce Indicis exemplar in Fr. Junii manus incidisset, horribile secretum in vulgus emanavit. Et jam quo clypeo, quâ apologiâ se tueantur? Prodiit tandem in arenam Jacobus Gretserus Jesuita, qui de jure & more prohibendi, expurgandi & abolendi libros hæreticos & noxios, duos libros edidit Ingolstadt. 1603. 4°. quibus anno sequenti duas partes supplementi vice addidit. In his omnibus non sine præclaro quidem eruditionis apparatu, sed fide & ingenio planè Jesuitico, id est, vasto subdoloque, causam suam agit.

Faretur

*Epist. De-
dicat. Bi-
blioth. Sta-
tis præfati.

Fateatur † Protestantes nunc Indicem in ore semper habere, Catholicisque summi sceleris loco obijcere, quem nihilominus defendit veluti laude dignum, cuiusque aurores & executores tanquam de Mortalibus optimè meritis. Et alibi †, *tas hoc semper & ob, & fuit, pendit Ecclesiam, ut quo gregi detrimentum adferens, sollicitè amoliat, & si integrum librum proferbere sat esset, fas etiam erit proferbere partem libri, seu manuum, seu parvam; cum ex-tendendo, delendo, obliterando, vel simpliciter omitendo, idque ob levisiis militat.*

Quo verò objectionem omnium gravissimam speciosius amoliretur, differre negat vel Patres se se esse purgatos; vel id Indicium Auctores voluisse. *Impudenter*, inquit †, *mentantur*, quosque affirmant quodam in veterum Potrum libris, à nobis deleri, aut ut deleatur, ab Indice Expuratorio praescribi: Nihil delerimus in Patribus, nihil obliteramus. — Nemo velinum librum unius ex praedictis Patribus, qui in illo Indice prohibitorio vel expurgatorio interdictus. Non Augustinus, non Cyprianus, non Chrysostomus, non Cyrillus, &c. — † *Nemo enim Beliculus aut capitulis aliis tulerit in fine confiteri, ut in Rotundo expurgatorio* Lib. 1. c. 10. p. 344.

que enim Belgicus, cui quibusdam Index eo fine confectus est, ut Patrum monumentis emaculandis corrigendisque inferuisset; quod supra etiam testis sumus, & res satis ex ipso Indice liquet. Aius⁹ vero bene Grefse: age, an ira sit, paulisper experiamur: Chrysolomus * Hymil. iv. de LaCroix, hæc habet, μηδὲ ἀνδρῶν λόγους τὸν ἁγίον ἐν τῷ μὲν τὸ συνέχον ἐμμελῶς τὸν ἀκαταστάτον, τὸν ὑπερῶν, τὸ φιλοφρόν, τὸν ἰσχυρὸν τὸν ταπεινὸν ὑποδυναμιζον, Non enim peccata hominis dicit, ut se probro afficiat, non enim confesso confitetur, ut in publicum proferat, immò verò ei qui Dominus est, ei qui sui carum gerit, ei qui humanus est, ei qui de-
dicatus est ostendit vulnere. Et tamē ex Indice Chrysolomiano hæc verba ab Indice Hifpanico expungenda curantur. Deleantur, inquit, hæc verba, Confitenda Deo peccata non homini.

[illegible]

super fidem edificatur. Augustinus⁷ de Eucharistia disertè dicit, *Non enim Dominus dubitavit dicere, Hoc est Corpus meum, cum signum daret Corporis sui.* Et tamen ex Augustini Indice hæc verba delenda volunt Indices Sandovaliani curatores, *Christum dedisse signum Corporis sui.* Arhanasius f de cultu divino, *xristumque et xristum, non autem idcirco, utrumque Deum—Deum qui soli pater et spiritus sanctus. Creatorem Creatorem non adorat, sed servum Domini.*

nam, & *Creatura Deum* : — *quocirca solius Dei est adorari*. Et tamen ex ejus Iodice hæc verba eximit idem Index Hispanicus, *Adorari solius Dei est*. Eadem ferè habet Epiphanius *, & *apud S. Basilii* *Exameronis* *in terminis prædictis, sanctis Dei Ecclesie Creaturam non adorari*. Nilominus ex annotationibus hæc verba loco submovent boni Censores, *Creaturam non adorari*. Hilarius in *Matthæum* *, *Alieni operibus ac meritis nemo adorandus, quia inimici*.

que lampadis in e emere oleum sit necesse. Hæc ex Indice delati jubent in verbis, *alienis mer-
itis, & operibus nemo jactatur*. His & sexcentis hujusmodi locis à nobis objectis *æti* hoc
pompæ promptè adhibet Græterus, Indices Partum Operibus apponi solitos, solum-
modo esse recentiorum commenta. Miserum mehercle effugium! An non enim hi Pa-
trum Indices à Viris Catholicis & eruditissimis ut plurimum confecti sint? an non idem

utrobique sensus? eadem ubique verba reperiuntur? Cum igitur hoc cuniculo se nequaquam elapsurum esse animadverteret, ad aliud non minus infirmum confugit, nempe iuxta verus verbum *sape idem, cum ab iisdem dicitur non esse idem*. Dicta Parum cum ab hæreticis usurpantur, eadem esse posse si verba species, arlonge diversa si sensum & mentem. Quasi verò tam immanis sit differentia, ut quod in textu sit orthodoxum, in Indice sit

re. Quam vero tam insensum in quatuorcentis quatuor sexcentis in octiduocentis, in mille ut haereticum. Cum eadem sententia nullo afflato sensu, nullo glossae detorta, iisdem verbis, penè totidem syllabis utrobique habeatur! Quid facies huic hominum generi? *quod sententia nuda?* Miferet me plane illorum, qui ea effutire coguntur, non quæ vera sunt, neque quæ ipsimet foras se sentiunt, sed quæ prave causæ vindicandæ necessitas extorquere solet. Sed missis Indiciis, ad ipsos Patres accedamus; quorum germano textu non poter-

Sed minus indicimus, et ipsos facies accedamus; quorum germano texui non pepererunt, nec ab ip[s]issimis illorum verbi violentia manus abstinerunt. Insuper Index Hispanicus pag. 62. videbis dominos Inquisitores in Cyrillum Alexandrinum hanc sententiam ferentes, ex D. Cyrilli Commentariis in Efoian, Laurentio Humphredo interprete, cap. 1. *ex textu delatorum illa verba, Fidei autem gratiam cum his qui valde inquinati sunt, &c. cap. 51. in fine delatorum, ex textu illa verba. Sed ubi non haberet Dei timorem in scri-*

cap. xi. In fine atqueantur, ex regem sua verbo, Sed non non habentes Dei amoris in clip-
fu, nec Iesum per fidem incolam recipiens, habitas enim in cordibus nostris per fidem,
↑ ↑ ↑ ↑ 2 ficut,

* Lib. 6. 7. *sicut, scriptum est.* Ad hæc Gieserus *, Glossemata, inquit, ab hæreticis Cyrillo assuta, Scholia, malefactorum annotamenta, & interpretamenta expungenda sunt & inducenda. Quin & precedentibus verbis quasi jam victoriam repottasset canit Triumphum. Sed tu, inquit ad Junium, *si mendax non es, ostende illum inducem expurgatorum, qui aliquid, quod ad ipsum & genuinum Cyrilli contentum pertineat, obliterari precipiat.* An igitur hæc Cyrilli non sint? conferantur, obsecro, cum Græcis Latina. Videbis adeò esse accuratè & fideliter versa, ut in omnibus ferè Pontificiorum editionibus, etiam in novissimâ illâ Græcolarinâ Paris. 1638. totidem verbis hodiè reperiantur. Videatur quid noxet Index p. 74. de ejusdem libro *Adversus Antitropomorphitas*? quid de Eucherii Commentariis in *Genesim*: quid Index Romanus de Gelatii libro *de duabus in Christo naturis* p. 146. mirro infinita ubi-vis obvia: Quin & Jamæius noster non modò per totum de *Corruptione Patrum* Librum id egerit, sed & parti IV. attexit Caralogum cccxxiii. Scriptorum Ecclesiasticorum, partim veterum, partim recentiorum, quorum libri, vel ab Indicibus Expurgatoriis prohibentur, vel expurgati jubentur, vel iniquâ denique censurâ notantur. Non hic commemoro Antonij Magni, Fortunaci, Bertrami, aliorumque plurium integros libros ab Indice prohibitos. Occasione quidem libelli Bertramiani, juxta judicium Universitatis Duacensis ingenuè farentur Censores Belgici, *se in Catholicis veteribus plurimos fætere errores, extenuare, excusare, excogitato commento persape negare, & commodum iis sensum adfringere, dum opponantur in disputationibus, aut confutationibus cum adversariis.* Quis non exclamabit, *Magna est veritas, & pravitas lebit.* Restat denique ut videamus, an ad Codices quoque MSS. sese extendat hoc purgandi privilegium? & ita quidem ex † Possævino colligi potest; dum enim monet potissimum cavendum esse, ne Libri MSS. qui ab Ecclesia non permittuntur, unicuique pateant, mox subdit, *Ad istos enim quoque purgati pertinet.* Et hac occasione liceat mihi notare quod retulit olim Jamæius nostras, in Bibliothecâ Vaticanâ non paucos pingendi artifices quotidie alii, quorum erat, Conciliorum Acta, & Antiquorum Patrum opera exscribere, idque literis, vetustissimos Codices, quantum fieri poterat, imitantibus. Quâ mente id factum fuerit, ipsi norunt: certè rem ipsam se accepisse restatur ex ore nobilissimi cujusdam Angli, qui in Bibliothecâ Vaticanâ hæc propriis oculis lustraverat, & ad fidem sacramento suo roborandam se sponte obtulit. Sed quicquid de Codicibus MSS. fiat, certissimum est Typographiam in Palatio Vaticano dum erectam esse, tanquam veritatis Orthodoxæ non solùm tuendæ, verùm propagandæ arcem munitissimam. Ex eaque proditura (ita enim nobis spondent †) emendatissima SS. Patrum monumenta, pristino suo splendori restituta. Ex hac typographiâ Cypriani, Ambrosii, Gregorii M. Opera, ut alia taceam, nobis dederunt. In quibus plurima adjecta, plurima abscissa, omnia emendata, expurgata, restituta esse ipsimet non diffidentur Editores. Quanta negligentia, seu potius fraude, Cyprianum tractarint, per singulas fere paginas notat ipsemet Pamellius. In Ambrosio, Epistolarum & Sermonum ordinem misèrè turbarunt; Inscriptiones & Titulos murarunt; plures Tractatus, Epistolas, Sermones nunquam antea typis datos addiderunt, ne nominatis quidem Codicibus MSS. unde eos deprompserint. In operibus Gregorii M. ne alia notem, præter expositiones in *Libros Regum & Psalmos* a nullo veterum memoratas, nullis Codd. MSS. satis munitas, plusquam c. x. l. Epistolas inseruerunt: quæ in omnibus nostris Codicibus desiderantur, teste Jamæio, qui de Gregorii editionibus, earumque cum antiquis exemplaribus MSS. collatione, copiosè agit in *Judiciis Gregorianis*, Genevæ 1625. 4°. Et ne infinitus sim, prodierunt Augustini Opera *Penet.* 1784. x. Tom. 4°. Quid in hac Editione præstiterint boni E litores, in ipsa statim operis fronte ingenuè nos docent. In quo præter locorum multorum revisionem secundum collationem vetustiorum exemplarium, curavimus, inquit, *removeri ea omnia, quæ fidelium mentes hæretica pravitate possent inficere, aut à Catholicâ, & Orthodoxâ fide deviare.* Ut, proinde hæc similesve editiones, non sine summa cautela, studioforum manibus terendæ sint.

† Biblioth. select. lib. 1. c. 48 p. 38.

† Vid. Pref. ad Greg. M. tom. 1. & 5. Rpm. 1788.

SECTIO VI.

Libri ad Ecclesiastica Antiquitatis studium manducatorii.

NON hic mihi tantum arrego, ut de rei Ecclesiasticæ studio leges & methodum aliis præscribam. Abiit; novi meo macet metiri modulo. Tantùm Mercurialis statuè

statu vice fungar, intento in optimos viæ duces digito, qui junioribus ad vetustiora tempora tendentibus viam præmonstrare, ac præmunire possint. Hi sunt vel veteres, vel recentiores: ex utrisque, qui ingenti ubivis numero prostant, nonnisi paucos, eosque selectiores dabo. Ex antiquis duos solummodo, sed magni nominis, viros in medium adducam; *Hieronymum* in Latinis, in Græcis *Photium*. Hieronymus omnis politioris pariet ac reconditoris literaturæ apparatus instructissimus, in sacris & Ecclesiasticis primas tenuit. De scriptis Scriptoribusque Ecclesiasticis passim ageretur in epistolis, speciatim in Epistola ad Magnum Oratorem, tum præfationibus ad Commentarios in S. Scripturam; ex professo verò in libro de *Scriptoribus Ecclesiasticis*; cujus priorem partem ex Eusebii Historia deprompsit; posteriorem; quæ sæculum quartum ad annum usque ccccxii. complectitur, proprio Marte & pene ex propria scientia, addidit. In hoc opere Scriptores, quotquot repetere potuit, recensuit, scripta enumeravit, & præclarum de iis censuram sæpenumerò subiecit. Photium, quo doctiorem forsitan nusquam tulit ingeniorum ferax Græcia, egregiè commendante ingenium ad omnia natum, iudicium solidum, summum acumen, infinita lectio, incredibilis diligentia; omnia penè reipublice munera obierat, omnia Ecclesiæ monumenta pervestigat; in unâ, quam habemus hodiè, Bibliotheca cclxxx. ferè Scriptores, majorem partem Ecclesiasticos sistit, diligenter à se lectos recensitos, excerptos; deque eorum libris, argumentis, stylo, fide & auctoritate accuratam, si quis unquam alius, iudicium tulit. His subnecti, si non potius præmitti, debent Historiæ Ecclesiasticæ conditores, Eusebius, à Christo nato ad annum cccxxv. à Rufino ad an. cccxv. continuatus; & qui Eusebium excipiunt Socrates, Sozomenus, Theodorus, ab exorto Ario usque ad annum circiter cccxxxxix. Hos secuti Philostorgius, Evagrius, Theodorus Lector, Historia Tripartita ex Sozomene, Socrate, & Theodoro, ab Epiphonio scolastico Latine versa, à Cassiodoro in compendium redacta. His longo, sed proximo, intervallo Nicephorus Callistus, à nato Christo ad annum usque cccxxv. qui etsi fabulis ubique & ineptiis scatet, haud penitendos tamen meliotes sæculi pannon Historiæ suæ Ecclesiastica non raro admisit.

Recentiorum *Magis* duas constituo classes, Generalem & specialem. Ad generalem Classem referuntur 1^o *Historici Ecclesiastici*, qui ecclesiæ Christianæ quovis sæculo statum nobis ob oculos ponunt. In his primum locum merentur Centuriatores Magdeburgenses, qui incredibili planè diligentia ad quodvis sæculum, immensam rerum Ecclesiasticarum materiam congefferunt, & in propria capita non inconcintho ordine distribuerunt; quibus plurimi defectus, errores plures condonari debent, qui primi hæc in parte glaciem fregerint; & semita hætenus non trita, non tentatâ institerunt. Centuriatorum Historiam Lucas Osiander Wittembergenfis in eunte hoc sæculo in Epitomen redegit. Illustrissimus Annalium Ecclesiasticorum parens, Cardinalis *Baronius* xii. ingentes Historiæ Ecclesiasticæ Tomos pectore adamantino, & labore penè supra vires humanas, conscripsit. Immensum planè, sed & triginta annorum opus, non nisi post Historiam Ecclesiasticam septies in Oratorio, singulis quippe quinquennis repetitam, tandem inchoatum: integrum sua ipsius manu, nullâ Amanuensium operâ suppetias ferente (ita quidem fidem nobis facit Vitæ illius * Auctor) scriptum, & inter quotidianæ curæ Parochialis munera, inter frequentes confessiones audiendi, concinnandi, domesticæ congregationis suæ rebus prospiciendi partes, ne alias occupationes, alia ejus scripta commorem, ad umbilicum perductum. In hoc opere præclare quidem de Antiquitate Ecclesiastica meruit (me certe ex eo non parùm profecisse, haud invitus agnosco) longè majorem gloriam reportaturus, si non omnes sudores, omnes ingenii & eruditionis nervos ad hunc unicum scopum retulisset, ut Majestatis Pontificiæ Pomœria dilatarer, ejusque dignitatem & auctoritatem non modò supra Ecclesiastica, sed & supra Regia & Imperialia jura, omnique supereminens fastigium, idque non raro ex Apocryphis, supposititiis, insullis & futilibus admodum scriptoribus, quoquo modo eveheret & stabiliret. Ut de opere tunc solum incepto, rectè olim notavit Petrus Pirhæus (referente Casaubono) quod *non Annales Ecclesiastici, sed de Potestate Papa* potius dicendi essent. Certè Baronium haud aliud in animo habuisse, quam ut contra sui temporis novatores, i. e. Magdeburgenses, *pro sacrarum traditionum antiquitate, & conservanda Ecclesia Romana Catholica potestate decerneret*, nec ipsemet *, nec Hieronymus Barnabæus † diffirentur. Baronii Annales, ab Anno M C X C V E T. in quem desinebant, continuarunt Abrahamus Bzovius, Odoricus Rainaldus, denique in Gallia Henricus Spondanus, qui etsi reliquis mole cedat, fide tamen,

* Hist. Bar.
nab. De Vit.
Baron. lib. 4.
c. 12. p. 43.

* Epist. ded.
ad S. V.
per h. tom.
† Vit. Baron.
lib. c. 12. p. 43.

diligentia, atque iudicio accuratiori longè superat. His adiungantur Casauboni de *Rebus Sacris & Ecclesiasticis Exercitationes ad Baranum*, Lond. 1614. f. Rich. Montacutii *Ecclesiasticarum Exercitationum Analekta*, Lond. 1622. f. quæ postea aucta & recognita sub titulo *Apparatus ad Originis Ecclesiasticas* prodierunt, Oxon. 1635. f. Ejusdem de *Originibus Ecclesiasticis commentationum pars prior & posterior*, Lond. 1636. 1640. f. Item Diatriba ejus adversus Bulingerum ut Rolfveydi, Capelli, Eudæmon-Joannis, Prideauxii, Bulengeri, aliorumque scripta huc spectantia, prætermittam. Inter Historiæ Ecclesiasticæ compendia eminent Gabriellus Bisciole *Epitome x. Tomorum Annalium Baranii Lugduni & Venet.* 1612. I. I. Tom. 4°. Joannis Micrellii *Syntagma Historiarum Ecclesiæ*, cum continuatione Dan. Hartnacci, Lipsiæ 1679. 4°. Hieronymi Kromayeri, *Historia Ecclesiastica Centuria* xvi. Lipsiæ 1666. 4°. J. H. Hortingeri *Historia Ecclesiastica Novi Testamenti*, prodit Tiguri 1x. Vol. ab anno 1651. usque ad an. 1667. quo vivere desuit 8°. Frid. Spanhemii *Introductio ad Chronologiam & Historiam Sacram Christianam* Tom. I. Lugd. Bat. 1683. Tom. II. ibidem 1687. 4°. reliquos suo tempore expectamus.

2. *Conciliorum editores*, Jacobus Merlinus I. I. Tom. Paris. 1535. 8°. Petri Crabbe II. Tom. Colon. 1538. 1551. f. Barth. Caranza in *Summa Conciliorum*, Paris. 1624. 12°. Duac. 1649. 8°. Laur. Surius IV. Tom. Colon. 1627. f. Dominic. Nicolinus v. Tom. Venet. 1583. f. Concilia generalia IV. Tom. Rom. 1608. f. Sev. Binnius IV. Tom. Colon. 1606. 1618. x. vol. Paris. 1636. f. Fr. Longus à Coriolano in *Summa Conciliorum omnium* cum Annot. Antv. 1623. f. Labbeus & Cosfarius (ut Editionem Regiam Luparzanam jam mittam) unà cum duplici apparatu Paris. 1672. xviii. Vol. fol. *Pandectæ Canonum, Apostolorum & Conciliorum ab Ecclesiæ Græcæ receptorum* Gr. Lat. cum annotationibus Guilhelm. Bevetegii, Oxon. 1672. I. I. Vol. f. Ruellii & Hartmanni *Historia Conciliorum Ecclesiastica* ad annum usque 1661. Norimb. 1675. IV. Vol. 4°. *Concilia Britannica* per Spelmannum II. Vol. Lond. 1639. 1664. *Hispanica* per Garciam Loaisam, Madrit. 1595. *Gallica* per Sirmondum I. I. Tom. 1629. f. *Narbonensia* per Baluzium, Paris. 1668. 8°. Huc etiam referri possunt Ph. Labbei *Synopsis Conciliorum*, Paris. 1661. 4°. Et *Conciliorum Tomis præfixa*: David Chyrtz *Catalogus Conciliorum* Onomastico ejus Theologico subiectus, & à Pappo ad calcem *Synodici* adjunctus, Argentor. 1601. 4°. Casp. Heunischii *Chronologia Conciliorum sex Oecumenicorum*, Rotenb. 1677.

3. Qui de Veteris Ecclesiæ Symbolis egerunt, Joannes Vossius Dissert. de 3. Symbolis, Amstelodami 1642. & 1662. 4°. Jac: Ulsterii Armachani *De Rom. Ecclesiæ symbolo Apostolico veteri, aliisque fidei formulis Diatriba*, Lond. 1647. Oxon. 1660. 4°. Ægid. Strauchii *Historia Symboli Apostolici*, Wittemb. 1668. 4°.

4. De Pontificibus Romanis agunt præter veteres, Anastasius, Luitprandum, &c. *Bibliotheca Platina*, Colon. 1610. 4°. & alibi sæpè. Joannes Stella *de Vita Summorum Pontificum*, Basil. 1507. Onuphrius Panvinus in *Epitome Pontificum Romanorum*, Venet. 1557. f. Colon. 1624. 4°. Papinius Massonus, scriptor admodum accuratus & eruditus, de *Vitis Pontificum Romanorum*, Paris. 1586. 40. Dan. Papebrochii *Conatus Chronico-Historicus ad Catalogum Romanorum Pontificum*, elegantissimis figuris exornatus, tum separatim, tum ante Tom. IV. Sanctorum Maii, Antv. 1685. f. Ludovici Jacob à S. Carolo, *Bibliotheca Pontificia* Libris II. distincta. In primo agitur de ipsis Pontificibus ordine alphabetico. In secundo de omnibus Autoribus qui cum in generali tum in particulari eorum vitas & laudes, præcellentiam auctoritatemve, posteritati consecraverunt, Lugd. 1643. 4°. adeo ut hæc de re plura dicere superfedeo.

5. *Persecutiones Ecclesiæ Primitivæ* nobis depingunt præter Historicos, Joannes Meissnerus de *Persecutionibus & Martyris Christianorum veterum*, Wirtemberg. 1654. 4°. Christian. Kortholtius Tract. de *Persecutionibus Ecclesiæ Primitivæ sub Imperatoribus Ethnicis, deque veterum Christianorum cruciatibus*, Jenæ 1660. 8°. Antonius Gallonius libro de SS. *Martyrum cruciatibus*, figuris elegantissimis illustrato, Colon. 1602. 8°. Antv. 1668. 12°. His accensenda sunt *Martyrologia* Hieronymi, Bedæ, Flori, Wandelberti, Rabani, Usuardi, Adonis Viennensis, Notkeri, de quibus omnibus agit M. Frid. Beckius *Comment. ad Martyrologium Ecclesiæ Germanicæ pervetustum* à se nuper editum cap. 2. Augst. Vindel. 1657.

1687. 4°. *Martyrologia Romanum, Gallicanum, Hispanicum, &c.* satis nota sciens præterco,

6. *Hæreses in Ecclesia Vetere exortas passim notant Historici Ecclesiastici.* Scorsim describunt Irenæus, Tertullianus, Epiphanius, Philastrius, Augustinus, Auctor (sub nomine *Prædestinati* à Sirmondo editus (de quo, ejusque variis editionibus sub Primasio egimus) Theodoritus, Damascenus, Nicetas Choniates. Ex recentioribus id ex professo agunt Bernardus Lutzenburgius in *Catalogo Hæreticorum* 1523. 8°. Alfonsus à Castro lib. 14. *contra hæreses*, inter ejus opera; & scorsim Colon. 1549. f. *Antwerp.* 1565. Gabriel Pareolus, de *Falsis, Sectis & Dogmatibus omnium hæreticorum*, Colon. 1569. f. Theodorus Petrus in *Catalogo Hæreticorum à Christo nato ad sua tempora*, Colon. 1623. Dan. Crameri *Arbor hæretica Conspicuitatibus*, Argentin. 1623. 4°. Laurent. Lælii *Index Hæresum*, Francof. 1614. 8°. Joannes Pontanus in *Catalogo Hæreticorum tam veterum, quàm recentiarum*, methodo Alphabeticâ, Francof. 1615. 12°. His tamen aliisque plurimis, qui addi poterant, non obstantibus, Opus accuratum de Hæreticis præcipuè antiquis, deque eorum ortu, progressu, affinitate, dogmatibus, duratione, merito adhuc inter desiderata habendum est. Nos in sequenti opere aliquid hac in parte, etiam non satis pro argumenti copia & dignitate, commisi sumus.

7. *Ritus & Cereemonias Ecclesiasticas* exponunt Scriptores de divinis Ecclesiæ Catholicæ Officiis, *Ordo Romanus, Isidorus, Alcuinus, Amalarus, Rabanus Maurus, &c.* quos in unum corpus collegit, ediditque Melchior Hittorpius, Paris. 1610. f. ac proinde in Bibliotheca Patrum haberi solent, Guil. Durandus in *Rationali Divinorum Officiorum*, Lugd. 1592. 8°. Stephanus Durandus de *Ritiibus Catholica Ecclesiæ*, lib. 3. Rom. 1591. Colon. 1592. Lugd. 1606. Paris. 1611. 8°. Bartholomæus Gavanti in *Thesoro Sacrorum Ritiuum* II. Tom. Rom. 1628. Antx. 1634. Lugd. 1664. 4°. J. Bapt. Casalius de *Veteribus sacris Christianorum ritibus*, Rom. 1647. f. Gabriel Albaspinus de *Veteribus Ecclesiæ Ritiibus* observationum lib. 2. Paris. 1623. 4°. Helmstad. 1672. 4°. & in novissima Optati Editione Paris. 1679. f.

8. *Veteris Monachismi statum* exhibent pro te nata ex antiquis, Socrates, Sozomenus data opetâ Theodoritus in *Historiâ Religiosâ*, Palladius in *Historiâ Lausiacâ*, Cassianus in *Institutione Cenobiarum, & Collat. Patrum*, Joan. Climacus in *Prælo spirituali, &c.* Ex modernis Rod. Hospinianus, de *Origine & Progressu Monachatus, ac Ordinum Monasticorum* lib. v. Tiguri 1588. & 1609. f. Pet. Modii *Ordinis Ecclesiastici Origo, Progressus, & vestitus ratio*, Francofurt. 1614. 8°. Joan. Creccellii *Collectanea ex Historiis de Origine & Fundatione, omnium veteris monasticorum Ordinum*, figuris ornata, Francofurt. 1614. 4°. Laur. Landmetet de *Veteris Clerici Monacho* lib. 111. Antv. 1635. 4°. Ant. Dadini *Altefette Asceticâ, sive Originum Rei Monastica* libri x. Paris. 1674. 4°.

9. *Chronologiam Ecclesiasticam* te docebunt Eusebius, Hieronymus, Prosper, &c. Dion. Petavius de *Doctrina temporum*, 2. Tom. Paris. 1627. f. & in *Rationario temporum* Paris. 1634. 146. 1652. 8°. Mogunt. 1646. 8°. J. Bapt. Ricciolus in *Chronologia Reformata*, Bonon. 1669. fol. Philippus Labbei & Ph. Brietii *Chronologia Historica & Technica* Paris. 1670. v. vol. fol. Ph. Brietii *Annales mundi, sive Chronicon Universale, ab ære condito ad annum Christi* 1660. 3. vol. Paris. 1662. 12°. Aigid. Buchetii de *Doctrina temporum Commentarius in Antiquos Canonum Paschalis scriptores* Antv. 1634. f. Casp. Heunilichii *ætates Patrum præcipuorum ex tertis fundamentis historicis & chronologicis accuratè demonstrata*, Rotenburg. 1677. 8°.

10. Ecclesiæ Veteris *Geographiam Sacram* optimè delineabunt Leonis Sapientis Imperatoris *Notitia Episcopatum*, Græcè & Lat. à Cl. Beveregio edita Annot. ad Cæn. p. 135. & *Quæstiones*, quæ in Leunclavii *Jure Græco-Romano* non semel exhibentur. Plinius Aub. Merus in *Notitia Episcopatum Orbis Christiani cultu notis*, Paris. 1610. Francofurt. 1614. Lugdun. 1620. 8°. Augustinus Lubinus in *Comment. ad Martyrologium Romanum*, notis tabulicque Geographicis & Historicis explicatum, Paris. 1661. 4°. Frid. Spanhemius in *Introductione ad Geographiam Sacram & Ecclesiasticam*, Lugd. Bat. 1679. 8°. qui longè uberius hac de re opus pollicitus est, quod utinam tandem publico non invidetur. Omnibus hæcenus hæc in te palmam præcipuè Carolus à S. Paulo, Abbas Fulienfis, in *Geographiâ Sacra; seu Notitiâ Antiquâ Episcopatum Ecclesiæ Universæ*; unâ cum Tabulis Geographicis ad

Ecclesię Christianę statum accuratè concinnaris, *Parisi*. 1641. f. Huc etiam faciet P. Jos. Cantelii *Metropolitanarum Urbium Historia Sacra & Civilis*; cujus Tomus primus prodit *Parisi*. 1684. 4^o.

ix. In subsidium etiam vocandi sunt *Lexicographi Ecclesiastici*, qui voces & phraseologias, Ecclesię scriptoribus peculiare, vel magis proprias luculenter explicant. Præstitit aliquid hæc in parte Lud. de la Cerda in *Adversariis*; aliquid Navarrinus in *Electis Sætro-prophanis*; ex profecto magis J. H. Alstedius in *Paratitulis Theologicis*, Francofurt. 1626. 4^o. Josua Arndius in *Lexico Antiquitatum Ecclesiasticarum*, Grisevald. 1669. 4^o. Petrus Crespietius in *summâ Ecclesiastica disciplina* alphabeticè disposita, *Lygd.* 1628. f. Dominicus & Caralus Macri in *Hiero-Lexico*, primò linguâ Italicâ, titulo *Notizie de' Vocaboli Ecclesiastici*, *Rom.* 1610. 4^o. Deinde in immensum aucto, & Latinè vulgato *Rom.* 1677. f. Sed omnium hæc in parte industriam vicit, singularis Jo. Caspari Suiceri labor; qui *Thesaurum Ecclesiasticum* è Patribus Græcis ordine alphabetico concinnatum, viginti annorum opus in lucem emisit, *Amstelæd.* 1682. 11. Vol. fol. Notandum, hos omnes, non suda vocabula, phraseumque etymologias & origines; sed & ritus, caeremonias, dogmata, hereses & hujusmodi alia liquidò exponere. In hunc etiam censum veniunt Henrici Spelmanii *Glossarium Archaeologicum, Latino-Barbarum* *London.* 1664. f. Caroli du Fresnei *Glossarium ad scriptores mediæ & infimæ Latinitatis*, 3. vol. *Parisi*. 1678. f. Verum, qui de hujusmodi rebus agunt, scriptorum, quis erit finis? In genere igitur ad antiquitates Ecclesię illustrandas haud parum conferent *Centuria Magdeburgenses*, Hottingeri, & Spanhemii *Historia Ecclesiastica* supra recensitæ, Hornbeckii *vetera & nova*, Ultraj. 1672. 4^o. J. Conr. Danhavveri *Christeis, trifidulem Ecclesiæ sortem à Christo in celos sublimato, usque ad Constant.* M. exhibens, Argentor. 1646. 4^o. Balth. Bebelii *Antiquitates Evangelicæ & Iudaicæ*, Argent. 1673. 4^o. ejusdem *Antiquitates Ecclesiæ ab initio priorum sæculorum*, ibidem 1669. 4^o. Tomus alter ibid. 1679. 4^o. Jos. Quesnellii *Dissertationes ad Leonem M.* *Parisi*. 1674. 4^o. Garnetii *Dissertationes ad Marium Mercatorem, Theodoritum, Liberarum, Librum Diurnum, &c.* L. Ell. du Pin *Dissertationes Historicae de antiqua Ecclesiæ disciplina*, *Parisi*. 1686. 4^o. Qui quæ & otio abundant, non inutiliter consulere possunt Natalis Alexandri ex Ordine Prædic. *dissertationes ad selecta Historiæ Ecclesiasticæ Capita*: immensum opus, xxii. Volumina in 8^o. complectens, quæ ab anno MDCCLXXVI. *Parisi* prodierunt. Quid in opere tam laborioso præstiterit indefessus Monachus, penes alios sit judicium; fateor me, excepto Tomo primo, hæcenus non percurrisse. Denique cum plura non capit instituti nostri ratio, unicuique adhuc Lectori Scriptorem commendabo. Is est Joan. Forbescius Scoto-Britannus, qui *Institutiones Historico-Theologicæ de Doctrinâ Christianâ & vario rerum statu, ortisque erroribus & controversiis*, jam inde à temporibus Apostolicis, lib. xvi. edidit *Amstelæd.* 1625. f. Opus, si quid in his studiis posui, quantivis pretiū, & antiquariis Ecclesiasticæ studiosis apprime utile, multò utilius futurum, si modò ad telam, quam orsus erat pertexendam, longiorem lucis usuram eruditissimo Auctori Deus non denegasset.

Ad specialem classem jam accedamus. Hanc in duas dispenso partes. Prima respicit eos, qui de SS. Patrum operibus genuinis, spurciis, dubiis solummodò critice excercant, vel de iis rectius intelligendis, interpretandis, & in usum adhibendis regulas excogitarunt. In his præ cæteris præcellunt Sixtus Sencensis quatuor postremis *Bibliotheca Sancta* libris; Andreas Hyperius de *Ratione Studii Theologici*, præcipuè libro tertio & quarto. *Basil.* 1559. 1572. 8^o. Cujus penè integrum opus in suos de rectè formando *Theologia Studio* libros transcripsit Laur. Villa Vincentius, Hispanus, Theologus Augustinianus *Antv.* 1565. 8^o. *Colon.* 1575. Guil. Perikiosius in *templa Invenientia ad lectionem omnium Patrum*, Problemati de fidei Romanæ eminentio catholicismo præmissa *Cambr.* 1604. 4^o. *Hannov.* 1604. 12^o. Robertus Coci nostras, in *censurâ quorundam scriptorum, quæ sub nominibus Sanctiorum, & veterum Auctorum à Pontificiis citantur*, *Londoni* 1614. 1613. 4^o. *Helmslæd.* 1655. 8^o. Fallitur verò Ant. Teisscrius, dum hoc opus ab ejusdem Coci *Censura Patrum* diversum facit, cui tamen hæc in parte ipse præverat Labbeus. Andreas Rivetus in *Critici Sacri* libris IV. & Tract. de *Patrum autoritate, errorum causis & Nothorum notis*, his libris præfixo, *Genève* 1642. 8^o. J. H. Hortingerus in *Introductione ad lectionem Patrum; & Dissertatione de usu Patrum*; inter *Analecta Historico-Theologica*, *Tigur.* 1652. 8^o. Ejusdem dissertatio de *Abusu Patrum*; ut & *Catalogus Scriptorum Ecclesiasticorum Supposititiorum*,

una

una cum aliis sub titulo *Dissertationum Miscellanearum*, edit. ibid. 1654. 8°. Quæque habet in libro *Bibliotheca Theologica* secundo ibid. 1664. 4°. Joan. Forbescius *Instrum. Hist. Theol.* lib. 7. c. 5. Regulas xii, exemplis & observationibus illustratas ad scripta Patrum commodius intelligenda apprimè utiles tradit. Plurima etiam hanc in rem habet Rich. Holdsvverthus in *Prælect. Theolog.* à Lect. xxxv. usque ad xl. 111. Plurima, & lectu non indigna Joannes Hornbeckius Traj. de *Theologia Patrum*, sed qui in Arnobio desinit. Habetur inter ejus *Petera & Nova* Ultraject. 1672. 4°. Jo. Dallæus lib. 2. de *Vero usu Patrum* Genevæ 1666. 4°. de *Scriptis Dionysii Areopagita & Ignatii*, ibid. 1666. 4°. de *Pseudopigraphis Apostolicis* Hardetv. 1653. 8°. Mart. Chemnitius in *Oratione de Lectione Patrum*, sive *Doctrina Ecclesiasticorum*, quam locorum Explicationi Wirtenbergæ præmiit, Francf. 1653. p. 1. Joan. Botlaccus in *Patrologia*, seu de *libertate Veterum Doctrinæ scripta judicandi*, Stetin. 1662. 8°. Frid. Gronovius in *Observationibus in Scriptores Ecclesiasticos*, Davent. 1651. 12°.

Alterâ pars complectitur Autores, qui de Ipsi Scriptoris Ecclesiasticis eorumque scriptis æquè, & ex professo agunt. Ex horum numero in prima acie stant Hieronymus, Gennadius Massiliensis, Isidorus Hispalensis, Ildesonsus Toletanus, Honorius Augustodunensis, Sigebertus Gemblacensis, Henricus Gandavensis: Hos simul edidit, & notis illustravit Suffridus Petrus, Colon. 1580. 8°. cum Scholiis etiam & ingenui *Auxiliario* Aub. Miræus, in *Bibliotheca Ecclesiastica*. Antwerp. 1639. fol. post cujus mortem prodit pars altera, ibidem 1649. Joannes Trithemius in *Collectaneis de Scriptoris Ecclesiasticis*, Mogunt. 1494. & cum Additionibus. Paris. 1512. 4°. Colonia 1531. 1546. 4°. Basilea 1594. Sixtus Senensis in *Bibliotheca Sancta* libro iv. per totum. Anton. Possiveus in *Apparatu Sacro*, Colon. 1581. 11. Vol. folio. Abr. Scultetus in *Medulla Theologia Patrum, quæ de Patribus, & Theologia præcorum Primitiva Ecclesia Doctorum, qui ante & post Concilium Nicanum floruerunt*, prolixè & accuratè agit, sed ultra Basilii & Hilarii tempora haud progreditur, Hamburg. 1613. Francfurt. 1634. 4°. Joannes Schopius in *Academia Iesu Christi*, Tübing. 1593. Spira 1616. sed qui Centuriatorum ut plurimum legit vestigia. Petrus Hallioxius in *Vitu, Scriptis, & Documentis illustrum Ecclesia Orientalis Scriptorum primi & secundi sæculi*, in quo opere de iis fusilime agit, Dwici 1633. 1636. 11. Vol. fol. Robertus Bellarminus Cardinalis libro de *Scriptoribus Ecclesiasticis*, Colon. 1612. 8°. Lugdun. 1613. 4°. Paris. 1617. 8°. Et cum Appendice Philologica Ph. Labbei, Paris. 1658. 8°. Lugduni 1675. 8°. Bellarmino supplementum dedit Andreas Sauffavus Episcopus Tuliculis, Tulli Leucom. 1665. 4°. Et aliud nuper Casimirus Oudin. Philippus Labbeus in *Dissertationibus Philologicis & Historicis de Scriptoribus Ecclesiasticis quos attigit Bellarminus*, Paris. 1660. 2. vol. 8°. Vir quidem in finitæ lectionis, & diligentie in re literaria promovenda indefessè, sed ingenio in Lutheranos & Reformatos duro nimis & acerbo. Augustinus Varenus in *Rationario Theologico de Scriptoribus Ecclesiasticis primi & secundi sæculi*, Rostoch. 1669. 1673. 4°. Gerardus Patrologiam prætereo, utpote quam summi ipsius amici fatentur tantummodò in privatos ejus usus fuisse collectam, nec eo animo, ut in publicum ederetur. Id quod prima libri inspectio, & res ipsa satis docet. J. Gottfr. Oleatus in *Abaco Patrologico*, sive *Ecclesia Christiana Patrum & Doctorum Alphabetica enumeratione*, in *Patrologia Gerardii supplementum*, Jenæ 1673. 8°. Gerardus Micetus in *Bibliotheca Theologica Contracta* lib. 2. Brema 1660. 12°. sed qui parè nimis ac jejuna manu hanc materiam tractat. Ne alios commemorem, non inutile erit Lectori Curioso consulere Gisberti Voetii *Bibliothecam studiose Theologia*, Ultraject. 1651. 12°. J. Andr. Bosii *Schediasma de comparanda notitia Scriptorum Ecclesiasticorum*, Jenæ 1673. 4°. Val. H. Vogleri *Introductionem Privilegalem in Notitiam cujusvisque generis bonorum Scriptorum*, Helmstadt. 1670. 4°. Ph. Labbei *Bibliothecam Bibliothecarum*, Paris. 1664. 8°. Quam nuper recensuit, & immenso cumulo auxit Antonius Teisserius Nemausensis, Geneva 1686. 4°. Sev. Walt. Sluteri *Propylæum Historia Christiana*, Francof. 1680. 12°.

Restat denique ut ex iis aliquor, qui librorum MSS. Indices ediderunt, breviter recensamus. Huc spectant Possivei *Appendix* ad Tom. II. *Apparatu sacri* sed nullo delectu, nec satis pro rei dignitate accuratè facta. Ph. Labbei *Nova Bibliotheca MSS. librorum*, Paris. 1653. 4°. Theoph. Spizellii *Sacra Bibliotheca illustrum arcana reposita*, Aug. Vindel. 1668. 8°. Th. Jamellii *Ecloga Oxonio-Cantabrigiensis*, Lond. 1690. 4°. Jac. Ph. Thomassini *Bibliotheca Patavina MSS. publica & privata*, Utin. 1639. 4°. Eiusdem *Bibliotheca Veneta MSS. publica & privata*, ibidem 1650. 4°. Alexandri Barvoetii *Catalogus præcipuorum Autorum Græcè MSS.* qui asservantur in Bibliotheca Scorialensi, Cordetii Pro-

Prolegomenis in Cyrilli Homil. in Jerem. subiectus, *Antwerp. 1648. 8º. & apud Lab. Biblioth. Nov. p. 175. Ant. Sanderi Bibliotheca Belgica MSS. sive Elenchus Universalis Codd. MSS. &c. Insul. 1641. 4º. Monachiensis Bibliotheca MSS. Græca Theologica ab Hervatio in Indicem relata, extant tum alibi tum apud Spizel. lib. citat. p. 145. Trajectina Bibliotheca MS. Theol. Traject. 1608. & apud Spizel. p. 190. D. Hefschelii Catalogus Græcorum Codd. MSS. in Bibliotheca Augustana, Aug. Vind. 1595. & 1605. 4º. Deinde Cura Elizæ Ehingeri 1630. 4º. Basileensis Bibliothecæ MS. Theol. suppeditat Spizel. p. 17. H. Ertffii Catalogus Librorum MSS. Bibliotheca Florentina Medicæ, Amstelaed. 1641. Catalogus Bibliothecæ Lugduno-Batavæ à Clarissimo Spanhemio recognitus, Lugd. Bat. 1674. 4º. Præcipue à pag. 295. quo libri impressi desinunt. Bibliothecæ Thuanæ Codices MSS. ad calcem Bibliothecæ Thuanæ pag. 419. Pailf. 1679. 2. vol. 8º. Antonii Reiseri Index Librorum MSS. in Bibliothecâ Augustana; August. 1675. 4º. Joach. Felleri Catalogus Codicum MSS. Bibliotheca Paulina in Academiâ Lipsensi, Lipsiæ 1686. 12º. Sed præ aliis omnibus palmam meretur tota librorum MSS. numero, tum raritate, tum pluribus antiquitatis monumentis admodum curiosis, Petrus Lambecius, *Commentarius de Augustiniana Bibliothecâ Vindobonensi*, Vienn. 1665. fol. ex quo tempore v. 111. Volumina ad annum usque 1679. prodierunt, & tamen operi, nondum perfectio magno Reipublicæ literariæ damno, immortalis est Auctor Clarissimus.*

SECTIO VII

Ad Ecclesiasticæ Antiquitatis studium Parænesis.

Omnibus tandem in hunc modum apparatis, optimos viæ Duces nacti, & idoneis undique subsidii instructi, quid obstat quo minus ad scripta Sanctorum Patrum evolunda festinemus, & in hæc studia toto feramur animo? Vitio nobis vertere solent Pontificii, nos antiquos Patres contemnere & rejicere. In Locis Theologicis non semel exprobrat Melchior Canus, vir aliàs candidi & moderati ingenii, Lutheranos nihil habere tum *Patrum commercii*, eorum *autoritatem ipsos de gradu dejicere, eosque aut deridendos, aut certe despiciendos propinare. Hæretici*, inquit Posslevinus Biblioth. Select. lib. 5. capite 26. *Patres nunquam ex professo exposuerunt in Scholis, nec libenter, aut incorrupte unquam eos ediderunt.* Et cum his Bellarminus, Maldonatus, Hardingus, Campanus, &c. eandem ferè canonem cantilenam. Quam falsâ, quam iniqua sit hæc calumnia, tum Lutherani tum Reformati scriptis suis publicè dudum demonstrarunt. Ut in nos verò eadem eudatur faba, vix puto quenquam tam perfidæ frontis esse, qui Ecclesiæ nostræ Alumnis hoc nomine dicam scribat. Quam non sumus in veterum monumentis plane hospites, ipsi adversarii nostri: i suo periculo quotidie expetuntur, & vel ipsa fremens Invidia non denegabit. Certe quantâ curâ, quam felici successu, Ecclesia Anglicana ab ipsis reformatæ apud nos religionis incunabulis, Ecclesiasticæ antiquitatis Studium semper excoluerit, testantur tot clarissima in tebus literariis Nomina; *Cramerus, Ridleyus, Parkerus, Iuellus, Noellus, Humphredus, Whitgiftus, Reynolds, Whitakerus, Hookerus, Richardus & Ioannes Cosini, Bissonus, Brancosius, Sullivius, Dovvnamus, Perkinsus, Andrewsus, Cocus, Robertus & Georgius Abbotti, Fieldus, Buckrijus, Overalls, Whitus, Willelmus, Nic. Fullerus, Cracanthorpus, Davenantius, Serenissimus Rex IACOBVS, Laudus, Featleius, Linfells, Innis, Masonus, Wardus, Brunrigius, Chillingworthus, Holdsworthus, Hallus, Haleus, Vsserus, Heydus, Prideauxius, Mortonus, Montacutius, Gregorius, Sanderfonus, Hammondus, Taylorus, Thorndicius, Isaacus Barrowus, Fellus, Gunningus, Pearsonus, Savilius, Seldenus, &c.* Quales, Deus bone! & quanti viri; ut eorum qui hodie in vivis sunt pudori patcam. Tenet Ecclesiæ nostræ, tenuisque semper firmam illam & immortem Tertulliani Regulam, *Id verius quod prius, id prius quod ab initio.* Quod propius ad Veritatis fontem accedimus, eò purior decurrit Catholicæ Doctrinæ Rivus. Nec manifestius ullum labentis fidei ruentis Ecclesiæ signum, quam à recto genuinæ veritatis tramite defectio; *Dum pro calæsi dogmate humana superstitiones introducuntur, dum bene fundata antiquitas sceleratâ novitate subvertitur, dum superiorum insinista violantur, dum rescinduntur scita Patrum, dum convelluntur definita Majorum, dum sese intra sacrata atque incorrupta vetustatis castissimos limites prophana ac novella curiositatis libidinis non continet*, ut optime Vincentius Lirinensis. In æternum

sternum Ecclesiae nostrae decus ac gloriam cedit, quod fidem suam non ex *ἀρχαῖς* & ambiguis Traditionibus, non ex turbidis Scholasticorum lacunis, non ex inconditis Systematicorum thapsodiis, sed ex sacra pagina, ex venerandis sanctorum Patrum monumentis, & primorum Conciliorum decretis hausit Reformationis Anglicanae *Ἐγκύκλιον*; quod Liturgiam, ritus & caeremonias, totam deniq; politicam non ad Scholae Pontificiae, non ad Lutheri, aut Calvinii placita, sed ad primævæ Antiquitatis normam & exemplar accuratè delinearunt. Unde Magnus ille Casaubonus, vir in Patrum scriptis vetustissimus; palam scribere non dubitavit, *Ecclesiam Anglicanam ita esse institutam, ut ad florentis quondam Ecclesiae formam nulla hodie propius accedat, inter vel excessu, vel defectu peccantes mediam viam secuta*. Quid quod ipse leges nostræ, in sollemnibus Regni Comitibus editæ, sedulo cavere, ne ulla apud nos doctrina pro orthodoxâ habeatur, nisi cum Canonicis Scripturis, primisq; quatuor Conciliis Oecumenicis optime congruat? Graviter omnino & appositè D. Basilii *de Spiritu Sancto* c. 19. *ἀνεκδοκὸν τὸ πᾶν τὸ ἐκ τῆς ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρώπου* appropinquat in additum *ἵνα*: *Veneranda sunt vetusta dogmata, quod ob antiquitatem, cum Canonicum quandam, habeant quiddam reverendum.*

Suum etiam rebus externis accedit ab antiquitate pretium. Quis non miretur, & tacitè quādam veneratōne intueatur veteris Romæ Rudera, Tempia, Theatra, Porticus, exesas verustate statuas, disiecta & perfacta marmora? Quis non insigni quādam voluptate traheatur antiqua Numismata, ærea forsan illa, ab ipso auro haud redimenda, tantè ab omnibus habita, ut inter pretiosissima Regum *imperialis* locum meruerint? Quem non mirrà delectatione afficiat retroactorum Sæculorum memoria? Præteritorum temporum Annales revolvere, nascentis mundi originem contemplari, gentium origines, mores, migrationes investigare; imperiorum ortus & occasus recolere, populorum fata, variasque humani generis, quaquā patet terrarum Orbis, vicissitudines repetere? Jam verò juxta Prophetæ enuntiaturum, *Quid palea ad triticum? — Si tanti vitrum, quanti margaritum?* Ut cum Tertulliano loquar, *ad Martyr. c. 4.* Suaviter nos ducunt, penè dixerint, rapiunt, ut bibum gentiumque antiquitates; quantò majori voluptate perfundunt animum Ecclesiæ Christianæ natales & primordia, progressus & incrementa, sedes fundatæ, institutæ Metropoles, Episcoporum successiones, Patriarcharum jura? Quis est, nisi peponem pro corde habeat, qui non avidissimè exoptet beatorum Apostolorum actus, peregrinationes, certamina regere, Sanctorum Martyrum, qui de ipsis & quævis, unguis, gravissimis tormentis egerunt triumphum, palmas lemniscatas contrectare, synodales conventus ingredi, Venerandos Patrum confessus oculis lustrare, vota & decreta auribus haurire? Cui non volubus est fidem nostram evascentem, & è tot difficultatum fluctibus eluantem intueri, & vi quādam divinitus immissa totum pene mundum libimet subigentem? Quid denique jucundius, quàm cum hominibus candidi pectoris, & infucatæ pietatis vitam traducere, cum his verari, qui suis moribus, doctrina, eruditione, & præclaris monumentis Ecclesiā ornarunt, & edificarunt, unaque nomina sua æternitati consecrarunt? Huc nos ducunt, hac nos dulcedine perpulcent antiquitates Christianæ.

At non modò voluptati, verùm & necessitati confulendum est. Invigilandum utiquè Ecclesiæ nostræ honori simul & patrocinio, ab ultima antiquitate petita subsidia in prom-
ptu sunt habenda, ut toto mundo constare possit quàm immeritò *Novatorum* nomine traducamur. Cum iis nobis res est, qui ultra Calvinii Institutiones & recentiorum syste-
mata se sapere videri volunt, qui nil nisi Antiquitatem crepare solent, & quasi sanctorum
Patrum essent ex alie hæretes, solis sibi metipsis tanquam peculium vendicant. *Ad Patres
fugando licetis accedere* (inquit Campanius Rat. §.) *confectum est prælium; tam sunt nostri,
quam Gregorius ipse decimus tertius, filiorum Ecclesiæ pater amantissimus. — quomodo se moverit
adversarius, nisi gloriam Deo cesserit, feret incommodum; Patres admiserit, captus est; exclusit,
nullus est.*

His igitur armis optime instructi sumus, parati semper nostra tueri, iisque respondere, qui fidei nostræ (quam verè primitivam, Catholicam, Apostolicam esse sanctè profiteamur rationem) tequeverint. Neque enim is est Ecclesiæ nostræ status, ut pro summo prioris Antiquitatis tribunali causam dicere deficiamus. Facebat à Nobis inuiculis omnis studiorum ratio, facebant difficiles nugæ, implacabiles rixæ, leves & ludicræ disputationculæ; ætatem teramus non in foto & prætoris, non agyrratum more sursum & deorsum cursantes, non apud Magnatum limina sordidis obsequiis gratiam & favorem aucupantes, verum in rostris, in ambonè, intra bibliothecæ denique clathros & cancellos,

Ecclesię commodo, animarum saluti, antiquitatis cognitioni, bonisq; literis promovendis graviter incumbentes. Quin ergo agite vosmet, & ad sacra hæc studia totis viribus, omnibus nervis contendite; vos, inquam, maxime, quibus melior indoles & liberius otium; dignitatibus ornati, redditibus aucti, quos tanquam meliorum literarum præmia, & cumulationis diligentię stimules & incitamenta majorum pietas consecravit. Vigeat apud nos pietas & literarum ecclesiasticarum studium; sint in æternā memoriā venerandi Ecclesię Catholicę Patres; sit scriptis eorum summus honor & estimatio, quorum noticiam si hæc quam consulimus symbola vel tantillum promovebit, præclare mecum agi putem, meque bonas horas bene collocasse judicabo.

SECTIO VIII.

Prolegomenarum Peroratio.

UT tandem aliquando hæc Prolegomena cotonidem imponamus, lectores etudiores oratos volumus, ut hoc opus benigne & humaniter tractent. Non enim tantum doctis hæc scribimus, & in Antiquitatis palæstra exercitatis, sed præcipue Tytonibus *Φιλαρμήν* Antiquitatis Ecclesiasticę candidatis, qui veteris Ecclesię monumenta vix primoribus labiis degustarunt. Errores lapsusq; in tam longo, tam difficili opere elaborando mihi mer obrepisse, quis, mirabitur? cū opus ipsum longè diversis temporibus scriptum sit, totumq; fere inter varia afflictę valetudinis incommoda natum. Homo igitur cum sim, errare neuriquam à me alienum puto: quicquid peccavero, vel leviter admonitus, lubens emendaturus. Si stylum alicubi minus æqualem deprehendar Lector, animadvertat, velim, ab infinitis quibus cum penè semper versatus sum scriptoribus, me labem fortasse aliquam contraxisse. Omnem certè rebus ipsis adhibui diligentiam, de stylo minus sollicitus. Tot vitia reperiit typographica planè doleo, quibus medicam admove manu Lector benevolus ne dedignetur. Plura notavi, alia ipse fortè observabit. Et mirari subit, ad majorem cumulum non accevisse: Præterquam enim quod cum typographis ignavis, Latina Græcave excudere non assueris, mihi res erat, primam operis partem relegendi corrigendive molestiam oculi mei vix & ne vix quidem sustinere potuerunt, Amanuensi meo, cui hanc curam ex parte commiseram, sæpè nimis dormitante. Sed hoc mihi commune accidit cum aliis penè omnibus infortunium: tunc demum enim librum sine mendis proditurum speres, cum ipse auctor ab omni prorsus errore liber & immunis fuerit,

—Optimus ille,
Qui minimis urgetur.



SÆCULUM APOSTOLICUM. CONSPECTUS SÆCLI.



PRORINQUANTE toties promisso, tam diu expectato SÆC. I. I
CHR. N.
Messie adventu, premissus est Ioannes Baptista, limes quidam
constitutus inter vetera & nova, ad quem defunctes induimus, &
à quo inciperet Christianismus, ut non ineleganter vocatur à Ter-
tulliano *Advers. Marc.* l. 4. c. 33. *Χεῖρ τοῦ πρώτου φανερώσεως*
Χριστοῦ, Iustino Martyri *Dial. cum Tryph.* p. 268. Clementi Alex-
andr. *Protrep.* p. 7. *Ἡ θυνὴ πρὸς ῥομῶν ἡ δὲ Λύγν, θυνὴ ὁδο-*
κατακα, προσημαζομένη εἰς σωτηρίαν, θυνὴ ἀντιρρήσιμος εἰς κλη-
ρονομίαν υἱοθεσίᾳ. Vox Verbum præcurrens, vox adhortatoria, præ-
parans ad salutem, vox adhortans ad hereditatem Cælerum. Joan-

nem mox sequitur Dominus noster, verus ille Messias, ad Evangelium annunciatum, &
humanum genus redimendum, *ἡγεμόν* missus. Ab eo constituti sunt duodecim APO-
STOLI, Legati ad gentes convertendas destinati. His adjuncti LXX. Discipuli, quos
nominatim recenset Pseudo-Dorotheus, omnesque episcopos fuisse, assignatâ cuius sede
Episcopali, lepidè nugatur. Christo demum in Cælos recepto, Apostoli ministris Spi-
ritûs S. donis ornati, postquam per plures annos Judæis prædicassent, in varias orbis terra-
rum provincias se conferunt, à quibus Evangelium prædicatur, fundantur Ecclesiæ, non
modò in Syriâ, verùm Romæ, Alexandriæ, &c. De Paulo etiam *ἐν τῷ πύργῳ τῷ δούτῳ*
ἐλθόντι, teste Clemente ad Corinth. Num. V. Britanniam subinvenit, saltem Hispa-
niam. Quod enim Romam intelligendam esse contendunt viri quidam doctissimi, ut ita
sentiam, ægrè admodum à me impetrare possum. Quis enim Romam in citeriore oc-
cidentis parte sitam, sensu Clementis *Occidentis terminum* appellaret? Mecum certè fa-
cit [ne allos jam memorem] clarissimus Cestriensis noster; nec id dicit tantum, sed
pluribus probat, tum in *Annalibus Paulinis* ad An. Ch. LXIII. tum Dissert. i. c. 8. §. 9. Quò
verò fidei, morumque regula certior redderetur, libri N. Testamenti *ἡτοιμασμένοι* partim
ab ipsis Apostolis, partim à Sociis eorum ac ministris, scriptis traduntur. An. Chr. XLVII.
In Concilio Hierosolymitano Christianos è gentibus convertos ad ritus Mosæicos obser-
vandos non teneri, ab Apostolis sententia fertur. Quà non obstante, observationes Judæi-
cas Christianismo postea miscebant Hæretici, Simonis Magi infelix Sobotes. An. LXIV.
acceptâ ex Romanæ urbis incendio occasione, primam in Christianis persecutionem
movit Nero, ut ex ipsis Senatus Romani Commentariis notavit olim Tertullianus, *Apol.*
c. 5. *Illic, inquit, reperiētū primum Neronem in hanc Scissam, cum maxime Roma orientem*
Cæsariano gladio ferocisse. An. LXX. capris & combustis à Tiro Hierosolymis, tota Ju-
dæorum policia tum Sacra tum civilis radicitus evellitur, ipsâ gente penè deletâ. Anno
sequenti hæresim suam inter Christianos Pellæ tunc agentes venditare cœpit Ebion, asse-
rens Christum purum putum hominem fuisse, facta mox non levi discipulorum messe.
His præcipue Evangelium suum opposuit D. Johannes. An. Ch. XC. forsan exequente, se-
cundam persecutionem excitat Domitianus, *perio Neronis de crudelitate*, ut non inscitè de
eo Tertull. De hac persecutione agit Euseb. l. 3. c. 17. 18. &c. De Neronianâ, l. 2. c. 25.

A S C R I -

tamen libellum cum Herma, sive Pastore facit. Animadvertat denique Lector, periodum illam de Domingo nostro discipulis suis post Resurrectionem apparente, deque *supponit armatus*, quam profert Ignatius epistola ad Smyrnicos, juxta Hieronymum † ex Evangelio secundum Hebræos desumptam esse; ab Origene verò lib. 1. *de Ex.* in proem. ex libello qui *Petri Doctrina* appellatur (quem tamen negat vel Petri esse, vel alterius cujusquam qui Spiritus Dei fuit inspiratus) citari: forsan in utroque habebatur. Ut verò semel hoc obiter notem, primis Ecclesiæ sæculis multa hujusmodi *desumpta* circumlata sunt, ab hæreticis ut plurimum conficta, qui ex venerando Apostoli alicujus nomine nugis suis auctoritatem conciliare iustabant. Hinc conficta passim Apostolorum & Apostolicorum virorum Evangelia, Traditiones, Revelationes, *admonitiones*, &c. quorum nonnulla suprà notavimus, alia infrà notaturi: quædam etiam & hic loci, quibus locus commodior deerat. Circumferbantur enim olim *Evangelia XII. Apostolorum, Thomæ & Matthiæ, Traditiones Matthiæ*, quarum laciniam exhibet Clemens Alex. Strom. lib. 2. p. 380. *Andrea & Joannis Acta; Bartholomæi denique, Barnabæ, Jude & Philippî Evangelia*: quorum præter nomina, vix aliquid superfuit. Porro extat *Missæ D. Petri* nomine inscripta G. L. Paris. 1595, 8°. & in *Ancuario Biblioth. PP.* 1624. Tom. 2. verùm recentioris ævi opus esse liquidò constat.

S. PAULUS, *Sentus* antea vocatus, Patri Cilix, Civitate Tarsensis, ortu Judæus, tribu Benjaminita, sectâ Phariseus, ante *conversionem*, secularibus erat literis satis eruditus, in jure Hebræo ad pedes Gamalielis educatus: dum patriæ religionis zelo immane quantum flagraret, modo plane mirabili ad fidem Christi conversus, Discipulus fit & Apostolus Anno Chr. 33. exeunte, saltem incune proximo. Quò Judæorum invidiam declinaret, mox secessit in Arabiam, ibique ferè per triennium moratus, ann. 36. Damascum reidiit: ubi ex insidiis Judæorum elapsus, Hierosolyma se contulit, Petrumque convenit, Gal. 1. 18. Anno sequenti ab Hellenistis fugatus, Tarsum profectus est, unde ann. 42. à Barnaba Antiochiam ducitur, ibique per annum integrum commorati sunt, Act. 11. 25. 26. An. 44. urgente fame, eleemosynas Hierosolyma deportarunt, mox jubente Spiritu S. ad Evangelium Gentilibus prædicandum ordinati sunt; in quo munere obeundo duobus sequentibus annis varia loca peragravit, de quibus Act. XIII. XIV. Anno 47. Synodo Hierosolymitane intererant, inde Antiochiam redierunt. Sequenti anno Paulus, assumpto Silâ, ad munus Evangelicum se iterum accinxit, quò verò profectus est nos docet S. Lucas, Act. xv. xvi. xvii. An. 49. Corinthum venit, ibique Aquilam & Priscillam reperit, Act. xviii. 1. 2. Corinthi sesquiannum moratus, an. 50. in Syriam navigavit, inde Hierosolyma petiit, mox Antiochiam reverius. Anno 51. incunite Ephesum venit, ubi triennio egit, Act. xviii. 21. 22. Inde in Ma-

cedoniam & Achaïam, Act. xix. 21. xx. 1. Ann. 54. Corinthum iterum profectus, inde Hierosolyma se contulit, quò de itinere agit S. Lucas Act. xx. Hierosolymis in templo agens à Judæis apprehensus, coram Felice accusatur, à quo in vincula conjectus biennio detinetur. Ann. 56. cum Cæsarem appellasset, à Festo, Felice successore, Romam mittitur, & adultè jam hymen Melitum insulam appulit: totum hujus navigationis cursum accuratè describit S. Lucas, Act. xxvii. Ann. 57. Romam abductus est, & sub curâ Burri prætorio Præfæti, viri optimi, & humanitatis pleni, in liberâ custodia per biennium detinetur. Anno 59. carcere solutus, ad consuetum Evangelii prædicandi munus se recepit, & sequentibus annis Asiam, Cretam, & nonnulla forsan Occidentis loca peragravit, tandem anno 63. vel proximi initio, Romam rediit, ubi occasione conflagrationis Neronianæ eodem anno capite truncatur. Martyrium passus, inquit S. Clemens epistola ad Corinthios *ubi & sepultus*, i. e. interprete Patr. Junio, *sub Inferascribis*, rectius fortasse Dodwellus noster, *sub Prætorio Præfæti*, quippe in locum Burri anno 62. mortui, suffecti sunt duo Prætorio Præfæti, Fevus Rufus, & Sophonius Tigellinus, teste Tacito Annal. 1. 14. p. 257.

Extant ab eo Scriptæ *Epistola XIV.* ad Ecclesias ex gentibus collectas I. de curâ & munere Pastoralis IV. ad Hebræos unica; hæc, prout in sacro habentur Canone, ordine recensuimus.

Epistola ad Romanos, secundo Pauli ad Corinthum advēnu, anno 54. scripta, in qua mentio fit Narcissi, qui hoc ipso anno perit.

Epistola prima ad Corinthios, dum Ephesi ageret, anno 57. ante Pentecosten, & priusquam venerit in Macedoniam, scripta, cap. 16. vers. 5. 8.

Epistola secunda ad Corinthios, eodem ut videtur anno exeunte, dum in Macedonia hæreret, missa; idque per Titum, quem eo destinaverat, ut Corinthiorum in eleemosynis altera jam vice colligendis diligentiam excitaret.

Epistola ad Galatas, qua seipsum & Doctrinam Evangelicam adversus Judaizantium hæreticorum calumnias fortiter vindicat. Scriptam esse Anno 57. idque ante epistolam ad Corinthios primam, dum in Asia *Imag. xlviii* Apostolus, conjicit Cl. Dodwellus.

Epistola ad Ephesios data, ut videtur, Romæ anno 59. eodem circiter tempore, quò à prima captivitate Romana dimissus est.

Epistola ad Philippenses, eodem loco, eodemque tempore scripta.

Epistola ad Colossenses, quos Epaphras à Paulo missus, ad fidem converterat; per eum igitur hanc Epistolam hoc eodem anno 59. Româ mittit.

Epistola prima ad Thessalonicenses, Corintho An. Chr. 49. scripta, statim postquam illuc venerant Silas & Timotheus. Vid. Act. XVIII. 5. 1. Thess. III. 6.

Epistola secunda ad Thessalonicenses, paulo post priorem scripta, quò verò loci haud adeò certum sit.

S.Æ.C.I.I
CHR.N.

πολλὰς ἐκκλησίας καταφύλασσαν, οἱ καὶ αὐτὰς
ἀπὸ τοῦ νῦν κατὰ ἰουδαίαν, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων
ἐκκλησιῶν; quod in sequentibus pluribus demon-
strat.

31.

S. JUDAS, Apostolus, idem qui *Thad-
deus*, & *Lebbeus*, S. Jacobi Minoris frater, Jo-
sephifilius. Vid. Matth. xiii. 55. Docuit non
modò apud Judæos, Galilæos, & Samaritanas,
sed & apud Idumæos, Syros, Arabes, Meso-
potamitanos, tandemque in Perside, eò quòd
Magorum superstitiones liberius carperet,
martyrio coronatus est circa annum 61. ut qui-
dam volumine. Constat scriptis illi Epistolam
suam Canonicam post D. Petri posteriorem,
utpote ex quâ plurima iisdem penè retentis
vocibus in suam transfuserit. Epistolæ hu-
jus, ut & Jacobi illius paucos ex veteribus me-
minisse testatur Eusebius *. Addit Hierony-
mus † à plerisque rejectam esse ob testimonium
ex libro Enoch apocrypho in ea citatum, au-
thoritatem tamen, vetustate & usu meruisse, &
inter S. Scripturas computari. Scorsim ab aliis
abit Ill. Grotius, qui hanc Epistolam Judæ cui-
dam juniore, 15mo Hierosolymorum Episcopo,
qui Adriani temporibus claruit, attribuit: utq;
conjecturam suam verisimiliorem redderet, ait,
voces istas, quæ in fronte Epistolæ exstant
(*Frater Jacobi*) à scribis appositas esse. Id
verò asserit, nullius antiqui codicis fide, nullo
Veterum Testimonio fultus, ac proinde neuti-
quam in hæc te audiendus. Quin & illi aperte
refragatur Epiphanius *, cujus auctoritatem
alibi † mirè deprædicavit Grotius.

* Hier. xvi.
cap. 1.
† Annotat.
in Apoca-
lyptis.
31.

S. JOHANNES, Apostolus, & Evangeli-
sta, patriâ Galilæus, Zebedæi, & Salomes
filius, Jacobi Majoris frater junior, è cymbâ
piscatoriâ, in qua pater illum educaverat, ad
Piscatorem hominum (i. e.) Apostolatam, à
Christo vocatus est, anno 31. Discipulus ille
fuit, quem præ cæteris Dominus amavit, quem
in sinu suo repositum, & cujus curæ, ac tutelæ
matrem suam moriens commendavit. In forti-
tione Provinciarum orbis per Apostolos factâ
Asiam ei obtigisse ex Origene memorat Euseb-
† ubi officii sui partes summâ curâ & diligentia
Apostolicâ feliciter adimplevit. Tandem
erumpente persecutione Ann. 95. Domit. xiv.
apud Domitianum accusatus, Romam à pro-
consule mittitur, ibique in oleum igneum de-
mersus, referente Tertulliano *, illatus evasit:
quo facto, in Patmon Aegæi maris insulam, eo-
dem anno exeunte, relegatur. Interfecto Do-
mitiano, Ephesum rediit. Ann. Chr. xcvi. in
qua, ut & in regionibus circumvicinis, reli-
quum vitæ transegit, & circa exitum sæculi
Apostolici, An. Chr. C. Trajani 111. juxta Euse-
bium & Hieronymum, anno uno aut altero,
centenario major, (quamvis Chrysolomus †
& Dorotheus * anno 120. eum obisse dicant)
in domino placidè obdormivit. Chronicon
verò Alexandrinum, & forsitan longè rectius,
mortem ejus refert ad an. civ. ab Ascensione
Domini 1231. De tempore ejus obitus multa
accuratè atque eruditè, ut solet, notavit Hen-
Dodwellus, Addit. ad Pearsoni Dissert. 2. c. 5.

† Sermon de S.
Joan. To. 6.
p. 505.
* Synops. in
S. Joa. p. 157.

Mitto, quæ de ejus sepultura & tumulo nonnul-
li Veterum tradunt, fabulis potiùs, quàm hi-
storis acceffenda. Scriptum dum in Patmo erat,
ann. Chr. xcvi. Domit. xv. Apocalypsin, quâ
futurum Ecclesiæ Christianæ statum, quam-
plurimis visionibus ei præmonstratum, depin-
git. In Monasterio quodam hujus insulæ, teste
Bellonio †, hodiernum asservitur cadaveris ma-
nus, cui ungues, quoties refecantur, succres-
cunt. Hanc Græci D. Johannis manum esse asse-
runt, quâ isthic Apocalypsin suam exaravit. De
hoc libro, simul ac Authore ejus multi Vete-
rum diu dubitârunt, quin & repudiârunt peni-
tus, ac refutârunt, nec veram esse Revelationem,
nec Johannem esse ejus Authorem; immò non
modò Apostolorum neminem, sed ne ullum
quidem è sanctis, & Ecclesiasticis viris hujus li-
bri fuisse condicere contententes: quâ de re
vide Dionysium Alex. apud Euseb. lib. 7. c. 25.
Tandem verò summo totius Ecclesiæ consensu
tanquam genuinus Apostoli Johannis factus
receptus est. Non improbabilis videtur Cl.
Grotii * conjectura, ideò à nonnullis opus istud
Johanni Presbytero D. Johannis discipulo
ascriptum fuisse, quod ei ab Apostolo custo-
diendum committeretur. Rogatus ab Asia Ep-
iscopis sub finem vitæ, circa an. civ. Evangelium
suum conscripsit, partim ut nascentes Cerin-
thi & Ebionitarum blasphemias refelleret, asse-
rentium Christum ante Mariam non fuisse (un-
de ea præcipue tractat, quæ ad divinam Christi
naturam demonstrandam faciunt); partim ut
cæterorum Evangelistarum defectus suppleret,
quod & fecit: de quo vide sis, Euseb. l. 3. c. 24.
Addam solum, quod habet Epiphanius †, Evan-
gelium Johannis de Græcâ lingua in Hebræam
translatum, in Judæorum Tibeti adensium Ga-
zophylaciis asservari, quòd à Samaritanis repositum
fuisse. Scripsit etiam Epistolâs tres, quarum
prima, quæ, teste D. Augustino *, *Parthi*
olim inscripta erat, Catholica vocatur; nec
de hac ullâ unquam erat Controversia. Poste-
riore dux Johanni cuidam juniore, Ephesi
etiam habitanti, olim ascribebantur. Verum
eas postea communis consensus, & maturum
Ecclesiæ judicium approbavit: licet ab ho-
diernâ Ecclesiâ Syriacâ pro genuinis nondum
habeantur. Tres hæc Epistolâs scripsisse vi-
detur ann. Chr. XCVII. post reditum ex Pat-
mo; primam quidem dum Ephesi hæreret;
secundam, cùm visitationem Asiaticam in
animo jam haberet; tertiam, dum in ipsâ pe-
grinatione adhuc esset. Quod Iulius S. Jo-
annis attinet, notavit olim Dionysius Alex. †
eum in Evangelio & Epistolâ primâ non emen-
datè solum locutum fuisse, verum etiam sum-
mam elegantiam tum in verbis, tum in argu-
mentationibus, & in tota orationis compo-
sitione adhibuisse, Dominum scilicet hæc duo ipsi
concessisse, scientiam ac simul eloquentiam: ac
verò in Apocalypsi dictionem ejus non admo-
dum Græcam deprehendi, sed barbarissimis po-
tius, atque interdum solacismis inquinari.
Non obstant tamen viri hujus sanctissimi judi-
cio, cuius notum est, dictionem ejus Syria-
cis abundare, eumque voces quasdam pecu-
liares, & exoticas adhibere, quæ in reliquis
Scriptoribus

S.Æ.C.I.I
CHR.N.† Oser. l.
2. c. 11.* Comm. in
Apoc. 1.

† Hieron. 300

* Quæst. E-
van. l. 2. c. 19.
vid. Posid.
Indic.† Apud Eu-
seb. loc. cit.

34.

NICODEMUS, Phariseus, inter primos Judæorum clarus, deinde Christi discipulus, quem noctu primò adit, Joh. 11. 1. 2. postea à Phariseis accusatum in Synedrio tutatus est, Joh. vii. 50. ac crucifixi Domini corpus aromatisibus conditum sepulchro intulit, Joh. xix. 39. Clar. ab an. 34. De morte ejus nil certilique. Extat sub ejus nomine *Evangelium de passionē & resurrectione Christi*, Hierosolymis in Pontii Pilati Pratorio, Theodosio M. imperante, reperi, ac ex Hebraico in Latinum sermonem converti dictum (quod tamen spurium esse facile constat) Lat. in *Orbido. xxi. p. 647.* Prodiit antea *Lipsiæ 1516. 4^o.* Saxonicè id in Bibliothecà S. Benedicti Cant. extare nos docet Welochus, notad. Hist. Bedæ, p. 77. 78.

34.

S. BARNABAS, Joses, seu Joseph prius dictus, patriæ erat: Cyprius, genere Levites, unus è L. X. X. discipulis, qui pro pietate sua agrum, quem habebat, vendidit; obtulitque pecuniam, & in usum nascentis Ecclesiæ deposuit ad pedes Apostolorum. Una cum S. Paulo (in cujus proinde vita gesta ejus, quorum in Història Apostolica fit mentio, fere recensentur) gentium Apostolos ordinatus, varias Orientis provincias peragravit, Ecclesiæ fundavit, fundatas stabilivit. Sunt, qui volunt eum Romæ predicasse, ac Mediolani etiam Ecclesiæ fundamenta posuisse, istiusque sedis primum Episcopum factum esse. Alii eum Alexandriæ domiciliū volunt. Probabile est sub vitæ finem in Cyprio, insula natali, martyrio coronatum fuisse; ubi postea regnante Zenone, reliquie ejus repertæ sunt. * Scripta ei erat olim Epistola ad Hebræos, quod ex Tertulliano liquet. Extat etiam hodie sub ipsius nomine Epistola G. L. stylo satis obscuro & involuto, quæ in questionibus & argumentis adversus Judæos penè tota versatur; sed quæ ab Eusebio * inter m. v. recensetur; ubi libri 12. ut rectè notat Cl. Valefius, ipsi non sunt proflus adulterini, sed qui duntaxat ambigui sunt authoris, & in sacre Scripturæ Canonem non admittebantur, quos proinde *τὸ ἀπολογεῖσθαι* supra vocaverat, id quod etiam de iis quæ de Epistola Jacobi, Judæ, Petri 2^æ. Johannis 2^æ. & 3^æ. Apocalypsi, & c. ibidem habet, manifestò liquet. Certè quicquid de hac Epistola dicant recentiores Critici, eam Barnabæ nostro constanter adscribunt Veteres. *Quæ certe fuit*, inquit i. m. v. Cestricus † *nosser, qui hanc Epistolam Barnabæ non irruerit, neque in ea quidquam apparet, quod eam autem non ferat. Quæ in copiarum profert V. Cl. Steph. Moynius **, levia sunt, nulliusque ponderis. Sigenunius esset B. Barnabæ partus, inquit, non video quare inter Scripturas Canonicas non relata fuisset parentis dignitas, Apostoli nempe Barnabæ, Pauli Apost. socii, & de Ecclesiâ instar aliorum Apostolorum tam bene meriti, illi locum inter libros sacros proculdubio vindicasset. Sed an non idem de S. Clementis Epistola ad Corinthios dici poterat, quam tamen genuinum esse nemo, quòd scio, unquam

negavit? Obijcit, 2^o. Epistolam post excidium Hierosolymitarum scriptam esse, utpote in quâ fit mentio templi everti & deleti, diu postquam rebus humanis creperet sit Barnabæ. Invenit id fateor Epistolæ author, sed obscure. At unde pro certo habet, Barnabam ad ann. usque LXX. quo *transacta* ista Judaica contigit, vitam non protelasse? Certè non negant Veteres, apud quos altum de tempore mortis ipsius silentium; non obstat hominis ætas, quò minus credamus illum octogesimo ætatis annum attigisse. Tertiò obijcit, plurima in eâ ex Apocryphis ac lacunis Judaicis derivata, more Apostolis proflus insolito, memorari. Verùm hæc obiectio æque ferit Epistolam ad Hebræos, & Epistolam Judæ, ubi plurima ex Apocrypho Enoch libro desumuntur; ut & de secundâ ad Timotheum, in quâ *Janus & Jacobus* fit mentio, nil dicam. Denique quod B. Polycarpo hac Epistolam tribuendum censet vir doctiss., nova quidem est, sed infirma planè conjectura. Epistola Barnabæ, autorem omnium Hebræum, nec levi religionis fide scientia imbutum, luculenter prodit, ac proinde Barnabæ Levitæ optimè congruit; & quidem tum materiâ, tum stylo scribendique genere tantum ab illa Polycarpi distat, *imò neque h. l. m. v. m. v.* Nec aliud opinionis suæ fundamentum habet, quàm quod in pierisque Codd. MSS. Epistolæ Polycarpianæ absque ullo authoris nomine adiungatur. Unde deferat tandem propria conjectura, se hoc tantum hæsitanter exponere fatetur, nec conjecturam suam ut *velut m. v.* admittendam jubet. Verùm quicquid de autore fiat, si Barnabæ is sit, si alius quispiam, Epistolam ipsam vetustissimam esse, & sæculo natam Apostolico consensum ferè omnes; unde à Clemente Alexandrino, & Origene tanquam genuina sapius citata sit. Quin & Origenes * eam Barnabæ Catholicæ Epistolæ titulo insignire non dubitavit. Primus hanc Epistolam e tenebris eruit, & prelo Oxoniensi prejecit Rev. Usserius 1643. verùm impressione nondum ad umbilicum perductâ exemplar totum, unâ cum schedis jam impressis, gravi incendio perit. Partem sanè Græci, quo usus est Usserius, MS. Codicis non exiguum, etiamnum videre est in Bibliothecâ ejus Theolog. p. 520. ubi quicquid ab antiquis Scripturibus e S. Barnabæ Epistolâ Græcè citatum reperi potest, cum textu Græco Codicis MS. è regione posito confertur; addita etiam ad latus veteri versione Latinâ ex MS. etiam Codice depremtâ, ut eo modo accuratior inlitteretur collatio. An. 1645. H. Moynardus unâ cum antiqua admodum versione & notis doctissimis edidit *Parisi* 4^o. Anno sequente Cl. If. Vossius Epistolarum Ignarianarum calci subdidit, *L. Bat. An. 1672.* Johan. Cotelierius eam Patribus suis Apostolicis inferuit, *Parisi*. Prodiit etiam Oxoniæ, an. 1685. 12^o. in quâ e ditione quæcumque in Græco textu desuit ab antiquo Interprete Latine exhibita, quæcumque etiam in Interprete desiderantur ex Græco suppleta, minio obducuntur. Novissimè Steph. Le Moyné Theologus Leidensis fufissimis Commentariis illustratam inter Varia sua Sacra exhibuit, *L. Bat. 1685. 4^o.*

SIMON,

* Theod. Lect. l. 1.
† De potest. c. 10.

* L. 1. c. 15.

† Left. secunda in Act. App. 6. 10.

* Prolegom. in Var. Sac. rom. 1.

* Lit. ord. Cels.

SÆC. I. I
CHR. N. *De Virtutibus, & Legatione ad Caium.*
Quere quorundam in Scripturis mutata sunt nomina.

Sacra leges Allegoriarum post sex dierum opus, libri III.

De Somniis, quod à Deo imitantur.

De Munde liber, qui quidem dubius est.

De Septenario, & festis diebus.

De Providentiâ Dei Fragmenta II. ex Michaele Apostholo Byzantini descripta. Huculque Editio Parisiensis.

De interpretatione seu mutatione Hebraicorum nominum, qua in Veteri Testamento inveniuntur, liber. extat. Lat. ab Hieronymo versus inter ejusdem opera. Tom. III.

*De Biblicis Antiquitatibus ab Adamo ad Sauli regis mortem, liber, quem nonnulli Philoni Biblio (quem exeunte hoc saeculo claruisse volunt) alii Philoni nostro tribuunt. Rectius illi, qui utrique abjudicant, & nugivenduli cujusdam recentioris opus esse censent. Habetur Latine in Micropresbyterico, *Ms. A. 1550.* p. 195. inter hujusmodi nugamenta, *Lugd.* 1560. 12°. & alibi.*

*Breviarium de Temporibus in duas partes divisum. Incipit ab Adamo, definit in annum Christi LXXVIII. Philoni id suppositum, commentariis illustravit, & Latine inter alios ejusdem farinae scriptores edi curavit Joannes Annii Viterbiensis, Roma, 1948. & recensum Parisiis 1715. & alibi sæpius. Ejusdem commatis est liber de *Genealogiâ Christi*, qui cum Annii commentariis Latine extat, *Parisi.* 1612.*

Romus * ipsam Petrum magistrum suum verborum paucitate gaudentem imitari studuisse. Sunt, qui volunt Marcum Latine scripsisse: addunt alii * ipsius autographum Latinum Venetiis in Bibliotheca D. Marci hodiernum asservari. Utrumque certe parem apud me fidem meretur. Magis observari meretur, quod narrat Hieronymus *, sc. in quibusdam maximè Græcorum, exemplaribus, fini Evangelii D. Marci adjectam fuisse coronidem hanc ita orthodoxam, quam nobis descriptam exhibet. Liturgiam quod attinet D. Marci inscriptionem; & sub ejus nomine editam G. L. Parisi. 1783. & in Auctuario 1624. Tom. II. spuriam esse, ac ætate Apostolica longè inferiori nemo non videt. Ceterum Joannes ille Marcus, de quo Act. XII. passionem Barnabæ Apostoli scripsisse à Sieberto Gemblacensi de Script. Ecclesiæ, dicitur. Verum non magis id fidem meretur, quam quod nonnulli volunt eundem Evangelii etiam auctorem esse.

S. LUCAS Antiochenus, arte Medicus, (de ejus pingendi peritiâ miras narrant fabulas S. Metaphrastes, Greferus, Nicephorus, & alii) à D. Paulo, dum Antiochie ægeret (uti verisimile est) conversus, cujus perinde sectator erat, & omnis peregrinationis comes, eoque Romanis vinculis soluto, in Dalmatiâ, Galatiâ, Italiâ, Macedoniâ, & alibi fortassis, prædicavit. Vitam egit coelibem, ac mortuus est anno ætatis 84. circa an. (ut nonnulli volunt) LXX. quo verò mortis genere incertum est. Nicephorus * scribit enim ex fructiferâ oleæ arbore suspensum fuisse; Dorotheus † Ephesii obiisse, Martyrologium Romæ * in Bithyniâ martyrio esse affectum: alii Romæ, alii alibi. Certe Arabicus vitæ ejus apud Kirkenium scriptor † in ipsâ Romæ, idem non diu post primam S. Pauli à carcere solutionem passum esse vult, redditiâ hâc ratione, quod si diutius vixisset, Actuum Apostolicorum historiam longius protulisset; quæ ratio an satis solida sit, judicent eruditi. A D. Paulo, & reliquis Apostolis doctrinam Evangelicam didicit, è quorum narrationibus Evangelium suum composuit; in quo multa fusiâ ac copiosius, quàm cæteri Evangelistæ, describit; ea præcipue tractans, quæ ad Christi sacerdotium pertinent. Scripsit etiam, sed hæc *inversus*, Acta Apostolorum, origines & incrementa Ecclesiæ Evangelicæ, præsertim D. Pauli (cujus indivisus erat asseda) labores, certamina, & peregrinationes complexa usque ad biennem Romæ incarcerationem, in quâ historiam suam claudit. Utrumque opus inscripsit Theophilo, optimat (ut credere par est) Antiocheno; *Evangelium dicitur, qui dixerunt bene vocat Theophylactus* †. Utrumque anno Chr. LXX. S. Paulo nondum ex carcere dimisso, scripsisse videtur. De stylo ejus hæc Hieronymus * ex mente Veterum. *Evangelium Lucæ tradidit veteres Ecclesiæ Tractatores Medicina artis fuisse scientissimum, in magis Græcæ litteræ scisse, quàm Hebrææ. Unde sermo ejus tam in Evangelio quàm in Actibus Apostolorum conspicitur est, & sæculum redolens eloquentiam.* Et alibi †, *Lucæ, qui inter omnes Evangelistæ*

SÆC. I. I
CHR. N.
* Homil. 1.
in Mat. 20. a longe ab Inic.
† Com. 3. Lapid. par. in Marc. p. 160.
* Adv. Pelagian. Dial. 2.

49.

40.

S. MARCUS, Evangelista (quem cum Johanne Marco, de quo Act. XII. 12. malè nonnulli confundunt) genere erat Levites, clar. post. ann. 40. Petri discipulus & Interpret, ac teste Ildoro Hispalensi *, in baptismo filius, ejusque deinde comes assiduus. ab eo in Ægyptum missus. Alexandriæ primus Episcopus factus, Martyrium ibi subit, quo verò anno mihi hæcenus est incertum. Rogatus Romæ à fratribus, scripsit Evangelium à Petro approbatum (inde Petri etiam Evangelium dictum) idque Græco sermone Romanis satis familiari: factum id citæ annum LXXV. Petro & Paulo jam morte sublatis; cum enim illum epistola secundâ ad Timotheum non longè ante Martyrium scriptâ, Roman accersiverat Paulus; probabile est Marcum vel eodem, vel saltem sequenti anno illuc venisse, ibique Evangelium vel primum condidisse, vel prius conditum in publicum edidisse. Certe Iteneus lib. 3. c. 1. & ap. Euseb. l. 5. c. 2. S. Marcum *quod dicitur circa 100. post Petri Pauli interitum*, Evangelium suum conscripsisse diserte tradit. Quod verò Evangelium à Petro approbatum dicat Eusebius, id forsitan de scribendi consilio, rebusque Evangelicis ipsi à B. Petro dum adhuc in vivis erat, communicatis, intelligendum est. In Evangelio suo condendo Marthei ordinem sequitur, ejusque additis nonnullis ferè ubique premit vestigia. Capitulum hujus Evangelii ultimum in omnibus penè Græcæ codicibus olim defuisse testatur Hieronymus †. De stylo ejus observavit Chryso-

* Hist. Eccl. l. 4. c. 47.
† Devis. & mort. App. in Biblioth. patr. tom. 3. p. 118.
* Ad dilect. 18. Q. 20.
† V. l. 1. E. van. p. 45.

† Proem. in Luc. p. 155.

* Com. in c. 4. Eliae.

† Ep. ad Dalmatium Tit. 122. p. 124.

* De Vit. & Off. Sanctorum, c. 84.

† Ad Hebr. quart. 1. 20. p. 44.

SECL 1
CHRN.

Evangelium Græci sermone eruditissimum fuit, quippe M. videtur, & qui Evangelium Græci scripsit; quia se edocuit proprietas sermone translatum non posse, melius arbitratum esse tacere, quam id potius quod legenti faceret questionem. Hieronymus in Luca libri cursum, (quem Apocryphis annuerat) Theodorus* Pauli & Theodoti intercepti, meminit; quem ex Tertulliani fide Presbyterum quemdam Asiaticum, D. Pauli amore ductum, suppositum, idque S. Johanni confessum, ob id loco excidisse narrat; utrum verò sub Luca nomine conficti essent hæc Theodoti, differtum non dicit.*

\$0.

* In voce
Ann.

DIONYSIUS, patriæ Atheniensis, de quo Suidas τῷ ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἡγὸς ἐκιννοῦσθαι τοιαύτης οὐκ ἀνέχεται διότιονος, Vir clarissimus, et ad summum Græcæ disciplinæ fastigium provectus. Literarum humaniorum studiis se dedit primū Athenis, deinde Heliopolim in Ægypto ubi (si vitæ ejus Scrip̃toribus fides sit) adhibendam admirabilem illam Solis Eclipsin, quæ tempore passionis Chr̃ contigit, spectasse exclamasse dicitur, εἰ μὴ ὅτι πᾶσι, καὶ τῇ παλαιᾷ συνάγωγῃ, αὐτὸς δὲ παρῖσι, αὐτοὺς καὶ παριέναι δελεῖ. Domum reverſus in senatū Arcopagiz cooptatus est, unde et Arcopagitæ nomen traxit. Circa ann. Christi 96. Paulo Athenis prædicante, Christianam fidem amplexus est: quia et primum Atheniensium Episcopum constitutum fuisse tradidit Dionysius Corinthiorum Antistes Inenō si Suidæ, Nicephoro, Syncello, &c. fides sit habenda, ipsius Pauli manibus esse ordinatum. Demum post clarissimam fidei confessionem, post gravissima tormentorum genera, gloriolo martyrio coronatum esse refert Aristides Philothophus Atheniensis in Apologiâ suâ, si modo eam verè allegant Ursuardus et Ado in Martyrologio ꝑ. Quo verò tempore obiit, an sub Trajano, an sub Adriano, vel (quod verisimilius videtur) sub Domitiano, non liquet. De duobus Dionysijs, Parisiensium, Atheniensium altero, vel ut alij, uno eodemque Dionysio, nihil hic agam. An Dionysius noster quidem scripti possit se reliquerit, quicquid dicant alij, non latet constat. De Pseudo-Dionysio, ejusque scriptis, agemus saculo quarto.

50.

MARCELLUS, Romanus, Marci urbis praefecti filius, ex Simonis Magi auditore B. Petri discipulus, claruit, ut fertur, an. 70. & deinceps; demum martyrio coronatus. Sed fabulosa omnia, nullo veteri auctore fulta. Scriptis eum de *Confessio. S. Petri & Simonis Magi* ad 35. *Nereus, & Achilleus*; de *Obitu S. Petri* libell. *D. Petri Apostoli*; de *Passione S. Fidei*; de *Passione S. Nicomedis*, aliaque quaedam de sanctorum gestis, memorant Sigebertus Gemblacensis, Trithemius, Possevinus, alique. Exstat fragmentum libelli de *Confessione S. Petri cum Simone M.* ad calcem *Biblioth. Pontif. Lud. Jacob. & S. Caroli*, p. 487. Ego autem, si tanti res esset, ut conjecturis indulgerem, hunc libellum potius Marcello I. ab anno 704. Episc. Romano, qui ob. an. 309. tribuendum esse existimarem.

¹ ACHAIÆ Presbyteri; qui Martyrio S. A. C. L. A.
S. Andreæ Apostoli interfuerunt, anno 59. CHR. N.
Epistolam de eius passione scripsisse dicuntur. 59.

ABDIAS, Babylonius, inter Scriptores hujus ævi Ecclesiasticos numerari solet. Ortus erat Judæus, & è LXX. discipulis unus. Dominique nostrum (si modo fidei ejus standum sit) in carne vidit, multis Apollorum gestis & passionibus interfuit, ac Simonem & Judam in Persida abeuntes comitatus, ibi ab his primus Babylonix Episcopus constitutus est. Sed nuge omnia, à nullo Veterum vel melius memorata. Dato enim Abdiam vel unquam in rerum naturâ existisse, multò magis adhuc aliquid eum scripsisse incertum est. Etenim quos vul ejus nomine ex vetustis admodum exemplaribus, & 700. penne annorum ætate præ se ferentibus edidit Wölf. Lazius Basil. anno 1551. fol. de *Histeria Cæsariniæ Apostolicae*, libri x. ab Abdâ Hebraicè conscripti, ab Eutropio discipulo Græcè conversi, demùm à Julio Africano in Latinum sermonem translati, putidi sunt adeò, ac fabulosi, ut vix inter Legendas ligneas locum habere mereantur. Unde mirum videri debet quiquisillas hæc W. Lazio, viro non indocto & diligentissimo, adeò fucum fecisse, ut in præfatione scribere non dubitaverit, tantam inter Actus Apollorum, & priorem horum librorum partem intercedere similitudinem, ut vel Abdiam hæc ex Lucâ sumpsisse, vel Lucam ex Abdâ, credendum sit; cum uterque eodem tempore vixerit, & Apollorum discipulus extiterit. Nec Cl. Vossio assentiri possum, hos Abdâ libros, à B. Augustino designari, contra Adamantium c. 17. ubi historiolam quandam de Apollô Thomâ ex Scripturis Apocryphis refert, quæ in Abdâ libro ita reperitur. Multæ enim erant fabulæ Augustini xvo, dique ætate de Apollolis confictæ, partim scriptæ, partim ore traditæ, quas hujus historici confarinator in suam farraginem transferre poterat. Quinimo in ipso istius libri initio assertum imponitur, se cæ quæ habet de D. Thomæ gestis, ex libro quodam antiquiori, in quem incidit, omnis supervacaneis exscripsisse. Proinde etiam hæc Abdâ Historia, *Celsin.* 1569. 12^o. *Peris.* 1571. 8^o. & in Bibliotheca Patrum haberi solet.

* De H&A
G.L.C.

LINUS.

64. LINUS, natione Italus, patriâ Tuscus
Claudii filius, à D. Paulo Ep. secunda ad Ti-
motheum Romæ scripti, memoratus: Post Pau-
lum Petrumque, *Ἰνὸν τὸν Ἰταλὸν πατέρα τοῦ*

qui illum loquebatur, Cleto, Ecclesiâ Romanâ tam Judæorum quam Gentilium inter se jam conjunctâ, Clementem circa ann. xci. in totius Ecclesiæ curam successisse; tandemque, teste Eusebio, ann. Trajani 111. Ch. C. decessisse, quâ de re prolixè alibi * disputavimus; Re verò jam melius pensata, Cl. Diodovello potius assentior, Lino scilicet et Anacleto brevi admodum tempore sublati, Clementem ab ann. lxxv. vel lxxv. in sede Romanâ successisse; cæpæque ad ann. lxxxj. vel ut habet calculus Pærfoniarum lxxxiii. tenuisse, Eusebium quidem, ut supra notavimus, cum annum Trajani 111. Chr. C. ob persecutionem hoc tempore excitatam insignem reddere voluit, in hunc etiam annum Clementis mortem conjecit. Addeiderunt Recentiores ipsiûm Chersonam Ponticam relegatam, Martyrio coronatam esse. Verùm Martyrii Clementini non meminit Eusebius, non Eusebio antiquiores Irenæus, Clem. Alex. Tertullianus, alivæ; de hac re ante quintum fere sæculum ne 796 quidem. Totius fabulæ origo hinc profusissè videtur, quod primi hujus Martyrii fabricatores Clementem nostrum cum Flavio Clemente Consule, Domitiani Imperatoris confobirino, qui propter Christi fidem circa hæc tempora martyrium subit, temerè considerant, uti rectè animadvertit Cl. Diodvellus. Hinc de martyrio ejus, de genere Imperiali, & cum Domitiano Angusto affinitate, nata fabulæque nos etiam oim observavimus. Addam quod jam habet Irenæus, loc. sup. citat. tertio ab Apostolis loco Pontificatum sortitum esse Clementem, qui quidem Beatis. Apostolos videat, & cum iisdem familiaritèr versatus fuerat, & prædicationem Apostolorum adhuc auribus suis insonantem traditionemque per oculis habebat.

SAC. I. 1
CHR. N.

* Vis. pp.
tom. 1. in V_{sta}
Clem. n. 4^o

*L. 69.

*L. p. c. p. 8x
20. Eufeb. l. g.
c. d.

*LT-647

* Velont.
† part. 2-c.1
‡ De Script.
Ecclef. c. 7.
* Hist. Gr. l.
2-c. 9.

† Loc.cit.

CLEMENS, Romam natalem habuisse dicitur, ad Montem Caelium, Patre Faustino, matre Matridia natus, quod tamen incertum est. S. Pauli comes erat, & *evangelii*, una cum *elis*, *quorum nomina scripta sunt in libro vni* Philipp. 4. Eum Petri Apostoli discipulum vocat Origenes; & probabile est una cum Petro in edificanda Romana Ecclesia laborasse. De tempore quo ad sedem Romanam perveniret, variz sunt eruditiorum sententiz, quas hoc loco enumerare non vacat. Fateor me Tertulliani precipue, & Eusebii autoritate dumtaxat eum fuisse sententia; Clementem a S. Petro ordinatum, in partem muneris episcopatus admittam esse, nimirum ut Episcopus Judaeorum Romae habitantium presideret, donec, mortuo Lino, quem Ecclesie Gentilium Episcopum D. Paulus ibidem constituerat, &

OPERA GENUINA.

Epistola ad Corinthios, occasione gravissimi schismatis in Ecclesia Corinthiaca gra-
fantis, Ecclesiae Romanae nomine scripta; qua
eos ad pacem, concordiamque revocavit, et
fidem illorum, et quam recens ab Apollonio su-
ceperant, traditionem renovavit. Miris sane
Elogiis haec Epistola à Veteribus ornatur; Irenae-
us "audit lausantem χαρις, scriptum luculentis-
simum"; Eusebio "πρῶτον τι καὶ ἰσχυρότατον, ἐπι-
μύητα ἀποκρίματα, καὶ ἀμειψόμενα ὡς τοῦ
πνεύματος, ἀπὸ οὐκ ἐκείνου"; Photius "ἀξιολογῶν, μαγνὴ
σαςίδια"; Hieronymo "valde miris: tanto fan-
damento ab omnibus habita, ut testante Eusebio",
in plerisque Ecclesiis, et sua et superiori me-
moriam publice legeretur. De ista ita censet
Photius *, ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἐστὶν, καὶ οὐκ ἐκ
ἐκείνου τοῦ λαλοῦντος, καὶ ἀπολογῶν χαριστικῶς
καὶ ἁπλοῦς καὶ ὁρᾶς ὅτι, καὶ ἡ ἑρμηνεία, καὶ ἡ
ἐκφάνεισ, καὶ ἐμβολατοῖς ἀποκρίσεις διδόναι
formam. De tempore quo scripta sit haec epistola
inter eruditos nondum convenit. Missis alio-
rum sententiis, unicam Dodwelli conjeduram
in medium proferam; scriptam scilicet fuisse,
Clemente nondum Romano urbis Episcopo
constituto; quod enim non ad Neronem, sed ad
Domitiani tempora rejiciunt plurimi, multi

² Ap. Eusebi:
l. 3, c. 4.
† L. 3, c. 26.
³ Cod. 132.
† De Script.
c. 15.
⁴ Loc. cit.

⁹ Cod. 146.

B ipfc

SACLI
CHRN.

ipse refellit, Addit ad Pearson. Dissert. 2. c. 6. §. 24. Cum igitur ann. Chr. LXIV. occasione hominum quorundam inueneretur, qui donis Spiritus S. extraordinariis insigniti aduersus ordinarios Ecclesie rectores infurebant, gravi seculum laboraret Ecclesia Corinthiaca, Fortunatum, quem Primitias Achaie vocat S. Paulus 1. Corinth. 16. 15. Claudium alioque legatos miserunt ad Romanos, eorum opem auxiliumque implorantes; anno denum sequenti Corinthiis respondet Ecclesia Romana, sede forsitan propter persecutionem recentemque Apostolorum eadem necdum plena. Hinc non luo, sed Ecclesie nomine scribit Clemens hincipitibus initio hic excusat, quod postulat eorum tardius animum adiecerit, *huiusmodi enim auxiliumque & ministerium, propter calamitates, & casus aduersos qui nobis acciderunt.* Intelligit (ut opinor) Neronis persecutionem, vix adhuc sedatam. Pluribus haec firmari poterant; sed non lo hisce diutius immorari. Verisimillima quidem videtur, doctis tamen discutienda relinquimus.

Fragmentum *Epistola secunda*, seu potius Homilize, quæ admonet iocem inflationemque vitæ melioris continet (Aliud etiam huius Homilize fragmentum ex Damasceni parallelis desumptum Græcè exhibet in notis suis Cotelæus). Hanc vero non proinde ac priorem receptam, ac probaram fuisse, neque veritatem ejus testimonio unquam vios esse desitum testatur Eusebius*, Hieronymus†, Photius†, alique: Quamquam non desunt, qui eam Clementi nostro strenue vindicant, & in his Grotiusdus Vendelinus (qui & versionem Latinam huic fragmento adjunxit *Œuvres de Clementis Epistolis*, novissimæ Conciliorum Editioni insertæ, Tomo I. Hæc Epistolæ tot retro sæculis amissæ, postquam eas desperabundus deploretat orbis cruditus, ex vetustissimi Codicis S. Bibliothecæ MS. Græci, Thecæ Virginis manus (ut ferunt) descripti, & à Cyrillo Patriarcha ad Serenissimum Angliæ Regem dono missi, calce desumptas, primus in lucem edidit, notique doctissimus illustravit Patricius Junius, Oxon. 1672. in 4. Exstant etiam Oxon. 1677. 22. / sed omisissimæ cura Joach. in Conciliorum Tomo I. *Helmsjudii*, curæ Joach. Merdani 1694. 4°. cum Pauli Colomæsi notarum Spicilegio, Londini 1687. 8°. Hanc ad Corinthios epistolam in Sermonem Anglicum transulit, & notis sane non inereditis illustravit Gulielm. Bortolus Londinensis, Historiæ Lingue Græcæ Autor, Londini, 1647. 4°. Cæterum haud satis constat, quid sibi velit Hieronymus*, cum de Epistolis à Clemente ad Corinthios scriptis verba faciens, *omnem penè sermonem suum de virginatâ puritate Clementem contempsisse scribat*. Neque enim alius ab hujce qui nunc extant, Epistolæ ad Corinthios dedidit Clementem credi potest, nec in his utramque faciunt paginam virginatæ laudes. Id potius dicendum videtur, Hieronymum nimio virginatæ laudandæ studio abreptum, hyperbolice dictione usum fuisse, cûque Clemens pauculas periodos animi corporisque puritatē docendæ impendat, totum sermonem virginatæ encomio dicatam esse voluisse.

OPERA SUPPOSITITIA.

Canonum Apostolorum LXXXV. Videntur hi Canones et Communi Ecclesie Primitive disciplina, institutis, decretis, orti, circa finem secundi seculi in unum Syndodicon esse redacti: Apostolici dicti, non quod ab ipsis Apostolis conditi sint, sed quod ex doctrina, & praxi Apostolica profuerunt, vel à Viris Apostolicis editi essent. An verò à Clemente Alex. primum collecti, qui scripsit *αὐτῶν ἀποστόλων ἐκείνων*, ut fidem nobis fateretur Eusebius *, Hieronymus *, & Photius †, (uti satis acute conjicit Doctus. noster Beveregius) aliorum esto judicium. Sigillatim hos Canones explicavit, & adversus Dallam, ejusque hyperapostifen vindicavit idem Beveregius tum in Annotacionibus ad Pandectas Canonum, tum in Codice Canonum Ecclesie Primitive vindicato, Londini, 1678. edito. Habentur illi Canones Gr. Lat. Concil. Tom. II. p. 25.

Constitutionum Apostolicarum libri VIII. eodem circiter tempore, quo Canones, scripti ex variis *Atheniensibus* & *Chalcedon*, quas *Viri Apostolici* tunc temporis edere solebant primum, ut videtur, compositi. Has Constitutiones Epiphanius avo ab Hæreticis graviter depravatas, longè alias ab iis, quæ olim existerunt, ac diversas esse certissime constat, quod ex additionibus, truncationibus, & interpolationibus facili contingere potuit. Eas Græcè primus edidit Franciscus Turrianus, qui prologomena & Scholia sua Græcè addidit, *Vatensis*, 1563. 4°. Latine unâ cum Scholiis Car. Bovius, *Parisi* 1564. 8. Gr. Lat. Fronto Ducrus, Jesuitarum in eruditè Ecclesiæ Græcæ monumentis doctissimus, ad calcem Commentariorum Zonaræ, *Parisi*, 1618. fol. Unde in novissimam suam Conciliorum editionem transtulit Cl. Labbeus, tom. 1.

Recognitionum libri X. varia fortiter nomina, quondamque *S. Clementis Aila, Hystoria, Chronica*, quondamque *S. Petri Aila, Iustitiarum, Periodi, Dialogi cum Appione*, dicti. Horum librorum antiquitatem satis arguunt, quæ ex iis sub Clementis *Πατριάρχου* nomine citat Origenes †, quæque in hodiernis exemplaribus totidem verbis reperitur. Exstat amplissimum Bardesani Syri fragmentum ex Libro de Fato Græc. apud Eusebium *, quod iisdem verbis nono Recognitionum libro habetur hodie. Quis ab altero accipere, haud satis certum est. Quid si ipse Bardesanes harum Recognitionum compilator fuit? conjecturam sanè nostram de hæc re rationibus suis manit, et prolixè alibi expofuimus. Exstant Lat. ex antiquâ versione Rufini† qui naves forfan in iis olim ab Hieronymo & Photio notatos (suppreſſi) curâ Jacobi Stapulensis, *Parif. 1541. 1544. Colon. 1570.* et cum reliquis Clementis Operibus alibi sæpius.

TU KLAVDIA, seu *Homilia Clementina* XIX. eadem esse videntur, ac altera Recognitionum Editio, cujus meminit Rufinus. Certe quicquid de ista referat; iis apprime convenit. Primus edidit

* L. 6. c. 39.
* De scriptis
c. 39.
† C. 6. c. 39.

* Loc. cit.
† Loc. cit.
* Cod. sta.

* Lib. adv.
locum.

† Philocal. c.
21. p. 81, 82.
* I'esp. iv 2g.
L. 6. c. 10.

Vit. PP. pri-
mă în Cle-
meș t. rom. în
Bucur. 11.

huic sæculo ascribentibus, aliis ad tertium revocantibus, & adhuc (inquit Labbeus) sub iudice lis est. Primus, quod sciam, ejus meminit Gregorius Turonensis in ex historiâ passionis Saturnini; qui non nisi Decio imperante, & consilium gerente, h.e.an. Chr. 254. S. Martialem in Gallias missum, & Lemovicensem Episcopum destinatum fuisse scribit. Ascriptæ sunt huic Martiali Epistolæ duæ, ad Burdegaleses una, ad Tolosanos altera, repertæ in sacro basilicæ S. Petri in urbe Lemovicâ, Philippo Galliarum rege imperante, uti præ se fert Codex MS. Elmenhorstianus, qui, graßante insuper Domitiani persecutione, ibi repositas esse mentitur. Primum editæ sunt à Badio Ascensio, Paris. 1551. deinde in Biblioth. Patr. scriptis recule, ne cnon à Gev. Elmenhorstio ad calcem Gennadii de Dogm. Ecclesiæ cum notis editæ, Hamburgi, 1614. Multa sunt in ipsis Epistolis longe posterioris ævi indicia, & quæ nec primi nec tertii sæculi scriptorem manifestè arguant: quod fufius demonstrat tam Reformati, quàm Pontifici, viz. Possévinus, Bellarminus, Miræus, Labbeus, &c. quos videant, quibus hæc curæ sunt: nec enim tantum res est, ut in hisce diutius immoretur. Interim ejusmodi quilibet libellum curiosis consulas Andr. Sauffayum Parisinum † qui de eo, ejusque Epistolis prolixè agit, quas strenuè propugnat, licet aliquâ parte mutatas, ac depravatas esse non dissimulet.

PROCHORUS, S. Stephani Protomartyris, ut volunt, confobrinus, unus è septem Diaconis ab Apostolis Act. vi. constitutis, D. Johannis denique auditor, & discipulus: Clar. circa an. 70. Scriptis dicitur Vitam S. Johannis Evangelistæ & Apostoli, quæ exstat Gr. Lat. in Orthodoxogr. B. 4. 1569. Latine tantum, integrior vero in Biblioth. Patr. tom. 11. Sed supposititiam esse aperte satis clamant stylus, vocabula ævo isti proflus ignota, narrationes, & fabulæ, quæ, supra quàm par erat, in tam brevi libelloprehenduntur; id quod etiam fatentur Baronius an. 92. Lorinus in Act. 6. Brachalanus, Bellarminus, Labbeus, &c. Eundem esse hunc librum cum *Circum Johannis*, qui ab Athanasio inter Apocrypha recensetur, post Bellarminum, Vossium, aliosque lubens concesserim.

CERINTHUS, ortu, ut videtur, Judæus, claruit circa an. 80. in Ægypto diu versatus, & in Philosophicis scientiis eruditus, sed demum Christianam amplexus est, ita tamen ut Judaicæ religionis zelum retineret, & Gentiles in Ecclesiâ admitti ægrè ferret. Hinc D. Petrum ob baptismâ Cornelio concessum eum egit: Antiochiæ necessitatem observandæ legis Moisaicæ, & Proselytos circumcidendos esse docens, turbas movit; ac D. Paulum profanati introductis Græcis templi Hierosolymitani accusavit. Postea verò ab Ecclesiâ secedens Hæresim in Asiâ propagavit, ac sectam sibi cognominem instituit. Docuit enim non à Deo, sed à separatis quibudam potestatibus Dei ignaris mundum creatum esse, Jesum à Josepho

genitum fuisse, in eum demum recens baptizatum Christum sub columbæ specie supernè descendisse, ac ante passionem iterum avolsisse, addidit Jesus servus homo cruci affigeretur: Christum post sæculi finem mille annos Hierosolymis regnantem sanctis viris resuscitatis omnium voluptatem carnalium copiam affaturum indulturum esse. Alia etiam errorum portenta commentus est, quæ ab eo accepta Valentiniani in systema quoddam ineptiarum digesserunt. Ut istius imprimis Hæresin refelleret, Evangelium suum edidisse D. Joannem autor est Irenæus. Eundem etiam tanto odio habuit S. Apostolus, ut balneum Ephesi ingressurus, cum Cerinthum intro esse audiret, eodem evestigio retulerit, comites suos sic allocutus, *Fugiamus, ne balneum corrumpat, in quo Cerinthus effuditur inimicus*. Addit Hieronymus † balneum statim corruens Cerinthum ruinâ subitè oppressisse. Verum id alii tacent: Historici, Scripti, teste Caio ap. Euseb. l. 3. c. 28. *Revelationes* quasdam, quas ab Angelo sibi præfatus esse commentus est; in quibus de millennio plurima somniavit. Quin &, teste Dionysio Alex. ap. eund. ibid. non decant, qui Apocalypsin sub D. Joannis nomine à Cerintho confictam esse prædicarent, occasione forsitan inde nata, quod Chilialtarum dogmati, quod Cerinthus strenuè tutatus est, favere liber iste videatur.

JUSTUS, Judæus, Pisti filius, Tiberiadis Galiliæ natus, vir magni apud suos nominis, qui *Ἰσὺς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ* ait, ut de Patre ejus testatur Josephus *. Magnæ, gravæque ei cum Josepho intercesserunt inimicitie; quâ de re multa Josephus in Vitâ suâ, ubi mendacia ejus detegit, & redarguit, calumniæque à se depellit. Clar. an. 90. Scriptis Chronicon Regum Judæorum, qui coronati fuerunt, incipiens à Moïse, & perducens illud ad exitum usque Agrippæ, Regum Judæorum ultimi, h. e. ad an. 100. Scriptis præterea Commentarios de Bello Judaico, quos per viginæ annos latere voluit, ne mendacia sua coarguerentur; quod ei Josephus objicit. Conjecerem planè hosce Commentarios eam fuisse Chronici partem, quæ res Judæorum sub Vespasiano & Tito attigit, nisi me aliter sentire cogeret Stephanus de Urb. * qui Iustum ait *Τὸν Ἰνδακτὸν πάλαιον κατὰ Ὀυρανιστὰν Ἰσοφάν*. Stylo usus est *εὐρηματίας*, ait Photius †, & pleraque relatu cum primis necessaria prætermisit; addiditque eum communi Hebræorum vicio laborasse, quod Judæus cum esset, de Christi adventu, deque iis, quæ ipsi acciderunt, aut de miraculis ab illo patratâ nullam proflus fecerit mentionem. Ipse Josephus fatetur cum Græcarum disciplinarum non fuisse imperitum, sed populari quadam faciendâ, verborumque præfignis polluisse, quibus saniora suadentes facili vincere potuit. Iusti verò hujus scripta aut alicubi adhuc latent, aut quod verisimilius est, aliquot retro sæculis perierunt.

† Hæc. Fræc.
Luc. 30.

† De Myſticiſ
Gall. ſcript.
in S. Mart. p.
30.

80.
Irenæus l. 1.
c. 28.
Euseb. l. 3. c.
28. Epiphani-
Hæc. 18.
Theod. Hæc.
rec.
Fab. l. 6. c. 3.

† Dial. ad-
vers. Lucife-
rianos.

Gentilium Scripta Christum hoc sæculo perstringentia.

SÆC. I.
CHR. N.

ACTA PILATI, sive Relatio ad Tiberium Imp. de Domino doctro ejusque Morte, Resurrectione, Ascensione, deque Criminibus, quorum apud ipsum reus peragebatur. Romanis in more positum fuisse, ut Proconsules Reclorcsque Provinciarum, rerum apud se gestarum, Acta conficerent, atque ad Imperatorem Senatume transmitterent, nemo nescit, qui in Historia Romana hospes non est. Notavi: id olim hac ipsa in te Eusebius, lib. 2. c. 1. Πάσαντες ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ ἱστορὶα ἀπέχρη. *Veni erat, inquit, consuetudo Provinciarum Recloribus, ut quicquid non apud ipsos contigisset, Imperatori nunciarent, ne quid ipsum laceret: Pilatus igitur de Resurrectione Servatoris nostri Iesu Christi, cuius per universam Palaistinam celebris erat fama, ad Tiberium Principem remisit: multa quoque alia ejusdem Miracula se audire accepisse significans, & qualiter ad vitam deum revocatus, à plerisque jam Deus haberetur. Testantur id etiam Eusebio antiquiores, Justinus Martyr, & Tertullianus: hic Apolog. ad Gentes, c. 21. p. 20. ubi relationis hujusce ad Tiberium meminit, ipsumque Pilatum jam pro sua conscientia Christianum fuisse ait: Ille Apol. 2.*

ad Antoninum Pium *, ubi ad hæc Pilati Acta non semel provocat. Καὶ μὴν ἐν γένει, ὡς π. 74. C. διότι οὗτος μάρτυς ἐστὶν ὅτι Πόντιος Πιλάτος γυναικὶν ἔδωκεν: Atque hac ita gesta esse, cognoscere ex actu quæ sub Pilato jussu confecta, potestis. Cotruperunt hæc Acta, saltem ad horum initationem alia condiderunt, tum Hæretici, tum Gentiles. De hæreticis id narrat Epiphanius. Hæref. L. n. 1. sęque non uno istorum Actorum exemplati usum est innuit. Gentiles verò, regnante Diocletiano, in Christianorum odium Acta sub Pilati nomine confinxerunt, quæ in lucem tandem protulit Maximinus Aug. iussitque ut ubique locorum tam in agris, quam in civitatibus publicè proponerentur, utque Ludimagistri pro dictatis hæc declamanda, & memoriæ commendanda pueris traderent, referente Euseb. lib. 9. c. 5. Vid. lib. 1. c. 9. Perierunt dudum hæc Acta, tam genuina, quam supposititia. Habetur quidem apud Pseudo-Hegesippum *Anacephal.* p. 683. Epistola Pilati ad Claudium Imp. de hac ipsa re. Verùm vanitate sua se statim prodit, ac proinde meritò ab omnibus rejicitur.

Finis Primi Sæculi.



SÆCULUM



SÆCULUM GNOTICUM.

CONSPECTUS SÆCULI.



ON obstante Judæorum in Christianos odio plusquam Vatiniano, nequicquam valentibus tum philosophorum argumentis, tum Imperatorum armis, mirè invalefcit Christiana Religio, non paucis ex illustrioribus gentilibus ad fidem converfis, J. Martyre, Theophilo Antiocheno, &c. qui oblati pro Christianis eorumque cultu Apologiis, sanctiffimam religionem ab Ethnicorum calumniis strenuè vindicant. Turpiffima

S.Æ.C. II. ab
An. C.

Gnoticorum hærefis, Valentiniani, Carpocratiani, Menandriani, Marcionitæ, &c. Scholæ Simonianæ ex præcedenti sæculo propagines, latius se diffundunt. Succedunt hærefes Tatiani, Montani, Theodoti, ut alias impuriffimas fectas taceam. S. Biblia non unâ vice ex Hebræâ in Græcam linguam transfunduntur. Cessantibus Hierofolymorum Episcopis, qui huc usque ex circumcissione fuerant, primus ex gentibus constituitur Marcus an. c. x. x. v. i. Viget Schisma in causa Paschali, hinc Victor Romano Episcopo Festum Paschatis die solum dominica, illinc Polycrate cum Episcopis Asiaticis Quartadecima Luna (quâcumque demum die contigerit) celebrandam esse pertinaciter contendente; in Asiaticos idcirco anathematis fulmen temerè vibrat Victor. Vatiæ inde Synodi tum in Oriente, tum in Occidente habitæ, de quibus Euseb. l. 5. c. 23, 24, 25. Sub initium sæculi an. cvii. imperante jam Trajano contigit tertia adversus Christianos persecutio, hoc nomine excitata, quod solennes illorum conventus *hetæria* essent, & illicita collegia, legibus Romanis discretè vetita. De Christianis Plinium Juniores Bithyniæ Proconsulem consuluerat Trajanus: respondit Plinius, bonos esse viros, pravâ quidem & immodicâ superstitione laborantes, sed ad mortem pro religione subeundam paratiffimos. Rescripsit Trajanus, Christianos proinde *conquirendos non esse, si vero deserantur & arguantur, puniendos*. De hoc rescripto argutè prorsus Tertullianus Apol. c. 2. *O sententiam necessitate confusam; negat inquirendos, ut innocentes: & mandat puniendos, ut nocentes; parcis, & servis; dissimulat, & animadvertit: Quid temetipsam censura circumvenis? Si damnas cur non & inquiris? Si non inquiris, cur non & observis? Damnat is ergo oblatum, quem nemo voluit requisitum; qui puto jam non ideo meruit puniam, quia nocens est; sed quia, non requirendus, inventus est.* Quartam persecutionem sub Adriano ponit Sulpitius Severus; quam tamen Eusebius alique ad Marci Antonini tempora referunt, circa an. clxiii. neque unum duntaxat annum durasse videtur hæc persecutio. Certe an. clxvii. in Galliis vehementius exarsit; quod testantur tot illustrium Martyrum certamina, qui Lugduni pro pietate occubuerunt; de quibus ex ipsis Lugdunensium & Viennensium litteris prolixè agit Eusebius, l. 5. c. 1.

SCRIPTORES.

S.Æ C. II. ab
An. C.
126.



IGNATIUS De laus Patria & Parentibus silens Veteres: eundem esse cum puerulo illo, quem manibus suis sublatum Christus Discipulis exhibuit, indeque nomen *Θεοφιλες* reportasse voluit S.

Metaphrastes, Nicephorus, aliique, incerta prioris traditione. Testis nobis est Chrysostomus * illum cum Apostolis familiariter vixisse, ab iisque fluentia spiritualia hausisse, *καὶ ἵστον, καὶ συνίπτεον αὐτῷ: νεανίσκον, & sedis Antiochenæ principatu dignum ab iis esse iudicatum. Certè mortuo Eudodio, ad Ecclesiæ istius prælatum evectus est: hancque gratiam suscepit ὡς ὁ μὲν πρῶτος διέβη, ut loquitur Theodoritus *, ἵψο Petro manus ei imponente. Rexerat hanc Ecclesiā annos plusquam xli. Cum Trajanus circa an. 107. Parthis bellum illaturus Antiochiam venit, à quo S. Ignatius ad bestias damnatur, & Romani ad Martyrium subeundum victus mittitur; Ubi in Amphitheatrum productus xlii. Cal. Januar. an. cvii. corpore leonum dentibus mor comminuto beatam animam Deo reddidit. Verum de itinere, totoque Martyrii cursu, videntur sunt antiquissima Martyrii ejus Acta; de quibus infra.*

OPERA GENUINA.

Epistola VII. viz. ad Ephesos, ad Magnesianos, ad Trallianos, ad Romanos, ad Philadelphiaenos, ad Smyrnicos, ad Polycarpum. Priorum quatuor Smyrnicæ, tres posteriores Troadis, dum iis locis Romani ad Martyrium subeundum contendens, hæreret, scriptæ. En præclarum Polycarpi * de his Epistolis testimonium, ἡ δὲ ἐν μυσταῖς ἀποστολικαῖς διδάσκει. *αὐτῶν γὰρ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς, καὶ πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικούς, καὶ πρὸς τοὺς λαϊκούς, ἡ δὲ ἐν μυσταῖς ἀποστολικαῖς διδάσκει. Ex his magnam vobis percipere utilitatem licebat: continent enim fidem, patientiam, & cætera, quæ ad augendum Domini nostri cultum pertinent. Et sunt sanè primæ pietatis, Doctrinæ Ecclesiasticæ, & regiminis Episcopalis in ipsa Apostolica Ecclesia vigentes testes luculentissimi. Hanc ob causam acriter in eos inlurgunt Novatores, totisque viribus oppugnantur Blondellus, Salmasius, Dallæus, doctissima Novaturientium capita. Ne quid jam dicam de minorum gentium scriptoribus, Origeni, Voetio, &c. Sed inanes horum imperus fortiter debellavit, ὁ πρῶτος Hammondus nostras, dissertationibus quatuor adversus Blondellum, alioque an. 1651. editis: cui succenturiatus doctissimus, & nunquam sine honoris prætatione nominandus, Joh. Pearsonus, postea Episcopus Cætrienfis, Vindicias Ignatianas an. 1672. in lucem emisit; quibus objectiones omnes funditus adeo dissolvit, & causam Ignatianam tot vali-*

dis, invictisque argumentis munivit, ut mirum planè videri debeat, si Adversarii nostri copias suas toties devictas in aciem iterum proferre audeant. Has Epistolas à multis retrò sæculis miserè interpolatas tandem inregritari suæ restituere incepit Rev. Armachanus, edito è regione Græci textus vetustissimo Interprete Latino è publicâ Gonvilli & Cui apud Cantabrigienses Collegii, & privatâ Rich. Monacutii Episcopi Norwicensis Bibliothecis desumpto, additamentisque Græcis minio distinctis, quò vera à falsis facilius discernentur: dissertationes item præliminares, & notas adjunxit, Oxon. 1664. Biennio post, viz. an. 1646. V. Cl. H. Vossius textum Græcum genuinum è Bibliothecâ Medicâ, ubi diu latuerat antiquo Interpreti Usseriano apprimè congruentem, unâ cum istâ versione, ac suis notis divulgavit. Denum anno sequenti, ut editionem suam absolutam dedderet, Usserius Appendicem genuinam, Vossii textum complexam cum novâ versione, aliisque hunc spectantibus, addidit.

OPERA SPURIA.

Epistola VIII. ad Mariam Calliopolitam, (cui in editione Usseriana 1644. præmittitur Lat. in Appendice 1647. Gr. Epistola Mariz Calliopolitæ ad Ignatium, ab ejusdem ut videtur, Impostitoris manu profecta, Antonio tamen Melissâ vetustior, à quo citatur, l. 2. Serm. 19.) ad *Tarsenses, ad Anisobios, ad Philippenses, ad Heremem, ad B. Purg. Mariam, ad Johannem Apostolum* dux. Tres illæ posteriores Latine tantum exstant.

De Epistolarum Ignatii genuinarum interpolatione, & spuriarum suppositione, talem fecerunt censuram C. L. Usserius & Pearsonus; Genuinas in eodem sæculo sexto interpolatas esse, quippe quas primi citarunt Steph. Gobarus circa an. 580. Anastasius Antiochenus an. 595. & Chronici Alexandrini Author an. 630. addit Usserius (quod & pluribus probare nititur) ab eadem illas manu corruptas esse, quæ Canonibus apostolicis Capitula posteriora 35. affinxit, & Constitutiones apostolicas interpolavit; interpolatorem verò quilibet demum fuerit, Hæreticum fuisse. De Epistolis Spuriis, quæ Græcè exstant, sic censent, illas, ex eodem sæculo, confictas esse; utpote quas primi allegarunt Anastasius Presbyter circa an. 650. Antiochus Monachus an. 614. Damascenus & Melissa. Excipit istarum numero Cl. Pearsonus Epistolam ad Philippenses, quam recentioris ævi, adone tamen Vienneis à quo citatur, antiquiorem esse vult. Tres denique Epistolas Latinas, Latine originis ac multo recentioris commatis esse arbitrantur, quippe quæ à Bernardo, Dionysio Cartusiano,

* Epist. ad
Smyrnicos.

ethiſiano, & Pſeudo-Dextro primū citatæ deprehenduntur.

In editionibus Ignatii fere omnibus habetur vetuſtus Epistoliarum interpolatarum Interpres Latinus, quem Adone Viennensi (qui circa an. 875. floruit) antiquiorem eſſe conji- cit Uſſerius. In editionibus verò Uſſerianis habetur Latina Epistoliarum non interpolatarum verſio, de qua ſupra. Robertum Episcopum Lincolniensem ejus Authorem eſſe opinatur idem Uſſerius.

Miſſis Editionibus aliis, quarum accuratam ſeriem dabit Cl. Pearsonus *, & ex eo nuper Oudinſus. Extant omnes tum ſpuræ tum genuinæ, Oxon. 1644. unā cum Appendice, Londini, 1647. 4°. & in Colleſtione PP. App. Coteleriana, Pariſi. 1672. Editio etiam Voſſiana iterum prodit, Lond. 1680. 4°.

Conſtituta olim erat ab Hereticis, ut videtur, quibuſdam ſub Ignatii nomine *Δολοχῆ* ſive *Διδασκαλῆς*, quā explicabantur traditiones & dogmata ab Apoſtoliſ inter colloquendum accepta. Ex huiusmodi ut dictum eſt, *Διδασκαλῆς* variis conſcriptione ſunt Conſtitutiones Apoſtoli- cæ: & in iis locum non inſumum meretur Ignatiana, ita tamen aliis immixta ac conſuſa, ut quædam ei ſint propria, ne divinando quidem quicquam aſſequi poſſit. Fragmenta verò quædam profertur Damascenus & Antonius Meliſſa.

107.

PHILO, Diaconus Tarſenſis, & Agathopus Ignatii ex Oriente ad Romam uſque comes (quorum ipſe meminit in ſine Epistolæ ad Philadelphenos) ſcripſerunt, ut par eſt credere, Martyrii Ignatiani Acta. Horum antiquiſſimum verſionem duplicem primus eruit Rev. Uſſerius, & in Append. Ignat. an. 1647. publici juris fecit. Edidit etiam Bollandus in Vitæ SS. ad primum Februarii diem. Mirum certè videri debet, doctiſſimum Uſſerium Græca non edidiſſe, quorum exemplar MS. in Bibliothecā Bodleiana ipſe repeririſſe teſtatur.

108.

POLYCARPUS, Smyrnenſis, circa extrema Neronis natus nonnullis eſſe videtur. Vir, inquit Irenæus *, qui non ſolum ab Apoſtoliſ eruditus, & cum multis, qui Dominum viderant, familiariter verſatus, verum etiam in Aſia Smyrnenſis Eccleſiæ ab ipſo Apoſtoliſ ordinatus eſt Episcopum: Johannem Apoſtoliſ præcipue intelligit, cujus Diſcipulus Polycarpus fuit, atque ab eo Episcopum conſtitutus, idque factum eſſe circa an. 94. vel 95. nec eſſe eſt modo vera eſſet doctiſſimi Uſſerii conſectura, cum eſſe Smyrnenſis Eccleſiæ Angelum illum, cui Epistolam ſcripſit D. Johannes, Apocal. II. Ortā gravis die Paſchæ conſtroverſiā, Romam ſe contulit, ibique cum Aniceto Episcopō (qui juxta Pearsoni & Doddvelli calculum, ex Eurychio haſtum pontificatum iniiit an. cxi. ii.) familiariter verſatus eſt, plurimoque Marcionis & Valentinii errore decipit ad fidem reduxit. Demum ſub M. Antonino, vel ut alii, Antonino Pio, incaleſcente perſecutione, Polycarpus Smyrx ad rogum damnatus, igni tra-

ditur: at flammā inſtar veli navalis ventorum ſtaru ſinuati corpus Martyriſ circumvolitante, neque illud tangere auſā, tandem gladio conſoſus eſt.

Mortui corpus in cineres redegerunt Ethnici, ne abreptas ejus reliquias divino honore Chriſtiani proſequerentur, veriti. *Stulci* (inquit Eccleſia Smyrnenſis) qui ignorantes nos nec poſſe nunquam Chriſtum relinquere, nec alium quemquam colere: illum enim uſque ſilium Dei adoramus, Ad arcyres verò tanquam diſcipulos & imitatores Domini merito amore proſequimur ob eximiam ſpſeram benevolentiam, quam erga regem & magiſtrum ſuum declaramus. Oſſa tamen Martyriſ ſemiambulta gemmæ pretioſiſſimæ (ut ipſorum verbis utar) cariora. Quorum auro priora collegerunt Chriſtiani, & ſepulchro honorificè intulerunt: Paſſionis illius memoriam celebrato quotannis die feſtor colentes. Obiit Polycarpus *πρὸς ἡλικίαν* (inquit Irenæus) *καλῶς δὲ τῶν πνευμάτων*, nempe lxxvi. ætatis anno, ita enim ipſe Proconſuli dixit, *ἐγώ εἰμι τῆς ἡλικίας αὐτῆς, Sex & Οὐδεντία* centenas annos Chriſto miniſtravi: quos non de Chriſtiana profeſſionis tempore, ut ex recentioribus nonnulli interpretantur; ſed de toto vitæ curſu intelligendos eſſe volunt Veteres. De anno quo martyrium paſſus, ſic mire variant Scriptores. Eufebius illum reponit in ann. Cl. xvii. Uſſerius & Bucherius ann. cl. xix. Petrus an. cl. xxv. Doctiſſ. vero Pearsonus noſter cum ann. Chr. cxi. vii. paſſum eſſe ſtrenuè contendit. Quod prolixè, neque uno argumentorum genere demonſtrat. Vide ipſum hæc de re fuſe atque eruditè diſſerentem, Diſſert. ii. c. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Scriptiſt Epistolæ plures, partim ad vicinas Eccleſias, ut eas confirmaret, partim ad quosdam ex fratribus, admonens illos, atque exhortans, uti reſert Irenæus *. Epistolam ad Athenienſes citant S. Maximus †, & Joannes Maxentius; aliam ad Dionyſium Arcæopagitem memorat Suidas in voce *Πατρις*. Verum iſta ſpuria videtur. Exhis etiam nunc exiit Epistoſa ad Philippienſes, Latine unā cum Ignatii Epistolis ſæpius edita; primū verò Gr. Lat. à Petro Halloix, Soc. Jeſu, in Vitā Polycarpi, Duaci, 1633. Deinde auctior à Rev. Uſſerio in Appendice Ignatiana, 1647. Græcè & Latine edita. Illam denique inter Varia Sacra in lucem nuper emiſit, norique prolixis & miſcellaneis ornavit, diſcam, an oneravit Vir Eruditus Steph. Le Moyne, Theologus Leidenſis, Lugd. Bat. 1689. 4°. Ubi tamen notari non indignum eſt, itam Epistolæ partem, ubi celeberrimum illud Epistolis Ignatiani teſtimonium redditur, deſceſſe quæ utcumque in MS. ſuo Codice non haberetur, neſcire tamen non potuit eam tum in Halloixiana, tum in Uſſeriana Editione reperiri. De hac Epistolā ita Irenæus *, *τοὶ ὁ Θεὸς Παλαιὰν καὶ ἀρχαίαν τῆς τοῦ αὐτοῦ, καὶ τῆς κληρῶν τῆς ἀσκληρίας, οἱ βαλόντες ὁ Θεὸς τῆς ταπεινότητος διὰ τὴν μαρτυρίαν. Exiit etiam Epistoſa Polycarpi ad Philippienſes incerta, ſiſſima, ex qua quicunque ſalutem ſua curam gerant, poterunt, ſi volent, & formam fidei illius, & prædicatorem de-*

S. C. II. ab An. C.

* Ep. ad Flo- rin. ap. Eu- feb. l. i. c. 10. † Prolog. ad opp. S. Do- 107.

* L. i. c. 1. ab ap. Eufeb. 4. c. 1.

* Prolog. c. 1. ab ap. Eufeb. ad illam. de Script. p. 8

* L. i. c. 1.

S. & C. Tab.
An. C. N.
† Cod. 126.

ritatis cognoscere. Nec aliter Photius †, Ἀντιόχῳ
ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὡς θεογραφία, γίνεσθαι πα-
λαιῶν νόμων καὶ ἐκείνων ὡς ἀποκάλυψις. ὅτι ἐν
ἀποκαλύψει τῆς ἱστορίας τῶν. *Letta est Polycarpi*
Epistola ad Philippenses, in qua referta admoniti-
onibus cum perspicuitate ac simplicitate, Ecclesiasti-
ci more interpretis. Idem S. Irenæus vocat Suidas *;

* In voce
Παλαιά,
† De Script.
c. 17.

quidæ enim Hieronymus †, airque eam etiam
fuo tempore in Asia conventu legi solitam. Ex-
stant etiam quædam Polycarpi fragmenta à Vi-
ctore Capuano circa ann. 480. ex Græco Re-
sponfionum Capitulum B. Polycarpi Codice
Latina facta, quæ primus Fr. Feuardentius ad
calcem c. 3. l. 3. Irenæi, & ex eo P. Malloix in *Vie*
Partum Orient. Tom. 1. p. 525. Postremò Jac. Uffe-
rius in Appendice Ignatianis in publicum dede-
runt. Verum an genuina sint, non sine ratione
dubitare licet. Circumferebatur olim sub illius
nomine Διδαχὴ à quædam à Maximo, Bedæ, Ado-
ne, aliisque citata, eisdem cum Ignatiana
commatis, nec aliter quàm ista in Conlitiu-
onibus Apostolicis locum obtinet. Nescio an
memoratu dignum fit quod notat Pet. Halloix
in *Vita Polycarpi* c. 16. "Pionius, inquit,
qui vitam S. Polycarpi Græcè scripsit, auctor
est eundem Polycarpum multos scriptisse tra-
ctatus, & homilias & epistolas. Fertur & inte-
grum librum de obitu S. Iohannis Evangelii-
stæ, magistri sui, composuisse, qui hodieque ex-
tat manu scriptus in Bibliothecâ Abbatie S.
Florentie in Gallia Cisalpina. E quo libro non-
nulla producit Franciscus Humbolt in con-
fione de S. Iohanne Evangelista, sub finem.
"Quòd si verè is liber huius S. Polycarpi est,
quæ hæc invidia, Deus Bone, thesaurum tan-
tum in occulto detinere, & usum fructum
"publico invidere? Sed pro thesauro, quin
carbones sint eruendi, nemo, opinor, sanus du-
bitabit.

110.

* L. p. c. 39.

† L. p. c. 35.

PAPIAS, Asianus, forsàn Hierapoli na-
tus, S. Iohannis erat auditor, & Polycarpi so-
dalis. Eusebius * quidem non Apostolum, sed
Johannem Presbyterum, seu seniorem intelli-
git. At Irenæus †, & longo post eum agmine
Scriptores cæteri illum Iohannis Apostoli fuisse
discipulum disertè satis innuere videntur.
Quicquid sit, id certum est, familiariter illum
cum Senioribus, qui Apostolorum auditores
fuerant, conversatum fuisse; ex iisque curiosè
fesciscitatum, quam æsent Seniorum dicta.
quid Petrus, quid Andreas, quid Philippus,
quid cæteri Domini Discipuli dicere soliti es-
sent; quidnam Aristion, & Iohannes Presbyter
prædicarent; neque enim ex liberorum lectio-
ne, inquit, tantum ne utilitatem capere posse
existimabam, quantam ex hominum adhuc su-
perflitum vivâ voce. Ecclesiæ Hierapolitanæ
in Phrygiâ Episcopus factus multos annos ei
summâ cum laude præfuit: Martyrem esse fa-
ctum testatur Steph. Gobarus apud Photium *,
eumque fervente persecutione sub M. Aurelio
Pergami passum esse tradit Chronicè Alexan-
drini autor †. Erat, inquit Eusebius *, ἀνὴρ τῶ
πρώτου ἐν μακάριον λογισθέντος, & πρὶς γενεθλίου
αὐτοῦ ἱερουργήσας, ac ἐκείνου, & σεβασμῶν
αὐτοῦ περὶ. Hoc quidem elogium ab imperio

† An. p.
Olymp. 231.
* L. p. c. 38.

quodam Scholiastæ adjectum esse suspicatur
Hen. Valesius, eò quòd desit in quibusdam
MSS. quibus usus est, Codicibus; quodque de
Papiâ Eusebius alibi dicat, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ
vñ, fuisse mediocris admodum ingenii. Sed hæc
ultima Eusebii verba restringenda sunt ad my-
sticos quosdam Scripturæ sensus, & apostoli-
cum narrationes; ex quibus non benè perpen-
dit, & male intellectus (addam ego & ex futili-
bus Jædæorum commentis) opinionem suam
de Chiliafmo (de hoc enim solo verbis præce-
dentibus loquitur Eusebius): beatos scilicet per
mille annorum spatium post corporis resurre-
ctionem cum Christo in terra corporaliter re-
gnaturos, fabricatus est. Scriptis Papias λέγειν
ὡς ἐμὸν ἔργον, seu de *Explanatione Oraculo-*
rum Dominiceorum libri quosque ex quibus ni-
hil hodie superest præter fragmenta quædam
de Millesimo apud Irenæum †, de apostolis &
senioribus, de miraculis quibusdam ab eis factis,
de Matthæi, & Marci Evangelii apud Euse-
*bium **. Quædam etiam ex eo habet Andreas
Cæsariensis †, & Occumenius *.

† L. p. c. 49.
* L. p. c. 19.
† Comm. in
Apost. Scrip-
ta.
* In cap. 17
March.

112.

BASILIDES, Menandri discipulus, Sa-
turnili condiscipulus, à quibus tamen diverfam
sectam instituit. Gnosticorum ante-signans,
magicis artibus plurimum addidit, in Ægypto
præcipuè hæresin suam propagavit. Glauciam
S. Petri interpretem se magistrum habuisse glo-
riari solitus. Claruit circa ann. exii. juxta a-
lios aliquantò seriùs. Obiit sub Adriano. De
ætate ejus vide fis doctissimum Pearsonum eru-
ditè & accuratè, ut solet, disputantem, Vin-
dic. Ignat. Par. 1. cap. 7. Hæreseos ejus sum-
ma capita hæc fuerunt. In creatione rerum suc-
cessivam quandam admitti scalam, in qua unum-
quodque eas à priori creatum, sequens crea-
ret, atque adeò Deo unicum ens creationem
suam acceptam ferre, quin & ex cccx. xv. cœlis
cœlum empyreum ac terram intercedentibus,
singulum motorem ac creatorem habere angelum
sibi affixum, qui ab angelo superiore crea-
tus fuerit. Hinc decantatur illud vocabulum,
quòd toties in gemmis Basilidianis occurrit,
ΑΒΡΑΞΑΣ, sive ΑΒΡΑΣΑΣ, ἡ ὕψιστος τῶν
ἐν ὡχρῇ, inquit Epiphanius *, summum nempe
Basilidis numen, inde constatur, quod huius
vocis literæ CCCLXV. numerum efficiant.
Nec improbabile videtur, quod alicubi con-
jicit D. Hieronymus, ab eadem hanc non a-
lium fuisse, quam Perlarum Mithram seu So-
lem, qui annuo cursu cccxv. dies conficit.
Docuit perro Basilides, Christum specie te-
nus duntaxat mortalibus apparuisse, ac meram
fuisse φαντασίαν ἐν τῷ φαλῶντι, μετὰ τὸ ἄδω
παραμυθῆναι αὐτὸν εὐαγγέλιον: Christum revera in cruce
passum non fuisse, sed vicarium sibi, Simo-
nem Cyrenæum substituisse licitos esse virorum
ac mulierum promiscuos concubitus: Marty-
rium non obendum esse, fidem autem jure oc-
casione data ejurari posse, quippe quàm specie
tenus profiteri sufficere, pari modo ac pro no-
bis Christus mortem tulit: Animæ soli salu-
tem deberi, atque adeò corruptionis statu cor-
pus nunquam emeritum esse. Sædatoribus de-
nique suis Pythagoreorum more silentium

* Hæres.
xxiv. numm.
7 p. 73.

quin.

quinquennale indixit (teste Agrippa Caliore ap. Euseb. l. 4. c. 7.) Qui plura de eo vult, Epiphanius adeat, Hæref. XXIV. ubi hæc fides exponitur. Scriptæ Basilides XXIV. libros Comment. in Evangelium. An verò in Evangelium N. T. has expositiones composuerit, an potius, uti conjicit Valeſius, in sum ipsius Evangelium, si quæ Basilides Agrippæ, cujus mentioerunt Origenes*, Ambrosius†; alique, non satis liquet. Exstant Fragm. apud Epiphanius, Hæref. XXIV. sum. 1. & Clem. Alex. Stromat. l. 4. p. 506. 509. Eiusdem Odas memorat Origenes in Olympiodori Catena in Jobam à P. Comitolo editâ, p. 345.

HERMES, Pseudo-Trimegiſtus, qui *Pamandrum* & quidam alia scripsit, Cl. Cafaubono* Christianus est, seu potius semi-christianus. "Librum integrum, inquit, qui sub nomine Mercurii Trimegiſti circumferri ab aliquo sæculis cepit, non verum pronūciat, re & omni asseveratione confirmare, esse *Jesus* *messias*: utpote qui sit Christiani alicuius, vel ut dicam melius, semi-christiani merum signum. Neque verò dubitamus id egisse auctorem, ut multa pietatis Christianæ dogmata, quæ seu nova & prius inaudita rejiciebantur, probaret ab ultimâ antiquitate sapientibus fuisse nota; & ab illo ipso Mercurio in literas fuisse relata, quem non solum Ægyptii, sed etiam Græci propter venerationem & doctrinæ opinionem magnopere suspiciebant. Et sanè à nullo alio, quam Christiano quodam Platonizante scribi potuisse, quæ *Pamander* habet, latè in sequentibus persequitur. Claruisse videtur circa an. cxx. Exstant ejus *Opera* Gr. Lat. Parisiis 1554. 4.* & Colon. 1630. f.

VALENTINUS, Patriâ, ut ferunt, Phrebonites in Ægypto, Scholæ Platonice sectator, Græcorum artibus institutus, Theodadis D. Pauli familiaris discipulus, si Valentiniæ fides: certe *in Ægypto in auge*, inquit Drosierius ejus sectator, ap. Origin. dialog. adv. Marc. § 19. Episcopatus repulsam passus ab Ecclesia Catholica defecit, aliisque Gnostice hærescos propaginis Autor extitit. Famosius esse cepit circa an. cxx. vel ut alii scribunt, Relictâ Alexandria, teste Irenæo*, Romam venit sub Pontificatu Hygini, vixit autem temporibus Pii, & ad Anicetum usque permansit. Româ secedens in Cyprum insulam se contulit, ubi ad extremum impietatis prolapsus (uti Epiphanius† habet) in eam quam tuebatur, flagitiorum disciplinam altius se immerſit. Præter ea quæ cum Basilide communia habuit, hujusmodi ferè dogmata confinxit. Fabulosam quandam Deorum ac Æonum genealogiam barbaris nominibus refertam, & Hesiodicæ perquam similem excogitavit. Christum è celo corpus deulisse docuit, & tanquam aqua per hirsulam, sic eum per Mariam transisse Virginem, neque quicquam ex utero ejus sumpsisse. Tres hominum ordines constituit, Spiritualem, Animalium, atque Carnalium, ex quibus

primos (suos scilicet affectus, cæterosque Gnosticos) solâ cognitione, secundos tam, hæde, quàm operibus, ultimos nullo modo salutem consequi posse voluit. Flagitiosissimas libidines licitò perpetrari posse; quin & nullum summum perfectionis gradum assequi, qui tollerem ad amorem sui non aliquando pellexerit. Carnis eum resurrectionem negasse ait Epiphanius*; non omnis verò, sed hujus solius carnis Tertullianus†; Legis & Prophetarum quibusdam libris probatis alios improbat. Plura de his videri possunt apud Irenæum toto fere libro primo & secundo, Tertullianum lib. adv. Valentin. & de Præscript. c. 49. & Epiphani. Hæref. xxxi. Scriptis Evangelium cujus mentionem facit Tertullianus‡; & *Psalmus*, ab eodem†, ab Origene* iteum memoratos. Meminit *Epistolum* ejus Clemens Alexandr. & ex iis fragmenta quædam citat, Strom. l. 3. p. 375. 409. l. 3. p. 451. uti & *Homilia* cujusdam, cujus fragmentum exhibet l. 4. p. 509. item aliud ex Homiliâ de Amicis (nisi eadem forsitan sit cum priore) l. 6. p. 641. atque alterum p. 635. Habetur fragmentum Valentini satis prolixum de vexatissima questione, *utrum valens*; quæ non Deo, sed materiæ Deo contentæ tribuenda esse contendit ap. auctorem Dialogi adv. Marcion. sub nomine Origenis, sect. 18. p. 85. Amplius insuper fragmentum ex libro illius, aut saltem discipulorum ejus videre est apud Epiphani. Hæref. xxxii Num. 5. 6.

Ex Valentini affectis magni nominis quendam Heracleonta dictum (Cerdonis magistrum, & Colabarsi successorem, teste Epiphani. Hæref. xxxvi. qui dogmata ejus recenset) memorat Clemens Alex. Strom. l. 1. p. 508. ubi è laciniam adducit ex Scripto quodam illius in hæc verba, *Quæcumque me confessus fueris*, &c. Matth. x. habentur ejusdem verba quædam & in Theodoti Excerptis, p. 804. Quæntiam passim citatur, & confutatur ab Origene in Joannem. Plura de eo non liquet, adeò ut separatim ei locum inter Scriptores assignare minis è re visum fuerit.

EPIPHANES patrem habuit Carpocratem* genere Alexandrinum, & Gnostice Sectæ *neque* dictæ conditorem, matrem verò Alexandriam genere Cephaleneam. Claruit circa an. cxx. Toto disciplinarum cursu & Platonici Philosophiâ à Patre institutus, egregius paternæ hærescos propugnator evasit. Præter multa enim quæ cum Basilide & Valentino communia habuit dogmata, mundum ab angelis conditum, & Christum ex Josepho & Mariâ more vulgari natum esse voluit, magicis artibus, philtis & veneficiis & voce & exemplo patrocinitus est, uxores omnibus perfectionis Christianæ æmulis communes esse debere contendit, & impudicitias ac libidinis promiscue usum cum Christianum pietatis apicem sectantibus non solum licita, sed & necessaria esse docuit. Obiit nonnisi xvii. annos natus, & Samæ, quæ urbs est Cephalenice, sepultus divinis honoribus à gregalibus paternis affectus est, templi magnifico in ejus honorem constructo, sacrifi-

* & C. Hæf. A. C.

* Loc. cit. † De p. x. Ept. cap. 19.

* Loc. cit. † De carne Christi, c. 12. 13. ‡ Ceter. in Job de quâ supra in Bas. f. d.

130. * Clem. Alex. Strom. lib. 3. p. 418.

* Hæf. 1. in Luc. † Proem. in Luc.

120. * Exercit. l. in Bas. oct. int. 10. p. 75. &c.

180.

* L. 3. c. 4.

† Hæf. 31.

S. C. N. ab
A. C. N.

clis ei oblati, & hymnis in laudem ejus quotannis decantatis. Scriptum est *librum de Justina*, quo mulieres omnes singulis viris communes esse debere probandum in se suscepit. Plurima ejus fragmenta profert Clemens Alex. Strom. l. 3. p. 428. &c.

123.

QUADRATUS, forsitan urbe, saltem institutione Atheniensis, cujus sedis, post Martyrium Publici, qui Dionysio Areopagitæ successit, Episcopus constitutus est. Ejus certe labore & industria Athenienses post Publici mortem veluti oves absque Pastore palantes in Ecclesiam denuo convenisse, & reditum fidei ardorem in illis reparatum esse testatur Dionysius Corinthius *. Discipulus erat Apostolorum, ut disertè tradunt Eusebius † & Hieronymus *, quod de S. Joanne præcipue est intelligendum, si non potius vox Apostolorum sensu laxiori capienda sit pro Viris Apostolicis, qui cum Apostolis versati sint : adeoque alibi Eusebius * Quadratum nostrum iis annumerat, qui inter Apostolorum Successores *non perinde modo* obtinuerint. Vir erat planè pietissimus, quique *σεβασταῖος χριστιανός*, quod adhuc in Ecclesia vivebat, habuisse dici ut. Circa ann. 123. Hadriano Imp. Athenis hyemem agente, ibique sacris Eleusiniis initiato, gravissima adversus Christianos orta est persecutio: cui ut se opponeret Quadratus, obtulit Imperatori *Orationem Apologeticam* pro religione nostrâ à se compositam. *Ἐξ ἡ καθ' ἑαυτὸν λαμβανόμενης τῆς ὁδοῦ διὰ τὴν ἀληθείαν, καὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς ἀληθείας*, inquit Eusebius *; *Ex quâ & ingenium ejus viri, & rectam Apostolica fidei doctrinam perspicui lites cognoscere*: camque tanto successu obtulit, ut grassantem persecutionem excellenti ingenio sedaverit. Perit dudum hæc *Apologia*, nec ex ea aliquid hodie superest, præter breve admodum fragmentum, de nonnullis, qui à Christo Domino sanati illâ adhuc ætate superstitibus erant, quod habuit Eusebius loc. cit. Præter hanc nihil aliud scripto commisit, saltem cujus vel levissima habeatur mentio. Unde ipse patet Magdeburgensium * error, (quem tamen clausis oculis absorpsit hodiernus Professor Argentoratensis Balth. Bebelius †) qui Eusebium volunt meminisse, & alterius libri à Quadrato compositi, qui *Syngramma* nominatur: cum tamen Pueris locum Eusebiana inespicientibus vel primo intuitu appareat, Eusebium ibi non nisi de prædictâ *Apologia* loqui. De Morte Quadrati nihil constat, nisi quod Græci in Menæro * suo refracti, eum Athenis procul decessum, primò faxis appetitum, deinde igne aliisque tormentis probatum, tandem regnante adhuc Adriano Martyrii palmam reportasse.

Me quidem nequaquam læcet, Valefium & ex eo alios Quadratum nostrum ab Episcopo Atheniensis diversum esse contendere, duplici nixos argumento, r. quod Eusebius, l. 2. c. 37. Quadratum quandam Prophetis donis instructum memoret omnino Episcopi titulo. Verum id nullius momenti est, cum non semper dignitatis suæ tituli præsertim illustribus apponantur; & Quadratus nondum Episco-

pus factus videatur eo tempore, de quo ibi loci agit Eusebius. Obijciunt a. Quadratum Apologiz Authorem Adriani temporibus non superfuisset, Episcopum verò à Dionysio Corinthio ap. Euseb. l. 4. c. 23. tanquam sibi coævum & recen-ter ordinatum laudari. Verum quisquis locum illum Dionysii seriò perpendit, & ejusmodi sensum nullâ arte inde excudi posse facile agnosceret. His adde à nostris partibus stare Hieronymum & Græcorum Menologium: qui unum eundemque Quadratum fuisse disertim affirmant.

ARISTIDES, (cujus perparca apud Veteres mentio) Philosophus Atheniensis, sub eo habitu Christianam fidem professus est. Clauit eodem tempore, eodemque loco, quo Quadratus, & eadem de causâ *Apologeticum* Adriano Imp. pro Christianis obtulit, contextum, inquit Hieronymus *, Philosophorum sententiis; quem postea Justinus, & ipse Philosophus, imitatus est. Exitit hæc *Aristidis Apologia* non modò Eusebii & Hieronymi tempore, verum & ætate Usuardi & Adonis Vienneensis; si modò vera sit, quæ de passione Dionysii areopagitæ ex ea refertur: quemadmodum in Dionysio superius monuimus.

AQUILA, gente Ponticus, Sinope urbe Ponti celeberrimè oriundus, religione Gentilis, Adriani Imp. *μετ' ἐλπίδι* (ut Epiphanius †) *μετ' ἐλπίδι* (ut Chronici Alexandrini auctor *) uterque forsitan ex fabulosis Judæorum traditionibus; & ab eo operatum in extruendâ urbe Elii five Hierosolyma præfectus constitutus. Visit, quæ frequenter illi ediderunt, Christianorum miraculis, fidem Christi amplectus est, & baptismi initium sumpsit. Quam verò vanam Astrologiam, quam à pueritia didicerat, non desereret, quin potius arti Genethiacæ se magis, magisque addiceret, nec ab Ecclesiæ Doctoribus admonitus se corrigeret; tandem ex Ecclesia ejecit: Eam ignominiam impatienter ferens, abnegato Christianismo, ad Judæos se confert, & circumcissione signatur. Rabbi Achibz, Christianorum ho. is infamissimè, discipulus factus. A Judæis Linguam Hebræam incredibili diligentia didicit, quam eousque excoluit, ut circa a. Chr. cxxviii. vel cxxix. novam Bibliorum versionem Græcam aggregis sit, eo præcipue animo, ut LXXII. interpretationem, eluderet, & testimonia de Christo in Scripturis prolata perverteret, atque aliter ederet. De eo ita Hieronymus *: *Aquila profectus, & contentiosus interpret, qui non solum verba, sed & synonymia verborum transference conatus est, jure prosequitur à nobis*. Quamquam alibi de illo benignius loquitur: Nempe *Aquilam non contentiosum, ut quidam putant, sed studiosum verbum interpretari ad verbum*, Quæst. 2. ad Damasc. tom. 111. p. 31. *Verborum Hebræorum diligentissimum explicatorem* &c. &c., Epist. ad Marcell. ib. p. 96. *Aquila editionem cum voluminibus Hebræorum conferebat, nequa forsitan præter odium Christi Synagoga sua veritas, &c.*

123.

228.

† De pond.
& mens.
Num. 14.
* P. 128.

* Epist. ad
contentiosus
interpret, qui
non solum verba,
sed & synonymia
verborum trans-
ferebat conatus
est, jure prosequi-
tur à nobis. P. 170.

§ E.C. II. ab *ut amica menti foveat, qua ad nostram fidem per-*
AN. C. *vineant roborandam, plura reperit. Epist. ad*
Marcell. Tom. II. p. 312. Hinc non raro A-
quilam ipsis mib. præfert. Ad elias puto aliud,
quod habetur in Hebræis, Aquila translatio.
Quest. Hebraic. in Genes. III. p. 216. & alibi non
femel. Hieronymo prævit Origenes Comment.
in Joan. Tom. VIII. p. 302. & Tom. III. in Genes.
Philocal. c. 14. asserens ipsum uocabulum septuaginta
quædamque, apertius interpretari iudicasse. Ver-
*sionem suam, testatur Hieronymo *; iteratâ edi-*
tionem, quam uox Aqueilas nominabant Judei,
perpoliuit. Hujus translationis supersunt hodie
tantum particule quædam, Antiquorum Scri-
ptis hinc inde assæte, quas in unum colle-
ctas Nobiliss, Drusius, & Waltonus edide-
runt.

§ 30. **ISIDORUS**, Basilidis filius, scdâ Gnosticus, clar. ci. cæ. an. cxxx. Dogmata ejus quod attinet, ci. cum Patre communia fuerunt, cujus fabulosa dicta novis quibuidam additamentis confirmavit. Scripsit *Evangelion*, seu *libro Expositionum in Barabam* & *Parabæ* (pro *Paræxet* H. Valeus legendum censet Bæxet) *Patris sui Prophetæ*, &c. Clemente Alex. Strom. I. 6. p. 641. qui ibidem ex iis quædam adducit; item *librum de præceptis* & *de aduâ animæ*, cujus fragmentum exhibet idem l. 2. p. 409. *Admâ* denique, sive *Agneton*, ex quibus fragmenta habentur apud eund. l. 3. p. 427. & Epiphani. Hæres. xxxii. Num. 4.

§ 31. **AGRIPPA**, Castor dictus, *synesimôn* *εὐρυπρόθεος*, ut ab Eusebio *; *Fit ualde dolus*, ut ab Hieronymo † dicitur. Claruit præcipue sub principatu Hadriani, circa an. cxxxii. Scripsit accuratissimam *confutationem* *Evangelion Basilidis*, cujus fragmenta quædam habet Eusebius loc. cit. ubi testatur in eâ omnes Basilidis fraudes ac præstigias detegi, & cuncta ejus arcana in lucem proferri. Isidorum etiam Basilidis filium scripto consutavit uti testatur Theodorus *.

§ 32. **HERMES**, qui & Pastor etiam vocatus est, Presbyter, l'ii I. Episcopi Romani frater, claruit an. cxxxvi. obiit anno cl. Hunc *libri* illius vetustissimi *Pastoris* dicti autorem faciunt Pseudo-Damasus in Vita Pii & Aur. Carminum adversus Marcionem Tertullianum ascriptorum. Verumt Bellarminus potius duos fuisse Hermetas contendit, & diversos eodem titulo insignitos scripsisse *Commentarios*. Quippe Hermas Apostolicus centum serè annis hoc nostro antiquior erat; nec mandatum illud Angeli sub habitu Pastoris traditum de sancto Palchate die Dominicâ celebrando, quod Pii frater accepit Pastor suo inferuerat, in libro *Pastoris*, qui hodie existat, uspiam reperitur. Adde, quod Hieronymus † ait, antiquissimum illum *Pastoris* librum, licet in quibuidam Græciæ Ecclesiis etiam sua ætate publicè legeretur, apud Latinos tamen penè ignotum fuisse; eoque probabile est, Hermetis librum, si modò tamen unquam scripserit, quod non facili ausim affirmare, jecit interitû. Huic etiam Hermeti Baroniis

attribuit *Alia Duaxedis Virginis*, ipsiusque fratrum; jusque ad Timotheum Praxedis fratrem *Epistolam aliamque* Timothei ad Pastorem exhibet, Tom. II. ad an. clxiii.

SIBYLLINA Oracula, saltem ex iis plura, Adriano imperante, forsitan circa an. cxxx, nata videntur, quippe Justin Martyre antiquiora alia sub Anroninis additamentum circa Commodi extrema perfectâ & digesta. Certe non uno eodemque tempore composita sunt; quædam enim Clementis Romani tempore extitisse, fidem nobis facit Antor *Quest. & Respons. ad Oribodæum* sub Justinii nomine, quest. 74. ubi Clementem in sua ad Corinthios epistola Sybille vaticinia citasse dicit. Certe in hac epistola propè finem plurima hodie desiderantur, nempe antiqui exemplaris solum integrum (resc. qui primus edidit, Patricio Junio) quod quatuor impressi codicis folia constituit. Adde, quæ Clementem citasse dicit *Questionum Auctor*, ab iis quæ in Clementis epistola immediate præcesserant, nò plane abludere videntur. Confecta esse, idque in gratiam Christianæ fidei nemo non videt: interim negari non potest, ea veterum Sibyllarum Carminibus quædam hodiernis immixta fuisse; quò speciosius eruditorum orbi obtunderentur. De verâ illorum ætate & origine, non eadem est omnium sententia. V. Cl. If. Vossius non exiguum eorum partem à Judæis annis ante Christum natum lxxx. circiter confectam esse; à Romanis in Capitolio repositam, & per omnium manus ante, circa, & post Christi adventum circumlatam, multa demum additamenta à Christianis (ac inter eos præcipuè à Gnosticis) recepisse arbitratur. Hornbeckius ea Papiæ; Blondellus aur Hermeti (immediatè præcedenti) aut Montano hæresiarchæ, Marcellus postremo huic, attribuit. Nuperus denique Auctor, Joh. Marcius hæreticis quibuidam, Montanistis præcipuè spiritui correptis, ea ascribit: crasso satis errore, cum vel Sole clarius sit ista Oracula plussquam xl. annis ante exortum Montanum orbi innotescere cœpisse. Verùm de his ulterius disputare, nobis nec otium est, nec animus, præter eos, qui hæc de re obiter egerunt, Baroniū, Casaubonum, Montacutium, Ger. Joh. Vossium, & c. adeant, qui volunt, Blondellum, If. Vossium, Marcium, Crassetium; qui hanc rem novissimè peculiaribus scriptis pertractarunt. Extant hæc oracula, aliæque hûc spectantia, libris viii. compressa, cum notis Oplœpi, Paris. 1599. 1607. 8. ut a lias Editiones his longè inferiores non commemorem.

ARISTO PELLÆUS, quæ Pellæ in Palæstina natus, ortu Judæus; cultu Hebræus, an Christianus non satis liquet. Claruisse videtur circa an. cxxxvi. Judæorum rebellione, Duce Barchocheba, ab Hadriano nuper profligata. Scripsit Aristo *Obidionem Barchochæ* & *Judæorum expugnationem*, ex quo opere quædam profert Eusebius l. 4. c. 6. Ille etiam ascribenda videtur *Disputatio Jansenis & Papiæ*; habeo id fide S. Maximi, qui in Scholis, ad Dionys. de Mystica Theologia, c. l. hæc nos docet.

† De Script. in Hæmet.

† De Script. 2. 20.

§ E.C. II. ab
AN. C.

136.

S.E.C. 114
An. C.

δοκεῖ Ἀνθωνὸς ὅτι ἐστὶν ἡμετέρας καὶ ἐκ τῆς συγγεν-
 ῆς αὐτοῦ ἀδελφῆς τῆς Πάπῃς Ἀνδρέας Πάπῃς καὶ
 Ἰωάννης, καὶ Καίσαρος Ἀλέξανδρος ἐκ τοῦ βασιλέως
 τῆς Παλαιστίνης, τοῦ ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ Φίλιπποι ἀναγεννηθέντος.
 Legi etiam septem Celos in Disputatione Papi-
 sic ac Japhani quae scripta est ab Aristotele Pel-
 las, quam Clementi Alexandrino in secundo libro
 Hypotyposin ait S. Lucianus descripsisse. Hunc Ja-
 phonem plurimum eundem esse voluit cum Jafone
 Theffalonicensi, cuius mentio habetur Act.
 xviii. 5. Rom. xvi. 21. quemque Graeci in Me-
 morabili primam Iarcli Episcopum d. P. Paulo
 constitutum esse tradunt. Verum haec incerta,
 nulloque fide digno antote nixa. Quisquis sit,
 Disputationem instituit cum Papifico Iudæo
 Alexandrino de Veritate Christianae Religionis,
 cui exitis iste contigit, ut Papistic Christiani
 argumentis deversus, Iudaismo renuntiaret,
 & baptismum esset populiatur. Exire tunc olim
 Graece, imò (si Rigaltio * fides adhibenda sit,
 verba quaedam inde citanti) jam extant *Acta*
conversacionis iustae, fides ab Aristote nostro, si-
 ve ab alio quodam in literas rediit. Ea tan-
 quam insulatum quoddam opus olim fugillavit
 Celsus Epicurus: cuius iniquum idcirco cen-
 suram diluit Origenes †, & egregium is eruditio-
 nis elogium tribuit. Meminit eorundem Hierony-
 mus in Quaestionibus in Genesis. *Acta* ista in
 Latinum sermonem vertit, & praefatione bene
 longa Vigilio Episcopo nuncupata auxit Cel-
 sus quidam, & quis qualivis ille fuerit non con-
 stat. Id solum liquet ex plurimis praefationis
 locis cum vigentibus adhuc Persecutionum
 temporibus, & ante suscepiam ab Imperatoribus
 inde Christianum scripsisse. Exstat praefatio
 inter Cypriani opera, cuius nomini perpetuum
 inferri solet.

*Not in Cell
6 Prefat.

† Adv. Cell
3-4, non lon-
ge à media.

149

MARCION, Natione Ponticus, Patria Sinopenfis. Patre Catholico Clemente Episcopo natus est. Encheiridion lib. 5. cap. 11. h. m. r. c. Tertulliano non semel *Ponticus Nancletus* dicitur. An quod in Juvenate artem navigandi didicerit, vel potius quod in urbe maritima inter naucleros præcipue natus sit, et educatus, iudicent alii. Primo quidem catibatem præ se ferens, vitæ affecticæ instituta secutus est; cum vero virginem quandam confuisset, à patre suo, viso sanctissimo Ecclesiæ pulvis est; nec ut eum relinqueret, ullis precibus, ullâ potentie simulatione adduci potuit, viri discipline Ecclesiasticæ obsequantissimus. Hanc ob causam cum popularium suorum convicia ferre non posset, clam patriâ se proripuit, Romanum profectus, anno ciceret xli. non ad communionem solum admitti, sed & principem illic locum se consecraturum sperans. Verum causa ejus enigmâ, patrique propostis fili conatissimâ voluntate notâ, Ecclesiæ Romanæ Seniores eum recipere noluerunt: ne publice disciplinæ ratio, & communions Catholice vinculum solveretur, veriti. Irrita tandem animi, in apertum erupit schisma, & Cerdonis Magistri fili veltigia secutus, nova ac blasphemica dogmata in vulgus proferre cœpit. Romæ dum aderat, s. forcè ei occurrerit Polycarpus Smyrnenorum Episcopus, cui cum

Agnosce nos, Polycarpe, dixerat; Agnosce re,
respondit Polycarpus, *Primumgenitum Satanae.*
Refert Tertullianus Marcionem tandem erro-
rum pontuisse, siamque penitentiam publi-
ce testari voluisse, sed dum in Ecclesiam reci-
piendus esset, ea lege, ut quos in crimem sedu-
xerat Ecclesie testifieret, morte privatus id
absolvere non potuit. Sæcularis ejus ipsum Epi-
scopi nomine honorasse constat tum ex Mege-
thio ap. Orig. Dial. advers. Marcion. sect. 1. tum
ex Optato, lib. 4. p. 116. Dogmata ejus hu-
jmodi fuerunt. 1. Tota esse Deos supremos,
ve retum principia, primum invisibilem, quem
bonum Deum ac Domini nostri patrem appel-
lavit; alterum a sepeabilem, & creatorem,
simul ac Judicem; 2. Tertium inter utrumque
medium, quem & Diabolum vocavit. Et ita
quidem hæc Marcionis Principia tenebat Epi-
phanias; Theodoritus vero quatuor ingeni-
tas substantias enumerat. 1. Deum bonum &
incognitum, Domini Patrem. 2. Creatorem
Justum, quem & Malum nominavit. 3. Mate-
riam, quæ mala fit. 4. Alium Malum, cui Ma-
teria subest. Sed proprie loquendo, duo tan-
tum principia statuerat Marcion, Bonum, scilicet
& Malum; Alterum, Judicem, ferum
bellipotentem; alterum, mitem, placidum
& tantummodo bonum atque optimum, ut
Tertulliani verbis utar. Hinc Sectam Marcio-
niticam Hæresin *Quiritum* vocat* Prudentius
Quin Dogma illud suum ex Stoicis hanerit
Marcion, fatuissimum esse potest. Stoicoe-
nam duo terminasse Principia, Bonum, Malum
quem Dæmonem, cuius notum est, unde Mar-
cion Stoicæ studiosus, † Tertulliano audit. E-
his Deum secundum maximè severum, & ini-
quam esse finxit, qui & Judæi leges durissi-
mas posuit, & Adamum injustissimum mandato
pulcherrimam Paradisi arborem attingere in-
hibuerit. Illo igitur longè meliorem esse ser-
pentem, quippe qui ad arboris istius fructum
edendum parentes nostros hortatus est; hinc
& serpentem æneum in arcu reconditum ve-
nerat fuisse fecitatoris ejus: uti *ad Adamum* narra-
t Theodoritus *. Potrò Christum & cælis de-
scendisse, ut in ipsum credentes ab iniqui illius
Dei servitute liberaret, non tamen veram, sed
quædam solidam carnem induisse, nec revera
passum esse, cum patris viri fuerit. Eum ad
inferos post mortem descendentem, prædicato-
rii Evangeio, convertis Caintas, sodomitas,
cæteroque omnes sceleribus ac vitis infames,
secum ad cælum retulisse; Noachum verò, A-
brahamum, reliquosque Patriarchas iustitia
sua nimium confisos, ac perditioni ejus au-
scultare renitentes, ibi religatos reliquisse. Re-
surrectionem animæ solius esse, non corporis
Ter iterari posse Baptismum in eorum gratiam,
qui post admittam primâ ac secundâ vice, salu-
tare lavacrum, in mortale crimine inciderant.
Legem denique ac Prophetas omnes repudiân-
dos esse, utique qui mali illius Dei, mundi Crea-
toris, afflatu viciinati sint. Quin & Epistolæ
Pauli quas prærejecit, reliquasque decem fassi-
simè corripuit, multis ex his detractis, multis ad-
ditis, & ex omnibus Evangeliiis D. Lucæ folium re-
cepit, idque genealogiâ Christi maxime parte re-

S.E.C. 11a
An. C.
De l'rac-
cripte jo.
B-11a

† Advers.
Marcion. l. 1.
c. 4 p. 10 E.
† Prefat. ad
Hamarth.
con.

Loc. Supra
cicat.

*Herc. Fab.
l. n. c. 24.

*turn 1 page

S. E. C. Lab intenti in res divinas studii monumenta, ubi
An. C. opuscula laudata, multiplicis utilitatis plena; qua
fruantur.

Christiana Responsio: ejusdem communis de S. E. C. II. ad
Auctoris cum prioribus, quibus Appendicis lo- An. G.
co adiciuntur, videntur.

OPERA GENUINA.

P *Araneus*, sive *Exhortatio ad Græcos*, quæ
Gentiles ad fidem Christianam amplecten-
dam hortatur.

Eleuthens, seu *Oratio ad Grecos*, quæ modum præcipue describitur, quæ Græci ad Christianæ fidei cognitionem pervenire possint. In Orationibus istis adversus Gentes desiderari nonnulla videntur. In eatum enim altera de Dæmonum naturâ disputatur. Juvenum prode Heronimus: quod tamen in his quæ extant, nullibi reperitur. Quin & Leontius Byzantinus, lib. 2^o. contra Nestorium & Eutychem Juliani Oratione contra Gentes fragmentum præfert, quod in i. arum quibus habemus, intravisse frustra queramus: uti & disputacionem contra Platonem, de morte & immortalitate, in iis olim reperitur, cujus laciniam adducit Steph. Gobarus ap. Photium. Cod. 322.

Apologia pro Christianis prima, quae in omnibus Ju ini editionibus secundo loco ponitur.

Apologia pro Christianis secunda.

Liber de Monarchia Dei, forſan in principio mutilus, velpotius ſecunda pars operis integri. Genuinum eſſe Juſtini opus arguit ſtylus, & quicquid alii dicant, res ipſa clamat.

Dialogus cum Tryphone Judeo. Tryphon iste idem fortan fuit, quem Judæi Rabbi Taphnem, & vulgò תפנה, *Sacerdorem divitem* vocant; Rabbi Achibz collega & commilito; qui ob rebellionem à Barchobae excitatam, patriâ relicta, in Græciam se contulerat.

Ephialta ad Diogenem, Eusebio quidem non memorata; sed nec Eufisbus vidit omnino obesse stilys paulo compior, & elegantior, nec minus iustini sit. Nulli enim dubium esse potest, Iustinum pro ne nata terriori & acidiori stylo uti potuisse. Hanc Diogenem eundem fuisse cum eo, quem inter præceptores M. Aurelius * numerat, veri non ab simile est.

* Tầm vóc tầm vóc, L. 2. 6. 6.

Epistola ad Zenam & Serenum, quæ Ethicæ, & de Moribus accuratè & eruditè differt. Hanc in dubium vocat Bellarminus, immeritò, mea quidem sententia; neque ipse Bellarminus ullam opinionis suæ rationem adducit.

Aristoteles *licoratus* *quorundam* *Dod* *natum* *Eger-*
fio. *Peronius* in *Notis* multa profect, quæ de
hæc libello *scriptulum* *moveant*: *Nihilominus*
tanti *non* *sunt*, *ut* *propterea* *hanc* *libellum* *fu-*
stino *abjudicemus*, *præsertim* *cum* *Thonis* *Marg-*
erino *nostro* *disertum* *ascribat*.

OPERA SUPPOSITITIA

Questiones & Responsiones ad Gracos. In his
ci antur Manicheus alia non afferam.
*Questiones Gracanicæ, de Incorporato, & de Deo,
& de Resurrectione iustorum, & ad eandem*

[illegible]

Expositio Fidei de S. Trinitate : Hanc tamen tanquam Iuliani Philosphi & Martyris opus citat Leontius Byzantinus, lib. 1.º contra Nestorium apud Can. Antiq. LeG. Tom. IV. ex eoque quendam profert, qui in hac expositione hodie sequitur.

DESIDERANTUR.

Commentarius de Anima.
Liber Psalmes dictus.

Contra omnes Hæreses iser, cujus ipse Justinus meminit in Apologia prima ad Antoninum Pium.

Contra Marcionem. Ex hoc libro quædam citat Irenæus, l. 4. c. 14. & l. 5. c. 26. Euseb. l. 4. c. 11. Non tam distinctum opus à præcedente quàm pars quedam illius fuisse videtur.

Dubitationum adversus Religionem Solutiones
summaria: nisi sit idem opus, sed interpolatum,
 cum *Responsionibus ad Orthodoxos*.

Expositio in Apocalypsin, teste Hieronymo.*
Commentarius in Hexamerum: cujus me-
minit Anastasius Sinaita, Anag. Contemplat.
 16.

¹⁰ *Epistola* avec ces Noms à la scripta ipse nominis.

De Reforrectione Carnis, teste Damasceno, qui plurima ex eo libro, & anipissima fragmenta citat in Parallelis suis, ex quibus desumpta exhibui: Gr. & Lat. p. Halloixius in Vita Justinij; CAP. 27.

Quidam porro ex libris Iustini deperditis
habent Tarriciani Iustini discipulus, Orat. a.
Gentes, pag. 177. et Iulianus Melisse, Serm. l. i. c.
19. l. 2. c. 6. 7. Damasceni Parall. l. i. c. 19. et alibi.
Unicum Iustini Sententiam, ex Ant. Melisse,
l. i. c. 43. hic receram, Philosopho Christiano et
Martyre dignissimam. Ταύτην ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν, ἀλλὰ
ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐστὶν ἡ ἀντιγραφὴ. Finis philosophanti est,
Deo, quod est eius, fieri potest, assensum.

Natorum, qui in Iustini scriptis hodie occurrant: & in quibus, si non omnes, saltem plurimos Veterum *quodam* habuit, præcipui sunt:

* Cod. 1150

* De Scriptis.
Cap.

* Ep-ad Zena
& Seven in
intro.

15CPLb

Ans. C.

410-420

•VIR.PP/O-
EINDELOPH-11

Vide Bacon.

and Am. 164.

N.s. & not

ed Ma-tyt.
 1900Korn
& White, Inc.

October 2007

Græcis à Sim. Metaphraſte collectis, & ex Græcorum Menæo fuſe & ad naufæum ſiquè deſcriptis P. Halloxiis ꝑ. Sed qualis ſit fidei & auctoritatis hæc Aëtæ, quivis faciliè videt: nec fanè hujusmodi Aberci memoriam vel Euſebium, vel illi Veterum nobis tradiderunt. Scripſiſſe dicitur librum *diſciplinæ*, in *Preſbyterorum & Diaconorum fuerunt uſum*, ut & *Epſtoſtam ad ad. M. Aurelium Imp.* quæ (ſi Baronii ꝑ judicio ſtandum ſit) ſpiritus planè Apoſtolicum redolebat. Hanc ex Græco Card. Sidetti Cod. M. eruerat Baronius, eamque integram in Annalibus ſuiſe exhibitum eſſe promiſiſſe: ſed caſu aliquo è manibus ejus elapſa, niſiſiam poſſe aliquis conarvit.

167.

* Bal de So

Sc. 19.

• **Ad: con**

India Inc.

Thurs.

2006-

* F. p. 11. 20.

Enrich 1-3-6

30.

IRENEÆUS, *gens Asiaticus, Smyrna,*
ut videtur, oriundus, *hæreticus* & *Smyrnenſis* *hære-*
ticus *, non longe à temporibus Apolloniorum
inquit Augustinus †; secundum Hieronymum ‡,
Papiae; ipſo vero Ireneæ † teſte, Polycarpi Di-
ſcipulus: cuius ætæ omnia, in cellis, & vitæque
totius formam diligenter notabat; diſta omnia
& ſermones ſtudioſius audiebat; audita in mente
repoſuit. Probabile eſt, illum unâ cum Poly-
carpo Romam ſub Aniceto veniſſe, indeque in
Gallias profectum, Lugdunum lares fuiſſe, & quæ
Ecclēſiæ Presbyterum factum eſſe. Mortuo Vo-
thino, Lugduenſis Ecclēſiæ pontificatum ad-
ceptus eſt; atque ut provinciam, quam nactus e-
rat, melius ornaret, nonnullis laboribus peregre;
Hæreticos verbo & ſcriptis reſutavit; ſin uni-
one Ecclēſiarum reſarciendi, præſertim in com-
pendiâ Paſchali controverſiâ, plurimum labo-
ravit; eoque nomine Viſitorem Romanum Pon-
tificem Ecclēſiis Aſiaticis anathema parantem,
coactâ Episcoporum Gallicanorum Syn-
odo, per literas paciſcè admonuit, & reni-
tentem acriter objuravit. Obiit capite trun-
catus, ſi communiſequitur, ſub Perſecutione Severianâ,
circa an. cc. iſ. velut alii,
an. ccviii. cum Britannicum expeditionem
motus Severus Imp. Lugdunum aliquandiu com-
morâſus eſt. Cæterum Cl. Dodwellus, amicus
noſter ſingularis, diſſertatione de *antæ Ireneæ*,
quam unâ cum aliis ad novam Irenæi editionem
adornandam parat, aliter planè quam
vulgò fieri ſolet, Irenæi tempora diſponit.
Sentiētiā ejus, quam hoc loco amplecten-
dā duximus, paucis explicabo. Statuit igitur
Irenæum natum eſſe ſub Nerva ann. Chr.
xcvii. Quod quidem ex ipſius verbis colligi
poſſe videtur, lib. v. c. 10. ubi exitum imperii
Domitiani vocat *καταστροφή των χρόνων*, ſeu ut
habet antiqua verſio, *pens noſtrum ſæculum*. Sæ-
culum vero ſuum à ſuis natalibus ipſum deduce-
re, multi dubium eſſe poſſent. Circa annum
ut videtur, ccxii. dum adhuc de *πρώτη διόλιξις*
erat, lib. v. c. 3. Polycarpum vidit & audivit;
Florentinum apud Polycarpum inferiore Aſia vi-
dit *κατά το έτος*, Epiph. ad Epiſc. ap. Euseb.
l. v. c. 30. i. e. ætatis anno xxv. certe ante an-
num xxx. quoniam Epiphanius *πρώτη διόλιξις*
vocat adv. Tar. Hæref. xxi. Num. 1. Eo-
dem tempore vidit Florentinum ſplendide a-
gentem de *πρώτη διόλιξις*, loc. cit. Hadriano
nempe in Aſia agente, quod fieri ante annum ſa-

tem aequum agere potuit. Ann. clxxvii. inalefe-
cente in Gallia persecutione, Pothino Lugdu-
nenſium Antiftiti, martyrium paſſo, ſucceſſit
Irenæus, ætatis pariter & officio, an-
num agens lxx. pontificatum tenente Eleu-
thero. Ann. clxxviii. ſequenti ſcriptis adver-
ſus Hæreſes; opus omnium primum, poſt
mortem Tatiani an. clxxxij. poſt editam Theodo-
tionis verſionem, cum Commodum partici-
pem imperii admiſiſſet Marcus an. clxxx. poſt
aliquot à Polycarpi martyrio in ſede Smyrnae-
nſi ſucceſſiones, ſcriptum; cum jam ſenſiſſet
Irenæus, annum nimirum agens circiter lxxx.
kleuthero adhuc in vivis agente Ann. clxxxiii.
ætat. lxxxv. ſcriptis adverſus Blaſium & Flori-
num Epitolas, Viſitore pontifice, hæc, ut vide-
tur, ob cauſam hoc anno, Commodi iii. Eu-
ſebio in Chron. & Chronicis Alexandr. condi-
tori Inſignis. Blaſius Aſianis favet in cauſa
Pachatis, propterea Presbyterio deſectus.
Inde initia litis cum ipſis Aſianis. Ann. clxxx.
ætat. xci. Commodi x. ſub Viſitore habita
eſt diſputatio de Pachate, cui ſuperſtes fuit
Irenæus, paulo poſtea defunctus. Certe ipſum
ſcriptoris Viſitoris exitu antiquioribus ac-
center Caius ipſius Irenæi (ſi Actis Polycarpi ſi-
des ſitabende) diſcipulus, ſub Zephyrino ap.
Euſeb. l. v. c. 28.

SCRIPTA.

A *Doctrinae Hereses; seu de Refutatione, & Everfione falſe ſcientia Libri V.* in quibus de omnibus ad ſua uſque tempora Heretiſchis, deque execrandis eorum dogmatibus & actis, agit; impias eorum obſectiones refellit; quæſtiones obſectas diluit; veritatemque adverſus omnia ipſorum tela animoſe propugnati. Perdidit Græcis, (nec enim refuta- ri merentur, qui ſæneum Latine ſcripſiſſe vo- lunt) extat horum librorum *Latina verſio, veruſta ſed, ſed barbara imprimis, diſſiſſa, & ſalebrosa.* Recentiorẽ Tertulliano eſſe hanc Verſionẽ, poſtremũ verò S. Auguſtini tem- poribus antiquiorẽ, ac proinde exante ſæculo iv. factam, diſſertatione ſingulari de- monſtrat doctiſſ. Dodveſellus. Huic Verſio- ni oritur dediſſe videret Heretiſ Præſillia- ni, quæ veterum Gnoſticorum dogmata re- novavit.

§ EC. II. b.
An. C.
* 146. 23.
† De Script.
c. 23.

mollioribus extrahi earum tamen indicem tenuit Eusebius *, ac post eum Hieronymus †. Ad Laodamones unam, quæ recte fides institutorem, & ad pacem, concordiamque argumenta, continebat. Alteram ad Aduersarij, quæ eos ad fidei puritatem, & ad vitam evangelicam excitavit. Tertiam ad Nicomedensium, aduersus Marcionis Hæresim, ut veritatis regulæ firmiter adhererent. Quarta erat ad Gorynensium, cateraque Cretæ Ecclesiarum, tum præcipuè Philippiorum Episcopi laudes prædicandas, monitione ut ab Hæreticorum fraude ac versutiâ sibi caverent. Quinta ad Amasbianos, & ad reliquos Ponti Ecclesias, agebat de variis Scripturæ locis, de Nuptiis, & Castitate, deque Penitentibus, qui in grave quoddam delictum, seu Hæreticam prauitatem lapsi essent benigne recipiendis. Sexta ad Gnosticos, in qua Pinytus eorum Episcopum nominat, ne grave castitatis onus fratrum cervicibus tanquam necessarium imponeret, sed ejus, qui in plerisque inest, infirmitatis rationem haberet. Septima ad Romanos, Soteri Episcopo eorum nuncupata, in qua de summa Ecclesiæ Romanæ munificentia, de suppliciis, exilibus, egenis, damnatis, & omnibus ubicunque Ecclesiis liberaliter subleuatis, deque Clementis Romani Epistolâ suo tempore in Ecclesiâ Corinthiacâ legi solitis, egit. Ex hac Epistolâ quædam de Petri & Pauli in urbem Romanam profectus citat Eusebius l. c. 25. item alia de Ecclesiæ Romanæ moribus & institutis, l. 4. c. 27. Aliam denique scripsit ad Chrysiporum sororem fidelissimam, cui spirituale pabulum subministravit. Addam solum, de quo conquestus est ipse Dionysius, se adhuc in vivis agente, Hæreticos quosdam Epistolâ suâ corruptissimè, quædam ex illis expungentes, quædam adijcentes, Oris, inquit, vobis uni, quos manus ferale illud, vobis.

170.
* Cod. ap.
† L. c. 23.
* De Script.
c. 23.

HEGESIPPUS, origine, ut videtur, Judæus, ad fidem Christi postea conversus est, Steph. Gobaro apud Photium *, ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἀντιόχειας, seu ut habet Eusebius †, Ππὶ τῆς ἀντιόχειας, quod Hieronymus * ita reddit, vicarius Apostolicorum temporum. Natus quippe sub initia secundi sæculi, Romanæ instituto itinere, in variis, quas peregrinatus est, Provinciis cum virtis Apostolicis doctrinâ & pietate celeberrimis sermones habuit, & ex iis Ecclesiarum origines, fideique incrementa curiosè peruestigavit. Romæ demum cum Aniceto Pontifice, populari suo, familiariter vixit, ubique ferè per decemium mansit, ab anno circiter CLXX. usque ad Commodi principatum, quo imperante in vivis esse desit: quod testatur Chironicon Alexandrinum ad an. Commodi 1. Primus erat, qui Historiam Ecclesiasticam condere aggressus est. Scriptis enim ἱστορικὰς τῆς ἐκκλησίας, seu *Commentarios ad doctrinam Ecclesiasticam libros V.* ferme quidem simplici, inquit Hieronymus *, ut quorum vitam sectabatur, dicendi quoque exprimeret charactere. Magno sanè Ecclesiæ damno hi Commentarii petierunt: nec ex iis aliquid superest, præter fragmenta quædam illustra,

* Loc. cit.

quæ nobis conservavit Eusebius: 1. Nemope, *ἱστορικὸν Μαρτυρίαν Πατρίων*, Francis. Domini, l. 2. c. 23. De persecutione, *προηγμένην, ὁρμητικὴν ἡμῶν*, l. 3. c. 20. De Sinaiti, *ἱστορικὸν Μαρτυρίαν*, & *Εκκλησίαν ἡρεσολογικὴν ἡσυχαστικὴν*, l. 5. c. 21. De natæ sua, l. 4. c. 28. De Professione ad *Ὀρθον Ρωμῶν*, & *Ὀρθον Ἰουδαίων*, l. 4. c. 22. Fragmentum item Iteuisculum, ex ejusdem Commentariorum libro quinto, exubet. Steph. Gobarus ap. Phot. Cod. 212. Quæ utat, situm nostrum explere non poterunt, * possunt saltem lenire. De *ἱστορικῇ* Hegesippo, vid. S. Ambrosium in Sac. 19.

§ EC. II. b.
An. C.

PINYTUS, Vir eloquentissimus, Cnoli urbis in Cretâ antiquissimæ Episcopus, claruit, Hegesippi æqualis, an. CLXXI. rigidioris disciplinæ observantissimus. Unicum ejus *Επιστολὴν*, sed valde elegantem, (quæ temporis injuriâ interit) memorat Eusebius †, qui commentorie Dionysii epistolæ de non imponendo castitatis jugo respondit, Dionysium, quidem impense laudans, simulque hortans, ut solidiorem cibum tandem imperit, & transmissis iterum perfectioris doctrinæ literis plebem sibi commissam alere vellet, ne forte lætæ sermonibus percepti enumeri homines, in infantili quadam disciplinâ paulatim confenscescant. Ex quibus inferit Eusebius, in hac Epistolâ & tædium Pinyti silem, & solitudinem de profectu plebis ipsi commissæ; eloquentiam quoque, & peritiam rerum divinarum, veluti tabellâ quâdam pictâ egregie demonstrari.

172.
† L. c. 23.

PHILIPPUS, & ipse eadem ætate, antequam CLXXI. Cretensis Episcopus, Ecclesiæ Gortynensis Antistes, eorum lapides in suis ad Gortynensis litereis magnopere prædicavit Dionysius Corinthius: eo quod ejus curâ Ecclesiæ Gortynensis egregiam laudem fortitudinis, & generosi animi communi omnium testimonio retulisset. Nilil de illo amplius tradiderunt Veteres, nisi quod luculentissimum aduersus *Μαρτυριον* librum composuit, qui ad nos non pervenit.

173.
* Vid. Euseb.
l. 4. c. 25.

MONTANUS, ex Ardabân Myliæ vicō, Phrygiæ terminis, oriundus (unde Sectatores ejus Phryges & Cataphryges dicti sunt.) Circa an. CLXXI. (ex Eusebio * calculo) novam Sectam condidit: & prophetiæ donum sibi divinitus concessum jactans, Paracletum à Deo missum semper appellavit; adicitque sibi duabus proligationibus mulierculis, Priscillâ & Maximillâ, quas Spiritus S. dono summum prophetici muneris apicem affecutus prædicavit, & in se Deum Patrem, in Prophetis suis Spiritum S. inhabitare glorians, eo prætextu varios in vulgus errores spargebat. Eorum quos fovebat in Cataphryges, summam, antiqui scriptoris fide prædestinati nomine à Simondo editi, verbis hic tradam, cap. 36. "Hi itaque adventum Spiritus Sancti à Domino promissum in se potius, quam in Apostolis, fuisse afferunt reddidit. Secundas nuptias pro fornicationibus

174.
* In Chron.
ad an. 172.

3 EC Hab
an C
Hil. Buch L
84 44

fellie Clemens Alex. Strom. l. 3, p. 460. *Problemata* etiam *librari* à Tatiano conscriptum memorat Rhodon ap. Euseb. l. 5, c. 13. *Chronicam* etiam ei affingit Rufinus: Verum errorem istum ex male intellectis Eusebii (l. 6, l. 12) verbis ortum esse constat. Ex reliquis operibus ne Tituli quidem ad nos pervenerunt. Unicum adhuc de eo refertur, quod ex nonnullorum traditione habet Eusebius *, ausum illum esse dicta Pauli Apostoli elegantioribus verbis exprimere, utpote qui compositionem verborum illius corrigere studeat.

* L-4-529

173.

†(Prepar. E.
vangel. 14.c
p. 171)

BARDESANES, Syrus, Edessæ in Mesopotamiâ natus, clarior præcipue circa ann. cxxxii. Vir Graecæ & Syriacæ doctus, fermonē diducitissimus, & in disputando acerrimus, τὸ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὁμοῦς ἐκλήθη, inquit Eusebius, *summam Chaldaicæ doctrinæ perfectionem adeptus*. Augurio Edessenorum principi, viro sanctissimo inprimis familiaris fuit, iunctisque cum eo studiis, fidem Christianam fortiter asseruit, qua vivit, scriptis, & disputationibus propagavit. Id cum jam per multos annos præficeret, in errore Valentini (c. eus. quidam Scholæ prodierat) ditiſſimè cū-

• Havel, 66.

Quem proinde Epiphanius* comparat pulcherrime navi, beneque omnia, quæ iuxta ripas portus tractat, ut unmercimonem perdat, alii, quæ qui navim considerant, mortem inferi. Extremum autem hæreticus Iulius virus non haudit : Legis enim ac Prophetarum libros, adeoque integrum Vetus ac Novum Testamentum agnovit : mortuorum licet resurrectionem præfandi is, quam ipse Valentinus negaverit. Certe ex t^o Marino conflat Bæthefianitas in tribus præcipue ab Ecclesiâ Catholica abiisse : afferentes 1. Præter Deum alium esse deum seu Deum, Diabolum nempe, quem divinitus esse asserunt esse affirmabant, omnis divinitus fontem & Autorem. 2. Christum non ex Mariæ esse natum, sed carnem Cælo detulisse.

† Ap Orig.
Dual contra
Marcion.
Scilicet.

†Lac. 30.

† Loc. cit.

fe opposuit Bardefanes, mortem se non formidare dicens, utpote quae necessario futura sit, etiamsi Imperatori non contradiceret. Lunde, improculdubio *dialogum* intelligit Epiphanius, t quando ait eum, dum in Abidam Altironcum contra Fatum dilemmerit, multa collegisse. Ex hoc *dialogo* amplius fati Fragmentum hodie extat apud Eusebium, Praepar. Evangel. l. 6. c. 10. cuius pars maxima totidem verbis habetur *Receptionum Clementiarum* libro nono: adeo ut quis ab altero fide acciperet, incertum sit. Quis de forte non sine ratione suspicari possumus, ipsum Bardefanem harum *Receptionum* auctorem fuisse, qui supra in Clemente annotavimus. Librum de Endoram *Gynosphysistai* ad Bardane Babylonio conscriptum refert, & ex eo Fragmentum exhibet Porphyrius de Abstinentia l. 4. c. 7. cuius auctorem eundem cum nostro Bardefane fuisse veri non adeo diffimile est praeterit cum Porphyrius eum hac nota insigniat, οτι εν τω αυτω χωρη ουκ εστιν αληθινος πιστευων τεροτηρις φιλοσ. N. L.

EC-114
Am. Co.

5-fold.

JULIUS CASSIANUS, Valentinii
diſcipulus, clariffime videtur circa an. cxxiv.
Docuerunt hærefim condidit : docens Chriftum
non niſi phantaflicum aſſumpſiſſe corpus : quia
& in re matrimonium ac continentia paria cum
Tatiano ſenſit. Plura de eo non liquet. Scripti
Exegeticum libet aliquot, (ex quorum
primo quædam habet Clemens Alex. Stromel. I.
p. 120.) & librum *de Iynegnetia*, & *de Iuvencio*,
ex quo multa adducit idem Stromel. I. 3. p. 485.
add.

74.
Chem. Abstr.
Secum. 13.

THEODOTIŌN, gente Ponticus, (Epheſium vocat Irenæus?) forſan quia ibi habitavit.) Clariſſi (ut nos docet Epiphanius), qui tamen imenani Metachroniſmo cum Symmacho poſterioriorem facit) ſub ſecundo Commodo, i. e. M. Aurelii Veri fili, qui imperium iniiit anno cclxxx. Verùm notandum eſt, jam anno cclxxv. Marcum imperatorem Commodum in imperii conſortium admiſiſſe, adeoque Theodotionem pluribus antea annis inſclareſcere poſuiſſe, ad minimum anno cclxxv. Chriſtianam fidem profeſſus, Marcionis ſchoniſci, popularis ſui, qui quædam Ebionis dogmata ſuis miſcuerat, ſecuti ſe dedit: unde & *Ebionum* aliquando appellatur. Tandem & iſti Hæreſi inſenſus, religionem Chriſtianam penitus deſeruit, & detractò prætorio ad Judæos deſecit. Ab iſtis literis Hebræas edoctus, *Verum Teſtamentum* Græcè tranſtulit, LXX. Interpretes præcipuè ſecutus; à quibus ai Hieronymus præſiſſimè ſermonem non diſcordat. Hanc ob

175.
† Adv. Hist.
L. 10-14.
* De Mém.
& Pond n. 17.

caulam ceteris prelaris est; ad id ut Origenes, cum Hexapla sua conderet, quae in LXX. ex Hebraeo dearent, ex Theodorico supplenda conferret, altititius notata. Quia et totam Danielis Prophetiam non ex LXX. sed ex Theodoriconi versione et olim et hodie legie Ecclesia. Unde et in vetustissimo Prophetarum exemplari, cuius meminit Cl. Uffertus, hunc titulum praefatum habuit Danie-
liberatus et *Θεωδοτίας. ΗΑΝΣ ΤΡΑΝΣΛΑΤΕΝΤΕ*

*Comm. in
Eccles. 42q.
2.10m.7.

* Syntagma
d. 70. Ingeg
pr. 4. 6. p. 58.

\$ & C. II. ab
An. G.

quæ in Hexaplis Origenianis quartum locum occupavit, edidisse dicitur Theodocion circa an. CLXXXII. vel ut habet Chron. Alex. an. CLXXXVI. Commodi vi. Certè antequam libros adversus Hæreses scripsit Irenæus, qui tamen Eleuthero pontificem agente scripti sunt. Verùm cum scripsit Irenæus an. CLXXVI. vel CLXXVII. ut supra in Irenæo notavimus, necesse est, Theodocionem ante illud tempus versionem suam non modò adnotasse, sed & edidisse. Paulcna, quæ supersunt, fragmenta, apud Nobilium, Drusum, & in Londinensi LXX. editione anni 1673. 8. & Bibl. Waltonens. Tom. vi. exhibentur.

176.

* L. 4. c. 21. &
12.

MUSANUS, non ignobilis huius ævi Scriptor, floruit sub M. Aurelio, & L. Vero, circa an. CLXXVI. quem ius accenset Eusebius, quorum libri sinceram apostolicæ traditionis, ac veræ fidei doctrinam continentes, ad sua tempora pervenerunt. Scriptit *Librum elegantissimum ad fratres quosdam qui ad Eusebianum Hæresin deiecerant*, N. L.

176.

* L. 4. c. 21.

MODESTUS etiam eodem tempore claruit, anno nempe CLXXVI. Scripsit *insigne adversus Marcionem volumen*, in quo, teste Eusebio *, præ cæteris egregie errores illius, ac dolos detegens, omnibus spectandos exhibuit. Monet Hieronymus †, alia quoque sub ejus nomine circumferri opuscula, sed ab eruditis, quasi pseudopigrapha repudiari. N. E.

† De Scriptis.
c. 21.

177.

ATHENAGORAS, nobilis Philosophus Atheniensis, non minùs Christianâ, quàm Gentilium Theologiâ, ac Scientiâ, celebris. Claruit circa an. CLXXVII. Altum de eo silentium est apud Eusebium, & Hieronymum: nec ex Veteribus quisquam ejus meminit præter Methodium Patensem, in cujus excerptis è libro De Resurrectione Mortuorum, quæ apud Epiphani. Hæres. LXIV. & Photium, Cod. ecclxxiv. habentur, adducitur locus ex Athenagora, qui in Legatione ejus pro Christianis, p. 27. totidem verbis hodie reperitur. Bina post se reliquit opuscula: quæ & hodie extant: *Apologian*, seu *Legationem pro Christianis*, M. Aurelio Antonino, & L. Aurelio Commodio, Imp. Armeniacis, Sarmaticis, & quod maximum est, inquit, Philosophis, oblatum, (anno CLXXVIII. uti contendit CL. Dodwellus *) in quâ petit, ut Christiani, non minùs æquo jure, quàm alii rei, apud tribunalia fruantur; deinde illos à flagitiis iis impingi solitis vindicat: postremò veteris Ecclesiæ more, Imperatoribus fascula omnia, ac felicia ex animo precatur. Alter libellus est *De Resurrectione Mortuorum*; in quo etiam Christianæ veritatis causam adversus infideles agit. Primus hos libros Gr. & Lat. in lucem protractos edidit Sim. Oryneus inter Orthodoxogr. *Basil.* 1551. prodidit etiam *Libellus de Resurrectione*. (Gr. Lat. *Paris.* 1542.) inter eadem Gr. Lat. *Basil.* 1555. Uterque Gr. Lat. *Paris.* 1557. Gr. *Lord. Bas.* 1578. *Colem.* 1567. Gr. Lat. ad calcem *Iustini*, *Paris.* 1615. 1636. E. Auduar. *Bibliothec. PP. Paris.* 1624. *Secotum*, *Onen.* 1682.

* Dissert. Cy.
pr. xi. § 73.

12. Apologeticus, *Paris.* 1577. 8. *Lipsiæ*, 1684. 8. cum variorum notis. Libros XII. & 7. sic habuit, quos in Bibliothecâ Gesnerianâ laudasse voluit, non esse Athenagoræ, sed M. Antonini Imperatoris, vel solus titulus ostendit.

Extant sub Athenagoræ nomine *Amatoria*, seu de vero & perfecto Amore: Opus historicum, ex eorum librorum genere, quos Romanenses hodiè vocant. Librum (si fallor) ex Oriente olim allatum Gallicè vertit, & ad Dominum de Lamanè Cardinalem de Armagnaco Secretarium, an. 1569. misit Martinus Fumeius, Dominus de Genillé. Tandem inter schedas suas repertum, an. 1612. edidit Bernardus de San-Jerry. Græcè ubinam jam delitescant, mihi plane incomptum est. Versionem Gallicam vidi in instructissima CL. II. Vossii bibliotheca, & quia in paucorum manibus liber versatur, integrum totum hic apponere non gravabor.

De Vray & parfait Amour; espris en Grec par Athenagoras philosophe Athenien; contenant les Amours bonnestes de Theogene & de Charide, de Pherecidas & de Melangein. A Paris chez Daniel Guillemot de nouveau rue des Cordiers derrière les Jacobins, M.DC.XII.

An genuinum sit Philosophi nostri opus non immeritò dubitari potest. Suspiciari quis possit, scriptum ab eo esse ante susceptam fidem Christianam. Quod si ita sit, non pauca à recentiori manu accessisse, cuius insipienti facile constabit. Post hæc scripta, & jamjam Prælo mittenda, incidit in manus meæ CL. Huettii de Origine fabularum Romanarum Diatriba, è Gallico non ita pridem Latine versa, in quâ de hoc opere ejusque Autore prolixè disserit, omnia mihi ingenii acumine expendit, volvit, revolvit, objicit, objectiones proprias solvit, fatetur esse Græcum Exemplar non viderit, tamen ex interpretationis lectione, asseverare, se non dubitare, Fumeium id operis Athenagoræ, Apologici Autori, non sine ratione aliqua probabili ascriptisse; nihilominus Athenagoræ nostro abjudicat; quin & eo usque devenit, ut levissimâ quidem conjecturâ ductus suspicetur Philandrum Vitruvii Commentatorem, hominem undequaque doctissimum & Cardinali Armeniaco percharum, quo suas opiniones aliqua antiquitatis auctoritate fulciret, & Cardinali arti Architectonicæ impensè dedito speciosius commendaret, opus istud in quo tot Architectonicæ peritiæ vestigia exhibentur, ex proprio cerebro confinxisse, atque ita Lamanæ Protonotario, & interpreti Fumeio solum fecisse, quod quidem emanctus naris viris ægre unquam persuadebit vir eruditissimus. Interim ipsum librum miris effert laudibus: Quidquid sit, inquit, illud certè opus acutè, & solerter inventum est, artificiosè deductum eximiis sententiis, & præclaris Ethicæ præceptis, illuminatum, magna jucundissimarum Imaginum sapientissimè dispositarum varietate c. n. decoratum, ibi sunt verisimiles eventus, è re ducta epistodia, distincta dicendi genera, honestas ubique religiosus observata, nihil hic humile, nihil

\$ & C. II. ab
An. C.

§ 14. nihil accersitum, nihil quod Sophistarum puer-
#1466-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1

item tum *contra Gentem*, tum *adversus Indas*; S. R. C. I. L.
utrumque argumentum binis voluminibus ex- ab An. C.
curas. N. E.

HERMIAS, Philopofophus Chriftianus, cujus neque patriam, atatem, genus, nec vi-
tam infcriptum, nullâ fedulitate indagare potui:
ideo hic locum habet, quia cum cæteris bu-
jus sæculi Apologiftis, & forfan non immerito,
conjugi folet. Scripsit *2890* *¶* *De* *Chri-
ftianis*, feu *Gentilibus Philopofophum irrisorem*; in
quâ diffidentibus Philopofophum intentans, *De*
Deo, *De Animâ*, &c. inter fe committit,
atque falſe & eleganter Iudicio exponit. Ext-
at. Græc. & Lat. cum Cydonio, *Bafil.* 1552. ad
calcem Iuliani, *Parif.* 1615. 1636. & in Auduar.
Bibliothecæ. *PP. Parif.* 1624. Tom. 1. Bigones
equidem, & alique Bibliothecæ *PP.* Editores
quarti ſæculi ſcriptoris abnumerarunt, nullâ
tamen authoritatē freei.

477. MARTYRES Lugdunenses circa ann.
CLXXVI. grassante persecutione (de qua infra)
dum in vinculis adhuc essent, varias scripse-
runt *Epistolam*, pro pace Ecclesiae & adversus
Montanistas, partim ad fratres in Asia & Phry-
gia degentes, partim ad Eleutherum Romanae
Urbs Episcopum, qui & ipse, testante Ter-
tulliano*, Montanistici erroris labe infectus
fuerat) ea ratione quasi legatione fungentes.
Has litteras Romanae perferendas Irenaeo adhuc
Presbytero, Martyres dederunt, eumque per
eas Eleutherum commendavit: quarum frag-
mentum aliquod exhibet Eusebius. l. c. c. 4.

177. ECCLESIA Viennensis & Lugdunensis in Gallia, persecutione adversus Christianam, tum in aliis provinciis, tum præcipue in Gallia, spectatum verò in Civitate Lugdunensi, exardescens, (in qua Photinus Reverendiss. Ecclesie Lugdunensis Præfult. anno ætatis suæ x. Aetalius Pergamensis, Sanctus Diaconus Viennensis, Blandina nobilis femina, Alexander medicus, alique plures, gravissima tormenta passi, martyrii coronâ redamiti sunt,) totam penè *perfectionis hujus Lugdunensis* histeriam, literis suis comprehensam ad Afri. Phrygiæ Ecclesias misit; judicium adhuc (suum religionis imprimis & orthodoxum subnectentes de Montano Prophetâ, ejusque dogmatibus, quæ Ecclesiis Phrygiarum tunc temporis maxime turbantur. Extat maximam partem integra ap. Euseb. l. v. c. 12. 3.)

MILTIADES, Rhetor, *Ecclesiasticum*.
Sophista Tertulliano § dictus. Claruit sub Com-
modi initia, anno circiter cxxxix. Plura fui
divinis Scribeuris studii monumenta reliquit:
nempe *Apologeticum pro Christianis*, quae-
runt profectibus, *Philosophia*, de his quoque
egregiae; ad principem illius temporis, inquit
Hieronymus †, nisi potius eum H. Valefio, ex-
ponendum sit, Provinciarum praefides. Condi-
dit etiam librum adversus Montani Haeresein,
ubi hunc ait: *Quid est dominus datus, non dece-*
re Prophetam in ecclesia loqui: quem Anonymus
ille (apud Euseb. l. i. c. 17.) contra Cathary-
as Scriptor in Compendium redegit. Scripsit

PANTÆNUS, an Patriâ Siculus, an Pa-
 laestinus, & ab ultimâ origine Hebræus, quod
 ex Clementis Alexandrini *, & Eusebii † ver-
 bis colligitur nonnulli, proliis incertum est.
 Eum Clemens Alexandrinus, cui erat præce-
 ptor, *Apen Siculam* vocat, Prophetici & Apo-
 stolici præti doctores decerpentem, si modò (ut
 vult Eusebius) de Pantano verba ejus sint in-
 telligenda. Unde eum Siciliâ oriundum esse
 arbitratur Valesius; & fortassis non improba-
 bile est illum Siculis parentibus ortum, Ale-
 xandriæ natum esse. Erat è Sectâ stoicâ Philo-
 sophus Christianus, iis usus magistris, teste
 Plotio *, qui Apostolos vidissent: quod verò
 * Cod. vat.

Photio *, qui Apollolos vidissent: quod verò * Cod. 128.
sequitur, apud me haud parum fidem meretur,
nō tam longum temporis intervallum, Panta-
num scilicet nonnullorum ex ipsīs Apollolis
audirem fuisse. Sub primordia Commodi
Imp. circa ann. cxxxī. Scholæ Catechetice
quæ Alexandriae ἡγεμῶνες (ut habet Eu-
scubius †) ab ipsius Marci Evangelizæ tempo-
ribus, (uti Hieronymus †) floruerat, præfuit.
Tanto animi ardore erga verbum Dei infla-
bat, ut Orientis nationibus Evangelium prædi-
caverit; à Demetrio Episcopo Alexandrino,
rogantibus illius gentis Legatis, ad ipsam usque
Indiam missus: Ubi Evangelium S. Matthæi
Hebraicis conscriptum literis, à Bartholomæo
Apollolo ibi olim relictum, apud quoddam
Christi noticiā imbutos reperit, illudque re-
vertens Alexandriam secum derulit. Possi-
retum Gymnasium Alexandrinum denud rege-
bat, coque munere ad obitum usque, qui non
nisi imperante Antonino Caracalla, circa ann.
cxxxii. contigit, functus est. Erat, inquit Eu-
scubius †, ἡ δὲ ἀρχὴ αὐτῆς Πιτταγοράς, ἡ
δὲ διὰ τὴν αὐτῆς ἐκτελεσμένη, quæ partim viva
voce, partim scriptis Divinorum Dogmatum The-
saurus expoliuit. Scriptis quippe multos in
Sacram Scripturam Commentarios, ex quibus
paucula quædam, sed non ὅλως, in Theodoti
Eusebii Cæcæsi citantur. N. E.

ASTERIUS URBANUS, Episcopus, an Presbyter, incertum, Zoticum certe Otrenum compresbyterum appellat. Claruit circa annum cxxxviii. Cum Ecclesiam Ancyræ in Galatiâ ab Hæreticis Cataphrygibus, eorumque Pseudo-Prophetis turbata deprehendisset, continuatâ per plures dies in publico Ecclesiæ istius loci conventu disputatione, de singulis controversiæ capitulis ab iis propositis ubertem atque eloquentem differuit, & fugatis Hæreticis Ecclesiam Ancyranam maximè confirmavit: cumque Presbyteri Ancyrani enixè ab eo petissent, ut eorum quæ contra veritatis adversarios dicta fuerant, commentarium apud eos relinqueret, id quidem tunc temporis distulit, postea autem id manus in jangenitæ Abetio Marcello (an idem sit cum Abetio Hierapolitano, de quo supra, viderint eruditi) argumenta sua contra Cataphrygas tribus libris complexus est, & Marcello nuncupavit. Hos

D Rufinus

S. C. 11.
ab An. C.
* Hist. Eccl.
l. 5. c. 18.
† De Script.
c. 37. 38. 40.

Rufinus *, & ex eo alii Apollinari Hierapolitano, Hieronymus † Rhodoni, aliquando etiam Apollonio tribunt. Ex Eusebio verò notâ fragmentis ejus apostoli constat Asterium quendam Urbanum illorum Atheorum auctorem esse. Extant fragmenta quedam aureade Montano ejusque Sectâ, apud Eusebium, l. 5. c. 16. 17.

188.

Vid. Euseb. l. 5. c. 41. Tertull. de præscript. prop. 1. 1. c. 18. Augustin. de Hæres. num. 23. Epiphani. Hæres. 44.

APÉLLES, Senex appellatus, Marcionis auditor, Luciani condiscipulus, à quibus tamen diversam Sectam instituit, postquam ob stuprum commissum a Præceptore suo ejectus fuerat. Claruit anno c l x x x v i i i. Christi corpus voluit, nec merum esse phantasma, nec crassiorem substantiam; sed æereum sibi corpus illud de cælo descendente contextisse, idque ascendente aeri reddidisse. Unum quidem omnium rerum principium esse docuit, Deum, qui cum malos Angelos creasset, ex iis uni mundum creandum commiserit. Carnis resurrectionem negavit. Legem & Prophetas repudiavit. Fidem denique Christianam examini quâcunque subijci voluit; unanquique autem in eâ quam semel imbibisset, opinione persistere debere contendit. Habuit, teste Tertulliano *, privatas, sed extraordinarias Lectiones suas, quas appellat *Paræneses*; cuiusdam puellæ, cui nomen erat Philumene, quanque quasi Prophetissam secutus est Appelles. Edidit præterea libros, quos inscripsit, *Syllagisimorum*, in quibus probare annis est, omnia quæcunque Moses de Deo scripserit, non vera esse, sed falsa. N. E.

* Ibid.

189.

RHODON, ex Asia oriundus, claruit circa an. c l x x x i x. Romæ dum vixit, Tatianum Iustini M. Discipulum Præceptorem nactus est. Contra Marcionitas præcipue militavit, & cum Apelle colloquium habuit: in quo simplicem planè, & mediocri ingenii hominem facile convicit, ac fugavit. Varios conscripsit libros, & cum reliquis præcipuum *adversus Marcionis hæresim* Callistioni nuncupatum; in quo Sectam Marcioniticam suâ ætate in diversas scissam esse sententias narravit, Auctores illius dissidii referens, & mendacia à singulis excoGITATA diligenter coarguens. Ex hoc opere quædam habet Eusebius, l. 5. c. 13. Scripsit etiam *Commentarium in Hexæmeron*, & *Questiones* à Tatiano propositarum circa obsecros atque involutos S. Scripturæ locos, solutiones peculiariter se opere editurum esse pollicitus est. N. E.

190.

EZECHIEL, Poeta, *Historias Judaicas* Tragico carmine complexus, religione Hebræus an Christianus, non liquet. Claruit ante annum cxc. Clemente Alexand. * antiquior, qui ex eo quædam adducit. Nec de ætate ejus certius quidpiam statui potest. Doctissimi Le Moyné † conjectura à vero non longè recedere videtur, Ezechielem nostrum Drama suum post excidium Hierosolymitanum, & Gentis Judaicæ dispersionem, vel paulò post tempora Barcosbæ, composuisse; ut Judæos tantâ calamitate obrutos solaretur, & eorum

* Scrom. l. 1. p. 144.
† Observat. ad Var. Sacra. Tom. 1. p. 116.

animos erigeret spe futura liberationis, & no. S. C. 11. vi cuiusdam Moysi, qui captivos Judæos in libertatem assereret; sicut Moles olim Hebræos sub Pharaonis jugo gementes & obrutos tandem liberaverat: cuius rei (Mosaicæ liberationis) *Historiam* contextuit Ezechielus carmine Dramatico, cui titulum fecit *Ἱστορία*, sive *Edulhis Hebræorum*. Extat Fragmentum ingens Gr. Lat. *Paris*. 1609. 8^o & in Appendice Bigneana ad Bibliothec. PP. *Paris*. 1624. p. 153.

ANONYMUS, Autor *Testamenti XII.*

190.

Parænesarum, exeunte hoc sæculo circa ann. cxc. scripsisse videtur, certè ante Origenem, à quo citatur in Homiliis in Genesin & Josue. Judæus, an Christianus facit Author, haud liquido constat, Judaizans fortè Christianus, quales isto ævo non pauci exstiterunt. Liber sanè ineptiis non vacat, plurimis tamen Ethicis præceptis iisque melioris quidam notæ passim refertus. In eo singuli ex duodecim Jacobii filiis jamjam morituri, ad altantem progeniem de virtutis alicujus studio vel vitii fugâ verba facere finguntur; ac istiusmodi præcepta nepotibus suis Testamenti vice delegant. Extat Latine ex versione Roberti Gothæad Lincolniensis Episcopi an. 1242. factâ, in Orthodoxogr. p. 842. & in Bibliothecâ Patr. Tom. II. Græcè quinetiam M. S. penes virum Cl. Thomam Smith, S. T. D. Coll. Magd. Oxon. Socium, (& ni fallor apud alios) qui, se editionem Græco-Latinam adornaturum esse, mihi dudum affirmavit.

SERAPION, magni nominis hoc tempore Presul. Ann. cxc. ad Episcopatus Antiocheni culmen erectus est: quod viginti & amplius annis tenuit. Impugnandæ Hæreticæ pravitati, non minore diligentia & calore, quàm priores istius loci Episcopi, incubuit. Scripsit *Epistolam ad Caricum*, & *Pentecost. Ecclesiasticis vires*, *adversus Montani Hæresim*: cuius pars quædam extat apud Eusebium l. 5. c. 19. eum subscriptionibus quorundam Thracie Episcoporum, Aurelii Cyrenii Martyris, Alpii Publii Julii (Develtii, Coloniz Thracie Episcopi) aliorumque: qui literas ad Asiam, Phrygiæque Ecclesias, Montanismum damnantes misisse vili sunt. *Ad Dominum* quoque, qui Persecutionis tempore à fide Christi ad Judæorum superstitionem desciverat, *volumen* exaravit. Item *Librum de Evangelio Petri* (quod ab Hæreticis quibuscumque sub Apostoli nomine circumferebatur) quæ in eo falsa etiam, coarguentem, in gratiam quorundam ex Rhossensi Paræciâ, (urbæ est in Syria & Ciliciæ confinio) qui ex occasione illius Evangelii ad doctrinam à rectâ fide alienam declinaverant. Ex eo fragmentum habes ap. Euseb. l. 6. c. 10. Quin & plures alias breves Epistolas, Auctoris sui *adversus*, inquit Hieronymus *, & vitæ congruentes.

190.

APOLLONIUS, cuius neque genus, neque patriam prodiderunt Veteres. Clar. circa ann. cxcn. Peculiare *adversus Cataphrygu* *volumen* condidit; quo perniciosissimus

* De Script. c. 41.

eorum

5. & C. 11. Rem totam certiorē reddent; quæ habet Cl.
 4. A. C. Ufferius in Biblioth. Theol. MS. "Ex loco,
 " inquit, isto in fine posteriorum Eclogarum,
 " Πασταύθου ἀποφύδω, &c. probabiliter col-
 " ligitur ἐκ τούτου istas esse fragmentum & ὁμοίως
 " πικρῶς. In illis enim Clementis nominatim
 " meminisse Pantani ut Præceptoris indicant
 " Eusebii *, & Photius †, in Bibliothecā suā,
 " qui etiam addit autorem in quibusdam locis
 " ὁμοίως φησὶν, καὶ ἀπὸ αὐτοῦ ἡ μὲν λέξις, ὁμοίως
 " φησὶ καὶ φησὶν, ὅτι αὐτοῦ, ὅτι ἡ λέξις, ὅτι
 " αὐτοῦ ἡ λέξις ὁμοίως φησὶν. Et sanè Excerpta
 " ista non uliquequaque orthodoxa esse redde
 " reat Syllburgius, ut quæ Basilidis quoque &
 " Valentini opiniones idemdem allegent. Ad-
 " de etiam, quod locus qui à Joanne Damasceno
 " * sub Clementis Alex. nomine produ-
 " citur, in Eclogis istis habeatur. Nec verò
 " ab simile est collectas ab eo fuisse, ὅτι Περὶ
 " τῶν Θεῶν. Theodotum enim commentiticiæ
 " Prophetiæ (qualis in Montani mulierculis
 " fuit) quasi Procuratorem suscepisse testatur
 " Apollinaris ap. Euseb. l. 5. c. 11. Montanum
 " namque & Maximillam & Priscillam secutus
 " est, ut docet Pacianus ad Sympronianum
 " scribens de nomine Catholico. Hæcenus
 " Ufferius.

* Cod. 111. Canon Ecclesiasticus, seu adversus Judai-
 " zantes, Alexandro Hierosolymorum Episcopo
 " inscriptus, sive ut apud Photium * titulus habet,
 " Περὶ τῶν ὁμοίων, De Canonibus Eccle-
 " siasticis. An Photio divisi sint Canones Ecclesi-
 " astici & adversus eos qui Judæorum errorem se-
 " quuntur ex ipsius textu non satis liquet, vide-
 " riatur erudit.

Liber de Paschate.

De Obsecratione.

Disputationes de Jejunio.

Exhortatio ad Patientiam, scripta ad Neophytes.

Liber Ille †, &c. Veram turpitudinem non in
 " rerum nominibus sed in actionibus consistere,
 " cuius meminit ipse Clemens Pædagog. lib. 2.
 " c. 6.

De continentia liber, cujus mentio habetur
 " Pædagog. l. 2. c. 10.

Aliter sive de Nuptiis liber à Cle-
 " mentis memotatus, Pædagog. l. 3. c. 8.

Denique Strom. alicubi pollicetur esse Cle-
 " mentis scripturam se Commentarios in Genesim.
 " Strom. lib. 4. Librum adversus Hæreses, lib. 3.
 " p. 431. Librum de Principiis, lib. 3. p. 473. l. 5.
 " p. 171. Librum de Anima, & l. 1. p. 346. l. 4. p.
 " 511. l. 5. p. 591. Librum de Prophetia. Utrum
 " verò promissum præstiterit, incertum est. Ha-
 " betur Clementis nostri fragmentum de Elec-
 " mosyna apud Nicet. Caten. Græc. in Matth.
 " cap. 5.

* Scriptis adhuc (teste Cassiodoro *) Com-
 " mentarios in Epistolam Canonicam, viz. S. Petri
 " primam, S. Iohannis primam & secundam, &
 " S. Jacobi, in quibus multa utiliter, sed aliqua
 " incantē locutus est. Hosce Commentarios in
 " sermonem Latinum ita transferri fecit Cassio-
 " dorus, ut exclusis (uti ipse ait) offendiculis,
 " purificata doctrina securior posset hauriri. An

verò hi Commentarii iidem sint cum illis, qui
 " in Bibliothecā PP. Tom. 111. & in Appendice
 " ad Oratorem Clementis 6. & 7. de i. e. c. 11.
 " Oxoniæ 1683. excusant, (ubi & frag-
 " menta nonnulla ex Clementis Operibus Græca
 " reperiuntur) hodie extant, metico dubitari
 " potest.

Prodierunt Opera ejus (desiderata solum
 " Oratio sive Homilia de Divitum salute) J. Gr.
 " Florent. 1550. Lat. ibid. 1551. Basil. 1556. Paris.
 " 1592. Gr. Heidelberg. 1592. f. Gr. Lat. Paris.
 " 1612. f. Lugd. Bat. 1616. f. Paris. 1629. 1641. f.
 " Ex his præstant tres istæ posteriores, (quarum
 " tamen ultima minus correctæ est atque accu-
 " rata, quam reliquæ) cum Syllburgii, & Dan.
 " Heinsii notis, varisque aliorum collectaneis.

Q. SEPT. FLOR. TERTULLIANUS,

191.

Carthagine, paulo ante medium hujus sæculi,
 " ut videtur, natus, Centurionem Proconsula-
 " rem Patrem habuit, omnifariam literarum hu-
 " maniorum, ac imprimis Juris Romani, scien-
 " tiam excoluit, moribus tamen perditissimis,
 " uti ipse fatetur *, deicius; donec Christianam
 " religionem circa ann. c. xxxv. amplexus fa-
 " cit. Uxorem duxit, Gentilis adhuc, an Chri-
 " stianus, nondum constat; nisi quod paulo ante
 " susceptum Presbyterii gradum, id contigisse
 " quædam suadere videntur. Presbyter Ecclesiæ
 " Carthagenensis factus, anno circiter cxcxi. fidei
 " Christianæ causam, & Ecclesiæ doctrinam simul
 " ac disciplinam ingenti zelo tutatus est. Sunt,
 " qui volunt eum ad Presbyterii gradum eve-
 " ctum, nuptiarum operi, solenni voto, annun-
 " tiante etiam uxore, renunciassè, & cum ea vitam
 " deinceps quasi celibem egisse; quod tamen
 " validis satis argumentis probari nequit. Con-
 " trarium certe non obscure innuit Tertullia-
 " nus, uxorem integro fere libro i. hortatus, ut
 " quantā posset continentia post illius excessum
 " renunciaret uuptiis; atque eodem libro, cap. 7.
 " eam ita allocutus. Quare faciliatem continen-
 " tia, quantum possumus, non diligamus? Quam
 " primum obiteris, nubibamus, ut quod in matri-
 " monio non valeamus, in viduitate scelerem. Am-
 " plectenda occasio est, quæ ademit, quod necessitas
 " imperabat. Circa mediam autem, teste Hiceto-
 " nymo *, (ætatem intellige non tam vitæ natu-
 " ralis, quam Christianæ, (i. e.) circa hujus Sæ-
 " culi exitum, anno uti non malè conijci potest
 " cxcix.) ad Montani dogma probatur; in-
 " vidiā & contumeliis Clericorum Romanæ Eccle-
 " siæ provocatus. De quo, salvis aliorum judi-
 " ciis, liceat mihi conjecturam meam, quam
 " olim in Tertulliani viela *, anno 1675. scripta,
 " Num. ix. proposui, hoc loco paucis exponere,
 " Scilicet, Clericos Romanos duriori ingenio,
 " & nimia morum Tertullianorum asperitate of-
 " fensos, cum veluti Montanistarum gregalem,
 " atque vindicem accusasse, placitumque Montani-
 " stica damnare tenentem, à communione abs-
 " cidisse. Quibus ille commotus, vir ingentis
 " ac fervidioris animi, ac injuriarum haud bene
 " patientis, speciosis adhuc Montanistarum je-
 " junii & vigiliis, ceteraque tlgidioris vitæ dis-
 " ciplinā captus, illorum cætu se adjunxit. Ne-
 " que enim crediderim Tertullianum, magni ju-
 " dicii,

* De Spe-
 " ciat. c. 19. de
 " Refect. c. 59. de Prae-
 " nile. c. 42.

* De Scripti-
 " c. 59.

* Vi. pp.
 " Primit. To.
 " l. p. 28.

* De Insti-
 " tut. divi-
 " Script. c. 8.

SÆC. II.
ab An. C.

Libri ad Uxorem II. haud multò post scripti.

De Virginibus Velandis, eodem circiter tempore scriptus.

De Exhortatione Castitatis, circa eundem tempus verisimiliter, & ante an. ccx. certò certius editus.

De Coronâ Militis, circa an. ccviii. scriptus. In hoc libro mentio fit Claudii Saturnini Scriptoris luculentissimi, qui eandem materiam fusiſſimè ac doctiſſimè tractaverat. Vtùm utrūſq; Christianus an Gentilis fuerit scriptor, non satis liquet.

De Pæſio, eodem ferè tempore editus.

Contra Marcionis Hæresin libri V. an. ccvii. scripti. Brevius ejusdem argumenti Opus longe antea delineaverat Tertullianus, quod à quodam furtim surreptum majoris operis aggreſſendi anſam dedit.

De Præſcriptione Hæreticorum, eodem ferè tempore.

De Animâ, non longè poſt.

De Carne Chriſti, paulò poſt.

De Reſurrectione Carnis, haud ita multò poſt.

Adverſus Judæos, anno ccviii. ſcriptus.

*Adverſus Præſeam Patro-paſſianorum Duce*m, anno ccix. ſcriptus.

Adverſus Hermogenem, poſt an. ccvii. & Librum de præſcript. Hæret. ſcriptus.

Scorpiæ, (quâ Cainianus Martyrii dñ- natos infectantur) poſt libros adverſus Marcionem ſcripta.

Ad Scapulam Africa Proconſulem in Chriſtiani ſeſſenſem liber Apologeticus, an. ccxvii. ſcriptus.

Ad Martyres, } Uterque eodem ferè tem-
De Patientiâ, } pore ſcriptus ex occaſio-
ne Perſecutionis à Scapula motæ.

OPERA DEPERDITA.

De Paradiso.

De Spe Fidelium.

De Ecclasi libri VII. Ex his ultimus contra Apollonium militavit, forſan & contra Soteta Papam, quem adverſus Montaniſtas librum ſcripſiſſe, & à Tertulliano Montaniſtâ jam factò, pariter ac Apollonium, oppugnatum fuiſſe tradit Primafius, vel alius quis ſub *Prædeſtinati* nomine à Sirmondo editus, Hæref. xxvi. ut in *Suære* ſuprà notavimus.

Adverſus Apelicianos.

De Veſtigis Aaron.

De Cenſu Anima, quem tamen non alium ab eo eſſe quæ *De Animâ* inſcriptus hodie extat, ſuſpicatur Cl. Alix.

Porro Tertullianus de Baptiſm cap. 15. & de Virginibus Veland. in init. de utroque argumeto Græcè priùs ſe egiſſe teſtatur. Quin & lib. de Coronâ, cap. 6. ſe *De Spelaculis* Græco ſtylo diſſeruiſſe ſcribit. Alicubi etiam teſtatur ſe librum *De Coronâ Militis* edidiſſe.

SUPPOSITITIA.

SÆC. II.
ab An. C.

Catalogus Hæreticorum libro de *Præſcriptione Hæreticorum* Appendicis vice ſub- nexuſ: quem præter ſtyli diverſitatem, aliq̃ue argumenta complura, Codicum MS. ferè om- nium Autoritas Tertulliano abjudicat. Paulò poſt Hieronymi ætatem compoſitum eſſe opi- natur Cl. Alix.

Pœmata varia, viz. *Geneſis*, *Sodoma*, *Li- bri V. adverſus Marcionem*, de *Judicio Dei*, *Carmen ad Senatorem*, & *De Jonâ & Ninivæ*; quæ Pamelius Tertulliano ad. m. c. juveni aſcri- bit, nullo tamen Antiquorum teſtimonio, nul- li ratione ſuſtultus. Ex iis priora duo Salva- no Preſbytero Maſſilienſi, *Carmen de Judicio Dei* Verecundo Epifcopo Africano; qui circa medium ſæculi ſexti flo.uit; tribuit Doctiſſi- mus Alix, licet ex his poſteriori lacinas ali- quot ab homine decimi ſæculi intertextas fuiſ- ſe non diſſiteatur. Idem Libros *adverſus Mar- cionem* poſt Hieronymi ævum natos; *Carmen autem ad Senatorem* (quod inter Cypriani Opera, Tom. iii. legitur,) ante Conſtantini tempora ſcriptum arbitratur. Poëma deni- que *De Jonâ & Ninivæ*, quod in Biblio- thecâ P. P. Tertulliano inſcriptum reperitur) antiqui cujuſdam Autoris, ejusdem forſan, cu- jus eſt *Sodoma*, opus eſſe conjicit.

Prodierunt Opera ejus, *Baſil.* 1521. 1525. 1528. 1539. 1550. 1562. *Amſterp.* 1579. 1584. *Parif.* 1566. 2. vol. 8°. 1580. 1583. 1608. 1616. *Heidelb.* 1596. 1601. *Colem.* 1617. *Genevæ* 1597. *Frankera* 1597. In his omnibus Editionibus deſiderati ſunt Libri II. *Ad Nationes*, à Jacobo Gothofredo primùm editi *Genevæ* 1624. 4°. Prodierunt deinceps auſtiora Ter- tulliani Opera, *Parif.* 1624. 1630. 1634. 1641. 1644. 1646. 1650. 1658. 1663. *Argentiniæ* 1657. In his præſtant Editiones Rigaltianæ, præcipuè *Parieſis* illa, quam anno 1663. cum integris Rigaltii, ſelectis Pamelii, Lacerdæ, aliorum- que notis, additis etiam, ubi neceſſe erat, ſuis, paginæ cujuſvis calci ſubditis, Ph. Priorius in luccm emiſit.

BACCHYLUS, Cocinthiorum Epif- copus, ab Authore Synodici à Pappo editi *Archiepiſcopus* dictus clauit circa ann. xcvi. & ab Eufebio * inter eos numeratur, qui re- ctæ fidei doctrinam ſcriptis ſuis proſtitam no- bis reliquerunt. Scripſit nomine ꝑ omnium, qui in Achaiâ erant, Epifcoporum elegan- tem *Librum de Paſchate*. Quin & præviam illum hæc de re *liber* dediſſe innuit Eufebius *. N. E.

POLYCRATES, Eccleſiæ Ephæſinæ Antifiteſ, inter Epifcopos hujus temporis ob doctrinam, gravitatem, ſedique dignitatem celeberrimus habebatur. Septem ex conſan- guineis ſuis Epifcopos habuit, quibus ipſe octavus acceſſit, clauitque circa ann. xcvi. Synodus Epifcoporum Aſianorum ex occaſio- ne Controverſiæ Paſchalis ingenti numero convocavit. Quorum nomine lxx. jam annos

Vid. Gen- n. l. de Sc. pt. c. 67. & App. di. ut ſiſtes de viciis illuſtr. c. 6.

196.

* L. c. 11.

† Hieron. de Script. c. 44.

* L. c. 13.

196.

S.Æ.C. II.
ab An. C.

natus, incultissimam scripsit *Epistolam ad Viterum*, & *ad Romanam Urbem Ecclesiam*, in qua sententiam suam de Die Paschalis more sibi à majoribus constanter tradito, Veterumque auctoritate tuebatur, & Victori in Asianos ferocienti animosè restitit. Insignis hujus *Epistola* fragmentum verè aureum exhibet Eusebius l. 5. c. 24. Aliud adhuc de SS. *Johannis* & *Philippi* obitu agens habet id. l. 3. c. 31. N. E.

Scripse sunt etiam, ut hoc obitet notem, eodem ferè tempore, & de eisdem re multæ aliz *Epistolæ*: nempe, *Episcoporum Pontis, Galliarum, Provinciæ Osidorenz, aliorumque complurium*, qui omnes eandem fidem, eandemque doctrinam cum Victore Romano proferentes, unam eidem sententiam. De his vide Eusebium, l. 5. c. 27. N. E.

Circumfertur sub Polycratis Ephesini nomine *Pessio S. Timothei*, à Jac. Fabro Stapulensi primum edita, & habetur Gr. Lat. apud Bollandum ad diem xxiv. Januarii. Verùm supposititiam esse non uno argumento constat.

196.

ATHENOGENES, Martyr celeberrimus, Clementi Alexandrino ἀρχιεπίσκοπος, & igne martyrii obitusse videtur. Scripsit *Hymnum Maximinum*, qui sic incipit, *Δόξα ἐστὶν ὡς καὶ Θεῷ*, & *Hymnum Despertinum*, incipientem, *Θεὸς ἰσαγὼς ὁ ἴσως δεῖξαι*, quos ad martyrium festinantem tanquam valedictionis munus discipulis suis reliquisse cum tradit Sanctus Basilus *. Sophronio Patriarchæ Tract. de Symbolis, propè finem, & Clar. Viri Thomæ Smith Miscellan. (cum notis) Londini 1686. 8°.

* De Sp. S.
c. 29.

196.

HERACLITUS, seu *Heraclæus*, clau-

ruit circa an. cxcvi. Scripsit in D. Pauli *Epistolæ Commentarios*. N. E. S.Æ.C. II.
ab An. C.

MAXIMUS, cὸν ἀκούειν ἀντὶ τῆς *Μαξίμου*, Vir inter Christianos insignis, claruit anno cxcvi. Scripsit *volumen de vulgatissimâ illâ apud Philoſophos Quæſione*, Unde sit Malum, sive *ἡ καὶ ὁ πῶς*, vel, de eo quod *Malitia sit falsa*, & *malorum non sit causa*. Ex eo amplissimum fragmentum exhibet Eusebius, Preparat. Evangel. l. 7. c. 22. quod in Origenis etiam Dialogo contra Marcionistas totidem verbis habetur. Hinc nata Viris eruditissimis diffidii seges. Vir Clar. Wetsenius in Præfatione ad Origenis Dialog. id à Maximi libro *ὅτι ὁ πῶς* acceptum Dialogo suo inseruisse Origenem contendit. E contra Doctissimus Huetius, Origenis lib. 3. cap. 4. §. 7. censet Maximum nostrum (quem ad Constantini tempora detrudit) Dialogum istum sub Origenis nomine composuisse, Operique suo *ὅτι ὁ πῶς* intexuisse, & exinde fragmentum illud ab Eusebio deceptum esse. Lis esto penes eruditos.

CANDIDUS, Maximi æqualis, claruit an. cxcvi. Scripsit in *Hexameron*. N. E. 196.

APPION, eodem tempore clarus, de eodem argumento *Commentarios* edidit. N. E. 196.

SEXTUS. Claruit an. cxcvi. Scripsit *De Resurrectione*. N. E. 196.

ARABIANUS. Claruit an. cxcvi. & de *Christiano Dogmate Opuscula* edidit. N. E. De his, aliisque vide Euseb. l. 5. c. 27. Hieron. de Script. c. 45. & c. 196.

Scriptores Gentiles, qui hoc Sæculo in Christianos inveci sunt.

CORN. TACITUS, genere Romanus, Galliz Belgicæ sub vespasiano Procurator, Consulatum sub Nervâ gessit anno Christi xcvi. Scripsit verò sub Trajano an. C. Religionem Christianam velut exitiabilem superstitionem, Christianosque tanquam peccata flagitia invidiosos, & odio humani generis convictos damnavit. Annal. l. 15.

C. PLINIUS SECUNDUS, Patria Novocomensis, Plinii Senioris nepos, Quintiliani discipulus, Taciti æqualis, Quæstor, Prætor, ærarii Præfectus, denique Consul an. Christi C. sub initia Hadriani obiisse videtur. In *Epistola* ad Trajanum fidem Christianam veluti pravam & immodicam superstitionem vocat, eorumque in tuenda religione constantiam pervicaciam esse, & inflexibilem obstinationem affirmat supplicio coercendam. Ut cunque aliter

de innocuis illorum moribus, cultuque sacro nobile satis testimonium reddat.

C. SUETONIUS TRANQUILLUS, Grammaticus Romanus, claruit sub Trajano circa an. Christi cxii. sub Hadriano Epistolarum Magister factus. Christianos genus hominum superstitionis novæ ac maleficæ appellat, eoque nomine supplicii affectos fuisse ait in Vit. Neron. c. 16. Quæ de Judæis impulsores Chresto tumultuantibus habet, vid. in Vit. Tiber. c. 25.

ARRIANUS, domo Nicomediensis Epicteti discipulus, Philosophus, Orator Historicus summus, novus Xenophon dictus, Consulatum etiam in republica gessit: ab Eusebio † ad an. Chr. cxlvii. refertur. Odioso Galileorum nomine Christianos tradidit, eorumque

* L. 10. ep. 97.

† Chronic.
ad an. 147.

SÆC. II. ab An. C. rumque in adeundis peticalis promptitudinem infanz ac consuetudini ascribit Dissert. in Epist. 1. 4. c. 7. Vide, quæ de Judæorum, vel ut alii volunt, Christianorum baptismo habet, l. 2. c. 9.

CELSUS, Philosophus scdâ Epicureus, erga Platonis etiam scholam bene animatus, claruit postremis Adrianis temporibus & deinceps. Idem moreque Christianorum peculiari libro, quem *de medicis* inscripsit, oppugnavit Extant fragmenta hinc inde apud Origenem libris viii. contra Cellum, quibus futes Celsi calumnias & argumenta validè refutavit.

M. AUR. ANTONIUS, cognomine Philosophus, Annii Veri Prætoris filius, Antonini Pii gener, ad Imperium Romanum eve-

ctus anno Christi cxxi. obiit anno cxxx. Lib. xi. de rebus suis, §. 3. Christianorum in subeundo Martyrio fortitudinem *salutis* fuisse asserit, *veram animi obfinationem*, nec *dei* & *ihæ* *religione*, à iudicio pariterari provenire asserit.

LUCIANUS, Samosatis originis, professione Epicureus, claruit circa an. Christi cxxxvi. *ante* *etiam* *hic* *etiam* *etiam*, (ipso faciente Eumapio †) qui ingenii sui salubris Christianos ritulque eorum ac dogmata non semel perficuit, præcipuè his Dialogis; *Pseudomant. de Mortis Peregrini, & Philopogr.* (si ejus sit, saltem scriptoris cœvi,) Eisdem in *Asino* quoque suo semel ex obliquo perstringere videtur.

† Proem. lib. de Vit. Philos.

Finis Secundi Sæculi.



SÆCULUM

SCRIPTORES.

SÆC. III.
ab An. C. C.
301.
* Epiph. de
Pond. &
Ment. p. xvi.



SYMMACHUS, genere Samaritanus, in *7 me auct. Scph.*, ** ex illorum numero, qui Sapientes apud Samaritanos habebantur.* Claruit sub Severo, ineunte hoc sæculo circa ann. cc1. Non bene

sibi constat Athanasius, seu quisquis autor erat Synopseos S. Scripturæ, qui Græcos Scripturæ interpretes recensens Symmachum tertio loco ponit sub Severo. Theodotionem verò quarto loco sub Commodò, atque illum eo ipso tempore quo Symmachus, S. Scripturam interpretatum esse. Nec aliter Epiphanius †, qui Symmachum sub Severo florentem, Theodotioni qui sub Commodò vixit, præponit, & disertè dicit, *πρὸ Θεοδώρου* (Symmachum intelligit) *† ἡ δὲ αὐτὴ τῶν ἑσθίων πρὸς τὴν αὐτὴν max sequenti temporis progressu Theodotionem quidam Pentium, &c.* Nonnulli ut huic morbo medicina facerent, mendam in Epiphaniæ codice cubare suspicantur, pro Severo Lucium Veram reponentes, eoque regnante Symmachum floruisse volunt. Certè Epiphanius in isthoc loco Imperatorum nec annos nec ordinem satis accuratè enumerat. Verùm ego in istà potius sum sententià, Epiphanium, cum ea scriberet, ut & Synopseos Autorem, Origenis Hexapla ante oculos habuisse, in quibus ex Versionibus Symmachus secundum, Theodotion non nisi quartum locum occupavit, interpolatà *† lxx.* translatione; jac proinde eisdem, eodem servato ordine, exceptis duntaxat *lxx.* Interpretibus, qui primum locum jure sibi vendicabant, in suis narrationibus exhibuisse. Sed ad Symmachum redeamus. Cùm apud suos gratiam & honorem pro merito non sit assecutus, quin propter ambitionem odio potius haberetur, ad Judæos descevit, secundà vice circumcisis, ut mos erat vel à Judæis ad Samaritanos, vel à Samaritanis ad Judæos transfugientium, retractà per iusuramentum quoddam, quod Spathisterem appellabant, præputiū cuticulà, ut rursus circumciderentur. Denique à Judæis ad Christianos, saltem ad Ebionitas defecit; & ut popularium suorum interpretationes subverteret, simulque loca quædam de Christo, ad genealogiam ejus præcipue spectantia, celaret, novam *Veteris Instrumenti Translationem Græcam* condidit, quam secundà etiam editione perpolivit: in qua, non ut Aquila, verbum è verbo, ut Hieronymus * innuere videtur, sed potius sensum è sensu expressit. Hujus *Versionis* fragmenta collegerunt Nobilius, Drusius, Waltonus, alique. Præter *Versionem Symmachus ad Ebionitarum Hæresin defendendam Commentarios* etiam scripsit, in quibus adversus Evangelium Matthæi acriter disputavit, Christi Genealogiam præcipue oppugnavit. Ebionitæ enim Christum ex

Josepho & Mariâ genitum, nudamque hominem esse contendebant, atque ab eo Symmachiani disci sunt. Hos Symmachii *Commentarios* unâ cum *Versione* ejus sive à Julianâ quidam, ad quam successione jure pervenerant, acceperit testatur Origenes *. N. E. Extare apud Chaldaeos refert Hebedicus † libros Symmachii nonnullos, quorum unus nuncupatur *de distinctione Præceptorum*.

SÆC. III.
ab An. C. C.

* Ap. Euseb.
l. 4. c. 17.
† Carlog.
Ebr. Chald.
pag. 18.

ANONYMUS Autor, qui scripsit *Alia Felicitum & Perpetra*. Claruit circa an. cc11. Quibusdam Montani affecta, Cl. Dodwellio † non sine aliquâ verisimilitudine Scriptur Catholicus. Primus in lucem extraxit edidit Holstenius *Parisi. 1662.* & exinde antiqui Codicis Sarisburiensis subsidio correctum preli Sheldoniani Curatores ad calcem Laëtantii *De Meritis Persecutorum* adjunxerunt, Oxon. 1680. 12°.

Quampræxima etiam alia *Martyrum Sanctorum Alia* hodie circumferuntur, ex iis multa antiquitatem planè mendicant, reliqua jure admodum dubio sibi vendicantia.

302.
† Dissert.
Cyp. IV. 4.
12. 13.

JUDAS, Theologus simul & Historicus, claruit anno cc11. Scripsit uberrimè *de Septuaginta apud Daniælem Hebdomadibus*; in qua *Dissertatione* supputationem temporum ad decimum usque Severi Imperatoris annum perduxit: Persecutione V. l. tunc temporis eoque flagrante, ut Judas noster præsentem mundi occasum & decantatum Antichristi adventum jam tum assuturum esse existimaverit. N. E.

302.
Vid. Euseb.
l. 4. c. 7.

CAIUS, vel Gaius, Vir disertissimus, Romanæ Ecclesiæ Presbyter, & *Genuini Episcopii* ordinatus, teste Photio *, i. e. si rectè interpreter, ad id Episcopus factus, ut Gentiles in solo Barbarico constitutos ad fidem Christi converteret, Ecclesiis quæ inibi fundatis præesset. Claruit circa an. ccx. Romæ dum ageret, celebrem cum Proclo Cataphrygarum Hæresis propugnatore Disputationem habuit, quam postea in *Dialogi* formam redactam scripto consignavit: Ex eâ locum quendam de Ss. Petri & Pauli Sepulchris verbatum recenset Eusebius lib. 2. cap. 25. alium de Cerintho l. 3. c. 28. aliaque l. 6. c. 20. Scripsit item *contra Arsenium Hæresin*, librumque alium *Labyrinthum* dictum, nisi (quod longè verius videtur) idem sit opus, Origeni à nonnullis malè tributum: adeo ut in eo hallucinatus videatur Theodosius *, cùm præter *Labyrinthum* peculiaris quoque alium librum contra Artemonem Hæresim Caium scripsisse dicit. Ex hoc *parvo Labyrintho* (ita enim se habuit titulus) nobile illud fragmentum adversus Theodoci & Artemonis

310.
* Cod. 48.

* Ibid.

* Præfat. in
Job. Tom. 3.
p. 23.

S. C. III.

ab An. CC.

† Loc. cit.

* Hist. Eccl.
I. 4. c. 21.† Hæret.
Epist. I. 4. c. 1.

† Loc. cit.

Artemonis Hæresim decompromissit Eusebius, quod extat apud eum l. 5. c. 28. Præterquam enim quod Photius † Librum quendam contra Artemonis Hæresim, allian que *Labyrinthum* dictam, à Caio conscriptum fuisse testetur, Nicephorus * librum istum ignoti Auctoris contra Artemonem, unde Eusebius fragmentum suum hausit, Labyrinthum parvum inscriptum fuisse refert, quo nomine Theodoritus † etiam librum contra Artemonis & Theodoti Hæresim compositum, insignitum esse tradit, & ex eo lepidam admodum narrationem adducit. Scripsit adhuc Caius ubi † *de variis hæresibus*; uti in fine Labyntini sui, exscriptore Photio †, ipse testatur reliquit. Verum an id opus idem sit cum eo quod *in p. v. m. m. m.* inscriptum, & Hippolyti operibus vulgò annumeratum extat, incertum est. De cæ re vide plura in Hippolyto. Non alius à nostro videtur Caius ille, cuius mentio fit in calce Adorum B. Polycarpi editionis Irenæ, ubi legimus eum cum Irenæo conversatum esse, & Smyrnenis Epistolam ex ipsius Irenæi exemplaribus transcripsisse. N. E.

210.

Advert. Va-
lentin. c. 5.

PROCLUS sive Proclus, Tertulliano dictus *virginis fenestra* & *Christiana eloquentia dignitas*, Montanistici dogmatis propugnator acerrimus simul ac famosissimus. Ab eo enim altera Montanistarum bifariam dissidentium Secta nomen duxit, & *† Theodoti* dicti. Clauit circa an. ccc. Romæ sub Zephyrino pontifice cum Caio Presbytero disputationem inivit. Alarum ibi quoddam ab eo argumentum videte est apud Eusebium l. 5. c. 31. Scripsit contra *Valentinianos*, opus insignis, teste Tertulliano loc. cit. quod interit. Alium quidem esse ab hoc Proculo Proclum Montanistam contendit Valerius, verum argumentis non satis cogentibus.

Annot. in
Euseb. p. 121.

212.

Euseb. l. 6. c. 21.

ALEXANDER, Cappadocum Episcopus, primum sub Severo inclarescere cepit; quo mortuo, divinâ revelatione in somniis admonitus, Hierosolymam pro orandi, tum locorum visendorum gratiâ profectus est: ubi Clerici istius Ecclesiæ Revelatione item & ipsi præmoniti, extra portas Civitatis egressi, destinatum sibi à Deo Episcopum humanissimè exceperunt, & consentientibus Palæstinæ Episcopis, ac præcipue Narcisso Hierosolymorum Antistite sedecim tunc supra centum annos nato, manere deinceps apud se eum coegerunt. Ac proinde circa annum ccxii. Collega & Adjutor Narcisso datus, eo mortuo sedem Hierosolymitanam solus tenuit. Quo in loco nobilissimam Bibliothecam extruxit, in eaque virorum Ecclesiasticorum, qui doctrinâ excellebant, scripta, præsertim Epistolæ reposuit. Unde uberrimam materiam ad Historiam suam Ecclesiasticam condendam se habuisse grato animo Eusebius * agnoscit. Multa passus est Alexander sub Severo, multa item sub Caracallâ, tandem sub Decio, Vitæ decorâ senectute, & venerandâ canicie conspicuus, Cæsare in carcerem conjicitur: in quo post præclaram atque illustrem Christianæ fidei confessionem

* L. 6. c. 20.

in præfidiâ judicio editam, circa an. ccl. *passus est*, inquit Dionysius Alexandrinus *, *Beato exitu de præfidiâ est*; sive ut Hieronymus †, Martyrio coronatur. Scripsit *Epistolâ* aliquot ad *Antinianos*, ex quarum unâ particulâ habet Eusebius l. 6. c. 11. *Aliam ad Antiochenos*; ex quâ quidam citat idem loc. laudat, item *aliâ ad Origenem*, ubi Clementis & Pantani tanquam sibi familiarium meminit. Fragmentum ejus exhibet Eusebius l. 6. c. 14. Scripsit etiam *literas* unâ cum Theodotio Cæsariensi ad *Demetrium Alexandrinum*, quibus Origenem nondum sacris ordinibus iniciatum in Ecclesiâ coram Episcopis concionantem defendit. Fragmentum ejus extat ap. Euseb. l. 6. c. 19. & plures alias, quæ N. E.

S. C. III.

ab An. CC.

* Ap. Euseb.

l. 6. c. 46.

† De Script.

c. 44.

M. MINUCIUS F. ELIX, gente ut verisimile est. Afer, non ignobilis inter Romanos Causidicos locum tenuit, Doctrinâ tamen ac Pietate Christianâ ipse longe nobilior. De ætate ejus quâ vixit, nil habeo, quod pro certò affirmare audent tamen in re obscurâ, dubiâque hæsitare liceat, coniciam illum, utpote Tertulliano supparem, Cypriano antiquiorem, circa an. cccx. clarescere. Scripsit *Romæ libellum*, pro octavo Arnobii libro aliquot retrò sæculis falsò habitum, *Dialogum*, inquam, illum insignem, *Odevinum* dictum, inter Cæcilium Natalem, Gentilem acerrimum, accusatorem, & Octavianum Januarium, acutum Christianorum vindicem ac patronum; quos inter medius sedet bonus Arbiter, Minucius Felix. In quo sane libello totum Gentilium cultum, Deusumque prosapiam non minus eruditè quam venustè & ingeniosè convellit, & Christianos eorumque sacra ab omnibus Cæcilii calumniis atque objectionibus eleganter & nervosè vindicat. Tandem manus dans Cæcilium gloriatur se quidem ab Octavio victum, de errore tamen triumphasse. Atque hic sane liber satis declarat, inquit Lactantius *, quàm idoneus veritatis assertor esse potuisset, si se totum ad id studium contulisset. Extat in Bibliothec. PP. Tom. 111. & ad calcem Arnobii in primis ejusce Patris editionibus. Minucio primus vindicavit, ac sub ejus nomine edidit Franciscus Balduinus, *Heidelbergæ* 1660. Deinde Fulvius Ursinus idem præstitisse videri volens, dissimulato Balduini præjudicio edidit *Roma* 1583. hos secuti sunt Voverius *Basil.* 1603. *Elmenhorstius Hamburg.* 1612. E. Heraldus *Parisi.* 1613. 4°. Rigaltius *Parisi* 1643; ad calcem Arnobii, & deinde ibid. 1666. ad calcem Cypriani cum notis & Balduini prolegomenis. Ouzelius deinde à seipso recensum, & fusiisimis Variorum Commentariis illustratum edidit *Lugd. Bat.* 1662. 4°. Prodiit demum unâ cum Variorum notis *Lugd. Bat.* 1672. Exstitisse suo ævo sub Minucii nomine *librum de Fave vel contra Mathematicos* prodit Hieronymus *, quem licet disertis hominis opus fuisse agnoscat, à Minucii tamen stylo discrepasse censet. N. E.

210.

* Instit. 5. c. 4.

* De Script.

c. 51.

HIPOLYTUS, Irenæi discipulus ætat, teste Photio * Episcopus fuisse inter omnes convenit, cuiusnam verò urbis nondum constat. Id Eusebium quidem, & post eum Hieronymum

210.

* Cod. 121.

ΙΟΥ C
 ΝΙΑ C
 ΑΛΜΟΥ C
 ΙΤ C ΤΡΙΜΤΘΝ
 Α ΤΠΕΡ ΤΟΥ ΚΑΤΑ Ιω
 ΑΝΗΝ
 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟ
 ΚΑΛΥΨΕΩ C
 ΠΕΡΙ ΧΑΡΙC ΜΑΤΘΝ
 ΑΠΟCΤΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟ
 CΙC
 ΧΡΟΝΙΚΩΝ
 ΠΡΟC ΕΛΛΗΝΑC
 ΚΑΙ ΠΡΟC ΠΑΤΩΝΑ
 Η ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟC
 ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟC ΠΡΟC ΕC
 ΒΗΡΕΙΝΑΝ
 ΑΠΟΔΕΙΞΙC ΧΡΩΝΩΝ
 ΤΟΥ ΠΑCΧΑ
 ΚΑΤΑ ΕΝ ΤΩ ΠΙΝΑΚΙ
 Ω ΔΑΠCΑCΑC ΤΑC ΓΡΑ
 ΦΑC
 ΠΕΡΙ ΘΥ ΚΑΙ CΑΡΚΟC
 ΑΝΑCΤΑCΕΩ C
 ΠΕΡΙΤΑΓΑΘΟΥ ΚΑΙ
 ΠΟΘΕΝ ΤΟ ΚΑΚΟΝ

Haecenus marmoreæ Cathedralis Inscriptio, cuius explicationem cum fufiffimè profecutus fit Doctiff. Moynius, tribus quafi verbis expediemus.

In cā duæ priores lineæ maximā parte mutilatæ, non nifi conjecturis locum præbent. ΙΟΥC & ΝΙΑC reliquias effe vocum ΨΑΛΜΟΤC, ΜΕΤΑΝΟΙΑC opinatur Scalliger, & post eum Bucherius, qui Latine Indiculi Versionis fuz fronti appofuit, IN PSALMOS PÆNITENTIALES. Cū verò opus Hippolyti in Pfalmos poftea fequatur, & in Inſcriptione non ΝΟΙΑC fed ΝΙΑC habeatur, & Pfalmorum adhuc penitentialium memoria planè fit hæſtera, omnino rejicienda eſt iſta conjectura. Suſpicatur CL. Moynius ΙΟΥC & ΝΙΑC reliquias effe vocum πᾶντων & ἑλεγε μοι οὐκ ἔμελλεν, quæ deſignatur Hippolyti lucubrationes ſic mi μὲν & ἑλεγε μοι, & ſic & ἑλεγε μοι, quales ab eo ſcriptos fuiſſe teſtatur Euſebius †, & Hieronymus *: licet iſte de Commentariis in Exodum

Laterculi iſtius dexter angulus abruptus quinque priores lineas truncaverat.

Exemplar inſcriptionis Græcæ ubique κατὰ πᾶσαν ſecuti ſumus. Hinc in voce ΤΡΙΜΤΘΝ R. pro P. ponitur, in voce Ιω ΑΝΗΝ deſideratur litera N. ſemel, in voce ΠΑΤΩΝΑ deſt Α. in plerique minusculā forma exprimitur, & plurimæ paſſim voces in unam coeunt.

& Genefim eos libros intelligi velit. Sed in re tam obſcurā fatius eſt aſſenſum inhibere, quàm conjecturis andaſter nimis indulgere.

ΑΛΜΟΤC) Sunt proculdubio ultime Syllabæ vocis ΨΑΛΜΟΤC, in quos Commentarii ſcriptiſt Hippolytus, teſte Hieronymo. Ex iis multa habet Catena in Pfalmos, quæ Codice MS. aſſervatur in Bibliothecā Medicā, cujus mentioſit Moynius Prolegom. ad Var. Sac. Fragmenta bina exinde etiam exhibet Theodoritus Inconfuſ. Dial. 11. Tom. iv. p. 89, 90. Primum ex Commentariis in Pfalmum 11. Secundum ex Comm. in Pfalmum 23. Ex Præfat. in Pfalmos fragmentum dabit AL. Morus Not. in N. T. p. 167.

ΙΓΑ C ΤΡΙΜΤΘΝ) Vox ἱγυσε μὲν aliquantulum deformata. Scripti * enim Hippolytus de Saul & Pythemiſiā.

† Hieron. loc. cit.

Α ΤΠΕΡ, &c.] α (forſan legendum π) varie

† L. 6 c. 12.
* De Script. c. 61.

187.11.
ab An. CC.

* Porph.
ad. 29.
Pior. Cod.
187.11. 29.
187.11. 29.
187.11. 29.
187.11. 29.
187.11. 29.

* 187.11. 29.
† Harf.
187.11. Nam.

* 187.11. 29.
11.

* 187.11. 29.
11.

* Cod.
187.11.

* De Poud.
& mensur.
Num. 187.11.
187.11.

Aggerimè id tulit Demetrius Episcopus Alexandrinus, doctrinæ ac eloquentiæ Origenez gloriam olim æmulatus; adeò ut posthac cum Origene nunquam in gratiam rediret. Verum coacta Synodo *, non modo Alexandria illum expellendum, sed & Sacerdotio exuendum esse decretis Synodici curavit. An factum id una, an duabus Synodis, parum refert. Relicta igitur anno cccxxi. Alexandria, Cæsarem iterum migravit *, ubi magna sanè cum estimatione & honore apud omnes floruit; ex ejusque Schola viri doctrina ac pietate clarissimi, atque in his Gregorius Thaumaturgus, & ipsius frater Athenodorus, prodierunt. Mortuò verò post biennium à Maximino Imp. in Christianis persecutione Cæsarea cedendum rursus ad Firmilianum Cæsarem Cappadociæ Episcopum summa sibi necessitudine devinctum se subduxit. Urgente autem adhuc periculo uterque apud Julianam piam, non minùs quàm divitem matronam, usque ad Maximini mortem delituit. Quo subacto, pace Ecclesiæ reddita, Origenez Cappadociam reliquit, & Nicomediz aliquandiu moratus, Athenas iteratò migravit, (quo loci dum moraretur, Commentarios in Ezechielem ipsum absolvisset, testatur Eusebius *, priorè ad eam urbem adventum innuere videtur Epiphanius †) mox ad pristinam se des Cæsarem † palestine revertis; nullo non loco scriptis ab eo recens editis nobilitato. Circa id tempus in Arabiam * ad Berylli Bosphrensis Episcopi Harfem conspiciendam cunctis Arabum precibus Origenez evocatur. Quo profectus, colloquio palam habito Harfem conspexit, Beryllum confutavit, & ad veritatem retraxit: Quin & procedente tempore Hecetaitarum, aliorumque hæreticorum pertinaciam final ac errores modo haud dissimili expugnavit. Tandem gravissimam in Christianos persecutionem cliente Decio* Imp. fulminis ictus violentiam Tyri (ubi per annum serè Cæsarea profectus moratus fuerat) Origenez Sexagenario jam major satis gravem excepit. Omnes enim malignus Damon in eum copias instantius movebat; adeò ut vincula & corporis cruciatus, & in intimo carceris recessu ferrei torquis ærumnas, perferret pedibus etiam multorum dierum spatio in nervo ad quatuor usque foraminum intersticia dissentis, adhuc ignem minas, & quacunque alia ab inimicis illata fortiter sustinuit. His ramen non obstantibus, Galli & Volusiani, qui Decio successerant, temporibus supervixit: Mortuus Tyri, ibique sepultus anno Valeriani Imp. primo, Christi ccc. lxx. ætatis sue lxx. Pamphilus quidem Martyr, & cum eo plurimi (teste Photio *) referunt Origenez celebri martyrio sub persecutione Decianâ viri decessisse. Verum errorum meritò notat Photius, cum ad Galli & Volusiani tempora perduravit. Quin & Epiphanius * etiam fateatur ipsam multa sub Decio passum, martyrii tamen exitum minimè adeptum esse diserte tradit. Nec saltem ex alio fonte profluxit Pamphili error (si modò ejus fuerit) quam ex celebri Decii confessionis fama, quam Cæsare sub Decii persecutione tulit Origenez; quæque martyrii

ejusdem preparatorii titulum jure sibi vendicare possit.

Moribus erat inculpatissimis. & vitam egit planè Philosophicam, penèque supra fidem rigidam & severam: lectionis item & eruditionis erat infinitæ, Linguarum præcipuè Hebraicæ & Græcæ callentissimus, *Dialecticam quoque* (ut Hieronymi * de immortalis ejus ingenio, ita enim vocat, verbis utar) *Geometriad, Arithmetica, Arithmetica, Musicam, Grammaticam & Rhetoricam, omninoque Philosophiarum Sectas ita didicis; ut studio quoque literarum familiarium Sectas haberet, & interpretaretur ut quavis; concussusque ad eam viri fieret, quæ de præceptis recipere, ut sub occasione secularis literaturæ in fide Christi eos instrueret.* Addam quod habet Vincentius Lirinensis *, prolixiora quidem & at elegantia, & huic loco appositior. *In Origene, inquit, plura ad præclara, adeò singularia, adeò mira extiterunt, ut inter initia habendam adfectionibus ejus sit dem quivis facile judicare. Nam vi facit auctoritatem; inagna illi industria, magna pudicitia, patientia, tolerantia. Si genus vel eruditio; quid eo nobilius, qui primum in eâ domo natus est, quæ eum illustrata martyrio, deinde pro Christo, non solum patre, sed omni quoque facultate privatus, tantum inter sanctæ paupertatis profecit angustias, ut pro nomine dominicæ confessionis sæpius, ut ferunt, assurgeretur. Neque verò hæc in illo sola erant, quæ cuncta postea tentationis forent; sed tanta etiam vis ingenii, tam profundi, tam acris, tam elegantis; ut omnes penè multum longèque superaret: tantâ doctrinæ ac totius eruditionis magnificentia, ut pauca forent divinæ, penè fortasse nulla humanæ Philosophiæ, quæ non penitus adficeretur: cujus scientiæ cum Græcæ concederent, Hebrææ quoque elaborata sunt. Eloquentiam verò quid memorem, cujus fuit tam amena, tam laeta, tam dulcis oratio, ut mihi in ore ipsius non tam verba quàm melle quædam fluxisse videantur? Quæ non ille persuasit dissimilia disputandi viribus elimpidavit? quæ facta ardua non ut facillima viderentur, effecit? Sed forsitan argumentorum tantummodò nexibus adfectiones suas texit? Immo plane nemo unquam magistorum fuit, qui pluribus divinæ legis uteretur exemplis. Sed, credo, pauca conscripserit? Nemo mortalium plura; ut mihi sua omnia non solum non perlegi, sed ne inveniri quidem posse videantur. Cui ne quicquam ad scientiæ instrumenta deesset, etiam plenitudo exabundavit ætatis. Maximam certè laudem, teste ipso Porphyrio *, ob ea quæ reliquit, ingenii sui monumenta adeptus est. Fama enim erat, cum sena millia librorum conscripserit; quo numero singulas quasque Homiliæ & Epistolæ comprehendere necesse est. Stylo vius est perspicuus & facili, sed diffuso nimis & redundant. Unde vitio ei datum est ad adversariis, quòd in suis verbis multiplicavit *: Hinc toties ei objicit Hieronymo venerator, Eustathius † Antiochenus, quòd non cuncta tam copiose tradiderit, quàm antea iteratò repetendo; quòd non copiose*

5. C. 117.
ab An. CC.

* De Script.
c. 14.

* Commo.
117. c. 13. p.

142.

* Ap. Euseb.
1. c. 29.
Epiph.
Hæc. 64.

* Epiph.
ad Ioan. ap.
Hieron.
Tom. 11. p.
151.

† Dissert. de
Eugulianis
p. 144.

S. E. C. III.
ab An. CC.

* Ibid. p. 403.

et ex his de quibuslibet in idem, ut tunc fuerit. immanem verborum copiam absque modo vel sine profunditate, quædamque etiam inordinatam, ingenti verborum ambitu inordinatæ acque iterum eadem repetitæ. Sed parum refert de stylo, modò in dogmatibus nihil esset, quod obijcerent Adversarii. Fatendum sanè illum à toto penè antiquorum senatu damnari, gravissimique erroribus urgeri, quorum vestigia satis nota in ipsius Operibus antequam, hæc sere errorum capita in ipsius Scriptis ubique deprehenduntur; de quibus præter alios, sussimè in Origénianum CL. Hueticus.

Inter SS. Trinitatis Personas inequalitatem, ac dignitatis gradus intercedere voluit; ita ut Filius Patre, & utroque Spiritus S. inferior esset: Pari modo ac radius à solari corpore emissus, ipsi soli dignitate cedit. Christi mortem non hominibus solum, sed Angelis etiam, & Dæmonibus, quin & Sideribus (utpote animâ rationali ex ipsius sententiâ prædictâ, adeoque peccati capacibus) profuisse. Rationis participes naturas omnes sive Dæmonas, sive Animas humanas, sive alias quasunque (nam & alias pleraque rationis compotes esse somniavit) Jesum omnes inter se naturæ, & eodem tempore, nempe ab æterno à Deo conditas fuisse, tuncque fuisse vias, deinde verò propter varios illarum motus & diversum liberi arbitrii usum in varios ordines sive Angelorum, sive Hominum, sive Dæmonum distributas esse, graviora vel subtiliora corpora pro criminum modo ac mensurâ indutas. Angelos enim ceteraque entia rationalia corpore sui generis subtili quidem & æthereo, materiali tantum consistere credidit; ita ut incorporei & spirituales non nisi reliquis mundi corporibus comparati, & cassiorum respectu dici meruerint. Mentis porro (eo nomine omnia entia rationalia complectendo) in quocunque demum statu sive Angelorum, sive Hominum, &c. veritate fuerint, prout bene vel malè libero arbitrio (cujus jacturanæ minimam quidem tanquam patiuntur) usæ sint, post exutum istum statum, vel in superiore gradum ascendere, vel in deteriorem detrudi, mutua quidam mutuaque in æternum facta, ita ut una eademque mens omnes entium rationalium ordines successivè idque sapiens experiri queat. Hinc animas humanas non nisi peccati antea commissi causâ in corporum ergastula detrudi, quibus solute aut Angeli fiunt aut Dæmones commissa scelera pœnâ temporaria luituri. In eo enim consistere Resurrectionis mysterium docuit, Quod iustorum animæ levioribus & æthereis corporibus sint induende, impiorum autem pro peccatorum magnitudine graviora vel leviora tormenta sunt subitura. Quin, tiam nec damnatorum, nec ipsorum etiam Diabolorum pœnas, nec beatorum gaudia fore, seu pœnæ, sed pœnis expletis ac conflagrata terra, futuram rerum omnium conversionem & transmutationem, reducturam ad pristinum statum mona, terram iterum habitata iri, mentes eodem futuræ loco, quo fuerunt, antequam

virtutibus vel peccatis, ad Angelorum, Dæmonum, Hominumve naturam adjungi meruissent, iterumque fata sua experiendi facultatem nasci. Hujusmodi denique rerum periodos in æternum revolvi, ac sese invicem excipere.

Hi sere errores, aliique affines, qui ex his quasi Corollaria facile deduci possunt, ac imprimis Allegorica S. Scripturas explicandi methodus (cui in tantum indulgit, ut totam Paradisi Historiam, integram sere legem Mosaicam, ac pleraque etiam Christi præcepta & res gestas allegorice interpretatus sit) plurimorum odium & inimicitias, atque anathemata tandem, illi induxerunt. Qui si defendi nequaquam possint, multis saltem nominibus merentur excusari. Fusè id egerunt plurimi. Missægo aliorum Apologiis, quinque hæc solummodò breviter animadvertam. 1. Multa Origenem adhuc juvenem in Scholâ Platonicâ præjudicia hausisse, quæ demum excutere haud ita facile fuit: multa ætatis suæ genio, cui dogmata ejusmodi, ac imprimis Allegorica Scripturæ Expositio in deliciis erant multa nimis in scribendo festinationi, & multifariâ sollicitudine ac curâ distracto animo: multa denique præter viam Origénis Hæreticos oppugnantis ingenio sunt condonanda. Hinc Apologista ejus apud Photium *

errorem illius circa Trinitatem nimio Sabelianum confutandi zelo, acceptum refert, & ex reliquis erroribus bene multi haud dissimile originem agnoscunt. 11. Multa ab eo dicta, scriptaque sunt non dogmaticè, verum problematice, & exercitacionis aliorum duntaxat causâ. Quidquid maximam Dogmatum erroneorum partem dubias admodum & hæsitandum in medium proferat; quasi nec ipse eorum veritatem persuasam habens, nec à Lectõribus fidem eis adhibendam sperans. Vid. Apologiam de Origene & ejus Dogmatibus apud Photium loc. cit. Pampili Apologiam apud Hieron. Tom. xv. p. 172. Hieronymi Epistolam ad Avitum Tom. 2. p. 151. quin & ipsum Origenem *ἐν τῷ 12. c. 6.* Certe Origenes etsi ingenio fuerat sciendi cupidissimus, timiditate tamen, atque modestia quadam naturali ardorem suum cohibuisse videtur. Hinc (quod rectè notat CL. Wettenius)† toties in Scriptis ejus occurrat illud *ὡς αἰσώσαν, ἠσώσαν, ἠσώσῃ*, item *ὡς αἰσώσαν, ἠσώσαν, ἠσώσῃ*, si quid insolitum aut novum proferebat. Patuic utrumque in emendatione LXX. interpretum, cum enim multis modis vitiata de editione *αἰσώσαν* & vulgata loquor, ab Origene correctâ reperisset, eam quidem corrigere aggressus est. Sed non tam forti ausu, ac intercepso peccatore, quo Hieronymus. Paribus idè persequitur loco citato vir eruditiss. 111. Libri Origéniani quibus errores præ aliis continentur, non in communem Ecclesiæ, sed in privatum Amicorum usum scripti sunt, nec absè, sed ab aliis in lucem prolati. Unde apud Fabianum Papam de Ambrosio familiari suo conquestus est *τὴν, quid sereis edita an publicum præstentur*. Vide hæc de re Pampili Apologiam præcipuè p. 174. 177. Quæstionem de his ipsis Origenem penitentiam egisse ipse Hieronymus *τὴν, ἡσώσαν* est. 17. Multæ, quæ in Origene

S. E. C. III.
ab An. CC.

* Cod. 17.

† Not. Epist. Orig. ad A.frican. p. 169.

† Ap. Phot. ad Pamp. much de err. Orig. Tom. 2. p. 191.
† Loc. cit. dant.

§ 8 C. I. damnatur opiniones, nullis neque Ecclesiarum Catholicarum articulis, neque Apostolicis Traditionibus, nec Conciliorum decretis, eo saltem tempore, adversabantur: sed vel quæstiones erant reconditæ, & nonnisi in Philosophorum Scholis agitate; aut notiones minus commode ab ipso recens adinventæ. Certè in ipsa Operis *est* præfatione pro fundamento disertè ponit Origenes, servandam esse Ecclesiasticam Traditionem per successionis ordinem ab Apostolis traditam, & nique ad id temporis in Ecclesiis permanentem; eamque solum credendam esse veritatem, quæ ab Ecclesiasticâ non discordat Traditione. v. Notandum est, plurima Origenis Scripta ab Hæreticis fuisse adulterata fuisse, qui vel opiniones ejus corrumperunt, vel suas sub ejus nomine inferuerunt. Id ita esse pluribus adversus Hieronymum ostendit Rufinus, per totam, quam pro Origene composuit, Apologiam, & Præfationem ad libros *mei* *apostoli* a se Latine versos. Quin semet adhuc vivente, id ausus esse quæstus est olim Origenes non modò apud Apologiam Photianum, verum & in Epistolâ, quam ad Alexandrinum scripsit, & quam suæ Apologiæ Rufinus intexit. Unde meritò concludit Rufinus, nullo modo fieri potuisse, ut *Vir tum eruditus, tum prudens*, (quem post Apostolos Ecclesiarum magistrum, inquit Hieronymus, nemo nisi imperitus negat) *certè quod indultum etiam Accusatores ejus possunt, Vir neque stultus, nec insanus, ipse sibi contraria & repugnancia in sententiis suis scriberet; ut interdum isdem in locis, atque in im dixerim, sequens ferè Capite sententia contrariis sensus reperiantur inserta.* Certè olim Theodimus sc, tharum Episcopus, Vir pietate & sanctimoniam venerandus, Epiphanius, ut Origenis libros damnaret, pluribus urgenti respondit, se neque eum, qui jampetrem piè defunctus fuerat, contumeliâ adficere velle, neque tam impium facinus aggredi audere, ut ea condemnaret quæ Majores minimè repudiarent: præsertim cum sciret nil malæ doctrinæ in Origenis libris reperiri. Omnia summam contraham, idque verbis Haymonis Halberstatis Episcopi. "Ego sane de eo, inquit, salvâ fide Patrum dixerim, vel quòd hæc omnino non scriperit, sed ab Hæreticis ob præclarum nomen ejus obfuscandum malignè conficta sint, & conscripta, & nomine suo prætitulata; vel si scripsit, non statuit ex sententiâ, sed dissimulavit opinionem. Nam ut ipse dicit, Philosophorum & Hæreticorum dogmata didicerat, ne ad eos convincendos imparator esset, si ignoraret quæ apud ipsos erant; & fortasse cum in aliquibus locis scribendo attingit eorum errores, calumniatus est, hoc à semetipso dixisse. Quòd si etiam prædictas hæreses, ut placet quibusdam, ex sententiâ scripsit, valdè compatiendum est tam eruditi pectoris viro, qui tantam nobis eruditionis copiam ministravit. Cujus vitia, si quæ sunt in scriptis, potest eorum quæ fideliter scripsit, luminosius quidam ac celestis splendor exuperare.

Opera ejus, quorum notitia ad nos pervenit.

S. A. C. III. ab An. CC.

Ingenio Scripturæ libros Origenis studio illustratos fuisse testantur Epiphanius, & alii. Quod sanè triplici modo ab eo factum est. Nam vel prolixis Commentariis, quicquid supeditabant ingenium, & doctrina, ubertim concessit; vel brevibus tantum Scholiis officiora quæque illustravit, vel ad populi captum se demisit, & selecta quædam Scriptura loca minus accurate per nonnullas exposuit. Quicquid interpretandis Scripturis triplex expositionis genus adhibuit, triplicem etiam ex illis sensum erucere ac investigare consuevit; Historicum, quem & literalem solum appellant, Mysticum, & Moralem. Ab historico autem sensu ad Mysticum, à Mystico ad Moralem ferè progreditur: quamquam hunc ordinem nonnunquam immutat. Ceterum quotquot ex hisce Exegeticis vel superfluit, vel à Veteribus memorantur, proximè sequuntur. Antequam autem ea recensamus notari non indignum est magnam in distinguendis Origenis Homiliis adhibendam esse curam. Alias enim mediatè conscriptas edidit: Alias extempore recitatas ab actualis excipere permittit. Prioris variis temporibus elucubravit: Extemporales verò omnes (quæ literis mandata sunt) post decretis annum promulgatae sunt. Ex utroque genere multæ extant.

Homiliarum Mysticarum in Genesim libri II. Commentariorum in Genesim libri XII. Fragmenta quædam apud Eusebium, Pamphilum & Philocalias superfluit.

Extant Latine (& Rufino versæ) Homilia XVII. diversæ autem à Mysticis Extemporales fuisse videntur.

Commentariorum Toni in Exodum, Fragmenta eorum reperire est ap. Philocal. cap. 26.

Scholia in Exodum.

Homilia in Exodum XII. à Rufino versæ. Extemporales videntur.

Scholia in Leviticum.

Homilia in Leviticum XVI. extant ex Rufini versione. Extemporales videntur. Homilia 2^a in Leviticum fragmentum ap. Philocal. c. 1. excluditur; cujus ne apicem quidem in Homilia 1^a. Latine Editionis, aliisve reperias: ex quo facile intellectu est plures in Leviticum Homiliarum Collectiones fuisse. Idem de Homiliis in alios Scripturæ libros paribus argumentis ostendi potest.

Homilia in Numeros XXVIII. extant ex Rufini versione, & extemporales fuisse videntur. Scholia quoque eum edidisse prodit Rufinus: Sed in eum ita cum Homiliis permixta sunt à Rufino, cum Latine utraque exponeret, ut pro uno, eodemque opere haberi queant.

Sepe aliquando in Deuteronomium dissimulasse Origenes alicubi declarat: & octo in hunc librum Origenis Homilias memorat Cassiodorus. Porro dictos in Pentateuchum Tomos Origenis Hexameron vocat Hieronymus, Ep. ad Pammach. de Error. Orig. Tom. 2. p. 192.

In librum Josue extant Homilia XXVI. ex versione

† Apol. p. 194. Præfat. in lib. de Num. Hebr.

† Socrat. Hist. Eccles. l. 6. c. 12.

* Breviat. Hist. Eccles. l. 6. c. 12.

† Hæc 644

SÆC. III. ab
An. CC.

versione Rufini. Extemporales sunt. Fragmentum ex Homiliâ 20. Philocaliz cap. 12. representat.

In libro *Judicum* extant Homiliæ IX. ex ejusdem versione.

In libro *Regum* duæ omnino Homiliæ supersunt. Prior in I. Regum, cap. 1. & 2. Latine solum ex Rufini versione; altera in I. Reg. 28. de *Engestrinys* inscripta, habetur Græco-latina inter Eustathii Antiocheni Collectanea ab Allatio edita Lugd. 1629. 4. & inter Origeniana Huetii in 15. Tomis edita Rothomagi 1608. & Parisi. 1679. necnon inter *Crisisæ Sacra*: Londini 1660. Tom. viii. col. 407. Utraque extemporalis videtur. Testatur insuper Origenes se aliquando de duobus *Atteris* libris, quarum litem Solomon diremit, in Ecclesiâ ad populum discessisse. Cassiodorus præterea scribit se IV. Origenis Homiliis in primum Regum librum invenisse, unam in secundum Regum, & alteram satis prolixam in secundum Paralipomenon. Idem narrat vias sibi esse in duos *Isidori* libros singulas Origenis Homilias, quæ à Bellatore Presbytero Romanâ oratione explicatae sunt.

In *Jobum* Homiliæ, quas è Græco in Latinum ab Hilario Confessore versas tradit Hieronymus *.

* Advers. Vigilant. Tom. 2. p. 319.

Commentarii, qui in Casaræ Viennensi Bibliothecâ & alibi asservantur.

In *Psalms* { Homilia.
Scholia.

Ex Commentariis multa vel imitatus, vel interpretatus est Hilarius, quem quadraginta ferme millia versuum Origenis in Job & *Psalms* transfussisse refert Hieronymus *. Septem Commentariorum istorum Tomos à decimo nempe ad XVI. Latinis verbis ipse expressit Hieronymus. Tractatus adhuc c. Origenis in *Psalterium* vidisse se narrat Trithemius †. Ex Homiliis IX. viz. in *Pf. xxxvi. Hom. V. in Pfal. xxxvii. Hom. II. in Pfal. xxxviii. Hom. II. à Rufino* Latine versas Editio Origenis Latina habet, quas tamen aut Origenem Authorem, aut Rufinum Interpretem habere multi negant; ac merito, judicent eruditi. Ex Homiliâ in *Pfal. lxxxii. fragmentum* exhibet Eusebius l. 6. c. 38. & Homiliam in *Pfal. m. c. stesimum* ipse citat Origenes. Brevibus Scholiis *Psalterium* ab Origene annotatum fuisse Auctor est Hieronymus. Porro è Tomis in *Psalum* 6^{um}. habemus partes aliquas aliquas apud Eusebium, Pamphilum, Philocaliam & Epiphanius. Rursus insigne fragmentum è Tomo in *Psalum* 4^{um}. exhibet Philocalia; & aliud è Commentario in *Psalum* 6^{um}. Apologeticus Pamphilus, & alia iterum fragmenta è Commentariis in *Psalms* xv. xvi. & xl.

In *Proverbia* Commentarii, ex quibus particulas duas decompromit Pamphilus in Apologiâ. Catena quoque MS. Bibliothecæ Mazarinæ in Lucam ad cap. viii. ver. 4. insigne fragmentum indidem exponit.

In *Ecclesiastice Expositione*. Cujus meminisse Methodium affirmat dicitur Senensis *, quam

* Biblioth. Sancti l. 4. in Orig.

tamen neque nos, nec ipse Huetius qui omnia diligenter investigavit, in Methodio invenire potuimus.

SÆC. III. ab
An. CC.

In *Cantica Canticum* Commentarii, post annum cccxxxviii. scripti, quorum binam editionem adornavit Origenes, alteram juvenis, unico Tomo conflantem, ex quâ laciniam Philocaliz capiti 7. intextam deprehendas; alteram jam provectior longè auctiore, decem quippe Tomos complexam, ex quâ quid hodie superest, in Homiliis VI. malè distribuitur; quarum duæ priores interpretem habent Hieronymum, reliquæ à quibusdam Hieronymo sunt adjudicatæ, sed malè. Rufinum enim Interpretem habent. Vid. CL. Pearsonum Vindic. Ignat. par. 1. p. 111. &c. adversus Blondellum & Dallium de istorum Homiliarum auctore & interprete fusè disserentem. Fragmentum è Tomo 2^o. habetur in Philocal. cap. 26.

In *Esaïam* { Commentarii libri XXX.
Homilia XXV.
Scholia.

Præter ista alios sub Origenis nomine de versione *negentium*, duos ad Græcam libris suo tempore circumlatos, (licet pseudepigraphi vulgò haberentur) memorat Hieronymus *Præfat. Comm. in Esaïam*.

Ex Commentariis fragmenta bina in Pamphilii Apologetico asservantur. Extant Lat. Homiliz IX. quas extemporales fuisse & ab Hieronymo versas censet Huetius.

In *Hieremiam* Homilia XLV. teste Cassiodoro.

Ex his XIV. confuso ordine ab Hieronymo versæ inter Latina Origenis Opera extant. Extant Græcè in variis Codd. MSS. Novendecim, quarum XII. inter Hieronymianas Latine habentur. Ex Codd. MSS. VII. eas se quæ in Hieronymianis deerant, edidit Mich. Ghislerius in Catena suâ in *Jeremiam* Lugd. 1623. Inregas deinde XIX. (seu porius XVIII. ultima enim Clementis Alex. est) Græcè edidit sub Cyrilli nomine Balth. Corderius, Parisi. 1648. Origeni de maiori postliminio redditas Huetius publicavit. Fragmentum Homiliz xxxi. x. Philocaliz caput 12. exhibet. Extemporales esse vult Huetius.

In *Threnos* Tomo IX. ex quibus quinque duntaxat ad suam ætatem pervenisse Eusebius * l. 6. c. 24. prodic.

In *Ezechielem* Tomi XXV. vicefimi particula constat Philocaliz cap. II.

Ex Homiliis XIV. ab Hieronymo versæ in Latina editione extant. Extemporales esse iudicat Huetius.

In *Davidem* Expositio.

In XII. *Prophetas* Tomos XXV. reperit Eusebius. Scripsit adhuc Origenes in Hoseam, Zachariam & Malachiam, Commentarios: qui tamen è XXV. priorum numero fuisse censeri possint. De Commentariis in Hoseam testatur Hieronymus Origenem duo scripsisse *Volumina*, in quibus nihilominus vix tertiam partem à principio Libri usque ad visionem Quadrigarum edidit; nempe parvum libellum, cui

Prologus
Osc. Tom. 4.
p. 4.

58C III ab
Ab. CC. cui hunc Titulum imposuit, καὶ τὸ πρῶτον ἀποστολὴν ἐπὶ τῷ Ὁριγῷ ἐκδομένην, in quo ostendere voluit, quæ-
rentem contra eum dicuntur ad Hæreticorum
referenda Personam; aliud item volunt ἀποστο-
λὴν καὶ ἀποστολὴν. Ex his Commentariis in Ho-
seam petitum fragmentum extat in Philocaliæ
cap. 8.

In Matthæum { Commentarium libri XX V.
Philippo imperatæ scripti.
Homilia.
Scholia.

Ex his quicquid Græcè extat, nempe Com-
mentariorum partem à capite XIII. vers. 36. in-
cipientem, & ad cap. XXII. 33. pertinentem
ad Hætius, unâ cum fragmentis aliquot
Tomis II. & VI. quæ apud Pamphilum, Euse-
bium, & Philocaliam asservantur. Quicquid au-
tem Latine extat (viz. Commentariorum pars
à Cap. XVI. 33. incipiens ducens & ad finem Ec-
clesiæ Evangelii progressa) in Homiliis XXXV. malè
divisum, Interprete (uti Hætius conjicit) vel
Epiphano Scholastico, vel Bullatore Presbyte-
ro, & Aschodori familiaribus, in Latina Editione
habetur.

Inter Homiliis, quæ In Diverfos inscribun-
tur, VII. circa Matthæi interpretationem ver-
santur.

In Marcum Tractatus à se scripti meminit
Origenes tract. xxxv. in Matth. Cujus nemo,
quod sciam, mentionem fecit.

In Lucam { Tomi V.
Extant Lat. Homiliæ XXXIX. ex
Hieronymi versione. Scriptæ.
sunt ab Origene adhuc per-
quam Juvenc. judice Pearsono.

Particulas quasdam Origenis Commentario-
rum in Matthæum, in Lucam, & in Johannem
exhibet Jul. Cæsar Bulergerus, quas alibi re-
perire non est: unde eas deprecipit, inecur-
tum est.

In Johannem { Commentariorum Tomi XXXII.
ex quibus priores circa an.
ccxxii. scripti, posteriores
post an. ccxxxvii. Horum
XXII. viderat Eusebius.
Homilia II. habentur inter eas,
quæ In Diverfos inscribun-
tur.

E Commentariis Tomi IX. hodie supersunt,
ab Hætiio Græco-Latinè editi, viz. I., II., VI., X.,
XIII., XIX., XX., XXVII., XXXII. E Tomo IV. fragmen-
ta adducuntur Philocaliæ cap. 4. item cap. 5. alia
fragmenta è præfatione quinti Tomi, cujus
Præfationis aliam quoque portionem exhibet
Eusebius I. 6. c. 25. Editi sunt Tomi isti IX. Latine
à Genebrardo inter Opera Origenis, in quibus
editionibus notandum est eos in XXXII. Tomos
divisos haberi. Quod ex Græculi alicujus fraude
profecum esse nos docet Possévinus opus mu-
ltarum callide aucta librorum multitudine tan-
quam integrum vendicare cupientis. Istius fran-
de illusit Ambrosius Mediolanensis, monachus

Cæsariensis hoc ipsum Opus Latine vertit, & S. C. III.
XXXII. Tomorum partitione impressum divul-
gavit.

In Acta Apostolorum Homiliæ aliquot. Caput
siquidem Philocaliæ 7^m. claudit Fragmentum è
4^a Homiliâ in hunc librum.

In Epistolam Pauli ad Romanos Commentariorum
Tomi XX quos pessimâ fide Latine à se versos,
misere interpolatos, detruncatos & ad mediam
ferè partem contradios edidit Rufinus, Versio-
ne suâ in X. Tomos distributâ & Hieronymo
summâ vassritie ascriptâ. Fragmenta ex hisce
Commentariis bina habentur in Pamphili Apo-
log. E Tomo I. excerptum amplum subministrat
Philocaliæ caput 24. aliudque è Tomo IX. ejus-
dem caput 9.

In I. ad Corinthios Commentarii.

In Epistolam { Tomi V.
ad Galatas { Scholia.
Tractatus varii. } teste Hierony-
mo.

In Epistolam ad Ephesos Commentariorum
libri III.

In Epistolam ad Colossenses Commentarii, ex
quorum libro 3. Iaciniæ exhibet Pamphilus in
Apologetico.

In I. ad Thessalonicenses ἱερωνυμῶν, quorum 3^m.
librum citat Hieronymus Ep. ad Miner. Tom. 3.
p. 193.

In Epistolam ad Titum ἱερωνυμῶν, ex quibus
Fragmenta nonnulla habes in Pamphili Apo-
getico.

In Epistolam ad Hebræos { Commentarii.
Homilia.

Ex illis fragmenta quædam Pamphilus Apo-
logiæ suæ inseruit, ex his Eusebius Hist. Eccles.
I. 6. c. 25.

In Apocalypsim Expositionem pollicitus est
Origenes tract. 30. in Matth. præstitit, non
liquet.

Horum ἱερωνυμῶν quicquid Græcè reperiri
potuit, unâ cum versione Latina edidit Rotho-
magi 1668. in II. Vol. fol. Vir CL. P. Daniel Hæ-
tius, additis insuper Notis & dissertationibus
Origenianis; in quas omnia quæ ad Orige-
nem, ejusque Dogmata ac libros spectant,
ὁ πρῶτος συλλέγων congregavit. Ex quibus nos in hisce
Origenis Scriptis recensendis lucis baud pa-
rum accepisse non ingrati profitemur. Hæti
editionem nuper expresserunt Francofurtenses
II. vol. fol. 1686.

Origenes in secessu suo apud Julianam nobi-
lissimum simul ac utilissimum, quod Hexapla ap-
pellavit, opus concinnavit ac edidit. Opus istud
ex Diplis hebraicis, (scilicet textu Hebraico He-
braicis ac Græcis caracteribus expresso) ac
quatuor Instrumenti Veteris Versionibus viz.
LXX. Aquilæ, Theodotionis, & Symmachii, per
totidem columnas dispositis constabat: ita ut
Textus Hebraicus propriis literis distinctus pri-
mam, idem Græcis caracteribus exaratus se-
cundam, LXX. sennam quintam, Theodotionis sex-
tam columnas occuparent. Ex his LXX. Versio-
nem accuratè recensitam emendaverat Orige-
nes.

S. E. C. III.
ab An. CC.

nes. Suppletis ex Theodotione quæcunque in eâ deerant in Hebræo expressa, additamentis hæc alteris notatis, quæcunque verò LXX. senes præter Hebraicorum Codicum fidem adiecissent obelo præfixo insignivit. Hæc sex columnis accedentibus postea, atque ultimo loco appositis binis aliis Versionibus Græcis, quarum prima à studio quodam ex iis qui erant Hierosolymæ, in dolis Hierichunte reperta imperante Caracalla, secunda sub Alexandro Mammeæ Nicopoli ad Aetium à quodam Origenis discipulo inventa est, addit adhuc aliâ Psalmorum Versione, quæ unâ cum Codice Hierichuntino reperta fuerat, emerferunt *Oisapla*. Sunt tamen qui volunt *Hexapla* atque *Oisapla* unum, idemque fuisse opus, modò à sex, modò ab octo columnis denominatum. Nec enim integre fuerant Versiones Anonymæ, sed aliquos duntaxat S. Scripturæ libros continebant. Unde factum, ut Opus illud partim esset *Hexapla*, partim *Oisapla*, annumeratæ denique ultimâ Psalmorum versione, partim *Emeapla*, licet huiusce in totâ Bibliorum denominandâ mole, ratio à nemine habita fuerit.

Procedente tempore *Tetrapla* Origenes in gratiam studiosorum, quibus tantum abs re suâ vel otii vel facultatis non erat, ut *Hexapla* comparare possent, edidit ex quatuor notissimis Græcis Versionibus, nempe Aquilæ, Symmachi, LXX. & Theodotionis, eodem prout in *Hexapla* ordine ac methodo dispositis, concinnatum. Utrumque Opus interit. Specimen tantum *Hexapli* ex Cod. MS. Card. Barberini exhibent Biblia Waltonensia Tom. VI. ex quo Schema quoddam *Hexaplorum* nos olim delineavimus, cuius & alibi * copiam fecimus.

Libri de Resurrectione II. totidem enim memorat Eusebius, quantum tamen alibi citat Hieronymus. Ex libris primo & secundo fragmenta aliquot deprompsit Pamphilus in Apolog. Eiusdem quoque Operis particula quædam habetur, l. 2. *de Resurrectione* c. 10.

De Resurrectione Dialogi II.

Stromateum libri X. ex his ultimus commaticâ Epistolæ ad Galatas Expositione ferè constabat. Ex libro VI. Specimen desumptum habet Hieronymus, in quo mendacio aliquando uti licere contendit Origenes. Ex X. fragmentum bene longum profert idem Hieronymus Comment. in Galat. cap. 4. p. 191.

Protrepticum ad Martyrium, Maximino Imperante scriptum; & Ambrosio, ac Protocteto Cæsariensis Ecclesiæ Presbytero nuncupatus. Extat Gr. Lat. à Westsenio primùm editus unâ cum notis *Basil.* 1674. 4°.

Epistolam ejusdem argumenti ad Patrem Martyrio destinatum scripserat Origenes etiamnum Puer, cujus Epistolæ verba quædam repetit Eusebius, l. 6. c. 1.

Acta Disputationis Origenis cum Beryllo habita, de quibus plura in Beryllo. Præter hunc *Dialogum* (ita enim *Acta* inscribuntur) alios quoque literis Origenes mandasse fertur. Rufinus, quendam ab eo scriptum, & à Candido hæretico quicquam habitus fuerat, adulteratum memorat. Africanus initio: pistole de Susannâ laudat *Dialogum* ejus in *Agonismo*.

Epistola pluriquam centum, quas à se fuisse collectas, & in libros proprios digestas tradidit Eusebius: ex his integræ extant.

Epistola ad Julium Africanum de Hæresiâ S. Iamæ circa an. cccxxxviii. scripta, quam prius Græce edidit hæschelius *Augusta-Vind.* 1602. 4°. deinde Græce à Latine cum notis Westsenius, loc. cit.

Epistola ad Gregorium Thaumaturgum ad sacrarum literarum studium adhortoria, quæ Philocalis cap. 13. exhibetur.

Fragmenta quædam aliarum *Epistolarum* hinc inde à Veteribus proferuntur, ab Eusebio l. 6. c. 19. 36. à Rufino, hieronymo, Cedreno, Suiddâ, & in Catenis.

Libri de Principiis IV. ante annum cccxxxiii. scripti, difficillimi sanè atque obscurissimi, qui in Latina Origenis Operum editione extant ex Versione Rufini pessimâ fide confectâ, multis quippe omisiss, multis interpolatis ac in melius mutatis, uti nec ipse dissimulat Rufinus, haud dissimili arte in cæteris etiam à se versis Origenis libris usus est Rufinus, adeo ut vera Origenis sententia ob Interpretis malè fidi additamenta, truncationes, atque interpolationes vix ac ne vix deprehendi possit. Quapropter hieronymus librorum *mei de Principiis* versionem adornavit; ut Ecclesiæ Latine Origenis errores; & Rufini fraudem detegeret. Ejus autem versio temporis injuriâ interit. hoc opus Origenis adversariis perpetua erat calumniandi & convitiandi seges, qua occasione liceat mihi Origenis Epiaphium à studio quodam sub ejus persona conscriptum, quod in veterimo Codice Corbeiensi libris *mei de Principiis* præfixum reperit CL. * Mabillonius, hoc loco subijcere. Præmissa est hæc inscriptio:

TITULUS ORIGENIS SUPER TUMULUM A SEIPSO COMPOSITUS.

Ille ego Origenes Doctor verissimus olim.

Quem primum fidei gratia clara dedidit.

Si mihi credere vos liberos vos missa scripsi.

Quos lego missis mitti in arma vivos.

Nulla meos unquam tenuit blasphemias sensus.

Sed probum, acque virum autem ab hoste fui.

Solamini casum Periarcbum diu dederunt.

Huc me convellunt undique tela premunt.

Contra Celsum libri VIII. Ambrosii rogatu conscripti circa an. cccxi. vii. contra Philosophum istum Epicureum qui Christianam religionem impugnaverat libro, cui titulum fecit *de Principiis*. nolæ Gr. Lat. primus edidit cum notis D. hæschelius *Augusta-Vindelicorum* 1605. 4°. inde unâ cum doctissimis annotationibus Gul. Spencerus *Cambridge* 1638. 4°. Paucis ab hinc annis ibidem recusi sunt.

Interpretatio Nominum Hebraicorum & Mensurarum Novi Testamenti, ad imitationem Philonis libelli de Interpretatione Nominum hebraicorum Veteris Testamenti, cui etiam libro opus suum adiunctum edidit Origenes. Meminit ejus Autor *Questionum* ad Orthodoxos. Imaginem ejusdem, forsân & versionem li-
beriorum repræsentat hieronymus in libro de

* Anal. Eccl.
Tom. 3. p.
640, 645.

* In Vit. Origenis Num.
18. Vit. PP.
Primis
Tom. 1.

3.Æ.C. 111.
ab An. C.C.

verbis modò sed & re ipsa incitavit, *Leptodermis* propterea ab eo dictus. Sumpsum enim necessarios ad alendos septem & amplius Notarios, qui dictantur Origeni per vices præstò adessent, totidemque Librarios unà cum Puellis elegantè scribendi peritis copiosè subministravit. Illi etiam scripta sua corrigenda non rarò submisit Origenes. Obiit post Maximini persecutionem, Origenes adhuc in vivis agente; ob id unum reprehensione dignus, quòd cum locuples fuerit, amici & magistri sui, senis jam & inopia laborantis, moriens non recordatus sit. Scripsit *Epistolam ad Origenem*, ex quibus iudice Hieronymo *, liquidò constabat eum non inelegantis ingenii fuisse. N. E.

Hieron. de
Script. c. 36.

* Loc. cit.

230.

BERYLLUS, Bostrorum in Arabia Episcopus. Claruit circa an. ccxxx. Qui cum Ecclesiam suam prudenter ac fideliter diu rexerat, tandem in nova dogmata, & à fide Catholica prorsus aliena lapsus est, ausus asserere Dominum ac Servatorem nostrum antequam inter homines versaretur, non substituisse in propria personæ differentia; nec propriam, sed paternam duntaxat Divinitatem in se residentem habere. Plurimis Episcoporum colloquiis & disputationibus eà de re ultro citroque habitis, rogatus est Origenes, unà cum reliquis, ut sermones cum eo conferret; qui allatis rationibus & demonstrationibus convictum hominem quasi manu apprehendens ad veritatis viam perduxit, & ad pristinam sanamque sententiam revocavit. Scripsit lucubraciones & Epistolas, præsertim ad Origenem, quibus ei gratias agit. Varia quoque elegantis ingenii monumenta, quæ *Diopatra* *Pharac* *Luc* *Eusebius* vocat: quibus Hen. Valeus * Hymnos & Pocmata intelligi putat. Exiit t. Hieronymi *etate Dialogus Origenis & Berylli*, in quo Hæreticus iste corrugetur: Idem designari opus opinor, de quo Eusebius *, *Phrygion* *in Epistola*, *et* *in Repet.*, &c. Extant hodieque tum Berylli, tum Synodi istius causâ congregatæ, *Scripta* edita; in quibus & quæstiones adversus illum propositæ ab Origenè, & *disputationes*, in Ecclesiâ ejus habitæ, & singula quæ tunc gesta sunt, continentur, N. E.

† L. c. 110.

* Annos. p.

221.

† De Script.

c. 60.

* L. c. 33.

232.

GEMINUS, sive Geminianus, Presbyter Anriochenus Claruit circa an. ccxxxii. sub Zobenno Antiochiæ Episcopo, qui notante Eusebio * Ecclesiæ Antiochenæ cathedram ascendit anno ccxxxix. Pauca quædam ingenii sui monumenta eum composuisse testatur Hieronymus. Quamvis verò ea fuerint, nec Eusebius, nec ipse Hieronymus posteris tradiderunt. N. E.

* Chron. an.

ccxxxix.

† De Script.

c. 64.

233.

* De Script.

c. 57.

TRYPHON, Origenis Auditor, ad quem nonnulla ab eo scripta sunt Epistolæ. Claruit circa an. ccxxxv. De eo haud aliud dicendum restat, quàm quod habet Hieronymus *, cum scilicet in Scripturis eruditissimum fuisse, idque multa ejus Opuscula testari, præcipuè librum quem composuit *De Uacæ Rasi* in Num. cap. XIX. & de *Diebrenematis*, quæ cum *calumbæ* & *intire Abrahami pennam* in Genesi. N. E.

FIRMILIANUS, Vir genere, pietate, 3.Æ.C. 111.

atque eruditione illustis, circa an. ccxxxii. Cæsareæ Cappadocum Episcopus factus est. Multa ei cum Origene tunc docendi munere Cæsareæ in Palæstina fungente familiaritas intercessit, immò tam propenso erga Origenem animo fuit; ne modò illum in suam Provinciam ad Ecclesiæ utilitatem evocaret, modò ad ipsum videntem Judæam usque proficisceretur, & cum eo aliquamdiu maneret, ut majorem rerum divinarum cognitionem perciperet. Tanti ab omnibus habitus est, ut gravioribus Ecclesiæ negotiis eo tempore agitati semper interfuert. Magnas cum Stephano Romano Pontifice ob Dogma de Hæreticis Rebaptizandis lites exercuit. Coacti enim Episcoporum Galatiæ, Phrygiæ, Ciliciæ, & Proximarum Provinciarum Synodo Iconiensi, Cypriani sententiam Hæreticos denuò esse rebaptizandos adversus Stephanum constanter contententis confirmavit: Propterea à Stephano malè habitus, qui rupto pacis Ecclesiæ vinculo eum ab Ecclesiæ suæ communione abscedit. An. ccxlv. Synodo Orientalium Antiochiæ adversus Paulum Samosatenum ejusdem Urbis Episcopum habitæ interfuit, & magna pars erat; in qua Dogmatis à Paulo inventi novitatem quidem damnavit, hominem verò ipsum sententiam se mutaturum promittentem damnare distulit, ab homine nullius fidei deceptus, sperantique sine ullo Religionis dispendio rem optimè posse constitui. Synodi istius Epistola synodica à Turrianis tenebris eruta extat Gr. Lat. Concil. Tom. I. Auduar. Bibliothec. P. P. Paris. 1624. Tom. I. p. 301. Cùm verò anno ccxxx. ad secundam Synodum Antiochenam adversus eundem Paulum collectam iter faceret, & jam Tarsum usque pervenerat; ibi grandævus decessit: uti Synodi istius Patres in literis huius Encyclicis testantur. Extat inter Epistolas à Cypriano, cujus styllum planè sapit, Latine, ut videtur, versâ; qua confirmata Cypriani de Hæreticorum Baptismo sententia, Stephanum Papam ob inhumanitatem, audaciam, insolentiam, aliisque ab eo improbè gesta acerbè perstringit. Firmiani libros, quos post se reliquit, citat Basilius de Spiritu S. cap. 19. pag. 360. quot verò, vel quinam fuerint non dicit.

NEPOS, in Ægypto Episcopus, forsan alicujus civitatis ex præfectura Arinoitica. Claruit circa an. ccxlii. Promissiones hominibus sanctis in sacris Voluminibus factas Judaico sensu intelligendas esse voluit, unde & mille annorum spatium corporalibus refectum deliciis in hac terra sanctis post resurrectionem indultum ibi docuit, argumentis pro dogmate suo ut plurimum ex Apocalypsi ductis, cujus libri oracula cum spiritali & allegorico sensu accipienda esse contendenter Orthodoxi, Nepos *Lebrun* de ista questione composuit, quem *Isyrop* *adversus* vocavit, tanto passim favore ab Ægyptiis acceptum, ut schismate factò integre Ecclesiæ à recta fide dicerent.

244

SÆC. III. de A. C. G. deficerent. Quapropter Dionysius Alexandrinus Nepotis jam mortui librum scriptis duobus de *Præmissis* voluminibus refutavit, & coactâ Presbyterorum Aristinoricorum Synodo Sectatores ejus disputatione habitâ, ad sanitatem reduxit. Scripsit adhuc Nepos in Ecclesiâ ulum *Psalms* atque *Hymnos* quamplurimos pios admodum ab ipso Dionysio celebratos. Verum hæc Nepotis nostri opera jam olim peritisse videntur. Quare, an non idem fuerit Nepos cujus liber Apoehryphus in Decreto Pseudo-Gelasiano damnatur?

THASCIVS CÆCILIVS CYPRIANVS, Carthaginensis, artis oratoriz professione clarus, magnam sibi gloriam, opes, honores, acquisivit, epularibus cœnis & largis dapibus affectus, pretiosis veste conspicuus, auro atque purpura fulgens, fascibus oblectatus & honoribus, stipatus officium cuneis, frequentiore comitatu officiosi agminis honestatus; ipse * de loquitur. Longè majorem vitæ partem inter Gentiles Idololatriz assertor transiit, donec mediante Cæcilio Presbytero Carthaginensi (cujus proinde nomen sibi postea assumpsit) à seculari errore ad fidem Christi transiit, haustoque cœlitus Spiritu in novum hominem naivitas secunda cum reparavit. Contigit id anno 246. probabili fanè conjecturâ ductus statuit Reverendus Episcopus Cæstrensis in accuratissimis Annalibus Cyprianicis. Neophytus factus bona vendidit, & in pauperum ulus erogavit: statim à baptismo libellum ad Donatum scripsisse videtur, & non longè post alium de Idololorum vanitate, Tertulliani magistri sui, ac imprimis Minucii Felicis, è quo plurima ad verbum transulit, æmulus. Exeunt anno 247. Presbyter Carthaginensis factus est; annoque insequente, & jam adulto efflagitante plebe, & penè rapiente, ipsemet verò humiliter renitente, & latebras querente, ad Episcopalem celeberrimæ illius Ecclesiæ thronum post mortem Donati promovetur; quem vix per annû & quod excurrit spatium ornaverât, cum exortâ sub Decio persecutione, ad leonem in Circo scriptus petitus, secessum quaesivit; proscriptus sub itâ solenni formulâ: **SI QVIS TENET VEL POSIDEAT DE BONIS CÆCILII CYPRIANI EPISCOPI CHRISTIANORUM**, &c. In hoc secessu, ne Ecclesiæ suæ utilitati prorsus deesse videretur, scripsit XXX. quæ extant Epistolâs. Persecutione sopitâ anno 251. latebris egressus, & Ecclesiæ suæ redditus, Synodum Carthagine in causa lapsorum habuit: quâ statutum est, pœnitentiam eorum diu protrahendam esse, ut nec in totum spes pacis denegaretur, nec censure Ecclesiastica solveretur. Synodus verò Idibus Maii anni proximi habita paulò mitius cum iis egit, decretaens ob ingruentes tempestates pacem lapsis pœnitentibus concedendam esse. Grassante paucis post mensibus ferali peste simul ac fame, Cyprianus tam sermone, quàm manu, tum voce, tum opere, suis prospexit: eademque occasione elegantissimum libellum de Mortalitate exaravit. Anno 253. Concilium

66. Episcoporum Carthagine celebravit, in qua scripta est Epistola ad Fidem de Baptismo parvulorum. Ortum anno 255. de Baptismo Hæreticorum controversiam Cyprianus Concilii Carthaginensis decreto sedare conatus est, statuens Hæreticorum Baptismum invalidum ac planè nullum esse. Hæc enim de re Synodum hoc anno habitam esse ostendit eruditissimus Annalium Cyprianicorum Conditor. Istam sententiam Synodus 71. Episcoporum anno proximi sequenti habita auctoritate suâ confirmavit. Cùm verò non pauci, ac in iis præcipuè Stephanus Episcopus Romanus, strenuè resistierit; majus & frequentius Concilium Calend. Septembr. ejusdem anni convocavit Cyprianus, in quo Episcopi 87. suffragiis suis sigillatim pronuntiatis prius decretum roborârunt. Anno 257. persecutionem in Christianos movere Valerianus Imper. quando Cyprianus confessione coram Alpisio Proconsule factâ in exilium mittitur, Curbas provincie Zeugitanæ intra mare Libyeum oppidulum relegatus: ubi visione divinâ de Passion: post annum exactum subaudi admonetur: Quod fanè ita evenit. Anno enim sequente ab exilio retractus, capitis damnatur, Proconsule decretum ex tabellâ recitante, **THASCIVM CYPRIANVM GLADIO ANIMADVERTI PLACET**. Quod factum est xviii. Kalend. Octobr. in agro sexti ann. 258. ejusque corpus in arcis Macrobii candidi Procuratoris juxta Pileinas in Viâ Mappaliensi conditum. Integro decennio sedem Carthaginensem occupavit, primulque Episcoporum istius Urbis Martyris coronam meruit. Vir planè *sanctus*, Christianæ pietatis cultor summus, disciplinæ Ecclesiasticæ & Episcopalis potestatis vindex acerrimus. Bonis artibus apprime imbutus, in Rhetorica excelluit, in Sacris & Theologicis acutissimus. Tertulliani scripta continuò versavit, sine quorum lectione vix diem ullum præterivit, Notario suo dicere solitus, *Da Alagistina*: quod ex ipsius Notarii ore exceptum Hieronymo * retulit Paulus Concordienfis. De stylo ejus audiamus Christianæ eloquentiæ Principem †. *Venus igitur præcipuus & clarus existit Cyprianus: admodum multa conferisse in suo genere miranda. Erat enim ingenio facili, copioso & suavis, & (quæ sermonis maxima est virtus) apertus: ut discernere nequeat utrumque ornatum eloquendi, an facilius in explicando, an potenter in persuadendo fuerit. Opera ejus (testis Hieronymo *) Sole clariora, secundum tempora quibus scripta sunt, &c.* prout in Editione Oxoniensî disponuntur, hîc enumerabo.

Scriptus Anno 246.

Libellus ad Donatum, à secularibus Oratorum disciplinis ad Christi fidem recens conversum.

247.

De Idololorum Vanitate.

248.

Testimoniorum ad Quirinum ad veteris Judæi Libri III.

F 2

De

SÆC. III. de A. C. G.

* De Script.

c. 53.

† LaBant.

instit. l. 5. c. 11.

* De Script.

c. 67.

Epistola IV. viz. 1. 2. 3. 4. in Edit. Oxon. quæ in Editionibus Rigaltianis sunt numero 65. 60. 64. 61. Notet interim Lector in novissimâ Rigaltia Editione à Priorio adornata Paris. 1666. numerorum ordinem turbatum esse. Nam deest numerus 23. ac proinde omnes sequentes numeri iustam quantitatem unitate excedunt.

250.

Epistola in secessu scriptæ XIX. una cum quinque aliis ad Cyprianum scriptis, atque unica Celerini ad Lucianum Confessorem Carthaginensem, altera Luciani ad Celerinum, aliæque Caldonii, &c. ad Clerum Carthaginensem, à numero 5. ad 40. inclusivè in Edit. Oxon. in Rigalt. verò hunc ordinem obtinent. 4. 80. 35. 2. 3. 8. 7. 36. 6. 5. 10. 9. 11. 12. 13. 14. 20. 21. 16. 18. 19. 17. 22. 24. 23. 30. 25. 31. 26. 27. 28. 29. 15. 32. 33. 34.

251.

Epistola adhuc in secessu scriptæ II. cum Epistola Caldonii ad Cyprianum Num. 41. 42. 43. Oxon. 37. 38. 39. Rigalt.

Post Reditum Epistola VII. cum tribus ad Cyprianum datis. Num. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. Oxon. 41. 40. 43. 42. 44. 45. 47. 46. 48. 49. Rigalt.

De Unitate Ecclesie, nonnulli huic libello titulum fecerunt *De Simplicitate Prælatum.* Fædè interpolatum esse multi volunt. Pontificiorum fraudem in eo corrumpendo egregiam pluribus redarguit Doctiss. Jamesus tractatu vernaculo de corruptione Scripturæ, Patrum, &c. Par. II. p. 1. &c.

De Lapsu.

252.

Epistola VII. viz. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. Oxon. 50. 51. 52. 53. 55. 54. 56. Rigalt.

*De Oratione Dominicâ.**De Mortalitate.**Exhortatio ad Martyrium.*

253.

Epistola V. viz. 61. 62. 63. 64. 65. Oxon. 57. 59. 62. 68. 63. Rigalt.

Liber ad Demetrianum.

254.

Epistola III. viz. 66. 67. 68. Oxon. 68. 67. 66. Rigalt. Ex his ultimam ad Stephanum Pamphili scriptam Cyprianum non esse acriter contendit Launoïus.

De Opere & Elemosynis.

255.

Epistola III. viz. 69. 70. 71. Oxon. 75.

Epistola III. cum Epistola Firmiliani ad Cyprianum, viz. 72. 73. 74. 75. Oxon. 76. 72. 73. 74. Rigalt.

*De zelo & Livore.**Concilium Carthagenense de Rebaptizandis Hæreticis.*

257.

Epistola una cum tribus ad Cyprianum datis, viz. 76. 77. 78. 79. Oxon. 67. 77. 78. 79. Rigalt.

258.

Epistola II. viz. 80. 81. Oxon. 81. 82. Rigalt.

Opuscula Cypriano salis ascripta.

DE *Pascha Computus.* Tractatus vetustiss. & si non Cypriani, ejus saltem ævo subpar, ex Codice Cottoniano, cum Notis & variis Lectionibus inter Opuscula Cyprianica Oxonii primùm editus.

De Spectaculis.

De Disciplinâ & Bene Patientia. Hunc pariter ac præcedentem libellum Cypriano adjudicat Pamelius. Refragatur autem ingens styli disparitas. Cornelii Papæ istum pariter ac librum ad Novatianum esse censet Erasmus.

De Laude Martyrii ad Moysen & Maximinum, & ceteros Confessores. Hunc etiam libellum Cypriano ascribit Pamelius. Eadem autem obstat ratio.

Ad Novatianum, quod Lapsi spes veniæ non sit deneganda. Multi opus istud Cypriano non indignum esse censent: Alii è contrâ.

De Cardinalibus Christi operibus, quem esse Arnoldi Abbatis Bonæ Vallis omnes jam narrant: quique præter Præfationem sequentes Tractatus 12. complectitur, viz.

*De Nativitate Christi.**De Ratione Circumcisionis.**De Stethâ & Magis,* ac Innocentium Næce de Baptismo Christi, & Manifestatione Trinitatis.*De Jejunio & Tentationibus Christi.**De Canâ Domini.**De Ablutione Pedum.**De Unitione Chrismaris, & aliis Sacramentis.**De Passione Christi.**De Resurrectione Christi.**De Ascensione Christi.**De Spiritu Sancto.* Hætenus Arnoldus.

De Aleatoribus. Bellarminus Pontificis aliquis Romani recentioris ævi esse conjicit.

*De Montibus Sinâ & Sion contra Judæos.**Carmen Genesis.**Carmen Sedomæ.*

Carmen ad Senatorem Apostatam. De his Carminibus vid. plura in Tertulliano.

Hymnus de Paschâ Domini, Victorini Petavionensis à Beda ascriptus.

Oratio

SÆC. III.
Ab An. CC.
351.

NOVATIANUS, ex Stoico Philosopho Christianus, dum inter Catechumenos energumenus ab exorcistis foveretur, in morbum gravissimum collapsus, in ipso quo jacebat leetulo-Baptismum Clinicus suscepit nec à morbo liberatus ea percepit, quæ Ecclesiastica regula exigebat, nec ab Episcopo confirmatur: id ei postea obijciente tum clero, tum plebe, singulari tamen Episcopi gratiâ ad Presbyterii gradum in Ecclesiâ Ro. evectus est. Post mortem Fabiani, vacante diutius sede, tremendis sacramentis seipsum obstrinxit, se Episcopatum non ambire. Nihilominus cum anno 351. Cornelium ad sacerdotii sublime fastigium, sese insuper habito, promoveri cerneret; homo fastu & invidiâ turgidus, & sui plenus, Novati-Presbyteri Carthagenensis (hocce duos nominum similitudine decepti perpetuò ferè confundunt scriptores Græci) aliorumque qui à Cypriano defecerant, factione stipatus, & quod majus erat, Confessorum Romanorum, quos specioso severioris disciplinæ obrentu in partes suas traxerat, suffragio ornatu, Episcopali cathedra tam infans studio, animo tam obfirmato inhians, ut à tribus Episcopis, rudioris & simplicioris ingenii hominibus, quos è vilissimâ Italiæ parte Romam evocaverat, & inclusos aliquandiu, mox crapulâ oppressos detinuerat, se Episcopum consecrari per fraudem & vim curavit, ut saltem *impulsus non exi* *posuerat* *Χριστιανός*, ut Cornelius † loquitur, adumbratam quandam & inanem ordinationem habere videretur. Hoc facto, probra & convicia in Cornelium pleno ore coniecit, missis, ut mos erat, undequaque literis Ecclesiæ inferioris de ordinatione sua certiores fecit, & socios suos, novos, quos Cyprianus vocat, Apostolos, delegavit; qui per vicos, urbes, oppida discurrentes, homines incautos in societatem suam, errorisque consortium perducerent. Denique ut execrando sigillo suos sibi obstringeret, dum sacram Eucharistiam singulis divideret, manibus matris comprehendens, eos in hæc ipsa verba jurare coëgit: *¶ Iura per corpus & sanguinem Domini nostri Jesu Christi, te nunquam meas partes deserturum, nec ad Cornelium esse rediturum.* Quum verò his artibus se nihil proficere animadverteret, in apertum erupit schisma & dogma de Pœnitentiæ *παρὰ τὴν ἀνάγκην*, gnæviter propinnavit, asserens lapsos pœnitentes ad Ecclesiæ pacem nunquam esse admittendos, nec in Ecclesiæ potestate situm esse veniam iis concedere, quin tales summo solius Dei iudicio relinquendos. In dogmatibus reliquis à doctrinâ Catholica non recessit. De morte ejus non constat. Hominem fuis coloribus ita depingit Cyprianus*: *In perniciem fratrum, inquit, linguæ suæ perstrepsit, & facundia venenata jacula conterquet, magis durus Philosophia seculari pravitate, quam Philosophia Dominica lenitate pacificus; desertor Ecclesiæ, misericordia hostis, interfector paenitentia, doctor superbia, veritatis corruptor, perdidit charitatis.* Scripsit antiquam schismâ faceret, nomine Cleri Romani elegantem *Epistolam ad Cyprianum*, quæ inter Cyprianicas est xxx. Post schismâ verò, *Librum de Trinitate*, (in eo enim Hæreticus Sabellianus,

quæ circa an. 257. exorta est, meminit) qui quasi Epitome quædam est operis Tertulliani de eodem argumento, olim à nonnullis Tertulliano, ab aliis Cypriano malè ascriptum, *Epistolam de Civis Judaicis*, si modò illius sit; eam enim non nisi conjecturis, perquam verisimilibus tamen, ducti Novatiano adjudicant eruditi, à quibusdam codicibus Tertulliano tributam. Utroque opusculum extat, & cum operibus Tertulliani excudi solet. Scripsit adhuc Novatianus, (sed quo tempore incertum, *de Pascha*, *De Sabbato*, *De sacerdote*, *De Oratione*, *De Animalibus mundis & immundis* *Quæstiones* (quas idem fuisse opus cum illo de *Civis Judaicis* jure quis suspicari possit) *De Infanti*, *De Atrale*, *De Circumcisione*, libellum contra Cornelium, multaque alia, quæ non extant; nisi quòd habeatur inter opera Hieronymo acripta, Tom. iv. Liber hoc titulo, *De Verâ Circumcisione*, an verò sit iste Novatiani opus *De Circumcisione*, merito dubitari potest.

PONTIUS, gente, ut videtur Afer, clauit anno 351. Cypriani in Ecclesiâ Carthagenensi Diaconus, ejusque per omnia quæ sustinuit, certamina comes individuum, & fidus Achates; præsertim in ultimo exilio & Martyrii tempore operam ei fidelem præstitit, quando, ut ipsius verbis utar, *inter gaudium passionis & remanendi dolorem diversus erat animus, & angustum nimis petrus affectus duplèrè contrabans & multum ac novis modis de gloria Cypriani exultans, plus tamen doluit, quod ipse remansit.* Hunc duos Philippus Inpp. ad Christi fidem convertisse temerè affirmat Trithemius*; quod tamen alii (etsi omnibus ferè eruditiss. fabulam sapit) Fabiano Episcopo Romano constanter ascribunt. Quidam Cypriano supervixit Pontius, non liquet, nisi quod ex actis ejus colligi potest, de quibus iustè; id modò tradunt antiqua Martyrologia †, illum in suis passionibus Domini semper glorificantem coronam vitæ promeruisse. Scripsit stylo simplici & inelaborato *vitam & passionem Cypriani*, egregiam, inquit Hieronymus ‡, *volumen*, quod Cypriani opibus præstigi solet.

Habentur in Editione Cypriani Rigaltianâ tria alia Martyrii Cypriani *acta* summa antiquitate præ se ferentia, præter ea quæ Paulus Diaconus concinnavit: verum an reverà antiqua & genuina incertum est.

Porro *Acta Martyrii ipsius Pontii* (quod contigit dicitur anno 258. die 8. Martyrii) à Valerio Cypriani Diacono, & Pontii contubernali conscribi dicta in lucem emisit Steph. Balusius, Miscellaneorum Tom. 11. pag. 124. *Paris. 1679.* cujusnam verò sint pretii, nobis nondum constat.

STEPHANUS, genere Romanus, patrem Julium, sive ut alii, Jobium habuit. Anno ccliii. mortuo Lucio, 13. die mensis Maii, Romanus Episcopus factus est. Vir immitis ingenii, & in iracundiam præceptis, inimicitias cum Cypriano, aliisque hujusce temporis clarissimis Episcopis de Baptismo Hæreticorum graves exercuit, quos durius planè atque inclementius

SÆC. III.
Ab An. CC.

351.

* De Script.
Eccles. l. 61.
11.

† Ad viii.
Id. Martii.

‡ De Script.
c. 65.

253.

† ap. Euseb.
l. 2 c. 43.

* Epist. 67.
(ad Cornel.)

38 C. 111. tius excepti. Fatendum sanè est ex Ecclesie Catholice sensu sterile à partibus Stephani, veritatem non integram tamen. Nullos enim omnino rebaptizari voluit Hæreticos, ne illos quidem, qui Trinitatem impugnabant, & formulam à Christo præscriptam in baptismo suo non adhibuerunt. Utunque verò causâ superior, sententiam suam vehementiori quàm par erat animo tuebatur; eoque adversus Cyprianum exardescens, ut Episcopos, quos legatos huc de re Romanæ miserat Cyprianus, non modò ad colloquium non admitteret, sed & fratribus universis præcepit, ne quis eos in domum suam reciperet; ut venientibus non solum pax & communio, sed & testum etiam, ac Hospitium negarentur. Obiit IV. Non. Augusti anni 357. in cimiterio Callisti sepultus. Scripsit, quantum colligere possumus, de famosâ illâ controversiâ *Epistolâ II. unam ad Cyprianum*, de quâ agit Cyprianus *Epistolâ ad Pompeium*, *adversam ad Episcopos Orientales contra Helenum & Firmilianum*, sed neutra harum jam extat.

38 C. 111. dum sit, aliud tamen ille argumentum elucidandum suscepit. Quod verò rem omni dubitandi ratione eximit, Anonymi nostri ætate crebras persecutiones in Ecclesiam grassatas esse, innumbris libelli, de quo agitur, locis ostendi possit: cum Ursinus ille à Gennadio inter xvi quartæ jam inclinantis Scriptores referatur. Denique stylus, totaque scribendi ratio Tertulliani, vel Cypriani ætatem, quin & gentem satis aperte prodit. Extat inter Cypriani opera. *Paris. 1648. Oxonia 1682.*

GREGORIUS, qui & *Theodorus*, à miraculorum dono, quo pollebat maximè *Theodorus* dictus, Neocæsariæ Cappadocum natus est. Parentes habuit Gentiles, patrem verò superstitionum Gentilium cultorem studiosissimum. Post prima literarum tirocinia in urbe natali posita, hincque ibi Rhetoricæ & Juris Romani elementa, studiorum causâ Alexandriam se contulit, mox Athenas, deinde Berytum legum Romanarum Emporium celeberrimum, postremum circa ann. 324. cum fratre Athenodoro Origenis publico tunc temporis docendi munere Cæsariæ in Palestinâ fungentis curæ se commisit; à quo Logicam, Physicam, Mathematicam, Ethicam, ceterasque cultioris Philosophiæ partes, & bonarum artium disciplinas accuratius percepit; quodque majores adhuc momenti erat, ab eo Christianæ fidei, & Evangelicæ Theologiæ cognitione imbutus est. Exacto sub Origenis auspiciis quinquennio in patriam revertitur; & à Phredimo Amaseæ antilite Neocæsariæ Episcopus ordinatur, modò planè mirabili, & hæcenus inaudito. Cum enim Gregorius in solitudinem ceciderat, ne à Philosophiæ studiis distraheretur animus, & ut Phredimi consilium evitaret, novas subinde latebras quaerere; Phredimus impetu quodam divino proventus, oratione primùm ad Deum conversus, deinde sermone ad Gregorium habito, eum, quasi jam præsentis manus imponeret, Deo & Ecclesie illi Episcopum consecravit. Quam provinciam, Deo animi ejus suaviter disponente, Gregorius more consueti, uti credi par est, prius ordinatus, postea lubens suscepit. Munere suscepto, Neocæsariam invenit, ut olim Paulus Athenas, *καταβύτων*; quam tamen tantâ diligentia, tantâ cura excoluit; ut cum primo ejus adventu per totam urbem, agrumque circumvicinum septendecim tantum Christianos reperisset, moriens totidem solummodo Gentiles post se reliquerit. Persecutione sub Decio motâ, sibi suæque Ecclesie commodis maturo secessu consuluit. Sedatâ demum tempestate, reversus, multa à Gothorum, gentiumque barbararum incurfionibus passus est: è quibus tamen omnibus, Deo protegente, salus evasit. Anno 365. Concilio adversus Paulum Samosatenum Antiochiæ habito interfuit, eodemque anno diem clausit extremum. Fæde erravit Nicephorus *, qui Gregorium ad Diocletiani usque tempora durasse, multò adhuc magis Seidas †, qui Juliano imperante decessisse scribit. De signis & miraculis, quæ

354

38 C. 111.
ad An. C. C.

353. ANONYMUS author *Traictés de Baptismo non necando* à Rigaltio inter opera Cypriani primùm editi. Antiquus certè est, ac ab ævo Cypriani parum distans, quodque pluribus locis libelli sui non obscure innuit: servente adhuc controversiâ de rebaptizandis Hæreticis, scripsit. Nichil amplius de eo dicendum restat, nisi quod locus quidam Tractatus. sui (p. 138. Rigalt. 1666.) Episcopum fuisse suadere videatur; ubi Author se à Clero minore aperte satis distinguit, unumque ex iis fuisse subindicat, quibus Baptisma Spiritus per manus impositionem conferendi potestas à Domino tradita sit. Quo majorem verò lucem rei afferamus, locum integrum apponere non gravabimur. *Et idcirco, inquit, causa salus nostra in baptismo Spiritus (quod impositione manuum Episcoporum conferri supra sæpius docuerat) quod plerumque cum baptismate aquæ conjunctum est, sit constitutum; siquidem per nos baptismata tradimus, integre, & solemniter, & per omnia que scripta sunt, assignetur, atque sine ullâ illius rei separatione tradatur, aut si à minore Clero (i. e. Presbytero & Diacono, ut in notis rectè Rigaltus) per necessitatem tradidimus fuerit, eventum expectemus, ut aut suppleatur à nobis, aut à Domino supplendum reservetur.* Nuperus tamen Scriptor (Casimirus Oudin Supplem. de Script. in Cypriano) libellum istum Ursino Monacho cuidam Africano Gennadii Masiliensis, & Vaticani MS. (quo usus est Labbæus in editione Conciliorum) autoritate nixus, ascribit. Cui sententiæ, ut calculum apponamus, vix à nobis impetrari potest. Præterquam enim, quod incalescente adhuc controversiâ scripsisse, & ad Episcopalem ordinem spectasse videatur autor noster. Ursinus (teste Gennadio *) huic imprimis probando incubuit illos non esse rebaptizandos, qui in nomine vel simpliciter Christi, vel in nomine Patris, Filii, & Spiritus S. quævis prævo sensu, baptizati fuerint; quod in Anonymo nostro neutriquam discretè reperitur, quem licet tale quid sensisse conceden-

* L. c. 117.

† In voce
perpetravit
p. 124.

* De Script.
c. 17.

s. æ. c. III.
ab An. CC.

perpetravit Gregorius plurimis, videndus omnino Nyssenus (qui tamen haud pauca ex incertis narrationibus hausisse videtur) in oratione quam de *Vita & Miraculis* illius composuit. De eo sic Basilius *; *Γρηγόριος ὁ πρῶτος καὶ τῶν ὁσίων πατέρων πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὸν λαόν· ὁ δὲ ἔχει μὲν τὸν δόξαν καὶ τὸν πόρον; ἀλλὰ τὴν αὐτῆς ἐκείνου περικύματα περιπατοῦντος, καὶ τὸν τῶν ὁσίων ἔχοντα διὰ πάσης τῆς ἐκκλησίας, καὶ τὸν ἐκκαθάρσεως καὶ σωτηρίας διὰ πάσης ἀνθρώπων κατεδίδακτον.* Gregorium Magnum & illius voces quo loco ponam? Annui cum Apostolis &

* De Spir. S.
c. 29.

Prophetis Virum qui eodem Spiritu quo illi, veritatem suam Sanctorum confessorum per omnem unum inhaerens, quique Evangelica conversationis vigorem quamdiu vixit profertis. Quo in loco pluribus de eo agitur & in Epistola LXXII. ad Neocæsarienses, in Epistola etiam sequenti ad Doctores illius Ecclesiae scripta, quædam à Gregorio minus accurate dicta, quæ Sabelliano dogmati favere viderentur, commodè interpretatione mollire conatus est; atque ea à *δογματικῶς αὐτῶν ἀποστολῶν* in disputatione adversus Alianum Gentilem dicta esse.

SCRIPTA.

Novatus & *Ἀρμενίου* ad Originem, quem Scholæ Originianæ valedicturus, frequenti condiscipulorum auditorio, ipso etiam Origene, præsentem recitavit. Exstat Gr. Lat.

Metaphrasi in Ecclesiasten. Exstat Latine tantum in Editione Vossiana, Gr. Lat. inter Gregorii Nazianzeni orationes (num. 93.) & in Editione Parisi. 1622.

Brevis Expositio fidei, quam à B. Joanne Evangelista ei, una cum B. Virgine Maria noctu apparente traditam, & ipsius Gregorii manu scriptam in Ecclesiæ Neocæsariensis archivis suo tempore conservatam esse refert Gregorius Nyssenus. Exstat Gr. Lat.

Epistola Canonica, de iis, qui barbarorum inausu lapsi essent. Exstat Gr. Lat.

Alia Epistola plures, præcipuè de Fide, quæ non exstant.

Scripta ei supposita.

H *κατὰ μίαν τὴν αὐτῆς, sive Expositio fidei prolixior*, Arianis præcipuè ac Sabellianis opposita. Exstat Lat.

Capitulum XII. de Fide, cum Anathematismis, qui Nestorii & Eutychis erroribus præsertim opponuntur. Exstat Gr. Lat.

Sermo in Saula Theopania. Exstat Gr. Lat.

Hæc quatuor proximè recensita rejiciant, certè neutiquam ejus esse probant, Bellarminus, Labbeus, alique aliquor censores pontificii.

Ad Tarianum de Animâ *κατὰ τὴν ἀποστολὴν.* Exstat Gr. Lat.

Fragmenta quædam Gregorii nostri exhibet Catena Ghisleriana in Jerem. Tom. I. 788. 796, 831. 839.

Prodierunt Gregorii Opera Lat. *Vener.* 1574. 8°. deinde Gr. Lat. cum notis edidit Gerardus Vossius Præpositus Tungrensis *Mogunt.* 1604. 4°. Adjectis Appendicibus vice Miscellaneis San-

ctorum aliquorum Patrum Opusculis antea non s. æ. c. III. non editis. Hanc editionem anno 1622. *Parisi* *ab An. CC.* *senfer* expresserunt in fol. cui *Mercurii & Basilii Seleuciensis Opera, Zenaræque in Epistolas Canonicas Expositionem* addiderunt.

DIONYSIUS, genere ut opinor, Alexandrinus, parentibus ortus est Gentilibus, sed honore & dignitate conspicuus. Dum singulas variarum sectarum sententias diligenti examini subjiceret, & veritatem sedulo perquireret, ad Christi fidem impulsus est; Origenis forsitan, cujus discipulus erat, documentis non parum adjunctus ac confirmatus. Presbyter Alexandrinus factus, post Heraclam circa ann. cccxxxii. Alexandria Episcopum constitutum, Scholam Catecheticam regendam tenuit; tandemque anno cccxvii. mortuo Heraclæ in sede Alexandrina succcessit. Exorta persecutione Deciana à militibus comprehensus Tanopirim oppidulum inter Alexandriam & Canopum mittitur; fortassis ut ibi sine strepitu ac tumultu summo supplicio afficeretur: sed Deo ita disponente ex eorum manibus elapsus est; qua vero occasione, lepidam Historiam ipse narrat Epistola adversus Germanum ap. Eul. b. I. 6. c. 40. Durius cum eo actum est anno cclviii. Namque Valerianus gravissimam persecutionem in Christianos commovente, post præclaram coram *Emiliano Præfeco Augustali factam*, Cephro, desertissimam & incultissimam Libyæ regionem relegatur, quo cum tametsi graviter ægotantem, ne diei quidem unius dilatione concessa statim profectici compulerunt milites. Post triennale exilium, Gallieno edicto favorem Christianis indulgente, Alexandriam rediit; & non modò cum Gentilibus, sed & cum Schismaticis & Hæreticis conflavit. Novatianum Schisma molientem mississimam Epistolam in Ecclesiæ suam reducere fategit. Ortam inter Stephanum & Cyprianum de Rebaptizandis Hæreticis controversiam modis quibuscunque fopire studuit, ipse quasi pacis arbiter, utrumque ad concordiam refarciendam obnixè hortatus, in Cypriani tamen partes propensior, quippe quibus veritatem adesse persuasum illi erat. Contra Sabellium Hæreticum Prolemaide Pentapolitana oriundum, qui unicam in SS. Trinitate subsistentiam, unicam Personam tribus nominibus insignitam esse somniavit, fortiter dimicavit; Nimio tamen disputationis ardore abreptus, in contrarium erroris seopulum tantum non impegit, non tantum Personarum distinctionem, sed & Essentia differentiam, & potestatis gloriæque inæqualitatem in SS. Trinitate reperiri doceret: In hoc tamen excusandus, tum quòd præ nimio Hæreticorum odio cæciverit, tum quòd reliquis in scriptis Orthodoxæ sentiat, & seipsum à Romana Synodo erroris admonitum edita Apologia tueretur, dictis incautiorensensu Orthodoxo explicatis. Nepotisi denique ac Chiliafarum Aegyptiorum Schisma & errorem colloquio habito restinxit & expugnavit. Tandem anno cclxv. ad Synodum Antiochenam vocatus, ut cum Paulo Samosateno congregaretur, adventum dissuulit, senectutem & corporis infirmitatem

5ÆC. III. firmitatem causatus; veruntamen sententiam suam istâ de controversiâ per litteras indicavit, Paulum verò ipsum ne salutatione quidem dignatus est. Hoc ipso demum anno post XVII. in Episcopali munere elapsos annos vitam cum morte commutavit; eodemque tempore, forsân & eodem die, quo Gregorius Neocæsariensis è vivis excessit. Amborum enim memoria in omnibus Latinorum Martyrologiis XV. Cal. Novembr. celebratur. Eius nomine creatam esse Alexandriæ Ecclesiam Epiphanius nos docet *. Opera, quorum præter fragmenta quedam Eusebii beneficio conservata, vix quidquam superest, conscripsit plurima. Ea in duas classes commodè displiceri possunt, *Tractatus & Epistolæ.*

TRACTATUS.

Liber de Penitentia ad Canonem Episcopum Hermapolitanum.

Libellus de Martyrio ad Origenem.

De Promissionibus adversus Nepocem libri II. Ex horum secundo amplum satis & illustre fragmentum de S. Johannis Apocalypsi extat ap. Euseb. l. 7. cap. 24. 25. de *Cerintho* aliud l. 3. cap. 28.

Ad Dionysium Romanum adversus Sabellium libri I V. totidem Epistolis comprehensis, & *ὑπερκαὶ τῶν ὁμολογιῶν* titulo inscripti. Ex occasione enim Epistolarum aliarum, ac præcipuè ad Ammonem & Euphranorem adversus Sabellium scriptarum quædam minus orthodoxè sensisse accusatus apud Dionysium Romanum & Synodum Romæ habitam Dionysius noster, & ab iis admonitus, Epistolis hæc Apologeticis crimen sibi affictum diluit, & Sabellii Hæresin acriter adhuc, cautius tamen, oppugnavit. Ex his libris plurima fragmenta & excerpta passim exhibentur in Athanasii libro de *sententia* Dionysii Alex. aliud in ejusdem libro de *Synodo Arimini* p. 707. habetur. Alia adhuc Epistolæ Secundæ fragmenta extant ap. Basil. de Spir. S. cap. ult.

Ad *Timotheum Puerum de Naturâ* libri aliquot. Ampli satis ex iis excerpta exhibet Eusebius Preparat. Evangel. l. 14. c. 23, 24, 25, 26, 27.

Liber de Tentationibus ad Euphranorem.

Commentarius in primam partem Ecclesiasticis.

EPISTOLÆ.

Epistola ad Cornelium Episcopum Romanum, ex qua quædam profert Eusebius l. 6. c. ult.

Epistola ad Stephanum Episcopum Romanum ab Euseb. l. 7. c. 5.

Ad Sixtum Papam de Baptismo Epistola II. Ex priori fragmentum habetur ap. Euseb. l. 7. c. 36. ex posteriori l. 7. c. 9.

Adversus Germanum Episcopum Epistola, ex qua duo præclara fragmenta exhibet Eusebius l. 6. c. 40. l. 7. c. 11.

Epistola ad Fabianum Antiochia Episcopum, ex qua duo fragmenta habet Eusebius, prius de Persecutione Alexandrina sub Decio l. 6. c.

41. 42. postorius de Serapione c. 44.

Brevi Epistola ad Novatianum de Schismate: integra extat ap. Euseb. l. 8. c. 45. in qua propria legendum esse *hæc* rectè monet Reverendus Pearsonus in Annal. Cyprian. Vox enim ea loco suo restituta sententiam Dionysii satis elegantem & acutam reddit.

Epistola de Penitentia ad Fratres per Ægyptum consuetos.

Ad Gregem suum Alexandrinum Epistola obviatoria.

Epistola ad Lucianum.

Epistola ad Aruanos de Penitentia.

Epistola ad Romanos de Officio Diaconi.

Alia ad eosdem de Pace & Penitentia.

Ad Cæsares Novatianos Romæ Epistola III.

Ad Philomenum Presbyterum Romanum de Baptismo. Fragmentum habetur ap. Euseb. l. 7. c. 7. Alia *in idem ad Dionysium* adhuc Presby. Rom. de Baptismo. Fragmentum de Novatiano extat ap. Euseb. l. 7. c. 8.

Epistola sua & Ecclesie suæ nomine ad Sixtum & Ecclesiam Rom. de eadem re.

Ad Dionysium Romanum Epistola de Luciano.

Epistola ad Hermammonem, ex qua tria exhibet fragmenta Eusebius l. 7. c. 10. 21. nisi potiùs Epistolam hoc loco memoratam distinctam esse malimus, utpote quæ ad Hermammonem & Fratres in Ægypto degentes scripta sit.

Epistola ad Demitrium & Didymum.

Epistola ad Compresbyteros Alexandrinum.

Epistola ad Hieracem Episcopum Ægypticum, cujus fragmentum de Seditione Alexandrina extat ap. Euseb. l. 7. c. 31.

Epistola de Sabbato.

Epistola ad Fratres de Mortalitate, seu de Peste Alexandria grassante, cujus nobile fragmentum extat ap. Euseb. l. 7. c. 22.

Epistola de Excommunicatione.

Epistola ad Ammonem Berenicensem Episcopum contra Sabellium.

Alia ejusdem argumenti ad Telephorum.

Ad Euphranorem alia.

Epistola Canonica ad Basilidem Episcopum Alia ad Ammonem & Emperum.

Epistola Canonica ad Basilidem Episcopum Penapolitanum de diversis capitulis, de quibus illam Basilides consuluerat. Extat integra Gr. Lat. cum Commentario Balsamonis tum alibi, tum in *Synodico Magno* quod Oxonii edidit D. Beveregius Tom. 11. Alias etiam cum ad Basilidem litteras dedisse testatur Eusebius l. 7. c. 26.

Epistola ad Synodum Antiochenam adversus Paulum Samosatenum.

Epistola ad Paulum Samosatenum nam cum Responsibus ad Pauli Samosatani decem Questiones. Extat Gr. Lat. Concil. Tom. I. multis tamen eo nomine suspecta, quod Patres Antiocheni in Epistolâ ap. Euseb. l. 7. c. 30. diserte affirmant Dionysium quidem ad universam Antiochenam Ecclesiam litteras direxisse, Paulum verò ne salutatione dignatum. In Epistolâ hujus fronte mentionem injicit Dinnysius alterius cujusdam prioris ad Paulum Epistolæ.

Ex memoratis Epistolis quædam erant *logoi* seu Palchales: quin & plures alias de eodem argu-

5ÆC. III. ab An-CC

* Harcl. 69.

S.Æ.C. III.
An.CC.

† Loc. cit.

Archelai Episcopi diligentia retractus, poenam destinaram subit, detracta ei, adhuc vivo, cute, quam paleis oppletam ad suasque tempora in Persia aservatam fuisse scribit Epiphanius †.

Plurima Scripta Manes edidit, compilatis ut plurimum Scythiani libris, quos & suo nominæ non semel venditavit.

SCRIPTA SEQUUNTUR.

DE Fide liber, ex quo ampla satis Excerpta habet Epiphanius loc. cit.

Mythologia, liber iste in viginti duas partes distributus est, Alphabetico ordine pro literarum quibus Petia utuntur, numero.

Theaurum Major.

Theaurum Minor.

De Astrologia, cui scientiæ plurimum ascripsit Manes. Prolixum exinde fragmentum exhibet Epiphanius, Num. 14.

Epistola ad Marcellum, virum clarissimum simul ac religiosissimum, quæ integra habetur apud Epiphanius, Num. 6. una cura Marcelli Epistolæ quæ ei respondit, breviusculâ Num. 7. & in disputatione Archelai adversus Manichæum quam edidit Cl. Valefio.

Quamplurima passim Epiphanius Hæref. 66. ex Manis (quem Manichæum plerumque vocat) Scriptis Excerpta adducit, verum ex quibus ejus voluminibus, id perquam rarò agnoscit.

278.

ARCHELAUS, Caſſarorum urbis in Meſopotamiâ Episcopus. Claruit circa annum ccl. xxviii. Vir præſervidi ac calidioris animi. Cum Manes vinculis elapſus, uti ſupra dictum eſt, in Meſopotamiâ proſequeretur, ibique impia Zizania diſſeminare anniteretur; ſeſe ei objecit Archelaus, & collecto Gentilium Auditorio judicæque Philoſophos inter ipſos ſiſtens, ne ſi Chriſtiani eſſent, in partes ſuas nimis propendere viderentur, ſolennem cum Manetæ diſputationem habuit, in quâ hominem fortiter proſtravit; quem exinde ad obſcurum quendam pagum fugientem, & iſtius loci Preſbyterum Diodorum (Tryphonem vocat Epiphanius) ad certamen fidei renovandum provocantem, citato curſu proſequitur, & iterum eo hiſcere auſo occidit. Fugam verò rursus arripientem comprehendunt regiſ ſarcelites, & ad carcerem reducunt. Huius diſſipationis hiſteriam libro Syriacè à ſe conſcripto contexuit Archelaus; & ad Diodorum Manetis audaciâ conturbatum, ipſumque eâ de re conſultentem prolixam ſatis *Epistolam* conſcripſit, qui illum argumentis contra Manetem proferendis muniret. Duos libros ad Diodorum miſiſſe Archelaum ſcribit Epiphanius, in eo lapſus eſſe viſus. Tam *Alia* quam *Epistola* in Græcum poſtea ſermonem converſa Hieronymi ævo inclauſerunt. Plurima ex iis citat Cyrillus Hieroſolymitanus Catecheſi ſexta; meminit & Socrates Hiſt. Eccleſ. l. i. c. 22. ubi totam quam habet de Manetæ ejusque libris hiſtoriam exinde ſe hauſiſſe fatetur. Amplius verò diſſipationis fragmentum, una cum integrâ ad

Diodorum Epistolâ ex MS. Codice Bibliothecæ Ambroſianæ, qui fuerat olim Monasterii Bobienſis, edidit Hen. Valeſius ad calcem Annot. in Socrat. & Sozom. Lat. ex antiquâ admodum verſione. Totum ſerè iſtud diſſipationis Archelai fragmentum habetur Græcè ap. Epiphanius. Hæref. 66. à num. 25. ad 32. ex utriusque textûs comparatione, nonnullos locos in Græco, plures in Latinâ verſione, ſe correxiſſe teſtatur Bigotius *; qui fragmentum iſtud Valeſio communicavit. Photius Pallad. Cod. LXXXV. teſtatur Hegemonium quendam diſſipationem Archelai adverſus Manetem perſcripſiſſe. An verò Archelaus Hegemonii etiam nomen habuerit, vel an diverſum à noſtro opus fuerit, nodum ſolvant alii.

DIODORUS, ab Epiphanius Tryphen

dictus; vir doctiſſimus & ſanctiſſimus, Preſbyter Pagi Diodoridis in Caſſarorum patria ſiti, Archelai Episcopi familiaris. Manetem ad ſe conſugientem hoſpitiæ primùm excepit vir miſiſſimus, mox tamen de verſutiâ ejus ac Hæreſi certior factus, & Archelai Epistolâ inſtruitus, diſſipationem cum Hærefiarcha inſtituit, & perulantem ejus contumaciâ egregiè retudit. Extant huiusce diſſipationis *Alia* breviusculâ ad calcem *Epistolæ Archelai* à Valeſio editæ.

PIERIUS, Alexandrinus, quem Eufebius

* inter ſingulares atque eximijs viros reſert, qui proximè ad ſua tempora acceſſerunt. Clauſit circa an. 283. Scholæ Alexandrinæ ſub Heraclia Episcopo Magiſter, ejuſdemque Eccleſiæ Preſbyter, ſpontanea paupertate, & Philoſophicis diſciplinis illuſtris; in ſacrarum literarum contemplatione atque expoſitione, & in Eccleſiaſticis concionibus apprime exercitatus; quibus adeò celebris evaſit, ne propter accuratam vivendi rationem, multiplicem tum Græcarum tum ſacrarum diſciplinarum ſcientiam, magnam in concionando diligentiam, & ſummam quam in dicendo adhibuit eloquentiam, *Origenes junior* diceretur. Paſſus eſſe videtur ſub perſecutione, quam anno ccciii. Diocletianus excitavit. Scio Hieronymum † affirmare illum perſecutioni ſuperſtitem per omne vitæ ſue tempus Romæ fuiſſe verſatum. Addit Martyrologium Romanum * & in pace quieviſſe. Sed magis aſſentio Photio * referenti eum cum fratre ſuo Iſidoros certaminis ſocio martyrii coronam reportâſſe; iis etiam templum domoſque à pijs hominibus conſtructa fuiſſe; quod confirmare videtur Epiphanius †, dum Eccleſias quæ Alexandria erant, reſcens, unam Pierio nuncupatam fuiſſe dicit. Scripte *libres XII.* in quibus erant prolixiſſimus *Tractatus in Paſcha & Hoſiam Prophetam*, in die Vigiliarum † Dominiçæ Paſſionis extemporali, & diſerto ſermone habitus, ut nos docet Hieronymus Proleg. in Oſee, Tom. vi. *Commentarius in Evangelium Luca.* In hiſ ſcriptis quædam minù ſana notat Photius *, præcipue eum de Sp. S. *inſpirationis* & *donationis*, periculôſi nimis atque parum pie diſſeruiſſe, ſubobſcurè etiam ex Origenis ſententiâ animarum præexiſtentiam docuiſſe.

Et

S.Æ.C. III.
ab An.CC.* Prefat. in
Pallad.

278.

283.
* L. 2. c. ult.† De Script.
c. 74.* in Novem.
* Cod. 128.
219.

† Hæref. 69.

* Cod. 129.

SÆC. III.
ab An. CC.

& aqua factus suos ediderunt: ac sic Deus hominem. Die sextus creata sunt quæ deerrant: de humo infusit Dominum omnium rerum; quæ super terram & super aquam creavit. Prius tamen Angelos atque Archangelos creavit, quam hominem finxit, spiritualia terrenis anteposens: Prius enim lux quam calum & terram: hic sextus dies paradise appellatur, preparatio seculi regni. Adam enim, quem ad imaginem & similitudinem suam consummavit. Idcirco autem prius opera sua consummavit, quam Angelos creavit, & hominem fabricavit, ut fortè adjuvaret se fuisse saluti dictione agerent: hoc quoque die ob Passionem Domini Jesu Christi, auferantem Deo, aut seipsum facientem. Die septimo requiesit ab omnibus operibus suis, & benedixit enim & sanctificavit; & hæc die solemnis supplicare; idcirco ut die Dominico cum gratiarum actione ad Patrem extemus; & Paradise superposita fiat, ac quod cum Judæis Sabbatum observare videretur, quod ipse Dominus Sabbathi Christi per Prophetas suos edisse animam nam dicit; & quæ Sabbata corpore suo resoltis: Prius autem cum ipse Moysi præciperet, ut Circumcisio diem illarum præteriret, quæ die Sabbato pleniusque incurrit, fuit in Evangelio scriptum legimus. Moysi præficiens duriciem populi ibi, idcirco die Sabbati Legebamus, & de seipsum crucifixi, prætio quæ ab Allophyliis Sabbato ut caperentur, & velut severitatem legis ad evitandum discipulorum forearentur. Et ideo David in Psalmis sexto prædicat oratio, Domino rogat, ne in ira, neque in furore suo arguas eum aut iudices; hic est enim vocatæ futuri illius iudicii dies orationis, qui extra ordinem septimana diffinitionis excessurus est. Iesus quoque Nave successit Moysi & ipse Sabbatum resoltis; die enim Sabbato præcepit filiis Israël ut muros civitatis Jericho tabernaculi circumirent, & bellum Allophyliis indicarent. Matthei autem Principi Iuda Sabbatum resoltis; nam Presolem & antiqui Regi Syria Sabbato occidit; & Allophyliis suam persecutione subiicit. Et apud Mattheum scriptum legitur, Esaias quoque & ceteri collega eius Sabbatum resoltuerunt; & verum illud & iustum Sabbatum septimo millennio amissionem observaretur. Quamobrem septem diebus istis Dominus singula consummavit, septem enim hæc habeo oculos Domini. Quapropter, ut memorati, verum illud Sabbatum & septem millia anni, in quo Christus cum electis suis re-naturatus est. Septem quoque celi sunt, illis diebus convenient: sic enim caelum est, Verbo Domini celi firmati sunt, & spirita oris eius omnis virtus eorum. Hi septem spiritus nomina sunt eorum: 1. spiritus, qui in Christum Dei requiescerunt; ut apud Esaiam Prophetam cautus est: & requiescit super eum spiritus: sapientia & intellectus, Sp. consilii, & virtutis, Sp. scientia & pietatis, & repletus illum spiritum timoris Dei. Summam ergo calum Sapientia, 2. Intellectus, 3. Consilii, 4. Virtutis, 5. Scientia, 6. Pietatis, 7. Timoris Dei. Ex hoc ergo temeraria iungunt, & flumina extenduntur, ignis congelant, trabes ardentes

apparent, sidera radiant, vix horribilis curabit. Nonnunquam accedit etiam Sol & Luna invicem visitantur, atque illa altera formidabilis lumine radiante in acie aspectu ejus efficiunt auctoritatem totius creaturæ. Iustus verbo cognomen est ejus, enim dicitur Pater ejus, Erratum est cor meum verbum bonum. Ioh. Evangelista sic dicit: In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum, hoc erat in principio apud Deum: Omnia per ipsum facta sunt, & sine eo factum est nihil. Ergo prius: factum creatura est, secunda & hominis humani generis, ut ait Apostolus. Hoc igitur Verbum, cum lucem fecit, Sapientia vocatur; cum calum, Intellectus; cum terram & mare, Consilium; cum Solem & Lunam, ceteraque clara, Virtus; cum terram & mare coxit, Scientia; cum hominem finxit, Pietas; cum hominem benedixit & sanctificavit, timor Dei nomen habet. Ecce 7. * cornua agni, 7 oculi Dei, 7 oculi flammæ, 7 oculi, 7 spiritus, 7 facies ardentes ante thronum Dei, 7 candellabrum aureum, 7 ovicula, 7 mulieres apud Esaiam, 7 Ecclesia apud 1. Apocal. Paulum, 7 Draconem, 7 Angelum, 7 virgines, 7 signacula libri, 7 septimana, quibus Penicose concluditur, 7 septimana apud Davidem, apud Nos septem omnia nomina in archa, 7 viridula de Cain, 7 anni remittendi debiti, lucerna cum septem Orificiis, 7 columna sapientia in domum Solomonis. Nunc igitur de inenarrabili Gloria Dei, & Providentia videtur memorari, nam ut mens parca poterit, conabor offendere, ut Adam illum per septimanam reformaretur, atque universa sua creatura subveniret, Nativitas Filii sui Jesu Christi Domini nostri factum est; quis itaque lege Dei doctus, qui plenus Spiritu Sancto, non respicias corde eâ die Gabriel Angelus Maria Virgini evangelizat, quâ die Draco Etiam seduxit, eâ die Spiritum Sanctum Mariam f. mandâsse, quâ lucem fecit; eâ die in carne esse conversum, quâ terram & aquam fecit; eâ die in latere esse conversum, quâ stella fecit; eâ die in sanguine, quâ terra & aqua facti sunt ediderunt; eâ die in carne esse conversum, quâ die hominem de humo instravit, eadem est die passum, in quâ Adam cecidit, eâ die resurrexit a mortuis, quâ lucem fecit, humanitatem quoque suam septenario numero consummas, Nativitas, Infancia, Pueritia, Adolescencia, Juventutis, pericula, Etatis occasus. Judæi quoque humanitatem suam etiam his modis ostendit; cum ejus, facti, cibum, potumque dedit; cum ambulat, & eas esse fecit; cum super cervicalem dormivit; cum autem freta aut procella pedibus ingrediunt, ventis imperat, agros curat, claudens reformas, cecos elegentia instituit, videre Dominum se esse, ejusdem duodecimario numero dicere, ut supra memorati; per duodecim horarum bisse diuvisi esse lucis & noctis; per hoc namque horas, menses, & anni, & tempora, & sacula computantur & constituta sunt. Itaque sine dubio autem dei Angeli 12. nelli Angeli 12. pro antero se horarum; hi sunt nelli, 24. testes dierum & noctium, qui sedem ante thronum Dei coronati aureis in capitis suis habentes; qui in Apocalypsi Johannis Apostoli & Evangelista seniores vocat, Idcirco quia seniores sunt & alii Angeli & hominibus.

SÆC. III.
ab An. CC.

* f. Dominus

* f. Sancti Agni, Apocal. 4.

* f. Apocal.

* f. Spicas

* Dicit &

METHO-

SÆC. III. ab Aa. C.C. 390. * In voce Method. SÆC. III. ab Aa. C.C.

† De Script. c. 19. METHODIUS, Eubulius dictus, primū Olympi Lyciæ, sive Patatorum (candem enim Episcopatū diserte facit Suidas *, vel si diversa fuerint civitates, poterat vigente persecutione uno eodemque tempore curam Episcopalem gerere) deinde Tyri Episcopus. Claruit exente sæculo tertio circa an. 290. Non deerrat, teste Hieronimo †, qui illum in Chalcide Græciæ sub Decio & Valeriano Marti- rem factum fuisse affirmant: & ita quidem post Hieronymi tempora Suidas, prætermis- sis aliqnot Hieronymi, seu potius Soplironii interpretis verbis, tradit. At certum est, eum diu post Decii & Valeriani tempora vi- xisse, Porphyrii æqualem, si non superlitem: adeoque obiit sub novissimâ persecutione, circa an. 300. martyrii coronâ redimitus. E- rat, inquit Epiphanius *, ἀγὼς ληθῶν, καὶ ἐκ- δὸς αἰσῶ & ἀληθείας ἀπονομιζόμενος. Vir apprimi- doctus, acerrimusque veritatis patronus. Scri- psit multa nitido, compositoque sermone, quæ sequuntur.

OPERA.

DE Resurrectione liber contra Origenem, ex quo fragmenta bene longa extant apud Epiphanium loco citato: ampliora adhuc excerpta habet Photius Cod. 234. & nonnulla Damascenus Orat. III. de imag. & apud alios passim. Integrum opus ad formam Dialogi pe- ragebatur, & in duas, forsân in plures partes ad interloquentium numerum divisum erat. Certè Damascenus, loco laudato, secundam Methodii de Resurrectione orationem citat, & Eultratiæ CP. libro de vitiâ sanctorum secta, Methodii orationem ad Aglaaphontem allegat, quæ ut ex Epiphanio liquet, nil aliud quam huiusce operis pars erat.

(The) Ἐπιστολὴ, seu de creatis. Excerpta ha- bentur apud Photium Cod. 235.

(The) Ἀπολογία, ἢ λόγος τοῦ κατὰ, de Libero Arbitrio liber, qui penè integer extat in Edi- tione Combefisiana ex tribus excerptis ampli- oribus Photiano Cod. ccxxvi. Meursiano & Sirmondiano congestis. Opus integrum Gr. & Lat. prælo paratum penè se habuisse testatur L. Allat. Diat. de Method. p. 340.

Symposium decem Virginum, & μετὰ τὴν ἁγίαν, seu De castitate. Habitum est per modum Dia- logi inter X. pias sanctasque mulieres, de re- bus hisce eleganter atque eruditè invicem col- loquentes. Amplissimas exinde Eclogas exhibet Photius, Cod. 237. alias Eultratiæ ab Allatio editus. Tandem opus integrum cum Versione & Notis subjuncta etiam Diatriba de Metho- dianorum scriptis cedit, & Alexandro VII. in- scripsit Leo Allatius, Romæ 1556. 8°. Nescivit ite, aut potius se scite dissimulavit, eo ipso tem- pore licet Romæ agens, Petrus Possinus S. J. qui Codicem Græcum à Lucâ Holstenio accep- tum nactus, Latinè vertit, & eidem Alexan- dro VII. dedicavit, & Lutetiam transmisit, ubi ad alterum Bibliothecæ Mazariæ Codicem recognovit, & notis quibusdam, seu potius va- riantibus Lectionibus illustratus, typis Regiis Gr. & Lat. prodit 1657. Fol. Denique in Au-

gustario Biblioth. PP. Combefi. Paris 1672. ha- betur. De isto libro olim notavit Photius, ma- gnam partem adulteratam esse, eique adjectas esse Arianas, & vanas opiniones, aliaque male sentientium fâbulas, quæ tamen in hodiernis exemplaribus parèe admodum, imò v. x. ac ne vix quidem reperiuntur.

Oratio de Symone & Anna, seu in Festum octavarum de Purificationis B. Mariæ, quam Pct. Plantinus Antwerp. 1598. in lucem emisit. Pluri- bus tamen, illic non contentendis argumen- tis contendunt Gretserus, Canisius, & cum his nuper Cal. Oudines*, hanc non esse Methodii nostri, sed junioris cuiusdam, qui sæculo nono sedî Constantinopolitane præfuit. Verum Leo Allatius Græcorum hoc sæculo longè doctissi- mus, ex phasi, elocutione, reliquique dicen- di formulis, ipsiusque Methodii testimonio, Methodio nostro vindicat, & objectiones qual- dam in contrarium militantes solvere conatur, Diatrib. de Methodiorum Scriptis p. 341. Ego certè Methodio Confessori pot. us tribuendam censco.

Sermo de Martyribus, cujus fragmentum habet Theodorus, Dial. 1. p. 37.

Oratio sic nō dicitur, sive in Ramo Palmarum, quæ tamen an Methodii nostri sit, an D. Chry- sostomi non satis liquet. Extrat Gr. Lat.

Libri aliquot adversus Porphyrium, qui pau- cis quibusdam frustulis excerptis apud Damas- cenum & Nicetam assestatis, interierunt.

Commentarii in Genesim.

Commentarii in Cantica Canticorum. Utrum- que opus desideratur.

De Psychonisi adversus Origenem: ex quo libro nōtelligimus est. Interim nescio quid sibi velit Leo Allatius, qui Diatrib. Method. 329. ait, Origenis Tractatum de Engastrimytho non aliam esse quam banc Methodii tractationem de Pythoniâ, cujus historia legitur I. Regum cap. xxviii. Quæ aliud agentî viro erudito excidisse arbitror.

Dialogus minus dictus, à Socrate * memo- rat, in quo Methodius quasi Palinodiam ca- nens, Origenem quem libris suis antea diu multumque insectatus fuerat, summâ admira- tione profectus est, interit. Socratis quidem hæc in re fidem pluribus elevare nititur Leo Allatius prædicta Diatrib. p. 331. nullo inter- rim veterum testimonio, nullo idoneo argu- mento suffultus.

Omnia Methodii opera & fragmenta, quæ tum haberi poterant, in unum collegit, & unâ cum Amphilocho, & Andrea Cretensi, Gr. Lat. Edidit Fr. Combefi. Paris 1644. Fol. notis suis illustrata.

SUPPOSITITIA.

Per Eusebii presbyteri nōm ἐπιμάρτυρος, καὶ ἑ- μαρτυρῶν ἐπιμάρτυρος sic nōtē, Revelationes, in quibus multa de Turcis, multa de An- tichristo & extremo Judicio prædicta habentur; adeoque Methodio Homologetæ Patriarchæ, vel forsân alteri Methodio Patriarchæ, qui claruit circa annum MCCXL. ascriben- dæ videntur. Quod enim eas tanquam genui-

* Supple- de Script. in Method.

L. 6. c. 39.

S.M.C. III. ab nas Methodio Patetensi adferat Græci Synaxarii Auctor, huiusmodi testimonia apud æquos rerum iudices nullius autoritatis sunt. Extant hæc Revelationes Græcæ simul ac Latine inter Orthodoxos. *Basil.* Tom. I. & in *Biblioth. PP.* Tom. III. Lat.

294-

PAMPHILUS, gente Phœnicus, Beryti genere non ignobili natus. Claruit anno 294. Relictâ patriâ Alexandriam se contulisse videtur: erat enim Pierii Alexandrini discipulus; deinde Cæsaream Palæstinæ, in quâ Ecclesia presbyterii gradum sortitus est. Tanto erga divinas literas studio exarsit, ut Bibliothecam Cæsareæ extruxerit, in eaque celeberrimam Ecclesiæ Scripturam libros, quos undecunque collegerat, tanquam nobilissimam armario reponere, præcipue verò Origenis opera, quorum maximam partem suâ manu descripsit. Testatur Hieronymus * se xxv. Exagewon in XII. Prophetas volumina ab Origene elaborata, Pamphili verò manu exarata inibi reperisse, quæ tanto gaudio amplexus est, ut Crassi opes se reperisse gloriaretur. Inter ceteras quibus enituit virtutes summa erat Charitas & Munificentia. Si quos enim viderit ad victum necessarios indigere, præbebat largè quæ poterat: nec id solum, sed & multos S. Scripturæ Codices sumptu suo præparabat, quos tam viris, quam feminis lectioni deditis promptissimè largitus est. Anno 307. forsan exente, post acerbissima tormenta, & latera ungulis perulcata ab Urbano Præsidi in carcerem conjicitur. Exacto biennio, cum Firmilianus in Urbani locum successisset, Pamphilum cum servo Porphyrio, aliisque anno cecit. Ultimo supplicio affectus; quorum cadavera iussu Præsidis per quadriiduum exposita, ut à carnivoris bestiiis laniarentur, cum nec fera, nec volucres, nec canes ad ea accederent; tandem furebri cultu ornata & curata consuectæ sepulture tradita sunt.

Edidit Pamphilus, Eusebii necessarii sui & amici summi ope aditus, ex ipso Origenis Hexaplorum *ἀντίκειναι*, quod in Cæsariensi Bibliotheca delituit, descriptam ꝑ. LXX. *versionem Græcam*, prout ab Origene emendata & suppleta olim fuerat. Librariorum enim asteriscis appositos insuper habentium incuriâ & temeritate factum fuerat, ut innumeris indies mendis & corruptelis Editio ista ꝑ. LXX. Origeniana inquinaretur. Hæcæ fordibus repurgatam, summâque diligentia adornatam Editionem suam in Ecclesiârum Palæstinarum infirmam (unde *Palæstina* dicta est) seorsim evulgavit Pamphilus, summo applausu in Hierosolymitanâ, aliisque Orientis Ecclesiis exceptam & decantatam. Luculentum hujus Operis monumentum in Marchali Codice, qui penes Claronmontanos Patres Soc. Jesu est, hodiernum afferari testatur Cl. Huertius, in quo post Jeremie librum adnotatum est, descriptum eum esse ex Origenis *Hexapla*, & emendatum ex *Tetrapla* manu ipsius exaratis, idque operâ Pamphili & Eusebii.

Scriptis adhuc Pamphilus carcere inclusus, præfente etiam & subveniente eodem Eusebio,

Apologetics pro Origen libro V. quibus deinde post Pamphili mortem sextum addidit Eusebius; hancque *Apologiam* ad eos qui pro Christi nomine ad metallâ damnati exercebantur, consolationi miservit. Ex his primus liber Origenis dogmatibus, vel defendendis vel excusandis impendebatur; reliqui circa vitam, mores & eruditionem Origenis versabantur. Primum igitur potissimum elegit Rufinus, quem Latino sermone explicaret; qui proinde ex ejus versione inter Origenis & Hieronymi Opera hodiernum extat. Ex reliquis verò non nisi pauca quadam Excerpta habentur apud Photium Cod. 118. Non desunt equidem qui Pamphilum aliquid scripsisse negent, freti verbis Eusebii ab Hieronymo ꝑ. ex libris ejus de Vita Pamphili adductis, quibus eum nihil scripsisse, nec proprii quicquam condidisse sermonis præter Epistolâs nonnullas ad Amicos datas subinnuit. Verum cum Eusebii verba de Scriptis proprio Marte compositis intelligi queant, & ipse porro Eusebius * ac Photius ꝑ. scriptum à Pamphilo *Apologeticum* esse testentur, quod & ipse Hieronymus alibi * agnoscit, non est, cur in hæc re multum moremur.

LUCIANUS, nobili Prosapia ortus, Patriam habuit Samosata, urbem Syriæ non incelebrem, ejusdem & Urbis & Nominis cum famoso illo Christianæ Religionis Deservore, qui Trajani tempore vixit. Noster hic Paulo Samosateno erat ætate suppar præcipue verò claruit circa an. cccx. Vir tunc vitæ continentia, tum sacrarum literarum scientia conspicuus ꝑ. In prima ætate Macarium quendam Edessenum S. Scripturæ libros interpretantem studiosissimè audivit, à quo pulcherrima quæque brevi edoctus ad vitam æteticam & solitariam declinavit. Tandem Ecclesiæ Antiochenæ Presbyter factus, scholam illic instituit: e qua plurimi non infimæ notæ Discipuli, inque his Eusebius Nicodemienfis, Maris Chalcedonensis, Theognis Nicæmus, aliique Sæctæ Arianae postmodum sutores prodierunt; qui à Magistri sui nomine *Lucianistas*, vel *Con-Lucianistas*, ut ex Arrii ad Eusebium Nicodemiensem Epistolâ ꝑ. liquet, appellaverunt. Manifesto sanè paret, Alexandrum ꝑ. Alexandriæ Episcopum Lucianum nostrum tanquam Pauli Samosateni erroribus faventem accusasse. (Hæreses Marcionistice labem ei impingit Epiphanius ꝑ.; atque illum eâ de causâ à trium Episcoporum sanctorum sibi invicem succedentium communione pluribus annis recessisse, & collectas seorsim celebrasse. A nefandâ Hæreses crimine Baronius * Lucianum purgare conatur ac nullis Veterum testimoniis nixus. Facile concedimus enim Schismate tandem emeruisse, quod & prædictus Alexander indicare videtur: an verò errores penitus deposuerit vel retractaverit, non satis constat. Non possum tamen quin in illius gratiam, quæ de eo habet Suidas * huertianam, nempe divinorum Dogmatum puritatem apud hunc præ omnibus illius ætatis viris pulcherrimam, summoque studio conservatam fuisse, ejusque de rebus divinis sententiam ex epistolâs, quas scripsit, sanè præstant.

S.Æ.C. III. ab An. CC.

† Ap. dog. advers. Rufin.

* L. c. 11. † Cod. 118. * De script. c. 73.

294-

† Suid. in voc. Antioch. & Ar. Lucian. ap. Suid. Jan. 7.

† Ap. Theod. Hist. Eccles. l. 4. c. 4. † Hæres. 43.

* Ad Ann. cccxviii. not. in Martyrolog. Jan. 7.

* Loc. cit.

* De Script. c. 73.

† Origen. l. p. c. 2. 3. 4.

35 C. 111. præstantissimis cuius aptissime liquere: Anno cccxi. Maximino Imp. qui Persecutionem adversus Christianos recens renovarat, tunc Nicomedie agente, illic perductus est Lucianus; ubi Apologeticâ Oratione pro fide suâ coram ipso Imperatore habitâ in carcerem conjicitur; & memorabile sanè est quod de eo refert Philoſorgius * quòd cum in carcere constitutus neque Ecclesiam neque altare haberet; cumque ob vincula & plagas ne loco quidem suo se movere poterat; supinus jaccans supra proprium pectus memendum *Eucharistia* sacrificium peregit; & tum ipse participavit, tum aliis eum infra chori sacri undique cingentibus arcipiendum dedit. Capite truncatus est Nicomedie eodem anno cccxi. ejusque corpus, ut videtur, in mare projectum; quòd Delphinus postea ad litus deportavit, circa fauces Sinus Nicomedie inibi sepultum, cujus honorem & memoriam Helena Constantini M. Mater Urbem eo in loco condidit, quam Helenopolim cognominavit.

Hebraicè doctus, variis *Veteris Instrumens* *Versiones* Græcas inter se conculit; crebraſque, quæ ex Librariorum incuriâ irreperant, labes vetustiorum & probate fidei Codicum ope sustulit, & ad primævam puritatem isto modo restitutam ¶ LXX. interpretationem accuratè magis adhuc ex Hebraicis exemplaribus emendavit. Editio Bibliorum ista, *Lucianæ* demum dicta, Nicomediz fuit Constantino M. apud Judæos in pariete armarii calce circumlita, ubi cultodiz gratiâ polita fuerat, inventa est, propriâ ipsius manu emarata; ut Synopses S. Scripturæ Autor * memoriz prodidit. De eâ etiam testatur Hieronymus †, apud omnes Ecclesias Orientales ab Antiochiâ Constantinopolim usque obtinuisse. Sed cum reliquis dudum evanuit.

Scriptit item Lucianus *De Fide* libellos, atque in iis forsân brevem illam fidei Expositionem, quæ habetur ap. Athanas. de Synod. Arim. & Seleuc. p. 693. & Socrat. l. 2. c. 10. quamque Synodi Antiochenæ Patres anno cccxi. promulerunt, sequè ipsius Luciani manu scriptam reperisse affirmarunt: De hac quidem formulâ dubitat Sozomenus *, num verè Luciani sit; fatetur tamen in reliquis cum fide Nicenâ consentire, tantum rē ipsius in eâ desit;

quod supposito eam à Luciano conditam fuisse, mirandum non est: cum illud vocabulum post ejus demum tempora crebro sibi usurpari cepit.

Epistolas etiam aliquot præavit Lucianus; è quarum unâ ad Antiochenos è carcere Nicomedienſi datâ extat extrema clausula apud Chronicis Alexandriani Autorem. Orationem Apologeticam cujus meminit Eusebius *, ab eo potius coram Imperatore vivâ voci pronuntiata, quam scripto editam existimo.

PHILEAS, ex Themi, ampli in Ægypto ad Oſium Mendesium Urbe, originem duxisse videtur; floruit hujus sæculi fine circa annum cccxvi. Nobili genere ortus, opibus, divitiisq; locupletatus, in Philosophiz studiis & Græcorum disciplinis admodum clarus. Cunctis in Patriâ honoribus ac muneribus summa equalando perfunctus, tandem Ubia sua Episcopatum gessit. Fervente sub Maximian. Persecutione anno cccxi. capite truncatur. Usuratum suille etiam mortis tempore clarè indicat Eusebius *, dum de ipso & Philoromo Martyris socio narrat, quòd cum amici & cognati, quæ etiam ipsi Magistratus & Judex eos cohortarentur, ut sui ipsorum misererent, & uxoribus ac liberis suis consulere vellent; his tamen omnibus adduci non potuerint, ut vitæ conservandæ causâ divinas leges de confessione & negatione nominis Christi latas contemnerent. Scripsit *Epistolam ad Thonniat* suos de Martyriis quæ Alexandria per id tempus contigerant, & cruciatibus quos Martyres virili & invicto animo pertulerunt. Nobile hujus Epistolæ Fragmentum habet Eusebius †, eandemque proculdubio designat Hieronymus *, dum ait Phileam elegantissimum libellum de Martyrum laude composuisse.

HESYCHIUS, Episcopus Urbis alicujus in Ægypto, claruit sub hujus sæculi finem. Martyrium subiit sub Maximino anno cccxi. Eandem quam & Lucianus, operam corrigendis & emendandis Græcæ ¶ LXX. *Versiones* exemplaribus navavit. Novam horum Editionem ab eo adornatam amplexæ sunt, & usurparunt Ægypti & regionum vicinarum Ecclesiæ, teste Hieronymo *.

* Apolog. adv. Russin. Tom. 2. p. 213.

Scriptores Gentiles, qui hoc Sæculo Christianismum oppugnârunt.

DOMITIUS ULPIANUS, natione Syrus, ex Phœnice oriundus, Papiniani discipulus, juris peritissimus. Claruit anno Chr. cccx. sub Alexandro demum Severo Sacrorum Scriniorum Magister, Præfectus Annonæ, denique Prætorio Præfectus, à Prætorianis occisus. Christi fidem non modò Ju-

daicam Superstitionem vocat, verum libeo septimo de Offic. Procons. nefaria Principum rescripta collegit (teste Laetantio *) ut doceret quibus penis affici oporteret eos, qui se cultores Dei confiterentur.

PORPHYRIUS, vernaculo nomine G 3 Malchus

35 C. 111. ab Ap. C. C.

* Loc. cit.

* L. R. c. 9.

† L. R. c. 10. * De Script. c. 78.

296. Euseb. l. 2. c. 13.

* De Justit. l. 3. c. 24.

SÆC. III.
ab An. CC.

* L. 10, c. 36.

* De Civit.
Dei. l. 10, c.
28.

*Malebus dictus, ortu Tyrius, vitæ instituto Philosophus, Claruit anno Chr. cca. xx. Obiit, ut videtur, ineunte sequente sæculo, vel paulò post. Nescio planè an fidem meretur quod de eo refert Nicephorus *, qui tamen Eusebium hac in te testem citat, Porphyrium primo quidem fuisse Christianum; verum cum à Christianis quibusdam Cæsare verberatus esset, nec injuriam illam bene conequere posset, atrabile percitum Christianismum ejurasse, atque ad Christum Christianorumque Scripturas impiis convitiis proscindendas animum appulisse. Nicephoro prævisse videtur D. * Augustinus qui Porphyrium vane Scienziæ tumore inflatum à Christi saluberrima humilitate refilisse scribit. An verò de abdicatâ Christi professione, an potius quòd cum sacra volumina legisset, saluberrimam Christi fidem amplecti recufaret, intelligendus sit Augustinus, mihi haud satis manifestò liquet. Inter varia quæ condidit, volumina, edidit in Sicilia tunc agens, contra Christianos libros X V. in quibus id præcipuè pensi habuit, ut S. Scripturæ auctoritatem, cui quasi fundamento innixa est Christiana religio, convelleret. Hinc primo libro de contrarietate & contradictionibus in Scripturâ deprehensis egit, tertio libro explicationem Scripturæ inter Christianos tunc temporis receptam, ac imprimis allegoricam su-*

*gillavit, quarto Historiam Mosaicam & Judæoram Antiquitates impugnavit: duodecimo & decimo tertio contra Danielis Prophetiam differuit, aliis Evangeliorum fidem evertere conatus est. Unde rabidus adversus Christianismum audit Hieronymo *, cui nati ipsius evangelii interpreti præter omnia præcipua, inquit Eusebius †. Ista Porphyrii scripta Theodosius * legelari igne aboleri jussit: ex quibus tamen plurima ea; amplissima Excerpta aservantur apud Eusebium Hist. Eccl. l. 6. c. 19. (ex libro Porphyrii 3^o.) preparat. Evangelic. l. 1. c. 9. (ex l. 4.) & aliud apud Hieronymum Præfat. in l. lib. Comment. in Epist. ad Galat. Tom. ix. p. 119. Porphyrium nostrum eundem cum Publilio Optatiano Porphyrio, Panegyrici ad Constantinum nugaci planè ac inepro poemate comprehensi auctore, facit Cardinalis Baronius; quem proinde ridet Josephus Scaliger, Animadvert. ad Euseb. Chron. p. 350. verum ex tunc recens editis veteris hujus monumentis, ipse Baronius errorem suum haud gravatim correxit ad annum cccxxv. Extrat Poëmarion istud præmissa Porphyrii ad Constantinum ejusque ad Porphyrium epistoli M. Velseri notis & Christiani Daumi Spicilegio Critico illustratum, inter Velseri opera reliquis ejus in novissimâ editione præfixum.*

SÆC. III.
ab An. CC.* De Script.
Eccl. in
Prefat.
† De P. ap.
Evang. l. 10.
c. 9.
* Ex C. de
Sum. Trin.
l. 1.

Finis Tertii Sæculi.



SÆCULUM



SÆCULUM ARIANUM. CONSPECTUS SÆCULI.



RITUR cum hoc Sæculo dira, siqua unquam alias, Persecutio, nempe SÆC. IV.
Ab AN. CCC.

anno cccii. F. bruar. xxi. Inchoara est decima sub Diocletiano, Maximiano, &c. Persecutio, quæ in annum usque undecimum prorrahitur. Hinc Ecclesiarum everſio, teditus sacri in fiscum redacti, bonorum spolia, multiplex & miseranda Christianorum strages, supplicia undique conquisita, omnique crudelitatis genere excogitata, faces incense pedibus singulisque membris admoxtæ, donec decoctâ omni cute vis ignis ad intima viscera penetrasset; corpora cremata, & in pulverem comminuta, & in flumina ac mare jacta. Insulæ, Carceres, meralla, notante Lactantio c. 22. leves erant pœnæ: ignis, & rux, feræ, quotidiana erant & facilia, in causa capitis, animadversio gladii, admodum paucis, quasi beneficii loco deferebatur, qui ob merita vetera impetraverant bonam mortem. Totam hujusce persecutionis seriem fusè non minùs, ac eleganter, Lactantius; qui omnia ejus arcana, ortum, progressum dilucidè aperit; è quo multa hæc de re haurire licet, quæ apud alios frustra quærantur. Tandem anno cccxii. Imperatore Constantino Christi fidem amplectente, novam induit faciem Ecclesia Christiana, ubique ornata, dotata, legibus munita, decreſcente indies Ethnicorum Superſtitione. Oritur hæresis Ariana, quæ Christo Deitatem detrahit, & in Creaturarum classem redigit, filium patri esse *hominem* *et* *creatum* negans, mox à Concilio Nicæno, Oecumenicorum primo, anno cccxxv. damnata. Regnante Constantio, vires recolligit, ejusque præsidio fulsa in Catholicos ubique grassatur, & in novas Semiarianorum, Photinianorum, Actianorum, Eunomianorum, Macedonianorum, &c. Sæctas diffunditur, quas Synodus II. Generalis C. P. habita anno cccclxxxi. anathemati subjicit, & Theodosius M. autoritate suâ & legibus, quas tulit, comprimit. Magnas in Africâ turbas dant Donatistæ, à potestate rum Sæculari, rum Ecclesiasticâ sæpius repressi. Juliano ad imperium erecto recrudescit Gentilismus, excitatâ in Christianos gravissima persecutione. Verùm hæc nubecula citò transit, occiso Juliano anno cccclxiii. Jovianus mox in Imperatorem levatus, doctrinam Catholicam fovebat, Episcopos exules sedibus restituit; sed eo post octo fere menses, è rebus humanis exempto, Valens, Valentiniani frater, Orientalis Imperii Gubernaculis admoveretur, qui hæresi Arianz palam favebat, ejusque assedas dignitatibus auxit, honoribus ornavit; depressis ubique & vexatis Catholicis usque ad annum cccclxxix. quo Theodosius M. in imperii consortium à Gratiano ascitus, Catholicis pacem, quietem, præsidium dedit; hæreses quascunque compeſcuit, & per xvi. annos imperium feliciter administravit.

SCRIPTORES.

S.Æ.C. IV.
ab An.CCC.
301.
† L. 9. c. 6.



ETRUS, si non ortu, saltem institutione & officio Alexandrinus, Scriptorum omnium hujus ævi agmen ducit, & quidem merito. Erat enim, teste Eusebio *,

— *Sicut Orientis prætor, divinusque*

Episcoporum decem, Christianæ Religionis Doctor eximius; cum ob totius vitæ sanctimoniam, tum ob sacrarum literarum studium ac peritiam venerabilis. Ad pietatem juxta & sacras literas à Theonâ Episcopo formatus est, cui deinde ipso anno seculari Christi 300. in sede Alexandrinâ successit. Elapso ferè in Episcopali munere triennio, exorta est Persecutio à Diocletiano anno cccit. excitata: ex quo per reliquum vitæ tempus ob ingruentem tempestatem arduore disciplinæ sele exercuit Petrus, communie Ecclesiarum utilitati pro virili prospexit. Sub hac Persecutione diu eum in carcere detentum fuisse necesse est; si modò vera sint, quæ de dissidio illum inter & Meletium Lycopolitanum in Thebaide Episcopum ex incertis, ut opinor, si non fictis, Meletianorum Actis Epiphanius † refert. Mihi quidem in re incerta divinantur probabile videtur, Petrum sub Diocletiano vel Galerio Maximiniano in custodiam traditum, postmodum vinculis absolutum, demum sub Maximino passum esse. Certè Inculenter tradidit Eusebius *, qui hac ipsa tempestate in *Ægypto versabatur*, ibi etiam in carcere detentus, Petrum nullum ob crimen comprehensum, præter omnium expectationem subito & absque ullâ probabili causâ solo Maximini iussu capite truncatum esse. Hoc ei contigit anno persecutionis nono, Episcopatus sui duodecimo, Christi cccxi.

Scriptis eorum causâ, qui in prædictâ Persecutione lapsi essent, *Librum de Pœnitentiâ*, ex quo superiunt hodie Canones XV. variis Pœnitentium casibus accommodati; qui habentur Gr. Lat. Concil. Tom. I. cum Balsamonis verò & Zonaræ Scholiis Synodici seu Pœnec. Canonum Tom. II. Alium item *Librum de Divinitate*, ex quo loca quædam adferuntur Concilii Ephesini Act. II. p. 508. Act. VII. p. 836. Concil. Tom. III. Concilii Chalcedonensis Act. I. p. 286. Concil. Tom. IV. sed postremo huic excerptum Græca defunt.

Atribuitur ei *Diatriba de Paschate* quæ superius extat MSS. quamque in Uranologio suo edidit Petavius, verum an ejus sit, non immerito dubitatur.

301.

ANASTASIA, Formina Romana, genere, eo iugio, opibus, maxime verò Christianæ fidei; quam à matrè Flavia hauserat, professione nobilissima; uxor Publici viri clarissimi, sed erga Christianam Religionem, eoque nomine adversus Uxorem etiam, malè animati; quem Diocletianus ad Persas Legatum misit. Anastasia Martyrium anno cccxi. obiisse dicitur. Extant duæ *Epistolæ*, si modò genuinæ sint,

ab ea ad Chryfologium sanctissimum Confessorem non longe ante Martyrium de carcere scriptæ, una cum Chryfologi *Responsis*, apud Bui-dam in voce *Xpianæ* &.

S.Æ.C. IV.
ab An.CCC.

302.

HIERACAS, genere *Ægyptius* ex oppido Leontone, acutissimo ingenio præditus, omnique meliori literatura, universis Græcorum & *Ægyptiorum* disciplinis, ac imprimis medicinæ scientiâ imbutus; quibus admirabilem planè vitæ sanctimoniam adjunxit: ita ut plurimos ex *Ægyptiis* Monachis in errores suos pertraheret. Docuit enim Resurrectionem solius esse animæ, & merè spiritualem; Pueros ante rationis usum mortuos æterna salute ex-cidere; Melchisedecum esse spiritum Sanctum; Nuptias denique Christianis illicitas esse, Veneris quippe Testamenti proprias: unde neminem in cœtum suum admissit, nisi Virgines, Monachos, Continentes, & Viduas. Claruit circa an. cccxi. Obiit nonagenarius. Scripsit *Commentarios in Scripturam, Incubationes in Hexæmeron*, & alia quædam ex sacris deprompta literis quibus & *Psalms* multos à se compositos ad-jecit. Extant Fragm. quædam ap. Epiph. Hier. 67.

ARNOBIUS, gente Afer, claruit an. cccxix. Apud Siccam Venerem, mediterraneam Africæ urbem, Rhetoricam docuit, religione Gentilis quam strenuè propagavit: tandem ut fidem Christi amplecteretur, somniis admonitus, Baptismum ab Episcopo impetrare non potuit, donec edito *Adversus Gentiles* libro fano elegantissimo, vcluti certissimo pignore fidei suæ sinceritatem testatus sit. Conversionis suæ tempus ipse designat, cum ait, trecentos esse annos ferè minùs vel plùs aliquid ex quo coepimus esse Christiani. Rectè dicit, *plus vel minus aliquid*: Scripti enim sunt hi libri an. cccxi. vel non diu post, exortâ jam persecutione. De obitu ejus nihil constat. Stylus ejus tanquam inæ-qualem & nimium, librumque ejus absque operis sui partitione confusum carpit Hieronymus, † rigidè satis & immerito meo quidem judicio. Habet enim stylus Arnobianus suam eloquentiam, & dictionem planè florentissimam: nec operi deest methodus concinna & benè ordinata, ut cuius attentè legenti aptè consistat. Dogmata quædam habet forsan minùs Catholica; quæ homini è Gentilium tenebris recens erumpenti, & nondum Christianæ fidei elementis satis instructo condonanda sunt.

Extant *Adversus Gentiles* libri VII. typis impressi Roma 1543. Basili. 1546. Parisi 1580. Antwerp. 1582. cum notis Canteri. *Genevæ* (per Herald.) 1597. Parisi 1605. *Hamburg.* per Elmenhorstium) 1610. *Dnaci.* per Stevetchium) 1634. *Lugd. Bat.* 1651. 4o. cum integris Variorum Commentariis, demum Parisi 1666. ad calcem Cypriani cum Ph. Priorii & selectis aliorum notis.

Circumferuntur etiam sub ejus nomine *Commentarii breves in Psalmos* C.L. quos esse Arnobii junioris opus eruditus dudum cohæuit.

L. C.Æ.

Vid. Hiero.
Chron. ad
an. cccxix.

† Epist. ad
Paulinam
p. 104.

SÆC. IV. L. CÆLIUS LACTANTIUS FIR-
MIANUS, claruit præcipue anno cccxi: &
deinceps.

393.

Patriam habuit Italiam, forsitan Firmin, quod agri Piceni oppidum est ad oram maris Adriatici, oriundus; indeque Firmiani nomen traxisse videtur: quod tamen solâ conjecturâ nititur. Arnobium Sicæ tunc in Africa docentem magistrum fortitus est: sub quo adolescentulus adhuc conscripto *Synopsis* elegantissimum præconis ingenii specimen dedit. Inde Nicomediam quam Diocletianus impensè nimis ornare, urbi; Romæ conquare studebat, acceit; ut juvenuti eloquentiæ ludum aperiret. Verùm discipulorum penuriâ, in Græcâ præsertim civitate, ad scribendum se contulit; & inter alia, exortâ jam Persecutione, Christianæ Religionis causam adversus quovis importunos, ac imprimis contra Hieroclem Bithyniæ Præsidem (qui auctor & consiliarius excitandæ Persecutionis fuerat; duosque libellos, quos *de aversis* inscripsit, *de rebus* composuerat) gravissimis rationum momentis, omnibusque eloquentiæ nervis vindicavit. Demum Constantino summâ rerum potio, in Galliam evocatur; ut Crispum Cæsarem Constantini filium primogenitum Latinis literis erudiret. Obiit extremâ senectute, sed quo anno non liquet. Adcō in hac vitâ pauper, ut (quod ex Eusebio * tradit Hieronymus †) plerumque etiam necessarii indiguerit. In Gentilium Theologiâ plurimum valuit; in Christianæ fidei principiis *monitiones* parùm exercitatus: unde Hieronymus. *Lactantius quasi quidam fluvius eloquentiæ Italianæ, utinam tam nostra confirmare possit, quam facile aliena destruxit.* Navos qui in scriptis ejus norantur, de divinitate, & æternâ filii existentia, de animarum præexistentiâ, & futuro post hanc vitam statu, de fine sæculi, & mille annorum imperio, de adventu Eliæ multos ad Dei cultum conversuro, aliique capitibus, de quibus obscurè, incautè, quandoque etiam periculosè locutus sit, excusabunt apud candidos rerum æstimatores sæculi quo vixit, circa istas res imperitia; dogmata ipsa paulò abstractiora, necdum à Theologis dilucidè explicata, nec Synodorum decretis definita, & in quibus *hæreses* habuit complures præcedentium sæculorum Patres; diligens ejus profanarum literarum studium, & continua ferè adversus Gentiles certamina, quæ totum occupabant hominem, animoque à penitentiore doctrinâ Christianæ examine revocabant. Stylus illi terribis, nitidus, facilis, fonte quodam eloquentiæ nativo sponte fluens. Scriptor sanè est mirè elegans & disertus, Christianorum omnium sine controversiâ facundissimus; unde *Cicero Christianus* vulgò audit, nec desuat qui eum Ciceronem non æquissè modò, sed & præcelluisse volunt. Id circa invidiam dici potest, illum ab ipso Ciceronis ævo, dictionis nitore & puritate vis ullum habuisse parem, neminem superiorem.

SCRIPTA.

Institutionum Libri VII, quorum primus de falsâ Religione agit, Gentilem Theolo-

giam impugnat, & divini Numinis unitatem asserit. Secundus originem erroris circa res divinas humani, & fœdissimi ut idololatriam lapsus causas investigat. Tertius circa *falsam sapientiam* versatur, & vanitatem Philosophiæ Gentilis ostendit. Quæ tus *veram sapientiam*, Christianæ nempe religionis dogmata proponit. Quintus de *justitia* tractat, eamque penes Christianos solos haberi demonstrat: Gentilibus eos penes & tormentis divexantibus nefarie crudelitatis acularis. Sextus de *errore cultu* & tam interno mentis, quam externo, quod in actionibus situm est, officio dissentit; & errores Philosophorum circa istam materiam arguit. Septimus *omnem beatitudinem* argumentum habet, animarum immortalitatem probat, futuram vitæ statum, & extremum judicium depingit, & à rebus corporicis & caducis ad æternam, & divinam objectamentem revocat. Scripti sunt hi libri sub Diocletiani Persecutione: quod ipse Lactantius * apertè satis testatur, non quod multi voluit, sub Liciniana: Inscriptiones enim ad Constantinum M. quæ in librorum 1. 2. 4. & 5. fronte comparent, nec antiquiores editiones, nec melioris notæ Codices MSS. agnoscunt: ideoque ab alienâ manu fluxisse censenda sunt.

Institutionum Epitome, sed mutila, trium solummodò posteriorum librorum compendium exhibens.

De Irâ Dei.

De Officio Dei.

De Mortibus Persecutorum. Hunc libellum, cujus post Hieronymum vix quiquam veterum meminit, primus in lucem protulit Stephan. Baluzius, & cum amplissimis notis edidit, Mii-cell. Tom. II. p. 1. deinde brevibus Scholiis ornatus seorsim prodit Oxon. 1680. 12°. *Abœa* 1684. 8°.

Fragmentum parvum de *Extremo Judicio*, libri de Mortibus Persecutorum calci adnexum, & unâ cum eo à Baluzio primum editum.

SCRIPTA, QUÆ NON EXTANT.

Synopsis.

Grammaticæ.

Obviationes, Carmen Heroicum de itinere suo ab Africâ ad Nicomediam.

Ad Alectriadem libri II.

Ad Probum Epistolæ libri IV.

Ad Severum Epistolæ libri II.

Ad Demetrium Epistolæ libri II. Hieronymus Comment. in Galat. IV. octavum ad Demetrium Epistolæ librum citat, memoriz, ut videtur, lapsu; integrum enim Epistolæ Lactantianarum volumen non nisi octo libros continebat, ex quibus Epistolæ ad Demetrium Septimum & Octavum constabant, ac proinde in Catalogo ipse Hieronymus eodem ordine, ac numero, recenset quo supra à nobis enunciantur.

SPURIA.

Carmen de Phœnice, à Gentili quodam scriptum.

Carmen de Paschate Venantii Fortunati est.

Carmen

* Chron. ad
mcccxxviii.
† Ep. ad Paul.
l. i. c. 10.

SÆC. IV.
ab An. CCC.*Carmen de Passione Domini*, in quo de adoratione crucis agitur, ut alia taceam.

Prodierunt Opera Laurentii *Roma* 1645. 1470. 1474. *Venes.* 1472. 1478. 1489. 1490. 1497. 1502. 1509. (fol.) 1515. *Parif.* 1513. (40.) *Florent.* 1513. *Venes.* 1521. 1535. *Basil.* 1521. (4.) 1523. 1532. 1563. (fol.) *Amsterv.* 1539. 1539. 1555. 1568. *Lugd.* 1532. 1553. 1566. 1567. (16.) *Colen.* 1544. *Parif.* 1563. 1589. *Amsterv.* 1570. (8.) 1579. 1587. *Geneva* (editio accuratissima per Torneum) 1613. (160.) *Lugd.* 1616. (160.) *Roma* 1650. (fol.) *Lugd. Bat.* 1652. 1660. (8.) *Oxon.* 1684. *Cantabrig.* 1685. (8.) Ceteris editionibus præstat *Lugduno-Batava*, quam anno 1660. Servatius Galteus cum doctissimis Variorum notis edidit, quibus suas planè eruditissimas addidit.

303.

DOROTHEUS, (alius omnino à Dorotheo Presbytero Antiocheno, quem Diocletianus baphii apud Tyrum Procuratorem constituit, de quo Eusebius l. 7. c. 32. Alius à Dorotheo Diocletiani Cubiculario & Martyr; de quo idem lib. 8. cap. 1. c. 6.) Tyriorum Urbis, ut volunt, Episcopus: Presbyterum quidem cum Martyrologio Romano faciunt recentiores; quod non aliunde profluxisse videtur, quam quod hunc cum Dorotheo Aurioceno male confundunt: cui errori non leve robur addidit, præfationis, quam mox dabimus, interceptus Latinus, qui nostrum Presbyterum vocat, *πρεσβύτερον* nempe per *Presbyterium* reddens. Clariùs dicitur Dorotheo noster ann. ccciii. multa sub Diocletiani persecutione passus, tandemque in exilium missus: sed at tempestate ad Ecclesiam suam rediit, ad Juliani usque tempora superflus, sub quo ad Odyssæam civitatem aufugit, ubi à Juliani præfectis comprehensus,

post varia tormenta vitam Martyrio finivit, SÆC. IV. ætatis an. cvii. Verùm incerta esse hæc omnia, & plane conficta, mox patebit, nullius Scriptoris, Sæculo sexto antiquioris, testimonio fulta. De eo enim, excepto unico Anonymo, è quo sua desumpserint Martyrologii Romani & Menologii Græci conditores, paucique alii, alium plane est silentium. Plures Ecclesiasticos Commentarios Dorotheus noster scripsisse dicitur; circumfertur hodie sub ejus nomine *Synopsis de vita & morte Prophetarum, Apostolorum & discipulorum Domini*, quæ Latine habetur, Bibliothec. PP. Tom. 111. & ad calcem Salviani *Roma* 1664. f. spurium esse, & ad fabulas putidissimas relegandam, nemo non videt. De hac Synopsi ejusque Auctore, æquam mihi diu hæsisse fateor; donec totius pene fabulæ Scenam aperuit Anonymi ejusdem fragmentum Græcum, quod ex duobus Cod. MSS. Baroccianis, uno nempe N. 206. alteroque Anastasii Niceni quæstionibus in Sacram Scripturam subjuncto N. 142. manu sua descriptum, mihi pro sua humanitate communicavit Hen. Dodwellus. Multas quidem continet aniles fabulas nullo antiquitatis suffragio nixas, nullo ordine dispositas; hæud pauca tamen neutiquam contentenda, quæ non modo ad Synopsin hanc Dorotheanam, sed & alia historię Ecclesiasticæ capita illustranda apprime conferunt; itaque igitur fragmentum Latinè versione ornatum hic subjiciam, deinde observationibus nonnullis illustrabo. Ut ad Codices MSS. ex quibus desumptum est recenserem, nec per valetudinem nec per otium liceat. Vereor ne amicus, cuius opera in describendo apographo Dodwelliano usus sum, nimis hinc inde festinaret. Variantes quasdam lectiones quas à Cl. Dodwello accepi, vel uncis inclusi, vel in marginem conjeci.

Σύνεσμα ἐκκλησιαστικὸν ἐπὶ τοῦ ὁ μαθητοῦ
τῷ κυρίῳ Δωροθέῳ ἐπισκόπῳ Τύρῳ, ἀρχαῖον
αὐτοῦ ἐκ τῆς μαρτυρίας, καὶ μαρτυρῶν γενο-
νῶν. ἐκ τοῦ χειροῦ Δακτύλου καὶ Κωνσταν-
τίνου τοῦ βασιλέως.

Tractatus Ecclesiasticus de LXX. Domini
discipulis, conscriptus à Dorotheo Tyri
Episcopo, antiquo admodum viro & di-
vinitus inspirato, qui Martyr fuit tempo-
rib. Licinii & Constantini Imperatorum.

Οὗτος ὁ πνευματικὸς αἰὶνισμὸς ἀπὸ καὶ ὡς
ἡγεμονίας καταλείπειν ῥωμαϊκῶν καὶ ἑλ-
ληνικῶν, ἵπποδρόμῳ καὶ ἱεροῖς τῶν ἡρώων ἱερῶν
ἐπὶ τῇ, ὅτι καὶ πικρὸς καὶ ὀδυνηρὸς καὶ τῷ
τῶν αἰώνων ἀποκατασταθῆναι καὶ ἁγίων καταλείπειν καὶ αὐτὸς
τῷ ἴδιῳ παρρησίᾳ, καὶ ὡς ἱσχυρῶς τῷ ἐκ Τύρου Ἐκ-
κλησίᾳ μέχρις ἡμεῶν τῷ Τυρίῳ, καὶ ὁδοῦντες
οὐκ ἀποφασίζουσιν ἀπὸ ἀρχαῖος τῶν Ἀρχόντων Ἰου-
λιανὸς ἀπὸ τῶν Χερσίων, πάλιν δὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ κατ-
ελθὼν τῷ Ὀδυσσῶ πάλιν ἔλθῃ καὶ ἐνταῦθα ὡς τῶν
ἡμεῶν Ἀρχόντων, καὶ πάλιν αἰνεῖται ὡς ἡμεῖς,
ἐν βασιλευσὶν γὰρ αὐτῶν τῶν ἐκ Χερσίων ἡμεῶν ὡς
βασιλεὺς ἐπιστάτης, ἱκανὸς καὶ ἐπὶ αὐτῶν ὡς τυ-
χεῖται. Οὗτος τῶν αἰώνων ὁ μέγας πνευμῶν καὶ ὡς
ἡγεμονίας ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καταλείπειν, ἐκ τοῦ
καὶ ἐπὶ τῶν ὁ μαθητῶν ὁ ἐπὶ τῶν ἱερῶν, ἐλθὼν
δὲ κατὰ τῶν Προφητῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων τῶν βίβλιν ἐπι-
λεπν.

C Elebris hic vir varias tum Latinas tum
Græcas post se lucubrationes reliquit,
nam utriusque linguae petitus, & multarum
retum gnarus propter ingenii dexteritatem
fuit: post mortem autem Diocletiani & Licinii
exilio liberatus, & ipse parcam suam recepit;
Ecclesiam enim Tyri ad Julianum usque Tyran-
num rexit. Quoniam verò Julianus non mani-
festè per se, sed occultè per principes suos, Chri-
stianos occidebat, iterum Dorotheus ad Ody-
ssæam civitatem venit, ubi à Juliani Principi-
bus prehensus, multaque verbera passus, in gran-
deza senectute propter Christi confessionem
inter ipsa tormenta, cum annorum esset CVII.
mortuus est. Igitur in Commentariis Ecclesia-
sticis, quos magnus hic senex post se reliquit,
LXX. Servatoris nostri discipulorum histo-
riam contexuit, & ubi unusquisque Prophetarum
et Apostolorum vitam finierit.

Hæc
Facionis
Versio Lati-
na edita Syn-
opsis præ-
ca est.

Εὐαγγ.

Observationes quarundam ad præcedens Fragmentum.

1. **E**X hoc fragmento perspicere licet, hunc Dorothei, uti præ se fert, exscriptorem, scripsisse Probo & Philoxeno Consulibus, hoc est, an. Ch. DXXV. dacentis post ipsum Dorotheum annis. Dorotheum enim sub Juliano Martyrium subivisse, in præfatione diserte tradit autor noster; adeoque cum in operis fronte dicitur, ipsum sub Licinio & Constantino Martyrem factum fuisse, dicendum est, vel extremam tituli clausulam à recentiori manu profectam esse, vel saltem vecem, *παλαιότερον*, laxiori sensu pro Confessore capendum esse, quo sensu veritatis Confessores, dum adhuc in vivis erant, in antiquorum Patrum Scriptis sæpenuerunt *Martyris* dicuntur, etiam antequam Martyrii palmam reportarent.

2. Admodum probabile est hunc Anonymum fuisse ipsius Synopsis Dorotheanz conditorem. Quis enim alicujus Dorothei Tyrionum Episcopi, Dioeletiani vel Juliani tempore, mentionem fecerit? imò vel ante ann. cccc. vii. quando deposito Photio Tyri Episcopo, Dorotheus quidam in locum ejus subrogatus est? Quis unquam Dorotheum sub Juliano Martyrem, sub Dioeletiano Confessorem dixerit? Sub *Dioeletiano multa passus*, inquit Martyrologium Romanum Jun. V. exilio multatus, ait Anonymus noster. Sed an hoc latuisset Eusebium, qui Martyrum & Confessorum gesta undique conquisivit, ipse sub hac persecutione Confessor, & quod magis adhuc, ipse hoc circiter tempore Tyri degit? Quis unquam ex Scriptoribus Ecclesiasticis, qui primis his sæculis floruerunt, Synopsis hujus Dorotheanz meminere, imò vel ex iis, qui Scriptorum Ecclesiasticorum Catalogos nobis ex professo tradiderunt? Quis nisi bardus, & cui vix sanum fuit caput, Dorotheum, hominem Græcum, & Tyrii inter Phœnices Antistitem, commentarios suos latino sermone conscribentem nobis fisteret? Restat igitur, vel Anonymum nostrum hæc confinxisse, vel saltem à Procopio presbytero suo consista in lucem evulgasse. Unde pro more omnium penè Impostorum, hæc diu incognita laruisse fingit; nec nisi duobus penè integris post Dorothei mortem sæculis orbi innotuisse. Quod nulla probabilitate credi potest, præsertim cum hi commentarii, nil nisi fustioræ Apostolicæ & Ecclesiasticæ summæ, uti summam planè, modo genuinam, in se continent.

3. Totius imposturæ originem ex ipso Fragmento erui licet: quæ non alia videtur, quam *παλαιότερον* illa inter sedem Romanam, & CP. de *πρωτοκαθηδρία*, contentio. Quod ut clarius elucescat, res paulò altius repetenda est. Translatà à Constantino M. Constantinopo-

lim Imperii sede, mox Regiæ urbis Præful cristas suas etigere, & dignitatis Ecclesiasticæ potestatem extendere cepit. An. ccc. lxxxi. secundæ Synodi Oecumenicæ, Constantinopoli habitæ, Patres, Canone III. Episcopos Constantinopolis, eo quod ipsa sit nova Roma, *τὴν πρωτοκαθηδρία*, post Romanum Episcopum decreverunt. Hinc novas deinceps vires quotidie sibi assumpserunt sedis CP. antistites; factò magis quidem, quam jure, usque ad an. cccc. l. quo à generali Concilio Chalcedonenfī statutum est, Can. IX. Quod si quis cum provincie Metropolitano controversiam haberet, ipsi Diocesis exarchum, vel imperii urbis Constantinopolis thronum adire liceret. Nec hoc modo, sed & Can. XXVIII. statuerunt, "ut quoniam antiquæ Romæ throno, quod urbs illa imperaret, jure Partes privilegia tribuerunt, eadem consideratione moti C. L. episcopi sanctissimo Novæ Romæ throno *τὴν ἰν πρωτοκαθηδρία* tribuerunt; tunc judicantes urbem quæ & Imperio & Senatui honorata sit, & æqualibus cum antiquâ Româ privilegiis fruatur, etiam in rebus Ecclesiasticis non secus ac illam extolli ac magnifici, secundam quippe post illam existentem. Hoc tenentibus licet vehementius Romani Pontificis Legaris, ratum dederunt patres Chalcedonenses; diocesibus Ponticæ, Asiaticæ & Thraciæ sedes CP. subiectis: Ratum dederunt gloriosissimi Judices, qui Synodo præfuerunt, declarantes *τὴν μὴν πόλιν τὰ πρῶτον ἐκ τῶν ἁγίων* secundum Canones Romano Archiepiscopum conservanda, oportere autem novæ Romæ Archiepiscopum *τὴν αὐτὴν πρωτοκαθηδρία* *τὴν ἰν πρωτοκαθηδρία* *αὐτῆς ἑαυτῆς ἰσχυρῶς* Metropolitam in Asiaticæ, Ponticæ & Thraciæ diocesibus ordinandi. Et in Epistola Synodica ad Leonem Papam, affirmantes Patres, se nihil aliud hac in re fecisse, quam *τὴν ἐκ τῶν πατέρων* id est, eam consuetudinem, quæ ex longo jam tempore obtinuit, Synodali decreto confirmasse. Ægre hæc tulit Leo Pontifex; furebat, frendebat, & omnia pene loca querelis ac clamoribus teplevit; venerandis Synodi Nicænæ Canones conculari, jura Metropolitica violari, ac proinde decreta Chalcedonenfī pro nihilo habenda. Ægre hæc etiam tulerunt Leonis Successores, adeo ut Felix Acacium CP. anathemate percussit; Acacius mox par pari retulit, Papæ nomine ex Ecclesiæ CP. dyptichis excusso, teste Basilio Cilice in Hist. Ecclesiast. ap. Niceph. l. 16. c. 17. Tandem sub Justino Seniore, pax quadam inter utriusque sedis episcopos resarsita est; lite tamen non usquequaque fedata: cum enim anno dccc. Joannes Papa à Theodotico Gothorum Rege Constantinopolim missus esset, cum episcopo Constantinopolitano sacra facere remorbat, nisi ipse prior celebraret; nec, teste Nicepho, Regiæ urbis antistiti assidue voluit, sed ut Apostolicæ sedis prerogativam tueretur, supra episcopum CP. etiam in Ecclesiæ Patriarchali in throno collocabatur. Hac occasione recruduit controversia, Johanne sedis suæ Apostolicam dignitatem & antiquitatem obtendente. Constantinopolitanus est contra, Ecclesiæ suæ prioritatem strenue asserbar,

canonic

* L. 17. c. 9.
vid. Marcal.
in Chron.
P. 1. & P. 2.
in Coll. p. 62.

SÆC. IV. ab c. 6. & Gelasium Cyclic. Hist. Concil. Nicæn. 13.

An. CCC. c. 3.

315.

ARIUS, toto orbe; & per omnia retrò, sæcula famosissimus Hæresiarcha, gente erat Lybs, five ut habet Photius, ortu Alexandrinus. Ammonii filius, corpore (ut volunt) ab anno cccxv. tanquam hæresiarcha innotescere, quod tamen paulò seriùs mihi contigisse videtur, paucis ante Synodum Nicænam annis. Probabile est illum ex Luciani Antiocheni Scholâ prodissè & dissertè enim Eusebium Nicomediensem *Conlucianissimam* appellat; quo titulo Luciani Martyris Discipuli gloriari videbantur, seque mutuo indigissè. Orto Meletiano schismate, primùm partes Meletii tuebatur; quo deinde deserto ad Petrum Alexandriæ Episcopum se contulit, ab eo in Diaconorum numerum adscriptus, & ob turbulentum ingenium iterum eiecius. Post mortem Petri penitentiam simulavit; & ab Achillâ Episcopo veniam precatus, ab eo ad Presbyterii dignitatem promotus est; unamque ex Ecclesiis Alexandrinis, quæ Bualcalis dicebatur, curæ suæ commissam habuit. Quinimo (si scriptori ignoto, Patricio Arasio, in libro *Oceanæ* dicto ab Auctore * Synodici citato fides habenda sit) Scholæ Catechetice regimine ipsi demandatum est. Ab Alexandro etiam Achillæ successore aliquamdiu gratiam inivit; donec commodam nactus occasionem, Catholicam veritatem in primariis quibuscumque fidei articulis strenuè oppugnavit; apertè docens Trinitatem quidem esse, sed gloriæ & maiestatis non parem, verùm alteram personam alterâ esse gloriosorem; Deum enim filium suum initium creaturarum fecisse, eumque in filium sibi adoptivè, qui tamen paternæ substantiæ nihil habeat, *ὁ θεὸς ὁ υἱὸς ἵσθαι, ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ γεννητὸν*. — *ὁ υἱὸς ὁ θεὸς ἵσθαι, ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ γεννητὸν*. Alienus quantum ad substantiam atque, pater à filio; quippe qui principio caret. Filius enim nec patri par est nec consubstantialis, ac proinde *ἀλλ' ἄλλου, ἢ τοῦ πατρὸς, ἢ ἐκ τοῦ πατρὸς τὸ πνεῦμα*, neque æternus est, aut coæternus, aut coingenuitus cum patre, neque simul cum patre æternam natus est. Alibique, *ὁ υἱὸς ὁ θεὸς ἵσθαι, ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ γεννητὸν*, *ὁ υἱὸς ὁ θεὸς ἵσθαι, ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ γεννητὸν*, *ὁ υἱὸς ὁ θεὸς ἵσθαι, ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ γεννητὸν*. Non semper erat filius; neque enim erat priusquam pater; nec ex patre erat, sed ex non entibus emerit: neque patri substantiam sibi propriam habuit; creatura enim & factura fuit: idcirco nec verus Deus est Christus, sed participatione Deus factus. Hæc quòd mens ejus clariùs constaret, ipsissimis Arii verbis expressimus. Et quanquam tanta verborum monstra, & propositionum portentosa fucatis & speciosis explicatibus homo versatilis ingenii pro re natâ emollire, seu potius regere solet; summa tamen errorum semper hac rediit: filium & tempore & naturâ & dignitate patre esse inferiorem, de non extantibus factum, & planè creaturam, licet in excellentiore creaturarum ordine collocatum. Ob hæc sapiens ab episcopo suo admo-

nitus, sapiens correptus, sapiens etiam Synodice damnatus, impiis tamen opinionibus renuciare noluit; quas & publicè & privatim, & concionibus & literis undequaque missis longè lateque propagavit; adeò ut complures aliculas non modò domi, sed & in exteris regionibus magni nominis Episcopos sibi faventes habuerit; qui cum illo communionem inierunt, eumque interventu suo Episcopi sui gratiæ & paci restituere conabantur. Sed cum nec Arius errores deponere, nec Alexandri fidem Catholicam prædere voluerit; congregata est Synodus Nicæna, in qua cccxxviii. Episcoporum suffragio impia Arii doctrina damnatur; librisque ejus Constantinensi Imp. Iulio combūstis, ipse Arius in Illyricum relegatur; unde post triennium oblato penitentiar libello, seque fidem Nicænam amplecti professus, Imperatoris literis revocatur; cui consensu dolis, eumque fucum fecit, ut Alexandro Antistiti CP. illum sine morâ in communionem admittere dissertè mandaverit. Quò dum progressus est Arius, factionis suæ satellitibus stipatus, & in forum Constantinense venisset, ob urgentem alvi necessitatem latrinæ petiit; ubi Judæ insularis crepuit medius; & collapsus, unâ cum intestinis projectis infelicem animam exhalavit, anno circiter cccxxvi. Ita quidem fatalem exitum, & nomine suo in æternum execrando non indignum, sortitus est facerivm & infivm caput. Scio quidem CL. Virum Hen. Valesium * affirmare Arium ante aliquot jam annos obiisse, adeoque illum qui anno cccxxvi. in Synodo Hierosolymitana unâ cum Euzoio ad Ecclesiæ pacem admissus erat, non fuisse nostrum, sed alterum Arium Hæresiarchæ aliculam. Verùm hæc omnia penè gratis dicta sunt, non nisi levibus duntaxat conjecturis, nullo Veterum testimonio dissertè nixa; & in Historiâ Ecclesiasticâ hospes planè sit oportet, qui nesciat Veteres unanimi consensu hæc omnia ad nostrum Arium unice referre. Errant è contra Rufinus †, Zonaras *, Aliique ‡, qui Arium sub Constantio vixisse, eoque regnante obisse volunt. Vir erat planè acutus & eruditus, moribusque ad fallendum compositis, speciem formâ magis (quod de eo habet Rufinus †) quàm virtute religiosus. Qualis erat *ὁ υἱὸς ὁ θεὸς ἵσθαι, ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ γεννητὸν*, vid. ap. Epiphani. Hæc c. 69. & Const. Epist. ad Ar. ap. Gelas. l. 3. c. 1.

Cantica conscripsit (teste Philostorgio *) varii generis, nempe Nautica, Molendinaria, ac Vistoria, aliæque ejusmodi, certis modulationibus aptata, prout unicuique Cantico convenire existimabat; ut imperitorum animos suavitè cantus ad impietatem suam sensim abduceret. Sed præ exteris decantatissimis est liber ille, *Thalia* dictus, toties Athanasio citatus, ad morem Sotadis, turpissimè Cretenis Jambographi, conscriptus. (unde & *ὁ υἱὸς ὁ θεὸς ἵσθαι, ἀλλ' ἀπὸ θεοῦ γεννητὸν* Athanasio audit) in quo de gravissimis, summæque venerandis fidei mysteriis levissimis futilissimisque numeris dillicuit. Dubitari tamen potest, an opus integrum versibus constaret, an potius Cantica hinc inde interspersa fuerint, quòd vulgi moribus & inge-

SÆC. IV. ab An. CCC.

* Obsev. Eccl. l. 2. c. 1. p. 189. Annot. ad Sot. p. 113.

† L. c. 12. in fin.

* Annal. Tom. III. p. 10.

† Vit. Athanas. p. 10.

Cod. 1. 8.

† Hist. Eccl. l. 3. c. 1.

* L. c. 2.

* Synod. Pappo, editi, p. 14.

Ex Anti-Thal. Athanas. de Synod. Arim. & Seleoc. p. 68, &c.

Ex Theod. apud Athanas. Orat. 1. advers. Arian. p. 141.

S.E.C. IV,
1-A, CCC.

nio fieret accommodatus. Excerpta quædam ex eo habentur apud Athanasium de Synod. Nicen. contra Hæref. Ar. decret. p. 413. Contra Arianos, Orat. 2. p. 137, 140, 141, &c. De Synod. Arim. & Seleuc. p. 680. Ex plurimis, quas scripsit, Epitholis præstat una ad Eusebium Nicomedensem apud Epiphanium: Hæref. 69. & Theodoret. l. c. 5. alteram sunt, foruncum quæ nomine ad Alexandrum Alexandrinum. Antiphona datam habet Athanasius lib. de Synod. Arim. & Seleuc. p. 682. & Epiphani. loc. cit.

nio possi, Pamphilus per Martyrium confumatus, Tyrum secessit; apud Paulinum Episcopum, amicum suum integerrimum precubidulo latitans, ubi varia & crudelissima Martyrum certamina se coram spectante testatur. Inde Aegyptum petiit, ibique Persequentium favoritibus magis adhuc calcem reperit, ipse tamen etiam in vincula coniectus. Hinc postea nata adversarii ejus calumniandi materies, ipsum nempe carceri inelusum Idolis immolasse. Objeceunt id ei an. cccxviii. Synodo Tyriz inter alios presidenti * confesores Aegyptii, & in his principum Potamo Episcopum Heraclensis. Verum hi accusasse sufficit. Quis erit innocens? Odio & livore ducti tela in illum undique arripiebant: nec ullum hæc ire te stem proferunt, præter levem quandam rumulcum, fæ rumoris potius suspitionem, quod nec ipse differtur Potamo, nulla alii ex causis notant, quam quod Eusebius ex carcere salvus & illius evaserat. Quid? quod si immolasset, ex rigida istius temporis disciplina, omni clericali gradu excidisset, certe ad superiorem ordinem neququam promovendus. Id quod in Asterio Sophista, octaviem clericalem præcipue episcopatum ambiente diserte notant † Athanasius & * Socrates. Verum ad Eusebium redeo. Cesante persecutione in Palaestinam rediit, ubi post mortem Agapii Cafariensium Episcopum constituitur. Fætor in subscriptionibus Latinis Synodo Ancyranæ an. cccxv. habite subrexit, recessit Agricolaum Cafarez Palaestina Episcopum. Verum subscriptiones illæ ne jam in Concilio Tomis extant, ex Isidori Mercatoris officinas prodierunt. Antiquior versio quam edidit Chr. Jusellus, solummodo habet *Agricola Cafarez*; quem Synodicon grecum à Pappo * editum de hac ipsa Synodo agens, non Cafarez *Palaestina*, sed *Cappadocia Episcopum* fuisse, aperte nos docet.

SEC. 17.
AS Am.CCC.

†Lib. 8-cap. 7

* *Ap. Ept.*
p. 22. Hiercl.
48 n. 7 v. 1.
Ashm. Apol.
1. p. 167.

† De Synodis
Aquil. & Se-
lent. p. 484.
* Lib. 2 c. 36.
p. 73.

* Page:

Non diu post, pulcherrimæ Ecclesiæ, quam Paulinus Tyri edificaverat, encenia habita fuit, circa annum, ut opinor, cccxvi. quo tempore Constantinus imperii sui Decennalia celebravit. Moris enim tum erat, Christianos, ut antehac Gentiles, Basilicas suas in Imperatorum Decennialibus, aliivæ id genus solennis dedicare, ut erudite observat CL. Aug. *Pap. Differt. Hypat. Part. 2. c. 3. Num. xlii. xliii.* Huic dedicationi adfuerunt omnes Ecclesiarum vicinarum Episcopi, quibus elegantissimam orationem Eusebium habuit, quam exhibet Hist. Eccles. lib. x. c. 4. Non sum necius, à quibusdam in dubium vocari, an hæc oratio Eusebium auctorem haberit. Immerito. Ipsa oratio ingenium ejus & multiplicem eruditionem spirat. Part. Panegyrica cum iis, que in præcedentibus capitulis traiecerat, eodem sensu, & iisdem pene sententiis, optime convenit; suadet intima cum Paulino familiaritas ut credamus, à nullo potius quam ab Eusebio haberi potuisse, qui hunc decimum Historiæ suæ librum Paulino inscripsit, ac proinde orationem hanc in loco inferi par erat. Deinde si alterius esset, cur tam proximum Sermonem huius loco infereret? Cur prope effuso auctoris nomine?

H₄OH

175

⁹ *Ap. Societ.*
1908.

1997, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

*Serum 1.
alt. Engeb.
Apot. pro O-
fig. in Com-
cil. Nisc-II.
A. G. V.

EUSEBIUS, qui ab arctissima, quæ illi cum Pamphilo martyre intercessit amicitia, *Pamphilus* cognomen sortitus est, Patriam habuit Palæstinam, urbem natalem fortassis Cæsarem, in hac enim Ecclesia se & institutum, & sabubi lavacro tinctum, non minus quam Ecclesiasticæ munera sustinuit, ipse initio Episcopus* ad Cæsarienses obscure nihil indicare videtur. Natus est vergente versûs exitum sæculo tertio, circa annum, si divinare liceat, CCLXX. Exhausta pene omni sæculari literatura homo impensè doctus, antiquitatum Ecclesiasticarum studio summo perire incubuit, quo sine doctorum ante se monumenta diligenter conquisivit, priorum sæculorum scripta rimatus est, civilium iudiciorum Acta perlestravit, omnes bibliothecarum foros excussit, præsertim nobilissimam illam bibliothecam, quam Pamphilus Cæsares extruxerat, nocturna diurnaque versavit manu. Et sane non contemnendum videtur, quod Hieronymus, seu quicumque sub ejus nomine latet, in *Epistola ad Chromazium & Heliodorum* refert, Constantinum Cæsarem ingressum Eusebio dixisse ut beneficentia aliqua hæc Ecclesie peteret, Eusebium verò respondisse, Ecclesiam suam opibus satis ditatam nihil indigere, ac se unice in votis habere, ut sollicita perquisitione monumenta publica discuterentur, quo certius constaret, quid in universo orbe Romano erga Sanctos Dei per Judices gestum sit; necipe ut qui Martyres, à quo iudicio, in qua Provincia vel civitate, qua die, quæve Perseverantia, passionis suæ obtinuerint palmam, de ipsis Archivis sublevari monumenta ad eam regio iussu dirigerentur. Quod & factum est, indeque illum idoneum Relatorem factum, Ecclesiasticam historiam, & omnium penè Martyrum trophæa rexit.

Et sane hac à veritumilitudine non abluere facile concedit Antipater Bostrensis*, Eusebii adversarius; ἔγωγε, τὸ πᾶσι πάντων ἂν δίδω, καὶ οἱ οὐκ ἔμελλουσιν συγγενεμαίην τῷ τῷ τῷ δι-
λαθῆναι, οὐμὴ καὶ ἡμεῖς. Βασίλειος δὲ συνε-
γὰ γὰρ οὐδὲν ἂν παρ' ἐμοὶ τῷ τῷ τῷ ἐν-
δοξοῦν. Ego vero, quod nullum quidem in histo-
riae vi fuerit, & nihil ex veteribus Scrip-
tis illam latuerit notitiam, confiteor & confiteor. Imperiali
quippe cooperatione usus, facile qua ubique sparsa
erant, colligere poterat.

Anno cccvii. Pamphilum in carcerem con-
 jectum solitis amoris officiis prosequabatur, cum
 eo assidue versatus, junctisque operis rem li-
 terarum strenue promovere lat agebant. Bien-

5. & C. IV. *Ægypto adhuc versante scriptum censet Hen-*
Valerius, quod tamen incertum. Scripserat

Ab. CCC.

* Instit. lib. 5.

C. 2, 4.

* De Script.

Hist. Philo.

lib. 3. c. 18. p.

304.

Hierocles, Judex Nicomedensis, incurrente Diocletiani persecutione, ad Christianos libros duos *φιλολογίας* dictos, quibus inter alia comparationem Christum inter & Apollonium Tyaneum instituit, spurcissimumque Magum Domino nostro paria vel etiam maiora fecisse contendit, teste Lactantio *, qui Hieroclem hunc ipsum librum recitantes coram audivit. Hanc comparationem, missis ceteris, refutandam Eusebius in se recepit; quod & prælitur, breviter percurrendo toros octo libros, quos de vita Apollonii conscripsit Philostratus, addita in fine Appendicula de Fato. Qua occasione Joh. Jonsius * graviter erroris arguit, quatenus hunc librum Eusebio nostro tribuunt, hoc nempe argumento ductus, quod Hieroclis libri de fato, quos habet Photius Cod. exciv, authorem habuerint Olympiodori æqualem, qui sub Theodosio juniore floruit. Estor interm erravit ipse toto plane celo, vir extera doctus, qui neque vidit Eusebium in ista appendice non septem illos de fato libros Photio memoratos reituisse, sed solummodo Apollonii dogma de fato breviter perstrinxisse; neque animadvertit Hieroclem adversus quem Eusebius disputavit, fuisse Bithyniæ sub Diocletiano Præsidem, postea Ægypti Præfectum, non Philosophum illum, de quo Photius, Nicomedensis integro pene sæculo juniorem. Extat hic Eusebii libellus cum libris de Preparat. Evangel. editus Paris. 1628. f. & ad calcem Philostrati de vit. Apollonii Tyane.

Contra Marcellum (Sabellianismi in concilabulo Constantinopolit. an. ccccxxvi. habito damnatum) libri 11. ipsius Synodi jussu conscripti.

De Ecclesiastica Theologia lib. III. in quibus argumentum adversus Marcellum latinis pertractat. Hi quinque libri cum versione & notis doctissimi viri Rich. Montacuti. Episcopi apud nos Cicerlensis, libris de Preparat. Evang. edit. Par. 1628. subjuncti sunt. *

Epistola ad Casariensis de fide Nicæna. Ext. 2p. Socrat. lib. 1. cap. 8. Theod. lib. 1. c. 12.

De locis Hebraicis, seu descriptio urbium & locorum S. Scripturæ, ordine Alphabetico disposita, Paulino Tyrriorum Episcopo inscripta, Translulit hunc librum olim Hieronymus & auxit, utpote qui in locis illis diu vixit. Et licet maximam partem interpretis officio functus sit, quædam tamen immutavit, quædam perperam dicta correxit, & non pauca de suo addidit. Ipsum Eusebii librum ex Regia Bibliotheca Parisiensis primus Græce extulit, cum antiquis Hieronymi, & nova à se adornata translatione, notisque non contemnendis edidit Jac. Bonfrerius Paris. 1659. qui commentarios in Josuam addidit. f.

Oratio de laudibus Constantinianæ habitæ an. ccccxxv. in ejusdem Imperatoris Tricennalibus E. ad calcem Hist. Ecclesiast. In Codice MS. Collegii Trinit. Cant. Hæc Oratio in duas differtur partes. Prima decem priora capita complectitur, secunda à Cap. XI. initium ducit.

De vita Constantiniani lib. 1v. quos novissime Constantianæ historiam tradere in animo habuit, sed tantum pulchriora facinora, & Posterorum memoria digniora seligere, præcipue quæ ad pietatem & Dei cultum spectare videbantur; quod more oratorio potius quam historico præstitit. Hinc (notante Photio *) *μικρὸν τι*

ὅσα τι λαμπρότητα ἐκείνου ἀντὶ τῶν λόγων, ἃ ἔλεγε εἰς τὸ ἀνδρὸς ἐπὶ τῶν ἐπισημειωμένων, πενήντι δὲ ἰσπένδοντι μαγνὶ τραβιζοῦ Ὀρατοί, quam in cæteris scriptis, necesseque ad providam aliqui genus tendunt. Frustra sunt, qui hos libros Eusebio nostro abjudicant, nec tanti sunt objectiones, ut in iis refutandis innotemut. Interim videant qui volunt, libri 2. cap. 45, 46. l. 3. c. 61. lib. 4. cap. 33, 34, 35. & alibi passim. Hos libros H. Valerius recensuit, versione & notis illustravit, & pro more Hist. Ecclesiast. at-
 tenuit.

Expositio in Canticum Canticorum. Extat Græce una cum Polychronio & Psello L. Bar. 1617. 4. à Meursio edita, quæ quidem non unico Eusebio debetur; sed partim ex ipsius, partim ex Athanasii, Didymi, Nyseni, Philonis Carpathii, aliorumque scriptis confarcinata est.

Vita Prophetarum, seu *ἐκείνῳ τῷ διδασκαλῷ* *ὁρῶντι* *ἐκείνου*, Eusebio nostro in vetusto exemplari adscribuntur. Eas cum Commentariis Procopii in Esaiam gr. lat. edidit Joa. Curterius Paris. an. 1780. f.

Canones Sacrorum Evangeliorum X. una cum præfixâ ad Carpanum Epistolâ Ammonii Harmoniæ Evangelicæ apponi soliti, habentur ex Hieronymi versione inter Orthodoxogr. Hieronymi Opera & in Bibliothecâ PP. De iis vide plura in Ammonio.

Apologia pro Origene liber primus (reliqui enim quinque interierant) à Rufino Latine versus extat inter Hieronymi Opera.

Sermos in illud, *Serò Sabbatarum*, item de Angelis ad monachatum visus, Gr. Lat. cum notis apud Combef. Aut. Nov. Tom. I. p. 779. sed excerpta videntur potius, quam tractatus integri.

* Aristot.

E Clogarum prophetarum de Christo lib. 1v. Extant in Bibliotheca Viennensi, teste CL. Lambecio, comment. de Bibl. Vindob. T. 1. Ad-
 dit 3. Easdem esse opinor cum Eclogis quibusdam in Prophetas minores, quas in Biblioth. Scorialensi extare restatur Alex. Barvoetius. Vid. Labb. nov. Bibl. MSS. supplem. 111. p. 189. Partem esse Operis Eusebiani de Demonstratione Evangelicâ opinatur CL. Lambecius. Libros enim XX. de eo argumento scripsit Eusebius, teste Hieronymo *, ex quibus hodie non nisi X. in Incem prodierunt: uti supra notatum c. 42. est.

Commentarii in Esaiam, quos non uno in loco extare nos docet Labbzus. Ibid. p. 21. 79. 184.

De Triduo Sepulchræ Domini. Labb. ib. p. 184. In illud, *Valde mane eris, &c. & de angelis ad Sepul-*

* Cod. 127.

De Script.

Sæc. IV. ad Sepulcrum Domini. E. in Bibl. Reg. Gall. teste eodem Labb. lib. p. 273.

Sæc. C. VI. ad Ab. CCG.

Scripta, quæ non extant.

DE Preparatione Ecclesiastica libri aliquot.
De Demonstratione Ecclesiastica. Vid. Phot. Cod. XI. XII.

Centra Periphrasim lib. xxx.

Ad Stephanum de Evangeliorum dissonantia.

Pro Orationibus lib. v.

In Psalmis CL. Commentarii. Ex his fragmenta quædam extant in catena PP. in Psalmos. Gr. Lat. aliud à Gelasio * exhibetur.

* De Notat. 1. 2.

Commentarius in I. Epistolam ad Corinthios, cuius Hieronymus mentionem facit Epist. ad Pamph. ad.

Elogia in totam S. Scripturam, teste Theodori. Hist. I. c. 16.

Dei totius iniquitatis liber primus.

Apologia pro Origene lib. vi. quinque priores una cum Pamphilo carcere inclusus elaboravit, sextum ipse addidit.

De vita Pamphili lib. III. Hujus operis ipse meminit de Martyribus Palæstine cap. XI.

Constitutionis & Apologia lib. II. de quibus Phot. Cod. X. III. quo loco addit, Eusebium duos alios libellos scripsisse, assertionibus quibusdam differentes, sensu vero & dicendi genere cum prioribus convenientes. Hisce puto designari Apologeticum, quo se ab Arianismi crimine purgavit: talis enim Apologetici ad omnes ubique Orthodoxos Episcopos missi meminit Gelasius Cyzicenus Historie Concil. Nicen. lib. 2. c. 1.

Antiquorum Martyriorum collectio, undecim libris ab en contexta. Ad eorum S. Sylvestri Scriptori à Comberisedito fides sit habenda. Vatum opus, quod hodieum in regia bibliotheca S. Laurentii in Etsiali græce extare dicitur, referente Fr. Bivario comment. in Dextr. Chrm. ad an. cccviii. & utinam certe nobis liceret esse tam beatis. At venen. ne fama mendax pro thesauro carbonem, pro genuino Eusebii opere, fabulosas Metaphrasitis quisquiliis vendicaret.

Acta Martyrii S. Luciani quæ apud Surium ad diem 7. Januarii habentur, ex hoc opere à Metaphrasite descripta esse opinatur CL. Usserus Biblioth. Theol. MS. p. 159.

Descriptio Basilicæ Hierosolymitana.

De Festo Paschali liber.

Epistola ad Constantium Constantini M. forem, Licinii viduam de imagine Christi. Hujus fragmentum extat Concil. Niceni secundi Actioe vi.

Epistola ad Alexandrum Episcopum Alexand. de Ario. Fragmentum etiam ext. loco citato.

Epistola ad Euphrasianum Episcopum, à Presbyteris Alexandrinis * memoratur. Extat Frag. ubi supr. Act. 5. p. 365. In hoc Fragmento Eusebium dicitur affirmasse, ἐν τῷ Χριστῷ ἵνα ἵσταται ὁ Θεός, Christum non esse verum Deum. Quæ verba cum nullâ adhibita explicatione

* Ap Athan. de Synod. Arian. p. 683.

nudè tantum citentur, & sententiæ Eusebiana: tot aliis locis discretè traditæ ex dianctro repugnent; proclive est conjicere Eusebium, datâ aliquâ occasione, ad locum illum respexisse. Jnan. XVII. 3. Ut se cognoscant esse alios solum verum Deum, & quem misit Jesus Christum; indeque ejus adversarios calumniandi ansam arripuisse. Sit ita quidem se rem habuisse ipse nobis testis est Eusebius *; cum enim ipsum accusasset Marcellus quod scripsisset unum esse verum solum Deum, quasi juniores quosdam Deos, qui non ita verè de propriè Dei sint, commentus esset, rejecit calumniam Eusebium, neque aliam se viro maledicentissimo occasionem subministrasse dicit, quam quod prædicta Domini verba allegasset †. Iterumque ei objecit idem Marcellus, quod Christum nudum esse hominem affirmasset, non alia de causâ, quam quod in Epistola quadam sententiam illam Apostolicam usurpaverat, Nihil Deus est, Nihil Mediator Dei atque hominum, Homo Jesus Christus. Verum hæc obiter.

* Contr. Marcell. lib. 1. p. 17.

† Ibid. p. 19.

Ἀρχαῖος, seu ἀρχαῖος ἰσχυρὰ. Hujus duo extant fragmenta apud Anastasium Sinaitam, Quæst. XII. & LXV. An forsitan idem sit opus cum chronico seu χρονολογία penes Lectorem judicium esto. Libri ejus ad Marinum sæpius citantur ab eodem Anastasio.

D. Basilii * memorat ejus τὴν ἐπιτομὴν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων μεταχρηματιστῶν. Quod tamen fortassis non tam de aliquo integro opere, quam de præcedentis operis parte aliqua, intelligendum est.

* De Spis. 5. c. 29.

SCRIPTA DUBIA.

DE fide adv. Sabell. lib. 2. De Resurrectione. De Resurrectione & Ascensione Domini. De incorporali & invisibili Deo. De incorporali. De incorporali anima. De Spirituali cognatione hominis. Quod Deus Pater incorporalis est. De eodem. De eo, quod dicit Dominus, Nemo veni pacem, &c. De mandato Domini, Quod dico vobis in terra. De operibus bonis & malis, De operibus bonis ex Epist. 2^a ad Corinth.

Hæc Homilias sub Eusebii nostri nomine Jac. Sirmundus Latine tantum in Lucem emisit, Par. 1643. 8. nulla alia ratione fultus (ut ipse in præfatine fatetur) quam quod in duobus Codicibus MSS. Eusebii Cæsariensis nomen præferebant, unde pro genuinis Eusebianis passim citat Hen. Valesius. Ego potius Emiseno eas adjudicarem.

Ex Eusebii Scriptis etiamnum apud Chaldaeos extare refert Hebediesu libris de Ortu divino, de dissonantiâ Evangeliorum, de figurâ mundi, Historiam Martyrum Occidentaliū ac eorum Panegyrica, sermones de deserto pluvio, & Apologiam pro Origene.

FL. CONSTANTINUS, cognomen: to Magnus, è gente Claudia, Constantii Chlori Imp. ex Helena conjugæ filius unicus, Britanniam nostram ortu suo nobilitasse dicitur: ita enim suadere videtur (ut de recentioribus jam non agamus) Panegyristæ * locus oratione ad ipsum habita. Libenter ille, Britan.

* Paneg. Maxim. ad C. C. C. dicit. p. 1.

S. & C. IV. *Britannia servitute, tu etiam nobiles illic urinde fecisti.* Quamquam, ut quod verum est, fateamur; non desunt Scriptores haud contemnendi, qui Naïso Dardaniæ Illyricæ oppido ortum tradant. Natus est tertio Calend. Martii an. ccl. xxi. Anno cccvi. octavo Calend. Augusti, Patre Eboraci mortuo, in Imperatorem levatus: & sine licet, quinatiuitatis ejus gloriam Gentis nostræ invideant, sumptæ tamen hic purpureæ, imperique honorem negare non possunt. *O fortunam, & nunc omnibus beatorum*

* Panegyric.
Constant. p.
94.

* De Adm.
niti. Imp. c.
13. p. 14.

* D. vie.
Constant. l.
1. v. 44.

Ep. ad Alex.
aul. ap. Ser.
c. 21. l. 1. c. 9.

bus, Constantinopoli in vestibulo Basilicæ SS. Apostolorum, quam ipse construxerat, sepultus. Inter virtutes animique ornamenta, quibus longè supra purpuram effulgebat, Eruditiō, Elegantiæ, Comitas, teste Aurelio Victore * homine Gentili, illum ad usque altia vocis omnium subvexere. Nec aliter de eo Sext. Aurel. Victor †, sen quisquis tandem fuerit Epitomes autor; quod nurrere artes bonas, præcipue studia literarum, legere ipse, scribere, medicari solebat. Summus certe fuit doctorem Patronus, ipse non vulgariter eruditus. Hinc declamationes seu conciones, quas de gravissimis etiam argumentis crebras habuit; quibus meditandis totas interdum noctes vigil traduxit. De his videndus Eusebius de Vit. Constant. l. 4. c. 29. Quin extremo vitæ die ipsi jam impendente, sanctorem quandam orationem in consueto Auditorio recitavit; cujus summa capita refert Eusebius l. 4. c. 35. *Epistolæ & Orationes* componebat plurimas, quas Latino sermone Interpretes ad id muneris designati in Græcum transtulerunt. Ex his (ut constitutiones de personis & rebus Ecclesiasticis, quæ Codicis Theodosiani libro ultimo continentur, jam taceam) extant hodie.

Oratio ad Patres in Synodo Nicænâ, ap. Euseb. vit. Constant. l. 3. c. 12. Aliam ab hac & multo proliorem exhibet Gelasius Cypriac. Concil. Nicæn. l. 2. c. 7. quam tamen potius ex Historici ingenio fictam, quam reverâ à Constantino habitam merito quis suspicari possit.

Oratio ad Sancterum Cæsum, de qua videtur Eusebius ubi supra, cap. 23. Extat cum notis Henrici Valesii ad finem librorum de Vitâ Constantin. quibus subijci solet.

Epistolæ plures. Scripsisse Constantinum Epistolâs penè innumerabiles, sibi quæ in animo fuisset eas separatò volumine colligere Autor est Eusebius ib. c. 24. quod aut nunquam præstitit, aut Collectio ista jam...um perit. Nos ut damnum illud aliquo saltem modo referamus, Epistolarum quæ superstitæ sunt, indicem, quibusque in locis dispersæ habeantur, hic subijciemus.

Epistola ad Melchisedem Episcopum Romanum de Synodo Romæ habendâ in causâ Cæciliani. Extat ap. Euseb. Hist. Eccles. l. 10. c. 5. & Concil. Tom. 1. Col. 1405.

Ad Elaphium seu Aelianum Africa Vicarium de Synodo Arelateni, quam primus extulit Petrus Pithæus. Extat etiam Concil. Tom. 1. Col. 1421.

Ad Christum Syracusanorum Episcopum, ap. Euseb. loc. cit. & Concil. Tom. 1. ib.

Ad Episcopos, qui Synodo Arelateni interfuerunt, in Appendice ad Opatr. Edit. Paris. & Concil. Tom. 1. Col. 1420.

Ad Probianum Africa Proconsulem de Ingenio ad se transmittendo, ap. Augustin. Ep. 68. & contra Crescon. l. 3. & Concil. Tom. 1. Col. 1429.

Ad Celsum Africa Vicarium de suo in Africam adventu ob Schismâ Donatistarum, in Append.

S. & C. IV.
ab An. CCC.

* De Cæsar.
c. 40.
† Epitom. c.
60.

58 C. IV. Append. Optatianâ, & Concil. Tom. 1. Col. ab An. CCC. 1440.

Ad Episcopos Africa & plebem Catholicam de Schismate Donatistarum, in locis supradictis. *Ad Cæsiliannum Carthagini Episcopum de Elemeſynâ distribuendâ*, apud Eusebium l. 10. c. 67.

Ad Anulianum de Immanitate Clericorum. Ibidem.

Ad Euanthum Africa Vicarium de Sententiâ adversus Donatistas l. 6. Habetur inter Acta Coloquii Carthag. cap. 516.

Ad Nicomedienſes de pace Ecclesiâ à se summo studio procuratâ. In Appendice Optatianâ.

Ad Arbanaſium Epistola II. altera *de gratiam Arit*, altera *de iainicorum sacra inſidiis*. Habetur apud Athanaſium Apol. 2. pag. 604. 609.

Ad Iuanem Meletianorum ducem de anie can Athanaſio ſalutis ſalutâ. Ibid. p. 611.

Ad Episcopos Synodi Tyri, quâ eos Conſtantinopolim evocat. Ibid. p. 612.

Edicta II. *de Pace ac Libertate Chriſtianis concedendâ*, apud Eusebium l. 10. c. 5.

Epistola ad Optatianum Porphyrium, Panegyrici poematis conditorem, extat inter Marci Vellieri opera Poematio præmiſſa.

Ad Zaxum, Galicum, & cæteros in Africa Episcopos miſſa cum ſcripto Episcoporum Numidarum. Ibid.

Ad Provinciales de falſo cultu Polytheiſmi, quæ & Epistolæ formam, & legis vim habet. Extat apud Euseb. de Vit. Conſtant. l. 2. 4. cap. 48. ad cap. 60.

Ad Alexandrum & Arium, ap. Euseb. ib. 4. cap. 64. ad 73. Socrat. l. 1. c. 7. Gelaf. l. 1. c. 4.

Ad Alexandrianos de rebus geſtis in Nicæna Synodo, apud Socrat. lib. 1. cap. 9. Gelaf. l. 2. c. 36.

Ad Episcopos & Plebem de Ario & Arianiſis, dictis locis.

Ad Eccleſias de Synodo Nicæna, ap. Euseb. ib. l. 3. 4. c. 17. ad 20. ap. Socratem & Gelafium locis citatis.

Ad Nicomedienſes de Eusebio & Theoguide, fragmentum habetur ap. Theodot. l. 1. c. 10. integra extat ap. Gelaf. l. 3. c. 2.

Ad Arim & Arianaſis, apud Gelafium l. 3. c. 1.

Ad Theodorum Episcopum (ut opinor) *Laudienſem*, ap. Gelaf. l. 3. c. 3.

Ad Eusebium Cæſarienſem IV. prima de Eccleſiarum ædificatione, ap. Euseb. de Vit. Conſtant. l. 2. c. 46. Socrat. l. 1. c. 9. Theod. l. 1. c. 17. ſecunda de ſede Antiochenâ, apud Euseb. ibid. l. 3. c. 61. tertia de Sermone in Paſchate habito, ib. l. 4. c. 35. quarta de conſiderandiſ ſacris Codicibus, ib. l. 4. c. 36. Socrat. l. 1. c. 9. Theod. l. 1. c. 16.

Ad Macarium Episcopum Hieroſolymitanum I. L. prima de Martyrio ſervatori Hieroſolymis ædificando, ap. Euseb. ib. l. 3. c. 30. 31. 32. Socrat. l. 1. c. 9. Theod. l. 1. c. 17. ſecunda de Mamre, ap. Euseb. ib. l. 3. c. 52. 53.

Ad Arim de reditu ſuo, ap. Socrat. l. 1. c. 25.

Ad Anuſchenos de Eusebio, ap. Euseb. l. 3. c. 60.

Ad Synodum Anuſchenam de eodem, ibid. c. 62.

Epistola, ſeu *Edictum adversus Hæreticos*, ib. c. 64. 65.

Ad Synodum Tyriam, ib. l. 4. c. 42. Socrat. l. 1. c. 24. Theod. l. 1. c. 29.

Ad Saporem Perſarum regem pro Chriſtianis, ap. Theod. l. 1. c. 25.

Ad Alexandrianos in gratiam Athanaſii, cuius ſolummodò fragmentum habetur ap. Theod. l. 1. c. 27. Integra habetur apud Athanaſ. Apolog. 2.

His addi poſſunt *Edicta* quamplurima rem Eccleſiaſticam ſpectantia, quæ in Codice Theodoſiano, & alibi alſervantur.

HOSIVS, gente Hiſpanus, Cordubæ, Senecæ & Lucani natalibus inclyte, in provinciâ Bætica Episcopos, ſub perſecutione Maximiani conſeſſione nobilis. Interfuit Synodo Illiheri habitæ anno cccv. ſeu ex Ferdin. Mendozæ * calculo ccc. vel ccc. i. Apud Conſtantinum M. ſumma in gratiâ multos annos floruit, eique erat à ſacris Conſiliis; ab eo ad Synodum Arelatenſem anno cccxiv. evocatus, ab eodem anno cccxiv. Alexandriam ad ſedandam controverſiam Ariam cum literis miſſus. Sequenti anno principem Nicæno Concilio locum tenuit, ejusque decretis primus ſubſcripſit; quod ex Athanaſii Synodico notat Socrates †. Hunc honorem ſuſtinuiſſe illum tanquam Romani Pontificis legatum, inane eſt Baronii aliorumque ſomnium. Negat id ex ipſis Pontificiſ F. Bivarus †, qui Hoſium tantum nomine ſux Provinciæ ſubſcripſiſſe, præſidiſque officio functum ob præclaræ ipſius doctrinæ & conſeſſionis merita contendit; duosque alios doctos pariter ac graves ſcriptores ex Hiſpanis ſibi hac in parte impleſſe adducit. Anno 347. Synodo Sardiceni præſidebat, ejusque præcipuè cura ac prudentiâ XX Canones conditi ſunt. Tanto certè apud omnes in honore fuit, tantâ pollebat auctoritate, ut Ariani illum per ſas & nefas in partes ſuas pertrahendum eſſe merito judicarent. Variè ab iis tentatus eſt ſed fruſtra. Denum anno 356. exilio Syrmienſi multatus, anno proximo exilii & ærumnarum pertæſus, adhibitis etiam ſidiculis & tormentis fractus, homo jam centenarius, *nomineque ſepulchri ſui amans*, ut Hilarii * de eo verbis utar, manus dedit; & Ariane formulæ blaſphemæ quidem, ſi modò iſta fuerit, quam reſert Hilarius) quin &, ſi non fallat titulus, ab ipſo compoſitæ ſubſcripſit. Ut ſit, conſtat liquidò Hoſium cum Arianiſ communicari; quem etiam tradidit Philoſorgius †, non modò *impium*, ſed & Athanaſium damnari; & reclamante tamen & diſertè id negante ipſomet Athanaſio §. Mitto quæ de ejus in Hiſpaniam reditu, ſurore ſeu inſaniâ crudelitate erga Catholicos, denique inſolenti exitu habent Marcellinus & Faſtinus † ſchiſmate Luciferiano tempore Theodoſii Imp. Preſbyterii, atque ex iis Appendix ad Iſideſonium de ſcriptoſibus Eccleſiaſ

58 C. IV. ab An. CCC.

316.

* Comment. in Conc. Ill. ſib. 1. c. 2.

† L. 1. 2. 3.

† Comment. in Decret. Clon. ad an. 344.

* De Synod. col. 360.

† L. 4. c. 2.

§ Ep. ad Socr. l. 1. c. 16.

5.ÆC. IV. Ecclesiasticis. Testis omni exceptione major est Athanasius*, Hosium moriturum Arianorum in se vim protulatum esse, eorum Hæresin condemnasse, & à quoquam probari aut recipi vetuisse. Obiisse videtur Abrahamus ille senex, à 3.ÆC. 1. 1. uti de eo Athanasius †, a 361. centenario major, postquam sedem suam Episc. fere 70. annos tenuisset. Etiam Iaxagefinum à confessione sub maximo animum jam agebat, cum vis ei ab Ariano Syrmii inferretur; nec tempore Synodi Illiberitanæ illum recens tunc Episcopum factum esse rectè observat Ferd. Mendoza*, quod in subscriptionibus hujus Synodi nonnōn postremo, sed medio (i. e.) undecimo loco reperitur. Ex Epistolis ejus unica hodie supersit, scripta ad *Constantinum Imperatorem* ap. Athan. Epist. ad solitarios: illustre quidem fidei, pietatis, & fortudinis monumentum. Ejus quoque opéra condita est Nicæna fidei formula, fatentibus ipsis Ariano ap. Athan. loc. cit. Epistolam ejus de laude Virginitatis ad Sororem suam pulchro ac diserto compositi eloquio memorat Isidorus Hispanensis. de Scriptor. Ecclesiast. c. 1. sed veror ne dudum perit.

† Ibidem.

* Ubi supra cap. 11.

324.

EUSEBIUS, Nicomedienfis dictus, Julianum Imperat. qui puer adhuc hoc æo educatus erat, genere, ut opinor, materno longius continebat. Vid. Ammian. Marcell. l. 22. inter Luciani Martyris discipulos fuit, inde *Calucianissa* titulo ab Ario insignitus. Primum Beryti in Syriâ Episcopus, inde Nicomediam, imperii Orientalis tunc temporis sedem, vcluti Romæ æmulam, nuper à Diocletiano mirè exornatam, vir superi modum ambitiosus dux ac signifer evasit. Arium vulgata suâ Hæresi ab Episcopo proprio damnatum & ejectum in clientelam suam recepit; amicitiam cum eo & communionem coluit, ejusque causam missis ubique literis gnæviter egit. Idem profus cum Ario docuit, filium nempe non modo *ante omnia hæc Imperialibus & Imperatoris*, sed & alterum ab ingenito verè esse, & non ex ejus substantiâ factum, nec ullo modo participem naturæ illius, nec è substantiâ ejus existentem, verum naturâ & virtute profus diversum, ad perfectam licet similitudinem naturæ virtutisque opificis sui conditum. Eadem porro dogmata docere non contentus, totius factionis dux ac signifer evasit, omniumque malorum, quæ in Athanasium machinabantur Ariani, *vehementius* unicus. Inde Arii Sectatores vulgò *Eusebiani*, & *si vultis Eusebii* dicti. In Nicæno Concilio ab Ario stetit, donec sententiam ejus plenius patrum suffragiis damnatam videns, ipse fidem Synodicam amplexus est; quo non obstante, tertio post Synodum mense cum novas turbas moliretur, Nicæna fidei contraria palam prædicaret, Arianae factionis homines hospitiū exceperit, seque illorum malitiam socium ac participem adjunxerit, Imperatoris jussu in exilium mittitur: indignante etiam Constantino, quod durante nupero civili bello non solum exploratores contra se enisera, & propemodum armatum ministerium Licinio præbuisset, sed

& tyrannicæ crudelitatis consecratus, multorum Catholicæ Ecclesiæ Episcoporum cædis auctor existisset, uti Constantinus * Epistolâ ad Nicomedienfem apertè testatur. Post exilium in exilio triennium, oblatro penitentem libello, & Nicæna fidei plenè consentire professus, ab exilio revocatur, sedique suæ restituitur. Mortuo demum Constantino, Ariani Constantium filium multò sibi faventiorum experti sunt: sub cujus fere regni primordiis, anno cccxxxviii. Paulo sede Constantinopolitanâ per vim depulso, Eusebius semper sui similis, relicti Nicomedîæ, regie urbis throno se protinus ingessit. Obiit tempore Synodi Antiochenæ, anno circiter 343. Ex *Epistolis*, quas plures scripsit, unicam de *Ario*, ejusque dogmatibus conservavit nobis Theodoritus l. 1. c. 6. *Aliam* memorat Ambrosius † in Concilio Nicæno lectam, in qua hujusmodi argumento usus est Eusebius. Si veram, inquit, *Dei Filium & increatum dicimus*, *hæc enim Pare incipimus confiteri. Hinc vocabulum ipsum Symbolo suo inferendo occupant Patres Nicæni arripuerunt*, quia id adversarii formidini esse visident, ut tanquam evaginatum ab ipso Hæresicis gladio mensura Hæresis capere amputarent. Neque alius forsitan ab h. c. Epistolâ fuit libellus iste, quem coram Synodo Eusebio protulisse narrat Eustathius Antiochenus *, ejusque blasphemix certissimum argumentum vocat; qui palam recitatus cunctis audientibus, per vim detinere pravitatem, immensam dolorem attulit, adeoque in omnium conspectu disceptus est. Non enim fuisse Eusebii Cæsariensis *Symbolum*, quod vult doctissimus Valesius †, vel inde liquet, quod Formula Eusebiana, quæ in Epistolâ ejus ad Cæsarienses etiamnum extat, ne levissimam quidem blasphemiam ut impietatis umbram contineat; quin potius & ab Imperatore, & à totâ Synodo probata fuerit; ut ipsemet in eadem Epistolâ clarissimè testatur.

EUSTATHIUS, Side urbe Pamphyliz maritima ortus est, quem Nicetas Choniates *, nescio quâ auctoritate ductus, è Philippis Macedoniæ urbe originem traxisse tradit. Claruit anno 325. Primum Beroæ in Syriâ, deinde Antiochiæ Episcopus ab ipsis Patribus in Nicæno Concilio constitutus, referente eodem Nicetâ; quod quidem in prioribus hujus Synodi sessionibus factum esse oportet. Primus omnium, inquit Theodoritus *, Constantino Synodi nomine Panegyricum dixit, Eusebio Cæsariensi id manus tribuentibus aliis. Alexandro autem Alexandro id adscribente Nicetâ §. MS. quidam Theodoriti Codex Allatianus, cui consentit Historiæ tripartitæ Autor, habet tam Eusebium quàm Eustathium Imperatorem præliminari oratione salutasse. Fidem Catholicam omni conatu Eustathius propugnavit, acerrimus Arianorum hostis, quem idcirco sedem Antiochenam diu tenere non passus fuit. Revocatus ab exilio Eusebius Nicomedienfis, & Theognis Nicenus coacti apud Antiochiam Synodo Eustathium ante ante omnia deponendum censuerunt; ac

primum

Ex ap. Theod. l. 1. c. 6.

5.ÆC. IV. ab An. CCC. * Ap. Theod. l. 1. c. 10.

† De Fide l. 1. c. 7.

* Ap. Theod. l. 1. c. 2.

† Annot. in Theod. p. 30.

325. * Theod. Oec. theod. l. 1. c. 9.

† L. 1. c. 7.

§ Ibid. c. 7. Vid. Vales. Annot. in Theod. p. 3.

primū adēfante illūm Cyro Beſenſi Epī-
ſcopo; tanquā Sabelliani dogmatiſ ſantorem
erimantur, quod ex Georgio Laodiceo reſe-
reſe Socrates *, qui tamē Georgium, veluti
parā ſibi ſimer hūc in te cōſtantem coarguit;
deinde ſande libidinē crimen ei obijciunt, &
& hoc pacto ſcēnam inſtrunt. Conductam inſa-
nam mulierculam cum infante uberibus admo-
to in ſynodum introducunt impudenter vociferan-
tem, & adhibito in fabulæ ſidem iurju-
rando aſſerunt, ſe ex Euſtathii concubitu
inſantem illūm pepetiſſe. Iudices ſine morā in
virum ſanctiſſimum ſententiam dicunt; & re-
quantoreyus ad Imperatorem delatā, ejus jūſſu
Trajanopolim Thraciarum urbem telegatur
Euſtathius. Tertiam hiſ addē Athanaſi-
calumniam, nempe Euſtathium in Imperatoris
matrem fuiſſe conuulſum, Helenam intel-
lige, quæ hoc tempore in Oriente verſabatur.
Reſerunt ad Baroniū ſ. Petaviū §, aliique ad
annum 340. Athanaſi * Hieronymique ꝑ testi-
monio præcipuē nixi, qui Euſtathium ſub
Conſtāntio in exilium miſum fuiſſe ſcribunt. At
vero conſiſſe hec ſub Conſtantino non diu
poſt Euſebii Nicomediēſis reditum nempe
circa annum 339. vel 330. teſtes ſunt Socrates
§, Sozomenus *, Theodoretus ꝑ, & Philo-
ſtorgius §, idque multis ſignatur argumentis.
1. Euſebii Cæſariēſis ad ſedem Antioche-
nam electionem in Euſtathii depulſi locum hoc
tempore factū fuiſſe, ipſius Conſtāntini liti-
re ꝑ capitis Euſebiani titulus clariſſimē de-
monſtrant. 2. Flacellus, tertius, aliis quar-
tus Antiochie poſt Euſtathium Epīſcopus
Synodo Tyri anno 339. vivente adhuc Conſtanti-
no, habitꝑ, interſuit, ut ex Epīſcoporum Egi-
pti ad Dionyſium Comitem, & ipſius Comitis
ad Euſebianos literis hujus Synodi tempore
ſcriptis luculenter conſtat. 3. Meletius, quem
anno 360. in Epīſcopatu Antiocheno ſucceſſi-
ſſe conſtat, ad hanc ſedem 30. poſt Euſtathii
depoſitionem annis tranſlaſſus eſt, ut ex Theo-
doro * colligi poteſt. 4. Diſerte teſtatur
Socrates ꝑ Euſtathium ante Anian, exiguo
temporis ſpatio Antiochenam Eccleſiam te-
xiſſe, quod ſalūm omnino foret, ſi in cādem
à Concilio Nicæno ad Conſtāntii tempora,
multo magis ad annum 340. permaſſet. Ex
hiſ maniſeſtiſſimum ſit, mendam in Athana-
ſio & Hieronymo cubare, ac Conſtāntii no-
men pro Conſtantino irrepreſſe, quod & So-
phronius Hieronymi interpreſ, & antiquiores
Hieronymi editiones agnoſcunt: & proinde
errare ipſum Baroniū *, qui temere pro-
nunciat, Socratem, Sozomenum, Theodori-
tum, alioſque hoc ſecutos de Euſtathio om-
nino errare videri, dum ipſum à Conſtantino
Auguſto in exilium amandarum eſſe dicunt.
Quocirca Baroniū merito reprehendunt
Cui. Valeſius ꝑ, & Jacobus Gothofredus *,
ejuſque argumenta diſiunt. Sed hiſ miſſis ad
Euſtathium redeamus, cujuſ innocentia & ne-
fariz inimicorum inſidie clariſſimē tandem
detectæ ſunt. Ex enim miſera illa muliercula in
graviſſimum morbum lapſa, palam falſa eſt, ſe
ad fabulam agendam mercede fuiſſe con-
ductam, & ſolummodo in nomine Euſtathii præ-

varicatum ꝑ Euſtathium quippe quendam fa-
brum ætariū infantis patrem falſe. Obiit exi-
ſanctiſſimus Confefſor Trajanopolim in Thra-
cia, ubi & conditus eſt. Alius ut ſit à noſtro;
oportet, Euſtathius Antiochenus à Joviano
revocatus, à Valente iterum in Bizum Thra-
cia oppidum relegatus ꝑ de quo Socrates *,
Sozomenus ꝑ, alii. Præclaro quidem encomio
Euſtathium noſtrum eſſe Athanaſius *, An-
thanasius qui ſub ſigno dicitur, multis lū ſolū
ſancti & aſſerunt. Vir confeſſione clarus, reliſſime
pius, qui magno zelo pro veritate dimicavit, &
Arianam Hereſin odio proſecutus eſt. Com-
mendat illūm Sozomenus ꝑ, tum ob alia, tum
quod eſſet ſanctiſſimus huius temporis ſanctiſſimus
quantia cauſa merito admiranda; quæ admo-
dum, inquit, ex libro ejus qui hodie extant licet
cognofcere, & ſanctiſſimæ ſanctiſſimæ & ſanctiſſimæ
videtur, qui tum ob præſentem eloquentiam genitꝑ
ob gravitatem ſententiarum, tum ob verborum
elegantiam, & in reſuſ explicandiſſimæ ſententiarum
magnopere præbentur. Ex hiſ ſuperſunt.

Oratio brevis ad Conſtantinum Imp. in Ni-
cænâ Synodo. Extat, ſi modo genuina ſit, apud
Gregorium Præſbyterum Oratōne de Patribus
Nicanenſis, quam Latine exhibet Surius Julii X.
Num. 6. Gr. Lat. Auctuar. Combeſſ. Tom. II.
p. 547.

Commentarius in Hexameron ꝑ primas Græ-
cæ & Latine edidit, noſtraque uberioris & col-
lectanea addidit Leo Allatius, Lugd. 1639. 4.
Non levi huic operi litrem movent eruditi;
& merito quidem: Eſt enim in quibuſdam lo-
cis argumentum, quod in ſe ſuſceperat, ſatis
commode pertreſcit Autor, majori tamen ſit
parte claudicat opus, ineptis fabulis de Beatâ
Virgine, ejuſque Parentibus (ut alia jam ta-
ceam) ex Jacobi Proto-evangelio deprom-
ptis, ab Euſtathii doctrinâ, iudicio, gravitate
alienis, reſerſiſſimum. Nec ego puto quon-
quam ſancti iudicii aſſerunt, vel Jacobi Evan-
gelium Euſtathii ætatem ſapere, vel Euſtathium
virum quidem gravem atque eruditum iſtud
ſuo calculo approbaſſe. Suſpicari forſan licet
totam illam de Beatâ Virgine, aliſque que
ſequuntur fabulam, à recentiori manu accēſſi-
ſſe. Certè integra iſta perſodus à paginâ 68.
ubi de Jacobi Patriarchæ filiis agit, uſque
ad paginam 75. ubi audent materiam denovo
reſumit, ſatis auctoritatem videtur, & in lo-
cum non ſuum importunè intruſa ꝑ deſcriptꝑ
enim hiæ parte reliqua optimè coherent. Vi-
dit hoc Impoſitor, ac proinde fabuloſam nar-
ratiunculam hâc cautione claudit, ſe hæc tan-
tum in ſe mæſſe diſiſſe. Aur hoc dicendum
eſt, aut integrum opus Euſtathii abjudican-
dum; & utrumque forſan à veto non longè ab-
hudit. Certè Euſtathium noſtrum huiſmodi
opus elucubræſſe, nullus neque veterum, neque
recentiorum nobis proſidit. Neque de auctore
ſuo confidenter ut ſolet allas, loquitur quī
primus edidit ipſe Leo Allatius, nullo alio testi-
monio, niſi Codiceſſ MSS. tituliſ nixus. Quam
verò fallaces, quam incerti ſapius ſint libro-
rum MSS. tituli nemo neſcit. Quilibet ſit,
vixit, ſaltem viſiſſe videri voluit, trigēſimo

5ÆC. IV. Constantinianum anno, id est, an. Christi cccxxxv. saltem sequenti. Neque tamen hoc modo sibi constat accurata supputandi ratio, cum ait pag. 55. à Christo (demus id de anno Domini ex Passioni intelligi) trigessimum annum Constantinianum, numerari annos cccxix. Eto vero scriptor Eustathius coævus, at de interpolatione fabulisque eadem manet difficultas. Solvatur nodum erudit.

Dissertatio de Engastrymis adversus Origenem, quæ acriter in Origenem ejusque sententiam invehitur. Et quidem Eustathium inter primarios Origenis obsecutores recenset Socrates *. Hanc Dissertationem Gr. Lat. edidit idem Allatius una cum eruditissimo ejusdem argumenti Syntagmate loco & anno supradictis. Habetur etiam *Criticorum sacrorum Londini* impressorum Tomo octavo. Scripsit item, quæ interciderunt, saltem lucem adhuc non viderunt præter infinitas Epistolæ.

Librum de Anima, cujus fragmenta quædam exhibet Theodoritus, Dialog. 1. 2. 3.

Sermonem sive *Homiliam in illud* Proverb. VIII. *Domini creatio me initium*, &c. Fragmentum extat ap. Theod. Hist. Eccl. l. 1. c. 8. & plurima alia ap. eundem Dialog. 1. 2. 3. bina apud Facundum, lib. II. c. 5. aliud apud Anastasium in Collecta.

Interpretationem Psalmorum. Fragmenta aliquot in Psalmos xv. & xcii. extant ap. eundem Dialog. 1. 3. Citat etiam Theodoritus Dialog. 2. 3. Eustathium nostrum sic tunc *Ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν* & sic tunc *Ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν*, quæ pars fuisse videtur Commentariorum in Psalmos.

325.

JACOBUS, ob summam rerum divinarum humanarumque scientiam *Sapiens* dictus, patriæ Melopotamienfis, cui Antiochia, Amygdonia (Nisibin Syri appellat) urbs in confinio Imperij Romanorum & Persarum sita, ortum dedit. Ab ineunte ætate vitam egit duram ac solitariam, in sylvis & montibus & speculiculis degens, continuo jejunia, asperissimisque severioris disciplinæ officiis se exercens. Sub Persecutione Maximini Confessione clauit; ad Patriæ Urbis Episcopatum tandem evectus. Anno cccxxxv. Concilio Nicæno interfuit, doctrinæ Orthodoxæ vindex primarius, & ἡγούμενος τῆς ἐκκλησίας, ὡς τὸ ἀρχαῖον ἐστὶν *ἡγούμενος τῆς ἐκκλησίας*, inquit Theodoritus *, *ut fortissimus bellator & totius agminis princeps pro veris dogmatibus dissertantibus*. Addit eo in loco Theodoritus illum junctis cum Alexandro ad Deum precibus, inlustrum illum exitum Ario imprecatum; enormi tamen errore hæc ad Alexandrum Alexandriæ Episcopum & Synodum Nicænam tempus referens. Sub initium Principatus Constantii circa an. cccxxxviii. Sapor Persarum rex Nisibin Romanis tunc subitam arcis obsidione cinxit; cujus omnes machinæ, & tela sancti viri precibus irrita evasere; & cum præterlabentis urbem fluvii, cujus cursum ingentis aggeribus Sapor inhibuerat, violenter impetu murus contraxisset, ab incolis Jacobi precibus, auxilium una nocte rearditatus est. Tandem in turri quadam constitutus Deum

oravit Jacobus, ut ciniphum & culicum turba in hostes emitteretur. Dictum factum. Equi enim, elephanti, cæteraque Persarum jumenta, cum animalculorum aculeos ferre non possent, ordinibus contrahatis, & excussis testibus in fugam se dederunt. Ita Rex infelicitissimus recedere coactus ignominiam pro victoriâ reportavit. Hæc plucibus Theodoritus, qui non uno loco testatur * Jacobum Apodolicis miraculorum donis claruisse, mortuos suscitasse, futura prædixisse, aliisque stupenda fecisse, quorum plura exempla profert Historiæ *ἡρώδης* capite primo. Vitam clausit regnante Constantio, in urbe natali sepultus; cujus sacri corporis reliquias, teste Gennadio †, Julianus Imp. Nisibin ingressus civitate effertur jussit. Dozomenus * verò solummodo, ait Julianum illæ transeuntem, Nisibidem minatum esse, se nec opem illis laturum, nec legationem admittiturum, nec in ipsorum urbem intpote sceleratam, pedem prius illaturum esse, quam eos ad Gentilium religionem se transfutisse didicisset. Ego Theodorito † utpote vicinijs potius credendum sentio, qui tradit, Nisibi à Joviano Juliano successore Persis traditâ, incolas penè omnes urbe excessisse, & Episcopi sui *ἡρώδης* corpus secum detulisse. Nullum illi inter scriptores Ecclesiasticos locum tribuit Hieronymus; quod Opera ejus Hieronymi ætate, uti recte observat Gennadius †, nondum è Syro

* Ubi *ἡρώδης*, & Hist. Eccl. l. 1. c. 1.

† De Script. Eccl. c. 1.

† Hist. Rel. l. 1. c. 1.

† Loc. cit.

Scriptis, eodem teste, opus ingens XXVI. libris constans, nempe *De Fide adversus omnes Hæreses, de Charitate generali, de Dilectione, erga proximum speciali, de Jejunio, de Oratione, de Resurrectione, de Vita post mortem, de Humilitate, de Patientia, de ieiunio, de Satisfactione, de Virginitate, de Sensu Anima, de Circumcisione, de Acto benedictio, pro quo in Isaia legitur, non est exterminandum Beroth, de Christo, quod Filius Dei sit & consubstantialis Patri, de Castitate adversus Gentes, de Confirmatione Tabernaculi, de Gentium Conversione, de Regno Persarum, de Persecutione Christianorum, item Chronicon in quo divinarum Scripturarum autoritate eorum quo compressit, qui audaci suspitione de Adventu Domini nostri inaniter philosophantur. De his verò plura dicere supercedeo, quia amplius non extant. Habetur in Bibliotheca Lugduno. Batavâ inter libros MSS. quos ex Origenē advenit Jacobus Goliuz n. 87. fol. Jacobi Edesseni *Hexameron ad Constantinum, seu Hystoria Creationis & Creationis rerum* Syriacè; an verò Jacobi nostri opus sit judicent alii: certe temporis ratio optime congruit. Næ verò illi lepidè nugantur, qui Jacobum nostrum *Canonem* LXXIV. *Arabum* Nicæni Concilii compilatorem faciunt. Canones illos post Iustinianum Imperatorem confictos esse pluribus confirmat CL. Pearsonus Viadici. Ignat. par. 1. p. 187.*

ATHANASIUS, Alexandriæ, urbium post Roman omnium celeberrime parentibus honestis pietate & virtute conspicuus natus est. Mito quæ de eo adhuc puero Episcopi personam induente, baptismumque per

136.

* Hist. Rel. c. 1. Opce. To. 3. p. 768.

SÆC. IV.
ab An. CCC.

facrum quandam ludum celebrant vulgò narrant. I abulanti certe esse & olim suspicatus sum. Primus hanc historiam extulit Rufinus, Scriptor nimis credulus, quique hæc ex folio auditu refert, ipse à re gestâ integro penè sæculo remotus; nec leve præjudicium videri debet rem adeò memorabilem omnes hujus ævi Scriptores latuisse, neminemque ante Rufinum de eo vel verbulum inaudivisse; neque Asia desunt quæ idem suadeant argumenta; modo his immo ari vellem. Sed cum Athanasio pergamus. Bonis literis instructus in Alexandri Episcopi contubernium accessit; qui illum Notarium deinceps habuit, & Diaconorum Primicerium postea constituit. In Synodo Nicænâ Alexandro Arium fortiter oppugnantem mira dexteritate suppetias tulit; & disputatione habita Heretici veritatis expugnavit; unde per totam vitam Arianos sibi quam infensissimos expertus est. Elapsis quinque post Synodum mensibus, mortuo Alexandro anno, cccxxvi. communi Catholicorum suffragio Ecclesiæ Alexandriæ præficeretur, ætatis sue anno, ut videtur, vicefimo octavo. Munus sibi committitur quo minis in pace diu obiret iniquis & obfuscatæ Eusebianorum malitia oblitus. Tentatis frustra variis calumniarum technis, tandem anno cccxxxiv. Cæsaream ab Episcoporum nonnullorum sibi inferorum Synodo eo loci coacta evocatur hæc A-fenii Meletiani cuiusdam Episcopi necis rationem redditurus. Verum adesse noluit Athanasius, Episcoporum inimicitias veritus. Subicitur igitur Constantinus Imperator aliam Synodum anno sequente Tyri habendam indicit; ubi causam Athanasii aperit magis & perit; ubi ventilate coeperunt Eusebiani; & nictique illum injuriæ, tyrannidis, stupri, homicidii Magicæ artem gratia commisi, confracti calceis mystici, sacrorum Codicum igni datorum, subvertæ mens dominicæ, quin & illegitimæ ordinationis criminibus onerantes sede sua deposuerunt. Verum Athanasius relicti prius Tyro Constantinopolim profectus, Imperatorem de fœdissima Episcoporum injunctiâ certior fecerat. Anno igitur cccxxvi. Constantinopolim acciti Eusebianorum Antesignani novi cuiusdam criminis Athanasium apud Imperatorem postulârunt, suggerentes committatur cum eisdem, prohibeturum se, ne annona ex Alexandria Constantinopolim quotannis vehi solita mitteretur. Quâ accusatione motus Constantinus mox cum Treverim Galliæ Belgiæ urbem relegavit. Post annum integrum & lex circiter menses sublato è visis Constantino, Constantini junioris literis dat. xv. Cal. Julias anno cccxxvii. sedi suæ restituitur. Quem tamen anno cccxli. Synodus Antiochæ renovatis calumniis secunda jam vice deposuit, suffecto in ejus locum Gregorio Cappadoce, obscuro & nullius nominis viro. Verum antequam ovile lupus invaderet; fuga se Athanasius Romanæ se contulerat, eò à Julio Episcopo evocatus; ubi à Synodo an. cccxlii. habita criminibus sibi intentatis absolutus est. Hæc in Urbe, aliisque Occidentis partibus, per aliquot annos hæsit; donec anno cccxlvii.

decreto Synodi Sardicenis iterum absolutum & in integrum restitutum Constantius impellente fratre Constante, Ecclesiæ Alexandriæ reddidit. Verum iterum nubes poli pluviam. Anno cccxlii. Synodi Arelatanz, anno cccxlv. Mediolanensis decretis iterum condemnatus, ac sede sua debarbatus, anno sequente à grassante in Catholicos Alexandrinos Arianorum fitione Ecclesiâ sua expellitur; ac pro eo Georgius Cappadox, Gregorii, qui diem dudum obierat, Gentilis, bipedum nequissimus, militari satellitio stipatus substituitur. Enormem hoc loco Dorothei Metropolitæ Monembasiz, qui vulgari se barbaro idiomate Synopsum Historiarum Græcæ edidit, errorem notare liceat, ubi de Constantio sic loquitur *. Τὸ γὰρ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ αὐτῇ βασιλεὺς ἦλθεν * Synops. τὸ μὲν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἐπὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἀγαστὸν. Οὐδὲν αὖτ' αὐτῷ. Decimo quinto superius sui ætatis igno. p. 8. magnum Athanasium in Angliam relegavit; ejusque in locum Felix ordinatur. Ubi nullum dubium esse potest pro Athanasio Liberium intelligi debere, non in Angliam seu Britanniam, sed Bercam Thraciæ relegatum. Fugatus Athanasius in desertissimam Thebaidis solitudinem se recepit; in qua usque ad mortem Constantii salvis delituit, orationibus, jejuniis, aliisque pietatis officiis, Epistolis & Apologiis concinnandis securè vacans. Imperante Juliano, ab exilio revocatus Synodum habuit de vera significatione vocum ὁὐτος & ὁμοιουγενὴς statuenda, deque lapsis Episcopis ad sedes suas recipiendis. Mox exul factus an. cccxxii. conspirantium in se Gentilium & Arianorum insidias non sine summo capitis discrimine evasit: de quibus scitè dixit; *Secedamus paulisper, o Amici; nubecula est, quæ cito evanesceat.* Anno cccxxiii. Jovianum Imp. Antiochiæ convenit, eique libellum de fide obtulit. Sub initia Imperii Valentis ad supplicium exiliūvc à Præfecto Augustali quæritus sese occultavit: at evanescente hæc quoque nubecula quietus deinceps & securus vixit. Tandem laboribus, ærumnis, molestiis fractus succubuit: & sanctissimam animam cælo reddidit, anno Christi cccxxi. Episcopatus sui xlv. Ita enim Socrates * disertè tradit licet id Baronius †, cumque secuti ex Nicericis plurimi, in annum sequentem rejiciant; quin & Proterius in Epistola * ad Leonem Papam Athanasium mense Martio anni cccxxiii. superscriptum fuisse scribit. Vir erat omni virtutum genere cumulatus in tuenda Catholica veritate constantis & invidi animi ærumnis, periculis, difficultatibus cedere nescii; uti ipse noster Adamas, sic & noster Magnus: in cæteris disciplinis non infeliciter versatus, in Theologicis accuratissimus, Controversiarum sui sæculi, si quis alius, callentissimus, doctrinæ Orthodoxæ Juxta simul ac vindex acerrimus; ad Conciones Ecclesiasticas, & quæ sacri fidei munus, maxime idoneus, & ut scitè Sozomenus *, *hæc ἐν τῷ αὐτοῦ δακτύλῳ.* Summatim de eo ac planè eleganter † Ζαριανὸς †, & ἄλλοι. Πανταχόθεν ἐκκλησίᾳ τῇ αὐτῇ τῷ ἑαυτοῦ δ' ἐκκλησίᾳ τῇ αὐτῇ διέκρινε. Vita ipsius, morumq; ratio Episcopatus norma erat; dogmataq; ejus pro fidei Orthodoxæ lege habebant.

SÆC. IV.
ab An. CCC.

* Synops. τὸ μὲν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἐπὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἀγαστὸν. Οὐδὲν αὖτ' αὐτῷ. Decimo quinto superius sui ætatis igno. p. 8.

* I. c. 17. 2. Ad Ananiam cccxxiii. * Edit. a B. chero Com. in Victor. Can. Pisch. c. 1. p. 84. Naz. Euseb. Com. Athan. O. m. 11. p. 391.

* I. c. 17.

† Ibid. p. 397.

5Æ C. IV. *ſtoia Liberii* (iſta *ἀντιόχεια* eſt.)

ab AnCCC.

Epistoſa ad Jovianum de fide, Synodi Alexandrinæ nomine ſcripta. Extat etiam apud Theod. l. 4. c. 3.

Epistoſa de Synodi Nicæna contra Hæreſes Arianas decretis.

Epistoſa de ſententiâ Dionyſii Alexandrini adverſus Arianas.

Ad Fratres Orthodoxæ Epistoſa Catholica.

Reſcripto Hypereſeus Meletii, Eufebii & Pauli Samofatenſis *ἐπὶ ἑπιστολῆς*. Dubia admodum nonnullis videtur.

Epistoſa ad Antiochenos : ex additamentis calci appoſitis videtur eſſe fragmentum alicujus libri, forſan Synodici cujuſdam.

Epistoſa ad Epitremum Episcopum Corinthium adverſus Hæreticos, habetur etiam ap. Epiphani. Hæreſ. 77.

Epistoſa de Incarnatione Verbi Dei adverſus Paulinum Samofacenſium.

Oratio de humanâ naturâ ſuſceptâ ab ingenito Verbo contra Arianos (quidam Codd. addunt) & Apollinarium, *ὡς πρὸς Ἀπολλινάριον* vocat Theodoretus *, librum de Incarnatione Gelatius †, librum de Trinitate & Incarnatione Synodus Sexta **, & Damascenus †.

De Incarnatione Domini contra Apollinarium. *Oratio de ſalutari adventu Chriſti* contra eundem. *Orat. de Incarnatione* vocat Damascenus *, *Orat. ſecundam contra Apollinarium* Synodus Sexta †.

Oratio contra egreſſas Sabellii de æternâ ſubſtantiâ Filii, & Spiritus S. cum Deo.

Oratio quid unus ſit Chriſtus : hanc aliis probatam in dubium vocant Viri Cl. Montacutius * & Petavius †, duplici præcipue argumento ; 1°. Quod ſtylus ſit multo complicit & ornatio quàm Athanaſius eſſe ſolet. Sed hæc ratio mihi nulla eſt, Athanaſium enim quandoque ſcripiſſe *ὑποφωτιστὴν καὶ λαμπρῶς* ex Photio ſupra obſervavimus. 2°. Quod tres hypoſtaſes in Trinitate conſtitutæ, cum Athanaſius unicam agnoſcere ſoleat. Eſto. At aliter ſcribere potuit Athanaſius poſt quæſtionem de vocibus *ἰνίας* & *ὑποφωτιστὴν* in Synodo Alexandrinâ ſub Juliano habitâ determinatam ; in quâ decretum eſt non eſſe damnandos trium *ὑποφωτιστῶν* aſſertores, modò perſonas intelligerent ; nec è contra, qui unam eſſe hypoſtaſin (per hanc, *ἰνίας* ſive eſſentiam intelligentes) affirmabant. Et certè ſcriptum eſſe hanc Orationem poſt Marcellum ab Athanaſio pro Hæretico agnatum (i. e.) poſt annum cccvii. ex ipſâ orationeliquet ; in quâ Marcellus diſcretè damnatur. Denique ab Autore Catenæ in Luciani ſub Athanaſii nomine citatur.

Epistoſa ad Serapionem de morte Arii : intergram ſerè eam etiam exhibet Theodoretus l. 1. c. 14.

Apologia ad Imperatorem Conſtantinum. Scripta eſt circa an. cccxvii.

Apologia de Fugâ ſua.

Apologia ſecunda de eadem re.

Epistoſa ad omnes ubique ſolitaria vitam agentes in ſeculo eremitico, ut & præcedentes Apologiz, ſcripta. Tota haberi videtur primis duabus paginis, & cum voce *ἀντιόχεια* finiiri,

& dedicatoria eſſe liberorum contra Arianos : 5Æ C. IV. Reliquum verò Opetis à voce *ἀντιόχεια* alterius alicujus Operis *ἀντιόχεια* fragmentum eſſe. Certè infra pag. 632. dicuntur quædam præmiſſa, quæ in hac epistoſa neutiſquam reperiuntur. Sic Fleemannus *.

Proteſtatio Populi Alexandrini anno cccclvi. facta.

Epistoſa de Synodu Arimini & Seleucia, mortuo jam Conſtantio ſcripta.

Epistoſa ad Africanos Episcopos adverſus Arianos.

Epistoſa ad omnes ubique Orthodoxos : hanc in S. Athanaſii memoriam 2°. die Maii publicè legi ſolitam monet Scholion, quod in Codice quodam MS. habetur.

Epistoſa ad Joannem & Antiochum.

Epistoſa ad Palæſtinum.

Epistoſa ad Dracontium.

Ad Marcellinum de interpretatione (ſeu titulis) *Pſalmerum.*

De Sabbathis & Circumciſione.

In illud, Quicunque dixerit Verbum contra Filium, &c.

In illud, Proſeſſi in Pagum, &c.

De Virginitate. Illius quidem argumenti librum conſcripiſſe Athanaſium conſtat *. Verum an iſi, qui nunc extat, genuinus ſit, jure merito dubitari queat.

Homilia de Semente.

Oratio contra omnes Hæreſes ; de hoc ſermone an genuinus ſit, quidam, nullâ tamen reddita ratione, dubitarunt.

Oratio in Aſſumptionem ſive Aſcenſionem Domini.

Oratio de Melchizedeco. Fleemannus de eâ dubitat, quod in fine ejus mentio fiat Patrum Nicænotum quaſi *ἡ ἀρχὴ τῶν πατέρων* ; quod tamen Athanaſius circa poſtrema vitæ ſuz tempora dicere potuit.

Ad Serapionem de Spiritu Sancto Epistoſæ II. quæ nonniſi compendium exhibent Epistoſæ ad eundem poſterioris ſupra memoratæ.

Contra Arianos *ἡ γὰρ εὐαγγέλιον*, qui ſerè nihil aliud eſt, quàm *ὑπομνηματίζοντες* Orationis primæ contra Arianos.

Libellus Precum, ſeu Colloquia varia Ariarum cum Joviano Imp. Antiochiæ habitæ ; quæ forſan non ſunt Athanaſii, ſed ex Aſiis publicis videntur deſcriptæ.

De Incarnatione Verbi Dei.

Reſponſum ad Epistoſam Joviani Imp. cum Imperatoris Epistoſâ.

Epistoſa ad Ammōn Menachum.

Epistoſa triſceſuna nona Feſtalis fragmentum.

Epistoſa ad Ruſſianum.

Ad Luciferum Calaritanum Epistoſa II. Lat.

Epistoſa brevior ad Fratres ſolitaria vitam ſuadentes. Lat.

Fragmenta Commentariorum in Job & Pſalmos, ex Nicetæ Heracleotæ Catenis in Job & Pſalmos deſumpta ; quæ tamen non immeritò forſan ſpuria cenſeri poſſent.

Vita D. Antonii ; hujus meminere Nazianzenus Orat. 21. p. 376. Hieronymus de Scrip. c. 87. Socras. lib. 2. cap. 21. quæ verò extat

* Dial. 3.
† De dialibus aut. c. 1.
* Act. 4. p. 10.
† De Trinitate.

* De Ortho. Fid. 1.
† Ad. 1.

* Not. in Euſeb. adv. Marcellin. lib. 1.
† De Trinit. l. c. 13.

* Not. in Athanaſ. l. 72.

* Vid. Theod. Hilt. l. c. 4.

S.Æ.C. IV.
ab An.CCC.

hodiè aut Athanasii non est, aut multum interpolata. fatendum sanè est plurima ex Athanasii libro de vitâ Antonii loca à Palladio, Socrate, Damasceno & aliis citata inibi reperiri; plurima tamen ibidem haberi nugatoria planè ac tanto viro indigna negari nequit. In Editionibus Athanasii annum 1626. præcedentibus Latine solum exstitit, demum anno 1626. Paris. Græcè & Latine prodit, cum à D. Hæschelio Græcè prius seorsum evulgata esset *Augusta-Vindeli* 1611.

SPURIA.

S *Tropus S. Scriptura*; ab hodiernis Criticis unanimi scilicet consensu Athanasio abjudicata: quòd si tamen Athanasii non sit, satis vetusti Scriptoris opus est.

Testimonia à Scriptura de communis essentia Patrum, Filii, & Sp. S. Stylus Athanasii non esse arguit; quid quod & Origenem ab Athanasio semper laudatum pessimè exagitat, & Origenistarum Hæreses meminit, quæ & loca quedam Quæstionum ad Antiochum adducit.

Sermo in Passionem & Crucem Domini; juramentum omnino vetat, quod tamen in genuinis Athanasii Scriptis sæpe usurpatur.

Diffusio contra Arium in Synodo Nicanâ, Fingunt Monachi cujusdam delirantis sequioris ævi esse videtur, uti ex multis in ipsâ disputatione deprehensus iudicis patet. Nescio verò, quid sibi vult Casmirus Oudinus †, cum Vigilii Tapfensii eam ascribat.

Sermo in Evangelium de Sanctissimâ Deiparâ Virgine, & Annuntiationis ac Incarnationis mysteriis; post Hæreses Monotheleticæ exortum scriptus, quippe quam sepius exagitat.

Synobolus Athanasii; genuinum Athanasii opus non esse satis indicat, quòd nec ipse Athanasius, nec sequentium sæculorum Scriptores aliquis ante Theodulphum Aurelianensem librum de Spiritu S. p. 72. ejus meminerit, nec in Ecclesiis ante annum millesimum obtinuerit, neque ubique inclarere cepit, donec à Gregorio IX. Legatus circa an. 1237. in disputatione Constantinopoli habita sub Athanasii nomine testimonii loco prolatum fuerit. Sed de his plura alii, & nos alibi †. Non malè forsàn à Vigilii Tapfensii constructum, in Græcum sermonem demum versum, & in Ecclesiarum Archivis diu latitasse, credi potest. Certè, quod Vigilium attinet, conjecturam firmat quòd Theodulphus Aurelianensis *Synobolum*, citet ex istis Athanasii libris, qui Vigilii Tapfensii esse jam certo dignoscitur: quique in antiquo & probe noto Codice Floriacensi cum Vigilii libris adversus Nestorium & Eutychem conjunguntur.

Tractatus de Definitionibus, in quo Gregorius Nyssenus citatus reperitur, Maximum forsàn autorem habet, inter cujus Opera à Combesio edita locum sortitur.

Dialogi VII. contra Arianos, Apollinaristas & Macedonianos, in editione Heidelbergensi bifariam dividuntur, & ex iis quinque priores De S. Trinitate Dialogi inciduntur, duo posteriores titulum habent Dialogi inter Ortho-

doxum & Macedonianum. Dialogi omnes ab aliis Maximo Monacho, aliis Eucherio Tyanensi ascribuntur. Athanasii non esse certo certius est. Scripti enim sunt post exortam Hæresin Eutychemianam. Vide plura in Theodorito.

Epistola cujusdam Presbiterii loco scripta, in quâ manuum Ecclesiasticorum tragædia, cum XVII. sequentibus Capitulis. Etherii sunt; Phorius * licet manifestè lapsus Theodoretò ascribat.

Quæstiones ex V. & N. Testamento CXXXVI. ad Antiochum, & Responsiones totidem, in quibus ipsius Athanasii & Dionysii Ateopagita citantur. Ex variis Patrum scriptis à studio quoque post ævum Monotheleticum collectæ videntur. Sequioris ævi fortum esse vel exinde patet, quòd in iis Occidentales omnes Francorum nomine designentur.

Didæ & Interpretationes Parabolarum Evangelii quæstionibus CXXXIII. totidemque Responsionibus comprehensa. Opus sequioris ævi.

Quæstiones alia XX. cum Responsionibus totidem; post enata inter Latinam & Græcam Ecclesias diffidia scriptæ videntur.

Diffusiones cum Ario Laodicea habita, Lat. has esse Vigilii Tapfensii Episcopi omnibus jam notum est.

De Trinitate libri XII. Lat. in Editione Heidelbergensi nonnulli septem priores habentur, titulo *De unitate Deitatis Trinitatis libri VII. ad Theophilum*. Eandem Vigilium Auctorem habent.

Ad Monachos exhortatio. Lat.

Epistola ad Marcum Papam cum rescripto Marci, eundem cum Decretalibus autorem habent.

De Passione Imaginis D. N. J. C. crucifixæ in Beryto Relatio à iconodulis confecta paulò ante Synodum Nicanam II. in cujus actione quartâ citatur. Extat Græcè in Bibliothecâ Cæsarea. Exemplar ejus MS. ab editis haud parùm diversum, & multò auctius. Principium istius representat Lambecius Comment. I. p. 126. ut & versionem antiquam Anonymam (ab Anastasiana diversam) integram p. 128. Ex hæcenus recensitis, *Quæstiones ad Antiochum, Diffusiones Theologicæ, Diffusionem cum Ario Laodicea habitam, Exhortationem ad Monachos, De Passione Imaginis Domini, Epistolam ad Marcum Papam de unitate Deitatis Trinitatis lib. VII. Synopsus sacra Scripturæ*, appetè rejicit Belarminus, & cum eo Labbeus alii que.

Declaratio Levitici.

Homilia VII. ab Hollsenio Latine editæ.

Expositiones II. de Incarnatione Verbi, extant Lat. in Biblioth. PP. Tom. II.

Oraio in Occursum Domini.

Orationes II. in S. Pascha.

Oraio in Assumptionem Domini. Habentur hæc quatuor Gr. Lat. una cum notis ap. Cornèb. Auctuar. Tom. I. p. 479. Certè sunt in oratione prima, quæ Hæresin Nestorianam & Eutychemianam manifestò respiciunt. Dux posteriores Basilii Seleuciensis esse videntur: Nestorio tamen tribuit Garnerius.

S. Syncretica vita, Lat. ap. Bolland. ad Janu. ar. 5. Græcè ap. Coteler. Vet. Monument. Eccles. Gr.

† Supplem.
p. 31.

† Vlt. Athanasii Sect. 6.
Num. 10.

S.Æ.C. IV.
ab An.CCC.

* Cod. 44.

SÆC. IV. Gr. Tom. I. p. 201. In MSS. nonnullis Polycarpo
cuidam Monacho ascribitur.

Liber de Observationibus Monachorum.

Exhortatio ad Spem Christiani. Utrumque
opusculum Latine editum est ab Holstenio,
Paris. 1663. 4°. in Append. ad Cod. Re-
gular.

Synagoga doctrina ad Clericos & Laicos. ex
Cl. V. Iliaci Vossii Bibliotheca primum edi-
tum Gr. Lat. Paris. 1685. 8°. cum Andrea Ar-
noldi notis. Spurium verò esse plurima sunt
quæ suadeant, imprimis præcepta quæ inibi de-
prehenduntur Monachis data, de bonis renun-
ciandis, de decimis exsolvendis, conjugium
Clericis prohibitum, & Monastica Regula
mentio; ut de alto circa ejusmodi librum ve-
terum silentio nihil dicam. Athanasius igitur
eiusdem junioris opus sit necesse est, quod
nec ipse Cl. Vossius mihi hæc de re coram agen-
ti dissimulavit. Cum verò Codex MS. quin-
gentorum vel sexcentorum annorum ætatem
ferat, opusculum est neutiquam contempen-
dum esse Athanasio nostro non ascribitur.
Exorta tamen est hac de re controversia in-
ter Cl. Arnoldum & Theologum quendam
Rothomagensem, uti ex Novellis Reipublice
Literariæ mens. Jul. p. 744. & A&C. erudit. Lip-
sien. an. 1685. p. 511. nuper didicimus.

Commentarius in Psalmos, qui sub Athanasii
nomine, Romæ 1477. & Tübingæ 1515. inter ope-
ra ejus Latine prodit, Theophylacto de-
betur.

Opera, quæ non extant.

*Commentarii in Ecclesiasten, & Cantica
Canticorum*: horum meminit Photius,
Cod. 139.

Commentarii in Cantica Canticorum.

Contra Valentem & Ursacium liber.

Epistola hominibus.

Epistola aliis pluribus.

Ὁπὶ πικρῶς λόγος τῶν μυστικῶν sapienti memorat
Theodoretus in Dialogis, & ex eo fragmenta
quædam exhibet.

Τὸν ὀρθομυστικὸν πρὸς τοὺς παθόντας λόγους. Idem
meminit Hist. l. 2. c. 4. & exinde laciniam bre-
viusculam exhibet.

Liber Synodicus, in quo nomina Patrum Ni-
cænorum exposita fuerunt, teste Socrate, l. 2.
cap. 9.

In illud, Nunc anima mea turbata est, excerptum
ejusde tractatus bene longum habetur
A&C. 14. Synodi Sexræ.

Hypomnemata in Psalmos à Photio † memo-
rata; si non idem sit opus cum eo ad Marcellinum
de Interpretatione Psalmorum. Germanus
ramen Patriarcha CP. verba quædam Athana-
sii in Psalmum LXXX. adducit (in Epist. ad Tho-
mam Episc. Claudopol. A&C. IV. Synodi Nicen.
secundæ) quæ in isto ad Marcellinum nullibi
reperiuntur.

Epistola ad Eusebium mentionem facit
Theodoretus †, & fragmentum exinde citat
Synodus Nicæna 2°. A&C. 6.

Παρακλητικὸς τῶν νεκροῦν λόγος, cujus la-
ciniam exhibet Damascenus Orat. de Defunctis.

Porro *Theos seu Voluntas in Joannem* ab
Athanasio conscripta meminit Iohn. Aquinas
*, & *Tractatus ejusdem de peccato in Spiritum*,
S. Synodus Laterana I. Ap. verò talia scripsit
Athanasius, necne, incertum est.

Extant Athanasii opera Græco Latine *Hei-
delberg.* 1601. Tom. 14. † 91. cum Appendice
Fleemannianâ, quæ fragmenta plurima & Le-
ctiones variantes continentur, Paris. 1627. 2.
Vol. Fol. quæ pulchrior quidem est, & nicidior
editio: in hoc verò palmam ei præcipit Com-
meliana, quod indices tam in cæteris, quam præ-
sertim in re historica longè copiosiores & ac-
curatioris habeat. Parisicæ editionem nu-
per secuta est *Coloniensis*, 1686. Fol. addito in-
super Syntagmate ab Arnoldo edito.

COMMODIANUS, Scriptor per mul-
ta sæcula penè ignotus, (cujus utpote præter
Gennadium, & Gelasium forte Romanum, ne-
mo ex Veteribus meminerit) *Gazæ* etiam no-
men sibi assumpsit, an à gazæ seu gazophylacio,
ut à Commodo Commodiani. an à Gazæ Pal-
estine urbe, cum Cl. Rigaltio me ignorare fa-
teor. Ortu & cultu fuisse ethnicum satis indi-
cat ipse, Gentiles Instruât. 33. sic alloquens:

Es ego, qui mentes, idem fini, nescis, errant.

Inde Instruât. 61. *se de claustrâ levorum* dicit.
Dum Christiane enim fidei libros evolveret,
divinæ veritatis radiis illuminatus, Christianis
adheret. Italusne fuerit, haud liquet; constat
in Italiâ vixisse, & quod verisimillimum, Romæ,
Constantini M. ætate, tempore, ut videtur, Ni-
cæni Concilii, certissime sub Sylvestro Roma-
no Pontifice, cujus ad præsepe palantes Gen-
tiles invitavit, Instruât. 23. Scripsit *Infratrum*
opus adversus Paganos, quo Gentilium cultum
& nomina acutè perstringit, & lapsos aliquan-
tulum Christianorum sui sæculi mores acriter
castigat. Egregium, mihi crede, antiquæ pie-
tatis monumentum, in quo spirat ubique verus
Christianæ virtutis & disciplinæ genius, zelus
ingens & incomparabilis, mirus erga Christum
amor & ardens studium, singularis pauperum
cura, & animus ad Martyrium paratus. Genus
scribendi est Metro. profanum, nullis quidem
metri legibus servatis, sed quod Poemati for-
mam & ingenium solummodo imitatur. Unde
Gennadius * illum mediocri sermone quasi ver-
so scripsisse dicit. Totum opus est Acrosticon
LXXX. Instructiones complectens, quibus
totidem Acrostichides continentur, unâ sca-
gesimâ exceptâ, quæ Alphabeti ordinem sequi-
tur. Instructione ultimâ per literas versuum
initiales retrò legenda nomen suum & charac-
terem exprimit, hoc modo, COMMODIA-
NUS MENDICUS CHRISTI. Verbis
utitur materia, quam tractat, satis congruenti-
bus. Stylus tamen, inquit Rigaltius †, Africa-
næ ferocis fulticitatem sapit; quæ nihilominus
ad acuminem Tertulliani, Cypriani, Minutii
non raro alludit: quædam etiam interferit Græcæ &
Latinæ antiquitatis scita non vulgaria. Libello
isto navos quosdam reperire est inmixtos,
Commodiano cum pluribus præcedentium sæ-
culorum

SÆC. IV.
ab An. CCC.
* Lib. contr.
eior. Græc.

326.

* Cod.

† Dialog. 2.

† Praefat. in
Commod.

S.Æ.C.IV.
ab An.CCC.

culorum patribus communes. Instru. 3. asserit Angelos apostatas cælo delapsos, & infano seminarum amore ac amplexibus irretitos, Giganteam sobolem procreasse; errore quidem præfco, sed qui ex Apocrypho Enochii libro veteribus sæpius laudato, & malè intellectà LXX. versione Genes. VI. 2. hauditus est. Instru. 19. 43. 44. 80. Chiliastrum fabulum propagat, de aureis sæculis posthac venturis, de mille annorum regno, Anastasi primâ, felicitate terrenâ, de fine sæculi, de mundo ex traditione veteri per sexies mille annos duraturo. Propter hos errores credere par est Gelasium Romanum Episcopum in Decreto suo Synodali Concil. Tom. IV. opuscula Commodiani inter Apocrypha recensuisse. At in eodem decreto, quod bene notet Lector, prout apud Gratianum extat, Commodiani nomen non habetur. Primus Instructiones hæc ex Sirmondi apographo cum notis edidit Nicolaus Rigaltius editioni suæ Cyprianicæ subnectas, Paris. 1640. iterumque 1666. denique habentur in Biblioth. PP. Tom. Tom. XXVII. p. 12.

329.

DONATUS, natione Afer, post Majorum factionis Donatistice Carthaginensis Episcopus, scēta suæ nomen dedit. Quamvis enim alter Donatus, de Cafis nigris Episcopus, primus, Schismatis dux atque autor fuerat; ab illo tamen, utpote insigniori denominari maluerunt Schismatici. Innovescere cepit circa annum C C C X X I. in hunc enim annum ab Hieronymo * reponitur, à Prospero † in annum superiore, Januario scilicet & Justo Cosl. forsitan quia hoc circiter tempore factus Episcopus fuerit. Singularis arrogantia homo, & fastu non ferendo tumidus, qui clatis supercilii ipsos etiam Præfatos civiles ignominiose tractavit; Paulum & Macarium ab Imperatore Constante cum Ecclesiarum ornamentis & eleemosynis ad sublevandos pauperes in Africam millos convitis exceptit, ac dona respexit, furibundus clamans: *Quid Imperatori cum Ecclesia?* Quin & missis per provinciam literis suos monebat, ne quod allatum erat acciperent. De factione suâ gloriari solebat, dicens: *Quid apud vos agitur de parte mea?* Et quasi Principatum Carthaginis solus teneret, raro appellatus est Episcopus, sed Donatus Carthaginis dicebatur. Responsa sibi de cælo facta jactavit; quin cœque demeritis pervenit, ut per se, veluti per nomen quoddam, jurare homines passus sit. Pulsus est Carthagine anno ccc.lvi. si tempus rectè signet Hieronymus, reclamante Baronio *, & contendente Donatistis Episcopos à Constante relegatos, & non nisi per Julianum restitutos esse. Scripsit Donatus, teste Hieronymo †, multa ad Hæresim suam pertinentia opuscula, & in his librum *de Spiritu Sancto*, in quo dogmati Ariano consentanea docuit NE.

330.

CHALCIDIUS, V. C. Ecclesiæ Carthaginensis, uti volunt, Archidiaconus, Claruit forsitan circa annum C C C X X X. certè Hæresim arate par, si modo Hæresim Cordubiensis erat, quo suadente, Chalcidius Platonis Timæum Latine interpretatus est, & erudito Commen-

tario explicavit. De hac re pridem me monuit Sellenus meus; & cum in hanc quidem sententiam viros quosdam non indoctos propendere viderem, locum ei inter Scriptores Ecclesiasticos non denegavimus. Me certe *hæresim* fateor, neque enim satis constat, Philosophum solum Platonem fuisse, an etiam Christianum. Viri clarissimi citulus, qui in fronte reperitur, Diacono haud satis conveniunt Epistolâ ad Osium, ipsam nullquam Episcopum vocat; quin nec virum fuisse Ecclesiasticum, nedum Christianum, vel verbulo inquit. Mosaicam de creatione Theologiam non unâ vice citat, citat Salomonem, interpretes Græcos *τὰ δ, Aquilam, Symmachum, quin & Origenem*; semel meminit stellæ Christum recens natum præmonstrantis, cujus in Historiâ Evangelicâ sit mentio; de quibus nihilominus, haud satis pro Christiani Scriptoris more loquitur, p. 372. De Mose hæc habet, *Hebraeorum sapientissimus Moyses, non hominâ facinorâ, sed divinâ*, UT FERUNT, *inspiratione vegetatus, in eo libro qui de Genitura mundi constituitur, &c.* De Mose an ita scriberet homo Christianus? an Diaconus Carthaginensis? verum nihil statuo; doctiorum hæc de re judicia audire mallet. Interim Chalcidius autor est gravis, prudens, multâ profundâque scientiâ imbutus, omnium ferè Philosophorum dogmata accurate tenuit, omnia pro argumenti dignitate, rerumque pondere egregie tractat. Quod *circumforaneum blasphemum* ipsum vocat Jul. Cesar Vaninus *Amphib. Provind. æternæ*, Exercit. 30. p. 197. quis morabitur hominis judicium, qui ob Atheismum strenuè & ex professo assertum, ad rogam damnatus sit? Prodiit Chalcidius in *Tamianus Commentariis*, cum doctissimis Jo. Meursii notis, Lugduni Batavorum, 1617. 4°. quæ præstantissima est editio.

JUVENCUS, Poeta hujus temporis non ignobilis, patriam habuit Hispaniam, optimorum Poetarum solum feracissimam, vetustâ nobilique prosapia cretus, dignitate Presbyter. Claruit sub Constantino M. testante ipso sub finem libri ultimi, anno cccxxx. secundum Hieronymum *, (superiori juxta Joan. Vazæum in Chronico Hispania. Inter reliquas disciplinas Poeticæ facultatis studium non indiligenter excoluit; in quo cum progressus haud contemnendus fecisset, ad Sionis verticem Mælas duxit, & divinæ legis majestatem, totamque Domini nostri dum in humanis aceret, vitam Metri legibus ligare ausus est; historiam Evangelicam maxime secundum S. Matthæi ductum, quatuor libris versu Heroico complexus; sermone quidem simplici, nec satis uberi venâ, animo tamen candido, & qui sacra tractantem decet, pio castoque; Evangelium stricto pede secutus; de quo v. r. Petrus Crinitus *: *Quâ in re, inquit, majori diligentia usus est, in seroandâ rerum historiâ, quam in demonstrandâ ingenii sui elegantia.* Composuit etiam nonnulla eodem Metro, sed quæ jam nullquam sunt, ad Sacramentorum ordinem pertinentia, teste Hieronymo †, & quo, seu fonte unico, tota ferè hujus scriptoris notitia petenda est. Extat Juvenci Historiæ Evan-

S.Æ.C.IV.
ab An.CCC.

330.

* Chron.
ab JJC.

* De Poet.
Lud. J. c. 83.

† De Script.
c. 84.

* Chron. ad
an. 119.
† Chron. p.
40.

Vid. Optat.
de Schism.
Donat. J.
Augustin. in
Joan. tract. J.

* Ad an. 40.
an. 40.

† De Script.
c. 31.

15C. IV. Evangelica in Bibliothec. PP. Tom. IV. p. 55. & in Collectione Bigneana, Paris. 1624. p. 639. & inter Poetas Christianos cum not. Fabric. Basil. 1764. 4^{to}. Scordim Basil. 1741. 8^{vo} in corpore omnium Poetarum veterum Lat. Lnd. 1603. Tom. II. & alibi sæpius.

reticorum communioni nunquam se miscere voluit: Arianos ejus autoritate se tentes publico sermone damnavit, & de monte suo jugavit; dicens horum sermone scripturibus esse multo deteriores, eorumque Hæretici Antichristi præcursores. De frequenti ejus adversus Demonas conflictu, & miraculis ab eo editis, plus satis docebit vita ejus à D. Athanasio conscripta, prout exat hodie, haud parùm interpolata. Moribundus melotem & pallium tritum Athanasio testamento legavit; obitque anno 357. & centesimo & quinto ætatis anno. Literarum penè nudis erat. quas longè infira se habuit; bonam mentem, utpote literis antiquiorum, utpoteque divinarum contemplatricem commendans: ideoque cum à Philosopho quodam interrogaretur, Quomodo vivere potuit librorum solatio destitutus? Respondit, * Tāquam bibulas, & ψυλλοφῶν, ἢ φῶν τῶν πρῶτων λόγων τῶν ἱερῶν ἵνα βιδάμην τὸς λόγους ἀποκαταστήσαι τὸς θεοῦ. Meus liber, O Philosopho, est natura verum, quæ quidem præstī est, quoniam Dei verba legere, volueram. Frequentes ad Constantinum scripsit illum literas, testis est Sozomenus 1. Scripsit quinetiam ad diversa in Ægypto Monasteria Apostolici sentis sermonisque Epistolæ VII. ex Ægyptiaco in Græcum sermonem translatas, quarum illam ad Arsenioitas præ cæteris commendat Hieronymus *. Extant ex Valerii Sarafii versione una cum Dionysii Carthusiani Commentariis in Dionysium Areopagitam exensis, Colon. 1536. & in Biblioth. Patr. Tom. IV. p. 85. ubi habentur sub ejus etiam nomine Sermonum libri duo, quos tamen auctoris esse longè recentioris, Basilii, Chrysostomi, aliorumque in iis nomina deprehensa satis liquidò ostendunt. Porro S. Antonii Regula Monachis præscripta, una cum multis aliis Regulis primorum Etemi incolarum habetur in Collectione Regularum. S. Benedicti; quam Holstenius edidit, Paris. 1663. 4^{to}. Part. I. p. 3. an genuina vero sit, admodum incertum est. Melioris est notæ, quæ apud Athanasium in vitæ ejus extat, prolixa factis ad Monachos Exhortatio.

* Evangelios
Socrate. l. 4.
c. 23.

1. l. c. 11.

* De Scipio
c. 22.

330. AMMON, sive Ammonius, gente Ægyptius, Monachorum Nitrienium pater. Claruit sub Constantino circa an. ccccxx. Anno ætatis 22. uxorem ducere à Gentilibus suis persuasus manus dedit, sponsalia egit, coronam induit, & in thalamum sponfam ducens, eam, ut renuntiaret vitæ seculari monasticam feceretur, multis hortatus est, & hortando effecit. Uterque igitur, conservatâ virginitate, sub eodem tecto per annos obsecum pietati & precibus intenti debebant. Quibus exactis Ammon, relicta uxore, in Nitrieniem solitudinem se recepit; ubi ferventior adhuc vivendi rationem instituens 22. annos peregit, ac 62. ætatis annum agens, è vivis excedit. Mortui animam ab Angelis in celum evectam vidisse narratur Antonius. Multa de ejus pietate, moribus & miraculis narrans Palladius *, Socrates †, & Sozomenus ‡, quos adeat lusufructu rerum curiosus Lector. Exstat inter S. Ephraemi opera Tom. II. Ammonii nostri nomini inscripta Capita Parænetica XIX. Verùm ea Ammonii esse præter Codicis MS. unde ea hanxit Vossius, auctoritatem, argumentum aliud non suppetit. Plures ejus Epistolæ apud Chaldaeos extare memocat Hebediesia.

* Hist. Luc.
fac. c. 7.
* L. c. c. 23.
† L. c. c. 14.

330. ANTONIUS, Monachorum pater & princeps, natione Ægyptius, in Coma, qui vicus est juxta Hæraclem minorem, claro atque splendido genere ortus est anno 252. Decimo octavo ætatis anno parentibus orbatus, paternum quidem agros vicinis suis donavit; reliquis autem bonis dividendis, pretioque egenis distributo, in Ægypti solitudines secessit. Primus eremi incola, qui severissimis exercitationibus, & durissimo vitæ genere Monasticam Philosophiam impense coluit, & ad summam penè perfectionem perduxit. Cibis illi panis tantum cum sale, potus aqua, neque hæc nisi sole occidente sumpta: sæpe biduo & amplius jejunos, sæpe integras propè noctes orationibus intentus evigilavit. Somno brevissimo contentus, indur in solo cubans pierumque dormiebat. Viginti annis ab omni hominum conspectu remotus, solummodò cum Deo rebusque divinis commercium habuit. Exortâ Maximiani perfectione, Alexandriam profectus, Martyribus se immiscuit, & pro iis quotidie non sine capitis periculo Indices interpellavit. Certè non obstante austero vivendi more fuit admodum mansuetus & humanus, prudens item ac fortis, in conversatione suavis & jucundus, contentiois patientissimus, & in defendendis iis, qui injuriæ affecti sunt, diligentissimus, quorum etiam causâ sæpius ad urbes veniebat, & apud præfides & primores viros intercessit. Magnum Athanasium penè ab Arianis oppressum crebrò invisit, ejusque gratiâ ad Constantinum Imp. non una vice scripsit. Schismaticorum vel Hæ-

Abrahamus Echellensis, an. 1646. Paris. 8^{vo}. sequentia S. Antonii opuscula ex Arabico Latine facta edidit. Sunt autem Regula sive Canonis ad Monachos numero LXXX.

Sermones ad Monachos XX.
Admonitiones & Documenta varia ad Monachos.

Sententiarum quarundam Expositio, & ad Interrogationes varias Responsiones. His adjunctæ duplicem S. Antonii vitam ex Arabico versam, necnon Semiam Sapiensia, sive ad Scientiam comparandas Methodus, ex MS. Arabico à se Latini juris factam. Denique in Præfatione monet, se ante quadriennium viginti S. Antonii Epistolæ Cardinali Barbarino nuncupatas, in lucem emisisse.

ASTERIUS, patriâ Cappadox, professione Sophista, religione Gentilis, quâ una cum arte Rhetoricâ derelictâ ξεφαντὸν ὑπεργλαύως, inquit Socrates *, Christianam Religionem profecti capis. Christianus factus, Luciani Anthiocheni Scholam frequentavit ejus proinde discipulis

330.

* L. c. 14.

§. CC. IV. Catholicos delirasse, & Sabelliani dogmatis accusatum, hoc se telo defendisse, quod communionem Julii & Athanasii munitus esset. Tandem

larat; ut ad i.e. Episcopi mitteretur, qui de
Athanassii & Pauli depositione rationem red-
derent. In Sardiceni demum synodo scriptus
cicatus, nec con. arcs Episcopatu exiit.
Magni quippe nominis apud suos, & inter
piscopos docti Ariani habebatur. Quocirca
cū Philoſorgius illum reponit inter eos, qui
tē *hæresim* asseruerunt; *hæresim* potius legen-
dum videtur. In hac enim opinione erat Theo-
dorus, in hac Socii ejus, quos ibidem ei con-
jungit Philoſorgius; Georgius Laodicens,
Eutharhius Sebactenus, Basilus Anxyranus, &c.
quos omnes Homoioſtaſtas, seu Semi-Arianos
fuisse certō constat. Obiisse videtur Theo-
dorus circa ann. ccc. viii. Hypatianum successo-
rem nactus. Erat testimonio Theodori †, *†* L. i. c. 3.
240 *Episcopus in synodo*, vir singularis doctri-
næ, quique edidit, Hieronymo c. 118, elegan-
tissimè apertique sermonis, & magis Historicæ in-
telligentiæ, *Commentarios in Mathæanum Evan-
gelium ad Apollonium* (id est, S. Pauli Epistolæ, &
in *Philistinum*. Memorat testimonium in *Evangelio*
Theodorus †, & *Commentarios in Epistolam*
ad Galatas ab eodem scriptos non obscurè
innuit Hieronymus *. Ex his extat nonnulli
Commentarius perpetuus in Psalmos, Gr. Lat.
præmissis Catene veterum PP. in Psalmos,
quam Gr. Lat. edidit B. Corderius *Antwerp*.
1643. III. vol. fol. Adde Fragmenta quædam
ap. Corderii *Catenam in Mathæum*, & Aucto-
rem Catene in Lucam, *Antwerp*. 1630. fol. Alias
à nostro erat Theodorus, sive potius Theo-
dorus (femel quidem Theodorum nuncupat
Philoſorgius) Heraclæ Episcopus Ariarius,
qui circa ann. cccclxx. ex sedis sue prerogativa
Demophilum Constantinopolis Episcopum ordi-
navit, postea à Nicæi archiepiscopo translatus, sub Theo-
dorio Magno inde ejectionis. Hunc cum nostro
male confundit Jac. Gothofredus †, ob id Cl.
Valerio * ire reprehendens.

JULIUS, patris Romanus, Rustici filius, Marco Pontifici in fede Romana successit VIII. Id. Februarii anno cccxxviii. Orthodoxe fidei adversus Arianos Gargensis & vindex fortissimus. Athanasium, aliosque pro fide exulantes hospitio excepit, sententia abolvit, communionem indulgit; ipsorum causa Synodum Romæ convocavit, Elpidium & Philoxenum legatos in Orientem misit, & factionis Eusebianæ Episcopos ad causam Synodice cognoscendam citavit. Anno cccxxviii. Pseudo-Synodus Sardiensis illum ut ducem & principem malorum, qui primus januam communionis sceleratis & damnatis aperuit, ceterisque ad solvenda jura divina aditum fecit, damnavit & excommunicavit. Quin & li libri Pontificalis Auctoris ꝑ credendum esset, post multas tribulationes decem menses in exilio fuit Julius inde post Constantii mortem cum gloria reversus. Infulsum planè & nugatorium commentum, nullo antiquitatis tibiuncie fulcimentum. Quippe ipse Julius multis ante Constantii mortem annis vultum finivit. Obiit enim pridie Id. Aprilis anno cccxi. Via Aurelia in Coemeterio Callinodii sepultus.

Extant ejus *Epistola* *duo* , una ad Orientales
X Græcè

Hence, the...

† In frag.
col. 419.
* Sacc. Hb.
L. 2, p. 149.

† P. 547.
* P. 610.

† Epist. Jan.
74-78.

† *Lactuca*.

334-

*Ovar. p.
Gottfr. A. San.
p. 116.
†L. L. 11.

Vil. Arhan-
auf de Sr.
and Arhan.
de Selvac.
p. 169.
Socr. La.
c. 11.

L. S. C. 17.

* De Script.
c. 92.

* Ep. ad Augustin. Opus. Tom. II.

† Dissert. in
Philos. 18.
c 17. 19. 20. 21.
22.

† *Annals of
Philology*
C. 24.

337.

Epist. ap. Hil.
lar. Frag.
col. 446.

* In vit. Jul
Concil.
Tom. 16

§ C. IV.
Ab An. CCC.

positum, & chirographo suo signatum Imperatori obtulit, in quo Nicenam fidem, & consubstantialitatis doctrinam disertè confirmavit. E vitâ migravit circa annum 366. Vir erat, teste Sozomeno †, *homo viri iusto, qui de seipso dixit, copiosus in sententiis, & in dicendo elegans adeo ut plurimos libros handquaquam continendos reliquerit. De scriptis ejus hæc Hieronymus **. Elaboravit in *Eclogæsten volumina XVII. & evanqelium secundum V. L.* & multos præterea diversisque *Tractatus* composuit, & in his librum *Adversus dictum adversus Marcellum*, ex quo bene longum fragmentum habet Epiphani. Hæret. 73. Item de Vitâ præceptoris sui Eusebii cuius meminit Socrates †, sed qui cum cæteris jam pridem perierit.

† L. c. 2.

* De Script.
c. 38.

† L. c. 4.

340.

FORTUNATIANUS, Africâ oriundus, Aquileiæ in Italiâ Episcopus. Claruit circa ann. 340. Multos annos pro fide Catholici adversus Arianos constanti animo & sincero pectore, præcipue in Synodo Sardicensi, decertavit; donec anno ccciv. cum Constantius Arclatz ageret, ipse cum reliquis Occidentis Episcopis vim non vulgarem, gravesque contumelias passus, & strophis Ariarum seductus, in partes eorum transit; ex quo non modò Athanasium damnavit, vetum & rem Arianam totis viribus promovebat; quodque magis adhuc detestabile est, anno 357. Libetii Romani Episcopi pro fide eo tempore exulantis constantiam fregit, suisque consiliis & monitis effecit, ut damnationi Athanasianæ & Ariarum formulis subscriberet. Elucubravit in *Evangelia* titulis ordinatis, inquit Hieronymus, * brevi & rustico sermone *Commentarios*, qui hodie NE.

* De Script.
c. 37.

340.

TRIPHYLLIUS, vir in omni doctrinâ liberali politissimus, ob studium legum Romanarum in urbe Berytrorum, quæ Juris Civilis schola fuit celeberrima, commemoratus est. Postea in sacris magnum Spyridonem Trimumphantis in Cypro Episcopum præceptorem habuit; denique Ledorum in Cypro Episcopus constitutus. Claruit circa ann. cccxl. & in Synodo Sardicensi locum habuit anno cccxlvii. ut ex istius Synodi subscriptionibus liquet. Erat omnium suæ ætatis eloquentissimus, cui studio impensâ nimis curâ incubuit acriter eo nomine à magistro Spyridone correptus; cum in solenni enim Episcoporum Cypriorum conventu rogatus esset Tryphyllus, ut ad populum concionem haberet, & dictum istud Salvatoris in medium proferret, *Apoc. vii. v. 2. & 3. & 4. & 5. & 6. & 7. & 8. & 9. & 10. & 11. & 12. & 13. & 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100.* quasi vocabali minus elegantis, *Triphyllus* substituit; unde graviter commotus Spyridon, *Nam tu, inquit, præstantior es eo qui Græbrum dixit, ut se pudeat ejus verbis nisi Quo dicto, spectante populo ex faceretotali folio exiliit, hominem propter eloquentiam insolentius sese efficerent hæc ratione ad modestiam erudiens. Multa composuit. Ejus in *Cantica Canticum* *Commentarios* se legisse testatur Hieronymus*

Vid. Sozom.
lib. 4. c. 11.

*. Scriptis etiam de *visâ & miraculis Præceptoris sui Spyridonis Jambica*, quæ querenda sunt, *in his aphorismis*, inquit Suidas. NE.

§ E. C. I. V.
Ab An. CCC.
* De Script.
c. 32.
† In voc.
Teuqum.
340.
Vid. Socrat.
l. 1. c. 9. Sozom. l. 1. c. 4.

EUSEBIUS, patriâ Melopotamienfis, apud Edesiam notissimam Olsdron urbem nobilissimâ familiâ ortus est; à prima ætate sacris literis eruditus, deinde ab optimis in civitate patriâ præceptoribus in omnibus Gentilium disciplinis institutus: tandem sub Eusebio Cæsariensi & Patrophilo Scythopolitano studio-rum Theologicorum tyrocinium posuit. Sacerdotii detrectandi causâ migravit Alexandriam, quo se Philosophiæ studio magis adhuc excoleret. Alexandriâ rediens Antiochiæ cum Flaccillo Episcopo familiariter versatus est. Claruit præcipue post annum 341. quando sedem Alexandrinam, ex quâ Synodus Antiochena Athanasium eiecerat, oblatam respuit, Emisenam in Phenicia accepit; sed cum in ordinatione ejus Emiseni seditionem excitasset, cum quasi Mathematicarum & Magicarum artium studiosum acculantes, Laodiceam se contulit, ibique cum Georgio Episcopo, quem sibi amicum in paucis habuit, vixit. Postea verò Emisam rediit. Mortuus est & sepultus Antiochiæ circa ann. 360. Gratus imprimis fuit Imperatori Constantio, ab eo quotiescumque Persis bellum intulit, secum in itinere deductus. Quin & si Georgio Laodiceo fidem habeamus, non pauca fecit miracula. Vocatus est in crimen, quasi idem cum Sabellio sentiret, premente ipsum illorum invidia, qui aliorum virtutibus iri solent, ut rectè notat Sozomenus. Hieronymo * audit Ariane signifer factionis, consueta illi macula, quam alibi Eusebio Cæsariensi non semel inurit. Probabile est Eusebium nostrum in semi-Arianorum sententiam fuisse paulò propensiorum. Erat, inquit Hieronymus †, elegantis & Rhetorici ingenii, qui innumerabiles multo cum plausu populi exceptos confecit libros: magnificè Historiam secutus, ab his qui declamare volebant, studiosissimè legebatur. Ex his veluti præcipuos enumerat, *Adversus Judæos*, *Ad Novatianos*, *In Epistolam ad Galatas Hypothesen* libros X. & in *Evangelia Homilias* breves, sed plurimas. Excerptum ex nonnullis ejus scriptis bene longum habet Theodorus Dialog. 111. p. 173. in quo Eusebii sententia circa Filium Dei minus orthodoxa manifestò deprehenditur. Extant quidem sub ejus nomine in Evangelia totius anni *Homilias breves*, & *Homilia alia pluraquam quinquaginta* varii argumenti: verum Eusebio nostro communi suffragio abjudicantur, & ex iis hæc Eucherio Lugdunensi, illæ Brunoni Astensi, aliisque recentioribus jure attribuantur, saltem ex eorum scriptis confarcinatæ sunt. Varias variorum de his Homiliis sententias, quibus scire desiderat, adeat is Bodmund. Albertinus, de Sacrament. Eucharist. lib. 2. p. 877. sententiam verò suam his profert verbis: Ego, inquit, existima verim Homilias has, rhapsodias esse variorum Authorum, at nonnullas esse posse Eucherii nonnullas Faustii, nonnullas Cæsarii & Maximi, five Regionis, five Taurinensis, nonnullas etiam aliorum

* Chron. ap.
148.

† De Script.
c. 32.

K 2 nobis

5 & C. IV.
ab An. CCC.

nobis ignotorum. Nam styli diverſitas plurimorum eſſe evidenter indicat. Extant *Parif. 1575. Anwerp. 1605. 8^{vo}*. An huius Euſebii potius ſint *Homilia XIII.* quas latine ſub Euſebii Pamphili nomine edidit Jac. Sirmondus, *Parif. 1643. 8^{vo}*. eruditus diſquirendum relinqui- mus. Certè nullo alio opinioſis ſue fun- damentum habuit Sirmondus niſi Codicis MS. titulum, in quem Euſebii Pamphili ſcriptori- bus Latinis magis noti, nomen irrepere po- tuit. Quàm inſiſta verò ſit Codicum MSS. autoritas, vel hinc patet, quod *Homilia breves* (quas nulliſimo ſpatis eſſe agnoſcunt) in Co- dicibus quibuſdam Euſebii Cæſarienſis nomen ſibi præfixum habuerint.

Ex Euſebii noſtri lucubrationibus etiamſem apud Chaldaeos extare ſcribit Hebedeſſi Li- bram *contra Judæos, Quæſtiones leges veteris, & Orationem de D. Stephano.*

340.

GEORGIUS, patriâ Alexandrinus, Phi- loſophicis diſciplinis innutritus, primùm Alexandriæ Preſbyter, à B. Alexandro ob nepora- tum gradu mortuus, ad Arianos penitus deſectis ab iis mortuo Theodoro in ſede Laodiceſi ſucceſſit. Hæreticorum omnium *magiſter*, uti eum vocat Athanaſius *. Exinde Synodus adver- ſus Athanaſium Tyriæ an. cccxxxv. Antio- chenz an. cccxli. interfuit; poſtea ad Conci- lium Sardicenſe anno cccxlvii. accitus, & ob metum non comparens, communis omnium Pa- trum conſenſu damnatus eſt. Anno cccxviii. Episcopos Ancyre ad dedicationem Baſilicæ à Baſilio Ancyranò conſtitutis congregatos miſiſa Epistoſa (quæ apud Sozom. l. 4. c. 13. extat) incitavit; ut ſynodicè convenientes Eudo- xium Episcopum CP. & Aetium, novas turbas tunc temporis molientes, damnaverent. Anno ſequenti in ſynodo Seleuciensi ab Homoio- ſianorum partibus ſtetit; licet poſtea vir va- rii & inconfantiſis ingenii ad Anomeos deſce- xerit; quod forſan in cauſa fuit Philoſtor- gio *, ut Georgium inter primarios *ſcismatici* (legendum videtur *ſcismatici*) propugnatores recenſeret. Scripſit *librum de Viſâ Euſebii Emi- ſeni*, cujus excerptum habetur ap. Sozom. l. 2. c. 9. conſer etiam l. i. c. 14. aliumque contra Manichæos; cujus meminerunt Theodorici *, & Photius †. NE.

* Apolog. 1.

* L. 4. c. 17.

* Hæret.
Fabr. c. 18.
† Cod. 45.

340.
Gonnadde
Script. c. 4.

HELIODORUS, Preſbyter, claruit circa an. 340. Scripſit contra Manichæos, ut videtur, *librum De natura rerum exordialis*, in quo unicum eſſe mundi ac rerum omnium conditorem, unicum rerum principium, nec quicquam Deo cœvum, quod malum crearet, dari demonſtravit. NE.

340.

PACHOMIUS, Thebaide in Ægypto natus, parentes Gentiliū ſuperſtitionum cultores habuit. Viceſimo ætatis anno (ſi fidem habeamus Vitz ejus, quam deſcripſit Simeon Metaphraſtes ex antiquioribus Actis, quæ & ipſa ex Dionyſii exiguū verſione hodie extant ap. Sur. Maii 14.) cum inter cæteros tyrones ad militiam ſub Conſtantino M. obeundam du- ceretur, milites quibuſcum navigabar rerum

omnium inopiâ laborantes apud oppidum quoddam Thebaidis incredibili incolarum hu- manitate ſublevatos conſpicatus, tantam ho- ſpitem benevolentiam miratus eſt; cumque eos Chriſtianos eſſe intelligeret, in fidem eorum, moreſque inquirere cepit; ut paucis comple- ctar, Chriſtianam Religionem amplexus eſt, & ſalutari lavacro tinctus; in Tabbenefim The- baidis vicum ſceſſit, ibique Monachorum omni- um Tabbenefim auctore atque inſtitutore evaſit: Ex hoc enim fonte ſeptem circiter Monachorum milia prodierunt; immò uni- cum Pachomii Monaſterium mille & quadrin- gentos continebat. Claruit ſub Conſtantino ejuſque filiis, præcipue circa annum 340. Mag- ni ab Athanaſio habitus; qui illum inviſſe dicitur, ejuſque vivendi rationem, dum Romæ ageret, Marcellum nobilem matronam, teſte Hieronymo *, edocuit. Obiit pridie Idus Maii anno 350. vel ut alii 360. Scripſit ad Colle- gas præpoſitum ſue *Epistoſe V.* in quibus, in- quit Gennadius †, (qui eas ſigillatim enume- rat) Alphabetum myſticis teſtum Sacramen- tis, velut humane conſuetudinis excedens in- telligentiam, clauſit. Superet apud Palladium Hiſt. Lauſiac. cap. 38. *Regula Monachorum*, quam æneæ tabulæ inſcripſit Angelus Pachomii tradiſſe dicitur. Extat quidem eadem *Regula* multo uberior, Ægyptiacè, ut volunt, primum ſcripta, deinde Græcè tranſlata, de- nique petente Silvano Monacho ab Hierony- mo Latine reddita, ad calcem operum Caſſia- ni. & in Biblioth. PP. Tom. iv. p. 86. Veror autem ne ea gratis dicta ſint. Mirum ſane eſt Hieronymum, ſi hanc tranſmiſſet, Pachomium inter Scriptores Eccleſiaſticos non retuliſſe. Crediderim potiùs brevem illam *Regulam*, quam Palladius exhibet, à Pachomii ſucceſſo- ribus antea & locupletatam; ſaltem dicen- dum erit Palladianam eſſe alterius compen- dium. Sub Pachomii item nomine *Moni- cus* quædam *ſermonalis*, brevicula quidem illa, ſed verè aurea, Latine edidit Gerardus Voſſius in Appendice ad opera Gregorii Thaumaturgi, *in Megunt. 1606. 4^{to}*. Habentur etiam in Bibliot. PP. Tom. iv.

5 & C. IV.
ab An. CCC.

* Epist. ad
Princip. pag.
119.
† De Script.
c. 7.

THEODORUS, nobili genere ortus, Preſbyteri dignitatem aſſecutus eſt: Pachomii focius, & œconomus, & in Monaſterii regimine ſucceſſor. Claruit anno cccxlv. Plura de eo in virâ Pachomii referuntur; quam ha- rum rerum curioſus adear, nec enim tanti ſunt, ut hiſce Lectorem diutiùs diſtineamus. Scrip- ſit ad *Monaſteria Epistoſas exhortatorias* tres, ſacrarum ſcripturarum ſermone digeſtas, quæ NE. Theodori cujuſdam Monachi *Homilia X I.* penes Holſtenium Græcè exſtiterunt. An noſtri, an potiùs junioris cujuſdam Theodori fuerint, haud fatiſ patet.

344.

ORIESIS, Monachus itidem Tabben- nenſis, Pachomii & Theodori collega, de quo Gennadius *, *Vir*, inquit, in *S. Scripturis ad per- ſectum inſtructus. Compoſuit librum de uno con- ditum ſalutis, totiusque Monachiſtica diſci- plina*

344.

* De Script.
c. 9.

SEC. IV. instrumentis confirmatum, & ut simpliciter dicam, in quo totum pene V. ac N. Testamentum comprehendisse dissertationibus juxta Monachorum auctoritatem necessitatem invenimus exponitur; quem tamen vix testimonii prope dicta obitus sui pariter obitus. Opus illud interit. Extant autem hujus Ortelii *Regula de institutis Monasticis* Bibliothec. PP. Tom. IV. p. 92. ad calcem Prospero de *Vita contemplativa*, Colon. 1576. 8°. & in *Collectione Regularum Holstenarum*. Junioris cujusdam Ortelii, sive Ortelii est *libellus de sex Cogitationibus* ap. Canis. Tom. V. part. 2. pag. 951. Alius item à nostro Orientius sive Orentius, cujus *Commentarium à Delrio* cum notis suis editum est *Amstæp.* 1600. & in Bibliothec. PP. Tom. VIII. p. 871. Qui quidem hic loci ob nominum similitudinem interfuerunt, licet ad rem nostram parum conferant.

344. VITELLIUS, natione Afer, scdâ Donatista, cujus præter unicum Gennadium * ex veteribus neminem meminisse arbitror. Floruit sub Constante, qui regnare cepit an. 337. desinit 350. adeoque Vitellium circa an. 344. claruisse credere par est. Scripsit *De eo, quod odio sint mundo Servi Dei*; in quo opere Catholicos persecutorum nomine traduxit; item *Adversus Gentes & Adversus Catholicos* veluti S. *Scripturam tradiderit*. Multa etiam ad Regulam Ecclesiasticam pertinentia. NE.

344. MACROBIUS, origine, ut videtur, Afer, dignitate Presbyter; primo quidem Catholicus, postea ad Donatistas defecit. Hujus sæpulis meminit Optatus†, cumque inter Episcopos Donatarum recenset, qui Romæ vixerunt. Sciendum enim est Donatistas, quò majorem sectæ suæ gloriam quærent, Episcopos de parte sua misisse, qui in urbe Roma sedem haberent. Verum cum paucis quos habebant aſſectis urbe expulsi, in circumvicinis montibus conventicula celebrare coacti sunt; inde *Montenses*, *Ruripani*, & *Campisæ* dicti. Claruisse opinor Macrobius, saltem Ecclesiæ Catholicæ adhuc Presbyterum, circa an. cccxlv. non modò quia Vitellio Afro cum proximè conjungit Gennadium, sed & quia successio Episcoporum Donatarum, qui Romæ federunt, apud Optatum * id suadere videtur, ubi quarto loco collocatur Macrobius. Scripsit adhuc Catholicus ad *Confessores & Virgines* librum unum, moralis quidem, sed valde necessariz doctrinæ, & ad muniendam castitatem aptissimæ. Scripsit etiam Donatista factus Epistolam ad *Plebem Carthaginensem de Passione Maximiani & Isaaci Donatarum*, cujus amplum fragmentum extat apud Mabillon. *Analect.* Tom. IX. *Parisi.* 1684. p. 119.

344. PHOTINUS, ortus est ex Gallia minor, quem tamen ex Epiphania * nonnulli è Sirmio Pannoniæ inferioris oppido originem duxisse volunt; & ita quidem Janus Cornarius Epiphaniæ interpres, aliter verò ipse Epiphanius, *cred. et. opinio. Sert. Epiph.* quæ sic reddi de-

hent, *Hic è Sirmio præcipue*, sive progressus SÆC. IV. est bellum scilicet veritati indicitur. Dicitur, ab An. CCC. *
 pulus erat Marcelli Antistitis Ancyrani, & sub eo Diaconus; à quo Hæretici ingenii semina hausit. Aliquando Catholicus exiit, & magno omnium consensu in Ecclesiæ Sirmienſis Episcopatus aſſectus est. In eum est, quo tēpore sedē illā obtinuerit, quoque anno zizanias suas proſecimare cœperit. Si tamen Epiphanius * hęc, factum id vivente adhuc Constantino, qui quidem in re falli sanctissimum patrem, non opus est ut pluribus ostendamus, cum contrarium doceant omnes pene Historiz Ecclesiæ Scriptores, & res ipsa clamat. Ecce quidem primo & clanculum rem suam egit Photinus, damnata Sabellii & Pauli Samosatensis dogmata in animo volvens; postea verò Hæresim suam ante omnium oculos palam exposuit, docens Christum esse *divinū inquam*, & ex Mariæ initium habuisse, ex quo in ipsam supervenit Spiritus Sanctus; inde *Homonianista* Vigilio Tapſenti dictus, ejusque sequaces *Homonianista* Augustinus. Publicè hæc docere cepit sub Constantini imperio, Arianis omnia jam pro lubitu agentibus. Demùm hæc prælo traditurus incidi in viri clarissimi, Matthæi Larrogani dissertationem de *Photino*, (quæ causam adversus Petavium doctè atque eruditè agit) qui Hæreseos Photinianæ Epocham ad an. cccxli. refert. Certè detectum fuisse Photinum ante annum 344. indicio est *monachorum* illa formula condita in Synodo Antiochenâ eo anno habitata; in quâ errores Photini expressè damnantur: quod etiam factum est in Synodo Sardiensi anno cccxlvii. in Mediolanensi anno cccxlviii. habitâ. Anno ccccl. in Concilio Catholicorum Sirmienſi depositus est; sed à Plebe per vim retentus; denique in secunda Sirmienſi anno ccccl. quando Episcopos ad disputationem provocavit. Factum id die constituto, præſente Imperatore, & non paucis ex ordine Senatorio, Notariis cuncta excipientibus. Disputandi contra Photinum partes in se suscepit Basilius Ancyranus; certatum utrinque magnâ contentione; victus autem Photinus, & exilio multatus. Postea tamen Ecclesiam suam recuperasse videtur, inde iterum à Valentiniano principe depulſus, & in exilium missus; unde iterum reversus obiit in Galatiâ anno cccxlvii. Hæresis ejus haud diuturna fuit, quippe Epiphanius jam tempore dissipata; neque Theodoriti * ætate illius vel exiguz restabant reliquæ, ne nomine quidem cognito. Dolendum sanè infelici hoc sæculo insauſus homines pestilentissimam Hæresim ab Orto revocasse. Doctus erat Photinus tam Græcè tum Latine, ingenii viribus, doctrinæ copiâ, & naturali quadam faciendâ ad persuadendum aptissima pollebat plurimùm; unde multos ad opinionem suam pertraherebat, quod in eo notant Epiphanius *, Sozomenus †, & Vincentius Lirinensis S. Scripsit utroque sermone plura volumina *adversus omnes Hæreses*; quibus sua solum excepta reliquis omnes falsas esse offendere conabatur; item *Contra Gentes*; & *ad Valentinianum*, ut videtur, *Imperatorem*. NE.

* Loc. cit.

Vid. Epiph. loc. cit. Sozom. l. 4. c. 6.

* Hæc. Tab. Luc. 11.

* Loc. cit. † Ibidem. b. Comm. ult. p. 114.

5 A.C. I.V. vocat illum doctrinæ Apostolicæ acerrimum
 2^o An. CCC. propugnatorem. Quin & longè ante Theodo-
 1^o Epist. 57. rium Patres † secundi Concilii Oecumenici,
 2^o mod. ad Da. in quo præfens erat ipse Cyrillus, centum Hie-
 Theod. 14. ronymis hæc in re testes fide digniores, diserte
 c. 9. affirmant Reverendissimum hunc ac Religiosissi-
 mum, uti eum vocant, Cyrillum canonicè

ab Episcopis Provinciæ olim fuisse ordina- 5 A.C. I.V.
 tum, & plurima variis in locis contra Arianos ab An. CCC.
 certamina subisse. Sanè Scriptores Ecclesiasti-
 citici in texendo Episcoporum hujus ævi Hie-
 rosolymitanorum Catalogo mirum quàm dis-
 creperit; ut ex hoc Schematismo ad oculum
 patebit.

† In Chron.
 ad an. Chr.
 cccxix.
 2^o Hæref. 66.
 p. 276.
 3^o Lib. 2. c. 45.
 p. 162.
 4^o Lib. 4. c. 38.
 p. 189.

Juxta Hierony-
 num + { Cyrillus
 Eutychius
 Cyrillus 2^{da}.
 Irenæus
 Cyrillus 3^{io}.
 Hilarius.
 Cyrillus 4^{to}.

Juxta Epipha-
 nium + { S. Cyrillus.
 Erennis.
 Cyrillus alius.
 Hilarionus.

Juxta Socratem † { Cyrillus.
 Heraclius.
 Hilarius.
 Cyrillus iterum.

† Lib. 4. c. 32.
 p. 193. &
 Nicoph.
 Call. 1. 11.
 c. 1. p. 115.
 2^o Chronogr.
 apud Scal.
 p. 14.

Juxta Sozomen. † { Cyrillus.
 Herennius.
 Heraclius.
 Hilarius.
 Cyrillus iterum,

Juxta Niceph. Pat. CP. * { Cyrillus.
 Arsenius.
 Heraclius.
 Hilarius.

Variis hæc indiculis enucleandis immorari
 jam non vacat. Id solummodo observandum
 quod habet Epiphanius, alium quendam à no-
 stro diversum Cyrillum circa eadem circiter
 tempora Ecclesiæ Hierosolymitanæ præfuisse:
 quod aliorum Historiorum erroribus anam,
 & calumniis materiam præbere potuit. Anno
 cccxi. admirabili crucis signo Hierosolymis
 in celo splendide resurgente, Cyrillus Con-
 stantium per literas (quas vocat *requis* & *re-*
quisitum *requisitum* *requisitum*) certiores fecit.
 Multa deinde illi lis cum Acacio Cæsariensi de
 jure Metropolitano, quod Cyrillus Ecclesiæ
 lux veluti Sedi Apostolicæ afferere voluit, re-
 clamante quidem consuetudine & ipsius Ni-
 cænæ Synodi Canone septimo. Sæpius idcirco
 in judicium vocatus non comparuit; inde ab
 Acacio & Synodo Palæstinâ depositus, præten-
 to quidem alio crimine, quod grassante fame
 in pauperum usus thesauros Ecclesiæ vendide-
 rat, & in his sacram stola aureis filis con-
 textam, à Constantino M. huic Ecclesiæ dona-
 tam, quam postea muliercula quardam Scenica
 induisse comperta est. Ab iniquâ Acacii sen-
 tentiâ Cyrillus ad majus judicium provoca-
 vit, ad stipulante ipso Imperatore Constantio;
 solus ac primus omnium, qui contra Ecclesiasti-
 citi Canonis consuetudinem talem appella-
 tionem interpolavit, si fides Socrati†; quem
 tamen hæc in re falli nōrunt Historiæ Ecclesi-
 sticæ studiosi. Hierosolymis pulsus Tarsi cum
 Sylvano Episcopo vixit, in ejusque Ecclesiâ
 frequentes ad populum Sermones habuit, qui
 Cyrilli concionibus admodum delectabatur,
 nequequam per literas reclamante Acacio.
 Anno cccxix. in Synodo Seleuciensi Acacio
 superior fuit; sed in Conciliabulo paulo post
 Constantinopoli habito, in crustatis prioribus
 calumniis, novisque additis Acacius illum ite-
 rum deposuit. Sub Juliano sedi redditus Ju-
 deorum Imperiali gratia ad Templum Hieroso-
 lymitanum è ruderibus extruendum animatus,
 magnoque molimine id agentes ludibrio ha-
 buit; & memoria recolens tum Danielis vari-

cinium, tum Servatoris oraculum dixit futu-
 rum brevi, ut in eo templo lapis super lapidem
 non maneret: quòd quidem ita evenit, ut pro-
 lixè alibi * ostendimus. Tandem sub Theodo-
 sio fugatis adversariis fedem dehinc inconcus-
 sam tenuit. Anno cccxxxix. inter *episcopos* seu
episcopos Secundæ Synodi generalis numeratur,
 à venerando Concilio in integrum restitutus,
 & honorificentissimo elogio ornatus. Expleta
 mortalitate placide in Domino obdormivit
 anno cccxxxvi. Nequaquam cum Ariano-
 rum sententiæ accessisse fidem faciunt scripta
 ejus, quæ supersunt hodie; in quibus Arianæ
 Hæreses dogmata velut à recta fide Aposto-
 licam & Venientis Antichristi Præcursores
 damnat: & in *Epistola ad Constantium Imper.*
 (quam scripsit jam Episcopus, & eo circiter
 tempore, quo maxime obsequi erga Arianos
 accuratus est) se *ipsum* *ipsum* *ipsum* *ipsum* *ipsum*
 venerari profiteretur. Unde mirari libet perva-
 rum plane Riveti† ingenium, qui ex hac ipsa
 Epistola concludit aut eam non esse Cyrillum aut
 Cyrillum fuisse Hæreticum Arianum.

* In Vit. Cy-
 rilli.

Vid. Catech.
 11. p. 214.
 Catech. 13.
 p. 329.

† Crit. Sac.
 13. 4. 11.

Scripta, quæ extant.

E *Epistola ad Constantium Imp.* cujus memi-
 nit Sozomenus *.
Catecheses XVIII. ad *Comperennes*, quibus
 præcipua fidei Christianæ capita explicat.
Catechesis Mystagogica V. ad recens bap-
 tizatos; in quibus de binis Ecclesiæ Sacramen-
 tis agit.

* L. 4. c. 11.

Frustra agunt, qui an gentinæ sint hæ Cate-
 cheses, litem mouent; Hieronymo *, Theo-
 dorito †, Damasceno §, ne de aliis jam di-
 cam, Cyrillo nostro eas vindicantibus. Hand
 meretur responsum, quæ obijciunt Rivetus,
 alique. Speciminis causa, obijcit Rivetus *,
 ex variis Scripturarum locis quasi Centones
 esse confutas, & in rebus non ita necessariis
 ad nascenti nique proluxas. Eistò, quod tamen
 usquequaque verum non est, Catecheses istæ
 erant *αποστολικæ*, ut ipse fert titulus, sive

* De Scrip-
 t. 112.
 † Dial. 2. p.
 104.
 § De Imag.
 Orat. 5. p.
 81.
 * Ubi supra,
 c. 10.

K 4 extem.

† L. 4. c. 10.
 14. c. 20.

SÆC. IV.
ab An. CCC.
* Vbi supra,
c. 10.

extemporaneæ, nullo studio concoctæ, nullâ arte limatæ, capiti Auditorum ex professo accommodatæ, in juventute habitæ, quando deerant adhuc matura ætas & subactum iudicium. Objicit iterum Cyrillû de ligno crucis affirmare *plures viros me' ipso quâdam, ad hodiernum usque diem illud apud nos apparere*, idque non nisi xx. aut paulo amplius post ipsam Crucis inventionem annis, cum illud *plures viros* non solet usurpari in rebus novis, sed quæ a multis annis longi temporum serie in eodem statu visæ sunt. At primò phrasin illa apud Cyrillum non ita longum temporis spatium designare solet. Sic Catech. 17. *Cernimus*, inquit, *Saculi Principes regi & instrui ab Ecclesiasticis pluribus viros*, ad hodiernum usque diem; cum ab ipsâ Constantini M. conversione non ultra xxxv. anni effluxerant: idèoque per hanc phrasin nihil aliud intelligit, quàm hoc tempore æt. 7. *magis*, ut verbis immediatè præcedentibus loquitur. Secundò Cyrillus eo loco ne verbum quidem habet de inventione Crucis, sed id solum dicit, Lignum Crucis etiam hodiè extare, & unâ cum plurimis aliis quæ ibi adducit, testem esse, nobilè scilicet Dominicæ mortis & resurrectionis monumētum: alibi quæ eadē phrasin in eodem planè argumento non semel utitur. Mitto ceteras Riveri exceptionuculas, viz. causâ nuce dignas.

Prodiit Opera ejus Lat. Paris. 1529. *Catecheses* Gr. Paris. 1564. 8°. Gr. Lat. Colon. 1564. Opera omnia Gr. Lat. edidit Joannes Prevostus Paris. 1608. 4°. deinde Dion. Petavius ibid. 1622. fol. ut & ibid. fol. cum Synesio 1631.

SPURIA.

O Ratio de Occursu Domini. Extat Gr. Lat. Colon. 1568. Paris. Auction. Biblioth. PP. 1624. Tom. II. p. 849. & Auction. 1648. Tom. I. p. 621.

Epistola ad Augustinum de Miraculis Hieronymi. Lat. inter Opera Augustini & Hieronymi habetur.

352.

Vid. II. Epist. Liber. (ad Const.) & Ammian. Marcell. l. 35.

LIBERIUS, patriâ, Romanus, Augusti filius, post excessum Julii in Romanum Pontificem XI. Cal. Junii an. cccclij. electus est. Scriptis mox literis Orientales Episcopi ipsum in partes suas pertrahere magnopere satagebant. Verum ille coacta Romæ Synodo Orientalibus rescripsit se iis consentire non posse: diuque sanè Athanasii causam damnare constanter recusavit ille. Anno cccclv. Mediolanum accersitus Constantio viriliter resistit, qui cum post longum cum eo colloquium habitum nec prece nec pretio, nullis rationibus nec ullis promissis minime hominis animum flectere potuit, ad Bergam Thraciæ urbem deportari iussit, subrogato ei Felice Archidiacono, quem Acacius Cæsariensis Romanæ Urbis Episcopum ordinari curavit; hominem quidem in fide Catholicum, sed qui Arianis communionem non denegavit. Exulaverit Liberius duobus & amplius annis; & jam miseriarum & periculorum quæ sustinuit, tædio superatus, vim etiam & verbera passus, nimisque Demophilii & Fortunatiani

importunitate victus, dolendo humanæ fragilitatis exemplo tandem cedit. Athanasium damnat, & Homoiusionitarum formulæ quam nuper condiderat, subscribit Simii anno cccclviii. idque se fecisse datis ad Orientales, aliisque ad Ursacium & Valentem literis testatus est. Romam reversus, quasi Victor intravit urbem magno cum Populi Romani gaudio receptus. Fecit ad Senatû, vel à plebe, Urbe expulso. Vixit post reditum annos novem, diemque clausit supremum VIII. Cal. Octobr. an. cccclxvi. sepultus Viâ Salaria in Cœmeterio Priscillæ. Perpetuasse illum subscriptionis Sirmianæ non eam inficiâs; modò verum sit, quod pro confesso sumit Baronius*, nullo antiquitatis testimonio fultus, Liberium clarissimam illam *Fidei Confessionem*, quæ hodiè extat, post lapsum Sirmianem ad Athanasium misisse.

Ex Liberii scriptis supersunt *Dialogus cum Constantino* Mediolani habitus, ex ipsis Confessorii actis, ut videtur depromptus, ap. Theod. l. 2. c. 16. & *Epistola* XI. ex Hilarii Fragmentis, Luciferi Calaritanis libris, & aliunde desumptæ, Concil. Tom. 11. col. 743. Ex his ultima fragmentum est *Epistola sine professione fidei*, quod & ap. Athanas. Tom. I. p. 396. habetur. Octava autem quæ ex Hilarii Fragmentis desumpta sic incipit, *Studeas paci & concordia Ecclesiarum*, &c. aut adulterina prorsus est, aut, quod ego potius arbitror, ex sede sua revulsa in locum alterius magis Catholice apud Hilarium in hoc in loco inreptit: quod mihi ex nota huic Epistolæ ab Hilario apposita certissime constat. Sic enim inquit, *Quid in his literis non sanctitatis? quid non ex Dei mens eorum est?* Hæc verò dixisse Hilarium de Epistola quæ ibi extat, nemo cui sanum fœsus, existimare potest. Por. d. habetur Epistola Liberii *Synodali ad Macedonianorum Episcopos* Gr. Lat. ap. Socrat. l. 4. c. 12. & in Concil. Tom. 11. p. 760. Lat. dux ipsius nomini ejus affixæ bene longe, una ad annos generaliter Episcopos, altera ad Athanasium & Episcopos Aegypti.

HILARIUS, origine Gallus, patria Picavienfis, (urbes ea est Aquitaniz secundæ celeberrima,) parentibus honestis & non infimi apud suos nominis natus est, bonique artibus enutritus. Ex Pagana superstitione ad Christianam religionem transiisse videtur, & proventiori paulò ætate, publicis votis expetitus, Pictavorum Episcopus esse constitutus, circa annum ex Baronii calculo cccclv. nulla tamen eogente ratione, quin annis aliquot ante id tempus ad sedem Picaviensem evehi potuerit. Conjugatum fuisse, & cum uxore etiam post susceptum Episcopatum cohabitasse non inficiantur cordatores Pontificii. Pastor in omnes sui muneris partes vigilantissimus; erga fidem Catholicam fervide animatus; Factionem Arianam etiam in Occidente dominantem multum compescuit, oblato eo fine ad Constantium libello. Præcipue in Synodo Biterrensi anno cccclvi. Arianis se strenuè opposuit, inde ab Imperatore, Saturnini Arelatenfis Episcopi dolis circumvento, actus in exilium in Phrygiam relegatur. Durante hoc exiliū quadriennio, aliis

SÆC. IV.
ab An. CCC.

Vid. Præfat. Marsell. & Faust. ad libell. præc. & Hieron. Chron. ad an. ecccl. * An. ccc l. vii. N. 71.

Vid. Hil. de Syn. col. 319. lib. ad

Adian. ad Solit. p. 647. Hilari. in Fragm. col. 216. Socrom. l. 4. c. 14.

SÆC. IV. aliis jam curis & laboribus solutus, scriptis en-
ab An. CCC. cubrandis animam adjecit. Hinc natum illi
nobile illud opus de Trinitate XII. libris con-
stant; Liber de Synodo; & Orationes quædam ad
Constantinam; ut de Epistolis, quas plures scrip-
sit, nihil dicam. Anno cccclix. interfuit Con-
cilio Seleuciensi, in quo Ecclesias Gallicanas
ab infami Sabellianismi crimine coram vindica-
vit. Quæ verò de impiis & horrendis Aro-
mazorum dogmatibus præfens audivit; vidit
apud ipsum Libro contra Constantium, qui in-
cipit: *Tempus est loquendi*, &c. col. 392. Lega-
tos Synodi Constantinopolim secutus, extre-
mo fidei animadverso periculo, tribus libel-
lis publicè datis ab Imperatore poposcit; ut
coram Ariano disceptare liceret; quod Hære-
tici maximo prece abnuerunt. Postremò quasi
discordie seminarior, & perturbator Orientis
(Sulpicii Severi * verbis utor) redire ad Gal-
lias jubetur, abique exiliis tamen indulgentiis.
Lentis igitur itineribus Galliam petiit; nec
nisi incunante imperio Juliano domum rediit;
summo cum gaudio à Picaviensibus suis ex-
ceptus. Domum reversus grassantem ubique
Hæresim Ariandm habitis frequentibus intra
Gallias Synodis auctoritate suâ & doctrinâ pe-
nè exterminavit. Illud apud omnes constitit,
inquit Sulpicius unius Hilarii beneficio Gal-
lias nostras paculo Hæresis liberatas. Circa
annum cccclxviii. vel cccclxix. Mediolanum se
contulit; ut Auxentium hujusurbis Episco-
pum, Ariarum primpilum, coram Impera-
tore Valentino detegeret & refutaret. Sed
post multam disputationem operam se lu-
sisse vidit; Auxentio se in omnes formas
vertente, & versutis suis, fucatisque fidei pro-
fessionibus Imperatorem lætante. Rediens Hi-
larius eodem anno animam Deo piè reddidit.
Vir non modò in Latinorum verùm & Græcorum
scriptis diu versatusque quibus, præsertim
Origene plurima hausit, Hesiodoro Presbyte-
ro scriptis familiariter usus, qui tamen ei non-
numquam imposuit. Hinc, ut & ex gentis sue
more, stylus illi turgides & sublimis; dictio
grandis nimium & operosa; Gallicano cothur-
no inquit Hieronymus †, attollitur; longis
interduum periodis involvitur; alibique cum
eloquentia Rhodanum appellat, fluminem om-
nium in Galliâ rapidissimum. Rem, ut re-
cè notat Erasmus †, mutatus à Græcis,
addidit Gallicam grandiloquentiam; frequen-
ter autem assurgit ad floridam quandam &
theatricam sublimitatem, præsertim cum in-
cidenda loca, quæ facili splendent tracta-
ta. Ex verissimum sanè videtur, quod de hæc
re observat Magnus ille eloquentiæ Censor,
vix ullos Provinciales felicitè reddidisse Ro-
mani sermonis simplicitatem, præter aliquot
qui Romæ à pueris suar educati. Vocam qua-
rundam Hilario peculiarium præter publicam
loquendi consuetudinem specimina aliquot
idem exhibet loco citato. Inter nævos ejus &
opinionum singulares primi ferè commaris sunt,
quæ habet de Carne Christi impatibili dolo-
ritque exorte, de divinitate ab humanitate
Christi morientis recedente, de corporeitate
anime, de mundo simul & semel creato, & c.

annorum & milia duraturo; de jaramento
Christianis penitus interdicto, aliisque nonnul-
lis, de quibus ad fis Erasmus Præfatione cita-
tâ, Joannem Gillottum Commentatione S. Hi-
larii Operibus præfixâ, Scultetum Medull.
Theolog. Patr. sub finem.

SÆC. IV.
ab An. CCC.

SCRIPTA GENUINA

DE Trinitate libri XII. De hoc opere i-
Hieronymus *. Hilarius meum Con-
fessor temporum & Episcopum duodecim Quin-
tillianus libros & stylo imitatus est & numero. Hiero-
nymo succedat Erasmus. Videtur, inquit, totâ
in aduiss; ut in hoc opere declararet, atque exer-
ceret, quicquid ingenio, quicquid eloquentiæ, quic-
quid Sacrarum litterarum cognitionis posset.

Ad Constantium liber, qui sic incipit. Bene-
fica natura tua, &c.

Ad eundem liber, Init. Non sum nesci-
ens, &c.

In Constantinum jam viâ defunctum liber, quò
quidem, ut & præcedentes duo, videtur inoper-
fectus.

Adversus Arianos & Auxentium liber: cui
subjungitur Auxentii ad Imperatorem Epi-
stola.

De Synodis adversus Arianos liber ad Gallia-
rum & Britannie Episcopos scriptus, & Græcis
ut plurimum Synodicis, sed servatâ sibi liberta-
te de suo aliquid, ubi opus erat, admiscendi,
versus.

*Fragmenta ex Opere Historico de Synodis
Arianensibus & Seleuciensibus*, rebusque post Syno-
dos gestis usque ad annum cccclxvi. libris duo-
bus comprehensa. Hæc primus edidit & Præ-
fatione ornavit Nicolaus Faber Parisi 1598.

Commentarii in Evangelium S. Matthæi, quos
alii Canonem appellare solent.

Commentarii in Psalmos, maximam partem
ex Commentariis Origenis, noxiis hinc inde
detruncatis, excerpti. Hocce Commentarius
pariter ac *Librum de Synodis* se Hilario apud
Treviros manu suâ descripsisse prodit Hiero-
nymus *.

* Epist. ad
Magn. Tom.
11. p. 125.

† Loc. cit.

* Epist. ad Flor.
Tom. 4. p.
139.

SUPPOSITITIA.

Epistola ad Augustinum.

Alia ad eundem. Videtur istæ Hilarii Arela-
tensis esse, idque Bellarmino, Labbæo, &c.

Carmen in Gensium. Ejusdem est ab eo Leoni
Papæ inscriptum.

Epistola ad Abram filiam cum Hymno an-
nexo.

Liber de Patris & Filii Unitate. Cento est
ex libris de Trinitate 2^o. & 9^o. assitus.

Liber de Essentiâ Patris & Filii. Cento ex
libris de Trinitate 7^o. & 8^o. consarcinatus, cum
Appendice de variis Christi cognominibus.

DESIDERANTUR.

Traclatus in Job, de Græco Origenis ad sen-
sum translatus. Hujus fragmentum extat
apud Augustinum contra Julianum lib. 2^o.

Commentarii in Cantica Canticorum.

Historia

† Epist. ad
Paulin. p.
104.

† Præfat. in
L. 1. Comm.
in Galat.
† Præfat.
Op. S. Hil-
arii.

SÆC. IV. ab
An. CCC.

*Historia Ariminensis & Seleuciensis Synodo-
rum adversus Palenum & Ursacium: cujus anti-
quiora fragmenta hodie habentur.*

*Adversus Salustium Praefellum & Diafe-
rum Medicum, quo brevis liber, inquit Hiero-
nymus *, quid in literis possit, ostendit.*

Liber Hymnorum.

Liber Mysteriorum.

Epistola plures.

De Numero Septenarius Liber ad Fortunatum,
ab Hieronymo memoratus Apolog. ad Pam-
mach.

Prodiierunt Opera Hilarii *Paris.* 1530. *Basil.*
1516. (per Erasum) *ibid.* 1535. 1570. Antiora
deinde (Fragmentis accedentibus) edita sunt.
Paris. 1605. 1631. 1652. fol.

354.
Vid. Liber.
Ep. 4^{ta}.

Vid. Athan.
Epist. ad So-
crat. p. 443.
666.

EUSEBIUS, natione Sardinus, primùm
Romanæ Ecclesiæ Lector, deinde Vercellana
apud Insubres Episcopus. Claruit circa
ann. ccc. lvi. quo anno rogatus est per literas
Liberii Antistitis Romani, ut una cum Legatis
suis ad Constantium Imp. tunc intra Gallias
agentem proficisceretur. Quod quidem fecit,
hisque apud Imperatorem precibus egit, ut
sequenti anno Concilium Mediolani conveni-
ret: ad quod ipse, Liberii licet vices gerens,
agrè admissus est: Ariani per vim & fraudem
omnia turbantibus; quorum consiliis & ma-
chinationibus adversus Athanasium, fide-
que Niczanum Eusebius nosse pertinaciter ad-
versatus est. Summa huc redit. Constantius
Catholicis Episcopis Subintensor seipsum
Athanasi accusatorem sistit, eosque homi-
nem damnare jubet: quibus hoc non esse Ec-
clesiastici Canonis obijcentibus, respondit,
*ὡς αὐτὸν ἰσχυρὰ βιάσασθαι, ὅτι καὶ οὕτως ἐστίν. Quod
ego solo pro Canone sit: ita enim me loquentem
Syria Episcopi sustinere solent.* Denique ob hoc
ipsum acriter minabundus, & gladium inten-
tans, quosdam ex iis abduci iussit; & inter eos
Eusebium Scythopolim Syria Decapolitanæ
urbem, Bethan antea dictam, relegavit. Euse-
bium exulenti Josephus ex Judeo Christianus,
a Constantino M. Comitibus titulo olim orna-
tus hospitio perhumaniter excepit; ubi se il-
lum invisisse testatur Epiphanius *. Inde in
Cappadociam missus est; immò si Socrati †,
alique fides, in superiore Thebaide exulavit.
Unde sub Juliano habitã cum Athanasio Ale-
xandriæ Synodo, Antiochiam pergit; & cum
schisma occasione Luciferi Calaritani illic exor-
tum componere non posset, abcessit; & peragra-
tis Orientis Provinciis in Italian rediit; obiit-
que anno ccc. lxxi. non tantum Confessoris ti-
tulo, sed & Martyris etiam honorandus, ab
Arianis quippe lapidibus obrutus; modo ge-
nuina fide interceptio in sepulchro ejus inventa,
in quâ Acrostichis versibus habebatur, **EUSEBIUS EPISCOPUS ET MARTYR**,
& vera referant Scriptores nonnulli, quos ta-
men omnes rectoris esse ipse Baronius
† agnoscit.

Veritè est Græco *Commentarius Eusebii Cafa-
riensis in Psalmos*; qui NE. Nec plura commemo-
rat Hieronymus *. Extant verò Epistolæ non-
nullæ ex Ecclesiæ Vercellensis Archivis deprom-

ptæ, *Ad Constantium Imperatorem sua*, *Ad Pa-
trophilum Episcopum Arianum altera*, *tertiam* &
carcere ad *Vercellenses suos*. Vide Baron. ann. 355.
nem. 7. an. 356. m. 92. Surium ad Augusti I. *Quar-
ta* etiam ad *Gregorium Episcopum Hispaniam*
habetur apud Hilar. in *Fragm.* col. 433.

LUCIFER, Calaritanus, five Calarita-
nus in Sardinia Episcopus. Claruit eodem, quo
Eusebius Vercellensis, tempore; eundem la-
borum, certaminum, itinerum, & exiliorum co-
mes ferè individuis; cum eo ad Constantium
in Gallias profectus, cum eo Liberii Pontifi-
cis in Synodo Mediolanensis vices gerebat an-
no 354. junctisque cum eo studiis Arianos vi-
riliter oppugnavit; cum eo denique in Pa-
lestinam relegatus, Eleutheropoli præcipuè
subsistit. Hic loci duos pro Athanasio in Con-
stantium libros edidit, in quibus Imperato-
rem parum verecundè, & ne quid graviss di-
cam, longè infra summi Principis majesta-
tem asperè atque inclementer tractavit. Hos
mox ipsi Constantio legendos transmissit; qui
Florentio magistro Officiorum in mandatis
dedit, ut codice remisso per literas à Luci-
fero exquireret, num pro suo agnosceret vel-
let. Rescripsit Lucifer, seque & autorem esse,
& ad mortem usque defendere puratum pro-
fessus est. Rogatus etiam ab Athanasio, lucu-
brationes suas ad ipsum tunc in exilio lati-
tantem dono misit. Hominem ille mirificè lau-
dat, scripta deprædicat, eaque Græcè trans-
ferenda curavit. Exulavit Lucifer non tan-
tum in Palestina, verum & in aliis Orientis
locis; tandem cum Eusebio suo in superioriâ
Thebaidi deportatus. Exinde Impetrante Ju-
liano, Diacono suo ad Synodum Alexandri-
nam missus, ipse restã Antiochiam contendi-
t; ubi Catholicos inter se dissentientes de-
prehendens, Paulinum Antiochiæ Episcopum
ordinavit; intempestivè quidem, & reclamantem
magnâ Catholicorum parte, qui cum Pau-
lino convenire tenebant, in majus & apertius
adhuc schisma erumpentes. Factum im-
probavit Eusebius Vercellensis, qui, relicta
Alexandriâ, Antiochiam venerat; quod ubi
rescivit Lucifer, iracundiâ & stomacho exar-
descens, ut erat prætervirdi atque vehementis
ingenii, amicum fidum & integerrimum
acriter atque animosè excepit, ad ejusque
communione sese abjunct. Ad hæc paulò com-
motior, quòd præter ipsius sententiam Synodus
Alexandrina penitentes Episcopos, qui
Arianis communicassent, ad pacem recipien-
dos esse statuisset; in Sardiniam demum re-
versus, non modò communicatione Ariani
pollutos condemnavit, verum etiam se ab eo-
rum communione secevit, qui eos sub satisfac-
tione vel penitentia recepissent. Hinc natum
Luciferianum schisma, quod tamen ultra hujus
seculi terminum durasse non videtur. Obiit
Lucifer eodem, quo Eusebius Vercellensis, anno,
viz. 3^{ta}. Miris cum veluti virum Apostolicum
laudibus efferunt Marcellinus & Faustinus, ipsi
sectâ Luciferiani, ob contempnum sæculi, itus-
dium sacramentorum, vitæ puritatem, com-
stantiam fidei, gratiam divinam. Quatuor ejus
exilia,

354

Vid. Epist.
Florent. &
Lucifin Op.
Lucif. & 2^a.
Baron. an.
354.

Vid. Ep.
Athan. ad
Lucif. loc.
cit.
Socrat. l. 3. c.
5. 6. 9.
Socrum l. 5.
c. 11. 13.

* Hæret. 30.
† L. 5. c. 1. 2.
Socrum l. 3. c.
11. Rufin. l. 1.
c. 47. 118.

† Ad an-
ec. lxxxi.
vid. Not. in
Martyrol.
Augusti I.
* De Script.
c. 366.

Libell. præc.
p. 10. 16.

58C. IV. exilia, & divinitus virtutes per eum factas ja-
b An.CCC. bitant, decemque annos exulasse scribunt. Scy-
lus illi non minus quam ingenium, durus &
incultus; quem ideo prædicti Presbyteri a-
gnoſcant ignarum quidem artificioſe elo-
quentiæ, attamen quod super omnem elo-
quentiam eſt, prophetico & evangelico, at-
que apoſtolico more ſcripſiſſe, & gratiam S.
ſpiritus *divinitus mortali* habuiſſe illum glo-
riantur.

Exant ab eo ſcripta.

AD Constantium Imperatorem libri II.
De Regibus Apoſtaſis.

De non conſortiendo cum Hæreticis.
De non parcendo delinquentibus. in Deum.
Quid moriendum ſit pro Filio Dei
Epiſtola brevis ad Florentium.

Hæc omnia collegit, & cum Epiſtolis ali-
quot Athanaſii, Liberii & Florentii, edidit
Joannes Tillius Meldenſis Epicoſopus, *Parif.*
1568. 8^{vo}. exinde inſerta Bibliothecæ Patrum,
Tom. xv. p. 181.

Dolendum ſanè eſt novam Luciferi Calari-
tani editionem quam meditatus eſt Vir Cl. J.
B. Coteletius, typom. teſte, Notis ad Patres
Apoſtolicos, p. 177. magnâ antiquitatis Eccle-
ſiaſtica jacturâ, cum viri erudiſſimi morte
peritiſſe.

354. **HILARIUS**, Sardiniam inſulam patriam

habuit, Eccleſiæ Romanæ, in quâ Baptiſmum
ſuſceperat, Diaconus factus anno 354. unâ cum
Eutropio Presbytero (*Pancratium* vocat Hiero-
nymus*) aliſque Liberii ad Conſtantium li-
teras dedit. Advenientem non modo ſanctis
& dicteris exceperunt Ariani, verum etiam
detrahiſtis veſtibis terga flagellis conſiderunt,
inter verbera inſultantes; *Quare Liberio non*
reſiſtiſti, ſed ejus lueras amuliſti? miſiſſimo
Diacono inter flagellorum crepitus Deum lau-
dante. Anno ſequenti, cum Athanaſium dam-
nare nollet, in exilium pulſus eſt: Poſtea Luci-
feriano ſchiſmati ſe adjunxit gain & Hæretico-
rum Baptiſmum nullum proſus eſſe contende-
bat, ac proinde ab Hæreſi redeuntes rebap-
tizari voluit: unde per ſarcaſmum ab Hye-
ronymo † *Deuſionem Orbis* appellatur.

ſcripſit (uti eruditis jamdiu perſuaſum
eſt) *Quæſtiones in Verſus & Novum Teſtamen-*
tum, quæ inter Auguſtini opera leguntur Tom.
sv. col. 697. *Commentarii in Epiſtolas S. Pau-*
li, qui inter Ambroſii opera habentur, Tom.
v. p. 170. Prius opus ſcriptum eſt Romæ circa
an. 370. quod ex Quæſt. x. lrv. patet; poſterius
ſub Damaso Papa ante an. 384. uti ex Comm.
in 1. Epiſt. ad Timothe. cap. 3. videre eſt. De
poſteriore verò notandum venit, *Commenta-*
rium in Epiſtolas ad Hebræos ejusdem auctoris
non eſſe; & ex Chryſoſtomi Commentario in
illam Epiſtolam excerptum eſſe.

357. **POTAMIUS**, gente Hiſpan, Odyſſipo-
næ civitatis Epicoſopus, primò quidem Catho-
licus, poſtea ſandi Fiſcalis illecebris captus,
ad Arianos tranſiit, & anno 357. Ariminenſi

Formula ſubſcripſit, immò confeſſionem eam
ipſe condidit. Nec his contentus, quin odio
adverſus Hoſium flagrans, (qui ipſius olim
apud Hiſpanos impiam Hæreſim detexerat)
non prius deſtitit, quam partim minis, par-
tim vi hominem ſenio ſtadium vitæque ni-
mium amantem in eaſdem ſecum partes per-
traxerit, conſilio quidem vaſto, ſed impio &
exitu ſibi metipſi planè inſaulto: ſi quidem ve-
ra nobis referant Faſtinius & Marcellinus li-
bello ſuplice, quem Theodoſio Imp. obtule-
runt. Cum in Hiſpaniam enim reverſus Potam-
ius ad fundum Fiſcalem, violatæ fidei præ-
mium properaret; graviſſimo in lingua to-
mento correptus, in viâ moritur; adeo ut
prædium ſuum ne è longinquo quidem ei vide-
re conſpiceret. Extat *Epiſtola ad Athanaſium*,
quam primus edidit Lucas Dacherius Spicile-
giorum, Tomo 1^o.

PHÆBADIUS, ſive Phægadius, ortu
Gallus, provinciâ, ut videtur, Aquita-
nus; unde nolumus vocat Sulpicius Severus,
* Agenni Aquitaniz ſecundæ oppidi Epicoſo-
pus. Claruit an. 359. quo unâ cum reliquis Occi-
dentalis imperii Epicoſis Ariminenſi inter-
ſuit Concilio; ubi pro veritate Nicenâ acer-
rimâ contentione decertavit, omneſque Arianorum
impetus, etiam poſtquam, cæteri, uno
ſervatione Tugrenſi excepto, Tauri prædicti
frandibus, minis & terribilibus ceſſerant, forti
& inſtrato animo ſuſtinebat; profeſſus ſe ad exi-
lium, omneſque ſupplicium ſubeundum para-
tum eſſe, conceptam verò ab Arianiſis fidem
nunquam recepturum. Res tandem eò devenit,
ut propoſitæ formulæ, quæ vellet, addere ei in-
tegrum eſſet, quod & fecit: verum explicatio-
nem illam inſerta clauſulâ, quam Phægadius
non ritè intellexit, Valens Muſroſum Epicoſo-
pus, vaſerimè eluſit. An. 384. reſeſcente Pſeudo-
Dextro †, Concilio Caſar-Auguſtano adver-
ſus Prifillianifas celebrato præſuit. Certè
extant hujus Synodi, ſed an. 380. habitæ, Cano-
nes octo; quibus Phitadius primo loco ſubſcri-
piſſe deprehenditur. Ad extremam & decre-
pitam uſque ſenectutem pervenit; in vivis enim
adhuc erat ann. 392. Hieronymo Catalogum
claudente.

Extat ejus *Liber contra Arianos*, (in quo Six-
mienſem Formulam ann. 358. ad Gallos miſſam
ſub examen tevocat, & *q. m. d. reſeſcit*) editus
primò à Petro Pithæo, *Parif.* 1586. exinde Bi-
bliothecæ Patrum Tomo lv. p. 300. inſertus.
ſcripſiſſe & alia Opuscula teſtis eſt Hieronymus
*, ſed à ſe necum leſta. Phil. quidem Lab-
beus † ait, Sophronium in Metaphraſi Græcâ
inſinuare ſe opuscula illa vididiſſe; quæ miros
viro doctiſſimo excidiſſe. En Hieronymi verba;
Dicuntur & opus alia eſſe opuscula, quæ necdum
legi. Hæc ſtriſtè ſatis hunc in modum vertit
Sophronius; *Αἰσῶν ἄνθρωποι ἔλεγον ὅτι ἀνὰ τὰς*
παλαιὰς, οὐκ ἔμεν ἐλεῶμεν. Nec hîc de re verbum
amplius addit.

AETIUS, Antiochiani, Cæloſyrtæ ur-
bem patriam habuit, militis cuſuſdam, qui ſub
præſidiali officio meruerat, & paulo poſt
mor-

58C. IV.
ab An.CCC.

Libell. proo.
ed. Ozon.
P. 117.

359.

* L. 2. p. 166.

† Concil.
Tom. 11.

* De ſcriptis
c. 105.
† Diſſert. de
ſcriptis. Tom.
1. p. 110.

Ubi ſup.
p. 11.

* De ſcriptis
c. 75.

Vid. Athen.
Epicoſt. ad So-
li. p. 647.

† Diſſ. adv.
Luciferian.
p. 146.

SÆC. IV.
ab An. CCC.
359.
Vid. Philo-
storg. l. 3. c.
15. 17. l. 5. c. 6.
l. 14. c. 7. l. 7.
c. 11. c. 4. l.
9. c. 4. Nicet.
Theod. Ord.
l. 1. c. 10. 31.
Epiphani.
Hæres. 73.

mortuus est filius. Adolefcens adhuc mulieris
cujusdam Ampelidis nomine artem ærariam
circumforaneum exercuit, quam etiam pa-
trem ejus olim tractasse Theodorus Mop-
suestenus author est. Aurisabrum verò fuisse
Aetium certis constat; sed mortuâ de-
mum matre, homo præstanti indole ad
philosophicas disciplinas animum applicuit.
Ac primum quidem Paulinum Antiochenum
audivit, postea Anazarbi Athanasium, dein-
de Tarsi Antonium Presbyterum, posthæc
Leontium Presbyterum Antiochenum, tan-
dem Alexandrie Sopolim medicum celeberrimum, sub quo medicinæ operam dedit, &
cùm in hæc arte excelleret, gratuitam indigentibus operam præstavit: ipse interim opificio suo aurisabrum noctu incumbens vitam sustentabat. Antiochiam reversus, à Leontio Episcopo Diaconus ordinatur, qui dogmata sua in Ecclesiâ publice docendi ei potestatem fecit, quod & pro virili præstitit Aetius. Capita Hæresis potissima fuerunt: Filium esse
verum, qui se cum patre, & per omnia secula vivens, ac proinde immensum, substantiâ planè diversum: unde Aetii cognomen ei merito ad-
hæsit. Reliqua ex Epiphanio, Theodorito, & Niceta Choniata petuntur. Famulos esse cepit maximè circa annum 359. & sequentem, quando apud Constantium accusatus, quod consocius & participis fuisset conjurationis Galli, Pepuzam Phrygiæ in exilium missus est. Sub Juliano Episcopatum accepit: cujusnam verò urbis, non prodit Philostorgius. Ab exilio revocatum perhumaniter tractavit Julianus, eique agrum in Lesbo circa Mitylenem urbem, suæ erga illum benevolentie testem, donavit: cujus etiam ad Aetium jam Episcopum etiamnum extrat: Epistola. Sub Valente ad prædium Lesbienfe secessit, ubi Procopio tyrannidem exercente in discrimen capitis venit: inde Constantinopolim fugiens, paulo post è vitâ discessit circa ann. 366. Eunomio oculos ei compingente, & que ad funus pertinent procurante. Erat, referente Nicetâ, temerarius & scurrilis, atque mimicis thymelicis sermonibus, gestibus & cultibus indecoris oblectabatur. Nam veste ad nates usque sublata femora ferire, alteroque pede sublato, & ventre percusso pedere solebat; in conviviis autem inter ludicia blasphemis verbis SS. Trinitatem lacerabat. Extat ab eo scriptus *De Fide liber* XLVII. Capitulis constans, apud Epiphanium Hæres. 76. qui librum ejus & nihil plenè & solidè refutavit. Composuit etiam, teste Socrate †, Epistolas tum ad Imperatorem Constantium, tum ad quosdam alios, in quibus longas texuit disputationes, & argumenta sophistica proposuit. Habetur fragmentum Epistolæ ejus forsitan ad Eunomium, unâ cum Eunomii Scholiis ap. Athanas. Dialog. 2. de Trinitate, Tom. II. pag. 166. 162. In hoc fragmento meminit opusculi à se elaborati de Deo *γινώσκω* & de *ἀγνοῦν* Deo, quod adversarii ejus, demptis & insertis nonnullis, depravatam ediderunt.

corâ territorii Cæsariensis vîto ad Argæum montem ortus, parentibus quidem qui Magni illius Basilii Liberti fuerant; Aetii discipulus & notarius, à quo Hæresim suam hausit; verum eruditione & famâ magistrum multis gradibus superavit. Ab Eudoxio Antiocheno Diaconus factus, mox dum legatus à suis ad Constantium mitteretur, à Basilianis in itinere captus Midaïum Phrygiæ relegatur. Anno 360. ab Eudoxio & Mari Cyzicenus Episcopus ordinatur, inde mox à civibus pulsus Scio Socratem * & Sozomenum † ad Valentis tempora hæc refert: sed Philostorgio utpote in rebus Eunomianis oculatissimo magis credendum; cui etiam hæc in parte suffragatur Theodoritus*. Sub Juliano & Joviano Constantinopoli cgit; sub Valente in hortum Chalcedoniensem secessit, donec delatus apud Imperatorem, quod Procopium tyrannum in agro suo occultasset, exul in Mauritania missus est. Dum apud Mursam Illyrici in itinere consisteret, ab Imperatore revocatur. Theodosius Magnus ipsum ex Chalcedone absciptum Halmyridem locum Mætiæ ad Danubium situm relegari jussit. Inde à Barbaris fugatus, Cæsaream Cappadociæ adductus est: Civis verò invisus, quod adversus Basilium eorum Episcopum libros olim conscripserat, apud Dacoram viculum natalem in agris suis degere permissus est, ubi grandævus moritur, circa annum 394. In vivis enim adhuc erat, cùm Hieronymus Catalogum suum de Scriptores clauderet. Eunomii corpus Tyana transferendum & illuc à Monachis servandum curavit Eutropius Patricius, ne à Discipulis ejus Constantinopolim translatum commune cum magistro sepulchrum sortiretur; quin & ejusdem libros publicis editis aboleri jussit. Summis eum laudibus evehit Philostorgius, ipse sedâ Eunomianus, cujus integra penè Historia Ecclesiastica haud aliud quam Eunonii encomium censeri debet. Ejus ræmen dicendi genus à Panegyricâ venustate alienum fuisse, obscurum, superfluum, tumidum, & ad ingratum, ac ridiculum, & consensum characterem referendum esse notat Philostorgii abbreviator Photius*. Photio concinit Socrates †, qui Eunomium observat fuisse *μαλὴν τοῦ αἵματος*, eademque verba assidue repetiisse; item *ῥησιμώτατος* ab Aetio acceptum in eo notat, quodque inanibus quibusdam voculis nimium deditus fallaces argumentationes imprudens contextuit, quum reverâ S. Scripturarum parum omnino peritus fuerit, nec earum intelligentiam assequi potuerit.

SCRIPTA.

Commentarium in Epistolam ad Romanos Libri VII. NE.

Epistola plures, quas *Ἀποστολὴν τῶν Ῥωμαίων* reliquis ejus operibus multum præstiterit ait Philostorgius. NE.

Ἐξήκοντα ἔτη, seu *Fidei liber* anno eccles. XIII. Theodosio Imper. oblatas. Hunc primus ex Codice Florentino in lucem protulit,

Epist. 32.

† Lib. 1. c. 35.

360. l.
Vid. Philo-
storg. l. 3. c.

EUNOMIUS, natione Cappadox, Da-

SÆC. IV.
ab An. CCC.
360. l. 1. c. 3.
Nicet. c. 31.
l. 5. c. 3. l. 6. c.
1. 3. l. 3. c. 4. 5.
l. 13. c. 6.
l. 11. c. 9.

* L. 4. c. 7.

† L. 4. c. 8.

* L. 2. c. 27.

39.

* Cod. 138.

† L. 4. c. 7.

protraxit, additaque versione edidit Hen. Val-
sius in Annotat. ad Socrat. I. c. 10.

Apologeticum, in quo adversus SS. Trinitatis dogma, præcipue æternam & consubstantialitatem Domini nostri Dietatem argute disputat vaser Hæresiarcha. Huic libro respondit D. Basilii qui plura fragmenta conservavit, alia Gregorius Nyssenus & Epiphanius. Integrum verò opusculum Græcè extat, tum apud alios, tum

penis CL. virum Thomam Tenison Doctorem Theologum, mihique in paucis amicum. Prologum & Epilogum una cum subiuncta Eusebii confessione, quæ in usum meum ex Codice Tenisoniano descriptis, & Latine vertit D. Whartonus, quæque quantum feretotius operis partem coniciunt, hic subiungam; cætera utpote proluxiora compendio traditurus.

Ἐυνομίῃ τῷ δ' υἱοβεβῶς Ἀπολογητικός πρὸς ὃν ἐγχαψὲ τὴν αὐτιρρήτικὴν
ὁ μέγας Βασίλειος.

Prologus.

Incorpore H. W.

Τὸ μὲν συνεφαπτοῦν καὶ διαβάλλει πρὸς ἑκα-
ταστάς ἡλικίας καὶ γυναικας ἀνθρώπων· μαχ-
θῶναι καὶ φιλομαχῆσθαι μὴ ἔργει αὐτοῖς, καὶ τὸ τῶν
ἐκ διαβάλλει οὐκ ἔχοντας πνεύς πρὸς σφραγί-
σας· τὸ φιλεῖν πᾶσι ἡλικίαις ἀποκτείνει αὐτοὺς
σφραγίζον, καὶ μὴ τῶν πᾶσι ἡλικίαις τὸν ἑαυτοῦ
ἀσφραγίζοντος σφραγίσαντα, ἐντολμασὶν ἀν-
τι τῶν γυναικας ἀμφὶν ἔχοντες, μὴ καὶ σφραγι-
σῶν ἡλικίαις μισοῦν, καὶ τὸ ὑπερὶ τῶν πνεύς ἀσφ-
ραγίζον· ἐπὶ τῶν μὴ καθάστας μὴ σφραγίσαντων
τὸ πᾶν, πᾶσι καὶ ἀποκτείνει διὰ τὸ λίγους καὶ
πᾶσι οὐδὲ πᾶσι καθάστας ἀφαιρῶντες ἑμὸν ἑλ-
λεῖν ἡλικίαις, ἀφαιρῶντες μὲν ἑμὸν, βλαβεῖν δὲ
πρὸς πᾶσι, ὑπὸ τῶν πνεύς δὲ μὴ ἐμὸν ἐκτείνον
λίγους καὶ πᾶσι αὐτοῖς, καὶ ἀσφραγίζοντες τὰς ἑλ-
λεῖν καταλείβοντες τὸν ἀλλόθεν μισοῦντες, καὶ ἐκείνους
πρὸς καθ' ἑμὸν διαβάλλει σφραγίζοντες ἑμὸν τὸν αὐτοῦ
ἀποκτείνει ἡλικίαις σφραγίζοντες καὶ τὸν ἀποκτε-
νίζοντες ἡλικίαις σφραγίζοντες, ἔργον φέρει πρὸς
ἡμᾶς ἐκείνους καὶ ἐκτείνοντες τὸν ἑμὸν ἡλικίαις, ἑλ-
λεῖν δὲ τῶν τῶν καὶ σφραγίζοντες ἀποκτείνει αὐ-
τοῖς βλαβεῖν, καὶ σφραγίζοντες τὸν αὐτοῦ τὸν μὴ π-
νεύς ἀποκτείνει, τὸν δὲ λίαν ἡλικίαις ἀσφραγι-
σῶν σφραγίζοντες, πρὸς μὲν τὸ φιλεῖν λίγους
ἐκτείνον, πρὸς δὲ τὸ πᾶσι ἀσφραγίζοντες ἐκτείνοντες,
σφραγίζοντες τὸν πρὸς ἑμὸν ἐκτείνοντες καὶ κατ'
ἀμφὶν κατείνοντες καὶ τὸ πρὸς τὸ φιλεῖν καταλείβον-
τες ἀποκτείνει καταλείβοντες τὸν ἡμᾶς. Αὐτοῖς
μὲν δὲ σφραγίζοντες ἡμᾶς τὸν καὶ τὸν ἀποκτείνει καὶ
τὸν ἐκτείνοντες ἐκτείνοντες μὴ τὸν αὐτοῦ ἡλικίαις
ἐκτείνοντες καὶ ἀφαιρῶντες τὸν φιλεῖν, τὸν πᾶσι μισοῦν
κατείνοντες σφραγίζοντες, μὴ μὲν ἀφαιρῶντες ἡμᾶς
ἀφαιρῶντες σφραγίζοντες ἀφαιρῶντες τὸν ἡμᾶς, καὶ
τὸ πρὸς ἑμὸν σφραγίζοντες τὸν πᾶσι ἡμᾶς, σφρα-
γίζοντες τὸν ἀφαιρῶντες τὸν ὑπερὶ, τὸν δὲ σφραγι-
σῶν ἡμᾶς ἡλικίαις ἀποκτείνει πρὸς μὲν αὐτοῖς
ἀφαιρῶντες, πρὸς δὲ φιλομαχίας καὶ φιλομαχίας, σφρα-
γίζοντες τὸν καὶ ἡλικίαις καὶ ἡλικίαις ἐκτείνοντες πᾶσι
τῶν τῶν καὶ ἡλικίαις ἀφαιρῶντες ἀποκτείνει τῶν
σφραγίζοντες μισοῦντες τὸν μισοῦντες σφραγίζοντες
καὶ ἀφαιρῶντες ἡλικίαις καὶ σφραγίζοντες αὐτοῖς αὐτοῖς.
Πρὸς δὲ τῶν μὲν ἡμᾶς χαλεπῶν, καὶ σφραγίζοντες μὲν ἀ-
φαιρῶντες καὶ φέρει, καὶ σφραγίζοντες ἡλικίαις
καὶ ἀφαιρῶντες τὸν ὑπερὶ ἡλικίαις ἀφαιρῶντες

partium etiam favori, quin & cognationi, & (ut
offuscare solent, proponatis. Maxime enim ad
præjudiciis assimilatur illi. Ceterum ne mihi
ponat curâ, spe verò bonorum futurorum certi

Quandoquidem probè concilii fumus calumnias & convicia alicui inferre effronis esse linguæ & impotentis animi, quin & pravorum ac rixosorum esse; calumnias verò ac mendacia quæ ignominiam nobis inferrent arguementis avertere fummo studio conari prudentis esse viri, eique qui suæ pariter famæ ac multorum in judicando rectitudinî insculcetur, jucundum quidem nobis fuisset, solâ speculatione utramque veritatem tenentes, neq; in priorem inciditilem sortem, neq; posteriorem unquam expertos esse. Cum verò res minime æ voto cesserit, multique ac divetis modis tam verbis quam factis falsa nobis à multis congesta fuerit calumnia, luctuosa quidem nobis, nec minùs ereditibus nociva, idq; à pessimis quibudam, quique nihil aut dicere, aut facere erubescerent, hominulicisq; etiam sinceriores viri rei veritatem ex multorum criminationibus metirentur, non autem testâ ratione calumnias nobis illatas perpendentes, & defensionî nostræ conducere, & rebus temerariè dictis lucem allaturum esse diximus scripto consignatum evulgare dogmatis nostrî confessionem. Siquidem ratione tàm & præteritam averrucari possimus calumniam, & in posterum malos quidem minùs audeas, nimis credulos verò magis certos in judicando redderemus, illis quidem falsa dicendi timorem incurientes, his autem certum aliquid quod tutò credi possit subindicantes; demonstratis pariter causè nostræ iustitiâ, & utrorumq; quam meruerit, pœnâ. Mendacio enim accedere atque assentire communem tam dicentibus quam credentibus pœnam attrahit. Ante omnia verò obtestamur & vos impræsentiarum audituros, omnesq; in posterum lecturos; ne verum ac falsum ex calculorum multitudine judicare velitis, majori parti palmam concedentes; neque dignitate vel jactationis quorumcumq; que curantes mentem vobis obscurari sinatis, neque demum primo vos docentibus loco cœcum præbentes assensum, sequentibus præceptoribus aures occuldati; Sævatoris aut nostrî Jesu Christi doctrinam omni hominum multitudinî, omni ambitioni, vel contentioni, verbo dicam omnibus quæcunque mentis acie peritatem inveniendam confert, si quis depositis successibus velim, si postpositâ inanî gloriæ & præsentî favori ac securitatî præpositâ; minalque

3.ÆC. IV. tim ex S. Basilio, partim ex Hilario, aliisque de- 3.ÆC. IV. sumpti. Nec de iis unquam vel levisima men- ab An. CCC. tio habita est, antequam eos primus ediderit Guarinus Orator Veronenfis. Næperrimè verò, monente D. Allixio, didici Zenonis Veronenfis Episcopi sermonem laudari à Ratherio Veronenfi, decimi sæculi Scriptore ap. Dacher. *Spiegel*. Tom. II. an verò ex illorum numero sit, qui sub ejus nomine hodie circumferuntur, querant alii. Proderunt *Patris* 1508. deinde *Verona* 1846. 4°. demum in Bibliothec. Patr. Tom. III.

362. APOLLINARIUS Senior, Alexan-
dria oriundus, arte Grammaticus, quam do-
cuit primùm Beryti in Phœnicia, deinde Lao-
diceæ in Syria, ejusdem Ecclesiæ Presbyter
factus; ductaque ibi uxore, filium ex ea suscepit
sibi cognominem, Hæresis Apollinarianæ
conditorem, de quo suo loco. Arctissimam cum
Epiphano, nobili dophista, sed homine Gen-
tili, amicitiam coluit; ejus Auditorium
etiam dum profana poemata recitaret, frequen-
tavit. Ob id à Theodoto Episcopo Laodiceno
advocatus, cum non abstineret; publicè con-
victus, & unâ cum filio ejusdem criminis reo Ec-
clesiæ ejectus est: verum pœnitentiam agen-
tes Theodotus eos denub suscepit. Claruit
circa an. cccxii. quo regnante Juliano &
Christianis Gentilium libros interdicente, ipse
ne Græcicæ locutionis forma Christianis nova
& inaudita relinqueretur, plures ad Ve-
terum imitationem libros composuit; Artem
Grammaticam *ῥητορικὴ τέχνη*, inquit Socrates
*, digestit. Libros Mosis, Homerum imi-
tatus, Heroico carmine interpretatus est: im-
mò si rem rectè narrat Sozomenus *, totam
Hæbræorum antiquitatem usque ad regnum
Saulis eodem versus genere conscripsit; & uni-
versum opus in quatuor & viginti partes distri-
bens singulis libris ex Græci Alphabeti liti-
teris ordine recensitis cognomentum indidit.
Alios præterea Veteris Instrumenti libros hi-
storicos partim dactylico carmine expressit, partim
ad formam Tragediæ personis adhibitis
elaboravit. Desumptis enim è S. Scripturâ ar-
gumentis, scripsit Comœdias instar Fabularum
Menandri; Euripidis quoque Tragedias, &
Pindari Iyram imitatus est: adeo ut brevi tem-
pore, inquit Sozomenus, lucubrationes composuit
& numero & præstantiæ æquales iis, quæ
apud Græcos in eo genere celebres existere,
seu genium, seu dictionem, seu formam, seu
dispositionem operis spectes. Verùm hæc omnia
dudum perierunt. Hujus aut filii sit *Μεταφράσις
Πsalteriarων*, quæ extat hodie tum in
Appendice ad Bibliothec. Patr. *Paris*. 1624.
tum seorsim edita Gr. *Paris*. 1780. 8°. Gr. Lat.
Heidelbergæ 1796. nondum satis certò liquet.
Juniori Apollinario vulgò tribui solet; quam
tamen Patri rectiùs meo judicio ascribit Gerar-
dus Vossius, qui tamen alibi † eum cum Junio-
re confundere videtur. Certè duos hosce Apol-
linares nec Veteres nec Recentiores satis ac-
curatè distinguunt, ut in his libris proclivius sit.
Huic item Apollinari ascribetem ego Trage-
diam quæ *Christum Patiens* dicitur; & sub Gre-

DIONYSIUS, qui *Areopagita* nomen
splendide mentitur, hoc circiter tempore for-
pisse videtur. Spuria prorsus esse quæ sub ejus
nomine circumferuntur Opera nulti multis
jamdudum demonstrarunt, & novissimè post
alios plurimis invictis argumentis Doctissi-
mus Dallæus libro de Scriptis Dionysii Areo-
pagitæ, *Genevæ* 1666. Adcò ut mirari liceat
in hac luce meridiana post tot argumenta ip-
so sole clariora, post tam manifesta falsitatis
indicia reperiri etiam hodie aliquos, Nata-
lem Alexandrum, Enanucleum Schellstratenum,
&c. qui scripta hæc velut Dionysii Athenien-
sis genuina propugnare satagant. Quæ de cau-
sa liceat mihi eruditissimi † alauboni censu-
ram apponere (quæ in exemplari Operum
Dionysii in Serenissimi Regis nostri Biblio-
thecâ asservato manu ejus scripta legitur;)
Auctor, inquit, est *facti lectu dignissimus*, & qui
Pœnitentiarum causam aperit in multis jugulis.
Huc autem fuisse Apollinarian æqualem super
est credere; fuerit est velle alius persuadere. Assens
esse oportet qui hoc sibi finem persuaderi. De etate
*quæ vixerit impositor, omnes non idem senti-
unt. Dallæus & cum eo alii illum ad Sexti Sæ-
culi initium circa an. ccccex. rejiciunt. Cl.*
Pearsonus †, qui Dallæi hæc de re sententiam
*pluribus refellit, ad postrema Eusebii Cæsari-
ensis tempora illum refert. Huic ego proxime*
accedo; & circa hoc tempus vixisse autumo.
Nec minor de ipso Autore quàm de etate
apud Enaditos controversia. Inter omnes om-
nium hæc de re opinionēs primas tenet, quæ
etiam auct S. Maximi ætatem obtinuit, horum
librorum Auctorem fuisse Apollinarian Anti-
stitem Laodicæum: & in hac quidem senten-
tiæ diu fuisse fateor. Verùm re melius per-
spensa, Eruditis discurrendum relinquo, annon
Apollinario Patri potius quàm Filio Areopa-
gitica sunt tribuenda. Certè Filium ut in aliis
hæc capitibus Hæreticam, ita inter Millen-
nii propugnatores recentent Veteres: qui ta-
men Error, ut notavit olim S. Maximus *, in
his libris liquidò damnatur. Pater verò in fide
sanus erat; nec de illo aliter loquuntur Vete-
res, nisi quòd Socrates * semel cum eadem
cum Filio Hæresi involvere videtur. Erat, inquit
idem Socrates, *ἀνὰ τὴν αἰῶνα ἰδὲν ἄνθρωπον*, Sozo-
meno † *ὁ πρὸς τὴν αἰῶνα ἰδὲν ἄνθρωπον*, & Gentilium scholas scriptaque
adcò impensè coluit, ut hoc nomine ex Ec-
clesiâ ejiceretur; & cum Alexandriz natus es-
set, & in Schola Platonicâ, ut videtur, edu-
catus, Platonicæ Philosophiæ dogmata peni-
tùs imbibit. Hinc sublimis illa & supercælestis
Theologia de Deo, Nominibus & Perfectioni-
bus divinis, de cœlesti Hierarchiâ, Angelis,
&c. quæ in Areopagiticis utramque faciunt
paginam. Nec sancti ovum ovo similis; quàm
perplexâ & enigmatica quæ in his libris tradi-
tæ doctrinæ similis est mysticæ isti Theolo-
giæ, quàm circa hæc præterit tempora Re-
centioris Scholæ Platonicæ Porphyrius, Ploti-
nus, Jamblicus, & postea Proclus, aliiq. disci-
pulis

† De Histor. Græc. l. c. 11.
† De Poet. Græc. 9.

† Vindie.
par. l. c. scilicet
fine.

* Schol. in S.
Dionysii lib.
de Eccles.
Hierarch.
c. 7.

* L. c. 46.
† L. c. 118.

SÆC. IV. ab
An. CCC.† In voce?
Dionys. p.
745.

pulis suis tradiderunt. Hinc tantam inter hunc Dionysium & Scholæ Platonice Proceres, præcipue Proclum, tam in notionibus quam in ipsis etiam dictionibus affinitatem notavit Suidas ut suspicatus sit (quod in eo qui genuinum esse Areopagitam credidit minime mirandum est) vetustiores Philosophos Athenienses Dionysii opera fuisse sibi vendicasse, suppresso ejus nomine, ut ipsi auctores eorum esse viderentur. Deinde Poeticum hominis ingenium ad affectum, instilatum & turgidum illud dicendi genus, inanem & futilem grandiloquentiam apprime conducebat: & hanc dicendi facultatem pro arte quâ pollebat Grammaticâ optime variare novit. Denique quid mirum si Christianam Theologiam ad Platonice ideam formaret, qui artem Grammaticam ad Christianæ religionis formam composuit; qui Hebræorum antiquitatem usque ad regnum Saulis versus Heroico, Homerum imitatus, conscripsit; & reliquam Veteris Testamenti Historiam ad formam Comœdiarum, instar Fabularum Menandri, Tragediarum, instar Euripidis, personis adhibitis elaboravit? Nec deerant ex Apollinari præsertim Junioris Scholâ, qui scripta sub alienis nominibus fingere, nempe Gregorii Thaumaturgi, Athanasii & Julii Romani, & in publicum venditare soliti sunt: de quo pluribus agit Leontius libro de Sectis, Aët. 8. p. 527. Et hoc quidem omnium Sæculorum multis in more fuit; nec celebrius nomen assigni poterat, quàm Dionysii Areopagitæ. D. Pauli discipuli, p. imi Athenarum Episcopi, & qui per plures annos Alexandriæ studiis inclaruerat. De hac quam nunc proponimus conjecturâ liberum sit aliorum judicium: de hac enim re nihil statuo. Postquam hæc diu apud me de itulisset, neque tamen mimet in meâ conjecturâ admodum satisfacerem, consui per literas CL. Dodwellum, quem in hac noveram esse Sententia, nempe Areopagitica ad Gregorii M. tempora esse referenda, ab ipso, ut videtur, certe à Scriptore quodam Latino primum confictâ. Objeci disertæ de S. Dionysio testimonia, Gregorio integro pene sculo vetustiora; Rescripsit vir eruditus, ulteriori disquisitione hæc rem indigere; dubium esse, an non Dionysius quem, in Collatione Constantinopoli circa an. DCCCII. habita, pro p. s. citant Severiani hæretici, alius fuit ab eo cujus opera habemus hodie. Nec contentio hoc sæculo defuisse Catholicos, (forsan ipsimet Gregorium qui din Constantinopoli vixerat) qui Dionysium Catholicum domingerent quem pro p. s. viderent, aliisque quibuldam controversiis tunc temporis agitatiss, Orientalibus opponerent: inde opera hæc in Romanæ Ecclesiæ scriptis reposita, & à Gregorio Papa primum diserte producta. Addit idem Vir CL. lib. de Sacerdot. Laicor. c. 8. §. 3. p. 389. non parum lucis huic rei accedere ex Epistola Anastasii Bibliothecarii, Maximi & Johannis Scythopolitani Scholæ præfixa. Suspensionem extendi: augeri, quod Areopagita Romanorum potius quam Græcorum mores (notante id olim ipso Maximo) enarrâre; quod quidem ab homine Græco, Gente alium pa-

riter ac linguâ fieri, ægè admodum probabile est. Monuit proinde ut hæc rem diligentius exenterem; parvissem lubens pro tenui facultate meâ, sed cum diuturniorem moram haud ferrent operæ typographice, æque librorum evolvendorum tadium amplius devorare possent dolentes oculi, hæc solummodo lectorem monuisse satis impræsentiarum duximus. Interim non possum non animadvertere, Ephremium Antiochenum qui Patriarcha factus est, DCCVI. & scripsit forsitan ante collationem cum Severianis habitam, certe hoc circiter tempore Dionysium Areopagitam pro p. s. in Christo & naturarum unionem, alio prorsus sensu, quam quo illum proferebant Severiani, testem adhibuisse. Quicquid sit; extant sub hujus Pseudo-Dionysii nomine.

SÆC. IV. ab
An. CCC.

De Cœlesti Hierarchiâ.
De Divinis Nominibus.
De Ecclesiasticâ Hierarchiâ.
De Mysticâ Theologiâ.
Epistola ad Caium IV.
Epistola ad Dorothæum.
Epistola ad Sôspartum.
Epistola ad Polycarpum.
Epistola ad Demophilum.
Epistola ad Titum.
Epistola ad Joannem Evangelistam.
Epistola ad Apollonem. Habetur Latine solum ex Hilduini versione.

OPERA DEPERDITA.

Theologia Symbolica, cujus meminit ipse Pseudo-Dionysius hb. de Cœlest. Hierarch. cap. 15. §. 6. & alibi.

De Animâ Tractatus, lib. de Divin. Nom. cap. 4. §. 2. memoratus.

Hypotyposis seu Informatio Theologica, vid. de Divin. Nom. cap. 1. & 2.

De Hymnis divinis, vid. lib. de Cœlest. Hierarch. cap. 7.

De iussu & divine Judicio, vid. de Divin. Nom. cap. 4.

De iis qua intelligentiâ & sensu percipiuntur, vid. lib. de Eccl. Hier. cap. 1. & 2.

Prodicunt Dionysii Opera Lat. unâ cum Dionysii Cathusiani Commentariis Colon. 1576. ex versione Joannis Scotti, Joannis Saraceni (claruit is circa an. 1170.) & Thomæ Vercellensis Græcæ Basil. 1539. Vener. 1598. Paris. 1562. 8°. cum Maximi & Pachymeri Scholiis, Latine (per Perionium) ib. 1566. cum Scholiis F. Dahi. ib. 1569. 8°. Græcæ & Lat. Paris. 1615. fol. Anvers. 1624. II. vol. in fol. Vitz Dionysianæ Scripturibus & pluribus Halloixii, Delrii, Lanselii, & Corderii dissertationibus aucta; denique Paris. 1644. II. vol. fol. Accessit hæc Editioni Clarissimi & nobilissimi viri Joannis Chaumont Defensio Areopagite.

Quæ verò Pseudo-Dionysii scriptis lux major amandatur: visum est nonnulla ex CL. Ulfæ Bibliothecâ Theol. MS. p. 519. excerpta subiungere. Sic igitur ille, postquam sententiam

Vide quæ infra ex Clar. Vileio asserimus.

SÆC. IV. de Apollinari: autore pluribus propugnasset, inquit.

"Quum primùm in lucem prodierunt Dionysio Areop. Scripta attributa: (quorum inter primos meminit Joannes Hiloponus) quod multà laborarent obfcuritate; Scholius illa sub sexti Sæculi initia, illustranda censuit. Joannes Scythopolita: in quorum proœmio agnoscit tamen, quod maxime tunc (sic enim inquit) adhibetur ut digne de his Arianorum. Posteaque de loco, ubi conservata fuerunt hæc scripta, addit adhibenda ut in præfatione. Nunc hæc scripta, quæ meminit in his Arianorum. Et, ad hæreses quidem quod attinet, in Collatione anno nxxxii. inter Catholicos & Severianoshabiti, cum Hæretici Dionysii Areopagitæ scripta pro se allegassent; à Catholicis de falsitate auctoris exceptionem interpositam fuisse constat: quod illa neque Cyrillus, neque Athanasius agnovisset: & satis dubie de iisdem postea loquens est Gregorius

M. S. ita inquit. *Ferunt Dionysium Areopagitam, antiquum videlicet & venerabilem Patrem, dicere; quod ex minorum angelorum agminibus foras ad exhortandum ministrum vel visibiliter vel invisibiliter missum. De Romanâ verò Bibliotheca non negligenda est etiam illa Anastasii Bibliothecarii cum Græcorum sententiâ consentiens conjectura in epistolâ ad Carolum Calvum anno dcccxi. exarata. Unde ego veram esse Græcorum opinionem conjicio, perhibentium libros ejus à prioribus Hæreticis occultatos; donec longo post tempore ex opusculis ejus solus Codex, qui nunc habetur, est Romæ repertus; cæterique, adhuc ineditis nondum inventis, in Græciam asportatus. Circa an. dcccxx. Maximus Monachus sua in Dionysium Scholia edidit; in quibus contra eos disputat, qui Areopagitæ scripta illa abjudicabant, & Apollinario tribuebant. Circa an. dcccxxx. Martinus I. in Synodo Romanâ contra Hæreticos habita Dionysium Areopagitam citat. Inter alios libros à Paulo Papa circa an. dcccxxvii. ad regem Pipinum missos, fuisse Dionysii Areopagitæ libros Græcè scriptos constat ex 154 Pauli epistolâ à Gregorio editâ. Anno dcccxxx. Agatho P. in Epistolâ ad Imp. CP. citat locum Dionysii ex libro divinorum nominum. Anno dcccxciv. Hadrianus I. in libro de Imag. ad Carolum M. Latine citat testimonia ex Dionysii Epistolâ ad Joannem Evang. & libro de celesti Hierarchy. Anno dcccxciv. Dionysii authenticos libros Græcâ lingua conscriptos Oeconomus Ecclesiæ CP. & cæteri Legati Michaelis Imp. ad Ludovicum Pium in ipsa vigilia solemnitate S. Dionysii præsentantur: ut habet Hilduinus, qui tum adfuit, in præfat. Areopagitic. & Sigebertus in Chron. ad an. dcccxcv. Inde in Epistolâ ad Hilduinum (Dionysiaci Cœnobii apud Parisienses tunc Abbatem) ei mandat Ludovicus Imp. ut Acta Dionysii tum ex aliis scriptis, tum ex libris (inquit) ab eo patri ferre mone conscriptis, & auctoritatis nostræ justificatione, ac tuo sagaci studio, interpretumque su-*

* In 4^a editione VI. Synod.

ad hoc nostram linguam explicatis, conficiant. & Hilduinus in Responsione ad can. dem. Dionysia (inquit) *librorum quos patris sermonis conferimus quibus præteritis historiis. postea de his nobis per Dei gratiam, & vestram ordinationem, cum dispensatione interpretatos, sermone nostro, ac præteritis referemus, & assuetis.* Unde colligitur, si non ab Hilduino ipso (quo ad annum dcccxcv. Baronius inclinât) sed, tem ab aliis, Ludovici Pii jussu, Dionysii libros Latine fuisse versos. Unde habita præfatio Epistolæ ad Appolliphonem, quæ in nostris Græcis non extat, ad Joannem Apostolum, & majoris partis Epistolæ, ad Dymophilum, quæ ipsius Hilduinus Areopagiticis interpretatus, legimus. Ad an. dccc. Joannes Sacragæus (Joannis nostri sacrisericius familiaris) suum Dionysii versionem edidit; Robertus Grosthead Lincolnienfis Episcopus circa, an. 1250. Thomas vero Vergerienfis Abbas Commentarios suos in Dionysium scripsit circa, an. 1243. Hæcenus Ullersius.

Qui plura de Dionysii scriptis scire avert, adeat Cl. Pearsonum Vindic. Ignat. par. i. cap. 10. de iis suis agentem, qui præter Philoponum alios plures quinti ac sexti sæculi Scriptores, qui Dionysii scripta laudant indicat, viz. Leontium (anno dccc.) Joannem Nestoriam (anno dcccxxv.) Epiphaniam Patriarcham Antiochenum (anno dcccxxv.) Andream Casariensem (anno d.) Juvenalem Hierosolymitanum (anno dcccxxxi.) ac denique (ut ipse contendit) Gregorium Nazianzenum.

TITUS, Bostrorum civitatis in Phœnicia Episcopus, floruit circa an. dcccxi. Sequente anno Julianus imperio potitus, cum Christianam religionem penitus exstinguere conaretur; hac inter alia methodo usus est. Ecclesiarum Antistites Clericosque gravis civitate ejici curavit; quò plebs Pastoris destituta facilius in oblivionem religionis suæ prolaberetur: non aliam tamen causam publicè prætexens, quàm quòd Clerici dissipationes in populo excitarent. Hoc sine Bostrensis hortatus est, ut Titum Episcopum suum denunciante præcones ejicerent. Titus missis suis & Clericorum suorum nomine ad Principem libello, testatus est Christianos in ea urbe Græcilibus numero haud inferiores esse; quiescere tamen illos, & nihil seditionis meditari. Captata hac opinione, & Titum plebi invisum reddere cupiens, Bostrensis rescripto (quod inter Juliani Epistolæ hodie extat) monuit Imperator Titum esse ipsorum calumniatorem, eosque traducere, quòd non sponte sua sed ipso ipsius hortatu seditionibus abstinere. Et plebem proinde incitans, ut illam tanquam hostem publicum e civitate sua expellerent. Mortuo Juliano, Titus interfuit Synodo Antiochens. sub Joanne anno dcccxi. habitæ, & Libellum fidei Imperatori oblatus subscriptione sua munivit. Obiit sub Valente circa an. dcccxxi.

Extant Latine, interprete Turriano, Libri III. contra Manicheos; quorum Hieronymus de scriptis. L. 4. memi-

36a. Vid. Sozom. l. 4. c. 19.

Epist. 15.

* De scriptis.

SÆC. IV. ab
An. CCC.

mement, & quos Hen. Canisius in Lection. Antiq. Tom. v. primus publicavit, exinde Bibliothec. Patr. Tom. iv. insertos. Fragmentum ex libro primo repræsentat Photius Cod. 272. Extat etiam Gr. Lat. sub Titi Bostrensis nomine.

Oratio sive Homilia in Ramos Palmarum apud Comf. Auduat. Nov. Tom. I. p. 635. Cujusnam Titi Bostrensis sit, non constat. Noster certe non est. Habetur adhuc sub Titi nostri nomine Tom. ii. Biblioth. Patr. (quam Gr. & Lat. edidit Fronto Duczus) *Expositio in Evangelium Luca*, sed Auctorem nostro recentiore esse necesse est: cum ab eo Gregorius Nazianzenus, Nyssenus, Chrysostomus, Iidorus Pelusiota, & Cyrillus Alexandrinus sæpenumero laudentur. In his Commentariis citat Auctor Expositionem suam in Mattheum, quæ in edita sit, me planè latet. Incerim monendus est Lector, in Catena Græcorum Patrum in Lucam, quam in lucem emisit Balthazar Corderius, extare plura Titi Bostrensis Fragmenta partim ex Commentario in Lucam, partim ex aliis ejus Opusculis quæ non extant. Horum Fragmentorum indiculum exhiberi in dem Corderius in indice Patrum, quem Catenz suæ præmisit.

FABIUS MARIUS VICTORINUS,

V. C. natione aser, professione Rhetor, religione ad fenechorem usque Gentilis. Imperante Constantio per multos annos Romæ Rhetoricam docuit: è cujus Schola plurimi non modò docti, sed & nobiles & Senatorii ordinis viri prodierunt. Tanta eloquentiæ laude clarus, ut statum in Foro Romano sibi poni meruerit. Tandem extrema senectute Christi fidem profiteri cepit, sed timide primum & sub velo. Urgente enim eum Simpliciano, cui secretum crediderat, ut palam id faceret, nec se illum inter Christianos recensurum dicente, nisi in Ecclesia Christi ipsum viderit; irrisit Victorinus; Ergo, inquit, perites faciunt Christianos. Suppedit demum vanitatis, & Simpliciano dixit; *Eamus in ecclesiam, Christianus fieri volo.* Imbutus denique Christianæ fidei elementis per baptismum regeneratur, mirante Roma, gaudente Ecclesia; superbi videbant & irasciebantur, dentibus suis stridabant & tabescebant: ut augustinus * hac de re verbis utar. Cumque Presbyteri verecundia ipsius consulentes ejus arbitrio permisissent, ut sollemnem fidei confessionem quæ de loco eminentiori fieri solebat, secretius redderet; renuit & in conspectu totius Ecclesiæ proclamare voluit; plaudente toto adstantium choro & Victorini nomen resonante. Anno cccclxii. cum lege lata Julianus vetuit, ne Christiani Oratoriam gentiliumque literas docerent; cathedræ suæ latus renunciavit, loquemem scholam, inquit augustinus, deserere malens: quam verbum tuum (Domine). Obiisse videtur circa an. cccclxx. aut paucos saltem annos supervixisse.

Multos Platoniorum libros Gentilis adhuc in Latinam linguam transtulit: sed Verbones dum intercederunt. Præter *Commentarios in Cæ-*

serenis Rhetoricam, Versiorem Isagoges Porphyriana, De quinque vocibus, de Enunciatione litterarum, & ratione carminum Libros tres sæpius editos: extant Bibliothec. Patr. Tom. iv. p. 253. 294. ab eo jam Christiano scripti.

De *Sanctissima Trinitate adversus Arianos* libri iv. de quibus Hieronymus † *Scriptis adversus Ariam sacre dialectice libros quædam obfusus, qui usque ab eruditissimis non intelliguntur.*

Ad *Iustinum Manichæum* contra: duo principia Manichæorum.

De *Principio diei, Capere in vespere an a matutino.* Hosce duos libellos primus protulit in lucem Jacobus Sirmondus inter Opuscula Dogmatica Veterum Paris. 1630. 8°.

De *Generatione Verbi divini adversus Candidum Arianum.*

De *Homonio recipiendo Hymni tres.*

Carmen de *septem Maccabæis.*

Commentarii in aliquot D. Pauli Epistolas, qui adhuc MSS. delitescunt in Bibliotheca Monasterii Herveallensis in gallia (vid. Simond. Præfat. in Opuscul. Dogmat. Vet.) De iis ita Hieronymus *; *Occupatus ille eruditione sacularium litterarum Scripturas omnino sanctas ignoravit. & nemo possit quamvis eloquens de ea bene dicere quod nesciat.*

Stylus Victorino parum felix, præsertim in dogmaticis perplexus & ingratus, & qui vix ulla ad eam de cantatæ eloquentiæ vestigia retinet. In Commentariis verò stylum planiorem & apertorem esse testatur, qui legit. Doctissimus Sirmondus. Denique Opuscula ejus attemptum & oculatum Lectorem possulant. Cum in gentilium enim litterarum studio longè majorem vitæ partem transiegit, nec nisi prope jam ætate Christianissimum amplexus sit, non videtur ubique fidei dogmata satis accuratè percepisse, saltem non satis feliciter expressisse.

CANDIDUS, scilicet arianus (nec de illo quicquam amplius mihi hæcenus comperit) clar. circa an. cccclxiv. Scripsit ad *Marinum Victorinum de Generatione divini librum*, qui extat una cum Victorini confutatione, Zeigleri Commentariis in Genesim subjunctus, Basil. 1548. fol. Habetur etiam *Fragmentum Epistolæ* ejus ad Victorinum una cum Victorini Responsione ap. Mabill. analect. Tom. iv. p. 155.

ULPHILA S, sive Urphilas, ortu Gothus, majoribus Christianis prognatus, qui regnante Galieno à Barbaris capti ex Sadagolthina Cappadociæ vico originem traxerunt. Post mortem Theopili, qui Concilio Nicæno præfens subscripsit, Gothorum factus Episcopus primò quidem inter Catholicos militavit; deinde in arianorum castra transfugit. De ætate ejus parùm inter Historicos convenit. Philostorgius * sub Constantino M. diserte ponit, eumque apud Imperatorem *antiochum*, magnoque in honore habitum esse scribit: quem tamen Socrates †, Sozomenus *, & Theodorus * rectius, nec quidem judicio ad Valentis tempora

364.

365.

* L. c. f.

† L. c. 33.

* L. c. 37.

* L. c. 37.

tempora

362.
Vid. Aug. in
Rim. Contest.
l. 8. c. 2.

* Ibid. c. 4.

* L. c. 37.
* L. c. 37.

* L. c. 37.

SÆC. IV.
ab An CCC.
365.

tempora constanter referunt, quibus maxime claruit anno circiter eccl. xv. Et certe suscipiari subit Philostorgium Ulphilam, quem utpote hominem Arianum mirè deprecatur, idcirco ad Constantini ætatem & amicitiam retulisse; ut Arianismi inter barbaros propagati vetustatem eo speciosius ostentaret. Verisimillima videntur, quæ narrat Bozomenus, Ulphilam ad Constantium legatum missum Conciliabulo quidem Constantinopolitano anno eccl. x. imprudenter interfuisse, in Catholicorum tamen communionem perierasse; secunda denum ad Valentem legatione fungentem Acacii & Eudoxii fraudibus seductum Arianam Hæresin amplectam esse, quam per gentem suam propagavit. Ex Gothis non paucos non modo ad maiorem cultum, sed & ad Christianam religionem traduxit: tantæ apud eos auctoritatis, ut verba ejus, teste Theodorico, pro firmis legibus haberentur. Primus Literarum Gothicarum inventor exstitit, & universos. Scripturæ libros in patrium sermonem transtulit: de quo memorata non indigne notat Philostorgius, in Versione ista Ulphilam Libros Regum (quo in numero Samuelis etiam & Chronicorum Libri continentur) omisisse; eò quod hi libri res bello gestas contineant, Gens autem Gothorum *quæstiones* fræno potius opus habuerint, quàm calcare, quo ad bellicos impetus incitarentur. Hoc Ulphilæ opus dudum perisile videtur, nisi forsitan patris ejus sit, *Gothica illa IV. Evangeliorum versio*, quam cum Glossario & notis Junius & Marechalus Gothice & Anglo Saxonice ediderunt *Dordrac. 1665. 4.* de quo sententiam suam ferane harum literarum petiti. Certè *Versio* ista antiquissima esse videtur.

366.

DAMASUS, Antonii cujusdam filius, gente Hispanus, patriæ æd Mantuæ Carpetanum, quem tamen alii Tarraconensem, alii ex Lusitanis Igeditanum fuisse volunt: Ecclesiæ Romanæ sub Liberio Diaconus, deinde Presbyter, denique Episcopus anno eccl. xvi. constitutus, aliâ interim factione Ursinum sive Ursicinum Diaconum Romæ Episcopum ordinante. Magnâ utrinque contentione, & multo sanguine res acta est; adeò ut uno die (notante Ammiano †) cxxxvii. cives occisi sine. Quinetiam diu in Ursicini partem immani crudelitate Damascus sæviebat, si vera narrat Faustinus & Marcellinus in Præfatione, quam Libello Precum præmiserunt. Victo demum, fugatoque Ursicino, Damascus sedem quietam tenuit. Circa an. eccl. xix. habitâ Romæ XC. Episcoporum Synodo Auxencium Mediolanensem & Concilii Ariminensis acta damnavit, si demq; Nicænam confirmavit. Anno eccl. xxi. aliam Romæ synodum habuit; cui interfuit Petrus Alexandrinus Episcopus; in quâ Apollinarem ejusque discipulum Timotheum ob Hæresin nuper vulgatam deposuit; eorumque sequaces & dogmata anathemate percussit. Anno eccl. xxi. Concilii Constantinopolitani Patres ad synodum Romæ congregandam invitavit; qui tamen anno sequente missis ad eum literis sese excusarunt. Obiit prope octogenarius

† L. 7.

exeunte anno eccl. xxxiv. apud Viam Ardeatinam in Basilicâ, quam ipse condiderat, sepultus. Elegans in verbis componendis ingenium illum habuisse testatur Hieronymus †, qui conjunctissima ejus consuetudine utebatur; ab eo vicissim singulari benevolentia & familiaritate cultus.

SÆC. IV.
ab An CCC.

† De Script.
c. 103.

SCRIPTA EJUS GENUINA.

Epistola Synodica ad Episcopos Ilyrici de Concilio Ariminensi; habetur Gr. Lat. ap. Theod. l. l. c. 23.

Epistola Synodica ad Episcopos Orientis contra Apollinarium, extat Gr. Lat. ap. Theod. l. 5. c. 10.

Confessio fidei Catholica ad Paulinum Episcopum Antiochenum Theilonicæ agentem; eam exhibet Gr. Lat. Theod. l. 5. c. 11.

Epistola ad Paulinum Antiochenum de Vitali. Lat.

Epiphania, Inscriptiones, Elegia, aliæque Carmina numero XL.

Fragmenta quædam apud Gratianum.

Christiana Poemata quæ apud Claudianum leguntur, Damasci esse non improbabili sanè conjecturâ conjicit Antonius Delrius sub finem Conjecturæ ad Claudiani Opera.

DESIDERANTUR.

Libri de Virginitate & prosâ & versu conscriptus.

SUPPOSITITIA.

Liber Pontificalis seu de Visis Romanorum Pontificum, Anastasio Bibliothecario vulgò tributus; ejus vero non esse testantur Codices MSS. Anastasio vetuliores rescitant illum sub nomine gestorum Pontificalium Anastasio antiquiores Walafridus Strabo, Rabanus Maurus, Beda, Legati Agathonis Papæ, qui Pontificatum iniit circa an. Dclxxviii. Priorem hujus operis partem Damasci nostro tribuendam esse communis est sententia, quod quidem falsissimum esse, infinitis argumentis, si opus esset, ostendi posset. Repugnat stulus totiusque operis contextura, Damasci planè indigna; repugnat altum Hieronymum, qui post Damasci jam mortem opera ejus recenset, hac de re silentium; ut alia mittam: certe librum Pontificalem qui hodie extat, ex variis Pontificum Romanorum Catalogis pro varia temporum forte & interpolatorum ingenio ortum & incrementa sua accepisse certo certius est. De his catalogis agunt Bucherius, Labbeus, Heinschenius, Papebrochius, Schellstratius, & novissime omnium accuratissimeque Pearsonus & Dodwellus. Quæ nobis hac de re verisimillima videntur, in pauca contrahemus: prima hujusmodi operis fundamenta posuit Anonymus qui scripsit sub Alexandro Severo: periiit ipsum opusculum solo titulo supersit, ut ex indice præfationis ad librum de Divis. & Genet. Gentium post Canisium à Labbeo editum nov. Biblioth. MSS. Tom. I. p. 309. liquet; ubi hæc habentur verba,

5ÆC. IV. verba, *Nômina Episcoporum Roma, & qui quot annis præfuit*. Hunc indiculum exprefsit, & ab An.CCC.

Farantur ejus varii multiplicesque Tractatus, quos nîsse perfecisse est. NE. 5ÆC. IV. ab An.CCC.

ad sua ulque tempora perduxit Catalogi autor qui in libro defuit, & sola Pontificum nomina fucceffionem & tempora cum Imperatoribus & Cofl. concurrentia notat:hunc commentariis fuis primis inferuit Cufpinianus; paulo integrore Commentario fuo in Viâor. p. 269. Egidius Bucherius; utinam verbô ficerior ad nos perveniffet; hunc addicamentis aliquot auxit Catalogi conditor qui fub Juftiniano vixit, primam ab Heinichenio, deinde à Papebrochio editus; hunc catalogum poftca interpolant alii, & non modo Pontificum Romanorum nomina atque tempora, verum etiam patres eorum, gentem, feptultura loca, ordinariones & decreta, fedifque vacantis dies addiderunt, atque ita tandem in hanc quam habemus formam excrevit liber Pontificalis. Denique probabile eft Anaftafium, additis nonnullis totum opus recentiffime, cujus proinde nomen vulgò præfert; & hæc breviter de hujus Libri origine & incrementis femel monuiffe fat erit.

Ad Hieronymum Epiftola III.

Epiftola ad Stephanum & Epifcopos Maurinias.

Epiftola ad Prefbiterum & Epifcopos Numidia.

Epiftola ad Epifcopos Italia.

Epiftola ad Aurelium Carthagenfem.

Epiftola habetur Concil. Tom. II. Carmina Bibliothec. Patr. Tom. V. omnia Damafi Opera, & ejusque Vitam, à Martio Milefio Sarrazano collecta & notis aucta edidit Fred. Ubaldinus, Roma 1638. 4°. recula exinde Parif 1672. 8°. Poemata ejus omnia typis antea, ut habet titulus, nufpiam fimul cvulgata, emaculavit & notis additis edidit Andr. Rivinus Lipfæ 1653. uti nos docet Joh. Olearius Abac. Patr. p. 128.

366.

EUZOIUS, Arianz fæctionis feftator, attamen alius ab Euzoio Antiftite Antiocheno, cujus in Hiftoria Ecclefiaftica hujus temporis toties fit mentio. Adolefcens adhuc Gregorium Nazianzenum in Schola Cæfarienfî apud Palæftinos Condifcipulum habuit; ubi apud Theopiftrum Rhetorem eloquentiæ ftudiis utroque incubuerunt. Poft Acacium anno cccclxvi. fatis functum Ecclefie Cafarienfis Epifcopus conftituitur. De hac quidem fede non levis contentio vixit; Cyrillus Hierofolymitano primò Philumenum, deinde Gelafium nepotem fuum, Eutychio Eleutheropolitano verò Cyrillum quendam fenem ordinante: Verum ceffantibus his ob mutuam litem, fedem Euzoio imperturbatè tenuit. Vir planè doctus ac diligens, qui Bibliothecam quam ex Origene præcipue libris Pamphilus Martyr collegat & apud Cæfaream repofuerat, temporis lapfu & hominum incuria corruptam plurimo labore reftituit & inftauravit. Sub imperio Theodofii natantibus Arianorum rebus ac planè coincidentibus ipfe Ecclefia fua pulfus eft circa an. cccclxxx. De Scriptis ejus hæc fola monet Hieronymus*, quibus quod addam non habeo;

EPIPHANIUS, gente Palæftinus, apud Bezanudan vicum in territorio Eleutheropolitano fitum natus eft. Parentibus, ut videtur, ortus Judæis. Mirro quæ de Parentibus, educatione, converfione, totoque vitæ curfu habent ejus Difcipuli, Vitæ Epiphaniæ Scriptores, Johannes & Polybius, utpote incerta, ne dicam magnam partem fabulofa. Juvenis adhuc in Ægyptum profectus effugi in Gnofticorum infidias præfertim mulierularum quarundam confortium incidit, à quibus arcana excrebrant iſtus Scetæ didicit. Verum earum illecebras falvus evafit; cumque Aſcetarum Ægyptiorum mores & inftituta diligenter perluſtraſſet, viciſſimo ætatis anno patriam repetiit, & fub magni Hilarionis Monachorum Palæſtinorum patris difciplina aliquamdiu vixit. Poſtea Monaſterium *ſeorsim* Ad dictum prope vicum natalem condidit, cui ipſe præfuit. Circa an. cccc. xlviii. ad Salaminem in Cypro urbis, poſtea Conſtantia dictæ, totius Infulæ Metropolis Epifcopatum promovebatur ubi in media hominum multitudine & in urbe magna ac maritimâ poſitus, ſermone, ſcriptis & ſumma morum ſimplicitate maximam nominis celebritatem adeptus eſt. Anno cccclxxxiii. Romam ad cauſam Paulini de ſede Antiochena dijudicandam imperialibus literis evocatus; qua in urbe Sanctiſſima Paula Toxotii vidua illum hoſpitiò benignè excepit. Poſt aliquot annos magne ac diuturnæ lites illum inter & Joannem Epifcopum Hierofolymitanum exortæ ſunt, quæ eouſque exarſerunt; ut Epiphanium in Eccleſia Hierofolymitana adverſus Originis dogmata concionantem Joannes unâ cum Choro ſuo riſu, riſu, naribusque contractis exceperit; quin & miſſo Archidiacono ſilentium indixerit. Cùmque alia vice ſermone ibi habiturus eſſet Epiphanius, ipſe ſurtexxit, & pro concione venerandum Senem tanquam Anthropomorphitam, ipſo præſente atque audiente Epiphanio, coram plebe traduxit. Quoque longius duravit, eo acrius erupit flamma; hinc Epiphanio Ariana & Origeniana dogmata Joanni objiciente, illinc Joanne Epiphanium accuſante quòd velum ex Eccleſiâ Anablathæ abſtuliffet, quòd ſedis Hierofolymitanæ jura violaffet, & Paulinianum Hieronymi fratrem in Monaſterio Ad Presbyterum ordinaffet. Hinc plures ultra citraque Epifcolæ & Apologiz; hinc frequentes amicorum interventus, nulli iſta componere turſed fruſtra omnia. Exulceratus Joannis animus nullis remediis leniri poterat; donec cognitâ plenius poſt plures annos cauſâ, & per Hieronymi ad Pamphiliam literas publice expoſitâ, ipſe pudor hominem compulſcit. Sed nõdum Epiphanio laborum & contentio num finis. Theophilus enim Epifcopus Alexandrinus, qui Monachos quofdam Nitrienſes, utpote Origeni favetiores, Ægypto expulerat, (quos Conſtantinopolim fugientes Chryſoſtomus hoſpitiò & favore dignatus eſt) Epiphanium in ſuas pettravit partes; qui mox coactò Epifcoporû Cyprorum Concilio Origenem ejuſque libros dânavit, miſiſſum ad alios, rû ad Chryſoſtomum de hæc re literis.

Brevi

368.
Extat hæc Vita Gr. Lat. ap. Epiphani. Tom. II. edit. Petav.

Hieronym. ad Pamphili. lib. p. 166.

Vid. Epiphani. Hæc. 73.

* De Scriptis. c. 114.

Socrus. l. 4. c. 10. Sozom. l. 8. c. 14. Epiph. plures Hieron. Epiph. & Theoph. inter Hieron. opera Tom. II. p. 329.

SÆC. IV. ab
An. CCC.
* Adan. 168

† De Script.
c. 110.

L. p. 15. l. 1.
p. 38.

claudat Siricius; procius assentior Baronio * suspicanti Siricii nomen à Librario, qui Siricii tempore librum exscripterit, additum fuisse. Oportum enim sub Valente scriptis diserte tradit Hieronymus; Siricius verò non nisi regnante Theodosio anno 384. vel sequenti, ut Baronius, alique volunt, Romanam Cathedram adeptus est. Quid quod ipse Oportatus duobus in locis de persecutione Diocletiani, quæ incepit anno ccc. 11. loquens, sexaginta & quod excurrit annos effuisse dicit, ubi hæc phrasin, *quod excurrit*, majorem currentis Decadis partem significare rectè notat Baronius.

Scriptis contra *Parmenianum scilicet Donatistam apud Carthaginem Episcopum, de Schismate Donatistarum* libros VII. quibus totius schismatis originem & progressum aperit; schismaticorum mores tumidos, protectos & truculentos depingit, fraudes & mendacia refellit, & Ecclesiæ Catholicæ causam adversus effrores eorum calumnias non minori modestiæ & mansuetudinis, quam doctrinæ & acuminis, laude tueretur. Non nisi sex libros ab Oprato contra Donatistam scriptos memorat Hieronymus; quin & ipse Opratus libro primo propositi sui rationem reddens, se rem sex libris absoluturum esse promittit. Quid quod liber septimus à præcedentibus stylo quam maximè discrepet, & contraria nonnunquam dogmata in medium producat? Adeo ut antiqui quidem, ab Oprato ramen diversi, autoris opus esse septimum librum non immerito quis suspicari possit. Si verò ejus fortasse censendus sit, aliquandiu post sex priores libros ab eo elaboratum esse necesse est. Inter varias horum librorum editiones eminent, *Parisiensis* anni 1563. Francisci Balduini observationibus & historia Donatistarum illustrata; *Parisiensis* 1671. cum Gabrieli Albalpinzi Commentariis; *Londonensis* ejusdem anni cum notis & emendationibus, sanè quam doctissimis, Merici Casauboni in 8°. Ut omnes alias superat tum typorum elegantia, tum notarum ferè omnium editarum mole, Parisiensis illa quam Philip. Priorius adornavit, & in lucem emisit, *Paris.* 1679. fol. Albalpinzi, Mer. Casauboni, Barthii & Anonymi cujusdam non indocti notis paginarum cujusvis calci subditis, quibus etiam suas Annotationes præmisit, *gesta collationis Carthaginensis à P. Massono primùm edita*, Balduini in hæc rei historiam, ejusdem, ut & Albalpinzi uberiores in Opratum Annotationes in appendicem rejecit, Facundi Hermianensis opera adjunxit; Albalpinzi denique de veteribus Ecclesiæ ritibus libros II. aliaque opuscula addidit.

PACIANUS, origine Hispanus, vir non ignobili genere, Barcelonæ five Barcenonis, illustris Hispaniarum urbis ad Pyrenæorum jugum sitæ, Episcopus. Claruit circa an. 370. Uxoratum fuisse certissimo argumento est filius ejus Flavius Dexter, Prætorio præfectus, Hieronymi familiaris, quem ex legitima uxore Pacianum nondum Episcopum suscepisse inde colligit Fr. Bivarius *, quod ob castitatem

& eloquentiam ab Hieronymo † collaudatur; quod de Mæcho, inquit, quantumcunque penitente, dici non possit. Quasi verò omne matrimonium, Clericorum præsertim, quantumvis honestum, pro adulterio habendum sit: cum ramen Apostolus honorabile esse inter quosvis conjugum & eorum immaculatum luculenter pronuntiaverit. Mortuus est Pacianus admodum senex sub Theodosio principe ante an. 390. Scriptis varia opuscula, inter alia illud, cui *Klêro* ritulum dedit, teste Hieronymo †. De hac voce aquam mihi diu hæsisse fateor; tandem exemir scrupulum Cl. Colomesius, qui quidem notat vocem Græcam ex Sophronii versione in textum irrepsisse; & legendum esse, ut ex Hieronymi Codice MS. Bibliothecæ Lambethanæ constat, *Ceruus*, quod Indici cujusdam genus erat, apud veteres in Gallia Gentiles, forsan & apud Hispanos; quem morem ut reprehenderet Pacianus, librum scripsit, cui titulus erat *Ceruus* vel *Cervulus*, quem ipse etiam in *exhortatione sua ad penitentiam* laudat, injuriarum temporum desideratur. Scripsit adhuc Pacianus, quæ exstant, *Contra Nevasianos Epistolæ* III. (quas librum contra *Nevasianos* vocat Hieronymus.) *Paraneticum ad penitentiam*, & libellum de Baptismo ad *Catechizandos*, à Tilio edita *Paris.* 1538. 4°. curâ Pauli Manutii *Roma* 1564. fol. & in Bibliothec. Patr. Tom. IV. p. 305, 315.

GREGORIUS, natione Hispanus, provinciâ Bæticæ, Illiberis ejusdem provincie ad montes Pyrenæos opidi Episcopus. Claruit circa an. ccc. xx. Hunc eundem cum Gregorio præfecto prætorii Galliarum, ejus meminerit Sulpicius *, & Innocentius Papa †, faciunt Pseudo-Dexter * ejusque Commentator Bivarius, eumque nonnisi anno 390. Episcopalem Cathedram ascendisse volunt. Ad multò magis audiendus D. Hieronymus *, qui illum Episcopum Hispaniarum vocat, & Lucifero Calaritano coætaneum facit, ac nunquam sese Arianz pravitati immiscuisse scribit. Erat sanè Ariarum hostis implacilis, quibuscum ad Ecclesiam licet reveris communicare noluit. Quid è de causâ ab Hosio aliis, quæ pallis esse dicitur, videri potest apud Faustinum & Marcellinum in libello *precum*. Certè Theodosius Imperator missò ad Cynegium prætorio præfectum rescripo, (quod ad calcem libelli præcum extraxi) in mandatis dedit, ut laudabilem hunc sacre legis antistitem, ceterisque consimiles Sacerdotes ab improborum hominum atque Hæreticorum injuriis defenderet & rueretur. Anno 391. in extremâ jam senectute positus est, quem tamen Chronici Dextriani consanctinatos ad annum usque 423. producit: unde Fr. Bivarius affirmare coactus est ipsum penè centenarium obiisse. Compulsit, inquit Hieronymus, diversos mediocri sermone *Tractatum*, & in his, de *Fide elegantem libellum*. Extraxit sanè sub Gregorii nostri nomine in Bibliothecâ Patrum, *Libro de Fide, contra Arianos*, Flaccilz imperatrici (nonnulli Codices habent Gallie Flacidiz) inscriptus, qui tamen Faustini Presbyteri esse deprehenditur.

SÆC. IV. ab
An. CCC.
† De Script.
c. 106.

† Loc. cit.

370.

* L. 1. p. 169.
† Ep. 1. ad J.
Synod. To.
1. c.
* Chron. an.
1884.
* Chron. ad
an. 371.

Hieron. de
Script. c. 105.

* Vit. Fl.
Dextri
Chron. præ.
f. 12.

5 æc. IV. henditur. In Codice verò Canonum Romano à Paschasio Quenestello edito reperiantur tres *Fidei formulae* sive *Libelli*, quorum primum Marcellino, secundum Faustino Presbyteris attribuitur †, tertium autem Gregorio Nazianzeno male inscriptum, Gregorio Boticio adjudicatur Quenestellus, eundemque esse censet cum libro ejus de *Fide*, cujus meminit Hieronymus.

† Vide Dissert. 14. nu. 5. 6. æc. p. 716.

370. EPHRAËM, natione Syrus, domo, ut quidam volunt; Edessenus, relictus, ut alii; Nisibenus. Floruit anno 370. Ab incunte ætate in Monastica Philosophia se exercuit, & proprio Marte etiam in penitioris Philosophiæ studiis adeo profecit, ut difficillima quæque Theoremata facile perciperet. Relicta solitudine, Edessam se contulit, ut non sibi tantum, sed & aliis prodesset posteris; cujus proinde disciplina plurimi magnique apud Syros nominis, viri sese tradiderunt. Ecclesie Edessæ Diaconus factus ad altiora ascendere noluit: & cum communi decreto ad Episcopatum eligeretur, & missi essent, qui ipsam comprehenderent, statim in forum procurrit, & indecorè agens, se mente captum simulavit; unde aufugiens eò usque delituit, donec alius ordinatus esset. Cæsaream Cappadociæ non aliâ de causa profectus est, quam ut Basiliū Magnum videret, & cum eo versaretur; qui hominem admiratus, eruditionis & pietatis causa maximopere cum suspexit. Hæreticos Catholicæ doctrinam corruptantes vehementer detestatus est, eorumque fraudes & versutus mirâ dexteritate & acumine sæpe redarguit: civitati Edessæ gravissimâ fame laboranti, & voce & exemplo suppetias tulit, divites increpando, & egenorum in se curam suscipiendo. Plura de eo curioso Lectori suppetabit *Encomium*, quod in ipsum scriptit Gregorius Nyssenus, ut alios jam taceam. Obiit vir sanctissimus & *Propheta Syrorum* cognominatus (teste Hebediesâ * in *Catalogo*, quem de libris Chaldeorum edidit circa annum 378. Moriturus gravi interdicto venit, ne se funebri encomio laudarent, pretioso vestimento sepelirent; neve peculiaris corpori suo tumulus constitueret. Haud ullum præter vernaculum (i. e.) Syrum sermonem calluit, in quo omnium sui temporis eloquentissimus habebatur. Quin & sermones ejus hanc peculiarē habebant gratiam, notante tum Sozomeno *, tum Hieronymo †, ut in Græcam linguam translatis acumen sublimis ingenii, orationis splendorem, & sententiarum densitatem retinerent; nec à domesticâ & nativâ venustate multum recederent. In iis jure se admirari dicit Photius *, & ἡ φύσις, ἡ ἡρώδης, καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος, quàm alii in hominum animos penetrat persuadendi vis, quam eum suam juvenilitatis, quàm denique afflictiū copiam refert fuit.

Extraciter Op. Nylens Tom. II.

* Cap. 63. p. 15.

* L. p. c. 16. † De Script. 6. 115.

* Cod. 196.

† Loc. cit.

Scriptis Ephraim infinita; *Orationes* supra mille, teste Photio †, nec minus *psalmos* 1400, inquit Sozomenus; & in his multos *Hymnos* & *Carmine* ab eo elaborata, quæ Syri, quos verborum elegantiâ, & modulationis concin-

nitæ delinatos viderat, in Encomiis sanctorum recitarent. Scripta ipso adhuc superstite penè omnia Græcè versa sunt; tantò in honore olim habita, ut tradente Hieronymo, post sectionem Scripturarum publicè in quibusdam Ecclesiis recitarentur. Leves planè sunt & futiles ut plurimum exceptiuncule, quæ scriptis ejus intectari solent. Si quæ occurrant, quæ sancto Patri minus digna, aut quæ aliis locis non benè convenire videntur, nostræ potiùs Syriacè loquendi modorum infirmitas, vel versionibus ex versione male factis, quàm Ephraemi inellegantis & infestis imputari possent; quin si reverà errores essent, summo hominis zelo, simplicitati, ac pietati condonari debeant. Plurima Ephraimi opera collegit Gerardus Vossius præpositus Tungrensis, Latine transtulit, & in tres Tomos digestis, editis primùm Rome anno 1793. deinde Cæm. Lugduno-Batavâ alibi quæ reperiuntur) saltem Græcis tandem frueretur, atque ita ad fontes paulò propius accedendi, & de versionibus quas habemus, certius judicandi copia daretur.

Scripta quæ extant in Editione Vossianâ.

TOMO PRIMO.

DE Sacerdotio.
Ad quem dictum hoc pertineat, Melius est nūbre quam urî.
De Heli Sacerdote.
De Intemperantia & Incontinentia, Tract. II.
De Festis diebus & dignitate divinum Myseriorum.
De Charitate, Tractatus III.
Encomium in Psalmos.
De Oratione.
De Jejunio.
De Amore pauperum.
Quomodo intelligendum illud, Duo erant in agro, &c.
De his quæ nostra hæc vita in se continet.
De Mansuetudine, sive locis beatis, Tract. II.
De non suscipiendis rebus his momentaneis.
De in quibus diebus peccantes & quotidie punientes.
De Virginitate & Virginitate.
De Timore Dei, Tract. II.
De Longanimitate Tract. II.
De Patientia, de Patientia & Compunctione, de Pat. &c. Tract. IV.
De Impatience.
De Lenitate.
De Iracundia.
De Mansuetudine.
De Malicia.
De Veritate.
De Mendacio.
De Obsequio.
De Inobedientia & Murrinatione.
De Invidia & Emulatione, Tract. II.
De Malevolentia, Tract. II.
De Temperantia & Continentia, Tract. II.

M De

S.Æ.C. IV.
ab An.CCC.

De rella vivendi ratione, Capita XCI.
De Vita spiritali, Capita XCVI.
De non scandalizande proximo, & de rella vita ratione.
Quomodo Anima ab hoste tentata, Deum lachrymis interpellare debeat.

De Timore Animi.
Reprehensio superius ac Confessio.
Paranetici ad Pietatem II.
De Divina Gratia.
De Fide.
De Terra-motibus.
De Gentilium Erroribus, Tractatus II.
Ad Eversum Superbia.
Adversus vitiose viventes & honores affellentes.

De Morbo Lingue, aliisque Vitiis.
Non esse Ridendum, sed Legendum potius.
Ludicri rebus abstinendum esse.
De mala Conversatione vitanda.
Adversus improbas Mulieres.
De Virginitate seu Continentia, Tract. II.
De Castitate.
De Passionibus Animi.
De Compassione, Sermones IV.
De Patientia, de Fama & Conversione, de Penit. &c. Tract. IV.
De Beatitudinibus, Tract. III.
Quæstiones (Quomodo blasphematur Deus &c.)
& Responsiones plurima.
Quæstiones alia (De Extremo Iudicio, &c.)
& Responsiones plurima.
De variis cruciatuum generibus ac locis in inferno.

De Resurrectione, Tract. II.
De Recordatione Meritis.
De Morte Oratio, S. Basilio Codicum MSS.
fide adjudicanda est.
De Antichristo.
De Apparitione Crucis tempore Iudicii.
De Extremo Iudicio, Tract. II. & alium S. Basilii.
De Secundo Domini Adventu.
Threni de divina Retributione.
Threni de die Iudicii.
Threni ad animam negligentem.
Orationes sive Preces ad Deum plurima.

TOMO SECUNDO.

Sententia ex Operibus Ephraemi selectis; quæ in Collatione SS. Patrum reperiuntur.
Narratio ad Monachos de sua Conversione.
Canticum spiritale in laudem Doctrina ex Chaldaico traditum.
Epistola ad Joannem Monachum de Patientia.
Hypomnesticon, sive Administratio Oratio ad Fratrem.
Adhortationes IV. ad novitum Monachum de Virtute.

De Virtute, Capita X.
Sermones II. in illud, Attende tibi ipsi.
Paranetici ad Monachos I.
De Humilitate comparanda, Capita C.
De Monachis ac Turbæ.
De Perfectione Monachi.
De Panopliâ spiritali ad Monachos.

De Agene Spiritali.
Sermo Affectivus & Exhortatorius ad Fratres.
De Secundo Adventu Domini, & de Penitentia.
Capita Paranetica XIX. S. Ammonii Abbatibus sunt.

Apophthegmata SS. Patrum, Abbatum Antonii, Ephraem Syri, Pastori, Arsenii, &c. plurima.

TOMO TERTIO.

Sermo Affectivus de Timore Dei ad imitationem Proverborum.
Sermo Affectivus de Vita Religiosa & Monastica.

De Penitentia.
Sermo de Compassione Animi.
Confessio & sui-ipsius Reprehensio.
De Universalis Resurrectione.
Humilis ad Deum Oratio.
In Noe & de Continentia.
In Abraham & Isaac.
In Loth.
De laudibus Joseph Patriarchæ.
In Daniele Prophetam & SS. tres Pueros.
In Jonam Prophetam.
In Heliam Prophetam.
In Margaritam presiosam.
De Natura Dei curiosi non scrutanda.
Sermo in Transfigurationem Domini.
Sermo de Passione Domini.
Plautius B. Virginis super Passione Domini.
Sermo de Cruce Domini.
Sermo de laudibus B. Virginis.
Oratio ad B. Virginem. Ephraemi proculdubio non est, sequiorum sæculorum deliramentum.
Sermo in Mulierem peccatricem.
Sermo in Peccatricem & Pharisæum. Chrysostomo ascribitur.

Encomium in Sanctum Basilium. Editum est Gr. Lat. cum notis à Cotelero Monument. Eccl. Gr. Tom. III. p. 14.

Encomium in SS. XL. Martyres.
Encomium in omnes SS. Christi Martyres.
Sermo de eadem re.
Vita S. Abramii & Maria nepis ejus.
De S. Juliano Anachoreta.
De SS. Patribus suo tempore defunctis, Sermones II.

Sermo in eos qui in Christo obdormierunt, & de Vanitate Vita.

Testamentum.
Sermo contra impios Hæreticos & de Consummatione mundi. Chrysostomo vulgò tribuitur.
Hactenus Editio Vossiana, cujus Tomus primus proditit Roma an. 1589. secundus 1593. tertius 1597. Integra recula est Colon. 1603. Antwerp. 1619.

Potè Canticum Ephraemi de Maria & Magis è Syriaco ab Ecchellenfi Latine redditum proditit Roma 1645.

Ceterum Homiliarum sive Sermones Ephraemi XLIX. à se viles lectores memorat Photius*, * Cod. 196: quoque titulos enarrat. Quinam ex iis in Editione Vossiana habeantur, ob titulum homonymiam, & Græci textus inopiam haud ita certò judicari potest. Plurimas tamen inibi extare

S.Æ.C. IV.
ab An.CCC.

5 A.C. IV.
ab An.CCC.

eadem ab omnibus sententia lata est.

SCRIPTA.

* In voce
Basilii.

§ In Hexa-
p. 1.
† Divi. Lect.
c. 1. p. 145.

Homilia IX. in Hexameron; quæ maxi-
mam, teste Suida *, admirationem mer-
entur; nec ullis scriptis, nisi divinitus inspiratis,
cedere debere affirmat frater ejus Grego-
rius §. Homiliæ istæ accuratissimè & eleganti-
ssimè olim (teste Cassiodoro †, ab Eustathio
Latinè verè sunt, & Syncreticæ Diaconissæ
nuncupatæ.

Versio ista habetur in Bibliothec. Patrum
Paris. 1644. Tom. I. pag. 1467. & in editione
Basilii Parisiensis 1603. Opus istud interpretati
sunt etiam Dionysius Exiguus, & Joan. Argy-
ropolus Byzantinus. *Versiones* eorum habentur
in quibusdam Basilii editionibus.

In *Psalmis* quosdam *Homilia* XVII. à qui-
bus longè diversa sunt *Scholia* in *Psalmos*, quæ
in Latinis Basilii editionibus reperitur ur, ma-
ximam partem ex Chrysostomo & Theodorito
desumpta. *Prologum* Homiliis istis præfixum
Augustinus vel alius quivis sub ejus nomine
Latinè vertit, & *Tractatibus suis in Psalmos*
apposuit.

Homilia XXXI. varii argumenti.

De Baptismo Libri II.

De vera Virginitate ad Letonium Melitensem.
Commentarii in XVI. *priora Esaiæ capita*; de
quibus à nonnullis immeritò dubitatur.

Adversus Eunomium Libri V. egregii libri,
inquit Hieronymus *, *ἑνὸς λόγου*, ut ex eo
Suidas. Verùm duo posteriores libri tum ob
nonnullam stili discrepantiam, tum quòd in
antiquissimis MSS. desint, neque Veterum tes-
timoniis fulciantur, non immeritò in dubium
vocari possunt.

Ad Amphilechium de Spiritu Sancto. Huic
libro primus litem movit Erasmus, & ex eo
alii; ejus saltem partem postremam suspicam
& adulteratam esse clamitantes. Eà tamen no-
tā absolvit, & Basilio vindicat. Vir moderari
ingenii & in antiquorum scriptis versatissimus,
If. Casaubonus *, qui diserte ait Erasmus ejus-
que in hac opinione sequaces planissimè falli;
omnesque ad unum veteris Ecclesiæ Doctores,
Græcos pariter & Latinos, hæc in re consen-
tire.

Præfatio in Aferica. (*Aferica* vitiosè ha-
bent Codd. nonnulli Latini.) Habetur etiam
inter Chrysostomi Opera.

Sermo de Abdicatione rerum.

Sermo de cultu sive Exercitatione Monastica.

De Vera ac Pia Fide.

Præmonitiō Erbicorum de Judicio Dei.

Capitula Ethica seu Moralia LXXX.

De Institutione Monachorum Sermones II.

Regula siveus dispensata L.V. Questiones à
Monachis propositas unà cum Basilii Respon-
sionibus complexæ.

Regula brevior CCCXIII. quas in Lati-
num sermonem (aliquantulum tamen contra-
ctas) vertit Rufinus) addido ad Urseum Ab-
batem *Prologo*. *Versio* ista habetur in *Col-
lectione Regularum* ab Holstenio edita, par. I. p.
95. &c.

Constitutiones Monastica. Hi quatuor tra-
ctatus ejusdem sunt argumenti, & sub generali
Afericis nomine ab Hieronymo * & Sozomeno
† memorantur; quamvis Sozomeni tempore
erant, qui hunc bellum Eustathio Sebasteno
ascriberent: Sed absque summâ injuriâ Basilio
adjudicari non potest. Scripsit illum *Regula*
Monastica, dum adhuc in Eremito versaretur,
testatur Nazianzenus *, seque in iis condendis
unà cum Basilio laborasse indicat †. Faten-
dum sanè est in *Aferica* ista plurima à Basilii
genio aliena irrepisse: quoniam verò ea sint,
vel quos autores habent haud ita certò judi-
cari potest. Ex iis nonnulla Eustathio deberi
veri non abimile est. Totum opus atque Pho-
tius †, qui illud magnopere laudat, duobus con-
stabat libris; quorum primus continet bre-
ves illos *Sermones de Judicio Dei, de Fide, &c.*
qui Ethicis præponi solent; Secundus *Ethica*
seu *Moralia*, item *Regula Aferica* superius
per modum Interrogationum & Responsonum
explicatas: Inde breviores alias numero
cccxiii. prout hodie etiam extant descripsit
ex vetustissimis exemplari ex Ponto allato col-
latoque cum altero, quod Cæsare in ipsius
Basilii Prochorothrophi asservabatur: quod ex
Scholiis quibusdam; quæ his *Regulis* apponi
solent, manifestum est.

Epistola ad Chilonem Anachoretam de vita
eremitica, cui annexa est *Admonitio brevis ad*
Anachetas juniores.

Ad Monachum lapsam Epistola II.

Ad Virginem lapsam Epistola.

Ad Amphilechium Epistola Canonica III.

Epistola alia CCCXXXVIII. in quibus quæ-
dam habentur à Nazianzeno & Libanio ad Ba-
silium scriptæ. Has tanquam Epistolatum scri-
bendarum normam commendat Photius *, ut
pote quæ *ἑνὸς λόγου καὶ ἑνὸς ἑνὸς* optime expri-
munt.

Liturgia, cujus autorem Basilium fuisse nul-
la iusta est dubitandi ratio. Constituit enim
teste Nazianzeno †, *ὁ ἅγιος ἄνθρωπος, ὁ καὶ*
ἡμεῖς ὁμιλοῦμεν: ipseque in *Epistola* * ad Cle-
mentem *Neocæsariensem* describit *Præcanon* *Formu-
lam*, quæ in Monasteriis suis observari solebat,
omnibus, ut ait, Dei Ecclesiis consona. Hæc
quidem *Liturgia*, prout extat hodie, pluri-
mum est interpolata, variis additamentis pro
sæculi, quo facta sunt, genio & conditione au-
cta: adeoque ejus exemplaria quo vetustiora,
eo breviora & castiora reperiuntur, ut ex Ana-
phorâ, quam ex lingvâ Syriacâ traduxit An-
dreas Malus, liquido constat. Extat *Liturgia*
ista Gr. Lat. in Auctuar. Biblioth. Patr. Paris.
1624. & alibi sæpius. Anaphora etiam Ma-
riana in Bibliot. Patr. haberi solet.

Alia Liturgia ex Arabico conversa à Victo-
rio Scialag Accurensi Maronita è monte Liba-
no, & edita August. a Vindel. 1604. 4°. exinde
Biblioth. Patr. incerta. *Orationem insignem* ex
Basilii *Liturgia* citat Petrus Diaconus, quæ in
tribus hinc Liturgiis nequaquam reperitur.

Conciones Morales XXIV. ex Basilii scriptis
per Simeonem Logothetam selectæ.

De Jejunio Sermones II.

Orationes II. altera de Jejunio, altera in
Pro-

5 A.C. IV.
ab An.CCC.
* De Script.
c. 126.
† L. 2. c. 14.

* Orat. 10.
P. 358.
† Ep. ad 3.
Basil. p. 774.

† Cod. 155.

* Exercit.
XVI. cap. 47.
confer. c. 33.

† Orat. 10.
P. 358.
† Ep. 4.

* Cod. 143.

S.Æ.C. IV.
ab An. CCC.

Epistola Interpretis ad Eugippium Presbyterum unicuspatariâ, & versione Præfationis Gregorii Nysseni: quas exhibet Johan. Mabillon. Analec. Tom. II. pag. 1. In impressis Operis istius exemplaribus Græcis lemma capitis undecimi sic se habet, ἐν ἀδυναμίᾳ ἡ ἐξ ἀδυναμίας φωνή. Tam absurdè sententiæ medellam attulit Cl. Lambecius*, qui in sex Codicibus MSS. Bibliothecæ Cæsareæ constanter legi monet, ἐν ἀδυναμίᾳ ἡ ἐξ αὐτῆς φωνή.

*Comment.
de Biblioth.
Viadob. I.
par. 2. p. 99.

De Vita Moysi, seu de Vita Perfectâ.
In Psalmorum Inscriptiones Tractatus II.
In Psalmum Sextum de Ollavâ, viz. in Festum Circumcisionis.
In Ecclesiasten Conciones VIII.
In Cantica Cantecorum Explanatio, Homiliis XV. constans.

De Oratione Dominicâ Homilia V.
De Vita beata comparanda, sive de Beatitudinibus Orationes VIII.

In illud Apostoli I. Cor. XV. Quando sibi subjecerit omnia, &c.

De imagine & similitudine Dei in homine Libellus.

Epistola de Ventriloqua seu Pythonissa.
Oratio in suam Ordinationem.
Contra Apollinarem.
Contra Faunum.
Tractatus de communibus Notionibus adversus Græcos.

De Anima.
Epistola Canonica ad S. Letonium Metiten Episcopum.

Oratio in eos qui differunt Baptismum.
De Fugienda Fornicatione in I. Cor. VI. 18.
De Pauperibus amandis Orationes II.
In Pentecosten Oratio. Lat.
Contra Usurarios.
Contra Eusebium Libri XIII. ex quibus primus à Jac. Greffero primùm editus est in Appendice Nysseni Parisi. 1618. Notandum est in nonnullis exemplaribus, integris licet, nonnisi XII. libros inveniri, propterea quòd in aliis liber quintus bifariam dividatur.

Tres Deos dici non oportere, ad Ablabium.
Ad Eustathium de S. Trinitate, & quòd Spiritus S. sit Deus.

Ad Petrum fratrem de Differentia Essentie & Hypostasie. Hi duo tractatus inter Basilii Epistolâ Num. 80. & 43. leguntur; eique potius ascribendi sunt.

Ad Simplicium Trinitatum de Fide.
Catechetica magna Oratio.
De Virginitate vera & incorrupta.
Contra Manichæos Syllogismi X.
De Anima & Resurrectione Dialogus, circa an. CCCLXXVIII. ex occasione mortis Macrinæ fororiscryptus.

Adversus Apollinarem, ad Theophilum Alexandrinum.

Quid nomen, professore Christiana sibi velis; ad Harmonium.

De Perfectiōne Christiani ad Olympium Moenchum.

De Proposito secundum Deum Descriptio summaria.

Adversus eos, qui castigationes agnoscunt.

De Infantibus promissæ abiectionis ad Hierium. S.Æ.C. IV.
ab An. CCC.

Oratio in diem Naculem Christi.
Oratio in S. Stephanum Protomartyrem.
Oratio de Sancto Christi Baptismo.
In Sanctum Pascha & in Festum Resurrectionis Orationes V.

Oratio de Ascensione Domini.
Oratio de Occursu Domini & Simone, quam à Metaphrasæ interpolatam esse multi suspicantur.

Oratio de Deitate Filii & Spiritus Sancti, & de Abrahamo.

Oratio in laudem Basilii fratris.
In XL. Martyres Orationes III.
Oratio consolatoria in funere Pulcheriæ.
De Placilla Augusta Oratio funebri.
Vita S. Gregorii Thaumaturgi.

De laudibus Sancti viri ac martyris Theodori.
De Magnæ Meterie Antiochenæ Oratione funebri.
Vita atque Encomium S. Patris Ephraim Syri.
Non esse dolendum ob eorum obitum, qui in fide dormierunt.

Epistola ad Flavianum.
Oratio seu Epistola de iis, qui advenit Hierosolymam, à Pontificiis nonnullis frustra vellicata. Eam edidit seorsum Gr. Lat. P. Molinæus. Hannoveriæ 1607. & ad calcem dissertationis de peregrinationibus religiosi, additâ etiam pro hac Epistola, Apologia, Jo. Henricus Heideggerus Tiguri. 1670. 8^o.

Epistola ad Eustachium, Ambrosium & Basilissam, ab Is. Casaubono cum notis seorsim edita Gr. Lat. Hannoveriæ 1607.

Epistola ad Petrum fratrem, libris contra Eusebium præfixa.

Vita S. Macrinæ Severi.
Expositiones sive Commentarii in Cantica Cantecorum, Extant Gr. Lat. cum in Augustuario Bibliothecæ Patr. Parisi. 1624. Tom. II. p. 681. tum seorsim sæpius.

In illud, Faciamus hominem ad imaginem nostram, Oratio I.

In hominis creationem Oratio II. Dux istæ Orationes à nonnullis male inscriptæ sunt Basilio; cujus Hexæmeri decimum undecimamque librum constituunt.

SPURIA.

IN Mulierem Peccatricem, & eos qui durius alios iudicant, & de Penitentiâ.

Oratio in Principium Jejuniorum. Duas istas Orationes Asterii Amaleni esse patet ex Photio Cod. 371.

De Trinitate adversus Judæos ex Petri Testamento delecta Testimonia (in quibus inter alios Chrysoström citatur) cum explicatiōe, Latine tantum.

De Natura Humana Libri VIII. qui Nemesii sunt.

DEPERDITA.

EXpositiones in Proverbia; quarum meminit ipse Nyssenus Concione I. in Ecclesiast.

Contra Ablabium de Patriis, Filii & Sp. S. divinitate; nisi quis forsan ex argumenti affinitate suspicetur idem esse opus cum Libello ad Ablabium, qui extat.

Com.

350. 194. 195. *Commentarii in Epistolam D. Pauli ad Philippienses* quorum meminit Cyrillus lib. ad Euoprium contra Theod. & fragmentum ex iis profert.

Euchymius *Pamph.* par. 3. tit. 2. locum ex Nysseni libro de eo, *Quid tres dicere deo non oportet*, adducit quig eo qui hodie extat, ejusce tituli libro non comparat.

Extant ejus opera Latine variis locis & temporibus edita, *Basil* 1562. auctiora ibid. 1576. *Paris* 1572. & cura Frontonis Ducaei ibid. 1605. Tom. II. Gr. Lat. studio Fred. Morelli, *Paris* 1615. 2. Vol. cum notis Frontonis Ducaei Appendicem addidit ea quæ in Editione istâ vel Græcè & Latine, vel Græcè tantum decant, supplementum Jac. Grefserus ibid. 1618. fol. denique integra prodierunt ibid. 1618. Vol. 3. in fol. quæ quidem Editio parum castigata est, ac longe infra priorem subsidit.

370.

PETRUS, Basilii & Gregorii frater nativissimus, sub fororis suæ Macrinæ curâ ac tutelâ educatus; quæ juvenem ad virtutem & meliores artes natum, ad vitam asceticam & severioris pietatis exercitia diligenter formavit. Erga omnes comis erat ac benignus, erga pauperes beneficentissimus. A Basilio primum Presbyter factus, deinde Sebastæ Cappadocum Episcopus ordinatus, quo verò anno non satis liquet. Basilio superflus Gregorium fratrem rogavit, ut illius famam ab Eunomio Hæretico vellicatam scriptis editis defenderet. Quo anno obierit, incertum est. Extat *Epistola unica ad Gregorium fratrem libri Nysseni adversus Eunomium* præmissa. Notet Lector, quod observatum non indignum est, tres fuisse fratres uno eodemque tempore, & in eadem regione Episcopos, singulos pietate & doctrinâ celebres.

370.

GEORGIUS, à Nazianzo obscuro secundæ Cappadociæ oppido, *Nazianzenus* dictus; Basilio fuit non modo *πρωτοπρεσβυτερος*, verum socius & amicus summus, tam ætâ consuetudine illi conjunctus, ut ipso fatente, *ἡ ψυχή μου διὰ θεὸν ἐκείνου ὁμογενὴς, ὡς καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ ὀνόματα*. Natus est Arianzi in prædio paterno propè Nazianzum circa Nicurii Concilii tempora; Deo ita disponente, ut eo tempore in lucem ederetur qui gravissimus Arianorum malleus futurus esset. Patrem habuit Gregorium, virum optimam, at Hypsistatiorum erroribus miserè seductum, (Scitâ ea erat ex Judaismo & Gentilismo constata, quæ tamen summum illum & *ἁγίου ὄντος*, unde Scetæ nomen, unicè colebat) matrem Nonnam, feminam lectissimam & pietate conspicuam, quæ mediante, conjux ab erroribus ad Christianam religionem revocatus; qui salutarî lavacro cinctus, ad Nazianzenæ urbis Episcopatum promovebatur, quem 45. annis tenuit, & penè centenarius obiit. Gregorius noster, præclarus adulescens disciplinarum studiis incubuit primò Cæsareæ Cappadocum, deinde apud Cæsaream Palestina Thespeli Rhetoris scholam frequentavit. Posthæc Alexandriam profectus, inde periculosâ admodum navigatione Athenas petiit, ubi studiis feliciter perfusus, jamjam

discessurus, rogante juvenente Academicâ, & 5. A. C. 194. confertis quasi manibus retinente, docendi provinciam aliquantisper suble: sed deposita statim cathedrâ, rediit in patriam, mox Presbyter à patre ordinatus. Imperante Julianus in pangendis verbis penè totus erat, quos quovis fere metri genere & de omni gravissimo argumento composuit, ut illudabile illud, & ipso fatente Amminio *, *verumtamen Edictum, perenni silentio obtinendum*, quò è Christianorum præceptorum manibus excussit erant Gentilium libri, eluderet, damnique resciret. Turbarum exinde pertæsis, & ad rigidiorē vitam nugis à natura facius, ad Basilium suum in Ponti solitudines, *οὗ τὸν πρῶτον καὶ πρῶτον* eas scitè vocat †, secessit. Posthæc Basilis circa ann. CCC. lxx. Ecclesiarum Cappadociæ dignitatē Archiepiscopalem adeptus; Nazianzenum Sastenorū, vili Cappadociæ secundæ oppidi, Episcopum constituit; stomachante Gregorio, & indissolubile amicitiz vinculum tantum non ruptum, quin nee scdem suam semel invisere dignatus est ibi; locum quidem ignobilem, insalubrem, & inanezum, procellis, arcticisque tumultibus plenum. Tandem obnixè rogatus, ut ad sublevandam patris extremo jam scio laborantis infirmitatem Ecclesiæ Nazianzenæ curam sibi preter, consensit, cū lege, ut patre ex hâc vitâ egresso, Ecclesiæ istius gubernacula diutius retinere non cogeretur. Unde patet Hieronymi *, ejus quidem discipuli, aliorumque error, qui Nazianzenum Episcopum fuisse Gregorium torques voluit & ipsomet * differet negante, sequè nunquam Nazianzenum Episcopum factum, sed solummodo patris vices eo adhuc vivente obisse affirmante. Circa an. 378. à Synodo Antiochiæ habitâ; inivit quidem Constantinopolim missus est, ut causam Catholicam ab Arianis oppressam erigeret & sustentaret. Fecit id Aremus & Felicitus; aucto Indies Carholicorum numero, quos fideliter colligebat in Nicobasi affinis suis adibus, quæ mox in templum erectæ sunt, indiro ei *Ἀνδρέας* nomine, eo quod fides languescens antea, & moribunda illie revixisse viâ fuerit. Hinc à Theodosio M. in Imperialis urbis cathedrâ collocatur, in eadem à Concilio Oecumenico anno 381. illic coacto confirmatus: verum ortâ mox in Synodo non levi hâc de re contentione, ipse sedi suæ sponte renunciavit, & domum repetens, privatus deinceps & quietus vixit, ac partim pietatis exercitiis, partim poeticis incubrationibus senectutis incommoda sublevavit. Vitam hanc eadem cum meliori permutavit anno 389. ætatis suæ circiter 65. Unde falsum esse Snidam * necesse est, qui illum nazenario majorem obisse scribit. Vir erat in quovis disciplinarum genere præstantissimus in Theologiâ summus. Hoc enim in eo *ἡ ἀρετὴ τοῦ λόγου* à veteribus notari nos docet Philotheus †. Hinc etiam Theologus noster *ἡ ἐκείνου διὰ τὸν Θεὸν* dictus est Gregorius; *ἡ πρὸς τοὺς ἁγίους* (Russini * verbis utitur) *de cuius fide ne dissidueris quidem, ut fieri solet, patres & studia discipulorum servaverunt; sed id obvenit apud Dominum & Ecclesiam Dei meriti, ut quicunque ausus fuit doctrinâ ejus in aliquo respectu ex hoc ipso quæ opesce magis & avertenti,*

* Luc. & M.

† Ad Basil. Ep. 7.

* De Script. c. 117.
† Epist. 43.
vid. orat. 8. p. 145.

* In voce. Egypt.

† Orat. in S. Basil. Biblioth. Patre. Gr. Lat. Tom. 12.

* Dialoq. 14. Hæres. Gec. portis à se velitis.

SÆC. IV.
ab AnCCC.

arguatur. Manifestum namque iudicium est, non esse reicta fidei hominem, qui in fide Gregorio non concordat. Sermonem ipsius est Gregorius grandi, sublimi, & ubique majestatis pleno, dicendi characterē Polemonem secutus, observante id Hieronymo, certe Ilocratem Polemone antiquiorem; unde ejus rē inæptatilis sæpius notat Græcus Scholiastes. Audiamus Philostorgii hominis Ariani iudicium, qui hunc cum Basilio & Apollinario conferens, ait, Apollinarii sermonem commentationibus esse aptiorem, Basilii in genere panegyrico splendidissimum, τῷ δὲ Γρηγορίῳ, καὶ πλεονεκτήσει τῷ Πωλινάρῳ καὶ τῷ Βασίλειῳ ἀντιπαραστήσει, βασιλικὸν δὲ μέγεθος. At Gregorii cum utraque comparati oratio sublimior in scriptione locum obtinet; etenim, Apollinario etiam uberior in dicendo, Basilio verò gravior. Certè facultati oratorie, quā maximè pollebat, nimis quàm par erat, præsertim in sermonibus incommensatis, cum indulsisse constat: unde sequentium seculorum erotibus circa invocationem Sanctorum viam inter primos stravisse videtur. Quod ex ejus scriptis nihil omnino excerptit Photius, meritò nobis mirum videri debeat: præstitit id forsitan in aliq̃a fuz Bibliothecæ parte, quæ hodiè non extat. De scriptis duo præcipue sunt Lectori observanda; primò pauca admodum esse, eaque tam erudito capite non prorsus indigna, quæ nomini ejus affinguntur; deinde aut pauca, aut fortè nulla, ex its desiderari.

SCRIPTA.

A Polegeticus de Fugâ suâ, post reditum ex Ereno conscriptus.

Oratio postquam factus est Presbyter.

In Julianum Imp. invectiva dua.

Oratio post reditum ex fugâ.

Oratio ad Gregorium Nyssinum.

A polegeticus cum Sabinorum Episcopi factus est.

Oratio cum contra Ecclesiâ Nazianzena ei commissâ esset.

Oratio de suis sermonibus ad Julianum ex æquatore.

Oratio funebri in laudem Casarii fratris.

Oratio funebri in laudem Gorgenia sororis.

De Pace Orationes III.

Oratio in pl. am grandis.

Oratio de Pauperum amore.

Ad Cives Nazianzenos gravi timore percussos, & Præfatum iratum Oratio.

Oratio in laudem Cypriani Martyris.

Oratio funebri in laudem patris sui.

Oratio funebri in laudem Basilii Magni.

Oratio in laudem Athanasii Magni.

Oratio in laudem Maccabæorum.

Oratio in laudem Heronis Philosophi, reverè Maximi Cynici.

Oratio in Ægyptiorum adventum.

Oratio ad Arianos & de seipso.

Oratio de moderatione in disputationibus servandâ.

Ad eos qui ipsum cathedram CP. affellare dicebant.

Oratio post reditum in urbem.

Oratio de dogmate & constitutione Episcoporum.

Oratio habita in electione Eulalii Doanensem Episcopi.

Oratio in illud, Cum consummasset Jesus hos sermones, &c.

Oratio in præsentia CL. Episcoporum (viz. in Synodo CP.) quâ ut sedis CP. curâ sese abdicare liceret, impetravit.

De Theologia Orationes V. contra Ennomianos & Macedonanos.

Oratio panegyrica in Christi nativitate.

Oratio panegyrica in S. Lumina, viz. in Festum Baptismi Christi.

Oratio in Sanctum Baptisma.

Oratio in Pascha & in Tarsitatem.

Oratio secunda in Pascha.

Oratio in novum Dominicam & Mamanta Martyrem.

Oratio in S. Pentecosten.

Oratio seu Epistola ad Nestorium CP. Episcopus.

Oratio in laudem Martyrum & adversus Arianos, Lat. (& in Appendice Tomi primi Edir. 1670. Græce etiam) Orationem hanc primus edidit Latinè solum Joan. Leunclavius 1571. Lat. etiam ex versione suâ Billius, 1583. laudem Græcè solum Montacutus, 1610. qui fragmentum orationis ejusdem eam esse existimavit. Verùm Nic. Faber & Morellus Zonopetrarum potius ex Oratione quâdam Chrysostomi esse arbitrantur.

Oratio seu Tractatus de Fide, in quo Fides Nicæna fusè explicatur, & contra Hæreticos omnes probatur. Latine tantum extat, interprete Rusino, qui & Orationem Nazianzeni primam unâ cum septem aliis (12. 15. 17. 28. 33. 38. & 39.) Latinitate donavit, præfixa primæ præfatione, quæ in Editionibus Gr. Lat. Tractatui huic præponitur. Cæterum tam Orationes quam Tractatus iste de Fide ab eo versè prodierunt Lipsiæ 1522.

Oratio de Fide Nicænâ, sive Paraphrasis ejus breviuscula, Lat. eodem interprete. Istam paritet ac præcedentem Orationem, aut Gregorium autorem aut Rufinum interpretem habere perfractè negat Chiffetius, qui utramque Vigilio Tapfeni operosè vindicat. Latino equidem Scriptori utramque deberi in confesso est. Verùm Vigilius non esse exinde probatur, quòd priorem Tractatum Augustinus * sub Gregorii ejusdem nomine citet, quem Gregorii esse supra notavimus.

Ad Cledonium Presbyterum Orationes, seu Epistola dua adversus Apollinarium.

Epistola CCLII. in quibus duz Gregorii patris, tres verò Basilii habentur. Decem ultimæ prodierunt primùm in Editione Paris. 1630. His addi potest Epistola ad Nestorium CP. quam in notis ad Patres Apostolicos primus eruit Cl. Cotelæus, quæque proinde inter Gregorii opera non reperitur.

Testamentum, à Brissonio primò editum Fermularum libro. Scriptum erat paulò ante renuntiata sedem CP. an genuinum sit dubitat Rivetus†, nulla tamen ratione nixus.

SÆC. IV.
ab AnCCC.* Ap. Soid.
in voc. Basil.
& Apoll.† Crit. Sacra
J. F. C. 22.

20

5ÆC. IV.
an. CCC.

De Vita sua, carmine Iambico.

Poemata LXIV. variis argumentis, carmine Heroico.

Alia LXXXIII. variis argumentis, & diverso metrorum genere.

De Episcopis & hominum ingratitude querela, Lat. tantum.

Ad Virgines Exhortatio, carmine Iambico.

DUBIA.

O Ratio, seu Epistola ad Evagrium Monachum de Divinitate, quæ inter Orationes numero est quadragesima quinta.

Significatio in Ezechiel, inter Orationes quadragesima.

SPURIA.

Metaphrasis, seu Translatio in Ecclesiasticen, inter Orationes quinquagesima tertia, quam Gregorii Thaumaturgi opus esse constat.

Christi patientia, Tragedia, quam ab Apollinario seniore scriptam esse verisimile est.

Prodiunt opera Nazianzeni, 150. Gr. Basil. Lat. (Cum notis & Scholiis Variorum) in tribus Tomis Basil. 1571. Paris. (Tomis duobus) 1583. Gr. Lat. Paris. 1609. & 1630. 2. Vol. in fol. cum Nicetæ Serronii, Pelli, Nonni, & Eliae Cretenfis Commentariis, quos ex Græco vertit Jacobus Billius, & suas, ubi opus erat, Annotationes & Scholia addidit. Posteriorem editionem Fred. Morellus aliquot Epistolis, suis item notis auxit. Dux in Julianum Invektivam cum Scholiis Græcis, & Nonni Collectione Historiarum seorsim edidit Richardus Montacutius Erona 1610. Gr. in 4º. quibus suas etiam Notas & varias Lectiones adjecit. Denique his adde re licet, quod me monuit Doctiss. Colomelius, in Gregorii Nazianzeni Orationes interpreti scripsisse Basilium quendam, qui saepe in Epistolis & de Basilii M. se dicit, Explanationes istas crasso satis volumine MSS. apud Cl. If. Vossium se vidisse testatur. Extant etiam in Bibliotheca Imperatoris, Regis Galliz, & Augustæ Vindelicorum. Fragmenta duo ex Ezechielii Epistola assert Seberus ad Pollucem p. 99. & 105.

CÆSARIUS, Gregorii Nazianzeni frater natu minor, prægnantis ingenii, & optime spei adolescens; ad Alexandriam tanquam celeberrimam bonarum artium mercaturam amandatus, Philosophiæ, præcipue verò Medicinæ, operam dedit. Inde Constantinopolim profectus, tantam brevi gloriam adeptus est, ut publici honores, nobile matrimonium, & senatoria dignitas ei oblata fuerint; communicque decreto ab Imperatore per legatos petitum sit, ut urbs Imperialis Cæsario & Medico & Cive ornaretur. Verum & oblatam conditionem fratris importunitate vigis tunc respuit. Sub Juliano Imperatore, indignante tum patre tum fratre, domus Augusti Archiepiscopi, & Comes rerum privatarum, Quæstor etiam Bithyniæ & Thesaurarius factus existentatus quidem à Ju-

liano & promissis & argumentis, sed in fidei professione immobilis perstitit, ac paulò post palatio se subdixit. Post biennium verò rediit, isdemque muneribus sub Valente functus, obiit anno 368. Moriturus testamentum condidit, breve quidem illud, at verè pium, & sua præterea Bithyniæ præfatus & utroque, Quæ mecum sunt, omnia, pauperibus dari volo. Scripsit illum vatiæ & speciatim contra Genes, auctor est Suidas; quæ quidem unde hauserit, non constat.

Extant sub ejus nomine Dialogi IV. sive Quæstionum quarundam gravissimarum Explanationes. De his agit Photius Cod. 210. qui 220. capitibus opus illud construxisse memorat; quæ tamen hodie non ultra CXC. Quæstiones exsolunt. Verùm hocce Dialogos non esse Cæsarii nostri opus, multa suadent. Primò enim Gregorius frater in Oratione, quam in funere Cæsarii habuit, ubi minima quæque ad Cæsarii laudem facientia recenset, horum Dialogorum, inuicem vel illius scripsi à Cæsario editi, nec verbulo quidem meminit. Unde liquet, quam fragilis sit Cl. Oudin * ex obscuro quodam Photii loco † conjectura, nempe harum quæstionum autorem videri potius esse Gregorium Nazianzenum, qui hac ratione voluerit nomen fratris suiposteritati commendare. Præterquam enim quòd noluisse censendus sit Vir Sanctissimus hac insigni fraude Christiano Orbi facum facere; si tale quid in animo voluisset, loco tam opportuno fraterni Operis mentionem non tacuisset. 2º. Cæsarius erat arte Juvenis, professione Medicus, dignitate Quæstor, in civilibus negotiis, & honoribus penè totus occupatus. Dialogi verò penitiores rei Theologiæ peritiam ostendunt: agunt enim maximè ex parte de SS. Trinitate, aliisque reconditiorebus Christianæ fidei mysteriis; adeoque exhibent veteranum & subacti iudicii Theologum, cui iudice Photio *.

Horum Dialogorum Author in ipsa inscriptione totos viginti annos Constantinopoli permansisse, ibique docuisse dicitur: Cæsarius autem non nisi ad paucos annos Constantinopoli substitit; nec ibi Medicum, multò minùs Theologum publicè docuisse legitur. Quosdam in Photii orate opus istud Gregorio Theologo ascriptisse ex eo † liquet. Verùm quàm sine ullà id ratione fecerint, vide sis Jac. Billii argumentum in Nazianzeni Orationem decimam. Forsan non est unius ejusdemque hominis opus; saltem ex variis Scriptoris, Nysæno, Maximo, (qui nominatim in eo citantur) aliisque videtur consarcinatum. Quisquis est, dictione utitur satis clarà, consente Photio, nisi quòd ad Poeticas voces crebrò juvenilitas hæcitat.

Editi sunt isti Dialogi præpius in Editionibus Latinis Gregorii Nazianzeni, & in Bibliothecis Patrum, Primus Græcè ac Latine edidit Fronto Ducaus Auctuar. 1624. Tom. I. deinde Helias Ehingerus Augustæ Vindel. 1626. 4º.

APOLLINARIUS Junior, Patria Laodicensis, Apollinarii (Presbyteri de quo supra) filius Epiphanius Sophisti discipulus; Rhetorica docuit: primùm Ecclesiæ Laodicensis Lector, tandem Episcopus. Claruit ab incepto Juliani Imperio, præcipue verò circa a. CCC. xx. Aliquandiu Catholicus de reo Ecclesiæ tra-

* In voce
Kardip.

* Supplem.
de Script.
Eccles. p. 40.
† Cod. 210.
in fine.

* Coc. 400.

† Ubisuprà.

Vid. Basil.
Ep. 14. &
Nazianz.
Oraz. 10.

mutæ

SÆC. IV.
ab An. CCC.

mitte hac occasione deflexisse dicitur. Commotus in illum Georgius Laodicensis Episcopus, Arianae factionis homo, quod Magnum Athanasium summâ familiaritate coleret, nec ab ejus congressu abstinere vellet; ipsum à communionem exclusit; quin & priora delicta, ob quæ à Theodoro ejectus fuerat, exprobravit; neque illum spernendū licet id petentem in communionem recipere dignatus est. Hanc injuriam stomachatus Apollinarius peculiararem sibi sectam constituit; quæ per aliquot sæcula Ecclesiam non leviter turbavit. Quo potissimum anno Hæresin suam diffeminare coepit, parum liquet: id tantum constat, Dogmata sua planè nova & inaudita nequaquam fuisse; quippe ex quibus primarius à Synodo Alexandrina anno 361. habitū damnatum fuerit. Nondum enim eo tempore Hæresim diffeminasse videtur Apollinarius, sed ab aliis postea acceptos errores accuratius eliminasse & recoxisse. Hæresis ejus, quam in vulgus sparsit, summa hæc erat: Christum humanam naturam de cælo secum detulisse, æternam & substantiæ ipsius coalitam habuisse quidem animam (quod tamen primò negaverat) *non est unigenitus* unigeniti dicatorem mentis locum superfluum. Denique Christum mortalem esse, & in propria divinitate passum; & in tridua illa corporis morte divinitatem quoque ei commorantem fuisse, Patris demum beneficio ex morte revocatum. Vid. Greg. Nazianz. Epist. ad Nectarium, & duas ad Cledonium Epistolas, five Orat. 52. ubi Apollinariū dogmata plenissime refellit. Ob hæc damnatus est Apollinarius tum alibi tum in Synodo Romana anno, ut vult Baronius, 373. quam tamen Valeſius * circa ann. 377. vel 378. habitam esse contendit. Sed Ecclesiæ sententiam insuper habuit homo audax, & dogmatum suorum tenacissimus: neque sanè Apollinarianum errores suos unquam deposuisse constat. Obiit regnante Theodosio; sed quo anno, non liquet.

* Scripsit Vir extra controversiam doctissimus innumerabilia volumina, ex quibus hæc ferè à veteribus memorantur. *Evangelia & Apostolorum scripta ad exemplum Platonis in Dialogorum formam redacta*; quod Imperante Juliano factum est. *Adversus Porphyrium libri XXX.* qui inter cætera ejus Opera, inquit Hieronymus *, vel maxime probantur: & in iis sanè, judice Philostorgio *, tum Eusebium Cæsariensem, tum Methodium Tyrium, qui in eadem arenâ defuderant, longo intervallo superavit Idem, ut opinor, erat *Opus*, (cujus meminit Sozomenus *) *ἑξ ὧν ἀνέβη* seu de *Peristite*, quod adversus Julianum & Gentilium Philosophos composuit; in quo absque ullo sacrorum librorum testimonio offendit eos vano errore deceptos, secus quàm oportet, de Deo sensisse. *Contra Eunomii Apologiam liber. Commentarii breves in Isaïam, testis Hieronymo. Hymni & Cantica Sacra ad laudem divini nominis stellantia*; quæ tum viri tum mulieres quovis tempore & quavis occasione pællere solebant. *Liber Compendiarius*, seu *τὸ ἀπὸ βασιλίου Βασίλειον*, ex quo pleraque fragmenta exhibet Theodoritus Dialog. 1, 2, 3. De *Incarnatione libellus. Libellus de Fide*: ex his

etiā quadam ibi profert Theodoritus: qui & alia quadam ab eo scripta, sed omisso titulo, allegat. Librorum ejus Fragmenta aliquot in *Catenis Veterum* in Job, in Psalmos, in Mattheum, Lucam, &c. reperiri possunt. Extant etiā Gr. Lat. *Epistola duæ ad Basilium* apud Coreler. monument. Eccle. Græc. Tom. II. verum an genuinæ sint, dubitari potest. Aubertus Miræus Operis Notis in Hieronymi Catalogo meminit *Libelli* cujusdam de *Actibus Hominum* sub Apollinari nomine *Leodici* anno 1575. editi: de quo quod dicam non habeo, utpote quem non vidi.

AMPHILOCHIOS, si qui divinando atque possimus, gente erat Cappadox, Mortuo demum Patre Monasticam vitam amplexus est, & in Eremit Ponticæ solitudinis secessit; ubi Basilium & Gregorium Socios habuit. Circa ann. cccc. xx. vel forsan paulò ferius, Iconii Lycaoniz Metropolis Episcopus constituitur. De modo quo ab Angelis consecratus est, aliisque ab eo gestis, miras nobis narrat fabulas Simcon Metaphrastes, vel quisque est * ejus Author; quem adeant, quorum labra familes amant lætucas. Anno cccc. xxx. cdm Theodosius Aug. lege latâ Episcopos quosdam celeberrimos in singulos Orientalium Dioceseon terminos statuisset, ut Ecclesiæ iis solummodo traderentur, qui cum illis communicarent, & fidem Nicenam confiterentur: Asiæ Dioceseos cura Amphilochio nostro (teste Sozomeno *) commissa est; cui lex Theodosiana † Optimum Antiochiæ Pisciæ Episcopum adjungit. Biennio post eum in Synodo, ut Ariariorum conventicula vetarentur, ab Imperatore frustra petiisset; arte quadam id imperavit. Palatium enim ingressus Theodosium solito honore profectus est, Arcadium verò Patri adstantem insalutatum præterit. Filii contemptum indignè ferente Imperatore, *Videri, Imperator*, inquit *Amphilochius, si filii tui contumeliam ferre non posses; crede igitur Deum quæque tui adversari atque odio habere, qui filium ipsius unigenitum blasphemant.* Dictum miratus Imperator legem ab Episcopo postulatam extemplo dedit. Eodem circiter tempore contra Masilianos (pestimos Hæreticos, qui assidue precibus turpissimas impudicitias obvelarunt) strenuè decertavit. Eos Synodus Sidenſis, cui Amphilocheus præfedit, sententia sua damnavit: quin & Amphilocheus edito libro confutavit. In vivis adhuc erat anno cccc. xiv. cum Bagadii & Agapii causa in Sydo CP. agebatur; & anno sequenti obisse videtur. Summis cum laudibus propter indefessum discendi studium & industriam, singulare inque planè humilitatem, & alias dotes eximias evexit D. Basilio; cui tam carus erat, ut in rebus quibuscunq; gravissimis eum consulente soleretur libros quosdam nomini ejus inscripsit, & tam frequentes ad illum dedit literas, ut ipso fatente Basilio, vicem Ephemeridum suppleret, & quotidianum vitæ cursum exponere possent. Vir erat & seculari eruditione, & S. Scripturarum scientiâ in primis eximius; adeo ut eum Gentilibus suis Basilio & Gregorio conferre

SÆC. IV.
ab An. CCC.

370.

Exstat GL.
inter Opera
Amphiloch.* L. 7. c. 51.
† de Ecl.
Cathol. l. 2.* Annot in
Sozom. p.
143.Sozom. l. 3.
c. 16.† D. Script.
c. 104.
l. 8. c. 14.

* L. 5. c. 12.

Præfat in
Corin. in
Ephesim.
Sozom. l. 4. c. 23.

noq.

12C. IV.
345 CCC.
* Ep ad
Magnus

non dabit Hieronymus *. Scripsit plura; verum an ea quæ nunc extant, sint genuina, haud satis liquet; de quibus eò difficilior est certi aliquid pronuntiare; quod nulla indubitata fidei scripta superflua, ex quibus de aliis judicare liceat.

Scripta, quæ extant.

Oratio in Christi Natalis.

Oratio in Christi Circumcisionem & in Baptisum.

Oratio in Occursu Domini.

Oratio in S. Deiparam & Simonem, proculdubio Spuria Nestorium enim ? *Memoria* memorat. Unde Autorem ejus Amphilochem esse satis Episcopus, qui Concilio Ephesino anno cccxxxii. interfuit, nonnullis suboluit: quod & de aliis quibusdam hic enumeratis Opusculis dictum est. Quod ad istam tamen attinet *Orationem*; rectius faciunt, qui Nicephori Patriarchæ CP. autoritate freti eam Theodoto Antyrano ascribunt.

Oratio in Lazarum quadragesimæ.

Oratio in Mariam Peccatricem.

Oratio in diem Sabbati Sancti.

Homilia de Penitentia; & quod non sit desperandum. Spuria siquæ alia, utpote quæ Iconoclastas nominatim refellat, & putidissimis fabulis scateat.

Ad Seleucum Jambii, Gregorio Naz. à Bilio adjudicati, nec invita quidem veritate.

Vita S. Basilii. Nugivenduli cujusdam opus. *Excerpta varia*, ex Amphilochio, ex variis Autoribus desumpta.

Hæc omnia collegit, additisque notis Græco-Latinè edidit Fr. Combef. Paris. 1644. fol.

Extat etiam *Epistola Synodica* Gr. Lat. ap. Coteler. Monument. Tom. II. p. 99. unicum forsitan, quod hodie superest, Amphilochei Opus quoniam.

Comparatio SS. Basilii & Ephraim Syri.

Vita S. Ephraim Syri. Utrumque opus habetur inter Ephraimi Opera à Vossio edita, Tom. I.

Cohortatio ad virtutes, *Oratio de lachrymis & regno Dei*, aliaque in *Arbores infusgeras* penes Hollstenium Gr. MS. extiterunt.

DE PERDITA.

Libet contra *Maffianes*, cujus meminit Theodorus Hæret. Fab. l. 4. c. 11.

Epistola ad Seleucum, ex quâ multa Fragmenta hinc inde collecta representant Editio Combefiana.

Oratio in illud, Pater major me est, cujus fragmentum exhibet Theodorus Dial. I. aliudque, Dial. 2.

Oratio in illud, Non potest Filius ex se facere quicquam, cujus Fragmenta habet Theod. Dial. I. bina Dial. 2. & unicum Dial. 2.

Oratio in illud Amen dico vobis, Qui audit me, &c. cujus fragmentum profert Id. Dial. 3.

Oratio in illud, Pater si possibile est, transiens à me, &c. cujus fragmentum subministrat. Id. Dial.

3. Idem ibidem quædam citat ex Oratione Amphilochei contra Arianos, quæ eadem forsitan fuit cum Oratione in illud. *Pater major me est*.

Oratio de Filio verbo, cujus fragmentum nobis conservavit Theod. Dial. 3.

Traditus in illud, Dominus creavit me, &c. ex quo quædam habet Damascenus in Elementis.

Epistola ad Soudrenses de S. Trinitate, ex quâ bina excerpta adducit Id. ibid.

Commentarii in Isaïam, quorum meminit Id. ibid.

Epistola dogmatica ad Pancharum Diacorum Sidensem, cujus laciniæ ex MSS. quodam haustam dedit Combefius.

Πατρις τῶν Ἀποστόλων & ἄλλοι τῶν ἀποστόλων *liber*, cujus verba quædam adducit Synodus septima aët. 5. c. 5.

Liber de Generatione Domini secundum carnem, cujus fragmenta quædam habentur ap. Concil. Ephes. par. l. c. 4. p. 117. & Act. l. p. 518.

Porro Combefius inter excerpta Amphilochei, fragmenta aliquot ex Codd. MSS. representat orationum Amphilochei in illud, *Jesus proficiebat sapientiæ & ætate*, &c. In illud, *Solve templum hoc. In illud, De meo accipiet & annuntiabit vobis*. Et ex sermone primo in illud, *De die illâ & horâ*.

Fragmenta denique Amphilochei plurima, librorum ex quibus hausta sunt titulis non notatis, extant apud Damascenum, *Catechism in Lucam*, *Catechism in Joannem*, & alibique sætè omnia unâ cum cæteris prædictis fragmentis in unum collegit sæpè laudatus Combefius.

Liber de Spiritu Sancto, quid *Dem.* & quid *aderandus*, quidque *omnipotens*. Librum istum sibi legisse Amphilochem testatur Hieronymus *. *Librum ejus contra Arianum & Eunomium*, & *Macedonium* haberi MS. Paris. in Biblioth. regîâ fidem nobis facit Ph. Labbeus Biblioth. nov. MS. p. 82.

SÆC. IV. ab
An. CCC.

* De Script.
c. 133.

370.
Societ. l. 4.
c. 25.
C. 25.
Theod. l. 4.
c. 139.

DIDYMUS, genere Alexandrinus, instituto Monachus, scholæ Catecheson Alexandrinæ præfatus, Hieronymi & Rufini præceptor. Claruit præcipuè circa an. cccxxx. ab ipso Constanti tempore non incelebris. Puer admodum cum jam prima literarum elementa didicisset, morbo affectus videndi facultatem penitus amisit: quo non obstante, in omni literarum genere adeo profecit, ut non modo Grammaticam, Rhetoricam, Dialecticam, Arithmeticam, Musicam, reliquaque Philosophorum disciplinas perdidicet, sed & difficillima quæque Mathematicæ Theoremata percepit; & Scripturam ejusque sensus reconditiores accuratè investigavit, errores quosdam Origenis fovebat; verum nihilominus adversus omnes Hæreticos, præsertim Arianos validissimè disputavit. Magnâ apud omnes in admiratione habitus, adeo ut cum Magnus Antonius Alexandriam veniret, perspecti hominis doctrinâ, hæc ei dixisse fertur: *Nihil te moveat, ô Didyme, jactura corporaliū oculorū; ejusmodi enim oculis erubuit es, quibus & nubes & culices videre possunt: Gaudes fortis, quid illos habeam, quibus Angeli vident, quibus Deus certatur, & lux ejus comprehenditur*. In vivis aduc

erat

S.Æ.C. IV. erat anno 391. quo obitæsum tertium ætatis annum excefferat.

SCRIPTA.

Liber de Spiritu Sancto, interprete Hieronymo, inter opera S. Hieronymi habetur.

Breves quædam Enarrationes in Epistolâ Canonica, Lat. a Canisio primùm editæ. Utrumque opus habetur in Bibliothec. Patr. Tom. IV. p. 320, 338.

Liber adversus Manichæos, quem Latine à Turriano conversum vulgavit Hen. Canisius Antiq. Læd. Tom. v. p. 17. Græco Latine Combefis. auctuar. 1672.

DEPERDITA.

Commentarii in Job, ex quibus fragmenta plurima, eaque amplissima, exhibet Catena in Job, quam Londini edidit Patricius Junius.

Commentarii in Psalmos, ex quibus fragmenta habes in Catena Corderiana.

Commentarii in Proverbia, ex quibus locum quendam citat Catena in Lucam Author. Hos Commentarios in linguam Latinam ab Epiphano amico suo integerrimo translatos memorat Cassiodorus de divin. Lection. c. 5.

Commentariorum in Esaiam à cap. 40. ad finem, Tomi XVIII.

Commentariorum in Hoseam libri III. Hieronymo nuncupati.

Commentariorum in Zachariam libri V. Hieronymi rogatu scripti.

Commentarii in Evangelium Matthæi.

Commentarii in Evangelium Joannis, quorum fragmenta exhibet Catena in Joannem.

De Trinitate libri III. quorum meminit Socrates †.

De Dogmatibus & contra Arianos libri II. qui cum unico illo de Sp. S. libro idem forsitan cum præcedente opus consecrerat; nisi quis librum de Dogmatibus ab iis contra Arianos diversum quid arbitretur.

Commentarii in libros Origenis & de Alex., quibus illos rectè scriptos esse asseruit, frustra verò contendere illos, qui Origenem aculeare, & libros ejus calumniari conabantur. Horum mentionem facit tum Socrates, tum Hieronymus, utroque adversus Rufinum libro.

Scripti & infinita alia teste Hieronymo *, quorum tituli denique.

Egregiam denique Didymi sententiam refert Socrates l. 4. c. 23.

371.

PETRUS, Ecclesiæ Alexandriæ sub Athanasio Archipresbyter, itinerum & peregrinationum ejus comes individuis, quocum varia subiit pericula. Tandem defuncto Athanasio, ab ipso ante obitum designatus, Episcopus Alexandrinus à Catholica parte factus est anno 371. populo plaudente, & suffraganeibus Episcopis vicinis in Pontificali folio colloatus; mox verò ab Arianis sede suâ vi deturbatus, & in vincula conjectus; quibus paulo post

elapsus, consensu nave Romanæ se contulit, ubi benignè à Damaso exceptus, ejusque literis munitus, sedem postea suam recuperavit, ac paulo post diem obiit. Quanti ab omnibus haberetur, exinde constat, quòd anno 380. Theodosius Imp. cum unâ cum Damaso Papâ orthodoxæ veritatis normam lege latâ † constitueret, eum Apostolicæ pietatis virum appellans. Scripsit in carcere detentus Epistolam Encyclicam de vi sibi ad Episcopatum recens evecto ab Arianis illatâ, & flagitiosâ Lucii sedem Alexandrinam sibi per fas & nefas arripientis ambitione. Extat ferè integra, principio duntaxat & sine truncata, apud Theodoretum l. 4. c. 23. Porro alterius ejusdem Epistolâ ad Episcopos Ægypti fidei causâ exules fragmenta duo nobis conservavit Facundus, l. 4. c. 2. & l. II. c. 2.

S.Æ.C. IV. ab An. C. CC.

† De Fid. Catholice.

341.

LUCIUS, unde oriundus, incertum; primò Episcopus Samosatensis ab Arianis, fugato Valentis Imp. iussu Eusebio, vi ac armis constitutus, ubi odio omnium exceptus, plurimisque facinoribus infamis erat; postea ab Euzoio Antiocheno, & Magno S. Largitionem comite anno 371. Alexandriam deducitur, & in locum Petri Alexandrini ab iis in carcerem conjecti sufficitur. Episcopus factus, Arianorum, Gentiliumque stipante satellitio mirè in Catholicos deservit; ex quibus hos fugavit, illos in vineula dedit, omnes summis injuriis direxabat. Pars eorum unguis ferreis & loribus bubulis, pars ardentibus facibus perusti cruciabantur. De enormi hæc tyrannide plenius Lectorum edocebit Petrus Alex. in Epistolâ suâ apud Theod. l. 4. c. 23. Monachos Ægyptios Catholicæ fidei tenaces gravissimâ persecutione aliquandiu affixit; primoribus eorum, & in his Macario, Isidoro, aliisque sanctissimis viris, in insulam quendam incolarum feritate timendam deportatis. Verùm miraculis Macarii deterritus, proposito eo demum destitit.

Socrat. l. 4. c. 37.

Sub Valentis imperii finem ineunte anno 378. vel paulò ante, Petro Alexandriam reverso, ab infensâ plebe Episcopali sede ejectus, conscenso navigio Constantinopolim statim perrexit, Catholicos (uti credi par est) apud Imperatorem criminaturus. Verùm Valente paulò post à Gothis occiso, voto suo excidit. Quid illi exinde contigerit non liquet. Vir inquisit admodum & truculenti ingenii, quique Gregorio Nazianzeno * audit, & de Alex. τῷ Ἀλγυπῶν πλεονεξίᾳ καὶ μακροῦ, ὁ τῶν ἀντιδωτικῶν ὑποστήρικτος ἦν Ἰουλιανὸς τοῦ αὐτοῦ, ὁ αὐτὸς δὲ αὐτῶν ὑποστήρικτος ἦν ὁ αὐτὸς ἡγετὴς, &c. Secunda quædam Ægypti plaga, ille veritatis proditor, ille imperum pastor, ille per causam transcendens lauro, secundus ille, Arius, &c. Scripsit Sermone in Pascha, cujus fragmentum quoddam habetur Gr. Lat. in Concilio Lateran. Concil. Tom. VI. p. 313. Quænam alia scripserit, non constat.

* Orat. 23. p. 417.

ESAIAS, ortu, ut videtur, Alexandrinus, patre tamen Hispano, mercatore, natus, Claruit circa ann. 371. Post mortem patris, divisus cum fratre Paterio facultatibus in Ægypti eremum secessit: ubi constructo monasterio, adicitque nonnullis sibi vitæ austeris sociis, pietati,

371. Pallad. Hist. Lausiæ. c. 15. 16.

* De Script. c. 109.

† Loc. cit.

4. C. IV.
ab An. CCC.

pietati, sacrarum literarum studio, & hospitibus excipiendis se totum dedit. Plura de eo docet Palladius, quem adeat, qui plura velit. Viderint eruditi, an hujus sint, qui extant sub Eliae nomine *Sermones* XXIX. ad *Frates in eremo degentes*, Lat. in Bibliotheca Patr. Colonia edita, Tom. II. & in editione nuperâ Tom. XII. p. 384. Certè quâ ætate vixerit Homiliarum Autor, haud satis constat.

Baronio exhibitum Annal. Tom. IV. ad an. 395. S. E. C. IV. ab An. CCC.

MACARIUS senior, gente Ægyptius, ex Thebaide provinciâ oriundus, Monachus Scetenus, Magni Antonii discipulus. Claruit circa an. 373. In juventute adhuc constitutus virtutibus ac Philosophico & aulico vivendi genere ita enituit, ut *Πατριάρχης*, à Monachis vocaretur. Anno natus quadraginta ad Presbyterii gradum effectus est, & exactis in solitudine annis sexaginta obiit monacharius anno (ut volunt) 391. Moribus erat reverendus pariter ac severus erga illos qui ipsum adibat. Miraculis & Prophetiâ clarus, tot sanavit ægros, tot obsessos à Daemonibus liberavit, teste Socrate, miracula ab eo patrata peculiari opus exigerent. De his fusè agit Palladius Hist. Lausiac. cap. 19.

Scriptis *Homiliis Spirituales* L. de integritate quæ decet Christianos, quæ ab aliquo forsan seculi interpollatæ extant Gr. Lat. Paris. 1559. 8. deinde cura Zach. Palthenii *Francfort.* 1594. 8. denique cum operibus Gregorii Thaumaturgi, Paris. 1612. fol. Plura ejus ad *Monachos Regens* exhibet Socrates & Palladius locis citatis.

MACARIUS, junior & Παιδάριος dictus, domo Alexandrinus, ubi ætate prima bellaria vendendo quantum exercebat. Antonii discipulus. alterius Macarii *εὐχὰς*, & cique superstes. Urbes simul ac arte renunciata, in eremum Nitriensem secedens, vitam Monasticam amplexus est. Anno ætatis quadagesimo baptismum suscepit, dein Presbyter factus & Archimandrita Nitriensis. Obiit centenarius circa an. 404. Arciorem vitæ Monasticæ disciplinam tanto studio excoluit, ut ex nimia cutis ariditate pili barbæ ei non succreverint. Interim in hoc uno ab altero Macario discrepabat, quod hilari fronte ad ipsum advenientes exceperit, & lepido sermone oblectârit, urbanitate quidam juniores ad disciplinam Monasticam alliciens. Mirâ de ejus virtutibus, abstinentiâ, miraculis patratis, & Demonibus ab eo fugatis narrat Palladius (qui eo familiariter utebatur) Hist. Lausiac. cap. 20.

Habetur Latine ei inscripta *Regula Monastica* XXX. capitulis comprehensa, quam primus edidit Petrus Roverius Jesuita in Historiâ Monasterii Reomensis, pag. 14. Verum an reverâ Macarii nostri sit, mihi nondum constat. Extat penes me Macarii Alexandrini (ita enim habet titulus) *Sermo de exiis statuque Animarum post hanc vitam*, ex Bibliothecæ Paulinæ Lipsiensis MS. Codice descriptus. Plures quidem incipias & aniles fabulas continet, & recentioris cujusdam Græculi commentum mihi videtur, qui quæ hæc de re somniavit ad Dialogi formam Macarium inter & Angelos redegit. Quoniam verò *ἀνέκδοτ.* sit, & (saltem novitate sua se lectori commendabit, versione Latina ornatum hic subijciam.

371.

PROBA FALCONIA, patriâ Romana, nobilissimâ familiâ prognata, viri consularis filia, Anicii Probi Prætorio Præfecti, viri undequaque clarissimi (non Adelphi Proculus, ut habet Isidorus Hispalensis *) uxor. Claruit anno 371. quo maritus unâ cum Gratiano Imp. consulatum gessit. Filios ex Probo suscepit Olybrium, Probinum, Probum, & Julianum: ex quibus duo priores consulatum anno 395. simul obtinuerunt; Probus etiam eandem dignitatem adeptus est, & Juliana Claudio Hermogeniano Olybrio (qui consulatum gessit anno 379.) nupta, Demetriadem virginem filiam habuit ab Hieronymo toties ac tantopere laudatam. Ipsa verò Proba non minis virtute quam generis nobilitate illustri miras ab Hieronymo, Augustino, Chrysostomo, Prudentio, Claudiano, & Cassiodoro laudes meruit. Ceteris missis omnium instar sit Hieronymus †, qui laudes ejus sic deprædicat. Proba illa omnium dignitatum & cunctæ nobilitatis in orbe Romano nomen illustris, cujus Sanctitas & in universis effusæ bonitas etiam apud Barbaros venerabilis fuit. Ob egregiam pietatem laudar Augustinus, cum ipsâ id polulante ad eam scripsit Tractatum de *Videnda Deum*. S. Chrysostomi legatos & amicos Romam sive missos, sive fugientes benignè hospitio excipere solebat. Quâ de causâ anno. 406. scriptâ Epistolâ gratias ei egit Chrysostomus *, quando & Legatos suos Joannem Presbyterum & Paulum Diaconum tutelâ ipsius commendat. Anno 410. captâ ab Alarico Româ (quam à Proba prodicione traditam fuisse nonnulli fabulantur) ipsa vidua jamdudum facta, & bonorum jacturam passa in Africam unâ cum Julianâ filiâ ac nepre Demetriade confugit: ubi ab Heracliano comite miseris fortunarum reliquis spoliata, vix aliquantisper tuâ habitandi locum invenit. Ibi loci cum Augustino amicitiam contraxit; à quo scripta ad illam extat præter Tractatum prædictum *Epistola* num. 179. Quo anno mortua sit incertum est; id certum eam ante obitum possessiones omnes Ecclesiæ delegisse.

Extat ab eâ ante mariti obitum (ut ex fine opusculi constat) scriptus *Cento Virgilianus de Rebus Divinis* Biblioth. Patr. Tom. v. Lugduni 1516. *Francfort.* 1541. *Paris.* 1578. *Coloniæ* 1661. 8.

Scriptis etiam *Epitaphium Marie*, quod sepulchro ejus marmoreo incisum, Romæ effusum est sæculo præcedente, & à

* De Script.
c. 5.

† Epist. 8.

* Epist. 148.

373.
Socrat. l. 4.
c. 13.
Sotom. l. 3.
c. 14.
Theod. l. 4.
c. 21.

373.
Socrat. l. 4.
c. 13.
Sotom. l. 3.
c. 14.
Theod. l. 4.
c. 21.

SEC. IV.
PAGE. CCC.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

For further information,

Vox haec in
Mss. vix legi
possit, for-
san aliquando
lectenda est :

Long ~~and~~
short.

Long & Long

Legg & Co.
Vox continua-
ta.

SAC, IV-ab
Am. CCC.

his anima, etiam antequam fiffatur iudici, a conscientia fui indifferenter iudicatur. Dicitur item Abbas Macarius, Itane vero: Domini mei, id mihi etiam explicatum detis oro. Quandoquidem ex patribus traditum est, tertia, & nonā & quadragesimā die oblationem pro mortuo in Ecclesiā Deo reddi, quid utilitatis exinde anime in exitu redundat? Dixit Angelus: Nil inopportune neque inutiliter in Ecclesiā sua fieri concessit Deus, caelestia verò & terrena ipsius mysteria in Ecclesiā sua fieri concessit Deus, & celebrari iussit. Tercio enim die factā in Ecclesiā oblatio, levamen doloris, quem a corpore separata subiit, ab Angelo ipsam apprehendente accipit anima defuncta, quoniam gratiarum actio & oblatio pro ipsā in Ecclesiā Dei apparta est; & exinde bonam spem concipit anima; Per duos enim dies permittitur anime, ab Angelis sui satellitibus stipata, in terra, ubi-conque velit, obambulare. Quæ corporis igitur amorī mancipata est anima, aliquando domum, in quā separata est, circumvagatur, nonnunquam sepulchrum, in quo reconditum est corpus, & ad hunc modum biidum exigit, portus ad instar cadaver suum querens. Pia verò anima ad locos in quibus iustitiam operari consuevit, abit. Tercio autem die omnes Christianorum animas ad coelos adduci iubet, qui die tertio ē mortuis resurrexit, Christus omnium Deus, ut resurrectionem ipsius imitatz, Deum omnium creaturarum adoret. Bene igitur morem istum retinet Ecclesiā, ut oblationem & orationem die tertio pro animā faciat. Post adoratum igitur Deum, ab illo mandatur, ut diversa amoenae Sanctiorum habitacula, & Paradisi pulchritudo, animæ ostendantur. Illa omnia perdidit anima sex integris diebus Deum omnium conditorem admirans & collaudans. Illa omnia videns anima derepente mutatur, & doloris sui, quem in corpore posita patiebatur, obliviscitur. Sin verò peccatis obnoxia fir, cum Sanctiorum voluptates videt, contristari seipsamque cōdemnare incipit, huiusmodi ferè verbis usā; heī mihi! quantū in illo mundo laboravi stultitia, in cupiditatibus vitæ occupata. Maximam vitæ partem oscitantē decoxi, neque Deo, uti par erat, servivi, ut ipsa gratiam gloriamque istam consequer. Vx mihi misere, adhuc animo meo insident curæ & interpestiva sollicitudo, quibus illo in mundo distinebar. Quid mihi jam profuit vineta, quæ plantavi, & oliveta? qualem verò mihi utilitatem conferet, quem possidet, ager? Quid demum hic mihi proderit auri pondus? uti qualem mihi commodum hoc in loco dabunt divitē? Heī mihi! frustra laboravi; Heī mihi! quòd stultè vixerim. Heī mihi exigui tenporis gloriam amavi, æternam paupertatem obtinui. Heī mihi! quid passa sum? Vx mihi! quomodo obtenebrata sum? Non novi sanè, vx mihi! Nullus mihi auxilium ferre potest, ut & ego etiam misera Domini gloriam consequar. Postquam totum iustorum gaudium sex diebus anima inspectaverit, rursum ab Angelis ad adorandum Deum ad prius pro defuncto offert & oblationem celebrandum rerum Domino mandatur, ut in infernum dea-que inferorum eam traia, & diversa illi ostendatur animæ assidue lugent, ac dentes lridunt. Per hac

S.Æ.C.IV.
ab An.CCC.

ponarum diversitates circumfertur anima dies triginta, contremiscens ne & ipsa forsitan in illo loco incarcerationi condemnetur. Die quadragesimo sursum iterum ad adorandum Deum redactur; & tunc secundum opera illius locum illi, ubi in æternum afferretur, indicit iudex. Bene igitur in Ecclesiâ celebratur in defunctorum & baptizatorum memoriam. De animabus verò quæ sacrum baptisma nunquam receperunt, res sepe pari modo non habetis in eo casu Angeli inclementes animas non baptizatas & corpore accipiunt, verberantes illas & dicentes: Adefum impia anima: quis Dominus tuus omniumq; Deus, quem scire noluisti, in modo secura deges? Nunc verò eum agnosce æternis addita pœnis. Dein ad primum usq; cœlum illam adducentes, eam sistant, illiq; è longinquo ostendunt Angelorum omnium; cœlestium potestatum gloriam, dicentes: Istorum omnium Dominus est Jesus Christus Dei vivi filius, quem agnoscere & adorare noluisti. Apage abhinc verò ad tui similes impios eorumque principem Diabolum abducta in æternum ignem apparatus Diabolo atq; angelis ejus, quos in vivis adhuc posita tanquam Deos adorasti. Postquam ista dixissent Angelis, servum Dei Macarium amplexi, & conspectu nostro evanuerunt. Nos verò gloriam reddamus Patri, & Filio, & Spiritui sancto, nunc & in sæcula sæculorum, Amen.

373.

MACARIUS, genere Ægyptius, Mag-
ni Antonii etiam discipulus, cui morientis
assitit, claruit eodem, quo priores, tem-
pore: ab iis verò profusus diversum esse pro-
bat Petrus Postmus in Prolegom. ad Thesaur.
Ascet. cui succinit Oudin Supplem. p. 29. & in
hac quidem sententia nos acquiescimus.

Scriptis *Opuscula VII. viz. De Custodiâ cor-
dis, De Perfectione in Spiritu, De Oratio-
ne, De Patientiâ & Discretionē, De Eleva-
tione mentis, De Charitate, De Libertate
mentis.* Ista nuper edidit Gr. Lat. in Thesau-
ro suo Ascetico Petrus Postmus Soc. Jesu
(Thesaur. 1684. 4.º. qui & Homilias quinquaginta
(de quibus supra) huic Macario ascribere non
veretur.

AMBROSIIUS, origine Romanus, or-
tu Gallus, nobili & splendida familia natus est
anno cccxxxiii. Patrem habuit Ambrosium,
tunc temporis Galliarum Prætorii præfectum,
quem Arelate, Gallie Narbonensis Metro-
poli, domicilium habuisse probabile est. In
cunis adhuc vagientis & aperto ore in area Præ-
torii dormientis pueri subito infedit ori exa-
men apum; quæ cum ingrediendi, egrediendi-
que vices frequentassent, in sublime tandem
evolarunt. Quo viso Pater juxta deambulan-
s, *Si vixeris*, inquit, *infantum iste, aliquid
magis eris.* Puer adhuc cum Romæ ageret, &
matrem viduam unâ cum sorore, ejusque comi-
te Episcopi manum osculanti videret, ipse
tis dextram obtulit, lepidè dicens, *Sibi id ab
in fieri oportere*; Siquidem Episcopum se futu-
rum esse memorabat. Omni secularium lite-
rarum genere perpolitus, causas in Auditorio
Præfecturæ Prætorii tantâ, eloquentiâ, tanto

successu egit; ut Probus Prætorii Præfectus
eum sibi Consiliarium afciverit: mox etiam in-
gnia Consularia ei detulerit, commissis ipsius
regimini Liguriæ & Æmiliæ Provinciis, eique
proficiscenti mandata dedit his verbis, *Vade
age, non ne Index sed ut Episcopus.* Provinciam
ingressus, Mediolani lares fixit, donec anno
ccclxxiv. mortuo Auxentio ejusdem urbis Ep-
iscopo, & de novi Episcopi electione acriter
contententibus hinc Catholicis, inde Arianis;
cum res jam in nervum eruptionis esset, adest
Ambrosius, ut auctoritate suâ paci publice con-
suleret: cum subito vox quasi infantis in popu-
lo audita est, *Ambrosium Episcopum.* Vocis ac-
clamârunt, calculisque suis approbârunt Ep-
iscopi & populus adstantes. Resilivit Ambrosius
& detrectato munere fugâ sibi consulit, tan-
dem precibus fatigatus & à populo pene co-
actus manus dedit. Primò igitur baptizatus (erat
enim adhuc Catechumenus) sacro muneri ini-
riatur, Valentiniano Augusto qui gestis om-
nibus intereat, in hac verba erumpente, *Gra-
tias tibi ago, Deus omnipotens, & Servator noster,
quid huic viro, cui ego corpora commiseram, in
animas regendas commiseris, & electionem meam
justam fuisse declaraveris.* Episcopus factus bo-
na divendit, & in pauperum usum erogavit; &
commissa fratri Satyro rei familiaris curâ, stu-
diis Theologicis se totum dedit; in quibus
Simplicianum Presbyterum Romanum Ephe-
rum sibi adhibuit. Circa an. ccclxxvii. Bar-
baris gentibus in Imperium Romanum irum-
pentibus, in Illyricum fugit; quâ occasione,
ut videtur, usus, Romanum etiam petiit: ubi vi-
sagine sororis comite manum ejus pro pio hujus
avi more osculante, *Eccce, subridens, inquit, ut
dicebam tibi, sacerdotis manum osculare.* Anno

CCCLXXX.

* Loge. id.
CP.* Vox. con.
rupta.374.
Paulin. in
Vit. Ambro-
sij.Theo. 11.4.
C-7.

CCCLXXX. frendentibus frustra Arianis Anem-
mum Sirmi Episcopum constituit. Anno se-
quenti Synodo Aquileiensi præfuit, in qua ad-
versus Palladium Arianorum antesignanum di-
sputandi partes in se suscepit & feliciter pere-
git. Anno cccclxxxiii. Maximus Britannus Im-
perii fasces arripuit; & commisso ad Lingdu-
num prelio Gratianum Aug. dolo interfecit.
Missus igitur à Valentiniano Imp. ad Tyran-
num Ambrosius auctoritate sua & eloquentia
effecit, ut Maximus in Transalpinis provinciis
sele contineret. Incessibus hæc Imperii moti-
bus animati Gentiles ad cultum suum redinte-
grandum vires animosque sumserunt, causam
agente Q. Aur. Symmacho Romæ Præfeco,
eloquentiæ laude celeberrimo. Hinc nobile
illud ipsum inter & Ambrosium de Ata Victo-
ris restituenda certamen; in quo longe supe-
rior evasit Ambrosius, ita ut Symmachus non
modò causa exciderit, sed & panis post urbe
pulvis*, & rhedæ vili impositus extra centesi-
mum ab Urbe lapidem manere iustus sit. Silen-
tibus Paganis insurgunt Arian, Justinæ Augu-
stæ, filique Valentiniani Aug. patrocinio fre-
ti: unde anno cccclxxxvi. ab Ambrosio, milita-
ri etiam manu usq. poscebant; ut Basilicæ iis
tradentur. Iis viriliter se opposuit Vic San-
ctissimus, & consensatos civium animos tum
præsentia sua tum precibus confirmavit; Hære-
ticoque voto excidere fecit. Tot, tantisque ab
Imperatore injuriis læcessis secundam tamen
ad Maximam Italiz militancem legationem
obire non gravatus est; ubi cum Tyranno pro-
lixo satis colloquio interpidè egit; verum re in-
festa rediit. Tertio posthæc anno facta est bar-
baranim & truculenta Thessalonicensium cæ-
des I Theodosii jussu perpetrata; quem proinde
acerimè reprehendit Ambrosius; nec ad Ec-
clesiam illum prius admittere voluit, quam lon-
gam & publicam penitentiam peregerisset. An-
no cccxcii. Valentiniano Arbogastus insidiis
sublato, & Eugenio tyrannidem arripiente, Am-
brosius relicto Mediolano Bononiam se rece-
pit, inde ad Faventiam profectus, tandem
Florentiam; unde victo mox Eugenio domum
redidit. Exactio quadrienni fati sui conscius
mortem sibi ante Pascha anni cccxcvii. obven-
turam prædixit. Prædictionem ratam habuit
Deus. Annos enim natus lxxiv. in morbum inci-
dit; & lecto affixus vitam sibi à Deo precibus
impetrare, obnoxie licet à Proceribus Urbis ro-
gatus, tenuit, respondens, *Non inter vos visci, ut
pudeat me vivere: nec timeo mori, quoniam bonum
Dominum habemus.* Obiit pridie Nonas Aprilis
anni cccxcvii. magnâ funeris pompâ in Basilica
Ambrosianâ sepultus. Vir summa pietate, omni-
que virtutis venerabilis; invicti animi Præsul, qui
Judæis, Gentilibus & cujuscunque generis Hæ-
reticis animos resistit; literarum Græcarum
æque ac Latinarum peritissimus; unde è scriptis
Patrum Græcorum. Origenis puta, Didymi, &c.
hortulos suos largiter irrigavit: in hoc laudan-
dus, quod suppressis Ioliis flores decesserit. Sci-
to usus est conciso, arguto, tessellato; & qui
Senecæ facundiam, molliori tamen venâ, imi-
tatur.

* Proferende
Promil pat.
y cap 38.

H Exameron seu de Opere sex dierum libri
VI. maximam longe partem ex Basilii
opere ejusdem argumenti descripsi.

De Dignitate humana conditionis libellus.

De Paradiso Liber.

De Cain & Abel libri II.

De Noë & Arca Liber. Ex Ambrosii libro
de Noë & Arca locum quendam profert Augu-
stinus contra duas Pelag. epist. l. 4. c. 11. qui in
isto non reperitur.

De Abraham Patriarcha Libri II.

De Isaac & Animâ Liber.

De bene moris Liber.

De Jacob & beati viri Libri II.

De Esau fratre de supradicti Liber.

De Joseph Patriarchâ Liber.

De benedictionibus Patriarcharum Liber.

De Arbore interdictâ.

Annotationes in Exodi cap. 8. 16. 24. 30. 32.

Annotationes in Levitici cap. 10. 12. 16.

Annotationes in Numerorum cap. 23. 35. Annot.
in cap. 33. Tractatus de Manjensibus 42. filiorum
Israel vulgò dicitur.

Annotationes in Deuteronomii caput 22.

Apologia pro David prior.

Apologia pro David posterior.

De Elia & jejunio.

De Nabashe Jesuælin.

In caput 6. libri 4. Regum Sermones II.

De Tobin, seu adversus Feneratores.

De Job.

Sermo in caput Septimum Job.

De interpolatione David Libri III. & Apolo-
gia sen Enarrationes in Psalmos 1. 21. 35. 36. 37.
38. 39. 40. 41. 42. 43. 45. 47. 48. 50. 61.
67.

Tractatus in Psalmum 104.

Sermo in Psalmum 109.

Sermo in Psalmum 117.

Sermo in Psalmum 118.

Enarrationes XXXI. in Psalmum 118.

De Solomonone Liber, seu in caput 30. Prover-
biorum.

Enarrationes in caput 30. Proverbiorum frag-
mentum.

In caput 31. Proverbiorum, seu de muliere,
foris.

In caput 4. Ecclesiastici, seu ad Clericos Exhor-
tatio.

In caput 3. Ecclesiastici.

In caput 1. & 52. Esaiæ Sermones II.

In Hieremia caput 16. Enarratio.

In Danielis caput 13. Sermones II.

In caput 3. & 4. Iona Enarrationes II.

In Michæam observationes II.

In caput 1. & 2. Aggai observationes.

In Malachia caput 1. Sermo.

Commentariorum in Lucam Libri X. anno
cccclxxvi. scripti.

De Officiis libri III. eodem anno scripti.

Tractatus in Symbolum Apostolorum.

De Fide ad Gratianum Imp. Libri V.

De Spiritu Sancto ad eundem Libri III. quos
Ambrosium ex Græcis Didymi bonis Latinos
N 3 fecisse

S. E. C. IV. fecisse non bonos scribit Hieronymus*, (tacito tamen Ambrosii nomine) nihil ibi dialcūcum, nihil virile atque didictum, quod Lectorem in assensum trahat, inveniri arguens.

ab An. CCC.
* Prefat. in
lib. Dydmi.
de Sp. S.

Supplemento Patrum Jac. Hommey Paris: S. E. C. IV.
1634. 8°. ab An. CCC.

DUBIA.

DE Virginis formâ vivendi ad Virginem de-
votam.

De Virginis lapsu ad Virginem lapsam, Nicæz Aquilensis Episcopi esse videtur; de quo vide Gennadium de Scriptis. c. 22. Libri de Viduis, ipse meminit Ambrosius Comment. in Luc. cap. 21. p. p. 147. est ergo inter ejus genuina rependendus.

Hæc aliquæ, ex quibus nonnulli Ambrosii videntur, ut ille *Deu creator omnium*, & ille *Eternæ rerum conditor*, quorum meminit Augustinus; alii verò Ambrosii certo certius non sunt, ut ille *Vexilla regis prodeunt*, qui Fortunati est.

De Viduis Liber.

SPURIA.

Conciones XCII. viz. Conciones de Tempore, Conciones de Sanctis, & Conciones breves. Maximi Taurinensis esse conjicit Joh. Coßlerius; certè eorum plurimi inter Maximi Sermones leguntur. Sermo ultimus, De Baptismo Augustinini, inepti ejusdem nugivenduli est. Vide quæ habet Bellarminus de Scriptor. in Ambrosio p. 129.

Sermo de Purificatione B. Virginis.

Precautiones ad missam duas.

De Vocacione omnium gentium Libri II. Ambrosio malè tributi, ut in quibus Pelagianorum & Semi-pelagianorum mentio fitur de styli dissimilitudine jam non dicam. Prosperi ejusdem esse omnibus jam notum est. De iis vide plura in Prospero.

De Filii Divinitate & Consubstantialitate ad-
versus Arianos Liber, quem Vigilio Tapfensi vindicat Chiffletius.

Commentarii in Epistolâ D. Pauli. Scripsit quidem in Apostolum Ambrosius; sed opus illud interit. Hoc de quo agimus, Hilarii Diaconi est, in quo notandum tamen est Commentarium in X. priorâ Epistolâ ad Hebræos Capita, Hilarii non esse (nec enim Hilarius aut ullus alius Latinorum ejusdem ætatis aliquid in Epistolam eam scripsit) sed à falsario quodam assutum esse, partim ex Chrylostomo, partim ex Hieronymo, contextum.

Commentarii in Apocalypsin B. Joannis, quibus plurimæ passim insperse leguntur Gregorii M. sententiæ: in quamplurimis MSS. Codd. Berengaudus inscribitur. Quisnam fuerit ille Berengaudus, an Berengarius (uti vult Balzus) an alius quispiam, non satis liquet.

De visionum virtutibusque consilium.

Expositio fidei secundum Symbolum Nicænum, ex libro primo De Fide ad Gratianum excerpta.

De Spiritu S. Libellus, seu potius libelli Fragmentum. Ambrosii quidem non est, opus tamen perantiquum.

De Concordiâ Marthæ & Lucæ in Genealogiâ Christi.

De

Oratio funebris de obitu Valentiani Imp.

Oratio funebris de excessu fratris sui Satyri.

De eodem ac fide resurrectionis Oratio.

Oratio funebris de morte Theodosii Imp.

De Incarnationis Domini Sacramentis.

De mysterio Pasche.

De Paschali celebrata ratione.

De fide resurrectionis libri aliquot.

Libet de initiandis, ut alter de sacerdotali dignitate, an Ambrosii sint, meritò dubitari potest, utpote in quibus nil succi & spiritus Ambrosiani inesse videtur. Certè de posteriori, ait Theoph. Raynaudus, Erot. X. de bonis & malis libr. p. 124. eum Anselmum potius redolere quam Ambrosium.

De Sacramentis Libri VI. qui non tantum à Theologis Reformatæ, sed & Pontificiæ Religionis quamplurimis Ambrosio adjudicantur; scripsisse quidem Ambrosium libros de Sacramentis certissimum est, qui vero hodie extant aut ejus non sunt, aut adeo insigniter interpolati ut novam plane faciem induerint. Desiderantur in his quæ ex illis citant Augustinus & Bertramus; aliam exhibent S. Scripturæ versionem, quàm quâ in genuinis operibus usus est Ambrosius; repugnat styli diversitas patre mellifluis indigna; repugnant haud pauca à sæculo Ambrosiano aliena. Vidit hæc omnia ac ingenue agnovit eminentiss. Card. Bona de reb. Liturg. lib. I. c. 7. §. 4. ubi hoc opusculum non usi ab Octavi & Noni Sæculi scriptoribus tanquam legitimum Ambrosii fortum laudari fatetur.

De Sacerdotali dignitate.

De Penitentia contra Novicianos Libri II.

De Virginibus Libri III. Jovis Marcellina inscripti, Ambrosianarum lubricationum primitiæ, anno ccc. lxxvi. scripti.

De Virginis institutione ad Eusebium Liber.

De Hortatione ad Virginitatem.

Epistolarum Libri VIII.

Hymnus, Te Deum, coelitus, ut fertur, delapsus, & inter baptizandum Augustinum ab Ambrosio & Augustino alternis versiculis recitatus. Videtur verò ab Ambrosio eo tempore compositus, quo Ariani omnia susque deque miscentes Ecclesiam militari manu obsederunt, ut fatiscentes Catholicorum animos refocillaret. Vide quæ de hac re habet Ambrosius Orat. in Auxent. p. 128.

Sermones II. de Natali Domini; quos primus edidit unâ cum aliis quibusdam Chr. Daumius Cynæ 1670.

Disputatio cum Pakadio Ariano, quæ apud Vigilum Tapfensem habetur; cujus merum signum eam esse, & absque iustâ tamen ratione, contendit Chiffletius Disputationis hujus I. a. c. 6. exhibet Expositionem sive Symbolum Fidei Ambrosianæ.

Commentarii in Cantica Canticorum.

Recapitulationes. Duos hosce tractatus unâ cum Symbolo prædicto nuper edidit in

186 IV.
AbCCC.

186 IV. ab.
An. CCC.

De Penitentia Liber, cum Exhortatione ad peragendam poenitentiam, & Epistola *cur Deus permiserit Monachum quendam à damno venari*. Victoris Scriptoris Africani est, Victoris Cartagenensis esse rectè nonnulli, Tununensem alii volunt.

De origine & moribus Brachmanorum. Excitum in recentioribus Ambrosii Editionibus, tum Palladio de Gentibus Indis adjunctus, Londini 1665-4°.

Expositio in Cantica Canticorum, ex Ambrosii libris excerpta.

Epistola ad Demetriadem, quæ inter Ambrosianas est 84. Prospero rectè ascribitur.

Epistola aliquot Gentilium Philosophorum ex Ambrosii versione.

Exstitit olim *liber Physilogus* ab Hæreticis conscriptus, & B. Ambrosii nomine signatus, in Decreto Pseudo-Gelasiano tanquam apocryphus damnatus. Extat MS. hodie in Bibliothecâ Lambethanâ *liber Physilogus* dictus carmine conscriptus, an cum Pseudo-Ambrosiano idem sit disquirant alii.

Cum in recensendis S. Ambrosii operibus *Missa Ambrosiana* nullam habuimus rationem, præstat de eâ hic paucis agere. Ecclesiam Mediolanensem, quod & aliis tunc in more positum erat, suas olim solennes precum formulas habuisse, ritus suos peculiare, nemo qui in antiquis Ecclesiarum monumentis hospes non planè sit, dubitare potest. Quin nec desunt, qui nobis persuadere velint, Missale Ambrosianum à S. Barnabâ, primo (ut volunt) Mediolanensem Archiepiscopo, ejusdemque Ecclesiarum fundatore fuisse adnotatum, à S. Miroleto auctum, tandem à S. Ambrosio in hodiernam formam redatum, ab eoque nomen traxisse. Sed nugæ venditant, qui talia nobis fœmina narrant, nec vel levissimum ex veteribus testimonium proferre possunt. Primus, quod sciam, qui disertè meminit, est Walafridus Strabo circa an. 842. qui lib. *de Reb. Eccles.* c. 22. refert, Ambrosium Mediolanensem Episcopum tam Missæ, quam cæterorum dispositionem officiorum suæ Ecclesiarum & aliis Liguribus ordinasse. Quæ & usque hodie (inquit) in Mediolanensi tenentur Ecclesiâ. Si vero ipsum Ambrosium auctorem non statuerimus (quod omnino inecertum est, nulloque veteri nititur testimonio) probabile est Compilatorem, quisquis tandem fuerit, plurima ex ipsius Ambrosii scriptis desumpsisse, quæ à sequentium sæculorum Archiepiscopis (ut in hisce fieri solet) mitè aucta & interpolata sunt. Missa Ambrosiana, prout hodie habetur, tum rituum ordine, tum ritibus ipsis, præcume dispositione tum à Romanâ, tum ab aliis admodum discrepat; in Psalmis & Lectionibus ex S. Scripturâ petitis antiquâ versione Italica, non quæ hodie obtinet vulgatâ, utitur; longitudine superat Romanam, hac in re Græcis potius consona, quia Mediolanenses præcis Græcorum vestigiis firmius inhaeserunt, quod ad Liturg. S. Petri notat Lindanus, & ex eo Bar. Gavantes *Theol. S. R. R.* Tom. 2. Part. II. Tit. xv. p. 188. Liturgie

Ambrosianæ ordinem nobis depingunt Jos. Vi. cecomes, & ipse Ambrosiani Collegii Doctor, de *Rit. Missæ* lib. 2. Card. Bona de *Reb. Liturg.* l. 1. c. 10. p. 89. Jo. Mabillonius tum de *Liturg. Gallic.* l. 1. c. 2. Num. vii. tum *Itin. Itali.* p. 15. ne alios commemorem. Missale hoc Ambrosianum edidit Pamelius *Liturg. Ecclesiæ Lat.* Tom. 1. p. 293. Duas alias Editiones recenset Mabillonius, viz. ann. 1560, & 1669. sed tum à Pamelianâ, tum à fe invecim haud parum discrepantes, quibusnam verò in locis prodierint, non indicat.

DE PERDITA.

Commentarius in Esaiam.
Commentarii adversus novatos Platonicos, sive De Sacramento regenerationis & Philosophia Libri, cujus fragmenta quædam habet Augustinus contra Julian. l. 2.

Elucidationes & Homilia in librum Sapientia.

Expositio in omnes D. Pauli Epistolas.
Sermo de iudicio Solomonis.

Catechesimus Epistolaris ad Frigidum Marcianum Romanæ Reginam.

De puerilis avaritiæ insinuatione ad Pansephianum.

Prodierunt Ambrosii Opera *Basil.* 1492. 1527. 1538. 1567. 2. vol. fol. cura Joan. Costerii (quæ accurata est editio) *Roma* 1580. 1585. (cui editioni præfixit Ambrosii Vita à Baronio scripta) in hac vtro editione quamplures novos notat Nic. Faber *Opusc.* p. 315. *Paris.* 1529. 1540. 1549. 1586. 1607. (cui editioni accesserunt antea inedita *Epistola & Sermones plurimi*, viz. Episcoporum Concilii Aquileiensis *Epistola ad Imp. Aug. Alia Concilii Aquileiensis contra Palladium & Secundianum Arianos*. Eorundem ad Gratianum, Valentinianum, Theodosium *Imp. de habitis in Concilio Aquileiensi & de reb. Ecclesiasticis Orientalium Epistola*. Eorundem ad eosdem *de habitis in eodem Concilio & saltem Ursinî Antipapa Epistola*. *Hymni plurimi*, *Expositio Symboli Nicæni contra Arium & Photinum*. *De Origine & moribus Brachmanorum*.) 1614. 1632. 1642. 1665. Accuratam editionem nuper adornavit Benedicctini Parisenses, quam et si sedulo quæsitam nondum tamen videre contigit. *Sebastiani Actis* apud Bolland. 20. Jan. hæc Ambrosio nostro ex Monacho Suevionensi anonymo vindicant idem Bollandus, certè Ambrosius nonnulla de Sebastiano habet in Psalm. 118. Hæc Sebastiani ætati tantum se facere profectur Colomæsius ut paucissima hæc aquanda esse existimet.

HEGESIPPUS, qui, qualisve fuerit, Eruditus inter se non bene convenit. Liceat nobis de eo ejusque libris tria in medium proferre. 1°. Historiam de *Exilio Urbis Hierosolymitanæ*, quæ ejus nomine circumfertur, videri solummodo laxiorem Josephi versionem; quippe pauca apud illum habentur, quæ in Josephi libris partim de *Antiquitatibus Hebræicis*, partim de *Bello Judaico* non reperiuntur. 2°. Hegesippi nomen ex Josippi, idque à Josephi no-

58 C. IV.
ab An. CCC.
* In not.
dant.
† Coloss.
119.
* Epist. 167.
† Cassilib.
Cassil. c. 16.
p. 119.

nus verò Suidas * & Photius †. Libros II. adversus Hæreticos ab eodem scriptos memorat Basilius *. His etiam accenseri possunt, quæ Syriacè adhuc extare ait Hebediesius †, nempe *Liber Poligræmus, Liber destrudionis Astrologorum, Adversus Eunuquianos, Adversus Contritionem, Adversus Judæos, Adversus Mauchens, Adversus Apollinarianos, Expositio in partem Martini*. Subdit Hebediesius Diodorum composuisse libros numero sexaginta, quos Ariani combusserunt.

378.

HELLADIUS, anno 378. Basilio Magno in sede Cæsariensi successit; anno 381. Concilio Constantinopolitano interfuit; ac post diuinitum Synodum Catholice communionis iudex, unâ cum Gregorio Nyssæ, & Otreio Melitæne Episcopis, Ponticæ provincie ab Imperatore Theodosio datus est. Conjugatum fuisse ex Sozomene * patet, qui Gerontium Nicomedie Episcopum eum ordinasse scribit; hanc illi gratiam referentem, ob splendidam in palatio militiam filio ipsius suffragio Gerontii comparatam. Quo anno in vivis esse desit, incertum est. Scripsit vitam S. Basilii, antecessoris sui, quæ citatur à Damasceno de Imag. Orat. 1. prope finem. An verò ea, cujus fragmentum ibi habet Damascenus, *Basilius* Viti Helladium autorem habuerit, utcumque id velit Damascenus, iusta est dubitandi ratio. NE.

* L. c. 6.

378.

HiERONYMUS, natione Dalmata, Stridonem oppidum in Pannoniæ & Dalmatiæ confinio olim situm natalem habuit. Patre Eusebio, homine Christiano, natus est anno 349. à modò rectè ponant calculos, qui illum nonagesimo primo ætatis anno obiisse scribunt. Melioribus disciplinis ab ipso puero eruditus, optimos in quorvis genere præceptores nactus est, in Grammaticis Donatum magni nominis Romæ (quod puer adhuc in usus est Hieronymus) Grammaticum, in Rhetoricis Victorinum eloquentiæ ibidem professorem, uti postea in Hebraicis Bar-hanina, aliosque Judæos ægrè & non levi pretio conductos; in sacris verò literis Gregorium Theologum, Apollinarium Laodicenum, Paulinum Antiochenum, & Semicanum jam factus Didymum Alexandrinum; Deus bone, quales & quantos viros! Adultæ jam ætate baptizatus, Roma relicta, in externas regiones peregrinari cepit. Gallias omnes undique perulstravit, comite Bonoso condiscipulo, onnesque Bibliothecas diligenter perquisivit; Treveris aliquandiu subsistit, ubi ingentem Hilarii de Synodis librum ab illo rogatus suapte manu descripsit. Hinc Aquileiam petiit, ubi cum Rufino Presbytero Aquileiensi amicitiam contraxit; inde per Dalmatiam, Thraciam, variasque Asiæ provincias Evagrii viro prædixit Antiocheno, & Heliodoro condiscipulo comitibus Antiochiam perrexit; ubi in morbum gravissimum incidit, sed Evagrii hospitio usus convaleuit. Exinde Monasticum vitæ institutum amplexus, ac multis fecceus locis tentatis & mox desertis, tandem anno ætatis tricesimo in

solitudine horridâ Syros & Agarenos inter per Evagrii sumptu suppeditatis, pietatis ac literarum studiis imperio animi ardore incubuit, linguas Orientales addidit, & ad scribendum se accinxit. Anno 378. à Paulino Antiocheno ad Presbyterii gradum evectus est, à quo tempore præsertim inclamavit, Paulo ante Concilium Oecumenicum Constantinopolim proficiscitur; ubi Gregorium Theologum studiosè audivit, & præceptore usus est. Anno 382. Paulinus & Epiphanius literis imperialibus Romam acciti Hieronymum ex Oriente vitæ comitem secum abduxerunt. Romæ commoratus, apud Paulam pietate ac nominis splendore illustrem matronam per tricennium divertit, maximam apud omnes famam ac nominis exultationem assecutus; ita ut à Damaso Papa eligeretur, qui sibi ab Epistolis confcribendis esset, & à tota plebe pariter ac clero dignus acclamaretur, qui summi sacerdotii numere fungeretur. Post mortem Damasi anno 385. variis Origenuianis (qui cum in partes suas pertrahere frustra annis erat) calumniis exagitatus, Roma discedere necesse habuit. Comite igitur Pauliniano fratre navim confendit, & Cyprum delatus ab Epiphano suscipitur. Inde Antiochiam pergit, & à Paulino deductus media hyeme Hierosolymam intravit, ubi multa se vidisse miracula, quæque prius nonnisi fama cognoverat, propriis oculis usurpasse proficitur. Anno sequenti in Ægyptum contendit, Monasteria Nitricassa lustravit; & Alexandriæ aliquandiu hærens, Didymum audivit; verum natio, quod inter Monachos locum habere deprehendit, Origenuismi studio offensus Palæstinam rediit, ac in vitæ Monasticæ & senectutis agendæ, sedem rura Bethlehemitica libi elegit, ubi studia diligenter urgebat, scripta innumera confecit, plurimos nobilium pueros curæ sue commissos pietate & bonis literis instituit, illustri pietatis omnibus numeris consummate exemplum piis locorum sanctorum incolis præbuit, & clarissimus tam dignitate quam doctrinâ viris ad eum undequaque confluentibus, & oraculi quasi vice consulentibus, responsa dedit. Hic loci ingentes cum Rufino amico olim admodum familiari, & Johanne Episcopo Hierosolymitano, Origenuismi causam tutantibus, lites per plures annos exercuit; & Pelagii ejusque aliclarum Hæresim scriptis suis contudit. Anno 410. plurimos ab urbe Roma à Gothis expugnata profugos, Hierosolymam & loca sancta tentantes Monasterio suo benigne excepit, summaque, qua potuit, ope sublevavit. Tandem anno 420. famæ ac dierum satur, & senectute gravus, in secessu Bethlehemitico rebus humanis exemptus est, ætatis suæ 91. Utque de tanto viro dicenda sint, in pauca contraham; sufficit elogium, quod ipsi olim dicavit Prosper *, ætate luppar.

58 C. IV.
ab An. CCC.

* Lib. de in-
grat non
longè ab
init.

*Tunc etiam Bethlei præclari nominis hospes,
Hebræo simul & Græco, Latineque versutus
Eloquio, morum exemplar, mundique magister,
Hieronymus libris valdè excellentibus hostem.*
Disse-

† Adverſ.
Ruſin. Apo-
log. 2. p. 151.
* Epil. lib. 5.
Ep. 19.

*Ego Philoſophus, Rhetor, Grammaticus, Diale-
cticus, Hebræus, Græcus, Latinus, Trilinguis, ut
de ſe adverſus Ruſinum loquitur †. His adde
quod conſummatus ſumus etat Theologus, & ju-
dice Eraſmo *, omnium Chriſtianorum ſine
controverſia longe tum doctiſſimus, tum fa-
cundiſſimus, & Theologorum princeps. Cæte-
rum quod ſanctiſſimi viri pace dictum ſit, præ-
fervidi erat & impotentis animi, qui affec-
tibus ſuis nimis indulgebant; ſemel laceſſitus,
adverſariis aſperimè traxit, & ab inveſti-
va ac ſarſyrica ſcribendi vena vix ac ne vix tem-
peravit. Teſtes ſunt nobis ſatis luculenti inſimi-
citæ, quas cum Ruſino olim ſibi neceſſario,
Joanne Hieroſolymitano, Joviniano, Vigi-
lantio, aliſque habuit. In hos arrepta levi qua-
vis occaſione, & remota omni pene gravitate,
tota convitiſſimorum plauſtra evomit, nulla perſo-
næ, dignitatis, eruditionis ratione habita. Et
quid mirum i cum in ipſum D. Paulum Apoſto-
lum duram nimis & planè inſolentem cenſuram
exercere ſolet. Quoties ipſum ad criticas Gram-
maticorum regulas anxie expendit, Solaciſſimo,
& virgaſum elocutionem, & quod Sermone utatur
trivialis * objicit, ut Apologiam pro ſemericipo
hac de re ſcribere neceſſe habuit; Nos, inquit,
quæſiſſemus Solaciſſimo, aut tale quid annota-
mus, aut Apoſtolum pulſamus, ac malevoli crimi-
namur, &c. †) quod profundus ſenſus aliena lin-
gua exprimere non valeret, nec curabat magiſtere
de verbis, cum ſenſum haberet in tuo: adcoque
* non juxta humilitatem, ut plerique aſſiſſant, ſed
vere dixiſſe Paulum, ſe ſermone imperitum eſſe.
Denique † ſtultum cum ſtultis Galatis ſalutem,
ſimplicioribus ſolummodò uſum argumentis, & qua
ſtulti poſſent intelligere, & pene de trivio: adeo ut
ne præmiſſiſſe, ſecundum hominem dico, ſapientibus
diſplicere poſſint. Mitto plura in hominero
ſtultorum, & Apoſtolorum longè eruditiffimum,
durius dicta, ne viri doctiſſimi & de Eccleſia
optimè meriti manes nimis ſollicitare vidcar.
In hoc etiam reprehendendus, quòd dum virgi-
nitatem immodicis proſus laudibus efferat, de
nuptiis minùs honeſtè, ac veterundè ſentire vi-
deatur. Certè digramos tanquam ſcortis ſolum-
modò meliores facit, cum immundis Arcæ Noë
animalibus & ſerpentibus conſert, mulierem-
que ſecundas nuptias repetentem, cani ad vo-
mitum, ſuique loræ ad volutabrum revertentem,
comparare non erubet. Sed quiſque ſuos pati-
mur manes. De ejus eloquentia unus Eraſmus *
ſententiam dicat. Ia ille, inquit, quæ phraſi quod
dicendi artiſticium, quæ non Chriſtianos modò omnes
ſæpe poſt ſe interſubito reliquit, veram etiam cum ip-
ſo Ciceroſe cæreſe videretur. Ego cerſi, uſque ſan-
ctiſſimi viriſſis amor, cum Hieronymianam ora-
tionem cum Ciceroſianâ conſero, videor mihi neſcio
quid in ipſo eloquentia principio deſiderare. Tanta
in hoc noſtro varietas, tantum ſententiarum pondus,
tanta Enchyrematum volubilitas. Quod artiſticium
in eloquentiam literis indicare, ut diſſiciliſſimum eſt,
ita longè uſiſſimum.*

* Com. in E-
p. 19. p. 151.
† In Gallat.
cap. 3. p. 170.
† In Gal. cap.
6. p. 198.
* In Tit. top.
1. p. 161.
† In Galat.
cap. 3. p. 176.

Vid. Epil.
ad Gerom.
lib. 2. adverſ.
Jovin. & al-
bi paſſim.

* Loc. cit.

AD Heliodorum Exhortatio de laude viſa
ſolitaria, circa an. 339. ſcripta.
De viſa Clericorum ad Nepotianum, anno
339. ſcripta.
Epitaphium Nepotiani ad Heliodorum avu-
culam, anno 336. ſcriptum.
Inſtitutio Monachi ad Ruſicum Gallum.
Ad Florentiam Monachum Epitola familia-
res II.
Inſtitutio filii inſanata ad Latam.
De cuſtodia virginitatis ad Demetriadem.
De ſervandâ viduitate ad Sabrinam.
De eadem re ad Furian Epitola, anno 394.
ſcripta.
De Monogamiâ ad Gerontium.
Inſtitutio inſanata ad Gaudenium.
Inſtitutio Monachi ad Paulinam.
De laudibus Aſiæ ad Marcellam.
Marcella vidua Epitaphium ad Princi-
pian.
Invitatio ad ſeceſſum Beſtlehemieum ad
Marcellam.
De xanſis miſſis ad Eufrochium.
De eadem re ad Marcellam.
Læti inſiſſe ſenſibus ad Paulum Concor-
diſſem.
De cuſtodia virginitatis ad Eufrochium.
De converſione Beſſila ad Marcellam.
De exitu Lea ad Marcellam.
Epitaphium Beſſila filia ad Paulam.
Conſolatio ſuper obitum uxoris ad Pam-
machium, anno 198. ſcripta.
Epitaphium Paula ad Eufrochium filium.
Exhortatio ad perfectam vitam ad Lucinum
Baticum.
Epitaphium Lucini Baticæ ad Theodorum uxore-
rem.
Epitaphium Fabiæ ad Oceanum.
Ad Theopholan familiari.
Conſolatio cæcæ ad Abigam Preſbyter-
ram.
De eadem re ad Caſtrinum.
Conſolatio in rebus adverſe ad Julianum.
De relinquendo ſecale ad Eupherantium.
Reconciliatoria ad Caſtorinam materteram.
Ad Julianum Diaconum familiari.
Ad Theodoſium & Anachoretas Syria fami-
liari.
Ad virgines Hermenacæſes familiari.
Ad Reginum gratulatoria, & de laude Benoſi.
Ad Niciam amicam familiari.
Ad Chromatium læti Benoſi.
Ad Chryſogonum familiari.
De humilitate ad Antonium.
De non diſſolvendo matrimonio abſque moruo
conſenſu ad Ruſicum.
De vitando ſuſpecto cohabitatione.
Contra Sabrinam virginis ſollicitatorem.
De miraculo Al nierni ſapientia ad Innocen-
tium. Notandum D. Hieronymi Epitolaſ lapſius
ſcorſim ediras fuiſſe, prodierunt 3. Vol. Roma
1468. fol. & à Jo. Andrea Epilic. Alereſiſ reco-
gnitæ ibid. 1470. fol. ut ſequiores Editiones mit-
tam.

Vita

Vita Pauli Sereniani.

Vita Hilariensis Monachi.

Vita Malchi capivi Monachi.

Catalogus Scriptorum illustrium ad Dextrum
anno 392. scriptus. Prodiit seorsim una cum
aliis ejusdem argumenti Scriptoribus, ac notis
Suffridi Petri iustitici, *Colen.* 1580. 8°. cum
notis Rosveydi, *Lugduni* 1617. denique cum
notis Mirzi, *Amstærp.* 1639. In quibusdam Cata-
logi hujusce editionibus habentur capita de
Andrà, Jacobo majore, Philippo, Bartholo-
mæo, Thomâ, Simone Canano, Matthiâ,
Timotheo, Tito, & Crescente, quæ Hieronymi
non sunt, sed à studio quodam aliunde adje-
cta sunt.

De perpetuâ virginitate Marini adversus Hel-
vidium, circa an. 383. scriptus.

De virginitate adversus Jovinianum libri II.
anno 392. scripti.

Adversus eundem ad Pammachium Apologia.

Adversus defensorum Joviniani ad Domni-
nem.

Exhortatio ad studium S. Scripturæ ad Pam-
machium.

Visitatio in errores Vigilantii ad Riparium
Presbyterum.

Adversus Vigilantium de vigiliis ad sepulchra
Martyrum.

Adversus errores Montani ad Marcellam.

Ad Riparium de Hæresibus expugnandis.

Ad Damasum adversus Ariamorum hypostases
Epistola II.

Adversus Luciferianos Dialogus, circa an. 383.
scriptus.

Ad Avitum quid cavendum in libris sctis apertum
Origeni.

Adversus Joannem Hierosolymitanum ad Pam-
machium.

Adversus eundem ad Theophilum.

Adversus Origenis ad Pammachium &
Occumum.

Expollulatio cum Rufino de fornicatis laudibus.
Adversus Rufinum Apologia ad Pammachium
& Marcellinum, anno 400. scripta.

Adversus eundem liber secundus, anno 402.
scriptus.

Responsio ad duas Invektivas Rufini.

Adversus Pelagium ad Crespiontem Epistola,
anno circiter 413. scripta.

Adversus Pelagianos Dialogi III. anno cir-
citer 415. scripti.

Ad Marcellam familiaris.

Adversus Vigilantium liber, anno 496.
scriptus.

Ad Theophilum Alexandrinum Epistola III.

Quatenus legendus Origenes ad Tranquilli-
num.

Adversus Arianos de fide sua ad Marcum.

De opprobriis Origenistarum per Theophilum
ad Pammachium & Marcellam.

De Pelagianis opprobriis ad Augustinum & Ali-
pium, anno 419. scripta.

Ad Augustinum Epistola VII.

Quinam scripserint de origine animi ad Mar-
cellinum, anno 411. scripta.

De Matrimonio post baptismum impurato ad
Occumum.

Quatenus adhibenda littera Gentilium ad Mag-
nium Cratorem.

De gradibus Presbyteri & Diaconi ad Eva-
grium.

Ad Asellam adversus calumnias Amulorum,
anno 385. scripta.

Adversus Onasum obsecratorem librorum
suarum.

De optime genere interpretandi ad Pamma-
chium, anno 394. scripta.

Ad Marcellam adversus calumniatores emen-
data S. Scripture.

De studio divini Scripturæ ad Paulinum.

Præfatio in Penatenchum ad desiderium.

Præfationes in Josue. libros Regum, Para-
lipomena, in idem opus, in Esaiam, & Ne-
miam, in Tobiam, in Judith, in Hester, in Job,
in eundem à LXX. versum, in Proverbia, in Ec-
clesiasten, in Esaiam ex Hebræo versum, in Hier-
onymum, in Ezechielum, in Daniele, in XII.
Prophetas, in Joëlem, in quatuor Evangelia custi-
gata.

De tribus questionibus ad Damasum.

De Melchisedec ad Evangelium.

De X Ld I. Mansuibus ad Fubielam.

De vestibus Sacerdotalibus ad eandem.

De Terrâ promissionis ad Dardanum.

De Ephed bad ad Marcellum.

De iudicio pueri Solomonis ad Rufinum.

De Solomone & Achaz primaturæ patribus ad
Vitalem.

De Tharsu in V. Testamento ad Marcellum.

De ordine nec titulu Psalmorum ad Septe-
mium.

Emendatio Psalterii in certis locis ad Suniam
& Fratellam.

De decem mysticis nominibus Dei ad Marcell-
lam.

Quid sint Alleluia, Amen, & Maranatha, ad
eandem.

Quid sit Seta, hoc est Diaplasma, ad eundem.

Explanatio Psalmi LXXXIX. ad Cypria-
num.

Explanatio Psalmi XLIV. ad Principium.

Expositio Psalmi CXXVI. ad Marcellam.

Expositio primæ visionis Esuia ad Damasum,
circa an. 380. scripta.

De Seraphim & calculo ardenti ad eundem.

Quid sint Hebræus Osanna, ad eundem.

De prodigio Filii ad eundem. Tres isti Tracta-
tus circa an. 383. scripti videntur.

De tribus questionibus ad Amandum.

De quatuor questionibus ad Marcellam.

De blasphemâ in Spiritum Sanctum ad eun-
dem.

Ad XII. questiones Hedibia.

Ad XI. questiones Algasia.

In Cantico Canticorum Hemiliu II. ex Ori-
gene verse, anno, uti conjicit Baronius, 382.

In illud Pauli, Omnes quidem dormiemus,
&c. ad Minerium & Alexandrum tractatus anno
406. scriptus.

De duabus questionibus ad Paulinum.

Ad Desiderium familiaris.

Interpretatio Alphabeti Hebraici ad Paulam
Urbanam.

Questiones sive Traditiones Hebraica in Gene-
sin,

S. & C. IV. *fin*, quas à studio quodam abbreviatis esse suspicatur Erasimus.

Commentariorum in Ezechielem libri XVIII. ad Eusebium circa an. 410. scripti.

Commentariorum in Hieroniam libri VI. ad Eusebium, circa an. 414. scripti.

Commentariorum in Ezechielem libri XVI. ad Eusebium, paulo post an. 410. scripti.

Commentarii in Danielis ad Pamachium & Marcellianum.

In Osee Commentariorum libri III. ad Pamachium.

In Joel, Amos, & Abdiam Commentarii ad eundem.

In Iosue Commentarius ad Chromatium.

In Michæam Commentariorum libri II. ad Paulum & Eusebium.

In Nahum Commentarius ad eundem.

In Saphoniam & Aggeum Commentarii ad eundem.

In Habacuc Commentariorum libri II. ad Chromatium.

In Zachariam Commentariorum libri III.

In Malachiam Commentarius. Commentarii in XII. Prophetas circa an. 406. scripti sunt.

In Ecclesiasten Commentarius ad Paulum & Eusebium.

In Evangelium Matthæi Commentarius ad Eusebium libri IV.

In Epistolam ad Galatas Comment. libri III. ad Paulum & Eusebium.

In Epistolam ad Ephesus Comm. libri. III. ad eundem.

In Epistolam ad Titum Commentarius ad eundem.

In Epistolam ad Philemonem Commentarius.

De Spiritu Sancto Liber Didymi, interprete Hieronymo, cum præfatione ad Paulinianum fratrem.

Psalterium ex Hebraico ab ipso Hieronymo Latinitate donatum. Plurimum laborem Hieronymus S. Scripturæ partim de novo vertendæ, partem emendandæ impendit. Juvenis adhuc totum vetus Testamentum Latinum cum Græcis Hexaplorum Codicibus collatum emendavit, additis ubique aliquid mutaret, notis & asteriscis. Quosdam etiam libros & in his Psalmos à Græco accuratè convertit. Verùm ista versio dudum periit; quin & Psalterium postea Latinum à Damaso rogatus ex Lucianea 7^a editione bis correxit, quod ab eo correctum à Romana Ecclesia statim usurpari cepit, & in Bibliis vulgaris hodiernum extat uti & Testamentum Novum pari modo ab eo ex Græcis fontibus repurgatum. Quinetiam Græcam 7^a LXX. versionem ex melioris notæ exemplaribus correctam atque emendatam in studioforum usum edidit. Atque proventus in secessu Bethlehemitico, genus Veteris Testamenti libros à Judæis pro Canonicis habitos ex Hebraica veritate in Latinum sermonem convertit, quibus etiam addidit libros Judith & Tobie ex Chaldaea lingua versos. Ex hac versione hodie extant Liber Psalmorum (qui inter opera ejus legitur) & Prophetæ. Prophetarum enim versio Hieronymiana in vulgaris Bibliis levem admodum mutatio-

nem passa habetur, integra verò ac pura extat inter Commentarios ejus in Prophetas. Quod ad ceteros V. Testamenti libros ab eo versos attinet, quicquid ex iis extat in vulgaris Bibliis conservatur, cum antiqua versione Latina ex Græco facta permixtum ac confusum, adeò ut quænam sint Hieronymi, quænam antiquæ versionis vix ac ne vix dignosci queat. Denique mihi notare liceat Hieronymum, ut reliquorum Novi Testamenti librorum, ita & Epistolarum Canonicarum novam versionem adornasse. His Prologum præfexit ad Eusebium Virginem, qui etiam in omnibus pene Codd. MSS. reperitur, in inimpellis tamen raro habetur; etiam in editionibus Erasmiæ desideratur. Præmisit cum expositioni suæ in Epistolas Canonicas Nicholaus de Lyra Tom. ult. fol. 209. In hoc Prologo duo præcipue nos docet Hieronymus. Primb, in Codicibus Latinis suo tempore B. Petri Epistolas inter septem Canonicas primum locum tenuisse, quia Petrus primus erat in ordine Apostolorum, primaque etiam ejus Epistola in ordine canonum. Ipse verò, Græcos Codices secutus, eas proprio ordini restituit. Secundò, de canonicissimum illum S. Joannis in prima Epistola de Trinitate locum ab infidelibus translatoribus (Arianos præcipue intelligit) deletum esse, Patri, Verbi, & Spiritus S. testimonio penitus omisso. Unde nil mirum videri debeat, si in tot Codicibus MSS. hodiè desideretur.

Loca Hebraica ex Eusebio translata, laxiori tamen versione, plurimis de suo additis, ac mutatis.

Nomina Hebraica Veteris ac Novi Testamenti secundum ordinem literarum ex Philone & Origene versa quibusdam immutatis, quibusdam additis.

Homilia in Hieroniam XIV. & in Ezechielem totidem; quæ ex Origene inter Opera hujusce habentur unâ cum Hieronymi Præfatione addita.

In Lucam Homilia XXXIX. ex eodem versæ, inter Origenis Opera.

Canones Evangeliorum ex Eusebio versæ, præfatione addita.

Chronica Eusebiana Versio Latina, hoc Chronicon insuper ab anno cccxxvii. usque ad an. cccclxxx. continuavit. Vid. supra in Eusebio.

DUBIA.

E *Epistola ad Augustinum*, quæ sic incipit, *Cum in Urbe.*

Alia ad eundem, quæ sic incipit, *Anno præteritis.*

Epistola ad Apronium.

Epistola ad Theophilum. III.

Præfationes in Baruch, & in Machabæorum libros. Traditiones Hebraicae in Libros Regum & Paralipomenon, quæ ex genuinis Hieronymi Commentariis plurima decepta habent.

Loca ex Actis Apostolorum. Opus eruditum.

Symbola fidei ad Damascum & Cyrillum, prius Pelagii esse contendunt Bellarminus & Lanoius.

SÆC. IV.
440 CCC

In *Esaïam Homilia IX.* ex Origene versæ, inter cujus Opera habentur. Cæterum multæ aliz Origenianorum Opusculorum versiones Hieronymo partim Rufini fraude partim Librariorum inficitâ malè inscriptæ sunt.

Prefationes in Psalterium I. I. & in *Proverbia totidem.*

SPURIA.

E *Pistola ad Celantianum*, quæ Paulini Nolani videtur.

Prefationes in Marcum, Lucam, Joannem & Job.

In *Hieremia Threnos Libri III.* quos alii Bedæ, alii Rabano tribuunt.

Commentarii in Job & Proverbia Solomonis, qui Bedæ vulgò tribuuntur, Philippi autem Presbyteri potius esse videntur, ex Hieronymi tamen lucubrationibus plurima excerpta habent; nam (ut alia mittam) Faustus (qui circa ann. cccxxx. scripsit) lib. de Creat. testimonium ex Hieronymo citat, quod in sine Explanat. c. 25. Job ad verbum habetur.

Questiones in Habacuc, quas tanquam Hieronymo penitus indignas in editione sua omisit Marianus Victorius.

In *Evangelium Marci Commentarius.*

De Virginitate ad Demetriadem. Pelagii est licet illi abjudicent, atque anno ccccxi. scriptam censeant Benedictini Parisenses in nuperâ suâ Augustini Operum editione.

Ad Gerontii filios de contemnenda hereditate Epistola, (Pelagiani cuiusdam) quæque istam sequuntur Epistolæ I X.

De septem gradibus Ecclesiæ ad Rusticum Episcopum.

De laude Virginitatis ad Mauritiû filium.

De his quæ Deo in S. Scripturis attribuantur.

De Cereis Paschalis ad Praefatum Diaconum, cujus Autor Hieronymi saltem æqualis erat.

De vera Circumcissione ad Thersasium Epistola, quæque eam sequuntur *Epistola seu Tractatus XV.*

De Observatione Vigilantiæ. Nicetii Treverensis esse videtur.

Ad Pamachium & Oceanum Epistola exhortatoria, quæque istam sequuntur Epistolæ III.

Commentarii in Epistolâ S. Pauli ad Hebraeos, quos Pelagii esse deprehensum est.

Epistola ad Tyrasium de morte filia Consolatoria.

Ad Oceanum de ferendis opprobriis.

Ad eundem de vita Clericorum.

Ad Damasum Epistola brevis, quæ incipit, *Beatissimo Papa,*

De Scripturis aliquot Ecclesiasticis ad Desiderium.

Ad Paulam & Eustochium de virtute Psalmes.

Ad Damasum de Oblationibus aliorum.

Regula Monachorum capitibus XXI constans.

De Nativitate B. Mariæ tractatus, unâ cum Epistolâ ad Chromatium & Heliodorum Nuncupatoriâ.

Sacra Senteentia Theodori, Hieronymi versione clementiz, à Mariano Victorio primum edita.

De Vitis Sanctorum Patrum Liber, sub Hieronymi nomine *Anserp.* 1615. 1628. & alibi sæpius excusus, partim ex Hieronymo, partim ex multis aliis Autoribus confarctatus.

Indiculus de Hæresibus. Parisi editus anno 1617. à Claudio Menardo.

Martyrologium.

Comes sive Lectionarius, extat apud Pamelium Liturgicorum Tomo II. Prefationem huiusce libri exulit Dacherius Spicileg. Tom. XIII. Hunc *Comitem* multo quam editus sit à Pamelio, ampliolem se habuisse testatur est Cornelius Scultingius. Citatur sub Hieronymi nomine, tituloque Comitæ & Lectionarii à Micrologo c. 25. Berranne Augiens. c. 1. Hugone de S. Victore de Off. Eccl. l. 2. c. 11. Plura de hoc libro habet Cardinalis Bona Rer. Liturg. l. 2. c. 6. §. 2. qui illum Hieronymo sed levi quidem argumento nixus, asserere conatur.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Commentarii in *Psalmos* prolixiores ac eruditiores, qui in multis Bibliothecis MSS. extant, teste Turriano Apolog. pro Epist. Pontif. l. 2. c. 6.

DEPERDITA.

De tribus *Questionibus Legis Veteris Homilia III.*

In *Psalmos*, à X. ad XVI. *Tractatus VII* ex Origene versî, uti forsân & *Homilia*. Utriusque Operis ipse meminit, lib. De Script. Eccl. *Commentarii in Job, Psalmos, &c.*

Commentarius in Abdiam prior, quem circa an. cccclx. scripsit.

Origenis libri cæli & terræ ab eo fideliter versî.

Epistola ad Paulam omnium Originis Operum indiculum complexa, cujus fragmentum exhibet Rufinus Invect. 2.

Theophilus liber Paschalis ab eo versus.

In *Evangelia quatuor Commentarius* unico volumine comprehensus.

Commentarius in Apocalypsin.

De Hæresibus Liber, de quo Augustinus lib. de Hæres. in fine.

De Resurrectione Carnis. Vid. eundem Epist. 261.

Epistola ad Animum, quâ obscurissimas elucidavit quæstiones.

Epistola ad Chromatium & Heliodorum, Vitis Patrum, ac Passionis Marjyrum complexa; cujus meminit Cassiodorus *.

* *Lection. divin.*
c. 32.

ALIENA (quæ inter Hieronymi Opera habentur.)

Commentarii in omnes *Psalmos*, à plurimis; iisque incertis Autoribus conscripti: in quibus tamen plurima verè Hieronymiana inesse dubitari nequit. Enarrationi enim Psalmi XCIII. (ut alia argumenta taceam) totidem verbis inseritur fragmentum Hieronymianæ expositionis ab Augustino in Epist. ad Fortunat. citatum: quin & in expositione Psalmi L referuntur verba Hieronymi allegata à Gre-

5. E. C. IV. Gregorio M. in Explanat. quarti Psalmi Pœnitent. Genium esse Hieronymi Opus quamplurimis argumentis probare enixè contendit Marianus Victorius; qui argumenta è contra allata diluere satagit; verum in solvendis iis argumentis res adeò infelicitè ei cecidit, ut operam lussisse videatur.

Epistola Paulæ & Joannæ ad Marcellem, eam in secessum Bethlehemiticum invitans, ab Hieronymo, ut videtur, dictata.

Epistola Pammachii & Oceani ad Hieronymum.

Evangelia Luca & Joannæ ex vetustis exemplaribus emendata ab incerto Autore.

Epistola Valerii ad Rufinum de non docenda morte.

Regula Monachorum ex Hieronymi scriptis per Lupum Olivetanum consarcinata, & à Martino Papâ post annum Mcccxcvii. approbata.

Dialogus Hieronymi & Augustini de origine animarum, ex ipsorum scriptis collectus, ab incerto, insulso tamen, Autore.

Homilia de Corpore & Sanguine Christi, & alia super Evangelium Matthæi, incerti Autoris.

Reperiuntur ibidem nonnulla Augustini, Damasci, Theophili, Anastasii, Epiphani & Rufini; de quibus in suis locis plura videas.

Prodierunt Hieronymi Opera, curâ Erasmi Basil. 1516. 1526. 1553. (quæ nitida planè est & accurata editio) 1565. Roma 1566. 1572. (quam ab erroribus Erasmi purgatam esse monet Bellarminus *, an idem sequentibus Pontificiorum editionibus contigerit, viderint Eruditi) 1580. Antverpiæ (curâ Marii Victorini) 1578. Colonia 1616. Paris. 1573. 1546. 1579. 1602. 1623. (cui variz Observationes & emendationes accesserunt) denique Francosuri 1684. in XII. Tomis una cum omnibus omnium notis, Scholiis, censuris, indicibus, aliisque ad Hieronymi Opera spectantibus Collectaneis quibuscunque, quæ tribus ultimis Tomis comprehenduntur.

380. GELASIUS Senior, Cyrelli Hierosolymorum Antistitis nepos, ab avunculo suo in sede Cæsariensi Palestinæ anno cccclxxx. constitutus. Anno sequenti Concilio secundo Oecumenico interfuit, & scriptis adhuc exeunte hoc Sæculo. Vir, teste Theodorito *, *ἀγνὸς καὶ βίῳ καὶ μὲν ὁ Θεὸς, δόξῃ σὺν αὐτῷ καὶ ἁγιότητι τῆς ἐκκλησίας, ἀνταρῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀνταρῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ*.

* L. 1. c. 8. *ἀνταρῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀνταρῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ*, accuratè etiam limatque sermonis, inquit Hieronymus †. *Quas Rufini Historia Ecclesiastica libros in duas sermonum transulit; ut nos docet Photius §: quod verò ex Gelasio Præfatione subdit, Cyrillum ei ad hæc ipsa scribenda autorem fuisse, quodque aliunde, habet, Cyrillum ipsam junctis cum Gelasio operis versionem istam cussisse, impossibile esse exinde constare, quod post exactum ferè à Cyrilli morte decennium Rufinus Historiam suam Ecclesiasticam conscripserit. Porro extat apud Theod. Dial. 3. p. 167. fragmentum Homilia Gelasii nostri in Epiphania.*

† De Script. c. 130. § Cod. 89.

380. TIMOTHEUS, Petri Episcopi Ale-

xandrimi frater, cui in sede succcessit circa ann. cccclxxx. Anno cccclxxx. inchoatâ jam Synodo una cum Episcopis suis Constantinopolim profectus est, ubi Gregorium Nazianzenum in sede C. P. non expectato consensu suo à Patribus confirmatum indignatus, cum totis viribus oppugnavit, Maximi partes tutandas in se suscipiens, effecitque, ut clamorem ac molestiarum pertæsus, sede sua sese abdicaret Gregorius.

Obiit anno cccclxxxv. Scriptis inter alia *Librum de Viris Monachorum*, cujus mentionem facit Sozomenus *, quemque injuria temporum nobis eripuit. Extant hodie ab eo scripta Gr. Lat. *Responsa Canonica* ad interrogationes ei propositas de Episcopis & Clericis, cum Balsamoni commentariis Par. 1618. & in Pandect. Canon. Tom. II. Oxon. 1672. Habetur etiam sub ejusdem nomine *Narratio de Miraculis S. Menæ martyris Agyptiæ* Lat. apud Surium ad X. Novemb. scripsisse quidem Timotheum SS. Patrum & Monachorum quorundam Vitas testis (ut diximus) est Sozomenus *: & ejusdem pleræque esse vitas, quæ in Vitis Patrum hodie circumferuntur, conjicit Cl. Vossius †. Denique ejusdem *Epistolam ad Dioscorum Tarfensem* citat Facundus l. 4. c. 2.

* L. 4. c. 36. P. 680.

* Loc. cit.

† De Hist. Græc. l. 4. c. 2.

E V A G R I U S, Presbyteri filius, ex Ibero-rotum urbe quæ ad Euxinum Pontum sita est, oriundus, inde Hieronymo *Hyperborea* dictus, à S. Basilio Ecclesiæ Cæsariensis Lector ordinatus, post ejus mortem à Gregorio Nysseno Diaconus factus, claruit ab anno cccclxxx. A Gregorio Nazianzeno S. literarum scientiam hausit, ab eo ad Ecclesiæ Constantinopolitanæ Archidiaconatum provectus. Cumque vultu esset eleganti, & exquisito vestium cultu uteretur, à magnate quodam suspectus, quasi uxorem ejus nimis familiarem haberet, vitæ discrimen adiit. Cæterum ab Angelo in somno admonitus, tassique Evangelii se urbe extemplo egressurum esse juramento adactus sibi visus, relicta post annum cccclxxxv. Constantinopoli Hierosolymam petiit, à Melaniâ Romanâ domo exceptus; cujus hortatu cum vitam exinde Monasticam agere statuisset, in Aegyptum profectus est; & in Nitriensi quodam Monasterio per quindecim annos delitavit, utriusque Macarii in vitâ ascetica discipulus. Quod loci dum maneret, Episcopatus onus, quod nullo non lapide moto ei imponere satagit Theophilus Alexandrinus, dolo quodam se subducens penitus recusavit. Origenistarum partes strenue propugnavit, quo nomine Hieronymo sæpè vapulat. Grandævus obiit; quo anno non liquet. Vir erat notante Sozomeno *, imprimis doctus, tum intelligendi facultate tum dicendi copiâ præditus, in distinguendis cogitationibus, quæ aut ad virtutem aut ad vitium tenderent sagacissimus; moribus moderatis, & ab omni arrogantia ita alienus, ut nec jure merito laudatus præconiis intumesceret, nec immerito viruperatus contumelias iniquo animo ferret. Miraculorum & portentorum fama Præceptoris utrius nequam cessit, ingenti insuper vitæ abstinentia admodum clarus. De stylo ejus ita Nicephor.

380. Sozom. l. 4. c. 30. Pallad. Hist. Laus. c. 36.

* Loc. cit.

Θαυμάσι

384 IV. *Θαυμάσια δὲ τὰ ἔργα* (Opera ejus) καὶ μέγα καὶ
ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, καὶ ἡ
ἀρετὴ ἡ δὲ αὐτοῦ, ἡ τὴν ἐκ τῶν ἁγίων ἀρετὴν
ἀδmiranda fuit, & sententia & elocutione ad
persuadendum prorsus accommodata: & qui ea
legi qualis si vis fuerit cognoscat.

SCRIPTA.

384. *Val. Hieron.*
ad Cresc.
ver. Pelag.
p. 11. Nic.
p. 11. c. 4.
* De Script.
c. 11.
Scripsit *Orationes sive Prores C. Gnostica*
Problemata D.C. Epistolam ad Melaniam,
Librum & Sententias ejus deinde seu de Im-
passibilitate, Librum centum Sententiarum in
Anachoretarum usum, (qui an idem sit cum
Sententiis paucis quæ obscuras, quas in Latino
sermone vertit Gennadius.) *Ἀρχαῖος* (pro quo
habet Palladius) *sive Elementarium libris*
II, alterum ad Monachos in Censuris depre-
cat, ad Virgines Deo sacras alterum. Habentur
istæ Ἀρχαῖες Lat. in Bibliotheca Patr. Tom.
xxvii. ubi licet incertæ ætatis Scriptori as-
cribantur, nostri tamen esse ipso sole cla-
ris, constat. Monachicum, seu ejus & Nova-
niæ, Capitulis C. constans: ex hoc libro
fragmentum recitat Socrates l. 3. cap. 7. aliud
verò longè amplius l. 4. c. 23. Incertum Tracta-
rum Gr. Lat. cum notis edidit Cl. Cotelerius
Monument. Eccles. Græc. Tom. III. pag. 70.
præmissâ etiam Gr. Lat. Epistolâ ad Anato-
lium, quæ Præfatus ad Gnostice Præfationis vi-
cem obit. Scripsit enim Evagrius Gnosticum seu
de iis qui cognitionis munus donati sunt, in l.
capita distributum; quem à se Latine versum
esse testatur Gennadius: ex eo fragmentum ex-
tat apud Socrat. l. 4. c. 23. Denique Ἀντιμενῶν
ex S. Scripturis collectum contra Dæmonas
tenetores, & juxta numerum octo vitiosarum
cogitationum in octo partes divisum, Anatolio
nuncupatum; quod à se Latine donatum esse fate-
tur Gennadius. Extat Lat. titulo De oculo vitiosi
cogitationibus, Bibliothecæ Patr. Tom. xxvii. Pri-
mus Græcè ac Latine extulit Doctissimus Eme-
ricus Bigotius, & cum Palladio de Virâ Chryso-
stomi edidit Paris. 1680. 4°. qui tamen dubi-
tar, an hic, quem nos habemus, liber idem, sit
*cum eo ejusdem argumenti à Socrate * memo-*
rato: cum in eo nihil de S. Scripturis collectum
legatur. Non invitatus tamen concedit, fieri po-
tuisse; ut tractatus iste ὁνομασμένους sit ope-
ris à Socrate descripti; detractis nempe te-
stimoniis desumptis; & retentis Evagrii ver-
bis, quæ pravas hominum cogitationes gra-
phicè depingebat. Porro Liber de rerum Mo-
nachalium rationibus, eorumque juxta quietem
apostolice; qualem scripsisse Evagrium ex Viris
Patrum constat, Gr. Lat. cum notis editus est à
Cotelerio Monument. Eccles. Græc. Tom. III. p.
103. Idem Cotelerius Evagrii Fragmentum seu
Scholium in nomen Dei Tetragrammatum P I.
P. J. Gr. Lat. cum notis dedit ibid. p. 116. Cæte-
rùm plurima Evagrii Opera in Latine sermo-
nem convertit Rufinus: verum istæ versiones
dudum interierunt.

380. *380.*
tis, eosque ut fama est, Martyres; quin & ipse
post Athanasii mortem se ob eandem Causam rele-

380. *380.*
gatum esse gloriari solebat. Vitæ instituto se
Philosophicum Cynicum professus est; nec de-
ceant pallium, baculus & promissa barba,
mores protervi & inveterundi, proque istius
sectæ genio projecta temeritas ac mordacitas:
nec leve sibi nomen apud externos comparave-
rat: unde ad illum Basilii Epistolæ hodie su-
per sunt. Claruit præcipue anno ccccxxx. Reli-
ctâ Alexandriâ Constantinopolim pervenit ad-
venientem Gregorius Nazianzenus non modò
Oratione Encomiasticâ, sed & hospitio excep-
tione adhibuit, fidei elementis plenius im-
buit, sacro lavacro tinxit; tandem in Cleri ordi-
nem cooptavit. Verum beneficiorum & amici-
tiæ oblitus Maximus, accitis ex Ægypto tri-
bus Episcopis absente Nazianzeno, se Con-
stantinopolis Episcopum ordinari curavit. At
populo, ipsis etiam Arianis, factum indignatis
& in ecclesiâ irrumperantibus, fugati Episcopi
reliquam scænz partem in Choraula ejusdem
ædibus peragere coacti sunt. Quin & ipse Maxi-
mus furente plebe totaque convicionum plu-
stra in periculum hominem effundente, ex Urbe
profugit; ac primò Synodo Aquileiensi, deinde
Theodosio Imp. causam suam cognoscendam
commendavit. Verum frustra omnia molitus,
à Synodo etiam Constantinopolitanâ damna-
tus Alexandriam repetiit: ubi concitatâ adver-
sus Episcopum factione à Præfecto Augustali
urbe ejecit. Quid de eo exinde factum sit, non
constat. Scripsit, teste Hieronymo †, insignem
de Fide adversus Arianos Librum; quem Me-
diolani Gratiano Imperatori obtulit. NE.

NEMESIUS, ex Philosopho Christiano
Episcopus, ut volunt, Emisenus, claruit circa an.
cccxxx. Alii illum sæculo quinto ascribunt.
Verum incerta omnia: de eo enim planè silent
Veteres. Extat quidem inter Nazianzeni Car-
mina Epistola quardam Nemesio cuidam juris
perito dicata; sed an noster is sit Nemesius,
placè incertum est. Quisquis certè fuerit,
Origenis dogma de animarum præexistentiâ
propugnat, & Hæreticos Manichæum, Euno-
mium & Apollinarium nominatim refellit: adeò
ut circa hoc tempus scripsisse non mala exinde
conjectura duci possit. Extat Gr. Lat. Liber de
Natiâ Hominis in Aræuario Biblioth. Patr.
Paris. 1624. Tom. 11. p. 466. seorsim Amst. 1665.
denuò recognitus & notis illustratus Oxon. 1671. 8°.

PHILASTRIUS, vel potius Philaster,
gente forsan Italus; Presbyter factus, teste Gau-
dentio *, Pauli Apostoli sedulus imitator, to-
tum ferè orbis Romani ambitum circumiit,
ut Gentiles & Hæreticos erroribus libera-
tos ad veram Christi noticiam perduceret. Sre-
nuus Catholicæ veritatis adversus Arianos pro-
pugnator, eorum hæresim rationibus ac argu-
mentis ubique prostravit. Romam demum
profectus Hæreticorum plurimos ad Orthodo-
xam veritatem reductos Christo lucratus est.
Brixienfis Episcopus factus Auxentio Mediola-
nensi Ariano duci in Catholicos grassanti
Q 2

5 A.C. IV.
ab An.CCC.
Nazianz.
de Virâ p.
11. Orat. 21.
Greg. Presb.
de Vir. Na-
zianz. p. 23.

* De Script.
c. 127.

* Encom.
Philastrii
ap. Soc. ad
id. Julii.

380. MAXIMUS, genere Ægyptius, Patriâ
Alexandrinus, Parentes habuit non infime for-

S.Æ.C. IV.

ab An.CCC.

animosè restitit, invidus fidei Nicænæ athleta; eo nomine ab Auxentio variis injuriis exagitatus, ac flagris etiam subditus. Claruit circa an. ccc.lxxx. Ambrosio ad sedem Mediolanensem provectio perquam familiaris fuit; apud quem Mediolani eum versantem se vidisse refertur Augustinus *. Anno ccc.lxxx. Synodus Aquileiensis interfuit. Obiit superstitè adhuc Ambrosio, anno, ut volunt, ccc.lxxxvii. verùm id parùm liquet.

* Lib. de Heres. relin. init.

Scriptis *Librum de Hæresibus*; in quo Catholica veritatis amorem ubique spirat, judicium verò minis accuratum sæpius prodit, dum Hæresibus accenscat ea dogmata, quæ eo nomine notari minime mereantur. Extrat in Biblioth. Patr. Tom. vii. p. 701. seorsim verò unà cum Idacio Claro *Basil.* 1528. *Helmsf.* (cur. Fuchstnii) 1611. 8°. cui etiam Supplementum incerti auctoris accessit.

381.
Socrus. l. 7.
c. 22.

NECTARIUS, Tarso Ciliciz oriundus, Vir Senatorii ordinis dignitate in Urbe Constantinopoli perfunctus. Vacante jam sede CP. anno ccc.lxxx. cùm in Patriam reditum adornaret, & Diodorum Tarfensem Episcopum conveniret, eque illè Tarfi factum vellet, sciscitaturus; Diodorus canitiem viri, vultumque sacerdotio dignum, & morum gravitatem reveritus eum fidei præsiciendum censuit: ac proinde effecit, ut inter eligendorum nomina Imperatori offrenda, ejus quoque nomen, omnium quidem postremum in charta scriberetur. Peracto indiculo, in Nectario substitit Imperator, eumque elegit: nec ab hac sententiâ divelli poterat. Imperatoris judicio universi protinus cesserunt, ac suffragiis suis comprobantur. Mox igitur baptizatus Nectarius communì omnium Episcoporum calculo Constantinopolis Episcopos renunciat. Anno ccc.lxxxiii. Theodosio Imperatore ab omnium Sectarum principibus Dogmatum suorum rationem exposcente, summa prudentia effecit; ut approbata Homousianistarum fide, Hæretici & causa sua & collectas agendi libertate exciderent. Obiit anno cccxcviii. Extrat Latinè sub ejus nomine *Homilia de S. Theodora*, inter Chrysostomi Homilias quoddam excusa, *Paris.* 1554. 8°. Verùm an genuina sit, meritò dubitari posset. Habetur etiam *Sententia ejus Synodali de Episcopatu Bostrensi* Gr. Lat. Jur. Gr. Rom. l. 4.

381.
Theod. l. 2.
c. 24. l. 4. c.
25.

FLAVIANUS, Nobili genere natus, Patria (ni fallor) Antiochenus, Monasticum vivendi institutum secutus est: Monachus adhuc contra Arianos strenuè militavit, Leonio Antiochiæ Episcopo intrepide obstitit; & Diodori ope atque Consilio adjutus, exulante Melerio gregis Antiocheni curam egit; primusque Psallentium chorum duas in partes divisit, & Davidicos Hymnos alternatim canere docuit. Hunc quidem canendi morem Socrates * nulla, quod sciam, auctoritate fultus ab ipso Ignatio tertio Antiochiæ Episcopo deducit, qui aliquando in somno viderat Angelos hymnis alternatim decantatis SS. Trinitatem

* L. 4. c. 8.

celebrantes. Postea Presbyterii dignitatem adeptus est; & mortuo tandem Melerio anno ccc.lxxx. Antiochiæ Episcopus constituitur, communi Concilii Constantinopolitani suffragio electus, Diodoro Tarfi, & Acacio Berœæ Episcopis manus imponentibus, universa Ecclesia communi consensu & quasi uno ore eum honorante; ut ipsi Patres daris ad Damafum literis hac de re loquantur. Nihilominus dissimulandum non est, id vitio ipsi datum esse, eò quod juramento olim sese obstrinxisset, se superstite adhuc Paulino, novi Episcopi Melerio subrogandi electioni non consenturum. Hoc factò Schisma Antiochenum acrius recruduit, non plebe modò, sed & rotius ferè orbis Episcopis in diversas partes abeuntibus. Occidentales enim & Aegyptii cum Arabicis & Cypriis Paulino adhererant: Syri verò Palestini, Phoenicii, Armeni, Cappadoces, Pontici, & longe maxima Orientalium pars Flaviani causam fovebant. Post mortem demum Paulini, ejusque successoris Evagrii, pro egregia, qua pollebat, prudentia Ecclesiæ Antiochenæ resistit schismate pristina concordiam restituit: atque ita populus à longo tempore divisus in unum coalescit. Quin & mediante Theophilo Alexandrino Damafus ceterique, qui à Flaviani communionem abhorrebant, pacificas ad illum dederunt literas. Anno ccc.lxxxvii. vel sequenti, exorta est furibunda illa Antiochenum seditio, qua Imperatoris & Augustæ statuas dejecerunt, omnes contumeliarum genere lacefferunt. Missus idcirco publico civitatis nomine Constantinopolim Flavianus, demisso vultu, animoque, supplicii prece, morum gravitate, suavique eloquentia effervercentem Imperatoris animum lenivit. Quo factò letus domum rediit, magna populi acclamatione & effuso totius civitatis gaudio exceptus. Obiit circa an. cccxii. Scriptis *Epistolas nigras*, ex quibus unam ad *Ofroenæ Episcopos*, alteram ad *Armenum quendam Episcopum* memorat Photius *; item *Homilias quasdam*. Ex Homiliis enim de *Juane Baptista*, & in illud, *Spiritus Domini super me*, fragmenta exhibet Theodorus Dial. l. 1. p. 43. qui & ex ejusdem *Homiliis in Theophrastum*, & *Tractatum in Evangelium Luca* lacinias adducit Dial. 2. p. 105.

Ap. Theod. l. 5. c. 9.

* Cod. 52.

Sulpit. Sac. Hist. l. 4.

PRISCILIANUS, ortu Hispanus, familia nobilis, prædives opibus, à Marco quodam Aegypto Gnosticorum & Manichæorum sectatore seductus novam Hæresim ex utroque dogmatibus, additis proprii fundi nonnullis cepit circa an. ccc.lxxx. A Gnosticis enim promiscuas libidines & connubiorum solutionem, à Manichæis binorum rerum omnium principiorum fidem, & Astrologie, fatalisque necessitatis ineptias accepta sectæ suæ innoxia: cujus arcana & flagitiosam nequitiam quo melius celaret; mendacium atque ipsum perjurium licitum esse docuit: De Trinitate eadem, quæ Sabellius fovit; plectaque a lia Hæresim portenta dogmatibus suis immiscuit, Magicis adhuc artibus addiditissimus. Ipse interim humilitatis speciem & habitum prætendens, nudipedalem incensum docens,

54 C. IV. cens, & jejunijs Dominicâ etiam die celebran-
da prædicans, multos nobilium pluresque po-
pulares sicâ motum gravitate, & blandiendi
arte in societatem allicit; mulieres autem
catervatim confluentes, & rerum novarum cu-
piditate ac libidinum licentiâ sibi astrigasha-
buit. Discipulos hosce in montium latebras &
diverticula abducere solitus, nefarias colle-
ctas egit; quas et aliorum oculis & notitiâ
substaheret, sectariis suis communionem cum
Ecclesiâ Catholicâ sacris elementis in manus
acceptis & secum asportatis simulandam in-
dulsit. Ex Episcopis Hispaniâ Instantium &
Salvianum in partes suas pertraxit, qui à Sy-
nodo Cæsaraugustanâ excurrente anno ccc.lxxx.
damnati, ut causam confirmarent, Priscillianum
hactenus laicum Abile Episcopum conliti-
tuunt. Verum impetrato ab Idacio & Ithacio
Episcopis edicto Graciani Imp. ut Hæretici ur-
bibus pellerentur, Salvianus & Priscilianus
comitante sectatorum turmâ non exiguâ Ro-
mam proficisci necesse habuerunt, apud Da-
masium obiecta purgati. A Damasio verò ne
in conspectum quidem admitti sunt; ubi æquè
aversantem sibi Ambrosium repererunt. Ver-
sis igitur consiliis Macedonij Officiorum Ma-
gistri auro corrupti ope edictum ab Imperato-
re eliciunt, quo restitui Ecclesiâ jubebantur.
Hoc freti Instantius & Priscillianus (nam obi-
erat Salvianus) Ithacium repetunt; ac corrupto
Proconsule Ithacium illis adversantem in
exilium ejiciunt. Anno ccc.lxxxv. ab Ithacio
apud Maximum Tyrannum arreptis tunc fasci-
bus imperium Occidentale invadentem accu-
satus, ex Hispaniâ coram Synodo Burdigalæ
habitâ causam acturus abducitur. Verum ab
Episcopis ad Principem provocante Priscillia-
no, causa ejus Evodio præfecto cognoscenda à
Maximo committitur. Re audita strenuè ac-
cusantibus Ithacio & Idacio, gestique ad Pa-
latium delatis, Priscillianus a Maximo capitis
damnatur in urbe Treveris anno ccc.lxxxv. vel
sequenti, ut alii verò anno ccc.lxxxviii. vel
ccc.lxxxix. Corpus ejus in Hispaniam relatum
maximâ veneratione à suis tumultuati est, qui
tanto honore memoriam ejus colebant, ut per
Priscillianum jurare summa religio putaretur.
Vir erat, inquit Sulpitius Severus, acer, iniquus,
facundus, multa lectione etuditus, dissendendi
ac disputandi promptissimus. Facili profectò,
si non pravo studio corruptisset optimum inge-
nium; propterea multa in eo animi & corporis
bona cerneret, sed idem vanissimus, & plus justo
inflatior rerum profanarum scientiâ. Scripsit,
teste Hieronymo †, multa *opuscula*, ex quibus
ad illum aliqua, ad nos nulla pervene-
runt.

FAUSTINUS, Schismatis Luciferia-
ni Presbyter. Claruit anno 384. eodemque, ut
videtur, anno *Libellum Precum* Imp. Valentiniano,
Theodosio & Arcadio AAA. obtulit;
qui Luciferi Calaritani, schismaticique ab eo
fufcitati sectariorum causam tnetur, adversa-
riorum calumnias diluit, Episcopos Atianis
communicantes adulterata veritatis Ortho-
doxâ insinuat, eorumque tam pudendos mo-
res quàm insaufas mortes depingit. *Libello
Precum Confessio Fidei* à Faustino adornata
præmittitur, ejusque calci *Rescriptum Theode-
si Imp. in Faustini favorem conditum* subjun-
gitur. Scripsit item de *Trinitate*, *sive de fide
contra Arianos librum*, septem capitulis (sive,
ut alii vocant, libris) constantem, Flaccillæ
Imperatrici nuncupatum. Extant hæc *Opuscula*
sub Faustini nomine primùm: à Sirmondo edi-
ta, Paris: 1650. 8°. deinde Biblio. Patr. Tom. v.
pag. 637. 651. denique notis illustrata *Ozenia*
1678. 8°.

MARCELLINUS, ejusdem temporis
& schismatis Presbyter, unâ cum Faustino
Libellum Precum, de quo supra, Theodosio Imp.
obtulit. Unde Faustinus est, ut sub ejus nomine,
omisso Faustini, libellus iste à Baronio, alijsq;
citetur. Porro ex tribus Fidei formulis in Co-
dice Canonum Romano à Paschasio Quesnello
editis secunda Marcellino à Quesnello ascribi-
tur.

THEOPHILUS, patria forsân Alexan-
drinus, post mortem Timothei anno 385. Ale-
xandriæ Episcopus, Gentilium cultui strenuè
adversatus est; non solum enim delubra idolo-
rum funditus evertit, verum etiam præsti-
gias sacerdotum, qui vulgus decipiebant,
omnibus palam spectandas propoliuit. Quæ
de re vide quæ habet Theodoretus lib. 5. cap. 22.
Nec tantum adversus Gentiles, sed & Mona-
chos Nitriensæ Anthropomorphitarum Hæ-
resim foventes fortiter dimicavit. Origenis
librorum patrocinio subnixus, quos tamen haud
longo abhinc tempore à Monachis tumultuan-
tibus coactus se damnare simulavit. Mox verò
ut Dioscuro ejusque fratribus *Langæ* dictis
paria quidem secum de incorporeâ Dei formâ
sentientibus, sed lites gravissimas agitantibus
invidiam apud Monachos conflare; Anthropo-
morphitam se tepentè professus est, & Orige-
nis libros ab omnibus damnari jussit. Id
cùm detrectarent *Longi Fratres* eorumque se-
ctatores, istâ ansâ arrepti, eos *Agypto* ejecit,
ac pessimis modis exagitavit. Anno 400. habi-
tâ Alexandriæ Synodo, Origenem & ejusque li-
bros damnari curavit; & ut ab Epiphanio Sy-
nodo in Cypro insula habitâ damnarentur, au-
thoritate suâ effecit. Cùmque ejusdè à se Mo-
nachos Constantinopoli benignè receptos esse
agrè ferret, an. 407. C. P. profectus coactâ Syn-
nodo Chrysostomum deposuit. Verum cùm
O 3 plebem

† De Script.
c. 124.

382.
Gennadie
Script. c. 32.
* Lib. ad.
Helvid.

HELVIDIUS, Auxentii Mediolanen-
sis Episcopi discipulus, Joviniani præcurfor.
Claruit Romæ circa ann. 382. Dignitate Pres-
byter fuisse videtur. Homo rusticanus, inquit
Hieronymus *, & vix primis literis imbutus,
ex novis dogmatibus nomen sibi comparare
fatagens, scripto *libello* contendit B. Mariam
post natiuitatem Domini, quem virgo peperit,
Josephò sponso suo junctam ex ejus consortio

SÆC. IV.
ab An.CCC.* De Script.
c. 13.

plebem Chrysoſtomo faventiorē, ſibi infenſiorem experiretur, clam urbe elapſus, Alexandriam eſcit. Obiit anno 412. Scripſit, inquit Gennadius *, *adversus Origēnem unum & grande Volumen*, in quo omnia penē ejus dicta & ipsam pariter damnavit. Bina hujus operis fragmenta exhibet Theodoritus Dial. 2. p. 101. Ex eodem, ut videtur, opere petiit est fragmentum illud benē longum, & *περὶ τῆς οὐρανίου πόλεως* quoniam τὰ ἀρχαῖα, quod habetur Concilii Ephesini par. 1. c. 4. Item *Librum de Cyclo Paschali* Theodosio Imp. dictatum, cujus fragmentum profert Theod. Dial. 3. p. 167. Scripſit item *Epistolam ad Porphyryum Episcopum Antiochenum*, cujus fragmenta duo videre est Concil. Tom. v. p. 472. Conſcripſit adhuc *librum de sacris Myſteris*, *ſive de ſacris Suppellectilibus Eccleſie Dei*, & *Synodicam adversus Origēnem Epistolam*. Utrumque opus ab Hieronymo Latine verſum est, & a nobis delideratum. Interierunt etiam *De Fide libri III.* nomini ejus olim inſcripti, malē verō, ſi Gennadii judicio ſtandum ſit. Extant hodiē *Epistola Paſchales III.* ab Hieronymo Latine redditæ, una cum *Prologo ad Theodoſium Imp. De Paſchate anni 380.* (qui habetur etiam Gr. Lat. non integer tamen, ad calcem Petavii de Doctrin. Temp. Tom. 11. in Biblioth. Patr. Tom. v. *Epistolarum Paſchaliarum quatuor, & ſexta* fragmenta extant Concil. Ephes. Act. 1. p. 172. Habetur ejusdem *Epistola ad Epiphanium* inter Hieronymi opera; ubi & *tres ad Hieronymum Epistolæ* breves reperiantur Theophilo nostro inſcriptæ, verū ab eruditis inter ſpuria relegatæ. *Edicta Canonica X. & Reſponſa III.* habentur Gr. Lat. una cum Baſamoni Commentariis Pandect. Canon. Tom. 11. *Epistola brevis ad Chryſoſtomum*, ap. Pallad. Dial. c. 7. Diſſertatio denique, cujus rei homo ſimilis ſit, Gr. Lat. edita Pariſi 1608. 8°. a Morello, qui eam edidit, Theophilo nostro adjudicata.

385.

SIRICIUS, ortu Romanus, patre Tiburtio natus, primū Romanæ Eccleſiæ Presbyter, dein mortuo Damaſo ab ineunte anno 385. Romanus Episcopos. Jovinianum novos errores procudentem coactis Presbyterorum fuorum coetu damnavit; miſiſque hæc de re literis Eccleſiam Mediolanensem certiorē fecit. Cenſuram illam ſententiā Synodica confirmarunt Episcopi Mediolani anno 390. congregati, qui & Siricio reſcribentes immenſis cum laudibus evehunt, tanquam boni paſtoris excubias agentem, qui diligenter commiſſam ſibi januam ſervaret, ac pia ſollicitudine Chriſti ovile cuſtodiret, dignus quem oves Domini audiant & ſequantur. Obiit viceſimo ſexto die Novembris anno 398. Extant *Epistola V.* Conciliorum Tom. 11. p. 1017. Ex his quarta, *ad Episcopos Africa*, a Paſchaſio Queſnello *, ſputia eſſe argumentis fortiffimis demonſtratur.

* Diſſert. ſ.
in Leonem M.

385.

IDACIUS CLARUS, diverſus ab Ithacio Episcopo Soſſubeni, urbis cuſſidam in Hiſpaniā (forſan Emeritæ) Episcopos. Claruit anno 385. Junctis cum Ithacio operis maximo fervore Prifcillianiſtas oppugnavit, edictum de

pellendis in exilium Hæreticis à Gratiano Imp. SÆC. IV. impetravit, & Ithacio eos apud Maximū acculanti aſſiit; eo demum nomine Eccleſiæ communionē ſubmotus, & in exilium miſſus, ubi diem ſupremum obiit, imperante adhuc Theodoſio majore. Scripſit *Apologeticum*, qui dudum periit, in quo execranda Prifcilliani dogmata, meſeſicas artes, & deteſtandas libidines detexit. Extat liber contra *Verinudum Arianum*. *Diaconum*, quem Vigilio Tapſenſi non injuriā vindicat Chiffletius, & *difficiliſſimum quorumque S. Scriptura locorum explicatio*, una cum aliis *contra Hæreſes opusculis*. Baſil. 1528. & Biblioth. Patr. Tom. v. p. 736.

MATRONIANUS, ſive ut à Sulpicio vocatur, *Larronianus*, gente Hiſpanus, Prifcillianō Maximi juſſu capitis dāpnatus, Treveris gladio percuſſus eſt. *Vix valde eruditus, & in veterico opere ſcribendis comparandis*, inquit Hieronymus †. Varia edidit opuscula, diverſo metrorum genere, quæ hodiē non ſuperſunt.

385.

TIBERIANUS, ſcgtente Hiſpanus, provinciæ Boticus, ſactionis Prifcillianæ ſectarius. Claruit anno 385. eodem quo cæſus eſt Prifcillianus tempore ipſe Maximi ſententiā ademptis bonis in Syllam inſulam telegatus eſt; ubi tandem exilii tadio victus propoſitum mutavit, & devotam Chriſto virginem matrimonio copulavit, ut nos docet Hieronymus *. Scripſit *Apologeticum* tumentis compoſitoque ſermone, ut ſe à Prifcillianæ Hæreſis ſuſpicionē libetaret. NE.

385.

* De Script.
111.

JOANNES, quā gente, aut quo genere prognatus, non conſtat, in juventute vitam Monachicam ſectatus eſt, dein Presbyter factus, perſecutione à Valente Catholicis intentatā, Occidentaliū Episcoporum ob fidem exultum communionem averſatus, in partes Arianas propendere viſus eſt; immō (ſi Hieronymo cum ſapius ſugillanti fides ſit habenda) Arianorum, Macedonianorum, Photini & Manicheorum erroribus acceſſit, Catholicis demū ſpe dignitatis adipiſcendæ factus, & Episcopatus pollicitatione ab Hæreſi redemptus. Verū efferato Hieronymi animo pars forſan criminis illius non exigua accepta referri debet; quippe qui ſubinde molliora ſpirans Joannem ejusmodi notā eximere videatur, *Denamini tibi*, inquit *, *ut non ſis Arianus, immo plus, ut nunquam fueris*. Anno 386. triceſimum ætatis annum, teſte Hieronymo †, haud multum ſupergreſſus Cytillo in ſede Hieroſolymitanā ſucceſſor datus eſt. Originis cauſe tunc temporis in orbe Chriſtiano acriter ventilatæ impenſe favit, non tam dogmatum illius quam ſamæ ſtudioſus, unde ampla ſaris ei crevit diſſidiorum & rixarum ſeges. De initis litis illum inter & Epiphanium ſuſcitæ ſupra dictum eſt in Epiphanium, quæ eouſque demum evaſit, ut Epiphanium habitæ cum Joanne communionis poeniteret; cumque Deo ſacra faceret, dicere ſolebat, *Domine; preſta Joanni, ut recte credat*. Factum id indignatus Joannes mirum quam infremuit,

386.

Hieron. Ep.
61. 62.

* Ep. 61.

† Ep. 62.

5. EC. IV.
ab An. CCC

fremuit, literisque quaquaversum datis Epiphanius violatæ charitatis insinulavit; eum insuper gravissimè criminatus, quod Paulinianum Hieronymi fratrem in Dialecti Palæstinâ ad Presbyterii dignitatem evehisset. Objecta sibi crimina miti *Epistola* anno 392. scripta, diluit Epiphanius; se non tam ob inpositas in aliena ditione Pauliniano manus quàm ob exprobratam olim Johanni Origenisum ab eo querelis & convitiis appetitum docens; Joannem adhuc, ut ab Origenianæ doctrinæ, quam octo epistulis summam complectitur, veneno caveret, multis cohortatus. His verò monitis aures occludente, acrisque adhuc exardescente Johanne, ei communionem renuciare, & hæreses notam impingere Epiphanius non dubitavit. Hieronymum in Epiphaniæ partes & Joannis inimicitias pertraxerunt & Pauliani fratris causa & Origenismi odium. Junctis enim cum Epiphaniis iussibus Joannem assiduis precibus hortari & criminationibus terrere non desit, ut eum ad anathema Origeni dicendum impelleret. Unde eò iracundiâ processit Johannes, ut ab Ecclesiæ communione Hieronymum segregaret, quin & exilium ei indiceret, licet irritò conatu. Sedem enim Bethlehemiticam retinuit Hieronymus; nec tamen insensum Joanni animum statim deposuit. Irritatos utrinque animos compescere fatigerunt Archelaus comes & Theophilus Alexandrinus; in casum verò pacem quamdiu viveret Epiphanius, averſante Joanne, & Monachos Palæstinos Epiphaniæ suavi sibi communionem S. Synaxeos inire detrectantes tanquam hostes publicos odiis & injuriis incensente. Verùm coaluisse tandem videtur vulnus, & exulceratus Joannis partim pudore, partim argumentis victi animus non nihili deferuit. Sedatâ quodammodo post multos annos lite Origenianâ, Joannes circa ann. 415. apud Occidentales malè audire cepit, quasi Pelagium nimium faveret. Eo enim anno coactio Presbyterorum suorum Synedrio, aures heretico parum iniquas, Orosio verò Pelagium accusanti minus æquas præbuit, re quasi in medio relicta: mox verò Synodo Dioſpolitanz interfuit, ubi veteratoris artibus Pelagius erroribus sibi affictos abjurare præ se ferens Joanni reliquisque Episcopis fucum fecit, & ab Hæreses notâ absolutus in Ecclesiæ communionem admissus est. In hoc tamen saltem excusari meretur Joannes, quòd in Pelagii causâ dijudicandâ non tam fidei Catholicæ studium, quam prudentia, desiderari videatur. Obiit anno Christi 416. Pontificatus sui 30. Vir erat, five ingenii, five animi dotes spectes nequaquam contemnendus, nisi quod arrogans nimis & fastuosus animi susceptas semel causas, & in his Origenis famam præſtictâ & obstinatâ perſicaciâ tueretur. Nec enim errores Origenis fovisse censendus est; de famâ tantum ejus sollicitus, quem proinde Anathemati subſicere toties ab Hieronymo & Epiphanio flagitatus recusavit. Quod nec ipse diffidit Hieronymus in Epistola ad Pammachium, ubi sæpius agnitâ orthodoxâ Joannis fide id tantum ingerit. *Aus nega hoc dixisse Origenem, aut si locum est illius, non danna qui dixerit.* Quod ingenium spectat,

viz certè erat minimè indoctus; immò si fautoribus ejus credendum esset, disertior Demosthenes, acutior Chrysippo, sapientior Platone. *Andra aſiſiagor* vocat Theodoritus *, eumque miris laudibus ornant Anastasius Papa †, Augustinus ‡, & Chrysostomus *.

Scriptis, teste Gennadio †, *librum* (jamdiu deperditum) *adversus obsecratos*, in quo ostendit se Origenis ingenium, non fidem secutum. Nec plura ingenii ejus monumenta memorarunt veteres. Extant tamen siene multa nomini illius afficta scripta, quæ sequuntur.

5. EC. IV.
ab An. CCC.
Ap. Hieron.
Ep. 67.
* L. 1. c. 11.

† Ep. ad Joann. inter op. Hieron.
* Contra Petill. l. 2. c. 11.
* Ep. 88.
† De Script. c. 10.

Liber de institutione primorum Monachorum in lege veteri exortorum, & in novâ perfectionis (viz. Carmelitarum) ad Caprasium Monachum. Interpretem præ se fert Aymericum Patriarcham Antiochenum. Verùm Latini cujusdam auctoris esse, idque sculoris ævi, omnibus, (excepto cœtu Carmelico) in confesso est. Habetur etiam in Biblioth. Patr. Tom. v.

Commentarius in stratagemata B. Job. in tres libros divisus.

Commentarius in Evangelium S. Matthæi, qui sub nomine *Operis imperfecti ad Matthæum* inter Chrysostomi opera haberi solet, ubi de eo plura videas. Certè Joannis nostri esse purum putum est Carmelitarum somnium.

Fragmenta perpetui Commentarii in Evangelium S. Marci, in Catena Aquinatis in Marcum Chrysostomo ascripta.

Præclara aliquot *Fragmenta* similis cujusdam operis.

Commentarii in Evangelium S. Luca; in Catenis Aquinatis & Corderii in Lucam Chrysostomo adjudicati.

Homilia in Iosephum, & de Castitate.

Homilia VI. in Job.

Fragmentum Homiliae proemialis in Psalmos.

Homilia in aliquos Psalmos.

De tribus pueris & fornace Babylonica.

De Susanna.

De decollatione S. Joannis Baptista.

De vitandis scandalis.

De divite & paupere, & elemosinâ faciendâ.

Homilia in Marcum XIV.

Homilia in Canticum V.

Homilia in Ioannem III.

In laudem S. Crucis, & de transgressionem Adam.

De Eucharistiâ in eucaniis.

In Ascensionem Domini.

De Pentecoste.

De Spiritu Sancto Homilia II.

De Christi divinitate.

De Fide & Legē nativā.

In Præſentem Domini.

De Ecclesiâ, sive Turrit.

In S. Petrum & Paulum.

In S. Thomam.

In S. S. XII. Apostolos.

In S. Stephanum.

De Penitentiâ Homilia III.

De David.

De Persecutione Novatianorum.

O 4 De

Viſ. Oroſi.
Apol. de Ar-
bitr. lib. 2.
August. Ep.
104. & de
peccat. Orig.
L. 2. c. 11.

S.Æ.C. IV.
ab An CCC.*De canisate hujus sæculi.**De exco & Zachæo.**De Pseudo-prophetis & Hæreticis.**In terra-motum, & in divitem, & in Lazarum, & de Serviente.*

Sermo de S. & consubstantiali Trinitate. Opuscula ista ab *Hemilitia in Josephum* inclusivè, si non omnia, saltem ferè omnia inter Chrysostomii opera habentur.

Opera prædicta hinc inde collegit Petrus Wastellus Carmelitarum Ordinis Provincialis Belgicus, additisque tribus vindictiarum libris Latine edidit Tomis duobus, *Bruxelæ*, 1647. fol. Verùm non obstantibus, quas operosè agit Editor, vindictis, ista omnia eruditissimè fabulam sapiunt, & Joannis nostri nomini falsò supponuntur.

387.

GAUDENTIUS, cujus aut nulla, aut rara admodum apud veteres memotia; dum Provincias Orientales religionis ergò petagret, & circa an. 387. Cæsareæ Cappadociæ hereret, mortuo interea temporis Philastrio Brizix Episcopo, ei ab Ambrosio aliisque provinciarum Cæsariensis Episcopis successor absens designatur; neve electio alicujus fraude incassum cederet, singulorum juramento confirmatur. Cumque hæc audisset Gaudentius & in Occidentem reditum detrectaret, missa est ab Episcopis ad ipsum legatio, & ad Orientis etiam An. istites, qua rogantur, ut renitentem reverti Gaudentium Ecclesiasticis censuris compellerent. Factum id, coactusque redire Gaudentius S. S. X. L. Martyrum reliquias à sacris virginibus S. Basilii neptibus Cæsareæ agentibus acceptas secum detulit, & Ecclesiæ Brizianæ regimen suscepit. Anno 405. Synodi Romanæ & Honorii Imp. nomine legationem unà cum aliis quibuldam Episcopis obisse videtur, ut Arcadium Imp. Chrysostomum subinvenum pacationem redderet. Quo anno è vivis ereptus sit, parum liquet. Rejiciunt id alii in annum 410. Cl. veto Labbeus * in an. 427.

SCRIPTA.

Sermones sive *Tractatus* XV. de variis argumentis ad Benevolam.

De Villæ iniquitatis Responsiones ad Germanum.

In illud, Pater major me est, Responsio ad Paulum Diaconum. Extant opuscula ista in Biblioth. Patr. Tom. v. p. 704. 942.

Vita sive Encomium Philastrii Antecessoris. Habetur apud Surium ad diem 18. Julii.

Cæterum monendus est Lector alium ac diversum penitus à nostro eodem ferè tempore claruisse Gaudentium Episcop. Tamugadensem sectæ Donatistice, qui Dulcitio Tribuno Imperatoris apud Africam legato duas Epistolas Apologeticas obtulit, ab Augustino totidem libris refutatas; quibus responsum opposuit Gaudentius, ab Augustino itidem libro tertio everfam. Quin & in eadem Italiæ provinciâ eodem, quo Brizianus, tempore summum sacerdotium gessit alius quidam Gaudentius Episcopus Novariensis, vir quidem non incelebris,

cum Briziano tamen temerè non confundendus.

S.Æ.C. IV. ab
An. C C C.

E V A G R I U S, Presbyter, Antiochenus, vir acris ac ferventis ingenii, anno 388. vel sequenti à Paulini recens defuncti sætatoribus Flaviani perjurium detestatis Antiochiæ Episcopus factus, brevi tempore consecrationi suæ superflus obiit, ac morte suâ schisma Antiochenum extinxit. Hieronymo admodum familiaris erat, cui diversarum hypotheseum tractatus à se compositos legit. *Vitam quoque B. Anthonii ab Athanasio scriptam* è Græco sermone in Latinum transtulit. Extat quidem sub ejus nomine *Versio quæ S. Anthonii ex Græco Athanasii inter opera Athanasii Tom. II. p. 544. ap. Sur. Jan. XVII. Rosveid. in vit. Patr. Tom. I. Verùm an genuina sit, non una est dobitandi ratio.*

388.

Socrus. l. 7.
c. 13.
Hieron. de
Script. c. 112.Gaudent.
Serm. in sua
ordinat.

F. L. D E X T E R, gente Hispanus, Pacioni Barcelonenfis Episcopi filius, Orientalis Impetii Præfectus Prætorio. Claruit anno 388. Anno 392. S. Hieronymi Catalogum Scriptorum Ecclesiasticorum sibi nuncupatum accepit. Obiit decrepiti anno, ut volunt, 444. *Omnimoda Historiam ad Hieronymum tenuit, quæ interiit. Circumfertur quidem hodie sub ejus nomine Omnimoda Historia Chæcienis à Christo nato ad annum ccccxxx. deductum; primum equidem, ut habet titulus, Hieronymo dicarum, sed eo ad superos translato multis locis locupletatum, & paulo Orosio Tarraconensi iterum nuncupatum. Primus hoc Chronicon in lucem protulit, amplissimis Commentariis illustravit, Appendice ac binis Adologiis munivit Fr. Bivarius Cisterciensis Lugduni 1627. fol. Verùm non obstantibus, quas agit, vindictis, merum esse figmentum nomini Dextriano suppositum nasutiores omnes facile percipiunt.*

388.

Hieron. de
Script. Eccl.
132.* Differt. de
Script. patr.
t. p. 338.

VIGILIUS, Episcopus, Tridentinus, claruit anno cccxc. qui cum reliquis Idololatriæ p. nitus extirpare conaretur, teste Martyrologio Romano *, à f. ris & barbaris hominibus lapidum imbre percussus pro Christi nomine martyrium implevit sub consulatu Stilliconis, viz. anno cccc. saltem cccc. Scriptis inquit Gennadius *, ad Simplicianum quendam in laudem Martyrum Libellum, & Epistolam continentem gesta sui temporis apud Barbaros Martyrum. Extat quidem hodie *Libellus* sive *Epistola de martyrio Sydonii & Sociorum* ap. Sur. ad XXIX. Maii Lippomanum, alioque. Interim notandum est plures hujus & sequenti sæculi Vigiliis fuisse, ac nostrum cum Vigilio præfatum Tapfensi, cui adversus Eutychem scriptis, confundi solere.

390.

* Jun. 26.

* De Script.
c. 37.

T I C H O N I U S, natione Afer, in Partes Donatistarum paulò propensior, quos tamen scriptis suis acerrimè exagitavit. Claruit circa ann. cccxc. Vir in divinis literis eruditus, & in Secularibus non ignarus, rerum adhuc ecclesiasticarum studiosus. Scriptis *de Bello intestino* libris tres; *Expositio de diversarum causarum*, in

390.

Gennad. de
Script. c. 28.
Augustin. de
Doct. Christ.
l. 3. c. 30.

SÆC. IV. in quibus ob Donatistarum defensionem anti-
AN. CCC. quarum meminit Synoderum; *Commentarium*
in Apocalypsim Joannis, cui plurima, inquit Cal-
siodorus *, venenosi sui dogmatis feculentia
permiscuit. Omnia enim ad spirituale sensum
 trahens, Angelorum tamen naturam corpoream
 esse docuit, & de millennio ac resurrectione
 quadam, quæ tunc temporis minus sana habebantur,
 sentit. Extat Homilii XVIII. comprehensus inter
 Augustini Opera Tom. ix. ei falsò ascriptus. Scripsit
 præterea *Regulas VII. ad investigandam & invenien-*
dam intelligentiam S. Scripturarum; quas recenset &
 examini subiecit S. Augustinus loco citato. Extant
 hæc *Regule* in Orthodox. p. 1372. & in quavis
 Biblioth. Patr. editione, correctissimè vetò in
 editione anni 1618. Tom. v. & novissimæ *Lug-*
dunensis Tomo vi. p. 49. Cætera Tichonii Ope-
 ra desiderantur.

SOPHRONIUS, vir, teste Hierony-
 mo *, apprimitè eruditus, & quo ipse Hierony-
 mus familiariter utebatur, claruit circa ann.
 cccc. Nec de eo quicquam amplius Vereres
 tradiderunt. Scripsit adhuc *Puer de laudibus*
Beithleem, & postea insignem de *subversione*
Serapis librum, item de *virginitate ad Euse-*
bius, & *Hilarium Monachum vitam*, plurima
 denique Hieronymi Opuscula, & in his *Psal-*
terium & Prophetas ex Hebræo Latine ab Hier-
 onymo conversos, in Græcum sermonem illum
 eleganter translulisse autor est ipse Hierony-
 mus. Ex hisce, ut videtur, versionibus hodie
 extat *Catalogi Hieronymiani Scripturarum Eccl-*
lesiasticarum versio Græca; quæ cum prædicto
 Catalogo inter Opera Hieronymi reperiri so-
 let. Scio equidem hanc versionem à multis in
 dubium vocari, immò à Clar. Viro If. Vossio
 præfate negari: quin & nî malè memini, me-
 cum hac de re aliquando coram agens iste dixit
 se existimare Erasimum linguæ Græcæ excen-
 da gratiâ versionem istam sub Sophronii nomi-
 ne præcussisse. Quod & olim in notis ad *Ign-*
atii Epistolam ad Smyrnæos non longè ab initio
 innuerat, ut ait sibi constare translationem
 istam Sophronii nomen menciri, innumeris lo-
 cis non esse Græcam, ubique falsam, ubique
 ineptam, ubique imposturam sapere. Verum
 pace tanti viri hanc versionem non contem-
 nenda vetustatis esse exinde constat; quod qui
 ea, quæ de Scriptotibus Ecclesiasticis habet, ex
 Hieronymi Catalogo desumere solet Suidas,
 hæc versione usus sit, iisdem penè verbis ac
 sententiis ut plurimum servatis; uti Scripto-
 rem utrumque conferenti liquido patebit. Qui
 primus in lucem edidit Erasmus se exemplar
 emendatum ac vetustum natum esse professus
 est; ex quo permulta etiam in ipso *Hieronymi*
Catalogo rellituit. *Sermonem de Assumptione*,
B. Virginis ad Paulum & Eusebium (qui inter
 Opera Hieronymi Tom. iv. habetur) hujus So-
 phronii esse censet Erasmus.

RUFINUS TORANIUS, gente Ita-
 lus, Patriâ (ut mihi quidem videtur) Aquile-
 iensis, in hac enim Ecclesiâ & fidei lavacrum
 & Presbyteratus ordinem suscepit. Ante an-

nium ccc. x. summam cum Hieronymo Aquile-
 iens commorante amicitiam contraxit; & mo-
 nasticam ingressus vitam, circa ann. ccc. xxi.
 unâ cum Melaniâ seniore in Orientem profes-
 sus est; eodemque, ut credi par est, anno,
 certissimè ante mortem Athanasii; Melaniâ
 comite Ægyptum petiit: ubi cum Monachis
 Nitriensibus & Didymo Alexandrino aliquan-
 diu versatus, multaque ab Arianis passus post
 octo menses (quamvis ipse per sceleratissimam in
 Ægypto se degisse falsò jactet) Palestinam
 profectus est: ibique Melaniæ opibus subleva-
 tus constructo monasterio & ascitis sub Mel-
 aniæ curâ instituendis 52. virginibus, annos xlv.
 vel ut habet Palladius *, xxvii. transiegit, viris
 sanctis Hierosolymam religionis ergo peregrin-
 antibus hospitio excipiendis intentus. Cla-
 ruit præcipue circa ann. cccc. Quo circiter
 tempore dissidio Epiphanium & Joannem Hier-
 osolymitanum inire exorto, ipse Joannis par-
 tibus accessit: & Origenis sum, cujus amorem
 à Didymo, ut videtur, hausit, strenuè propu-
 gnavit; unde soluto amicitie vinculo ingentes
 cum Hieronymo lites exercuit; & tanetsi
 Theophili Alexandrini operâ inira sit inter eos
 aliquantisper concordia, anno nihilominus
 cccc. xvi. Rufino unâ cum Melaniâ Romam
 reverso, & libros Origenis *ἐκείνην* malâ fide
 à se verfos edente ulcus recruduit. Verùm im-
 posturæ à Marcellâ reus actus, & versionis Pe-
 riarchon, quam ab ipso factam negaverat, con-
 victus tantam ab omnibus invidiam ac odium
 inuit; ut tanquam Hæreticus notatus Aquile-
 iensem se subducere necesse haberet. Anno cccc.
 libros tres contra Hieronymum per triennium
 proximè elapsum elaboratos vulgavit. Anno
 sequenti ab Anastasio Papâ Romam ad causam
 dicendam evocatus tergiversatur, ac missâ
 Apologiâ sese excusat: quem scircò mox
 damnat Anastasius, & hæreticus ei notam inur-
 rit. Anno ccccii. acceptis Hieronymi Respon-
 sionibus ad *Invektivam* biennio ante à se editas
 adeò excauduit, ut missâ Epistola mortem ei
 (nidefilièret) à brachio seculari inferendam
 comminatus sit. Anno cccc. Aquileiâ ab Ala-
 rico vastatâ in Siciliam profugit, ubi eodem vel
 sequenti anno obiisse videtur. *Christiana Phi-*
losophia vir, haud contemnenda Ecclesiasticorum
Doctrinæ portio, inquit Cassianus *, & *scilicet* *
ἐκείνην *, & *ἡ ὑπομονὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐν ἀνδρείᾳ*
ἐκείνην *, uti habet Palladius, *Nobilissimum &*
fortissimum, qui non esset invenimus inter homines nec
dolior nec misior. Paulino Nolano †, *Veri san-*
ctum & piè doctum, Scholasticum ac salutaribus li-
teris Græcè & Latine doctus. Longè verò aliter
 hominem depingit Hieronymus, & ex eo alii,
 tanquam Origenis sum, Pelagianum, falsarium,
 operum alienorum corruptorem, Hæresiar-
 cham & quid non? Hinc & varia nomina igno-
 minie ergo ei afficta ab Hieronymo passim re-
 perire est; apud quem crebrò audit *Gronnius*,
Alcio, *Lucius Lovinius*, *Afinius Peltio*, *Cal-*
phurnius Læmaris, & *Scorpis*. Summam
 quidem fuisse Origenis admiratorem, & cum
 Pelagii scismaticis libero arbitrio nimium
 tribuisse nemo prudens facile negabit. Verùm
 annos *ἐμπεριεὶς* & *ἀνδραγαθία* Hieronymum nimis
 transierat.

SÆC. IV.
AN. CCC.

* Hist. Lang.
 lib. c. 118.

* De incar-
 nat. l. 7. c. 17;
 § Loc. cit.

† Ep. ad
 Socr. p. 135.

S. & C. IV.
ab An. CCC.

transversum egerit; an meruerit Rufinus omnia, quæ pleno ore in ipsum evomuntur, convitiis, perpendent æqui rerum æstimatores. Interim illud negari non potest Rufinum in vertendis à Græco sermone aliorum scriptis pessimâ fide ut plurimum egisse, mutando, truncando, addendo; ut nova potius quam aliena videri possent; nec divinando quis assequi valeat quamnam Rufini, quamnam ipsius Autoris partes fuerint.

SCRIPTA.

DE Benedictionibus Jude & reliquerum XI.
Patriarcharum Libri II. ad Paulinum Nolanum.

Commentariorum in Hesaiam libri III. cum Præfatione in XII. Minores Prophetas.

Commentaria in Prophetas Joel & Amos.

Expositio Symboli ad Laurentium Episcopum, à multis Hieronymo & Cypriano temerè ascripta inter eorum Opera habetur.

*Historia Ecclesiastica Libri II. ad Chromatium Aquileiensem Episcopum ab Arianæ hæreses primordiis ad Theodosium M. mortem pertingentes, scripti verò circa Alarici in Italiam primum irumpentis tempora. In Historiâ isthac concinnandâ, temporisque ratione digerendâ credulorum admodum fuisse Rufinum constat, in fabulas & incertos plebeculæ rumores nimis propensum, quos è trivio & consuetudine literis mandare temerè solebat. Unde Socrates cum ad ejus fidem primum & secundum Historiæ Ecclesiasticæ libros formasset; meliores postea nactus autores, libros istos ex integro ordiri necesse habuit, quemadmodum ipse * nos docet.*

Commentaria in Davidis Psalmes LXXV quæ à recentioribus quibusdam interpolata videntur; adjuvis nonnullis ex Augustino, Gregorio, aliisque. Extant hæc Commentaria nonnihil ab aliis diversa in Bibliothecâ S. Germani Paris. n. 73. indicante Ph. Labbeo Biblioth. nov. MS. p. 23.

Opera modò numerata prodierunt Lugduni 1570. Paris. 1580. f. prodierunt etiam Rufini opera Roma 1470. f.

Apologia Pamphili pro Origene circa annum cccxcvii. à Rufino versa.

Apologia pro Origene sive de Depravatione librorum Origene.

Alia pro eodem ejusdem argumenti Apologia ex ipsius Epistolis.

Epistola sive Apologia ad Anastasium de fide sua.

Invectiva adversus Hieronymum posterior (prior enim intercidit) in duas divisâ partes, uti rectè notat Huetius, quarum prima criminationes sibi ab Hieronymo impactas refellit, secunda ipsam Hieronymum proscindit.

Opuscula lita quinque postremum enumerata inter Hieronymi Opera haberi solent.

Professio fides in Cænobio Bethlehemetico facta, constans Anathematismis XII. erroribus Origenianis & Pelagianis oppositis; quæ Rufino Aquileiensi inscripta inter Marii Mercatoris Opera in Cod. MSS. à Garnerio reposita est,

& inter eadem edita par. I. p. 114. Verùm in eam potius sententiam, argumentis sanè non infirmis ductus, inclinat Garnerius, *Professionem* istam debere Rufino, non Aquileiensi, sed Syro, Hieronymi discipulo, qui ab eo, anno cccxcix. ex Palæstinâ in Occidentem missus est ad Venerium Mediolanensem & Anastasium Romanum adversus Origenistas concitandum: qui circa annum cccxciv. Professionem istam Monachis Bethlehemeticis obtulisse videtur, ut ab iis communionem sibi impetraret. Monachi enim illi, hortantibus Epiphania & Hieronymo, se à Joannis Hierosolymitani, omniumque Origenismi suspectorum, communione absciderant.

Libellus fidei prelatissimus, quo contra Arianos, Eunomianos, Macedonianos, Apollinaristas, Novatianos, Origenistas, & præsertim contra Peccatum originale, acerrimè disputatur; ab eodem Rufino, quiquis demum ille fuerit, Græcè scriptus, & à Juliano Eclanensi, ut videtur, Latine versus. Hunc incerto auctoris interpretisque nomine, quadraginta abhinc ferè annis in lucem protractum edidit Jac. Sirmondus, & exinde Rufino Syro vindicatum, ac notis & dissertationibus illustratum Jo. Garnerius in Append. ad par. I. Operum Marii Merc. p. 286.

Josephi Opera ab eo versa sæpius excusa extant. De hæc versione audiamus Doctiss. Casauboni * censuram. *Multis, inquit, locis ad insaniam usque inepta est, non aliam personam ob causam, nisi quod corruptissimos nactus codices & iudicio critico destitutus, quicquid invenit, exprimere esset conatus. Tentum autem fuit Rufini in hoc præclaro incepto infatigatus; ut libri illi uti contigerit etiam hodiernis nostris interdum depravationibus: quod multis exemplis ibidem demonstrat. Mediolani in Bibliotheca Ambrosiana asseveratur, teste qui vidit Joanne Mabillonio, *Itin. Italici* p. 12. Codex MS. ex chartâ Egyptiaca, vcterandæ Antiquitatis, ante annos plusquam mille & centum, haud multò post Rufini ætatem scriptus, qui aliquot Josephi Antiquitatum libros ex Rufini versione continet. Utinam, quod in animo habuit, cum edita Rufini versione contulisset vir eruditissimus, ad promovendas res literarias natus.*

Epistola Casariensis Historia Ecclesiastica Libri IX. Subleatâ fide versionem istam adornavit Rufinus, multis contractis, multis additis, dimidium libri octavi omisit, decimum vix attingit. Versionem edidit paulò post an. cccc. Extat eum Rufini Continuatione & Historiâ Tripartitâ Basil. 1568. 1570. & alibi sæpius.

S. Clementis Romani Recognitionum Libri X. additis Præfatione

Epistola ad Jacobum fratrem Domini. Utræque versio extat inter Clementis Opera, & Basil. c. 1536. f. & in Cotelieri Bibliotheca Apostolica Anatoli Liber de Pasche. Versio edita est à Bucherio unâ cum Victorini Paschali Canonæ Antwerp. 1624. f.

Origenis libri αὐτῶν, Homilia in Genesim XVII. in Exodum X I. in Leviticum XVI. in Numeros XXVIII. (quarum Præfationem prius edidit H. Valesius Annot. in Euseb. p. 139.)

S. & C. IV. ab An. CCC.

* Ad Ambr. Baron. E. xcccl. l. 10. 29.

* Præfat. ad l. 1.

58C. IV. in *Iefue* XXVI. in *Judices* IX. in *Primum Regum* L. in *Pfalms* IX. in *Cant. Cantic.* IV. in *Epistolam ad Romanos* Tem. X. à Rufino verfa additis fere ubique præfationibus. De istis verò vide plura in Origene.

S. S. Basilii Cafariensis & Gregorii Nazianzeni Opera a quadam Rufino interprete habentur in antiquis Operum illorum editionibus Latinis.

Vita Patrum, quæ Collectionis Rosfveydianæ Lugdunæ 1617. Antwerp. 1628. secundum & tertium librum constituunt, Rufini nostri auctoris sive interpretis esse creduntur. *Liber secundus* constat Palladii *Historiæ Lausiacæ*, tertius ferè Heraclicidis *Paradiſi*.

Xyſti sive Sexti Pythagoræ Philoſophi Enchiridion ſeu Sententia à Rufino verſa, & ab eo malâ fide (ſub Sixti Papæ nomine editæ extant *Levan.* 1618. 8°. *Baſil.* 1520. *Colem.* 1522. 4°. & alibi.

DEPERDITA.

S Enſentia Pamphili Martyris aduerſus *Mathematicos*, quas à Rufino verſas eſſe memorat Gennadius *, niſi in Pamphili nomine hallucinatus ſit.

* De Script. c. 17.

Epistoſa multa ad timorem Dei hortatoria, inter quas eminebant illæ quas ad *Proban* dedit, ab eodem memoratæ.

Epistoſa ad Hieronymum comminatoria, cujus meminit Hieronymus †, forſan & aliæ plures.

† Apolog. 2.

Inuolucra aduerſus Hieronymum prior, de quâ multa Hieronymus.

Evagrii Pemic. Opuscula plurima ab eo verſa.

391. **AMBROSIUS**, cujus unus, quod ſciam, è veteribus meminit Hieronymus. Patriâ Alexandrinus, Didymi auditor, claruit anno cccxcii. *Scriptis aduerſus Apellinarium volumem multorum verſum de Dogmatibus*, & *Commentarius in Iob*. N. E.

Hieron. de Script. c. 128.

392. **AMBROSIUS**, gente Scythia, Tomorum quin & totius Scythiæ, Epicoſus claruit anno cccxcii. Vir in monaſticâ Philoſophiâ inuolutus, vitam admodum rigidam & ſeueram egit, victu modico contentus, & habitu vili indutus. Origeni æquiorẽ animum geſſiſſe argumento ſunt, quæ Epiphanio cum (Conſtantinopoli tunc agentem anno circiter cccc.) ad Origenem damnandum urgenti rependerit, ſupra in Origene repræſentata ex Socrate. Multa ab eo facta ſunt, multa etiam illius precibus impetrata miracula; quorum ſpecimina aliquot proſert Sozomenus *. Tantâ idcirco veneratione habitus eſt, ut ab Hunnis *Deus Romanorum* vocaretur. *Scriptis* in morem *dialec-torũ* & veteris eloquentiæ breves commati-coſque *tractatus*; & alia quædam ex quibus breuicula aliquot fragmenta exhibet Damascenus in *Parallelis*.

* L. 7. c. 16.

393. **PONTIUS PAULINUS**, origine Romanus, genere Patricio & Conſulari Burdi-

galæ in Galliâ, ſaltem in vico Paterno non procul inde ſito, natus eſt anno ccccliii. Præceptorem habuit Decium Aufonium, ſub quo in Poeticis & Rhetoricis ſtudiis mirum quantum profecit. Aufonio deinde à Valentiniano Imp. in aulam evocato, ut Gratiani filii ſtudiis præſet, Paulinus Burdigallæ relietâ Romam ſe contulit, ibique cauſas forenſes tanta felicitate tractavit; ut anno cccclxxv. Conſularis honorem juvenis adhuc conſecutus ſit: Senatoriâ adhuc dignitate illuſtris, totique civitati perquam charus. Anno ſequenti ad exteras regiones viſendas ſe accingens omnes ferè Occidentis Provinciâs peragravit; ſummis ubique viris, Martino, Ambroſio, aliisque familiaris factus. Hiſce peregrinationibus quindecim ferè annorum ſpatium impendit. Anno demum cccxcj. à Delphino Epicoſo Burdigallæ ſacro fonte lavatus, ac bona divendita pauperibus elargitus, in Hiſpaniam ſecundâ jam vice profectus eſt; & Barcinone plerumque degens arctiorem vitæ diſciplinam excoluit; ab Aufonio licet aliisque ad ſecularem vitam fruſtra revocatus. Anno cccxciii. exeunte, ipſâ Chriſti Natali ab Eulampio Præſule Barcinonenſi penè cogente plebe ad Preſbyterii gradum evehitur: ex quo tempore inter viros Eccleſiaſticos inclareſcere cepit. Factus poſtea Nolæ in Campaniâ Epicoſus, ſed quo anno hæcenus mihi aliſque incomptum, anno cccc. Nolâ à Gothiſ captâ vaſtatâque, cum ſe à Barbariſ ob theſauſos, uti illi ſuſpicari poſſent, abſconditos excruciatum iri veretur; hæc ad Deum verba fudit. *Domine, non excrucier propter aurum & argentum: ubi enim omnia ſunt, in ſeis. Obiit ſanctiſſimus Præſul X. Cal. Junias anno cccxxxxi. ætatis ſuæ 78. Uxorẽ habuit Theſariam, formam leſtiſſimam individuum vitæ tam Eccleſiaſticæ quàm ſecularis comitem, ex qua unicam ſuſcepit ſobolem vix octiduo ſuperſtitẽ. Qui plura de eo ſcire avent, adeant *Vitam* ejus à Fr. Sacchino conſcriptam, & noviffimis Operum Paulini editionibus inſertam. Vir in Deum Pius, in pauperes beneficus, erga omnes comis & candidus, tam ſingulari verò ac ſtupendâ ſagavit charitate, ut (ſi vera nobis referat Gregorius) Campaniâ à Gothiſ vaſtatâ ſua captivis redimendis erogat, cùmque nil amplius impendendum ſuperelſet, ſeipſum pro redimendo viduæ cuſudam filio, quem in Africâ Vandali captivam abduxerant, eo profectus in ſervitum vicariam daret, Reſiſque Vandalorum genero ſeſe in mancipium traderet, ab eo horto excolendo præfectus. Tandem verò quĩnam eſſet agnitus, in Italiâ honorificè remiſſus eſt; dono ei datis cunctis ſuæ civitatis captivis, navibuſque plurimis frumento onuſis. Exemplum ejus ple-tatis ſtudioſis B. Martinus * læpius ingerebat utpote qui ſolus penè illis temporibus Evangelica præcepta compleſſet; beatumque eſſe prædicavit id ſæculum. tantæ fidei virtutiſque documento. Doctrinam quod attinet, clariffimorum iſtius ævi viro-rum elo-giis nobilitatur. In Poeti quantum potuit, dicat Præceptor Aufonium *, ſic ad illum ſcribens.*

58C. IV. ab An. CCC.

Aurelian. de Civit. Del. l. 2. c. 10.

Greg. 1. diſt. 4. 1.

* Ap. Sulpit. de vit. Max-tin. c. 26.

* Epit. 19. ad Paulin.

Citi-

SÆC. IV.
ab An.CCC.*Cedimus ingenio, quantum precedimus auro:
Auribus Mula nostra Camana ena.*

SPURIA.

SÆC. IV.
ab An.CCC.* Epist. 13. ad
Paulin.

Eloquentiam ejus micis laudibus effert Hieronymus *, Si *Sacra*, inquit, *literas te docere contingeret, & quasi per manus mysteria tradere*, Scripseraturum, *nasceretur nobis aliquid, quod docta Gracia non haberet*. Et mox: Si *quasi extrema manu operi tuo induceretur; nihil pulchrius, nihil doctius, nihil dulcius, nihilq; Latinis tuis haberemus voluminibus*.

OPERA, QUÆ EXTANT.

- E** *Epistola numero L. viz.*
Ad Severum Sulpicium XIV.
Ad Delphinum Burdegalem V.
Ad Amandum Burdegalem VI.
Ad Sanctum & Amandum I.
Ad Victorinum Rheimensem II.
Ad Aprum I.
Ad Aprum & Amandum II.
Ad Florentinum Cadurcensem I.
Ad Alethium I.
Epistola sive potius Declamatio popularis de Gazophylacijs.
Ad Dejuderium I.
Ad Macarium I.
Ad Pammachium I.
Ad Jovium cum Poemate ad eundem I.
Ad quendam militem I.
Ad Sebastianum Eremitam I.
Ad S. Augustinum IV. habentur etiam inter Augustinianas.
Ad Alipium Tagastensem I. inter Augustinianas 35.
Ad Romanianum I. inter Augustinianas 36.
Ad Rufinum II. quas Paulini non esse suspicatur Rosveydas.
Ad Marcellam I. inter Hieronymi Opera.
Ad Celantiam I. inter Hieronymianas.
Poemata numero XXXII. viz.
Ad Gostidum II.
Matutina Precesiones I I.
De Joanne Baptista I.
Psalms I. 2. & 136.
Ad Ausonium Epistola IV.
Ad Cytherium I.
Epithalamium in Julianum & Jam.
De obitu Celsi pueri Panegyricus.
S. Felicii Natales X. integri.
Fragmenta Natalium 11. 13. 14. 15. & incerti cuiusdam.
De Nupta Episcopi rediit in Daciam.
Fragmentum Poematis de Regibus ex Suetonio collecti.
Ad conjugem suam exhortatio, quæ Prospero rectius adjudicatur. Haftenus Poemata.
Epistola ad Eucherium & Gallum in Lero insula degentes, à Chiffetio primum edita in Appendice ad Paulinum, Divisioe 1662.
Martyrium S. Genesii Arelatenſis. Extat apud Surium ad diem XXV. Augusti.

C Armen Eucherificum, de vita sua, quod alterius Paulini nostro *εὐχέλαια* & Ausonii nepotis esse notat Labbeus *. Habetur in Bibliothecâ Patrum Paris. 1575.

De Vita S. Mariani libri VI. carmine Heroico scripti ad Perpetuum Turonensem Antistitem, quos Baulini Petricorii esse constat. Extant in Bibliothecis Patrum, & in Auctuario Bigneano Paris. 1624. p. 851.

Epistola ad Fanſam Rhegiensem de variis questionibus, quam Paulini aliterius, Auctoris *tractatus de Quadragesimâ*, esse conjicit Labbeus. Extat in Biblioth. Patr.

DEPERDITA.

P *Antegyrius, sive Apologeticus pro Theodosio*, Imp. anno 395. *Endelechii horatus scriptus*.

Ad severum Epistola multa de contemptu mundi.

Sacramentarium & Hymnarium.

De Penitentia liber, item de laude generali omnium Martyrum.

Suetonii libri de Regibus in compendium redacti, necro scripti.

Poemata & Epistola plures.

Extant Paulini opera in Orthodoxogr. Tom. II. p. 75. & in Biblioth. Patr. Tom. vi. p. 163. scilicet verò Paris. 1516. Colonia 1560. Anserm. 1622. 8°. unâ cum vitâ Paulini à Fr. Sacchino conscripta, & Frontonis Duezi ac Heriberti Rosveydi notis: denique Paris. 1985. 4°. in duos Tomos digesta, ad MSS. Codices recognita, & variorum notis illustrata, studio Jo. Baptiz le Brun.

Paulini *εὐχέλαια* (utpote cuius, tanquam amici sui meminit Epist. IX. ad Severum) erat *Sanctus Severus Endelechius*, religione Christianus, arte Orator & Poeta. Hujus breve carmen de *mortibus bonis* edidit Pet. Pitheus in Epigrammatum veterum Cinnio. Verum cum nihil, quod sciam, scripsit Ecclesiastici commatis, peculiarem ei inter scriptores nostros locum non tribuimus.

AURELIUS AUGUSTINUS, natione Afer, Tagastam Numidiz urbem natalem habuit, natus anno 355. parentibus honestis nec infimi nominis, quippe qui de numero curialium erant, patre Patricio, matre Monica, utrique Christianis, matre verò supra communem sortem ob pietatem celeberrima. Bonis literis adeò gnariter incubuit, ut adolescens adhuc in patria urbe Grammaticam, mox Carthagine Rhetoricam docuerit, & in foro inter Causidicos aliquandiu versatus sit; ubi Manicheorum errorum virus non hausit modò, sed penitus imbibit. Verùm rixarum in Gymnasio Carthagenensî pertusus, anno 383. desertâ Africâ, reluctante matre, Romam proficiscitur, ubi plures curæ suæ commissos discipulos bonis literis instruit. Nec tamen hic loci omnia ex voto cesserunt; sequenti igitur anno missio

* Dissert. de
Script. Tom.
1. p. 165.396.
Possid. de
vit. August.
Augustin. in
Confess.

s. c. l. v.
ab An. CCC.

ab Imperatore ad Symmachium urbis præfatum mandato, ut civitati Mediolanensi Rhetoricæ magister provideretur, ab eo Mediolanum missus est. Advenientem agnovit, & mirâ comitate tractavit Ambrosius, cujus sermonibus ad populum habitis, dum auscultaret Augustinus, paulatim ab erroribus revocari cepit; rejecto igitur Manichæismo ad Academicos transiit. Interea Monica de filii salubrè summopere sollicita Mediolanum venit; & jam verum esse experta est, quod Episcopus quidam, (cujus aures quotidianis precibus & gemitibus obtulerat, ut in filio ad meliorem frugem reducendo laboraret) subflomachans dixerat; *Pade, inquit, a me, ita vides; fieri enim non potest, ut filius istarum lachrymarum pereat.* Tandem itaque dum in hortulo suo ardentibus votis solus ad Deum preces funderet Augustinus, quasi pueri cuiusdam cantantis audita vox est; *Tolle, lege, tolle, lege.* Arrepto igitur codice in locum Apostoli oculos conjecit: *Non in cubilibus & ebrietatibus, non in cubilibus & in palatiis, &c.* Obstupuit audientis animus, & pietatem Christianam statim amplecti secum statuit; exactoque inter Catechumenos biennio, anno 388. ab Ambrosio baptizatur. Sequenti anno mortuâ jam matre in Africam remeavit, & in fundo paterno per triennium ferme delinuit. Anno 391. Hipponem profectum, ut Agentem in rebus quandam ad perfectiorem vitæ Christianæ gradum impelleret, Hipponenses in ecclésiâ manibus relinquant licet & lachrymanrem ad Valerium Episcopum trahunt, & ab eo Presbyterum ordinari curant. Presbyter factus instituto inter Ecclesiam Monasterio pietati & exercez & docendæ incubuit; quin & repugnantè ecclésiæ Africanæ consuetudine, coram seipso concionandi vices ei demandavit Valerius. Manichæos, Donatistas, Circumcelliones, Pelagianos, aliosque Hæreticos tam scriptis quam voce debellavit. In Synodo Hipponensi anno 393. jubentibus Episcopis de fide & Symbolo Presbyter adhuc disputavit; adeoque apud omnes inclausit, ut necesse esset Valerio cum, quem sibi successorem designarat, clanculum occultare, ne ad alterius civitatis Episcopatum raperetur. Quapropter literis egit Valerius apud Primates Africæ Episcopos, ut sibi adhuc viventi Cœpiscopus constitueretur; quod & factum est anno 396. à Megalio Calamensi Numidiz Primatè, reclamante Augustino ac assensum datum vix ac ne vix adhibente, utpote quod Canonibus Ecclesiasticis repugnaret. Episcopus factus Ecclesiæ insistentem & religionis causâ tutandæ acris incubuit, ingentisque ac perpetuas cum circumscriptis ubique Hæreticis lites & controversias agitavit; quorum etiam insidiis vitæ discrimen non semel adiit. Donatistas collatione in Synodo Carthagenensi insituta, & in Casariensi renovatâ confutavit: Fœlicem Manichæum post secundum vel tertium colloquium Hippone habitum ad Catholicam veritatem reduxit; cum Pascenio comite & Maximino Episcopo Ariæporum coryphæis, illo Carthage, isto Hip-

ponem disputationem ineuns fidem Catholicam egregiè propagavit, & Hæreticorum deliria refellit; adversus Pelagianos denique disputatoribus habitis & scriptis editis per annos ferme decem laboravit. Quo verò rebus Ecclesiæ melius prospiceret, Synodus frequens interfuit, earumque pars magna fuit; intererat enim Synodus Carthagenensi quartæ anno 398. & ut videtur, quintæ eodem anno habitæ, Africanæ tertiz anno 401. Carthagenensi anno 403. Africanæ quartæ anno 407. Collationi Carthagenensi contra Donatistas anno 411. Cirtensi contra eosdem anno 412. Milevitanæ secundæ contra Pelagianos anno 418. Carthagenensi sextæ in causa appellationum anno 419. habitæ, Carthagenensi septimæ de eisdem causâ eodem anno celebratæ; ut alia Concilia raceam, cujus subscriptiones non extant. Vandalis denum Africam cæde & incendio ubique vastantibus, & Hipponem obsidione jam prementibus, Deum precatus est, ut aut urbem hostibus, aut seipsum vitâ subduceret. Tertio igitur obsidionis mense febris correptus decubuit, ac post dies aliquot in pace obdormivit die XXVIII. Anno Christi 430. ætatis suæ 76. Episcopatus gestii 35. Egregios viri sanctissimi mores per totam vitæ curriculum pulchrè depingit Posidius. Erat utique pius, modestus, pudicus, mitis, mansuetus, urbanus, placidus, in concionando frequens, in disputando acer, in scribendo indefessus, in tractandis negotiis tam civilibus quam Ecclesiasticis sedulus & assiduus, pauperum studiosus, quibus vel ex redditibus Ecclesiæ, vel ex oblationibus fidelium prospiciebat; veste usus est nec splendida nec sordidâ, mensâ parçâ quidem & frugali, bene instructâ tamen & nitidâ, cui peregrinos innoxia ac familiares adhibuit; hæc tamen lege omnibus propositâ, quam & mensæ suæ incribendam curavit.

*Quisquis amat delictis absentem rodere vicem,
Hanc mensam indignam rovere cist sibi.*

Ingenii felicitas, iudice Erasmo *, prorsus erat incomparabilis; five acumen species, vel obscurissima facillè penetrans, five capacis memoriz fidem, five vim quandam mentis indefatigabilem. Idem alibi sic scribit; *Solus Augustinus præstat omnes scriptores Christiani doctos, in docendo sedulus, in redarguendo nervosus, in exhortando fervidus, in consolando blandus, ubique pater, & verè Christianorum ipsarum mansuetudinem.* De omnigenâ ejus eruditione pluribus agere idem ellet, ac lucem soli obfundere: hospes sit oportet tum in ejus, tum in aliorum scriptis, qui nesciat Augustinum in toto meliorum literarum circulo eminere; in quæstionibus verò Theologicis primas tenere. De stilo hæc Erasmus *, *Habet Augustinus suum quoddam dicendi genus, argutum & peroratis in longum productis multa convolvens; quod lectionem & familiarem, & acutum, & assensum, & bene memorem requirit; denique satis laboriosæ patientiæ; quales non sibi multis*

s. c. l. v.
ab An. CCC.

* Pref. ad opera Augustini.
† Ep. ad Alphons. Font. Archiep. Tol. 129.
Ep. 35.

* Pref. ad op. Augustini.

P. repetam.

SÆC. IV.
ab An. CCC.
*Ep. ad Ger-
man. Hic.
L. c. Ep. a.

reperiat. Unde alibi *, *Scriptor & obscura sub-
tilitatis, & parum amans prolixitatis, illi au-
dit.*

Opera, quæ extant, genuina.

Retractationum Libri II. paucis ante mortem
aënis conscripti, statim ante mortem re-
cogniti.

Confessionum Libri XIII.

De Grammatica libri.

Principia Dialectica.

Categoria decem ex Aristotele decerpta.

Principia Rhetorices. Tractatus isti quatuor
postremo recensiti à Benedictinis Parisiensibus
in superâ sua Augustini operum editione
sanè elegantissimâ in Appendicem rejecti spu-
ritis accesserunt; tum quod à Rilo Augustini
alieni, & eruditione ejus indigni sint; tum
quod Dialogorum formâ scripti non sint, ne-
que ad incorporalia animam promovant; qua-
lia fuisse genuina Augustini hîc de rebus opu-
cula constat ex *Retract.* lib. I. c. 6.

De Musica Libri VI.

Contra Academicos Libri III.

De Ordine Libri I.

De beatâ vitâ Libri.

Solutio morum Libri II.

De M. a. i. s. t. r. o. Libri.

De immortalitate animæ libri.

De quantitate animæ libri.

De libro arbitrio Libri III. quos Romæ lai-
cus inchoavit, Africæ Presbyter absolvit.

De verâ Religione libri.

*De moribus Ecclesiæ Catholicae & Manicheas-
rum Libri II.*

De Genesi contra Manicheos Libri II.

Regula è tribus ultimâ, quæ famulus data est
non variâ, licet pronomina & adjectiva è for-
minâ in masculinum genus mutata sint. De
câ dubitat Erasmus, Augustino tamen non in-
dignam esse agnoscit.

Epistolarum CCLII. libri, sine ullo rerum
aut temporum ordine temerè digestus. Ex his
Epistolis plurimas tractatum nomine insi-
gnunt Augustinus in *Retractationibus*, & *Possidius*
in *Indiculo*; spuria verò sunt undecim
(142. 181. 182. 184. 185. 187. 189. 192. 194. 196. 198.)
aliorum denique sunt quinquaginta. In edi-
tione nuperâ Benedictinâ Epistolæ pro ratio-
ne temporis quo scriptæ sunt, disponuntur.
In his antea ineditæ exhibentur Epistolæ tres,
una ad *Alypium*, ad *Paulinum* dux; quibus ac-
cedit quarta ad *Mar. Mercatorem*, integrâ jam
primùm edita. *Altercationem cum Pascenio*,
quæ hæctenus Epistolæ 178. locum obtinuit,
Augustini non esse argumentis invictis probant
Benedictini, & Vigilio Tapfensi ratione sanè
non invitâ, ascribunt.

Epistola penè L. X. in Supplemento *Pari-
sensi*, & ex iis *X. X.* in editione *Lovanien-
si* accesserunt.

De doctrinâ Christianâ Libri IV.

Locutionis S. Scripturæ Libri VII.

De Fide & Symbolo libri.

*Enchiridion ad Laurentium de Fide, Spe, &
Charitate*, ann. 421. scriptum.

De Trinitate Libri XV.

De Genesi ad litteram libri imperfectus.

De Genesi ad litteram Libri XII.

De Agone Christiano Libri.

De Opere Monachorum Libri.

De spiritu & literâ ad Marcelinum libri, an-
no 412. scriptus.

De Dominante Demonum Libri.

*Speculum ex utroque Testamento, à Possidio in
indiculo & vitâ Augustini memoratum;* tamen si
sciolus fortè aliquis post mortem Augustini
textum Scripturæ mutavit, proque eo quem
usurpavit Augustinus, vulgaris versionis tem-
tum substituit.

De Mendacio ad Consentium libri.

Contra Mendacium ad eundem libri.

De Fide & Operibus libri.

Questionum in Heptateuchum libri VII.

Questionum Evangelicarum libri II.

*Questionum Evangelicarum super Mattheum
libri.*

De Consensu Evangelistarum libri IV.

Questionum LXXIII. libri.

*De diversis Questionibus ad Simplicianum li-
bri II.* ante annum 399. scripti.

De vitâ Dulcissimi questionibus libri, anno 421.
scriptus.

De cura pro mortuis gerenda, ad Paulinum.

De catechizandis rudibus libri.

De Continentia libri, genuinum esse negat
Erasmus.

De Patientia libri. Hosce duos libros Au-
gustini esse negant Erasmus alique, an meritò,
viderint eruditi.

De bono, sive Perfectione viduitatis libri, de
quo dubitant multi; Juliani esse conjicit Era-
mus.

De Sermone Domini in monte libri II.

*Expositionis in Epistolam ad Romanos inchoa-
ta libri.*

*Expositionis quarundam propositionum ex ea-
dem Epistola libri*, ante an. 396. scriptus.

Expositio Epistolæ ad Galatas.

Annotacionum in Job libri; de quo vide quæ
habet ipse Augustinus *Retract.* libro 3. capite
13.

*De Civitate Dei contra Gentes ad Marcelli-
num*, libri XXII. quibus ultimam manum adhi-
bit Augustinus anno 429. Prodiit scorsim
Romæ 1468. fol. Venet. 1470. fol. *Mogunt.* 1473.
fol. & cum Commentariis Walefi & Nic. Tri-
vetii, Friburg. 1494. Editiones recentiores
cuius in promptu sunt.

De Hæresibus ad Quodvultdeum libri non
longè ante mortem scriptus, cum duabus Epi-
stolis ad eundem. Appendix de Hæresibus Ne-
storianâ, Eutyrianâ & Timotheanâ à Genna-
dio addita est.

De quinque Hæresibus oratio. Chrysologo
ascribunt nonnulli, sed immeritò.

*Cursus ad Catechumenos contra Judæos, Paga-
nos, & Arianos.*

Oratio adversus Judæos.

*De utilitate erudendi ad Honoratum contra
Manicheos libri.*

*Contra Epistolam Manichæi, quam vocant,
Fundamenti, libri.*

De

SÆC. IV.
ab An. CCC.

De duabus animabus contra Manichæos liber,
ante annum 396. scriptus.

Contra Fortunatum Manichæorum Presbyterum liber.

Contra Adimantum Manichæi discipulum liber.

Contra Faustum Manichæum libri XXXIII.

De alim cum Falice Manichæo libri II.

Contra Secundinum Manichæum liber.

De naturâ boni contra Manichæos libri.

Contra adversarium Legum & Prophetarum libri II.

Contra Priscilianistas & Origenistas ad Orosium.

Contra Sermonem Arianorum liber.

Contra Maximum Arianorum Episcopum libri III.

Contra Facilianum Arianum de unitate Trinitatis ad Orosium liber, qui ab Erasmo in dubium jure vocatur. Vigili enim Tapentis opus esse jam constat.

De bono conjugali adversus Jovinianum liber.

De sancta virginitate liber.

De adulterio conjugii ad Pollentium libri II.

De Epicureis & Stoicis tractatus.

Tractatus in illud Mosi à Deo dictum, Ego sum qui sum: binos hosc tractatus sermones potius esse monet Bellarminus; utrumque Augustino adjudicat Erasmus.

Contra partem Denari Psalms.

Contra Epistolam Parmeniani Donatistarum Episcopi libri III.

Contra literas Petiliani Donatiste libri III.

Contra Cresconium Grammaticum libri IV.

Contra Epistolam Gaudensis Donatistarum Episcopi libri III.

De Baptismo contra Donatistas libri VII.

De unico Baptismo contra Petilianum liber.

De unitate Ecclesie contra Petiliani Epistolam liber.

Brevitibus Collationum cum Donatistis.

Contra Donatistas post Collationem liber.

De gestis cum Emerito Donatistarum Episcopo Sermo.

De gestis cum eodem Emerito liber.

Contra Fulgentium Donatistam liber, de quo dubitant plurimi: quin & plurima argumenta proferunt Censores Lovanienfes, quibus opus istud supposititium esse contendunt.

De Peccatore meritis, & remissione, & de Baptismo parvulorum.

Ad Marcellinum contra Pelagianos libri III. anno 412. scripti.

De naturâ & gratiâ contra Pelagianos liber, anno 415. scriptus.

De gratiâ Christi & peccato originali contra Pelagium & Celestium libri II. anno 419. scripti.

De abstinentiâ & concupiscentiâ ad Valerium Cernitem libri II. quorum primus anno 418. secundus 420. scripti sunt.

Contra duas Epistolas Pelagianorum ad Bonifacium libri IV. anno 419. scripti.

Contra Julianum Pelagianum libri VJ. anno 421. scripti.

De Animâ & ejus origine libri IV. anno 420. scripti.

De prædestinatione Sanctorum & bono perseverantia libri II. anno 427. scripti.

De Gratiâ & libero Arbitrio ad Valentinum liber, anno 424. scriptus.

De correctione & gratiâ ad eundem liber, anno 425. scriptus.

Responsio refellens articulos aliquot falsi ipsi imposti. Habetur etiam inter opera Prosperi, cujus forsitan est.

De perfectione justitiæ contra Celestium liber, anno 424. scriptus.

Enarrationes in Psalmos David CL. prior è Prologis præmissis non est Augustini; secunda S. Basilii est è Græco versa. Opus istud variis temporibus & locis compositum fuit; Psalmos enim S. Augustinus, prout loca, tempora, res & personæ suggerbant, modò publice sermocinando, modò dictando exposuit. Psalmum verò CXIX. ultimo loco rogantibus id amicis elucidavit. Prodiit scorsim curâ Jacobi Willemart, Eremite Augustiniani, Antwerp. 1680. fol.

In Evangelium Joannis Expositio, seu Tractatus CXIV. quibus præfixa Præfatio incerti est auctoris.

In Epistolam primam S. Joannis Expositio seu Tractatus X.

De disciplinâ Christianâ vel de domo disciplinæ liber.

De decem Chordis liber.

De Cantico novo, & de reditu ad caelestem patriam, ac visa petriculis.

De Passionibus in Erachelis capiti XXXIV. liber.

De Ovisibus in eundem locum liber; seu Homilia.

De Symbolo seu Regulâ fidei ad Catechumenos libri, seu potius sermones IV. ex quibus primum genuinum esse, reliquos tres spurios censent Benedictini Parientes.

De convenientiâ decem Preceptorum & decem plagarum liber.

De unitate Jesuû tractatus.

Psalterium quod marci sua composuit.

De verbis Domini, seu de verbis Evangelii sermones LXIV. Ex his Sermo 14. Eradii Presbyteri est, 19. Maximi Taurinensis, 28. S. Ambrosii.

De verbis Apostoli sermones XXXV. ex iis Sermo 25. Maximi est inter Ambrosianos nonus.

Homiliarum L. liber ex his quarta ex Ambrosii scriptis decerpitur. Collectiones istæ Sermo- num Augustini tres, superius memoratæ, antiquæ sunt, ante annos quippe 800. factæ, Augustino tamen nequaquam æquales. Collectiones Sermo- num de Tempore & de Sanctis sequentes adornatæ sunt, (summâ quidem id incuriâ factum) à curatorib. editionis Ambrachianæ Basil. 1495.

Sermones de tempore CCLVI. ex quibus nonnulli alios præ se ferunt Autores: Sermo- nes verò 87, 215, 251, 255, à Perkinio, Riveto, aliisque spurii habentur Sermone- num 191. Augustino adjudicat Labbeus. Eorum verò nonus Bernardi est; 11. Maximo tribuitur; 15. Severiano uti & Fulgentio ascribitur; 33. S. Leonis est; 37. Maximi; 48. ex Hilario, P. 2 Ambrosio

SÆC. IV.
ab An. CCC.

Ambrosio & Augustino hinc inde desumitur; 63. S. Leonis est; 68. & 77. S. Ambrosii; 117. ejusdem; 118. Maximini; 120. Eusebio tribuitur; 125. idem ferè est ac *Symbolum* Damaso inscriptum inter opera Hieronymi; 128. Maximinum; 130. Cleyfostorum autorem habet; 136. 138. 156. 176. inter Eusebianos habentur; 137. S. Gregorii est; 171. ex ejusdem scriptis desumitur, 226-228. 229. 242. ex Ambrosii scriptis.

De Sanctis Sermones L.I. ex quibus Sermones 1. & 18. Fulgentio ascribunt nonnulli; Sermo 22. è Petro Ravennatenſi decerpitur; 26. inter Ambrosianos reperitur; 27. Maximi est; 30. & 31. spurii sunt, posterior inter Ambrosianos habetur, uti & sermo 33. Sermo 35. Fulberti est; 36. Eusebii Episcopi; 37. Alcuini Presbyteri, ex variis tamen confarcinatus; 47. etiam S. Leoni tribuitur.

Sermones alii XVII. ex quibus sex *de Tempore*, X. *de Sanctis*, in editione *Parisiensi* 1631. primùm editi.

Sermones IV. viz. *de Jacob & Esau*, in *Festo S. Vicensii*, in *Proverbiis* caput 12. in *Parabolam* seminantis, & in *Matthei casu* 16.

Tractatus in Orationum Dominicam.

De diversis Sermones XLIII.

Fragmenta Sermonum D. Augustini XXVII. ex Eugippii Abbatis thesauro, & Bedæ Commentariis decerpta. Omnia ista Opuscula à Sermonibus IV. inclusivè in editione *Basilienſi* 1569. primùm prodierunt. Et hæcenus quidem Editiones Frobenianæ. Quæ sequuntur opera genuina variis temporibus lucem aspexerunt, in supplemento *Parisiensi*, quod Hieronymus Vignierus adornavit, 1654. in unum collecta.

Sermones X.L. de variis argumentis, à Sirmondo primùm anno 1630. cum notis editi.

Sermones de diversis CXXIII. à Lovaniensibus editi, annueratis Sermonibus 43. *Basil.* 1569. primùm editis. Ex his plurimos supposititios esse ipsi fatentur Lovanienses.

Homilia XI. à *Parisiensi* editæ ann. 1614. ex MSS. Carthusianis, atque alia XII. ex MSS. Pithianis.

Brevis Expositio Symboli.

In Calendis Januariæ.

De Calendis Januariæ.

Ante altare ad infantes de Sacramento.

Sermones VI. *Roma* primùm editi anno 1644. à Joanne Baptistâ Maro.

Tractatus de septem vitiis, & septem donis Spiritus S.

De gestis Pelagii contra adversarios gratia D.N.J.C. ad Aurelium Episcopum Carthagenſem liber, anno 417. scriptus. Prodiit primùm *Augusta-Vind.* 1615. 8°.

Speculum in S. Scripturam.

Contra Julianum Hæreticum Pelagianum operis perfecti, sive Responsionis postrema libri VI. quibus conciliandis immortuus est Augustinus, ac proinde opus imperfectum à Possidio vocantur hi libri in *Indiculo*.

Epistola ad Macrobium.

Sermones XLVI. antea inediti. Cæterùm in

precedentibus Sermonibus notari debet non raro evenire, ut idem Sermo in diversis Sermonum Collectionibus bis vel forsan sæpius numeretur: quamplurimi verò ex aliis Augustini scriptis excerpuntur. Sermones ex hisce aliquot spurios nos in transitu notavimus. Verùm cum accuratius longè id præstiterint Benedictini Parisienses in editione suâ nuperâ; nos censuram Sermonum ab iis latam compendio exhibere è re fote arbitramur. Sermones itaque omnes (quibus Tomus IV. absolvitur) in quatuor classes redegerunt, *de Scripturis*, *de Tempore*, *de Sanctis* & *de Diversis*; quibus accessit quintus Ordo *Sermonum Dubiorum*; cum nonnisi apertè supposititii in Appendicem rejeçti sint. Classes illæ quinque Sermones complectuntur CCCXCIV. præter Fragmenta. In Appendicem rejeçtiuntur, tanquam certò certius spurii, Sermones CCCXVII. ex Collectionibus supra memoratis hinc inde selecti, nimirum ex vulgari Collectione Sermonum de Verbis Domini Sermon. 301. 14^m. 19. 20. 22. 28. 34. 47. 52. 54. 56. 57. 58. de verbis Apostoli Sermon. 21^m. 25. 26. 34. 35. Homiliarum L. Sermon. 2^m. 3. 4. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 15. 16. 21. 22. 26. 30. 31. 33. 35. 39. 45. 46. 47. 48. De Tempore Sermon. 10^m. 20^m. 3. & omnes reliqui præter 5^m. 12. 16. 19. 20. 23. 25. 27. 28. 30. 31. 32. 34. 39. 42. 45. 49. 50. 52. 72. 74. 94. 96. 107. 109. 110. 113. 119. 135. 139. 140. 141. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 151. 155. 160. 164. 165. 170. 174. 186. 187. 196. 205. 212. 214. 220. 234. 235. 236. 237. 245. 246. 254. 256. Sermones de Sanctis omnes spurii sunt præter 4^m. 12. 17. 23. 24. 42. 45. 48. 50. 51. Inter Sermones XVII. *Parif.* 1531. additos, spurii sunt 10^m. 2. (qui pars est Sermonis 5^m. in hæc Collectione novâ Benedictinorum) 7. (pars Sermonis 88.) 15. (pars Sermonis 150.) Inter Sermones de Diversis spurii sunt 7^m. (pars Sermonis 361.) 35. 36. (pars Sermonis 279.) 38. 65. 96. 97. 98. 99. 118. (pars Sermonis 325.) Ex Sermonibus ad Fratres in Eremito nonnisi sex in hoc Tomo exhibentur, reliqui in Tomo sequente. Ex his sex spurii sunt, tres, qui in vulgari Sermonum istorum Collectione locum obtinent 56. 70. & 72. Ex Sermonibus ad Hieron. Vignerio editis, in parte I. Supplementi spurii sunt 3^m. 4. 5. 13. 14. 15. 17. 18. In parte II. Supplementi spurii sunt 2^m. 2. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 20. 23. 25. 26. 27. 29. 34. 36. 37. 38. 39. Atque hæcenus quidem Benedictini.

De Oratione & Eleemosynâ Tractatus.

Testimonia adversus Pelagianos Hæreticos, quæ fulioris potius alicujus Operis Excerpta videntur.

Alia quædam *Opuscula*, in editione suâ adjunxerunt Lovanienſes, quæ quia ab omnibus tanquam spuria rejeçta sunt, haud tanti sunt, ut sigillatim enumerata hic locum mercantur.

DUBIA.

M Editiones Libri II. Bernardo tentiores esse volunt Benedictini Parisienses.

Solus-

SÆC. IV.
ab An. CCC.

SÆC. IV.
ab An. CCC.

Soliloquiorum anima ad Deum liber. Hugone Viſtorino, cujus ſcrinia aſſatim expilat, & recentioreſſe indicant Benediſtini, ejuſdemque forſan Autoris eſſe, cujus & Opus ſubſe- quens.

Manuale. Anſelmi eſſe videtur, inter cujus Opera locum ſortitur. Autori tamen *Tractatus de Spiritu & Anima*, uti & *librum de diligendo Deo*, potiùs aſcribendum cenſent Benediſtini Pariſienſes.

Quæſtionum de Trinitate XXXIII.

Teſtimonia adverſus Pelagianos Hæreticos, in Supplemento Pariſi.

Tractatus brevis de Trinitate, extat Gr. Lat. à Maximo Planude verſus in Biblioth. Patr. Excerpta de arbitrii libertate, quæ habentur ibidem.

De fide verum inſolubili. De Opusculis iſtis una ſerè eademque ſententia ferri poteſt; ea ex Auguſtini ſcriptis confareinata eſſe niſi quòd Tractatum ultimo loco memoratum genuinum eſſe ſummè aſſerant fiducià Benediſtini Pariſienſes.

De vera & falſa poenitentia ad Chriſti devotionem. Totus ſerè tranſcriptus eſt ſub Auguſtini nomine in *Decreta & Sententiam*; verum ſpurium eſſe opus nulla ſerè eſt dubitandi ratio.

De quarta Feria ſive cultura agri dominici.

De Cataclyſmo. Sermones ſeu Tractatus iſtos tres admodum dubios eſſe, eundemque omnes autorem habere, quem & tres poſteriores de Symbolo fortè aliquem è diſcipulis Auguſtini, volunt Benediſtini Pariſi.

De uſitate Poenitentia. Homilia eſt 27 inter l. à nonnullis Eradio Auguſtini ſuccęſſori aſcribitur. In nonnullis etiã editionibus habetur Libellus de *Poenitentia Medicina*, qui idem ſerè ad verbum eſt eum Homilià inter l. ultimà, & eidem Eradio aſcribi ſolet.

De quatuor virtutibus charitatis.

De laudibus charitatis.

De bonitate mulierum.

De urbis excidia.

De Pugna animæ. Poſterior pars eſt ſermonis 43. de Verbis Domini.

SPURIA.

Regula II. Clericis data. Liber de vita Eremitica ad ſororem, qui SS. Benediſtum & Gregorium citat. Alredo Abbati Rievalleni debetur iudice Holſtenio, cujus ſententiam amplectuntur & confirmant Benediſtini Pariſienſes.

Epſtola ad Cyrillum de laudibus Hieronymi.

De Eccleſiaſticis Dogmatibus. Gemadii Maſſienſis eſt.

De fide ad Petrum Diaconum. Fulgentii Ruſpenſis eſt.

De Mirabilibus S. Scriptura Libri III. Autor Cycolorum meminit, & ut ex calculis ab eo al- latis patet, ſcripſit anno DCLVII. Autor erat

Auguſtinus quidam Monachus Cantuarienſis, ſeu potiùs Cambrenſis, id eſt, Hibernus. Ita nos docent Benediſtini Pariſienſes.

De Spiritu & Anima, Autor citat Boetium Hugoni à S. Viſtore tribuit Trithemius. Reve- ra autem Monacho cuidam Ciſterciënſi is de- betur, Alchero ei nomen fuiſſe indicant Benediſtini Pariſienſes.

De Benediſtiniſibus ſiliorum Jacob, decerpi- tur ex S. Hieronymi Quæſtionibus Hebraicis in Geſenim; & Alcuium autorem habet.

Sententia CCCCLXXXVIII. ex Sancti Auguſtini Operibus à Proſpero Aquitanico collectæ.

Quæſtionum XXI. Liber.

Quæſtionum LXXV. dialogus perſeſſante Oroſio, reſpondente Auguſtino, ex variis Auguſtini locis maximam partem congeſtus.

Quæſtiones Veteris & Novi Teſtamenti, in tres partes diviſæ: quæ à *Leontianis* enim edita eſt, pars quarta Quæſtiones LXV. ex utroque pariter Teſtamento complexa, ſpu- ria eſt, nec aliud quid, quam prioræ & ſecun- dæ partis interpolata repetitio, adeoque in editionibus Baſilenſibus meritò deſiderata. Opus iplum Pelagianismi vulgò inſimulatur, & Hilario Diacono adjudicari ſolet. Pelagianismi crimen ſuſe diluit Cl. Garnerius in Append. ad par. I. Operum Martii Merc. Diſſert. 1. cap. 8. §. 1. 2. 3. 4. & opinionem de Hilario Autore jamdiu receptam pluribus confirmat ib. §. 5.

De Incarnatione Verbi. Autor iplum Auguſtinum allegat.

De Trinitate & Unitate Dei liber, demptis quibuſdam idem eſt cum libro contra Sermo- nem Arianorum.

De Eſſentia Divinitatis liber, ex Eucherio Lugdunenſi ut videtur, excerptus.

De ſubſtantia diſtinctionis & amoris. Hugonis Viſtorini eſſe cenſet Eraſmus; cui ſuccedunt Benediſtini Pariſi.

Exhortatio de ſalutaribus documentis ad quandam Coniſem. Paulini Aquileienſis eſt.

De Amicitia. Noaniſi epitome eſt trium li- brorum Alredi Rievalleniſis de eodem argu- mento editorum, ab otioſo quodam facta.

De altercatione Eccleſia Dialogus, Eraſmus elegantem vocat; & Aulici vel Juſiſconſulti alicujus opus eſſe cenſet. Autor ſe Jo. Scoti contaneum fuiſſe teſtatur.

De Fide ſeu Unitate Trinitatis contra Mani- chæos liber. Evodii Epilcopi Uzalenſis eſt.

De Prædeſtinatione & Gratia, Fulgentium autorem habet.

De Prædeſtinatione Dei.

Contra Pelagianos Hypognoſticum libri V l. De libris hiſce prolixam atque eruditam Diſſer- tationem edidit Cl. Garnerius in Append. ad Par. I. Operum Martii Merc. Diſſert. VI. cap. 6. cujus ſumma hac ſerè reddit. Librum ſextum à reliquo Opere ſejungendum videri, utpote nec ejuſdem Autoris, nec commatis; ac revera in plerique Codicibus MSS. abeſſe: priores quinque libros inter ann. ccccxviii. & ccccxx. contra Julianum Eclanenſem ſcriptos eſſe, & quidem ab aliquo ex primariis fidei Catholice

P 3 deſenſo-

S.Æ.C. IV.
ab An.CCC.

defensoribus: Augustino certissime abjudicandos esse; denique Sixto Presbytero Romano, qui Cœlestino Papæ in sede Pontificali successit, ascribendos videri, pluribus argumentis sententiam suam confirmat Garnerius, quem consulat Lector. Aliam init viam Seraphinus Piccinardus Ord. Prædicator. qui in Dissertatione Prædestinati Sirmonti à se edito *Patavii* 1686. 4^{to} præmissa, post expensa ac rejecta Garnerii argumenta Mariam Metcatorum Operis illius autorem esse contendit.

In *Apocalypsin Expósito seu Homilia XVII.* Tichonii opus vulgò habetur: Quod si tamen rectè iudicent Benedictini Parisienses, Tichonius non est, sed Annotationes quædam ex Vigorini, Primasii, Bédæ, fortan & ipsius Tichonii verbis confarctatæ, & in Homiliarum formam redactæ.

De triplici habitaculo liber, S. Fulgentio etiam ascriptus, ab aliis S. Patricio.

Scala Paradisi, quæ inter Bernardi Opera habetur, ubi de eâ plura invenies.

De duodecim abusuum gradibus, Patricio in nonnullis Codd. MSS. ascribitur. Anriquet certè est Jonæ Aurelianensis, à quo citatur.

De contritione cordis liber, qui quidem ex Anselmi Operibus confarctatus est.

De cognitione vera vite; Anselmo nonnulli adjudicant. Rectius verò Honorio Augustodunensi ascribitur Benedictini Parisienses.

De Speculo, in quo citatur Bobetius.

De Vita Christiana liber; Fastidii Britannii est; cui datâ opera istam vindicavit Lucas Holstenius, qui & singularem illius editionem dedit *Roma* 1663.

De Assumptione B. Mariæ.

De consensu mundi.

De vanitate sæculi.

De obedientia & humilitate.

De bono disciplina, Valeriani Cemelensis est.

De visitatione infirmorum libri II.

De consolatione mortuorum Sermones II.

De sobrietate & virginitate.

Speculum Peccatoris.

De consilio vitiorum & virtutum, Isidorus Hispalensis esse Labbeus conjicit. Ambrosio Autperto adjudicant Benedictini Parisienses.

De relictâ Catholica conversationis, Eligii Norvionensis est.

De creatione primi hominis.

De arbore scienciæ boni & mali.

De Antichristo, meminit imperii à Græcis ad Francos translatis. Rabano Mauro adjudicant nonnulli. In Codice MS. qui in Reverendiss. Archiepiscopi Canuariensis Bibliothecâ habetur. Liber iste hunc titulum præfert: *Epistola cunctis Sapientis — de Codd., excerpta ad Reginam* * Gerbertum Henrici Saxonum nobilissimi Regis filium, de Anti-Christo Mago malefico, æque omni improbitate digno — *Translationem* habet, & *Coronidem*, & alia quædam quæ in impressis Codd. non extant.

Super Magnificat, Canticum B. Mariæ.

De Singularitate Clericorum, habetur etiam inter Cypriani Opera.

Ad Fratres in Exilio commorantes Sermo —

ner LXXVI. insulsi alicujus impostoris opus. S.Æ.C. IV. In his tamen Sermones 52. & 53. de Disquisitione Clericorum suorum Augustinum reverà autorem habent, ac inter Epistolâs locum habere debent, ipso fatente ac consente Etasmo.

De vita, conversatione & morte S. Monice Narratio.

Oratio de Passione Domini nostri Jesu Christi.

De Epistolâ, & Sermonibus Spurii didum est suo loco.

ALIENA, quæ inter Augustini Opera habentur.

E *Epistola Quadragesimæ ad Augustinum.*

Epistola Secundini ad Augustinum.

Sermo Ariarium.

Epistola Volusiani I. Marcellini I. Longiniani I. Severi I. Maximi Madaverensi I. Macedonii II. Dioscori I. Nebridii II. Audacii I. Publii I. Pascensii I. Bonifacii VIII. Spuriz. Ne:arii I. & Constantii I. ad Augustinum.

Carmina Licentii ad Augustinum.

Epistola Synodorum Carthaginensium & Milevitana ad Innocentium Romanum.

Alia electionis Eradii ab Augustino in coepiscopum & successorem designati.

Alia dispositionis cum Pascensio.

Alia Concilii Arausiaci II. anno DXXX. habiti.

Translatio corporis Protomartyris Stephani ab Hierosolymis in urbem CP. incerti Autoris.

Reperiuntur ibidem plurima Hicronymi, Paulini, Prosperi, &c. Opuscula; de quibus plura videas suis locis.

DEPERDITA.

D *E pulchro & apto ad Icherium Romana urbis Oratorum.*

Contra Paganos libri III. & Exhortatio ad eosdem.

De sacrificiis Spiritualibus contra Manichæos. De die Domini secundum Sophoniam Prophetam contra eosdem.

Tractatus diversi contra Arianos.

Contra Epistolam Donati heretici.

Contra Anonymum Denatisiam.

De Maximianistis contra Denatisiam.

Ad Primitianum Comanensium.

De traditione in Persecutionibus & falso baptismo contra Denatisiam libri III.

De Baptismo contra eosdem liber

Ad Mercatorem Episcopum contra eosdem.

De charitate Tractatus diversi.

De Eucharistiâ Tractatus.

De sacrificio universorum Tractatus.

Epistola, Tractatus & Sermones plures, quorum mentio habetur apud Possidii indicium, Bedam ipsum Augustinum & alibi: nec enim omnia numerare aut vacat aut refert.

Inter varias Operum Augustini Editiones præstant *Basil.* 1529. 1543. 1566. 1569. *Venet.* 1571. 1584. 9. vol. in 8^{vo}. *Amst.* (per Theologos Lovanienfes) 1577. *Colen.* 1616. *Parisi.* 1515. 1586. 1635. His accessit Supplementum *Parisi.*

* Legendum est, non fallor, Gerbergam, quæ Henrici Aucupis filia est.

SÆC. IV. *Paris. 1654. 2. Tom. in fol. paratur à Benedi-*
ctis Parisiensibus elegantissima planè Editio,
cujus sex vel septem jam Tomi prodierunt.

vider, de quibus vide quæ habet Dan. Pape- SÆC. IV.
 brochius Conat. Chronic. Histor ad Catal. ab An. CCC.
 Pontif. 60.

396.

EUTHALIUS, incertæ Ecclesiæ Diaconus, vel, si Turriano fides Proem in Constitut. Apost. Episcopos Sulcensis. Vixit, judice Turriano, ætate Athanasii Alexandrini; quæ quidem in re hallucinatus est Turrianus. Ex ipsius enim Euthalii Prologo in Epistolâ liquet, (quod me nuper monuit D. Whartonus) ipsum scripsisse Arcadio quartum, & Honorio tertium Cæs. id est ann. Christi cccxvii. Scriptis in *Evangelium Luca, & in Aila Apostolorum Commensuris*, qui alicubi in Bibliothecis latent. *Prologus de Vita D. Pauli cum Epistola Prefatoria* (quæ in Occumenii Commentariis desideratur) à Cl. Boeclero editus est ad calcem N. T. *Armenorat.* ann. 1645. 16. & in alterâ editione *Carolæana*.

JOANNES. CHRYSOSTOMUS

398.

ab insigni, quæ pollebat, facundia dictus; natus est nobili apud suos Prosopli Antiochie ad Orontem fluvium circa an. ccc. iv. Patre Secundo inter viros militares maxime illustri, matre Anthusâ piâ planè & lectissimâ femina. Per ætatis primis pueritiæ rudimentis, cum mira prægnantis indolis specimina edidisset, præstantissimis in quâvis facultate præceptoribus traditus est. In Rhetoricâ audiuit Libanium, in Philosophiâ Andragarium, in S. literis Carterium & Diodorum postea Tarli Episcopum, Archimandritas Antiochenos; à quibus literalem S. Scripturam exponendi rationem didicic. Plures condiscipulos & amicos habuit, neminem verò quo familiarius utebatur, (quocum etiam Sermones de sacerdotio habuit) quam Basilium; quem Socrates *, alique M. Basilium Cæsariensem fuisse voluit, Phorius * & ex eo plures Basilium Seleuciæ Episcopum; ego verò tertium ab utroque diversum esse arbitror. In Theologicis Meletium etiam Antiochenum diligenter audivit, in cujus familiâ per triennium hæsit, & ab eo S. Literarum rudimenta accepit (Carterium enim & Diodorum postea audivit) ab eo salutari adhuc lavacro tinctus, & Ecclesiæ Antiochenæ Lector ordinatus. Juvenis adhuc Chrysostomes cum Monasticæ vitæ insulicium in animâ haberet, non obstantibus matris, quæ alia ei antea persuaserat, consiliis, ad vicinos montes se contulit; & cum fene quodam eremitâ per quadriennium degit; inde in secretiorum eremi solitudinem profectus speluncæ integro biennio se includit; donec vigiliis, inediiis, aliisque arctioris disciplinæ exercitiis maceratus, deficientibus. penè naturæ viribus Antiochiam redire coactus est; & Meletio Episcopo inunte anno ccc. lxxxi. Diaconus constitutus ad scribendum se accinxit; librosque *adversus Judæos; Gentiles; Anomæ de Sacerdotio, de Providentiâ ad Scagirim Monachum*, aliosque aliquot edidit. Exactio in Disconatu quinquennio, à Flaviano, (nam falsus est Socrates *, qui ab Evagrio factum refert), anno ccc. lxxxvi. Ecclesiæ Antiochenæ Presbyter factus est; quo tempore primam concionem habuit, quæ extat Tom. iv. p. 953. Anno ccc. lxxxviii. flagrante ob dejectas Imperatoris statuas seditione Antiochenâ, & Urbe totâ tumultu, strepitu, querelis ac gemitibus plena, quotidianas fere concionandi vices in se suscepit; & celebres illas XXI. *Homiliæ sic tit. Adversus ad populum Antiochenum* habuit. Duodecim fere annos Presbyter transegerat, cum anno ccc. xvi. mortuo Nestorio ab Arcadio Imp. Regiæ Urbis Episcopos invitatus designatus est. Alto certe consilio uti necesse habuit Asterius Comes Orientis, (cui in mandatis Imperator dederat, ut Johannem CP* accerteret) quò hominem suis carissimum Populo Antiocheno eriperet. Anno igitur ccc. xlviii. Februar. XXV. L. reclamante licet Themphilo Alexandrino in sede CP. collocatur. Episcopus factus dum anno proximo

* L. 6. c. 1.
 * Cod. 148.

* Loc. citi

397.
 Gen. ad. de
 Script. c. 96.
 Augustin.
 Retract. l. 1.
 c. 1. cap. 1. De
 provid. l. 1.
 Sancti l. 1. c. 4.

SIMPLICIANUS, Patriâ forsan Romanus, dignitate saltem Ecclesiæ Romanæ Presbyter; circa annum ccc. lxxiv. vel sequentem Mediolanum missus, ut Ambrosii jam Mediolanensis Episcopi studiis Theologicis præsteret, cum eo reliquam fere vitæ partem transegit; cùmque ab adstantibus in Ambrosii moribundi cubiculo de successore presâ voce ageretur, factâ inter alios Simpliciani mentione, Ambrosius, longè licet positus ter exclamavit, *Senex sed bonus*. Mortuo proinde Ambrosio anno ccc. xlvii. in sede Mediolanensi successit. Obiit anno ccc. xix. vel sequenti. Augustinus Presbyterum adhuc ad S. Scripturam expositionibus elucidandam multis ac assiduo hortatus est; ita ut quod Origenis olim Ambrosius, Simplicianus Augustini *Expositiões* videretur. Scriptis *Epistolam Propositionum ad Augustinum, in quâ interrogando, inquit Genoadus, quasi disciturum, docet doctrinam*.

397.

Q. JUL. HILARIO, de quo altum apud Veteres silentium. Vixisse & scripsisse putatur circa an. ccc. xvi. Extat Lat. *Chronicon seu Libellus de Duratione mundi* Biblioth. Patr. Tom. vi. p. 373. Scripsit etiam *librum de fine Pæscharii*, qui interit. Chiliafam fuisse ex fine chronici sui patet.

398.

ANASTASIUS, natione Romanus, Maximi Presbyteri filius, creatus est Romanæ Ecclesiæ Pontifex anno ccc. xvi. Obiit anno ccc. xi. die XIV. Decembris, juxta Baronium verò aliosque die XXVII. April. ccc. xi. Extat *Epistola ad Joannem Hierosolymorum Episcopum*, qui Anastasium de Rufino librisque Origenis ab eo versis consuluerat, eodem, quo obiit anno scripta, inter Hieronymi Opera Tom. iv. & Conciliorum Tom. ii. emendatior autem inter Marii Mercatoris Opera edit Garnet. par. 1. p. 109. *Tria Fragmenta Epistolæ ad Ursinum de Incarnatione Christi* exhibet Appendix ad Liberati Breviar. Habentur etiam dicto Conciliorum Tomo ejusdem Anastasii *Epistola duæ*; quas supposititias esse nemo non

	Edit.	Sæcul.
<i>De SS. Ioviniano & Maximo.</i> _____	V.	333
<i>De S. Pelagiâ virgine.</i> _____	V.	482
<i>In S. Ignatium Episcopum Antiochenum oratio.</i> _____	V.	498
<i>De S. Romano Martyre Orationes II.</i> _____	V.	488
		842
<i>De Nativitate Maccabaerum Orationes III. Antiochiæ habitæ. Tertia nonnisi Samaritanis videtur integræ Homiliæ. Certè sitatur à Damasceno lib. 3. de Imag. Chrylostomi locus in Maccabaos, qui in libris editis non extrat.</i>	V.	633
<i>De S. Melchior Antiocheno Sermo, anno 286. habitus.</i> _____	V.	337
<i>De S. Luciano Martyre.</i> _____	V.	229
<i>De S. Juliano Martyre Antiochiæ habitus.</i> _____	V.	621
<i>De SS. Berenice & Prosdoco.</i> _____	V.	473
<i>De S. Eustathia Antiocheno.</i> _____	V.	628
<i>De Penitentiâ Homilia VI. primum Antiochiæ, postremum Constantino- poli habitas esse censet Savilius.</i>	VI.	824
		798
		769
		830
		792
		763
<i>De S. Babylâ Martyre Oratio, Antiochiæ habitæ.</i> _____	V.	438
<i>Contra Gentiles, seu de viciâ Babylæ liber.</i> _____	V.	442
<i>Catechesis ad illuminandos.</i> _____	VI.	851
<i>De Fato & Providentiâ Orationes VI. 'Aras' Oratio potius quam integræ Ho- miliz Frontoni-Ducro videtur: verùm id negat Savilius. Sexra ne verbum quidem habet de Providentiâ, & de Ingluvie inscribenda est.</i>	VI.	863
<i>De Preceione Homilia II.</i> _____	VI.	754
<i>In SS. Petrum Apostolum & Eliam Prophetam; de hac oratione subdubitat Savilius: Constantino poli tamen habitam esse putat.</i>	VII.	18
<i>Encomium Martyrum Ægyptiorum.</i> _____	V.	319
<i>De S. Phocâ Martyre.</i> _____	V.	826
<i>De S. Theclâ virgine & Protomartyre.</i> _____	V.	835
<i>De S. Barlaam Martyre.</i> _____	V.	493
<i>De SS. Martyribus totius orbis.</i> _____	V.	614
<i>De B. Abraham.</i> _____	V.	653
<i>De Anathemate Oratio, quam Halefius propositis argumentis utrinque plu- rim istandem concludit eò se inclinare, ut putet Chrylostomi non esse.</i>	VI.	439
<i>De Penitentiâ, Continentiâ, & Virginitate Oratio, sive potius Epistola Pa- ranetica ad Virginem quandam Deo devotam. Joannis Nestleutæ est.</i>	VII.	641
T O M. I I.		
<i>In Genesin Homilia LXVII.</i> _____	I.	1
<i>In varia Genesius loca Sermones IX. ex quibus primus Antiochiæ habitus est.</i>	V.	1
<i>De Annâ matre Samuelis Sermones V.</i> _____	V.	70
	VIII.	8
<i>De Davide & Saule Homilia III. ex his secunda àvian' Orationis cu- jusdam alterius Savilio videtur.</i>	VIII.	40
	V.	83
<i>Contra Ignoriam.</i> _____	VI.	44
<i>Sermo in Joseph de Continentiâ, Lat. Oecolampadio interprete.</i>	VII.	939
<i>Homilia in regressu Joannis de Asiâ, Lat. anno 400. habitæ.</i>	VII.	44
<i>Homilia, Quoniam Saturnianus, & Aurelianus alic' essent in exilium, & Gaius egressus est de civitate, Lat. Erasmo interprete, qui spuriam esse censet.</i>	VII.	936
<i>De recipiendo Severiano, Lat. circa an. 401 habitæ. Spuria videtur à Frontoni- Ducro.</i>	VII.	947
<i>Homilia post recitum à priori exilio, Lat.</i> _____	VII.	943
<i>De Cantico Davidicâ, Lat. Nil aliud est, nisi Epilogus Homiliæ 28. in Epi- istolam ad Romanos.</i>	*	
<i>Ad Neophytes Homilia, Lat. Aniano interprete, genuina videtur; ex ea enim laciniam bene longam citat Augustinus lib. 1. contra Julian. Pelag. c. 2. quæ inibi reperitur. Quædam etiam ex hac ipsâ Latinâ versione habet Adria- nus Papa in Epist. Pontif. à Gretsero editis p. 326. Spuria tamen esse contem- dit Flaminius Nobilius.</i>	*	
<i>Sermo Severiani de Pace.</i> _____	VII.	948

Collectio Expositionum in undæ-sexaginta Psalmos Davidicos. Psalmos, dum Presbyter adhuc Antiochiæ haberet, Chrysostomus exposuit. Expositionem valde laudat Suidas.

Homilia in Psalmum III.

In Esaiam Prophetam Enarratio à Joanne adhuc Presbytero scripta.

In locum Psalmi XLIV. *Astrix regina*, &c. ex occasione Eutropii Ecclesiæ abrepti Sermo Constantinopoli habitus.

In locum Psalmi XLVIII. *Ne timearis, cum dives*, &c.

In eundem locum, & de elemosyna Sermo, Constantinopoli habitus.

In locum Psalmi CXLV. *Lauda anima mea*, &c.

In locum Esaiæ, *Vidi Dominum sedentem*, Homilia V. Antiochiæ habitæ.

In Seraphim.

De verbis Esaiæ, *Ego Dominus feci lumen*.

In locum Hieremiæ, *non est in homine via*.

De Prophetiarum & V. Testamenti obscuritate; Homilia I I.

In Psalmum XIII. Homilia.

In Psalmum L. Homilia II.

In Psalmum LI. Homilia.

In Psalmum XCV. Homilia.

In Psalmum C. Homilia.

TOM. IV.

De Sacerdotio Libri VI. quos dum adhuc in Eremita hæretet, maximam partem elaboratos, postea Diaconus factus ad umbilicum perduxit. His primum locum τῷ τῷ ἐκείνῳ καὶ τῷ Θεοῦ καὶ τῷ δούλῳ καὶ τῷ κατὰ τὸν δούλον jure merito Suidas * tribuit.

* In voce
'loua.

De compunctione cordis ad Demetrium.

Ad Seleuchum de eodem argumento. Scripti sunt hi libri à Chrysostomo adhuc Lectore, saltem Diacono.

De Providentia Dei ad Stagiram Monachum Libri III. inter annos 381. & 386. scripti.

Quid regulares famina viris cohabitare non debeant.

In eos, qui seceres adoptionem habent. Utrique tractatus à Chrysostomo, iudice Savilio, scriptus est statim post susceptum Episcopatum, à Diacono tamen scriptos esse testatur Socrates *.

* L. c. c.

De Virginitate, Chrysostomi adhuc Presbyteri opus.

Adversus vita Monastica vituperatores libri III. Libri secundus & tertius in editione Savilianâ inscribuntur, Ad Patrem infidelem, & ad Patrem fidelem.

Comparatio Regis & Monachi.

Ad viduam juniorem Libri II. quos à Chrysostomo antequam factus effect Diaconus, scriptos affirmat Simeon Metaphrastes.

In Eutropium Eunuchum Sermo, anno 399. habitus, cum Eutropius plebem tumultuantem fugiens apud altare sacrum sibi asylum quaesiverat.

Quid nemo laudetur nisi à seipso; liber paulò ante obitum scriptus, & Olympiadi, mulieri nobilissima, ac ob Chrysostomi causam gravissima quæque pænis, nuncupatus.

Liturgia. Eadem hujus, quæ à Basilii Liturgie, ratio; composita videtur in usum Constantinopolitanæ Ecclesiæ, sed variis sæculis variè pro cuiusque genio interpolata, communi tamen usu apud Græcos etiam hodie habetur. Ex editionibus plurimis nullas ferè invenias (nisi quæ fœcæ ex alterâ expressa est) quæ non immensum discrepent. Omnium optima, quæ brevissima ac simplicissima primùm edita est Græcè à Demetrio Duca Roma, inde Gr. Lat. Venet. 1528. mox (Erasmi versionem ementita) prodiit Gr. Lat. Paris. 1537. 8o. Lat. (ex Leonis Tusci versione Constantinopoli circa ann. 1180. factâ) à Joanne Hofmeistero edita 1540. & à Claudio Sanctes Antwerp. 1560. 1562. 8o. ex Ambrosii Pelargi versione VVormaria 1541. 4o ex vulgari versione Praga 1544. ex Gent. Herveti versione Venet. 1548. Græcè iterum edita à Morellio Paris. 1560. Optimam denique editionem Gr. Lat. adornavit, & notis ac variantibus lectionibus auctam in Euchologio Græcorum exhibuit V. Cl. Jac. Goar. Paris. 1647. 8o.

De Penitentia.

I.	521	
L.	521	
VIII.	1	D
L.	1015	
V.	100	
V.	113	
V.	123	
V.	140	
V.	127	
V.	155	
V.	160	
V.	168	
VI.	649	
*		
L.	692	D
L.	911	D
L.	916	D
L.	725	S

VI.	1	
VI.	138	
VI.	151	
VI.	84	
VI.	230	D
VI.	214	
VI.	844	
VI.	161	
VII.	230	
VI.	296	
VIII.	67	
VII.	36	
VI.	983	D
VI.	784	

S. R. C. IV.
ab An. CCC.

Ad Theodorum lapsum Peneſti II. eo ſine ſcriptæ, ut Theodorum, qui ſeculare vendidi rationem amplexus erat, & de uxore ducendâ conſilium inie-
rat, ad vitam aſceticam revocarent. Theodorus iſte Mopſueſtiæ poſtea Epîſco-
pus fuit. Notandum autem verum *Peneſtum* iſtarum ordinem inverti.

Ad Innocentium Papam Epîſtola II. _____

Ad Epîſcopos in carcere incluſos Epîſtola. _____

Ad Olympiadem Epîſtola XVII. in exilio ſcriptæ. _____

Ad diverſas Epîſtola CCXXV. maximam partem tempore triennis exilii
compoſitæ. Ex his Epîſtolas ad Cyriacum exulantem num. 125. ſpurias eſſe plu-
ribus contendunt Boiſius & Haleſius. Quinque penultimæ Conſtantii Presby-
teri ſunt (ſicet iſtarum prima in edit. Morell. pro *Konstantin* malè habeat *Konstan-
thys*) Eas ob ſtyli ſimilitudinem à Chryſoſtomo dictatas eſſe cenſet Fronto Du-
cæus: à quo tamen hæc in re diſſident eruditorum pars potior, ac illius, cujus
nomen præferunt, Conſtantii proprium eſſe factum perhabent. Totidem in Sa-
vilianâ, quot in Morellianâ editione Epîſtolæ habentur, diverſo tamen ordine
diſpoſitæ. Præmiſſis enim 17. ad Olympiadem, & ſubnexis Conſtantii 5. reli-
quas 223. ſecundùm ordinem alphabeticum perſonarum ad quas miſſæ ſunt,
medio loco edendas curavit Cl. Savilius.

Sermo habitus cum Presbyter eſſet designatus. _____

Sermo antequam iret in exilium. _____

Sermo poſt reditum ab exilio priore, ex tempore recitatus anno cccciii. Ha-
betur etiam apud Georgium Alex. in Vitâ Chryſoſtomi.

T O M. V.

In Parabolâ decem milium debitoris. _____

De Lazaræ Sermones VI. Primus Antiochiæ habitus eſt, ultimum genuinum
Chryſoſtomi factum non eſſe pluribus contendit Haleſius, edit. Savil. Tom. viii.
col. 728.

In Paralysium 38. annorum. _____

In illud, Pater, ſi poſſibile eſt. _____

In illud, Intrate per anguſtiam, &c. Homilia II. _____

In inſcriptionem Alterum Sermo, Antiochia habitus. _____

De ſecundis reprehendiſſimis, & in Aſia. _____

In varia loca Epîſtola ad Romanos Homilia V. _____

In varia loca Epîſtola I. ad Corinthios Homilia I V. _____

De Eleemoſyna in I. Cor. XVI. 1. _____

In illud II. Cor. IV. Habentes eundem ſpirum Homilia III. _____

In illud II. Cor. X. I. Urinam ſuſtinetis. _____

In illud Philip. I. Sive occaſione, ſive veritate. _____

Lævi Maximi, & quales ducenda Uxores. _____

*In illud I. Theſſal. IV. De dormientiſus ſolo vos, &c. Sermo Antiochiæ habi-
tus*. _____

In illud I. Tim. V. Vidua ſoligatur non minus, Sermo Antiochiæ habitus. _____

De prodicione Iuda & Paſchæ. _____

In Chriſti natalem. _____

In cimiteriis appellatorem & crucem. _____

De cruce & confeſſione Lærenii. _____

De Reſurrexione mortuorum. _____

De Reſurrexione Chriſti. _____

De Aſcenſione Chriſti Homilia, Antiochiæ habita. _____

De S. Pentecoſte Homilia II. _____

De Penitentiâ & Euchariftiâ. _____

De laudibus S. Pauli Orationes VII. _____

De Manſuetudine. _____

In illud Act. IX. Paulus Spirans. _____

In inſcriptionem alterius Act. XVII. _____

In illud I. Cor. 1. Paulus vocatus. _____

Utile eſſe Leſionem Scripturæ. _____

De Precibus Chriſti in miraculo. _____

Edit.	Savil.
Tom. Pag.	
VI.	35
VII.	154
VII.	238
VII.	31
VII.	104
VI.	443
VIII.	100
VII.	941
VIII.	259
VIII.	162
V.	196
V.	220
VI.	670
V.	271
V.	264
V.	213
V.	175
V.	274
V.	282
V.	292
V.	330
VI.	816
V.	368
V.	391
V.	410
VIII.	80
V.	418
V.	421
V.	147
V.	511
V.	563
V.	567
VI.	703
V.	581
V.	595
V.	602
VI.	790
VIII.	33
VI.	790
VIII.	60
VI.	732
VIII.	102
VIII.	117
VI.	714

<i>In eos, qui Paschate jejunant.</i>	Tom. VI.	377	
<i>In eos, qui cum Judeis jejunant.</i>	VI.	385	
<i>In Etiam & viduam.</i>	VIII.	26	
<i>De futura vita delicti.</i>	VIII.	71	
<i>Non esse desperandum.</i>	VII.	75	
<i>Peccata fratrum non esse evulganda.</i>	VI.	695	
<i>Non esse ad gratiam conciliandum.</i>	VIII.	91	
<i>De Sanctis Martyribus Homilia, Antiochiz habita.</i>	V.	618	
<i>Damones non gubernare mundum. Constantinopoli habitam esse opinatur Savilius.</i>	VI.	680	
<i>In illud Galat. II. In faciem ei restitui, Sermo Antiochiz habitus; ex eo Hieronymum & Augustinum materiam litigandi accepisse arbitrat Savilius.</i>	V.	398	
<i>Demonstratio quod Christus sit Deus.</i>	VI.	622	
<i>Ad eos, qui scandalizati sunt, Oratio ultimo omnium loco, (quantum conjecuris assequi possumus) à Chrysostomo scripta, certè post librum, Quod nemo leditur nisi à seipso, quippe cujus mentio inibi fiat.</i>	VII.	1.	
<i>In Paralysicam per tetanum demissam.</i>	*		
<i>Car in Pentecoste legantur Acta.</i>	*		
<i>De mutatione nominum in Scripturâ.</i>	*		
<i>De Sanctis Martyribus Homilia Antiochia habita.</i>	*		
<i>De S. Basilio martyre.</i>	*		
<i>De S. Droside martyre.</i>	*		
<i>De Paupertatâ & castitatâ Achab.</i>	VI.	779	
T O M. V I.			
<i>Unam & eundem esse Legislatorem utriusque Testamenti Sermo, quem spurium licet (uti & alia omnia hujus Tomi Opuscula) esse censent Fronto Duceus; genuinum tamen esse Chrysostomi factum pluribus contendit CL. Pearsonus Vindic. Ignat. par. 1. cap. 9. p. 132.</i>	VI.	640	D
<i>In illud Gen. I. Vidit Deus.</i>	V.	643	D
<i>In illud Gen. I. Faciamus hominem.</i>	V.	645	D
<i>In illud Gen. XXIV. 10. Pone manum tuam.</i>	VII.	565	D
<i>De serpente aæo. Severiani est.</i>	V.	659	D
<i>De iusto & beato Job Sermones IV.</i>	V.	949	D
<i>In illud Psalm. XXXV. II. Veritatem frustra conturbatur.</i>	VII.	558	S
<i>In Psalm. LXXXIII. Et iuravit eadam.</i>	VII.	564	S
<i>In Eliam Prophetam.</i>	V.	672	D
<i>De Joseph & castitate.</i>	V.	656	D
<i>De Saphana.</i>	V.	703	D
<i>De tribus Pueris.</i>	V.	698	D
<i>De scriptis librorum, Esa. XLVI. 3. Severiani est.</i>	V.	689	D
<i>De fide & lego aæta.</i>	VI.	837	D
<i>De sanctâ & indivisâ Trinitate.</i>	VI.	935	D
<i>De sancto & adorando spiritu.</i>	VI.	729	
<i>De sanctâ Pentecostes Homilia, habita temporibus Arcadii Imp.</i>	V.	876	D
<i>In illud Joan. I. In Principio erat verbum.</i>	V.	747	D
<i>De occurso & Simone.</i>	V.	872	D
<i>In sanctâ Theophania Domini.</i>	VII.	350	S
<i>De nuptiis Joan. II. & contra Judæos, Gentiles ac Hæreticos.</i>	VII.	284	S
<i>De Christo Pastore & ovæ, Joan. X.</i>	V.	980	D
<i>In decollationem Baptistæ, & de Herodiade Homilia II. quas Chrysostomo abjudicat Photius * propter styli discrepantiam & humilitatem.</i>	VII.	545	S
<i>In venerabilem Crucem, & de transgressione Adami.</i>	VII.	502	S
<i>In dissolutionem Cananea Homilia, ex ejus parte posteriore excerpta est Homilia 7^{ma} inter eas In Diversis Origeni falsò inscriptas. Genuinam esse, licet languidiusculè scriptam (uti sunt plurimæ Chrysostomi Constantinopolitanæ) probat Savilius.</i>	V.	288	
<i>In præcursorum Domini Joannem.</i>	VII.	531	S
<i>In SS. Apostolos Petram & Paulum.</i>	V.	992	D
<i>In SS. XII. Apostolos.</i>	V.	991	D
<i>In S. Thomam, Apostolum Homilia. Citatur sub Chrysostomi nomine à Synodo Lateranensi anno DCI. habitâ & à Sextâ Synodo Oecumenicâ, Chrysostomi tamen non esse stylus satis arguit.</i>	V.	486	D
<i>In S. Stephanum Protomartyrem.</i>	V.	864	D
<i>In illud II. Cor. XII. Sufficit tibi gratia mea.</i>	V.	799	D

	Edi- Tom.	Savil- Pag.	
<i>In Annunciationem S. Deipara.</i> Habetur etiam inter Opera Gregorii Neo- cæsi.	VII.	537	S
<i>In sanctis Theophania, & S. Joannem.</i>	VII.	533	S
<i>In Parabolam de filio Prodigæ.</i>	VII.	539	S
<i>In illud Matth. XIII. Cogerunt Judæi concilium.</i>	VII.	552	S
<i>In decem Virgines Matth. XXV.</i>	VII.	554	S
<i>In Mæreticem & Pharisaum, Luc. VII.</i>	VII.	490	S
<i>In sanctâ & magnâ Parasceve.</i>	V.	906	D
<i>In Samaritanâ Joan. IV. Epilogus decerpitur ex Hom. 31. in Evangelium Joannis.</i>	*		
<i>De cæce à aëritate, Joan. IX.</i>	V.	761	D
<i>In triduanam Christi resurrectionem.</i>	V.	592	
<i>In Christi Ascensione Sermones IV. à Getardo Vossio primùm editi in Ap- pendice ad Gregorium Thaumaturgum, Mogunt. 1603.</i>	V.	973	D
	VII.	426	S
	V.	970	D
	VI.	903	D
	VII.	211	S
<i>Bonum Christi discipulum benignum esse.</i>			
<i>De Psendo Prophetæ & falsis Doctoribus Homilia, quæ habetur etiam inter Ephremi Opera à Ger. Vossio edita. Joannis Nestæutæ esse censent Vossius & Pearsonus.</i>	VI.	974	D
<i>De Circo Oratio.</i>	V.	846	D
<i>In Salvatoris nostri nativitatem Homilia, quæ genuinum Chrysostomi opus videtur, sub istius quippe nomine à Cyrillo Alexandrino citata lib. ad Reginas Concil. Tom. III. col. 118.</i>	V.	715	D
<i>In illud Luc. II. Exiit edictum.</i>	VII.	340	S
<i>In oraculum Zacharia redditum Luc. I.</i>	V.	831	D
<i>In conceptionem Joannis.</i>	VII.	486	S
<i>In illud Matth. VI. Cavete, ne elemosynam.</i>	VII.	297	S
<i>De fugienda simulâ à specie.</i>	V.	816	D
<i>De muliere fluxum sanguinis passâ.</i>	V.	708	D
<i>De Parentum & operariis, Matth. XX.</i>	VII.	252	S
<i>In Parabolam de figâ arefâ, Matth. XXI.</i>	V.	728	D
<i>De Phariseis & convivio Luc. XI.</i>	VII.	280	S
<i>De Lazaro & divite Luc. XVI.</i>	V.	728	D
<i>De Publicano & Phariseo Luc. XVIII.</i>	VII.	233	S
<i>De cæce & Zachæo Luc. XVIII.</i>	V.	731	D
<i>Religiosum sacerdoti uti non debere.</i>	VI.	763	D
<i>De S. Joanne Theologo.</i>			
<i>De adoratione S. Crucis.</i>	V.	877	D
<i>De confessione S. Crucis.</i>	VII.	464	
<i>De negatione Petri, Matth. XXVI. Decerpitur ex Homiliâ 3^a in illud, Haben- tes eundem spiritum.</i>	V.	275	S
<i>De jejunio & elemosinâ.</i>	VI.	883	
<i>In sacra Pascha.</i>	V.	587	
<i>In secundum Domini adventum. Decerpitur ferè tota ex Homiliis in Epistolam ad Romanos.</i>	V.	782	D
<i>Florilegia XXXI. ex Homiliis Chrysostomi decerpta per Theodorum Magi- strum. In Editione Savilianâ Florilegia habentur XLVIII. additis nempe 5. 9. 11. 21. 28. 32. 33. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. Verùm ex his quamplurima ex iis quæ superflunt, Homiliis excerpuntur, atque adeò alibi habentur. Ex gr. Florilegium 33. idem est cum Homiliâ modò memoratâ de Confessione S. Crucis.</i>	VII.	665	

T O M. VII.

Commentariorum in Mattheum Homilia XCI. in editione Saviliana XC.
Notandum enim est diversas in binis Editionibus Homiliarum & Opus-
culorum divisiones aliquando inveniri; unde fit, ut non raro in numeris eorum
differentia quædam deprehendatur. Exemplo sit Opus præfens, quod in hac edi-
tione 90. in illâ 91. Homiliis constat: cum tamen unum idemque opus utrobique
perfectum habeatur. Quinetiam ne quis fortan inde error oriatur, monen-
dum duximus Lectorem, ingens sepe numero reperiri discrimen in titulis Opus-
culorum utriusque Editionis. Ex gr. Homiliz quæ in editione Savilianâ titulum
habent *In Ozeam*, in Morellianâ dicuntur Homiliz *in illud Isaia, Vidi Dominum*:
quæ in illâ est in *Annâ quarta*, in illâ quintum sortitur locum. Quod semel
monuisse sufficiat.

T O M. VIII.

Edit. Savil.
Tom. Pag.SÆC. IV.
ab An. CCC.

O *Peris imperfecti in Mattheum Homilia* LIV. (seu potius *Commentarius in Homilia perperam distributum*) Lat. Chrysothomi non esse ab omnibus jam agnoscitur. Videtur potius Latini cujusdam Scriptoris, ejusque Arianizantis opus: saltem, à quibusdam ex grege Arii, Montani, Manichæi, &c. non leviter interpolatum. Opus quidem non ineditum, & Chrysothomi xvo certo certius scriptum; sed quod Autorem Græcum vix agnoscit: ac proinde neutiquam mirum videri debet Græca hodie non reperiri. Mirum tamen prorsus est, quid Possesino in mentem venerit: cum dilertè scriberet Operis hujus Homiliæ LIV. Græcè Latinèque non semel prodidisse, Appar. in Joan. Chrysoth. p. 855.

Commentariorum in Evangelium Joannis Homilia LXXXVII. quas uti & priores in Mattheum Antiochiæ adhuc Presbyter scripsit teste Nicephoro. Notandum verò ex iis Homiliis 62, 63, & 64. (vel ut Latini Codices distinguunt, 61, 62, 63,) eandem esse cum quinque postremis Homiliis inter Opera Basilii Seleuciensis, edita Græcè à Commelino 1596. & sub illius nomine à Theodoro Peltano versas haberi in Bibliotheca Patrum.

T O M. IX.

I *N Acta Apostolorum Homilia* LV. In his plurima confuso admodum atque abrupto ordine disposita deprehenduntur, unde binas *hæreses* jam inde ab antiquis temporibus liber iste Homiliarum sortitus esse Savilio videtur, quibus in unum postea compaginatis ac commixtis confusionis haud parum accessit.

In Epistolam Pauli ad Romanos Homilia XXXII. III.

T O M. X.

I *N D. Pauli Epistolam I. ad Corinthios Homilia* XLIV. III. 243.
In Epistolam II. ad Corinthios Homilia XXX. III. 541.
In Epistolam ad Galatas Commentarium perpetuum. III. 709.
In Epistolam ad Ephesus Homilia XXIV. III. 763.

T O M. XI.

I *N Epistolam ad Philippenfes Homilia* XV. IV. 1.
In Epistolam ad Colossenses Homilia XII. IV. 89.
In Primam ad Thessalonicenses Homilia XI. IV. 161.
In Secundam ad Thessalonicenses Homilia V. IV. 221.
In I. ad Timotheum Homilia XVIII. IV. 149.
In II. ad Timotheum Homilia X. IV. 329.
In Epistolam ad Titum Homilia VI. IV. 581.
In Epistolam ad Philemonem Homilia III. IV. 411.
In Epistolam ad Hebræos Homilia XXXIV. sive *Ἐκπρόσιτος* continua *ἑνὸς αὐτοῦ* (uti præ se fert titulus) *ὁμοῦ ἐκείνου* (Chrysothomi) & *ἡ* *Κατασκευὴ τῆς ἐκείνου* *Ἀποστολῆς*. IV. 427.

Opuscula Tomis IX, X, & XI. comprehensa à Chrysothomo post susceptum Episcopatum scripta esse autor est Nicephorus. Homiliae in Epistolas D. Pauli prodierunt antea Græcè (sed mirum quam corruptæ) *Verona* 1532. fol. Latine verò à Wolfgango Mulsulo *versæ Basil.* 1536. fol. deinde Gr. Lat. à Commelino editæ *Heidelberg.* 1596.

Chrysothomi *Synopsis Væ. Testamenti* extat Græcè MS. in Bibliotheca CL. I. Vossii. Verum an genuina sit, pro certo affirmare non possum, utpote quam nondum percurri.

Cæterum de Operibus D. Chrysothomi dubiis vel supposititiis pauca Lector monendus est.

I. Sixtus Senensis, Antonius Possesinus, alique vulgares Critici Scriptorum D. Chrysothomi dubiorum & spuriorum catalogum satis amplum dederunt; quem per otium Lector con-

fulere potest: in quo præter *Opus imperfectum in Mattheum*, &c. habentur *Expositio in Evangelium D. Marci, Homilia* LIX. ad *Populum Antiochenum*, aliaque partim ex variis Chrysothomi sermonibus conflata; partim aliunde accepta; quæ à Chrysothomi Opibus jam penitus abjudicantur.

II. Fronto Duczus opera supposititia (quæ tamen ab Authoribus Chrysothomo coævis, vel ab ejus saltem ætate non longè remotis scripta esse existimat) præter paucos quosdam *Sermones in Psalmos* ad calcem Tomi III. omnia in Tomum VI. conjecit; prout à nobis supra recensentur.

III. Editioni suæ omnium optimæ & castigatissimæ indicem Operum Chrysothominianorum præmisit Vir Doctiss. Henricus Savilius, tum eorum, quæ pro veris ac germanis, tum

S.ÆC. IV. ab
An. C.C.C.

quæ pro ambiguis & falsis habuit rejectis in cal-
cem Tomi octavi conjecturæ suæ rationibus,
aliisque Criticis Observationibus ac Notis tam
ipsum quàm Virorum Doctissimorum, ac in ador-
nanda Editione Etonensi *emendat*; Boissii, Hale-
sii, ac Douneri. Ex Operibus supra recensitis,
quæcunque literæ præfixæ carent, genuina à Sa-
vilio, ejusque *opere* perhibentur, nisi forte
adjuncta notula contrarium inquit; quæ verò
literam D. sibi præfixam habent, in dubiorum,
quæ S. in spuriorum classem ab eo relegantur.
Restat autem, ut recensamus ordine Opuscula
Chrysofomi, quæ in Editione Morelliana fru-
stra quæstæ in Savilianâ exhibentur; quæ sequuntur,
in suas quæque classes pro Savilii censurâ
digesta.

GENUINA.

TOM. V.

IN predicationem Judæ & Pascha Homilia, nec
eadem proorsus cum illa eju dem argumenti,
quæ habetur Tom. V. edit. Morell. nec diver-
sa proorsus: licet tam multa habeant commu-
nia, ut propemodum eadem oratio esse videan-
tur.

In crucem Christi & latronem Homilia, de
quâ paria dicantur, ac de priore.

In Publicanum & Phariseum, *ἡρώδης* est
ex Oratione sâ contra Anomæos exceptum.

In illud, Ne consideret nimis, quæ sit Pars est Ho-
miliz 264. in Mattheum.

TOM. VI.

DE Perfectâ charitate. *ἡρώδης* videtur.
De Pœnitentiâ Oratio.

De Eleemosynâ Oratio.

In eos qui obdormierunt, Oratio Sabbato Pen-
tecostes habita; omnia ferè habet communia cum
Homiliâ de perfectâ charitate.

De Jejunio Orationes II.

Anima medicinam anteposendam esse corporis
medicina. *ἡρώδης* est.

Sacerdotibus divitiis exprobandas non esse.
ἡρώδης est.

DUBIA.

TOM. V.

DE Theatris non frequentandis Sermo alter.
Quomodo Adam accepit animam, &c.

Presbiteria in Psalmos.

In illud Dominus regnavit, &c. Severiani esse
censet Halesius.

In orationem Dominicam,

In prodigum filium, &c.

In Mulieres, quæ arguuntur adulterum, &c.

In illud, Quomodo novit literam, &c.

In Canaanam, & in Pharaon, &c.

In illud, Non enim quod volo, hoc facio, &c.

In illud, Sponte peccantibus nobis post accep-
tam cognitionem veritatis, &c. *ἡρώδης*
est.

Sermo in Principium indictionis.

In pretiosam Crucem Homilia, quæ Josephi
Thessalonicensis Archiepiscopi est.

In exaltationem pretiosæ Crucis.

In S. Apostolum Thomam.

In Nativitatem Christi, & quid unicuique eli-
mati, &c.

In S. Stephanum Protomartyrem.

In mediam Hebdomada jejuniorum.

In Festum Palmarum.

In S. Virginem Deiparam.

In S. Deiparam.

In predicationem Salvatoris, &c.

In pretiosam & evisceram Crucem, &c.

In Latronem, & prodicionem Salvatoris.

In saluiferam sepulchram, & triadanam resur-
rectionem *ἡρώδης* est.

Oratio Catechetica in S. Pascha.

In Pascha Orationes VII.

In Pentecosten Orationes II.

In Synaxis Archangelorum.

TOM. VI.

O Ratio exhortatoria ad Pœnitentiam, &c.
De Pœnitentiâ & eleemosynâ.

De Pœnitentiâ.

De Eleemosynâ.

De jejunio Orationes VII.

De Patientiâ & mortis non amare defendis.

De Patientiâ.

De salute anime. *ἡρώδης* videtur.

Ad Catechumenos.

Deploratio eorum, qui Christi virgines corrup-
puit.

Contra Hæreticos.

Precesiones due.

TOM. VII.

IN Resurrectionem Domini.

In Dominicam novam, & in Apostolum Tho-
mam.

In S. Stephanum Orationes III. ultima certissi-
mè spuria est.

In S. Pentecosten.

SUPPOSITITIA.

TOM. I.

EXpositio in Psalmos. C, CI, CII, CIII, CIV,
CV, CVI, CVII.

Expositio in Psalmi CXVIII. *stationes tres*. Ex-
positiones novem istorum Psalmorum modò
memoratas ex Theodoriti Commentariis ma-
ximam partem decertas esse monet Fronto
Ducerus.

TOM. VII.

E Pistola ad Menachos militatis & sobrieta-
tis plena.

In expulsiorem Adam, & de malis mulieri-
bus.

In annunciationem S. Deipara.

In illud Psalmi XCII. *Susculerunt flumina vo-
cem*.

In

- SÆC. IV. ab
A. CCC.
- In illud Psalmi LXXV. Ferte & reddite Do-
minos.*
*In illud Matthæi XVIII. Quæcunque ligave-
ritis.*
*In illud Iudaorum dictum Joan. VII. Daemonius
habet.*
De Penitentia.
De Fide.
De Spe.
De Charitate Homilia II.
*Quod charitas secundum Deum sit opus divi-
num.*
*In illud Matth. IV. 6. Si filium Dei es, projice
te ipsum. Nestorii esse ex Marii Mercatoris au-
thoritate constat.*
In predicationem Jude, & passionem Christi.
In Navioitatem Domini Sermones II.
In Rachel & infantes.
In Herodem & Infantes.
*In Mariam, Mariam, Lazarum, & Eliam
Propheetas.*
In illud, Egressi Pharisei consilium ceperunt.
In Meretricem & Pharisaum, Orationes II.
In Ascensionem Domini.
*In Metamorphosin Domini Oratio, sub Procli
etiam Constantinopolitani nomine edita ha-
betur.*
In festum Palmatum.
In Metamorphosin Domini Orationes II.
In S. Joannem Theologum.
*In S. Joannem Theologum, Apostolum & Evan-
gelistam.*
In illud, Eripe me Domine ab homine malo.
De Siccitate.
In Jordanem fluxum.
*In illud, Cum ascenderis Dominus in Tem-
plum.*
In Mesopotemiosen.
In Samaritanam Joan. IV.
In illud, Perversi possibile est.
*In Parabolam, Homo quidam descendit, & inci-
dit in latrones, Orat. II.*
In Navioitatem S. Joannis Baptista.
In Abraham & Isaac.
*In Navioitatem Domini Oratio. Severiani
est.*
In Zacchæam & Publicanum.
In Centurionem Luc. VII.
In illud, Exiit seminata feminata.
In secundum adventum Domini.
In Paralysicum Joan. V.
In illud Lucæ, de Didrachma.
*Quod oportet gratiam habentem communicare
non habenti.*
*In Parabolam Oeconomii iniqui Oratio. Asterii
est.*
De Jejunio Sermones III.
In illud, in tribulatione dilatasti mihi, &c.
*De penitentia, & consummatione sæculi. Habetur
(etiam integrior) inter S. Ephræmi Opera à
Vossio edita.*
In filium Vidua, Luc. VII.
In Samaritanam, & de interpretatione Messia.
In Serpente anemum, &c.
In Sacrificia Cain, &c.
In Passionem Domini.
In Publicanum & Pharisaum, Luc. XVIII.
- In principio sacrarum Jejuniorum Oratio. SÆC. IV.
ab An. CCC.*
In Ascensionem Domini.
De Jejunio Orationes II.
*De Orationis Sermo, cui multa Chrysostomi ad-
miscetur.*
In illud, Ignem veni mittere in terram.
Admonitiones spirituales.
*In illud, Cavete, ne elemosynam vestram,
&c.*
In adorationem Crucis.
*In resurrectionem Christi, & mulieres vaguen-
ta afferentes.*
*In annuntiationem Deipara, & contra
Arrianum.*
De Elemosynâ.
In Lazarum redivivum Orationes III.
In S. Joannem Præcursorum.
In illud, Venite, & exultemus.
*Eusebii per Theodorum Magistrum collecta
XVII.*

ALIENA.

Severiani Gabalorum Episcopi de Creatione
mundi Orationes VI.
Gregorii Thaumaturgi Oratio in S. Theopha-
nia.
Pantaleonis Presbyteri Mona Byzantiorum
Oratio in exaltationem Crucis.

T O M. VIII.

Theodori Mopsuesteni (Lapfi) Respon-
sio ad Chrysostomi Paraneses ad eum missas.
Spuria est.
Synodi ad Quercum contra Chrysostomum ha-
bita Acta.
Vita Chrysostominiana Scriptores.
Hactenus Editio Saviliana; quæ sequuntur
Opuscula variis abhinc locis & temporibus
prodiierunt.
De inani gloria, & educandis à Parentibus li-
beris.
In S. Christi navioitatem.
In S. Lavania.
In recens baptizatus, & de Paschate.
In S. Bassi Episcopi & Martyris memoriam.
Post terra motum. Sex illas Homilias Gr. Lat.
edidit sub Chrysostomi nomine Ft. Combesii
Paris 1696.
Homilia de morali politia, in præcursoris decol-
lationem, atque mulierem peccatricem, edita est
ab eodem Combesii 1645.
Homilia IV in Psalmos Gr. Lat. edidit Jo.
Bapt. Cotelerius, Socius Sorbonicus Paris 1661.
quas genuinas esse agnoscit.
In Daniele Prophetam interpretatione Gr.
Lat. ab eodem ibid. edita. Eam vel non esse
Chrysostomi, vel fusiorem saltem Commentarii
Eclogam & Epitomen esse meritò censet Cote-
lerius.
Homilia in illud Matth. XXI. 23. In quâ po-
testas hæc facit? Antiochiz habita. Gr. Lat. cum
notis edidit idem Cotelerius Monument. Eccl.
Græc. Tom. III. p. 221.
Oratio in Diadumum Tarfensem, à Cl. Bigotio
Q 3 ad

5. C. IV.
ab An. CCC.

ad calcem Palladii primum edita: una cum antiqua versione (mutila tamen) quæ habetur apud Facundum Hermianensem Episcopum , lib. 4.

Epistola ad Casarium Monachum adversus Apollinarii hæresim tempore secundi ipsius exilii scripta. Antiquam hujus Epistolæ per multa retrò sæcula desideratæ versionem Latinam è Codice Florentino olim descripsit Petrus Martyr Florentinus , ac delatam secum in Angliam in Cranmeri Archiepiscopi Cantuariensis Bibliothecâ reposuit: unde nobile illud, si quod unquam aliud adversus Transubstantiationis dogma testimonium protulit, in in *Defens. Encheirist.* advers. Gardinerum Wintoniensem par. 1. p. 390. 302. edit. Tigur. 1559. & Loc. Commun. Class. 4. cap. 10. p. 603. Verùm post Cranmeri martyrium directæ Archiepiscopali Bibliothecâ Epistola nusquam postea comparuit. Hinc factum est, ut inter alios Cardinalis Peronius merum esse figmentum, ac nusquam existisse hanc Epistolam audacter asserere non dubitavit. Tandem paucis abhinc annis V. Cl. Emericus Bigotius versionem istam ex codice Florentino in Bibliotheca Dominicanorum D. Warci asservato à se descriptam Palladii Dialogo de vitâ Chrysostomi subnexuit. Verùm impressione ad umbilicum perductâ, Epistolam à reliquis dissulam suppremandam curarunt Censuræ aliquot Sorbonici; de quâ insigni fraude meritò conquisitus est ex Reformationis gente Parisiensis Theologus *. Interca nos non contemnendum hujus Epistolæ fragmentum Græcum ex Bibliothecâ Arundelianæ antiquo codice MS. descriptum in *Charophylace* nostro pag. 69. edidimus. Eodem circiter tempore Stephanus Le Moyné de antiquitate Ecclesiasticâ præclare meritis, integram versionem Latinam plurimis quidem mendis scateantem inter *Varia sua Sacra* exhibuit. Nec laudem suâ fraudandus est clarissimus Ecclesiæ Anglicanæ Theologus, qui ipsam quaternionem à Doctores Sorbonicis è Codice Bigotiano abscissum nactus, cum *Expositiois sue adversus Melitensem Episcopum Vindictis* patrio sermone editis Londini 1686. una cum *Præfatione Bigotiana*, & fragmentis Græcis, quotquot reperire poterant, quæque ad editionem suam ornandam collegerat Bigotius, fideliter subjecit.

Porro extant in editionibus operum Chrysostomi Latinis, quæ in Græcis non habentur, *Opuscula de Homilia* quamplurimæ; de quibus fusè agunt Sixtus Senensis, & Ant. Possessionius, ad quos nos ea summam recensere contenti, lectionem remittimus.

In Editione Basilienfi 1558. habentur Latine

TOM I.

In *Genesin* Homilia X.
In *Exodico* cap. XVII. de *Moyse*.
In *Judicum* XL. de *Jephthe*.
In *libris Regum* Homilia VII.
In *Job* Homilia II.

In *Psalmos Homiliarum*, seu potius *Expositionum* volumen ex variis diversorum scriptorum, imprimis verò Chrysostomi & Theodoriti lex-

monibus contextum, & à Gostiano Herveto S. C. IV. Latinitate donatum. Omisum in editione ista Basilienfi, habetur in edit. Paris. 1556. atque aliis. Pars longè maxima genuinus est Chrysostomi fortis, & habetur Tom. III. edit. Morell. Tom. 1. Servit.

In Psalmos Homilia alia XXI.

In illud Sapientia IX. Infernum anima in manu Dei sunt.

In Esaiam Homilia IV.

De Hieremia Prophetâ.

De tribus Peris.

De S. Susanna.

De Jonâ Prophetâ.

In illud Zacharia VI. Ecce vir oriens.

Opus imperisum, seu *Commentarium in TOM. II. Evangelium S. Matthæi Homilia LIV.* Habentur in edit. Morell. ac in omnibus Latinis: seorsim verò prodierunt Colon. 1487. 4. & Anvers. 1537. 8. Ista autem posterior editio iniquas manus passa est, ab Arianorum (uti præ se fert titulus) fæcibus purgata. Paris. 1543. 1547. præcipue verò 1557. 8. quam etiam sordibus omnibus purgatam esse jactitat editor. Verùm pretertextu purgationis ab Arianis fæcibus faciendæ, penitus detruncatur locus ille *malædixit* & nobis crebrò adversus Pontificios allatus de S. Scripturæ lectione Laicis non interdiciendâ in Homiliâ 49. ab illis verbis inclusivè (Et quare jubet in hoc tempore omnes Christianos conferre se ad Scripturam?) in edit. Morell. p. 174. 175. usque ad illa item inclusivè (Et per hoc incident in abominationem desolationis, quæ stat in sanctis Ecclesiæ locis,) ut alias fraudes taceam, & locum de Eucharistiâ luculentum penitus omisum. Locum quidem de Scriptura ab omnibus legenda operi huic à Protestantibus nonnullis præter Codicum MSS. fidem immissum esse, conquirentes quosdam me olim legisse memini. Verùm nunc est tituli excipiendus, qui ejusmodi somnia propinat; de editione interim *Columensi* 1487. longè ante ceptam Reformationem adornata securus, in qua locus iste totidem verbis legitur?

In varia S. Matthæi loca Homilia XXVII.

In Evangelium S. Marci Homilia XIV. Monachi alicujus satis inficeti opus.

In varia S. Lucæ loca Homilia VI. quarum prima de Nativitate S. Joannis Baptiste, sive de Solstitiis, antiqui certè autoris opus est.

In varia S. Joannis loca Homilia VI.

In I. ad Corinthios Epistola Homilia II.

De laudibus S. Pauli Homilia octava.

De prodigiis, & mysteriis Causæ Dominicæ Sermones VI.

De Cruce & Latrone Homilia II.

De Resurrectione Homilia IX.

Sermones Miscellanei V.

Homilia (præter XXI. genuinæ) alia LIX. 7. ab hæreticis, de quibus supra.

Homilia Miscellaneæ XXXV.

In Editionibus Paris. 1570. 1581. 1588. accesserunt, seorsim prius impressæ.

Orationes IV. viz. de Juramento, Adversus eos qui in deliciis agunt, Adversus iram, & de Oratione.

Ex

* Epistola-
lat. libro 11.
Analysii in
Hexæm.
præmissa
Lond. 1681,
4^{to}.

TOM III.

TOM V.

SÆC. IV.
ab ab. CCG.

SÆC. IV.
ab ab. CCG.

Ex opusculis præmissis pauca quedam Græcæ extant, quamplurima ex aliis Chrysostomi operibus hinc inde decerpuntur pars verò longè maxima spuria est.

Orationes in *S. Pelagium*, in *catenis S. Petri*, in *S. Andream*, & in *natali S. Ioannis Baptistæ*, ex Metaphraste habentur Lat. apud Surium & Lipomannum, verum spurie.

Enarratio brevis, sive *libellus Quæstionum* in *S. Mattheum* Latine à Chrysophoro Serarigo versus ac editus est Venet. 1554. inde in editiones Paris. & Amstæp. 1614. desumptus.

Enarratio brevis in *S. Lucam* à Theod. Peltao versâ & edita est an. 1580. Utraque Enarratio spuria est, & utraque habetur Græcè MS. in Bibliothecâ Collegii Corporis Christi, Oxon.

Quinquaginta Chrysostomi Homiliæ Quadragesimales Arabicè versæ penesle existisse testatur Usserius in Biblioth. Theol. MS. ubi indiculum earum exhibet. Verum ex iis pars longè maxima Græcè extat.

OPERA DEPERDITA.

Commentarius in *S. Scriptura libros plurimi*. Totam enim Scripturam à Chrysostomo Commentariis explicatam esse fidem faciunt Suidas & Cassiodorus. Et certè plura Chrysostomi *ὑπομνήματα τῶν ἁγίων τῶν γραφῶν*, in palatio Thomaie fervata, incendio periisse sub Constantino & Irene refert Zonaras, Tom. 111. fol. 96.

Contra Summorum Orationes IV. Sex enim ejus argumenti orationes à Chrysostomo scriptas esse produunt vitæ ejus Scriptores.

Expositio in Job, cujus amplissima fragmenta extant in Catenâ in *Job* à Patricio Junio editâ.

Expositio Zachariae Prophetae, citatur ab Ephraïmo apud Photii Biblioth. Cod. 229. nisi potius de loci alicujus particularis explicatione Ephraïmus intelligendus sit.

Orationes aliquot contra Julianum. Primam citat Damascenus lib. 3. de Imag.

Expositio perpsma Psalmi XLI. Fragmentum habet Theodoretus Dialog. 2.

Orationes in XI. Martyres, in *decollationem S. Joannis Baptistæ*, in *illud* Luc. 1. 78. *Christum esse Orientem*; in *illud* 1. Cor. V. 17. *Si qua ergo*, &c. in *illud* Luc. XVI. 24. *Muto Lazarum*; & *ad mortuorum ad Penitentiam*, memorat, atque ex iis excerpta nobis exhibet Photius Cod. 274. 377. Idem meminit *Orationum brevium* XXII. Chrysostomi nomen præferentium in *merito Domini*, & *alterum* XXII. in *ascensionem Domini*, itemque XVII. in *Pentecosten*, Cod. 125. Ex his nonnullæ extant. Notandum verò est plurima spuria Chrysostomi opusculâ à Photio incautè recenseri.

Epistola ad Acacium Menachum, cujus fragmenta habentur apud Theorianum p. 75. & Euthymium Panopl. Tit. 15.

Tractatus, *Sermones*, & *Epistolæ plures* quæ à Scriptoribus Ecclesiasticis, præsertim Græ-

cis recentioribus, citatæ ad nos non pervenerunt. Nobis omnia colligere nec vacat, nec refert.

Præter ea, quæ ad scripta Chrysostomi enucleanda hæcenus observavimus; cum plurima incredibili planè diligentia undequaque colligerit, notaverique quæ *Usserius* in Biblioth. Theol. MS. placet in lectionis gratiam pauca inde feligere, & in cæta capita distribuere.

De antiquis Chrysostomi interpretibus.

Anianus, qui circa an. 415. vel, ut alii, 506. claruit (de eo vide plura suo loco) *Homiliæ ejus priores Chrysostomi in Mattheum*, & *septem de laudibus Pauli*, & *unicam ad Neophytorum*, Latine vertit, præfixâ prioribus præfatione ad *Hærenianum*, sive *Oronem* Episcopum nam illius esse ostendit Epistola ejus ad Evangelium Presbyterum, quæ in Tomis operum Bedæ legitur, & *Homiliis* de *S. Paulo* præfixi solet. Extant *versiones* istæ in plerisque, præsertim antiquioribus Chrysostomi operum editionibus.

Mutianus Scholasticus isti proximè successit circa annum salutis 550. cujus *versio* XXXIV. *Homiliarum in Epistolam ad Hebræos*, Colonia an. 1530. à Jac. Gynico est excusa. Hanc enim interpretationem suo tempore, & suo rogatu factam testatur his verbis Marqus Aurelius Cassiodorus: *Ad Hebræos Epistolam, quam S. Joannes CP. Episcopus 34. Homiliis Antico sermone tractavit, Mutianus, virum discretissimum, transse fecimus in Latinum*. Doctum admodum ac diligentem interpretem vocat Savilius. Est verò notandum *Commentarios in Epistolam ad Hebræos*, qui falsò tribuantur Ambrosio, (cujus etiam nomine ab Algero, Magistro Sententiarum, aliisque citantur) ex hisce Chrysostomi Homiliis à Mutiano conversis, exceptas esse.

Burgundio Pisanus proximus bis (longo, sed proximus, intervallo) existit; à quo *xc. Homilia Chrysostomi in Mattheum* anno 1147. (ut est, in Bostono Buriensi) perfectè & completè translatae sunt. Ejus translationis historiam ex ipsius Burgundionis Prologo vilius est adjicere. "Cum B. Joannis Chrysostomi super Evangelium S. Matthæi duz Expositiones im-
"perfectæ ab eo condite profuerunt (viz.
"opus, quod extat *imperfectum*, & perfectiope-
"ris illa pars, quæ ab Aniano est translata) &c.
"ut in Bostono Buriensi, usque ad illa ver-
"ba] prædillum opus integrè de Græce in Latinum fideliter transfusi sermonem. Versio ista nusquam adhuc excusa est. Translatæ sunt etiam ab eodem LXXXVIII. Chrysostomi *Homilia in Evangelium Joannis*; quæ de re ita scribit in Appendice ad Chronicon Sigeberti, anno 1181. qui eodem vixit tempore, Robertus Motensis. *Alexander III. Censuum Roma tenuis*, &c. (vide ipsum authorem.) Hæc ille. Sed ecce tibi excerpta ex ipso Burgundionis Prologo nondum (quod quidem sciam) in lucem edito. *Omibus in Christofidelibus Burgundio, juxta & circa Pisanus, in Domino saluam. Cum*

SÆC. IV. ab
An. CCC.

Constantinopolim pro negotiis publicis paria mea à civibus meis ad Imperatorem Mamelem mis-
sus esse, &c. *Explicationem Evangelii S. Jo-
annis* &c. (ut in Boltone Burienii, usque ad illud)
Parrisar autem hic S. Joannes Chrysofostomus hunc
librum in 88. Homiliis, quasi in unaquaque Sepri-
manâ duabus diebus Sabbato scilicet & Dominicâ, po-
pulo in Ecclesiâ quaduaginta confectis, in unaquaque
ferre Homiliâ in iuvio Prologum, & in fine (ex tex-
tu universalesque Homilia materia, sumptâ) morale
sempereat.

De Editionibus variis operum S.
Chrysofostomi.

Omnia prima editio prodit Venetiis
1503. 2. vol. fol. mox recula Basil. 1504.
Quinque deinde Tomis distincta prodierunt
opera Chrysofostomi Basil. apud Andream Cratan-
dum 1522. subsecuta est Parisiensis 1524. quam
excepit longe locupletior Frobeniana Basil.
1530. Tom. v. In his editionibus quæcunque
Latine (præsertim ab antiquis interpretibus)
versâ reperiri poterant, Chrysofostomi nomen
preferentia, nullâ ordinis, nullâ autoris ra-
tione habitâ immixta sunt. Meliori deinceps
ordine disposita Chrysofostomi opera prodie-
runt Parisi 1543, 1546. Joannis Eucherii Vernol-
liensis operâ, cum ad collationem Latino-
rum Codicum, tum ad Græcorum exemplarium
fidem innumeris penè locis nativæ integritati
restituta. Auctiora deinde & pari methodo re-
cognita Basil. 1547, 1558. curâ Sigismundi Ge-
lenii. Eâdem methodo recognita curâ Philip-
pi Montani Parisi. 1556. & auctiora 1576.
Prodierunt etiam (sed manca, multisque præ-
termisissis, mutila) quinque Tomis distincta Ve-
netiis 1574. recognita verò & auctiora quam
antehac (præmissis etiam vitæ Chrysofostomianæ
Scriptoribus) Parisi. 1581, 1588. Omnium ve-
rò absolutissimæ editiones sunt, quæ prodie-
runt Amsterv. 1614. & curâ Frontonis Duc-
zi Parisi. 1613. Hactenus de Editionibus La-
tinis.

Græcè prodierunt Chrysofostomi opera octo
Tomis distincta atque sumptibus viri un-
dequaque clarissimi D. Henrici Savillii, unâ cum
eiusdem, Bossii & Frontonis Duczi Parisi. 1609.
(& annis sequentibus) XL. vol. fol. & ibid.
1636. totidem vol. Extat etiam alia, quæ
proflare solet, editio ex sex prioribus Tomis
Morellianis, & quatuor Commelianis in No-
vum Testamentum Commentarios complec-
tentibus, annoque 1603. Heidelbergæ editis,
constans.

Porro plurima Chrysofostomi opuscula & Ser-
mones variis locis & temporibus seorsim pro-
dierunt Græcè vel Græco-Latinè, quorum edi-
tiones ita recenset Ulsterus.

Chrysofostomi *Expositio* IV. *Evangeliorum*,
viz. *Homilia in Mattheum* XXXIII. &c.
Prodierunt Gr. Lat. ex officiâ Con melina-
nâ 1521. 4. *Commentarii in evan.* D. Pauli Epi-
istolæ, ibid. 159. 2. vol. fol. *Orationes de*
Providentiâ, de Amicitia, de Ingenuitate, de
Amicitia, de Palæstrina de Uxoribus, de Divitiis
& Paupertate, de Ecclesiâ usque ad Mysterium non

*contemnendis, de Humilitate animæ, de advo-
câtâ Valentini.* Gr. Lat. Martino Cromero, & Vi-
to Amerbachio interpretibus excusæ sunt ab
Oporino Basil. 1552. *Orationes* X. Græcè à Card.
Sirlero Romæ primùm editæ anno 1581. & po-
stea Gr. Lat. Jo. Jacobo Beuero interprete,
Basil. 1585. *Orationes* IX. Romæ ab Hieron.
Brunello editæ 8°. Ex præcedente editione
huc inferitur *lani certamq.* frequentes *veniane*
ad Ecclesiâ, Accedunt etiam duæ Orationes,
Roma primùm ex Vaticanis Codd. impressæ, in-
de in Germaniâ excusæ anno 1595. 8°. qua-
rum altera est in Petrum & Paulum, altera in
duodecim Apostolos. Item Orationes duæ de Pre-
catone, prius editæ Basil. 1525. & Amsterv.
1579. Alia Homilia XI. Gr. à Davide Hæzeli-
lio editæ anno 1587. 8°. Homiliæ II. Gr. Lat.
à Petro Bantino editæ (viz. in *Natalem Do-*
mini, & in Præcursorum) Amsterv. 1601. 8°. (&
quibus prior prius edita est à Davide Hæzeli-
lio *Augusta* 1594. 8°.) In *S. Pascha* Homilia
Gr. Lat. à Petro Pantino edita, Amsterv.
1598. 8°. *De occursu Domini nostri, item de*
Desparâ & Simeone Gr. Lat. Laur. Sifiano in-
terprete Celsa. 1568. *Argumentum in Hiera-*
niam & Theros, cum fragmento de Susanna Gr.
ab Hæzelio editum est *Augusta* 1602. 4°. *De*
Sacerdotio libri VI. Gr. Lat. ab eodem
editis *Augusta* 1599. 8°. *Contra Judæos* Homi-
lia VI. Gr. Lat. ab eodem editis ibid. 1602.
8°. *Liturgia Gr. Parisi.* 1560. & Gr. Lat. Parisi.
1537. *De Divite & Lazaro* Homilia IV. item
in illud, *Nolo vos ignorare fratres, &c.* ex MSS.
à Joanne Harmaro editæ Gr. Oxoniæ 1586. *De*
Providentiâ Dei Oratiocula VI. Gr. Basil. 1526.
De Babylâ Marię Oratio Græca cum Epi-
stolis ibid. 1527. *Homilia quid neminem an-*
athematizasse infestationibus suisque oportere,
Gr. Lat. Gul. Plancio interprete excusa Parisi.
De Virginitate liber Joanne Livinio interprete
Amsterv. 1575. 4°. *Orationes* VI. Gr. Lat. qua-
rum duæ posteriores nunc primùm editæ, illud
& opera Frontonis Duczi Ingolst. 1595-8°.

De Scriptoris vitæ Chrysofostomi.

*P*ALADI & Theodori *Dialogus de Vita Jo-
annis Chrysofostomi*, primùm editus in lucem
Venetiis 1533. Ambrosio Monacho Camaldu-
lensi interprete. Latine posita est in *Appendi-
ce* Tom. II. Frontonis Duczi pag. 1. ubi vide no-
tas pag. 54. 55. & fragmentum Græcum hujus ope-
ris pag. 56. De eo vide plura apud Savilium in
tractatu incito, quem paulò post subnexuri fu-
mus. (Integrum opus Gr. Lat. edidit V. CL. Eme-
ricus Bignonius Parisi 1680. 4°. De quò vide plura
ra loco suo.)

Georgii Archiepiscopi Alexandrini Vita Chry-
sofostomi (Tom. VIII. edit. Savil. pag. 157. cum
notis Savillii col. 941, 943.) Latine edita
est à Godefrido Tilmanno anno 1557. quæ &
initio 1°. Tomi Op. Chrysofost. edit. Parisi. 1582.
& 1588. excusa legitur. *Epitome* illius habetur
in Biblioth. ca. hotii Cod. 96. Vide Notas
Hæzelii in locum, & marginales A. dr.
Schotti, qui in 2°. notulâ de ætate hujus
auctoris

SÆC. IV. ab
An. CCC.

auctoris

S.Æ.C. IV. Βαβυλῶν, ἡ πόλις ἡ ἑλληνιστικὴ γυναικὶς ἐστίν. Quod si numerus ille viginti annorum ἀνελθὼν ἐστίν, non rotundus, quod fortasse verius, ut demus statim post Joannis ortum patrem decessisse, annos natum minimum viginti in auditorio Libanii Joannem hæsisse necesse est. Palladius annum octavam decimam agentem oratorie operam dedisse testatur. Cedrenus disertè scribit anno ætatis decimo octavo defuisse Libanum, Georgius & Leo hoc ipso anno Athenis (quò, ut, serunt, post Antiochenam institutionem studiorum causâ migraverat) rediisse produnt: alii anno ætatis sedecimo, longius adhuc à vero aberrantes. Expleto igitur anno vicesimo (neque enim plures ponere patitur nos sequentium calculus temporum, nec pauciores verba Chrysofomi) defertis studiis juvenilibus eloquentiæ & philosophiæ, λαβὼν δὲ Sophistâ (Libanii) πάλιν χρίσας ἱεράς (ait Georgius) adhærere cepit B. Meletio, Episcopo Antiocheno, nec ab ejus unquam latere discedere; à quo sacris dogmatibus diligenter instructus, & Baptismus post triennium FERME φερὲν ἔχων, Lector ordinatus est: Sic Palladius, Cedrenus, alii. Hic ergo annos habes tres & viginti. Circa hoc tempus matrem obiisse probabile est; ipsumque vitæ se deinceps monasticæ, quam maternis precibus victus distulerat verius, quàm abiecerat, tradidisse. Quadriennium vixisse in Monasterio Antiochiæ vicino omnes Scriptores testantur, tam veteres, quàm recentiores, sacrorumque librorum lectioni, καὶ τῆς ἀσκητικῆς apud Carterium & Diodorum, καὶ τῶν μαθητικῶν ἀσκητικῶν, operam dedisse. Hæc Socrates. Ex quibus Diodorus postea Tarlensis Episcopus, multa scripsit, καὶ τὸν γενημαστὴν τῶν διῶν ὁρίσας ἡλικίαν, τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ (via allegorias & anagogas, quibus, supra quàm par erat, delectatus fuerat Origenes) ἐκτενέως ἔλεγε. Quam interpretationis rationem à Magistro mutuatus videtur hic noster, quem nonnisi præfatâ veniâ fere ad allegorias descendere videmus. Cedrenus solius meminit Carterii. Palladius Syrum quandam senem commemorat continentiar inprimis studiosum, cui se socium in monasterio dedit Joannes. Utrum & duobus illis unus fuerit iste Syrus, an potius Hefychius, Σίρῳ τῷ γινὼ ἀ Georgio nominatus, non possum statuere. Ex totâ certè Georgii narratione, Monasterio si non præfuisse, certe ad omnem pietatem prævivisse fratribus, iisque regulas ἀρχαίας condidisse, potius quàm sub alterius disciplina vixisse videtur. Relicto post quadriennium hoc monasterio, desiderio delitescendi remotiorem Ereum petiit; illicque Speculæ inclusus biennium FERME peregit. Atque de hoc sexennio, ut dixi, inter autores convenit. Inde ad urbem reversus, Diaconus à S. Meletio (quod inter omnes constat jam proficiscente, ut puto, Constantinopolim ad secundam Synodum celebrandam, anno Domini ccc.lxxxi. inenunte, ordinatus, quin quennium venerandis ministravit altaribus. Nam quòd post Meletii mortem, (quæ ipso tempore secundæ Synodi accidit) Socrates ait, ἀποχριστὸς ἐ τὸν αὐτὸν τῶν Μελετιανῶν (τὸ πάλαιον, in-

quit Georgius) οὗ τῆς βίης ἐπὶ αὐτοῦ τὸν χρόνον διήρξε τὸν ἑσθύνοντα ἐν τῷ μακαριστῷ, ὁ δὲ πάλαιον ἔτι, inquit Georgius; triennium hoc, ut importune contrariationem temporum (ut in sequentibus monstrabitur) Palladio etiam non suffragante, interjectum, ex numero annorum Chrysofomi eximendum censet. Post diaconatum ergo, Presbyter deinde (quod inter omnes convenit) post annos quinque à Flaviano (non, ut vult Socrates, Evagrio Paulini successore) quò postea ostendimus, ordinatus est. Sic habemus à nativitate Joannis usque ad deserti studia juvenilia annos, secundum Chrysofomum ipsam, viginti, vel, secundum alios, octodecim: apud Meletium annos FERME tres; inde, in Eremo annos FERME sex: in Diaconi gradu annos quinque, & (exempto illo Socratis & recentiorum triennio) in Presbyteri gradu annos duodecim. Quòd si pleni fuerint hi anni, non cavi aut labentes, (quod potius reor, in annis præsertim ante diaconatum, pro more omnium ferè autorum numeros sæpè augeri, & quia vocabulum FERME bis à Palladio repetitum est) à nativitate ad episcopatum anni colliguntur xlv. Quòd si duos annos cum Palladio & recentioribus demamus ex studiis juvenilibus; & annum unum pro illo bis repetito FERME anni tantum erunt xliii. Reliqua deinceps prona, epochæ certæ, non annorum tantum, sed & mensium, propemodum & dierum. Inter omnes convenit, tam veteres, quàm recentiores, Joannem ab Arcadio Augusto Antiochiâ, ubi Presbyter fuit, accitum in sella episcopali Constantinopoli locatum, Coll. Honorio IV. & Eutychiano, hoc est, anno Christi, ut nos numeramus, ccccxviii. Februarii xxv. fide urbeque pulsum [de posteriore exilio loquor, nam de priore postea videbimus] Honorio VI. & Aristano Coll. [qui annus est Domini cccv.] vicesimo die Junii, five, ut alii loquuntur, quinque diebus post completam Pentecosten. Et quidem decimo tertio post die, hoc est, tertio Julii, data est Joannis nostri ad Olympiadem epistola nona; & postridie ejus diei, sc. IV. Julii, vel Panememisia, altera ad Constantium. In hoc exilio vixit Cucusi annum unum, Arabissi biennium, reliquis mensibus in itinere Pityuntem versus consumptis, quò tamen non pervenit, morte præventus Comanis, Honorio VII. & Theodoto iterum Coll. hoc est, anno Christi cccxvi. quod inter omnes constat. De mense controversia est. Socrates die XIV. Novembris obiisse scribit; Georgius, & post eum recentiores omnes, & Calendarium, ut videtur, Romanum die XIV. Septembris, ipso exaltationis S. Crucis die. Quin & apud Socratem Septembris legendum esse constat ex veteri Latina interpretatione in Cassiodori Historia Tripartita l. i. c. 18. Ita anni sunt ab initio Episcopatus ad mortem novem, menses sex vel octo, dies sedecim; & à nativitate ad mortem secundam majorem computationem supra collatam anni lv. & menses aliquot; secundam minorem computationem anni xlii. & aliquot præterea menses. Zonaras, Cedrenus, & alii

S.Æ.C. IV.
ab An.CCC.

SÆC. IV.
AN. CCC.

ferè omnes, annos eum vixisse scribunt non plures quinquaginta duobus: Autor incertus pag. 54. edit. Lat. Parisi 1588. addit menses octo: cui propemodum assentior. Ita secundum majorem computationem incidit annus Nativitatis Joannis in Consulatum Constantii V. & Galli Cæsaris, anno Domini eccclii. secundum minorem, in Consulatum Arbectonis & Lolliani, anno eccclv. mense, ut videtur, Januario, vel Martio. Jam reliquias Chrylollomi jussu Imperatoris Theodosii junioris, & suam Procli, tum Episcopi CP. Commodius in urbem regiam deportatas, & in Basilicam SS. Apostolorum illatas ex Theodor. l. 5. c. 36. & Socr. l. 7. c. 45. constat. Theodosio XVI. Consule, hoc est, anno Christi ccccxxxviii. Januarii XXVII. die: id est, post exilium postestiterius annis 33. mensibus 8. post mortem annis 70. mensibus 7. vel 5. Cónstas Vestitor, Μηνὶ ῥεμῖαντι καὶ τῷ 7. Socrates l. 7. c. 45. notabili inconstantiā, τελευτῶν θνήσκον ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ, & septimo post verlu, τελευτῶν θνήσκον ἐν μηνὶ ᾧ πάλιν, cum inter hæc duo triennium intercesserit, & aliquot menses. Atque hæc fere sunt, in quibus tempora, & temporum propè momenta ex hiltoriis notare licet. Reliqua, ut in præteritis, vel argumentis, vel etiam conjecturis colligenda. Ac primum, Eutropius iram fugiens Augg. ad ecclesiam fugit, se Consule, & Theodoro, hoc est, anno Christi cccxcix. homo non solum Christianus, sed etiam Orthodoxus: ut qui liberos Eunomii Hæresiarche, qui Arium ipsum impietate superavit, publicè jussit cremari, cadaverque ejus extractum projici. Niceph. l. 13. c. 1. Afflictorum Episcoporum negotium ceptum est tractari Μηνὶ ῥεμῖαντι καὶ τῷ 7. mense, hoc est, Indictione (non distributione, ut malè Interpres Palladii, & alii) tertiā decimā, i. e. anno Domini cccc. duravitque biennium, teste Palladio, hoc est, usque ad finem anni cccci. vel etiam initium cccci. De tempore prioris exilii non est adeò proclive definire: quare argumentis, ut dixi, & conjecturis, quoad poterimus, elicienda veritas. Post 12. horas à primā expulsiōne (quam meridie factam tradit Socrates, & alii, καὶ ἡμέρας βραχύναι Chrylollomi ipsius Epistola ad Innocentium) jussu Imperatoris revocatus Joannes, (sic Palladius) paucosque post dies, invitatus licet, multumque renitens, in throno locatus, concionem habuit apud populum eam, quæ extat in fine Georgii, Ὁν ἡ Σάββα Σὸν ἔ' Ἀβελῶνα, Theophilo adhuc ad urbem manente, neque hñcere contra audente. (Sozom. l. 8. c. 18.) Cùmque ob judicium Heraclidæ Episcopo Ephesino absenti per Theophili factionem intentatum velitationes fierent in urbe crebre inter Constantinopolitanos & Ægyptios, ὡς πάλιν ῥεμῖαντι γινώσκαι, πάλιν ᾧ καὶ Σοζομ. λαθεῖν: quaereretque Theophilum civitas in mare præcipitare, sibi metuens Theophilus fugit in Ægyptum, ἃς ἡ χερσὶν ἀρχιεπισκοπῆς, inquit Sozemenus, & Nicephorus l. 13. c. 17. adeo quæ diem ipsius reditus ab exilio Joannis Anonymus cap. 100. Metaphrastes cap. 36. & Menologia Græca ponunt 13. Novembris, quem

diem usque ad sua tempora pro festo celebra-
ri Constantinopoli scribit idem Anonymus, & Metaphrastes, & indicant Græca Menologia. Cùm itaque ex horum consentientibus testimoniis mense Novembri redierit ab exilio, de anno deinceps quærendum: utrum scilicet Novembri anno cccciii. Theodosio, & Rumorido Cons. an. Novembri ccccii. Arcadio V. & Honorio V. edicere. Dico, clarèque pronuncio in Novembrem anno cccciii. reditum ejus ab exilio cadere non potuisse; quamvis Card. Baronius, & alii, eo anno locent, Georgius cap. 53. τὸν ἐτος (inquit) ἀπὸ τοῦ ἐκείνου θανάτου μῆνιν [sc. in secundo Concilio contra Joannem] ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μηνός [scilicet] [dixit] [Leo I. p. cap. 26. Palladius utrumque ponit] ἡ ἡμέρα τῆς γενέσεως τοῦ Σωτῆρος τοῦ σωτῆρος, &c. Ex quibus verbis apparet anno cccciii. ceptum fuisse secum contra Joannem Concilium mense Aprilis: ut necesse sit prius exilium in Novembrem anno ccccii. incidere; cùm in Novembri anno cccciii. cadere non potuerit. Quòd si cui Georgii levis videatur auctoritas, credat saltem Palladio testi ἀπὸ τῶν παλαιῶν de eadem re penè eadem loquenti. Quid, inquit, actum interea? Respondeo, Joannem post prius exilium per aliquod tempus quiescisse, in magnique fuisse apud Eudoxiam gratiā, quippe magnis ab ipso decoratam laudibus in Oratione supra memoratā ad finem Georgii. Testis idem Palladius, ejus verba sunt: Post duos itetum menses à plagā inflicta (fugā scilicet Theophili & Ægyptiorum Episcoporum) modicè respirantes [inimici Joannis] secundò adversus Joannem fremunt: hoc est, quasi mense Januario anno cccciii. per occasionem statuz argenteæ Imperatricis ἡμεῖς ἐκείνου, supra porphyriticis columnis positæ. Cujus rei meminerunt hoc anno, Theodosio & Rumorido Cons. præter Socratem l. 6. c. 18. Prosper Aquitanicus, & Marcellinus Comes in Chronicis. Ad hanc statum, ipsis fortasse Kalendis Januarii (qui dies est solennis anni Romani incipientis) dedicatam cùm quadragesimæ fierent ludi & choreæ; iratus Joannes linguam contra eos, qui ludis his intercesserent, acuit. Quā occasione freti Joannis inimici, qui adhuc in urbe, præter Ægyptios, aderant, iustigante Augustā, clandestina moluntur contra ipsum consilia; reque Theophilo absenti per nuncios & literas communicatā, incipiente, ut puto, Aprilis Concilium secundum contra Joannem cogant: quod variis de causis usque ad Natalitia proxime sequentia extractum, & deinde ad Quadragesimam anno cccciv. & ad Pascha, post quinque dies à completā Pentecoste Joanni nostro causa secundi exilii fuit, anno integro, septem mensibus, & septem diebus post reditum ab exilio priore. Atque hæc mea est de tempore prioris exilii sententia. Neque obstat, quòd Theodoretus l. 5. c. 34. ait, ἐν ἡμέρᾳ διελθούσῃ μακρὸν [sc. à reditū] συνελθόντων ἐκείνῃ, καὶ διὰ τὸ ἐπὶ παλαιῶν ἡ μὲν καὶ καὶ αὐτοὶ ἐλθόντες. Nam post quinque menses, & paulo minùs, coegerunt Concilium: quod duravit postea menses 14. Neque miram ea quæ sequenti anno gesta sunt, tribus penè

SÆC. IV.
AN. CCC.

verbis

SÆC. IV. ab
An. CCC.

verbis à Theodoro narrari; qui strictim & timide totum hoc attingit negotium, iis per-motus rationibus, quæ in principio dicti ca-pitis 34. afferuntur. Anonymus à reditu ad Pa-tschia ante secundum exilium intercessisse scribit *ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς*, Metaphrastes *ἐκ τῆς ἐπιστολῆς*; qui annus integer, mensium necesse est fuerit 17. cum uterque die 13. Novembris rediisse scribat.

Exposito annorum Chrysostomi *Ἰστορικῶν*, sequitur, ut de subrogatione Arsacii, & successionem Attici, Eudoxizque Augustæ mor-te pauca adjiciamus. In Joannis iterum ex-pulsi locum subrogatur Arsacius, *Ἀρσάκιος δια-δοχὴν ἔχων*, inquit Socrates l. 6. c. 19. Annales Græci (editi nuper à Josepho Scaligero unâ cum Eusebio) Arsacium esse factum Episcopum referunt *ἐκ τῆς Σοκράτους* (templo sc. Sophiæ cremato) *μὲν δὲ τὴν 275 ἑκαταστήσαν* Taktian hoc est, XXVI. Junii, Sexto post Joannis ex-pulsionem die. Obiisse Arsacium anno se-quenti circa XI. Novembris, Coss. Stilicone iterum, & Anthemio, hoc est, anno Domini ccccv. auctor est Socrates l. 6. c. 20. Vixit igitur Arsacius in Episcopatu annum unum, menses 4. dies 16. Palladius, & alii non plures attri-buunt 14. mensibus; Nicephorus Patriarcha biennium. Post Arsacii mortem (quæ, ut di-xi, accidit XI. Novembris ccccv.) *ἀποκαθίστανται*, inquit Socrates, *πολλοὶ δὲ γινώσκουσιν ὅτι διαδοχὴν ἔχοντες*, succedit Atticus, *Τε-ρεμμάσιος πατριάρχης* & *Ἰωάννης*, inquit Georgius, hoc factum: ut in mensem Martium anno ccccvi. Coss. Arcadio VI. & Probo, necesse sit Attici creationem incidere. Relat maxima omnium quæstio de morte Eudoxiæ Augustæ: in cujus notando tempore recentiores ab om-nibus in unum versum, qui sc. mortis ejus diserte meminissent, veteribus discedunt. Socrates l. 6. c. 19. ingentem grandinem, *ὡς πᾶσι μέγαν*, (*μὲν γὰρ καὶ τὸν*, inquit Annaliarum Græcorum Autor) circa XXX. Septembris cecidisse, eod-
dem, quo Joannes pulsus est, anno, in Consula-tu Honorio VI. & Arislaneti scribit, hoc est, anno Domini cccciv. & quarto post die obiisse Eudoxiam. Annales Græci pridie Nonas Octobris obiisse, & IV. Idus Octobris in Basili-câ SS. Apostolorum sepultam, iisdem Coss. Honorio & Arislaneto memorant. Marcellinus Comes, iisdem Coss. inquit, Eudoxia uxor Arcadii obiit: Prosper Aquitanicus, iisdem iridem Coss. Eudoxia, inquit, uxor Arcadii diem clausit. Contra hanc veterum scripto-rum Phalangem quid faciet infirma recentio-rum manus: qui omnes uno ore Joanni nostro eam superstitem fuisse tres menses, hoc est, cir-ca medium Decembris, anno ccccvi. vel circa medium Febr. anno ccccvii. decessisse testan-tur? Quam etiam opinionem ego ut magis probabilem amplector. Causæ sunt, primum quòd illas *ἀπαριθμῶντες* & immanitates contra Episcopos legatos ab Occidente, contra Joan-nem nostrum ad mortem usque ipsam, contra omnes Episcopos, Clericos, & alios partium Joannis, non ab alio profectas fonte putem, quàm ab implacabili impotentissimæ femine

furore (cùm alioquin Arcadius ipse simplicis SÆC. IV. fuerit & micis ingenii, & tantorum ferè malo-rum ignarus) neque credibile sit tantum habuisse ponderis apud milites, custodes portuum, & cæteros Imperii ministris, Episcopos, reli-quosque Joannis inimicos, nisi Eudoxiæ, fem-inæ supra sexum ferocis, & marito dominan-tis, opibus fultis, autoritate munitis. Sed quod me vel maxime movet, ut pro recentiori-bus, quod invictissimis facio, contra veteres pro-nunciem, illud est quòd Joannes noster, quem (si veteres sequamur) totum triennium oportuit fuisse superstitem Eudoxiæ; in tot epistolis ad Pontificem, ad Episcopos; ad alios ami-cos, per triennium scriptis nunquam memine-rit mortis Eudoxiæ, (quam morbo diuturno & cruciabili, addo etiam fædo, periisse tradunt) de tantâ, & tam insigni Dei vindictâ non raci-turus; quilibet ad ipem certam reditus, aut me-lioris fortunæ eo ipso arrigendus. Palladius quoque illorum temporum aequalis, cum pœ-nas *ἰουδαίων* de inimicis Joannis latini sumptas sigillatim recenseat, de Eudoxiâ silei; quam se-runt morbo fædo, & post magnos cruciatus obiisse.

Constitutâ itaque, quantum à nobis fieri potuit, temporum ratione; ad ipsos acceda-mus Autores; quorum facile princeps Palladius, sen quisquis est illius Dialogi Autor, qui ejus fertur nomine: (nam de Auctore parum li-quete monuimus in notis ad *Βυζαντινὴν*) ex quo duo proponam dubia; quæ alius fortasse *ἑκαστὸς* videatur, mihi sunt proflus *ἀνέκδοτα*, nisi Græcus Codex *ἡ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς* tenebris eruendus tanquàm Deus e machinâ, hoc nobis dig-nos certè vindice nodos expedierit. Primum est de Palladio dialogistâ in illo Dialogo, ab Ambrosio Camaldulensi versò, & in libris no-stris Palladio, nescio cui. Diacono inscripto: utrum alius sit à Palladio Helenopoleos Episco-pus, Lausiacorum scriptore, Joannis nostri sym-chronon, discipulo, & peregrinationis comitem; an idem de quâ re non immerito video ab illustri-simo Cardinali Baronio (an. cccc. xxxviii. num. 110.) dubitari Eundem esse hæc fassent: primum Titulus ipse. Palladius, Chrysostomi discipulus, Episcopus Helenopolitanus, & Theodorus, &c. colloquantur. Dein ne quibus titulis & rubricis fi-dem detrahat, eadem verba titulum sequuntur in Operis præmio. Secundò Palladius dialogista se in illa Asiaticâ peregrinatione ne punctum quidem temporis Joannem deservisse profite-tur, sed ipsi perpetuò adhaerere comitem: quod de Palladio Lausiaco verum esse omnes sciunt. Tertio, Palladius dialogista canticum suum præ-dicat: ne quis Palladio seniori alium in eadem sede *ἰακύνθου* substitui. utum dicat natum minorem. Et sanè Lausiacum illum aliquot annos post Romam captam vixisse necesse est: quia in Lausiacia meminisse obitus Melanxi, qui post illam *ἀλωσιν* contigit. Contrarium evincunt ar-gumenta, me judice, insolvibilia, non aliunde quàm ex ipsis Dialogi verbis petita. Primum, ab Oriente se venisse, Pontifice Zosimo & tunc primum Romam visisse testatur dialo-gista Palladius: cùm certissimum sit ex ipsis
hujus

SÆC. IV. hujus dialogi verbis Palladium Episcopum
ab CCC.

SÆC. IV.
ab AbCCC.

Helenopoleos Romam venisse 8. vel 10. annos, antequam Zosimus Pontificatum iniret, vivente non solum Innocentio, sed ipso etiam Joanne. Secundò, tam Theodorus, quam Palladius ipse loquuntur de illo Helenopoleos Episcopo in tertiâ personâ. De hac questione, quid ingeniosissimò adolescenti, familiari meo, Joanni Halesio venerit in mentem, hic non pigeat adscribere. Aut enim vera sunt, quæ adfert, saltem verisimilia; aut verisimiliora non puto, quæquam facile allaturum.

E Dialogo Theodori Diaconi (ejus enim esse, quod Palladij fertur nomine, mihi est persuasissimum) duos constat fuisse Palladios, Synchronos, utroque Episcopos, utroque Joannis focios individuos. Prior est Episcopus Helenopoleos, qui cum Theodoro in prædicto dialogo colloquitur, quique Chrysostomi discipulus fuit, qui Romam primùm venit, sedente Papâ Zosimo. Posterior est Palladius Blemmyarum five Æthiopum Episcopus; quem narrat Palladius in Dialogo in reditu à Româ ad Constantinopolim vi militari Athyris detentum & Syenensî relegatum. Dialogo ergo illi obcuritatem peperit maximam nominum confusio. Nam primum, quod narrat Theodorus, Palladium Episcopum Helenopolitanum post Cyriacum & Eulysium Romam venisse sub Innocentio, errorem puto esse librarii: errorem inquam, licet antiquum (nam sic Georgius Alexandrinus legit, ut habent Latini Codices) errorem tamen peripicuum. Fuit enim is revera Palladius Blemmyarum Episcopus. Palladius enim, qui Romam venit sine literis, is est, qui mox literis Episcoporum Occidentium fretus cum Eulysio & Cyriaco revertitur, & Athyris vi militari detinetur. Atqui quærenti Theodoro, quid factum fuerit inibi detentis, Palladius inter alios, quos enumerat, narrat Palladium Blemmyarum Episcopum Syenem ablegatum; nullâ omnino de alio aliquo Palladio factâ mentione. Necessè est itaque, Palladium eum, qui Romam sub Innocentio venerit, quique reversurus Athyris detinetur, & mox Syenem relegatur, unum atque eundem esse Palladium, Blemmyarum scilicet Episcopum. Jam verò quod Palladius videatur loqui de Palladio Helenopoleos Episcopo, ut absente, in tertiâ personâ; eodem, quo prius, errore factum fuisse non est *admirandum*: ita ut quæ ibi de Palladio Helenopolitano cum aliis duobus Smyrnâ missis, ut de re Asiaticâ cognosceret, narrantur; potius ad illum alterum, Episcopum Blemmyarum, spectent: nominum scilicet varietate librario non satis caventi imponente aut nota Palladij notâ scilicet alicujus margini ascriptâ in contextum postea irrumpente. Quòd si hoc cuiquam videatur durissimum; non video, quid sit absurdum, si dicamus. Palladium Helenopolitanum sua narrantem gesta, de se in tertiâ personâ loqui. Nam sic faciunt aliquando ii, qui suas res aut scribunt, aut loquuntur.

Secundum *Socris* est, quomodo fieri potue-

rit, ut intra triduum post acceptas Theophili literas, quibus indicabat Joannem à se fuisse depositum, quæ necessariò ex Concilio ad Quercum scriptæ sunt, (nam posteriori Concilio Theophilus non interfuit, sed Alexandria remansit; neque ullum in eo Concilio accusationis caput propositum fuit; sed nudus Canon Concilii Antiocheni prolatus) quomodo, inquam, post triduum ab acceptis Theophili literis potuerit P. Innocentius Joannis literas (quarum initium, *Καὶ πρὸς τὸν χαρματίου*) post secundum Concilium scriptas, immò post Joannis ipsius expulsionem (ut ex ipsis verbis apparet Joannis, *ἀπέπεσε τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἱερέϊον*, & sequentibus) accipere; cum inter duo exilia menses intercesserint, ut supra demonstravimus, novendecim. Quid ergo? Aqua mihi hic planè hæret; nisi malo nodo malum cuneum adhibeamus: ut dicamus hanc epistolam Joannis, *Καὶ πρὸς τὸν χαρματίου*, pro aliâ quâdam prius missâ per errorem fuisse hoc loco intextam; quæ in re aspiulatorem habebimus Nicephorum, qui solus ex omnibus rectissimè hanc epistolam post exilium posteriori missam ait, l. 13. c. 19. aut Theophili literas, quamvis in priori exilio scriptas, non fuisse missas, nisi post posterius, hoc est, mensibus 19. postea, ut ex superiore epilogismo patet: cui opinioni favere videntur verba, quæ epistolam Innocentii (*Ἀδελφὲ Θεόφιλε,*) quam paulò post prius exilium fuisse scriptam, & lectâ primùm accusationis capita) proximè sequuntur. Modicum temporis, inquit fluxerat, (nisi modicum id ad sesquialium spatium extendamus) cum Theotechnus Presbyter Constantinopol. Romam venit cum literis 25. Episcoporum ex communionem Joannis; quibus significabatur, cum Cuculum fuisse relegatum. Atque hæc ferè sunt, quæ ad Dialogum illum visum est adnotare.

In Socrate quatuor eadem paginâ, aut quinque, sunt errata historica in narrandis Chrysostomi rebus: Nam cætera non attingo; atque ut ab ultimis ordiar: quòd Joannem ab Eugenio Paulini succellere, Eustathianarum partium Antiochiæ Episcopo, Presbyterum scribit esse ordinatum: à Palladio omnibusque aliis, veteribus, & recentioribus, rescitur; qui id nno ore omnes Flaviano tribuunt, aliarum, hoc est, Meletianarum partium Episcopo. Quas partes in eo schismate & ab initio secutus est Joannes, ut è superioribus patet; & in iisdem usque ad finem constantissimè permansit. Non enim, nisi post mortem Porphyrii, qui Flaviano successit, prudentiâ & dextérité Alexandrî, Episcopi, tunc Antiocheni, sopita est illa discordia inter Eustathianos & Meletianos, teste Theodoro, lib. 5. c. 35. Sed ad refellendum hunc errorem Socratis non est necesse extrinsecus probationes mutuari: cum sexcentis in locis ex ipsius Chrysostomi verbis luce clarius sit, à Flaviano cum fuisse ordinatum Presbyterum, sub eoque deinceps usque ad Episcopatus tempora vixisse. Proximû est, non quidem id minus falsum, sed quod aliquos saltem è recentioribus invenerit laudatores,

R. tores,

S.M.C. IV.
ab An.CCC.

tores, nam apud Palladium nullum huiusce rei vestigium de toto illo triennio, quo post Meletii mortem, *ἡρώδης ἄρξῃ*, inquit Socrates, *μετὰ τὴν τοῦ πατριάρχου, ἵδου τὸν χρόνον*, inquit Georgius: unde assumptus est postea ad Presbyteratam. Quod stare nullo modo potest, nisi contra omnes historias, non 12. sed 14. annos & amplius Joannis Presbyteratui assignemus. Nam primum à morte Meletii, quæ (ut supra diximus) accidit anno ccc.lxxx. tempore secundæ Synodi, usque ad Episcopatum Joannis anno cccxxviii. anni sunt pleni 16. è quibus recitè nos, ut puto, Joannis Diaconatui 4. & Presbyteratui 12. Assignavimus. Ex his si demas 12. quibus vixit Presbyter, non triennium, ut volunt illi, sed quadriennium supererit, antequam ad Presbyteratum assumeretur Joannes. Deinde hanc opinionem sequentibus necesse erit dicere cum morte Meletii finitum esse quinquennium diaconatus. Atqui ita fiet Joannes mortis tempore penè septuagenarius, & *ἡλικιωστὴν* scilicet: non, ut est omnium recepta opinio, *ἡλικιωλέων*. Itaque hoc triennium cum Palladio planè eximam ex annorum Chrysostomi *ἡλικιωστὴν*; tum aliis ductus rationibus, tum ne nimium excreveret annorum Joannis numerus. Tertium est, quod Joannem à Zenone Episcopo Maiumæ in Palestinâ, Hierosolymis reverso (nam Hierosolymorum Episcopum nemo dixit; etsi Vir magnus secus acceperit) Anagnostem sive Lectorem scribit esse creatum: cùm id à Meletio factum ex Palladio supra ostenderit; necque Canones sinunt in alienâ Provinciâ ordinationes facere. Quartum est ille de Basilio Magno, & Joanne Chrysostomo insignis *ἀνταγωνιστὴς*, à Photio, Anonymo, Symeone Metaphraste, Card. Baronio satis refulatus. Quintò, quod Lectorem factum fuisse post relictam vitam monasticam asserere videtur contra expressa verba Palladii. Nam quòd ab eodem, Anagnoste, conscriptos illos contra Judæos Sermones asserit, refulavimus in notis: & quòd libros de Sacerdotio ad Stagirium, de Acatalepto, & *ἐκ τῶν συνόμεικτον* ab eodem, Diacono, compositos affirmat. Siluitne ergo divinum illud ingemium, & os aureum, totum in solitudine cæcenum? Et quidem, si conjecturis locus esset, libros de Sacerdotio ad Stagirium putarem ab eo, Anagnoste, & Monacho, scriptos. Sic enim Symeon Metaphrastes. Orationes verò contra Judæos certum est ex ipsis Chrysostomi verbis habitas esse anno secundo vel tertio Diaconatus; quo etiam anno dicta est illa egregia in Babylam Oratio. Atque hic, quævis extra rem, nonnulla ex Historiis artexam de scriptis ejus post Diaconatum. Nicephorus, qui se inde ab adolescentiâ ejus amore flagrasse, atque in illius perinde, ac Dei ipsius vocibus acquievissè scribit, à Joanne, Presbytero, conscriptas tradit Expositiones in Evangelia, in Psalmos, *Ἀποστολὰς*, de Virginitate; Anonymus addit Expositionem in Esaiam ab eodem, Episcopo, Expositiones in B. Apostolum, (de quâ re supra) in Acta, & Panegyricos; quorum tamen bona pars, ut suis locis ostendimus, scripta

est Antiochiæ; & ne longè abeam, ille in Meletium post annos quinque à morte Meletii habitus est, hoc est, primo anno Presbyteratus. Sed redeamus ad Socratem; cujus illud ultimum non injuriâ reprehendas; quòd expressis verbis sine ulla dubitatione incendium Templi & Curie Joannitis (sic enim, qui Joannis nostri partium erant, audiebant) tribuit: cùm minis, bonorum ascriptionibus, diris cruciatibus, & exquisitissimis tormentis in viros, in feminas (exivit enim) addit ut quidam quæstionibus immorerentur, quidam paulò post expirarent: neque tamen ullum ejus facinoris compertum sit apud Joannitas vestigium.

Jam, si placet, ad Georgium Alexandrinum accedamus; cui Photius, magni judicii vir, & acerrimus veterum scriptorum censor, duo impingit crimina, Hellenismi non observati, & *ἀνιστορίας*. De priori multa monuimus passim in notis; & res est cuius obvia: de posteriori, quam Historiæ Georgiane partem notare voluerit, cùm nihil disertè exprimat, difficile est statere. Nos tamen, ne hic in parte studiosis lectoribus defuisse videamur, conjecturas nostras adducemus in medium, rationibus, ut puto, non spernendis firmatas. Ac primò, Scriptores rerum Chrysostomi in duas distribuo, classes. In priore veteres pono, Palladium, Theodoretum, Socratem, & Sozomenum, qui aut Joannis ævo, aut proximo post scripserunt, & è diversis fontibus hauserunt. Neque enim probabile est, eorum quenkum alterius Historiam vidisse. His accenseo antiquitatis gratia nostros, Prosperum Aquitanicum, & Marcellinum Comitem. In alterâ, scilicet recentiorum, lance unicum pono Georgium. Nam quum ex ipsius ore loquantur cæteri omnes, Leo Imperator, Anonymus, Metaphrastes, Zonaras, Glycas, Nicephorus, Cedrenus, alii; nonnisi pro tuo teste numerandi sunt. In quibus igitur Georgius à veteribus discedit, aut veteribus nova de suo assuit, ea fere omnia vel in falsis relinquo, vel in suspèctis.

Ac primò hic scopi mihi purganda veniunt miracula illa sanationum, visionum, & omnia, de quibus apud veteres obstinatum silentium; cùm Georgius iis commemorandis, nec modum faciat, neque finem. Certè in hoc peccant, non Georgius tantum, sed & alii Georgium secuti: qui cùm nudam & solitariam veritatem non putarent satis esse magnificam; aut illud Thucydidis vererentur, ne *τὸ μὴ μῦθος ἀποκρίναι* quædam immensam congesterunt miraculorum vim; & quò fingendis miraculis locus esset liberior, ipsam historiam contestatam veritatem, nec raro, nec leviter immutaverunt. Proinde quæ apud Georgium sunt de Anthemio, de Hecychii visione, de nobili Antiocheno, de Hemicranio laborante, de Archelao leproso, Christianiâ *ἀνιστορία*, Eucleo monophthalmo, Leone prostrato, de albâ columbâ capiti Joannis, cùm Presbyter ordinaretur, insidente, de Eucliz filio, de uxore Prz-

SÆC. IV.
An. CCC.

fæci

SÆC. IV.
ab Ab. CCC.SÆC. IV.
ab Ab. CCC.

scilicet Antiochiæ de Damoniano liberato die consecrationis, de Angelo districto gladio prohibente Centuriones & milites Endoxiz ab ingressu palatii Episcopalis, de eo cui manus miraculo & arefacta & sanata est, de Paralytico in Armeniâ sanitati restituto, de Adelphiâ visione, & si quæ alia ejusdem generis; cum veterum illorum uno verbo omnium, & ex recentioribus, Damasceni, Zonarz, Nicephori, Cedrini, auctoritate deserviantur, in *ἑκαστῶν τῶν γεγονότων* relinquo. Et quidem pleraque eorum, si quis propius intropiciat, *κατασκευάζει* quædam ad similitudinem miraculorum in S. Scripturâ conficta videantur. Totum illud drama Anthemii Philosphi, Demosthenis præfati, & Joannis, doctis judicandum permitto; annon ad exemplum illius in sacris literis de Elyma, Sergio Paulo, & B. Apostolo, ab ocioso cerebro expressum videatur. Idem de Archelao ad imaginem Naaman Syri, de Antiocheno hemeritico laborante, & Christianâ *ἡγουμένη* ad mulierem *ἡγουμένη* in Evangelio, de Damoniano ad Damonianum liberatum Marci nono; & quod sine indignatione non lego, de columbâ insidite capiti Joannis in ordinatione, ad imaginem unigeniti Filii Dei in Baptismo. Nam illi Procli visioni, quæ D. Paulum Joanni jam Episcopo expositionem in Epistolas ipsius meditantem per foramen vidit in aurem dictantem quæ scriberet, fidem derogat, quod pleraque ejus & lectissima in Apostolum in ocio illo Antiocheno scripta fuisse constat, deteriora & *ἐκ τῶν ἑρμηνευστικῶν* Constantini, vix Chrysolomo, pauli divino S. Pauli Spiritu digna. Vide column. 225. 226. notarum. In translatione reliquiarum Joannis, Imperatorem Theodosium oculos ac frontem reliquiarum urnæ affricasse fidem facit Theodoretus, testis *ἀξιόπιστος*; sed de *ἰσχυρίῳ*, & podalgo, eodemque chiralgo in præsentia omnium ibi sanatis, assummentum est Georgii, ne Codine quidem vestitori, homini omnium *ἐνδοξοτάτῳ* memoratum. Sed ad priora reverror. Joannem primum à Meletio baptizatum tradit, & deinde parentes ipsius; cum Joannes ipse (ut ex Palladio constat) non ante annum ætatis vicesimum baptizatus fuerit, prout mos ferebat illius ætatis, præsertim in illis qui non essent Christianis nati parentibus mortuo ante totidem annos patre Secundo, sicut supra ostensum est. Matre quidem fuisse Christianâ, saltem ipso annum agente vicissimum, ex ipsius Chrylostomi verbis apparet in oratione ad Viduam juniorem. De patre nihil temerè affirmaverim; aut si ambo fuerint Christiani ab initio, quod fortasse verius est, est: filiumque ad eam ætatem baptismum distulisse, non erit ei mirum, qui Nazianzeni, utroque parente Christiano nati, patre etiam Episcopo, vitam peregrinationis. Proximo loco peregrinationem illam Atticam studiorum ergo pono. Hujus peregrinationis mentio apud veteres, Palladium, Socratem, nulla, ne ullum quidem vestigium, qui tamen curiosè factis studia ejus juvenilia literis mandarunt. Secundò, nullum reperio tempus vacuum in annorum Chrylostomi

ἡλικιωμῶν, quod huic peregrinationi possum destinare. Tertiò, matrem indulgentissimam, quæ pati non potuit, ut in vicinis Antiochiæ montes secederet, dico minime perperam, ut Athenas, tanto locorum spatio terræ marique disjunctas, migraret, præsertim cum vitam Monasticam auspicas crinca Apollonia non fuerit illis temporibus, deserto Monasterio, in urbem redire, quod ipse ultro fecit. Chrylostomus, ulterioris illius solitudinis ob invalerudinem pertaus. Atque ut dicam, quod sentio, totum hoc ad exemplum Basilii magis, & Gregorii Nazianzeni consensum arbitror; quos ambos Athenis studiis notum est; ne scilicet Joannes nosler reliquis Ecclesiæ Orientalis magnis luminibus inferior videretur. Georgius, capite 16. Joannem è Monasterio post triennale illam secessionem à Flaviano magnâ pompâ arreptum, Presbyterum ordinatum scribit. Primo illa triennis secessio nullum in vita Chrylostomi locum habet; tum ob ea, quæ supra monstravimus, tum quod iis ipsis annis constat Chrylostomum in Ecclesiâ Oraciones habuisse eas, quæ extant contra Judæos, & in Babylam martyrem, ut supra videre licet. Deinde, quantos plausus, quantos clamores ciceret os illud aureum, si ex Monasterio tanto petitus ambitu, tanto datus foret, & non ex medio Diaconorum grege, ad hoc ministerium sumptus? Quod verum esse mecum fatebitur, quisquis cum judicio legerit Orationem illam, *ἡ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ τῷ ἐκκλησιαστικῷ*. Tom. 6. p. 443. Jam quod scribit Georgius cap. 32. non sex solum, sed & alios sex depositos à Joanne in Asiâ Episcopos; Palladius apertè negat, & à numero 16. vel 17. quod ad veritatem Joannis objeccunt, propius abest. Historia Callitropes (cap. 34.) multas habet circumstantias, quarum nihil simile memini vidisse in veteri Ecclesiastica Historiâ, neque scio, an omnes defendi possint. Hanc Historiam confundi Cedrenus cum illâ de viduâ Theognosti (cap. 41.) quæ adeò similis est illi de Naboth & Jezabel, ut altera ex alterâ expressa videatur. Recipitur tamen hæc Historia de viduâ Theognostiâ, Damasceno, uti & ab omnibus ferè recentioribus Biographis. Nam apud veteres nulla hujus historiz mentio est; nec rescriptum est, quod sciam, ullum in toto jure Romano tale, quale ab Eudoxiâ in hoc negotio citatur. Ad hæc inter *ἀντιγραφὰς* Georgii pono, quod Joannem ab exilio priore revocatum jussu Arcadii scribit, cum populi clamoribus, tum Honorii fratris literis; cum intra duodecim horas ab expulsiõe jussu Imperatore revocatus fuerit; neque quicquam potuerit interea Honorius, qui Ravennæ ferè, ac Mediolani agebat, de ejus expulsiõe resciscere. Nam quod Epistolam Chrylostomi, *ἡ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ*, scriptam esse prodit post prius exilium; error quidem manifestissimus est, sed cum Palladio communis. Illud peculiare suum, & crassum satis; quod cum c. 61. Episcopos ex communione Joannis per Theotechnum literas exarasse scribit ad Innocentium Papam, quibus significabatur Joannem Cincensum telegaram: idem ramen,

SÆC. IV. capite 64. quasi sui oblitus, Innocentium hoc
ab An.CCC.

mercatoribus, ut puto, alivis qui *ἀλλοι τινες* forte Romæ venerant, primum rescivisse narrat. *Ὅθεν ἦν ταῦτ' αἰνεῖται*, inquit, *ἐπὶ τῷ δολοφονῆσαι τοὺς ἁγίους*. Quod (cap. 58.) Epidi servulum cum sicā submissum ad interficiendum Chrysostrum Cuculi narrat; id factum sine omni dubio Constantinopoli est. Quod Adelphium Arab. sic vocet Episcopum, cum eo tempore Episcopus Agrabili, teste eodem Joanne Epist. 12. fuerit Otreius. Quod Joannem in ejusdem, ut puto, Adelphi ædibus Cuculi susceptum scribit, quod humanitatis officium (nam alia humanitatis officia Episcopus Cuculi, id est, ut puto, Adelphi ipse præstitit, ut liquet Epist. 12. ad Olympiad.) non alii quam Dioscoro tribuit ipse Joannes Epist. 12. ad Olympiadem, cujus nulla apud Georgium mentio. Quod Proclum in translatione reliquiarum Episcopum vocet Cyzici, qui reliquâ Cyzico Archiepiscopus tum fuerat Constantinopolitans; aperta sunt, ut mihi videtur, *μαρτυρίαι*.

Superest de Epistolis ex Occidente & Oriente ultro, citroque missis magna cumprimis & ardua questio; de qua sententiam meam ingenue & libere more majorum aperiam, nullo partium studio ductus, nulla cupiditate gratia vel odio. Hæc igitur Epistolas in tria distribuo genera: vel enim misæ sunt post prius exilium, vel post exilium posterius, vel post mortem Joannis. In primo & secundo genere nullam Georgio-licem moveo, præter eam, quæ ipsi cum Palladio communis est; de qua supra ad Palladium. De tertio genere disquirendum, de quo sic Georgius cap. 68. Mortuo jam B. Joanne, duo inquit Joannes venerunt Presbyteri, & Diaconus unus, qui cum eo fuerant in exilio, & apud Innocentium Papam querimoniam deponunt de vexationibus Joanni illatis: qui rei atrocitate commotus statim ad Honorium accurrit. Quid multa! ambo dant literas ad Arcadium, Innocentius illas, *ἡμεῖς ἀποστολὴν ἀπέστειλον ὑμῖν τὰς ἐπιστολάς*, &c. in quibus Arcadium & Eudoxiam excommunicat; Honorius illas, *οὐκ εἶδεν τὰς ἀποστολὰς τολύμας*. His literis Arcadius (ut est apud Georgium, capite 69.) post penas de omnibus inimicis Joannis sumptas, Eudoxiam uxorem intra cubiculum cum pedisequis clausam, tenoit, virgīs etiam cæsam, ut Anonymus ait, malè multavit; Acacio, Severiano, & Theophili *ἀπολύει*, mīrum nī B. Cyrillo inter cæteros, vincitis, Romamque ad Innocentium missis, scribit ad Innocentium illam Epistolam, cujus initium *Πατριε ἀδελφονε ἰμερος*, &c. humillimè petens, ut sibi & Eudoxiæ venia impertiat, amboque in communionem recipiantur. Scripsit etiam Eudoxia ad Innocentium, & Arcadius ad Honorium fratrem. Innocentius, acceptis literis Arcadii & Eudoxiæ, scribit Proclo Cyziceno Episcopo, ut Constantinopolim veniat, & Imperatores in communionem recipiat; Arcadiūque rescribit Epistola illā: *Ἀντιόχειας ὑμῶν τῶν καὶ οὐκ ἐπιβλήσας* & Proclo etiam præcipit, ut curam suscipiat Ecclesiæ Constantinopolitanz, *ἡμεῖς*

ἀντὶ τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς ἀποστολῆς.

SÆC. IV.
ab An.CCC.

Confidenter dico, totum hoc negotium parum rectè temporibus divisum, atque adeo planè *ἀόριστον* esse. Nam primum, si mortua est Eudoxia triennio ante mortem Joannis, quod omnes veteres ante Georgium historici uno consensu affirmant; neminem fore puto tam perfidie frontis, qui ausit negare supposititias esse omnes has Epistolas. Verum ut demus id verum esse, quod ex recentioribus nonnulli asserunt, tres menses superstitem fuisse Joannem sic quidem temporum ratio constabit. Addo etiam Arcadii mortem, quæ ut ex fastis publicis apparet, & testimonio Sozrati 1.7. c.1. contigit primo Maii Cons. Philippo & Basilio, anno 408. hoc est, quinque mensibus, (vel, ut alii, septem) & sedecim diebus post mortem Joannis, nullum hinc ineptis locum relinquere. Quid ita? Primum, duobus illis Presbyteris, & uni Diacono per tempus aliquod manendum fuit Comanis; dum iusta tanto patri solveretur, dum solennis ille omnium ordinum fortuitus conventus dimitteretur, dum necessaria tanto itineri pararentur. Nego itaque potuisse eos Constantinopolim venire, ante mortem Eudoxiæ. Nam eod̄ primum profecti sunt, *ἀπὸ τῆς Πάριος οἰκῆς τῶν παλαιῶν*, inquit Anonymus & Nicephorus, & situs regionum suadet. Nam Cuculo Constantinopolim iter est 70. dierum, & Chrysostrum Episcopus ad Simconem, & Brilonem) neque dici poterit propius abesse Cuculo Comana, cum satis constet Joannem semper ad ulteriora deportatum fuisse exilia. Jam Constantinopoli proficiscendum fuit Romam; querimonia apud Pontificem deponenda: conveniendus Innocentius Honorius, qui Romā serè aberat, exarandæ & mittendæ Constantinopolim binæ illæ literæ, *ἡμεῖς ἀποστολὴν ἀπέστειλον*; tot prius Constantinopoli concilianda Arcadio, mittendæ Arcadii literæ, (*Πατριε ἀδελφονε*) & Eudoxiæ Romam; literæ novæ Romam exarandæ Proclo, & mittendæ Cyzicum; aliæ insuper Arcadio (*Ἀντιόχειας*, &c.) Proclum denique venisse Cyzico oportuit, & Imperatores ad communionem recipere vivos & valentes; quibus negotiis expediendis non quinque aut septem menses, nedum tres, sed vix integrum quidem sufficeret biennium. Atque ut intelligamus, quā tarda sint Occidentis auxilia; primæ post exilium posterius Joannis literæ Honorii, *τῶν ἐν τῇ ἀπὸ Παλλάδιον & Γεωργίου*, non sunt perlatæ Constantinopolim, nisi post biennium; siquidem Atticus (ut est apud Palladium) tunc fuerit Episcopus, eum legati appellerent Athyra. Immo illi ipsi Episcopi, Gaudentius & Æmilius Romanæ sedis *ἐπισκοπῶντες*, nonnisi sex mensibus illud iter semel confecerunt, teste Leone, vel ut alii, quatuor; quod hic minimum bis factum oportuit, præter tempus illud, quod itineri Comanis Constantinopolim, & Cyzico Constantinopolim tribuendum est. Nam quod ait Anonymus, *ἡμεῖς ἡμεῖς τῶν ἐπισκοπῶντες ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων* (puta, Romanæ sedis *ἐπισκοπῶντες*) Gaudentius, Æmilius, &c.) puto erratum esse in numero, neque ullo modo adnittendum.

ut

SÆC. IV.
ab An. CCC.

SÆC. IV.
ab An. CCC.

ut qui quatuor menses in reditu consumpserint, intra 10. dies eo appulerint. Quare ut nihil aliud sit, ipsa tamen temporum ratio hoc mendacium aperte refellit. Huc accedit, quod non alios habeant assertores Epistolæ illæ, quam recentiores, neque eos omnes, (nam apud Photium, Leonem, Zonaram, Metaphrastem, alium de iis silentium) neque eodem apud eos modo, sed in magna varietate & inconstantiâ. Nam alio modo habent Georgius, Glycas, & Nicephorus; alio Anonymas, & Jus Græco-Romanum, ut ex comparatione manifestum erit. Nam apud veteres, quibus res esse debuit notissima, Palladium, qui Romæ diu vixit (ubi vel à se, vel à Theodoro Romano Ecclesiæ Diacono, hæc omnia facillimè poterat resciscere) Sozomenum, qui litteras omnes diligenter scrutatus videtur, ceterosque, sidenter dico nullum esse istarum litterarum vestigium, nullam umbram. Neque res erat parva, aut contemnenda, quæ debuit, vel potuit omitti, Imperatores Orientis à Pontifice Romano excommunicatos, absolutos, &c. cum rei multò minoris, Theodosii præsentis à præsentis Ambrosio Ecclesiæ suæ prohibiti plene sint omnes historici. Accedit insuper ad harum Epistolarum fidem elevandam, quod Græcè tantum scriptæ videantur, (& certè character ipse Græculum aliquem semidoctum non obscurè sapit) cum Innocentius Epistolæ suas etiam in Orientem missas soletet nonnisi Latine exarare, ut constat è Sozomeni libro octavo. Jam & illud, ut puto, falsum, de adempto Attio Episcopatu, & commissâ Proclo administratione, cum & annos viginti tenuisse Episcopatum constat Atticum, eumque per manus diuinio. Nestorio, Maximiano tradidisse, ut nonnisi sexto post Joannem loco Proclus in eâ sede successerit. Ego, quid in hæc re mihi probabile videbatur, libere dixi: iudicent docti.

Inter *disputationes* Georgii etiam illud nuncio; quod mortem Innocentii priorem facere videatur morte Theophilii, quod aperte falsum est. Mortuus est enim Theophilus, teste Sostrate, l. 7. c. 7. Cosi. Honorio IX. & Theodosio V. hoc est, anno Domini 412. die 25. Octobris. Innocentius, ut ex Fastis Pontificiis patet, nonnisi 416. vel 415. Quod si cui nunc videatur cum Theophilus quinque annos Joanni supervixerit, Innocentius octo; quid sit, quod consilium omne abiecerit Innocentius de cogendâ Synodo Thessalonice, cui interesse Theophilum tantâ fœveritate & rigore edixerat ante mortem (si fas est credere) Arcadius Epistolâ apud Georgium, cujus initium, Πάτερ ἐν ὁρίματι τῆς ἐκκλησίας ἐτάχθης, neque ullum de eo postea verbum tacerit; fortasse id factum est, quia Arcadius paulò post Joannem decesserat, cujus operâ & iussu, uti ea ferebant tempora, cogeretur; vel quod ea sint consecuta republicæ tempora, præsertim in Occidente, Romæ capâ, Italiâ direptâ, vastatis provinciis, quæ vel constantissimi viri mentem possent à minori cura ad maiorem metum traducere.

Hucusque de Georgio: In reliquis ero bre-

vior; quia pleraque omnia ferè habent cum Georgio communia; neque operæ pretium fuerit iidem ineptiis refutandis bis inmorari. Leo Breviarium nobis dedit Georgii, nisi quod in illis Epistolis Georgium sequatur, scilicet non abbreviet, ut neque Photius in Epitome Gregoriana, Cod. 96. potuit certè sine damno omitti (neque enim aliquid Georgio addidit, præter affectatam alicubi stili obscuritatem) nisi quod ad reliquum Joannis gloriam inde magna videretur facta accessio, quod tantum Imperatorem laudum suarum præconem inveniret. Innocentium unum aut alterum habet errorem peculiarem & suum. Primum est latum fati & erasum mendacium, quod Libanium faciat ad Julianum jam Augustum dicentem, Neminem illorum magistorum Philosophorum Joanne superiore esse, ne magnum quidem illum & divinum Platonem; nec in eloquentia Demosthenem; quod ut verum postea fuisse demus, ad Julianum certè dici non potuit, qui mortuus est Joanne vix ac ne vix quidem octavum ætatis annum ingresso; ut exclaimare libeat,

— Quid non Græcia mendax
Audet in historiâ —

præsertim ista recentior? Huic simile, ac penè germanum est, Gregorium Nazianzenum, scilicet dum adhuc esset Patriarcha CP. cum Theodosio Magno sermones ferere de Joannis Orationibus statuarum; cum notissimum sit, Gregorium abdicato Episcopatu, & relicta Constantinopoli, in Cappadociam concessisse, ipso secundæ Synodi tempore, anno Domini 381. vixit dum Diacono Joanne, & annos minimum septem ante tempus everfarum statuarum. Ad miracula quod spectat licet eorum diligentem collectionem fecisse Georgius posse videri: satis tamen amplum reliquit Anonymo spiliilegium. Visio Gregorio Theologo facta de Joanne cap. 37. de S. Paulo Joannis Expositiones *enigmatibus* confirmante cap. 59. quod Joannes Proclo successorem in sede CP prædicat cap. 60. Joannis frequentes *in Georgio* inter Synaxin celebrandam cap. 72, 73, 74. apparitio Andreæ, Stachyos, & B. Virginis cap. 79. prædictio facta Nicææ de Mauricio Imperatore cap. 107. visiones Marci & Cyrilli c. 128, 129. tremor sepulchri Eudoxiæ, c. 132. & nescio quæ facta miracula *ἐν τῇ τῶν λόγων ἀνακρινῇ*, quæ à Vestitore mutuatus est: hæc omnia, inquam, ejusdem ordinis locique sunt cum illis aliis Georgianis. Quod si illud Ephori apud Strabonem de Oraculo Delphico scripturi: ineptum esse de Oraculo omnium verissimo acturum, incertis rumoribus & narrationibus minùs probabilibus indulgeretis, inquam, hoc iis venisset in mentem, qui res Dei & Ecclesiæ posteritati erant transmissuri; non nunc corruptam monumentorum fidem immensa fingendi libidine merito quereremur. Sed desino inutilis querelæ, & ad Metaphrastem transeo, ad quem quicquam notare non est opus. Nihil enim habet, quod non aut apud Georgium reperies, aut apud Anonymum, quem ferè

R 3 exprimit.

5.ÆC.IV.
Ab An.CCC.

exprimit: Anonymo enim cum Metaphrase sensus ferè semper, verba etiam plerumque sunt communia. Atque hæc ex multis adnotare visum est ad auctores rerum Chrystologi, quæ doctorem, ut dixi, iudicio, ut mea quoque opinio, permitto.

Hæcque nobilissimus Savilius: His mihi pauca adicere liceat. Scriptorum, qui res Chrystologi literis mandantur indiculum, à Græco quodam confectum, Tom. 8. p. 297, nobis exhibet ipse Savilius. In his locum habent Proclus, Antistes CP. Cyrillus Alexandrinus, cuius scriptura Georgius postea compilasse dicitur, Sophronius Hierosolymorum Patriarcha, Nicetas Scenophylax, Nicetas Paphlago. Ve-

rum an horum Sermones hodie supersint non-
dum didici. Præter quatuor quos edidit Savi-
lius testatur ibid. p. 944. se quinque alios, Chry-
sostomi seu *Augustini*, seu *Panegyristas* Græcè
penes se habuisse, nempe Joannem Damascen-
um, Cosmam Vestitorem, Joannem Euchait-
tam, Philotheum Patriarcham, & Matthæum
Carnariotam, quos tamen omnes ut luce indig-
nos, ascriptis tantum librorum titulis, pre-
mendos censuit. Subdit etiam extare in Bi-
bliothecis Romanis constantini Imperatoris.
*Leoni Sapientie filii Sermones in Chrystos-
tomi, dicitur videri in 3. et 4. Xpocochus*, &c. Sed hic for-
tasse, non minus quam reliqui, luce vix dignus
judicatur.

5.ÆC.IV. ab
An.CCC.

Scriptores Gentiles Religionis Christianæ hoc Sæculo oppugnatores.

302.

HIEROCLES, Philosophus, an solum
homo politicus, non liquet. Claruit ineun-
te hoc sæculo circa an. cccii. Persecutionis sub
Dioeletiano ferventis auctor & legumator ma-
ximus. Bithyniæ primus ex Vicario Præfæ,
deinde Alexandriæ Præfæctus. Utrisque in
Christianis mire deflexit. Cum eo Nicome-
diæ tunc agens congressus est Lactantius*; et
enim nomen ejus suppreſſerit †, alibi tamen di-
fertè nominat, atque Auctorem ac Consilia-
rium ad faciendam persecutionem fuisse dicit.
Priore loco hæc de illo verba habet. *Alim ean-
dem materiam mordacius scripsit; qui erat tunc à
numero Judicium; & qui auctor imprimis facienda
persecutionis fuit: quo scelere non consenti: etiam
scriptis eos, quos assuxerat, insensum est. Compo-
suit enim libellos duos, non contra Christianos, ne
inimice infestari videretur; sed ad Christianos,
ut humane, ac benigne considerentur: in qui-
bus ita falsitatem Scripturæ Sacre arguere cona-
tus est, tanquam sibi esset tota contraria; nam qua-
dam capita quæ repugnare sibi videbantur, expo-
suit; adeo multa, adeo iniuria enumerant, ut ali-
quando ex eadem disciplinâ fuisse videatur. Hos
libros *Λίγες Φωτισμοί* nuncupavit; opus admo-
dum virulentum, quo inter alia Apollonium
Tyaneum, magum famosissimum, Christo Do-
mino comparavit, & vel paria, vel etiam ma-
jora fecisse contendit. Extat Fragmentum uni-
cum apud Euseb. lib. advcrs. Hierocl. non longe
ab initio. Alias à nostro, & ætate junior
Hierocles ille qui scripsit de fato apud Pho-
tium; ut in Eusebio Cæsariensi supra mo-
nuimus.*

ANONYMUS, Philosophus Nicome-
diensis, eodem loco & tempore celebris; quem
vitiis suis satis infamem eleganter depingit
Lactantius loco citato. Hic eodem quo Hiero-
cles tempore, viz. sub Dioeletiani persecutio-
ne, jacenti atque adjectæ veritati, nescio utrum
superbus, an importunus insulaviratque con-
tra religionem non nenque Christianum tres li-
bros evomuit; professus ante omnia, inquit Lac-
tantius, Philosophi officium esse erroribus ho-
minum subvenire, atque illos ad veram viam re-

ducere, id est, ad cultus Deorum; adeoque se
hoc munus suscepisse, Philosophiâ dignum, ut
non videntibus lumen sapientie præferret; ut-
que pertinaci obtinatione depositâ, corporis
crucimenta devitarent? post multa quæ de hoc
opere Auctoris consilio habet Lactantius,
subdit; *Verum hic pro sua inaniitate contemptus
est, qui & gratiam quam speravit, non est adeptus
& gloria quam capere se ausum & reprehensio-
nem convorsa est.* Hujusce Philosophi Antisti-
tis nomen quidem tacuit Lactantius: Porphy-
rium fuisse contendit* Baronius. Verum quæ
de Philosopho nostro tradit Lactantius, Porphy-
rii nec moribus, nec ætati, nec librorum nume-
ro admodum conveniunt. Pereat itaque cum
ipso opere Auctoris nomen, æternis tenebris
non immerito damnatum.

LIBANIUS, Patriâ Antiochenus, pro-
fessione sophista, clar. an. Chr. cccix. & ad extre-
ma Theodosii M. tempora perduravit, ab eo
ad Prætorio-Præfæcti dignitatem evehctus, Con-
stantinopoli, Nicomediz, denique Antiochiæ
Rhetoricam docuit. Multa de se habet libro
quem de vitâ suâ conscripsit, ubi de se rebusque
suis usque ad nauseam agit; in Christianos læ-
pious styllum stringit, præsertim tribus Oratio-
nibus. Prima*, quæ *Μετὰ τὴν ἑλλάδα* dicitur,
Constantinum M. recte carpit, ipsum enim
intelligi notat Scholiastes J quod Gentilibus
bellum vehemens & indefinens intulerat, ignem
sacrum plane extinxerat, quod hostiarum suavi-
tatem inhihuerat, atque calcibus everti
permiserat, sacra verò & delubra partim clau-
sit, partim defodit, & prophana renuntiavit, at-
que meretriculis habitandum concessit. Secun-
da, *Εὐσεβίου τοῦ Πατριάρχου* dicta, admodum est
prolixa, quâ non modo Constantium Imp. per-
stringit, & Christianam religionem clam singu-
lat, sed & Juliani necem in Christianos, quos
τὴν *ἑρμηνείαν* & κατὰ τὴν *ἑρμηνείαν* vocat) apertè rejicit,
subditque, eos hunc in finem jamdudum insidias
parasse. Orationem adhuc Libanii nondum
vulgatam *ὑπὲρ τῶν ἑρμηνεῶν ἑλληνικῶν*, in qua eos ad
supplicium conquiri postulat qui Juliani necis
Auctores fuerant, in Bibliothecâ Oxoniensi MS.
extare,

* Ad ann.
CLII. p. 17.

* Pag.

SÆC. IV.
ab AN. CCC.

extare. fidem nobis facit sui temporis ornatum Gerardus Langbainus Not. ad Longin. p. 53. Tertia denique, quæ edita habetur, Oratio est de *Templis Gentilium* Theodosio M. oblata, in qua non modò Religionis Pagane solennitatum, Adiumque sacrarum ex prolesso causum agit, sed & Christianos, præsertim Episcopos & Monachos, à diruendis Gentilium templis præcipue operam navantes, levato velo, & *αποκαλύπτει* vehementius accusat. Priores duæ Orationes inter Luciani opera habentur Tom. II. posteriorem notis illustratam Gr. Lat. edidit Jacobus Gothofredus.

JULIANUS, Domo Constantinopolitana, Constantii fratris Constantini M. filius natum minor, ordine tertius, natus an. ccccxxi. Septennis adhuc Mardonium Eunuchum Præceptorem sortitus est; quem Paganissimi suspensum inmerito reddit * Baronius. Postea Nicomedie Maximum Philosophum audivit; quin & cum Libanio Sophista clari congressus est: quò vero omnem Constantii suspicionem eluderet, etsi gentilium superstitionibus impense & ex animo faveret, Christianam tamen professionem, ipsomet faciente Libanio, splendide simulavit: quin & in Ecclesia Nicomedensi lectionum Albo inscribi voluit. Postea totam ferè Græciam peragravit; sacræque Gentilium mysteriis initiatus est. Anno cccv. Cæsareâ dignitate ornatus, in Galliam à Constantio mittitur, ubi exalto quinquennio Augustus à Militibus renunciatus, dum adversus Constantium castra movet, motuo in itinere Constantio solus imperium tenuit. Imperator factus nil prius habuit, quam ut extirpatâ penitus religione Christianâ, Gentilissimum ab Orco revocaret; quò fine inter alia non modo Christianæ legis Antistes dissidentes inter se commisit, non modo hæreses quasquæque fovebat, sed & Christianorum liberis interdixit, ne gentilium scholas frequentarent, ut Poeticæ, Rhetoricæ vel Philosophiæ studiis erudirentur, *hæc ut præcipit, inquit, & παρρησιας, βασιλευς. Νόστis enim penitus, ut est in vetere proverbio, confisimur.* Quod quidem inclement, & perenni silentio obervandum esse fatetur. * Amm. Marcellinus, homo gentilis, qui sub hoc ipso Julianus militavit. Nec his contentus Julianus, missis ubique literis Christianos ludibrio habuit; disceritis ac scommatibus excepit, honoribus & dignitatibus exuit, legibus coercuit, suppliciis contrivit, scriptis laceravit; quin & dum adhuc in expeditione Parthicâ hæreret, tribus, quos scripsit, libris, Christianam fidem acerrimè impugnavit, *καὶ τὸν αἰώνιον Κατακλυσμὸν, καὶ τὸν τῶν ἀστρονῶν ἀφαιρέσιν, & τὸν ἀπὸ τοῦ ἀπαιρέσιν ἀφαιρέσιν*, inquit Cyrillus Alexandrinus, qui hos ipsos libros valide refutavit, operique suo, omisso duntaxat in Christum ejusque religionem invectivis, maximam librorum Julianorum partem intexit, operum ejus Tom. IV. Reliqua Juliani opera cum Dion. Petavii notis edita sunt

Gr. Lat. Paris. 1630. 4^o. Extat Latine *Juliani Epistola ad Photinum hæreticum*, non tamen integra, adversus *Dioporum Tarfensem*, quem *Nazari Magnus* appellat, in qua Christum Dominum *θεοῦ υἱὸν & consubstantiū Deo Galilaum*; ejusque cultum *αγρεῖον Religionem* vocat impius i. *ἀβυσσόν*, ap. Facundum Herimianensem lib. 6. c. 2. edit. noviss. p. 39.

HIMERIUS, ex Bithyniâ ortus, Ammii Rhetoris filius, Sophista Clar. ann. cccclxi. obiit grandævus, oculis captus, morbo Comitiali correptus. Edidit declamationes varias, quibus (teste Photio) latenter mordentes imitatus Cænes, Christianos allatravit.

AMMIANUS MARCELINUS, ortu Græcus, domo, ut videtur, Antiochenus vitæ instituto miles, clar. circ. an. cccclxxx. etiam diu antea non incelebris. Scriptit *Historiam Romanam*, cujus extant hodie libri xviii. in quibus Christianos non unâ vice carpit, licet de ipsa, quam professentur, religione magis candidè loquatur. Præstantissima Ammiani editio est *Parisiensis* illa, quam Lindembrogii & Henrici Valesii notis auctioribus ornata post fratris mortem divulgavit Hadrianus Valesius Paris. 1681. fol. Dissertationem de vita & scriptis Ammiani promissit Claudius Chiffletius, in quæsem nobis facie perdidit Marcellini libros alicubi hodie delitescere.

EUNAPIUS, apud Sardes natus, Chrysanthii, dein Proxerii, discipulus, Sophista, Medicus, historicus non incelebris, clar. circ. ann. cccclxxx. Christiano homini quam infensus sit, satis testatur *liber de vitis Philosophorum ac Sophistarum*, præsertim quæ in hanc rem habet in Vit. *Adelfi, Maximi*, & forsan alibi. Extat lib. Gr. Lat. Genæ. 1616. 8^o alibi que non semel.

Q. AUR. SYMMACHUS, Romæ oriundus, ejusdemque urbis Senator, & Præcipue an. cccclxxxv. Consulatum gessit ann. cccxci. Infensum Christianæ religioni animum ubique prodit, in primis in *Relatione pro Arâ Victoria*, quam Imp. Valentiniano obtulit, in qua Gentilium causam strenuè & ex prolesso agit, adversarium, nactus D. Ambrosium Mediolani Episcopum, qui Symmachi opus eleganter & strenuè refellit: Nec causâ suâ modo excidit Symmachus, sed & paulò post tanquam reus Majestatis, villi Rhedæ impositus centesimæ ab urbe lapidem in exilium missus est; mox licet à Theodosio in gratiam receptus. Extat hæc Symmachi *Relatio*, tum inter Ambrosii opera, tum inter Symmachi Epistolas; quæ cum Fr. Jureti & Joan. Lessii notis prodierunt *Genève 1598. 8^o*. additisque decem miscellaneorum libris *Paris. 1604. 8^o*. additisque decem miscellaneorum libris *Paris. 1604. 4^o*. cum notis Paræi, *Neap. Nemet. 1628. 8^o*.

Finis Quarti Sæculi.

R 4 SÆCULUM

* Ad annum
ccccxxvii.
57.

Vol. secund.
l. 4. c. 18.
Theod. l. 3.
c. 3.

* Lib. 1. p.
166.

SÆCULUM NESTORIANUM.

CONSPECTUS SÆCULI.

SÆC. V. ab
An. CCC.



LMPERANTE apud Orientales Arcadio, homine ignavo, otio & luxurie dedito, apud quem omnia poterant proceres Aulici, misere perturbatae sunt res Ecclesiasticae. Huic à Kal. Maii An. ccccviii. succedit Theodosius junior, *πῶτος ἑταίρου* *ἡμετέρου* *αὐτοῦ* *Θεοῦ*, inquit Sozomenus Praefat. ad Hist. Ecclesiast. certè pietate & humanitate pauci ex ordine Principum palmam ei præriperunt. Magnus eruditorum Patronus, ipse literis haud leviter instructus; noctu etiam libris incubuit, ad quorum lectionem inservit illi candelabrum, quod arte mechanicâ fabricatum, nullo extrinsecus ministrante, oleum lucernæ infundebat. Sed huius auspiciis & Præsidio mirè floruit non Ecclesiâ modò, sed & tota res literaria, quam strenuè promovere satagit, tum suis tum renovatis præcedentium Imperatorum legibus, quas videre est Cod. Theod. lib. 14. Tit. 1x. *De studiis liberalibus urbis Roma, & Constantinopolis.* Ubi de studiosis Romani studiorum gratiâ sese conferentibus, deque eorum Privilegiis, de Antiquariis, & Bibliothecæ CP. Custodibus, de Professoribus publicis Constantinopolitanis, aliisque huc spectantibus, agitur. Et ut illud etiam his attexam An. ccccxxxviii. jubente ac curante Theodosio, conditus & promulgatus est *Codex Theodosianus*, in quem omnium Christianorum Imperatorum Constitutiones à Constantino M. ad hæc usque tempora conjectæ sunt. Hunc codicem præ alios omnes recensuit Jac. Gothofredus, & uberrimis Commentariis illustravit, qui maiorem diligentiam an eruditionem præ se ferant, haud facile dicas; sed hæc obiter. Florente ac favente Theodosii Imperio, Ecclesiæ nihilominus pacem turbant, I. DONATISTÆ, qui integro jam sæculo ab ipso Diocletiani tempore Ecclesiâ Catholicam gravi Schismate lacerant. Adversus hos fraudibus ac cædibus ubique grassantes, decreta est An. cccciv. à Synodo Carthaginensi ad Honorium Aug. legatio, secundâ jam vice repetita An. ccccvi. cum his etiam Carthagine collatione instituunt Catholici Episcopi An. ccccxi. cuius gesta hodie extant, & tum eorum, tum in Conciliorum tomis habentur. II. PALAGIUS, ejusque affectus, motis controversiis *de originali peccato, libero arbitrio*, &c. à variis Synodis, Diospolitanâ, Africanis, Gallicanis, ut de Patribus, Augustino, Hieronymo, Prospero, aliisque nil dicam, sæpiusculè victi & fugati. III. NESTORIUS duas in Christo Personas, ac proinde Mariam non esse *θεῖον*, docens, à Concilio Oecumenico tertio An. ccccxxi. Ephesi habito, damnatus. Hinc multæ inter Cyrillum Alexandrinum & Theodorum lites. IV. EUTYCHES, unicam in Christo naturam post Incarnationem agnoscens, quem proinde damnavit Concilium Chalcedonense An. ccccL. utcumque illum Synodus Ephesina *κατὰ* An. ccccLxviii. armata manu, & coactis subscriptionibus absolverat. Subsecuta mox magna certamina & dissidia, quibus ut medicam adhiberet manum, *ἡνωμένη* condidit Zeno Augustus, cui subscripserunt Acacius CP. & simulatè quidem Petr. Mogogus, Petrus Fullo, additamenti ad Trifagium (*συνωθῆς τριφάης*) auctor, alique; reclamantibus interim Romanæ sedis Episcopis, Simplicio, Felice, &c. quade te vide *ſis Gesta de nomine Acacii*, aliaque Concil. T. IV. à p. 179. Sedes CP. à Synodo Chalcedonensi admodum honoratur, cuius Can. xxviii. *τὸ ἴσα νεστωρίῳ, ἀγὰς* ei cum veteris Romæ Episcopo *privilegia* decernuntur. Priore, ut videtur, huius sæculi parte instituti sunt Monachi *Acemeta*, ira dicti, quod in tres Classes divisi, sibi que invicem succedentes, diuina officia nullo interposito intervallo nocte dieque celebrarent. In horum usum plurima Constantinopoli Monasteria constructa sunt, præcipuè celeberrimum illud quod à *Studio*, qui Consul fuerat An. ccccLIV. *Studii* nomen traxit, nec fortasse in aliis Orientis urbibus decraot. Huius instituti Authorem alii Marcellum Apamiensem, alii Alexandrum Archimandritam, Marcelli prædecessorem, qui floruit An. ccccxx. & in cenobio, quod juxta S. Menæ monasterium erat, cum suis habitavit, fuisse volunt. Hi Acemetæ, saltem ex litteplutes, Hæresi Nestorianæ favebant, eo nomine à Scriptoribus Ecclesiasticis non semel acriter correpti.

S C R I -

SÆC. V. ab
An. CCCC.

Extant Opuscula supra recensita à Joanne Pico Parisiensi Latine reddita, *Paris* 1563. inde in Biblioth. Patr. defumpta. Gr. Lat. verò in *Ausuario Parisi* 1624. Tom. I. p. 871.

401.

ANIANUS, Monachus Ægyptius, diversus ab eo qui nonnulla Chrysostomi scripta Latine vertit, uti infra ostendemus, claruit circa Ann. 401. *Chronologia* scriptum, in qua Eusebium secutus, non raro tamen cum erroris coarguit, ut ex Georgio Syncello constat. N. E.

401.

PANODORUS, Ægyptius itidem Monachus, Aniani *ἑταῖρος*, teste Syncello, claruit sub Arcadio Imp. Scriptis Chronographiam, in *ἁγιῶν*, inquit Syncellus, *ἁγίων ἀποστόλων*, ipse Eusebium similitur fecutus, haud dispari etiam modo castigat. Interiit ejus Chronographia; fragmenta tamen plurima nobis conservavit Syncellus, atque ex eo exhibet Scaliger in *Animadversionibus Eusebianis*.

401.

VICTOR, Antiochenus, Chrysostomi æqualis, claruisse videtur incunte hoc sæculo, & deinceps. Scriptis *Commentariis in Evangelium D. Marci*, qui Latine extat ex versione Theod. Peltani in Bibliothec. Patr. Tom. 4. pag. 370.

401.

MACARIUS, Patria, ut verisimile est, Romanus, Professione Monachus, Rufino Aquileiensis admodum familiaris, (eundem enim esse cui Apologiam suam pro Origene dicavit Rufinus, quemque in Apolog. 2. contra Rufinum notat Hieronymus, jure conjicit Miræus.) Claruit circa Ann. 401. Scriptis in Urbe Romæ *adversus Mathematicos librum*, in quo labor Orientalium quæsit solatia Scripturarum: uti habet Gennadius de Script. cap. 28. N. E.

401.

PAULUS, Episcopus, cujus unicus meminit Gennadius*, claruisse videtur circa Ann. 401. Scriptis de *Penitentia libellum*, in quo legem Penitentibus dedit, ita dolendum esse de peccatis, ne supra modum tristicia, immensitate desperationis mergantur. N. E.

* De Script.
c. 31.

401.
† De Script.
c. 34.

EUSEBIUS, cujus notitiam, eamque perobscuram, eidem Gennadio debemus†. Nec Patriam, enim, nec vitæ institutum, nec ætatem scire licet. Ex loco tamen quem in Catalogo suo ei tribuit Gennadius, ineunte hoc sæculo illum floruisse conjectari fas est. Scriptis de *Crucis Domini Mysterio*, & *Apocryphorum*, ac præcipue *verri*, *constantia*, *virtute Crucis* inde præta. N. E.

401.

SEVERIUS SULPITIUS, Natione Gallus, Patria Aquitana, genere nobilis, Placidii Ageuensis Episcopi Discipulus, claruit Anno 401. In adolescentia eloquentiæ seculari operam dedisse, & in foro famam non incelebre nactum, uxorem & Consulari familiâ duxisse sacris indicat Paulinus Epistola ad eum primâ. Virz instituto, ut nonnullis placeat, erat Monachus, certè Presbyter Primaliensis. Qui Episcopum fuisse volunt, eum cum

Sulpitio Severo, vicinissimo septimo Bithuricum Episcopo (qui jubiit exeunte sæculo sexto) temerè confundunt. Martino, Paulino, Hieronymo, admodum erat familiaris. In senectute vergente, à Pelagianis deceptus postea erroris sui penitentiam egit; ac perpetuo silentio linguæ temeritatem expiavit. Stylus Severo clarus, facilisque & longè supra sæculi sui genium tertius & politus: unde Ecclesiasticorum purissimus scriptor Scaligero audit. In Dialogis suis Milenariorum errorem prodit; quod observavit olim Hieronymus*, eumque primariis Milennii propugnatoribus accenset.

* Comm. in
Ezech. cap.
36.

SCRIPTA.

H *Istoria Sacra libri II. à Mundi exordio ad Annum 400.* deducti, circa quod tempus scripti videntur.

De S. Martini vita liber, cum *Præfatione ad Desiderium*.

Epistola prima ad Eusebium Presbyterum contra amulos virtutum B. Martini.

Epistola secunda ad Aurelium Diaconum, de obitu & apparitione B. Martini.

Epistola tertia ad Basiliam, secretum suum, de obitu B. Martini.

Dialogi III. interlocutoribus Gallo & Posthumiano, se mediante & judice: quorum primus agit de virtutibus Monachorum Orientalium, secundus & tertius de virtutibus B. Martini. Hocce ob errorem Milennii ibi deprehensum damnavit olim Gelasius Papa, seu quisquis Decreti illius Autor, sub titulo *Opusculorum Posthumiani & Galli*.

Ad Claudium Sororem Epistola II. quas ex MS. Codice Collegii S. Trinitatis Cantab. descriptas V. Cl. Joannes Battely, ejusdem Collegii Socius, ad Cl. Baualium misit: quo editæ sunt *Miscellaneorum Tom. I. p. 329.*

Epistola V. à Dacherio primùm editæ, Specileg. Tom. v. p. 532. plures certè *Epistolas ad amorem Dei*, & *contemptum Mundi hortatorias* ad Sororem suam illum scripsisse testatur Gennadius*, ac ad alios alias; quæ non extant.

* De Script.
c. 19.

Ex V. Severi Sulpitii Epistolis à Dacherio editis, ultima non est Severi nostri, sed alterius Severi, natione Afri, ut liquet ex Epistola IV. pag. 535.

Carmen Bucolicum, seu de meribus *Beum Poematum*, habetur sub Severi nomine inter Christianos Poetas à Bignæo editos in Appendice ad Biblioth. Patr. *Paris* 1624. p. 579.

Prodierunt Sulpitii Severi opera, *Colen*, 1600. 8°. cum Drulli commentario *Frankera*, 1607. 8°. *Lugd. Bat.* 1635. 12° (cum notis G. Hornii) 1647. 4°. 1654. 8°. & alibi xpius. Habentur & in Orthodoxogr. & in Biblioth. Patr. Tom. VI. p. 324.

Ubertimos in Sulpitii Severi Historiam Sacram Commentarios edidit Christianus Schoctanus, *Frankera* 1664. fol. quorum prodromum, notas nempe in Heptameron in lucem emisserat, *Frankera* 1658. 4°.

PHILO, unde ortus, incertum est, gradu Diaconus. Incunte hoc sæculo, ab Arcadio & Honorii

401.

Honorii Imp. Sorore, (que conclamata fere valetudine Romæ egrotâ deenbut) unâ cum aliis nonnullis Cyprum missus est, ut S. Epiphanius Romam accerferet, qui precibus suis ac manuum impositione pristina illi sanitarem à Deo impetraret. Ad Cyprum delatus ab Epiphanio Carpathi, insule maris Mediterraneæ, ab Asiatico litore non longè distantis, uti vulgo creditur; rectius verò meâ quidam sententiâ Carpathi Urbis in Cypro non ignobilis, Episcopus, ob insignem pietatis famam, ordinatus est, circa Ann. 401. Quinetiam Epiphanius Romam discedens, Ecclesiæ suæ Constantiensis curam ei commisit; ut si Clericis opus esset, ipse ordinaret. Hæc Polybius * Scripsit *Commentarium in Cantica Canticorum* Fidelem scilicet Suidas †. Extat quidem (sub ejus nomine Lartnè *Commentarius in Cantica*, Biblioth. Patr. Tom. 5. sed aut ejus non est, aut admodum interpolatus. Interim versus Philonis *Commentarius*, unâ cum interpretatione veteri, habetur MS. apud Cl. Bigotium (uti nos docet Casimirus Oudin.) ab eo propediem evulgandus.

ANTIOCHUS, Natione Syrus, Ptolemaidis in Phœniciâ Episcopus, claruit circa An. 401. Eloquentiâ famâ clarus, Constanti-nopolim profectus est; ubi frequentibus concionibus ad Plebem habitis, perspicua dictione compositis, & sonorâ voce pronunciatis, tantum sibi applausum meruit; ut à nonnullis Chry-sostomus diceretur: tantam etiam pecuniam, ut auro onustus ad civitatem suam rediret paulo ante exorta Chryso-stomi infortunia. Postea ramen liti Chryso-stomo à Severiano, Acacio, aliisque intentatæ: se immiscuit: ac in acer-rosos Chryso-stomi inimicos à Palladio * nu-meratur. Obiit ante Annum 408. regnante adhuc Arcadio Imp. Scripsit, præter *Sermones* plu-rimos, *adversus avaritiam muni & longam co-lumem*, & *in exortationem cœci à falsatore illumi-nari Homilias*. Scripta ejus non extant: Sen-tentiam quandam ex eo profert Theodorit. Dial. 11. *Fragmentum* verò ejusdem longiuscu-lum de Christo lanceâ transfoli, Autor Cæcæ in Joannem p. 443. aliud Ad Concilii Ephe-sini, part. 1. cap. 4.

SEVERIANUS, Natione Syrus Gaba-lorum in Syriâ Episcopus, claruit circa An. 401. Vir in Scripturis admodum eruditus, & elo-quentiâ causâ celeberrimus. Famæ igitur ac divitiarum ab Antiocho Constantinopoli com-paraturum æmulus. Postquam se in dicendo diu exercitasset, & orationes plurimas elucubras-set, Constantinopolim venit, ubi Chryso-stomum benevolam nactus, ac sæpe in Ecclesia concionatus, magnam sui admirationem exci-ravit, tantumque honoris & auctoritatis ade-ptus est, ut Imperatori, & Augustæ familiaris fieret. Chryso-stomo verò præ aliis charus fuit, qui Ephesum proficiscens, Ecclesiæ suæ curam illi delegavit. Fidem sibi commissam malè præ-sbuit Severianus, ac auditorum studium, Joanni ablatum, torum sui juris facere annulus est. *Amulatione* igitur motus Joannes Constanti-

nopolim properè rediit, falsisq; Serapionis Diaconi Severianum Hæreses accusantis crimi-nationibus insignitus, illum urbe eiecit: qui ta-men ab Eudoxia Augusta mox revocatus, Joan-ni, nullum non lapidem in id movente Impera-trice, ipse saltem reconciliatus est. Ulcus verò statim recruduit: Inita enim cum Theo-philo, Antiocho, aliisque conjuratione, Joannis depositionem totis viribus molitus est; quod & effecit. Tumultuante autem plebe, & in Joan-nis inimicos insurgente, fuga consulere sibi ne-cesse habuit. Excunte igitur Anno 402. ad An-tiochiam pauperans, Porphyrium ejus loci Episcopum accepta pecunia ordinavit: Plebe An-tiochena scelus id indignata urbe mox su-gatus. Quid de eo exinde factum sit, parum liquet.

SCRIPTA, QUÆ EXTANT.

DE *Creatione Mundi Oratio* vi. extant in editione Chryso-stomi Saviliana Tom. 7. prope finem. & in *Auctuario Combefii Parisi.* 1672. Hinc desumuntur *Fragmenta illa puris-sima*, quæ in Catena Græcorum Patrum in Gene-sin à Francisco Zephyro Latine verba & edita, *Colm.* 1572. exhibentur, p. 133, 4. 161, 171, 18, 24, 37, 41, 46. licet ista postrema videntur potiùs pe-tita è Severo quàm Severiano.

In Nativitatem Christi Oratio, inter Chry-so-stomi opera edit. Savil. Tom. vii. Citatur à Theodorito * sub Severiani nomine.

De Sigillis librorum Oratio.

De Serpente anco Moysi Oratio. Utraque ha-betur inter Chryso-stomi Opera. Verùm Sever-iani esse patet ex Theodorito †, & Damasceno †, qui utramque sub Severiani nomine al-legant.

Sermo de pace in Ecclesiâ C.P. habens, cum à B. Chryso-stomo susceptus est. Extat Lat. inter Opera Chryso-stomi.

De Morte Innocentium Oratio, quæ inter alias Patrum Homilias ab Alcuino collectas Latine legitur, & inter Chrylogi Sermones num. 152.

De Cruce Homilia, à Fr. Combefii. cum aliis quibusdam Chryso-stomi edita, *Paris.* 1656.

SCRIPTA QUÆ NON EXTANT.

SERMONUM volumen. Sermonem ejus 38^m citat Occumenius Comment. in 1. ad Co-rinth.

Expositio in Epistolam ad Galatas, quam se legisse ait Gennadius *: *Fragmentum* ejus ex-hibet Occumenius in Comment. in hanc Epi-stolam. * De Script.

De Baptismo, & Epiphaniæ solemnitate li-bellus.

Expositiones in Epistolam ad Romanos, primam ad Corinthios, & secundam ad Thessalonicenses, Sever. ejusdem citantur in Occumenii Catena in dictas Epistolas. Verùm arbo nomine desig-netur Severus an Severianus, incertum est.

In Catena Fr. Zephyri in *Pentateuchum* (ed. Colm. 1572.) citatur Sever. in *Genesis* pag. 59. in *Exodus* p. 143. in *Numeri* p. 183, 188,

* In Viri
Epiphani-
49.
† In voce
Suidas.

402.

Socrat. l. 6.
c. 11.
Socrom. l. 6.
c. 12.
Gennad. c.
10.

* Dialog.
p. 49.

* Dialog. 4.

† Dialog:
1. p.
† De Imph
Orat. 1.

401.

Socrat. l. 6.
c. 11.
Socrom. l. 6.
c. 11.
Pallad. Dia-
log. passim

* De Script.
c. 11.

SÆC. V. ab
An. CCCC

204, 207, in *Deuteronomium*, pag. 212, 215. par-
hic ac in precedente Articulo manet scrupu-
lus.

Expositio in Job, cujus fragmenta plurima
conseruavit Catena in *Job* a Paulo Comitolo
Latine conuersa.

Anastasiuſ Sinaïta *Obey* cap. 16. citat frag-
mentum Severiani Gabalenſis in illud Coloſſ. 1.
*Quoniam in ipſo inhabitat omnis plenitudo Diui-
nitatis corporaliter.*

Contra Novarum liber, cujus fragmentum
extat apud Geſaium lib. de duabus Chriſti
naturis.

De Cruce Oraſiones plures: quarta citatur à
Damaſceno Orat. 111. de Imag.

Porro fragmenta nonnulla Severiani videre
eſt apud Geſaium lib. de duab. in Chriſto narur.
Concil. Epheſin. part. 1. Turrian. de Eucharift. l. 1.
cap. 19. quæ unde deſumpta ſint, incertum
eſt.

PALLADIUS, Gente Galata, natus An-
no 268. Vigiſti Annos natus in exteris regio-
nes peregrinari cepit; ad Alexandriam dela-
tuſ Iſidori Præbyteri curæ ſe commiſit, vitæ
Monachiſtice Diſciplinâ inſtituendum. Iſidorus
id officii delegavit Dorotheo Aſcete celeberrimo
Thebano; ſub cujus regimine triennium
exegit Palladius. Anno 391. in Nitriam mon-
tem ſeceſſit; ibique apud Archimandritas, Ar-
facium, Putabaſtum, &c. integrum Annum aſce-
ticis exercitiis, & Monachis illuſterioribus in-
ſiſtendis dedit; & Evagrium Ponticum Præcepto-
rem nactus eſt; à quo Origeniſmi amorem
hauit, eo nomine ab Epiphanio & Hieronymo
acriter non uno in loco correptus. Tandem
tentationibus quibuſdam laſcivis diuexatus,
clam Evagrio magiſtro in Scetes ſolitudinem
ſe ſubduxit; & apud S. Pachemon aliquamdiu
deſiſtit. Mox in Thebaidis deſerta profectus
eſt, Joannem Abbatem inuiſitum, qui Episcopatum
& Afflictiones multas ei olim adſuturas
prædixit. Huiusmodi ferè itinera crebro con-
ſuevit Evagrius, totam Ægypti Regionem
peragravit; donec ſplenis & ſtomachi morbis
laborans, Alexandriam à ſodalibus mitteretur.
Ab Alexandria valetudinis reintegranda ergo
Paleſtinam profectus eſt; ubi plurimos exegit
annos, exempli gratia apud Innocentium Ab-
batem, Oliveti Præbyterum integrum trien-
nium, Anno 400, vel 401. à Paleſtina Bithyniam
veniens, Episcopos cuiuſdam Urbis ordinatus
eſt. Hæc de ſeipſo Hiſtoria Lauſiaca Autor.
Quæ ſequuntur, haud ita certum eſt, an eidem
Palladio, ſint tribuenda. Anno 400. circiter Pal-
ladius, Helenopolitanus Episcopos, uia cum
duobus aliis Episcopis miſſus eſt à Chryſoſtomo
iſtaphem ad Autonini Episcopii cauſam co-
gnoſcendam. Anno 404. Chryſoſtomo (cuius
ille partibus conſtanter ad hæſit) in exilium
puliſ, magiſtratuum ſurorem fugiens Romam
contendit; & Innocentio Pape, ac Episcopis
Occidentalibus Arcadii Imp. & Joannis inimi-
corum inſuſta odia coram expoſuit. Mox eum
latinis Episcopis Honorii Imp. literas ad Arca-
dium deferentibus remiſſus; in exilium longin-
quum ab Arcadio ablegatus eſt, in oppido Sye-

ne, in viciniâ Biennym ſito, cuſtodienſus quò
militari ſatellitio abductus eſt, graviffimis in viâ
injuris diuexatus, ablato famulo & excuſſis ta-
bellis. Relictâ tandem ſede Helenopolitana,
Aſponæ Episcopum factum eſſe tradit Socra-
tes *. Denique Hiſtoriz Lauſiacæ Autor opus
id conſcripſit circa Ann. 421. annos natus 1111.
Vitæ autem Chryſoſtomi Scriptor Dialogum
ſuum ſtatim poſt Chryſoſtomi mortem literis
mandavit. Jam verò ad ſcripta, quæ ſub Palladii
nomine circumferuntur, perveniamus.

SCRIPTA, QUÆ EXTANT.

H *Iſtoria Lauſiaca, ſeu de SS. Patrum viſis
ad Lauſum cubiculi Præfectum*; inde *Lauſiaca*
dicta. De eâ vide plura in Heraclide. Poſt
varias editiones Latinas ex antiquâ Ruſini ver-
ſione, Græcè primus extulit cum notis Joannes
Meurſius, *Lyſd. Bat.* 1616. 4°. Græco-Lat. cum
notis Fronto Duceus in *Auſuario* 1624. Tom.
11. p. 893. Supplementum, cuius ope Græci Textus
lacunæ impleri poſſunt, exhibet Cl. Cotele-
rius Monument. Eccleſ. Græc. Tom. 11. pag.
341. qui Fragmenta etiam xi. ſatis ampla in
editis exemplaribus deſiderata, quibus aut
augetur Hiſtoria, aut ſuppleatur Græcus Textus,
Gr. Lat. cum notis dedit Monument. Tom.
111. pag. 117, 118. Hiſtoriz huius Codicem MSS.
editis duplo auctiore in inſtructiſſimâ ſua bi-
bliotheca habet Cl. Voſſius, quem in lucem
aliquando proditum ſperare licet.

*Dialogus de Viſâ S. Joannis Chryſoſtomi inter
Palladium Episcopum Helenopolitanum, &
Theodorum Eccleſiæ Romanæ Diaconum.* De Dia-
logi huius Autore multa inter eruditos lis eſt.
Palladium fuiſſe Hiſtoriz Lauſiacæ autorem
communis eſt ſcriptorum ſententia; quod ta-
men alii in dubium vocant, alii planè negant.
Palmarium negantium argumentum eſt, quòd
in Dialogo Palladius ſe tunc primum Romam
vidiſſe fateatur; Palladium verò Helenopolita-
num ibi aliquot ante annis commemoratum fuiſſe
diſertè affirmet. Cui tamen reſponderi poteſt,
Dialogi autorem datâ operâ nomen ac perſo-
nam ſuam (quod aliunde etiam patet) diſſimu-
lantem, locum priorem operi ſuo eo fine inte-
xuiſſe, ut eò meliùs lateret. Aut hoc dicendum
erit, aut necceſſe eſt, ut cum Cl. Bigotio ſtatua-
mus alium fuiſſe Palladium, qui priori Aſponam
tranſiſſo in ſede Helenopolitana ſucceſſerit;
iſtumque demum eſſe, qui cum Theodoro
Dialogum Romæ habuerit. Interim notatu
non indignum eſt Hiſtoriz Lauſiacæ ſcripto-
rem Olympiadi, Chryſoſtomi Diaconiſſæ, per-
quam familiarem ac Chryſoſtomi Calamita-
tum participem fuiſſe; & ob ejuſdem cauſam
Romam demum profectum eſſe, ut ipſe teſtatur
†. Quid quòd non modò Georgius Alexandri-
nus, & ex eo Photius Dialogi conditorum Pal-
ladium vocat, non modò Dialogi Codicis græ-
ci titulus, & indiculus Savilianus hunc Episcopum
fuiſſe Helenopolitanum teſtantur (ut rectè
notat idem Bigotius, ſed & Theodorus Trimi-
thuntis in Cypro Episcopos Hiſtoriz Lauſiacæ
&

SÆC. V. ab
An. CCCC.

* L. 7. c. 26.

† Hiſt. Lauſi.
c. 144. 439
122

SÆC. V. ab
An.CCCC.

& Dialogi Scriptorem unum eundemque Palladium diſerte facit. Verum omnia doctiorum judicio lubens ſubmitto. Primus hunc Dialogum Latine tranſtulit. Ambroſius Camaldulenſis: cujus verſio Eugenio xv. nuncupata ſcriptum prodit *Venet.* 1533.8°. poſtea cum Chryſoſtomi operibus *Parifius*, alibiſque ſæpius reſuſa: Græcè à Frontone Ductro & Savilio diu quaſitum Florentiæ tandem invenit Emericus Bægorius, & ex vetuſto Bibliothecæ Medicæ codice (eodem, ut videtur, quo uſus eſt olim Monachus Camaldulenſis) deſcriptum cum verſione novâ à ſe adornatâ in lucem emiſit, *Parif.* 1680.4°. Ex eo jam liquido conſtat Ambroſium interpretem non modo Præfationem breviusculam contra codicis MS. fidem verſioni ſuæ aſſuſiſſe, ſed & in Dialogi decurſu quædam paſſim de ſuo adjeſciſſe.

De gentibus India, & Bracmanibus liber: quem è tenebris eruit & cum verſione ſua edidit nobilis Anglus Edoardus Biſſius, *Londoni* 1665.4°. Aggreſſi mihi perſuadeo, hanc libellum Palladium noſtrum autorem habere. Ex ipſo opere nil certi peti poteſt; niſi quoddâ à Chriſtiano, & florent e adhuc Romano Imperio ſcriptus fuerit. Meminit quidem Moſis cujuſdam, Adulænoem Epifcopi, itineris ſui ad Indiam ingreſſum comiſiſſe: quem ſuſpicari forſitan quis poſſit eundem eſſe cum Moſe, Saracenorum Epifcopo; qui ab Anno 370. claruit: & de quo multa habent Socrates * & Sozomenus †. Adulæ enim in conſinio Ægypti & Æthiopiz ſita eſt: ubi loci tunc temporis habitantibus Saracenis teſtatur Sozomenus loc. cit. Verum de hæcce nihil ſtatuo; judicent eruditi.

Tractatum anonymum Scriptoris cujuſdam Latine de *Bracmanni*, hæcenus ineditum, ad calcem diſti libelli dedit idem Biſſius.

* L. c. 36.
† L. c. 38.

401.
Socrus l. 6. c.
20. Sozom. l.
2. c. 4. Pallad.
in Dial.

HERACLIDES, Gente Cyprius, Monachi vivendi genus in Scetensi ſolitudine ſeſtatatus eſt, Evagrio Pontico Præceptore uſus. Tandem Conſtantinopolim delatus, Anno 398. ſaltem ineunte ſequenti, Diaconus a Chryſoſtomo ordinatus eſt. Arcii-diaconum vocat Nicephorus †. Anno 402. ineunte ſedi Epheliæ à Chryſoſtomo præfectus eſt; & in Synodo lxx. Epifcoporum ordinatus. Anno ſequenti, in Theophili Synodo ad Quercum habitâ Origeniſmi accuſatur unâ cum Palladio Epifcopo Helenopolitano, exhibitis adverſus utrumque capitulis. Abſente jam judicari Heraclidem voluerunt Theophilus, ejuſque aſſecle; eum inſuper injuriæ & crudelitatis reum facientes. Verum reverſo mox ab exilio Joanne, & Theophilo à civibus C. P. fugato, evanuit iſta tempeſtas. Tandem tamen Joanne ſecundâ vice in exilium miſſo, parem & ipſe Heraclides fortunam ſubiit; Anno enim 404. ſede ſua depoſitus, in carcerem Nicomediz conſectus eſt: ubi quadriennium tunc exegerat, cum Palladius Dialogum ſuum ſcripſit. Quid illi exinde eveniret, non conſtat. Vixerat, teſte Palladio, ſecularibus Diſciplinis optime inſtitutus, & Divinarum Scripturarum admodum peritus.

† L. 15. c. 9.

Scriptis librum, *Paradiſum diſtum*, ſeu de *Vitiis SS. Patrum*. Iſte titulus in nonnullis Codicibus Hiſtoriz Lauſiacæ præfigitur: ac nominatim prima Hiſtoriz hujusce editio à Fabro Stapuleuſi, *Parif.* 1504. adornata, Palladii nomen non præſert, ſed titulum habet, Heraclidis Paradiſus. Adde, quod præſatio gemina Hiſtoriz Lauſiacæ præfigitur: quarum primam Heraclidis eſſe nullus ferè dubitat. Suſpicatur igitur Cl. Voſſius *, (cujus ſententiam & nos amplectimur) Hiſtoriam Lauſiacam ex duobus conſtatam eſſe libris, Palladii uno, altero Heraclidis. Unde factum eſt, ut in Codicibus MSS. modo hujus, modò illius nomen præſeratur.

Joannes Meurſius in Præſatione ad Hiſtoriam Lauſiacam à ſe editam, apud ſe exiſtitſſe docet Heraclidis librum alium, ita inſcriptum, *Διῆγησις τῆς κατ' Ἀρχιεπίσκοπον Διαλαμάντιος ἀγίας πόλεως*: quem ex Bibliothecâ Palatinâ ille exſcripſerat. Forſan aut *Συναγωγὴν*, aut *Conpendium quoddam Hiſtoriz Lauſiacæ* opus iſtud fuerit: ſaltem ſeparatus, & nondum cum Palladii opere permixtus Heraclidis liber: immò, quod poſtea comperi, ipſus eſt Heraclidis *Paradiſus*; qui, teſte Cotelero †, bis in Bibliotheca Regis Galliz, ac toties in Colbertina, Græcè MS. ſub aliis nominibus habetur, in primò Cod. *ι κατ' Ἀρχιεπίσκοπον Μοναχὸν Ἱερλίου* dictus, in ſecundo *ι κατ' Ἀρχιεπίσκοπον Ἱερλίου, ὃν καὶ παραθέτει ἀπὸ τῆς εὐχρηστικῆς ἐκδόσεως*, in tertio *Παραδισίου*, in quarto *Ἱερλίου ἐκ τῆς βίβης τῆς ἀγίας πόλεως*, κατ' Ἀρχιεπίσκοπον, *εὐχρηστικῆς ἐκδόσεως* *Ἱερλίου* *μοναχὸν καὶ περὶ τῆς πόλεως* *Ἱερλίου* *Διαλαμάντιος*. Codicum iſtorum inſpectio noſtram ac Voſſii conjecturam non confirmat ſolum ſed & demonſtrat. Longè maxima enim libri pars Hiſtoriz Lauſiacæ permixta legitur. Reliquam unâ cum præſatione totius Opus. Gr. Lat. cum notis edidit Cl. Cotelæus Monument. Eccl. Gr. Tom. iii. p. 171.

CHROMATIUS, Patriâ, ut volunt nonnulli, Romanus, Epifcopus Aquileienſis, claruit Anno 401. Circa id enim tempus, ab Anaſtaſio Papa Ruſini (qui Aquileiz tunc egit) à ſe damnati admonitus, convocata Epifcoporum ſuorum Synodo, Originis libros & ipſe damnavit: Ruſinum verò adco non damnavit, ut ad Eccleſiæ communionem recipere non vereretur. Quinetiam nimia Hieronymi iracundia ſubiunctus, eum per literas admonuit, ut Ruſinum mordacibus ſcriptis impetere ceſſaret, & tantoperè vexatæ inter illos controverſiæ tandem ſilentio finem imponeret. Chryſoſtomi cauſam in Occidente ſtrenuè tutabatur: quo nomine amplius ab eo elogium, & multas grates conſecutus eſt: que videre eſt in Epift. Chryſoſt. c. l. v. Obiſſe videtur circa An. 410. Extant ab eo ſcripta, *Hymnia* & *Tractatus aliquot de octo beatitudinibus*, & in reliquis cap. v. ac partem vi. *S. Marthæ*, edita, *Baſil.* 1528. cum Symmachi Apologetico, *Leodan.* 1646. in Micropreſbytico *Baſil.* 1551. in Biblioth. Patr. Tom. v. p. 976. & in Orthodoxogr. p. 1191. Inter plures alias, quas ſcripſit, Epistolâs, una erat ad Honorium Imp. de cauſâ Chryſoſtomi. Hanc unâ cum ſuis literis ſe ad Arcadium Imp. miſiſſe teſtatur ipſe Honorius, apud Palladium cap. 3.

SÆC. V. ab
An.CCCC.

* De Hiſt.
Græcæ.
19.

† Not. in
Tom. 4. Mo-
nument. p.
166.

402.

S p. 39.

S.Æ.C. V. ab
An. CCC.

p. 30. De communitoria ad Hieronymum Epistola supra diximus. Uttaque interit. Extat inter Hieronymi Opera *Epistola ad Hieronymum* sub Chromatii & Heliodori nomine de *Nativitate B. Mariæ*; & altera ad eundem sub eorundem nomine. Utramque vetò suppositiciam esse omnes agnoscunt.

402.

INNOCENTIUS, Natione Italus, Patria Albanus, inuente Anno 401. Episcopus Romanus factus est. Episcopatu suscepto, ingentes cum Orientalibus Episcopis lites de S. Joannis Chrysostomi causa agitare coepit: cujus ille partes strenuè tutatus fuerat: vivum auctoritate suâ & consolatoriis Epistolis, quantum potuit, confirmavit: mortuum verò eximio honore ac reverentia, prosecutus est: Quinetiam (si sequioribus vitæ Chrysostomi scriptoribus credendum sit) audita Chrysostomi morte, Arcadium Imp. & Eudoxian Aug. unâ cum Attico C. P. aliisque Chrysostomi inimicis, anathemate percussit. Verum istam fabulam funditus dicitur C. L. Savilius in Tractatu à nobis ad superioris sæculi calcem edito. Ut sit: Innocentius certe Chrysostomi defuncti causam minimè defendit: sed cum Orientalibus Episcopis communionem iure præfrazie tenuit: donec Chrysostomi nomen in Diptycha sacra postliminio restitueretur. Anno 409. ab Honorio Imp. ad Alaricum Gothorum Regem Romæ exercitum admodum legatus est: ut ab obsequio ista instituenda Barbaro averteret. Successu quidem caruit legatio; res tamen optimè cessit Innocentio: qui eo modo Urbe subductus Ravennæ subsistit, & miseram suæ sedis ruinam à longinquo conspexit. Reliquum vitæ cursum Novatianis & Pelagianis impugnandis impendit; quod quidem fortiter effecit, Urbe fugatis prioribus, crebris Epistolis, Synodis ac Decretis damnatis postremis. Permississe Innocentium, ut imminente jam Romæ Alarico Gentiles præfrazes Ritus & Sacrificia clam peragerent, confecta est à Zosimo * calumnia. Zosimo, scriptori Ethnico, opponi possunt Socrates † & Sozomenus *, qui Romæ obsidionem, & Ethnicorum molitiones narrantes, rem planè taceat, id nequaquam facturi, si crimen ejusmodi admisisset Innocentius, quem Sectæ Novatianæ odium ipsis iniuvum reddiderat. Obiit (non Anno 417. die v. Cal. Augusti, quod vulgò creditur) sed exequente Anno præcedente, die xxi. Decemb. ut contendit Papebrochius.

S C R I P T A.

E *Pistola* xxxiv. ex quibus 23. priores Magdeburgenses, Tilemannus, Orlander, Fulco, alii; spurias esse contendunt, defumptis argumentis à styli barbaricis, ab ineptis Scripturæ accommodationibus, ab erroribus fidei multis, ab erratis chronologicis, & à memoratis ritibus ecclesiasticis, qui nondum in Ecclesia obtinebant. Eandem & tribus sequentibus Epistolis censuram apposuit Erasmus. Certè plures ejus Epistolas ex notis chronologicis suppositionis multum suspectas esse ipse Papebrochius * ingenuè fatetur.

* Catal.
Rom. Pont.
t. I. p. 61.

Epistole xxviii. & xxix, viz. ad S. Joannem, & ad Clerum C. P. Græcè & Latine habentur, ex Nicephoro defumptæ: tertia etiam, num. 30. ad Arcadium Imp. ex Georgio Alex. spuria, de qua plura vide apud Savilius tractatu citato.

S.Æ.C. V. ab
An. CCC.

POLYBIUS, Epiphanius Discipulus, & individuum iterum comes ejus; ut credi par est, Diaconus. Illum enim Romam ab Honorio accitum, ut gravi morbo laborantem fororem sanaret, comitatus est; atque Anno 401. Constantinopolim profecto eidem inter navigandum morienti adfuit, & extrema mandata excepit. Polybio enim obituro Epiphanius jussit, ut quamprimum appelleret Cyprum, censens navem superiorem Thebaidem peteret. Paruit ille, ac postquam Epiphanius corpus in Ecclesiam Constantinensem intulisset, & sepidum propè reliquias commoratus esset; ante supremum Epiphanius munus perfolutum Thebaidem contendit; ibiq; integrum annum degit: quo exactio, ab Heracleone, Aegypti Præfide. Anno 403. saltem inuente proximo, Rhinocororum Episcopus factus est. Mura de eo non liquet. Scripsit Epiphanius gesta, posteriorem vitæ partem, atque obitum complexa: & Epistolam ad Sabidum Epiphanius successorem, quæ Epiphanius exequas ab eo sibi descriptas mitti rogat. Descriptio ista Latine extat ad calcem Polybii.

402.

Priorem Epiphanius vitæ partem scripsit Joannes; & ipse etiam Epiphanius Discipulus ac comes. Extat utriusque opus, plurimus fabulis refertum, Lat. ap. Surium Maii xxi. Gr. Lat. inter Opera Epiphanius Editionis Petavianæ Tom. 11.

M A R C U S, primò quidam librarius, pulchrè scribendi (uti de seipso testatur) callentissimus; postea Porphyrio, Gazenli demum Episcopo, Hierosolymis religionis ergò commoranti, in famulitium afcitus est. Vixit Anno 401. Primò quidem à Porphyrio Thessaloniam missus, ut bona sua divenderet, in pauperum usum mox eroganda: deinde ab eodem, Episcopo jam factò, Gentilibus Ecclesiam Gazensem instantibus, ad Arcadium Imp. Anno 398. legatus, literas etiam ad Chrysostomum scriptas perlaturus; quibus ut negotium istud ipse promoveret, ab eo postulavit Porphyrius. Anno 402. Porphyrium eandem ob causam Constantinopolim profectum comitatus est: ei ad supremum usque vitæ diem famulatus, Diaconus ab eo factus. Extat ab eo scripta *Vita Porphyrii*, Metaphrasis autem interpolationibus aucta Lat. ap. Surium Febr. xxi.

402.

AURELIUS PRUDENTIUS CLEMENS, V. C. Gentis Hispanus, domo Tarraconensis, aliis Cæsaraugustanus, natus est Anno 348. Juvenis adhuc eloquentiæ forensi operam dedit, ac causas fatis iniquè egit, vitis fræna laxavit: miles etiam Palatinus factus, castra secutus est. Virâ tandem in melius commutatâ, bonis literis, præcipuè versibus pangendis incubuit. Claruit Anno 405. quo Præfationem

403.

Kely.

SÆC.V.ab
An.CCCC.

Kathapetron scriptis. Plurima Poemata vario metrorum genere, stylo satis eleganti venusto, licet in iis sunt quæ linguæ Romanæ castitas vix ferat, condidit: quæ hodie extant.

Psychomachia, sive pugna vitiorum & virtutum.

Cathemerinon, sive *Hymni omnibus diurnis alternis convenientes*.

Apotheosis, sive *de Divinitate*.

Hamartigenia, sive *de Origine Peccatorum*.

Pereratio, sive *Oratio ad Deum* libelli istius calci apposita, spuria videtur. Contradicit enim Odz 7. *Καὶ πῶς* dicendo, *Non pater beatæ in regione domum*, &c. Dicitur impium, & Prudentio indignum.

Contra *Symmachum* ac veterem *Deorum Gentilium cultum* libri 11. Hos libros Commentariis eruditis explicatos seorsim divulgavit Isaacus Gtangeus, Vindocinensis, *Paris*. 1614. 8°.

Δυσχῆμα, sive *Enchiridium Vet. & Nov. Testamenti*, quod sub Ameni cuiusdam, obscuri admodum Poetæ nomine edidit Fabricius, *Basil.* 1564. 4°. & eidem ascriptum habetur, unâ cum Acrostichide quadam ad Leontium, Burdegalensem Episcopum, in Appendice Bigneana, *Paris*. 1624. p. 702. Verum præter Gennadium *, qui Prudentio diserte ascribit, nullis id eidem asserit Giselinus in notis suis ad Prudentium.

Prudentii Opera prodierunt primùm cura Al-di Manutij, *Venet.* 1501. deinde inter Poetas Christianos *Lugdani* 1603. *Amst.* 1664. cum notis Fulmanij & Giselini in Appendice Bigneana p. 461. & in Bibliotheca Patr. Tom. 5. p. 990. Omnium verò Commentariis ornata, cura Jo. Weitzii, *Hanov.* 1613. 8°. quæ priores editiones longè superat. Denique cum notis doctissimis Nic. Heinsij *Amstel.* 1667.

405.

PELAGIUS, Natio, æ alijs Gallo-Brito, alijs Scotus sive Hibernus, revera Britannus, ex ceteriote Britannia, quam hodie Cambriam, sive Walliam dicimus: Patrio nomine *Morgan*, seu *Marigena* dictus; unde & Pelagii nomen ei adhæsit. Monachum fuisse facillè concedimus; Collegii vero Bannochorensis fuisse Abbatem, & duo millia Monachorum sub regimine suo habuisse, & exinde postea à suis in exilium pulsam; denique Academiam Cantabrigiensem fuisse alumnus; nuda videatur Ranulphi Cestrensis, Joannis Tinnuthensis, Nicolai Cantilupi, Cæli, Balei, aliorumque fœmia. Exeunte sæculo quarto, saltè in eunte quinto, Romam, ut videtur, se contulit: ubi Melaniz & Rufinæ familiaris factus, & ab iis propinqua Origeneis dogmata pleno ore hauriens, acque in pejus augens, hæresin novam condidit, quam citra, vel potius paulò ante An. 405. in vulgus disseminare cepit; eam tamen usus fraude, ut Catholicam præ se ferret speciem; quamque teipsum docuit, verbis negavit hæresin. Et certè hæresin disseminata circa hoc tempus famosum fuisse vel exinde patet, quòd Chrysostomus † Arabiis in Armenia exul agens, data ad Olympiadem Epistola, Pelagii lapsum vehementer deplorat.

Anno 408. vel sequenti, Gothi Italiam devastantibus, Romæ ingressus cum Coelestio Discipulo, in Siciliam se recepit: ubi biennio vel triennio commoratus, Anno 411. in Africam transievit, ac Hipponem appulit. Anno sequenti, in Collatione Catholicos inter ac Donatistas Carthagine habita illum præsentem se vidisse testatur Augustinus †. Exinde citatim properans, Ægyptum profectus est, Monasteria ibi sita invisurus. Ex Ægypto Palæstinam petiit: ubi Anno 415. veteratoris artibus apud Joannem Episcopum Hierosolymitanum, frustra eum accusante Orosio, gratiam inivit; & Synodi Diospolitane Patribus sacum fecit. Obiecta enim sibi ab Orosio hæreseos capita partim negando, partim emolliendo, Synodi censuram evasit, & Catholica communione dignus est pronunciatus. Anno sequenti à Concilio Carthaginensi & Milevitano, uti & ab Innocentio Papa hæreseos damnatus est. Eandem ei Anno 418. notam innotuit Zosimus Papa, & Concilii Africani Patres. Quinetiam extat Honorii Imp. rescriptum ad Præfatum urbis eodem Anno datum, quo Pelagium, Coelestium, eorumque sectarios Roma expelli jubet. Eodem circiter tempore Theodotus Episcopus Antiochenus, habitâ in Oriente Synodo, Pelagium diu tergiversatum ac varias ne sententem tricas, Episcoporum judicio Hierosolymis accitum sistit, ac hæreseos manifestè convictum damnari curat. Quid illi exinde factum sit; ubi loci degerit, quando, vel quo mortis genere extinctus sit, minime constat. Vir erat miro ingenii acuminis, & meliorum literarum scientia præditus; vitæ insuper sanctimonîa, & illibatâ morum integritate conspicuus. Hispeccipue Machinis, doctrinæ sc. famâ, & pietatis specie, tot tantoque dogmatum suorum Discipulos sibi contraxit: neve quid fraudibus suis deesset, errores suos, quoties eo nomine reus ageretur, nunquam non dissimulavit: saltem se non propriam, sed aliorum, sententiam in medium proferre præ se tulit. Hæresu illius quod attinet, summa hæc ferè reddit: Peccatum originale funditus sustulit, docens Adami Peccatum soboli ejus non imputari: unumquemque è contra in eadem, qua Adam creatus est, voluntatis perfectione nasci mortem temporalem non subire non ob Adami lapsum, sed ex naturæ necessitate: baptismum denique originalis peccati remedium non esse. De gratiâ nec idem semper sensit, nec dixit. Primitus omnia naturæ tribuebat. Postea à Catholicis convictus, mutato nomine, sententiam tamen non mutavit. Per gratiam enim potentiam naturæ à Deo creatæ, sc. rationalem voluntatem, intellexit. Gratiam Christi nihil aliud esse voluit, quam doctrinam ejus & exemplum omniaque virtutis officia, ipsâ etiam penitentia & ad Deum conversionis primordia, a nobis sine particulari auxilio divino impleri posse; adeo ut si gratia divina admittenda sit, inter utilia solummodò, non autem necessaria numerandam esse. Librum arbitrium eò utile ampliavit, ut hominem sine peccato vivere posse, totique Deilegi ad amissum satisfacere censeret. Homines, plerisque saltem, non gratiæ divinæ beneficio, sed propter

SÆC.V.ab
An.CCCC.

† Degeh.
Pacti. cap.
32.

Mat. Mercator
Comitatus
n. cap. 3.

* De Scilpe
cap. 29.

† Ep. 16 ad
Olym.

9.Æ.C.V.ab
An.CCCC.

operum suorum merita iustificari, & ad vitam æternam prædestinari contendit. Juramentum denique omnino illicitum esse docuit, & divitiis æternæ salutis spem ademit. Scripta ejus sequuntur.

SCRIPTA, QUÆ EXTANT.

Expositio in Epistolâ Paulinâ libri XIV. ante capram à Gothis Romanam scripti, quorum meminerunt Augustinus non uno in loco, Marius Mercator*, Autor Prædestinati†, & Cassiodorus*. Eisdem esse, qui sub Hieronymi nomine feruntur, & inter illius opera extant, sentiunt Vossius, & ex eruditissimis quamplurimi. Aliam amplexus est sententiam, quam in Biblioth. Theol. MS. pluribus persequitur CL. Usserius. Verba ejus subnectere forsitan non erit inutile. Sic igitur ille p. 174. "Breviorum in Paulinâ Epistolâ Annotationum tres diver-
* Codices Cassiodori temporibus fereban-
tur; tres item nostris. De prioribus vide
* Cassiodor. Divin. Lect. cap. 8. Similiter & no-
stris temporibus (præter Haymonem, & re-
centiores) tres antiquioris notæ feruntur Co-
dices, nominibus Hieronymi, Primasii, & Se-
dulii. Qui Hieronymi nomine hodie circum-
fertur, Codex Pelagii hæretici à nonnullis esse
* creditur; & ab aliis idem cum eo, qui Gelasii
olim nomine ferebatur, & à Cassiodoro pri-
mo loco commemoratur. Ego potius illum à
* Cassiodoro commemoratum Pelagii fuisse
existinaverim; (ipsius enim nomen passim
* non prætulisse ex illa Augustini citatione cap.
* 16. de gest. contra Pelag. colligitur; in qua
* illud DICUNTUR observandum) hunc verò
* quem nos habemus, ex Pelagii, Hieronymi, &
* Primasii explicationibus à posteriore aliquo
* compaginatam esse, adeò nullo cum judicio,
* ut contraria dogmata (Pelagiana ex hæreti-
* co, & orthodoxa ex Hieronymo & Primasio
* hausta; passim à se commissa fuisse non ani-
* madverterit. Hinc in Epist. ad Rom. cap. XI.
* Fidem bonitatis Dei conferri legimus; atque
* alibi Cæpiennæ (nullibi certè apud quemquam
* Veterum sapius) liberâ Dei gratiæ & solâ fi-
* de nos iustificari. Quæ cum à Pelagianâ do-
*ctrinâ maxime abhorreant, argumento sunt
* eos falli, qui integrum opus Pelagii tribuen-
* dum existimant. Id quod etiam tria loca
* ex Pelagii Commentariis adducta ab Augu-
* stino lib. 3. de Peccat. merit. & remiss. cap.
* 2, 3, 5. planè evincunt; quorum nihil in no-
stris codicibus habetur. Quæ enim Vossius
* hic loco producit, huc non facere ipsa loco.
* rum ab Augustino ex Pelagio, non secundum
* sententiam, sed secundum ipsa verba, cita-
* torum collatio manifestum facit. Quibus ad-
* de, Pelagii Præfationis & Argumenta in Epi-
* stolas ab hisce, quos habemus, Commentariis
* planè abesse. Ex Pelagio nihilominus plura
* hic esse intermixta, tum Pelagiana, quæ
* passim occurrunt, dogmata, (illudque impri-
* mis in Rom. vii. insaniunt, qui de Adam per
* traducem asserunt ad nos venire peccatum)
* tum citationes superius ex Augustino, & de
* merit. & remiss. pecc. l. 3. c. 12. de gest. contra

"Pelag. c. 16. & libro Canonum Cottoniano 5.Æ.C. v.ab
"produci, demonstrant. Potissimum verò
"partem ex B. Hieronymi Annotationibus
"brevissimis (à Cassiodoro commemoratis)
"esse compactam, & nomen illius antiquissimis
"Gothicis exemplaribus præfixum ostendere
"videtur; & Præfatio ad Heliodorum, de qua
"tamen acris illa habetur Erasmi censura, Prae-
"fationem addiderat, nescio quis, ad Heliodo-
"rum Hieronymi nomine, vehementer insul-
"sam & infantem. Walafridus etiam Strabus in
"Glossâ Ordinariâ Hieronymi nomine passim
"citat, quæ hic habentur: & semel, ut viderur,
"ipse Sedulius. Ita enim apud illum in 1. Cor.
"vii. legimus aliter, ut Hieronymus exponit.
"Si quis, hoc est, quicquid homo, super virgi-
"nem, hoc est, carnem propriam suam, quid vult
"ipse homo, id est, virginitatem an Conju-
"gium, quia liberam arbitrium habet. In quam
"sententiam in Commentariis hinc ita legi-
"mus ad hunc locum. Non parentes dicit virgi-
"num filiarum, (neque enim potestatis illorum
"esse potest propolium alienæ continentię)
"sed unumquemque habere propriæ carnis ar-
"bitrium eam incorruptam servare. Hæc enim
"Usserius. Aliam proflus ab Usserio Sententiam
"fœvet Garnerius, qui Commentarios hosce uni-
"co Pelagio debere, & à Cassiodoro fordibus hæ-
"reticis olim repurgatos, omni Pelagianismi la-
"be prout nunc extant, immunes esse contendit.
"Append. ad Dissert. VI. ad par. 1. Operum Marii
"Merc. p. 37.

Epistola ad Demetriadem de Virginitate, quæ incipit, Si sumus ingenio, Anno 413. scripta. Habetur inter opera Hieronymi & Augustini, utriusque falsò adscripta, illi etiam ante Bedæ ævum, qui annotatiunculis quibusdam fraudem detexit.

Libellus Fidei ad Innocentium Papam, unâ cum literis suis Anno 417. & Zosimo successore Innocentii receptus eodem Anno, & cum literis in Africam directus. Literæ quidem interierunt: Libellus extat tum post Zosimi Papæ ad Africanos Episcopos Epistolam Concil. Tom. 12. p. 1563. tum inter Opera Hieronymi Tom. IV. p. 98. sub titulo Explanationis Symboli ad Damasum Hieronymo olim ascriptum fuisse vel hinc patet; quod à Carolo M. & Concilii Francofurtensis Patribus sub Hieronymi nomine, dempto Epilogo, tota intexta Capitulari de non adorand. Imag. l. 3. c. 1. Epistolæ Argumentum & Fragmenta videre est apud Augustin. lib. de gratiâ Christi cap. 30, 34, 35, &c. item lib. De pecc. orig. cap. 17, 18, 19.

SCRIPTA, QUÆ NON EXTANT.

De fide Trinitatis libri 112. ante heresin suam disseminatam scripti: Pelagium de Trinitate rectè sensisse patet ex Libello fidei ejus.

Libellus brevium, sive honestorum Sermonum de animalium conversione; sive liber Testimoniorum, in quo ad Cypriani exemplum & S. Scripturis sententiarum capitula collegit. Quæ capitula Pelagio ex hoc libro sunt objecta, docet tum Hiero-

* Commo-
nit. cap. 1.
Præfat. sub-
notat.
† Hic. ef. II.
* Divin. Lect.
cap. 8.

* Hist. Pelag.
p. 31.

58C. V-ab
An.CCCC.

Hieronymus Dialog.adv.Pelag.tum Augustinus de gest.Palæstin. cap.3,3,4,5,6.

Epistola ad Viduan dux: una *confessorin*, altera *exhortatoria*: bina Fragmenta exhibet Hieronymus lib.3. contra Pelag. totidem Mercator in Commonit. unicuius Augustinus lib. de gest. Palæst. c.6.

De Libero Arbitrio libri 1v. circa An.416. scripti, Hieronymi Epistolæ ad Cresiphontem, & Dialogis contra Pelagianos tribus, oppositi. Itorun fragmenta passim profert D. Augustinus lib. de *gratia Christi*, cap.4,7,10,18,28,29,39,43. lib. De pecc. orig. cap.13.

De Naturâ liber, cujus meminuit Augustinus *Retraçtas*. cap.42. data verò operâ testutavit libro de *Naturâ & Gratia*, ubi plurima Operis Pelagiani fragmenta reperire est. Ea in unum collecta dedit Garnerius Append. ad part. I. Operum Mercatoris, p.347.

Epistola ad Paulinum, & alia ad Constanrium. Utramque memorat Augustinus lib. de *Gratiâ Christi*. Epistolæ ad Augustinum dux. Defensio fidei suæ ad eundem, & Epistola ad Presbyterum quendam amicum de rebus Diopolitaneis. Singulas hæcæ quatuor Epistolæ memorat idem Augustinus lib. de gest. Palæstin. cap. 26,30,32. Plures certè Pelagius conscripsit Epistolæ quæ interierunt.

Alia quædam Pelagii opuscula recenset Baletus *, à Veteribus ne semel quidem memorata, adeoque merito in dubium vocanda.

* Cent. 1. c. 37.

406.
* De Script.
cap.35.

VIGILANTIUS, Natione (non Galus, ut habet Gennadius *, sed) Hispanus, Patriâ Caligurritanus, demum Ecclesiæ Barcelonenfis Presbyter; claruit adhuc Anno 406. Relictâ Patriâ, Italiam petiit, & Paulinum, quocum Barcelonæ agente amicitiam olim inierat, invitarus; inde Hierosolymam profectus est, Hieronymus per Paulinum literis commendatus. Anno igitur cccxciv. una cum Hieronymo præfens aditæ terræ-motui, quo concussa est Hierosolyma. A Palestinâ recedens, subinsensior jam factus Hieronymo, in Ægyptum descendit, atque alias regiones peragravit, Hieronymum ubique Otigeniis infimulans. Tandem in Galliam delatus dogmata sua propalare cœpit, & Barcelonam, ut videtur, redux, in pace obiit. Damnatum tamen ab Ecclesiâ Romanâ fuisse narrat Hieronymus. Hæreses criminaque ei objecta quod spectat, huiusmodi ferè erant: Martyrum reliquias cultu aut veneratione nimia afficiendas non esse; & miracula apud ea fieri solita demonum præstigiis credi posse: non magis coelibatum quàm conjugium Clericorum Deo gratum esse; nec vel præcepta Christi, ut quis facultatibus divendicis simul & semel omnia sua pauperibus clargiatur: lucernarum denique in Ecclesiis accensarum ritum, & vigiliis crebriò observari tunc solitas improbanda esse. Has ob causas acrem cum eo litem exercuit Hieronymus; qui eum joco *Dormitantium* vocat, & hæreticorum pessimum pronunciat. Ut cuique verò exardebat Hieronymus, certum est, ipsomet etiam fatente, Vigilantium post exortam etiam con-

troversiam ab Episcopo suo communione Catholica non indignum esse habitum. Scripsit, inquit Gennadius, zelo quidem religionis aliqua; & in his expositis pravo ingenio *seennæ* Danielis *visionem*. Idem forsitan opus innuit Hieronymus †, sic Vigilantium infectatus: *Inter ceteras quippe blasphemias, quæ ore sacrilego promissi, ausus est dicere, Mensem, de quo abscessus est in Daniele lapis sine numeris, esse Diabolum, & lapidem Christum, &c.* Quicquid autem scripserit, nihil hodie superest.

58C. V-ab
An.CCCC.

† Epist. 73.

ATTICUS, Sebastæz in Armeniâ natus ab ineunte ætate in Monastico vivendi genere, à Macedonianis institutus, postea viriorem ingressus ætatem ad Ecclesiæ Catholicam se transtulit. Ecclesiæ Constantinopolitanæ factus Presbyter, exisset etiam, qui Chrylostomo infidias struxerunt: denum mortuus Ariacio, post mentem quartum, mense Martio Anni 406. Constantinopolis episcopus ordinatur, vivente adhuc Chrylostomo. Ob iniquum Chrylostomi damnationem, ejusque sedem occupatam, quòdque ipsius jam mortui nomen in Diptycha restituere recusaret, Episcoporum Occidentalium communione exclusus est: nec prius admittis, quàm cum post plures Annos Viri sanctissimi nomen in sacras tabulas retulisset. Obiit Anno 427. Vir, præter magnam, quæ in illo fuit eruditionem, pietatem, & prudentiâ celeberrimus; in rebus agendis summe dexteritatis, ad strenuam atque evitandas infidias soletissimus: moribus blandus, mitis, placidus, & ad pauperes sublevandos paratissimus: in legendis Veterum scriptis multum operis & temporis posuit; in concionibus frequens, quæ tamen ejusmodi non fuerunt, ut ab auctorioribus vel plaufu exciperentur, vel scriptis mandarentur.

406.
Socrat. l. 7.
c. 3.
Sozom. l. 8.
c. 27.

Extat *Epistola bene longa ad Cyrillum Alexandrinum* de Chrylostomi nomine Diptychis à se restitutum, apud Nicephor. Hist. Eccles. lib. 14. cap. 26. *altera etiam breviuscula ad Collipsum Ecclesiæ Nicæna Presbyterum* scripta, cum pecuniarum in Nicenorum pauperum suppetias transmitteret, apud Socrat. l. 7. c. 35.

Habetur etiam Fragmentum alicujus, ut videtur, Homiliæ in *Natalem Iovinis*, tertiâ vice repetitum in Concilio Ephesino, Concil. Tom. III. p. 119, 517, 849.

Aliud ex Epistola ad *Euphysium* habet Theodoritus Dialog. 11. p. 110.

CÆLESTIUS, malè à nonnullis *Celestinus* appellatus, gente, ut voluit †, cotus, id est, hibernus, & Solomonis Cornubiæ Ducis consanguineus. Verùm utrumque incertum est. Id magis certum, quod ex Mari Mercatoris * autoritate constat, eum nobilem natu fuisse, ac raro naturæ vitio à matris utero Eunuchum: & in Scholasticorum Auditorialium classe Romæ constitutum causas non inelegerat egisse. Claruit Anno 407. Ab ineunte statim sæculo Pelagium Romæ docente n. audivit, & ab eo acceptas pessimæ hæreseos facies totos prætore imbibit. Anno ccccxviii. vel ccccxix. Pelagium in Siciliam, ac deinde Anno ccccxvi. in Africam, comitatus est: & ab eo in Orientem festinante hic

407.
† Vider. de
Vitaliæ d.
Britan. p.
128, 786. ex
proem.
Hier. Com.
in Hier. l. 1.
* Commu.
nic. 1.

S.Æ.C.V.ab
An.CCCC.

loci relictus, dogmatis Pelagiani virus strenuè propagavit; ac plurimorum Clericorum gratiam doctrinæ & pietatis famâ sibi conciliavit: adeo ut Presbyteratus dignitatem possulare non vereretur. Verùm Anno ccccxi. à Paulino B. Ambrosii Diacono apud Aurelium Episcopum Carthaginensem hæreseos accusatus est: coactaque Synodo, cum Pelagiana dogmata damnare recusaret, communione privatur. Iste confectum ad Episcopum Romanum appellans, relicta Africa, Ephesum contendit: ubi veteratorius artibus Presbyteratus dignitatem adeptus est; & exinde, tanquam ex arce, hæresin Pelagianam per Asiam, Rhodum, ac vicinas insulas, longè latèque disseminavit, tanto animi studio, tanto successu usus, ut ab illo Pelagiani etiam *Cœlestiani* appellati sint; atque ipse deinceps quasi Sæctæ Princeps eandem in Synodis omnibus cum Pelagio sententiam subiret. Anno ccccxvi. exeunte, Constantinopolim profectus est, exinde, detectâ pravitate, ab Attico Patriarcha mox detrusus. Romam igitur Anno ccccxvii. regis petens, Zosimi Papæ gratiam captavit, & obtinuit: adeo ut Papa datis ad Episcopos Africanos literis eum maximopere collaudaret, & laram ab his Anno ccccxi. sententiam in maturius examen revocari mandaret. Anno autem sequente ab Afris rei veritatem edoctus, habita Romæ Synodo damnatur Cœlestium; quem edicto etiam eodem circiter tempore conscripto, Urbe totoque Imperio Occidentali expelli iussit Honorius Imp. cumque Præfectorum Urbis negligentia abulus Cœlestius, in Roma moras adhuc neceretur, Anno ccccxx. alio rescripto decretum renovavit. Fugatus igitur Cœlestius in Oriente deinceps delituit, modò apud Theodorum Moplustenum commoratus, modò apud Sisinnium & Nestorium; Episcopos CP. causam Pelagianam pro virili faciens. Et illum quidem frustra tentavit; hunc verò licet errores ejus palmam in Ecclesia damnantem, faventior sibi expertus est, & ab eo literas ad Pontificem deprecatorias mcurit. Anno ccccxxix. oblato ad Theodosium Imp. à Mario Mercatore contra eum Commitorio, iussu Imperatoris Urbe CP. extrusus est; & sequente Anno à Cœlestino Papa in Synodo Romana damnatus. Anno ccccxxxi. oblato ab eodem Mercatore in Synodo Ephesina Commitorio, perlectis que Roma missis à Cœlestino contra Pelagianos Actis, cclxxv. Episcoporum sententia, junâ cum Juliano, ceterisque sæctæ complicibus, Anathemate percussus est. Nulla deinceps illius apud Veteres habetur mentio: sive morore animi statim contabuerit, sive in perpetuum secessum se subduxerit.

S C R I P T A.

Confessio Fidei Zosimo Papa oblata, quæ cum Pelagii Libello Fidei eadem ut plurimum sententias, eadem quinque sententias ferè verba, habet communia. Integra erat inrer S. Augustini Opera, variis dispersa locis. Pars major eadem est cum Sermone cxc. de Tempore, relecto proximo: reliquæ partes habentur lib. de Pecc. Orig. cap. 5, 6, 23, Divisa membra in unum collegit

ac Confessionem integram edidit Garnerius in Appendice ad part. 1. Operum M. Mercatoris p. 313.

Epistola ad Clericos Romanos sua parte, Anno ccccxviii. scripta, quam Anonymam in Africa circumlatam Juliani esse male conjecit Augustinus, qui ex ea quamplurima adducit fragmenta lib. 1. ad Bonifac. Ea in unum collecta exhibet Garnerius, ibid. p. 318.

Ad Parentes Epistola, sive libelli 111. ad virtutem hortatoris, ab eo, adhuc adolescente, de Monasterio, sive viâ ad monasticam scripta; quos magnopere laudat Gennadius *.

Ad Zosimum Papam libellus, quo infantes peccato originali obstrictos esse negavit. Fragmenta quædam illius adducit Augustinus libro de Peccato Orig. cap. 2, 5, 6, 23.

Definitio liber, cujus meminit Augustinus init. libri de Perfectione iustitiæ contra Cœlestium: cum tamen non Cœlestii, sed ex discipulis illius cujusdam fuisse arbitratum est; integer habetur in dicto Augustini libro,

Libellus in Carthaginensi Concilio oblatus; quo tamen peccatum originale negaret; rectè tamen confessus est per Baptismum Christi etiam parvulorum fieri redemptionem. Istum memorant Concilii Carthaginensis Patres Epistola ad Innocentium.

Liber contra Peccatum Originale ante An. ccccvi. scriptus; cujus meminit auctor Prædicator. lib. 1. Hæres. 88.

Epistola ad Sæctarios suos Romæ agentes contra Clerum Romanum: extant latinitate aliquot apud Augustin. l. 1. ad Bonifacium.

Porro Augustinus, lib. de gest. Palaſtin. cap. 13, 14, 17, 18. citat ex libro quodam Cœlestii capitula, 1, 2, 5, 6, 7, 10, 12, 13. ad quæ Pelagius in Diospolitana Synodo respondere coactus est.

Denique Lovanienses ei tribuunt Epistolas duas, quæ inter Hieronymi Opera reperiuntur, unam de Scientiâ divinâ legi, alteram de duobus filiis, frugi & luxuriose, quæ incipit, *Omnia quidem de Scripturis quaestiones*. Constat quidem à Pelagiano quodam Epistolas hæc scriptas esse: verùm cur Cœlestio præ aliis tribuantur, nulla Lovaniensibus præstò est ratio. Sunt & qui Pelagii Epistolam ad Demetriadem ex codicum nonnullorum fide Cœlestio ascribunt.

THEODORUS, genere Syrus, ortu forsan Antiochenus, naralibus illustris in Rhetoricis Libanio Sophista, in Theologicis Diodoro Tarſensi & Carterio, magistris usus est: quo tempore Joannem Chrysostomum sodalem & condiscipulum habuit; cujus suavi primò quidem monasticum & Philosophicum vivendi geus amplexus est, postea verò, cum nondum viceſimum ætatis annum attigerat, Hermiones cujusdam amore ductus, ad vitam sæcularem rediit. Scripta tamen duplici Parænesi Chrysostomus eum ad priorem vivendi rationem revocavit. Factus deinde est Ecclesiæ Antiochenæ Presbyter, (cum enim fuisset Theodorum Moplustenum, & Theodorum Antiochenum, cujus

S.Æ.C.V.ab
An.CCCC.* De Script.
c. 44.

407.

Helych.
Hierosol.
ym. apud
Acta Concil.
V. Collat. p.

§ EC-Va
An.OCCC.

cujus toties apud Gennadium, Photium, & in Catenis mentio, extra omne dubium ponit Photius) ac postea Mopseustia in Cilicia Episcopus & aliquandiu Nestorius & Theodorum auditores habuit. Claruit Anno 479: quin i mortis ejus tempore tectè allequitur, jam an Anno cccxvi. Episcopatum tenuit. Obiit enim videtur Anno 421: postquam Ecclesiam Mopseustenam per xxxv. Annos gubernasset. Varta de illo feruntur judicia, laudat ab his, culpatur ab ali-

* L4, 6-7.

his. Atque, inquit Soromenus * & Ἐφῆρος βίβλινον, καὶ
 ὁ αἰὼν ἀναισθητός, περὶ τοῦ ἐκ φύσεως ἰσχυροῦς Πτολεμαίου. *Vir tuus in sacrum litteris, tuus in reliquis disci-*
plinis Rhebetum & Philosophum non me docuerit

† LJC-40.

tradidit. Theodoritos, *sive* *papa*, *et* *episcopus*. Tunc
Ecclesia dicitur, *et* qui adversus omnes Hæresicon-
tra catholicos strenue decernunt. Subdit ipsum toto
vix tempore contra phalangen Ariæ que
Eunomii assidue dimicasse; & Apollinaris tu-
mam latronum more insidiante profligasse.
Omnibus autem Christi optimum pabulum præ-
buisse. Mortuo autem Theodoro, doctrina &
scripturaeque ob male sua, quæ fovere videban-
tur, dogmata, non modo ab Acephalis reprobata
sunt, verùm & ipse una cum libris à Quinti
Concilii Patribus damnatis etique res gravissi-
marum in Ecclesiâ turbatarum causa atque seges
exstitit. Multis undique conquisitis argumentis
eum defendere satagit Vigilus, quæ in consti-
tuto illius videte est. Facundus etiam Hermia-
neus An. xlviii. fervente adhuc controversia,
pro defensione enim Capitulorum libros xii.
aliiq.; postea contra Mucianum scriptissimus
Theodorus tanquam hominem Catholicum
omni quo potuit studio defendit, coarctatis
pluribus S. Patrum testimoniis extinctionem
ejus sartam telluris tueat, quædam ipsius dicta
excusat, alia emendat, & eodemodo sensu expli-
cat, quædam ab adversariis truncata, interpola-
ta, vel in alienum plane sensum detorta esse
ostendit. Denique iniquum efficit, ut qui pro Epif-
copo Catholico habitus sit, & in Ecclesiaz pace
diem obierit, plausum integro post mortuum
saeculo, velut Hæreticus anathemati subjiceretur.
Postremo illud observatum non indignum est,
quod tradit Gregorius Magnus *, Sozomeni
(pro quo Theodoresci legendum esse nomen testis
monet Valesius) Historiam Ecclesiasticam ab
Ecclesiâ Romanâ idcirco non recipi, quòd Theo-
dorum Mopsuestiensium laudaverit, atque usque
ad diem obiitus sui magnam Ecclesiez Do-
ctorem fuisse perhibuerit.

*L.4. Ep. 12.

(pro quo *proderesset* legendum esse nomen recte monet Valesius) Historiam Ecclesiasticam ab Ecclesiâ Romanâ idèò non recipi, quòd Theodorum Mopsuestiz nimium laudaverit, atque usque ad diem obitus sui magnum Ecclesiæ Doctorem fuisse perhibuerit.

menta plurima habetur in Catena Graeca in Pentateuchum à Fr. Zephyro Latine versa. Commentarii in *Genesis* totum primum vii. libros complexum memorat Photius : in quo Historicum ubique ac litteralem sensum, multis Allegotiis, seclatum esse Theodorum, ac Nestorianz Hæresis os femina passim immiscuisse notat. Fragmenta quindecim inde, ut videtur, desumpta, extant sub titulo libri de *Creatura* collatione quarta Synodi quintæ.

* Cor. 13.

Conuenerunt in Pfalmo, quorum fragmenta paffim occurrunt in Graeca Catena in Pfalmos, quam Latine edidit Daniel Barbarus. Ex iis etiam quatuor excerpta reperiuntur Latine in Vigili Constituto Conci. 7. om. v. duo in Collatione quarta, ac totidem in quinto Concilio quinti, tria ad Pfalm. 44. habet Facundus Hermianensis. lib. o. c. i.

*Commentarii in Samuelem, Iohannem, Ecclesiastem, et quatuor maiores Prophetas, quos apud Gentiles suos (uti & plures alios Theodori Commentatio) extare prodit Hbediesu. Sane multa Theodori volumina in Chaldeam linguam vetfa esse teitatur Liberatus *.*

© 1994

Commentarii in XII minores Prophetas. Tri-
fragmenta habentur Latine in Collatione quar-
ta Synodi quintæ. Fragmentum *Commentarii in Saphoniam* citat Cozzicus, unde hauserit, incet-
tum. Extare tamen dicuntur integri in Biblio-
theca Imperatoria Viennæ.

Commentarius in S. Matthæi Evangelium.
Fragmenta quatuor Latine exant in Vigili
Constituto; quinque in Collat. quarta Synodi
quinte: unicum exhibet Facund. Hermianens.
lib. 3. c. 4. alia lib. 6. c. 3.

Commentarius in Evangelium S. Luca. Fragmentum unicum habetur in Catena in Lucam; alterum in Constituto Vigili; tertium in Col-
lat. quarta Synodi quintæ Constantinopoli-
tanæ.

Commentarius in S. Joannis Evangelium. Fragmenta plurima asservantur in Catena Græca in Joannemyria in Constituto Vigilii; ac quinque in Collatione quarta Synodi Cyprianum apud Facund. Hermianen[sem] lib. 9. c. 2.

Commentarius in Añm Apostolorum. Duo Fragmenta habet Vigilias in Constituto; unicum Patres Synodi quintæ in Collatione quarta.

Commentarii in xiv. D. Pauli Epistolis, quas omnes à Theodoro fuisse explicatas esse Auto-
re Theodorici *. Vigilius in Constituto frag-
menta profert ex Commentariis in Epistolam
ad Romanos, (unicum habet Facundus Hermia-
nensis lib. 3. c. 6.) primam *ad Corinthios*, primam
ad Thimotheum, *ad Hebraeos*. Alia in Episto-
lam *ad Hebraeos* citantur in Collat. iv. Synod.
CP.

* Prefecture
Commune
R. S. P. 1981

SCRIPTA.

Symbolum sive Expositio Fidei: Extat Græco-
latine in Aſione ſexta Concilii Ephēſini,
Concil. Tom. iii. p. 678. Latine inter Marii Mer-
catoris Opera ex ejuſdem verſione ante An-
num ccccx. facta. Reliquia illius Opera interie-
runt: plurimorum tamen tituli & fragmenta ſu-
perſunt. Videtur ſcripſiſſe *Commentarios* in om-
nes S. Scripturæ libros: ex his quotquot à Vete-
ribus vel Recenſoribus memortos invenire
potuimus, hec ſequuntur.

Commentarii in *Pentateuchum*; quorum frag-

De Incarnatione Domini libri xv. ante An.
390. scripti, de quibus vide Genadium p. 7. † De Script-
Fragmenta duodecim reperitur in Col-
latione 1v. Synodi C.P. Excerpta etiam nonnul-
la Latine à se vetra habet Marius Mercator,
edat. Garner. Par. 2. p. 259. qui, quia in
libris istis vera Incarnationis ratio non expo-
nitur, sed evertitur, alium iis titulum dedit,
viz. *adversus Dominum, & ejus Incarnatio-*

S.Æ.C.V.ab
An.CCCC.

non. Alia exhibet Leonius, lib. *adv. Eurych.* Plura Facundus Herm. *pafim.* viz. ex libri v. capis. 32. lib. ix. cap. 3. ex libri vi. capit. 54. *ibid.* cap. 3. ex lib. ix. *ibid.* cap. 5. ex lib. x. capit. 70. *ibid.* cap. 3. ex lib. xii. *ibid.* ex lib. xiii. libro 3. cap. 1. ex lib. xv. lib. 19. cap. 3.

Contra Eunomium pro S. Basilio libri xxv. vel (ut alibi habet Photius) xxviii. quibus, inquit Photius, Eunomium non tantum exter-
narum disciplinarum, sed & Christianæ Theo-
logiæ impetum esse pluribus ostendit. Non
alii forsitan ab his fuerunt libri *contra Apollina-
rium*; ex quibus sedecim fragmenta habentur in
Collatione quarta Synodi quintæ, præfatio ve-
rò apud Facundum Herm. l. 10. c. 1. ex libro unde-
cimo *contra Eunomium* fragmentum habet, lib.
9. c. 3.

*Contra asserentes, peccare homines natura,
non voluntate, libri v.* adversus Occidentales
hac labe infectos, teste Photio *. Occi-
dentalium dogmata, quæ oppugnavit Theo-
dorus, exhibet Photius loco dicto : ubi &
opiniones Theodori malefanas, ac Pelagianis
communes, ibi prodicas recenset. Li-
bros hosce contra originalis peccati dogma,
& propagatorem ejus S. Augustinum scrip-
tos esse nō tam facit Marius Mercator, qui ex-
cerpta illorum plurima Latine à se verba no-
bis conservavit, edit. Garner. Par. 1. p. 97. &c.
Longè verò probabilius est, Theodorum his
libris Hieronymum quam Augustinum oppu-
gnasse. Certè Photius de his ipsis Theodori li-
bris agens Cod. CLXXVII. ea tradit, quæ
uni fere Hieronymo convenire possunt. Ait
igitur primò Theodorum adversarium suum
nomine *Ἀραμ* indigitalit. Quis verò sub
huius vocabuli involucri lateat, nodus est
haud ita facile solvendus. Ab insula *Ἀραμ*
significatione dictum, sed fìgida planè con-
jectura existimat Andr. Schortus Photii in-
terpres. Exscriptoris nimium festinantis er-
rorem esse, *Ἀραμ* pro *Ἰσὴρ*. nominis sc. Hieto-
nymiani abbreviatus a reponentis, satis inge-
nuosè conjicit D. Allixius. Sed cum de varian-
tibus hac in parte Codicum MSS. lectionibus
nihil monuit diligentissimus Hoeftelius, cum-
que apud me penè certum sit, Theodorum
hoc loco adversarium suum sicco nomine tra-
ducere voluisse, mihi longè vetisimilius vi-
detur, homunculum quendam in aliquo Sy-
riæ angulo latitantem hoc vocabulo deno-
tari. *Αραμ* enim propriè Syriam significat,
quod Hieronymo non inepte congruit, qui
longè majorem vitam in Syria transe-
git, illicque in locis omnia penè adversus Pe-
lagianos scripta elucubravit. Id quod aperte
satis innuit Theodorus, dum ait, ipsum ex
Occidente quidem esse orundum, in Orien-
tis regionibus tantummodo versatum, & exin-
de libros de recens ab se excogitata heresi
compositos ad populares suos in patriam trans-
misit, quibus multos in suam pertraxerit sen-
tentiam, integreque adeò Ecclesiæ absurdis
illis opinionibus inbnerit. Quæ verò de suo
quem vocat hæretico, addit Theodorus, rem
apertissimè conficere videntur; ipsum nempe

quintum Evangelium confinxisse, in Eusebii S.Æ.C.V.ab
Palastrini Bibliothecis repertum (quod de
Evangelio secundum Hebræos, Hebraicè in
Bibliotheca Cæsariensi asservato, & ab Hie-
ronymo in Græcum Latinumque sermonem
translato, ut ipse nobis Auctor est de *Script.
Ecclesiæ* c. 2. 3. intelligendum esse, nemo non
videt) quòd LXX. aliorumque Græcorum inter-
pretum versiones rejecerit, novà à se elaborata
earum loco substituta: denique quòd He-
bræorum quorundam abjectæ sortis discipulus
fuerat, neque lingue Hebræicæ à puero alius-
visset. Quæ quidem omnia Hieronymo appri-
mè congruunt, Augustino non item. Legas
diligenter, erudite Lector, quæ illic in lo-
co habet Photius, & mecum fateberis, præ-
ter Hieronymum haud alium ibi designari
posse.

*De Persarum Magiâ, libri iii. Masibus,
Armeno & Chorepiscopo, inscriptis.* Libro primo
necandum Persarum dogma, quod Zairades
induxit, exposuit & refellit; duobus postero-
ribus de tidici pñ Doctrinâ ab ipso mundi exor-
dio tractavit. Autor hujus Operis, inquit Pho-
tius *, Theodorus Mopsuestenus esse videtur:
quod verò subdit: illum Nestorii Hæresim, ma-
ximè libro tertio, *Ἐκλογισμὸν ὁμοῦ αὐτοῦ*,
intelligendum esse videtur de isdem dog-
matibus, quæ vivente adhuc Theodoro Nesto-
rius clam fovebat, eo autem mortuo palam di-
vulgavit.

Expositio Symboli Niceni: Fragmentum ha-
betur in Constituto Vigilii; atque aliud in Col-
latione quarta Synodi quintæ.

Ad Baptizandos liber: cujus octo frag-
menta exhibet Collatio quarta Synodi quin-
tæ, quædam etiam Latine à se versa Mer-
cator, inter fragmenta ex libris Theodori
de Incarnatione. Fragmentum breviusculum
habet Facundus Hermianensis, lib. 9.
cap. 3.

Sermones plurimi: Ex secundo de *Miraculis*
fragmentum extat Græcè in Concilio Latera-
nensi Concil. Tom. vi. p. 318. atque aliud ibi-
dem ex sermone de *Incarnatione.* Bina verò
fragmenta sermonis cujusdam Antiochiæ ha-
biti habentur in Collatione quintâ Synodi
quintæ.

Epistola plures: ex quibus sibi constituisse ait
Photius * Theodorum Antiochenum (cujus
nomen præferunt pleraque ex supra recensitis
Operibus) eundem esse ac Theodorum Mop-
suestenum: ex Epistola ejus secunda ad *Armen-
num* Presbyterum Alexandrinum fragmen-
tum profert Facundus Hermianensis, lib. 3.
cap. 5.

Porrò, in Vigilii Constituto reperiuntur
Fragmenta xl. nondum recensita, ex Theodori
Scriptis (quorum tituli non adduntur) desump-
ta: & in Collatione quintâ Synodi quintæ, xii.
alia Theodori *fragmenta* ex Cyrilli contra illum
Scriptis mutuata locum habent. Codex *Myssi-
cus* dictus, ex cujus libro xiii. fragmentum ha-
bet Facundus Hermianensis, lib. 3. c. 3. quo Theo-
dorus Paulum Samosatenum diserte damnat,
eamque *Angelum Diaboli* vocat.

Denique inter Theodori Abucarz Opuscula,
dispu-

Cod. 4. 177.

* Cod. 177.

* Cod. 21.

* Cod. 177.

SÆC. V. ab
An. CC. CC.

* Cod. 4.

† Cod. 38.

† Cod. 27.

† Profr. ad
Commonis.

410.
Theod. 15.
c. 40.

* Epist. Reliq.
esp. 14.

410.
† Aut. de
Script. c. 63.

Disputationes aliquot habentur; quas Codices nonnulli Theodoro Hagiopolitano (viz. Antiocheno) tribuunt.

Stylum ejus sic depingit Phorius *. *Ἦν δὲ τῷ μὲν Θεόδωρ ὁ πάλαι λαμπρὸς, τῷ δὲ ἡμετέρῳ καὶ τῷ Θεοφύλακῳ λαμπρὸν, καὶ τῷ γρηγορίῳ ἀεὶ τῷ μὲν μακροτέρῳ. Ἔστι ἡ πρῶτη non infirmæ quæque perfricta; sensibus tamē; & argutius nimium quantitas densius; S. Scriptura testimoniis egregiè abundans; Et alibi †. Οὐδὲ λαμπρὸς, ἀλλ' ἰσχυρὸς. Θεόδωρος δὲ ἡ δυνάμις αὐτοῦ ὅτι ἀνυπόστατος, & ὅτι τῷ ἱεροῦ τῷ ἡμετέρῳ πρῶτον, ταυτολογία δὲ πάλαι, ὁ ἀρχαῖος πρῶτος, ὁ ἀρχαῖος ἰσχυρὸς. Stylus illi neque illustris, neque valdè perfrictus. Fugiens ergo quantitas in ipso est, elegantius, & historicum duntaxat expositionem italicam, rursus nimis eadem identidem repetit; & ingratis atque fastidiosus legenti accidit. Alibi † denique *Ἐάντι δὲ Θεοφύλακῳ πρῶτον τῷ ἱεροῦ ἡμῶν καὶ Θεοφύλακῳ ἀντιφῶν, ὁ καὶ τῷ πάλαι μακροτέρῳ τῷ αὐτῷ Apparuit autem studiosius versumuisse in S. Scriptura; etsi in plerisque à veritate aberrat. Et sane Theodorum non tantum Nestorio, sed & Pelagio in plurimis manifestò præfuisse negari non potest: unde Marius Mercator † non injuriâ affirmat, questionem contra Catholicam Fidem, præcipuè à Theodoro Mopsuesteno in Ciliciâ motam fuisse. Quam verò dogmata cum Pelagianis communia habuit, ex ipsius, quæ hodie supersunt, fragmentis satis accurate exposuit, qui sub Rigobertii nomine notas in Acta Marii Mercatoris dedit, Brunellus 1673. 12°.**

POLYCHRONIUS, Natione Syrus, Theodori Mopsuesteni frater, Zebinae in Provinciâ Cyrensi Aferæ celeberrimi Discipulus, & imitator; deinde Apameæ Episcopus. Claruit Anno 410. In vivis adhuc fuisse videtur anno ccccxxvii. quo Historiam suam Ecclesiasticam clausit Theodoritus: τῷ δὲ λίαν χαλεπὸν καὶ τῷ δὲ βίῳ λαμπρότερον χροῖον, inquit idem Theodoritus; qui alibi * illum ob egregias virtutes, & singularum vivendi morem, plurimaque quæ perpetravit, miracula, summis effert laudibus. Scripsit *Expositionem in Cantuena Cantuena* à Meursio Græcè editam unâ cum Eusebii & Pselli Expositionibus, Lugd. Bat. 1617. 4°. *Commentarium in Job*, cujus Argumentum præfixit, ac longè majorem partem inseruit Niceas Carenæ sive in Job, quæ curâ Patricii Junii prodit Gr. Lat. Londini 1637. fol. *Commentarium in Ezechielum*, cujus fragmenta nonnulla exhibet Damasceus libris adversus Iconomachos: Alia, sed Latine Villalpandus, Comment. in Ezechielum. Argumentum verò Græcè edidit David hafchelius *Augusta Vindel.* 1602. 4°. unâ cum aliis quibudam, & habetur inter Criticos sacros Tom. ii. Londini 1660. Fragmenta denique ex ejusdem Commentario in *Danielem* extant Græcè ad calcem Commentariorum Broughtoni in eundem.

PAULINUS, Biterrensis in Galliâ Episcopus, claruit Anno 410. Extat ab eo scripta inquit Miræus †, *Epistola de signis terrificis: ubi*

verò, non indicat. Ejusdem esse Martyrium S. Genesii, quod sub Paulini Nolani nomine circumfertur innuere videtur Rosveydus in notis.

NONNUS, Gente Ægyptius, urbe Panopolitana, vixit circa Annam 410. Filium habuit Sotenam quandam, qui bona patris sui ad alios transtulit, teste Synefio †. Scripsit Græcè poemata plura: ex quibus hodie extant.

Paraphrasis Evangelii S. Joannis, prodit Græcè (curâ Aldi Manutii) Roma 1508. *Francosurtii* 1541. Gr. Lat. Paris. 1578. 8°. cum notis Nassii Lugd. Bat. 1598. 8°. deinde Græcè à Dan. Heinsio cum Exercitationibus suis Lugd. Bat. 1627. 8°. Gr. Lat. in Appendice Bigneanâ, Paris. 1624. fol.

Collectio & explicatio Historiarum, quarum meminit Gregorius Nazianzenus in duobus *Steleutensis* adversus Julianum. Edidit Græcè ex Bibliothecâ Viennensi descriptam unâ cum Nazianzeni Invektivis Richardus Montacutus, Etene 1610. 4°. Latine Jac. Billius inter Opera Nazianzeni Tom. ii.

Disputationes libri xlviii. ab eo, adhuc Gentili, ut videtur, scriptæ, extant Græcè cum lectionibus Falkenburgii & Canteri *Amst.* 1564. 4°. Gr. Lat. *Hanno* 1605. 8°. inter Poetas Heroicos Græcos *Genevæ* 1606. fol. part. ii. p. 307. denique cum notis Cunæi & Scaligeri *Hanno* 1610. De scriptis Nonni hæc Olavus Borrichius*, *Landandus Pii Antoris conatus: tamen non semper respondens eventus. Dicit enim in "Dionysii Job inde dydygma: sed: quod non mirum, cum Basilio ibi liter. Sed utinam non etiam quandoque in metaphrasi in Joannem, nonnunquam obfuscate, nimia siveque leiterem.*

SYNESIUS, Natione Ægyptius, genere Pentapolitanus, urbe Cyrenzus, cultu primùm Gentilis, schola Philosophus Platonici: circa An. cccc. Patriz civitatis nomine legatus ad Arcadium Augustum missus est; cui auream coronam obtulit, & eodem simul tempore Orationem de regno omni auro cariores habuit. Circa An. 410. cum Prolemaidis urbis cive: eum à Theophilo Alexandrino Episcopo sibi dari peteret: munus ille quidem refugit, ac sibi nondum in mentem descendisse resurrectionis corporeæ fidem minimè dissimulavit: quin etiam tam charam sibi haberi uxorem fassus est; ut: ab eâ nec se jungeret, nec cum eâ clanculum consuecere necesse habere, vellet: se potius ex animo optare prædicans, ut quàm plurimè, optimeque sibi nascerentur liberi: nec aliâ lege se episcopale munus subitum esse palam professus est: nisi & uxor & scrupuli sibi intacti relinquerentur. Consensit tandem his conditionibus Theophilus; & ad summi Sacerdotis dignitatem hominem exivit, habito respectu, inquit Phorius †, tum ad aliam viri probitatem, vitæque antea integratam; tum quod non posset non, qui sic hominem vitam instituisset, resurrectionis lumine illustrari. Nec casus fecellit: facillimè enim, simul ac Episcopus creatus est, resurrectionis etiam Doctrinam credidit. De Stylo hæc habet Phorius, *τῷ μὲν Φερίῳ ὁ λόγος, ὁ ἴδιος ἔχει, ἀποκρίσιν δὲ*

410.

† Epist. 43.

* Dissert.
Acad. de
Poetis p. 11.

410.

* Cod. 16.

§ E. C. Val
An. CCDC

OPERA

DE Regno ad Arcadium Imp. Oratio.
Dio, vel de vita illius instructo.

Calvinia-Eucalyptus.

De Providentiâ libri 11. quos Aegyptios co-

De Infantiis liber, una cum Nicephori Gregoræ Commentario.

Epistola cl.v. prodierunt scorsim Gr. Lat. *Vener.* 1499. *Basil.* 1553-8. & cum notis, *Parisi.* 1605. 8°. *Epistolas* Synesii cl.x. suo aëvo existisse refert Nicephorus t.

† HIR.EC=elc.f.1.24.6.00

Hamilia permixta natalis Domini.

Catassus in maximam *Barbatorum* excursi-
onem, in qua *Pencapolitana* calamitas descri-
bitur.

Catalaëis in laudem Auyfii.

Sermo de domo Astrolabii ad Patrem.

Hymus x. prodeunt etiam scotum Gr. Lar.
Turnani 1603-8".

*Hemitia in Psalmum LXXIV. quæ in postremâ
editione accessit.*

Prodierunt Opera Synesii Latine *Basil.* 1560.
Græcè, *Paris* 1553. Græco-Latinè à Petavio edi-
ta, *Paris* 1612-ac (notis amplioribus auctiora)
ibid. 1632. fol.

las ibidem adhuc luce nondum visi delitefce-
re. Quod verò Suidas* tradit Isidorum nostrum
scripturæ Epistolæ tres, quæ sacram Scripturam
interpretantur, Suidæ locum ex emendatis co-
dicibus hoc modo corriggit Sirmondus Not. ad
Facund. Hermian. p. 79. γαγγεσι τετρακτὸς ἱερ-
ουσαλὴμ τῆς ἑκτακτὸς Γ.κ. ἱεροσολ. Ζ.δ. ἀπὸ τοῦ

SÆC. V. ab
An. CCCC.
* V. ibidem.

Scriptis porro lîdonis à nobis desiderata: *Adversus Gentes librum*, cujus ipse meminit lib. 2. ep. 137. 228. *Adversus Faunum orationem*, quam memorat l. 3. ep. 153. *Ad, vel adversus Cyrillum*, de quo opere agunt Evagrius l. 1. c. 35. & Nicephorus, l. 1. c. 53. & alia forsitan quædam.

Epitolarum libros tres priores (Epitolas mccciii. complexos) Græcè & Latinè edidit, quibus sacrarum suarum observationum libros subiunxit Jac. Billius, *Peris*. 1589. Conradus Ritterhufius dictos hosce libros recudit, quibus & quartum (Epitolas cccxx. continentem) addidit una cum notis suis in singulos libros uberioribus, *Heidelberg*. 1605. fol. librum denique quintum (Epitolas d.lxxx. continentem) notis, Scholiiis & Argumentis illustratum ex Bibliothecâ Vaticanâ theodori Gr.Lat. edidit Andreas Schottus, *Frankfurti* 1629. fol. Adeo ut unica Ritterhufii & Schotti editiones absolutam fidore Epitolarum editionem faciant. Omnes vero libri quinque coadunati prodierunt Gr.Lat. *Peris*. 1618. fol.

472. ISIDORUS, Gente Aegyptius, ortu for-
san Alexandrinus, S. Chrysostomi discipulus,
claruit circa AN. 413. Vitam egit Monasticam
juxta Pelsium, ex septem Nili ostiis maximum,
inde *Pelsium* dictus: quin & si Nicephoro fide-
des, Monachorum in Monte Pelsio degentium
Praefectus erat. Hoc in loco, teste Ewangelio *,
corpus suum laboribus ulque adeo maceravit,
animunque arcanis ac sublimioribus doctrinis
saginavit, ut Angelorum plane vitam in
terris duceret, & spirans quaedam imago perpetuo
esset tam vitæ Monasticæ, quam divinæ contem-
plationis. In vivis adhuc erat Anno
ccccxxxi. quod ex Epistola cccxi. libri i. constat.
Chrysostomi memoriam impensè coluit; unde
factum est, ut Theophilum semper oppugnaret:
ac Cyrillum etiam diu infestaretur: donec
æquior tandem Chrysostomi memoriam factus
Cyrillus, in Isidori partes concederet. Scriptis
plurima, multiplici utilitate referta. Scriptis, in-
quit Suidas, tria millia secundum Nicephorum †
verò decem millia Epistolarum: in quibus ut
plurimum proposita questione aliquem S. Scrip-
torem locum interpretari solet. Ex his typis ex-
cuse extant mxxxi. in quinque libros divisæ:
Narrat autem Sixtus Senensis *, se Venetiis in
Bibliotheca C. Marci volumen MS. vidisse, com-
pletum Isidori nostri mclxviii. Epistolas: quarum
prima sic incipit, *Ἐν αὐτῇ καλῶς τοι ἄξιον*.
Cùm verò in hæc usque edicis nulla sic incipiat:
Veni non est abstinile, hanc & sequentes Episto-

*L.I.C.N.

† L. 54 C. 15.

* British.
14

CYRILLUS, Patria Alexandrinus, ex
Constantinopolit. oriturum facit Trithemius, &
Theophilus Alexandrinus ex fratre nepos, Eccle-
siae Alexandrinae Presbyter. Nugas agunt, qui il-
lum Carmelititis accensent, Trithemius, Baro-
nius, Alegrius, alii. Mortuo demum Theophilo
Anno 412. in sede Alexandrina successe: & non
longe post initum Episcopatum, diu tamen, mul-
tūque tergiversatus, Chrysostomi nomen in
Diphycha reposuit. Anno ccccxv. Judaeos in
Christianos grassantes Alexandria eiecit. Hære-
ticiis uinique erumpentibus fortiter se op-
posuit, præcipue Nestorio: quem Anno ccccxx.
hæretici suæ virus evomentem primò quidem per
litteras blande admonuit: mox Cælestino Papâ
hâc de re per litteras certiore factò, coactâ Syn-
odo Alexandrinâ, veritatem Nestorii blasphem-
iis oppositam xii. Capitibus five *Anathema-
tismi* complexus est: ac legatis ad Nestorium
Episcopis quatuor, ab eo postulavit ut i Catho-
licam Communionem & sedem suam sibi con-
servata vellet, iis subscriberet. Verum cum id
recusaret Nestorius, neque ullis monitis, argu-
mentisve cederet: petiit à Theodosio Imp. Cyril-
lus: ut ejus mandato Synodus Oecumenica
Ephefi congregaretur: quod factum est, indictâ
Synodo in diem S. Pentecostes Anni ccccxxxi.
Quo tempore adest Cyrilus, & cum eo ducenti
ferè Episcopi: cùmque Joannes Antiochenus,
aliique Orientales. Ancillites moras de die in
diem neccerent: post dies quindecim, nempe x.
Cal.

412.
†De Ordine
Carmelit. l.
1. p. 16.

S.Æ.C.V. ab
An.CCCC.

nudiata posterior totidem verbis habetur in Epistola Cyrilli xxix. ad Acacium Melitenensem. 3. Narratio, quæ in fine habetur, de Arbana Epistola ad Epictetum ab Hæreticis depravata, Epistolæ ad Acacium rectè intertexi potuit, non verò huic ad Succensum: cum in priore Epistola prolusè satis eandem narrationem commemorasset Cyrillus.

Epistola ad Clericos suos Constantinopoli constitutos, quæ incipit, *Antyrius in Constantinopoli*, longe auctor atque emendatior habetur ex Marii Mercatoris versione inter istius Opera à Garnetio edita, Par. 11. p. 49.

Adversus Nestorium, libri v. Editi sunt, Gr. Lat. Roma 1608.

Explanatio duodecim Capitulorum Apologien prox. 11. Cap. ubi ad *adversus Orientales Episcopos*.

Apologia pro iisdem adversum Theoderisum. Utramque Apologiam Latine vertit Marius Mercator, inter cujus proinde Opera utramque Latine reperire queas.

Apologien ad Theodosium Imp. sub finem An. 444 scriptæ.

Contra Julianum libri x. circa An. 444 scriptæ.

Adversus Anthropopneustas libri v.

De S. Trinitate libri.
Homilias xix. in *Jeremiam* sub Cyrilli nomine, (excepta ultima, quæ Clementis Alexandrini de *Divite Sabaoth* est) Gr. Lat. edidit Balchazar Corderius, An. 1648. 8. quæ Origenis esse deprehensum est. Idem antea sub Cyrilli nomine Latine ediderat *Apologus Morales*, opus à Latino quodam scriptum, & olim Parisiis publicatum, titulo *Speculi Sapientia*.

DEPERDITA.

* Recens. c.
10.

Scriptæ etiam Cyrillus, teste Liberato *, *adversus Diodori & Theodori Excerpta* à Proclo CP. collecta, libros 111. quorum primo quæ Diodorum: 2. & 3. quæ Theodorum spectarent, consuravit: tacito tamen utriusque nomine. Extant fragmenta in Actis Synodi V. Collat. v.

* De Script.
sup. 17.

Memorat præterea Gennadius * à Cyrillo scriptos, qui interierunt, *libros de Synagoga desolata*, & *de fide adversus Hæreses*: nisi fortan posterius istud opus Scriptum aliquod adversus Nestoriam designet. Fragmentum porrò ex Cyrilli *Oratione adversus eos qui dicunt, non esse vendam esse pro iis, qui in fide obdormierunt*, citat Eustratius Constantinopolitanus de statu aulicorum post hanc vitam (à Leone Allatio lib. de *Purgatorio* editus) p. 571.

Prodierunt Opera Cyrilli Latine, per Georgium Trapezuntum, Basil. 1546. Tomis iv, per Gentianum Hervetum, Paris. 1572, 1605. Tomis 11. Græco-Latine curâ Joannis Auberti, Paris. 1638. Tomis vii.

Commemoratio de Nestorio primus in lucem extulit steph. Baluzius, idque edidit Gr. Lat. in novâ Collectâ Concil. p. 377.

Latioria Cyrilli inscripta ex Arabico sermone in Latium convertit à Victorio Scialaghi prodit Angusta Vindelitorum, 1604. 4.

ANIANUS, Patria Campanus, Diaconus Celedensis, Pelagii amanuensis & acerrimus Pelagianæ Hæreses propugnator, claruit Anno 415. quo Synodo Diophysitana interfuit, & Pelagii causam maximè diligentia atque animo studio egit. Scripsit libros aliquot contra Hieronymi Epistolam ad Cæsariensem; uti ipse testatur Hieronymus *, qui & Refutationem eorum sibi in animo fuisse prodit. Eundem hunc esse cum Aniano Chrysostomi Homiliarum aliquot interprete pluribus contendit Garnetius *. Argumenta ab eo prolata huic ferè redeunt: idem utriusque fuisse nomen, dignitatem, sectam, (Pelagianus enim Hæreticos viro infectum fuisse Chrysostomi interpretem, ex Epistolis ejus ad Oronitum & Evangelium manifestè liquet) quin & ætatem: calcule enim adhuc controversia Pelagianâ claruisse Interpretem luculentis satis indicibus fidem faciunt dictæ Epistolæ. Opuscula Chrysostomi ab eo Latine verba supra enumerata sunt in *Chrysostomo*, Epistola ad Oronitum Homiliis vii. in Mattheum, altera ad Evangelium vii. Chrysostomi Homiliis de *Laudibus S. Pauli* præfixa est.

TIMOTHEUS, Episcopus, cuiusnam urbis non constat. Claruit circa An. 415. Scripsit *libros de Nativitate Domini secundum carnem*, quàm in die Epiphaniæ contigisse arbitratus est. NE.

LUCIANUS, Ecclesiæ Caphargamalitanæ in territorio Hierosolymitano Presbyter, claruit Anno 415. quo reliquiarum S. Stephani Protomartyris revelationem à Gamalie sibi in somniis factam habuit, eamque mox Joanni Hierosolymitano communicavit; à quo S. Protomartyris ossa in Ecclesiam Hierosolymitanam translata sunt. Totam huius rei historiam Lucianus Græco Sermone complexus est; quàm statim Avitus Presbyter Hispanus, in his partibus eo tempore versatus, Latine convertit, & præfixit ad Balconium, Braccarensem Episcopum, Epistolâ unâ, cum paucis quibusdam, quas à Luciano acceperat, S. Stephani reliquias per Paulum Orosium, tunc à Synodo Diophysitanâ redeuntem, in Hispaniam transmisit. Extat hic libellus seu *Epistola* ex Aviti versione inter Augustini opera, & apud Surium August. 111. & ad quatuor Codd. MS. Bibliothecæ Vaticane recognita & emendata apud Baronium ad An. 415. Duo huius libelli fragmenta non contentenda Græcè exhibet Eustratius Constantinopolitanus libro de *vita funicularum* s. a. cap. 23. quædam etiam allegat Photius, Cod. clxxi. Meminit tum Luciani, tum Aviti, huiusque Epistolæ Gennadius, cap. 46. 47.

PAULUS OROSIVUS, gente Hispanus, Presbyter Tarraconensis, claruit Anno 416. Anno cccxiii. ab Eutropio & Paulo in Hispaniâ Episcopis legatus est in Africam ad S. Augustinum, eum de Priscillianistarum & Origenis erroribus in Hispaniâ pullulantibus certiorum facturus. Apud Augustinum aliquandiu commoratus, eo hortante *Historiam suam*

S.Æ.C.V. ab
An.CCCC.
415.

* Ep. ad Augustin. 24. inter Augustinus. Differ. ad M. Mercator cap. 8. Append. ad not. in lib. 11. p. 374.

415.
Gennad. de Script. c. 46.

415.

416.

in-

SÆC. V. ab
An. CCCC.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

inchoavit, cui post quadriennium demum sapientiam manum imposuit; & ab eodem Anno ccccvi. ad S. Hieronymum in Palæstinam mittitur; ut sententiam istius de animarum origine exquireret. In Palæstinam profectus, eodem Anno Conventui Hierosolymitano, & Concilio Dioipolitano interfuit; ubi Pelagii errores Episcoporum Palæstinorum oculis detrahitur, & velo exponere fatigat: ipse interim blasphemias apud Joannem Hierosolymitanum accusatus, quasi ne cum adiutorio quidem divino legem Dei quonquam implere posse dixisset. Id crimen ut dilueret Orosius, Apologeticum Episcopis Palæstiniis nuncupavit. Anno sequente reliquias aliquot S. Stephani nactus, & Aviti Epistolam curæ iux commissam habens, in Africam reversus est; ubi postquam Pelagii vatitium Afris enarrasset, & reliquias amicis impertisset, in Hispaniam rediisse videtur. De obitu ejus nil certi liquet, quicquid dicant rerum Hispanicarum Scriptores. Scripta sequuntur.

Historiarum adversus Paganos libri vii. quibus Gentilium calumniam Romæ dirptionem ab Alarico factam Christianæ Religionis acceptam referentium amolitur: ac majores multo calamitates olim, dum religio Ethnica vigeret, contigisse demonstrat. Opus istud à perisique *Historiæ Orosii* appellatur, quia de causâ divinare facilius est, quam certi aliquid statuere. Prodiit Colon. 1526. f. 1526. 1561. 1572-1582. 1615. 8°. Paris. 1574. 1589. & habetur in *Historiâ Patrum Laurentii de la Barre*; ac in *Bibliot. Patr. Tom. vi. p. 377.*

Apologeticus contra Pelagianos de arbitrii libertate, cui nescio quâ librorum incuria inserta est pars libri S. Augustini de Natura & Gratia non exigua, ab illis verbis, (*Hanc esse inveniendum legem argumenti* ad ista *Sic ut Apostolus ait. Nunquid accet fomentum, &c.*) Prodiit Lovanii 1558. & ad calcem *Historiarum*, Colon. 1572. Paris. 1639. denique in Bibliotheca Patr. Tom. vi. p. 448.

Communitorium sive Consiliatio ad S. Augustinum de errore Priscillianistarum & Origenistarum, ei ab Orosio oblatum, cum primum in Africam transferebatur. Extat inter Opera S. Augustini, cujus libro adversus Priscillianistas præfati solet.

47.

ZOSIMUS, Natione Græcus, Apamei vel Abrami filius. Anno 417. die 6. Januarii, Romanæ Ecclesiæ Pontifex factus est. Oblato ei fidei libello, quem ad Innocentium decessorem destinabant Pelagius, Cælestinusque binas ad Episcopos Africanos literas dedit, quibus Pelagium & Cælestium, etiam à Synodo Africanâ damnatos, Catholicos esse pronuntiavit, ipsos Africanos criminatos, quod Lazaro & Heroti, eorum discipulis, aures nimis faciles commo-discent. Quia quidem in re bono viro fucum fecisse veripelles hæreticos ipse non distiterat Augustinus *; Quando illa ingema nefando errore perversa aliquanto lenius, quam ferior postulabat Ecclesiæ doctrina, tractata sunt: quo in loco pluribus hæc de re agit; Postea verò ab Augustino, Africæ meliora edoctus senten-

tiam mutavit; & daræque circulari Epistolâ Pelagium, ejusque affectus condemnavit. Interæa temporis Apiarum, Sicc. nscm in Africa Presbyterum, ab Urbano, Episcopo suo, ob flagitia excommunicatum, in communionem recipit; missique in Africam legatis, non modo postulavit, ut Apiarus restitueretur, & nisi istud fieret, Urbanus deponeretur; verum etiam ut Episcopi Romani supra omnes auctoritas agnosceretur, ut ad eam undique appellare fas esset, ut legati denique ab eo in Africam missi de causis sibi natis judicarent: & omniæ hæc jurâ tanquam Concilii Niceni Canonibus sancitâ sibi vendicavit. Stupebant ad hæc attoniti Patres Africani; nullam se istiusmodi potestatem agnoscere, nullum dari talem Canonem Nicenum contententes. Verum dum hæc controverfia examini subijcitur, intermoritur Zosimus 17. Septembr. anno ccccxviii. Extant ab eo Scriptæ *Epistola* xii. Concil. Tom. 2. p. 156. Ex his duæ sunt ad Africanos de causâ Pelagii; quas levibus quidem conjecturis in dubium vocare vellent Romanenses quidam: cum in iis nihil Zosimus, præter *Hildebrandus* (ut cum jure Calaubonus appellat) verbus utitur. Clar. Vossii*, ab ingenio & moribus suis alienum fecisse videtur. Ac proinde in novissimâ Conciliorum editione ne minima quidem *voluntate* nota iis aplonitur. Eas Zosimo fusè vindicat Garnierius in Append. ad par. 1. Operum Mar. Mercatoris, Dissert. 2. cap. 9. Desideratur *Epistola Encyclica*, quâ Pelagianos damnavit ex câ fragmenta quædam exhibet Angustinus Ep. c. lvi. ad Optat. Prosper contra Celas. cap. 10. Collector testimoniorum *Sedus Apostolica de gratiâ & libero arbitrio* cap. 5. 6. quæ Cælestini I. epistolæ ad Gallos subijciuntur Concil. Tom. 2. p. 163.

† Exercit. 152
p. 425.
† Hist. Pelag.
l. 2. c. 18.

BONIFACIUS, Patriâ Romanus, Secundi Presbyteri filius, die 28. Decembris ann. 418. in Basilicâ Julii Episcopos Romanos constituitur; eodem tempore Eulalio archidiacono in Basilica Constantiana ab altera factione ordinato. Exorto hinc non levi schismate, uterque Imperiali edicto Urbe eiecit. Verum Eulaliô contra mandatum Imperatoris Urbem ingresso, ac pro Romano Episcopo se gerente, revocatur Bonifacius, exauctoratur Eulalius; & tanquam qui iustè non fuerat ordinatus à cccxi. Episcoporum Synodo deponitur, referente nobis libri Pontificalis autore. Ad Bonifacium, jam Episcopum factum, per legatos Romam redeuntibus scribunt Antilites Africani, se in causa Appellationum Zosimi Communitorium eorum observaturos, donec de veris Concilii Niceni Canonibus certiores facti essent. Missi enim ab iis erant in Orientem Legati, qui usâ cum Cyrilli Alexandrini & Attici C. P. literis *se ad Zosimum qui moriturum in Nicenorum Canonum fecum retulerunt.* Verum ante eorum reditum diem extremum clauferat Bonifacius die 14. Septembris anno ccccxi. Extant *Epistola* 3. & fragmenta aliquot quæ in iis non reperiuntur Concil. Tom. II. pagina 1582. & *alia* v. partim ad Rufinum Thesalonicensem, partim ad Episcopos per Mace-

418.

9. 6.

T

* Adv. Boni
fac. 2. c. 3.

186. V. ab
An. CCCC.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

aliquæ magni nominis viris oblatum, & à Mario postea Latino sermone donatum. Primus id edidit Labbeus Concil. Tom. II. p. 1512.

✦ *Liber subnomine in dicta quadam Juliani ad Pientiam Presbyterum. Prior Opusculi hujusce pars (in duas enim distribuitur) inscribitur, Commemorationis Lectori adversus hæresin Pelagii & Celestii, vel etiam scripta Juliani.*

Epistola Nestorii ad Celestinum Pelagianum, à Mario Latine versa.

Sermones sive Tractatus IV. Nestorii contra hæresin Pelagii, seu Celestii Latine versi, additâ Præfatione.

✦ *Symbolum Theodori Mopsuesteni Latine versum, cui præfigitur Commemorationis sive Prologus Marii; subnectitur verò Refutatio ejus à Mario conscripta.*

Excerpta ex v. libris Theodori adversus S. Augustinum, à Mario collecta & Latine versa.

Pars secunda, ea continens Opuscula, quæ causam Nestorianam spectant.

✦ *Præfatio in variis Nestorii Sermones Latine versi.*

✦ *Nestorii Sermones XIII. de Incarnatione, D.N. J.C. Latine versi.*

✦ *Epistola de discrimine inter hæresin Nestorii, & dogmata Pauli Samosateni, Ebionis, Photini & Marcelli.*

✦ *Objectiones Eusebii adversus Nestorii errores Latine versa.*

Homilia Procli adversus Nestorium, interpretæ, ut videtur, Mario.

Epistola IV. S. Cyrilli, & 2. Nestorii, à Mario versa.

Excerpta LXXXV. ex Nestorii scriptis, à Cyrillo, & à Mario versa.

Nestorii Anathematismi XII. totidem Cyrillianis oppositi, à Mario Latine versi, additâ singulari Refutatione sive Contradictione.

Refutatio Cyrilli adversus Objectiones Orientalium ab Andrea Samosateni scriptas, à Mario versa.

Refutatio ejusdem ad Reprehensiones Theodoretæ, ab eodem versa.

Scholæ ejusdem de Incarnatione Verbi Unitæ (auctiora multò quàm in Græcâ Cyrilli editione) à Mario versa.

Excerpta ex libro Theodori Mops. de Incarnatione Christi, à Mario collecta & versa.

Excerpta ex Theodori Pentalogia, Epistola ejusdem III. Fragmenta ex epistola ejusdem ad Himerium Episcopum Niconensia, & ex Sermone Antiocchia post Cyrilli mortem habito, à Mario Latine versa.

Fragmentum ex Eusebii Tyanensis Sermone adversus Cyrillum, Latine versum.

Prologus Marii Mercatoris.

Notet Lector, Opuscula cruce præfixa inserta à Rigberio doctissimis notis illustrata, edita fuisse Bruxellis, 1671. 12°. & à nobis sub Actorum Marii Mercatoris nomine in hoc Opere sæpius citari. Tractatum Nestoriani ejusdem, qui incipit (Continuatus quidem in no. Haratorum Arbiter) à Mario Latine versum editionis suæ calci apposuit Rigberius; quem in editione Gametrica nondum invenire potui.

Prodierunt Marii Mercatoris Opera, fusiſſimis ac eruditissimis Joannis Garnerii Commentariis ornata, Parisi. 1673. fol. dein in Bibliothecâ Patr. Tom. XXVII. p. 129. ac postremum à Steph. Balufio cum notis edita. Parisi. 1684. 8°.

Actionem v. l. Concilii Ephesini à Mario Latine versam, primus edidit Baluzius in Novâ Conciliorum Collectione, Parisi. 1683. fol.

N I C Œ A S, Romanianæ (hoc est, ut Baronius * rectè interpretatur, Aquileiæ) sub Chromatio Episcopo Subdiaconus, ejusque mortui in sede Aquileiensi successor claruit anno 420. & deinceps. Juvenis adhuc, Hieronymo admodum familiaris fuit; cumque in exteras regiones peregrinans diu comitatus est; uti testatur ipse Hieronymus Epistolâ ad illum, adhuc hypodiatonum scriptâ, quæ extat Tomo I. Civitatis suæ ab Hunis excidisse super fuit, & de Canonicis quibusdam Ecclesiasticis ex occasione invasionis Hunnicæ violatis Leonem Papam consuluit: cujus extat Responsum, anno 458. datum, inter Epistolas ejus numer. LXXX. Composuit, inquit Gennadius *, simpliciter & nitido sermone, Libellus VI. instructionis ad Neophytos; quorum primo Neophytos instituit, secundo Gentilitatis errores oppugnavit, tertio de fide unicæ Majestatis egit, quarto adversus Genethliogiam, quinto de Symbolo, sexto de Agno Paschali discepavit. Scripsit & libellum ad lapsum Virginem, eam ad poenitentiam agendam hortatur. Hic vero libellus non alius esse videtur, quam Epistola ad Virginem lapsum, quæ inter Ambrosii opera reperitur, ut supra monuimus. N. E.

JULIANUS, gente Italus, patria Apulus, Memeris, Episcopi Capuani, & Julianæ, primariæ fœminæ (utrumque parentem irrepende laudant Augustinus *, & Marius Mercator †), filius vulgò habitus. Tantis enim parentibus à nutrice suppositum esse, & vernicæ cujusdam reverâ prolem, non obscurâ olim famâ receptum esse innuit Marius Mercator. Natus est ante annum 386. In Theologicis primum Pelagium vel Romæ vel Siciliæ, deinde Theodorum Mopsuestenum magistros habuit. Sub Patre suo Diaconum egit; & adhuc adolescens, post susceptum tamen Lectoratus munus, lætissimam fœminam, Jam nomine, Amiliâ Episcopi Beneventani filiam, Uxorem duxit: in quorum nuptias epithalamium scripsit Paulinus Nolanus; quod etiamnum extat †. Tandem (quod ab Innocentio Papâ factum esse tradit Marius Mercator *) Episcopum consecutus est Urbis Eclanensis apud Hirpinos inter Campaniam & Apuliam sitæ; quæ vox apud Scriptores mirè corrupta reperitur. Quandoque enim Celanensis, vel Eclanensis, vel Actenellensis, vel Ateclensis sive Ateclanensis dicitur. Ob Pelagianâ, quæ circa a. cccc. xvii. strenuè propugnare cepit dogmata, sede suâ exutus est. Anno (ut videtur) cccc. x. mox in Orientem profectus, & Constantinopoli anno cccc. xxi. pulsus.

430.
* No. in Martyrol ad XXXI. Junii.

* De Script. c. 41.

420.
* Contr. Jul. l. i. c. 4.
* Opus imperfecti, l. i. c. 61.
† Acta p. 19. Edit. Boz. xcll.

† Poem. au.
* Comm. nit. p. 101.

SÆC. V. ab
An.CCCC.

in Ciliciâ apud Theodorum Mopuestenum
dix delituit; ac libris pro hæresi sua tuenda e-
lucubrandis se totum dedit. Anno cccxviii. ha-
bita Episcoporum Cilicum Synodo hæreseos
damnatus est, ipso quoque Theodoro in dam-
nationem specie saltem, consentiente. Anno
ccccxv. mortuo Bonifacio Papâ, ex Ori-
ente in Occidentem vanâ spe Episcopatus re-
cuperandi læstatus, rediisse videretur. Italiâ e-
jectus, anno ccccxvi. Constantinopolim ite-
rum profectus est, & Nestori ann. 428. in se-
dem Constantinopolitanam evecti interveniu,
se rem suam promotorum sperans, Theodosium
Imp. de restituendo sibi Episcopatu crebris
precibus interpellavit. Quâ de re Nestorius
Cælestinum: certiorum fecit binis Epistolis,
quæ Latine extant Concil. Tom. iii. Anno
429. oblato à † Mercatore adversus errores
ejus ad Theodosium Imp. Commonitorio, Ur-
be rursus depulsus est; & à Cælestino seque-
nte in Synodo Romanâ damnatus, uti & in Con-
cilio Oecumenico Ephesino anno ccccxv.
quando etiam Theodorus, aliique Conciliabuli
Ephesini legati datâ ad Rufum I hesalonicens-
sem Epistolâ Juliani cusfidam, Episcopi Eri-
dicæ, mentionem faciunt: hunc eundem cum
nostro facit, & campaniâ ejectionem sedem ob-
tinuisse conjicit Cl. Vossius *; unde non desunt,
qui Eridicam istam Eriçulam sive Ericodem;
vulgò *Alicam*, Siculi maris insulam, ad quam
Julianus profugerit, esse suspicantur. Verum
Julianum istum Eridicæ Episcopum, cum no-
stro eundem esse agere mihi persuadeo. Sen-
tentiam nostram confirmat Hollstenius, qui er-
rorem vulgari codicis dictæ Epistolæ; emen-
dat; & loco, † *Residens in insula*, legit, †
Sæphus in insula. Anno ccccxix. errors ino-
litos deposuisse præ se ferens apud Xylum Pa-
pam de recuperandâ sede Eclenici multis agit;
verum operam lusu; obijtque, ut volunt ali-
qui, anno sequenti. Sin Garnerii calculum se-
qui malinus, vitam ac annum usque ccccliv.
saltem præcedentem, protraxit. Omnem verò
fidem excedit, quod habet Cl. Vignerius præ-
fat. ad suppl. S. August. Julianum ad sequen-
tis sæculi initia, nempe ad Fulgentii tempora
pervenisse. Subditque Julianum cum apud Pela-
gianos ex Episcopo Iudimagistrum aliquandiu
episset, tandem in ignobili Siciliæ vico diem
obiisse; mortuoque tumulum fuisse positum, cum
hac inscriptione, quæ nono sæculo adhuc lege-
batur, HIC IN PACE QUIESCIT JULI-
ANUS EPISCOPUS CATHOLICUS. Vir audax,
& actis ingenii, Græcæ & Latine doctus, in S.
Scripturis valde eruditus; eloquentiâ & facin-
diâ mirè pollebat; adeo ut *Romanus Demo-
sthenes* vulgò haberetur. Hæresim, quam fovebat,
ambiguus vocibus & sententiis optime obvela-
re novit: unde à Mario Mercatore † *Pyrrhus* &
Laxius appellatur. Pietate etiam non incelebris
habebatur, charitate imprimis erga Pauperes
eximia conspicuus, ut tempore famis & angus-
tiæ erogatis suis omnibus pauperes sublevaret;
qua virtutis specie plurimos in errore suum ab-
reptos detinuit. Linguâ tamen maledicâ per-
quam infamis; adeo ut innumera convictio-
rum probra contra Augustinum passim in scri-

ptis suis evomuisse à Mario Mercatore accu-
setur: quod & ipse multis in locis dolet Augu-
stinus. Unde & in Decreto *Pseudo-Gelasiano*
apertè damnatur.

SÆC. V. ab
An.CCCC.

S C R I P T A.

E *Pistola ad Zosimum Papam II:* quas refu-
tat S. Augustinus libris iv. ad Bonifacium;
ubi fragmenta earum passim reperire est, uti &
apud Mercator. lib. de subnot. cap. 7. 6. 9. Ex
his altera, quæ quidem proluxa satis est, &
Libellum etiam Fidei inscribitur, scripta est ann.
ccccxviii. nomine xviii. Episcoporum Siculo-
rum Pelagii atque Cælestii damnationi subscri-
bere detrectantium. In hoc opusculo primò agit
De summa Trinitate, de incarnatione verbi, reli-
quique symboli articulis; tum de suo dogma-
te, & questionibus Pelagianis, viz. *De gratiâ
Dni, Libero arbitrio*, &c. mox hæreticorum dog-
mata, & in iis clam Catholicorum damnata; de-
nique varias reddit rationes, quare suæ partis
Episcopi Pelagii & Cælestii damnationi sub-
scribere reculant, & tacite correpto Rom.
Pontifice, ad plenariam Synodum provocat.
Hunc *Fidei Libellum* primus exstulit, Julianus
vindictavit, notis, tribulque proluxis dissertatio-
nibus illustratum edidit Joan. Garnerius *Parisi*.
1668. 8. iterumque inter opera Marii Mercato-
ris Parr. I. p. 330. Esti verò duas ad Zosimum
Epistolâ se scripsisse ipsemet fateatur Julianus,
tertiam tamen suo nomine Romanâ fuisse di-
rectam ait, quam tamen ejus esse strenuè nega-
vit, ap. August. *Oper. imperf.* l. i. c. 17.

*Epistola ad Rufum Thessalonicensem Episco-
pum*, nomine xviii. Episcoporum Pelagianorum
scripta. Vid. Aug. *Op. imperf.* lib. 2. c. 178.
Plurima Epistolæ istius fragmenta apud S. Au-
gustinum libris adversus Bonifacium, superstant.
Ea in unum collecta exhibet Garnerius *Append.*
ad Parr. I. M. Mercat. p. 334.

In Cantica Canticorum Libri II. quorum pri-
mus, quasi præfationis vice fungens, de *Amore*,
inscriptus est. Eum Beda passim citat & con-
sultat libro primo in *Cantica*.

De bono Constantiæ liber; cujus fragmenta
aliquot habet Beda in *Cantica*.

*Libri IV. ad Turbantium Episcopum contra
Augustini primam de Nuptiis*, paulò ante an-
num ccccxix. scripti; quo nempe anno Augu-
stinus librum secundum de Nuptiis iis repo-
suit; atque an. 421. libris sex editis suis refu-
tavit Fragmenta plurima utrobique reperiuntur.
Ampliora verò apud Marium Mercatorem
in libro *Subnotationum*.

Libri xviii. ad Florum (malè habet Genna-
dus vii.) *contra Augustini secundam de Nuptiis*,
Errant enim, qui octo hosce libros sex prædictis
Augustini; libris oppositos arbitrantur. Licet
enim opus istud Juliani illud Augustini integro
ferè octennio sequebatur; sex tamen illos Au-
gustini libros aut nescivit, aut se scire dissimula-
vit Julianus. Scripti sunt in Ciliciâ, a. 422. cum
apud Theodorum Mopuestenum diu delituit,
sed nonnisi anno demum 426. divulgati. Eos
libris octo paulò ante mortem editis refuta-
vit Augustinus; ubi fragmenta à Juliani
libris

Vid. Op. im-
perf. l. i. c. 16.Vid. M. Mer-
cat. Refut.
Synod. Theo-
d. in præf.† Opp. ejus
Part. I.* Hist. Pe-
lag. l. i. c. 4.† Ad p. 10.
Gennad. de
Script. c. 45.

SEC. V. ab
An. CCCC. libris passim adducuntur. Excerpta ex iisdem
quamp plurima adducit Marius Mercator in li-
bro *Substantionum*.

ad S. Leonis epist. cxxxiv. p. 906. Hujus Leporii,
ejusque libelli ex Vereribus meminerunt Gen-
nadius de Script. c. 19. Cassianus de Incarnat. l.
1. c. 5. Joannes 11. Papa Epist. ad Avien. Facundus
Hermian. l. 1. c. 4.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

420. FASTIDIUS, *Prifem* dictus Natione
Britannus, Britanniarum, teste Gennadio

* De Script.
c. 14.

*, Episcopus: unde Recentiores, qui genui-
nam vultuarem novis commentis incrusta-
re amant, Londinensem Metropolitanum fuisse
volunt. Claruit Anno 420. Scriptis ad *Fam-
ilem*, *piam* & *lectissimum* viduam, de *Vita Chris-
tiana*, & *viduæ colendâ*, *libellum aureum*.
Ex: at sine Autoris nomine, inter Opera Au-
gustini Tom. ix. pag. 388. quem &, apposito Fa-
stidii nomine, ad fidem Codicis MS. recogni-
tum Lucas Hostenius edidit, *Roma* 1663. Ex
hoc libro duo fecit Gennadius (qui solus, quod
sciam, e Veteribus Fastidii meminit) *de Vita
Christianâ* unum, de *Viduitate* servanda alterum

† Cent. 1. c.
41.

quatuor itales 1., nempe *De Vita Christianâ* lib. 1.
De Doctrina Spiritus lib. 1. *De Viduitate* ser-
vanda lib. 1. *Admonitionum* pascuum lib. 1. Pej-
us adhuc Joannes Pitiscus *, qui Balei errori suum
addit: & quod Gennadius de prædicto Opuscu-
lo habet, nempe quod erat *sermo*, & *Deo digna
doctrina*, ipse in liberitulum transformavit,
nempe *De Doctrina Deo digna & spiritali* lib. 1.
Rectius multò Joannes Trithemius *, qui de
Fastidii libro hæc tantum habet, Gennadium
interpretari contentus, *Voluntatem quoddam san-
ctam doctrinam emperimus*. Quod verò Dempsterus
Hist. Scot. lib. vi. num. 136. affirmat, Fastidium
nostrum *Scotico Chronicon* scripsisse, id homi-
ni navigandulo & in gentis sue rebus pene ser-
pet ineptienti condonandum est.

* Hist. 5 p.
26.

* De Script.
fol. 17. fac. 1.

420. LEPORIUS, ex Monacho Massiliensi,
seu ur alii, Aquis, Presbyter, claruit circa an-
num 420. Primò quidem Pelagii castra secu-
tus est: deinde ab Episcopis Gallicanis admo-
nitus, & ab Augustino postquam in Africam
trajecisset, plenius edoctus, ad sanio rem men-
tem revocatus, anno circiter 425. scripsit *Li-
bellum Emendationis*, five *Satisfactionis*, ad *Epi-
scopos Gallia*; in quo errores suos correxit, &
de emendatione ipsius ab iis curatâ gratias
egit: sententiam etiam de Incarnatione Christi
pravam, quam temerè olim imbiberat, re-
vocavit, unicam in duabus naturis personam
confessus. Primas hunc libellum ex Codice
Herivalensi in lucem protraxit Jac. Sirmondus,
& cum aliis Veterum *Opusculis Dogmaticis*
edidit, *Paris* 1670. 8°. Habetur etiam in Biblioth.
Patr. Tom. vii. p. 14. & Concil. Tom. ii. p. 1678.
& emendatior à Garnerio editus in *Append.*
ad par. Operum Marii Merc. Dissert. ii. cap. 30.
p. 225. Monendus est Lector, hunc libellum
quandoque à Veteribus sub nomine Sancti
Augustini citari: forsan quia eo monente scri-
ptus sit & ab eo approbatus: unde illum Augu-
stino, tanquam genuino Autori asserere cona-
tur (codicis Grimanici fide, & Synodi Chalce-
donensis Act. ii. nixus, ubi locus ex hoc libello
desumptus inter B. Augustini testimonia
reponitur; & ad opinionem suam roborandam
conjecturas quasdam non magni quidem mo-
menti adducit) Pafchafius Queinellus in notis

PAULINUS, S. Ambrosii Mediolanen-
sis Diaconus & Notarius, postea ad Presbyte-
rii dignitatem evectus: Ecclesie Mediolanensis
procurator & defensor vocat *Iradesina-
tum* † Sirmondus: Claruit annò 420. quin & ab
anno 415. innotescere cepit, quo Carthagine
agens Cælestium hæreses apud Aurelium Epi-
scopum reum egit; eundemque in Concilio
Carthaginensi strenuè debellavit. Extat *Vita
B. Ambrosii*, hortante S. Augustino, composita,
parcè quidem nimis & jejundè scripta, quæ Am-
brosii Operibus præfigi solet. *Libellum etiam Zo-
simo Papa gratias agens ob damnatos Pelagianos &
Cælestium*, Concil. Tom. ii. p. 1578. Quod verò
Isidorus Hispalensis * Paulino nostro librum de
Benedictionibus Patriarcharum tribuit; omnibus
ubique notum est illum Rufino Aquileiensi ad-
judicandum esse.

420.

† Hæref.
c. xxxviii. p.
26.

* De Script.
cap. 4.

EUODIUS, natione, ut videtur, Afer,
Uzalensis in Africa Episcopus, S. Augustini ne-
cessarius, claruit anno 420. Ab Orofio reliquias
aliquot S. Stephani & Palæstina in Africam de-
portante, portiunculam nactus, Basilicam in
S. Martyris memoriam erexit; & postquam plu-
rima ibi miracula patrata deprehendisset; eor-
um Historiam literis (uti credi potest) man-
dari curavit. Extant sanè in editione Operum
S. Augustini *Amsterpensi* 1577. atque aliis non-
nullis libri duo ad Euodium nostrum de *Mi-
raculis S. Stephani*: qui cum Autoris nomen
præ se non ferat, Euodio vulgò ascribuntur:
atque eo jubente videntur compositi. Scriptis
ad *Augustinum*, *Epistolæ plures*, ex quibus iv.
extant inter Augustinianas (nu. xcviii, ccc. lvi,
ccc. vii, ccc. lxi.) ut nil dicantur quæ ad *In-
nocentium Papam*, quàm unâ cum aliis quatuor
Episcopis exaravit. Scripsisse etiam perhibetur
librum de Fide, seu de unitate Trinitatis contra
Manichæos, qui habetur inter S. Augustini Ope-
ra Tom. vi. Alius à nostro fuit Euodius ille,
Africanus Episcopus, qui anno 404. unâ tum
Theasio Episcopo à Synodo Carthaginensi ad
Honorium Imp. legatus est; ut Donatistarum
injurias & audaciam detegeret: qui quæ anno
408. unâ cum eodem Theasio à Donatistis occi-
sus est.

420.

VIGILIUS, Diaconus, claruit circa an-
420. Scripsit, teste Gennadio *, breviter &
aperto sermone *Monachorum Regulam*, rorior
Monastica professione disciplinam continen-
tem. Extat ista *Regula* à Luca Hostensio edita
in *Codice Regularum*, p. 89. *Paris* 1663. 4°.

420.
* De Script.
c. 14.

ISIDORUS, gente (ut verisimile est)
Hispanus, Episcopus Cordubensis, claruisse vi-
detur anno 420. Obiisse dicitur anno 420.
Scripsisse illum *Allegiarum* five *Commentario-
rum in omnes libros Regum* libris iv. & Paulo Oro-
fio Tarracoenfi dedicasse, præter Sigebertum

420.

T 3 Gembla.

SÆC. V. ab
An. CCCC. Gemblacensem, & Trichemium affirma Pseudo-Dexter in Chronico ad ann. ccccxxxiii. Extant quidem *Allegoria* inter Isidori Hispalensis Opera, quas nostri esse probabile est, eò quòd ad Orosium, istius *enryxer*, scriptæ sint. Certè huiusmodi Commentarii Allegorici neque à Bralione, neque ab Ildefonso inter Isidori Hispalensis Opera recensentur. *Lucam* etiam *Commentarius* explicasse Isidorum prodit Pseudo-Dexter non uno in loco. Fusè agit de singulis Isidori, Hispanici Scriptoris, Fr. Bivarius notis ad Dextr. Chronicon. Anno ccccxxxiii.

430.

SEVERUS, Afer, Episcopus Milevitinus, Augustini familiaris, cujus (cripta studio sè lectabat. Claruit anno 420. Obiit vivente adhuc Augustino. Moriens Episcopum sibi successorem designavit apud Clericos solos, non expectato plebis consensu. Eo verò mortuo, cum tumultus excitandi suspicio injiceretur, petente Clero occurrit Milevum Augustinus; cujus interventu pax sancita est; & ordinatus Episcopus, quem Severus designaverat: ut ex Augustini in designatione Eradii successoris Actis liquet; quæ inter Epistolas Augustini num. cx. reperiuntur. Scripsit Severus (ut verisimile est) *Epistolas* plures. Extat hodie *unica*, quæ inter Augustinianas locum xxxvi^o. habet.

431.

EUDOCIA, *Athenais*, dum adhuc Gentilis erat, dicta, Leontii, Sophistæ & Philosophi Atheniensis, filia: à quo in omni bonarum literarum genere instituta est: adeò ut egregie erudita evaderet. Anno ccccxxi. vicesimum ætatis annum agens, cum eam in uxorem ducturus esset Theodosius Imperator Christianam fidem amplexa, ab Attico CP. Episcopo, salutari lavacro tincta est. Anno ccccxxxii. à Theodosio Augusta renuociatur. An. ccccxiv. levi quâdam de causâ in violatæ fidei conjugalis, & adamati nimis Paulini suspicionem adducta, Imperatoris in indignationem immerito incidit: eamque ob causam Hietosolyma secessit; ubi Ecclesiis ædificandis, orandisque, ac pauperibus sublevandis per multos annos tota incubuit. In marito demum gratiam remissa Constantinopolin rediit; & cum eo usque ad mortem degit: quo mortuo Palæstinam repetiit, ac vitæ reliquum pio otio dicavit, ibi anno ccccclx. defuncta. Moribunda juramento se abstinxit, ab omni violatæ pudicitie crimine penitus immunem esse. Scripsit Græcè Poemata plura, quorum styllum ita depingit Photius*: *ὅτι τοῦτο ποίημα ὅν ἐγὼ γινώσκω, καὶ βασιλεὺς ἐπέμεινε, ὁ δὲ τὸν καλὸν ἀνὴρα βασιλέα. Σαφὲς μὲν ὡς ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ ἡρώου μύθῳ, ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν; τὴν γὰρ αὐτὴν ἐστὶν, ὃν quidem in imperio deliciis affluens, tum quia præclarum adeò est, admiratione sanè dignum judicatur. Etenim illustris est hic labor, ut in heroico carmine, si quis inquam, alius.*

* Cod. 15.

SCRIPTA.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

Centones *Homerici*, à Pelagio quodam Patricio inchoati (unde & isti sæpe tribuuntur) ab Eudociâ verò absolvi & digesti; ut disertè tradit Zonaras*, & ex ipsius Operis inscriptione manifestum facit. Extant Latine in quâvis ferè Bibliothecæ Patrum editione, Græcè & Latine in Collectione *Poetarum Christianorum* Rigneau[†]. *Paris. 1624. p. 95.* Immane quantum errat Aubertus Miræus†, qui hos Centones Eudociæ Augustæ, Constantin. xii. cognomento *Duca*, qui obiit anno 1067. uxori tribuit.

* Annal.
Tom. 3. p. 17.† Auctus
cap. 107.

Metaphrasis Obastuchi heroico carmine condita, libris octo.

Metaphrasis Prophetiarum Zachariae & Danielis: In his Metaphrasis textum religiosè, ac *ἁπλῶς* expressisse Eudociam nil addendo, nil mutando, testatur Photius: adeò ut pro legitimis librorum sacrorum versionibus haberi possent.

Hystoria B. Cypriani Martyris & Justinae virginis, libris tribus heroico carmine conscriptis comprehensa. Alius à Cypriano Carthaginensi fuit iste Cyprianus, ac Romæ sub Diocletiano simul cum Justinâ passus dicitur. Totam utriusque historiam ex Poemate isto excerptam compendio exhibet Photius Cod. cxxxiv. Mirum inter hanc Eudociæ Historiam, & *Panitentiam Cypriani* (quæ in Editione Cyprianea Oxoniensi locum habet) consensum deprehendet, qui compendium Photianum cum altero opusculo contuleit, diligens Lector.

Poema Heroicum in Theodosiam à Theodosio marito ex Persu repositam; cujus meminit Socrates l. 7. c. 21.

432.

MAXIMUS, unde oriundus, incertum, Augustæ Taurinorum in Galliâ Subalpina, quam hodie regionem Pedemontanam vocant, Episcopus. Claruit anno 422. Idem, ut videtur, Maximus, qui Synodo Arausicanæ (in qua Canones aliquot disciplinam Ecclesiasticam spectantes conditi sunt) anno 441. interfuit: intererat etiam anno 451. Synodo Mediolanensi; cum Episcopi Provinciales coacti sunt, ut quæ Leo Papa ad Flavianum adversus Eutychem scripserat, sententiâ suâ roborarent. Denique Concilio Romano in Natali Hilarii Papæ anno ccccclx. celebrato, (in quo de Episcopis Successores suos designantibus, aliisque Episcoporum causis agebatur) huic Concilio primo loco post Romanum Pontificem subscripit Maximus noster, idque, ex mente Baronii, ob prærogativam ætatis in Episcopatu agentis. Anno sequenti obiisse dicitur. Quod verò plures Gennadii editiones habent, *Meritur Honorio, & Theodosio juniore, regnantibus*: Miræus in sui Gennadii editione, pro *moritur*, reponendum duxit, *floruit*; quod & ante Miræum monuerat Baronius; mendam scilicet in codicem irrepsisse.

S C R I.

SCRIPITA.

HOMILIÆ DE DIVERSIS.

HOMILIÆ HYEMALES.

DE adventu Domini Homilia II.
In vigiliis natalis Domini Homilia, quæ
& inter Ambrosianas reperitur, num. XLII.
In natali Domini Homilia VI. ex his 1^a. est
xv^a. inter Ambrosianas, 1^a. est xi^a. inter Au-
gustini Homilias de Tempore.
In Circumcisione Domini Homilia.
In Epiphania Domini Homilia VIII. quarum
vii^a. est xxxvii^a. inter Augustini de Tempore.
De jejunio Quadragesima Homilia IV.
In Dominica intrans Homilia quæ est 3^a. in-
ter Ambrosianas.
De accusatione Domini apud Pilatum Homi-
lia 2. quarum 1^a. est XLIX^a. inter Ambrosianas,
& cxviii^a. inter Augustini de Tempore. 2^a. est 12^a.
inter Ambrosianas.
De Judæ Traditore Homilia, v^a. est inter
Ambrosianas, & cxxviii^a. inter Augustini de
Tempore.
De Passione, cruce, & sepulture Domini Ho-
milia IV. quarum 1^a. est LV^a. 2^a. est LVI^a. 3^a. est
LVI^a. & IV^a. est LVIII^a. inter Ambrosianas.
De S. Lavone, Petro Apostolo, & Ancilla
officiaria Homilia IV. quæ inter Ambrosianas re-
periuntur numero XLIV. XLV. XLVI. XLVII.

HOMILIÆ ÆSTIVALES.

IN solennitate Paschali Homilia V. quarum
1^a. est LII^a. 2^a. est XIX^a. IV^a. est LIII^a. 2^a. est LII^a.
v^a. est LIV^a. inter Ambrosianas.
In Linnis ac Nivivitarum jejunii Homilia,
quæ habentur inter Ambrosianas num. XL.
In solennitate Pentecostes Homilia 3. quæ ha-
bentur inter Ambrosianas, num. LX. LXI. LXII.

HOMILIÆ DE SANCTIS.

IN natali D. Stephani Homilia, v^a est inter
Augustini Homilias De Sanctis.
In natali D. Agnetis Homilia.
In navitate D. Joannis Baptista Homilia
3.
In natali SS. Petri & Pauli Apostolorum
Homilia V. quarum ultima est xxvii^a. inter Au-
gustini de Sanctis, & LXVI^a. inter Ambrosia-
nas.
In natali D. Laurentii martyris Homilia
3.
In natali D. Eusebii, Vercellensis Episcopi,
Homilia 2. quarum posterior est LXIX^a. inter
Ambrosianas.
In natali D. Cypriani Homilia 2. quæ inter
Ambrosianas sunt, num. LXXII. LXXIII.
In feriis D. Michaelis, Homilia, quæ inter
ambrosianas est 21.
In natali SS. Tauricerum Martyrum Homi-
lia, inter Ambrosianas habetur num. LXXVII^a.
In communi Martyrum Homilia,

DE Expositione Symboli Homilia.
De non memendis carnalibus hostibus, &
gravis post cibum agendum, Homilia 2. inter Am-
brosianas num. XLIII. XLIII.
De avaritiâ vitandâ Homilia 2.
De elemosinis largiendis Homilia 2.
De hospitalitate Homilia.
De defectu Lunæ Homilia.
Super illud Esaiæ, Canones qui miscent aquam
vino, Homilia.
Però Sermo inter Augustinianos de Verbis
Domini XIX. (qui & inter Ambrosianos VII) &
de vitâ Nazarii & Celsi inter Ambrosianos
xcii. Maximi esse censetur; licet inter ipsius
Opera non habeantur.
Prodierunt S. Maximi Homiliez, Colonia
1535. Roma 1564. cum Leonis M. &c. Opp.
Paris. 1614. 1627. Lugduni 1633. cum Homiliis
Chrylogi Colon. 1678. 4^o. denique in Biblio-
thecâ Patr. Tom. 6. p. 1.
Homilia XII. viz. de Barbaris non timendis ei,
qui Denonim, & de S. Helisco, III. De Nini-
vitis; De Kalendis Januariis; De defectu Lunæ;
Ante Natale Domini; De Natale Domini Sal-
vatoris; Post Natalem Domini Salvatoris; De
Hæreticis peccata vendentibus; Quod non de-
bent Clerici negotiari; De Corpore Domini.
Has ex vetustis codicibus eruit, & Maximo
nostro vindicatas, nobis nuper exhibuit Rev.
P. Mabillonius Mssai Ital. Tom. 1. part. 2.
p. 1. ubi etiam de aliis Maximi Homiliis quæ
sub Ambrosii & Augustini nomine circumfer-
untur, fusè, ut solet, & accuratè agit.

THEODORITUS, natione Syrus, do-
mo Antiochenus, natus est inclinate sæculo
quarto, quo verò anno haud satis certum quam-
vis Garnerius id ad annum cccclxxvi. referat.
Parentes pietate habuit & opibus conspi-
cuos. Mater, piissima planè femina, cum
tredecim annos in conjugio sterili jam transe-
gisset, hortante marito Macedonium, sanctis-
simum Ascetam, rogavit, ut filium sibi à Deo
suis precibus impetraret: quod & exacto de-
cem triennio fecit, hâc tamem lege, ut soe-
tum Deo consecraret: adeò ut à Deo datus,
& à parentibus Deo redditus, Theodorus exin-
de nomen marito traxisse videtur. Nondum
septimum vitæ annum exegerat; cùm ad S.
Euprepii Monasterium, non longè ab antio-
chiâ distitum, amandatur, tam bonis literis,
quàm moribus, instituendus: quo in loco ar-
tissimam cum Nestorio, Constantinopolita-
no, & Joanne, antiocheno, populo Episcopis,
amicitiam iniit. Natus est præceptor S. Theo-
dorum Mopsuestenum, & Joannem Chryso-
stomum, à quibus tum summam eloquentiam, tum
optimam sacras literas explicandi rationem,
didicit: Juvenis adhuc à Porphyrio, Epif-
copo antiocheno, Lector ordinatur; ab Ale-
xandro, Porphyrii successore, Diaconus: nec-
dum tamen institutum monasticum deseruit.
anno 423. juxta Baronium, juxta verò Garne-
rium (qui certioribus Chronologicis rationi-
bus

423

SÆC. V. ab
An. CCCC.

bus innititur) 430. à Theodoro, Alexandri Antiocheni successore, Cyri, provincie Euphratensis urbis in Syria non incelebris, Episcopus, Isidori recens defuncti loco, constitutus est. Regionem quidem Cyrensem infamis hæresium loliis miserè oblitam deprehendit; Arianos, Macedonianos, Apollinaristas, præsertim verò Marcionitas, ubique grassantes: ad quos, tanquam pessimam Ecclesiæ pestem, profligandos se statim accinxit; idque non sine crebra capitis periculo præstitit; tanto interim cum successu, ut decem Marcionitarum millia à se baptismo tincta esse ipse gloriatur*: in quo opere *euseyis* habuit Anachoretas plurimos, Marin, Jacobum, alios, qui Cyrensem agrum vitz æceticæ sedem sibi olim delegerant Anno circiter ccccxxix. Nestorius malefana quædam dogmata, in Christum Dominum, ejusque Beatam Matrem, injuria propinare cœpit: cui, re in Synodo Alexandrinâ priùs agitata, Cyrillus xii. Capitula in fidei examen propulit. Theodoritus à Nestorio, sibi olim perquam familiari & condiscipulo, rogatus sylum in Cyrillum strinxit; ejusque Capitula sive Anathematismos, Apollinarismum ex iis extendere conatus, libello satis acerbo ac virulento relictus: ipse interim disputationis impetu abreptus, saltem verbis incautus, ac nimis periculosus, asserere non dubitavit, B. Mariam non peperisse Verbum carnem factum, naturas in Christo *unum* non uniri, nec unicam esse *Personam*; denique Deum Verbum dici non posse mortuum: neve quid intentatum relinqueret, literas istâ de re ubivis ad Monachos dedit; & graviora Cyrillo objiciens, ejus Capita, tanquam hæresum antiquarum Letum tradidit. Anno ccccxxxi. ad Concilium Ephesinum accessit, seorsim cum Joanne Antiocheno, aliisque Orientis Episcopis in consensum claudensinum abiit; & post duos fere menses, adjunctis sibi habens lex suæ fæctionis Episcopos, legatus à Conciliabulo, Orientalium nomine Constantinopolim missus est: jussus verò ab Imperatore Chalcedone subsistere, & Ecclesiâ ab Episcopo urbis exclusus, in Aulâ maximâ crebras ad populum conciones habuit; immenso passim Auditorum plausu exceptas. Ad Imperatorem admissus, magnâ sanè *majestatis* cum eo egit: verum operam & oleum perdidit. Imperator enim probatâ tandem Cyrilli causâ, damnatoque Nestorio, Orientales legatos in suam quemque provinciam dimisit. Domum igitur redeuns Theodoritus, quinque libros adversus Synodum Ephesinam edidit: quos *diabolo infligante* conscriptos ait Marius Mercator*. Paulò post, mediante Imperatore, concordia Cyrillum inter & Joannem Antiochenum, Theodoritum, aliisque Orientales facta est: sed ulcus malè sanatum postea recruduit. Anno ccccxliv. Cyrillum satis sanctum durius adhuc tractavit: quin & adeò se continere non poterat, ut animi gaudium palam exprimeret. Quibus omnibus commotior tandem factus Imperator, anno ccccxlvi. domi suæ se continere jussit, nec regionis Cyrensis terminis excedere permisit. Anno ccccxliix. coacta est Ephesi altera Syno-

* Ep. 145.
confut. E.
pist. 184.* In Excerpt.
Opp. ejus
Part. 1.

dus (cui Latrocinialis nomen adherit) in quâ præstante Dioscuro & omnia jura sulsque decore habente, suffragiaque Episcoporum vi & armis extorquente, Theodoritus, quem ipse Imperator Concilio abesse diserte mandaverat, depositus est; antea quidem à Dioscuro Alexandriæ anathemate percussus. Quò jam se verteret Theodoritus? Synodum appellaret? ab eâ damnatus est. Ad Imperatorem confugeret? eum sibi infensissimum nuper erat expertus, tum ob alia, tum hoc etiam nomine, quòd Irenæum Comitem, aulâ expulsum, digamum licet, Tyri Episcopum ordinasset. Rogam igitur, missis duobus Chorepiscopis Abramio & Hypatio, unâ cum Alypio Abbate, in causâ suâ patrocinium vocavit. Leo igitur Papa, re cognitâ, fideque ejus approbatâ, Theodoritum absolvit; & quantum in se erat, sibi reddidit. Anno ccccl. mortuo Theodoro Imp. à Marciano successore Theodoritus ab exilio revocatus (è Provinciâ enim Cyrensi pulsus in Apamenum Monasterium secesserat) sedi suæ restituitur. Anno sequenti habitum est Chalcedone Concilium Quartum Generale; in quo Theodoritus ab Imperatore nominatim accersitus locum suum, reclamantibus tamen *Aegyptiis*, occupavit; fidem quidem Catholicam diserte professus, Nestorium verò damnare diu tergiversatus. Sessione demum octava causâ ejus plenius cognita est; & post anathema Nestorio incussum, solenni omnium acclamatione ipse pleno tandem jure restituitur; & Euseychetæ suffragio suo synodali damnavit. A Chalcedone domum reversus, totum se libris scribendis & otio honesto dedit; commissio ut plurimum Hypatii curæ munere Episcopali. De Theodoriti *Expositione in Epistolam ad Galatas* id imprimis notandum, in Cap. 2. integram Periodum, quâ de dissidio inter Petrum & Paulum agebatur, nempe à commate v. usque ad xv. deliderari. Deesse quidem monuit Sirmondus, qui textum Græcum ex Bibliothecæ Regiæ Codice MS. edidit. Quam verò Codex Regius ex Codice quodam Mediceo in Italiâ descriptus sit, haud levis oritur suspicio locum istum à Majestatis Pontificiæ adulato-ribus malâ fide decurtatum esse. Nec hæc de re vel *quid* quidem habet Garnerius *Dissert. de libris Theodori*, qui tamen alias copiosus & satis diligens esse solet. Obiit anno ccccxvii. saltem sequenti, septuagenario major: (quamvis sint, qui viram illius in plures adhuc annos protrahant) eadem cum Jacobo Thaumaturgo, amico integerrimo, qui paulò post obiit, utur inclusus. Post mortem variam fortunam expertus est. Imperante Justiniano à Clericis Ecclesiæ Cyrensis quibuldâ imago ejus solenni pompâ in templum infertur, throno Episcopali reponitur, & sacra Synaxis in honorem ejus celebratur. Ab Anastasio quidem Imp. ejusque affectus paulò ante damnatus fuerat. quod etiam acris & luculentis à Concilio Quinto sub Justiniano Constantinopoli habito factum est. Meliori quidem fato, ac molliori censurâ dignus erat Theodoritus. Summam animi puritatem, & ætatis vix disciplinam, quam à pueritia sub optimis viris & primæ ætatis magi-

SÆC. V. ab
An. CCCC.

SAC, V. ab
At. CCCC

magistris didicerat, per totum vite curriculum integrum atque illibatam tenuit; ingenti in Deum zelo, in Ecclesiam Catholicam studio flagravat: in pauperibus levandis penè supra modum benignus & liberalis; bona quæ à parentibus acceperat amplius in eorum ulum dividendam largitus, nec eorum necessitatibus postea unquam defuit: in ædificiis publicis excolendis orandisque immensam pecunie vim erogavit. Animo erat excelso, elatoque, sententiæ, quam semel imberbat, tenacissima; injuriarum & contradictionum hand satis patiens. Si quos in errores lapsus sit, non tam voluntati & pravo judicio, quam prævidenti indoli, disputationum impetibus, & ἀμυγγῇ τῶν ἀνδράνων, tribuendi sunt. Nobile à natura nactus est ingenium; quod pari curâ & studio excoluit: omniaria eruditione clarus, & extra controversiam sæculi longè doctissimus. De stylo ejus audiat Photius. Ἐὰν τις ἴδῃ ἐν αὐτοῦ τῷ Φερίτῳ, ὡς βολέως καὶ καθάρῃ, καὶ ἐν ἀμύγῃ ἰδὼν, καὶ αὐτὸς τὴν πῆλιν ἀμύγην ἐνδύοντα. Stylus ei in omnibus perspicuus (est) et sine diffinitione & puri; neque inconfutatu experti, proportionem vero sensibus exhibens. Ἐὰν δὲ τῷ Φερίτῳ, ἵσως ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, τὸν καὶ καθάρῃ καὶ ἰσοσχημὸν τῶν ἡμετέρων ἀποκαταλέξωμεν τὸν συνεπαιδαγωγὸν καὶ τὸν ἰδιώτην ἀπὸ τοῦ Μεγαλοκλήτου, πρὸς ἀμύγην πρὸς τὴν ἀμύγην καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ. Dicitur ejus commentarius (si conspiciamus alius) aptissima. Nam & puri significationis verbus abditæ quoque & obscuræ revelatæ, & jucunditate quadam quasi delinimento, suæque lepore ad sui lætationem invitæ. In sequentibus per vultibus slyli ejus laudes persequitur Photius, ductis argumentis à methodi facilitate, vocum delectu & elegantia, quæ Attica dici mereatur, ab interpretandi & explicandi S. Scripturas sagacitate & diligentia eximîa, ab infusata à dicendi simplicitate, & omniaria rerum utilitate; digressionum denique & ambagum fugâ, aliisque doctibus, quæ scriptorem omnibus numeris absolutum reddere queant.

esse dicatur alia non minora taceam. Constat
tamen Theodorum Cantuariensis Cantuariensis
exposuisse; & hunc ipsum Commentarium sub
Theodori nomine à Gregorio M. citari.
Scripti Theodorus in Cantica circa ann.
ccccxx.

S.E.C.V. ab
An. CCCC.

Commentarii in Esaiam Epitome, sive Excerpta nonnulla à Catenis Græcis collectæ: ex quibus plurima Theodoro Mopuesteno tribuenda esse merito quis suspicari possit.

Commentarius in Hieremiam

Commentarius in Baruch.

Commentarum in Threnos Hieremia.

Commentarius in Danielem, anno ccccxxvi.
scriptus.

Commentarius in xii. Prophetas. Ille pariter ac praecedentes in Prophetas Commentarii scripti sunt inter annos ccccxxvi. & ccccxxx.
Commentarius in xiv. D. Pauli Epistolae, circa ad. ccccxxxii. scripti.

Historia Ecclesiastica libri v. ab ann. cccxxii. ad an. cccxxvii. deducti. Scripti sunt incunte anno cccc. Stylum. quoniam in his libris adhuc

anno eccelsi Stylum, quam in his libris adhibet Theodoritus, sic depingit Photius τὸ πᾶν τῶν κειμένων (via. Euseb. Socrat. Sozomen. Evag.) κατὰ τὸν αἰῶνα τὸ ἐπεὶ μὲν ἐστὶν ἐν τῷ αἰῶνι τῷ πρῶτῳ καὶ ἑλκεῖται, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐστὶν ἡ ἀσθένεια, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἐστὶν ἡ μεταβολή, καὶ ἐν τῷ τέτταρτῳ ἐστὶν ἡ ἰσχυρία; Omnium, quos proxime nominavi, consuetudinem magis byziorum Stylum adhibet. Clarum enim, & grande est, minimeque redudans: nisi quod translativum interdum audacius, penes inepti minor. Prodiit Græcè, *Bafil.* 1573. ex officina verò Roberti Stephani inter alios rectorum Ecclesiasticarum Scriptores, *Parisijs* 1544. fol. Gr. Lat. *Genevæ* 1612. denique emendatissime Henrici Valefii notis & versione adornata, *Parisijs* 1673. fol. quam Colonienfies nuper expellerunt.

† Cod. jt.

*Hibernia Religiosa, sive Philotheus, Ascetarum
sanctissimorum xxx. elogia continens, anno
ccccxlv. scripta.*

*Epistola cxlvi. post Episcopatum susceptum
scripta.*

Erant flos, seu Polymorphus, fibras 14. complexus, quorum tres priores Dialogi formam habent; quartus inscribitur *Demonstratio per Syllogismos*. Primo docet Deum Verbum esse im-

mutabilis: secundo aserit inconfusam unionem naturarum Christi: tertio Deum esse impatibilem demonstrat; quarto quo in prioribus fusiis & oratorio more disputaverat, in Syllogismos contrahit, ut argumentorum vis aperior sit & efficiatur. Scriptum est opus istud ann. ccccxi. vi. & non longe post geminā Theodosii Imp. sanctione, alterā anno ccccxi. vii. alterā anno ccccxi. ix. data, flammis additum. Prodiit Graece seorsim, Roma 1547. Gt. Lat. cum notis Beumleri, Tigur. 1593. 8o. Graece Lipsia 1668.

Harvarum Fabularum libri v. anno cccc. lxx. scripti. Libri iv. caput 12. quod de *Nesferio* inscribitur, spurium est; ab aliquo Theodoriti nominis affutum circa tempus Synodi quintæ. Opus seorsum prodiit Græcè *Roma* 1545.

De *Presidentia Orationes* x. Antiochiz habitæ circa ann. cccxxx. scorsim prodierunt
Græcè.

OPERA OUÆ EXTANT.

Q *Vassiones in Orlatenchum*, post an. cccccliii. scriptæ.

Quaestiones in Hepatenchum, editae sunt Gtze-
cè. *Farf.* 1558.

Quæstiones in libros Regum.

Quæstiones in libros Paralipomenon. Singula ista Opera post an. cccc.lxx. scripta sunt; & supremus Theodoretj labor fuisse videntur.

Commensarius in omnes P'salms. Opus istud anno ccccxliiii. inceptum est, & ante ann. ccccxlv. absolutum: in eo Chrysostomum plurimum imitatus est Theodorus, sententiis fæpe expressis, verbis etiam nonnunquam expressis.

Commentarius in Canticum Canticorum. Plurima suadere videntur argumenta Commentarium istum non esse Theodoriti, viz. quod Chrysostomum tanquam adhuc viventem laudet; quod Theodoro Mopsuesteno convictum; quod autem fe rusticanis, militaribus & civilibus pariet ac ecclesiasticis negotiis turbatum

SÆC. V. ab
An. CCC.Græcæ, *Roma* 1545. *Tigur.* 1546. 8°. *Paris* 1530. 8°.

De Charitate Oratio, quæ Historiæ Religioſæ ſubjici plerumque ſolet. anno ccccix. ſcripta. Editâ primùm eſt, *Roma* 1588. Gr. Lat. à Gerardo Voſſio, cum notis & variantibus lectionibus.

De curandis affectionibus Græcorum libri xii. anno ccccxxvii. ſcripti contra *Juſtanium Imp.* Prodiſerunt Gr. Lat. cum notis doctiſſimis Sylburgii, *Heidelbergæ* 1592, fol. Quamplurimas Fulvii Urſini iſtorum librorum emendationes, & lectiones variantes ex Bibliothecæ Vaticanæ Codice nuper vulgavit Joannes Garnerius in *Anthuario*, p. 393.

Epistoła ad Joannem, Episcopum Germaniciæ, ſcripta ſub finem anni ccccxi.

Reſponſio xii. Anathematizationum, ſeu Capſium Cyrilli, anno ccccxxix. ſcripta, unâ cum præmiſſâ ad Joannem Antiochenum Epistolâ.

Centra Neſtorium liber ad Speranciam: ſpurcius eſt, & maximâ ex parte idem eſt cum cap. ii. lib. 4. *Hæreſ. Fab.*

Hætenus Editio Sirmondiana: quæ ſequuntur Opuscula in *Anthuario* Garneriano acceſſerunt.

Prolegomena & excerpta plurima Commentariorum in Psalmos à Catenis ut plurimùm deſumpta.

Excerptum breve Commentarii in Lucam, & Catenâ quidam hauſtum.

Sermo in natalem S. Joannis Baptiſtæ.

Homilia Chalcedonæ anno ccccxxxi. habita, Latine tantùm. Habetur inter Acta Concilii Ephæſini.

Pentalogi de aſſumtione hominis excerpta nonnulla Græcè & Latine. Latina verſio rota ſerè Marii Mercatoris eſt.

Epistoła xxxiv. quarum xix. ſunt aliorum quorundam Episcoporum Orientalium Theodoriti avyæxiæ. Reliquæ xv. Theodoriti ſunt. Verùm ex his nonnullæ non niſi Latine, aut mutilæ extant, ex Conciliorum actis vel Mario Mercatore deſumptæ; aliæ à Sirmondo, haud integre tamen, editæ ſunt; quædam denique nunc primùm in lucem prodiſerunt.

Dialogi vii. paulò ante Synodum Ephæſinam ſcripti, quorum duo priores *Anonimus* oppugnant, tres ſequentes *Maccedonianos*, duo ultimi *Apollinaristas*. De his Dialogis peculiari Diatribâ agit Garnerius; quæ probat unum eundemque omnium fuiſſe Autorem, eumque diu incertum; ipſos verò Dialogos nec S. Athanaſio, neque Maximo monacho (inter quorum Opera haberi ſolent) tribuendos eſſe, ſed ſoli Theodorito noſtro aſcribendos: idque ita eſſe, argumentis planè veriſimilibus cvincit.

OPERA DEPERDITA.

Epiſtolæ quamplurimæ: ſupra quingentas enim Theodoriti Epistolæ penes ſc fuiſſe teſtatur Nicephorus:

Pentalogium ſive libror. de Incarnatione Verbi, adversus Cyrillum & Patres Concilii Ephæſini. Fragmenta ejus ſupra memorata ſunt, quæ habentur etiam inter Marii Mercatoris Opera edit. Garner. par. 2. p. 267.

Opus Myſticum, ſeu de Myſteriorum ſeiei Expoſitione libri xii.

De Theologiâ & Incarnatione libri aliquot; quos eodem eſſe cenſet Garnerius cum Dialogis tribus *adverſus Maccedonianos*, & duobus *adverſus Apollinaristas*; qui ſub Athanaſii nomine circumferuntur. Fragmentum libri 2. de Incarnatione Græcè exhibet idem Garnerius in *Anthuario*, idemque mediâ plûs parte truncatum Latine Marius Mercator.

Opus adversus Marcionem.

Opus adversus Judæos, quod idem forſan cenſeri poſſet cum Commentariis in Daniele.

Opus adversus Origenem apud Gentiles ſuos extare prodiit Hebedieſu. Verùm tale quid ſcripiſſe Theodoritum parùm probabile eſt.

Reſponſiones ad Quaſta Magorum Perſarum.

In laudem S. Joannis Chryſoſtomi libri ſive, Sermones v. quorum excerpta dat Photius Cod. cclxxiii.

Bine Allocutiones Chalcedonæ contra Cyrillum dictæ anno ccccxxxi. Fragmenta totidem extant Latine in Actis Synodi quintæ.

Sermo Antiochia coram Domino habitus anno ccccxliv. Cyrilli morti inſultans. Extat fragmentum unicum Latine inter Acta Synodi quintæ & ex aliâ verſione apud Marium Mercatorem.

Bina Theodoriti fragmenta ſatis prolixa; alterum *adverſus Sabellium*, de *Trinitate alterum*, Latine exhibet Steph. Baluzius, Miſcellan. Tom. iv. ex quibus potiſſimùm libris deſumpta, incertum.

Gennadii 2vo circumferebantur ſub Theodoriti nomine quinque alii *Hiſtoriæ Eccleſiaſticae* libri, ab anno ccccxxvii. uſque ad dxvii. pertinentes; quos etiam ſub ejusdem nomine bis citat Theodorus Leſtor in Colleſtancis, ac toties Damascenus lib. 3. de Imag. Veriſimilimum videtur, quod Baronius ſuſpicatur, duos fuiſſe Theodoritos, ſeniores unum, alterum juniorem; iſtum autem Cyrenſis Hiſtoriam Eccleſiaſticam quinque libris continuâſſe. Opinatur Garnerius juniorem iſtum non alium eſſe, quàm Alindorum Episcopum in Cariâ, qui anno 536. Concilio CP. ſub Menna interfuiſt. Tempus, nomen & craditio congruunt.

Porrò errore lapſus Photius Cod. xlvi. Theodorito aſcribit libros xxvii. adverſus *etſiſtiam Hæreſicorum Propoſitiones*, imprimis verò *adverſus Eutychianos*, quorum argumenta ſummatim exhibet, Ex iis xxi. poſteriores Eutharii Tyaneſis Episcopi eſſe Marii Mercatoris autoritate conſtat. Sex priores Theodoriti eſſe ſatis notum eſt. Idem enim ſunt cum Pentalogio, uno ex iis libro in duos malè diſiſo.

Denique *Sermo ſive liber Aſeticus*, quaſtionibus & reſponſis conſtans, (qui ſub Maximi Confeſſoris nomine ſæpè editus habetur, cuius & reverà eſſe videtur) Theodorito in plerique Codicibus aſcribitur.

Præter editiones Operum Theodoriti Latinas, Pauli Manutii, *Roma* 1556. *Coloniæ* 1567. 1573. *Paris* 1608. *Coloniæ* 1617. prodiſerunt Græcè & Latine Jacobi Sirmondi ſtudio digeſta, *Paris* 1642. iv. vol. fol. His Tomum quantum partim ex Codicibus M & S, partim ex iis

SÆC. V. ab
An. CCC.De Scipio
c. 17.* Hiſt. Eccl.
1. 4 c. 54.

58C. V. ab
An. CCCC.

quæ aliorum nominibus inscripta circumferebantur, collectum addidit Joannes Garnerius, Jesuitarum post Sirmondum & Frontonem Ducum doctissimus, candidissimisque, qui Differtationes quinque prolixas admodum, nec minus eruditae adjectit, quarum tres propriæ ad Theodorum spectant, nempe de *Vita & Historiâ*, de *Libris*, & de *Fide* Theodoriti. Hanc præcipuè in dispendia reimpertum ratione secuti sumus; quod non inviti fatemur. Prodiit hic Tomus Garnerianus, eo jam mortuo, *Parisi* 1684. fol.

larum Ephesinarum p. 470. & ex alio Codice Baluzius in Collectione nova Conciliorum *Parisi* 1683. fol. Notandum denique Cælestini Epistolæ i. ad Gallos subnecti *Antiquitates sedis Apostolicae Episcoporum de Grævia Dei, & libero voluntatis arbitrio*. Et ita quidem subnectum olim Dionysius Exiguus. Cælestino tribuunt Fulgentius, Cresconius, Morus magister, Joannes Scotus, Hincmarus Rheimensis, Ivo, &c. V. Cl. Paſſi. Quænellius *, qui omnia penè ad augendam Leonis Papæ gloriam pertrahere solet, Cælestino adjudicat, Leoni I. vindicat, nullius, ipſomet fatente, Codicis MS. autoritate, nullo editionum anteriorum exemplo, nullâ cujusquam auctoritatis seu recentioris; seu antiquioris suffragante conjecturâ. Verùm de hac re plura foras in Leone Magno; Interim dummodo res solis conjecturis agatur, quid si flagrante controversiâ Pelegianâ, privatus quilibet hæc testimonia colligerit; & Cælestino obrulerit, unde in ejus scriptis reperta, ipsius Epistolæ subnectebantur? Judicent eruditi.

58C. V. ab
An. CCCC.

* Differt. M.
ad opp.
Leoni p. 174.

423.

* Conc.
Tom. 2. p.
1574.

CÆLESTINUS, patriâ Campanis, Prisci filius, die xvi. Septembris, anno 423. ad Eclesiæ Romanæ Pontificatum evehctus. Ut controversiâ ante aliquot annos mota tandem finiretur, reversus ex Oriente legatis, Canonum Nicenorum exemplaria secum afferentibus, Synodi Africanae Patres ad Cælestinum jam Episcopum dederunt litteras *, quibus Ecclesiæ suarum intra adversus appellaciones ad Sedem Romanam, *impia Presbyterorum & Clericorum*, (uti vocant) *refugia*, firmis argumentis, & invicem planè animo tuerentur; ac *summus sancti synodus*, quem Romanæ Urbis Præsules in Ecclesiâ Christi inducere conabantur, acerbè perstringant anno ccccxxviii. Nestorion, qui adhuc se Catholicum simulavit, Cælestinus sedis CP. dignitatem gratularis est. Bono quidem Cælestino succumfecit subdolis Nestorius, quin & speciosis literis, aliisque scriptis hæresis suæ viribus ei propinare non est veritus: ratus, è re suâ non parùm fore, sitante orbis Præsulem ad partes suas pertrahere posset. Verùm de totâ re certior factus à Cyrillo Cælestinus an. ccccxxx. habitâ Romæ Synodo Nestorii dogmata damnavit; missique literis ipsam & Romanæ Ecclesiæ communionem ejiciendum esse denunciavit, ni intra decem dies errorem ipsam emendaret. Anno ccccxxxi. legatus ad Concilium Ephesinum misit; ut Nestorii condemnationem strenuè promoverent. Sequenti anno Patribus Ephesinis res adversus Nestorium gestas gratularis est: eodemque tempore ad Maximinum, qui in Nestorii locum subrogatus fuerat, communicatorias dedit litteras. Obiit die 1. Augusti anno ccccxxxii. *Exstant Epistola xiv. Concilii*. Tom. II. p. 611: quarum quinque habentur Græcè inter Acta Concilii Ephesini. Nicephorus * quidem tres alias ejusdem memorat *Epistolas ad Cyrillum, Joannem Antiochenum, & Rufinum Theſſalonicensem* datas, quibus translationem Procli à sede Cyziceni ad Constantinopolitanam approbasse dicitur. Verùm cum biennio post Cælestini mortem translatio ista facta fuerit, spurias esse has epistolas luculenter constet. Nec melioris forsitan notæ censendus est Cælestini *Liber de Secretis*, cujus bina fragmenta adducit Nicephorus loco citato. Conficius à quibusdam videtur Romanæ sedis studiosus, quo tempore controversiæ Græcæ inter & Romanam Ecclesiâ agitate sunt.

* L. 24. c. 39.

Commentarium brevè Cælestini Episcopii & Presbyteris ad Concilium Ephesinum euntibus datum edidit Christ. Lupus ad calcem Episto-

JOANNES CASSIANUS; genere Scythæ, ex Tauricâ Cherſoneſo oriundus, Athenis natus est; quamvis Photius eum Patriâ Romanam fuisse prodit. Puer adhuc vitæ Monastica studiis in rure Bethlechemico innutritus est: Postea Monachos Nirienses inſiit; exinde Constantinopolim ingressus, à S. Joanne Chrysostomo Diaconus ordinatur, & in Ecclesiâ CP. altari deservit. Anno cccv. in exilium missus S. Joanne, legatus à Clero CP. Joannis partium studioso ad Innocentium Papam missus est unâ cum Germano Presbytero; ut Joannis causam ageret, & immani inimicorum ejus nequitiæ remedium ab Occidentalibus Episcopis impetraret. Romæ Presbyteri dignitate ab Innocentio auctus, post expugnatam à Gothis anno cccx. Romam, Massilian se contulit; ubi duo Monasteria condidit, virotum unum, mulierum alterum. Scribere orsus est ab anno 424; oblit. verò anno 448. ætatis suæ xcvi. Primam inter Semipelagianos sive Massilianos (quibus lampadem prætulisse videtur) locum tenuit; Pelagianorum tamen hostis acerrimus. Plurimum eum ob SS. Scripturarum scientiam, & disputandi acumen laudat Prosper; ob facundiam Cassiodorus. Dogmata quæ à fide Orthodoxâ dissentanea docuit, quæque Semipelagianæ nægis sunt dicta; hujusmodi fere fuerunt: Admittendum esse quidem peccatum originale, & gratiæ divinæ necessitatem non modò auxiliatricis, & incepta semel opera promoventis. Sed omnia Opera bona prævenientis in plebisque tamen hominibus præcedere initium fidei; ac bonæ voluntatis & conversionis desiderium, solis naturalis viribus excitata; quæ divinum auxilium prævenirent, & ad id recipiendam mentem præpararent: hosce quidem primos naturæ conatus gratiam Dei propriè non promereri, occasione tamen subministrare; quâ moveatur Deus, ut gratiam suam donet, tantillum boni orſum tam luculento præmio rependens. Alios adhuc sibi proprios errores propugnare Cassianus, ex nimio ferè Pelagia-

424.

nos

566 V. ab
A.CCCC.
426.

LUPUS, gente Gallus, ortu nobilis, Tullii Leucorum natum, Epirochii filium, Vincentii Lirinensis fratrem, S. Germani Autissiodorensis ex forore nepos. Anno ccccix. Pimeniolam Hilarii Arelatenfis fororem uxorem duxit. An. 426. gymnasiū Lirinense cum Vincentio fratre iagregius S. Honorati Abbati bonis literis ac moribus sese excolendum commisit. An. 427. Episcopus Trecentis factus est; & biennio post Germano avunculo in Britanniam ad proligandam hæresin Pelagianam missus, ab Episcopo Gallicanis comes datus. Britanniam igitur profectus conjunctionē cum Germano operā Pelagianos instituto apud S. Albani fanum colloquio confutavit, ac Britannis à Pietis & Saxonibus misere divexatis victoriam memorabilem precibus impetravit. Anno sequente in Galliam reversus. Erant qui Lupum S. Germano secunda vice in Britanniam profectio anno ccccxlviij. comitem adiungunt. Obiit anno ccccxxxix. postquam Episcopatum per lxx. annos tenuisset, uti diserte testantur Beda, Utiardus, & antiquus Vitz ejus scriptor apud Surium. Certè Sidonius Apollinaris l. 9. Epist. xi. eum decem quinquennia in Episcopatu tunc temporis exegisse prodit. Vir erat indequaque maximus. Eum *Patrem Pauron, Episcopum Epirochorum, alterum sua facili Jacobum, vocatione tota quā pater, orbe Penitus in proculdubio prius, utrumque, mortuus, & columnam virtutum vocat Sidonius Apollinariis* *. Extat *Epistola*, sui ac Euphronii Augustodunensis nomine ad Talarium Andegavensem Episcopum de Clericis *Dignam*, &c. Concil. Tom. iv. p. 1048. Alia *item Epistola ad Sidonium Apollinarem* habetur apud Dacherium *Epistolog.* Tom. v.

h. Ep.

427.

JOANNES, ab incunte ætate rerum sacrarum studiis in S. Euprepii Monasterio prope Antiochiam sitū innutritus, Nestorium & Theodoritum condiscipulis habuit. Anno 427. mortuo Theodoro, sedi Antiochenæ præfectus est. Anno 429. Nestorii amore abreptus Cyrilli Capitula acriter oppugnare cepit, Theodoro & Andrez Samosateno in mandatis datus, ut editis libellis Apollinariis ea accusarent; ipse interim crebris Synodis ibique missis eadem condemnavit; diu tamen pre se ferens, sibi persuasum esse, ea Cyrilli non esse. Anno ccccxxxi. convocata ab Imperatore Synodo Ephesinā, ipse omni studio efficere molitus est; ut intactis Nestorii dogmatibus nulla alia fidei Confessio præter Nicenam subscribenda proponeretur; utque Cyrilli Capitula isti contraria judicaretur. Premissis igitur ad Concilium suo nomine legatis Alexandris duobus, Apameis & Hieropolitano, moras necabat: tandem verò Eph. iij. quinto post Synodum inchoatam die veniens, ac Nestorium à Patribus damnatum deprehendens, eodem die Conciliabulo in hospitio suo habito Cyrillum & Memnonem deposuit. In jus igitur vocatus à Patribus, ut tante audacie rationem redderet, cum sistere se recusaret, ab Ecclesie communione subnotus est. Post finitum Concilium ad Imperatorem properans, inter alia effratrati adversus Cyrillum animi indicia, juravit se cum eo nunquam communicatu-

rum, etiamsi erroris poenitentiam agens Capitula sua anathematizaret: & sermone ad populum Chalcedone habito plebem in avita inde persisteret hortatus est. Antiochiam rediit, Nestorium tutari constanter diu perstitit: opiniones tamen ejus minime amplexus videtur; illum autem damnare recusavit, quod incaute solummodo locutum, vera interim sensisse crederet. Postmodum verò ab Imperatore interpellatus, & explanatione Capitulorum à Cyrillo edita placatior factus, conditiones pacis à Cyrillo propositas misit. Alexandriam Paulo Emeseno amplexus est; & Nestorium damnavit: ac u. u. cumque ab omnibus ditionis suæ subditis Episcopis fieret, ategit; quod tandem post multum temporis & laboris insuperatum effecit, alios suadendo, alios advocatū manu civili Ecclesiis suis eliciendo. Obiit anno ccccxli. Extant ab eo scriptæ *Epistolæ* vi. Græco-Latinæ Concil. Tom. iij. pag. 388. 444. 602. 706. 1088. 1092. alia xv. Latine inter Epistolas ad Concilium Ephesinum pertinentes à Christiano Lupo editas; *Leons*. 1082. 4^o. Ut quamplurimas quæ utrobique extant Epistolas mitram, quæ inter alia Episcoporum nomina Joannis nostri nomen præfixum habent.

NESTORIUS, natione Syrus, Germanici, Syriæ Euphratensis urbe ortus, in Monasterio S. Euprepii educatus, Diodorum postea Tarsensem præceptorem habuit: deinde Ecclesiæ Antiochenæ Presbyter factus. Mortuo Sifinnio Constantinopolis Episcopo, cum Imperatori visum sit neminem ex Ecclesiā istā ad Episcopatum promovere; Nestorius, expedita faciendā & temerariā celebris, Antiochiā evocatur, & iv. Idus Aprilis anno ccccxxviii. in Episcopali sede collocatur: quo ipso die coram universo populo Imperatore pro concione alloquens, *Da mihi*, inquit, *Imperator terram hæretici purgati*; & *ego tibi calum retribui*; *utrum hæretici debellat*; *ego Persæ texui debellabo*. Verbis non desuit conatus: quin etiam post ordinationem die Arianos Ecclesiis expulsi; Quartodecimanos per Asiam, Lydiam, & Cariam multis affectis malis; Macedonianos per Antonium Germanicū Episcopum in Helleponto acerbe exagitavit; Manichæos habitū Constantinopoli anno ccccxxx. synodo damnavit: ipse mox Hæresiarcha nulli secundus. Anastasium enim Presbyterum suum, pro concione hic verba proferentem; *Quoniam tui Marini xaxitro mndio Marini qd dñs dicitur hñ, uti ad dñm qd dñs nō dñm abbas nō. Nemo Marius vocat Deiparam*; *Mariā enim homo fuit: ex homine autem Deus nasci non potest*; huc, inquam, cūstulit Anastasium non modò quasi pia loquentem tutatus est; verum ipse de hic controversiā subinde in Ecclesiā dissevit, quæstiones ea de re pervicaciter proponens, & vocem *Deipara* perpetuo rejiciens. Ut verba dicam, sum va hæresis illius huc rediit. Naturas in trinitate, divinam & humanam, non *omnes*, sed sola habitudine uniri; ac in Mediatore *Synodice* duas admitti personas; & beatam proinde Virginem non

566 V. ab
A.CCCC.
426.

428;
Soetas. l. 71
c. 49. 40.

V

personæ

SÆC. V. ab
An. CCCC

personæ divinæ, sed humanæ tantum (quam solum Christum appellavit Nestorius) matrem dici posse ~~peritrem~~ adeo non ~~hæc~~ vocandam. Infana istiusmodi dogmata abdicare recusantem Nestorium post crebras admonitiones damnarunt, & Ecclesiâ ab Episcopatu submovendum clamârunt Cyrillus & Cælestinus. Nec causa suæ defuit Nestorius, quâ literis apud alios Episcopos, quâ versutias apud Imperatorem & populum rem suam impigrè agens. Inductâ verò anno ccccxxi. Synodo Ephesinâ ad celebrandum Concilium Ephesum inter priores festinavit: ubi dum propter Orientalium absentionem Synodus adhuc in sedecim dies differretur, habitis quotidie cum plebiscitis Episcopis, ac imprimis Cyrillo, velitationibus animi sui virus evomere non dubitavit, in hæresibaphema prorumpens verba, *Ego cum, qui baptisus es transisisti e. scitis, Deum appellare non possum; atque idcirco mundus sum à sanguine vestro, me in posterum amplius ad vos accedam.* Inchoatâ Synodo, cum ter in iudicium vocatus Nestorius adesse nollet, examinatâ ejus causâ, lata est illum damnationis sententia; quæ ab Imperatore non longe post confirmata est. Hominem primò Petrus Arabiz urbem relegari jussit Imperator; verum precibus ipsius atque amicorum mox exoratus, mitigatâ sententia, permisit, ut ad Monasterium S. Euprepîi, in suburbaniis Antiochiæ situm, secederet. Ibi quadriennio commoratus, tandem Imperatoris edicto, Oasim, Libyæ urbem, ibin etiam dictam, relegatus est: quo in loco à Plennis urbem vastantibus captus, mox dimissus est; & Panopolin, Thebaidis oppidum, se contulit: ex Panopoli Elephantinam ejusdem provincie oppidum à nullibus abducitur: dum in itinere autem adhuc esset, à Præfide revocatus, Panopolin redire jubebatur. Inde etiam Præfidis mandato in alium quandam locum Panopoli vicinum deportatus est: recentî demum Imperatoris edicto in quartum exilii locum ablegatus. De morte ejus hæc habet Euzagrius *, ipsi circa fines Thebaidis erantem, tandem in *35* ~~thebaidibus~~ *terra allisum*, tanquam alterum Arium, dignum vitæ exitum sortitum esse. Idem verò in fine capituli Scripturæ quendam antiquiorem citat; qui Nestorium linguâ vernibus crocâ interiisse narravit. Obiit, ut nonnulli volunt, anno 436. venit in Oasi vixisse anno ccccxxix. quo Historiam suam elansit, disertè testatur Socrates †. Vir erat nequaquam doctus, si Socrates * fides sit habenda; quæ hæresis ejus imperitiæ acceptam refert. Cum enim, *inquit*, naturali sciendiâ esset præditus; eruditus quidem videbatur, reversâ tamen erat indoctus. Libros etiam veterum interpretum haudquam legere dignabatur. Arrogantia enim elatis ob dicendi facultatem, non satis accuratè vetustioribus legendis operam dabat: sed seipsam reliquis omnibus præstare arbitrabatur. Plura ejusdem argumenti ibidem habet Socrates; quæ, quia plura vellet, consulat lector. Extant Græco-Latinæ *Epistole* II. Concil. Tom. III. pagina 316. 321. (quarum postior, quæ quidem satis prolissa

est, à Mario Mercatore versa inter Opera ejus reperitur, edit. Garner. par. 2. pagina 57.) Latine alia 2. (ex vetusta admodum versione) ibidem pagina 349. *Epistola ad Cælestinum hæreticum*; atque alia ad *Cælestinum Papatem* à Mario Mercatore Latine versa; inter cujus Opera habentur. Sermo integer, atque excerpta præclara trium aliorum Sermonum, adversus Pelagianos, ab eodem versa, ibidem habentur, edit. Garner. par. 1. Ex his Sermones duo posteriores perperam dividuntur; unicum enim eundemque constituunt Sermone, qui Græcè olim integer editus est à Savilio inter S. Chrysostomi Opera Tom. vii. titulo, in illud Matth. iv. 6. *Si Filius Dei es, projice teipsum*; & exinde Gr. Lat. à Garnerio inter Mercatoris Opera par. 1. p. 85. *Anathematismi* xii. Cyrilli anathematismi oppositi, Lat. Concil. Tom. III. p. 424. *Fragmenta* xx. ex *Quaternionibus* sive *libris Sermonum* ejus desumpta, & à Petro notarionum primicerio, Concilio Ephesino oblata, Gr. Lat. pag. 520. Alia *Fragmenta* xxi. à Cyrillo collecta, & à Mercatore versa, inter cujus Opera proinde habentur à Garnerio edita par. II. pag. 103. atque alia quædam apud Marium Mercatorem. *Fragmenta* binæ *Sermonibus*, secundo & quarto, *ubi sic præterit seu de Baptismo*, Concil. Tom. vi. pagina 319. item aliud ex *Epistolâ* ad Alexandrum Hierapollitanum ibid. p. 319. *Fragmenta* plurima ex *quâdam Dialogo* seu *Narratione de sua in Oasim deformatione*, & ex *duobus Epistolis ad Thebaidis* i. *residem* scriptis apud Evagrium I. 1. c. 7. Sermo Nestorii de *Incarnatione Domini* ad plebem habitus, & fragmenta quamplurima ex alio ejusdem Tractatu quodam apud Marii Mercatoris Acta prope finem; quæ cum fragmentis *Quaternionum* supra memoratis multa habent communia. In editione verò operum Mercatoris Garneriana par. 2. præter Sermone de *Incarnatione* prædictum habentur alii xii. Nestorii sermones; ejusdem ferè argumenti, à Mercatore Latine versi: ex quibus 1. 2. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Græcè etiam ferè integri à Garnerio ibidem exhibentur, ex corralis undique fragmentis eorum Græcis, quæ partim in Cyrilli scriptis, partim in Conciliorum Tomis, citata reperiuntur, contexti. Denique *Epistola* xv. (quarum primæ adnotatur *Sermo* in Ecclesia C.). Idem cum *Sermone* 17. de *Incarnatione* inter Mercatoris opera; nisi quòd diversa versione induatur. Lat. viz. nu. 111. viii. xv. inter Epist. Concil. Eph. à Christia-oo Lupo editas, *Levum* 1682. 4*. Notet Lector, Epistolas has, quas sæpe citamus, *Ephesinas*, etiam Tom. v. Theodoretî à Garnerio edito, necnon in nova Baluzii Conciliorum Collectione idque aliquantulum emendatiores contineri: Ex quibus ad Historiam hujusce temporis illustrandam haud pauca hausi. Cæterum infinitos tractatus diversorum argumentorum composuisse Nestorium idem facit Cennadius*. Ex iis pars longe maxima vel temporis injuria, vel vindictis Imperatorum firmis absumpta est. Plurimas tamen sub Chrysostomi, Amphilocho, Asterii, Basilii Selencienfis, atque aliorum nominibus divulgatas *Homilias* Nestorio

SÆC. V. ab
An. CCCC.

* L. c. 7.

† L. c. 14.
* L. c. 31.* De Script.
c. 31.

430. V. ab
A. CCCC.
Nestorio deberi suspicatur Cl. Gernerius; ac nominatim binas de *Resurrectione & Ascensione Christi* Homilias, quas sub Arhanasii nomine Gr. Lat. edidit Fr. Combefisius Auctuar. Biblioth. Patr. 1648. Tom. 1. p. 479.

438. MELETIUS, Mopsuestenus in secunda Cilicia Episcopus, Theodoro successit an. 438. Decefforis memoriam impense coluit, & Nestorianis nominis admodum studiosus fuit. Hinc communionem cum Cyrillo ac Joanne (postquam Cyrillo reconciliatus esset) pertinaciter averfatus est; adeoque excaudit in Joannem, ut literas pacificas ab eo missas in latoris faciem coniecerit. Ab Imperatore igitur sede sua depulsus, in territorio Mopsuesteno conventicula celebrare, & sacerdotale munus obire non desistit. Quo nomine a Joanne apud Imperatorem accusatus, Melitinan in Armenia secunda relegatus est, ab Acacio Episcopo custodiendus: a quo injurias multas passus, tandem obiit. Nestorianarum partium ad mortem usque tenax. Extant Latine *Epistola* XI. inter Epistolas Ephesinas & Lupo editas, nu. LXXIII. CXX. CXXIV. CXXI. CXLV. CLV. CLVITI. CLXIII. CLXXI. CLXXIV. CLXXVII.

439. POSSIDIUS, sive Possidenius, Natione Afer, S. Angustini discipulus & familiaris, Calamae, urbis prop. Hipponam sita, Episcopus. Intererat Collationi Carthaginiensi an. ccccxi. & Concilio Milevitano anno ccccvi. Claruit praecipue circa ann. 430. quo anno Augustino morienti adfuit; ejusque vitam literis mandavit, cui operi adaequavit *Indiculum Scripturarum S. Augustini*. Utrumque opusculum o'nibus fere Augustini Operum editionibus praefigi solet: Indiculum verò primum editus est Leovvii 1564. inter Sermones Augustini antea non editos.

430. EUTROPIUS, Presbyter, Angustini discipulus, claruit anno 430. *Serifus*, inquit Gennadius*, *ad dñm ferret, ancillas Christi, quae ob devotum mentis & religiosae amentiae exheredata sunt à parentibus, Epistolas in modum librorum consolatorum, elegantiae & aperte Sermones, duas, non solum ratione, sed etiam testimoniis Scripturarum munitas*. N. E. Alius omnino à nostro erat Eutropius Breviarj Historiae Romanae autor, qui sub Juliano Imp. militavit; & religione Gentilis fuisse videtur. Unde mirum videri debeat Ptolemæum Lucensem, Volaterranum, Philippum Bergomatem, Gelsacrum, Poilevinum, aliosque hunc cum nostro Eutropio confudisse.

430. PAULUS, Presbyter, natione Pannoniensis, claruit anno 430. Scripsit ad Constantiam virginem *medicari sermone, sed divino* (inquit Gennadius*) *Sale conditis, libro: duo de virginis aetate servandae & conceptu mundi, ac vitæ infirmatione, vel mortis correctione*. N. E.

430. OLYMPIUS, gente Hispanus, dignitate Episcopus, claruit circa a. 430. Scripsit *librum fidei adversus eos, qui naturam, & non ar-*

biturum in culpam vocant; ostendens non creatione, sed inobedientia insertum naturæ malum. Sic Gennadius de Script. c. 23. NEI.

EUAGRIUS, alius ab Euagrio Pontico: nec plura de eo scire licet, nisi quod circa an. 430. claruisse videatur, & *Altercationem Simonis Judaei & Theophili Christiani* Gennadii* 2vo * De Scriptis magnopere decantatam, nunc verò deperditam, ejus scripserit.

THEODOTUS, Gennadio * *Theodorus*, 430¹ male dictus, Antyranus in Galatia Episcopus. Anno 431. Concilio Ephesino interfuit, ubi Nestorianum strenuè oppugnavit; & Cyrilli partes diligenter fovit. Extant Gr. Lat. *Homilia* 2. in *Christi natalis* in Concilio habita, Concil. Tom. III. p. 988. 1008. & *Homilia contra Nestorianos* in die S. Joannis Evangelistae Ephesi habita, ibid. p. 1024. *Oratio in S. Deiparam & Simeonem*, inter Amphilochoi Opera & Combefisii edita Paris. 1644. quam Theodori nostri esse Nicephorus Patriarcha CP. in Antirrheticis suis fidem facit. *Expositio Symboli Niceni, seu Nestorii confusio*, primum à Cardinale Barbarino edita Roma 1669. 8o. deinde à Combefio inter alia quaedam Paris. 1675. 12^o. Idem iste liber censeri possit, ac *libellus redarguens & confutans, dislectionis arte ordinatum*; quem Theodotum, Ephesi adhuc positum, contra Nestorium scripsisse memorat Gennadius. Affirmant quidem secundæ Synodi Nicenæ Patres Theodotum *sex contra Nestorianos libros ad Lauro edidisse*, quin & *Homilias ejus in Laminis, in Elian & videram, in SS. Petrum & Joannem, in candelam qui sedebat ad Speciosam partem, in eos qui saltem exceperunt, in duos cacos*, memorant. Scripsit etiam tres *Libros de Spiritu Sancto*, quorum in calce Expositionis Symboli Niceni ipse meminit. Extat Concilij Niceni secundæ actione vi. testimonium ex quodam Theodori libro desumptum adversus sacras & venerabiles imagines, quas vanam esse excoꝑitationem, & *Abbas* *metaphrasin* *Geneseos*, dixit Theodorus. Falsum esse hoc testimonium, & Theodoro suppositum levibus sanè conjecturis contendunt Patres Niceni: etsi cum Cl. Dalleo* concedere possimus posterioꝛem testimonij partem non ipsius Theodoti, sed Patrum constantinopolitanorum esse verba.

ISAAC, ejus solus meminit Gennadius*, ex Judæo Christianus, quod ex Codi. is Pitheani fide liquet, claruit circa an. 430. Alii illum superiori saeculo ascribunt; ætas enim illi parum certa. Extat *Libellus de S. Trinitate & Incarnatione Domini*, obscurissimæ disputationis & involuti sermonis uti deo verè Gennadius. Primus illum extulit Jac. Simondus, & inter *Opusculum Vestrarum dogmaticarum* edidit Paris. 1630. 8o.

HILARIUS, gente Gallus, natus est circa ann. cccc. Hortante Honorato, primo Lirineusium Abbate, vitæ Monasticæ studiis

SÆC. V. ab
A. CCCC.

* De Scriptis

430¹ * De Scriptis

* De Imag. h. a. c. p.

430¹ * De Scriptis

430¹

SÆC. V. ab
AN. CCCC.

incubuit; & Lirinum profectus illius discipline
sefe efformandum dedit. Anno ccccxxvi. Hono-
ratum, Arelates Episcopum factum, honoris ergo
eo comitatus est: mox tamen vitæ solitarie
amore ductus Lirinum repetiit. Unde falli Mi-
razum constat, qui Hilariū post annos aliquot
in Episcopatu transisse priusque vitæ desiderio
tactum, Lirinum rediisse scribit. Ex Arelate
enim Hilarius ad Lirinum reversus est, vivo adhuc
& superstitite Arelatensi Episcopo Honorato,
ut ad Sidonium Apollinarem olim noravit,
& pluribus demonstravit Joannes Savaro*. An-
no 429. vel ut alii 430. mortuo Honorato in
sede Arelatensi successit. Anno ccccxxxix. Syn-
odo Regensi, deinde anno ccccxi. Arausica-
ne praesuit. Cūque anno ccccxi. sedis suæ in
Provincia Viennensi & Narbonensi jura
strenue afferret (fuerat enim Arelate olim
Præfæti Prætorio Galliarum sedes & quampluri-
mis Imperatorum privilegiis aucta) ac nuper
in Provincia Viennensi Episcopum Celsidonium
deponeret, alio in ejectionem substituto;
delatus hinc de re ad Leonem Papam querelâ;
excanduit in Hilariū Leo, & impetrato Valen-
tiniā Imp. rescripto ut intra limites Provin-
ciæ suæ se contineret, effecit. Nec facile
placuit potuit Leonis animus; et si Hilarius
Rhinan pedestrî itinere contenderet, causam
suam apud Pontificem agitur: Arelaten, in-
fectâ causâ, reversus, Ravennium, Nectarium
& Constantium Presbyteros eadem de causâ
ad Leonem legavit, interpellato etiam Præfæti
Urbis auxilio. Verum incassum res cecidit. Pri-
stinam asperitatem Leo, constantium Hilarius
retinuit. Obiit anno ccccxi. ut ex duabus
Leonis Epistolis est anno ad Gallie Episcopos
datis luculentissime constat. Sanctissimi hujus
viri memoria apud omnes penit Romanæ Ec-
clesiæ scriptores male audit, quin & qui sub
liore celo vixerunt, de Marca, Morinus, Fi-
sacius, alii, ipsum vocant " hominem præfra-
ctæ contumaciæ, effrenatæ temeritatis & in-
solentis, qui omnia pro libidine animi age-
ret, & vicariatū suum à Pontifice conce-
sum in tyrannidem converteret, quod Dio-
nysius similis ipsum Pontificem recipere de-
trectaret, quod Apostolica legatione & in pri-
mario in tantam arrogantiam fastumque pro-
rupisset ut summum pontificatum, & ut ita
dicam Papatum in Galliâ sibi jam designaret.
Gravia quidem crimina, & nullo non piaculo
luenda. Nil mirum igitur si decrant, qui cau-
sam ejus dicerent. Tandem surrexit vir erudi-
tissimus, Pachauius Quenellus* qui prolixissi-
ma Dissertatione, tribus partibus constans,
Hilarii causam liberè doctique agit, ab his
aliisque calumniis, probeque vindicat, atque
omnia quæ huc spectant, & p. 72. p. 73. con-
fessit. Quin nec ipse Baronius* & Leonem ex
dissert. p. 72. falsisque accusationibus & sub-
reptionibus in Sanctum Hilariū accriminè in-
vectum esse, diffectur.

S C R I P T A.

Vitæ S. Honorati decessoris sui, teste Genna-
dio*, & Isidoro. Extat à Genebrardo
edita Paris. 1578. 8°. & apud Sencium & Bol-

landum die xvi. Januarii.

Carmen Heroicum de Genesio Historiâ ad
Leonem Papam, quod inter Hilarii Pictaviensis
Opera reperiri solet.

Epistola brevius ad Eusebium Lugdunensem
Episcopum. Hæc tria Opuscula ad Codices ex-
cisos, & MS. Arelatensis fidem recognita edidit
Pach. Quenellus ad Calcem Leonis Magni
Tom. I. p. 72. quibus etiam S. Hilarii vitam ab
Honorato Massiliensi etiam discipulo scriptam
praemissit.

Epistola ad Augustinum II. inter Augustini
Opera. Alius à nostro Hilarius, ac Laicus po-
tius videtur, qui de Massiliensium hæresi Augu-
stinum certiorare fecit, datâ ad illum epistolâ
bene prolixa, quæ Augustini libris de Prædica-
tione Sanctorum & Bona Perseverantia præ-
gi solet.

De Miraculis S. Genesii Narratio: de qua
prædictus Quenellus: Narratio de Miraculis
S. Genesii, quæ apud Surium (Aug. xiv.) Hilarii
nomine decorata legitur, abhorret ab ejus fa-
cundia, styliumque; potius redeolet Honorati Mas-
siliensis, quem & testatur Gennadius plura ad vi-
tas SS. Patrum pertinentia scripsisse.

Omnia Hilarii, quæ extant, Opuscula in
unum collecta habentur in Bibliotheca Patrum
Tom. vii. p. 1228.

Alia præterea Hilarii Opera memorat Vitæ
illius autor, qui apud Surium extat die v. Apr-
ilis, puta, Homilias in singulas anni festivitates,
Expositionem Symboli, Epistolam quamplurimas, &
Carmen de fonte quadam ardens; quæ ad nos
non pervenerunt.

A C A C I U S, ortu, ut videtur, Syrus, in
monastica disciplina ab incunte ætate excelsus
tatus, in Gandari, vici præpe Auxiochiam siti,
Monasterio sub Aleris regimine emendatissi-
mè vixit. Dum Presbyter adhuc esset, rem Ca-
tholicam adversus Arianos, (à quibus multa
passus est) strenuè promovit; ab Eusebio id-
circo Samosatensi circa an. 378. ad Episcopa-
tum Berææ provectus: hoc verò loco colloca-
tur; quod quæcumque ab eo scripta supersint,
Epheſini Concilii tempore exarata sint. Post
ann. 381. Acacius i (tunc etiam monachus) & p. 72. &
p. 73. inquit Theodoritus*) à Fla-
vio. no. Romanus missus est; ut Occidentalem
Episcoporum communionem Flaviano impe-
traret; & Schisma Antiochenum tandem ali-
quando extingueret: quod feliciter effecit.
Ineunte sæculo quing. conspirantibus adversus
Chrysolomum Antiocho, Severiano, aliisque
accessit; & in Synodo ad Quercum habitâ cum
deponendum censuit. Orta demum Cyrillum
inter & Nestorium controversiâ (quo tempore
ob spectabili viri cautiem & virtutem pa-
ter & magister omnium Episcoporum passim
audire ceperit) datis ad Cyrillum literis litem
istam nudum esse de nomine quæstionem con-
tendit; & Nestorium excusare conatus est. Con-
cilio Epheſino non interuit; sed synodale sus-
fragium suum adversus Cyrillum ferendum
Paulo Empheno delegavit; & Orientales Epi-
scopos per literas admonuit, ut Cyrillum Apo-
linariū rem agerent. Mox, hinc synodo,
literis

* Dissert. 1.
Apolo. 2. ad
Leonem. p. 72.
Tom. I.
p. 72. p. 73.
num. VII.

* De Script.
c. 69.

SÆC. V. ab
AN. CCCC.

436

* L. 6. p.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

à Lupo ceditas num. c. lxxix.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

432.

MEMNON, Ephesi Episcopus, claruit anno 431. In Concilio Ephesino Catholica fidei fortissimè, si quis alius, patrocinatus est; ac Joannem Theodorum eorumq; ecclesias, Ecclesiâ suâ exclusit, sacre fynaxi adesse eos nequaquam permittens. In Concilio patrem cum Cyrillo fortunam subit, à Joannis Conciliabulo depositus, à Concilio restitutus, ab Imperatore primò damnatus, mox in gratiam receptus. Extat Græc. Lat. *Epistola ad Clerum C. P.* quâ mala, quæ ipse, Patricq; Ephesini à fâctione Nestoriana Ephesi quotidie patiebantur, enarrat; Concil. Tom. III. p. 762.

DOROTHEUS, Martianopolitanus Episcopus, secundæ Mœsæ Metropoli, claruit anno 431. Pertinacissimus erat Nestorii, non partium tantum, sed & hæreseos sectator; adeò ut non longè ante Synodum Ephesinam in Ecclesiâ Constantinopolitanâ verba faciens non erubescit pronunciare, *Si quis Anastasium esse Deiparæ dixerit, anathematisit.* Concilio Ephesino interfuit, & in Conciliabulo Nestorianorum locum tenuit. A Synodo igitur Catholica depositus, & per Synodum Maximiniani Constantinopolitanam innox civitate ac throno suo expelli jussus est: cumque Saturninum successorem ei designatum populari tumultu, eo intelligente, fugârant Martianopolitanum, Imperatoris edicto ejecus est, & Cæsaream Cappadociæ relegatus. Extant Lat. *Epistola* IV. inter Epistolas Lupi Ephesinas, num. XLV. LXXVIII. CXV. CXXXVII.

ALEXANDER, Hierapoleos Episcopus, Euphratesis Provincie primas, claruit anno 431. A Joanne Antiocheno ad Synodum Ephesinam Orientalium nomine præmissus est, ut Nestorii causæ patrocinaretur, quod quidem sedulo, incassum tamen, fecit; & in Joannis Conciliabulo Cyrilli damnationi mox subscripsit. Integerimus erat Nestorii amicus; Cytilli verò hostis insensibilis, nec cum eo pacis ineundæ conditiones admittere unquam voluit, manifestum esse Apollinariistam clamans, Capitula ejus pessimum fœtere hæresin cique communionem omnimodò denegandam esse; quin & pertinax adeò adversus Cyrillum odium fovit; ut Joannis, Theodoric, aliorumque Orientalium eo pacem cum Cyrillo initam communioni renunciaret. Sede igitur suâ deirudi veritus, Romani Pontificis opem efflagitavit; verum ab eo rejectus est; cumque in Cyrillum debacchari, & Deiparæ vocem exagitare non desinere; Imperatoris deum edicto sede suâ expulsi, & Pamothis Egyptiacam in exilium missi. Extant Lat. *Epistola* XXIII. inter Epistolas Lupi Ephesinas, num. 57. 58. 64. 65. 69. 93. 94. 96. 100. 102. 104. 106. 117. 116. 140. 149. 154. 156. 165. 167. 169. 178. 182. Scripti etiam teste Suidâ, *Serapionem iniquissimè puerum, novem capis completentem in quo docuit, Quid novi Christus in mundum invenerit.* Alius à nostro erat Alexander Apamez Episcopus, unâ cum eo

V. 3 ad

431.

Vid. Ep. Cy-
cilli ad Acac;
Baz.

430.

Invocet Ale-
xand. p. 164.

430.

ALYPPIUS, Presbyter, cui se vocat *Apolloloma*, i. e. (ni fallor) Magnæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ, claruit anno ccccxxx. Extat ab eo scripta *Epistola ad Cyrillum*, ut adverteret Nestorii hæresin vixisse pergas, exheretizatoria, Concil. Tom. III. p. 789.

431.

CHARISIUS, Presbyter & Oeconomus Philadelphensium Ecclesiæ, claruit anno 431. Non longè ante Conciliū Ephesinū cum Presbyteri duo Constantinopolitani, Anastasius & Photius, Nestorii dogma sectati, unâ cum Episcopo quodam ejusdem farnæ Jacobo Philadelphiam venissent, ac clericos, laicosq; aliquot à Quartodecimanorum hæresi recens convertos, Expositioni fidei satis proluxæ à Nestorii blasphemis non immuni subscribere callide induxissent: Charisius iis animosè resistit; quem propterea tanquam hæreticum à communione & sacrorum ministerio prohibuerunt. Anno igitur ccccxxx. Ephesum profectus Charisius Anastasium, Photium, & Jacobum exhibitis accusationis libello, & Confessionis fidei ab iis Quartodecimanis impostæ, & subscriptionum itorum exemplaribus apud Patres Concilii accusavit: ut seipsum verò hæresicos crimine purgaret, brevem fidei Confessionem, Nicenæ satis consonam, obtulit. Extant singula Gr. Lat. Concil. Tom. III. p. 673.

432.

A CACIUS, Melitenes in Armeniâ secundâ urbis Episcopus, claruit ann. 431. Acerrius Nestorii opugnator, & Cyrilli defensor: licet illius causæ non parum nocuit, dum apud Imperatorem deitatem esse passibilem contendere: quo nomine commotior factus Theodosius Cyrillum, ejusq; fautores diu averfatus est. Concilio Ephesino interfuit; ubi colloquium cum Nestorio paulò ante Synodum inchoatam privatum inlicitum; quo detectos illius errores, Concilii Patribus innox exposuit. Domum redux Synodi auctoritatem constantissimè quoad vixit tutatus est: & pacem Orientales inter & Cyrillum sanciri, ac sanctam conservari pro virili ategit. Extat Gr. Lat. *Homilia in Synodo Ephesina habita*, quâ fidem Cath. causæ Nestorii asserit; Concil. Tom. III. p. 782. Latine *Epistola ad Cyrillum* inter Epistolas Ephesinas

SÆC. V. ab
A.D. CC.

ad Synodum Ephesinam à Joanne Antiocheno legatus; cujus ad nostrum extat *Epistola* Lat. ibid. num. cxxxii.

431. **MAXIMINUS**, Anazarbi Episcopus, secundæ Ciliciæ Metropolitæ, claruit anno 421. Summus Nestorii sectator, & acerrimus Cyrillo hostis, quem in Conciliabulo Ephesino suffragio suo damnavit; & convocata postea Anazarbi Synodo, sede suâ & communione Catholica sub novendum iterum decrevit, & Capitula illius anathemate percussit. Tandem vero cum Patriarchâ suo Joanne (quem Cyrillo reconciliatum diu avertitus fuerat) & Cyrillo in gratiam rediit, ac Ecclesiam turbare desistit. Extant Lat. *Epistola* iii. inter Epistolas Lupi Ephesinas, num. lxxvii. cix. cxii. præter *Synodica ubina*, quibus primo loco subscripsit, num. cxiii. clxx.

431.
* Philoth.
cap. 12.

HELLADIUS, primò quidem Monachus, ac sanctitatis vitæ eximia, teste Theodorito * Admirandus. Theodosii Abbatis discipulus, quo mortuo Monasterii ab eo prope Antiochiam fundari regimem suscepit, & per sexaginta annos gessit; jussu autem Episcopi factus. Claruit anno 421. Summam cum Nestorio amicitiam coluit; & in Conciliabulo Ephesino Cyrilli damnationi subscripsit: cômque in Nestorii depositionem, & Maximiani subrogationem consentire præfractè denegaret, à Synodo Maximiani CP. sede suâ ejici jussus est, & à Cyrillo pace nominatim exclusus. Ille à contra Maximiani apparatus Tatsum profectus, ut mandata Synodi petagerent, per plebem fugari fecit; ac Synodo Tarsi habitâ eadem, quæ Maximus in Synodo Anazarbenfi, decrevit; Nestoriumque per literas consolatus est, se partes illius semper propugnaturum spondens. Tandem verò timore percitus Xystum Papam appellavit; quo mediante, sententia contra ipsum, & tres alios Metropolitanos, in Synodo CP. âlata, abrogata est; & ipse Ecclesiæ paci restitutus. Coactâ itaque Episcoporum Ciliciæ Synodo Nestorium anathematizavit; ac tandem in Ecclesia suâ pia morte obiit. Extant Lat. *Epistola* vi. inter Epistolas Lupi Ephesinas, num. lxxviii. cxi. cxiv. cxlv. cxciii.

431. **EUTHERIUS**, Metropolitæ Tyansenfis, claruit anno 421. pertinax Cyrilli hostis, cujus damnationem in Conciliabulo Ephesino suffragio suo ratam fecit: unicus verò Nestorii amicus, cujus tamen heresim nequaquam secutus videtur, sed ejus tantum partes fovisse, quod hæresis falsò insinuatam crederet. In Synodo Maximiani CP. depositus, à Cyrillo & Aegyptiis Episcopis omni pacis incundæ spe exclusus est. Postquam itaque diu multumque in Nestorii causâ, & contra Cyrillum, decertasset, Ecclesiâ suâ dejectus. Scythopolim relegatus est; inde etiam fugatus, tandem Tyri obiit. Extant Lat. *Epistola* v. inter Epistolas Lupi Ephesinas, num. lxxviii. lxxix. cxvi. cxvii. cci. Græco-latine *Sermones* xvii. in *variis hæresibus*, una cum *Epistola præmissâ*, novum *Eccle-*

sæculum Tragediam deferbente, quæ à nonnullis Athanasio ascribuntur (inter cujus proinde Opera haberi solent) ab aliis Maximo Monacho, à Phorio * denique Theodorito ascripti. Hos verò Marii Mercatoris autoritate nixus Eutherio rectè vindicat Docuiff. Garnerius, uberiorem hæc de re dissertationem pollicitus, quam morte præreptus non præstitit. Habetur inter Opera S. Athanasii Tomo I. pag. 245. (edit. Commelin.) & ad calcem *Ancianis* Theodoriti à Garnerio editi *Paris* 1684.

SÆC. V. ab
A.D. CCC.

* Col. 4.

MAXIMIANUS, vitæ instituto Monachus, Ecclesiæ Constantinopolitanæ Presbyter, sermone quidem rudis & imperitus, vitæ tamen sanctitate clarus, anno 421. post quatuor menses à deposito Nestorio Ecclesiæ CP. Episcopus factus est; ac statim binis Constantinopolitani Synodis habitis primarios partium Nestorianarum patronos deposuit; & nomen suum Nestorii loco dyptychis inscribi jussit: quod & multis in locis militari manu usus fieri curavit. Obiit anno ccccxxxiv. postquam sedisset annis 2. mensibus v. Extat Gr. Lat. *Epistola* ad Cyrillum unica, quâ illum ob mala, quæ fidei causâ perpessus erat, laude simul ac consolatione prosequitur; Concil. Tom. iii. pagina 1061.

436

PAULUS, Episcopus Emesenus, anno 421. Concilio Ephesino interfuit; in quâ Nestorii causâ patrocinatus est; & in Conciliabulo Cyrilli damnationi subscripsit. Anno sequenti à Joanne Antiocheno, Acacio Bezaerenti, aliisque Orientalibus Episcopis pacis cupidus, Alexandriam legatus est, pacem cum Cyrillo initurus. Joannes illum Cyrillo sic commendat, — *qui semper inter Ecclesiasticos extitit clarus, & sciens rebus compescere & verbis, & habens ad Dominum reverentiam, quâ vult præstare sapiens in commune profuit*. Multa Alexandria summâ vastitæ molitus Paulus, pacem à Cyrillo prius impetrare non potuit, quàm libellum fidei obtulisset, Mariam esse *Summæ* confessus, & Nestorium anathematizaret, ac utrumque articulum, verba faciens, in Ecclesiâ Alexandrinâ viva voce confirmaret. His factis, Joannis, aliorumque à quibus missus est, nomine, pacem cum Cyrillo pepigit; atque in Asiam rediit. Extant Gr. Lat. *Libellus de fide, & Homilia 2. Alexandria habita*, Concil. Tom. 3. p. 1089. 1096. Latine *Epistola* ad Anatolium Militiæ præfectum inter Epistolas Lupi Ephesinas, num. 107.

434

RHEGINUS, Constantinæ Cypri urbis Episcopus, anno 421. Concilio Ephesino interfuit, ac Nestorii damnationem suffragio suo confirmavit. Actione Synodi septim præfulgenti Antiochenorum Ecclesiæ Cypriorum jura invadentem ambitionem criminatus, Ecclesiæ suæ *Antiochianæ* Patrum decreto confirmari petiit, & obtinuit. Extat Gr. Lat. *Homilia* in Synodo Ephesinâ post Nestorii depositionem habita, Con. il. Tom. 3. p. 577.

434

JU-

SÆC. V. ab
An. CCCC.
431.

JUVENALIS, Episcopus pemptus Ephesus, deinde Hierosolymitanus, claruit anno 431. Concilio Ephesino interfuit, & pro Cyrillo contra Nestorium stetit; ut illius ope ambitionem suam contra Joannem Antiochenum traeretur. Patriarchatus enim jura sibi injustè vendicarat; nec eo contentus Arabiam & duas Phœnicias ab Ecclesiâ Antiocheâ regimine subtrahens suæ ditioni subicere molitus est. Unde factum est etiam, ut in Latrocinio Ephesino anno cccc. lxx. & Concilio Chalcedonensi anno cccc. lxx. pro Eutychæ & Dioscori contra Flavianum CP. pugnaret: & in Concilio quiddam Chalcedonensi Patriarchatus jura sibi obtinuit; & Phœnicias verò & Arabiam dimittere coactus est. Extat Latine *Epistola Synodica ad Præsbyteros*, Archimandritas, reliquosque Palæstinæ Monachos; quâ suo, & sinorum Episcoporum, nomine Concilii Chalcedonensis decreta confirmat. Concil. Tom. iv. p. 883.

431.

ANDREAS, Samosatensium Episcopus, claruit anno 431. Anno 429. circiter, Joannis Antiocheni mandato Cyrilli Capitula edito scripto oppugnavit; remissus illi quidem, ac quasi invitus, primò efficit; postea verò acri Cyrilli adversus Theodoricum, qui in eadem, quæ & ipse, arena defudarat, responsione suboffensus, virulentum admodum libello eadem infectatus est. Concilio Ephesino interesse noluit, morbum causans: Nestorii tamen causam quanta potuit autoritate propagavit: nec ante aliquot annos haustus in Cyrillum iniinicitias deposuit. Tandem verò circa ann. ccccxxvi. Joannis Antiocheni autoritate motus pacem cum Cyrillo inivit; & ut ab Alexandro, Metropolitano suo, idem fieret, plurimum, irritum licet, laborem impendisset: nec tamen ipse unquam adduci potuit; ut Cyrilli capitula probaret, aut Deum passum esse cohereretur. Mortuus est ante tempus Latrocinii Ephesini; cui illum adfuisse male scribit Theophanes: siquidem Rusticus Andreæ nostris successit inter Latrocinii Episcopos in Concilio Chalcedonensi actis numeratur. Extant Lat. *Epistola viii.* Inter Epistolâ Lupi Ephesinas, num. x. l. i. l. x. l. xi. l. x. xvi. ci. cii. cvi. Fragmentum secundum contra Cyrilli Anathematismos libri exhibet Anastasius in *Ὁμολογ.* cap. 22. quamplurima verò fragmenta prius apud Cyrilli Apologeticum pro xit. Anathematismis *adversus Orientalium objectiones*, sive Andreæ librum: istum enim probat Synodus Orientalium ante ann. ccccxxvi. Antiochie habita, atque omnium subscriptionibus munitum Alexandriam per Possidonium Diaconum communi omnium nomine transmissit.

RABBULAS, Episcopus Edessenus, oculis quidem captus, animo tamen nequaquam destitutus. Claruit anno 431. In Concilio Ephesino Cyrillum ac Memnonem ob Capitula depone-
ndos censuit; omnesque Ægyptios Episcopos tanquam hæreticos averſatus est. Postea verò mutata sententia Cyrilli causam tanto animi ardore fovit, ut coacta Edesse Synodo omnia Theodori scripta, Theodori verò & Andree

Samatensium quæcumque contra Cyrilli Capitula exarata sunt, anathemate perculerit, ac emendanda decreverit; eadem sententia obſtignens quotquot aut dictos libros legentes, aut Cyrilli Capitulis deinceps recalcitrarent: Joannes etiam omniumque Orientalium communioni renunciaret. Hominis intemperias habita Antiochie anno 436. synodo Joannes conſeſcere conatus est, communionem Ecclesiasticâ ac sede suâ eum submoveri jubens. Verum frustra fuit: utraque retinuit, quoad vixit, Rabbulas; & in pace aliquanto post tempore diem suum obiit. Extat Lat. *Epistola* principio & fine mutila inter Epistolâ Lupi Ephesinas, num. c. eadem ferè integra habetur Lat. Concil. Tom. v. p. 469. Porro Theodorus Lectôr * eum ab Andree Samosateno quasi contra Theodoti Capitula scripsisset, accusatum esse memorat: nihil forſan verior sit Valeſii conjectura, pro *Andree* reponendum esse *Andree*, & pro *Basilienſis* legendum *Kyſienſis* siquidem Andream contra Cyrilli Capitula scripsisse satis conſtat. Ut ut sit, non pauca in rixosis isto ſeculo, cuius pars tanta fuit, scripsisse Rabbulam vix dubitari queat.

CAPREOLUS, Sige, ut verisimile est, Aſet, post Quirindultum, qui Aurelio ſucceſſit, Carthaginiensis Episcopus, claruit anno 431. Scripſerat ſuperiori anno ad Auguſtinum Theodoſius Imp. ut Synodum Epheſi indictam præſentiâ ſua cohonestaret: verum Auguſtino jam mortuo, literæ ad Capreolum perlatæ ſunt, qui quod potuit, fecit. Miſſo enim Epheſum Beſſula Diacono ſuo litetæ ad ſynodum dedit; quibus ſumma erga fidem Catholicam curam, ælunquæ, zeſtationem minis ſolennem excuſat; eò quòd Eccleſiæ Africanæ Episcopi hoc tempore in ſynodum convenire non poterant; partim ob breve temporis intervallum, partim quòd omnes viarum aditus à Vandalis undique obſeſſi erant. Lecta in ſynodo Capreoli Epistola, petente etiam Cyrillo Alexandrino, ut actis ſynodalibus iuſeretur. Vult enim, inquit, antiqua fidei dogmata confirmari; nova verò, & abſurde excogitata, & impiè divulgata reprobari ac proſcribi. Mox omnes Episcopi ſimul exclamaverunt, *Ha omnes vocet. hæc omnes aſſerimus; hoc omnium eſt verbum.* Extat hæc *Epistola* Latine apud Baronium ad ann. ccccxxi. Græcè ſimul & Latine Concil. Tom. 111. p. 532. Scripſit etiam ad Vitalem & Conſtantium, Hiſpanos, Libellum ſive *Epistolam de unitate Chriſti, veri Dei & Hominis, perſonâ contra recens damnatam hæreſin Neſtorii*, novam inſandamque, uti vocat, perniciem in veſtibulo ſuo aurore atque aſſertore compellam, & radio Apoſtolicæ lucis extindam. Hanc Epistolam (dimidiâ fui parte mutilam) Annaliſus ſuis inſeruit Baronius ad ann. ccccxxxi. integram ex Codice Heravalleni edidit, Vitæque & Conſtantii ad Capreolum epistolam præmiſit, Jac. Sirmondus inter *Opuscula Veterum Parisiæ* 1630. 84. Habetur & in Biblioth. Patr. Tom. vii. p. 6. In hæc Epistola legationis Epheſum à ſe miſſæ meminit ipſe Capreolus; uti notat Caſimirus Oudin, qui quæ de hoc ſcriptore

SÆC. V. ab
An. CCCC.

* Collatâ,
L. p. 395.

431.

V 4 habet;

S. E. V. 2. habet, ex Miræo. (uti ipse ferè Miræus ex
Aa. CCCC. Sirmondo) suppresso Autoris nomine ad ver-
bum descripsit, de suo ne quid addito:
sed infinitus esset, si omnia notare vellem, quæ
ex alijs exscribere solet nuperus hic compila-
tor, vir alioqui satis candidus.

431. URANIUS, Presbyter, Paulini Nolani
Discipulus, cui in extremis agenti ministravit
anno 421. Scripsit, hortante Pacato, *narratio-
nem de vita S. Paulini*, quæ habetur apud Su-
rion Junii xxix. & in nuperis omnibus Paulini
editionibus.

432. PATRICIUS, nomine, quo ad sacrum
fontem donatus est, *Saccæ* dictus, ortu Britanni-
cus, in oppido Nemthur, hodie *Kincpatrick*, di-
ctis, inter fretum Dubi itionæ & urbem Glas-
guensem sito, natus est anno circiter 371. Pa-
trientes habuit Calpurnium Diaconum, & Con-
cessum. Multis pueritiæ & juventutis annis, de
quibus non pauca fabulantur Vitæ ejus Scripto-
res, anno 421. a Germano Antiochodensi Ro-
mani missus est; ibique ab ipso, ut volunt, Cœ-
lestino Hibernorum Apostolus & Archiepiscopus
constitutus. In patriam redux ad Hiber-
niam convertendam se acclaxit; ac omnes ferè
insule regulos ad fidem Christi conversos sacro
baptismate iussit. Anno ccccxviii. in Bri-
tanniam transfretavit; & conquistis sibi undi-
que cooperariis in Hiberniam rediit. Religio-
nem Christianam longè latèque propagavit:
Ecclesias condidit: sedes Episcopales instituit:
Synodos celebravit: miracula patravit. Die-
rum, laborum ac gloriæ satur, tandem obiit, an-
no ccccxxiii. die xvii. Martij, ætatis suæ cxxii.
Ecclesias cccxv. condidisse, totidemque Epi-
scopos, cum tribus Presbyterorum millibus,
ordinasse, i. e. mortuos suscitasse, & xii. homi-
num millia baptizasse dicitur. Verum de S. Pa-
tricio, ejusque rebus gestis post Probum, & Jo-
sephinum fuscè agit Rev. Armachanus de Britanni-
a, Eccles. Primord. cap. 17.

SCRIPTA.

Confessio in Epistola ad Hibernos explica-
ta, quæ totius vitæ suæ ac prædicationis
rationem reddit.

*Epistola ad Corinthen, Regulæ Cambro-
Britannicæ*; quæ crudelitatem Reguli illius,
qui multos ex Hibernis à se conversos occide-
rat, insequitur. Sine hæc opuscula rudi admo-
dum, ac semi-barbaro stylo conscripta sunt,
antiqua tamen. Versionem enim Italicam ubi-
vis habemus.

*Synodus S. Patricij Capitulæ seu Canones xxxi.
emphilenses*, à Spelmano inter Concilia Bri-
tannica antea evulgata.

Canones ix. antea iocediti.

*Synodus Episcoporum Patricij Auxilij, &
Accusanti, Canones xxxiv. comprehendens*, ha-
betur in Conciliis Britannicis.

Canones alij aliquot.

Proterbia novissima.

De vitæ habitudine liber, reperitur inter
opera S. Augustini, Patricio autem ascri-

bunt Codices nonnulli; utrique adjudicat Wa-
ræus.

*Carta S. Patricij, seu epistola de antiquitate
Avellanica*, ex Galleini Malmshurienfis libro
Ms. de antiquitate Ecclesiæ Glastoniensis de-
sumpta, spuria est si quæ alia.

De Abusibus Sæculi liber habetur inter
opera Cypriani & Augustini suppositicia, in eo
reperiuntur Sententiæ nonnullæ, quæ sub Patri-
cij nomine eliduntur in antiquo Codice Ms.
Collegij S. Benedicti, Cantab. & Cathvulpho
in Epistola ad Carolum M. apud Duchesne
Script. Francie. Tom. ii. p. 666, 667. Patricij ta-
men non esse ob styli discrepantiam & versio-
nem Hieronymianam usurpam censet Wa-
ræus, nisi quod à Patricio Hibernicè conscrip-
tum, à recentiore manu Latine verum esse
suspicetur.

Hæc omnia collegit ac partim recensuit,
partim tunc primum cum notis edidit Vir. Cl.
D. Jacobus Waræus Lond. 1656. 8.

Sermonum sub Patricij nomine confinxit Ri-
cardus Stanburgh quem in Vita S. Patricij
lib. 2. Antverpiæ edidit an. 1587. eundem recu-
sum dedit Mcfigamus ad finem *Florilegij* sui
Hibernici Paris. 1594. locum vero illi inter Pa-
tricii opuscula concedere noluit Waræus.

*Epistola de legatione seu missione ad Hiber-
nos*, edita primum à Gerardo Vossio, deinde in
Bibliotheca Patrum Colon. 1618. spuriam esse
arguit annos ætæ Christianæ, qui in Epistolæ
fronte statim occurrunt: uti rectè notat Miræus.
Nec enim isto sæculo ætæ Christi in annis sup-
putandis usum pari cepit.

Alia plura commemorant Baleus, Pitseus;
Waræus; quæ an alicubi extant, immo an un-
quam extiterint, dubitare licet.

SIXTUS III. Patrici Romanus, Sixti
filius, Ecclesiæ Romanæ Presbyter; in quo gra-
du dum adhuc consisteret Pelagianismi falsò
accusatus est: quæ calumniæ excitatus Pelagia-
nos acris incellere cepit; adeo ut in Concilio
Romano anno ccccxxviii. in Cælestii causâ
habito, primus omnium anathema iis incutien-
dum censeret; editoque libro hæresin eorum
confutaret. Anno 432. die vii. Augusti sedis
Romanæ Episcopus ordinatur. Concilij Ephesi-
ni auctoritatem sedulo curatus est; pacis inter
Orientales inter & Aegyptios conciliandæ
non immemor; quam modis omnibus incun-
dam curavit, ac tandem feliciter obtinuit.
Quin & datis ad Nestorium in Euprepij Mo-
nasterio exulantem literis, cum ad Catholicæ
veritatis confessionem reducere conatus est: ve-
rum frustra fuit. Nestorius pristinum errorem
fovere non desist; sixtus ex commercio litera-
rio cum Hæresarchâ insultato labem sibi con-
traxit, animi à Nestorianismo non abhorrentis
eo nomine insinulatus: adeo ut scripta ad Cy-
rillum epistolæ crimen id amoliri necesse habe-
ret. Sub exitum Pontificatus Julianum, alio-
que Pelagianorum duces communionem Catho-
licam subdole ambientes ecclesiæ fortiter
exclusit. Obiit anno ccccxi. die xxiv. vel xxv.
Julij. Exstant Latine *Epistola ii. ad Cyrillum
notæ*, ad *Joannem Antiochenum altera*, Concil.
Tom.

55C V. nh
A=CCCC

S.E.C. V. 25
An. ÇCCC
435

Tom. III. p. 1175. Posteriorem citat istius avi
scriptor, Vincentius Lirinensis Commonit. p.
368. Græco-Latinè *Epistola 11. ad Cyrillum*,
apud Coteler. *Monument. Eccles. Græc.* Tom.
& Baluz. in *not. Collèct. Concil.* p. 657. Habetur
etiã Lat. sub ejusdem nomine *Epistola ad
Orientales Episcopos*, Concil. Tom. III. p. 1263.
quæ tunc nullius fidei ad omnibus rejicitur.
Denique Sixto fidei inscribuntur *libri III. viz.
de Dietis; de Castitate; de malis Dollariis, ope-
ribus fidei; & futura iudicio*; qui prodierant Ro-
mæ 1573.80. *Antwerp. 1575.16.* deinde non ita in
Bibliothecæ Patrum editione. Suppositicia effe
hæc Opuscula, & Pelagianis erroribus inquina-
ta non ore omnes jam consentiunt, unico ex-
cepto Garnerio *, qui pluribus contendit, Six-
tum Pelagianum errore ante annum ccccxviii.
revera imbutum fuisse; ac Opuscula ista con-
scripsisse; post annum verò ccccxvii. Augustini,
aliorumque monitis excitatum excusso errore
saniora censuisse; utque famam simul ac culpam
redimeret, *Hypognosticon* libros, qui inter sup-
positicia Augustini Opera habentur, compo-
nisset.

* Append.
ad par. 1.
Optima
Mull. Merc.
Diction. v. 6.
c. 4.

摘要:

ADRIANUS, *Isagoges* auctor, clariss (fi
etatem ejus recte signat Cl. Uffersii) circa
ann. 433. Mihi enim res admodum incerta est.
Cassiodoro ceterum erat antiquior; ab eo cap. 10.
Divin. Lect. memoratur. Extat ejus *Introduc-
tio in S. Scripturam* brevibus scholiis ab Hze-
chelio illustrata, una cum aliis ejusmodi scrip-
tis Græcè edita *Augsb. Vindel.* 1602. 4.^o &
Critic. Sac. *Long.* Tomo VIII. De hoc libro
Photius *¶* *Adrianos* *ἰσαγωγῆς καὶ γενεῆς χριστοῦ*
ἡ ἰσαγωγὴ ἐν τῇ βίβλῳ. Adriani Introductio
in S. Scripturam nullis liberis, qui eam primo
acceduntur.

^b Conf. 1.

433

PETRUS CHRYSOLOGUS, nati-
ve Italus, nobilitate clarus, apud Forum Corne-
lii natus, à Cornelio loci illius Episcopo ta-
bonis moribus quàm literis instruitus; ac ab
eodem dum in sacro altari admotus. Anno 433.
Ravennæ Episcopus factus est; & ante annum
cœcæ obijt. Hallucinantur enim, qui vitam
illius ad sequens sæculi initium prætrahunt
siquidem extat Leonis Papæ epistola * ad Leonem
Episcopum Ravennatensem Martino & Adelfio
Consulibus, (id est, anno cœcæ.)
data. Vir erat, præter alias animi dotes, facun-
dia admodum insignis, unde *Chrysologi* nomen
traxit.

• Num. 97.

SCRIPITA

H Omilia five Sermones cLXXVI. prodierunt
Colon. 1541. 1618. Paris. 1614. una cum Leo-
nis & Maximi Operibus Paris. 1623. & Lugdani
1633. in Bibliotheca Patr. Tom. vii. Bonna. 1643.
4°. Colon. 1678. 4°.

Epistola ad Eurychum Archiepiscopum Andriensem, quia ad fidem Catholicam eum reducere allaborat. Extat Gr. Lat. à Gerardo Vossio ad calcem Operum Gregorii Thaumaturgi *Mogunt.* 603. p. 205, & Concil. Tom. IV. p. 35;

MAXIMUS, gente Gallus, Monasterii
Lirinenfis Monachus, ac demum Abbas, S. Ho-
norato anno 426, substitutus. Anno 473. Epi-
scopus Regensis fuis Regienfis in Gallia Nar-
bonenfis factus est: & anno ccccxxxix. Conci-
lio Regensi, ccccxi. Arauficano interfuit. Plu-
ra de eo non liquet. Extant ab eo scriptæ
Homilia aliquot; quæ inter Eusebii Emefen-
fis Eucherii Lugdunenfis Homiliæ locum ha-
bent: ex his enim quartam Maximæ esse con-
stat; cuius porro titulus tres præcedentes ejus-
dem autoris esse indicat: uti rectè notat Vir
Doctiss. Joannes Savaro notis in Sidon. Apol-
linar. L. 4. Op. 3. p. 232.

PROCLUS; ab ineunte ætate bonarum literarum, præsertim Rhetoricæ, studiis imbutus. Chrysolomo, adolescens adhuc, sedulo ad hæsit, tanquam amanuensis; eique cum factus esset Lector, in conferendis libris inservivit. cum Attico, deinde Episcopo CP. assidue verfabatur; ejusdemque notarius erat; ab eo ad Diaconatus gradum evehctus. Anno circiter ccccxxvii. à Sissinio Cyzicenorum Antistes, constitutus est; quò dum protectionem parat prævertentes eum Cyziceni Dalmatium quendam Monachum sibi Episcopum cooptarunt. Mansit igitur Proclus Constantinopoli; ubi in ecclesiis concionando maximam gloriam adeptus est. Anno 434. mortuo Maximiano, à Theodosio Imp. ad regie Urbis Episcopatum promoveitur. Anno ccccxxxv. datà ad Armenios epistolâ Nestorii, à Theodori Mopsuesteni, errores damnavit, intraquò tamen Theodori nomine; ne Armenos, quibus cara erat illius memoria, nimis offenderet. Anno ccccxxxviii. Joannitas ad Ecclesiæ unitatem revocavit; Chrysolomi corpus Comanis se pultum, antequante Imperatore, Constantinopolim deportavit; idque solenni pompâ per urbem tradendum ingenti cum Honore in ecclesiâ Apostolorum depositum. Obiit anno ccccxlvi. Hic ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς ὁδοῦ, inquit Socrates *, ἐπὶ τοῦ θεοῦ. Vir erat optimus moribus, si quisquam alium, prædium: patientia verò ad dirigendos maxime insignis; utpote qui Hæreticos mansuetudine ac clementia, non advocatâ in auxilium imperialis potestatis; ad Ecclesiæ sinitu revocandos cepit.

Socrat. l. 7.
C. 38. 45. 46.

* L7-249

SCRIPTA

In laudem sanctæ Dei Genetricis Mariæ Hymnia 111.
De Incarnatione Domini Hymnia 11.
In nativitate D. N. I. C. Mariæ.
In sancta Theophania Hymnia.
In Transfiguratione Domini Hymnia.
In Raptu Patris Mariæ Hymnia.
In sanctam Mariam quatuor Hymnia.
De Passione Domini Hymnia.
De Resurrectione Domini Hymnia.
In S. Pascha Hymnia 11.
In idem, et S. Joannem Evangelistam Hymnia.
In S. Pentecosten Hymnia.
In laudem Sancti Stephani Protomartyris Hymnia.

S. E. C. V. 2. *milis* II. quarum alteram Asterii esse ex Photii auctoritate constat.

In laudem S. Pauli Apostoli Homilia.

In laudem S. Andrea Apostoli Homilia.

In laudem S. Joannis Chrysostomi Homilia, quæ Latine tantum est.

Tractatus de Traditionibus Missæ divini. Extat etiam Græcè in Collectione Liturgiarum Paris. 1560. p. 1.

Epistola ad Armenos de fide. Habetur etiam Gr. Lat. Concil. Tom. III. p. 1217. in Auctionario Duczani Paris. 1624. Tom. I. Lat. ex versione Dionysii Exigui in Bibliothecâ Patr. Tom. I. p. 309. Græcè unâ cum eadem versione in Antidoto adversus Hæreses Basil. 1523. Paris. 1538. in Hæresologia Basil. 1556. in Micro-presbytico 1559. & in Orthographis.

Epistola ad Joannem Antiochenum de Theodoro & Iba.

Alia ad eundem ib.

Epistola ad Maximinum Didconum.

Epistola ad Doum Antiochenum pro causâ Arrianis Persecutorum Episcopi. Epistolam istam Latine vertit Dionysius Exiguus. Verio extat tam in Leideni, quam Romanâ Procli Operum editione.

Prodierunt Procli Opera Gr. Lat. ex Bibliothecâ Elnehorstianâ Lugd. Bat. 1617. 12°. (Verum ista editio hand dimidiam Procli Operum partem continet.) Longè auctiora dein, cum notis Vincentii Riccardi, Roma 1670. 4°. prout supra à nobis recensentur. Omnes Procli Homilia numero XX. (demptâ scilicet spurâ in S. Stephanum) in unum collegit, & Gr. Lat. cum notis edidit Franciscus Combefis. Auction. Paris. 1648. Tom. I. p. 302.

Porro scriptis Procli Homilia Plurimas, quæ non extant; fragmentum unius ex occasione proligatorum à Romanis Barbarorum habet exhibit Nicophorus Hist. Eccles. I. 14. cap. 28.

434. EUCHERIUS, natione Gallus, natalibus illustis, vitam Monasticam egit in insula quadam prope Litinium sita; ubi, ut videtur, degit, donec anno 434. Episcopus Lugdunensis electus est. Anno ccccxliv. Concilio Araulicano interfuit. Obiit circa an. 454. Valentiniano & Martiano regnantibus. Uxoratum fuisse constat. Ex conjugio enim suscepit Solanum & Veranium, Episcopatus postea dignitatem adeptos. Alius à nostro fuit Eucherius, Lugdunensis Episcopus, qui seculo sequente floruit; & Concilio Araulicano secundo ann. ccccclxxix. interfuit: uti pluribus probat Theophilus Raynaudus in Indulo SS. Lugdun. p. 227. &c.

SCRIPTA.

Epistola Parantica de contemptu mundi & secularis, hystoriarum, ad Valerianum cognatum suum, ex feceru prope Litinum scripta anno ccccclxxix. Miris laudibus Epistolam istam prosequitur Erasmus. Si quid meo, inquit, suffragio tribuam, videtur profectum à nostra religione hominibus, qui eloquentie quoque gloriam sternerunt, quod cum huius philosophi conferendum. Us usque

non egrégium præstat artificem: & fere perfecti ordinem, fere, &c. Scorsim prodit cum scholiis Erasmi Basil. 1520, 1531. cum notis Roveydi Antwerp. 1520.

Epistola de laude Eremitæ, seu de Vita solitaria, ad Hilariū Arelatensem ex fecellu suo scripta. Scorsim edidit Genebrardus Paris. 1538. & unâ cum Epistolâ ad Valerianum Roveydas Antwerp. 1620.

De formula spiritualis intelligentia liber ad Veranum filium.

Instructio ad Solomonum filium libri II. quorum alter de difficultatibus S. Scripturæ questionibus agit, alter interpretationem Hebræorum nominum in eadem occurrentium exhibet.

Homilia aliquot inter eas quæ sub Eusebii Emeseni nomine circumferuntur, editæ Antwerp. 1602. & alibi sæpius. Sunt, quæ omnes Emeseni Homilia Eucherio attribuant 1. verum ex iis alias Brunoni Alstensi, alias Maximo Regensii, alias aliis deberi satis constat. Sermones interim eloquentissimos nonnullos edidit Eucherium fidem facit Claudius Mamertus *.

Hystoria Passionis S. Mauricii, & sociorum. Martyrum Legionis Thebæ; quam pluri Eucherio juniori ascribunt & rectè quidem; Autor enim sub finem Hystoriæ narrat institutum esse, ut Hymni diu noctuque in laudem istorum Martyrum in Ecclesiâ Aganensi decantarentur, jubente sancto & præclaro Chrylli martyre B. Sigismundo rege, institutumque illud usque hodie conservari. Cæterum Sigismundus ille martyr anno 524. obiit. Habetur apud Surium ad diem xxii. Septembris. Scorsim verò cum notis edidit Petrus Scavarius Ingolstadt 1617.

Commentarii in Genesin & libros Regum; quæ neutri Eucherio ascribi possunt; quippe in quibus citantur Gregorius Magnus & Cassiodorus.

Porro Cassiani Opuscula quædam, ex cæcis erroribus, & abbreviato sermone, in unum compegisse Eucherium prodit Gennadius *. Unde non desunt, qui librum quartum de Vita Patrum (ex Severi Vulpicii, & Cassiani Scriptis concinnatum, uti librum insipientibus facile patebit) Eucherium nostrum auctorem habere contendunt.

Prodierunt Eucherii Opera Basil. 1532. Rens 1564, & in Bibliothecâ Patr. Tom. vi.

CLAUDIUS MARIUS VICTOR, sive Victorinus, Rhetor Massiliensis & Poeta, claruit anno 434. Obiit ante annum 450. Vir, inquit Sidonius *, ut egregius, tum undecunque doctissimus; qui cum cætera potenter, tum potentissimè condidit versus. Scripsit Poemata quædam; quæ sequuntur.

Libri tres Carminum seu Commentariorum in Genesin à principio libri usque ad obitum Abrahami pertinentes, ad Aetherium filium. In his libris inquit Gennadius *, Christiano quidem & pio sensu, sed utpote seculari literaturâ occupatus homo, & nullius magisterio in divinis Scripturis exercitatus, levioris ponderis sententiam figuravit.

Epistola ad Solomonem Abbatem de per-

S. E. C. V. 2. An. CCCC.

* Lib. de stat. animæ cap. 9.

* De Scion c. 65.

434.

* Epist. l. 2. Ep. ult.

* De Script. c. 60.

LEC. V. ab *versus sua ætate moribus*, Heroico carmine
ab. CCCC. scripta.

Victoris Poemata habentur in Collectione
Poetarum Fabricianâ, in Appendice Bigneâ
p. 580. & Bibliothecâ Patr. Tom. viii. pag. 417.
Ieorum verò *Paris*: 1560. 8°.

437

CÆLIUS SEDULIUS, natione Sco-
tus, (si Trirhemio, Domsro, & Baleo fides sit
habenda) circa an. 434. elaruisse dicitur. Dunt
Laicus adhuc esset, in Italiâ Philosophiam didi-
cit, Postea Presbyter factus est, teste Isidoro,
quin & Anrilstem vocant Liberius & Bili-
sarius Poetæ, (in Acrostichis in Sedulium,
quæ in Appendice Bigneâ habentur pag.
680.) Episcopum Siebertus, Episcopum in
Hispaniâ Oretanum Pseudo-Dexter. Quisquis
demum fuerit, hoc ævo floruit: utpote cujus
Poemata collegit atque edidit Turcius Rufus
Asterius, qui Consulatum gessit anno ccccxciv.
quemque laudant Arator, Calliodorus, & Ve-
nancius Fortunatus. In Achaia libros suos scrip-
sisse tempore Theodosii junioris & Valentiniani
Impp. fidem facit, quæ durbus vetustissi-
mis Codicibus MSS. Thorneiano, & Pithe-
ano, & Ussero & Labbeo memoratis, ascripserat an-
notariuncule. De Sedulii stylo hæc Olaus Bor-
richius *, *Disilio ejus facili, ingeniosa, monito-
ria, perspicua, si satis munda, si æcipiū profudica
quodam delicta, & inprimis Christiana pietatis
commendantur.*

OPERA.

Carmen Paschale, sive de Christi natiuitatis
libri v. unâ cum Epistola ad Macedonium
Presbyterum nuncupatoriâ, quæ in plerisque
editionibus desideratur. In ea mentio fit Syn-
cretice Diaconissæ; cui Sancti Basilii Hæme-
ron Latine à se versum dicavit Eustathius. In
editionibus nonnullis præfixi sunt versus qui-
dam nuncupatorii ad Theodosium seniore;
qui ex aliis verustioris alicuius Poetæ opere
assuti videntur. Certè Sedulium autorem non
habent.

*Veteris & Novi Testamenti Collatio, carmine
elegiaco scripta.* Eam post Sedulii mortem edi-
dit Turcius Rufus Asterius; cui proinde non-
nunquam malè inscripta legitur.

Poem Alphasbetici de Christo, Iamblico car-
mine conscriptus, ac Christi res gestas succinctè
complexus.

Paschalis Operis libri v. soluta oratione de-
scripti, unâ cum Epistola alterâ ad Macedonium
Presbyterum; qui Sedulio auctor fuerat, ut Car-
men Paschale proficè exprimeret. Opus istud
è Codicè Pitheano vulgavit Franc. Juretus,
Paris: 1585.

*Collectaneum, sive Explanatio in omnes Epi-
stolas S. Pauli*, ex SS. Patrum scriptis confarci-
nata; quæ Sedulio Scoti Hiberniensis constan-
ter inscribitur. Sedulii Poetæ non esse satis in-
dicant, quæ ex Gregorio Magno (Moralium in
Job l. 19. cap. 31.) excerpta inibi leguntur. Sane
Sedulius quidam, Episcopum Britannix de
genere Scotorum, unâ cum Fergusio Episcopo
Scotiæ Pictò, Concilio Romano anno dcccxi.

habito subscripsit. Iste Collectanei auctor non
malè credi possit: licet id Labbeus Sedulio
cuidam Scoto, qui (teste Heppid anno Monacho in
Annalibus à Duchesno editis, ann. dcccxcviii.
clarus habebatur, ascribendum censet; cui &
Grammatica quædam *Opuscula*, quæ in *Biblio-
thecâ Tenanâ* sub Sedulii nomine extabant, ad-
judicat.

Prodierunt Sedulii Opera ab Aldo Manutio
excusa anno 1502. deinde *Basl.* 1523, 1524. & cum
notis Antonii Nebrissenfis ibid. 1541. in Sylloge
Fabricianâ 1564. denique in Bibliotheca Patr.
Tom. vi. p. 458. & in Appendice *Bigneâ* p. 658.
911. quæ accurata editio habetur.

VINCENTIUS, gentis Gallus, Tullii
Leucorum (primæ Belgicæ oppidi) natus,
splendida nobilique familia ortus, patrem Epi-
rochium, fratrem Lupum Episcopum Treca-
sum habuit. Primis juvenutis annis militiam
secuturum fecutus est; quæ deserta, ad Leinum
se conferens viram egit monasticam, ad Presby-
terii dignitatem mox evehit. Claruit anno
414. triennio scilicet post Synodum Ephesi-
nam, quo scripsit Communitorium suum, uti ip-
se testatur *. Obiit ante annum 450. Theodosio

adhuc & Valentiniano regnauit. Sunt, qui
Vincentium Semipelagianis annuerant; sicut,
qui ab illa labe immunem censent. Primæ sen-
tentix authoribus fortissimum suppeditant ar-
gumentum Objectiones adversus doctrinam
& scripta Augustini; quas à Vincentio nostro
scriptas fuisse admodum est verisimile: verum
ea de re mox dicemus. Accedunt Semipela-
gianismi notæ duæ, à B. Prospero olim posite,
quas in Communitorio deprehendit Vossius *

altera, Cælestini ac Xylli Pontificum epi-
stolarum ostentatio; altera, occultis novitatis
criminationo posterioribus sancti Augustini scrip-
tis impacta. Quin & Cænobii Lirinensis in-
colas Semipelagianis eo tempore fuisse ar-
guunt quæ de Honoratio scribit Prosperusque
de Fausto (qui Cænobio præfuit quo anno scrip-
sit Vincentius) omnes norunt. Scripsit Vin-
centius, suppresso suo, ac assumpti *Persegrini* no-
mine, n. tido saris & aperto sermone (uti rectè
Gennadius *) *adversus Hæreticos Communio-
rium duplex*: posterius furto sibi ablatum perdi-
dit, unde recapitulationem quandam, quæ istius
vices suppleret, priori subnectit. Prodiit
Opusculum istud *Basl.* 1528. *Coloniæ* 1563. cum
commentariis Costerlii. *Paris*: 1569. 8°. 1586. à
Pithæo cum aliis quibusdam editum. *Coloniæ*
(cum notis Costerlii) 1613. 12°. cum commen-
tariis Joannis Ilsefæci *Paris*: 1619. 4°. denique
cum notis Baluzii Salviano subjunctum *Paris*
1669. 8°. in Bibliothecâ Patr. Tom. viii. p. 249.
& Cantabrigiæ, 1687. 15°.

Scriptit adhuc Vincentius *Objectiones adve-
ræ Augustini scriptæ & doctrinæ de prædestina-
tione & libero arbitrio*, quas capitulæ vi. summa-
tim comprehensas exhibet Prosper in libro, quod
castellum. Vincentio nostro debent objectiones
istas satis indicant, tum quæ de Semipela-
gianismi studio jamdudum attuli, tum mira tem-
poris convenientia. Objectiones enim illas
refutavit Prosper sedente adhuc Xysto Papâ
vi. inter annos 432. & 440. Non me latet
quidem

SÆC. V. ab
Ab. CCCC.

438

* Cap. 43.

* Hist. Relig.
l. 1. c. 3.

* De Scriptis
c. 64.

* Dissert. 5.
de Poet. Lat.

quidem Baronium, aliosque eas tribuere Vincentio cuidam juniori; qui Gennadii familiaris fuit, & in Psalmos commentatus est. Verum id ratio temporis non patitur. Vincentius enim iste vix ex episcobis excessisse potuerat; cum objectiones Vincentianæ in omnium manibus jamdudum versatæ essent. Plura argumenta habet Vossius *, quem consulat Lector.

IBAS, natione Syrus, ab anno circiter 426. Episcopus Edessenus. Plures jam annos in Episcopatu exegerat, cum Nestorianismi apud Donnium Antiochenum, & Flavianum CP. à Sarracene, Cyro, Mara, & Eulogio Ecclesiæ Edessæ Presbyteris duplici nomine est accusatus. Primum quod Cyrillo anathema dixisset, & hæreses notiam inuisset; secundò quod anno ccccxi. ejusmodi blasphemias palam effutire non erubuisse. *Οὐ σιωπῶν τῶ ἁγίου Γρηγορίου Θεοῦ υἱοῦ ἱεροῦ ἀντιθέσθεν, κατὰ τὸν ἱεροῦ. Non invidio Christo factis Deo: sed quantum enim ipse facilius est, & ego facili sum.* Causam Uranio Himerio, Photio Tyri, & Eustachio Beryti Episcopis adjungit Damascio Prefecto judicandam Imperator commisit: qui binis eà de te Synodis, alterà Tyri, alterà Beryti, anno ccccxviii. habitis, Ibam affectis illi criminibus immunes pronuntiavit. Iste enim secundum accusationis caput strenuè negavit; primum quidem à se ante pacem Orientales inter & Cyrillum initam frictum confessus; ab eo verò tempore concordiam cum Cyrillo intemeratam coluisse sese affirmavit. Anno 449. iterum accusatus in Latrocinio Ephesino à Dioscuro Alexandrino depositus est; ac sede suâ depulsus, & teste Facundo * Hermiaensi in quadraginta mansiones per diversas provincias dittractus viginti & amplius carceres mutavit. præcipuè verò ad Monasterium Apameum secessit; in quo unâ cum Theodorito decessit, donec anno ccccl. à Concilio Chalcedonensi præstigiæ dignitati restitutus fuerit. Multis demum post mortem annis à Concilio Quinti Patribus anno 526. damnatus est, tanquam Nestoriani nominis & dogmatis cultor, remittente quidem Vigilio Papi, qui plura pro causâ illius protulit argumenta, quorum vindicias agit Baronius. Scripsit Ibam famolim *Epistola ad Marin Persam*; cujus pars longè major, quâ de Cyrillo & Actis Ephesinis, de pace Ecclesiæ redditâ, & de laudibus Theodori Mopis. sic agit, Gr. Lat. Concil. Tom. iv. pag. 661. extat.

SYAGRIUS, quem solus memorat Gennadius *. Patria, ætas, vitæ institutum, penitus nos latent. Ad annum tamen 417. non incommode referri potest. Scripsit libellum de *Fide adversus Hæreses* nonnullis, qui personas S. Trinitatis nominibus relationem mutuan indicantibus exprimi noluerunt. Circumferebantur etiam sub illius nomine, Gennadii ævo, libri vii. de *fide & Regulis fidei*; quos omnes illius haud esse ob styli dissonantiam censuit Gennadius. N. E.

ANTONINUS, Honoratus à Gennadio *

dius; (eundem enim esse nullus dubito) Constantiensis in Africâ Episcopus, claruit anno 427. quo (ut ex Prospero Chronico discimus) persecutionem in Catholicos movebat Gensericius Vandalorum Rex. Inter alios Barbari Regis servitium tunc expertos Arcadius, genere Hispanus, Genserico antea satis carus, quod Arianam impietatem a velle non leset, in exilium actus est; quin & tandem Martyrii palmam reportavit. Ad hunc Ar. adium jam exultem scripsit Antoninus nosset *Consolatorium & exhortatorium ad labores pro Christo ferendos Epistola*, & exemplis presentibus, inquit Gennadius, & scripturarum relationibus roboratam. Plana plene est, & elegans epistola; quæque, ut rectè notat Baronius *, antiquum illam Apostolicum characterem redolet. Extat tum apud Baronium ad an. 427. tum in Bibliothecâ Pat. Tom. viii. p. 665.

VALERIANUS, natione, ut vetisimile est Gallus, Comelienensis, sive Comelienensis trans Varum apud Alpes Maritimas Episcopus, claruit anno 429. quo Reimsi Synodo in Galliâ Narbonensi interfuit Anno circiter 451. inter alios Gallicæ Episcopos epistola Synodica ad Leonem Papam mitæ subscripsit. Anno ccccxi. in Concilio Arelateni III. unâ cum Theodoro Episcopo, Iudium Abbatem Lirinensem usurpari in Cenobio Lirinenfi muneris Episcopalis eum egit; ac in ordinem redactum præfatis limitibus circumferri fecit. Dogmatis Semipelagiani ab obscuro quodam nebulo accusatum Valerianum nostrum editâ proluxâ Apologiâ vindicavit Theophilus Raynaudus, qui culpam istam in Valerianum quædam, ventriliquina & gulosum mancipium, ab Eusebio quodam in epistola ad Cyrillum Alexandr. à Baronio editâ ad an. ccccxvii. memoratum rejiciendum jure contendit. Extant à Valeriano scriptæ *Homilie xx. varii argumenti*, unâ cum Epistola *ad Monachos paræneticâ*; quas pater in lucem edidit Jac. Simonides *Larf. 1612. 8º*. Prodiervit deinde cum Operibus Leonis, Chrysologi, & Sc. *Lugdun. 1632. fol.* à Theophilo Raynando editæ, unâ cum Apologiâ ipsius pro Valeriano: denique in Bibliothecâ Pat. Tom. viii. p. 498.

SOCRATES, Patria Constantinopolitarus, sub Theodosii junioris principatus initia, ut videtur, natus; in Grammaticis Heliadii & Ammoniani, qui Alexandria profugii, Constantinopoli scholas aperuerant, præceptores habuit; in Rhetorica verò, judice quidem Valesio, Troilum Sophistam. Virilem ætatem ingreſſus, in foro causas egit; unde *Sebotasticus* dictus est. Novatianæ scilicet additum fuisse Scriptores ferè omnes clamant; quò tamen culpâ ipsam immuam præstat Cl. Valesius: & certè quamvis Novatianis paulò faventior sit; ipsam tamen hujusce scilicet affectam fuisse inde confici non potest. Quid quòd Novatianus hæreticis ipse non uno in loco accenset? Claruit a. 440. quod ad Historiam Eccl. scribendam se accituit, eamque à Constantini M. imperii primordiis ulque ad a. 419. deduxit.

5 Æ.C.V. 2b
1577. & cum notis Petri Schoning. *Frankgræ*
1608.8°.

De otto vitiis cogitationibus Liber, quem Gr. Lat. edidit Bigotius ad calcem Palladii, unâ cum antiquâ versione ante mille annos f. c. 3. Textum græcum prius ediderat Combefis. in *Auzario Novissimo* 1672. & Josephus Maria Suarezias in *Collezione Opetum S. Nili Roma* 1677.

Alius de eodem argumento Tractatus, quem Latine à se versum inter Damasceni Opera dedit Jac. Billius; Gr. Lat. verò cum notis exhibet Jo. Bap. Cotelæus *Monum. Eccl. Græc. Tom. III.* p. 185.

De Oratione Capita CLIII. quibus precandi forma exponitur: totidem memorat Photius Cod. 61. ac habet Editio Suareziana unâ cum Prologo. Editio enim Latina à Fr. Turriano vulgata *Florent. 1578.8°.* quæque in Bibliotheca Patr. habetur, Capita exhibet non nisi CXLVII. vel CL.

Epistola CCC. LV. à Possino Gr. Lat. editæ *Paris. 1677.4°.* quæ plurimis aliis epistolis auctas Gr. Lat. recudi fecit, additâ de Nilo disertatione, Leo Allatius *Roma* 1668. fol.

De vitiis Affectibus Tractatus.

Ad Agabum Monachum de virtute colenda, & vitiis fugienda.

Ad Magnam Ancrea Diaconissam de voluntaria paupertate.

Tractatus Moralium seu spiritalium Admonitionum.

Epistola Enchiridion à S. Nilo contrallum & interpellatum.

De Monachorum præstantiâ in verbis & solitudinibus.

Ad Eulogium Monachum Tractatus Affectuum.

Ad eundem de vitiis, quæ vitiis sunt opposita.

De diversis malignis cogitationibus Liber.

Capita XXXIII. per gradus disposita.

Spirituales Sententia per Alphabetum disposita, non cum aliis quibusdam.

Instituto Affectiva ad Monachos.

Sententia abducentes Monachum à corruptibilibus.

Sermo in illud Evangelii. Qui nunc habet sacculum, tollit.

Singula ista *Opuscula*, modò enumerata ab Epistolis exclusivè, Gr. Lat. edidit Josephus Maria Suarezias *Roma* 1673.

Sermones aliquot, qui interierunt. Ampla factis Excerpta duorum in *Pascha*, & trium in *Ascensionem Domini* nobis conservavit Photius Cod. CCLXXVI.

Epistola, ut videtur, plurimè desiderantur. *Epistola ad Heliodorum Silentiarum*, ac alterius ad Olympiodorum Præfectum fragmenta adducuntur in *Actione 14. Synodi VII.*

*Librum denique adversus Gentiles à Nilo scriptum esse prodit Nicephorus **; qui nunc non extat.

440.

DRACONTIUS, gente Hispanus, dignitate Presbyter, claruit circa an. 440. im-

perante Theodosio juniore, ad quem *Elegiam* scripsit: ad eum ut non sine ratione se mirari dicat i' hilippus Labbeus*, virum eruditum Ger. Joannem Vossium† inter Poetas incerta ætatis, eoque quipost tempora Caroli M. floruerint, Dracontium numerat. Poetica impetitis studia excoluit Dracontius: duo tantum ingenii illius factus nobis supersunt, viz.

Carmen Heroicum in Hexameterum. Librum istum exscribentium culpâ olim viciatum Eugenius II. T. Oletanus p' ilcopus, iussu Chindivindi Gothorum in Hispania regis, emendavit; atque ita in pulchritudinis formam coegit, teste Ildesfonso*, ut pulchrior de artificio corrigentis, quàm de manu processisse videatur auctor: quin & septimi diei explicationem ipse addidit Eugenius.

Elegia ad Theodosium Imp. à Sirmondo præmura edita *Paris. 1619.*

Prodiit *Liber in Hexameterum* præmura *Paris* superiore sæculo, deinde in *Collezione Poetarum Fabricii*, & cum notis & Glossario Joannis Weicii; denique in *Appendice Bigneanâ* p. 837.

Utturnque *Opusculum* prodit *Paris. 1619.8°.* curâ Jac. Sirmondi; & in Bibliotheca Patr. Tom. IX. p. 724-729.

BACHIARIUS, *Maceas* dictus; Miræo Hibernus, Baleo & Pitæo Britannus; S. Patricii, ut volunt, discipulus, in Cœnobio Bannochotensi educatus, disciplinis præsertim Mathematicis incubuit. Certiora sunt, quæ de eo habet Gennadius*. *Vir*, inquit, *Christiana** *Philosophia nudus & expositus, Deo vacare discipulens, peregrinationem præ conservandâ vita integratæ elegi.* Claruit anno 440. Scripsit, eodem Gennadio teste, *Libellum de fide Apologiam* ad Romanæ Urbis Pontificem (Leonem, uti suspicari licet) quo peregrinationem à se solâ religionis causâ suscepit fuisse adversus calumniatores probavit. Interit *liber iste*. Extat autem ejusdem Epistola *de recipiendis Lapsis ad Januarium*, inter Orthodoxographia p. 48. & in Bibliotheca Patr. Tom. VI. p. 1174. De aliis, quæ scripsisse dicitur, consulantur Baleus & Pitæus.

SABBATIUS, Ecclesiæ Gallicanæ Episcopus, sed consensum civitatis non liquet. Claruit anno 440. Rogatus à piâ quâdam virgine, Secundâ nomine, scripsit *librum de fide adversus Marcionem & Valentianum*, & adversus Eusebium ac Arium; contra illos veritatem carnis à Christo assumptæ, contra hos autem consubstantialitatem filii demonstrans, NE.

HELIODORUS, Ecclesiæ Antiochenæ Presbyter, claruit circa an. 440. Scripsit de *Virginitate libellum*, à Gennadio laudatum cap. 19. de Script. N. E.

URSINUS, gente Afer, vitæ instituto Monachus. Claruit circa an. 440. Scripsit, teste Gennadio*, *adversus eos qui rebaptizandos hæreticos decernunt, docens rebaptizandos non esse, qui*

* Hist. Eccl.
Lib. 4. 54.

5 Æ.C. 7. ab
An. CC/C.
* Tom. 4.
p. 167.
† De Pont.
Lib. 4. p. 48.

* Cap. 24.

* De Script.
c. 24.440.
Gennad. de
Script. cap.

440.

440.
* De script.
c. 27.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

in nomine vel simpliciter Christi, vel in nomine Patris, Filii, & Sp. S. quavis pravo sensu, baptizantur: iis autem post simplicem Trinitatis confessionem sufficere ad salutem manuum Episcopatum impositionem. Hunc Ursini libellum eundem cum Anonymi tractatu à Rigaltio inter Cypriani Opera edito ex Codicis Vaticani fide facit Philippus Labbeus, & ex eo Casimirus Oudin: quibus ego rationibus non contemnendis ductus, assensum tribuere non possum, ideoque alibi Anonymo Opus reliqui. Ut Ursin non tam ab ignorantia (quod vult Casimirus Oudin) profectum sit, quod doctissimus, & à rursus à Angliæ, Oxoniensium Auctores in editione sua Cypriani hoc opus Anonymum reliquit: quam quòd Autorem Cypriano ætate fuisse suppare cum CL. Rigaltio, aliiq. credidit. Corrè unicuique pro Ursino argumentum est Codicis Vaticani titulus, quem Tractatus Anonymi cuius, qui Gennadium legerat, adicere in Promptu erat.

440.

LEO I. Cognomento Magnus, Patria Romanus, (Tulcio appellat libri Pontificalis Auctor, reclamantibus licet quibusdam Codicibus MSS.) Patre Quintiano natus. Ecclesie Romanæ adhuc Acolythus circa annum ccccxviii. in Africam cum literis ad Aurelium Episcopum Cartaginensem missus est, si modo idem fuerit Leo, cujus meminit Augustinus epistolâ civ. Sub Cælestino Papa Diaconum egit, & circa annum ccccxxx. Joannem Cassianum Ecclesie CP. Diaconum, qui inter Orientales diu versatus hæreticorum mores & ingenium optimè novérat, ut adversus Nestorium tunc recens exortum scriberet, incitavit. Præstitit id Cassianus, editis libris vii. de Incarnatione Domini, quos, ut ex fine epistolæ operi præfixæ liquet, Leoni nostro nuncupavit. Anno ccccxxxix. orto inter Romanis exercitus in Galliis duces, Aetium & Albinum, dissidio, ad concordiam reconciliandam mittitur Leo, quod & feliciter perfecit. Dum in hac legatione adhuc hæretet, diem obiit Sixtus Papa, in cuius locum communi Sententia electus est, absens licet, Leo noster xxviii. Julii an. ccccxi. Septemb. viii. in Solium Pontificale elevatus: tempore quidem parum lato, quo ob ingruentes Barbarorum incursiones, & circumstrepentes undique Nestorianorum, Pelagianorum, Arianorum hæreses, tristissima erat tum Ecclesie, tum reipublice facies. His non obstantibus Leo in numero suo exequendo, virili auium pergebat. Anno ccccxlii. quamplures Manichæi à Vandalis ex Africa fugati Romæ latebras quærebant; & quo turpius latebant Catholicorum mysteriis se immiscuerunt. Hoc vero indicio tanquam forices, se prodibant, quod sumpto pane poculum Eucharistici respondabant. Monuit id plebem mox Leo, quaque nota execrabiles hæretici essent discernendi. En ipsius verba: *Cum ad legendum infidelitatem suam nostris audient interesse mysteriis, iis in Sacramentorum communione se temperant, ne iustitiam, ne pensis latere non possint, ore indigne Christi corpus accipiant. Sanguinem autem redemptionis nostræ hauri-*

re omnino declinant. Quod idè vestra notum facimus facultati, ut vobis iniqui modi homines, & his manifestentur indicis, & quorum deprehensa fuerit sacrilega funlaro a Sanctorum societate sacerdotali autoritate pellantur. Hoc igitur tempore in Ecclesia Romana, fideles Eucharistiam sub utraque specie sumere solebant, & qui aliter facerent infami hæreticos signo palam notabantur. Si alia jam sint Ecclesie Romanæ placita, mores alii, viderint quorum interest. Anno ccccxliv. ob relicta à Leone Ecclesie Arelatenfis jura metropolitica, lis illum inter & Hilarium exorta est, jura sua ad obitum usque tutare Hilario, qua de re in Hilario egimus. Anno ccccxlviii. Eutyches nondum in occidentem eogitus, per iteras Lennis gratiam aucupavit. Scripsit Lco, & tum apud Imperatorem, tum apud Flavianum pro homine intercessit, à quibus certior de tuta re factus Hæreticum damnavit, & prolixam epistolam ad Flavianum dedit, qua adversus Eutychem ejusque errores fusè atque eruditè disseruit. Anno sequenti Legatos ad Synodum Ephesinam, quæ Latrocinialis dicta est, misit; quamprimum vero recessit, omnia ibi à Dioscuro per vim & fraudem in Eutychis gratiam fieri, coacta mox Romæ Synodo, Acta Ephesine rescidit, & Dioscuro, Eutychemque condemnavit. Ipse vicissim à Dioscuro adjunctis sibi decem metropolitibus Ecclesie communionem motus. Turbis hisce indies in majorem flammam erumpentibus, decreta est Synodus Oecumenica, quæ ut intra Italian habereetur, frustra tum apud Imperatorem, tum apud Pulcheriam Augustam laboravit Leo. Indicta est igitur Chalcedone an. ccccxi. & viii. Idus Octobris haberi cœpit. Illuc veniunt à Pontifice Legati Paschasius & Lucentius episcopi, & Bonifacius Presbyter qui Actione veniæ contende-bant, ut Leonis Epistola ad Flavianum ante biennium scripta, ipsius Synodi circa fidem definiturini inferretur. Responderrunt Patres, se ad Epistolam subscriptione suâ firmandam paratos esse, ut vero decreto Synodico intexeretur, nunquam admittituros. Et cum acrius adhuc inflaret Legati, ipso etiam Imperatore id urgente, dixerunt Episcopi: *analogice sic Patres ambulant, qui contradicunt ipsi Romanæ ambulant.* Tandem cum ad condendos Canones perventum esset, Decreto synodico statutum est, ut sedis Constantinopolitane Antistes in omni potestate, æqualia cum Senioris Romæ episcopo privilegia sortiretur. Vehementius reclamaverunt Legati Pontificii, violari hæc modo Nicænos Canones, se nihil admittre quod Ecclesie Romanæ dignitari adversaretur, nec sedem Apostolicam humiliari debere, idque se à Leone in mandatis habuisse. Nihilominus post diligentissimum causæ examen, communi Episcoporum Suffragio, assentientibus etiam Imperatoris iudiciis, decretum sancitur & confirmatur. Re ad Pontificem delatâ totus in iram solvit, & jam verè rugit Leo, sed præcipue fremit in Anatolium Episcopum Constantinopolitanum. Objicit ei injuriam, arrogantiam, ambitionem, conculatâ Synodi Nicænz Statuta, jurium alienorum invasionem, denique quid non? nec cum co fere

SÆC. V. ab
An. CCCC.

In Quadra.
p. 440.
447.

5. E. C. V. ab
An. CCC.

unquam posthac in gratiam rediit, fidem quidem Chalcedonensem ratam habuit, ipsum vero decretum penitus reiecit, *In irritum missimus & per auctoritatem B. Petri Apostoli generali prorsus definitione cassamus*, ut ipsius * verbis hanc de re utat. Hæc quidem breviter; totam enim huiusce rei historiam latius alibi † exposui. Anno cccc. lvi. Attila Hunnorum Rege arma in Italiam movente, missus est à Valentiniانو Aug. ad illum Legatus Leo Pontifex, qui facundia & precibus ferocem hominis animum adeo emollivit, ut desertà Italiâ exercitum trans Danubium duxerit. Anno cccc. lvi. Juliano Episcopo Coensti vices suas in Comitatu commisit Leo; nova res ut ad hunc annum rectè notat Quesnellus, nec anterioribus Pontificibus usurpata. Unde deinceps iis in more positum, ut Apocripharios in Aula Basilica haberent, qui res suas in Comitatu procurarent. Anno cccc. lv. direpta est à Vandalis, duxe Genferico, Urbs Roma, Leonis tamen intervenu à cæde & incendio servata, deinceps ad componendas Orientis & Ecclesiæ Alexandrinæ turbas præcipue adjecit animum; dumque in his pene totus esset, deposuit mortalitatis exuvias iii. Kal. Novemb. an. cccc. xvi. Verum de anno ejus emortuali, fuscæ præ aliis agunt Quesnellus, & Papebrochius, quos consulat horum curiosus. Egregium Præfulem meritò commendat pietas, eruditio, facundia, prudentia, pastoralis vigilantia, ingens adversus hæreticos zelus, constans & perpetua circa fidem Catholicam sollicitudo; non æque fastus, animus elatior, immensum augendæ dignitatis Pontificiæ Studium, erat quippe potentia Papalis amplificator strenuus, privilegiorum, quæ sedi suæ arrogavit, vindex animosus; quod in contentionibus ejus adversus Decretum Chalcedonense luce clarius patet.

SCRIPTA.

IN Anniversaria Assumptionis sue Sermones 17. Horum primus non in anniversario, sed in ipso Consecrationis die à Leone habitum esse non uno indicio ex ipso Sermone demonstrari potest. Vide quæ de hac re habet Daniel Papebrochius Not. ad Catal. Romani Pontif. p. 64.

De Cellulis & Eleutheryis vi.

De Jejunio decimi mensis ix.

De Nativitate Domini x.

De Epiphania Domini viii.

De Quadragesima xii.

De Passione Domini xix.

De Resurrectione Domini ii.

De Ascensione Domini iii.

De Pentecoste iiii.

De Jejunio Pentecostes iv.

In Natali Apostolorum Petri & Pauli ii. Secundum vero suppositum esse, & ex sermonibus ii, & iiii. in die anniversario assumptionis in Pontificatum contextum monet Quesnellus, qui proinde eum in Appendicem reiecit.

In Octava eorundem Apostolorum i.

In Natali Maccabæorum i.

In Festo S. Laurentii Martyris i.

De Jejunio septimi mensis ix.
Tractatus contra Eusebii hæresim habitum in Basilica S. Anastasie i.

Hemelia de transfiguratione Domini i.

Hemelia de gradibus Ascensionis ad Beasidinem i.

In Cathedrali S. Petri i.

Oratio in Consecratione Episcopi.

Oratio in Ordinatione Presbyteri.

Allocutio Archidiaconi ad Episcopum pro reconciliatione penitentium.

Epistola cxi. quarum xxx. novissimæ editioni primam accesserunt. In prioribus editionibus lxxxviii. de Privilegio Chorepiscoporum ad Germaniæ & Gallie episcopos, & xvi. ad episcopos Tertie sive Turonenfis provinciæ Leonis non esse; hanc vero Leoni Bituricensi Episcopo deberi; illam ex Concilio secundo Hispanensi & aliunde confarcinatam esse, Sirmondus aliique jamdudum monuerunt. Inter has etiam epistolas locum habent hanc paucæ aliorum epistolæ, viz. Flaviani, Ravennii, Rustici, Eusebii, Paschasii, &c. quæ Leonis epistolis neutiquam annumerantur. Leonis epistolæ in quavis fere Conciliorum editione reperiuntur: sed pro temporis locique ratione editorisque diligentia plures vel pauciores, magis minùve castigatæ, de quo vide quæ in Præfatione notat CL. Quesnellus.

DE PERDITA.

DEsiderantur quamplurimæ Leonis epistolæ, aliæque quædam opuscula quorum omnium Elenchum bene longum exhibet Quesnellus Tom. ii. p. 914. Fragmenta quædam profert Tom. i. p. 735.

SURIA.

IN Natali S. Vincentii Martyris Sermo. Hunc ab Hispano, quodam forsitan Leandro Hispanensi, scriptum censet Quesnellus. Augustino olim tributus inter ejus sermones de sanctis n. 13. habetur.

In Nativitate Domini Sermo.

In Ascensione Domini.

In Nativitate SS. Apostolorum Petri & Pauli.

Tractatus adversus errores Eusebii & aliorum. Hæc quinque opuscula in editione Quesnelliana in appendicem rejiciuntur.

LEONI AFFICTA.

DE Vocatione Omnium Gentium libri 15. à nonnullis S. Ambrosio, ab aliis Eucherio Lugdunensi, ab aliis Hilario quidam vel Arelatensi, vel Syracusano Prospero socio, vel Prospero Aurelianiensi ascripti; communi vero eruditorum sententiâ Prospero Aquitanico tributi, faventibus omnibus ab uccc. annis Codicibus MSS. noticiæ Galliz suffragio, quod non difficitur ipse Paschasius Quesnellus, qui nihilominus peculiariter dissertatione eos Leoni asserere conatur; idque longo conjecturarum potius quam argumentorum agmine, quæ huc fere redeunt:

SÆC. V. à
An. CCC.

18 C. V. ab
A. CCCC.

tedeunt, adversus Prosperum militare diversos de eadem loquendi modos, Styli disparitatem, operis methodum, temporis rationem; pro Leone itare phrasin & dicendi characterem, ætatem, patriam, Scripturæ usum familiarem, speculatiuum locorum quorundam & Scripturæ citationem, denique doctrinæ similitudinem pluribus hæc diducit vir eruditus, quæ cum pro cuiusvis ingenio variare solent, & plus minusque in aliis reperiri possunt, haud satis firmam sententiæ huic fundamentum subternere videntur.

Epistola ad Demetriadem de humilitate Christiana, Prospero vulgo adjudicata. Leoni vindicatur idem Quænellus, iisdem penè argumentis, nempe ex Styli, Doctrinæ, Conceptuumque Similitudine, ex allegata Hieronymi & vulgata versione, ut alia levioris momenti taceam, ac proinde idem de hac quod de superiore Dissertatione iudicium ferendum est.

Capitula, sive Præsertim Sedis Apostolice Episcoporum Anteriatæ, De Gratia & libero Voluntatis arbitrio, quæ Celestini Epistolæ ad Gallos subnecsi solent. Leonis causam pro his capitulis agit Quænellus prolixâ Dissertatione in duas partes divisâ primâ hæc capitula Prospero adjudicat, Leoni alicui, adductis iisdem penè quibus septa causam egerat conjecturis: in secunda de dogmatum, quæ in postrema Capitulorum parte continentur, necessitate & momento agit. Hæc tria Opuscula in fronte Operum & Leonis collocat, nulla licet cogente ratione, nullo veterum testimonio, nulla vetusti Codicis fide sustentis. Certè si Leonem virum suo tempore celeberrimum autorem habuissent, an id latuisset Cæsarium, Prosperum, Eucherium Lugdunensem, Vincentium Lirinensem, alios? imò an ipsius in Sede Romana successores, qui de Leone ne per Somnium quidem cogitasse videntur? Ad hæc, an ipse siluisset Leo, qui tot epistolis in quibus de controversiis Pelagianis agit, amplam de his opusculis mentionem injiciendi occasionem habuit? Interim quæ ad sententiam suam confirmandam protulit vir eruditus, haud vulgarem ingenii, & diligentis laudem merentur.

Prodierunt integra Leonis Opera, ut alias editiones minùs accuratas mittam, *Paris. 1614, 1618. & Lugduni 1633, 1651, 1671.* alibi quæ sepius subjunctis Chrysologi & Fulgentii operibus. Denum omnia Leonis opera collegit, recensuit, & quædam de novo eruit, ediditque Palsch. Quænellus *Paris. 1675. 11. vol. 4.* qui præter alia editionem suam planè elegantem antiquo Canonum Ecclesiæ Romanæ Codice, Dionysiano vetustiori Dissertationibus xvi. notisque petquam eruditè ornavit, & illustravit.

SALVIANUS, gente non quidem Afet, ut quidam volunt, sed Gallus, ipsomet Galliam solum patrium appellante. Coloniz Agrippinæ natum esse ex epistola ejus primâ non malè colligit Baluzius; quamvis etiam Teviris diu vixit. Claruit ab anno 440. & deinceps magis magisque inclarescere cepit. Palladium, Hypatii (qui adhuc Gentilis erat) & Quictæ filiam,

uxorem duxit; & ipsam religione Gentilem, quam tamen postea ad fidem Christianam perduxit. Ex ea unicam prolem, nomine Auspiciolam, suscepit. Relicta tandem patria, in provinciam Viennensem profectus est; mox Presbyter Massiliensis factus. Quòd verò in pluribus Salviani editionibus Episcopus vocatur, error plane est gravissimus: cum Gennadius* eum disertè Presbyterum appellet. Cui objectioni ut occurreret Conradus Rittershusius†, vir quidem doctissimus, dici posse putat, nondum tunc temporis, cum illa scriberet Gennadius, Salvianum petvenisse ad Episcopatum: non animadvertens Salvianum anno 495. quo Gennadius scripsit, jam ætate gravem & mortis vicinum fuisse. Imbelli tamen isto argumente nequaquam fretus, aliud quid arguit, adhabet, priori longè infirmius fuisse sc. in Ecclesiâ Christianâ tempus, cum iidem appellarentur Presbyteri, & Episcopi. Error autem de Episcopatu illius hinc ortus est, opinante Baluzio; quòd in quibusdam Gennadii editionibus dicitur Homilias Episcopum fidei multas composuisse: cum legendum sit ad Episcopos vel Episcopis factas. Nam vir eloquens & doctus Homilias scribebat, quæ ab Episcopis deinde, recitabantur in Ecclesiâ. Obiit grandævus, ætate, ut videtur, sæculo.

SCRIPTA, QUÆ EXTANT.

DE providentiâ & gubernatione Dei, deque iuste ac præsertim ejus iudicio, libri vii. ad Salonium Episcopum, discipulum olim suum.

Epistola ix. Quarum ultimarum ad Solonium Prætoriam est in libris de *Aværria*. *Adversus avaritiam, præsertim Clericorum & Sacerdotum libri xv.* ad Salonium Episcopum; quos sub ficto Timothei nomine in lucem emissit Salvianus.

Trio arnæphorum libri iii. in quibus loca V. ac N. Testamenti in speciem pregnantia conciliantur. Sub Salviani quidem nomine, ab Alphonso de Castro ciantur. In quem errorem incidit vit aliàs non iudocius, eò quòd hi libri ad Calcem Salviani ediri sunt, *Rafusa 1530.* & alibi. Verùm Salviani non esse certò liquet. Juliano Episcopo Toletano debere receptior est eruditorum sententia.

DE PERDITA.

DE Virginibus bene ad Macellum Presbyterum. Gennadius *de rum libri iii.* Scilicet 467.

Expositio extrema partis Ecclesiastici ad Claudium Episcopum Viennensem.

In Hexameron sive à principio Genesim usque ad censionem hominis, in morem Genesiorum versu compositus liber unus.

Homilia multa coram Episcopis vel in usum Episcoporum facta.

Si omnia in sacramenta nominata.

Prodierunt Opera Salviani, cum Scholiis Alexandri Brasicensis *Rafus. 1530.* fol. deinde cura Petri Galefinii *Roma 1564.* cum notis Brasicensi *Paris. 1575. 8.* auctiora deinde & magis emen-

X 3 data

* De Scilicet 467.

† Com. in Salvianum p. 4.

* Adven. Hæret. lib. 14. c. 174.

440.
De Gubernat. 1. 7. p. 119.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

data studio Petri Pithæi *Parisi* 1680. Conradi Rittershusii commentariis illustrata *Alorf.* 1611. 2. vol. 8. postea aliorum etiam commentariis aucta *Norimbergæ* 1623. Rothomagi (cum Scholiis Bracciani) 1627. 12. Anno 1640. recula est Parisiis editio Pithæana. Tandem Stephanus Baluzius ad Codices MSS. recognita, & notis illustrata edidit *Parisi* 1663. 8. secundis verò curis auctiora *Parisi* 1669. 8.

440.

* De Script.
c. 4.

CONSTANTIUS, gente Gallus, nobilitate sublimis, Presbyter Lugdunensis (Episcopum malè vocat Isidorus Hispalensis *) inde Sidonio religione venerabilis, claruit anno 440. & deinceps. Extracta à Patiente Episcopo Lugdunensi ecclesiâ istius urbis, ipse *Hexametris versibus* latera altari Basilicæ vicina celebravit. Inter annos 475. & 480. cum civitas Arvernorum ab Evarice Go. hocum rege longâ obsidione premeretur, Constantius, superatis omnibus difficultatibus, iturris longitudine, dierum brevitate, pabulorum penuriâ, aliisque impedimentis, viâ satis inviâ & abruptâ à Lugduno Arvernum usque profectus est; ubi evas tumultuantes ad concordiam revocavit; aliisque Gothorum ingruentium metu fugientes in urbem reduxit. Hæc scire ex Sidonio Apollinari excerptimus, qui ubique Constantium mirè deprædicat, veluti virum singularis ingenii, salutaris consilii, certè in tractatibus publicis catros eloquentes, seu diversa sive patia decernat, præstantioris facundie dotibus antecellenrem; ut ipsius verbis utar. Unde Epistolâ suâ in unum opus collectas examini ejus non modò recensendas, sed defecandas, ut ait, limandasque committit; sciens illum immodicum esse fautorem non studiorum modò, sed & studiorum. Scripta de *Vita S. Germani Antiochenensis Episcopi librum ad Patientem Lugdunensem & Cesariensem Antiochenensem Episcopos*. Extat apud Surium ad diem Julii xxxi.

Læp. 16.

Læp. 1.

440.

* De Script.
c. 41.

PETRONIUS, gente Italus, illustri familiâ ortus, Sexti Aulicii Petronii Probi, Prætorio præfcti, qui Consulatum anno 406. cum Arcadio Imp. gessit, filius. Ipsum etiam pariter ac patrem, prætorii præfecturam gessisse ex Gennadii & Eucherii verbis conjicit Baronius. Eucherius certè in libro de contemptu mundi, anno 433. scripto, Petronii in Italiâ tunc Anriitis mcminit, qui ex plenissimâ mundanæ pntestatis sedè in sacerdotii nomen ascendit. Ut sit, Petronium nostrum Bononiæ Episcopum fuisse, & sanctitate vitæ eminuissè, Gennadii * fide constat. Claruit circa an. 440. Obiit ante annum 450. Theodosio adhuc regnante. Scripsit *librum de Ordinatione Episcoporum*, quem à nonnullis Patri ejus ascriptum esse monet Gennadius. Gennadii etiam xvo *Vitis Patrum Monachorum Aegypti* scripsisse vulgò habetur. Quo ritu lo ille, qui sub eo nomine hodie circumfertur, liber, an peculiare potius opus aliquod designetur, haud satis constat.

440.

PHILIPPUS, Presbyter, Hieronymi di-

scipulus, claruit præcipuè circa an. 440. Obiit SÆC. V. ab
An. CCCC.
Mariano & Avito regnantibus, i. e. anno 455. vel ad minimam proximâ initio. Avitus enim, qui anno 455. Julii x. factus est Imperator, circa sequentis mensis Maium purpuram deposuit; cum imperium decem menses tenuisset. Præter *familiares Epistolâs*, valde *falsas*, & maximè ad pauperum & dolorum tolerantiam exhortatorias; quæ jam olim interierunt; scripsisse Philippum nostrum *Commentarium in Job*, testis est Gennadius *; Et quidem Philippum nomine *Commentariorum in Job* ad Nestorianum Episcopum libri 111. prodierunt *Basilisæ* anno 1537. tum in 4. tum in fol. quos reverà Philippus esse fidem facit locus, quem Beda, libro de Ratione unciarum, ex Philippi Expositione in Job, citat; qui in hæc Commentariis hodie reperitur, ut dudum notavit Sixtus Senensis *. Affirmat etiam Casimirus Oudin se in antiquissimo Codice Bibliothecæ Ignacensis in fractu Remensi hos Commentarios MSS. vidisse; qui auctoritatem Gennadii præfixam habuerunt. Hi Commentarii etiam inter Opera Bedæ & Hieronymi habeti solent.

* De Script.
c. 62.

* L. 4 p. 159.

ISAAC, gente Syrus, ex Monacho Presbyter Ecclesiæ Antiochenæ, claruit anno 440. Obiit circa an. 456. Multa conscripsit Syro sermone, præcipue *adversus Nestorianos & Eutychianos*. Ruman etiam Antiochiæ longo *carmine* planxit. Hæc ab eo scripta memorat Gennadius *, ex quibus hodie nili superest. Extat quidam Latine, à Gennadio non recensitus, sub Isaaci nomine *Libri de contemptu mundi*, Biblioth. Patr. Tom. xi. qui tamen juniori Isaaco, qui exeunte Sæculo sexto floruit, à quibusdam non immeritò tribuitur. Cum enim neque Gennadius, neque Trithemius, qui scripserat Isaaci nostri enumerant, hujus libri meminerint, ut rectè observat Miræus, non minùs probabile videtur quæat librum istum esse Isaaci junioris.

440.

* De Script.
c. 66.

ASCLEPIUS, gente Afer, claruit anno 440. & in vivis adhuc erat anno 495. De eo ex Veteribus unus hæc habet Gennadius *. In *Bavensi* territorio *visci non grandis* * De Script.
c. 71.
Episcopus, scripsit adversum Arianos: & monacho ad eum Donatistas scribere dicitur. In docendo autem extempore grandi opinione cecubavit. N. E.

440.

PASCHASINUS, Lilybetanus in Sicilia Episcopus, S. Cyrillo, Leonis Papæ, aliisque magni nominis viris familiaris. Claruit præcipue circa an. 443. Multa ab Catholice fidei confessionem sub Genserici persecutione passus videtur. Ipse exilium, multaque mala sibi irrogata esse in epistolâ suâ congeritur. Utrum verò idem fuerit cum Paschasio, quem à Genserico anno 437. aulâ deturbatum fuisse, & post cruciatum multos Martyrium tandem fortiter obisse memorat Prosper in Chronico: Lectori accuratius discipiendum relinquo. Anno 451. à Leone Papa ad Concilium Chalcedonenfè unâ cum Lucencio Episcopo Afulano, & Bonifacio Presbytero, legatus est, ut illius nomine

443.

mine

S.Æ.C.V. ab
An.CCCC.

mine Synodo interesse. Primas in legatione vices sustinuit Paschasius, atque adeo Leonis nomine primus omnium Episcoporum Synodi decretis subscripsit. *Scripta Epistolam de Pascha-
tu observatione ad Leonem Papam;* quæ inter Leo-
nis Epistolas extat; commendatior autem apud Bu-
chetium de Doctr. Temp. p. 75. Scriptæ etiam epi-
stolam ad eundem, sui & collegarum nomine,
de damnatione *Discessus*, quæ in Conciliorum Tomis habetur. Eisdem *Acta Concilii Chalcedonensis*
ascribit Trithemius, quâ auctoritate motus, pa-
rum liquet; nisi quod Concilio interfuerit, &
presederit Paschasius.

444.

TIRO PROSPER, gente Aquitanus, homo, ut videtur, laicus, Leonis Papæ nota-
rius. Claruit anno 444. Regens quidem in
Aquitanâ, vel ut alii, iherosolymis in Italiâ, Epi-
scopus fuisse vulgò creditur: cui quidem sen-
tentia ægrè auscultum præbere possum. Ex veteri-
tibus enim nullum ante Honorium Augustodo-
nensem, vel infirmum in Clero locum. mul-
tò, minùs dignitatem Episcopalem ei assignasse
rectè notat Cl. Labbeus *. Augustini nomen
in Galliâ pullulantibus certior fecit; utque
scriptis de perseverantiâ & prædestinatione
libellis eos oppugnaret, obtinuit. Eiusdem post
obitum memoriam contra Massilianorum calu-
mnia summò animi affectu & diligentia tu-
tatus est; adeo ut anno 431. suscepto, unâ cum
Hilario studiorum focio, Romam trineret, Au-
gustiniani nominis insectatores calumniæ &
hæreseos apud Cælestinum Papam accusaret;
& Pontificis epistolam ad Gallix Episcopos
impetraret, quâ munus Massilianorum in-
sidii fortius obliteret. In Galliâ redux, Pelag-
ianos impigrè oppugnare tam scriptis quàm
exemplo persequitur; æ anno 437. nobile inprimis
opus adversus Cassianum, quem *Collatorem* vo-
cat, edidit. Post annum 440. Romam à Leone
Papâ evocatus videtur; ut illi esset ab Episcopiis,
& contra Pelagianos Italian turbantes decer-
taret. Anno 443. à Leone ad id munus exe-
quendum in Campaniam missus est; ut Juliani
dolus & audacia obviam iret. Anno 445. in vi-
vis adhuc erat; cuiusque enim Chronicon suum
perduxit. Quin & illius meminit ad annum
460. Marcellinus Comes in Chronico. Vir cer-
tè erat magnæ eruditionis, nec minoris pro fi-
de Catholicâ zelus; adeo ut Pelagianæ hæreseos
ruinam illi præ aliis acceptam referat Photius*. Uxoratum fuisse arguunt versus ad Uxorem
suam, qui à Bedâ in fine libelli de re Metricâ ad-
ducuntur.

OPERA QUÆ EXTANT.

DE *promissionibus & prædictionibus Dei* li-
ber, in tres partes divisus, cum adju-
ctis libellis, qui inscribuntur *Dimidium tem-
poris*, ubi de Antichristo multa, & de glo-
riâ regnoque Sanctorum: Prosperi Aquitani
non esse opus istud contendit Usserius in Bi-
bliothecâ Theol. MS. hoc præcipuè argumento
usus. Prosper Africanum nunquam vidit, saltè

vivente Augustino. Operis autem istius Au-
tot scribit se Aurelium Episcopum (qui non
longè post S. Augustinum obiit) Carthagine vi-
disse. Quin & in persecutione Vandalicâ se
multa passum, & ex Africâ depulsam, tandem
in Italian delatum esse prodit; quæ Prospero
noitro nequaquam conveniunt. His adde in-
gentem styli dissimilitudinem; quæ quidem
tanta est, ut vel sola opus Prospero adjudicare
posset. Calculum suum asper addidit Cl.
Quenellus, Dissert. de Vic. S. Leonis ad an.
ccccxlv. n. 4. *Prosperi enim, inquit, non est illud
opus, sed ignoti anonymique cuiusquam African-
ni, cuius stylus dicendique Character quàm longe
à Prosperiâ distet, quorû aquis verum affimator
facile judicet. Huius quippe oratio, humilis, serena,
& simplex; Prosperi loquendi genus abundanti, di-
vites, viribus & nervis valens, la-uptes sententiis.
Prospera quis dixerit exaratum hoc opus à Prospe-
ro jactare, cum sit hominis ætate procelli, ut ipse
ante de se testatur, & ex multis locis constat.*
His adde, Gennadium dum opera Prosperi re-
fenset, hujus libri non meminit. Ut sit, ab
aliquo Prosperi coevo scriptus est liber iste; &
à Cassiodoro* olim Prospero attributus vide-
tur.

De Vita Contemplativa libri 111. Prosperi
ævo aliquantùm recentior primâ fronte vi-
dentur. Juliano Pomerio debentur Isidori Hispa-
lensis fautoritate constat. Prodiit scorsim
anno 1487. & Colon. 1536. 8. Prologum 11. in
hos libros edidit Dacher. Spicileg. Tom.
xiii.

*Ad Rufinum Epistola de gratiâ & libero ar-
bitrio.*

*Responsiones ad capitula obiectioum Gallo-
rum doctrinam S. Augustini calumnias insectan-
tium.*

*Responsiones ad Capitula xvi. obiectioum Vin-
centianorum.*

*Responsiones ad Excerpta, quæ de Gennesci-
vitate sunt missa Sive Dubium 11. ex Augustini
libris de Prædestinatione Sanctorum & Bono & er-
severantiâ obiectorum solutiones.*

*Contra Collatorem liber seu de gratiâ Dei & li-
bero arbitrio pro S. Augustino contra Cassiani Col-
lationem x111. Prodiit scorsim Lugduni Bat. 1606.
& Atrebat. 1628.*

*Sententiarum ex Operibus S. Augustini
excerptarum Liber: sententias cccclxxxviii.
complexus. Prodiit scorsim Helmstad 1613.*

*Commentarius in 11. Psalmos postero-
res.*

De vocatione Gentium libri 11. qui Ambrosio
malè olim inscripti, inter Opera illius haberi
solent. Hodie Prospero vulgò ascribuntur: &
suffragatur quidem Codicum MSS. fides; ve-
rùm obstat discrimen dogmatum nonnullorum
ab illis quæ Prosperus summo animi ardore pro-
pugnavit. Eligenda igitur præ cæteris videtur
Cl. Vossii * sententia; qui Prosperi Aurelia-
nensi Episcopo, cuius meminit Sidonius l. 8. epist.
15. quique Concilii Valensi 11. & Carpentora-
densi annis 517, & 519. interfuit, eos adju-
dicat.

*Epistola ad sacram Virginem Demetriadem,
quæ cum libris de Vocatione Gentium inter
X 4 Am-*

S.Æ.C.V. ab
An.CCCC.

* Divia.
Lect. 11.

† De Scip.
c. 12.

* Hist. Pelag.
c. 1. 10.

* Tom 2. p.
247.

* Cod. 54.

SÆC. V. ab
An. CCC.

Ambrosii. Opera locum malè obtinet. Scripta verò est à Prospero post datam Pelagii ad Demetriadem epistolam squam data opera inibi refellit.

Epistola ad D. Augustinum de reliquiis Pelagiana heresi, quæ Augustini libris de Prædestinatione Sanctorum & Bono Perseverantiæ præfigi solet.

De Ingratis, sive *de hæresibus*, adversus Pelagianum Carmen Heroicum, vivente adhuc S. Augustino scriptum.

Epiphanius Nestoriana & Pelagiana heresim, in quo utriusque heresi assensus describitur.

Epigrammatum xcviij, liber ex sententiis S. Augustini.

Epigrammata 11. in Obtestatorem S. Augustini.

Ad Vocem meum Anacreonticum cum elegiaco.

De Providentiâ divinâ Carmen Heroicum, quod tantum abest, ut Prosperi sit; ut à Pelagianis quondam compositum fuerit.

Canones Concilii Antiocheni 11. qui à Prospero dictari, & Leonis Papæ nomine ad Concilii Patres missi dicuntur. Verum tota res fabulam sapit nugacissimam. Siquidem Concilium istud anno 529. habitum est, multis post Prosperi ac Leonis mortem annis.

Ceterum *Epistolæ* quamplurimas, quæ inter Leonis Opera leguntur, & inprimis celeberrimam *adversus Eutychetam* à Prospero dictatas fuisse prodit Gennadius *. Idem præterea alibi †, pariter ac Isidorus * *Canonem quandam Paschalem* eidem ascribit; qui interit. Sanè Prosperum supputationem Festi Paschalis apprimè calluise ex Chronico illius constat.

Confessio Fidei, à Sirmondo prima edita ex Codice Vaticano post Eugenii Toletani Opuscula Parisi. 1619. Habetur & in Biblioth. Patr.

Chronicon, cujus quatuor editiones inter se diversissimæ hodie circumferuntur, nempe,

Vulgaris, quæ Chronicis Eusebiano & Hieronymiano in editione Scaligeriana subjungitur, & ab anno 379. (quo defuit Hieronymus) incipiens, ad annum 445. progreditur.

Duchesianna, quæ pelori Chronici editioni decem annorum Historiam adjungit, & ad annum ulque 455. quo capta est à Genferico Roma, pertingit. Hanc primus divulgavit ex Codicibus MSS. Simondi, & Chiffetii Duchesnius Tomo 1. Historiarum coetaneorum Franciæ.

Pitheana seu Imperatoria, quæ anno 379. exorfa, non per Consules, sed per annotatos in margine Imperatorum annos procedit, & in annum 455. definit. Editionem istam in lucem emisit Petrus Pitheus Parisi. 1588. quam exemplaris MSS. ope emendatam iterum recondi fecit Philippus Labbeus Bibliothecæ Novæ MSS. (Parisi. 1657.) Tom. 1. p. 36.

Latbeana, quæ integrum demum Prosperi

Chronicon, quale à Gennadio describitur exhibet. A mundi enim principio exorfa ad annum ulque 455. pertingit. Post annum 379. inseritur Ausuarium de variis hæresibus. Quæ verò pars ab anno 379. ad 455. res gestas narrat, Consularis vulgò dicta, emendatior atque auctior est, quam quæ ante vulgata fuit. Hanc editionem diu desideratam primus dedit Philippus Labbeus Bibliothecæ Novæ MSS. Tomo 1. p. 16.

In editionibus hæc quatuor mirum quam variet pars Chronici Consularis dicta, quæ ab anno 379. ad 445. vel 455. pertingit, in his duplè ferè auctior quam in illis; in nonnullis diluta admodum ac jejuna, in aliis accurata satis. Verum id differentia, quod quidem enorme est, librorum & interpolatorum audacia & imperitiæ ascribi debet.

Prodierunt B. Prosperi Opera (præter Chronicon, & Confessionem fidei quæ in nullis editionibus locum habent) *Lugduni* 1539. fol. *Coloniæ* 1565. 4°. *Leovani* 1566. 4°. *Utrac* 1577. 8°. *Coloniæ* 1609. 8°. 1618. *Lugduni* 1639. & in Bibliotheca Patrum Tom. viij. p. 1.

IRENÆUS, gente, ut videtur, Syrus, dignitate S. Imperii Comes, anno 411. à Theodosio Imp. Ephesum missus est, ut vice sua Synodo Occumenicæ interesset. Ephesum profectus Nestorii partibus apertè favit, Episcopos autem Orthodoxos variis injuriis direxit. Finita Synodo ab Orientalibus Episcopis exoratus Constantinopolim properè se contulit; ut mendaciis & dolis fucum Imperatori faceret, & Cyrillo ac veritati aditum præclauderet. Anno 435. Nestorio è suo S. Euprepii secessu turbas interuenti Antiochiæ præfens factus palam iterum patrocinatus est. Quo nomine subitatus Imperator eum in ordinem redegit, & aula ejecit: quin & in exilium Petras usque Arabiæ oppidum deportari, honorifico tamen satis comitatu stipatum, iussit. Verum eò nunquam profectus fuisse videtur Irenæus, sive fuga sive precibus elapsus. Dignitate pristina collapsus, in Syriam secessit, ubi Episcoporum Phœnicæ decreto anno 444. à Theodorito, digamus licet, Tyri Episcopus ordinatus est. Sedem tamen non diu tenuit. Rem enim agrè ferens Imperator eum post biennium edicto depouit iussit; nisi Mariam Deiparam esse confiteretur, & Nestorium anathematizaret. Quæ cum pertinaciter recusaret Irenæus, anno demum 448. vel potius sequente, per vim Episcopatu suo deturbatus est. Sede ejectus ad scribendam Tragediam se contulit; ut eo saltem modo ademptæ sibi dignitatis utriusque pœnas exigeret. Quamdiu Episcopatus superfuisset, non liquet. Scriptis *Commentariis de rebus in Synodo Ephesinâ, ac in Oriente toto per viginti plus minus annos ab eâ proximè elapsos ex occasione controversiæ Nestorianæ gestis*. Opus istud in plures divinum erat librorum; (quorum unus ex. gr. inscribebatur *de Historiâ*) nec tam perfectæ erat Historia, quam sarago Actorum Synodaliū, Epistolarum, Rescriptorum Imperialium, aliorumque ejuscemodi scriptorum causam Ephesinam spectantium quibus

* De Script.
c. 24.
† c. 28.
* Orig. l. 6.
c. 17.

SÆC.V.ab
An.CCCC.

quibus ipse pro re natâ Historicis passim notas adjunxit, Cyrillum & Orthodoxos fugillans, Nestorium verò ejusque sectarios collaudans. Interit quidem opus istud: partem tamen illius non contemnendam è Græco in Latinum sermonem verbatim nobis conservavit, quiquis ille fuerit, autor certè satis antiquus, Compilator Epistolarum Ephesinarum, quas in lucem emisit Christianus Lupus *Levianus* 1682. 4°. Tota enim illa *Epistolarum & Alterum Synodalium Sylloge*, quanta quanta est, ex majori Irenæi opere, desumpta olim videtur. In his Lupi Epistolis, præter quamplurima scholia & notas illi ab Interprete Larino diserte ascriptas, extat Irenæi Epistola unica ad Episcopos Orientales anno 431. scripta, num. 21. quæ Græcè etiam habetur Concil. Tom. 111. p. 717.

445.

IDATIUS, seu Hydatius, gente Hispanus, Patriâ Gallæcis, domo Lemicensis, Sigeberto Lemicensis, aliis rectius Aquasflaviensis, Episcopus, claruit anno 445. quo circiter tempore illius tanquam Episcopi Gallæci meminit Leo Papa epistola 91. & ipse Manichæos quosdam in Gallæcia latitantes se Turibio Episcopo Asturicensi fociatum duxisse refert. Ante annum tamen 431. Episcopatum gessit, cum ad Aetium utriusque militiæ Ducem à Popularibus suis legatus in Galliam iter suscepit. Anno 451, à Suevis Gallæciam vastantibus in Aquasflaviensi Ecclesiâ capens abductus est, ac post trimestris captivitatem donum remissus. Obiit anno 468. vel sequente admodum grandævus. Scripsit *Chronicon* ab anno 379. (quo desit Hieronymus) ad annum 428. Valentiniani tertium, uti ipse in Prefatione testatur, idque postea ad an. 467. produxit. Excerpta tantum nonnulla illius ediderunt Scaliger ad calcem Chronici Eusebiani, & Canisius in Antiquis Lectionibus. Integrum verò dedit Jac. Simondus *Paris.* 1619. 8°. & ex eo editio Chronici Eusebiani *Amselodamensis* 1658. Contextuit etiam Fastos Consulares à Bruto ac Collatino primis Consulibus exorlus, & ad annum ulque 468. catalogum pertextens. Imperfectos edidit, ab anno Christi sc. 170. ad an. 423. pertinentes, Simondus *Paris.* 1619. integros verò Phil. Labbeus *Biblioth. Nov. MSS.* Tom. 1. p. 3. Utrumque Opus in Bibliothecâ Patrum habetur Tom. VII. p. 1211. De *Chronici* norandum restat, nonnullos post Idarii mortem id ad annum 500. vel 490. continuasse; unde subortus Bosonio error, qui ad illum; Sigeberto in Chronico, qui ad istum annum Chronicon ab Idario perductum esse scribunt. Et sanè Idarii Chronicon, quod apud Canisium Antiq. Lect. Tom. II. habetur, quodque ab Andrea Schoeto Tom. IV Hispaniæ Illustratz editum est, ultra Leonis Imp. rempna progreditur. Dictionem Idarii barbaram esse notat Scaliger, arque errores in Historiâ Romana continere non paucos; de Gorthis tamen & Suevis nonnulla habere, quæ alibi non reperiuntur.

447.

FLAVIANUS, magæ Ecclesiæ CP. Presbyter, & sacrorum vasorum donariorum-

que cultos. Post Procli mortem anno 447. exeunte Octobri, (quod tamen alii cum Baronio ad annum superiore referunt) Antistes Constantinopolitanus factus est: cui proinde datâ ad ipsum epistola Theodoritus * regis Urbis Episcopatum gratulatur. Sedem autem non diutenuerat, cum Euryche hæresin suam apertius propalante ipse coacta Constantinopoli quadraginta Episcoporum provincialium *ediquis* Synodo hominem oblitum damnavit. Verum Euryches Chrysfaphii, primarii inter Imperiales Cubicularios Eunuchi, qui omnia in Palatio poterat, & Flavianum fummo odio prosequabatur, potentia & favore fretus ad synodum magis generalem, quam veritatis ejus illusit Imperator Ephesi habendam indixerat, appellavit. Anno igitur 449. præsidente in Synodo Dioscuro atque nuntia per vim agente, rescissis actis Constantinopolitanis Euryches absolutus est, Flavianus autem damnatus, depositus, & à Barluma, aliiisque factionis Monachis malè tractatus: quin & si Zonaram * ac Nicephorum † audiamus, à Dioscuro, Chrysfaphio, aliisque pietatis ac veritatis hostibus, pugnis & calcibus pectus & ora adeò graviter celus, ut tertio post die vitam finient. Subdit Nicephorus Dioscorum calcibus in demortui Flaviani ventrem insinuisse. Alii tamen Flaviano à Latrocinali Synodo in exilium pulsam Hypæpas Lydiæ urbem pervenisse, ibique die XVIII. Februarii anni sequentis calamitatibus & miseris fractum obitū tradunt. Quà dere vide sis Cl. Garnerium accurate, ut solet, disputantem, Dissert. de libris Theodoriti p. 208. Extant à Flaviano scriptæ *Epistola* II. ad *Leonem Papam* Concil. Tom. IV. p. 17. quarum prima Latine, secunda Gr. Lat. ibidem extat: illam verò Gr. Lat. edidit Cotelæus *Monum.* Tom. I. p. 50. & Baluzius *Nov. Collect.* Concil. p. 1273. *Libellus Fidei Theodoti Imp. ad petem oblatum* Gr. Lat. Concil. loco citato.

SYMEON, *Sylvestri* dictus, & . vt à 448.

Juniore Symeone vitæ ejus æmulo distinguitur, Senior; gente Syrus, ex vico Susan oriundus, claruit præcipuè circa an. 448. Ineunte ætate ovis pascendis operam dedit, postea in somnio divinitus admonitus ad Heliodorum quandam, Eremitam vitæ sanctitatem celeberrimum, se contulit; apud quem decem annos (novem habet Evagrius) jejuniis, aliisque severioris vitæ institutis intentus exegit. Inde Telanissi sub montis vertice angustâ quâdam æde per triennium inclusus, adeò jejuniis se maceravit: nonnisi intervallo 40. dierum cibum degustasse ferat. Domuncula egressus in ipso montis vertice catena ferrea ingente viginti cubitos longa rupi sese alligavit. Quod quidem vitæ genus integro septennio egisse censendus est; nisi porius Evagrii * calculos sequi malimus, qui nullâ catenæ narratione decem annos in domuncula cum delituisse tradit. Tandem à Meletio quodam Episcopo exorata catenam deposuit, & columam excelsum in loco quodam Mandra dicto prope Antiochiam sitam petiit; ac in inferiori columnæ par-

SÆC.V.ab
An.CCCC.

* ep. II.

* Annal.
Tom. 3. p. 96.
T. 14. c. 47.

Theod. Phil.
l. 1. c. 14.

* L. 1. c. 14.

SÆC. V. ab ætate annos septem, in vertice triginta exegit, inde *Syryia* dictus. Hic loci stupendas planè ac

An.CCCC.

humanæ sortem longè intervallo superantes vitæ asperitates exercevit; quin & si Græci audiendi, innumera confecit miracula, donec tandem post 56. annos in vitâ aëticâ peractis, imperante Leone, diem supremum obiit, inter annos, ut videtur, 460. & 467. Scripsit *Epistolâ* multas, *unicam ad Theodosium Imp. ut Ecclesiâ Judaicâ Antiocheni concessu adimeret, hœreticam*, cujus meminit Evagrius l. 1. c. 12. *alteram pro Synodo Chalcedonensi ad Leonem Imp. memoratam ab eodem l. 2. c. 10. tertiam pro eadem Synodo ad Basilium Episcopum Antiochenum*, quam integram exhibet Evagrius loc. cit. & ex eo Nicephorus l. 15. c. 19. *quartam ad Eudociam Imperatricem in eadem causâ*, cujus fragmenta refert Nicephorus l. 15. c. 13. quorû Professionem fidei Catholicæ ad Leonem Imp. cujus meminit Eulogius Alexandrinus apud Photium Cod. 130. quæ tamen eadem jure censeri possit cum epistolâ a. modò recensitâ. Porro extat Lat. sub Symeonis nostri nomine *Sermo de semper mente complectendo suam cuique discessionem*, Bibliothecæ Patr. Tom. VII. Vitam Symeonis Syrylicæ scripsit Antonius, discipulus & servus ejus, qui in columnâ degenti res necessarias subministravit. Extat Vita Lat. in Historiâ Patrum Tomo 1. editionis Plantiniana.

443.

POLEMIUS, sive P. ANNÆUS SYLVIVS, unde oriundus, quodve vitæ genus sectatus nondum didici; Romæ vixisse videtur, claruitque anno ccccxviii. Scripsit enim sub Theodosio Juniore & Valentiniâno Augustis, extincto jam Joanne Tyranno, & ut ipsemet adhuc clarius testatur Flavio Zenone & Posthumiano COSS. id est anno Christi ccccxviii. & sequentis initio, cum Asterius Consulatum iuret. Condidit *Lacteculum* quovis anni mensis Christianorum & Gentilium Festa complectentem, quem Domino Beatissimo Eucherio Episcopo nuncupavit. Integrum ferè penes se habuisse testatur C. L. Bollandus, Præfat. General. ad Act. Sanctorum Tom. 1. c. 4. §. 3. p. 43. qui Mensen Januarii speciminis causâ evulgavit, reliqua se cum animadversionibus editurum pollicitus; an fidem liberaverit, vel ejus nomine præstitit in laboriosâ illa Actorum Collectioe *euseyæ*, non compert.

448.

EUTYCHES, Presbyter & Archimandrita Constantinopolitanus, in Concilio Ephesino strenue contra Nestorianum decertavit; ac famam sibi non vulgarem peperit: anno circiter 448. cum senex admodum esset, hæresin nefandam in vulgus propalare cepit. Unicum enim in Christo naturam admisit; ita ut autè divinæ ac humanæ naturarum unionem duas in Christo fuisse naturas concederet, post unionem autem unam faciam esse obtenderet. Hinc & Christi carnem nostræ consubstantialitatem esse negavit, ex Mariâ quidem nobis consubstantiali genitum falsus, carnem autem ex eâ nobis consubstantialitatem suscepisse negans. Hujus

modi ferè dogmata in Symbolum quoddam conjecta per Monasteria divulgavit, ut ab omnibus Monachis subteriberentur, mandans. Quo nomine ab Eusebio Dorylæni Episcopo clam admonitus, cum resipiscere detrectaret, ab eodem hæreticus apud Flavianum Episcopum accusatus est. Exeunte igitur anno 448. Flavianus Synodum Constantinopolim convocat, Eutychem ter citari curat. Monasterio ille se includit, morbum simulat: mox tamen domo se proripiens, Imperatore m adit, & satellitum militare sibi imperat. Eo stipatus synodum ingreditur, accusationem sibi intentatam se armorum terrore discurrantem. Voto tamen excidit. Cum fidem enim Catholicam ac duas in Christo naturas, scriptis à Flaviano interpellatus confiteri nollet; ab officio sacerdotali, communionē Ecclesiæ, & primatū Monasterii submotus est. Damnatus a Synodo tanquam Hæreticus, acta Concilii inimicorum fraude falsata conqueritur, & Chrysoptii sibi amicitiam autoritate usus, ut coacta Synodo & adhibitis in consensu Aulicis quibusdam, causâ iterum in examen revocetur, ab Imperatore mandari petit atque obtinet. Dictum factum. Synodus statim iterum convocata, relecta prioris Synodi acta, res utrinque disceptata, Eutyches iterum damnatus. Nondum autem quiescit audax nebulo, sed Dioscurum in partes trahens, ut ad causam suam cognoscendam generalior Synodus apud sequente Dioscuro præfide Ephesi habenda ab Imperatore indiceretur, Chrysoptio adjuvante, impetrat. Eo profectus, ac fidem Nicænam illibatam tueri præ se ferens, pessimus Dioscuri artibus ac inaudita in Episcopos tyrannide, in integrum restitutus est; ac Flavianum & Eusebium vice versâ deposti curavit. Anno autem 451. cum Ecclesiæ libertas & Episcopis majoris à Martino Imp. denuò redderetur; causâ ejus in Concilio Oecumenico Chalcedonensi 630. Episcoporum ritè judicata est: hæc dolosa fidei Confessio, quam in Latrocínio Iphesino obtulerat, relecta, symbolo Nicæno, uti præse tulit, consona. Cum verò in eâ articulum istum (Qui descendit, & incarnatus est de Spiritu Sancto ex Mariâ virgine) prætermisum deprehendissent Patres Chalcedonenses, ac blasphemias Eutychis innumeris testimoniis consignatas accepissent, unanimi omnium voce anathemate percussus est. Quid ei exinde contigerit parum liquet; nisi quod Leo Papa binis epistolis à Pulcheriâ Augustâ & Martiano Imp. enixe petierit, ut è Monasterio C.P. ubi cum periculo fidelium agebat, depulsus, in exilium mitteretur. Quo verò eventu aut successu id fecerit Leo, non constat. Extat Gr. Lat. Libellus sive Confessio fidei Synodo Ephesina *in eam oblatum*, Concil. Tom. IV. p. 134. *Supplicationes due ad Theodosium Aug. ibid. p. 242-250. Lat. Epistola ad Leonem Papam, cum Fragmento Confessionis*, inter Epistolas Lupi Ephesinas num. 222-223.

EUSEBIUS, unde oriundus, incertum; Laicus dum adhuc esset, dignitate autem Agens in rebus, ac Augustæ Scholasticus, eruditionis famâ illustris erat. Quo tempore anno circiter

SÆC. V. ab
An.CCCC.

448

REC-7 ab
A-CCC-
Eugene 1-6-9

circiter 430, Nestorio in Ecclesiâ CP. concionanti, & blasphemias suas effusanti, palam se opposuit: & mox Constellationem contra Celericos CP. Nestorii sequaces proposuit, qui Pauli Samosatani hæresin à Nestorio refuticantem esse demonstravit. Tandem in Clerum cooptatus, Ecclesiæ Doryzænsis in Phrygiâ Salutari Episcopus factus est. Claruit præcipue ab anno 448, quo Libellum accusationis adversus Eutychem, quem amice sæpius antea erroris admonuerat, Synodo constantinopolitana exhibuit. Eodem anno finitâ Synodo à Flaviano ad Leonem Papam (si modo aliqua Veterum auctoritas accederet) legatus jure conferri possit. Romæ enim apud Leonem Papam aliquando fuisse ipse fides facit actiõne 16. Concilii Chalcedonensis. Utruc sit anno 449. Synodum Ephesinam profectus, à Dioscuro summâ injuriâ exclusus est, mox damnatus & depositus, demum verberibus male mulctatus. Anno 451. in Concilio Chalcedonensi, oblatore accusationis libello, Dioscurum injuriæ, Eutychem hærescos pollulari: & Synodi pars magna fuit. Præter multa quæ tum in Constantinopolitanâ tum in Chalcedonensi Synodo pro re natâ egregie differunt, extat Lat. *Constitutio adversus Nestorium* Marii Mercatoris Opera, par. 3. p. 18. ab eo Latine versa. Gr. Lat. *Libellus adversus Eutychem Synodo CP. oblatus*. Concil. Tom. 17. p. 151. *Libellus adversus Dioscurum Synodo Chalcedonensi oblatus* ibid. p. 380. *Epistola ad Marcianum Imp. Concil. Tom. 17. p. 95.*

448. BASILIUS, Seleuciz in Isauria Metropolis clauis anno 448. Eundem hunc cum Ba-

^a Cal 168.

BASILIIUS, Seleuciz in Iffauria Metro-
polita, claruit anno 448. Eundem hunc cum Ba-
silio Chryfostomi amico & contubernali, ad
quem scripti fuir de Sacerdotio libri sex, facit
Photius*, (& post eum Codex Suidæ M^s. cuius
ex Bibliothecâ Antverpiânâ meminit Daul-
quius) ac exinde recentiorum haud pauci.
Quod quidem ob longissimum temporis inter-
vallum ad nodum improbabile videtur: si enim
ira se res haberet, Basilium nostrum tempore Sy-
nodi Chalcedonenfis leptuaginta annis pluraquam
annis sedem suam tenuisse necesse est: neque eun-
dem fuisse disertè dicit Photius, sed tantum ex
coniecturâ loquitur. Annæ. 448. Synodo CP. in-
terfuit: ubi de Christi naturis orthodoxi admo-
dum sententiam tulit, & Eutychis damnatio-
ni non inuitus subscripsit. Anno autem sequente
in Latrociniis Ephesus siue à Diofuro vi com-
pulsus, siue infestæ animi levitate motus, priorem
sententiam palam revocavit, Flavianum suffra-
gio suo damnavit, & duas in Christo naturas
confessos anathematizavit. Quo nomine cum Sy-
nodo Chalcedonenfi anno 451. interfeller, à Con-
cilio Patribus Sessione primâ unâ cum primarij
Latrocini ducibus munere Episcopali submo-
tus est, vni sibi à Diofuro Ephesi illatum fru-
stra causatus. Sessione ramen quartâ, cum Catho-
lice sensisse & nunc & olim compertus fuerit, in
Concilium admissus ac dignitari pristina resti-
tutus fuit. His getis quædam superflui, non li-
quet, nisi quod anno 458. è Synodo suâ Iffaurie
habita ad Leonem Imp. rescripterit. De stylo
ejus hæc habet Photius*. In scriptis ejus 79 mss.

* Loc. cit.

[illegible]

S.E.C.V._{2b}
An.CCCC.

SCRIPTA

O *Rationes* XLIII. VI. XVII. in *Vetus*, & XXVI. in *Novum Testamentum*. Prodiere Græcè *Heidelbergæ* 1526. 8°. Latine fecit, & notique doctissimis illustratas edidit Gr. Lar. Claudius Dauliquius Icluita *Heidelbergæ* 1654. 8°. & calcei adiunxit *Orationem in Transfigurationem Domini* tam Græcè quàm Latine, ante a non editam.

Demonstratio contra Iudaeos de adventu Christi, Latine à Turriano edita *Ingoislad.* 1616. 4. Græcè etiam habetur in editione *Heidelbergensi* 1596. Sed *Demonstrationem contra Iudaeos* non esse Basilii Seleuciensis, satis apertè docet stylus, nec ulquam in MSS. cum aliis Basilii operibus occurrat, ut ex Bigotii monitu, me docuit Cl. Allixius.

De vita & miraculis S. Theclæ Virginis & Martyris libri II. Hos ut Basilii nostri esse credam, nunquam a me impetrate potui. Diffundens stylus & fabulæ isto ævo incognitæ, & à Basilii gravitate prolixus alienæ. Basilium quidem Theclæ martyris præclaræ gesta scripturæ referre Photius, verum ea carmine profectus est. Unde iusta exoritur suspitio Græcum quandam recitatoris, vii monachum ex Basilii Histeriæ metricâ additis aliunde fabulis hos libros confarcinasse, si non potius proprio labore confinxisse. Gr. Lat. edidit Petrus Pantiunus *Amstæd.* 1608.

Omnia hæc Basilii Opera prodierunt Gr.
Lat. *Parif.* 1622. fol. cum Dausquii notis,
Gregorii Thaumaturgi Operibus subnexa.

Laudatio S. Stephani Protomartyris, à Fr. Com-
bessin Gr. Lat. edita una cum aliquot Chryso-
stomi Homiliis Paris 1656. 8.

Orationem in S. Deiparam & in Domini incarnationem Gr. Lat. edidit ac lacunas antea in ea deprehensas supplevit idem Combefl. in *Auditorio* 1648. Tom. 1. p. 569.

BASSIANUS, Ecclesiae Ephesine Presbyter, a Memnone Episcopo Ephesino Evazarum Episcopum inivit ordinatus est. Post Basilii autem, qui Memmoni successit, mortem, Antistes Ephesinus factus est, circa annum, ut videtur 447, quadriennio ante Procli CP. mortem. Tot enim anni sedem suam se curus tenuit, a Proclo confirmatus. Flavianus autem sedem CP.

443

586 C. V. ab CP. nactus, Bassiano Episcopatum abrogavit, ac Stephanum quandam ei sublituit. Hac de re *Libellum Marciano* Imp. anno 451. Bassianus obtulit, ab eo ad Synodum Chalcedonensem temissus: Patres igitur Concilii, audita utrinque causa, utrique sedem Ephesinam adjudicarunt, ac alium quandam iis subrogarunt. Extat *Libellus Imperatori oblati* Gr. Lat. Concil. Tom. iv. p. 685.

449. ANATOLIUS, Diofcuri Alexandrini apud Constantinopolim Apocritarius, ab eo in Latrocinio Ephesino Flaviano Patriarchæ CP. deposito, nondum autem defuncto, suffectus anno 449. Episcopus CP. factus: quò tutius sedem suam retineret, ac Theodosii Imp. & Leonis apaz favorem caperetur, anno 450. collecta Constantinopoli Synodo Eutychis ac Nestorii errores damnavit, & Leonis epistolam ad Havianum subscriptione sua comprobavit. Anno 451. Synodo Chalcedonensi interfuit: ubi sessione ultima cum Roma vetere *notitiis* sedi ejus à Patribus decreta sunt. Qua de causa ingentes irarum moles concepit Leo, atque eum quamdiu vixit, quanta potuit arte, oppugnare non desinit. Obiit Anatolius anno 458. postquam sedem CP. octo annos ac totidem menses tenuisset. Extat Lat. *Epistola* anno 457. ad Leonem Imp. scripta, de Concilio Chalcedonensi, & rebus à Theodoro *Eluro* Alexandria inoprobè gestis, Concil. Tom. iv. p. 905.

450. PETRUS, gente Syrus, Ecclesiæ Edfesenz Presbyter, eloquentia insignis, claruit anno 450. Scriptis *variarum causarum tractatibus*, & morte S. Ephraemi *Psalms metro* composuit.

450. DIADOCCHUS, Photicus, quæ veteris Epici urbs erat, Episcopus, claruit anno 450. Pluribus eum laudat Victor Vitenfis *, ac se discipulum illius esse gloriatur. Scriptis *Capitula de Perfectione spiritali, ac definitiones x. de eisdem virtutibus, quæ Capitibus Prælationis vice funguntur*. De iis sic Photius *. *Ὁ δὲ ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἁγίῳ τῶν ἀποστόλων συγκρίθη, ὡς πῶς ἐν αὐτοῖς ἡ γρηγορητικὴ τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ὡς ἀπὸ τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Hic liber iis vel maxime commodus, qui se ad perfectionem exercent; immò & qui in ipsi allisionibus perscutionibus jam exercitati sunt: nihil interim paulo obsecutus adferens. Et iterum: ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ τῷ ἀμύμητον συγκρίταται ὡς τῷ τῷ λόγῳ ὁ πᾶς τῶν ἀποστόλων. Νῦν δὲ διττὴ ἡτα composita est, ut reprehendi nequeat; & sensus ex allisionibus natam sapientiam præferat. Extant *Capitula & Definitiones* istz Lat. Georffm *Anverp.* typis Plantinians, & in Bibliotheca Patr. Tom. v. p. 884. Græcè verò Florentiæ 1578. momente Calimiro Oudin. Editionem istam mihi hæcenus videre non contigit. Certè extant Græcè MSS. in Bibliotheca Casarea teste Lambecio *. Quin & *Homilia Diadochi de Assumptione Christi* penes Hollstenium Græcè delituit.*

Supplem. p. 91.
* Comment. 14 p. 151.

ATHANASIUS, genere Alexandrinus, Ididoxæ Cyrilli Alexandrini fororis filius, Ecclesiæ Alexandrinæ Presbyter; à Diofcurio Episcopo tecens factio facultatibus spoliatus est, gradu & dignitate dejectus, Alexandria totaque Ægypto pulsus, variis tormentis subiectus, sæpiusque carceri mancipatus; idcirco inopis, egenus, palabundus erravit usque ad annum 451. quo causam suam ad Concilium Chalcedonensem Patres detulit. Extat Gr. Lat. *Libellus adversus Diofcurum Synodo Chalcedonensi oblati*; quomala, quæ à Diofcurio passus est, luculentè exponit, Concil. Tom. iv. p. 405.

ISCHYRION, Ecclesiæ Alexandrinæ Diaconus, magni à Cyrillo habitus, a quo ad res Ecclesiasticas curandas crebro ad Imperatorem, aliisque Episcopos legatus est. Mortuo Cyrillo, à Diofcurio sacro Diaconatus munere subrovetur, & possessionibus, quas igni tradidit Diofcurus, spoliatus; & per Harpocratonem Diaconum abreptus, tabidorum Xenodochio inclusus est, sicariis non semel immixtus, qui hominem occiderent. Iniquissimis his vinculis laud prius absolutus est, quàm Diofcuri mandatis obtemperasset. Anno 451. Synodo Chalcedonensi obtulit adversus *Diofcurum Libellum accusatum*; qui habetur Gr. Lat. Concil. Tom. iv. p. 400.

THEODORUS, è Schola Magistratorum Alexandrina, ab anno circiter 431. Cyrillo Alexandrino Agens in rebus, ab eo anno 436. Diaconatus gradu ecohonestatus. Post Cytilli mortem à Diofcurio, cui ob summam cum Cyrillo familiaritatem inivis erat, Clericatu privatus est; majoribus adhuc ei penis intentatis, ni Alexandria ocyus excederet. Anno 451. Concilio Chalcedonensi *Libellum* obtulit adversus *Diofcurum*; qui extat Gr. Lat. Concil. Tom. iv. p. 396. Reliquis accedat Sophronii hominibus Laici, adversus *Diofcurum Libellum* eidem Synodo pari de causa exhibitus, Concil. Tom. iv. p. 411.

PHOTIUS, Tyrionum urbis Metropolitæ, anno 448. cum Eustathio Beryti Episcopo, Ibæ Edesseno judex ab Imperatore datus est. Anno eodem vel sequente litem cum eodem Eustathio de jure suo Metropolitano agitavit. Cum Beryti enim sedes Tyri metropoli antiquis Canonibus subjeceretur, Eustathius debuit Photio obsequium denegare; & seque Metropolitam Imperatoris scripto ac Anatolii CP. mandato fieri curavit ac sex Phœnicie civitates Tyro subæreas sedis suæ ditioni subijci obtinuit. Ut pristinam igitur auctoritatem recuperaret, anno 451. Photius *Libellum supplicationis Martiano* Imp. obtulit; à quo ad Synodum Chalcedonensem remissus, causa vicit, & Eustathium intra solitos limites coerceri fecit. Extat *Libellus* iste Gr. Lat. Concil. Tom. iv. p. 541.

PROTERIUS, anno 451. deposito à Synodo Chalcedonensi Diofcurio, communi Patrum suffragio in sede Alexandrina, suffectus. *Quam.*

SÆC. V. ab
An. CCCC. Quamprimum is delatus sibi Episcopatum cap-
pessivisset, ingens atque intolerabilis in civitate
exortus est tumultus, aliis Dioscorum requi-
rentibus, aliis Proterium constanter defenden-
tibus. Hanc seditionem ex Hilaria Prisci Rhe-
toris, qui rebus gestis interfuit, accuratè de-
scribit Euagrius l. 2. c. 5. Quin & adeo inter-
peries ista plebs Alexandrinæ non deservit, ut
Proterio, quamdiu vixit, militari satellitio
opus esset. Anno circiter 455. habita Alexan-
drinæ Synodo, Eutychianos errori renunciantes
ad communionem admisit; pertinaces autem,
& in his Timotheum Ælurum tunc, Presbyte-
rum, gradu dejecit; & exilio multari fecit.
Anno 457. mortuo Marciano Imp. cives Alex-
andrinæ itam adversus Proterium jamdiu conce-
ptam acriter ac violentius renovarunt; ac
Timotheum Ælurum à duobus suæ factionis
Episcopis Alexandrinæ Antistitem ord. natum
Ecclesiæ armatâ manu insulerunt. Nec hoc
contenti Proterium, qui ad venerandum Ba-
pisterium, veluti ad asylum confugerat, ipso
Paschatis die, nec loci sanctitatem, nec tem-
pus ipsum, nec sacerdotii dignitatem reveriti;
gladio in ejus viscera adacto, unâ cum sex aliis;
crudeliter interemerunt. Oculi cadaver per
urbem raptarunt, contumeliis & ludibriis in-
fectati sunt, membrarum dissecturunt, carnes
deglutarunt, reliquias igni tradiderunt; rogi
cineres in ventum sparserunt. Scripsit ann. 455.
*Epistolam ad Leonem Papam, quâ Theopili de-
cessoris calculum defendens Paschatis festum eo
anno in VIII. Cal. Maias differendum esse con-
tendit.* Extat Lat. apud Bacherium de Doctri-
na temporum p. 82. & in editione Operum Leo-
nis Quenelliana. Scripsit & *aliam ad Leonem
Epistolam Proterium fidei sui continentem, quæ
interlit. Meminit autem illius Leo Papa in
epistola ad Julianum Coensem:*

Patris in Episcopatu Lugdunensi coadjutor da-
tus sit. Hinc & patris vice in Concilio Arausi-
cano l. anno 441. subscripsisse censeri potest.
Quando obierit, non liquet. Scripsit *Eutychia-
nus in Parabolas Solomonis, aliamq. mysticam in
Ecclesiasten, Dialoga formâ conscriptas*, scripto &
Verano fratre interlocutoribus. Extat utraq. in
Orthodoxogr. p. 1210. & Biblioth. Patr. Tom.
8. p. 401. Scripsit & *Epistolam unâ cum Cerebio
& Verano Episcopis ad Leonem Papam*, quæ ha-
betur inter Leonis Epistolas post epist.
31.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

Epigr. l. 1.
1.

RUSTICUS, Urbis alicujus in Galliâ
Episcopus, sive Narbonensis, quod nonnulli;
sive Bitericensis, quod alii volunt: res enim
admodum incerta est. Episcopi certè munere
fungebatur a. 449. quo inter 47. Provinciæ Nar-
bonensis Episcopos epistolæ Synodicæ ad Leo-
nem Papam misit subscripsit; & in epistola
Leonis responsoria eodem anno datâ inter pri-
mos salutatur. Claruit præcipue circa an. 454.
quo circiter tempore, ut videtur, scripsit ad
Eucherium Lugdunensem Epistolam, quæ habetur
edita à Sirmondo inter notas in Sidon.
Apollinar. lib. 2.

454.

CHRYSIPPUS, genere Cappadox,
cum Cosmâ & Gabrieli fratribus in Syriâ bo-
nis disciplinis imbuitus. Postea cum isdem per-
fectioni morum ac literarum scientiâ senset in-
stituendum Euthymio Abbati Palæstino com-
misit. Claruit circa ann. 455. Monasterii Laure-
primum Oecomeniæ, deinde S. Resurrectionis
ædi præfectus, mox Presbyter Hierosolymita-
nus, & S. Crucis custos factus; cui muneri per
decennium infervit. Plura de eo qui volunt;
adeant; Euthymii Vitam à Cyrillo Scythopoli-
tano conscriptam ap. Sur. Januar. xx. Multa
ingenii sui monumenta reliquit, stylo florido
& pro more Sophistarum conciso composita: ex
quibus unica ad nos pervenit *Hymnus de S.
Deisara*, quæ Gr. Lat. extat in Auctuario Du-
ceano l. 6. m. 2. p. 424. Scripsit autem inter alia,
quæ interierunt, *Encomium Theodori Martyris*,
ex quo duo fragmenta satis proluxa exhibet Eu-
sèbius CP. libro de statu vitæ sanctiorum c. 22.

455.

455.

LEO, Bituricensis in Galliâ Episcopus, an-
no 453. Concilio Andegavensi, anno 461.
Turonensi interfuit. Anno 454. unâ cum Vi-
torio & Eustathio Episcopis scripsit *Epistolam
ad Episcopos*; non Thraciæ (ut male habet titu-
lus) sed *Tertia Lugdunensi*, quæ Turonica erat
Provincia; quod rectè notat Sirmondus; quâ de-
clarat excommunicatos Cæsicos illos, qui, præ-
terminis ecclesiastico judicio, sæcularem adie-
runt potestatem. Habetur inter Leonis (cui
diu tributa est) Epistolas num. 96. & Concil.
Tom. 111. p. 1420.

TIMOTHEUS, cognomento Ælurus,
vitæ instituto Monachus, dein Presbyter Alex-
andrinus, an. 453. à Proterio Alexandrino ob
Eutychianismi studium gradu dejectus. Anno
457. ascitis sibi Eusebio Peleusii & Petro Mai-
mæ Episcopis Alexandrinæ Episcopatum sese or-
dinari; ac Proterium è medio tolli curavit. An.
460. (uti habet Baronius) relictus forsitan anno
457. ante Anatolii mortem à Leone Imp. sede
per vim & nefas occupatâ depositus, & in
exilium Oaugram Paphlagoniæ urbem, ac dein-
de Chersouenem relegatus est; Timotheo Solo-
facio ei in Episcopatu subrogato. In exilio
octidécim annis exegit (quod disertè testa-
tur Euagrius l. 2. c. 5. sub finem anni 475. vel initium
sequentis, à Basilisco tyranno revocatus Ale-
xandriam rediit; & ejectione Solofaciolo digni-
tatem pristinam recuperavit. Eodem anno Con-
stantinopolin profectus, ac urbem maximâ
Y curat

457.

457.

SALONIUS, gente Gallus, Eucherii Lug-
dunensis Episcopi filius, ab eo vixdum de-
cem annos natus in Lirinensem insulam mis-
sus, ac sub Honorati, Hilarii, Salviani; Vin-
centii, aliorumque magnorum virorum curâ ac dis-
ciplinâ institutus Claruit anno 453. Ecclesiarum
eum pariter ac Veranum fratrem, virentem ad-
huc Patre, Magistris fuisse fidem facit Salvia-
nus *. Episcopum fuisse satis constat: Alii enim
ipsum disertè vocant Salvianus & Genadius †;
eiusdem verò urbis, incertum: Alii enim Ge-
nueensem, alii Genuehem, alii Viennensem
fuisse volunt. Mihi tamen potius cõ-
nomine Episcopus dicendus videtur; quod

* Ep. 2. l. 1.
† c. 49.

Epigr. l. 1. c. 1.
89. 86.

- SÆC. V. ab
An. CCC.
- cum pompâ ingressus, Basilisco persuasit, ut missis ubiq; literis encyclicis Concilium Chalcedonenſe dannaſſet. Anno 477, Zeno recuperato Imperio Timotheum Alexandriâ expellere in anſero habuit; ſed à quibuſdam admonitus hominem jam grandævum, & mox naturæ lege periturum, ſententiam mutavit, ipſo Timotheo diem ultimum mox claudente. Sic Euaſtrius. Sin Liberarum * audire malimus; Timotheo de viſito ſemel Baſiliſco Zenonis Impiras & vindictâ veritus hauiſto veneno ſibi mortem conſecvit. Diversam ab utroq; viam inſtituit Gennadius †, qui illum anno 495. exulenti in vivis egreſſe reſert. Scripſit ad *Leonem Imp. Apologiam ordinationis ſuæ* perquam elegantem & ſuſtoriam, quâ à ſe in Latinum ſermonem converſam fuiſſe prodiit Gennadius; & in eâ Patres Chalcedonenſes, Leonem Papam, arque omnes ſere Occidentales Episcopos à Timotheo Neſtorianiſmi accuſatos eſſe teſtatur. Locum olim habuit *Apologia* iſta in Colleſtione Episcopolarum Encyclicarum, cujus meminit Euaſtrius l. 2. c. 10. verùm hodie deſideratur.
457. MOSCHIMUS, gente Meſopotamensis, Eccleſiæ Antiochenæ Presbyter; clariſſe videtur circa an. 457. Scripſit *adverſus Eucyberem, egypticum libellum*, & alia quædam, quæ non exant.
457. VICTORIUS, ſive, ut alii, *Victorinus*, gente Aquitanus, domn Lemovicenſis, calculis Mathematicis perquam exercitatus, clariſuit anno 457. quo anno ad Hilariū Romanæ Eccleſiæ Archidiaconum ſcripſit *Canonem Paſchalem* duobus quali partibus conſtantiem: prima ſupputandi Paſchatis methodum accuratam tradit; ſecunda ſupputatiōnem annorum 430. Paſchalem ab anno ſc. Chriſti 28. ad ann. 457. in tabulas redactam adjunctis anno cuique Conſulibus exhibet. *Canonem* iſtum tanti habuit Eccleſia Occidentalis, ut in Synodo Aurelianenſi iv. anno 541. ſanctum Paſcha ex illius calculis ab omnibus ſacerdotibus deinceps celebrandum decerneretur. Primus hunc *Canonem* in lucem protraxit, & ampliſſimis Commentariis illuſtratum edidit Agidius Bucherius, Soc. Jeſu, *Aurverp.* 1624. fol. Notet bene Lector annorum cx. calculos Paſchales à quodam ſæculi ſexti ſcriptore Caſſio Victoriano additos fuiſſe; & in editione Bucherianâ expreſſos haberi.
457. AGAPETUS, Rhodi inſulæ Metropoli- ta, clariſuit anno 457. Cum ab eo per literas exquireret Ieo Auguſtus; quid ipſe, ſuxque Provinciæ Episcopos de ſancto & univerſali Chalcedonenſi Concilio ſentirent? *Epistolam ad Iſopetorem* reſcripſit, quâ Concilii cauſam adverſus Timotheum Aſurum ſtrenuè egit. Extat Lat. hæc Epistola Concilii Chalced. par. 3. cap. 45. p. 940.
457. JULIANUS, Episcopus Cœneſis, clariſuit circa an. 457. licet ante plures, ut videtur, annos digui aſtem Episcopalem adeptus. Multa ei cum Leone Papa familiaritas interceſſit; ut
- ex Leonis Epistolis conſtat, in quibus Julianus ob pietatem, eruditionem, & invicem pro fide Catholicâ zelum plurimum laudatur. Extat ab eo ſcripta 2. 457. *Epistola ad Leonem Imp. adverſus Timotheum Aſurum*, & pro Synodo Chalcedonenſi conſirmatione, Lat. Concil. Tom. iv. p. 942.
- LUCIANUS, Byzæ Metropoliſta, clariſuit anno 457. *quo Epistolam ad Leonem Imp. de eodem argumento* ſcripſit. Extat Lat. Concil. Tom. iv. p. 928.
- THEOTIMUS, Seythiæ regionis Episcopus, clariſuit ann. 457. Extat Lat. *Epistola ad Leonem Imp. de Timotheo Aſuro & Synodo Chalcedonenſi*, Concil. Tom. iv. p. 911.
- VALENTINUS, Philipopoleos Metro- poliſta clariſuit anno 457. Scripſit ſuo, & ſuorum Episcoporum nomine *epistolam ejuſdem argu- menti ad Leonem Aug.* quæ extat Lat. Concil. Tom. iv. p. 909. Notet Lector cruditus pluri- mas huiusmodi Epistolâs à Synodis provinciâ- libus Leonis Imp. oblatas fuiſſe quæ ibidem reperiuntur Latine.
- GENNADIUS, primū Eccleſiæ Conſtanti-nopolitanz Presbyter an. 458. Anatolio in Regiæ urbis ſede ſucceſſit: Collapſam Eccleſiæ ſuæ diſciplinam omni mox ſtudio reintegrare cepit. Anno 459. habitâ Conſtanti-nopolit Episcoporum lxxiii. Synodo, inter alia Canonem adverſus Simoniacas ordinationes con- didit; eaq; de re circulares dedit literas: nec quinquam ad ſacros Ordines admittere voluit, qui Pſalterium memoriter non teneret. Creato Marciano, qui à Novatianis ad Catholicos tranſierat Oeconomo, ſtatuit, ut fidelium oblationes, quas huculq; Magna Eccleſia ſibi arripere ſolebat, Ec. leſiæ cuiuſq; Clerici apud ſe retinerent. Victoris cuiuſdam, qui Chriſtum Jovis ſpecie depingere auſus fuerat, manum exareſcentem, precibus ſuis, referente Theodoro Lectore, ſanam reddidit. Dum no- die quadam precibus in Eccleſiâ intentus ſpectrum vidiffet, objurgatum ab eo demonium ex- clamavit, ipſo quidem ſuperſtite ſe quieturum, poſtea verò Eccleſiam funditus vaſtaturum. Turbatus Gennadius cū ardentiſſimas ad Deum pro pace Eccleſiæ preces fuſiſſet, paulo poſt è vita exceſſit. Quod contigit anno 471. Erat, inquit Gennadius alter *, vir linguâ nitidus, & ingenio acer. Daniele Prophetam in- tegro Commentario expoſuit: plures etiam Homiliâs edidit, quæ intercederunt. Extat Gr. Lat. ſuo ac Synodi ſuæ nomine *Epistola Ency- clica adverſus Sycianam, tam in ordinamibus, quàm in ordianis*, Concil. Tom. iv. pag. 1025. & Paudeſt. Canon. Tom. 2. p. 181. Notandum verò in Oxoniënſi, aliſque quibuſdam editio- nibus majorem hujus Epistolæ partem ad Bal- ſamonis ſcholâ male amandari; cum tota Epi- ſtola à capite uſque ad calcem uno eodemq; ſpiritu fluat: quod ex parte etiam Baronius olim vidit; apud quem hæc Epistola habetur Latine ad an. 459. Scripſit item contra *Cyrillū Anathematizator*: ex quo tractatu Fragmentum exhibet

SÆC. V. ab
An. CCC.

457

457

457

457

Vid. Theod.
Leſt. l. 2. c. 45.
354* De ſciſm.
c. 90.

SÆC. V. ab exhibit Facundus Hermanensis l. 3. c. 4.

An. CCCC.

418.

Ca. mad de

Script. c. 76.

PASTOR, Episcopus, forsan Hispanus, claruit, circa an. 418. Scriptit *libellum in modum Symboli* parvum, totam penè fidem Christianam sententiis complexum: In quo, prætermis- sis aliorum Hæresiarum nominibus, Priscil- lianistas nominatim damnavit. NE.

418.

Ca. mad de

Script. c. 79.

MUSÆUS, Mafiliensis Ecclesiæ presbyter, vir SS. Scripturarum scientiâ, & linguæ sacun- diâ admodum insignis, claruit anno 418. Obiit circa an. 461. Hortante Venerio Episcopo Mafiliensi excerptit de SS. Scripturis *Lectiones rosas anni festis diebus aptas; Responsoria etiam Psalmorum capitula, temporibus & lectionibus congruentia*. Hortante quinciriam Eulathio Venerii successore, compulsiit *Sacramentorum egregium volumen* in sua membra pro ratione officiorum, temporum & lectionum distribu- tum. Scriptit & *Homiliis multis*, quæ unâ cum reliquis Operibus interierunt; nisi quòd *Lectio- nis* totius anni ab eo collectas apud Bernardum Guidonem haberi moneat Aubertus Miræus.

460.

ANTIPATER, Bostrensis in Arabiâ Episcopus, claruit circa an. 460. Scriptit *Arti- jam*, seu *Refutationem Apologia*; *Epistoli Casariensis pro Origenem*. Fragmenta quædam ex libro Operis istius primo profuerunt Concilii Niceni II. Patres actione 9^a. Concil. Tom. VII. p. 368. Extat Græcè ineditus *Sermo in S. Joannem Baptistam, Zachariam silentium, & salutationem B. Virginis*; qui inter alia Simeoni Metaphrasti afficta delitescit, teste Leone Allazio Diatrib. de Script. Simeon. p. 89.

460.

Gennad. de

Script. c. 81.

CYRUS, (Syrum malè vocant impressi Codices Gennadii) arte medicus, dein ex Philo- sopho monachus, claruit a. 460. Vir dicendi peritus, inquit Gennadius; scriptit *adversus Nes- torianum* frutiter atque eleganter; nimio tamen disputationis æstu abreptus in Eutychemum dogma delapsus est, & Chalcedonensis Concilii decreta repudiavit. NE. Alius, ut videtur, à nostro fuit Cyrus ille, natione Ægyptius, domo Panopolitainus, qui Poetica artis facultate in- signis, eoque nomine Eudocie Imperatrici in- primis clarus, sub Theodosio juniore Prætorii præfectura fungebatur; Ubi demum præfec- tus factus, Consularis, etiam & Patricius. Eu- docia Hierosolymam secedente an. 446. ademp- tã potestate, teste Suida*, *Thiægon & F. Iqûn* & *Korvian & Opuzia* factus est, & ad Leonis Imp. tempora pervenit.

* In voce

Korvian.

460.

Gennad. de

Script. c. 77.

VICTOR, gente Afer, Cartennæ Mauri- taniz urbis Episcopus, claruit circa ann. 460. Scriptit ad *Gensericum Vandalorum regem li- bram adversus Arianos prolixam qui interit, li- bram de Patientiâ Publicani*, in quo regulas vivendi ex S. Scripturis desumptas pœnitenti- bus præscripsit. Extat iste liber inter Ambrosii opera c. malè inscriptus. *Librum denique ad Basilium scriptis suæ morte filii consolatorium*, qui Basilio malè tributus inter Opera ejus ha- beri solet. *Homiliis* adhuc multas memorat Gennadius, quæ desiderantur.

VOCONIUS, natione Afer, Castellani Mauritaniz oppidi Episcopus, claruit anno 460. Scriptit *adversus Iudeos, Arianos, & alios Hæreticos*. Composuit etiam *Sacramentorum egregium volumen*. NE.

SÆC. V. ab

An. CCCC.

460.

Gennad. de

Script. c. 78.

HILARUS, natione Særdus, Crispiniani filius, Ecclesiæ Romanæ Archidiaconus, anno 449. à Leone Papâ ad Latrocinium Ephesium legatus est unâ cum Juliano Episcopo, & Re- nato Presbytero; ubi cum omnia per fas & nefas gesta, juraque divina pariter ac humana à Dioscuro conculecata deprehenderet, fugâ di- lapsus est clim legationis fociis, Leonem de re totâ moniturus. A. 461. die XII. Novembris Episcopus Romanus ordinatus est, eodemque an- no missis ubique literis encyclicis Nestorium & Eutychem damnavit, ac Concilia Ephesium & Chalcedonense comprobavit. Obiit an. 467. die XXI. Februarii. Extant ab eo adhuc Dia- cono scriptæ *Epistola* 2. quarum prima ad Pul- cheriam Augustam habetur Concil. Tom. I. v. p. 51. altera ad *Victorinum Aquitanum Canonica* *ius Paschali* præfigitur; ab Episcopo scriptæ extant *Epistola* 2. Concil. Tom. IV. p. 1035. aliz quædam apud Christ. Lupum ad calcem Epist. Ephesin. p. 471.

461.

ARNOBIUS, Junior vulgò dictus, ut ab Arnobio Afro distinguatur; gente, ut videtur, Gallus, claruit circa an. 460. ut ex inscriptione Commentarii in Psalmos Leontio Arelateni & Rustico Narbonensi Episcopis nuncupati colligitur à Leone certè; aliquantulum poste- rior, quem passim laudat. Extant sub illius no- mine,

461.

Commentarius in Psalmos Davidis cl. Arno- bio Afro malè ascriptus. Prodiit seorsim *Basil.* 1532. deinde ab Erasmo editus *Colôn.* 1532. 8^o. denique à Laurentio de la Barre emendatus *Parisi.* 1639. Extat & in Bibliothecâ Patr. Tom. VIII. p. 203.

Annotationes ad quædam loca Evangelia- storum, quæ habentur editæ *Basil.* 1543. 8^o. & à Schotto recognitzæ *Parisi.* 1639.

Altercaus seu Consilium cum Serapione Ægy- ptio de Deo trino & uno, de duabus in Christo subs- tantis & unicâ Personâ, & de gratia ac liberi ar- bitrii concordia, in duos libros divisa. Opuscu- lum istud nescio quâ autoritate ductus inrer Vigiliî Tapfenis Opera reponit Casimirus Oud- in. Certè præter Codicum MSS. fidem illud sub Arnobii nomine ante annos octingentos citavit Alcuinus. Primus edidit Franciscus Feuardentius ad calcem *Irenæi Colôn.* 1596. Ha- betur in sequentibus omnibus Irenæi editioni- bus, & in Biblioc. Patr. Tom. VIII. p. 336.

LEONNTIUS, gente Gallus Episcopus Arelatenis, claruit anno 461. quo exreunte, in- cunte saltem sequente, epistolam ab Hilari Papâ sibi inscriptam accepit. Plures ad eum deinceps Epistolæ scriptæ Hilari de rebus Arelatensem Provinciam sp. tantibus; in quarum alterâ eum ob munus Metropolitani- minis sedulo administratum, & Hermetem sed- dis Narbonensis inavorem in ordinem non re- ducium,

461.

Y a dactum.

SÆC. V. ab
An. CCC.

daſum, acriter corripit. Concilio Arelatenſi anno 475. præſuit. Extat unica ab eo ſcripta *ad Hilarum Epiftoſa* apud Dacherium Spicileg. Tom. v.

461.

PERPETUUS, gente Gallus, genere Senatorio, Patre prædixit ortus, anno 461. vel præcedente, Eutochio, cui ſanguine erat propinquus, in ſede Turonenſi ſucceſſit. Eodem anno Concilio Turonenſi l. anno 465. Concilio Venetico interfuit. Anno 482. extructâ ſuper S. Martini ſepulchrum Baſilica monachum ſplendida & magnificâ, Epifcopos Provinciales ad Encania illius celebranda coegit. Obiit anno 490. vel 491. Extat *Teſtamentum & Epistolæ* ejus apud Dacherium Spicileg. Tom. v. In Eccleſiæ Turonenſis uſum jejunia & vigiliæ, qualiter per totius anni circulum obſervarentur, inſtituit. *Ordinem* ab eo inſtitutum ex publicis Eccleſiæ Turonenſis tabulis excerptum exhibet Gregorius Turonenſis, Hiſt. de Geſtis. Franc. lib. 17. cap. 30.

461.

PAULINUS, gente Gallus, domo Petricordius id eſt, Veſunſicus, ſi Sirmondi conjecturæ fides. Clariuit anno 461. *Opus* enim ſuum de *Vita Sancti Martini* nuncupavit Perpetuo Epifcopo Turonenſi; qui Concilio Turonenſi primo præſedit anno 461. non 480. ut ſimale habet Iabbeus, & excerptor ejus Oudin. Scriptit Paulinus *carminæ brevis de Vita S. Martini libros vi.* quibus hæud aliud egit, quam ut quæ Sulpicius Severus venuſſi & elegantis proſa expreſſit: ipſe, pauculis omiſſis, rudis atque impolito verſu redderet. *Opus* iſtud Paulino Nolano Epifcopo tribuerunt non ſolum ſæculari ævi ſcriptores ſed cuncti; ſed & veteribus Gregorius Turonenſis * diſertim, & Venantius Fortuatuſus † hæud obſcurè. Hinc factum eſt, ut ſub Paulini Nolani nomine ſapius prodiret, à Jureto primùm editum Pariſ. 1586. dein in Bibliothecis Patr. Pariſienſibus ac *Calanenſis*, in Appendice Bigneana pag. 82. aliſque veterum Poetarum Chriſtianorum Collectionibus. Paulino demum Petricordienſi reſtitutum prodiit in Bibliothecâ Patr. noviffima Tom. vi. p. 237. & ſecurum à Chriſtiano Dammio unâ cum Fr. Jureti Commentariis, Caſp. Barthii animadverſionibus, Jo. Fr. Gronovii notis, ſuæque Notarum ſpicilegio editum Lipſiæ 1686. 8°. Porro extat Paulini noſtri *Carmina brevisſimalia*, de *Viſitatione Neſotali ſaiſiſta S. Martini ſubjunxi ſolam*; & alia quædam Opusculorum deperditorum *ſragmenta*, quæ ibidem reperiuntur. Caterùm Paulinum quendam Petricorienſi noſtro æqualem memorat Gennadius *; qui compoſuit *Tractatus* aliquot de *miſſio Quadrageſime*, de *Die Dominico Paſche*, de *Obſervantiâ*, de *Penitentiâ*, & de *Neophyſis*. Ex Opusculis iſtis, cuſcuſque demum Paulini fuerint, nū hodie ſuperſit.

* L. 1. de miſſiis
rac. S. Martini
† De Miſſis.
S. Mart. l. 1.

* De Script.
Eccl. c. 68.

462.
Gennadius
Script. c. 23.

* De Script.
c. 47.

CLAUDIANUS MAMERTUS, gente Gallus, Presbyter Viennensis, & Mamerti fratris Eccleſiæ illius Archiepiſcopi adjutor ſeu Chorepiſcopus, inde *Aniſtes in ordine ſecundo* Sidonio, Epifcopi Gennadio * dictus, clariuit

circa annum 462. Mortis tempus nullo certo indicio hætenus indagare potui. Funeri ejus quamvis intereſſe non potuit Sidonius †, amici tamen integerrimi memoriæ hoc elegans planè Epitaphium dicavit.

SÆC. V. ab
An. CCC.
TL. 4. cap. 11.

*Germani decus & dolor Mamerti,
Miserant amica genoma Episcoporum,
Hoc dat cæſſe membra Claudiani.
Triplex bibiotheca quo magistro,
Romana, Atica, Chriſtiana ſaiſiſta:
Quam tota monachus virgine in avo
Secreta bibis ſuſtitatone.
Oratur, Dialecticus, Poeta,
Traditor, Geometra, Africaque,
Dolus ſolvere vincula quaſtione nū;
Et verbi gladio ſiccare ſeculū;
Si qua Catholicam fidem laceſſant.*

Reliqua ex ipſo Autore petantur, qui Claudi-
dianum hoc ampliùs elogio ornat. *Vir ſaiſt pro-
vidus, prædens, doctus, eloquent, acer, & humanus
av, loci, populi ſui iacemoffina: quique inde
ſuener ſaiſia reliquie philogio hæretar.* Longum
eſſet laudes quibus cum paſſim proſequitur Si-
donius, exſcribere.

SCRIPTA SEQUUNTUR.

DE STATU ANIMAE LIBRI III. ad Sidoniam Apollinarem. Opus iſtud prolixè laudans Sidonius *, hæc inter alia habet. *Jam ſi ad ſimiles Patres pro comparatione veniat, inſtituitur at Hieronymus, deſtruitur Lactantius, aſtruitur Auguſtinus, antecellit ut Hilarus, ſummitatur ut Joannes, ut Baſilius corripit, at Gregorius conſolatur, at Oſorius aſſuit, at Ruſſianus ſtrugitur, ut Eusebius aarant, ut Eucherius ſollicitat, ut Paulinus provocat, ut Ambroſius perſeverat.* Extat ſecurum cum notis Barthii Cygene 1655. in Or. Orthodoxogr. p. 1247. & in Biblioth. Patr. Tom. vi. p. 1050.

Epistola (præter binas ad eundem, alteram libris de Statu animæ præfixam; alteram, quæ Epilogus potiùs videtur, ſubnexam) ad Sidoniam Apollinarem; inter cujus Epistolæ locum habet lib. 4. ep. 2.

Carmina contra varios errores, seu vanos Poetas, quod in Bibliotheca Patrum reperi ſolet.

Hymnus de Paſſione Domini, qui incipit: *Pange lingua glorioſiſſimè Venantio fortunato* tributus. Verùm Claudiani noſtri eſſe, præter Codicis venuſſi Gennadii, quo uſus eſt Miræus, autoritatem, arguit elegantia illius eximia, Venantii ruditati parùm conſona, ac deſcriptio Poematis cuiuſdam à Claudiano compoſiti, quæ apud Sidonium loc. cit. invenitur, ac Hymno iſti ad amuſſim convenit. Sic enim Sidonius Claudianum allocutus; *ſano verò de Hymno taſi percurrere, quid ſentiam, conſtat; eſt, cuſoſus, dulcis, claus, & quaſtiber Lyricus Dithyrambos annouate Poetica & Hiſtorica veritate ſupereminet.* Idque ſanum in illo ſeculare, quid ſervatu meritorum pedibus, pedum ſyllabis, ſyllabarumque naturis, intra ſpatio ſus terminum verba diſſa verſus ſemper inclinat;

acc

S&C. V. ab nec arctati carminis brevisque longiudinem pho-
AnCCCC. lerati. sermone eluminat: ita tibi facile, factu est
minimis trochais, minimioribusque pyrrichis, non
solum molissimam, anapesticisq; ternariis, sed epi-
trimeris etiam, paucisque quatuor superuenire
iuncturas. Extat in Breviariis & Antiphonariis
Ecclesie Romanæ, Dominicæ in Passione Do-
mini.

Hymnos, Psalmos ac Lectiones quibusque an-
ni festis diebus congrua in usum Ecclesie Vie-
nensis ordine digessit Claudianum apertè fa-
tis innuit Sidonius in Epitaphio illius.

467.

SIMPLICIUS, patriæ Tiburtinus, Ca-
rini filius, à die vi. Martii anni 467. Pontifex
Romanus. Longam ac diuturnam Acacio C.P.
Timotheo Aluro, Petro Mongo, & Petro Ful-
lone licentem exercuit; hos Eutychianæ hæreseos,
& iussuram injuriâ sedium Alexandrinæ &
Antiochenæ, illum affectuæ potestatis nimis,
& latentis ergo hæreticos favoris insinulans.
Et illos quidem, utpote bipedum nequissimos,
iuste exagitavit, ac tandem sedibus injuriâ oc-
cupatis exturbari effecit; hanc vero, virum
Catholicæ fidei cumprimis tenacem, eò rever-
sâ nomine infectus est; quòd dignitatem sedi
C.P. à Concilio Chalcedonensi delatam con-
stanter defenderet ac retineret. Obiit an. 483.
die x. Februarii. Extant ab eo scripta *Epistola*
xix. Concil. Tom. iv. p. 1068.

467.

Gennad. de
Script. c. 87.

SERVUS DEI, Episcopus, cuiusnãm
urbis non liquet; plurimi enim ei cognomines
Episcopi in Italiâ & Africâ xvo floruerunt.
Clauit circa an. 467. Scriptis adversus eos;
qui Christum in terris ante resurrectionem
suam degentem carnis oculis Patrem non vi-
dissè asseruerunt: & ex Scripturis ostendere co-
natus est, Christum ex quo tempore ex B. Vir-
gine natus est, ex vi hypostatis unionis Deum
Patrem & Spiritum S. carnis suæ oculis semper
vidisse. NE.

468.

Gennad. de
Script. c. 88.

SAMUEL, gente Syrus, Ecclesie Edesse-
næ Presbyter, clauit anno 468. Constantino-
polim decem migravit, atque ibi in vivis erat
a. 495. quo Gennadius Catalogum suum clauit:
Multa adversus Hæreticos, Nestorianos præfer-
tus, Eutychianos, ac Timotheanos; Syro sermone
scripsit, quæ interierunt.

470.

GREGENTIUS, gente Arabs, Teptiræ
sen Teptar, quæ regia Homeritica in Arabiâ
Felix urbs erat; Archiepiscopus. Clauit, ut
videur, circa an. 470. Dialogum certè cum
Judeis instituit, florere ac vigente adhuc in
Asiâ Imperio Romano, post exortam tamen
Hæresin Nestorianam. Dissidendum tamen non
est Disputationi ejus inesse nonnulla, quæ se-
quiora sæcula fabulis addicta redolent, præ-
sertim de Christo in nubibus apparente; ac
500000. à Gregentio conversis & baptizatis.
Ut sit, *Acta disputationis istius cum Heretico*
quædam doctrinam habita, adstantibus Home-
ricarum rege & iunioribus Judeis, ac per qua-
triduum continuatæ, extant Gr. Lat. à Nicolao
Gulonic cum scholiis breviculis edita Paris.

1586. B., & exinde in *Annuario Duceano Paris.* S. E. V. ab
1614. Tom. 2. An. CCCC.

RURICIUS, distinctionis ergo à ne-
pote suo, Episcopo itidem Lemovicensi, Senior
dictus; vicissim quartus, ut voluit, à S. Mar-
tiale Lemovicenium Episcopus, clauit a. 470.
Uxorem habuisse Iberiam ex epithalamio,
quod iis dicavit Sidonius, apertè liquet. Mi-
nimam apud me fidem meretur, quòd refert
Bernardus Guido *, eum in communi emo-
vica cœmeteriò, supra Vigennam fluvium in
honoram S. Augustini Monasterium fundasse, &
in eo Canonicos Regulares instituisse. In hoc
Monasterio ipse cum Successoribus sepultus di-
citur, Anno 506. ad Concilium Agathense vo-
catus, & ob absentiam à Casario Arelateni
objurgatus, datis ad Casarium literis, ætatem
gravem & infirmitatem corporis absentie ob-
tendit. Hand ita multò post grandævus obiisse
videtur. Eruditionem ejus & summam facun-
diam magno opere deprædicat Sidonius *, sub-
ditque quòd magis adhuc in laudem cedit, ser-
mone pulchro vixisse pulchriorem. Extant
Epistolæ libri 2. quos primus eruit Henricus
Canisius Antiq. Lect. Tom. v. pag. 428. exinde
relatos in Bibliothecam Patrum Tom. viii.
pag. 557.

* De Gestis
Episc. Le-
movicen-
sis de
quod Gran-
demon. 1. 1.

* L. 2. ep. 16.

REMIGIUS, gente Gallus, nobilitate
generis illustris, in Pago Laudunensi parenti-
bus Amylio & Cilionia, vetolis jam & ætate
provectis, natus est, conceptione ejus à Mon-
tano Monacho divinitus prædictâ. Scholæ tra-
ditus, melioribus literis imbuedus, brevi om-
nes condiscipulos ingenio, moribus, & doctri-
nâ superavit. Anno 471. (uti habent Hincmarus,
Floddardus, & Siegbertus †) vel 459. (uti re-
gius Le Coindre *) annos natus 22. defuncto
Bennadio in sede Rheimeni substitutus est. An-
no 496. Clodovæum Francorum regem una
eum primarius regni proceribus ad fidem con-
versum baptizavit, Francorum idcirco *apostolus*
appellatus. A splissimis, quas à Clodovæo sa-
cri officii præmium meruit, possessiones ipse
pauperibus & Ecclesiis, quas assatim ditavit;
elargitus est. Anno 511. ut Concilium Aurelian-
sente l. i. diceretur, à Clodovæo Rege obti-
nuit; ubi plurima Ecclesiæ Gallicanæ perquam
utilia lege latâ sancita sunt. Anno 517. Con-
cilio Rheimeni præfuit; ubi Ariano cuidam Epi-
scopo acerrimè contra Orthodoxos disputantem
præsentia sua silentium inculcit, & attentionem
miraculo hæreticum ad Catholicam fidem re-
voca vit. Obiit anno ætatis 95. Episcopatus 74.
id inter omnes constat: annus 22x Christianæ
incertus est. Quod si Hincmarus, Floddardi,
& Siegberti calculos sequamur, Remigii mors in
annum 545. referenda est. Verùm id nequa-
quam constare potest, Anno enim 535. Flavius
successor ejus Synodi Avernensis decretis sub-
scripsisse depræhenditur. Eligendus igitur po-
tè videtur Caroli Le Coindre calculus (ab ipso
pluribus confirmatus) qui Remigii mortem
in annum 517. rejicit. Obiit Idibus Januarii,
de appropinquante morte curialis præmoni-
tus, & in Ecclesiâ sua solenni admodum

471.
Hincmarus
Vic. Remigii
ap. Syn. xviij.
Jan. Flodo-
ard. Hist.
Remens. l. 1.

† L. 2. c. 12. 17.
* Annal.
Ecc. France.
Tom. 1. p. 157.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

pompâ reconditis. Nobile ejus elogium habet Flodoardus l. c. 11. quem adæat eruditus Le-
fior. De stylo ejus, scribendique genere vide
qz habet Epistolâ ad ipsum datâ, Sidonius
l. 9. ep. 7.

SCRIPTA.

E *Epistola* V. quæ habentur Concil. Tom. IV.
p. 1268. 1401. 1608. *Testamentum*, cujus
binæ extant editiones, altera prolixiore, ac plu-
rimis recentioris ævi interpolationibus aucta,
apud Flodoardum Hist. Remens. l. 1. c. 18. al-
tera brevior ætate prior apud Phil. Labbeum
Biblioth. Nov. MS. Tom. 1. p. 806. Carolum
de Coindre, *Annal. Franc.* Tom. 1. ad ann. 533.
num. 50. p. 407. & Gul. Marlotum Hist. Me-
trop. Remens. Tom. 1. l. 2. c. 11.

Explicationes Epistolæ S. Pauli, sub Re-
migi nostri nomine a Joanne Bapt. Villalpand
editæ Romæ 1598. & *Alphabetum* 1614. In his
citantur S. Benedictus, Caliodorus, Gregorius
Papa, & Beda. Quod cum Opus Remigio Re-
migi abjudicare primâ fronte videatur, ob-
jectioni illi pluribus argumentis obviam ire
fatigat Villalpandus. Verum fortioribus longè
arguentibus Villalpandi responsiones diluit Cl.
Le Coindre ubi supra num. 43. Sub Haymonis
Halberitarciensis nomine antea prodierat *Parisi*.
1556. 8°. & a Fulberto Carnotensi Episcopo
Haymoni discretè scribitur. Remigio tamen
Antisthodorensi argumentis minime contem-
nendis vindicat Doctiss. Aubertinus lib. de
Eucharist. p. 886. 926. 927. &c.

Declamationes seu Orationes ejus laudat Si-
donius Apollinaris l. 9. ep. 7. Verum illæ de-
siderantur.

ACACIUS, Orphanotrophii Constan-
tinopolitani Præfectus, dein ab an. 471. Episcopus
CP. An. 476. cum Basiliscus tyrannus edi-
ctum contra Synodum Chalcedonensem pro-
mulgaret, & à quatuordecim Episcopis, Asiati-
cis præfatum, quinquaginta subscribi fecerat;
Acacius in victa animæ constantia fidem
Catholicam propugnavit, & auctoritate sua apud
plebem CP. & monachos efficit, ut tumultum
gravisimum veritus Basiliscus edictum prius
missis autocyclicis literis revocaret, & Con-
cilium Chalcedonense confirmaret. Quin &
Episcopi Asiæ, qui Basilisco in fidem grassanti
manus dederant, audaci Acacii zelo territi,
oblato ei penitentis libello, necessitate à
Basilisco ipsis impostam causarentur, & Chal-
cedonensem fidem à se teneri profiterentur.
Post diuturnam cum Simplicio Papa de auri-
tate sedis sue velitationem a. 483. à Job. Talaia
apud eundem accusatus est, quod Petro Mougo
faveret, sibi verò aditum ad sedem suam prælu-
deret. Poenam Acacio infligendam mediatibus
Simplicius, postquam literis ad Imperatorem
et ceteris in his operam lusisset, curis istis inter-
motus est. Causam suscepit, atque acriter ur-
guit. Felix Simplicii successores, qui assiduis Jo-
b. Talaia querelis incitatus, missa a. 483. Constans
Constantinopolim legatione, qui incassum eiecit an-
no 484. hinc Romæ Synodo Acacium damna-
vit, & anathemate percussit: sententiam tamen

aliquantulum divulgare distulit, donec recen-
tibus Acacii, qui Calculdionem sede Antioche-
na eodem anno exturbavit, factis commotus,
habita exente anno altera Romæ Syno-
do, sententiam anathematis iterum vibra-
vit. Pontificis autem fulmen adeo insuperha-
bit Acacius, ut Papa nomen è sacris ta-
bulis eximeret, quod cix Basilio Cilice refert
Nicephorus *. Sedem nihilominus quamdiu
vixit, quietam tenuit Acacius, ac in pace obiit
anno 488. Nomen illius è sacris Diptrychis cni-
xe id postulante Hormida Pontifice Justinus
Imp. sustulit anno 519. Extant ab eo scriptæ
Epistola 11. altera Gr. Lat. ad Petrum Fildonem
de Iridagio Concil. Tom. 10. p. 1108. altera
Lat. ad Simplicium de Ecclesia Alexandrina
statu ibid. p. 1280.

**C. SOLLIVS APOLLINARIS SI-
DONIUS**, gente Gallus, domo Lugdunen-
sis, illustri genere, patre Apollinare, avo co-
gnomine, utroque præfecto prætorio Galliarum,
ortus; natus est, ut videtur, anno 431. Euse-
bium in philosophiâ. Ocum in Poësi, Magi-
stros habuit. Schola egressus militariæ nom-
dedit. Papianum Fl. Aviti Consulis ac de-
mun Imperatoris, filiam, uxorem duxit, ex
qua tres suscepit liberos. Anno 457. à Ma-
joriano Imp. qui Avitum Sidonii socerum imperi-
o spoliarat, in obsidione Lugdunensi captus,
non servatus modo sed & honore maximo at-
fectus est. Incunte anno sequente Majoriano Imp.
Pygretum dixit, paulo post petente ad se-
natu statu laureatâ in foro Trajani positâ à
Majoriano donatâ, Comitibus etiam dignitate
insignitus. Anno 467. Arvernorum legatus
Romam ab Anthemio Imperatore acceperat, ubi
postquam Authemii laudes Panegyrico
celebraisset, Urbis præfecturam adeptus, in qua
egregie versatus, statu iterum donatus est,
patriciâ postea ac senatoriâ dignitate auctus.
Demum an. eccclxxxix. invitatus ire ad Aver-
norum Episcopatum à tribunali raptus est. Patri-
monio igitur & honoribus Apollinari filio reli-
ctis, missusq; studiis secularibus, sacris literis de-
inceps excoleudis tori se dedit, tanti à Provin-
cialibus & coepiscopis habitus, ut de rebus ma-
joris momenti, etiam in re Theologicâ, passim
confuleretur: & sub initia statim Episcopatus
ortâ de sede Bituricensi liti, Præfatus electio
unico ejus arbitrio committeretur. Nec Ar-
vernus Episcopus solum, sed & dux, fuit; eo-
rumq; libertatem contra Gothos multis annis
fortiter tuebatur. Circa annum 480. capta post
diuturnam obsidinem à Gothis Arverna in Li-
vianum castrum cum Ecclesia sororis suo seceffit;
postea tamen ab Evarige Gothorum rege
Ecclesiæ sue redditus. Paulo ante obitum,
referebat Gregorius Turonensi *, à Presbyte-
ris duobus seditiosis Ecclesiæ suæ spoliatus
est, & ad summam inopiam redactus. Sedem
tamen, postquam Presbyterorum alter, divi-
nitis percussus, mortem Arii obiecit, recupera-
vit. Obiisse dicitur anno 483. xii. Cal. Se-
ptembr. quamvis ipse epistola 11. lib. 9. se in E-
piscopatu tres Olympiadas excurrisse discretè
scribat. Hæc nos breviter de Sidonio: plura si
quis

* Lib. 3. c. 15.

473

471.
Fugel. 3.
64.* Hist. Franc.
L. 4. c. 35.

quis velie consular is Joannem Savaronem, & Jacobum Sirmondum; qui Sidonii nostri res gestas studiosè & accuratè collegerunt.

SCRIPTA, QUÆ EXTANT.

F *Epistolarum Libri* ix. ab ipso Sidonio ante obitum digesti, quorum priores septem *Constantio Presbytero*, octavus *Petrone*, nonus *Firmo*, nuncupati sunt.

Epistola i. x. libri 7. Concionum Sidonii quandam subnexam reperire est.

Carmena xxiv. præter alia multa Epistolis intermixta.

DEPERDITA.

L. 1. ep. 15.

H *istoria Attilarægis & obsidionis Aurelianensis*, suadente Leone Evarigis regis consiliario suscepta & inchoata, statim verò præ laboris tedio intermixta.

L. 1. ep. 1.

Apollonii Tyanae Vita à Græco in Latinum versa.

L. 5. ep. 17.

Tractatus adversus quendam diem bovis malè ferentem.

L. 7. ep. 3.

Constansinula Mircio Episcopo nuncupata, Scyria in Paninum Marcelliana conjugationis duce.

L. 1. ep. ult.

Liber de Missis.

Liber Consarum.

Pausanias 2. alter ad Majorianum, alter ad Anthemianum Iupp.

Epistola plures.

Prodierunt Sidonii Opera, cum Joannis Bapt. Pii Commentariis *Basil.* 1542. 8°. Elize Vieti curis recognita *Lugduni* 1552. 8°. cum Commentariis Joannis Savaronis *Paris.* 1599. 4°. *Hanoë.* 1617. 8°. cum notis Sirmondi *Paris.* 1614. 8°. cum ejusdem verò notis auctioribus *Larisi.* 1652. 8°. Habentur & in Biblioth. Patr. Tom. vi. p. 1075.

478.

FAUSTUS, natione Gallus, ex Britannis Aremoricis oriundus, primò Monachus, deinde post Maximum Abbas Lirincensis: quo munere functus est usque ad annum 472. cum Maximo Episcopo Regensi, cui antea in Cænobii præfectura successerat, in Episcopatu successit. Obiit circa annum 480. vel 485. Semipelagianorum dogmata de gratiâ & libero arbitrio fovisse omnibus notum est. Illum cum Fausto S. Benedicti discipulo, de quo Sigebertus de Viris illust. cap. 30. malè confundunt Biguzus, alique; cum tamen iste anno 610. floruit. Plurimum cum Sidonio amicitiam Faustus coluit, ab eovicissim maximo honore & venerationis affectus; quod ex Sidonii Epistolis constat.

SCRIPTA.

D *e Gratiâ Dei & Libero Arbitrio Libri* 11.

Epistola ad Lucidum Presbyterum, qui sententiam Monachorum Adrumetinorum, sive hæresin Prædichristianam sectatus est, ita gratiæ omnia tribuens, ut arbitrii libertatem

tolleret. Ut ab hoc errore Lucidum revocaret, Faustus ad ipsum missam Epistolam istam conscripsit; quam primò Synodus Arelatensis undecim, deinde Lugdunensis viginti septem Episcoporum subscriptionibus suis confirmavit. Istarum etiam Synodorum Patres Faustum ad scribendos de gratiâ & libero arbitrio libros impulerunt: licet ipse mandati limites prætergressus Semipelagianæ dogmata Opcri suo inferuerit.

Libellus de Creaturis, quid in illis nihil sit incorporeum. Eum tribus de statu animæ libris refutavit Claudianus Mamertus; quibus serè præfigi solet.

Sermo ad Monachos.

Epistola ad devesios.

Professio fidei ad Leoninum Episcopum Arelatensem.

Sermones aliquot inter eos, qui sub Eusebii Emeseni nomine feruntur; præsertim is de *S. Maximi laudibus.*

Contra Nestorii errorem libellus, seu Epistola ad Gratianum Diaconum.

Epistola de Patientiâ & timore Dei ad Felicem Patricium.

Responsio ad objectionem quadam de ratione Fidei Catholicæ.

De variis questionibus ad Paulinum.

Però librum de Spiritu Sancto, atqueque contra Arianos & Macedonianos, à Fausto scriptos c. 85. memorat Gennadius, qui interierunt, vide quæ in Paschasio Diacono dicemus.

Extant Opuscula Fausti omnia in unum collecta in Bibliothecâ Patrum novissimâ Tom. 8. p. 523.

Cæterum (quod notandum restat) Lucidus Presbyter Fausti argumentis victus manus dedit, & Professionem fidei satis Orthodoxam Synodo Arelatensi obtulit, quæ extat apud Baronium ad an. 490. & Concil. Tom. 17. p. 1044. cum notis Sirmondi.

GLASLUS, CYZICENUS à Patriâ dictus, Presbyteri Ecclesiæ Cyzicenæ filius, deinum Cæsareæ in Palæstina Episcopus, clausit sub Basilisco anno 476. quo circiter tempore Historiam suam se scripsisse indicat: Juvenis adhuc dum in domo paternæ vitæ dgeret, incidit in librum quandam antiquissimum in membranis planè integris descriptum, qui Dalmatii Archiepiscopi Cyziceni fuerat, quique ad Patrem suum tandem pervenerat. Plurima ex eo Concilium Nicænum ipsæsentia in usum suum annotavit; & venerandi Codicis autoritate Eutychanos sub Basilici imperio Synodi Nicænz decreta, tanquam ipsis faventia jactitantes, confutavit. Historiam postea ac res gestas Synodi Nicænz, partim ex dicto Codice, partim ex Eusebii Cæsariensis, Rufini, aliorumque qui Concilio intererant, scriptis concinnavit, opus in tres libros partitus. Primo libro præludia quasi Synodi complexus est, res gestas Constantinensium usque ad devictum Licinium enarrans, libro secundo de gestis post sublatum Licinium agit, atque Acta Concilii Nicæni, præsertim disputationes Philosophorum ac Arianorum cum Patribus Nicænis institutas exhibet. Sed ut

428.
Vid. Cæsar.
in Præfatu.

S.ÆC. V. ab
An. CCCC.

verum fateat, prolixæ illæ Disputationes ex ipsius Gelasii, saltem antiquissimi Codicis ab eo usurpati Authoris cerebro mihi profuissæ videntur. Nec enim aliud forsitan veritatis argumentum habent præter futilem istam historiam, quam refert Rufinus l. 10. c. 3. Tertio (qui jam deest) libro reliqua Constantini Imp. pro fide studia descripsit, ipsi ipse in secundi libri fine testaturquin & historiis, Photio teste *, usque ad Constantini obitum perduxit * quem baptismo paulò ante mortem ab Orthodoxo quodam sacerdote tinctum fuisse narrat. Hinc iusta nimis oritur suspicandi ratio, eos qui Historiam istam primi ediderunt, librum tertium superesset, ejusque loco tres solummodò Constantini Epistolæ dedisse; eò quod decantatæ apud Pontificios historici de Constantino Romæ à silvestro Papâ baptizato fidem derogat. De Historia Gelasii sic Photius *, *Γελασιος Βαβυλωνος ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως ἐκείνου ἐκ τῆς ἱστορίας, ἡ ἡμετέρας ἐκ τῆς ἱστορίας. ἡ ἡμετέρας ἐκ τῆς ἱστορίας. ἡ ἡμετέρας ἐκ τῆς ἱστορίας.*

* Cod. 11.

* Cod. 17.

† Cod. 11.

totum hujus Historiæ librum secundum in sum Concilii Niceni Historiam è Codice Vaticano transtulit Alphonſus Piſanus. Historiam ipsam, qualis nunc extat, Græcè, uâ cum versione Latinâ & notis edidit R. bertus Balforeus Scotus Parisiis 1799. 8°. Exinde habetur Concil. Tom. 11. p. 103.

Eidem Gelasio libris Gelasii Papæ de duobus in Christo naturis, pluribus argumentis vindicare satagit Baronius *. Verum oleum & operam perdidit. De eâ enim res sententia ab eruditis jamdudum lata est.

* Al. An.
476.

Observandum denique, Gelasium in Historia suæ Procinio s: Constantini Imp. & Constantii Patris res gestas peculiariter Commentario traditum polliceri. An tale quid reipsâ præstiterit, nequaquam constat.

477.

Com. de
Script. c. 93.

JOANNES, Ecclesiæ Antiochenæ ex Grammatico Presbyter, claruit anno 477. In vivis adhuc erat anno 495. Scripsit *adversus Eutycharum* unitatem personæ & distinctionem naturarum in Christo strenuè asserens, incautas simul aliquot Cyrilli Alexandrini oppugnans sententias, quæ Eutycharianis fauere videbantur. N. E.

477.

PETRUS, *Momus* dictus, Ecclesiæ Alexandrinæ Diaconus anno 453. ob Eutychariani studium à Proterio Alexandrino damnatus & depositus: Timotheum Aburum assidue sectatus cum Alexandriam bis reversum toties comitatus est, bis fugatum toties secutus: eique anno 477. defuncto in sede Alexandriinâ ab illius sectariis clanculùm successus, Timotheo Solofaciolo, legitimo Episcopo adhuc in vivis agente. Mox tamen Imperatoria edictò dejectus, sede usurpatâ per quadriennium caruit. Anno denique 481. mortuo Solofaciolo, ac sub-

stituto à Catholicis Joanne Talaidâ, ipse Accacii amicitiam sibi concilians à Zenone Imp. anno sequente impetravit, ut, missò Joanne, sedi Alexandrinæ Præficeretur. Episcopatum adeptus, Concilium Chalcedonenſe publicè anathematizavit; quamvis id datis ad Acacium paulò post literis homo versipellis ingenii præfractè negaverit: quin & legatis Accacii ad rei veritatem exquirendam missis, testibus perjuris suppositis, illuſerit. Haud ita facillè ramen Enphemio Accacii post Flavitam successori suum fecit: à quo coactò anno 489. Constanti-nopoli Synodo damnatus est. Obiit anno 490. Extat apud Euzagrium l. 3. c. 17. *Epistola ad Accacium CP. de quâ supra verba fecimus.*

S.ÆC. V. ab
An. CCCC.

JOANNES, Talaisa sive Talaisa dictus,

Monachus Tabennesiotes, & celsæ Alexandrinæ Presbyter & Oeconomus sub Timotheo Solofaciolo; cui persuasit, ut Dioscuri nomen in Diptycha reponeret. Ab eodem anno 477. ad Zenonem Imp. missus, ut Ecclesiæ Alexandrinæ pacem conciliaret, juramento ab Imperatore adactus se obstrinxit se sedem Alexandrinam nunquam ambiturum. Anno igitur 481. post Timothei mortem Episcopus Alexandrinus à Catholicis, quibusdam etiam pretio corruptis, ordinatus, Imperatoris edictò s: d: suâ depulſus est: atque anno 482. Romanum fugiens à Simplicio & Felice Pontificibus cuius suæ patrocini-um postulavit. Et isti quidem ram literis, quam diris, passim missis, nil intentatum reliquerunt, Joannem sedulo tantes. Verùm omnia inane factum. Amisam sedem ipse nunquam recuperavit; ac à Felice Papâ sedi Nolanz in Campaniâ tandem præfatus, post annum 492. in pace obiit. Scripsit, teste Photio *, *Apologiam ad Gelasium Papam*, quâ non solum Pelagianam hæresin, sed & Pelagium ipsam, Coelestium, & Julianum, aperte damnavit. Verùm hanc temporis injuria nobis, eripuit.

477.

L' 1. 8. 2.
Biblioth. cap.
11.

* Cod. 14.

EUGENTIUS, genere Afer, anno 480. à Catholicis, quibus Hunnericus Vandalorum rex Zenonis Imp. & Placidia precibus exoratus, eligendi Episcopi veniam concesserat, Episcopus Carthagenensis constitutus, postquam sedes Arianorum sevitia per 14. annos vacaverat. Anno 484. collecta apud Carthaginem ab Hunnerico Episcoporum Arianorum turba, quæ disputationem cum Catholicis committerent, Eugenius luculentam fidei Professionem regi obrulit, tanta rationis vi munivit, ut Hæreticos ad silentium pariter ac rabiem adigeret. Paulò post ab Hunnerico Tamallunenſem civitatem in confinio Tripolitanz sitam relegatur, & Antonio loci Episcopo, Hæretico ferocissimo, excrucians committitur. Postea, si Gregorio Thronensi * fides, Albigenſem Galliarum urbem alportatus est: ubi anno circiter 495. vel paulò post vitam finisse videtur. De eo enim quali adhuc vivente loquitur Gennadius in Catalogo. Scriptorum *, quem isto anno contextit. Extat *Libellus*, seu prolixæ *Eidei Confessione* nomine Episcoporum Africanorum Hunnerico regi oblata, apud Victorem Vitenſem (cujus integrum librum tertium constituit) de

480.

* Hist. franc.
l. 1. c. 3.

* Cap. 97.

de

de persecutione Vandalica l. 3. p. 33. Eius enim esse, licet id non dicat Victor, extra omnem controversiam ponit Gennadius loco citato. Habetur Concil. Tom. iv. p. 1128. & in Bibliotheca. Patr. Tom. viii. p. 687. Scripsit præterea, teste eodem Gennadio, quæ interierunt, *Epistolæ ad plebem suæ curæ commissam* paulo ante exilium missas: *Altercationes* quas cum Arianorum præsulibus per intermuncios habuit, *Humiliter regi nuntiavit*: Preces denique pro quiete Catholicorum Apologiarum ad imperatorem eidem oblatis.

THEODULUS, Honorio Augustodunensi * *Theodorus*, Presbyter in Cælo-Syria, Sixto Senensi Episcopus, claruit circa an. 480. Obiit anno 492. triennio antequam Gennadius Catalogum clausit. Scripsit contra antiquos Hæreticos *librum de Consonantia divina Scripturæ* in quo ostendit unum eundem quæ Deum utriusque Scripturæ, utriusque dispensationis autorem esse. Sed hoc Opus dudum perierit. Circumfertur quidem Latine sub ejus nomine Brevis Enarratio in Epistolam ad Romanos in Orthodoxogr. p. 1124. & Biblioth. Patr. Tom. viii. Falsò autem Theoduli nomen præfert. Est enim Cæsarum quidam non solum ex Basilio, Chrysostomo, Severiano, &c. sed & ex Photio * Occumino, Theodoro longè recentioribus, contexta. Alius planè à nostro videtur Theodulus ille, incertæ ætatis Scriptor cuius meminit Siebertus Gemblacensis *, natione Italus, Græcè & Latine doctus: qui cum Athenis studeret, Gentiles cum Christianis disputans audiret; eorumque colligens rationes, in Opus, quod *Ecllogam* vocavit, contulit, in tres partes divisum, primam *Præfationem*, secundam *Analysin*, tertiam *Epilogon* dictam. Hunc cum nostro temerè confundit Sixtus Senensis *. Eundem, quem Sixtus errorè non modò errare Possivimus; sed & mirè planè occitantè ex uno Scriptore tres diversos fecit: quorum duos priores Theodorus vocat.

JOANNES ÆGEATÉS, Presbyter, sectâ Nestorianus, *Διακονιστής*, id est, *Segregatus*, dictus, quo nomine Dioscouri & Eutychetis sectatores se vocare soliti erant. Claruit ex ætate quidem Doctiss. Vossii * sub Zeno, circa an. 487. Vereor tamen, ne aliquot annis posterior sit; cum à Petri Fullonis depositione historiam suam quinque adhuc libris produxerit. Scripsit *Historiæ Ecclesiasticæ libros x.* quorum quinque priores à Theodosii imperio, & ab ipsâ Nestorii hæresi inchoati, usque ad Petri Fullonis depositionem anno 479. Quinque libros posteriores se non legisse faretur Photius *. In hæc Historiâ manifesta hæreses suæ indicia prodidit, Synodum *Λαοδικυ* Episcopum divinam vocavit, Dioscurum, ejusque affectus egregiè collaudavit: Concilium Chalcedoniense perstrinxit, & calumniis infectus est. Extat Fragmentum Operis istius actione 5^a. Synodi Nicænæ II. Concil. Tom. vii. p. 369. Quædam etiam ex posteriore parte habet Theodorus Lectior Collect. l. 1. p. 567. Scripsit item Joannes *peculiaris adversus Synodum Chalcedonensem Opus pro-*

bris & calumniis refectum. De stylo ejus sic Photius *ἡ δὲ τῶν φησὶν αὐτοῦ καὶ ἀντιθέτων, καὶ ἀντιθέτων καὶ τῶν ἐπὶ αὐτῷ καὶ ἀντιθέτων καὶ ἀντιθέτων. Stylus illi clarus & floridus; verborum splendore & suavitate, cum perspicuitate & claritate usus.*

FOELIX, natione Romanus Felicitas 483. Presbyteri filius, anno 483. die xiii. Februarii Romanæ sedis Pontificatum adcepit. Episcopus factus, Zenonis Imp. Hænoticon anno 484. superiore editum statim aperte rejecit. Acacium CP. Petri Mongi communioni renunciare remittentem, missis undique literis exagitavit quin & tandem anno 484. anathematè percussit. Eodem anno Petrum Fullonem, sedis Antiochenæ invasorem, & Deum crucifixum esse doctentem, habitâ Romæ 42. Episcoporum Synodo damnavit. Ad clariorem hujus rei intelligentiam notandum est, Petrum, arte Fullonem, Cœnobii Acemetensis monachum, ob Euty-chianismi studium exinde pulsus, mox S. Pællæ apud Chalcedonem Presbyterum, anno 471. Zenonis favore subnixum, magnas Antiochiæ turbas excitasse, ac Theopaschitarum scitè semet adjungentem, Deum crucifixum esse doctuisse, additâ solenni Trisagii formulæ hæc clausulâ [*Qui crucifixus es, pro nobis.*] Tumultum pertulit Martyris, Antistes Antiochenus, anno 472. sedis suæ renunciavit, quam mox Petrus Fullō tyrannicè invasit. Ille verò Leonis Imp. edicto statim ejecit, & in Oasem relegatur: substituto Juliano. Anno 476. à Basilisco sedis Antiochenæ testituitur, Juliano morore animi confecto. Anno sequente à Joanne, quem Episcopum Apameæ ordinavit, deturbatur, & à Syddo clandestinè damnatus est. Anno 478. à legitimo Episcoporum Orient alium Concilio Antiochiæ, ab Acacio Constantinopoli, à Simplicio Romæ damnatus, à Zenone etiam Pirynæ deportari jussus. An Ao 484. ab Imperatore, Acacio id curante, sedis suæ restituitur, eodem licet tempore à Felice damnatus; eamque usque ad annum 486. quo obiit; tenuit. Sed ut ad Felicem redeamus immortuus iste est die xxx. Januarii anno 492. Extant *Epistola xv.* (quarum due ad Petrum Fullonem, una ad Zenonem Imp. Græco-latine habetur) Concil. Tom. iv. p. 1049.

QUINTIANUS, Episcopus Asculanus; claruit anno 484. Scripsit *Epistolam ad Petrum Fullonem adversus clausulam*, ab eo Trisagio additam, quam hæreticam & blasphemam esse acriter contendit, & subnevis xii. Anathematismis damnat. Extat Epistola ista Gr. Lat. Concil. Tom. iv. p. 1097.

ANTHÉON, Arsinos Episcopus, claruit anno 484. quo circiter tempore ejusdem argumenti *Epistolam ad Petrum Fullonem* scripsit, quæ habetur Concil. Tom. iv. p. 1112.

FAUSTUS, Apolloniadis Episcopus claruit an. 484. Scripsit eodem de causâ ad Petrum Fullonem *Epistolam*, quæ reperitur Gr. Lat. Concil. Tom. iv. p. 1113.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

484.

PAMPHILUS; Abydorum Episcopus, claruit anno 484. Scripsit de eodem argumento *epistolam ad Fullenem*, quæ invenitur Gr. Lat. Concil. Tom. IV. p. 1117.

484.

ASCLEPIADES, Trallium Episcopus, claruit anno 484. Simili scripsit *epistolam* Trifagion Fullonis oppugnavit, & x. *Anathematis* percussit. Iam *epistolam* quam *Anathematis* mori Gr. Lat. exhibet Concil. Tomus IV. pag. 1120.

484.

JUSTINUS, urbis cujusdam in Sicilia Episcopus, claruit anno 484. scripsit *epistolam ad Petrum Fullenem* prioribus consimilem, quam videre est Gr. Lat. Concil. Tom. IV. pag. 1107.

Scripsit ejusdem argumenti *epistolam ad Petrum Fullenem* Flaccianus sive Flavianus Episcopus Rhodensis. Fragmentum ejus non continentium Latine ex Codice Vaticano editum Baonius in Annal. ad an. 483. & exinde desumptum repræsentat Concil. Tomus IV. pag. 1105.

* Differt in
Petr. Full. c.
4. p. 177. ad
finem vol. I.
Hist. Eccl.

Me nequaquam latet Cl. Valesium * has ad Petrum Fullenem epistolas septem non modò in dubium vocare, sed & pro supposititiis habere; quod non uno argumento ostendit conatur. Sed ut quod res est, dicam, leviores mihi videntur ejus rationes, tantique viri nomine haud satis dignæ. Ait primò, nullum ex istis Episcopis in Historia illorum temporum nominatum reperiri. Quid inde? Sexcenti occurrunt in Conciliorum Tomis Episcopi semel memorati quorum nec levissima apud istius ævi scriptores habetur mentio. Concil. Tomo IV. LXI. Episcoporum, Synodorumve ad Leonum Aug. pro confirmatione Synodi Chalcedonensis Epistolæ habentur: è quibus longè plurimorum Episcoporum nomina frustra alibi queras. Ait secundo, modicum urbium Episcopos qualis isti erant, nullâ autoritate præditos, Antiochenum Patriarcham scriptis ad eum literis coarguere sine summa audaciâ non potuisse. Sed plane hospes sit oportet in Historia Ecclesiastica, qui neciat istiusmodi exempla non ubi vis proficere. Cui notæ non sunt Irenæi ad Victorium Romanum de die Paschali literæ Cyprianæ & Irmilianæ ad Stephanum Papam de Maximino Hæreticorum Epistolæ, ut de aliis jam non dicam? Quantò verò magis id licebat, ubi res fidei agebatur, & contra Episcopum, alienæ sedis invasorem, ac hæreseos in sequentibus tam Occidentalium, quam Orientalium Synodis notatum. Ait tertio, omnes has Epistolas uno eodemque Stylo, barbaro satis ac crasso, manifesto falsitatis indicio, conscriptas esse. Accuratissimus autem Critices Magister sit oportet, qui ex quiddam Ilyli similitudine omnes ab unâ manu profectas asseverare auit. Huc accedit, quod & ipse animadvertit quidem, ei tamen nil reponit, Valesius, has Epistolas non ex Græco in Latinum, sed vice versâ translatis esse. Denique necesse me fateor, quâ spe, quo argumento aliquis induci possit, ut ejusmodi Epistolæ, sub aliorum nomine suppositis Orbis Christiano fucum faceret. Lectorem tamen ce-

larum nollem, the Flacciani epistolæ fragmenti SÆC. V. ab
An. CCCC.

484.

VIGILIUS, gente Afer, Taplenfis sive Tapitanus in Provinciâ Byzacenâ Episcopus, claruit anno 484. quo Hunnerici regis præcepto Carthaginem evocatus, ut rationem fidei suæ redderet, Eugenii Carthaginensis Professioni fidei subscripsit, & cum eo pro fide Catholica constanter militavit. Savientibus in Catholicos Vandalis Arianis Partiam suam deseruisse videtur. Constantinopolin profectum esse, atque ibi libros contra Eutychem condidisse, prodit Theodulphus Aurelianensis, & Aneas Parisiensis. Vigilium sanè inter Græcos demum versatum esse ex primo Operis istius libro non obscure colligitur. Perperam cum Vigilio Tridentino confusus; scriptorum istius ac superioris ævi notitiam diu fugit. Certe scripta ejus inter aliorum Opera delituerunt, sub aliorum fortasse nomine ab ipso Vigilio primum edita ac supposita, hac saltem ratione, uti acutè conjicit Chiffletius, ut Arianorum odium atque invidiam fugeret, tantique nominibus prætextis sibi suffragium, scriptis autoritate pareret. Tandem Opera ejus undique quæsitæ, & Autori suæ vindicatæ, collegit Franciscus Chiffletius supra laudatus, & sequenti ordine disposuit.

Adversus Nestorium & Eutychem Libri V. pro defensione Synodi Chalcedonensis, qui sub Vigilii Tridentini nomine aliquoties prodierunt, Tiguri 1539. deinde à Caslandro editi Colon. 1575. 8. & inter Opera Caslandri p. 514. emendatioribus & auctioribus à Josia Samlero editi Basilea 1571. atque alibi.

Altercatio sub nomine Athanasii adversus Arium, sive Dialogi II. in Concilio Nicæno inter Athanasium & Arium haberi Probo judice.

Dialogi sive Altercationes III. ab Athanasio contra Arium, Sabellium & Photinum coram Probo judice habitæ. Idem cum priore Opus censendum est, hoc tantum discrimine distinctum: quod prius in Africa à Vigilio, dum Vandalos adiacere timeret, & ab istis agnosci nollet, scriptum fuerit; ac ab Africa egresso demum recognitum, præfatione mutilatum, locis plerisque eliminatum, & integro libro tertio Probi judicis sententiam complexo auctum. Utrumque in unum opus compaginatum sub Vigilii Tridentini nomine editit Georg. Caslander unâ cum libris adversus Eutycheten Colon. 1575. & inter Opera sua p. 460. Dialogi priores duo inter Athanasii Opera locum male obtinere solent.

De Trinitate, sive de unitâ Trinitate deimata contra Marcadum Arianum libri XII. Neapoli in Campana se ipsis, & Athanasio suppositi; sub ejus etiam nomine septem priores libri in editione Athanasii Heidelbergensi prodierunt; integri verò duodecim in editione Parisiensi, in undecim tamen malè divisi, duobus posterioribus libris in unum conflatis.

Libet de Unitate Trinitatis ad Optatum, sive Dialogus inter S. Augustinum & Fortunianum Arianum à Vigilio confectus, inter Augustini Opera haberi solet.

SÆC. V. 45
An. CCCC.

SÆC. V. 46
An. CCCC.

484;

De Trinitate adversus Ariamum, seu literarum Metastasi Marivadam, sectæ Arianae Diacomæ, & Hunnerico regi admodum gratissima, libri 3. sub Idacii Clari nomine à Vigilio olim evulgati, & sub ejusdem nomine typis sæpius impressi.

Liber contra Palladium Ariamum Episcopum, duabus constans partibus; quarum prior pro Concilii Aquileiensis ann. 381. habiti Actis exhibita est in Collectionibus Conciliorum, quæ post annum 1550. prodierunt; altera binas habet editiones, utramque, ut videtur, à Vigilio, evulgatam. Prima eadem est cum Ambrosii libro de Fide seu de consubstantialitate Filii cum Patre; secunda, quæ auctor est, eadem est cum Gregorii Nazianzeni Oratione 59. Operi subiungitur duæ Concilii Aquileiensis Epistolæ, altera ad Episcopos Gallia, altera, ad Gratianum & Valentianum Imp. quæ Concilii Actis annu nerandæ sunt. Quod ad priorem attinet, consistit esse à Vigilio hanc disputationem sub Actorum Synodi Aquileiensis nomine, longo conjecturatum, potius quam argumentum, agmine contectum Chiffletius: quod quidem mihi nequaquam verisimile videtur: neque tanti sunt, quas asserit, ratunculæ; ut in iis refellendis immoremur. Cettè genuinus hinc Concilii Aquileiensis Actis nemo morebit litem, quin eadem ratione, & iisdem ferè argumentis aliarum Synodorum Acta in dubium vocare possit.

Solutio Objectionum Ariarum, quas primo Dialogo sub nomine Athanasii contra Ariam à Vigilio, antequam secundum Dialogorum istorum editionem moliretur, adjectas esse conjicit Chiffletius.

Opera ista supra enumerata in unum collecta, ac notis & dissertationibus illustrata edita Petrus Franciscus Chiffletius Divisione 1664. di. Exinde habentur Bibliothecæ Patr. Tom. 8. p. 732.

Altercatio seu Dialogus S. Augustini cum Paganis Ariam coram iudice Laurentio, à Vigilio conscripta, & à Patribus Benedictinis novissimæ operum S. Augustini editionis curatoribus rimum in lucem eruta, & epistolarum ejus Appendici subnexa.

Symbolum Fidei sub Athanasii nomine circumlatum, & inter illius Opera vulgatum. Id Vigilio, nos non invitâ, uti credimus, veritate, ascribendum censuimus. Vide plura in Athanasio.

*Cæterum à Vigilio quodam, Africano Episcopo, liculentum de nullæ ætatis, qui in Apocalypsi prædicatur, intelligenti Tractatum confectum esse prodit Cassiodorus *. Utrum is Vigilius noster fuerit planè incertum est. Id certum, opus, qualecunque fuerit, interiusse.*

Denique mirari licet, quid sibi velit Casimirus Oudin, qui non uno in loco Arnobii junioris cum Serapione conscriptum Vigilio nostro tribuat, nullâ, quod sciam, ratione ductus, nullius autoritate fultus. De hac enim re ne 26. quidem habet, quæ omnia Vigili Opera corrasit, sæpe dictus Chiffletius; quamvis illum in partes vocare velle videatur.

VICTOR, gente Afer, Vitenfis in Provincia Byzacena Episcopus, anno 484. Eugenii Carthaginensis Professioni fidelis Catholicæ subscript; & eodem aut sequente saltem anno ab Hunnerico rege in exilium ablegatus est. Constantinopolin igitur profectus, anno 487. scripsit *Historiam Persecutionis Africanae sive Vandalicæ sub Genserico & Hunnerico Vandalorum regibus*, cui subnexuit Appendicis vice Acta vii. Monachorum Martyrum Calpenei territorii. Quo anno obierit non liquet. Extat Historia prædicta modò in tres, modò in quatuor, alibi in quinque, nonnumquam in sex libros divisa, Colon. 1535. deinde curâ Beati Rhenani Paris. 1541. cum notis Baldvini Oprato Milevitano subjecta Paris. 1563. 80. cum notis & dissertationibus Chiffletii Vigili Tapensis Operibus præmissa Divisione 1664. 4.º. in Orthodoxor. pag. 799. & Bibliothecæ Patr. Tom. viii. pag. 675.

ÆNEAS GAZÆUS, professione Sophista, ex Philosopho Platónico Christianus, claruit circa ann. 487. Confessor enim Africanus, quibus anno 484. linguis excucierat Hunnerico Vandalorum rex, Constantinopoli loquentes se audisse ipse testatur. Scripsit Dialogum, *Theophrastum dictum, de Animarum immortalitate, & corporis resurrectione*; qui ab Ambrosio Camaldulensi Latine versus extat Basil. 1516. Prodiit deinde Gr. Lat. inter alia Basil. 1560. cum Wolphii versione, postmodum eum versione & notis Calparis Barthii Lipsiæ 1658. 4.º. denique in Auctuario 1624. Tom. ii. pag. 373.

CEREALIS, gente Afer, Episcopus Castellensis, idem forsitan cum Cereali Castelloripensi in Mauritaniâ Cæsariensi Episcopo, qui Eugenii libello inter alios Africæ Episcopos Catholicos subseripsit: claruit anno 487. *Dissertationem de Fide S. Trinitatis à Maximiano Anomitarum Episcopo Ariano provocatus Carthagine instruit, & Hæretici Iosophimata productis affatim S. Scripturæ testimoniis egregie profligavit. Extat Libellus Concensionis dicta de Fide contra Maximianum inscriptus, in Hæretologia Basilienfi ann. 1556. & in Biblioth. Patr. Tom. viii. p. 671.*

HONORATUS, gente Gallus, Episcopus Massiliensis, claruit anno 490. Vir eloquens, ac sermonis copia pariter & facundia celebrissimus, uti eum d. pingit Gennadius *. Edidit *Familias* quamplurimas, tam extempore habitas, quam ocio compositas; quibus & Lectores ad pietatem hortatus est, & hæreticorum deliria confutavit. Composuit & Sanctorum Patrum multorum Vitas; & in his Hilarii, Arletensis Episcopi, præceptoris res gestas literis, mandavit. Ex his nil hodie superest præter *Vitam Hilarii Arletensis*, quæ habetur apud Surium ad diem v. Maii.

ALCIMUS ECDICIUS AVITUS, natione Gallus, domo Viennensis, Isidori, viri scætorii, ac demum Archiepiscopi Viennensis, filius,

487;

487.
Chron. de Script. c. 96.
Appendix ad lib. 2. 10.

490.
* De Script. c. 92.

490.
Greg. Turon. Hist. Franc. l. 4. c. 14. Ado. Vien. Chron. ad an. 494.

* Divin. Lect. l. 1. c. 9.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

ilius, Aviti Imp. nepos, Apollinaris Valentis
Episcopi frater, circa annum 490. patri in
sede Viennensi successit. Anno 496. datis ad
Clodoveum regem literis susceptum ei baptis-
mum gratulatus est. Ineunte sæculo sexto
Gundobaldum Burgundionum Regem, qui
Viennam nuper expugnavat, ab Ariana hæresi
ad Catholicam fidem revocavit; eumque sub-
ditos suos ad celare cupientem Orthodoxam
palam confiteri coegit. Idem Sigismundum
regem, Gundobaldi filium, postea ab eadem
hæresi ad Ecclesiam Catholicam reduxit. Hæ-
reticos certe in Galliâ versantes voce & exem-
plo; foris positos scriptis, utroque mirâ animi
constantia, nec irritò prorsus successu, oppu-
gnavit. Concilio Epaoensis anno 517. præfuit.
Obiit anno 523. die 6. Februarii. Vir erat, teste
Adone, eloquentiâ & sanctitate conspicuus.
De acmine ejus in pangendis versibus hæc Cl.
Borrichius*, *Pœta erat elegantissimus; ut miræ-
mur ævo tam rudè (sicuti enim quoque sæculum
sextum) venim admodicam & expeditam. Viti-
tutes ejus eximias describit Epitaphium illius
sanæ pro sæculi illius genio non contemnenda,
quod apud Baronium habetur ad an. 416.
Nos inspectis gratiâ versus illius aliquot sub-
nectemus.*

*Exne sollicitas de tristis pectore curas;
Nam quem plena fides, celsa quem gloria men-
tu.
Quem pietas, quem larga manus, quem fama
perennans,
Nil facium cum morte tenet. Quin prospice
sancti
Gesta viri. Præmum, &c.*

OPERA QUÆ EXTANT.

DE mundi origine, de peccati origine, de sen-
tentia Dei, de diluvio, deque transitu maris
rubri libri v. versu Hexametris conscripsi,
Apollinari, Sidonius, & in sede Arvernensi
successori, nuncupati.

De laude Virginitatis libellus Heroico car-
mine compositus ad Fulcinum foreorem. Poc-
mata ista extant in Collectione Poetarum Fa-
bricianâ, & in Appendice Bigneanâ Paris. 1624.
p. 596. seorsim verò Basilea 1546. cum com-
mentariis Menrari Moltheri, & Lugdun. 1536.
12°.

Epistola ad diversos, aliorumque ad ipsum,
anno. LXXXVII.

*Henrica de Rogationibus, qua cum Epistolis
ejusdem aliquot habetur in editione Poetarum
Lugdunensi 1536.*

Homiliarum VIII. Fragmenta.

*Opusculorum, in quibus B. Pauli Epistola ci-
tatur, Fragmenta.*

Omnia Aviti Opera supra enumerata vel
tum primò edita vel emendata curâ Jac. Sir-
mondi prodierunt Paris. 1643. & exinde in Bi-
blioth. Patr. Tom. ix. p. 560.

*Epistola IV. & Fragmenta aliquot, à Baluzio
edita Miscellan. Tom. 1. p. 355.*

*Collatio ejus, aliorumque adversus Arianos,
extat apud Dacherium Spicileg. Tom. v.*

OPERA DE PERDITA.

SÆC. V. a
An. CCCC.

H Omiliarum liber, de Mundi principio.
Epistola quamplurima. Novem enim
Epistolarum libros xvo suo superfuisse testatur
Gregorius Turonensis.

*Dialogus contra hæresin Arianam ad Gunde-
baldum regem.*

Contra Nestorii & Eusebii errores Libri III.
quos Gundebaldi regis iussu composuit.

*Contra Faustii errores de gratiâ & libero ar-
bitrio liber.*

GELASIUS, natione Afer, Valerii filius,
anno 492. die vii. Februarii ad Episcopatum
Urbis Romanæ evehctus est. Pontificatum na-
ctus, communicatorias statim ab Euphemio
CP. literas (quodque nec ipse unquam negavit
Gelafius) inprimis orthodoxas accepit; com-
municatorias tamen ei vicissim reddere recu-
savit, nisi Acacii nomen Diptychis Euphemius
expungeret. Id constanter renuit Euphemius,
& Acacii causam impigre tutatus est, cum à
Felicie Papâ injustè damnatum esse contem-
dens. Decessoris igitur sui sententiam, & Aca-
cii damnationem, plurimis, iisque prolixissimis
Epistolis ad Euphemium, Anastasium Impera-
lioribus datis defendit; ac quando vixit, commu-
nionem Euphemio & Orientalibus Episcopis
Euphemio communicantibus denegavit. Mani-
chæos in urbe Roma delitescentes, & Catholi-
corum larvam sibi prætendentes, ita ut sacræ
etiam synaxi interesset, & factos sanctam Euchari-
stie panem in os accipere non vereretur, ca-
licem verò sedulo ac data opera fingent, sum-
ma diligentia investigavit; & ut hæreticis lar-
vam auferret, morem in Ecclesiâ ab ipso illius
primordiis receptum, ne quis in Collectis fa-
ceris nisi sub utraque specie communicaret,
decretis confirmavit. Decectos ca lege Ma-
nichæos damnavit, & civitate expelli fecit.
Nec minùs fortiter Pelagianos & Eutychianos
data quavis occasione sive scriptis sive autori-
tate oppugnavit, hæreticorum hostis acerrimus.
Obiit anno 496. die viii. Septembris.

Scriptis plurimâ, quæ sequuntur.

F Epistola XVI. quarum ultima ad Rusticum
& Lugdunensem à Dacherio primò edita est
Spicileg. Tom. v. p. 581.

Epistolarum aliarum x. Fragmenta.

Tonus sive liber de Anastasii Vindex.

*Adversus Andromachum Senatorem, eae-
terisque Romanos, qui Lupercalia secundum
morem pristinum colenda constituebant.*

Dei adversus Pelagianam hæresin.

Decretum in Concilio Romano LXX. Episcopopo-
rum an. 494. de Libris Canonis, Ecclesiasticis,
& Apocryphis Decantatissimum hoc Gelafii
decretum in omnium ore & manibus habetur.
Ejus verò esse, eamque quam præ se fert, æta-
tem & autoritatem habere, ærè mihi persuas-
io, his ductus argumentis. 1°. Vetustiores Co-
dices id nullo certo auctori tribuunt. Hinc no-
tante Cl. Baluzio * in antiquis Codd. iisque
melioris

* Not. ad
Gelasio p
melioris
444.

SÆC. V. ab
An-CCCC.

SÆC. V. ab
An-CCCC.

melioris notæ, nunc Damasus, nunc Gelasius, quandoq; Homilidæ Papæ ascribitur: certissimo indicio, genuinum hujus Decreti Autorem olim ignotum fuisse. 2º. Citantur in hoc Decreto libri, anno 494. aut nondum scripti, aut penitus ignoti. Ex. gr. Laudatur Sedulii Opus Paschalidæ à Turcio Rufo Asterio jam Exconfulè & Sedulii scriuiis primum extractum & in vulgus editum. Ipse verò Asterius hoc ipso anno 494. Consulatum gessit. Damatur Tractatus de Revelatione capitis S. Joannis Baptiste, post ævum Marcellini Comitis, qui in eo dilertè citatur, demum scriptus: Quid quodd Decreti Autor Concilium generale quintum forsan & sextum, confirmare non obcurè videatur. Haud alio enim sensu verba ista (Sed & si qua sunt Concilia; &c.) concipi possunt: nisi qui ea attentè legerit, facile negabit. 3º. Multa continent absurda & inæquæ, & à Gelasio, Synodiq; Romanæ doctrinæ & iudicio plantæ aliena. Quis credit Gelasium, virum inter primos eruditum, lxx. Episcoporum Concilio Asipatam, Clementis Alex. quem totus venerabatur Orbis, Opera in Apocryphorum censum relegasse, & Africanæ, Arnobii, Lactantii, Commodiani scripta in eandem Classem reuoluisse? Quis credat, cui sanum finciput, Papam, patresq; Synodales, in eodem decreto Eusebii Historiam Ecclesiasticam inter probatos autores recipere, & cum damnatis rejicere? Mitto, Gelasium verum de Eufebio in Opere suo de duabus Naturis præclare loqui. 4º. Damnat Decretum Canones Apostolicos; quos tamen Dionysius Exiguus, qui Gelasii memoriam impensè coluit, paulò post Latine vertit, nullâ ejusmodi censurâ additâ; quosq; Ecclesiæ Rom. accepit, ac tanquam certissimâ disciplinæ Ecclesiasticæ normâ usâ est (ut ex Cassiodoro *, & Joannis II. ad Cæsarium Arelatensem epistolâ patet) id nequaquam factura, si paulò ante à Gelasio damnati essent: & quod fortius adhuc stringit; ipse Gelasius Canones Apostolicos admisit, ac in Epistolis Decretalibus usus videtur quod pluribus exemplis probat Doctiss. Pearsonus †. 5º. Auctor Decreti se S. Hieronymum in omnibus sequi profitetur. Illa, inquit, sentimus, quæ B. Hieronymum sentire cognoscimus; & non solum de Rufino, sed etiam de universis, quos vir sapiens memoratus zelo Dei, & fidei religione reprehendit. Jam verò Hieronymo in dedicatio S. Scripturæ librorum Canone & diametro repugnat. Tertulliani, Palloris, Clementis Alex. Novati, Arnobii, Apollinaris, aliorumque Opera Apocrypha annumerat, & à Catholicis legi vetat: quæ Hieronymus è contra magnopere laudat; lectu digna & utilia esse prædicat. Denique Decreti istius nemo ante annum 840. meminit: non qui de Scripturis Ecclesiasticis ex professo egerunt, non Gennadius, Hidesionius, Isidorus Hispalensis, neque etiam Sigebertus Gemblacensis, aut Honorius Augustodunensis: non qui Controversias quovis ævo natas tractarunt, in quibus deesse non poterat idonea Decreti hujus profertendi ansa. Dionysius Exiguus, ipse Gelasio ætate suppar, haud diu post illius obitum Decreta Romanorum Pontificum collegit; & in

his Gelasii Decreta hoc ipso anno data exhibet: istud tamen penitus prætermittit. Immo ne levissima quidem apud Scriptores Ecclesiasticos Synodi anni 494. Rationem memoria superest. Primi decreti hujus mentionem fecerunt Lupus Ferrariensis, Hincmarus Rhemensis, & Nicolaus I. qui sæculo non jam adulto floruerunt. His ritè perpensis, optimo jure concludo fictum aut supposititium esse hoc Gelasii Decretum, ac ejusdem esse cum Epistolis primorum Pontificum Decretalibus farinæ, ex eademque Isidori Mercatoris officina proditisse.

Exemplar Gessorum de abfolutione Mifens Epifcopi in Concilio Romano l.v. Epifcoporum anno 495. habito.

Opuscula omnia supra enumerata exhibet Concil. Tom. IV. p. 1157. &c.

Liber contra Eutychem & Nestorium de duabus in Christo naturis *, & Gennadio * olim memoratus, à S. Fulgentio lib. de 5. Quæstionibus apud Ferrandum Diac. cap. 18. & à Joanne II. Papâ in epistola ad Avienum sub Gelasii nostri nomine dilertè citatus, et etiam ab Anastasio Bibliothecario † ascriptus. In eo validissimum adversus panis & vini Eucharistici in corpus & sanguinem Domini nostri conversionem substantialem testimonium reddit Gelasius. Quamobrem Scriptores Pontificii, Baronius, Bellarminus, Gregorius de Valentia, Suarez, alique Opus istud Gelasio Papæ omni studio adjudicare conantur: his Gelasio Cyziceno, illi Gelasio Cæsariensi tribuentibus; Verum frustra omnes. Magna enim est veritas, & prævaluit. Tandem vi veritatis adactus, manus dedit ipse Labbeus *. Rationes non contemnendas apud ipsum videre est. In quinque olim libros divisum videtur istud Gelasii Opus: totidem enim memorat Liber Pontificalis. Maricæus tamen vocat Photius †, sive non integrum in Græcum sermonem convertum fuerit, sive in diversa apud Græcos volumina non distinctum. Extat iste Liber in Antidoto adversus Hæreses Basili. 1528. fol. & cum aliis veterum scriptis de duabus naturis & unâ personâ (in Christo) Tiguri 1571. fol. denique in Biblioth. Patr. Tom. VIII. pag. 699.

Codex Sacramentarium. Scripsisse Gelasium orationum & sacramentorum formulas testes nobis sunt luculenti, Anastasius in Vita ejus, Joan. Diaconus in Vita * Gregorii M. vetustus Liber octingentorum fere annorum de Officio Missæ primum à Cassandro †, deinde à Morino * citatus, ab illo Telsens dictus: ut Hugonem de S. Victore, Rupertum Tuitiensem, aliosque, taceam. Collegit utique Gelasius, prout credere par est, solennes præcæ & sacramentorum Formulas, quæ in Ecclesiâ Romana suo adhuc tempore in usu erant; ac novo ordine digestas, pluribusque de suo additis, in unum codicem compegit: quem postea mutatis & adjectis à se nonnullis Gregorii M. in compendium redegit. Gelasianus codex tribus constat libris; nempe de Anni circulo, de Sanctorum Natalitiis, & de Dominicis diebus, varisque causis. Venerandam hujus Ordinis vetustatem manifestò arguit, quòd in Symbolo non

* De Scriptis c. 94.
† Lib. Pontif. Vic. Gelasii Concil. Tom. IV. p. 1054.

* Dissert. de Script. Eccl. Tom. I. pag. 347.

† Cod. 1046

* L. 3. c. 15.

† Eutychius: c. 21. p. 15.
* Append. ad lib. de Pœnit. p. 144.

* Divi L. c. 14 p. 37.

* Divi L. c. 14 p. 37.

† Vindici. Ignat. par. 1. cap. 4.

SÆC. V. ab
An. CCC.

habeatur vox *Filioque*, septimo demum sæculo prius nati, & non nisi anno Romæ recepta: quod plures desunt missæ septimo & octavo sæculis usurpari solite; denique quod pauciora, quam in aliis liturgiis, sanctorum, eorumque solummodo Martyrum natalitia celebrentur. Diu delinuit hic Codex, paucis notis: donec anno 1662 directâ & distractâ Bibliothecâ Floriæcenti exemplar novigentorum circiter annorum, quadratis & uncialibus literis scriptum, tandem in manus incidit Pauli Patavii Senatoris Patiensis; cuius beneficio eo usus est Joannes Morianus, qui omnium Codicum quos ipsi vidisse conigit, antiquissimum fuisse testatur. A Petavii filio redemptus in Bibliothecam Christianæ Suecorum reginæ transit; à qua illum recepit & in lucem emisit Josephus Maria Thomasius Romæ 1680. 4°. Pauca quædam præsertim libro tertio, reperiri, quæ Gregoriū M. ætatem sapiant, quid mirum? cum hujusmodi libris ad usum Ecclesiarum scripti novas accessiones pati soleant, prout ipsa consuetudinis ratio tulit: nec exinde quid aliud elici potest, quam exemplar exigui positi Gregoriorum tempore fuisse exaratum, ut in Præfatione recte notat doctissimus Editor; qui hæc etiam Liturgiæ Missalia tria antiquissima, viz. Gothicum, Francorum, & Gallicanum vetus, comites dedit; quæ tria proxime memorata post triennium unâ cum c. editissimis de Liturgiâ Gallicanâ dissertationibus Joannes Mabillonius Parisi 1685. 4°. recudi fecit.

Petierunt à Gelasio scripti, teste Gennadio *, Hymni in Similitudinem Ambrosii Episcopi & ei olim ascripti, teste Cassiodoro †, Commentarii in D. Pauli XIII. Epistolas, à Pelagianis scribis non immanes, utpote ab Hæreticis vel suppositi, vel corrupti.

494.

TURCIUS RUFUS ASTERIUS, dignitate Patricius, anno 494. unâ cum Fl. Præsidio Consulatum gessit. Alius planè à Flavio Aulurio qui cum Irotogene anno 449. Consulatum obiit; quocum malè confundi solet noster. Exconsul jam factus Sedulii Poemata aliquot è defuncti sermone extraxit, à cineris & blattis vindicavit, ac in vulgus edidit: uti ex Epigrammate ipsius ad Macedonium Sedulii Operi Paschali in vetustissimis quibusdam Cod. MSS. testibus Usserio * & Sirmondo †, præmissum constat. Inter ea, quæ Asterius edidit, Sedulii Carmina, locum habet *Adversus Peteris & Novi Testamenti*, carmine Elegiaco scripta, ejus initium, est *Contentus feci*. Hinc errore factum credi potest; ut Asterius ipsi in nonnullis Codicibus inscribatur, & sub illius nomine aliquoties prodierit, viz. in Appendice Bignani pag. 701. & Bibliothecâ Patr. Tom. ix. p. 464. & alibi. Non desunt tamen, qui Asterio Poema istud, tanquam opus genuinum, vindicent.

495.

GENNADIUS, gente Gallus, Presbyter Massiliensis, non, ut malè Jac. Gaddius *, & Gaddio longè antiquiores Sigebertus † & Platina *, Presbyter ac deinde Angiles Massiliensis. Claruit anno 495. quo Catalogum suum elausit, & librum de Fide ad Gelasium Papam

misit. De studio illius erga fidem Catholicam discrepant tam veterum quam recentiorum iudicia. Viris sanctissimis eum annuerat Hadrianus Papa *, inter Pelagianos reponit Ecclesiæ Lugdunensis † autè annos octingentos. Prædestinationis eum quidem inimicum fuisse certò constat, eoquè etiam nomine de S. Augustino & Prospero minis bene sensibile videtur *, cum ab his dogma prædestinationis propugnari malè censeret. Pelagianismi tamen notâ eximunt libri ab eo contra Pelagium scripti: nec gratiæ prævenientes necessitatem ab eo sublatam esse (quæ propria erat Semipelagianismi nota) manifestò liquet: adeò ut Scriptores Catholicis jure accenseri queat.

SCRIPTA, QUÆ EXTANT.

DE Scripturibus Ecclesiasticis liber, sive *Variorum Illustrum Catalogus*, ab eo tempore, quo desit Hicronymus, ad ann. 495. perducitur. Prodiit editus unâ cum Hieronymi, &c. Catalogis, Basil. 1628. 4°. Inter Hicronymi Opera Tom. 1. cum notis Sufredi Petri Calov. 1587. Helmstad. 1612. 4°. denique cum Scholiis Auberti Miræ Biblioth. Ecclesiasticæ. par. 11. Antwerp. 1679. fol. Extat longè integrior in Codice MS. Bibliothecæ Corbeienis, ejus specimen dedit Mabillonius Anal. Tom. II. pag. 42. Quin & immensum disceperant impressi Codices.

DE Fide seu de Dogmatibus Ecclesiasticis liber ad Gelasium Papam missus; qui Augustinus malè ascriptus, inter illius Opera haberi solet. Operis istius Capita xxx. viz. à cap. 22. ad 51. inclusivè post Gennadii mortem ab alienâ manu ex Epistolâ Cælestini Papæ ad Gallos decretali, & Conciliorum Milevitani, Africani, & Arausiaci 11. Canonibus conscrinata & intertexta videntur. Nec enim Gennadius ad Concilium Arausiacum anno 529. habiti tempus petvere certè tractatus iste annos 34. scriptus ab eo fuit. Prodiit seorsum cum notis doctissimis Elmenhorstii Hamburgi 1614. 4°.

Vita S. Hieronymi, à Gennadio quodam scripta, habetur apud Mabillon Anal. c. Tom. IV. p. 187. quam nostri Gennadii esse existimas idem Mabillonius.

DEPERDITA.

Adversus omnes Hæreses libri VIII.

Adversus Nestorianos libri VI.

Adversus Pelagianum III. Perierunt Opera ista. Superiunt solummodò Descriptiones breves Hæresum Prædestinationariæ, Nestorianæ, I. hypothetice, & Eutycheianæ; quæ Indienis Hæresum Augustiniano & Hieronymiano subnecti solent.

Tractatus de mille annis, & de Apocalypsi B. Joannis.

Versiones Scripturæ Græcorum aliquot, puta Timothei Aleri Epistolæ ad Leonem Imp. Euagrii Pontici Sententiarum, & libri de octo principalibus vitiis, &c. uti suis in locis antea monuimus.

MALCHUS,

* Loc. cit.

† De Instrum. divin. Script. cap. 8.

* de Ecclesiæ Brit. Pri-mus t. p. 771
† Not. ad Epist. Eusebii.* de Script. non. Ecclesiæ
Tom. 1. pag. 221
† De Script. Ecclesiæ c. 30.SÆC. V. ab
An. CCC.
* In Ysa.
Synthacis.
* Epist. ad
Car. M.
† Lib. 4. de
Joan. 1. c.
Scotom.
* Vid. Cat.
alog. cap.
1. & 2.

S. J. C. V. ab

An. CCCC.

498.

ROSTICUS ELPIDIUS, sive Heli-
pidius, vir nobilis dignitate Ex-Quæstor, &
Ex-illustris, Theodorici Gothorum regis Me-
dicus, claruit circa an. 498. Scripsit *Epigram-
mata* xxiv. in *ecodem* V. ac *N. Testamenti Hi-
storias*, ac *Carmen Hexametrum* de Beneficiis
Jesu Christi: quæ extant cum notis in Colle-
ctione Fabriciana p. 754. in Appendice Bigne-
ana p. 706. & in Bibliotheca Patr. Tom. ix. pag.
462. Scripsit etiam *Carmen in consolationem
doleris sui*; cujus ipse mentionem facit. Verum
id interit.

498.

Gennadii

scripsit. c. 93.

Ildor de

scripsit. c. 12.

JULIANUS POMERIUS, gentē
Maurus, in Galliam profectus in civitate Are-
lataensi scholam Rhetoricam aperuit, ac demum
Presbyter ordinatus est. Claruit circa an. 498.
Eum sanctitate vitæ & scriptis quotidie editis
eminuisse fidem facit Gennadius, quo tempore
Catalogum suum iste clausit. Scripsit *libros 8.
de Asia*: quorum argumenta sigillatim enu-
merant Gennadius & Ildorus, & in libro
secundo de corporeitate animæ disputasse
notant. Quantum verò ex Argumentis hinc
conjectari licet (Opus enim nunc non supe-
rest) illi libri, ex Nemesii libris 8. de Ani-
mā ferè excerpti sunt. Scripsit etiam tractatum
de contemptu mundi ac rerum transitoriarum
ad principium, & alium de vitiis & virtuti-
bus, libellum adluc de Virginibus institu-
endis, quæ interierunt. Unicum ejus superest
Opus d. *Vita Contemplativa, sive de futura vi-
ta contemplatione, vel de actuali conversatione*,
in tres libros divisum; quod Prospero vulgò
perperam inscriptum, inter Opera illius haberi
solet: ac sub illius nomine seorsim prodit an-
no 1487. & Colon. 1536. 8°. Prologum Operis
istius secundum primum edidit Dachertus Spi-
cileg. Tom. xii.

498.

SYMMACHUS, natione Sardu, For-
tunati filius, ab a. 498. die xiiii. Septembris,
Episcopus Romanus, in Basilica Constantinianā
ordinatus, Laurentio Diacono eodem die

ab altera parte in Basilica S. Mariz consecratus; unde divisus Clerus, divisus & Senatus. Res
ab utraque parte ad Theodoricum regem Ra-
venne agentem delata: Sententiam is tulit, ut
quiprimò ordinatus fuisset, vel cui pars maxi-
ma adhereret, ille sedem Apostolicam terneret.
Re igitur ex decreto regio cōfinita, Episco-
patus penes Symmachum mansit. Anno 499.
Synodus habuit; in quā de tollendo ambitu
in Comitibus Pontificiis Canones edidit. Anno
502. coacta Romæ Synodo, *Palmarum* dictā; inter
alia communi Episcoporum consensu Anastasi-
um Imperator. Acacianæ causæ constanter
patrocinantem, anathemati subjecit. Gravi, ut
par erat, irā percussus Imperator libellum evul-
gavit, quo Pontificem ob latam in se senten-
tiam acriter profecit; cuius edita Apologia
haud minore fleticia respondit Symmachus.
Eadem in Synodo agitata est controversia de
sede Romanā illum inter ac Laurentium; quæ
paulò ante recruderat, & ad Theodoricum
regem iterum delata, ab eo Petro Altinati
Episcopo delegata erat; iste verò Laurentius
plūs æquo favens, Symmachum Ecclesiæ posses-
sionibus exuerat; ac causā demum à Theodo-
rico rege Synodi arbitrio commissa. In istā
igitur Synodo Symmachus plenus jure restitutus
est: Petrus verò Altinas, & Clerici Romani
Laurentii sequaces, dignitate sua mti. Obiit
die vi. Aprilis anno 514. Extant ab eo scriptæ
Epistola xii. Concil. Tom. iv. p. 1291.

ANDREAS, Cæsareæ Cappadociæ Epi-
scopus, vixisse videtur circa exitum sæculi
istius, ac clariuisse anno 500. Incerta enim
proterus illius ætas; nec ulla ejus apud Veteres
mentio, id tantum certum; cum post Basili-
um ac Cyrillum Alexandrinum, & ante Arel-
tham Cæsariensem scripsisse. Scripsit *ad Ma-
tæum quendam Commentarios in Apocalypsin*,
quos Latine vertit Theodorus Peltanus. Ex-
tant Cr. Lat. ad finem Chrysostomi Commen-
tationum in S. Joannem in editione Morellianā
Tom. viii.

500.

Scriptores Gentiles, Fidem Christi hoc Sæculo damnantes.

415.

OLYMPIODORUS, Thebis Egyp-
tiacis oriundus, Poeta, & Historicus, &
ad Hunnorum regem legatus, claruit circa an-
num 425. Scripsit *Historiam Libros* xxii. *ad
Theodosium Mionem Imp.* quibus res gestas
Romani Imperii, in Occidente præsertim ab
anno 407. ad an. 425. complexus est: ac Operi
suo *Sylos* nomen dedit; cum non tam Histo-
riam absolutam, quam simplicem rerum Com-
mentarium, haberi vellet. De eo enim sic Pho-
tius *. *Συλός υψος τῶν πραγμάτων, ἀπὸ τοῦ 407. ἐκείνου
μὲν. καὶ πρὸς τὸν 425. καὶ τῶν κατὰ τὸν 425.
χρονολογία, ὡς μὲν αὐτὸς ἐς συγγραφήν ἀναγ-
ράσας ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
&c. Dictis illi clara; remissa tamen ac dissoluta,*

& in præteritis de soluta verborum affluentia
Oratio itaque indigna, ut Historia adnumeretur;
cujus ipse fortasse confusus non Historiam, &c.
In hinc: historia non modò superstitionum Gen-
tilium ritus commendavit, sed & in Christianos
clām invectus est, præcipuè in Olympium Osi-
ciorum Magistrum (quem ob pietatem verè
Christianam miris effect laudibus Augustinus*)
eumque ut *ἀντιπρὸς* falsò non minus quàm in-
vidiosè traducit. Extant amplissima Excerpta
apud Photium Cod. lxxx.

ZOSIMUS, Comes, & Ex-advocatus Fi-
ci, claruit circa an. 435. quippe qui Historiæ
suz libro v. Olympiodorum citat. Scripsit
Hyst.

435.

* Cod. D.

* Epist. vii.
& 129.

SÆC. V. ab
AnCCCC. *Historiarum libros vi quibus* ... ab
Augusto exorsus ad Diocletiani temporibus
libro stricim persequitur, deinceps verò rerum
Historiam in quinque reliquis latius pertractat
usq; ad Romam iterum ab Alarico captam, &
Attalum ab eo Imperii fasces ornatum ac
mox spoliatum anno 410. Eunapii Historiam
præcipue in compendium redigens. In his li-
bris quoties de rebus Christianorum agit, re-
ligionem eorum acriter perstringit; eoque no-
mine in omnes penè Principes Christianos,
præcipue in Constantinum M. & Theodosium
seniorem, strenuè debacchatur. Non sum ne-
scius Joannem Leunclavium, viro quidem e-
ruditissimum, prolixam Apologiam in Zosimi
gratiam edidisse; quâ eum ab injuriis, fictiq;
in Christianos calumniis, à livoris & malitiæ
labe, quâ flagrabat maximè, omni, quo potuit
ingenii acumine vindicat. Verum dum homi-
nem Gentilem, & Christiani nominis hostem
insensissimum, purgat lateres lavat, & Athio-
pem dealbare conatur; & ut malevoli, ac, si
unquam alius, virulenti Scriptoris causam age-
ret, non modò in Eusebium, Chrysostomum,

Innocentium, Theodorum, Photium aliosq;
Christianæ religionis auxilites, sed & in Con-
stantinum M. ejusq; filios, in Jovianum, Va-
lentinianum, Theodosium, totamq; sequenti-
um Imperatorum Prosopiam, se parum æquum,
quin & in nonnullos acerbum planè & inveri-
cundum, manifestò prodit. Cæterum adver-
sus Zosimi malitiam Constantinum; atq; alios
Christianos dedita opéra olim tuebatur Eua-
grios lib. 3. cap. 47. 41. & fusiori Apologia Ni-
cophorus Callistus l. 16. capp. 41. 42. 43. 44.
De stylo ejus sic Photius *, *Σύντομος* 3. & 4. 7.
*φεισὶν δὲ αὐτὸν ὡς ἁπλοῦς, ἀλλὰ καὶ ὑψηλὸς ἀνι-
στῆναι. — καὶ τοῦ περὶ τῆς ἐκείνου, ὅτι κα-
τασκευάσθαι. Βrevit̃ est, dictione perspicuus ac pu-
rus, nec sententiis expert̃: — figurisq; nonnulli
rare nititur. Duos priores Historiæ istius Libros
Gr. Lat. edidit & Herodiano subjunxit Henri-
cus Stephanus 1781. 4°. *Λαδάριον* reculos 1611
8°. Integros verò sex libros cum versione, &
Apologiæ præfixâ, Joannes Leunclavius inter
Romanæ Historiæ scriptores minores *Frank-
esfurti*. 1790. fol. scõrsm deniq; prodierant O.
xon. 1680 8°.*

SÆC. V. ab
AnCCCC.

* Cod. gr.

Finis Sæculi Quinti.



SÆCULUM EUTYCHIANUM.

CONSPECTUS SÆCULI.

SÆC. VI. ab
An. D.



RUBRIS SIMAM in Orthodoxos Synodi Chalcedonenſis propugna-
tores perfectionem movet Anaſtaſius Imperator, eo nomine mox à
Symmacho Papa Anathemati ſubjectus, Eutychiani circa medium ſuper-
ioris ſæculi orti, communis *Acephalorum* nomine hæcenus noti, in diverſas
jam partes & ſententias abeunt. Hinc uata *Severianorum*, *Theodoſianorum*,
Lacobarum, *Theopſchitarum*, *Triſteſitarum*, *Aſthartodocitarum*, *Corrupticola-
rum*, *Agnositarum* vocabula, partim ab auctoribus, partim ab ipsis dogmatibus deſumpta. Omnes
quidem in plerisque ſe invicem diſſidebant, qui tamen in generali Eutychis dogmate,
tuendo propagandoque una voce inter ſe conſenſerunt, unde Sæculum hoc EUTY-
CHIANUM appellavimus. Reviviscunt etiam Arianique ſub Imperio Gothorum in Ita-
lia, Hiſpania, Africa, dominantur. Unde rupta Eccleſiæ pax & miſerè labefacta fides
Chriſtiana. Demum an. DCCCII. Hildericus Hunnerici filius Vandalorum Rex, cui
Thraſimundus Catholicorum hoſtis immortalis, etiam in mortis conſinio poſitus, re-
gnum tradiderat, Episcopos Afros ab exilio revocatos ſedibus ſuis reſtituit. Circa ann.
DCCC. pax inter Orientales & ſedem Romanam circa cauſam Acacii, mediante Juſtino
Aug. redintegrata eſt; Acacii expunſio, Papæ nomine diptychis reddito. An. DCCCV.
Joannes Pontifex à Theodotico Gothorum Rege Conſtantinopolim miſus eſt, ut Arianis
in Oriente Eccleſias impetraret, honorificè quidem à Juſtino exceptus, verum re infecta
domum rediit, mox à Theodotico in vincula conſectus: Circa an. DCCVI. acerrimè de
tribus capitulis dimicari ceptum eſt, viz. *De damnatione Theodori Moſcuſtæni*, *Scriptorum*
Theodori ad Cyrillum, & *Epistolâ ibi ad Marinum Perſam*. Excogitata hæc ſubdola Theo-
dori Caſarie Cappadocum Episcoporum fraude, qui ut Origeniſtarum errores in Paleſtina
tunc temporis repullulantes, ab inſtanti damnationis ſententia liberaret, novam hanc de
tribus Concilii Chalcedonenſis capitulis licem ſedulo movebat. Summa totius rei hæc
erat. Accuſant Theodorus ejulque *conſeſſus* Theodorum Moſcuſtænum, quod Dog-
maribus ſuis Hæreſi Neſtorianæ viam aperuiſſet; Iſam verò Episcopum Edeſſenum,
quod in Epistolâ quadam ad Marinum Perſam, in Synodo Chalcedonenſi reſcītā & appro-
barā Theodoricum laude meminiſſet; denique Theodoricum, quod ſcripta quædam
Cyrilli Alexandrini adverſus Neſtorium acerrimè oppugnāſſet; non obſtante quod ipſe
Theodoſius fidem ſuam Leoni Pontifici Romano probāſſet, & poſt ſolemne ſui pur-
gationem, poſt anathema Neſtorio publicè dictum, à Concilio Chalcedonenſi tum ad
ſedem ſuam, tum in communionem receptus eſſet: hæc tria nihilominus damnanda eſſe
contendebant, nec alia lege Acephalos ad Synodi Chalcedonenſis approbationem, Ec-
cleſiæque communionem eſſe reducendos, faciliè prævidentes hæc non ſine aliqua Syno-
di Chalcedonenſis damnatione, damnari poſſe. His dolis captus Imperator, primò ipſe
damnat tria Capitula unā cum Origeniſtis, dein Concilium generale quintum Conſtan-
tinopoli habitum an. DCCCII. ſtrenuè reſistente cum ſuis Occidentalibus Vigiliis Papa,
tunc Conſtantinopoli agente, ipſe licet prius damnaverat, mirè levitatis, & inconfantiſ
ingenii homo. Tandem verſis velis Concilii ſententiam approbat, ſcriptā ad Eutychium
Conſtantinopolitanum hæc de re epistolā, quam Gr. Lar. primus extulit P. de Marca,
prolixiori verò conſtituto ad Imperatorem miſſo, à Baluzio nuper è reuebris eruto. Cir-
ca an. DCCC. velut alii DCCCX. ordinem ſuum ſub certis legibus & regulis inſtituit S. Bene-
dictus, Monachorum in Occidente Patriarcha; è cujus inſtituto, ceu ex equo Trojano,
reliquæ Ordinum religioſorum turmæ prodierunt. An. DCCCX. Boſarii, prædicante
Ruperto Wormatiæ Episcopo, ad Chriſti fidem converſi ſunt. Sub exitum Sæculi Chri-
ſtiana Religio in Britannia feliciter promovetur, Columba inter Pictos, mox Auguſtino
Monacho inter Anglo-Saxones ad id opertam navante.

SCRIPTORES

SCRIPTORES.



PASCHASIUS, Ecclesie Romanæ Diaconus, claruit in eunte hoc sæculo, an. 501. Flagrante Romano schismate an. 498. Laurentii adversus Symmachum partes strenuè tutabatur; ejusque cau-

sam ad obitum usque pertinaciter propugnavit. Obiit an. 512. Hæc occasio lepidam planè fabulam de Paschasii animâ Purgatorii flammis exultâ referit nobis Gregorius, seu quisquis Dialogorum author. Extat Paschasii *Epistola ad Eugippium*, S. Severiani Vitæ præfata, apud Surium Jan. viii. & Baronium ad an. 436. Habentur etiam *Libri 2. de Spiritu Sancto, contra Macedonianos*, Colon. 1539. 8°. Helmstad. 1613. & in Bibliothecâ Patr. Tom. viii. p. 806. Hos Paschasii esse pernegat, & Fausto Rhegiensi tribuendos contendit Casimirus Oudin. Sanè rationes ejus non prorsus contemnendæ videntur, quæ apud ipsum videri possunt, Supplement. p. 107. Cum tamen *testissimè hi & Inuenti libri* (ut Gregorii * verbis utar) Gregorii Paschasio Diacono eos diserte tribuentis testimonio nitantur, (& certe Dialogorum maximam hæc in causâ auctoritatem esse ipse agnoscit Oudinus) ut de Sieberto Gemblacensi† nihil jam dicam, Paschasio nostro haud temerè sunt abjudicandi. Nec obstant Codicum quorundam MSS. tituli, qui Librariorum incuriâ appositæ incautos Lectores haud raro fallunt: præsertim cum Faustum scripsisse librum de Spiritu Sancto tradiderit Gennadius*. Et ipse Trithemius, quem pro se testem laudat Oudinus, hos ipsos libros, quorum meminit Gregorius, Paschasio nostro luculenter ascribit; quamvis aliud agens, prima hujus Operis verba unico istî, quem hic de re scripsit Faustus, libro incautus affinxerit.

ANONYMUS Barbaro-Latinus, Chronicorum Excerptor à Josepho Scaligero in Continuatione Chronicæ Eusebiani editus ex Claudii Puteani Senatoris Parisiensis Bibliothecâ, claruit in eunte hoc sæculo circa an. 501. si modò vera sint quæ de eo habet Usserius à me jamjam profertenda. Sin Chronicon ejus solummodò respiciamus, ad initium potius sæculi referendus esset: illud enim, quantum mihi editionem Amstelodamensem consulenti apparet, ultra Arcadii imperium non pertexit. De eo autem sic Usserius in Biblioth. Theolog. M. S. "Chronici istius à Scaligero editi archetypum majusculis literis (quod argumentum est vetustatis non infimæ, ut notat Scaliger) erat conscriptum. Ejusmodi enim literis exarata exemplaria ante mille annos existimantur scripta. Quo argumento moti, & eo præcipuè, quod Romanorum Imper. Author pertextens Catalogum ultra Anastasium Zenonis success-

forem (qui ab anno 491. ad 518. imperium administravit) non progrediatur, scriptorem hunc in fine quinti sæculi reposuimus. Alioqui tamfœdi in eo occurrunt Soloeicisimæ, tanta in eo & Græci & Latini sermonis inperitia, ut posterioribus temporibus vixisse videri possent. Sunt autem Excerpta hæc ex Juliani Africani Pentabiblo, ex priore parte Eusebii Cænonum Chronicorum omnimodæ historiz, & aliorum primæ notæ Chronolog. veterum scriptis collecta, & in Latinum sermonem conversâ. Sed idiota ille, qui collectorem & interceptorem egit; ut erat homo barbarus, & telluris mi & Latinitatis imperitissimus, quæ intelligere desperavit, omisit; quæ intelligere se putavit, ineptissimè reddidit. Commenta etiam sua in scripta aliena passim inserit; quæ admodum notavit Jos. Scaliger, qui rectè tam men monet. Excerpta ista utilissima esse, & bonæ frugis refertissima, multaque continere, quæ ne alibi quidem legimus; puta, "anonymæ terræ inter posteros Noë amplius, quam in prioris libri Eusebiani Græcis, enarratam; nomina septem sacerdotum Apollinis Karnii, & Augullalium Aegypti; ac Consulum Romanorum paria haud pauca. Hæc Usserius. Extat illud *Chronicon* in extremâ calce Chronicæ Eusebiani in utraque Scaligeri editione.

CÆSARIUS, gente Gallus, in Provincia Cabilonenfi honestis parentibus anno 469. natus; juvenis adhuc severioris disciplinae studio abreptus è paterna domo ad Monasterium Lirinensè clam parentibus se subduxit, & Porchario Abbati ob præclaram idolem charus factus Cellarii munere aliquamdiu defunctus est. Postea ob labefactam valetudinem Monasterio excedere coactus. Arelaten se contulit; ubi ab Eonio Episcopo donò exceptus, maximam cum eo familiaritatem iniiit. Convalescentem enim Eonius Cænobio Monachorum in insulâ Arelates suburbani sita præfecit, ac post triennium moriens successorem sibi designavit. Anno igitur 503. Cæsius communis totius Cleri suffragio ad Episcopatum Arelatensem evectus est. Non me latet quidem vulgatos Gennadiani Catalogi * anno 395. scripti codices de Cæsario quasi fedem Arelatensem tunc gubernante, & quamplurimorum librorum à Felice Papâ comprobatorum autore, loqui. Verùm ratio temporum prorsus repugnat; nec Indiculus Gennadianus, utpote pessimas in fine interpolationes passus; tantæ æ authoritatis, ut hæc in te fidem impetret. Anno 506. Concilio Agathensi interfuit; & paulò post apud Alaricum Visigothorum regem prodii. Inanis falsò accusatus, Burdegala relegatus est.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

mox tamen, iunocentii compertâ maximo cum honore revocatus. Anno 508. ejusdem criminis apud Theodoricum Gothorum regem, qui interempto Alarico summâ rerum in Galliâ Narbonensi tunc potiebatur, insinularis, Ravennam evocatus est, aut crimen dilueret, aut poenas daret. Innocentiam igitur suam facile testatam dedit Casarius, & cum ingenti regis omniumque Gothorum, veneratione dimissus, Romanus, ynnachum Papam visurus, perrexit. Anno 524. Concilio Arelatensi iv. præfuit. Anno circiter 529. ortâ de doctrinâ ejus suspitione Synodum Episcoporum Valentiz haberi curavit, cui ob infamitatem corporis cum interesse non potuit, missis legatis Cypriano Tholonensi Episcopo, aliisque, hominem sine præviente Dei gratiâ salutem consequi non posse validissimè demonstravit. Obiit anno 542. die vi. Cal. Septembris, anno ætatis 77. ac in Basilicâ S. Mariæ, quam vivus ædificarat, sepultus est.

OPERA, QUÆ EXTANT.

H Omnia variâ argumenti xlvj. ex quibus nonnullas Casario suppositas esse non diffitetur Labbeus, in quadragessimâ secundâ Gregorius M. & Isidorus Hispalensis citantur, vicefimâ primâ Sermonis S. Augustini, vicefimâ nonâ Admonitionis S. Ephraemi de Oratione titulum præfert. 19^a. ex doctrinâ Macarii desumpta dicitur, & fortasse alia sunt, quæ aut Casarii nostrum autorem non habent, aut aliunde interpolatæ sunt.

Exhortatio ad custodiendam ebaritatem.

Epistola ad quendam adolescentem vitam monasticam agerem.

Tractatus de decem Virginibus.

Regula sanctimonialium in gratiam sororis sue S. Casarii conscriptæ, quæ cum observationibus Fr. Minardi à Steph. Morqueto edita est, Philad. 1622.

Regula Monachorum, quæ Tetradio sive Teradio, S. Casarii nepoti, inscripta extat, in Biblioth. Patr. De eâ plura in Tetradio dicturi sumus.

Testamentum, quod apud Baronium ad ann. 508. & Le Coindre ad an. 522. num. 42. habetur.

Scriptit Casarius etiam *libros de Gratiâ & libero arbitrio adversus Faustum*, qui interit. Merionem illius facit Catalogus Gennadianus: quod verò addit, illum à Casario ad I celicum Papam missum fuisse, & à Felice comprobatum, id temporum ratio non patitur.

Homilia Casarii numero xi. editæ sunt à Gilberto Cognato *Basil.* 1578. 4^o. & in Orthodoxog. p. 1861.

Homilia xiv. antehac ineditas ex Bibliothecæ Regiæ Codice M^o. eruit, notisque illustratas evulgavit Steph. Baluzius *Parisi.* 1669. 8^o.

Omnia verò illius Opuscula prodierunt in Bibliothecâ Patr. Tom. viii. p. 819. 860. & Tom. xxvii. p. 324.

307.

I. LAURENTIUS, Mellissinus ab eloquentiâ dictus, Novariensis apud Insulres Episcopus, clarissimè videtur circa annum 507. Scripsit, ut

nos docet Sigebertus *, *de duobus Temporibus*, viz. ab Adam usque ad Christum, & à Christo usque ad finem sæculi, *libro*, qui interit. Extant *de penitentia & electione Homilia xi.* in Bibliothecâ Patr. Tom. ix. p. 465. & *Homilia de Muliere Cananæ* apud Mabillon. Analech. Tom. ii. p. 18.

ANIANUS, Vir spectabilis sub Athalarico Gothorum rege, claruit circa ann. 507. Scripsisse hunc jubente Athalarico *Cadicin Theodosiani Breviarium* refert Sigebertus Gemblacensis *. Verum Anianum hujus Codicis neque Breviatorem, neque vel Interpretem fuisse, sed recognitorem tantummodò & subscrip-
torem ex ipsius *subscriptio*, quæ hodie extat liquidò constat. Vide Cl. Gothofredi Annotat. ad Cod. Theod. cap. 5. Eidem à Sigeberto alique tribuitur *Latina versio quædam Homiliarum Chrysostomi*, quam tamen Aniani Diaconi Celedensis esse fasè probare nititur Garnerius, uti suo in loco monimus. De qua quidem controversia sententiam suam ferant Eruditi.

FULGENTIUS, gente Afer, domo Lep-
tinus, illustri familia ortus, avum habuit Gordianum Senatorem Carthaginensem, patrem Claudium, Matrem Marrianam, circa ann. 468. natus. In ætate tenella patre orbatus, cura materna utriusque linguæ Professoribus tam Græcis quàm Latinis literis erudicendus committitur. In utriusque mirum profecit Fulgentius, adeò ut puer adhuc totum Homerum memori-
ter teneret, & Græcè purissimè simul ac facilitè mè loqueretur. Ob præclaram igitur indolem atque animi dotes, vixdum episcopi egressus Procurator Urbis patris constitutus est. Verum ille vitæ secularis molestiarum pertusus, Monasticum institutum meditatus est, ac Faustum Episcopum, qui ob hæc Catholice professio-
nem à sede sua relegatus Monasterium sibi construxerat, adeum, voto se obstrinxit. Anno 490. recrudescente & in Faustis caput decernante per-
secutione Ariana, Fulgentius vicinum Monasterium petiit; ubi agnitis statim virtutibus eximii Felici Abbati collega sive co-abbas
datus est. Mox crebris Maurorum incursionibus divexatus, in Siccenis territorium proficiscitur; ubi à Felice quodam Presbytero Ariano arreptus gravissima tormenta subit, sustibus caesus flagellis laniatus. Ad Monasterium igitur reversus nonachorum Agyptiorum inviscendum desiderio tangitur; ac concessa apud Carthaginem navi viam inivit. Verùm in itinere Syracusam delatus ab Enlato Episcopo animi proposito dimoveus est, & apud eum confedit. Hyeme Syracula peccatâ, anno proximo, Christi verò 500. circiter, Romam profecus est; ac statim ad Monasterium pristinum redire certus, per Sardiniam Africanam navigavit; ac Monasterii sui sedes movens in Provincia Byzacena loco meliore fundavit. Mox tamen regi-
minis sibi commissi pertusus, Monasterio suo clam excessit, aliudque prope litus Vennense situm petens, aliorum imperio se subiecti
à Felice verò co-abbate & Faustio Episcopo,
interituro,

SÆC. V. ab
An. CCCC.
* De Script.
c. 112.

307.

* Cap. 76.

307.

Ferdin.
Diss. in Th.
câ Fulgen.

SEC VI ab
A. D.

SEC. VI. ab
A. D.

intentato, ni rediret; anachematis fulmine, ad
pristinum munus invitatus confestim revocatur;
& ad Presbyteratus gradum evehitur. Anno
507. à Plebe Catholica ad Vintorum Episcopa-
tum capeſcendum quæſitus; dignitate in fugâ ſuſ-
cepſâ devir ault; inopinatò ramentis poſt re-
peritus Ruſpes Epicoſus ordinatus eſt. Id in an-
num 524. conſecit Baronius. Poſt exiguum
in Episcopatu peractam moram, juſſu Traſimun-
di regis Vandalorum Cathaginem abducitur;
& in ſardiniam relegatur; ubi in urbe Carali-
tana inter 60. exilii ſui còmites Epicoſos
vitam monaſticam ac verè ſanctam egit; tanti ab
omnibus ob doctrinam habitus, ut Epistoliarum
communi nomine ſcribendarum manus ipſi ſo-
li demandaretur. Eodem, ut videtur, anno à
Traſimundo rege à ſardinia Cathaginem ac-
curſus eſt, ut de fide Catholica diſputationem
ſuſtineret; ubi ſortes Arianorum objectiones
ſtremè diſſipavit, & orthodoxam veritatem
ſcriptis ad regem tribus libris, alijsq; de Sp.
S. egregie confirmavit. Sardiniam igitur ite-
rum ablegatus, priſtina vitæ Monachicæ inſti-
tuta recoſuit, monaſterio extra civitatem fun-
dato, & collectis fratribus pluſquam quadra-
ginta. Anno circiter 523. deſuncto Traſimun-
do, ab Hildericò rege ab exilio revocatus eſt;
& iugenti cum honore Carthagine exceptus;
ad ſedem ſuam Ruſpenſem remiſſus eſt; cui ad
mortem uſque præſuit. Multis interea tempo-
rib; Epicoſorum Afrorum Synodiſ interſuit,
Byzæcenæ, Vincenti, Siphacænæ, aliſq; Jac in
iſ ob virtutis prærogativam primas ferè ſem-
per tenuit. Obiit anno 533. ipſiſ Calendis Ja-
nuarij, ætatis ſux 65. Ante quadriennium
mortem ejus ponit Baronius, quem in Episco-
patûs initioſ designandis diverſam inſiſſe viam
antea notavimus. Vir erat & eximij doctrinæ
& inſigni pietate inter ætatis ſux Epicoſos fa-
cilè princeps. Doctrinam ejus ſic laudat Iſido-
rus*. In confeſſione fidei clarus, in Scripturæ di-
vini copioſe eruditus, in loquendo dulcis, in
deſcendo ac diſſerendo ſubtilis.

OPERA, QUÆ EXTANT.

AD Monitum Libri tres, 1. De Dupli-
ci Prædeſtinatione, alterâ bonorum ad gloriam,
alterâ malorum ad poenam. 2. De ſacrificij obla-
tione, Spiritû S. miſſione, & ſi; eragatione S.
Pauli. 3. De expoſitione illius dicti, Et Verbum
erat apud Deum.

Adversus Arinnoſ liber, ad decem co-
rum, mirâ barbarie & obſcuritate defor-
mibus objectiones, totidem reſponſiones con-
tinent.

Ad Traſimundum Regem Libri 111. anno 507.
ſcripti. 1. De myſterio Mediatoris Chriſti duas
naturas in unâ perſonâ retinentis. 2. De immenſi-
tate divinitatis Filij Dei. 3. De Sacramento do-
minicæ paſſionis.

Sermones varij argumenti 3.

*Ad Donatum liber de Fide Orthodoxâ, & di-
verſis erroribus Hæreticorum*, in exilio, ut vide-
tur, ſcriptus.

Ad Petrum Diaconum de Fide Liber; qui
Auguſtino etiam malè inſcriptus inter Opera

ejus haberi ſolet

Epistolæ ad diverſos varij argumenti XII.
quarum ultima Epicoſorum Africanorum om-
nium in ſardinia exilium nomine à Fulgentio
exarata eſt.

De Trinitate ad Faſticem Notarium liber.

*Sermo de illo Medicæ dicto, Inducito tibi, O
homo, quid ſis bonum.*

Contra Eufidij Arinnoſi ſermo ad Valen-
tem liber: cui præmiſcitur Faſtidioſi Sermo, &
Victoris Epistolæ ad Fulgentium reſutationem
Faſtidioſi cuius petens.

*De veritate prædeſtinationis & gratiæ Dei li-
bri* 111. poſt annum 523. ſcripti, quorum ter-
tium integrum primus cum Ferrandi Diacon
Operibus Chiſſictus edidit Dronne 1649.

*De Remiſſione peccatorum ad Euthymium li-
bri* II. in exilio ſcripti.

*De Incarnatione & gratiâ D. N. J. C. ad Pe-
trum Diaconum liber*, nomine Epicoſorum Afri-
canorum exilium ſcriptus. Opuscula omnia à
libro de Trinitate ad Faſticem incluſivè enume-
rata, unâ cum quinque poſterioribus Epistolâ
primus in lucem edidit Jac Sirmond. Paris 1612.

De Prædeſtinatione & gratiâ liber, qui Augu-
ſtino etiam inſcriptus, inter Opera ejus haberi
ſolet. Nonnulli cum non minùs Fulgentio quàm
Auguſtino indignum cenſent: Theophilus Ray-
naudus è contra prolixâ Diſſertatione Fulgen-
tius vindicat.

Homilia nova 133. unâ cum Præfatione
Fulgentij, quarum nonnullæ inter Homilia S.
Auguſtini reperiuntur. Primus eas edidit Theo-
philus Raynaudus Lu-dani 1633. Spurius eſſe
cenſent nuperi Fulgentij Operum Editores Pa-
riſienſes, adeoque in Appendicem rejecerunt.

*De Incarnatione Chriſti, & de vilium ac ho-
minum animalium procreatione; Liber ad Scari-
lam;* à Gualtero Camerario Scoto inter alia
Veterum Patrum monumenta primùm editus,
Paris 1524.

Pro ſide Catholica adversus Pintum Arinnum,
liber, à Chiſſictio primùm editus Dronne 1649.
Verùm Fulgentij non eſſe ſatis arguit craſſa,
quæ inibi deprehenditur, Græcæ linguæ igno-
rantia. Iſtiusmodi eodẽ librum ſcripſit Ful-
gentius; cui, ut videtur, de perſito ſpurius iſte
ſuppoſitus eſt.

Sermo de Circumciſione Domini.

Sermo de Purificatione Virginis Maria, qui
Fulgentij ævo recentior videtur. Uterque è
Bibliothecâ Vaticana deſcriptus in editione
nupera Parisienſi primùm prodiit.

OPERA DEPERDITA.

DE Gratiâ Dei & Libero Arbitrio adver-
ſus Fauſtum Regienſem libri VII.

*De veritate prædeſtinationis & gratiæ contra
Fabianum libri* XIX. Ex hiſ deſcripta fragmen-
ta VII. exhibet Theodulphus Aurelianenſis in
Colleſtaneis ſuis de proceſſione Sp. S. ad Lu-
dovicum Imp. & ex eo Raynaudus in calce edi-
tionis ſux: Alia aliquot eorundem Fragmenta
ex vetuſto Codice dedit Jac. Sirmondus inter
Opera Alcimij Avici, Paris 1647. Fragmenta
denique ex uſdem XXXI. ex pervetuſto Codice
deſcripta

De Script.
Ecc.

SEC.VI ab
Au. D.

descripta edidit inter alia quedam Verorum
Opuscula Fr. Chiffletius, *Divione* 1696.

*De Processione Spiritus S. liber, sive Commemo-
rationum ad Abraham presbyterum.* Fragmenta
illius bina videre est apud Hincmarum libro 3.
adv. Objecta Græcorum ad Odonem Bello-
vac.

*Responsio ad Objectiones Ariarum à Tra-
mundo rege propositas, sive, ut Isidorus vocat,
liber Allectatus contra Trasmundo;*

De Jejunio & Oratione ad Probam Virginem.
Libri II.

*Epistola ad Carthaginienses egregia, atque alia
plures.*

Hæresis plurima.

*Pro fide Catholica adversus Pintam Episo-
pum Ariarum liber,* Carthagine anno 507. scrip-
tus.

* Cap. 12.

Fulgentio denique nostro tribuit Sig-ber-
tus * *Mythologiarum libros* III. (qui Placiadis
Fulgentii Grammatici sunt, ac sub illius nomi-
ne (sepis prodierunt) *librum de abstractis sermo-
nibus*, atque alias inepias; quas, cum talia in
deliciis sunt, apud Sigbertum & Miræum | vi-
deat.

† In Man-
tina ad Au-
gust.

Prodierunt D. Fulgentii Opera, *Aligent.*
1619. *Naribergæ* 1519. *Colonia* 1526. deinde à
Joanne Ulmmerio cum Joannis Molani prole-
gomenis edita, *Antwerp* 1574. Prodierant au-
tem *Basil.* 1566. & ab Henrico Justo edita ibid.
1587. dein à Jacobo Simonio *Paris* 1612. à
Theophilo Raynaudo una cum Operibus S.
Leonis, &c. *Lugdani* 1631. 1652. denique emen-
data, aucta, & ad MSS. Codices recognita, *Pa-
ris* 1684. 4°. Habentur etiam in Biblioth. Patr.
Tom. IX. p. 16.

510.
Theod. Lect.
La p. 582.

Libræ Bre-
vior. c. 19.
La. int. 4.
S. & Act. 3.
470.

JULIANUS, Halicarnassi urbis Cariz
Episcopus, sectæ Eutychianus, claruit an. 510.
Insigne Anastasio Imp. Schismaticis Mono-
chis se adjunxit, qui Macedonium Constanti-
nopolis Episcopum conviciis & clamoribus in-
cessabant. Justino rerum posito, & se in *Thy-
beam* (nempe qui Synodum Chalcedonensem
approbaverat) proficente, anno 419. sede sua
pulsus una cum Severo Antiocheno Episcopo
Alexandrianæ auspicis; ubi mota inter eos qua-
stio: de corporis Christi corruptibilitate, ad-
versus gregalem suum Severum acriter disputa-
vit, & editis in eum libris refutavit; novæque
Apotheosis doctrinæ sive *Phanastasiarum* lectæ
initium dedit. Scriptis inter alia *Commentariis*
in *Job*. Prefatusque partem, & plura hinc inde
fragmenta exhibet Carenæ Græcæ in Jobum
Autor, *London* 1637. Alius à nostro forsitan non
est, quem sub Julii nomine semel citat Autor
Cære Græcæ in Joannem cap. XVII.

510.
Cassiodor.
Præf. H. B.
Trip. Divin.
Lect. c. 17.
p. 446.

EPIPHANIUS SCHOLASTICUS,
gente Italus, Græcæ & Latine linguarum pe-
ritiss, insignis, claruit circa an. 510. Historias
Socratis, Sozomeni, & Theodorici Ecclesia-
sticas hortante Cassiodoro Latine vertit; & ex
iis unicum Historiæ corpus contexens in XII. li-
bros distribuit; quibus in compendium posita
à seredactis Historiæ Tripartitæ nomen indidit
Cassiodorus. Latino etiam sermone donavit

Didymi Commentarios in Proverbia Solomo-
nis & in septem Canonicas Epistolas, & S. Epi-
phanii Cyprii in Cantica forsitan & aliaplura.
Verum veriores istæ interiorerunt. Extrat au-
tem *Verbo*, quam Cassiodori jussu adornavit,
Codex eutychici, seu Syntagmatis Epistolarum
Synodaliū ad Leonem Imp. pro defensione
Concilii Chalcedonensis, Concil. Tom. IV. p.
891. Emendatiorem edidit Baluzius in Novâ
sua Conciliorum Collectione *Paris* 1683. E.

SEC.VI ab
Au. D.

**ANICIUS MANLIUS TORQUA-
TUS SEVERINUS BOETHIUS**, sive
Boetius, gente Romanus, illustrissimâ totius
Romæ familia ortus, patrem habuit Anicium
Manium Flaviū Boethium. Puer adhuc bon-
is literis institutus Athenas missus est; ubi
per octodecim annos degens omnium artium,
omnium disciplinarum non modò elementa, sed
& recondita mysteria penitus imbibit: ad eò
ut omnium sui ævi litterarum facile princeps
audiret. Romam reversus, maximis urbis & im-
perii honoribus statim cumulatus est, Patricius
factus, & in Senatum cooptatus. Anno 487.
Consulatum solus gessit: licet Onuphrius Pan-
vinus & cum eo alii istius anni Consulatum
Patti ejus assignent. Uxorem habuit, cui Helpis
nomen, quæ & ipsa literis, inprimis Poeti ex-
celluisse dicitur. Helpide defunctâ, Rustica-
nam, Q. Aurelii Symnachi (qui Consulatum
obit anno 487.) filiam, uxorem duxit; ex qua
duos filios suscepit, Patricium & Hypsimum,
utrumque Consularem dignitatem adeptos.
Anno 500. Theodoricum Regem Romam in-
gressum Panegyrici oratione Senatui nomine
excepit. Mox à Theodorico secretioribus
consiliis admotus est, & Magister Palatii atque
Officiorum constitutus. An. 510. (quo inprimis
claruit) Consulatum iterum solus gessit. Anno
522. Consul tertium factus effugit tamen filio-
rum ejus alteri istum annum adjudicent non-
nulli. Anno 523. cum Theodorici in pejora in-
dies ruentis tyrannidem acriter corrumpere non
vereretur, regis inimicitias expertus est, &
mox à Trigilla, Congiastio & Cypriano, morta-
lium inquisitionis, prodicionis tentatæ, & con-
spirationis cum Justino Imp. in Gothorum per-
niciem inira accusatur: & quidem Boethium
clam literas ad Græcos misisse, atque urbem
& Senatum ex iniuriis Theodorici manibus eri-
pere, & Græcorum defensionem subdere con-
atum, apertè tradit antiquus admodum Prolo-
gus literis Saxonice scriptis, libris de Con-
solatione Philosophiæ præmissis, quem ex ve-
terissimo Codice Bibliothecæ Ambrosianæ apud
Mediolanensem effert Cl. Mabillonius Itin. Ital.
p. 221. Causam ad Senatum detulit Theodori-
cus. Judicio adfuerunt accusatores, pretio
conductis testibus stipati, fisticæque sub Boethii
nomine ad Justinum tabulas ostentantes. Tes-
timoniis in speciem productis, ad suffragia
itum est. Senatores terrore percussis Boethium
exilio multandum censent. scinum igitur ab-
ducitur Boethius, & arcis carceri mancipatur.
Inter diuturni carceris tædiæ & squalores nec
defecit animus, nec indefessum literarum stu-
dium. Præter Philosophicæ unum aliquot Opus-
cula,

510.

LEC VI ab
As D.

cula, libros de Consolatione Philosophiz, & Trinitate, heic otio debemus. Anno sequenti, vel, ut alii, aliquotio feriis, crescentibus una cum tyrannide Theodorigi suspitionibus, immisso carnifice in carcere decollatus est. Nugatur planè infra viri prudentis gravitatem, purpuræque suæ dignitatem Card. * Baronius, quem ex Boethii vita erudite, ut ait, à Julio Marciano conciscripta, tanquam rem summopere admirandam serio refert, Bohetium, postquam Regiuspisculator lethale vulnus intulisset, aëraque manu vulsum caput sustinuit, interrogatumque à quoniam se percutsum existimaret, ab impiis respondisse, atque ita cum in vicinum templum venisset, & flexis genibus ante Altare Sacra percepisset, post paululum expirasse. Qui enim pericia literarum, inquit Cardinalis, Dionysio inagno illo Areopagitæ Atheniensis iure fuit absque invidia comparandus, & illud à Deo accepit, ut & genere mortis, insuper & insignis operatiõe miraculi eidem fuerit exequandus, id operante Dei summi potentia, qui est dives in omnibus qui invocant eum. Verum *Ann. h. c.* De eximia Boethii doctrinâ sententiam iterat Cassiodorus. *In multa, inquit, doctrinâ saginatus, sic palatiorum obsequiis missis rogatus, ut Græcorum dogmata doctrinam fecerit esse Romanam: deducens ad Romanos seniores, quæquid Cæcypia mundo fecerat singulari, Translato-ribus enim tantis Pythagoræ mensuris, Protagoras astronomicis, legumque salsis: Nicomachis arithmetici, &c. — Et quasque disciplinas vel artes: sacunda Græcia per singulos viros edidit, te uno autem, patrio sermone Roma suscepit. Quæ tanti verberum loculentia reddidisti clarior, tanta lingua præcipue conspicuit: ne potuissent & illi opus tuum præferre, si verumque didicissent.* Ex recentioribus duosolummodò subiungam, Julium Scaligerum, & Cl. Vossium. *Beatus Severinus ingenium, inquit Scaliger, eruditio, ars, sapientia, facili prælocat omnes autores: pro illi Græci sunt, pro Latini. Sæculi barbarie eius oratio soluta deterior sentitur: at quæ libans ludere in pæsi, Arctia sanè sunt. Nihil illi cultus, nihil gravium: neque densitas sententiarum venetæ, neque acumen obsistit auctorem. Equidem censens paucos cum illo comparari posse. Hæc Scaliger. Sic autem Vossius. Boethius, vir Latine & Græcè doctissimus, in omni disciplinæ genere excellens: quoque Roma à Varronis temporibus non habuerit auctorem doctiorem. Omnino nihil in pæsi venustas habuit, vel illud ævum, vel etiam, quod proxime antecessit.*

1614-1616
404

Varia 1616
P. 17

* Hypercritici
1614-1616

De Poet.
1614-1616

Introdutio ad Catholicos Syllogismos. De Syllogismo categorico libri 11. De Syllogismo hypothetico libri 11. De Divisione liber. De Definitione liber. Topicorum Aristotelis, Boethio interpretæ, libri 111. Elenchorum Sophisticorum, eodem interprete, libri 11. In Topicis Ciceronis libri 11. De Differentiis Topicis libri 11.

De Consolatione Philosophiæ libri 6. Vlturâ pariter, ac licet orationes composuit. De libris hisce hæc habet vetustissimus ille Prologus, cuius supra ex Mabillonio mentionem fecimus; *Postquam à Rege rem Majestatis convicius est, iussu suo est retrudi in Carcerem; in quo repositus hos libros per Satyrum edidit; imitatus videlicet, Mariannum Felicem Capellum, qui primus libros de Nepoti Philologo & Mercurio eadem specie poematis conscripserat. Sed iste longe nobilior materia & facundia præcelsus: quippe nec Talio impar sit, nec Virgilio in metro inferior floruit. Proderunt seorsim, cum annotationibus Badii Ascensii Lugdun. 1571. 4°. additis etiam Thomæ Aquinatis commentariis ibid. 1514. 4°. cum Commentariis Joannis Murnellii Basl. 1576. 8°. cum Commentariis Joannis Bernarccii Antwerp. 1607. 8°. cum notis Bertii Lardnei Bat. 1637. cum notis Renati Vallini ibidem 1656. 8°.*

Adversus Eutychen & Nestorian de duobus naturis & anâ Personâ Christi liber, ad Joannem Ecclesiam Romanam Diaconum.

Quod Trinitas sit unus Deus, & non tres Dii, ad Symmachum seorsim.

De unitate & uno liber. Prodiit seorsim Lugdun. 1637. 8°.

Virum Pater, Filius, & Spiritus S. de Divinitate substantialiter prædicatur, liber ad Joannem Diaconum.

An omne quid est, bonum sit. De Arithmeticis libri 11.

De Musica libri 11.

De Geometriâ libri 11.

De Disciplinâ scholarium liber, Boethii nomine, quod præ se fert, maximè indignus. A Dionysio Rixelio Carthusiano, qui anno 1471. obiit, scriptum esse prodit Labbeus,

Fidei Confessio, seu brevis Institutio Religionis Christianæ; quæ à Renato Vallino cum libris de Consolatione Philosophiæ primum edita est Lugdun. Bat. 1656.

Proderunt Opera Boethii, Venet. 1491. Basl. 1546. cum variorum Commentariis ibidem 1570.

EUGYPIUS, an Norico oriundus, incertum: certè ibi aliquantisper commemoratus, Lucullanensis in Italiâ propè Neapolim Abbas, claruit anno 511. Scripsit ad Paschasium Diaconum Pisam S. Severini, Noricum Apostoli. Edidit eam Sarius ad diem viii. Januarii, sed mutilam. Marcus aurem Velferus, sinceriorem nactus Codicem, integram, scholasticis suis illustratam, vulgavit: in cuius proinde Operibus habetur, p. 629. Epistolam Eugypii ad Paschasium primus extulit Henr. Canisius Antiq. Lect. Tom. vi. p. 457. Inde in secundam Surii editionem translata Vitzæ Severini hodie præfigitur. Scripsit etiam Eugypius, teste Isidoro

OPERA.

IN Porphyrium à Villerino translatus Dialogi 11.

In Porphyrium à se Latine versum Libri V.

In Categoriis Aristotelis libri 11. In librum Aristotelis de Interpretatione, minorum Commentariorum libri 11. Majorum Commentariorum libri 11.

Analyticorum Aristotelis, Boethio interprete, libri 11.

§ÆC VI. ab
An. D.
* De Script.
c. 19.

doro Hispalensi *, *Regulam Monachis in Mona-*
stio S. Severini degentibus, quam illdem mo-
riens testamenti vice reliquit, nunc deperti-
tam. Egyptium nostrum cum alio cognomine
Abbate, de quo nos infra. Trithemius, ali-
que, temerè confundunt; ut rectè dudum ob-
servavit Nobiliss. Velferus.

§II.

MAGNUS FÉLIX ENNODIUS, Patria Italus, stirpe Gallus, domo Ligu, illu-
stri ac Proconsulari familia ortus, natus est
circa an. 473. Decimum sextum enim ætatis an-
num tunc, cum Theodoricus Italiam ingressus
esset, egisset ipse * testatur addò ut spissum erro-
rem erraverit Labbus, qui Episcopatum Tici-
nensem cum anno 490. obtinuisse scribit. Sub
Theodorici adventum amicit, quæ ipsum alue-
rat, solatio orbatus, jacturam, ducta in uxorem
nobilissimâ ac prædite virgine, refecit. In
sacram militiam à S. Epiphaniio Ticinensi Epif-
copo scriptus, & ad Diaconatus munus pro-
vectus, comes ei vitæ ac itinerum individuis
deinceps hæsit. Incepta tamen ab incunte ætate
Poetices ac Oratoriz studia nequaquam dese-
ruit: tantâ verò diligentia excoluit, ut maxi-
mum exinde sibi nomen compararet, & in utra-
que arte primas tenere jure videretur. Mortuo
Epiphaniio inter Ecclesiæ Romanæ Diaconos
coopatus videtur. Anno certè 503. oblati in
Synodo Romanâ libello Apologetico, Symma-
chi Papæ & Synodi Palmatis anno superiore
habite causam contra utriusque obsecratores
egregiè defendit, tanto à Patribus Synodi fa-
vore exceptus, ut Libellus ejus in Acta Syno-
dica locum obtinere comuni decreto jube-
retur. Anno 511. vel paulò post Episcopus Tici-
nensis ordinatus est. Anno 514. vel sequente,
atque iterum anno 517. ab Hormisdâ Papâ fidei
Orthodoxæ defendendæ gratiâ ad Anastasium
Imp. legatus est. Utraque legatio subdola &
velina Anastasii perverciâ in casum cecidit: in
utraque tamen inspectata Ennodii virtus enituit.
Cum nullis crimine sive iniuriis sive pollicitationi-
bus ad Imperatoris nutum flecti poterat: ca-
tio navigio impeditus, exulis ad instar, sum-
mo cum ludibrio non tam diu missus, quàm able-
gatus in Italiam est. Domum reverfus, paucis
annis superfluit, vitâ defunctus anno 521. die
xvi. Cal. Augusti.

OPERA.

F *Epistolarum ad diversas libri ix.*
Panegyricum Theodorico Regi Ostrogothorum
dictum.

Libellus Apologeticus pro Synodo Palmari, qui
habetur etiam in Concil. Tom. iv. p. 1340.

Vita S. Epiphani Episcopi Ticinensis.

Vita S. Antonii Monachi Livinensis.

Eucherysticon de vitâ suâ ad Elpidium.

Panegyris Didascalica ad Ambrosium & Be-
atus.

Præceptum de Cellularis Episcoporum.

Petitionum, quo abbasintus est Gerontius.

Benedictio Cerei Paschalis.

Benedictio Cerei Paschalis II.

Disputationes Sacre vii.

Diffinitio Scholastica vii.

Conversus x.

Diffinitio Ethica v.

Pœmata, seu Carminum liber i.

Epigrammata, seu Carminum liber ii.

Prodierunt Ennodii Opera, ex recensione
Andræ Schotti, *Tornaci* 1610. 8°. cum notis
Jacobi Sirmondi *Paris* 1611. 8°. in Bibliotheca
Patr. Tom. ix. pag. 312. Penè omnia ejusdem
Opera Basileenses olim inter Orthodoxogra-
pha ediderunt anno 1569.

SEVERUS, Pifidiâ oriundus, domo So-
zopolitana, primè quidem Cæsicide nava-
vit operam: quâ relicta cum sacrum Baptisum
suscepisset, vitam Monasticam inter Gazam &
Maium in Palæstina egit: sed cum hæc
Eutychianæ nimium faveret, monasterio expul-
sus, Constantinopoli Monachorum sue scilicet
Apocritarum egit: ubi Anastasii Imp. gratiam
captavit. Ab anno 513. mense Novembri in lo-
cum Flaviani Antiochiæ Antistitis sede sua pul-
sus subrogatus est. Sedem Patriarchalem adeptus,
Concilio Chalcedonenf anathema statim in-
cussit: & in impietatis partem missis ubique li-
teris Synodicis alios Episcopos quâ minis, quâ
precibus, pertraxit. Cosmas verò Epiphaniæ,
& Severianus Arethasæ, Epif. opi non modò ab
ejus communionem sese abdicarunt, sed & libel-
lum depositionis ad ipsum miserunt. Anno 519.
à Justino Aug. sede Antiochenâ dejectus, Ale-
xandriam se recepit: ubi scilicet corrupticola-
rum contra Aphthartodocitas se ducem præ-
buit. Hinc Constantinopolim petiit: ubi An-
thimo Patriarchæ scilicet Eutychianæ sectæ per-
nasse, ut throno suo renunciaret. Tandem Ju-
stiniani Imp. edicto unâ cum Anthimo aliis-
que anathemate percellitur, gravissimis suppli-
ciis in eos statutis, qui illorum dogmata præ-
dicarent.

Scriptit *Epistolas* penè infinitas, *Synodicas*,
Euthroificas, *Familiares*. Harum aliquot me-
moriam superset, viz. *Epistola ad Soteriolum*, ad
Antiochenum, ad Theodosium Alexandri-
num, ad Justinianum & Theodorum Augg. Ista-
rum meminit Euagrius. Quæ sequuntur, in
Conciliis citantur, fragmentis exinde adduc-
tis: nempe Epistola ad Eleusium, ad Sergium
Grammaticum, ad Oecumenium, prima, & Li-
bellus adversus Joannem Episcopum Cæsarem
Palaestine, Concil. Tom. vi. pag. 315. Epistola ad
Oecumenium Comitem secunda, ad Paulum he-
reticum, ad Anthimum, & ad Theodosium, Con-
cil. Tom. vi. pag. 314. 385. Ex Epistola ad Jo-
annem Tribunal fragmentum exhibet Catena
in Cantica Veteris Testamenti à Caraffa ver-
sa.

Homilias etiam & *Traclatus* edidit quam-
plurimos. Sermones prophænetici in Daphne
in Martyrio S. Euphemie habiti fragmentum
habes Concil. Tom. vi. pag. 316. libri contra
Grammaticum fragmenta apud Catenam in
Cantica Vet. Test. ab Ant. Caraffa Latine ver-
sam p. 237.

Commentarios denique in S. *Scripturam* scri-
psit plurimos. Commentarii ejus in Joannem,
Lucam, & Job, in Canticis Græcis quavis
ferè

§ÆC. VI.
An. D.

§II.
Ennodii
11-14-15-16
c. 19.

SÆC. VI. ab ferè pagina citantur. In Catenâ Caraffæ supra-
dictâ adducuntur fragmenta ex Commentariis
An. D. illius in Cantico Moſis p. 245. in Cantico
An. p. 249. in Cantico Abacuc p. 258. in
orationem Eſayæ p. 268. in orationem Zachariæ
Luc. 11. p. 291. In Catenâ in Pfalmos à Dan-
Barbaro verſa citatur ſemel tantum, viz.
in pfalmum 1. p. 534. cum his confer, quæ
in Severiano Gabalenſi ſupra admonuimus.

conſcriptas complectuntur. Prodiere ſeorſim SÆC. VI. ab
An. D. Anguſta. Vincl. 1573. & cum notis Broſſei & For-
netii Lugduni, 1595.8.

Hiſtoria Eccleſiaſtica Tropaſia ex tribus
Græcis auctoribus, 1020. meno, 10 crate, & Theo-
doritò, ab Epiphania Scholaſtico Latinè verſis,
à Caſſiodoro collectæ & in compendium reda-
ctæ, libri xii. Prodiere ſeorſim Baſil. 1528, 1568.
Francſurt. 1588.

*Chronicon ad Theodoricum regem ab A. da-
mo uſque ad annum 519* : quod ſumma incuriâ
contextum eſſe, ac puram pyram eſſe rerum
farraginem jure notat Voſſius *. Prodiit ſeorſim
cum commentariis Joannis Cuſpiniani,
Baſil. 1552. Hendelberg. 1588. Lugd. Ba-
1632. N.

*Conſpectus Paſchalis ſeu de Paſchate, Inſtitutione,
Epactis &c. ad uſum uſuſque Tractatus.*

De rebuſque Gothorum libri xii. quorum ipſe
ſe meminit in Præfatione Variarum, quoſque
Jornandes in Epitome tedegit. Extat Jor-
nandes Epitome. Fuſius Caſſiodori Opus in-
terit.

Expoſitio ſeu Commentarius in Pfalmos Davidi,
ex Auguſtino ferè deſumptus. Prodiit ſeorſim
Baſil. 1491. Pariſ. 1519.

Inſtitutionis ad Divinas Lectiones libri 11.
Prodiere ſeorſim Pariſ. 1575. Antwerp.
1566.8.

De Orthographia liber, ex veteribus Gramma-
ticis xii. conſarcinatus. Prodiit ſeorſim Hanov.
1605. Antwerp. 1579.8.

De ſeptem Diſciplinis, viz. Grammaticâ, Rhetorica, &c. liber.

De Animâ liber. Prodiit ſeorſim Pariſ.
1500.

*De Oratione, & octo Partibus Orationis li-
ber.*

SPURIA.

E *Xpoſitio in Canica Canonicorum.* in quâ cita-
tur Gregorius Papa. Prodiit ſeorſim Fri-
burgi 1518.

De Schematibus & Tropis, necnon quibuſ-
dam locis Rhetoricis S. Scripturæ, quæ paſ-
ſim in Commentariis Caſſiodori in Pfalmos re-
periuntur, liber; qui Bedæ potiùs aſcribi de-
bet.

De Amiciâ verâ liber unus, qui ab omnibus
Caſſiodoro jam adjudicatus, Petro Bieſenſi vero
authori vindicatur; inter cujus etiam Opera ex-
cuſus eſt Pariſ. 1519.

*SS. Paphnutii, Spiridontis, & aliorum, Vi-
ta*, quæ in Aloyſii Lippomanni Collectione ha-
bentur, Caſſiodoro noſtro à nonnullis attri-
buuntur.

DEPERDITA.

A *D Reges & Reginas Panegyrici nonnulli*,
quorum ipſe meminit in Præfatione Va-
riarum.

Expoſitio Epistolæ ad Romanos; de qua vide
plura in Pelagio.

*Tractatus Grammatici aliquos de Schematibus,
Figuralibus, & in Donatum.*

A a Liber

SCRIPTA GENUINA.

V *ariarum Epistolarum libri xii.* quorum de-
cem priores epistolæ Theodorici & Atha-
larici tegum nomine, duo poſteriores proprio

* De Hiſt.
Lac. I. & c. 19.

S. E. C. VI.
ab An. D.*Liber videntium de S. Scriptura collectum, Memorialis dictus.*

Breves Explanaciones in Añis, & Epistolas Apostolorum, ac Apocalypsin. Omnia ista Opera à primo exclusive ipse à se scripta memotat præfatione libri de Orthographia.

Prodierunt Cassiodori Opera, cum notis Gul. Fornerii Paris. 1588. atque iterum ibid. 1600. 2. vol. 8°. cum notis Petri Brosicii Geneva 1601. 4°. 1609. 8°. & 1650. 4°. denique omnia Cassiodori Opera collegit, recensuit, emendavit, notis ac dissertationibus illustravit, & in duos Tomos digesta edidit Joannes Garretus, Monachus Benedictinus Rothomagi 1679. fol. Habentur etiam (demps Hiltoria Tripartita & Commentariis in Psalmos & Cantica) Biblioth. Patr. Tom. XI. p. 3094.

514.

HORMISDAS, Patria Campanus, civitate Frusinas, Justii filius, Ecclesie Romanæ Diaconus; & ab anno 514. die XIII. Aprilis Episcopus Pontificatus adeptus, de refarcienda Ecclesia Occidentalem inter & Orientalem concordiam consilium statim inivit; variisque Epistolis apud Anastasium Imp. & Orientales Episcopos tempore virili agit; ipse vicissim ab Anastasio & Orientalibus variis artibus impetitus. Utrobique tamen res eventum caruit. Utrique pristinam sive constantem sive contumaciam immotam conservarunt. Anastasius & Orientales nulla mutatione facta, nulla cautione adhibita communionem iniri voluerunt. Hormisdas è contra Concilii Chalcedonenfis decreta, & Leonis Papæ ad FL. CP. Epistolam, Imperatoris edicto, ac Episcoporum subscriptione comprobari; Acacii etiam, Euphemii, Macedonii, aliorumque istorum in causâ addictorum nomina Diptychis expungi voluit. Tam distas & iniquas leges ægrè toleravit Orientales. Pacis tamen conciliandæ vanas per lacatus Hormisdas anno 515. atque iterum anno 517. Ennodium Ticinensem Episcopum unâ cum aliis quibuscumque ad Anastasium Imp. legavit. Verum operam lusit. Rejecit pacis condiciones, legati summa cum contumelia dimissi. Anastasio deum rebus humanis exempto, & Justino, qui Orthodoxam fidem fovebat, ad imperium evocato, legationem ad Orientales tertiam adornavit Hormisdas. Anno igitur 519. misit Germano Episcopo Capuano Synodi Chalcedonenfis confirmationem ab Imperatore Catholico haud ægrè impetravit, ac Acacii verò aliorumque nomina Diptychis eximerentur haud ita facile obtinuit. Obtinuit tamen. Id paci dedit Imperator; ut diuturnum schisma tandem aliquando confopiretur. Obiit Hormisdas die xxx. Aprilis anno 523. Extant *Epistola* LXXX. & Decreta quædam Concil. Tom. IV. Ex his 1°. ad Remigium Rhemensem, quæ vices suas ei in Gallia peragendas delegat, manifestè spurcia est; quippe in qua Hormisdas baptizatum nuper à Remigio Clodoveum regem (quem Ludovicum vocat) granularur. Baptizatus autem est Clodoveus anno 496. atque obiit anno 509. saltem 518. antequam Hormisdas Pontificatum nancisceretur. 3°. ad Archimandritas & Presbyteros Syriz secunda, & 80°. ad Epiphanium Episcopum

CP. habentur etiam Gr. Gr. Lat. Concil. Tom. V. p. 144. Inter Decreta locum habet celeberrimum illud Gelasii de Libris Canonicis & Apocryphis Decretum, quod in quibusdam Codicibus MSS. Hormisdæ inscribitur, & sub illius nomine è Codice antiquo Jurenfi emendatum à Fr. Chiffetio editum est ad calcem Virgilii Tappensis, Divione 1664.

S. E. C. VI.
ab An. D.

ÆGIDIUS, gente Gallus, Abbas Monasterii cujusdam in Gallia Narbonensi, claruit anno 514. quo libellum pro privilegiis Ecclesie Arelatensis Symmacho Papæ obtulit. Extat libellus iste unâ cum Symmachi ad Cesarium Arelatensem responso Concil. Tom. I. p. 130. Sed forsitan tantum non sunt, ut in hoc Opere locum habere mereantur.

514.

ORENTIUS, gente Hispanus, domo Tarraconensis, Episcopus Elibecitanus, claruit anno 516. quo synodo Tarraconensi adhiit, & subscripsit. Scripsit *Commentarium fidei secundum Hieronymum, ut nunciat ad legem suam Breveologium*, uti habet Sigebertus. Extat *Commentarium* istud, * Catalog. à Martino Delrio cum notis editum *Antwerp. 1600.* & cum notis item *Salmanica 1644.* 4°. ac in Bibliotheca Patr. Tom. VIII. p. 875.

516.

JOANNES, natione Cappadox, ab anno 517. Patriarcha Constantinopolitanus factus. Anno 518. mortuo Anastasio, & evesco ad imperium Justino, à plebe Catholica in Ecclesia Magna tumultuante, haud invitatus tamen, coactus est, ut Severum Antiochenum anathematizaret, Synodi Chalcedonenfis Patres commemoratione solenni hæc Diptychis inficeret, & Euphemii ac Macedonii nomina iisdem resisteret. Mox mense Julio habita Constantinopoli XI. Episcoporum Synodo, quæ populus violentis precibus extorserat, legitimis decretis fancivit. Anno 519. suadente & penè imperante Justino Aug. ad unionem cum Ecclesia Romana refarciendam sese accinxit: & conditiones ab Hormisdâ oblatas amplexus, Concilii Chalcedonenfis obtrefores anathematizavit, Acacii, Euphemii, & Macedonii nomina Diptychis exemit, Leonis Papæ, & Hormisdæ reposuit. Hac de causa Hormisdas eodem anno granulatorias ad eum dedit literas, & ad procurandam Alexandrinæ & Antiochenæ Ecclesiarum pacem hortatus est. Extant *Epistola* 111. ad Hormisdam Lat. Concil. Tom. IV. p. 1486. 1491. 1521. alia 11. breviuscula, altera ad *Joannem Hierosolymitanum*, ad *Epiphanium Tyri Episcopum* altera, Gr. Lat. Concil. Tom. V. p. 185.

517.

THEODORUS, unde oriundus, non satis liquet. Sunt, quæ Paphlagonem fuisse arguere videntur, quæ ramen non tanti sunt, ut assensum impetrent. Erat Magnæ Ecclesie Constantinopolitane Lectior; claruitque circa annum 518. Quis verò risum tenere possit, qui hæc apud Albertum Mirzum * legit? *Vf. xii Theodorus Anagnostes sub anno 1730. Ad. ditque scripsisse Collectionem Historie Ecclesiasticæ,*

518.

* Auctior.
424-427.

EXTERIOR

5ÆC.VI ab
An. D.

excerptum ex ore Nicephori Callisti. Somniet, immò
flectat, oportet, famæ suæ ac veritatis securus,
qui hæc scribere potuit. Collegit Theodorus
noster ex Socrate, Sozomene & Theodorito
Historiam Tripartitam duobus libris compre-
hensam à vicelimo Constantini anno usque ad
imperium Juliani pertingentem. Extat hæc Hi-
storia etiam Græcè MS. in Bibliothecâ Vene-
tâ D. Matci. Exemplar etiam habuit Leo Alla-
tius, ex quo variantes suas Lectiones Historiarum
Socratis, Sozomeni & Theodociti de-
sumpsit Henr. Valesius. Huic Operi postea
Theodorus duos alios *Historia Ecclesiastica* li-
bros addidit, proprio Marte conscriptos, à
tempore, quo desit Socrates, ad principatum
usque Iustini senioris, viz. ad annum 518. unde
& quartum Historiæ ejus Ecclesiasticæ librum
citât Damascenus ꝑ. Ex postremis hisce libris
amplissima Collectanea excerptis Nicephorus
Callistus; quæ sola nobis hodie supersunt. Ex-
tant Græcè unâ cum cæteris Historicis Græ-
cis Ecclesiasticis, à Roberto Stephano edi-
tâ *Parisi*. 1544. Gr. Lat. *Genevæ* 1672. cum
versione & notis Henrici Valesii *Parisi*.
1673.

† Lib. 3. de
laus.

520.
Phot. Cod.
514.

* Cod. 166.
504.

PROCOPIUS, GAZÆUS ab urbe,
quam incoluit, dictus, professione Sophista,
claruit circa an. 520. Iustino imperante, &
deinceps. Choricii Gazæi Sophistæ, qui Ju-
stiniano regnante floruit, & quem assidua
jam ætate scholæ suæ successorem vidit, ma-
gister. De eo sic Photius ꝑ. *Τὸν αὐτοῦ πα-
λαιὰ τὰ καὶ παλαιὰ καὶ φησὶν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος
μὲντοι ἄλλος* — *ὁ φησὶν τὸ αὐτὸν τὸ ἄλλος
φησὶν, ὡς καὶ ἱερογλυφικῶς ἀποκαλύπτει τὸν καὶ ἄλλος
φησὶν. Hujus libri multi, varique doctrinæ,
circumferuntur, scilicet æque imitatione digni.* —
*‘Dicito ab eo est opinio quidem exculta; sed con-
prior aliquando, quam commentarii rudioris for-
mam decet.*

SCRIPTA.

* Cod. 126.

Commentaria seu (ut Photii *. qui ea val-
de laudat, verbis utar) *ἱερογλυφικὰ*
in *Orthodoxorum* sive potius *Heptateuchum*, ex
Orthodoxorum Patrum scriptis & Commen-
tariis summo judicio excerpta, summâ ele-
gantia contexta. Latine solummodò extant,
excusâ Tiguri 1555. Contado Clusero inter-
prete.

*Scholæ in libro quatuor Regum & duos Para-
lipomenon*. Extant Gr. Lat. à Joanne Meurfio edi-
tâ *Lugd. Bat.* 1620. 4.

* Cod. 107.

*Variarum in Esaiam Prophetarum Commentario-
rum Epitome*, à Photio * laudata, & à Joanne
Curterio Gr. Lat. editâ *Parisi* 1580.

Comment. in Proverbia citat Turrianus Epist.
Pontif. Defens. l. 4. c. 6. 17. in *Proverbia & Cantica*
Jo. Curtetius, in *Præfat. in Esaiam*, sed forsitan ad-
huc MSS. delitefcunt.

Epistola aliquot Procopii Sophistæ ad Philip-
pum fratrem, Hieronymum, Macarium, Sozo-
menum, Pancratium, Castorem, Zachariam,
Eliam Episcopum, &c. valde elegantes ab Aldo
in volumine Græcarum Epistolarum impressæ

sunt. Utrum Gazæo vetò ad Cæsariensi Proco-
pio ascribendæ sint, haud ita certò dijucari
potest; cum utrique Sophistæ nomen conve-
nerit. Gazæi tamen potius esse non una ratio
persuadet.

*Σύγγραμματα Μεταφρασθέντα τὰ πάλαια δι-
γὰν ἱστοῖα ὑπομνησθέντα*, quas memorat & di-
laudat Photius Cod. 160. quæque nos interisse
dolemus.

EPIPHANIUS, Ecclesiæ Constantino-
politanz Presbyter, & Joannis Patriarchæ
Syncellus. Anno 519. unâ cum Licinio Comite,
& Hormisdæ Papæ legatis Thessalonicam mis-
sus est; ut habitâ Episcoporum Synodo, de Do-
rothei Episcopi Thessalonicensis, qui Episco-
pos Suffraganeos communionem ipsius fugien-
tes sedibus suis exturbâret, causâ Patriarchæ sui
nomine judicium ferret. Anno 520. Joanne de-
functo ad thronum Constantinopolitanum eve-
ctus est; habitâque confectum Episcoporum Sy-
nodo pacem Hormisdæ inter decessorem
suum inicitam autoritate suâ ratam fecit; & Con-
cilium Chalcedonense confirmavit. Obiit anno
525. Extant ab eo scriptæ *Epistola* V. ad *Hormis-
dæm* *Papam* Latine Concil. Tom. iv. p. 1535. 1537.
1545. 1555.

530.

PETRUS, gente Græcus, saltem Asiati-
cus, dignitate Diaconus; anno 520. Scytharum
Monachorum legatis Romæ ex Oriente pro-
fectis se adjunxit; & Monachorum causam
maximo animi studio adjuvit: cui ut majore
autoritatem ejus magnorum virorum suffra-
giis conciliaret, eodem anno, Romæ agens,
librum de *Incarnatione & gratiâ D. N. Jesu
Christi ad Fulgentium cæsarique Carthagini* in
Sardinia exulantes Episcopos sui ac sociorum
nomine conscripsit; quo orthodoxam Scytharum
Monachorum fidem in medium protulit,
& prolata argumentis confirmavit Episcopo-
rumque Africanorum sententiam de Contro-
versis iitis expiscatus est. Extat *Liber* iste inter
Fulgentii Opera, Responsorio Iulgentii libro
præsigi solitus, & in *Orthodoxogr.* p. 241. ac
Bibliothecâ Patr. Tom. ix. Vide plura in Ma-
xentio.

520.

ANONYMUS Audior *Christianorum* li-
bri à Photio memoratus Cod. 36. claruit circa
an. 520. Sex enim priores libtos Pamphilo cui-
dam, qui sub Iustino Imp. floruit, nuncupavit.
Opus istud nil aliud erat quam *Oikateuchi
Expositio* in xii. libros distributa, & ineptis nu-
gacissimis ac dogmaticis absurdis referta. Spec-
iminis gratiâ, Nec cælum nec terra orbicula-
ti formâ constare, istam verbò altera parte lon-
giorem extremis partibus cum cæli terminis
copulari, illud terræ fornicis vice fungi; Astra
ab assistentibus Angelis moveri; Christum è ter-
ris ascendentem inter cælum & firmamentum
confedisse, ibique duntaxat colorum esse reg-
num. Interiit Opus istud: excerpta tantum
quædam breviuscula conservavit Photius loc.
cit. Idem Audior *Cantica Canticorum* Com-
mentario illustravit, cujus ne minima supereff
lacinia,

520.

S.Æ.C.VI. libto VIII. defumptum Concil. Tom. VI. p. 830.

S.Æ.C.VI. ab An. D.

Scriptis multa, quæ sequuntur.

Epistola sui ac Venerii Diaconi nomine ad Fulgentium, ceterosque in Sardinia exules Episcopos Africanos scripta, quæ sententiam eorum de Prædestinatione & Gratia exquisivit: ac cui Episcopi Africani epistola Synodica (quæ inter Fulgentii Opera extat) Fulgentius vtrò tribus editis libris, respondit.

520. **TRIFOLIUS**, dignitate Presbyter, cuiusnam verò loci, quis nobis divinabit? Clauit anno 520. Quæsitur ab eo Faustus, Senator Romanus & Prætorio Præfectus, si quid in scriptis Parrum de doctrina Scytharum Monachorum repieri posset. Fausto respondit per Epistolam Trifolius; quæ ex quatuor Conciliorum Generalium decretis contra Joannem Scytham, ejusque Monachos, qui Romam nuper advenierant, agit. Hanc Epistolam, in fine quidem mutilam, ex Schedis Sirmondianis etuit Labbeus, & in lucem emisit Concil. Tom. IV. p. 1590.

523. **JOANNES**, natione Tuscus, Constantii filius, anno 523. die VII. Maii Hormisdæ in Sede Romana successit. Anno 525. à Theodorico rege Ravennam accitus ad Justinum Imp. in-vitus legatus est, ut Arianis Ecclesias, quas auferre iis in animo habuit Justinus, precibus suis conservaret. Constantinopoli agens Epiphano Patriarchæ (Euphemio malè habet Nicephorus *) in Ecclesia Magna ad laicus assidere recusavit; sublimiorem sibi thronum supra Epiphani sedem erigi postulans, de quo vide quæ in obsecrationibus ad fragmentum Dorotheum supra notavimus. Re apud Imperatorem infecta Romam reversus, à Theodorico Ravennam abductus, & in custodiam datus est. Obiit in carcere anno 526. die XVII. Maii. Extant *Epistola* 11. Concil. Tom. IV. p. 1603. sed quas, quicquid sibi somniat Binus, supposititias esse fatetur doctissimi Conciliorum editores.

526. **EPHRAËMIUS**, genere Syrus, postquam alias seculares dignitates obiiisset, à Justino Imp. Comes Orientis tenuitarius est. Anno 525. Antiochia incendiis & gravissimo terræmotu penè diruta, & Ephraï Episcopo inter ædium ruinas obruto, cum Ephraïmus summa diligentia ac pietate miseræ plebis necessitates sublevaret, à civibus Antiochenis Ephraï successores expertus est. Anno igitur sequente Patriarcha Antiochenus ordinatur, ac commissum sibi munus egregia pietate, & invicta adversus hæreticos constantia administravit. Anno 526. à Justiniano Imp. rogatus, aliquamdiu tamen reluctatus, tria Capitula damnavit, postquam ei denunciatum est, quod excludendus esset, nisi faceret sui potius honoris, quam veritatis disceder invenimus, liquet, qui ipse tunc Constantinopoli aderat, * Facundus Hermianensis; nec subscriptionis suæ diu supervixit, eodem enim anno obiit videtur.

P *Ro Ecclesiasticis dogmatibus, & Synodo Chalcedonensi libri* 111. Priores duos fusè describit, & amplissima ex iis excerpta exhibet Photius Codd. 228. 229. De tertio penitus fileat. Librorum autem priorum

Primus continebat. 1°. *Epistolam ad Zenobium Scholasticum Enefenum* Accephalorum hæretici infectum prolixum, de Synodi Chalcedonenfis autoritate, Leonis Papæ Epistola ad Flavianum CP. Trisagii clausula à Iullione addita & in Ecclesiis Orientalibus deinceps usurpata, ac de duabus in Christo naturis. 2°. *Ad Justinianum Imp. Epistola* 111. 3°. *Epistolam ad Anthonium Episcopum CP.* 4°. *Epistolam ad Domitianum.* 5°. *Epistolam ad Syncretum Tarsetensem contra Accephalorum dogmata.* 6°. *Epistolam ad Anthonium Episcopum ad huc Trapezuntinum.* 7°. *Epistolam ad Brasen Persam de variis Theologicis dogmatibus.* 8°. *Epistolam ad Monachos quosdam schismaticos.* 9°. *Epistolam ad Calinici desertores.* 10°. *Ad Synodum ab Ephraïmiani causâ Syncretici Tarsetensis Episcopi habitam.* 11°. *Epistolam ad Magnum Episcopum Berœæ de duabus in Christo naturis.* 12°. *Epistolam ad Enoanum monachum de corruptione & incorruptione.* 13°. *Panegyricas Orationes* VI. in totidem festis diebus in Ecclesiâ celebratis. 14°. *Orationes* 2. *Catecheticæ ad Neophytos.*

Secundus continebat. 1°. *Apologiam pro Cyrilli epistola* ad Successum, quam calumniis suis obtendere solent hæretici. 2°. *Responsionem ad Anatoli Scholastici Quaestiones, de Christo in carne etiamnum cognito*; quomodo Adam, si compositum quid etætuus sit, immortalis esse potuit; de Joanne Evangelista etiamnum superperfitre; quomodo, si immortalis Adam est cognitus, quid ntile erat, ignorare, & quid velit id dictum, *Adam factus est sicut nani & nobis.* 3°. *Librum ad Joannem & Domnum Cilienses Monachos de Concilio Chalcedonensi, duabus in Christo naturis, & Cyrilli sententia.* 4°. *Ad Orientis Monachos Theopaschitarum hæresim infectos.*

FELIX, natione Samnita, Castorli filius, Joanne Papa in carcere mortuo, à Theodorico rege Successor ejus nominatus est, ac proinde anno 526. die XII. Julii in sede Pontificali collocatus. Virum fuisse in Clero Romano probatissimum agnoscunt omnes: id solum ipsi vitio vertitur, quod à Theodorico electus sit: quæ occasione quàm lugubres, quàm tragicas in Theodoricum exclamationes effundat Baronius, vide sis Annales ejus ad an. 526. Obiit Felix die XXV. Septembris anno 530. Extant *Epistola* 111. Concil. Tom. IV. p. 1690. quarum duas priores supposititias esse faretur ipse Labbeus, & post eum Papebrochius; ac res ipsa clamat.

SIMEON, Syriæ ab habitaculo, Junius ab ætate, quæ vixit, *Thaumastem* denique (i. e. *ἐν τῷ θαυμαστῷ ἔτη*) à vitæ instituto, dictus gente Syrus, à teneris unguiculis monasti-

AN 3 600

526.

537.

Enge. 16.

c. 24.

600

SÆC. VI. ab
An. D.

cam vitam coluit. Puerum adhuc miraculis enituisse ferunt: Puerum certe adhuc, quippe antequam dentes commutasset, aut parvum à feli dignoscere, in columnam suam prope Antiochiam sitam anno 537. recepit, ac vitæ socium sibi delegit Eremita quidam senex sanctissimus. Ab eo tempore Simeon partim in illâ, partim in alterâ in montis vicini vertice posita columna vitam degit, orationibus, vigiliis, & verissimis desertorum eremiticæ institutis vacans. Acerrimus Eutyechianorum & Nestorianorum hostis, quos auge & cane pejus odit. Mira de eo narrant Scriptores, *miras χάριτας ἔχοντα* fuisse scribit Evagrius ei optimè notus; qui demonas fugasse, morbos sanasse, intus hominum cogitationes rimatum esse, futura prædixisse, ocularis ut plurimum, uti præ se fert, testis prodit. Eadem post Enagrium miracula enarrat Nicephorus l. 18. c. 14. Longè verò plura comminiscitur, qui Simeonis vitam fulsissimè scripsit, Arcadius Cypri Archiepiscopus in Concilio Nicæno II. & à Damasceno citatus. Obiit Simeon anno 595. postquam in columnâ annos 68. exegisset. Scripsit Epistolas plures. Quintam ad Iustinum Imperatorem citant atque integram Gr. Lat. exhibent Concili Nicæni II. Patres adione 5. Concil. Tom. vii. p. 349. Spuriâ tamen esse olim suspicati sunt, & pluribus probare nituntur Carolus M. & Patres Francofurtenses *. Olim etiam Simeoni vindicavit Hadrianus Papa, ac post eum nuper Leo Allatus f. Epistolam Simeonis ad Iustinianum Imp. contra Eutyechianos & Nestorianos memorat Sophronius Hierosolymitanus apud Photium *. Fragmentum ejusdem de Imaginibus dabit Damascenus Orat. 3. de Imag. p. 789. Varios denique illius Tractatus hæcenus ineditos in Bibliothecâ Vaticanâ & alibi asservatos memorat Leo Allatus Diatribæ de Simeone scriptis p. 21. 22. viz. 1°. *Træparia in S. Demetrio Martyre*. 2°. *Orationem pro precem ad Filium præparendam oburbantibus cogitationibus*. 3°. *Orationem ad Christum recitandam cum infirmis cogitationes fornicationis*. 4°. *Orationem ad S. Deiparam contra pravâs cogitationes*; quam recentior ævi esse sortem ipse titulus clamat.

37.

PL. JUSTINIANUS, gente Illyricus, Sabbati & Biglinæ filius, I aurelii, hodie Achridunensis in Dardania natus est anno 483. Avunculum habuit Iustinum Augustum, à quo in Castello Bederiano summa cura educatus est, & in filium adoptatus. Nondum Imperator Theodora ortu Cypriam uxorem duxit, feminam insolentem & Eutyechianæ hæresi perdidit addictam. Anno 519. à Justino Imp. Magister Militum factus est; & in Orientem cum exercitu missus, rem contra Persas bene gessit. Anno 521. Consulatus obiit; mox Patricius, deinde Nobilissimus, ac tandem anno 527. Calendis Aprilibus Augustus, renunciatus, cum avunculo regnare cepit; quo de sancto Calendis Augusti ejusdem anni imperium deliniceps solus tenuit. Anno 528. edictum promulgavit, quo Nestorianos & Eutyechianos, tanquam Hæreticos poësis civilibus multandos decrevit, eodem post quinquennium renovato. Anno

541. Origenem ipse edicto damnavit, & habita mox sub Meana Synodo Constantinopoli illum cum scismaticis anathemate percutiendum curavit. Anno 545. edita constitutione tria Capitula damnavit: quod & exente sequente anno Synodus Cyp. itidem fecit. Anno 553. Concilium Oecumenicum Constantinopoli habendum indixit in quo à Patribus, ac tria Capitula damnarentur postulat & obtinuit. Anno 563. fatiscensibus cum corpore animi viribus, ab Hæreticis quibundam delusus, edictum condidit, quo Christi corpus pari modo ante ac post resurrectionem corruptionis & naturalium affectionum expertus fuisse docuit; utque sententiæ suæ omnes Episcopi subscriberent, mandavit. Episcopos Orientales ad Anastasii Antiocheni sententiam provocantes gravissimè affixit; ipsam verò Anastasium, & Eutyechium Patriarcham CP. conitanter reluctantes sedibus suis exturbavit, & in exilium deportari iussit. Hujusmodi delictis intentus, rebus humanis exemptus est anno 565. die 14. Novembris, ducum, gloriæ, & triumphorum satur. Non decessit olim, nec defunctus hodie, qui in sacratissimum principem, non minus doctrinâ pietate, quam potentia & rerum gestarum gloria clarum, tota calumniarum & convitiarum planities exonerant. Nemo verò unquam iniquiori censura, & inverecundia longè infra summi principis sortem, in augustissimos Justiniani manes debacchatus est, quam Card. Baronius, omnes in hoc eloquentiæ nervos intendens, ut ex Imperatore non hominem sed diabolum nobis exhiberet. Ut fidem faciam, quædam lectori ob oculos ponam. *Fuit*, inquit, *homo penitus illiteratus; adeo ut nec alphabetum aliquando didicisset. Sacroslegus Imperator, qui non leve perfectionem existeret, fore perperam mente detinens, corruptis malis spiritibus, agnitus a Satana, quique omnem in Ecclesiâ dissolvit ordinem, scelerat ex regno calorum ergastium inferorum. Infinitus clementi omnia percurreret. Non mihi in animo est, post Guinetum, Giphanium, Trivorium, Rivium nostratem, aliosque, egregii principis vindicias agere. De eximius Justiniani virtutibus unicum aut alterum Veterum testimonium proferam. De doctrinâ ejus & pietate hæc Procopius *, in Justinianum adhuc æquus. Solitum eum tum libros de rebus divinis agentes pervolutare, tum de iisdem colloquia cum Episcopis & Presbyteris in multam noctem pertrahere: in more ei semper fuisse multis ante Pascha diebus hebdomadibus corpus vigiliis & inediis pluviam æteticis macerare, semel in biduo cibum capere, vino, pauc aliisque cibariis penitus abstinnisse, herbis tantum sale & aceto conditis, atque aqua contentum. De egregio autem illius erga fidem Catholicam studio audiamus Agathionem Papam ex Episcoporum cxxv. Synodo testimonium ferentem. *Es pra omnibus, inquit, amulor verâ Apostolicæ fidei pia memoria Justiniani Augusti, cuius fides recitanda, quantum pro sincerâ confessione Deo placuit, maxime rempublicam Christianam exaltavit: & usque ab omnibus gentibus cum religiosa memoria veneratione digna censetur: cuius fidei recitatio per Augusti-**

SÆC. VI. ab
An. D.Euzig. 4.
c. 19.Annal. ad.
551. tom. 24.
c. 28. tom. 25.
553. tom. 21.* De Bell.
Goth. l. 4.
c. 11. l. 14.Prod. & l. 1.
c. 11.* A. A. 4.
† Oct. 3. de
Imag.* De non
adoptand.
imag. l. 4. c. 5.
† Diatribæ
de Simeone
Script. p. 30.
* Cod. 131.

SÆC. VI. ab
An. D. *Augustissima ejus edicta in toto orbe diffusa Landa-*
tur.

SÆC. VI. ab
An. D.

OPERA.

P RÆTER *Corpus Juris Civilis*, (viz. *Institutionum* libros IV. *Pandectarum* sive *Digestorum* libros L. & *Codicis* (cui plurima de Religione admixta sunt) libros XII.) quod Triboniano, atque aliis adjutoribus usus, anno 528. condere incepit, anno 535. ad exitum perduxit: & *Novellæ* post annum 535. editas, quarum plurimæ fori sunt Ecclesiastici, scilicet typis excusas Græcè per Haloandrum Parisi. 1553. 8. per Schringerum ib. 1558. Gr. Lat. Antwerp. 1575. Scripsit Justinianus plurima ad rem Ecclesiasticam spectantia: ex quibus hodie extant.

Constitutio contra Anethinum, Severum, Petrum, & Zoaram, anno 536. facta; quæ quidem ex Novellis desumpta habetur Gr. Lat. Concil. Tom. V. p. 264.

Epistola ad Patres Concilii V. Generalis, anno 553. scripta: extat Lat. Concil. Tom. V. p. 419.

Tractatus sive Editum adversus Origenem, & errores ejus, ad Mennam Patriarcham CP. anno 541. missus: extat Concil. Tom. V. p. 635.

Epistola ad Synodum CP. anno 543. à Mennâ habitam adversus Origenem & sectatores ejus: habetur Gr. Lat. Concil. Tom. V. p. 679.

Confessio rectæ fidei, (sive *Editum contra tria Capitula*) anno 545. scripta: extat Gr. Lat. Concil. Tom. V. p. 684.

Epistola ad Patres Synodi CP. anno 546. habitæ adversus tria Capitula: extat Gr. Lat. Concil. Tom. V. p. 724.

In scriptis hæc concinnandis si modo Theologorum suorum consilio atque industria usus esset Justinianus; nec novum id, nec minus cuiquam videri debeat. nec minus idcirco hæc proprio Marte scripsisse dicendus erit.

37.

AGAPETUS, Magnæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ Diaconus, claruit anno 527. quo ad Justinianum purpura recens ornatum scripsit *Admonitiones* quomodo se in imperio gerere deberet, verè aureas, & summo principe dignas, *Capitula parametia* LXXII. continentes. Extant Gr. Lat. Venet. 1509. 8. Basl. 1518. 8. per Matthæum Martinium *Herbornia* 1605. 8. cum non Stephani Schoningii *Frankera* 1608. 4. *Francfurti*. 1659. 4. *Lipsiæ* 1669. 8. in *Orthodoxogr.* p. 180. in *Auditorio Bibliothecæ Patr. Duceano* Tom. II. p. 362.

37.

PROCOPIUS, gente Palæstinus, domo Cæsariensis, professione Rhetor & Sophista, demum Senator Constantinopolitanus; anno 527. Belisario militis duce factus à Justiniano Imp. comes, notarius, ac consiliarius datus est. Anno 533. Belisarium Vandalos debellaturum in Africam secutus est; & ab eo ex itinere Syracusæ missus imperatis feliciter satisfecit. A Belisario ad res post victoriam componendas

in Africa relictus, propter militum seditionem anno 536. ad illum in Sicilia agentem rediit; eumque eodem anno contra Gothos arma moventem in Italiani comitatus est; ac classis & rei annonariæ curam sibi commissam habuit. Ante annum 542. cum Belisario Constantinopolin reversus, ibi demum reliquum vitæ tempus concessisse videtur. In vivis adhuc erat anno 562. quo Historiam Arcanam nondum clauserat. Plura ejus Operibus insunt, quæ animus fidei Christianæ minus æquum, & Gentilismo longe faventiorum ostendere videntur; adeo ut non desint, qui illum superstitione Gentilium imbutum fuisse pertinaciter contendunt. Vide inter alios Joannem Eichelium Præfat. in Procopii Anekdota num. 27. ad. 12. ubi pluribus ex ipsius Procopii scriptis id agit. E contra non pauca suadent Procopium à cultu Christiano, specie saltem, neutiquam abhoruisse: præcipue quæ de *Aedificiis Justiniani* l. 5. c. 7, de *Bello Persico* l. 1. c. 35. l. 2. c. 12. de *Bello Vandalico* l. 1. c. 21. alibi que habet. Cerrè quantum ex ipsius scriptis perspicere liquet, verum non assimile mihi videtur, Procopium neque prorsus Gentilem fuisse, neque prorsus Christianum; cum Gentilibus Christianam non veram & unicam esse religionem credidisse; cum Christianis Gentilium ritus & superstitiones ludibrio habuisse: cum utriusque summum numen ecclæ terræque conditorem agnovisse. Ut res sit, erat saltem professione & nomine tenus, Christianus; utque Justiniani gratiam eò facilius caperet, quicquid in pectore clam forebat, palam Christianum cultum præ se tulit: cui proinde inter Scriptores Ecclesiasticos locum suum hic dedimus. Scripsit *Quæstiones* 894. & *de Asopis*, inquit Evangelius *, varios Historiarum libros, qui se-

* Lacina.

De Bello Persico libri 11. rerum inter Romanos & Persas ab anno 407. ad an. 549. gestarum Historiam complexi.

De Bello Vandalico libri 11. rerum inter Romanos & Vandalos in Africa ab anno 395. ad an. 545. gestarum Historiam exhibentes.

De Bello Gothico libri 14. res bellicas ab Imperatoribus CP. contra Gothos in Italiâ ab anno 487. ad an. 554. enarrantes. Hocce unâ cum libris de *Bello Vandalico* ex Manuscriptis auctoribus, ac latine a se versos dedit Hugo Grotius *Amstelæd.* 1655. 8.

Prodierunt octo isti libri Lat. Basl. 1531. 1566. fol. Gr. à Davide Hæschelio editi *Augustæ Vin.* del. 1607. fol.

Anekdota, sive *Historia Arcana*, Justiniani, Theodora, Aug. Belisarii, & Anthonina flagitia describens, anno 549. incæpta, anno 562. ad umbilicem ducta. In cæ Procopius summâ non tam audacia dicam, quam mentendi & calumniandi prurigne turpissima & inaudita hæcenus scelera Justiniano Imp. aliisque affigit: adeo ut nullo alio fine eam scripsisse videatur, quam ut optimi principis aulam, tanquam Diabolorum Lernam, orbi insivam redderet. Tanta quinetiam in eâ ubique scatet fortiter conviciandi libido, ut cuncta mendaciorum invere-

A 2 4 cundia,

Procop. de
Bell. Pers. l.
1. c. 12. 13. l. 2.
c. 12. De Vandal.
l. 1. c. 11.
14. l. 1. c. 11.
14. De Goth.
l. 1. c. 13. &
alii passim.

SÆC. VI.
ab An. D.

cundia, à solita Procopii gravitate alienissima, ut suppositum esse opus & Procopio falsò inscriptum viri doctissimi opinati sint. In exculis exemplaribus paginæ nonnullæ horrendas Theodoræ Aug. impudicicias & libidines narrantes omisit iunt. *Insuper verò Historia in Bibliotheca Vaticana reperitur. Prodiit Gr. Lat. cum prolixis Alemanni notis Leydani 1624. fol. Colon. 1669. fol. cum animadversionibus Eichelii Helms. ad. 1654. 4.*

De Edificiis Justiniani Imp. libri vi. Prodiit Gr. ab Hæschelio editi una cum octo prioribus Historiarum libris Augustæ Vindob. 1607. fol. Latine cum iisdem Basl. 1576.

Prodiit auctior omnia Procopii Opera Gr. Lat. cum versione, variis lectionibus & emendationibus Maltreii Paris. 1662. fol.

527.

NICETIUS, gente Gallus, primùm Monachus, ac de inde Abbas, maximè sanctitatis fama inclauit: adeò ut Theodoricum Mediomatricum regem, & filium ejus Theodebertum vitorum libere coarguere non veretur. Quapropter summa viri veneratione tactus Theodoricus anno 527. eum Aprunculo Treverensi Archiepiscopo de sancto successorem dari curavit. Anno 535. Concilio Arvernensi I. anno 549. Aurelianensi V. & Arvernensi II. anno 551. Parisiensi II. Nicerius interfuit. inflexo animi rigore in conservanda disciplina Ecclesiastica semper usus. Clotharium regem ob incestus nuptias sapius excommunicavit. A Clothario eapropter in exilium missus, demum anno 565. à Sigeberto Clotharii filio post patris mortem sedis suæ restitutus est. Obiit anno 568. Nonis Decembris, vel ut alii volunt, Calendis Octobris.

S C R I P T A.

DE *Vigiliis Servorum Dei Traianis. De Bono Psalmodia Traianis.* Uterque duo Niceræ Dacorum Episcopo tributus est. Eos verò Nicetio nostro indicavit Dacherius atque edidit Spicileg. Tom. 117.

Epistola ad Justinianum Imp. quæ cum in hæresim (uti opinabatur) lapsam ab errore revocare conatur.

Epistola ad Chloesindam reginam Longobardorum: quæ eam hortatur, ut maritum ad fidem Catholicam adducat. Utraque post annum 560. scripta est, & habetur Concil. Tom. V. p. 832.

527.

DACIUS, Mediolanensis Ecclesiæ Archiepiscopus, claruit anno 527. Imperante adhuc Justino seniore, dum fidei causa Constantinopolim pergeret, quid ab eo Corinthi adversus Dæmonem hospitium quoddam desertum incolentem factum sit, narrabit tibi Gregorius M. Dialog. I. 3. c. 4. Extat adillum *Epistola Cassiodori* de annona in plebem famelicam distribuenda circa an. 537. data. Obiit anno circiter 555. Tribuitur ei *Requis Mediolanensis Chronicon* hæc genus ineditum in Bibliotheca Medu-

lanensi servatum. Ut Chronici hujusce fidem & auctoritatem eò certius exploraret Cl. Mabillonius, mediante Claudio Castellano, quædam quædam Mediolanum misit. Responsum tulit ab Antonio Maria Pustula Ecclesiæ Metropolitane Bibliothecario, Chronicon esse annorum sexcentorum, in Pergamena quidem, non tamen eadem manu, descriptum: præter nomen Dacii Archiepiscopi Mediolanensis, verum titulum esse recentiorum: narrare Mediolanensis Ecclesiæ res ab octavo sæculo usque ad tempus Alexandri II. Papæ, & desinere in anno 1067. & exinde luculenter satis constare, Dacii nostri non esse: veros autem auctores Landolphum Seniore, qui primam, Arnulphum, qui secundam, Landolphum denique juniorem, qui tertiam partem scripsit, habuisse.

JUSTINIANUS, gente Hispanus, Ecclesiæ Valentini Episcopus, ex quatuor fratribus & Episcopus, eadem matre progenitus, unus claruit circa an. 529. Scriptis *librum Responsum ad quendam Ruffianum de interrogato quæstionibus quinque*, viz. de Spiritu S. de Christi natura contra *Bonifacium* (juxta Photianum) & Bonifacium Sardicæ Episcopo, ac Photini sectatorem, qui circa an. 370. vixit, nomen (suum mutatos) de baptismo non terrando, de dissimulante baptismo Joannis & Christi, de Filiis pariter ac Patris invisibilitate. NE.

JUSTUS, Justiniani frater, Urgellensis sive Orgellitanus in Catalauni Episcopus, claruit anno 529. anno 531. Concilio Toletano II. interfuit. Obiit circa an. 540. Scriptis *Commentarium in Cantica Canticorum*; quem primus in lucem edidit Menradus Molthems *Hagenæ* 1529. exinde relatum in Orthodoxogr. p. 1028. & Biblioth. Patr. Tom. ix. p. 731. eundem præmissis duobus Justi *Epistola*, una ad *Sergium Papam* (quam spuriam esse titulus clamat) altera ad *Justinum Diaconum* (quo hortante Commentarium confecerat) recudi fecit Georgius Roscius *Hala Sax.* 1617. Alias duas Justi *Epistola* evulgavit Dacherius Spicileg. Tom. 111. & orrò reliqui duo fratres, Nebridius (Episcopus Egarenis sive Agragenis, qui Concilio Toletano II. subscripsit) & Elpidius scripserunt nonnulla; quæ hidor Hispanensis, multò magis nostram, notitiam fugerunt.

BONIFACIUS II. Patriæ Romanus, Sigisbaldi filius, anno 530. die xxix. Septembris, in Basilica Julii Pontifex Romanus ordinatus est, Dioscuro Diacono eodem tempore in Basilica Constantiniana ab altera cleri Romani parte ordinato. Verùm Dioscuro paulò post è vivis sublato, Bonifacius sedem quietè tenuit, ac Dioscuro post mortem anathematizavit. Anno 531. ut Gotthorum regum ambitioni in designandis pontificibus viam præcluderet, habita Romæ synodo, Vigilium Diaconum sibi succedere constituit; & decretum ea de re synodicum totius cleri subscriptione confirmari fecit. Mox tamen ab Athalarico rege acriter eo nomine correptus, ac terror pectusculum, reum se

SÆC. VI.
ab An. D.Analest.
Ver. Tom. 1.
P. 1. &c.* Gennadio
Scripta 14.529.
Hidor. Hifp.
de Sc. lpt.
c. 22.

520.

Vitar. I. 13.
ap. 27.

SÆC. VI. ab
An. D.
De Script.
c. 1.

ob doctrinam, & vitæ sanctitatem plurimum laudat Ildefonsus Toletanus *, quem consulat, cui plura de eo scire lubet. Exstant *Epistola 11. prima ad fratres veriorum Palensium*, altera ad *Theodorum Episcopum Palensium*, Concil. Tom. IV. p. 735. Alius ab isto videtur Turibius Episcopus, quem ad Leonem Papam libros contra Priscillianitarum hæresin scriptis memorat Montanus noster in epistola priore.

532.

JOANNES II. cognomento *Mercurius*, patriæ Romanus, Projecti filius, Ecclesiæ Romanæ titulus S. Clementis Presbyter ad Pontificatum erectus anno 532. die XIX. Decembris. A Justiniano Imp. missis literis, & legatis Hypatio Ephesino, ac Demetrio Cæsarensi, anno 533. rogatus, ut Phrasim istam, *Unum de Trinitate passus est*, suffragio suo confirmaret, & Acemetas Monachos, qui Hormisdæ Papæ decreto contra phrasim istam ante tredecim plis minis annis lato ad Nestoriana dogmata stabilienda usi sunt, erepto iis ejusmodi argumento, damnares; utrumque effecit: datâque ad Justinianum Epistola phrasim istam iisdem verbis, quibus eam olim tuebatur Maxentius, damnauit Hormisdas, & Justiniano proposuit, Catholicam esse, ac recte usurari posse decrevit, anathemate in contraria docentes vibrato. Obiit anno 533. die XXI. Aprilis. Exstant *Epistola VI. Concil. Tom. IV. p. 1741. quarum prima*, quæ est ad *Valerium Episcopum*, veluti adulterina, à Labbeo, aliisque rejicitur.

533.

DIONYSIUS EXIGUUS, natione Scythia, Professione Monachus, & Abbas Romanus, Cassiodori familiaris, ejusque in dialecticâ addiscendâ condiscipulus. Claruit anno 533. Obiit ante annum 556. quo Cassiodorus librum de *Dionisii Lectiōibus* scripsit; ac in eo Dionysium jamjam, uti ait, defunctum impensè laudat. *Generat hodieque*, inquit *, *Ecclesia Catholica viros illustres probatissimum dogmarum decoro fulgentes. Fuit enim nostris temporibus & Dionysius monachus*, — in utraque lingua valde doctissimus, reddens actionibus suis, quam in libro *Dionisii* legeras, æquitatem: qui scripturæ divinæ tantâ curiositate discusseras, atque intellexeras; ut — Fuit in illo cum sapientia magnâ simplicitas, cum doctrinâ humilitas, cum sacundia loquendi paritas. — Totus Catholicus, totus paterni regni perseveranter adversarius; quicquid possunt legentes per diversos querere, in illius scientiâ cognoscatur possi fulgere.

* Cap. 13.

O P E R A.

Collectio *frus Codex Canonum Ecclesiasticorum*, à Dionysio rogante Stephano Episcopo Salonitano, Latine versus & compaginatus, constans Canonibus Apostolicis prioribus 1. & Canonibus Conciliorum Nicenæ, Constantinopolitani, Chalcedonenfis, Sardicenis, & Africanorum quorundam. Exstat in omnibus Conciliorum Collectionibus, & à Justello editus *Paris. 1628. 8. & in Bibliothecâ Juris Canon. Tom. I. p. 97.*

Collectio Decretorum Pontificum Romanorum SÆC. VI. ab An. D.
à *Siricio ad Anastasium II.* quotquot reperiri poterant, unâ cum *epistola* nuncupatoriâ ad *Julianum Presbyterum Romanum*, qui synodus Romæ an. 488. & 499. habitis subscripsit. Exstat in unaquaque Conciliorum editione, & à Justello unâ cum Codice Canonum edita *Paris. 1628. 8. & in Bibliothecâ Juris Canon. Tom. I. p. 181.*

Epistola Synodica S. Cyrilli & Concilii Alexandrini, adversus Nestorium, Latine versa. Exstat tum alibi, tum à Justello edita cum prioribus Opusculis.

Epistola Paschalis Procerum ad Leonem, Latine versa, unâ cum *Epistola duabus* ipsius Exigui *Paschalis* ad *Petrinum & Bonifacium*; habetur in Appendice Petaviani Operis de Doctrina Temp.

Vita S. Pachomii Abbatis, Latine versa, & inter *Vitas Patrum* ab Heriberto Rolveydo edita *Amst. 1615. 1628. fol.*

Oratio Proci de laudibus Deipara, (quam tamen non ab Exiguo, sed à Mario Mercatore, veram esse contendit Garnerius: ac proinde versionem inter istius Opera adjuncto textu Græco edidit par. 2. p. 19.) *Epistola ejusdem de Fide ad Armenios*, & altera ad *Donnum pro Athanasio Perrenhorum Episcopo*, Latine versa, habentur in editione Proci Operum à Vinc. Riccardo adornatâ *Roma 1630. 4.*

Gregorii Nysseni de Officio hominis liber in duas divisiones Homilias, Latine versus. Exstat versio *Basil. 1562. Colon. 1573.* sed hæc Epistola Dionysii nuncupatoriâ ad *Eugypium Presbyterum*, & versione Præfationis Nysseni; quas primus in lucem edidit Mabillonius *Analec. Tom. II. p. 1.*

Historia inventionis Capituli S. Joannis Baptistæ, à Marcello Abbate Græci conscripta, & ab Exiguo Latine versa; edita est à CL. Du Fresnoie ad calcem Historici Tractatus de Capite S. Joannis Bapt. *Paris. 1665. 4.*

Cyclost. Paschalis annorum XCVII. ab anno 527. initium dicens: cuius fragmentum habes in Mariæ Scoti Chronico ad an. 527. In hoc Cyclo annos à Christi Incarnatione numeravit Dionysius: atque istam æram primus omnium annis supputandis adhibuit.

FULGENTIUS FERRANDUS, gente Afer, S. Fulgentii Ruspensis discipulus, sub cuius auspiciis in Sardinia exulantis monasticam ingressus est egit vitam. In Africam tandem reversus Ecclesiæ Carthaginensis Diaconus factus est. Claruit anno 533. & deinceps. Eo enim anno ab Anatolio Romanæ Ecclesiæ Diacono, & Severo Scholastico Constantinopolitano per literas interrogatus, an *unus ex Trinitate passus esse velit dici possit*; datâ ad utrumque epistolâ veram ac catholicam esse dicendi formulam sententiam tulit. Anno 546. à Pelagio & Anatolio Diaconis Romanis de tribus Capitulis damnandis consultus, mortuorum dudum Scriptorem memoriam anathemate percuti nec pium esse, nec Ecclesiæ utile, respondit: ac Episcopis Africanis à Justiniano Imp. ut capitula damnares, per literas rogatis, an. or fuit, ut

533.

seq.

5ÆC. VI. Lab. sententiam eâ dere inherere, & Imperatori
An. D. istiusmodi obsequium denegarent. Obiit ante
annum 552.

SCRIPTA.

Breviario Canonum Ecclesiasticorum, quos
habita materiarum ratione in certas clas-
ses, & propria capita redegit. Duplicem Baro-
nii hac de re errorem Hincicus Justellus, & Go-
rardus Maffrichius * notantur: primo quod
Ferrandi & Cresconii Breviarium confundit, &
Ferrando trecenta tribuat capitula (quot sunt
Cresconii) eum solum 232. scripserit. Secundò
quod Cresconium faciat Ferrando æqualem,
qui ferme duobus post eum sæculis vixit. Or-
dinem Ferrandi multò spectabiliorem esse &
accuratiorem, quam Cresconii, observant
Justellus, & ejusque eutych. Voellius, qui multa
præterea ad hanc Breviationem spectantia con-
gesserunt. Eam primus edidit cum Cresconii
Breviario Petr. Pithæus Paris. 1588. Prodiit
etiam cum Codice Canonum Ecclesiæ Romanæ
à Dionysio Exiguo concinnato Paris. 1609. 8.
& cum eodem à Justello edita Paris. 1628. 8. ac
in Bibliotheca Juris Canon. Tom. 1. p. 448. ubi
Index Breviationis istius antiquus admodum
adnectitur.

* Hist. Juris.
Ecd. p. 167.

Epistola ad S. Fulgentium de duabus ques-
tionibus super salute Aethiopis moribundi.

Epistola ad eundem de quinque questioni-
bus.

Epistola ad Eutychium Abbatem de Trinitate,
& de duabus Christi naturis.

Vita S. Fulgentii Ruspensis Episcopi, quæ unâ
cum tribus proximè memoratis Epistolis inter
Fulgentii Opera haberi solet.

Epistola ad Severum Scholasticum C.P. quod
nisi de Trinitate passus dici possit.

Epistola ad Anatolium R.E. Diaconum, ejus-
dem argumenti.

Paraneticus ad Reginum Cemitem, de 7. regulis
innocentia.

Epistola ad Pelagium & Anatolium R. E.
Diaconos, pro tribus Capitulis.

Prodierunt omnia Ferrandi Opera cura Fr.
Chiffetii Divisione 1649. & exinde in Biblioth.
Patr. Tom. ix. p. 4. 173. 181. 480. 494.
502.

MARCELLINUS, V. C. Comes Illyri-
cianus, Justinian Imp. adhuc Patricii Cancellar-
ius, claruit anno 534. quo *Chronicon* suum fi-
nivit, exorsus illud ab anno 379. (quo desit
Hieronymus) & ad quartum usque Justiniani
Imp. Consulatum deducens. Quæ enim dein-
ceps sequuntur ad finem usque Justiniani, ut re-
gè notat Sirmondus, ab alia manu profecta
sunt; adeoque in editione Sconhoviana om-
nium prima desiderantur; quamvis postea à
Panvinio primum, deinde ab aliis, nullo habito
discrimine, pro Marcelliniani edita. Præter
Antonii Sconhovii editionem prodit *Chro-
nicen* istud Paris. 1546. 8. 1575. Heidelberg. 1588. &
ad calcem *Chronici Eusebiani Lugd. Bat.* 1606.
ac *Amstæd.* 1658. denique Jacobus Sirmon-
dus ex vetustissimo codice Tiliano tum ipsum

Chronicon multò emendatus, tum Scriptoris
antiqui *Appendicem* longè auctiorem dedit Pa-
ris. 1619. 8. exinde relatum in Biblioth. Patr.
Tom. ix. p. 517. Scripsit præterea Marcellinus,
teste Cassiodoro *, *libros 17. de temporum quali-
tatem & positionibus locorum*, ac totidem alios
de urbibus *Constantinopoli & Hierosolymis*.
Utrumque Opus jamdiu interit.

5ÆC. VI. ab
An. D.
* Divin. Lect.
647. 15.

ANTHIMUS, primò Trapezuntii in
Ponto Episcopus, deinde anno 535. Theodora
Imp. gratiâ ad Patriarchatum Constantinopo-
litano evectus, sub sicta pietatis & Orthodo-
xiæ larva latere voluit; se sanctus quatuor Sy-
nodos venerari, easque in Diptychis habere, si-
que per omnia Apoliolicam sedem sequi pro-
fectus. Interim tamen virus Eutychianum sub
pectore coxit: idèoque anno sequente oblato
ab Archimandritis Orientalibus accusatus
libello, ab Agapeto Papa cum duas in Christo
naturas, à Severo seductus, confiteri recusaret,
sede C.P. ac mox etiam Trapezuntina depositus
est: quam sententiam Synodus eodem anno sub
Menna Constantinopoli habita ratam fecit, à
Justiniano Imp. Vigilio Papa, multisque Syno-
dis, sæpius postea damnatus. Extant Fragmenta
aliquot *Sermonis Praeibonnetici ad Justinianum*
Imp. Concil. Tom. vi. p. 831. 306. 907. *Epistolarum*
ejus ad Theodosium Alexandrinum meminit Eua-
ngel. 1. 4. c. 11.

535.

THEODOSIUS, Patria Alexandri-
nus, professione Rhetor, postea in Cierum
Alexandrinum cooptatus, Severi post eperam
sedem Antiochenam Alexandria degentis di-
scipulus, ac post eum sedis Corrupticolarum
Alexandrinorum (qui ab eo Theodosiani voca-
ti sunt) princeps. Anno 535. defuncto Timotheo
Episcopo, à Clero Alexandrino Patriarcha
Alexandrinus electus, ac ritè consecratus est.
Verùm eodem tempore ab Aphthartodocitis
sive Phanassitis, (c. quorum numero erant
Monachorum & plebis pars longè maxima)
Gaius Archidiaconus, scetæ istius dux, in
Episcopatum evectus est: qui Theodosium fede
vi deturbavit, & diebus 103. tenuit: quàm à Nar-
sete Comite jussu Justiniani Imp. post acce-
ramen cum plebe Alexandrini commisiſſum &
ipse expulsus Theodosio locum dedit. Anno
sequente Theodosius Eutychianismi apud Im-
peratorem accusatus, postquam sedem Alexan-
drinam sedecim mensibus tenuerat, Constans-
tinopolim evocatus est; & Concilii Chalcedo-
nensis decretis subscribere præfatus remuens,
depositus est, & ad sextum extra Constantino-
polim lapidem relegatus. In Thracia igitur de-
gens, alteri Corrupticolarum scetæ paulò post
se ducem præbuit. In duas enim factiones di-
viserunt Corrupticolæ, circa humanam Chri-
sti cognitionem diagliati. Christum vi naturæ
humanæ diem judicii scire negantibus *Agno-
scantem* nomen indicum est: contrariam sen-
tentiam tuebatur Theodosius, & cum scetariis
suis collectas scorum egit. In vivis ad-
huc erat, cum *Breviarium* suum scripsit *Libe-
ratus*. Extant Fragmenta aliquot *Libelli ad*
Theodorum Aug. Concil. Tom. iv. p. 320. 835.
Scriptis

535.

334

SÆC. VI. ab
An. D.

Scriptit etiam *Epistolas ad Anthimum & Severum*, quarum mentio habetur apud Evagrium l. 4. c. 11.

535.

AGAPETUS, natione Romanus, Gordiani Presbyteri filius, anno 535. die xxix. Aprilis Ecclesie Romanæ regimen suscepit: ac statim in Ecclesia mediâ Acta designationis Vigilii in Pontificatum in Synodo Romanâ sub Bonifacio habita rescidit, & Dioscorum a Bonifacio post mortem condemnatum absolvit. Anno sequente à Theodoro Gothorum rege ad Constantinopolim legationem suscipere coactus esset Justiniani Imp. arma ab Italia precibus averteret. Verum id nequaquam impetravit. Res tamen majoris momenti gessit. Anthimum enim hæresi Eutychianæ addictum à sede CP. deposuit, & Mennam loco ejus subrogatum ordinavit. Obiit Constantinopoli die xvii. Aprilis, anno 536. Exstant *Epistola* vii. Concil. Tom. iv. p. 1789. Harum quorundam; quæ est ad Anthimum CP. spuriam esse satis patet tum ex ipsâ Epistola, tum ex nota Consulatum apposita. Et jam integræ ferè Epistola ex Leonis I. epistola 97. desumpta est. Extat etiam *Epistola ad Petrum Patriarcham Hierosolymitanum de Anthonis depositione* Gr. Lat. Concilii CP. sub Menna aët. i. Concil. Tom. V. p. 47.

536.

MENNAS, genere Alexandrinus, ex Præposito Xenodochii majoris, quod *Sampsone* vocabatur, post depositum Anthimum anno 536. à Clero civitatis Patriarcha Constantinopolitanus electus est, & ab Agapeto Papa ordinatus. Habita statim Synodo Anthimum, Severum, aliosque eorum sectarios, damnavit. Anno 541. à Justiniano Imp. rogatus ac tantum non coactus, habita Constantinopoli Synodo Origenem damnavit: ut & Triâ Capitula anno 546. a Vigilio Papa expropter, Constantinopolim anno sequente adveniente, communione subnotus, post trimestre tamen spacium inita concordia in integrum restitutus. Obiit anno 552. Præter ea quæ in Synodo CP. in causa Anthimi pro re nata discessit, extat Gr. Lat. *Epistola ad Petrum Hierosolymitanum Patriarcham de depositione Anthimi*, inter Acta Synodi Hierosolymitanæ Concil. Tom. V. p. 77.

536.

SYLVERIUS, Hormisdæ Papæ filius, Ecclesie Romanæ subdiaconus, ac tandem anno 536. die vi. Junii Theodati regis potentia pontifex factus. Excursu anno eodem (non sequente, quod mali habet Anastasius) Theodori Aug. just. & scelerata Vigilii ambitione, à Belisario Duce, sicto perduellionis criminæ ei innotato, sede sua deturbatur, & Pataram Lyciæ urbem relegatur: ubi habita Episcoporum aliquot amicorum Synodo Vigilium diris devovet. Derrum à Justiniano Imp. in Italiam remissus, ut causa ejus in Synodo ritè judicaretur, nimia Belisarii facilitate, Vigilii custodiæ traditus est: qui cum in Palmariam insulam deportatum fame & iocundia diu maceravit, ac tandem anno 540. die xx. Junii immixtis duobus ficiariis è medio sublatus. Extant sub illius nomi-

ne *Epistola* 12. altera ad Vigilium, ad Amatorum altera. Spuria autem esse tum ex notis chronologicis, tum ex illius barbarie, judicant Labbeus, Papebrochius, & quod magis mirandum, ipse Binus.

SÆC. VI.
ab AN.

ZACHARIAS, SCHOLASTICUS à professione didus, primò Alexandriæ bonis literis incubuit, ubi Ammonium Philosophum condiscipulum habuit: deinde Beryti Jurisprudentiæ studio operam dedit, tandem Ecclesie Myrienenfis Metropoli factus. Claruit anno 536. quo interfuit Synodo CP. sub Menna habita: à qua cum aliis ad Anthimum nuper depositum legatus esset: ut hominem moris neccentem in Synodum protraheret, oblato pœnitentiæ libello satissactum. Quo anno obiit, non constat. Scriptit, dum Beryti à dhuc versaretur, *Dissertationem seu Dialogum contra Philosophos, quæmendæ acritatem agerent*. Extat Gr. Lat. cum Turriani & Barthii notis *Lipsia* 1654. 4°. In Antuario Ducrano Tom. i. p. 331. & cum Origenis *Philocalia Parisi* 1619. 4°. Scriptit etiam *Dissertationem de duobus principis adversus Manichæos*. Extat Latine ex versione Turriani (Græca enim nondum edita sunt) apud Casium Antiqu. Lect. Tom. V. p. 143. Utrumque Opusculum habetur Latine in Bibliotheca Patr. Tom. ix.

536.

NONNOSUS, Abraamii Presbyteri filius, à Justiniano Aug. au Casium Saracenorum præfectum, deinde ad Elasaam Auxumitarum regem, itaque ad Homeritæ legatus missus est. Multis gentium, ferarumque periculis superatis, re feliciter confecta, salus patriæ suæ redditus est. Claruit an. 540. saltem Justiniano imperante, qui obiit anno 565. Scriptit *Historiam Legationum, quæ obit*. Habentur Excerpta apud Photium Cod. 3.

546.

ARETHAS, Cæsareæ Cappadociæ Archiepiscopus, claruit, uti vult Coccius, & post eum alii (qui tamen incertis proflus nituntur conjecturis) circa an. 540. Longe verò recentior, si modo verum sit, quod vult Casimirus Gudai, eundem scilicet fuisse nostrum cum Aretha Presbytero Cæsareensi, qui circa an. 290. scripsit *Translationem Euthymii Patriarchæ CP. apud Leppomannum* Tom. 111. repertam. Verum id gratis affirmat Gudai: nec enim præsto ei est argumentum, quo sententiam suam confirmet: præsertim cum Translationis Euthymii auctori, Presbyteri, nostro autem Archiepiscopi titulus semper apponatur. Ut sit, Scriptit Arethas *Explicationem Apocalypsis ex Andree Cæsariensis Commentario desloratam*. Extat Græcè *Verna* 1532. 1568. fol. Gr. Lat. ad calcem Oecumenii *Parisi* 1631. Habetur etiam Latine sub ejusdem nomine *Oratio de SS. Martyribus Samone, Caria, & Abido*, apud Surium Novembr. xv.

546.

FACUNDUS, gente Afer, Hermianensis in Africa Episcopus. Trium Capitulorum Defensor strenuus & accitipus, & ut Casiodorus *

540.
* In Ital.
verbis

SÆC. VI.
ab An. D.

verbis utar, *Hæreticorum penetrabili subtilitate destrutor*. claruit anno 540. Constantinopoli plurimam degit, ubi Africanæ Ecclesiæ res apud imperatorem procuravit. Anno 546. à Menno Trià Capitula dominantis communione se subduxit, ac à plurisque Episcopis togatus operosam *Capitulorum Defensionem* molitus est. Anno sequente Concilio xxx. Episcoporum Constantinopoli à Vigilio Papa collecto interfuit: ibi Capitulorum causam summæ animi constanti egit, & Vigilio fortiter obstitit. Paulò post Opusculum, anno superiore interceptum ad umbilicam perducere Iustiniano Imp. obtulit. Quo anno obiit, incertum est: id certum cum fuscipio olim Capitulorum Patrocinio ad mortem usque constantissime persequendum esse, ac Vigili communioni semel renuciatae nunquam postea reconciliis: denique Constantinopoli descendente in exilium missum est: crepuit ad Iustinianum Augustum dum Constantinopoli hære ann. DCLVII. eo ipso tempore quo illuc appulit Vigilius Papa: *pro defensione reorum* (Capitulorum libris xii. in his præ aliis causam agit Theodori Mopsuesteni, quam ab omni hæreticæ pravitate libè absolvit, in Cephalos & quos vocat Semi-Eutyechianos acriter invehit, unam ex Trinitate pro nobis passim sensu tamen Catholico consentit: denique ut hoc obiter notem, lib. xii. Cap. v. iussuque habet de Sacra Eucharistia festiniorum, locum integrum hic profertur. *Sacramentum adoptionis suscipere dignatus est Christus, & quando circumcissus est, & quando baptizatus est, & postea Sacramentum adoptionis adoptio non parari. Sicut Sacramentum corporis & sanguinis ejus, quod est in pane & poculo consecratum, corpus ejus & sanguinem dicimus, non quod proprie corpus ejus sit panis, & poculum sanguinis: sed quod in se mysterium corporis ejus, sanguinisque continent. Idem & ipse Dominus benedixit panem & collem, quem discipulis tradidit, corpus & sanguinem suum vocavit. Quod et sicca & hirsuti fideles sacramentum corporis & sanguinis ejus accipientes, corpus & sanguinem Christi recte dicuntur accipere: Sic & ipse Christus, sacramentum adoptionis filiorum cum suscepisset panem recte dicitur adoptionem filiorum suscepisse: hunc locum sensu quidem satis frigido, & ab auctoris mente plane alieno, non satis pro solito candore, in notis explicat Jac. Sirmondus: nempe panem consecratum panem non esse, panem tamen appellari quia panis fuit, & panis speciem retinere, & quia sub specie panis & vini corpus Christi & sanguis in Sacramento coeherentur. Verum huius interpretationi non fidendum ratus, mox subdit, "Quod si durius hic fortasse, vel obsecutus quippiam locutus videatur, dignus est venia, & qui à benigno interprete vicem officii recipiat, quod ipse aliis Italico, quorum dicta "vocabantur, non semel exhibuit. Scripsit item contra *Amianum Scholasticum* Africanus Episcopus ob negram Vigilio communionem infectam, reipsa potius *contra Vigilium* librum unicum. Utrumque Opusculis illustratum, primus edidit Jac. Sirmondus Paris. 1629 & inde cura Philippi Priori prodit cum Sirmondi notis Optato Milevitano subje. ctum Paris. 1675. fol. Huic editioni accessit etiam Facundi *Epistola Catholica fidei pro Defensione Trium Capitulorum*, quam antea*

edidit Lucas Dacheius *Spicileg.* Tom. iv. p. 106. Habetur Facundi Opera & in Bibliotheca Patrum Tom. x. p. 1. 109.

APRIGIUS, Ecclesiæ Pacensis in Hispaniâ Episcopus, vir lingua datus, & scientiâ eruditus, claruit circa ann. 540. Scriptis, inquit Isidorus * *Explicationem Apocalypsis à Ieanne*, subtili sensu atque illustri sermone, melius penè quam veteres Ecclesiastici viri exposuisse videntur. Interit Opus istud: Loasla tamen in notis suis ad Isidori Caralogni testatur se in Hispaniâ vidisse *apud eum* manuscriptum in *Apocalypsis*, Gothicis litteris exaratum, ex VIcto ius, Isidori ex Aprigii libris uti præ se tulit Praefatio, constantiam. Scriptis Aprigius, teste Isidoro, & alia quædam: quorum nec nomina supersunt.

VIGILIUS, Patria Romanus, Joannis Scythæ, qui consulatum anno 498. gessit, filius, Ecclesiæ Romanæ Arcidiaconus, à Bonifacio Papa anno 531. in synodo Romanæ successor sibi designatus, mox tamen ab eodem ista spe exclusus. Anno 535. ab Agapeto Apocriusius Constantinopolim missus est, atque anno sequente, mortuo Agapeto, nefaria ambitione Pontificatum à Theodora Aug. mercatus est: se quamprimum sedem Romanam ductus esset, Anthemium sedis C. P. redditum, cum Theodosio & Severo communionem iniunxit: ac Synodum Chalcedonensem damnatum interpositum juramento, ac daro chiographo pollicitis, acceptis insuper à Theodora in pectore premium auri septenarius centum, certe * Facundus Hermianensis ipsi Chiographa, primo ambitionis impulsu, cum fieri arderet Episcopus, postea vocalitate patri alteri ducta, li, quid obijcit. Auguste igitur mandatis munias. Romam properat, Belisarium in partes trahit, Silverium officio ei proditoris crimine in exilium ejici curat: promissis per litteras Imperatrici datas latifacit: Concilium Chalcedonense damnat, unicam in Christo naturam confitetur: repistolam tamen suam vulgari verat. Silverium postea in Italiam reditum à Belisario datis ducentis auri pondo obtinet, in Palmarum insulam relegat, fame & inedia macerat, ac tandem anno 540. immisissis fidei occidit. Anno circiter 544. Iustiniano Imp. obsecutus Origenem damnavit. Verum dum anno 546. ab eodem rogatus Trià Capitala damnare præfratè recusat, nec daram ductum Auguste fidem de damnanda Synodo Chalcedonensi palam liberat: infensam sibi Theodoram reddit. Cuius blanditis motus Justinianus Concilium Constantinopoli habendum indicit, Vigilius Romæ vocat. Tergiversatur Vigilius: Vel inveniri mitti Belisario in mandatis dat Imperator. Mensis igitur Novembris iter inire cogitur, Romanorum civium (quos homicidiis & tyrannide sibi inimicissimos reddiderat) diris & contumeliis operatus. Mensis Decembris Siciliam appellit, ordinationes aliquot celebrat, datas ad Imperatorem litteris, ut Synodus in Sicilia, non autem Constantinopoli habeatur, supplex petit. Rejctis ab Imperatore precibus, Constantinopolim pergit, incuncte anno sequente ingreditur, Origenem à Menna damna-

540.

* De Scriptis, c. 17.

540.

* Lib. contra Mucianum, p. 53.

Id dissentit: Mantur Liberatus, Victor Tunnensis, & Facundus Hermianensis.

B b sum

S. F. C. VI.
ab An. D.

tum reperit, Memmiam communionem submover. Occasionem simulacris istius arripit Theodorus, ut de ieiunando Antimo Vigilium interpellat. Relictam Vigilias, & ut omnem Augustæ spem adimeret, post menses aliquot cum Memniam communionem iit. Quia & mensis Martio Synodum Episcoporum contrahit, & Trium Capitulorum causam in eamdem ducit. Pervenit acriter, ruerit apertis Conventibus placet, ut uniusquisque sententiam suam se ipso tradat. Factum id, amicum illud iudicium conscribere Vigilias, ac imperatoris officit, quo Tria Capitula anathematizaverunt. Rei gustæ famâ divulgata finit Occidentalis Orbis; clementis ac pl. b. Romani Vigilii communionem renunciant. (Siqua Papeb. oculi conj. dicitur fides adhibenda sit) nomen ejus Diptychis expungunt, & Pelagium Diacorum Pontificem constituunt. Afri, indicti Synodo, cum Synodali. & a Catholici communionem, recluso rament penitentie loco excludunt. Tantis Occidentium modibus tenius Vigilias sententiam suam revocat. Tunc Justinianus, & Pontificem communis lacessit. Ille in Basilicam S. Euphrasie fugit, & columnam altaris amplexatur. Ret abitur inde imperatoris iussu, & immisso in collum fure per civitatem ei conducitur; ac in caecum coniectus, maximas ærumnas patitur. Ille omnia mira animi constantia subit, & ut vices recipiat, Theodorum cæcitate nescit, qui tunc omnia apud Imperatorem poterat, alioque Episcopos, nunc cum Clero Romano, sacris iniecit. Anno 552. coit discordium, liberatur Vigilias, Theodorus & Memniam oblatu libello veniam orant. Cæsarium Capitulum Synodo Communice dissidenda integra permittitur. Concilium igitur Constantinopoli habendum indicit Justinianus; quod anno demum 553. die V. Maii inchoatur. Cui ut interisset Vigilias, nullis ærum precibus, nullis imperatoris monitionis, adduci potuit. Tandem fixo post incussum Synodum mense die VII. Decembris mutata sententia, & revocato quoad hanc partem petitori Consilio, ad Eutyechium Constantinopolitanum dedit licentia, & prolixius Constitutum mox edidit; quibus Tria Capitula anathematizavit, Synodique decreta confirmavit. Hoc facto placatus Justinianus hominem cum suis Constantinopoli dimisit, qui yaculas in Sicilia se contulit; ubi caliduli doloribus ætatis, obiit die VII. Maii, anno 555. Extra ab eo scriptæ, *Epistole* xviii. Concilii. Tom. V. p. 311. *Constitutum admodum prolixum adversus Tria Capitula* anno 555. editum, ibid. pag. 337. *Epistola Decretalis ad Eutyechianum CP. pro confirmatione Quintæ Synodi* Gr. Lat. (A Petro de Marca primum edita una cum eruditissima dissertatione anno 1644.) ibid. p. 596. *Constitutum* denique petitori adhuc prolixius *adversus Tria Capitula* anno 554. datum, & ex Bibliothecâ Colbertianâ nuperimè editum in Novâ Collect. Concilii. Tom. 1. p. 351. &c. *Capitula 2. ad Iustinianum & Theodorum*, à Monocheiribus olim conscriptæ, eorū nomine à Synodo VI. repudiata; habetur ibid. una cum *Epistola ad Proximum Episcopum Bracarensem*.

ejusque sub regimine apud Messanam in Sicilia. Monachus. Capto anno 559. una cum aliis Placido à Mammichâ Abdalla Saraceno regi duce, & in vincula dato in caecum ministravit; ejusque ac sociorum martyrii coronatum corpora sepulture tradidit. Anno sequente Constantinopolim aufugit; ubi diu vixit, & Justiniani Imp. iussu Placidi & sociorum cætamina cæceticis mandavit. Tandem, relicta Constantinopoli in Siciliam rediit; & paulo post diem obiit. Extra Latinè *Vita ista & Passus S. Placidi Martyris*, sed interpolata apud Mabillon. Sæcul. Benedicte. l. p. 45. & apud Durium Octobr. V.

ARATOR, natione Ligur, munere Advocatus, postea ab Aethalarum regi Dometiconum & Prævatorum Comes factus, circa an. 534. Cla. vit anno 544. quia & diu areca insignis, quippe qui ante annum 527. pro Dalmatis ad Theodoricum regem legatione functus fuit, ac fasces inter confecerat. Relicta tandem aula, sacris ordinibus initiatus est, ac inter subdilectos & ecclesie Romanæ cœpatus Vigilio i apud apostolicæ curiæ curiam incurre anno 544. Poematum nuncupavit. A. iis laudibus eloquentiam & facundiam ejus d. prædicat; & iudicis in Redempto, quo Comitis dignitatem ei largitur; *Genitorum*, inquit, *scandala & moribus adjuvavit; cuius se eloquium insinere possit, etiam si libris veterum non videret. Erat enim, ut fecimus, egregie literis eruditus. Obviam magister non, sed iis magis que discipulum, qui affectu didicisset, alius d. illorum terror extorset. Romanos denique eloquium non suis regionibus invenisset; & ibi se Tulliana lectio disertum reddidit, ubi quondam Gallica lingua resonavit. Vbi sunt, qui literas Latine Romæ, non etiam alibi, afferunt esse didicisse. Solus est quippe vis illa sententia: *matris & Uguia Tullius suos*. Verum non modo eloquentiæ, & Poeticæ facultate plurimam excellit. In ejus carmine, *epica de Actibus Apostolicis*, inquit CL. Borrichius, p. i. tam merito veneratur, & promptum eloquium. Sed à facibus temporum hereditum in venam ejus in. epistole non ambigunt fieri. In his tamen omnia culta. Scriptæ carmine Heroico *Historiam Apostolicam*, ex *Luca expressa* & duobus libris comprehensam. Prodiit illa *Historia* commentariis Anii Mendolæ *Salmantica* 1516. & in Auctuario Ignatio Paris. 1624. p. 681. ac in Bibliothecâ Patr. i. om. x. p. 125. Scriptæ & carmine Elegiaco *Epistola* d. *arabico* quo hœretice carminibus pangendis se primum dederat, & ad quem *Historiam Apostolicam* inter Gallos divulgandum misceat. Eam primum edidit Sirmoudus in notis ad Emodium prope finem. Exinde habetur in Bibliothecâ Patr. Tom. x. p. 141.*

VICTOR, Episcopus Capuanus, vir Græcè & Latine doctus, clementis circa an. 445. Scipile Opuscula aliquot, quæ sequuntur.

Annotioi et. romanae Evangelii a Latinè versa, præmissa Præfatione, & subnexis Canonibus eulicibus in ordinem meliorum reductis. Eam Tatiano malè ascripfit Victor. Extra in omni ferè Bibliothecæ Patrum editione, & in Orthodoxo. x. p. 780.

Cycli Paschales, quibus Victorii Canonem Pref. el. h. m.

540.

GORDIANUS, natione Romanus, S. Benedictini discipulus, actu S. Placidi comes,

Apud Cal. siot Variat. l. 8. p. 15.

De Victor. à de Pont. Lat. p. 31.

545.

SÆC. VI. chalem impugnavit, & Palæha anni 455. non xv. Cal. Maii, uti computavit Victorius, sed vii. Cal. Maii celebrandum fuisse demonstravit. Habetur fragmenta aliquot apud Bedam lib. de Temp. capite. 49. & de Aquinock. ventali Tom. 2.

Varia in Quatuor Evangelia, ex Veterum scriptis confectis, quæ penes Fervandrum manuscripta sunt; quæ ex ea quædam Polycripti fragmenta à Victore Lutine versa in lucem edidit de quibus nos supra in Polycarpo.

346. CYPRIANUS, gente Gallus, S. Cæsarii Arelatensis discipulus, claruit circa an. 346. Scripsit, rogante Cæsarii S. Cæsarii sorore, *Vita et res gestas cæsarii* usque ad annum 330. libro unico: cui, ipsomet hortante, Messianus Presbyter, & Stephanus Diaconus, Cæsarii iidem discipuli, librum secundum *de miraculis, virtutibus* æque *et in eisdem addiderunt*. Editus est Stephanus liber in primâ virili editione. Utroque evulgavit Viscontius Battalis in Chronologia Lideni *Tom. 1613. 4.* Exinde utroque habetur in novissimâ virili editione August. xxvii. & Mabillon. sæcul. Benedict. I. p. 659.

VERECUNDUS, seu Vergundus, Iunioris in Byzaceniâ Africa Provincia Episcopus, claruit anno 346. C. b. trium Capitulum defensionem exul tactus obiit Chalcedone anno 351. Scripsit teste Autore Appendicis * ad Isidorum, *carmina dactylis duobus brevis libellus, prima de Resurrectione Christi, alterum de potentia*, in quo lamentabili carmine propria delicta deploravit. Posteriorem istum se in MS. Codice legitè prodit Gaspar Loisa. Vid. Miræum in hunc locum.

350. MUTIANUS SCHOLASTICUS, vir doctissimus à Cassiodoro * dictus claruit circa ann. 550. Rogante Cassiodoro Homilias xxvii. S. Chrysostomi in Epistolam ad Hebræos Latino sermone donavit. Versio ista extat Col. 1550. excusa. Vide plura in Chrysostomo. Scripsit adhuc Mutianus *adversus Ores tentales Episcopos*, qui post damnata à Vigilio Trîa Capitula communioni ejus se subdixerant: cui operi peculiarem librum opposuit Vacundus Hermiadensis.

350. BELLATOR, dignitate Presbyter, Cassiodori amicus, claruit anno 550. *Multas in S. Scripturam Commentarios* scripsit. Librum enim Ethicæ libris vi. Tobie libris v. Judicæ libris vii. sapientie libris viii. ac Maccabæorum libris x. explicavit. Duas præterea *Originis in Efram Humilitas*, & totam alia quedam, Latine vertit. Ex tot scriptis nil hodie superest; nisi Huellii conjecturæ fides se adhibenda, qui versionem aliquot Originis opusculorum Bellatori ascribit; de quibus vide plura in Origene.

350. RUSTICUS, ortu, ut videtur, Romanus, Vigilio Papæ affinitate junctus, ab eo Ecclesiæ Romanæ Diaconus factus est. Vigilius Constantinopolim proficentem committit, cum anno 547. Vigilius habitâ Constantinopoli suo-

tum Synodo *Libellum adversus Trîa Capitula* Memæ Patriarchæ dedisset; ipse unâ cum Sebastiano Vigilio iidem Diacono ab Episcopi sui communione relictis anno sequenti *Throno adversus Acrephalos ad Sebastianum* scripsit: in casus sine acriter contra Vigiliam disputavit: & cum nullis Vigiliis monitis ad obsequium revocari poterat, an. demum 550. Vigiliis sententiâ à Diaconatus munere depositus est. Quid exinde ipsi conrigerit, mihi non constat. Extat ejus *Diptychum adversus Acrephalos*, sine mutila, in Auridoro contra *Hæreses Basil* 1528 pagin. 246. in Hæresiologia ibid. 1530. Similiter notis illustrata cum aliis Patrum scriptis contra Eurychem & Nestorium *Tiguri* 1571. p. 144. & in Bibliothecâ Patr. Tom. x. p. 349.

350.

PRIMASIUS, gente Afer, Adrumeti urbis quæ *Sustianopolis* etiam dicta est, in Provincia Byzaceniâ Episcopus, unâ ex iis, qui ad res Ecclesiæ Africanæ procurandas Constantinopolim circa an. 550. missi sunt: ubi anno sequente Episcoporum conventui interfuit, quo Vigiliis excommunicationis sententiam in Theodorum Cæsariensem, Acrepholorum ducem, iuroquebat. Anno 553. sepius licet advocatus Synodo Oecumenicæ interesse noluit: sed unâ cum aliis subscripsit Vigiliis Constitutio pro tribus Capitulis, quod tempore Synodi à Papa Imperatori obtulit.

SCRIPTA.

Commentaria in Epistolâ S. Pauli, ex Hieronymi, Ambrosii, Augustini, aliorumque Veterum scriptis maximam partem delibata. Multa exinde in Commentaria sua transulit Haymo unde nonnulli hallucinati Primasii Commentaria Haymoni d.beri censuerunt. Prodiit hæc scilicet *Paris* 1443 8.

Commentaria in Epistolâ S. Pauli, ex Hieronymi, Ambrosii, Augustini, aliorumque Veterum scriptis maximam partem delibata. Multa exinde in Commentaria sua transulit Haymo unde nonnulli hallucinati Primasii Commentaria Haymoni d.beri censuerunt. Prodiit hæc scilicet *Paris* 1443 8.

Utraque Primasii *Commentaria* habentur à Gazæo edita *Lyodani* 1543. & in Bibliothecâ Patrum Tom. x.

De *Hæresibus libri 3. ad Fortunatum Episcopum*, in quibus explicuit quod olim Augustinus in libro Hæresicon imperfectam reliquerat: in primo libro ostendit, quid Hæreticum faciat, in 2. & 3. quid Hæreticum demonstrat. Interit jamdudum Opus istud.

Extat hodie sub *Prædestinati* nomine editi, de *Hæresibus*, præcipue Prædestinatorum hæresis, libellus tres. In prima parte agit Autor quisquis sit, de Hæresibus quibuscuq; numero x. à Simone usq; Mago ad Hæresin Prædestinatorum, earumque auctores, mores breviter recenset. Secundam partem constituit liber de prædestinatione sub Augustini nomine olim confectus, in tertia parte libri hujus Augustini ad refutationem instituit. Quis fuerit verus horum librorum parens evadit inter se hæud satis convenit; Hincincaro Remensi sub Hygini nomine elianur; errore satis manifestus, nec forsan aliunde ortus, quam quod in indice Autorum Operis præfixo Hygini nomen repererat. Simon-

libro. 26
Script. c. 3.

5.ÆC VI. Eutychii mors Edicti executionem antevertit; et si non desint qui librum revera combustum esse scribant.

resper 1. fere annos gestas ad hanc controversiam præcipue spectantes & quæ vix aliunde haberi queant, complexus est; Stylo quidem humili & pedestri, quique ob Autoum tum Græcorum tum Latinorum, quos sequitur, videretur, inæqualis pene ubique incedit. Extat *synopsis* istud, sic eum *Hysteriorum* suam appellari voluit, Concilii Tom. v. p. 740. & cum notis & dissertationibus C. arnetii Paris 1675. 8°. In editione primâ Conciliorum à P. Crabbe adornata reperitur Appendix ad Breviarium Liberati Tom. 2. p. 121. ad 128. quæ in nupetis Conciliorum Tomis fibula quæritur.

5.ÆC VI. ab An. D.

339. EUGYPTUS; dignitate Presbyter, & Abbas Africanus, vir, inquit Cassiodorus, *, non usque adeo secularibus literis eruditus, sed Scipitarum divinarum lectione plenissimus, clausit anno 553. Horatu Rndictis Neapolitani Episcopi, quæstiones, scientias ac divites res ex S. Augustini scriptis deservavit; & in unum corpus collecta in 318. capitulis collocavit. Operi huc *Thesauri* nomen indidit, & Probæ viginti sacre nuncupavit. Extat *Thesaurus iste Basil.* 1542. fol. Venet. 1543.

339. FERREOLUS, gente Callus, Patria Narbonensis, nobilitate generis conspicuus, Pacem habuit Anserem Senacrem matrem Blisidem Clotharii regis filiam, nec 15 anno 521. Septennis adhuc puer Narbonâ relicta Uocum profectus, & Rutilii propriarij sui curæ se bonis literis in buendum commisit. Anno 553. Firmiter parvo in Episcopatu Uocensi effectus est; ubi P. Paul memorie magnificum templum posuit, & monasterium à nomine suo *Ferriola-lensis* dictum fundavit. Cum verò Judeis animarum eorum lucrandi studio familiariter uteretur, in suspitionem eorum novarum eundendum apud Childebertum regem adductus, anno 557. alios relegatus est, ubi triennium in exilio degit, maximo tamen honore apud regem habitus. Anno 558. redire permittus Uoclem se contulit; & eorum suspicionis ansam amolivit; Judæos omnes, quos ad fidem Christianam adducere non potuit, civitate sua expulit. Obiit anni 581. Episcopatus 28. Compulit *Regulam Monachorum*, in usum Monasterii sui, quæ integra habetur in Codice Regularum ab Holstenio edito Paris 1663. existit etiam, teste Gregorio Turonensi **, monium imitatus, libros aliquos *Epistolarios*, qui supererunt. An Ferreolus nostro d. beatus sententia, quæ sub Ferreoli Presbyteri nomine habetur in libello de officio rectoris Ecclesiæ Colon. 1531. 8°. me planè late.

339. VICTOR, gente Afer, Tumanensis (aliis Cemenensis & Cumenensis corruptè dictus) in Africâ Episcopus, clausit anno 555. Trium Capitulum Patronis constantissimum, ob quorum causam propugnandam plurimas ac gravissimas arumnas pertulit. Ex Africâ enim à Justiniano Imp. unâ cum aliis quibusdam Episcopis Constantinopolim actus, cum Triâ Capitula dammare mollet, variis exiliis afflictus est. Post custodias namque & plagas, quas Sala & Valencis perpeffus est, necnon in Monasterio Mandræ, in Egiptum Mauritanic insulam (semel æque iterum relegatus, Alexandriam citiude deportatus est, & in carcerem Castellî Diocletiani conjectus. Eo mox ductus carcere anno 557. post disputationes in Prætorio continuas dierum 15. ad aliam custodiam Monasterii Tabennesiorum apud Canopum mittitur. Ann. 564. ex Egipto iterum Constantinopolim evocatus, cum coram Justiniano Imp. & Eutychio CP. Triâ Capitula adhuc defendere nequaquam vereretur, in Monasterio quodam Urbis Regiæ in custodiam rursus datus est: ubi post annum 565. diem supremum obiit. Scripsit *Chronicon rerum gestarum* ab Orbe condito usque ad annum 565. quo Justinus junior imperium auspicatus est. Hujus Chronici prima pars interit: superest posterior, quæ ab anno 444. (quo desit Prolyet) exoritur ad annum 566. progreditur. Habetur à Cassio edita *Ingrasid.* 1600: 4. emendatior antem in utraque Chronici Eusebii editione Scaligeriana:

335. Victor in Æ. neChronica

339. LIBERATUS, Ecclesiæ Carthagenensis Archidiaconus, Trium Capitulum defensor acerrimus, anno 554. vel incurre sequente, à Synodo Africanorum Episcoporum CCXVII. Carthagenensî ad consulendum de dubiis quibusdam Joannem Iapam Romam unâ cum Cælio & Petro Presbyteris missus est: licet ad Urbem ante mortem Joannis non perveniret: ipse * tamen se vivente adhuc Joanne Romæ egisse testatur: addit ut bis Romam ante annum 556. profectus videatur. Clausit imprimis anno 557. quo circiter tempore, ante habitam tamen Synodum Quintam, Breviarium suum clausit. Plurimas pro causâ Trium Capitulum peregrinationes suscepit: & partim ex vizorum gravissimorum narratione, partim ex Historicis, gestis Synodalibus, & Episcoporum epistolis lauram satis rerum gestarum uotitæ suppellectilem nactus; Controversiarum Nestorianæ & Eutychianæ Historiam contexuit, quâ

GERMANUS, gente Callus, Eleutherij filius, in territorio Augustodunensi natus, ab Agrippino Augustodunensi Episcopo Diaconus anno 535. deinde Presbyter anno 536. ordinatus: à Nestario Agrippini successore Abbas S. Symphoriani constitutus, ac demum anno 555. Episcopus Paulicensis creatus. Anno 557. Concilio Paulicensi 3. subscripsit; anno 560. ordinationi Singul Augustodunensis Episcopi interfuit. Obiit octogenarius anno 576. Scripta anno 573. *Epistola ad Brancibildem reginam*, ut digne regem à consilio belli, quod Chilperico fueri illaturus erat, revocaret, postulans. Extat hæc Epistola Concil. Tom. v. pagina 943.

555.

339. PELAGIUS, patriâ Romanus, Joannis Vicariani filius, Ecclesiæ Romanæ Diaconus, Agapeti, silverii, ac Vigili Pontificum Apocrisanius Constantinopoli apud Imperatorem agens, ab Agapeto primum missus anno 535. maximam à Justiniano

PELAGIUS, patriâ Romanus, Joannis Vicariani filius, Ecclesiæ Romanæ Diaconus, Agapeti, silverii, ac Vigili Pontificum Apocrisanius Constantinopoli apud Imperatorem agens, ab Agapeto primum missus anno 535. maximam à Justiniano

555.

Bb 3 Justiniano

339. Viti. Annot. Viti. ejus ap. Le. Colme ad an. 521. 528. 550. 555. 558. 562.

339. H. H. L. G. 3.

339. Breviar. cap. 10.

S. X. C. VI. Justiniano totaque aulâ Cæsareâ gratiam statim
inuit. Anno 550, circiter una cum Iphigenio

ab An. D.

quæ adhuc inter Simeonis Metaphrastæ Viras
Græcæ delitescit, Latine verò, ab eo interpolata
apud Durium Decembri. v. habetur. Antiquam
Vix illius à Metaphraсте nondum corruptæ,
versionem Latinam dedit Holladius ad xx. Januar.
Intergrum tandem ac sincerum textum Græcicum
nactus C. L. Cordeus, addidit versione ac notis,
editit Monument. Tom. 3. p. 120.

S. X. C. VI.
ab An. D.

1496.

PAULUS CYRUS FLORUS, Cyri filius, nobilitate generis illustis, *Silvianum* à munere, quod g. s. dictus, claruit circa an. 555. Facultate poetica eminuit, & *Th. p. l. 50. s. 10. s. 11.* nuper à Justiniano conditum prolixo carmine deceptus. Primus id in hanc Græcæ & Latine extulit, & uberrimis annotationibus illustravit a. o. l. Du Fresnius *Paris* 1670. fol. ad calcem Historiæ & Iuniani. Scripta etiam, inquit Agathias, alia quamplurima poemata, memoratu digna & laude. Videtur autem mihi, quæ de templo scriptæ, tantò majore & labore & scientiâ referta, quantum & a gremio ipsum est admirabilis. Agathias laudat C. L. Du Fresnius, qui deceptiorem mediis Iophanie tantæ accusatione aggræsum esse iudicium censet; ut universam illius structuram, singulaque partes, quâvis hanc legerit, statim quocumque modo oculis perinde ac animo comprehendat.

555.

* De rebus
Iustinianis
lib. 5.

AGNELLUS, nobili loco natus, & consilio oculatus; mortuâ matre ab ecclesiâ Ravennatâ Archiepiscopus, qui obiit anno 542. Diocesis factus, à Templo D. Agathæ præfatus est. Demum post mortem Maximiani anno 555. Ravennatam Archiepiscopus constituitur. Mediante Natleto Justiniani duce, omnia Gothorum bona in Ravennatensi Ecclesiâ utrum obtinuit, Templâ ab Arianis extracta, contraque sacris inquinata, purgavit, & ad verum Dei cultum tradidit. Obiit Calendis Sextilibus anno 556. ætatis suæ 94. Non pauca de eo habet Hieronymus Rubens hist. Ravennat. lib. 3. p. 169. scripsit *Psalmum ad Armenios de Ratione Fidei*, quæ habetur in Antidoto contra Hæres. *9. fol.* 1518. in Hæreticologiâ Basilicâ, & in Eiblioth. c. 1. art. Tom. viii. p. 666.

555.

EUSTRATIUS Magnus Ecclesiæ Constantinopolitanæ Presbyter. De ejus ætate silent fere omnes tum veteres tum recentiores: de quâ ne verbum quidem habet, qui hunc Scriptorem primus edidit, Doctiss. Allazius. Ad veram igitur ejus ætatem indagandam animadverto, 1.º Thorio fuisse auctorem, qui ipsum citat, nec de eo tanquam nuptio scriptore loquitur. 2.º Clarus, postquam Opera Theodori-Dionysii Areopagitæ, quem non tantò laudat, in publicum prodierat; quæ nonnulli inuente hoc sæculo videri junctissime percipere. 3.º Clarus illud patrum sub Eutychio Patriarchâ C. P. sic enim de eo loquitur: *Ὁ μὲν ἐν τῷ 4.º ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ τοῦ πάλαι τῆς αἰῶνος κληρικοῦ. Μαγνὸς Εὐτυχίου Αρχιεπισκοπῆς C. P. γεννηθέντος μὲν ἐν οὐκ οὐκ ἰσχυρῶς ἐξέστη. Clarus igitur circa annum 550. saltem non diu postea: ac profunde salubris Calimachus Oudis, qui & brevis Labbei, Chronologiâ illum pene integro*

560.

Cod. 171

555.

CYRILLUS, gente Palestinus, civitate Scythopolitanus, in urbe Patriâ decimo sexto ætatis anno monasticam vitam profecti cepit. Iusta locata etâ vito di studio ductus, Hierosolymam pergit; & matris mandato Ioannis Silestiaci regimini se commisit à quo demum ad eod. beatissimi Lauræ Monasterium missus, & à Leonio abbate, qui Monasterii præfecturam anno 542. suscepit, inter Monachos cooperatus fuit. Clarus anno 557. quo S. Ioannis *Silvianus* 7.º. scripsit. Quando obiit, non liquet. Scripta sunt a. o. *Enchiridion Abbatis*, qui obiit anno 472. Exat hac Vix, sed à Metaphraсте interpolata. C. L. Lat. apud Cotel. Monument. Eccles. C. L. Tom. 2. p. 120. Latine apud Durium Januar. xx. præstatum ab eo scripta *Vita S. Ioannis Silvanii*. C. L. Lat. ab Henrichen & Papebrochi) dicit ad diem 1. Julii xiii. Latine apud Durium Julii xiii. Scripsit denique *Vitam S. Sabæ*.

seculi

38C. VI.
ab An. D.

38C. VI.
ab An. D.

ab ipso Christo initium ducant; id parum refert. Anastasius certe Antiochenus ejusmodi calculo uti non potuit. Quicquid sit, videntur mihi hæc Quæstiones esse Cæro primùm ab Anastasio introductas, deinde ab aliis variis locis ac temporibus auctas & aboluit. Hinc fit, ut in Codd. MSS. mirè variet quæstionum numerus; nec ipse Genesius Heverius, qui eas prius edidit, plures quam x c. 111. dederit, & istas quidem Anastasio Nicæno ascriptas. Imprimè verò opus Gr. Lat. in lucem emisit Jac. Gresserus Ingolstadt. 1617. 4.

Anagoge in Contemplationem in Hexæmeterum libri xi. Latine editi Paris. 1609. Librum duodecimum sive exemplarium Manuscriptorum raritate, sive Pontificiorum fraude hactenus supersessum Gr. Lat. edendum curavit Cl. Alis Londini 1682. 4.

Orationes dogmaticæ V. viz. De S. Trinitate. De Incarnatione. De Incarnatione divina. (Libri de Oracione Christi: extra Græcè MS. in Bibliotheca Arundelliana in Collegium Greshamianum jam translata.) De Passione & Impassibilitate Cor. stis. De episcopo Resurrectione. Prodiit Gr. Lat. God. Tilmanno interprete Paris. 1556. 8. & in Biblioth. Patr. Paris. 1575. 1589. Turtianio interprete Ingolstadt 1616. 4. Opera omnia Anastasii hactenus enumerata habentur Lat. in Bibliotheca Patr. Tom. ix. in fine.

Compendium fidei Justiniani, quam cum quinque Dialogis de Trinitate sub S. charasii nomine Gr. Lat. edidit Theodorus Beza Vezeliacensis 1570. 8. Eadem sub Cyrilli nomine in nonnullis Bibliothecæ Patrum editionibus reperitur.

In An. Antiocheni B. Maria Homilia II. quas Græcè edidit inter *Varia Divina* Joannes Meursius Lugd. Bat. 1619. 4.

De S. Synaxi, & de non judicando, Homilia. Gr. Lat. cum Odyss. 1606. 4.

In Epistolum sextum Homilia. Dux istæ Homiliae Prodiit Gr. Lat. Ingolstadt. 1605. 4.

In eisdem Homilia altera.

In Transfigurationem D. N. J. C. Homilia. Sex istæ Homiliae habentur Gr. Lat. à Ft. Combefisio editæ in Auctuar. Nov. 1648. Tom. 1. p. 850.

Tractatus de sanctis tribus Quæd. g. s. m. unde eas observari acceptissimus, quodque qui eas transgrediuntur, legem violent. Extræ Gr. Lat. cum notis inter Coterilii Monumenta Eccl. Græc. Tom. 111. p. 435.

Opera Anonyma.

Questiones 11. Si forte verum potuerint Indai, Infideles & Heretici; an pro ista orationem in Ecclesia? An Indai ante adventum Christi meriti sint anathematizandi.

Archiepiscopus non subesse iudiciis laicis sed majori Archiepiscopo.

Narratio curam qua in Synodo ab Orientalibus Episcopis gesta sunt in Perside.

Quæstiones & Responsiones 11: 1. In illud Prov. 9: Sapientia edificavit sibi domum. 2. De septem lychnis Zachariae Propheta.

De fide Redemptionis ad Ecclesiam qua est in Babylone.

In Spiritum blasphemia:

De vera adoratione.

An quotidie communicandum corpori Christi. Opuscula ista in Bibliotheca Regiâ Parisiensi extare Manuscripta testatur Labbeus Nov. Biblioth. MSS. par. 2. p. 82.

Sermo in fratres suos morte prægressus.

Sermo de diversis modis salutis & penitentiae. Sermões hœc duos in Bibliotheca Vaticanâ MSS. extare refert T. O. L. vias. Verum ex Anastasio istis quædam genuina, quædam spuria habenda sūt, is solus tunc judicare potest, cui Codices Manuscriptos inspicendi adest copia.

OPERA DE PERDITA.

Oratio ad Antiochenos excommunicatos, cum Justiniani mandatum de exilio suo accepisset, in ista hæc hæc dicitur, inquit Evagrius, & n. καλῶντας, & n. p. τὸν πνεύματι, & n. ἡρώδης τὸν ἰσὺν πόρην, καὶ τὸν πνεύματι & ἰσὺν.

Oratio ad eosdem habita, cum Episcopale munus amplicaretur.

Oratio ad eosdem, cum ab exilio reverteretur. Utramque laudat Nicephorus Hist. Eccl. I. 4. c. 44.

Dissertatio de Sabbato ad Simeonem Episcopum Bosrae, cujus fragmenta quædam inveniuntur in Concil. Nicen. II. Act. 4. Concil. Tom. vii. p. 248.

Epistola ad Scholasticum quendam, qui respondit quæstioni, cujus initium erat, & τὸ πᾶν ἡμεῖς ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους. Excerpta aliquot habentur ibid.

Liber ad Justinianum Imp. adversus dogma ab eo propositum de incorruptibilitate corporis Christi, ab Evagrio memoratus loc. cit.

Adversus Iovinianum: in opusculum Anastasii dictum, Opusculum, cujus Exceptum à Turtiano Latine versum dedit Guetters in Prefatione ad Odyss. à se editum.

JOANNES SCHOLASTICUS; CLIMACUS à libro quem scripsit, & insula à monte quem incoluit, dictus, claruit circa ann. 364. Vitam Monasticam coluit, & inter primos istius ævi Ascetas doctrinâ & pietate emuit. Deinde Abbas Monachorum in monte sinâ diversarium factus, forsan & Canonicus, quod ad montis radices posuit Justinianus Imp. ad extremam senectutem pervenit, (siquæ Græcorum Menæo fides) peritæ centenas obiit die xxx. Martii.

SCRIPTA:

Scala Paradisi, ad Joannem Abbatem Monasterii Raithu xxx. Capitulis, quibus tanquam gradibus seu sculis ad perfectionis teligiosæ apicem ascenditur, constans. Prodiit Lat. ex Ambrosii Camaldulensis versione Piner. 1511. 1569. c. 160. 1585. cum annotationibus Dionysii Carthusiani Colon. 1540. Latine etiam ibid. 1601. 8. Denique eam, una cum Scholiis Græco-Latinis Eliæ Metropolitæ Cretensis, Gr. Lat. edidit Matthæus Raderus Paris. 1633. fol.

Liber ad Paulorem, ex Ambrosii Camaldulensis versione Latina sæpius excursus, Gr. Lat. autem una cum Eliæ Cretensis Scholiis ab eodem Raderò

364

5. C. VI
ab An. 13

Raderi datus ad Calceem Scæle Paradisi. Utrumque Opus in Græco-barbarum seu vulgarem linguam verbum à Maximo Magistro Cisteriorum Episcopo produxit Venet. 1590.

564.

JOANNES SCHOLASTICUS, genere Syrius, ex vicinâ Cynegiez regionis in territorio Antiocheno vice octus, primò Presbyter Antiochenus, cujus Ecclésiæ Apocritariorum vice negotia Constantinopoli tractavit. Anno 564. depolito Eutychio, Urbis Regis Patriarcha factus est. Anno 578. paulò ante Eutychii reditum diem supremum obiit.

SCRIPTA.

Collectio Canonum. In l. singulis habitis foliis materiarum digesta. Huic Collectioni Canones Apostolorum lxxv. inferuntur. Eam dum Presbyter adhuc esset Antiochenus, conficit Joannes, sunt tamen, qui Theodorito ascribunt, nec l. viii. rationis umbrâ fuit.

Canonum, qui præter Collectionis Canonum epitomen quamdam leges civiles canonibus concedere adnotat. Hunc Nomocanonem à Joanne jam Patriarchâ compositum fuisse verò non abunde est.

Capita Ecclesiastica.

Opuscula ista habentur Gr. Lat. ab Henrico Justitio & Gulielmo Voellio primùm edita in Bibliothecâ Juris Canonici (Paris. 1662.) tom. II. p. 499. 603. 660.

Scriptit præterea Joannes *Oratorem Catecheticum* de sancta & consubstantiali Trinitate, à Photio * memoratam, quam peculiari opere restituit Joannes Philoponus. Oratio ista dudum interit.

* Cod. 75.

570.

GREGORIUS, primùm Monachus, deinde Abbas Byzantinus, postea Justino Imperante Monasteio montis Sinai perfectus, ac tandem depositò ab imperatore Anastasio anno 570. ad Iacynthum Antiochenum evehctus. Anno 589. incensus, aliorumque criminum à civibus quibundam Antiochenis falsò accusatus, Constantinopolim ad causam in Synodo dicendam accitus est, & auditi se absolutus. Paulò post reditum exacerum Romanum in Oriente tumultuantem, habitò ad milites quibus admodum gratus fuit, oratione compescuit & in ordinem redegit. Obiit anno 592. Vic. tunc *ἡμεῖς οὗτοι οὐκ ἐσμὲν ὡς οἱ ἄλλοι, ἀλλ' ὡς οἱ ἄλλοι οὐκ ἐσμὲν, ἀλλ' ὡς οἱ ἄλλοι οὐκ ἐσμὲν, ἀλλ' ὡς οἱ ἄλλοι οὐκ ἐσμὲν*.

* L. f. c. 6.

laus ejus fuisse persequitur. Egerat *Oratio ad milites federatos habitam apud Evag.* l. 6. c. 12. & immortales verbis, contra vero autem pleniusque sensu, apud Nicephor. l. 18. c. 15. Habuerat jam sub ejusdem nomine *Humilia in Antiochia ferentes augmenta*, Gr. Lat. apud Combefis. Antiquar. Nov. Paris. 1648. Tom. I. Denique in deperditis Evagii Epistolaram, Relatorum, Oratorum, &c. voluminibus duobus omnia ferè Opuscula Gregorii nostri à nomine conscripta esse ipse prodit Evagrius, l. 6. c. 14.

575.

GEORGIUS FLORENTIUS GREGORIUS, Patriâ Arvenus, nobili genere octus,

patre Florentio, matre Arvenitâ S. Gregorii Lingonenis Episcopi auctori, natus est anno 544.

à Gallo Episcopo Arvenensi bonis literis institutus, anno 566. in Turones fecit; anno 569. Diaconus ordinatus, ac demum anno 573. x. Cal. Septemb. Archiepiscopus Turonensis, ab Euphrosio Episcopo ante obitum successor sibi designatus. Anno sequenti Oratorium in urbe Turonensi dicavit; in quo Sanctorum multorum reliquias reposuit. Anno 577. Concilio Parisiensi interfuit, & præteritum Rhotomagensem Episcopum à Chilperico rege accusatum fortiter defendit. Anno 580. apud Chilpericum falsò delatus, quòd Frodegrundam reginam cum Bertrammo Episcopo hildesheimensi committeri solitam esse dixerat, ad Synodum Bremensem citatus est, & postquam juramento se purgasset, absolutus. In eadem Synodo Chilpericum regem ad Sabellianismum vergentem rationum vi ad sanam mentem reduxit. Eodem quinquies anno ab Agilano homine Ariano, Leuvigildi Gothorum in Hispaniâ regis ad Chilpericum legato, provocatus disputationem habuit, & Hæretici petulantiam egregiè retudit. Haud dissimile certamen cum Oppila ejusdem regis legato Turones transiente anno 584. die Paschalis habuit. Anno 585. Theodorici Episcopi Massiliensis à Guntheranno rege necis Chilperico illata sagittatum in Aureliâ urbe constanter defendit. Anno 588. à Chilperico rege ad Guntherannum Metas missus est; ut de variis negotiis tam civilibus quàm Ecclesiasticis apud eum ageret. Anno 590. cum quodam à Presbyteris suis, qui reversionem negavit, disputationem habuit, & homunculam errore pestimo liberavit. Anno 594. Romam profectus est, ut Gregorium Papam, & Apostolorum limina invisitaret. Domum reversus, obiit anno 595. x. v. Cal. Decemb. ætatis suæ 52. Episcopatus 22. Vixit pro seculo, quo vixit, non incredulus; sed in quo iudicium & acumen non immerito d. fideles. Simplicitatem ejus notavit olim Hildulphus Abbas. *Parvitas est, inquit, simplicitas, sed beatitudo ac simplicitatis voto, licet commendat.*

* Epist. ad Lulor. l. 10.

OPERA, QUÆ EXTANT.

Historia sive Anacalium Francorum libri x. ab initio mundi ad cordicam usque Francorum Monachiam res gettas brevissimè percurrentes, deinde ad annum Christi 592. copiosè enarrantes. Operi huius immoitus Gregorius id in fine imperfectum reliquit. Vulgarè ejus exemplaria insigniter esse depravatam modò sepius conpescit, sed & inchoatis exemplis probat, qui post Du-Châniū & Hadrianum Valesium hocce librorum ad quinque meliores notæ Codices MSS. diligenter consulit Carolus Coisius Annal. Fran. Tom. I. ad an. 427. 544. 545. 567. 572. 576. 580. & alibi non raro. Prodit Historia ista Paris. 1551. Basil. 1588. 8°. Paris. 1610. 8°. ut verò quàm emendatissima prodierit, insudavit Andreas Duchesne, quicquid scriptorum Francorum Tomo I. Paris. 1636. inseruit.

Miraculorum libri vii. viz.

De

SÆC. VI.
ab An. D:
581.

GILDAS, cognomento *Sapiens*, & ut à Gildâ Albano distinguitur, *Radoni*, dictus, gente Britanni, natus anno 520. ob prælium Bandonicum clare (inde est nomen) illius Morgannensis discipulus, Monachus Bannochorensis ubi haustus prius bonarum litterarum clementis plebis docendæ gratia, deique studio se totum dedit. Ab Americo dein rege Hiberniæ (addit vitæ illius Autor ex Hiberniæ Bibliothecâ à Joanne Bosco editus, qui nostrum cum Gildâ Albano temerè confundere solet, & à S. Brigidi) missis legatis rogatus, Hiberniam transievit, & à S. Aurori dicto fides se habenda laborem ed loci fidem Christianam conversis Paganis, convictis hæreticis & fundatis passim Monasteriis in integrum restituit, ac pietatis bonisque moribus restaurandis tam voce quam exemplo prævit. Ab Hiberniâ deinde rediit Cadoci Vertolungi viri nobilitate generis ac morum sanctitate illustri Monasterium Lanca-vanæ, ab eo fundatum, in vestigio, utroque doct. sua claros ut idem faceret, exemplo suo excitavit. scripsit anno 581. teste Radolpho de Dietro *, ne quid jam dicam de Polydoro, Baleo, &c. qui Bannochi in illam nonagenariam obitū erant: quamvis alii, & in his Rev. Usserius libellum ejus ad an. 564. referant, ipsumque anno 570. obitū volunt. Scripsit Epistolam de Excidio Britanniae, & Ordinis Ecclesiastici Castigationem, de quibus hæc ferè habet Joannes Usserus in Histor. Britann. Defens. cap. ult. Non immerito dubitari posse an Gildam autorem habeant, necne, parum quid Britannica vocabula male reddat, parum quod reges Britannorum eum uno ac eodem tempore regnantes simulque superstitibus alloquitur: cum tamen istos sibi invicem successores, ex historiâ liquido constat: parum verò ob crassam quam ubique proditærum Britannicarum ignorantiam. Nec enim credendum esse illius esse Gildæ opus, qui res Britannicas ipso volumine illustrasse, singulos etiam de legibus Molmutius, de laudibus Austri Ambrosii, de vitiis nonnullorum divorum Britanniae libros scripturū à veteribus passim prædicatur: in isto enim, quem typis excusum habemus, libror, vix quantum inque istarum rerum partem præitari, ac præterea quamplurima desiderari, quæ à nonnullis histo. scis antiquioribus à Gildâ citantur. His adde affectatam hujusce libelli loquentiam, ac inanem supergarulicatem à Gildâ viro certè g. a. illimo quam maxime alienam; tota quæritatem convitionum plaustra in Britannicam gent. in ubique exonerata pessimam scriptoris malivolentiam prode: & dissimulati tamen nequaquam posse nonnulla ex hoc libro sub Gildæ nomine tam à Bedâ tam à Gausfredo, alitque citari; atque Gildæ nomen hunc libellum jam olim circumtulisse: His tamen non incommode opponi posse infirmam quæ omnes uno ore historici comprobant, Gildæ animum, ob perpetratam, ab Arturo rege fratris Hoeli sive Hu. lin. ced. m. ac propositum micum quidem, non inane tamen, Britannos viris infames, quos præceptis non poterat, reum scelerum malè gestarum pudor, ad virtutem revocare: quæ moras primo loco difficultates si non tollunt, certè haud parum laxat. Ex sanè (inquit Usserius Biblioth. Theol. MS. p. 113. Beda Britannorum scer-

lera, historicum illorum Gildam flebili sermone descripturū confirmat, ex cuius etiam opere integras aliquando paginas histo. se sue inseruit. Unde & Præfens ipse circa finem lib. i. citari rationem reddens curâ à Bedâ prætermissa fuit: Arturus, Ex hoc Gildâ (inquit) id erroris hauserat, quando nihil ex Britannicis rebus ipse legisse videretur, præter ea quæ ab hoc accepit. Liber etiam hic Gildæ citatur ab Alemino Epist. i. ad Adilhardum Cantuariensem Archiepiscopum (tom. 1. Antiq. Lect. ab Henr. Canisio edit. p. 5.) vel ad Woloneses, ut à Wilhelm. Malmshurienſi allegatur l. 1. de gestis reg. Angl. cap. 3. Gildas igitur à Polydoro editus fragmentum indubie est Gildæ veteris (inquit Lelandus) sed ut ille addidit, anatum, luxatum, & mutilum; utique adeo ut si jam hæc restitueretur, vix factum agnosceret arena. Hæc Lelandus in Aſſertione Arturi fol. 32. post 42. à Polydori editione annos incidit Jo. Joſſelinus in duos veteres Gildæ codices, quorum alter litterarum notis valde peregrinis & ab usu nostro jamdudum aliis (quippe amplius fœcens hinc annis scriptis) ad Bibliothecam Augustinensem Cantuariæ olim pertinuit; alter quidem multò recentior & scripturâ non aequè diligens (qui m. n. minimè ab illo aliter discrepabat) fuit nimirum Gaſtonienſis (nobilis. Pos ut contulit cum Gildâ à Polydoro edito, reperit planè multa quæ decet in impresso Gildârum coram quæ sunt authoris propria, tum maxime sacrorum testimoniorum quæ ab ipſo etiam auctore ad correctionem suæ gentis hic adducuntur. Quædam etiam sunt antiquarum particularum de suo inseruisse Polydorum comperit; & facta scripturarum testimonia, quæ retinuit, non omnia istis verbis, quibus reperit, reposuisse, sed ex his quedam locis deſumpta est vulgata scripturarum versione, cum Gildam vetustiore editione usum esse appareat. Itaque Joſſelinus authenticare veterum exemplarium adiutus Gildam mendis subtilis ita castigatum exhibuit anno 1568. ut non solum verba, sed & integras planè sententias, atque adeo integra folia suis locis restitueret. Ipſe quidem Polydorus in Præfatione suæ editionis agnoscit se nonnulla reſcriuisse, addidisse autem nihil. Hæcenus Cl. Usserius. Extant à Gildâ scriptæ, Epistola de Excidio Britannia, & Castigatio Ordinis Ecclesiastici inter Orthodoxos, p. 487. in Biblioth. Patr. Tom. 8. p. 707. 715. & inter scriptores Britannia minores Hædelberger 1587. fol. Scordum verò edidit Polydorus Virgilius Londini 1575. 8. & Basil. 1542. 80. & Jo. Joſſelinus, Martini Archiepiscopo Cantuarienſi ab Epistolis, ibid. 1568. 12". Novam hujus epistolæ editionem ex optime notæ Codice MS. hæcenus editis longe ſinceriore medietate Cl. Thomas Galeus, Scholæ Pauline Gymnaſiarcha doctissimus, quam unâ cum aliis antiquis Historiæ Britannicæ scriptoribus à Thæzaro Schedoniano prodieram prop. diem expectamus. In Codicibus MSS. liber, (non quod vulgè volum ipſe Gildas) Querulus dicitur. Codex quidem MS. Cantabrigiæ hunc habet titulum, Incipit Præfatio libri Queruli Santli Gilda Sapiensis de excidio Britannia; & de Calamitatibus & Proverſationibus ejus Civium, ac Britonum exulacione; & Conqueſtum ipſum contra Reges, Principes & Sacerdotes,

SÆC. VI.
ab An. D:
581.

* In Istic. de
vitiis illis.
Choro suo
parum.
p. 438.
De Britan.
incol. pri-
mord p.
477. 5. 5.

§ E.C. VI. *deest.* Scripturæ adhuc Gildas *Epistolas plures* quæ-
rum Fragmenta plurima in vetusto Casimiro
libro MS. Bibliothecæ Coenobii exhibentur
Concordia moralem librum, aliumque *de Im-*
merguntur Anima, quos memorat Balus. Cate-
rôm-Gildas nostris ædibant Henricus Hun-
doniensis, Balus, Præfatus, ac Codices MSS. non
negligi Historiam de gestis Britonum, quam Nemius
esse deprehensum eisdem quæ videt: plura infra in
Notato. Aliam à nostro fuisse censet Lebinius
Gildas Poetam, qui Poeticum Merlini Sylve
fratellibum in carmen redigis: & libros aliquos
Epigrammatum conscripsit, iudice Gyraldo, non
innotantes. Verticulus ejus plurimus, primo Bri-
tannica Historiæ libro iuxerat Galfridus Cam-
bridgiensis, vel igneo vel suppressit Authoris nomi-
ne. Non male horum idem censeri possent cum Gil-
dâ Albano, qui scriptis plurimis, æque inter ca-
pionem in laudare inuenit hoc sæculo, de quo
agit Balus Censur. t. cap. 30:

§81.

EVANTUS, seu Evandus primam Abbas
decide jurat Chistophorum Broverum, alio-
que (neque enim pro certo ego temere illud asse-
maverim) Viennensis in Galliâ Episcopus, claruit
ecclesiæ §81. Centè præterquam quod Ado hoc
ei cetero tempore Evandii Viennensis Episcopi men-
tionem faciat, Evandus iste Concilio Matisco-
nensi l. anno §81. Lugdunensi III. anno §83. Va-
lentiniano II. anno §84. & Mariscotensi II. anno §85.
interfuit. Extratub Evandii Abbatis nomine Epi-
stoli contra eos qui sanguinem animalium im-
mundum esse judicant, & carnem mundam esse
dicunt, apud Cassi. Anagn. Lect. Tom. V. par.
2. pagin. 555. Biblioth. Patr. Tom. 21. pagina
1095.

§82

JOANNES, natione Cappadox, à sua
pena, cui se ælæscie, abstinens Nestor seu
Leptator dictus; primò quidem vitam egit pri-
vatum, & non inveniit opinio dedit operam,
postea ob penitantes, quibus eniuit, virgines,
virgines dicitur interpres, (ut de eo Sophrosius*)
ad aliorum promouende mortis Eutychio CP.
anno §81. in sede Patriarchali subrogatus est. Ann.
§89. Insedit Constantinopoli in eandem Gregorii
Antiocheni Synodo, cui omnes Patriarchæ Orienta-
les vel per se vel per legatos intererant, Joannes
Decretum Patriarchæ titulum sibi assumptis
frondem quidem & penè furens Pelagio Pontifi-
ce Romano, qui missis mox ad Orientales Epi-
scopos literis, hujus Conventiculi (sic enim Syn-
odum appellari voluit) Acta vana ac cassata
esse declaravit, Joannemque nisi ambicionem
suam citò corererit, & ab hoc tam profano
vocabulo abstineret, & mox anathematiz esse subji-
ciendum; æque Apocritariolus Joannis com-
munionem fugere in mandatis dedit. Et demum li-
cet, cum novissimis Conciliorum edictibus sup-
positum esse illam, quæ in Concilium Tomis
extrat, Pelagii Epistolam; Pelagium tamen hujus-
modi dedisse literas quibus Synodi Acta cassavit;
& Joannem accensimè conquisit, quod super-
bum & pestiferum Oecumenici vocabulum sibi
utripasser, testis nobis est extra controversiam
luculentus Gregorius Magnus*. Nec minori
vehementia adversus Joannem declamavit Gre-

gorius M. mox ipse Pontifex factus, quavis se-
tè Epistolâ in nefandum, superbum, & schi-
smaticum hoc vocabulum penè ad ravim us-
que debacchatus. Quo non obstante Joannes
utraparum semel ritulum constanter tenuit; &
ut ex Gregorii ad Sabini epistolâ constat,
in Actis de Joanne Presbytero Romam trans-
missis, & penè quovis vetus Oecumenicum Pa-
triarcham nominavit. Obiit circa anno 596, &
à Græcis sanctorum numero inscriptus est.

Scripta nonnulla, quæ sequuntur

DE Penitentia, Continentia, & Virginitate
Homilia satis prolata, seu potius:
Epistola Parenetica ad Virginem quandam Deo
devotam. Extrat Gr. Lat. inter Opera Chry-
sostomi Tom. V. edit. Morell. Tom. vii. edit.
Davil.

De Psendo prophetis & falsis Doctoribus Ho-
milia, quæ Chrysostomo vulgò auctora inter
Opera ejus habetur Tom. V. edit. Morell. Tom.
vii. edit. Davil. Joannis tamen nostri esse censet
Vossius & Pearsonus.

Libellus Patristicus, sive Ordo erga eos qui
peccata confiteri observandas, Gr. Lat. à Mo-
rino editas in Appendice ad lib. de Penitentia
pag. 77.

Tractatus sive Sermo de Confessione & Peniten-
tia, Gr. Lat. ibid. pag. 91. de quo nonnulli dubita-
re videntur. Movimus, an Joannis nostri revera sit,
an potius ex ipsius Penitentiali extractus. Codi-
cis vetò MS. titulus Joannis Inimicis nomen
tulit: nec in eo iusta deprehendi potuit; sed sus-
picio.

Collegit etiam fidem Morinus varia ex
Joannis nostri Penitentiali excerpta, quæ apud
Veteres reperimus, ibid. p. 98. Canon ejus de di-
veris perturbacionibus, quæ possunt incidere,
qui quidem Penitentialis pars esse videtur, habetur
Gr. MS. in Biblioth. Augustana. Plura. Cod.
30. teste Ant. Reffero in Indice Biblioth. August.
pag. 29.

De Sacramente Euphrasimæ liber ad Leandrum
Episcopum Hispanensem, in quo Patrum sententias
de triâ mentione collegit. Interius Opusculum
superest incensura tantum apud Ildorum de
Script. c. 261.

LEANDER, gente Hispanus, domo Car-
thaginensis, Severiani (cujus sororem sanctam
in uxorem duxit Theodoricus Ostrogothorum
rex) ac Turmuz filius, Ildori Hispanensis frater na-
tur major, post diuvenam vite Monasticæ profes-
sionem Hispanicæ Ecclesiæ Archiepiscopus fa-
ctus est. Claruit anno §83. quo ab Hermenigildo
Principe, quem ob fidei Catholice studium armatâ
manu persecutus est Leuvigildus Pater Gotho-
rum in Hispania rex, ad Tiberium imp. Constanti-
nopolim legatus est, ut supplicia obtineret, quod
quidem facilliter efficit, magnamque ibi cum
Gregorio Diacono Pelagii Papæ Apocriticam
amicitiam inivit. In Hispaniam reverfus an. §84.
à Leuvigildo rege exilio multatus est: qui ta-
men anno sequenti jam morti vicinus fidei peni-
tentia ductus est, & Reccaredum filium Leandi
curæ commendavit. Leander tantam dis-
cipulum

* Ap. II. oc.
Cod. 231.

* L. 4. ep. 96.
& ali. v. post.
fin.

SÆC. VI
ab An. D.

cupulum nactus sedulo excoluit, & ab Ariana hæresi primo eum, deinde illius ope Gothorum magister, ac tandem totum fide Gothorum gentem ad Catholicam fidem convertit; adeo ut *Gothis Apollon* dici meruisset, habitaque an. 589. Synodo Toletana 111. cuius magna pars fuit, convertitos à se Gothos in Ecclesiæ suam admitti, orthodoxamque fidem omnium subscriptione confusi manifeste. Obiit anno 595. Vir erat, teste Isidoro fratre *, suavis eloquio, ingenio præstantissimus, viri non minus quam ductu clarissimas. Scripsit ad Hovetiam fororem *Regulam de Institutione virginitatis & contemptu mundi*; quam primus edidit Lucas Holstenius in Collectione Regularum *Paris* 1663. par. 34. p. 9. exinde translatam in Biblioth. c. 1. art. 1. om. xii. pag. 299. Extrat ejusdem Homilia in laudem Ecclesiæ ob conversionem Gothorum solari post finitam Synodum abica, 1. onell. Tom. V. p. 1018. Scripsit præterea, ab Isido o memorata, sed jam perditam, *7. versus Hieronymum dogmata libris 2. Adversus iustitiam Arianorum Opusculum. Epistolas multas ad Gregorium Papam, de baptismo unam, alteram ad fratrem de morte uniuersanda, ad cæteros quoque Coepiscopos plurimas familiares Epistolæ*. * In Ecclesiasticis denique Officiis, inquit Isidorus, non paruo elaborauit studio. In toto enim Isidoro duplici editione orationes conscripsit. In sacrificiis quoque laudibus æque Psalmis multa dulcitione composuit. Ex hoc loco nonnulli non male concludunt Leandrum nostrum *Missa Mozarabica* auctorem fuisse. In Gothorum enim usum Liturgiam composuisse Leandrum credi par est, quæ in Ecclesiâ deinceps Hispanica per plura secula usurpata, *Missa Mozarabica* postea *Missa Arabica* appellari demum cepit; postquam Christiani Arabibus Hispaniam ab initio octavi seculi incolentibus immitti Mozarabum nomen accepit. Nilum istam à Leandro primam concinctam. Isidorus frater auxit. Proinde tempore variorum Episcoporum additionibus mutata in Ecclesiis quibusdam civitatis Toletanæ hodiernum usurpatur. Eam è Gothorum rudibus suscitaram, novisque characteribus veritatem edidit Fr. Nimenus Cardinalis Toleri 1504. Habetur etiam, sed non integra, in Bibliotheca Pat. Tom. xxvii.

584.
Isidor. de
Scripte. c. 29.

LICINIANUS, Carthaginis Spartaræ in Hispaniâ Episcopus, claruit anno 584. quo oî fidei Catholice studium à Leuigildo rege in exilium pulsus, Constantino-polim profectus est: ubi demum veneno ab æmulis extinctus occubuisse dicitur. Scripsit *Epistolas* nonnullas, & in his de Sacramento Baptismatis unam, & ad Eutropium Abbatem, postea Valentin Episcopum, plurimas. Extrat unica ad Gregorium Papam in libris Moralium. Aliastamen ejusdem Epistolæ MSS. habuit Gaspar Loaila. Vide Miræum not. ad Isidor. cap. 29.

584.
Isidor. de
Scripte. 30.

SEVERUS, Malacitanus in Hispania Episcopus, claruit anno 584. quo ob fidem Catholicam à Leuigildo rege exilio multatus est. Scripsit librum adversus Vincencium Cæsaraugustanum Episcopum, qui à Catholicis in Arianorum castra transierat. Composuit & alium de Virgini-

tate ad fororem libellam, cui *Annuli uomen* dedit. Utrumque opus interit.

SÆC. VI
ab An. D.584.
Isidor. de
Scripte. c. 31.

JOANNES, origine Gothus, Scalibi in Lusitaniâ natus. Adolecens adhuc Constantino-polim petiit, ac per plures annos bonarum literarum & utriusque lingue studio operam navavit. Anno 584. in Hispaniam reversus, cum Ariana hæresi consentire nollit, à Leuigildo Persecutionem effe telegatus, ubi integro decennio missus ab Ariani Indias & persecutiones passus est. Postea Monasterium Pictarense ad Pyrenæi montis radices condidit, atque ei præfuit. Demum Episcopus Geundantis Ecclesiæ inuente seculo seipsum vivere desit. Scripsit *Chronicon* ab an. 563. quo victor Tununenſis deit, ad an. 600. & in Monasterii sui usum *Regulas* æque alia multa teste Isidoro. Ex his extat solummodo *Chronicon* ab Hea. Canisio primam editum unâ cum Victoria Chronico *Ingolfad*, 1600. deinde à Scallegro in Chronico Eutibiano *Lugd Bat*. 1605. & alibi.

589.

COLUMBANUS, gente Hibernus, patris Lagenensis, Congalli Panchonensis Cænobii in Utriusque Hibernia (non Baunochensis in Britannia, quod vult Falcus *) Abbatris discipulus, postquam in Britanniam trajiciens ibi aliquandiu commoratus esset anno 589. in Burgundiam se contulit, ubi Cænobium Luxovicenſe posuit & gubernavit. Et postquam annos ferme viginti præfuisse, à Theodoro Austrasiarum regeo quod supradictis solito liberis reprehendit, in exilium actus est. Peragrata igitur uniuersa Gallia in Italiam se recepit; ubi ad Agilapho Longobardorum rege locum opportunitatis Monasterium Bobienſe prope Neapolim construxit; cuius regimine postquam annuum unicum perſectus esset, diem supremum obiit 12. Cal. Decemb. anno 615.

* Cæsar.
c. 12.

SCRIPTA EJUS SEQUUNTUR.

Regula *Monachali* Monasteriis à se institutis præscripta, & in Concilio Massiconensi an. 627. approbata. Prodiit ab Hen. Canisio primam edita Antiqu. Lect. Tom. 1. in Append. pagin. 3. mox à Melchiorre Goldasto *Insul*. 1604. 4. deinde à Thomâ Messingham in *Flou* 3. Sanctorum Hiberniæ *Paris* 1624. 8. p. 405. Præfatione Columbanum auctorem dedit Car. reuelias in *Corona Lucida* *gentia-Vindel* 1621. 8.

560.

De sententia seu Regula Carthagiæ, quæ habetur unâ cum Opusculo præcedente in Collectione Regularum Holsienſi *Paris*. 1663. Par. 2. pagin. 88. 98.

Forma & Epistola aliquot, quæ apud Canis. Antiqu. Lect. Tom. 1. & v. aut apud Nimond. Var. Opulc. *Paris*. 1619 aut apud Messingham. Florileg. aut denique apud Uffensplitt. Hibernic. Syllog. p. 7. extant.

De monachis seu Institutiones Spirituales xvii. quarum ultima Fanſto Regiensi d. bent. Homilia quidem Columbanii xiii. in Monasterio Bobienſi exſtitisse memorat Messingham in *Flou* leg. non tamen eas edidit, (uti male habet VVakerus *) ex iis enim quintam solummodo evulgavit.

* De Scripte.
Hibern. l. 2.
p. 12.

Omnia S. Columbanii Opera præcipua enumerata in unum

5 K.C. VI. unum collegit Patricius Flemingus Hibernus Minorita, æque edi curavit Januarius 1667. Exinde habetur in Bibliothecâ Patr. Tom. xii. p. 1.

Scilicet præterea Si Columbanus adhuc adolefcens librum *Psalmorum* climaro fermont; à Sigeberto * memoratum ac laudatum. Alia adhuc VVarrens ex Viâ illius à Jonâ discipulo conscriptâ enumerat. *Commentariorum* i. *fulserium*, *Libro contra Arianos*, quæque in Gallâ adhuc extare ab oculato teste accepit VVarrens, binæ ad Bonifacium *apost. Epistolæ*, & *Apologiam modestam* *Conciliâ Mariconensis Patribus* *oblatam*. eum ob præpositam Paschalis observationem in iudicium vocatus esse Morem eum Paschalis observandi Quatuordecimanum, quem in Britannia hæserat in exteris etiam regionibus constanter retinuit Columbanus. Vig ceterè erat antiquâ virtute, & primævi plane simplicitate, quantâ libertate, quam ingenti generosque x. lo. etiam Religiosis Christianæ proceres tractaverit; testatur vel unica ejus ad Bonifacium IV. Papam Epistola, qua adversus trium Capitalium sequestrationem dilputat. Pontificemq; hæc de te seposita omni persequenda aggreditur. Hujusmodi ceterè *scripturarum* æge fecerit hodierni Curie Romanæ mores.

LEONTIUS, seu ortu seu munere, ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ, primum Advocatus, deinde relicti secularibus negotiis, in Cenobio Laure in Palæstina Monachus. Claruit anno 590. & deinceps. Doctiss. Vossio * idem videtur cum Leoncio Cyprio, de quo nos infra excurrit hoc sæculo: nempe ut patria fuerit Byzantius, & ac primum professione Advocatus; posteaque Episcopus Cyprius. Sane tempora non repugnant. Claruit Leontius Cyprius sub Mauritio, & ad annum usque 620. vitam protraxit; ac nohæ non modo Eulogii Alexandrini, sed & Joannis Philoponi mentionem facit. Verum hac in re nihil statuo.

SCRIPTA.

DE *Sessu liber* in x. actiones distributus. Extat Gr. Lat. una cum aliis Opusculis à Leontio editis *Basil.* 1578. 8°. & in *Auctuario Bibliothecæ* *Patr. Paris.* 1624. Tom. i. pagina 495. Cod. MS. extat penes C.L. Vossium editis longe auctior.

Adversus Eutychianos & Nestorianos libri 3.

Adversus fraudes Apollinaristarum 2.

Solutiones argumentorum Severi.

Dubitationes hypobetica & definitiones contra eos, qui negant in Christo duas naturas.

Opera ista proximè enumerata habentur solammodo Latine ex Turciani versione apud Cambr. Antiqu. Lect. Tom. iv. p. 1. & in Bibliotheca Patr. Tom. ix p. 707.

Oratio in mediâ Pentecosten, & in curia à narrativitate. edita est Gr. Lat. cum notis à Combesio Auctuar. Nov. Tom. i. p. 719. Nostrî fons est, ubi Leontio presbytero Constantinopolitano inscribitur.

Extare Porro in Bibliotheca Casarâ Viennensi Leontii librum de *duplici Naturâ in Christo contra heresim Monophysitarum, & Dissipationem contra Philosophum Ariannum*, nos docet C.L. Lab-

beus * : à quo, ut hoc etiam obiter monemus, integrum idque bene longum, quod de hoc Scriptore habet, caput desumptum, ut alia sæpe solet, Casimirus Oudin, nec citato Aureo, nec verbulo ferè addito. Verum si hoc non sit librorum exseribere potius quam scribere, & plagio planè intolerando alienis plurius fe totum o.nare, judicet totus eruditiorum chorus.

Scriptisse etiam Leontium duo *Lecorum Communium volumina*. alterum *De divinis*, alterum *De divinis*, prædixit I. Turrianus * ; qui ex his posteriori ad manus suas pervenisse testatur.

GREGORIUS I. Magnus à rebus gestis dictus, ortu Romanus, Felices filii. Patre abnepos, Gordiani & Sylvie filius; elementis grammaticis, dialecticis & rethoricis in juvenute apulimè imbutus, in forensi militiâ magna sui nominis famâ mereri coepit. Virilem ingressus ætatem inter Senatores Urbis cooptatus est. Anno 581. Urbanam Præfecturam gessit. Tor honoribus cumulatus, tamen nihilominus viæ sanctitatem coluit, ut Monachorum sui ævi clarissimis nequaquam cederet; ipse vitam Monasticam totus anhela, sed ut dum fe rebus secularibus nondum exticare posset, in Sicilia, ac septimam intra Urbis muros Monasteria suis facultatibus cederet. Monasterio suo Urbano Valentini ex Monasterio S. Equitii in provincia Valeria acclamatus præfedit, atque ipse tandem Monasterium ingressus Valentii regimini fe subi. cit. Exoptato autem otio diu frui non licuit. Anno enim 583. ex Monasterio abstractus, Diaconum ordinavit Pelagius Papa, & ad Tiberium Imp. Apostolicum legavit. Anno 586. Constantinopoli adhuc agens disputationem cum Eutychio Patriarcha CP. iniit; (qui in Origenis notem lapsus corpus carne palpabili induratum resuscitatum negaverat) & relictæ thionis veritatem egregiè propugnavit. Eodem anno mortuo Tiberio Imp. Gregorius postquam res Romanæ Ecclesiæ summâ fide ac diligentâ Constantinopoli per triduum procurasset, plurimæque volumina ibi loci absolveret, aut inchoasset, Romam reverfus alio Apostolicato pro more ad Mauritium Imperatorem recens factum misso locum dedit. Otium nactus, in Monasterium suum iterum secessit; quæque Constantinopoli auspiciatus erat scripta, ad umbilicum jam perduxit: alia quintetiam hortante Pelagio contra Episcopos Occidentales ab Ecclesiâ Romanæ communione seijunctos condidit. Anno 590. post mortem Pelagii conspirantibus bonorum omnium votis ad Pontificatum Romanum evectus est, & postquam ipse multas variæque nexuisset moras, ac fugam frustra molitus esset, tandem die 3. Septembris ordinatus: eodem anno cum pesti gravissima in Urbe sæviret, celebrem illam Septimorum Litaniam divini numinis placidè ergo instituit. Pontifex factus, frequentibus Synodis celebratis & literis ubiq; missis, professionem fidei odere labefactas Ecclesiæ res restaurare, Clericos ac Monachos ad avitam disciplinæ normam revocare sollicitus, & in his Laurentium Archidiaconum, in ordinem redigere, schisma in Occidente natum extinguere, contumaces Episcopos, & in his Demetrium Neapolitanum Episcopum,

5 K.C. VI. ab An. D. * De Script. Tom. 2 p. 24.

* De Hic: ræca Ord. nat. l. c. 12.

590. loc. Hist. de vi. Greg. I. opp. præf. & ap. Sur. Mart. xxi. ff. Baron. ab ann. 581.

Historia Ecclesiastica libri vii. à Synodo Ephesina five anno 431. initium ducentes. & in duodecimo Mauricii Imp. anno Christi 594. iterminari. Prodiit Historia ista Gr. à Roberto Stephano edita *arvif.* 1544. fol. Gr. Lat. Genevæ 1611. & cum nova versione ac notis eruditissimis Hen. Valefi Paris. 1673. fol.

Epistolarum, relationum, decretorum, orationum, & disputariorum quorum pleraque Gregorii Antiocheni nomine conscripta sunt, libri 2. qui intentione.

Oratio Pænegrica ad Mauriciū Aug. ab natali Theodosii parvi nobilissima, quæ dudum perierat. Utrumque Opus meteboræ Evagrius in fine Historiæ suæ.

195.

ISIDORUS, Junior, ut ab Isidoro Cordubensi distinguatur, dictus, gente Hispanus, Seviciensis Carthaginis in Hispania Præfectus, & Turruze filius. Duos Episcopos fratres habuit, Fulgentium Cathaginensem & Leandrum Hispanicensem, cui ipse in sede Archiepiscopali anno 595. successit. Anno 610. Gunthemari regis edicto de Perrogativa sedis Tolitane subscriptus. Anno 619. Concilio Hispanensi a. præfuit; in quo plurimos Canones rem Ecclesiasticam spectantes sanciri fecit; habitaque cum 3790 quodam Episcopo, Accephalorum hæresi infecto, disputatone, hominem erroris prolatis affatim ex S. Scripturæ testimoniis redarguit & ad fidem Catholicam reduxit. Anno 632. Concilio Toletano IV. Nationali præfedit, ubi Canonibus quatuorplurimis laici lapsus Ecclesiæ Hispaniæ statum restituit. Anno 646. mortis proximus, se in S. Vincentii templum deportari fecit; ubi die 3. Aprilis accepto viatico sacro placide in Domino obdormivit. Isidorum summopere laudant Concilii Toletani VIII. Patres. *Nostri*, inquit, *sæculi doctus egregius, ecclesiæ catholica novissima decus, præcedentibus ætate postremus, doctrinæ comparatione non infimus, & quod majus est, in sæculorum suo doctissimus, atque cum reverentia nominandus Isidorus.*

Vid. Scil. XII.

OPERA, QUÆ EXTANT.

Chronicon ab initio mundi ad quincum annum Sulmihilani regis, Christi 626.

Historia Gothorum, Vandalorum, & Suevorum, Prodiit *Hamurgi* 1611. & cum notis Bon. Vulcanii *Lugd. Bat.* 1597. 8. plurtquam altera verò parte auctior ex MS. Codice Bibliothecæ IS. Vossii ab Hug. Grocio edita est in *Historia Gothorum* Amstelodami 1655. p. 707. deinde ex alio Codice à Phil. Labbeo Biblioth. Nov. MSS. Tom. 1. pag. 61.

Originum five Etymologiarum libri xx. Operi huic immortuus est Isidorus. Braultio igitur Episcopus Casaraugustanus, quo rogante susceptum est, imperfectum completvit, & in libros digessit. Prodiit sedesim *Veneti.* 1483. fol. *Paris.* 1509. cum scholiis Bon. Vulcanii *Basil.* 1777. fol. De hac editione Lechebor monet Arnoldus VVion *, cavendam esse, utpote Hæreticorum more ve-

neno privatis hæreticæ reserpsam. Per *Idem* ad admonitionem quid ubi velint Pontifici, æquus ac prudens Lector facile intelliget.

De Scripturis Ecclesiasticis post Hieronymum & Cyprianum libens. Scriptores xxxiii. complexus. Prodiit cum notis Suffidi Petri *Coloniæ.* 1580. 8. cum notis Micæi in Bibliothecâ Ecclesiæ *Antwerp.* 1639. fol. cum notis Scleroi inter Scriptores Hispaniæ illustrata Tom. 1. *Francforti.* 1603.

De Vita & muner Sanctorum utriusque Testamenti, five de vita & obitu Patrum. Exstat una cum aliis Isidori Opusculis *Hagena* 1529. 4. in Orthodoxogr. p. 187.

De Divinis five Ecclesiasticis Officiis libri 2. ad Fulgentium fratrem circa an. 610. scripti. Prodiit *Paris.* 1564. 8. Orthodoxogr. pag. 1736. una cum cæteris ejusdem argumenti Scriptis *Rome* 1591. fol. ac *Paris.* 1610. 8. pagina 182. Supposititium esse Opus istud censeat Baronius. Verum à Beaulieu & Ildefonso inter Opera ejus recitatur; & à Bedâ, Fulberto Carnotensi, & Ecclesio Lezoviensi citatur.

De Differentiis five proprietate verborum libri II.

Alia Differentiarum seu de proprietate Sermonum liber. Prodiit, *Madri.* 1599.

Synagogen five Soliloquiorum libri II.

De Contemptu Mundi libellus.

Norma vivendi quæ nisi Cento est ex libris Soliloquiorum & de Contemptu mundi constituta.

Exhortatio ad Patientiam, cum Consolatione, ad animam de salute desperantem.

Lamentum Patientiæ pro indulgentia peccatorum, versibus Trochaicis compositum.

Oratio de sentis sæpè peccatis ad correctionem vita.

Oratio brevis contra insidias Diaboli.

Epistola ad Massimam de lapsu & reparatione Sacerdotis.

De natura rerum five de Munda liber Philosophicæ ad Silebium regem.

Liber Praemiorum ad libros utriusque Testamenti.

Commentaria in libros Historicos Veteris Testamenti; quæ Quæstionum librum, five Secretorum Expositiones Sacramentorum vocat Ildefonso *, & ab Isidoro ex diversis Auctoribus collecta esse prodit. Ex his Commentaria in IV. libros Regum Isidoro Cordubensi debent plurimi arbitrari. Vide quæ supra in eo notavimus.

Allegoriarum quarundam S. Scripturae liber, compendium quasi Allegoriarum in Octavechum ex variis Scripturis contextum completus.

Contra nequissimi Indorum libros 2. ad Florentinam foretem. 1. *De Nativitate, Passione, & Domini*, 2. *De Vocatione gentium*. Prodiit *Hagena* 1529. 4. *Venet.* 1584.

Senteniarum five de summo Bono libri 3. ex Gregorii Papæ Moralibus sæt excerpti. Eos notis illustratos edidit Garcias Loayza *Taurini* 1593. 4.

Regula Monachorum in capita xxiv. distributa. Exat in Codice Regularum Holsteiano *Paris.* 1663. 4. *Par.* 2. p. 116.

* Lign. Vit.
1. 2. 4. p.
244.

120. VI. *Ad Ladifredum Episcopum Cordubensium Epistola de Sacerdotio in Ecclesiâ Officio.*

Epistole aliquot, quarum ea quæ est ad Redemum, merito à Labbeo suppositicia censetur.

De Consilio Vitorum & Virtutum liber, qui SS. Ambrosio & Augustino etiam ascripiuntur, inter Opera eorum haberi solent. Isidorus vero esse & allunde, & ex Sigiberti * auctoritate constat.

De Script. 101.

Expositio in Canticum Canticorum.

Liber Glossarum Latinarum, ex libris Originum, ut videtur, collectus. Prodiit cum notis Bon. Vulcanii Lugd. Bat. 1600.

De Ordine Creaturarum liber ad Brasiliensem Cesar Augustinum, à Lucâ Dacherio primum editus Spicilg. Tom. 1.

De Collectione Conciliorum & Decretalium Isidoro nostro falso inscripta, non est, quod Lectorem moveamus eam esse Isidori Mercatoris. Interim certe constat Isidorum nostrum Conciliorum & Decretalium Collectionem concessisse; cui præter ea, quæ in Dionysii Collectione habentur, plurima Africæ Concilia, Gallicanisque & Hispanicis synodos inseruit: Epistolæ quoque Pontificum Romanorum, qui post Damasum sedem tenuerunt, intercevit. Extat ista Collectio MS. in Bibliothecâ Ecclesiæ Urgellensis in Provincia Tarraconensi, teste Baluzio Præfat. in Regiosum Promissionem.

OPERA DEPERDITA.

DE Numeris suis Arithmetica Liber.

De nominibus Legis & Evangelii tom liber. huius forsan idem sit cum libro Proemionum.

De Myſterio Salvatoris liber.

Prodiit Opera S. Isidori, studio Margaritæ Bigani Paris. 1580. f. auctiora cum variorum notis cura Joannis Crispi edita per Jacobum Bæulium, Paris. 1601 denique Colon. 1617.

106.

PHOTINUS, Presbyter Constantinopolitanus, Ecclesiæ Magister defensor, claruit anno

396. Scripsit *Vitam Iohannis Iſtopatoris Patriarchæ C. P.* Fragmentum ejus prolixum exhibet Concil. Nicen. I. l. act. 4. Concil. Tom. vii. p. 272. ubi dramaticam quandam, eamque purissimam, fabulam videre est; cuius ipse Photinus pars magna fuit.

106.

AUGUSTINUS, ortu Romanus, instituto erat Monachus Gregorii M. Discipulus, ac Cænobitij cuiusdam ab eo in urbe Roma extructi Præfectus; cum Gregorius Papa Gentis Anglo-Saxonice Conversionem in vocis haberet, in animo volueret, an. dcccvi. Augustinum adjunctis ei circiter xl. sociis hoc sine in Angliam misit, ejusque jam in itinere positi fluctuantis animum consilio confirmavit, literis manavit. Appulsi in Insulam Tarentum Augustinus, & impetrat ab Æthelberto Cantu Rege venia, ad Evangelium prædicandum se accluxit, plurimos ad fidem pertraxit, ipsomet etiam Æthelberto cum tota familia Clivisti religionem mox amplectente. Ann. dcccviii. in Galliam se contulit, & ab Æthelmo Episcopo Arelatensi in Anglorum Gentis Archiepiscopum consecratur, statimque sedem Archiepiscopalem, quam Londinum tantquam insulam Metropolis sibi vendicavit, in ho-

morem Æthelberti Doroborniam seu Cantuariam transtulit. Quo vero Saxonum conversio felicius promoveretur, Britanniæ episcopos ad ad hanc messem invitavit, instituto cum iis in confinis Valliæ colloquio; verum mox ejus superbia offensi Britanni, & præcipue quod ab iis exigeret, ut relicti suis in Romanos transirent ritus, nihil horum se facturos, neque illum pro Archiepiscopos habendos esse responderunt: quibus Augustinus minis prædixisse fertur, Si pacem cum Fratribus accipere nollent, bellum ab hostibus fore accepturos; & si nationi Anglorum nolent viam vitæ prædicare, per horum manus ultionem mortis passuros esse: Nec scilicet eventus, qui quippe Æthelbertus Edilfridum Northumborum Regulum concitavit, qui coactis exercitibus immanem decem Monachorum Barnochorensium stragem fecit, quod quidem Augustino suadente & instigante factum, vero quam simillimum est, Obijciunt quidam Augustinum priusquam hæc fieret cades, ipsomet sedâ diste, jam multo antea tempore ad coelestia regna subitum esse. Verum non desunt melioris notæ ex notis historicis hæc pauci, & in his ipse Bedæ, qui vitam ejus ultra eadem Barnochorensium ad ann. usq. dcccviii. quin & ad a. dcccxiv. protulit, quod & aliis rationibus firmari poterat: unde non levis ortus suspicio locum illum de Augustini obitu Bedæ Historiæ olim fuisse adjectum; præsertim cum in Alfridi Regis versiones Saxonica, non ulli seculi seculo post Bedæ mortem factâ desit. Sed esto mortuus nondum peractâ strage. Quis nescit illum dare consilium potuisse, quod non nisi post ejus demum mortem ad exitum perductum fuit. Erat Augustinus statura procerâ & cretâ, animo elationi, motibus asperis, religiosus potius quam doctus, & superstitionis magis quam veræ pietatis studiosus. Exant ab eo scripta ad Gregorium Papam *Interrogationes* xi. unâ cum *Gregorii Responsis*, ad calcem epist. D. Gregorii, & cum versione Saxonica ap. Bed. Hist. Eccles. lib. i. c. 27. Scripsit etiam librum satis prolixum de *Conversacione Novitorum*, Incipit, *Voluntas tripliciter intelligitur*; desinit his verbis, *Hæc de hominibus mortuisque, per Similitudines suo inferias loco dictum, quo diutius memoria tenentur. Sic enim Nucleus diutius servatur cum testâ, sic aliquid per simile dictum, diutius memoria tenetur; quia memoria recurrit retentum.* Habuit liber MS. inter alia miscellanea in Bibliothecâ publicâ Cantabrig. Class. 4. f. 5. 8°. Monens, qui ipse Codicem tractavit & inscripserit, D. Vvitharmon & mirum planè videtur debet non modo hæc nucleus in lectum esse, sed nec veteres quod sciam nec teatratiores ejus meminisse: Refert quidem Baleus, Augustinum statim post ejus in Brietanniam adventum ad ipsum Gregorium per suos nuncios Laurencium & Petrum scripsisse, de suo successu præfata lib. 1. Ecclesiæ suarum statuta lib. 1. quæ forsan nec ipse vidit Baleus, & an unquam extrinsece dubitari possit, nisi posterius opusculum idem cum libro de Conversatione Novitiorum fuisse suspicari liceat.

120. VI. ab Ad. D. Vid. Bed. Hist. Eccles. i. lib. 1. c. 27.

ANASTASIUS, Sineira à morte quem Monachus adhuc incoluit, Junior, ut à decessore distingueretur, dictus, Anastasio seniori successit.

399.

386. VI.
ab An. D.

sit in Patriarchatu Antiocheno anno 399. Postquam sedem decennio seie tenuisset anno 408, saltem proximo incuntes, omnia Immani Christianos inter & Judæos tumultu, à Judæis, qui pugna superiores fuerant, throno deturbatus est, & sine pedibus illigato per Urbem tractus abicis etiam & in os ignis additus, ac tandem igni traditus, Martyrii palmam tetulit. Exiit Ut. Lat. sub illius nomine *Compendiaria fidei Institutio* in Bibliotheca Pat. Tom. xi. quam tamen alii Anastasio Seniore tribuunt. Revera neutri debetur, cum S. Maximi factus sit. Vide plura in Anastasio Seniore. Ceterum Anastasium nostrum autorem habuit *Versio Græca Gregorii M. libri de Cura Pastoralis*; quam laudat ipse Gregorius lib. 10. ep. 22. Verum illa ad nos non pervenit.

399.
librorum
scripsit. 38.

EUTROPIUS, gente Hispanus, primum Abbas Monasterii Serviani, deinde Ecclesie Valentinæ Episcopus, claruit anno 399. Scripsit ad *Licinianum Constantinensem Episcopum* valde utilem, nunc vero deperditam, *Epistolam* quæ de *Christiano nomine baptismi* *Hispanum concessa* *Isidorum consulti*, Scripsit & ad *Petrum Episcopum* *Italicensem de* *Diriguntur Monachorum salubrem & Monachis valde necessariam* *Epistolam*; quæ à Luca I. Iuliano edita est in *Codice Regulæ Paris. 1669. append. p. 82.*

399.
librorum
scripsit. 38.

MAXIMUS, natione Hispanus, Cesar-Augusta Episcopus, claruit anno 399, quo Concilio Narbonensi subscriptus. Anno 610, Concilio Tolitano, anno 614, Egatonsi interfuit. Scripsit brevi *Stylo Historiarum rerum à Gebis in Hispania gestarum*, acque alia multa; quæ non extant.

Phæct ad finem hujus Sæculi Scriptores aliquot incerta præterea ætatis, Photio tamen antiquiores deponere; donec verum, saltem probabilem, eorum ætatem aliunde explicari liceat.

ANDRONICIANUS, Philosophiæ admodum studiosus. Scripsit *adversus Eunomian libellos duos*, in quibus promittit grandia, mediocri præstitit. Vid. Phot. Cod. xlv. NE.

LUCIUS CHARINUS, Hæreticorum pessimus simul acque ineptissimus, Opus condidit hoc titulo, *Apostolorum Perinid*; Acta Petri Joannis, Andreæ, Thomæ & Pauli complexum. Stylo usus est inæquali & inventito, dogmatibus vero sine pontificis. In isto enim libro infestissima Ebionitarum, Marcionitarum, Valentianorum, aliorumque pessimæ naxe Hæreticorum deliria in unum consuectæ Lectori propinabat; & rebus ineptissimis, puerilibus, inopiniis, maligneque confectis ac falsis, immò thulæ & inter se pugnantibus, impiis denique & derisandis, passim utebatur. Vide horum Cod. xlv. NE.

HERACLIANUS, Episcopus Chalcedonensis, vir piissimus simul ac doctissimus. Scripsit ad *Abitulum* quendam sermone perspicuo & eleganti contra *Manichæos libros xx.* in quibus impietatem eorum valde acriter debellavit;

libros Manichæorum detestatissimos; *Evangeli- 386. VI.*
um, Giganteum librum & Thesauros, confuta- 386. VI.
vit; omniumque qui ante se in eadem Palæstra deludant, argumeta fortius urgebat, firmiter stabilivit, prætermissa piè supplevit. Vide Photium Cod. lxxxv. NE.

LEONTIUS, Arabiis Episcopus. Scripsit *Sermonem de Creatione*, & *Lazarus resurrexerat*, cujus excerpta bene longa exhibet Photius Cod. cclxxiii.

HESYCHIUS, Presbyter Constantinopolitanus, Scripsit in *sermone Serpentem Mose Throno* *iv. quos memorat & breviter describit* Photius Cod. lvi.

SOPHRONIUS, scripsit eleganti & netto sermone *librum pro* *Rufino adversus Eunomian*; quo Theodorum Mopsuestenum, qui in eadem deludavit arena, cum post se reliquisset iudicet Photius Cod. V.

METRODORUS, *Calculus Paschalis* *Festorum ex novemdecim alibus cyclis viginti odo invicem multiplicatis* confectus. Quatuordecimanorum consuetudinem in signendis terminis Paschalibus secutus est; & à Diocletiano exortus calculum in dxxxiiii. a nos promovit. Unde forum non male coeji possit. Metrodorum istum circa finem sæculi terti clausisse. Verum id parum certum. Vid. Phot. Cod. cxv.

ANONYMUS Auctor, qui *de sacro Paschali festo* Volumina aliquot conscripsit luculentis sermonibus. Ex his tertium octo libris confectus & Theodoro cuidam nuncupatum, perlegit Photius. Plurima de Hexæmetro admixta sunt ad Theologiam spectantia; & in eo Metrodorus passim replicatus est. Vide plura apud Photium Cod. cxvi.

ANONYMUS, Auctor libri cui titulus erat, *Disputatio adversus Indæos* unigue sentientes Hæreticos; & Quartodecimanos; qui primo Hebræorum mensis sanctum Paschæ festum non celebrant. Lacinias quidam brevius Opeis istius habet Photius Cod. cxv.

ANONYMI aliquot Scriptores, qui *Pietas aut Martyria Sanctorum quorundam licetis* mandant, viz. *Martyria Septem Puerorum* *Dormitionem*, qui *Persecutionem Decianam* fugientes speluncam prope Ephesum ingressi sunt anno 250. & in somnum concessi exprobrei sunt demum anno 445. Excerpta fabule istius habes apud Photium Cod. 151. *Martyrium Timothei Apostoli*, cujus fragmenta exhibet Photius Cod. 254. *Martyrium m. m. Martyris Demetrii*; qui sub Maximiano passus est apud Photium Cod. 155. *Vita SS. Patrum Anthoniani & Alexandri*, in quibus *Petrus Constantinensis M.* fuisse enumerata est. Excerpta admodum proluxa dabit Photius Cod. 156. *Vita Pauli Episcopi CP.* *Confessio*; fragmenta ejus bene longa extant apud Photium Cod. 157. denique *Vita S. Athanasii*, cujus excerpta valde proluxa suppleat Photius Cod. 158.

• SCRIP.

*Scriptores Gentiles Christianam Religionem
hoc Sæculo perstringentes.*

PROCLUS, *Diadochus*, quia ex Platonici erat successione, dictus, genere nobilis, natus in urbe Byzantio, parentes habuit Particium & Marcellam, domo Lycios. Xanthum Lyciæ urbem à parentibus ductus, Grammaticis discipulis imbutus est. Inde Alexandriam missus Leonem Rhetorem, Orionem Grammaticum, Olympiodorum Philosophum, & Heronem Mathematicum audiuit. Relictâ Alexandriâ Athenas profectus est, ubi in re Philosophicâ Plutarchum juniorem, ac post illius mortem Syrianum, Praeceptores nactus est. Tandem Scholæ Platonice apud Athenienses inuente hoc Sæculo Rector factus, ibi locutionem suam, & 75. annos natus, e vivis excessit. Inter multa ac præclara quæ de Philosophiâ & Gentilium Theologiâ edidit, volumina, scripsit *Pythagoricorum xviii. contra Civiliū uno*; secundas à Porphyrio, inquit Suidas*, qui impuram suam & contumeliosam linguam adversus Christianos exaravit. Adversus hunc calumniam feliciter trinxit Joannes Philoponus.

DAMASCIUS, Partia Damascenus, sectâ Stoicus, aliis Peripateticus, claruit circa an. 540. In Rhetoricis Theonem, in dialecticis Iudorum, in Geometricis & Arithmeticis Marinum, Procli in Scholâ Atheniensis successorem, in Philosophicis Zenodorum Marini successorem, in Platoniciis & Mathematicis Ammonium Hermiae filium, audiuit. Ipse tandem post Theonem scholæ Rhetoricæ præfuit annos novem; & post Iudorum scholam Philosophicam Atheniensem rexit. Quod ad religionem attinet, erat sic *dictus hæreticus*; loquitur Photius* summè impius, & novis acque anilibus fabellis animum simul ac sitimnem referentem gaudens. Quare & sanctam fidem nostram, tamen timide, rectique malevolentia, non raro tamen in vita Iudori Praeceptoris sui allatur. Scripsit enim Damascius, præter alia quædam, Opera, *Vita Isidori Philosophi*, quam strictim delibet Photius Cod. 181. amplissima verò ejus excerpta exhibet Cod. 241.

3402

*Cod. 181.

*In voce
Byzant.

Finis Sæculi Sexti.

SÆCULUM



SÆCULUM MONOTHELETICUM.

CONSPECTVS SÆCVLI.

5 A.C. VII.
ab An. DC



LPISCOPI OECUMENICI titulum à Phocà tyranno, bipedum nequissimo, eò in Pontificem propensiore, quò infensiore in Cyriacum Patriarcham CP. animo, impetrat Papa Bonifacius III. circa an. DCVI. non obstante quod nuper hunc titulum velut *nomen novum, blasphemum, singulare, inanè gloria tumorem, novam superbiam, superbia & confusiois malum, diabolica usurpationis tentationem, superstitionum, temerarium, & nefandum elationis vocabulum, primi Apostata inventionem, & Antichristi præcursores*, in sc̃lis Constantinopolitanæ Episcopis disertè & palam damnaverat Bonifacii Prædecessor, Gregorius Magnus. An. DCXII. à quo incipit Mahumedanorum *Hegira* sive *Æta*, oritur Muhammed, fortunatus non minùs, quam versipellis, Arabum inceptor, certe hæresum & dissidiorum inter Christianos grave flagellum: qui adjunctis sibi Sergio Monacho Nestoriano, Phineà Judæo, & Abdallà Arabe, Alcoranum condidit, quem tanquam cælo sibi delapsum ubique venditavit. Hinc novus Propheta, hinc summus Princeps evalit, de cujus Otzu, Pseudo-prophetia, Dogmatibus, Hegira, præliis, successoribus, morte, deque toto Orientalium cultu & religione, ptolixè p̃x aliis agit Cl. Hottingerus in *Historia Orientali*. Hæresis MONOTHELETARUM, unicam in Christi voluntatem asserentium, nova Eutychianorum Soboles, circa an. DCXXX. orta, opera Sergii Constantinopolitani, & Cyri Alexandrini Orientem pervadit, sparso etiam per Occidentem veneno, ipso Honorio Papa hac labe maculato. An. DCXXXIX. *Idem* suam promulgavit Heraclius Imperator, quò dogma Monotheleticum confirmavit, à Sergio, Cyro aliisque strenuè propugnatam, Romæ vtro, & ab occidentalibus damnatam. Crescente hinc indies dissidiorum segete, an. DCXLVIII. Constantinus Augustus *Typum* seu edictum edidit, quo utrique parti de hac controversiâ silentium indixit. Tandem an. DCLXXX. & sequenti habitum est Constantinopoli Concilium generale vi. in quo ventilata est hæc quæstio, damnata hæresis, ejus fautoribus Paulo, Sergio, Cyro, &c. unà cum Honorio Papa anathemate percussis. Post paucos annos Synodus Oecumenica, in Imperiali Palatii Trullo convocatur, à qua Canones cii. conditi sunt, & cum sit duarum præcedentium veluti appendix & supplementum, *Nisdia*, seu *Quini-sexta* vulgò audit, ejus tamen canones Ecclesia Romana xgre admittit. Fides Christiana hoc sæculo per varia Anglo-Saxonum regna longius latiusque propagatur, quin & ex hac gente, ceu fonte perenni, plures amnes in exteras etiam nationes derivari. Hinc Suidberti, Wigberti, Wilfridi, Wilkebrodri, aliorumque Anglorum laboribus, Frisones, Germani, alique septentrionales populi ad fidem Christi convertuntur.

SCRIPTORES

5ÆC. VII.
ab An. DC.

Unus etiam ex XIV. Historicis erat, ex quibus Collectanea sua de Virtutibus & Vitiis compilavit Constantinus Porphyrogeneta. Coudidit *Chronicis* à Christo nato ad sua usque tempora; fabulis immixtæ quantum deditus, in quo & iudicium & fidem meritis desideramus: Excepit Constantinianis reliquis adungere noluit Cl. Valerius, uti in Prefatione ipse nos docet, sed quod præter tres quatuorve fabulas de Minos, Antiochæ, ac Bellerophonæ, easque illepidio sermone textas, nihil longe fœtigæ continerent. Vidimus *Chronicis* integrum, in Archæivis Bibliothecæ Bodlicianæ hodie servatum; quod Latine translatis, & notis illustratum, prælo dudum Gr. Lat. excudendum præavit Edmundus Chilmead & d. d. Christi dædillimus, qui obiit anno 1655. Verum typis expulsum hæc usque distulerunt præli Sheldoniani Curatores, quod luce publicâ haud fatis dignum iudicarent. Utinam nihilominus, quale quale id demum sit, emendatorum oibi non invideant. Incertum ex hoc Chronico nonnulla adducit Seldenus de Synedr. l. c. 8. alia à viro Ussenius tum notis ad Ignatii Epistolam ad Philadelphenos, tum in Appendicæ Ignatii p. 9. Quin & ex eo desumpta esse, quæ de Tiberiano habet Suidas*, nullus dubito.

* In V.
Tyrim.

604.

HESYCHIUS, sive Hyschius, Patriarcha Hierosolymitanus, vivisse putatur circa an. DCi. utpote ad quem exat Gregorius M. Epistola lib. 9. ep. 40. Plures certe erant Hesychi cum apud Græcos tum apud Latinos; de quibus, scriptique his attribuitur varias variorum sententias accurate recensit Labbeus*, & qui Labbeo prævivit, Ldm. Albertinus f; quos adeo custodit. Eorum enim observationes exlicite nec otium nobis est, nec animus, summa conjectura, (quæ quidem nulli verisimillima videtur; summat alii iudicio suo) hinc redit. Hesychium dum Ecclesiæ Hierosolymitanæ presbyter adhuc esset, multa scriptis, alia postquam Patriarchalem istius Ecclesiæ thronum ascendisset; eorum denique nonnulla Hesychium quendam, forsitan Salonitanum illum iuniorum, qui circa vel paulo post Gregorii M. tempora vivisse dicunt, multis de suo additis in Latinam linguam transulisset. Delio sane narratore hæc res indiget; neque aliud in retam obscurâ, quam cunctis, nobis fas est. Jam ad opera quæ sub Hesychii nomine circumferuntur, accedamus.

Explicatio in Leviticum libri VII. qui Latine prodierunt *Basil.* 1517. & *Parisi.* 1581. 8°. De istius operis autore, quos homines tot sententia, Hyschio Salonitano Presbytero ascribunt Codices n. nulli MSS. Autor verò Classe ordinariæ in Leviticum ex Bostonus Britannis (notante Ussio in Biblioth. Theol. MS. p. 329.) Hyschio Hierosolymorum Episcopo tribuitur. Unus autem (inquit ibidem Usserius) tantum erat illius nominis Hierosolymorum Episcopus, qui post Amos f, auctorem illam tenuit (ut in Chronico suo habet Nicephorus) ab anno 601. quo enim Episcoporum nuper adeptum scribit Gregorius Papa. Aut quod etiam temporis horum Commentariorum autorem non fuisse illo præterea argumento colligit Bel-

larmus; quod versione Hieronymi exposita tanquam communem & receptam in ecclesiâ, cum satis constet eam non fuisse ita communiter receptam nisi longo tempore post ipsius Hieronymi obitum. Et quidem editio quæ hic exponitur, ita temperata est, ut cum LXX. conveniat, & à vulgata Latina non disceper; quod tamen temperamentum an ab autore sit, an potius à Latino ejus incepte, videndum est. Alia enim quæ Hesychio Presbytero Hierosolymitano tribuuntur scripta, Græco sermone habentur edita. Qui verò *Commentaria in Leviticum* allumit, Latini hominis personam passim allumit, ut quando lib. 1°. ita scribit: *Quod nos basilium dicimus Græce dicitur sapientia*; & in cap. 4. *Hæc LXX. in Græce sic edunt, ut sapientia & sapientia dicunt offerri debere*, quod Latini ex eadem editione interpretati sunt *hæcudum ex capris masculinis, & capram de hædis semellam*. Et lib. 2°. *Fecit Moyses ad Dominum imperaverat, ut præpararetur novis verbis ante faciem, alii*; *Quod Græci lingua in LXX. expressus translationem est, id est, oblationem & sacrificium*. Hæc Usserius. Sane ut quod sentio, summum dicam. Videtur operis istius auctor esse Hesychius Hierosolymitanus; eute tempus ac locus optime congruunt. In eo enim dato opere sæpe resurunt Nestorius & Eutyches, idque ab Amalario Rabano, Matur, aliisque istius ævi Scythotibus citatum videre est. Quinetiam Hierosolymis scriptum esse plurima inibi deprehensa loca luculentè arguunt: Latini tamen ut ipse quem Hesychium edidit Salonitanum libenter et deum, plurima immutavit, atque ad idit, & inter alia *veritas versio nova* Commentariis istis adaptasse videtur.

Expositio five hædama in illi prophetas Minores, & Ieremiam, Græcè edidit una cum Adesiani Hagoge David Hæschellus *Anglia* 1602. 4°. cum eadem habetur Critic. Sacr. Tom. VIIII p. 26.

Antiquitatis & Euxaristæ, sive Sententiarum Centuria I. ad Titulum de Temperantia & Virginitate, quæ docent quâ ratione relinquendum sit affectibus & vitiis, ac orandum. Græcè editæ sunt una cum Marci Etemixæ opusculis, *Parisi.* 1569. 8°. & eodem ann. ibidem Latine Joanne Ileo interprete. Actus Auchano *Parisi.* 1624. Tom. 1. p. 9. 5. *Emendatio* istæ plurimas sententias ex Marci Alecicis verbatim descriptas habent, & notante Photio*, *Id non vi. non Basilorum S. Antiochæ canonum*, claudunt.

Sermones II. de B. an Virgin. habentur Gr. Lat. in Antiquario 1624. Tom. II. p. 417.

Oratio demonstrativa in S. Andream Apostolum. Exat Lat. in Bibliothecâ Parr. Tom. III. p. 190. Hujus excerptum esse arbitrat Labbeus, quod habet Photius Cod. 296. ubi Thomam pto Andream libentis in hæc ponit culvis locum insipienti facile patebit.

De Iussu Christi Hæmilis, quam Gregorio Nysseno ascribunt Codices nonnulli.

Quæ hæc eratque: ut dicitur illas istas Homilias edidit Fr. Combefilius in *Antiquario* 1648. Tom. I.

Ceterum præter *Expositio* & *Homilias* posteriores hæc duas reliqua Hesychii opera exant Latine

5ÆC. VII.
ab An. DC.

* Differt de
Script. Tom.
I. p. 615. & in
Addend. p.
82.
† De fact.
Ereclia p.
846.

* Cod. 19.

586. VII. Latine in Bibliotheca Patr. Tom. xii.

ab An. D.C.

Ἡρώδης ἀποβύτης ἀπὸ τῆς ἑσπέρης τοῦ ἱεροῦ sic dicitur in Introductione in *Psalmos*: satis proluxa.

Eiusdem *Commentarii in Psalmos* à *Psalm.* 77. ad 107. inclusive, & in *Psalm.* 118. Habentur hæc opera Græcè MS. fol. in Bibliotheca publica Cantabrig. Claff. 3. Fig. 3. Notandum verò eundem *Commentarium*, ibidem etiam sub Chrysostomi nomine haberi. Augustinus Lindellus, postea Episcopus Petriburgensis, adnotat notulâ scribit, diversum esse ab illo Chrysostomi in eosdem Psalmos *Commentario* qui typis excusus prodit. Mericus verò Casaubonus certissimè esse Helychii affirmat.

OPERA, quæ non extant.

H *istoria Ecclesiastica*, cujus fragmentum de Theodoro Mopuesteno, ejusque Hæresi exhibetur in Synodi quintæ CP. Collatione 51.

Homilia in Jacobum fratrem Domini, & in *Davidem* *Θυαζα* altera; quarum excerpta exhibet Photius Cod. 275.

In Canticum Habacuc, & *Jonæ*. Fragmenta habentur in Caraffe Catechâ in omnia utriusque Testamenti Cantica.

Constitutiones Evangelicæ, cujus fragmentum Gr. Lar. dedit Combesius *Audiar.* nov. Tom. I. p. 773. & alterum infersit. *Ephomen* illius quendam, seu *Quæstiones* L. X. & *Salmones* totidem ex ipso opere olim excerptas Gr. Lar. cum notis evulgavit Cotelerius *Monument.* Eccles. Græc. Tom. III. p. 1.

Commentarii in Epistolam ad Hebræos, & in *Ezekielem*, quorum testimoniis sabinde utitur D. Thomas.

601.

DOROTHEUS, Archimandrita Palæstinus, Joannis Monachi celeberrimi, *Propheta* dicti, discipulus & minister, qui ex afflictâ valetudine per plures annos in lecto decumbenti inservivit. Fateor me veram ejus ætatem ignorare; conjectura tamen non prorsus improbabili ductus, existimo ipsam ineunte hoc sæculo claruisse. Cum enim Barsinuphi, qui

† L. 4. c. 39.

circa ann. 550. testis Evagrius †, floruit, Joannes ille fuerit discipulus; Joannis autem in extrema ætate jam positi Dorotheus noster minister fuerit, non alio loco commodius reponi poterit. Plurima de se hinc inde habet Dorotheus, quæ tanti non sunt, ut huc transferantur. Id tantum dicam, cum post Joannis mortem è Seridii Abbatis Monasterio excedentem, Cononibum seorsim sibi fuisse possuisse ac gubernasse. Scripsit *Doctrinam*, *De viâ rectâ & piâ insistentiâ*, sive *Disertationes Ethicæ & Asceticæ* XXIV. & *Epistolam* quasdam breviculas ejusdem argumenti. Extant *Doctrina* istæ (quarum ultima Græco textu caret) subnexis ad inem *Epistolâ*, Gr. Lat. in *Orthodoxogr.* pag. 195. & *Auduario* Duccano Tom. II. pag. 743.

601.

PATERIUS, Gregorii M. discipulus, Romanæ Ecclesiæ Notarius & Secundicerius. Claruit anno 601. & deinceps, tandem, si Ar-

noldo Wion * fides, ob summam eruditionis firmam Episcopus Brixienfis creatus. Scripsit tres libros *Explanationum in obscuriora varique Testamenti loca*, ex Gregorii M. operibus excerptos; seu, ut habet Sigbertus †; colligens omnia S. Scripturæ testimonia, per quæ Gregorius obscura suæ Expositionis, dilucidavit: Tres libros edidit, duos de *Testimoniis vet. Testamenti*, unum de *Testimoniis N. Testamenti*; ipsamque eodidem appellavit *librum Testamenti veteris*. Prodiit opus istud Paterii Roma 1553. fol. & inter opera S. Gregorii ibid. 1591. & sequentibus editionibus. Verum in impressis omnibus, & nonnullis Manuscriptis ejus Codicibus deest liber secundus, quem cum reliquis duobus integrum se vidisse MS. in Bibliotheca Cælestinatorum Parisiensium prodit Caf. Oudinûs Supplement. p. 156.

586. VII. ab An. D.C. * Lign. vit. L. 4. c. 38.

† De Script. c. 43.

EUSEBIUS, Episcopus Thessalonicensis; claruit anno 601. Ab Andræa quodam Monacho, gente Græco, Aphthartodocitarum Hæresi perditæ addicto (eodem forsitan cum eo qui Roine ad Basilicam Sancti Pauli inclusus degit, & ob confictâ sub Gregorii M. nomine scripta quædam in Concilio Romano anno 601. damnatus est; quemque in Epistolâ ad Eusebium nostrum Gregorius M. * exagitavit) ab eo, inquam, per literas laceratus, scriptâ *Responsione*, Andræa nugæ refutavit, ac dogmata Aphthartodocitarum funditus evertit. Cum verò Andreas edito alio opere sententiam suam majore molimine confirmatum iret; Eusebius decem conscriptis libris rem fusiâ, atque accuratius pertractavit, & Catholicam veritatem egregie stabilivit. Extant *Excerpta* utriusque operis apud Photium, Cod. CLXII.

601.

† 9. ep. 693.

CONON, primò Joannis Philoponi discipulus, cujus partes strenuè tuatus est in disputatione, quam unâ cum Eugenio habuit contra Paulum & Stephanum Eutychanos coram Joanne Patriarchâ CP. Claruit circa ann. 601. Demum Philopono infensus factus, quod tres, quas in Trinitate posuit, naturas sive substantias per omnia æquales esse ac in nullâ se variantes consisteri nollet, diversam ab eo sententiam insinuit, cui nomen suum imposuit, & Episcopi vice præfuit: quin & Philoponi scripta anathemate percussit, & adversus illius de *Carnis Resurrectione* deliramenta, *Orationem invectivam* scripsit. Idem fecit & Eugenius, & ipse Philoponi scëtorum olim ignobilis, qui in disputatione supradictâ inclaruit. Utriusque opera perierunt. Præter *Orationem* enim *invectivam*, *Alia disputationis contra Paulum & Stephanum* literis mandata sunt, & à Photio prælecta. Vid. Cod. XXXIII. XXIV.

601.

THEODOSIUS, Monachus, claruit, ut videtur, circa ann. 601. Scripsit *Constitutiones* satis accuratas *Testimoniarum* quæ adversus corporum *Resurrectionem* à Joanne Philopono seu ex Sancti Scripturis, seu ex Patrum sanctorum scriptis, adducta sunt. Liber iste à Photio Cod. X XII, memoratus, jam interit.

601.

D d Dogmata

SÆC. VII.
ab An. DC
* L. 48. c. 48.

Dagnata ejusdem Philoponi malefana d. ss. Trinitate; Gregorius, à *psique de Judois* (inquit [Niccphorus *]) in libro ad Euagrium Monachum de *Divinitate* luculentissimè refutavit. NE.

600.

THEMISTIUS, *Calenymus* cognomento sibi addito dictus, (quem Niccphorus Callistus † pessimè confundit cum Themistio Philosopho, qui sub Valente floruit) Severianorum, Theopaschitarum, & Agnoetarum sectarius. Claruit anno 601. Vir non iudicius, inquit Photius †, qui perspicuitate sermonis cum argumentorum robore optimè novit conjungere. Scriptit Orationem invecivam adversus Philoponi deliria de Resurrectione: pro Agnoetarum verò scitâ composuit libellum, cui titulum dedit, *Apologia pro S. Theophasio*, quo in libro ipsius Severum perfringere non dubitavit. Isti libello volumen opposuit Theodorus, cui ut vices rependeret Themistius, peculiare opus in *Theodorum* conscripsit. NE. Scripsit & alia quædam Themistius, quorum memora & fragmenta aliquot supersunt in Actis Conciliorum Lateranensis & CP. III. viz. *Sermones nonnulli ad Theodorum Imperatricem*, *Sermones aliquot adversus Coluthum pro tomo Theodori*, *Epistolam pro Sabiniano*, *Sermonem ad Charisium monachum*, *Librum ad Constantium Episcopum Laodiceum*, *Libros de justificatione*, *pro Agnoetis*, *ad Marcianum Presbyterum* & *Stephanum Diaconum*, Concil. Tom. VI. p. 316. 320. denique *contradictorios libros adversus Theodori tanum*, ex quorum secundo fragmentum habet Concil. Tom. VI. p. 381.

601.
Phot. Cod.
168.

THEODORUS, Monachus Alexandrinus, Severianorum, Theopaschitarum, ac Theodosianorum hæresim sectatus. Claruit anno 601. Scripsit *Confutationem brevem* repetitæ Themiis contra Patres temerariæ maximeque absurdæ contentiones, sive libri illius Apologetici pro Agnoetarum sectâ. *Confutationi* hæc cum *Responsione* obsecrat Themistius, Theodorus tribus aliis in eodem argumento libris editis *opus sui vindicias* egit. NE.

601.

NICIAS, Monachus, claruit eodem circiter, ut videtur, tempore, viz. anno 601. Scripsit *contra Philoponi sayta* VII. quorum ipse Philoponus meminerat in *diavarij* suo. Scriptis etiam Severum aggressus est; & Gentilis libris duobus refutavit. Vid. Photium Cod. L.

601.

FAUSTUS, gente Italus, septennis adhuc puer S. Benedicto bonis moribus institutus à parentibus commissus est, sub cuius regimine in Monasterio Casinensi educatus est, & ab eo S. Mauro in Gallias missus comes datus. Maurum igitur in Gallias secutus in Monasterio ab illo ad Ligeris ripam constructo 41. annos exegit; ac biennio post illius mortem, in Italiam rediit, Casinum repetiit, ubi rogantibus Monachis, precipue iubente

Theodoro Abbate, *Vitam & rei gestas Sancti Mauri* conscripsit, ac Bonifacio III. anno 606. nuncupavit. Extat hæc *vita*, sed ab Odone Abbate Glanvillensi interpolata, apud Surium & Bollandum Januæ XV. & apud Mabillon. Sæc. Benedict. I. p. 274. Scripsit item *Vitam S. Severini Abbatis*, quæ habetur apud Mabillon. ibid. p. 566.

606.

MARCUS, Ordinis Benedictini Monachus, S. Benedicti discipulus & familiaris claruit anno 606. *Vitam S. Benedicti* à Gregorio M. prosâ descriptam, ipse nonnullis de iuo additis carmine plaue eleganti, & supra sæculi sui genium vultu enarravit, adeo ut teste Petro * Diacono, de adventu sanctissimi Benedicti ad Casinum, de situ loci conscriptione, quæ Cænobii elegantissimos versus composuit. Edita est hæc *Vita* à Prospero Martincngo *Roma* (una cum aliis Poetis) 1590. *Collectedus* fuit Tom. III. *Gnomæ* verò *Hagenæ* impressæ 1531. & alia quædam opuscula *Parisi* 1563. edita, quæ Marco nollro tribuit Gottfridus Olearius *, & (qui fortasse Olearium in errorem duxit) J. B. Maris Not. ad Petrum Diac. p. 8. Marco Eremitz qui ineunte sæculo quinto floruit, certo certius ascribenda sunt.

* De Vit. I.
lib. C. 42.

* Abac. Ius.
p. 196.

BONIFACIUS IV. patria Valerianus, de gente Mariorum, Joannis medici filius, ex Presbytero Ecclesiæ Rom. Pontifex electus post initium Novemb. anno 606. & anno sequente die 16. Augusti ordinatus. *Panteon* Romanum à Theod. Imp. impetratum in Ecclesiâ committavit; (quæ S. Mariz ad *Martyres*, vulgo *ratunda*, hodie dicitur) sicut decessor ejus Bonifacius III. *Oratorium* titulum ab eodem tyranno impetraverat. An. 610. Melchius Londini Episcopus constructo extra urbis moenia Monasterio, Romam profectus est, Pontificem de vita & regulis Monachorum, aliq; Ecclesiæ Anglicanæ negotiis consulturus; ubi habitata est hæc de re synodus, in qua ipse Melchius sedit, & quæ decreta erant sua quoque anthoritate, inquit Beda †, subscribens confirmavit. *Canonesque* unâ cum Bonifacii *litteris* secum in Britanniam detulit. Obiit Bonifacius die 8. Maii, anno 615. Extat *Epistola ad Erclibertum Anglorum Regem*, & *Decretum in Synodo Romanâ* latum de *Monachis officium Sacerdotale ministrantibus*, Concil. Tom. v. p. 1618.

606.

† Hist. Eccl.
L. 2. c. 4.

SERGIUS, ab anno 608. Patriarcha Constantinopolitanus. Anno 629. ab Heraclio Imper. animi dubio consulus unicam esse in Christo voluntatem & operationem, habita Synodo decrevit & rescripsit, virus in mente jamdiu latens tunc primum prodens. Anno 633. cum Honorio Papa per litteras egit, ut omnium Patriarcharum decreto confirmaretur Synodus Alexandrina, quæ fidei Orthodoxæ dispendio pacem infidam Catholicos inter & Eurychianos conciliaret, unicam esse in Christo voluntatem docens. Anno 633. editâ *fidei Ecthesi*, habitata Constantinopoli Synodo, herclin Monotheleticam confirmavit; &

608.

5.ÆC. VII. *investigandis Paschalis festi calendar libellum*
 An. D.C. exaravit. NE.

confirmavit Concil. Tom. VI. p. 954. (2.) Epi. 5.ÆC. VII.
 nota III. ad Sergium Patriarcham CP. Concil. ab An. D.C.
 Tom. VI. p. 207. 950. 952.

610. **BONIFACIUS V.** gentē Campanus, civitate Neapolitanus, Joannis filius, primò titulo S. Xyli Archipresbyter, deinde anno DCCX. XXVII. Aprilis (juxta Catalogum Anastasianum) Ecclesiæ Romanæ culmen ascendit. Anno DCCXIV. VII. Cal. Maii, mortuo Melito Julius Roffensis Episcopus in sede Cantuariensis successit. Huic *Palladius* dono misit Bonifacius una cum literis, quibus Episcopos ordinandi potestatem ipsi concessit sed quamnam auctoritatem hic sibi fugit bonus Pontifex quam neque Eadbalus rex, neque ipse Justus ab eo petivissent; quamque an iquos Ecclesiæ Canones cuius Episcopo in Provinciâ sui olim concessisse lucē meridianâ clarius est. Obiit Bonifacius die XI. Martii anno DCCXVI. Extat *Epistola ad Justum de Palladii*, alia ad *Edvovinum Norwimbriarum regem*, quâ eum ad fidem Christianam exhortatur, *tertia ad Edilburgem Edvovini conjugem* quâ fidem ei gratulatur, monetque ut marito suo idem præstet beneficium. Habentur hæ Epistolæ tum apud Baronium ad ann. DCCXIII. DCCXV. tum Concil. Tom. V. p. 1638.

610. **MODESTUS**, Patriarcha Hierosolymitanus, uti diserte à Photio * vocatur, claruit anno DCCX. Post Zachariam Patriarcham à Persis in capivitatem anno DCCVI. abductum sedem Hierosolymitanam rexit, avaritas Ecclesiæ restituit, dilapsos fugâ Monachos revocavit, & instituit; omnia denique Ecclesiæ Palæstinæ negotia summâ diligentia curavit usque ad annum DCCXVII. quo corrigitt Zachariæ redditus. Scripsit *Homiliæ* III. viz. in *monachos arguenda feroces*, & in *Occursus Domini & Samaritanis* (quarum Excerpta dicit Photius Cod. CCLXXV.) denique *Encomium de Obdormitione Desipata Virginis*; quod bene longum, sed parum utile, fuisse notat Photius.

610. **CYRUS**, Primò Phasidis sive Lazortin Episcopus ab anno circiter DCCX. deinde ab Heraclio Imp. cujus favorem apud Lazos anno DCCXIII. hincantis caperat, sedî Alexandrinæ præfectus anno DCCXX. Anno priore cum Heraclium, quid de duabus in Christo naturis sentiendum esset, incertum, Sergium CP. consultum accepisset; & ipse dubitare præ se ferens, quo Sergium à Catholica veritate facilius dimovere posset, sibi utpote in re profus obscurâ faciem ab illo præferri postulaverat. Anno DCCXXIII. pacem Severianos inter & Catholicos refarciendam causatus, Synodum Alexandriæ habuit; in qua omnes unicum in Christo Dei virilem operationem non consentientes anathemati subiecit. Anno DCCXXIX. Heraclii Imp. *Eccliesiæ* subscriptione suâ roboravit; atque sequenti obiit. Extant Gr. Lat. ab eo scripta, (1.) *Libellus Satisfactionis* in Synodo Alexandrina ann. DCCXIII. Theodosianis sive Severianis in Ecclesiæ sinum recipiendis subscribi jussus, Capitulis IX. constans, quorum septimum hæresim Monotheleticam non obscurâ

610. **GEORGIUS**, Joanni Eleemoſynario in sede Alexandrinâ successit circa annum DCCX. Obiit anno DCCXX. vel paulò serius. Scripsit *Vitam Sancti Joannis Chrysostomi*; quam ex Cyrilli Alexandrini ejusdem argumenci libro eum desumpsisse affirmat Gerardus Vossius *, an- * De Hæ- thoritate fretus, ut opinor, Anonymi Scripto- Gals. c. 12. ris *Vita Chrysostomi*, quem Græcè edidit Savilius ad calcem Chrysostomi Operum. Cujusnam verò fidei, auctoritatis, quin & ævi fuerit Anonymus ille, mihi plane est incomper- tum: nisi quòd post ann. DCCCX. floruerit: nec à Cyrillo Chrysostomi res gestas literis mandatas esse aliunde constat. Interim ærtissimè constat ex Palladii *Dialogo de Vita Chrysostomi* Georgium sua ut plurimum, fabulis plerumque intertextis, descripsisse: quod & Phorius * dudum notavit. Ceterùm de Georgio, ejusque Historiâ, accuratè agit Nobiliss. Savilius tractatu de Scriptioribus rerum Chrysostomi supra edito, quem nos primi in lucem promulimus. De stylo tamen ejus audiat Phorius: *huius scripti & sermone apte, qui in multis Chrysostomi scriptis reperitur, & in multis aliis, quibus tunc perperam utitur, uti Chrysostomus, & tunc hanc tunc illam sententiam eorum, quibus in scriptis suis, ducit certe simplex in buccinam admodum stylium delatatur; neque saltem quod vel literariis in promptu, nonnumquam, verbumque accuratè additis confirmationem. Vimus istam primus edidit Latine Godefridus Tilmannus Paris. 1557. & exinde Surius Jan. XXVII. Græcè verò cum notis Cl. Savilii prodit inter Opera Tom. VI. II. Amplissima Excerpta habet Photius Cod. XCVI.*

610. **JOANNES**, Monachus Antiochenus, claruit circa an. DCCX. Scripsit *Historiam Chronologicam à Mundi initio ad sua usque tempora* quæ inedia in Bibliothecarum forulis adhuc delitescit. Amplissima tamen ejus Excerpta *Collectanea* suis de *Virtutibus & Vitiis* inseruit Constantinus Porphyrogeneta: quæ notis illustrata ex Codice Peiresciano Gr. Lat. edidit Hen. Valesius Paris. 1634. 4°.

610. **NENNIUS**, gente Britannus, Elvodugi, Probi, atque Beulani Presbyteri discipulus, Bannochorensis Cænobii primùm Monachus, deinde Abbas. Claruit, juxta Baleum, Vossium, aliosque, circa ann. DCCX. Hunc eundem fuisse cum celebri illo Abbate Dinotio quî disputatione cum Augustino habuit anno DCCXII. inclauit, & Ianienam Bannochorensem agrè evasit, censent Baleus, alique, an rectè docti judicent. Sane temporum ratio ac rerum circumstantiæ apprimè congruunt. Nennius enim doctrinam Evangelicam non modò per Cambrorum fines, sed & propinquas Scotorum insulas longè latèque prædicando propagasse fertur; quod post ceteros Monachos, dirutumque Bannochorensē Monasterium fecisse jure merito credi posset. Inter Scotos veritas Finanum Episcopum Lindisfarrensem melioribus

5ÆC VII
ab Ab. DC

5ÆC. VII
ab Ab. DC

ribus literis erudiendum curæ suæ commisit habuit. Extat *liber* ab eo scriptus *De gestis Britonum*, sive *Britanniarum seu Historiæ Britanniarum*, MS. in Bibliothecâ Regiâ Westmonasterienâ, & in Bibliothecâ Academiæ Cantabrigiæ, ac in Cottonianâ, alibi non uno in loco, in nonnullis Codicibus Gildæ Hibernici ascriptus: de quo cum multa undique scita non indiguâ collegerit Ulfenius in Biblioth. Theol. MS. nos quædam inde delibabimus.
De Codice quædam petantique à se reperto huiusmodi habet Præfatus. Videtur libellus iste primum a Nennio compositus, at postea à literariis aliquot, qui in eum inciderant, mirè depravatus. Statim enim post principium legitur. Ab Adam vero usque ad passionem Domini nostri Jesu Christi anni sunt 5528. à passione autem Christi peracti sunt anni.—Hic apparet lacuna, ubi veteri Scripturâ expuncta, novis characteribus hic numerus suppletur 736. nempe ipsi Litera ore temporis supputationem ad suam tempestatem traducente, cum prius ad Anthonis donaxat ævum applicata fuisset. Deinde in contextu Historiæ ubi libelli Auctor incolas hujus Insule qui suo tempore fuerant, commemorat, hæc habuit. Et in eis habitant 4. Gentes, Scoti, Picti, Saxones ac Britones. Novus hic scilicet Aristarchus pro habitant] prius habitabant scripsit: (quod noviter adjectum esse præter veteris exemplaris contextum ex recentiori tum characterum tum atramenti specie liquidò cædit) nullâ habita ratione temporis, quo superiora scripta sunt, sed sæz duarum tempestatis. Ad eumque modum quamplurima ejus libelli loca dum corrigere vellet, vitia vitæ & corruptit. Quamvis autem aliqua ei à posterioribus aliquot scolis adjecta videantur, quæ Gildæ tempestati minimè congruunt, ex Gildæ tamen Commentariis hunc desumptum esse facillè crediderim. Non enim novum est veterum Chronicis recentiora ut emergant, rerum eventa addere, inscriptione tamen primi Auctoris minimè abolitâ. Plura interpolati voluminis exempla ibidem præfert Præfatus, additque ex Gulielmo Malmsburienâ se in gestis Britonum de Vortigerno legisse ait, & quæ de Vortigerno habet, Arthurumque in oblatione Badonici montis fretum imagine Dominiæ Matris stupendâ gessisse scribit, hinc desumpsisse credendum esse. Nam ea hoc in libello memorantur, neque ea ex Gildâ quem Polydorus evulgandum curavit, sumere potuit, quippe qui nec Vortigeri quidem speciatim mentionem faciât, nedum Vortigero aut Arthuri. Deinde ex Gaufrido Monmouthensi ea desumere non potuit; nam Historiam Britannicam nondum evulgaverat, quàm Malmsburienâ suam edere. Ret. Henricus etiam Huntingdonensis integras habet clausulas ex hoc libello ad verbum desumptas in sua Britannia descriptione; cum nondum videret *Gaufridi Historiam*. Sunt & alii, inter quos Joannes Anglicus, qui quædam ex hoc libello citat sub Gildæ nomine. Laudat Nennium nescio quem hujus libelli au-

ctorem putat. Sic *Præfatus*. Sanè Lelandus in Assertionione Arthuri ex oratione ejus colligi posse prodiit Nennium auctorem esse; & in *Commentariis, variis in Cygnaia Cantuariæ* quædam inde citat sub Nennii nomine: Camdenus verò Pseudo-Gildam vocat. Errant tamen, qui putant hoc esse opus nebulofo illius, qui paucis ante annis (ut refert Polydorus Virgilius Præfatus ad Gildam) ex Gaufridi scriptis *Britanniarum*, composuerat, illudque *Gildæ Sapientia* Elad Compendium inscripserat, seu Gildæ illius Edicti quem blattis & tinea ad lisdid vadum in Bibliothecâ Mertonensi prædæ expolitum dicit Lelandus in Assertionione Arthuri. Hoc enim de Opere Pseudo-Gildæ Albanus (de quo ita Centurius Baleus) accipio, non de nostri hujus recentioris. Nennium enim, cui hoc à Lelandus opus tribuitur, ab eo supra commendatum videre est, ejusdemque nomine sententiam citat ipse pariter ac Camdenus: quæ in libello hoc Gildæ repetit Præfatus Hist. Brit. Defens. p. 10. Hæc Ulfenius. Plura adhuc scriptis Nennius sive *Gildæ Hibernici* (eundem enim binis nominibus insigniri veri non est absimile) ex quibus se in Hiberniâ, inde fugientem reliquisse testatur Baleus in calce 13. Cætur. *De origine Britanniarum Chronicon vetustissimum*, MS. id haberi in Collegio S. Benedicti Cantabrig. scribit Pitæus *Eulogium Britannia*, ac *librum de Mirabilibus Britannia*. Habetur hoc *Eulogium* MSS. in vetusto Codice in Coll. S. Benedicti. vol. 138. 4o. sed progreditur ad annum usque 1000. Unde liquet vel Nennium nostrum duobus integris sæculis recentioris fuisse, vel saltem Eulogium à recentiori manu continuatum esse. Extat etiam MS. in Bibliothecâ Collegii S. Trinit. Cantabr. cum hoc titulo *Eulogium Monachi Benedictini*, cum adjecto libro *de Mirabilibus*, &c. In Centuriâ verò 1. cap. 74. alios Nennii libros memorat Baleus, viz. *De Urbibus Britanniarum*, *Apologiam quandam, Geographiam historiam mundi*, & *Additiones Gildæ*; qui an alicubi adhuc lateant, non liquet. Notandum verò esse vetustioris quendam fuisse Nennium Ludli regis fratrem, de quo mira fabulantur, quique ex Bardorum canticibus & Flaminii scriptis rerum Britannicarum historiam Patrio sermone composuisse dicitur. Historiam ejus Nennius Bannochorensis Latinè vertit, ac ad sua temporis narrationis filum deduxit.

SULPITIUS, Pius dictus, gente Gallus, in agro Bituricensi natus, anno Dxxi sacerdos ordinatus, paulò post Abbas Casterne factus, demum anno Dxxvi. mortuo Austregisilo sedî Bituricensi præfatus est. Anno sequenti Concilio Rhemenâ interfuit. Extant *Epistola* III. apud Canisium Antiqu. Læti. Tom. V. inter Epistolâ ad Desiderium Cadurcensem.

VERUS, Rutinensis in Galliâ Episcopus, claruit anno Dccc. quo Concilio Rhemenâ adfuit. Extant ab eo scriptæ *Epistola* II. apud Canisium Tom. V. ubi supra.

HONORIUS, natione Campanus, Petro-

624

625

626

nii Viri Consularis filius, anno dcccxi. die 28. Septembris Pontifex Romanus ordinatus est. Anno dcccxi. cum Cyrus Alexandrius unice in Christo voluntatis confessionem decreto Synodico confirmasset; ac Sophronius Hierosolymorum Patriarcha Alexandria præfens Cyrum erroris palam argueret, & à communione ejus abscederet. Sergius CP. Honorium de re totâ per literas certiorum fecit. Honorius dato responso, Cyri factum probavit, Sophronii improbavit: unicam esse in Christo voluntatem & operationem consensit, & prolati est. Scripturis & auctoritate Patrum argumentis probare annisus est. Eadem dogmata scriptis etiam aliis epistolis plus una vice auctoritate sua, quantum potuit, stabilivit. Latetem lavant, operam oleumque planè perdunt, quotquot Honorium ob hæc esse Monotheleticam à Synodo Generali VI. diserte anathematizatum, à non uno Pontifice Romano pro Monothehlita habitum, hæc labe eximere allaborant. Eorum omnium arguementis, seu frivolis potius atque intailibus effugis, plenissime satisfecit Vir Cl. Britannicæ nostræ Borealis decus eximium, Joannes Forbess Insulæ. Histor. Theolog. lib. 5. ubi toto ferè libro hæc de re accuratè agit. Vid. quæ insit in *Libro Duræno* dicemus. Obiit Honorius die 12. Septembris anno dcccxvi. Extant ab eo scriptæ *Epistola* VIII. Concil. Tom. V. p. 1681. & *Exortatio de Apostolis ab Christi ad eos ascensum obsequensibus*, in Bibliotheca Patr. Tom. 12. pag. 214.

627. BRAULIO, Joannis Episcopi Cesar-augustani fratres, cui in sede Episcopali successit anno dcccxi. Anno dcccxi. Concilio Toletano IV. r. ccccxi. Toletano V. dcccxi. Toletano VI. interfuit. Anno dcccxi. obiit. Scriptis *Itinere S. Pauli ad Aethiopia*, quæ extat apud Mabillon. Sæcul. Benedict. l. pag. 205. *Epistola* II. ad Isidorum Hispanensem, quæ inter Isidori Opera haberi solent. *Elogium Isidori* breve, quod apud Sæmum reperitur die 3. Aprilis, & Isidori Operibus plerumque præfigitur.

629. SOPHRONIUS, ortu Damascenus, Sophista primus, deinde Monachus, Joannis Elcemocynarii familiaris, sedem anno dcccxi. Patriarcha Hierosolymitanus. Indeclusus Orthodoxæ veteris vident qui præfens Alexandria factus anno dcccxi. Cynum sub obtentu pacis in unde hæc in Ecclesiam invexisse strenuè exclamavit, & communionem ei recusat. Quin & literis apud Sergium CP. egit, ut Capitulum Scipium *Libelli Satisfactionis* à Cyro Severianis præscripti cassaretur, ad Honorium verò Papam Stephanum legatum pro ead. mte curanda misit. Anno dcccxi. capta ab Haunare Sarracenum duce Hierosolyma, liberam religionis professionem Christianis concedendum pactus est; & eodem anno vitam finivit.

SCRIPTA, QUÆ SUPERSUNT.

Epistola Eusebica, statim post susceptum Episcopatum scripta ad Honorium, *Sermonum*, forsan & reliquos Patriarchas. Prolixa illa quidem, si quæ alia, epistola, adeo ut iusti voluminis molem exæquare posset. Extat Gr. Lat. Concil. CP. II. l. Act. XI. Concil. Tom. VI. p. 851.

Orationes II. in Crucem, quæ habentur apud Gretserum de Cruce Tom. II. prior Gr. Lat. pagina 1173. posterior Latine tantum pagina 1421.

In Christi natalitia Homilia.

SS. Archangelorum, Angelorum, cæterarumq. Virtutum Encomium, Dux illæ Homiliæ extat Lat. in Biblioth. Patr. Tom. XII.

De laboribus, certaminibus & peregrinationibus S. Pauli Fragmentum, quod sub Sophronii nostri nomine Iacine edidit Bignus in sua Biblioth. Pat. exinde in alias Bibliothecæ Patrum editiones desumptum.

Vita Sanctæ Mariæ Aegyptiacæ, quæ à Paulo Diacono Latine versâ, habetur apud Sæmum April. II.

Encomium SS. Cyri & Joannis, cuius fragmenta duo repetiuntur Concil. Tom. VII. pag. 249.

Tractatus de Incarnatione unius ex Trinitate. Habetur Græcè Ms. in Bibliotheca Regia Parisiensis Cod. 2198. Vide Labb. *Nov. Biblioth. MS.* p. 90.

Cæterum Joannis Moschi Lincenarium sive Præmon Spirituale & à Damasceno Orat. I. de Imag. & à Concilio Nicæni II. Patribus Act. 4. sub Sophronii nomine citatur. Unde probabiliter fane, quæ & aliunde confirmari potest, conjecturâ utis Cl. Vossius * opinatur Sophronium junctâ cum Moscho operâ *Lincenarium* contextend. insulasse; quia & primas in eo Opere partes tulisse, licet gloriam illius amico suo præ amore & modestia cesserit.

DESIDERIUS, gente Gallus, in Albige oppido exterræ Aquitanie natus, Silvii & Heribenefridi filius. Anno cititer dcccxi. in Clotarii II. regis aulâ Thesaurarii numere sitgebatur. Anno dcccxi. Rustico fratri à civibus tumultuarius ibus interempto in Episcopatu Cadurensi successit. Obiit anno dcccxi. Episcopatus anno xxiii. Extant *Epistolæ Tom. I.* quorum prior Desiderii ad amicos, posterior aliorum ad Desiderium, epistolæ complectuntur, apud Canis. Antiqu. Lect. Tom. V. p. 526. & in Bibliotheca Patr. Tom. VIII. p. 579.

JONAS, gente Hibernus, uti ipse in Prefatione ad Vicum S. Columbanum testatur, Italiam tamen fuisse, hæc procul à Placentiâ ortum, locus in *Vita Attale* comprehensus haud obscurè docet. Adeo ut aut diversus sit Autor hujus ab Autore illius *Vite* aut verba in *Prefatione Vita S. Columb.* alio (quod forsan non inconmodè fieri possit) sensu accipienda. Monasterii tum Bobienfis tum Luxoviensis alumnus,

* De Hist. Græc. Læ. c. 13.

SÆC. VII.
ab An. DC.

nus, demum Abbas Luxovicnsis, claruit anno circiter dccc. & deinceps. Superfuit anno dclxxv. Scripsit *Vitam S. Columbanii*, quæ habetur apud Surium Novemb. xxi. & Mabillon. Sæc. Benedic. II. p. 5. *Vitam Eusebii Abbatis Luxovicnsis* apud Surium, xxix. Martii, Mabillon. ibid. p. 145. *Vitam Actale Abbatis Bobiensis* apud Surium x. Martii. *Vitam Bertulphi Abbatis*, Actale successoris apud Surium xix. Augusti, Mabillon. ibid. p. 160. *Vitam Saali Joannis Reomagensis Monasterii Fundatoris* & primi Abbaris, quæ à Roverio cum notis edita est Parisi. 1637. in *Historia Abbatum Reomagensium*.

630.

GALLIUS, gente Hibernus, in ætate tenella S. Columbanii curæ à Patribus commissus, sub eo Monasticam inliquit vitam: und cum eo in Reiaunium & exinde in Galliam transfretavit, in Cœnobio Luxovicnsi vitæ & laborum comis adiuit. Anno circiter dxc. Columbanum iter in Italian parantem secutus, iussu illius in Rhætiâ subditus, ut populares Evangelii luce perfunderet, quod & condita sibi thesauri cellâ strenuè effecit. Ad Episcopatum Constantiensem Præfatum vicinorum suffragiis designatus, Joannem discipulum ei prædici curavit. Circa an. dxcv. Monasterium celeberrimum à nomine suo dictum in Helvetiâ fundavit. Claruit præsertim anno dccc. atque annos 95. natus, febre correptus obiit an. dcccxxv. inquit Waratus*, dclx. juxta Balzum†, Baronium, aliosque. Extat *Sermo Constantis in Templo S. Stephani in Consecratione Joannis Episcopi Constantiensis habitus*, apud Camfr. Antiqu. Lect. Tom. V. p. 896. *Epistola ad Desiderium Cadurensensem Episcopum*, apud Ussler. Epist. Hibernic. Syllog. p. 32. & cum aliis quibuidam ejusdem Epistolæ apud Canisium Tom. V. pag. 526. Scripsit porro S. Gallus ad Joannem Constantiensem *Ecclesiæ gubernandæ formam, & Monachis salutaria* ad Wulmarum Presbyterum, quæ forsitan habentur inter Galli nostri Opuscula à Caspæ Barthio cum Commentariis suis edita Francforti 1623. 8°. Librum enim nondum vidi.

*De scripto. H. em. L. c. 107 50. †Cœn. 54 p. 106.

630.

JOANNES, MOSCHUS five *Evagrius*, aliis *Everatus*, cognomento dictus, claruit anno dccc. Vitam egit Monasticam, primum in Monasterio S. Theodosii, deinde in deserto præpæ Jordanem, & in novâ S. Sabæ Laurâ. Postea Monachorum illustrium visendum ergo in externas regiones peregrinari cepit, & Antiochiæ oras, Alexandriam proximamque eremum, & ad Oasin usque delatus, Romam tandem, & ad Occidentales regiones profectus est. Cùmque clarissimorum sæculi illius Monachorum res præclarè gestas partim à se spectatas, partim ab aliis auditu acceptas, undique conquisiverat, *Opas historienas* condidit, quod Sophronio Sophista, postea verò Patriarchæ Hierosolymitano, individuo ferè itinerum suorum comiti, & in Opere concinnando adjutori, nuncupavit. Extat Liber iste *Præfatus Spirituali, Hortatus novus, Limosarianus, & Viridarius* versus, ab Ambrosio Camaldulensi Latinè dictus inter *Vitam patrum* (quarum librum

X. constituit) à Rosveydo editus *Lugduni* 1617. SÆC. VII. p. 647. & alibi. Græcum textum, frequentibus tamen lacunis mutilatum, ambrosii versionis Latinæ adjunxit Fronco Ducatus Auctuar. 1624. Tom. II. p. 1057. Lacunas illas ex integriori Codice supplevit Cotelerius Monument. Ecclæs. Gr. Tom. II. p. 341. Steylin Moschi sic in *πατριάρχης & ἀμφοτέρω Σομολόγος, τὰ δὲ αὐτοῦ σύντομα* esse olim notavit Photius*. * Cod. 199.

CONANTIUS, post Marilam Palentinus in Hispania Episcopus, claruit a. dcccxxiii. quo Concilio Toletano IV. subscripsit. Anno dcccxxvi. Concilio Toletano V. dcccxxviii. Toletano VI. interfuit. Obiit postquam sedem Pontificalem tenuisset annis xxx. Scripsit *Orationem libellam de omnium proprietate Psalmorum, & melodias* five *hymnos* multos edidit NE.

633. Meseos. de Script. c. 11.

JUSTUS, sub Helladio vitâ Monasticâ institutus, ei primum in Monasterii Agalensis præfecturâ, deinde in Toletanæ sedis regimine, successit, claruit anno dcccxxiii. quo Concilio Toletano IV. adfuit. Sedem Pontificalem annis tribus tenuit, & diebus xix. ante Nisenum regem obiit anno dcccxxv. Scripsit ad *Richilam Abbatem Agalensem Epistolam* in qua susceptum semel gregem nunquam relinquendum esse luculenter & nervose demonstravit. NE.

633. Meseos. de Script. c. 8.

ANDREAS, Damasco oriundus, primò Monachus Hierosolymitanus, deinde ex Diacono & Orphanotropho Constantinopolitano Archiepiscopus Cætenfis, claruit circa annum dcccxxv. ac diu postea. Certè de illius ætate inter eruditos non bene convenit. Alii cum ad annum dcl. vel dclxx. perperam referunt. Alii, & in his Casimirus Oudin, nescio tamen quæ auctoritate ducti, ad annum dccc. depriment. Verùm ut annum ei dcccxxv. assignemus, facit Græcorum Triodii auctoritas, in quo Sophronio Patriarchæ Hierosolymitano *ὁ ἁγιώτατος* fuisse dicitur. Vitam tamen ultra ann. dclxxx. eum protraxisse, patet ex Jambis Eucharisticis ad Agathonem Diaconum Concilii VI. scribam, pro sibi ad exhibendum commodatis Actis synodalibus.

633.

OPERA, QUÆ EXTANT.

HOMILIA XVII. viz. In *Maria aulem*, & In *Annunciationem*, In *Circumcisionem*, In *Transfigurationem*, In *Lazarum quatuordecim annis*, In *Rameis Palmaram*, In *Crucis Exaltationem* II. (quæ habentur & apud Gretscium de Cruce Tom. II. p. 1171.) In *Maria dormitionem III. in S. Thoma*, in *S. Georgium*, in *S. Nicolum*, in *S. Pampum* II. De *vita humana & defunctis*.

Triodia, sive Dionysia seu Canones IX. viz. in Conceptionem S. Annæ, in Maria nativitatem; Mægus Canon Sophronio nuncupatus: in Lazarum; in IV. feriis majores Hebdomada; in mediam Pentecosten.

Dd 4 Iamela

SÆC. VII.
ab An. DC. *Idiomela* quædam brevicula in variis dieb.
Festis hinc inde collecta.

Omnia Opuscula supra enumerata in lucem
eruit, & cum notis atque Onomastico peculia-
ri, Gr. Lat. edi curavit Fr. Combefisius, Paris.
1644. fol.

In S. *Disputa* natiuitatem *Hemilia* II, qua-
rum posteriorem ediderat Schottus sub nomine
Germani Patriarchæ CP. nonnulli verò codices
Joanni Damasceno ascribunt.

In *decollationem* Sancti *Joannis Baptista* Ho-
milia.

Idiomelon in *Festiva Annuntiationis*, Opus-
cula ista quatuor Gr. Lat. edidit idem Combe-
fisius Auctuar. Nov. Paris. 1648. Tom. I. pag.
1289. 1227.

Pauli *Eucharisties* ad *Agathonem Diaconum*
pro commendatis sibi Synodi VI. actis ab eo-
dem Gr. Lat. editi ib. Tom. II. p. 235.

Compositæ *aphelalis*, à Petavio Gr. Lat. evul-
gatus Tom. III. de Doctr. Temp. p. 393.

Ceterum quicquid istius Sancti Andreae opera
diligenter perlegit, utro necum fitebatur;
quædam ex iis esse suspexit fidei, utpote in quib.
recentioris ævi vestigia facile deprehen-
dit.

640. **GEORGIUS FIDES**, Ecclesiæ
Constantinopolitane Diaconus & Chartophy-
lax; claruit circa an. 640. Scripsit plurima, ex
quibus quædam supersunt, plura interierunt.

Cosmogonia, seu *Carmen Iambicum in Hexa-
meron*, Sergio CP. dicatum, quod versibus
3000. olim constituisse prodit Suidas, licet in
eo, quod nunc habemus, poemate, vix duo
millia reperias. In eo sub tecto Procli nomine
Iohannes Philoponus arguitur, adeo ut idem
iure credipossit cum eo poemate, quod à Geo-
rgio *utitur* *aphelalis* *utitur* *utitur* *utitur*, contra
Philoponum exaratum esse prodit Nicepho-
rus *.

* L. III. c. 45.

De caritate *vita humana carmen Iambicum*,
in fine mutilum. Utrunque poema, una cum
fragmentis reliquis à Snida & aliunde colle-
ctis, prodit Gr. Lat. Paris. 1581. 8°. & in Ap-
pendice Bigneana, Paris. 1624. folio, pagina
387.

*Historia rerum ab Heraclio gestarum, & belli
Persici*.

Asiatica, live *Asiatica Historia*.

Economia Anastasi Martyris. Opera ista
oratione soluta conscripta à Georgio fuisse
monet Suidas†: ad nos verò non pervene-
runt.

Antequam Lectorem dimittamus, monendus
erit Georgio nostro à pierisique tribui *Fastes
Sæculi*, live *Chronicon Alexandrinum*, quo mu-
di temporæ per omne ævum usque ad decimum,
Heraclii consulatum, i. e. usque ad an. Christi
628. disponuntur, *Alexandrinum* ideo dictum,
quod in frontispicio MS. Codicis Petrus Alex-
andrinus notæ apposita illud commendat.
Chronicon istud in vetustâ quâdam Siciliæ Bi-
bliothecâ primus reperit Hieronymus Sarita,
à quo illud accepit Antonius Augustinus, qui
primo in Italiam, sub Vigonio & Onuphrio eo
vii sunt, deinde in Hispaniam Codicem se-

cum advexit. Ex Antonii exemplari Apogra-
phum descripsit Andreas Darmarius Creten-
sis Græculus, qui circa ann. 1573. Codicem suum
una cum quibaldam aliis MSS. aureis propè
trecentis Isaac Casaubono vendidit. Casau-
bonus cum iustis conditionibus in Frederici
Sylburgii manus consignavit, ut *Epistola* ad
Scaligerum ipse nos docet. Denique à Syl-
burgio aureis solaribus 36. redemptum Da-
vid Heshelius Bibliothecæ Augustanæ intulit.
Ex eo excerptum *Consuluum Romanorum
indiculum*, sub *Fasterum Sæculorum nomine*,
primus Græcè edidit Sylburgius, & Roma-
næ Historiæ Scriptoris Græcis præmisit,
Onuphrii Fastis Capitolinis à regione apposi-
tis *Francefari*. 1590. Eclogas luculentas, quas
in usum proprium excerpserat Casaubonus.
Scaliger *Chronica* suo *Epistolarum* iusserit. Tan-
dem integrum Chronicon à Bibliothecâ Augu-
stani descriptum Gr. Lat. edidit Mattheus Ra-
derus Soc. Jesu *Monachus* 1615. 4°. Verum
auctoris nomen nec in ipso Codice, nec
aliunde comparat; unde latus aperitur con-
jectandi campus; & quamvis cum Reverendissi-
mo Usserio alioque, Georgio nostro id tribu-
am, non tamen proorsu spernenda videntur Cal-
muri Oudini conjectura, Georgio Alexandri-
no, qui *Chrysostratum vitam* scripsit, illud ascri-
bentis. Ut ita sentiret, hoc præcipue argum-
to ductus, quod res Alexandrinæ maxime per-
sequatur, & ad hæc usque tempora excurrunt,
à Petro Georgii successore commendatur.
Quicquid tandem sit, auctor certe est non con-
temnendus, qui non modò continuam Con-
sulum seriem exhibet, sed & plures melio-
ris purpureæ pannos operi suo inrexit, ve-
nerandæ vetustatis monumenta, quæ frustra
alibi querantur.

640. **ELIGIUS**, gente Gallus, in vico Catala-
censi prope urbem Lemovicum, patre Eucha-
rio, matre Terrigina natus, in urbe Lemo-
vicâ artem aurifabrinam aliquandiu exer-
cuit. Anno 625. legatus à Dagoberto rege in
Britanniam minore missus inducias cum Clip-
piaco duce pepigit. Plurima dum Laicus ad-
huc esset, Cænobia ac Basilicas condidit, ac
tandem Episcopus Noviomensis ordinatus est
anno 640. (nos uti vulgò supputari solet an-
no 646.) quod demonstrat Carolus le Coi-
nte Annal. Franc. Tom. II. ad an. 640. num. 20.
& c. Episcopus factus Ecclesiis extruendis,
& imbuendis fide Christianâ Flandris, Fri-
siis, & Suevis, operam dedit. Anno 644.
Concilio Cabilonensi III. interfuit. Anno 650.
Monasterium virorum Tornaci, puellarum No-
vioni condidit, Ecclesiæ Cortracensem S.
Martini memorie dicavit. Obiit Calendis De-
cembribus anno 659. iuxta le Coi-nte; 665.
ex vulgari calculo, secundum alios verò 663.

SCRIPTA.

Sermo, live *Tractatus de resurgendine Catholi-
ca conversationis*, Augustino vulgò ascriptus,
inter cujus opera habetur Tom. IX. p. 1143.

Eum

* In voce
Eliop.

SÆC. VII.
ab An. DC.

Epist. 478
conf. Ep.
152 & 446.

640.

SÆC. VII.
ab An. D.C.

Eum plurimis animadversionibus illustrat Le Cojnte ad an 639.

Epistola ad Desiderium Cadurcensem inter aliorum ad eundem Epistolas apud Canisium Tom. V.

Humilia XVI. Caroli argumenti; Bibliotheca Patr. Tom. XII. p. 300. Eas non immerito in dubium vocant eruditi, præcipue Albertinus, qui * offendit octavam & decimam quintam non modò ex antiquioribus, puta Hilario, Augustino, &c. sed etiam ex octavi & noni sæculi Scriptoribus esse consarcinatas; cui quidem hæc in parte non contradicit Labbeus. Et certe si non Homiliz omnes, pleraque saltem Eligio nostro sunt abjudicandæ.

* Lib. 3. de
Euch. p. 306.

640.

CUMMIANUS; seu *Cuminus*, cognomento *Feta*, seu *Fada*, i. e. *Longus*; Fiacrus Jar-munan seu Occidentalis Momoniz regis filius, natus est anno 592. Denum monasticam vitam professus, Abbas, & ut alii, Episcopus in Hiberniâ factus est. Claruit anno 640. obiit 661. vel sequente. Extat *Epistola Patristica* de controversia Paschatis observandi ad Segienum Abbatem Hyemfen, in Epistolarum Hibernicarum Sylloge Ulsterianâ p. 24. *Litteræ de Penitentiarum mensura*, qui habetur in Bibliothecâ Patr. Tom. XII. p. 431.

640.

JOANNES IV. gente Dalmata, Vennatii Scholastici filius, Ecclesiæ Romanæ Diaconus, & demum anno 640. ante diem II. Augusti Pontifex Romanus electus, post mortem Heraclii ordinatus die III. decembris. Habitæ eodem anno Romæ Synodo, Heraclii Ecthesim, & Hæresim Monotheleticam damnavit; Honorii verò Papæ ejusdem Hæreseos insinuatulæ memoriam editâ ad *Constantinum Imp. Apologia* tutatus est. Anno sequente missis per Dalmatiam atque Istriam legatis plurimos à Sclavis in captivitatem abductos Christianos magnâ pecuniâ vi erogatâ in libertatem alseruit. Obiit anno 642. die XX. Septembris. Extant ab eo scripta, *Epistola ad Scoticos Episcopos de Paschate more Romano celebrando*, & *Hæresi Pelagianâ extirpandâ*, ab eo adhuc electo missa, Concil. Tom. V. p. 1757. *Apologia pro Honorio Papâ ad Constantinum Imp. ibid. 1758. Epistola ad Isaacum Syracusanum Episcopum*, ut Monachis suarum Ecclesiarum sacerdotes instituere liceat, ibidem pag. 1772.

640.

THALASSIUS, Monasterii cujusdam in Libyæ desertis Abbas, à nonnullis anno 640. non sine maxima verisimilitudinis specie ascribitur, quippe quem B. Maximus Epistola compellat, ab aliis ad annum 465. refertur. Meminit Suidas * Thalassii cujusdam, qui Theophilo Episcopo Ecclesiarum celiberrimo admodum familiaris fuit, & miraculum ejus quoddam litteris consignavit. Verum an is Thalassius noster fuerit, parum liquet. Scripsit Thalassius ad Paulum Presbyterum de *sincera Charitate*, quæ continentia, & mentis regimini, *Sententiarum Hecatonotidas* I V. quæ prodierunt Lat. ex Oecolampadii *Augusti-Findel*, 1520; & cum

In voce
Thalassii.

aliis veterum Theologorum opusculis ibid. 1551. p. 106. in Orthodoxogr. p. 897. & in Bibliotheca Patr. Tom. XII. p. 337. Græcè verò simul ac Latine habentur in Auctuario Duccanò Tom. II. p. 1179.

SÆC. VII.
ab An. D.C.

AUDOENUS, five *Dado*, gente Galus, patria Suesionensis, Dagoberti Regis Referendarius, postea relicto sæculo Clericatum ambiit. Anno 640. eodem quo Eligius Noviciatus est, Archiepiscopus Rhvotomagensis ordinatus est. Anno 644. Concilio Cabilonensi III. subscipit. Anno 672. *vitam Sancti Eligii* scripsit. Anno 676. Romam Religionis ergo profectus est, ann. sequente reversus. Anno 683. postquam pacem inter Orientales & Occidentales Francos composuisset, apud Clippiacum villam febris correptus, nonagenarius ad Domini migravit, Episcopatus anni 44. Scripsit ad Robertum Parisiensem Episcopum, *vitam S. Eligii Noviciatus libris duobus*; tertium ille priorum compendium continentem addidit; Priores duo habentur apud Surium Decembris II. Lucas verò Dacherius meliorem natius Codicem tres libros integros edidit *Spicileg. Tom. v.* Extat ejusdem *Epistola ad Desiderium Cadurcensem* inter Epistolas cognominis apud Canisium Tom. v. p. 142. Scripsit & *vitam S. Remigii*, monente Miræo *, qui & manuscriptam eam apud Helvetios in Bibliothecâ Sancti Galli extare fidem facit. Scripsit eundem *libellum de Anniâ Dagoberti regis*, proinde Centuriatores Magdeburgenses, Cent. VII. cap. 10. p. 274.

640.

* Not. ad 512
gebert. c. 512

THEODORUS, urbis Pharan in Arabiâ Petraz prope Egypti confinium, Episcopus Eutychianorum & Monotheitarum hæresibus perditissimè addictus. Claruit anno 640. Scripsit *librum ad Sergium Argennotarum Episcopum de Operationibus Christi*, cujus fragmenta V. extant Gr. Lat. Concil. Lateran. Act. 3. Concil. Tom. vi. p. 164. *Librum de interpretatione vestimentorum & Patribus adductorum circa Operationes Christi*, cujus fragmenta VI. habentur Gr. Lat. ibid. p. 165. *Epistola ad Paulum hereticum*, quæ anathematizavit Synodum Chalcedonensem & Tomam Leonis Papæ. Fragmentum ejus reperitur Concilii VI. actione X. Concil. Tom. vi. p. 239.

640.

THEODORUS, natione Græcus; Theodori cujusdam Episcopi Hierosolymis, ut videtur, oriundi filius, Ecclesiæ Romanæ Pontifex ordinatus die 3. Novembris anno 642. Anno sequenti Pauli Patriarchæ CP. Synodice respondit *Euthefio Hæresianum* è medio tollendam, Pyrrhique causam in Synodo examinandam, arguens illum, quòd Pyrrhi adhuc superstitis & nondum damnatæ sedem occuparet. Eadem etiam de causa cum civibus CP. & Episcopis qui Paulum ordinaverant, cgit. Anno 645. Pyrrhum ex Africa, ubi cum Maximo martyre disputatione inita, veritatem agnoverat, Romam advenientem, & in Synodo Romana *Libellum Penitentia & Confessionis Orthodoxæ orthodoxæque*, in communionem recepit; quæ

642.

quæ

SÆC VII.
AD AN. DC.

haud levis interpolatum lubens fatetur Cl. Combefius.

Expositio in Psalmum LIX. in qua allegorice explicandi modo mordicus adheret.

Expositio in Orationem Dominicam.

Liber asceticus per interrogationem & responsionem de viciis pie infirmam dialogi formâ compositus. Editus est Lat. unâ cum aliquot Chrysostomi & Basilii opusculis à Fl. Nobilio Roma 1578.

De perfecta charitate, & de aliis virtutibus Christianis ad Elpidium Presbyterum Centuria IV. Prodicunt Gr. Lat. Hagena 1631. 8°. Hujus editionis curator Vincentius Obispoens hæc capita Maximo Taurinensi stolidè attribuit: cum Antonii sententia curâ Conradi Gesneri, Tiguri 1546. in *Metoprisbyrica*, Basil. 1555. seorsim *Helmslæd.* 1616.

De Theologia, deque fili in carnis dispensatione Capita CC. in quo opere eodem tertio modo ac in questionibus ad Iulianum, sed paulo castigatius argumentum tractat. Hæc sententias memorat Photius Cod. 191.

Capita diversa Theologica & Oeconomica, deque virtute ac viciis quingenta. Primus hæc capita Gr. Lat. edidit Jo. Picus classium inquisitoriarum in senatu Parisiensi Præses, Parisi 1560: 8°.

Ad Theopemptum Scholasticum de judicio iniquitatis.

Alia *Capita CCXIII.* ex Vaticano codice de prompta, capitibus de Charitate perquam similia.

Ex opere LXIII. dubiorum excerptia. Maximo non indigna, etsi de iis silent veteres:

Ad Marinum Presbyterum Epistola.

Ad eundem ex tractatu de operationibus & voluntatibus cap. 50. & 51.

Ad Gregorium Presb. de Christi mysteria.

Ad illud, *Si possibile est transeat à me Calix.*

Tomus dogmaticus, ad Marinum Diaconum in Siciliam missus.

Ad Nicandrum Episcopum de duabus in Christo operationibus.

Epistola ad Siciliæ Episcopos, &c.

Ad Marinum Presb. de Processione Spiritus Sancti.

Declaratio ex Epistola ad Petrum illustrè de Pyrrho, Sophronio, &c. Lat.

Tractatus de duabus Christi naturis, in Capitu X. distinctum. Eum Gr. Lat. edidit Fr. Combefius in Auctuario 1548. Tom. 2. p. 443. quem quidem librum potius Timotheo Presbytero CP. ascribendum putat.

Definitiones variae, Græcè prodierunt Helmslæge 1561. 8°. Gr. Lat. ab Hæschelio cum Mystagogia editæ Augusta 1599. 8°:

Tomus Dogmaticus adversus Hætelii Elibeson.

De duabus unius Christi voluntatibus liber.

Distinctum, quibus res derivantur, definitiones.

Responsiones ad Theodorum, & Pauli questiones ad Marinum Presbyterum.

Tomus Dogmaticus ad Marinum Presbyterum.

De Qualitate, proprio, & differentia, ad Theo-

dorum Presbyterum.

De Substantia, seu Essentiâ & Naturâ, de Hypostasi & natura.

Nam posse dici unam in Christo voluntatem, & de duabus Christi voluntate.

Ex Questionibus à Theodoro Monacho illis propositis.

SS. Patrum de duabus Christi operationibus definitiones.

Acta disputationis de duabus Christi voluntatibus cum iyrro in Africa habitæ, quæ humilioris conscripta est hylo, & nec Dialecticæ leges, nedum Sermonis sinceritatem, satis servare olim noravit Photius Cod. cxcv. quod quidem notariorum acta disputationis excipitium inficitæ acceptum referri potest. Primus hæc disputationem Græcè extulit adjunctâ Turrianæ versione Card. Baronius in Appendice Tom. VIII. Annalium Ecclesiasticorum, exinde habetur Gr. Lat. Concil. Tom. V. p. 1784.

Liber de Animâ.

Epistola XLVI. quarum priores *Sermones* sive *tractatus* integri merito censeri possunt.

Dialogi V. de S. Trinitate, qui inter opera S. Athanasii haberi solent, quoque Theodorico viudicatos in auctuario operum ejus edidit Camerinus, plurimorum Codicum MSS. & eruditorum authoritate Maximo adjudicantur.

Mystagogia sive Liturgia Exposita, à Davide Hæschelio Gr. Lat. edita, *An. nst. Vindob.* 1599: exinde in Auctuario Duceano Tom. I. L. pagina 166.

Capita Theologica, sive Sermones per excerpta ex diversis tum Christianorum, tum Gentilium ac profanorum Scriptis. Hæc sententias seu locos communiter unâ cum Antonii Melissi *Sermonibus* Gr. Lat. edidit Conrad. Gesnerus Tiguri 1546. & prædierunt deinde ad calcem Stodæi Francof. 1581. *Aurelia Alabrogi* 1609. fol. De his editionibus in quibus Maximi & Antonii Sermones mixtim habentur, vide quæ in notis observavit Cl. Combefius.

Omnia hæc S. Maximi opera partim prius edita, partim de novo ex Vatis Bibliothecis Romanis, Italis, Gallis tunc primùm eruta, & undique conquisita, collegit, recensuit, Latinæ versione notis Scholiisque Græcis illustrata, Græcè & Latinè II. Vol. in lucem emisit Fr. Combefius. Parisi 1675. fol. qui etiam editioni suæ *Vitam & Certamina S. Maximi*, à Græcò quodam conscriptum, *Alia Collectio cum Principibus in Secretario, Diffinitionem cum Theodosio Casarea Bithynia Episcopo, Invektivam adversus Constantinopolitanos pro S. Maximo, Duplex Ecclesiæ Græcæ pro S. Maximo Officium*, (ut aliis quædam taceam) Gr. & Lat. cum notis præmisit.

Centaurus Ecclesiasticus libris II. comprehensus, sive *enarratio Christiani Paschalis cum brevis temporum supputatione*, à Dionys. Petavio Gr. Lat. divulgata in *Uranologia* Parisi. 1620. f.

S. Maximi ambigua, seu Scholia in Gregorii Theologi locos difficiles. Opus prolixum, quod maxima ex parte Latine olim vertit Joannes Scotus Erigena. Integrum opus unâ cum ejusdem Scoti de divisione naturæ libris Gr. Lat. prodit Oxoniæ 1681. fol.

SÆC VII.
AD AN. DC.

SÆC VII.
ab An-DC.

Scholia in Dionysii Areopagita opera, quæ Græcè extant Paris. 1562. 8°. Gr. Lat. inter Dionysii opera *Auxerp.* 1615. & Paris. 1633. 1644.

Expofitio in Cantica Canticorum; quam ex S. Maximi, Gregorii Nyssini, & Nili Commentariis collegit Michael Mællus. Extat Gr. Lat. in *Asclario Duceano*, Tom. II. p. 681.

SERGIUS, Cypriorum Archiepiscopus, claruit anno 645. Scripsit *epistolam ad Theodorum Papam* adversus Monothelitas, quæ extat Gr. Lat. Concil. Tom. vi. p. 122.

645. **VICTOR**, natione Afer, ab anno 646. Episcopus Carthaginensis. Scripsit *ad Theodorum Papam* statim post Episcopatum susceptum *epistolam*, quæ *canon de creatione sui certiore reddidit*, & *Orthodoxam de duobus in Christo voluntariis fidem declaravit*. Extat Gr. Lat. Concil. Tom. vi. p. 151.

646. **THEODORUS**, Presbyter in Monasterio lauræ Raitu dicto, S. Maximi Synchronus & familiaris, qui ad eum *Epistolam de voluntariis & Operationibus in Christo* scripsit. Claruit anno 646. Scripsit Theodorus Raitu *Commentarium de Incarnatione Christi* adversus hereses *Manetum*, *Apollinarii*, *Theodori Apos. Nestorii*, *Eutychæ*, *Jalavittalicarnesii*, *Severæ*, & *aliorum*; quem Latine à se vetulum edidit Godefridus Tillmannus sub titulo *Isagoges ad Anastasii Sincitæ Oraciones* quinquæ dogmaticæ Paris. 1556. 8°. *Commentarium* verò ipsum Theodorus Beza Latine vertit & Gr. Lat. edidit Geneva 1576. 4°. exinde reculum inter Opera Beza Theologica Vol. 3. p. 390. Prodiit postea Gr. Lat. à Rob. Balforeo ad calcem Gelasii Cyaceni editus Paris. 1599. 8°. denique in *Ancuario Duceano* Tom. I. p. 319. Idem cum Theodoro nostro Cl. Pearsono videtur Theodorus ille Presbyter à Photio Cod. 1. memoratus, qui librum singularem ex professo composuit, quo ostendere conatus est, licet infeliciter sine dubio, ut Doctissimi Viri verbis utar, germanum esse S. Dionysii Areopagite opus, & argumentis in contrarium allatis prout potuit, respondit. Argumenta numero quatuor apud Photium supersunt: solutiones eorum desunt.

* Vinclie.
Ignaz. pat. 1.
p. 18.

646. **EUGENIUS**, gente Hispanus, Ecclesiæ Toletanæ Presbyter. Mortuo Eugenio priore in Toktanæ sedis Archiepiscopum designatus, CesarAugustam fugit; & ad Martyrum sepulchra se confertens, ut vitam monasticam exigere liceret, postulavit. Verum regis iussu Toletum reductus Episcopus ordinatus est anno 646. Anno 647. Concilio Toletano IX, anno 648. Toletano X. præfuit, Episcopatum duodecim ferè annis tenuit; atque anno demum 649. defunctus, Idelsonum successorem habuit. Dracontii libellos in *Hexameron* recensuit, auxit, & perpolivit, & addito de *duci septimi Opere Carmine Heroico*, quod Dracontius imperfectum reliquerat supplevit. Scripsit etiam *Epigrammata* quædam; quæ cum

Carmine supradicto edita sunt à Jac. Sirmondo SÆC VII.
Paris. 1619. 8°. & habentur in Biblioth. Patr. ab An-DC.
Tom. XII. p. 344. Scripsit & *libellus de S. Trinitate*, qui interit, & alia quædam tam vinclia quam soluta oratione; quæ memorat Idelsonus de Script. c. 14.

646. **TAIO** sive *Tage*, cognomento *Samuel*, gente Hispanus, Episcopus CesarAugustanus, claruit anno 646. vi. quo jubente rege Chindasuindo, & approbante Synodo Toletanâ VII. Romam iter suscepit; ut desideratos in Hispaniâ S. Gregorii *Moralium* libros compararet. Postquam ibi moram inutilem diu fecisset, & à Pontificibus Romanis aliud agentibus ludificatus esset; libris frustra à se antea Romæ quæsitos, in Apostolorum templo facta dormienti visione, reperisse dicitur. Visionis beneficio erutos è forulis libros à Martino Papâ haud difficulter obtinuit, & in Hispaniam rediit sicut deditit. Anno 653. Concilio Toletano VIII. 655. Toletano I X. interfuit. Ex B. Gregorii libris collegit *Senteniarum libros V.* servatis ipsius Gregorii verbis, paucis ubi ea desunt, ex S. Augustino suppletis. Extant hodie inter Codices MSS. Thuanos fol. Vide *Bibliotheca Thuanæ* Tom. II. p. 424. *Præfationem Operis* illius ad *Quiricum Barcemonensem* unâ cum Quirici responso extulit Mabillonius Anal. c. Tom. II. p. 68. Habetur etiam ejus *Epistola* ad Eugenium Toletanum apud Baluazium Miscellan. Tom. IV. p. 397.

646. **MARTINUS**, Patriâ Tuscus, civitate Tudertinus, anno 646. Pontifex Romanus electus est ante xiv. Maii, ordinatus die xiv. Junii. Eodem anno 111. Nov. Octobris insignè Concilium c. v. Episcoporum, Lateranense dictum, Romæ inchoavit; in quo Constantius Imp. *Tyrius* anno priore editum, & Monotheitarum duces Sergium Pyrrham ac Paulum Patriarchas CPP. Cyrum Alexandrinum, & Theodorum Pharanitanum, damnavit: fidem Catholicam de duobus in Christo voluntariis Canonibus latis munivit, hæresim Monotheleticam anathemate percussit. Anno 647. Olympius Exarchus Imperatoris iussu Ravennâ Roman veniens frustra ei insidias tendit. Anno 648. Calliopas, qui Olympin in exarchatu successerat, exercitu Ravennatensî Hispanus, Romam venit, & XIII. Cal. Jus. Martinum armatâ manu prehendit, ac navi impositum post tres menses navigationi insumptos Naxum insulam deportavit: ubi per integrum annum commoratus & malè habitus Pontifex, die XVII. Septembr. anno 649. Constantinopolim perductus est, & in custodiam datus. Post 93. dies ad tribunal iudicum ductus ac multis criminibus oneratus, causam agere coactus est: sed cum neque *Tyrium* Imperatoris approbare, nec cum Patriarchâ CP. communem inire, vellet; iterum in carcerem amandatur, vinculis onustus, & diris suppliciis undique vexatus. Diebus 85. exactis Cherstonam deportatur, quo pervenie Idibus Maii anno 649. Obiit exul eodem anno die XVI. Septembris, in Ecclesia Beatz Mariz,

647. **MAURUS**, Blachernis dictus, prope Cherfonam depositus. Extant *Epistola* XVII. quarum XI. Græco-Latinæ habentur, Concilii Tom. VI. p. 5.

MAURUS, Episcopus Ravennatensis, claruit anno DCLXIX. Scripsit *Epistolam ad Marinum Papam contra Monotheitæ*, quæ in Concilio Lateranensi lecta approbata est, atque Actis Synodalibus inserti iussu: ubi jam reperitur Gr. Lat. actione 1. Concil. Tom. VI. p. 96. Cæterum per quos miretur tot Occidentalem Episcoporum Epistolas Græco-Latinas extare in Actis Concilii Lateranensis, sciat Acta Concilii, atque aded Epistolas & Libellos iis immistos, in Græcum sermonem postea conversæ esse; uti & nunc extant.

655. **ANASTASIUS**, primò Monachus; deinde Abbas, natus anno DCLVII. S. Maximi discipulus, iterum, calamitatum, exiliorum per integrum decennium comes indiduos, claruit anno DCLV. quo una cum S. Maximo Imperatoris Julii Romæ Constantinopolin asportatus est, ibi in iudicium tractus, diris modis exagitatus, ac demum Perberim re-legatus. Anno DCLXIII. Lazica cum B. Maximo deportatus est, ubi castello Scotori dicto Apilæ prope Abasgiam, deinde Suanen-si inclusus, & tam ex tormentorum & verberum; quæ Byzantii sustinuerat, copiâ; quam ex afflictionibus & angustis hoc in loco ipsi illatis, vix adhuc semivivus die XXIV. Julii anno DCLXIV. in Domino obdormivit. Scripsit anno DCLV. ad *Commune Monachorum apud Caralim consistorium Epistolam*, quæ extat Lat. Inter Anastasii Collectanea à Sirmondo edita. Paris: 1620. 8°. p. 142. & inter Maximii opera Tom. I. p. 43.

655. **ANASTASIUS**, Ecclesiæ Romanæ Presbyter & Apocrisarius, B. Maximi discipulus, claruit, anno DCLV. quo ob Maximii Præceptoris causam, & Orthodoxæ veritatis confessionem Mesembriam Thraciæ urbem in exilium missus est, postea Trapezuntem relegatus. Anno DCLXII. una cum B. Maximo in Lazorum religionem deportatus: ubi à Maximo & Anastasio cognomine, exilii focis divisus, in castrum Buculum dictum in regione Mesimianâ prope confinia Alanorum conjectus est; post paucos dies in castellum Thacryz juxta Hiberniam, exinde verò castrum Phasias, mox Schemarin ablegatus, obiit anno DCLXVI. V. Idus Octobris. Scripsit anno DCLXV. exul e Lazica prolixam ad *Theodosium Gangrensem Presbyterum Epistolam*, cui præter enarratâ fusè sui ac B. Maximii & Anastasii CP. exilia, plurima de duabus Christi operationibus ex S. Hippolyti scriptis de prompta testimonia intexuit; unde etiam & nos quædam lucem hisce rebus præferentia mutuati sumus. Extat hæc *Epistola* Latine inter Anastasii Collectanea à Sirmondo edita Paris: 1620. pag. 193. & in Bibliothecâ Patrum Tom. XII. p. 848. Operibus etiam S. Maximii non ita pridem à Combessio editis præmissa, p. 67:

FRUCTUOSUS, gente Hispanus, ex regio Gothorum sanguine ortus, Conantii Episcopi Palentini discipulus, plurima condidit Monasteria, & in his Complutense, cui ipse præfuit. Postea Episcopus Dumien-sis factus est ac demum anno DCLVI. Concilii Toletani X. decreto in locum Potamii Archiepiscopi Bracaren-sis recens depositi subrogatus. Obiit ante ann. DCLXXV. Scripsit *Regulam Monachorum duplicem*, alteram XXIII. alteram XX. Capitulis constantem. *Virgineque* edidit Lucas Holstenius in Codice Regularum Paris: 1663. par 2. p. 133.

ILDEFONSUS, gente Hispanus, Toleti nobili genere Patre Stephano, matre Lucîa natus: ubi etiamnum commonstrari ædes illius natalibus nobiles prodiit Marianâ *. Ab Eugenio Archiepiscopo Toletano primis literarum elementis imbutus, Hispanum missus est ab Isidoro Episcopo alterius expoliendus. Quo factò spretis omnibus vitæ secularis honoribus, quos ei pater propinârat, in Agalien-si Monasterio cucullum induit, tantamque brevi tempore ob pietatem & doctrinam eximiam nominis exultationem nactus est, ut Adeo-dato Abbate defuncto Cænobii Præfecturam fidei suæ commendatam habuerit. Quo tempore in Prædio Debiensi suâ impensa Vir-ginum Collegium fundavit; atque anno dñm DCLVII. Eugenio in sede Toletana successit. Rejicit id Baro-vius in annum DCLXIII. Episcopus factus Pelagii & Helladii exolertum jamdiu Helvidii errorem rescuscitare oientum temeritatem multo labore compressit, perpe-tuanque B. Mariz virginitatem enixe vindica-vit. Obiit ante DCLXXII. post completos ab Episcopatu suscepto annos IX. menses scilicet 2. Multis scriptis eoque post mortem inclauit; ut *Chrysostomus*, atque *Ancora fidelis* ab iis qui eum citant, sæpe appelletur.

Scripta, quæ extant.

Liber de illibata virginitate B. Virginis contra Infideles.

Liber contra eos qui dispuant de perpetuâ virginitate B. Mariæ, & de ejus partitione. Duos hosce libros à quibusdam Radulfo Flaviacensi ascribi monet Bos-tonus Barien-sis. Rectius Da-cherius Paschasio Radberto adjudicat.

Homilia contra eos qui mendaci affirmant Mariam Virginem contra legem Dominum peperisse.

Sermo VI. de assumptione B. Mariæ, ex quibus 2^{us}, & 3^{us}, Ansberto Abbati Fontanellensi tribuit Bos-tonus.

Sermo duplex in Nativitate B. Mariæ, Sermo de ejusdem Purificatione.

Tractatus hosce edidit Fr. Feuardentius Pa-ris: 1766. quos excepto unico libro de illibata virginitate B. Virginis, tum ob stylum, tum ob doctrinam quæ in iis continetur, supposititios esse contendit Joannes Poza in Elucidario Deiparæ 1. 4. tract. 4. cap. 6. His adde, quæ habent Fr. Combessis in Bibliotheca Concionum. Tom. 7. & Lucas Dacherius Spicileg.

E Tom.

SÆC. VII.
ab An. DC.
656.

657.

* De rebz
Hisp. l. 6.
c. 10.

SÆC. VII.
ab AN. DC.

Tom. I. p. 12. monente Cl. Oudino Supplement. pag. 182. nempe non pauca in his Homiliis partim ex Homiliis D. Bernardi, partim ex Commentario in Psalmos Pœnitentiales à quibusdam Gregorio VII. ab aliis Anselmo Lucensi tributo desumpta esse. Porro isti tractatus habentur & in Bibliothec. Patr. Tom. XII.

Liber de Scripturis Ecclesiasticis XIV. fœc. Appendix ad librum Isidori de Viris Illustribus post Hieronymum & Gennadium. Editus est à Mureto in Bibliothecâ Ecclesiasticâ pag. 97. *Antwerp. 1639.* cum votis, atque alibi scriptis.

Epistole duæ ajnd Dacherium Spicileg. Tom. I. pag. 308. Integrum *Epistolarum* volumenscriptissè Hldefonsum testantur Trithemius & Possëvinus: quod an alicubi adhuc lateat, non constat.

Scriptis præterea quæ non extant, Hldefonsus (modò Juliano Tolercano in Appendice ad librum ejus de Viris illustribus fides sit habenda) Opuscula sequentia.

Profepetiana subrepticis propria.

De proprietate Personarum Patri, Filii & Sp. S.

Annotationes in sacris.

Annotationes actionis divine.

De cognitione baptisni.

De progressu spiritualium.

Epistolarum librum.

Librum Missarum, Hymnorum & Sermonum.

Librum Epigrammarum & Epigrammatum.

Porro Hldefonsus Isidori *Historiam de origine Geiberum* ab anno quinto Suintiliani regis, in quo desinit Isidorus, usque ad annum XVIII. Recesunt regis produxit. Interiit opus istud, nisi quid in Lucæ Tudenfis Historiâ delitaret. Verimiliter enim admodum conjicte Doctiss. Vossius Historicum istum, quicquid de eâ temporis, quam persecutus est Hldefonsus, petiit prodiit, ex hujusce Chronico paucis mutatis excerptissè.

657.

VITALIANUS, Patriâ Campanus, civitate Signinensis, Anastasi filius, Romanæ Ecclesiæ Pontifex ordinatus anno DCLVIII. die XXX. Julii. Anno DCLXIII. Constantinam Imp. Roman adveniente in suam demissione & obsequio excepit. Anno circiter DCLXVIII. Maurum Episcopum Ravennatensem, quod Romanam ad causam dicendam sæpius vocatus adesse noluerit, excommunicavit. Brutum fulmen adeo insuper habuit Maurus, ut ipse vice versâ anathema Vitaliano excussisset; ac morti proximus Episcopos Provincie suæ juramento obstrinxerit, se Pontifici Romano nunquam celluros. Obiit Vitalianus die XXX. Decembris anno DCLXXI. Extant *Epistola VI.* Concil. Tom. V. l. pag. 445.

657.

SYRICIUS, Episcopus Barconensis, claruit anno DCLVII. Extant ab eo scriptæ *Epistola 11.* quas primus edidit Lucas Dacherius Spicileg. Tom. I.

660.

MARCULPHUS, Monachus, ni fallor, Parisiensis, septuagenarius jam scripsit circa an. DCLX. Collegit *Formularum Ecclesiasticarum*

libros duos; quos Landerico Parisiensium Antifiti dedicavit. Hos primus è tenebris eruit, & notis doctissimis illustratos edidit Hieronymus Bignonius *Parisi. 1613. 8o.* Auctior verò editio ab eruditissimo Bignonio adornata iterum prodit *ibid. 1666. 4o.* Habentur etiam inter *Capitularia à Baluzio edita* Tom. II. p. 369. qui Bignonianis suas etiam Notas adjecit 1 exinde etiam Biblioth. Patr. Tom. XII. pag. 767.

CUMMENEUS; *Abbas* dictus, Patriâ Hibernus, alius à Cummianno de quo supra, Abbas Hycus factus anno DCLVII. Claruit anno DCLX. Obiit anno DCLXII. Scriptis *Vitam S. Columba primi Abbatis Hyensis in Brinnia*, quæ habetur à Mabillonio edita Sæc. Benedic. L. p. 301.

THEODOSIUS & THEODORUS, Monachi Orientales, B. Maximi, Martini papa, & Anastasii familiares, claruerunt anno DCLXVIII. quo è Laziciâ, quam SS. Confessorum Maximi, &c. viscudorum gratiâ petierant reduces Anastasi Apocrisarii literarum de morte Maximi & Anastasi alterius exemplum à Gregorio Monacho acceperunt. Scripserunt *Scholion sive hypomnesicon de Maximo*, &c. præsertim vero *Anastasi Apocrisarii, exiis & obitu*que Latine inter Anastasi Analecta edidit Jac. Sirmondius *Parisi. 1640. p. 352.* Gr. Lat. verò prodit in Apparatu Combefisiano ad Opera S. Maximi p. 80.

THEODORUS, natione Cilix, domo Tarfensis, S. Pauli popularis, instituto Monachus, Romæ dum ageret anno DCLXVIII. cum prius more Romano tonsuram accepisset, à Vitaliano Papâ ad Archiepiscopatum Cantuariensem evedus est, April. I. ab ipso Pontifice consecratus. Dum iter in Angliam intraret, in Galliis diu hæsit, & post octodecim dierum menses Cantuariam venit. Prima ipsi cura fuit Ecclesiæ Anglicanæ faciem pulchriorem reddere, secunda meliores literas resuscitare: quod & feliciter factum est. Eo enim sine Bibliothecam copiosam tam Græcis quam Latinis libris instructam secum in Angliam advexit: quorum nonnulli, inquit Antiquitatum Britannicarum Autor, seu Parkerus iste, seu Josselinus, Græco idiomate scripti apud nos manent, viz. *Opera Homeri* Græco characteri ita eximie & exquisitè descripta, ut librorum impressorum veritatem superent, volumen grande, charta etiam antiquior, *Homelia Cypriani* folio pergamæ, *Psalmi Davidici, Hypomnesicon Josephi* eâdem lingua, Opera sancti ob eximiam literarum Scripturarum nostro sæculo rara, & quæ perpetuæ memoris famam obtinere mereantur. Quid mirum igitur, si tam gravi Præfati, tam erudito capiti, Ecclesiæ Anglicanæ fides submitteret, & relicto veteri Paschatis celebrandi more, in Romanos ritus ferè ubique haud agrè traulisset? Anno DCLXXIII. die XXIV. Septembris Synodum Herefordiæ habuit; in quâ ea quæ à Patribus transmarinis Canonice sunt antiquitus decreta,

SÆC. VII.
ab AN. DC.

660.

661.

662.

† Antiquè
sive p. 11.

ab

SÆC. VII.
644 D.C.

ab Anglis custodienda decernebantur. Decem ejus Capitula apud Bedam videri possunt l. 4. cap. 3. Anno DCLXXX. habita est ab eo secunda Synodus Hertfeldæ in agro Cantiano; in quâ ad declarandam Britannicarum Ecclesiarum fidem contra Eutychis & Monotheiliarum hæreses, quinque Oecumenica Concilia suscipiuntur. Vide sis Bedam l. 4. cap. 17. Obiit Theodorus die XIX. Septembris anno DCCX. ætatis sue 88. ad quem, nec ultra, se perventum formis admonitus prædicere solebat. Scripsit Theodorus *Pœnitentiale*, opus satis amplum, & omnibus pene Pœnitentis casibus accommodatum: integri operis in Bibliotheca Benedicta apud Cantabrigienses suo adhuc tempore superstitis, titulos, sive summaria Capita numero LXXVIII. nobis exhibuit Clarissimus Spelmanus Concil. Angl. Tom. I. Quid exinde de eo factum sit, parum liquet; veretur ne alicubi apud nos reperitur. Que enim in Bibliotheca Benedictina hodie restant, quæque Parisiis edita sunt, ex prolixiori opere tantummodò sunt excerpta. Operat. Cal. * Oudin, ut Spelmanus integrum Pœnitentiale orbi Christiano obtulisset, nulla interim editionis Parisiensis mentione facta. An foris tam acutus, domi cæcus esse poterat? nescius scilicet Theodori *Pœnitentiale* omnibus, quæ reperriri poterant, capitulis, aliisque præclaris Ecclesiasticæ disciplinæ monumentis adauctum, uberrimisq. Jacobi Petiti annotationibus ornatum Parisiis prodidisse ann. 1677. Tom. II. 4. Fatetur quidem Petitus, se collectioni suæ *Pœnitentialis* nomen indidisse, non quasi integrum rescirar. librum Pœnitentialem, sed quia nihil eorum quæ præcipua sunt omittere videretur: interim de republicâ Christianâ haud parum meritis, qui omnia quæ haberi poterant, laudando studio summaque diligentia undique conquisivit. Quoniam vero Codices MSS. quibus usus sit, ubique crepat Petitus, eorumque possessores uti par erat, deprædicat, audivi non semel Collegii Benedictini Cantab. Socios, Theodori *Pœnitentialis* Codicem vetustissimum, qui in hujus Collegii Bibliotheca asservatur, summâ curâ pulchre describi curasse, & descriptum Parisiis transmississe, quod tamen iugrato proflus silentio suppressit editor. Integram quam edidit Petitus Collectionem, in duos dispexit Tomos: in primo exhibentur Theodori *Pœnitentiale* XIV. Capita complectens; ejusdem *Capitula* LX. *Capitula* X. Synodo Herefordiensi oblata à Theodoro prædicente; alia *capitula* ex fragmentis à Dacherio editis; alia ex Canonibus, ex libris *Pœnitentialibus*, ex *Canonum Collectoriis*, ex Codicibus quibusdam MSS. collecta; *Tractatus libri Pœnitentialis* à Spelmano editi; *Pœnitentiale Theodorianum* cum quibusdam capitulis & Canonibus ex ipso excerptis collatum; *Canones Selecti* ex antiquissima Canonum collectione *Codices Herouvaliani de doctrina & Disciplinâ Ecclesiastica*; excerpta ex aliis Codicibus MSS. de quibusdam rebus præcipuis, quæ in *Pœnitentiâ* & *Capitulis* Theodori tractantur. Sequuntur deinde quamplurima præclara Ecclesiasticæ disciplinæ Monumenta, undique conquisita, in varias classes &

articulos distributa. In Tomo II. habetur 10. SÆC. VII. *Disseratio*, quâ Theodori Vigilantiam pastorem adversus calumniatores, Balazum nempe & Centuriatores Magdcburgenses, ex veterum traditione patrumque testimoniis ab Ignatio Antiocheno ad ipsius Theodori tempora longo agmine deductis defendit, cui observationes suas in hæc Vigilantiæ Pastoralis exempla subnectit. *Disseratio*, Theodori doctrinam de *Pœnitentiâ* adversus Joann. Morinum ab omni novitatis suspitione prolixè vindicat; ultimo demum loco sequuntur notæ, quæ, ut ipsius verbis utar, tot sunt quasi Dissertationes, in quibus mendacia hominum maledicorum coarquantur, qui sanctissimum atque doctissimum Ecclesiæ Cantuariensis antistitem, temerè audient appellare novellæ ac superstitiosæ Religionis doctorem. Denique notandum est, Theodorum nostrum qui hunc morem à Græcis suis mutuât, primum fuisse, qui Occidentalibus libellum pœnitentialem præscripsit, quem alii postea æmulati sunt, adeoque omnium formularum Pœnitentialium in Ecclesiâ Latinâ fons & origo, jure merito haberi debeat. *Capitula Theodori Ecclesiastica* CXX. habentur etiam apud Dacherium Spicileg. Tom. IX. & in Appendice ad Concil. Tom. VI. p. 1875. Extat etiam *Epistola Theodori ad Ethelredum Merciorum regem de amicitia inter se & Willfridum Episcopum Eboracensem, quem merito diximus curaverat Theodorus, reintegrata*, apud Willielm. Malmshur. de Gest. Pontif. lib. 3. fol. 151. & Concil. Tom. VI. pag. 1383.

ADEODATUS, natione Romanus, Jo-
viniani filius, instituto Monachus, demum ab
anno 673. die XIV. Martii Pontifex Roma-
nus. Obiit die XVIII. Maii anno 677. Scripsit ad universas Gallia Episcopos *Epistolam*, quâ privilegium Monasterio S. Martini concessit. Extat Concil. Tom. VI. p. 523.

AGATHO, natione Siculus, ex Monacho
Papa Romanus ordinatus die XXIX. Maii
anno 679. Anno 680. indicto à Constantino
Imp. Constantinopoli Concilio Oecumenico,
ipse habitâ Romæ Synodo rebus Occidentali-
bus Ecclesiæ in Concilio CP. feliciter pro-
curandis viam præmuniit, advocato enixis pre-
cibus ex Angliâ Theodoro Cantuariensi; quem
tamen, quo minus Pontificis votis obsecunda-
ret, gravis senectus impedit. Misit Agatho
ex Romanâ Synodo ad Constantinopolim le-
gatos Abundantium Paternensem & Joannem
Rhegitanum Episcopos, Theodorum & Georgium
Presbyteros, Joannem Diaconum, &
Constantinum Subdiacorum, qui suas vices
in Concilio generali obirent. Obiit die I. De-
cembrii anno 681. Extant ab eo scriptæ *Epistolæ* III. una, eaque admodum proluxa, ad *Constantinum Imp.* quæ habetur Gr. Lat. Synodi
VI. actione 4. Concil. Tom. VI. p. 629. altera
sui ac Synodi Romanæ nomine ad *Imperatorem
& Concilium CP. de legatis ad Synodum missis*,
ibid. pag. 678. tertia ad *Ethelredum Merciorum
regem, & alios de collatâ Abbati Medam
Sedensi potestate curatâ*, ibid. p. 576.

E e 2 ADAMAN.

674

679

S.Æ.C. VII
ab An. D.C.
679.

ADAMANNUS, seu **ADAMNANUS**, gente Scoto-Hibernus, Monachus & Presbyter, defuncto Tailbeo anno 679. in regimine cœnobii Hyensis successit. Anno 701. ad Aldfridum Northumbrorum regem legatus à gente suâ missus Romanum Paschatis celebrandi institutum in Angliâ didicic & approbavit; idque à suis domum redeuntes observari frustra fatigavit. Deinde in Hiberniam transevit, plurimos quin & penè omnes ad Anglicanam consuetudinem Paschatis celebrandi adduxit. Tandem Hyam reversus, cùm iterum Monachus suis Romanæ Ecclesiæ ritum irritò labore commendasset, ante annum exactum è vitâ migravit die XXIII. Octobris Anno deciv. ætatis suæ LXXIV. vel ut alii, LXXX. Edidit de *Vitâ Smith. Columbae libris* III. qui extant apud Canisium Tom. v. par. 2. pag. 362. & apud Surium IX. Junii. *De locis Terra Sancta libris* III. quos ex ore Arculphi Galliarum Episcopi è Palestina reducis excepit. Eos prius edidit Scarius *Ingulfus*. 1619. deinde Joannes Mabillon. sæc. Benedicte. III. par. 2. pag. 902. Scripsisse dicitur Adamannus librum etiam de *Paschate legitimo*, & *Canones* quidam: de quibus vide Warzum de Script. l. 1. c. 3. p. 35.

680.

CEOLFRIDUS, gente Anglus, patriâ Bernicius, post Benedicium Biscopium Wercmuthensis & Gervvicensis Monasteriorum Abbas, Ven. Bedæ præceptor, claruit anno 680. Roman, quo verò anno haud satis liquet, profectus est, unde plures secum libros detulit, quibus Bibliothecam, quam in utroque Monasterio extruxit, ornavit; de quibus vide sis Bed. vis. Abbat. Wiremuth. lib. 2. pag. 46. Missis etiam Roman Monachis privilegium à Sergio Papâ Monasterio suo imperavit, quod coactâ Synodo Anglicanâ, Elfridi, omniumque Episcoporum subscriptione firmatum est. A Naitone Pictorum rege missis legatis rogatus, ut eum de Paschatis celebrandi ratione, & Romanâ Clericorum tonsurâ plenius edoceret, scripsit prolixam de argumentis hinc *Epistolam*, quam tanto cum gaudio excepit Naiton, ut de medio optatum suorum surgens, genuaque in terram stertens, Deo gratias egerit, quòd tale munusculum de terrâ Anglorum accipere mereretur; & mox edito præcepit, ut Romani in hiscebus ritus per universas Pictorum provincias observarentur. Tandem senio & laboribus penè fractus, magni suorum dolore regimii suo renunciavit, seque ad alterum iter Roman suscipiendum paravit. Verùm Lingonas in Gallia Narbonensi p.veniens, morbo & senectute gravis naturæ cussit, & in Monasterio Tergeminorum VII. Kil. Octobris obiit, ibidem sepultus, ætat. ann. LXXIV. Presbyteratus XLVII. regiminis monastici 9. Indultrius per omnia Vir, acutus ingenio, actû impiger, maturus animo, religionis zelo fervens, quod de magistro suo habet Beda loc. cit. pag. 47. Extat ejus ad Naitonem *Epistola de Paschate & Tonsurâ* apud Bedam l. 5. c. 22. & Concil. Tom. VI. p. 1423. Alia ejus scripta, viz. *Homilias Solomon, Epistolæ*

ad Monachos, De Peregrinatione sua librum; Te-
stamentum ad Huniberram memorant Balco &
Pitico.

ALDHELMUS, natione Anglus, Kenredii filius, Inz VIII. saxonum regis nepos, juvenis adhuc Galliam & Italiam peragravit, tantoque animi ardore sacris pariter ac humanis literis iucubuit, ut omnes sui temporis Theologos longè superaverit. Domum reversus, primum Monachus, deinde Abbas Bladuncensis, sive Malmshurienfis factus est anno 671. Claruit præcipue circa annum 680. Exactus in regimine monastico annis 34. anno 705. Schirburnensis Ecclesiæ Antistes consecratur. Obiit anno 709. die XXV. Maii. Dum Abbatiss munere adhuc fungeretur, scripsit jubente gentis suæ Synodo adversus vicinos Britannos, quòd Quartodecimanum Paschatis celebrandi morem uordicus retinerent. Primus ex Anglorum gente erat juxta Camdenum*, qui Latine scripsit, primusque componendi carminis Latini rationem populares suos docuit. Vir, teste Bedâ†, *modeste, doctissimus, & sermone nitidus, & Scripturarum tam liberalis quam Ecclesiasticarum erat eruditione mirandus. Præter Opus Paschale, jam deperditum, scripsit, eodem t. tit. librum de Lou- de Virginitate eximium, quem ad exemplum Sedulii & Verisibus Hexametris & prosâ composuit. Extat liber ille Paris. 1576. apud Canisium Tom. v. par. 2. pag. 798. & in Bibliothecâ Patr. Tom. XIII. p. 91. Scriptis & alia nonnulla, ex quibus extant, liber de vitio principis viciis, qui habetur apud Canisium & in Biblioth. Patr. dictis locis; *Enigmata versus mille*, quæ cum aliis Aldhelmi *op. vultu metricis* edidit Martinus Delrio, *Magnus*. 1601. 8°. *Tractatus ejus de Virginitate Proficiens* habetur in Orthodoxogr. p. 1677. Scripsit præterea de *Vitâ Monachorum*, de *Laudè Sanctiorum*, de *Mysteriis generibus*, super *Enigmatibus*, aliaque plurima, quæ à Balco & Pitico recensentur.*

* Britan.
in Wilt. p.
116.
† L. c. 11.

APONIUS, quisquis sit, vir non indotus, claruit, ex Labbei calculo, circa ann. 680. Beda certè antiquior, à quo* citatur. Extrane eo scripti ad Armeniæ Presbyterum *Caen- monasteriorum in Caustica Caecicorum libri* VI. qui prodierunt *Frisburgæ* 1558. & in Bibliothecâ Patr. Tom. XIV. p. 98.

681.

MANSUETUS, Archiepiscopus Mediolanensis claruit anno 680. quo circiter tempore ex occasione indicti in Oriente à Constantino Imp. Concilii Oecumenici Synodum Mediolani habuit; & ex ea scriptis ad Imperatorem literis, eum quæ de se fidei Catholice vi- sa sint, admonuit, ac donum in Christo voluntatum fidem sibi cordi esse declaravit. Eodem anno Synodo Romanæ interfuit, & literis Synodicalis legatos Constantinopolim missos spectantibus subscripsit. Extat *Epistola* ejus ad Constantinum Imp. de fide Catholica à Synodo Mediolanensi scripta, inter Acta Concilii V. l. par. 1. cap. 3. Concil. Tom. VI. p. 601.

* Comm. in
Cant. l. 4. c.
15.

682.

THE O-

SÆC. VII.
ab A. D. C.
680.

THEODORUS, *Compodonensis* à cetu-

lulâ, in quâ vitam monasticam primùm egit, dictus, postea Monachus G. Salli, discipulus S. Magni Claruit anno 680. Scripsit jussu Tozzoni Episcopi S. *Magni præceptorum sui Vitam*, quæ extat apud Canisium Antiqu. Lect. Tom. v. pag. 911.

680.

MACARIUS, Patriarcha Antiochenus, hæreticus Monotheletæ; claruit anno 680. quo Concilio sexto Generali interfuit. Præter brevem *fidei Confessionem*, quam ore tenus in Concilio edidit, prolixiorem *Eidesein* sive *Confessionem* scripto consignatam patribus obtulit; sed cum dogma de unicâ Christi voluntate, & deivirilâ operatione damnare recusaret, secusque duas naturales voluntates, aut operationes in Christo nunquam agniturum, etiam si neminem discerneretur, & in mare mitteretur, profleretur, à Synodo damnatus, & ab Imperatore in exilium missus est. Extat ejus *Expositio seu Confessio Fidei* utraque Concil. Tom. VI. pag. 747. Scriptæ & *librum ad Lucam Monachum & Presbyterum Africa*, qui de novâ hæresi Maximianorum scripserat, & *libellum contra Dioscorum* ad Imperatorem, & alium quendam librum; quorum fragmenta habentur Concil. Tom. VI. p. 906.

680.

PETRUS, Metropolitâ Nicomediensis; claruit anno 680. In Hæresi Monotheleticâ suspitionem adductus, Concilio sexto se præsentem stitit, tactique Evangelii fidem Orthodoxam duarum in Christo voluntatum confessus est, quam & oblato confessionis libello fufius confirmavit. Exemplum ejus secuti sunt Theodorus, Solomon, & Antiochus Episcopi, una cum Monachis quibusdam, ejusdem criminis rei facti, & oblati eadem formâ libellis criminationem diluerunt. Extat *Libellus* iste *Confessionis* Græc. Lat. Concil. Tom. VI. pag. 842.

680.

JULIANUS, POMERIUS etiam dictus, gente Hispanus, civitate Toletanus, Eugenii II. Episcopi Toletani discipulus, anno 676. ab Ervigio rege rogatus, libros de *Christi adventu adversus Judæos* scripsit. Anno 680. incunte post Quiricum Ecclesiæ Toletanæ Archiepiscopus ordinatus est. Anno 681. Concilio Toletano XII. 683. Toletano XIII. 684. Toletano XIV. 688. Toletano XV. præfuit. In postremâ hâc Synodo libri sui de *tribus subsistentiis*, quem in Italiam perlatum minus Orthodoxum censuerat Benedictus Papa, vindicias operose egit, Benedictum tanquam stupidum quendam & è trivio petitum doctorem Concilii patribus decidendum propinans, ac frivolas indocti Pontificis cavillationes insuper habendas esse demonstrans. Obiit pridie Nonas Martii anno 690. Præclarum virtutum ac doctrinæ ejus encomium texit Fœlix Toletanus in Appendice ad Ildefonsi de Scripte. quem consulat Lector. Nos scripta Juliani persequemur.

Commentaria in Nuum Prophetiam.

De demonstratione sexæ ætatis, sive Christi adventu, adversus Judæos libri III. ad Ercorgium regem, qui habentur in Orthodoxographis pag. 1967.

SÆC. VII.
ab A. D. C.

III. *Prognosticon futuræ sæculi, viz. de Origine mortis humanæ, de Receptaculis animarum, de Resurrectione & extremo Judicio, libri III. præmissis Epistolâ nuncupatoriâ ad Idalion Barionensem Episcopum, & Orationem ad Deum, prodierunt à Cochleæ editi Lipsiæ 1535.*

Alphabetum sive Contrarium in species locorum utriusque Testamenti libri II. Variz sunt variorum de hujus operis autore sententiz. In editione Bibliothecæ Patrum, quam adornavit Andreas Schottus Colm. 1618. Juliano nostro ex autoritate Fœlicis Toletani tribuitur, Tom. xv. p. 95. Sixtus Senensis illud Richardo Cluniacensi, qui claruit an. 1160. ascribit. Ab Alphonso de Castro* sub nomine Salviani Masiliensis citatur, non aliâ forsan de causa, quàm quòd à Brassicanon ad calcem Salviani editum fuerat Anonymum. Denique Joannes Baptista Marus† ex testimonio Leonis Officinis, & antiquissimi codicis fide id Berthario Abbati Cassinensi vindicat. Cui datum tantas Componere lites? Prodierunt hi libri primùm Anonymi Bussl. 1530. Colm. 1533. 8°. deinde vna cum supra enumeratis Juliani opusculis Tom. XII. p. 550.

* Adv. Hartl. in verbo elmor. C61.

† Nor. in Petr. Diacon. de viciis illust. Cassin. p. 13.

Historia de Wamba regis Gothorum expeditione, quâ rebellantes Pannoni ducenti Narbonensem debellavit & ab Andrea du Chesne edita inter Scriptores Francicos Tom. I.

Appendix ad Ildefonsum de Scripseribus Ecclesiasticis, quæ quidem unius Ildefonsi vitam continet, & cum Hieronymi, Gennadii & Ildefonsi catalogis Scriptorum edit folio.

Scripsit Julianus plurima, quæ nunc interierunt, opuscula, à Fœlice Tolerano memorata, viz. *Librum Responsionum ad Idalion in defensionem Canonum & Legum*, quibus prohibentur Christiana mancia Dominis infidelibus deferere. *Apologema fidei ad Benedictum Papam: Apologema alium de tribus capitulis*, & de quibus immeritò dubitabat Benedictus. (*Dysertationem satis prolixam ejusdem argumenti habes inter Acta Concilii Toletani XV. Concil. Tom. VI. p. 1296.*) *Libellum de remedii blasphemie*, cum Epistolâ ad Adrianum Abbatem. *Librum carminum diversorum, Hymnorum, Epithiorum, & Epigrammatum: Librum Epistolarum: Librum Sermorum: Opusculum de vindicatione donni Dei, & eorum qui ad eam confugiant: Librum Sententiarum ex decade Psalmerum S. Augustini collectum: Excerptum de libris S. Augustini contra Julianum: Libellum de divinis Judiciis contra eos qui fugientes ad Ecclesias persequuntur: Librum Missarum per totum circulum quavis Librum Orationum pro omnibus anni Festivitatibus.*

AGATHO, magnæ Ecclesiæ CP. primò Lector, postea Bibliothecarius, Patriarchalis Proto-notarius, & Cancellarius secundus; claruit ab anno 680. quo, cum Lectoris gradum adhuc sustineret, sanctæ & oecumenicæ sextæ Synodo Notarius fuit; omniaque quæ in eâ

680.

Ee 3 acta

SÆC. VII.
Ab. An. DC.

acta sunt, ordine persecutus, omnes Aethi-
n tomos literis Ecclesiasticis purè & nitidè scri-
psit, & exemplaria à se descripta in quinque Pa-
triarchalium sedium usum tradidit. In vivis
adhuc erat anno 712. quo *Libellum* sive *Episto-
lam* scripsit, in quo ea refert, quæ Philippicus
Bardanes tyrannus adversus sanctam &
œcumenicam sextam Synodum ausus est. Ex-
tat hic *Libellus* Gr. Lat. Concil. Tom. vi. pag.
1401.

682.

LEO II. natione Siculus, Pauli filius,
Pontifex Romanus anno 682. ante x. Januarii
electus, post menses demum novem ordinatus.
Anno 683. perlata à Constantinopoli synodi
sextæ *Acta* confirmavit, & eorum exemplar in
Hispaniam transmisit. Obiit anno 684. die
23. Maii. Extant sub ejus nomine *Epistola* v.
Concil. Tom. vi. pag. 1245. quas commutitias
esse contendunt Baronius, Binius, & novissimi
Conciliorum editores. Sanè prima, ad Con-
stantinum Aug. Gr. Lat. actione 18. Synodi
sextæ reperta, nec præsertim nomine à Ponti-
ficis suppositicia censetur, quòd Honorium
Papam in Monotheitarum hæresi defunctum,
adeoque justè anathematis sententiâ condem-
natum esse scribat, ut ipse Baronius non diffi-
tetur. *Sermonem* in *die Ordinationis habuimus*
sub ejusdem nomine ex schedis Holstæni edi-
dit Daniel Papebrochius Conatus Chronolo-
gici ad catalogum Pontif. Roman. pagina 107:
qui quidem utrum iste *Sermo* Leoni an Bene-
dicto successori sit ascribendus, parùm con-
stare agnoscit, licet ipse in eam potius propen-
deat sententiam, ut Leonis nostri factum esse
censcat.

684.

BENEDICTUS II. natione Romanus,
Joannis filius, ad Pontificatum electus die 28.
Junii anno 684. ordinatus 14. Maii anno 685.
Si Anastasio fides, edictum à Constantino Im-
peratore obtinuit, ut electus deinceps ad se-
dem Romanam non expectato Principis man-
dato evestigio consecraretur. Verùm jus im-
periale in confirmandis Pontificibus ulterius
adhuc locum habuisse ex *Libri diurni formularum*
liquidò constat. Obiit Benedictus die 26. Mar-
tii anno 686. Extant *Epistola* 11. Concil. Tom.
vi. p. 1277. quas ipsi Pontificii suppositicias esse
voluit.

688.

SERGIUS, natione Syrus, domo Antio-
chenus, Tiberii qui Panormi in Sicilia vixit
filius, Ecclesie Romanæ Pontifex ordinatus,
die 22. Novembris anno 688. Anno sequente
Ceadvvallam Occidentalium Saxonum
Regem Romanum adventientem baptizavit. An-
no 692. habita à Constantinopoli Synodus
Quini-sexæ, cui interfuerunt Pontificis legati,
ac Synodi decretis subscripserunt. Eadem ut
solenni subscriptione confirmaret, Sergio
mandavit Justinianus Imperator ac reluctan-
tem missò Zacharia Protospathario Constanti-
nopolim deportari jussit. Sergium verò nequa-
quam abduci passà militià Italicà Zachariam
fugavit. Obiit Sergius die 14. Augusti anno 702.

Extat *Epistola*, non tamen integræ, ad *Ceasfri-
dum Abbatem, de Bedâ Romanam transmittendo*, ab An. DC.
Concil. Tom. vi. pagina 1294. & apud Guliel-
mum Malmesburiensem de gestis Reg. Angl. l. 1.
p. 11.

ARCULPHUS, urbis cujusdam in Gal-
liâ Episcopus, claruit 690. Suscepit religio-
nis causâ in Orientem itinere, ac lustratis lo-
cis sanctis, Damascum quoque, Constantinopoli-
m, Alexandriam, aliæque loca adiit, ac de-
mum in Galliam redeuntem, vi tempestatis in
Occidentalia Britannię littora delatus, & ab
Adamanno Abbate Hyensis hospitio benignè
exceptus est. Ab illius ore exceptam peregrini-
nationis hujusce Historiam, & locorum sancto-
rum descriptionem literis consignavit Ada-
mannus, rem voluminibus tribus complexus.
Extant hi *Libri de sua Terra sancta* inscripti, à
Serario editi, *Inuestigat.* 1519. deinde à Mabil-
loisio sec. B. m. dict. III. par. 2. pag. 502. ut in
Adamanno supra monuimus.

CRESCONIUS, civitatis cujusdam in
Africâ Episcopus; claruit circa annum 690.
Bina condidit opera ad *7m Canonicum* spectan-
tia, nempe *Breviarium Canonum*, in quo Con-
ciliorum Canones & Romanorum Pontificum
Decreta citatis tantum locis quibus reperiri
possent; ad c c c; capitula revocavit: & *Con-
cordiam*, seu *Harmoniam Canonum*, in quo et pri-
oris operis brevitatem compensaret, sub iisdem
titulis ipsa Canonum & Decretorum verba re-
citavit: initium autem Concordiæ istius ab
alienâ manu additum esse moment novissimi ejus
editores. Breviarium primas in lucem edi-
dit Petrus Pitheus, Paris: 1588. exiit de recensum-
curâ Alsfarani Anguloroti *Pitheim* 1630. curâ
Francisci Chiffetii *Divinæ* 1649. & in Bi-
bliotheca Juris Canonici Justellianâ, addito
indice antiquior, Tom. I. p. 456. *Concordiam*
primi ediderunt ex Codice Bibliothecæ Cla-
romontanæ & Thuanæ, Justellus & Voellius
ibidem in Appendice pag. 33. Porro Cresco-
nius *verba & eucharistias* quas Joannes & Patricius
à Leontio Imp. in Africam milites de Patricio
reportavit, hexametris versibus descripsit: Ve-
rùm opus illud interit.

FOELIX, gente Hispanus, primùm Epi-
scopus Hispalensis, deinde anno 697. Cisarberto
Archiepiscopo Toletano ob prodicionem in re-
gem Egicani à Synodo Toletanâ xvi. sede suâ
ac dignitate deposito, & in perpetuum exi-
lium relegato, in ejus locum successus est: &
proinde tanquam regis urbis Episcopus, &
provinciæ Metropolitani, Concilio isti præ-
sedio. Obiit anno 702. Scripsit *Vitam* seu *Elo-
gium Juliani Episcopi Toletani*, quod Ildesonsi
Scriptorum Catalogo Appendicis vice subjun-
gi solet.

ANGRADUS, Monachus Fontanel-
lensis in Normanniâ; claruit circa annum 699.
Scripsit ad *Hilbertum Abbatem* suum, qui obiit
anno 700. *Vitam S. Amandi Archiepiscopi*
Rho-

690.

690.

697.

699.

SÆC. VII.
ab An. DC.

Rhodomagenſis, qui obiit anno 695. Extat hæc vita apud Surium Febr. IX.

ANONYMUS Auctor, à Phocio commemoratus, gente Thebanus, domo Panopolita, incerti quidem temporis ſcriptor; huic tamen ſæculo, ut videtur, aſcribendus, quippe qui non diu poſt Heraclii tempora vixit, & Conſtantinopoli cum uxore & liberis habitavit. Condidit opus *ἐκλογαίων* libris XV. in quibus testimonia, locaque integra ex Gentilium ſcriptis non modo Græcis, verumetiam Perſicis, Thracicis, Aegyptiis, Babyloniciſ, Chaldaicis, quin & Italicis, in Chriſtianæ religionis gratiam & confirmationem collegit. Summa quædam rerum capita tangit Photius Cod. CLXX. In his enim libris præcipue tradavit auctor de SS. Trinitate, de Verbi Incarnatione, Miraculis, Crucifixione, Sepultura; Reſurrectione, Aſcenſione, & Spiritus

Sancti donis in diſcipulos effuſis; de ſecundo Domini Adventu, mercurio reſurrectionis, iudicio, & ſuavitate de univerſi fabrica, providentia, Paradifo, de eternis Chriſtianorum præſtiis, & huiusmodi aliis. Argumenta inſtituto ſuo convenientia non neglexit, hiſtorica ubi opus erat admiſcuit, verbi gratia, ubinam locorum ſinguli Apoſtoli ſalutarem doctrinam prædicarint, quique ratione humanis curis ac laboribus ſint deſuncti. Ingens proſectio opus, nec minus utile, hoc ſine ab auctore elaboratum; ut oſtenſo Chriſtianorum doctrinam in omnibus gentibus prænuſciatam fuiſſe, & ab eloquentiſſimis quibuſque in ſingulis nationibus prædicatam, inexcusableſ eos omnes inter Gentes eſſe convinceret, qui ſacræ huic doctrine non aſſentirentur. Interim etſi hominibus zelum, pietatem, & induſtriam laudet Photius; iudicium tamen in eo & eloquentiam non immerito deſiderare videtur.

SÆC. VII.
ab An. DC.

Finis Sæculi Septimi.



Æ 4 SÆCULUM



SÆCVLVM EICONOCLASTICVM.

CONSPECTVS SÆCVLI.

SÆC. VIII.
ab An. DCC.



HRISTIANOS in Hispania graviter vexant Saraceni, in Italia Longobardi. In Oriente luctuosa admodum rerum facies, inclinatis Imperii viribus omnia penè occupant Saraceni, tribus Patriarchis Barbarorum Tyrannidi subiectis, posita etiam in loco sancto abominationis desolatione. Intra Ecclesiam confusa omnia, lites, dissidia, Hæreses, schismata, superstitiones, clericorum ambitio, ignorantia, luxus, Episcoporum jurgia & contentiones. Totus penè sæculum exercet famosa de cultu Imaginum controversia. Uno vel altero sæculo præcedentes S. Martyrum, illustrium Episcoporum, quandoque & Principum Sæcularium Picturæ & Imagines in templis, templorumque vestibulis collocari coeperant, ornatus vel Historiæ causâ, ut earum intuitu ad illorum gesta in memoriam revocanda, virtutesque imitandas hominum animi excitarentur, nullo adhuc interpolito, saltem ex communi Ecclesiæ præxi, venerationis signo. Verùm hoc circiter tempore ritus quidam sacri adhiberi sunt, viz. salutatio, genuflexio, cerei accensi, thuris incensio, & illiusmodi alia: de quibus acciret mox digladiari cœptum. Glacem primus fregit Philippicus Imp. & cum eo Joannes Patriarcha C. P. qui rejeclis Sexti Concilii Patribus aliisque qui Monotheletica, hisque affinia dogmata damnârunt, imagines eorum ex S. Sophiæ templo exterminârunt, emissio hæc de re edito An. DCCXIII. Constantino Papa interea omnia è contrariis Romæ faciente, quin & ipsum Philippicum Bardanem hanc ob causam excommunicante. Anno DCCXIII. Synodus Provincialis Nacoriæ, præsidente Theophilo Metropolitâ, cultum imaginum damnavit: idem fecit Leo III. Hæc decimo Imperii anno, vulgatâ Constantinopoli anno DCCXVI. de Imaginibus tollendis lege, à Gregorio III. Papa idcirco excommunicatus. Constantinus Copronymus edito Constantinopoli promulgato anno DCCXII. imagines sustulit, exacto etiam à subditis suis juramento, ne quisquam imagines adoraret. Denique Synodus VII. Oecumenica Constantinopoli in Æde D. Mariæ *Prædictæ in Blachernis* habita est ann. DCCLV. in quâ ex omnibus orientalis Imperii partibus congregati sunt CCCXXXIII. episcopi, qui habito prius causæ per sex fere menses examine, idque ex Sacrà Scripturâ, ratione, Sanctorumque Patrum testimoniis, tandem unanimi consensu decreverunt imagines *retrahentes* causâ non esse construendas, neque eo fine, nec in Ecclesiâ, nec in Domo privatâ collocandas; quod quidem rem vanam & *superstitionis* non semel diserte vocant. Hujus Concilii Acta, utinam integra, II. Nicænæ Synodi Actis inseruntur, quæ tamen excerpta potius adversariorum quam Acta dicenda sunt. Tandem anno DCCXXXV. conjuge prius veneno sublato, & Constantino filio adhuc impubere, Irene Imperatrix, impotens planè, ac effrenis formina, ne peiora dicam, in Imaginum cultum satis prona, assumpto in Consilium Tarasio, ex laico nuper Patriarcha facto, Synodum Nicænæ indixit, in quam convenêrent, si Diis placer, Præfules CCC. trium Patriarcharum Orientalium *metropolitæ*, missi utique Monachi, Patriarcharum nomina ac Personas splendide e mentiti: ipsi enim Patriarchæ Sacæcenorum iugo oppressi, de hac Synodo forsân ne verbulum quidem, tunc temporis inaudiverant. In hoc Concilio abolitis prioris Synodi C. P. decretis statutum est, vivificam cunctem, Christi, & B. Virginis, Angelorum, Sanctorumque imagines, in Ecclesiis & domibus esse proponendas, venerandas, colendas, cereis, suffitu, aliisque *retrahentes* signis honorandas. Interim divinæ naturæ, vel SS. Trinitatis imagines fabricandas vel adorandas

adorandas esse præfate negant, hâc saltem in parte adhuc sani, *max. daturî progeniem vi-*
tijsorem. Transmissis in Occidentem hujus Concilii Actis, Synodum CCC. Episcopo-
 rum Francofurti convocat Carolus M. anno MCCXCIV. quâ decretum est, imagines non
 esse adorandas, quin & *Acta* Nicænæ Synodi damnata sunt, rescissa, & refutata, libris
 IV. *Carolinus* cum in finem in lucem editis. Quo successu in aliis Occidentis partibus
 recepta sint Decreta Nicæna; referant alii. De Anglia nostrâ hæc habet Rogerus Ho-
 vedenus, inter Historiæ nostræ Principes haud postremus Annal. part. 1. fol. 132. Anno
 792. *Carolus Rex Francorum misit Synodalem librum ad Britanniam, sibi à Constantinopoli*
directum; in quo libro (heu prohi dolor) multa inconvenientia, & vera fidei contraria reperie-
bantur; maxime, quod penè omnium orientalium doctorum non minus quam trecentorum, vel
eo amplius episcoporum unanimâ assertionem confirmatum fuit, imagines adorari debere, quod
omniâ Ecclesiâ Dei execratur. Contra quod scripsit Albinus epistolam, ex autoritate divi-
narum Scripturarum mirabiliter affirmatam; illamque cum eodem libro ex persona episcopo-
rum, ac Principum nostrorum Regi Francorum attulit. In eâdem Synodo Francofurtensi
 Fœlix Urgelitanus, & Elipandus Toletanus, Episcopi Hispani, qui Christum secundum
 carnem, solummodo Filium esse Dei adoptivum docuerunt, Canonibus ad hanc rem
 conditis expressè damnantur. Denique mirè crescit hac ætate Romanorum Pontifi-
 cum fuitus & potentia, præcipuè post occidentis imperium à Græcis ad Francos trans-
 latum, & extinctum Ravennæ Exarchatum; qui ipsorum ambitioni diu strænum inje-
 cerat.

SÆC. VIII:
ab An. DCC.

SCRIPTORES



SCRIPTORES.

SÆC. VIII.
ab An. DCC.

IOANNES, Carpathiorum insulæ Episcopus, cuius mentionem facit Photius Cod. CCII. hinc an superiori Sæculo sit ascribendus, mihi planè non liquet. Rogatus ab Indix Monachis, scripsit ad illos *Ora: Consolatoria* centum Capitibus, teste Photio, abfolutum. Extant hodie Latina ex Jacobi Pontani versione *Horatoria Cælia* sive *Documenta Spiritualia* XCVII. Bibliothec. Patr. Tom. XII.

7ci.

BEDA, *Venerabilis* dictus, natione Anglus, natus est anno DCLXXII. in territorio Monasterii Ingvvensis, in agro Dunelmensi, non longe à Tur fluminis orio. Septennensis puer cura propinquo datus est educandus Benedicto Monasterii S. Petri ad Weremuthum, & Monasterii S. Pauli ad Lugytum seu Girvicum Abbati. In his Monasteriis sub Benedicti ac postmodum Ceolfredi Abbatum regimine quinque plùs minùs milliaribus invicem distitis adoluit, vixit, & consuevit Beda. Anno ætatis 19. Diaconatus, anno xxx. Presbyteratus gradum suscepit à Joanne Beverlacenfi, Episcopo Hagulfstadenfi, quo præceptore bonarum literarum olim usus fuerat. Anno neci. à Sergio Papà ad gravissimas religionis causas tractandas & dijudicandas Romanæ literis evocatus est. Itet tamen Romanæ cum huius nequaquam constat: quin potius Monasterii sui limitibus nunquam exiisse patet. Anno cititer DCCII. Presbyter factus, & laudissimè jam omnitaræ doctrinæ suppellectile, ac penitentiæ utriusque linguæ, optimarumque scientiarum cognitione instructus, ad scribendum se accinxit. Anno DCCXXXI. *Historia Ecclesiastica* corouidem imposuit. Anno DCCXXXV. paulo ante festum Paschale leni quâdam *Ætate* laborare cepit, in qui quidem indies creverunt inter legendam, canendum, orandum, vitam usque ad diem XXVI. Mali, quo Dominicæ Ascensionis memoriam eo anno celebrari contigit, protrahere: tuncque absolutà jam cui maxime incumbit *Evangelii* *secundum Joannem in lingua populari versione*, spiritum sedes beatiorum jenuum anhelantem in manus Domini placide & pie reddidit. De anno illius emortuali variz sunt doctorum sententiz. Nonnulli enim ponunt eum anno DCCXXX. alii DCCXXXI. alii DCCXXXII. pluriimi DCCXXXVI. Quin non desunt, qui mortem ejus ad annum DCCXLII. quidam etiam qui ad DCCXLV. referunt. Rectius multò Rogerus Hovedenus, Chronologicæ Saxonice Conditor, Bedæ Historiæ Ecclesiasticæ subjunctus, Simon Dunelmensis, Thomas Stubbius, qui anno DCCXXXV. Bedam obiisse scribunt. His accedit Cuiberti qui Bedæ morti interfuit, eamque literis consignavit, testimonium. Ille enimpredidit Bedam VII. Cal. Junii, die Ascen-

sionis Dominicæ obiisset quod & aliunde etiam constat. Quæ quidem temporis nota anno DCCXXXV. adamussim convenit, aliorum calculis nequaquam concordat. Sepultus est Beda in Monasterio suo Girvicenfi; unde postea ossa ejus Dunelmum transiit in eadem thecâ, quâ S. Cuthberti, sunt recondita. De laudibus ejus vel unicus audiatur Malmshuriensis *Vir* inquit *, *quem minus facilius, quam digni prædicare possit; qui in extremo natas Orbis angulo doctrinæ ceræque terras omnes perstrinxerit: & paulò post, Defuncti hic ingenio, succumbit eloquium, nescientes quid plus laudera librorum numero sitatem, an sermonum sobrietatem. Infederat enim præcaldabio non indigo hanc divina sapientia; ni angusto circa spaciolo tanta elaborares volumina. Et subditus Sergii Pontificis eum Romanæ accitens literis: Ita jam, inquit, celebris erat sanè, ut in quæstionibus evadendis indigeres eo sablinicus Romana. Nec verò antiqua Gallicanus rumor invenit in Anglò, quod argueret iacris: adeo Latinæ omni ejus fidei & magisterio palmarum dedit: Utrplura quæ de eruditione & sanctitate ejus ibidem accumulat, missa jam faciam.*

SÆC. VIII.
ab An. DCC.

* De gesta Angl. C. 4. folia.

OPERA, QUÆ EXTANT.

DE *ternis naturæ liber*
De temporum ratione.

De sex ætatum modis liber, qui seorsim prodit *Parisi* 1507. 4°. & à Joanne Bronchorstio continuatus ac scholiis illustratus *Coloniæ* 1537. Luculentum Operis istius fragmentum extat apud Munsterum lib. 2. Cosmographiæ, quod in edis libris non reperitur.

De temporibus ad intelligendam supernam rem temporum S. Scriptura.

De proverbis.

Sententia ex Cicerone & Aristotele.

De substantia elementorum.

Philosophia libri IV.

De Paschate sive Agnoscitio liber, in quo apertum exemplum anni DCCXXXI. plurimum eruditè facillimè negotium, Baronium quidem induxit Bedæ ætatem ultra annum istum protrahere, Ulfertum verò Bedæ libellum abjudicare. Scrupulum feliciter exemit Mobilionius *, qui in veterrimo exemplari Bibliothecæ Laubienfis exemplum istud non compaterit prodit: adeò ut à librariis insertum fuisse post Bedæ mortem videatur.

Epistola de divinatione mortis & vite.

De Aræ à Noë liber.

De linguæ gentium liber.

Oracula Sibyllina.

Historia Ecclesiastica gentis Anglorum libri V. à Primo Jussu Cæsaris in Britanniam adventum ad annum DCCXXXI. pertingentes. Prodiert seorsim *Amstærp.* 1550. *Heidelberg.* 1587. *Coloniæ* 1602. 8°. unâ cum Alfredi regis Saxonica Paraphrasi,

* Not ad Anal. Tom. 1. p. 129.

SEC. VIII. raphrafi, doctisque Abrahami Wheloci notis
 in CDC. Cantabrigia 1644. f. & cum notis Fr. Chiffetii
 Paris. 1681. 4o.

Vicia S. Casaberni.

Vna SS. Felice, Vedasti, Columbani, Attala, Patricii Eufasti, Beriali, Araelphi, Burgundifera, quarum nonnullæ Bedæ non sunt & à nobis supra suis authoribus sunt adjudicatæ; Vna Patricii Probo debetur.

Carmen de Juffini martyrie.

Martyrologium, quale opus à Beda: compositum fuisse ipse fides facit in Appendice ad Historiam Eccl. Verum id quod nunc circumfertur, crebris aliorum interpolationibus deturpatum esse multi dudum notarunt. De hoc *martyrologio* videndi Molanus, Roskoveyus, præcipue Bollandus, ejusque *mensural* præfat. ad Januar. c. 4. & Prolog. ad Mensur. Mart. Tom. II. §. V. & seqq. ubi genuinum Bedæ Martyrologium (ita nos credere jubent) ex variis Codicibus MSS. se exhibere profitentur. Prodiit interpolatum Bedæ *Martyrologium* etiam feditim *Auxer.* 1664. 12°.

De fide Hierusalem & locorum Sanctorum liber, ex Adamanni libris ejusdem argumenti decerptus.

Interpretationem nomina Hebraicorum & Graecorum in S. Scripturis occurrentium.

Excerpta & Collectanea. Opus bedâ indiarum.

In Hexameron, seu de creassione sex dierum liber.

*Explanaatio in Pentateuchum, & libros Regum.
In Summum Explanatum allegoricarum
Libri IV.*

*Explanationes in Esdras, Tobiam, Job, Pro-
verbia, et Cantica.*

De Tabernaculo ac vasib. & vestib. ejus Li-
bri II.

COMMENTARIA in quatuor Evangelia, & Acta
Apostolorum.

De nominibus locorum, qui in Alis Apostolorum locuntur.

Conuenerunt in Epistolâ Catholica, & Apostolica : locum quidem inter Bedæ opera impressâ habet *Expositio in septem Conuenerunt Epistolâs*, verum Prologo destituta, quæ in antiquo admodum Codice MS. Bibliothecæ Coll. Gonuill. & Caii apud Cantab. habetur expositiô præfixus, cur lucem hæcenus non uiderit, dicant alii, quin & ipse prudens & æquus lector facile diuinabit. Eum igitur ex prædicto Cod. MS. monente, manuq. suâ describente D. Whartonio hic subijciam.

**Incipit Prologus super septem Epistolas
Canonicas.**

Iacobus, Petrus, Ioannes: Indas sepeem Epistolas ediderunt, quas Ecclesiastica confertur Cartholica, h. e. universales cognominat. In quibus idem prima Epistola Iacobi ponitur, quia ipse Ierosolymorum reverenda suscepit Ecclesiam. In catalogo enim Apostolorum prout solent nominari Petrus & Ioannes. Verum fuit & origo Evangelicae praedicationis: Iacobi * per orbem diffusa est: * universis. Cuius eadem dignitatem etiam Paulus

Retractivae & Quaestiones in Acta Aposto-
licum.

Commentaria in omnes Epistolas S. Pauli, ex Augustini operibus ut plurimum excerpta. De hoc opere Bede litem movet Baronius *, ac Petro Abbati Tripolitano (de quo Cassiodorus Divin. Lect. c. 8.) ascribendum censet. Litem præclare diluit Cl. Mabillonius, qui *Commentaria* ista nec Bedæ, nec Petro, sed Floro Magistro, debere demonstrat dissertatione peculiariter Anal. Cl. Tom. I. p. 12. Verus interim Bedæ *Commentarius* (S. Pauli enim Epistolas ab eo explicatas esse ipse in indiculo fidem facit, ejusque Collectaneum in Apostolum ex operibus Augustini decerpsum grandi latius volumine pecnè scabulosis testatur S. Lup. Ferrariensis ad Hincmarum Epist. 76. p. 118.) penes Mabillonium manuscriptus delitescit. Vide quæ habet Baluzius Not. ad Lup. Ferrar. p. 405.

Humilis de tempore 3. *Aestivales* XXXIII. *Hyemales* XV. *Quadragesimales* XXII. *de San-ctis Aestivales* XX. *Hyemales* XVI. & *Sermones ad populum varii*. Prodicunt scorsim Co-
lonia 1524.

Liber de Muliere forti.

De Officiis liber.

Scintilla *sive* *loci communes*.

*Fragmenta in libros Sapientiales, & Psalmos
versus.*

SAC WTI
Ab ADCC† Deft;
Lambi.

Adapted

De

S.ÆC. VII.
abAn.DCC.

De Templo Salomonis Liber.
Quæstiones in Oclatencham, & IV. libros Re-
gum.
Quæstiones Variæ.
Commentaria in Psalmos
Vocabularium Psalterii: expofitio.
De Divinis, & humanis Rebus.
Sermo in id, Dominum de celo profpexisse.
Commentarii in Boethii libros de Trinitate.
De septem verbis Christi.
Meditationes passionis Christi per septem dies
horas.

De remediis peccatorum
Canebaia Gr. uariarum artis Donati.
De octo partibus Gratioris liber.
De Arte Metrica liber.
De Orbis ratiōis liber. Prodiit una cum
opusculo priore Hæroica 1605.
De Schematibus S. Scriptura liber.
De Tropis S. Scriptura liber. Prodiit Paris.
1599. 4^o. Venet. 1522.
De Arithmetici numeris liber.
De computo & ratione calculi libri aliquot;
quorum quidam prodierunt Venet. 1525. 4^o. Pa-
ris. 1614. 8^o.
De locis per gestam divisorum. Prodiit cum
prioribus opusculis.
De Arithmetici numeris, & Propositionibus
libri.
De divisionibus temporum & numerorum Li-
br.
De ratione axiarum libellus. Prodiit una
cum libris de Computo.

Opuscula Astronomica aliquot, viz. *De ar-*
gumentis Lævi, & benævis sive Computus vulga-
ris. *De Euboliferorum ratione computus. Decem-*
mensiales circuli. De Cyclo æstivo. De Mundi
colpisi. & ratiōisque constitutione. De Musica
theorica. De Musica quadrata seu mensura.
De circuli Sphæra & Polo. De Planetarum &
Signorum collectivæ ratione. De Affluentiis. De
Meteorologia. Prognostica temporum.
De Taurinis libellus.
De Nativitate iosephum.
De Minutione sanguinis libellus.
Hymni aliquot.

Prodiunt opera Bedæ supra enumerata,
 Paris. 1545. 111. Tomis. Basil. 163. viii Tomis.
 Colon. 1612.

Acta S. Calixti carmine Heroico descrip-
ta sub Bedæ nomine edidit Hen. Caninius An-
tiqu. Lect. Tom. v.

Aristotelis Aristonata expofita. Extant Pa-
ris. 1604. 8^o. Londin. 1692. 8^o.

Hymni Bedæ plurimos edidit Cassander
cum scholiis. Habentur inter opera ipsius Paris.
1616.

Epistola apologetica ad Plegonum Mona-
chum, cum à Davide quodam Monacho coram
VVilfrido Episcopo Eboracenfi ipse Beda in-
firmaretur, quasi de ætatibus sæculi non rectè
sentisset.

Epistola ad Egbertum Eboracensem antistitem
de Christiani Præfatus Officio, paulo ante obitum
scripta.

Inter quinquaginta Abbatum priorum VVermath-
ensium & Girciacensium, libris duobus compre-

hensa. Historici istius meminit Gul. Malmesburiensis l. 1. c. 2. Tria ista opuscula primus edidit, & notis illustravit Jacobus VVarzus Eques Auratus, Dablia. 1664. 8^o.

Epistola ad Albinum, à Mabillonio edita
Analect. Tom. 1. p. 9.

Martyrologium carmine Heroico, sub Bedæ nomine à Dacherio evulgatum Spicileg.
Tom. X.

Opera 'Anecdota.

In principium Genesii usque ad natiuitatem Isaac, & Isaacis reprobationem Libris 111; Extant MS. in Lambethæ in Bibliothecâ Archiepiscopali. Eorum pars prior *Expositio-*
nem in Hexameron continet, quæ sub Junilii Afri nomine in Orthodoxographis & prioribus Bibliothecæ Patrum editionibus prodit.

In Canticam Canticorum Liber. Hujus duo exemplaria MS. quorum alterum in fine mutilum in dictâ Bibliothecâ Lambethanâ asseruantur. Hi tres Codices optime notæ, & manu satis antiquâ scripti sunt.

De finis & mirabilibus Britannia liber. Extat *De finis & mirabilibus Britannia liber.* Extat MS. in Bibliothecâ Collegii S. Benedicti Cantabrigiæ, Cod. 32. 173. 206.

Vita S. Iuliani. MS. in Bibliothecâ Bodleiana.

Vita S. Gregorii Magni. MS. in Bibliothecâ Collegii Mertonensis.

De vita & virtutibus S. Anastasii Anglorum Apostoli. MS. in Bibliothecâ Gualteri Copi.

Relatio de S. Laurentio Anglorum Archiepiscopo. MS. ibid.

Humilitas in S. Lætan libri 11. MS. in Bibl. publicâ Cantabrigiensi cod. 25. Pembroschiana cod. 213.

Commentarius in Ecclesiasten. MS. in Bibl. Baluoniensi Oxon. cod. 158.

De Trinitate liber. MS. in Bibl. Luntleianâ cod. 52.

Libellus de locis sanctis. MS. in Bibl. G. Copi cod. 169.

De Imaginibus Mundi Liber. MS. in Bibl. Collegii Gonvillii & Cui Cantab. cod. 169. & Mertonensi Oxon. cod. 42.

Homilia in Evangelia. MSS. Oxonii in Bibl. Lincolnensi cod. 18. Baluoniensi cod. 130. Mertonensi cod. 227.

De die iudicii Liber. MS. in Bibl. S. Benedicti Cantab. cod. 284.

DE PERDITA.

Commentarius in Esaiam Prophetam.
Epistolæ in Libris.

Tractatus de mansuetudine filiorum Israel.

In illud Esaiæ, Et claudetur ibi in carcere,

& post dies multos visitabitur

Epigrammatum Liber.

Librum de vita & passionibus Anastasii malè à Græco translatum, & pejor à quodam imperito emendatum Beda ad Iulianum correxit.

ACCA,

Æ VIII.
1400.

SÆC. VIII.
1400.

799.

A C C A, natione Anglus, Bozæ Archiepiscopi Eboracensis, & S. VVilfridi, quocum Romanam profectus est, discipulus. Vitam monasticam pro sæculi sui more impense coluit, venerabili Bedæ admodum familiaris. Claruit anno 705. & deinceps, tandem Episcopali insula ornatus. Esti enim in libris quibudam impetitis Abbas tantum vocetur, erat tamen, ut ex codice MS. Laubethano liquet, Episcopus Hagultadepus, suamque sedem nobilissimam Fribolthea iuxit & ornauit. Bedæ superius obit circa annum 740. Plura ab eo sculpta commemorant Baleus & Piræus, nempe de *uitis & passionibus Sanctorum, quorum reliquia in Ecclesia sua reconduntur; De Ecclesiasticis suis officiis; Carmina varias Epistolæ ad diuersas.* Extat inter Bedæ opera *Epistola eius ad Bedam*, quæ ipsum ad illustrandas sacras Scripturas, præcipue Evangelium S. Lucæ hortatur.

795.

JOANNES VII. natione Græcus, Platonis filius, anno 705. die VIII. Februarii Pontifex Romanus ordinatus est. Eodem anno à Justiniano Imperatore ut Concilii Quini-sexti Canones constitueret; Synodum Romæ habuit, in quâ de Canonibus quidem nil statuit, quos ad Imperatorem nec albos, nec nigro lapillo notatos remisit. VVilfridum vero Archiepiscopum Eboracensem in Synodo presentem criminibus ei intuentis absoluit. Obiit anno 705. die XXIV. Septembris. Extat unica *Epistola ad Eubertum Aferlorum; & Alfridum Diuorum reges, de VVilfridi Eboracensis causa*, Concil. Tom. VI. p. 13901

798.

CONSTANTINUS; natione Syrus, Joannis filius, Papa Romanus die IV. Martii anno 708 consecratus. Anno sequente à Justiniano Imp. Roma euocatus; ut controversiæ de Canonibus. Quin-Sextæ Synodi suæ imponeret, Constantinopolim profectus est, urbem deo 710. ingressus, ac magno honore à Justiniano exceptus, te nihilominus in medio relicta, anno 711. Romam reuersus est. Obiit anno 715. die XVIII. Martii. Extat unica ejus *Epistola ad Briualium Archiepiscopum Cantuariensem*, Concil. Tom. VI. p. 13971

JOANNES, Patriarcha Constantinopolitani à Philippico Pardiæ Imp. anno 712. constitutus, ei hæresim Monotheliticam sectanti, siue animi studio seu timore assensurus. Eo sacribus spoliato, & ipse in ordinem redactus anno 715. sede Patriarchali excidit. Extat *Epistola ad Constantinum Papam*, post Bardanis mortem scripta, qua Monothelismi seu studium, seu favorem in vim sibi à Bardane illatum rejicit Græc. Lat. Concil. Tom. VI. p. 1410.

715.

GREGORIUS II. natione Romanus, Marcelli filius, Sergii Papæ subdiaconus & Sacellarius, Bibliothecæ Pontificiæ curam habuit; deinde ad Diaconatus ordinem promotus, cum Constantino Pontifice Constantinopolim profectus est, ubi in agitando de Canonibus Concilii Quini-Sexti controversia ingenium ejus summo modo inclauit. Tandem anno 715. mortuo Constantino die XXVIII. Aprilis,

in sede Romani succedit. Anno 721. habita Romæ Synodo plurimos de impiis illius *Canones* tulit. Anno 726. Leo Imp. ut grassanti Iconodulorū superstitioni obicem poneret, & pessimorum scandalorum prætextum Mahumetans & Iudeis eriperet, prudenti consilio in Concilio Episcoporum Constantinopoli convocato decrevit, ut imagines ex Ecclesiis tollerentur, saltem in loca sublimiora extra conspectum moverentur. Decretum illud in Italiam missum Gregorii II. Pontificis autoritate confirmari voluit. Gregorius obsequii loco habita Romæ Synodo anno 726. exiit, & vel 727. inuenit (Id in annum 730. rejicit Barotius) Imperatorem: anathemati subijcit. Iconoclastas damnat, eulorum imaginum Christi & Apostolorum praxi consentaneum esse decernit. Quin & obis ubique literis Imperatorem tanquam impietatis reum, & Christianorum hostem pessimum conuictis profectus, Imperio indignum esse clamat, veditigia ei perfolui gravissimo interdito vetat, Italorum defectioni classicum canit, ac modis omnibus faret, imagines à templis deportari prohibet; Imperatoris statuas fœdissimis ludibris concutari efficit. Paulam Particium & Exarchum à Leone missum, ut comprehensum Pontificem Constantinopolim duceret, anathemate obstringit, Italorum & Barbarorum Italiam occupantium fidem obtestatur, auxilium sollicitat, & in Imperatoris ditiones tanquam in certissimam prædam inuolat; ac missi in Galliam legatione splendida unâ cum vniuersis & clauibus S. Petri, Carolum Martellum obtestatur, ut laboranti Ecclesiæ succurrat; & Italiam ab Imperatoris dominio eximeret, & armis tueretur. Ne quid tamen dissimulem, nonnulli legationem istam Gregorio III. non invita veritate ascribunt. De prioribus vero factis iuret omnes, quibus tantillus frontis honos superest, constat. Exutam ab eo Imperatori potestatem, adeo non pernegat, ut de eo quasi insigni facto gloriatur Card. Barotius *. Cui nullus, inquit, *verbis scripsisse, Gregorium Papam Imperatorem à capitis potestate revocare; tempus jam advenisse ratus, ut securis adradicem admoventur arboris infelicis, Apostolica auctoritate, Succidite eam, clamat. Quo tonitruo excitant fideles Occidentales mox desiccum penitus à Leontis imperio; Apostolice Pontifici inbeventes. Sic dignum patris idem Gregorius reliquit exemplum, ut in Ecclesia Christi regnare sine-rentur hæretici Principes, si sapientia in errore perflittere obstinato animo invenirentur: Luitprandium Longobardorum regem Romam cum exercitu venientem precibus adeo fregit, ferocemque hominis animum emollivit, ut teste Anastasio, quæ fuerat indutus arma exueret, vix tantum, seu breve palliohim non nisi ad manus pervenient, Armilatum, vestem quandam militarem ab humeris ad genua pertinentem, Balteum, Spatiam, atque enseni deauratum, nec non coronam auream, & crucem argenteam; quæ omnia ante altare D. Petri deposuit. Obiit Gregorius die XVII. Januarii anno DCCXXI. Extat *Epistola XV. & Capitulare legatis in Bavariam missis deum**

* Ad an. 716.
Nunt. 3.

F F Concil.

SÆC. VIII.
Ab An. DCC.

Concil. Tom. VI. pag. 1437. Ex *Epistolis* daz habentur Gr. Lat. inter Acta Concilii Nicæni II. actione 24. Cou. Tom. VII. p. 824. & apud Baronium ad an. dccxxvi. quas tamen Gregorio III. ascribendas censet Labbeus.

Cæterum *Liurgia* Gergoii nostri, seu *Forma Missæ*, unâ cum Georgii Codini versione Græci edita est à Motello *Parisi*. 1595. exinde de sumpta in *Auditorium Ducemum* Tom. III. p. 125.

715.

LIBER DIURNUS, quo solennes litæritæ, aliarumque rerum Ecclesiasticarum Formulæ à Pontificibus Romanis antiquis usquepate solite continentur novæ Capita complectitur, quovis Capite plures sub se titulos continente. Quis fuerit, qui primus has Formulas collegit & digessit, hæc nus ignoratur. Liber ipse collectus videtur, ut non sine summâ verisimilitudine conjicit Garnerius, sub Gregorio I. circa annum dccxv. quod præter MS. Codicis novigentorum clueter annorum vetustatem, multa in ipso libro suadere videtur. Opus diu suppressum, diu desideratum, idem eruit, & notis, ut solet omnia, doctissimis illustravit Joan. Garnerius *Parisi*. 1680. 4o. In hunc Formulæ duo præ sætens notari merentur. 1. Octavo adhuc sæculo in more fuisse positum, ut defuncto Pontifice ab his quicquid Apostolicæ vicem servabat Exarchus Ravennæ eâ de re certior redderetur, & ut electo convenientibus non Cleri modo, sed Optimates etiam & populi votis succedere ratio ad Imperatorem CP. fieret, electionis approbationem submissis rogans: missis etiam ad Optimates cum Ravennæ tum Constantinopoli positis literis, præcipue verbis ad Exarchum electionem vel nominis Principis confirmaret, vel confirmandum curaret. Nec nisi acceptâ demum hac confirmatione Pontificem ordinari fas erat. Quæ omnia ex ipsa Formulâ sole clario eluceant. 2. Pontificem jamjam ordinandum ad corpus B. Petri solennem fidei professionem edere solentem, quâ non modo sex Sæcla Occidentia Cor cilia dicerent approbare, verum etiam non hæretici dogmatis, Sergium, Pyrrhum, Paulum, & Petrum CP. unâ cum Henrico qui præter errorum asseritionibus limentum impendit (ipsius Formulæ verbis utitur) mathematici condemnatione nominatim perculit. Unde manifestò constat futile illud Baronii, Hellarmi & recensionum Hypetasisitarum *γενόμενον*, qui Honorii nomen Actis Sæcæ Synodi à Græculo quodam fuisse insertum absque vel levisimâ verisimilitudinis umbrâ comminiscuntur. Aliâ Lectori antiquitatis Ecclesiasticæ curioso notam sunt dignissima ipsa *Libri Diurni* lectio suppeditabit. Vetulum hujus *Libri Diurni* Codicem ex Hilarione Rancaro Cisterciensi acceptat olim Leo Allatius, & excerptum publicare in annum habuit: Verum impressione prohibita, in lucem edere ea ei non erat: hunc ipsum Codicem suspexit Cl. Mabillonius & exinde plurima excerptit, quæ supplementi vice ad editionem Garnerianam nobis exhibet *Alatius* Ital. Tom. 1. p. 32. vide etiam quæ habet *It. Ital. Sect. 31. p. 77.*

715.

FÆLIX, gens Anglus, in Provincia Mer-

clorum natus, in Cænobio Croilandenſi ab SÆC. VIII. Erhelbaldo rege in honorem S. Guthlaci Conſecratoris recens fundato viram Monasticam duxit. Claruit circa ann. dccxv. inter Synchronos suos rhetor ac Poeta non ignobilis habetur. Scripsit *Vitam S. Guthlaci Anabæta Croilandenſis*, quæ habetur apud Sæculum XI. April. & Mabillon. Sæc. Benedict. III. pag. 1. p. 263.

715.

GERMANUS, Justiniani Patricii à Constantino Pogonato interfecti filius, & ipse ab eodem Imperatore viriliter occisus. Primò Cyzici Episcopus, diu de anno dccxv. deposito Joanne ad Patriarchatum Constantinopolitanum evectus. Anno dccxxvi. edito Leonis Imp. & decretis synodi CP. de tolle dis imaginibus præfixâ se scitit, seipem sæculorum auctoritatem & exemplum insulâ obcedens, ac fabulas de imaginibus disparet à D. Lucâ depictis, de Christi Pictura ad abgarum regem missâ, ejusdemque farinæ quicquid alias contumacie suæ puerrens. Integro quidennio vici pertinaciam patitur tulit elementissimus Imperator: cum verò nullis monitis, nullis documentis ad sanam mentem, & obediendum d. cretis Caraleis ac Synodis præstantibus, adduci posset, anno demum dccxxx. habitâ Synodo (sede Patriarchali mortis est: ac Phœadium in paternam domum secedere permittis summâ pace ac quiete senectutem suam exegit. Obiit dicitur diē XII. Maii circa an. dccxxi.

OPERA QUÆ EXTANT.

Epistola III. viz. ad Joannem Episcopum Synadenſem, ad Constantinum Episcopum Nacollia, ad Theonem Claudiopolis Episcopum, Gr. Lat. Concil. Nicæni. II. act. 4. Concil. Tom. VII. p. 189. *Tractatus de sex Synodis Oecumenicis*, quem primus edidit Stephanus le Moyne Gr. Lat. inter Vacua Sæcla Tom. I. p. 63. *Antiquitates* h. auctores, sive *Apologia pro Gregorio Nyſſeno ejusque scriptis Origenis perperam infirmulati*, quæ præter Nyſſeni defensionem Origenis etiam errores solide refutavit. Librum, quem injuria temporis nobis eripuit fusè laudat Photius Cod. CCXXXIII. qui & de stylo Germani hæc habet: *ὁ τῷ λόγῳ καθαῖος καὶ ἀνδρῶν, καὶ τοῖς ἐκ ἐνστάτης πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ὑπερβαλλόμενος, καὶ τῷ πνεύματι ἀδύνατον ἐκ ὑπερβαλλόμενος διὰ τοῦτο ἡμεῖς ἀποκαταστήσομεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τῷ πνεύματι ἀδύνατον ἐκ ὑπερβαλλόμενος διὰ τοῦτο ἡμεῖς ἀποκαταστήσομεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τῷ πνεύματι ἀδύνατον ἐκ ὑπερβαλλόμενος διὰ τοῦτο ἡμεῖς ἀποκαταστήσομεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.* Stylus ei parus ac clarus, verborumque temporis fœditer utitur, Phrasæ venustæ & elegantis non ad frigiditatem vergens, propositæ valde insistentes, par eorum in contumeliosis suscipiendis, nihilque citra necessitatem hominibus, nihilque quod dicitur se necessarium præcedens, cum constructione, cum enigmatibus.

Habentur etiam Gr. Lat. in *Auditorium Ducemum*, & apud Combef. Orig. CP. ac Lat. in *Biblioth. Patr.* sub Germani nomine *Rerum Ecclesiasticarum Thesaurus*, *Orationes* III. in *Encomium, Nativitatem, & Dormitionem Theopapæ, Oratio in Encania veneranda Adû B. Maris, & in festis Domini*, Fragmentum *Orationis adversus Hæreses*.

5ÆC. VIII.
ab An.
DCC.

Græcorum sacro, à Septuagesimâ ad Sabbatum sanctum recitari solito. Primam ejus partem, tres inquam Odas, in figuram sanctæ & vivificæ Trinitatis encopticæ Colmas nosse, in magnâ sanctæque Domini Hebdomade, appellatione fere cujuslibet diei per æcclésiasticas canis concinnus. Reliqua pro cæteris Hebdomadibus Theodorus & Josephus Studite addiderunt; ut ex Nicephori Callisti *Synaxario* discimus. Postea multis à Marco Monacho adjectis, *Tetraodius* appellari cepit. Quenam verò fuerint Colmæ nostri, quanam aliorum, in hoc libro patet, ex recensitoribus Græcæ Scripturibus operæ nos docet Leo Allatius *Discret. 1. de libris Eccl. Græcorum p. 69.*

730.

JOANNES, DAMASCENUS à Patria, *Chrysorrhæus* ab eloquentiâ, & *Manсур* seu *Manferon* ab Arabibus dictus, natus est Damasci Patre inter cives suos primario, qui Saraceno- rum Principi à licentioribus erat consiliis. Ipse Joannes in Paterna domo à Cosmâ liberalibus disciplinis institutus, præclarum sibi doctrinæ & eloquentiæ famam brevi comparavit. De- structo Patre, à saraceno- rum Chalifâ in aulam adiectus in intimiori consensu locum paternum obtinuit. Anno circiter Dcccviii. fervente controversiâ Iconoclasticâ ipse imaginum causæ impensè favens, epistolas contra Leonis Imp. molimina ad amicos quaquaversum dedit, ab iis palam evulgandas, ac longè latèque distrahendas. Hinc commotus Leo Imp. consiliâ sub Joannis nomine Epistola effecisse dicitur, ut Damasci Princeps de Joannis fide male sentiret, ac dex- tram ei amputaret. Neve egregio isti Iconodulæ Confessorî desti miraculum; manus ei Deijata intercessione in integrum restituta fuit. Ve- nim, ut rem dicam, tota ista, quanta quanta est, historia fabulam sapit pudissimam, nec alium autorem habet, quàm nugacissimum illum *Vira Damasci* Scripso-rem. Joannem inquam Hiero- solymitanum, à libule rotas fustilitatem & in- cepias ubertimè demonstrat Cl. Spanheimius, *Hist. Imag. Critic. Sect. II. num. 15.* Eodem cir- citer tempore missionem à Chalifâ agere impetret Joannes, & Colmam instituti sui ac stineris comitem nactus, dividendis prius & inest pauperes distributis facultatibus, Hierosolymam profes- sus est: ubi Presbyteratus dignitate insignitur: æque exinde, vitam Monasticam jamdiu medi- tatus, in S. Sabæ Laurentii fecisse, ibi reliquum vitæ tempus honesto otio exacturus. Anno Dcccxx. ad scribendum se consulit, & *Orationes de Imaginibus* in lucem emisit. Anno Dcccxxi. Anastasium S. Euthymii Canobii Abbatem, ex- tinctum Petri Tullous de *Trisagio* hæresim in lu- cem revocantem scriptis & voce oppugnavit. Anno circiter Dcccl. diem supremum obiit. Doctrinæ & eruditionis famam nemo, cui sanum fucipue, ei denegabit. Eximiam ejus Philoso- phiæ & Mathematicarum disciplinarum scientiam Joannes Hierosolymitanus maximopetè celebrat. Egregiam verò tei Theologicæ peti- tiam omnes norunt. In rebus tamen Historicis immane quantum erat credulus: unde candidè so- cis notat Baronius * in multis ejus scriptis fidem vacillare, & compluribus ipsius scætere mendacius,

quod quidem nobis uno exemplo ostendit Casau- 5ÆC. VII.
bonus *Exercit. XIII. num. 38. p. 305.* ab An.
DCC.

O P E R A.

DE Fide Orthodoxâ libri IV: Prodiit scotim: Lat. Paris. 1507. 4°. Gr. Verona 1531. 4°. Gr. Lat. inter alia Damasceni Opera Basil. 1548. 1575.

Parallelorum Opus, seu Eclogæ live Collectanea ex S. Scripturâ, sanctisque Patribus depromptas & in locos Communes digesta. Latine solummo- dò habentur inter Opera Damasceni, à Jacobo Billio primam editâ. Græcè verò tertius in variis Galliz Bibliothecis invenit.

Libri de his, qui in fide obdormierunt, qui ab omnibus ferè propter fabulas ineptissimas Da- masceno abjudicantur. Prodiit Gr. unâ cum libris de *Fide Orthodoxâ* Verona 1531. 4°. Gr. Lat. scotim Venetiis 1541. 8°. & inter cætera Damasceni Opera in utraque editione Basileensi.

De sacris Imaginibus Orationes III. prodicunt scotim Gr. Rome 1555. 8°. Lat. Antwerp. 1556. Gr. Lat. in editione Basileensi 1575. Lat. in reliquis editionibus.

Oratio, quomodo ad imaginem Dei creati sumus. Habetur Gr. Lat. in editione Basileensi. 1575. *De duobus Christi voluntatibus & actibus, reliquisque naturalibus proprietatibus liber.* Extat Gr. Lat. in editione Basil. 1575.

De naturâ conspectâ contra Acephalos hereticos seu Monophysitas. Extat Gr. Lat. in edic. Basil. 1575.

Aliud Damasceni de eodem argumento *Opus- culum* à Joanne Lactantio Hen. Canisius Anci- quæ Lect. Tom. IV.

Contra Nestorianos liber, ab eodem Latine edi- tus ibidem.

Argumenta contra Nestorianos cum questionibus & responsionibus de fide, à Joanne VVegelin Gr. Lat. cum notis evulgata Angulæ - Vindeli 1611. 8°.

Epistola de Trisagio. Habetur Gr. Lat. in edic. de Basil. 1575.

Adversus Manichæos liber, seu Dialogus inter Orthodoxum & Manichæum de duobus verum Principiis. Prodiit Gr. Lat. scotim Basil. 1578. 8°. Patavii 1572. 8°. & in edic. Basil. 1575.

De Hæresibus liber, seu Catalogus Hæresum, quæ ad illius tempora existerunt. Habetur Gr. in editione Parisiensi 1619. Pars posterior, à Nesto- rianis incipiens, quæ sola Damasceno debetur. Pars enim prior nil aliud est, nisi Epiphaniî *Ana- cephalæ*. Innegrum tamen opus dedit Gr. Lat. Cotelæus Monument. Ecclési. Gr. Tom. 12. p. 278.

Discretio Christiani & Saraceni, Latine solummodo hætenus excusa.

Fragmentum Sententiarum de alio Passione, seu Pitis capitalibus; Latine tantum excusum, Græcus textus extat in Bibliothecâ Regiâ Parisiensi.

De divi judicii Homilia, seu oratio brevis, Latine solum. Et Latini quidem cujusdam auto- ris opus esse censet Labbeus.

Epistola ad Zachariam Duorum Episcopum, de corpore & sanguine D. N. Jesu Christi, una cum

* Ad an. 31.
num. 75.

SÆC. VIII
ab An.
DCC.

cum alio prolixiori capitulo de eadem re, à Petro Pantino Gr. Lat. edita Antwerp. 1607. & exinde in editionem Paris. 1619. d. sumpta.

De Resurrectione & Paradiso libellus, Prodiit Gr. Paris. 1641. 16.

De Transfiguratione Domini Oratio, Extat Gr. Lat. in editionibus Parisiensibus.

Oratio de Sabbato sancto, à Petro Pantino Gr. Lat. edita Antwerp. 1601.

De Nativitate Deiparae Orationes III. à Jacobo Billio primùm Gr. Lat. editæ in editione Parisiens. 1577. Ex iis duæ posteriores in nonnullis Codicibus MSS. Andree Cretensi inscribuntur.

De Dormitione, sive Assumptione B. Mariae Orationes II. quarum posterior manifestè spuria est. Ibi enim citatur Euthymius, qui sub Alexio Imp. vixit. Extant Larinis tantum typis excusæ, Græcis vè.ò textus in Bibliothecis Gallicanis supereb.

De Christi Nativitate, de ejusdem Epiphania, & de Festo Pentecostes, Iambi Penultimici, ab Aldo Manutio primùm Gr. Lat. editi unà cum aliis Poetis Christianis, Venice 1501. 4^o. & exinde in editionibus Damasceni operum fere omnibus.

Oratio ad Christum versibus Antæconitica composita, Extat Gr. Lat. in editionibus Paris.

Varia Cantica numeris scilicet, de Ascensione Christi, de Transfiguratione, in Annunciationem Deiparae. Habentur Gr. Lat. in editione Basilensi 1575.

Oratiocula quædam ad Dominum, Deiparam, & Archangelum, &c. Extant Latine, solummodo.

Oratio, seu sermo exo., seu Ecclesiastica Græcorum Cantica, quæ Olyssæ inscribuntur, authoribus Damasceno, Metrophanæ Smyræno, & aliis Ecclesie Orientalis Doctoribus. Extant Latine in editionibus Paris. Græcus textus in Bibliothecis Gallicanis reperitur.

De Duodecim liber ad Joannem Matæum Episcopum. Extat Gr. in editione Basil. 1575.

De decretis, & pl. i. i. prima Institutiones ad Joannem Episcopum Landicenum, Habentur Gr. Lat. in editione Basil. 1575.

Physica, seu Aristotelica Philologia compendiosa quoddam. Extat Latine solummodo in editionibus Paris.

Historia Indica, sive vita & conversatio SS. Basiliani & Iosaphati, seu tuorum militum Christi; de quibus duo incrimisunt quædam*. Utrum vera an ficta sit Historia; fabulam esse, non veram Historiam multis ex ipso opere demonstrari potest, nec ulli dubium esse potest, qui ipsam Historiam attentè perlegit. Fuisse forsitan quempiam Basilianum & Iosaphatum, & generalia quædam operis fundamenta, vero non dissimile est, reliqua ex auctoris ingenio ficta: Et in hanc quidem sententiam missi aliis descendere video C. Hueltium*, ex fabula, inquit, Romanensis quidem est, sed piæ, de amore agit, sed divino; plurimum hic sanguinis effusum est, sed martyrium; ad historia normam, & ex fabula Romanensis legibus, opus istud elucubratum est; nihilominus tamen esse verissimum ibi satis accuratè observata esse, ut tamen signentorum præfert indicia, ut qui seriè animis cogitatione opus legent, is consilium esse non-

quamvis interius inficiat. 2^a. An Damasceni sit? Præterquam enim quod Spiritum sanctum à filio procedere doceat, in nonnullis Codicibus MSS. Joanni Sinaitæ (viz. ut opinor, Joanni Climaco) inscribitur, quod quidem pluribus aperte satis refellit Jac. Billius *Præfatione ad novam versionem* à se adnotatam. Extat Latine ex vetustâ Monachi cujusdam (non Gregorii Trapezuntii, uti male præ se fert titulus) versione in editionibus Basilensibus, & scilicet Coten. 1593. 8^o. Antwerp. 1602. 8^o. ex Jacobo Billii versione in editionibus Parisiensibus. Græcè habetur MS. in Bibliotheca Regiâ Parisiens.

Vita Stephani Iunioris, qui ob cultum imaginum mortem oppetit, extremo ille supplicio à Constantino Copronymo affectus est anno 767. Adhuc ut dicendum sit, aut hanc *Vitam* Damasceni suppositam esse, aut Damascenum ante annum 767. non obivisse. Habetur Latine in editionibus Paris. & apud Surium X. XVII. Novemb. Græcè vè.ò MS. in Bibliotheca Regiâ Parisiens.

Prodiierunt operâ Joannis Damasceni, partim Græcè, partim Latine, Basil. 1599. 1548. 1575. & curâ Jacobi Billii Paris. 1577. 1603. 1619. f. In hoc vè.ò Parisiensis longè superat editio Basilensis tertia, quod multò plures Damasceni tractatus Græcè exhibet.

Epistola de SS. Imaginibus sub Damasceni nomine Gr. Lat. edita est à Ft. Combessio Orig. CP. p. 110. quam tamen revera esse Episcoporum Orientalium Synodicam, diu post Damasceni mortem scriptam, luculenter probat Combessius ibid.

Oratio demonstrativa de Sanctis & venerandis Imaginibus adversus Copronymum Imp. Extat Gr. Lat. à Combessio cum notis edita Antwerp. Novi. Tom. 2. p. 663. Damasceni vè.ò fortas haud videtur esse.

OPERA 'Anastasiæ, quæ supersunt

H Omilia in Nativitatem Deiparae, in Annunciationem ejusdem, in Assumptionem ejusdem, Encomium S. Joannis Chrysostomi; Homilia in Ficum arefactam;

Libellus orthodoxæ fidei. De Virtute & Vicio. In Nativitatem Domini Sermo historicus. Definitiones plures.

De Divinitate & incarnatâ economiâ D. N. I. C. contra execranda Jacobitarum Superstitiones. Liber Elie Episcopi dilatus, & ab eo ad Petrum Metropolitam Damascenum missus. Contra Nestorianos liber. Testimonium SS. Patrum demonstrantia unicum esse Christum ex duobus naturis constantem. Opus Paschale.

Lexicon Etymologicum. Paræclitice in B. Virnem secundum octo Tonos Græcorum distincta. Oratio in S. Barnabam. Homilia de Resurrectione Christi, & de non judicandis nec utrisque. Narratio de S. Arsenio ex Philothergio: Canonis variorum in Sanctorum sollemnitates. Troparia penè innumera.

Scholia in Categorias Aristotelis. De Mensibus Macedonum. Collectio variarum Hypothesium. De divinis Mandatis. De tribus animæ Facultatibus. De Libero Arbitrio. Logica compendium. Collectio Testimoniorum ex SS. Patrum scriptis.

FE 3. an. 46

* De Orig.
lib. Rom. p.
12

SÆC. VIII
ab An.
DCC.

SÆC. VIII. de Trinitate, duobus in Christo naturis, octo milia
ab An. dccc.

Alia fortasse plurima hinc inde delitescētia
retrici possent. De ineditis vero Damasceni,
qui plura cognoscere vellet, consulat *Cyprianum*
antiochenum S. Damasceni, quem in lucem
emisse Phil. Labbeus *Parisi*. 1652. 4. quo tempo-
re novam Damasceni editionem in animo habuit;
quod & ante ipsum indicatur esse Joannes Au-
bertus, ad quem proinde plura Damasceni, alio-
rumque huc spectantia, opera Græcè & Mss.
Codicibus eruta, quædam etiam à se Latine ver-
sa transtulerat Leo Allarius, qui hoc etiam no-
mine Labbeum plagii insinuat, quod post
Auberti mortem schedas suas Roma missas expul-
sit. *Operam*, inquit, & *viam perdidimus*, &
alios labores suscipimus, se gratulus nescio quis
eiconoclastis. Ut verò omnibus innotesceret,
quid ipse in Damascenum contulit, catalogum
operum ad Aubertum transmissorum, *Synodorum*
suorum calci subnectendum curavit pa-
gina 445. Interim nova hæc, & toties promissa
editio in hunc usque diem nunquam
prodit.

730.

ORDO ROMANUS, de divinis Offi-
ciis & Actibus per totum anni circulum scrip-
tus videtur hoc sæculo, adeoque Cl. Ussenius
secuti circa annum 730. collocamus. Citè re-
de autore, nec de ætate hujus operis satis con-
stat. Iste autor penitus ignoratur, esse tulle ali-
quem non infirme notæ ex Romanæ Ecclesiæ
Historia veri non absit ille cit. Quod ætatem spe-
dat, sunt qui eo citatè tempore fuisse in Gal-
liam missum volunt, quo Carolo M. procurator
Livina Officia cum Romano canoni in Gal-
liam sunt introducta. Verum ex ipso opere de-
prehendi possunt, quæ autorem Carolo M. anti-
quiores fuisse arguunt. Interim imp. obabile
non est librum in Galliis transmissum ab Aleu-
nio autum fuisse & interpolatum; quin & non
paucæ observari possunt, quæ tempora ævum
Carolinum sequentia manifestè sapiunt. Quid
vero hunc librum fuisse *Codicem Græcæ*,
conjectant Melchior Hittorpius, in eodem toto
erravit cetero, ut ex ipso clausi codice nuper
edito primè facie liquet constet. Erat hic li-
ber hæc *Scriptores de Divinis Officiis* à Melch.
Hittorpio editos *Parisi*. 1610. p. 1. & in quavis
fere Bibliotheca rarum editione; alibi etiam
à Cassandro, atque aliis editus.

731.

GREGORIUS III. natione Syrus,
Joannis filius, ex Presbytero Ecclesiæ Romanæ
factus Pontifex anno 731. die XXI. Februarii,
Gregorii dec. floribus vestigiis sedulo inhæsit; ima-
ginem easdem strenuè tutatus est, Iconoclastas
erbis antiphatem fulminibus obruit, Italiam
à Grecorum Imperatorum regimine abstrahere
petiit, thesoppositas Romæ diriones S. Petri
nomine si Diis placet, in Ecclesiæ Dominium
vindicare & arripere cepit. Invenit statim Pon-
tificaru communitatis ad Leonem Imp. de ima-
ginibus restituendis litteras misit. Vtrum Gregorio

Presbytero, cui litteræ erant commissa, eas Impe-
ratori in manus dare verito, res eventu caruit. Re-
versus igitur Romam Gregorius, in Synodo causam
agere coactus est, ac dispositionis inextensa
agere clausus, Constantinopolim iterum legatus
civilis ejus argumenti litteris munietur. Vtrum
Imperatoris iussu in Sicilia comprehensus litteris
exiit, in exitum amandatur. Re in urbem de-
lata, Gregorius Papa collecta undique Episco-
porum Italorum Synodo, fulminibus sævit, &
imaginum inimicos diris devover, læo eà de re
in signi constituto. Missus ex Synodo Constanti-
nus Defensor, qui communitatis ad Imperato-
rem litteras deferret, uti & impo. sequente Permis
Defensor, eandem quam Gregorius Presbyter;
fortunam experti sunt. Anno 739. Roma à Leichi
prædando Longobardorum rege oblectis Gregorius
Papa subsidium à Carolo Martello supplex po-
tuit, missis in Galliam legatis, qui litteras & claves
vinculaque D. Petri ad hæcendum citius Caroli
animum deferrent. Cuius anno 741. die 8. No-
vemb. Extant *Epistola VII. & Excerpta*
*XXI. ex Patrum dictis, Canonique senen-
tibus, de diversis criminibus & eorum remediis*,
Concil. Tom. vi. p. 1468.

EGBERTUS, natione Anglus, regio
Northan brorum sanguine octus, I. adberti quip-
pe regis frater. Detuncto VII. cido anno 732.
Archiepiscopus (non, quod habet Oudinus,
Cantuariensis,) Eboracensis factus est. Fractis
sui potentia & opibus fuerit ecclesiam Eborac-
ensem in illustriorem longe statum evelex; &
cum clarioris ingenii vir fuerit, passim à Pontifi-
ce Romano scilicet fuit impetravit. Virebat pro-
movendis studiis nam, & eruditiorum omnium
Mecenas optimus; unde nobilissimam Biblio-
thecam, teste Mahmboricensi, Eboracensi consti-
tuit, de qua prælatè Alcuinus Epistola ad Caro-
lum M. *Uste mihi*, inquit, *exquisivisti erudi-
tioribus scholasticis libelles, quales in parva habui*
per bonam & doctissimam magistri mei Egberti
Archiepiscopi industriam; & si placet, excellentia
*vestra remittam aliquos ex parvis nostris, qui ex-
cipiant quæque necessaria, & revertant in Franciam*
floros Britannia. Cuius Egbertus anno 767. Episcopi
copatus 36. Scripsit *Diaconum de Ecclesiastica In-*
stitutione, quem ex Bibliothecâ Cottoniana pri-
mus in lucem protulit, & una cum Bude opus-
culis quibundam edidit Cl. V. *Parisi*. 1664. 8. exinde translatum in Concil. Tom. vi.
pag. 1604. *Excerpta* XLIV. ex dictis & cano-
nibus SS. Patrum ab Egberto concinnata, & ad
Ecclesiasticæ potestatis constitutionem conducen-
tia, extant ab Hen. Spelmano primum edita
Conciliorum Britannicorum Tomo I. *Londoni*.
1639. exinde Conciliorum Tomo VI. pag.
1586. Scripsit adhuc Egbertus *Pantheon* 1.
quatuor libris distinctum, quod in plurimis Aca-
demiæ tum Cantabrigiæ tum Oxoniensis Bi-
bliothecis Manuscriptum hodie servatur. Ex
libro secundo *Cawcer* XXV. edidit idem
Spelmanus, qui habentur etiam Concil. Tom.
VI. pagin. 1601. Ampliorem *Pantheon* po-
sitionem edidit Morinus in *Appendice ad Lib.
de Pantheon* pagina 11. Integrum opus ubi-
nam aliquando vulgaretur. Et illa, & Gre-
gorii

SÆC. VII.
ab An.
dccc.

732

* De gressu
Pontif.
An. 11. p.
153.

SÆC. VII.
ab a.D.C.

gorii III. Excerpta plurima habent communia cum Bedæ *Libello*, seu *Canonibus de Remediis peccatorum*: Cæterum notui velim hos Bedæ *Canones* in editione Antonii Augustini *Panthei Romani* subijunctâ Egberti Archiepiscopi nomen præ se ferre.

740.

FREDEGARIUS SCHOLASTICUS, gente, ut videtur, Gallus; clauit anno 740. Scripsit, jubente Childerico Comite, Pipini regis patruo, *Historiam*, seu *Chronicon de gestis Francorum*, ab anno 596. quo clauit Gregorius Tironensis, exordius, & ad annum 739. progressus. *Historia* ista Gregorio Tironensi Appendicis vice subiecta fuit, sub Fredegarii vero nomine primum edita est à Marquardo Frehero in *scriptis veterum Historicorum Francorum*, (qui & Appendicem Anonymi ejusdem ab anno 739. ad 768. pertingentem annexit) & exinde auctor ab Andrea Quærcetano Scripto. i. franc. Tom. 1. p. 740. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xi. p. 740. scriptus & *Historiam Miscellam*, seu *Chronicon libri V.* ad exemplum Chronici Hictonymiani, quibus totam ferè Gregorii *Historiam* in compendium redegerat. Verum opus istud dudum interit. Sin vero rectè conijcit Cl. Lambecius *, totum exat. Habetur enim MS. in Bibliothecâ Casar. *Chronicon Anonymum* valde barbarum ab *ob. cædunt ad Reliqui i. mortem*. Id Fredegarii esse abstantur Lambecius, (qui Prologum ejus & Epilogum exhibet) & tres prior: s. operis memorati libros completi vult; adeo ut quatuor sit illa Chronici editi pars, quæ ex Gregorii Tironensis *Historia* excepta, ab intrusione Hunnotum in Gallias usque ad Chilperici regis mortem progreditur: quintus verò nil aliud sit, quam reliqua Chronici editi pars, quæ Gregorii *Historiam* usque ad Caroli Martelli mortem continuat.

* Comment.
l. c. & p.
41.

740.

CUTHBERTUS, gente Anglus, patria, ut videtur, Dunelmensis, Gervaseus Cenobii Monachus, vixit. ab illis Bedæ discipulus, sub quo in bonis literis mihi profecit. Clauit anno 740. Præcepto suo extremâ jam senectute laboranti à manu fuit, & ab eo dictata calamo excipit; illi etiam morienti aluit, & extrema verba laudibus audiuit. Scripsit *vitam de vita & obitu Bedæ* Cuthvino æquali suo dictam, in quo Bedæ mortem VIII. Cal. Junii die Mercurii, qui Ascensionis diem proxime præcessit, contigisse refert. Habetur Tomo viii. operum Bedæ edit. Basil. *Vita Bedæ* sine nominis auctoris, nec non de *obitu Bedæ* Epistola. Verum vitam illam ex Petro Equilino sancti. Catalog. l. c. 35. acceptam esse apparet; Epistolam autem istam de *obitu Bedæ*. (à surio etiam relatum in Tomo vii. die X. Maii) Cuthberti esse mihi (inquit Ulfcrius *Biblioth. Theol.* p. 128.) persuado. Nam præterquam quod in plurimis Codd. MSS. ei discretim attribuitur, auctor scilicet Bedæ mori iussisse testatur, quæque ex Cuthberti libro habet Florentius Wigorniensis in Chronico suo ad an. 734. in hac Epistolâ totidem verbis reperiantur. Ubi notandum est, quod in Epistolâ male habetur [VII. Idus Maii] ex i. Iorentio, ac Marthæo I. Iordigeo emendandum esse ac legendum [VII. Cal. Junii] quod & tem-

porum ratio exigit, & pluribus probæ Cl. Ulfcrius loc. cit. sub Cuthberti nomine habet Epistolam dede Abalramus Wheelocus in vitâ Bedæ *Historia* ejus Eccl. præmisse Cantabrig. 1644. Porro scripsit Cuthbertus, teste Balzo *, *Epistolam suauiter in librum*, atque plura, quæ desiderantur. Merminit *providit* ab eo *Apote. Historie Bedæ* Joannes Præfatus, quam & penes se extitisse narrat.

ANASTASIUS, Monasterii S. Euthymii in Palæstina Abbas. Clauit anno 741. Anno demum 749. cum de *Trisagio* malè sentire inciperet, totum id ad Filium referens, occasionem dedit Joanni Damasceno Epistolam de *Trisagio* ad Jordanem Canobiarcham contra errorem ejus scribendam. Scripsit verò ipse Anastasius *Librum contra Indos*, qui à Cansio Antiqui. Lect. Tom. 111. primum editus Latine ex Turciani versione, exinde habetur Bibliothecæ Patr. i. omni x. 111. Græcæ textus etiamnum superest MS: Romæ & alibi.

ZACHARIAS, natione Syrus; Polychronii filius, professione Monachus, demum Pontifex Romanus anno 741. die XIX. Novembris, pacem cum Luitprando rege statim iniit, à quo etiam anno sequente Interamnâ in finibus Spoletinis profectus quatuor urbes à Ducata Romano ante triennium abrepas restituit precibus obtinuit; uti & anno 743. Ticienum concedens pacem Ravennatensibus dari ab eodem impetravit. Anno 742. habitâ Romæ synodo Concilium Pontifici Moguntini Germanicum ratum f. cit. Anno 745. collecto Romæ episcoporum Concilio Adelbertum & Clementem; anno 748. Sampsonum Scetum, Infecros quosdam Hæresarchas, à Bouifacio pabli ante damnatos, anathemati subiecit. Anno 750. Petusiam profectus, Rachin Longobardorum regem ab inhis istibus obediens precibus & muneribus dimovit. Anno 752. regnum Franciæ à stirpe Merovingiæ in Pipinum Caroli Martelli filium autoritate Apostolicâ transtulisse, & Childeico regi fides abrogasse dicitur. Verum rem eadem constanter perneant Scriptores de translatione Imperii cordatores, quos consular Lector. Obiit Zacharias die III. Martii anno 752. Evant *Epistola* X. VIII. Concil. Tom. vi. p. 1498. *Epistola ad Theoderum Episcopum Tichense* apud Dacheri Spicileg. Tom. viii. p. 120. & Bolux. Append. ad Kegionem p. 602. Habetur quintiam ab eo Græcè verbi S. Gregorii *Dialogi*, Latino textu adjuncto, in editione operum Gregorii Rom. 1590. ubi defuit VI. capla, supplenda ex Canif. Tom. 111. p. 24. Ad proinde in editione operum Gregorii Parisiensis 1640. *Adversus Græca* integra reperitur. Cæterum & alla quædam S. Gregorii opuscula Græcè versisse Zachariam Phorius * nobis aures estque non extant.

CHRODOGANDUS, sive *Chrodegangus*, sive *Rodegandus*; natione Germanus, in pago Hasbunici natus, & i. grammi & Landadæ filius, ex illustri primaz Francorum nobilitate genere ortus, in aula majoris Caroli nutritus, ejusdemque di. inde Referendarius factus.

FF 4

Mortuo

SÆC. VIII.
ab a.D.C.

* Script.
Angl. Cent.
2. c. 7.
† Hist. Brit.
Defens. cap.
12. p. 128.

741.

741.

* Cod. 151.

741.

Le Comite
ad an. 718.
m. 11. 86.
ex Anglo
Diac. de
Episc. Ma.
101.

SÆC. VIII
ab An. DCC

Mortuo Sigebaldo, anno 741. die 1. Octobris, Meritis Ecclesiæ amittis creatus est. Anno 749. Gorzianse Monasterium condidit. 753. unâ cum Aurchio Duce à l'ipino Romam missus est, ut Stephanum Papam in Gallias deduceret. Anno 757. Diaconos sua Clericis, quos Consobitarum ad iustas familiaritatem invicem colere voluit, Regulam præscripsit, ut præcepta illis præstare essent, quibus iuxta vires Ecclesiasticas rebus sibi optime continerent. Anno 764. Romam iterum petiit, ut Sanctorum reliquias à comitibus in urbem translatis à Pontifice impetraret, ac præinde SS. Gorgouis, Naboris, & Nazarii corpora secum referens in Monasterio suo Gorzianis reposuit. Obiit pridid Cal. Mart. anno 766. *Vir erat, teste Paulo * Diacono, undecunque clarissimus, forma decorus, elegans, facundissimus, tam parvo quam Latino sermone, inobitus, servorum Dei amicus, orphanorum viduarumque non solum altor, sed & clementissimus inter. Antecessoris quintiam Pontificis propugnator iternus, qui ut testis notat Hen. Pantaleon T. celebratum Sacerdotum, spontaneam pauperum vitam monasticam, jejunia, festa, missas, & alia ejusmodi supra modum extulit. Exat ius Regula Clericis Antecessoribus præscripta, primo à Luca Dacherlo edita Spicileg. Tom. 1. verum admodum interpolata, & ad communem totius Ecclesiæ usum immutata. Puram & genuinam extulit Labbeus Concil. Tom. VII. p. 1444. Alios adhuc superiores Codices natus CL. Coinitus utramque cum exemplari suo editionem comparavit, & cuius ferè capiti variantes lectiones & observationes suas addidit, Annal. Eccl. Franc. Tom. V. ad an. 757. Not. etiam Lector aliam etiam Regulam ex Chirologando alii que confarctatam à Labbeo exhiberi, ubi supra p. 1464.*

* De Ep.
Mecent.† De viris
illust. par. I
p. 462.742.
Vita S. Will.
lib. ap. Canis.
Act. L. c. 1. T.
v. p. 491.
Pantaleon
vita illi. par. I.
p. 463.

WILLIBALDUS, gente Anglus, patriâ Devonensis, ex illustribus Anglorum familiaribus, & ut volunt conuelli, regio genere ortus, S. Bonificii discipulus & nepos, sub cuius regimine bonarum literarum studiis se totum dedit. Puer quinquenniâ Monasterio Waldheimsensi à parentibus datus est ab Egivvaldo Abbate institutus. Adules factus, loca sancta visitandi studio ductus in externas regiones peregrinari cepit, & Romam atque exinde Hierosolymam profectus, post septimum peregrinationis impensum, in Monasterio Cassinensi confidit. Anno 738. Romam iterum conueniens, Bonificio obviam fit, à quo mediante Papâ exoratus ad opem subsidiam ei in Apostolorum Germanico ferendam se accinxit. Germaniam igitur ingressus Evangelio prædicando iternus incubuit, & à Bonificio Episcopus Hildensem factus, anno 742. Concilio Germanico interfuit. Obiit juxta Balem anno 781. ætatis 77. Scripsit, rogante Lullo Archiepiscopo Mogunino, *Vitam S. Bonificii*, quæ habetur apud Canis. Tom. IV. par. II. p. 541. & cum Bonificii Epistolâ à Suario edita *Aligunt*. 1605. apud Surium etiam die V. Junii, & Mabilion. Sæc. Benedict. III. par. II. p. 1. Scripsisse dicitur & *Vitam S. Valburgæ virginis sue*, & Epistolâ aliquot ad Monachos. Verum an extaret hodie, non liquet.

MARCUS, Episcopus Hydruntinus; clauit, ut voluit, anno 750. Scripsit *Græcæ Hymnorum breviculum Acrostichum in 21. agnom. Sabbarum*, qui Latine versus extat in Appendice Bignerâ, p. 725. & in Bibliothecâ Artium.

SÆC. VIII
ab An. DCC
750.

PRIMINIUS, Abbas, quin &, ut videtur, Episcopus seu Chorepiscopus, cuiusnam verò loci, mihi incognitum est. Clauit circa annum 750. Scripsit *Libellum de singulari liberis Canonis*, cui etiam multa adversus prævios suis seculi mores immiscuit. Extrat iste Libellus, à Mabilionio idius Analec. Tom. IV. p. 569.

750]

STEPHANUS II. patriâ Romanus, Constantini filius, in Laterani palatio educatus, Ecclesiæ Romanæ Diaconus, ac tandem anno 752. die XIX. Martii Pontifex ordinatus. Incunæ Pontificatus oblectâ à Aistulpho Longobardorum tege Urbe, cum precibus & literis de Pace conciliandâ, & Exarchatu Ravennatensi S. Petri ditioni reddendo diu frustra egisset, & Constantinum Imp. missis legatis invito successu supplicia orâisset; ipse anno sequente iter in Gallias suscepit, ut à l'ipino rege subsidium impetraret. Missio igitur à l'ipino in Longobardos exercitum, Aistulphus ad optatas à l'ipino pacis conditiones aditus est; quos cum cessante Gallicorum armorum metu anno 755. violaverit, & urbem Romam obsidione iternum cinxerit, Stephanus auxilium à l'ipino secunda vice petiit, & communicationem ei in Ecclesiæ Romanæ succurreret, interminatus. Advolante itaque cum exercitu in Italiam l'ipino Aistulphum obsidione relicta pacem iussit, & Ravennatense territorium Romanæ Urbis ditioni restituere coegit. Obiit die XVI. Aprilis anno 757. Extrat *Epistola VI. aliaque Præcepta & Rescripta*, Concil. Tom. VI. p. 1630.

754.

MARCELLINUS, natione Anglus, Patriâ Briganius, Presbyter & Monachus Eboracensis, clauit circa an. 755. etiam diu ante clauit; quippe unus ex duodecim Anglis erat, quos Egbertus postea Archiepiscopus Eboracensis in Frisiam ad Evangelii lucem inter Ethnicam plebem propagandam misit; in quo opere 70. annis infatigabile dicitur, & provinciam Transisulanæ curam sibi commissam habuit. Obiit ferè centenarios circa an. 770. Extrat sub ejus nomine *Acta seu Vita S. Swithuni*, primi West. alis Episcopi, qui obiit anno 717. apud Sur. Mart. I. sed prosthodie extrat, aut Marcellino nostro supposita sunt, aut indigniter interpolata. Scripsit & *Vitam S. Wilfridi*, quem ex Angliâ in Frisiam adolefcentis adhuc comitatus fuerat. Verum ea desideratur.

755.

PAULUS I. natione Romanus, Constantini filius, Stephani II. frater Germanus, Ecclesiæ Romanæ Diaconus, anno 752. à Stephano fratre ad Aistulphum regem legatus est, ad Pacem postulandam. Anno 757. die XXII. Maii fratri fuo in sede Romanâ successit. Crebris licentis & legationibus Constantinum Imp. & l'ipinum regem fugavit, hunc ut Ecclesiæ Romanæ

757.

343. VIII.
ab An. DCC.

343. VIII.
ab An. DCC.

Romanam contra Longobardorum injurias tue-
ratur, illum ut Imagines testificetur, obtestatur
Obiit anno 767. die XXI. Junii. Extant *Epi-
stole* XI. Concil. Tom. VI. p. 1672. Ex iis de-
cem, uti rectè observat Papirotchius, omni
temporis notâ carent, reliquæ datæ eo ipso quod
illam habeant, redduntur suspensæ una bico-
nâ, altera quadriemio, postquam Paulus è vivis
excesserat, data sūt.

Martyrologium istud sub Bedæ nomine, alio-
rum tamen, pariter ac Flori additamentis locu-
pletatur, inter Bedæ Opera, & alibi sæpius. Re-
liqua quæ Floro Martyrologo alibiuntur Opus-
cula Floro Lugdunensi deberi censemus, ubi plura
de iis subnotabimus.

760.

760;

AMBROSIIUS AUTHPERTUS, genitæ Gal-
lus, Comitiis S. Vincenii in Samnio ad fontes
Vulturni Monachus, ac demum Abbas, claruit
anno DCCX. tempore Pauli Pontificis, & De-
sidii Longobardorum regis, ut ex ipsius verbis
in Calce *Commentarii ad Apocalypsin*, & aliunde
etiam rectè notat Cl. Labbeus. Non vero etiam
cur adeo miraretur Labbeus, quid in mentem ve-
nerit Tithimæo, Gessero, Simlero, Posslevino,
Bellarmino, aliisque, ut cum inter Sæculi noni
Scriptores referret, cum * Petrus Diacopus &
† M. Antonius Scipio, ipsium sub Lothario Im-
peratore diutè ponant. Sed ut quid de hac re
sentiam, libere dicam. Alius planè à nostro erat
Authpertus ille monachus, deinde ab anno
DCCCXIV. Abbas Casertensis, qui impe-
rante Lothario claruit, obitque an. DCCCXVII.
de quo agunt Sigebertus cap. 91. Petrus Dia-
conus, aut. Scipio, &c. Compositi hinc
Authpertus testis Petro Diacono, *Sermonem in
laudem S. Matthei Apostoli, de Purificatione
S. Dei Genetricis*, aliorumque *Sagittarum* bo-
nialium valde pulchras, quæ ut amplius not ex-
tant, aut in Bibliotheca Casertensi asservantur.
Obiit noster anno DCCXXVIII. Scipio
Commentarios in Apocalypsin Joannis libros XI.
qui typis impressi in lucem prodierunt Colon.
1536. extinde relati in Biblioth. Part. Tom. XIII.
p. 403. Sunt qui *librum de Consilio virginum &
virorum*, inter Ambrosii & Augustini Opera
reppererunt, & *Sermonem in Assumptionem B. Ma-
rie* (qui 18^{us} est inter Sermones Augustinianos
de Sanctis) ac *Sermonem de Lectione S. Evangelii*,
(qui ad calcem Operum S. Ambrosii in edicio-
nibus Paris. 1642. 1655. reperitur) à Maluzio sub
Alcuini nomine edita esse Miscellam Tom. II.
p. 382. quia & alias nonnullas *Homilias*, quæ
MSS. hinc inde asservantur, ac *Pisam* SS. *Paldo-
nis, Turonis & Vassini*, unâ cum *Hystorica Mo-
nasterii sui relatione*, à Mabillonio editam Sæc.
Benedict. III. pâr. 1. p. 42. ei ascribat. Verùm
ea omnia ad id incerta sunt, ut uberiorè disqui-
sitionem nequaquam mereantur. Certè Authper-
to, vel Ansberto cuidam juniori tribuenda viden-
tur.

760.

FLORUS, Monachus S. Trudonis, Leo-
dicensis diocæses, congregationis Gallicanæ,
claruit circa an. DCCX. scripsit *Gesta & Pas-
siones Sanctissimæ Mariæ*, seu ut habet Usua-
rius *, breve & concisum antea, Bedæ Martyro-
logium supplèvit, auxit, & locupletavit. Testa-
tur idem & Ado Præfat. ad Martyrologium suum,
Martyrologium, inquit, quod Venerabilis Flori
studio in labore divinis Bedæ accrevit. Vide
quæ hoc de re notant novissimi *Alorum* SS. edi-
tores Prolog. ad Menicm Mart. Tom. II. Extat

STEPHANUS III. nomine Siculus, Olivi
filius, S. Cæcilie Presbyter, anno DCCXVII.
electus, anno DCCXVIII. die VII. Augusti
Papa Romanus ordinatus, Anno DCCXX.
accitis ex Gallia æque omni Italia Episcopis
Concilium Romæ celebravit, quo Constanti-
num Antipapam, qui post Pauli mortem in se-
dem Pontificalem viinvolatæ, æque anno inte-
gro tenuerat, damnavit, pugnis & lapid in plend
Parrum consensu cecidit. Clericos ab eo ordi-
natos gradu dejecit, & decreta Constantinopoli
de imaginibus tollendis facta irrita esse jussit. Obiit
anno DCCXXII. die III. Februarii. Extant
Epistole III. & *Decreta* quædam Concil. Tom.
VI. p. 1714.

CAROLUS MAGNUS, Pipini regis
filius, Ingelheimi propè Moguntiam natus est
anno DCCXVII. Præceptor habuit viros
ævi illius clarissimos, in Grammaticis Petrum
Pisanum, in reliquis disciplinis Alcuinum An-
gulum, vicum uterqueque doctissimum. Hujus
impitmis labore omni polioris literaturæ gene-
te egregiè eruditus evasit, nec minus pietate illu-
stris. Nulla faciemus, quæ vitam ejus secularem,
& res bello gestis speculantur, quæ Ecclesiam tan-
gunt, strictim notare contenti. Anno igitur
DCCXVIII. mortuo Pipino, divitum cum
Carolomanno fratre Francorum Imperium suscep-
tæ de funcho anno DCCXXI. Carolomanno
regnum deinceps solus tenuit. Anno DCCXXIV.
expugnata Papia, & capto Desiderio Longobar-
dorum rege Italie rectè etiam vocari coepit: & in
dominii testram Romanam profectus jus Roma-
nos Pontifices eligendi ab Hadriano Papâ obtri-
nit. Anno DCCXXV. Convenit Durlem-
sem habuit, ubi Saxones Galliam invadentes bello
prosequi statuit, donec aut victi Christianæ reli-
gioni subjecerentur, aut funditus tollerentur, quod
trahente anno sequente effectum est, ut de vi-
do populo eâ lege concessa, ut Christianam fidem
amplecterentur. Anno DCCXXVI. Conci-
lio Paderbornæ celebrato multa Saxonum millia
baptizati erant; & ad bellum contra Saracenos
per Christianam religionem in Hispaniâ gerendum se
accinxit. Anno DCCXXX. ad Albin usque pe-
netrans, Episcopos & Abbates ad erudiendos Saxo-
nes cum Selavis & Frâis mittendos curavit.
Anno DCCXXXI. Roman iterum petens,
territorium Sabinenf Ecclesiæ Romanæ largitus
est. Anno DCCXXXV. ad promovendam Saxo-
num conversionem, provinciam eorum rursus
adii, proceres baptizari curat; baptizatos muneri-
bus affecit. Anno DCCXXXVII. in urbe
Româ Palæba celebrat, & Ecclesiæ Apostolicæ
novâ donatione ditat. Anno DCCXXXIX. ut
Ordo Monasticus in Gallia juxta Regulam S. Be-
nedicti reformetur, strenuè laborat. Anno
DCCXL. Romanorum Pontificum Episcopus in
Galliam scriptis, verèbatur ferè deletas, rescribi
curavit;

768?
Eginhard. lib.
vi. Carol.
M. Avent.
Ann. Boier.
lib. 4. Cra-
nica Metropol.
Saxon lib. 1.
Le. Colm.
Annal Tomi
V, VI, VII;
VIII. ab an.
747?

* De Vir. Ill.
litt. cap. 11.
† Elog. Abb.
Cal. p. 51.

* Præfat. in
Martyrol.

883. VII.
ab An. DCC.

curavit. Anno DCCXCII. Synodalem Græcorum Libellum de Imaginibus adorandis sibi ex Oriente transmissum in Britanniam misit ab Alcuino refutandum. Anno DCCXCV. collecto ex toto Occidente Episcoporum plurimum Conciliorum Concilio, cui ipse interfuit, presentibus etiam Hadriani Pontificis legatis, Elipandio Tolentano, & Felice Orgelitano, qui Christum quod ad humanitatem spectans solo adoptionis jure Dei filium esse docuerat, hæresim, quæ, & Conciliabuli Nicæni de adorandis imaginibus decreta, rejici & damnari curavit. Eodem anno Saxoniæ repetens, plurimos auctoritate suâ ac beneficiis ad fidem adduxit. Anno DCCXCVI. missas à Leone Papâ D. Petri Claves, & Urbis Romæ Vexillum obtinuit symbola accepit, ac legato in Italiam Angilberto Abbate populum Romanum in fidem suam sacramento adegit. Eodem anno Hunnorum conversionem molitur, & Theodonem eorum Dynastam baptismum suscipere documens & munibus efficit. Anno DCCXCII. Alcuino ad recognoscendam & explicandam S. Scripturam, & Paulo Diacono ad colligendam *Homiliarum* pro singulis festivitibus, usus est. Anno DCCC. Romanum iter faciens, Synodum ibi convocavit, ac Leonem Papam ob varia crimina ante biennium civitate ejedam cogniti, ea ipsi innocentem declaravit, & loci sine rediit. Exeunte anno imperator à Romanis acclamatus est in Basilicâ S. Petri ipso die Natali Domini à Leone Papâ unctus ac coronatus. Anno DCCCIV. *Capitularia* sua *Eccllesiastica* edere incipit. Anno DCCCIX. Synodum Aquilgranensem habuit, in qua ventilata est questio de processione Spiritus S. & contra Græcorum ignorantiam roborata, missis ex synodo legatis ad Leonem Episcopum, qui cum illo ei de re in rem communem consulerent Anno DCCCXII. pace cum Michale Imp. CP. pacis domitor à Græcis vocari cepit, eodemque anno per litteras encyclicas ab Archiepiscopo responsionem posculavit ad interrogationes de rite Baptismi administrationis ratione, de cæmonis, formulis, ritibus, ac symbolis inter baptizandum usurpatis. Anno DCCCXIII. Conventu Aquilgrani indicto Synodus Episcoporum Rhemensi Moguntia, Arles, Turonibus, & Cabillon, eodem cit. citet tempore habuit, ac decreta Synodica ad eum referri, præcepit. Factum in idæ habito secum mense Septembris Aquilgrani Concilio, singulorum Synodorum Canones accuratè expendit, & ex his *Canonibus*, confluxit in XXVI. distinctum Capitulum. Obiit anno DCCCXIV. V. Cal. Febuarii, ætatis sue 67. Aquilgrani sepultus. Princeps non tam titulo, quam reverentia, magnis, meliori ævo, & longiori viâ dignus; dubium pietate ac majestate illa fructu in bonis litteris non infelicem progressum fecerat, Græcæ Latineque doctus; adeo fidendus, inquit Eginhardus, ut etiam didicisset munus sibi illi appareret. Ante literales studiosissime coluit, continuè doctores plurimum venerat, magnis afflicbat honoribus. In meliorum litterarum studium quicquid poterat, sui temporis redemptio ut inter curandum dispensationes vel lectiones haberet. Leguntur ei ut plurimum Historiæ, & regum antiquorum gesta; delectabatur S. Augustini libris, præcipue illis quos de *Civitate Dei* inscripsit. Singulæ verò est, quod

de eo refert Eginhardus, tam doctum principem scribere nescivisse. *Tenebat*, inquit, & *servare, tabulasque & codices ad hoc in telulo sub cerotabulis circumferre solebat, cum vacuum tempus esset, manu effigandis litteris assueficeret. Sed parum prosperè successu labor præparatus, ac serò inchoatus.*

883. VII.
ab An. DCC.

O P E R A.

F *Pistole plures, & Capitula de re Ecclesiastica* hinc inde habentur Concil. Tom. VI. & VII. que sigillatim enumerare longum esset.

Libellus ad Alcuinum de sacrificio Missæ, & ratione rituum Ecclesiæ à Wolsingo Lario unâ cum aliis quibuldam ejusdem argumenti Opusculis divulgatus. Anversp. 1560. 8^o.

Epistola Encyclica de baptismo, etique ritibus ad Othbertum Archiepiscopum Medientensem, à Mabillonio divulgata Anal. Tom. I. p. 31.

Epistola de gratia spiritus sancti, ab eodem edita Anal. Tom. IV. p. 31.

Præfatio in Homiliarium à Paulo Diacono jussu ejus collectum, ab eodem in lucem emissa Anal. Tom. I. p. 35. De ipso *Homiliario* vide plura in Paulo.

Codex Epistolæ Carolis, continens Romanorum Pontificum, aliorumque Episcopos XCLX. ad Carolum Martellum, ipsum regem, & Carolum M. scriptas, Caroli M. jussu & curâ anno 791. collectus, prodit à Gressetio edinis. Ingolst. 1613. 4. ex Bibliothecâ Cæsareâ descriptus. Venim nimia licentiâ in locis pro lubitu possum corrigendis & immutandis usum esse exscriptorem consequitur Lambecius Comment. I. 2. p. 32.

Capitularia, maximam partem *Eccllesiastica*, ab Ansgelo Abbate anno 827. ex Caroli M. & Ludovici PII Capitulis collecta, & in quatuor libros distributa, quibus postea tres alios libros addidit Benedicteus Levica, ex Archivis Ecclesiasticis, præsertim Moguntinæ, & antiquis Chartularum scriptis extractos. Priores quatuor libros lectioni edendos curavit Petrus Pithensis Paris 1598. recusus Moguntia 1602. 4. Inter scriptum libri prodierunt *Perit*, 1597. 8. cum Glossario, & Caroli Calvi aliorumque Capitulis ad calcem additis Paris 1603. 8. actiones & emendationes ibid. 1642. 8. Denique summa curâ à Bahuzio recognita, ac notis & dissertationibus illustrata inter ejus *Capitularia* Paris 1677. 2. vol. in fol.

Capitularia profana, IV. libros continens, seu *Libri*, uti vulgò vocantur, *Caroli M. de non adorandis Imaginibus*, contra Constantini VII. Imp. CP. & Iconis maris decretum, & Synodum Nicenam II. Pseudo-Septimanæ Occumenicæ sive Universalem, anno 794 in Concilio Francofordensi editi. Cujuscunque demum operi in condendis hisce libris usus fuit Carolus M. sive Angelramus vel Ingelamni, sive Angilberti, sive, quod longè v. rhimilios videtur, (teste etiam, ut fallor, M. ogero Hov. dno) Alenini, parum refert. Id modo constat paulò ante Synodum Francofurtensem compositos esse, & sedente jam Synodo Caroli Manuine editos; qui in præfatione differet testatur, se zelo Dei & veritatis studio, cum subhibenti regi sui sacerdotum hoc opus aggressum

SÆC. VIII.
AN. DC.

SÆC. VIII.
AN. DC.

aggressum esse. Et sanè rem ipsam extra omne dubium ponunt Hadrianus Papa in Responsò ad hoc ipsum Opus paulò post dato, Hincmarus Rheimensis, Synodus Parisiensis sub Ludovico Pio, Alhelnus Monachus, Ado Vincennesis, Walafridus Strabo, Engolismensis Monachus, ut alios longo agmine testes huc non advocem. Ut tamen istorum librorum istum declinarent, in quacunque ferè formas se vertunt *isavodrias* *wpemayx*; & quamvis condationes Pontificii, vi veritatis adacti, manus dent; non desunt, qui *γυναιξ* *τῆς* *καθάρσεως* non esse opus genuinum pertinaciter contendunt, eoque inaniter progressi, ut vel à Carolostadio, vel à quovis alio homine Lutherano seu Calviniano confictum esse asserere non erubescant, cum illud ex vetustissimò Codice primus in lucem extraxerit Joannes Tillus, ipse homo Pontificis, & Meldensis in Gallià Episcopus: cui per omnia respondebat antiquum Bibliothecæ Vaticanæ exemplar, elegantibus & præcis Longobardorum characteribus exaratum: ne dicam dictionem ipsam ac stylum librum suæ sætis antiquitati vindicare. Adversus hos libros telò hoc planè plumbeo pugnat. Polleinius, Caroli M. non esse, eò quod contra illos ad Carolum scriptis Hadrianus Papa: ex quo perspicuè intelligitur, inquit, libros istos ab Hæretico aliquo conscriptos, & à Carolo ad Pontificem missos, et ita responderet. Quod quidem quàm infirmum, immò quàm falsum sit, ex ipsius Hadriani responsò abundè liquet. Carolo etiam adjudicat nuper Annalius Eccl. Conditor Carolus Coisius, sed frigide nimis causam agit vir cæterodochissimus. Palmarium, quo usus est argumentum huc redit, Hodiernos libros cum iis quæ apud Hincmarum habentur Excerptis haud bene convenire, quod ex usus Capitulicollatione ostendere conatur: unde nihil aliud extrudi potest, quàm duobus aut tribus verbis, vel potius verborum syllabis diversis eundem sentiam contineri. Mitteret me hominum, quibus adversus lucem meridianam apertis oculis disputandum sit. Confutius me judicarent, si silentio premeretur, quod validioribus argumentis refutare nequeunt: Et quis adde perfricte frontis jam sit, ut hos libros rejiciat, quos Natalis Alexander, & ipse Maimburgus genuinos esse disjeci non ausi sunt? Verùm non opus est, ut pluribus de hisce libris agam, quos adversus omnia Pontificiorum tela accenit de fensit Joannes Dallæus de *Imag.* l. 4. c. 3, cui non pauca nuper addidit Fred. Spanheimus *Hist. Imag.* Sect. VII. Edici sunt primum hi libri à Joanne Tillio Meldorum Episcopo, suppresso quidem suo, sub *Flisphili Christiani* nomine *Amst.* 1549. 8°, appositâ nec anni nec loci impressionis notâ, deinde *Colem.* 1555, denique à Goldasto 1608. 8°.

772.

HADRIANUS, Patriâ Romanus, nobili genere ortus, Theodori Consulis ac Ducis filius, à Paulo Papa Notarius Regionarius, à Stephano III. Diaconus factus. Post Stephanî mortem Pontificalem sedem obtinuit anno 772. die IX. Febr. ordinatus. Incunet Pontificatu cum à Desiderio Longobardorum rege qui Ravennatensem Exarchatum invalerat, & agrum Romanum ferro flammâque devastarat, pacem repetitis lega-

tionibus frustra postulasset, legatos ad Carolum M. in Galliam misit supplices orantibus quas missis iteum anno sequente legatis impetravit. Anno 774. Carolum Romam advententem summo obsequio & honore excepit, & quamplurimas Desiderio ereptas civitates sedi Romanæ ab eo donari obtinuit. Anno 781. Carolum iterum in urbem Romæ excepit, Pipinum filium baptizare iussit, cumque simul ac Ludovicum fratrem in regni consortio à Carolo Patre assumptos, in reges unxit. Anno 785, Tarasio ex Laico in Patriarchatum CP. evedto, Hadrianus, ut datis pro more literis communicatiis electionem comprobaret, rogatus, tenuit, nî Tarasius adversus Iconoclastas acriter insurgeret, & eorum hæresim synodice damnari curaret: datâ quintiæ ad Constantinum & Irenam Imp. epistolâ proluxâ imaginum causam pro viis, puridissimis tamen argumentis, egit: corrasit undique fibulis & insectis, ac de totis turpissimè in rem suam S. Scripturæ & Patrum testimoniis. Anno 786. Collectionem Canonum LXXX. elaboratam dedit Iulianismo Mediomatriciensi Episcopo, quibus causam suam adversus accusatores defenderet. Anno 787. Tasiloni Bavariæ Duci, nî Carolo M. morte ingreteret, excommunicationis fulmen interminatus est. Anno 794. missis ad Episcopos Hispaniarum literis Elipandî Tolitani errores damnavit: & dato ad Carolum Imp. libello Synodi Nicænæ II. & imaginum causam tuebatur. Obiit die XXV. Decembris. anno 795. Exarab eo scriptæ *Epistola XVIII.* Concil. Tom. VI. p. 1761. *Epistome Canonum Carole M. anno 774. Roma oblata*, ibi. p. 1800. *Capitula ex Gratii & Leandri Canonibus & Pontificum decretis collecta in usum. Iulianismi Mediomatricensis Episcopi* ibi. p. 1828. *Epistola, seu Libellus Passagierum ad Carolum M. pro Synodo Nicænâ II. libris Carolinis appositus.* Concil. Tom. VII. p. 915. Alias plures scriptæ *Epistolæ* injuriâ temporis perditæ, quarum argumenta, supeditat in Conciliorum Tomis, Epistolis XVIII. præfata.

774.

PAULUS, gente Longobardus, claruit circa an. 774. cujus nates ac res gestas succinè non minùs quàm eleganter his verbis enarrat Vossius De Hist. Lat. L. c. 30. "Paulus Warnefridi & Theodelinde filius, cognomento Wilsfeld, Longobardus: qui prius Diaconus fuit Aquilaniensis, & Desiderii, ultimi Longobardorum regis, Cancellarius. Victo rege tuo, inter nobiles captivos à Carolo, Francorum rege, abductus fuit: ac propter prudentiam, & eruditionem egregiam, magno aliquandiu in honore fuit: sed suspensor postea, in Diomedem insulam est reclusus: unde ad Arichin, Beneventanum Principem, generum Desiderii regis profugit. Eoque defuncto, monachus est factus Canobii Casinensis. Hadrianus Vossius. Refert Leo Ottemis Chron. Casinens. lib. 1. c. 15. Paulum etiam à Carolo captivus detineretur, nîmî erga Desiderium amoris accusatum esse; constanter vero respondit, se Domino suo fidelissimum fuisse, & in eadem fideliter ad mortem usque perseveraturum: effusus in iram rex manus ei percidi iussit, sed in se mox reversus, ait

84

ÆC. VII. Si manus ipsa abscondimus, ubi tam elegantem. ab An. DCC. Scripturam reperimus? Suadentibus igitur Proteribus ut ei oculi eruerentur, ne aliquas incipit contra Regem literas scriberet, & Ubi, vel quando, ait Rex, tam insignem Historiographum aut Poetam invenire valchimus? missus est igitur in exilium, & post aliquot annos ad Consolium Casinensem recepit, ubi pie & religiose vitam traduxit, ac diu superstes in Senectute bona non sine summa innocentie, humilitatis, omniumque virtutum laude, vitam cum morte commutavit. Proximum est ut libros ab eo scriptos recenseamus.

OPERA.

De *historia Longobardorum libri VI.* Prodiit typis excusis *Augusta Vindob.* 1515. 8^{vo}. 1521. Inq. Nat. 1595. 8^{vo}. In his editionibus Opus in hæc verba desit, *Francorum, Avaramque potentiam sustulit.* Verum Fred. Lindenbrogius in editione *Hamburg.* 1611. fragmentum attexit huiusmodi, quod & Fischerus inter Historicos Francicos *Hausv.* 1613. exhibet. Utat denique ad MSS. Codicum fidem recogniti (desiderato tamen fragmento dicto) ad calcem Historiæ Gothorum à Grotio editæ *Amstel.* 1655. 8^{vo}. & in *Biblioth. Patr.* Tom. 13. p. 160.

Historia Miscellanea libri XXIV. ex quibus, inquit Vossius *, primi undecim libri iidem sunt ac decem Eutropii: nisi quid aliqua subinde de suo addat Paulus, quod in eo Iulii Adalberti Arichis uxoris, Desiderii filii, factum fuit. Exinde Eutropium continuat Paulus, cuius sunt quinque libri sequentes. Reliqui octo à Landulpho Sagace additi sunt, imprimis ex Theophane, alterum Anastasio Bibliothecario, qui Theophanem Latine vertit. Prodiit *Hag.* 1569. & cum variantibus lectionibus Henrici Canisii Noviomagensi cni *Inq.* 1605. 8^{vo}. cum emendationibus & notis Jau. Gruetii *Hanov.* 1611. cum observationibus Lindenbrogii *Hamburg.* 1611.

De Vita S. Gregorii Pape libri IV. à Joanne Mabillou. in lucem editi Sæc. Benedic. I. p. 389.

Vita sive Passio S. Cypriani, cuius Operibus præfixi solent.

Vita SS. Benedic. Mauri, ac Scholastica virginis typis excusæ *Rome* 1590.

Excerpta de eadem S. Scholastica, ab Arnolde Wion editi in *Ligno Vitæ* ad X. Februar.

Excerpta quædam de primis Metensium Episcopis, Baginanno Angliam Episcopo scripta, à Maq. Frehero inter *Hist. Franc.* & Andrea Duchesnio inter *Hist. Norm.* Tom. II. edita. Habentur & in *lib. P. J.* Tom. XIII. p. 329.

Vita S. Anthonii Ateuensis Episcopi, inter Opera Bedæ & apud Surium ad diem 24. Augusti.

Hymni in honorem S. Iacobi Baptiste, qui incipit, *Ut queant laxis*, in Ecclesiâ Romanâ hodie non decantari solent.

Epistolæ Fragmenta quædam ap. Balz. *Miscell.* Tom. I. p. 362.

Homiliarium, seu *Homilia*, Lectiones & Postilla, unicuique totius anni festo convenientes in

duo volumina distributæ, ex SS. Ambrosii, Augustini, Hieronymi, Origenis, Leonis, Gregorii, Maximi & Bedæ, aliisque Operibus desumptæ. Prodiit *Homiliarium istud Spira* 14^{to}. fol. *Colen.* 1517. 1539. *Parisi.* 1555. 1569. fol. Alia quædam Pauli nostri opuscula adhuc inedita in Bibliotheca Casinensi hodie non servantur, de quibus vide quæ habet J. D. Mans Not. ad Petrum Diacon. c. 8.

OPERA DEPERDITA.

Expositio in Regula S. Benedic. Versus de miraculis S. Benedic. Gesta Episcoporum & Episcoporum.

Cæterum aliis à nostro fuit Paulus Diaconus Ecclesiæ Neapolitanæ, qui vitam S. Mariæ Ægyptiæ à Sophronio Hierosolymitano Episcopo Græce scriptam, Latine vertit. Versio extat cum Præfatione ad Carolum Imp. apud Surium ad diem 1. N. Aprilis. Et in præfatione testatur Paulus se quædam alia vestisse, quæ nunc non extant.

PAULINUS, gente quibosdam Austriacus, artis Grammaticæ magister, ob insignem eruditionem à Carolo Imp. anno 776. varis prædiis & possessionibus donatus est: & exunte eodem anno ad Patriarchatum Aquileiensem, seu Fodro-Julientem evectus. Anno 794. libellum de S. Trinitate Sacrosyllabus dictum adversus hæreticos Elipandū Toletanum scripsit. Anno 794. Elipandum & Felicem in Concilio Francofordensi præfens oppugnavit & habitaque anno sequente Synodo Fodro-Julienti utrumque damnavit. Anno 797. adiutor in eum sibi datus ad oppugnanda Felicis Orgeliani scripta & hæresim Alcuini à Carolo Imp. postulavit. Factum id ac Paulinus ab Imperatore stitutus, tres libros adversus Felicem anno 798. conscripsit & evulgavit. Anno 805. Ioannis Patriarchæ Gradenfis à Joanne Venetorum duce ex cellissimâ turre præcipitari trunculenta cœmoris, Concilium Altimense celebravit, ex quo literas ad Carolum Imp. dedit, cum horrendum scelus digno supplicio coerceri petens. Obiit anno 804. 11. Id. Januarii.

SCRIPTA.

Libellus de sanctissimâ Trinitate adversus Elipandum Toletanum & Felicem Orgelianum, Sacrosyllabus dictus. Habetur Concil. Tom. VII. p. 1021.

Libri III. adversus Felicem Orgelianum, una cum Epistola ad Carolum M. & Regula fidei metro exarata. Quos primus in lucem eruit, & cum libello Sacrosyllabo edidit Andreas Duchesnius ad calcem operum Alcuini, *Paris.* 1617.

Epistola ad Hestulfum qui uxorem adulterii causâ propter inuis testimonium occiderat, incipit *proxi.* ex Concilio Francofurtensi data. Extat Concil. Tom. VII. p. 1064.

Epistola ad Carolum M. ex Synodo Altimensi data. Habetur *ib.* p. 1187.

De sacrosanctis Documentis liber, qui Augustino falsò inscriptus inter opera illius haberi solet. Paulino

* Loc. cit.

SÆC. VIII.
ab An. DCC.

Paulino nostro ex fide Codicum MSS. vindicatus, sub illius nomine habetur excusus In nuperimè operum S. Augustini editione Parisiensis.

Libri VII. adversus Falcem, qui sub Paulini nomine in Bibliothecis Patr. aliquoties prodierunt, Alcuino id benevit.

Fragmenta quædam Paulini in lucem emisit Baluzius Miscellum. Tom. 1. p. 362.

Hyemi fieri, quos Paulinum composuisse prodit VValafidus Strabo. † inierunt.

† De reb. Eccl. cap. 15.

780.
Vic-B Alcuini
ex v. ex
191. epist.
dem vii. à
Duchet. per
auctos. dige-
sta 191.
p. 101. Le-
Coint. An-
nal. ad an.
799. Tom. vi.

FLACCUS ALCUINUS, sive

ALBINUS, gente Anglus, ex agro Eboracensi, ut nonnulli volunt, ut alii non procul Londino, oriundus, primùm Bedæ, deinde Egberti Eboracensis discipulus. Ecclesiæ Ibotacensis Diaconus, Camobli Caneuatenſis Abbas. Claruit anno 780. Anno 793. à Carolo M. vocatus ut sibi facilius Orgeliciani Hæresim, & Pseudo-Synodi Nicænæ Caneones oppugnavi præterea adesset, ac subsidium ferret, in Galliam transierat; & in summam Caroli amicitiam receptus, † chola l'alatiz præfectus est. Anno sequente Carolum ad Synodum Francofordensem comitatus est, & Canone 56. Synodo à rege commendatus, in Parum consortium & amicitiam aditus est i ab eodem Monasteriorum Ferraticus, S. Iodoci, & S. Lupi, præfectura paulo post donatus. Anno 796. ab imperatore eubris pæcibus emittè petchis, ut secularibus unicum mittere sibi liceret; repulsam tulit; Camobiorum tamen dan-Martiniani & Cormacensis regimine auctus est. Anno 798. adversus Falcem Orgelitanum, quem blandis literis sepius antea irino successu compellat, eulatum stinxit, ac septem libris errores ejus confutavit. Anno 799. à Carolo ad iter Romam secum suscipiendum invitatus, infirmitates & senium exultans se excusatum haberi petiit. Anno 801. Carolo ex Italia redireni gratulatus, tandem toties repetitis precibus operum exitum comparavit, & ab aula & secularibus negotiis missionem impetravit. Rudi donatus, in Camobium suum S. Martini Turonense cessavit, ac reliquum vitæ tempus honesto otio, & insituendis in scholâ Turonica ab ipso fundatâ rei literariæ candidatis insumpſit, crebris Imperatoris Epistolis ad aulam frustra revocatus. Obiit Turonis anno non 799. ut malè Piseus, sed 804. XIV. Cal. Jun. ipso Pentecostes die. Vir ubique pius, doctus, gravis, Theologorum suæ ætatis, ut testè de co Baluzius *, immò omnium Anglorum ab initio post Bedam & Adhelmum longè eruditissimus, Latinè, Græcè, & Hebræicè peritus. Et quicquid politionis literaturæ isto & sequentibus sæculis Gallia ostendit, totum accepitum referri debet. Ei Academiæ Parisiensis, Turonensis, Fuldensis, Suctonensis, aliarque plures, originem & incrementa debuit; quibus ille, si non præfens præfuit, aut fundamenta posuit, saltem doctrinâ præluxit, exemplo præxit, & beneficiis à Carolo impetrari adauxit.

* Cent. 1.
c. 17.

OPERA; QUÆ EXTANT.

SÆC. VIII.
ab An. DCC.

Interrogationes & Responsiones, seu liber Questionum in Genesim.

Distia super illud Genesim, Faciamus hominem, ad imaginem nostram.

Enchiridium, seu Expositio pia brevis in VII. Psalmos penitenciales, in Psalmum CXVIII. & in 1. salm. graduales ad Arnonem Archiepiscopum Salisburgensem. Prodit scõrum Par. 1547. 8.º

præfatione tamen mutilum, quam primus edidit Lucas Dacheus Spicileg. Tom. ix.

De Psalterium usu liber, cum variis peccandi formalis ad res quotidianas accommodatis, ad Frodegalum discipulum.

Officia per ferias 3 seu Psalmi secundum dies Hebdomadis singulos dispositi, una cum Orationibus, Hymnis, Confessionibus, & Litanis.

Epistola de illo Cantici Cantiterum loco, Sexaginta sunt Regine, &c.

Commentaria in Ecclesiasten, Prodiit Babil. 1551. 8.º

Commentaria in S. Joannis Evangelium libri VII. Extant Argentor. 1527.

Epigrammata de recognitione & emendatione veteris divinae Scripturæ ab Alcuino facta.

De Fide SS. Trinitatis libri III. ad Carolum M. cum invocatione ad S. Trinitatem & Symbolo Fidei.

De Trinitate ad Frideslunum Questiones XXVIII. seu Confessio, sive Doctrina de Deo.

De differentia æterni & semperæterni, immortalis & perpetui, sæculi ævi, & temporis. Epistola.

De Animæ varione liber ad Eulaliæ Virginem. Contra Falcem Orgelitanum Episcopum libri VII. ann 798. scripti. In Bibliothecis Patrum Paulino Aquileiensis malè tribuuntur.

Epistola ad Elipandum Tolitanum Episcopum cohortatoria in Catholica fide.

Epistola Elipandi ad Alcuinum, injuriis & calumniis reteratissima, anno 799. scripta. stylo admodum barbaro.

Contra Elipandi Epistolam libelli II. quibus evacuatur pravæ illius affectiones. anno 800. scripti.

De Incarnatione Christi, & de duobus in eo naturis, ac de unitate unius persone, contra eundem libri II. eodem anno scripti.

Epistola Elipandi ad Falcem nuper conversum. Hæresim istæ abjuravit in Synodo Aquiligranensis exevit anno 799. sed tamen suâ depolitus apud Lugdunum in perpetuum exilium relegatus est. fecit id aliquantò serius, & ipse Elipandus ab Alcuini libris convictus, piè mortuus est anno 808.

Confessio Fidei Falcis Orgelitana sedis Episcopi, ad Clerum & Populum Orgelitanum missa post ejuratam in Synodo Aquiligranensis hæresim.

Epistola ad Filium in Christo carissimum.

De Alcuini Officio liber, sive expositio Romanæ Ordinis. Habetur sub Alcuini nomine inter alios Scriptores ejusdem argumenti sepius editus, in editione verò operum Alcuini Du-Chesnæ XI. integris capitulis auctus. Alcuini autem non esse, & post annum 1000. scriptum esse ceterò ceteris constat.

SÆC. VIII.
ab An. DCC.

De ratione Septuagesimæ, Sexagesimæ, & Quinquagesimæ Epistola.

De Baptismi sacramentis ad Odvinuth Presbyterum Epistola.

De iisdem sacramentis alia Epistola, quam Alcuino rectè abjudicat Sirmundus; Amalarii enim Trevisensis est.

De Confessione peccatorum ad pueros S. Martini Epistola.

Sacramentorum liber. Prodiit Colon. 1571.

Homilia III. 1. De Silentio, in quo nūm est Incarnatum Verbum 2. In Nativitate S. Mariæ 3. In Festo Omnium sanctorum. Spuria sunt; ex Pauli Diaconi Homilia de desumptæ. Tertia inter Augustinianos de Sanctis locum 37. obtinet.

Vita Anselmi ad Carolum Magnum.

De Virtutibus & Vitiis ad VVidentem Comitem liber.

De septem Artibus liber imperfectus, cuius duo tantum extant capitula, viz. de Grammatica & Rhetorica, cum transiitione ad Dialecticam.

Grammaticæ Prodiit fecit Hano. 1605.

De Rhetorica, & de Virtutibus Dialogus. Prodiit Paris. 1599. 4°.

Dialecticæ, interlocutoribus Carolo M. & Alcuino. Prodiit una cum Grammatica, Ingolstadt. 1604. 4°.

Dignarius Regalis & Nobilissimi juvenis Pipini (postea regis Italia) cum Albino Scholastico.

Scriptum de vita S. Martini Turonensis.

De Transitu S. Martini Sermo.

Vita Vedasti Episcopi Atebatensis, anno 795. scripta.

Vita beatorum Richardi Presbyteri. Extat apud Sautium die XXVI. Aprilis.

De Vita S. VVicentii Trejensis Episcopi libri II. alter solutus, alter vincta oratione composuit; cum Homilia in eundem, & Elegico carmine. Extat apud Mabillon. ac. Benedic. III. par. I. p. 601. & surium VII. Novemb.

Vita CXV. quæcum LXVII. habetur apud Canarium.

Poemata & Versus de pluribus Sanctis.

Alii Versus ex va. liis locis collecti, qui cum prioribus conficiunt Poemata CCLXXII. Prodiit opera Alcuini supra enumerata cura Andree Quercetani sive Du-Chesne, Paris. 1617. fol.

Libri quatuor Carolus de Imaginibus, hos sub Caroli nomine scripsisse tradit Rogerus Hovedenus; de his fassè egimus in Carolo M. quem auctorem præferunt, ac proinde inter Alcuini opera non reputantur.

Confessio fidei, sive Deformationum ex Augustini, aliorumque Patrum scriptis collecta, & in quatuor partes divisa, sub Alcuini nomine à Chiffletio edita est. Paris. 1654. 4°. inter alia quædam aliorum opuscula. Confessionem istam factum esse Alcuino suppositum probare conatus est Doria. Dallæus in tractatu posthumo Rhotomagi anno 1675. edito. Eam haud minus fassè Alcuino vindicare videtur Joannes Mabillonius Dissertatione prolixa, quæ habetur Anecd. Tom. I. pag. 278. &c. Ex uetustis paribus flet veritas judicet. Etudiet. Notari tamen velim Mabillonium can-

didè sacis fateri, se rem haud adhuc confecisse, quam probabilem reddidisse.

Commentarius brevis in Cantica Cantarum, editus à Patricio Junio cum Commentario Gilberti Foliot Londini 1638. 4°.

Br. vi. r. i. n. f. i. d. a. v. i. r. i. t. a. r. i. o. s. quod inter Opuscula dogmatica Anonymum edidit Sirmundus. Paris. 1630. M. S. Codices Alcuino adjudicare tentatur Chiffletius.

Homilia de Purificatione S. Mariæ Virginis, quæ Ambrosio perperam inscripta, ad calcem illius operum haberi flet. Alcuino ascribitur à Baluzio Mûcellan. Tom. 2. p. 383.

Epistola II. & Sermo ad Carolum M. ab eodem edita Mûcellan. Tom. I. p. 365.

Epistola & refutatio in Hæc. VII. ad Failecem Orgellitum (quæ in Codicibus impressis deest) ab eodem editæ Mûcellan. Tom. IV. pag. 413.

Epistola III. à Dacherio in lucem protacta Spicileg. Tom. IX.

Epistola XXVI. à Mabillonio evulgata Anecd. Tom. IV. p. 272.

Carmina de seculi, alique duo poemata, ab eodem publicata Anecd. Tom. I. p. 369. Tom. 2. pagin. 552. alia quædam à Balazio Mûcell. Tom. IV.

Poemata II. alterum Heroicum breve, alterum Elegiacum prolium, utrumque præcipue de argum. mo. lib. cum. l. e. c. o. m. u. n. i. t. a. t. i. o. n. i. s. edita sunt à Lambecio Comment. de Biblioth. Vindob. Iaz. cap. 5. p. 403.

Hymnus, & p. i. e. r. a. m. e. n. t. a. III. in S. Vedastum, ab eodem data, ibid. p. 413.

Homilia in die n. t. i. s. S. Vedasti, à Bollando primùm in lucem emissi inter acta Sanctorum mensis Februar. p. 800.

Denique Homilium Pauli Diaconi in plerisque codicibus Alcuino male inscribitur, & sub illius nomine typis excutim. Aliquoties prolixe sub ejusdem subinde nomine à nobis in hoc opere non raro citatum.

OPERA DEPERDITA.

Commentarius in Proverbia.

Commentarius in IV. Epistolâ S. Pauli, viz. ad Ephesios, ad Timotheum, ad Philemonem, & ad Hebræos.

De Ortiographia liber.

De Musica liber.

E T H E R I U S, sive HETERIUS, Azumensis in Hispania Episcopus, & BEATU in Alsticia provincia Presbyter, dignitate quidem inferior, doctrinâ verò ac fidei zelo major; circa ann. 783. quo circiter tempore pullularent in Hispania Elipandi Toletani hæresim acriter oppugnare ceperunt; ab Elipando datus tunc ad Fidem Abbatem literis, arrogantibus, superbibus, quibus & hæresicos eo nomine accusati. Verùm fida ejusmodi criminationis nequaquam obstitit, quo minus Etherius & Beatus incæptum opus urgerent, qui cùm Elipandum nullis monitis ad sanam mentem revocari posse animadverterent, edito iusto volumine in duos libros distincto, Elipandi errores confutarent, &

SÆC. VIII.
ab An. DCC.* Prefat. ad
opera
Fro-
randi.783.
Vid. Jo. Ma-
rian. de reb.
His. I. 7.
c. 5. p. 406.

Cacholi-

SÆC. VIII. ab A.D.C.C. Catholicam fidem tunc sunt. Extant *in Libris de Adoptione Christi Filii Dei* inscripti, à Petro Stevartio ex Bibliotheca Toletana primùm editi in Auctionario Constantino *Inq. l. 1604. 4^{to}*, pagina 17. d. inde in Bibliothecæ Patrum Tomum 211. pag. 333. relati. Habetur etiam libellus alicujus ab Euthero & Beato contra Foltmarum conscripti *Fragmentum* in dicto Auctionario Stevartiano p. 243.

785.
Vit. Taras.
per Ignat.
Diac. ap. Sur.
& Bolland.
Febr. xav.

TARASIVS, Patria Constantinopolitana, illustri genere ortus, Georgii præfati Urbani, & Euticæ filius, Photii Proavunculus. In aulam adfectus Imperatori à seceris fuit; donec anno 785. vel exire 784. perurbato ab Irene Augusta seminatam sceleratissimâ Paulo Patriarcha viro sanctissimo, in Thronum CP. ex laico susceptus est. qui pietatem & religionis zelum præterens, dignitatem istam se adire nolle simulavit, nisi imaginis restitueretur, & Synodus œcumenica ejus reigra indiceretur. Indicta igitur est Synodus in annum 785: ac scena inseruit à Tarasio quâ vi, quâ blanditiis, apparata. Inclorata igitur anno 784. Cal. Jul. Constantinopoli Synodo, cum Iconodulæ adversarii Episcopos superiores fore veneretur, tumulum ciet, atque eo prætextu Synodum in annum sequentem rejicit, ac Nicæam urbem transferri curavit. Anno sequente ab eis voto dispositis, VII. Cal. Octobr. Conciliabulo Niceno initium dedit cui ipse, præfatus licet Hadrianus Pape legatus, præfuit; atque omnia pro sua ac Irene Imp. libidine agens Concilium CP. Generale VII. d. m. 1. & Iconodulæ decretis Synodici sancit effecit. Anno 795. Constantino Imp. Mariam Aug. uxorem legitimam repudiavit, & Theodotem Pellicem ducere in animo habere animosè aliquandiu resistit, excommunicationem, ni incepto scelere desisteret, interminatus. Mox tamen animo tunc piter deficiens, nuptias sceleratas à Josepho Albare CP. consecravit, & Mariam totam Monastrio includi permisit. Obiit anno 806: die XXV. Februarii. Extant ab eo scripta, *Epistola Encyclicæ* ad Patriarchas Orientales statim post susceptum Episcopatum missa, Gr. Lat. Concil. Tom. vii. pagina 1611. *Epistola* II. ad Hadrianum Papam, Gr. Lat. ibidem. pagina. 614. *Epistola* ad Joannem Anachoretam Gr. Lat. ibid. p. 657. *Apolog. f. u.* ad populum habitus, quo die ad Patriarchatus dignitatem electus est, Gr. Lat. ibidem. pag. 33. *Sc. r. in B. Vigenet. in p. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.*

etis Iconomachis; eò quod Concilii CP. SÆC. VIII. œcumenici anno 754. habiti decretis subscrip-
sisset, *Libellum* supplicem seu *Confessionem* obtulit, quo facti veniam postulavit, & anathema Iconomachis dixit, ac cultum imaginibus debere confessus est. Extat hæc confessio Gr. Lat. inter Acta Conciliabuli Nicani, Concil. Tom. vii. p. 56.

THEODOSIVS, Ammorii Episcopus, claruit anno 787. in Synodo Nicæna, eandem cum Basilio causam egit, Iconomachis favisse accusatus. Oblato igitur haud disparis argumenti libello, facti veniam postulavit, & ad Concilii Patribus in integrum restitutus. Extat *Libellus* iste Gr. Lat. Concil. Tom. vii. pagina. 601.

ELIAS, Metropoli Cretensis, claruit anno 787. quò Synodo Nicæna II. interfuit. Scripsit *Constitutiones* in Georgii Nazianzeni Oraciones; quæ Latine habentur ex Jac. Billij versione ad calcem operum Nazianzeni *Paris. 1583. 1609. 1650.* Scripsit etiam *Responsa* ad Dionysii Monachi Interrogata VIII. circa difficiles quoddam conscientia (ut vocant) Calus. Extant hæc Responsa Gr. Lat. in Jure Gr. Rom. l. 5. pag. 335. Ingens ejusdem & prægrans *Expositio* in Joannis Climaci Scalam Paradisi eræ Græcè MS. in Bibliotheca Casarea, teste Lambecio, *Comment. l. 4. p. 194.*

GEORGIUS, Monachus Constantinopolitanus, Tarasii Patriarchæ Synellus. Scripsit anno 792. Eundem hunc cum Georgio Harmatolo perpetam facit Vossius, & cum illo alii; quem tamen diversum fuisse constat, ut in *Georgio Harmatolo* ostenditur. Scripsit *Chronicon* ab orbe condico usque ad Maximiani temporis; quod intergrum fide ex Chronico Eusebii, quem nihilominus data quavis occasione infestavit, desumpsit. Hinc sua Eusebio reddidit Josephus Scaliger totum enim quod de Chronico Eusebiano Græcè protulit, ferme ex Georgio nostro conscribavit. Vide quæ de Georgio habet Cl. Vossius de Hist. Gr. lib. 2. cap. 24. Ex eo (hoc solum excepro quod *Harmatolum* à Synello diversum facit) sua penè verbatim desumpsit Mitzeus, sua ex Miræ pro more Oudinii. Georgii *Chronicon* Gr. Lat. cum notis edidit Jacobus Goar. *Paris. 1652. fol.*

THEOPHANES, Isaacus à Patre, & Confessor à malis quæ passus est dictus, Patria Constantinopolitanus; Isaacii Aegopoligitarum perfecti & Theodotæ filius, natus est anno 758. Patre è vivis sublatu Tuoremactus est Constantinum Coproonymum Imp. Juvenis adhuc à Leone Patrio filiam ejus uxorem dæcere, advocata in partes auctoritate Imperatoris, compellus est: verum ille ipso nuptiarum die surgens pactum de continentia invicem observanda cum uxore intulit. A Leone Imp. in aulam evocatus, Stratoris munere ei fungebatur & ad eam Cyaicenum missus ædificia propè Sigariam in minore Mysia publica curavit.
G g 2 Constant.

787. EPIPHANIUS, Catanensis in Sicilia Diaconus; claruit anno 787. quo Thoma Sardonius Archiepiscopi vicem tenebat, Synodo Nicæna II. interfuit. Extat *Sermo Laudæ oris* factus prolatus in eadem Synodo habebat, Latine tumum Concil. Tom. vii. p. 617.

792. BASILUS, Ancyra Episcopus; claruit anno 787. quo in Synodo Nicæna II. reus fe-

187.

787.

792.

792.
Vit. Theod.
ph. ap. Sur.
& Helleschen.
Marti. 15.
Menolog.
Græc. 804.
die.

SÆC. VII.
5b An.
DCC.

Constantinopolim reversus, inter Spatharios cooptatus est. Anno 780. conjuge in Insula Principis Monasterium prope CP. amandante ipse Polychronium Monasterium prope Sigrianam petiit, ac monasticam vitam deinceps coluit. Ex Polychronio in Calonymum Insulam discessit, ubi paterno prædio in Monasterium commutato sexennium exegit. Inde regionem Sigrianam repetens, Prædium, quod *Ager* vocabatur, comparavit, ac constructo Monasterio ipse Abbas vicem obijt. Anno 787. ad Concilium abulæ Nicænum evocatus, Iconoclasie causam strenuè agebat. Post annum 813. à Leone Armenio Imaginum cultum damnare iussus, ac constanter abstinens, Constantinopolim æger licet, & clinicus ab anno 808. factus, vinculis etiam injectus adductus est; cùmque nullis argumentis, ut imaginum cultum desereret, vinci poterat ann. 819. vel ineunte sequente, in carcerem conjectus est, & post biennium ad Samothracem Insulam relegatus; ubi post XXIII. dies exactos, æramnis & miseris factus, diem supremum obiit, ab Iconoclastis afflicti *Confessio* titulum, & *Sancti* honores post mortem consecutus. Scripsit *Chronographum*, res in Imperio CP. gestas tam ecclesiasticas quàm civiles secundum annorum seriem dispositas complexam, ab anno J. Diocletiani Imp. Christi 285. ac primum Leonis Armenii, Christi 813. in eandem Theophanem Chronologiam Alexandrinam usurpare, quæ in supputandis Aera Christianæ annis à retro apud Latinos calculo ostentio deficit. Ex ea etiam Latine versum in Hilitorum suam transtulit, quicquid fuit ab anno 285. ad ann. 813. habet Anastasius Bibliothecarius. Condidit hunc Chronographum Theophanes consilio quidem, sed Syro admodum rudi & plebeio; repetitiones penitus inutiles, & rerum gestarum Merchetes, narrationes contradictorias, purdoloque in digerendis temporibus errores frequenter admittit Cl. Goar. I. Historiæ patri per annos digestæ præfixæ sunt *Tabule Chronologicae*, per loculos divites, i. e. anni, Mundi, Christi, Imperatorum, quinquæ Patriarcharum, &c. His mendosissime & confectis esse, sæpe annis non suis præfixas, plurimis hiæc loculis, & portentosis annorum præfatione Patriarchalium Supputationibus scire, cuius insipienti liquidò patet. Unde non ab ipso Theophane sed ab alia potius manu profectas esse suspicatur Heinschelmus & Papebrochius in * *Excerptis* in Theophanis Chronographiam, quam Agero in ad Mantium Tomo III. præmittunt. Prodiit integra Theophanis *Chronographia* Gr. Lat. cum Jac. Goar & Fr. Combelli notis Paris. 1695. fol. Extr. ejusdem *Caroli Episcopi in Demetrium primum Quadragesimæ, Odis IX. constant.* in Græcorum Tridiodi, & apud Baron. Gr. Lat. inter Annal. Eccles. ad an. 842.

THEODULPHUS, genæ Italus, apud Gallos Cispalinos natus, primum Abbas Floriacensis, Carolo M. charus & familiaris; à quo circa an. 794. vel paulò ante, ad sedem Aurelianensem promotus est. Sub Ludovico Pio, Caroli filio, magis in gratiâ apud Aulam floruit, à Ludovico missus, ut Stephanum Papam anno

816. in Galliam advenientem honorificè exciperet. Circa ann. 818. uni cum Anselmo Mediolanensi & Volfhaldio Cremonensi conjurationis cum Bernardo Italie rege adversus Ludovicum Bernardi parvum inita accusatus, sede suâ depositus est, & ad Monasterium Andegavense amandatus. Tandem absolutus criminibus, cujus se reum esse constanter pernegavit, obiit circa annum 821.

Scripserat, quæ extant.

Capitula ad Presbyterios Parochia sua XLVI. quæ habentur etiam apud Baronium ad an. 835. & Concil. Tom. VII. p. 1237.

De Ordine & ratione rituum B. pascui liber ad Magnam Senouensem.

De gestis S. Liber, seu veterum Patrum Testimonia de Processione Spiritus S. tam ex illo quàm Patre in unum congestarum præfixo Carmine Nuncupatorio ad Carolum M.

Carminum ad diversos libri VI.

Hæc Theodulphi Opera cuncta, & cum notis suis edidit, cujus studio atque industria tot medietatis Scriptores debemus, Jac. Simonodus Paris. 1646. 8°. & in Bibliothec. PP. Tom. XIV. pag. 1.

Incarnatio X. quæ notis suis illustrata edidit Joannes Mabillonius Anal. Eccl. Tom. I. p. 376.

Biblia Sacra egregiis olim characteribus sibi descripti fecerat Theodulphus, quibus ipse Carmina aliquot, & Præfationem præfixit. Extr. hodieque Codex iste Præfationem & versus aureis characteribus expressis in fronte gerens. Versus edidit Simonodus inter alia Carmina lib. 1. Præfationem in notis dedit p. 279.

Fragmenta duo Theodulphi edidit Lucas Dacherius Spicilleg. Tom. V.

LEO III. Patria Romanus, Asopii filius, Ecclesiæ Romanæ Presbyter, ac decimum Pontifex anno 795. die XXVII. Decemb. ordinatus. Anno 796. Claves S. Petri, & Vexillum Romanæ Urbis obsequii sui Symbola ad Carolum M. misit. Anno 799. ab invidis Hadriani Papæ nepotibus fœdissimis calumniis, mox & injuriis exagitari cepit. In media enim civitate, ac totius populi conspectu, atque pugnis & fustibus cæsus, ac in carcerem conjectus est. Mixto putidissimas fabulas, quas de oculis evulsis, & præcæta lingua ac de urisque divinitus restitutus, effusit Anastasius, & Anastasii sequaces nugivenduli. A pl. de Romanis carere creptas ad Carolum in Gallias se contulit, tunc sibi & parociniam petierunt. Missi à Carolo Romam legati Leonem in Italiam reducere, cognitaque causâ criminibus absolvunt, ac sedem restituant; sediciosos vero Clericos in ordinem reductos exilio mulctant. Judicium istud in annum 800. rejiciunt nonnulli, & à Carolo M. Romæ præsentem factum esse volunt. Anno enim 800. Carolus Romanus venit, Synodo habitâ Leonis causam seu iustitiam adhuc d. judicavit, seu judicantem antea à legatis confirmavit; & à Leone excurrente ante Populi Romani jussu Coronam Imperatoriam accepit. Anno 804. Leo ad Carolum Imp. in Germaniam

*Cap. I. Sccl.

794.
Vit. Simon.
Le. Coim.
ad an. 781.
784-796 &c

SÆC. VIII. mandam iterum excurrit. Anno 839. Irem Hif-
paulis Episcopis movit, quod Symbolo Nicæno
vocat **FILIOQUE** addidissent, eam in Ec-
clesiis pallari tantari prohibens: utque perenne
iudicii sui monumentum posteris transmitteret,
duas tabulas argentæ in Basilica S. Petri affigi
curavit; in quarum altera Symbolum Latine, in
altera Græcè scriptum legeretur, abque vocis
istius **FILIOQUE** additamento. Obiit die
XI. Junii anno 816. Extat *Epistola* XIII. Concil.
Tom. VII. p. 1111.

LEIDRADUS, seu *Leidrachus* Gentē
Nordis, & ut nonnulli volunt, Caroli M. Bi-
bliothecarius, anno 798. Adoni in Atrichiepi-
scopo Lugdunensi successit. Anno sequente à Caro-
lo M. Uigellam in Hispania legatus est, ut Felice
Episcopum ab hæresi revocaret. Quod qui-
dem ei feliciter successit, Felice ad Iuliores
fidei tenet rediit, qui anno proximo in Synodo
Aquilgravenſi etorem suam abjuxit. Anno
igitur 800. Carolus cum in Hispaniam iterum
amandavit, additis & operariis quibusdam, ut sa-
nam illie doctrinam Christianis Felicis errore
abceptis prædicaret. Anno 811. Caroli Imp. Te-
stamento testis adfuit & subscripsit. Anno 813.
Episcopatu semet abdicavit, & Agobardo Cho-
repiſcopo lampada tradens, in Monasterium
Sneſſowienſe secessit, ubi anno sequenti V. Cal.
Januar. diem supremum eluxit. Scripsit *librum*
de Sacramento Baptismi ad Carolum M. qui extat
apud Mabillon. Anal. Eccl. Tom. III. pag. 1. *Epistolam*
ad eundem de ritibus Baptismi, & abrenuntiationi-
bus in eo fieri solitis: habetur ibid. pag. 18. denique
Epistola alia II. que ad calcem Operum Ago-
bardi invenitur, in Bibliotheca Patr. Tom.
XIV. p. 221.

JESSE, seu *Jesſeus*, seu *Tesse*, anno 799.
Episcopus Ambianensis factus est: & eodem an-
no à Carolo M. Leoni Papæ in Italiam redeunti
dux est comes, ut in Leonis causam inquireret,
& in fœdicos Romanos animadverteret. Anno
802. à Carolo Imp. Constantinopolim missus est

ad Pacem cum Irene Aug. incurvum. Anno se-
quenti ex Oriente reversus Nicephori Imp. lega-
tos, viz. comites, ad Carolum Moguntiam dedux-
it. Anno elicit. 808. à Carolo ad res procuran-
das in Italiam missus, Leonis Papæ inimicitias
subiit. Anno 812. Caroli M. Testamento testis
adfuit. Anno 812. ad Encylicas Caroli M. de ce-
remoniis Baptismi litteras Respondum edidit. Anno
814. Concilio Noviomensi, 829. Parisiensi, inter-
fuit. Anno 830. Lotharii castra contra Ludovi-
cum Imp. secutus est: in Convena Noviomaga-
visi eo nomine mox jure depositus. Tercio
post anno à Lothario per vim restitutus, anno
834. iterum fugatus est, & Lothario in Italiam
fugienti se comitem dedit. Obiit anno 836. Extat
Epistola Græc. proluxa ad Diacones suæ Presby-
teros & plebem de *Expſitione rianum Ecclesie*,
in *Baptismo* præsentem usurpatorum, quam edi-
dit Joannes Cordæus cum *Hincmari Opusculis*
Paris. 1619. 4. p. 664. extat in Bibliotheca Patr.
Tom. XIV. p. 67.

DACRYANUS, Abbas Ordinis Benedi-
ctini, à Margariſo Bignæd in Indice Chronolo-
gico, quem editioni suæ Bibliothecæ Patrum
præmiſit, octavo huic Sæculo ascribitur. Ex-
tant sub illius nomine Speculum Monachorum;
& Spiritus vite Documenta, Biblioth. Patr.
edit. Colon. Tom. V III. Verum nullum talem
scriptorem dari, neque unquam in tenam nata-
rū fuisse Abbatem Dacryanum contendit Theo-
phi: Raynaudus*; neque alium horum Opus-
culorum auctorem esse, quàm Ludovicum
Bloſium Abbatem Laticensem, qui notante Pos-
sevino † obiit anno 1568. quique se Dacryanum,
i. e. gementem & silentem nominavit: ut collapsi-
os eorum, quos informari ritē volebat, mores,
minore cum invidia restitueret. Ex hinc fortasse
factum est: ut in novissimā Bibliothecæ Patrum
editione hic Scriptor non compareat: quem
hanc solum ob causam hic loci retinemus, ne
cū apud Bignæum alioque invenimus, in Opo-
re nostro frustra quaerant, Sæduloſi.

* De ben. d.
mal. lib. pat.
1. Eros. 10. p.
177.
† Tom. 2. B.
10.

Finis Libri Octavi.



SÆCULUM PHOTIANUM. CONSPECTUS SÆCULI.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.



FLORESCIT hoc ævo magis magisque sub Auspiciis Caroli M. res literaria, suadente ac promovente Alcuino Anglo, Caroli Præceptore, cujus consiliis instituta sunt Academiæ Parisiensis, Ticiensis, Bononiensis, Osnobrugensis. His proximè accesserunt Canonicoꝝ collegia, & in plurimis Monasteriis, etiam humanarum Artium Scholæ celebriores, in quibus adolescentes melioribus literis erudiebantur. Huiusmodi fuere Cænobia Italica, Cassinense, Ferrariense; *Germanica*, Fuldense; Sangallense, Augiense; Lobienſe; *Gallica*, Corbeienſe, Rhe-menſe; Orbarienſe, Floriacenſe; *Anglica*, Albanenſe, Malmſburienſe; Wigornienſe, Weſtmonaſterienſe, Glaſtonienſe, &c. Quod Eccleſiæ Statum ar-tinet, cultus Imaginum in Eccleſiâ Orientali iterum ſublatus eſt à Leone Armenio ann. DCCCXIV. à Theophilo Auguſto ann. DCCCXXX. reſtitutus ve-ro à Michæle III. an. DCCCXII. In Occidente etiam Synodice damnatus, ut de Agobardo, Claudio Taurinenſi, &c. nil dicam. An. DCCCXXIV. Michael Balbus Imperator CP. Legatos miſit ad Ludovicum Pium, unâ cum literis quibus om-nem Imaginum venerationem, & veſanam ſuperſtitionem diſcretè damnavit. Con-ſta eſt hac occasione celebriorum totius Galliæ epiſcopoꝝ Synodus, in ipſâ Re-giâ Pariſiis habita, in qua Doctiſſimi & Sanctiſſimi Præſules reſcidiſſiſimo Icono-claſtiſ, & tolerato Hiſtorico Picturarum uſu, damnant eos, qui *Indebito Superſtitio-nis cultu, eas colunt, adorant, Sanctas nuncupant, & Sanctimoniam ſe per eas adſequi ſolentur*; argumentis in contrarium allatis prolixè reſpondent; quæ omnia, prolatis antiquoꝝ Patrum & Concilioꝝ teſtimoniis, diſcretè aſtruunt. Editæ ſunt Acta huius Synodi ex Bibliotheca Petri Pithæi, à Melchiore Goldaſto libro ſuo de cultu Imaginum inſerta pagin. 621. Verùm omnes alias controverſias tandem ſubmovit, ac pene abſorpoſit cauſa Photiana. Anno DCCCLVIII. eiecto Ignatio, Photius in Pa-triarcham CP. evehitur, confirmat id Synodus, quam Græci vocant *Oecumenicam*, ann. DCCCLXI. Conſtantinopoli congregata. Ann. DCCCLXIX. depoſito Phorio, reſtituitur Ignatius, à Synodo vulgò *Oſtava* dicta: Ignatio demum mortuo, Phorius ſedi ſuæ reſtitutus eſt, qui Synodum CLXXXIII. epiſcopoꝝ congregat; quam *Oſtavam Oecumenicam* fuiſſe Græci volunt, in qua omnia in Gratiam Photii ſtatuta ſunt. Tumultibus hiſce Orientali Eccleſiæ haud parum ſe immiſcuerunt Pontifices Romani, quandoque Photii cauſæ faventiores, ut plurimum vero Ignatii, in Photium ad ravina ſque debacchantes: Unde orta immedicabilis Orientalem inter & Occidentalem Ec-cleſiam diſcuſſio; ex tribus potiſſimum cauſis nata, ut diverſos utriuſque ritus & cere-monias jam racem. I. ex ſolita Pontificum Romanorum dominandi libidine, qui eccleſiam orientalem Romanæ ſedis prærogativæ veſticari voluerunt; quod præſta-tè & conſtanter negarunt Photius, Photique Succeſſores. II. Ex additione ad Sym-bolum de proceſſione Spiritus S. in voce FILIOQUE; à Latinis facta, à Græcis damnata. Hoc iſtis objicit Photius *epiſt. encyclicâ*, pagin. 51. *ὅτι πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωτηρίαν*, quod-que Sanctum & Sacrum Symbolum omnibus Oecumenicoꝝ Concilioꝝ calculis confirmatum *ἐκείνης λαογραφίᾳ καὶ παραγγελλομένης λόγῳ*, quæ ſumma fuit iſoꝝ audacia, adulterare

adulterare conabantur, ἡ τὴν τῷ πονηρῷ μηχανήματα ἢ *Machinationes Diabolicæ*, &c. 5 A.C. IX. ubi pluribus hæc de causa in Latinos acerrimè invehitur. Quin & non uno edi-
ro libro rem ipsam aggressus est. III. Ex causa Bulgarorum, quos Jurisdictioni Pontificiæ asserere voluit Nicolaus Papa, reclamante Photio & contendentibus Græcis Bulgariam fuisse Imperii Orientalis partem, gentem à Sacerdotibus Græcis primò conversam; seque Patriarchatui CP. sponte submisisse. Quantas turbas excitaverit controversia hæc Bulgariana, Historiæ hujus Sæculi non prorsus ignaris, satis constat. Hinc supra deinceps penitus concordia; namque Schisma nullo forte Sæculo extinguendum. Incunte hoc Sæculo penes Imperatorem sterile tempore remissior facta, tandem sub Joanne IX. Papa, circa An. MCCCLXXV. jugum fere penitus excussum, Carolo Calvo jura Imperatoriæ in Romam, ejusque ditiones in Pontificem transferentē. Quin & dehinc jus deligendi Imperatorem Papæ sibi vendicârunt. Fervere coepit hoc ævo de mutatione supernaturali in Eucharistiâ facta, controversia. Primus qui carnalem & corporalem Christum in Sacramento præsentiam publicè proposuere & audacter defendere ausus est, fuit Paschasius Rathbertus Corbeienfis, qui edito libello asserere non erubuit, peracta consecratione substantiam panis & vini mutari in veram Christi carnem, verumque ejus sanguinem; illam ipsam nempe carnem, quam de utero Virginis tulit Dominus, quâque passus est, & resurrexit. Huic se statim opposuerunt Rabanus Maurus, Bertramus, vel Ratramnus Corbeienfis, Johannes Scotus Erigena, ne de aliis dicam.

ab An.
DCCG,



SCRIPTORES.

S. & C. IX.
ab An.
DCCC.Eol.
Vid. v. c. 1.
à Sonarado
f. 1. r.
gula ejus à
Menado
p. 1. s.

BENEDICTUS, Patria Gal-
lus, in Septimanâ natus anno
751. origine tamen Gothus, & Co-
metis Magalonensis filius, in aula
Pipini educatus, & tunc mu-
nus sortitus est. Sub Carolo M.

etiam aliquandiu militavit, donec anno 774.
relictâ vitâ æculari in Monasterium S. sequam
in Burgundiâ secessit, & Cenobii Cellarius anno
777. factus. Ne verò Abbas fieret, anno 780.
in Septimaniam recedens, cellam prope fluvium
Anianam sibi posuit, in qua novissimos annos
magna rerum omnium egestate exegit. Post an-
num 793. gratiam in Septimanâ & celsis Or-
gelliani hæccliam acerrimè impugnavit. Anno 797.
Monasterium S. Salvatoris prope Anianam flu-
vium construxit & constructo Abbatis vice
præfuit. Anno 799. cum Leidrado Lugdunensi
in Hispaniam à Carolo M. legatus est, ut Felice
ab eretibus revocaret, atque anno sequen-
te in eodem missus locus, cum Leidrado sa-
nam illis doctrinam populo prædicaret. Incunte
seculo nono, quo tempore præfentem claud,
multis Monasteriis partim condendis, partim re-
formandis, autor ac dux fuit: plurimis & ipse
successivè præfuit. Postquam undecim enim
Monasteria rexit, quæ longum esset enume-
rare, tandem anno 814. Cenobium indeus re-
gendum suscepit: in quo septuagenarius obiit
11 Id. Februar. anno 821.

SCRIPTA.

Codex Regularum, quas SS. Patres Mona-
chis & Virginibus sanctionibus ser-
vandas præscripserunt, in tres partes distinctus.
Prima pars complectitur SS. Patrum Orienta-
lium Amonii, itaiz, serapionis, Macarii, &c.
Regulas ad Monachos. Secunda SS. Patrum Occi-
dentalium, Pen dicti, celsi, Genesii, Co-
lumbani, &c. Regulas ad eosdem. Tertia SS.
Patrum Angustini, Cassiani, Aureliani, Leandri,
&c. Regulas ad Virgines. Primum hunc Codicem
in lucem edidit Lucas Holstenius additis notis
Romæ 1661. reculum mox .vi. 1664. 4°.

Concordia Regularum, in qua S. Benedicti
Regula cum aliorum Patrum XXV. Regulis
committitur. Evulgavit eam Hugo Menadus
Paris 1638.

Libri ex SS. Patrum Sermonibus Pareneticis
ad Monachos confectus, quem Holstenius
edidit Appendicis ad instar post Codicem Regu-
larum.

Actus diversorum Penitentiarum à Benedicto
nostro distinctus de Regula S. Benedicti as-
seruit, à Photio ad eadem Capitulum Caro-
lorum editus, exinde apud Cointium Annal.
ad an. 821. num. 36.

Epistola ad Georgium Abbatem Anianensem,

aliæque ad Nebridium Archiepiscopum Narbo-
nensem, quæ apud Ardorem in Vita Benedicti
habentur.

S. & C. IX.
ab An.
DCCC.

NICEPHORUS, Chortophylax, claruit
foran circa an. 801. Aetas enim ejus admodum
incerta est. A Theodosio quodam Monacho Co-
stanti recluso de adeis quidem Questionibus,
sive Calibus Conscientiæ, confectus, scriptis ad
eum *Solutionum Epistolæ* 11. quæ extant Gr. Lat.
in Tue Gr. Rom. lib. V. p. 341. Latine verò in
Bibliotheca Patr. Tom. X. 11. Habetur Lat. in
Orthodoxographis p. 74. Fragmentum Epistolæ
cujusdam Nicephori nostri ad eundem Theodo-
sium, quod aut alteri ex dictis duobus, aut alii
ejusdem argumenti Epistolæ jam deperditæ
Proemii vicem obtinere videtur.

LUDGERUS, Thialgrimi & Liabur-
ge filius, natus est Viromi prope Doccomium
in civitate Fisi. Ultraj. quam pater adhuc mis-
sus Gregorium Presbyterum Præceptorem sortitus.
Anno 760. in Monasterio Trajectensi habi-
tum induit monasticum. Anno 761. in Angliam
transiens Diaconus ab Archiepiscopo Archie-
piscopo Eboracensi ordinatus est. Post annum
Trajectum reversus est, atque anno 769. ut Al-
cutham audire, Angliam repetiit. Anno 779. ad
Monasterium Trajectense relicto Eboraco le-
nitus consultis. Anno 781. ab Albino Trajectensi
Episcopo Presbyter ordinatus est & Ecclesiæ Pagi
Ostergou, in quo Pontificius martyrio coronatus
fuerat, præpositus; in quadripartitum interim
pro ratione quatuor annis tempestatum Monaste-
rii Trajectensis regimen cooptatus. Anno 784.
Wittekindi Prisonum Ducis servitii Ostergou
expulsi, Romam profectus est & exinde in Co-
nobium Casimense secessit. Anno 787. Witte-
kindo ad fidem jam converso, à Carolo M. in
Prisum remissus est, & anno 796. Werthinsæ
seu Werdensæ Monasterium condidit, cui ipse
Abbas vice præfuit. Anno 802. Episcopus Mi-
nigardæ ordinatus, & Abbas Lutetia à Carolo M.
factus est. Obiit die XXVI. Martii, anno 809.
Scripti *Vita Præceptoris sui S. Gregorii Ultra-
jectensis Episcopi*, quæ à Christophoro Broverus
edita *Morant.* 1619. habetur apud Surium XXV.
Augusti, & Mabillon. Sac. Benedicti. III. par. 2. p.
319. Epistolam ad Rixfidum Ultrajectensem E-
piscopum de Vita & Miraculis S. Vitherti Epi-
scopi, quæ apud Surium & Pollandum extat
Cal. Martii. Verum ista Epistola Ludgero pluri-
bus argumentis abjudicata à Carolo Cointe Annal.
1. col. 1. hanc ad an. 779. num. 31. ad an. 749. num. 32.
& ad an. 754. num. 78. quem consulit Lector, qui
plura velit.

NICEPHORUS, Patria Constantinopolitæus,
Theodoli, Constantinii Coptonymi filius, & ob
imaginem

S. & C.
Vita Niceph.
ab Ignatio

3ÆC. IX.
ab An.
PCCC.

ad annum 980. detrudi, & Smaragdi nostri Opera Smaragdo cuidam juniori S. Michaelis in Saxonia Abbati, qui sub Orthonibus Imp. floruit, ascribi. Verum præterquam quod Smaragdum nostrum doctrinâ criticasse, & libris condendis incubuisse constat, clam de Smaragdo Saxone nil certipoteat, præterquam etiam quod Smaragdus scripta omnia Sæculi istius gentium ac studia planè ispiravit: manifestò liquet *Viam Regiam* à Dacherio editam Smaragdo nostro debere, tum quod Ludovico regi, postea Imperatori, inueneretur, tum quod Codex MS. cujus meminit Holstinius in litteris ad Dacherium ante Smaragdi Saxonis ætatem exaratus fuerit. Tanta autem inter *Viam Regiam*, & *Diadema Monachorum* intercedit similitudo styli, methodi, rerum, ac verborum, ut è 3. ut utrumque Opus unius ejusdemque Autoris forum esse facile patet. Smaragdus postea anno 810. Romæ interfecti Collatioui inter Leonem Papam & legitimos Caroli M. de Processione Spiritus S. habuit, ejusque Acta libris consignavit. Anno 814. unâ cum Frothario Episcopo Tullensi, & mundo Abbati Mediolanensi & inimicis Monachis à Ludovico Imp. judicatus est. Quando obierit, non liquet.

SCRIPTA.

Commentarius (scilicet *Postilla*) in *Evangelia & Epistolas in Divinis Officiis* per anni circulum legenda ex SS. Patribus collectus. Prodiit *Argenterii* 1536. fol.

Diadema Monachorum ex fragmentis Patrum contextum. Prodiit *Antwerp.* 1540.

Commentarius in Regulam S. Benedicti, Prodiit *Coln.* 1575.

Via Regia, Capitulis distincta XXXII. à Dacherio edita Tom. V.

Epistola Caroli M. ad Leonem I. I. Papam de Processione Sp. S. à Smaragdo scripta perhibetur. Exat Concil. Tom. VIII. p. 1199.

Acta Collationis Romanae de Processione Sp. S. Anno 810. Habentur ibid. p. 1194.

Grammatica Major, seu Commentationum in Donatum libri XIV. Exat MSS. in Bibliotheca Corbeici. Prologum videre est apud Le Coindre ad an. 814. num. 75.

810.

AMALARIUS, seu Amalarius, Fortunari dictus, anno 810. Archiepiscopus Trevirensis obtinuit. Anno 811. à Carolo Imp. ad iubendum fide Christianâ Saxones Transalbanos legatus est; ubi fundatâ Ecclesiâ Hamburgensî, anno sequenti in Gallias revertitur; & ad encyclicas Caroli de Baptismo literas scripto libello responsum dedit. Anno 813. Constantinopolim ad pacem cum Grecorum Imperatore confectam missus est. Anno 814. ex Oriente reversus, paulo post diem obiit. Exat inter Opera Aletini *Libre de ratiōne rituum S. Baptismi*, Aletini subd. inscriptus, & quippe integro ostentatio post illius mortem, & ab Episcopo quodam scriptus; quem quidam Amalarium fuisse ex Codicis Petaviani auctoritate constat.

811.

HATTO, natione Germanus, in Mous-

sterio Augie majore edicarius, ejusdemque Carnobii Abbas tandem Episcopus Basileensis, elatus anno 811. quo ad Nicephorum Grecorum Imperatorem à Carolo M. unâ cum Hugone Turoensi, aliisque legatus, cum illo pacem sancivit, & ætatis limica utriusque Imperii desinivit. Anno 812. unâ cum legatis Michaelis Imp. ad Carolum in Occidentem rediit. Obiit anno 816. ipse tamen adhuc vivens, senio gravatus, Huldrico Presbyteris sue Diocesis præscriptum, docens quomodo plebem ipsis commissam castè & iustè regeret, *Sæculi* XXV. complexum apud Dacherium Spieleg. Tom. VI. & Concil. Tom. VII. p. 1522. *liber de Visionibus*. (sive de *Visionibus Monachi* Augustini) prodiit, unâ cum Visionibus Hildegardis, & aliorum Visionariorum, Parisi. 1515. fol. & apud Mabillon. *Bec.* Benedic. IV. par. 1. p. 163. *Haddovicius* sive *Hioparius* ab eo scriptum de Legatione suâ CP. quidam int. ruit.

AMALARIUS, Merensis Diaconus, & ut nonnulli volunt, Episcopi insuli tandem donatus, rectius verò Merensis Chorepiscopus, Certe anno 805. Amalarius quidam interfectus Episcopus, à Synodo Parisiensi ad Ludovicum Imp. Aquiligranum missus est, ut ad eum Collectiones ex Patrum scriptis de Imaginibus delectet. Utut sit, Amalarius Diaconus claruit ab an. c. 811. usque ad an. 816. & fortan diutius. Post annum 827. à Ludovico Imp. ad Gregorium IV. Papam legatus esset de eo quid amplius liquet.

SCRIPTA.

DE *Divinis sive Ecclesiasticis Officiis libri IV.* ad Ludovicum Imp. circa an. 827. certe post an. 819. scripti. De hoc Opere sic Bosmanus Burienis. Scripsit Amalarius ad Ludovicum regem de Officiis Eccl. lib. IV. quorum principium [*Gloriosissime*] finis [*Orationes*]. Unde liquet postrema duo 4. libri capita adjectis esse; sicut nec in Iudice Capitulorum 4. libro præfatio ea comparant. Inde etiam patet aliterius quidam esse assumptum prolixum illud Supplementum, quod edidit Mabillonius *Analec.* Tom. II. p. 96. & in Biblioth. Patr. Tom. XIV. p. 94. Hos Amalarii libros in compendium redegit Willielmus Malmsburienis, cujus Abbrevisatio hodie MS. extat; qui in fine hanc de his libris censuram tulit: "Si de Compendio vis scire, significaciones Missæ, legas versus Hildeberti prius Cenomanensis Episcopi, postea Turoensis Archiepiscopi. Si significaciones Sacramentum Vestium & cæterorum id genus, Sermones Ivonis Carnotensis Episcopi: Hi enim vix talia videntur intellectus perspicacius, & rebus pulchrius. Cæterum de varietatibus Officiorum, alium frustra desiderabis quam Amalarium: Fuerit fortassis aliqui qui scripsit dilectius, nemo certe peritius."

De Ordine Antiphonarum liber, post annum 827. scriptus. Exat unâ cum quatuor libris de Divinis Officiis, inter alios ejusdem argumenti Scriptores Parisi. 1610. fol. p. 305. 504. & in Bibliotheca.

3ÆC. IX.
ab An.
DCCC.

812.

Bibliotheca Patr. Tom. XIV. p. 107.

Ecloga in Canonem Missæ, à Baluzio edita Capitul. Tom. II. p. 132.

Epistola aliquot ad Episcopos, à Dacherio evulgatae Spicil. Tom. VI. p. 164.

Regula seu Institutio Anacoretum, Ludovici Imp. (qui & librorum copiam ei ex Palatio Aquilgranci suppeditavit) iussu, ex veterum Patrum & Conciliorum scriptis ac decretis collecta, & in usum Occidentalium Ecclesiarum concionata in Concilio Aquilgranci anno 817. lecta, approbata, & Synodici autoritate confirmata. Constat Capitulis CXIII. quibus ipsi Patres Aquilgrancienses alia XXXII. addiderunt. Habetur Concil. Tom. VII. p. 133.

813.
Viz. 1. eod.
921. per Mi-
chael. Mo-
nach. &
Ep Th. 61.
ap Baroa.
Tom. IX.
p. 100.

THEODORUS, *Studites* à Monasterio, cui præfuit, dictus, Patriarchæ Constantinopolitanus, natus est anno 759. Anno 781. in Monasterium Sacculorum in suburbano CP. situm secedens, Platoni Abbati discipulus se submisit. Anno 794. Platone fides sponte deponente, Monasterii Præfectum suscipit. Iconomianæ perditioni ne addictus, imaginum cultum nulli pietatis erga Deum, aut obsequii erga Principes ratione huius sitis enervando, maximum sibi in Urberem novarum cupidi nom. n. summam apud Monachos Græcos bipedum eo tempore provocatissimos, venerationem brevi comparavit. Hinc superbi iustitiam, regimini ecclesiastico, ac rebus maximi momenti, illorum manibus, se immiscere cepit: cumque anno 795. Constantino Imp. Mariam Aug. repudiante & pellicem superinducente, Tarasius Patriarcha remissius agere videretur, ipse Imperatori atheismatis saltem incutere, & probis gravissimis incescere, ausus est: Tarasio quinqueque communionem renuntiavit, & horrendi schismatis in Ecclesiâ CP. excitandi fovendique Motus auctor fuit. Anno igitur sequente à Constantino Imp. Thessalonicam relegatus petulantiam exilio luit. Anno 797. Constantinus Imp. Irenes matris infideli sublatæ, Theodorus Constantinopolim solenni pompa reducitur: ac maximum in gratiam apud sanctissimam mulierculam, cui ipse vir ad sanctissimas affectionis artes totus composuit, modis omnibus blandiri, camque divinis propemodum elogijs evchere, non erubuit. Anno 798. Monasterio Studio intra Urbem sito præfectus est. Anno 806. Nicephoro ex sorte Laico in Patriarchatum CP. electo, & Josepho Abbate, qui illicitis Constantinis nuptiis olim benedixerat, post novennium in penitentia exactum ad Ecclesiæ eumunionem à Synodo CP. restituto, Theodorus imperiis iterum actus, rem utramque causas, cælum tetra misere, Synodum, Patriarcham & Imperatorem Nicephorum, diris devovit, seditioni classicum ubique cecinit; & à Patriarchæ communionem se sejungens, septingentos amplius Monachos secum in schisma pertraxit: quin & à Leone Papæ ob effrenam animi impetum obviatus, litteras superbiz & irarum plenas rescripit. De Papâ quid ad nos, inquit, hoc, an illud, negat ubi Leonem gravissimis delictis infectum pergit. Tantos fu-

riorum æstus exilio coercendos esse censuit Nicephorus Imp. arque adh. anno 809. eum, cum Josepho fratre, & Platone Abbate, in insulam quandam Byzantio proximam amandavit. Anno 811. à Michaele Rangabè, postquam Nicephoro Patriarchæ in gratiam redeunt morem gessisset, cæteris libertatem ractus est. Anno 813. pro Iconodulæ causâ arumnas pari, ad eoque glorioso Confessoris titulo ab accessu insigniti, cepit. Cum enim impiam Iconoclastarum superditionem edito publico compelleret Leo Armenius Imp. Theodorus statim Monachis turbonibus stipatus, omnia iussu deque movere cepit, optimum Principem calumniari, Imaginum processiones in publico celebrare, Hymnos Iconoclastas palam in foro ac trivis elatare, Imperatori obsequium renunciant, populum subditis turbarum flabellis ad seditionem clere. Tantum furorem soli exilio multavit elem.issimus Imperator, cumque hominis proterviam nullâ ratione coerceri posse animadverteret, Melopam prope Apollonium eum in carcerem, lenem illum quidem, nec adeo ætatum, duci iussit. Hic loci positus, Euclyctas quasi ligatas contra Leonem Imp. minatur, consumaciz & dirarum plenas quaquaversum minere non cessavit. Per varios igitur carceres hinc inde deportatus, tandem anno 819. Smyrniam ductus, archiori custodiz mancipatus est. Anno 821. à Michaele Balbo Imp. exilio solutus, ad Monasterii sui Præfecturam, & solitas insaniendos artes se consulti. Anno 824. cum Michael Imp. nil servum contra Iconomachos speraret, indignus Theodorus, Thomæ tyranno contra Imperatorem arma rebellis moventi apertè favit: eo autem in ordinem à Michaele præter spem redacto, Constantinopoli excedere necesse habuit. Postquam varia igitur loca exulis ad iustas circumvenisset, in Chalceda insulâ tandem confecta: ubi demum anno 826. die XI. Novembri. diem supremum obiit. ætatis anno 67. Vir erat supra communem literarumq. sortem eruditus, in quovis fete scientiarum genere non mediocriter versatus: verum immo dico plene græca Imaginum cultum zelo abiecius. In omnes Iconomachos, ipsos etiam Imperatores ad ravim usque d. bacchatus est. Multa de eo, ejulque certaminibus & miraculis refert Michael Monachus, qui fabulas fabulis nestere amat; ut ex iis quæ apud Baronium habentur, cuius præiudiciis non occureto abunde constat.

OPERA:

Sermones Cæsarici CXXXIV. prodicantur Latine ex versione Joannis Livinei *Anwerp. 1602. 8°.* Habentur Græcè MSS. inter Codices Baroccianos in Bibliothecâ Rodiciana, & in Bibliothecâ Paulinâ Lipsien. (Reposit. Theolog. Ser. 2. fol. num. 31.) Sermones Theodori Cæsarici CXXX.

Testamentum ad Discipulos; In eo notabit prudens Lector vecordem hominis erga Sanctorum Imagines animum, quarum cultum in eadem fidei Confessione sacratissimis fidei mysteriis

S. A. C. IX
ab An.
DCCC.

mysteriis accendit, & uno eodemque Spiritu se in SS. & Consubstantialem Trinitatem credere, & sacras venerandasque imagines amplecti & adorare, Sanctorumque reliquias coeleste proficetur. Sæculum monasticum pro sæculi sui genio, ultra quam par est extollit. De cætero plurima pia documenta tradit omnibus, præcipue Ordinis Aſcetiæ Conſecratis utilissima. Latine olim tranſtulit Jac. Siondus, cujus verſionem Annalibus ſuis inſeruit Baronius ad an. DCCCXXVI. prodidit etiam ex Joannis Livincii verſione ſua cum *Sermionibus Anſverp.* 1601. exinde tranſlatum in Biblioth. Patrum Tom. XIV. Extraxit penes me Græcè ex MSS. Codice Lipſienſi deſcriptam, quod adjunc-tâ Siondi verſione prælo paratum hoc quidem loco edere ſtatui am. Vetum cum opus, quod præ manibus habebam, in nimiam molem exceſſere viderem, ſatius abſtinendum duxi, præſentim cum Latine locis citatis haberi poſſet.

Sermo in Dominicam quartam Quadrageſimæ.
Lat.

Fragmentum ex epiftola IV. ad Natæratium, de Hæreſibus & ſchifmate agens. Lat.

Fragmentum epiftolæ ad Gelafium ex Monafterio profugum. Habetur Lat. apud Turſian. lib. 2. de votis Monſt. Opuscula hætenus enumerata reperiuntur Latine in Bibliotheca Patr. Tom. XIV. p. 830.

Camus ſeu Hyemum. Odis novem conſtans, quicunque in erectione S. Imaginum. Ex Græcorum Triodio deſumptum. Extraxit Gr. Lat. apud Baron. ad an. 842. & Latine in Bibliotheca Patrum p. 830. Venit Theodori non eſſe argumento eſt menſio lib. 2. præſentia imaginum reſtituta- rum, quod poſt Theodori mort. in d. mum contigit, niſi potius ſuſpicemur hæc de Imaginibus reſtitutis ab aliis deſunctis jam Theodoro addita fuiſſe.

De honore & aſſervatione SS. Imaginibus exhibendâ. Prodiit una cum Damalceni Orationibus de eodem argumento, Lat. Anſverp. 1556. Gr. Roma 1559.

Oraſio in adorationem & exaltationem præioſæ & viciſſe crucis mediâ Quadrageſimâ habiti. Extraxit Gr. Lat. apud Græc. Tom. 2. de Cruce p. 1405.

Encomium de Vita & operibus S. Platonis Conſeſſoris. Habetur Lat. apud Surium die XVI. Decembris.

Encomium Bartholomæi Apoſtoli, à Dacherio Lat. editum Spicileg. Tom. 3.

Epiftola ad Natæratium de dignitate, habetur Gr. Lat. apud L. Allacium de Conſenſu l. 3. c. 13. §. 13.

Epiftola ad Gregorium filium, Gr. Lat. ibid. L. 3. c. 16. §. 10.

Fragmentum Epiftolæ ad Arſenium, quo ob- jeſſio adv. Concilium Nicænum II. continetur. Extraxit apud Baron. ad an. 787. num. 91.

Fragmentum Epiftolæ ad Petrum Nicænum, S. A. C. IX. Lat. ibi. num. 98.

Epiftola ad Stephanum Secretarium, Lat. ibi. ad an. 795. num. 86.

Epiftola ad Nicephorum Conſeſſorem, Lat. ibi. num. 88.

Epiftola ad Stephanum Leſſorem, Lat. ibi. ad an. 787. num. 92.

Epiftola II. ad Platonem de exilio ſuo, Lat. ad an. 796. num. 5, 6.

Epiftola Panegyrica ad Irenæm. Aug. Lat. ad an. 801. num. 14.

Epiftola ad Nicephorum Imp. de ſucceſſore Tarafio Patriarchæ ſubſtituendo, Lat. ad an. 806. num. 4.

Epiftola ad Nicephorum, Patriarcham, Lat. ibi. num. 18.

Epiftola ad fratres Monafterii Saccondionis, Lat. ad an. 808. num. 4.

Quamplurimas alias ejus Epiftolas Annali- bus ſuis inſeruit Latine exhibet Baronius Annal. Tom. IX. ab anno 808. ad an. 816.

Multa ſunt Opuscula, Homilias, Episto- las, Poemata & Tractatus Theodori enume- rat Michael Monachus apud Baronium ad an. 798. quæ cum nequaquam jam compareant, pro- digne haberi poſſunt: niſi quod ſyllas ſæcis Episto- larum Codex penes Baronium fuerit: ex quo Epistolæ impeditas à ſimondo Latine verſas deſumpſit, & in Annalibus ſuis exhi- buit.

NAUCRATIUS Monachus Conſtan- tinopolitanus, Canob. Studienſis Alumnus, Theodori Studie Diſcipulus, Iconſtata per- diſſimus, claruit an. DCCCXIII. Ob ſummam in aſſendendo imaginum cultu pervi- caciâ, non una vice in carcerem conjec- tus eſt, verberibus aliſque malis affectus, de quibus apud Præceptorem ſuum lapſus con- queritur; à quo non unus Conſolatorius acce- pit literas, quas apud Baronium reperire li- cet. Anno DCCCXVI. carceri adhuc man- cipatus, exinde poſt tricenarium ſolatus eſt quo tempore diem obiit, non cordat. Certum eſt ipſum Theodoro ſuperſtitem fuiſſe. Scripſit ad fratres Spirituales hinc inde diſperſos, Epistolam ſeu Tractatum potius ſæcis proli- xum, in quo de perſecutionibus, quas paſſi ſunt *Novæſtici*, *agle*, & *ſimmas* Theodori Studie recens deſuncti laudes, & longe ſu- pra humanæ fortis caput oncomia, adma- ſcam ulque ſuæ proſequitur. Extraxit penes me MS. hic libellus ex codice Bibliothecæ Panti- ne Lipſienſis deſcriptus. Incipit Epistolam (neque enim tanti eſt) huic loco inſe- rere ſuperſed. bo. Inſerui dumtaxat, & pauca quedam inepitimi Encomii ſpecimina Gr. Lat. lectori ob oculos ponam, ex quibus de cæteris judicabit prudens lector.

Perſecutionem

REG. IX. ab
An. DCCC.
813.

* In Ital.
Sect. 24. p. 48.

AGOBARDUS, gente Gallus, natus (ut ex brevi Mart. rologio, ad quod parvula quedam manu sua adnotat videtur Agobardus, nos docet * M. billonius * an. DCCCLXXX. an. DCCCLXXXI. ex Hispania in Galliam Narbonensem venit anno 813. Leidrado Archiepiscopo Lugdunensi senectute gravato Coepiscopus substitutus est; eoque paulo post in Monasterium Suesionense secedente An. DCCCLXXI. thronum Lugdunensem deinceps solus tenuit. Anno circiter 818. reperto in et Felicis Oregelliani, qui Lugdunum in errorem relapsus obijt, tractatu hæretico, eum ab omnibus reprehendendum divulgavit, editoque simul libro ad Ludovicum Imp. Felicianos errores & scriptum confutavit. Anno 822. Conventui Attinacensi interfuit, cum electioni Tructefindi Abbatis Anianensis ac Gellonensis in Septimania ineunte anno prius adfuisset. Anno 828. Judæorum, qui edictum ab Imperatore, ne mancipium Judaicum abique domini sui voluntate baptizarentur, impetrarant, insolentiam scripto multiplici represit: habitoque anno sequente Concilio Lugdunensi, Judæorum auctoritate Imperatoria coerceri datis ad Ludovicum & Synodo literis enixè petiit. Anno 833. adversus Ludovicum Imperatorem pipia movebant arma filii ejus Lotharius & Pipinus patrem captem imperio submovent, & in Monasterium derridunt. His inter alios se comitem dedit Agobardus, qui tanto ardore exccrandam perductionem fovebat, ut edita Apologia omnes ingenii facundizque nervos ad causam hanc tutandam promovendamque intendebat. Viri quidem cætera optimi factum pessimum, nulla arte, nullis rhetoricis pigmentis excusandum. Anno igitur sequente Lothario ex Galliis à Patre ejecto fugæ comitem se adjungere et coactus. Anno 835. in Conventu apud Theodoniam villam habito, eum ad causam dicendam ter évocatus, comparere cecusaret, Præfatum submovetur, nullo tamen in locum ejus subrogato, Anno 837. relicto Lotharii comitatu, in Galliam reversus, in Ludovici Imp. gratiam receptus est, & sedem suam recuperavit. Anno 840. Ludovicum ad rucundum litus Orientale Rheni fluminis profectum secutus, VII. Id. Junii apud Sanctonas obiit. Acri erat ingenio, nec vulgari eruditione, questionum Theologicarum peritissimus, disciplinæ Ecclesiasticæ Canonumque antiquorum consultissimus Judex, Vindex acerrimus. Sententiæ quam semel imbiberat tenacissimus, in eaque altercanda constans fortisque. Vere de eo Cl. * Baluzius, Canonum in primis perperis & constans defensor, ut graviter, alio ne etiam Romanos sui temporis graviter perstringat, quod Gallicanos Canones ob eam, si super his placet, causam commoverent, quid eos neciterci Romanos non condonaverim, vel quod leges Romanas non interfuerint in eorum constitutione. Mirum, si ut ita conquisitus non incurrisset invidiam hominum atque sua. Hæc viri doctrina, an candore clarior, haud facile dicas.

* Not. in Agobard. p. 5.

SCRIPTA.

SÆC. IX. &
An. DCCC.

Agobardi Opera per aliquot retrò sæcula tenetibus sepulta jacerunt, sic quidem in æternum mansura; nisi Papirius Maillois in Bibliopægi cuiusdam Lugdunensis tabernam fortè ingressus, exemplar eorum Manuscriptum, idque unicum, ut videtur, quod temporis injuriæ supererat, penes eum offendisset. Quod quidem ipse Bibliopæges tanti thesauri ignarus, mox dælacerandum sibi proposuisset. Codicem arripuit Maillois, & in lucem emisit, ordine sequenti.

Adversus dogma Felicii, ad Ludovicum Imp.

De insolentiâ Indæorum, ad eundem. Judæi qui imperatoris gratiâ in Gallia præcipue Lugdunum lare fixerant, insolentius adversus Christianos se gerere cœperunt, horum igitur audaciam & impietatem, hoc & sequentibus aliquot opusculis, fortiter frangit deprimitque Agobardus.

De Indæis superstitionibus.

Liber de Baptismo Indæorum Mancipiorum.

Epistola exhortatoria ad Nibridium Episcopum Narbonensem, de cavendo convitiis & Societate Indæis.

Liber adversus legem Gundebedi, & impia certamina qua per eam geruntur.

Ad Bernardum Episcopum, de privilegio & jure Sacerdotii.

De Grandine & Tonitruis liber, in quo insulam & execrabilem vulgi superstitionem hæc in re argumentis tum ex Sacra Scripturâ, tum ex naturâ rei petitis acriter coarguit.

Liber contra objectiones Fredigii Abbatis, qui pravas & insultas quasdam opiniones, de Christo Domino aliisque nonnullis fidei Capitibus venditabat.

Epistola ad Proceres Palatii contra Preceptum insipuum de baptismo Indæorum mancipiorum. Judæi enim partim dolo partim pecunia, plura beneficia in Christianorum præjudiciu à Cæsare sibi impetrarant, atque illud inter alia, ne mancipia eorum abique domino suorum placiris in Christi fidem baptizarentur; unde edicti impietatem merito redarguit.

Epistola ad Bartholomæum Episcopum Narbonensem, De quorundam inclusæ signorum, Occasionis epidemicæ cuiusdam epilepsiæ, aliorumque insolitorum morborum tunc temporis grassantium, quorum causam ex Agobardo petebat Bartholomæus Narbonensis.

Epistola ad Matfredum Procerem Palatii, qua miseria istius temporis à Judæis in odium Christianæ religionis motas, deplorat, depingit, remediumque ab Imperatore petit.

Epistola ad Lugdunenses, de modo regiminis Ecclesiastici, occasione rixarum inter ecclesiæ Lugdunensis Clericos de Ecclesiæ administratione exortarum, nata.

De Pulvis & Imaginibus liber. Sudant hic &

SÆC. IX. ab
A. DCCC. & mirè se totumque Scriptores Pontificii; ut Agobardum tanquam sibi faventiorum, saltem non adversariorum hic in parte efficiant. Sed nullis quæsitis coloribus, nullis verborum lenociniis ornificari potest, quod toties diserte asserit, imagines nullâ veneratione, nullo cultu esse prosequendas. Ingenue, ut solet, Papirus Mailonus Præfat. ad Agobard. *Græcorum*, inquit, errores de imaginibus & pilurum manifeste detegunt, negas eis adorari debere? quam sententiam omnes Catholicis probantibus, Gregoriusque Magni restitorem de illis sequimur. Cautius paulo in Notis Steph. Baluzius, qui tamen aperta veritate non audent refragari, statueruntque libens nil aliud hic in re scripsisse Agobardum, quam quod omnes tùm in Galliâ sentiebant. Multa hæc de re ex Theophilo Raynardo, & Joan. Mabillonio; (qui longis ambagibus futilem explanationem non tam difficultatem tollere, quam lenire conantur) profert Carolus Coittinus ad an. 843. n. 14. de Sententiâ propriâ ne 20. quidam addito.

De Dispensatione Ecclesiasticarum Rerum Liber, quo de collapsâ Ecclesiæ disciplinâ in melius reformandâ, præcipue adversus sacrilegam redditum ecclesiasticorum à laicis direptionem, agit, eamque ex primæ antiquitatis usu, regulicis & Sanctionibus Ecclesiasticis valide restitit.

Liber contra Indicium Dei, sive de divinis sententiis, cum brevissimis annotationibus, e contra demonstrabilem opinionem putantium divini iudicii veritatem igne, vel aqua vel consiliis armorum pascere.

Seruo exhortatorius ad plebem, de fidei veritate, & totius boni institutione.

De Divisione Imperii Francorum inter filios Ludovici Imperatoris, Fideles Epistola.

De Comparatione utriusque regiminis Ecclesiastici & Politici, & in quibus Ecclesiæ dignitas præfulgeat Imperiorum maiestati. Huic libello subiungitur epistola Gregorii IV. Papæ ad Episcopos Regni Francorum.

Liber Apologeticus pro filiis Ludovici Pii Imperatoris adversus patrem.

Cartula perrecla Luthario Augusto in Synodo Compendiensi, anno DCCCXXXIII. quam suo nomine suâque manu manitam, (id quod etiam reliqui episcopi suo quisque nomine præstiterunt) ad approbandam Ludovici Patris depositionem, Lotharium Imperatori obtulit.

Epistola ad Ebbonem Episcopum Remensem, De spe, & timore.

De divina Psalmidia liber, quo Ecclesiæ Lugdunensis in cantando morem, adversus nuperas sciolis cuiusdam (quem Amalarium Diaconum fuisse vult Baluzius) obiectumculas eruditè defendit.

De Correptione Antiphanarii liber.

Contra quatuor libros Amalaris liber. Hunc librum ex veteri Codice MS. Petri Martini Senatoris Gratianopolitani, fidei etiam cum Codice Chiffetiano collatione, primus è tenebris eruit, ediditque Baluzius.

Pœmata duo, viz. Epitaphium Caroli Magni Imperatoris, & De Translatione Reliquiarum SS. Maritimi Cyprani, Sperati, & c.

Prodierunt Opeta Agobardi cura Papirii Malloni Paris. 1605. 8°. Cum vero in iis edendis nimîa libertate usus esset Mailonus, à Codice MS. eodem castigatius recensita edidit Stephanus Baluzius & notis illustravit Paris. 1666. 2. vol. 8°. quæ quidem pulcherrima est & accurata editio. Hanc editionem expresserunt novissimæ Bibliothecæ Patr. Curatores Tom. XIV. p. 234.

HILDUINU S. Waltoni Abbati in Præfatu Monasterii San-Dionysiani circa an. 814. successit, postea Abbas S. Medardi prope Suessionem, & S. Germani prope Lutetiam, factus. Anno 818. Archiepiscopus Palatii renunciatus est. Anno 824. Lotharius Imp. Romanum ad componendas civium seditiones profectum secutus, anno sequente in Galliam rediit; ac corradendis undique Sanctorum reliquiis se totum dedit, missâ Romanæ ejus rei gratiâ legatione duplici. Maxima interim gratiâ in Aulâ apud Ludovicum Pium floruit, in regiminis fore partem ascitus: eò majori poenâ dignus, quòd tot vinculis obstrictus, inter conjuratos Ludovici hoïes anno 830. nomen dare, & Lotharii rebellis partes sequi ausus sit. Abbatii igitur & dignitatibus merito spoliatus, in Saxoniam relegatus est. Anno tamen sequente Hincmari precibus in gratiam receptus, Abbatias San-Dionysianam & San-Germanam, uti & biennio post Suessionensem, recuperavit. Anno 835. Ludovici Imp. iussu Areopagitici scribendis se accinxit. Obiit in Monasterio Medardensi circa an. 843. Scripsit *Areopagitica* seu de rebus gestis, *Paffione*, & *Scriptis S. Dionysii Areopagitici* quæ prout hodie extant, hisce constant partibus.

Epistola uneneporaria ad Ludovicum Imp. satis prolixa, qua de Authoribus agit, ex quibus Opus suum contraxit: Historiâ totius fidem asserere nititur, & argumenta contraria, ut potest, diluit.

Epistola brevis Præfatoria ad Lethærem, qua de Authoribus præcipue Græcis & Latinis, unde sua hausit, quædam annotat.

Vita & Passio S. Dionysii, ex Græcorum & Latinorum monumentis, uti præ se fert titulus, & Hilduini fides, collecta & digesta. Verùm haud tanti est Hilduini authoritas. Liquidum enim constat, Hilduinum præterquam quòd putidissimas fabulas nullo habito delectu admiscuit, & quæcunque de pluribus Dionysii literis consignata reperit, unico Areopagitæ ascriptet, multa de suo, eaque haud melioris notæ, excogitasse & admiscuisse.

His accesserunt, licet post Hilduini mortem scriptæ, *Epistola Hincmari Remensis*, atque alia Anastasii Bibliothecarii, de S. Dionysio Areopagitæ, *Revelatio quinquem de eodem Stephano III.* Papæ olim facta: præfixo adhuc toti Operi Re-scripto Ludovici Imp. ad Hilduinum de concinendis Areopagitici.

Extant *Areopagitica Cosm.* 1562. & apud Surium Octobr. IX. Cæterum scripsit etiam Hilduinus libros IV. de Vita S. Dionysii oratione ligata, quos in Canobio Gemblacensi adhuc

H h 2 MSS.

814.
Vid. L. Coi.
int. ad an.
814-817. 818
& 1099.

58C.AX.ab MSS. servari testatur Miræus not. ad Siegbert. cap. 82.

814.
Vid. lpl.
Eginhardi de
Tianh. SS.
Marc. & Pe-
tr. ap. Sac.
Jun. 2.

EGINHARDUS, natione Germanus, Carolo M. qui obiit anno 814. à secretis, Imperatori suo admodum charus, ac proinde anno 806. princeps Legationis Romam missus est, ut Caroli Testamentum, quod de partitione regni inter filios condiderat, inter alios ipsius etiam Leonis Pontificis manu scriberetur. Anno 816. factò inter illum & Emmam conjugem mutuo consensu, ut à thori consuetudine abstinere, sit Abbas Fontanellensis: illudque regimen per septennium tenuit. Anno 817. Ludovicus Imp. Lotharium filium dignitatis Imperatoris consortem ipsi erudiendum tradidit, ut tum de aliis, tum de moribus lapsus corrigendis, illum sedulo commoveret. Anno 819. Abbas Gandensis creatus est, ac Monasterium istud incendio misere deformatum primo itatim aditus restituit: Monachosque hinc inde dispersos revocavit. Anno 826. reliquias Sanctorum in Monasterio sui usum Roma impetravit: earumque translationem & Miracula ipse literis consignavit. Anno 829. constructo Selingitadii Monasterio, ipse prius Abbas munus obiit. Anno 836. Emmam conjugem amisit, cujus mortem acerbe desolevit; ut ex consolatoriis Lupi Ferrariensis ad ipsum literis clarè liquet: quo verò anno ipse obierit, nondum mihi compertum.

OPERA.

Vita Caroli Magni, eleganti admodum & florido stylo scripta. Prodiit seorsim Lipsiæ 1616. 4°. & Argentinæ 1644. 4°. Scriptores Germanicos Reuberi *Francfurt.* 1584. fol. p. 1. Francicos Quercetani Tom. II. & alibi.

De Translatione & Miraculis SS. Marcellini & Petri libri IV. solutà, & unicus vincula, oratione conscripti, Extant apud Surium die II. Junii.

Annales vernægestarum Pipini regis, Caroli M. & Ludovici Pii ab anno 741. ad an. 829. Hos Eginhardo nostro tribuunt viri extra omnem controversiam eruditissimi, Petrus de Marca, Andreas du Chesne, & Petrus Lambecius, qui in Codice Viennensi Vita Caroli M. adjunctos inveniunt. Editi sunt curâ Hermannii Nevenarii unâ cum Vita Caroli M. *Calen.* 1521. 4°. à Justo Reubero unâ cum aliis *Francfurt.* 1584. fol. p. 25. à Pitheo inter Scriptores Constantinos *Francfurt.* 1594. 80. denique à Duchesnio *Scriptorum Francic.* Tom. II.

Epistola LXII. à Duchesnio editæ in Appendice ad Tom. II.

Epistola ad Lupum Abbatem Ferrariensem, quæ inter illas Lupi tertium locum tenet.

Libellus de adorandâ Cruce, quem sibi ab Eginhardo nuncupatum fuisse testatur Lupus Ferrariensis*, interit.

* Epist. 4.

Chronicon Laurishemensis Eginhardo ascribit Andreas du Chesne. ti verò perperam tribui pthoribus argumentis adversus Duchesnium

ostendit Carolus Coinctus ad an. 774. num. 127. 58C. IX. & c. & ad an. 793. num. 3. An. DCCC.

Denique *Breviarium Chronologicum* ab Orbe condito ad an. 809. edidit Lambecius Comment. lib. 2. cap. 5. p. 395. quod ab Eginhardo conscriptum esse contendit, nudis tamen conjecturis ductus.

HETTIUS, seu *Heto*, sive *Heilm*, post administratam per decennium Cenobii Mediolacensis præfecturam, anno 814. Archiepiscopus Trevisensis factus est Anno 821. Concilio apud Theodonis villam interfuit. Exstant ab eo scriptæ *Epistole* II. ad Frotharium Tullensem Episcopum Concil. Tom. VII. p. 1865.

FROTHARIUS, ex Abbate S. Apri, ante annum 817. Tullenis Episcopus factus, idque si calculum rectè ponat Carolus le Coindre, anno 813. Anno 824. item inter Monachos Mediolacenses, & Illuminandum Abbatem composuit. Obiit post annum 837. Scriptis *libris Epistolarum* ad varios Præsules, qui à Duchesnio editus habetur *Scriptorum Francic.* Tom. II. p. 719.

EBBO, sive Ebo, natione Germanus, Ludovici Imp. collator & condiscipulus, in Aula enutritus, Regiò Fisco inservit; postea sacris ordinibus honestatus, Ludovici Sacellanus & Bibliothecarius, deinde Abbas San-Remigianus, ac demum anno 816. Archiepiscopus Remensis. Anno 821. Concilio apud Theodonis villam interfuit. Anno 822. Komam profectus licentiam Septentrionalibus populis Evangelium prædicandi à Paschale Papâ impetravit; atque anno sequente ad Danorum usque fines itinere suscepit, multa Paganorum millia ad fidem convertit, & baptisinate lustravit. Exeunte anno in Galliam recurrent, ut Conventui Compensienfi interesset, mox in Septentrionem reversus, incepto operi diligenter incubuit. Anno 829. Concilio Parisiensi, 830. Conventui Aquigranensi, adfuit. Anno 833. à Ludovico Imp. ad Lotharium filium defecit & rebellibus Episcopis agmen duxit, Abbariam Veda linam à Lothario sceleris mercedem nactus, Post Lotharii fugam Abbatia spoliatus est, & ad Fuldenis Monasterium ablegatus. Anno 835. ad synodum apud Theodonis villam adductus, reum sese læsæ majestatis factus est; & sede depositus, in Monasterio Fuldenis custodiendus remittitur. Mutato plus unâ vice custodiz loco tandem anno 840. mortuo Ludovico, Lotharii jussu in Synodo Ingelsheimensi sedi restitutus est, quam tamen anno sequente Lothario à Carolo fratre Gallia fugato iterum amisit, eam Sergii Papæ ope recuperare incassum postea conatus. Sedem tamen Hildesheimensem anno 844. adeptus est. Obiit anno 851. XcIII. Cal. April. Extat *Apologeticus* in Concilio Ingelsheimensi oblarus Concil. Tom. VII. p. 1763.

H A-

HALITGARIUS, Episcopus Cameracensis & Atrebatensis anno 816. factus, anno 827. cum Ebbone Remensi ad Danorum fines Evangelii prædicandi ergo profectus est, eodemque anno mense Novembri Conventui Compendiensi interfuit. Anno 825. à Synodo Parisiensi ad Ludovicum Imp. missus est; ut Collectionem Sententiarum ex Patrum scriptis de Imaginibus in Synodo elaboratam diceret. Anno 828. à Ludovico Imp. ad Michaelum Balbum Constantinopolim fuit legatus. Anno 829. Sanctorum reliquias onissus ex Oriente rediit; & Concilio Parisiensi præfens subscripsit. Obiit anno 831. Scripsit *Opus de Vitæ & Virtutibus, remediis peccatorum, & ordine vel iudicio pauperum; sex libri abbasum.* Horum quinque priores ediderunt tum H. Canisius Tom. V. par. 1. p. 227. tum Bibliotheca Patrum Curatores Tom. XIV. p. 906. Sextum verò, qui nil aliud est quam Ecclesiæ Romanæ *Liber Penitentialis*, ab Halitgario ex Ecclesiæ istius scriniis exscriptus, primus edidit Steuartius Supplement. Canis. p. 693. deinde Hugo Menardus in notis ad Gregorii Sacramentarium Paris. 1642. & Joannes Morinus in Appendice ad lib. de Penitentia p. 5. Praefationem Halitgaril in hoc Penitentiale Romanum apud Steuartium videre est, ibid. p. 733.

817.

PASCHALIS, natione Romanus, Bonosi filius, Ecclesiæ Romanæ presbyter, & Abbas Monasterii S. Stephani juxta Ecclesiam B. Petri, thronum Pontificalem obtinuit anno 817. die XXV. Januarii. Græcorum Monachorum Iconomaniam pro virili fovit; ac Theodorum imprimis eorum antesignanum summo honore coluit; adeo ut missos anno 817. à Theodoto Patriarchâ CP. Apocripharios Romanos ingredi prohiberet; & sequenti anno Monasterium Romæ apud S. Praxedem profugis Græcis Iconodulis poneret. Anno 823. ipso Paschatis die Basilicâ S. Petri Lothario Imp. diadema Imperiale imposuit; eodemque anno Ebbonem archiepiscopum Rhemensem & Halitgarium ed Danoside Christiani imbuendos legavit. Obiit anno 824. die XI. Maii. Extant *Epistola* III. Concil. Tom. VII. p. 1502. 1869.

818.

SEDULIUS, natione Scotus, Author *Collectaneorum* seu *Explanatiōnis in Epistolas S. Pauli*, ex Patrum scriptis confarcinatz, ab Heptadanno Monacho anno 818. claruisse dicitur, adeoque à nobis in hunc locum reponitur. Verum id haud adeo certum. Id tamen constat, eum post Bedam floruisse, vel saltem ejus fuisse contemporaneum: atque ita quidem erat integro pene Sæculo hoc tempore antiquior, si modo idem fuerit Sedulius Britannia *Episcopus de genere Scotorum*, qui unâ cum Fergulio Pictio Scottis Episcopo anno 721. Concilio Romano, (sub Gregorio II. interfuit, & subscripsit. Vide quæ de eo breviter annotavimus in Sedulio Poetâ, quæque fusè disputat Labbæus Dissert. de Scripte. Eccl. Tom. II. p. 324. Prodiit Collectaneum istud Basl. 1528.

1734. & in Bibliothecâ Patrum Tom. VI. p. 494.

ÆGIL sive *Egil*, Patrii Noricus, Puer adhuc ante annum 759. Sturmioni abbati Fuldensi, consanguineo suo, bonis literis ac moribus instituendus commisit. Sub Sturmionis, ejusque successorum Baugulsi & Ratgarii regimine annos 59. in Monasterio Fuldensi exegit. Anno decimo 818. Ratgarii abbati ob provinciam malè administratam deposito suffectus est; & in Aulam à Ludovico Imp. accitus, optimis ab eo monita & præcepta de Commodo suo regendo percepit: quando etiam raro pietatis exemplo Imperatorem precibus fatigare prius non desistit, quam ut Ratgarius, cujus inimicitias ipse expertus erat gravissimas, ab exilio revocaretur, obtineret. Obiit anno 822. Rabanum successorem nactus. Scripsit *Vitam Sturmionis Abbatis Fuldensis* & Preceptoris sui, qui obiit circa an. 779. Extat hæc Vita à Chrilophoro Brovvero edita Ingolfad. 1616. apud Surium ad diem XVII. Decemb. & Mabillon. Sac. Benedic. IV. Par. 1. p. 226. Ægilis Vitam conscripsit Candidus, discipulus ejus, & Monachus Fuldensis, quæ habetur apud Mabillon. ibid.

THEODORUS, cognomento *Grapus*,

patrii Palæstinus, artibus liberalibus prius imbutus, juvenis adhuc Monachus S. Sabæ institutus à Parentibus datus est, & in Monasterio tandem Presbyteratus dignitatem suscepit. Anno circiter 818. à Thomâ Patriarchâ Hierosolymitano Constantinopolim mittitur, ut imaginum causam tueretur. Quod quidem ille ausaciter satis molitus est, Leonem Armenum Imp. eorum procaciter coarguens, ab Imperatore eo nomine flagellis cæsus, & ad Ponti ostia relegatus. Leone è medio sublato, anno 821. Constantinopolim reversus est, eandemque causam apud Michaelum Imp. eodem successu feregit, carceri mancipatus, urbe ejectus, & in Sothenium amandatus. Anno 832. cum ineptire nondum desisteret, à Theophilo Imp. flagris cæsus, & in Insulam aphusiam deportari jussus. Post biennium Constantinopolim accitus, cum nullis monitis, nullis argumentis cederet, variis iterum tormentis ab iracundo Imperatore excruciat, apameam in Bithyniâ mittitur, ubi carceri inclusus diem supremum obiit. Scripto commisit *Disputationem de Imaginum cultu*, quam cum Leone Armeno Imp. habuit Nicephorus Patriarcha CP. circa an. 815. Edidit eam Gr. Lat. cum notis Fr. Combesii. Orig. CP. p. 159. Scripsit & *Epistolam ad Joannem Cyzicenum Episcopum* de penis & tormentis sibi fratrique à Theophilo Imp. illatis; quæ habetur Gr. Lat. apud Vitæ ejus Authorcm à Combesio editum ibid. p. 204. Extat *liber de Fide Orthodoxa contra Iconomachos* MS. Græcè in Bibliotheca Regiâ Parisiensi Cod. 134. & 195. Ex hoc Fragmentum de Eucharistia Symbolis, nobis Gr. Lat. dedit idem Combesius ibid. p. 221.

THEOPHANES, Theodori Grapeli Hh 3 frater

818.

Vit. Theod. 82. lat. ap. Combes. Orig. CP. p. 159. Lat. ap. Sur. Decem. bc. xxvi.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

frater Germanus, ejusdem instituti, dogmatis, laborum & certaminum, ut unico quidem excepto, focius, claruit anno 818. Multis demum post fratris obitum annis, æru-uarum suarum fructum tulit, Metropoli Nicæna circa an. 845. factus. Extat Gr. ab eo scriptus *Canon* seu *Hymnus* IX. Odis constans, in Theodorum fratrem, in Menzo Græcorum Decembr. XXVII. & exinde additâ versione Latinâ apud Combes. Orig. CP. p. 214.

820.
† Cent. 1.
21.

GILDAS, quem hujus nominis quartum vocat Balesus †, origine Hibernus, ortu Cambro-Britannus, professione Monachus, claruit anno 830. & deinceps. Scripti *libri* de *Computo*, Capitulis X, C. I. X. constantem, qui in Bibliothecâ Cottonianâ Manuscriptus servatur. Præfationem ad Rabanum Maurum adhuc Monachum extulit Usserius Epist. Hibernic. p. 55. Alia ei tribuit Balesus, & in his *Historiam Britannicam*; quam tamen à Nennio scriptam fuisse suo loco luculenter ostendimus.

820.
Vid. Jon. An.
et I. P. ad
lib. de cult.
linaz, & lib.
a univ. longè
ab init. Le.
Coint an. 820.
821. Num. 87.
ad an. 828.
N. 51-44.

CLAUDIUS, natione, non quidem Scorus, sed Hispanus, Felicis Orgelirani episcopi discipulus, circa annum 812. vel 813. vivente adhuc Carolo M. in aula Ludovici Regis Presbyteri munere functus est; nec modò concionandi vices in se suscepit, sed & scribendis in S. Scripturas Commentariis per plures annos diligeret incubuit. Circa an. 821. à Ludovico Imp. ad Ecclesiæ Taurinensis Præfationem promovebatur. Ad munus igitur istud Pastorale subeundum semet accingens, omni quo potuit studio rem Christianam inter suos auxit. Cum plurimos idcirco in Dicecisi suâ Sanctorum Imagines illicito planè honore proficuentes deprehenderet; earum non modò cultum & venerationem discretè damnare (id enim fecit hoc tempore tota Ecclesiæ Gallicana) verùm eas omnemque cruces materiales è cunctis Parochiis suæ Basilicis, delendas, evertendas, & penitus abdicandas esse animosè contendit: quod & factum est. Hæc occasione Theodemirus Ordinis Benedictini Abbas Gallicanus, quo hæctenus familiariter usus fuerat Claudius, acrem adversus illum Epistolam emisit; cui respondit Claudius; & editâ Apologiâ, non modò scriptum, sed & doctrinæ Christianæ puritatem strenuè tutatus est. Quod verò refert Jonas Aurelianensis, ipsum non modò Felicis Orgelirani, sed & Hæreseos Ariane sectatorem fuisse; id ego ex invidia aut dispositionis æstu profectum crediderim. Certè se illud non ex propria scientiâ, sed ex auditu tantum hautissè ipse Jonas profitetur. Obiit Claudius circa an. 839.

SCRIPTA.

Commentarius in Epistolam ad Galatas, anno 816. scriptus, ad Druicrannum Abbatem Sollemaniensem. Prodiit seorsim Paris, 1542. 8°. & in Bibliothecâ Patrum Tom. XIV. p. 174.

Commentarius in Genesios libri III. anno

814. scripti, in Exodum libri IV. anno 821. scripti. An hæc Opera alicubi delitescant, me planè latet. Nondum certè prodierunt.

Commentarius in Leviticum, anno 823. scripta. Ea penes se habet in MS. Codice Remigiano CL. Mabillonius, qui & præfationem & finem Operis extulit Analact. Tom. I. p. 30.

Commentarius in Evangelium S. Matthæi ad Justum Abbatem Carofensem anno 815. scriptus, Extat MS. in Bibliothecâ Ecclesiæ Laudunensis, teste eodem Mabillonio.

Præter Epistolam ad Galatas, scripti Commentarius in reliquis B. Pauli Epistolâ, qui MSS. habentur in Bibliothecâ Hortiensi, Præfationem in Epistolam ad Ephesos ad Ludovicum Primum edidit Mabillonius ibid. p. 4.

Chronologia brevis juxta Hebræicam sacrorum Codicum versionem, quam Claudii nostri esse non immetito suspicatus est, qui primus in lucem prorulit, Philippus Labbeus Biblioth. Nov. MSS. Tom. I. p. 309.

Apologus & Rescriptum adversus Theodemirum Abbatem de cultu Imaginum & Sanctorum, anno 828. scriptum. Ex hoc libro Excerpta quædam Ludovici Imp. jussu sacra libris suis hinc inde inseruit Jonas Aurelianensis: quæ exinde in unum quasi fasciculum collecta lectori exhibuit Melchior Goldastus ad calcem Collectionis suæ de cultu Imaginum p. 764. Unde, quasi ex ungue leonem, prudens & pius Lector de toto opere judicare potest.

DUNGALUS, Monachus San-Dionysianus Parisiensis, dignitate Diaconus, claruit anno 821. Vixit usque ad annum 830. quando obierit, non liquet. Edidit circa an. 828. *Librum Responsionum adversus Claudii Taurinensis sententias de cultu Imaginum*; qui habetur in Bibliothecâ Patr. Tom. XIV. p. 196. Scripti & Epistolam ad Carolum M. de *Eclissi Solari*, à Dacherio editam Spicileg. Tom. X.

JONAS, Episcopus Aurelianensis anno 821. factus. Anno 826. Sententias Patrum de Imaginibus in Conventu Parisiensi collectas Romam ad Eugenium Papam missis detulit. Anno 829. Concilio Parisiensi, 833. Senonensi, 835. apud Theodoni villam interfuit. Anno 836. Monasterii Miciacensis regimen à Ludovico Imp. impetravit; atque anno sequente iudex ab eo datus est seditionis Monachis Carlesianis, & Conventui Carlesiacensi adfuit. Anno 839. Aquilgraniensi placito subscripsit. Anno 840. libros de Imaginibus Carolo regi obtulit. Anno 843. obiit.

SCRIPTA.

Adversus Claudii Taurinensis Apologus cum libri III. in quibus Claudii scriptum, seu potius scripti Excerptum (integrum enim librum se nunquam vidisse testatur) satis acriter excipit. Interim in toto hoc Opere Imaginum causam non alio animo tractat Jonas, quam

SÆC IX. ab
An. DCCC.

quàm quod non sint infringendæ templique
ejciendæ, contendens eas ad *ornatum* dunta-
xat, ad *memoriam* & *traditionem* fidelium, in
Ecclesiis locandas esse, cultu verò aliquo neu-
ticipam reverendas; istud *superstitiosum*, immò
perniciosum Imaginum adoracionem emendatio-
ne dignam diserte vocat: ut non sine ratione
Baronius *, Bellarmius, Petavius, Mabillon-
ius, alique, Lectiones suos moncant Jonam
nostrum cautè legendum esse, quippe qui ceteri
pugnare adversus Iconoclastas, inquit Baro-
nius, non tamen è castris Ecclesiæ Orthodoxæ,
à quâ errore pristino ex parte discessit, milita-
vit. Atque ita quidem sententiam ferre oportet;
nbi superstitionis, non ipsius veritatis, causa
agitur. Prodiit Opus istud *Colem.* 1554. in *Hæ-
reticologia Basil.* 1556. in *Orthodoxis.* Tom. II. p.
1526. & in *Bibliothecâ Patr.* edit. *Parisi.* 24. Tom.
IV. p. 688. Notandum enim in novissimâ Biblio-
thecæ Patrum editione hosce Jonæ libros frustra
quæri.

De *Institutione* *Laicorum* libri III. à Dacherio
editi *Spicileg.* Tom. I.

De *Institutione* *regiâ* *liber*, ab eodem editus
Tom. V. p. 17.

822.

ADALHARDUS, gente Gallus, regio stemmate ortus, Bernardi quippe Comitis, qui Pipini regis frater fuit, filius, Abbas Corbeienfis, claruit anno 822. quo Abbatie suæ reſtitutus est, postquam ob initam cum Bernardo rege adversus Ludovicum Pium conjurationem in Aquitaniam relegatus fuerat. Condidit *Stantia Corbeienſis Ecclesiæ*, quæ apud Dacherium habentur *Spicileg.* Tom. IV.

824.

EUGENIUS II. Boemundi filius Ecclesiæ Romanæ Archiepiscopus, & tandem Pontifex anno 824. die V. Junii ordinatus. Anno 826. Concilium LXIII. Episcoporum Romæ celebravit: in quo Canones XXXVIII. de re Ecclesiasticâ sanciti sunt. Obiit anno 827. die XXVII. Augusti. Extant *Epistola* II. Concil. Tom. VII. p. 1542. 1869. *Decreta* XI. (quorum aliqua Eugenio III. debentur) ib. p. 1543.

824.

FRECULFUS, ex Monacho Fuldenſi Episcopus Lexoviensis ante annum 824. factus; cum Romam ad Eugenium Papam à Ludovico Imp. legatus est ad impetrandam Collationis de Imaginibus instituendæ facultatem. Anno sequente legationis suæ rationem in Conventu Parisiensi præfens reddidit. Anno 829. Concilio Parisiensi, 831. apud Theodoniam villam, 837. Carisiacensi, interfuit: quando & Ebbonem Archiepiscopum Remensem, per duellionis damnatum custodiæ suæ commissum habuit. Anno 846. Concilio Parisiensi, 849. Turonensi IV. adfuit. Obiit ante annum 853. Scripsit *Chronicam*, in duos Tomos divisam, prior VII. libris res ab Orbe condito usque ad Domini nostri nativitatem, persequitur. Posterior V. libros continens à Christo nato usque ad Bonifacium Papam Gregorii M. successorem progreditur. Extat hoc *Chro-*

nicon *Colem.* 1539. fol. *Heidelberg.* 1597. 8°. in *Bibliothecâ Patr.* Tom. XIV. p. 1061. *Epistola* ejus ad Rabanum Maurum ejusdem Rabani Commentariis in Genesin præfixa est.

GBEGORIUS IV. Joannis filius, S. Marci Confessoris titulo Presbyter, demum Pontifex Romanus die V. Januarii anno 828. postquam diu multumque reluctatus esset, consecratus. Anno 830. in Galliam profectus, ut pacem inter Ludovicum Imp. & rebelles filios conciliaret, operam luit. Obiit anno 844. die XI. Januarii. Varia ejus donaria, Monasteria etiam & Basilicas ab eo constructa ad nauseam usque recensit Anastasius in Vita ejus. Extant *Epistola* III. Concil. Tom. VII. p. 1571. 1870. & *Epistola* de *Monasterio Floriacensi* apud Baluzium *Miscellan.* Tom. II. p. 145.

ANSEGISUS, Anastasii & Himiltrada filius, in Monasterio Fontanellensi sub Gervoldo Abbate, consanguineo suo educatus. In Aulam dein ascirus, Monasteriis S. Sixti Remensi, & S. Memmii Catalaunico, à Carolo Imp. donatus est; atque anno 807. Monasterio Flaviacensi auctus, lapsum Cænobii rem brevi restituit. Exactor quinetiam Operum Regalium in palatio Aquigranensi constitutus est, anno 817. Abbas Luxoviensis, 823. Fontanellensis, à Ludovico Imp. factus; anno 827. quo Imperis claruit, Capitularia Caroli M. congestit; anno 831. morbo gravissimo decubens, possessiones suas Monasteriis largitus est. Obiit anno 833. XIII. Cal. Augusti, in Cænobio Fontanellensi sepultus.

Capitularia Caroli M. de rebus præsertim Ecclesiasticis, collegit, & in IV. libros digessit; quibus tamen aliquot Ludovici Pii incautus admisit. Prodiit à Pithæo editi *Parif.* 1640. 1588. *Magnus.* 1602. à Sirmondo *Parif.* 1640. & ut alias ediones taceam, à Baluzio recognita, ac notis illustrata *Parif.* 1677. 2. vol. fol. De Baluzii tamen editione observare liceat, eam cum prioribus parùm convenire. Antiquis, inquit etiam Carolus Cointius *, editionibus novissimam adversari non dissimulamus. Præter innumeras enim discrepantes lectiones, in editione Baluzianâ desunt Capitula 67. 68. 74. 79. 19. 42. libri quæ primè adduntur Capitula 89. & 90. tertii libri, uti & Capitula 76. 77. quarti libri, quæ quidem eadem esse cum Capitulis 29. & 24. dudum observavit Cointius. Quatuor Capitularium libris adnectuntur in omnibus editionibus Appendices III. quarum prima in editionibus veteribus constat Capitulis XXXIII. in Baluzianâ XXXV. secunda in edit. vet. habet Capitula XXXVI. in Baluzianâ XXXVIII. tertia X. complectitur Capitula; Appendicibus haud pauca etiam Lotharii, & Caroli Calvi Imp. Capitula admiscuntur.

SERGIUS, Historicus, multa ob defensionem imaginum cultum passus, ideoque à Hh 4 Photio

SÆC IX. ab
An. DCCC.

828.

828.

* Adan. 827.
num 7.

828.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

Photio *Confessor dictus*, claruit anno 828. Errant toto cælo, qui eundem fuisse volunt cum Sergio Confessore, cuius meminit Menologium Græcorum XIII. Maii, qui imaginum defensionem excruciatum, & fortunis exutus, in exilio mortuus est sub Leone II. anno circiter 735. Scripsit Sergius Historiam *calumniam* aduersus Iconomachos, exoritur à Michaelis Balbi rebus gestis, viz. anno 821 & deinde ad Constantinii Copronymi tempora recurrens, ad octavum usque domum Michaelis annum, Christi 828. Historiæ filium perdidit. Scythius est, iudice Photio *, peripheo atque elegantissimo, adèb inaffectato. Canebat, ut ex tempore fufus illi sermo quodammodo videretur: ut verbo dicam, sermonemque historiæ Ecclesiastico maxime convenit, usurpavit. Verum totius operis, ut canque egregii ac perpolit, ne minima quidem hodie superest lacinia.

* Cod. 67.

828.

THEOSTERICUS, Cænobii Medicensis in Bithyniâ Monachus, Nicetæ Abbat, & ob cultum imaginum Confessoris, discipulus, claruit anno 828. Scripsit *Aggisi sui Nicetæ Vitam*, sive *Orationem in eum Panegyricam*, quæ habetur Latine apud Surium, Gr. Lat. apud Henſchenium April. III.

830.

MICHAEL, SYNCELLUS Patriarcha, & Presbyter Ecclesiæ Hierosolymitanæ, deinde Constantinopoli Monasterio *τῆς χάριτος* Præfectus, à Theodorâ Aug. Patriarcha C. P. designatus, dignitatem istam recusavit, Claruit anno 830. Multos pro imaginum causâ labores & ærumnas, viventibus adhuc Theodoro Studitâ & Nicephoro Patriarchâ, tulit: uti ex Theodori ad illum epistolâ apud Baronium constat: plures & majores post utriusque mortem sub Theophilo Imp. passus est circa an. 835. in carcerem coniectus, & tormentis excruciat. Scripsit *Encomium S. Dionysii Areopagitæ*, quod extat Gr. Lat. inter Opera S. Dionysii Tom. II. p. 207. & *encomium in Sanctis Dei Archangelis, & Angelis*, quod habetur Gr. Lat. cum notis apud Cômberſi. Auctuar. Nov. Tom. I. p. 355.

Ad an. 833.
min. 70.

830.

ANŒCHARIUS, natione Germanus, novi Corbeiensis Monasterii in Saxoniâ alumnus. Circa an. 826. ad gentes Boreales, Danos, Suecos, ad fidem convertendos adjecit animum, idque per plures annos sedulo & felicitè præstitit, inde *Danorum & Aquilonarum Apostoli* dictus. Anno 830. (reſerunt id alii annum 832. vel ſequentem) Hamburgi à Ludovico Imp. in Metropoli metropolitani, AnŒcharius in Conventu Aquigranensi, primus Hamburgienſium archiepiscopos conſtituitur, ad majorem honoris cumulâ à Drogone antistite Metropolitani cooſecratus. Paulò post pallium Româ impetravit, ipſe à Gregorio IV. Sedis apostolicæ in partibus Borealiſibus Legatus renunciatus. Post exactum Hamburgi Septennium à Barbaris fugatus, constructo apud prædium Junii Ramſiœnſis tribus ab Hamburgo milliari-

bus Monasterio, in eo vitam egit. Anno 846. vacante ſede Bremensi, iſti etiam Ecclesiæ præſicitur, post annos demum XII. Ecclesiæ Hamburgensis & Bremensis unionem impetrâ. Anno 864. ſaltem ſequenti, Episcopatus ſui 34. diem ſupremum obiit. Scripsit *Vitam S. Walihadi Bremensis Episcopi* libris duobus comprehenſam. Extat apud Mabillon. Sæc. Benedict. II. par. 2. p. 401. Extitit Alberti Kriantzi * (qui de AnŒchario toto libro primo pluribus agit) tempore *Libellus sive Pfalterium*, Pfalterium ſummam compendio complectens, devotionis AnŒcharii breve, ſed clarissimum monumentum. Scripsit item *Epistolæ* plures, quæ perierunt; ſaltem nondum videretur lucem.

* Metrop. II. c. 12. p. 7.

830.

LUPUS, cognomento *Servatus*, Natione Gallus, Provincia Lugdunenſis quarta natus, Ordinis Benedictini Monachus Terrariensis, ab Aldrico Abbate (anno circiter 829. Archiepiscopo Senonenſi factus) circa an. 828. ad Rabanum Abbatem Fuldenſem jam Diaconus miſſus eſt; ut ab eo S. Scripturarum cognitionem hauriret. Post octennium ſerè apud Fuldenſes exactum, & pauxillum moræ in Cænobio Selingladienſi apud Eginhardum Abbatem, amicum integerrimum, factum, à Ludovico Imp. in Aulam accitus eſt, & cum eo in Galliam anno 836. rediit. Anno 838. præpoſitus Cellæ S. Jodoci, & anno 842. X. Kal. Decemb. in locum Odonis ob atrocità flagitiâ dignitate depoſitus, Abbas, Ferrariensis ab Imperatore renunciatus. Odone verò nequitiam cedente, ipſum loco pellere, jubente etiam Imperatore, Lupus necelle habuit, de quo ipſe prolixè agit epistoia XX. ad Jonam Aurelianensem, qua calumniam ſibi exiſtendi conſtatam luculenter diluit. Exeunte anno 844. coacta eſt Episcoporum Synodus apud Vernum, Palatinum Regium: præſens aderat Lupus noſter; ſolusque ex omnibus ad condendos hujus Synodi Canones electus eſt, quâ de re ipſe agit ad Hincmarum Epistolâ XLII. p. 83. Ipsi vero Canones epistolatum calci ſubiiciuntur. Anno 853. Concilio Suſſonenſi interſuit. Ante annum 855. legationem ad Leonem Papam obiit. Post annum 862. è vivis exceſſit; In vivis enim tunc temporis fuiſſe ſidem nobis facit Epistoia CXV. ad Folcrium Episcopum Tricassinum, cujus Prædeceſſorem Prudentium non niſi anno 861. diem obiſſe Annales Bertiniani teſtantur. Plura de Lupo noſtro ex Epistolâ ejus non incommode, nec ſine læſoris fructu peti poſſunt. Fateor non deſſe, qui Lupoſ Servatum à Lupo Ferrarienſi diverſum fuiſſe ſcribunt, Trithemii authoritate oxi, qui Lupoſ Servatum Presbyterum, ad quem Rabanus Maurus ſcripſit octo libros in Epistolam ad Romanos, anno 851. obiſſe tradit. Cæterum cum unius Trithemii teſtimonio id nitatur; neque Veterum ulli duos Lupos diſertè diſtinguant; & cætera omnia noſtro Terrarienſi mire conveſcant; facile fieri poſſe, ut hac in parte, in re præſertim chronologica, non minus quam io alius, hallucinatus fuerit Trithemius: adeoque iſis accedere mallem, qui unum eundemque fuiſſe voluit. Certe C. P. Baluzius

5ÆC. IX. ab
An. DCCC.

luzius tantam inter epistolas Lupinas, & tum
librum, rum/Collectaneum de tribus Quaestionibus
styli, phrasique si ilitudinem intercedere non
tat, ut non ovum ovo esse similis pronuciare
non dubitavit.

SCRIPTA.

Liber de tribus Quaestionibus, viz. de Libero
Arbitrio, de Prædeterminatione bonorum & ma-
lorum, & de sanguine Christi superflua tana-
tionem, seu redemptionem usque ad salutem impio-
rum.

Collectaneum de iisdem tribus Quaestio-
nibus.

Epistola II. una ad Carolum Calvum, altera
ad Hincmarum Remensem. Hæc opuscula ex
vetsulo Bibliothecæ Elnonensis Codice MS.
Antonius Grimburtus ejusdem Cenobii Mo-
nachus & Bibliothecarius anno 1602. ad prælum
paraverat. Verùm diu suppressa, tandem stu-
dio Jacobi Sirmondi sub nomine Donati Can-
didi anno 1648. edita sunt; anno 1650. alicubi
in Hollandiâ, addita præfatione novâ,
recuâ: habentur etiam inter IX. sæculi Scrip-
tores de Prædeterminatione & Gratiâ, quos col-
legit ediditque Gild. Mauginus in supremâ
Monetarum Curia Præf. Tom. I. part. II.
p. 9. Verum librum de tribus Quaestionibus Loipo
cuidam Servato Moguntinensi Presbytero,
quem à nostro Ferrariensi diversum facit, tri-
buit.

Liber Epistolarum CXXIX. à Papirio Mas-
sono primùm editus, Paris. 1588. 8°. (Quam
editionem utpote admodum viciosam acriter
satis cepit Stephanus Baluzius) exinde à
Duchelio Historiconum Franciæ, Tom.
III.

Vita S. Wigherti Abbatis Friisliariensis, ad Bu-
nemon Abbatem Hirsfeldensem anno 836. Scrip-
ta. Eam cum Hincmari Epistolis edidit Joannes
Bulzus, Mogunt. 1602. 4°.

Vita S. Maximini Episcopi Treverensis, anno
839. scripta. Habetur apud Surium Maii XXIX.
In præfatione se fabulosa omittendum esse pro-
mittit, ne fidem cæteris derogaret: pro-
missis tamen non stetit; tor enim fabulas in-
signes ut recte notat Baluzius huic libro addi-
dit, ut mirum valde sit virum eruditum in tam
manifestos scopulos impegisse, nisi sicut con-
quirere fabulosa & fictis oblectare legentium
animos, procul gravitate historici credide-
rit, ita vulgaris traditioque denotare fidem aus-
sus non est. Pluribus ibidem adversus Sanctorum
Acta fabulatorum delirius commaculata iustâ
indignatione, & pro solito candore agit vir
eruditus.

Prodierunt Lupi opera à Baluzio recognita,
& cum notis edita, Paris. 1664. 8°. & exinde in
Bibliothecâ Patr. Tom. XIV. p. 1.

Habentur adhuc MSS. Sermones II. viz. Ser-
mo ad Anglos super incurfu Dacorum, in Bi-
bliothecâ Collegii S. Benedicti Cantab. Cod.
a84. num. 19. Sermo in Festivitate S. Jodoci in
Bibliothecâ Lumleianâ, vol. 165. An. Lupi no-
stri sit, videant quibus inspicendi copia da-
tur.

ISIDORUS MERCATOR, seu
(ut in Codd. quibusdam MSS. juxta sequen-
tium Sæculorum morem vocatur) P E C C A-
TOR, Epistolarum decretalium Consecra-
tor vixisse videtur circa annum 830. sub
Pontificum Romanorum nomine, à Clemen-
te Romano usque ad Deum-dedit qui Pontifi-
catum tenuit anno 614. plusquam LXXX.
Epistolas partim ab aliis compositas (que
tamen paucæ sunt) partim à se compila-
tas, adjectis aliquot Episcoporum synodo-
rumque literis in lucem protulit. Spuria esse,
& non tam piâ fraude, quod vult Cardina-
lis Bona*, quam stupenda planè impostura
conficta longo argumentorum agmine, &
rationibus invidiis ex imis antiquitatibus, Chro-
nologis, criticisque sacris fundamentis, ad-
versus Turrianum demonstravit D. Blondel-
lus in Pseudo-Isidoro; adco ut aliquid hac de
re addere, esset post Homerum Iliadem scri-
bere. Et ita quidem esse, uno ferè ore
jam agnoscunt cordatiores Pontificii. Te-
stem dabo è multis unum Steph. Baluzium,
ingens Ecclesiæ Gallicanæ ornamentum. Au-
tographi, quod perscrutantur & amplius an-
nos valuerat, successu jux novum ex suppo-
sitis sanctissimorum Romanorum viris Episcoporum Epi-
stolas ab impudentissimo illo nebula Pseudo-Isi-
doro prolatis conspiciunt, & ex novellis terminis
constitutionibus, qui post Caroli tempora sedem
Apostolicam occuparunt. — Introducuntur
in præf. avo Caroli Ad agni favorabilis videlicet
si nunquam alias tempore, ob magnam confusionem,
qua in polissimâ Ecclesiasticam involuta erat ex stu-
pida ac miserabili Episcoporum reliquiarumque
Clericorum insensu, & vetustorum Canonum
ignorantiâ. In hac igitur rerum perambulatione,
emerire famosa illa ac nobilis Epistola, que prif-
cis Pontificibus Romanis tribuuntur. Periculosa
illa omnium animis suâ novâ antiquitate, & quæ
sanctissimorum Episcoporum nominum præfatione.
Hinc suborta in animis hominum religio, sui
non esse dubitare de jure quod in his sacris Antiqui-
tatis monumentis continetur. Hæc ille, atque
plura Præfat. ad Ant. Augustin. de Emendatione
Gratiani §. 1. 2. Eademque fæte ante annotave-
rat Præfat. ad Reginon. de Ecclesiast. Discipline
§. 3.

Quis verò fuerit primus Isidorianæ hujuscæ
collectionis architectus, quoque tempore vixe-
rit larvatus nebulo, non omnium eadem est
sententia. Sunt qui Isidorum Episcopum Hispa-
lensem fuisse volunt, virum quidem doctum,
& in antiquitate Ecclesiastica non indiligen-
ter versatum. Verum repugnat temporis ratio,
cum quædam hujus farraginis partes ex scrip-
tis Isidoro Hispanensi integro sæculo recen-
tioribus deflorate sint. Quin nec gente fuisse
Hispanum verisimile est; etenim Hispani a Sa-
racenorum jugo tunc temporis pressa færmè
penitis exularant meliores literæ; nec crede-
re par est, Hispanum in comminiscendis tam
venerandæ vetustatis monumentis, non ma-
jorem patriæ suæ curam habere voluisse,
cum in totâ Epistolarum collectione quique
solummodo ad Hispanos date sint. Alii il-
las Ricalpho Præfati Moguntino, qui obiit
anno

* De reb. lit-
turg. l. 1. c. 3.
p. 1.

SÆC. XI. ab
An. DCCC.

anno circiter DCCCIV. tribuunt. Certè hominem fuisse Germano-Francum, ex Gallo-Francorum & Longobardorum idiotismis rectè notat Blondellus; ex Ecclesiæ verò Moguntinæ sermone, idque Riculphi cura primum prodidisse, disertè testantur hujus sætæ temporis Scriptores Benedictus Levita & Hincmarus Rheimensis, quorum hic de Hispania allatas fuisse testèr, impostoris, ut videtur, fraude hallucinatus. Verùm ut integræ collectio Riculpho tribuatur, iterum obilat temporis ratio; quippe quod in Urbani & Johannis tertii Epistolis reperitur loca ex Synodo Parisiensi anno 829. quindecim à Riculphi obitu annis habita, desumpta. Unde conjicit CL. Blondellus Epistoliarum hanc congeriem Benedictio potius Levitæ tribuendam esse, qui cum anno circiter 890. tres posteriores *Capitulorum* libros adjecerit, Epistolæ hæc in tritu la fecit, capitulis suis inseruit. Vero Eusebii propius videtur, Epistolæ à Riculpho vel confectas fuisse, vel collectas, postea à Benedicto Levita recognitas, auctas, & in hanc quædam nunc habemus, farraginem redactas; & cum Curie Pontificis fuerit assertor strenuus, eo consilio opus videtur aggressus, ut sub fucatis primæ antiquitatis testimonio Romanæ sedis auctoritatem speciosius propugnaret. Quod Isidori Mercatoris nomen sibi sumpsit impostor, nescio an profenda sit D. Blondelli conjectura, ingeniosa utique, si satis solida, nempe fuisse Isidorum quandam gentem Hispanicum, Eulogii Cordubensis fratrem, qui ob motus civiles patriæ exul hoc ipso tempore Moguntiaci habitaverit, ubi mercaturam strenuè exercuit; hujus, ut videtur, nomine abusus est Epistolæ Impostor, ut scilicet crederent imperiti Epistolæ de Hispaniis fuisse allatas à Mercatore nostro, qui pactatis causâ profugus pretiosissimum hunc thesaurum barbaricè Hibidi subductum, secum in Germaniam attulerit. Quicquid sit, mirari licet, cur ultra Deus-dedit Pontificis tempora, seu annum DCCIV. Epistolæ suas non produxerit compiler, quod duplici de causâ nullo factum videtur; primò, ut speciosius collectæ crederentur ab Isidoro Hispanensi, qui obiit anno 836. Secundo, ne si sua propius tempora pertingeret, imposturæ larva facilius detraheretur. Denique notandum, integram Isidori collectionem præter Epistolæ Pontificias, ordinem celebrandi Concilii, Apostolicorum Canonum versionem, & plurimarum Synodorum tum Græcarum tum Latinarum Decreta continere, quæ in omnibus fide Conciliorum editionibus reperitur.

836.

ARDO, SMARAGDUS dictus, Ordinis Benedictini Monachus Anianensis; claruit anno 836. Benedicti Anianensis discipulus, cui morienti adfuit, & à Monachis Indemibus rogatus, *Vitam* conscripsit. Obiit sexagenarius anno 843. Extant sub Smaragdi nomine opera plura, quæ huic an alteri sint tribuenda, multa inter eruditos lis est. Interim ad nostrum omnino pertiucere videtur

Vita S. Benedicti Anianensis, quippe quæ ab oculato Benedicti mortis testè conscripta fuerit. Extat hæc Vita tum apud Menardum lib. 2. Observationum ad Martyrolog. Benedicti. tum apud Mabillon. sæc. Benedict. IV. par. 1. p. 191.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

FLORUS, *Magister* dictus; Diaconus Lugdunensis; claruit anno 837. quo Concilio Cariliacensi interfuit, uti se in antiquo Codice Ms. legisse innotet Margaritius Biganus. Eum ob præclarum eruditionem, & indefessam legendi scribendique assiduitatem, plurimum laudant Walafridus Strabo*, & Wandalbertus†; ille verò addit illum Bibliothecam librorum numero & præstantia insignem congestisse. Quin & tanta apud suos doctrinæ famam excelluit, ut præ aliis omnibus ab Ecclesiâ Lugdunensi electus sit, qui Joannis Scoti *Prædestinatus* opus refutaret; eò magis, ut clarissimo Mangino* videtur, ad id delectus, quod in sermone quodam pridem emissio (cujus meminit Hincmarus de Prædestinatus. cap. 11.) doctrinæ suæ de Prædiciis, & Prædestinatione divinâ, præclarum specimen edidisset. Scripsit hoc opus Ecclesiæ suæ nomine circa annum 851. Quandiu deinceps vixerit, nondum comperi.

837.

* Carmal.
Agobard.
† Præf. ad
Martyrolog.* Dissert. H.
Ror. cap. 1.
194.

SCRIPTA.

COMMENTARIUM IN OMNES S. PAULI EPISTOLAS, ex S. Augustini scriptis contextus. Habetur inter Bedæ opera, ei falso ascriptus. Flori enim nostri esse ex pluribus Codicibus MSS. ad oculum demonstravit Joannes Mabillonius disquisitione hæc de re scriptâ *Anecd.* Tom. 1. p. 12. quâ etiam ostendit genuinum commentarium aliud à vulgato opus esse, idque necdum typis editum penes se habere, à se aliquando in lucem profecturum. Alibi tamen observat in tribus Bibliothecæ Sæu-Gallensis Codicibus MSS. annorum DCC. C. hanc ipsam Bedæ expositionem sub nomine I. LORI PRESBYTERI contineri. Vide quæ hæc de re notavit *Anecd.* Tom. IV. p. 330.

COMMENTARIUM seu EXPOSITIO IN CANONEM MOSAÏCUM. Extat unâ cum aliis quibusdam Flori opusculis in Bibliothecâ Pat. Tom. XV. p. 62.

POEMATIA IX. viz. *Paraphrases Psalmorum* XXII. XXVI. & XXVII. *Hymni* trium Puerorum. *Hymni* ad Michaelem Arcangelum, de Cere Paschali. *Epistola* ad Modestum Episcopum Augustodunensem. ad Amicum quendam, & ad Wulfstanum Grammaticum. Prodiierunt ista Poemata sub Drepanii Flori nomine sapius, viz. in collectione Poetarum Christianorum Fabrianâ, in Appendice Bigneanâ p. 727. & in Bibliothecâ Patr. Tom. VIII. p. 667. Porro Drepanium Florum (qui ad annum 650. aliâs perperam referri solet) eundem cum Flore Magistro fuisse arguit Epistola Exhortatoria ad Modestum, qui sedi Augustodunensi hoc demum sæculo præfuit.

POEMATIA varia, summo VI. cum notis primis edidit

5. CXX. ab edidit Joannes Mabillonius Analec. Tom. 1. p. 383. An. DCCC.

op. H. B. et ad an. 1711. Gode. Gode. cap. 9.

Libro de Prædestinatione contra Joannem Scoti errorum definitorem, à Floro scriptus nomine totius Ecclesiæ Lugdunensis. Ejus certe esse fidem nobis faciunt Mattheus Florelegus & pervertulus Codex MS. Corbeienfis, in ejus tum initio, tum fine Floro nostro disertè adjudicatur. De isto opere sic Mattheus Westmonasteriensis *. *Scriptis contra Scotum Florum, qui & ejus scriptum depravando damnavit*. Quia Matthei censura nil aliud intelligi, quam Florum Scoti sensum minus rectè plerunque accepisse, optimè monet Ullerius †. Librum edidit Gilbertus Mauguin *Paris*. 1650. Tom. I. Vindictarum gratiæ & prædestinationis p. 575. Andreæ Duvalii Doctoris Sorbonici notæ calci operis subiunguntur. Habetur in Bibliotheca Patr. ubi supra.

Servus de eadem materiâ, ab eodem editus ibidem p. 23.

Collectio ex Leg. & Canonibus de Coercitione Judæorum, & auctoritate ac firmitate judicii, & testamento Episcoporum à Dacherio edita Spicileg. Tom. XII. p. 48.

Collectio ex sententiis antiquorum Patrum de Electionibus & Officio Episcoporum. Habetur apud Agobardum, & exinde apud Baronium in appendice ad Tom. XII. Annal. p. 920.

Commentarius in Epistolâ S. Pauli ex XII. Patrum, (viz. Cypriani, Hilarii, Ambrosii, &c.) scriptis contextus. Exiit MS. penes Chiffletium & Dacherium, teste Mabillonio, ubi supra p. 20.

Commentarius in Psalmos. Extare dicitur MS. in Monasterio Affligemensi in Flandriâ.

De Martyrologia, ejusque Autore, verba scimus ad annum 760.

Porro ut Ullerii verbis utar, à Floro nostro scriptum *Commentarium in Psalterium* in Haghemensi Cœnobio (inter Bruxellam & Alostam posito) MS. extitisse in Indice Manuscriptorum Codicum Belgii ostendit Joannes Bunderius: unde illud in Psalmum LXXX, adversus Amalarium à Fabro citatum est testimonium adversus Transubstantiationis dogma.

837.

THEGANUS, natione Francus, vir nobilis & doctus, Amalarii & Hetrii Episcoporum Trevirensium Chorepiscopus & Suffraganeus. Claruit anno 837. Scriptis, teste Walafrido Strabone, breviter quidem, & verè potius quam lepidè, *Annales de gestis Ludovici Imp.* ab an. 813. usque ad an. 837. Hocce unâ cum Walafridi Præfatione & Capitulis primus edidit Petrus Pithzus inter Scriptores Francicos cœtaneos *Francofurt*. 1594. p. 291. deinde Andreas Duchesnius Script. Francic. Tomo II. Exemplar MS. editis multò auctius in Bibliothecâ Viennensi asservari testis est CL. Lambecius de Biblioth. Vindob. l. 2. c. 5. p. 391. qui Appendicem duorum annorum in editione Pithzanâ desideratam exhibet.

CHRISTIANUS DRUTHMA, SÆC. IX. ab R. U. S. cognomento *Grammaticus*, patria Aquitanus, Cœnobii Corbeienfis ex Ordine Benedictino Monachus. Claruisse videtur circa annum DCCCXL. saltem paulò post, quippe qui meminit Bulgarorum ad fidem Christianam conversionis, quæ anno DCCCXLV. contigit. Scriptis, teste Sigeberto *, *Commentarium in Evangelium S. Matthæi*, qui cura Joannis Secerii proditit *Hagenovæ* an. 1530. In hoc Commentario non unus est locus, qui hodiernæ Transubstantiationis dogma adeò valide refellit, ut Scriptores Pontificii, Sixtus Senensis, Cardinalis Ferronius, Bigneus, alique penè ad ravim debacchantur, clamant Secerium hominem Lutheranum Druthmam corruptisse, idque ex fide Codicis MS. liquere. Tam effrazz calumniandi libidini, ut os in æternum obstrueretur, simulque ut editioni Secerianæ fides, & integritas vindicaretur, Edmundus Albertinus * editionem *Argentoratensem* anno MDXIV. triennio ante exortum Lutherum, cum privilegio Imperatoris Maximiliani, & Leonis X. insignibus primæ paginæ adpositis, Jacobi Winphelingii cura ex Codicibus MSS. crutam protulit: in qua juxta editionem Hagenovensem eadem loca ad verbum reperiuntur. Necdum tantum contentiones finis. Philippus enim Labbeus * quo jam se verteret nescius, in Albertinum invaditur, quòd, ubi editionem illam viderit, quare Bibliotheca eam deprehenderit, non addidit; se nunquam hæcenus in eam incidisse, nec mirum, cum ea diligentibus Germanis, Gesnero, Simlero, Friso, præter Mirzum aliosque recentiores fuerit ignota. Denique Albertini hominis hæretici, & à fide ac religione majorum suorum *apostata*, fidem sibi valde suspectam esse. Quo verò in posterum omnis hac de re dubitandi, vel calumniandi ansa tollatur, monemus æquum lectorem hanc ipsam Winphelingii editionem extare penes eximium virum Thomam Tenison Ecclesiæ Anglicanæ Theologum celeberrimum, in cujus proinde instructissima Bibliotheca videri potest. Præter editiones memoratas habetur ille Commentarius in Biblioth. PP. Tom. XV. p. 86.

* De Sacram. Eucharist. lib. 2. p. 86. lib. 1. p. 94. Vide etiam que habet CL. Wetsten. not. ad Orig. contr. Marc. p. 79. * Addidit ad Tom. 1. de Scyl. p. 794.

GOTTESCHALCUS, *Fulgensius* etiam dictus, natione Francus, quippe in Belgica secunda, viderur, natus, in Monasterio Augiæ divitis sub Tatone abbate melioribus literis institutus est, in quibus eoque excelluit, ut *Fulgensii* nomen inde traxisse dicitur. Postea Ordinis Benedictini Monachus factus Orbacensis. Claruit anno 840. Vacante per Eboonis depositionem sede Remensi, à Ricboldo Chorepiscopo Presbyter ordinatus est, ægrè id ferente Rothado Sneslonensis Episcopo, in cujus Diocesi Cœnobium Orbacense situm erat. Ut invidiam declinaret Gotteschalcus, peregrinandi studio ductus, anno 847. Romam se contulit, Italiam, Dalmatiam, Pannoniam peragravit, anno sequenti in patriam reversus: redeuntem hospitio comiter excepit Eberardus Comes in Gallia Cisalpina, apud quem aliquandiu mansit, & jam que sub pectore premebat

840.

SÆC. XI. ab
An. DCCC.

premebat dogmata, apertius proferebat. Do-
gmatum S. Augustini studiosissimus erat, & pri-
mo quidem de modo videndi Deum in futurâ
vitâ quæstiones movere cepit. Quâ de re fru-
stra à Lupo Ferrariensi adveniens, de Præde-
stinatione, & absoluto Rep. oblationis decreto,
de gratiâ Dei, aliisque huc spectantibus cu-
riose nimis disputavit: unde graves de his
dogmatibus eâ tempestate controversias mo-
vit; toto ferè Doctorum Gallicanorum cho-
ro in diversas partes abeunte, hinc Remigio
Lugdunensi, Prudentio Trecaffino, Ratram-
no Corbeienfi, Gotteschalco defendentibus;
illinc Hincmaro Remensi, Amalario Lugdu-
nensi, Rabano Mauro, & Joanne Scoto, acer-
rimè oppugnantibus. Sententiam quam de ge-
nina Prædestinatione aliiq; ei annexis ca-
pulis fovebat, propriis ipsis verbis, prout
apud * Hincmarum habetur hic tradam: *Ego*

* De Pæ-
dest. s. p. 16

*Gotteschalcus errat & conficit, &c. quod geni-
na est Prædestinatio: sive Electorum ad requiem,
sive Reprehensorum ad mortem: qui sicut Deus in-
commutabilis, ante mundi constitutionem omnes
Electos suos incommutabiliter, per gratiam, gra-
tiam suam prædestinavit ad vitam æternam: Si-
militer omnino omnes Reprehens, qui in die judi-
cii damnabuntur propter ipsorum male merita,
idem ipse incommutabilis Deus, per justum judi-
cium suum incommutabiliter prædestinavit ad
mortem merito sempiternam. Latius hæc po-
tè, non uno libello, non una edita con-
fessione explicavit. Quin & durius adhuc
& periculosius de his rebus locutus est, si Ra-
banum, Hincmarum aliisque hujus temporis
Scriptores audiamus. In doctrina de Libero
Arbitrio he cum B. Augustino penitus sentie-*

* Ap. Hincm.
lib. 1. p. 118.

† Ibid. c. 14.
p. 119 & 120.

re * professus est: *erroneus Gemadii Mas-
sensius opinioniones, & insulsi Cassiani perniciosa
sententia dogmata disertè damnans. De Voluntate*
Dei ita t. loquitur, *Omnes, inquit, quos vult
Deus salvos fieri, sine dubitatione salvantur,
nec posse salvari nisi quos vult Deus salvos fieri,
nec est quisquam, quem Deus salvari velit, &
non salvetur: quia Deus noster quacunque vo-
lunt fecit: ipsi omnes itaque salvos sunt, quos
omnes vult salvos fieri, & non salvantur quos
non vult Deus salvari. Denique de morte*

† Ibid. c. 27.
p. 121 c. 29 p.
122.

Christi hæc habet t. *illos omnes inopios & Pec-
catores, quos proprio suo sanguine filius Dei re-
dimere venit, hos omnipotens Dei bonitas ad vi-
tam prædestinatos, irrevocabiliter salvari unum-
modo vult — illos omnes inopios & Pecca-
tores, pro quibus idem Dei filius nec corpus as-
sumpsit, nec cruciatus, nec, dico, sanguinem
sudavit: neque pro eis ullo modo crucifixus fuit,
quippe quos pessimos suorum esse præstavit, quos-
que iustissime in æterna præcipitanda tormenta
præstavit, ipsos omnino perpetui salvari peni-
tus nobis — Nullius Reprehensum perpetui
esse vult salvator, nullius Redemptor, &
nullius Censorum. Excerpta sunt hæc ex libello,
quem Gotteschalculus in Synodo Moguntina
Rabano Mauro obtulit, qui in Tractatu de Præ-
destinatione ad Nothingum Episcopum scripto
sententiam ejus rursus reprobavit. Igitur an-
no 848. circa Kal. Octobris habita est Mogun-
tiz Synodus, cui plurimi Galliarum Præsides,*

Abbatès, Monachique celeberrimi interfue-
runt: ab his damnatus Gotteschalculus, & ad
Hincmarum Remensem Archiepiscopum suum
remissus, prælitò prius juramento, se pos-
tè hac in Regnum Ludovici non rediturum. An-
no 849. occasione placiti Regii habitus est
apud Carissiacum complurium Episcoporum
conventus; in quo instituto de Gotteschalco,
ejusque causæ examine, Sententia Synodali
decreverunt ipsum Sacerdotali gradu esse de-
ponendum, & ne latius sua dogmata sparge-
ret, apud Altiavillensis Cœnobii Monachos
ergastulo includendum: denique juxta ordi-
nis sui Regulam durissimis verberibus casti-
gandum: quod & eousque factum est, donec
librum, quem adversus Rabanum scripserat,
ipse propriis manibus flammis tradiderat. An-
no 855. coacta est Synodus Valentina, cui
præsidebant Remigius Lugdunensis aliique plu-
res. In hac conditi sunt in Gratiam Gottes-
chalci Canones, synodi Carissiacensis capi-
tibus oppositi. Interim ut Gotteschalculus ad sa-
liorem mentem revocaret nullis non modis
tentavit Hincmarus, sed frustra fuit. Quippe in
sententia sua vindicanda immotus persistit
Gotteschalculus: & quo speciosius innocentiam
suam ostentaret, juxta impium & perversum
istius Seculi morem, se ad iudicium Dei, quod
vocabant, subeundum, paratum esse professus
est t. nempe se in quatuor ferventis aquæ, olei,
picisq; ardentis dolia sigillatim esse introi-
turum, suoque adversarios ad idem examen
subeundum audacter provocavit. Obiit an-
no 870. saltem non diu supervixit: post-
quam XXI. annis carceris angustias expertus
esset.

SÆC. XI. ab
An. DCCC.† Vid. Co-
llect. ap. Usser.
p. 115.

S C R I P T A.

*Confessiones II. brevior una, altera multò
prolixior; Has primus extulit, & His-
toria lux Gotteschalciana subjecit Usserius
Dublin. 1631. 4°. Hanov. 1662. 8°. Deinde CL.
Mauguinus, Collect. Script. IX. Sæc. Tom.
I. p. 7. uterque in Gotteschalco satis pro-
nus, de eo totâque ejus causâ fuscè & accuratè
agit.*

Epistola ad Ratramnum. Habetur apud Lud.
Cellocium Hist. Gotteschalci. p. 415. Fragmentum
metricæ ejus epistolæ ad eundem editum est à
Simondo inter Hincmari opera, ad calcem li-
bri de non Trinu Deum Tom. I. p. 555. & ap. Mau-
guin. Tom. II. p. 58.

*Libellus de Prædestinatione Rabano Mau-
ro anno 1648. oblatas: Ex hoc Fragmenta
quædam nobis conservavit Hincmarus lib. de
Prædestinatio. quæ hinc inde collegit & ad sua
capita revocavit Mauguin. Tom. I. part. 2.
p. 3. & Tom. II. Dissert. Histor. c. 14.
p. 62.*

*Vita S. Lamberti à Gotteschalco Clerico in-
cultus scripta, teste Sigeberto, cap. 125. Eam
cum tribus aliis historicis homogeneis edi-
dit Joan. Chapeavillius Rev. Leod. Tom. I. Leod.
1612. 4°. Verum nostri non est, sed Got-
teschalci Canonici Leodicensis, qui claruit an-
no 770.*

Rabano Epist.
Synod. ad
Hincm. An.
nal. Feld. &
Chron. His-
t. aug. ad an.
848. Annal.
Berol. an.
849.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
840.
De eo pal-
tim agunt
Lopes Ferr.
Hicm.
Flores.
Ric. recen-
dit. Mau-
goin. C. II. c.
Olfert. III.

BERTRAMUS, rectius **RATRAN-**
NUS, natione, ut videtur. Gallus, in vete-
ri Monasterio Corbeienſi Monachus, & Pres-
byter, tandem favente Carolo Calvo Orbacen-
ſis in Dioceſi Sueſſionenſi Cœnobiæ Præpoſitus.
Claruit anno 840. quo circiter tempore, vel
paulo ante, ad ſcribendum ſe accinxit. Opus
enim condidit *de Virgine Dominum pariente*,
cui Paſchalius Radbertus libros duos oppoſuiſ-
ſe dicitur. Anno 849. fervente circa Gotteſ-
chalum controverſia, libros ſuos *de Prædeſti-*
natione edidit: & paulo poſt decantatiſſimum
illum *de Euchariſtiâ* libellum in lucem emiſiſſe
videtur. Anno 866. cum controverſia Latinis
inter & Græcos glifceret, Eccleſiæ Gallicanæ
Doctores à Nicolao Papâ rogati, ut Occi-
dentalium cauſam adverſus Græcos agerent;
& in ſuis ſuadente Hincmaro ſuas etiam par-
tes tenuit Retramnus noſter, quas ſtrenuè &
nervoſè obit. In vivis adhuc erat anno 870. ſi
modò idem fuerit Ratramnus ille, Presby-
ter nonagenarius, cuius Hincmarus Capitulo-
rum ad Nepotem cap. 1. mentionem facit.
Vir erat pius, modeſtus, & haud dubie erudi-
tus, à doctiſſimis quibuſque ſui Sæculi vi-
ris magni habitus: quin & exceptiſſime Eucha-
riſticâ, ab ipſis Scriptoribus Pontificiis ſum-
mis elogiis ornatus.

SCRIPTA.

DE *pate Virginis ſeu de Nativitate Chriſti*,
liber, à Dacherio editus Spicileg. Tom.
I. p. 218.

De Prædeſtinatione libri II. Extant apud
Gibb. Manguinum in collect. Scriptoe Græciæ,
&c. Tom. I. p. 29. & in Bibliothecâ Patr. Tom.
XV. p. 442.

Contra Græcorum errores libri IV. à Lucâ Da-
cherio primâ editi Spicileg. Tom. II. pagi-
na 1.

De Corpore & Sanguine Domini liber, in quo
quæſtione apertè, quam diſertè, de re Eucha-
riſticâ agit, & Tranſubſtantiæ dogma, prout
in ſcholis Pontificiis explicatur, quàm diluci-
dè reſellit, norunt quotquot vel prima Theo-
logiæ tyrocinia poſuerunt. Ut itaque Opuscu-
lum ad Anticyras, vel ad Orcum potius, relega-
rent Pontifici, (quippe nigro ſatis carbone
à Cenſoribus Tridentinis, Lovaniënſibus, Six-
to Senenſi, Bellarmino, Genenebrardo, Poſſe-
vino, Gregorio de Valentia, Gretſero, &c.
notatur) omnibus machinis aggreſſi ſunt.
qui Authoris exiſtimationem comminuere
nituntur: Sunt, qui tanquam hæreticum &
horrendi cupidum, Monachum adverſus ſupe-
riores ſuos recalcitrantem, calumniantur;
quibus maniſeſtò ſaxis refragantur compoſiti
hominis mores, & illibata per tot Sæcula fa-
ma. Alii opus eſſe corruptum & interpolatum
clamant; adverſus quos fidem faciunt tot ve-
tuſti Codices, & Altrici noſtri, qui anno 960.
floruit, Homilia Paſchalis ex Ratramni libel-
lo penè ad verbum deſumptæ. Denique alii vo-
lunt non Ratramnum, ſed Joannem Erige-
nam, Authorem eſſe. Quid inde? quaſi Joan-
nes Scorus non eſſet & ætate & eruditione par-

Verùm hos facile revincit ingenua Joannis Ma-
billonii * conſeſſio, qui in vetuſtiſſimo Mona-
ſterii Lobienſis oſtingentorum annorum Co-
dice MS. tum in initio, tum in fine, ſe Ratram-
ni nomen reperiſſe fateatur, & quidem huiusce
Codiciſ Lobienſis jam pridem mentionem fe-
cerat Antonius Sanderus *Biblioth. Belg.* MSS.
part. 1. p. 301. ne verò nugæ operole agunt
viri cætera graves atque eruditi, qui nuper
probandum in ſe receperunt Ratramnum in hoc
opusculo Eccleſiæ Romanæ de Eucharitiæ dog-
mata favere, ſaltem non repugnare; à quo ni-
hilominus tantopere abeſt quantum Oriens di-
ſtat ab Occidente. Quid ferant tanto hiatu
dignum hi promiſſores? eant per me licet no-
vi noſtri tranſubſtantiæ ſiſtemæ Hypocriſiæ;
Ratramnum in ipſum Paſchaliſtum nobis trans-
formet, haud diſſilius quippe crediderim
unam eandemque perſonam fuiſſe, quam Ra-
teamnum eandem cum Paſchaſio, & Eccleſiæ
Rôm. hodiernâ doctrinam hæc de re tenuiſſe.

Prodiit liber iſte *Colen.* 1532. *Genevæ* 1541.
8°. in Micropreſbyterico *Baſil.* 1550. p. 513. undè
cum Paſchaliſio Ratheto *Colonia* 1551. 8°. inter
Feugærei Opuscula *Lugdun.* Bat. 1579. 8°. in
Catalogo Teſtium veritatis, *Genevæ* 1608. fol.
Latinè & Gallicè anno 1672. Denique ut ver-
ſionum Anglicanarum plurimum editiones ta-
ceam, nuperrimè prodiit editio Anglico-La-
tina *Londini* 1686. 8°. cui Diſſertationem pa-
trio ſermone præmiſit editor, quo Ratram-
num adverſus omnes Pontificiorum objec-
tiones & calumnias ſuæ atque eruditè vindi-
cat.

Libet de Animâ. Extat MS. in Bibliothecis
Lambeth. Collegii S. Benedicci Cantab. Cod.
301. num. 4. & Eccleſiæ Sarisburienſis, & penes
Mabillonium.

Interiit liber à Ratramno ſcriptus *pro*
deſenſione Hymini cuſdam veteriſti, cui verſi-
culum iſtum (*Te Trina Deitas nunquam poſiti-*
mus) Hincmarus expungi juſſerat, *Te Trina*
Deitas, deinceps in Eccleſiâ ſua cantari præci-
piens.

HAYMO, ſive Aimn, Alcuini diſcipu-
lus, Rabani Mauri condiscipulus, & amicis
conjunctiſſimus, primû Monachus Fuldenſis,
deinde ab anno 879. Abbas Herſfeldenſis;
denum anno 841. Episcopus Halberſtadien-
ſis. Anno 848. Synodo Moguntinæ interfuit.
Obiit die xxvii. Martii anno 853.

OPERA.

Commentarius in *Pſalmos*. Prodiit *Fribur-
gi* 1557.

Commentarius in *Eſaiam*. Prodiit *Colonia*
1531. 8°.

Commentarius in *Epistoas S. Pauli*. Prodiit
ſub Haymonis nomine *Parif.* 1556. 8°. ſub Re-
migii Remenſis nomine *Roma* 1598. *Mogunt.*
1614. Vide de eo plura in *Remigio*.

Commentarius in *Apocalypſin* Libri VII. Pro-
dierunt *Colen.* 1531. De omnibus hiſce Commen-
tariis notari meretur eos ex antiquioribus
plerumque Scriptoribus deſoratos eſſe.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
* Sæc. Be-
ned. XIV. p. 218.
a. Præſtat.
num 89.

SÆC. IX. ab
AN. DCCC.

Historia Ecclesiastica Breviarium, sive *De Christianarum rerum memoria* libri x. Prodiit Colon. 1531. 8o. Romæ 1564. cum Galefianis notis, deinde Colon. 1573. 16o. Lugd. Bat. 1590. 16o. correctius atque emendatius curâ Joachimi Maderi Helmsted. 1671.

Homilia in Evangelia Dominicalia & de Sanctis. Prodiierunt Colonia 1536. Parisi 1545. 8o.

De varietate librorum, seu *de amore patriæ colendæ*, libri 2. Prodiierunt Parisi 1531.

Tractatus de Corpore & Sanguine Domini, à Daceterio edius Episcopo, Toni. xii. p. 27.

842.

AMULO, sive *Annulus*, sive *Annularium*, Gente ut videtur Gallus, primam Diaconus Lugdunensis, deinde, defuncto Agnardo, ejusdem Ecclesiæ Archiepiscopus ordinatus xviii. Kalend. Februarii anno dcccxi. Consultus anno dcccxiiv. à Theoboldo Lingonensi Episcopo super incertis Sanctorum reliquiis, superque prodigiis, quæ illarum occasione dicebantur evenire, gravem ad ipsum epistolam scripsit adversus temeritatem quorundam Monachorum, quos *viles & nequam launuculos* vocat, (verbis utor Cl. Baluzii) reliquias illas vendantium. Ab Hincmari partibus adversus Gotschalcum stetit, & in vivis erat a. dcccxi. Si modo illic anno contra Gotschalcum scripserit, aliàs de tempore mortis nil liquet. Certè h. c. circiter tempore scripsisse vel inde colligi potest, tum quòd p. 169. ait Gotschalcum *pluribus jam annis à Corpore Ecclesiæ jussa Severitatis damnatione præcisum, atque omnino Bonorum consuetudine, ac solatio defraudatum renascesse*; tum quòd non longè ab epistolæ initio innuere videtur nondum ad se datas esse triem Episcoporum, viz. Hincmari, Parduli & Rubeani epistolas, quæ tamen exiunte ann. 852. scriptæ sunt.

SCRIPTA.

AD Theoboldum Episcopum Lingonensem Epistola, cujus occasionem supra retulimus.

AD Gotschalcum Epistola, scripta, ut diximus, circa annum 852. quâ quidem magnâ animi candore & lenitate cum miserabili hoc Monacho agit; nihilominus non modò erroneas illius opiniones studiosè refellit, sed & ipsum ob mores perversos & insolentes, atque obliuiscit animi perversionem meritis corripit. Primus eam in lucem extulit Sirmundus, ex eo alii, & in his Cl. Manguinus Collect. Script. ix. Sæculi Tom. II. qui in sectiones distinctam, notulisque suis illustratam exhibet, *Dissert. Hist.* c. 27. p. 155.

Responsio ad interrogationem cujusdam de Præsentia, vel Prædestinatione divina, & de libero arbitrio.

De Gratia & Præsentia Dei, deque prædestinatione, & libero arbitrio, de spe it. in ac fiducia salutis, & de sententia S. Augustini.

Scientia D. Augustini ex libro ejus de Præsentia rebus sanctis, & in uiam ferrem distictis Capitulis ordinata. Notandum verò Lectori tria hæc

postrema opuscula in Codice Trevirensi, ex quo ea desumpsit Sirmundus, anonyma fuisse, Amaloni Epistolæ ad Gotschalcum subiecta; adeo ut incertum fuerit an ei sint ascribenda. Primum, seu *Responsionem Flori Diaconi Lugdunensis de Prædestinatione sententiam* esse cum Clar. Manguino consentit Baluzius. Secundum, initio mutilum, nil aliud esse, quam Amaloni ad Hincmarum Epistolam, unâ cum epistola ad Gotschalcum missam, consentit Manguinus *Dissert.* c. 27. p. 159. Antecè satis viderint alii. Tercium, seu *Sententiarum Collectionem* Amaloni nostro, sed ex conjecturâ tantum, tribuit, qui primus edidit, Jac. Sirmundus.

Edidit hæc Amaloni opera cum notis Stephan. Baluzius ad eadem Agobardi Tom. II. p. 135. Exinde translata sunt in Biblioth. Patr. Tom. XIV. p. 329.

Contra Judæos Liber 1. ad Carolum Regem Lotharii Imperatoris fratrem. Hunc sub Itabani Mzuri nomine unâ cum Iulgentii, & copulculis in lucem emisit P. Christius *Divione* 1616. perperam omnia; cum Amaloni nostro diserte cumtribuit Trithemius*, cujus sententiam Codices quidam Mss. liquidò confirmant.

* De Script. Eccl. lib. 36.

JOANNES, Patriarcha Hierosolymitanus, claruit circa an. 842. postquam se. Imagines in Ecclesiâ Græcâ deum restituit sedes fixas, & non movendas amplius, obtinuerit; & Iconodulia apud omnes Græcos in pretio esse cepisset. Scripsit, seu potius Arabice scriptam Græcè vertit, J. Joannis *Damaſcenum Primum*, fabulis & ineptiis immane quantum reſertam. Exat hæc *Vita* Lat. in omnibus sèd Damasceni Operum editionibus & apud Saurium Maii vi. Græcè Romæ 1553. 8o. & in editione Damasceni *Basilicensi* 1573.

842.

GEORGIUS, *Hannariolus* dictus, Natione Græcus, dignitate Archimandrita. Claruit annis 842. ad quem *Historiam* suam perduxit. Hunc cum Georgio Synello, superioris Sæculi excoſente scriptore, perperam confundunt viri cetera doctissimi; quâ de re eruditè & prolixe agit Leo Allatius *Diatrib. de Georgiis eorumque scriptis* p. 22. Scripsit Georgius noster *Chronicon ab orbis condito ad Michaelera Theophili Imperatoris finem*, ex variis diversisque Chronographis, & interpretibus sacris contextum; re quidem Histricâ, quod notat idem Allatius p. 320. non admodum opulentum; sed ad firmam fidei capta dissertationibus & S. S. Patrum auctoritatibus longiusculum. Pleraque sunt in eo, quæ in Cedreno, Theophane, Cleycâ, aliisque, iisdem penè verbis ac sententiis, paucissimis tamen exceptis, descripiat. Ex hoc autem illos, velut è fonte, sua (cùm posteriores sint) hausisse, nemo ambiget. Historia ad aliorum scriptorum loca obscura, & ardua explananda apprime necessaria. Exat hoc *Chronicon* Gr. Ms. in variis Bibliothecis, Bavarica, Regia Parisiensis, præcipue Cæsarea Vindobonensi; unde excerptum dedit Lambecius *Commentar.* libro 2. capite 7. pagina 388. Georgii etiam nostri est

844.

Homilia

58C IX. ab
An. DCCC. *Homilia, five Fragmentum de interitu Cruce,*
quod edidit Gretlerus de Cruce Tom. II. quip-
pe ex hoc ipso Chronico desumptum.

842. **METHODIUS, Homologer** seu Confessor
dictus, Natione Siculus, apud Siracusas pa-
rentibus nobilibus divitibusque ortus dome-
stica educatione perpolitus Constantinopolim
profectus est, ibique monasticum vivendi ge-
nus amplexus, in Chio Insula exstructo mona-
strio sedem collocavit. Posthac Nicephori
Expatriarche CP. apud Paschalem Papam, qui
obijt anno 824. Apocryphis factus. Romæ
positus, adulterii falsò accusatus est, & offen-
sò pulam naturæ vitio crimen diluit in Græ-
ciam reversus, à Michaele Balbo ob propa-
gatum Imaginum cultum ante annum 829 in
Acritam carcerem datus est. Anno 834.
à Theophilo Imp. seditiones ab eo excitandas
verito, secum in exercitu contra Saracenos
ductus ac post reditum in tenebrosam carce-
rem conclusus. Anno 842. à Michaele III.
Porphyrogenetâ Patriarcha Constantinopoli-
tano factus, habita mox Synodo Imagi-
nes, earumque cultum, in Ecclesiam Græcam
postlininò reduxit: utque plebis superstitione
animos id genus commentis devinciret ar-
ctius, Theodori Studitzæ & Nicephori Patriar-
che corpora Constantinopolem solenni pompâ
transferenda curavit. Obijt anno 847. die
XIV. Junii, ut habent Acta Joannis Anachore-
tæ apud Metaphrastem.

SCRIPTA.

Encomium S. Dionysii Areopagite. Prodiit
seorsim Gr. Florent. 1516. 8°. Paris. 1562. 8°. Gr. Lat. inter Opera Dyonyfii Antwerp. 1634. Tom. II. pagina 242. Quæ in hoc Encomio de Dionysio habet Methodius, ea omnia ex Hil-
dani Areopagitici mihi planè desumpsisse vi-
detur: quippe qui eâ Româ, ubi diu vixerat, à
facile impetrare poterat: præsertim cum Hil-
dani quo tempore Areopagitica undique
collegit, in Relcripto ad Ludovicum Impi-
num 10. testetur Scriptores Græcos de Diony-
sii obitu nihil dixisse, quia propter longinqua-
tatem terrarum transitus ipsius in Galliam his pe-
nitur fuit incognitus. Nihilominus non levis est
inter eruditos hæc de re controversia. Ex Hil-
dani Collectaneis sua desumpsisse disertè affir-
mant, & longâ argumentorum serie demon-
strant Simonides, Launoius, alique natiore
Critici, neque id præstare negare audent Leo
Allatius Diatriba de *Methodiorum Scriptis*; et si
prolati in utramque partem argumentis, in
eam sententiam propendere videtur, quæ stu-
tuit Methodium & Syncellum sua non ex Areo-
pagitici Hildani, sed ex vetustioribus Græ-
corum monumentis de prompsisse.

*Oratio in eos, qui dicunt, Quid profuit Fili-
dei Crucifixus?* Extat Gr. Lat. apud Gretler.
de Cruce Tom. 2. p. 1667. Bina continet Frag-
menta quæ ex Bibliotheca Augustana de-
prompsit Gretlerus, qui Methodio Seniori non
esse tribuenda contendit eò quod in iis me-
-

tio fit Vexillorum Imperialium in formam Cru-
cis commutatorum: objectionem quidem sed
frigide admodum solvere conatur L. Allatius
Diatr. de *Methodiorum Scriptis*, pag. 348. ubi
etiam tertium de Christo passibili fragmentum
ex eadem Bibliotheca Græcæ & Latine exhi-
bet.

*Oratio de Occursu Simeonis & Annæ in Tem-
plo, & de Despectu.*

Oratio in Ravennæ Palmarum. Extant hæc duæ
Orationes Gr. Lat. inter opera Methodii Pata-
rensis à Combesio edita Paris. 1644. fol. ubi
de iis dictum est.

Encomium S. Agathe virginis & Martyris.
Habetur Lat. in Bibliotheca SS. Patrum Con-
cionatoria Fr. Combesii. Græca sed mutila
penes se habuit Leo Allatius de *Method.* p. 365.
integra Leonardus Pate Collegii Græcorum
alumnus, & Græcarum Literarum in Universi-
tate Messanenfi professor primarius; an edita
sint nonnum diidit.

Canones Methodii Penitentiales habentur in
Balsamonis Græco Canonum volumine, quod
Latine versum edidit Gentianus Hevæus. Vi-
de quæ de his habet Baronius ad annum 842.
num. 26. &c. Harmenopolus in Epit. Canon.
Sect. 2v. citat sub nomine *Methodii* Metho-
dii Junioris Patriarchæ esse contendit Arcu-
dus, cui tamen hac in re meliori ratione du-
ctus Leo Allatius iussurari nollit.

WALAFRIDUS, STRABO seu STRA-
BUS dictus, ortu Germanus, vitæ institutis
Monachus Benedictinus, Rabani Mauri Fulden-
sis discipulus, Cænobii S. Galli Decanus, tan-
dem anno 842. Auglæ majoris in Diocesi Con-
stantienfi Abbas creatus est. Obijt anno 849.
Vir doctus & sapiens, & literarum scientiâ ante
alios illustris; ut Sionis Monachi Sangallensis
de eo verbis utar.

OPERA.

**De Officiis divinis, sive de Exordiis & In-
crementis rerum Ecclesiasticarum liber.**
Prodiit inter alios argumenti similis Scripto-
res curâ Joan. Cochleæ Moguntia 1549. inter
Scriptores de divinis Officiis curâ Melch. Hit-
torpii, Paris. 1610. p. 662. & in Bibliothecâ Patr.
Tom. xv.

Vita & Miracula S. Galli Abbatis Libris II 2
comprehensa. Extat apud Surium xv. Octobr.
Scripti VValafridus ejusdem *Vitam* carmine
quæ extare MS. dicitur in Monasterio Sangal-
lensi.

De Vita S. Oshimari Abbatis liber. Habetur
apud Surium xvi. Novembr. longè emendatior
apud Mabillon. Sæc. Benedic. III. par. 2. pagi-
na 157.

Vita S. Blaisiaci. Extat apud Canisium
Tom. vi. & Mabillon. ib. p. 479.

*Extrema S. Mamæ, sive Mamantis Mo-
nachi,* apud Canisium ibid.

Vita S. Leudegarii, ibid.

Vita S. VVitruvi merro scripta, ibidem & apud
Mabillon. Sæc. Benedic. IV.

Pœmata varia. Extant apud Canisium Antiq.
II 2 Lect.

842.

LECT. IX. ab
An. DCCC.

Leſt. Tom. VI. p. 543. & in Bibliotheca Patr.
Tom. X. V. p. 181.

*Sermo ſeu Tractatus de everſione Hieroſolyma
ad Caput XIX. S. Luca. Habetur apud Cani-
ſium ibid. p. 331.*

*Gloſſa Ordinaria interlinearis in S. Scriptu-
ram, ex antiquis Patribus collecta, & ab aliis
poſtea aucta, Seraboni noſtro vulgò ſcribi-
tur.*

*Poemata quorundam Walafridi anrea inedita
evulgavit Baluſius Miſcellan. Tom. IV.*

843.

NITHARDUS, Angilberti (Abbaris
poſtea Centulenſis, qui xii. Kal. Martii anno
814. è ſæculo migravit) filius, Caroli M. ex
Berthâ filii nepos. Poſtquam multas in Aulâ
legationes, in exerciti præſecturas, obiiſſet,
vitâ ſeculari abrenunciârâ, monaſticam ſectâ-
tus eſt, Abbas S. Richarii factus. Nithardi ad-
ventus ad Sylvacum, à Marcvardo Abbate
Prumienſi miſſi, meminit Lupus Ferrarienſis
Epil. 55. Hunc noſtrum fuiſſe Nithardum non
immeritò ſuſpicatur Cl. Baluſius, conjicitque
illum in Monaſterio Centulenſi educatum, apud
Marcvardum Prumienſem aliquandiu hoſpi-
tem egiſſe; tandem ad ſuos reverſum, Abba-
tem Centulenſem in Dioceſi Ambiauenſi fa-
ctum eſſe. Claruit anno 843. quo ſerè tempore
opus ſuum condidit. Obiit, ut ſerunt, anno
853. Scripſit libros iv. de *Diſſidiis filiorum Lu-
dovici Piſi Imp. ab anno 814. exorſus, & ad ann.*
843. *progreſſus.* Præmiſus h'os edidit Petrus Pi-
thazus inter Scriptores conſtaneos, *Pariſ.* 1588.
8o. *Francoruſ.* 1594. 8o. p. 473. inter Scripto-
res deinde Francicos Duchefnus Tom. I. l. p.
259.

844.

SERGIUS II. Sergii filius, ortu nobi-
lis, Romanæ Eccleſiæ Archiepſbyter, & ab
anno 844 Pontifex; die xxvii. Januarii ordi-
natus. Incurre ſtatim Pontificatu Ludovicus à
Lorhario Imperat. parte miſſus Romam advol-
avit, Romanis præcepſurus, ne electum Pon-
tificem ordinare amplius audeant, antequam
electioem comprobafſet Imperator. Mox ipſe
advenit Imperator, & Ludovicum filium in
Longobardorum regem à Pontifice ungi fecit.
Obiit Sergius die xxvii. Januarii anno 847.
Eſtat unica *Epiftoſa ad Epifcopos Tranſalpinos
de pralatione Drogonis Medionarienſis, Vica-
rii ſedis Apoſtolicæ, Concil. Tom. VII. pagina
1799.*

844.

PASCHASIUS RADBERTUS, gen-
te Gallus, natus eſt anno circiter 786. prima
pietatis & doctrinæ tyrocinia poſuit inter Mi-
nachos, qui majori Monaſtium Sueſſionenſium
cœtus i. ſerviebant. Adultus factus Monachum
induit in Monaſterio veteri Corbeienſi ſub
Adenardo Abbate. Anno 844. præſecturam
Cœnobii Corbeienſis obtinuit. Synodo Cari-
ſiacenſi contra Goręſchalcum anno 848. inter-
fuit. Obiit anno 851. die xxvi. Aprilis. Vir qui-
dem non indoctus, ſed ingenii ſui viribus ni-
miam fretus. *Præmiſus auctor, ſatente ipſomet
Bellarmino *, qui ſerîo & copioſè ſcripſiſſe de veri-
tate corporis & ſanguinis Domini in Euchariftiâ :*

cui planè ſuccinit, ſatis ingenuè, Jacobus Sir-
mondus : *Genuinum, inquit, Eccleſia Catho-
lica ſenſum ita primum explicuit, ut omnem cœteris
aperneret, qui de eodem argumento multa poſtea
ſcripſerunt.* Er ira quidem ſe rem habere ſicem
faciunt ipſiſſima Paſchafii verba, & loquendi
modi hæcenus per omnia ſæcula inauditi. *Omnia,
inquit †, quæcumque voluit Dominus, fecit
in celo & in terrâ; & quæ voluit, licet in ſi. u.
râ panis & vini, hæc ſic eſſe, omnino nihil aliud
quam caro Chriſti & ſanguis poſt conſecrationem
credenda. Unde ipſa veritas ad diſcipulos, Hæc,
inquit, caro mea eſt pro mundi vita : & ut mira-
bilis loquar, non alia planè quàm quæ nota eſt
de Maria, & paſſa in carne, & reſurrexit eſt ſe-
pulchro. Hæc, inquam, ipſa eſt, & ideo Chriſti
caro eſt, quæ pro mundi vita adhuc hodie offer-
tur, & cum dignè percipitur, quæ nunquam in nobis
æterna reparatur. Ex quibus dilucide ſaris con-
ſtat mens Paſchafii, ut alia teſtimonia jam
miſſa faciam.*

† De Corp
& Sang.
Dom. c. 1.

O P E R A.

*Commentariorum in Evangelium S. Ma-
thei Libri XII.*

Expofitionis in Pſalmum XLIV. Libri III.

*Expofitionis in Tereos Jeremia Libri V.
Prodiitunt ſeorſum Baſilea 1502. Colonia
1532.*

*De Sacramento Corporis & Sanguinis D. N.
J. C. ad Placidium liber, ex vulgari Doctorem
calculo anno 818. ſcriptus; niſi quod Carolus
Coinrius poſt annum 826. & ſpecialim circa
an. 831. ſcriptum acriter & pluribus con-
tendat. Vide ipſum hæc de re ad annum 818,
826, & 831. Num. XXXVIII. de hoc libro
lis exorta eſt apud eruditos, haud facili
concilianda. Plures cerrè Codices MSS.
Rabano Mauro ipſum diſcretè tribuunt, nempe
unus in Bibliothecâ Gell. S. Joh. in Bi-
bliothecâ Benedicte apud Cantabrigien-
ſes alter, aliſque aliis. Sub ejus nomine
prodiit ad calcem Bertrami, Colonia anno
1551. Quin & ex ipſo opere peti poſſunt, quæ
Paſchafii non eſſe ſuadere videantur, præcipuè
quæ de ſcriptis Chriſti corpore habet, aliis Paſ-
chafii locis haud ſatis congrua; è contra ſunt
antiqui admodum Codices manuſcripti, qui
Paſchaſin Radberto luculenter vindicant. Ve-
tuſtiſſimum, & non longè poſt ætatem ipſius
Paſchafii ſcriptum, ſe nuper penes ſe habuiſſe,
eoràm affirmavit Clariſſ. D. Alixius; juſ Paſ-
chafii nomine, ni malè memini, citatur ab
Odone Cluniacenſi, qui ad initium ſequen-
tis ſæculi claruit: inter ejus opera à Triche-
mio reponitur, & à longè potiore erudito-
rum gente pro ejus ſeru habetur; loca verò
quæ de corpore Chriſti ſcriptis pugnare vi-
dentur, forſan non eodem ubique ſenſu in-
telligenda ſunt. Verùm ſi rem hanc dirimen-
di partes in me non recipio; fateor nihilomi-
nùs in eam me propendere ſententiam, li-
brum Paſchafio eſſe adjudicandum. Interim
notare licet, Paſchafium in hoc ipſo ope-
re non pauca tradere, quæ cum receptâ
Eccleſiæ Romanz de Euchariftiâ doctrinâ
n. qua-*

* De Script.
Recl. p. 266.

160 IX. ab
An DCCC.

4. & 15. quibus proinde quædam quædam
adhibere necesse habuit Jacobus Simondus,
tanti viri & candore & ingenio parum digna.
Prodixit eorum curâ Joâ. Gallii *Hagense* 1528.
sub Rahani Mauri nomine Tolan. 1551. 8^o. vero
authori restitutus, *Lovani* 1561. ac demum ad
fidem Codicum MSS. curâ Joannis Fuchsenil,
Heinsfeld. 1616.

*De Corpore & Sanguine Domini ad Frideri-
gardum Epistolæ*, cui subnectitur *Explicio in ista-
dæ; Canonibus antientis*, &c. ex Commencariis
in Matthæum.

Vita S. Adalardi Abbatis Corbiciensis. Habe-
tur apud Surium & Dollandum ad diem 11. Ja-
nuarii.

Passio SS. Ruffini & Valerii Martyrum, quam
suo avo corruptam & depravatam comptiofi
Rylo perpoliivit Paschasius.

Opera Paschasii supra enumerata in unum
collegit Jac. Simondus, atque edi curavit
Parisi. 1618. fol. exinde relata in Bibliothecam
Patr. Tom. XIV. p. 356.

Vita S. Wala Abbatis post Adelhardum fra-
trem Corbiciensis, sub titulo, *Euphrasti Arsenii*,
Ruin primis edidit Jo. Babilion. *Sac. Benedicti*.
IV. par. 1. p. 453.

De parva Virginitate libri I, qui Hidesonso To-
letano hæctenus ascripti, & sub ejus nomine ex-
pudicis vulgati, Paschasio demum Radberro ex
Codicum MSS. fide à Lucâ Dacherio vindica-
ti sunt, ac sub illius nomine editi *Spirites*. Tom.
XII. p. 1.

HINC MARUS, nobili apud Gallos
loco natus, à pueritia in Cœnobio Sancti. Dicu-
nyii propè Parisios flos Hilduino Abbate edu-
catus est; ubi tum literis tum pietate mirè
profecit; & cum felici & acuto ingenio præ-
ditus esset, non mediocrem in aula apud Lau-
dunensem Imp. gratiam inivit. Hilduinum an-
no 840: in Saxoniam relegatum, ipse permi-
tente Episcopo, in exilium comitatus est;
eique exulanti non ingratis suppetias tulit.
Deposito anno 855. jam perduellionis crimeu,
Ebbone, vacaverat ob ferè decennio sedes
Remensis, quam ineunte anno 845. in Sy-
nodo Belvacensi, concurrentibus tum cleri,
tum populi votis, favente etiam Carolo re-
ge, Remensis Archiepiscopus Hincmarus ordi-
natur; cujus electionem anno sequenti
Episcopi in Conventu Parisiensi congregati
suffragiis suis iterum confirmant, reddi-
tis tunc etiam à rege Carolo Ecclesiæ Re-
mensis possessionibus, quas vacante sede Pa-
latini diriperant. Anno 848. Synodo Car-
laciensi interfuit, & in decretis Syno-
dicis contra Gottschalcum abt hic; aut
alibi factis, primas ferè ubique partes tulit.
Anno 853. habita est Synodus Sueffionensis,
uti ipsius Synodi Acta tellantur, et si Flodoar-
dus anno Episcopatus Hincmariani septimo
habitu referat. In hac Synodo Hincmarus
ordinationem suam iterum confirmari, &
Wulfadum, ceterosque Presbyteros ab Ebbone
post depositionem anno 840. ordinatos di-
gnitate sua submovent effecit. Anno 855. De-
creta in Concilio Carliacensi Hincmaro sa-

tagente suprennio ante facta in Synodo Valen-
tini cassata sunt. Decreta Synodi Valentini
anno 859. confirmantur Concilia Lingonense
& Tullense; quorum Capitula Carolo regi
oblata, à rege data sunt Hincmaro consultanda.
Præstitit id ille scripto opere insigni. Anno 860.
dnplici Synodo Aquilgraniensi adfuit; ubi
Theurbergà se cum fratre Huberto tem ha-
bituisse, sed vi, seu veritate id cogente confessi;
Patres eam Lotharii regi abdicandam esse, &
publicæ penitentię addictam decreverunt.
Præclarum id Hincmaro multa agendi scriben-
dique animum suppeditavit. Eodem anno Con-
cilio Tullensi 11. & sequente Aquilgraniensi
111. subscripsit. Anno 863. aderat Concilio
Metensi, in quo ratæ sunt habitæ Lotharii regis
nuptiæ cum VValthrado post repudiatum Theu-
bergam initæ: Illud verò Concilium mox à Ni-
colao Papa in Synodo Romana damnatum est.
Eodem anno Hincmarus impetrata privilegio-
rum Remensis Ecclesiæ confirmatione, Rotha-
dum Sueffionensem Episcopum cedere reniten-
tem habito Concilio Silvanectensi deponi;
alioque in ejus locum subrogato, in Monaste-
rium detrudi, fecit; cumque sedem Apostoli-
cam appellaret; (extat *libellus Appellationis*
apud Baroni ad an-863. nom. 81. & Concil. Tom.
VII. p. 785.) eum iterum damnavit. Interce-
dente quidem Nicolao Pontifice Rothadum à
carcere dimisit, Rotham verò ire, quo ad judi-
cium instaurandum eum mitti præceperat Pon-
tifex, neutiquam permisit. Nec tertio, qui-
dem à Nicolao admonitus, proposito suo
abscedere voluit. Quamvis etiam quotidia-
ter minis de literis excommunicatoris Roma
mittendis ei intentarentur; omnibus tamen
insuper habitis, Canonum autoritate se tue-
batur; ut ex Apologerica ipsius ad Nicolaum
Epistola abunde liquet. Anno 865. in Con-
cilio Romano Rothadus sibi suæ restitutus
est, rescisso duplici Hincmari judicio. Anno
866. Concilio Sueffionensi 111. præfuit, in
quo VVulfadus, sociique Presbyteri Nicolai
Pape justis dignitatem pristinam recuperant.
Anno sequente in Concilio Treassino, cui
præfuit, eandem causam accuratius expendi-
dit. anno 869. Hincmarum Episcopum Lau-
dunensem, nepotem suum, criminum plu-
rimorum accusatum in Synodo Vermeriensis
ipse illi præ ceteris infensus calculo suo dani-
navit. Hinc graves patrum inter & nepo-
tem inimicitie; & larga magnarum rerum ma-
tetia; de quibus nos plura forsan in Hincma-
ro Laudunensi. Anno 882. eruptimibus in
Galliam Normannis, Hincmarus desertis Re-
mis, & ablato secum Sancti Remigii corpore,
silvestria loca trans fluvium Matronam petiit
ubi in villa Spanaco X. Cal. Januarii diem
clausit extremum; in S. Remigii Monasterio
sepultus. Nonneum est de tanto viro judi-
cium ferre, quem recte indignum & desidera-
tissimum virum, & merito recte fidei ac sanctæ
professioni ab omnia. Catholicis viri generan-
dum vocat, qui ipsum oprime novit, Ralsanus
Maurus. Nobilitatem generosiatis, inquit Lu-
pus Ferrariensis *, ornas studio salutis, inquit

SÆCULUM
An DCCC.
Loc. cit. p.
671. 674.

Ibid. p. 494

Ibid. p. 764

Concil. ibid.
p. 802. 803.

* Epist. 45,
p. 81.

845.
Flodoard.
Hist. Re-
mer. lib. 3.
per socum.

Concil. T.
VIII. p. 79.

Ibid. p. 177.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
JAI an. 882.
NUM. 179.

aliquid officii commendæ religio professionis. In facultatibus Theologicis, concedente id ipso Baroni, erat excultissimus, quem consuluerint plures de diversis questionibus; in scientiâ Canonum eruditissimus, licet interdum nimis iis favens super Apostolicæ sedis decreta eos extulerit. Ecclésiæ leges & jura nemo melius intellexit, nemo animosius defendit. Tandem ad ejus opera devenimus, multa quidem eruditione, doctrinâ, pietate, referta; & quæ Ecclesiæ Gallicanæ Historiam mirè illustrent; de quibus rectè Sirmondus, in eis nullum esse quod militasse suâ carcat, & in quo præstant auctoris iudicium emmo scientia copiam non eluceat.

OPERA.

Epistola ad Carolum M. quam priori trium librorum contra Gotschalcum reliquique Prædestinatiois operi anno 856. scriptæ præfixerat. Opus enim ipsam interit.

Prælatio operis posterioris.

Posterior de Prædestinatione Dei & Libero Arbitrio Dissertatio contra Gotschalcum & ceteros Prædestinatiois, anno 859. scripta.

Contra Gotschalcum collectio ex SS. Scripturis, & Oribadoxorum dictis de unitate & non erina Deitate, sancta sc. & inseparabilis Trinitatis unitate, anno 877. facta.

De Divitiis Lotharii regis & regina Teutbergæ liber, anno 860. scriptus.

Capitula XVII. Parochia Remensis Presbyteris data anno 873.

Capitula XXVII. quibus de rebus Magistris & Decani per singula Ecclesiæ inquirere & Episcopos renunciare debeant.

Capitula III. anno 12. Episcopatus superaddita.

Capitula V. in Synodo Remensi data Presbyteris anno 874.

Capitula XII. Archidiaconi & Presbyteris data anno 877. Capitula ista omnia habentur Concil. Tom. VIII. p. 369.

Forma Coronationis Caroli regis anno 869. in civitate Metis ab Hincmaro factæ.

Forma Coronationis Ludovici II. ab Hincmaro anno 877. in Compendio palatii factæ.

Forma Benedictionis ab Hincmaro apud Vermeriam an. 856. Judithæ Caroli filie, cuius Ethelwulphus Anglorum regi de ipsa facta est, data.

Forma Coronationis Hermannicæ regina uxoris Caroli Regis ab Hincmaro anno 866. Suetione factæ.

Explanatio in Ferculum Solomonis ad Carolum regem, oratione solutâ; pars enim metrica, quæ 446. versibus constabat, interit.

Ad Carolum Calvum Regem Epistola VI.

Ad Ludovicum Germaniam Regem Epistola III.

Ad Clericos palatii, ut hominum suorum rapinas reprimant.

Ad Presbyteros Parochia sua, ne excommunicationem aduersus depravatores denuntient.

Ad Episcopos & Presbiteros provincia Remensis.

Ad Ludovicum Balbum regem, novi Regis SÆC. IX. ab
instituti ad regium administrationem. An. DCCC.

Ad Carolum III. Imperatorem.

Ad Ludovicum I. Regem, Balbi filium, Epistola II.

Ad Procures regni de institutione Carolemanni regis.

Ad Episcopos regni adnotatio pro Carolemanno rege.

Ad regem communi Episcoporum nomine de coercendo rapinâ viduarnum, puellarum & sanctimonialium.

Ad Nicetianum Papam Epistola IV.

Ad Episcopos Synodi Suesfionensis Epistola IV. de causa Wulfadi & sociorum.

Ad Epilensem Archiepiscopum Senonensem Epistola III.

Ad Monachos Altiuvillareses de exhibendâ Gotschalco, modo emi paniteret, clementia.

Ad Hincmarum Laudunensem Epistola V.

Ad Episcopos Provincia Lugdunensis de Carolemanno ejusque complicitibus excommunicandis.

Opusculum LV. Capitularum aduersus Hincmarum Laudunensem.

Ad Radephum & Fraterium Archiepiscopos.

Conventus Episcoporum, de uxore Besonis, qua virum suum reliquit.

Ad Hildigarium Episcopum Meldensem de iudicio acon. virgide.

Ad Hildboldum Episcopum Suesfionensem, cui agrotanti & misâ confessione suâ absolutionem sacerdotalem postulanti abiens per litteras impertiit.

Ad Hadrianum Papam, alique Caroli Regis nomine ad eundem.

Ad Adgentinum Episcopum Metensem.

Ad Episcopos de iure Metropolitano.

Ad quendam Episcopum, de translationibus Episcoporum.

Quæ exequi debet Episcopus, & quæ curâtori res & facultates Ecclesiasticas.

Ad Joannem VIII. Papam Epistola Caroli II. Imp. nomine.

De Presbyteris criminosis, de quibus approbatio non est.

De causâ Temfidi Presbyteri.

De visione Bernardi Presbyteri.

Ad Odonem Episcopum Belovacensem.

Odoacri Belovacenſis Ecclesiæ invasoria excommunicationis.

Ad Joannem Episcopum Cameracensem.

Godaldi Presbyteri de famina & coarctis depositio.

Fulcheri & Harloisa ob incestus nuptias excommunicationis.

Ad Engilgarium virum illustrem.

Ad Anastasium Abbatem.

Responsio ad querendam questionem, cur in quodam scripto perierit mysticam Nicanam Synodum.

Consilium de Penitentia Pipini Regis.

Gesta quomodo Hincmarus villam Novilliam apud Carolum I. Imperatorem impetravit.

An

SÆC. IX. ab
AN. DCCC.

SÆC. IX. ab
AN. DCCC.
846.

Animadversiones in Ieramentum, quod edere iulius est apud Pontigonem anno 876.

Fragmenum Epistolæ ad VVilgisum & Menasios ceteros S. Dionysii.

Fragmenum Epistolæ ad Ermingardum Angliam.

Fragmenum Epistolæ ad Rotrudem aliasque Monasterii S. Cruci Meniales.

Fragmenum operis metrici de Feculo Solomoni.

Opuscula ab Episcopis ad Carolum Calvum inclusæ enumerata; de gravissimis agunt Regni & Ecclesiæ negotiis, nonnunquam de questionibus Theologicis, imprimis verò de iure Ecclesiastico & Canonico; tam proluxa adhuc, ut quæ ad visionem usque Bernoldi Presbyteri tectentur, iustorum pierunq; voluminum molem exæquent.

Omnia habentis à nobis recensita Hincmari opera Jacobus Sirmondus in unum collegit, atque edi curavit *Parisi*. 1645. 2. vol. fol. Proderant antea quædam Hincmari opuscula curâ Joannis Buisi *Magnus* 1602. Plura à Johanne Cordeſio sunt edita *Paris*. 1615. 4°. Verùm omnes longè vincit editio Sirmondiana.

Libellus accusantis prolixissimus, adversus Hincmarum nepotem in Concilio Duaciensi oblatas.

Quaterniones Carole Regi præ Ecclesiastica libertate caecidæ oblatis apud Pisas anno 867. in causa Hincmari nepotis nondum degeneris.

Regula oblata eidem cùm Quaterniones promissæ legere differret.

Admonitio extemporale ad regem habita, quæ tempore oblata est Rotula.

Epistola ad Carolum Regem de eadem causa.

Quinque ista *Hincmarum Laudunensem* spectantia opuscula, unâ cum Concilio Duaciensi, suisque notis eruditissimis, edidit Ludovicus Celloſius *Paris*. 1658. 4°. quæ quidem ad innocentiam Hincmari nostri vindicandam plurimum conferunt. Habentur etiam Concil. Tom. VIII. p. 1552. 1732.

Epistola VIII. bene proluxa ad Hincmarum Laudunensem, ex Codice Vaticano descripta, in lucem edita sunt; Concil. Tom. VIII. pagina. 1789.

Vita Remigii Remensis Archiep. Extat apud Surium *Januar.* XIII. Huius item vitæ subiungitur *Remigii Eusebium* ab eodem Hincmaro itidem enuncipatum. Certè Hincmarum de vitæ & virtutibus S. Remigii scripsisse auctor est Flodoardus Hist. Rom. l. 3. c. 20. pagina 224. Vide etiam quæ habet Siebertus de *Scriptor.* c. XCIX.

Denique omnium ferè, quæ unquam scripserit Hincmarus, catalogum totis quindecim Capitulis sigillatim recenset Flodoardus, in quibus quam plurima sunt, aut vetustate consumpta, aut in tenebris adhuc sepulta: quæ melius apud ipsum Flodoardum petueri possunt, quam ut à me huc transferantur.

PRUDENS, sive *Prudentius*; gente Hispanus, Trecarum in Galliâ Episcopus; clauit anno 846. quo Synodo Pariliensi interfuit. Anno 849. Concilio Turonensi IV. adfuit, uti & Concilio Suciensi II. anno 853. in quo VVulfadus alique Presbyteri ab Ebbone post Synodicam depositionem ordinati munere suo excederunt. Goetschalci partes fovisse exiude constat, quòd adversus Joannis Erigenæ Capitula d: his ipsis questionibus scripserit: unde minus mirum videri debeat præfentiam suam cum subtraxisse, cùm Hincmarus ipsum de statu & compressione Goetschalci consuleret. Quæ de re conqueritur Hincmarus apud Flodoardum libro 3. capite 20. Obiit Prudentius anno 861.

SCRIPTA.

Thalarius de Prædestinatione contra Joannem Scotum Eriogenam ad VVenensem Archiepiscopum Sermonem (qui XIX. Capitula ex Scoti libro excerpta ad ipsum transmisserat) anno 842. scriptus; seu *liber Joannis Scoti de Prædestinatione ex prelati ceterum Patrum Testimonii: reseratus & correctus*. Primum hunc librum edidit Gilbertus Maignin. Vindictiarum Gratiz Tom. II. pag. 191. ad p. 562. ejuldem *Recapitulatio* ibid. p. 563.

Collectaneæ de tribus Episcopis ad Hincmarum Remensem & Cardinalem Laudunensem Episcopos, à Ludovico Celloſio editum ad calcem Historiz sue Goetschalci, Paris. 1655. fol. *Epistolæ, seu Præfationem* ediderat Maigninus Tom. I. part. 2. p. 6.

Tractatus Epistolæ adversus quatuor Capitula Cœnensis Carisiacensis, à Maignino edita, ibid. p. 176.

Epistola brevis ad quendam Episcopum fratrem suum, à Mabillonio edita Anal. Tom. IV. p. 324.

Habentur Prudentii opuscula in Bibliothecæ Patrum Tom. XV. p. 598. Confer quæ habet Cl. Ufferius Hist. Goetschalci cap. 8. p. 130. c. 11. p. 247.

PARDULUS, ab anno 836. Abbas Derwentis; ab anno 840. Vicedominus Ecclesiæ Remensis; demum ab anno circiter 847. Episcopus Laudunensis. Anno 848. Synodo Carisiacensi 849. Pariliacensi, 852. Vermericensi, 853. Suciensi, & Vermericensi II. interfuit. Obiit circa an. 856. Extat unica *Epistola ad Hincmarum Remensem* inter Hincmari opera Tom. II. p. 838.

RABANUS MAURUS, gente Francus, (etſi Riccobaldus Ferrariensis, & Ptolomæus Leucensis, alique haud pauci, Anglum fuisse tradunt) patria Fuldenſis, natus est anno 785. Alcumum in re Theologica & disciplinis secularibus præceptorum habuit; quibus probè imbutus, in Cœnobio Fuldenſi monasticam vitam proficere coepit. Anno 810. à Ratgario Abbate Scholæ Fuldenſis præfectus est; quantanc eruditionis famâ, ac nominis ſui gloria rexit, ut innumeri ex eâ prodirent Episcopi & Abbates,

II 4 primaria

847.
Vir. Raban &
Rodulf. Pra-
dict. opp.
cypis præf.
Scrip. Rec.
Mogun. lib.
4 p. 554.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

primaria istius ornaamenta. Anno 815. ab Hailulpho Archiepiscopo Mogunniacensi Presbyteratus gradu auctus est. Anno 822. Abbas Fuldenfis factus. Anno circiter 830. Ludovici Imp. filius in patrem conspirantibus, Rabanus, in tam periculoso rerum statu ad eum prudenter se gessit, ut utrorumque benevolentiam sibi retineret, & exoptatum pacis inter patrem & filios sequeltrum ageret. Anno 834. Ebbonem Archiepiscopum Remensem iule maiestatis damnatum custodiæ suæ commissum habuit. Anno 835. Sanctorum reliquias à Denidoni Diacono Ro nazo Conobio Fuldenfi donatas magnâ religione ac solenni pompâ excepit; nti & anno sequente reliquias à Sabbatino Laico Romano dadas. Anno 838. Monachorum Fuldenſium quasi Coloniam Erlafrido Comiti cedit ad Hilsaurigum Monasterium redeens ab eo fundatum deducendum; eodemque tempore quò studia facilius & imperturbatius urgeret, Monasterii regendi onus in Hiltoneum refudit. Ipse Abbas inter cunctos contentis, libris legendis scribendisque se totum dedit. Anno sequenti Monasterio à Monachis seditiosis ejectus est, causantibus, eum studiis literariis nimis inreantum rem Conobii communem minus fualiciter procurare, & Monasterii fundos negligentia sua tantum non decoquere. Ab ingratis Monachis expulſus, in Aulam secessisse fertur, ibique usque ad susce-
ptum Episcopatum, frustra sapientia à Monachis revocatus, moram fecisse. Ut sit, anno 847. defuncto Orgario Archiepiscopo, Rabanus ad sedem Moguntinam evectus est. Eodem anno habita Moguntia Synodo, de resarciendis Ecclesiæ bonis & privilegiis Laicorum injuriâ direptis & consuecatis Coepiscopos consuevit. Anno 848. collectâ iterum Moguntia Synodo Gotteschalcum presentem invictâ rationum & argumentorum vi ad incitas rede-
git, ac refutavit. damnatumque ad Hincmarum Remensem carceri includendum remisit. Eiusdem errores variis paulo post in lucem editis opusculis strenue oppugnavit. Obiit vir sanctissimus anno 856. die iv. februarii. Missis quæ de pietate ejus, de modestiâ, humilitate, liberalitate, aliisque virtutibus dici poterant, erat quasi sententiarum genere instruatissimus, cui ut absque invidia loqueretur, inquit Trithemius, nec Italia fontem, nec Germania peperit æqualem. Erat quidem in ipsum paulo iniquior Willielmus Malmſburienſis noſter, quod ex Prefatione ejus ad Abbreviationem Amalarii liquet, quam ex Bibliotheca Lambethana nuper extulit D. Alix. ad Joan. Parisiensem, qui non modò sequeutiam illius de Eucharistia tanquam minus sanam, immò periculosa notat, sed & libros ejus veluti parum utiles tradidit; quin & insignis cujusdam plagii insinuat, quasi duros de Officiis Ecclesiasticis libros ex Ildoro, Augustino, & Gregorii Pastoralia ad verbum transcripſisset; alia quædam opuscula ex Ildoro & Beda compilasset. Fuit enim, inquit, vir ille lura vitio peculiariter afflatus, quasi prorsus desiperet secliores suos memoriam non habere, quâ possent eum furca deprehendere; quæ tamen non tam rei veritatis quam

literatorum invidia, & peculiari in Rabani sententiam odio sunt ascribenda. Erat quippe Rabanus extra controversiam inter sæculi sui doctrinâ claros facile princeps. Nec ipse modò eruditissimus, sed solis inflar doctrinæ radios undique sparsit. Extraxit sub eo Fuldenſe Monasterium publica virtute & eruditionis schola. CCLXX. Monachos habebat, quos non solum in SS. Scripturis, sed etiam sæcularibus literis erudit. Confluxerunt etiam ad eum aliunde discipuli, adeo ut ex ejus Schola prodirent, qui mox ad summam in Ecclesia & Republica dignitates eveſti sunt. In suorum usum Bibliothecam Fuldenſem primus condidit, librifque ornatam reddidit, quin & ipse tot præclara scripti volumina, quæ sola Bibliothecam influere possent; de quibus proxime agendum est.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

OPERA.

Excerpta de arte Grammaticâ Prisciani.
*De Universi Libri XXII. sive Etymologia-
rum opus ad Ludovicum Regem.*
*De Laudibus S. Cruci in Libri II. partim prosa,
partim carmine, anno 843. conscripti. Prodi-
erunt scorsim Phœcia 1503. Augsburgæ Findel. 1605.
Commentariorum in Genesis libri I V.
In Exodus libri I V.
In Leviticum libri VII.
In Deuteronomium libri IV. Commentarii isti
omnes Presculo Lexovienſi nuncupantur, &
prodierunt simul Colon. 1532. 8.
In librum Judicum libri II. ad Humbertum
Episcopum:
In librum Ruth liber unus.
In quatuor libros Regum libri IV. ad Hildu-
inum Abbatem.
In duos libros Paralipomenon libri IV. ad Lu-
dovicum regem.
In librum Judith liber unus.
In librum Esther liber unus ad Emmam Regi-
nam.
In Cantica quæ ad Martinum Laude per se-
ptimanam dicuntur Commentarius ad Ludovicum
Germaniarum em.
In Proverbia Solomonis libri III.
In Librum Sapientia libri III. ad Ogarum
Archiepiscopum Moguntinum, anno 827. scripti.
In Ecclesiasticum libri X. ad eundem, eo-
dem tempore scripti. Prodiertunt scorsim Paris.
1544.
In Jeremiam Prophetam comprehensum ejus
Threnos libri XXX. circa an. 840. scripti. Com-
mentarius iste in Threnos S. Hieronymo malè
inſcribi solet. Prodiertunt scorsim Basilea
1534.
In Ezechielem Prophetam libri XX. ad Lo-
tharium Imp.
In Machabeorum libros duos Commentarius
ad Ludovicum regem.
Commentarius in Evangelium S. Matthæ
libri VIII. ad Hailſilphum Archiepiscopum.
In X IV. Sancti Pauli Epistolas libri xxx.
ad Samuelem Episcopum, quos rogante Lupo
Ferrariensi ex variis SS. Patrum Boiculis con-
textuit.*

Humbertus

SÆCUL. ab
An. DCCC.

SÆCUL. ab
An. DCCC.

*Homilia super Epistolas & Evangelia à aucto-
ri Domini usque ad vigiliis Pasche numero LXi.
ad Haistulphum Archiepiscopum, quibus adne-
ctuntur multe alie Homilia de Sanctis, & variis
Virtutibus.*

*Homilia super Epistolas & Evangelia à vigi-
liis Pasche usque ad XV. Dominicam post Pente-
costea, tam de Tempore, quam de Sanctis, nume-
ro XCI. ad Letharium Imp.*

*Homilia de Evangelio, liber Generationis Je-
su Christi.*

*De septem signis Quatuordecim Domini Tractatus
brevis.*

Allegoria in uniuersam S. Scripturam.

*De Clericorum Infirmis & Ceremoniis Ec-
clesie Libri III. ad Haistulphum Archiepiscopum
anno 813. scripti.*

*De sacris Ordinibus, Sacramentis diuinis, &
Festamentis Sacerdotalibus liber ad Thierma-
rum.*

*De Disciplina Ecclesiastica libri III. ad Regi-
naldum.*

*Ad Bonasum Abbatem libri III. viz. de Vi-
decato Deo, de Puritate cordis, de modo Paeni-
tentia.*

*De Quæstionibus Canonum Pœnitentialium li-
bri III. ad Heribaldum. Prodiit in Æstuario
editi in Æstuario Canisiano Ingolstadt. 1616.
p. 635.*

*De Vitiis & Virtutibus, de Peccatorum sa-
visatione & remediis sive Pœnitentiis libri III.
Sex isti libri Halitgario rectius sunt adjudican-
di, sub cujus etiam nomine extant apud Cani-
sium, & in Bibliotheca Patrum.*

*Pœnitentiam liber natus ad Otgarium Archie-
piscopum, Capitulis XXIX. constans, quem paulò
post annum 841. scripsit Rabanus. Prodiit scori-
m ab Antonio Augustino cum Notis editus
Venet. 1784. 4^{to}.*

*Quia quadragesimæ licitum sit matrimonium,
Epistola ad Humbertum Episcopum.*

*De Consequacorum nuptiis, & Magorum
præfugis liber unus ad Bonasum.*

*De Anima & Virtutibus ad Letharium Re-
gem.*

*De vita, & moribus Antichristi Tracta-
tus.*

*Antyptologium à Canisio primum editum
Antiqu. Lect. Tom. V I. prologus ejus unà cum
versibus ad Grinoldum Abbatem à Mabillonio
editus habetur Aaleci. Tom. IV. pagina
326.*

*Pœmata de diversis, à Christophoro Brevre-
ro cum notis edita Mægaa 1617. 4^{to}.*

*Commentariis in Regulam S. Benedicti, qui
Smaragdo Abbati debetur.*

*Glossæ Latino-herbarice de partibus humani
corporis, à Gostaldo editæ Rerum Alamannica-
rum Tomo II. Francofurt. 1626.*

*De Invocatione Linguarum ab Hebraea usque
ad Theodiscam liber, à Goldasto editus ibi-
dem.*

Omnia Rabani opera hæcenus enumera-
ta, in unum collecta, & in sex Tomos distri-
buita, cura Georgii Colvencii, Duacensis Aca-
demie Cancellarii, prodierunt Colonia 1627.
fol.

*Pœmata quorundam, à Baluzio vulgata Mis-
cellan. Tom. IV.*

*De Prædestinatione Dei contra Gensschalem
Epistola III. viz. ad Hiacintum Rensensem, ad
Noringum Veronensem, & ad Eberardum Co-
mitem, à Jacobo Sirmondo editæ Paris. 1647. 8^{vo}.*

*Liber de Computo, à Baluzio editus Miscel-
lan. Tom. I. p. 1.*

*Liber contra Judæos, sub Rabani nomine à
Chiffletio editus Divione 1656. Amuloni Lug-
dunensi debetur.*

*Opuscula II. unam de Chorepiscopis, alteram
de Reuerentia filiorum erga Parentes, à Baluzio
ad calcem Opusculi Petri de Marca edita Paris.
1669. f. Tom. I. p. 285.*

*Epistola ad Heribaldum Antifiodoreensem Epi-
scopum, ann. 853. scripta, ab eodem edita in sua
Regionis Appendice Paris. 1671. 8^{vo}, pag. 465.
Eam prius ediderat Steuarius sub titulo libri
penitentialis.*

*Epistola ad Reginwaldum Chorepiscopum, &
Opusculum de Chorepiscoporum Ordinationibus,
edita sunt Concil. Tom. VIII. p. 1845.*

OPERA INEDITA.

Commentarius in *Alia Apostolorum*. Extat
MS. in Bibliotheca Collegii Baliolensis
Oxon. vol. 151.

De Vita S. Mariae Magdalena liber. Habetur
MS. in Collegio Magdalenensi Oxon. volum.
166.

Expositio de Paschali & Anno Paschali. Extat
MS. in Collegio S. Benedicti Cantab. vol.
112.

*Glossarium Latino-Theologicum in tota Biblia
sacra Veteris & Novi Testamenti*, cujus Exem-
plar MS. venerande vetustatis in Germania
reperit Bibliotheca Cæsareæ intulit Lambecius,
uti ipse prodit Comment. I. 2. p. 416.

Et forsitan alia alibi; de quibus videndus Ca-
talogus, quem exhibet Serarius *Rerum Mo-
nasticarum*, lib. 4. p. 631. Inter opera ejus quæ ho-
die non superiunt, gravi Ecclesie dispendio,
perit Epistola ad Egiltem Abbatem Falden-
sem, qua veram & orthodoxam de Eucharistia
doctrinam asseruit, & novam Paschalis senten-
tiam refutavit: meminit hujus Epistolæ Audot
Cœvus, qui in gratiam Paschalis scripsit, &
in Bibliotheca Thuana, San-Germana, &
Victoriana MS. delitescit, teste Albritio
De Sacramenti Eucharistie, lib. 3. pag. 924. Di-
fessè meminit & ipse Rabanus in *Penitentiali*
à Steuatio primum edito cap. 33. Sed vel tem-
poris injuria, vel hominum iniquitate dudum
evanuit.

EULOGIUS, gente Hispanus, civitate
Cordubensis, dignitate Presbyter, & paulò
ante mortem electus Archiepiscopus Toletan-
us. Claruit anno 847. Anno 844. Arabum ex-
viciâ domo exul factus, per varia Hispaniæ lo-
ca, præsertim religionis ergò, S. Zachariæ Af-
ceterum ad radices Pyrenæorum montium,
Pampelonam, Casaragustam, Toletum, pere-
grinatus est. Deservèlentem Arabum tyranni-
de Cordubam repetiit: & ex eâ anno 851. 9.

Zoili

847.
Vid. Euse-
bius ad
Wilfrid.
Memorial.
la. & alibi
passim Et
viz. per AL-
var. oper.
p. 112.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.SÆC. IX. ab
An. DCCC.

Zoili Martyris reliquias ad VVilifundum Pampe-
lonæ Episcopum, amicam integerrimum, do-
no transmissit. Eodem anno gravissima à Sara-
cenis Cordubensibus contra Christianos mo-
ta est persecutio: in qua Eulogius Martyribus
fortiter affuit, ad constantiam monitis impu-
lit, & scriptis consolatus est. Mox &
ipse Roman iter meditans, prehensus & in car-
cerem datus. In carcere politus scriptis elucu-
brandis, Martyrum causæ adversus calumnia-
tores defendendæ, ac passionibus enarrandis
depradicandisque, se totum dedit. Anno 859.
etiam Locritianam virginem Maluanetanam fide
Christianâ insubulter, in rabiem aâi Saraceni
Eulogium ad tribunal rapiunt, ubi in eum ini-
urias cedere detrectantem, ac præclaram fidei
confessionem edentem, gladio animadver-
tunt. Martyrium obiit Vie sanctissimus V. Id.
Martii, in Basilicâ S. Zoili à piis Christianis se-
pultus.

SCRIPTA.

Memoriale Sanctorum, sive libri III. de
Martyribus Cordubensibus. Qui primus
hos libros in lucem edidit Ambrosius Moralis,
multa ex libro primo & secundo de Muhamme-
de ejusque dogmatibus resecutus de quo meri-
to dudum conquisitus est Thomas Malveida
lib. 1. de Antichristo cap. 24. Unde in editione
libri hujus Romanâ locus ille Malvendæ
non comparere.

*Apologien pro Martyribus adversus calum-
niatores.*

*Exhortatio ad Martyrium, sive Documentum
Martyrialit ad Floram & Mariam virgines Con-
fessores.*

*Epistola aliquæ ad VVilifundum Episcopum
Pampeleonensem, ad Alvarum, & alias.*

*Opera Eulogii studio P. Pontii Leonis, & cum
scholiis Andreæ filii Moralis prodierunt Complu-
ti 1574. & inter Rerum Hispanic. Scriptores
Tom. IV. p. 213. denique in Bibliothecâ Patr.
Tom. XV. p. 242.*

847. ALVARUS, natione Hispanus, domo
Cordubensis, S. Eulogii Cordubensis socius &
amicus summus: ut ex Vita ejus à se conscrip-
tâ patet. Claruit anno 847. Eulogio superflus
Vitam & Martyrium literis consignavit; vita
hæc habetur Eulogii Operibus præfixa tum in
editione Complutensi, tum in Bibliothecâ Pa-
trium, & apud Surium XI. Martii. Scriptis &
Epistolas aliquot ad Eulogium, quæ inter Eulo-
gii Epistolas locum habent, & in Biblioth. Pa-
trium reperiuntur Tom. XV. p. 89. 303. 306
Composuit etiam librum *Scriptis Patrum* di-
ctum, quo sententias Patrum collegit, & secun-
dum communes victutum victorumque locos
digestit. Prodiit *in Basilea*, sed mutilus & ab-
que nomine Authoris indicante Vossio *.

* De Hist.
Lat. I. p. 4.

847.

LEO IV. natione Romanus, Rodoldi fi-
lius, in Monasterio S. Martini educatus, à Gre-
gorio IV. subdiaconus, à Sergio II. Presby-
ter titulo SS. Quatuor Coronatorum, ordina-
tus, demum ad Pontificale culmen erectus an-
no 847, die XII. Aprilis, dilata sc. ab usque

menfe Januario, quo obiit Sergius, ordinatio-
ne, quod sine imperiali, ut habet Anastasius,
authoritate Pontificem non audebant conse-
crare. Eodem anno, seu ut alii, anno 854. Et-
thelwulphum Angliæ regem Romam advena-
tem summo honore excepit. Integrum fere
Pontificatum Basilicis, aliisq; publicis ædificiis
extruendis, civitatis muris cingendæ, & adversus
Saracenorum impetus communiendæ, copiis
militaribus & navalibus contra eosdem Bar-
baros conferendis, & auxiliis undecunque
conquirendis, impendit. Anno tamen 853. ha-
bita Romæ Episcoporum LXVII. Synodo, lapsos
Clericorum mores reformare studuit,
propositis ac decreto synodico sanctis in vi-
ta morumque normam Capitulis XLII. depo-
sitis quinetiam Anastasio Presbytero Cardinali,
eò quod Parochiam suam per annos quinque
contra Canonum instituta deseruit, & in alienis
commoratus est. Obiit anno 855. die XVII.
Julii. Extat *Epistola ad Prudentium Tricassanum*,
alia ad *Episcopos Britannia de Episcopis
Simoniacis, aliisque Regulis Ecclesiasticis*; *Epis-
tolarum adhuc Fragmenta* varia Concil. Tom.
VIII. pag. 20. *Homilia ad Presbyteros & Dia-
conos de cura Pastoralis*, pia planè & elegans
Oratio, ac facerdotibus utilissima, ibid.
p. 33.

IGNATIUS, patria Constantinopoli-
tanus, Michaelis Cypropolitæ, & Regis dicitur
Imperatoris, & Procopii filius. Post patrem
imperio privatum, jussu Leonis Armeni eccle-
stis virilibus, in Principes insulas quatuordecen-
nensis adhuc puer relegatus, ibi loci Mona-
chum induit, & per 30. plus minus annos egit,
Lector, Subdiaconus, Diaconus & Presbyter à
Basilio Parorum Episcopo procedente tem-
pore ordinatus & Monasterio martyri præfectus.
Anno 847. defuncto Methodio, ad Patriar-
chatum Constantinopolitanum promotus est,
reclamante una cum aliis Gregorio Syracu-
sorum Episcopo: quem adeo contempserat
Ignarius, ut consecrationi suæ interesse inhi-
buerit. Tunultuantem Gregorium habita mox
Synodo in ordinem redegit, ac sacerdotio in-
dignum esse decrevit: sententiam tamen suam à
Leone & Benedicto Pontificibus Romanis con-
firmari frustra postulavit. Graviores verò Igna-
tius cum Eardâ Michaelis Imp. avunculo inimi-
citiis expertus est: quem cum ob noxam inja-
stè dimissam, & consuetudinem cum muro ini-
tam, reprehenderat, sacrilege submoverat, effu-
sus ille in iram, inique cum Gregorio Syra-
cusano factione, Ignatium veluti læsæ majesta-
tis reum anno 858. sede spoliari, & in Terebin-
thum insulam relegari curavit: ibi vinculis onus-
tus & arcta custodia dorentus, fame & inedia
torquebatur, de loco in locum de portatus, ubi-
que male habitus. Anno 861. Photius, qui in
Ignatii locum subrogatus fuerat, coacta Con-
stantinopoli Synodo, Ignatium præsentem fide
simul & gradu deiecit, mox in exilium remis-
sum. Anno 867. Basilium arrepto imperio, Pho-
tio Patriarchatum abrogavit, & Ignatium ab
exilio revocatum sedi suæ reddidit: qui mox
collecta Synodo Photium Photianisque dam-
navit

847.

Vit. Leon.
per Nicet.
Gr. Lat. Ch.
cib. Tom. I.
p. 107.
Theoprop.
libell. de
caus. Ignat.
Gr. Lat. in
p. 244.

878. navit & deposuit. Obiit octogenarius anno 878. Extat latine *Epistola ad Nicolaum Papam* anno 867. data, (cujus pars prior habetur Gr. Lat. inter Acta Concilii C^p. IV. act. 3.) Concil. Tom. VIII. p. 1009. *Sermo seu Acolomario ad Synodum* C^p. IV. habetur Lat. ibid. p. 1097. denique *Epistola ad Hadrianum Papam* Lat. ibid. p. 1171.

870. **ERMENRICUS**, Monachus Augustinis, claruit circa an. 870. Extat *Libellus ejus ad Grimoldum Archiepiscopum*, in quo de viris illustribus Monasterii Sangallensis agit: apud Mabillon. Analec. Tom. IV. p. 329.

870. **WANDELBERTUS**, Diaconus, & Monachus Prunienfis Ordinis Benedictini, claruit anno 870. Scriptis jussu Marquardi Abbatis *librum nunc de Vita Sancti Gaurici* usque alterum de *Miraculis ejusdem*, quorum narrationem ad annum usque 879. perduxit. Extat uterque liber apud Surium VI. Julii, & Mabillon. Sac. Benedict. II. p. 275. Scriptis & *Martyrologium* carmine Heroico, quod Ussardi Martyrologio subjunctum prodit cura Joannis Molani. 1568. Et habetur inter Opera Bedae Tom. I. sub titulo *Ephemeridum Bedae*.

874. **AENEAS**, gente Gallus, sacri Palatii notarius, eo nomine subscripsit Concilio Carisiensi anno 849. & Suesionensi anno 853. Anno, ut videtur, 854. vel paulo post Episcopus Parisiensis factus est. Anno 859. Synodo Tullensi, 862. Pilsensi I. 866. Suesionensi, 867. Tricassinae, 869. Pilsensi II. & Vermeriensis, interfuit. Nec diu supervixit. Extat ab eo circa ann. 868. scriptus *Liber adversus objectiones Graecorum*, quem Dacherius edidit Spicileg. Tom. VII. pag. 1. Prologum illius exhibent Conciliorum Editores Tom. VIII. pag. 476. Habetur ejusdem *Epistola* breviuscula ad Hincmarum Remensem Concil. Tom. VIII. p. 1838.

875. **BENEDICTUS II.** patriâ Romanus, Petri filius, & Gregorio IV. Subdiaconus, & Leone IV. Presbyter titulo Sancti Callisti, ordinatus, demum Pontifex Romanus anno 855. die I. Septembris factus, sedem Pontificiam ab Anastasio Antipapa Ludovici Imp. favore subnixo aegre extorsit; postquam vestimentis pontificalibus exutus, verberibus caesus, & in carcerem conjectus fuisset: verum ipse tandem thronum Patriarchalem invidiâ populi Romani constantiâ atque animi obstinatione obtinuit. Non longe post adeptum Pontificatum Synodum Suesionensem Hincmarianam confirmavit. Obiit anno 858. die X. Martii. Extant *Epistola* IV. Concil. Tom. VIII. p. 332.

875. **HERARDUS**, gente Gallus, ab anno 855. Archiepiscopus Turonensis, Anno 879. in Concilio Tullensi i. Weniloni Archiepiscopo Senonensi & Carolo Rege perduellionis accusatus est judex. Anno sequente Concilio Tullensi II. 862. Aquilgrancensi III. anno 866. Concilio Suesionem III. & Vermeriensis, anno

867. Tricassino, interfuit. Obiit anno 871. Extant Capitula CXL. ex corpore sanctorum Canonum excerpta, & Presbyteris suis anno 858. in Synodo congregatis data, Concil. Tom. VIII. pag. 657 & inter Baluzii Capitularia Tom. I. pag. 1285. *Communitorium ad Wenilonem Senonensem* in Synodo Tullensi datum, Concil. Tom. VIII. pag. 635. *Annunciarius de Wulfadi causa & Hermenrici regina coronatione in Concilio Suesionensi* 3. facta, Concil. Tom. VIII. pag. 830.

REMIGIUS, gente, ut videtur Gallus, summus sacri Palatii Lotharii Imperatoris Magister, seu Capellae Regis Praefex; ac Lotharii deinceps favore post Anulonis mortem Archiepiscopus Lugdunensis; quo tamen anno dignitatem istam obtinuerit, parum constat. Anno 855. Concilio Valentino praefuit; in quo lapsum Gottschalci causam; quam magno semper studio tutatus est, decretis Synodicalibus integrum restituit; & Concilii Garisiacensis Canonis contra Gottschalcum sexcentio ante latos damnari, effecit. Anno 859. Episcoporum Synodo in Andemantano Lingonum collectae praefuit, in qua Canonis Valerianos comprebant, & Joannis Scoti Capitula XIX. damnari curavit. Decreta ista Synodica post quindecim dies Remigius una cum Coepiscopis ad Concilium Tullense ad Saponarios detulit & tribus regibus Carolo Calvo ejusque nepotibus Carolo & Lothario oblatos in Concilio relegi obtinuit. Hinc grave ortum est iurgium Remigium inter & Hincmarum; qui Canonica etiam Carisiacensis relegi effecit. Nil synodicè decretum; res in aliud Concilium rejecta. Remigius verò nosse anno 866. Suesionensi, 869. Vermeriensis, 870. Attiniacensi, 871. Duxiacensi, 873. Cabilonensi I. 875. Cabilonensi II. Conciliis interfuit. Obiit V. Kal. Novembris quo verò anno mihi non satis est compertum.

SCRIPTA.

Liber de tribus Episcoporum Epistolis, seu Responsis Ecclesiae Lugdunensis nomine facta adversus Hincmarum, habent, & Anonymi Episcopi Epistolae. Scriptae circa annum 853.

Libellus de tenenda immobiliter Sancti. Scripsi pueri veritate, & SS. orthodoxorum Patrum auctoritate fidei tenenda, seu Censura Ecclesiae Lugdunensis Capitulis I V. Synodi Carisiacae expressa, anno, ut videtur, 854. scripta.

Abolito ejusdem Quaestione De generali per Adam damnatione & speciali per Christum ex eadem ereptione Electorum, quam eodem quo liber de tribus Epistolis, tempore scriptam esse probabile est. Opuscula ista habentur in Bibliothecâ Patr. Tom. XV. & apud Gilb. Manguinum collect. script. de Praedestin. & Gratia Tom. I. Part. 2. pag. 67. sub ecclis libro de III. Quaestionibus Audraei du Valli notis.

Ceterum Remigio nostro ab Usserio ascribitur, & sub illius nomine in Bibliothecâ prodit *Commentarius in Epistolam D. Pauli*, qui Haymoni vulgò, ac potiori quidem jure tribuitur.

SAEC IX. 46
An. DCCC.

635

buitur. De eo monet Ulférius Comitiarum in Epistolam ad Hebræos nec Remigii nec Haymonis esse, sed Primasio debet.

HINC MARUS, gente Gallus, in agro Bononiensi natus, Hincmari Remensis ex sorore nepos; avunculo bonis literis & moribus institutus puer adhuc datus est. Postquam annis maturuit, admovetur ad negotia, ab avunculo ad regem, & a rege in Gothiam, legatus. Anno circiter 856. defuncto Pardulo in sede Laudunensi avunculi gratiâ successus est, & in Ecclesiâ Remensi, utpote Metropolitanâ ordinatus. Episcopus factus primò quidem Hincmaro Remensi, & ut avunculo; & ut metropolitanus suo, morem gessit; & in frequentibus Synodis contra Rothadum Suedionensem habitis assitit: postea verò superbiâ & ambitione inflatus, nova Metropolitanâ jura ei denegavit. Administrationem Palatii, & Abbatiam extra provinciam sitam, eo inconsulto accepit: ad Synodos crebrò evocatus venire renuit: ab avunculo aliisque Episcopis excommunicatus in communionem recepit: aliorum Episcoporum subditos excommunicavit. Hinc ulterius grassatus, famam avunculi carpere; ne præsentem quidem salutem vel intueri; calumniis infectari; pestulare ut sua ipse scripta concremaret; illum degradatione dignum esse clamare, idque se effectorum minari; denique nihil non agere; quo avunculum divexaret, & Metropolitanâ jugum excutere posset. Nec intra hosce limites stetit effraus audacia. Regi etiam injurius fuit, cujus ille potestatem ludibrio habuit; & defecationem etiam ad Lotharium nepotem meditatus. Arrepto quietiam civili gladio, insana sua decreta armatâ manu exequi solebat; quosque sacris submovebat, bonis spoliare. Verbo dicam: impotentissimum & in ecclesiâ & in tepublicâ tyrannum egit, belli fax, dissidiorum præco. Tali ingenio vir præditus à turbis quiescere non potuit. Propriorem verò turbam ansam suppeditavit villa Pauliacum, à sede Laudunensi olim abreptum, à Carolo rege Hincmaro Episcopatum incuncti redditum, ab Hincmaro postea regi traditum, ut id Nortmanno cuidam Aulico in beneficium daret. Prædium istud Vir levissimus anno 868. à Nortmanno repetiit; reddere abuentem excommunicavit; & armatâ familiâ suâ non eo solum prædio, sed bonis omnibus direptum exiit. Nondum satius, Nortmannum tanquam raptozem & sacrilegum apud Pontificem accusat. Hinc literas à Pontifice ad Remensem Metropolitanum impetrat; quibus iste Nortmannum Comitem excommunicare jubetur. Abiit id, cui causæ injustitiam probe novit, Hincmarus Remensis. Noluist id etiam fieri Carolus rex, in Nortmanni & justitiæ partes propensior. Premit Hincmarus Laudunensis; & avunculum simul ac regem sacrilegii & contemptæ sedis Apostolicæ apud Pontificem accusat. Eodem circiter tempore major accessit malorum seges. Hincmarus enim levi quâdam de causâ universos Diocesanos suæ Clericos ex-

communicat. Clerici Hincmarum Remensem Metropolitanum appellant. Iste Clericos censurâ solvit; & communioni ministerioque suo restituit. Exardescit statim Laudunensis: ingentes irarum moles versat: minas ubique spargit. Tantas furias Synodo coerendas esse censuit Carolus rex. Anno igitur 869. res ad Synodum deferretur. Pistenfem indicit Carolus; Hincmarum accessit. Ire abiit præfracti Hincmarus: quin & regem multisque Episcopos & magnates palam excommunicat. Ei tamen à rege atque optimatibus in Colloquio Pistenfi facti veniam autoritate suâ impetrat avunculus; remque totam Synodo judicandam committi obtinet. Indicitur Synodus Vermeriæ habenda VIII. Cal. Maii. Adest Hincmarus; cùmque crimina sibi objecta diluere non posset, appellatione ad Romam interpositâ effugium quaesivit. Censuram quidem Synodi ea arte evasit: ipse verò à rege velari in carcere detentus fuit prope Silvacum in parochia Laudunensi. Anno sequente Synodus frequens eadem de causa in Attinacio palatio convenit. Adiit Hincmarus noster, (hæc antea duplici libello, infulso uno, compertio altero, appellationem suam confirmare iussit molitus esset) & à rege rebellionis, ab avunculo contumaciæ; à Nortmanno injuriæ, à Clericis suis injustæ excommunicationis, à laicis subditis tyrannidis; accusatus est. Rem quidem cum rege & avunculo transigit, præstito utrique novo hæc juramento, pro reliquis causis terminandis tres Episcopos ab avunculo designatos judices & ipse admisit. Mox tamen judicium detrectans; pontificem Romanum iterum appellat. Summo interim animi ardore Hadrianus Papa ei apud regem & avunculum tam precibus quam minis patrocinatur. Anno 871. Carlomanni rebellis contra regem arma moventis partes non obscure secutus est; & excommunicationi contra eum ab avunculo late subscribere recusat. Eodem anno habita est Synodus Duziacensis; in qua acriter à Carolo rege & Hincmaro avunculo accusatus est: & ad Synodum adductus, præfens interrogatus, auditus, convictus, & quantumvis Romam appellans & recusans judices, unanimi Episcoporum suffragio damnatus fuit, & sede depositus. Sede ejectus, cum novis rebus indices studeret; anno circiter 876. à Carolo Calvo, Imperatore jam factò, in exilium ejectus est, vinculis conscriptus, in custodiam datus, & post biennium excecatus. Anno 878. post Caroli mortem à Joanne VIII. Pontifice in Galliam profecto; habito Trevis Concilio excommunicatione solutus est, ad missam canendam admissus, & aliquâ parte redditum Ecclesiæ Laudunensis donatus. Obiit ante annum 882. superstitæ adhuc avunculo. Hæc fere omnia ad illustrandam hujus temporis historiam, partim ex Hincmari Remensis operibus, partim ex Opusculis à Lud. Cellotio editis, non indiligenter collegimus.

SCRIPTA.

Epistola VI. ad Hincmarum Remensem, à Jacobo Sirpundo inter Opera Hincmari Remensis

SÆC. IX. ab Remensis editæ Toñ. II. p. 335. 340. 341. 351. 608. An. DCCC. 644.

Collectio altera ex Epistolis Romanarum Pontificum pro appellacione sua Hincmaro Remensi apud Gundulfi villam anno 870. missa per Wulnonem Archiepiscopum. Exat ibidem. pagin. 355.

Schedula Episcopis & per eos regi porrecta apud Pistas de appellacione & se ad sedem Romanam interposita.

Satisfactio per Odonem Episcopum ad Carolum regem missa. Bina ista Opuscula notis illustrata una cum aliis edidit Ludovicus Cellotius Paris. 1658. 4°. Ch. Labbeo Concil. Tom. VIII. inserta p. 1760.

Reclamatio & Proclamatio in Concilio Tricassino II. anno 878. facta Exat Concil. Tom. IX. pagin. 315.

ANGELOMUS Luxoviensis in Burgundia Cænobii Monachus, Ordinis Benedictini, claruit anno 856.

SCRIPTA.

*Tremata in libro IV. Regum, seu Commen-
tarii iussu Droganis Episcopi ex veterum
Patrum scriptis contexti.*

*Enarrationes seu Sermones in Cantica Cantica-
rum, iussu Lutharii Imp. collecti.*

Prodierunt Angelomi Opera Colon. 1530. Roma 1565. & in Bibliotheca Patrum Tom. XV. p. 307.

BERTHARIUS, natione Gallus, ex regio Francorum genere ortus in Monasterio Catinensi vitam Monasticam amplexus est, tanquam virtutis famam excoluit; ut post Basilii mortem anno circiter 857. communi Monachorum iussuq. Abbas electus sit. Duram suæ provinciam nactus est, Saracenis prædonibus Italianis ferro flammeque tunc temporis devastantibus; à quorum incuria ut tutum præstaret Calvum; ipse Monasterium muro cinxit; ac ruitibus & propugnaculis communiavit; & ad montes Casini radices Urbem S. Germani extruxit. Suscepit sæpius in Galliam ire, inere, superbas Italice conera Saracenis dari à Ludovico Imp. petiit & obtinuit; semel etiam per litteras evocatus in Monasterio suo hospitio excepit, & in Apuliam adversus Saracenos arma moventem secutus est. Anno 879. Romam profectus, Landulpho Episcopo Capuano à civibus per seditionem ejecto autoritate sua apud Joannem VIII. Pontificem parrocinas est, ne Italice vires moribus dissidii distrahentur veritus. Anno 884. Saraceni Casium expugnaverunt; Bertharium Abbatem ad alare Militem facientem obtulerunt XI. Cal. Novembr.

SCRIPTA.

Questiones in utroque Testamentum, Conciones ad Monachos in Divorum Natalibus habita, De Medicina libri duo, De Grammatica plures. Metro imprimis multa æque eleganter conscripsit. Ex omnibus ejus scriptis superest Opus primo loco memorandum, viz. *Arrestationes*

five *Contritiones in speciem locorum utriusque Testamenti* libri II. qui sub Juliano Tolentano nomine in Bibliothecis Patrum habentur, & anonymi prodierunt Basil. 1530. Colon. 1533. 8°. à nonnullis etiam Richardo Cluniacensis ab aliis Salviano Massiliensi ascripti. Verum id testis Berthario nostro vindicat Joannes Baptista Marus*, tum Léonis Orléans*, qui tale opus scripsit; Bertharium prodit, auctoritate subnixus, tum fide Codicis M. perveitit Longobardicis literis scripti in Bibliotheca Aniciana, qui Bertharii nomen prætulit.

Versus de Vita, obitu, et Miraculis S. Benedicti, aliisque ad Angilbergam Augustam, quorum meminit Petrus Diaconus Cap. 121. habetur inter Prosp. Martiongi Poemata Rom. 1590. & apud Arnold. Wion ad Martyrol. Benedic. Martii XXI.

Sermo de S. Luca Evangelista, à Petro item Diacono memoratus, in breviario Ord. S. Benedicti habetur.

Sermones & Homiliarum liber I. Servatur MS. in Biblioth. Casin. Num. 107. indicant J. B. Maro, Not. ad P. Diac. pagin. 22. ubi etiam meminit *Sermonis de S. Mathia Apostolo*, tunc non alterius de S. Romano Abbate, ubi tum verò doctissime non dicitur.

JOANNES, ERIGENA & SCOTUS dictus, quem alii Anglum apud Eregene in confinis Wallie nuntum, alii Scorum ex oppido Aice oriundum, alii Hiberniam Eri seu Erin olim dictam, natalem habuisse, contendunt: Claruit anno 858. Relicta Patria in Galliam transiit; & ob ingentem eruditionis famam à Carolo Calvo summa dignatione susceptus est, inter familiares adlectus, & in rebus tam seriis quam ludicis individuis tæne & cubilis socius factus. Anno elicit 850. fervente controuersia Prædestinataria contra Gottschalcum ipse calumiam æreiter strinxit; scripto de Prædeterminatione libello ad Hincmarum Remensem & Paululum Laudunensem, quem Prudentius Tricassinus & Flovus Lugdunensis statim oppugnaverunt. Danituro dogmate Gottschalciano magnam tamen & ipse Joannes invidiam passus est; quædam paradoxis ut plurimum dogmatibus Philosophicis immixtaque apud regem gratia, ubi ut plurimum conflavit. Sive istam igitur defugiens, seu ab Alfredo rege ad testurandum in Angliam litterariam evocatus, cense anno 877. post Caroli Calvi, Mecænis optimi, mortem in Angliam transiit; & ab Alfredo rege in Academia Oxoniensi à se vive recens fundat, seu testitura, artium liberalium, Geometriæ imprimis & Astronomiæ, studio præfectus fuisse dicitur: Post triennium nra inter Academicos Oxonienses discordia Malthebusium fecit, & in celeberrimo illo Cænobio ludum literarum aperuit; ubi demum anno 883. (rejectione id alii in 886.) à discipulis, inflexam morum duriciem & gravitatem argere ferentibus, styllis, & graphis confossus interit IV. Id Novembr. Corpus ejus, Teste Mattheo Florilego, in B. Laurentie Basilica humiliter quidem loco sepulchrum est. Ubi verò super ejus sepulchrum divinitus occidit radius ignis collatus, Monachi his revelationibus

SÆC. IX. ab An. DCCC.

* Annot. ad Petr. Diac. de vita illi; lustr. Casin. p. 11. † Chronol. Casin. l. 2. p. 43.

858

† Martini Westm. Flor. Hist. ad an. 1183. p. 454.

K k admodum

5ÆC. IX. ab
An. DCCC.

admoniti, in majorem Ecclesiam transfugerunt: & ad sinistram Alaricis partem loco magis honorabili considerunt. Certe Martyribus & Sanctis post mortem annuerunt locum in Martyrologio Romano per multatenuit scula; donec tandem, heu infelix! ab oculatoribus Pontificiis, Transubstantiationi contraria sensisse deprehensus, docto nomine eximeretur. Doctrinam ejus & pietatem egregie deprædicat Anastasius Bibliothecarius in epistola ad Carolum Calvum. *Airandum est, inquit, quomodo vir ille barbarus (qui in finibus mundi posuit, quanto ab hominum conversatione, tanto credi potuit, ceteris lingua diffinitione, longinquus) talis (viz. Dionysii Opera) intellectum capere, in aliamque linguam transferre voluerit. Ioannem inquit Scrigenam videmus, quem audiri comperi per annua sanctorum. Sed hoc operatus est ille artifex spiritus, qui bene ardorem pariter & loquentem fecit: isti enim ex gratia ipsius igne ebullitatis fuerant, nequaquam donum linguæ loquendi proculdubio suscepisset.*

SCRIPTA.

DE *Diffinitione Naturæ, seu de rerum Naturæ* libri V. De hoc opere hæc olim notavit Rogerus Hovedenus * notus; cuius verba mutata sunt: *Marthus Westmonasteriensis* *, «compositum liberum, quem *visi foris in prælo*», «*visi, i. e. de Naturæ Diffinitione*, intulavit, «propter perplexitatem quarundam questionum solvendarum, bene utilem: Si tamen ignoscatur ei in quibusdam in quibus à Latino transire deviasit, dum in Græcos acriter oculos intendit, unde & hæreticus à quibusdam putatus est. Sunt enim revera in hoc libro perplurima, quæ nisi diligenter discutiuntur, à fide catholica abhorrentia discendant.

Antiqua S. Maximi, seu Scholæ ejus in diffinitiones loci S. Gregorii Nazianzeni, Latine versæ Prodianæ simul bina ista Opera typis impressa Oxon. 1681. fol.

De Prædicatione Dei contra Gotschalcum, liber, à Gilberto Mergin. editus *Vindæ. Prædicationis & Græci* Tom. I. pagin. 109. Ex hoc libro XIX. Capitulorum Summula, quæ Lotharii Imp. jussu olim collectæ, ad Carolum fratrem per Libbonem Grænanopolitanum Episcopum missæ, in Palatio Vermetensi anno 833. traditæ, & à Prudentio Ricassino & Floro Lugdunensi postea refectæ sunt; habentur in *Historia Gotschalci* Usseriana cap. 19.

Opera S. Dionysii Areopagitæ quatuor, (viz. *De celesti Hierarchiâ, de Ecclesiasticâ Hierarchiâ, de Divinis Nominibus, de Mysticâ Theologia*) in Latinam Linguam conversâ, versione Caroli Calvi Imp. imbecuta. Hanc *Versionem* nimia Græci sermonis affectatione vitiatam, adeoque Latinis hæc satis esse intelligibilem, dudum observavit prædictus Hostiegus. Prodierunt ex his aliqua in editione Operum S. Dionysii *Calon.* 1536. Cuius verò, teste Labbeo * in Bibliotheca Collegii rothensis Iesu Bituricensis MSS. habentur. Præfationem versionis illius duplicem ad Carolum Calvum, mercedem alteram brevioris, & alteram proficacem prolixioris edidit CL.

Usserius in *Epistolarum Hibernicarum Sylloge* pag. 57.

Excerpta de Differentiis & societatibus Græci Latiniq; verbi, quæ inæt Macrobijs scripta fuerunt, ex fustioribus Macrobijs scriptis à Joanne nostro desolata esse censent Usserius & i. thæus.

Libri de Corpore & sanguine Domini inseritis, quem Caroli Calvi jussu conscripsit, Razarani sententia ubique consensum, atque eo nomine à synodo Vercellensi anno 1050. damnatum, ut ex Betengari epistola ad Richardum à Dacherio

† Spilites, Tom. II. p. 110.
Ceterum multa alia Erigenæ opera recenset Baleus, quæ us inquam ab eo scripta fuerint, parum constat; minus adhuc au MSS. fortia alicubi deserviant.

NICOLAUS, natione Romanus, Theodori Regionarii filius, à Sergio Papa Subdiaconus, à Leone Diacono ordinatus, Benedicto mortuo anno 838, Ecclesiæ Romanæ Pontifex electus est, & præsentè Ludovico Imp. di. xxv. Martii consecratus. Anno sequente à Phiorio Patriarchâ CP. nuper factis literis interpellatus, anno 860. ad causam ejus investigandam legatos Constantinopolim misit. Anno 861. Photium, Conciliumque CP. ab eo habitum, fugillare, & Ignario palam patriarchæ, capite. Eodem anno habita synodo Lateranensi Joannem Archiepiscopum Ravennatem injuriæ & rapinæ à civibus suis accusatum in iudicium vocavit; & venire abnuentem communionem privavit. Mox etiam à Ravennatibus exortus, Ravennam profectus est, & Joannem diu licet tergiversatum civibus satisfecit, consummatque suæ penitentiam agere, & veniam postulare coegit, penitentem communioni restituit. Anno 862. acriter contra Photium insurrexit, habitaque Romæ synodo pullulatam tunc temporis Theopachitatum hæresin damnavit. Eodem anno divortium Lotharii regis indignatus, & à Teutbergâ reginâ injustè uti credi voluit, repudiari appellavit, summa iniis miscuit, nihil intentatum relinquens, quo aut Teutbergæ causam tutaretur, aut Lotharium regem à proposito abduceret, adeo ut anno sequente synodum Metensem damnaret, & Theurgadum Treventensem ac Guetharium Colonensem Archiepiscopos à synodo ad Romam legatos excommunicaret. Eodem anno 863. collecto Romæ Concilio Phorium excommunicavit & damnavit; & Rothadum Episcopum Sufflioniensem ab Hincmaro Remensi depositum sedis suæ restituit, & Romam iudicandum remitti crebris literis mandavit. Anno 864. habita Romæ synodo, Rothadum Episcopum Potentensem, legatum suum tum in Oriente tum in Gallia, sedē & communionem submovit, aliamque synodum de causâ divortii Lotharii regis terminandâ frustra indixit. Anno 865. convocata Romæ synodo, Rothadum præsentem communioni restituit, sed Sufflioniensem restitutum deiecit, & in Galliam synodico decreto ac literis suis communionem dimittit, anathema omnibus ei delincentibus adversantibus comminatus. Acriter eodem tempore contra Michaelem Imp. & Pho-

* Annal. ad an. 831. fol. 814. p. 2.
* Labbeo.

* Differt. de Script. Eccl. Tom. I. p. 67.

5ÆC. IX. ab
An. DCCC.

838.

LEICAB
An DCCC

tant MSS. grandi volumine, sed absque Photii nomine in Cl. Seguierii Gallie Cancellarii Bibliotheca, item in Bibliothecis Vaticanâ, Bâbarina, Bavaria, & forsan aliibi. Hujus operis fragmenta duo edidit Combefisius, alterum ad calcem operum Ampliolochi pagin. 226. alterum in Auctuarii Tomo I. Alia olim fragmenta pronulit Turriani: ex eodem opere desumpta esse, quæ apud Aduleum Carteræ in Joannem reperti sunt, non infeliciter conjicit Colomæus.

De Episcopis & Metropolitâ Collectio, existit olim MS. in Bibliotheca Naudeana.

Opus contra Latinos; ex quo fragmentum de professione Spiritus Sancti Gr. Lat. profert Cl. Ussellus Dissert. de Symbolis pagin. 33 sed non ex ipso Photii opere immediate desumptum, verum ex Euthychii Zygabeni Codice MS. Panoplitico 12. qui quidem locus in Latina Euthychii versione à Fr. Zino adornata consulto omisus est.

Ode IX. extant MSS. in Bibliotheca Claramontanâ:

Prophetarum liber cum expositione. Existit MS. in Bibliotheca Vaticanâ, cui Posselvinus nos docet.

Exi ut, volumen sacris crassum, hoc tempore penes Marquardum Gudium Hamburgensem MN. asservatur. Optimus sane liber, & quem edi ère literaria esset ut Epistola ad Thoralonum olim notavit Josephus Scaliger.

In Categoria Aristotelis liber habetur MS. in Gallia regis Bibliotheca.

Horum Manuscriptorum noticiam ex parte dibemus curæ Cl. Colomæi, qui in Paralipomenis ad Cartophylacem Ecclesiasticum de iis agit.

Scriptis etiam Photius, teste Suidâ *, adversus Leonium hæreticum olim Episcopum Antiochenum. Verùm hæc opus dudum, interitisse videtur.

* In voce
Apostolice.

858.

Ex Theophrasti
libell de
Ignat Nic.
Pap Epist I:
& A. Conc.
CP. I V.
Conc. Tom
VIII.

THEOGNOSTUS, Monachus, Patriarchæ CP. Exarchus sive Legatus. Claruit anno 858. Titulatio post Ignatium sede patriarchali in Synodo CP. depositum ægrè ferens, Romam laicum indutus habitum dilapsus est, ibique res Ignatii, suasque, apud Pontificem procuravit. A Michaele Imp. Constantinopolim ad judicium subeundum citatus, Nicolaium papam non solum parcomum acerrimum, sed & Mercenatem libertatem nactus est; ab eo præfectus Monasterium veteris Romæ, & Archimandritæ titulo donatus. Ignatio soli suæ restituit, Theognostus anno 868. Constantinopolim rediit, Hadriani Papæ licetis munus, quibus Basilio Imp. & Ignatio Patriarchæ majorem in modum commendatus est. Hegumenus igitur sive Abbas Morasterii Fontis, & Sceophylax Ecclesiæ magnæ factus est; æque anno 870. à rege & patriarchâ suo ad Hadrianum remissus, ut cum eo utriusque nomine de rebus Ecclesiæ gravissimis tractaret, & Episcopis ac Clericis i horum patientiæ locum concedi obtineret. Anno sequente Constantinopolim re infecta rediit. Nec plura de eo constunt. cripit *Libellum de causâ Ignatii*, quo miseria & iniurias Ignatio patriarchæ ab anno 858. ad ad 861. illatas historico stylo

repræsentavit, & Nicolai Papæ spectandas obtulit. Extraxit *Libellum* Gr. Lat. Conc. Tom. 8. p. 126j.

SEC. IX. an
An DCCC.

METROPHANES, patria Constantinopolitanus, matre quidem sublece famæ, quæ Methodium patriarcham stupi olim accusavit, natus, factus est Smyræorum Metropoliæ anto annum 858. quo Ignatii CP. à Barda depositi partes, quantum potuit, tutatus est; Photium tamen patriarcham admisit. Anno sequente, reconciliatæ interea literarum dissidio, Metrophanes concurrens jam factus, in Synodo CP. depositus. Ignatio carceris socius datur. Anno 867. depositio Photio, ipse sedem suam recuperavit; & in Concilio CP. anno 870. inter primarios Photii persecutores enituit. Restituit Photio anno 878. Metrophanes cum pro patriarchâ habere præfati recusavit; & à Joanne licet Papa anno 879. Photio motem gerere admonitus simul ac jussis contumaciam suam mordicus retinuit. Quo nomine in Concilio CP. ineunte anno 880. tanquam obstinatus Schismaticus, Episcopatu simul ac Communionis submotus est. Scripsit *Epistolam ad Mannelem Patriarcham*, qua res à Photio ab anno 858. ad ann. 870. gestas ordine narrat. Extraxit hæc *epistola* Lat. apud Baronium ad an. 870. num. 453. Gr. Lat. unâ cum Actis Concilii CP. IV. *Ingestitad.* 1604. 4. & Concilii. Tom. viii. p. 138j.

858.
Metroph. Es
pist. ad Man
nuel. Patr.
Conc. CP.
IV. Act. III.
p. 129. IV p.
1297. VI p.
1297.

PATRICIUS ARARSIIUS, ignota gentis, conditionis, ætatis, Scriptor, à me idem in hunc locum repositus, quod *Libelli Synodici* à Pappo editi auctor ættriquor erat. Aliter de eo penitus silent sunt veteres sum recentiores. Scripsit librum *Orationum* dictum: unde insignis fragmentum de *Melicio & Ario* profert dicti *Synodici* Auctor, pagin. 14. Et si ex ungue, quod alunt, Leonem tracti licet ex præclarum ejus orationem fuisse oportet.

858j

ADO, gente Gallus, anno 859. Archiepiscopus Viennensis factus est Anno 860. Concilio Tullensî, 879. Cabilonenî, 875. Conveni Cabilonenî, interfuit. Obiit anno 875. & in Martyrologio Romano dic xvi. Decembris locum habere meruit.

859d

SCRIPTA:

Martyrologium Sanctorum per anni circulum. Prodiit ad calcem Martyrologii veteris Romani cum notis Henrici Rosveydi Antwerp. 1613. fol. Paris 1645. fol.

Breviarium Chronicon de sex mundi ætatibus, à mundi initio ad annum 874. perductum, quæ annuum enim libum sequuntur ab aliena manu adjecta sunt. Prodiit eorundem Paris. 1522. cum Gregorio Tutenensi Paris. 1512. 1567. Basil. 1568. denique in Bibliotheca Patrum Tom. XVI. pag. 768.

Libellus de Festivitatibus SS. Apostolorum ac Discipulorum, sive Successorum eorum. Extraxit ibid. p. 82j. & unâ cum Martyrologio Antwerp. 1613. Paris. 1645.

Martyrologium S. Desiderii Viennensis. Episcopi. Hæc K k j

SÆC. IX. ab ætate apud Canisium Antiqu. Lect. Tom. VI. & An. DCCC. Sæculum XI. Februarii.

Vita S. Theodori Abbatis Pliemensis. Extrat apud Mabillon. Sæc. Benedic. I. p. 678.

819.

ISAAC, Parduli Laudunensis Episcopi Diacomis, anno 849. Concilio Calisiaco interfuit, & Ecclesie Remensis Diaconus Sueffionensis anno 853. Denique Episcopus Lingonensis factus, anno 859. Concilio Tullesii, 862. Pistensi, 866. Sueffionensi, 869. Vermerensi, 871. Cabillonensi, 876. Pontigouensi, 878. Tuccassino interfuit. Scripsit *Epistolam* satis prolixam de *Canone Missæ* à Dacherio editam Spicileg. Tom. 1. pag. 345. Hanc verò Epistolam non esse Isaac Lingonensis, sed Isaac ejusdem Abbatis Fickavienensis, ex Ordine Cisterciensis, agnoscunt nūm Baluzius, eum ipsemet Dacherius *Spicileg.* Tom. 211. Verūm manum de tabuli, ut enim in hūc recensendis ulcerius pergamus, prohibent Typothetarum filii, extremas operis lineas jamjam prementes. Extrat ejusdem *Collectio Canonum*, Græcorum ad instar Nomocanonum, ex antiquis Canonibus & Imperatorum Francorum Capitularibus confecturata, à Sirmondo edita Concil. Gallic. Tom. III. à Baluzio Capitular. Tom. 2. denique Concil. Tom. 8. pagina 198.

860.
Parisi. de
vis. illust.
Cetm. Paris.
II. p. 54.

HULDERICUS, natione Germanus, ex illustri familia Comitum de Kiburg & Dillingen, natus, Hupaldi & Diapurga Suevici Ducis filius, natus est circa ann. 817. in Collegio Vanningo S. Galli, deinde sub Adalberto Archiepiscopo Augustano, educatus, ab ito Romam missus. Eo verò interea tempore defuncto in Episcopum Augustanum renunciatus fuisset, nigræcum immaturâ causâ esset. Tandem posthinc morem cum Imperatoris cum Canonicorum consensu Ecclesie illius Archiepiscopus factus est circa ann. 860. Ecclesiam suam per XL. annos magnâ cum laude gubernavit; & Romano Pontifici coelestibus jugum sacerdotibus suis imponendi auctoritate sua æque eruditione forisiter restitit. Obiit anno circiter 900. Scripsit ad Nicolaum Papam *Epistolam de Continenti Clericorum*, quâ illum coelestibus legum rigidè nimis urgentem ex Scripturâ & Ecclesiastica antiquitate liberatque acriter compulit. Epistolam istam in lucem edidit Joannes Volffius Memorab. Lect. Tom. 1. pagin. 1. inter Orthodoxographia prius excusam pagin. 481. & ap. 1. Ox. Act. & Monim. Eccl. Tom. 2. pagin. 456. & ad calcem Callix. de Conjugio Clericorum. Magni quidem olim ista à Conjugii Clericali defensoribus habita est: adco ut, teste Beroaldo Constantensi *, Gregorius VII. anno 1079. coactâ Romæ Synodo istud Hulderici scriptum, pominim dampnare necesse habuerit. Unde liquet falsos esse Epistolæ hujus Codices quosdam MSS. in Angliâ, qui Volusiani anthagenensis Episcopi nomen præferunt, præcipue veratium illum Marthæo Parkero Archiepiscopo Cantuar. à Jo. Balæo dono datum, quem scâ Parkero accepisse testatur Jo. Foxus Martyrologus nostro loco citato; ubi aliam hæc de re sub Volusiani etiam nomine epistolam plane eleganter adjunxit, quâ Clerici uxores Cantuar. suam adversus Nicolaum Papam strenuè &

nervosè agunt. Animadvertit autem Lector, SÆC. IX. ab alium fuisse Udalicum sive Hulricum Episcopum etiam Augustanum, qui Episcopatum inivit anno 914. obiit anno 973. vel paulo post; ut Germanorum Annales discere testantur. Unde nil mirum hunc nostro plures temetè confudisse.

WULFADUS, ab Ebbone Remensi inter Clericos cooptatus, Ecclesie Remensis Oeconomus factus est, eoque nomine Concilio Carisiacensi anno 849. & Sueffionensi anno 853. interfuit. Anno circiter 866. Caroli Calvi Imp. favore Archiepiscopatum Bituricensis adeptus est. Anno 867. Synodo Tricassus. 869. Vermerensi, 870. Pistensi, 871. Duniacensi adfuit. Obiit anno 875. VI. Non. Octobr. Scripsit *Epistolam Pastorem ad Parochos & Parochianos Diacones suos*, quæ extrat apud Mabillon. Analec. Tom. IV. p. 601.

BASILIVS, MACEDO à patriâ dictus, ex illustri Arfacidarum stemmate ortus, Maichis Arfacide nepos, mareuo verò genete Constantinum M. arriugus. Puer adhuc à Bulgariis in captivitate abductus, multos in Bulgaria annos egit. Libertatem æmum nactus, Theophilus sive Theophilactis, Michaelis Imp. consanguinei, comitatu se adiecit, ab eo Protostator sibi designatus; ab Imperatore mox inter Stratotes suos adlectus, & Protostatoris, deinde Accubitotis, denique Parici, dignitatem auctus. Anno 867. interfecto Barda Cæsare impensiorum Michaelis Imp. favorem eo facinore mensit, ab eo Officionum Magister, filius adoptivus, ac postmodum ipso puercoctes die Cæsar, renunciatus. Exeunte anno Basilus Michaeli immisus sicariis à medio tollendum curavit; eoque sublatu Impetii fasces arripuit. Quicquid in rebus Ecclesiasticis gesserit, Photium præsertim spectat, adeoque supra à nobis in Photio enarratum est. Obiit anno 886. impetii administrati 18. inter optimos Principes numerandus, nisi quod pessimo facinore ad imperii umgrassatus sit.

867.
Vid. vit. ejus
per Com.
franz. Por.
phys. edic.
Gr. Lat. ap.
L. Altæ.
Symm. d.
Part. II. p. 4.

SCRIPTA.

Capita Exhortatoria LXVI. ad Leonem filium, Gr. Lat. à Morello edita Paris. 1784. 4°. & cum notis Barnabæ Damckii *Hamburgensis* m. 1693.

Orationes aliquot, unâ cum Actis Synodi VIII. editæ.

Allocutiones III. ad Synodum dictam extrat. Lat. Concil. Tom. VII. p. 151.

Epistola ad Nicolaum Papam. habetur apud Baronium ad ann. 867. num. 105. ad anno 871. num. 7.

Hæc prior extrat Lat. Concil. Tom. VIII. pagin. 1007. pars etiam illius Gr. Lat. ibid. p. 1299.

Liber de iure, quem scribendum curavit Basilus, interit. Extrat tamen Fragmenta IV. de Nuptiis agenda, Gr. Lat. in Leunclavii Jure Græco Romano lib. 1. p. 86. nuncium etiam de Patriarchali Lat. apud Baronium ad ann. 886. num. 12.

Monia-

* Append.
ad Herman.
ad an. 1079.
p. 119.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
*Ad an. 866.

†De libris
Eccles. Gene.
Epistol. 1. p.
46.

Meningium Græcorum scribendum, augendum, & imaginibus miniatis exornandum; curasse Basilium auctor est Baronius; qui & Codicem iustum ejus conscriptum à se visum, lecturumque esse prodicit. Eum in Bibliotheca Vaticana etiamnum extare, sed tamen mensibus à Martino ad Augustum inclusivè desideratis; fidem facit Leo Allatius †; qui tamen illum potius Basilio juniori, qui anno 977. impetum tenuit, ascribendum conjicit. Cæterum ne quis incursu fabatur, sciendum Menologium istud non parùm differre ab aliis Græcorum Menologiis, sive eo quod Latine habetur apud Canisium; Tom. a. pag. 731 sive eo quod in *Mensis Græcorum* inserunt reperitur, seu eo denique quod in linguam Græcorum vernaculam à Maximo Margurio Cybeterum Episcopo versum proditit *Feutius* 1129. 4°.

867.

HADRIANUS, natione Romanus, Thauri postea Episcopi filius, à Gregorio IV. Subdiaconus, ac demum Presbyter titulo S. Marci ordinatus. Anno 867. theotium Pontificalem sortitus est, die XIV. Decembris consecratus. Magnum sibi primo limitis concessit invillam Theugaudo, Zachariæ, & Anastasi Ecclesiasticæ communioni restituit, quos Nicolaus Papa ad laicum forem redegerat. Anno etiam sequente Waldradam à Nicolo excommunicatam censurâ absolvit. His factis tantum apud Occidentales Episcopos, & exules Græcos Romæ commorantes invidiam intulit, ut ab illis acriter reprehensus, ab his communionem ejus fugientibus angue pe us exolus, utroque demississimis obsequiis & solenni Nicolai Papæ encomiopactiores reddere necesse habuisset. Eodem anno recepto ab Ignatio Photii Patriarchæ CP. libello contra Nicolaum & Ecclesiam Romanam, Romæ Synodum habuit; ac Photium triplici anathemate percussit, librumque ejus palam comburi jussit. Eodem circiter tempore Lothario regi, quem ob adulteris VValdrade nuptias Nicolaus antea sacris submoverat, Romam profecto communionem indulxit. Anno 869. Donarum Ostiensis, & Stephanum Nepefinum Episcopos, ac Marinum Diaconum, Constantinopolim legatos ad Concilium celebrandum misit. Anno 870. Carolo Calvo eo occupatum & divisum cum Ludovico fratre Lotharii defuncti regnum, excommunicationem in incepo desisteret, comminatus est; in Episcopos etiam Gallos se presentem graviter animadversum jactans, in regem suum propolito abduceret. Anno 871. refectâ pristina de Bulgaris controversiâ de Ignatio CP. graviter, incallum tam n, conquisitus est. Ignatius jura Patriarchatus CP. tuert centus; Episcopos & Presbyteros Româ in Bulgariam missos provinciâ ejecerat, eamque à Romanæ sedis ditione ereptam Constantinopolitane vindicavit. Obiit anno 871. die X XV. Novembris. Extant *Epistola* XXVI. Concil. Tom. VIII. pagina 396. quantum tres habentur Gr. Lat. inter Acta Synodi VIII. *Allocationes* III. ad Synodum Romanam anno 868. habitam, & *Capita* V. in eo promissata, respectu Gr. Lat. inter Acta Synodi VIII. actio-

ne 72 Concil. Tom. VIII. p. 1342.

THEODORUS, ABUCARA dictus, Carie Archiepiscopus, & à Photio Patriarchâ CP. ad sedem Laodiceam si non translatus, saltem designatus. Claruit anno 867. quoniam cum Zachariâ Chalcedonensi Metropolitâ à Photio ad Ludovicum Occidentis Imperatorem legatus est; ut librum à se contra Nicolaum Papam conscriptum desitteret; & Ludovicum ad excoiendum Papæ jugum incitaret. Verum in vixidum inierat, cum à Basilio Macedone, qui interfecto Michale Imp. purpuram arripuerat, revocatus est, ac domi manere iussus. Anno 869. in Concilio CP. libellum penitentis obtulit, quo vim sibi à Photio illatam causatur, seque dolis & insidiis in partes Photianas pertractum fuisse præ se ferens, facti veniam postulavit & obtinuit; ab Ignatio Patriarchâ in comunione & Concilii concessum admissus.

SCRIPTA

Dialogus de P. imitatio, à quibus Christus homo factus nos liberavit. Explanatio vocum, quibus nuntius Philosophi, & confutatio herese A. raphalorum. Dialogus ratiocinatione demonstrant Deum esse. Epistola continens fitem Orbodocam juxta Synodum Chalcedonensem. Solutiones breves de Corpore Christi. De peccato Adami. De imitatione Christi cum Diabolo. Dialogum cum Arabe. Questio ab Agerene proposita. Dissertatio cum Indis. Dialogi aliqui contra Nestorianos. Questiones ab infidelibus propositæ. Contra Saracenos. Ad domitiam non esse ex Deo? quid fuerit hostis Dei, & à Damone obsessus. De confirmatione Christianismi. De pane mystico & corpore Christi. De Christo vero Deo. De unitate. De filio igneo contra Saracenos. Quid pater semper generat, &c. Disputatio de nomine Dei; de Deo & deitate; & cum Nestorianis. Contra Jacobitum de eadem re. Questio ab Origenis proposita. Contra Saracenos Theoposchitas. Dialogi cum Nestorianis. De Tempore. De Antore boni & mali; & aliarum aliquos Questionum solutiones; quæ haud tanti sunt, ut huc transferantur. Edita sunt hæc omnia Gr. Lat. à Jacobo Gextero unâ cum Anastasio idem Ingolstadt. 1606. 4°. & in Auctuario Ducono Paris. 1624. Tom. 1. p. 367.

De Unione & Incarnatione Tractatus, quem ex Bibliothecæ Bodleianæ Cod. MS. primus in lucem exulit Andreas Arnoldus Gr. Lat. una cum S. Athanasii Synagmate doctrinâ ad Clericos & Laicos, Paris. 1683. 8o.

THEODOSIUS, Patriarcha Hierosolymitanus, claruit anno 869. quo Eliam Synellum literis & reliquis munus ad Ignatium Patriarcham CP. legavit; ut Concilio Constantinopolitani rectus indicio suo nomine interesset. Extant *Epistola ad Ignatium* Lat. Concil. Tom. 8. p. 986.

MICHAEL, Patriarcha Alexandrinus, claruit anno 869. quo Iosiphum Archidiaconum suum ad Concilium CP. vices suas obitum legavit, & Epistolam ad Basilium Imp. de Unitate

Kk 4 Ecclesiæ

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
869.
Videtur Nū
cet in vic.
Ignat. Pa
triarchæ
passim,
Conc. Tom
VIII.

869.

869.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
Ecclesiæ consecravit. Extat *Epistola* ista Lat. Concil. Tom. 8. pagin. 1111. Gr. Lat. (sed multo brevior, forsitan à Grecis Concilii Actonum edictoribus in compendium redacta) ibid. p. 1161.

869. JOSEPHUS, vitæ instituto Monachus, & Ecclesiæ Alexandrinæ Archidiaconus, claruit anno 869. quo Michaelis Patriarchæ vicarium in Concilio CP. locum tenuit. Extat Lat. *Oratio brevis Panegyrica ad Synedum Concil. Tom. VIII. p. 1114.*

870. PETRUS SICULUS, vir doctus ac nobilis circa ann. 870. à Basilio Imp. ad Armenos pro perimendis invicem captivis legatus, rem forsèciter consecravit; postquam apud Tibeicam Armeniæ civitatem novimetre spatium egressus. Arguit de eo ex recentioribus post Baronium & Vossium Miræus, ejusque exscriptor Oudinus. Scripsit Petrus ad Bulgariæ Archiepiscopum *Historiam de vitæ progressu, & cessu Manicheorum*; quam à Marco Velfero acceptam primus Gr. Lat. edidit Mathæus Raderus Soc. Jesu *In-gollstad. 1604. 4°*. Habetur etiam Lat. in Bibliothecâ Patr. Tom. XVI.

870. MICHAEL PSELLUS, vir doctissimus, & Philosophus summus, diu in Auro insulsi vestitus est: à quo Leo Byzantius, cognomento Philosophus, non tamen Imperator, liberalium disciplinarum elementa hausit; Rhetoricam puta, Philosophiam, reliquæque scientias didicit. Claruit circa ann. 870. & deinceps. Cave tamen sis, ne malè confundas hanc (quod multos fecisse constat) cum altero illo Michael Psello, Michaelis Ducis præceptore, undecimi Sæculi scriptore; de quo suo loco. An aliquid scripro contigaverit nobis, non satis liquet. Quosdam tamen tractatus ab eo scriptos sub recentioris Pselli nomine latere verisimile est; præcipuè *Paraphrasin in pluresque Aristotelis libros, Dialogum de operationibus Dæmonum, Tractatum de Dæmonibus* nondum Græcè editum, aliæque quæ nec tractandi ratione, nec inveniendi acutitæ, neque stylo. Juniores Psellum sapiant: de quibus consulas Leonem Allæium in *Diatriba de Psello*, pagin. 12. &c. & nos de iis alibi plura.

870. STYLIANUS, cognomento *Mapa*, Neocæsareæ in Provincia Euphrasina Metropolitæ claruit a. n. 870. quo Concilio Constantinopolitano IV. subscipit. Partibus Ignorantis perditæ addictus, multa sub Phocio passus est, sed sine submotus, & exilio multatus. Phocio deinde sede Patriarchali dejecto, anno 886. sedem recuperavit; eodem anno, æque iterum anno 889. de recipiendis in communionem Phorianis Stephanum Papam per litteras consuluit, multis utrobique contra Phorium declamans, Ecclesiæ tamen pacem secularis & usupatoriæ agentibus indulgentiam esse censenda. Post annum 899. Joannem IX. pontificem de eadem causâ consuluit; æque ipse in eam cum Phorianis communionem inivit. Extat *Epistola* II. ad Stephanum Papam Gr. Lat. Concil. Tom. VIII. pagin. 1397. 1410. antea à Raderi unâ cum Actis

Concilii Octavi Gr. Lat. editæ *In-gollstad. 1604. 4°*. SÆC. IX. ab
An. DCCC.
Habetur Styliani ejusdem opus de *Proprietatibus S. Trinitatis*, Græc. MS. in Bibliotheca Regiâ Parisiensi, Teste Labbeo *Nova Biblioth. MS. pagin. 90.* an verò nobis sit Styliani, dicant nobis quibus Codicem MS. inspicere datum est.

ANASTASIUS, Abbas Romanus, Ecclesiæ Romanæ Presbyter & Bibliotecarius, claruit anno 870. Anno præcedente cum Suppone & Everthardo Comitibus à Ludovico Imp. Constantinopolim ad conciliandas inter Ludovici filium & Basilii Macedonis primogenitum nuptias legatus fuerat; quò pervenit sub exitu Concilii Pseudo-Octavi, atque ultimus illius Actio interfuit. Mox subreptos à Romanis Legatis confilio Imperatore Libellos perniciebat à Phorianis sedi Romanæ oblatos restituit imperavit: & in Occidentem reversus, Actorum Conciliabuli Iguantii exemplar secum detulit; quod postea Latine vertit. Anno 871. ab Hadriano Papa Neapolim unâ cum Cæsarî Abbate legatus est; ut Athanasium Episcopum Neapolitanum, à Sergio Neapolis Duce ac nepote suo urbe ejectum, sedi suæ quovis modo restitui curaret. Sed illi quidem id, irrita tamen opera, fegit Anastasius; cùmque minas & monita Pontificis parùm curaretur Neapolitanus; delegavit sibi ab Hadriano autoritate usus, Clerum simul ac populum anathemæ innodavit. Anno 876. Vitam S. Dionysii Areopagitæ Latine à se versam ad Cholum Calvum Imp. misit. Nara de eo non constat. Nonnulli tamen illum ad junum æque 886. vitam protaxisse volunt. Vir erat pro ævi sui genio nequaquam indodus; qui utriusque lingue scientiam tenuit, & cum primariis Sæculi vits, Phocio ac Hincmaro, ætatem satis amicitiam coluit.

OPERA.

A *Acta Concilii Constantinopolitani* 17. seu Generalis Pseudo-Octavi an. 869. habiti, partim Latine scripta, partim ex Græco Latine versa, multis de suo additis. Extant Concil. Tom. 8. pag. 961.

Acta Concilii Niceni II. seu Generalis Pseudo-Septimi, anno 787. habiti, Latine versa. Extant Concil. Tom. 8. p. 29.

Historia Ecclesiastica, sive Chronographia Tripartita, ex Nicephori Patriarchæ CP. Georgii Syncelli, & Theophanis Confessoris Chronicis maximam partem desumpta, & in Latium sermonem conversa. Prodit cum notis Fabricii *Paris. 1649.*

Historia de Vitis Romanorum Pontificum, seu *Liber Pontificalis* à S. Petro usque ad Nicolaum pertinens. Partem libri hujus priorem, quæ à S. Petro ad Liberium pertendit, Anastasium parentem non agnoscere inde probat Labbeus, quòd videtur MS. Codicem optimæ notæ temporis Caroli M. extatum, in quo Virz ille Damasci jam tum tribuebatur, antequam avaritæ esset Anastasius, aut saltem ex primis infantie crepundis emerisset. Codicem hunc dissimilem id Bibliotheca Cæsarea haberi testatur Lambecius.

870.
Actis in A.
dis Conc.
is veit Ba-
rom. passim
Tom. X.

* Tom. I. p.
131.

SEC. IX. Comment. l. 2. p. 927. Verum de hęc opete *Petrificati* abunde satis supra in Damaso egimus. Extat Historia istam omni Conciliorum editione, quin & *Mogmia* edita 1602. & ad calcem Historiæ Ecclesiasticæ cum Caroli Fabrii notis *Paris*. 1649. fol.

Collectanea de iis, quæ spectant ad Historiam Merobertiarum, seu farrago variorum Opusculorum ab Anastasio partim conscripta, partim Latine versâ partim aliunde inserta, viz.

Anastasi b. b. i. i. b. e. r. r. i. Epistola 21.

Ioannis IV. Papa Apologia pro Honorio Papa.

S. Maxima Epistola V.

Theodori Papa Epistola 111.

Martini Papa Epistola IV.

Commemoratio eorumque S. Martini passus est Constantinopoli.

Relatio notionis fidei in S. Maximum coram Principibus in Secretario.

Anastasi Monachi Epistola ad Monachos Caralitinos.

Relatio Disputationis inter S. Maximum & Theodosium Casareensem.

Anastasi Apocrisiarii Epistola ad Theodosium Gangresensem.

Hypomnesticon de sectis SS. Maximi, utriusque Anastasi, Martini, &c.

Collectanea ista Jac. Simonio edita prodierunt Paris. 1620. 8. & exinde in Bibliotheca Patr. Tom. xii. p. 851.

Vita S. Pessii S. Demetrii Martyris. Extat apud Mabillon. *Analec.* Tom. i. p. 65.

Vita 2. Dionysii Archiepiscopi ex Methodio in Latinum sermonem translata interit, exceptâ præfatione, quæ habetur apud Surium ad diem 111. Octobr.

Vita 3. Iohannis Eleemosynarii, ex Leoncio Latine versa aut interit, aut adhuc MS. delitescit.

870. **EPIPHANIUS**, Cyprî Archiepiscopus, claruit anno 870. quo circiter tempore restitutum Ignatio Patriarcham CP. per literas gratularus est, se synodi ab eo anno superiore habitæ decreta ex animo suscipere professus. Extat hæc *Epistola* Gr. Lat. in Prolegomenis Synodi v. 111. Generalis, Concil. Tom. v. 111. p. 1276.

871. **ALFREDUS**, seu **ÆLFRIDUS**, seu **ALUREDUS**, *Magnum* à rebus gestis dictus, gente Anglus, Wadlingorum Inagro Berchertensi natus anno 849. Ethelvvolph Occidentaliū Saxonum regis & Osburgæ filius natus minimus. Anno ætatis duodecimo adhuc nescivit literas, sed Saxonica Pœmata, quæ diu noctuque audivit, memoris fidei retinuit. Etate provecitior, tempus puerile perditum omni studio ac diligentia redemit; ad. but non infimum inter eruditos sæculi viros locum obtinere. Anno 871. Angliæ Monarchiam obtinuit, ac per triginta ferme annos tenuit, frequentibus Danorum incursionibus exercitatus, quos multis præliis superavit, & ipse ab iis ad summam saepe angustias redactus, ac semel regno exutus. His verb omisiss ad alia venimus. Monasteria condidit, Ecclesias extruxit, Scholas atque Academiam Oxoniensem fundavit; in quibus procerum libris, bonis literis imbuedos præcipue curavit.

Quin & ipse exemplo suo aliis prævit, quotidie enim octo horas legendo, scribendo, dictitando, & orando transigebat: ad. but ut Grammaticus, Philosophus, Rhetor, Historicus, Musicus, & Poeta, non ignobilis haberetur. Obiit Vir doctissimus, sapientissimus ac piissimus Princeps, v. 111. Cal. Novemb. anno 900. regnâ sul 39. ætatis 51. in clivare Wintoniensis recouditus. Vitam ejus literis mandavit Asserius Menevensis ipsius domesticus & familiaris unde præfatiorem istam curiosus lector expleat possit.

SCRIPTA.

P *Apographi Saxonica Historia Ecclesiastica Fernabulii Bedæ*, quam cum Bedæ Historiâ edendam curavit Abrahamus Whelocus Cantabrigiæ 1644. fol.

Leges quæ plurime, quarum pars longe maxima ad Ecclesiam spectant. Extat Latine & Saxonice ibid. in Append. p. 15.

Testamentum ejus. Extat apud Asserium Menevensium in Vita illius p. 22.

Pastorale D. Gregorii Saxonice venit. Editâ est versionis istius Prefatio Saxonice, Anglicè & Latine ibid. p. 25. Extat ipsa *Pastorale Versio* in Bibliotheca Collegii SS. Trin. Cantabrig. Exemplar verò vetustissimum & quod Codex olim erat Plegmundi Archiepiscopi qui floruit anno 890. cujus character elegans, perpulcher, & vetustissimus, habetur in *Bibliotheca Cottonianâ* sub *Tiberio B. 11. N. 1.* alius item Codex ibid. sub *Osborne B. 2. N. 1.*

Psalterium Davidis item ex parte Saxonice convenit. Prodiit Versio unâ cum textu Latino à Joanne Spelmanno Henrici filio edita Londini 1640. 4.

Pauli Orosii Historiam, sive Hermestum in Saxoniam linguam transtulit. Præfatio versionis habetur apud D. Hen. Spelmanum in Append. ad Vit. Regis Ælfredi p. 205. Ipsa verò Translatio Saxonica habetur MSS. in Biblioth. Cottonianâ sub *Tiberio B. 1. N. 1.*

Historiam Regum West-Saxonie condidit, cujus fragmenta extant Saxonice & Latine, ibid. p. 199.

Translatio Boetii per Alfredum regem West-Saxonum, habetur in *Bibliotheca Cottonianâ* sub *Osborne. A. 6. N. 1.* cujusnam verò operis Boetianæ versio sit, an de *Consolatione Philosophiæ*, an alterius cujuspiam, me planè læt.

Interierunt penitus *Dialogi* 14. S. Gregorii ab eo Saxonice versi, aliæque plurimæ *Opuscula*, partim translata, partim proprio Marte elaborata, quorum Indiculum exhibet Baleus Cens. 111. cap. 26.

AIMOINUS, partiâ Gallus, Ordine Benedictinus, Monasterii S. Vincentii Passiensis (quod nunc S. Germani à Paris dicitur) Monachus) claruit anno 872. uti ex vetustâ quadam chartâ à Jac. Breuille præfat. in Aimoini Historiam anno 1602. editam constat, quæ sic desinit. *In nomine S. & individui Trinitatis Gualinus, Abbas Monasterii B. Vincenii Martyris, ubi venerabilis Christi Confessor Germanus corpore quiescit, &c. anno Incarnationis D. N. I. G.*

DCCCLXXII.

3.Æ.C. IX
ab An.
DCCC.

DCCCLXXXII. regni verò Caroli XXXII.—
*Aimoinus, Notarius & Monachus scripsit & sub-
scripsit prid. Nomen Oileber.* In vivis adhuc erat
anno 892. quo de Miraculis S. Germani scripsit.
Alius à nostro Aimoinus ille Horiacensis, qui
seculo undecimo vixit, ac libros de gestis Fraus-
corum scripsit, licet quæplacuit eos semet
confundere. Quis de re vide Cl. Labbeum Dis-
sert. de Script. tom. I. p. 16. Exstat ab Aimoino
nostro scripta.

*De Inventione ac Translatione corporis B. Vin-
centii Levitæ ac Martyris ex Hispaniâ ad Mona-
sterium Castrî in Diocesi Albigenis anno 895.
factâ libri 11. ad Bernonem Abbatem Monaste-
rii illius scripsi, unâ cum Epistola ejusdem L. v.*
versibus constante ad theogemum Monachum
de eodem argumento. Primus hos edidit Jac.
Breullius ad calcem Historiæ Aimoini: lo-
tacenſis Parisi 1603 fol. Habentur etiam apud Mabillon.
Sæc. Benedicte. IV. par. I. p. 643.

*De Miraculis S. Germani Episcopi Parisiensis
libri 11. jubente Gozline Abbate scripti. Ex-
stant apud Surium XXV. Julii, & Mabillon. Sæc.
Benedicte. III. par. 2. p. 104.*

*De translatione SS. Martyrum Georgii Mona-
chi, Aurelii, & Natalis liber.*

*De eodem Miraculis libri 11. Tres isti libri
editi sunt à Joanne Mabillonio Sæc. Benedicte.
IV. Tom. 2. p. 45.*

875.

JOANNES VIII. natione Romanus,
Gundi filius, Ecclesiæ Romanæ Archidiaconus,
& post Hadrianum imperem anno 872. Pontifex,
die XIV. Decembris ordinatus. Anno 873. Lu-
dovico Imp. Romam adveniente à juramen-
tis Adelpho Beneventano Duci præstitis absolvit.
Anno 874. Veronam excurrit colloquium cum
Ludovico Germaniæ rege insensum. Anno 875.
Carolus Calvus Romanæ accitum innoxie, &
coronæ imperiali redimiv. Anno 876. Synodo
Ticini celebratâ, electionem Caroli confirmavit,
omneque istius hostes anathematizari effecit.
Anno 877. Saracenis Italiam, acque ipsam agrum
Romanum devastantibus, supplicat à Carolo
Imp. ardentissimis precibus oravit; & Neapoli-
tanis, Beneventanis aliisque, qui cum Saracenis
pacem inleant, excommunicationem,
ni fœdus dissolverent, comminatus est; cujus
rei gratiâ & ipse Trajectum propè Cajetam præ-
fectus est. Vetum subsidii ab Imperatore mi-
nimè supplicatis, colla flectere, jugum
subire, atque amaro tributo pacem à Saracenis
redimere coactus est. Anno 878. missis Paulo
Anconitano & Eugenio Ostiensis Episcopis ad
Constantinopolim legatis, de recuperanda Ro-
manæ sedis Bulgaria apud Basilium Imp. & Igna-
rium Patriarcham egit; huic anathema in pro-
vinciâ cederet, interminatus. Eodem anno
Româ à Lamberto Comite Spoletino direptâ,
hinc in Galliam supplicat impetraturus fugit, ubi
habiti Trevis generali Episcoporum Gallicano-
rum Synodo, omnes Ecclesiæ Romanæ hostes
excommunicavit, & Hincmarum Laudunensem
septennio ante depositum muniti Clericali
restituere, atque in ipsâ Synodo Ludovicum Imp.
corrocavit. Mox in Italiam à Bosone Comite
jussu Imperatoris reductus, omnibus pro Ec-

clesiâ Romanâ decertantibus, ac pugnâ moni-
stris vitam æternam pollicitus est. Anno 879.
auditi Ludovici Imp. morte, Synodus de novi
Imperatoris electione Romæ celebravit. Eo-
dem anno Photium Patriarcham CP. in com-
munionem recepit, ac Græcos Photio commu-
nicare detrectantes excommunicavit. Aliam
mensè Maio Synodus Romæ habuit, in quâ
Ansbertum Mediolanensem Episcopum, quod
ad priorem Synodum vocatus non venisset ana-
thematizavit, ac sede deponendum decrevit.
Anno 880. lingua Sclavonica, i. e. vernaculâ
Moravis facta peragere permittit. Anno 881. con-
vocato Romæ Episcoporum Concilio Athana-
sium Achiæpiscopum Neapolitanum ob inicam
cum Saracenis pacem excommunicavit. Obiit
anno 882. die XV. Decembris. Exstat *Epistola
CCCX XVI. & Fragmenta* quædam Concil.
Tom. 12. p. 2. *Sermo in electione Caroli Calvi
Imp.* seu potius in confirmatione ejusdem in Sy-
nodo Romanâ anno 877. habitus, ibid. p. 295.

HARTMUTUS, perperam à Canisio
Hartmannus & Hartmundus appellatus, Rodul-
phus Burgundiæ regis consanguineus, Monasterii
S. Galli primus Monachus, dein Abbas ordine
14. post Grimaldum mortem anno 872. electus
Anno 883. Monasterii regimine sese sponte abdi-
cavit. Exstat ab eo scripta, *Circa nica nicaque
& Hymni*, apud Canilium Antiqu. Lect. Tom. V.
p. 728. *Vita S. Wiberti virgini & martyris, Re-
ligiæ Sæcularis*, sub ejusdem nomine habetur
apud Henrichium ad 11. Maii & Mabillon.
Sæc. Benedicte. V. p. 42.

JOANNES, Ecclesiæ Romanæ Dia-
conus, Anastasii Bibliothecarii familiaris; claruit
circa an. 875. Scriptis *Vitam S. Gregorii M.* Pon-
tificis Romani libris 14. quos Joannes VIII.
Pape nunciavit. Exstat hæc Vita apud Surium
XII. Martii, & in fronte omnium Gregorii
M. editionum. Eandem Clementis Pape gesta
Gauderici Velitensis Episcopi horum literis
cognovisse author est Sigbertus *. Verum
ita innotuerunt. Ceterum in Bibliothecâ S.
Germani Parisiensis extat MS. dicitur sub Jo-
annis Diaconi nomine *Commentarium, seu Explicatio
brevis in Heparurham*, qui tamen an nostri
vera sit, inter eruditos non facis convenit.

USUARDUS, natione Gallus, S. Ger-
mani Parisiensis Monachus, & ur vulgè perhi-
betur, Abbas S. Salvatoris. Claruit circa an.
876. Martyrologiorum ab Hieronymo & Bedâ
concinatorum brevitate officii, & Caroli
Calvi Imp. jussu animatus, fassus ipse *Martyro-
logium ex Flori aliorumque ad genus scriptis con-
rexit*, & Carolo Imp. dicavit. Prodit Marty-
rologium istud *Lebanii* 1568. 8. cum addi-
tionibus acque annotationibus Joannis Molani, &
censurâ Joannis Heils de Legendis quibusdam
sanctorum reculum *Antwerp.* 1581. 8°. Verum
editione Antverpiensi omisit, quæ Pontificis
displicuit, cum integrâ censurâ Joannis Heils,
ur in Bibliothecâ Theolog. M. p. 499. rectè no-
tavit Cl. Usserius.

MICHAEL.

3.Æ.C. IX
ab An.
DCCC.

872.
Lambec.
Comment.
2. p. 451.
1003.

875.

* De Script.
cap. 106.

876.

Æ. IX.
ab An.
DCCC.
878.

MICHAEL, MONACHUS à vitæ instituto dictus, Ecclesiæ CP. Presbyter, ac Igna-
rii Patriarchæ Synellus; claruit anno 878. Scri-
psit *Eucumium Iena ii Patriarchæ*, quod muellum
erat Gr. Lat. à Ralero edicum unâ cum Actis
Concilii VIIII. *Ingleiad.* 1604. 4°. & exinde
Concil. Tom. VIII. p. 1260. Scripsit item
Vitam Theodori Studite, cujus excerpta quam-
plurima hinc inde Lat. habentur apud Baronium
Annal. Tom. IX. Scriptori præcipue in rebus
Theodori penè ad ineptias fabulosus, & cæco
planè in imaginis zelo & amore flagrans. Vide
quæ de eo nos supra in *Theodoro Studite* obiter
annotavimus.

Antisthodorensis Monachus Ordinis Benedictini,
claruit anno 880. Post annum 881. à Falcone Ar-
chiepiscopo Rhemos evocatus est, ut instituto
ibi à se gymnasio literario præceller, teste Flo-
doardo *. Errant, qui Remigium nostrum Episc-
opum Remensem fuisse volunt. Cæsius adhuc
hallucinatur, qui eum cum Remigio Lugda-
nensi Episcopo confundunt. Sanè nollet Episc-
opales insulas nunquam adeptus videretur. Certe
tacente Hodoardo & Sigeberto †, qui de eo ver-
ba faciunt. Obiit Remigius circa an. 900.

5.Æ.C. 120.
25 An.
DCCC.
* H. B. 4.
14 c. 9.

† De Scriptis
cap. 13.

OPERA.

880.
* Ad cal.
Tom. I.
Grec. Or-
thodoxæ.

NICETAS DAVID, *Paphlago* etiam
dictus, ortu Byzantinus, dignitate Philosophus,
& si rectè coniecturam ponit Læo Allarius,
Didyboticus in Paphlagoniâ sub Metropolitâ
Gangæat Episcopus. Claruit anno 880. Ignatio
addictissimus, atque adeo in Photium ejusque
causam nimis, quam par erat, iniquus.

SCRIPTA.

Vita S. Ignatii Patriarchæ CP. Extat Gr.
Lat. unâ cum Actis Concilii VIIII. *Ingle-
iad.* 1604. 4°. & Concil. Tom. VIII. p. 1179.
Apostolorum XII. Eucumia eisdem.
Oratio in Marcæ Evangelium.
Oratio in Nativitatem S. Mariæ.
Oratio in exaltationem S. Crucis.
Oratio in S. Gregorium Theologum.
*Oratio Panegyrica in S. Hyacinthum Ama-
brensem Martyrem.* Has omnes Orationes (ut dubias
ab eodem edicas mitam) in lucem eruit, ac Gr.
Lat. evulgavit Fr. Combess. in *Auditorio* novis-
simo Paris. 1672.

*Oratio Panegyrica, seu Eucumia in Inclytum
Martyrem Euthimium, Agapium, Theopisum, &
Theopisum.* Gr. Lat. hanc orationem cum notis
edidit Item Combess. in *Illustrium Christi
Martyrum triumphis* Paris. 1660. 8. p. 45.

*Liber pro Synodo Chalcedonensi adversus Epi-
scopos regis Armenia.* Extat Gr. Lat. apud Leo-
nem Allatum Græc. Orthod. Tom. I. p. 669. Nicetæ
cuidam juniori debet videretur.

*Commentarius in Gregorii Nazianzeni Terra-
stica & Mystica.* Prodiit Lat. Imole 1588. 8°. *Græcè Venet.* 1565. 4°. Sub Nicetæ nostri nomine.
Nicetæ autem Serroni debet constare.

880.

LIBELLUS SYNODICUS, cujus Auctor
historicum Conciliorum omnium tum genera-
litatum provincialium brevis compendio com-
plectitur; ac clarissimè videtur circa an. 880. De-
finitum in Odræva Synodo Oecumenica super
unione Photium inter & Iornem Pappum Con-
stantinopoli anno 879. habitâ; & partibus Igna-
tiani nulla veritate, nulla fronte ratione habita
fuisse deprecinditur. Hunc *Libellum* unâ cum
versione ac notis primus Gr. Lat. extulit Ior-
nes Pappus Argentoratensis, *Argentorat.* 1604.
4. quæ proinde novissimæ sunt Conciliorum
editioni inscribit Ph. Labbeus.

880.

REMIGIUS, in Comoblo S. Germani

Commentarius in omnes Davidis Psalmos,
et Ambrosio, Augustino, & Cassiodoro
maximam partem confarctatus. Prodiit fecum
Colon. 1536.

Enarratio in posteriores XI. minores Prophetas,
prodiit unâ cum Oecumenii in Apostolum, &
Atthæ in Apocalypsin *Commentarius* Antwerp.
1545.

Expositio Missæ SS. partim sententiis & au-
thoritatibus confirmata. Habetur cum præceden-
tibus opusculis in Bibliotheca Patr. Tom. XVI.
p. 883.

Commentarius in Epistolâ D. Pauli, (qui
sub Remigii Remensis, & Haymonis Hal-
bertensis nominibus sæpius prodiit) nostri
Remigii proculdubio est. Certe cum J. B.
Villalpando Remigio Remensi anno 533. mor-
tuo vindicare, summa esset dementia. Cum
in eo Gregorius M. & Beda diserte citentur,
& Saraceni (i. e. legis Mahometica Se-
ctætorum) non fere mentio fiat. Rectius
igitur Remigio nostro adjudicatur, sub cujus
proinde nomine prodiit in bibliothecâ Patr.
Colonici 1618. Vide quæ de eo supra dixi-
mus in Remigii, Remensi, & Lugdunen-
si, quæque habent Albertinus de Sactam.
Euchar. l. 2. p. 885. & Car. Le-Cointe ad an. 533.
n. 49.

ERRICUS, sive HERRICUS, in
agro Antisthodorensi natus, in vico ab ipsius no-
mine dicto *Hery*, ab incunte ætate factus est
Monachus Antisthodorensis Ordinis Benedictini,
Haymonis Halbertensis & Lupi Ferratensis
discipulus; claruit anno 830. Scripsit *Libros VI.
carmen de Vita S. Germani Antisthodorensis ad
Carolam Calvum Imp.* Prodiit fecum Paris.
1547. 8°. Scripsit item *Libros II. Prefatus de
Miraculis eiusdem*, quos primus edidit La-
beus Biblioth. Nov. MSS. Tom. I. *Hamitas
quæplurimæ*, quarum aliquot in Alcuini sive
Pauli Diaconi Homiliario locum habere, à
posteriore manu insertæ, viz. *Homilia in illud,*
Cum venerit Parasceve, &c. in *Ilud Luca, Cum
ires Iesus in Ierusalem;* & *tertia in illud Matthæi,*
Nemo potest ducere dominum servare. Denique Col-
lectionem variorum excerptorum ad mores præ-
cipue spectantium ex veterum Scripturæ ac
Patrum scriptis contextit, & Hildebaldo Antist-
hodorensi Episcopo nuncupavit. Extat Collecta-
neum istud MS. in Bibliothecâ S. Germani Pa-
risiensis. Præfationem metricam ad Hildebaldum

880; 3

&

SÆC. IX. & initium operis exhibet Mabillonius Analec.
ab An. Tom. I. p. 413.
DCCC.

880. ABBO, C^{onstantinus} dictus, patriâ Neuftrius, S. Germani à Paris Monachus; claruit circa an. 880. ac oblationi Lutetie, quæ à Normannis circa an. 887. facta est, interfuit; ejusque *Historia* rudi, icabro, & impolito carmine cecinit. libris tribus rebus totam conficiens. Priores Carmine istius libros duos edidit P. Pithæus (qui tamen hunc cum Abbone Abbate Floriacensi prope finem sequentis sæculi florentie confundere videtur) inter scriptores Hist. Franc. Tom. II. & exinde desumptos Almond *Historia* subjecit Jacobus Cresslius *Paris*. 1603. fol. *Tertium liberum ad Clero conscripsum*, quod ad *Historiam* nihil omnino pertinet, & supra modum ineptus esse, omittendum duxerunt. Extrane pond. (sub Abbone nomine *Germanus V.* à Lucâ Dacherio primùm editi) spicileg. Tom. IX. p. 79.

880. GEORGIUS, Magnæ Ecclesiæ CP. Cataphylax, d. inde Archiepiscopus Nicomedicus; claruit circa an. 880. Photii familiaris, quem plurimis illi Epistolis compellavit. Huic, ut videtur, ascribenda sunt Homilie, quas editit Combefisius, ac Georgio eisdem, qui sub Heraclio floruisse dicitur, adjudivit conjecit. Verum in eolapsum videtur Combefisius, quod Georgium Pindam cum Nicomedensi parum eantē confuderit.

S C R I P T A.

IN Conceptionem S. Deiperae Homilia II.
In Conceptionem S. Annae matris Deiperae Homilia.

In S. Mariae presentationem in Templo Homilia.
In S. Dei genitricis ingressum in Templum Orationes II.

In illud, Stabant juxta crucem Iesu mater ejus, &c.

In S. Mariae affectionem in sepulchro, & gloriam a Deo pro gloria Resurrectione.

Orationes in SS. Cosimæ & Damiani.

Idemela III. viz. in Festum presentationis S. Mariae, in S. Joannem Chrysostomum, & in Patres Nicænos.

Opuscula ista in lucem eruit & Gr. Lat. edidit Fr. Combefis. Auctuar. Nov. Paris. 1648. Tom. I. p. 995.

881. HELIAS, Hierosolymorum patriarcha, seu posuit Theodoli patriarchæ Synellus, cujus vice obiit in Conciliis Constantinopolitanis; ignotus anno 869. & Photiano 879. Claruit præcipue anno 881. scripsit *Epistolam ad Gallos Episcopos*, quæ Latine extr. apud Dacherium Spicileg. Tom. II. *Epistola in responsam Encycl. pro Metaceno Episcopo*, habetur apud Mabillon. Analec. Tom. III. p. 434.

881. MARINUS, seu ut aliis vocatur, MARTINU S. natione Gallianus, Alambi Presbyteri filius, & ex Romano Diconus, anno 866. à Nicolao papa in Bulgariam & Constantinopolim legatus, est, quæ iterum anno 869. ab Hadria-

no Papâ Constantinopolim missus Conciliabulo Ignatiano interfuit; à Joanne Papâ Episcopus, nullius tamen cense sedis, ordinatus, in partes Bulgarorum ad convertendos Gentiles, destinatus est; retia etiam vice Constantinopolim missus, ubi Basilii Imp. iussu carceri includus est. Tandem mortuo Joanne, Pontifex Romanus factus est anno 872. die XXIII. Decemb. Obiit die XXIII. Februar. anno 884. Extr. *Constantium de Privilegiis Monasterii Solemniacensi concessis Concilia* Tom. IX. p. 357.

STEPHANUS V. natione Romanus, de regione Viliatâ, Hadriani filius, Ecclesiæ Romanæ Presbyter titulo SS. quatuor Coronatorum, Papa Romanus ordinatus die XXV. Julii anno 885. Eodem anno datus ad Basilium Imp. licetis Marinum decessorem suum d. fendit, & ob illas illi injurias Imperatorem objugavit, Photium conviciis perfecit, & Juppertis contra Saracenos sibi dari petiit. Obiit anno 891. die VII. Augusti. Extr. *Epist. de lit.* & alterius *Fragmentum*, Concil. Tom. IX. p. 366.

LEO, cognomento *Philosophus & Sapiens*, ortu Constantinopolitanus, Basilii Imp. ex Eudocia conjugis filius; non desinit Historicus Byzantini, qui illum Michaelis Porphyrog. natus ex furtivo cum Eudocia Basilio paulo post in conjugium ducto, concubina fuisse; filium, inspiciones initiare. Præceptorem habuit Photium Patriarcham, magistrum vero principe dignissimum. Sub eo immensam meliorem literarum scientiam hausit, Philosophiæ, Historiæ, & Juris peritissimus; præ cæteris verò Astrologie judicium addidit istius. Juvenis adhuc à Theodoro Santabarano Eucharistam Episcopo, quem ob pessima facinora odio habuit, in insulam suspicionem apud patrem adductus, in custodiam datus est; postea vero, orante Senatu, à Basilio liberatus, qui æceruo inter vendendum percutissus, eam hæc de causa & successorem intulit. Anno igitur 886. mortuo Basilio, Calendis Martiis impetii gubernacula suscepit. Imperium adeptus, Photium sede patriarchali statim deturbavit, substituto ei Stephano fratre suo, & Episcopos à Photio in exilium actos revocavit. Circa an. 901. cum ex tribus prioribus uxoribus nullam prolem suscepisset, quartam nomine Zoam, cognomento *Carbonariam*, S. Epiphani Magni Agri Abbatis sororem, duxit. Istas vero nuptias aupte Canonibus, & ipsius Leonis constitutioni contrarias, Nicolaus Myrticus Patriarcha CP. non solum benedictæ recusavit, sed & Presbyterum, qui benedixit, deposuit, ipsam verò Leonem sacris interdixit; ob id, cum à sententiâ recedere nollet, à Leone in Monasterium relegatus. Ceterum quod Patriarcha CP. noluit, fecit Sergius Papa, qui favore Byzontio, cum Imperatore hæc in parte dispensavit. Obiit Leo anno 911. Martii, vel ut alii, Julii XI. Codinus XXVII. & VIII. menses regnisse tradit. Vid. Cl. du Fresne *Famil. Byzant.* p. 141.

O P E R A.

IN Sepulcrum, Resurrectionem, & Ascensionem Christi Orationes III.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

In Pentecosten, & Festum Palmarum Orationes 11.

In Assumptionem, & Annunciationem B. Virginis Orationes 11.

In Decollationem S. Joannis Baptistæ, & in Omnes Sanctos Orationes 11.

Orationes istas I. X. Gr. Lat. edidit Jac. Gretserus Ingolstadt. 1600.

Frasis in Exaltationem S. Crucis, quam unâ cum duabus postremo loco memoratis Orationibus Gr. Lat. edidit idem Gretserus de Cruce Tom. II. p. 1219.

In Nativitatem, Presentationem, & Purificationem B. Mariæ Orationes III. quas unâ cum septem Orationibus primo loco recensitis Gr. Lat. edidit Fr. Combefis. Auctuar. Nov. Tom. I. p. 1605.

Oratio de S. Nicolao Myrensi Episcopo, Gr. Lat. edita à Petro Possino Tolosa 1644.

Oratio Paenagrica in S. Joannem Chrysostomum. Extat Lat. apud Surium Januar. XXVII. Gr. apud Savilium Opp. Chrysostom. Tom. VIII. pag. 267.

Oratio Parantica, seu Epistola Encyclica ad omnes Christi fideles hortatoria ad bene vivendum. Latine eam edidit Baronius ad ann. 911. num. 6.

Epistola ad Omerum Saracenorum regem de fidei Christianæ mysteriis & veritate, Saracenorum autem insipientia & blasphemis. Extat Lat. in Bibliotheca Patr. Tom. XVII.

Canticum Compunctionis ex meditatione extremi Judicii, à Jac. Pontano Latine editum Ingolstadt. 1603.

Oracula & Vaticinia XVII. de futuro Constantinopolis statu. Ex his ultimum Gr. Lat. prodit ad calcem Constantinianæ Manassis Annalium Basil. 1573. 8.º, priora XVI. Gr. Lat. edita sunt cum Rutenbergii notis inter varias ejus Lectiones Lugd. Bat. 1618. 4.º. Omnia denique XVII. Gr. Lat. habentur ad calcem Codini Antiquarium Parisi. 1655. fol.

Dispositio ordinis, quem tenere debeant throni Ecclesiarum Patriarcharum CP. subjectarum, Gr. Lat. à Leunclavio edita Jur. Gr. Rom. lib. 2. pag. 83.

Πηγὴν Νομῶν, sive Deleium Legum compendiarius, titulos LX. complectens. Titulos priores XXVIII. exhibet Gr. Lat. Leunclavius Jur. Gr. Rom. Tom. II. p. 79. Ingens & immensis laboris opus postea molitus Leo, omnes Græcorum Imperatorum Leges & Constitutiones in unum corpus coadunari, & in LX. libros distribui distribui curavit, inedito iis Basilicorum, & Ἐκκλεσιῶν titulo. Horum Basilicorum Synopsin antiquam Gr. Lat. edidit Joannes Leunclavius Basil. 1575. fol. Integrum opus in septem Tomos divisum Gr. Lat. divulgavit Carolus Annibal Fabrotus Parisi. 1647. fol.

Novella Constitutiones III. à Leone & Constantino fratre Augg. latz, extant Gr. Lat. ad calcem Synopsios Leunclavianæ pag. 32. & alibi.

Tactica, seu de re militari Opus, Lat. à Joanne Checo editum Basil. 1554. 12.º. Gr. Lat. à Meursio cum notis Lugd. Bat. 1612. 4.º. deinde cum versione & notis Sexti Arceii ibid. 1613.

Ceterum octodecim plus minus Leonis Imp. Orationes hæcenus ineditas in Bibliotheca MSS. extare prodit Baronius ad an. 911. num. 3. & indiculum eorum textit.

WOLPHARDUS, Presbyter, & Monachus Cenobii Hascrictani; claruit anno 886. Scripsit Juliu Erkennvaldi Episcopi Erystetensis libros IV. de Vita S. Valpurga, seu Valpurgis Virginis. Ex his duo priores extant apud Canisium Antiqu. Lect. Tom. IV. integri IV. immutato tamen stylo & relectis multis, apud Surium XXV, Februar. illibari denique apud Boldandum XXV. Febr. & Mabillon. Sac. Benedic. III. par. 2. p. 287.

HEREMBERTUS, sive ERCHEMPERTUS, gente Longobardus, illustri stemmate ortus, genus nempe Ducibus Beneventanis sumens, Monachus & Diaconus Cenobii Cassinensis; claruit anno 887. quo Romam ad Stephanum Papam ab Angelario Abbate Cassinensi missus est; & privilegium Monasterio suo à Pontifice concedi impetravit. Scripsit Chronicon, sive Historiam Langobardorum fusiores, quam ad annum usque 888. deduxit. Epitomen istius ab ipso, uti creditur, Heremberto concinnatam ex Codice MSS. Vaticano eruit, & notis illustratam edidit Antonius Caraccioli Neapoli 1626. 4.º. unâ cum Lupi Protospatz, Falconis Beneventani, & Anonymi ejusdem, Chronicis. Composuit item Carmen de Vita Landulphi episcopi Catanæ, Acta translationis S. Matthei Apostoli, de destructione & renovatione Castellæ Cenobii, Historiam de Ismaelitarum incurfione de quibus vide sis Petrum Diaconum, cap. 14. & J. B. Mari in eundem notas.

RICULPHUS, Sueffobensis, Episcopus, claruit anno 889. Concilio Remensi anno 900. interfuit. Extat Constitutio continens X I I. Capitula de rebus ad ejus Diocesim pertinentibus Concil. Tom. IX. pag. 416. & cum Opusculis Hincmari à Cordesio editis Parisi. 1615. p. 685.

ADREVALDUS, sive ALBERTUS, Ordinis, Benedic. Monachus Floriacensis, claruit anno 890. Scripsit Historiam translationis corporum SS. Benedic. & Scolastica & vni. nis Cenobii Cassinensis in Monasterium Floriacense. Primus eam edidit Joannes à Bosco Biblioth. Floriac. pag. 2. deinde Henschenius Mar. XXI. denique Mabillonius Sac. Benedic. II. pag. 253. Scripsit item Librum de Miraculis Sancti Benedic. cui Appendicis vice duo Capitula addidit Adelarius, & tres alios libros Aimoinus, Monachi Floriacenses. Extant integri IV. libri locis omnibus supra citatis. Denique librum edidit De Corpore & Sanguine Domini contra Joannis Scoti insipias, qui habetur apud Dachერიum Spicileg. Tom. XII.

ASSERIUS, natione Britannus, Patria Menevensis, Asserii Menevensis, Archiepiscopi affinis & Cancellarius, Joannis Scoti Eri-genæ discipulus, claruit anno 890. Ab Hemydo gentis

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

886.

887.

889.

890.

890.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

gentis suæ regulo multum exagitarus, & ab Alfredo Angliæ Monarchâ evocatus, in aula ejus aliquamdiu lares fixit, ab eo Cœnobiorum Ambresbæricensis & Banviliensis præfeturâ donatus. Tandem Episcopatum Schireburnensem adeptus est: & Alfredo regi autor fuit, ut Academiam Oxoniensem institueret, artiumque liberalium professores annuis salariis dicaret. Obiit. an. 909. Scripsit *Hystoriam de rebus gestis Alfredi regis*, quæ una cum aliis Angliæ Historicis proditit *Francisus*. 1602. f. p. 1. Tantæ, judice Tryvno *, fidei atque auctoritatis Scriptor, ut nemini unquam suspensum fuisse dignoscatur. *Annales* etiam *Briannia*, *Hombia* atque plura scripsisse à Baleo dicitur.

* Antiquitat.
Oxon. l. 1. p.
144.

890.

GULIELMUS, Ecclesiæ Romanæ Bibliothecarius, claruit anno 890. & deinceps. Scripsit *Vitas Romanorum Pontificum à Nicolao Papa*, in quo decessit Anastasius, ad *Stephanum F. inclusos*, viz. ab anno 857. ad an. 891. Extant hæc Vitz. cum Anastasii Vitis editæ *Mogunt.* 1602. *Parif.* 1649. & in omni Conciliorum editione. Verum non desunt, in his Baronius, qui omnes illas Pontificum Vitas uni eidemque auctori, seu Anastasio, seu alii cuidam, tribuendas censuit.

891.

SOLOMON, gente Germanus, in Tergovii oppido ex nobili familiâ natus, in schola S. Galli melioribus literis sub Mone Monacho institutus, Ludovici Balbi Imp. Sacellanus & Consiliarius, creatus est primò Abbas Elvingensis, deinde Campedonensis, postea Plessarenensis, inde Sangallensis, tandem anno 891. Constantiensis ad Rhenum Episcopus. Vergente ætate Romanus profectus est à Joanne X. Papa humaniter & honorifice exceptus. Plurimas inde redeuns Sanctorum Constantii & Pelagii, reliquias secum detulit, quas in Monasteriis Sangallensi & Constantiensi deposuit; illic Constantii, hic, Pelagii corpore deposito. Obiit anno 920. Episcopatus sui 30. Extant *Pœmonia* variæ apud Canisium Antiqu. Lect. Tom. I. in append. p. 15. & in Bibliotheca Patr. Tom. XVI. p. 1300. Memorat Henricus Pantaleon * elegans Dictionarium à Solomone adhuc juvene conscriptum, sua ætate in Pergameno apud Monasterium Sangallensæ asservatum. An hodiernum extat me latet.

* De Vitis
Wist. Germ.
par. 2. p. 205.

891.

FORMOSUS, natione Italus primò quidam Episcopus Portuensis, à Nicolao Papa ad Bulgaros fide Christiana erudiendos missus, à Joanne VIII. depositus, à Marino restitutus. Tandem anno 891. die XIX. Septembris Ecclesiæ Romanæ Pontifex ordinatus est. Postquam multas injurias à Romanis civibus, quibus admodum invidus erat, sibi illatas passus esset, obiit anno 896. die IV. Aprilis; post mortem à Stephano successore sepulchro extractus, & primò in sede Pontificali collocatus, deinde sacris exutus vestimentis, tribusque abscissis digitis, in Tiberim projectus; relictis etiam, quas ipse contulerat, ordinarionibus. Extant *Epistola* II. Concil. Tom. IX. p. 428. quarum

posteriores, Episcopis Angliæ inscriptam, merito esse sæculi undecimi signum contendit Papebrochius *. *Epistola* aliam de Monasterio Gigniaccensi edidit Balusius Miscell. Tom. II. p. 159. Plurimas ejusdem ad *Fulconem Archiepiscopum Remensem*, & *Carolus*, ac *Orthonem reges*, *Epistolas* recenset Flooardus Histlor. Remens. lib. 4. cap. 2. ubi summarie earum capita, atque argumenta compendio exhibet.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
* Comacini
Chron. Pto.
Rom. p. 231.

NICOLAUS, MYSTICUS cognomen dictus, quia, ut nonnulli interpretantur, secretioris Consilii Senator erat, circa annum 892. Ecclesiæ Constantinopolitanæ Patriarcha creatus est. Noveennio exacto Leo Imperator adhuc improles quantam uxorem duxit; quo facto offensus Nicolaus, ad Leonis pedes provolutus, ut abstineret, obnixè rogavit. Ei cum assentiri nollet Imperator, coacta ille Synodo anno 901. Imperatoris nuptias damnavit; Thomam Presbyterum, qui matrimonio isti ritu Ecclesiastico benedixerat, deposuit; ipsum Imperatorem sacris prohibuit; & cum nullis precibus à sententiâ suis dimoveri posset; anno 903. sede sua exactus, & navi impositus, ad Galacraneum Monasterium relegatur; nullo nec amico, nec famulo, nec libro quidem, cujus lectione se solari posset, exilium comitante. Quanta verò mala passus sit, ipse Epistola ad Papam luculenter exponit. Anno 911. Post Leonis mortem Alexander imperium adeptus, ejecto Euthimio, qui in Nicolai locum subrogatus fuerat Nicolaum ab exilio revocatum sedi suæ restituit; cui deinceps annos 13. præfuit, mortuus anno 924. Extant *Epistola* II. altera ad Anastasium Papam ad Joannem X. altera, Lat. Concilii Tom. IX. pagina 1264. Decretum de literis Patriarchalibus gratis concedendis extat Gr. Lat. in Jure Gr. Rom. lib. 4. p. 249. Epistola ad Simeonem Bulgariæ principem habetur Gr. Lat. apud Baronium ad an. 917. atque aliz V. ad Armenorum, Saracenorum, Longobardorum, & Amalphitanorum principes, & ad Episcopos extra communionem exsistentes, Lat. ibid.

892.
Zozar. An.
nal. Tom. 2.
p. 244.

REGINO, natione Germanus, primò Monachus Prumiensis, deinde anno 892. Faraberto Abbate regimen abrenunciante unanimi Monachorum consensu successor electus est. Verùm præfeturam non diu tenuerat, cum Monachorum quorundam æmulorum invidiæ post septennium cedere coactus est; quæ de re hæc ipse in Chronico suo ad annum 899. *Eodem anno Richarius Præmensis Abbas constituitur: qualiter autem erga me actus sit, idcirco in hoc loco notare distuli, ne fortè injuriis provocatus, iura quam Christiana parentia permittit, persecutionis meæ causas exaggerasse viderer.* Obiit circa annum 908. Scripsit ad Adalbronem primum Metensem Episcopum *Chronicon* à Christo nato ad annum 907. libris duobus, quibus res gestas Francorum præcipue & Teutonicorum complexus est. Appendix enim, quæ ab ann. 907. ad ann. 972. progreditur, à recentiore quodam scriptore adjuncta est. Prodiit hoc

892.

Chro.

SÆC. IX. ab Chronicon inter alios rerum Germanicarum
An. DCCC. Scriptores *Francfurt.* 1833. una cum Ursper-
genii *Argemorat.* 1609. f. Scriptis adhuc Rhe-
gino de Disciplina Ecclesiasticis & Religione
Christianâ libros II. 900. ferme capitula conti-
nentes. In primo libro agit de rebus & per-
sonis Ecclesiasticis, in secundo de vitâ & con-
versatione Laicorum. Aggressus est hoc Opus
circa an. 906. hortante Rathbodo Archiepis-
copo Trevirensi, in usum præsentem Duceleus
Trevirensis, ex antiquarum Synodorum Can-
onibus, Pontificum Romanorum Epistolis
genuinis, SS. Patrum Sermonibus, Codice
Theodosiano, & Imperatorum Francorum Ca-
pitularibus præcipue collectum. Primus id
Appendice aliunde confarcinata auctum, in lu-
cem emisit Joachimus Hildebrandus *Helmst.* 1659.
deinde Stephanus Baluzius recognitum, &
appendice Helmstadiensi auctiore, novaque
à se additâ, notis & præfatione doctissimâ, &
Actorum veterum Appendice, ornatum edidit
Parisi. 1671. 8^o.

est. Extant *Epistola* II. Concil. Tom IX. p. 476.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
898,

JOANNES IX. natione Romanus, Ti-
burtinensis, Rampaldi filius, Pontif. x Roma-
nus ordinatus est anno 898. die XII. Martii.
Sub initium Pontificatus convocata Romæ
Synodo, de electione & Coronatione Beren-
garii & Lamberti Italiæ Imperatorum egit, &
Synodi Romanæ à Stephano habitæ Acta refe-
didit. Eodem anno, vel ineunte proximo,
Concilium LXXXIV. Episcoporum præfente
Lamberto Imp. Ravennæ celebravit; quo Lam-
berto jus regium confirmavit, Stephanum VI.
ac Conciliabulum ejus Romanum damnavit,
Presbyteros ab eo depositos restituit, ab eo
ordinatos deposuit, Formosi Papæ memoriæ
debitam venerationem reddidit. Obiit anno
900. die xxvi. Martii. Extant *Epistola* IV. Con-
cil. Tom. IX. p. 483.

BENEDICTUS IV. natione Romanus,
Mammoli filius, Pontificalem thronum obti-
nuit anno 900. die VI. Aprilis ordinatus.
Obiit anno 904. XX. Octobr. Extant *Epistola*
II. de Argirino Lingonesi Episcopo in Ecclesiæ
sue jura restituendo, Concil. Tom. IX. p. 511.
alia de Episcopo Malaceno apud Mabillon. An-
nal Tom. III. p. 436.

900

HERVEUS, sive **HERIVEUS**, gene-
te Gallus, ortu nobilis, Hucbaldi Comitis ex-
sorore nepos, post Fulconis necem anno 900;
ex Aula regia ad Archiepiscopatum Remen-
sem promotus est, pridie Nonas Julii ordinatus.
Eodem die Concilio Remis, cui ipse præfuit,
inchoato, Fulconis decessoris interfectoribus
anathema inculsit. Circa ann. 905. North-
mannis ad fidem Christianam convertendis
sedulam dedit operam. Anno 909. Synodum
Provincialem Trosleii in agro Sueffionensi ce-
lebravit; in quâ collapsam Ecclesiæ disciplinam
inflauravit; in pejora indies ruentem Monaste-
riorum statum restituit; Clericis mulierum
consortium interdixit; & Græcorum senten-
tiam de Processione Sp. S. damnavit. Anno
921. habitâ iterum Trosleii Synodo Erlebal-
dum Comitem ob injuste arreptos Ecclesiæ Remen-
sis fundos excommunicavit. Obiit anno 922.
VI. Non. Julii, tertio post coronationem Ro-
berti regis die, Scriptis ad *VVidentem Archie-
piscopum Rothomagensem Cusiniarum* ex senten-
tiis Patrum & Canonibus excerptum, X XII.
Capitula complectens, qualis poenitentia debet
inungi non baptizatis Gentilibus, & baptiza-
tis, & rebaptizatis, & postea à Christianâ fide
desicientibus. Extat Concil. Tom. IX. p. 484.
& in Bibliothecâ Patr. Tom. XVII. p. 246. &
inter Hincmari Opuscula à Cordesio editæ p.
697. Ejus etiam ducta & consilio condita
sunt prolixa Synodi Trosleienfis anno 909. ha-
bitæ *Capitula* XV. quæ habentur Concil. Tom.
IX. p. 521.

900?

894. **AUXILIUS**, quis vel cujus fuerit, non li-
quet, claruit circa an. 894. Scriptis *Libros* II. de
Ordinationibus Formosi Papæ, seu contra inter-
fessionem discordiam Romanæ Ecclesiæ, sive ut Si-
gberti * verbis utar, *De Ordinationibus, Exor-
dinationibus, Superordinationibus Roman. Pon-
tificum.* Primus hos libros in lucem edidit Joa-
nes Morinus ad calcem Operis sui de SS. Or-
dinationibus par. 2. p. 348. exinde relato in
bibliothecam Patr. Tom. XVII. p. 1. Alium e-
jusdem librum seu Dialogum super causa & ne-
gocio Formosi Papæ exhibet Mabillonius Ana-
lect. Tom. IV. p. 610.

* De Scrip-
t. Eccl. c. 112.

895. **NICEPHORUS**, Philosophus & Orator
Patriarchæ Constantinopolitani, claruit anno
895. Scriptis *Orationem Panegyricam*, seu *Vita-
m Antonii Canlei Patriarchæ CP.* qui obiit an-
no 891. Extat Latine apud Surium, & Bolland-
um, ad diem XII. Februarii.

895. **WALDRAMNUS**, Episcopus Argento-
ratenfis, claruit anno DCCCXCV. quo Con-
cilio Triburiensi interfuit, in cnijs Actis Bal-
trannus Strasburgensis Episcopus appellatur.
Obiit anno 905. Scriptis *sermone nonnulla ad
Solomonem Episcopum Constantiensem*; quæ ex-
tant apud Canisium Tom. I. in Append. p. 31. &
in Bibliothecâ Patr. Tom. XVI. 1304.

896. **STEPHANUS VI.** natione Romanus,
Joannis Presbyteri filius, anno 896. Bonifa-
tium, qui Formoso Papæ successus fuerat, vi
& armis loco deturbans, sedem Pontificalem
invasit die II. Maii ordinatus. Habitâ statim
Romæ Synodo Formosi Papæ Acta recidit, corpus
tumulo extractum miravit, & Clericos ab
eo ordinatos deposuit. Anno 897. ipse in
carcerem detrusus, die 3. Augusti strangulatus

Finis Sæculi Noni.

LI x SÆCULUM



SÆCULUM OBSCURUM. CONSPECTUS SÆCULI.

SÆC. X. ab
A DCCCC



UGUEREM Ecclesie Christiane hoc Sæculo Statum graphicè depingunt, quotquot res huiusce temporis mandarunt literis; atque aperit laris res ipsa clamat; adeò confusa, luxata, turpia, pudenda omnia. Pauci hoc Sæculum ornamunt Scriptores erudit, nulla pene Concilia memoratu digna; deformantur detestanda Schismata etiam in ipso Romano sedis sine, turpillimæ Papatum vitæ, & abominanda flagitia, in Republica Christiana hæcenus inaudita; Unde INFOELIX & OBSCURUM vulgò audit; farente ac dolente ipso Baronto ad ann. 900. Num. 1. *Novum*, (inquit) *inchoatur Sæculum, quod sui asperitate, ac boni sterilitate ferreum, malique exundantis deformitate plumbeum, atque inopia Scriptorum appellari consuevit oblitum.* Num. 3. ait, *Cuncta, quæ passa est Ecclesia sub Gentilibus Imperatoribus, vel ab hæreticis sive schismaticis, aliisque quibuscunque Persecutoribus, horum comparatione lusus quoadmodò puerorum æstimanda esse, immodò referenda in lucrum & emolumentum.* Ad annuit DCCCCXII. N. 14. *Quam sordidissima* (inquit) *Ecclesia Romana facies, cum Roma dominantur potentissima aque ac sordidissima Meretrices? quarum arbitrio mutarentur sedes, darentur Episcopi, & quod audire horrendum & infandum est, intruderentur in sedem Petri earum amasi Pseudo Pontifices, qui non sunt nisi ad consignanda tantum tempora in Catalogo Romano Pontificum scripti. Quis enim à Seculis huiusmodi intrusus sine lege legitimus dicere posset Romanos fuisse Pontifices? Hæc ibi & multo plura eminentissimus & doctissimus Cardinalis; & ad finem Sæculi anno Millesimo, Num. 22. mirandum esse ait, ipsam Romanam Ecclesiam non casuram, & penitus interituram tot improbis, sceleratis, impudicis, prædonibus, inuasoribus, sanguinariis & grassatoribus sedem Apostolicam invadentibus, eamque depravatis moribus consputantibus, tam vitioso in primis ingressu, quàm detestando pravorum morum exemplo. Eadem fere, sed breviter Genebrardus, ad ingressum Sæculi X. pag. 552. *Infelix dicitur hoc Sæculum, exhaustum hominibus ingenio & doctrina claris, sive etiam claris Principibus & Pontificibus, in quo nihil fere dignum memoria Posteritatis gestum sit; unde ferunt tunc repertum fuisse quoddam monstrum capite canino tateris membris humanis, quod statum illius temporis mirificè referret; & paulo post. Hoc quidem infelix, quod per annos fere 150. Pontifices circiter 30. à Ioanne scilicet VIII. qui Nicolao & Adriano II. Sanctis Pontificibus successit, ad Leonem IX. usque, qui primus à Deo vocatus velut alter Aaron, antiquam Pontificum integritatem à calo in sedem Apostolicam revocavit, à virginitate majorum præsumptu defecerint, Apotactici, Apostatice, potius quàm Apostolici. In his igitur malis Præra & Puppis erant Pontifices Romani, portentosa Ecclesie Catholice capita; & si in capite ita se res habuit, quænam, dices, malignitas pervasis membra? Hinc ut de Laicis nil dicam, Episcoporum, Sacerdotum, omnique Clericali ordinis mores depravatissimi, collapsa disciplina, fastus, ambitio, avaritia, fraudes, perjuria, luxus, libido, toraque pene vitiorum lerna. Nec mirum, si tam corruptissimum Ecclesie statu plures errores circa Sanctorum Canonizationem, Campanarum Baptismum, Cœlibatum Sacerdotum, Sanctorum reliquias, visiones, apparitiones, examen per ferrum candens, aliæque superstitionum portenta &c. invehantur. Dormiebat tunc plane (ut Baronii verbis utar ad Annum DCCCCXII. Num. 14.) alio,**

ut apparet, sopore Christum in mari, cum hisce stantibus validis ventis, navis ipsa fluctibus oppressetur. Dormiebat, inquam, qui ista non videre dissimulans, sineret sic fieri, dum non exurgeret vindex. Nihilominus non penitus deerant hæc ipsâ ætate, etiam in medio Papatu, qui tyrannidi Pontificiæ, Cœlibatus Clericalis iugo, doctrinæ de Scripturâ Sacrisque linguâ vulgari non habendis, de Purgatorio, Cultu Imaginum, Corporali in Eucharistia præsentia, &c. viriliter relictæ sunt, de quibus Catalogus Testium Veritatis, Mornæus, &c. Heideggerus in Histôria Papatu, & quicunque ex Reformatis Historiam Ecclesiasticam condiderunt. Quin, nec Infœlici huic ævo deerant, barbararum quarundam Gentium ad Christi fidem conversiones, Normannorum, Rollone duce anno 1000. facto lavacro tincto; Rothenorum seu Moschorum, circa annum 1000. mox Polonorum, Danorum, Hungarorum, aliorumque populorum Borealium, qui relicto Paganismo in Christi castra transierunt. Denique ad annum 1000. exeunte Sæculo vulgò refertur Imperiû à Francis ad Germanos translatum, Ordinisque Electoralis institutio; rectene, an secus viderint quorum interest: asseram acerrimèquæ hæc de re certant longo satis numero Scriptores de translatione Imperiû, quorum lites huc non spectant.

SÆC. X. 10
A. DCCC.

SCRIPTORES.

SÆC. X. 4b
A. DCCC.
901.
Mich. Piell.
Encom. in S.
Metaphrast.
Gell. Lat. ap.
L. Allat. de
Script. Si-
meon. p. 221.



SIMEON, METAPHRASTES dictus, à scribendi, quo usus est, genere, Patria erat Constanti-
nopolitana, nobili atque illu-
stri genere ortus, vir ad bonas
litteras infatigabili sæculo promo-

vendus natus, ipse præstanti ingenio omnique
politiori literaturæ ornatus, unde summos
Reipublicæ honores facile consecutus est. Fa-
ctus est enim à Leone Imp. Proto-Secreta-
rius, Patricius, Magnus, ut videtur, Logothe-
ta, seu summus, uti apud nos vocatur, Cancell-
arius; certe Logotheta Dromi, denique Ma-
gister Palatii, quod quidem munus inter sum-
mas Aulae CP. dignitates eminet, renuncia-
tus est. Claruit inuente hoc Sæculo, circa an-
num 901. De ætate quidem ejus mirè variant
eruditores sententiæ, ab initio Sæculi terti,
tunc ad decimumquartum diversis temporibus
eum reponentium: quod eò magis mirum vi-
deri debeat cum, missis aliunde indicis, ipse
met ætatem suam satis aperte signet, tum alibi,
tum in Vita S. Theodisii, quam scripsit Meta-
phrasten disertè tradit Michael Piellus junior.
In ista enim Vita non uno in loco, se sub Leo-
ne Sapiente, ejusque filio Constantino vixisse
testatur; Metaphrastès ubi prodit insuper se
Legatum à Leone Imp. ad Arabes in Cretam
missum in comitatu Himerii Ducis, cui in re-
bus bellicis consiliarius vices præstitit, Parum
insulam adnavigasse, ibique cum sene quidam
Anachoretà colloquium habuisse, seque ab eo
ad scribendam Theodisii Vitam incitatum.
Hinc patet (ut eos qui Metaphrastem Sæculo
decimo antiquiores faciunt mittam) insignis
illorum error, qui ipsum cum Simeone Logo-
thetâ juniore circa annum 1170, clare confun-
dunt: quin & ipse Blondelles * in Chronolo-
gicis aliàs satis accuratus, non minus halluci-
natur, qui eum post annum 1080. obiisse putat.
Longius à vero aberrant Genebrardus † &
Simlerus *, qui illum ad 1200. referunt; pejore
adhuc errore Volaterranus ‡ ad annum 1300.
detrahit; pessimo omnium Casmirus Oudin*,
qui ab anno 1314. ad 1330. Metaphrastem cla-
ruisse scribit: idque fe ex mente Leonis Allatii,
ejusque argumentis convictum, asserere asse-
rat. In Opusculo isto de Simeonibus, inquit, ex-
cusi accuratissime omnia, quæ spectant ad scrip-
ta, atque ad aetatem nostræ Simeonis Metaphra-
stæ; quem tandem certis argumentis aligat contra
veterum omnium hujus Sæculi Scriptorem ferve-
ntiam ad annum Christi 1314. cuius sententiam ob
momenta rationum, quas offert, libens amplecter.
Floruit itaque Metaphrastès ab anno circiter
1314. ad annum 1320. Obliuipui fateor, dum
hec legi, summam viri negligentiam miratus,
qui passim errorem pejore accumulat. Ne-

que enim anno 1314. Metaphrastès claruit: ne-
que id dicit Doctiss. Allatius, cum sole ipsi scri-
bitur sit, L. Allatium tum in *Diarrhæ de Pselis*
p. 19: tum *Dissertatione de Simeonem Scriptis*
Simeonem nostrum ad Leonis Sapientis tem-
pora referre, idque pluribus argumentis extra
omnem controversiam probatum dare. Sed ut
ad Simeonem gestas redeamus, anno 904. ip-
se Leonem Tripolitani Saracenos Ducent
Urbi Thessalonicensi se recens expugnata
excidium minantem sapienti & sagaci consilio
emollivit, ac à proposito abduxit. Anno cir-
citer 912. ad Vitas Sanctorum litteris con-
figmandis se congit, à Theodisii auspiciis.
Quousque vitam produxerit nondum didici;
sub imperio tamen Constantini Porphyrogen-
etæ provectionis jam facti, scriptis con-
stat.

Tempus, quod à negotiis publicis vacuum
habuit Metaphrastès, litterarum studio impe-
dit: præcipue verò illustrandis Ecclesiæ anti-
quitatibus incubuit. Subente enim Constanti-
no Aug. Vitas Sanctorum ante sua tempora
scriptas undique conquisivit; conquisitas re-
cenavit: elegantiores tanquam Lectorum con-
spectu dignas, calculo suo approbavit, neque
ulla in re mutatas divulgavit: minus elegantes
verò partem nitidiori thyllo vestitas, partim
novâ formâ & Methodo dispositas, in ordinem
redegit ac digesse; quasdam etiam ex superio-
rum traditione acceptas proprio Marte ipse
condidit. Vitarum, quas hoc modo consecra-
vit, numerus in immensum consultum posse-
torum negligentia auctus est, obscuri enjovis;
Anonymique Scriptoris narrationculâ Simeon
Metaphrastæ mox ascriptâ. Genuinas itaque
Metaphrastæ vitas ab ascriptis discernendi
laborem in se recepit eruditissimus Allatius,
quod & accuratè præstitit. Hujus dictum nos
brevis sequemur, notatis insuper Vitis, quæ
vel Græcè & vel Latine typis excusæ prodie-
runt. Confer etiam quæ laudandâ plauè dili-
gentiâ notavit M. Hanckius de *Scriptoribus*
Byzantini p. 436.

VITÆ GENUINÆ.

1. *Martyrium SS. Zenobii, & Zeno-
bia*, extat Lat. apud Surium ad
diem xxx. Novembris.
2. *Martyrium S. Eleu-
therii*, Lat. xviii. April.
3. *Narratio de trans-
portatione reliquiarum S. Joannis Chrysostomi*.
4. *Martyrium Sanctorum X. in Creta insula*
Lat. xxiii. Decembr.
5. *Vita S. Abraham*, Lat.
xvi. Mart.
6. *Martyrium Sancti Jacobi Persæ*.
7. *Martyrium SS. Indæ, Domne & Sociorum*,
Lat. Decembr. x v l 9. S. Epimachi, Lat. xxxi.
Octobr.

* Gênéalog.
Franc. vien.
Añ. 1170. p. 146.
† Chron. 14.
p. 411.
* Eylem.
Gell. p. 141.
‡ Anthropol.
19. p. 707.
* Supplem.
p. 172.

ſæc. ab
DCCC.

Octobr. 10. *Vita SS. Cosma & Damiani*. 11. *Commen-
tariarum in Daniele Prophetarum*; & *SS. tres
Pueri, Ananiam, Azariæ, & Miſaclem*. 12. *Mar-
tyrium SS. Eulampii & Entimpii*, Lat. x. Octobr.
13. *Vita S. Euphrasii Alexandrina*, Lat. Jan. 1. &
apud Bollandum xi. Februar. 14. *S. Andrea Apo-
ſtoli*. 15. *S. Georgii Cappadociæ*. 16. *Martyrium
S. Ignatii*. 1. lat. apud Surium; & Bollandum 2.
Febr. 17. *S. Menna Egyptii*, Lat. xi. Novembr.
18. *Vita SS. Enitrafti, Axentii, &c.* Lat. xiii.
Decembr. 19. *Martyrium S. Panteleoni*. 20.
S. Catharina; Lat. xxi. Decembr. 21. *S. Blaſii
Epiſcopi*. 22. *Vita S. Pelagii Antiochena*. 23.
Martyrium S. Mercurii, Lat. xxiv. Novembr.
24. *Alud martyrium S. Georgii*; Lat. xxiii.
April. 25. *SS. Probi, Iſaradi, & Andrenici*. 26. *SS.
Anargyrorum, Cosma, Damiani, &c.* 27. *S. Euphe-
mia*. Lat. Septembr. xvi. 28. *Vita S. Anaſtaſie Ro-
mana virginis*, Lat. xxiii. Octobr. 29. *S. Baſilii
Epiſcopi Amaſeæ*. 30. *Commenciarum in S. Lucam*,
Lat. xviii. Octobr. Gr. Lat. ad calcem *Commen-
tarii Arethæ in Apocalypſin Perſi*. 16. 31. fol. 31.
Martyrium SS. Acandyni, Pegafi, &c. Lat. 11.
Novembr. 32. *Vita S. Theoditiæ Latvia*, Lat. x.
Novembr. 33. *Martyrium S. Petri Alexandrini*,
34. *SS. XL Martyrum*, Lat. ix. Mart. 35. *S. Demé-
trii*. 36. *S. Charitina*. 37. *SS. Acepſida, Joſeph, &
Anſula*, Lat. x. April. Gr. Lat. apud Henſche-
nium xxii. April. 38. *Vita S. Marcelli Abbatis*,
Lat. xxix. Decembr. 39. *S. Hilarionis*. 40. *Mar-
tyrium SS. Martyri & Mariani*; Lat. xxv.
Octobr. 41. *Arethæ & ſociorum*, Lat. xxiv.
Octobr. 42. *Vita S. Theodora Alexandrina*, Lat.
xi. Septembr. 43. *S. Matthei Apoſtoli*, Lat. xxi.
Septembr. 44. *S. Melania Romanæ*, Lat. xxxi. Janu-
ari. 45. *S. Pauli Homolegeta*. 46. *S. Stephani
junioris*. 47. *Abdæ Prophetæ*. 48. *S. Hieronis &
ſociorum*, Lat. vii. Novembr. 49. *Martyrium S.
Timothei*, Lat. xxii. Januar. & apud Bollandum
xxiv. Januar. 50. *S. Juliana*. 51. *Vita S. Joannis
Chryſoſtomi*, Gr. apud Savillum Opp. Chryſoſto-
mi Tom. VIII. Lat. apud Surium xviii. Januar.
52. *Martyrium S. Bonifaſii Romani*, Gr. Lat. &
Bigotio edita ad calcem Palladii; Lat. apud
Surv. Jun. 53. *Vita S. Amphiloſchi conſeſſi*. 54.
*Narratio de Miraculo ſuſcitæ à Michaelæ Ar-
thangelæ apud Chonæ*. 55. *Vita S. Gregorii Agri-
gentini*, Lat. xxiii. Novembr. 56. *S. Alypii Sylicæ*.
57. *S. Euplexia, & parentum ſilium*, Lat. xiv. De-
cembr. 58. *Martyrium S. Severiani*, Lat. ix. Sep-
tembr. 59. *S. Anania*, Lat. 1. Octobr. 60. *S. Ma-
manti*, Lat. xvii. Auguſti. 61. *S. Barbara*, Lat. iv.
Decembr. 62. *SS. Sergii & Bacchi*, Lat. vii.
Octobr. 63. *S. Socratis*, Lat. vii. Septembr. 64.
S. Farii & ſociorum, Lat. xix. Octobr. 65. *S. Theo-
dori tyranni*, Lat. ix. Novembr. 66. *Vita S.
Epiphaniæ Thannatæge*, Lat. xii. Decembris
67. *Corneſii Centurionis*, Lat. xiii. Septembr.
68. *Martyrium SS. Carpi, Papſi, & ſociorum*,
Gr. Lat. apud Papebrochium xiii. April. Lat.
apud Sur xiii. April. 69. *S. Clementis Ancyræ*,
Lat. apud Bollandum in notis ad xviii. Januarii
& Surium ad eundem diem. 70. *S. Artemii*, Lat.
xx. Octobris 71. *SS. Alena, Hermogenis, &
Eupraphi*, Lat. x. Decembris 72. *S. Niceia Gothi*,
Lat. xv. Septembris 73. *S. Longini Centurionis*,
Lat. xv. Mart. 74. *S. Babylæ*. 75. *S. Syphæ, & ſila-*

rum Fidei, Spei, & Charitatis, Lat. 1. Auguſti. 76.
S. Xenophontis, & filiorum Arcadii ac Joannis. 77.
De morte & aſſumptione B. Maria Virginis. 78.
Eusebii S. Baſilii Epiſcopi Amaſeni. 79. *Vita
S. Eusebii*, Lat. xxvi. Januar. 80. *S. Marima-
ni*. 81. *S. Joannis Apoſtoli*, Lat. xxvii. Decembris
Gr. Lat. ad calcem Arethæ Perſi. 16. fol. 82.
Martyrium SS. Guria, Samuæ, & Abibi, Lat.
xv. Novembris. 83. *Vita S. Ambroſii adſula-
henſis*. 84. *Martyrium S. Anthimi Epiſcopi Ni-
comediensis*; Lat. xxvii. Aprilis. 85. *S. Platonis*,
Lat. xxii. Julii. 86. *Vita S. Paſchii Erethæ*, Lat.
viii. Decembris 87. *S. Jacobi Apoſtoli*. 88. *SS.
S. Dionyſii Areopagite*, Lat. ix. Octobr. Gr. Lat. in-
ter opera Dionyſii Tom. II. 89. *S. Thoma Apo-
ſtoli*, Lat. xxi. Decembr. 90. *De tribus inventioni-
bus capitis S. Joannis Baptiſte*. 91. *Vita Joannis
propter Chriſtum paſſus*. 92. *S. Chariſius Ho-
molegeta*, Lat. xxviii. Septembr. 93. *Andrea Cre-
tenſis*, Lat. xvii. Octobr. 94. *Martyrium SS. Se-
baſtiani & ſociorum*. 95. *SS. Trophimi, Sabbari,
& Dorymedonit*, Lat. xix. Septembr. 99. *Vita S.
Luciani*, Lat. vii. Jan. & apud Bollandum cum
notis. 97. *S. Nicolai Myrenſis Epiſcopi*. 98. *S.
Joannis Eleoſynarii*, Lat. xxiii. Januar. &
apud Bollandum cum notis. 99. *SS. Coſma &
Damiani*. 100. *S. Joannis Abbatis*, Lat. iv. No-
vembr. 101. *Martyrium S. Calliſtrati & ſocie-
rum*. 102. *S. Anaſtaſii Perſæ*, Lat. xxi. Jan. 104.
SS. Galationis & Epiſtemæ, Lat. v. Novembr.
105. *S. Gregorii Armeni & ſociorum*, Lat. xxx.
Septembr. 106. *SS. Thyſi, Lucii, &c.* Lat. xiv.
Decembr. 107. *Vita S. Timothei*. 108. *S. Cyriaci
Anachoreta*, Lat. xxix. Septembr. 109. *S. Ma-
trene Perſenſis*, Lat. viii. Novembr. 110. *SS. Eu-
ſtathi & Theopileti & ſiliorum Agaii & Theo-
poſti*, Lat. ii. Novembr. 111. *Martyrium SS. Eu-
doxii, Roduli, Zenonis, &c.* Lat. v. Septembr. 112.
Vita S. Philippi Apoſtoli, Lat. 1. Maii. 113. *SS.
Theodori Graeci & Theophanis fratrum*, Lat. xxvi.
Decembr. Gr. Lat. apud Combefiſ. Orig. CP. p.
191. 114. *S. Danielis Beldæ*, Lat. xi. Decembr.
115. *Theophanis Syriani*, Gr. Lat. apud Henſche-
nium xii. Aprilis. 116. *Martyrium SS. Guria,
Samuæ, & Abibi*. 117. *SS. Nazarii, Gervafii,
Protatii, & Celfi*. 118. *Vita S. Averi Hærapo-
litani*, Lat. xxii. Octobr. 119. *Martyrium SS.
Metrodora, Nymphodora & Menodora*, Lat. x.
Septembr. 120. *S. Thecla*. 121. *Vita rei geſta, &
Martyrium SS. Cypriani & Juſtina*, Lat. xxvi.
Septembr. 122. *Vita S. Alexii*.

Vitas proximè numeratas CXXXII. genuinos
eſſe Simeonis Metaphraſtæ ſectus argumentis
tam ex ſtylo quam inſcriptione ductis judicat
Leo Allatius, & ſique tam edicas, quam ineditas,
in Bibliothecâ Vaticanâ, atque alibi MSS. Ge-
cæ extare prodit. allatis ſingularum ſententiis
initialibus, Diatriba de Simeone ſcriptis,
pag. 24.

VITÆ SPURIE.

P Rætèr iſtas alias XCV. *Vitas*, quæ Meta-
phraſtis nomen in Codicibus MSS. falſo
pre ſe ferunt, enumerat appoſitis etiam ſingu-
larum initiiſdem Allatius, ibid. p. 119. Harum

operam; ut in ea magnopere excelleret; quod ex Luperando notat Clarissimus & Eruditissimus du Fresne *Famil. Byzant.* p. 142.

SCRIPTA.

N *Arratio de Imagine Christi ab ipso Servatore ad Abgarum Edeffe regem missa, & ab Edeffe Constaninopolim deportata* anno 944. Extat Gr. Lat. & Combesio edita Orig. C. P. p. 79.

Vita Basilii Macedonis Imp. avi sui, Gr. Lat. ab Allatio in lucem emissâ Symmici, par. II. p. 1.

De administrando imperio liber ad Romanum filium.

Tallicorum liber.

De Themasibus Imperii Orientalis libri II.

Noticia Constitutiones xviii. Opuscula ista politica suis & variorum notis illustrata Gr. Lat. junctim edidit Joannes Mourinus Lugd. Bat. 1617. 8o.

Pandella Historica & Politica, ex universis Historicorum corpore excerptæ, & in titulos LIII. redactæ. Hujus præclari operis, & viro principe dignissimi duo solummodò hodie supersunt tituli, nempe XXVII. excerpta legationum continens; Græcè editus à Davide Hæschelio *Amyntæ-Vindeli.* 1603. 4°. Latine à Carolo Cantaculano cum notis; *Parisi.* 1609. 8°. & Lm. Collectanea de virtutibus & vitis ex Historicis XIV. vetustioribus excerpta complectens, quem notis illustratum ex Codice Peiresciano Græc. Lat. edidit Henricus Valesius *Parisi.* 1634. 4°.

919.

JOANNES, gente Italus, patriâ Capuanus, ex illustri principum Landulfi primi & Atenulphi II. genere natus; primum Ecclesiæ patriæ Archidiaconus, deinde Monachis Casinensibus nomen dedit; tandem anno 919. Cænobii Casinensis Abbas factus, Casinas suos à Saracenis propriis sedibus pulsos Capuam traduxit, obiit an. 634. Scripsit de *Persecutionibus Canonis Casinensis*, & de *miraculis inibi factis*; *Chronicon sacrum* cum quo, in condenda Chronica Casinensi se usum testatur Leo Ostiensis, Præf. fol. 2. Ineditum adhuc extare dicitur. Sub Joannis nostri nomine (quod tamen in Autographo deest) *Chronicon pastoremorum Canonum Capuæ* evulgavit Camillus Peregrinus, *Hist. Princip. Longobard.* fol. 122. teste J. B. Maro, ad Pet. Diacon. cap. 15.

925.

JOANNES X. Joannis filius, Ecclesiæ Ravenatis Presbyter, satagente Theodorâ scorto libidinosissimo, quicum continevit, à Landre Papâ primum episcopus Bononiensis, ac mox A-chiepiscopus Ravenas, factus est. Mortuo Landre anno 911. in Pontificatum Ecclesiæ Romanæ sedem procurante id eadem Theodorâ, elevatus est, die xiiii. Aprilis ordinatus, ut in Vita Joannis * legimus. Eodem anno cum federatis principibus in prælium contra Saracenos descendens insignem victoriam reportavit; & Berengarium Italicæ Imperatorem inuixit. Anno 926. Hugonem

Heriberri Comitis filium puerum quinque-nem, ad Archiepiscopatum Remensem patris potentia electum datò diplomate confirmavit. Anno 928. Marozie meretricis; Theodora filiz, insidiis sede depositus, in carcerem con-jectus est, ac die II. Julii injecto super os cer-vicali strangulatus. Extant *Epistola III.* Con-cil. Tom. IX. p. 574.

HUBALDUS; sive *Huebaldus*; Cæno-bii S. Amandi Elnonensis Monachus O.B. Milo-nis Monachi itidem Elnonensis nepos, Bodulfi Abbatis Sithivenfis præceptor, à quo ad Mo-nasterium suum accitus est, & variis fundis do-natus; claruit anno 916. ante multos tamen an-nos, regnante adhuc Carolo Calvo; non incele-bria. Obiit anno 930.

SCRIPTA:

L *iber trecentorum Carminum in Landepi* Calvisii ad Carolum Calvum Imper. cujus singulæ voces incipiunt à litera C. prodit mbi-tulus *Basil.* 1516. 1546. Integer à Barthio edi-tus inter Adversaria sua *Francfort.* 1624. pag: 2175.

Vita S. Riktridis Abbatisse Marchianensis ad Stephanum Archiepiscopum Leodiensem. Extat apud Surium (lylo nonnihil immutato) & Bollandum ad XI. Maii, & Mabillon. *Sec. Benedic. II.* pag. 937. ad Codices MSS. resti-tuta.

Vita S. Aldegundis Abbatisse Malbodiensis. Habetur apud Surium, & Bollandum ad XXX. Januar. & Mabillon. *Sæc. Benedic. II.* pag. 710.

Vita S. Leobvini Presbyteri, ad Albricum sive Baldricum Vitrageiensem Episcopum. Extat apud Surium xii. Novemb.

Liber de Musica, & Hymni in Sanctos quos ab eo conscriptos memorat Sigebertus *, in-terierunt.

Vita S. Brigidæ MSS. servatur in Monaste-rio Elnonensi, teste Ant. Sanderò *Biblioth. Belgiæ.* MSS. part. I. p. 55.

ODO, natione Francus, in aula Gislelmi Aquitaniz Ducis educatus. Decimo nono ætatis anno Turonis tonsus in Clerum transit, Musicus & Archicantor Ecclesiæ Turonensis factus anno 901. ibique Grammaticæ elemen-ta hausit; postea Lutetiam profectus, Musi-cam & Dialecticam à Remigio didicit; inde Turones reversus, cellæ semet inclussit; & du-rrioribus pietatis exercitiis totus incubuit. An-no 912. Burgundiam petens, in Cænobio Bal-nicnsi à Bernone Abbate nuper fundato mona-sticam vitam induit, Monasterii scholæ præ-positus. Anno eiecit 926. à Turpione epis-copo Lemovicensi Presbyter ordinatus. Anno 927. post Bernonis mortem Abbas electus est; mox verò Monachorum quorundam invidia & improbate divexatus, fasses deposuit; & Cluniacum secedens, coepit à se pridem Monasterium perfecti. Anno 926. Romam à Leone VII. Papâ evocatus pacem inter Alberi-cum Romanæ civitatis principem, & Hugonem regem

SÆC. X. 20
A-DCCGG,

916.

* De Script. c. 108.

926.
Vit. Odon.
per Joan. dis-
cip. ap. Sur.
Novemb. 181

* Concil.
Tom. IX. p.
169.

SÆC. X. ab
A. DCCCC.

regem conciliavit. Biennio post Romam iterum profectus, Hugonem ab obsidione urbis precibus abduxit. Paulò ante mortem Abbas Floriacensis designatus, à Monachis rejectus est. Anno 942. Romam tertîa vice Religiosis ergo iter suscepit. Romæ positus, acuto morbo laborare cepit. Festinato igitur in Galliam reditu, Remis apud S. Martinum, cujus memoriam impense coluit, animam efflavit, quartò post Martini festivitatem dic.

S C R I P T A.

DE Vita S. Geraldî Cemirî Aurelianensis Libri IV. ad Azymenem Abbatem.

Tractatus de Reverfione B. Martini Turonensis à Burgundiâ, cui præmittitur Epistola ad Fulconem Comitem Andegavensem.

Tractatus, quid B. Martinus par dicunt Apostolis. Tractatus isti duo unâ cum Salviano editi sunt Parisi. 1511.

Sermones IV. viz. in Cathedrali S. Petri, de S. Maria Ma-joriana, de Benedicto Abbate, & De combustione Basilien S. Martini.

Colationum seu Occupacionum Libri III.

Auribon XII. de B. Martino Turonensi.

Versus & Hymni de Sacramento Corporis & Sanguinis Domini, de B. Maria Magdalena, & de B. Martino.

Opuscula hæcenus enumerata edidit Andreas Duchesnius in Bibliothecâ Cluniacensi Parisi. 1614. p. 65.

Moralium in Job Libri xxxv. ex S. Gregorii Moralibus plerumque excerpti. Prodicunt curâ Martini Marrier Parisi. 1617. 8^o.

Omnia Odonis Opera habentur in Bibliothecâ Patrum Tom. xvii. p. 352. 375.

Chronicon succinctum ab Odone compositum erat MS. in Bibliothecâ Collegii S. Benedicti Cantab. vol. 9.

Scriptis etiam *Odo Librum De Translatione S. Benedicti*, alterum *De Contentu mundi*; quin & *Sermones* plures, ac *Hymnos*; quæ omnia interierunt.

Cæterum Odonis *Vitas* tribus libris fusiè, descripsit Joannes discipulus ejus, gente Italus; quem Romæ repertum Odo ad Monasterium Cluniacensem anno 942. amandavit; Monasterii Priorem demùm constitutum. Extat hæc *Vita* apud Surium xviii. Novembr. ex quâ plura de Odone peti possunt.

928.

RATHERIUS, Monachus Lobienfis, anno 928. in Italiam ad Hugonem regem profectus, ab eo Episcopus Vironensis constitutus est. Anno 954. prodicionis apud Hugonem falsò insinuatulus, sede suâ & Italiâ ejicitur. A Brunone itaque Archiepiscopo Colonienfi in patrocinium susceptus, ab eo sedi Leodienfi tunc vacanti præfectus est. Verùm anteros illius mores & rigidam disciplinam zgèr ferente Clero Leodienfi, Episcopatu cedere coactus, in Branonis clientelam iterum se recepit. Mox Brunone fatigante, pristinam sedem Veronensem obtinuit; quâ tamen rursus excidit, Hugoni regi ob reprehensos acriter mores illius pævos inivisus. Tertiâ igitur vice jam exul.

in Monasterium suum Lobienfè secessit; ibique diem extremum obiit anno 973. vel sequenti.

SÆC. X.
A. DCCC.

S C R I P T A.

Opera ejus ex MSS. undique collegit ac edidit Lucas Dacherius *Spicileg.* Tom. II. viz.

7^o Volumen Perpendiculorum, seu de *Contemptu Canonum partes* II. ad Huberum Parmensem Episcopum, p. 161.

Qualitas consiliorum cujusdam, seu *Apologia sui ipsius* p. 199.

Discordia inter ipsum & Clericos p. 217.

Libri Apologeticus p. 225.

De nuptiis cujusdam illucio f. 278.

Epistolæ V. p. 241.

Synodica ad Praebiteros suos p. 256.

Itinerarium Rutherii Romam euntes p. 255.

Sermones II. de Quadragesima p. 281.

Sermones IV. de Paschate p. 308.

Sermones III. de Ascensione p. 324.

Epistola ad Præricum de Corpore & Sanguine Domini, habetur apud eundem Tom. XII. pag. 37.

Vita S. Ursinarii Lobienfis, ab ipso vel scripta vel aucta. Extat sed mutila ap. Sur. xviii. April.

Scriptis item teste Sigeberto cap. 127. *Epistolam ad Papam de annis suis*; *Phoresin de secundo suo exilio*, *Librum* cui titulus *Inefficax garrulus*, item *contra Hæresin Anabaptistæ morphitarum*, *Agonisticon*, seu *Tractatum lib. VI. Confessionum lib. I. Sparaderum*, seu *de arte Grammatica*; quæ an adhuc supersint, non liquet. *Chronographia* ejus Manuscripta in Monasterio Gemblacensi extate dicitur. Denique cum de reditu ad Monasterium Lobienfè cogitaret, misit ad Abbatem librum, quem inscripsit, *Consilium duorum*, fluctans scilicet, utrumne reverti debeat an non, ut ex Fulcino notat Miraus ad Sigebert. p. 149.

GERARDUS, Monachus, & ut videtur S. Medardi Cœnobii Sueffionensis Decanus sive Præpositus ab anno circiter 932. In vivis adhuc erat an. 950. Scripsit *Vitam S. Romani*, tum metro, tum prosâ. Eam, quæ stylo Oratoris scripta est, luce donavit Nic. Rigaltius (teste Mabillonio, qui tamen nec annum, nec locum editionis notat.) Prologum edidit ipse Mabillonius *Analect.* Tom. I. p. 107.

932

HIPPOLYTUS, patriâ Thebanus, quem cum Hippolyto Portuensi malè confundunt nonnulli; claruit circa an. 937. certè Simeone Metaphraste, quem citat, paulò junior. Extat Gr. Lat. *Chronicon*, seu potius *Fragments Chronici*, apud Canisium *Antiq. Lect.* Tom. III. p. 55. Huic etiam, ut videtur, authorem habet *Judicium de XII. Apostolis*, sub Hippolyti Senioris nomine Gr. Lat. à Combesio editus Auctuar. Parisi. 1648. Tom. II. uti suprà in Hippolyto Portuensi annotavimus. His addere licet, quæ me monuit P. Colonius, testari nempe Simonem notis ad Sidonium p. 57. in col-

937

1ÆC. X. ab
A DCCCC. collectaneis antiquis *ἱερατικός* urbis Constantinopolitane (Codini excerpta intellige) quæ in multis Bibliothecis occurrunt, se legisse, Constantinum Crispo filio à se interfecto, cum facti errorisque dolore idus esset, statuat argenteam auro superfusam, capite auro, cum hoc titulo posuisse, Η ΔΙΚΗΜΕΝΟΣ ΤΙΟΣ ΜΟΥ, *Filius meus laesus*. Cuius rei, singus, vindices laudat Herodotum, atque Hippolytum Chronographos. Herodoti qui meminerit novi neminem. Hippolytum laudat Glycas in Annalibus, & Nicephorus Callisti Hist. Eccl. l. 2. Pro *Herodoto* legendum existimat Lambecius *Hephus*, quia nimirum Herodionem coætanum auctorem citat Anonymus in Collect. de *Antiq. Constantin.* p. 102. Alia Hippolyti fragmenta habes apud Corelerium ad Scriptores Apostolicos.

933. EUTYCHIUS, Batrici filius, Arabicè *Said Ibn Barriek*, dictus, natione *Aegyptius*, ex civitate Foilat (quam veterem urbem *Masra* fuisse tradit Geographus Nubiensis Author, cui *Sharsfal Edrisi* nomen erat) oriundus, Medicus insignis, & ab anno 933. Patriarcha Alexandrinus, sedem tenuit annos xvii. menses vi. atque obiit anno 950. Accidit ejus tempore dissidium magnum, & lis continua inter ipsum & gregem suum, teste Ibn Abi Osaibea in Vita ejus, quam Arabicè & Latine libro Eutyachiano præmisit Cl. Pocockius. Scripsit ad Hæm fratrem suum Arabico Sermone *Annales ab Orbe condito ad annum usque 940.* ex Lege & Evangelio (ut in Præfatione ait) cæterisque libris veteribus & novis collectos, quibus *Contextuosius Gemmarum* titulum dedit. In his occurrunt plura notatu dignissima, quæ frustra alibi quaeruntur: certè plurima anilibus fabulis simillima, quæ si non ex proprio cerebello sinxerit, saltem ex furtibus Ecclesiæ suæ monumentis hausit. Horum Annalium *Somariæ* notis illustratum sub titulo Originum Alexandrinarum Arabicè & Latine edidit Cl. Seldenus Londini 1643. 4°. Integros Annales cum Seldeni Præfatione notisque Arabicè & Latine in Incemprotulit Doctissimus Pocockius Oxonii 1659. 4°. Abi Obseibea, seu Ahmed Ben Casem in *Vitis Medicorum* testatur Eutyachium nostrum *Synagma compendiosum* scripsisse *Ne-noslebeukar* dictum, tribus absolutum Sermonibus, in quibus de Notitia jejuniis Christianorum, Paschatis eorum, festorum, Chalifarum, Patriarcharum, &c. egit. Idem fuisse hoc opus cum *Annalibus* statuit Seldenus, diversum esse tum ex libri titulo, tum ex rerum distributione colligit Horringerus.

Præter hæc, scripsit Eutyachius *librum de Rebz Sicilia*, postquam à Saracenis capta est. Extat MS. in Bibliothecâ publicâ Cantabrigiensi Annalium Codici subjunctus. Scripsit item *Disputationem inter Heterodoxos & Christianos*, Jacobitis oppositam, quæ habetur MS. uti & *Medica* quædam ejusdem *Opuscula*; de quibus vide quæ habet Cl. Horringerus Bibliothec. Orient. c. 2. p. 71. 84. & Hist. Eccl. Sæc. X. p. 37.

LEO VII. gente Romanus, ab ann. 936. Pontifex die xiv. Februarii ordinatus. Eodem anno Odonem Abbatem Cluniacensem Romanam evocavit; ut lapsos Monachorum mores & disciplinam ejus ope restitueret. Obiit anno 939. die xxiii. Augusti. Extant *Epistola* III. Concil. Tom. ix. p. 194.

FLODOARDUS, Sigeberto Flavaldus, Culminiensis Presbyter, & Canonicus Remensis, claruit anno 940. Heribertus Comes, qui jura omnia Ecclesiastica deprædatus, Hugonem filium puerum septennem in Archiepiscopatum Remensem ante aliquot annos promoveri fecerat, Flodoardum nostrum, utpote filii sui electioni adversentem, Ecclesiam Culminiensi privavit, unâ cum terrâ beneficij, quam tunc temporis tenebat, ut ipsius verbis utar; nec id modò, sed cum nonnulli eum infidelium apud Comitem infimularent, in liberâ custodia ipsum detinuit; post quinque menses dimissus est, eique postmodum Hugo jam adultus factus Ecclesiam S. Mariz in Colridio sitam dedit; terram, quam pater abstulerat, reddidit; aliamque in prædictâ villâ largitus est. Obiit anno 966. 28. Martii, ætatis suæ 73.

SCRIPTA.

Chronicon vetus inter Francos gestarum ab an. 919. ad ann. usque 966. Habetur inter Scriptores coætanos à Pithæo editos Paris. 1588. 8°. & *Francorum*. 1594. 8°. p. 109.

Historia Ecclesiæ Romanensis Libri iv. Prodierrunt unâ cum Appendice Anonymi, antiqui tamen, à Sirmondo editi Paris. 1611. 8°. cum notis Colvenerii *Ducis* 1617. 8°. & in Biblioth. Patr. Tom. xvii. p. 500.

Joannes Bonderius in *Indice Codicum MSS. per Belgicam*, ut Cl. Voisius * nos docet, refert Treviris in summo Templo asservari Flodoardi Presbyteri de *Triumphis Italici Martyrum & Confessorum* libros xv. metro scriptos. De *Triumphis Christi & Sanctorum Palaestina* metricè libros III. De *Triumphis Christi, & Antiochia* gestis metricè libros II. An ita sit, videant, quibus Codices Manuscriptos inspiciendi copia datur.

GREGORIUS, Presbyter, forsitan Cæsariensis, claruit circa annum 940. Scripsit *Vitam S. Gregorii Nazianzeni*, ex ipsius Nazianzeni Jambis, quos de *Vitâ suâ* condidit, & Orationibus ut plurimum concinnatam. Extat Gr. Lat. Operibus Nazianzeni præfixa. Scripsit etiam *Orationem Historicam* in SS. cccxviii. *Patres Concilii Nicæni*, & in Constantinum Magnum, quæ Latine habetur apud Surium x. Jul. Gr. Lat. apud Combefis. Auctuar. Nov. Tom. II. p. 547. cum notis.

WITIKINDUS, sive Winduchindus, gente Saxo, Monachus Corbeiz Saxonizæ ad Visurgim fluvium O. B. claruit ab anno 940. Scripsit adhuc anno 973.

SÆC. X. ab
A. DCCC.

SCRIPTA.

DE rebus Saxonum gestis, sive de *Henrici Ancapici & Orthonis I. Imp. rebus gestis Libri III. ad Mahildam reginam*, Othonis Augusti filiam. Prodiit *Basil.* 1532. *Francfurt.* 1577. & inter Scriptores Rerum Germanicarum ibid. 1580.

Versus aliquot, qui in Codice IV. Evangeliorum descripti in Monasterio Corbeienfi reperti sunt, prodiit curâ Henrici Meibomii unâ cum libris de rebus Saxonum, notis illustrati, *Francfurt.* 1621. fol. inter alios quosdam ejusdem Sæculi Scriptores

Intertitunt *Passio Thecla Virginis* metricè, & *Vita Pauli Eremitæ* nam *prosa quam metro*, & Witikindo scriptæ, teste Sigeberto de Script. cap. 129.

945. ATTO, Secundus dictus, Aldegarii filius, ab anno 945. Episcopus Vercellenis. Obiit post annum 960.

SCRIPTA.

Capitularia, (sive *Canones & Statuta Ecclesiæ Vercellenfi data*), & Concilii, Epistolique Decretalibus contextum, & in centum Capita distributum.

De Presbyterii Ecclesiasticis Opus, in tres partes divisum, quarum prima agit *De Judiciis Episcoporum*, secunda *De Ordinationibus eorumdem*, tertia *De Facultatibus Ecclesiarum*.

Epistola varia.

Opuscula ista è Codice Vaticano, admodum mendofo quidem & plurimis lacunis hiant, curâ Card. Bonæ descripta, in lucem emisit Lucas Dacheius Spicileg. Tom. VIII. p. 1.

Sermones Attonis XVII. de variis argumentis, & Liber Polypiticus seu Perpendicularum dictus de novis redarguendis & honestis faciendis, in eodem Codice Vaticano habebantur, sed tinea & tubigine adeo deformata, ut legi non possent.

946. AGAPETUS II. natione Romanus, Ecclesiæ Romanæ Pontifex ordinatus, anno 946. die ix. Augusti. Anno 947. Hugoni, cui de sede Remensi à Gallis Episcopis innotis fuerat, Episcopatum confirmavit. Eundem nihilominus anno sequente Episcopi Galli in Synodo Engilshemensi damnarunt, ac throno Remensi deturbarunt: quorum sententiam ipse Agapetus habitæ Romæ Synodo anno 948. ratam habuit. Obiit anno 956. die XVII. Martii. Extant *Epistole* II. Concil. Tom. IX. pag. 618. Alia ad Gerhardum Archiepiscopum Laureacensem, quâ Metropolitani jura ei confirmat, habetur apud Lambecium Comment. I. 2. p. 651.

946. LUITPRANDUS, Natione Italus, Domo Papiensis, si quidem Joan. Trithemio fides; Franciscus verò Bivarius in Censurâ Luitprandi operibus præmiis, conjecturis non penitus contemnendis contendit gente fuisse Hispanum, domo Cordubensem, saltē Bæti-

eum, & unâ cum parentibus à Saracenis fugatum in Italia confedisse. Quicquid sit, erat Ecclesiæ Ticinenfis Diaconus, & an 946. a Berengario Italiæ rege ad Constantinum Imp. confirmandæ utrinque amicitie causa legatus est; & à Constantino perquam honorifice & humaniter exceptus, domum reverus Episcopatu Cremonensi donatur, gnæviter administratæ legationis præmio: idque si in re obscura conjicere fas sit, eodem vel sequenti saltem anno. ante annum 963. (quo verò tempore haud satis liquet) Berengario inuisus, incertum qua sorte, factus, sede sua ejectus est. Inde igitur in Germaniam se contulit, & Francofurti lares fixit, ibique Historiam suam condidit, in qua præcipue Berengarii Italiæ Regis tyrannidem ad vivum depingit, nec mala, quæ ipse ab illo, ejusque Coniuge Willa passus est, reticet; præsertim initio libri III. cui *Antidosis* sive *Antipodosis* titulum fecit: "Tanta enim, inquit, mendaciorum jacula, tanta rapinarum dispendia, tanta impietatis molimina in me, & domum meam, cognationem & familiam gratis exercebunt, quanta nec lingua proferre, nec calamus prævalere scribere; sic igitur eis præfens pagina Antidosis, hoc est retributio, dum pro calamitatibus meis & amicis eorum, id est impietatem, præsentibus futurique mortibus denudavero. Nec minus etiam san-ctissimis & fortunatis viris pro collatis in me beneficiis Antidosis erit. Annu 963. Synodo Romanæ interfuit, & Othoni Imperat. Interpretis vicem præstitit; quæ Saxonicæ enim linguæ locutus est Imperator, ipse Latinè Episcopis teddebat. Anno 968. ab Othone Constantinopolim ad Nicephorum Phocam legatus est, nuptiarum Othonis filium inter & Annam Romani Impetrat. filiam, Nicephori priviginam, conciliandarum ergo. Verum à Nicephoro ludibrio habitus, contumeliis affectus, & innumeris injuriis exagitatus, domum re infectâ rediit: plurimas etiam injurias ab Episcopis & Præfectis Græcis illatas in itinere remittendo passus: quas ipse fusè satis in Historiâ enarrat & exaggerat. Vixit adhuc anno 970. Tam rudi indoctoque Sæculo vitæ planè non ineruditus, Græcè pariter Latinèque peritus, Poetica facultate insignis, cuius ut & reliquarum artium humaniorum vestigia in operibus ejus ubivis deprehenduntur; unde eum *luculentus & alterno stylo* scripsisse affirmat Sigebertus de Script. c. 127.

OPERA.

Hispania verum in Europâ suo tempore gestarum Libri VI. ad Raimundum Liberitanum in Hispaniâ Episcopum, ab Arnulpho Imp. exortis, & in priore ipsa Legatione CP. definites: quæ Legationem enim istam excipiunt, sex posteriora libri sexti capita, Luitprandum auctorem non habent, sed ærecentiore quopiam adjecta sunt. Libro III. (non verò quod olim existimavit Sigebertus & ex eo Trithemius toto operi) *Antidosis* sive *Antipodosis* nomen dedit, cuius rationem ex ipso Auctore supra reddidimus.

Legatio

5. & C. X. 7
ab An.
DCCC.

Legatio ad Nicephorum Phocam Imp. anno 968. susceperat. Primum eam edidit Caninius Inguilad. 1600. *Christum plane scriptum*, inquit Etycius Puccinus, *quoniam imperfectum*.

5. & C. X.
ab An.
DCCC.

* Ad an. 968
sum. 173

* De Histor.
Lut. a. c. 42.
† De Script.
Ecl. Tom.
lib. p. 35.

Liber de Pontificum Romanorum gestis à S. Petro usque ad Formosum Papam, ex Anastasio maximam partem excerptus. Supposititium esse opus ac Luprandum abscondendum satis constat. Non invitià veritate conjicit * Vossius † cui hac in parte suffragatur † Phil. Labbeus) Id Germano eisdem, ac Monacho quidem Corbeien. vel Hirsfeldensi, qui sub finem superioris sæculi floruerit, ascribendum esse. Prodiit unà cum Anastasio Viteusura Joannis Buzai *Moquenda* 1601.

* *Chronicon Luprandum eisdem fidei Ecclesie Toletane Subdiacono inscriptum*, fabulis anilibus & portentosis mendaciis repletum. Hujusce Chronici laudes misè deprecidit Ft. Bivarius, *Censura* p. 28. Notavi, inquit singulas plagiaverunt omnia. Opus ait, correspondere Autori, Phrafi, stylo, rebus scriptis correspondere eruditioni ejus omnigenæ, demum & Mecæni suo Regimundo: uno verbo, esse Dextrani Chronici quasi complementum. Et pater eentè utriusque Scriptoris fides, idem apud eruditos pondus, & auctoritas. Nec iple dissimulat ad Bivarium, Autorem hunc pseudo-Turpino Remensi in rebus Caroli M. aliorumque plurimum fidem præbuisse. Tanto densius hujus Chronici amare caput, ut istud commentarii ulterrimis illustratum in lucem ediditum promittit. Dignus planè homo nugulendus, qui in hujuscemodi quilibet eventulandis operam operæ oleum perdet.

Adversus, via, ejusdem Autoris sac farinæ, Entes in bu, inquit idem Bivarius, *Spiritus, rursus Luprandi, utroque idiomate, utroque stylo semper ornata, rerum scriptura non gravitate & varietate, ubilibet gaudens: & Luprandum nusquam Luprandum dissimilis. Verum ipsa & Turpino & Buzai, si millesque amant labra lactuosa.*

Opera ista in unam collectæ, ac notis illustrata edidit: Hicronymus de la Higuera, & Laur. Rametius *Antwerp* 1640. fol. Huic etiam editioni epistolæ quorundam Pæculum Hispanorum à Juliano Archi-presbytero collectæ, ejusque Scholiis & Rametii notis illustratæ, & Higuera Divychoi Tolitanum, in quo de sedis illius episcopis fusè agitur, accesserunt.

fede ac potentia pristina recuperatis, collecto Romæ Concilio Leonem eiecit & excommunicavit. Obiit anno 964. die XII. Maii, à diabolo in temporibus percussus ac lethaliter vulneratus, dum se nocte quadam cum cujusdani vici uxore extra Urbem oblectaret: uti ex Luprandi fide narrat Baronius *. Extrat *Epistola ad Dunstanum Archiepiscopum Cantuariensem de Pallio, & Rescriptum pro excommunicatione Hiaridi & sociorum*, qui ob agros ad Canobium S. Symphoriani pertinetes iniuste à se deceratos à Synodo in haibus Burgundie anno 955. anathematizati fuerant. Concil. Tom. IX. p. 641.

FRIDE GODUS, natione Anglus, Canobii S. Salvatoris Cantuariensis Monachus O. B. dignitate Diaconus, Vir Græcè simul & Latine doctus clauit anno 960. Scriptis *Vitam S. Vifridi, & Audeni*, rogatus ab Odone Archiepiscopo, qui utriusque corpora Cantuariam anno 956. transtulerat. Et *Vitam quidem S. Vifridi Archiepiscopi Eboracensis* versibus heroticis poemate satis prolixo composuit. Eam primus extulit Mabillonius Sac. Benedic. III. par. I. pag. 169. Vitam S. Audeni soluta oratione conscripta ab Anonymo quodam, hodie habetur, quæ Fridgodo a scripta à Surio apud istum extat ad diem XXIV. Augusti. Meretricè quidem Audeni vitam scripsit Audoenus, an verò prosè, planè incertum est. Alia memorat Balutius *, viz. de *Petrarice in Evangelio, de visione Beatorum, Contemplationes varias*: quæ peritisse puto. De stylo ejus hoc notæ Gulielmus Malmiburiensis † *Scripti versibus non ita improbandis, nisi quod Latinitatem profero, Græcitate amat, Græcè verba frequentat: ut meritis illis ejus aptetur illud Plautinum; Idæ quidem præter Sibyllam leges nemo.*

DUNSTANUS, gente Anglus, patria Somersetensis, Heritani & Kinedide filius, Athelmi Archiepiscopi Cantuariensis nepos, in Canobio Glastoniensi educatus, & bonis literis, imprimis verbè celandi pingendique arte, imbutus. In Athelstan regis aulam Athelmi Paetri gratia adductus, in simulato regio diu vixit. Aula tandem eiecit, ad Elphegum VViatoniensem Episcopum, ipsius etiam avunculum, illiusque horrea ad Monasterium Glastoniense se contulit, & cucullum induit. Abbas paulo post Glastoniensis factus. Crebrescente sanctitatis fama, ab Edvardo rege amicis ministeriis iterum admodus eiecit; ac sub duobus Principibus Edmundo & Eldredo omnia nam suo pro libitu rexit. Anno 955. circiter ab Edvino rege aulâ depulsus est, & in exilium actus. Post annum itaque in Galliâ moram, ab Edgare rege revocatus, Episcopatum VVigorniensem consecutus est. Anno 958. eisdem Londinensem obtinuit, atque anno 961. ad Archiepiscopatum Cantuariensem fuit evectus. Obiit anno 988. die XIX. Maii. Ingens Monacismi, & scribarum Clericorum in Angliâ propugnator: maximam eo nomine apud Monachos gratiam iniecit, qui mira de eo fabulantur. Præter alia à Balow enumerata, quæ aut hodiernum supersunt, non didici, scripsit in usum Monachorum Sanctimonialiumque

* Centi 42
cap. 31
† De gestis
Pontif. L. 14
fol. 114.

991
Antiquit.
Britann. pl.
79. Godw.
Pæful.
Angl. p. 74

996.

JOANNES XII. natione Romanus, Alberti Patricii filius, ipse Urbis Patricius & Clericius, post mortem Agapeti, favente populo Romano, Pontificalem sedem adeptus est anno 956. die XXIII. Martii ordinatus, eum decimum octavum ætatis annum nonum explevisset. Octavianus aurea vocatus est, primusque fuit, (si Vitæ ejus Scripsero * fides sit habenda) qui Pontifex factus, sibi nomen mutavit. Vir sceleribus & nequitia infamis, nil ambitioni aut libidini suæ fornicum reliquit; stupris, adulteriis homicidiis, & tyrannide Neroni vel Caligulæ meritis conferendus. Proditionis insuper, perfidiæ, & perjurii criminibus Deo iniuriis, & Italicæ gravis factus: in Synodo Romana anno 957. ab Odone Imp. adversus quem ex bellis arma moverat, nefandorum scelerum accusatus est, ac depositus, substituto ei Leone. Ipse tamen anno sequenti

* C. v. cil.
T. m. IX. p.
440.

M m nialiumque

SÆC. X.
ab An.
DCCCC.

italiamque nationis Anglicæ *Concordiam Regularem* Capitula XLII. continens: quam Appendicis ad Dilcepcionem suam historicam de Antiquitate Ordinis Benedictini in Anglia parti 37. p. 77. inseruit Clemens Reinerus, Benedictinus Anglicus, *Duaci* 1526. fol.

691.

NICON, genere Armenus, in Ponto Pontonico parentibus honestissimis oriundus: puer adhuc ad Auræ Petre Monasterium in finibus Ponti & Paphlagoniæ suum clam parentibus aufugit, ibique per plures annos institutum monasticum diligenter excoluit. Clauit circa annum 961. quando ab Archimandrita suo ad gentes convertendas, plebemque Christianam ad meliorem frugem revocandam missus est. Peregratis proinde Armeniæ variisque Orientis regionibus, in Cretam insulam nuper à Saracenis iugo liberatam devenit, quam à superstitionis Saracenicæ reliquiis purgavit; incolæque ad Ecclesiam Catholicam reduxit. Anno DCCCCXXI. Sparæ Corinthum evocatur, ut Bulgares in Græciam irruentes precibus suis propulset. Obiit circa 22. Decemb. 1113. ejus memoria in Tabulis tum Græcorum, tum Latinorum XXVI. Novembris colitur. Res ejus gestas scripsit anno MCL. Abbas quidam parva Lacedæmonius, quas Latine vertit Jac. Sionodius, ex quibus plurimæ præcipue de miraculis ab eo perpetratis, decessit Baronius ad 22. Decemb. XI. DCCCCXIX. DCCCCXXII. Decemb. LXXXII. Decemb. LXXXVI. DCCCCVII. Scripte librum de *pejima religione Armenorum*, qui Latine in Bibliotheca PP. haberi solet.

963.

JOANNES XIII. nomine Romanus, Joannis Episcopi filius, Episcopus Narnensis ante annum 963. quo Romanus à Joanne XII. ad Ottonem Imp. legatus Synodo Romanæ interfuit, & Dionisium à Joanne Papa in studio ordinatum se vidisse testatur est. Anno 965. Pontifex Romanus electus est, die 1. Octobr. ordinatus. Sedem laudatim tenuerit, cum à Rotfredo Urbis Præfecto civitate ejectus est, & in Campaniæ carceri mancipatus. Carcere dilapsus à Pandulpho principe Capuano hospitio est exceptus à quo rogatus sedis Capuanæ Archiepiscopatus iura largitus est. Anno circiter 969. ab Otthone Imp. fuit restitutus. Anno 971. habito Romæ generali Concilio, Privilegia Canobio Glastoniensi ab Edgardo rege concessa confirmavit. Obiit anno 972. die VI. Septembr. Extant Epistolæ IV. Concilii. Tom. IX. p. 663.

965.

FULCUINUS, sive Folquinus, primùm Monachus Bertinianus, deinde Lobienis, defuncto Alarano, ætate adhuc juvenis Monasterii Lobienis Abbas factus est anno 965. Obiit anno 990.

SCRIPTA.

*Chronicon de rebus gestis Abbatum Lambien-
sis Canobii*, à Dacherio editum Spicileg. Tom. VI.
De Miraculis S. Vifnari suo tempore factis
Opusculum. Extat apud Hirschem VII. Apill.

Vita Folcmini Ternovenfis Episcopi, qui obiit anno 855. & in Monasterio S. Bertini sepultus est. Habetur apud Mabillon. *Sec. Benedic.* IV. par. 1. pag. 621.

SÆC. X.
ab An.
DCCCC.

ABBO, gente Galus, parva Aurelianensis, Læti & Ermengardi filius, sub Vulfaldo Abbate in Canobio Floriacensi educatus, & in Academijs Parisiensibus Remensis & Aurelianensibus literis imbuitus, demum Monasterii Scholæ præfatus est. Ante annum 960. ab Olivaldo Episcopo VVigornienfi in Angliam accitus, Presbyteratus dignitate fuit honoratus, & Canobii Ramelienfis à se nuper fundari Scholæ præpositus. Post biennium multis muneribus dictus, Floracum repetiit; ubi post Oylboldi mortem Abbas electus est. Clauit circa an. 970. Post annum 986. Romam proficiscitur, ut privilegia Monasterii suo ampliora à Joanne XVI. obtineret. Post annum 996. Romam iterum petiit, ut Arnulpho Remensi Archiepiscopo idem sua per injuriam spoliato apud Gregorium VI. Pontificem patrocinaretur, utque Monasterium Floriacense Episcoporum Aurelianensium ditione authoritate Pontificis existeret, impetravit. Anno 1004. ad Monasterium Sequis, hodie Regulam dictum, in Guafconum itinere suscepto, ut res Canobii istius loci, natus p. itino jure subiecti disponeret; octo inter comites suos, & Monachos Guafcones simul, lancea venient transfossus, obiit idibus Novembris; inter Martyres à suis repositus.

970.
Vita Abbis
per Almo-
Monach. in
Biblioth.
Floriac. p.
299.

SCRIPTA.

Epistola de Vita Pontificum, ex Anastasio Bibliothecario excerpta. Prodiit una cum Anastasio cura Joannis buteri *Negensis* 1602. 4°.

Vita S. Edmundi Anglorum Orientalium regis, & Martyris, quam dum in Angliā commoratus est à Dunstano rogatus, scripsit. Extat apud Surium XX. Novembr.

Collectio, seu Evidens Canonem, à Mabillonio edita. Anal. Tom. II. p. 248.

Epistola ad ad Abbatem Fuldensen, à Balazis edita Miscell. Tom. I. p. 409.

Apologium ad Hugonem Francorum regem pro immunitatibus Monasterii Floriacens. Extat in fragmentis apud Almoium in vita Abbatis c. 8. & 9.

Epistola II. ad Bernardum Abbatem Boliensis, quarum altera habetur integra, altera mutila, ibid. cap. 10.

Epistola ad Gregorium V. Extat fragmentum ibid. cap. 13.

Epistola hexametris versibus ad Ottonem Imp. scripta. Habetur fragmentum ibid. c. 15.

Commentarius in Victoris Canonem Paschalem, inest illi, quo Cyclos annorum ab incarnatione Dominica ad sua usque tempora juxta veracem Evangeliorum fidem correxit Abbo, & ad annos circiter MD. CV. dilatavit.

Libri Distelli & Astrucii, quos ab Abbone confcriptos esse prodit Almoius*, pariter inest illi.

Cæterum *Epistolæ* & alique Abbbonis in Bibliotheca quadam Parsina MSS. nuper repertas esse refert Oudinus†, quæ nondum prodierunt.

PILGRI-

* De Vis. Ab-
bonis cap. 3.

† Supple-
p. 399.

SÆC. X.
ab An.
DCCC.

SÆC. X.
ab An.
DCCC.

971.

PILGRIMUS sive rectius **Peregrinus**, Archiepiscopus Laureacensis in Germania ab anno 971. Obiit anno 992. Extr. *Epistola ad Benedictum VII. Papam*, quâ illustris fides ejus consilio continetur, Concil. Tom. IX. pagin. 716. *Symbolum* ejus, inde excerptum ediderunt novissimi libelloch. cxi/att. curatores Tom. XVIII. p. 456. integram Epistolam commendario. em. quam antea ex Codice MS. dedit Cl. Lambecius Comment. l. 2. c. 8. p. 641.

971.

NOTGERUS, seu **NOTKERUS**, à Sigeberto *Rogero* dictus gentis Germanus, Suevici Ducis filius, post Eutacii mortem Episcopatum Leodicensem anno 971. adeptus est. Othoni Imp. laudibus gratus. Obiit anno 1007. IV. Id. Aprilis.

SCRIPTA.

* Not ad Sigebert. cap. 137.

HISTORIA Episcoporum Trevirensium, seu **Leodiensium** (sedes quæ Trevirensis Leodium postea transiit) est ejusmodi opus scriptissimè Noetgerum ex Epistola ad VV. in quodam Abbatem cuncto confat. Verum id quod nunc habemus Herigeri Abbatis Lobiiensis revera est; si modo rectè conjicit Mireus*. Historiâ istam edidit Joannes Chapeville in retum Leodic. *Historia Leodii* 1612.

Vita S. Landaldi Ecclesie Romanae Presbyteri, libris duobus explicata ad Wormatum Abbatem Gaudensium. Extr. apud Surium ad XIX. Mart.

Vita S. Remaci Episcopi Trevelensis ad VV. in quodam Abbatem. Habetur apud Surium ad III. Septemb. stylo horridiusculo à Surio in gratiam lecticis immutato.

De Miraculis S. Remaci libri II. qui eundem præ se ferentes auctorem, Vita Remaci subiiciuntur apud Surium ibid. in compendium tamen, omisissis quamplurimis miraculis, à Surio redacti, vitandi tædigratia. Verum Noetgerum Episcopum Leodiensem autotem habere non possunt, cum auctor se Strabulensis Monasterii inconfonni (quæ anno 883. configit) interfuisse testetur. Ad Noetgerum fortan seniores non malè referri queant.

Alias enim à Noetgero Leodiensi fuit Noetgerus Monachus San-Gallensis, qui superiori seculo floruit, æque obiit anno 912. *Admiratio*, & *Seguuntur* auct. Extr. Martyrologium apud Canisium Tom. IV. p. 761.

972.

BENEDICTUS VI. Romanus, Hildebrandi filius, ab anno 972. XII. Septemb. Ecclesie Romanæ Pontif. x. A Bonifacio Diacono in castellum S. Angeli detrusus ibique stragulatâ, diem clausit, ex tunc mensis Martii, ann. 974. Extr. *Epistola* unica, quâ Episcopis Salisburgensibus vices Apostolicas in Norica & Pannonia coindicat, Concil. Tom. IX. pagina 711.

975.

BENEDICTUS VII. natione Romanus, ex nobili Alb-ricorum familia octas, Davidis filius, primùm Suevici Episcopus, d. inde ab anno 975. Pontif. Romanus die XIX. Decemb. ordinatus.

anno 984. habita Romæ Synodo Cl. Cleri Magd-bergenfis Episcopi, qui dignitatem istam malis artibus ab Imperatore obtinuerat, causam dijudicavit. Obiit anno 984. die x. Julii. Extr. *Epistola* ad Gallos & Germanos, quæ Laureacensem Ecclesiam Metropolitancam esse decernit, ejusq. Archiepiscopo vices Apostolicas mandas, Concil. Tom. IX. p. 718. A Lambecio primùm edita est Comment. l. 2. c. 8. p. 645. qui & diploma Benedicti de Monasterii Gemblacensis privilegiis anno 983. promulgatum exhibet ibid. p. 901.

ETHELWERTUS, sive *Eiswardus*, seu ut ipse in fine Epistolæ ad Mahildem consobrinam sibi titulum posuit, *Parricius Consul Fabricius Quasler Ethelwardus*, gentis Anglus, ex regio Anglorum Monarchiam itemmate prægratus. Ethelredi quippe regis, Ethelwulphi filii, ænepos claruit anno 980. Scripta ad Mahildem consobrinam *Higiam* brevem libris IV. ab origine mundi ad Edgari regis obitum, qui configit anno 974. in quibus postquam tempora ante Christum enumeravit potius quam descripsit, & deinde ad annum Christi 49. res gestas mira brevitate perstrinxit, it. ab eo deinceps anno, quo Saxones sive Angli in Britanniâ primùm appaierunt, unicis Anglorum rebus enarrandis dæ operam. Prodiit *Historia* ista à nobiliss. Savilio edita inter *Scriptores Anglicos*, Londini 1596. fol. 472.

ADSO, Ordinis Benedictini Monachus, & post mortem Albrici Cornobii Derrensis Abbas. Claruit anno 980. Obiit anno 992. Extr. ab eo scripta, *Vita S. Bassili Confessoris*, apud Mabillon. l. 2. c. 67. *De translatione & miraculis ejusdem libri*. ibid. l. 2. c. 67. *Vita S. Berccardi Abbatis*. ibid. l. 2. c. 67. *De miraculis S. VV. addeberis*, l. 2. c. 67. *Vita S. Frodoberti Abbatis primi Collesii prope Treves*, l. 2. c. 67. *Historia translationis Reliquiarum ejusdem*, l. 2. c. 67. *Uita S. Manfieri Scoti* edita Parisi. 1636. à Fr. Bosquero Eccles. Gallican. Hist. Tom. I. par. 2. pag. 23.

SUIDAS, arte Grammaticus, vixisse videtur circa ann. 980. quippe qui in voce *Adap* diversis annorum ætas recensens, computationem suam terminet in obitu Joannis Zemiscis Imp. qui veneno sublagus est anno 976. Si quæ sint, quæ sequiora sapient tempore, fortasse à recentiore manu addita sunt. Interim miraberis mecum Lector, vel stupescis potius vis ferendam Miræ* officinam, qui de Attico CP. hæc Suida verba laudas, viz. *Qui tunc Sebastian in Philosophia excellerebat, ex Euclatibi schola prodierant, quem Episcopum & Ducentum loci Monachorum cognovimus*; mox subiunxit, *ex his Suida verba videtur ut ipse Suida colligi posse*; disti enim, se cognovisse Euclatibium Scholæ Episcopum, Attici Magistrum, qui Atticum sub annum Christi 425. vivere dicit. Cui enim vel puero notum est Suidam hoc loco non d. propia, sed historica, scientia agere. Condidi Suidas *Lexicon* proximam, in quo quamplurima habet ad tert Theologicam, & historiam Ecclesiasticam spectantia, & non pauca veterum itagmenia, plenius.

* Not ad Monachum c. 91.

SÆC. X.
ab An.
DCCC.

tuncque etiam ubi nomen auctoris non apponitur. Prodiit Græcè *Mediolani* 1499. fol. *Basil.* 1544. fol. Lat. Inscriptum Henrico VVolfio *Basil.* 1581. Gr. Lat. cum versione seu potius Paraphrasi *Æmilii* Porti Cretensis ac notis ejusdem fubinde additis, *Colonia Allobrogum*, i. e. *Genevæ* 1619. 2. vol. fol.

980.

ROSVVIDA, seu Rosvitis, natione Germana, in Cænobio Ganderheimensi monialis; Claruit anno 980. pietate non minus quam generis nobilitate insignis, maxime vero bonarum litterarum scientia illustris, quas supra communem sæculi sui sortem & sexus caprum excoluit, Græcè simul & Latine docta, prosa pariter ac metro pollens. Scripsit Ottonis II. Imp. & Gerbergæ Abbatisse jussu, *Historiam seu Panegyricum de regibus Ottonis* II. cammine Heroico. Carmine item confectis *Hilfrici sacra* VIII. viz. *Paschasii S. Dionysii martyris*, *Paschasii S. Pelagii martyris*, &c. Prosa verò exaravit *Cænobii sacra* VI. de variis argumentis, præcipuè verò Sanctorum laudibus. Omnia isthæc opuscula collegit, & simul edidit Conradus Celest., primus Germanicæ Poetæ laureatus, *Nürnberg* 1501. Panegyricus Ottonis Imp. habetur etiam inter Scriptores Germanicos à Roberto editos.

980.

ÆLFRICUS, sive **ÆLFRICUS**, natione Anglus, Æthelwoldi Episcopi VVintoniensis discipulus, ejusque in regimine Cænobii Abdoniensis successor (modò Balco fides adhibetur.) Teste verò Gulielmo Malmshuriensi *, ab Edgæo rege Abbas Malmshuriensis factus est, quin & (si Joanni Capgrave fides) primus Monasterii S. Albani recedens instaurari ab Ofwaldio Episcopo VVorcesterensi Abbas constitutus circa ann. 969. Habetur equidem apud Gul. Malsburiensem quod Edgari regis charta Cænobio Malmshuriensi concessa, quæ se Ælfricum, vitum in omnibus Ecclesiasticum, Monasterio isti præfuisse testatur anno regni sui 14. & incarnationis Dominicæ 974. Quamplurimi sunt, qui illum primò Episcopum VVintoniensem (VVintonem vocat Balco) deinde Cantuariensem Archiepiscoporum ab anno 995. fuisse volunt; sæo functum 1006. primo Abdonæ sepultum, deinde Cantuariam translatum. Verùm alii ab Archiepiscopo Cantuariensi fuisse Ælfricum nostrum suadere videtur ipsos ad VVulstaniū Eboraecensem Epistolam, quæ ipsum solo Abbatis titulo cohonestat; cum tamen ex Simeone Dunelmensi, Rogero Howedeno, aliisque liquet, Ælfricum Cantuariensem sedem istam integro sexennio tenuisse, antequam VVulstanus ad Eboraecensem promoveretur; nisi potius cum Gulielmo Malmshuriensi & Mathæo Florilegio Ælfricum in sede Cantuariensi ante Sirichum collocemus, & tunc quidem tempora optime conveniant. Interim celandum non est, quod tradunt nonnulli Historici, VVulstanum non ante annum 1002. sedem Eboraecensem adeptum esse, quo positos nullo modo fieri potest, ut Ælfricus noster inter Archiepiscopos Cantuarienses locum teneat. Alius quidem fuit VVulstanus Eboraecensis Archiepiscopus. Verùm cum istum anno 956. ante Edgari regis tempora obiisse constet, parum

is fortasse in rem nostram conferre censendus erit. Licet tamen forsitan diuiter doctissima Ulferti in *Ribbisch. Theat.* MS. conjectura, quam hic loci apponere hoc gravabor: "Quid igitur, inguit, si hæc omnia in hunc modum inter se conciliantur? Ælfricus, 1°. ante annum 956. (quo obiit prior ille VVulstanus Eboraecensis Archiepiscopus, ad quem Ælfricus, posteaquam jam in Æthelwoldi scholâ literis operam dederat Epistolam scripserat) Cænobioli alicujus Abbas factus fuit, æque hoc tempore scriptis se poruit ad VVulstanum & VVulstanum literas. 2°. Post annum 969. (quo Æthelwoldus in Abdoniensis Abbacia successore reliquit Ordinarum discipulum suum) Odisio Condiſcipulo suo in Abdoniensis Cænobii præfectura successit. 3°. Circa ann. 969. ab Ofwaldio Vigorniensis Episcopo Abbas S. Albani constitutus est, quæ quidem Abbacia major est illa Abdoniensis. 4°. Circa ann. 974. ab Edgæo rege (ut chartæ illius verba habent) fimosissimi constitutus est Abbas Cænobii Malmshuriensis. 5°. ab ann. 978. ad ann. 981. Cridanuncius apud Devonenses fuit Episcopus. Nam Ælfricum Cridanuncensem Episcopum prius Abbatem Malmshuriensem fuisse, & vitum doctum habicum fuisse, liberos, quæ de ros, annam de rebus Cænobii sui, de rebus natis alterum, scriptis, testatur Hilto- tici; quod vehementer sine arguit Ælfricum illam eundem cum nostro fuisse. 6°. Ab anno etiam 995. ad 995. VVintoniensem fuit Episcopus post Ælfricum, fuit etiam Devoniensem eodem tempore post Sidermannum. 7°. Ab anno 995. ad 1006. (quo obiit) post Sirichum Cantuariensis fuit Archiepiscopus. Certè anno 1001. diplomati ab Æthelredo rege Monachis Seproniciensis concessio (quod apud Harpsfeldium habetur p. 197. subſcriptis Ælfrici Cl. Cantuariensis Archiepiscopi. Hæcenus Cl. Ulferti conjectura. Et Ælfricum quidem hoc tempore sedem Archiepiscopalem tenuisse, fidem mihi faci certissimum privilegium istud Æthelredi regis ecclesiæ Christi Cantuariensis concessum, quod Saxonice & Latine edidit H. Spelmanus Concil. Brit. Tom. I. p. 307. cui proxime post Æthelredam loco subſcriptis Ælfricus his verbis & Saxonice & Latine verſis; *Ælfricus Ecclesiæ Christi Archiep.* *boni hominis Regis misericordiam Hugo crucis in aternum corroboravit* sive ut in veteri exemplari Latino ibid. edito p. 509. habetur; *Ego Ælfricus Dunelmensis Archiep.* *proſa hæc prænotanda* *xxx. lla facta confirmavit*. Co. cessum est hoc privilegium juxta vetustum exemplar Latinum ann. 1006. in quo solum esse numerum exſcriptoris vitio non sine causâ suspicatur Cl. Spelmanus, qui referendum potius censet ad ann. 1002. Et certè cum testes inter alios exhibet Godwinus, qui sedem Rosensem adit ann. 1001. & VVulstanum Episcopum Londoniensem, qui juxta Fastos Savilianos obiit ann. 1009. vel sequenti, i. e. Æthelredi 25. vel 26. hujus alius annus dari potest. Vix etiam Ælfricus noster supra communem sui sæculi sortem in Theologis, præsertim vero in Grammaticis (*Gammaticis* inde dictus) eruditus; causam exinde apud populares suos famam adeptus, ut Sermones ab eo scripti, vel Saxonice verſi in Eccle-

SÆC. X.
ab An.
DCCC.

* In Vit. Aldhelmi.

† De gestis reg. Angl. 1. 2. c. 2.

1586.
ab An.
1600.

Ecclesiis publicè legi haberentur; atque ex ipsius Epistolis haud paucè in verbum Ecclesiae Anglicanae Synodicon cooptarentur.

SCRIPTA.

Traſlati de *ſcriptis de Novo Teſtamento* quo enumeratis ſingularim utriuſque voluminibus, ac rebus ſub utroque ſedere geſtis ordine enarratis, Hiſtoriam ſacram utique ad Hieroſolymam à Tito expugnatam deducit. Saxonicè.

Homilia Paſchalis de corpore & ſanguine D.N. Jeſu Chriſti, quæ quorvis, Paſchate ad populum recitari lato olim Canone juſſa eſt. In Homiliâ iſtâ repens nunc ſerſim in Eccleſiam Tranſubſtantiationis dogma Alſici aggreſſurus; ac productis argumentis quamplurimis, ex Rattami libro maximam partem deſumptis, funditus convelt, adeo ut quænam Eccleſie Anglicanae ſito ævo de Euchariftia fides fuerit, luculentiffimis exinde pateat indiſis. Prodit typis impreſſi Saxonicis & Latinis à Joanne Dalo *Leoni* 1566. quindecim Praefulum, aliorumque Magnarum, ſubſcriptionibus monitaſum ex Archivis Saxonicis ſolent deſcriptam eſſe ſtatant. Prefatio de Alſico ejusque ſcriptis à Reverendiſſimo Mattheo Parkino Archiepiſcopo Cantuarienſi conſcripta. Denum ab Abrahamo Wheloco adjuncta verſione Latina Saxonicè edita eſt in accuratiſſima ſua Bedæ *Hiſtoria Ecclæſie* editione p. 462.

Epistoſta II. altera ad *Vtſiſſimum Episcopum Schtebarnenſem*, altera ad *Vtſiſſimum Archiepiſcopum Eboracenſem*. In his multa ex Homiliâ Paſchali de Euchariftia, ac ſpirituali ſolummodo corporis & ſanguinis Chriſti præſentia reperuntur. Utraque Epistoſta, jubente VViliſſimo ab Alſico poſtea in Larium ſermonem converſa eſt, & Eccleſie Anglicanae libris Synodicalibus ac Pœnentialibus olim inſerta; eamque eſt, ſicæ lege Eccleſiaſtica, ut loco Admonitionis ſpiritualis doctrine ab Episcopis, data quavis occasione, ad Clericos & Presbyteros prælegeretur.

Opuscula ſupra enumerata ex Eccleſiarum Exoniſis, Hereſeodienſis, ac VVigornienſis Archivis eruit, & adjectâ verſione Anglicâ Saxonicè editâ, (exceptâ unicâ ad VViliſſimum Eboracenſem Epistoſta, quam Latinè ſimul ac Saxonicè deducit) vir ſpectabilis Gulielmus Liſſe *Londini* 1623. 1638. 8°. Edita priùs fuerant (Tractatu primo excepto) Saxonicè ſimul ac Anglicè à Joanne Foxo, *Athorum & Monachorum Ecclæſie*. Tom. II. ad an. 1538.

Libri Pœnentialis. Eccleſie VVigornienſis olim à VViliſſimo Episcopis (qui ſub Gulielmo Norwanno floruit) donatus, in quo Epistoſte iſtæ inter alios Canones decem ſortientur; aſſervatur etiamnum in Bibliothecâ Collegii S. Benedicti Cantab. Extant etiam tam Saxonicè quam Latinè in libro Canonum iſtæ Eccleſie Exoniſis donato à Leſſico Episcopis, qui anno 1049. ſidem iſtam tenuit. Habetur iſte liber in Bibliothecâ publicâ Oxoniſis.

Epistoſta de Canonibus ad Vtſiſſimum Episcopum, Capitulis XXXV. conſtituta. Habetur Lat. Concil. Tom. IX. p. 1003.

INEDITA.

Sermones ſæpe Saxonica LXX. libri II. quos partim à ſeipſo, partim ab aliis, Latinè

antè ſcriptis in plebis uſum rogantibus Episcopis Saxonicè poſtea convertit. iures hodiernum habentur collectiones Sermonum Alſici Saxonicorum; quæ paſſim in Angliâ, partim in privatorum manibus, partim in publicis Bibliothecis aſſervantur. Ex his extant Cantabrigiæ duæ, altera in Bibliothecâ publicâ Academicæ, altera in Bibliothecâ S. Benedicti. Prima LX. conſtat Sermonibus; altera XXIV. In utraque verò habetur *Sermo Paſchalis*, titulo *Sermonis de Sacrificio in die Paſche*. Ex Alſici enim Sermonibus ſelecti ſunt præ cæteris XXIV. qui populo publicè prælegerentur, eo ordine XII. priora de rebus agentibus generalibus (ut *De initio creaturæ*, *De angustis*, *De die judicii*, *De vaniloquio & neſtigentia*, *De avaritia*, *De falſis Diis*, &c.) quoadcunque Sacerdoti vilium eſſet, prælegerentur: Poſteriores verò XII. propriis Feſtis assignantur (*viz.* *De Annuntiatione B. Mariæ*, *De Nativitate*, *Deſcendi*, *De Circumſione Domini*, *De Epiphaniâ*, *De Purificatione B. Mariæ*, *Domini prima in Quadrageſima*, *Domini Palmaram*) die *Paſchalis*, &c.)

Epistoſta de conſuetudine Monachorum. Extraſ MS. in Collegio S. Benedicti. Cantab.

Epistoſta de aggreſſum contra Clericorum nuptias. Principium ejus exhibet Gul. Liſſe Prefatione in *Hom. Paſchal.*

Canones Concilii Nicani Saxonicè verſi MSS. in Collegio iſto.

Chronica Saxonica maxime de Eccleſia Cantuarienſi, ab Alſico anno ætatis ſuæ 23. Saxonicè ſcripta. MSS. ibidem.

Paſſiones & Vita Sanctorum, tranſlatæ ex Latino in Saxonicum ſermonem per Alſicum. Habentur in Bibliothecâ Cantuarienſi ſub ſuſo E. 7. num. 1.

Vita ſancti Gurthari, Saxonicè ad Alſivaldum Orientalium Anglorum regem ſcripta. MS. ibidi ſub *Veſpaſiano* D. 211. n. 2.

Lingua Latina Grammatica, Saxonicæ-Latina præfixa Prefatione Latinâ MS. extat alicubi Floræ enim exinde loca habet Gul. Liſſe Prefat. in *Homil. Paſch.* immò (quod poſtea repeti) typis excuſa prodit (unâ cum Gloſſariis ejusdem generis) Oxon. 1639.

Excerpta ex Priſciano minore, ac Saxonicè verſa, plura MSS. Cantabrigiæ.

Dictionarium Latino-Saxonicum.

Opera quædam Denati Saxonicè verſa. } MSS. Cantabrigiæ, & in Bibliothecâ Lunneg. }
S. Gregorii M. Dialogi IV. Saxonicè verſi. } iſtâ.

Eundem *Abſolventia Preceptoris vitam conſcripſit* prodit Gul. Malmſburienſis in vitâ Alſiculi MS. Verum an opus iſtud ſuperſit, non conſtat.

Cæterum Alſici *Sermones* Latinâ injuriâ temporis incutientes. Nec enim miſe un eſt Episcopis Lantancum ſecutos, qui Tranſubſtantiationis dogmâ ſerè ſecuti ſunt, nimio veritatibus in iis paſſim deprehendiſis fulgore offenſos, eos ex Eccleſiarum Cathedralium Archivis, ubi repositi erant, ſublatos ſuppreſſiſſe, Saxonicos interim Sermones (lingua quippe ipſis ignotâ obſcuros) involare ſuperſtite. Lingua enim Saxo-

1586.
ab An.
1600.

SÆC. X.
ab An.
DCCC.

SÆC. XI.
ab An.
DCCCC.

Ita idè Cal. Novembr. memoriis omnium Sanctorum celebrare, exemplo ad alias mox Ecclesiis transeunte, & auctoritate Pontificis Romani tandem comprobato.

SCRIPTA.

Vita S. Maioli Abbatis decessoris sui. Habetur apud Surium XI. Maii.

Hymni IV. in eundem.

Epistola aliquot ad Fulbertum.

Vita S. Adelberti Imperatricis Othonis I. Imp. uxoris, quæ obiit anno 999. Edita est à Canisio Tom. V. par. 2. p. 398.

Sermones XIV. de Festis Domini, B. Virginis, & Sanctorum.

Synonymum de defunctis.

Omnia ista opuscula simul collegit, atque edidit curavit Duchesnius in Bibliotheca sua Cluniacensi Parisi. 1614. exinde relecta in Bibliothec. Patr. Tom. XVII. p. 653.

Epistola, aliquot, à Ducherio evulgatæ Spicileg. Tom. II.

996.

GREGORIUS V. Bravro antea dictus, natione Germanus, Othonis Marchionis Veronensis filius, Othonis Imp. nepos, solum consanguineus, anno 996. Othonis Imp. procurator Pontifex Romanus electus est die XVII. Maii ordinatus. Ineunte statim Pontificatu, à Crescentio Consule urbe pulsus est, & in Hetruriam primum, de inde in Germaniam fugatus, cum tamen prius collecto Ticini Episcoporum Concilio, Crescentium anathemate innodasset. Paulò post ab Othone armata manu reductus, coronam imperialem isti imposuit; habitaque Romæ synodo, collapsæ Ecclesiæ disciplinæ instaurandæ operam navavit, & Adelberto Fragensi ad sedem suam se conferret, immutato anathematis fulmine præcepit. Anno 998. ab Abbate Floriacensi rogatus, toti Galliarum regno excommunicationem comminatus est, nisi Arnulphus Rhemorum Archiepiscopus in iussu olim depositus in sedem suam remitteretur. Obiit, anno 999. die XVIII. Februarii. Exant *Epistola IV.* Concil. Tom. IX. p. 752. & *Epistola de Privilegiis Abbatum Monachorum majoris,* apud Baluzium Miscellan. Tom. IV. p. 431.

BUCKHARDUS, gentis Germanus, patria Hassus, Olberni, postea Abbatis Gemblacensis discipulus, Monachus Lobensis, tandem anno 996. Francofordiensi germano in sede Wormaciensi successit. Anno 1022. Concilio Selegustadiensi interfuit. Post 30. fere annos in Pastoralis munere fideliter exactos, diem exituum clausit anno 1003. saltem sequenti. Pluribus ante obitum annis extra sua sibi cella, & vicino Oratorio in sylva, duobus à Wormacia miliaribus distante, ab omni ster. pivo, negotiis, quæ secularibus procul remota, pietati & orio literario se totum dedit. Et hoc quidem in loco hortante Btunichone præposito Wormaciensi, & collaborante magistro suo Olberto, magnam illud *De rectorum solutione* aggressus est in XX. libris distributum, quos è S. scripturâ, ex Canonibus, tum dicantur, Apostolorum, ex Synodorum tum Oricanorum, tum Occidentium regum, ex Romanorum Pontificum decretis, sanctorum Patrum dictis, & libellis qui-

bustam Pœnitentialibus collegit, nec his contentus, splendidas ex ipsius Pontificum Epistolis quicquillas plena manu convolvit, quarum exempla pene innumera lectore ante oculos ponit Cl. Blondellus Prolegom. ad Pseudo-Isid. cap. 18. p. 98. prodit hoc opus. Colon. 1548. fol. & Parisi. 1749. 8. & fortan alibi non semel.

SYLVESTER II. Gerbertus antea dictus, natione Arvernus, patriâ Autellanensis, non infimo loco natus, à pueris ingenius artibus præclarè enutritus. in Philosophiæ verò & Astrologiæ studio haud vulgariter versatus. Monasticam vitam juxta D. Benedicti institutum amplexus, paulò post Roberti Galliarum regis, cuiusque filii Hugonis præceptor factus est. Hæc occasione cum in aula plurimum potestas, anno 991. convocata Synodo Arnulphum Remorum Archiepiscopum sede sua ejcendum, seque in locum ejus subrogandum curavit. Verum à Joanne XX. Papâ depositus, an. 995. favente Othone Imperatore, & iussuante populo Ravenarum Archiepiscopus constitutus est; luculque sedis Pontificiæ accensus oppugnato, tandem mortuo Gregorio Othonis III. patrocinio Romanæ Ecclesiæ Pontifex renunciatus, anno 999. die II. Aprilis Inthronizatus. Plurima Ecclesiæ Romanæ beneficia ac territoria ab Othone Imp. donari obtinuit, multisque Hæreses in Ecclesiâ paulò ante exortas feliciter consopivit. Obiit anno 1003. die XII. Maii. Quæ de modo ejus, per magicas nempe incantationes, ad sedem Pontificiam perveniendi de pactis pro mercede diabolo animâ, quæ tandem crepet, tradit Cardinalis Benno frequenter sæculi Scriptores, apud ipsum Bennoem in *vita Hildebrandi* legi possunt.

SCRIPTA.

Epistola CLX. ab eo dum sedem adhuc Romanensem teneret scripta; quas edidit Papius Massonus Parisi. 1611. 4. & Duchesnius Scriptor. Franc. Tom. II. p. 787. exinde relecta sunt in Biblioth. Patr. Tom. XVII. p. 669.

Epistola III. post Pontificatum susceperum scripta. Exant Concil. Tom. IX. p. 777.

Libro de Spharâ.

Sermo de Informatione Episcoporum. Utramque tractatum in lucem edidit Mabillonius Anal. Cl. Tom. II. p. 212.

Vita S. Adelberti Archiepiscopi Pragensis, ab Abrahamo Bravio edita Romæ, teste Ludovico Jacob à S. Carolo Biblioth. Pontif. lib. 1. p. 214.

Epigramma elegantissimum in imaginem Severi. Boetii habetur apud Baron. Append. Tom. VII. p. 44.

INEDITA.

DE Arithmetica seu de Numeris. ad Constantinum Monachum Floriacensem. Extrahat MS. apud Joannem Massonum Papiri fratrem.

De Geometria liber MS. olim in Bibliothecâ Farnesiana. Alia ejus opuscula commercio, autur, viz. *Dialogus pulcherrimus inter ipsum & Leonem nuncios Apostolicum;* de *Compositione Abrolabii liber;* de *Rhetorica lib. 2.* Oratio in *Synodo Mosensi habita* an. 995. quæ cum alicubi adhuc delitecat, nondum comperi.

996.
Vid. Vix ejus
ab Anonymo
scripsi.
Decreto
prius.



SÆCVLVM HILDEBRANDINVM.

CONSPECTVS SÆCVLI.

SÆC. XI
ab An. M.



NEUNTE Sæculo an. MIV. iterum fervere cepit Controversia Sacramentaria, item movente Leuthero Archiepiscopo Senonensi. Hanc paucis post annis suam facit Berengarius Andegavensis, qui anno MXXXV. Carnalem Christi præsentiam in eucharistiâ passim impugnavit; corpus & sanguinem Domini modo quodam Sacramentali tantum inesse affirmans; pertracto in sententiam suam Brunone Andegavensi Episcopo. Hanc ob causam anno ML. in Synodis Romanâ, & Vercellensi, & Turonensi anno MLV. damnatus est. An. MLIX. in Synodo Romana ad opinionem revocandam compulsus, quod secundâ, & tertiâ vice an. MLXXXVIII. & MLXXXIX. factum: præstito juramento in hæc verba: *Ego Berengarius corde credo, & ore confiteor, panem & vinum, quæ ponuntur in altari, per mysterium sanctæ orationis, & verbo nostri redemptoris, substantialiter converti in veram, & propriam, ac vivificantem carnem & sanguinem Iesu Christi Domini nostri; & post consecrationem esse verum Christi corpus, quod naturale est de Virgine, & quod pro salute mundi oblatum in cruce pendit, & quod sedet ad dextram patris; & verum sanguinem Christi, qui de latere ejus effusus est, non tantum per signum & virtutem Sacramenti, sed in proprietate naturæ & veritate substantiæ, sicut in hoc Brevi continentur, & ego legi, & vos intelligitis. Sic credo, nec contra hanc fidem ulterius docebo. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei evangelia.* Verùm postea penitentia ductus, ad priorem sententiam rediisse dicitur. Acutius contendit Henricus IV. Imperator cum Gregorio VII. Hildebrando dicto, circa Investituras, aliæque jura regalia. Hæc Imperatori extorquet Gregorius, & partim vi, partim censuris Ecclesiasticis, & doctrina (quæ hinc Hildebrandina audit) de suprema sedis Apostolicæ in omnes, etiam Reges, auctoritate, γρηὴν τῆ κεφαλῆς ab eo assertâ, totisque viribus propugnata, Romanæ Cathedre prærogativam longè supra imperiale fastigium effert. Hinc tumultus undique in Henricum concitati; ipse, ejusque participes in Synodo Romanâ an. MLXXVI. à Gregorio excommunicati, mox depositi Henrico, in ejus locum subrogatur Rudolphus Sæviæ Dux, ad quem Coronam auream his verbis inscriptam misit Gregorius.

Petra dedit Petro, Petrus Diadema Rudolpho.

Nec minore zelo inter Pontifices Romanos, & Patriarchas Constantinopolitanos de jure primatus litigatur. Ortâ etiam inter Archiepiscopos Cantuariensem & Eboracensem de sedis primatu controversiâ, an. MLXXII. in gratiam Lanfranci Cantuariensis judicatum est. Ad hujus Sæculi medium refertur Cardinalium propriè dictorum institutio: fuerant quidem antea in Ecclesiâ Romanâ Cardinales, in ecclesiasticis scilicet urbis ecclesiis clerici fixi & rituali, nec in aliis majoribus ecclesiis decernant Cardinales. Verum hoc circiter tempore in Collegium Apostolicum, ut Papæ Consiliarii, & Coniudices, Senatores Urbis & Orbis, veri mundi Cardines essent,

essent, asciti sunt. Exinde in immensum excreverunt Cardinalium Prærogativæ, donato iis ab Innocentio IV. circa annum MCCXLIII. pilco rubro, signo nempe, paratos esse debere pro libertate Ecclesiasticâ, si opus erit, proprium sanguinem fundere. Anno MLXXIV. multæ concitæ sunt turbæ, teste Ph. Brietio, ob Clericos conjugatos à Concilio Romano damnatos, quos *luxuriosos & impurissimos Sacrificulos* vocat bonus Jesuita. Starus Monachalis novas vires, & magna incrementa hoc ævo acquirit, ordine Monachorum Vallis Umbrosæ, Carthusianorum, & Cisterciensium instituto. Circa Sæculi exitum anno MXCVI. suadente Urbano Pontifice, & approbante Concilio Claremontano anno superiore habito, celeberrima fit Cruce-Signatorum (cruce nimirum, tanquam Christianæ militiæ tessera, vestibus impositâ) ad terram Sanctam Infidelium manibus eripiendam expeditio, Duce Godofrido Bullionio, qui occupatis anno MXCIX. Hierosolymis, primus Hierosolymorum Rex communibus suffragiis declaratur; verum auto noluit coronari, vel in throno sedere, ubi mundi Dominus Spinis redimitus in feno jacuisset; de quo verè Ph. Brietius; *Regno parvo Magnus, administrato Major, sanctissimè relicto Maximus, ipsique adèò Cesaribus & Alexandrâ antefereendus.*

SAC. XI
Ab An. 1244

SCRIPTORES

SCRIPTORES.

SÆC. XI.
ab An. M.
1001.



IMOINUS, genve Aquitanus, O. B. Monachus Floriacensis, claruit anno 1001. juvenis adhuc Monachus factus, Oylboldo Cenobii prefectorum tuncore. Sub Abbate deinde & Gauzino Abbatibus vitam egit; atque illum anno 1004. ad Monasterium Siquis, comitatus est, ejusque neci interfuit. Anno sequenti Abbois vitam literis consignavit. Nec plura de eo ligent.

SCRIPTA.

Historia Francorum libri IV. ad Abbatem Abbatem Floriacensem, ab excidio Troje ad Pipini regis inaugurationem seu annum Christi 751. Quæ sequuntur enim, &c. librum quintum, quatuorque partem posteriorem continent, à recentiore quodam Scriptore adjecta sunt. Extat hæc Historia inter Scriptores Francos *Francorum*, 1643. & Historicos Franc. à Duchesno editos Paris. 1641. Tom. III.

De Miraculis S. Benedicti libri II ad Gauzlinum Abbatem. Habentur apud Joannem à Bosco in Bibliotheca Floriacensi p. 79. Bollaudum ad XXI. Martii, & Mabillon. Sæc. Benedict. IV. pag. 2. p. 366.

Sermon in Festivitatibus S. Benedicti, cui plurima Poemata, tam sui, quam aliorum imperia leguntur. Extat apud Jo. à Bosco in Bibl. Floriac. p. 270.

Vita S. Abbeis Abbeis Floriacensis ad Hermannum Clericum Extat ibid. p. 299.

Poema Heroicum de prima fundatione Floriacensis Cenobii.

De Translacione reliquiarum corporis S. Benedicti in Galliam. Utroque Opusculum edidit Duchesnius inter Historicos Franc. Tom. III. potterius recudit Mabillonius Sæc. Benedict. II. p. 359.

1001. **GODEHARDUS**, primò quidem Abbas Tegernensis, dein Episcopus Bildshaimensis, claruit circa annos. Extant *Epistola* V. apud Mabillon. Anal. Tom. IV. p. 349.

1002. **COZBERTUS**, ab initio Sæculi hujusce Abbas Tegernensis. De obitu ejus nil liget. Extant *Epistola* IV. apud Mabillon. Anal. Tom. IV. p. 347.

1007. **FULBERTUS**, ante annum 1004. Abbas Fecraensis, Wilhelmus Comiti Pictaviensi admodum gratus, à quo munere Thesaurario S. Hilarii donatus est. Roberto etiam Francorum regi ineprius charus, ejusque (ut vulgò fertur) Cancellarius. Anno 1007. Episcopus Carnotensis factus est: B. Virginem immodico plane

honore coluisse ferre, non solum extructâ in honorem illius splendida Ecclesia Carnotensis, Canuo Anglorum rege: sumptus id id suppeditante, sed Hymnis in laudem ejus cantandis compositis primis etiam Nativitatis ejus Festum in Gallis celebrasse dicitur. Quæ de B. Virgine ipsum moito d. cumbeant videretur, cumque proprio lactesante, referunt Gislelmus Malmsbariensis alique, in hujusmodi fabulis nimium propensi, videantque istiusmodi auge in deliciis suis. Obiit Fulbertus anno 1018. die 1. Aprilis.

SCRIPTA.

Epistola, cum ejus, cum quorundam aliorum numero CXXXIV.

Sermones, Canones, Prose, H. moi, & aliquos versus. Fragmentum *Sermonis in Nativitatem B. Marie* habetur apud Joannem à Bosco in Bibliotheca à Flo. iac. p. 366. Certe hic sermo ferè ad verbum habetur in Tractatu de Nativitate B. Marie Hieronymo aucto.

Vita S. Auberti Episcopi Cameracensis Extat apud Surium XIII. Decembris.

Produnt Fulberti Opera (excepta S. Auberti Vita) curâ Caroli de Villiers Doctoris Theologi Parisiensis Paris 1608. & exinde in Bibliotheca Pactum Tom. XVIII. p. 1. Qualem in Operibus istis edendis fidem præstiterit Doctor ille Parisiensis, vel unico hoc exemplo abundè patet: Fulbertus p. 168. verba isthæc ex S. Augustino * describit. *Nisi manducaveritis, inquit, carnem filii hominis, & sanguinem biberitis, non habebitis vitam in vobis. Facinus vel flagitium videtur subire. Figura ergo est, præcipiens Passioni Domini esse communicandum remission. &c.* Hic loci mæculis editor, resuscitans hæresibus hujus temporis (uti in editionis fronte gloriatur) intentus, post voces istas, *ignis ergo est*, glossam istam, *di. i. Hæresis*, iniecit. Tandem post emissionem prælo librum, integram periodum in S. Augustini Operibus legi, & exinde à Fulberto descriptum est. admonitis, bias istas voces, *di. i. Hæresis*, inter errata typographica retulit, eas præter Colectas, quo usus est, MS. fidem additis esse constitit.

Epistola Fulberti Carnotensis de rebus Ecclesiæ religiosis & cause distribuendis extat apud Dacher. Spicilleg. Tom. I. p. 327.

ADELBOLDUS, vir Nobilis, Henrici Imp. Consiliarius, & exercituum dux. Cum patrum feliciter ei succederent res, B. licet, abrenunciato Sæculo, monasticum habitum in Cenobio Laubienfi induit, anno demum 1008. post Anfridi mortem Episcopus Ultrajectensis factus. Obiit anno 1027. die XXVII. Novembris. Extat *Libri II. de Vita S. Henrici Imp.* apud Canisium

SÆC. XI.
ab An. M.

De Boli
Chil. 14

1008.

1001. **CANKIUM** Tom. vi. p. 58: Sursum ad xiv. Julii, & Crescentium in Sanctis Bambergensibus *Impellad.* 1611. 4°. In his editionibus Adelboldi nomen Operi non præfigitur: cui tamen MSS. quidam Codicestribuunt; non ea verò auctoritate præditi, ut nem extra omnem controversiam ponere videantur.

1011. **ARNOLDUS**, Episcopus Halberstatis, claruit circa an. 1011. Scripsit *Epistolam de Institutione Episcopatus Bambergensis*, quæ extat apud Baluzium *Adiscellan.* Tom. iv. p. 455.

1012. **BENEDICTUS** v. 1111. Joannes antea dictus, Patria Tusculanus, Gregorii Comitis Tusculani filius, primùm Episcopus Portuensis, deinde ab anno 1012. Pontifex Romanus, die XX. Julii in Carthæda collocatus. Sub initia Pontificatus sedē acque urbe pulsus ad Henricum regem in Saxoniā fugit: à quo Romam reductus, impolitā coronā ipsū Imperatorem renuntiavit. Anno 1019. in Germaniā ab Henrico Imp. accitus iterum profectus est, ut Episcopatum burgensem recens institutum confirmaret, & ecclesiam consecraret. Obiit anno 1024. die X. Julii. Joannem fratrem suoclerum natus. Extat *Epistola nuda adversus invasores bonorum Cluniacensium* Concil. Tom. 12. p. 810. & apud Duchesne *Script. Francie.* Tom. 14.

1013. **ERCHINFRIDUS**, Melicensis in Austria Abbas, claruit circa an. 1012. Scripsit *Historiam de Marjyris & miraculis S. Colmanni Scabi*, quæ habetur apud Lambecium de Bibl. Vindob. Tom. 11. p. 611.

1015. **LEO**, GRAMMATICUS dictus, Prefectus & dux Cibyræotarum à Τζωάννης, ut in notā Chronographiæ ejus apposita vocatur. Summe, qui ipsū exterius Confessionē Porphyrogenetæ temporibus in Aulā viasse voluit. Utur sis eum anno 1015. scriptis confectis. Scripsit *Chronographiam* ab anno 815. quo Theophanes desinit, ad annum 1015. Extat ex Gr. Lac. Fr. Combefisi notis illustrata, Theophani subiecta. *Paris.* 1655. 8.

1014. **BERNO**, Monachus S. Galli, deinde Abbas Augiæ divites prope Constantiam ad Rhenum, claruit anno 1014. quo coronationi Henrici 11. Imp. à Benedico v. 111. Papa facta, interfuit. Obiit anno 1045. die v. 11. Januarii, postquam Monasterio Augiensi annis 39 præfuisse. Extat ab eo scriptus *Libro de Officio Atipia*, seu de reb. ad Atipia Off. suo pertinentib. scilicet *Feuer.* 1572. 8. Inter Scriptores alios ejusdem commatis *Celen.* 1568. *Paris.* 1610. fol. & in Bibliothecā Patr. Tom. x. v. 111. p. 6. *Vita S. Odalrici Augustini Episcopi* apud Surium Jul. 14.

Vita S. Meinardi Episcopi & Marjyris, apud Mabillon. *Sæc. Benedicte.* 1. v. par. 2. p. 61. Alia ejus scripta, quæ quidem vel suppositicia, vel deperdita sunt, recenset Simlerus Bibliothec. p. 100.

1020. **HUGO**, Archiepiscopus Turenensis, claruit anno 1022. Extat *Dialogus ad Fulbertum Carnotensem Episcopum* apud Mabillon. *Analect.* Tom. 11. p. 349.

ALEXIUS Monasterii Studiani Ecclesiarcha, deinde ab anno 1025. post Eustathii mortem Patriarcha Constantinopolitanus. Anno 1024. aut pascebat ac metu coarctatus, Michaelē Paphlagonem Romanū Imp. Parricidam coronā Imperiali induit, ac Zoen Imperatricem adulteram maximoio ei sociavit. Anno 1026. Joannis fratris Imperatoris sedem Patriarchalem ambionis, & conjugiorum illi Episcoporum infidias ab isto consilio cludit, arque irritas reddidit. Obiit anno 1045. Extat ejus aliquot *Discreta de diversis causis Ecclesiasticis*, in Jure Gr. Rom. lib. 4. p. 290.

JOANNES, *Johannellius* à staturæ parvitate dictus, Monachus Benignus, d. in Canobii Flicamentis Prior; à Wilhelmo Abbate constitutus, postea eodem cedente Abbas anno 1028. factus. Anno 1032. Abbatiam Ebrestemensem ab Henrico 111. Imp. dono accepit. Obiit anno 1038. Scripsit ad *Agnerem Imperatricem Henrici uxorem Libellum Precum* ex Patrum scriptis collectum; quem unā cum Prologo, non integrum tamen, edidit Mabillonius *Analect.* Tom. 11. p. 135. Scripsit alia multa, & in his *Libellum de divina Contemplatione*, ejus lacinas aliquot exhibet idem ibid. p. 151. *Orationes sive Preces plurimas*, quarum a 1. videtur est ibid. p. 155. *Epistola* aliquot, quarum 111. extat ibid. p. 221. *Librum de Institutione vidue*, *De Vita & Morib. Virginum*, *De elemosinarum dispensatione*, & forsan alia plura, quæ non extant. De eo, ejusque scriptis, vide sis eruditissimas Cl. Mabillonii Annotationes ibid. p. 161. 223.

WARINUS, Monachus Gorziensis, & Clericus Leodiensis, deum Abbas Metensis, claruit eodem tempore, sc. anno 1028. aut non diu postea. Extat *Epistola* prolixa ad Joannem Flicamentensem de rependendo *Benedicte Monacho Flicamentensi*, qui ex Judæo Christianus, ex Monasterio Blicamentensi ad Metensem transfugerat, apud Mabillon. *Analect.* Tom. 11. p. 235.

ADEMARIUS, Patria Cabannensis, Raimundi, Turpionis Episcopi Lemovicensis abnepos, & Alcardis filius, primùm Lemovicensis, deinde S. Eparchii Engolismensis Monachus, claruit anno 1030. Scripsit *Chronicon à Principio Monachia Francorum*, præcipuè vero ab anno 829. usque ad annum 1029. quod ea Codice Thuanico à Philippo Labbeo primùm editum est *Biblioth. Nov. Mss.* Tom. 11. p. 151. In hoc Chronico est Autor in temporibus supputandis sic parum accuratus; de sebus tamen Francicis, præcipuè Aquitanicis, haud vulgaris habet. Scripsit etiam *Communionem Abbatum Lemovicensium*, *Basilica S. Marcelli Apostoli*, à Labbeo eisdem in lucem prolatam ibid. p. 271. Eundem Autorem habet Supplementum ad *Amalarii Opus de Divinis Officiis*, de quo in Amalario mentionem iniecit.

HUGO, cognomento de *Brissle*, natione Gallus, Patria Belvacensis, Gilduini Comitis filius, primùm Monachus Chantecensis, & Clericus Carnotensis, deinde anno 1030. Episcopus Lingonensis.

Sæc. 11.
ab A. M.
1025

1015

1028

1030

1030

S.Æ.C. XI
ab An. 96.

nensis à Roberto rege reuinciatas Anno 1049. à Leone I. x. in Concilio Remensi ob Simoniæ crimen, & diuendium nummis Presbyteratus ordinem Episcopatus submotus est. Amisâ dignitate in Monasterium Vindunense coactus; ibique sub Waleranno Abbate fratre suo concessit. Scripsit *Librum de Corpore & sanguine Domini contra Berengarium* quem primus in lucem edidit Lucas Dacherius in Appendice ad Lausfranci Opera *Paris.* 1647. fol. exinde relatum in Biblioth. Patr. Tom. x v 111. p. 417.

1035.

BRUNO, Natione Germanus, Dux Carinthiæ, Contadi 11. Imp. patruelis, post mortem Meinardi unanimi Clericorum consensu Pæfcul Heripolenfis factus est anno 1035. Ecclesiam suam S. Kiliani dicatam ex fundamentis restituit, & interzom prædio quod in Saxoniâ habuit, locupletauit. Cum Henricum Imp. aduersus Hungaros exercitum ducentem anno 1045. comicaretur, Possessum fortitudo de altâ domo cum aliis cadens interiit v. Cal. Iunii. Ut Clerum suum bonis modis informaret, ex antiquis Patrum expositionibus consensu *Commentarius in totius. Pſalterium, in Cantica uenia Veteris & Novi Testamenti, & in Symbola Apostolorum, Ambrosii, atque Athanasii.* Prodiit: omnes isti Commentarii *anon.* 1494. & in Bibliothecâ Patr. Tom. x v 111. p. 65.

1035.

BERENGARIUS, Natione Gallus, Patriâ Tuoniensis, Archidiaconus Andagauensis, clauit anno 1035. quo sententiam suam de Eucharistiâ non modò Bertrami & Scoti, sed totius etiam veteris Eccl. suæ dogmati consonam ventilare coepit asserens nempe Panem & uinum in sacrificio Domini non verè nec essentialiter, sed figurè tantum converti in corpus & sanguinem Dominicum. Berengarium talia docentem mox acriter excepterunt complures Monachi, & alique doctrinæ carnalis propugnatores; quibus non obstantibus in sententiâ suâ tum uoce tum scripto confirmanda pergebat Berengarius. Tandem anno 1050. (ut ex Hermanno Conuictio liquet, non quod habet Durandus Tronensis lib. *de Corp. & Sane. Domini*, an. m l i i i.) Leo I. x. Papâ in Synodo Romani, lectâ ejus ad Lausfrancum Epistolâ, hominem hæresicos damnauit; & Ecclesiæ communiõne priuauit: quod & eodem anno in Synodo Verulensi factum est: in quâ non ipse Berengarius, sed duo ejus procuratores comparuerunt. Eodem circiter tempore Brione in Norman. ia eoram Guiljelmo Duce, Parisius etiam absens licet eoram Henrico Rege damnatus est, ut Durandus nos docet. Anno 1055. habitum est aduersus eum Florentiæ conciliũ, eodemque anno Victor Papa Hildebrandum Sacellarium suum in Galliam misit, qui coacti Turonis Synodo Berengarium ad Palinodiam adegit. Anno 1059. in Synodo Romani coram Nicolao Papâ pro sententiâ suâ disputauit: eique cum nullis, referente Leone Hostiensis *, ualuit obistere; Albericus Diaconus Cassinensis, uir doctissimus ad Synodum euocatur; & cõm post multos uerborum conflictus necesse cederet, Albericus unius Hildebrandis acceptis induciis librum aduersus Berengarium edidit. Ipse uerò Berengarius annis tertius, & hoju-

rarum peractis, formâ ipsi præscriptâ sententiam suam ejuuauit; formâ nempe illâ notissimâ, quæ sic incipit, *Ego Berengarius indignus Iocacum, &c.* An. m l x i i i. Mauricius Archiepiscopus Rothomagensis Synodum habuit, in qua Berengarium ejusque sequaces condemnauit, fidei confessionem Dogmati Berengiano oppositam condidit. Hujus Synodi Acta extulit C. Labillonius *Analec.* Tom. 1. 1. p. 457. An. m l x x v. Coacta est alia aduersus Berengium Pſebris Synodus, præsidente Girardo Pontificis legatorum ex Chronico Maxentiano notæ idem Labillonius. An. m l x x v i i i. in festo omnium Sanctorum Conciliũ Romæ congregauit Gregorius v i i. in quo Berengarius breuiter fidei confessionem edidit, quam in lucem protulit Mabill. loc. cit. p. 487. Verum ut moram paullisper traheret, inducias ad proximè futuram Synodum petiit, & impetrauit. Habita est itaque anno sequenti in Quadagesima altera Synodus, in qua propositæ ei noua confessionis formulâ, *Ego Berengarius corde credo, &c.* subscripsit & confirmauit. Coactum id facile dubitari nequit. Certè ad priorem sententiam cum rediisse ex multis Scriptorum ei contemporum testimoniis, Lausfranci, Anonymi Chifflieriani, aliorumque, euinci potest. Er quod rem extra omnem dubitationem ponit, ipsius Berengarii Tractatum m. 5. sic legiti. Exortor Mabillonius, in quo retium illam fidei professionem penitus rescindit, plurimisque adductis argumentis conuincit, suadensque quædam modum ad subscribendum ultimæ fidei protestationi induciis finimini. inter motis sublece re imminenti; quorū sensu eam asseruerit. Berengarium quid. m. post hæc ad sanum. ut uocat, mentem rediisse fidei. que Catholice ad extremum inique futurum ad hæresim, non uno argum. uro conuincit Mabillonius. An rem iniqua. que contestat. uir, judicent alii. Idem est, Berengarium Roma discedentem, Tuoniens. uisibile, & in d. Cosma infamam civitati suburbanam secessisse, ibique assumpto habitu in conachali per Octauium militasse. Obiit eo loci die vi. Januarii, An. m l x x x v i i i. Vnum fuisse liberalium acutum & dialecticæ peritiam insignem, motum uiræ sanctitæ illustrem, ipsi non inficiantur aduersarii. Illum ab humilitate, cheomolym, modestiâ, castitate, zelo, abstinentiâ. mirè laudat Gulielmus Malmsburiensis *; apud quem extat nobile Hildebrandi Episcopi c. non ueniens, ipsius Berengarii discipuli, in laudem ejus Epitaphium: ex quo, missis cæteris, liceat mihi pauca huc transferre.

* Dege
123. 104

Quem modo miratur semper mirabitur orbis
Ille Berengarius non obitutus obis
Quem sacra fides sustigit fides a reuocem,
Iani quum dei abfuit uisa nefas,
Ille dies demofa fides perfolia mundo,
Qua dolor & uera summa uisus fuit,
Qua uim Frelfo, qua gloria Cleri
Qua cultor iuris, pæte ruente, uis.
Quicquid Philoſophi, quicquid eccleſie Poeta,
Ingenuo reſſu, eloquioque ſuo,
Sanctior & major ſapientia majus adrem
Impleuit ſacrum pellicus & ora Deo.

Deſique

* Chron.
Cassinens. l.
p. 41.

SÆC. XI. ab
An. M.

Denique in fine;

*Vir cordis sapiens, & parte beatus ab omni;
Qui carnis animam corpore distat humanum,
Post obitum vivam secum fecum requiescam:
Nec huius melior fors mea forte sua.*

Extant Epistolæ II. ad Asclerium & Ricardum; una cum ascleritii literis, primùm à Dacherio inter Lanfranci Opera editæ, deinde Concil. Tom. IX. p. 1056. Aliam ad Ricardum Abbatem exhibet Dacherius Specieg. Tom. II. Tres ejus fidei Formulas de Eucharistiâ habet Mabillonius Analec. Tom. II. p. 466. MSS. Disputationes cum Laufranco de præsentia Christi in Cænâ asservantur in Bibliothecâ Collegii Aneonas. apud Oxoniensibus Cod. 4. num. 1. Plura ipsius Opera cula de re Eucharistica edidit se autor nobis est Sigebertus *. In Apocalypsen. scriptis testatur Boitonius Buriensis. Certè ejus expositio Apocalypsen, si modò ejus sit, habetur etiam hodiè MS. in Collegio Gonvil. & Caii Cantab. 4^o. Vereor autem ne Berengerviddi cuiusdam sit, cui exemplaria septem in diversis Angliæ Bibliothecis tantantiâ tribuit Thomas Jamefus cuque duo Codices MSS. qui in Bibliothecâ Lambethanâ hodiè extant, eam diserte adjudicant.

* De Script.
c. 114.

1040.

HERMANNUS, CONTRACTUS à membris contractis dictus, ortu nobilis; Wolferadi Comitæ Veringensis, & Hiltrudis filius, in Monasterio Sangallensi educatus. de in Monachus Augiæ maioris, O. B. Claruit anno 1040. Omnibus ejus membris Paralyti ita contractis, ut hinc inde deportaretur; studiis tamen adeò sedulo incubuit, ut æquales suos doctrinâ & ingenio facile superârit; quippe Latine, Græcè, & Arabicè doctus: Theologie, Historiæ, Philosophiæ, Astronomiæ, Rhetoricæ, & Poeticæ peritissimus. Hâc ratione pulchrè id quod natura in corpore negârat, virtutibus animi rearscit, ut rectè observat Hen. Pantaleon *. Oblit anno 1054. Scriptit *Chronicon de sex mundi aratibus*, ab initio mundi ad annum 1054. Prodiit *Francia* 1583. auctius atque emendatius ab Utilio editum inter Scriptores German. ibid. 1585. 1670. Tom. I. p. 231. Aliam ejusdem operis à prioribus diversam editionem dedit Canisius Antiq. Lect. Tom. I. p. 432. Extat etiam inter Scriptores Germanicos à Pistorio editos Tom. I. p. 85. & in Bibliothecâ Patr. Tom. XVIII. p. 348.

* De viris ill.
litter. Ger.
p. 113.

1040.

EUGESIPPUS, quisquis sit, scripsit anno 1040. Extat Tractatus de *distantiis locorum Terra Sancta* apud A. Allatium Symmilt. pat. 1. p. 104.

1040.

DOMINICUS, patrâ, ut videtur, Venetus, Gradensis sive Venetus, & Aquileiensis Patriarcha; claruit anno 1040. & deinceps. Anno 1050. potestatem crucem ante se gestandi à Leone IX. impetravit. Anno 1073. à Gregorio VII. ad Michaellem Imp. CP. ad componendum schisma Ecclesiâ Romanam in-

ter & Græcam vetulum legatus est. Extat Gr. Lat. Epistola ad Petrum Patriarcham Antiochenum à Cotelero edita Monument. Eccl. Gr. Tom. II. p. 108.

1040.

PETRUS, Patriarcha Antiochenus, ætate par. Claruit anno 1040. quo anno Patriarchalem dignitatem adeptus sit, non satis liquet, saltim ante annum 1053. quo proficiscionem huius ad Leonem IX. Papam misit. Extat Gr. Lat. Epistola responsoria satis proluxa ad Dominicum Gradensem, apud Cotelarium ibid. p. 112. Epistola II. ad Michaellem Cernularian ibid. p. 145. Harum unam fermè integram antea ediderat Leo Allatius de *Consenso Ecclesiarum Orient. & Occident.* l. 3. c. 12. §. 4. quâ Antiochi noster in Latinorum mores & dogmata, præcipuè hæc, *ἐκ τῆς καθολικῆς, uti vocat, additamentum illud, FILIOQUE*, Symbolo adjectum, accerrimè invehitur.

THEOPHANES, cognomento *Ceramium*, Tauromenii in Sicilia Archiepiscopus,

1040.

claruisse videtur circa an. 1040. De ætate ejus non una est omnium sententia. Franciscus quidem Scorius cum inter annum 842. & 893. floruisse contendit; & nos alibi illum ad annum 870. retulimus. Sed cum ex ipsius Homiliis Simeone Metaphraste, quem citat, fuisse junctim luculentissimè conlert; & *Homilia in dies Palmatum* in innumertis ferè Manuscriptis præfente rege Rogerio habita dicatur, longe majori probabilitate cum Leone Allatio hoc circiter tempore claruisse existimamus; & levia planè sunt, nulliusque momenti, quæ ad elevandam harum inscriptionum auctoritatem commentus est Franciscus Scorius, nec tanti sunt ut à me diligentius hoc loco excuterentur, præsertim cum cumulatè id præstiterit Leo Allatius de *Script. Simeon.* p. 63. Esto Photii ad Theophanem Epistola: non statim ille Theophanes noster censendus erit, præsertim cum non ad Theophanem Cerameum Tauromenii Episcopum, sed solummodò ad Theophanem Monachum scripta dicatur. Quæ *ἐστὶ τῆς ἁγίας βασιλῆος* non uno in loco habet Theophanes; ea omnia ad Rogerium Siciliæ regem commodè satis referri posse pluribus demonstrat doctiss. Allatius loco laudato. Cum Theophane Confessore, *Chrenographia* conditore, pessimè hunc confundit Miræus *, & ex eo Olearius †. Scriptit noster *Homilia LXLII in Evangelia Dominicalia, & Festa* totius anni, quas cum notis & Prolegomenis amplissimis Gr. Lat. edidit Fr. Scorius Paris. 1644. fol. *Orationes duas in Dominicâ ante Exaltationem Crucis*, Gr. Lat. ediderat Gretserus de *Græco* Tom. II. p. 1207. In quibusdam Codicibus MSS. Homiliæ hæc Dominicales Gregorio Cerameo Archiepiscopo Tauromenitano tribuuntur, non dum prolixè excutit Scorius, tandemque statuit binomiquè fuisse autorem, Theophanem & Gregorium eundem Cerameum Tauromenii Archiepiscopum, an satis solidè, doctissimo editori litem hoc loco non movebo. In concionando Theophanes noster methodo utitur ad Historiam Evangelicam enucleandam

* Auctar. c.
251.
† Abac. Patr.
p. 450.

N n apt

SÆC. XI. ab
An. M.

aperta facis & concinna, sensum literalem primum explicat, nec tamen allegoricum & morale negligit, stylus ei non ingratus, non comptus quidem & phaleratus, sed simplex, & ad sermonis didactici normam perspicuus, sponteque fluens: nec mirum si hac inclinata lingue Græcæ ætate, ornamenta quædam ei desint, quæ à Basilio vel Chrysostomo expectari poterant.

1043.

NILUS, cognomento *Duxoparius*, Ecclesiæ Græcæ Archimandrita, unde oriundus, incertum; si conjecturæ locus detur, putarem eum à Magna Græciâ ortum esse; certe Panormi in Sicilia aliquandiu vixisse ipse nobis testis est. Claruit anno 1043. Rogatus per litteras à Rogerio Siciliæ rege, scripsit breviter de *majorem Patriarcharum sedibus*, quod postea anno nempe prædicto, fusiori opere prosecutus est, in quo de quinque thronis Patriarchalibus, iisque subjectis Archiepiscopis, Metropolitani, Episcopis, de sedium Patriarchalium institutione, ordine, & propriis nominibus luculenter egit. Ex hac Patriarcharum noticia, multa, amplissima, ac præclara sine fragmenta exhibet Leo Allatus de *Concord. Eccles. Orient. & Occident.* l. 1. c. 2. 8. 9. 10. 12. 14. 16. 17. 24. Integrum verò librum ex Codice recentioris manu anno 1611. descripto Gr. Lat. in lucem emisit Stephanus Moynius *Varior. Sacr.* Tom. I. p. 211.

1045.

GLABER RADULPHUS, sive Radulphus, Monachus primùm S. Germani Autisiodorensis, postea Cluniacensis, Claruit anno 1045. Scripsit *ad Odilonem Abbatem Cluniacensem Historiarum libros V.* ab anno 900. usque ad annum 1045. tametsi de sæculo decimo per pauca habeat. Prodiit ista Francorum Historia *Paris. 1596.* & inter Scriptores Francicos à Duchesno edita *Paris. 1641.* Scripsit etiam *Vitam S. Gulielmi Abbatis S. Benigni Divionensis*, qui obiit anno 1031. Extat apud Roveriun in Historia Reomacensis Monasterii *Paris. 1637.* & Bollandum ad I. Januarii. Cæterum de Glabro Radulpho hæc habet Baronius *: "Sed sicut in recensenda Historia finis est, ita in eo valde hallucinatus erravit; dum nihil vult in alienâ Diocesi posse præsumere Romanum Pontificem plusquam cæteros Episcopos, quibus certis limitibus est definita Diocesis; & extra ipsam nihil penitus agere posse, vanè existimavit. Sententiam hæc de re suam, quam fugillat Baronius, profert Glaber Historiæ suæ lib. 2. cap. 4.

* Ad an. 996.
num. 25.

1045.

DEODUINUS, sive Theoduinus, Episcopus Leodiensis, ab anno 1045. ad 1075. quo obiit, Scripsit *Epistolam*, seu *Libellum ad Henricum Gallia regem de Corpore & Sanguine Christi adversus Berengarium ejusque sectatores*. Epistolam istam sub Durandi Leodiensis Episcopi anno 1045. defuncti, nomine mutilam ediderunt Baronius ad an. 1015. & Chapeavil in *Historiæ verum Leod.* quin & Bibliothecæ Patr. Curatores Tom. XVIII. p. 419. integram ac verò autho-

ri testatam dedit Mabillonius *Analeth.* Tom. 3. SÆC. XII. ab An. M. IV. p. 396.

1046.

CLEMENS H. *Smidgerus*, seu *Sindigerus* antea dictus, natione Germanus, postquam sedem Bambergensem sexennio tenuisset, anno 1046. ab Henrico Germanorum rege ad Pontificatum Romanum provectus est, die Natalis Dominici inthronizatus, quo ipso die Henricum atque Agnetem uxorem coronâ Imperiali induit. Anno sequente Concilium Romæ contra Simoniacos coegit; & Henricum Imp. in Germaniam secutus, diem clausit anno 1047. die IX. vel X. Octobris, in Ecclesiâ suâ Bambergensi sepultus. Extat *Rescriptum* in gratiam Archiepiscopi Ravennatis apud Ferd. Ughellum Italiæ Sacræ Tom. II. & *Epistola Decretalis* de sedis Salernitanæ in Archiepiscopatum evectiōe Concil. Tom. IX. p. 945.

1048.

ADEL DANNUS, Fulberti Carnotensis discipulus, Berengarii condiscipulus, ex Scholastico Leodicenſi, Brexienſis ab anno 1048. Episcopus. Obiit circa annum 1061. Scripsit *Epistolam ad Berengarium de veritate Corporis & Sanguinis Christi in Eucharistia*, quæ typis excusa, prodiit unâ cum aliis ejusdem argumenti opusculis curâ Joannis Ulmmerli *Lozanii 1551. 1552.* & in Bibliothecâ Patr. Tom. XVIII. p. 438. Scripsit etiam, teste Sieberto *, ejusdem argumenti *Epistolam ad Paulum Metensem Primicerium*, quâ ipsam, pariter ac Berengarium communem amicum, à sententia suâ de Eucharistia revocare conatus est. Epistola ista interiisse videtur.

1048.

GISELBERTUS, Monachus Antisiodorensis; claruit anno 1048. Scripsit *Vitam S. Romani*, quæ extat apud Mabillon. Sæc. 1. p. 81.

1048.

HUGO, patriâ Burgundus, ortu nobilis, Dalmarti, Domini Samurenſis, & Aremburgis filius, natus est anno 1013. Juvenis adhuc quindecim vitam monasticam in Cenobio Cluniacensi iniiit, Odilone Abbate præceptorem sortitus. Post aliquot annos Monasterii Prior, & defuncto Odilone Abbas creatus est anno 1048. Anno 1058. Stephano Papæ Florentiæ morienti adfuit. Anno 1074. Romanæ religionis ergo petiit. Obiit anno 1108. seu ut alii, 1109. 3. Cal. Maii, anno ætatis sue 85. Extat *Epistola* ejus aliquot apud Dacherium *Spicilæg.* Tom. II.

1049.

LEO IX. *Brune* antea dictus, natione Germanus, Hugonis filius, Conradi Imp. consobrinus, ipse comes Dagspurgensis, ex Episcopo Tullenſi Pontifex Romanus ab Henrico Wormatiæ designatus anno 1048. Romæ electus anno 1049. die II. Februarii, die XII. inthronizatus. Eodem anno habitis Romæ & Papæ Synodis Clementis II. decretum contra Simoniacos confirmavit, in Galliam etiam ac Germaniam profectus, Synodos Remensem & Moguntinam celebravit, latis in hæc Canonibus

non-

SÆC. XI. ab
An. M.

nonnullis, contra Simoniacos præsertim, Ecclesiasticis, in illâ dedicatâ novâ S. Remigii Basilicâ, ejusque translatis in eam reliquiis. Anno 1050. Synodos Romanam & Vercellensem contra Berengarium cogit; & in hac quidem Beneventanos etiam rebelles, & Humfredum archiepiscopum Ravennatensem excommunicavit. Anno 1051. postquam in Germaniam iter fecisset, Concilio Romæ celebrato, Gregorium Episcopum Vercellensem propter adulterium excommunicavit. Anno sequente in Germaniam iterum iter facit, ut pacem inter Henricum Imp. & Andream Hungariæ regem conciliaret. Anno 1053. exercitum contra Normannos duces ab iis prælio victus est, captus, ac mox dimissus. Anno 1054. legationem Constantinopolim ad Constantinum Monomachum misit, ut pax inter Ecclesias Orientalem & Occidentalem iniretur, & ut Imperatoris animum adversus Michaelém Cerularium Patriarcham exacerbat. Eodem anno diem obiit, XIX. aprilis. Extant *Epistole* XIX. Concil. Tom. IX. p. 949. quarum prima, quæ est ad Michaelém Cerularium, quæque ejus & Leonis Acridani arrogantiam, erroresque Græcorum vehementius coarguit, Tractatus potius quam Epistola, censendâ est, utpote XLI. Capita complectens. Extant ejusdem *Homilia* seu *Sermones* plurimi editi *Leovani* 1565. *Colem.* 1568. *Antwerp.* 1583.

1049.

ANSELMUS, Leodicensis Canonicus & Scholasticus Ecclesiæ B. Lamberti, postea Decanus Namurcensis; claruit anno 1049. Ab Idâ abbatissâ Colonienfis rogatus, scripsit *Hystoriam Episcoporum Leodicensium* ab anno 666. ad 1048. circiter, quam primus in lucem edidit unâ cum aliis quatuor non dissimilis argumenti Scriptoribus Jo. Chapeavillius *Leodii* 1612. 4^o.

1057.

NICETA PECTORATUS, seu *Stethatus* dictus, Monachus & Presbyter Constantinopolitanus in Cænobio Studiensi; claruit circa an. 1050. Latinorum hostis capitalis, adversus quem Humbertus, alique Ecclesiæ Romanæ legati strenuè Constantinopoli disputarunt; quin & si ipsi Humberto fides sit habenda Niceta legatorum argumentis cessit, scripta sua incendit, omnesque Ecclesiæ Romanæ hostes anathematizavit anno 1054. Quâ quidem re vel sicum pobis faciunt boni apocrisiani, de famâ suâ satis solliciti, vel id tempori serviens fecit Pectoratus, ipsum enim à Græcis ipsis defecisse nusquam, quod sciam, vel leviter agnoscent Scriptores Græci. Extat Latine *Liber adversus Latinos de Azymis, de Sabbatarum jeuniis, & impius Sacerdotum*, à Canisio editus, Tom. VI. p. 4. & à Baronio in Appendice ad Tom. XI. Fragmenta quædam hujusce libri habentur Gr. Lat. apud Allatium de *Mystâ Præstantiss.* 2. 16. Ex ejusdem *Cænone* in S. Nicolai quædam adducit idem Allatius libro *adversus Hæring.* c. 11. p. 208. *Tractatus ejus de Animâ* meminit, & ex capite 14. fragmentum proferit idem libro de *oliva Synodo Photiana* c. 14. p. 545. *Carmen ejus Iambicum in Syno-*

dem juniorum præceptorem, Græcè integrum SÆC. XI. ab exhibit idem *Diatribâ de Synonem. Script.* p. 168. Ex præfatione ejus in Symeonis librum de Divinis laudibus quædam adducit idem *ibid.* p. 152. 172.

1050.

MICHAEL PSELLUS, patris etat Constantinopolitanus, vetusta & nobili, consulari utpote ac patricia prosapia oriundus. Quinquennis præceptor traditus ad eam literarum genere profecit, ut summum sæculi sui decus evaderet, *ἐπιφανὴς καὶ τῶν ἑπιστολικῶν καὶ τῶν ὑποκριτικῶν καὶ τῶν ὑποκριτικῶν*, ut recentiorum encomia jam taceam. Claruit anno 1050. & deinceps, summisque in republica honoribus & officiis functus est. Erat enim Senator CP. à Michaelē Stratiotico unâ cum aliis principibus viris ad hæcium Commenum legatus missus: ejusque præcipuè opera in deponendo Michaelē Cerulario usus est idem Commenus: Præcipuè curæ ejus commissus est Michael Ducas, bonis literis, bonique moribus imbuedus, quem proinde ad omne disciplinarem genus accurate formavit; immò ope ejus & consilio ipse Ducas anno 1071. in Imperatorem evectus est. At post sexennium exautorato Michaelē Ducas ipse quoque Pselus dignitatibus exutus, abraça coma. habitum Monachalem induit, & relicta urbe regia, non diu postea vitam cum morte commutasse videtur. Vir planè admirandus, & qui omnes sæculi sui eruditus dicendi copia, ingenii acumen, doctrinæ profunditate, longo post se intervallo reliquit. Eum veluti in Ecclesiâ Latinâ iniquiorem, schismaticis, quos vocat, annumerat Josephus Episcopus Methonenfis*, ipsi sumque in expositione hdei ad Michaelē Ducas affinalis Spiritum S. ex solo Patre procedere non uno in loco fatetur ipse Allatius. Scripsit penè infinita, Philosophica, Mathematica, Medica, Historica, Theologica. Hic ergo Pselus, ut doctrinâ præstantissimus, ita omnium *τοῦτο γὰρ φησὶ* fuit. *Autem dicere, neminem ea, vel subsequente ætate, Græcè vel invenisse æquari, vel ordinasse aptius, vel locutum eloquentius, vel profundius vel pertractasse. Nulla fuit scientia, quam ipse vel novis non illustraverit, vel compendio non tenuerit, vel optimâ methodo non expenderit, inquit Leo Allatius *Diatribâ* quam edidit de *Pselis eorumque scriptis* p. 42. quamque in recensendis Pselii opetibus, præcipuè *τῶν ἀριθμικῶν*, non exiguum mihi lucem prætulisse lubens profiteor.*

* Apolog. adv. Mæcum Ephel.

OPERA typis excusa.

CArmina, seu *Paraphrasu metrica in Cantica Canticorum*, ad Nicephorum Botoniætem Imp. Prodiit Lat. *Venes.* 1573. 4^o. *Antwerp.* 1615. 8^o. Græcè cura Jo. Meursii, *Lugd. Bat.* 1617. 4^o.

Commentarius in Cantica Canticorum ex tribus patribus, Grægorio Nysseno, Nilo & Maximo, à Psello, uti creditur, collectus. Prodiit scriptum Lat. inter Theodoretæ opera, Gr. Lat. verò in *Anthuario Duceano* Tom. II. p. 681.

N n a Caput

SÆC. XLII
An. M.

Capita quædam de Trinitate & Persona Christi
ad Michaelen Imp. Gr. Lat. cum Notis Woegeli
Augusti 1608.8°.

*Janus in Asia & virtutes, & Anagoga in Tan-
tulum & Circeæ, & Allegoria de Sphinge, Gr. Lat.*
Basil. 1544.8°.

De operatione Daumen Dialogus, Lat. Paris.
1577. Gr. Lat. cum notis Gilberti Gaulmini,
Paris. 1615.8°. Excerpta ejus à Marfilio Ficino
collecta, & Latina facta, pluries prodie-
runt.

Expositio, seu Scholia in Oracula Chaldaica,
quæ à nonnullis Proclo Lydio ascribuntur. Pro-
diit Gr. Lat. à Fr. Patricio in nova Philosophiâ
Edita Venet. 1593. & una cum Oraculis Sibyllinis
Paris. 1599.8°.

Brevis dogmatum Chaldaicorum declaratio,
Gr. Lat. à Patricio edita Venet. 1593.

*De facultatibus animæ liber, Gr. Lat. cum Ori-
genis Philocalia Paris. 1624.4°.*

*Annotiones in aliquot Gregorii Nazianzeni
loca, Lat. à Jac. Billioeditæ cum Gregorii Na-
zianzeni operibus.*

*Oratio Panegyrica in Simeonem Metaphra-
stem, Lat. apud surium XXVII. Novembr. Gr.*
Lat. apud L. Allatium de Scriptis Simeon. p.
221.

*Officium pro ejus commemoratione à Psello
compositum, Gr. Lat. ibid. p. 226.*

*Synopsis Legum versibus jambicis & Poli-
ticis.*

Carmina poetica de Dogmate.

Carmina de Nymphaeanæ.

Libellus de VII. sacris Synodis Oecumenicis.
Opuscula ista quatuor Gr. Lat. cum notis edidit
Fr. Bosquetus Paris. 1632.8°.

*De Cibariis facultate, utilitate, & no-
xâ Syntagma, ex medicis libris collectum,*

cui pauca quædam addidit Simeon Serbus Ma-
gister Antiochenus. Opus à Setho interpo-
latum sub istius nomine Gr. Lat. prodit Basil.
1538.8°.

*De Pedagrâ liber, ab Anonymo quodam tem-
pore Michaelis Palæologi conscriptus, & sub
Pselli nomine erroneè editus Græcè Paris. 1558.*

8°. Latine sepius.

De Lapidum virtutibus libellus, Tolosa
1578.8°.

*Commentarii in octo libros Aristotelis de Physicâ
auscultatione, Lat. Venet. 1554. fol.*

Thei Xpocœvior, seu De auti consuecendis arione,
ad Michaelen Cerularium Patriarcham, Lat.
cum aliis ejusdem argumenti Scriptoribus,
Paraceti 1572.8°.

*Liber de quatuor Mathematicis scientiis, Arith-
metica, Musica, Geometria, & Astronomia, Gr.*

Lat. Wittenbergæ 1560. & cum Xylandri annota-
tionibus Basil. 1556. Græcè Paris. 1545. Lat. ibid.
1557. Turnoni 1592.

Introductio in sex Philosophiâ modos, Gr. Paris.
1540. Lat. ibid. 1541.

*De virtutis ratione, deque facultatibus, &
suecæ qualitate elementorum libri II. ad Con-
stantinum Imperatorem, Latine Basil. 1529.8°.*

*Paraphrasis in Aristotelis librum de Re-
pública, Græcè Venet. 1503. fol. Lat. Basil.*

1542.

*Compendium in quinque vocis Porphyrii & Ari-
stotelis Predicamenta, Gr. Paris. 1540. Lat. Basil.*
1542.

OPERA INEDITA.

Liber contra Eunomiam, in Bibliothecâ Va-
ticana,
Eptome librorum Moysis, in Bibl. Cæsareâ
Viennensi.

*Quæstiones Theologicae cum Responsionibus
ad Michaelen Ducan in Bibl. Augu-
stana.*

*Opuscula quædam in Passienem, Natalem, & se-
pulturam Christi, Paradisum & Antichristum, in
Bibl. Viennensi.*

*Explicatio in Psalterium Davidis. Erat apud
Joannem Suzium.*

*Encomastica Orationes in Nepotem suum, in
Nicolaam Metachum, in Joannem Crustallum*

*Menachum, atque aliarum plurimarum, in Bi-
blioth. Varicana.*

Epistola XXXIII. in Bibl. Bavarica.

*De Theologico charactere ad Patrum Vester-
chem Oratione, in Bibl. Vaticana.*

Quæ de Damonibus Græci opinantur, ibid.

*Doctrina omnisarsa Capitibus XCIV. compre-
hearsa ad Michaelen Ducan, ibid.*

*Expositio in illud, quod in saltem Christi Ascen-
sionis due dicitur, Hodie sanctis Candara, & cras*

Ascensio, ibid.

*Expositio in illud, Domine Iesu Christe, Deus
noster, miserere nostri. Arca, ibid.*

*La loca difficilia Basilii & Nazianzeni Ex-
positio, ibid.*

De fine Seculi, ibid.

*In Inscriptiones Psalmorum, tam præa, quam
carmine, ibid.*

Carmina varia, ibid.

*Paraphrasis Carmine jambico in Canonem S.
Cosina Masani Episcopi, sancti & magni serii
quarâ cavendum.*

Multa alia Theologici, Philosophici, Rhe-
torici, & Mathematici commatis Opuscula

Pselliana, in Bibliothecarum forulis adhuc
delitescencia, enumerat Leo Allatius Diatri-
ba dicta. Nos brevitate consulentes Theo-
logicos Tractatus summam attingere satis du-
ximus.

MICHAEL CERULARIUS, ab an-
no 1051. juxta Freherum, rectius verò 1043.

juxta Baronium & Caropalazem, Patriarcha
Constantinopolitanus; Latinorum ac Ponti-

ficum Romanorum, hostis infensissimus; quos
ob fallum & ambitionem, ob jejunia Sab-
batorum, & Azyma in sacris usurpata, ob vocem

Filique Symbolo insertam, & arripit totius
orbis Christiani primatum, voce & scriptis exa-

gitavit. Anno demum 1053. postquam literis con-
ciliatricibus utrinque missis ipse pacis ineunde

aliquis illuxerat, Leo IX. Papa Humbertum &
Fredericum Cardinales & Petrum Archiepiscopum

Amalphanum ea de causa Constantinopolim
legavit. Post tentatas utrinque irritas successu,

concordiæ ineunde rationes, Hubertus Michaelen
excommunicavit; Michael Pöcificis nomen

Diptychis

SÆC. XLII
An. M.

1051

5ÆC. XI. ab
An. M.

Diptychis exemit; aliisque Patriarchis Orientalibus, ut idem facerent, autor fuit. Anno 1057. in Ifacii Comneni partes propensior, Michaellem Stratioti cum imperio cedere astu perfualit. Anno fequenti ipfe Ifacio Imp. de rerum novarum studio fufpicionem injectâ exofus effecit: cûmque de eo in ordinem redigendo ac fede Patriarchali exuendo meditaretur Imperator, mortem opportunam obiit, anno Patriarchatus 15. Extat *Diofio Synodica de nuptiis in feprio gradu* Gr. Lat. in Jure Gr. Rom. l. 3. p. 206. *Fragmenta aliquot de matrimonio* *prohibito*, ibid. l. 4. p. 263. *Epiftola Ifaciæ Petrum Antiochenum* Gr. Lat. apud Cotelæ. *Monnment.* Tom. II. p. 175. *Edictum Synodale adversus Latinos de Pœnæcia*, feu de excommunicatione à Latinis Legatis in ipfium, ab ipfo in Legatos vibratâ, anno 1054 die IX. Junii factum, Gr. Lat. apud L. Allatium de *libris Ecclesiæ. Græcorum* p. 161.

1051.

LEO, Archiepifcopus Achridæ, Bulgarorum Metropolitani, claruit eodem, quo Cerularius, tempore, eorundem studiorum ac rerum gestarum focus. Anno 1053. unâ cum Cerulario *Epistola acerrimam adversus Latinos* (scripsit ad Ioannem Transensem in Apulia Epifcopum. Anno fequenti ab Humberto Legato nominatim excommunicatus eff. Extat *Epiftola ad Ioannem Transensem* Lat. apud Baronium ad an. 1053. Scripsit Leo & alias *Epistolas* plures; ex quarum primâ quædam adducit Leo Allatius de *Confessione Ecclesiæ Orient. & Occid.* l. 3. c. 14. §. 4.

1051.

SYMEON, *Imius, Theologus*, ut à Metaphraste, feu, ut alii. ut à Gregorio Nazianzeno Theologo, distinguatur, dictus, Presbyter CP. S. Mamantis in Xerocero præpositus, claruit circa an. 1051. Nicetæ Pæstoratî æqualis, vel potius paulo ſenior, quippe cujus discipulum fe fuiſſe ipſe Nicetas profiteſtur: unde perperam alii integro ſeculo recentiore faciuſ. Parùm de Symeone conſtat; niſi quod vergente ætate multorum criminationibus ſugillatus, in iudicium vocatus, in carcerem conſectus fuerit, partim ob correptos liberius ſolutos Imperatoris mores, partim ob dogmata quædam minùs ſana: qualia ſoviſſe Symeonem non vana eſt ſuſpicio.

SCRIPTA.

Orationes XXXIII. de Fide & moribus ſum Chriſtiani ſum Monachiſci.
Liber divinarum Amorum ſeu de Laudibus ſacra-
rum Commemorationes.

Capita Meralia, Præctica & Theologica,
CCXXVIII.

Prodierunt Opuscula iſta Latine ex Jacobi Pontani verſione, & cum Gretſeri notis, Ingolſt. 1603.

Orationes LXIV. præter eas à Pontano editas, ab Allatio viſæ & enumeratæ, appoſitis uniufcuſque argumentis, & initiis Diatribæ de Servi-
tute Symeon. p. 153.

Hymni de Laudibus divinis, ſeu Commemora-

tiones ſacra XI X. præter eas à Pontano editas, ab Allatio pari modo enumeratæ, ibid. p. 161.

Capita Præctica & Theologica varia, ab editis diverſa, ab Allario itidem viſa & recensita, ibid. p. 167.

Alia multa Simeonis noſtri Opera in Bibliothecis, Antonii Auguſtini, Regia Pariſienſi, Altempliana Romæ, Regia S. Laurentii, & Verdeciana, Manuſcripta haberi ex aliorum fide refert Allatius ibidem, quem conſulât Lectôr, qui ea ſigillatim ſciſce avet.

Cæterùm, ut hoc obiter notem, minùs ad rem attingit Caſimirus Oudin; dum Symeonem noſtrum cum Symcone Logotheta juniore, qui vixit circa an. 1170. tuncrè confundit.

JONNES, Euchaitarum Metropoli-
ta, claruit circa an. 1054. & deinceps. Scriptis Poe-
mata verbiſus Jambicis in principaliſſimo feſtorum
poſiti in tabulis hiſtoriarum, atque alia varia Prodie-
runt iſta Carminea cura Ma-thæi Buſti Atonien-
ſis cum notis doctiſſimis Græcè edita Aetonz
1610. 4. Scripſit etiam *Vitam S. Euchæia* apud
Euchaitas in magna veneratione habitæ, item
Vitam S. Dorothei junioris in Chioleoco: ex qui-
bus Fragmenta quædam profert Leo Allatius li-
bro de *Conſeſſione veritatis Eccleſiæ in Dogmate de
Purgatorio* p. 754.

1054.

HUMBERTUS, Monachus Tulcenſis,
O. B. à Leone IX. Papa ex Lotharingia Ro-
mam ſecum adductus anno 1049. & inter Car-
dinales cooptatus. Anno 1051. Monasterio
Sublacenſi ab eodem præfecus eſt. Anno
1053. Michaelis Cerularii & Leonis acriden-
ſis Epistolam ad Joannem Transensem, ut Græ-
corum inſidias detegeret, Latine vertit. Eo-
dem circiter tempore Epifcopus Sylvæ Can-
didæ à Pontifice renunciatus videtur. Anno
1054. à Leone Conſtantinopolim legatus eſt,
ut Schiſma Orientale componeret. Exeunte
anno in Occidente re inſecû rediit; & in
itinere dona quæ à Conſtantino Imp. optima
ſatis acceperat, Traſimundi Comitibus Theati-
ni latrocinio perdidit. Anno 1057. à Victore
II. Pontifice ad Monasterium Caſimienſem miſſus,
ut de præpropria Petri Abbatis electione cog-
noſceret, tumultuantibus Monachis vitæ dif-
crimen adiit. Sedato tamen tumultu Petrum
Abbatem dignitatem abdicare, & in locum
eius Fredericum Cardinalem ſubrogari effecit.
Anno 1059. Nicolai Papæ & Synodi Romanæ
juſſu, abjuratîonis ſeu Confeſſionis formulam à
Berengario recitandam compoſuit. Obiit poſt
annum 1064.

1054.
Datiſch.
Hiſt. Cardin.
Tom I p. 1.

SCRIPTA.

Liber adveſus calumnias Michaelis Cerula-
rii, & Leonis Achridani de Aſyma, & jeju-
nio Sabbatarum, quem à Conſtantino Mono-
macho rogatus Conſtantinopoli ſcripſit, titulo
Diſputationis inter Romanum & Conſtantino-
politanum.

Reſutatio Traſſatûs editi contra Latinos à Ni-
Na 3 6118

SÆC. XI. ab
An. M. *cota Pellerato*. Bina ista Opuscula edidit Baro-
nius in Appendice ad Tom. XI.

*Commemoratio eorum, qua contra Michaelē
Cecularium gesserunt Apostolice se-
dis anno 1054*. Habetur apud Baronium ad an-
num dictum.

*Ejusdem & Collegatorum Epistola ad omnes
Ecclesiæ Catholicæ filios.*

*Opuscula omnia Humberti supra recensita
extant apud Cassium Antiqu. Lat. Tom. VI. p.
114. & in Bibliothecâ Patr. Tom. XVIII. p. 389.
405-415.*

1055.

VICTOR, *Gebehardus* antea dictus, gen-
te Noricus, Henrici Imp. Consiliarius, & Epi-
scopus Eistetenfis, post Leonis mortem ab
Henrico Imp. quem sanguine proximè atting-
ebat, sedî Romanæ præfectus est, die XIII.
Aprilis anno 1055. in cathedrâ collocatus.
Anno 1056. ab Henrico in Germaniam evoca-
tus, ei morientis affuit, & Henricum filium
sibi à Patre commendatum in tutelam recepit.
Anno sequente in Italiam reversus, obiit Flo-
rentiæ die XXVIII. Julii. Extat *Epistola ad
Humbertum Sylva Candida Episcopum*, quâ Ec-
clesiæ illius privilegia amplificat, Concil. Tom.
IX. p. 1077.

1057.

STEPHANUS IX. *Imianus Fridericus*
Gotzelo antea dictus, natione Lotharingus,
Godfridi Lotharingi Ducis frater, Eccle-
siæ Romanæ Archidiaconus, Bibliothecarius,
Cancellarius, & Cardinalis titulo S. Chryso-
stomi. Anno 1054. à Leone IX. Constantinopoli
una cum Humberto legatus est, ubi Michae-
lem Patriarcham deposuit, & anathemate per-
culit. In Italiam reversus ob propugnatas God-
fridi fratris partes, Henrici Imp. inimicitias
expertus est; adeo ut in Monasterio Cassi-
nensi positus honorum insignis cucullum induere
necesse haberet; ubi anno 1057. Victoris
II. potentiâ Abbas renunciatur. Eodem anno
Florentiam profectus, Pontificem consultu-
rus, ab eo iterum Cardinalis Presbyter re-
nunciatur, mox mortuo Victore Pontificatum
Romanum adeptus est, die III. Augusti conse-
cratus, adeo invitatus ac reluctans, ut per vim ex
hospitio ad Basilicam S. Petri ad vincula edu-
cendus erat. Frequentia egit Concilia, in
quibus haud aliud majori studio egit, quam
ut Clericis & Sacerdotibus conjugii licentiam
eriperet. Incunte anno 1058. legationem ad
Constantinopolim uniendarum Ecclesiarum er-
go advenit, missis Godfrido Abbate Cas-
sineusi, Stephano Cardinale, aliisque; qui in
Oriëntem profecti operam luserunt. Ipse Ste-
phanus domi residens de transferendo in God-
fridum fratrem imperio cogitavit: idque ut
facilius efficeret, si Papebrochio*, ejusque Co-
dici vetusto fides sit habenda, habitâ Romæ
Synodo Henricum Imp. propter Investituræ
Episcoporum sibi vindictam Hæreticum de-
claravit, misitque in Germaniam Hildebrando
Diacono, denuntiavit. Obiit Florentiæ an-
no 1058. die XXI. Martii. Extant *Epistola II.*
Concil. Tom. IX. p. 1088. Scriptæ junctim
cum Humberto Cardinali, *Librum de Corpore*

Domini adversus Michaelē Cæcularium, de SÆC. XI. ab
quo un Humberto agimus; alium item de eadem An. M.
re adversus Monachum Constantinopolitanum,
testante Petro Diac. cap. 17.

PETRUS DE HONESTIS, Damia-
ni à fratribus, * (quem Patris loco semper ha-
buit) nomine dictus, gente Italus, Patriâ Ra-
vennas, in Monasterio S. Andree ad Fontem
Avellanum vitam Monasticam prosteri cœ-
pit. Ob præclaram virtutis & doctrinæ famam
post aliquot annos à Guidone Abbate Pompo-
liano ad Cæsariensem suum acceitum est, ut Mo-
nachis Pomposianis virtutis & doctrinæ exem-
ple præiret. Postquam ibi biennium exegisset,
Avellanam reversus, Monasterii Prior, ac ta-
dem Abbas renunciatus est. Abbas factus pro-
vinciam sibi commissam diligenter excoluit,
Monasterii ædificia amplavit, Monachos ad
pietatem & bonarum literarum studium ex-
emplo incitavit, scriptis informavit: quod-
que meritorum cumulum apud Pontificios in
immensum auget, primus omnium Officium
B. Virginis Monachis suis recitandum præ-
scripsit. Anno 1057. vel sequente, à Stephano
papâ Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, & Offen-
sis Episcopus, invitatus creatus est. Anno 1059.
à Nicolao II. Pontifice Mediolanum legatur,
ut Simoniam & Clericorum conjugium ex Ec-
clesiâ Mediolanensi eradicaret: iæoque ob-
tentu Mediolanensem Romanæ sedî subje-
ret. Duram sanè provinciam sortitus est Pe-
trus. Quo in Urbem adveniente tumultuaban-
tur Clerici Mediolanenses, se simoniaci crimine
penitus immunes esse clamabant; impiam &
intolerandam esse colitibus legem; ante om-
nia verò indignum esse Ambrosianam Eccle-
siam Romanæ subjacere; nullam judicandi vel
disponendi vim Romano Pontifici in illam se-
dem competere, fortiter esse conservandam au-
thoritatis aequalitatem à Progenitoribus acce-
ptam; nec post eorundem Ecclesiæ libertatem su-
beundum esse jugum Papale. Nec verba con-
tenti Clerici, vim præstiterunt, & concursu facto
Legatum in vitam discrimen adduxerunt. Tan-
tas nihilominus turbarum procellas mirâ dex-
teritate compescuit Petrus, & attractio in partes
Guidone Archiepiscopo, Clericos in ordi-
nem redegit, rem confecit, Romæ triumphum
intulit. Anno 1061. solutos Clericorum Roma-
norum mores indignè ferens, cum, ut ipsius
verbis utar, vivere nesciret cum eis, quibus-
cum ad eorundem moribus dissentiret, Episcopatu se-
natu abdicavit, & in solitudinem secessit. Non
diu autem quieti indulgere datum est. Anno
enim sequente ab Alexandro II. Papâ à soli-
tudine Avellanæ abreptus, legationem in Gal-
liam ad reformandum Monasterii Cluniacen-
sis statum obire coactus est. Anno 1063. Flo-
rentiam ab eodem legatur, ut gravissimum
schisma Petrum Episcopum inter, & cives mo-
nachosque Florentinos enatum componeret.
Anno 1069. ad Henricum Germanorum regem,
qui Bertam conjugem repudiare in animo ha-
buit, ab Alexandro missus, scelus id quâ fa-
lutaribus documentis, qua invidiâ animi forci-
tudine impedit. Anno 1071. defuncto Henrico
Archie-

1057.
Vit. Dami-
an-per Joan.
Dileip. opp.
Præfat. Dut-
tich Hill.
Cælia-
Tom. I. p. 21.

Vide Peri-
Epist. p. 411:
de Hildebrando
& Joanne in
Vid. De-
mian.

* Comar ad
Catal. Pon-
tif. p. 21. p. 192.

Archiepiscopo Ravennate, qui ob denegatum constantem Ecclesiæ Romanæ obsequium octennio ante ab Alexandro Pontifice excommunicatus fuerat, Petrus ad Patriam urbem legatus est, ut cives Ravennates Ecclesiæ Romanæ reconciliaret, & anathematis vinculo solveret. Re confecta Faventiam abiit; ubi febre correptus, in Cœnobio S. Mariæ die XXIII. februarii animam efflavit, anno ætatis suæ 66. Vir, inquit Briseum, plane pius, & qui religionem multorum animis ingessit, Ecclesiæ vindicæ acerrimus, & huic prælici dignus, si in meliora tempora incidisset. Nescio an notari metetur, quod in non uno Cœnobio S. Edmundi Registris his verbis legitur. *Obiit viz in Ecclesiâ a Baldovino Abbate fundatâ inter Archiepiscopos erat Petrus Damianus, cujus pulcherrimus liber, qui dicitur Dominus obsequium, usque hodie extat.* An hic fuerat noster Damianus, disquirant alii: certè nemo, quod sciam, advenit ejus in Angliam meminit; aliter temporum ratio satis aptè convenit, cum Ecclesiâ illa Buriensis circa annum 1065. fundata erat.

OPERA.

E *Pistolarum libri VIII. quorum I. ad Pontifices, II. ad Cardinales, III. ad Patriarchas & Archiepiscopos, IV. ad Episcopos, V. ad Clericos, VI. ad Abbates & Monachos, VII. ad seculares Principes, VIII. ad Laicos privatos. Prodiit in thesaurio cum notis Constantini Cajetani Syraculani Paris. 1610. 4°.*

Sermones juxta mensuram ordinem distributi; ex quibus illos de Nativitate Domini de S. Martino, de Rivis fluminis de S. Stephano de S. Andrea, & de S. Nicolao, spurios esse notat Theophilus Raynaudus in Erotematis.

Vita S. Odilonis Abbatis Clunacensis. Extat apud Surium & Bollandum ad 1. Januarii.

Vita S. Mauri Episcopi Casertani, ibid. ad XX. Januarii.

Vita S. Romualdi insignis viri Camaldulensis. Habetur apud Surium ad XIX. Junii.

Vita S. Rodulphi Episcopi Eugubini, ibid. ad XIV. Octobris.

Passio SS. Virginum & Martyrum Flora & Lucilla.

Expositio visionum SS. Martyrum Mariani & Jacobi.

Plurimæ alix Sanctorum Vita à Damiano conscriptæ in Collectione Surianâ reperiuntur; quæ tamen in Epistolis ac Sermonibus ejus locum habent; adeoque supra à nobis sunt enumeratæ.

Opus de Fide Catholicâ ad Ambrosium. Antilogus contra Judæos.

Dialogus inter Judæum & Christianum.

Disceptatio Synodalis de electione Principis Romani.

Actus Mediolanenses.

Liber, qui appellatur Graissimus.

Liber Gemerrianus.

De Parentela & cognationis gradibus, atque

alii Tractatus LII. viz. De Eternis, De Hereticis Canonici. Liber qui vocatur, Dominus obsequium. Apologeticus de contemptu sæculi. De perfectione Monachorum. De ordine Eremitarum, & secularibus Eremitis. De vita sua. De regimine infirmorum. In Episcopum Monachos ad seculum revocantem. De Calixto Sacerdotum. Contra Clericos intemperantes. De abdicacione Episcopatus. Apologeticus ob dimissionem Episcopatus. De fugâ dimissionem Ecclesiasticorum. Contra Clericos Aulicos. De Brevis vite. Contra Clericos Regulares proprietarios. De dignitate Sacerdotum. Contra infestum Clericorum. De communione Canonico. Apologeticus Monachorum adversus Canonicos. De vili vestitu Ecclesiasticorum. De Sacramentis per improbos administratis. Contra Philargyrum. De Quadragesimâ, & XLII. Hebraeorum mansuetudinis. De bono suffragiorum, & variis miraculis. De variis miraculis narrationibus. De Piloris Principum Apostolorum. De Divinâ Omnipotentia. De variis sacris questionibus. De Processione Spiritus Sancti. Contra sedentes tempore Divini Officii. De fructu. De tempore celebrandi nuptiarum. De servandâ fide Deo pressâ. De laude flagellorum & disciplina. De decem Aegypti Plagis & Decalogo. De sancti simplicitate. De serena agnominum correptione. De Castitate. De Spiritibus delictis. De perfectâ Monachi informatione. Instructio Monialis. De vita Eremiticâ. De bono religioso statu. De Patientia in insectatione improborum. De jejunio Sabbati. De celebrandis Vigiliis. De despiciendâ mundi gloriâ. De Principis officii incorruptione improborum. De verâ simplicitate ac sapientiâ. De novissimis & Anticrisis. Expositio vassalica libri Genesis.

Opera Damiani in unum collecta prodierunt cum notis & observationibus Constantini Cajetani Romæ Tom. III. annis 1626. 1628. 1635. quartum etiam Tomum Orationes, Carmina, & Rythmos continentem promissit Cajetanus. Recusa est editio Romana Lugduni 1627. Tom. III. fol. atque addito Tomo quarto Paris. 1642. 1663. In Tomis hîc locum non habent.

Liber de correctione Papæ & Episcopi, qui typis excusus prodit Argentorati 1562. & inter alia quædam Francofurti. 1614. 1621. & apud Goldastum Monarch. Tom. II. p. 43.

Sermones V. in Orationem Dominicam, à Dacherio editi Spicilegio. Tom. VII. Idem tamen Dacherius in hinc præfationis Tom. VIII. Petro Ravennati sive Chryologo adjungit.

ALBERICUS, Natione forsitan Italus, Monachus & Diaconus Casinensis, Cardinalis titulo S. Quatuor Coronatorum, à Stephano IX. vel ut alii, ab Alexandro II. creatus. Claruit anno MLVII. Anno MLIX. habita est Romæ adversus Berengarium Synodus: ad hanc, saltem ad sequentem Synodum, Sub Gregorio VII. an. MLXXIX. habitam evocatur Albericus noster, ut contra Berengarium disputandi partes in se reciperet, quem proinde & voce & scriptis oppugnavit, elucubrato vix

SÆC. XI. ab
Au. M.
De Vie. II.
Ist. Cap. 11.

unius hebdomadis spatio libro de Corpore Domini. Scripsit præterea, teste Petro Diacono, librum *Declinationum & Salutationum; Hymnos in S. Nicolaum; De Musica Dialogum; De Virginitate S. Maria; Contra Hentium Imp. de Electione R. Pontificis; Hymnos de Paschae; De Ascensione; De Cruce; De de Judiciis; De penis inferni; De Gaudio Paradisi; De assumptione B. Maria; De S. Paulo; De S. Apollinare; De assensione S. Medardi; S. Cæsarii; Vitam S. Domitii Abbatii; S. Scholastica; & Herculiani in eandem; De de Morte; De Monachis; De Ascensione; De delectica; nec non epistolas plures. Cunctas Alberici lucubrationes MSS. haberi Florentie in Bibliotheca Fratrum minorum S. Crucis testatur J. B. Marus ad Pet. Diac. p. 43. Vita S. Domitii extat apud Bolland. Tom. II. Januar. XXII. qui tamen Albericum nostrum, cum alio Alberico Monacho itidem Catinensi, qui claruit anno MCXIII. Librum de Visione suâ scripsit, temerè confundit; quod etiam faciunt Possievius, Arnoldus Wico, Ciaconius, alii.*

1057.

GEORGIUS CEDRENU S, Monachus Græcus, claruit anno 1057. Scriptor obscuræ admodum fæne, de quo nil omnino referunt, qui sequentium temporum Historiam tradidit. Scripsit *Annales* sive *Compendium Historiarum* ab Orbe condito usque ad Isaacii Comneni tempora, annumque Christi 1057. Idcirco fuisse illum scripsit clamans, inquit Scaliger *. Historiz suæ farraginem ex pluribus congestis autoribus, quos ipse in Proœmio commemorat; è quibus tres sunt, quibus sua ferè debet omnia. Ab initio mundi usque ad Diocletianum omnia ferè ex Chronographia Georgii syncelli descriptis; à Diocletiano usque ad Michaelen Caropalem Theophanis Chronicon compilavit; inde verò usque ad Isaacium Comnenum (in quo Opus terminatur) omnia ferè ad verbum ex Historia Joannis Thracensi Scylitæ descriptis. Ipse enim à Joanne, potius, quàm ab eo Joannes, mutuatus videtur: propterea quòd Joannis Protovestarii cognomento Thracensi Historiam ipse in Proœmio memoraverit. Leo Allatius † tale de illo judicium tulit. *Opus è variis historiis, non sententiis solum, sed verbo tenus conscriptum abjicit. Quia si ab auctoribus repererentur, nullas ipse, neque ac cornicula illa remaneret.* Nescio qua fronte, qua exscriptis, pro suis dicendis, adeo ut vix unum, alteraque periculum in tam vasto volumine Cedreni proprium ac legitimum reperies: gratia, tamen illi agenda sunt, quod auctores nobis præcipuos, & rariis suo ipse furto conferuere. De ejus Historiâ hæc CL. Vossius *. In rebus Byzantinis Zenar à paulo diligentius est: in ea autem, qua Constantinopolitanæ Cæsares præcedunt, cedis Zenara: à quo & stylo vincitur, mihi etiam à Nicetâ, & Gregoriâ, & aliis. Certe CL. Calaubon * nullas admodum judicii Scripser, & Veteris Historiæ imperitissimus audit, nec minus J. Lipio † animum sape fabularum Scripser, & versu incertis vel ignarus. Inducit legator saronem, inquit, dabis quod proferet.

* Animad-
versio in
scribi Chron-
nic.

† Distrib. de
Geogr. & Geo-
nom. Script.
p. 134.

* De Hist.
Cl. I. c. 16.

* Exercit. 1.
c. 17. p. 197.
* Cent. Mil.
cell. Epil.
si p. 466.

Primus hoc Cedreni Opus notis illustratum SÆC. XI. ab Gr. Lat. edidit Gulielmus Xylandæ *Basil.* 1566. Epistola verò longe integris prodit cum notis & animadversionibus Xylandri, Caroli Fabroti, Jac. Goariz, & Glossatio mixto-barbaro Paris. 1647. E.

1057.

ALPHANUS, Patria ut videtur Italus, primo Cœnobii Casioensis alumnus, deinde Monasterii S. Benedicti Salero Abbas, tandem anno MLVII. Archiepiscopus Salernitanus factus, an. MLIX. sub Nicolao II. Synodo Beneventanz interfuit, qui secundo post ipsum Nicolaum loco substituit, obiit an. MLXXXVI. Præfatus fuit XXIX. Scriptis quamplurima, metro ut plurimum composita, quæ recenset Petrus Diaconus cap. 19. viz. *Passionem S. Christinæ, & Hymnos de eadem: de S. Benedicto: Versus S. Sabina: S. Christinæ: S. Petri Apostoli: In laudem Monachorum Casioensium: De sin. Constitutione, ac renovatione, ejusdem Cœnobii: De S. Mauro; Hymnos de S. Mathæo: De S. Ferriano: De S. Nicolao: Confessionem Metricam: De Ecclesia S. Joannis Baptista in Casino: Denique Epitaphia atque poemata alia quamplurima.* Hæc ferè omnia edidit Ferdinand. Ughellus in calce Tom. II. *Italia Sacra*, teste J. B. Maro not. ad Petrum Diac. p. 38. alia edidit Prosper Martinengus Poem. Tom. III. Rom. 1589. 4. *Versus in laudem Romanulæ Causidici Salernitanis, & Sordimundo Monachi Casioensis in Bibliotheca Casioensi MSS. asservantur. Passio SS. Martyrum XII fratrum Beneventanorum*, metro heroico conscripta, extrat apud Sur. Septemb. I. quam tamen longe auctiorem, omnibusque omneris absolutam, ad Cod. MSS. fidem correctam, sese in lucem emissurum pollicetur prædictus Marus loc. citat. ubi quatuor aliorum Alphani nostri opusculorum meminit, quæ in Bibliotheca Catinensi jam non amplius comparent. Denique corrigat errorem Falconis in Chronico, qui poemata prædicta non nostro sed juniore Alphano Archiepiscopo Salernitano qui obiit an. MCXXI. tribuit.

NICOLAUS II. antea *Gerardus* dictus, natione Burgundus, ex Episcopo Florentino Pontifex Romanus post Stephani IX. mortem ab Heurico tege senex admodum designatus est, deturbato Benedicto, qui sine jure regis & principum solis Cleri suffragiis nixus sacerdotium usurpaverat. Nicolaus quidem Pontifex declaratus à rege est anno 1058. die IX. Septemb. inthronizatus verò Romæ die XXI. Januarii anno 1059. cum & Benedictum Antipapam excommunicavit: mox tamen placior factus ad laicam communionem admisit. Eodem anno Concilio Romæ celebrato, Berengarium ad Palinodiam adegit; & Henrico Germaniz regi jus Pontificis Romanos eligendi à decessoribus Imperatoribus acceptum decreto synodico confirmavit, intentato contra omnes decreti violatores anathemate & diris gravissimis. In eadem Synodo Petri Damiani rogatu Constitutionem contra Clericorum conjugium & concubinatam edidit. Obiit

1058.

34C. XL ab
An. M. Obiit Florentiæ anno 1061. die XXIV. Junii.
Extant *Epistola* VIII. Concil. Tom. IX. p.
1091.

1058. **CONSTANTINUS LICHUDES**,
five *Licudes*, dignitate Protovestitarius, post Mi-
chaelis Cæcularii obitum anno 1058. vel sequen-
te, ad Patriarchatum Constantinopolitanum
profectus est. Obiit anno 1066. Extant Gr. Lat.
Decreta II. Synodalia, viz. de servo criminali, &
de sacerdote cardis reo ac deposito, in Jure Gr.
Rom. l. 4. p. 364.

1059. **MARIANUS, SCOTUS** à Patri-
didus, in Hiberniâ quippe natus anno 1058.
Venerabilis Bedæ linealiter consanguineus,
uti habet *Marcthus Westmonasteriensis* *.
Anno 1052. Marianus sæculo relicto Mona-
chum induit. Anno 1058. in Germaniam pro-
fectus est, & in Cœnobio S. Martini Colonien-
si per triennium confedit. Anno 1059. Ful-
denſe Monasterium cum Sigfrido Abbate pro-
fectus, Wirceburgi Presbyter ordinatus est
III. Id. Mart. ac prid. id. Maii Cœnobium Ful-
denſe ingressus, decennium ibi loci inclusus
exegit. Anno 1069. è Fuldenſi reclusionē ad
Moguntinam jussu Archiepiscopi Moguntini
transiit: & in eâ non sine sanctitatis opinione
decessit anno Christi 1086. ætatis sue 58. in
Cœnobio S. Martini sepultus. Sunt qui eum an-
te obitum Germaniam perlustrasse, & Regino-
burgi in Baviarâ mathematicas disciplinas do-
cuiffe, ac SS. Scripturas interpretatum esse vo-
lunt. Scripsit *Chronicon* ab initio mundi ad an-
num Christi 1083. Cassiodorum imprimis secu-
tus. Continnavit id postea ad annum usque
1100. Dodechini Abbas S. Dylibodi. Pro-
dixit *Chronicon* illud continuatum tum sæpius
alibi, tum inter Scriptores rerum Germani-
carum, ac imprimis *Francfurt.* 1783. f. Codicem
ejus MS. edito duplò auctiorem in Biblio-
thecâ Oxoniensī extare testatur Brianus Tvy-
nus †. Verum additiones istæ ab alienâ fortan
mann profectæ sunt. Suspicionem injicit Codex
MS. cum alterius additionibus interfertis, quem
in Bibliothecâ Lulleianâ existisse fidem facit
Thomas Jameſius *. De aliis Mariani scriptis,
viz. *Concordiâ Evangelistarum, Universali Com-
puto, Emendationibus Dionysiani calculi*, con-
sultendi sunt Balæus, Waræus, alique. *Epistolas*
omnes D. Pauli, Mariani Scoti manus exaratas
anno 1079. & Annotationibus marginalibus ac
interlinearibus ab eodem illustratas in Biblio-
thecâ Cæsareâ asservari monet Lambecius
Comment. l. 2. c. 8. p. 749.

1060. **ALEXANDER II.** *Anselmus* antea
dictus, Patria Mediolanensis, anselmi fi-
lius, Episcopus Lucensis, anno 1059. à Nico-
lao II. ad Mediolanenses unâ cum Petro Da-
miani legatus est. Anno 1061. Pontifex Roma-
nus electus est, die XXX. Septembris. inthroni-
zatus. Anno 1063. Concilium Lateranense C.
Episcoporum celebravit: in quo Canones con-
tra Clericorum Simoniam & concubinatum
edidit. Ipse à Cadaloo antipapâ, Episcopo
Parmensi, Simonie accusatus, anno 1064. indi-
cto Mantuæ Concilio, coram Episcopis electio-
nis suæ causam egit: & Simonie crimine semet
juramento purgavit. Romam reversus, Cada-
loolom totò biennio in Mole Hadriani obseſſum
tandem devicit, atque Urbe eiecit. Anno 1065.
binas Synodos adversus Incessuosoſorum hæreſin
à Juriſconſultis propugnatas coegit. Anno 1071.
Petrum Episcopum Anagninum ad Michaelē
Ducem Imp. CP. irritò successu legavit. Obiit
anno 1073. XX. Aprilis. Extant *Epistola*
XLV. & Fragmenta aliquot Concil. Tom. IX.
p. 1115.

1061. **BERTHOLDUS**, natione Teutonicus,
Presbyter Constantiensis, & Penitentiarius
Apostolicus, claruit anno 1066. Perditissimus
Henrici IV. Principis sui hostis, contra
quem & gladium & calumiam stringere nequa-
quam dubitavit. Gregori VII. enim partibus
addictus, id munus à Pontifice accepit, ut in
Ecclesiæ sinum reciperet, quotquot à Cæsareis
ad Pontificias partes deficerent. Ipse etiam
anno 1086. in prelio apud Ostrofrancos com-
missos contra Imperatorem dimicavit. In
Historiâ verò suâ Henricum mendacis & cal-
umniis nullâ fidei, nullâ pudoris ratione habi-
tâ, pessimè infectatur. Obiit anno circiter
1100. Scripsit *Historiam sui temporis* ab anno
1053. ad an. 1100. & *Appendicem annorum* XI.
viz. ab anno 1066. inclusive Herman-
ni contraſſi Chronico adjecit. Utrumque
opus edidit Christ. Ursifius inter Scriptores
Rerum German. p. 341. 326. Scripsit & *Opus-
cula nonnulla pro Gregorio VII.* à Jacobo Gret-
ſero unâ cum Defensione suâ pro Card. Bel-
larmino edita *Inſol.* ad. 1609. fol. Tractatum
ejusdem de vitandâ Excommunicatorum so-
cietate vulgavit, inter alia vetera pro Gregorio
VII.

1066. **METELLUS**, Tegerensis seu Tegerensis
in Germaniâ Monachus O. B. claruit circa an.

1060. Scripsit *Pœmata nonnulla, viz. Quiriniana*
in laudem S. Quirini Martyris metris Horatianis,
atque *Eclogas alias* X. Extant à Canisio edi-
ta in *Appendice* Tom. I. p. 37.

GAUFERIUS, *Benedictus* etiam di-
ctus, Patria Salernitanus, Monachus Casinen-
ſis, Claruit an. MLX. Scripsit *Homilia in Ad-
ventu S. Nativit. Domini; Epiphania; Septuagesi-
ma; in Rami Palmarii; in Cœnâ Domini; Præſentem S. Lucæ Papa; Vitam S. Secundini ad
Trejanum Episcopi; in Carmina varia, viz. in lau-
dem Psalterii; de Miraculo ejus qui seipsum oc-
cidit, &c.* quæ omnia MSS. habentur in Biblio-
thecâ Casinensi, Num. 380. ac penes CL. Virum*.
J. B. Marum, qui se ea aliquando editurum pro-
misit.

1061. **ALEXANDER II.** *Anselmus* antea
dictus, Patria Mediolanensis, anselmi fi-
lius, Episcopus Lucensis, anno 1059. à Nico-
lao II. ad Mediolanenses unâ cum Petro Da-
miani legatus est. Anno 1061. Pontifex Roma-
nus electus est, die XXX. Septembris. inthroni-
zatus. Anno 1063. Concilium Lateranense C.
Episcoporum celebravit: in quo Canones con-
tra Clericorum Simoniam & concubinatum
edidit. Ipse à Cadaloo antipapâ, Episcopo
Parmensi, Simonie accusatus, anno 1064. indi-
cto Mantuæ Concilio, coram Episcopis electio-
nis suæ causam egit: & Simonie crimine semet
juramento purgavit. Romam reversus, Cada-
loolom totò biennio in Mole Hadriani obseſſum
tandem devicit, atque Urbe eiecit. Anno 1065.
binas Synodos adversus Incessuosoſorum hæreſin
à Juriſconſultis propugnatas coegit. Anno 1071.
Petrum Episcopum Anagninum ad Michaelē
Ducem Imp. CP. irritò successu legavit. Obiit
anno 1073. XX. Aprilis. Extant *Epistola*
XLV. & Fragmenta aliquot Concil. Tom. IX.
p. 1115.

1066. **BERTHOLDUS**, natione Teutonicus,
Presbyter Constantiensis, & Penitentiarius
Apostolicus, claruit anno 1066. Perditissimus
Henrici IV. Principis sui hostis, contra
quem & gladium & calumiam stringere nequa-
quam dubitavit. Gregori VII. enim partibus
addictus, id munus à Pontifice accepit, ut in
Ecclesiæ sinum reciperet, quotquot à Cæsareis
ad Pontificias partes deficerent. Ipse etiam
anno 1086. in prelio apud Ostrofrancos com-
missos contra Imperatorem dimicavit. In
Historiâ verò suâ Henricum mendacis & cal-
umniis nullâ fidei, nullâ pudoris ratione habi-
tâ, pessimè infectatur. Obiit anno circiter
1100. Scripsit *Historiam sui temporis* ab anno
1053. ad an. 1100. & *Appendicem annorum* XI.
viz. ab anno 1066. inclusive Herman-
ni contraſſi Chronico adjecit. Utrumque
opus edidit Christ. Ursifius inter Scriptores
Rerum German. p. 341. 326. Scripsit & *Opus-
cula nonnulla pro Gregorio VII.* à Jacobo Gret-
ſero unâ cum Defensione suâ pro Card. Bel-
larmino edita *Inſol.* ad. 1609. fol. Tractatum
ejusdem de vitandâ Excommunicatorum so-
cietate vulgavit, inter alia vetera pro Gregorio
VII.

† De antiqu.
Acad. Oxon.
l. 1. p. 67.

* Eclog. I.
p. 71.

1059. **OSMUNDUS**, Episcopus Asturicensis,
claruit anno 1059. quo Ida Eustachii Comit-
Bononiensis uxor Ecclesiam in honorem B. Vi-
ginis in Pago Lenſiensi construxit; cui ornandæ
cunctis reliquiæ undique conquirentur; scripsit
Osmundus ad *Idem Comitiſſam Epistolam de Ca-
pitis B. Mariæ*, quæ habetur apud Mabillon.
Analect. Tom. I. p. 287.

1060. **METELLUS**, Tegerensis seu Tegerensis
in Germaniâ Monachus O. B. claruit circa an.

* Not in Pru
Diac p 54

SÆC. XI. ab
An. M.

ascitus, Monasterii sui Prior, ac mox Abbas renunciatus est. Tandem anno 1070. à Guilielmo, Angliæ rege jam facto, ad Archiepiscopatus Cantuariensis dignitatem cælestis est, accedente non modò Clericorum Cantuariensium, sed etiam procerum Audicorum, totiusque populi consensu. Magnæ ei cum Thomâ Archiepiscopo Eboracensi de sedis sue præcedentiâ (ut vocant) & prerogativâ controversiæ. Ipse vero anno 1071. Romam pro pallio petendo profectus, & Thomæ obviâ ibi factus, causam à Pontifice adjudicari, & Ecclesiæ Cantuariensi primorem locum confirmari, obtinuit; cumque primatum ad Lanfrancum successores extendendum non esse contenderet Thomas, habito in Angliâ anno 1072. generali Concilio, Thomæ factum is fœditus contradiit, & Ecclesiæ suæ jura Synodico decreto communi fecit. Anno 1087. Gulielmî Rasi fraudibus & promissis expugnatus, coronam ei regiam, vivente adhuc fratre majore Roberto, præter fas jusque imposuit; eundem tamen postea ingratum expertus est. Obiit anno 1088. die IV. Junii.

OPERA.

Commentarium in Epistolas D. Pauli. Commentarium comitarum Glossa Epistolarum interlinearis, ubi Lanfrancus textum continuò emendat, quæ tamen à Dacherio multis in locis mutatur, multis subicitur. Aliud opus in Epistolas (nondum repertum) scripsisse Lanfrancum indigitare videntur loca quædam à Lombardo citata, quæ in his Commentariis non inveniuntur.

Libellus de Corpore & Sanguine Domini in Eucharistiâ contra Berengarium.

Annotatiuncula in nomen Joannis Cassiani Collationes Patrum.

Decreta pro Ordine S. Benedicti, sive statuta Monachis in Angliâ Benedictinis præscripta, à Clemente Reynero primùm edita in Apostolatu Benedictinorum Duas 1626. Ex iis vero nonnulla à consecratore quodam congesta esse censet Dacherius.

Epistola plurima partim ex Codicibus per vetustis Bibliothecæ Cottonianæ, & Monasterii S. Stephani Cadomensis, partim ex Lanfranci Vita, & Hadmeri Historia, de promptæ. Multæ à Lanfranci literis perierunt. Nullæ enim ante acceptas insulas scriptæ extant.

Pericope Orationis à Lanfranco in Landinensi Concilio dicta.

Libellus de celandâ Confessione, quem styli disparitas Lanfranco adjudicaret, nisi alia argumenta eum autorem esse suaderent.

Prodierunt Lanfranci opera à Luca Dacherio cum notis edita, Paris 1648. fol.

Sermonem ejusdem antehac ineditum c vulgavit idem Dacherius, Spicilæg. Tom. IV.

Alia scripsit Lanfrancus, quæ interitisse videntur, putâ Commentarium in Psalmos, Historiam Ecclesiasticam, & Vitam Gulielmi Conque-

stis. Certe Eadmerus * Lanfrancum de rebus Ecclesiasticis quæ suo tempore gestæ sunt, veracissimo & compendioso calamo scripsisse discretè refert.

DURANDUS, Monachus Fiscamenfis in Normannia, ac postea à Rogerio Comite Montgomericensi Cenobio Troarnensi à se recens fuudato primus Abbas datus. Claruit circa an. 1070. Scripsit *Treatatum de Corpore & Sanguine Domini contra Berengarium*, quem primus in lucem edidit Lucas Dacherius in *Appendice ad Lanfranci opera, Paris. 1648.*

SAMUEL, natione Afer, patria Morochianus, ex religione Judaica ad fidem Christi conversus; claruit anno 1070. Scripsit Arabicè ad Rabbi Isaac *librum, sive Epistolam de adventu Messie*, quem Judæi frustra adhuc expectant. Eum Latine transtulit Alphonsus Hispanus Dominicus. Prodiit *M. antea 1475. 8. Amst. 1486. Colon. 1536. 8. in Orthodoxogr. p. 1586. & Bibliotheca Patr. Tom. XVIII. p. 519.* Istum quidem libellum Joannes Hornbeckius * pro vero & genuino vix habet, nulla tamen suspitione suæ ratione reddita; additque in Bibliotheca Ultrajectina paulò aliter se habere, quam in excusis exemplaribus legitur.

GUALDO, Monachus Corbeicenis; claruit circa an. 1070. Scripsit metricè *Vitam S. Ansgarii Hamburgensis Episcopi*, quam Rambertus antea prosa expresserat. Edidit hanc Gualdus Vitam Petrus Lambecius *Rerum Hamburg. Tom. I.* nomen authoris quod in Codice MS. deerat, ex ipso contextu collectum addidit. Falli vero hac in re doctissimum virum contendit Joannes Hallervordius *Spicilæg. de Historicis Læ. p. 77.* authoremque eo in loco solummodò asserere, sese fassu Gualdionem libellum istum in chartam conscripsisse. Cæterum Vitam istam in collectionem suam transtulit Mabillonius *Sac. Benedict. IV. par. 2. p. 115.*

AMATUS, Campania oriundus, Monachus Casinensis, & incertæ sedis Episcopus; claruit anno MLXX. Scripsit metricè ad Gregorium VII. *de gestis Apostolorum Petri & Pauli libros IV. Historia Normannorum lib. VIII.* qui MSS. in Bibliotheca Casinensi extare dicuntur. *Versus*, quos fecit de laude Gregorii Papæ de duodecim Lapidibus, de civitate caelesti Hierusalem, an hodiè super sint nondum didici.

ANSELMUS, patria Mantuanus, nobili prosapia ortus, ab Alexandro II. Pontifice sibi metipsi in Episcopatu Lucensi anno 1071. suffectus, & ad Henricum regem pro confirmatione impetranda missus, à quo investituram per annulum & baculum pastoralem accepit. Mox verò facti penitentia ductus baculum deposuit, & abdicato Episcopatu, in

1070.

1070.

1070.

1070.

1071.
Vid. Greg.
VIII.
Epist. 21. Ba-
ron. ad an.
1071.

Mo-

SÆC. XI. ab
An. M.

Monasterium Cluniacense fecerit, donec à Gregorio VII. ad Ecclesie regimen revo-
catus, anno 1073. Episcopale munus re-
petiit. Anno 1077. à Gregorio ad Mediola-
nenses una cum Geraldo Episcopo Olien-
si legatus est; ut eos Ecclesie Romanæ uniret.
Anno 1084. à Gregorio Papâ, cujus partes
contra Henticum Imp. summo animi studio
semper tutatus est, vices legataria per Ita-
liam accepit, ut omnes ab Imperatore de-
ficientes in Ecclesie gremium reciperet, om-
nibusque contra eum dimicantibus indulgenti-
as & peccatorum remissionem impertiret.
Obiit anno 1086. Scripsit *libros II. contra*
Gubertum Anipapam & sequaces eius pro de-
fensione Gregorii VII. Papæ, & Cellentia qua-
dam, seu Sententiam ex variis auctoribus
congestas, quibus demonstratur Ecclesie fa-
cultates non esse in potestate regis aut Cæsa-
ris. Extat utrumque opus apud Canibum An-
tiq. Lët. Tom. VI. p. 202. 235. & in Biblio-
theca Patr. Tom. XVIII. p. 602. XXVII
p. 436.

1072.

CONSTANTINUS, gente Afer, do-
mo Carthagenensis, Medicus & Philosophus
claruit an. MLXXII. varia Orientis loca pe-
ragavit, & Babylone præsertim subsistens
omni Chaldaeorum, Atabum, Persarum, Sa-
racenorum disciplina ingenium excoluit. Ba-
bylonia discens Indiam adiit, hinc Æthio-
piam petiit, tandem Ægyptum, cujusvis gen-
tis spolia & thesauros secum referens, exactis
hoc modo in variarum gentium studiis lingui-
sque ediscendis XL. propè annis domum rediit,
ubi insidiis ægrè elapsus ad Casinenſe Cœno-
bium se recepit, ibique Monachum induit, &
grandævus in Domino obdormivit. Partim
scripsit, partim ex antiquorum Medicorum
libris transtulit varia, viz. *De morborum*
cognitione & curatione, lib. VII. De Melan-
cholia lib. II. De Animæ & Spiritus discer-
mine, lib. I. Aliaque plura edita Basil. 1536. fol.
Alia ibid. 1509. fol. quæ cum ad institutum
nostrum parum spectent eis recensendis su-
persedemus; interim vide sis Pet. Diac. De
Vir. illustr. Cap. c. 23. Simler. Epit. Gesuet. p.
146. Vanderlinden de Script. Medic. lib. I.
p. 140.

1073.

SAMONA, Archiepiscopus Gazensis, vi-
xisse creditur circa an. 1072. Scripsit *Libellum*
sen Disertationem cum Achmede Saraceno, qua
probare nititur panem & vinum in Sacramento
altaris in verum corpus & sanguinem Jeshu Christi
commutari. Extat Gr. Lat. in *Anthario Ducono*
Tom. II. p. 277.

1072.

MICHAEL ATTALIATA, Juriscon-
sultus Græcus: Proconsul & Judex; claruit sub
Michael Duca Imp. circa an. 1072. Scripsit *ad*
Michaelem Imp. Pragmaticam seu Opus de Jure,
titulos XCV. complectens, cui vixit *orati oratio-*
que Basilicorum Synopses quondam Synopsin, &
accuratissimi Compendii specimen. Gr. Lat. id
edidit Joannes Leunclavius in *Jure Gr. Rom.*
Tom. II. p. 1.

GREGORIUS VII. Hildebrandus prius
dictus, natione Tuscanus, patria Soanenſis, Bo-
niti, fabri ferrarii filius. Pusio achuc in officina
patris, literas deficiens casu formavit ex
ligni segmentis hoc dictum Davidis, *Domina-*
buntur a mari usque ad mare, tunc Brietio ad an.
MLXXXIII. Acri ingenio puer fuit. Laurentii
Archiepiscopi Amalpitani magicis artibus
infamis, & Gregorii VI. Papæ discipulus, & sub
illo Ecclesie Romanæ Subdiaconus. Anno
1047. magistrum suum ab Henrico Imp. Ponti-
ficatu deturbatum, & in Germaniam abde-
ctum secutus est, ac in Galliam profectus apud
Monachos Cluniacenses confedit, ubi Prior
Monasterii brevi renunciatus est. Anno 1054.
post Leonis IX. mortem à Clero Romano ad
Henricum Imp. legatur, ut Pontificem Leonis
loco ab eo substitui postularet. Anno 1055. à
Victore II. in Galliam legatus Concilium Lug-
dunenſe contra Simouiacos, & Turonenſe
contra Berengarium celebravit. Anno 1058.
à Stephano X. ad Agneten Imperatricem lega-
tione hujatur. Anno 1061. Ecclesie Romanæ
jardin Archidiaconus, ab Alexandro II.
Cancellarius renunciatus est. Tandem anno
1073. ad Pontificatum evehitur die XXX. Ju-
ni consecratus, cum ab annis jam plus minus
viginti potestatem penè supra papalem sibi
arrogasset, & in sede Romana omnia nuntio
gubernasset. Vir ingentis & præteritis animi,
fastu & superbia totus tumens, vera sui secu-
li furia, & orbis Christiani tyrannus insolentis-
simus, qui nil nisi sceptrum & diademata, in-
finitum clavium potentiam & regalia Petri
somniabat. His subiecti reges principesque in
votis habuit; id etiam tentare primus omnium
Pontificum Romanorum ausus. Hinc tot ana-
thematum fulmina, & direx Imperatorum ca-
pitibus incussa, tot nefandæ strages & parricidia,
tanta ac tam horrenda flagitia, quæ præterita
deploravit ætas, & erubescit aut admiratur
præiens. Pauca ex his summam attingere con-
tentus, præcipuus viti tesgeſtis ordine brevissi-
mo percurram. Anno igitur 1073. Philippo
Gallia regi anathema, regique sui iacturam,
Simonis crimen caustus, comminatus est.
Anno 1074. frequentibus in Italia Synodis
habitis, Clericis conjugium, seu (ut ipsius
affectu id vocare non erubuerunt) concubi-
natum interdixit; ipse interim veri concubi-
natus cum Mathilde Comitissa commissi non
uno nomine suspectus, ac passim accusatus. Eo-
dem anno Robertum Guiscardum Norman-
norum principem, Apulæ & Calabriae du-
cem, ob injurias S. Petri tegalibus illatas ex-
communicat, atque armis adoritur. Missis
etiam ad Solomonem Hungariz regem literis,
eum acriter corripuit, quod Hungariz regnum,
Ecclesie Romanæ proprium, & peculiarem
S. Petri ditionem, à Germanorum Impera-
tore in feudum accipere ausus esset. Anno
1075. Henricum Imp. quod excommunicatus
à Romano Pontifice recepiſſet ac fovisset, ad
causam dicendam Romam evocavit; & con-
tra detrectantem excitatis Saxonibus rebelli-
onem movit. En nomine in Synodo Worma-
tientiſe sede Pontificia depouſus, ipse anno
sequente,

SÆC. XI. ab
An. M.

per XI. ab. ad M.

sequeute, Concilio Romæ coactis, Henricum Imp. excommunicavit, regno spoliandum decrevit, subditis obsequium ei præstare sub anathematis poenâ interdixit; & Henricum Romam venire, ac Pontificis pedibus se supplicem proolvere coactum, anathemate tandem solvere agrè exoratus est regno tamen nequaquam restitui voluit. Anno 1077. Rodolpho Sæviæ Duci coronam imperialem misit; & Henricum vindictam parantem iterum anathemati subjecit. Anno 1084. ab Henrico Româ fugatus est, ac Salerni exili obijt anno sequente, die XXV. Maii, in Ecclesia S. Matthæi ibidem sepultus. Hæc nos pauca ex tam multis, quæ de hoc decantatissimo Ecclesiæ Romanæ Præsule dici poterant, cuius vitam moreque etsi fucatis coloribus oblinire soles ter studeant recentiores Pontificii; aliter tamen hominem depingit, ut alios taceam; Benno Cardinalis, Gregorii coæranus, quem adeant curiosi: Aliter planè Senatus populusque Romanus, aliter totius penè Italiæ, Gallicæ, & Germaniæ Episcopi apud Brixiam Boiariæ urbem VII. Kal. Juli congregati. Pauca feligam; "Monachus defertor est, inquit * Senatus consultum, novis dogmatibus sacrosanctam Philosophiam adulterat, concordiam Collegii scindit; sacra, profana, divina, humana commiscet, utrumque juxta polloit; "Tertius, Iudex, Accusator, Inimicus idem est; "maritos ab uxoribus separat; scorta, pudicia conjugibus; stupra, inceffus, adulteria, castos præfert concubio, populares adversus Sacerdotes, vulgum adversus Episcopos concitat; "neminem initiatum ritè esse docet, nisi qui ab eo sacerdotum emendicaverit, atque ab ejus auribus mercatus fuerit, in Senatu muliercularum de sacratissimis religionis mysteriis pertractat, supremi numinis legem, quasi idem quoque ligavit, solvit. In decreto Synodali * vocatur falsus Monachus, Magnus Dignitarius, summorum prodigiorumque conjektor, mali de religione Christiana sentiens, ut infinita alia jam prætermittam. Extant *Epistolarum libri X.* Concil. Tom. X. p. 6. cum duplici Appendice p. 306. 410. *Expositio in VII. Psalmos Penitenciales*, quæ sub Gregorii M. nomine circumfertur, Gregorio nostro à nonnullis ascribitur; de qua nos obiter supra in Gregorio M. *Expositio super Matthæum*, dum adhuc erat Hildebrandus, scripta, extat MS. in Reverendissimi Archiepiscopi Bibliothecâ Lambethanâ, unde fragmentum protulit CL. Alix. Præfat. ad Joann. Parisiensem p. 7.

per XI. ab. ad M.

per XI. ab. ad M.

per XI. ab. ad M.

per XI. ab. ad M.

tavit, natus anno 1030. ipse Edithæ reginæ ob doctrinam charus. Bonus literis primùm in Gymnasio Westmonasteriensis; deinde in Academiâ Oxoniensî sedulo incubuit, Aristotelem imprimis in Philosophiis, ac Tullium in Rhetoricis sibi duces adhibens. Anno 1051. VVilhelmus Normannus Duci, qui ad colloquium cum Edvardo Rege ineundum in Angliam transierat, in noticiam venit, eumque in Normanniam comitatus est; ei ab Episcopiis affectus, & ad summam Aulæ, si non dignitatem, saltem potentiam evehus; adeo ut omnia pro nutu regeret. Anno 1064. invidiam ex tanto principis favore cenazam veritus Germanis, Sigifrido Moguntino duce, loca sancta proficièntibus comitem se adjunxit. Domum post mille viz discrimina reventus, in Conobium Fontanellense secessit, vitam monasticam deinceps æcturus. Monasteriû Prior brevi factus. Anno 1076. à VVilhelmus rege in Angliam evocatus, Croyländensi Conobio præfectus est. Post aliquot annos VVulkerculo decessori suo an. 1075. à rege depositus, & Glasstoniam relegatus, regiam enixâ precibus clementiam impetravit; eumque Croyländiam summo honore reduci curavit. Hic Gulielmo regi & Lamfranco Archiepiscopo imper inter primos gratus, multa Monasterio sub beneficia ac privilegia concedi obtinuit, lapsus ejus statum restituit; & combusta ædificia reauravit. Obijt anno 1109. Scripsit *Historiam Monasterii Croyländensis* ab anno 664. ad annum circiter 1091. Prodiit *Historia* ista à nobilissimo Savillio inter V. Scriptores Anglicos edita *Londini*, 1596. fol. deinde rerum Anglicæ Scriptores *Oxon.* 1684. fol. quæ auctor longe ac melior editio, suppletis lacunis, & integrâ posteriori parte, ædita, quæ in editione Savilianâ decesserat.

LAMBERTUS, à *Schafnaburgensis* à patriâ, dictus, anno 1078. Monasterio Hirsfeldensi sub Meginhero abbate vitam monasticam inivit, induto Idisbus Martii cucullo. Exeunte eodem anno Presbyter à Lupoldo Archiepiscopo Moguntino ordinatus est, & peregrinationem Hicrosolymitanam statim suscepit. Quâ confectâ ad Hirsfeldensem suos rediit, sub exitum anni sequentis. Scripsit annis 1077. quando obierit, non constat. Scripsit *Historiam* ab orbe condico ad annum usque 1077: quâ res gestas ante annum circiter 1050. ordine Chronologico, eoque brevissimo, percurrit; deinceps verò res Germanicas ad annum 1077. succinctè enarrat. De stylo ejus audiat magni Scaligeri judicium. *Equidem miror, inquit, in saculo tam barbaro tantam hominis celeritatem in loquendo præstare, & in temporum futurorum futuram fuisse, ut Chronologi nostri temporis pulchritudinem aliquem exprimere possent, si aliquem sensum harum rerum haberent.* Scalligero concinit Barthius: * *quo, inquit, Scripser nemo polius inter ceteros res Germania literis commisit.* Prodiit *Historia* ista Georgium Tübingæ 1533. 8°. apud Pistorium *Francfurti*. 1583. fol. & inter alios Scriptores Germanicos *Argentorati* 1609. f.

1077.

De Emendat. Temp.

Adver. 43. c. 4.

INGULPHUS, natione Anglus, domo Londinensis, patre qui in Aulâ Edvards milita-

S&C XI. ab

An. M.

1077.

THEOPHYLACTUS, patris Constantinopolitani, Achridæ primarie Bulgarorum Ecclesiæ Archiepiscopus, dyram sanè provinciam sortitus, cuius miserias ac difficultates ipse in Epistolis suis sæpius æstet. In viuis adhuc erat anno 1077: ante aliquot forsan annos Archiepiscopus.

OPERA.

Commentaria in IV. Evangelia, ex Chrysostomi ferè operibus uti & reliqua ejus **Commentaria** descripta. Prodiit Lat. *Antwerp. 1564. 8o. Gr. Romæ 1542. 1568. Gr. Lat. cum variis lectionibus Paris. 1631. f.*

Commentaria in Act. Apostolorum, Gr. Lat. una cum quibusdam Ss. Patrum Orationibus *Colonia 1568.*

Commentaria in Epistolas S. Pauli, Lat. *Roma 1469. Antwerp. 1564. 8o. Colon. 1531. Paris. 1552. Gr. Lat. curâ Augustini Lynelli Antistitis Petriburgensis Londini. 636. f.*

Commentaria in IV. Minores Prophetas, viz. *Habacuc, Joë, Nahum & Hoseam*, Lat. *Paris. 1549. 8o.* Integra Theophylacti **Commentaria in XII. Minores Prophetas** Græcè extare dicuntur in Bibliothecâ Augustinâ.

Epistola L. X. XV. Prodiit Græcè cum notis Joannis Meursii *Lugdun. Bat. 1617. 4o.* Lat. interprete Vincentio Marinero Valentino, *Coloniæ 1632: & in Bibliotheca Patr. Tom. XVIII.*

Oratio in adorationem veneranda Cincis modis jejuniis tempore, Gr. Lat. apud Gretser. de Cruce Tom. II. p. 1499.

Testimonio regia ad Constantinum Porphyrogenetam Michaelis Duca filius, Gr. Lat. à Petro Possino edita *Paris. 1651. 4o.*

Fragoratum (Theophylacti alicujus incertum an nostri) *de risu, & coöccationibus in Festis Sanctorum*, & de Nicephoro Confessore, Lat. in Bibliothecâ Patr. Tom. XVIII.

Argumenta adversus Latinos de Processione Spiritus Sancti, habentur apud Joannem Becum Orat. 1. de Unione Ecclesiarum, Græcè Orthodoxæ Tom. I. p. 215. **Colloquium Theophylacti**, cum quodam de accusationibus Latino-rum, & Orationem in Alexium Comitem Imp. MSS. Græcè extare in Bibliothecâ Bavaricâ refert Oudinus Supplem. p. 345.

Prodiit omnia Theophylacti **Commentaria** Lat. *Paris. 1554. Basil. 1570. & alibi.*

1077.

NICETAS, SERRON cognomento dictus, magnæ Ecclesiæ CP. Diaconus & Magister, postea Heracleensis Archiepiscopus, Theophylacti æqualis, cujus ad eum habetur Epistola num. 9. Clauit anno 1077. Malè hunc cum Nicetâ Davide Paphlagone in Codicibus quibusdam MSS. confundi prodiit Leo Allatius *. Scripsit **Commentarium in Nazianzenæ Oraciones**, Latine inter opera Nazianzeni editum. Contextit etiam ex variis Patrum Græcorum Expositionibus *Catenam in Job*, quæ à Paulo Comitolo (cui potius Olympindoro ascribenda videtur) Latine edita est, *Venez. 1587. 4o.* à Patricio Junio Gr. Lat. *Londini*

* Diatribæ de Paphlagis p. 17.

1637. fol. Eundem Authorem habere videntur Catenæ, quæ extant in Lucam, Marthæum, &c. **Commentarius** ejus in Nazianzenæ *Terrifica, Measifica & Epigrammata*, prodiit Græcè sub Nicetæ Davidis Paphlagonis nomine *Venez. 1563. 4o.*

S&C XI. ab

An. M.

1077.

HUGO, Diensis Episcopus; clauit anno 1077. quo legatus constitutus est à Gregorio VII. ad cognoscendam Episcopi Dolensis in Britannia causam, & Synodo Lingonensi præfuit, in qua Laleorum investitura damnari curavit. Anno 1080. Concilio Lugdunensi præfuit. Eodem anno Archiepiscopus Lugdunensis factus; Concilia Avenionense & Meldense celebravit. Anno 1087. à Victore III. excommunicatus est, ab Urbano II. in integrum restitutus, & legatione ornatus. Anno 1094. Philippum regem ob illegitimum matrimonium in Concilio Orleniensi excommunicavit. Obiit post annum 1099. Extant *Epistole II. ad Gregorium VII. Concil. Tom. X. pagina 364: Acatia II. ad Mathildem Comitissam*, ibidem pag. 414.

1077.

MICROLOGUS, quem alii Bernonem Abbatem Augiensem, alii Guidonem S. Crucis Avellanæ Abbatem fuisse volunt, utrique perperam; quisquis tandem sub hoc nomine laetavit, vixit certè post ann. 1080. immo scripsit defuncto jam Gregorio VII. post annum 1089: quin & si idem cum Vita Caroli M. Autore fuerit, erat adhuc integro ferè sæculo junior, utpote Frederici I. Imp. æqualis. Scripsit Librum, **Micrologum** dictum, de Ecclesiasticis observationibus, seu de Missarum celebranda. Extat illud *Venez. 1572. 8o.* inter Scriptores de Divinis Officiis *Paris. 1610. f. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xviii. p. 469. Vita Caroli M.* tribus libris comprehensa, in plurimis Bibliothecis MS. extat à cujus Autor se Micrologum scripsisse in Prologo testatur: Prologum istum edidit Bollandus ad 28. Januarii.

1080.

ADAMUS, *Magister* dictus, Patriæ Mi-senus, ab anno 1077. Ecclesiæ Bremensis Canonici, clauit anno 1080. Vir uti rectè notat * Ph. Brietius, *Sacerdissimus, & quo vix vacacionem alium historicum producere possit Ecclesiæ*. Scripsit adhuc juvenis ad Liemarum Archiepiscopum Bremensem *Historia Ecclesiastica præsertim Bremensis libris IV.* quibus de religione Christiana per Dioceses Bremensem & Hammburgensem adeoque per totum Septentrionem, propagatâ ab ingressu Willelmi ad Liemarum Archiepiscopum, seu à temporibus Caroli M. ad Henricum IV. Imp. agit: His Appendicis vice Libellum subnexuit de situ Daniz, & reliquarum quæ trans Daniam sunt, regionum naturâ, moribus, & religione. Historiam istam una cum incerti Antoris Historiâ Regum Daniz, & alterius Anonymi Historiâ Archiepiscoporum Bremensium, edidit Erpoldus Lindenbergius *Lugd. Bat. 1595. 4o.* Eadem nuperrimè cum notis in lucem emissâ *Helmstadt. 1670. 4o.* Prodiit *Hafnia 1579. 4o.* Appendice distincta.

1080.

Adm.

JOAN.

SÆC. XI. 36
AN. M.
1081.

SÆC. XI. 36
AN. M.

JOANNES SCYLITZES, à dignitate CUROPALATES, dictus, patria Thracicus, seu de Asia minori juxta mare Ægeum oriundus, dignitate Protoveliarius, dein magnus *Drungarum Vigilius*, ac tandem Curopalates. Claruit circa annum 1081. Scripsit *Hystoriam rerum in Oriente gestarum* à Nicephori Logothetæ Imp. interitum ad Nicephori Botaniatæ depositionem, seu ab anno Christi 811. (quo circiter tempore desit Theophanes) ad an. 1081. Posteriores Historiæ partem annos 24. complectentem, multis demum annis post priorem vulgatam conscripsit. Unde factum est, ut priorem partem, viz. ad annum usque 1057. integram in farragine suam Cedrenus traheretur, paucis admodum omisiss. Reliquia Historiæ portio, quæ ab anno 1057. ad 1081. progreditur, prodit Gr. Lat. cum: Iabroti, & Gozri notis Cedreno sub-juncta *Paris. 1648. fol.* Integra *Hystoria* prodit Latinè interprete Joanne Baptista Gubio *Vener.* 1070. fol. Extat equidem *Saggeffio* ad Alexium Comnenum Imp. de ambiguitate quadam in Edicto de sponfalibus recens promulgato tollenda, in *Leuclaviâ Inre Gr. Rom.* Tom. I. pag. 132.

1084.

NICOLAUS, *Grammaticus* dictus, ex Monacho Patriarcha Constantinopolitans renunciatum est anno 1084. seu ut habet Baronius, anno 1089. vir litterarum non rudis, inquit Zonaras; haud adeo peritus tamen. Obiit anno 1111. seu ex Baronii calculo 1117. Extant Gr. Lat. *Decreta Synodalia duo de Nuptiis pueri & mulieris*, in: cunctaviâ Jure Gr. Rom. lib. 7. p. 215. aliud de *Prefatione Canoniarum*, lib. 4. pag. 269. *Epistola Synodalis* prolixissima ad Alexium Comnenum Imp. probans ex sacris Canonibus & legibus non esse fas, ut Episcopatus à metropolitibus auferantur ibidem pag. 274.

1085.

BENNO, natione Germanus, Ecclesiæ Romanæ Archi-presbyter & Cardinalis, à Clemente III. Ancipapà in Gregorii VII. sententia Synodali depositi locum à Concilio Bizenfi anno 1080. subrogato, factus, claruit anno 1085. Clementis, Guiberti *Ravenensis* auctore dicti partibus constantissimè adhaesit; Gregorio VII. hostis infensissimus, quo nomine plenis conviciis ac calumniarum plausuris à Baronio, aliisque Scriptoris Pontificiis obtruitur. Anno 1098. Concilio Romano inter alios Cardinales subscripsit. Quid illi exinde contigerit, non liquet. Scripsit de *Vita & rebus gestis Hildebrandi & Papa* libros II. Extant apud Orthuinum Gratium in Fasciculo rerum expetendarum, & apud Illyricum in Catalogo Testium veritatis, pag. 220. Scorum prodierunt *Francforti* ad Viadrum 1581. denique inter *Varia Opuscula Anti-Gregorianæ* à Melchiorre Gollado edita *Hano.* 1611. 4. p. 1.

1086.

VICTOR III. Patriâ Beneventanus, Beneventani Principis filius unicus, natus anno circiter MXXVII. dum vitam egit secularem *Danferius* dictus, postea assumpto *Desiderii* no-

mine in Comobio Cassinensi vitam iniit Monasticam; atque Abbas electus est anno 1056, ætatis 30. Anno sequenti à Stephano X. Apostolicis à Michaeli Stratoticum Imp. designatus est: verum Pontifice paulo post à viris sublato; ex itinere Cassinum rediit. Anno 1059. à Nicolao II. Presbyter ordinatus; & Cardinalis renunciatus est. Anno 1054. Gregorium VII. Roma fugientem in Monasterio suo honorificè excepit: & ab eo anno sequenti in extremis agente sibi successor designatus est. A Clero iraque Romano anno 1086. die XXIV. Maii Pontifex electus, nullis tamen rationibus adduci potuit, ut Pontificatus onus susciperet; sed Cassinum secedens, integro ferè anno ibi deliquit, donec anno sequenti in Concilio Capuano enixis Episcoporum precibus expugnatus cessit, ac die IX. Maii ordinatus est. Mense Augusto Synodum Beneventi habuit; ubi Guibertum Antipapam anathematizavit, excommunicatorum consortium vitari præcepit; & Episcopos Abbatesque qui in vestimentis à Laicis acciperent, deponi decrevit. Mense Septembri agrotans, Cassinum se defetui iussit; ubi XVI. Cal. Octobr. venens in calice inter sacra mysteria propinato interit. Scripsit exemplo Gregorii N. de *Miraculis à Sancti. Benedicto*, aliisque *Monachis Cassinensibus gestis Dialogorum* libros IV. in quibus haud pauca reperies ad id absurda, fabulosa, & Christianæ religionis Majestatem gravitateque indigna, ut quocunque demum animo scripta sint, emunctioris maris hominibus risum movebunt; certe in iis & Scriptoris Judicium, & rerum gestarum fidem merito desiderabis. Libri tertii titulus totusque quartus, (tot enim scripsisse Victorius ipse nobis, & Petrus Diaconus Auctores sunt) in autographo Vaticano decantant; an alicubi adhuc delitescant non liquet; nec tanti res est ut curiosius investigemus. Ttes hosce Dialogorum libros ex Codice Vaticano primus eruit, notisque additis *Roma* editit J. B. Marus. Deinde prodierunt cum ejusdem notis *Paris. 1666. 8.* inde apud Mabillon. *Sac. Benedic.* IV. par. 2. pag. 425. apud Henrichium ad XXI. Martii, & in Bibliotheca Patr. Tom. XVIII. pag. 877. *Oratio* ejusdem ad Episcopos in Synodo Beneventana habita reperitur apud Leouem Osiensem Chron. Cassinens. l. 3. c. 71. & Baronium ad ad. 1087.

BRUNO, natione Germanus, domo Coloniensis, parentibus non obscuris natus, factus primò Canonicus Remensis, & Scholæ magister, inde anno 1086. in Carthusiæ eremum secessit; ibique Ordinem Carthusianorum Monachorum primus instituit, ac instituto præfuit. Quæ referunt Scriptores quamplurimi de celebri quodam Doctore Parisiensi, doctrina & vite probitate dudum claro, qui, dum cadaver in seetro jaceret, è mortuis reviviscens, & in loco resedens prima vice se iusto Dei judicio accusatum, sequenti die se judicatum, tertia verò se iusto Dei judicio damnatum esse clamaret, deque Brunone qui unâ cum illis aderat, hac occasione tertio in eremum fugiente, tantidam omnino olent fabulam;

1086;

O o 2 tametq

ÆC. IX. ab
An. M.

tametsi olim in Breviario Romano locum habuerint. Et totam ceteræ hujus fabulæ scenam erudite & candide, uti solet omnia, plenius testimoniorum & rationum momentis singulari libello refutavit Cl. Launojus Dissert. de *vera causa scissæ S. Brunonis in Eremum*. Verum ad Brunonem nostrum redeamus. Exactio in hoc munere sexennio, ab Urbano II. Papâ, qui eo olim præceptore usus fuerat, anno 1093: Romam evocatus est; ut in negotiis Ecclesiasticis ipsi à consiliis esset. Verum turbarum, morumque aulicorum brevi perturbatus, anno 1095. relicta curia Romanâ, & repudiato Archiepiscopatu Rhegiensi, quem ei Urbanus obtulerat, in Calabriz eremum se contulit; ubi cum Monachorum sodalitate per aliquot annos præfuisset, tandem ex hac vitâ decessit anno 1101. die VI. Octobr. post mortem inter Sanctos relatus.

OPERA.

Expositio in omnes Psalmos Davidicos.
(Commentarius in omnes Epistolas D. Pauli.)
Proditi scilicet Paris. 1509.

Liber de laudibus Ecclesiæ.

Liber de ornamentis Ecclesiæ.

Liber de Novis.

De aliquot præcipuis Festis Christi Salvatoris.

In solennitate B. Virginis.

Liber Sermonum de Martyribus.

Liber Sermonum de Confessoribus.

Sermo de S. Michael.

Sermo de contemptu divitiarum. Non desunt autem, qui Opuscula isthæc omnia à Libro de laudibus Ecclesiæ inclusivè enumerata Brunoni nostro adjudicant, & Asteni ascribenda esse contendunt.

Epistola II. ex eremo Calabriz scripta, altera ad Radulfum Froidem, Ecclesiæ Remensis Præpositum, altera ad Monachos sancti Carthusii eremum in Delphinat prope Gratianopolim incolentes.

Prodierunt Brunonis Opera à Badio Ascensio edita Paris. 1524. deus studio Theodori Petrei Colon. 1611. III. Tom. fol.

Confessio fidei extat apud Mabillon. *Analect.* Tom. IV. p. 400.

1087.

BRUNO, Patriâ Longobardus, in villâ Solerâ apud Insubres ex illustri Asienum Prosapia natus, Andreæ & Willæ filius, Pietatis & studiorum tyrocinia in Astensi Monasterio posuit, inde in Hetruriam transiens inter Canonicos Senenses cooptatus est; hinc Romam venit, & coram Gregoriâ VII. adversus Berengarium in Synodo Romani anno 1079. disputavit, Episcopus Signiensis à Pontifice mox designatus: cumque Pontifici vehementer eâ in re reniteretur: piâ quidam fraude à Gregorio circumventus, onus impositum suscipere coactus est. Claruit præcipue circa annum 1087. Anno 1096. Concilio Tironensi interfuit. Post plures in Episcopatu transactos annos, solitudinis desiderio victus, anno 1104. Cassinum aufugit. Enixis precibus Pontifici Paschali oblatus Episcopatum suum repetunt Signien-

ses. Ille Pontificis auctoritate compulsus à sedem suam rediit. Eodem anno legatus à Pontifice missus est, primò ad Rogerium Apuliæ Comitem, deinde cum Boemundo Antiochiæ principe in Gallias; ubi Concilium Tironense celebravit. Anno 1107. Cassinum reversus, ejusdem Cenobii Abbas eligitur, Paschale Papâ electionem comprobante, atque istud ei elogium reddente, dignissimum esse; cui se vitâ sancto Christianæ republicæ gubernacula traderetur. Anno 1108. Paschalem ad Synodum Beneventanam comitatus est. Anno 1111. Pontificis jussu sese Abbatis munere abdicavit: & ad Signienses suos reversus anno demum 1115. Prid. Cal. Septembr. in Domino obdormivit; Episcopatus anno 44.

OPERA.

Commentaria in Pentateuchum.
Commentarius in Job.

Commentarius in Psalterium.

Commentarius in Cantica Canticorum.

Commentarius in Apocalypsin.

Homilia seu Sermones C. X. L. V. Eusebii Emeseno, aut Eucherio Lugdunensi, aut aliis adhuc teterum nominibus perperam ascripti.

Tractatus in Canticum Zachariæ.

Tractatus de Incarnatione Domini.

Argumentum de Sacrificio agni.

De Sacramentis, Ecclesiæ mysteriis; atque Ecclesiasticis ritibus; opusculum.

Vita S. Leonis IX. Papæ.

Responsio ad Quæstiones, cur corruptis Ecclesiis statui?

Vita S. Petri Episcopi Anagnini.

Sententiarum libri VI. viz. *De laudibus Ecclesiæ. De ornamentis Ecclesiæ. De novo mundo; De Festivitatibus Festivorum. De laudibus B. Virginis. De Martyribus, Confessoribus, &c.* Opuscula ista inter Brunonis etiam Carthusiensis Opera habentur.

Prodierunt Brunonis Opera à Mauro Marchesio, Monacho Casinensi, in unum collecta; autori suo vindicata, & notis illustrata, Vener. 1651. II. Tom. fol. & exinde in Bibliothecâ Patr. Tom. XX. p. 394.

Opusculum Brunonis de *Consecratione Ecclesiæ* integrè edidit Lucas Dachertus *Spicilegiæ* Tom. XII. p. 79.

URBANUS II. Otto antea dictus, natione Gallus, ex oppido Castellonis in Archiepiscopatu Remensi, Ecclesiæ Romanæ Cardin. & Episcopus Ostiensis, anno 1083. à Gregoriâ VII. ad Henricum Imp. in Italiâ agentem legatus, ab eo captus & in custodiam missus est. Anno 1084. sententiam anathematis contra Henricum ejusque fautores in Synodo Romana recens iteratam, undequaque per Germaniam promulgavit. Anno 1085. habitus in Germania Concilio Quintilincburgensi ex Episcopis Hildebrandinis collecto; Weclonem electum Archiepiscopum Moguntinæ hæreses damnavit; quod Principem à Pontifice excommunicatum non regno, sed consuetudine

Chron. Cass.
1087. l. 4. c.
31 f. 137. Ant.
Scip. Elong.
Col. p. 111.

1087.

monione solummodo, exidere docuisset. Anno 1087. à Victore III. mortiente successor designatus est, & à Cardinalibus electus, Pontifex Romanus creatus est Terracine anno 1088. die XII. Martii. Anno 1089. Henricum regem, omnesque ei obsequium præstantes anathematizavit. Anno 1090. Concilium Melphitanum contra Clericos conjugatos celebravit. Anno 1091. habito Concilio Beneventano Guibertum Antipapam anathemati subiecit. Anno 1093. Henricum Imp. iterum excommunicavit; & Conradum filium arma rebellii Patri inferre persuasit. Anno 1095. in Concilio Placentino Berengarios, Guibertianos, Clericosque Simoniacos ac conjugatos damnavit. Eodem anno in Galliam profectus Concilium Claremontanum celebravit: in quo Philippum Gallie regem excommunicavit; & ingentem Christianorum exercitum contra infideles loca sancta tenentes prælium confluxit. Anno 1096. in Concilio Turonensi Philippum regem penitentem absolvit. Anno 1097. pro uniendis in fide Grecis cum Latinis Concilium Batense indixit: in quo Anselmo Cantuariensi contra Grecos de processione Sp. S. disputandi partes dedit. Anno 1099. in Synodo Romana Guibertum Antipapam, & Clericos concubinarios iterum anathematizavit. Obiit eodem anno, die XXIX. Julii. Extant *Epistola* LIX. Concil. Tom. X. pag. 422. & alia IV. ibid. p. 189. *Sermones* II. ad Synodum Claremontanam ibid. p. 511. atque alia *Epistola* II. apud Baluzium *Aliseian*, Tom. II. pag. 177.

1090. NICOLAUS, Metropoli Methonenfis, claruisse videtur circa ann. 1090. quem tamen alii ad sequentes sæculi finem referunt: quæ quidem in re nihil certi statuo. Scripsit *Libellum de Corpore & Sanguine Christi* adversus eos, qui dicunt consecratum panem & vinum non esse corpus & sanguinem Domini: in quo tamen sunt, quæ cautè legenda esse monent ipsi editores Pontificii. Extat Gr. Lat. in *Auditorio Duceano* Tom. II. pag. 172. Extant ejusdem *Traictatus* III. de processione Spiritus Sancti. aduersus Latinos, MSS. in Bibliotheca Vaticana, quos se legisse testatur Leo Allarius de *Consenſu Ecclesie* l. 2. c. 10. §. 2. De tertio verò dubitate videtur, annon juniori cuidam Nicolao Methonenſi tribuendus sit.

1092. IVO, seu YVO, gente Gallus, Patria Bellovacensis, Hugone de Altylo & Hiltembergæ natus, Lanfranci adhuc Prioris Becensis discipulus, deinde Abbas S. Quintini Bellovacensis, deum anno 1092. ab Urbano Papæ Episcopus Carnotensis ordinatus est. Anno sequente ab Episcopis in Concilio Stampensi læsæ majestatis accusatus, ob ordinationem à Pontifice susceptam, appellatione ad sedem Romanam interposita censuram evasit. Anno 1095. cum Philippum regem, qui dimissâ Bertâ uxore legitimâ pellicem superinduxerat, acriter objurget, plurimas à rege injurias passus est, bonis multatus, & in carcerem conjectus; mox tamen Boelli Cenomanensis Episcopi interces-

sione liberatus. Anno 1104. Rotrocum Comitem Cenomanensem excommunicare à Pontifice Romano jussus, constanter tenuit, neminem indictâ causâ excommunicandum esse contendens. Obiit anno 1115. die XXIII. Decembris.

O P E R A

Decretorum liber, in XVII. partes distributus, maximam partem ex Burchardi collectione desumptus. P. odiit *Basil.* 1499. 4.^o. *Leuani* 1577. 8.^o. & cum Epistolis 1561. fol.

Panormia, quæ Decretorum Ecclesiasticorum quasi summa quædam est, in VIII. partes divisa. Scio equidem, non desse plures, qui hanc Panormiam Ivoni nostro abjudicant; & Hugoni cuidam Catalaunensi attribuant; & inter alios quidem pro hæc sententiâ strenuè militat Gerardus Mâstrichtius Hist. Juris Eccles. num. 267. 268. 269. Verum Opus id Ivoni vindicat Doctil. Baluazius, & vetustissimum Codicem MS. S. Victoris Parisiensis Hugone Catalaunensi multò antiquiorem esse contendit; quia & Panormiam ante Decretorum Opus conditam fuisse, pluribus id agit præfatione ad Anton. Angustinum de emendatione Gratiani num. 21. &c. *Panormia* ista una cum Decretorum libro excudi solet.

Epistola CCLXXXVII. Proderunt cum notis Francisci Jureti, & Joannis Bapt. Soucheti *Paris.* 1585. 4.^o. & 1610. 8.^o. Ex his ultima, quæ est ad Haymericum titulo libelli de *Corpore Domini* in Bibliothecis Patt. haberi solet.

Sermones XXII. de Ecclesiasticis Sacramentis de Officiis, præcipueque per annum Festis: Extant inter Scriptores de Divinis Officiis *Calen.* 1568. *Paris.* 1610.

Brevæ Chronicon de Regibus Francorum à Pharamundo usque ad Philippum I. Francorum, & Gulielmum Rufum Anglorum, reges. Quæ enim de Henrico I. Anglie rege habentur, ab alienâ manu addita sunt.

Omnia isthæc Ivonis opera in unum collegit; & castigata edidit Joannes Baptista Souchetus, *Paris.* 1647. fol.

Epistola ad Bernerium Abbatem Bona-vallis, atque alia quædam, edita sunt à Dachetio in *Appendice* ad Guilberti Opera pag. 664. 668.

In Monasterio Elmonensi habetur Ivonis Carnotensis MSS. *Traictatus de excommunicationis, nisi renunciaverit, minimi vitandis, item libelli de Sacramento Dedicacionis, & Edificationis Ecclesie, & de Ordinatione ac dignitate Sacramentorum*, monente Ant. Sanderò Biblioth. Belg. MSS. part. I. pag. 32. & 51. Habentur etiam hæc posteriora opuscula in Monasterio Latensi, teste eodem Sanderò Part. 2. pag. 28. ubi extant ejusdem Ivonis libri de *Sacramentalibus, De Oratione Dominica, & Symbolo, De convenientia V. & N. Testamenti, De Significationibus Indumentorum Sacerdotalium.* An Operis Decretalis, vel *Sermonem* ejus pars sint, dicant nobis, quibus inspicere contigit.

Cæterum *Chronicon* istud amplum à Nino Assyriorum

SÆC. XI. ab
An. M.
* D. Hilt.
Lact. 1. 2. c. 47.

Affreriorum rege usque ad Ludovicum Pium Imp. quod sub Ironis nomine MS. extare prodit Vossius *, alique, quodque sub ejusdem nomine murium dedit Hecherus *Hannova* 1611. Hugoni Monacho Loriacensi debetur; uti nos infra pluribus subnotabimus.

1092.

PETRUS, Magnæ Ecclesiæ CP. Diaconus, & Cartophylax, claruit anno 1092. Extant *Reliquia brevia ad interrogata de diversis casibus* Gr. Lat. in Jure Gr. Rom. l. 6. p. 395.

1093.
Antiq. Britan.
p. 116.
Vit. Anselm.
per Edinburg.
ap. J. A.
p. 11. pag.
207. Bâcon.
Tom II ab
an. 1093.

ANSELMUS, patriâ Burgundus, Augustinæ in Alpibus natus, parentes habuit genere illustres Gundulphum patrem, Hummeburgam matrem. Lanfranci famæ excitatus ad Becensem Monasterium properavit, atque ordinem Benedictinum ingressus est anno ætatis 27. Post Lanfrancum primum Prior, deinde post quindecim annos Abbas Becensis constitutus, in utroque munere illi successit. Exactis in hæc etiam provinciâ aliis annis quindecim, ab Hugone Comite Ceftrienfi in Angliam evocatur: cumque negotiis ejusdem consociendi causa apud Gulielmum Rufum tunc ægotantem ageret, ei que sana consilia præsertim de tot sedibus Episcopalibus vacantibus subministraret, ipse inter alios Episcopus designatus, vehementer tamen diu reluctatus, sedi Cantuariensi à rege præfectus est, ab Episcopo, qui aderat, inauguratus die 14. Decembris anno 1093. Crebre atque ingenues ei lites ab inito statim Pontificatus ab iracundo nimis ferocique rege excitæ sunt. Primum de Pallio recipiendo disceptatum est; Anselmus id ab Urbano Papâ expetiit. Nohuit id Gulielmus, in Guiberti partes propensior. Initis tamen utcumque induciis, & recepto Cantuariæ anno 1095. Pallio acris paulo post erupit bellum. Anselmus regem omnia soluta animi libidine agentem, templa evertentem, Ecclesiæ devastantem, Deo pariter ac hominibus injurium, acriter corripuit. Rex Anselmo juramentum de Papa neutiquam appellando sibi præstare jussit. Neuter alteri cessit. Anselmus anno 1097. in externas oras exulavit; & Lugdunum secessit. Inde Romam ab Urbano Pontifice accitus, ingenti honore exceptus est: & in Concilio Barensi contra Græcos disputavit. Pontificem verò anathema conera Gulielmum regem expeditem precibus suis inhibuit. An. 1100. ab Henrico rege in Angliam revocatus rediit. Rediuntem aliz statim exceperunt controversiæ, de homagio regi præstando, & ordinandis Episcopis, quos ipse Henricus, fraterque Gulielmus per annulum & baculum investierant. Utrumque fieri præcipit Henricus, recusavit Anselmus. Anno 1102. habito Londini Generali Concilio laicas investituras, & conjugia Clericorum damnavit. Anno 1103. regis rogatu Romam profectus est, Pontificem, cui rei integræ cognitio ab utraque parte commissa erat, consulturus. Paschale igitur Papa pro Anselmo judicium ferente, iste in Angliam redire veritus, Lugduni sedecim mensibus confedit. Anno 1107. Henricus Adelæ sororis Comitis Blefensis rogatu cum Anselmo in gra-

tiam rediit: concordia utrique sanctità, Rex investiturâ Episcoporum atque Abbatum cessit. Archiepiscopus investitus autea à Rege Præsules ordinavit. Cantuariam igitur reverfus, sedem quiete deinceps tenuit: & Clericorum conjugio Ecclesiâ Anglicanâ eliminando strenuè incubuit. Obiit anno 1109. die XXI. Aprilis, ætatis suæ 76. Archiepiscopus 19.

SÆC. XI. ab
An. M.

O P E R A.

E *Pistolæ libri III.*

Monologium seu Soliloquium.

Prologium seu Allegoriam.

Libri interci Amoris pro insipientis adversus Anselmum Prologium.

Libri contra insipientem, seu Apologem ad Averis librum præcedentem.

Dialogus de Veritate.

Dialogus de Libere Arbitrio.

Dialogus de casta Diaboli.

Disputatio Dialectica de Grammatica.

Tractatus de Sacramento Altaris, seu de Corpore & Sanguine Domini.

Libri de Fide, seu de Incarnatione Verbi.

De nuptiis consanguineorum.

Libri II. contra Gentiles, Cur Deus homo.

De Processione Spiritus S. contra Græcos.

De Conceptu Virginis, activo, & peccato originali.

Fragmenta variorum Anselmi Tractatum de Conceptu Virginis passivo.

De tribus Walteriani questionibus, ac præsertim de Fermento & Azymo.

De Sacramentorum diversitate.

Concordia Præsentia, Prædestinationis, & Gratiæ cum libertate.

Libri de Voluntate Dei.

Meditationum libri X. viz. De humanâ conditione, de terrore judicii, &c.

Libri de salute anime, & Manuale dictum, Si Augustino perpetuam tributum.

Meditatio ad servorem de beneficiis Dei.

Meditatio de Passione Christi.

Alloquia castella, sive Facula priorum officium, erga Deum, Christum, Deiparam, & Calicet complures, numero LVII.

Manuscripta A: editionum & Orationum in quinque partes tributa.

Hymni & Psalterium in commemoratione Delapara.

Libri de excellentiâ gloriosa Virginis Mariæ, quem Bellarminus Anselmo abjudicat. Eum, pariter ac sequentem librum, Eadmero vindicat, Gabr. Gerberonius.

Libri de quatuor virtutibus B. Mariæ, Anselmo sublimis.

Passio SS. Guigneri sive Fingari, Puala & Socierum.

Libri exhortationum ad contemptum temporarium, & desiderium æternorum.

Admonitio pro moribundo.

Paraphrasis ad Virginem lapsum.

Sermo sive Liber de Beatitudine.

Hensia in illud, Introitus Iesus in quoddam castellum.

Homilia in aliquos Evangelia.

OPERA SUPPOSITITIA.

Liber de Similitudinibus B. Anselmi adhiberi soluit. Eadmeri est.
Quædam dicta mista, collecta ex dictis S. Anselmi.

Liber de mensuratione Crucis. In eo citatur S. Bernardus.

Dialogi de Passione Domini.

Liber de vestimentis, & membris, & alibi. Deo attribuitur, qui inter Hieronymum etiam & Augustinum Opera reperiri solet.

Elucidarium; sive *Dialogus* summam totius Christianæ religionis complectens: Opus Anselmi indignum. Tritheimus id Honorio Augustodunensi, Raynaudus, Balarus, Simlerus, alique Guiljelmo Coventriensi Carmelitano, Codices nonnulli Guiberto Novigentino Abbati vindicant.

De Imaginæ Mnadi Libri II. Honorio cni- dam debentur, forsitan Augustodunensi.

Hactenus editio *Opere* Joannes Piccardus Colm. 1612. vid. *Explicationes in S. Matthew, in Evangelia aliquot, & in Cantica Cantorum, in Epistolam S. Pauli, & in Apocalypsin,* quæ aut Anselmo Laudensi, aut Hervæo debentur: adeoque infra locis suis memorabuntur.

Proderunt Anselmi *Opera Norimbergæ* 1491. fol. Colm. 1573. Tom. III. cum notis Joannis Piccardi Colm. 1612. Tom. IV. extraneis in S. Scripturam Commentariis exonerata curâ Theophili Raynaldi Lugduni 1630. Tom. III. denique ex recensione Gabrielis Gerberonis Parisi. 1675.

Epistola VII. Anselmi à Baluzio primùm sunt editæ *Misicæ*, Tom. IV. p. 471.

Alias *Epistolas VIII.* in lucem protulit Dacherius *Spicileg.* Tom. IX.

1894.

LAMBERTUS, natione; ut opinor, Gallus, Atrebatensium Episcopus electus, sed cum Rainaldus Archiepiscopus Remensis eum ordinare detrectaret, Romam profectus Lambertus ipsius Urbani Papæ manibus consecratur anno 1094. XIV. Cal. April. Molestias nihilominus ei creare non desistit Rainaldus; donec anno 1095. habitâ Synodo Claramontanâ recitatum est privilegium, quod Ecclesiæ Atrebatensi nuper concesserat Pontifex, à toto mox Concilio collaudatum & confirmatum. Exant Lamberti *Epistola II.* Concil. Tom. X. p. 468. ubi etiam piures ad illum, & de illo Epistolæ habentur. Alia ejusdem *Epistola ad Paschalem Papam,* dato anno 1105. de absolutione Philippi Francorum regis, habetur *ibid.* p. 742.

1895.

RAIMUNDUS DE AGELES, Canonicus Podienfis, & Comitis Tolosani (qui itidem Podienfis Episcopus) Capellanus, clauit anno 1095. quo prædictum Comitem exercitum in Terram Sanctam ducentem secutus est. In hoc itinere dum hæreret, ad sacros or-

dines promotus est; & Palatinam ingressus; lanceam Dominicam, (ipsomet teste) dum è terra effoderetur, præfens vidit: quin & in Ob- sisione Antiochenâ ipse manibus tulit. Scriptis hortante Pontio Balonenfi *Historiam Hierosolymitanam;* quâres præcipue Comitis Tolosani auspiciis per quinquennium gestas persequitur nempe ab eo tempore quo Sclavoniam intravit Christianorum exercitus, usque ad victoriam de Annimiro Babylono reportatam. Quam sincerâ fide in hoc Opere egerit; ex solenni ipsius execratione * dilcere possumus. *Orogitur,* inquit, & obsecro omnes, qui hæc audient, sunt, ut credant hæc ita fuisse. Quod si quicquam ego præter credita & visa studeo referre, vel odii autem apponi, apponam mihi Deus inferni plagas; & deleat me de libro vite. Extrat hæc *Historia* in Collectione Bongarsianâ *De Gestis Dei per Francos* Tom. I. p. 139.

* pag. 168.

GOTSELINUS, sive Goscelinus, Monachus O. B. primùm S. Bertini in Artesiâ, dein S. Augustini in Cantuariâ, clauit anno 1096. Scriptus *Vitam S. Augustini* primi Cantuariensis Archiepiscopi, duplici Opusculo, fusiori altero, altero breviori. Brevius in Appendice Lanfranci Operum sine auctoris nomine edidit Dacherius Parisi. 1648. Fusius Opus evalgavit Mabillonius Sar. Beadaill. I. pag. 498. Scriptus etiam ad Anselmum *Libri II. de Translacione, S. Anselmi;* qui MSS. penes Mabillonium habentur.

1096.

HILDEBERTUS DE LAVARDINO, Monachus Cluniacensis, dein Berengarii discipulus, ab anno 1097. seu ut alii; post annum 1099. Episcopus Cenomanensis: Injuriis illi planè est Baronius *, qui quæ de efferri Adalberti cuiusdam Archidiaconi impudicitia habet Ivo Carnotensis †, in Hildebertum refert. Annos circiter 1107. Hildebertus Henrici Angliæ regis, & Normanniæ Duchs injuriis direxatus; Romam perrexit; supplicat & Paschale Pontifice sibi ferri orarius. Domum reversus, in carcerem datus est; ac variorum criminum accusatus, postulante Henrico rege; ut innocentiam suam probatione per ignem demonstratam daret. Istiusmodi verò conditionem ab Ivone monitis nequaquam subire voluit. Post annos 11. vel ut alii 29. ad Archiepiscopatum Turonensem translatus, sedem istam sexennio circiter tenuit, atque obiit an. 1136. secundum alios vetò 1132.

1097.

* Ad. 1088.

† Epist. 174.

SCRIPTA.

F *Epistola LXXXII.*
Liber seu Prosa de Namli Domini.
Versus de mysterio & ordine Missæ, seu de Cordis Sacramenti & nobis Sacrificii.
Sermo in illud Isaia LXXV. Tantæ aperientur oculi caecorum.
Sermo in illud Lucæ XII. Qui multum datus est, multum quæretur ab eo, &c.
Ad Pastores Sermo Synodicus.
Opuscula hactenus recepta habentur in Bibliothecâ Parisi. Tom. XXI. p. 119.

Vita S. Hugonis Abbatis Cluniacensis; Proceris suis. Extat in Bibliothecâ Cluniacensi à Duchesno edita Paris. 1614. p. 413.

Vita S. Mariae Aegyptiaca, metro scripta. Exemplar ejus MS. extitit penes Heribertum Rotveydum, uti & nunc in Bibliothecâ Paulinâ Lipsiensi.

Poema elegans, seu Epitaphium in Berengarium exhibet Gul. Malmshuriensis lib. 3. de gest. Reg. Angl. fol. 64. & ex eo Baronius ad an. 1088.

Epistola ad Reginoldum Monachum Cantuariensem, edita est à Mabillonio Anal. c. Tom. I. p. 297.

Vita S. Radevundis regina extat MS. penes eundem Mabillonium, qui Prologum ejus edidit, ibid. p. 296.

Libet de querimoniâ & consiliis spiritus & carnis, p. 421.

Libet de concordia veteris & novi Testamenti meretricis, p. 441.

Orationes aliquot Theologicae, seu Rytmi sacri, p. 446.

Libet elegiacum de exilio suo, p. 473.

Libet Meretricis de Urbe Roma. duabus constans partibus, 1. de Româ diruta. 2. Româ reparata. p. 456.

Alia Miscellanea Meretricis, viz. de Sacramentis, de utraque parte Aliarum, de tribus Missis in Natali Domini, &c. p. 459.

Opuscula ista proximè enumerata in lucem protraxit, & cum notis edidit Jacobus Hommey Augustinianus in suo Patrum Supplemento Paris. 1484. 8°. Denique varia Hildeberti nostri *Poemata & Homilia* inter Bibliothecarum Elnonensis, Camberonensis, Parcenfis (odices MSS. ab Ant. Sanderò Bibliothecâ MSS. Belgicâ recensentur; viderint quibus inspiciendi facultas datur. Confer etiam quæ habet Labbeus in *Biblioth. Nov. MS.* p. 59.

1097.

BALDERICUS, natione Belga, Gerardi I. qui obiit anno 1049. B. Liedberti dein, & ab anno 1076. Gerardi II. Cameracensis & Atrebatensis Episcoporum Secretarius & Sacellanus. Exinde Canonicus & Cantor Ecclesiæ Morinensis. Tandem Norviomensis & Tornacensis Episcopus creatus est anno 1097. Obiit in urbe Tarvanensi Prid. Cal. Junii anno 1112. Scripsit *Historiam* seu *Chronicon Cameracensium & Atrebatensium* Ecclesiarum libris 3. quorum titulo *Chronici Cameracensis* in lucem edidit Georgius Colvenerius *Dnac* 1615. *Chronicon Ecclesiæ Morinensis* seu *Tarvanensis* ab eodem conscriptum in Monasterio Benedi-

ctino apud Cenomanenses MS. extare prodit Vossius de Hist. Lat. l. 2. c. 47.

1099.

PASCHALIS II. Rainerium seu Radingerium antea dictus, natione Tuscus ex provincia Haminiâ oppido Bleda, Crescentii & Alsatii filius, in Monasterio Cluniacensi ad vicissimum usque ætatis annum educatus: dein Romanus profectus à Gregorio Papa Presbyter & Cardinalis titulo S. Clementis creatus est. Abbas Monasterii SS. Laurentii & Stephani postea renunciatus. Post Urbani mortem anno 1099. ad Pontificatum Romanum evectus est, die 14. Augusti ordinatus. Anno 1101. Gerardum Archiepiscopum Eboracensem, aliosque Henrici Angliæ regis Legatos excommunicavit, quod decreta sua de investituris laicis non admittebant callide dissimulavit. Anno 1102. habito Romæ generali Concilio Henricum Imperatorem ob rapinâ & sacrilegia anathematizavit. Anno 1106. in Galliam Cisalpinam profectus, Synodum Guastaldensem celebravit; in quâ Laicos investituras damnavit, & conturbatum diuturno bello Ecclesiæ statum restituit. Anno sequente itinere in Galliam factò aliud contra laicas investituras Concilium Trevis habuit. Anno 11. cum princeps Italiæ in fidem suam adigere ausus esset, & sepulture sacre copiam Henrici IV. defuncti Imperatoris exuviis præstitit denegaret, ab Henrico V. Romam suscipiendæ imperialis coronæ gratiâ adveniente captivus factus, Sutrium abductus est. In ordinem itaque redactus Henrico investituras solenni juramento remisit, eumque Imperatorem inunxit. Post Henrici abitum celebrato Concilio Lateranensi anno 1112. vim sibi adhibitam causatus concessionem suam revocavit; renovatoque anno 1116. Concilio ob remissas Imperatori investituras publicam egit penitentiam; ac privilegium ei datum damnans, ipsum simul anathematizavit. Perfidum Pontificem armis persecutus est Henricus, eumque anno 1117. urbe eiecit. Ille verò ingenti Normannorum exercitu constato rem strenuè egit, plurimis in Campaniâ oppidis expugnatis; adeo securus victoriæ, ut Henrico absolutionem suppliciter postulanti superbe denegaret. Obiit anno 1118. die x. Julii. Extant *Epistola* cvii. & *Fragmenta* plura Decretorum Concilii Tom. X. pag. 622. aliz *Epistola* VI. apud Baluzium Miscell. Tom. 2. *Epistola* ad Norigaudum Episcopum Augustodunensem apud eund. in Append. ad Reginonem p. 657.

Finis Sæculi Undecimi.

SÆCULUM



SÆCULUM VVALDENSE. CONSPECTUS SÆCULI.



DEFUNCTO Anno MCVI. Henrico IV. succedit filius ejus SÆC. XII.
ab Aa. MCj
Henricus V. qui Anno MCXI. Romam veniens de manu Pascha-

lis Papæ coronam accepit; cui jus in investituras concessit Pontifex, & Germanis Electoribus Cæsaris creandi jura confirmavit, quæ nihilominus sequenti anno habitâ Romæ Synodo, irrita reddidit; quod & Anno MCXVI. magis solenniter factum est. Hinc nova tur-

batum seges, hinc Henricus anno MCXVII. anathemati subje-
ctus, donec Anno MCXXI. injuriatum, & molestiarum pertæsus, in Synodo
Wormatiensi coram legatis à Concilio Lateranensi I. missis, jus investituræ ejuravit,
obsequiumque Pontifici reddidit. Plures expeditiones ex omni fere Occidente per-
torum hoc Sæculum sunt in terram sanctam; vario quidem successu, tandem in-
foelici exitu. Anno MCLXIII. magnas in Angliâ, aliisque Regis sui ditionibus ad-
versus Henricum II. turbas excitat Thomas Cantuariensis, & cum nullis consiliis fle-
cti poterat, quin & Regis auctoritatem, regniq; consuetudines pervicaciâ planè
intolerandâ impugnare pergeret, communi sententiâ regni finibus exterminatur: fini-
to sexennio sedi suæ redditus à Sicariis ad ipsam Aram trucidatur anno MCLXX.
Mox anno MCLXXIII. ab Alexandro III. in Martyrum, Sanctorumque cen-
sum relatus. Circa annum MCLX. vel ut alii, MCLXX. increscente cœperunt
Waldenses, Cathigenses, Patarini, Pauperes de Lugduno, seu quocunque demum alio
nomine vocentur, hæc occasione orti. Contigit Lugduni in magnâ civium coronâ,
ut ex his quidam subita morte correpti sit; ceteri sunt cæteri, sed præ aliis Petrus
Waldius ex oppido Waldi in Marchiâ Galliæ sive oriundus, qui statim bona divendidit,
& pauperibus erogavit. Confluente igitur ad illum immensâ multitudine, ipse aliquan-
tulum literatus Novum Testamentum linguâ populari ipsis exposuit, & sanam fidel-
iumque doctrinam tradidit. Aucto mox in immensum discipulorum numero,
Sectâ hæc ubique prævaluit, stitente ipso Reinerio, fuisse qui affirmarent ipsam à Syl-
vestri, vel potius ab ipso Apostolorum tempore duravisse, nec ullam fuisse terram in
quâ non altas radices egerit. Quam sana, quam innoxia urplurimum fuerit illorum
dogmata, vita, moresque, liquidò ex his patet, quæ recenset Æneas Sylvius, postea
Pius II. Papa, Hist. Bohemic. c. 35. p. 103. & Ænea antiquior Reinetius Sachonus ipse
Inquisitor generalis, qui clausit anno MCCLIV. & librum adversus Waldenses scrip-
psit, ubi capite quinto errores eorum, & blasphemias, quas vocat, sigillatim enumerat;
quæ an tam execrabile nomen mereantur, legat primum, dein judicet æquus rerum
æstimator. Interim capite quarto statuit hanc *Sectam magnam habere speciem pietatis, eo*
quod coram hominibus jussu vivant, & bene omnia de Deo credant, omnesque articulos qui in
Symbolo continentur, solummodo Romanam Ecclesiam Clerumque blasphemare. Hinc totius
mali lates, hinc omnes in eos procellarum fons & scaturigo, quod recepta nimirum Ec-
clesiæ Romanæ dogmata reprobarunt, mores corruptos, superstitiones, atque tyranni-
deceatriter corripere; hinc concitati adversus illos Prelati, Proceres, Reges; totaque
penâ

SÆC. XII
ab An. MC.

penè Gallia in arma ruit. Anno MCLXXIX. sub Alexandro III. in Concilio
 III. Lateranensi diserte damnati sunt, *santoribus eorum & receptoribus* (ipsa Canonis
 verba refero, Can. XXVII.) *Excommunicationis subditis, prohibito sub anathemate, ne
 quis eos in domibus, vel in terra sua tenere, vel fovere, vel negotiationem cum iis exercere
 presumat.* Exinde vi & artibus ubique oppressi, in varias regiones se diffundere necesse ha-
 buerunt. Theologia Scholastica novâ methodo tradita, & Juris Canonici professio in
 Ecclesiam introducuntur, sequenti sæculo largius propaganda. Anno circiter MCXX.
 Ordo Præmonstratensis sub Regulâ D. Augustini autore S. Norberto in Diocesi Lau-
 dunensi fundamenta sua posuit; anno MCXXVI. Grandemontensis, Conditore Ste-
 phano Arverno, Anno MCXXVII. Ordinis S. Joannis Hierosolymitani equites insti-
 tutum suum strictius colere, & ad arma pro Christianâ fide adversus infideles feliciter
 tractanda, se componere ceperunt. Anno MCLXXXI. Carmelitarum Ordo ini-
 tium habuit, auctore Americo Patriarcha Antiocheno, qui Monachos quosdam, ut à
 Saracenorum insultibus tuti essent, in monte Carmelo collocavit. Exeunte sæculo cir-
 ca annum MCXCVIII. Teutonicorum Ordo, qui paulò antea ceperat, à
 Cœlestino III. confirmatus est, ut de Ordinibus Sancti Jacobi, Calatravæ, SS. Tri-
 nitatis, aliisque nil dicam.

SCRIPTORES

SCRIPTORES.

SÆC. XII.
ab An. MC.
1101.

GILBERTUS, sive Gislebertus, cognomento Crispinus, patrii, ut videtur Normannus, in Becensis Cenobio; unâ cum Anselmo, monasticam vitam egit; à quo literis institutus;

tam in divinâ quam seculari cognitione egregiè doctus evasit. Claruit inuente hoc sæculo circa an. 1101. Post peracta sub Anselmo studia, Romam peregrinatus est, ac inter tei- deundam celebrem cum Iudæo quodam Montiacensi, viro magni inter suos nominis, disputationem de Christianæ religionis veritate instituit. Abbas demum Vellmonasterien- sis in Angliâ factus, disputationem suam literis mandavit, & in Dialôgi formam redactam Anselmo (quo hortante id laboris susceperat) nuncupavit, addito ei titulo, *de Fide Ecclesiæ contra Iudæos*. Obiit anno 1117, vel ut Abbatum Vellmonasteriensium Hilbria MS habet (no- tante Cl. Usserio) anno 1114. & in australi parte Clausi ad pedes Abbatis Vitalis sepultus est, hoc Epitaphio ehonefatus:

*Hic pater insignis, genus altum, virgo strenuus,
Gislebertus, iacet, lux, via, duxque iui.*

*Mors erat, iustus, prudens, fortis moderatus;
Dolus quædavisio, nec mihi in trivis.*

*Sic tamen ornatus, nec fixa luce Decembris
Spiramen omis reddis, & ossa solo;*

Præter librum contra Iudæos (aliud planè ab eo, qui inter Augustini opera haberi solet, hoc titulo, *Altercatio Synagoga & Ecclesiæ*; quod- tum non raro confunditur) cujus Prologum edidit Joannes Piccardus Colon. 1612. in notis ad lib. 2. Epist. 16. Anselmi, totum verò opus Gabriel Gerberon inter opera S. Anselmi Parisi. 1675. p. 512. præter istum; inquam, librum extant MSS. *Homilia in Cantica Solomonii* in Bibliothecâ S. Petri apud Cantabrigien- ses, item in *Prolegis S. Hieronymi super Biblia*. ibidi: *Contra peccata cogitationis, locutionis, & operis*; in Bibliothecâ privatâ Gualteri Copi. Alia ejusdem Opuscula memotant Balæus Cent. 2. c. 63. Piesius ad ann. 1117. quæ an alicubi adhuc delitescant, mihi planè incompertum est: Quod verò habent de libro Epistolarum, id inde natum videtur, quod in MS. Codice Epistolarum D. Anselmi Bibliothecâ Côttonianâ habetur unica, & eaque satis brevis Gisleberti ad Anselmum Cantuariensem Epistolâ cujus initium, *Anselmo Dei gratiâ Anglorum*; quæ tamen Gisleberti est Episcopii Lumicensis, cujus etiam est *Libellus de statu Ecclesiæ*, quem iidem huic nostro attribuant.

1101. LEO, gente Campanus, *Marsianus* à pa-

triâ forsan dictus, primùm Monachus, & Bi- bliothecarius Cenobii Casinensis, dein Eccle- siæ Romanæ Cardinalis Diaconus à Paschali Pa- pâ II. anno 1101 creatus. Anno 1111. capto ab Henrico V. Imperatore, & in custodiam dato Paschali Pontifice, ipse cum Joanne Episcopo Tusculano Româ e mentito habitu elapsus, Italiam peregrinatus, Populumque oblectatus est ut arreptis armis injuriam Pontifici illatam ulciscerentur. Obiit die XII. Mali, sed quo an- no prorsus lætet, certè post annum 1119. quo Bullâ Paschalis II. subscripsit. Scripsit *Chronicam Monasterii Casinensis libri III. à tempore S. Benedicli usque ad Desiderium Abbatem*, qui postea Pontifex Romanus electus, Victor II. appellatus est. Prodiit Chronicon istud se- orim Venet. 1513. unâ cum Aimoini Historiâ Paris. 1603. cum notis Laurenti Neapel. 1616. 4°. cum annotationibus Augustini de Nucæ, Paris. 1668. fol. In tenebris fortasse adhuc læ- tent alia ejus opuscula; viz. *Sermones de Paschate, & de Nativitate. Historia Peregrina- tionum, Vita S. Pancratii, Vita & Conversatio S. Menarii Confessoris*, quam penes se MSS. serva- vat J. B. Marus, unâ cum *Translatione Reliquia- rum, & exaltâ Miraculorum narratione*, à se (ita enim pollicitus erat) suo tempore evulgan- dam.

Alius etiam à nostro erat hoc circiter tem- pote Leo, Monachus, Casinensis, & Ecclesiæ Romanæ Cardinalis Diaconus creatus, ut vo- lunt, anno 1105. à Paschali II. ut aliî verò, ab Urbano II. cujus *Epistolarum Regestum* fecit, & quamplures ipse exaravit *Epistolas*, quæ MS. servantur in Bibliothecâ Vaticanâ, nonnullis hinc inde editis. Hunc cum nostro Leone Ostiensis male confundunt Baronius, Possevinus, alique. Vide Pet. Diac. de Vir. illustr. Cal. cap. 30. 31. & quæ ibidem habet ejus editor J. B. Marus.

GUILBERTUS, sive Gilbertus, gente Gallus, patriâ Normannus, ortu nobilis, Guilielmi de Orantemeseville frater, primùm Mo- nachus Flaviacensis, dein Abbas Monasterii S. Mariz Norwigeni in pago Laudunensi claruit an. 1101. Obiit anno 1124. die 1. Augusti.

OPERA.

T *Radatus quomodo sermo fieri debeat.*
Moralium in Job libri X. in Amos liber unus, & in Lamentationes Ieremias liber unus.
Tractatus de incarnatione adversus Iudæos.
Epistola prolixa de buccella Juda data & des- criptæ Dominici Corporis.
De laude B. Mariae liber.
De Virginitate Opusculum.

SÆC. XII.
ab An. MC.
1101.

1101.

Dei

SÆC. XII.
ab An. MC.

De pignoribus Sanctarum libri III.

Gesta Dei per Francos, seu *Historia Hierosolymitana* libri IX. quibus belli sacri Historiam à primo Occidentalium in Palaestinam ingressu ad Baldwin I. regnum, & annum Christi 1100. pertexit. In condenda hæc Historia usus est, ipso faciente, operosa verborum elegantia, alii plane ab eis, quam in reliquis opusculis adhibuit. Extat in Collectione Bongarsiana *Gestorum Dei per Francos* Tom. I. p. 467.

Uraia, seu *Monachiarum* libri III.

Opera Guiberti hæcenus recensita collegit, & MSS. eruit, & cum notis & observationibus suis, multisque additamentis primus edidit Lucas Dacherius Paris. 1651. fol.

Sermo prolixus in illud, Sapientia vincit malitiam, qui inter Bernardi opera haberi solet, à Guiberto sibi ipse vindicatur in vitâ suâ l. c. 16.

Commentarii Guiberti in Abdiam Prophetam, in *Samam*, in *Michaam*, lib. II. in *Zachariam* lib. III. in *Isaiam*, in *Nahum*, in *Abacuc*, & in *Sophoniam*, se MSS. in Bibliothecis Vallis Clare, & Igniaci Ordinis Cisterciensis vidisse prodit *Celsitudinis Supplem.* p. 388.

Scriptisse etiam *Expositiones in Genesim*, ipse fidem facit Guibertus *Epistola ad Lybardum* Episcopum Suefionensem Historiz Hierosolymitanæ præfixâ, quæ quidem an supersint hodie, non liquet.

1101.

ROBERTUS, natione Gallus, Monachus, S. Remigii in Diocesi Rhemenfi O. B. Claruit anno 1101. Concilio Claremontano intererat anno 1095. quo tempore primæ in Terram sanctam expeditioni se immiscuit. Redux factus, Bernardi Abbatis iussu conscripsit *Historia Hierosolymitana* libros IX. seu ut alii numerant, libros VIII. quibus res gestas Francorum in Oriente ab anno 1095. enarrat usque ad victoriam ab Amiravio reportatam circa an. 1099. Seylum utpote impositum, ipse in Præfatione operis modestè satis excusat. Prodiit Historiz istius editio correctâ ducentis fere abhinc annis, nullo nec loci, nec anni indicio apposito, dein editio depravatissima *Basil.* 1573. denum inter Scriptores Germ. Rubeti p. 217. & inter *Gesta Dei per Francos* Tom. I. p. 30.

1101.

HUGO, ex Monacho Virdunensi, Flavinienfis in Ducatu Burgundiz Abbas; claruit anno 1101. Scriptis *Chronicon Verdunense*, in duas partes distributum, primam à Christo nato ad annum usque 1002. secundam ab anno 1002. ad 1102. Opus istud thesaurum undecimi præsertim sæculi incomparabilem vocat Labbeus, qui illud ex ipso authoris autographo in Bibliothecâ Jesuitarum Claremontanorum asservato edidit *Biblioth. Nov. MSS.* Tom. I. p. 75. consulto interim seclusus è priore parte quamplurimis vulgaribus & inutilibus latinis aliunde transcriptis, quas, inquit, nemo cordatus atque industrius Historiz Ecclesiasticæ indagator, merito unquam jure desiderabit.

1101.

RADULPHUS ARDENS, patriâ Pictavi, Gulielmi IV. Aquitaniz Ducis Eccle-

siastes seu Concionator; claruit anno 1101. Scriptis *Sermones de Tempore & Sanctis*, seu in *Epistolas & Evangelia latini anni*. Prodiit illi *Paris.* 1573. Tom. II. in 8°. antea ibidem 1568. *Antwerp.* 1576. 8°. *Colonia* 1604. 2. Tom. 8°.

1101.

THEODORICUS, Monachus primus, dein Abbas Cænobii S. Trudonis in Episcopatu Leodiensi, anno 1099. 7. Calend. Februar. consecratus. Claruit anno 1107. Denum à Trudone Abbatiam deponere, & in exilium ire coactus, in Monasterium S. Petri Gandense secessit, ibique diem obiit anno 1107. VII. Calend. Maii.

SCRIPTA.

Vita S. Trudonis. Extat apud Surium ad xxiii. Novemb.

Vita S. Bacois Gandavensis, ibid. ad l. O. Rob. & apud Mabillon. Sæc. Benedict. II. pag. 395.

Vita S. Landrada Virginis, apud Surium ad xiii. Julii.

Vita S. Rumboldi, Archiepiscopi Dubliniensis & Martyris apud Surium ad 1. Julii.

Sermo de translatione S. Trudonis, Presbyteri & Confessoris, ibidem ad xxiii. Novembris p. 519.

Vita S. Amalbergæ virginis. Extitit MS. penes Mirxum, & in Cænobio Cameracensi juxta Bruxellam.

Cæterum Theodorici *historias Veteris & Novi Testamenti* versu heroico scripsisse dicitur. Vide Vossium de Histor. Lat. libro 2. cap. 48.

1101.

SIGEBERTUS, patriâ, ut videtur, Gallo-Brabantus, Monachus Gemblacenfis, claruit anno 1101. In ineunte adhuc in Monasterio Vincentiano apud Metensem scholam aperuit, & Monachos Clericosque ad se venientes melioribus literis imbut. Postea ad Gemblacum suum rediit, & librâ scribendis se præcipue addixit. Et cum ferventer undique gravissima lites inter Henricum IV. Imperatorem ejusque filium Henricum V. & Gregorium VII. ejusque successores Urbanum II. & Paschalem Papas, Sigebertus noster Hentiorum causam constanter tutatus est, & à partibus Imperatoris adversus injusta & violenta Pontificis Romani molimina viriliter stetit; quin & Curiz Romanæ decreta de conjugii Clericis prohibitione aperte damnavit: acri sibi inde censoria à Baronio, Bellarmino aliisque notatus, vel convitiis potius planctibus onustus, Obiit Sigebertus 111. Non. Octobris an. 1113. de quo hæc habet Fr. Sverertius Athen. Belgic. pag. 674. *Cum annos religionis pieq. atque gratos apud suos exegisset, amorem cruciis suis redidit. Utinam ea ætas tales multosculis: ceteris non tam multum haberebimus liberos temporum Historiam, &c.*

SCRIPTA.

SCRIPTA.

C *Hronen* ab anno 38t. in quem definis Hironymus, usque ad ann. 1112. prodit inter Scriptores Germanicos *Francfurti*. 184. fol. pag. 477. Tandem post alias omnes editiones ad MS. Codicis fidem recognitum & a Galfridi Monasteriensis quidquid repurgatum addidit Aubertus Miræus *Antwerp*. 1608. qui etiam suam editionem solam esse genuinam, & a nugis liberam gloriatur; non desunt tamen qui eam veluti corruptam & depravaram criminantur. Sigeberti *Chronicon* continuatur a lib. Anselmus Gemblacensis &c. quos vide suis locis.

De Scripturis Ecclesiasticis liber, aliis hujusce commentis Scriptoris adjunctus cum notis Suffridi Petri *Coloniæ*. 1880. deinde cum scholiis Miræi in Biblioth. ejus Ecclesiastica *Antwerp*. 1699. fol.

Epistola pro Ecclesiis Leodiensibus & Cameracensibus adversus Epistolam Palschalis Papæ. Habetur in Goldasti collectione Anti-gregorianæ pag. 88. *Hannov.* 1611.

Vita Sigeberti Francorum regis, apud Sur. Febr. 1. *Vita S. Gimerii Confessoris, Monasterii Gemblacensis*, apud Sur. Maii XXIII.

Vita S. Maclevii. Extr. apud Sur. Novemb. XV. *Vita S. Theodardi* huic adjuncta perisse videtur.

INEDITA.

S *ermo in laudem S. Lucie*, servatur MS. Gemblaci teste Fr. Sverretio loc. supra citato.

Passio Theodorum metricè lib. 4. ext. in Monasterio Gemblac.

Vita S. Lamberti, item *eiusdem Translatio* MS. hodie superesse dicuntur.

De lejunio II. tempore ad Leodienses, MS; extr. testatur Sverretius. Alia à se scripta recenset ipse Sigebertus in calce libri de Scripturis Ecclesiasticis, ubi de operibus suis accuratè agit; quæ aut tenebris adhuc suppressa jacent, aut penitus interierunt. Sane autem *Vita Theoderici Episcopi, ejusdemque oratio*; *Passio S. Lucie*; *Gratia Abbatum Gemblacensium*; *Responsum ad Hildebrandi Papæ Epistolam*, quam scripsit in potestatis regie calumniam; *Apologia ad Henricum Imper.* contra eos, qui calumniatur missas conjugatorum. *Sacerdotum Ecclesiæ, litteraliter, allegoricè, mysticè, metricè hereticè descriptus*.

1105.

ANSELMUS, Ecclesiæ Laudunensis Scholasticus & Decanus, claruit circa ann. 1109. magni apud suos nominis vir, plures curæ suæ committos discipulos habuit, & in his Petrum Abailardum, qui quidem hominem fama ejus longe inferiorem se compertisse testatur. "Accesse-
" *is inquit* *, ad hunc, suum, cui magis longe-
" vus usus, quam ingenium vel memoria numeri
" comparaverat. Ad quem si quis de aliqua quæ-
" stione pulsandum accesserit incertus, redibat
" incertior. Mirabilis quidem erat in oculis
" assuetudinem, sed nullus in conspectu quæ-
" stionantium. Verborum usum habebat mira-
" bilem, sed sensu contemptibilem, & ratione

" vacuum. Cum ignem accenderet; domum
" suam fumo implebat, non luce illustrabat.
" Arbor ejus tota in foliis aspicientibus à longè
" conspicua videbatur, sed propinquioribus, &
" diligentibus invenientibus infructuosa reperieba-
" tur. Congessit hinc inde ex Patrum scriptis
" sententiis, totum Vetus ac Novum Testamentum
" inrelinquere marginalibus Glossis illustravit.
" Extr. Glossa ista interlinearis, una cum Lyranæ
" aliorumque additamentis sæpius edita, ex Gr. *Lugduni* 1528. *Antwerp*. 1614. &c. Porro Commenta-
" rios in Marchaum, Lectiones, sive Explanatio-
" nes in varia loca Evangeliorum, & Commenda-
" rios in Epistolas D. Pauli, in Apocalypsin & in
" Cantica Canticorum, sub Anselmi Cantuariensis
" nomine edit. *Colm.* 1612. quamplurimi Codices
" MSS. nostro huic Laudunensi adjuvant, quanquam
" non desunt, qui illa Gulielmo Parisien-
" siliæ Hervæo Monacho Dolensi, vindicent.

GALTERIUS, gente forsan Gallus, Roberti Præpositi Insulani consanguineus, ann. 1103. factus est Episcopus Magalonensis, & legatus Apostolicus. Obiit anno 1129. Extr. *Epistola* ad Robertum prædictum de *Floribus Psalmorum* à Lieberto S. Ruffi Abbate collectis apud Mabilion. *Analeth.* Tom. I. p. 239.

PHILIPPUS, SOLITARIUS, à vitâ forsan monastica, dictus, natione Græcus, quis vel cujus fuerit, non liquet. Claruit anno 1105. quo *Dioptram suam* condidit. Scripsit enim ad Callinicum socium suum opus *Dioptram* dictam, seu Regulam rei Christiane libris seu sermonibus IV. in quibus animas & corpus disputatur. Notis id ac præfatione addita illustrasse creditur Michael Piellus. Prodit Latine ex interpretatione Jacobi Ponani cum præfatione & Notis Pielli *Intrinsæ* 1604. 4°. & deinde in Bibliotheca Patr. Tom. XXI. p. 553.

ÆLNOTHUS, origine Danus an Anglus, parum constat, certè potiorè vitæ patrem in Dania exegit, ubi annos 24. commoratus est; Monachus verò S. Augustini Cantuariensis fuit. Claruit anno 1105. Scripsit *Vitam & Passionem S. Canuti regis Daniae*, ab Arnolde Huisfeld primum editam 1602. deinde cum notis Joannis Meursii ibid. 1631. 4°.

ODO, primùm Scholasticus Aurelianensis; dein Abbas S. Martini Tornacensis; demum Episcopus Cameracensis anno circiter 1105. factus. Cum invictissimum Episcopalem ab Henrico IV. Imp. accipere vellet, sede sua pulsus, in Monasterium Aquicinctense prope Duacum secessit, ibique diem extremum obiit anno 1113. x 111. Cal. Julii. Scripsit brevem *Explicationem in Canonem Miste* divilam in quatuor distinctiones, quæ seorsim prodit cum Fr. Tiedmanni libro ejusdem argumenti *Antwerp*. 1530. & exinde in Bibliothecæ Patr. Tom. xx. 1. ubi habetur & alia ejusdem opuscula, viz. *De Mysterio Domini Incarnationis*, *Dialogus contra Leonem*, *Indam. Liber de peccatis originali. De blasphemâ in Spiritum S. Homilia in Psalmum Iniquitatus, Celanum liber*, &c.

Pp ODO.

* Hæc Cal-
m. Gar. c.
p. 7.

566 C. XU.

Lab An. MC.

1106.

ODO, Monachus Aftensis O. B. claruit anno 1106. Scripsit ad Brunonem Episcopum Sigenfitem *Expositionem in Psalmos per contemplationem exaratum*, quae habetur ad calcem Brunonis Sigenfitem opusculum, *Venet.* 1651.

tro6.

PETRUS ALFONSUS, vir illustris, *Moscorum* dictus, generis, ut videtur, Hispanus, ortu Judaeus, ad fidem Christi conversus, baptizatus etc. (e *hypomem. teste* in prologo) a Stephano Oñensis civitatis Episcopo, anno Christi MCVI. Aetate Hispanica 1144. mense Julio, die natali Apostolorum Petri & Pauli suscipiens id factore forte ab Alfonso Imperatore Hispanico, quem proinde patrem suum spirituale appellat, unde & *Alfonsi* nomen traxit. Scriptis sub nomine Petri & Moysi *Dialogum a doctissimis iudeis*, in duodecim titulos seu partes distribuendum, qui habetur in Bibliotheca Patr. Tom. XXI. pagin. 172.

1106

ANONYMUS Author, qui scripsit *Vitam Henrici IV. Imp.* Claruit anno 1106. quo illusterrimus ille princeps vitam finivit. Historicus est antiquæ fidei, et elegantis ingenti, qui- que ob incertam et illibatam in enarrandis Hi- storiciæ fidei iuvandæ et persecutionis metu nomen suum occultasse videtur. Prodit in Fa- sciculo rerum expectandarum ab Orduino Grazio editus, dein in æt. Scriptores alios rerum Germa- nicarum à Justo Reubero evulgatos *Franciae* 1584. Ex editione ista liber qui pendet me est, erat olim summi viri Mæci Casauboni, qui in vetulibus voluminibus hæc propria manu annota- vit. Ex omnibus Scripturibus, qui hoc volumine continentur, nullum referendum nila ex parte cum eo, qui videtur maximè Principi, Imp. Henrici IV. descripsit. Qui in libello, quod prius admirer, nescio; elegantissimis sermonis illius temporibus splendens, an sententiarum gravitatem, an plebitatem, quæ parci fuisse ingeni in eo auctore. Quem eandem f. salicioribus fecit viri, quæ nemi vete- rano, aut Latino, aut Græcorum, postpene- dno; nec illud opusculum postpennum Taciti li- bello de Vita Agricole. Hætenus Casauboni vo- lit MS. Constat enim prolixius de eo sententiam tulit Baronius ad an. 1106. Tom. XII. p. 50.

Fig.

STEPHANUS HARDINGUS, natione Anglus, splendida familia natus, vitam monasticam in Conobio Sherbornensi amplectus est; inde ad peregrinandum se accingens, Scythiam, Galliam, Italiam, Romanam usque peragravit. In Burgundiam deinde iter faciens, in Conobio Molefimenensi apud Lingones inter Ordinis Benedictini Monachos uocem dedit. His vero demum relicta ad Ordinem Cisterciensem se recepit, & elapsis exinde annis decem! Abbas Cisterciensis electus est anno 1109. post 13. Ordinis sui Monasteria a se fundata, Cistercium suorum regimine se abdicavit anno 1133. obitusque anno sequenti die XVII. aprilis. Congregato generali Cistercium capitulo anno 1116. atque iterum anno 1119. constitutiones quasdam pro unione monasteriorum Cistercium inter se promulgavit, quas vocari voluit *Chartas Charitati*. Extat ita Charta in Me-

hologio Cisterciensis *Aurwerp.* 1635. ad diem V. Julii; & Annalium Cisterc. Angli Mariquez *Lugduni* 1642. Tom.I. ad annum 1119. Extant ejusdem *Epistola* II. inter Epistolae S. Bernardi ad Ludovicum Gallie regem. *Exordium parvum Ordinis sui*, in Bibliotheca Cisterciensis à Bertrando Tiffier edita *Parisi* 1660. *Sermon habitus in obitu S. Alberici*; apud Mariquez Tomo I. Annalium ad ann. 1109. *Inferius sermo habitus* anno 1113. cum Subarnaldum cum fo. focilis veniente habitu Ordinis Cisterciensis induit, apud Britum lib. I. cap. 22. monachæ Caroli du Vitch. *Biblioth. Script. Cisterc.* pag. 301. Eidem vulgo ascribitur. *Libet Ususum, seu Rituum Ordinis Cisterciensis*, *Parisi* anno 1628. æque alibi, editus.

1136

PETRUS, GROSOLANUS seu *Chrysalanus* dictus, primum minoris cuiusdam urbis Praef. deinde Ecclesiae Mediolanensis Archiepiscopus; claruit anno 1110. A Palchadi Papā ad Alexium Comenem Imp. Constantinopolim missus, fervente controversia de processione Spiritus S. strenue adversus Graecos tum vocem nū scriptis dimicavit. Domum reversus, contra illum inter & Iordaneum de sede Mediolanensi lite anno 1116. Concilii Lateranensis (crendita ad priorem sedem abdicat Archiepiscopus) redire coactus est. Extrat *Oratio ad Alexium Comenem de Processione Spiritus S. Lat.* apud Baronium ad an. 1116. Gr. Lat. apud L. Alliarium *Orisid. Graec. Tom. I. p. 179.*

1136

EUSTATIUS, Metropolis Nicae-
nus; claruit circa ann. 1100. In iis erat, qui ad-
versus Chrysoyanum styllum exaceruerunt. Aucto-
rentē gravis, & callarum scriptioyū laude apud
Latinos ipsos celebris, fuitur Leone Allatio de
Consensu l.2. cap.10. Tale de eo elogium fert An-
na Comnena, testis contemporanea; Άντι γὰρ τοῦ
ἐκείνου εὐφραίνει τὸν διανοητὴν ὁμοίως καὶ οὕτως
μυθολογία, ὅτι ἐπὶ τοῖς αἰσιν ἐξ ἀναγκαζίας ἐπινοεῖται
βιβλία. Vir in rebus divinis externique apprōpi-
dictus, in consuetudinibus maiorem sibi locum vendi-
cans, quoniam illi qui Scholæ & Academiæ exercita-
bantur. Scriptis adversus Chrysoyanum Opus de
Processione Spiritus S. quod in Bibliotheca Valli-
cellana hodie MS. servatur. Quinque alios ejusdem
argumenti Tractatus, quos ipse vidit recenset Leo
Allatius loco supra citato. Ceterum Eustatii nos-
tri Commentarii in posterora Analytica Aristote-
lis Græce editi sunt Venet. 1534. Commentarii eius-
dem in Aristotelis Ethicâ Græce ibid. 1536. Lat. Pa-
ris. 1542.

3310

NICETAS SEIDUS, scriptor Graecus, Latinorum adversarius; clarus (fuit re obitu rectè conjicio) circa ann. 1110. Cum Latinos dogmata rursus suos ab Ecclesiæ Romanæ antiquitate commendare animadverteret, edidit adversus eos opusculum hoc argumentis, non simpliciter antiquis novis veracioribus, adeoque nequa nova veris Roma, nec fides fide. Ex hoc Opere ampla quaedam, nec continentia Fragmenta profert Leo Allixius de *Confensilibus*. I. cap. 14. §. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811.

GILLE, five GILLEBERTUS, ge-

§ I. C. XII.
ab An. M. C.
Compend.
de Preful.
Hic. m. p.
di.
p. Nec ad Ep.
Hibern. p. 20.
114.

nere an gene Oſtmannist? Episcopus in Hibernia Lunicensis sive Lunnicensis, seu Limnicensis (vide ſus Warum * & Uſſerium †) claruit anno 1110. quo Synodum in Hibernia cel.avit; in qua limites Episcopatus Hibernicorum defini- vir. Anno 1115. in Anglia verſatus Bernardi Episcopi & leuercuſis ordinationis Weſtmontſtil per- tractæ interfuit. Primus per totam Hiberniam Le- gatus Apoſtolicus factus eſt cui muneri, annis jam gravis, morbis gravatus, anno 1139. renun- ciavit; & paulo poſt obiit. Extant *Liberus de ſtatu Eccleſie. & Epistoſa* l. l. altera ad Episcopos & Presbyteros Hibernie, altera ad Anſelmum Cantuarienſem, apud Uſſetii Episcoporum Hibernie Syll- gen. p. 77.

1110.

GODEFRIDUS; Patria Andegavenſis, nobili loco natus, prima ætate Monachis Vindoe- einenſibus ſe adjunxit, & poſt aliquot annos novi- tius adhuc & juvenis, ac Diaconus tantum quint- eſejuſdem Canonii Abbas creatus eſt ab Ivone Carnotenſi inauguratus, Anno 1099. in Italiam profectus, rei pecuniarie ſubſidium Urbano II. tunc Guibertini factionis metu latitante, tulit. Tunc beneficio devinctus Pontifex eum Presby- terym ordinauit, & Cardinalem titulo S. Petri remanſit. Anno 1095. ab Urbano ſecurus Con- cilio Charamorano interſuit; non Urbano ſol- ſumſed & Paſchali etiam ſuccedenti imprimis elatus: quorum utrumque in Monasterio ſuo Vindoeiniſi hoſpicio excepit. Claruit ann. 1110. Strenuus Eccleſiæ Romanæ pugil, cujus authori- tatem ut tueretur & ampliaret, Alpes duodecies tranſcendit, et etiam à Pontificum adverſariis captivus ductus. In vivis adhuc erat anno. 1129.

SCRIPTA.

Epiſtolarum ad Pontifices, Cardinales, Episcopos, Abbates, Monachos & Sæculares, libri V.
Opuscula numero XVII.
Sermones XV. in primariis anni ſeſtivities habui.

Godfridi Opera curâ Jacobi Strmundi notis illuſtrata prodierunt Paris. 1610. & exiit in BL. bibliotheca Patr. Tom. XXI. p. 1.

1110.

BERENGOSUS, ſive Berengofius, Abbas S. Maximini extra muros Trevicenfes; cla- ruit circa an. 1110.

SCRIPTA:

De laude & inventione Crucis Dominica li- bri III.

Liber de mysterio Ligni Dominici, & de luc- viſibilit & inviſibilit, per quos antiqui Patres me- ruerunt illuſtrari.

Sermones V. de Martyribus, Conſeſſoribus, De- dicatione Eccleſiæ, & Veneratione Reliquiarum.

Prodierunt Opuscula ſita Colon. 1555. 8°. & in Bibliotheca Patrum Tom. XII. p. 349.

1111.

FRANCO, primam Scholaſticus Leodien- ſis, dein Monachus, & poſt Fulgerii mortem Abbas Affligemiſis O. B. Claruit anno 1111. Scripſit De Urſia Dei libri XII. quos Mona-

chus, adhuc inchoavit, Abbas abſolvit. Pro- dierunt hi libri typis excuſi Antwerp. 1565. Fri- burgi 1620. & cum Epistoſa de Monacho habi- tum reſcicente, in Bibliotheca Patr. Tom. XXI. pagina 295. Ceterum Franco metricæ etiam ſtatum ſuæ gloriæ eleganter deſcripſit, teſte Henrico Gandavenſi *. Videtur id Opus inchoavit. Scripſit etiam ad Hermannum Colonie Archiepiſcopum librum de Quadratura circuli, aliumque de rati- one Temporis, jam perditos; ſi modo idem cum Affligemiſi ſu Franco ille Leodienſis, de quo verba facit Siebertus cap. 164. quod quidem haud ita certo conſtat.

RUPERTUS, Tuſienſis dictus, primam Monachus S. Laurentii in Oeſtovic prope Leod- icum ſub Berengero ſive Berengario Abbate, quo vivente *Commentarios de Divinis Officiis* conſcripſit anno 1111. A Berengario mortuente Cunoni Abbati Siebertenſi, commendatus, cu- jus Patrocinio à Perſecutione ſalutem fratrum invidia tabeſcentium, uti ipſe loquitur, libera- tus. (*Commentarios in S. Scripturam* edite cor- pte anno 1117. Demum ob præſentem eruditionis famam à Frederico Archiepiſcopo Colonienſi evocatus, Tuſienſis Canonii, & regione Colo- niæ Agrippinæ ſiti, Abbas creatus eſt. Obiit anno 1135. IV. Non. Mart. Quænam illius de Euchariftia ſententiæ fuerit, ipſe explicabit Baro- nius *. In errorem, inquit, illum Impetig in- cautæ, quo aſſeruit in ſacraſſimo Eucharistiæ Sacramento ita ineffe verè ipſam integram cor- pus & ſanguinem Chriſti, ut tamen ſubſtantia ip- ſa panis & vini etiam integra remaneret. Qui er- ror damnum eſt in Concilio Læteranenſi ſub In- nocentio Papa IV. ſeu ut luculentius forſan Ru- perti ſententiam explicat Bellarminus †. Error; inquit, Rupertus in eo ſarſus eſt, quod exiſtimave- rit converſi panem in corpus Chriſti, dum c- nſi- cur Euchariftia, ſed aſſumi à verbo divino, quæ- madmodum aſſumpta eſt humanitas.

OPERA.

Commentariorum de ſanctiſſima Trinitate & operibus eius libri XLII. in utrumque Teſta- mentum, ad Canonem Abbatem Siebertenſem, viz. de Patris Operibus libri III. Filii XXX. Spi- ritus S. IX;

Commentariorum in XII. Prophetas Minores li- bri XXXI. ad Fredericum Archiepiſcopum Colo- niæ. Prodierunt ſecundum Noribergæ 1524. Lo- vanii 1551.

Commentariorum in Cantica Canticorum de In- carnatione Chriſti & laudibus Deiparæ Virginis libri VII.

Commentarius in Job, ex Gregorii M. ſcriptis excerptus.

Commentariorum in Ecceſiaſten libri V. ad Græ- gorium.

De Gloria & honore Filii Hominiſi ſuper Ma- theæum libri XIII. ad Canonem ex Abbate Siebertenſi Episcopum Ratſipomenſem. Prodierunt ſecun- dum Colon. 1533.

De Glorificatione Trinitatis, & Proceſſione Spiritus S. libri IX. quibus præmittuntur Hymni ad Sp. S. Epistoſa ad Romanum Pontificem, & ſolo-

S. E. & R. E.
ab An. M. C.

* De Scrip-
tore c. 150

1112

* Ad abſoluti-
onem fine.

† De Scrip-
tore c. 150

S. E. C. XII. *qui ad Cumenem Ravennensem.* Prodicunt unâ cum Opere præcedente *Colo.* 1535.

ab An. MC. *Commentariorum in Evangelium S. Joannis libri XII.*

Commentariorum in Apocalypsin libri XII. ad *Fredericum Archiepiscopum Coloniensem.* Prodicunt *Noribergæ* 1526.

De Victoris verbi Dei libri XIII. ad *Cumenem.* Prodicunt *seorim Noribergæ* 1525.

De Divinis Officiis per anni circuitum libri XII. ad *Cumenem*: quos nonnulli Valamo seu Walera-
mo cuiusdam, S. Anselmi amico, luculentissimo errore ascripserunt. Habentur inter Scriptores de *Divinis Officiis Paris.* 1610. & alibi.

De incendio Thütsenſis oppidi sua ætate viſo, in quo Corpus D. N. J. C. a flamma circumſuſa intactum remanſit. Liber.

De Meditatione mortis libri II. Prodicunt unâ cum Opusculo præcedente, & *Ruperti Vita, Coten.* 1572.

Vita S. Heriberti Colonienſis Archiepiscopi, qui obiit anno 1121. ad *Marevvardium.* Extat apud *Sutrium* ad *XVI. Mart.*

De Passione S. Elipſii Martyris liber. Habe-
tur apud *Sutrium* ad *XVI. Octobr.*

De voluntate Dei liber.

De omnipotentia Dei liber. Prodicunt simul bi-
na ista Opuscula *Noribergæ* 1524.

In quadam Capitula Regula S. Benedicti libri IV. ad *Cumenem Abbatem.*

De eadem re ex Historia Abbatis S. Nicolai Brunovillanſium Episcopi.

De laſtine virginis: & an poſſit conſervari corrupta. liber.

Prodicunt ista omnia *Ruperti Opera Paris.* 1618 II. Tom. f. Prodicunt antea *Ruperti Opera Colo.* 1535. 1566. 1577. 1598. & 1602.

Dialogorum inter Chriſtianum & Iudeum libri III. quibus *Annulli* nomen dedit: In lucem edici-
ſunt à *Gabriele Gerbetonio* ad calcem *Anſelmi Operum Paris.* 1675. p. 324.

Opus ex libro Regum de glorioſo Rege David. libris VIII. comprehenſum ſe ſcripſiſſe memorat *Rupertus in Epistola ad Cumenem libro De Divinis Officiis præfata*: quod quidem Opus *Frederici Colonienſis* hortatu olim ſuſceptum nunc lue-
nitiſ videtur.

1112.

JOANNES, Archiepiſcopus Lugdunenſis, claruit anno 1112. quo Synodus Episcoporum ſuffraganeorum indixit, & inveſtituras laico-
rum damnavit. Ad hanc Synodum vocati Pro-
vinciæ Senonenſis Episcopi hæc recuſarunt: quin
quin & miſſa ad Joannem Epistola non ſolum li-
citas eſſe laicorum inveſtituras, ſed & in præſenti
Ecceſiæ ſtatu fieri debere declarant. Hos reſcrip-
ta Epistola acerbe perſtrinxit Joannes, & ſenten-
tiam eorum indubitam eſſe hæreſin concen-
dit. Extat *Epistola* iſta unâ cum *Senonenſium*
Episcoporum literis *Concil. Tom. X.* pagin.
766.

1113.

STEPHANUS I. *Ædunſis* ſive *Auguſtodunenſis* Episcopus creatus eſt anno 1113. Poſt
annum 1129. Episcopali dignitate ſe abſcedit, ſub
Petro Mauricio Monacho Clunienſis factus,
eoque altante diem clauſit æternum. Scripſit

Librum de Sacramento Altaris, & iſis que ad illud ſpectant *S. E. C. XII.*
variſque Ecceſiæ miniſtros pertinetes, qui habentur
in *Bibliotheca Pat. Tom. xx.* p. 1872. Inter etiam
junior *Stephanus Auguſtodunenſis*, qui obiit ann.
1189.

1124.

BALDRICUS, Patria *Aurelianenſis*, præ-
mum Monachus, dein Abbas *Burgulienſis* in
Andegavis. Anno 1095. *Concilio Claromontano*
interfuit. Anno 1114. Archiepiſcopus *Dolenſis*
in *Artemorica* factus eſt. Obiit grandævus anno
1131. die XXVII. Januarii. Scripſit *Hiſtoriam*
Hieroſolymitanam libris IV. quibus Chriſtiano-
rum Occidentalem res geſtas in Oriente ab an-
no 1. ſuſcepit peregrinationis, Chriſti 1095. uſque
ad capam *Hieroſolymam* & *Godſchidi* regis
momento anno 1100. veraciter deſcripſit & ele-
gantur, judice *Oderico Vitali* *, qui plurima
ex eo deſumpſit. Extat *Hiſtoria* iſta inter *Geſta*
Dei per Francoſ *Tom. I.* pagin. 81. & inter *Hiſto-*
ricos Francoſ à *Duchado* editos *Tom. IV.*
Alla ſcripſit *Baldricus*, viz. *Vitam Hugonis*
Archiepiscopi Reſbomagenſis, que habetur apud *Az-*
turum da *Moſticur* ſu *Neuſtria* *ſin.* pagin. 282.
ſed in qua multa conſicta & fabuloſa notæ idem
Monſieur eap. ſe ſenti. Relationem ejuſdem
prolixam de Monafterio *Hilannienſi* ex *Codice*
MS. Filicamienſi edidit idem Monſieur ibid. pa-
gin. 227. *Vita S. Roberti de Ambroſio Ordinis*
benedicti *Ab. v. ldi Fundatori* à *Baldrico* ſcripta ha-
betur apud *Sutrium* & *Pollandum* ad *XVI. Fe-*
bruarii. Tranſlatio iſdem & *Miracula capituli* *Va-*
lentinii Martyris apud *Holland.* *XIV. Februarii.*

* Hist. liti.
p. 112.

Vitam B. Samſonis, Episcopi Dolenſis ab eodem
ſcripto ſignatur memorat *Voſſius* de *Hiſt. Lit.*
lib. 3. par. 2. cap. 6. Libellus ejus de *Viſitatione*
informem Manuſcr. in *Bibliotheca Lambethana*
habetur.

1116.

BARNULPHUS, Natione *Gallus*, Cœ-
nobii *Bellov. cenſis* Monachus, ubi vitam diu
egit; ſed cum nonnulla Monachorum facinora
intolentiz plena doleſet, quæ nec emendare poſ-
ſet ipſo, nec pari vellet, de Monafterio relin-
quendo conſilium inſiit. A Lanfranco etiam Can-
tuarieſi, cui diſcipulus olim fuerat, admonitus,
ut ad ſe veniret, inquit *Gulielmus Malmſburienſis* *,
quia ſibi animam ſuam ſalvare non poſſet, in
Angliam tranſmigravit. Hic factus primus Mo-
nachus, deinde ſub *Anſelmo Prior Cantuariæ*,
ac tandem Abbas *Petriburgienſis*, demum *Ra-*
dulpho Cantuariæ tranſlato anno 1115. die
XXVI. Decembris. *Roſſenſis* Episcopus conſtitu-
tus eſt. Plurima ubique *Pietatis* ſuæ, munificen-
tiæ, & probitatis monumenta reliquit. Obiit
menſe *Martio* anno 1124. ætatis 84. Extat *Tom-*
ellus ſive *Epistola de inceſſu conjugis*, atque alia
Epistola ſolventium quaſdam cantuſinos ad varias
Lamberti Abbatis Bertrami quaſtiones, præcipui
de Corpore & Sanguine Domini, apud *Dacherium*
Spicileg. *Tom. II.* p. 420. 431. Extat etiam *Tomel-*
lus ejus in *Bibliotheca Lambethana.*

* De reſſi
Pontif. Angl.
lib. 2. in fine.1115.
Viz. Ber-
nard. lib. 3.
ap. Sen. ad
p. 112. 113.
114. 115.
116. 117.
118. 119.
120. 121.
122. 123.

BERNARDUS, gente *Gallus*, Patria
Burgundus, ortu nobilis, in *Fontenentiſi Caſtro*
juxta *Divionem* natus anno 1091. *Teclini Mil-*
litiſ & *Alethæ filius.* Anno 1113. de ſæculo relin-
quendo

quando jam sua medicinis; ad Stephanum Abbatem se consulti, & inter Monachos Cistercienses nomen dedit, socios instituti sui pluraquam 30. sicum adducens, quos ipse sæculo adrenunciare monitis indixerat. Anno 1115. cum pietate & doctrina inter Monachos Cistercienses communi omnium suffragio Palmam tulerit; Stephanus Abbas jussu coloniam quasi Monachorum ad Clavallum interitum orio Lingonensi deduxit; ibique exarcho Monasterio Abbas manus obiit; à Gislelmo de Campellis Episcopo Caralunenti ordinatus. Adificatio Clavallis Monasterio, regiusolus sibi extra Cenobii claustra ponit precepit, ibique loci desolata omni Monasterii regendi sollicitudine, archiepiscopi pietatis disciplina, & octo literarij, totus vacabat. Anno 1127. à Marthæ Episcopo Albanensi, Pontificis per Galliam legatos Monasterii sui limitibus agrè abstractus; Concilium Treverense petiit; ubi auctoritate, quam sibi pietas stupenda & eruditio raris apud omnes conciliant, Templariorum Ordinem confirmari effecit, & Episcoporum hortatu Regulam quandam illis observandam præscripsit. Anno 1129. in Curia Romana inclarescere cepit; ac bonorum causæ patrocinari, licetque deinceps ad Pontifices datus toties fere Occidentalis Ecclesiæ rebus consulere instituit. Anno 1140. Innocentij Papa causam in Concilio Stampensi egit; cumque per legitimum Pontificis habendum esse magna potestati animi constantia contendit; quin & ad Wilhelmum Aquitanie Ducem pro eodem legationem obiit. Anno 1151. Innocentio Papæ in crebris per Galliam celebratis Conciliis assedit. Anno 1154. cunctis precibus à civibus Mediolanensibus accitis, & ab Innocentio legatus, Mediolanum profectus est; ubi ingenti veneratione exceptus, clives Ecclesiæ Romanæ reconciliavit, illique auctor fuit, ut excussis Conradus habens Lotharium Imperatorem susceperit. Longum esset enumerare singula S. Bernardi itinera & labores pro restaurandis & ampliandis Ecclesiæ rebus susceptos. Ter Alpes transiit, sæpius ad Principes Christianos legationes obijt; apud omnes religionis & pietatis causa indefesso animi studio literis & voce egit. Anno 1158. Romæ moram faciens, schisma inter binos Pontifices jamdiu exortum scilicet extincte tandemque rationum vi apud Vicessem Annapapam valuit; ut excussis illi vetitibus Pontificalibus Innocentium Papam adirectam peteret, quam etiam obtinuit. Tanto beneficio devincti Romani triumphum quasi Bernardo decreverunt; cumq; in Galliis properantem ingenti pompa dimiserunt, *Patrem Patriæ, & refectorio Ecclesiæ publica acclamatione agnoscere.* Anno 1140. Petri Abbatidis et ceteros acriter oppugnavit, quem & viva voce & scriptis palam vulgariis confutavit. Anno 1146. litteris undequaque missis, & sermoibus ad Principes populumque habitis ingenti militum copie constantia & in Terram Sanctam Christianorum subsidio mittendæ iacobulitatem auctoritate usus, ut Conradum Romanorum Imperatorem, Ludovicum Francie regem, Theodoticum Flandrie Comitem, & Henricum Blesentem, aliosque Christiani Orbis magnates monitis suis excitatos ipse manu propria cruce signaret. Anno 1147. Gille-

bertum Episcopum Pisavensem divinitatem à Deo remete separantem, aliaque absona de Trinitate signamenta propalantem, argumentis suis ad palinodiam adegit; hæcetsique ejus in Conciliis Antislodocensi, Parisiensi, & Remensi damnati curavit. Eodem anno ab Alberico Cardinali Ostiensi rogatus, ad Henricum Petri de Brui discipulum, ejusque sectarios, *Petrobrianos* dictos, in Ecclesiæ Romanæ sinum reducentes se accinxit; & Tolosam, *Petrobrianorum* maleficia, profectus, inaustratam plebem predicando, disputando, monendo ab Henrici partibus revocavit. In ordinem utrunque redactis Petrobrianis, alius Bernardum exercebat labori. Illiciter quoddam tuæ temporis hominum genus speciosum *Apostolicorum* titulum gravissimis erroribus obtinebant. Inter alia enim, quæ propagabant, orthodoxa sacris dogmata, inceptis de vitandis periculis juramentis, & ejus curiam admiscuerunt. Hos aditus Bernardus, alios ab erroribus retrahit, alios obcuravit. Nec tamen illi foris perpicax Bernardus, ut ceciderit domi. Vidit ille (& ingemuit) Ecclesiæ Romanæ errores, corruptelas, & sordes; easque, quantum poterat, castigare non dubitavit. Vergente præteritis ætate Episcopi Ecclesiæ disciplinam reformati serio iussu. Daci enim anno 1151. ad Cardinalem Ostiensem literis, postquam degeneret Ecclesiæ statum, & fundos Legati cusulam Pontificis mores destitisset, hæc subiunxit: *Legite hæc litteras Domino meo* (Pontifici): *ipse viderit, quid de tali homine facendum sit. Ipse liberet animam meam. Dico tamē præcipitante, quod scio. Bonum est, ejus purget ipse Curiam suam, & si liberet conscientiam suam.* Edictis quintum anno sequenti *Libris de consideratione* rem eandem fufius persequitur, ac fortius urgebat. Obijt vir optimus XIII. Cal. Septembr. anno 1158. ætatis suæ 61. Postquam Monasteria 160. Cluniacensibus suis crederat. Vir planè sinceræ æque infusæ Pietatis, insigni in Deum amore, ingenti adversus corruptos Christianorum mores zelo flagrans, multo melior futurus, si temporibus in quibus fore ipsi vivendi contigisset, non prohibuissent. Litteris humilioribus non leviter tinctus, scientia Theologica intrudibilissimus, longè supra ævum sæculi, quo vixit, elegans ac eruditus. *Christiane doctus, & sancti facundus, & pius festinus* ut Erasmi de eo verbis utar. Addam quæ de eo D. Chytræus Orat. de Ph. Melancthone p. 509. *Bernardus* inquit, *admirabili religionis studio, & sacrarum litterarum peritia, quarum verba & sententia dicens se sponte offerunt, in movendus etiam affectibus piis, non segnis, nec inefficax, simul tamen festinus & jucundus esset. Ad illud cognomen non immerito ipsi tributum videatur, cum plerique alii, illi evyxxov, recentiores Scholastica theologia. Scripserit, si ipsi & auctus in dicendo, unum hoc agens, ut Lectorem doceant.*

Ep. 100

OPERA GENUINA.

EPISTOLA CCCLXVII.

Sermoni in Dominicis, & Festis Christi; Deipara, & Sanctarum per annum. Item de Dedicatione Ecclesiæ VII. & moniti in obitu Humberti Monachi.

SÆC. XII.
ab An. MC.*In Psalmum XC. Sermones XVII.**Sermones de Diversis numero CXI. cum aliis Sermonibus XVII. parvis, & Parabolis V.**Officium de S. Victore, rogata Guidonis Arre-
mar eius compositum.**Confessionis privata Formula.**Inhibito Rythmici de Amore, Passione, & As-
cenfione Iesu Christi.**Sermones LXXXVI. in prima tria Capita Can-
tici Canonicorum, quorum priores 23. ante annum
1137. scripti sunt.**De Consideratione ad Eugenium Papam illi V.
Prodicium, scriptum Colon. 1605. 8°.**De moribus & Officio Episcoporum Tractatus,
qui in aliis editionibus locum inter Epistolas for-
nitur.**Apologia de vitâ & moribus Religiosorum ad
Gulielmum Abbatem S. Theodorici.**De contemptu mundi Tractatus, seu Exhortatio
de conspectu mundi ad Clericos.**De diligendo Deo ad Haymericum Cardinalem
Tractatus.**De Gratia & libero arbitrio.**De precepto & dispensatione ad Monachos Car-
notenses.**De gradibus humilitatis & superbia, cum consu-
ta seu Retractione in illum Tractatum.**De nova Militia seu Exhortatio ad Milites
Templi.**De Conversione ad Clericos, seu Exhortatio de
vita in melius convertenda.**De erroribus Petri Abbatardis in Synodo Seno-
nensi damnatis ad Innocentium Papam Tractatus,
qui in aliis editionibus est Epistola 190.**Tractatus ad Hugonem de S. Victore de quibus-
dam questionibus ab eo propositis, in aliis editioni-
bus Epistola 77.**De Vita & rebus græci S. Malachia Hibernia
Archiepiscopi cum Sermones de eodem.*

Opera Dubia, & Suppositicia.

*Sermones XLVIII. in Cantici Canonicorum par-
tem posteriorem. Gilberto de Hollandia, An-
glo, debemus.**Tractatus de Vita solitaria, seu Epistola ad Fro-
dos de Monte Dei Carthusiensi. Gulielmi Ab-
batis S. Theodorici de Monte Auteo factus est.**Vitis mystica, seu Tractatus in illum, Ego sum
vitis vera.**Meditationes Pissima XV. in illum sententiam,
Nescio reipsum. Confutatio ultimam librum Hu-
gonis à S. Victore de Antiochia.**De interiori domo seu de Conscientia adifican-
do Liber. Tertius est licet Hugonis libros de
Animi.**Scala Claustralium, seu De modo vivendi ad
Fratrem Gerardum Tractatus. Habuit inter Ope-
ra S. Augustini titulum Scala Paradisi, & Guigo-
nem Carthusiæ Majoris Priorem, qui obiit anno
1137. auctorem habet.**De Amore Dei libri III. Gulielmi Abbatis S.
Theodorici opus.**Institutio sacerdotum, seu de præcipuis mysteriis
nostra religionis Tractatus.**Sermones in quodam Epistola, & Dominica anni.**Sermones XI. seu postea de Omnibus Isaia. SÆC. XII.
Ælredi Abbatis Rievellensis in Anglia sunt. ab An. 1169**Sermones III. de Nativitate.**Sermo de S. Stephano Protomartyre.**Tractatus de puero Iesu duodecenni. Ælredi ejus-
dem est.**Sermones XV. de Sermones Domini in Cena ha-
biti. Ogerio cuidam Abbati Cucedoli Ordinis
Cisterciensis à Labbo tributum.**Sermones IX. viz. De duobus discipulis eun-
tibus in Emmaum. De Excellentia sanctissimi Sacra-
menti, in illum, Panem Angelorum. De Nativita-
te & Privilegio S. Iohannis Baptistæ (qui inter Pe-
tri Damiani Opera habetur) In Parabolam de
Villio iniquitatis. De B. Mariâ, in illum, Sapien-
tia vincit malitiam. In Parabolam de decem Viri-
ginibus. De S. Andræ, in illum, Corde credens.
In Festo S. Nicolai. Posteriores duo Sermones
inter Opera Petri Damiani repetiuntur.**Sermones IV. in Salve Regina, una cum Medi-
tatione in eandem Antiphonam.**Ad Clericum Concilio Rhemenfi congregatum.**Ad Pastores in Synodo congregatos.**Ad Prælatos in Concilio generali.**De fugienda cordis & corporis immunditia,
cuius ex Partibus confutatur.**Sermones IV. viz. De miseria humana. De sep-
tem Gratias, seu domi Sp. S. De duodecim portis
Ierusalem. In Canticum, Magnificat.**Sermones parvi de Diversis numero XIV.**De Conscientia Tractatus.**De modo bene vivendi ad fratrem, capitulum
LXXIII.**Liber Sententiarum.**Soliloquium, seu Oratio ad Deum, præfixa libro
de Amore Dei.**Disputatio eynsædam iusti cum Deo.**Aliud Soliloquium.**Formula honeste vitæ, quam Bernardi Silvestri
esse asserit Raynandus.**Instructio, Quemodo possit homo in bono proficere,
& placere Deo.**Varia & brevia documenta pite vivendi.**Speculum Monachorum.**Doctrina B. Bernardi.**Ordo punita perfectionis acquirenda.**Epistola de doctrina vitæ agende.**Tractatus in illum, Ad quid venisti?**Lamentatio B. Virginis Mariæ.*

Ex quæplurimis S. Bernardi Operum editioni-
bus, quæ omnes suas sèrmie accessiones habue-
runt, sequentes præcipuè notamus, Venet. 1555.
2. vol. 4°. Paris. 1577. E. Lugduni 1530. f. 1544-
1558. Venet. 1549. Basil. 1552. 1. vol. ibidem.
1566. Antwerp. 1576. Paris. 1586. cum no-
tis Picarti. Paris. 1609. Antwerp. 1620. (cui
præter alia, quatuor Opuscula à Gregorio edita
Ingolstadt. 1617. 40. accesserunt) dein cura Jaco-
bi Merloni Hostii ad MSS. Codices emendata,
multis aucta Bernardi ineditis, & extraneorum
Operum appendice aucta Paris. 1645. V. Tom. f.
(quæ quidem editionem nos in recensendis
Operibus secuti sumus). denique prodierunt Pa-
ris. 1666. 2. vol. f. & 8. vol. in 8°. Editionem
istam adornavit Joannes Mabillonius, ejusque
foculi, Monachi Benedicini, qui non tantum eam
exactam & correctam reddere conati sunt, quin
& plures

12. C. XII.
p. 10. MC.

et plures Epistolas & Tractatus à MSS. Codicibus de promptis tunc primùm in lucem ediderunt. Observationes pro more suo doctissimas addidit Mabillonius, Opera suppositicia à genuinis optime distinxit, quæ nemo unquam certius distinxit, vel de his doctius iudicavit.

Hymni IV. de contemptu mundi habentur apud Carolum du Vîsch in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Cister.* pagin. 45. qui plurima S. Bernardi Opera MSS. in lucem nondum edita recenset ibid. p. 39. &c.

Epistola aliquot à Pachecio vulgatz sunt, Spicileg. Tom. III.

Expositionum Moralium partes II. Quarum prima *expositiones XIII.* secunda IV. completur.

Liber de Musica.

Parabola aliquot, sed manifeste spuria.

Tractatus brevis de Corpore Domini.

Commentariariorum in Cantica Canticorum comitatio, Autore Abbate C. cuius nomen latet.

Epistola de Amore divini.

Liber Metricus de laudibus Virginis, odis XVIII. constat. Secundus sub S. Casimiri nomine sæpe vulgatus est, verum omnes Dissertationes præmissas Bernardus vindicat Jac. Hommæus, qui & reliqua supradicta opuscula in lucem protulit in *Supplemento Patr. Paris.* 1634.

1116.

HERMANNUS, Genes Germanus, domo Colonienfis, ortu Judæus, tribu Levita, Davidis & Sæphoræ filius, tandem Egberti Episcopi Monasteriensis Sermonibus, & Ruperti Abbatis Tuicenis colloquio expugnatus, abdicato Iudaismo Christo nomen dedit. Mulsis eo nomine iniuriis à Judæis divexatus, ordinem Canonicum in Cenobio Capemburgi tandem amplexus est. Claruit circa annum 1116. vel paulo post, Bernardo aequalis, & Ruperto Tuiceni familiaris. Scriptis *opusculum de conversione sua*, quod ex Bibliotheca Paulina Lipsiensi erutum novissimè Raymundi Pagnoni editioni subiecit Bened. Carpagnovius Lipsiæ 1687. fol.

1116.

EUTHYMIUS ZIGABENUS, Monachus Græcus, claruit anno 1116. vivente adhuc Alexio Commeno cui familiaris erat, cuiusque singularitatem in scrutandis S. Scripturis, acubusque à theologicis peritiam miris esset laudibus; quem bis adversus Ecclesiæ Græcæ hostes (Latinos opinor intelligit) feliciter disputantem se audivisse, ejus denique iussu se *Panopliam* aggressum esse, ipse in Præfatione nos docet. Quo anno obierit, non liquet.

SCRIPTA.

Orthodoxa fidei dogmatica Panoplia adversus omnes Hæreses, ex variis SS. Patrum scriptis contexta, duas in partes divisa, quarum prior XI. posterior XIII. titulos continet. Ex Patrum scriptis has Eclogas collegit præstantissimus aliquot Theologi, quibus id in mandatis dederat Alexius Imp. quas postea Euthymius noster in ordinem redactas, apertè & concinè disposuit, suas in classes digessit. Partes verd, ex quocumque commentario desumpta est Panoplia istius fe-

mè sunt, Athanasius, Basilus, Nyssenus, Nazianzenus, Dionysius Areopagita, Chrysostomus, Cyrillus Alexandrinus, S. Maximus, Anastasius Sinaita, Leonidus Cyprianus, Leonidus Byzantinus, Damascenus; Photius. Extat hæc *Panoplia* interprete Francico Zino Latine Lugduni, 1556. 8°. Paris. 1556. 8°. Venet. 1575. Græca in variis Bibliothecis etiamnum supersunt. Insigne *Synonymiarum*, titulum nempe ultimum, Gr. Lat. ex Codice, olim Valarino, nunc Vaticanum cum notis edidit Fredericus Sylburgius in *Saracenis* à pagin. 1. ad pagin. 54 & exinde Fronto Ducius in *Analemnato suo* Tom. II. pag. 192.

Commentaria in eum: Psalmis Davidicis, & X. Scriptura Cantica. Prodierunt Gr. Verona 1550. Lat. interprete Philippo Saulio Paris. 1543. 8°. 1547. 8°. Venet. 1568. Præfationem in Italianum admodum prolixam Gr. Lat. primus eruit Stephanus Moynius *Var. Sacr.* Tom. I. p. 150. quæ Autor de natura, origine, usu, scopis, multiplici Psalmorum genere, obliquitate, varisque versionibus Græcis accuratè agit.

Commentaria in quatuor Evangelia. Prodierunt Lat. interprete Joanne Heutenio Lovanii 1544. 8°. Paris. 1544. 1560. 1602. Gr. Verona 1550. f.

Commentarium ejus in Catholicas Epistolas Græcè extat in Bibliotheca Sambuci prodit Sim. Ierus.

Cæterum Euthymii Opera præter *Commentarium* novissimè recensitum omnia habentur Latine in Bibliotheca Patr. Tom. XIX. pag. 1. 235. 475.

NICEPHORUS BRYENNIS,

Patris Macedo, in Orestide civitate natus, Nicephori Bryennii, ob affectatam imperium oculis privati juxta Zonaram, filius nati maximus, juxta verd Annam Comnenam uxorem suam, nepos. Claruit anno 1118. Annam Comnenam, Alexii Comneni Imp. filiam, uxorem duxit; ac proinde à focero suo, qui novos titulos, novaque dignitates indies producebat, solutus, primò Panhypocristus, deinde Cæsar, creatus est. Anno 1096. dum Alexius Latinis Thraciam ingressis obitaret, Nicephorus noster Constantinopolin adversus Gothofredum Bullionem defendit. Anno 1108. pacem inter Alexium & Boemundum Antiochiæ Principem conciliavit. Egrotante anno 1118. Alexio Commeno, Bryennii nuntio omnia in Aulâ gerbantur & ceterè parùm absuit, quin Anne Comnenæ, ejusque matris lenes consilis, post Alexii mortem imperium obtinuerit. Anno 1137. Joannem Comnenum Imp. arma in Syriam moventem comitatus est, unde ab obsidione Antiochena æget rediit factus, eodem, ut videtur, anno diem clausit. Vir erat, teste Zonara, *Nyctose negotiosus, doctrina ceteris instructus*, cujus illustre monumentum reliquit *Historiam* à se conditam. Scriptis enim *rerum Byzantinorum Historiam librum IV.* ab anno 1077. ad an. 1081. Prodiit ca Gr. Lat. cum versione & notis Petri Possini Paris. 1661. fol. Notæ historicas & philologicas in eisdem libris scriptis Carolus du Fresne, & ad calcem Cinnami edidit ibid. 1670. f.

1118.

Ann. Comn. Præf. ad Alex. & lib. 1. alibi que passim Zonara. Annal. Tom. 1. pag. 281. 229. 243. Niceph. Choni. 10. Comnen. p. 1. &c.

* Annal. 1. p.

18 C. XII.
ab An. MC.

Oratio in adorationem crucis, hujus meminit Is. Allarius de Scriptis. Simeon p. 95.
Vita S. Sylvestri ap. eund. p. 101.
Oratio in exortationem Salvatoris ibid. p. 105.
Encomium in Saphranium Hierosolymitanum ibid. p. 101.

Pœnita de processione Spiritus S. aliæque adversus Latinos cõposita: hæc à Genebrando in Latium sermone versâ esse fidem nobis facit Joann. Pontanus Præfat. ad Cantacuzeni Historiam: cæ à se diligenter undique conquesta nec tamen reperta in Præfatione monet Cl. Du Fresne.

Lexicon MS. Græce erat pendens Hen. Stephanum, ejusque usum à Cafaribono cuius petiit Jos. Scaliger epist. 48. p. 174.

unl.

GELASIUS II. *Joannes* antea dictus, Patrâ Campana, civitate Cajetanus, nobili genere ortus, in Monasterio Caisensi sub Oderico Abbate bonis literis & moribus instructus, procedente tempore ab Urbano II. Ecclesiæ Romanæ Cancellarius, à Paschale II. Diaconus Cardinalis titulo S. Mariæ in Cosmedin creatus. Anno demum 1118. unanimi Cardinalium suffragio Pontifex electus est Romæ die XXXI. Januarii, & Cajetæ ordinatus die XXIV. Februarii. Romæ enim à Cencio Frangipane, Henrici Imp. duce, prehenus, in vincula conjectus, mox concursu populi factio liberatus, ac statim ab ipso Imperatore Romam adveniens Urbe ejectus, Cajetam se receperat. Imperator Urbe positis Mauritium Burdum, Archiepiscopum Bracarensem, sedi Pontificali præfecit quem statim Gelasius missis ubique literis anathematizavit. Post Henrici abicium confesso Ro. manorum & Capuanorum exercitu, Romam ob blockade clausit. Repulsam autem passus, in Galliam fugit ubi anno sequente, die XXIX. Januarii in Monasterio Cluniacensi diem obiit. *Vitæ ipsius Joannis* S. de sanctissimus, & omni laude dignissimus, vitam continensissimam, si mores doctrinam singularem, inspicias. Nam constantem & sanctæ mentis, in procellis humanarum perturbationum vitam duxit. Extant *Epistola* VI. Concil. Tom. x. p. 81. *Pæsis S. Erasmi*, Romæ 1639. 4°. *Vitam* ejus conscripsit Pandulfus Aletrinus, hugonis de Alatro. Cardinalis Presbyteri SS. Apostolorum, nepos, & ipsius Gelasii familiaris, cujus compendium exhibet Baronius in *Annalibus* ad an. 1118. Inter gram dedit Papæbrochius in *Conatu Chron. Hist.* ad Carol. Pontif. par. 2. p. 9.

Vic. Pon.
ut p. 56.

nib.

FLORENTINUS, BRAVONIUS dictus, natione Anglus, Monachus Wigorniensis. Scriptis anno 1117. quo etiam obiit, aut saltem frequent. Ingenium planè habuit, inquit Balus *, ad quodcumque volebar, aptum & consuevit, memoriam splendidam ac facilem, tam ingenuè à teneris annis institutus, & ita ad bene merendum propensus, ut nullam sineret præterisse diem, quin aliquam dueret lineam ad patris lux splendorem. Scriptis *Chronicon ab orbe re. dicto n. que a l. an.* 1118. ex Mariano Scotto usque plurimum defumptum. In disponendâ temporum ratione, duplici Epocha à Christo nato usus est, unâ secundum Evange-

* Cent. 2.
cap. 66.

lium, alterâ secundum Dionysium Exiguum, intercedente annorum 12. inter se discrepantia *Chronicon* istud ad annum 1141. continuavit Monachus quidam Wigorniensis Anonymus. Primus istud *Chronicon* in lucem protulit edidit nobilissimus Vir Gulielmus Hovvartius, postea Comes Northamptonensis, Londini 1592. 4°. exinde eum Martheo Waldmonasteriensis exculum *Francfurt.* 1601. E. scripsit etiam librum de *Regali Anglorum Præfapia*, seu *Regum Anglorum Genealogia*, qui habetur ad cæcæm Chronici in editione Londinensi.

18 C. XII.
ab An. MC.

CALLISTUS II. *Guido* antea dictus, 219:

partâ Burgundus, Gulielmi Comitis filius, reges Germaniæ, Angliæ, & Franciæ consanguinitate attingens, Archiepiscopus Viennensis, & sedis Apostolicæ legatus ante annum 1112. quo celebrato Viennæ Concilio, investituram Episcoporum & Abbatum à Laicis receperat, hæresin esse statuit, privilegia de investituris à Paschale Papâ Henrico Imp. super concessum cassavit, æque ipsum Imperatorem anathematæ obtulit. Anno 1119. post mortem Gelasii, à Cardinalibus qui in Galliam confugerant, Pontifex Romanus electus est Cluniaci die IV. Februarii, & coronatus ibidem exequente mense Martio. Mense Novembri Concilium generale Remis celebravit, in quo Henricum Imp. anathematizavit, Laicos investituræ damnavit, & Clericis uxores interdixit. Anno 1120. in Galliam profectus est, tanto ubique populi concursu, & plausu exceptus, ut in tertore actus Burdinus Antipapa Romæ cederet, ac Sutrium se reciperet. Anno sequente Callistus conscripto, ope Willielmi Calabriæ & Apuliæ Ducis, Normanorum exercitu Sutrium expugnavit, & captum Burdum perpetuo carcere multavit. Anno 1122. Concilium Lateranense habuit, quo Burdini ordinationes irritas fecit, & pacem cum Henrico Imp. petentibus id legatis Imperatoris incedendum decrevit. Coit ista pax in Conventu Wormatiensi, Imperatore investituræ Episcoporum & Abbatum abrenunciante, Pontifice verò utrorumque electionem Imperatori concedente. Obiit anno 1124. die XII. Decembris. Extant *Epistola* XXXV. Concil. Tom. X. p. 227. aliz *Epistola* V. apud Baluz. Miscellan. Tom. II. p. 192. *Sermones* IV. in S. Jacobum Apostolum habentur in Bibliothecâ Patr. Tom. XX. p. 1278. *Vitam* ejus à Pandulfo Alentino conscriptam, mutilam dedit Baronius in *annalibus*, integram Payebrochius in *Conatu*, par. 2. p. 14.

1120.
* Ab. l. 168.
Calen. fuzar.
cap. 12. 80.

PETRUS ABELARDUS, natione Gallus *, Palatio in Ingressu minoris Britannicæ propè Ligerni Rivum in Diocesi Nannetensi oppido oriundus, patrem habuit Berengarium equitem, matrem Luciam, generis vultate nobiles, ipse natus circa annum 1080. Peractâ domesticæ educationis curâ, præceptores nactus est in Dialecticâ Roselinum, in Philosophicâ Gulielmum Campanum Archidiaconum Parisiensem, & dein Canonicum Regularem, denique Episcopum Catalanensem, quocum in Academiâ Parisiensi non una ei us fuit; in Theologicis Aofolum Ecclesiæ Laudunensis

S. E. C. XII.
ab An. MC.

dunensis Deeanum, ubi condiscipulos habuit Albericum Rhemensem, & Lotolphum Lombardum, gloriæ ejus æmules & famæ perpetuos obredactores. Parisios revesus, & Scholæ Philosophicæ jam tectatâ florens, incidit in

* Ibid. c. 67.
p. 10.

amorem Heloisæ * lectissimæ puellæ, Fulberti Canonici Parisiensis nepetis, ex quâ fœdero concubitu filium suscepit, nominæ Petrum Astralabium, mox verò tam matrem quam patrem legitimo matrimonio honestavit; uxore nihilominus paulò post, ut domesticorum injurijs & contumelijs evitaret, inter Sanctimonialia in Cenobio propè Parisios Argentoreo dicto, in quo puellula olim educata fuerat, collocatâ. Agere hæc omnia ferebat Heloisæ consanguinei, qui nocte quidam in Petri cubiculum irrupientes vitia ei execorant; exemplò igitur in Monasterium S. Dionysii se recepit, habitumque induit, ubi studiis, & discipulorum, quos frequentes habuit, institutioni ardenter incubuit, & hoc cunctis tempore librum de Theologia in lucem * erexit, in quo de SS. Trinitate & Unitate divini, argute nimis & subtiliter disseruit. Hinc magni in illum clamores exortati, nec unum hæreseos impulsu crimiten. Hinc anno 1120.

* Ibid. c. 9.
p. 10.

* Ibid. c. 10.

ad Synodum quandam in civitate Sueffionensi præsidente Covanio Præfessio Episcopo, Pontificis tunc in Galliâ legatos vocavit, ubi nullius licet erroris convictus nondum habito causæ examine, librum nihilominus, idque propellens manibus, ultricibus utendum flammis tradere compellus est. Ad Monasterium Dionysianum rediens Adam abbatem alioque Monachos sibi insensibilissimos expertus est, eò quod turpes illorum mores liberis congereret, insensibiles multò, quid S. Dionysium non modò istius Cenobii, sed totius Franciæ divum tutelarem, celeberrimum illum Areopagitarum Atheniensem fuisse negaret; itaque Monasterium relinquens, in e. rritorium Trecentè se contulit, ubi donatâ terrâ, & consecrante Episcopo, adjunctis quibusdam Monachorum cellis & Oratorium contruxit, quod in nomine SS. Trinitatis fundatum, postea ob consolationis gratiam, Paracletum, sive Paracletum appellavit. Accidit post hæc, ut hominem suum patricia sibi vendicaret, quippe qui in Abbatem S. Gildasii *, in Britannia Aremonica, & Gilda nostrare, vel voluit, olim conditâ, celsitudo sit, verum sterile solum, & geus pene barbara, & quod pejus adhuc, terrores Monachorum suorum mores, etiam hic loci, pacem & solatium denegarent, quin eo usque efferebatur Monachorum odium, ut latrones conducerent qui ipsum per visum transeuntem interceptarent, venenum gibbis ejus miscendum curarent, quo sumpto, ipso met casu abstinnente, focus quidam Monachus mox occubuit; & quod magis horrendum, in ipso altaris sacrificio, veneno sacro calici immisso, vite ejus insidias sternere non vergebant. Deserto itaque regimine Gildasiano, in quemnam locum se receperit, haud satis constat; ubiqueque fuerit, ecce iterum procella, iterum, nubes post plurimum, renovatur vetus hæreseos animen, præcipue apud Bernardum Clarval-

* Ubi supra.
c. 23. p. 12.

ensem celeberrimi nominis tunc temporis in Galliâ virum. Anno 1140. Synodus Scholæ * celebratur, citatur Petrus, comparatur tandem Bernardus, in arenam descendit, scripta profert, erroris capitula designat. Sed cum Abeldardus omnis ex adversariorum severentiæ agi, seque apud paucum æquos judices causam dicturum esse cerneret, ad eodem Apostolicam provocavit. Finita Synodo, dum Romam versus iter instituit, Cluniacum venit, à Petro Mauricio Abbate, Peverabili dicto, humaniter exceptus. Hunc mentem candidè exponit Abeldardus *, seque totum ejus iudicio submittit, ab eo in monasterium suum asciscus, eoque mediante redintegrata illum inter & S. Bernardum concordia, quin & impetret ipsius Pontificis absolutio. Tandem valitudinis causâ Cabillonem secedens, in monasterio S. Marcellini Ordinis Cluniacensis, non sine magna sanctitatis laude diem clausit extremum April. XXI. an. 1142. ætat. LXIII. Defuncti corpus, prout ipse dum in vivis adhuc erat per litteras rogaverat, Heloisæ conjugitraditum est; ab eâ in Cenobio suo Paracletico sepultum. Duplex est Epitaphium condidit Petrus Venerabilis; posterioris solummodò clausulam hic adjectam,

* Vid. Epit. Petri Cluniacensis opp. An. 2. de p. 101. 144.

*Est factus in juvenis, Petrus hic jaceret Abeldardus,
Cui soli patuit seibile quicquid erat.*

Erat quidem accl admodum ingenuo, eruditione singulari, in Philosophiâ princeps, in Logicis summus, ob egregram disputandi peritiam Dialecticus dictus; Dialecticorum, inquit *, rationum armaturam omnibus Philosophis doctrinæ prælati; in Theologicis paucos habuit æquales. Errores qui ipsi objiciebantur, plures quidem erant, & ad adversarii ejus sunt audiendi, periculossissimi, quales sunt, *Quod Pater sit plena potentia; Filius quidam potentia; Spiritus S. nulla potentia, neque de substantiâ esse Patris aut Filii; Christum non assumpsisse carnem, ut nos à pugo diaboli liberaret; Deum nec posse, nec debere mala impedire; non peccavisse qui Christum ignorantes crucifixerunt; nec in Christo fuisse Spiritum sanctum Dominum; postestatem ligandi atque solvendi Apostolis tantum data esse, non successivibus; quod propter opera nec mulier, nec peior efficiatur homo; quid nec opus, nec voluntas, neque concupiscentia, neque desolatio, commoveat eam, peccatum su; nec debemus eam velle extinguere; breviter hæc de eo Bernardus *; Cum de Trinitate loquimur, sapit Arum; Cum de Gratia, sapit Pelagium; cum de Personâ Christi, sapit Nestorium. Hæc, hisque plura, ei objecta sunt, quæ quidem in hominem vel mediocriter ingenui, nullâve religiosus scientia imbutum, haud cadere poterant. quare ipse Petrus constanter pernegavit. Ab his ipsum liberant, ejus qui supersunt libri, præcipue apologia illa, seu, fidei confessio, quâ mentem suam perspicuè explicat, & hujusmodi objecta penicillat diluit; & levissima planè sunt, & incutere potius & durisculè, quam falsò aut heretodotè dicta, quæ in operibus ejus notant ipsi censores Parisienses. Verbo dicam: in hoc maxime procellâ videtur Abeldardus, quod ad arguitas Dialecticas,*

S. E. C. XII.
ab An. MC.
Ot. 16.
6. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

* Vid. Epit. Petri Cluniacensis opp. An. 2. de p. 101. 144.

* Hic. Cl. laus. 144.

* Ad Gal. 2. An. Candi. Epist. 150. p. 156.

5. EC. XII.
in MC.

& insolentes quodam Philosophiæ terminos, dogmata Theologica, & summa quædam fidei Catholicæ mysteria revocare se conatus. Notandum denique, plura malefama dogmata ipsi ascripta, ex aliorum libris hausta esse, quos ipse p[ro] suis nunquam agnovit.

SCRIPTA.

Epistola ad Heloisam IV. quæ Tractatus potius quam Epistole censeri possunt. In penultima de Origine sanctimonialium, & religionis moralitæ crudite agit; in ultima institutionem seu Regulam Heloisæ & sanctimonialibus Paracleticis tradit.

Epistola alia ad diversas VII.

Epistola ad amicum sive Historia calamitatum suarum, quam eruditis notis illustravit Andreas Quercetanus.

Apologia, seu Confessio fidei.

Expositio Orationis Oremus.

Expositio in Symbolum Apostolorum.

Expositio in Symbolum Athanasii.

Solutiones Problematum Heloisæ.

Adversus Hareses libri.

Commentariorum in Epistolam ad Romanos libri V.

Sermones XXXII. in festis per annum legendis.

Ad Heloisam epistolæ quæ Virgines Paracleticas.

Introductionis ad Theologiam libri III. sive ut

ipse * alibi appellat, *Opusculum de fide S. Trinitatis*. Hoc opus frequent manu tractare solebat, & in coddicibus suarum conventuum libris, penè semper ante oculos habuit Petrus Lombardus, sit. ut Joanne Comubiensi, ipsius Lombardi discipulo, ap. Quercet. not. ad Abelard. 1159.

Hæc Abelardi opera undiqueque erant, collegit, recensuit, & v[er]tationem Apologeticam pro Petro Abelardo præmisit Fr. Ambocius Eques, Regis in laudatior Consultatio Consiliarius, edidit verò præfixi Doctorum Parisiensium censura Andreas Quercetanus, p[ar]is. 1616. 4. Huc etiam editioni plures ad Abelardum & de eo Epistolæ, Canonicæ, Refcripta, & Carnuæ inseruntur.

INEDITA.

Liber Sententiarum Sic & Non dictus. Extat MS. in Bibliothecâ S. Benedicti. Cantabrig. num. 390. & in Bibliotheca publica. ad. 168.

Dialektik. seu Logicæ, quam pones se MS. servavit, & seorsim se edidit promissit Andreas Quercetanus in not. p. 1160.

Expositio super Epistolam Pauli, 1. ad Thimotheum, & in Genesim, adhuc MSS. extare dicuntur. Librum Nescio te ipsum dictum, suum esse, dum adhuc in vivis erat, non semel negavit. Meminit ipse Glossarum, quas scripsit, in Ezekielem, quas puto peritisse. V. sicut & in ad Altolabanum si-
lismum suum. habentur MSS. in Bibliothecâ Cottonianâ, sub titulo. C. 8. N. 3. Restat, ut paucula adiciamus de HELOISÂ, quam Petrus primò amicam, dein conjugem, tandem in statu monastico sororem habuit. Genere erat clara, Fulberti Canonici Parisiensis neptis, post connubium Argeurolil primam Monacha, & ne videretur, Priorissa facta, dissoluta verò hæc

Sanctimonialium conventus, anno 1120. Paracletum transfusa, ubi cæteris ipsi adherentibus, eam Abbatissam præfecit Abelardus. Obiit marito plusquam XX. annis superstes XVI. Cal. Junii an. 1163. vel 1164. fœmina planè lectissima, eximii moribus, ingenio eleganti, nullo non disciplinarum genere exculta, Latine, Græcè & Hebraicè docta. Extant inter Abelardi opera, Heloisæ ad Petrum Abelardum Problemata XLII. Epistola ad Petrum Abbatem Cluniacensem; ad Petrum Abelardum Epistole III. quæ admirabile ingenii acumen, & eruditionem non vulgatem liquido præ se ferunt, in quibus siqua sint, quæ immodicum erga Abelardum affectum prodant, benigna interpretatione emollienda sunt.

GUIGO, sive *Guido*, patrâ Delphinæ, Ordinis Cathusiani Monachus, Cathusie majoris Prior quintus; claruit circa an. 1120. vel paulo post, certè æqualis S. Bernardi, cui familiaris erat. Obiit anno 1137. XXVII. Julii, ætatis suæ anno 50. Monachus 30. Prioratus 17.

SCRIPTA.

Scala Claustralium, sive *Meditationes de modo orandi, ad fratrem Geruonum*. Habent inter opera S. Augustini, titulo Scalæ Paucissimæ, inter opera etiam S. Bernardi, ei falsò suppositæ, denique vero auctori restituta in editione Bernardi Parisiensis 1666. & in Bibliothecâ Patr. Tom. XXII. p. 1163.

Tractatus de quadripartito exercitio Collæ. Extat in Bibliothecâ Patr. Tom. XXIV. p. 1463.

Epistola III. 3. ad Haymericum Cardinalem, ad Hugonem S. Militie Priorem, 3. ad Innocentium II. Papam. Habentur in editionibus S. Bernardi operum Parisiensibus 1645. 1666.

Epistola ad Durbanensem Fratrem de fapossitit B. Hieronymi Epistolæ, à Mabillonio evulgata Anal. Tom. I. p. 331.

Vita S. Hugonis Episcopi Gratianopolitani, apud Surium & Bollandum ad diem I. Aprilis.

Stanza Cathusianorum prima, edita olim Basii. 1510.

RODULPHUS, S. Trudonis propè Leodium Abbas; claruit circa an. 1120; postea Canobio S. Paulæonis Colonie præpositus. Obiit circa an. 1138. reliquit Chronicon Monasterii Trudonensis libri XIII. quos edidit Lucas Dacherius Spicilieg. Tom. VII. Vitæ S. Lieberti Episcopi amercacensis, ab eodem editam Tom. IX. Epistolam ad iugeberram de suscepiore p[er]veneram in Atonasterio, quæ unâ cum literis iugeberram ad Rodolphum habetur apud Mabillon Anal. Tom. I. p. 495.

ALBERTUS, sive Albericus, Ecclesiæ Aquisgranensis Canonicus & custos sive æditus. Claruit anno 1120. Descripsit ex auditu & relatione aliorum, Historiam Hierosolymitanæ Expeditionis sub Godefrido Bulliano & aliis principibus, libro XII. quibus res à Christianis in Oriente gestas

S. A. C. Xth.
ad An. MC.

1160a

1130a

1120a

ædificat

* Ad Genu-
fid. Pauli
Epist. ad p.
10.

SÆC. XII.
Ab An. MC.

accuratè persequitur ab anno 1095. ad secundum Baldvini II. annum Christi 1120: ceteros *Histeriam istam* titulo Chronici *Hierosolymitani* monachum primus edidit Ricnerius Reineccius *Helmst.* 1584. dein auctori suo restitutam *Hongatius inter Gesta Dei per Francos* Tom. I. p. 184.

1120.

GAUTERIUS, sive *Galterius*, *Cancellarius* à dignitate dictus, gente Gallus; claruit an. 1120. Scripsit *Historiam veram à Christi usque ad Anthoniam factam*, an. 1115. 1. foliis 12. c. 119. ceterarum, quibus ipse interfuit; & ex prius ductus carcerem diu tulle, cuius vi ingenium sibi hebetatum fuisse ipse queritur. Extat *Historia ista* *Belmarum Anthonemum* inter *Gesta Dei per Francos* Tom. I. p. 441.

P. 149.

1120.

HUGO, Ordinis Benedictini Monachus Florentinus; claruit anno 1120. Scripsit *Chronicon libri VI.* ad *Leonem Carnotensem* (cui à nonnullis perperam id tribuitur) exortus à Nino Assyriorum rege; & in Ludovici Pii Imp. mortem, anno Christi 843. desinit. Primus id cum notis edidit Bernardus Rottendorpius Monasterii 1658. mutilum tamen, priorem nempe solummodo partem ad tempora Constantinii M. continens. Integrum extat in Bibliotheca Cæsareâ. *Epilogus* ejus res gestas Ludovici Pii complectens, exhibet Lambecius Comment. I. 2. c. 81. p. 87. Duo hujus Chronici integrâ exemplaria extant MSS. in Bibliotheca Lamberhanâ. Scripsit etiam Hugo *libros II.* de *regni potestate*, & *sacerdotale dignitate*, ad *Hemricum Angliæ Regem*, quos in lucem emulit Bazilius *Miscellan.* Tom. IV. p. 9.

1120.

MICHAEL GLYCAS, natione Siculus; claruit anno 1120. Scripsit multa, varique argumenti, quæ sequuntur.

Annales Quadrupartiti, opus non solum historicum, sed etiam physicum & theologicum; primâ parte de operibus sex dierum describit, secundâ res gestas ab orbe condito ad Christum natum enarrat; restiâ à Christo nato ad Constantinum M. progreditur; quartâ res exinde gestas pertractat, & in Alexii Comneni morte, anno Christi 1118. desinit. Proderant Latine ex Joannis Leunclavii versione *Besi.* 1572. 8. d. in Gr. Lat. cum versione & notis Philippi Labbei *Parisi.* 1660. fol.

Disputationes II. Lar. editæ à Jacobo Pontano unâ cum Philippi Solitaci *Disputat.* Ingolstadt. 1604. 4.

Scripsit Glycas *Epistolas* plures, ex quibus plurima, nec contemnenda quidem, fragmenta adducit Leo Allatius, non uno in loco, nempe *De Confessu* 1. 3. c. 15. §. 4. cap. 14. §. 15. cap. 16. §. 24. cap. 18. §. 8. libro *De Purgatorio*, pag. 28, 49, 789. libro *adversus Hastingum* cap. 18. p. 320. *De libris Eccles. Græcorum* pag. 118, 127, 154, 314. ubi notandum aliquot ex his Epistolas sub nomine Zonaræ vel Glycæ ab eo citari.

Tractatus aliquot lucubus ineditos recenset Leo Allatius *De Confessu* lib. 2. cap. 18. §. 17. nempe *Librum ad Maximum Sacerdotem de Precepsione* Sp. 5. (fragmentum ejus habet idem 1. 3. c. 25. §. 1.) *Ad emilem, an Christum Azymo* in *suprema eandem usque* 2. *Ad Esaiam Monachum*

de animabus à corpore separatis? Quædam etiam Glycæ in *S. Scripturarum Exegeseis* in Bibliotheca Cæsareâ Viennensi extate prodit Possévinus *Apparat. Sacr.* Tom. II. p. 112.

SÆC. XII.
Ab An. MC.

NICETAS, civitate Bizantinus, vixit instituto Philosophus, i. e. (ut fallor) Monachus; claruit videtur circa an. 1120. Scripsit *Tractatum Apologeticum pro Synodo Chalcidensis adversus Armeniam principem*. Extant fragmenta ejus apud Leonem Allatum *De Confessu* lib. 1. cap. 5. §. 3. p. 72. & libro *De Purgatorio Eccles. Græcor.* p. 314. integra verò habetur Gr. Lat. *Orthod.* Tom. I. p. 665.

1120.

ROBERTUS, *Retonenfis* dictus, natione Anglus; claruit anno 1120. Cum prima literaturæ elementa in patriâ degustasset, in exterarum regiones se contulit, & peragravit Galliâ, Italiâ, Dalmatiâ, Græciâ, tandem in Syriam pervenit, ubi diu inter Saracenos versatus, accuratam linguæ Arabicæ cognitionem sibi comparavit. Domum rediens, in Hispaniâ consedit, ubi Astrologiæ studiis incubuit & Pampelonæ Archidiaconus creatus est. Obiit anno 1143. *Adhomeris Alcoranum in compendium redegit, & reditum Latine vertit*. Prodiit ea v. rso *Nürnbergæ* 1543. *R. 4to.* 1543. 1550. fol. De hac versione consulum hunc fert Cl. Huertius *, *Ineptissima est, ut semel dicam, hæc Alcorani interpretatio, sententias miseri subvertens, strigosa ad hæc nonnunquam, & exilis, in nimiam statim molem assurgit, ut nemo inde Alcorani intelligentiam sibi sperare queat. Id quidem sperare possemus, si integra alterius hujus interpretis prædilecti conversus, cujus Summa prior cum Roberti, & Hermannii interpretatione edita est, quæ an Joannis Segobienfis, alteriusve sit, aliorum esse judicium.*

1120.

* De Clau.
i. interpret.
P. 144.

HUGO DE S. VICTORE, *Didactælus*, à nonnullis dictus, natione, ut volunt, Saxo; rectius patriâ Iprensis, Canonicus, & (si Trithemio * & Pantalconi † fides) Abbas Camobii S. Victoris Parisiensis, Ordinis S. Augustini; unde *Pistorini* sive *De S. Victore*, nomen traxit. Claruit anno 1120. Vir, prout ævi sui indolestulit, eruditus; in B. Augustini scriptis veratissimus, quem proinde in lucubrationibus suis maxime persequutus est, adeo ut alter *Augustinus*, & lingua *Augustini* cognominaretur. Obiit anno 1140. die XI. Februarii, ætatis suæ 44.

1120.

* De Script.
Eccles. lib.
2. c. 17.
† De Vitis
illust. pag. 6.
p. 172.

OPERA.

DE Scripturis & Scripturibus sacris prænotiones.

Annotationes elucidatorie in Pentateuchum, Indices, libros Regum, Psalmos aliquos, Themas, Istelem, & Abdiem.

In Ecclesiasten Homilia XIX.

Annotationes elucidatorie Allegoriarum in totum Testamentum Vetus, exceptis Prophetis & libris Sapientialibus.

Annotationes elucidatorie allegoriarum in quatuor Evangelia.

Annotationes

SEC. XII.
ab An. MC.

Annotationes literales & quæstiones in Epistolâ S. Pauli, quas Hugoni abjudicatas Scholastico cuidam Scriptori attribuit Oudin. *Annotationes elucidatorie in Dionysium Areopagitam.*

Excerptium priorum libri x. Celebre opus *librorum xxiv.* *Excerptium*, sparsim habetur inter opera Hugonis nostri, viz. hic loci x. priores libri (quorum etiam quatuor prius inter opera R. hardi Victorini extant in editione Rothomagensi 1650.) libri ix. proximiusque ad xx. exclusivè iidem sunt cum *Annotationibus elucidatoriis Allegoriarum in totam Test. Vet. supra recensitis*, liber xx. idem cum *Collectaneis Homiliarum in Ecclesiasten.*, libri iv. reliqui sunt iidem cum *Annotationibus elucidatoriis in quatuor Evangelia.* Cæterum opus istud *Excerptium* in nonnullis Codd. MSS. Richardi Victorini, in aliis Hugonis nostri, in plurimis nullius authoris, nomen præ se fert. Nec Hugonem autem, nec Richardum autorem habere potest, cum author in libro x. Philippi Augusti Gallie regis (qui regnare capit anno 1183.) meminerit, seque sub Philippo opus suum contulisse prodit. Huc ferè redeunt, quæ de opere isto fulsime descriptæ Oudinus *Synopsem.* pag. 437. &c.

Infirmationes in Decalogum.

Expositio in Regulam S. Augustini.

De instantiæ novitiam.

De clastro Anima Libri I V. quos Hugoni de Folieto, Monacho Corbeienſi, Hugonis Victorini Synchroon, debeti communis omnium eruditorum sententiâ receptum est.

De Medicinâ anime Liber.

De nupis carnalibus & spiritalibus Libri II. qui cum præcedente Opusculo eundem Hugonem de Folieto autorem agnoscunt.

Bestiariam, sive de prophetariis animaliam & aliarum rerum Libri I V. quorum duo priores de Avibus, ejusdem sunt Folietii.

De Anima Libri I V. ex quibus primus & tertius inter Bernardi, secundus inter Augustini, Opera habentur.

De Frustra carnis & spiritalis liber, ab Hugonis Victorini stylo alienus.

De caritate mandî libri IV.

Tractatus V. viz. De ardua anima, De laude charitatis. De modo orandi. De meditatione. De Arca mystica descriptione.

De Arca Noë libri IV.

Sermones C. de variis argumentis.

Sermo de Assumptione B. Mariæ.

Discedendi Libri VII. quorum ultimus de Trinitate, sex priores. de liberalibus artibus agunt.

De potestate & voluntate Dei libellus.

De quadruplici voluntate in Christo libellus.

De sapientia anima Christi libellus ad Gualterum de Mauriacana, Laudunensem postea Episcopum.

De unione corporis & spiritus libellus.

De Verbi Dei efficacia libellus.

Apologia de Verbo Incarnato, & Disputationes III. de eodem.

De perpetua virginitate B. Mariæ.

De cællaneorum prurum liber unus, post-

riorum libri V. Ea nonnulli non Hugoni, sed discipulo ejus cuidam, adjudicanda censent. *De filia Jesse Tractatus.*

Speculum de mysteriis Ecclesiæ.

De Canticæ mystici libaminis, ejusque ordinibus libellus.

De Cæremeniis, Sacramentis, & Officiis Ecclesiasticis libri III. qui quidem unâ cum præcedente Opusculo debentur Roberto Paulus Presbyt. Ambianensi, qui claruit circa a. 1170.

Dialogus de Sacramentis legi naturalis & scriptæ.

Summa Sententiarum septem Tractatibus comprehensa, quorum I. est de *Fide, Spe, &c.* II. de *creatione & angelicæ naturæ.* III. de *creatione & humanæ naturæ.* IV. de *Sacramentis in genere, & præceptis divinis.* V. de *Sacramento Baptismi.* VI. de *Sacramento Confirmationis, Eucharistiæ, Pœnitentiæ, & Extrema Unctionis.* VII. de *Sacramento conjugii.*

De Sacramentis Christiana fidei libri II. Argent. 1465. f.

Prodierunt Hugonis Victorini Opera Paris. 1526. III. Tom. curâ Thomæ Garzonii Venet. 1588. III. Tom. Colon. 1617. Rothomagi 1648. 2. vol. fol.

Accessit in editione Rothomagensi præter alia quædam levioris notæ, *Liber de studio legendi*, cui deest caput ultimum. Id aliunde haustum dedit Mabillonius *Analect.* Tom. I. p. 324.

Epistola inreparata ad Joannem Archiepiscopum Hippalensem, qui à *fidæ Christiana ad Arabes* deferat, extat apud Baronium ad an. 1136.

Scriptis adhuc Hugo noster *Chronicon ad annum usque 1128.* jam deperditum. Id tamen tacito Hugonis nomine passim exscriptis Autor Chronici magni Belgici à Pistorio editi.

EADMERUS; sive *Edmerus*, sive *Edmerus*, sive *Edmundus*, Natione Anglus, Monachus Cantuariensis O. B. Claruit anno 1121. Anselmi Archiepiscopi discipulus, omniumque ejus laborum & itinerum comes individuus, quin & vitæ suæ corrector ab Anselmo petitus, ab Urbano II. datus. Tandem, teste Simeone Dunelmensi S. Andree in Scotia Episcopus factus est: quod verò illum Monasterii S. Albani Abbatem fuisse tradunt Baleus, Pitheus, alique epos secuti, in eo planè hallucinantur; cum Eadmerus ille Canobiarcha Albanensis plusquam integro seculo antiquior nostro fuerit, & circa an. 983. è vivis excesserit. Cæterum Eadmerus postquam in Scotia insulas adeptus est, cum Monastici magis obsequii, quò Ecclesiæ Cantuariensi devinctus erat, quam Episcopalis dignitatis memor; ingentem iedid Cantuariensis auctoritatem data quavis occasione jactitaret; eamque super arduis Ecclesiæ Scoticæ negotiis consuli vellet; apud Alexandrum regem malè audire cepit; variisque injuriis eo nomine affectus est. Harum denud pertæsus Eadmerus, seque Ecclesiæ Santandreæ, desideraro favore regio; nullatenus prodesse posse animadvertens, annulum ac baculum postoralem regi remisit, anno circiter 1124. Episcopatu semet abdicavit, & Cantuariam reverius, in Canobio pristino consenuit.

1121

Historia novorum, sive sui seculi libri VI.
ab anno 1056. usque ad ann. 1122. Operis
hujusce præstantiam tum à re ipsa, tum ab exi-
mio autoris narrandi judicio, pari fide, & non
contemnendo sermonis nitore, plurimum
commendat *et* nov. Seldenus, quorum omnium
non pœnitenda specimina exhibet. In ser-
mone verò, inquit, nitore ejusmodi reperitur,
ut si veteres rerum nostrarum scriptores ad
"unum omnes diligentius evolveris, hujus fuc-
"rit incomparabilis. Stylus æquabilem facit,
"gravem, & historicum, ut ætas ruli, dignum
"præ se fert, vocabula etiam ferè ubique pu-
"ra. Cæteri quos tetinui, sive coetaneos, sive
"priores, sive recentiores, barbarie, squallo-
"re, & sordium congerie præ Eadmero ple-
"runque derisunt. Etiam Malmshuriensem
"hic nostrer stylo saltem æquat, in cæteris au-
"tem longo planè intervallo supererat. Pri-
"mus haec Historiam ex Bibliothecâ Cottonia-
"nâ in lucem emisit idem Seldenus cum notis
doctissimis, & Actorum ex publicis Archivis
Spicilegio Londini 1623. f. exinde recula est ad
cæcem Anselmi operum Paris. 1675. f.

De Vita S. Anselmi Archiepiscopi Cantua-
riensis Libri II. Habentur in editionibus Ope-
rum Anselmi Colon. 1612. Paris. 1630. 1675. &
ap. Sur. Febr. XXI.

Vita S. Vulfredi Archiepiscopi Eboracensis,
à Mabilonio edita Sæc. Benedict. III. par. 1.
p. 196.

De Excellentia B. Maria Virginis.

De quatuor Virginitatibus, quæ fuerunt in B. Ma-
riâ Virgine.

De Beatitudine caelestis patriæ.

De Similitudinibus S. Anselmi.

Opuscula ista quatuor, Anselmo antea in-
scripta, & inter Opera ejus delitescencia, Ead-
mero vindicavit, & sub illius nomine edidit
Gabriel Gerberonius ad cæcem Anselmi Ope-
rum Paris. 1675.

Præter hæc extant adhuc Eadmeri opuscula
varia, viz. *Carmen de Sancto Edouardo Rege,
& Martyre. Epistola ad Edmerum de Matre,
S. Edouardi. Verum Eboracensis Ecclesia Pri-
matum super Scotos habeat. De corpore S. Dunstani
apud Gloucestriensibus posito. Vita S. Vulfredi
Archiepiscopi. Vita S. Odonis Archiepiscopi. Vita
S. Dunstani & quædam miracula ejus. De ordina-
tione B. Gregorii Papæ. De excellentia B. Ma-
ria Virginis. Vita S. Osvaldi Archiep. Ebor. De
beatitudine perennis Vita. Vita S. Gregorii Ar-
chiep. De conceptione S. Maria. Vita Petri primi
Abbatii Canebi S. Augustini Cant. Sententia de
memoria sanctorum quos venerat decet. De com-
mendo super se manum S. Petri Apostoli. De
reliquiis S. Andree & aliorum sanctorum in Ec-
clesiâ Christi Cant. De Gabriele Archangelo.*
Habentur hæc omnia MSS. in codice admodum
antiquo Vol. 138. 4^o. Coll. Corp. Christi Cant.

Alia ejus scripta memorant Balazus, Pitseus,
aliique, quæ huc transcribere è re minimè vi-
sum est.

PETRUS MAURICIUS, gente Gal-
lus, Patriâ Arvernus, ex nobili Dominorum de
Monte Buxerio stemmate prognatus, Mauricii
& Rangardæ filius; postquam militiæ glorio-
sam per annos aliquot navatæ operam, sæculo
abrenunciato, Monachis Cluniacensibus se ad-
junxit; & post Hugonis junioris mortem, an-
no 1123. die Assumptæ in eorum Virginis crea-
tus est Abbas Cluniacensis, Abbas *Venerabilis*
ob morum gravitatem vulgò dictus. Primo
præfecturæ suæ exordio, gravissimas à Pontio,
Abbate olim Cluniacensi, qui ante triennium
Hierosolymam profecturus mactæ suo sese ab-
dicarat, abdicatum reditus reperierat, passus est
injurias; verum iis opportuna Pontii mora
mox finem fecit. Anno 1126. Petri de Brui
dogmata voce & scriptis oppugnare cepit.
Anno 1140. Petrum Abailardum apud Clunia-
censes fortuito divertentem ab erroribus ad
saniorum mentem revocavit; & in Monasterio
Cluniacensi senectuti suæ sedes ponere suscep-
tâ Monasticâ persuasit. Anno 1145. ab Eu-
genio Pontifice in Italiam evocatus est; ubi
lucis civitates implacabili inter se bello di-
gladiantes invicem conciliaret. Sedulo id quid-
dem conatus est Petrus; verum obstinata usu-
corum pervercia pia illius studia ludificata
est. Anno 1150. ad procuranda Ordinis Clunia-
censis negotia Romam iter suscepit; ingeneri
honore ab Eugenio Papa, & Romanis civibus
exceptus. Obiit excurrente anno 1156. 8. Cal. Ja-
nuarii.

OPERA.

Epistolæ Libri V. I. Prodiierunt scorsim
Paris. 1522.

Epistola ad Petrum de S. Joanne contra eos
qui dicunt, Christum nunquam se in Evangelio
apertè Deum dixisse.

Tractatus adversus Judæorum inuestigationem
durissimam.

Epistola ad S. Bernardum Abbatem Clara-
vallensem, de translatione Alceani ex Arabia
in Latinum, quam ipse fieri procuravit anno
1143.

Summula quadam brevior contra hereses & se-
dum Diabolice fraudis Saracenorum, sive Infidelium.

Epistola sive Tractatus adversus Petrobrusian-
os.

De Transfiguratione D. N. J. C. Sermo.

De Miraculis sui temporis Libri II.

Rymni, Prose, Versu, & Hymni.

Statuta Congregationis Cluniacensis.

Prodiierunt Petri Cluniacensis Opera Ingel-
stad. 1546. in Bibliothecâ Cluniacensi ab Andrea
Duchefino & Martino Martier edita Paris.
1614. denique in Bibliothecâ Patr. Tom. XXII.
p. 813.

Epistola II. antea ineditæ, habentur apud
Mabilon. Analect. Tom. 3. p. 481.

FULCHERIUS, Carnotensis, Mona-
chus, an Presbyter? Robertum Normanniæ
Ducem cum exercitu in Terram sanctam pro-
ficiscentem anno 1095. secutus est. In
Syriam

SÆC. XII.
ab An. MC.
1123.
Vitam ejus
prolixè de-
scribitur li-
bri. 1. 2.
Cluniacens.
Carnotensis
Paris. 1544.

58C XII.
ab 80 MC.

Syriam quamprimum venit, Baldvini regis Godefridi Ducis Bullionæi fratris Sacellanum egit. Claruit adhuc anno 1124. Scriptis *Historiam*, quam vocavit, *Gesta Francorum Hierusalem peregrinantium* ab anno 1095. ad annum usque 1124. primus qui mutilam edidit, inter *Gesta Dei per Francos* Tom. I. p. 381. Jacobus Bongarsius testatur se integriori Codice olim usum esse; in quo ipsum Opus distinctum erat in libros tres, secundo libro incipiente à Baldvino I. rege, tertio à Baldvino II. adeoque Historiam Fulcherianam integram edidit Andreas Duchesnus Script. Francie, Tom. I. V. Paris. 1641. p. 816. De Fulcherii stylo modestam satis censuram fert Gulielmus Malmshurienensis. *Scriptis stylo*, inquit, *non quidem agrestis, sed, ut dici solet, sine macula & palastro; & qui alios admonere potuit, ut accuratius scriberent.*

* De gest.
reg. Angl.
lib. 4.

1124.

HONORIUS II. antea *Lambricus* dictus, Patria Bononiensis, loco humili natus, à Paschali Papâ Episcopus Veleternis, & tandem Cardinalis Ostiensis creatus est. Anno 1124. deturbato Theodulpho Cardinali Presbytero S. Anastasie, qui post Callisti mortem Pontifex Canonicè electus fuerat ipse sedem Pontificalem arripuit die xvi. Decembris, à Clero Romano post dies aliquot (si Baronio fides) ritè confirmatus, & XXVIII. Decembris. vel IV. Januarii sequentis coronatus. Anno 1125. Fredericum & Conradum Imperatores Henrici V. nepotes post avunculi mortem imperium repetentes, & Lotharium regem armis persecutos, excommunicavit: quin & anselmum Archiepiscopum Mediolanensem ob donatum Longobardie coronâ Conradum eidem sententiæ subiecit. Anno 1127. Rogerio Siciliæ Comiti ob susceptum absque suâ autoritate Calabriæ & Apuliæ Ducatum, bellum intulit, plenariam peccatorum remissionem omnibus in expeditione eâ morituris assatim pollicens. Anno sequente eundem Rogerium anathemate percussit; quod ducatum inconsulta sede Romana arripuisset, & Episcopo Siciliæ Romanam venturæ vetuisset. Obiit anno 1130. die XIV. Februar. Extant *Epistola* XI. Concilis Tom. X. p. 908. duodecima ibid. p. 1843.

1127.
Vit. Nor.
lett. p. 1. Ho-
gon. 2p. Sar.
Jan. 6.

NORBERTUS, Patria Clivenfis, Heriberti & Hadevignis filius, in aula Frederici Archiepiscopi Coloniensis educatus, dein in aulam imperatorum accitus est, & in Monasterium denum Sigeburgense secessit. Anno 1118. impetrata à Gelasio Papa facultate ad prædicandum munus se contulit. Anno 1120. S. Augustini Regulam servandam suscipiens, Præmonstratensium Ordinem instituit: & quinque annis post Romam profectus Ordinem suum ab Honorio Papa confirmari obtinuit. Anno 1126. ab Antverpiensibus evocatus Tanchelinum quendam, Hæresiarum perditissimum, strenue oppugnavit. Anno 1127. Archiepiscopus Magdeburgensis creatus est. Anno 1131. Concilio Remensi interfuit. Anno 1132. Innocentio Papæ & Lothario regi ex Germania

Romam profectis comitem se dedit. Ansequente in Patriam reversus, diem obiit. Extat *Sermo Exhortatorius ad Fratres* in Bibliotheca patrum Tom. XXI. p. 118.

S.Æ C. XII;
ab 80 MC.

DROGO, primo quidem Monasterii Nicasiæ apud Remenfes Prior, deinde Abbas Laudunensis; denique ab Innocentio II. Romam evocatus, Ostiensis Episcopus consecratur, claruit anno 1128. quo Abbatiam adeptus est. Obiit circa an. 1138.

1128.

Scriptis *Librum sive Sermonem de Sacramento Dominicæ Passionis*. Habetur in *Orthodoxogr.* p. 1388.

HERVEUS, gente Gallus; Patria Cenomanensis, O. B. Monachus Dolensis, claruit circa an. 1130. Scriptis *Commentarium in Epistolam D. Pauli* quod Anselmo falsò inscriptum inter Opera ejus habetur in editione Coloniensi 1612. *Commentarium etiam prægrandem in Ejsiam prophetam ad Joannem abbatem Dolensem*, in Bibliotheca Claromontana MS. affectatum, teste Labbeo; denique *Psalmi breves in Deuteronomium*, quas apud S. Germanum Parisiensem extare prodie Oudinus, epistolam encyclicam monachorum Burgundicorum hujus Hervei vicarij & scripta continentem, edidit Dacheus Spicileg. Tom. 2. p. 514.

1130.

* Differt
Tom. I. p.
412.
† Supplem.
p. 195.

HONORIUS, Augustodunensis Ecclesiæ in Burgundia Presbyter & Scholasticus, claruit anno 1130. *Solitarii* etiam nomen gessisse videtur: ita enim ejus *Gemma animæ* annorum 500. exemplar in codice Ambrosiano, *Honorii Solitarii* nomen præfert, notante Mabillonio *It. Ital.* p. 14. Scriptis multa, varique argumenti, quæ sequuntur.

1130.

OPERA.

Liber de Luminaribus Ecclesiæ, sive de *Scripturis Ecclesiasticis*, ex Hieronymo, Genadio, Isidoro, & Beda fere contextus. Prodiit cum notis Suffridi Petri Colon. 1530. 8o. Eundem in quatuor libellos divisit, & in Bibliotheca sua Ecclesiastica notis illustratam edidit Aubertus Miræus Antverpiæ. 1639. folio.

Commentarii in libros tres Solomonis. Prodiit Colon. 1540.

Inevitabile, sive *Dialogus de Prædestinatione & libero arbitrio*. Prodiit Colonia 1532. Intè Cassandri Opera Paris. 1616. Antverpiæ 1620. 1624. 8o.

Gemma animæ, de Officio Missæ, ejusque ceremoniis, in quatuor partes distributa. Prodiit Lipsiæ 1514. & inter Scriptores de Divinis Officiis Paris. 1610. p. 1179.

Synopsis mundi, sive de Imagine mundi Libri III. Spira 1582. Duo priores libri inter Anselmi Opera haberi solent.

Elucidarium, Anselmo etiam suppositum, inter cujus proinde Opera reperitur.

Libellus de Hæresibus. Basil. 1544.
De Mundi Philosophiâ libri IV.
De Solis affectibus liber.

SÆC. XII.
ab An. M.C.

Series Romanorum Pontificum à S. Petro ad Innocentium II.

Opera ista Honorii omnia junctim edita sunt in Bibliotheca Patr. Tom. XX. pagina 963. 1226.

Alia quamplurima scripsit Honorius hætenus inedita. viz. *Libellum Sermonum. De eminentia sacerdotum. De emendanda historia &c.* quæ in Appendice ad librum ejusdem Scriptoris bus sigillatim enumerantur.

1130.

INNOCENTIUS II. *Gregorii* antea dictus, ex nobili familia Romæ natus, Joannis filius, Monachus Lateranensis, dein Abbas Monasterii SS. Nicolai & Benedicti prope locum Burranum; postea ab Urbano II. Cardinalis Diaconus S. Angeli renunciatus, anno 1118. Calixtum II. in Gallias fugientem secutus; ac demum post Honorii II. mortem anno 1130. Pontifex Romanus ab altera Cardinalium parte electus est die XVII. Febr. die XXIII. ordinatus. Altera interim Cardinalium factio Petrum Cardinalem S. Marie, Anacleto II. nomine insignitum in Pontificali throno collocarunt. Innocentius ab Anacleto ejectus & excommunicatus in Gallias fugit; ubi à Gallis, Anglis, & Germanis pro legitimo Pontifice habetur, atque anno sequente in Concilio Rhemenfi confirmatur. Anno 1133, à Lothario Germaniarum rege in sedem restitutus, ei vicissim inestituras remisit, atque cum Imperatore Romæ, coronavit. Anno 1137. Lotharium Imp. in partes trahens Rogerio Siciliæ Regi bellum intulit; eique Campaniam & Apuliam eripuit. Anno 1139. celebrato Romæ mille circiter Episcoporum Concilio, Rogerium regem, & Anacleto biennio ante defuncti affectus excommunicavit, Clericorum conjugium damnavit, aliosque Canones Ecclesiasticos sancivit. Eodem anno contra Rogerium exercitum ducens, re male gesta, ipse ab hostibus captus est, & ad iniquas pacis conditiones adactus. Obiit anno 1143. die XXIV. Septembr. Extant *Epistola* XLIII. Concil. Tom. X. p. 946. *alia* V. ibid. p. 1843. *Epistola* II. apud Baluzium *Miscellan.* Tom. 2. p. 198 Anacleto Antipapæ *Epistola* XXXVIII. à Christiano Lupo editæ habentur ad calcem *Epistolarum Episcoporum* p. 491.

Petrus Diaconus.
Chron. Cal.
lib. 1.4. c. 99.

1130.

SIMEON, Natione Anglus, in Academia Oxoniensi educatus, ubi Philosophiam ac Theologiam docuit: deinde factus O. B. Monachus, & Præceptor Dunelmensis; reliquas Bibliothecarum, quas miserè spoliabant Dani, diligenter excussit: & collecta undique materia ad scribendum se accinxit. Claruit anno 1130.

SCRIPTA.

Historia Ecclesiæ Dunelmensis, ex majorem auctoritate scripta, ab Olivaldo rege ad Galfridum Episcopum obitum, viz. ab anno 635. ad 1036. Primus Historiam istam in lucem extulit Cl. Tyvildenus inter X. Scriptores An-

glicos Londini 1693. p. 1. Eam Turgoto, Prior Dunelmensis, vindicat, qui Dissertationem huic Collectaneo præmisit, Cl. Seldenus. Certe Turgoti Historiam, iidem penè verbis, paucis admodum mutatis, descripsisse videtur Simeon hoster: unde Bibliothecæ Cottonianæ Codex MS. Turgoti nomen in fronte præfert. Habetur Historiæ hujus Continuatio ab anno 1096. ad 1154. ibidem p. 59. à recentiore manu addita.

Epistola ad Hugonem Decanum Eboracensem de Archiepiscopo Eboracensem. Extat ibidem p. 75. & apud Labbeum *Bibl. Nov. MSS.* Tom. 1. p. 332. ubi deest Præfatio.

Narratio de Obsequio Dunelmensi, apud Tyvildenum, ubi supra p. 79.

Historia de Regno Anglorum & Dacorum Libri II. ab anno 731: (quo desinit Bedæ Historia) ad an. 1130. extrema sc. Henrici I. tempora. Omnia penè ex eo desumptis Rogerius Hovedenus. Extat ibid. p. 85. *Historiam* hanc per xxv. annos continuavit Joannes de Hexam; Prior Hagulfstadenfis, ejusdem temporis Scriptor, ibidem editus.

ALGERUS, Primùm Ecclesiæ S. Bartholomæi Leodiensis Diaconus & Scholasticus; dein ad Ecclesiæ S. Lamberti ab Oberto Episcopo translatus, negotiis Ecclesiasticis per viginti ferè annos inque ad obitum Frederici Episcopi operam dedit: postremum in Cenobio Cluniacensi sub Petro Mauricio Abbate institutum Monasticum amplexus est. Claruit anno 1130. Scripsit *Libros III. de Sacramento Corporis & Sanguinis Domini adversus Berengarium*, qui habentur in Bibliotheca Patr. Tom. XXI. p. 251. *Libros III. de Misericordia & justitia*, quorum Præfationem edidit Mabillonius *Analeth.* Tom. 1. p. 307. integri Operis editionem demò procurandam pollicitus. *Librum de dignitate seu antiquitate Ecclesiæ Leodiensis*, cujus unica superest memoria.

WILLIELMUS, Natione Anglus, Patria Somersetensis, inde *Somerse* dictus, Cenobii Malmshuriensis Monachus O. B. Bibliothecarius & Præceptor, claruit circa ann. 1130. Obiit ann. 1143. De coluce Nobiliss. Savilius *, quo nemo melius judicare poterat. Inter vetustissimos rerum nostrarum Auctores, & narrationum fide & judicii maturitate Principem locum tenet Galfridus Malsburienfis, homo, ut erant illa tempora, literatè doctus, qui septingentorum plus minù annorum res sanctæ fide & diligentia persequitur; ne à nostris prope solum Historiæ munus explessè videatur.

SCRIPTA.

Libri V. de rebus gestis Regum Anglorum à primo Saxonum adventu ad vicissimam electionem Henrici I. Regis: annorum, viz. ab anno 449: ad an. 1127. ad Robertum Glocestriæ Comitem, Henrici I. filium notum.

Historia Novella Libri II. ab anno 1127. ad 1143. postea additi, & eidem Roberto dicat:

SÆC. XII.
ab An. M.C.

1130.

1130.

* Edit. ad
Ellis. Regis
Collectiōni
sua præfata
Cl.

15C. XII. De rebus gestis Pontificum Anglicanorum libri IV. a. 11. MC. à primo Augustini adveniens ad Johannem usque tempus.

Historias istas in unum collegit, atque edidit Nobiles Savilius Londini 1596. f. reculas Francofurti 1601.

Vita S. Aldelmi Episcopi Schirebargensis, à Mabillonio edita Sac. Benedict. I. par. 1. pag. 726.

De antiquitatibus Glascomæ Opus ad Henricum Episcopum P. Vincentensem, Stephani regis Anglorum fratrem, extat MS. in Bibliothecâ Collegii S. Benedicti Cantabrig. Cod. 373. n. 12. fol.

Abbreviatio ex Gestis Haymonis de Imperatoribus, habetur MS. in Bibliothecâ Balliolensi apud Oxonienses Cod. 108. num. 4.

Abbreviatio librorum Amalarii de Decretis Officii Roberto quodam amico suadente facta, eidemque nuncupata. Extat MS. in Bibliothecâ Lamberanâ N. 39. 40. Præfationem unâ cum duobus epilogis à Rev. Joan. Battely acceptam edidit Cl. D. Allix ad calcem præfationis ad Joan. Parisiensem, p. 82.

1130. WASELINUS, cognomento Momacianus, S. Laurentii apud Leodienses Abbas, claruit anno 1130. Obiit anno 1147. Scripsit Epistolam de continentia conjugatorum aut Communione, quæ à Mabillonio evulgata est Antaecl. Tom. I. p. 339. ubi de legibus continentie conjugalis, quam certis diebus præscribunt Canones, plura, ut solet, eruditè observat Mabillonius.

1130. THEOBAUDUS, Beaucensis in Burgundiâ Cœnobii Monachus, claruisse videtur circa an. 1130. Scripsit Libros IV. de Aliis, Translatione, & Miraculis S. Prudentii Martyris; quos primus in lucem edidit Philippus Labbeus Biblioth. Nov. MSS. Tom. II. p. 605.

1141. GRATIANUS, Natione Tusculi, Patria Glusina, Cœnobii S. Felicis in Bononiâ Monachus O. B. doctissimus juris Ecclesiastici interpres; inde Magister appellatus. Claruit ab anno 1121. Non desunt plurimi, qui Gratianum Petri Lombardi, Petrique Comestoris germanum fuisse volunt, matremque tergeminos hos fratres ex furtivo concubitu conceptos uno partu edidisse, quod quidem nullo satis gravi auctoris testimonio fulcitur. Scripsit Gratianus circa annum 1151. Decretorum Canoniceam Collectionem, seu Concordantiam discordantium Canonum, ex SS. Patrum dictis, Synodorum Canonibus, scriptis Romanorum Pontificum Decretalibus, aliisque Pseudepigraphis, collectam; & à se brevibus scholiis illustratam; Quamplurima ipsam ex Ivone & Burchardo hausisse omnibus satis notum est: Totum Opus tribus partibus absolvitur. Prima complectitur Distinctiones C1. secunda causas xxxvi. quælibet causa varias sub se quæstiones, quælibet quæstio varia Capitula. Causæ 32^a quæstio. 3. subijcitur amplius satis Tractatus de Penitentia, septem Distinctiones continens. Pars tertia agit de Consecratione, in V. Distinctiones

divisa; ut de Faleis, aliisque huc spectantibus nihil dicam. Opus istud à Gratiano anno 1151. editum Eugenius III. Pontifex statim approbavit, & in Academiis publicè legi jussit. Varia de hoc Opere ejusque usu eruditorum judicia dabit inter alios Gerardus Maltrichtius Hist. Jur. Eccles. num. 318. 319. Certè utut toties à Pontificibus purgatus, in plurimis tamen controversiis à Reformatorum partibus adhuc stat Gratianus: unde Romanæ Ecclesiæ Theologus fæpe vapulat. Ad utiliorem autem Opetis Gratiani intelligentiam nihil magis confert, quàm Antonii Augustini de Emendatione Gratiani Libri II. præsertim cum Baluzii notis editi Parisi 1676: 8°. Prima Gratiani Decretorum editio prodit absque vel Gratiani vel loci nomine 1472. & deinde Featit 1479. Parisi 1508: (cui primæ Gratiani nomen appositum est) ex eo tempore innumeris locis & vicibus; in omni Juris Canonici editione, præcipuè Romæ 1580. Parisi 1612. Lugduni 1661. II. Vol. 4°. Addam solum quod habet Val. Follerus; Opus hoc in Sede Sancti Felicis fuisse compilatum, cujus memoria hodiernum conservatur Bononiæ apud D. Petronium ad Sacellum D. Sebastiani hac inscriptione;

D. O. M.

GRATIANI Classi Casarei Jur. & Pont. ecclesiæ propriè dicunt, qui Monachus in mariyram Felici & Nativis ade, absinissimum ibidem opus Decretorum Anno Gratia MCL1. compilavit, monumentum; quod ibi carie rudibusque obsideratur; hic magnificèntias renovantur; Jeanes Franciscus Albrandus Bononiensis IV. Dilectus are publice restauravit, Anno salutis MCCCCXCVIII. Idib. Janis Jeanes Beativolo II. P. P. Remp. feliciter gubernante.

STEPHANUS; Episcopus Parisiensis; claruit anno 1132. quadriennio post Ludovico Crasso Francorum regi morienti assistit, ejusque confessionem excepit. Extant Epistolæ ejus aliquot apud Dacherium Spiciteg. Tom. III.

MALACHIAS, gente Hibernus; Malmedole O-Morgar Hibernicè dictus; in Aquilonari Hibernorum regione natus, Imari Abbatris Armachani, deinde Malchi Lismorensis Episcopi discipulus. Monasterium Bangorensis in Ultoniâ restauravit; ac restaurato præstit; mox Episcopus Comerensis, deinde an. 1134. Archiepiscopus Armachanus factus est. Anno 1137: sede se sponte abdicavit, & Romanam profectus; à Pontifice Hiberniæ legatus renunciatur. Anno 1148. iteratâ vice Romanam pergit; verùm febre correptus, in Cœnobio Claræ-vallensis obiit eodem anno; die II. Novembris, perquam familiaris S. Betnardo qui vitam ejus descripsit. Extat Prophecia de futuris Pontificibus Romanis, cum expositione Ciacconii apud Arnoldum Wion in Legend. Fua l. 2. c. 40. De aliis Malachie scriptis, vide sis Clar. VVarum libro 1. de Script. Hibern. p. 55. qui eadem ferè habet Commentario de;

Q9 3 Præf.

15C. XII. ab a. MC.

Hist. Jur. Civilis. p. 474.

1131.

1141.

SÆC. XII. *Præful. Hibern. pag. 14. & Balcan. Cent. XIV.*
 ab An. MC. pag. 239.

1135. **ODDO**, S. Remigii apud Rhemos Abbas; claruit anno 1135. Anno sequente ex Italia, quo profectus fuerat, rediit, & construenda Montis-Dei Carthusie fundum dedit. *Extat Epistola de Miraculo quodam Sancti Thome Apostoli apud Mabillon. Analeth. Tom. I. pag. 334.*

1136. **ULGERIUS**, Andegavensis Episcopus; claruit anno 1136. *Extat Relatio ejus ad Innocentium II. Pontificem pro Monasterio Rotensi, apud Baluzium Miscellan. Tom. II. p. 200.*

1136. **GEORGIUS**, Metropolitæ Corycensis; claruit circa ann. 1136. Romam à Manuele Commeno Imp. ad Concilium celebrandum missus est; verum infirmitate impeditus in itinere subsistit, Brundisii per sex menses commoratus. Mox ab Imperatore revocatus, ut Synodo Patriarchali Constantinopoli habitæ interesset. De eo ejusque libris adversus Latinos uberius agit Leo Allatius, tum Diatribâ de *Georgio & eorum scriptis*, pag. 339. tum de *Consensu*, lib. 2. cap. 11. §. 6. Scripsit enim *Synagoga contra Latinos de Purgatorio igne*, cujus fragmentum adducitur ab eodem Allatio de lib. Eccles. Græcor. II. pag. 134. Commentarium etiam contra Latinos, quo probare maxus est Apostolus & Ecclesiam primitivam panem solummodo fermentum Eucharistia adhibuisse. Utrumque opus Græcè extat in Bibliothecâ Barberinâ. Extat *Monodia* in obitum Nectarii Monasterii Casulorum Abbatis Lat. apud Baron. ad ann. 1180. Plures item scripsit Epistolâs, quas Latine vertit Fider. Mutius Thermanlarum Episcopus; ex his aliquot edidit Baronius Tom. XII. viz. 1176. 1178. 1179. 1180. 1188. quamplurimis suppressis, quo proculdubio hujus sæculi historiam non parùm illustrarent.

1136. **PHILIPPUS**, Episcopus Tarentinus claruit anno 1136. Petri Leonis Antipapæ summus erat factor, ideirò Synodo Latetanensi anno 1139. habitâ depositus. Hinc in Galliam se contulit, & in Monasterio Claravallensi ab ipsius Bernardi manibus acceptum habitum Monachalem induit. Anno 1150. ejusdem Cœnobii Prior factus, sexennio post Conventus de Elecmosynâ, Cisterciensium in Diocesi Carnotensi Cœnobii Abbas constituitur. Tandem senio & laboribus gravatus, regimen suum sponte dimisit, & ad Monasterium n. Claravallense denuò se contulit, ubi obiit, quo verò anno mihi nondum constat. Extant *Epistola XXV.* quas edidit Carolus du Viscb ad calcem libri de *Script. Ord. Cisterc.* pag. 326. quasque Philippi nostri esse in censurâ iis præfixâ longâ argumentorum serie probant Fr. Silvius, & prædictus Viscb.

1137. **PETRUS**, patriâ Romanus, Agidii filius, natus anno 1100. Quinquennis adhuc puer Mo-

nachorum Casinensium disciplinæ commissus SÆC. XII. est, & à Girardo Abbate, à quo religio- ab An. MC. nis Benedictinæ habitum susceperat, per octennium eruditus. factus est deinceps Ecclesiæ Ostiensis Diaconus, & Cœnobii Casinensis Bibliothecarius. Claruit anno 1137. quo à Lothario Imp. ad Monachos legatus est, eos ut modelle se gererent, commonestitatus. Postea à Monachis Casinensibus ad Lotharium remissus, ab eo in aulam cooptatus fuit, secretis adhibitus, Romani imperii imperii Capellanus factus, Logotheta quintæ etiam, exceptor & auditor ejusdem constitutus, Quo anno obiit, parùm constat.

SCRIPTA.

DE viris illustribus Monasterii Casinensis liber. Prodit una cum supplemento Placidi Romanitiden Monachi ac Diaconi Casinensis, cum notis Joan. Bapt. Mari, Romæ 1655. & in Bibliothecâ Patrum Tom. XXI. pag. 347. Paris. 1666. 8.

Liber quartus Chronici Casinensis, historiam Cœnobii Casinensis ab anno 1086. (quo desinit Leo Ostiensis) ad an. 1178. continens. Prodit typis sæpius excusus cum prioribus tribus Chronicis libris.

De novâ literarum Romanarum ad Conradum Imperatorem liber, primùm editus Venet. 1525. dein Hanoviae inter antiquæ Grammaticæ auctores ab Elia Putschio editus.

Innumera alia à se confecta opuscula recenset Petrus c. 68. libri 4. Chronici Casinensis. viz. *Miracula Casinensium Monachorum. De oris & visâ infernâ Monasterii Casinensis. Historiam ejusdem Cœnobii Sancti Mauri. Sermones aliquot. Afrenensis librum. Expositionis in Regulam Sancti Benedicti libros IV. Scholia in Vetus Testamentum. De generibus lapidum præconferunt. Epistolæ aliquot. Brevaria multa operum alienorum. Altercationes inter se & Cœnobii Casinensis Abbatem Adversarium. Versiones aliquot librorum Græcorum. Hymnos nonnullos. Chronica bina Historia excusca. Tractatus varios Theologicos. Hœciliæ. Perseutorum librum. Iterarium. Altercationem cum Constantinopolitano quodam pro Ecclesiâ Romanâ habitam. De locis sanctis. Historiâ descriptivâ. & resurrectionis Aina urbis. Historiam XIV. de Pisis, affluentiis, Translationibus, & Miraculis totidem serè Saxtorum. Hæc & his longè plura recenset ipse Petrus, tum dicto Chronico, tum libro de viris illustribus Casinensibus, cap. 47. quoniam ex his supersint quæque, ut alia Petri opuscula hæctenus inedita, in Bibliotheca Casinensi hodie servantur, longâ serie te docebit J.B. Marus in notis. In genere sunt vel *Epistola*, vel *Sermones Festivales*, vel *Vita*, vel *Scholia. Fassi Consulares, Imperatorum, Pontificum, &c. Liber de Oris, & Visâ infernâ Casinensium*, aliaque nonnulla quæ sigillatim enumerat prædictus Marus.*

ARCHARDUS, Philosophus insignis, S. Theologus illustris, Monachus Cisterciensis, & sub S. Bernardo Novitiarum in Cœnobio Claravallensi.

SEC. XII. Clarz-vallensî director, quod muneri ejusdem
p. 10. MC. jussu in aliis hujusce Ordinis Monasteriis obiit.
Claruit anno 1140. Scripsit *Vitam S. Gejilii
Eremitæ*, 'quam in lucem protulit Arnoldus
Raisius Duaci 1626. 12^o Censuras etiam ali-
quot breviores ad *Novitios suos* scripsisse dicitur;
quæ an alicubi extent, non liquet.

1140. GUILHELMUS, primùm Monachus
Clarz-vallensis sub Bernardo Abbate (si Hen-
rico Gandavensi credendum sit) dein Abbas
S. Theodotici prope Rheinos, ac postea S. Ni-
casii Remensis. Claruit anno 1140. Anno 1153.
postquam Abbatis munus novenario gessisset,
Bernardi, unici amici mortem desens, præfe-
ditur monastice renunciavit, & in Cœnobio
Signiacensi Ordinem Cisterciensem induit.

OPERA.

Liber de vitâ solitaria ad Fratres de Monte
Dei.

Speculum Fidei.

Enigma Fidei.

Meditationum liber.

De amara & dignitate amoris divini liber,
quem cum præcedente opusculo, & orationibus
quibusdam, habetur in Biblioth. Patr. Tom. xxi.
p. 1143.

De contemplando Deo liber.

De agitur corporis & anima libri II.

Disputatio contra Petram Abailardam.

De erroribus Galilei de Coenobio liber.

De Sacramento altaris tractatus.

Expositio in Cantica Canticorum, usque ad
hæc verba, Numquam diligis anima mea, vidi-
stus t

Commentarius in Epistolam ad Romanos.

Opera Guilielmi hæcenus enumerata prode-
runt in Bibliothecâ Cisterciensi Tom. IV.

De Vitâ S. Bernardi liber, qui inter opera
Bernardi haberi solet.

Commentarius in Cantica Canticorum, qui sub
Antonii Democharis nomine inter Ambrosii
opera reperitur in quamplurimis editioni-
bus.

1140. LUCAS, montis S. Cornelli prope Leo-
dium Abbas Ordinis Præmonstratensis; claruit
anno 1140. Obiit anno 1157. Scripsit ad *Mil-
nem Tarraconensem, Episcopum* Commentarium in
Cantica Canticorum ex Aponii Commentario
defloratum. Extrat in Bibliothecâ Patrum
Tom. XIV. prodierat antea *Friskargi* 1538.

1140. GUERRICUS, S. Bernardi discipulus,
ex Canonico Tornacensi, & Scholæ magistro,
Abbas Monasterii Igniacensis in Diocesi Re-
mensi Ordinis Cisterciensis. Claruit an. 1140.
Obiit anno 1157. die XIX. Augusti. Extant *Ser-
mones ejus de Tempore per annum*, Paris. 1539.
Autograph. 1576. ad calcem Bernardi operum
Paris. 1645. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xxi. p.
169.

1140. PHILIPPUS HARVENGIUS,
Eleemosynarius, ab egregiâ erga pauperes, pio-

tate, dictus, Abbas Bonæ Spei in Hannoniâ
Ordinis Præmonstratensis. Claruit ann. 1140.
S. Bernardo familiariter usus est, cui tamen non
raro litern movebat. Obiit post annum 1180,
Scripsit multa, quæ sequuntur.

EPISTOLA XXXI.

Commentarius mysticus in Cantica Canticorum.

PRIM.

Moralitates in eadem Cantica.

De Senectute Nabachodonosor.

De lapsu primi hominis.

De damnatione Solomonis.

De Clericorum Dignitate, Scientiâ, Jastitia,
Clementia, Obedientia & Silentio, Tractatus
VI.

Vita S. Augustini Hipponensis.

Vita S. Amandi Abbatis Taurenfis.

Passio SS. Cypriani & Juliane.

Passio S. Salvii Martyris.

Vita S. Fustici.

Vita S. Gislei Abbatis.

Vita S. Landelini Abbatis.

Vita S. Oda Virginis.

Vita S. Valdegradæ virginis.

Passio S. Agnetis virginis.

Varia Carmina, Epigrammata & Logographi.

Opera ista eruit, atque edi curavit Nicolaus
Charnart Abbas Cœnobii Bonæ Spei, Duaci
1620. fol.

ANTONIUS, MELISSA à sermo-
nibus dictus, Monachus Græcus, vixisse vide-
tur circa an. 1140. certè Theophylacto, quem
citatur, posterior. Extant Libri II. *Incensam com-
munionem*, seu *Senectutem* ex Patrum scriptis
excerptarum, de *Virginitate & Finitis*, qui typis
excusi, prodierunt Latine Paris. 1575. 1589. &
in Bibliothecâ Patr. Tom. V. edit. Paris. p. 878.
Gr. Lat. Tiguri 1546. fol. à Gesnero editi, & ad
calcem Stobæi Georæ 1609. fol.

GERARDUS à NAZARETH, pa-
triâ Galileus, Nazarethanus primùm, deinde
Antiochenus Eremita, tandem Episcopus Lao-
dicensis. Claruit anno 1140. Scripta ejus re-
geset Simlerus in Biblioth. p. 237. & qui illum
exscribit, Posslevinus Tom. I. p. 635. viz. De
Conversazione servorum Dei, *Vitam Elia Abba-
tis*, *De una Magdalena contra Græcos*, ad *An-
astasi Dei in Bethania*, *Contra Salam Templari-
um*. An edita sint opuscula ista, libenter ab
alijs edoceri vellem.

BERNARDUS Morlanensis, natione
Anglus, si Pisco * fides, Ordinis Cluniacen-
sis sub Petro venerabili Abbate Monachus;
claruit anno 1140. Scripsit versibus Dactylico-
rythmicis ad *Petrum Abbatem suum librum III.
de contemptu Mundi*. Prodiit opus istud *Brema
1597. Rintel. 1626. Luncburg. 1640. 12^o*. Versus
ejus de Mundo, & Colloquium Gabriellis ac
Maria Virginis memorant Simlerus p. 99. &
ex eo Posslevinus Tom. I. Pisco loco cita-
to.

Qq 4 ORDE

SEC. XII.
ab AA. MC.

1140

1140

1140
* De scriptis
Angl. p. 237

SÆC. XII.
ab An. MC.
1140.

ORDERICUS VITALIS, natione Anglus, natus apud Attinges ham vicum super Sabrinam fluvium situm an. 1075. 14. Cal. Mart. Odelarii Constantii Aurelianensis, qui Rogerio Comiti Scrobeshuriensi à consiliis erat, filius, puer quinquennis Sivvardi nobilis Presbyteri discipulus à patre commissus est, undecennis in Normanniam ad Mainerium Uticensem Cœnobii Abbatem ablegatus, & ab eo inrer Monachos relatus. Anno 1091. à Gisleberto Episcopo Luxoviensi Subdiaconus ordinatus est idibus Martii, deinde post biennium à Serlone Sagienli Episcopo Diaconus, anno decimum 1108. & à Gulielmo Archiepiscopo Rothomagensi Presbyter. Claruit anno 1140. & in Cœnobio Uticensi totam exegit vitam Scripsit *Hystoria Ecclesiastica* libros 21. à Christo nato ad annum 1142. quos in lucem protractos primus edidit Andreas Duchesnius inter Scriptores Normannicos Parisi. 1619. fol. pagina 321.

1140.

BARTHOLOMÆUS DE FUSNIACO, Episcopus Laudunensis; claruit an. 1140. Biennio post ob illegitimum divorcium inter Radulphum Vermanduorum Comitem & uxorem ab eo confirmatum ab Ivone Cardinale Innocentii Pontificis legato ab Episcopali munere suspensus est. Demum abrenunciavit Episcopatu Monachis Cisterciensibus se adjunxit. Extat *Epistola Apologetica* ad Synodum Remensem, quæ se dissipari Ecclesiasticis patrimoniis crimine purgat, Concil. Tom. X. p. 1184.

1141.

PETRUS, LOMBARDUS à patriâ dictus civitate Novariensis, *Magister Sententiarum* vulgò dictus, in Schola. S. Genovesæ Doctus Parisiensis, & Canonicus Carnotensis. Claruit anno 1141. Ex Scholarum Parisiensium Præfide anno 1159. Episcopus Parisiensis creatus est; atque obiit anno 1164. die 20. Julii. Sepultus in Ecclesiâ S. Marcelli, ubi & Epitaphium ejus hodie legitur.

Hic jacet Magister Petrus Lombardus Parisiensis Episcopus, qui composuit librum Sententiarum, Gloriam Psalmorum, & Epistoliarum, cuius obitus est dies decimus tertius Cal. Aug.

Adversum illum, tanquam hereticum & infanum, libellum scripsit Joachim Abbas Florentis, quasi in dogmate de SS. Trinitate, quædam minus sana tradidisset. Certè inter alia, asseruit Christum, *secundum quod est homo, non esse aliqd;* unde ex Conelio Lateranensi anno MCLXXX. habito ad Willielmum Archiepiscopum Senonensem, litteras dedit Alexander * Papa, ut convocatis Province sue Episcopis in hanc Petri doctrinam diligenter inquireret, tamque penitus aboleri & Christum sicut perfectum Deum, sic & perfectum hominem, ex animi & corpore consistentem, à Magistris, Scholaribus Parisiis in Theologia studioribus edoceri curaret.

* Extant apud Mart. Parisi. Hist. Ang. p. 136.

SCRIPTA.

SÆC. XII.
ab An. MC.

Sententiarum Libri 4. V. quibus Theologiæ summa ex Patrum scriptis collecta, & in methodum scholasticam digesta traditur. Prodiit *Norberg.* 1474. *Vind.* 1480. fol. & cum conclusionibus Hen. Gorichebientis *Bâst.* 1492. 1498. fol. *Norbergæ* 1478. 1499. 1528. 80. *Bâst.* 1513. *Parisi.* 1564. 8°. *Lugdun.* 1576. 4°. *Parisi.* 1577. 8°. alibi quæ sapienter. In condendo hoc *Sententiarum* opere non leviter adjutus esse Lombardum Petri Abailardi Sententiarum libris, nobis auctor est Joannes Cornubiensis, ipsius Lombardi discipulus. Addunt alii, Lombardum magistrum ejusdum Bandini, obscuri & penè ignoti Theologi, scribiam insigniter compilasse. Scripsit Bandinus *Sententiarum Theologicarum* libros IV. qui cura Bened. Chelidonii prodiit *Vlemæ* 1519. Non ovum ovo similis, quam Bandiniano operi Lombardi Sententiæ, nisi quod prolixior multò Lombardus sit. Uter alterum excerpserit, incertum, nec lis est facile dirimenda, cû non desint, quæ Lombardum sua ex Bandino decompilasse suadeant. Vide quæ hac de re diligenter collegit Cl. Jac. Thomæus de *Plagio literario* à Sect. 493. usque ad 502.

Glossæ, seu Commentarii in Psalmos Davidis; *Parisi.* 1541. fol.

Collocantur in omnes D. Pauli Epistolas, ex Ambrosio, Hieronymo, Augustino, aliisque Scriptoris contexta, Parisi. 1535. Prodiit omnia ejus opera *Norbergæ* 1478. *Bâst.* 1486.

ARNULPHUS, ex Archidiacono Sagienli Luxoviensi in Normanniâ Episcopus, ab anno 1141. Anno 1147. Ludovicum Gallie Regem in Palæstinam exercitum ducem comitatus est. Anno 1160. ab Alexandro Pontifice legatus Apostolicus per Angliam creatus est. Anno 1163. in Concilio Turonensi peroravit, & Episcopus ad constanter propugnandum libertatem Ecclesiasticam contra Henrici II. Anglie regis molimina multis hortatus est. Anno 1167. ab Henrico Rege ad Thomam Becketum Archiepiscopum Cantuariensem in Galliâ exulante missus est, ut diras, quas Becketus Anglie intencavit, precibus averteret. Anno 1173. ab eodem ad Ludovicum Gallie Regem pro pace inunda legatus est. Anno 1177. seu ut alii, 1180. Henrico regi ob tutatas Becketi partes suspectus, in Cœnobium S. Victoris prope Parisios secessit; ibique obiit anno 1182. die 31. Augusti. Scripsit *Conciones plures, Epistolas & Epigrammata*, ab Odone Turnebo Hadriani filio primò edita *Parisi.* 1585. 8°. & exinde in Bibliotheca Patr. Tom. XXII. p. 1034. *Tractatum ejusdem brevem ad Gausfridum Carnotensem Episcopum de Schismate inter Innocentium II. & Petrum Leonem Antipapam*, edidit Daeherus Spicileg. Tom. II. *Sermo ejus in Synodo Turonensi*, qua Victor Antipapa, illiusque fautores excommunicati fuerunt, anno 1163. habitus reperitur in Concil. Tom. X. p. 1421. *Epistola ejusdem III. ad Arnoldum Abbatem* *Bena-*

1141.
Vid. Arnulph. Epist. postum.
Barro. 260.
1179. 426. & alibi.

SEC. XII. Bene-Vallis inter Arnoldi Opera ad calcem Cy-
priani Oxon. 1682.

1147. Crucis signum induit, atque anno sequen-
te Conrado exercitum in Palæstinam ducenti
comitem se dedit. Post a. 1156. deposito munere
Episcopalis in Morimundensi Cœnobium ite-
rum fecit: ibique obiit anno 1158. die XXI.
Septembr. Errat proinde Trithemius*, qui il-
lum anno 1160. claruisse tradit. Scriptis *Chro-
nicon verum ab initio mundi usque ad an. 1146. ge-
starum libri VII.* quibus octavum adnexuit de
Fine Mundi, Antichristi persecutione; & mor-
tuorum Resurrectione. Quò hocce libros pri-
mus edidit Joannes Cuspinianus *Argentina*
1515. Prodiit deinceps *Rusli.* 1569. & quin-
quaginta amplius capitibus ex M. Codicē au-
thores cura Christiani Ursini inter Historicos
Germanos *Frankfurt.* 1585. & 1679. Tom. I. p. 1.
una cum Continuatione ab Ottone de Blafio
ad annum 1201. deduxit. Scriptis etiam *Opus*
Libri II. de gestis Frederici Barbarossæ Imp. ac-
potis sui; ad calcem *Chronici* excudi solitos.
Scriptis adduc dicitur *Historiam Austriac-*
am, penes Wolfgangum Lazium olim reper-
tam, sed nondum in lucem protractam.

SÆC. XII.
ab An. MC.
* De Script.
Eccle. I. 1474

1141. CÆLESTINUS II. antea *Guido de Ca-*
stelle dictus, natione Tuscos, Ecclesiæ Romanæ
Presbyter Cardinalis titulo Sancti Marci.
Anno 1140. ab Innocentio II. in Gallias lega-
tus est, ubi ob Patrocinium Arnoldo de Brixia
Hæretico concessum à Bernardo acriter repre-
henditur. Anno 1143. Pontifex Romanus cle-
ctus est die XXVI. Septembr. Dominicâ pro-
ximâ consecratus. Obiit anno 1144. die IX.
Martii. Extant *Epistola III.* Concil. Tom. X.
p. 1031.

1144. LUCIUS II. *Gerardus* antea dictus; Pa-
triâ Bononiensis, Alberti filius, ab Honorio II.
Presbyter Cardinalis titulo S. Crucis in Hieru-
salem, & Ecclesiæ Romanæ Bibliothecarius, ab
Innocentio II. Cancellarius creatus est. Anno
1127. atque iterum 1135. legationem in Ger-
maniam obiit. Anno 1132. Benevento urbi ab
Innocentio II. præfectus, urbem contra belli-
cos Rogerii Siciliæ regis impetus strenuè pro-
pugnavit. Anno 1144. die X. Martii Pontifex
electus est, die XII. ordinatus. A Romanis ci-
vibus, qui Pontificale jugum penitus excusse-
rant, graviter divexatus, subsidiariam opem à
Conrado Imp. literis humillimè expetit. Obiit
anno 1145. die XIII. Februarii. Extant *Epistola*
X. Concil. Tom. X. p. 1035. *alia II.* apud Baluz;
Miscellan. Tom. II. p. 218.

1144. THOMAS, Abbas Maurigniacensis; cla-
ruit anno 1144. Extat *Epistola* ejus *unice ad S.*
Bernardum apud Baluz. *Miscellan.* Tom. IV.
p. 459.

1144. AMEDEUS, gente Allobrox, in castro
Costâ non longè à Viennâ illustri familiâ natus,
Cœnobii Cisterciensium Altolembensis Mon-
achus, deinde Abbas. Anno 1144. Ecclesiæ
Lausantensis Episcopus datus est, & à Frederico
Imp. Imperii Cancellarius renunciatus. Obiit
anno 1158. Extant *Homilia VIII. de laudibus B.*
Mariae *Despara* cura Richardi Gibboni editæ
Andomari 1613. deinde ad calcem Sancti Leonis
Opus *Lugduni* 1637. fol. ac denique in Bi-
bliotheca Parr. Tom. XX. p. 1262.

1144. OTHO, sive OTTO, Patria Austria-
cus, Leopoldi Marchionis Austriæ, & Agnetis
filiz Henrici IV. Imp. filius, Conradi III. Imp.
& Frederici Sueviz Ducis frater uterinus, Leo-
poldi Bavariz, & Henrici Austriæ Ducum frater
germanus. Frederici Enobarbi Imp. Pa-
truis. A Leopoldo patre Collegio Neuburgi à
se recens extractus præpositus est. Ipse verò de-
posita mox præfectura ad edificandâ uberiori li-
terarum elementa Lutetiam Parisiorum se con-
tulit. Mox in Ordinem Cisterciensem coopertus
in Monasterio Burgundiz Morimundensi pri-
mum Monachum, dein Abbatem egit. Anno
1138. à Conrado Imp. fratre suo in Germaniam
evocatus, Episcopus Frisingensis in Bavaria
creatus est, Cancellarius insuper & seniorum
præfectus renunciatus. Claruit anno 1144. Anno

ROBERTUS PULLEYNUS, alijs
PULLUS, Natione Anglus, omni literarum
scientiâ excelsissimus, magnique non modo apud
suos, sed & apud exteros nominis; nec desunt
qui Ecclesiæ Rossensis Archidiaconum fuisse vo-
lunt, id quod rum ex Ecclesiæ Rossensis Cartu-
lario, tum ex Bernardi epistola infra laudanda
certo colligit Rich. Tillesius * ipse Rossensis
Archidiaconus, Flagrante in Angliâ civili bello
ut strepitus militares Musis inimicos fugeret
in Galliam se contulit, & in Academia Parisi-
ensi bonarum literarum studio din graviter in-
cubuit; hac occasione in S. Bernardi amicitiam
devenit †, qui miris laudibus hominem effert,
utque diutius Parisiis moraretur, datis ad Asce-
linum Episcopum Rossensem literis, enixe pe-
tuit. In patriam rediens Exoniâ appulit, in-
depe venit *Oxfordiam* (verbis utor * Anonymi
cujusdam qui Bedæ *Chronicon* continuavit)
ibique *Scripturas divinas, quæ per idem tempus in*
Angliâ obsolerant, præ Scholasticis quippe negli-
gi fuerant, per quinquennium legit; omniq; die
dominico verbum Dei populo prædicavit, ex cuius
doctrina plurimi profecerunt. Claruit præcipue
circa annum MCXLIV. Huic enim ætati, huic-
que temporis ipsam constanter ascribunt Scri-
ptores nostrates tam editi quam manuscripti
quicquid in contrarium dicant Galli, qui illum
ad sequentis Sæculi initium referunt, annoquo
MCCVIII. ad Archiepiscopatum Rothomagen-
sem promoveri, anno MCCIX. expeditioni ad
Albigenses interfuisse, demum ann. MCCXVI.
obiisse tradunt. Verum ego Historicis nostris,
de Rebus Virisq; Anglicis, longè tutius quam
exteriis fidendum existimo, ut de Bernardi tes-
timonijs nil dicam. Aut igitur fœmnia nobis
narrant, aut quod probabilis duco, diversus sit
oportet Pullus iste de quo passim agunt. Interim
duo è Gallis primarii viri * Lud. Castanzus
Rupeposus, & Joan. Morinus nostris suffra-
gantur, & *Pulleynum* ad medium fere hujus sæ-
culi referunt? Ob ingentem ingenii & eruditio-
nis farum ab ab Innocentio II. Pontifice tan-

1144.
* Animag. in
Præf. Sold.
de Declin.
prope fin. i
Anglicæ.

† Epist. 106.
p. 1548.

* MS. in Bi-
blioth. Bodl.
fol. 279. vid.
Antiquæ
Oxon. Bibl.
p. 49.

* Nomen-
clat. Car.
p. 15.

1144.
F. Cas. de
Vich de
Scip. Cl.
Bretic. p.
111. ipsius
Oxon.
Chron. pas-
sim & Ra-
duc. Con-
tinuat.

SÆC. XII.
ab An. MC.

dem Roman evocatur, & an. MCXLIV. à Cœlestino II. Innocentii successore, Cardinalis tit. Sancti Eusebii dignitate exornatur. Addunt ahi ipsum à Lucio II. Ecclesie Romanæ Cancellarium factum esse digne Academicæ suæ memorem haud paucâ diplomata & privilegia in Oxoniensibus Universitatibus tutelam simul ac ornamentum à Pontifice impetrasse. Quam diu vixerit incertum est, circa an. MCL. decessisse scribit Fr. † Godvynus; an rectè mihi plane est incomptum. Scriptis *Sententiarum de Trinitate libri VIII.* Extat Codex MS. eodem quo vixit Autor sæculo, id est ante an. CCCCL. scriptus in Bibliothecâ S. Germani in suburbio Parisiensis, ex quo plura protulit Joan. Morinus de Sacrament. Pœnitent. lib. I. c. 18. n. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Extitisse etiam in privata Gualteri Copi Angli Bibliotheca nos docet Janesius nostras Eclog. part. 2. p. 32. tandem integrum opus unâ cum Petro Picaviensi edidit Hugo Mathout Benedictinus Paris. 1655. fol. *Sermones* ejus de *consecratione Sanctissimi* extare MS. in Codice Puteano, testatur Phil. Labbeus in Nov. Biblioth. MS. p. 28. extant MSS. in Bibliothecâ Lambethanâ viginti circiter *Sermones*; hoc titulo, *Sermones Roberti Pullani Cancellarii Romæ*, codex vetustissimus est; nec diu post Auctoris ætatem scriptus videtur. Alia à Balzo, Pitro, & Rupeposio recensentur, quorum nudos titulos hæc transferre jam non vacat.

1145.

EUGENIUS III. *Bernardus* antea dictus, Patriâ Pisanus, Abbas Monasterii S. Anastasii Trium Fontium Ordinis Cisterciensis, S. Bernardi Clare-Vallensis discipulus, Pontifex Romanus electus est anno 1145. die XIV. Februarii, in Monasterio Farfensi die XVIII. ordinatus. Electus enim à Romanis civibus imperium Pontificale exotis (quos *Arnaldists* vocarunt) statim Urbe ejectus fuerat. Exeunte anno Urbem obtinuit, & Jordanem Romanorum Patriarchum excommunicavit. Mox tamen iterum ab Arnaldistis fugatus, in Galliam se recepit. Anno 1148. celebrato Remis Concilio Eonem Hæreticum quendam delirum, & Gilberti Porretani errores damnavit. Eodem anno Stephanum Angliæ tegem anathemate percussit; quòd Theobaldum Cantuariæ Archiepiscopum ad Concilium Remense in iussu suo profectum exagitaret. Anno 1152. initâ cum Romanis concordia in Urbem reventus est. Obiit Tibure anno 1153. die VIII. Julii Extant *Epistola LXXXIII.* Concil. Tom. X. p. 1046. alie V. ibid. p. 1846. *Epistola unica* apud Baluz. Miscellan. Tom. II. p. 227.

1145.

GILBERTUS PORRETANUS, gente Aquitanus, domo Picaviensis, claruit anno 1146. Primò Scholæ Parisiensis Rector, & Canonicus Picaviensis, deinde ab anno 1141. urbis patris victorum Episcopus, Philosophus quidem, & Theologus summus, consuetus verò, teste Otrone Trisigensi, ex ingenii subtilis magnitudine ac rationum acumen dicere. Hinc in conventu quodam: *lesienrum suæ Diocesis cum sermoni, quem habuit, quædam de Tri-*

* De gestis
Frod-vici I.
c. 46.

nitare dogmata minùs sana immiseret; à duobus Archidiaconis suis, Arnoldo & Calone, tanquam contra Catholicæ Ecclesie doctrinam sentiens, interpositâ appellatione, Romam delatus est. Eugenio verò Pontifice hoc ipso tempore in Gallias adveniente Synodus Parisiensis fuit celebrata: in quâ presidente Eugenio Papâ Gilbertus hæreses accusatus, tanta atque orthodoxâ iudiciorum suorum interpretatione censuram evasit. Anno sequente in Concilio Remensi eadem iterum agitata est causa. Rejcta Gilberti dogmata: ipse intactus mansit. Obiit anno 1154. Frid. Non. Septembr. Extat *Epistola ad Matthæum Abbatem S. Florentii* apud Dacherium in Appendice ad Opera Guiberti pag. 564. Alia autem scriptis Gilbertus, viz. *Glossam super Psalterium*, quæ MS. Extat Oxoni in Bibliothecâ Balianensi Cod. 35. In fine libri hæc nota apponitur. *Explicit glossam Magistri Porretani super Psalterium; quæ in ipse recitavit coram suo Magistro Anselmo in terrâ Emericiano. Commemorative* adhuc brevem in *Epistola D. Pauli*, atque *Opus de Trinitate*, quæ in Bibliothecis Gallicis MSS. extare prodit Oudinus Suppl. p. 421.

GAUFREDUS, Monachus Clare-Vallensis Ord. Cisterc. claruit anno 1148. quo Concilio Remensi interfuit. Post multa annorum curricula à Cardinale Albanensi rogatus, scriptis ad eum *Epistolam de rebus in Concilio Remensi causâ Gilberti Porretani alii*; quæ habetur inter Acta Concilii Remensis Concil. Tom. X. p. 1121.

JOANNES BURGUNDIO, civis Pisanus, de quo plura nos supra in Appendice ad Chryostomum. Claruit anno 1148. Anno 1180. Concilio Romano interfuit. Obiit anno 1194. Præter ea, quæ dicto loco memoravimus scripta, anno 1150. è Græco in Latinum sermonem convertit *Joannis Damasceni Opus de Fide Orthodoxâ*. Extat ea versio in Bibliothecâ S. Benedicti Cantab. Cod. 135. Mertoncnsi Oxon. Cod. 109. & Lambeth. Latine etiam transtulit *Gregorius Emesens* seu potius *Nemesius de Philosophiâ sive de Homine* libris VIII. tam ineleganter verò, judice Beato Rhenano, ut versio ista legi possit, intelligi nequeat. Ea tamen à Joanne Canone Norinbergensi, & B. Rhenano in condita, quæ sordebat, barbarie repurgata prodit *Argentorati* 1512. & alibi sæpius.

ANSELMUS, Havelbergensis in Marchionatu Brandeburgensi Episcopus, claruit circa an. 1149. Scriptis *adversus Græcos Dialogos III.* quos in lucem edidit Lucas Dacherius *Spicileg.* Tom. XIII.

GILBERTUS FOLIOTH, Natione Anglus, ex Abbate Leicesterensi, ab an. 1149. Episcopus Heterfordiensis, deinde ab anno 1161. Loudinensis. Anno 1162. mortuo Theobaldo Archiepiscopo Cantuariensi, ipse sedem Metropolitanam ambivit; cumque prælato ei Becketo voto excideret, eanonicam obedientiam Becketo juramento spondere tenuit: quin & (si Joannæ

1148.

1148.

1149.

1149.

SÆC. XII.
ab An. MC.
* Epist. inter
Becketi
Epist. xix. l.
p. 13 in his
Epistolis
multo plura
de Gilberto
scripta sunt.
Becket.

Joanni Sarisburiensi * in Becketi causam nimis prono fides sit habenda. Primum Ad-
gilix sed Londoniensis arripere tentavit, Ar-
chidiaconi Londini olim positi dignitatem
sibi jure hereditario competere causatus. Ve-
litationem istam gravior postea excepit pu-
gna: cum bencinio positi Becketus totum Cle-
rum Anglicanum ab imperio regio eximere
annusum est, Gilbertus vero regis partibus sum-
ma fide & constantia adhesit. Exeunte igitur
anno ab Henrico rege Romam legatus, Becketus
coram Alexandro Pontifice seditionis
reum egit, regis sui causam strenue tutatus.
Domum reversus Ecclesie Cantuariensis redi-
tibus colligendis & dispensandis præfectus est.
Quo nomine à Becketo statim excommunicatus
ad Papam appellavit. Confirmata verò à
Pontifice censurâ, neutrius fulmen curæ habuit;
& convocata Londini Synodo utriusque senten-
tiam irritam esse declaravit. Ante annum ve-
rò 1170. præstito juramento à Legatis Ponti-
ficiis anathemate absolutus est; cui mox ite-
rum à Becketo innodatur, quòd Henrici regis
junioris coronationi ab Archiepiscopo Ebo-
racensi factæ interfuisset. Ab eodem aliquanto
post in Angliam adveniente Henrici regis præ-
bicus absolutus; cum consilii demum de nece
Becketo inferendâ cum rege inito falsò in-
simularetur, post Becketi anathema Pontifi-
cium iterum expertus. Ante obitum tamen
absolutus diem clausit anno 1187. XVIII. Fe-
bruarii. Adjiciam solummodò elogium, quod
ei reddit Abbas Ramesiensis epistola ad Ale-
xandrum Papam eo ipso tempore, quo ma-
ximè sevebant in Angliâ lites, conscriptâ,
*Venerabilis Pater noster Gilebertus Londonen-
sis Episcopus, vir meritis & nomine conspicuus
inter clericos terra nostra personam quâdam Pra-
rogativâ virtutibus insigniter elucescit. Quippe
qui seculari litteraturâ & lege divinâ ad un-
guem instructus, singulos ferè tam Religiosos,
quàm Ecclesiasticos ordinis & dignitatis gradus
attingit & conscendit dignoscitur. Pastoralisque
curam regiminis fideliter prudenterque dispensans,
dignâ suis promotione de Monasterio transivit ad
Cathedram, primò Herefordensem, dein Londonen-
sem, miramque viâ pariter & doctrinâ illu-
strans & honorans. Scriptis Commentariorum in
Cantica Cantuariorum, quâ cura Patricii Junii pro-
diit Londini 1638. 4°. Habentur ejusdem Episto-
le VII. inter Epistolas Tomæ Becketi à Chri-
stiano Lupo editas Bruxellis 1682.*

1150.

HENRICUS HUNTINDONIENSIS, gen-
te Anglus, Nicolai, Presbyteri conjugati,
filius, Albini Andegavii Canonici Lincolnien-
sis discipulus, ipse etiam Canonius Lincolnien-
sis; ac demum ab Alexandro Episcopo
Lincolnienfi, quem Romam usque comitatus
fuerat, Archidiaconus Huntindoniensis
factus. Claruit anno 1150. Quousque vitam
protraxerit, non liquet. Scripsit ad Alexan-
dram Lincolniensem Historiam Anglorum ab
ipso gentis primordiis usque ad Stephani regis
mortem, annum 1154. libris VIII. seu ut alii
opores distribuunt, X. Historiam istam inter Scri-
ptores Anglicos edidit Cl. Savilius Londini

1196. fol. quæ exinde recula est Francofurti 1601. SÆC. XII.
*Epistolam Henrici sive Labellum de Consensu
mundi divulgavit Dacherius Spicileg. Tom. viii.
p. 178. Alia adhuc conscripta Henricus, viz.
Epistolam ad Vvarinum de regibus Britannum, &
Opusculum de Provinciis Britannia, in Biblio-
thecâ publica Cantabrigiensi asservata Cod.
251. num. 9. 30. Librum de imagine mundi, in Colle-
gio S. Benedicti Cantab. Cod. 367. num. 2. & in
Magdalenensi Oxon. Cod. 17. num. 1. Trinitatis
Oxon. Cod. 7. num. 2. Librum de Sanctis Angliæ,
in Collegio Societatis Jesu Antverpiensi, uti
litteris ad Pitseum datis testatus est Heribertus
Rosveydus. Alia quædam recentent Ba-
leus & Pitseus, quæ an supersint hodie, non
constat.*

JOANNES, ex Monacho in Oxia Insula
Patriarcha Antiochenus, claruit, judice Cote-
lerio, circa an. 1150. Extat Gr. Lat. *Oratio in
donationem Monasteriorum Laicis facta, à Cote-
lerio edita Monument. Eccles. Gr. Tom. 1.
p. 159.*

CONSTANTINUS MANASSES, 1190.
Natione Græcus, nec plura de eo constant.
Claruit anno 1150. Scripsit veribus politicis
ad Irenam Manuclii Comneni Imp. fratrem,
Andronici uxorem, *Enchiridion, sive Compendium
Historicum ab initio mundi ad initia
Alexii Comneni Imp. annum Christi 1081.
Prodiit Chronicon, seu Compendium istud Lati-
nè ex Leunclavii versione Basl. 1573. 8°. Gr.
Lat. cum notis Joannis Meursii Lugd. Bat.
1616. 4°. cum Leunclavii, Meursii, Allatii, & Fa-
broti notis Gr. Lat. Paris. 1655. fol.*

CONSTANTINUS HARMENOPULUS, 1150.
Sebastus, Nomophylax, & Judex Thessaloni-
ensis, claruit circa ann. 1150. non diu post
exortam Bogomilorum hæresin, ut ipse testa-
tur *. Male igitur Seldenus * illum ad Philo-
thei (qui thronum Patriarchalem CP. ascen-
dit anno 1362.) tempora revocat.

* De Sectâ
19.
* De Synodis
1. c. 10. 2.
329.

SCRIPTA.

Promptuarii sive Promptuarii Juris Ci-
vilibis. Prodiit Græcè Paris. 1540. 4°. Lat.
Lugd. 1556. Gr. Lat. cum notis Joannis Merce-
ri & Dionysii Gothofredi Geneva 1587. 4°.

*Epistole divinarum sacrarumque Canonum
scholias passim illustrata. Agit de Episcopis, Pres-
byteris, Diaconis, &c. de Monachis & Monaste-
riis, de Lexis, denique de muneribus. Integrum
Opus fæc absolvit sectionibus, quavis sectio-
ne plures sub se titulos habente; ut ratione ma-
gis compendiarâ & dilucidior, quod quarri-
tur, inveniri possit: uti in fine Prælationis ipse
nos docet. Extat Gr. Lat. à Leunclavio edita
in Jure Gr. Tom. I. p. 1.*

*Liber de Sellis Hæreticis, cui subjicitur
Confessio de opinionibus Hæreticorum, & de fide.
Orinodora. Habetur Gr. Lat. ibid. p. 147. in Au-
thuario Ducano Tom. I. p. 533. & cum Theoria-
ni Legatione Basl. 1578. 80.*

ISAAC.

SÆC. XII. ISAAC, Magnæ Armeniæ Catholicus, claruit (si rem adhuc tetigit Combesis, qui tamen dubia admodum nititur conjectura) circa an. 1150. Extant *Orationes inveciva* II. ad *veritas Armenos, idem cum Eutychete, Drosenre, &c., sapientes*; Cr. Lat. à Combesio cum notis editæ auctuar. Nov. Tom. II. p. 317.

1150. AILREDUS, sive Ealredus, sive Ælredus, Anglus, an Scotus? Anglus, opinor; ortu, educatione Scotus, utpote unâ cum Henrico Davidis regis Scotorum filio ab ipsa pene pacifica bonis literis moribusque innutritus. Ad iustam ætatem cum pervenisset, oblatum sibi Episcopatum reculavit; & in Angliam reversus, in Monasterio Rievallensi, vulgò *Revesby* dicto, in agro Lincolnii, & provincia Cantuariensi inter Monachos Cistercienses nominem dedit. Tandem solo virtutis nomine, inquit Lelandus, secundus ejusdem Canonici Abbas constituitur. Claruit anno 1150. Obiit anno 1166.

SCRIPTA.

Historia de Vita & miraculis S. Edwardi Regis & Confessoris, Extat inter X. Scriptores Anglicos à Twisseno editos *Londini* 1652. p. 369. Habetur MS. etiam ab eo conscripta *Vita S. Edwardi Regis* carmine Elegiaco apud Laurencium Abbatem Vellmonastetiensem in Coll. Gonvil. & Caii. Cantab. 4^o.

Genealogia Regum Anglorum, in Collectione Twisseni ubi supra p. 347.

De Bello Smoldardii tempore Stephani Regis anno 1138. *ibid.* p. 337.

Historia de Saclinomensi de VVastum, ibid. p. 415.

Sermones de Tempore, & de Sanctis.

In Isaiam Prophetam Sermones XXXI.

Speculum charitatis libri III. cum Compendio ejusdem.

Tractatus de puero Jesu duodecenni in illud Luc. II. Cum factus esset Jesus, &c. in ejusdem discipuli sui gratiam conscriptus. Editus est à Davide Cameronio lib. 3. de Scotorum fortitudine cap. 41. Paris. 1631.

De Spiritualis Amicitia Libri III.

Opuscula ista à Sermonibus de Tempore inclusivè enumerata prodierunt cum Richardi Gibboni *Jesuitæ Duxes* 1631. exinde in *Bibliotheca Cisterciensis* Tom. V. p. 16. & in *Bibliotheca Patr.* Tom. XXIII. p. 1.

Regula ad inclusas seu Moniales. Augustinus perperam ascripta inter opera ejus haberi solet, sub Ælredi verò nomine habetur in Collectione Regularium Holsteniana par. 3. p. 109.

Tractatus de Dominica infra octavas Epiphaniæ, & Sermones XI. de Oneribus Ejsaie inter S. Bernardi opera latere solebant.

Alia quæ non extant, aut nondum edita sunt, à Baleo & Pitseo memotantur.

1150. RICHARDUS, Natione Scotus, Canonicus Regularis S. Victoris præp. muros Parisienses, ac demum Prior, S. Bernardi, & Hugonis Victorini familiaris. Claruit anno 1150.

Obiit anno 1172. 6. Id. Mart. Postquam Prioratus munere novennio perfundus esset:

SÆC. XII. ab An. MC.

OPERA.

DE exterminazione mali & promotione boni *Tractatus.*

De statu interioris hominis Tractatus III.

De eruditione hominis interioris Libri III.

De preparatione animæ ad Contemplationem Libri, Benjamin minor dictus. Prodit sub titulo Libri, de 12. Patriarchis, vel de contemplatione minoris, sed absque loci nomine 1494-8.

De gratia Contemplationis libri V. Benjamin major dicti.

Alceoria nomen Tabernaculi foderis.

De Trinitate Libri VI.

De tribus appropriariis personis in Trinitate, ad D. Bernardum.

De Incarnatione Verbi liber ad eundem.

De Euannele Libri II. contra Judas.

Tractatus Exceptionum in libros IV. diffinilum.

De potestate legandi & solvendi Tractatus.

De meditando Playis quæ circa finem mundi eveniunt.

De judiciaria potestate in finali & universali judicio.

De isirum blasphemata Tractatus.

De Gradibus charitatis.

De quatuor Gradibus violentie charitatis.

De geminis Paschate Tractatus.

Declaratio numerorum difficultatum Sacra Scriptura, ad D. Bernardum.

Quomodo Spiritus Sess amat Patris & Filii.

De differentiâ peccati mortalis & venialis Tractatus.

De superexcellenti baptismo Christi.

Sermo iadis Paschate, quæ alius de missione Spiritus S.

De comparatione Christi ad florem, & Mariam ad virginem.

Quomodo Christus ponitur in signum populi: &c.

De differentiâ sacrificii David & Abrahæ.

De differentiâ sacrificii David & Abrahæ, & S. Mariæ Virginis.

Expositio difficultatum subreptarum in deserta pigne Tabernaculi Federis.

De Temple Solomonis ad literam.

De concordia temporum Regum conregnantium super Judam & Israel, ad D. Bernardum.

Mythica annotationes variorum locorum 19 Psalmis Davidis.

Explanatio in Cantica Canticorum.

De visione Ezechielis.

De templo Ezechielis.

Deciso aliquor dubiorum Apostoli.

In Apocalypsin S. Joannis libri VII.

Prodierunt Richardi Victorini *Opera Veneti* 1592. *Colem.* 1621. *Rotomagi* 1650. II. Tom. folio.

Scriptis etiam Richardus *explanationis mystica in totum Danielis Librum unum*, cujus magnam partem compendio Allegoriarum in Daniele suo intexit Godefridus Tilmannus.

5ÆC. XII.
4. 13. MC.
1532.

ALANUS DE INSULIS, patriâ Gallo-Flander, civitate Insulanus, in Cœnobio Claræ-vallens vitam egit monasticam, mox Ripartorii Diœcesis Trecentis Cœnobii recens conditi Abbas. Anno 1151. Episcopus Autifiodorensis creatus est, verum laborum pertæsus fidei suæ renunciavit anno 1167. & ad Claræ-vallem rediens, obiit ibidem anno 1182. Scripsit compendio *Vitam S. Bernardi*, quam exulavit, & editioni suæ operum Bernardi præmisse Joannes Mabillonius *Parisi* 1666. De Alano Insulensi juniore agemus suo loco.

1159.

*Annot. par.
post. lib. 317.

GALFRIDUS, ARTHURUS cognomento dictus, patriâ Britannus, domo, ut videtur, Monomutensis, certè ejusdem Ecclesiæ Archidiaconus. Anno 1151. Episcopus Asaphensis constitutus est. Turbatus Wallie rebus, ut tibi melius aliunde prospiceret (si modo idem fide Godefridus ille Episcopus Asaphensis, de quo loquitur Rogerius Hovedenus *, quod planè veritissimum videtur) in Angliam secessit, ab Henrico rege benigne susceptus, qui Monasterium Abindoniense Abbate tunc viduum ei in custodiam tradidit. Anno 1175. habiti Londini Synodo, Ecclesiæ Asaphensis Clerici ab archiepiscopo Cantuariensi petierunt, ut vel Godefridus Ecclesiæ suæ redderetur, vel alius in ejus locum subrogaretur. Dilemmate illo constrictus Galfridus, Episcopatum sponte resignavit, sperans se Cœnobii sui regimen retenturum: sed utrumque perdidit. Sedem enim Asaphensem accepit Magister Adam, Cœnobium Abindoniense Monacho cuidam datum est. De certo mortis ejus tempore non constat. Galfridi fidem in historicis vellicarunt plures tunc veteres tam recentiores, & censurâ fati iniquâ premunt. Multa nobis incredibilia videntur, utpote à nostri temporibus longissime remota, & à sæculi gentisque nostræ moribus aliena; multa, quæ etsi fabulosa esset: concedantur, non statim ipse tamen ex proprio ingenio continxit, sed ex vetustioribus rerum Britannicarum monumentis hausit. Scripsit ad Robertum Glocestriæ ducem *Historiam Britannia librum XII.* ab ipsis gentis primordiis ad sua usque tempora. Prodiit *Historia ista Parisi* 1517. 4°. & inter Scriptores Britannia minores *Heidelbergæ* 1587. fol. Porro è Britannico sermone in Latium transiit, multis tamen de suo additis (si Gulielmo Neubrigeni fides) antiquis *Merlini Britanni Prophetarum*. Prodiit ea *versis* unâ cum explanationibus Alani de Insulis *Francfurti* 1653. 4°. *Epistola ad Alexandrum Lincolnensem Praesidem super Prophetarum Merlini habetur MS. in Bibliothecâ Cottonianâ sub Cleopatra C. 10. n. 2. Ultra Merlini, versu heroico non inveniunt ad Robertum Lincolnensem Episcopum, ibid. MS. sub P. ipsasque E. 4. n. 5. alia adhuc Galfridi scripta memorat Baleus **, viz. *Librum de exilio Ecclesiasticorum; De corpore & sanguine Domini; Carminum librum*, &c. quæ interisse videntur.

Cent. 2.
p. 86.

POTHOS, Cœnobii Prumiensis in Diœcesi Trevirensi Presbyter & Monachus O. B. claruit anno 1152. Extant libri *V. de fletu domus Dei*, atque unicus *de domo Sapientia*, editi *Haganae* 1532. 8°. & in Bibliothecâ Patr. Tom. XXI. p. 489.

5ÆC. XII.
45. An. MC.
1152.

NICOLAUS, Monachus Claræ-vallens, Ordinis Cisterciensis, quem styli elegantia S. Bernardo commendavit, ut ei ab Epistolis ejus sed cum literas sub Bernardi nomine, ejusque sigillo munitas, supposituisse deprehenderetur, aliisque criminibus non immunis esset, ex Bernardi comitatu aufugit, & in Italiam se contulit, ubi S. Bernardum accerrimè oppugnare non erubuit. Claruit præcipue circa an. 1152. & diu postea vitam protractasse dicitur. Scripsit *Librum Epistoliarum*, qui habetur in Bibliothecâ Patr. 1. tom. X. l. p. 517. & *Librum Sermonum Henrico Campano Cameracensi*, qui reperitur in *Bibliothecâ Cisterciensis*, Tom. III. p. 193. *Epistola* ejus binas, antea ineditas, dedit Baluzius *Mascehan*, Tom. II. p. 234.

1152.

ANASTASIUS IV. *Conradus* antea dictus, patriâ Romanus, ex regione Saburte, Benedicti filius, Canonicus Regularis, & Cœnobii S. anastasi in Diœcesi Veliterna Abbas, O. A. Cardinalis & Episcopus Sabinenis ante annum 1130. quo Roma fugiens Innocentius Papa eum urbis Vicarium constituit. Anno 1133. die IX. Julii Pontifex Romanus electus est, die XII. coronatus. Obiit anno sequente, die II. Decembr. Extant *Epistola XIII.* Concil. Tom. X. p. 1133. & 1131.

1133.

HADRIANUS IV. *Nicolaus Breakfear* antea appellatus, natione Anglus, patriâ Hertfordensis, Langlie non longè à D. Albani sano natus, Roberti Monachi & Sacerdotis filius. Adultus factus, in Monasterio S. Albani sibi locum dari petiit, verum à Richardo Abbate repulsam tulit. Voto excidens, in Galliam se contulit, & Lutetia studiis bonarum literarum aliquamdiu incubuit. Postea in Cœnobio S. Rufi prope Valentiam urbem inter Augustinianos Monachos nomen dedit, brevi Prior, ac demum Abbas Monasterii constitutus. Procedente tempore Romanam pro curandis Cœnobii rebus profectus, ab Eugenio III. Cardinalis, & Episcopus Albanensis creatus est. Anno 1148. legatus Apostolicus in Norvegia & Danie partes missus, Ecclesiam Upsalem Archiepiscopali jure insignivit. Anno 1154. die IV. Decembris Pontifex Romanus electus est, die V. inthronizatus. Anno 1155. Arnaldus Romanus excommunicavit, atque urbe eiecit, ipso Arnaldo Episcopo Briacensi in crucem afo, & Wilhelmo Sicilie regem Campanie fines vastantem anathemate percussit. Eodem anno Frederico Romano regi in Italiam adventanti occurrentis, osculum pacis ei denegavit, donec stratoris officium sibi de more exhiberet; illumque Romam mox deducum

1154.

R. corona

SÆC. XII.
ab An. MC.

corona imperiali induit. Anno 1156. à Wilhelmo rege in urbe Beneventana obsessus, iniquas pacis condiciones subire coactus est. Obiit angine morbo, seu, ut alii, mufca suffocatus, *Anagnis* anno 1159. die 1. Septembr. postquam Fredericus Imp. (si Urspbergenfi * fides) recens excommunicarat. Moriens raro abstinentie exemplo matrem Ecclesie Cantuariensis elemosynis alendam commendavit. Extant *Epistola* XLII. Concil. Tom. X. p. 1143. 1157. *Epistola* II. apud Balluz. *Miscellan.* Tom. II. p. 223.

* Chronic.
p. 421.

1154.

ELIZABETHA, natione Germana, Sanctimonialium prope Monasterium S. Florini, cui præsuit Ecbertus Elizabethæ frater, in Diocesi Treverensi Abbatissa Schonhauensis, O. B. revelationibus & visionibus insignis. Claruit anno 1154. Obiit die XVII. Junii anno Christi 1165. ætatis suæ 36. Extant *Visionum* seu *Revelationum libri* III. & *Epistolarum* liber unus, typis impressi Colon. 1628.

1154.

ECBERTUS, ortu Germanus, prædictæ Elizabethæ frater, O. B. Monachus & Presbyter Bonnensis, deinde S. Florini Schonhauensis Abbas secundus. Claruit anno 1154. & deinceps, forori superstit. Extant *Sermones* XIII. *advocatus Catharus* cum excerpto de S. Augustino contra Manichæos in Bibliotheca Patr. Tom. XXIII. p. 600. 631. *Vita*, & *obitus Elizabethæ* sororis ab eo descriptus præfigitur editioni opusculorum Elizabethæ Colon. 1628. Scripsit etiam *Epistolas* plures, ex quibus excerpta quædam habet Catalogus testium veritatis p. 393. Alia memorat Simlerus, quæ apud ipsum videri possunt p. 177.

1155.

LUCAS, *Chrysoberget* cognomento dictus, ex Monacho Patriarcha Constantinopolitanus ab anno 1155. juxta successionem Frherianam, juxta Baronium verò ab anno 1148. anno 1166. Synodum Constantinopoli celebravit. Obiit anno sequente. Extant Gr. Lat. *Decreta Synodalia* XIII. viz. *Nepans nuptia septimi gradus cognationis*; *De Clerico se immiseriis facularibus negotiis*; *Ne iurandum irregulare servetur*; *De infantibus captivis baptizandis*; *De Agarenis*, &c. in Leunclavii *Inre Gr. Rom.* lib. 3. p. 217.

1155.

BASILIVS ACHRIDENUS, Metropolitæ Thessalonicensis, claruit anno 1155. quo Hadriano Papæ ipsum per literas sollicitante, ut abrenunciato Græcorum schismate se Ecclesie Romanæ ditioni subiceret, respondit, nec schismaticam esse Græcam, nec superiorem Romanam Ecclesiam. Extat *Epistola ejus ad Hadrianum* (una cum literis Hadriani) Lat. apud Baronium ad an. 1155. Gr. Lat. in *Jure Gr. Rom.* I. 5. p. 307. *Responsio ad interrogata de quibusdam nuptiis*, Gr. Lat. ibid. p. 309. vide p. 408. ubi idem *Responsum*, licet non iisdem prolixius verbis, habetur.

ANDRONICUS, CAMATERUS, SÆC. XII.
ab An. MC. 1156.

Præfictus urbis CP. & magnus Vigile Drungarius, Sebalus, & ipsius Imperatoris Manuelis affinis, *Θαυμασιος ἀνὴρ*, ipso fatente Vecco, & *ἀνὴρ ἰσχυρὸς ἀλὰ βέλους* &c. *ἐν μάχῃ*. *Vir admirandus*, & egregie *sermone relore pulens*. Claruit circa annum 1156. unde nescio quid in mentem venerit Calimiro Oudino, qui cum ad annum 1330. detrahit, ipsamque contra Veccum scriptis affirmat, cum è contra abundè factis pateat Joannem Veccum, qui anno demum 1274. claruit, adversus Andronicum nostrum scripsisse, deque eo tanquam semetipso longè antiquiore loqui. Scripsit *librum adversus Latinos* sub personâ Manuelis Imp. seu potius *Dialogum*, interlocutionibus *Manuelis* & *Cardinalibus Romanis Constantinopoli tunc commoratis de Processione Spiritus S.* cui postea respondit Veccus, item *diffusationem Imperatoris cum doctore Arseniorum Petro*, & *libellum de duabus in Christo naturis*, atque aliis capitibus. Libri isti extare MSS. dicuntur in Bibliotheca Bavarica Cod. 120.

RADULPHUS NIGER, Monachus Flaviacensis, seu Flaicensis in territorio Beljovacensi, O. B. claruit non seculo decimo, quod hætenus creditum, sed anno 1157. ut in dissertatione fassus adversus Maresum probat Labbayus *. Scripsit *Commentarium in Leviticum* libris XX. disertè admodum atque eruditè. Extant isti in Bibliotheca Patr. Tom. XVII. p. 47. *Commentaria in Cantica Canticorum* D. Gregorio perperam inscripta, Radulpho postlimio restituit, & sub istius nomine edidit Jac. Hommey in *Supplemento Patrum Paris* 1684. Scripsisse etiam dicitur *Commentarium in Epistolas S. Pauli* libros XIV. *Historiam Francorum*, breve *Chronicon*, atque alia quædam, quæ nusquam extant.

ZACHARIAS, Chrysopolitanus (ut volunt) Episcopus, sin vero Alberico Monacho Trium Fontium * credendum sit, Monachus Præmonstratensis apud S. Martinum Laudunensem. Claruit anno 1157. Scripsit *Commentarium in Ammonii Alexandrini Moveriora per, sive Evangelicam Concordiam*, libros IV. qui prodierunt Colon. 1535. fol. & in Bibliotheca Patr. Tom. XIX. p. 732.

ALEXANDER III. *Rolandus* antea dictus, natione Tuscanus, patriâ Senensis, Rainutii filius, primùm Ecclesie Pisane Canonicus, deinde Romanæ ab Eugenio III. evocatus, & Cardinalis Diaconus titulo SS. Cosmæ & Damiani, mox Presbyter titulo S. Marci, & Apostolicæ sedis Cancellarius factus. Anno 1156. ab Hadriano ad Willelmum Siciliæ regem Pontificis hostem legatus, pacem utrunque composuit. Anno 1157. ab eodem ad Fredericum Imp. missus, ut insolentissimas deferret literas, viz. discernendi, & cum ignominia est ablegatus. Anno 1159. die VII. Septembr. Pontifex Romanus electus est, & ab Octaviano Cardinale, Antipapâ *Viklore* dicto, Romæ ejectus ordinatur ad Nymphas die XX. ejusdem

1157.

* Chron. ad an. 1157.

1157.

SÆC. XII.
ab An. MC.

SÆC. XII.
ab An. MC.
1160.

ejusdem; anathematis fulmine utrinque vibrato, & in Schismata diffidente orbe Christiano indictum est ab Imperatore pro causâ dijudicandâ anno 1160. Concilium Pisanum. In eo communi Episcoporum consensu, confirmatus Victor, reprobatus Alexander & excommunicatus. Ipse vicissim Alexander & imperatorem & Concilii Patres anathematizavit. Anno 1162. Italiâ à Frederico Imp. fugatus, in Galliam ab Henrico Angliæ & Ludovico Galliz, regibus invitatus, secessit; atque anno sequente Concilium Turonense celebravit. Anno 1165. post Victoris mortem Romanus reverfus est, ab Imperatore 1167. iterum ejectus: anno sequente Romanus rursus obvenit, & collecto Lateranensi Concilio Imperatorem iterato fulmine percussit. Anno 1177. Imperatore Venetorum ope ad iniquas pacis condiciones adegit, & censurâ absolvit: impositis tamen prius Cæsaris humo sese provolventis cervici pedibus, additisque illis ex Palste vocibus; *Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conecabis leonem ac draconem.* Anno 1179. coacto Romæ Generali Concilio plenariam peccatorum remissionem Hæreticorum persecutoribus concedi decrevit. Obiit anno 1181. die XXV. Augusti. Extant *Epistola CCCXXXVII.* Concil. Tom. X. p. 1188. *alia IV.* ibid. p. 1854. constitutiones ejus quas ibid. p. 1135. *Epistola IV.* apud Baluz. Miscellana. Tom. II. p. 227. *Epistola II.* ibid. Tom. IV. p. 466. *Epistola ad Athanasium de Schismate istius temporis*, in Bibliothecâ Patr. Tom. XXIV. p. 1519.

1160.

GERVASIUS, gente Anglus, domo Cicestriensis, dignitate Presbyter; claruit anno MCLX. vir suo tempore doctrinâ celeberrimus, magnam sibi famam etiam in Academiâ Parisiensi excipit, Thomam Becketum Archiepiscopum amicum & patronum habuit, qui eo familiariter usus est. Scripsit inter alia *Commentarios in Malachiam*, qui privatim in Bibliothecâ Luncleianâ asservabantur, teste Jamelio Eclog. lib. 2. p. 32.

1160.

* De Script.
Angl. p. 116.

O'DO, natione Anglus, patriâ Cantianus, Cœnobii Cantuariensis Prior, O. B. & (si Picfeus * fides) demum Monasterii de Bello Abbas; claruit (non, ut Picfeus, obiit) anno 1160. Extat *Epistola ad Adamum Igriacensem quendam fratrem Novitium* (in qua absurda quædam, & tantum non blasphemia habet de S. Benedicto ejusque instituto, illicque tribuit, quæ de Christo in S. Scripturâ dicuntur) apud Mabillon. *Analeft.* Tom. I. p. 349. Hujus, ut videtur, Odonis sunt *Epistola* aliquot apud Dacher. *Spicileg.* Tom. II.

1160.

BERTRANDUS, Monachus, ut videtur, Cafz Dei in Montibus Avernorum; claruit anno 1160. Extat *liber tripertitus de visâ, conversatione, & miraculis S. Roberti Abbatis, primique fundatoris Casa Dei* apud Labbeum in Biblioth. Nov. MSS. Tom. II. p. 637.

PETRUS BLÆSENSIS, à loco natali dictus, natione Gallus, ex Canonico Bituricensi Bathoniensis, ac postea Londinensis in Angliâ Archidiaconus, & Cantuariensis Archiepiscopi Cancellarius, ipsiusque regis Procancellarius; claruit ab anno 1160. Anno 1167. Stephano Comitibus Perticensis filio in Siciliam proficiscenti itineris socium se dedit, & in Angliam postea reversus, obitisse videtur circa annum 1200. Primus omnium fuit, qui in re Eucharistica *Transsubstantiationis* vocabulum usurpasse dicitur.

OPERA.

E *Pistola CLXXXIII.*
Sermones de variis argumentis LXV.
Traictum de Transfiguratione Domini.
Traictum de Conversione S. Pauli.
Compendium super Job, seu Explanatio in duo priora, & ultimam Jobi capitula.
Traictum de Hierosolymitanâ peregrinatione, accelerandâ.
Instructio fidei, ad Soldanum Iconii anno 1169. ab Alexandro III. missa.
Liber de Confessione sacramentali.
Liber de Penitentiâ vel Satisfactione à Sacerdote injungendâ.
Canon Episcopali seu Traictatus de Infirmitatibus Episcoporum.
Inocentius contra Depravatorem.
Traictatus de Amicitia Christianâ, mutilus & imperfectus, qui Casiodoro suppositus inter opera etiam ejus haberi solet.
Liber contra perfidiam Judæorum.
Traictatus de Amicitia Christiana integer et perfectus.
De charitate Dei, & dilectione Proximi.
Traictatus de unitate tribulationum.
Traictatus, quales sunt,
Traictatus de Divisione & Scripturibus sacrorum librorum.
Traictatus de Eucharistia metricè.
Prodierunt Petri Blæsensis *Opera Paris.* 1519. curâ Joannis Busefi *Moguntia* 1600. 4. una cum appendice ab eodem editâ, ibid. 1605. 8. demum studio Petri de Gussanvillâ collecta, & notis ac variantibus lectionibus illustrata *Paris.* 1667. fol. exinde in Bibliothecâ Patr. Tom. XXIV. p. 912. 1077.
Continuatio historia Ingulphi Cratyardensis usque ad annum 1118. cum Ingulphi Historiâ primùm edita est Oxon. 1684. fol. p. 108.
Alia à se scripta memorat Petrus *, viz. *Dialogum ad Henricum regem; Opus novellum de assertionibus fidei; librum de rebus gestis Henrici II. Angliæ regis; & libellum de prestigiiis fortune, quæ interisse videntur, nisi quod opusculum postremum fœ MS. vidisse prodax Cal. Oudinus.*

JOANNES DE HEXAM, natione Anglus, Hexamiz in agro Northumbrorum natus, Ordinis Augustiniani Monachus, & Cœnobii Hagulfstadenfis Præpositus, claruit anno 1160. In vultu severus, in moribus

Rr 2 CAR-

1160.

* Ep. 14. & in
vcl. coner.
depravatus.

SÆC. XII.
ab An. MC.

candidus, artium & historicarum in Monasterio suo Przlektor eximius. *Simeonis Dunelmensis Historiam* per XXV. annos continuavit ab anno 1130. ad an. 1154. Extat *Continuatio* ista inter Scriptores X. Anglicos à Tvvisdeno editos *Londini* 1652. p. 377. Alia Joannis scripta recenset Balesus *, viz. *Librum de signis & Cometis. Descriptionem Scotici belli. & Conciones* aliquot, quæ hodiè nusquam extant.

* Cent. 3.
cap. 34.

1160.

FOLMARUS, Cœnobii, ut opinor, de Petra Scillante, seu Trieffensteinii in Franconia infra Heribopolim præpositus; claruit (si fas sit in re obscura divinare) circa an. 1160. Communem Ecclesiæ hoc Sæculo doctrinam de corpore & sanguine Domini oppugnavit. Extat hæc de re *Epistola ad Eberhardum Sultzbürgensem Episcopum*; item alia quæ opinionem suam revocat, unâ cum aliis aliquot ad *Folmarum*, vel de illo datis; à Jac. Gretsero editis ad calcem *Scriptorum contemporaneorum adv. Waldens. Ingolstadt* 1613. 4*.

ADAMUS, natione Scotus, Canonice Regularis Ordinis Præmonstratensis; claruit circa an. 1160. Obiisse dicitur circa an. 1180.

SCRIPTA.

Commentarius in Regulam D. Augustini.
Trinicens de triplici Tabernaculo Moyse.

Libre de triplici genere contemplationis.
Sermones XLVII. varii argumenti.

Prodierunt Opuscula ista *Antwerp* 1659. fol. Prodierunt antea Tractatus duo medii, & Sermones XIV. de ordine & habitu Præmonstratensis *Parisi* 1518. fol.

Sermones alios LIII. & *Soliloquium de Animo*, apud Cælestinos Meduntinos MSS. extare sibi eodem facit Cal. Oudinus ipse Præmonstratensis, *Supplem.* 442.

1160.

MICHAEL, patriæ Theffalonicensis, Magister Rhetorum, & magnæ Ecclesiæ Protedicus; claruit circa an. 1160. damnatus ob Bogamilonum hæresim, eam sub vitæ finem abrenunciavit. Hæresis verò ista Massalianis ferè communis erat, nisi quòd plurimas ineptias & deliria adjecerit; ex. gr. non nisi septem S. Scripturæ libros recipiendos esse; abrogandum esse Templorum, Eucharistiæ, Crucis, & Orationum (excepta unica illa, *Pater Noster*) usum. Imperfectum esse Catholicorum baptismum, sectæ suæ adflectas Deiparos vocari posse: Inæquales esse S. Trinitatis personas, ipsique videndas crebrò semetipsas exhibere. Extat Michaelis nostri *Confessio* brevis apud L. Allatium de Consensu l. 2. c. 12. §. ult.

1160.

JOANNES, CINNAMUS cognomento dictus, Grammaticus, seu notarius Manuclis Imp. claruit anno 1160. Sub Manuele Comeno ab ipsa adolescentia militiæ nomen

dedit, variisque, quod de se in Præfatione SÆC. XII. testatur, tum in Europam, tum in Orientem expeditionibus interivit. In vivis adhuc erat anno 1183. cum Andronicus Comnenus, occiso Alexio, ad imperium grassatus, Lopadium in Bithynia obfederet. Post mortem Manuclis ad scribendum animum appulit, & *Historiam duorum Comnenorum, Joannis & Manuclis filii* condidit; illius quidem res gestas breviter & summatim, hujus verò fusè & proximè enarrans, utriusque res gestas ab anno 1118. ad 1176. complexus. *Author elegans*, inquit Leo Allatius *, *si quis alius, formidulis dicendi peregrinis sapiens utitur, figuris ex Sophoclarum penna. Periodi illi concise, plena, nisi cum compositionis novitate nisperantur & obscurantur. Terminus se, ut verbo extricem, ad Procopium componit. Et mirum est inter tot alios postrioris Sæculi Scriptores tuncultuarii in dicendo scribendoque delirantes, hunc tantum sapuisse.* Nec aliter G. J. Vossius †; *Ducto ejus pariter est, versique, quam aliorum esse Præclariorum sales: Immo Xenophontis ipsum, quem in Præfatione laudat, amulum est.* Vitio ipi vertitur, quòd in laudando Manuele modum exceleserit. Laudat quidem, sed intra modestiæ limites, nec adulatur; certè adulationis suspicionem à se longissimè semover, dum ex insitâ animi indole, atque ipso naturæ ductu se ne verbum quidem ultrò aut scientem, nisi vere perinde ac liberè proferre posse proleat. *Historiam* istam in quatuor libros divisam ex Isaac Vossii apographo primus cum notis Gr. Lat. edidit Cornelius Tollius *Tricæsi* ad Rhe-num 1652. 4*. Eandem in sex libros distributam cum versione, notisque historicis & philologicis, Carolus du Fresne *Parisi* 1670. fol.

* Dictione
Sim. vol. 2.
p. 439.† De Hæc.
Gr. lib. 4.
cap. 12.* Hæc.
Gr. lib. 4.
cap. 12.

FASTREDUS, Abbas Claræ-vallensis; claruit anno 1161. quo Synodo Tolofanz interfuit, in qua rejeçto Victore Antipapa, agnitus est Alexander. Extat *Epistola* ejus ad *Omnibonum Episcopum Veronensem*, qua Synodi Tolofanz acta describit, *Concil. Tom. X.* p. 1407.

1161.

JOANNES BELETHUS, Scholæ Theologicæ Parisiensis Rector, claruisse videtur circa an. 1162. Non desunt alii, nempe Claudius Jolly Parisiensis Canonicus & Cæsarius Oudin, qui ipsum ad annum 1328. revocant: quod quidem mirum videri debeat; cum Henricus Gandavensis qui anno 1280. scripsit, eum inter primos Catalogi sui Scriptores recenset. Extat *Rationale Divinorum officiorum*, editum *Antwerp* 1553. 1570. 8*. *Lugdun* 1583. & cum Durando ibid. 1592. 8*. p. 922.

1162.

ARNOLDUS, sive Ernaldus, Abbas Bonævallis O. B. in Diocesi Carnotensi, inde *Carmen* dictus. Vixit adhuc anno 1162. Bernardi, dum in vivis adhuc erat, familiaris.

1162.

T *Raſſatus de ſeptem Verbis Domini in Cruce prolatis.* Prodiit ſecorſim cum ſcholiis Fr. Titelmanni *Amſterp.* 1532.8°.

Tractatus de Operibus ſex dierum, curâ Dionyſii Perroueti editus *Antiſiodori* 1609.8°.

Sermo de laudibus S. Maria Virginis. Habentur Opuscula iſta tria in Bibliotheca Patr. Tom. XXII. p. 1240.

Tractatus de Cardinalibus Chriſti Operibus, qui Cypriano ſuppoſitus inter opera ejus locum habere ſolet.

Meditationes varia. Omnia hæcenus enumerata Opera in unum collecta, & Autori ſuo reſtituta prodierunt ad calcem S. Cypriani Operum *Oxon.* 1682. fol.

Ex ſcribis P. de Vita S. Bernardi, Operibus iſtiſus abjungi ſolitis, ſecundum Arnoldum noſtrum autorem habet.

Commentariolus ejusdem in *Pſalmum XLIV.* & *Opusculum de ſeptem donis Spiritus S.* extant MSS. penès Joannem Mabilonium.

1162.

THOMAS BECKET, gente Anglus, civitate Londonenſis, Gilberti mercatoris & matris natione Syre filius, Primi literarum elementis à Priore Mertonenſi imbutus, primùm Oxoni, dein Lutetiæ ſtudia literaria ulterius urgebat. In Angliam reverſus inter Theobaldi Archiepiſcopi Cantuarienſis domeſticos cooptatus eſt; ab Archiepiſcopo Bononiam mox amandatus, ut ibi Juriſ Canonici ſcientiam edifieret. Iterum reverſus Archidiaconatu Cantuarienſi, præpoſiturâ Beverlacenſi, Reſtorius de Bromfield, & Monte S. Mariz, Præbendis item duabus, unâ Paulinâ, Lincolnienſi alterâ, donatus. Mox in Aulam aſcitus, ſummus Angliæ Cancellarius creatus eſt; & poſt Theobaldi mortem ad thronum Cantuarienſem evectus anno 1162. ipſo Pentecoſtes die conſecratus. Summam Eccleſiæ Anglicanæ dignitatem naſtus vir ad miraculum ulque ambitioſus & protervus, nil niſi libertates Eccleſiaſticas, & authoritatem ſedis Romanæ ſomniavit; adeo ut totum Clerum Anglicanum qualicumque Regis poteſtate eximere, & Pontifici ſubjicere omni ſtudio eniteretur. Cùm Clerici enim homicidia, aliaque id genus flagitia paſſim committerent, Rex antiquas regni conſuetudines locum obtinere voluit; ut omnes cuiſcuſque ſortis rei à judiciſ regis coercerentur ac punirentur. Thomas e contra Clericos omni poteſtate regiâ liberos eſſe, ac ſoli Pontifici Romano ſubditos contendit. Indictâ tamen anno ſequenti Synodo Clarendonenſi, ipſe diu tergiverſatus, tandem veritati ceſſit: & conſuetudines regias ſubſcriptione ſua ac ſigillo appenſo confirmavit. Mox verò hæc poenitens homo leviſſimus, abſolutionem ſibi tanquam graviffimo ſcelere impedito à Pontifice concedi impetravit; & fugam meditatus eſt. Ex fugâ retractus, in Concilio Northamptonenſi peculii, perjuri, ac proditiſ accuſa-

tus; & ab Episcopis, quamvis ad Papam provocaret damnatus. A Concilio dimiſſus, ſuam iterum molitus eſt; & in Belgium trajiciens, exinde ad Alexandrum Papam in Senonibus agentem ſe recepit: ubi in omnes Canonum Clarendonenſium obſervatores anathema, conſectum vibravit. Longum eſſet omnia viri procaciſſimi auſa nefaria commemorare; quoties ille in Principis ſui caput conjuravit; quoties eundem apud Pontificem & externos reges accuſavit: quoties denique Angliæ Regem, Episcopos, Proceres & Clerum excommunicavit, abſolverit, abſolutoque iterum anathematizavit. Ipſe interim Innocentium Papam & Ludovicum Galliz regem, potentiſſimos patronos naſtus, in Gallia & Italia ſecurus deliruit. Tandem anno 1170. pace utrinque compoſita in Angliam reverſus ſedem recuperavit. Verùm cùm homo iniquiſtus turbas neceſſe non ceſſaret; Regi iterum regnoque gravis factus, à ſatellitibus quatuor regis, injuſſu tamen regio, Canuariz interfectus eſt exeunte eodem anno die XXVIII. Decembr. anno ætatis ſue 52. Extant *Epistolæ libri VI.* à Joanne Sarisberienſi olim collecti & digeſti, admixtis etiam quampſarimis aliorum ad Thomam, & de eo, *Epistolæ.* Collectionem iſtam in lucem protraxit, & unâ cum *Quadrigæ* ſeu Vita Thomæ ex quatuor Autoribus, viz. Hereberto ipſius Clerico, Wilhelmo Cantuarienſi, Alano Abbate Deoche, & Joanne Sarisberienſi, olim contexta edi curavit Chriſtianus Lupus *Brynæ* 1682. 4°.

BONACURSUS, Patria Mediolanenſis, Carharorum Magiſter, claruit circa an. 1163. Extat *Vita Catharorum Hæreſicorum* ab eo conſcripta, apud Dacherium *Spicileg.* Tom. XIII.

HUGO, Francigena, Monachus Salvanienſis, claruit circa an. 1164. Extrat *Narratio* ejus de *Conversione Pentis de Latazio* apud Baluz. *Mſcellan.* Tom. III. p. 205.

HELMOLDUS, Presbyter Lubecenſis, & Canonicus propè Lubecam Boſovienſis, Geroldi, poſtea primi Lubecenſium Episcopii diſcipulus, claruit circa an. 1165. Obiit anno 1170. Scriptiſt *Chronicon Sclavorum* à Caroli M. temporibus uſque ad annum 1168. in quo de converſione Sclavorum ſeu Wandalorum ad fidem Chriſtianam, regionumque ac populorum ad Mare Balthicum ſitu & rebus geſtis agit. Primus illud in lucem emiſſe præmiſſa Melancthonis epistolola Sigifmundus Segorekelius *Franeſfurii* 1556. 40. deinde Reinerus Reineccius ibid. 1581, denique cum notis & obſervationibus Henricus Bangertus *Lubeca* 1659. 4°.

ALEXIUS ARISTENUS, dignitate Nomophylax, & Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanz Oeconomus, quem *quidam* *patres beatorum nuper* non uno in loco vocat Baſilamon. Claruit anno 1166. quo Synodo Conſtantinopolitanz interfuſ: & de Jure Canonico inibi

Rr 3 con-

S.Æ.C.XII.
ab An. M.C.

consultus adversus Nicephorum Patriarcham Hierosolymitanum Concilii Trullani Canonem 37^m. protulit. Extat *Synopsis Canonum* ab Aristeno nostro Scholiis illustrata: *Synopsis* quidem ipsa eo longè antiquior videtur: Aristenus vetò istam interpretatus est. Edità est *Synopsis*, Gr. Lat. sed Scholiis destituta, sub Aristeni nomine à Christophoro Justello in Bibliothecà Juris Canon. Tom. II. p. 673. *Synopsis* Scholia adjecit, notisque illustrata, utraque Gr. Lat. dedit CL. Bevetegius in *Pandectis Canonum Oxon.* 1672. f.

1167.

MICHAEL ANCHIALUS, Patriarcha Constantinopolitanus ab anno circiter 1167. Vir doctus, & Balsamone iudice, Philosophorum summus. Latinorum autem hostis acerrimus. Sedem Patriarchalem tenuit annis octo. Extant *Decreta Synodalia* V. viz. *Ne Lectores invidiana officia suscipiant. Ne Clerici ex aliena Drocensi ordinentur*, &c. Gr. Lat. in *Jure Gr. Rom.* lib. 3. p. 227. Scriptis etiam *Dialogum*, quem habuit cum Manuele Comneno Imp. quo tempore Pontificis Legati Constantinopolin pervenerunt, Ecclesiarum unionem procuraturi, nihil autem à Græcis expostcentes quàm, cessionem primatus ipsi Papæ, & appellationem permitti, & illius commemorationem inter sacra fieri. Ex *Dialogo* isto quædam profert Leo Allatius de *Consensu* lib. 2. cap. 3. §. 2. c. 5. §. 2. cap. 9. §. 3. qui etiam Epistolæ ejusdam Michaelis convitiis, ut ait, & calumniis in Romanam Ecclesiam refert: meminuit.

1170.

JOANNES, Gente Anglus, Patria Cornubiensis, inde *Joannes Cornubiensis* dictus, claruit anno M.C.I.XX. in Gallia præceptor habuit Petrum Lombardum, quo cum multis postea literis exercuit: Romæ diu studiis incubuit, Alexandro III. Papæ admodum charus.

Scripta inedita.

Ulogius ad Alexandrum Papam seu Discursus super Philosophiâ humanâ & hæresibus, habetur in Biblioth. Babiloniensi ap. Oxon. Vol. 58. Num. 2.

Summa, qualiter fiat Sacramentum Altaris, per virtutem S. Crucis, & de septem Canonibus, vel Ordinibus Missæ, Cant. in Biblioth. Benedic. Vol. 178. Num. 6.

1170.

PETRUS DE RIGA, Natione Galus, Ecclesiæ Rhemenfis Cantor & Canonicus, claruit circa an. 1170. vel paulo post. Ambrosius de Altamura * cum ad an. 1263. refert, ipsumque ex provincie Franciæ moderatore ad Ecclesiam Aginensem in aquitania sub Metropolitana Butdegalensi assumptum fuisse scribit; eundem enim Petrum Remensem intelligi, ex scriptis liquet. Scriptis Petrus *Heptateuchum*, quem *Auroram* vocavit, *duos Libros Regum*, & *IV. Evangelia* metricè reddens. Quo in opere, teste * Henrico Gandavensi, non solum historicum sensum, sed etiam alle-

goricum, in quantum potuit, breviter expressit. Extat hæc *Aurora* MS. in Bibliothecis passim, ad varios collatam MSS. Codd. f. editioni paratam habere nuper testatus est Casim. Oudin †, quam utinam publico non invideat.

S.Æ.C.XII.
ab An. MC.

† Supplem.
P. 471.

1170.

PETRUS COMESTOR, seu *Manducator* dictus, gente Gallus, Patria Trecentis, S. Petri in urbe natali Presbyter & Decanus. Celeberrima viri fama excitat Parisienses, hominem ad se vocarunt, & Academiæ Parisiensis Cancellarium constituerunt. Claruit Ann. 1170. Tandem solitudinis & quietis amator, ad Canicos S. Victoris in suburbio Parisiensi se contulit, & pietatis juxta ac literarum studio toto animo incubuit. Obiit, ibidem sepultus, XII. Kal. Novembr. an. 1198. quod ex chartis commentariis domesticis probant Canonici Victorini. Unde patet Vincentii Bellocacensis aliorumque error, qui Petrum anno 1160. obiisse scribunt. Vit erat pro sæculo, quo vivit, non indoctus, nec qui ingruentes quotidie Ecclesiæ Romanæ superfectiones & tyrannidem usquequaque probavit. Certè memoratu dignum est, quod de eo refert Gyraldus Cambrensis ipius discipulus, in *Gemma Ecclesiastica* (quæ MS. in Bibliothecâ Lambeth. hodiè servatur) distinguit. II. cap. 6. his verbis. *Hac autem Magistrum Petrum Manducatorem in audientia vetus schola sua, quæ tunc & tantis viris interassissimis referta fuit, dicentem audivi, Quod nunquam hostis ille antiquus in aliquo articulo adeo Ecclesiæ Dei circumvenis, sicut in veri illius, sc. continentie (sacerdotum) emissione.*

Scriptis ad *Gulielmum Archiepiscopum Senonensem in usus fratrum suorum Historia Scholastica* libros XVI. in quibus Historiam Sacram à principio Genesius usque ad finem Actuum apostolicorum in compendium redegit, multis incertis, si non fabulosis hinc inde interjectis; de historiis quoque Ethnicorum quædam incidentia pro ratione temporum inseruit, instar rivali, qui secus alveum, diverticula, quæ invenerit, teplens, præterfluere tamen, non cessat, ut ipse in præfatione loquitur. Prodiit primò an. 1473. *Rutinga* ap. Guitherrum Zainer: *Argemina* 1483. *Basil.* 1486. f. *Lugd.* 1543. 8^o. ut recentiores editiones taceant.

Servantur in Cœnobio Victorinensi *Sermones* ejus MSS. L. XXXX. quorum 50. scriptis adhuc Presbyter; alios 30. jam S. Victoris Canonicus, ut ex MS. Victorino nos docet Claudius Hemeræus *. XLI. V. habentur Lambeth in Bibliotheca Archiepiscopali Num. 176. fol. Plures Cantabrigiæ in Bibliotheca Pembrochiana Cod. 48. Num. 1. 3. & Cod. 76. N. 1. quot vero numero sint, non dicit, qui Catalogum confecit, CL. Jameſius. CXIV. in Longipontensi Cisterciensi monasterio extare dicuntur. Denique varios *Sermones* qui sub Petri Blazensis nomine editi sunt, Petro nostro adjudicandos esse monet novissimus Petri Blazensis operum editor: quam rectè videtur alij.

* De Accadem. Parisi.
119.

* Biblioth.
Domin.
Cent. 1. ad
an. 1263.

* De Script.
c. 121.

5 æC. XII.
ab æC. MC.
1170.

THEORIANUS, Natione Græcus, Patriâ forsan Constantinopolitanus, & Manuelli Comneni Imp. legatus ad Armenos ad disputandum pro fide orthodoxâ missus anno 1170. In Armeniam ubi pervenit, Domino Nausefi Catholico Imperatoris sui literas tradidit; & longam cum eo de variis fidei capitibus & consuetudinibus Ecclesiasticis disputationem inivit. Tandem colloquio iste contigit exitus. Catholicus Theorianus argumentis victus manus dedit; sequæ Episcoporum suorum Synodum coacturum esse pollicitur est, atque argumenta quæ protulerat Theorianus, iis propoſitum, sequæ in omnibus Ecclesiæ Catholicæ sententiis accessurum, proque Græcis, imo pro veritate adversus Armenos dissertaturum, denique se omnemque secum consentientes fidem orthodoxam scripto comprehensam, suâ & suorum Episcoporum subscriptionibus firmatam, ad Imperatorem & Patriarcham C.P. missurum esse. *Dialogum* istum cum Catholico Armeniorum habitum literis mandavit; in quo præcipue id agit, ut SS. Patrum auctoritate Eutyrianos & Monophysitas refellat, & doctrinam Catholicam de duobus in Christo naturis, Synodice Chalcedonenſis auctoritatem stabiliret. Edidit hunc Gr. Lat. Joannes Leunclavius *Basil.* 1578. 8.º. exinde recusus est in *Auchario Duccano Paris.* 1624. Tom. I. p. 439.

1170.

EUSTATHIUS, ortu Græcus, Archiepiscopus Theſſalonicenſis, claruit sub Comnenis, Manuele, Alexio filio, & Andronico Patrice, circa annum 1170. quem proinde cum Eustathio magnæ Ecclesiæ Archiepiscopo, qui Eulogio seu Sergio in sede, C.P. successit anno 1017. in Chronologiâ suâ perperam confundit Marq. Freherus. Vir erat extra controversiam eruditissimus, scriptorque celeberrimus; an verò inter scriptores Ecclesiasticos reponendus sit, non immeritò dubitare licet. Etsi enim Episcopus fuerit, & non infimis Elogiis à Nicetâ Choniata plus unâ vice ornatus, (quod doctrina tam profanarum, quam sacrarum literarum, & id quod in ecclesiasticis litteris & scripturis in Χρηστέριον) nihil tamen Ecclesiastici comatis, quod sciam, ab eo editum extat, imò an unquam editum sit, parum liquet, nisi quod Calp. Suicerus *Theſaur. Ecclesiast.* Tom. II. in voce *μεταφράσεις* notat Eustathium Theſſalonicensem, & Gregorium Corinthi Metropolitam carmina quædam Jo. Damasceni in Pentecosten, quæ in Græcorum Pentecostario leguntur, exposuisse. Alia scripsit, quæ licet huc non propriè spectant, non tamen sunt prætereunda, viz. *Commentaria in Homerum*; prodierunt Græcè 4. vol. *Rom.* 1550. fol. & *Basil.* 3. vol. 1560. f. *Comment in Dionysii Periegesin*, seu *Orbis descriptionem* Græcè *Paris.* 1577. de *Ismenia & Ismenia aversibus* libri 6. Gr. Lat. cum notis Gaultierni *Paris.* 1647. 8.º. His quidem libris lis eo præfertim nomine movetur, quod codices nonnulli Eumathium quendam autotem præferant. Vide quæ hac de re habet CL. Vossius de *Hyst. Græc.* lib. 4. cap. 19.

5 æC. XII.
ab æC. MC.
1170.

SYMEON, Magister & Logotheca, Alexio Aristeno suppar, claruit circa an. 1170. Extat Gr. Lat. *Epistole Canonum* ab Henrico Justello edita in Bibliothecâ Jur. Canon. Tom. II. p. 710. Certè hæc *Synopsis Canonica* tum Symeone, tum Aristeno, antiquior videtur, utrique passim ascripta; quam quidem ordine paululum mutato descripsisse, & in usum suum accommodasse videtur Symeon noster; & ut non ineptè conjicit CL. Beveregius, Scholiis illustraverat, quæ dudum perierunt. Opus Symeonis Magistri & Logothetæ in *Mundi Opusculum* ex Genesi & Chronicis per seriem collectum penes CL. Du Fresne du Cange, & alibi MS. extare memorat Cal. Oudin. Quale verò, vel cuius sit opus, an Symeonis nostri, an Logothetæ antiquioris; dicant nobis, qui Codices MSS. possident.

GODEFRIDUS, seu Gotefridus, *P. Urbensis* à Patriâ dictus, natione Italus, dignitate Presbyter, tribus Imperatoribus, viz. Conrado III. Frederico I. Henrico VI. tum à sacris, tum à secretis. Claruit anno 1170. Quadraginta annos peregrinationi in exteraa regiones impendisse dicitur, unde domum rediit variis observationibus, Bibliothecarum spoliis, linguarum non Latine modò, sed Græcæ, Hebræicæ, Chaldaicæ cognitione reſertus. Obiit anno 1186. Scriptit ad *Urbanum III. Papam* *Chronicon Univerſale*, tum prosâ, tum metro, quod ob difficultatem rerum, ætatum, gentiumque historiam *Paarthen* appellavit, ab Orbe condito ad annum usque 1186. Extat hoc *Chronicon* inter Scriptores Rerum German. à Joanne Pistorio editos *Francfurt.* 1584. p. 6. Extat ejusdem *Speculum Regum*; seu *de Generatione annorum Regum & Imperatorum à Diluvio tempore ad Henricum VI.* Imp. & Chronico divarium, MS. in Biblioth. Cæsareâ Vindobonensi, teste Lambecio *Comment. de Biblioth. Vindob.* l. 2. c. 8. p. 774.

SAXO, GRAMMATICUS ob styli, quo usus est, venustatem dictus, gente Danus, Patriâ belandus, equestri familiâ ortus, Cathedralis Ecclesiæ Roschildensis præpositus. Claruit anno 1170. Novennio ante ab Absalone Archiepiscopo Lundensi, in cuius familiâ plerumque degit, & Sacellani vices obiit, Lutetiam ad Ecclesiam S. Genovefæ missus fuerat: ut viros aliquot religiosos exinde in Daniam adduceret. Anno circiter 1177. Absalonis jussu Patriis Annalibus condendis semet accinxit. Obiit anno 1204. Scriptit stylo quidem venusto, & supra sæculi fortem florido ac eleganti *Historia Danica* libris XVI. ab ipsius gentis primordiis usque ad an. 1186. Vividum ejus atque ardens ingenium, orationem nunquam remissam aut dormientem, tum miram vetborum copiam, sententias crebras, & figurarum admirabilem varietatem vehementer laudat Erasmus; * ut satis admirari nequeam, inquit, unde illâ ætate homini Dano tanta vis eloquendi suppetiverit: quâ quidem omnes, quot sciam, eruditos imoſequitur habet. Certè quod stylium atinet, Valerium

1170.

1170.

* In Cicero-
niano.

SÆC. XII.
ab An. MC.

Maximum præ cæteris ante oculos habuisse videtur: quod infinitis penè exemplis ostendit CL. Stephanus. Prodiit *Historia* ista, à Christiano Petri, Canonico Lundensi, primùm edita *Paris* 1514. à Joanne Bebelio *Basil.* 1534. à Philippo Lonicerio & Joanne Richardo *Francfort.* 1576. denique longè integrior, & amplissimis Prolegomenis, notisque uberioribus ornata à Stephano Joanne Stephano *Sora* 1644. fol. Atque utinam doctissimi editoris diligentia nitidior esset typi accessissent.

1170.

HENRICUS, Rhemenfis Archiepiscopus, claruit anno 1170. Extant *Epistola II. de causâ Drogusii Novemagenfis* apud Baluzium *Miscellan.* Tom. I. p. 228.

1170.

HILDEGARDIS, gente Germana, Patriâ Spanheimensis, Hildeberti & Mechthildæ filia, nata est anno 1098. A primis incunabulis Deo devota, habitum Monialium sub Juratâ Abbatissâ, M. genhardi Comitis Spanheimensis sorore, octennis induit: ipsa deum Abbatissa facta Monasterii S. Ruperti in Monte ad Bingiam propè Rhenum fluvium. Claruit anno 1170. Raris animi dotibus prædita, & egregiâ erga Deum pietate, erga religionem zelo insignis, visionibus divinitus concessis & prophetiis inclarescere quadragenaria jam coepit. Cujus rei fama excitati Eugenius III. Papa, & primores Galliarum Germaniarumque Episcopi ac Abbates, & in his S. Bernardus, visiones illius Propheticas anno 1148. acriter examini subjecerunt, & insinatas deprehenderunt, & in Concilio Trevirensi confirmârunt. Eandem postea sententiam ratam habuerunt Anastasius IV. & Hadrianus IV. Pontifices: qui datis ad illam literis & seipfos & Ecclesiam Romanam precibus ejus commendârunt. Obiit Hildegardis anno 1180. die XVII. Septembris.

SCRIPTA.

S. Civitas, seu *Visum sive Revelationum libri III.* Prodiit *Paris* 1513. f. Colon. 1628.

Vita S. Roberti Confessoris Bingerun Ducis.

Epistola XXXVIII.

Quæstiones variae.

Expositio Regulae S. Benedicti. Prodiit Opuscula ista *Coloniæ* 1566. & in Bibliothecâ Patr. (non omnia tamen) Tom. XXII. J. P. 535.

Physicorum, seu *de rerum Naturâ libri IV.* quos Hildegardis nostræ malè nonnulli tribuunt. Hildegardis enim de Pinguâ opus esse nos docet Jot. Simlerus *. Prodiit *Argentorati* 1533.

* Bibliothec.
p. 301.

1172.

JOANNES, SARISBURIENSIS à loco nataliticius, natione Anglus, Patriâ Wiltonensis, gentis & sæculi sui decus ac ornamentum, Eugenio III. & Hadriano IV. & Alexandro III. Pontificibus, & Theobaldo Archiepiscopo Cantuariensi (cui à sacris fuit) eximie charus. Thomæ Becketo Archiepiscopo familiarissimus,

& ab anno 1163. totius exilii, omniumque molestiarum comes: sæpe quidem, ut Thomam dederet, regique fidelitatem, & præstantem consuetudinibus regis obedientiam juramentum promitteret, sollicitatus, in exilio manere maluit, quàm conditionibus illis pacem regisq. gratiam promereri. Tandem Thomæ confortium, non causam, reliquit, ab eo semper in rebus dubiis præ aliis consultus. Post exactum in exilio septennium, impetratâ à Pontifice veniâ, paceque cum Rege iurâ, in Angliam rediit, matremque suam (cujus votis obtemperans iter susceperat) in extremis positam invenit. Anno 1172. mortuo jam Thoma in Galliam iterum profectus Episcopus Carnotensis in Provinciâ Senonensi constitutus est. Anno 1179. Concilio Lateranensi interfuit. Obiit anno 1181. Plura de eo memoratu sæne dignissima, ex epistolarum Thomæ Becketi Collectiône, non sine lectoris commodo peti possunt. Vir ætatis suæ eloquentissimus, & reconditoris cultus scientiæ genere instructissimus. Morum severissimus Censor, & si quis alius, rigidi servator honesti: in carpendis aliorum, etiam Regum vel Pontificum vitiiis parem adhibuit facundiam & libertatem. Nec amicis pepercit, nec inimicis. Quin nec ipsi Thomæ, domino suo & familiari, oblitinatum & pervicacem in Regem clementissimum animum sæpius objicere dubitavit.

SÆC. XII.
ab An. MC.

OPERA.

Placitum, sive *De Negu Curialium & vestigiis Philosophorum libri VIII.* ad Theobaldum Archiepiscopum. In centone isto multos purpure pannos & fragmenta melioris notæ agnoscit Justus Lipsius *. Prodiit *Paris* 1513. 4°. *Lugd. Bat.* 1595. 8°. *Paris* 1610. 8. *Lugd. Bat.* 1639. 8°. & in Biblioth. Patr. Tom. XXIII.

* Notæ
XII. Annot.
Tatid.

Metalogici libri IV. in quibus de omni re Logica & Philologica, Philosophicâ quætiniam, acutè atque eruditè agit. Prodiit cum Polycratice *Paris* 1610. *Lugd. Bat.* 1639.

Vita S. Thomæ Archiepiscopi Cantuariensis. Prodiit integra cum Epistolis Sarisburiensis *Paris* 1611. 4°. lacera & hulca in Quadrilogo de Vita S. Thomæ, ex quatuor Autoribus Gregorii XI. jussu olim contexto, qui typis imprellus est *Paris* 1495. 4°. & cum S. Thomæ Epistolis *Bruxell.* 1682. 4°.

Epistola CCCIII. Extant in Bibliotheca Patr. Tom. XXIII.

Epistolarum aliarum liber. Prodiit *Paris* 1611. 4°.

Epistola alia XCIII. Habentur in collectiône Epistolarum S. Thomæ à Chr. Lupo editâ *Bruxellis* 1682. 4°. An verò omnes hæ Epistolæ sint penitus diversæ, inquirant quibus plus otii est.

Commentarii in Epistola D. Pauli. Prodiit *Amstelædami* 1646. 4°.

Emulicæ metricæ, cujus meminit Balzus. Poema meo quidem judicio elegantissimum. Polycratice prægitur, cui præfationis vice præludit.

De

SÆC. XII.
ab An. MC.

De aliis deperditis, saltem ineditis Joannis scriptis consule Baleum & Pitseum.

1174.

GULIELMUS, patria seu Gallus, seu Germanus, seu quod, verisimillimum est, Syrus, & foras Hierosolymis natus, quin, ut quidem volunt, reges Hierosolymitanos propinquitate attrig. Anno circiter 1167. rogante rege Amalrico, Archidiacono Ecclesie Tyrensis à Frederico Archiepiscopo donatus est, at paulò post ad Imperatorem Constantinopolitanum legatus, rem feliciter gessit. Circa an. 1169. Archiepiscopo suo subinfectus factus, in Occidentem suscepit iter. Reduci Baldvinius Amalrici regis filius bonis literis & moribus informandis committitur. Mox à rege sacri Palatii Cancellariatu cohonestatus est; atque anno demum 1174. mense Maio, Archiepiscopus Tyri electus, IV. Id. Jun. consecratus. Anno 1178. ad Synodum Lateranensem evocatus, Romam profectus est, atque anno sequenti Concilio interfuit, cuius ipse acta & Canones à reliquis Episcopis rogatus scripto commisit. Domum rediens Constantinopoli apud Manuelem Imp. septimestri spacio hæsit, & ab eo commissam sibi ad Principem Patriarchamque Antiochenum legationem obiit. Post annum itaque ac decem menses Tyrum reversus est. Anno 1188. capta à Saracenis Hierosolyma, & desperatis Christianorum Orientalium rebus, ipse pro subsidii querendis in Occidentem mittitur, & colloquio regum Angliæ & Galliæ inter Gisorsium & Tric adfuit. Tandem Heraclii Patriarchæ Hierosolymitani electioni strenuè obnixus, dum ut sedem ei Patriarchalem obstrueret, Romam versus iter iniret, ab Heraclio veneno sublatus est, quo verò anno non liquet. Scripsit libris XXIII. *Historiam bellicis à Principibus Occidentis Christianis in Palestinâ, ac Oriente gesti, ab anno 1095. ad annum 1180.* Satis ex hoc opere liquet, ut magni Vossii * de eo verbis utitur, *Scriptorem esse modestum, prudentem, acris iudicii, veri amantissimum, & pro atate quæ exiebat, doctum atque elegantem.* Prodiit *Historia* ista primùm cura Philippi Poissenoti *Basil.* 1549. deinde studio Henrici Pantheonis *Basil.* 1560. denique in collectione Bongarsiana *Gestorum Dei per Francos* Tom. I. p. 625. Scripsit præterea *Gesta Occidentalium Principum, seu historiam de Principibus Occidentis in Orientem, eorumque gestis ab anno 614. ad an. 1184. & Acta Synodi Lateranensis.* Utrumque autem opus interitisse videtur.

* De Hist.
Lec. I. c. 33.

1177.

HUGO ETHERIANUS, natione Tuscus, Constantinopolim sub Manuele Imp. profectus, summam sibi gratiam apud Imperatorem conciliavit; cujus proinde patrocinio fultus, contra Græcos, & scriptis & voce strenuè decertavit. Claruit anno 1177. quo libris 4 se contra Græcorum dogmata climatos ad Alexandrum III. Pontificem misit, & ab eo literas collaudatorias meruit. Extant *liber de animâ corpore eximâ, seu de regressu animarum, in Orthodoxyo.* p. 1309. & scriptum

Colen. 1540. *De Hæresibus, quæ Græci in Latinis deconvulsi, seu de Processione Spiritus Sæc. Patris & Filii, adversus errores Græcorum, libri III.* qui cum præcedente opusculo scriptum prodierunt *Basil.* 1543. & in Bibliotheca Patr. Tom. XXII. p. 1176.

1180.

THEODORUS BALSAMON, patria Constantinopolitanus, magnæ Ecclesie CP. Diaconus, Nomophylax, & Cartophylax, sive sigilli Patriarchalis, ejusque archivorum custos, primus etiam Blachernarum, sive Aedis B. Virginis, quam extra urbis muros ad Blachernas propè mare condidit Pulcheria Augusta, Præpositus. Claruit anno 1180. Tandem Patriarcha Antiochenus factus, verùm occupata dudum à Latinis Antiochia, sedem suam nunquam vidit; sed Constantinopoli agens, res suas, quantum potuit, saragebar. Quin & ipsum ad rhinon CP. promovendi vana & fallaci spe lætavit diu Isaac Imperator; qua de re non illepidam Historiam narrat Nicæas Choniates *. Vixit usque ad annum 1203. quo capta est à Latinis Constantinopolis. De obitu vero ejus nihil constat. Græcorum sui temporis citra invidiam doctissimus, Juris Orientalis Canonumque Ecclesiasticorum, omnium quos unquam tulit ferax Græcia, peritissimus. Verè de eo Joannes Citri Episcopus †; i. isle *εὐσεβὴς ἀνὴρ, ὁ ἀρμενίων τῶνδε μὴ ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἔρχομεν ὁ καὶ τὸν τοῦ ἀνατολῆος, & τῶνδε τῶνδε τῶνδε ἐκκλησιαστικῶν. Divinus ille vir, Antiochia Patriarcha accuratè percalcabat Civiles & Canonicas Constitutiones, & ab omnibus in hisce rebus celebratus fuit.* Erat præterea Ecclesiarum Orientalium adversus Latinos acerrimus propugnator, quo nomine convitia in illum pleno ore effundunt Baronius, alique causæ Pontificie sectarii.

* In Isaclo
I. c. 4.

† Respons.
ad Constant.
Cabal.

OPERA.

Commentarius in Canones SS. Apostolorum, & SS. Oecumenicorum, & particularium Conciliorum, & in Epistolas Canonicas SS. Patrum. Aggressus est hoc opus Balsamon iussu Manuelis Imp. & Michaelis Anchialis Patriarchæ; absolvit verò non nisi sub Georgio Xiphilino, qui sedem Patriarchalem ascendit anno circiter 1194. eo saltem sedente recensuit, illicque dedicavit. Prodiit hoc opus Gr. Lat. sed hinc inde mutilum, *Paris.* 1620. fol. longè verò auctius & integrius notis Gul. Beveregii in Pandectæ Canonum, *Oxen.* 1673. fol.

Commentarius in Phosis Nemecanones. Prodiit Gr. Lat. à Christophoro Justello editus *Paris.* 1615. 4°. & in Bibliotheca Juris Canon. Tom. II. p. 789.

Collectio Ecclesiasticarum Constitutionum, Patriarcha à Leunclavio & aliis dicta. Extat cum Leunclavii & Fabrotii notis in *Justelli Bibliothecæ Juris Canon.* Tom. II. p. 1223.

Responsa ad varias quæstiones Juris Canonici speculantes, viz. de Episcopatu in Metropoles erectis.

S. A. C. XII.
ab An. MC.

erectione. *De electis ad Ecclesias Orientales. De fere Clericorum. De fure Patriarchico in Aethiopia. De Feniis*, aliaque plura, quæ habentur passim. Gr. Lat. in Leunclavii *Iure Gr. Rom.* lib. 2.

Responsa ad Interrogationes Marci Patriarchæ Alexandrini, Gt. Lat. ibid. l. 5. p. 362.

Medicina, sive responsa ad varios casus, Gt. Lat. ibid. l. 7. fere per totum.

Epistola ad Asiaticos de Jesuitis, à Colectio Gr. Lat. edita *Monumens*. Tom. II. p. 492.

Epistola ad Theodosium Abbatem de Monachis Rasopleris, seu raso indutis, ab eodem Gt. Lat. evulgata Tom. III. p. 473.

1180.

RICHARDUS, natione Anglus, patriâ Northumbrius, Conobii Hagulfadensis primùm Monachus dein Prior. Claruit anno 1180. Obiit anno 1190. Extant *Historia de f. & Episcopus Hagulfadensis Ecclesia*, & *Historia de gestis Regis Stephani*, & de bello *Standardii* anno 1135. ad an. 1139. à CL. Tyvisdeno editæ inter Scriptores X. Anglicos *Loandini* 1653. p. 285. alia Richardi scripta historica, viz. *Gesta Henrici II. Angliæ regis*, & *Chronicon breve ab Adamo memorant Balcan*, & ex eo Vossius, quæ quidem hodiè non supersunt.

1181.

LUCIUS III. *Humbaldus* antea dictus, natione Tuscus, patriâ Lucensis, ante annum 1167. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, & Episcopus Ostiensis. Anno 1175. atque iterum 1177. ab Alexandro III. ad Fredericum Imp. legatus est. Anno 1181. Pontifex Romanus creatus est die XXIX. Augusti, postridiè coronatus. Anno sequente Wilhelmum Scotiæ regem à Rogero Archiepiscopo Eboracensi dudum excommunicatum absolvit, regnumque interdicto liberavit. Anno 1185. cum Frederico Imp. Veronæ congressum habuit de schismaticis Clericis in integrum resituentis. Obiit Veronæ eodem anno die XXV. Novembr. Extant *Epistola II. & Decretum Concilii*, Tom. X. p. 735.

1182.

PETRUS, natione Gallus, primùm Monasterii Cellensis in suburbio Treacarum, dein S. Remigii apud Rhemenis Abbas; denique anno 1182. Joanni Sarisberienfi in Episcopatu Carnotensi successit. Obiit IX. Kal. Mart. anno 1187. De eo Nicolaus Claravallensis*, *Abbas Cellensis, vir religiosus, ac sineens Deum, homo bonus, & testimonium bonum habens à bonis; vici & literaturâ conspicuus, nobis quoque cuncta familiaritate devinctus, ut non sit unus de ceteris, sed pro ceteris unus.*

* Ep. 5.

OPERA.

DE panibus liber ad Joannem Sarisberiensem.
Alfaisci Tabernaculi mystica expositionis libri II.
De Conscientia liber ad Albericum Moan-

chum. Prodierunt simul opuscula ista *Parisi*. S. A. C. XII. 1600. 8.

ab An. MC.

Epistolarum libri IX. à Jac. Simondo cum notis editi *Parisi* 1613. 8. Opera hætenus enumerata habentur in Bibliothecâ Patr. Tom. XXIII. p. 636.

Liber de disciplinâ claustrali ad Henricum Campaniam Comitem.

Sermones de tempore, & de Sanctissimis Festivitatibus.

Prodierunt omnia Petri Cellensis opera studio Monachi cujusdam Benedictini Anonymi *Parisi* 1671.

GAUFRIDUS, natione Gallus, Gaufridi & Lucie filius, primùm Monachus Lemovicensis Monasterii S. Martialis, deinde in eadem Diocesi Prior Vosenfis. Anno 1167. in vigilia S. Matthæi Apostoli à Geraldo Episcopo Cadurcensi apud Beneventum Presbyter ordinatus est. Scripsit anno 1183. nempe *Chronicon condidit de rebus in Gallia præteritis gestis ab anno 996. ad an. 1184.* à Labbeo in lucem emissum *Biblioth. Nov. MSS.* Tom. II. p. 279.

1183.

JOANNES PHOCAS, Cretæ oriundus, Matthæi postea in Patmo insulâ monachus filius, Presbyter uxoratus, unicum ex uxore filium suscepit: sese aliquando sub Manuele Comeno Imp. militatè ipse testatur. Tandem Monachus factus, Hierosolymam adiit, & loca sancta invisit anno 1185. Domum rediit, omnia quæ observaverat, breviter, & accuratè literis mandavit. Extat *compendiaria descriptio locorum ab urbe Antiochia usque ad Hierosolymam, nec non Syria & Phœnicia*, à Leone Allatio Gr. Lat. edita *Symmsii*. par. 1. p. 1. Colon. 1653. 8.

1185.

BALDUINUS, gente Anglus, patriâ Devonius, domo Exoniensis, tenuis conditionis parentibus natus, primò Ludimagistrum egit, mox Archidiaconus factus; verum deserto hoc munere ad Cistercienses se contulit, creatus inde Abbas Fordensis; anno MCLXXXI. Wigorniensis Episcopus renunciatur: post triennium, vacante jam sede Cantuariensi, & de electione contententibus, hinc Monachus, illinc Episcopus Suffraganeus, tandem communi suffragio, consentiente etiam rege, Balduinus electus est, & XIV. Kal. Junii anno MCLXXXV. in sede Archiepiscopali collocatus: adeò ut tum tempore, tum successionis ordine erat Oudinus*, qui ipsam ab anno MCLXXI. Tgome Becketo in sede Cantuariensi successisse scribit; Thomas enim Richardum Priorem Dorensensem successorem habuit. Monachi etsi Balduini electioni assensum dederant, in eâ nihilominus nequitiam acquieverunt, quin ex Collegio Canonicorum secularium hæc intonæ ab Archiepiscopo fundando occasione captantes, (quæ de re videndi *Antiquitatum Britannicarum auctor pag. 142.* Godwinus de *Præful. Angliæ* p. 115. præcipuè Gervasius Dorobern. in *Alf. Pussif. Cant.* col. 1676. & *Tract. pecul. de dijcead.*

1185.

* Supplem.
P. 43.

inter

EC. XII.
AN. MC.

inter Menach. Cant. p. 1303.) perpetuum ipsi negotium facessere non destiterunt. Anno MCXC. Richardus I. exercitum in Palestinam duens, Baldwinum fecum detulit, ubi anno MCXCI. saltem sequenti in obidione Ptolemaïdis diem elansit extremum; ingenio adeo miti, blandisque moribus, ut etiam lenitas ipsi vitio verteretur, & Urbanus Papa hunc in modum ei scripsisse dicitur, *Monache feruentissimo, Abbati calido, Episcopo tepido, Archiepiscopo remisso.*

SCRIPTA.

T *Ratiatus* XVI. de diversis argumentis, viz. *De dilectione Dei, De duplici resurrectione, De regno, De efficacia divini eloquii, De salutatione Angelica, &c.*

De commendatione fidei.

De Sacramento altaris, ad Bartholæum Exoniensem Episcopum. Hæc omnia eo legit ediditque Bertrand. Tisser. *Script. Bibliothec. Cisterciens.* Tom. V. anno 1663. Plura Balduini nostri opuscula MSS. delirescunt, longe plura à Baleo, Picco, & Carolo Vischio *Biblioth. Cisterc.* p. 31. memorantur.

1185.

URBANUS III. *Lombertus* antea dictus, natione Lombardus, patriâ Mediolanensis, ex gente Cribellorum, ex Archiepiscopo Mediolanensi Pontifex Romanus creatus anno 1185. die XXVI. Novembris, die VIII. Decembr. coronatus. Anno 1186. cum Frederico Imp. de patrimonio Mathildis Comitissæ decertans, anathema ei intexit, sed Veronensium precibus victus defecit. Eodem anno Henrico II. Angliæ rege petente, Henrico filio Hiberniæ regnum confirmavit, & in confirmationis testem coronam de pennâ pavonis auro contextam dono ei misit. Obiit Ferrariæ anno 1187. die XX. Octobr. dolore ob res à Christianis in Oriente male gestas confectus. Extant *Epistola* V. Concil. Tom. X. p. 1742.

1187.

GREGORIUS VIII. Albertus Prius appellatus, patriâ Beneventanus Ecclesiæ Romanæ Presbyter Cardinalis titulo S. Laurentii, & Cancellarius. Anno 1172. ab Alexandro III. ad Henricum Angliæ regem legatus, de Becketi nece inquisivit, & celebrato apud Abincas in Normanniâ Concilio plurimos Canones Ecclesiasticos sancivit. Anno 1187. Pontifex Romanus creatus est die XXI. Octobr. die XXV. consecratus. Plenariam statim peccatorum remissionem promisit, & quinquennale jejuniū indixit pro recuperanda Terra sancta à Saracenis nuper Christianis erepta. Obiit Pisis eodem anno, die XVII. Decembr. Extant *Epistola* III. Concil. Tom. X. p. 1748.

1187.

CLEMENS III. *Paulinus* antea dictus, patriâ Romanus, Cardinalis, & Episcopus Prænestinus, Pontifex Romanus creatus est Pisis anno 1187. die XIX. Decembr. inauguratus ibidem anno sequente die VI. Januarii. Eo-

dem anno petente VVillelmo Scottorum rege Ecclesiâ Scotticam Archiepiscopi Eboracensis ditione exemit, & soli sedis Apostolicæ deinceps subijci iussit. Obiit anno 1191. die V. Aprilis. Extant *Epistola* VII. Concil. Tom. X. p. 1753.

NEOPHYTUS, Presbyter Græcus, Monachus, & inclusus; claruit anno 1190. Extat Gr. Lat. *Liber de calamitatibus Cypræ ab Angliis anno 1191. capta, à Cotelerio editus Monument. Eccl. Gr.* Tom. II. p. 457.

1190.

ELIAS DE COXIDA, quippe Coxidâ territorii Furnensis in Flandriâ oppido oriundus, Monachus Cisterciensis, & Cenobii Duncensis Abbas; claruit anno 1190. Eloquentiâ & auctoritate suâ plurimum apud Leopoldum Austriæ ducem poterat; adeo ut eo mediante, plus verò pollente pecuniâ Anglicanâ, immenso nempe redemptionis pretio, Richardus Angliæ rex custodia liberatus fuerit. Obiit Elias die XVI. Augusti anno 1203. Extant *Sermones* II. satis prolixi, in generali Cisterciensium Capitulo habiti, viz. in illud; *Religiosa te constituerunt, noli extolli: & in illud Iean. XIV. Si quis diligit me, sermonem meum servabit, &c.* quos extulit Carolus Vischio *Biblioth. Cisterc.* p. 90. Plures ejusdem *Conciones* olim in Duncensi Bibliothecâ servabantur, quæ modò exciderunt.

1190.

CÆLESTINUS III. *Hyacinthus* antea dictus, natione Romanus, Petri Bobonis filius, ab anno 1126. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis Diaconus titulo S. Marci in Cosmedin. Anno 1158. ab Hadriano III. ad Fredericum Imp. missus, initinere captus, & in carcerem conjectus est, mox tamen liberatus. Anno 1177. ab Alexandro III. legatus, Fredericum, ejusque magnates excommunicatione absolvit. Anno 1191. die XII. April. Pontifex electus est, die XIV. ordinatus. Eodem anno Henrico Germaniæ regi Romam advenienti coronam Imperialem imposuit, & impositam calcibus incussis statim dejecit; eo ritu significans, inquit Baronius *, quod ipse potestatem ejiciendicam ab imperio haberet, si ille demeruerit. Eodem insuper anno Adelfonsus Galliciæ regem ob illicitum matrimonium cum toto regno excommunicavit quin & Joannem Moretonii Comitem, Richardi tegis fratrem, res novas in Angliâ molitum anathemate percussit. Anno 1193. Leopoldum Austriæ Ducem eo eaptum Richardum Angliæ regem diris devovit, sententiamque biennio post renovavit, quo quidem tempore Henricum etiam Imperatorem eidem anathemati innodavit. Obiit anno 1198. die VIII. Januarii. Extant *Epistola* XVII. Concil. Tom. X. p. 1768. *Epistola* unica apud Baluzium Miscellan. Tom. II. p. 241.

1194.

STEPHANUS, natione Gallus, patriâ Aurelianensis, natus est anno MCXXXV. feliciter emenso humaniorum literarum curriculum, ad Theologiæ Jurisque Civilis studium animum

1192.

*Ad an. 1124.

SÆC. XII.
ab An. MC.

animum appulsi: anno circiter MCLXV. Aureliæ in Monasterio S. Everfii factus est Canonicus regularis, & post Roberti mortem ejusdem Cœnobii abbas, viris quibuscunque celeberrimis, apprime charus. anno MCLXXVII. ad Monasterii S. Genovefæ Parisiensis regimen aſcitus est, quo in loco privatas instituit ſcholas, in quibus ſacris ordinibus olim inſtrandi, literis ſimul ac religione imbuerentur. anno MCXC. Philippo Auguſto expeditionem in Terram ſanctam ſuſcipiente Gulielmus archiepiſcopus Remenſis, cui regni gubernacula rex tradiderat, Stephanum noſtrum in curæ partem vocavit, cumque mox Romam legatum ad Pontificem miſit. anno MCXI. II. Episcopum Tornacensis factus est, à Gulielmo Rhemensis conſecratus, renitente quidem Clero, nec bene ſerente Cœleſtino Papa. Exaſto non ſine magnæ diligentie & fidelitatis laude in hoc munere decennio, fraſtis viribus, & ætate gravis, obile vir ſanctiſſimus Septembris IX. anno MCC. ætatis LXVIII.

S C R I P T A.

Epiſtola ab anno circiter 1163. uſque ad obitum ſcriptæ CCXXXVII. primus eruit J. B. Maſſon Papyri frater, & una cum Epistolis Gerberti & Joan. Sarisburiensis, editit Paris. 1611. 4°. Haſ nuper reſcenſit, & additis circiter XL. hætenus ineditis aſſerico notatis in lucem iterum emiſit, notis illuſtravit, præmiſſa etiam autoris vita, Claudius du Molinet Canonicus Regularis, Paris. 1682. 8°.

Sermones XXXI. in diebus feſtis ut plurimum habiti, extant MSS. in Bibliotheca Tornacensi S. Genovefæ, alibiſque. Hoc conſulto ſuppreſſit Molinetus, ita enim, inquit, inſipidi ac ſimplices, ne dicam pueriles, interdum appareant, ut luce publica nequaquam digni viſi ſint; quippe qui nec eruditis S. Patrum Homiliis, nec eorum in exponenda S. Scriptura lucem & felicitatem, nec gravem illam moralem doctrinam puriſſimis eloquentiæ coloribus perpolitam tedoleant. Plura habet in Præfat. ubi ſpecimina exhibet, & Epistolatum calci ſermone I. in Syodo habitum ſubnecit, ac reliquorum Elenchum ſubtexuit.

Decretum, ſive potiùs **Comment. in Decretum Gratiani**, habetur MSS. ſpiſſo ſatis volumine in Bibliotheca S. Viſtotis Pariſienſis. Verùm cum hæc Commentaria prolixiora ſint, nec niſi tria nimirum & vulgaria continent, omittenda duxit Molinetus, contentus ſonemmodò ſpeciminis cauſa **Proœmium** lætici exhibere.

1193.

GEORGIUS XIPHILINUS, ex magno Scenophylace poſt Doſithej exauthorationem Patriarcha Conſtantinopolitanus creatus anno 1193. Obiit anno 1199. Extat Gr. Lat. **Decretum de iuribus Territoriorum in Tur Gr. Rom.** l. 1. p. 281. duo ejusdem ſynodalis ſancitæ de **Staurupoliſ** ſe legiſſe te-

ſtatur Leo Allatius de **Georgiis & eorum ſcriptis**, SÆC. XII. ab An. MC. p. 342.

DEMETRIUS TORNICIUS, natione Græcus, quis cuiſſe ſactit mihi hætenus eſt incompertum; claruit hoc circiter tempore circa annum 1193. Scriptit ex perſona Iſaci Imp. ad Episcopum quandam de **Proceſſu ne Spiritus S. librum**, qui in regis Gallie Bibliotheca habetur. Ejus meminit, & principium apponit Leo Allatius de **Conſenſu** l. 2. c. 13-5-4.

JOANNES, Episcopum Lyddenſis; claruit anno 1194. Extat **Epistola** ejus ad **Michelem Patriarcham Hieroſolymitanum electum** apud Baluzium **Miscellan.** Tom. II. p. 242.

GULIELMUS. PARVUS cognomento dictus, natione Anglus, patria Eboracenſis, Bridlingtonæ natus anno 1136. Poſt peractam domeſticæ educationis cutam, ad Monasterium Neuburguſe propè ſylvam Cuculinam (inde **Neuburguſi** ſeu **Neubrigenſi** dictus) à parentibus mittitur, ut religionis ſimul ac eruditionis elementa inde hauriret; atque ita Canonicus Regularis, Ordinis Auguſtiniani in eodem Cœnobio factus eſt. Claruit anno 1195. Obiit, ut voluit nonnulli, anno 1208. ætatis 72. Stylus eſt Gulielmo ſatis Latinus, ſatis nitidus, longè purior quamquo Scriptores noſtri coætanæ uti ſolebant. Ad Hiſtoriæ ejus fidem non parùm facit, quod quæ tradit, aut ipſe ſuis vidit oculis, aut à viris fide dignis accepit. Scriptit de **rebus Anglicis ſui temporis libros V.** ab anno 1066. uſque ad an. 1197. Prodiit **Hiſtoria** iſta **Amſterp.** 1567. 8°. **Heidelberg.** 1587. multis verò periodiſ, & integris XL. Capitulis auſcior, optimiſque Joannis Picardi notis illuſtrata **Paris.** 1610. 8°.

RADULPHUS DE DICETO, gentis Anglus, Eccleſiæ D. Pauli Londinenſis Decanus, crebris in exterarum regiones peregrinationibus ignis, nec doctrina minùs illuſtris; claruit anno 1197. Extant **Abbreviationes Chroniconum ab initio mundi uſque ad an. 1198.** (quavis pars prior à condito mundo uſque ad Gregorium M. Papam, cum nonniſi vulgaria & è trivio petita contineret, in editis non compareat) & **Imagines Hiſtoriarum ab anno 1148, ad annum 1200.** inter Scriptores X. Anglicos à Tvvideno edic. **Londini.** 1652. Ejuſdem, ut & Joannis Lugdunenſis Archiepiſcopi, **Epistola** extant MSS. in **Bibliotheca à Cottiana** ſub **Fauſina**, A. 2. n. 28. Alia XIII. Radulphi **opuſcula**, partim Hiſtorica, partim Theologica enuncerant Baleus, quæ quidem in lucem nondum prodierunt.

JOANNES BROMPTON, natione Anglus, Monachus Citeſtenciſ, deinde Cœnobii Jorwallenſis (rectius Jorwallenſis) in agro Eboracenſi Abbas; claruiſſe videtur circa an. 1198. (ſi modò iſ auctor fuerit

erit *Chronici*, & non id in usum solummodo
Monasterii aliunde delatū fecerit, quod non
concremenda conjectura opinatur Cl. Seldenus^{*)}. Extat sub illius nomine *Chronicon ab
anno 588. ad annum 1198.* inter X. Scriptores
Anglicos, p. 745.

1198. ROGERUS DE HOVEDEN, natione Anglus, patria Eboracensis, illustri familia ortus, Henrici I. Anglie regis domesticus, postea primarius theologie professor in Academia Oxoniensi; claruit anno 1198. Scripsit *Annalium Anglicanorum libros II.* ab anno 731. (quo degit Beda) usque ad annum 1202. Prodierunt *Annales* isti à C. Savilio Inter alios Historicos Anglicos editi Londini 1597. fol. dein reussi Francof. 1601.

1198. INNOCENTIUS III. *Lutherus* ipse appellatur, natione Campanus, patris Aragninus, Traismundi, Comitis Signini, & Clarazie filius, prima juventute Luterianus missus, magnam ex doctrina omnifaria gloriam comparavit. Domum reclusus, Canonici Aragninus factus est, & mox à Clemente III. in Cardinalium album titulo SSæ Sergii & Bacchi cooptatus. Anno 1198. die VIII. Januarii Pontifex Romanus electus est, die XXII. Februarii consecratus, annos natus 37. Eodem anno Philippus Gallie regis filium ex Marla pollice suscepit legitimum haberi decrevit; Philippum Suevie ducem, Henrici Imp. nuper defuncti fratrem à principibus Germanie regem Romanorum electum excommunicavit, ut coronæ imperiali indolentem redderet, principesque Christianos ad bellum sacramentis in Asia, hæreticis in Europa inferendum, effusus larga manu indulgentiis, excitavit. Anno 1199. Metensibus 5. cæpitare in linguam vernaculam cævasse lectionem interdixit, Marcobaldum Sicilie regem excommunicavit, & Philippo Suevo imperium Apostolica autoritate abrogavit. Anno 1203. Henricum Dandulum Venetorum ducem, comites Flandrie, Hunonzie, S. Pauli, aliosque principes Christianos, cum toto Crucifiguratorum exercitu ob captam Jaderam anathemate percussit. Anno 1206. Joannem Anglie regem ob defensa contumax jura regia, totumque paciter regnum excommunicavit. Anno 1208. quicquid contra Albigenses ubique prædicari iussit. Anno 1209. Ottonem IV. quem ipse Philippo Suevo olim subrogarat Romæ Imperatorem interdidit, & mox eundem imperii jura rursum anathemati innodavit. Anno 1210. Gallie, Anglie, Bouchie, Sicilie, Lusitanie, & Polonie regibus, si Ecclesie consilium satisfacerent, idem iuraverunt fulmen. Anno 1211. Ottonem Imp. Petrum Aragonie, & Joannem Anglie reges diis devovit, regnumque Gallie interdicto subiecit. Anno 1213. Portugallic regem, principesque Germanos Ottoni Imp. adherentes excommunicavit. Anno 1215. generale Concilium Lateranense celebravit, in quo monituum Transubstantiationis signum inter fidei articulos repetuit, & principes quoslibetque Christianos hæretici vitiosos, vel Ecclesie Romanæ immoiores dignitate sua deponendos esse

decevit. Eodem anno SS. Dominici & Francisci
instituta monastica, insensibilis quibusdam vi-
sionibus infecta, confirmavit. Obiit Perusia
anno 1216. die XVI. Julii. Plura de eo dici po-
terant, homine quidem non lactuoso, sed im-
modice superbo, ingenuis animi, qui dominat
di libidine potius pravebat, in Imperatores, Re-
ges, & Principes quoscunque arroganter plane
intolerabili. Sufficit quod de eo habet Mathæus
Paris ad an. MCCXIII. pag. 145. ubi de Joanne
Anglie rege verba faciens; *Novatus, inquit, &
multiplici addidit experientia, quod Papa super-
emari multales ambrosius erat & superbus, pecu-
niæque fitius infatigabilis; & ad omnia scelera pro-
missis datus vel promissis revocæ & proleptis.*

S. E. C. Xing
J. A. M. C.

OPERATIONS

S *Ermanes de Tempore & Sanctis, per totum anni curriculum.* Prodicraux Colon. 1578. 1606, fol.

De Consecratione Pontificis Sermo IV.

De *Elcomofusa* Abbr.

De laude claritatis.

In septem Psalmos Penitenciales Commentaria.
Prodierunt Anverspae 1550. Venet. 1578; Colm.
1578. fol.

D: *Myserius Miffa libri VI*: Extant Scotland
Lipsie 1694. Antwerp. 1640.

De contemptu mundi, seu miseria hominis libri
III. EXANT. Antwerp. 1540. 12°. Venet. 1558. 16°. Paris. 1482. 1594. 12°. Colon. 1681.

Encomiums in Christian & symmetrical:

Precesiones de Passione Christi.

De sanctorum veneratione libri III.

Hymnus in Christum & ejus Matrem.

Concilio Paravensis II. ad Concilium Lateranense. Habentur Concil. Tōm. XI. p. III.

Epistolarum libri II. In quodam primo Epistolae sunt DLVII; in secundo CCLXIV. *Rome* edidi 1543.

Constitutum decretalium libri V. Exstant Ce-
len. 1606. Prodicum Innocentii opera hacten-
us emmetata Colo. 1575 2. Tom. fol.

Epistolarum libri XI. (cum præfatio auctore anonymo coevo de gestis Innocentii Papæ) quos Stephanus Baluzius in unum collegit, in magnam partem primus edidit, reliquam emendavit, *Paris. 1682. 1. Tom. fol.* Prioris duos collectiones hujusce libris edidit Gulielmus Sirletus *Roma 1741.* qui deinceps prodierunt *Colo. 1775. Vener.* 1778. & à binio in suos Conciliorum Tomos transiit. Sunt. Selectiores *Epistolæ*, præsertim *historicæ*, ex Collegii Fuxensis Codice editis, notique illustravit Paulus du May, in *Burgundicæ curia Conciliaris regius. Paris. 1655. 8º.* Quatuor *libros* antea ineditos ex eodem Codice vulgavit Franciscus Bosquetus *Tolose 1695.* Verùm omnes omnium curas longe superavit diligentia Baluziana, cui hoc nomine, & ob alia in rem Eccl.-asticam merita, gratiam ab omnibus eruditiss. reddi par est. Certe quantum ad Historiam Eccl.-asticam hujus temporis illustrandam, & ad sus. Canonicum excolendū conferunt Innocentii Epistolæ, nemo non videt. Plurima hanc in rem specimina amoverunt doctissimi, & quibus multum planè debet

88 repositum

Sf **republic**

SÆC. XII. respublica literaria, Actorum Lipsienſium editores anno 1682. p. 371.

Epistola pro Ecclesia Albiensi, à Baluzio primùm edita Miscellan. Tom. IV. p. 467.

In Magistrum Sententiarum Commentaria, Opuscula de eruditione principum, de Sacramento Baptismi, De clauſura animæ, De Purgatorio, &c. recent Ludovicus Jacob Biblioth. Pontif. lib. 1. p. 318. quæ in variis Bibliothecis MSS. adhuc deliteſcere dicuntur.

1199. JOANNES CAMATERUS, ex Diacono & Chantilario Patriarchæ Constantinopolitani; claruit anno 1199. quo datis ad Innocentium Papam litteris, miratū se dicebat, quomodo Ecclesiæ Romanæ Universalis Ecclesiæ titulus ascribi posset. Obiit anno 1206. Extat Gr. Lat. *Decretum de nuptiis Confirmatum* in Leunclavii *Jure Gr. Rom.* lib. 4. p. 185.

1199. GALFRIDUS, sive GUALTERUS VINESAUF, seu de *Vino saluo*, stirpe Notmannus, gente Anglus; claruit anno 1199. Petito in patria studiorum curriculum, ad exteras Academias se contulit, notū ignoti etiam apud Romanos nominis, quippe Innocentio III. Pontifici familiaris, cui poemata quadam dedicavit. Scripsit plurimum soluta, tum ligata oratione veniūt, ac, supra sæculū quo vixit sortem elegit.

SCRIPTA:

SÆC. XII.
ab An. MC.

DE nova *Poetria*. Opus Hexametrum Innocentio III. nuncupatum, idem est cum libro de *Arte dicendi*, et si alii diversum faciant. Extat MS. in variis Bibliothecis, Balionensi, Atundeliensi, Cortonianæ, Seldenianæ, ex quo proinde Præfat. ad XI. Scriptores quædam profert Cl. Seldenus.

Tractatus de plantatione Arborum, & conservatione Fructuum, continet in se breviter omnem modum inferendi arbores aromaticas, fructus conservandi, vires & vicia cognoscendi, vina inversa, seu deteriora reformandi &c. Habetur MS. in Biblioth. Gonvil. & Caii Cantab. Cod. 74. Galfridi nostri esse nemini dubitare fas est.

Historia, sive Itinerarium Richardi Anglorum regis in Terram sanctam, ab alijs Richardo Canonico, vel Richardo Divisiensi, ab alijs Roberto Monacho tributum, auctori nuper testificat doctissimus editor Oxoniensis, qui Galfridum nostrum cum Gualtero Constantinensi seu Oxoniensi eundem facit. Prodiit hæc historia, sed mutila, & anonyma in Collectione Micheliæna Gestorum Dei per Francos; integra nuper inter Historiæ Anglicanæ Scriptores Oxon. 1687. Tom. II. p. 247.

Poemata de glorioso rege Ricardo, ibid. p. 430.

De alijs, quæ an supersint incertum, Baleum & Picæum consule.



SÆCULUM SCHOLASTICUM.

CONSPECTUS SÆCULI.



THEOLOGIA Scholastica, superiori ævo introducta, altis hoc sæculo radices egit; de qua proinde, instituti nostri ratione, paucis hoc loco agendum erit. Primis Ecclesie Sæculis Apostoli, virique Apostolici doctrinam, quam à Christo Domino puram ac simplicem acceperant, modo quodam facili & perspicuo, atque ad vulgi captum quam maxime accommodato posteris tradiderunt: nec ad perplexas &

SÆC. XIII.
ab Aa. MCC.

spinosas disputandi rationes unquam diverterunt, nisi fidei adversus Gentiles & hæreticos vindicandæ necessitas id exigebat. In catechumenis instruendis *Symonides* & *Augustinus* (ut verbo Paulino utar) brevem quandam fidei profitendæ formulam, primaria doctrinæ evangelicæ capita complectentem, adhibuerunt; quam sermonibus ad catechumenos & comperitos libris ubertius explicarunt. Hujusmodi erant Cyrilli Hierosolymitani *Catecheses ad illuminatos*, & Gregorii Nicæni *Sermones Catechetici*: aliter in ordinariis ad populum hominibus, vel aliquem sacræ Scripturæ librum, vel partem ex evangelio tunc in Ecclesia selectam, vel denique doctrinam aliquam morealem sermonem didactico exposuerunt. Ubi verò vetus hæc simplexque Ecclesiastica tradendi methodus paulatim in desertudinem abire cœpit, subtiliorem & sublimiorem explicandi rationem excogitarunt: id quod ex Dionysii Pseudo-Areopagitæ operibus, seu quarto, seu quinto sextove demum sæculo natis luculenter constat. Circa medium fere Sæculi VIII. Joannes Damascenus primus inter Græcos, Theologiam ad accuratiorem methodum revocavit, ejusque dogmata in proprias classes distribuit, edicis IV. *de fide Orthodoxâ* libris; quorum *primo*, De Deo Uno & Trino, ejusque Natura & proprietatibus *secundo*, de Creatione, variisque rerum creaturarum generibus; *tertio*, de Incarnatione Verbi, & Naturarum unionem hypostaticâ, De Christi Vita, Morte, & ad inferos descensu; *quarto*, De Christi Resurrectione & Ascensione, de fide, & de Sacramentis, de sanctorum reliquiis & Imaginibus, de lege Dei & peccati, de Sabbato, Circumcisione, de Antichristo & de carnis resurrectione agit. In ecclesiâ Latinâ nemo hoc sæculum voluisse deprehenditur ante Lanfrancum Cantuariensem Beſengarii adversarium medio Sæculo MC. clarum; qui novam Theologiæ formam antiquiori substituisse dicitur, quod tamen ex ejus, quæ hodie supersunt, operibus ægrè colligi potest. Ad sequentis sæculi initium Petrus Abailardus *Introductionis ad Theologiam* libros III. edidit: *primo*, De Fide, Spe, Charitate, & Sacramentis, præcipuè de fide circa Trinitatem, agit; *secundo*, eâ quæ Trinitatem spectant latus pertractat; *tertio*, De Potentia, Sapientia, & Bonitate Dei, in quibus Trinitas consistit, perfectius differit. Hujus operis subsidio egregiè instructus Petrus Lombardus circa Sæculi medium IV. *Sententiarum* libros (unde *Magister Sententiarum* vulgò audit) ex SS. Patrum, præcipuè D. Augustini, scriptis, compilavit. Et jam novam planè faciem induere cœpit res Theologica, ad formam Elencticam, duobusque in orbem recurrentibus inservientem redacta, ad Philosophicum & Acroamatiz cum dicendi genus restricta, in quaestiones infinitas membratim discepta, rationibus in utramque partem agitariis, curiosè nimis penè usque ad ineptias ventilata; methodo nihilominus brevî, nec usquequaque inconcinna, & ad subtilem argutariæ de quaestionibus Theologicis disputandi rationem satis apte composita. Lombardum ducem longo densoque agmine secuti sunt *Alexander Hales*, *Thomas Aquinas*, *Bonaventura*, *Al-*

St 2 berius

SÆC. XIII.
Ab An. MCC.

berius Magnus, Petrus de Tarentasia, Henricus Gandavensis, Valerius de Argentina, Gilielmus Durandus, Augustinus Triumphus, Richardus de Mediavilla, Agidius Columna, Ioannes Scotus, Raymundus Lullius, Hervens Natalis, Franciscus de Mayronis, Ioannes de Neapoli, Albericus Patavinus, Durandus à S. Porciano, Petrus Aureolus, Ioannes Bassius, Ioannes Baconus, Gilielmus Ocham, Adamus Goddamus, ut sequiores pene infinitos mittam. Et, ut in his fieri solet, in diversas mox partes ac sectas abierunt. Hinc ortæ *Nominium & Realium; Thomistarum & Scotistarum; Sententiariorum & Quodlibetariorum* familie; mutuis inter se tixis ut plurimum pugnantes. Tandem relicta simplici, ac putiori veterum doctrinâ, in scholis Christianis pene unice tegnari Scholastica Theologia; advocata in subsidium Aristotelis Philosophia; eaque non ex Græcis fontibus, sed ex turbidis Arabum lacunis, ex versionibus male factis, male intellectis hausta. Nililominus latè sua potentia protendebat; quin & in ipsam Theologiam exercuit impetum; quo factum est ut loco S. Pauli per aliquor sæcula cathedram pene solus tenuit Aristoteles. Quantum ad plura Romanæ Ecclesiæ placita stabilienda contulit nova hæc Scholastica Theologia, cæcus sit oportet, qui non videt. Certe non minùs quam Majestatis Pontificiæ auctoritatem longè lateque promovet Jus Canonicum eodem fere tempore natum, hisdemque incrementis auctum. Verùm de his forsàn plus facis: ad alia pergamus. Anno MCCIV. pridie Idus Aprilis, captâ à Latinis Constantinopoli, Græcorum respublica, simul & Ecclesia miserè dissipatur. Imperii & Patriarchatus sedes Nicæam Bithyniæ transfertur, Theodoro Lascare Imperii insignia arripiente. Eodem tempore Alexius Comnenus, Trapezuntem in imperii sedem elegit, Cappadociam, Paphlagoniam, Pontum & Colchidem provincias nactus; unde imperium *Trapezuntinum* natus habuit. Nec fortunatior Græcorum status ante annum MCCLX. quo urbe Regiâ Latinis crepiâ, in sedes suas restituti sunt. Initio hujus sæculi Innocentius III. Papa furias agit, Philippum Augustum imperio privat, subditos Sacramento solvit, & si pareant diris devovet, Joannem Anglorum Regem ob Steph. Langonium in sedem Cantuariensem non admissum exautorat; regnum interdicto subditum tandem fasces submittentem in Clientelam recipit; Ludovicum Philippi Francorum Regis primogenitum (cui Angliæ regnum tradiderat) Joanni negotium facessere pergentem anathemate percutit. Anno MCCXV. habitum est Romæ Concilium Lateranense, cui plussquam mille Prælati interfuisse dicuntur, ab his Transubstantiationis dogma disertim stabilitur; *Corpus scilicet, & Sanguinem Christi in Sacramento Altaris sub speciebus Panis & Vini veraciter contineri*, TRANSUBSTANTIATIS *pane in Corpus, & Vino in Sanguinem, potestate divina*. Damnantur Abbas Joachim, & Almericus Carnotensis Doctor *Parisiensis*, (& ipse quidem post mortem exhumatus & exustus) aliæque in hæreticos & eorum fautores decernuntur, etiam subditis eorum à fidelitatis vinculo absolutis, & ditionum jure in occupantes translatum; ut Canones de Confessione Auriculari quotannis edenda, de Chrisma-te & Hostia asservandis, de immunitate Ecclesiæ, de damnatis ab Ecclesiâ Romana morte plectendis, aliosque jam missos faciam. Non desunt quidem eaque non contemnenda argumenta, quæ omnem hujus Synodi decretis fidem atque autoritatem detrahunt; nec aliam Autoritatis Synodalis umbram habere videntur, quam quod ab Innocentio III. condita in Concilio duoraxat proposita sint, nullo Patrum suffragio roborata; quæ de re vide quæ post alios novissimè disputavit doctissimus Du Pin de *Antiq. Eccles. disciplin.* Dissert. 7. §. 4. Huic item Synodo adfuit Dominicus Hispanus, Ecclesiæ Osmentis Canonicus regularis, non sine magno honore & reverentia a Pontifice receptus, à quo etiam Ordinis Prædicatorum à se recens fundari confirmationem impetravit; eo nempe consilio, ut discipuli ex hac schola prodeuntes, in Albingensibus aliisque hæreticis convertendis perpetuò laborarent. Cum verò certò scirent hæreticos nudis sermonibus ab Ecclesiæ gremium haud facile esse reducendos, missi sunt adversus illos Cruce signati; & ut omnia tam pio proposito convenirent, institutum est *Sacra* (quam vocant) *Inquisitionis Officium*; gravissimum illud, & ab Orco petitu Christianæ Religionis dedecus simul & flagellum, Conscientiarum Carnificina, summæque tyrannidis & crudelitatis officina, quâ

--- Simili non invenere tyranni

Majus tormentum.---

In te igitur nimis seriâ severâque ineptias agit Ludovicus à Paramo, (ipse hæreticæ pravitatis Inquisitor) de *Orig. Officii S. Inquisit.* lib. 1. tit. 2. c. 1. & seqq. quidum originem ab ipsis mundi incurabulis accessit, ipsum Deum primum hæreticæ pravitatis Inquisitorem, parentes

parentes protoplastos, infidelitatis, hæresis, blasphemiz, idololatriæ reos in jus vocantem, inque eos damnationis sententiam pro tribunali ferentem, nobis sistit: Et ne quid tam lepidæ fabulæ deesset, primos parentes pœnitentiam jam agentes, vestis pelliceis; tanquam habitello, seu sacro Bœndicto (quem *Sanbenito* Hispani vocant) indutos nobis exhibet: de quibus omnibus diligenter pro more, & prolixè agit. Sed jam non vacat operosas captare nugas, & *Stultus labor est ineptiarum*. Anno MCCCLIII. Robertus de Sorbona, natione Gallus, vir quidem humili loco natus, sed divitiis, & pietate conspicuus, nec literarum penitus rudis & ignarus, in usum Theologiæ Magistronum, Collegium Sorbonicum Parisiis condidit; quod per omnia deinceps sæcula virorum magnâ judicii, eruditionis, literarum, candorisque famâ præstantium hodiernum florere. An. MCCCLIV. saltim sequenti, ortâ inter Academiam Parisiensem & Monachos Dominicanos & Franciscanos lite, Fratres Mendicantes librum quendam novum, quem *Evangelium æternum*, seu *Evangelium Spiritus S.* vocabant à Joanne de Parma Minoritarum Generali, ut ferunt, compositum, ediderunt: in quo (teste Gulielmo de S. Amore*, qui hoc ipso tempore adversus hos ipsos Monachos Parisiis librum in lucem emisit) docuerunt, *Evangelio Christi perfectius, & melius, & dignius fore Evangelium æternum, sive Evangelium Spiritus S. quo adveniente evacuabitur evangelium Christi*. Speciatim, ut ex Eymérico aliisque constat, liber iste blasphemia hæc dogmata inter alia continebat, *Evangelium æternum Doctrina Christi, & toto Veteri & Novo Testamento præstantius esse: Evangelium Christi non esse Evangelium regni, ac per hoc nec Ecclesiæ adificatorum: Novum Testamentum, sicut & Petrus esse evacuandum: nec in virtute sua nisi ad annum MCCCLX. duraturum: deinceps omnes in statu perfectorum fore; ad instruendum homines de spiritualibus & æternis solos esse idoneos qui nudis pedibus incedunt: Christum Sanctosque Apostolos non fuisse perfectos in vita contemplativam; contemplativam vero vitam ab ipso Ioachim Abbate fructu fuisse cepisse, & amodo in perfectis successeribus ipsius perfectius mansuram*. Hæc ex multis panicula. Longe plura re docebunt Nicolaus Eymericus director. Inquisit. part. 2. Quæst. 9. Sect. 4. Bulzus Hist. Universit. Paris. Tom. III. Sect. 5. p. 330. Usser. de Christ. Eccles. Success. c. 9. Sect. 19. 20. 21. &c. Tam execrandas Blasphemias indignati theologi Parisenses, librum damnavant, scriptis oppositis refutârunt, lectique sunt delegati, & ad Papam hæc de re missi, qui ægrè tandem à Pontifice impetrârunt, ut *Evangelium æternum* damnaretur; sed secretò, & si posset fieri, sine fratrum scandalo combureretur. adeo tenebre necessarios suos, bipedum licet omnium nequissimos, & in Christianam religionem ad insaniam usque debacchantes, tractavit Pontifex; qui tamen Gulielmi de S. Amore librum *de periculis novissimorum temporum* adversus hos Monachos hæc de re scriptum, publicè tum Auagniz, tum Parisiis flammis nuper adjudicatar. Verùm de his pro instituto nostro plus satis. Nutantibus in oriente imperii Constantinopolitani viribus, & undique archiùs constringentibus Muhammedanorum copis, auxilium à Latinis speratur, eoque sine concordia Græcos inter & Latinos renrari, Concilio Generali Lugdunensi II. anno MCCCLXXIV. habito, cui 1500. Præfules, Abbates, aliosque Prælatos interfuisse voluit. Sex sessiones habuit, tandemque unio quædam Græcorum Latinis præcipue in dogmate de Spiritu Sancto inita est: quam tamen finita mox Synodo rejiciunt Græci, nequicquam contranitente, & minis, verberibus, excommunicationibus, exiliis in plerisque sæviente Imperatore Michael Palæologo, frustra etiam allaborante cum focis suis Joanne Becco, in Patriarcham levato. Judæi ubique ferè infames & exosi ob pueros, ut dicunt, circumcisos, quin & crucifixos, aliaque nefanda scelera ex pluribus Occidentis provinciis ejiciuntur, ex Anglia anno MCCXC. ex Galliâ an. MCCXCV. ex aliquot Germaniæ urbibus an. MCCXCVIII. Denique tot expeditiones pro recuperanda terra sancta, per mutua Christianorum Principum dissidia frustra hæcenus suscepæ, tandem excutere hoc sæculo penitus desinunt; his ipsis locis quæ Dominus nocte natalis, vita, miraculis, & sanguine consecraverat, barbaris & infensissimis Christiani nominis hostibus in hæreditatem deinceps quietè relictis.

S. M. C. XIII.
ab An. MCC

* De periculis
novissimorum
c. 5. p. 3.

Marth. Paris
ad ann.
1557. p. 95.

SCRIPTORES.

SÆC. VII.
ab An. MCC.
1200.



YLVESTER GYRALDUS,
Cambrensis à Patria, Barrius à pa-
tre dictus, ortu utpote Cambro-
Britannus, in australi Cambria
parte, matrisque Demezie
finibus, non longe à Pembrociz
urbe in castello de Mainarpu illustri gene-
rarus, VVillelmi de Barri, & Angarethe,
Rei Principis Sudwalliz neptis, filius. Adul-
tus factus, à Davide avunculo, Episcopo
Menevensi, Archidiaconus Brechinensis crea-
tus est: & ad peregrinandum se conferens, in
Academia Parisiensi literarum studia excoluit;
arque integro trivinio Theologiam in Anglo-
rum Collegio prægic. Domum reversus in
Henrici II. Regis aula plurimum valuit. Anno
1187. Joanni Moretori Comiti, Henrici filio,
in Hiberniam exercitum ducenti comes datus
est: & ab eo Episcopatus VVexfordiensi & Lo-
chelenensi donatus, utrumque recusavit. Jo-
anne sub anni exitum in Angliam redeunte, ip-
se aliquandiu in Hibernia moratus est, ut gen-
tis & rerum gestarum monumenta undique
conquireret, regniq; topographiam delinear-
et. Anno sequente in VValliam transierat;
ibique per aliquot annos delitescens, Historiz
suz condendæ & eliminandæ summo studio incu-
pavit. Re ad umbilicum perductâ, Oxonium
petiit, & contracto ingenti Doctorum, Scho-
larium, Oppidanorumq; cœtu Historiam
suzm inægro triduo recitavit. Lectione finita
auditorum convivio excepit. Postea Baldrvino
Archiepiscopo Cantuariensi in loca sancta eun-
temis locum se adjecit. Anno 1198. Episcopus
Menevensis electus, nota de sede contro-
versâ, Romam anno 1200. petiit, judicem
Pontificem sortitus; ubi cum exoleta dudum
jura Metropolitica sedi Menevensi postliminio
reddi postulare, Hoberti Archiepiscopi Can-
tuariensis pot. uria rejeclus est, & Episcopali mu-
nere penitus submotus. Vixit ultra septuaginta
annum: quo verò anno obierit, non liquet.

SCRIPTA.

Topographia Hibernia, seu De Mirabilibus
Hibernia liber.

*Expugnatio Hibernia, seu Historiâ Patriâ
de expugnata ab Anglis Hibernia, cujus duplicem*
editionem adnotavit Gyraldus, ac posteriorem
Joanni R. g. dicavit.

Itinerarium Cambriae libri II. comprehensum.
Descriptio Cambria ad archiepiscopum Archiepiscopus
Cantuariensem. Bina ista opuscula cum notis
simul editis David Powvelli Londini 1587. 8.

Prodierunt omnia isthac Opera inter Histori-
cos Anglic. Normannicos, Francofurti. 1602. f. p.
691.

Epistola ad Gulielmum Verum Herefordensem

Episcopum brevis, ab Usserio edita est in Hibernie.
Epist. Sylloge p. 124.

Gemma Ecclesiastica extat MS. in Bibliotheca
Lambethana & in illius calce epistola, quæ & Vi-
tor & Scripserunt suorum rationem reddidit, digna
cens quæ lucem videret.

Dialogus de Ecclesia Menevensi.
Dialogus duorum, mutique sermonis inter qua-
rentem & solventem libri II. Perque Dialogum
habetur MS. in Collegio S. Benedicti Cantab.
vol. 99. num. 3. 4.

Libro de principis instructione, divisus in tres
distinctiones, quarum duas impendit instructio
principum Normannicorum, ut proditorio
prætextu Religionis omnes Britanniam Inu-
las reduceret sub Monarchiam Gallicanam, quod
mysterium hodiè operatur in pragmaticis Hæpa-
nonum: habent hoc opus MS. in Bibliotheca
Cottoniana sub Ind. B. 13. N. 2.

Distinctionum libri IV. in quibus miscificè in-
structus Vitam & Mores Monachorum ibid. MS.
sub Tiberio B. 13. N. 1.

Distinctiones Sex, in quibus tractatur de mo-
ribus VVallorum, & jure Menevensi Ecclesiæ,
cum variis ejus laboribus interis in hac parte con-
tra Ecclesiam Cantuariensem, ibidem. MS. sub
Domitiano. A. 5. Num. 3. Idem, ut videtur, opus
cum Dialogo de Ecclesia Menevensi, cujus supra
fit mentio, saltem Hibernia iste huius operis pars
est.

Alia Gyraldi scripta penè infinita memorat Ba-
leus Cent. 3. cap. 51. p. 519.

GERVASIUS, natione Anglus, Fani
Servatoti O. B. Monachus Cantuariensis, claruit
anno 1201. Præ cæteris bonarum artium studiis
ad vetustiora gentis suæ monumenta investiganda
addixit animum, præcipuè quæ res Britanicas
& Saxonicas spectabant: ingentique eorum copi-
am apud se collecti ad scribendum semet accuravit.

SCRIPTA.

Trahitum de Combustione & reparatione Can-
tuariensis Ecclesiæ inter Scriptores X. Angli-
cos Londini 1652. f. p. 1289.

Imagines de Ascensu inter Monachos Cantu-
arienses & Baldrvinum Archiepiscopum, ibid. pag.
1305.

Chronicon rerum in Angliâ gestarum ab anno
1122. ad an. 1199. ibid. p. 1334.

Alia live Vita Pontificum Ecclesiæ Cantuariensis
ab Augustino usque ad Hubertum inclusivè, ibid.
p. 1629

HERVARDUS, Archidiaconus Leodi-
censis, claruit circa annum 1201. Extat *Epistola*
de Guberno Gambiacensi & de scribenda Vita
S. Marini

SÆC. XII.
ab An. MCC.

1201.

1201.

SÆC. XIII. S. Martini apud Mabillon. Anal. T. II. thet. S. Scriptorum Clibet. p. 171.

SÆC. XIII.
ab An-MCQ
1201

1202.

MATTHÆUS VINDOCINENSIS, de
cujus ætate non levis est apud eruditos contro-
versia: alii eum illum anno 1203. obiisse, alii
anno 1213. fluctuasse volunt: nonnulli Abbatem S.
Dionysii Parisiensem anno 1163. electum, anno
1236. die XXV. Septembris defunctum esse con-
tendunt. Porro videntur eorum sententia, qui
incum huius sæculo illum accensent: quippe qui
opus suum Bartholomæo Turonensi ab anno
1175. ad 1206. Episcopo nuncupavit, addunt Sa-
marthran Fratres *Gulic. Christianæ* Tomo I. p.
773. Matthæum nostrum, dum esset Abbas S.
Dionysii, Turonensem Pontificatum recusasse.
Scriptis carminis elegiaci, pro ratione sæculi non
indulgenti, *Tonalem*, seu *Historiam Tobie senioris
& junioris*; quæ typis excusa prodit *Lugduni*
1505. curâ Joannis Heroldi *Basil.* 1563. curâ Jo-
annis Heringii *Nemæ* 1643.

1201.

JOACHIMUS, gente Calaber, Mo-
nachus Ordinis Cisterciensis in Conobio Sam-
bucinehi Diocesis Anglonensis in Lucania
d. in Abbas Monasterii de Ueracio in Calabria,
ad demum fundator & Abbas primus Conobii
Florentis, æque institutor congregationis Flo-
rentis. Claruit anno 1201. Undecennio ante ob-
immetam Prophetia ei divinitus concessa fa-
mam à Richardo Angliæ Rege Messana in Si-
ciliam tunc agente accitus, Auschitum in Urbe
Romæ jam natum esse, & in sedem Apostolicam
mox evehendum varicinasus est, alia ejusmodi
farinæ plura nugans. Obiit ante annum 1215. quo
liber ejus adversus quendam Petri Lombardi
opiniones in synodo Lateranensi damnatus est.

SCRIPTA.

De concordia Petri & Novi Testamenti libri
V. jussu Lucii III. Urbani III. & Clemen-
tis III. Pontificum elucubati.

Commentaria in Hieronymi Prophetam. *Estæ*
Veneris 1525. *Coloniæ* 1577. 8°.

Psalterium decem chordarum.

Commentaria in Isaiam Prophetam.

Commentaria in novam Capitula Nami, *Abac-
enc, Zacharia, & Malachia* Prophetarum.

Prodierunt Opera hæc tunc recensita *Vene-
tiæ* 1519. 4°.

Commentarius in Apocalypsin D. Joannis, ex-
cussus *Veneris*, 1519. *Colonia*, & alibi, testibus
Labbeo & Mitro.

Patricia de summis Romanis Pontificibus XV.
seculum, prodierunt cum notis Paschalini Re-
giclini *Proet.* 1589. dein cum notis Josephi Sc-
ligeri non uno in loco, cum notis Joannis
Adriaci *Frankfurt.* 1608. auctiora apud Wol-
sum Memorici. *LeG. Tom.* p. 444.

In Cyris revelationem, in *Enchiræon & Mer-
linus*. *Commentaria*, æque alia quædam varicinia.
Prodierunt Italicæ cum Anselmi Maricani anno-
tationibus *Veneris* 1579.

Flurima alia Joachimii scripta recenset, &
MS., extraxit refert, Carolus du Vilch. in Biblio-

THOMAS, Ordinis Cisterciensis Mo-
nachus, claruit circa annum 1201. Scriptis ad
Pontium Claromontanum Episcopum *Commen-
tarios in Canonicis Cantiorum*, typis excusos Pa-
risi. 1521. *Lugduni* 1571. Verus horum Commen-
tationum Auctor est Thomas noster. Sunt tamen
alii, quibus tribuuntur: quæ de re multa inter
eruditos lis est; quæ si tanti sit, apud Cas. Audi-
um * reperiri potest, qui quidem id facis ope-
rosè egit.

* Supplens
p. 444.

1201

NICOLAUS, Patria Hydruntinus, à
quibusdam *Magister Hydruntinus* dictus, claruit
anno 1201. Cum Benedictus Cardinalis ab Inno-
centio III. Papâ ad reficiendum unionem
Orientalem inter, & Occidentalem Ecclesias
Constantinopolinensis esset: in omnibus dispu-
tationibus, quæ tum in Urbe Regia, tum Thes-
lonicæ & Athenis habebantur, Nicolaus noster
interpretis officio functus est. Scriptis Græcè *Trac-
tatum* varios adversus Latinos, viz. 1°. *De Pro-
cessione Sp. S. in quo Hugonis Eberhardum refellere
conatur*. Fragmenta ejuslibet libri habet Leo Allat-
ius *de Consensu* l. 1. c. 12. §. 3. adversus *Hortinger.*
cap. 19. p. 341. 2°. *De pane fermentato à Christo in
suprema cænâ Dispositis suis traditis*: duo fragmen-
ta exhibet Leo Allatius *adversus Hortinger.* c. 3.
p. 13. *de Consensu* l. 1. c. 13. §. 4. 3°. *De lectione
Latinorum in Sabbato, Consequi Sacerdotum,
aliique argumentis*. Citatur ab Allatio loco pro-
ximè laudato.

NICETAS Maronia, ex Magis Ecclesiæ
CP. Chariophylace Archiepiscopus Thessaloni-
censis, Latinis paulò faventior, quippe qui unionem
inter Ecclesias Græcam & Romanam sibi
unice exoptabat. Claruit anno 1201. Scriptis *de
Processione Spiritus Sancti* *Dialogorum libros* VI.
in quibus Græcum & Latinum interloquens in-
ducit, & Hugonis Eberhardi argumentis pro virili
satisfacit. Fragmenta quædam ex illis profert Leo
Allatius *adversus Hortinger.* *cap.* 19. p. 467. *Responsio
eisdem ad interrogata Basilii Monachi* habetur
Gr. Lat. in *Jure Gr. Rom.* l. 5. p. 345.

1201

MICHAEL ACOMINATUS
CHONIATA ratione Phryx, Nicetæ fra-
ter natu major, Athenarum Metropoli, cla-
ruit anno 1204. jam tunc senex. Extraxit Latinè
Oratio sanctis in mortem fratris Nicetæ, cum
Operibus Nicetæ edita *Paris.* 1566. *Frankfurt.*
1568. E. & in Bibliothecâ Patr. Tom. XXV. p.
180. Fragmenta exinde aliquot Gr. Lat. exhi-
bet Leo Allatius *adversus Hortinger.* p. 197.
Extraxit *Tractatus ejus de Cruce MS. Græcè*, *Paris.*
in Bibliothecâ Regia Cod. 143. testante Labbeo
Nov. Biblioth. MS. p. 74. Item Sermo *Athenarum
urbem multum esse distans ab antiquâ*, *ibid.*
Cod. 1016. vid. Lab. p. 135.

1204

NICETAS ACOMINATUS,
CHONIATES à Patriâ dictus, prædicti
Michaelis frater. Novembris adhuc Constani-
nopolis

1204

158. MS. in Bibliotheca publicâ Cantab. Cod. 151.
S. Benedicti Cod. 148.

Commentaria super Evangelia & Epistolas de diebus Dominicis per anni circulum: hæc unâ cum *Commentariis in Esaiam & Prophetâ minores* extant MSS. in Bibliotheca Lambethanâ.

Commentarius in Ecclesiasticum. MS. in Bibliotheca publicâ Cantab. Cod. 69. S. Benedicti Cod. 150.

Vita S. Thomæ & Passio ejus, ex variis Antiquis Contexta. MS. in Collegio S. Benedicti Cantab. Cod. 75.

Extant hæc Langtoni Opuscula MSS. in plurimis etiam aliis Anglicæ Bibliothecis: de quibus consulas Jamiesi Catalogum.

Sermones variis habentur MSS. in Bibliotheca Dumerii ap. Sander. *Biblioth. Belg.* MSS. p. 189.

Sermo de diversis, cujus initium *De criminibus* in Biblioth. Cenobii Camberon. ibi. p. 365.

De B. Maria Sermones II. MSS. in Biblioth. Paulinâ Lipsienâ, Reposit. Theolog. Serie 5. S. N. 24. Vid. Felleri Catalog. Cod. MSS. p. 97.

Quamplurima alla ejusdem Opera enumerant Balcus, Pircus & Carolus da Vüch; quos adæant, qui plura velint.

1207. HUGOLINUS, Ostiensis & Velitrensis Episcopus, claruit anno 1207. Extat *Epistola ad Velitrenses*, &c. pro conservandâ pace cum Nymphas, apud Baluzium Miscellân. Tom. II. p. 248.

1208. RODERICUS XIMENIUS, gente Vasco seu Navarrus, ab anno 1208. Archiepiscopus Toleranus. Anno 1215. Romam profectus, Concilio Lactanensi interfuit, & in consensu Patrum summa eloquentiâ laude peroravit. Extremum senectutem Innocentium IV. Pontificem Lugduni Concilium celebrantem adiit, ut licet sibi à Petro Tarraconensi de primatu totius Hispaniæ incrementum illius judicio permitteret. Iner redendum, dum in Rhodano fluviio navi devehiretur, montem obiit anno 1245. die IX. Augusti.

SCRIPTA.

Historia Hispanica libri IX. à primo Herculis in Hispaniam adventu ad annum Christi 1245. ab Andrâ Schoero editi Hispaniæ Illustratæ I om. II. p. 26.

Historia Ostrogoburum ab anno Christi 453. ad annum 555. ibid. p. 148.

Historia Hunnorum, Vandâlorum, &c. à primâ illorum origine ad an. 5. ibid. p. 151.

Historia Arabum, ab anno Christi 570. ad annum 1150. ibid. p. 162.

Historia Romanorum, à Jano Rege ad annum Urbis 708. ibid. p. 194.

1208. S. FRANCISCUS, gente Italus, Assisii in Umbriâ natus anno 1182. Petri Bernardini & Pice filius. Adultâ ætate mercaturæ quæsitum exercuit; quin & tibi Walsingham fides sit habenda, effreni lascivitiæ diu mancipatus fuit. Anno 1208. captivitate, quæ sibi contigit, & Sacri Colicis lectione seu virtute auctus, seu ad me-

liorem frugem reductus, pietatis studio sese totum dicavit, & Evangelicam paupertatem professus, novum vitæ institutum excoluit. Deinetronis ad instar totam pervagatus Italiâ, ingenti pietatis & humilitatis specie omnium in se oia oculoque capere convertere. Pauper enim & squalore oblitus, eozâ ac uodoso fane subcinctus, & ad fordida quæque in modum humilitatis speciem præ se ferente, ministeria descendens, hūtioniam in triviis & compitis passim agebat; numerorum insuper contactum meticulous refugiens, & jejuniis ac vigiliis corpus macerans, vir verè Apostolicus haberi voluit: quin & variis illi temet effatis Prophetæ nomen ambiis & humanam aspernatus sorem ex profani, nec ridiculâ minus, retum à Christo in terris gestarum imitatione divini alicujus, & plausum hominis, personam induit. Ex hujusmodi inceptis apud alios admirationem sibi peperit, à maximâ verò vulgi parte nonnulli famis & comatibus exceptus, plagis sæpenumero probè multatus est: quas quidem ille adeo non refugit, ut summo honori duceret; atque omni modo lumbifragium arbitret. Tandem anno 1215. majores concepit animos, & contractis undique discipulis, novum Monachorum Ordinem instituit; quos studia moreque sacros sedulo amulari voluit. Ipse Romam profectus, sodalitiū seu fraternitatem suam (sic enim id appellat voluit) ab Innocentio III. confirmari obtinuit. Anno 1219. in Orientem suscepit iter, ut loca sancta invisceret: & aut reditum cum Soldano Saracenorum congressus, eum ad fidem Christianam convertere conatus est. Obiit anno 1226. IV. Non. Octobris post mortem inter Sanctos relatus. Plura dabunt Vite ejus Scriptores, ac præcipue Lucas Waddingus *Annal. Minor.* Tom. I.

OPERA.

Epistola XVI. ad diversos, quarum nonnullæ admodum prolixæ sunt.

Admonitio ad omnes Fratres Capituli XXVII. Verba ad humilitatem, obedientiam, & Patientiam inducentia.

De Virtutibus S. Virginis, & sanctæ ejusque anime.

Opusculum de verâ & perfectâ caritâ.

Expositio in Orationem Dominicam.

Lani Domini Dei Atrifini.

Orationes, seu Preces XI.

Testamentum S. Francis.

Regula IV. Adonachi & Monialibus prescripta.

Collationes XXVIII. de variis argumentis.

Officium Passionis Domine.

Canticum Solis, atque alia duo de Amore Divino.

Apophthegmata Familiaria Collegia, Prophetia, Parabola & exempla, Benedictiſſime, Oracula & sententia communes.

Sermones VI. Rationes totidem quare Deum Religionem Minorum sua concesserit Ecclesiæ, & Opusculum X. præfatiſſimum viri Religiosi, & Christiani, sapientia à nonnullis censetur.

Opera ista omnia colligit, atque edi curavit Joannes de Haye Paris. 1641 f.

ARNOLDUS, primus Ecclesiæ Hildeshelmensis

1209.

SÆC. XIII
ab An. MCC.

mensis Præpositus, deinde Abbas Lubecensis, claruit anno 1209. *Helmoldi Chronicon* supplevit ab anno 1171. ad annum usque 1209. In rebus Schlawicis præcipue meretur idem, noante Cl. Vossio *: in cæteris haud parum diligentie præfuit. Extat hæc *Continuatio* cum *Helmoldi Chronico*, præcipue Henrici Bangeri notis illustrata, *Lubeca* 1659. 4°. In primâ *Helmoldi* editione *Franefurti* 1556. nonnulli IX. priora Capita habebantur. Alia Capita aliis editionibus accesserunt. Tandem IV. ultima capita unâ cum *Epilogo* ex MS. Codice edita sunt inter Henrici Meibomii *Opuscula Historica*, *Helmstad.* 1660. 4. p. 568.

1210.

GERVASIUS TILBERIENSIS, Natione Anglus, Patriâ Eskiciensis, Tilberiz ad litus Thamefisium natus; Henrici III. Anglie Regis nepos, ab eo tandem ditionis Arclæensis in Gallia Marefcallus factus: non modò Regi suo, sed & Ottoni IV. Imp. apprimè charus. Claruit anno 1210. Editus est à Cl. Madero anno 1673. *Geruasi nostri Consularium de Imperatorum Romanorum, Germanorum, Lombardorum, Britanniæ, Francorum, Anglorumque regnis*, teste Christophoro Sandio *. Editionem enim hæcenas non vidit. An idem sit Opus cum *Ottone Imperatoris libro* III. qui in Bibliotheca S. Benedicte Cantab. Cod. 237. num. 1. MSS. habetur, videntur, quibus utrumque opus conferendi facultas datur. Extat *Geruasi nostri liber de descriptione mundi ad Ottone Imperatorem* in Bibliotheca Cottoniana, sub *Vegetasione* E. 1. N. 1. idem opinor cum libro de *Mirabilibus Mundi*, qui in Bibliotheca Benedicte loco citato reperitur. *Dialogus ejus de Sacceris iuribus & consuetudinibus* extat MS. inter Archiva Regni Fæcælia, & in Collegio Gonvilli & Caii Cantab. Alia *Geruasi scripta* Historica, viz. *Illustratio Galfridi Historici Terræ sanctæ, Tripolitani Angliæ &c.* recentior Baleus, Piseus, alii.

* Not. ad
Voss. de
Hist. Lat. p.
127.

1210.

GUALTHERUS MAPES, gente Anglus, Henrici III. Regis Sacellanus, ex Canonico, ut volunt, Sarisburienfium Lincolnienfium Præcentor, tandemque Archidiaconus Oxoniensis, claruit anno 1210. Pendente lite inter Galfridum Monumetensem & Hubertum Archiepiscopum Romanæ aderat; quo tempore Romanæ curiæ vitia & excessus accurate notavit. Vit admodum festivi ingenii: qui lapsos Pontificum Cardinalium, Episcoporum, Clericorum, & Monachorum mores modestè acriter persequitur: unde poemata sua sub fictis titulis & alieno nomine venditare solebat.

SCRIPTA.

A *Pœn. pñi Galfr. Pontifi* &c. à Joanne Vossio edita Memorab. Lect. Tom. I. Cens. XII. p. 410.

Ad supras Prælatos libris, ibid. p. 417.

Ad multos Pastores, ibid. p. 439.

Ad Christi Sacerdotes, ibid.

Sermo ad eisdem: ratorum, ibid. p. 441.

De malis Romanæ uris, ibid. p. 442.

Alia fortassis hæc hujusce Poetæ Opuscula in

variis Angliæ Bibliothecis delitescunt: in quorum titulis apud Baleum & Piseum reperitur.

SÆC. XIII
ab An. MCC.

1210.

GUNTHERUS, primò Scholasticus; dein Cœnobii Parisiensis in Diocesi Basilicensi Monachus Ordinis Cisterciensis. Claruit anno 1210. Scripsit ex ore Martini cujusdam Abbatis, qui rebus gestis interfuerat *Historiam capie à Latinis Consensumque*. Eam exultit Flororius Caninius *Antiqu. Lect.* Tom. V. p. 358. Eundem, ut videtur (neque enim id diserte statuo) Guntherum autorem habere *Carmen Hericum* hæc non Inelegans de rebus à *Frederico Barbarossa Imp. in Italia ac præsertim Liguria gestis*, libris IX. comprehensum, & *Ligurianum* dictum; quod inter Scriptores Germanicos cum notis Jac. Spiegelii divulgavit Justus Reuberus *Franefurti* 184. f. p. 275. Prodestar antea seorsim *Basil.* 1569. & cum Jac. Spiegelii notis *Argent.* 1551. f. imò jam anno 1500: folio: in hoc poemate meminit alterius à se scripti, de Bello Sacro, quod *Solimanium* vocat. Certe Guntherum hunc, quilibet tandem fuerit, tanquam Poetam Spiritus & ingenii haud vulgaris. Immo ut illo ævo mirandum, præpe barbari sæculi caput perelegantem, nobis commendat *

† Liptius & C. alii bonos quosque, Deus bonos Quales! Judices: Quis res suas ævo domis, fœtisque fortiter & sapienter gestas (inquit, qui hunc Scriptorem edidit, Cuor. Kierschubius) Carmine supra quam sæculum sum ferat, eleganter bonoque & creditio descripsit.

* Polyen. I
cher. lib. 2.
Dial. c. 2.
† An Polyb.
p. 172.
* De Hist.
Lat. & c. p.
p. 432.

ABSOLOM, primùm Canonici S. Vincentii Parisiensis, dein Abbas Spinchæbægensis in Diocesi Trevirensi. Claruit anno 1210. Hujus meminit Cæsius Heisterbæcensis *Miracul.* sui temporis lib. 4. cap. 89. Extat *Sermones Festivales* L. I. curâ Danielis Schillingi impressi Coloniz 1534: f.

ROBERTUS DE MONTE, seu Robertus de Torinolo, gente Normannus, Abbas S. Michaelis de Monte in Diocesi Abrinensi, claruit anno 1210. uti vulgò perhibetur quippe cum Sigeberto Continuatio illi scripta ad hunc annum dedicatur. Rectius tamen alij forsitan Robertum nostrum ex Priore Beccensi Abbatem S. Michaelis cretum esse, atque anno demum 1186. obisse tradunt: ad id à posteriore quodam scriptore Sigeberti Chronicon ab anno 1158. quo desit Robertus ad an. 1210. continuatum fuerit. Certe in Catalogo Abbatum S. Michaelis, quem exhibet Montfaucon *, non alius hoc tempore occurrit Robertus.

1210.

* Neubis
P. 117.

SCRIPTA.

C *Continuatio Chronici Sigeberti Gemblœensis* ab anno 1112. ad 1210. cujus non alia forsitan pars genuina est, quàm usque ad annum 1158. Galtem ad an. 1112. desinit Extat cum Sigeberti Chronico edita *Anversp.* 1608. & typis aliis.

Epistola una, & Prælogus in abbreviationes Epistolæ Apostoli secundum Augustinum.

Appendix germana ad Sigebertum, antea inedita.

Tractatus

SÆC. XIII.
1212. MCC.

Traictum de immutationibus Monachorum, de Abbatis & Abbatibus Normannorum, & edificariis & detestariis eorum.

Opuscula ista omnia edidit Lucas Dacherius in Appendice ad Guilberti Opera Paris. 1651. p. 715.

Historiam Monasterii S. Michaelis de Monte à Roberto conscriptam edidit idem Dacherius in Spicilegio suo.

1211.

WILLIBRANDUS ab **OLDENBURG**, natione Germanus, Canonicus Hildesheimensis, claruit anno 1211. quousque in Palestinam suscepit, ut loca sancta inviceret. Domum reversus *Itinerarium Terra Sancta* conscripsit, quod primus divulgavit Leo Allarius *Symonit.* par. 1. p. 104. Coloniae 1653. 8^o.

1212.

HELINANDUS, natione Gallus, dein post vitam aliquamdiu facis dissolutæ actam, quod ipse ingenue fatetur, Monachus Ordinis Cisterciensis in Cænobio Montis Frigidii in Diocesi Bellovacensi, claruit anno 1212. Obiit anno 1217.

SCRIPTA.

C *Historiam ab Orbe condita ad annum 1204. libris XLVIII. Edidit id non ita pridem in Bibliotheca sua Cisterciensis Bertrandus Tiliensis. De hoc Chronico notatu non indignum est quod tradit Joannes Timmouth in historia sua nondum edita.*

Chronicon ab initio mundi usque ad tempus factum in maximo quodam volumine digestum: & hoc quæ dem opus in dissipatum est & dispersum ut nupquam totum reperitur; ferunt enim quod idem Helinandus cadida familiaris sue Garino Sylvanellensi Episcopo quosdam ejusdem operis quatuor accommodaverit, quæque per obliuionem suæ negligentiam, præstitit auferri. Hackeus Jo. Timmouth.

Sermones aliqui ab eodem editi ibid.

Martyrium SS. Gereonis & Secorum ejus. Extat apud Sautum ad diem X. Octobr.

Versus Gallici de Marie, qui publicè legi & cantari solent. Hos edidit Antonius Lotellius anno 1594. qui notat Helinandi styli ubique esse ornatum valde & figuratum; orationem plenam, sententiosam, & moralem; rhythmos verd ejus tam eruditos & fluidos ut nullis antiquis aut modernis quicquam debeat. Hoc me docuit Carolus Vichicus, qui plura Helinandi scripta MSS. adhuc & litterarum enumerat biblioth. Cisterc. p. 140.

1215.

CONRADUS A LICHTENAU, gente Germanus, ortu nobilis, anno 1202 Presbyter factus, dein anno 1207. Monachus Ordinis Præmonstratensis, & demum Abbas Cænobii Urspergensis ad Windaliam in Augustanâ Diocesi ab anno 1215. ad annum 1240. quo diem obiit. Ex variis aliorum Historiarum contextu *Chronicon à Belo Assyriarum Reg. ad annum Christi 1229. De Historia Germani: a optime meritis est; quippe qui de Imperatoribus nostris multa studiet collegit. Præterea notationem temporis, æternam Historia oculam, reliquis diligentius adhibuit, inquit et*

ipsâ Apologia, quam pro Ottone Imp. adversus Conradum nostrum consensum scripta, Henricus Meibomius *. Prodiit istud *Chronicon Ar. generari* 1540. 1609. f.

SÆC. XIII.
1215. MCC.
* Opus.
Hist. p. 129.

ALEXANDER NECKAM, Gente Anglus, Partii Hartfordiensis, ad sanum S. Albanus, optimis literis domi apprime ex cultus. pro more sæculi Gallie Italicæ Academicis petiit, & clutavit. In pariam rediit in S. Albani Cænobio sibi sedem ponere voluit sed levi de causa indignatus, Excelsiam se transtulit, & in eadem ecclesia S. Augustini Canonici Regularis, & ab anno MCCXV. Abbas factus est. Obiit anno MCCXXVII. Wigornie in itinere positus, in Claustro Monachorum ibidem sepultus, hac inscriptione ornatus, quam et Bostono Buriensi profert Baleus.

1215.

*Eclipsin patitur Sapientia, Sol sepeliuntur
Cui si per nuntius minus esset stabile funus.
Vir bene discretus, & in omni more factus.
Dilectus erat Nequam, vitam duxit muner-
agnum.*

SCRIPTA.

C *Omment. super quatuor Evangelia. Extat MS. in Bibliotheca. Lincolnien. Oxon. Volum. 21.*

Expositio super Ecclesiastem. MS. in Bibliotheca Cottoniana sub Tiberio A. 12. N. 1.

Expositio super Cantica. MS. Oxon. in Biblioth. Coll. Novi. Cod. 187. in Biblioth. Babiloniensi Cod. 38. Cantabrig. in Biblioth. publicâ Cod. 122. & in Vembrothiana Cod. 152.

Laudes divina sapientia olim in Bibliotheca Lumbiana Vol. 33.

De Naturis rerum, in Bibliotheca G. Copi nobilis Angli vol. 62.

Elucidarium Bibliotheca. Incipit, De singulis Bibliothecarum libris, teste Baleo. Extat MS. 12. sed absque Autoris nomine, in Bibliotheca Collegii Convil. & Cui Cantab. manu sue antiqua. Continet liber explicationem Variorum 5. scripturarum locorum difficultatibus inter alia ad celebrem illum locum Joan. 6. Signis manducaveris, &c. hæc habet verba notatu non indigna. Si quis manducaveris ex hoc pane vivet in æternum, hoc est, quicumque perseveraveris in unitate Ecclesiastica, quæ est res Sacramentum ejus, quod est corpus Domini. Panis enim dicitur carne Christi, item panis ipse Christus, qui suis hic refecti spirantur; & refectus est æternaliter in gloria. Quicunque verbò manducaveris ex hoc pane, qui est Christus, id est delectatus fueris in fide, in operibus, in amore Christi. Manducare enim sepe pro delectari accipitur Nisi Manducaveris, i. e. interpretatiò enim manducat carnem Christi, qui in unitate Ecclesiæ est, quæ, ut dicit, res est illius Sacramenti. Codex MS. desinit his verbis, excellentiorem esse Antiquitatem. Al: manducati notui opus esse, summa est dementia dubitare. Locum excerpit, æque Autorem indicavit D. Whartonius. Hæc alia quæ post se reliquit monumentorum eorum saltem titulos exhibent Baleus & Meibomius ab ipsis, si nudis Nominibus delectentur, ea perant studiosi.

ALANUS

ÆC. XIII.
ab A. MCC.
1215.

ALANUS DE INSULIS, natione Flander, ob eximiam diffusissimamque eruditionem *Dottor Universalis* dictus, Theologus Parisiensis, ejusdemque Academiæ Moderator. Tandem Ordinis Cisterciensis Conventus, seu Frater Laicus factus est. Claruit anno 1215. quo adversus Almerici Carnotensis discipulos in Concilio Lateranensi solentissime disputavit. De Alani nostri ætate licet inter Scriptores haud facile concilianda. In Commentariis enim in Merlini Prophetias p. 198. ait se puerum fuisse, cum Theodoricus in Flandriæ Comitum electus est: quod contrigit circa an. 1228. In Epitaphio ejus apud Claustrum Cisterciensium anno 1294. obijt: dicitur. Priori reponi posse censeat Carolus Vilius Commentaria in Merlinum alterius esse auctoris, Eltor: ac quid fiet de Epitaphio? Certe dicendum erit ut mendam in Epitaphio cubare, aut Alanum nostrum centenarium, si non centenatio majorem obiisse.

SCRIPTA.

Commentarius in Cantica Canticorum ad laudem B. Virginis. Prodiit Paris. 1540. 8.

Summa de arte predicandi Panemiale, Correllii dictus.

Opus de Parabola, sive doctrinae minus. Prodiit Davenrix 1492. Lipsæ 1499. fol. 1216. 4^o. Lugduni 1536. 8^o.

Libri sententiarum & dilectorum memorabilium.

Ante-Claudianus, seu de Viri optimo, & in omni virtute perfecto, libri XI. carmine. Extat hoc opus Basii. 1536. Antwerp. 1622.

De plantis nasura contra Sodomæ vitium.

Contra Albigenes & Waldenses libri II.

Sermones XI. de variis argumentis.

Libri de sex alis Cherubini, qui Bonaventuræ falso inscriptus inter opera ejus haberi solet.

Rhythmus de Christi incarnatione, atque alius de fragilitate humane nature.

Omnia ista Alani opera collegit & junxit editit Carolus Du Vich. Antwerp. 1653. fol.

Commentaria in Prophetias Merlini Angli. Extant Francofurti. 1608.

Dieta de Lapide Philosophico. Prodiit Lugd. Bat. 1600.

Denique posteriores duos libros quadrivariis operis adversus Albigenes, Waldenses, Induos & Paganos, in lucem emisit Carolus Vilius in Bibliothecâ Scripturæ, & ceteris. Celen. 1656. 4^o. p. 411. qui & quamplurima alia Alani scripta adhuc inedita recenset p. 13.

Indique ejusdem Opus seu summam *Quot modis* appellatur ad Hermengaldum S. Agidii Abbatem in Bibliothecâ Regaliensis Monast. Ordinis Cisterciensis MS. extat prodiit Caf. Oudinus Supplement. p. 564.

1216.

HONORIUS III. *Centinus Sabellius* antea dictus, natione Romanus Hymerici filius, à Cœlestino III. Diaconus Cardinalis, & Camerarius, ab Innocentio III. Presbyter Cardinalis factus. Pontifex Romanus electus est Perusia anno 1216. die XVIII. Julii die XXIV. consecratus. Summa ei vocorum ac studiorum fuit validis Crucem signatorum copiis Saracenos, in Asia, & Albigen-

geses in Gallia opprimere. Quod quidem tanto animi impetu urgebat, ut Frederico Imp. exercitum constare, & in Orientem ducere, sub anathematis penâ semel iterumque mandicet, moraque neccentem tandem anno 1226. excommunicavit. Anno 1217. Carmelitarum religionem totius institutam confirmavit. Obijt anno 1227. die XVIII. Martii. Extant *Epistole* VI. Concil. Tom. XI. p. 242. *Alia* III. apud Baluzium *Miscellan.* Tom. II. p. 252. *Alia* VII. apud Waddingum *Annal. Minor.* Tom. I. ad an. 1219. &c. *Alia* III. ibid. Regesto Pontif. p. 11.

SIMON, Tornacensis, dignitate Presbyter, & Magister Parisiensis, doctrinâ atque eruditione inter primaria Academiæ Parisiensis humana insignis; claruit circa an. 1216. Extant ab eo scripta, *Summa questionum in Sententia.* MS. in Bibliothecâ Balaolensi Oxon. Cod. 18. & 178. *Institutiones in sacra pagina* MSS. in Collegio Mertonensi Oxon. Cod. 36. num. 2. *Alia* ejusdem recenset Simlerus * in *Symbolum Athanasii listu*; in *Boethium de Trinitate librum*; *Lectura Scholastica*, quæ quidem an alicubi MSS. dilectant, non liquet. *Questiones* ejus vacæ, & *Epistole* in *Symbolum S. Athanasii* habentur in Cod. MS. S. Victoris, teste Labbeo *Nov. Biblioth.* MS. p. 25. Ceterum Simonem istum Anglum fuisse, partia Comubienicem cognomine Iherusalem contendit Baluzius †, cumque eandem ex nimia doctina lux fidei contra legem divinam intumescens, omni scientia divisionis privatam & elinguem esse factum refert, ac filiozem insuper opusculorum ejus exhibet Catalogum.

1216.

* Biblioth.
p. 492.

† Com.
cap. 47.

JACOBUS DE VITRIACO, gente Gallus, è vico Argentolii propè Parisios ortus, in Academiâ Parisiensi educatus, primò in oppido nacali Presbyterum egit. Relicto vero munere parochiali, Canobii B. Marci Ogniacensis in Diocesi Namurcensi Canonici Regularis factus est, inde in agrum Tolosanum profectus, valide adversus Albigenes declamavit; nec minori zelo adversus Saracenos ductus, in Palestinam transiit, sedis Aconensis (quæ olim Ptolemais) Episcopus constitutus. Claruit anno 1220. Tandem ab Honorio III. Romam evocatus, Episcopus & Cardinalis Tusculanus renuntiavit, & jam legationis Pontificie auctoritate munitus, in Galliam & vicinas regiones ad crucem predicandam, & Albigenes profigandos missus est. Romam reveritus, vitam pace transegit usque ad an. 1244. quo obijt corpore in Ravenniam delatus, & in Canobio Ogniacensi disposito. Vide quæ de eo habet Ludovicus Datchius *Hist. Cardinal.* Tom. I. p. 89.

1220.

SCRIPTA.

Historia Orientalis & Occidentalis libri III. In primo res Orientis describit, motes populorum & situm regionum, historiam, sic à Mahumedis tempore ad annum 1210. perrexit. Secundo res Occidentales sui temporis enarrat. Tercio ad Orientem regressus historiam suam ad annum 1218. continuat. Prodiit *Historia* ista

18C. XIII. ista Dacei 1597.8°. & omisso libro secundo, in collectione *Georgii Dei per Frances Bongarsianum* Tom. II. p. 1047. Et hæc quidem editio Bongarsiana Duacensi in multis auctior & emendatior est.

Epistola ad Familiarem suam in Letharingia de capta Damiana apud Bongarsium ibidem pag. 1146.

Epistola ad Henricum III. Papam, apud Dacherium Spicileg. Tom. VIII. p. 373.

Conciones in Evangelia. & Epistolæ totius anni. Prodiierunt *Amserpæ* 1575. fol. Deest verò harum Concionum pars quinta & sexta, quæ MSS. in variis bibliothecis extare dicuntur.

Vita S. Mariae Oenactensis libris II. Habetur apud Surium ad diem XXIII. Junii. Confer quæ habet Anton. Sander. *Biblioth. Belg.* part. 1. p. 93.

1110.

ANTONIUS DE PADUA, gente Lusitanus, civitate Olyssiponenſis, postea in Italiam migrans, Patavii lares fixit, & Minorum Ordini à Francisco nuper instituto nomen dñs, ingentem sibi apud suos exaltationem peperit, privatusque omnium Minorum Theologicæ professionis munus obisse dicitur. Claruit anno 1220. biennio post Presbyter ordinatus, à Francisco ad Monasterium Vercellenſe mittitur bonis adhuc literis erudiendus. Anno 1227. cum strenuus ineptiendo magis magisque inclarescere cepisset, Romanam vocatus, à Pontifice & Cardinalibus maximo honore exceptus est. Obiit Patavii die 15. Junii anno 1231.

SCRIPTA.

Sermones Dominicales, Adventus, Quadragesimales, alique de Tempore.

Sermones de Sanctis. Prodiierunt S. Antonii *Sermones* 2 Paris. 1521. Venet. 1575.

Interpretatio, sive expositio mystica in S. Scripturam.

Concordantiarum moralium in S. Biblia Libri V.

Opuscula ista collegit, & cum S. Francisci operibus edidit Joannes de la Haye Paris. 1641. fol.

Sermones alii de Sanctis in particulari & de diversis, quos supplementi vice vulgavit Antonius Pagi *Athenensium* 1684. 8°. Sermones hos omnimodò simplices & jejunos esse rectè notat Caf. Oudin. Certè clauſtro Monachali, quàm publica eruditorum luce longè digniores.

1123.

GERMANUS II. Anaplo Propontidis oriundus, vitæ instituto Monachus, *dux rursus*, *ἐπὶ ἀσπίδι ἐλθὼν τὸ Βίβλιν ἀσπείρει*, inquit Nicephorus Gregoras *, ab anno circiter 1222. Patriarcha Constantinopolitanus, Niceæ lares fixit, quo transiit sacrat Patriarchatus CP. quandiu urbs regia à Latinis teneretur; sede depositus anno 1240. iterumque restitutus anno 1254. obiit eodem, saltem sequente, anno. Certè sedes Patriarchalis per mortem ejus eo

tempore vacavit, quo Theodorus Iasaris junior ad imperium pervenit, i. e. juxta Freherum, anno 1255.

SCRIPTA.

Oratio in Eacania veneranda adis B. Mariae, & in Fascia Domini nostri. Extat Gr. Lat. apud Combef. *Orig. CP.* p. 231.

Reverſus Ecclesiasticarum theoria, sive Expositio in Liturgiam, scilicet Lat. in *anuario Duacano* Tom. II. p. 131. Hanc *Theoriam*, prout jam edita habetur, adeo miserè interpolatam esse conqueritur, P. Simonius *, ut nihil in eâ præter faciei appareat, vixque dignosci possit quid à Germano, & quid ab interpolatoribus profectum fuerit. Subdit se longe integriorem Codicem (S. quidem Basilii Historiæ ecclesiasticæ titulo prænotatum) natum esse, Nicetæ Heracleensis Carenæ in Joannem subiectum eumque se aliquando publici juris facturum esse.

* Not. ad Gabr. Severi p. 187.

Orationes III. viz. in Encomium Nativitatem, & Dormitionem S. Virginis Gr. Lat. ibid. p. 450. Ex his secunda, quæ est in *S. Virginitate*, & incipit *ἐν τῇ νύκτι* 36. nostri, ut videtur, non est; reclamant enim Codices antiquissimi, stylus, & modus, & Georgio Nicomedicensi, seu Chartophylaci aſſertum, teste Leone Allatio Diatrib. de *Georgio & eorum scriptis*, p. 313.

Henalia V. viz. in Decollationem S. Joannis Baptista, in Praesentationem S. Mariae, in eisdem Dormitionem I. & in Dominici corporis sepulturem, Gr. Lat. apud Combef. Auctuar Nova Paris. 1694. Tom. I. p. 1464.

Idem etiam in Festiva Annuntiationis, Gr. Lat. ibid.

Oratio in exaltationem veneranda Crucis, & adversus Bogemulos. Habetur Græc. Lat. apud Gretſer. de *Cruce* Tom. II. p. 1237.

Oratio in vivificationem Crucem Dominicâ 30. Junii a, ibid. p. 1413.

Oratio altera tempore mediæ jejunii, ibid. pag. 1427.

Oratio in primam jejuniorum Dominicam, & in S. Imaginum resurrectionem, ibid. p. 1224. Vixit enim 1. statum Homiliarum author non modò post natam Bogomilorum hæresin, sed & post schisma exortum inter Græcos & Latinos, & post bella inter Italos & Imperatores CP. orta, ut rectè notat Gretſerus *.

* In Annot. lib. p. 572.

Fragmentum quoddam ex *Oratione contra Hæresin ad Antichristum*, apud Canisium, & in omniferè Bibliothecâ Patrum habetur.

Epistola II. ad Cyprianum Græc. Lat. à Cotelæto editæ *Alcunient. Eccles. Græc.* Tom. II. p. 462.

Epistola II. ad Gregorium IX. Papam & Cardinales, Lat. apud Matthæum Paris. ad an. 1137. & Concil. Tom. XI. p. 318.

Decreta III. præcipuè de Monasteriis Patriarchalibus, habentur Gr. Lat. apud Leunclav. *Jur. Gr. Rom.* l. 2. p. 232.

Scriptis præterea Germanus *Opus de Præfatione Spiritus S. adversus Latinos*, Patrum tam Latinorum quàm Græcorum testimonio se dubiò

T 2 coq.

* Hist. Rom. l. 1. p. 35.

SÆC. XIII
ab A. MCC.

conquisitis refertum, *Responsionum Synodicarum ad delegatos Fratres Minores & alios. Opuscula de Azymis, de Purgatorio, &c. de tribus modis administrandi Baptisma*, cetera Leone Alaiio, de *Consequa* l. 2. c. 14. §. 3. qui priores duos Tractatus in Bibliotheca Græce MS. extare prodit.

1223.

JORDANUS, natione Saxo, ex oppido Borterge in Diocesi Moguntina, circa annum 1220. Ordinis Dominici Monachus factus, post biennium Lombardie provincialis, & post Domini mortem circa anno 1223. secundus totius Prædictæ oram Ordinis Generalis renunciatus. Obiit circa anno 1226. Extat *Corona Virginis Maria*, tum alibi, tum Placentia edita 1599. 120. *Libro de Originis sui Ordinis*, cum Antonii Maffei notis Roma 1587. *Historia translationis corporis S. Dominici* apud Bazvii Annales ad an. 1227. num 6. Plura recenset Ambrosius de Altamura *Biblioth. Dominicæ*. p. 6. Verum ubi iam habeantur, vel an omnino insint hodie, non dicit.

1225.

CÆSARIUS, natione Germanus, anno 1199. Conobii Heilberbacensis in Diocesi Coloniensi Monachus factus Ordinis Cluniacensis, deinde Novitiorum in eodem Conobio inagister, tandem Monasterii Vallis. Petri prope Bonnam Prior. Claruit anno 1225. Extant de *Miraculis & Visionibus sui seipos*, in Germania potissimum factis libri seu *dialogi XII.* in quibus condendis vitæ nimium credulus nugæ plane agit, & fabulas uadecunque corradit. Prodiit Colonia 1591. 8°. *Vita S. Engelberti Archiepiscopi Coloniensis* (qui obiit anno 1225.) ad Henricum Engelberti successorem libri III. conscripta anno 1227. Prodiit seorsim cum notis Agidii Gelenii & Auctuario Coloniæ. 1671. & apud Surium ad VII. Nembri. *Humilis, seu Conciones morales super omnes Dominicas & Festas totius anni*, in quatuor partes distribute, quas sub titulo *Fasciculi Moralitatis* edidit Andreas Coppenhagenius Colonia 1615. 4°. Verum opera, quæ scripsit Cæsius plurima, perquam diligenter recenset ipse: *Epistola fasciculi Moralitatis pro sua*, quæ exinde exiit: Carolus Viscchius *Biblioth. Cister.* p. 57. au verò extant hodie, quærant alii.

1227.

GREGORIUS IX. *Ugelinus*: antea appellatus, natione Campanus, patria Anagninus, ex Comitibus Signinis oriundus, Innocentii III. nepos, ab eo inter Cardinales cooptatus, anno 1227. Pontifex Romanus electus est die XIX. Martii, die XXI. ordinatus. Sub initia Pontificatus Frederico Imp. exercitum in Asian ducere sub anathematis poena mandavit, & moratum paululum, donec ex morbo convalesceret, excommunicavit. Fredericus morbo liberatus haud petita prius a Pontifice absolutione, in Palestinam abiit. Ab urbis diriones in Lombardia & Italia invadit: Gregorius, sibi que arripit, quin & victoriam ab Imperatore in Oriente reportatam invidia datus, cum Templariis in nemem

ejus conspiravit, scriptisque ad Soldanum Saracenorum literis, cum ut Fredericum ad Jordanum fluvium improvisè opprimeret, hortatus est. Tantam perfidiam exhorrens Soldanus, literas pontificias Imperatori tradidit. Fredericus in Occidentem reversus, à Gregorio absolvi anno 1230. solo armorum terrore meruit. Anno 1229. Gregorius Fredericum iterum anathematizavit, sibi que Henrico ut arma contrapatrem arripere consilium dedit. Mox tamen ab Imperatore prælio devictus, æquas pacis conditiones inire coactus est. Absente verò Frederico, à pactis statim resiliit, illum excommunicavit, & subditos ejus à fidelitatis sacramento solvit. Cum tamen res bellicæ Imperatori feliciter cederent, & Episcopi Germani Papæ nullum esse in Germania jus clamantes, Fredericum anathemate abolverent, Gregorius merore confectus, obiit anno 1241. die XXI. Augusti.

SCRIPTA.

Epistola XXXI. Concil. Tom. XI. p. 320.
Fragments Decretorum CXCI. ibid. p. 368.
Epistola II. ibid. p. 2745.
Epistola XI. III. apud Waddingum *Annal. Minor* Tom. 1. ad an. 1228. &c.
Epistola XCVII. ibid. in *Recessu Pontif.* p. 3.
Decretales Epistola, prodierunt Basil. 1512. Paris. 1541. Venet. 1591. 4°. Londini 1572. 1606. Paris. 1601. f.
Constitutio pro Benedictinis. Extat Venet. 1500. Paris. 1619.
Prodiit Opera ejus omnia cum Jacobi Pamelii notis Antwerp. 1572.
Epistola pro Canonizatione B. Elizabethæ edita est à Lambecio *Comment.* l. 2. p. 880.

JOANNES ALGRINUS, natione Gallus, domo Abbavillanus, in Academia Parisiensi prima Theologiae tyrocinia posuit. In fine Commentariorum, quos scripsit in *Canticis*, Decanus Ambianensis, & Cantor de Abbatris-villâ fuisse dicitur. Anno circiter 1225. Archiepiscopus Bisontinus factus, an. 1227. Cardinalis & Episcopus Sabinenus. Deinde in Hispaniam ad prædicandam contra Saracenos Crucem missus. Obiit IV. Cal. Octob. anno 1236. Scripsit anno 1223. *Commentarium in Cantica Canticoz*, typis impressum Paris. 1521. f. *Sermones de Tempore, & de Sanctis* ab eo conscriptos memorat Henricus Gandavensis*, qui variis in Bibliothecis MSS. extare dicuntur.

1227.

* Descript.
c. 18.

GULIELMUS, gente Gallus, Patriâ Arvernus, vir omni literarum genere instructissimus, summus Theologus non minus quam Philosophus, & Mathematicus: adhuc eximia morum pietate illustris. Anno 1228. Parisiensis Episcopus creatus est: eodemque anno assumptis sibi Doctoribus aliquot præstantissimis disputationem celeberrimam instituit: in qua definitum non est neminem sine saluti dispendio duo ministeria sacra tenere posse; quorum alterum anno censu 25. libras Parisienses valeret.

1228.

Anno

15C. XII. Anno 1242. dogmata quorundam Theologorum Orthodoxæ fidei minis consona damnavit. Obiit anno 1249. 3. Cal. April.

OPERA.

DE Fide Liber.
De Legibus liber.
De Virtutibus liber.
De Mariibus liber.
De Furiis & Peccatis.
De Tentationibus & resistentiis.
De Meritis liber.
De Retributionibus Sanctorum.
De Immortalitate animæ.
De Rhetoricâ Divina.
De Sacramentis in genere.
De Baptismo.
De Confirmatione.
De Sanctissima Eucharistia.
De Penitentia Sacramento.
De Ordine.
De Extrema unctione & Sacramentalibus.
De causis, CUR DENS HOMO.
De Penitentia novus Tractatus.
De Universo Prima Partis Principales Partes

171.
De Universo Secunda Partis Principales Partes 171.

Hactenus editio Operum Gulielmi Parisiensis, curâ Joannis Dominici Trajani Neapolitani adornata, Venet. 1591. f.

De Trinitate & Attributis divinis Tractatus.
De Anima liber.
Supplementum novi Tractatus de Penitentia.
De Pluralitate & Cohæione Beneficiorum Ecclesiasticorum Tractatus II.
Prodierunt seorsim Argentina 1507.

Sermones de Tempore, & de Sanctis. Prodi-
erunt seorsim Paris. 1494. 8o. auctiores Tubinga
1499. 4°. Lugduni 1567. Colon. 1629. 4°, multo
demum auctiores Paris. 1638. f.

Opera omnia Gulielmi, Parisiensis hactenus
enumerata in unum collegit, atque edi curavit
Bartholomæus Ferronius, Annetia 1674. II.
Tom. fol.

Censura detestabilium aliquot errorum contra
Catholicam veritatem facta anno 1240. in Biblio-
thecis Patrum haberi solet.

Dialogus de VII. Sacramentis, qui sub Gu-
lielmi Parisiensis nomine prodit Lipsia 1512.
& Lugduni 1567. Arverni nostri non esse, sed
Gulielmi Parisiensis junioris ex Ordine Prædi-
catorum rectè notat Theophilus Raynaudus *.
& in calce Operis Thomam Aquinatem, & Petrum
de Tarentasia, Gulielmo nostro juniores ci-
tat.

Commentarium in S. Matthei Evangelium,
quod inter Opera S. Anselmi in editione Colo-
niensi habetur. Gulielmo nostro deberi con-
cedit Uadius *: quâ & proluxa ejusdem Commen-
taria in Cantica Canticorum, & in Ecclesiastem-
se MSS. vidisse testatur.

RAYMUNDUS DE PENNA-
FORTI, seu de Rupesforti, natione Cata-

lanius, Patriâ Barcinonensis, ex antiquo Re-
gum Aragonum, & Comitum Barcinonensium
Stemmate ortus, natus anno 1175. In Gymna-
sio Bononiensi Jus Canonicum docuit, Cano-
nicus demum & Archidiaconus Barcinonensis,
atque Ordinis Dominicani Monachus factus.
Claruit anno 1228. Gregorio IX. Pontifici à
confessione & sacris adhabitus, anno 1238. in
Conventu Bononiensi Ordinis sui Generalis
constitutus est. Exacto verò in hoc munere
Biennio se abdicavit; & Archiepiscopatum
Tarraconensem referente Ambrosio de Altra-
mura *, à Gregorio Papa oblatum, Bragensem
in Lusitaniâ, denique Barcinonensem in patriâ
suâ, constantissimè recusavit. Obiit centenarius
anno 1275. die 6. Januarii.

* Pag. 411

SCRIPTA.

Summa de Casibus Penitentia libris IV.
seu Summa de Penitentia & Matrimonio.
Prodit cum Glossis Joannis de Friburgo 1603.
in compendium redacta, Colon. 1502.

Libri V. Decretalium, Extravagantium disti-
nctorum, ex Antiquis Romanorum Pontificum De-
cretalium Collectionibus, multis hinc inde re-
ctis, contexti, & à Gregorio IX. approbati
anno 1230. Prodiierunt in omni Juris Pontifici
Collectione.

ALEXANDER DE HALES,
natione Anglus, Patriâ Glocestriensis, juve-
nis ad Academiam Parisiensem se contulit,
& Theologiæ Scholasticæ, Jurisq; Canoni-
ci studio operam dedit: in utroque tan-
dem celeberrimus evasit; adeò ut *Doctor Ir-
refragabilis* vulgò dictus fuerit. Claruit anno
1230. Minoritarum Ordinem ante octennium
amplexus. Obiit Parisiis anno 1245. die
XXVII. Augusti, inter Franciscanos suos
sepultus.

1230

OPERA.

Commentarius in Psalmos Davidis, quæ à
nonnullis Bonaventuræ, ab aliis Hugoni
de S. Caro adjudicantur. Prodiierunt Vene-
tiis 1496. f.

Commentaria in Apocalypsin. Prodiierunt cu-
rà Joannis de la Haye Paris. 1647. f.

Summa universæ Theologiæ, in IV. partes di-
stributa. Prodit Basl. 1502. Norimberg. 1482.
fol. Venet. 1576. Colon. 1622.

Quæstiones, seu Commentaria in quatuor li-
bris Sententiarum. Prodiierunt Lugduni 1515.
Tom. IV. Alexandro verò adjudicanda viden-
tur. Nec enim alia scriptis in Commentaria in
libros Sententiarum, quam *Summam Theologiæ*
que in nonnullis Codd. MSS. istum præ se ferre
titulum.

Summa de Virtutibus, ex quâ multa in Spe-
culum suum transcripsit Vincentius. Prodit
Paris. 1509.

Commentaria in Metaphysicam Aristotelis.
Extant Venet. 1572.

Commentaria in Aristot. Libros III. de Animâ.
Tc 2 Pro-

* De bon. Sc.
mul. libris
Erm. m. X.
p. 244.

* Supplem.
p. 376.

SÆC. XIII.
ab A. MCC.

Prodierunt typis impressa *Oxonii* 1481. si locum & tempus recte signat, qui Catalogum Bibliothecæ Oxoniensis condidit, Vir Cl. Thomas Hyde Protobibliothecarius.

Disfranchitum nurembergensem, quod prodierit *Nurembergæ* 1496. f. & *Venez.* 1581. Alexandro A. lensi constanti Codicum MSS. fide ascribitur. Maluit Tamen id illi abjudicare nonnulli; eò quòd in fine edicionis Nurembergenfis legatur, Opus istud co. positum fuisse à quodam Fabri Lignarii filio, qui ob humilitatem nomen suum latere voluit. Vid. plura ad an. 1439.

Mariale extat MS. in Bibliothecâ Lambethanâ.

Cæterum Commentaria Alexandri A. lensi in omnes Prophetas, Evangelia, & s. Pauli Epistolas, MSS. partim in Bibliothecâ Ambrosiana, partim in Bodleianâ extare dicuntur.

1230.

PHILIPPUS GREVIUS, Academicus Parisiensis Cancellarius, claruit circa anno 1230. Exant *Sermones CCCXXX.* in Psalmos Davidis, typis editi *Parisi.* 1527. 8. *Brixia* 1600. *Commentarii in Evangelia* MS. in Collegio D. Petri Canab. Cod. 103. *Comentarii in Job* MS. in Bibliotheca Ecclesiæ Cathedralis Cameracensis.

1230.

CONRADUS DE MARBURCH, natione Germanus, Theologiæ Magister, & Predicator insignis, Ordinis Dominici Monachus, & D. Elizabethæ Thuringiæ Landgraviæ à sacris confessionibus, claruit anno 1230. extat *Liber de Vita & Miraculis ejusdem Elizabethæ* (quem Gregorio IX. anno 1223. obtulit) apud Leonem Allarium in *Synemichu* part. 1. p. 269.

1230.

PETRUS DE VINEIS, vulgò Germanus, rectius forasle Italus, & domo Capuanus, Cancellarius Imperatoris Frederici II. (cujus jura adversus Pontificis Romani usurpationes strenuè propugnavit), claruit circa an. 1230. Anno 1239. Patavii in publico Imperii conventu adversus Gregorii Papæ ambitionem & tyrannidem declamavit. Anno 1245. à Frederico ad Concilium Lugdunense, ut partes suas tueretur, missus est. Verùm anno sequente prodicionis ab invidis falsò infimularus, oculis privatus, & in carcerem Capuæ conjectus est: ubi pædore & sanie cruciatus, mortem sibi ipsi conscivit anno 1249. Extant *Epistolæ hystoriarum libri VI. de gestis Frederici Imp. & aliis*, à Simone Scardio primum editi *Basil.* 1565. 8. dein *Amburgi* 1599. 8. *Dilectio M. Petri de Vineis* extant MSS. in Collegio S. Benedicti Cantab. Cod. 331.

1231.

MAURICIUS, Archiepiscopus Rothomagensis, claruit anno 131. Extant *Epistola* V. apud Dacherium *Spicileg.* Tom. II.

1234.

EDMUNDUS RICH, genere Anglus, domo Abingronensis, Edvardi Rich mercatoris & Mabeliæ filius, in Collegio

Universitatis apud Oxonienses, ut volunt educatus, Theologus & Concionator celeberrimus. Scholas ibidem propriis sumptibus instituit, in quibus plures in Theologiâ atque Philosophiâ gratis erudit, inter alia Aristotelis elenchos explicuit, quos primus omnium (notante Antiquitatum Oxoniensium Collectore ad annum mcccxxvi.) in hac Academiâ enucleasse fertur. Ex ejus proinde schola haud pauci celeberrimi nominis discipuli prodierunt. Factus deinde est Ecclesiæ Sarisburiensis Thesaurarius, ac tandem anno 1234. rogante Gregorio Papâ à Monachis Cantuariensibus Archiepiscopus electus, die 2. Aprilis consecratus. Acer corruptelarum Ecclesiam tunc pessimè sedantium corrector, ac strenuus collapsæ disciplinæ restaurator. Quo nomine & ab Henrico III. Angliæ Rege, & ab Orbone Pontificis in Angliâ Legato, variis injuriis exagitatus, Romanum petiit: ubi cum corruptos Ecclesiæ Romanæ mores oburgare non dubitaret, Pontifici in visus esse cœpit; & grandi pecuniâ multatus, in Angliam remissus est. Tot injuriis fractus Edmundus, voluntarium tandem sibi exilium indixit, & in Galliam profectus Pontifici confedit. Inde anno 1242. Smyscam irrogavit, ubi febre & moerore confectus obiit die XVI. Novembris à Callisto demum III. anno circiter 1456. inter Sanctos relatus. Extat *Speculum Ecclesiæ* in Bibliothecâ Patrum Tom. xxv. pag. 316. *Constitutiones XII.* apud Lindvodi Provinciale Anglicum.

1235.

ROBERTUS GROSSTHEAD, seu Caput dictus, Natione Anglus, patriâ Suffolciensis, in vico Stradbrook natus; cum per ten-pus aliquod in Academiâ Oxoniensi studiis incubuisset, in Parisiensem se contulit. Domum reversus, fit primò Archidiaconus Leicestrensis, dein anno 1235. Junii X. Lincolnensis Episcopus ordiatus. Ut immodeicam Curie Romanæ in Angliâ tyrannidem, illicitasque provisiones & reservationes quas zgredimodum tulit, fortius comprimeret, ipse Romam profectus est, causam istam apud Pontificem acturus. Summâ comitate dimissus, re tamen infestâ, domum rediit: unde acrem fatigam mordacem Epistolam hac de re scripsit. Quæ conspectâ, in furorem actus est Pontifex, summam in eum concepit iram, minasque erexit. Verùm repressâ paululùm Pontificis rabie Cardinales, *Non expedire, Domine*, inquit, *ut aliquid duximus adversus Episcopum statuerimus. Ut enim vera fateamur, vera sunt quæ dicit. Non possumus enim condemnare, Catholicus est, immo & sanctissimus nobis religiosus, nobis sanctior, & excellentior vita; ita ut non credatur inter omnes Prælatos majorem, namque nec parem aliquem habere Orbem Christianum.* Et esto quidem, quod tamen volunt nonnulli, à Pontifice non sit excommunicatus, erat tamen ab eo non uno molestiarum genere vexatus. Nihilominus in redarguendâ Pontificis tyrannide & avaritiâ, immotò atque imperterrito animo perterrit. Obiit Bugdenz die 9. Octobris an. 1235. non
fige

160 XIII. sine insigni sanctitatis opinione i etsi in Eccle-
siaz Romanæ censum non sit relatus. De illo,
præter Historicos nostros hujus temporis, agit
Francisc. Godvinnus de *Præful. Anglia* in
Episc. Lincolnienf. p. 348. Vir planè erat, (ut
pietatem, vitæ sancti noniam, reliquasque virtutes
Christiano Præfule dignas prætermittam,) ingentis animi, acris ingenii, in re literaria,
quantum ea ferebant tempora, ad summum pe-
ne apicem evectus, totum encyclopædiæ cir-
culum emensus, in literis sacris pariter ac pro-
phanis, in Linguarum Hebrææ, Græcæ, Latine
scientiâ, in Altronomiâ, & universâ Philoso-
phiâ adeo suprà communem doctôrum sortem
eruditus, ut artis magicæ & execrandi cum
Cacodæmone consortii apud scilicet vulgus
seus perageretur: quod in tam rudi barbaroq;
sæculo minime mirandum est.

OPERA.

Opuscula varia, in lucem emissâ, Venet.
1714.

Coenodinium Sphæra mundi. Venet. 1508.

*Commentarius in libros Posteriorum Aristote-
lis.* Venet. 1504. 1517. 1552.

Epistola ad Innocentium IV. Pontificem. Editæ
apud Mathæum Paris ad ann. 1253. ubi etiam
dissertationes ejusdem morituri lugubres ad-
versus oppressiones Ecclesiæ à Romano Pontifi-
ce illatas reperiuntur.

*Testamentum XII. Patriarcharum, ab eo La-
tine versum.* Prodiit *Paris*. 1543. 12. & in Or-
thodoxogr. p. 861. ac Bibliot. Patr. Tom. II.

Libri de Cessione Legalium. Prodiit Lon-
dini 1652. 4^o.

*Commentarius in Dionysii Areopagita librum
de mysticâ Theologia.* Prodiit inter Opeta Diony-
sii Argemina 1502. f. Porro in omnia Diony-
sii Opera, exceptis Epistolis, commentatus est
Robertus, versionemque eorum Latinam ex
omnibus Interpretibus simul collatis conscrip-
sinavit. Extant & *Commentarius & Versio* MSS.
in Collegio Corporis Christi Oxoniens.

*Sermo propositum coram Papa Innocentio IV.
& Cardinalibus Lugduni.* A. D. 1250.

Sermo ad Clerum, super Sapient. 6. 26. *Rex
sapiens est stabilimentum populi sui.*

Sermo alius ad Clerum, super S. Joh. 10. 11. *Ego
sum Pastor bonus.* Monitio & persuasio pallo-
rum.

*Alius ad Clerum contra Pastores & Prælatos
males,* super Exec. 7. 4. 2. 3. 4. *Ua Pastores Israel,
qui pascébant populum, &c.*

*Alius ad Sacerdotes in Synodo de hoc verbo,
Pescus sellas in firmamento caeli,* Gen. 1. 17.

*Alius in celebratione ordinis de hoc verbo,
Sins lunbs vestri praevidet,* Luc. 12. 35.

Alius de bono iudice, super Psalm. 57. 1. *Recl
iudicare filii hominum.*

Tractatus de prophetis veris & falsis.

Alius de Gratia & Justificatione.

Alius de fide & eius articulis.

Alius de Oratione.

*Alis de superbia, de conversatione & humilitate,
&c.*

Epistola aliquæ nunc recens edita.

Omnia hæc Opuscula à Sermone coram Papa
inclusivè hætenus inedita i in novâ editione
Fasciculi rerum expectandarum & faciendarum.
Tom. II. propediem prodituri sunt.

De Cessione liber, & alius de Censu. Ex-
tant MSS. in Bibliothecâ publicâ Cantabrigi-
ensi. Cod. 133. Existerunt saltem Jamefii
tempore.

*De cura Pastoralis liber, & alius de Composi-
tione Ecclesiastica.* Extant MSS. in Collegio S. Be-
nedicti Cantab. Cod. 123. 227.

De Potestate senioris Pastoralis in Bibliotheca
Coll. S. Trinitatis & S. Johannis ibid.

*Universitatis Penitentie, seu Capitula vel
Constitutiones quadam de Penitentie: Oculi
Moralis i Doctrina Cordis i habentur hæc tria
MS. in Biblioth. S. Johannis ibid.*

Epistola MS. in Biblioth. S. Benedicti vol.
127. 8. & alibi non semel.

*Tractatus de Confessione i Item de Meditatione
ne i de Articulis fidei i de Preceptis Decalogi* hæ-
bentur MS. in Viri cujusdam Doctissimi Biblio-
theca privata.

*De X. Præceptis liber. Moralitates super IV.
Evangelia. De Penni Parascoriti. De Peniten-
tia. Scala voluptatis. Summa iustitia. Templum
Domini. De lingua & corde moraliter. De Veni-
moraliter. Doctus.* Extant MSS. in Bibliotheca
publica Cantabrigiensi.

Sermones denique habentur MSS. Oxonii
apud Mertonenfes & Lincolnienfes.

Alia plura Roberti Opera MSS. recenset Ja-
mesius in *Eloge* i, quam consulat Lector. Quo-
dam etiam ejus adhuc inedita penes se habet
Vir rever. Johannes Batteley.

LUCAS, gente Hispanus, Patriâ Legio-
nensis, postquam varias Italiz, Græciæ, Palæ-
stinæ regiones peragraverat, & Gregorio I. X.
Pontifici se plurimum commendavit; ex Dia-
cono Tudensi ejusdem Ecclesiæ Episcopus fa-
ctus est. Claruit anno 1236. Scriptus de altera
vita, fideique controversis addidit Albingen-
sium errores libros III. quos primus in lucem
emisi Joannes Mariana Ingolstadt 1612. 4^o.
exinde cum notis Marianæ, Gretseri, & Schotti
in Bibliothecam Patr. relati sunt Tom. XXV.
p. 188. Iussu quinetiam Berengariæ Reginae
Diaconus adhuc S. Isidori *Vitam & Moralem*
iusto volumine descripsit. Extat id apud Ma-
billon. Sæc. Benedict. II. & Bollandum ad IV.
Aprilis. Denique S. Isidori *Chronicon* multis
additis locupletavit, & ad ætatem suam dedux-
it, anno Christi 1236. desinens. Habetur id
ab Andræ Schoetto editum Hispania illustrata
Tom. IV.

GODEFRIDUS, natione Germanus,
Monachus Conobii S. Pantaleonis intra ur-
bem Coloniam. Claruit an. 1237. Scriptis *An-
nales* ab anno 1162. ad ann. 1237. quos primus
in lucem edidit Marquardus Freherus inter
Scriptores Germanicos Tom. I. p. 239.

GEORGIUS ELMACINUS 1238
Abul. Amal & Ibm. Subda dictus,
genere Arabe, Abuliasii Alamidi scribæ filius,
T. 3 claruit

SÆC. XIII. clârui circa ann. 1218. Anno enim Hegiræ ab A. MCC. DCXXXVI. seu Christi MCCXXXVIII. Patrem sibi morte abreptum fuisse profitetur. Christianum fuisse apertè satis fudent nomen, diligens rerum Christianarum subnotatio, ingens reverentia in citandis S-Scripturæ libris adhibita, Oraculorum Prophetiarum ad Christum Dominum applicatio ludentia; ut alia taceam, quæ ex ipso Opere peti possunt. Facendum sane est eum non rarò de Muhammede, ejusque lege benigne nimis loqui: quod sane prudenter vel timori hominis inter Muhammedanos scribentis versantisque condonari debeat. Scripsit *Historiam Saracenicam à primo Muhammeda usque ad initium imperii Alchacî per XLIX. Imperatores: uniusque confessionem, infectis etiam passim Christianorum rebus, in Orientis Ecclesiis eodem tempore potissimum gestis. Prodiit *Historia* ista ex versione Thomæ lepenii Latine pariter ac Arabicè *Lugdun. Bat. 1625. 40. Historia* à sum ab ipso Mundi initio exoritur fœcit Elmâcinus. Prior ejus pars à munda condito ad Mahumeti fugam extitit MS. penes Huntingetum; qui exen plar ejusdem MS. Syriaci literis descriptum se in Bibliotheca publica Catâbrigiensi vidisse testatur, *Bib. scab. Orient. c. 2. p. 75.**

1240.

MANUEL CARITOPULUS, *Philosophus* dictus, post depulsim Germanum Patriarchatum Constantinopolitanum tenuisse videtur ab anno 1240. modò *Ære* Decreto illius de Translatione Episcoporum affixæ fides sit adhibenda. Datum enim id decretum dicitur anno Mundi 6758. qui ex Græcorum calculo in annum Christi 1250. incidit. Obiit forsitan, saltem sede submotus est, ante ann. 1254. Extant Gr. Lar. *Solutiones quarundam questionum*, in Leuclavil Jure Gr. Rom. l. 3. p. 278. *Decretum de Translatione Episcoporum*, ibidem p. 240. *Decretum de Jure Patronatus*, ibidem p. 242.

1240.

MATTHÆUS PARIS, gente Anglus, Ordinis Benedictini Monachus, anno 1217. in Canobio S. Albani ad vetus Vernaculum sive Religionis suæ habitum suscepit. Claruit anno 1240. Ex egregiâ doctrinâ, morumque sanctitate tantam sibi famam conciliavit, ut anno 1248. à Norvegis ad reformandos Monachos Holmenfenses nominatim petitus, ab Innocentio Papâ eò demandatus sit: ubi Ordinis Benedictini institutum ad pristinam puritatem revocavit. In patriam reversus, non modò à suis benigne exceptus, sed à Henrico III. Regi apprime charus: à quo quanta sit gratiâ in mensa, in palatio, in thalamo, ubique denique, habitus, ipse non uno in loco testatur. Obiit vir verè magnus anno 1259. Inter omnes Historiæ nostræ scriptores tum fide tum prudenti liberique rerum tractatione palmam facillè præripit, quo nemo vixit unquam (judice Casaubono *) neque Papii superstitutionibus addictior, neque rapinarum, horribilium, quas Pape in Angliâ exercuerunt, fidelior testis & expositor. Sic Casaubonus; qui in sequentibus ineptissimas

Baronii & Bellarmini conjecturas Historiam Matthæi à Reformatis corruptam & interpolatam esse opinantium ex Codicibus optima notæ MSS. invictè diluit.

S C R I P T A.

Historia Major, seu *Rerum Anglicanarum Historia à Gulielmo Conquestoris adventu ad annum 43^m. Henrici III. Angliæ Regis, viz. ab an. Christi 1066. ad an. 1259. Historiæ suæ partem priorem ad annum usque 1235. Mattheus ex Rogeti de Wadover (Monachi S. Albani, & Prioris Cellæ de Bealvair in agro Lincolnensi, anno 1237. defuncti) Chronico, paucis excisis, nonnullis additis, verbatim fere descriptit. *Appendix* ab anno 1260. ad 1273. quæ ad calcem Historiæ reperiuntur, Gulielmo Rishangero, S. Albani itidem Monacho, & Edvardi I. Regis Historico, debetur.*

Vita duorum Offarum, Mercia Regum, Canonici S. Albani Fundatorum.

Vita XXIII. Abbatis S. Albani, qui Crenobium à primâ ejus fundatione ad Matthei Parisiensis tempora rekerunt.

Addamenta ad Historiam Majorem, ea scilicet omnia complexa, quæ ad pleniorum enarrationis alicujus elucidationem in Historiâ aut citantur, aut evocantur. Additamenta ista cum Vitis præcedentibus in unum coniegit Mattheus, & secundi voluminis vicem implere voluit.

Prodiit Matthei *Historia Major Londini 1571. Tiguri 1606.* & cum *Vitis Offarum, Abbatumque S. Albani, & Addamentis*, cura Gulielmi VVatli (qui Glossarium, notas & varias Lectiones apposuit) *Londini 1640. f. & secundâ vice 1684. f.* editio verò anni 1640. non parùm præstat.

Historia Minor, ab anno 1066. ad 1250. quâ breviter & succinctè percurrit, quæ in Historiâ Majoræ fusiùs enarratur: plurima tamen scitu non indigna ei admiscetur, quæ in Majori Historiâ frustra queruntur. Extat MS. in Bibliotheca *Arundeliana*, & in Collegio S. Benedicti Cantab.

Historia etiam ab Adamo ad initia Gulielmi Conquestoris à Mattheo Paris elaborata fuit, quam integræ fete in priorem Florilegi sui partem transcripsit Mattheus VVestmonasteriensis

INNOCENTIUS IV. *Stibaldus* antea appellatus; Patriâ Genueſis, ex gente Flicanâ & Comitibus Lavanis oriundus, Cardinalis Presbyter titulo S. Laurentii in Lucinâ, Pontifex Romanus electus est anno 1243. die xxiv. Junii, die xxix. consecratus. Nil antiquius habuit, quam decessitum odia adversus Fredericum Imp. interecina fovere. In Galliam igitur anno 1244. profectus Concilium generale Lugduni anno sequente habendum indixit. In Concilio Impetratorem palam excommunicavit, imperium ei abrogavit, subditis obsequium illi præstare sub anathematis penâ interdixit, Crucem contra illum ubique per

* Prolegomen.
ad Exercit.

1244.

SEC. XIII.
ab A. MCC.

per Orbem Christianum prædicari jussit, plenariâ peccatorum remissione omnibus contra illum militantibus concessa. Anno 1246. Jacobus Aragoniz Regem totumque regnum sacris interdixit. Anno 1251 mortuo Frederico Imp. Conradum & Manfredum filios pessimo odio persecutus est, jusque hæreditarium repetentes conlato Crucisignatorum exercitu oppugnavit: cùmque parum procederet arma; anathema in utrumque strinxit. Obiit anno 1254. die 7. Decembris. Tantâ auctoritate & veneratione pollebât (* teste Foster) ut à multis juris utriusque peritissimis Pater & organum veritatis appellatus sit. Primus Cardinalibus rubrum Galicorum dignitatis insignis & ornamentum addidisse dicitur. Natalem B. Virginis Oronis diebus celebrari jussit, Bononiæ studio privavit, & Patavium transulit. Extat *Consementarius in V. libris Decretalium*, Venet. 1570. 1578. *Tridini* 1611. *Lugdani* 1578. f.

*Epistola XX. Concil. Tom. XL. p. 598. Epistola de Translacione Corporis B. Elizabeth à Lambeco edita est Comment. l. 2. p. 883. alia Epistola XLVI. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. I. ad ann. 1249. &c. alia LXI. ibid. in Regesto Pontif. p. 55. alia XVIII. in Regesto Appendix Tom. I. p. 10. Liber Apologieticus de potestate Ecclesiastica, & jurisdictione Imperii contra Petrum de Vinco, & alia plura Opuscula MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ, vid. Lud. Jacob. à S. Carolo *Biblioth. Pontif. p. 121.**

1244.

JOANNES DE S. GEMINIANO, Ordinis Dominicani Monachus, claruit circa annum 1244. quem tamen alii anno 1210. vel 1219. ascribunt. Summus Theologus & Concionator, Thomæ Aquinati cumpremia familiaris; quem à matre & Fratribus in carcere detentum, ut à Religione Dominicâ arceretur, astu eripuisse dicitur. A Gregorio IX. ad prædicandam intra partes Neapolitanas Crucem contra Fredericum Imp. legatus est. Extant ab eo scripta,

Somma de Exemplis & Rerum Similitudinibus libris X. Prodiit *Basil.* 1499. *Venet.* 1497. 4°. 1577. 1582. *Antverp.* 1583. 8°. 1599. *Lugd.* 1585. *Colm.* 1670. 4°.

Orationes Funebres. *Lugdani* 1510. 4°. *Parif.* 1611. 8°.

Sermones Quadragesimales. *Venet.* 1584. 8°. *Colm.* 1612. 8°.

Alia Joannis de S. Geminiano scripta recenset Ambrosius de Altamura *Biblioth. Prædicat.* Cent. I. p. 10.

1244.

VINCENTIUS, BELLOVACEN. SIS vulgò dictus, natione Gallus, Patriâ Burgundus, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, Episcopus, ut nonnulli volunt, sed minus recte, Bellovacensis; reipsâ autem non aliâ de causâ Bellovacensis nomen habuit, quàm quod apud Bellovacos lares fixerit. Claruit anno 1244. Obiit anno 1256. vel ut alii, (rectius forsan) 1264. Scripsit *Speculum quadruplex. Historicum* tractans Historias ab orbe condito ad annum 1254. Prodiit scorsim *Norimberg.* 1473. *Mogunt.* 1474. *Naturale* libris XXII.

de herbis, arboribus, &c. Morale libris III. *S.Æ.C. XIII. de affectibus animi; Norimberg.* 1485. *Venet.* 1493. *Doctrinale* libris XVII. *de scientiis;* in quovis ferè genere, *Norimberg.* 1486. Prodiit Opus istud ingens & prolixum *Basilæ* 1481. *Venet.* 1484. 1591. fol. *Duaci* 1624. fol. Plura de Vincentio, ejusque Speculo habet Ambrosius de Altamura*; accuratiorè verò judicio de utroque agit Philippus Labbeus, qui quædam alia Vincentii Opuscula; viz. *Consolatorium de Morte amici, Libris IV. de gratiâ Dei, Librum de gessu & vita B. Maria, Librum de eruditione puerorum regaliu,* prodiisse *Basil.* 1481. memorat, editionem tamen à se visam non esse agnoscit.

* Biblioth. Prædicat. p. 445

HUGO DE S. CARO, seu de Sancto Theodorico, Patriâ Delphinus, in valle quædam, cui *Barbiniensis* nomen; natus, in Academiâ Parisiensi studio bonarum literarum incubuit, & Doctoratus insignia meruit, paulo post à B. Jordano in Prædicatorum Ordinem cooptatus. A Gregorio IX. Constanti-nopolin missus est; ut Ecclesiarum unionem procuraret. Domum reversus, à Fratribus Galliz Provincialis electus est. Anno 1245. ab Innocentio IV. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis titulo; S. Sabine renunciatus est in Concilio Lugdunensi; variisque deinceps legationibus adhibitus; imprimis anno 1251. quo in Germaniam missus Conradi partes strenuè oppugnavit. Postea legarum Pontificum in regione Leodiensis agens, Julianæ ejusdam, superstitiosissimæ mulierculæ nugacibus visionibus excitatus, primus omnium Festum Corporis Christi instituit; deinceps in totâ ferè Occidentali Ecclesiâ paulatim receptum. Obiit anno 1260. die XIV. Calend. April. Lugdunî apud prædicatores sepultus.

OPERA.

P *Officia, seu Commentariola juxta quadruplicem sensum in totum Veteris & Novi Testamentum (Commentarium nomen in Psalmis plurimi Alexandro Halensi adjudicant)* prodierunt in septem Tomos divisâ *Basilæ* 1504. *Parif.* 1548. *Venet.* 1600. Editioni Venetz accersit octavus Tomus novi Indicis locupletissimus.

Sermones de Tempore & Sanctis, Svoebis 1479. editi in 4°.

Speculum Sacerdotum & Ecclesiæ, Lugdunî 1554.

Concordantia major Latinorum Bibliorum, pro omnibus vocibus declinabilibus in totâ S. Scripturâ repertis. Voces enim indeclinabiles addidit Conradus Halberstadus circa ann. 1190. *Concordantia* ista pluries prodiit, & ubique ferè profuit.

JOANNES de DEO, natione Hispanus, Decretorum Doctor, & Ecclesiæ Bononiensis Canonicus; claruit, ut ipse in fine operis sui testatur, MCCXVII. Scripsit ad Episcopum & Capitulum Bononiensæ *Librum*

1247.

SÆC. XIII. *Penitentiarius*, in quo generatim de vitiiis cuiusque status & confessione, deinde de penitentia & confessione Prælatorum atque summæ Pontificis, Cardinalium, &c. speciatim agit. Extat MS. in Bibliothecâ publicâ Cantabrigiæ, vol. 118. num. 2. & Patavi in Bibliothecâ Conobii S. Joannis in *Paridario* Plut. 10. ad Lavam. Vid. Ph. Thomam *Biblioth. Patavin.* MS. p. 31. Habuit etiam penes se D. Theronius, Doctor Sorbonicus, ex cujus Codice amplissima sanè excerpta nobis exhibuit Jac. Peryt. ad calcem *Penitentialis Theodori Cantuar.* Paris: 1677. *Summa Judicij*, & de Officio Advocatorum, item *Casus super Decretales* ab eo compositi servantur MS. in Bibliothecâ Monasterii Duncensis, teste Sanderò *Biblioth. Belg. MS.* par. 1 pag. 177. Eiusdem, si fallor, est *Tractatus de Excommunicationibus*, cum Expositione metro ap. Thomam loc. citat.

1250. PETRUS, CASSIODORI filius, natione Anglus dignitate eques, claruit annò circiter 1250. Extat *Epistola ad Ecclesiam Anglicanam de excomunicanda tyrannide Romani iussu in Angliâ*, in *Catalogo testium veritatis* p. 367. & apud Goldast. *Monarch.* Tom. 1. p. 11.

1250. THEOBALDUS STAMPENSIS, natione Anglus, sacerdos secularis: claruit quidem, ex mente Dacherii anno 1108. juxta verò Baleum anno 1250. Rectius omnino, siquidem Roberti Grothcad aqualis fuerit, cujus *Librum de quibusdam in divina pagina transactis de dicitur*, uti fidem facit Balcus *. Extant *Epistola V.* apud Dacherium *Specileg.* Tom. III. Interim tacere non debemus quod refert Brianus Tyvynus *, & ex eo nuper Historiæ Oxoniensis conditor †, Theobaldum nostrum *libellum contra Regularis* edidisse, quem Thurstano Archiepiscopo Eboracensi, qui sedem hanc ab anno MCXIX. usque ad an. MCXL. tenuit, nuncupavit. Utrum à Tyvyni an Balei partibus stet temporis ratio, judicet peritus lector; mihi satis est monuisse.

1250. DAVID, DE AUGUSTA dictus, quia Augustæ Vindelicorum uatus, Ordinis Minorum Monachus: claruit circa an. 1250. in urbe natali sepultus, quo anno non liquet. Scripse *Formulam Novissimam de reformatione exterioris hominis, & Speculum de VII. precoribus religiosi.* Duo priora opuscula producit suorum *Augusta Fidel.* 1592. posterius verò sub Bonaventuræ nomine *Anwerp.* 1591. Omnia Davidi, vero auctori, restituta habentur in Bibliothecâ Patr. Tom. XXV. p. 867.

1250. JOANNES SEMECA, natione Germanus, inde *Tentonicus* etiam appellatus, Azonis, discipulus, Jurisconsultus consummatissimus, Ecclesiæ S. Stephani Halberstarensis Præpositus: claruit anno 1250. Anno 1265. Clemente IV. Papâ decimas à Clero in redemptionem Terræ sanctæ per Germaniam & Galliam exigente, Clerum expilari, Germaniam exhausti, & corrasam iniquis artibus pecuniam in

pravos usus converti indignatus, Pontificis avaritiæ appellatione interpositâ sese fortiter opposuit. Quo nomine à Clemente excommunicatus, ac præpositurâ Halberstatiensi exutus fuit. Obiit anno 1267. Scripsit *Glossam in Decretum Gratiani*, unâ cum Decreto sapientius impressam.

GERTRUDIS, natione Germana, ortu nobilis, ordinis Benedictini Monialis, in Cordobâ Rodalisdorfeni viram egit, ejusdem Cœnobii anno MCCCLI. abbatissâ facta, anno vero sequenti monialibus in Hildelsense sacrarum virginum Monasterium transiit, illuc quoque Gertrudis abiit, ubi Mechthildem sororem lociam habuit. Obiit anno MCCXC. Scripsit Germanicè opuscula, seu *Exercitia spiritualia*, quæ Latine versâ, unâ cum fororis suæ opusculis, de quibus infra, edita sunt.

ROBERTUS, DE SORBONA à vico natali dictus, Sancti Ludovici Gallic regis penitentiarius, saltem sacellanus, Canonicus primùm succisionensis, ac dein S. Marie Parisiensis: claruit anno 1252. quo Collegii Sorbonici in Academia Parisiensis fundamenta jecit. Obiit post annum 1271. Scripsit *Opuscula III.* pia ac devota, viz. *De Conscientiâ, De Consequentiâ, Ier. Paradisique* reperiuntur in Bibliothecâ patr. Tom. XXV.

GULIELMUS DE S. AMORE, ex oppido cognomine in comitatu Burgundiæ oriundus, Doctor Parisiensis, claruit anno 1253. Ordinem Prædicatorum & Minorum acerrimus caligator. Cum utrique enim preteritis Canonibus & regulis Ecclesiasticis confessionis excipiendæ & prædicationis munus inconsultis Episcopis sibi passim arripere, & voluntariam paupertatem divitiarumque odium professi, nulli interim labori manum admovent, sed agyrtarum ad instar circumvagati fucata pietatis specie populum pecuniâ emungerent; hæc scholas in Academia juventutis aperientes statuta tamen Academica observare nolent, id agrè ferens Academia Parisiensis duce Gulielmo nostro procacibus Fraterculorum ausis obviam ivit, eosque protervè reluctantes schola Parisiensis ejecit. Obiit: punct Parisiensis: res ad Pontificem deferret. Datis ille anno 1256. literis Academicis, nominatim verò Gulielmo, acriter corripit; cumque Academicis ceptis inhærent, Gulielmum cum tribus alijs Doctoribus gradu doctorali omnibusque beneficiis Ecclesiasticis privari, ac regno ejici jussit. Tot injuriis irritatus Gulielmus, mordacem contra Fraterculos libellum in lucem emisit, quo eorum præstigias & nequias omnium oculis specandas subjecit, & immodicum Pontificis auctoritatem vellicavit. Librum cum auctore suo hæreseos statim acculant Fraterculi, ac Romam delatum à Pontifice eodem anno damnari, publicèque scitantiâ cremari efficiunt. Nondum tamen territus conquievit Gulielmus, acri vero sale Fraterculos constant, quoad vixit, persequit; & nec stipem ostiatim emendicari à validis & robustis Monachis apud Deum esse meritum,

1251

1252

1253

* Cent. X.
P. 41.

* Apol. lib.
1. sect. 275.
276.

† Ad an.
1229 p. 48.

1254
Matr. Paul.
ad an. 1253.
1257. Ne
Tivens. si
an. 1254. d.
Hist. Univ.
vers. Par.
Tom. 1. p.
lat ad op.
Gul. de S.
Amor. 1250.

380 XII
ab A. MCQ.

torium, nec ex temere usurpato prædicandi confessionisque audiendæ munere injuriam sacerdotibus parochialibus faciendam esse animosè contendit. Quapropter ab Alexandro IV. Papa anno 1257. toto Galliarum regno se subducere, & docendi scribendique munere deinceps abstinere, sub anathematis gravissimi poenâ iustus est. Obiit post aliquot annos, à Fraterculis post mortem inter Hæreticos relatus, & calumniis convitiisque probè maciatus; memoriam verò ejus contra dicaculorum illorum ineptias egregiè tutatus est Laurentius Anglicus Abbas & Magister Parisiensis, qui Gulielmo de S. Amore succedaneus, Fraterculus scriptis suis acriter castigavit. Vid. plura de eo in *Compendio hujus Sæculi*.

OPERA.

Commemorarium in Psalmum primum.
Canticum de Publicano & Pharisæo.

De periculis notissimorum temporum adversus mendicantes Ordines liber, ab Alexandro IV. anno 1256. damnatus.

Quæstio unica de quantitate Eleemosynæ utrum liceat bonis dare quicquid habet, ita ut sibi nihil retineat & mendicet.

Quæstio unica de valido mendicante, utrum de bonis dare Eleemosynam valido mendicanti, sistat panem.

Casus & Articuli, super quibus accusatus est Magister Gulielmus de S. Amore à Fratribus Predicatoribus.

Collectiones Canonica & Canonica ad Clementem IV. summum Pontificem anno 1266. delatæ, ad defensionem Ecclesiasticæ Hierarchiæ, & ad instructionem & præparationem simplicium Christi fidelium contra pericula imminentia Ecclesiæ Universali per Hypocritas, Pseudo-prædicatores, & penetrantes domos, & ociosos, & curiosos, & gyrogravos.

Tabula de signis, per quæ Pseudo-prædicatores discerni possunt à veris.

Sermon in die SS. Apostolorum Jacobi & Philippi.

Prodierunt opera ista Constantiæ ad Rhenum (uti præ se fert titulus, reverà autem Parisiis) 1632. 4^{to}. quamquidem editionem nondum videram, cum *Carographæum meum* anno 1685. in lucem emissi, mox eâ de re certior ab amico factus.

384.

REINERIUS SACHONUS, patriâ Placentinus, Philosophus & Theologus peritissimus, primò Waldensium antesignanus, dein iis desertis in Predicatorum Fratrum familiam se dedit, Hæreticorum inquitur generalis factus. Claruit anno 1254. Verùm cum castrum Gathenæ, Waldensium municipium, demolierat, eorumque plures igni adjudicarat, ex urbe Mediolanensi ejectus anno 1259. in exilio obiit. Extat *sermo de Catharis & Lævis*, à Claudio Cossivard Paris. 1548. edita. Magnam libri partem ediderat Flaccius Illyricus in Catal. Test. Verit. p. 421. Tandem *librum integrum* Rainerii adversus Waldenses X. capita complectentem (in quibus de causis hæresium, de scitiis anti-

quorum & modernorum Hæreticorum, eorumque notis, moribus, examine, & punitio agit) cum amplissimis Prolegomenis & variantibus Lectionibus in lucem dedit Jac. Gretserus Ingolstæd. 1613. 4^{to}. exinde relatus est in Bibliothecæ Patr. Tom. XXV. p. 162. Calci subijcitur *Appendicæ de Hypocritis*, qui nuncupantur *Sacerdotes*, in quâ variorum Hæreticorum deliramenta continetur, quam Gretserus nullâ ratione probâ instructus, Reinerii non esse contendit.

385 VII
ab A. MCQ.

ALEXANDER IV. ante Raymundus vel Rolandus dictus, patriâ Campanus, de Castro Gemæ in Diocesi Anagninâ, ex Comitibus Signis oriundus, Philippo Anagnini filius, Gregorii IX. nepos, Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, Episcopus Ostiensis & Velitrensis. Pontifex Romanus electus est ipso natali Dominico anno 1254. bi-duo post coronatus. Anno 1255. Manfredum Siciliæ & Apuliz regem anathematizavit, regno deponendum decrevit, armis impetivit, crucemque contra eum ubique prædicari jussit. Anno 1256. Conradinum Frederici Imp. nepotem Imperatorem eligi vetuit, & electores in partes ejus propendentes excommunicavit. Eodem anno à Manfredino in angustias redactus, Henrico III. Angliæ regi cum subsidario exercitu die præstitum in Siciliam ad-volare sub anathematis poenâ præcepit. Apbòsumq; Lusitaniz regem cum toto regno diris devovit. Anno 1258. Florentinos & Genuenses foedus cum Manfredino olim initum violare recusantes anathemate percussit. Obiit Viterbiis anno 1261. die XXV. Maii. Extant *Epistola III.* Concil. Tom. XI. p. 716. aliz *Epistola LI.* apud Waddingi *Annales Minorum* ad an. 1256. &c. alia CXXIV. ibid. Tom. II. in Regesto Pontific. pag. 18. *Consensio Cypria*, Concil. Tom. XI. p. 1352.

385 4^{to}

HUMBERTUS DE ROMANIS, natione Burgundus, in vico de Romanis natus, Parisiis dum studium incubuit, S. Dominici familiæ nomen dedit anno 1235. Anno 1254. Ordinis sui Magister Generalis factus est. Dignitatem ecessit anno 1263. Obiit anno 1274.

385 4^{to}

OPERA.

Instructionum spiritualium libri VI. sive Speculum Religiosorum. Prodierunt Lovanii 1575a Paris. 1622.

Expositio, seu Commentarius in Regulam Sancti Augustini. Prodiit Comi 1605. 8^{vo}. Montibus 1645. 4^{to}.

Sermones pro omni materia CC. Venet. 1503. 4^{to}.
Vita Fratrum, si non ab Humberto, saltem à Gerardo Fracheto Lemovicensi O.D. Humberti jussu composita Lugduni 1585. Ingolstæd. 1591.

Epistola de tribus vitiis substantialibus religionis. Prodiit unâ cum *Sermonibus Haguenæ* 1508. fol. & Venet. 1607. 4^{to}.

De eruditione Concinatorum libri II. Prodierunt Vincentiæ 1604. Barcinone 1607. 4^{to}.

Habentur ferè omnia Humberti opera in Bibliothecâ Patr. Tom. XXV. p. 424-567. 653. 665.

THE O.

—DC. XIII.
—MCC.

Encomium in Joannem Evangelistam, Oratio de Anima, alia de corpore; Enarrationes in aliquot Psalmos, & opuscula de Fide, de Virtute, & Religione, in Bibliotheca Bavarica & Vaticana extare MSS. dicuntur. Oratio ejus de Fide cum opusculo Sancti Thomæ Ordinis Prædicatorum de processione Spiritus Sancti, & excerptis de diversis questionibus habetur MS. in Biblioth. regni Parisiensi, testante Labbeo Bib. Nov. MSS. n. 88.

Bina sub eisdem nomine *Opuscula contra Latinorum dogmata de Processione Spiritus Sancti*. In MSS. vidisse prodit Leo Allatius loco citato. De Blemmida opusculis vide etiam quae habet idem Allatius not. ad Georg. Acropolit. p. 244.

1255-

ARSENIUS, *Arsenium* dictus, patriā Constantinopolitanam, Monasterii cuiusdam Nicēni alumnus, cui etiam præfectus est. Postmodum abdicato hoc munere, privatam magis vitam in Apolloniadis Afceories excoluit; & ut videtur, etiam in Monte Atho monasticam vitam degit. Tandem circa annum 1295. Nicephoro Blemmida filio muncris recusante, à Theodoro Lascare Imp. juniore impetii recens potito ad Patriarchatam Constantinopolitanam evectus est. Anno 1299. Theodorus Imp. moriens, Arsenium unū cum Georgio Muzalone Josuni filio tutorem dedit. Arsenius vero Muzalonis prodicionem & insidias regio puerō intentas agrè ferens, Patriarchatu sese abdicavit, & in Monasterium secessit. Anno 1621. recuperatà à Grecis, duce Michaele Palzologo, Constantinopoli, ad urbem regiam evocatus est, ut dignitatem pristinam, & cum dignitate sedem pluriquam semiliculo Grecis Patriarchis desideratam reciperet. Anno 1626. Michael Imp. Joannem Theodori Lascaris filium decennem, & Arsenii Patriarchæ pupillum oculis privavit. Tam nefarium facinus Ecclesiastici consilii vindicare Arsenius, ac Michaelem sacris interdixit. Itarum plenus Imperator Episcoporum Concilium indicit, Arsenium fictis criminibus operat, Patriarchatu deponendam curat, & in Proconneffum relegat. Multos annos exilio superfuit Arsenius, quando tamen obierit, non liquet. De eo sic Gregoras * : ἡ δὲ πόλις αὐτῷ τὸν ἐπίσκοπον ἀπέλασεν, οὗτος δὲ ἀπὸ τοῦ βασιλέως ἐκείνου κατέστησε ἐπίσκοπος τῆς πόλεως. Nunc quid ad virtutem & pietatis cultum attinebat, ille vir partim in summis aberat, sed usque verum & Imperii administratione non exim sufficit quidem conferendum. Scripsit adhuc Monachus Synonymi devotiorum Canonum, ex Patribus Synodisque flatutis collectam, & in titulos CXXI. digestam, capitibus quibusdam legum imperialium cuiusvis titulo adjunctis. Extat Gr. Lat. ab Henrico Jusselio edita Biblioth. Jur. Canon. Tom. II. p. 749. Testamentum Arsenii Gr. Lat. extulit C. Cotelerius Monument. Ecclæs. Gr. Tom. II. p. 168.

THOMAS AQUINAS, *Dollar Angelus*, gente Italus, ex nobilissimo Comitum Aquinatum, Regumque Siciliæ & Aragoniæ sanguine oriundus, natus est in castro Aquino, anno 1224. Puer adhuc quinqueannis Monachorum Cælestiniensis disciplinæ commissus est, ubi cum præclara ingenii ac præmaturæ indolis documenta edidisset, ad Academiam Neapolitanam missus est, ibique in Dialecticis Petrum Hibernum, in humanioribus literis Martinum, præceptores sortitus. Anno 1241. inito cum Joanne d. Sancti. Geminiano consilio in Cernobio Neapolitano Ordinis Dominicani habitum clam parentibus suscepit. Re audita, obstupuit mater ejus, nullumque non lapidem movit, ut illum à proposito revocaret. Hujus ut infidias eluderet sodales Dominicani, Thomam Taracinam, inde Anagninam, tandem Romanam transfecerunt. Mater filium ubivis secuta, ut ad conspectum ejus admitteretur, nequaquam à Cernobitis impetrare potuit. Illa igitur mox tribus majoribus filiis in subsidium vocatis, Thomam Lutetiam Parisiorum à solandis mihi in itinere comprehendit, & in arce sua tutò custodiri fecit. Thomas carceri inclusus, SS. Scripturarum lectioni se totum dedit, & repetitis matris, fratrum, & fororis precibus, lachrymis atque obtestationibus laesit, ut à suscepto vitæ instituto recederet, nullis blanditiis, nullis unquam minis expugnari potuit. Post biennium carcere per fenestram elapsus, Neapolim, atque inde Romanam petiit. Anno 1244. à Joanne Teutonici Ordinis Magistro Lutetiam ductus est. Lutetie parùm moratus, Coloniam adiit, ut Albertum M. b. loci docentem audiret. Colonia Parisiis iterum accitus est, ut libros sententiarum publicè interpretaretur, quod quidem cum ingenti nominis fama, & mirando Studioforum concursu profecit. Crevit anno 1255. quo Theologiae Doctor in facultate Parisiensi eadem cum Bonaventura die creatus est. Ante annum 1263. in Italiam reverfus, Ordinis sui Defensor in Provincia Romana constituitur, eoque nomine anno 1263. Generali totius Ordinis conventui Londini habito interfuit. Munus interim scholasticum nequaquam deseruit. In primariis enim Italiæ Academiis, Bononiæ, Romæ, Fundis, Foggis in Apulia ac Pisis Theologiam publicè docuit. Ultimo loco Neapoli confedit, ubi Caroli regis stipendio honoratus, reliquum vitæ tempus docendo exegit, rerum mundanarum curæ adeò non deditus, ut ad Neapolitanum Archiepiscopatum à Clemente IV. vocatus, munus oblatum recusat. Anno demum 1274. à Gregorio X. Papa ad Concilium Lugdunense II. evocatus, ut Urbani adversus Græcorum errores, jubente Urbano IV. à se compositum in Concilio prælegeret, Neapoli discessit, & in itinere non procul à Tarracina in Cernobio festo Novæ diei supremum obit Nonis Martii, anno ætatis sue 50. In extremis agens, scripturus à Eucharistiam, Dominum Jesum flendo rogabat, ut iis quæ de ipsius mysteriis, doceret.

SÆC. XIII.
ab A. MCC.
1255.
Comment.
Andi. Mau-
rocca. de
Vit. & Tho-
ma inter
opus. 19m
1625 80.
Marac. in
Biblioth.
Mariz. Al-
tatur. Bi-
blioth. Do-
min. p. 14.
Bouv. ad an-
1274. N. 126
80.

Volare, L.
11. p. 75.

wäiverfa

SÆC. XIII
ab A. MCC.Biblioth. I.
9-5-02.

universa Ecclesiæ 3. Spiritu infligante scrip-
pisset, si minus recta fuissent, veniam tribue-
ret, eaque omnia Ecclesiæ iudicio sacrosancto
permisit. De eo hæc inter alia Sixtus Se-
cundus * : *In sacris sinceris Theologia studiis
ita sapientissimo Augustino proximis incessis at-
que ita mentem ejus, & omnes reconditis sensus
intrinsecis, exhaustis, ut juxta Pythagoræ Me-
taphysicorum communis omnium doctissimorum ada-
gionactarum suum Augustinum animam migrasse in Tho-
mam. Tho. ut quidem doctrinam in Scholis Pon-
tificiis magni semper ab omnibus habita est,
non tantæ tamen autoritatis, ut ad illius nor-
mam dogmata Theologica exigeretur, quin
liberè de questionibus ab eo determinatis ju-
dicare licet, ejusque doctrinam impugnare,
quod pluribus adversus Bavium concidit
Dermicus Thaddæi in Nicæa Francisc. Relig.
p. 35. &c.*

OPERA.

Expositio in Aristotelis libros Peribremeni-
as & posteriorum Analyticorum, in ois libros
Physicorum, inter libros De Celo & Mundo, in
libros de Generatione & Corruptione, in quatuor
libros Meteororum, in tres libros de Anima, in
duos libros, qui Parva Naturalia dicuntur, in
duodecim libros Metaphysicorum, cum tractatu
de Ente & Essentia, in libro de Causis & in libros
X. Ethicorum & Nicomachum, in ois libros Poli-
ticorum a. Venet. 1496.

Commentaria in IV. libros Sententiarum
Magistri Petri Lombardi. Prodiit scori-
m Basil. 1492. Parisi. 1574. 8°. Venet. 1481.
1490. fol.

Questiones disputatæ X. de Potentia Dei,
Argenti. 1500. XVI. de Malo. De spiri-
tibus Creaturis. De Animâ. De Unione
Verbi. De Verbis in Communis. De Charitate.
De Correctione fraternâ De Spe. De Virginitate
Cælesti ibi. X. A. N. de Veritate.

Questiones Quodlibeticæ XII. Colon. 1471.
1485. 1491. folio. Noriberga 1474. Ulma
1473.

Summa Catholica fidei contra Gentes in libros
IV. distributa. Prodit Roma 1476. Venet. 1480.
fol. scoriim etiam cum uberrimis Fr. niscis de
Sylvestris Commentariis Lx. anni 1566. f.

Expositio in librum B. Dionysii de Divinis No-
minibus.

Summa Theologia in partes III. divisa; Que-
stiones DXII. articulos MMDCLIV. continens.
Prodiit scoriim Colon. 1644. Duaci 1614. An-
verp. 1624. cum Commentariis Cajetani Bononi-
ensis 1514. cum Commentariis Capponi, Cajeta-
ni & Javelli Venet. 1596. 5. vol. f. Prodiit etiam
per partes variis locis & temporibus edita, viz.
pars prima Venet. 1477. 1484. prima secundæ
Venet. 1483. secundæ secundæ Rom. 1474. Venet.
1485. tertia pars Venet. 1486.

Expositio in librum R. Job.

Expositio in primam Quinquagenam Psalmorum
D. Hieron.

Expositio in Canticum Canticorum, quam S.
Thomas nunti proximus in lecto decubens
Monachus Fossæ Novæ dictavit. Prodiit scori-

sim 1545. 8°.

Expositio in Esaiam Prophetam.

Expositio in Jeremiam Prophetam.

Expositio in Threnos Jeremia. Tres hæc Ex-
positiones à nonnullis Thomæ Anglico adjunc-
tantur.

Expositio in Evangelium S. Matthæi, Suppo-
sitia est, ac Petrum Scaligerum Dominicanum
Veronensem episcopum autorem habet.

Expositio in Evangelium S. Joannis.

Cæcena aurea in IV. Evangelia, ad Urbanum
IV. Papam, existentis 15. Patrum mûro arti-
ficio contexta. Prodiit scoriim Lugduni 1530. 8°.
Anverp. 1678. fol. Commentarii ejus in IV.
Evangelistas prodierunt 2. vol. Noriberg. 1474.
Venet. 1486.

Expositio in omnes D. Pauli Epistolas, Basil. 1479.
& Cajetani commentarii illustrata, Bononiæ
1481 fol.

Sermones pro Dominicis dictis, & Summarum
solenitatibus. Prodiit scoriim Roma 1571.
8°.

Opuscula LXXIII. viz. Contra errores Gra-
corum. Compendium Theologia ad Reginaldum
fracem (quod quidem non Thomæ, sed Ulrici
de Argentina factus esse videtur) Declaratio
quorundam articulorum contra Græcos, Ar-
menos, & Saracenos. De duobus præceptis Cha-
ritatis & decem legis præceptis. De Articulis fi-
dei & Sacramentis Ecclesiæ. Expositio Symboli
Apostolorum. Expositio Orationis Dominice.
Expositio Salutationis Anglicæ. De Articulis
CVIII. sumptis ex opere Petri de Tarentasia.
Responsio ad Joannem Vercellensem. Responsio de
Articulis XLII. ad eundem. Responsio ad Ar-
ticulos XXXVI. ad lectorem Venetum. Respon-
sio de Articulis VI. ad lectorem Bifuntinum. De
differentiâ Verbi divini & humani. De natura
& origine verbi intellectus. De substantiis sepa-
ratim, seu de Angelorum natura. De samita-
te intellectus. Contra pessimam doctrinam rra-
bentium homines à religionis ingressu. De perfe-
ctione via spiritualis. Contra impugnatem Dei
entium & religionem adaverim Gulielmum de
Sancto Amore, De Regimine Principum Libri
IV. (quos plurimi suspectos habent.) De regi-
mine Judæorum. De Formis absolutionis. Expo-
sio prima decretalis. Expositio secundæ decreta-
lis. De Soribus. De aservum iudicii. De erra-
tate mundi contra intrinsecos. De Fato. Tra-
ctatus Logici & Philosophici XXVI. De erudi-
tione Principum libri VII. Officium de Feslo cor-
poris Christi, Urbani IV. jussu compositum. Opus
de venerabilis Sacramento altaris (quod à non-
nullis Alberto M. tribuitur) De Sacramento Eu-
charistia ad modum X. Predicamentorum. De
humanitate Jesu Christi. De dilectione Christi &
Proximi. De divinis nominibus. De Beatitudine.
De modo confitendi & punitate conscientia. De
Officio Sacerdotis. Expositio Missæ. De emptione
& venditione ad tempus. Epistola brevis exhorta-
toria ad quendam. De vitiis & virtutibus numeris
quaternario procedens. De Concordantiis distinetis.
De Fatis. (Opuscula ista XIV. proximè recen-
sita dubie sunt fidei.) Expositio in librum Beati
de Hebdomadibus. Practica Questiones super
librum Beati de Trinitate. Ex opusculis hæc
LXXIII.

SÆC. XII
ab A. MCC.

18C. XIII LXXXIII. prodierunt seorsim XLIX. 1488. Equam editionem penes me habeo. Florent. Venet. 1577. & 1596.

Omnia S. Thomæ opera hæcenus enumerata prodierunt in XVII. Tomos divisa Rome 1570. Venet. 1594. Antwerp. 1612. Editionibus Venetæ & Antverpiensî decimus octavus accessit Tomus opera sequentia complens.

Commentarius in Genesim. Prodiit seorsim Lugdani 1575. 8v.

Commentarius in libros Maccabæorum; Paris. 1596. 8.

Commentarius in omnes Epistolas Canonicas; Paris. 1543. 8o. 1550. Lugdani 1556. Antwerp. 1592.

Commentarius in Apocalypsin.

Commentarius in Danielcm Prophetam.

Commentarius in Boethii libros de consolatione Philosophiæ. Prodiit seorsim Leovania 1487. fol. Lugd. 1514. 4.

De operibus huius una eademque ferenda est sententia, ea scilicet Thomæ Aquinatis adjudicanda esse, & Thomæ Anglico maximam partem debeti.

Ultima operum S. Thomæ editio prodit Tomis XVII. Venet. 1490. Noriberg. 1496. fol.

115.
Vid. Wad.
1150. ad
1151. 1152.
1153. 1154.
1155. 1156.
1157. 1158.
1159. 1160.
1161. 1162.
1163. 1164.
1165. 1166.
1167. 1168.
1169. 1170.
1171. 1172.
1173. 1174.
1175. 1176.
1177. 1178.
1179. 1180.
1181. 1182.
1183. 1184.
1185. 1186.
1187. 1188.
1189. 1190.
1191. 1192.
1193. 1194.
1195. 1196.
1197. 1198.
1199. 1200.

BO NAVENTURA, Ioannes, seu ut alii; *Perus Fidu*, in baptismo dictus, à Græcis verò *Enstachius* & *anichius*, appellatus. *Dei* & *Servati* ut genus Italus, patria Tuscorum, apud Banoeregium Hetruriae urbem honestis parentibus parte Joanne, Ricella matre; natus anno 1211. anno circiter 1243. Fratrum Minorum Ordini nomen dedit, & Alexandrum Alensem, uti perhibent, præceptorem ductus, studiis Theologicis in Academia Parisiensi incubuit. Tain felici id successu proficiscitur post septennium dignus haberetur, qui centenarium libros publice prælegere & explicaret. Anno 1253. Doctoratus insignibus condecoratus est. Anno sequente post Joannis Parthenis theorem totius Ordinis transiit in archiepiscopatum seu Generalatum unanimi omnium Fratrum suffragio accepit. Generalis factus, libaliter Minorum disciplinam correxit: totumque Ordinem adversus Circulum de Ebbois-villa, & Gulielmum de S. Amore egregie defendit. immo dicto plane & superstitionis asiduo S. Mariæ Virginis cultui transigens, congregato Pisis generali Ordinis sui Capitulo inter alia statuit, Ut i rantes Minores plebem in concionibus passim hortarentur ad eam, signo campanæ, quæ post completorium pulsatur, auditu, orandum & venerandum: Quin & primus omnium religiosus Laicorum sodalitates live Confraternitates in Orbem Christianum induxit, instituta Romæ anno 1270. Confraternitate, quam vocant *Assolenti*. Anno 1272. cum post dictum interfectionem de Pontifice eligendo inter Cardinales non conveniret: Bonaventura communi omnium calculo arbitri est adhibitus, qui Pontificem eligendum pro lubitu suo nominaret. Potestate igitur accepta, Theobaldum Archidiaconum Leodiensem, Gregorium X. postea dictum, Pontificem designavit: à quo ipse vicissim anno 1274. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, & Episcopus Albanensis creatus est, paulo antè Concilium Lugdunense II.

cujus ille primæ sessioni intererat. Obiit Lugduni antefinitum Concilium anno 1274. die xv. Julii, ætatis suæ 55. honorificentissimo funere clatus, tota nempe Synodus exequias summo studio celebravit.

OPERA.

P rincipium S. Scriptura.
Expositio seu Sermones XXIII. in Hexameron.

Expositio in Psalterium, in Ecclesiasten, in Sapientiam, & in Threnos Hieremia.

Expositio in caput VI. S. Matthæi, & in Evangelium S. Luca.

Postilla in Evangelium S. Iacobi, & Collationes in eundem.

Sermones de Tempore, & de Sanctis. Novellæ 1479. fol. Haguenæ 1496.

Commentaria IV. libros Sententiarum, 2. Vol. Norimberg. 1491. fol.

Opuscula XIII. viz. De redemptione animæ ad Theologiam. Brevislogium. Crutologium, Pharetra, Declaratio terminorum Theologie. Principium compendiosum in libros Sententiarum. Quatuor libri Sententiarum carmine digesti. De quatuor Virtutibus Cardinalibus. De septem denis Sp. S. De tribus ternariis peccatorum. De resurrectione ad gratiam. Diata salutis (quæ cum præcedente Opusculo seorsim prodit Paris. 1523. 8.) De Ecclesiastica Hierarchia.

Opuscula alia XVII. viz. Soliloquium. De Meditatione Viæ D. N. Iesû Christi. Libellus meditationum. De septem gradibus contemplationis. De quinque festivitatibus pueri Iesû. Officium de Passione Domini. De Si Cruce laudari. Lignum Vitæ. Speculum de laudibus B. Mariæ, Argent. 1476. De Corona B. Mariæ. De compassione eiusdem. Philomela Passioni Domini aprata per septem horas. De septem verbis Domini in Cruce. Psalterium B. Mariæ majus. Psalterium B. Mariæ minus. In Salutationem Angelicam. In Salvæ Regina.

Opuscula alia XX. viz. De institutione viæ Christianæ. De regimine animæ. Speculum animi. De X. Præceptis. De gradibus virginitatis. Itinerarium mentis in Deum. De septem itineribus aternitatis. Stimulus divini amoris. Partium bonum sine incendiis amoris. Amatorius. Exercitium spirituum libellus. Fascicularius. Epistola xxvi. memorialia complectens. Confessionale. De ratione confuendi. De puritate conscientie. De preparatione Sacerdotis ad Missam. Expositio Missæ. De sex alia Chertim. De sex alia Seraphim.

Opuscula alia XXIII. viz. De triplici statu Religiosorum. Speculum disciplina in usum Novitiorum (quod cum Epistola moralibus seorsim prodit Antwerp. 1600. 8.) Viginti passus Novitiorum: in regulam Novitiorum. De processu Religionis. De contemptu Saeculi. De reformatione mentis. Alphabetum parvum boni Monachi. De perfectione viæ ad Sorores. Declaratio Regule Minorum. Quæstiones circa eandem Regulam. Quare Fratres Minores prædicant. De paupertate Christi. Quid Christus & Apostoli nudis pedibus incederent. Apologia Evangelicæ paupertatis. Contra calumniam Regni Franciscanæ. Apologeticus inter eos, qui Ordini Minorum adversantur. De non

Vu frequen-

SÆC. XIII.
ab A. MCC.

Vid. Bæov
ab A. MCC.
ab A. MCC.

† Vñ supra.

† Vid. An-
do p. 111.

memoria & ingenio ei à B. Virgine, ac fugeret Albertus, divinitus concessis, & de utroque iterum tritunio ante mortem ablato, & mutato de repente ex Asino in Philosophum, ex Philosopho in Asinum Alberto nugarum Dominicani, Id cerdo constat Albertum tantam & tam follicitam in omni litterarum scientia operam posuisse, ut summus sui sæculi Theologus, Philosophus, ac Mathematicus haberetur. Jamjam præsertim in Mathematicis potuit, ut ab indocta plebe miranda ejus artificia obstupescere Magicæ passim infimularentur. Anno 1136 mortuo Jordano Generali Dominicanorum Magistro, Albertus totum Ordinem biennio Vicarius rexit. Anno 1139. in Capitulo Ordinis generali Bononiæ habito ipse cum Hugone de S. Caro ad Generalatum petitus est. Uterque tamen dignitate excidit. Provincialis autem Ordinis fuit per Germaniam factus, Coloniz lares posuit, ibique Theologiam publicè prælegit, magno auditorum concursu simul ac plausu celebratus. Ex illa enim schola prodierunt Thomas Aquinas, Ambrosius de Senlis, Thomas Caneipratenlis, alii- que longo agmine primores hujus sæculi viti. Ineunte anno 1160. Albertus ab Alexandro IV. Pontifice Ratiophensis ad Danubium Episcopus renunciatus est, & quamvis invito animo, provinciam suscipere coactus. Anno verò 1163. Onectis Episcopalis petralis, dignitate sua se abdicavit; & in Monasterium Colonienſe reverſus ſeneſcens in ſuam ocio litterario oblectavit. Obiit anno 1180. die XV. Novembris. ætatis ſue LXXV. ſeu, ut alii volunt LXXVII. De eo P. Jovius †, docendo ſcribendoque, theologie philoſophæque totius locus omnes, miris ſeſſimi ingenii luminibus illuſtravit. In dicenda vero, inquit Rhodiginus *, Gothicum ſapientis & Barbarum; oratione ſquarrefa præſus & illeptida.

OPERA.

Opera Dialectica VIII. viz. De Prædicabili- bus. De X. Prædicamentis. De ſex Principiis. De interpretatione libri II. De Syllogiſmo ſimpliciter ſeu priorem Analyticorum libri II. De demonſtratione ſeu Poſteriorum Analyticorum libri II. Topicorum libri VIII. De Sophiſticis Elenchiſ libri II.

Opera Phyſica XXVIII. viz. De Phyſico auditu libri VIII. De Cælo & Mundo libri IV. De Generatione & Corruptione libri II. De Meteoris libri IV. De Mineralibus libri V. De Anima libri II. Metaphyſicorum libri XIII. Ethicorum Nicomacheſiorum libri X. Politicorum libri VIII. De ſenſu & ſenſato libri. De memoria & remiſſionem libri. De ſomno & vigilia libri. De moribus Animalium libri II. De aſate ſive de juvenute & ſenectute libri. De ſpiritu & reſpiratione libri II. De Morte & Vita libri. De nutrimento & nutritibili libri. De naturâ & origine anime libri. De unitate intellectus contra Averroem libri. De intellectu & intelligibili libri II. De natura locorum libri. De cauſis propriætatium libri. De Paſſionibus aëris libri. De Vegetabilibus & Plantis libri VII. De Principiis motus progreſſus libri. De proceſſu Univerſitatis à Cauſâ Prima libri. Speculum Aſtronomiæ (in quo de libris licitis & illicitis petra-

æactis). De Animalibus libri XVI. Commentarii in Pſalms. Commentarii in Thomaſ Jeremia. Commentarii in Baruch. Commentarii in Daniele. Commentarii in XII. Prophetas Minores. Pro- dierant Colon. 1136. Commentarii in IV. Evangelia. Commentarii in Apocalypſin. Prodiertunt Baſil. 1506. Sermones de Tempore. Orationes ſuper Evangelia Dominicalia totius anni. Sermones de Sanſtis. Sermones XXXII. de Sacramento Eucharistiæ. Prodiertunt Alberti Sermones ſecurum Moguntia 1615. 80. Liber de Muliere forti. Commentarii in Dionyſium Areopagitam. Compendium Theologia veritatis libri VII. digeſtum. Prodiit Venet. 1485. 1588. 80. Commentarii in IV. libros Sententiarum. Summa Theologia in duas partes diviſa. Summa de creaturis, in duas partes diviſa, quarum prima eſt de quatuor corporis ſecunda de Homine. Venet. 1498. 1519. Mariale ſive Quaſtiones cxxx. ſuper Evan- gelium, quod incipit, Miſſus eſt. Mediolani 1489. De Laudibus B. Virgii libri XI. quos naſtiores Critici Alberto adjudicant, & Richardo à S. Laurentio, Penitentiario octo magentiſtibus. Prodiertunt Argent. 1493. fol. Quaci 1615. 4. Biblia Mariana, in quibus omnia ſerè quæ in S. Scripturâ continentur B. Deiparæ Virgini breviter adaptantur. Prodiertunt Colon. 1615. 8. De Apprehenſione & apprehenſionis modis libri. Londini 1515. 8. Philoſophia pauperum, ſive Iſagoge in varias Ariſtotelis libros. Venet. 1496. De Sacrificio Miſſæ libri. De Sacramento Eucharistiæ libri. Paradifus anime, ſive de Virginitatibus libellus. Colon. 1498. 4. De adherendo Deo libellus. Prodiit ſecurum unâ eum præcedente Opusculo Antwerp. 1511. 8. ibid. 1602. 8. Itemque ibid. anni. 1611. unâ cum vita illius per Petrum de Pruſſia compilata. De Alchymia libellus. Prodiit ſecurum Baſil. 1561. Urſelii. 1601. 8. Opera omnia Alberti Magni hæcenus enumeracolligite; & in XXI. Tomos diſtributa edicavit Petrus Jāmmy, Ordinis Prædicatorum Theologus, Lugduni 1651. Alium Alberti Operum Tomorum penes Editores prælo paratum fuiſſe fidem facit Ambroſius de Altamura Biblioth. Prædica. p. 35.

GEORGIUS, Aropoliſta dicitur, Patria Conſtantinopolitæmus. Liberalibus diſciplinis in Grammaticorum ſcholis jam probe inſtructus, poſt annum 1118. à Patre ſuo in Joannis Ducæ Imp. apud Nicæam agens ſulam adoleſcentiæ adhuc datus eſt. Anno ætatis 17. ex aulâ diſmiſſus, Mathematicam, Poeticam & Hæreticam à Theodoro Exaperygo, Logicam à Nicæphoro Blemmida diſcic. Annos natus 11. de Solis Eclipſi coram Joanne Imp. cum Nicolao Me-

1267

SÆC. XIII.
ab A. MCC.

dicto eruditè disputavit. Demum magnus Imperatoris Logotheta factus claruit anno 1261. Crebras pro Imperatoribus CP. legationes obiit; atqueque regni negotiis additus fuit à Joanne Ducè ad Michaelè Despotam pro pace confirmanda Larissim missus; ab eodem Michaeli Communo insidiatum suspecto iudex datus; à Theodoro Lascari Joannis filio, quem in Logica erudiverat, omnibus Occidentalium provinciarum Prefectis propositus, circa ann. 1255. contra Michaelè Angelum Despotam à Theodoro deficientem strenuè bulligeraturus est: donec tandem in Prilapo urbe obessus, post fortissimam propagationem proditione capus fuit, & per provinciam in vinculis circumductus. Anno 1260. à Michaelè Palæologo Imp. liberatus, & ad Constantinum Bulgæorum Principem legatus est. Anno 1267. cum Ecclesiæ Rhetori juventutem Ecclesiasticam bonis literis ac moribus per plures annos instruxisset, oneris peritus, Holobolium succedentem accepit. Anno 1272. Synodo ad adjudicandam Joannis Vellæ Patriarchæ CP. causam collecta Georgius iuxta Politicos Ecclesiasticis additis jud. præfedit. Anno sequente à Michaelè Imp. ad Gregorium X. Pontificem usque cum aliis quibusdam legatus, pacem Ecclesiasticam Græcis inter & Latinos conciliavit. Anno 1274. ad Concilium Lugdunense II. profectus, pacem nuper initam Imperatoris vice juramento coram Patribus suscepto confirmavit. Anno 1282. ad Joannem Bulgæorum principem missus est; ac domum reversus, obiit eodem anno. Gregorius Cyprius, Patriarcha CP. encomio Georgii nostri Historiæ præmissio, immo dicis illum laudibus effert: quasi unus ille esset, qui omne disciplinarum pariter conjunxerat genus, & in omnibus rebus primas, ut dicitur in *Epistola ad Nicæum* & *Epistola ad Constantinum*: ita ut in nullo quicquam ei cederet posset: immò qui ipsum Aristotelem in Philosophicis, Platonem in Theologia atque Arica venustate pari passu sequebatur. Verum plus facti erit, si dimidiatum hujus encomii partem ei largiamur. 'ut licet doctus, diligens, prudens, ac fidelis scriptor: hujusmodi tamen encomia in hujus sæculi homines effundere, est omnes modestiæ & veritatis limites laudando transilire. Centè Ephraëmus in Chronico MS. à L. Allatio citato, vocat Acropolim nostrum *ἀκρόπολιν τῆς πόλεως*. Considerat Georgius Acropolitæ Historiæ seu *Chronici* & *Constantinopolitanæ* à capta per Iulianum Urbanicæque ad receptam per Michaelè Palæologum, viz. ab anno 1205. ad ad 1261. Eam Petre repetitam & à Georgio Cantacuzeno redemptam Constantinopoli densitè Georgius Douza; Latine vertit, notisque illustratam Gr. Lat. edidit Theodorus Georgii frater *Legat. Bar.* 1614. 8°. anno sequenti Genevensis eam Gr. Lat. sed absque notis, Laonico Chilcocondyle subjunxit *Geneve* 1615. f. Insuper multò detum ex versione, & cum notis Leonis Allatii, subiecta ad calcem prolissa ejusdem Diziſſa de *Georgio & eorum scriptis*, prodit Gr. Lat. *Paris.* 1651. f. Interim notandum L. Allatium duplicem hujusce Chronici *ἱστορίαν*, sive editionem facere: unam breviorē, quam plurimis ab aliquo reſectis, & hanc ipsam esse,

quam G. Douza primus edidit; aliam prolixam ac diffusam, & omnibus numeris perfectam, quam à se Latine reddidit Parisiensis Typographi in lucem emisit. Denique ejus *Forma de fide, de virtute, & anima*, in Biblioth. Aut. Augustini habebatur; item *Expositio in Gr. Nazianzenis sententia* in Palatina; XIII. ad *Deum precesiones*, post Constantinopolim à Græcis recuperatam usurpat; quæcum ipse in Historiæ suæ meminit; item *Orat. de recuperata CP.* ad Michaelè Imp. de qua in fine Historiæ suæ mentionem injicit.

SÆC. XIII.
ab A. MCC.

URBANUS IV. *Jacobus Pantaleon* antedictus, gente Gallus, in Tricassibus humili loco natus, tutoris quippe veterem aduſi filius, primum Canonicus & fiscalis, dein Laudonensis Archidiaconus, postea Verdunensis Episcopus, Alexandri IV. in Pomerania, Prussia, Livonia, universæque Germaniæ legatus, mox Patriarcha Hierosolymitanus, ac tandem anno 1261. Pontifex Romanus electus Viceſſi die XXIX. Augusti, coronatus IV. Septembris. Anno 1262. Mansfredum regem anathematizavit, peccatorum remissionem omnibus contra eum militantibus pollicitus. Anno 1264. Felisum Corporis Christi in Ecclesia deſignis celebrari instituit. Obiit Petrus eodem anno die 11. Octobr. De eo hæc habet Joannes Stella: "Hic est humilis locutus, præstanti tamen & elegantia lingua fuit, qui alia quando laesisset, quod vili patre ortus esset respondit: *Nobilem virum non nasci, sed fieri, curatus est atque Nobilitatus*. Extant *Epistola II.* Concil. Tom. XI. p. 817. *Metaph. ubi ejus in Psalmum I. habetur in Bibliotheca Patr. Tom. XXV. p. 335. Epistola alia XI. apud Waddingum Annales Adriani ad an. 1261. & alia XIII. ibid. Tom. II. in Regest. Pansif. p. 36.*

1261.

HENRICUS DE SEGUSIO, natus ac Gallus, Patria Segutinus, in Subalpinis natus ante annum 1238. Evolutus in Galliæ Narbonensis Episcopus factus est. Ann. 1262. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, & Episcopus Iostensis. Gulielmum Durandum, pecculorum inter alios discipulum habuit: tantum in utroque successum adeptus, ut *Fons & Splendor Juris* denominatus sit. Obiit anno 1271. quem tamen alii ad annum 1281. visisse volunt. Scripsit *Summa iurisque Juris*, quæ vulgò dicitur *Arten Summa Hostiensis*. Prodiit ista cum annotationibus Guacini *Basil.* 1577. f. *Lugduni* 1583. 1597. & dicitur etiam *Evangelium in sex libris Decretalium*, typi impressum, Roma, ut videtur, à 1470. 1475. *Venet.* 1498. f. 1581.

1261.

CLEMENS IV. *Guido Falcatus*, seu *Guido Grossus* antea appellatus, gente Gallus, primum quidem Advocatus insignis, & Regis Franciæ Consiliarius; quando & uxorem duxit, ex qua duas filias suscepit. Post uxoris mortem saculo renunciavit, & ob inorum sanctitatem primò Episcopus Podiensis, dein Archiepiscopus Narbonensis, tandem Cardinalis ac Sabiniensis Episcopus factus est. Ab Urbano IV. in Angliam legatus, post Urbani mortem Pontifex Romanus à Cardinalibus absens electus

1265.

58C. XIII.
ad An. MCC.

Etus est ann. 1285. cui electioni assensum ipse præbuit Perusia die VI. Februarii, die XXII. coronatus. Primo statim Pontificatus ingressu ratum contemptus mundi signum edidit. Utivis enim filiarum datis nonnullis triginta libris Turonensibus, alteram plebeio homini uxorem locavit, alteram Monasterio commisit: quin & sororis filio rtes Canonicatus obvenienti optionem dedit: ut quem vellet, ex his retineret; duos illico, dimitteret. Eodem anno Siciliæ regnum Carolus Andegavensis, Ludovici Gallie Regis fratris, Manfredus ob contumaciam scilicet abalienatum, Apostolico iure donavit: Crucem contra Manfredum prædicari, & pro sumptibus belli sublevandis Ecclesiasticorum omnium reddituum decimas persolveri iussit. Anno 1267. Concitandum Regem Frederici Imp. filium jus avitum in Italia persequendum, omniisque civitates ei adhaerentes autumat percussit, & Petrum Aragoniæ Regem dñs devotum regno suo auctoritate Apostolica erudendum decievit. Obiit Viterbii anno 1263. die XXIX. Novembris. Extant *Epistole* III. Concil. Tom. XI. pagina 840. *alia Epistola* & *constitutiones* VI. apud Uzorium *Annal.* ad ann. 1266. 1267. 1268. *alia Epistola* XIII. apud Waddingum *Annal. Minorum* ad ann. 1265. &c. *alia* XXXII. ibidem. Tom. II. in *Regesto Pontif.* p. 100. alias aliquot dabant Albertius de *Evangelio* p. 975. Cl. Jollens inter Obliqui opuscula p. 690. 691. Plura illius scripta inedita recenset Lud. Jacobus *Biblioth. Pontif.* p. 48. Ceterum turpissime hallucinantur, qui ingenia *Opera Invidialis* Clementi nostro ascribunt, puta *Dispositio*, *Fransfort.* 1571. f. *Lellam auream super Decretales Lugduni* 1517. *Francfort.* 180. f. *De Appellationibus Trallatium*, *Colem.* 1573. *Commerciarium in Pandectarum*, *Consiliorum volumina* III. &c. Nec enim omnia debentur Guidoni cognomento Papæ, Consuli Delphinati, qui clauit ab anno 1217. ad 1285.

1270.

GILBERTUS, sive *Guibertus*, *Wiberrus* ab Henrico Gandavensi dictus, Patria Tomacensis, Ordinis Franciscani Monachus, S. Theologie in Academia Parisiensi Professor, claruit anno 1270. Extat *Tractatus de Officio Episcopi & Ecclesie carcerantis*, alius *De pace & tranquillitate animi*, uterque in Bibliotheca Patri. Tomi XXV. pagina 378. *Vita S. Eleniberii primi Turonensis Apostoli*, apud Bollandum ad XX. Februarii. *Sermones de Tempore*, & *de Sanctis*, editi Paris. 1518. 8. Scripta & *Hodaportan* primæ perfectionis S. Ludovici Regis in Orientem. teste Henrico Gandavensi: quod in Belgicis Bibliothecis MS. extare dicitur.

*De Script.
6. 34.

1270.

NICOLAUS HANAPUS, natione Gallus, in vico cognomine Diocesis Rhenensis natus, Ordinis Dominicani Monachus. Sedis Apostolicæ in Romana Urbe Penitentiarius, claruit circa ann. 1270. Dum munere suo summa cum laude fungeretur, anno 1281. à Martino Papa Patriarcha Hierosolymitanus renunciatur, primus etiam in Syria & Palestina fidei Censor à Nicolao III. antea constitutus. Obiit Ptolemaide anno 1288. Extant *libelli Pauperum Capitulis* cxxxix. v. (Boussuonem falsè tribu-

ta) sive *Artium variorumque exempla* ex universis utriusque legis promptuario decerpta. *Vener.* 1537. 16. *Tubinga* 1535. *Paris.* 1547. 8. *Basil.* 1555.

58C. XIII.
ad An. MCC.

GREGORIUS X. *Theobaldus* antea dictus, gentis Italus, Patria Placentinus, Archidiaconus Leodicensis, anno 1270. Edvardo Wallie Principi in Palatinam exercitum ducenti comitem se adiunxit: ubi dum moram faceret, Pontifex Romanus à Cardinalibus electus est Viterbii anno 1271. die 1. Septembris. electioni assensum præbuit, die xxvii. Octobris. atque anno sequente, die xxvii. Martii Romæ coronatus est. Anno 1274. Concilio Lugdunensi II. præfuit; in quo cum Ecclesia Græcâ pacem iniit; nullas non condiciones amplectente Michael Imp. ut ab imperio suo adhuc naturæ Occidentium arma avelleret; & Baldwinno purpuram auctoritate Synodica abrogâi obtineret. Anno 1275. in Italiam reversus, Florentinus anathemati subiecit. Obiit anno 1276. XI. Januarii, Aetii sepultus. Extant *Epistola* 12. Concil. Tomi 21. pagina 319. *alia Epistola* X. apud Waddingum *Annal. Minorum* ad ann. 1272. &c. *alia* vi. ibid. Tom. II. in *Regesto Pontif.* pag. 116.

1275

ROBERTUS KILWABHUS, Natione Anglus, postquam Oxonii Studiis incubuerat, in Academiam Parisiensem se recepit, ibique gradum Magistræ in Artibus consecutus est; domum rediens S. Francisci sodalitati se fratrem dedit, ordinis sui paulo post Provincialis factus, Anno MCC. lxxii. à Gregorio x. in Archiepiscopum Cantuariensem promovetur, quem, ut iura suaveri videretur Monachi Cantuarienses (etiam Gulielmum Chillingham Subpriorem suum nuper elegerant) suffragiis suis legitime electum esse declaraverunt: ac protinde Feb. xxvi. consecratus est. Anno sequenti Thoma Cantelupo, in Vespertis Comitiæ Oxoniæ suum gradum suscipiente, Disputationis Prædicem & Moderatorem agere, teste Wallinghamo, Archiepiscopus licet, non designabatur. Anno MCC. lxxvii. à Nicolao III. Romæ accessus, Episcopus Portuensis, & S. Rufine Cardinalis renunciatur, quo tempore Archiepiscopatu se abdicavit, & Viterbium secedens, non sine suspitione Veneni obiit III. Idus Septembris anno MCC. lxxx. apud Franciscanos sepultus.

1275

† Hist. Ang.
P. 190

SCRIPTA.

Libri de Passione Christi. Extant MS. in Bibliotheca Benedictina Canab. vol. 394.

Questio de Mendicantibus. Ibid. eod. vol.

Tabula in libris Augustini. in Bibliothec. S. Petri ibid. vol. 172. 173. 177.

Libri de e in monacho Sententiarum. MS. in Biblioth. Duceus Monasterii in Flandia, apud Sander. *Biblioth. Belg.* MS. p. 188.

Serres errorum ab ipsa Anglia condemnatorum. ibid.

De divisione Scientiarum. Oxon. in *Biblioth. Balionens.* vol. 2.

De Naturæ Relationis. ibid.

V u j

SEC. XIII.
ab An. MCC.

SEC. XIII.
ab An. MCC.

Epigraphæ, sive Prascriptiones XIII. in Dilla & Sententia SS. Patrum à se collecta, de Proefsione Sp. S. p. 512. Hæc omnia habentur Græc. *Orthodox.* Tom. II. Alia quædam Vecchi scripta commemorat Allatius de *Consensu* l. 2. §. 15. c. 8. an vero ex iis sint, quæ ab hæctenus recentibus diversa sunt, nomen, quibus Bibliothecæ Varianæ Archivæ patet.

De unione Ecclesiarum veteris & novæ Romæ, scandalique ex diffidio navi absurditate, libri II. ex quorum secundo amplissima olim excerpta, Concilium CP. Photianum spectantia, collegit Mathæus Blastares; quæ Gr. Lat. edidit Gul. Bcy eregius Pandect. Canon. Tom. II. p. 273.

1276.

GEORGIUS METHOCHITA, magus Ecclesiæ CP. Diaconus Becchi Symnista, & omnium ferè quæ sub Andronico Imperio persequitur est, malorum locus, clausit anno 1276. Unionem cum Latinis in eundem summopere promovebat; & cum à sententia nequitiæ dimoveri postulat Episcopus in carcerem conjectus est. Obiit exul, quo tamen anno, nondum comperi certe Vecco superites *Dellis et*, iudice Allatio *, *in omnibus dura, compositio aspera, nulla suavia, nulla lenocinio mollita, sententia graves, argumenta ad probandum id quod voluit firma, sed elocutione & inspiratione nomen horrida & confusio.* Hæc Allatius, qui eadem ferè reperit Diatriba de Georgii eorumque scriptis, pagin. 345. utrobique autem Opusculum Methochitæ, viz. de *Proefsione Spiritus S.* opus in V. partes, seu orationes distributum; De unione Ecclesiarum, *Adversus Maximum Placidum, & Manuelem Nepesem, & Gregorium Cyprium* enumerat. Ex his extant refutatio trium capitulorum *Maximi Placidii*, ab eodem Allatio Gr. Lat. edita Græc. *Orthodox.* Tom. II. pagina 922. *Refutatio Manuelem Cretensem Nepesem*, ibid. in. pagin. 959. Fragmentum sacris amplum ex libro V. de *Proefsione Sp. S.* Gr. Lat. exhibet idem Allatius lib. de *Purgatorio* pag. 668. Fragmentum ex oratione historica de *Unione Ecclesiarum*, lib. *adversus Hastinger*, pagin. 459. Fragmenta bina ex oratione historica de *Diffidio Ecclesiarum*, ibidem. pagin. 458 462. aliud ex libro V. de *Proefsione Sp. S.* Fragmentum ibid. pagin. 311. Fragmentum libri IV. de *Proefsione Sp. S.* de *Epistola S. Maximi* agens, Gr. Lat. editi Fr. Combefis *Adrian.* Nov. Tom. II. pagina 1017.

1276.

CONSTANTINUS MELITENIOTA, Joannis Becchi Patriarchæ Archidiaconus, & Methochitæ socius, Latinorum fautor, eodem tempore, quo Beccus & Methochita, claudit, eademque cum iis passus est. Obiit exul in quodam oppidulo Bithyniæ, & in Plata insula tumulario funere sepultus. Scripsit *Tractatum de Ecclesiastica unione Latinorum & Græcorum*, & alium sacris prolixum de *Proefsione Sp. S.* qui Gr. & Lat. à Leone Allatio editi sunt Græcia *Orthodox.* Tom. II. p. 642. 769.

1276.

GEORGIUS MOSCHAMPER, Magnus Ecclesiæ CP. Chorthophylax, clausit circa ann. 1276. Latinis infensissimus, quos palam sedarguit, & scripsit refutavit. Pluribus ejus

adversus Latinos scriptis respondit Joannes Veccus, uti ex ipsius Vecchi opusculis liquet, & ramentum neque Moschamperis scripta, neque Vecchi responsiones vidisse fateatur Leo Allatius de *Consensu* lib. 2. c. 15. §. 15. & Diatriba de *Georgii eorumque scriptis* p. 349. ubi de eo, ejusque opusculis fassus agit.

SIMON, genere, ut videtur, Constantinopolitanus, ortu Cretensis, Hieromonachus, ex parte Lathnoon, quin & ex Ordine Prædicatorum. Clauis, quantum conjicio, circa ann. 1276. & deinceps, Oloholi Rhetoris amicus; quod si hoc tempore vixerit, vel idem cum Simone Jacumeo, primum Gyratili, mox Thebarum Episcopo non fuit, (ut credere videtur Leo Allatius *) vel erravit Sixtus Senensis †, quando Jacumeum anno 1400. clausisse scribit. Extat Gr. Lat. prolata *Epistola* (non tamen integra) ad *Isaionem Nomophylacem de Gossiliis* quæ præfationem Sp. S. à Filio definitur, apud Allatium lib. *adv. Hastinger*, pagin. 324. Duos alios ejusdem ferè argumenti Tractatus, alterum ad *Manuelem Oloholum*, alterum ad *Sophoniam*, se vidit: prodit idem Allatius de *Consensu* l. 2. c. 15. §. 11.

JOANNES XXI. aliis XIX. *Petrus Insulari* dictus, Ulyipontis in Lusitania natus est, omni scientiarum genere clausus, medicinz præcipue operam dedit, qua tandem abdicata sacros in se suscepit ordines, factus Cardinalis & Episcopus Tusculanas. Mortuo vero Adriano V. Septembr. XX. MCCLXXVI. Pontifex Romanus renunciatur. Etiam in summo Pontificali dignitatis culmine à literis non abhorruit, pauperibusque sublevandis, præsertim si quos amore literarum ductos cerneret, quos ad Ecclesiasticas dignitates promovibat. Artis Astrologicæ & Genethliacæ præcepis delusis, vitam sibi longam prædixerat, cum subito nova camera quam in Palatio Viterbiensi extraxerat, in ipsum corruat, quo casu, miserè contritus, animam egit XV I. Maii an. MCCLXXXVIII. moribundus sepius exclamavit, *Quid fies de bello meo? Quis complebit libellum meum?* de libro, scilicet, quam de vitâ magis sollicitus.

SCRIPTA.

Epistola ad Edwardum I. Angliæ regem de non grevanda Hibernia, Concil. Tom. X. pars I. p. 1030.

Epistola ad Francorum regem ab Oldoino ad Clacconium edita.

Epistola ad Philippum Minoris hæreses in Marchia Tarnicis inquisitorem, ap. VVadding. *Annal. Minor.* Tom. II. ad an. 1277.

Epistola III. ibid. in *Append. seu Regist. Pontif.* p. 119.

Summula Logicales, cum expositione Verroresii Patiensis, Paris. 1487 fol. V. met. 1572. 4.

Parva logica in partes ac capita distincta, Venet. 1593. 4.

Tractatus logicales sex, cum elucidatis magistrorum Colonienis, Colon. 1505.

Thesaurus Pauperum, seu de *medicinis humanis* V u 4 corporis

1276.
* De Consensu l. 2. c. 15. §. 11.
† Biblioth. l. 4 p. 302

Mart. Polon la Chron. circ. fin. sif. fid. Epist. 14

SÆC. XIII.
ab An. MCC.

corporis morbis per experimenta, liber Empiricus ex omni genere auctorum, & experientia propria congestus, Lugd. 1525. cum additionibus Joann. Scapionis, Parisi 1577. 15. *Francforti* 1576. 1578. 8. Alia, sed medica & philosophica, tum edita, tum MSS., recenset Lud. Jacob. *Biblioth. Paris.* lib. 1. p. 537. Vide *Vanderlinden de Script. Medic.* lib. 1. p. 526.

8277.

MARTINUS, POLONUS gentis, paterno nomine *Sereanus* dictus, ex nobili, nempe Sereporum, familia oriundus, patria Castellanus. In juventute humaniores litteras apprime didicit, præsertim verò in Juris Casibus & Pontificii scientia, in Histories & Theologię studio excelluit. Ordinis Dominici Monachus se socium dedit, cui Cisterciensibus postmodum & Jongelinum vindicare conatus, sed parum succiecit, Carolus Vilius. Tandem Romanus profectus, à Nicolao III. anno MCCLXXVII. Capellanus Apostolicus, majorque Penitentiarius constitutus est. Anno sequenti vacante sede Gnesienē in Poloniā oraque de electione controversia, Capituli, Coelecti ducis aliorumque precibus inductus Pontifex Martinus nomen in Archiepiscopum Gnesensem promovebat. Immane erat, ut in aliis, ita hac in parte Carolus Vilius *, qui ipsum Archiepiscopum Constatinum in regno Neapolitano facit, pluresque Martinos Polonos nobis confinxerit. Ad nostrum redeo. Dum in Polonia institueret, Bononiæ in morbum incidit, ex quo brevi post extinctus est, in Templo D. Dominici, ætatem majorem, secus scellum D. Thomæ sepultus; hoc sepulchrali Epitaphio ornatus, quod suo adhuc tempore se legisse testatur Abt. Bzovius ad an. 1278. n. 32.

* *Biblioth.*
Script. Cl.
Medic. p. 232.

*Hic jacet Frater Martinus Polonus Ord.
Præd. Archiepiscopus Gnesensis.*

SCRIPTA.

Chronicon Martinianum dictum, quod à Christo nato, primū ab an. MCCLXXI. deinde ab an. MCCLXXXVIII. perduxit; quæ enim sequuntur usque ad an. MCCLXXXV. ab alia manu accesserunt. In hoc Chronico res gestas Imperatorum & Pontificum, dispositis utrinque columnis, hucusque persequitur. Nilil verò illud magis famulosum reddidit, quæ de antiquissima illa de Joanna Papissa, seu fabula, seu natiuitate. Sanè fabulam esse, & Martini Chronico intusculum nullus dubio, præsertim cum in plerisque vetustis Codicibus MSS. desideretur. In IV. Codicibus MSS. Bibliothecæ Casatæ desiderari, in totidem etiam reperiri ingenuè fuitur (C. Lambecius). Deceat etiam in antiquissimo Codice, quem Bibliothecæ Vaticanæ donavit Urbanus VIII. ejus meminisse Leo Allacius *Constat. lib. de Joan. Pap. n. 7.* ut alios taceam; certe Martini Chronicon novum interpolationem passum esse eruditi didum observant. Editum est hoc *Chronicon Bassi* 1559. deinde cum notis Petri Bussi didi, *Amstæd.* 1574. 8. Denique è vetustissimo MS. & ipsi Scripitori, uti

* *Comment.*
Biblioth.
Vindob. l. 2.
c. 2. p. 569.

expressum, in lucem emisit Joannes Faberius Casar, Monachus Præmonstratensis, *Volan.* 1616. fol. in qua editione Historia de Joanna Papissa non computat.

Sermonum de Tempore & de Sanctis, libri II. Argentorat. 1486. 1488. Alia quædam, quæ ab supersunt, incertum est, memorant Ambros. de Altamura *Biblioth. Domachian.* Cent. 1. p. 48. Carolus Vilius de *Script. Clister.* p. 239.

JOANNES PECKAMUS, natione Anglus, patria Suffexiensis, ex hujus stirpe apud Cisterciensibus; post peracta primæ educationis tytociuia, ad Academiam Oxoniensem amandatus, ubi rem suam feliciter promov. bat, & Franciscanorum sodalitati nomen dedit, Ordinis suidem Provincialis creatus, quod tamen postea factum est. *Videns enim* inquit *Lelandus* *, *id quod frequentissime accidere solet, paucos in sua patria illustres, etiam summas acri dunt, multis vero foris cum per literas, non per aliam viam, plurimas clarissimos fuisse, sanctis fœdera Lutetiam Parisiensem petiit; ibi tam diu studuit, quæ in Anglia recte inchoaverat, insublebat, donec a doctis & haberetur & esset magnus Philosophus, juxta ac Theologus. Rediit in Angliam in Academia Oxoni.* non sine totius Academiæ apudista æque admiratione publicè prælegat. Verum non diu apud hunc mansit; Parisios enim accessit, ut hanc etiam Academiā ornaret, illas professus est. Defecta Lutetia Lugdunum se contulit, quò Juris Civilis & Pontificii studio opportunitus vacaret. In hac Ecclesiâ Canoniarum nomen est, quem non-quam postea dimittere voluit, sed usque ad mortem tenuit. Anglescente indies hominis fama Italiam petiit, tandem Romanam, Pontifici roque curæ Romanæ gratias, addo ut in ipso Pontificis palatio causarum auditor constitueretur. Interim accidit ut Robertus Kilivarbicus Archiepiscopus Cantuariensis munere suo se abdicaret, dignitatem mox in Peckamum nostrum consulit i. ontifex, qui proinde die VI. Martii an. MCCLXXXVIII. Romæ consecratus est. In Angliam reversus vix cathedram occupavit, cum per literas ingentem 4000. Marcarum summam ab eo exegerit, a. minas nō solveret, ipsum in Ecclesiâ sua Cathedram, quavis die Dominici solennibus ceremoniis excommunicandum esse. Omni quo potuit modo lectum declinare conatus est Peckamus; fustis solvere enim coactus est. Multa ei lis cum Giffardo Archiepiscopo I. boracensi intercessit, qui in provincia Cantuariensi crucem auream in sublime auge se gestari petiit. Indignus Cantuariensis omni cum I. boracensi episcopo sociis commercio per totam provinciam sub anathematis fulmine interdidit. Ad id ut hospitio, omnibusque necessitatibus Eboracensis, crucem deponere necesse habuit. Obiit Peckamus circa an. MCCXCI. admodum locuples, constituto distissimo Collegio, & confluente adeo dicatis, ut eorum posteris, inquit Godwinus *, nostra ætas videbitur equè dignitate florentes, & divitiis affluentis in magna potentia & auctoritate vivere.

1278.

* *Collec.*
Tom. 4. pag.
212. Annot.
Oxon. p. 7.* *De Præ-*
lat. Angl. p.
124.

SCRIP-

SCRIPTA.

Colleanea Bibliorum, Paris. 1514: Colom
1541.

Constitutiones XLVII. de variis argumentis;
viz. *de Summa Trinitate, & fide Catholica; De*
sacra Unctione; De Sacramentis iterandi, &c. quæ
apud Lindvodium in Provinciâ habentur.

Persepectiva communis edita cum figuris per L.
Gauricum (teste Pisleo) emendata & distincta.

INEDITA.

De *sancti Trivitate liber*, quem in Biblio-
theca Lumbiana olim existisse nobis aucto-
ritas testatur.

Cellationes de omnibus Dominicis per annum.
MSS. in Bibliotheca Pembrochiâ Cantab. Cod.
175. m. 1.

Meditatio de corpore Christi, MS. in Biblio-
th. S. Benedic. Cantab. Cod. 192. n. 34. ubi hæc
nota additur, *in hoc habetur opus Alcinii Angli,*
Scdæ discipuli, opus varum.

Disputationes S. Thomæ & Peckami, MS. in Bi-
bliotheca Mertoniensi Oxon. Cod. 12.

Tractatus de mystica interpretatione numerorum
in sacra Scriptura, habetur MS. in Bibliotheca
Lincolniensi Oxon. Cod. 16. n. 9. Verum an
Joannis nostri sit, dubitare licet, tum quod à
Balco inter Peckami opera non recensatur, tum
quod in Codice Lincolniensi auctor ex Ordine
Prædicatorum fuisse dicitur. Alia plura memo-
rant Balus & Pisleus, quæ aut superius, & non
constat.

207.

ROGERUS BACONUS, *Doflor*
mirabilis vulgò dictus, gæne Anglus, patria
Somersetensis, floretitæ (quæ Prolomæo *lycalis*
est) splendida satis familiaris Oxonii positus
immemor in Grammatica ac Logica, dein & in
tota Philosophia progressus fuit, Edmundum
Richium postea Archiepiscopum Cantuariensem,
& Ricardum Prædictum præceptores nactus. His
subditi instructus (ut Anglis tunc in more posi-
tum erat) Lutetiam advolabat, ubi linguarum
cognitionem, Historiæ, Jurisprudentiæ, Ma-
thematicæ & Medicinæ scientiam, denique sum-
mam rerum Theologicarum peritiam addidit, &
doctoratus insignia reportavit. In patriam rever-
sus, Oxonii studiorum simul ac vitæ sedes po-
suit, & suadente, ut videtur, Roberto Lincol-
niensi hujusmodi Franchiscanum in se suscepit. Cla-
rui præcipue circa annum MCCLXXVIII. quin
& jam ante plures annos inclarere cœperat,
etiam anno MCCLIX. coram Henrico III. Oxoni-
i tunc agente, concionem habuit, quâ regem
ob Pictavienses alioque exteros, quorum con-
siliis penè unice agebatur, non modò in aulam
admissus, sed & summis reipublice muneribus
adhibitus, libere coarguebat. Verùm studiis Phi-
losophicis immeritus, abditarum rerum disqui-
sitioni se totum dedit, reconditis naturæ recessus
penetravit, curiosa quoque cunctis est, latentes
rerum causas indagavit, & mirabiles quosdam
effectus longè supra communem hominum cap-
tum, prætulit; adhibitis ad id machinis, non

line summa ingenii solertia excogitatis. Hinc
torques illi impactum *Mago* nomen, torques obje-
ctum claudisti cum malignis spiritibus confor-
titi crimem, idque non apud plebem modò, sed &
apud Pontificem Clementem IV. cujus rescrip-
tum ad Rogerum nostrum habes ap. Wadding.
ad an. MCCLXVI. n. 15. aut verò ad hunc calu-
mnia spectat, hanc satis liquet Id certum est
Baconum anno sequenti, Joannem Londinen-
sem discipulum suum cum libellis apologeticis &
instructis mathematicis à se compositis, Romam
misisse. Anno MCCLXXVIII. renovata est
adversus illum criminatione apud Hieronymum
de Eculo Ordinis Minorum Generalis in Cal-
liâ tunc agentem, qui Baconi doctrinam con-
demnavit, illi quoque ne liberos ejus legeret, in-
terdixit, ipsumque auctorem carceri mancipan-
dum decrevit. Certe aliquo interim tempore in
carcerem conjectum esse, idque mandante ipso-
met Pontifice Nicolao IV. fere omnes evincunt;
an verò ibidem ad mortem usque durave-
rit, mihi planè ignotum est. Obiit: vir profan-
dissima scientia, acutissimo ingenio, sæculo ma-
joriam. MCCLXXXIV. ætatis circiter LXXVIII.
in templo Franciscanorum apud Oxoniensium se-
pultus.

vid. Wad-
ding ad an.
1278. n. 16.

SCRIPTA EDITA.

81

Epistola notis illustrata, Hamburg. 1618. 8.
Specula mathematica & persepectiva, Fran-
cforti. 1614. 4.^{to}

De restandis senectutis accidentibus, & sensu-
bus confirmandis, Oxon. 1590. 8.

Speculum Alchemiæ, Norimberg. 1581. 4.^{to} Ba-
fil. 1561. Drusii 1602. 8.

Scripta de Arte Chemiæ, seu sanioris Medicinæ
de Arte Chemiæ liber, cum aliis opusculis Fran-
cforti. 1603. 1620. 8.

De mirabili potestate Artis & Naturæ, & nulli-
tate Magiæ, Paris. 1542. 4.^{to} Basil. 1593. 8.^{to} Ham-
burg. 1608. 1618. 8.^{to} & cum notis in Vol. 3. *Thes-*
auri Chemicæ, Argentorat. 1622. 8.^{to} etiam Gallic.
Paris. 1612. 8.^{to}

INEDITA.

Compendium studii Theologici lib. V. Extrix
cum aliis ejus opusculis, teste Jametio,
MS. 2. Vol. in Bibliotheca Lumbiana Cod. 351.

Grammatica, MS. in Collegio S. Petri Cantab.
Cod. 3. *Liber de finis orbis* in Bibliotheca Bene-
dictina, Cod. 192. *Germania* in Bibliotheca
Lumbiana, Cod. 132. *Roggerina Major & Minor*
MS. Cantabrig. in Archivis n. 24. & ap. G. Co-
pium Cod. 3. *Liber de militate Scientiarum*, quod
agit de quatuor viciis ostendit. Extræ MS. in
Bibliotheca Cottonianâ, sub Julio, D. 3. N. 4. *De*
Speculis comburentibus, ibid. sub Tiberto. B. 9. N. 5.
De Impedimentis Sapientis; in quo tractatur agi-
tur etiam de Grammaticis Græcæ lingue rudimen-
tis, ibid. MS. sub Galba, A. 8. N. 1. infinitus
est, si singula recenserem, quæ enumerat Ba-
lus Cant. 4. c. 35. Pisleus atq. 13. p. 367. quæ cum
Grammatica, Philosophica, Mathematica ut
plurimum sunt eorum titulos huc transferre pa-
tium refert. Fusè de Bacono nostro præ aliis agit
diligentissimus

H.C. XIII.
p. 100.

diligentissimus *Antiquitatum Oxoniensium* collector p. 136. & seqq. Pauculaciam in genere de scriptis ejus nota, à me hoc loco compendio exhibenda I. Suspiciari licet, librorum, quos perterritus, omnium, ne titulos quidem superesset, eorum quoque qui superant exemplaria non sine summa difficultate esse conquirenda. Ea enim quæ MSS. latent, possessorum aut invidia aut ignorantia suppressuntur. II. Quæ in Scholasticum passim teruntur manibus Baconi opera multis in locis deficiente aut etiam redundant, quod & de illis ipsis dicendum, quæ perfecta calthuntur; incertum an id Monachorum incuria, an de industria factum sit. III. Librorum, quorum ille vulgo pro autore habetur, aliquot, aliis scriptoribus tribuuntur, e.g. *Liber de fluxu & refluxu maris Britannici*, Guillelmo Burzio; *Liber de militate Astronomia* Gulielmo Botonero, Rogerico Major & Minor innotinatio cuidam auctori adjudicatur. IV. Nec eorum omnium censuram est auctor, quæ ipsi addicuntur. Sic *Tractatus super Psalterium*, & *Vita S. Edmundi Archiep. Cantuariensis*, quæ Rogero nostro tribuitur Lelandus, ad Robertum Baconum reverè spectant; cui etiam *Synagogorum* a scripta sunt. Sic etiam *Tractatus de Magneto* à petrisque Petro Peregrino tributus est.

1278.

RAYMUNDUS MARTINI, sive *Des Aserius*, gentis Catalanius, domo Subiratus, (Barcinonensem alii perperam fuisse voluit) ex Ordine Prædicatorum Monachus celeberrimus. Claruit anno MCCLXXXVIII. Linguarum Orientalium callentissimus, ut viam faciliorem Judæorum & Saracenorum (qui frequentes tunc temporis in Hispania erant) conversioni stermeret, suadente Raymundo de Penna fortis Ordinis sui magistro generali, scripsit *Pugio fidei*, in tres partes divisum, quod ex imis Judaicæ gentis monumentis causam adversus Judæos & Mauros feliciter egit; ex hoc opere sua penè omnia deprompsit Potcherus Salavaticus, libro *Psalterii adversus Judæos* dicto, ut ex Potchereto Petrus Galatinus de *Arraua Cartholica veritate* lib. 12. in hoc verò differunt, quod Potcherus mutuum grato animo agnovit, Galatinus portentoso quidem plagio Raymundi, seu potius Potcheri scriptura egregie compilavit, nullâ vel hujus, vel illius mentione factâ. Tandem ipsum Raymundum opus cum doctissimis observationibus Jacobi de vossii Presbyteri & Exegetæ Burdigalensis in lucem prodire Parisi 1691. fol. & cum Introductione Benedicti Carpovii, addito etiam Appendice vice Hermannus è Judæo Christiani opusculo, Lipsiæ 1687. fol. Hunc librum Raymundum Græcè pauciter ac Latine edidit, qui MS. extat in conventu S. Dominici de Neapoli, si quidem Ambrosio de Altamura fides sit habenda, *Biblioth. Dominici*, ad an. MCCLXXXIII. Scripsit etiam *Capitulum Indorum*, & *Summa contra Alcoranum Saracenum*, quæ tamen interitisse videntur.

1280.

HENRICUS cognomento *Gaethals*, sive *Roncolius*, gentis Flaudæ, GANDAVENSIS à patriâ dictus, Mudam propè Gandavum vicum notalem nactus, unde & *Henricus Mudanus* à plerisque vocatur. Claruit anno MCCLXXX,

din in Collegio Sorbonico Philosophiam & Theologiam docuit, tamè cum laude, ut totius Academiæ Parisiensis suffragio *Doctor solenniter* appellari meruit. Factus tandem Ecclesiæ Tornacensis Archidiaconus, obiit Tornaci ipso SS. Petri & Pauli festo, anno MCCXCIII.

SÆC. XIII.
1280.

SCRIPTA

Summa Theologia, seu *Questiones ordinariæ* à Batio Alcenio editæ Parisi 1520.

Quodlibeta Theologica in libro I V. *Sententiarum*, Parisi 1518. fol. & 2. vol. P. 1635.

De Viriis scripturis, seu *de Scriptis Ecclesiasticis* liber, ex quo desit Sigebertus Gemblacensis, ad sua usque tempora deductus, unâ cum aliis ejusdem argumenti Scriptis, cum notis Petri Suissidi editus Colon 1580. 8. & cum Scholiis Auberti Muzi in *Biblioth. Ecclesiast. Antwerp.* 1639. fol.

Habentur MSS. *liber de Virginitate servanda*, & *de Paucitatis liber*; *Quodlibeta de variis materiis ordine Alphabetico digesti*; *Quodlibeta de mercuriis & negotiationibus*; & *Sermones varii*; *Vita S. Eleutherii Tornacensis Episcopi*; & de quibus, ut & *Commentarii quibusdam Aristoteli*, videtur Valerium Andream *Bibliotheca Belgica* & Fr. S. V. in *Athen. Belg.* p. 328.

1280.

UDALRICUS, ULRICUS de Argemina, natione Germanus, patriâ Argentinensis, Alberti Magni auditor & discipulus, Monachus Dominicans. Claruit anno MCCLXXX; Parisiis literarum famâ insignis, ubi magistratû gradum novum adeptus morte prematuræ creptus est. *Compendium Theologia*, quod inter Thomæ Aquinatis opera habetur, potius jure Udalico nostro ab aliis tribuitur. Scripsit item *de Foro Conscientiæ*, & *de Causis Juris*; & *Comment.* in IV. libros *Sententiarum*; item *Summam Theologia*, & *de Animâ*, ut *Comment.* in *Metaphysicâ & Metiora Aristotelis* taceam, de quibus agunt de Altamura, Miræus, Simlerus p. 675. Verum an editæ sint, nos non docent.

GEORGIUS PACHYMERES, origine Constantinopolitanus, ortu Nicaenus, anno MCCXLII. natus est. Tunc sacris, tunc secularibus literis egregie eruditus in Clero Constantinopolitani numerum cooptatus est, mox honoribus auctus, factus nempe Patriarchæ Constantinopolitani Predecessor, seu causarum forum iudex, & Hieromonem, qui Patriarchæ aditus Ordinationis, Euchologii, aliorumque quæ ad Patriarcham immediate spectabant officia curabat; Dicrophylax etiam imperialis consiliarius, eam quidem judicii & integritatis famam obtinuit, ut anno MCCLXVII. ab Imperatore & synodo Constantinopolitani, ad examinandum Ascensu Patriarchæ ob late majestatis cimenibimori causam, unâ cum tribus aliis iudex datus sit, missisque hoc sine in Insulam quandam ubi exil tunc temporis degerebat Ascensus. Judices non modo Patriarcham absolventur, sed & Imperatoris gratiam simul ac munificentiam ei conciliant. Tota hujus

Vid. Pachymeres in init.

SÆC. XIII.
abAn.MCC.

hujusce rei Historiam ipse nobis fuisse enarrat Pachymeres lib. 4. c. 15, 16. Anno MCCLXXIII. cum Michael Paleologus Imperator unio- nem cum Ecclesia Latina meditaretur, ut ab Hæresis labe Latinos absolveret, libellum hunc in finem conscriptum ad Patriarcham misit, cui aliud volumen opponendum curavit Patriarcha, in quo componendo Georgium nostrum primas partes tenuisse ipse non dicitur lib. 5. c. 14. Erat enim Ecclesie Romanæ dogmatum acris admodum oppugnatior. Claruit præcipue circa annum MCCLXXX. Vitam egit diuturnam, quam, si calculum recte ponat Cl. * Lambecius, proæxit ad annum eluciter MCCCXL. obiitque fecit Cæmentarias, centè post annum MCCCXIII obiisse constat. Vir non infimi inter Græcos fuit: impositis sublevis, sacra pariter ac profana eruditione satis celebris. *Sylvis*, *Judice* L. Allatio, accuratus, ad antiquum sœculum & sanguinem efformatus, & præter histria captum immidior, & perplexa consilium connexione, ambiguis, & obscuris; pro illo tamen ævo quo debarbari sapere erat, molli ac prudens. Auctor, dam venietis Sæclator videri cupit, (Inquit id. m. Allatius) in Ecclesiasticis, & præcipue Latini nominis fautores, Græcis suis nimis propentior linguam acuit.

SCRIPTA.

Historia rerum Constantinopolitanarum sub Michaelis & Andronico Paleologis ab anno MCCLVIII. usque ad an. MCCCXIII. per XLX. annos gestarum, lib. XIII. Singulorum librorum excerpta quædam breviscula, ad calcem Nicephori Gregorei Latin. edidit Hieron. Wolfius Basii. 1562. Fragmenta quædam Nicephori Brevitatio Græcè subjunxit Dion Petavius Parisiæ 1616. 8°. tandem integra *Historia*, cum versione, Glossario, Notis & Chronologia Petri Possini Græc. Lat. prodit, Tom. II. Prior quidem Romæ 1666. Posterior ibidem 1669. fol.

Paraphrasis in opera S. Dionysii Areopagita inter Dionysii opera locum habet, Græcè Parisiæ 1561. 8. Gr. Lat. ibid. 1615. fol. Antwerp. 1635. Parisiæ 1644. fol.

Libellus de processione Spiritus Sancti, quem in lucem extulit Leo Allatius Gr. Lat. Græc. Orisodox. Tom. I. p. 390.

Epistole Logice Aristotelis Græcè Parisiæ 1548. Latine Basii 1560. Gr. Lat. Oxon. 1666. 8°.

Scripte infinita pene in Rhetoricis monumenta, quæ in Regis Gallie bibliotheca asservantur, quorum prolixum satis indicem exhibet Leo Allatius in diatriba supra citatâ.

MECHTILDIS, natione Germana, ex nobili & splendida familia orta, Instituti Benedictini Monialis, in Helfendensi Monasterio vitam egit. Claruit anno MCCLXXX. obiit ante annum MCCCX. Scriptis *Revelationem*, seu *Spiritus sancti gratia libros* V. qui unâ cum aliis ejusdem farinae opusculis edidi sunt Parisiæ 1513. Secusm Cui. 1536 & alibi non semel. Notandum, hos libros Germanicè primùm conscriptos postea in Latinum Sermonem conversos esse.

Alias editiones quæ cum Latine, tum Italicè prodierunt te docebit Possévinus *Apparat. Toim.* H. p. 1005

MARTINUS IV. *Simon de Bria* aprea dictus, gentis Gallus, Patria Montisus, Canonici Taronensis, ab Urbano IV. ad dignitatem Cardinalitiam titulo S. Cæcilie Presbyteri promotus, ab eo deinde in Galliam missus, per plures annos Legati Pontificii munus gessit. Mortuo Nicolao III. anno MCCLXXXI. x xii. Februarii Virebii in Pontificem electus est, qui tamen relicto Viterbio in Urbe veteri consecrari voluit, quod & x xiii. Martii factum est. Carolum Siciliæ Regem ad venientem humaniter excepit, iterum fovit, etque dignitatem Senatoriam in urbe Roma, quæ exciderat, restituit. Michaelem Paleologum imperatorem, quod pactis de unione cum Latinis refaciendâ non stetit, & Petrum Aragoniæ Regem Siciliæ regnum occupantem, Caroloque reddere recusantem anathemati subiecit. Obiit Perusii, quod, ob tumultus Guelphi inter & Gibellini exortos, se contulerat xxviii. Martii an. MCCLXXXV. *Acta* hujus Pontificis, à Jordano quodam Auctore cœvo conscripta, in lucem protulit Dan. Papeb. oculus *Canti. Pontif.* Part. 2. p. 61. Extant Martini *epistole* V. Concil. Tom. II. part. 1. p. 1143. *Sententia prælati in Petrum Aragoniæ Regem*, ibid. p. 1187. *Epistola* III. appud Wading. ad an. MCCLXXXI. MCCLXXXV. alie X. ibid. in *Appendix* p. 151.

GUIDO BAIFIUS, Patria Regiensis, Civis & Archidiaconus Bononiensis, & Jurisconsultus eximius. Claruit anno MCCLXXXIII. Scriptis *Commentariarum, Rosarii titulo, libros* III. & in *Deorum*, lib. V. Prodiere quoque notis Nicolai Superantii & Petri Tretili, Venet. 1550.

GREGORIUS ABULPHARAIUS, IBN HAKIMA dictus, Aaronis Medici Malaticensis, vulgò *Ibn Keph* vocati, filius, ipse professione Medicus, Secta Jacobitæ seu Melchitæ. Scriptis circa annum Hægiz DCCLXXXIII. *Ætæ Christianæ* MCCLXXXIV. quo Historiam suam terminavit. In variis sui operis exemplaribus, (notante * Cl. Hottingero) sequentibus elogiis ornatur: *Domini noster Pater Sanctum, eximius doctrinæ, & eruditione insignis, doctorum Rex, excellentium excellentissimus, temporum suorum exemplar, Sæculi Phoenix, Sapientum gloria, Doctor divina ope suffulatus—Corona verorum virtutis præstantium, dubiorum in Theologicis æculorum Pædagogus, Christianorum Princeps primarius, Sella Jacobitica medulla, Mar Gregorium Domini Pater, unicum avi decus, & Sæculi Phoenix.* Quin & ab ipsis Scriptoris Muhammedanis egregiè commendatur, tanquam vir multæ letionis, variisque scientiis instructus, & penitus imbutus, præcipue autem Medicinæ gloriæ sæculo suo clarus, adeo ut ad eum è plagis occidentalibus frequentes contenderent, à quo multos etiam Moslimanorum eximie doctorum plura didicisse faterentur. Quod verò addunt ipsum morti vicinum à fide Christianâ desecuisse, calumniam esse ex Christianorum odio constat.

SÆC. XIII.
abAn.MCC.

1281

1281

1284

* Biblioth.
Orient. c. 14
p. 114

SÆC. XIII.
ab An. MCC.

constituti, & ut tantæ famæ virum subimetipſis arrogarent, nemini dubium eſſe poſſeſt. Condidit *compendiæ Dynaſtarum* X. Dynaſtiis abſolutum ex variis variatum gentium monumentis deſumptum, quod Arabicè & Latine edidit CL. Pocockius noſter, Oxon. 1663. 4*.

12^o 4.
Niceph.
Greg. Hiſt. l.
6. p. 116.

GREGORIUS S. Georgius antea vocatus, Latinis parentibus in Cyprio natus, ac proinde inter Romanæ Eccleſiæ cultores ad viceliſimum uſque ætatis annum educatus, ab iſis lectoſis gradum concuſus eſt. Poſtea Conſtantinopolim ſe contulit, ubi variis vclis ad Græcorum mores & dogmata ſe compoſuit, habitum monaſticum induit, quin & Clero Palarino aſciſpius eſt. Anno MCCCLXXXIV. morbo Joſeph Patriarcha Gregorius noſter, ſuſtineat, & non ſine aliqua difficultate id ſurgente imperatore, in Patriarchale ſolum evehitur, in quo munere Vecum non modo oppugnavit, ſed & vehementer perſecutus eſt. Laborabat hæc tempeſtate Arſeniarum, & Joſephitarum ſchiſmatis Eccleſia conſtantinopolitana; unde nimium ſi in Gregorium malevoli conſpirabant. Accuſatur quod Latinorum inſtituta probaret, blaſphemiæ, & impietatis inſimulatur. Juſſunt in illum epiſcopi, clerici deſerit imperator, ſiſ igitur malis undique direxat, circa annum MCCCLXXXI. patriarchatu ceſſit, & primum in Monaſterium D. Deciparæ Hodegorum dictæ ſe contulit; deinde in D. Andree Monaſterium ſecellit, ubi paulo poſt moritur, poſtquam ſedem Patriarchalem per quinquennium tenuiſſet. Acris erat Latinorum advenarius; de quoniam hominibus L. Alarius, *Vir juſt acerrimi ingenii, ſacundus, eloquent, & penè dixerim, omni eruditione imbutus* Nicephorus Gregoras loco citato, *ἀνὴρ ἐν λόγῳ φησὶν ὅτι, & ἐν τῷ νῦν γεγραμμένῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τῶν ἀντιſτιſτῶν γράμματα, &c. Inſignit vir ſacundia, qui elegantes Græcæ literaturæ numeros, & Arſeniam illam linguam, longe jam tempore oblivioniſ gurgite deſenſam, ingenii dextérité ac ſingulari ſtudio in lucem produxit, ac velut ab inferis revocavit.* Scripſiſſe plura adverſus Latinos, præcipuè contra Vecum ſive Vecium, ſummum Latinorum ſupportem, teſtatur Nicephorus Gregoras libro 6. Pachymenus lib. 8. c. 1. præcipuè *Somum Synoticum*, quem propter fidei dogmata in conſuetudine tradita, *Coluthum* Orithæaſia nuncupavit. *Sermones* ejus contra Blaſphemias *Peter* MSS. in Bibliotheca Imperiali Viennæ, (teſte Geſnero in Epinome) aſſervantur. Vide quæ habet L. Alarius *de Conſenſu* lib. 1. cap. 1. n. 12. *Encomia* ejus varia, præcipuè in S. Georgium, & Dionyſium Areopagitam habentur M. in Bibliothecæ Regiæ Galliæ, Cod. 16. 1922. & alibi. Vide Labbeum *Nov. Biblioth. MS.* p. 73. 74.

12^o 5.

HONORIUS IV. Iacobus de Sabello prius dictus, patria Romanus, ex illuſtri Savelionum familia ortus, & ut nonnulli volunt S. Mariz in Coſmedin Diaconus Cardinalis. Martino IV. in Pontificatu ſucceſſit, Peruſi IV. Novas Aprilis an. MCCCLXXXV. electus, Romæ XX. Maii coronatus. Anathematis ſententia à pædecellare in Petrum Arragoniæ Regem vi-

bratium renovavit, Ladellaum Hungariæ Regem in fide Chriſtianiſmum excommunicari & deponi mandavit; Ordinem Cathedraſtici à pluriſus oppugnatum confirmavit, novique privilegiis munivit. Podagrâ, & chiraſi adeo afflictuſ erat, ut non niſi inſtrumentis ad id affabre compoſitis ſuſtulit ſacra celebrare poſſet, tandem continuis doloribus attritus, in monte Avernino dictum naturæ perſolvit, April. III. an. MCCCLXXXVII. in Varicano ſepultus. Extant *epiſtola* II. apud Bozolum ad an. MCCCLXXXV. MCCCLXXXVI. *Episto* IV. apud Wading. Tom. II. ad eolidem annos XV. aliz ibid. in *Appendice* p. 556. *Epistolam Palanen* MS. in Bibliothecâ Vaticanâ; *Telamonem* item in Barberinâ aſſervatum memorat Lud. Jacob. *Biblioth. ſoniſ* lib. 1. p. 113.

GULIELMUS DURANTES, *Spectulator* dictus, natione Gallus, Patria Narbonenſis, in Podomiſſione, quod Provincie oppidum eſt, (teſte Maitzot) nobili genere natus. Adoleſcens adhuc Juris civilis & Canonici ſtudio operam dedit, quæ quidem in re Bernardum Compottellanum, & Henricum Segufianum, poſtea Cardinalem Hoſtienſem, duces & magiſtros habuit; prima ſtudioſum tyrocinia Bononiæ poſuit, ubi doctoratus lauream adeptus, primum ibi, deinde Mutinæ publicè docuit, adeoque in exercitatione ſonû excellit, in *Pates Præſtans* vocatur. A Clemente IV. Gentili ſuo Capellanus, & Palatii Apoſtolici auditor generalis conſtitutus eſt; ſactus etiam Canonicus Bellovacenſis, Narbonenſis, & Decanus Cârnotenſis. Anno MCCCLXXXIV. à Gregorio X. ad II. Concilium Lugdunenſe generale miſſus eſt, in quo Pontificis Procuratorem egit, ejuſque nomine plures conſtitutiones promulgavit. A Nicolao III. Beati Petri patrimonio præficietur, Rectoris & Comitris patrimoni titulo inſignitus nec Marti minùſ quam Mercurio natus in italiz ditionibus Romæ ſedi ſubditis Dux militiæ Generalis conſtituitur, & non uſa vice bellis adverſus Romandiolæ, Flaminiz, & Forolivii civitates contra ſedem Apoſtolicam rebellantes præfectus, remiſſum bene & ſuſcepit geſſit. Anno MCCCLXXXVI. factus eſt Mimatensis in Gallia Aquitania epiſcopus, & cum poſtea Bonifacius VIII. Archiepiſcopatum Ravennatenſem ei obtulit, conſtanti animo recuſavit. Anno MCCCLXVI. à Bonifacio ad Saracenorum Sultanum legatus, Nicotiz, quæ Cypri metropolis eſt, præſide nonis Juſti diem obit. Corpus Romam relatum in *Ade* Miſervæ in Capellâ Omium Sanctorum, magno cum honore ſepelitur. Pluribus de Gulielmo noſtro agunt Simon Maiolus in *Vita Durandi*, Commenario ejus in Concil. Lugdun. 1569. præmiſſis; Fichardus in *viriſ juris conſultorum* Amb. de Altamura *Biblioth. Dindinſ*. pag. 72. & in *Append.* p. 462. Eruditionem aſſecturus eſt pro tempore, quo vixit, haud vulgarem, eximiam Theologiæ ac Sacrarum literarum ſciendam, præcipuè accuratam Juris periciam. Ejus de re Sacramentaria celebris hæc ſequit ſententia.

SÆC. XIII.
ab An. MCC.12^o 6.† Arch. c.
412.† Forster
Hiſt. Im.
Civ. p. 17.

VERBUM P. 421.

SÆC. XIII.
ab an. MCC.

VERBUM AUDIMUS.
MOTUM SENTIMUS,
MODUM NESCI MUS,
PRÆSENTIAM CRÉDIMUS.

SCRIPTA.

Sæculum Iuris in tria volumina distinctum, scriptum anno 1261. & Cardinali Othobono dedicatum. Prodiit *Basil.* 1574. *Francfurt.* 1592.

Repertorium Iuris ex speculo fere decerptum, quocum prodiit *Francfurt.* 1592 *Lugdun.* 1516. 1551. excusum est etiam *Venes.* 1496.

Rationale divinarum officiorum in libros VIII. distributum, anno 1286. absolutum. Vide lib. 8. cap. 9. Extat cum Speculo & Repertorio *Lugdun.* 1516. 1551. Scorsim *Magnus.* 1452. *Rutling.* 1473. *Venes.* 1485. *Argent.* 1486. *Basil.* 1488. *Nürnberg.* 1493. *Venes.* 1519. *Lugdun.* 1565. 1568. 1584. 1592. 8°. *Amst.* 1770.

Commentarius in Canones Concilii Lugdunensis, prodiit cum Viri ejus à Simone Maiolo editus *Fani* 1569. 4°.

Breviarium Glossarum & sextum Iuris Canonici, *Paris.* 1519. 8°. Scripsit item in *Decretales Gregorii IX.* Nicolai III. & in *Gratiani Decretum*; Verum aut hi Commentarii perierunt, aut cum blattis & tinea in tenebris adhuc luctantur.

Alius à nostro fuit (quod eidem notavit † Phil. Thomastus) Gulielmus Durantus episcopus etiam Minatensis, nostri nempe Neptos & in Sede successor, qui Concilio Viennensi sub Clemente V. anno MCCCXLI. interfuit, in quo libellum edidit de *Reformatione Ecclesie*. Extat *Paris.* 1545. *Lugdun.* 1635. 4°. & cum quibusdam Clemangis, & P. de Alliazo opusculis. *Paris.* 1671. 8°.

1288.

NICOLAUS IV. *Hieronymus* antea dictus, Patria Picenus, domo Asculanus, Patrem Arminilam Tineum, honestæ conditionis virum, habuit, ex Monacho Franciscano factus est episcopus Prænestinus, & S. Sabine Presbyter Cardinalis: post Honorii mortem creatus est Ecclesie Romanæ Pontifex, electus XXII. coronatus XXV. Februarii anno MCCLXXXVIII. Coortis Romæ seditionibus Reate profectus est, rebus vero mox sedatis Romanis rediit, pacemque inter Arragoniz & Neapolites Reges conciliavit. De religione Christiana inter Barbaros propagandâ admodum erat sollicitus; eodem quo factus est Pontifex anno, nuncios à Rege quodam Tartarorum, ejusque Regina accepit, quorum conversioni congratulatus est. Quin & magnum Tartariz Chanum ad fidem Christi amplectendam hortari non desitit. Anno sequenti de eadem re ad Armenos corumque Regem, nec non ad Ethiopiz Imperatorem scripsit. Causam Christianorum in Syria apud Principes Christianos vehementer sollicitavit. Quin & ad tuendam Ptolemaida multos milites ipse pro-

prio ære transiit. Obiit Romæ XIV. Aprilis, an. MCCXCII. ad S. Mariam Majorem sepultus. Epitaphium rudi & inconcinno carmine scriptum habet Wading, ad an. MCCXCII. N. 6. Sixtus verò Quintus adhuc Cardinalis longe magnificentius Mausoleum ei condidit, & nobiliori inscriptione honoravit, quæ itidem loco citato habetur. Hæc de eo Joannes Stella: *Vir quidem literarum divinarum humanarumque egregie doctus; ac præter doctrinam multa bonitatis ac integritatis Pontifex fuit, omnes pariter amando; qui non plura assidue aut cogitavit se debere, aut conferre quam aliis bonis attribueretur; & propterea de omni fere religione, viros optimos & doctos Cardinales creavit, & urbem Romanam pulcherrimis ædificiis adornavit.*

SCRIPTA.

Constitutio pro Benedictinis, *Paris.* 1519. 8°. *Epistola*, quarum tria volumina in Bibliotheca Vaticana asservari dicuntur. Ex his XVIII. exhibet Bezovius ad an. MCCLXXXIII. MCCXCII. quamplurimas Wadingus ad an. MCCLXXXVIII. & sequentibus annis. In Appendici verò ad Tom. II. p. 168. alias LXXVIII. evulgavit.

Commentaria in aliquos libros S. Scripturae; in Magistram Sententiarum lib. IV. Sermones de Saculis & de Tempore; Consensiones ecclesiasticae adversus hæreticos, & alia quedam à Lud. Jacob Biblioth. Pontif. p. 165. memorantur, verum an edita sint, imò an superint hodie, non didici.

THEODERICUS DE APOL-DIA, Patria Thuringus, Erfordii natus, inter Monachos Dominicanos educatus est, illicque se sociavit. Claruit anno MCCLXXXIX. jam Sexagenario major. Scripsit de *Vita & rebus gestis S. Elizabethæ, Andrea Regis Hungarorum filia, & Indarici Langravii Thuringie* vultu libri VIII. Extant apud Canis. *Anst.* Leil. part. 2. p. 147. Hos quidem † Cl. Vossius alio Theoderico Thuringo nostri coetaneo tribuendos censet: Sed cum nullum pro sententiâ suâ argumentum profert, nostro non abjudicandos existimo. Condixit etiam de *Vita S. Dominici ordinis Fundatoris* libros VII. quos Dominus ad August. V. sedilio passim correcto edidit.

1289.

† De Hist. Lib. 2. cap. 6. 62.

AUGUSTINUS TRIUMPHUS, Patria Anconitanus, Ordinis Augustiniani eremita, claruit anno MCCXC. Junior adhuc an. MCCLXXIV. Concilio Lugdunensi interfuit. Vixit aliquamdiu in Academia Parisiensi, plures verò annos Venetiis in S. Mariz de Nazareth Ordinis sui loco, ubi nonnulla in laudem B. Virginis opuscula elucubravit, præcipue verò Neapoli lares habuit, Carolo & Roberto Regibus apprime charus. Obiit ibidem anno MCCCLXXII. ætatis LXXXV.

1290.

Xx SCRL

† Biblioth. Puvina. MS. P. 14.

SÆC. XII.
ab A. MCC.

SCRIPTA.

Summa de Potestate Ecclesiastica, ad Joannem XXII. Papam, *Augusta Vind.* 1473. fol. Roma, 1479. 4°. 1582. fol.

Commentarius in Oratorem Dominicam; Salutationem Angelicam; & Canticum B. Virginis, Roma 1590. 1592. 4°.

In Canticum Drupara seorsim ibid. 1603. In *Orat. Domin.* eod. loc. 1587.

Miletopolium ex Scriptis S. Augustini, quod imperfectum reliquit Triumphus, absolvit Bartholomæus Urbanus, ejusdem ordinis Theologus. Prodiit *Lugduni* 1555. & forsitan alibi.

INEDITA.

Super Sententias lib. IV. De Spiritu S. contra Græcos; De Cantico Spirituali, sive de X. Chordis; De introitu terra promissionis; De cognitione & potentiis animæ; Theoremata de Resurrectione mortuorum; Expositio in Ezechielem; & in omnes novi Testamenti libros, quibusdam etiam duplici expositione addita; Sermones Dominicales; item de Sanctis ad Clerum; Tabula seu Index super Moralia S. Gregorii; Hæc, ut & Commentaria quodam in Aristotelem recenset, quibusque in locis delitescunt ostendit, Joseph. Pampilius, episcopus Signinus, *Chron. Eremit. S. August.* p. 46. ubi etiam refert, omnia Augustini nostri opera Civium Anconitanorum sumptibus ab Archetypis transcripta, Romæ in Bibliothecâ Vaticanâ magnis & pulcherrimis voluminibus asservati.

1290.

JOANNES DE PARISIIS, sive ortus, sive educatione Parisiensis; inter Ordines Dominicani Monachus, & Theologus Parisiensis maximè emuit. Claruit anno MCCXC. Ortâ inter Bonifacium VIII. & Philippum Pulchrum Francorum Regem discordia, Regis sui causam in se suscepit & jura Regia adversus Pontificem strenuè tuebatur; Conventus Dominicanos concionando, Scholas Theologicas prælegendo egregiè ornavit: sed dum novam quandam propositionem de modo Corporis Christi in Eucharistia ventilaret, nempe, Possibile hoc esse per assumptionem substantiarum panis, vel paneitatis in Verbo, idque magis esse rationabile, & veritati Sacramenti congruum, mox Magistros Parisienses in se vehementer irritavit; præcipuè Guilelmum Parisiensem, Agidium Bituricensem, Bertrandum Aurelianensem, & Guilelmum Albaniensem episcopos, qui hominem in examen vocarunt, & cum dogma suum retractare nollet, condito facultatis Theologicæ decreto, sententiam ejus damnarunt, eique tum prædicandi, tum prælegendi munere sub excommunicationis penâ interdixerunt. Agre hæc ferens Joannes nosse, à Decreto Parisiensi ad sedem Apostolicam provocavit: causam igitur acturus Romam perrexit, ubi paulo post, vitam cum morte commutavit anno circiter MCCCIV. Confer quæ ex Continua-

tione Chronici Guil. de Nangis, aliisque de eo notavit D. Allixius præfatione mox citandâ p. 54.

SÆC. XII.
ab A. MCC.

SCRIPTA.

Traictatus de Regia Potestate & Papali, in gratiam Regis sui adversus Bonifacium Papam scriptus. Prodiit cum aliquot Dominicanorum opusculis *Parisi.* 1506. 4°. & apud Goldast. *Monarch. Tom. II.* p. 107.

Determinatio de modo existendi Corpus Christi in Sacramento Altaris, ab eo, quam fuisse quem tenet Ecclesia. Hanc nuper ex MS. Codice S. Victoris *Parisi.* eruit, & præmissâ proluxâ, sed & eruditâ planè dissertatione historica, de *degenerate Transubstantiationis* edidit Vir CL.D. P. Allix *London.* 1686. 8°.

Correctorium Doctrinae S. Thomæ, Agidii Columnæ tributum ejusque nomine divulgatum, Venet. 1501. *Coloni.* 1624. 8°.

Determinatio de Sella Christianâ per testimonium Gentium; & aliæque de Consequentiis Fratrum: Habentur MS. (uti fidem nobis facit Jamesius) in Bibliothecâ Lincolnienâ ap. Oxoniens. Cod. 16. N. 1. 2. Scriptis etiam dicitur de Unitate Ejsæ & essentia in Deo; De adventu Christi, seu contra Anaschorem; Apologium contra Henricum Gandavensem; & Philosophicæ quædam, quæ an adhuc supersint, non comperi.

Plures erant hoc circiter tempore Joannes Parisiensis, & in his Joannes Parisius Anglus, S. Victoris Parisiensis Canonicus regularis, cujus *Memorialis seu Flores Historiarum* extant MSS, tum alibi tum Bibliothec. Benedictinâ. Cantab. Cod. 20. Ex his plura se in Chronicum suum Belgicum transtulisse, fatetur Miræus *Antiquar. cap.* 403.

1290.

RADULPHUS DE COLUMNA, Canonicus Carnotensis. Claruit anno MCCXC. Scriptit ad Lamberinum de Castello *Traictatum de Translacione Imperii à Grecis ad Latinos*, qui habetur apud Goldastum, *Monarch. Tom. II.* p. 88. neque de illo plura quæ dicam habeo.

JACOBUS DE VORAGINE, rectius de *Viragine*, Urbe Ligurum maritimâ oriundus, S. Dominici familiaris nomen dedit, ejusque in Lombardiâ Provincialis, deinde totius ordinis Generalis, denique Archiepiscopus Genuesis factus, à Cardinale Urfino Episcopo Hostiensis (vacante sede Romana) consecratus. Imperatoris partibus favisse dicitur, unde cum die Cinerum Bonifacius VIII. Sententiam illam pro more in eum ad pedes suos prolatum proferre debuisset, *Cinis ei, & in cinerem reverteris*, coniectis in oculos cineribus, hæc ei dixisse fertur, *Gibellinus es, & cum Gibellinus eris ad nihilum reverteris.* Et ita quidem habent Blondus & Philippus Bergomas, quorum tamen fides hac in parte vacillare videtur, cum potius Porchetto Successori tribuendum sit. Claruit anno MCCXC. Opit

1290.

SÆC. XIII. Obiit anno MCCXCVIII. et si sint qui vitam ejus ad annum usque MCCCXIV. protrahant. Vir quidem in Deum devotus, in pauperes munificus, in quos integros fere episcopatus sui redditus distribuit, pius magis quam doctus, etiam Augustini opera sedulo legibat, ejusque penè omnia memora tenuisse dicitur. In rebus Historicis, præsertim quæ de Vitis Sanctorum congestæ, nimium credulus, & in fabulis undique convasandis ad ludibrium ineptus.

SCRIPTA.

Historia Lombardica, seu Legenda aurea de vitis Sanctorum. Legenda quidem aurea ab homine erit ferret, eorundem plumbæ scripta, ut acutè de eâ Ludovicus Vives *. Quid facilius (ita pergit) dici possit illo libris quam pudentum est nobis Christianis, non esse præstantissimum nostrorum doctorum alium veritas & accuratissimum memoria mandaret, sive ad correctionem, &c. Vivem secutus est Melchior Canus †; in illo, inquit, miraturum non fore sapius quam terra miracula legam. Hanc [legendam auream] Homo scripsit ferres oris, plumbæ cordis, animi esse parum severi ac prudentis. Idem planè iudicium tulit Cl. Espéncus, et idque pro coniectione publica, adeo ut sententiam suam publicè recantare coactus sit. Opus quidem Historicis Christianis ascendendum, an potius ad fabulas Romanenses ablegandum; à cordatioribus etiam Pontificiis (ut videmus) non sine gravi romacho damnatum. Certe nugis ingratissimis, fictis, ineptissimisque narrationibus refertissimum, quæ non sine immenso Christianæ religionis scandalo legi, multò magis defendi possunt. Prodiit hæc Historia Norimberg. 1478. 1493. Decent. 1479. 1483. Venet. 1483. Basil. 1486. Argentina 1496. Lugduni 1510. Argentina 1518. In editione quæ penes me est, Argentina 1496. Jacobi nostri Legenda definit in capite clxxvii. Quæ sequuntur usque ad finem libri capita xxxvi. continentia, ab aliis addita sunt. Hæc Legenda etiam abbreviata prodiiit Venet. 1478. fol.

Quadragesimalis Venet. 1575. 1579. 1601. 4°.

Sermo de Planctu B. Mariae Virginis, ibid. 1601.

Sermo pulcherrimus de tempore per totum annum circumscribitur Venet. 1544. 4°.

Sermo de Sanctis per anni totius orbem, Papiæ 1500. Venet. 1601. 4°.

Mariale aureum, de laudibus Matris Dei, alphabetico ordine digestum, & in CLX. Sermones distributum Venet. 1497. Paris. 1503. Magnæ. 1616. 4°.

Chronicon Iannensis civitatis, ejusque Pastorum à fundatione usque ad annum 1213.

Librum de Opusculo S. Augustini; Defensionem sui Ordinis contra impugnatores, quod non aperiens solummodo Apostolicam Regulam; item summam Visiorum & Virtutum memorat, sed an extent, non dicit Amb. de Altamura ad an. 1290. Denique Sacrosanctam Bibliam in linguam Italianam primus translulisse, annoque 1270. e vulgasse dicitur. Inter scripta ejus à nonnullis recenletur

opus Carolicæ dictum seu Grammatica & Dictionarium Venet. 1483. an rectè, judicent, qui viderint.

GULIELMUS MAJOR, natione Gallus, Ecclesiæ Andegavensis penitentarius, & ab anno MCCXC. ejusdem Ecclesiæ episcopus, anno M. CCXI. Concilio Vienne generali sub Clemente V. celebrato, in quo de extripandis Templariis agebatur, interfuit & subscripsit. Obiit anno MCCCXIV. Scriptis Episcopatus sui gesta, à tempore quo electus est episcopus usque ad annum MCCCXIII. à Dacherio primum in lucem prolata, Spicilieg. Tom. X. p. 247. Statuta ejus Synodalia edidit idem Dacherius Tom. XI.

RICHARDUS DE MEDIAVILLA, seu MIDDLETON, Doctor solutus & sapientissimus etiam & autoratus dictus, natione Anglus, Ordinis Minoritarum Theologus; quod vero illum Archiepiscopum Remensem fuisse scribit Marianus, parum apud eruditos fidei mereat. Claruit anno MC. XC. Postquam in Academiâ Oxoniensi Philosophiæ, Jurisprudentiæ, præcipue Theologiæ Scholasticæ hand vulgarem scientiam alicuius esset, juxta morem apud Anglos his temporibus receptum, Lutetiam se transtulit, ubi celeberrimo nomini comparavit. Anno MCCLXXXII. † Petrus Joannes Olivi Minorita accusatus est, quod scripsisset nonnulla hæresi & erroribus plena; reventa nulla alia de causâ quam quod molles & collapso suorum mores publicè corripuisset; quod tam superioris quam inferioris ordinis fratres mollitèr viventes, quin & delicatulos nimis Ecclesiæ Prælatos magno zelo tam voce quam scriptis laceuississet. Hinc clamores in illum & tumultus exortati, causæque ejus examen anno sequenti à Bonagratia Ordinis Generali, Richardo nostro Theologice tunc Baccalareo, & quibusdam aliis commissum est. Verbo dicam. Propositiones quasdam ex ejus scriptis excerptas tanquam periculosas & male sonantes censurâ noturum; quin & mortuus jam pro heretico damnatus est, ejusque libri prohibiti. Addit Baleus cadaver ejus effusum esse, & Clementis Pape jussu combustum. Petri hujus vindicias adversus Bzovium fuisse agit Dermicus Thaddei, ipse Minorita, Nisela Francis. Reliq. p. 331. &c. Verùm tedeo. Richardus noster in Patriam reversus, reliquum vitæ tempus Oxonii in publico docendi munere, non sine summa eruditionis fama, transegit. Obiit quidam annum MCCC.

SCRIPTA.

Questiōnium in Magistrum Sententiarum lib. IV. Venet. 1509. Brixia 1591.

Quædibet Theologica LXXX. questionibus continencia, Commentatiis ejus in sententias subiecta.

De Commentariis in Evangelia & Epistolæ

Xc 2 Pauli

1290.

1290.

† Vid. Wadding ad an. 1382. N. 2. 1383. N. 6. 1297. N. 43. &c.

* De causâ corrupt. ant. l. 2. p. 91.

† Loc. commun. l. 12. c. 6. p. 418. Vid. Thuan. ad an. 1555. p. 419.

SÆC. XIII. *Pauli; lib. de Conceptione Mariæ; Tract. contra Petrum Joannes*, aliisque Baleus Cent. 4. p. 359. *Pitiscus de Script. Angl.* p. 386. videri possunt.

1190. GUIDO, natione Burgundus, Villâ de Mîmo, in Diocesi Edensi, nobili genere oriundus, ad vitam Monasticam in Cœnobio Autissiodorensi sub Joanne Josual Abbate consanguineo suo formatus, (ut ex Appendice opusculo ejus subnexâ liquet,) in Academiis Aurelianensi & Parisiensi, Theologiæ, & Juri Canonico per novennium non indiligentem operam navavit. Claruit anno MCCXC. Domum reverfus varia obivit munera, factus Eleemosynarius in Monasterio in Puseia, ejusdemque Vice-Prior, Decanus de Recogno, deinde Cœnobii Autissiodorensis Prior. Anno MCCLXXVII. mortuo Joanne, in Monasterii sui abbatem electus est. Sed coortâ mox fustione alctius partis Monachi Joannem quendam de Thyengiis anglum abbatem sibi asciverunt. Diu hæc duravit, Guidone bis Romam proficiscente, nec nisi post octennium in Guidonis nostri gratiam definita est. Anno MCCCLIX. regimine suo se abdicavit, & in Cellam quandam privatam secedens, obiit VI. Kal. Martii an. MCCCLIII. postquam monasterium suum per integros ferme XXIV. annos gubernasset. Plura te docebit aymo de Bordis, ejusdem cœnobii Monachus, eâ quam modò citavimus appendice. Scripsit Guido de *gestis Abbatum S. Germani Autissiodorensis*, ab anno MCCLXXIX. usque ad annum MCCCLXXVII. Primus in lucem protulit Philip. Labbeus *Biblioth. Nov. MS.* tom. I. p. 570.

1190. CONRADUS, Natione Germanus, Monachus Dominicanus, sui que Ordinis Provincialis. Claruit circa annum MCCXC. Scripsit de *Rejario Beatissima Virginis*. Prodiit *Colen.* 1603. 12°. Huic etiam *Legendam de Vita, obitu, & Miraculis S. Dominici* ex omnibus qui ante se scripserant compilatam tribuit de Altamira p. 65. quæ an edita sit, quætant alii.

1190. HENRICUS, aliis AMANDUS S U S O, Natione Suevus, ex nobili Conitum Montensium genere natus, Ordinis Prædicatorum Theologus insignis, Lector Consilantiensis. Claruit circa annum MCCXC. exeunte hoc sæculo obisse videtur, vel, ut alii, anno MCCCLVI. Sunt quidem ique non infimi nominis viri qui obitum ejus ad annum MCCCLV. vel MCCCLXVI. referunt, quod nullo pacto stare potest, siquidem vetum sit quod nobis tradidit Amb. de Altamira Sisonem nostrum, unâ cum D. Thoma Aquinate (qui in Divorum censum reclusus est an. DCCCXXIII.) summo Pontifici propositum fuisse, ut in Sanctorum numerum cooptaretur. Corpus ejus in Conventu Ulmenis provincie Alemanniæ ante Altare S. Petri conditum est.

† Biblioth. Domini p. 77

S C R I P T A.

H *Orologium Sapientia, Venet.* 1492. 1539. Neapoli 1618. 12°. & alibi sapius.

Meditationes C. de Passione Domini, cum totidem petitionibus ad eundem.

Liber de novem rapibus.

Sermones de Tempore; de Sanctis; & Quadragesimalis.

Dialogus veritatis.

Epistola Varia, eruditione, sanctitate, spirituque repleta. Opuscula hæc Laurentius Surius ex lingua Germanicâ in Latinam traduxit, & Colonia edidit 1588. 8°.

Officium quotidianum de aeternâ sapientiâ, pluries editum annis tamen & locis mihi non compertis, nisi forsan Parisi 1578. 8°.

BONIFACIUS VIII. antea Benedi-
ctus Cajetanus vocatus, natione Campanus, patria Anagninus, SS. Sylvestri & Marini in Montibus Presbyter Cardinalis, in locum Cælestini V. (cujus simplicitate, dolo perquam insigni abusus fuerat, dum voce ficta noctu quali cœlitus demissa ei Pontificatum deponere persuasit) Neapoli semet in Pontificem eligi curavit, Decemb. xxiv. an. 1294. Coronatus Romæ Januarii xx. an. 1295. In ejus solenni inauguratione duo mala omina† acciderunt, quæ turbulentum hominis ingenium morales herodes prænunciare videbantur. Primum, quod dum procederet ad Coronationem, supervenerint densissimæ tenebræ, orta quæ vehementissima tempestas cereos ac lampades in Ecclesia extinxerit: Alterum, quod dum templo egrederetur, orta in populo seditione, amplius XL. homines occisi sint. Primo Pontificatus anno Clericos à secularibus tribus exemit, Urbetanus loca quadam, quæ ipse Ecclesie vindicavit, restituere recusantes anathemate percussit, facisque omnibus interdixit. Occasione Abbatis Apameensis in Gallia, arcis quæ ei cum Philippo Francorum Rege necessitudo intercessit, pene collapsa est; levis quidem dissensio, sed quæ post paucos annos accedentibus aliis causis in majorem erupit flammam. Anno MCCXCVI. Clericos in Gallia criminibus infames, vel emendari vel deponi curavit, stricta etiam in Clericorum dissolutorum fautores excommunicatione & censura. Jacobum & Petrum Cardinales Columnenses, tanquam Cælestini partibus addictos, & Gibellinorum factioni faventiores, sibi que, clam insidiantes, habito Romæ episcoporum conventu purpura exutos, & muneribus omnibus spoliatis anathemati subjecit, annoque sequenti urbem Franciliam, in penam violatæ à Columnensibus Majestatis dirui præcepit. Anno MCCXCVII. Jacobo Arragoniæ Regi, ut in Fredericum fratrem, jus suum in Sicilia regnum mordicus tuentem, arma moveret, superciliosè mandavit: & post triennium cum nec Fredericus, nec Sicilia proceres arma deponerent, ipsos diris devovit, totumque Sicilia regnum interdicto subdidit. Et cum Pontificibus Romanis solenne

1294

† Vassier, 1 Jan. 1296. N. S. Sordani ad an. 1295.

SÆC. XIII. solenne erat, ob delicta Principum, regnis eorum sacris officiis, & Sacramentis interdicere, anno MCCXCIII. Constitutionem Declarationem emittit, quomodo tempore interditi tam Clerici quam seculares sese habere debeant. Anno MCCC. Annum sacrum live Jubileum Christianum Romæ anno quavis centesimo celebrandam primus instituit, quo confluyente immensa hominum multitudine, prima quidem die, (siquidem vera nobis referat post Cranzium Uspergensis Chronici † Continuatur) vestimentis i onthiis indutus populo benedixit. Sequenti die Imperiali habitu Coronâ ornatus in Publicum prodiiit; districto gladio sibi prælato, sedente alio loco, Ecce inquit, duo gladii hic! *Vides, O Petre,* (inquit), ad tam immanem arrogantiam oblituscentes, qui hæc referunt histori- ci) *Successorem tuum, & Tu, aliusque Christo, ceruo tuum Vicarium: quide quoad ascendit superbia serus servorum tuorum.* Anno MCCCIII. crescente indies discordiâ ipsam inter & Philippum Gallie Regem, qui suis nuper interdixerat ne ad Curiam Romanam liberè irent, vel pecuniam illuc mitterent, habitâ Synodo anathematis fulmen in Philippum vibravit, subditos à fidelitatis juramento absolvit, regnumque Alberto Imperatori subiecit. Sed facta mox cum quibusdam factionis Gibelinæ Cardinalibus conspiratione, nulli sunt trecenti equites, qui Pontificem tunc Anagninæ agentem captivum tenent; verum à Civibus Anagninis ejus causâ arma arripientibus, post triduum custodia liberatur. Romam rediens trigesimo quinto post die animi morte confectus misere obiit, Octob. XI. an. MCCCIII. Vir supermodum ambitiosus & arrogans, inquit Vitæ ejus * Scriptor. Joanni Bellæ, *Vir ceris callidus, ingratisimisque, pro arbitrio animi potius ad terrorem, quam ad amorem omnia agens, ab omnibus arrogantibus & improbis adjudicatus.* Quam impotenti insolentique dominandi, & promovendæ Majestatis Pontificiæ libidine teneretur, testis est vel unica illa Decretalis clausula † Tit. de Majorib. & obediens. *Perro subesse Romano Pontifici omni humana creatura declaramus, dicimus, definimus, & pronunciamus omnino esse de necessitate salutis.* Certè ob immodicam ambitionem, fallum, fraudes, tyrannidem, de eo in proverbium abiit, *Intra vis ut Vulpes, regnavit ut Leo, meritis est ut Canis.*

seu Codex, quem à tribus doctissimis Viris, ex quibusdam novis Decretis à se editis compilari, & in Gymnasio publicè legi mandavit, licet adhuc in Gallia receptus non sit; prodiiit Paris. 1503. 1541. *Pont.* 1591. 8°. cum Glossis *Lugdun.* 1581. fol. *Francfurt.* 1586. 8°. & in quavis fere Juris Canonici editione. Paulicula quedam inedita enumerat Lud. Jacob. *Bibl. theol. Pontif.* p. 32. quæ apud ipsum quærantur.

ÆGIDIUS DE COLUMNA,

1196.

Doctior fundatissimus vocatus, Patria Romanus, ex splendida & illustri stirpe, nobili quippe Columnensium familia, oriundus. In urbe Patria prima studiorum tyrocinia posuit, quæ postea aliis in locis summo perit excoluit. In Philosophicis, ac Theologicis Thomam Aquinatem præceptorem habuit, in cuius doctrina tantos fecit progressus, eique tam mordicus adharebat, ut ejus sanctique Bonaventuræ defensionem adversus Guilelmum S. Theologie Professore Oxoniensem i. se suscepit, editis hunc in finem geminis libellis, quorum alterum *D. Thomæ Reprehensorium*, alterum *D. Bonaventuræ Defensorium* nuncupavit. Ordinis Augustiniani fratribus Eremitis se socium dedit, quo vitæ instituto haud vulgarem sibi nominis famam doctrinae morumque gravitate conciliavit. A variis Academicis, virisque Principibus expectitus, in Galliam concessit, à Philippo Audace ad Philippum filium, cognomento Pulchrum, bonis literis ac moribus inbuendum evocatus: unde in Academia Parisiensi Philosophiam & Theologiam per plures annos summa cum laude docuit. Anno MCCXCII. plenis Ordinibus sui comitiis Romæ habitis, ejusdem Ordinis Prior generalis communi suffragio renunciatus est; quo tamen munere post triennium sponte se abdicavit. Anno MCCXCVI. à Bonifacio VIII. (cui admodum carus erat, cuiusque electionem ad Pontificatum editâ Apologiâ de Renunciatio- ne Pape tutatus est) Bituricensium Archiepiscopus & Aquitaniz Primas constituitur; satagen- te id etiam Philippo Rege, tum ob celeberrimam viri famam, tum quod ipsum olim proptorem habuerat. Cardinalitia etiam insula ornatum esse plerique tradunt; intercedente verò Pontificis morte, in vulgus minimè renunciatus: & quò nunus id præstiterit Clemens, Bonificii successor, in causa erant Philippus, Gallizque Proceres, Ægidii commentario in gratiam Bonificii scripto, haud leviter offensi sunt tamen, qui Cardinale fuisse præfati- cè negant. Argumenta in utramque partem expendit, & pro Cardinalatu ejus sententiam fert doctissimus Lud. Dartichius *Hist. Cardin.* Tom. I. p. 372. Obiit Avinionæ xi. Kal. Jan. anno MCCCXVI. ætatis LXIX. Moriens supremis tabulis vasa & ornamenta ad Dei cultum spec- tantia, Ordinis sui Ecclesiis, Romanæ, & Bituricensis; libros verò suos Monasterio Parisiensi legavit. Corpus Parisiis translatus, in æde Augustinianorum conditum est, lapidi sepulchrali hoc inscripto Epitaphio:

X x 3 Hic

SCRIPTA.

E *Piscola*: Habentur II. Conciliorum Tom. XI. part. 2. p. 1398. *Epistola & Constitutiones* XXIV. apud Bzovium ad an. 1294. & seqq. annis. apud Wading. ad an. 1296. 1297. XLVII. ibid. in *Regest. Pontif.* XXII. apud eundem Tom. III. p. 1.

Rescriptum de indulgentiis anni Iubilæi, Julii Rosæ Schollii illustratum.

Constitutio de privilegiis Doctorum, & Studentium Alma Urbis, habetur in Collectione *Constitutum*. *Ap. off.* Romæ 1579. p. 2.

Decretatum liber Sextus, seu *Juris Pontif.*

* Concil. Tom. XI. p. 1397.

† Extravag. Commun. lib. 1. Tit. 8. c. 1.

S.E.C. XIII.
ab An. MCC.

*Hic jaces aulamorum, vitan mundicia, Archi-
philosophia Aristotelis perspicacissimum Com-
mentator, Clavus & Doctor sacra Theologia,
lux in lucem reducere dubius, frater Ægidii
de Româ, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini, Archiepiscopus Buer-
tracensis, qui obiit anno Domini M.CCC.XVI.
die XXII. mensis Decembris.*

Egregias ei laudes tribuit Abr. Bzovius ad an. MCCCXVI. num. XVI. quas an usquequaque meruerit, non disquiro. Erat certe pro sæculo quod vixit, non indoctus, in Philosophiâ Aristotelicâ, & Theologiâ Scholasticâ præcipue exercitatus; unde & Theologorum Principi appellatus est: quin & jam anno MCLXXXVII. in comitiis generalibus Florentiæ congregatis, Eremitæ Augustiniani decreverunt fratris Ægidii doctrinam (quam mundum, ut ipsorum verbis utar, noster sum illustrat) ab omnibus Ordinis sui lectoribus & studentibus esse recipiendam, & inviolabiliter observandam. Stylo minus elegantî, id quod ipsemet scribit Bzovius, neque ex Cicroniano ornatu usus est, tùm quod usus ejus Scholæ talis esset, tùm quod meminisset illius vulgaris, ornatus ipsa negat, contentum doceri; tùm quod optinere sciret, res ex sua naturâ intellectu difficiles, non posse verborum lenociniis explicari. Scripsit quamplurima, tùm Philosophica, tùm Theologica, magnam partem adhuc tenebris sepulta, alia variis locis, formis, annisque edita; typis excusorum indicem se editum promissit Ph. Labbeus *, verum an promissis steterit, nondum comperi. Nos qualem assicqui potuimus, Catalogum hoc loco tereamus.

* De Script.
Tom. 1. p. 1.

SCRIPTA.

Quæstio in utramque partem disputata, de Potestate Regis & Pontificis, occasione dissidii inter Philippum Pulchrum, & Bonifacium Papam nata; præmittitur Bonifacii Epistola, una cum Philippi Responso. Edidit hæc Melchior Goldastus Monarch. Tom. II. p. 95.

Defensorium, seu Correctorium librorum S. Thomæ contra Gulielmum Lanterensis Thomam Augustini Corruptorium, una cum aliis, Venet. 1501. & curâ H. Strevesdorffii, Colon. 1624. 8. Hoc quidem opus nonnulli Joanni Patiensii tribuunt, ut supra notavimus. Certe nihil obstat quo minus aucto librum de eodem argumento, eodemque titulo edere potuerint.

Elucidationes in IV. libros Sententiarum Lambardi, Bussl. 1513. Comment. & Quæstiones in III. librum Sententiarum prodierunt Roma 1623.

De Peccato originali, Oxon. 1479. 4.

De Subiecto Theologia, una cum aliis opusculis, Venet. 1501.

Theoremata de Sacramento Corporis Christi, Hoc opusculum ejus esse negare videtur Bellarminus de Script. p. 359.

De regimine Principum, Roma 1482. Venet. 1578.

De Esse & Essentiâ, De Mensurâ & Cognitione Angelorum, Venet. 1598. una cum Comment. ejus in præta Analyt. Aristotelis.

Quæstiones in II. librum Sententiarum, cum Comment. Angli Rocchæ, II. Tom. Venet. 1581.

Tractatus de Erroribus Philosophorum, ibid. eodem anno.

Quæstiones Metaphysicæ & Quodlibeticæ, Venet. 1501.

Comment. in Aristotelis libros de Animâ ad Edwardum Angliæ Regem, ibid.

Expositio super libros Eleutorum Aristotelis, una cum Ang. de Biellâ Tract. de medio Demonstrations in defensionem Ægidii, Venet. 500.

Perse & Expositio in Rhetoricam Aristoteli cum Declaratione Alpharabii, Venet. 1515. Comment. in Physicam Aristotelis, Venet. 1502.

Comment. in lib. de Generatione & Corruptione, 1526.

Comment. in Alpharabium de Causis, Venet. 1550.

Commentationes Physicæ & Metaphysicæ, Ursellus 1614. 8.

Commentarius in lib. I. Sententiarum, Venet. 1571. fol.

Comment. in Hexameron lib. II. Venet. 1511. 4.

Mura alia Theologica impressa esse affirmat Bellarminus loc. citat. viz. In Cantion Cantionum lectiones XIX. Leit. in Epistola ad Romanos. Expositio in Caput, Firmus; & in Caput, Martha; in Ormianum Dominicanum, & Salutationem Anglicanæ, de hac tamen expositione subdubitat. De Remuneratione Papæ; De Clerico minus sufficienter ad Subdiaconatum promotus; Quomodo Reges possint boni regi Ecclesiis largiri; Trinitas contra exemptos; & Divinâ Influentiâ in beatorum; De laudibus Divinæ Sapientiæ; De defectu malorum culpa; De Predestinatione, Presecentiâ, Paradiso & Inferno; De materiâ celi; De Formatione corporis humani; De motu Angelorum. Quibusdam vero in locis hæc omnia impressa suat, utinam nobis Bellarminus indicasset. Præter hæc, plurima alia Ægidii opuscula recenset, variisque in Bibliothecis delitescere dicit Joseph Pamphilus Chronic. Ordin. Eremit. S. August. p. 42. &c. Denique monemus lectorem non deesse, qui omnia Ægidii Romani opera Ægidio Corboliensi medico Gallo ascribunt; quâ de re utpote verè perquam absimili, & futili prorsus opinione, conqueritur Theoph. Raynaudus de bonis & malis libris part. 1. Erotem. 10. p. 123.

ARMANDUS DE BELLOVISO, natione Italus, patria Bononicensis, Ordinis Dominicanæ Monachus, sacri palatii Apostolici magister. Claruit circa annum 1296. alii multò recentiore faciant, & ad annum MCCCXCVI. revocant. Ambrosius de Altamura tres Armandus de Bellovis nobis fuisse; primum Bononicensem nostrum, secundum Hispanum, anno 1237. clarum, mortuum circa annum 1340. Verum sibi parum constans eadem ferè opera utrique tribuit; denique tertium natione etiam Hispanum, Mo-

1196.

SÆC. XIII. Monachum Baccinonensem, & in Academiâ Bononiensi apud Dominicanos Regentem, qui claruit anno 1530. cuius Tractatus de Conceptione B. Virginis ascribit. Verùm Nicolaus Antonius in nupera sua *Scriptorum Hispania Bibliotheca* de ullo hujus nominis Scriptore penitus silet. Fateor me veteram Armandi ætatem ignorare. Extant ab eo Scripta, *Postilla in psalms; Meditationes preces*, Mogunt. 1503. *Sermones Brixie* 1610. 4°. *explicatio sermonum difficilium tam in philosophia, quam Theologia*, Ven. 1580. Wittemberg, 1623. 8°.

1297.

ENGELBERTUS, natione Teutonicus, Ordinis Benedictini Monachus, & ab anno MCCXCVIII. Admontensis Cœnobii in Styria Abbas, etiam anno MCCLXXIII. clarus, ut paulò scilicet quam par erat, Possévinus illum ad annum 1340. refertat. Extat liber ejus de *ortu, progressu, & fine Imperii Romani*, cui Philosophica quedam hinc inde immiscuit, à Gaspare Bruschio editus, Basil. 1553. 8°. & cum aliis Scriptoribus homogeneis, Joach. Clutenii cura, *Offenbachii* 1610. 8°. & in Bibliotheca Patrum Tom. XXV. p. 362.

Carmen Hercicum seu Panegyris in coronatio-

nem Rodolphi Habspurgensis, anno 1273. scripta, SÆC. XIII. in quavis ferè Historiconum Germanicorum ab An. MCC. collectione reperitur.

THOMAS WICKE, sive WICCIUS, gente Anglus, Monachus Augustinianus, sive Ordinis sancti Augustini in Cœnobio Ofneiensis Canonicus Regularis. Claruit anno MCCXIX. Bonis artibus a pueritia imbutus, & Academiæ Oxoniensis vicinitate fretus, haud mediocrem sibi famam in literis comparavit; præcipuè Historiæ patriæ illustrandæ studio addixit, animum. Scriptis *Chronicon Angliæ* ab adventu Conquestoris, id est, ab anno MLXVI. ad suam usque senectutem, & *Edwardi Lōbitum*, ann. MCCXIV. In quo opere Gulielmum Novoburgensem sibi imitandum proposuit. Hos annales nuper è tenebris eruit, vir doctissimus, & de re literaria bene meritus T. Gr. ediditque inter *Historia Anglicana Scriptores* Tom. II. Oxon. 1687. fol. Condidit item *Wiccus librum de Abbatibus Ofneiensibus à Cœnobii fundacione*, id est, ab anno MCCCXIX. usque ad annum MCCXC. Extitit Balei tempore, quâ meminit etiam Poematum ejus de *commendatione Vini*, & de *incorporatione Gulae*; an verò adhuc supersint, mihi est incompertum.

1299.

Sæculi decimertii Finis.



APPENDIX
AD HISTORIAM
LITERARIAM

Ab Anno MCCC. ad Annum MDXVII.

APPENDIX
AD
HISTORIAM LITERARIAM
CLARISSIMI VIRI
GUILIELMI CAVE,
IN QVA
DE SCRIPTORIBUS
ECCLESIASTICIS

Ab Anno MCCC. ad Annum MDXVII. pari Methodo agitur.

AVTHORE

HENRICO WHARTON, A.M.

R^{mo}. in Christo Patri, ac D^{no}. Archiepiscopo CANTUARIENSI
à Sacris Domesticiis.

EDITIO NOVA ab ipso AVTHORE Correcta & Aucta.



GENEVE,
Sumptibus SAMUELIS DE Tournes.

M. DC. XCIII.





SÆCULUM WICKLEVIANUM.

CONSPECTVS SÆCVLI.



AUD infelicis à Christo nato, si decimum accipias, Sæculum experta est Ecclesia. Neglectum meliorum literarum studium, conculcata pietas; & hinc effreni Ordinum Mendicantium intemperie, illinc futilibus controversiis, discissus Christianus Orbis. Ab Ecclesiâ jamdiu exulatur castioris Theologię studium, & salubris Scholarum nugis locus cessat. Istas quin etiam à Clero pauci excoluerunt. Sacerdotibus enim secularibus Juris Canonici ac Civilis scientia inprimis in votis fuit; quâ ad summas Ecclesię dignitates compendio perve-

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

niri posset. Soli ferè Mendicantium Ordini rerum divinarum studium excolendi gloria relicta est. Isti verò immensam exinde apud vulgus auctoritatem obtinuisse nequaquam contenti, in Academiarum Cathedras avidi involarunt, & antiqua Sæcularium munera ruptis Disciplinæ Ecclesiasticę repagulis sibi meritis attulerunt. Hinc natum ferale Sæcularium & Fraterculorum odium. Illi temere à Mendicantibus usurpara concionandi confessionesque excipiendi munera ægerimè tulerunt; isti perfectionem vitæ statum plebi credulè ostentantes, Sæcularium ordinem Ecclesię gravem atque inutilem esse prædixerunt. Summo utrinque partium studio ea lis toto fere Sæculo agitata est, hinc Clero pro veritatis causâ & antiquis privilegiis decerrante, illinc Mendicantibus sedis Romanę favore munitis, cujus ipsi assecræ fuerunt ut plurimum juratissimi. Neque ipsis tamen Mendicantibus ad amussim inter se convenire. Sub initium enim Sæculi exortus est Petrus Joannis de Olivâ, Ordinis Franciscani; qui divinitus semet inspiratum jactans, docuit Spirituale statum nuper Orbi Christiano à Francisco inductum esse; cui Novi Testamenti leges utpote minus perfectæ, cedere debeant; Christi & Apostolorum Evangelium nullum ad perfectionem ducere, adeoque abolendum esse, introductâ Francisci Regulâ; eliminandum Cleri Sæcularis ordinem, atque ordini cuidam Religioso Ecclesię regimen commitrendum, Evangelicam paupertatem tam religiose ab omnibus colendam esse, ut neque proprium aliquid, neque in communem possidere liceat. Hujusmodi ferè dogmatibus in vulgus effusis, Petrus Joannis ingentem Franciscanorum turbam in parres suas traxit; quibus *Spiritualium* nomen inditum fuit. Spiritualibus accerrimè se opposuit Joannes XXII. alique sequentes Pontifices; qui dogmata illorum damnarunt, & sectariis anathema dixerunt. Verùm parùm id curarunt Michael Cæsar, Occamus, ceterique Spirituales; qui innumeras Pontificum Bullis hæreses inesse palam prædixerunt. Spectâ Bullarum auctoritate, Pontifices rem Fidei Inquisitoribus ferro ac flammis agendam commiserunt. Isti *Spirituales*, qui *Beguardi*, *Beguini* & *Fratercelli* jamdudum appellari coeperant, rogo palam addixerunt, nonnunquam & copiis militaribus oppugnarunt; sectam autem contumacem adeò expugnare non poterant; ut ad inchoatam usque

Erasmio.
Dilect. the.
quicq. par. in
qu. 15.

Append.

A

SÆC. XIV. Reformationem reliquæ ejus non contemnendæ super. ſent. Haſtenus de Mendicanti-
 um jurgis. Incunte Sæculo Clemens V. ſedem Pontificiam a veſoionem tranſtulerat,
 ab An. ut Philippo Pulchro Gallie Regi, cujus autoritate Paparum adeptus fuerat, gratiam
 MCCC. rependeret. Eadem ſere de cauſâ habitum eſt Concilium Viennenſe anno 1311. quod
 quidem indixit Clemens, ut fidem de condemnandis Bonifacii VIII. hæreſibus Phi-
 lippo datam eâ ratione elideret. In hoc Concilio ſublatus eſt Equitum Templario-
 rum Ordo, ipſi ſtammiſ damnati, illorumque bona Equitibus Hoſpitalariis donata;
 confirmatum Corporis Chriſti Feſtum, & declarata S. Franciſci Regula. Aylarâ enim
 Concilio libertate, omnia pro libidine decrevit Pâpa, Patrum ſuffragia nec rogans nec
 expectans. Cæterum ſedis Romanæ translatione haud parum imminuta eſt majeſtas
 Pontificia; quæ ab illo tempore ſenſim labefcere cepit, & Regibus terrore eſſe deſiit.
 Poſtquam Ludovicus Bavarus ſimp. anathema ſibi à Joanne xxii. inſuſſam tam foeliciter
 diſſiſſet; & doctiſſimum virorum calamos in ſubſidium vocando, Principes alios do-
 cuiſſet, quâ potiffimum ratione Pontificum ſulmina repellenda eſſent. Longè gra-
 viorem autem plagam tulit ſedis Romanæ autoritas a diuturno ſchiſmate, quod poſt
 Gregorii xi. obitum anno 1378. inceſſant quinquaginta plus minus annis perduravit:
 Schiſma adeo difficile, ut è quanam parte ſtater veritas ſcitu ſerè impoſſibile eſſe non
 ignobiles illius ævi Scriptores conquerantur. Diviſo autem inter plures Paparum, factum
 eſt, ut ſingulis nihil non concedere, quo ſeqüacium ſuorum favorem demererentur,
 ac tandem Concilii Generalis arbitrio falces Pontificios demittere necelle fuerit. Poſt
 medium Sæculi Wicklefus Eccleſiæ Romanæ errores voce ac ſcriptis ſtrenuè impugna-
 vit; adſciſque ſibi innumeris per Angliam, Bohemiam exteraſque gentes diſcipulis,
 doctrinam ſuam longè lateque propagavit. Quod ad Græcos attinet; illi quicquid oſil
 ab iſtæ ſeditionibus ſuperfuit, ſutilibus de lanâ caprinâ controverſiſ impen-
 derunt. Adulto enim Sæculo quaſtio inter Barlaamitas ac Palamitas de lumine Tha-
 beritico exorta eſt; quæ Synodis, anathematifmis, ac libellis mordacibus agitata eſt
 tanto. utrinque animorum æſtu; ac ſi de primariſ fidei articulis certandum eſſet, to-
 tiuſque religionis prora ac puppis in ejuſmodi nugis ſtaret.

SCRIPTORES

SCRIPTORES.

S. E. C. An.
MCCC.
1301.



* Confor-
matio: i. rati-
onis.

IOANNES DUNS, cognomento SCOTUS, *Doctor Subtilis* dictus, natione Anglus, Dunstonæ in Parochiâ Emildonenſi propè Alnwickum in Noctunbria natus, ſecundum alios veid gente Scorns, ex vico Duns, octo mille paſſibus ab Angliâ diſtante, oriundus; ex Waddingi denique aliorumque ſentenſiâ Hibernus, utpote Dani in Ultoniâ natus. Illum enim genti ſuæ tam Scoti quàm Hiberni præfractè vendicant, nullâ tamen ratione ſulâ. Præterquam enim, ante Sæculum XVI. Scriptores, & in his Bartholæus Albicius *, cum Angliis annumerent; afferuntur etiamnum nonnulli operum ejus Codices MSS. paulò poſt ætatem ſuam eſtati, in quibus nomen, Patriæ, ac locus natalis aſcripti reperiuntur. Juvenis adhuc Minoritû Novocaſtrenſibus nomen dedit, & ab iſis Oxoniû miſſus, in Collegio Meritonienſi, cujus demum Socius fuit, penitentiorem literarum cognitionem hauit; in Theologiâ Scholasticâ omnium ſui ævi facilè princeps, in Jure Civili paſſim ac Canonico verſatiffimus; Logices, Phyſices, Metaphyſices, Mathematicæ, Aſtronomiæ callentiſſimus. Clariuſ anno 1301. quo circiter tempore evocato ex Academiâ Oxoniënſi ad Patriſculum Gulielmum Varrone, illius Præceptore, in Cathedrali Theologicam ſuſceſſus eſt; quam tanen ſui nominis gloriâ moderabatur, ut triginta pluſquam Scholarium millia ejus audienti gratiâ Oxoniû undique confluxiſſe perhibeantur. Poſt prælectus Oxoniâ Senectûs, anno circiter 1374. à Symoniſtis ſuis Franciſcanis Luretiæ acciſus, primò Baccalaureatûs, dein Doctarûs inſignibus cohoneſtatuſ, demum à ſuis in Comitibz Tololanis anno 1307. Regens creatuſ eſt: & in Academiâ Pariſienſi Scholas Theologicas regendas ſuſcepit. Quo primò tempore inaudituſ antea in Eccleſiâ dogma de Immaculatâ Beatæ Virginis Conceptione propalare cepit, idque ſoleni habitâ diſputatione ducentis ordine prolatis argumentis demonſtratum ivit. Tantum ſanè apud Academicos Pariſienſes poruit Viti doctiſſimi fama; ut in ſentenſiam ejus manibz præbualque tranſivene; Feſtum Immaculatæ conceptionis inſtituerent, neve quiſi niſi ejusdem opinionis ſectariuſ, ad gradus Scholasticos admitteretur, edito caverent. Anno 1308. Scotuſ à Conſiſſalvo Minoritarum Generali Coloniam ſe tranſferre juſſuſ, Luretiâ diſceſſit, & ab univerſâ civitate Colonienſi obviâ procedente ſoleni Pompâ receptuſ eſt. In Conventu autem Franciſcanorum brevi poſt apoplexiâ correptuſ, & feſtino nituſ, ut voluit, funere elatuſ, obiit eodem anno die VIII. Novembris, ætatiſ ſuæ 45. ſeu, ut alii habent, 34. Innumera te-

Append.

rè ingeniû ſui monumenta reliquit, in quibus SS. Thomæ & Bonaventuræ definitiones accuratè diſcutiens, & ad limam revocans, in perſiſque diverſam, in nonnullis contrariam, inſerviam. Hinc natæ Thomiſtarum & Scotiſtarum ſive Realium Sæctæ; quæ Scholarum ſubſelliâ aſſiduû jurgiſ & rixoliſ clamoribuſ per plura Sæcula impleverunt; & etiamnum, ubi ejuſmodi criticis, ne dicam nugis, locus datur, implent.

S. E. C. An.
MCCC.
1301.

OPERA.

Grammatica Speculativa, à nonnullis Alberto de Saxoniâ Auguſtiniâno falſò aſcripta.

Quæſtiones uberrima in univerſam Logicam, cum Mauriciû à Portu Hibernici, Archiepiſcopi Tuamoniſ Expoſitione. Prodiit ſeorſum Venet. 1. 12. 1600. 8°.

Commentaria in VIII. libros Phyſicorum Ariſtotelis, à Waddingo Joanni noſtro abjudicata. Prodiit ſeorſum Venet. 1104. 4°. 1597. Editio Lugdunenſiſ Franciſci de Piſigianis Aretini annotationeſ apoſuit.

Quæſtiones in libro Ariſtotelis de Animâ imperfecta, cum Scholiſ & ſupplemento Hugonia Cavelli Pſeudo-Archiepiſcopi Armachani.

Tractatuſ de rerum Principiis.

Tractatuſ de primo Principiis, cum Scholiſ Cavelli & Mauriciû.

Tractatuſ Theorematum XXI. cum eorundem Scholiſ.

Collationeſ XIII. Phyſico-Theologicæ, cum Scholiſ Cavelli.

Collationeſ XI.

Tractatuſ de cognitione Dei.

Quæſtioneſ Miſcellaneæ de Formalitatibz imperfectaſ. Prodiit Venet. 1. 14. Pariſ. 1584. 8°.

Meteorologicorum libri IV. in quibuſ citatur Thomas Bradwardinuſ Scoto junior.

Expoſitio in Metaphyſicam Ariſtotelis, cum notis Cavelli. Prodiit Pariſ. 1523. & cum notis Mauriciû Venet. 1601.

Concluſioneſ Metaphyſicæ, cum notis Cavelli.

Quæſtioneſ in Metaphyſicam, cum notis Mauriciû & Cavelli. Extant Venet. 1407. 1501.

Quælibet & Commentaria in libro V. Sententiarum, cum notis Cavelli, Lycheri, Joanniſ Ponci, & Antoniû Hiſquæ. Opus ingentis ac ſubtiliſſimuſ, Angloſannuſ, & Oxoniënſiſ vulgò dictuſ, quò Oxoniâ elucubratuſ fuerit, Prodiit ſeorſum Venet. 156. 1597. Anverp. 1620. & alibi.

Reportarum Pariſienſium libri IV.) qui quaſi compendiuſ iude ſunt *Operis Anglicani*) cum notis Cavelli & Waddingi. Prodiit ſeorſum Pariſ. 1519. Venet. 1597. Pariſ. 1600. 8°.

A 2 Quæſtioneſ

SÆC. XIV. divinitus infusum accepisse dicitur. **Mox** Romanam ad Honorium IV. profectus ut Canobla, in quibus studia linguarum orientalium vigerent, ab eo ubique tractatum erigi juberentur, postulat anno circiter 1187. Ejusdem rei promovende gratia Parisios, Montem Pellulanum & Genuam ordine petiit; ac ubique locorum Artem suam Generaliter, quam Inventivam appellavit, immo studio educuit. Anno sequente, ut eandem sibi Romæ prælegere liceret, frustra postulat. Genuam igitur reversus, ad medicatam diu opus Evangelii inter Mahumetanos prædicandi se accinxit. Tunetum itaque in Africa trajiciens, disputatione cum Saracenis intra grave capitis periculum addit, sacerdotis cujusdam Arabis precibus agrè liberatus, lege tamen lata, ut in Africam reverso mors irrogaretur. Ex Africa Neapolim venit; ibique artem suam usque ad annum 1190. prælegit. Postmodò ut Romæ eam doceret, à Bonifacio VIII. petens repulsum tulit. **Mox** Genuam profectus, multos exaltavit libros; Majorcam, Ruyem invisit; Lutetiam, artem suam iterum prælegit, rursus Majorcam, cum Judæis & Saracenis disputavit, Cyprum, Jacobitarum & Nestorianorum voce oppugnavit, ac propinarum ab iis venientum agrè evasit. Genuam ac Paullos reversus, artem suam educuit; de eadem verò Romæ docendi Clementem V. interpellans, rejectus est. Deici Lugdunum, & Majorcam concedens, inde in Africam ad Bonifacium Regiam transfretavit, ac fidem Christi prædicare cepit. A Saracenis verò lapidibus appetitus, & ab Alfacino eorum Sacerdote rationem fidei suæ postulari, cum Philo'sophicis argumentis eam demonstratam iret, in squalidum carcerem conjectus est. Tandem Genuam Mercatorum precibus liberatus, ex Africâ solvit; & amissa naufragio rotâ librorum lupellile, & pilam appulit. Nonnulli tamen iter illud Bugeiense hic annum 1115. circiter repliunt. Dein recuperante Tertia Sanctæ animatum adjiciens, bellum sacrum strenuè apud omnes hortari cepit; ejusque suscipiendi seu animo seu prætextu ingentem summoque vim à nationis Italici contrahit. Avenionem itaque ad Clementem V. profectus, ut Sacrum Bellum decerneretur, petiit. A Pontifice ludibrio habitus, Lutetiam secessit, atque suæ educendæ incubuit usque ad Concilium Viennense anno 1311. Apud Concilium enim Patres omni modo sategit, ut Studia linguarum ubique extrueretur, ut ex omnibus ordinibus militaribus iunctis constaretur, ut Sacrum Bellum indiceretur, ut Averois scripta damnarentur; nil tamen obtinuit. A Concilio rejectus, ad Reges Christianos se contulit; quos ad Sacrum Bellum suscipiendum sollicitare non desit. Aulas itaque Regis Gallie & Hispaniarum circumvagatus, tandem in Angliam devenit, ibique artem Chemicam exercuit. Parum tamen fidei meretur, quod Joannes Imperialis *, ipse etiam dubitandus, ac aliorum auctoritate refert, *pilas quasdam anas huius operâ in auri sublimem versas ad huc usque tempera in Regibus Britannia auro asseruari.* Vex ite illud Anglicum, multis a gumentis in medium prolati, dubium reddit Lucas Waddingus †. Anno circiter

1314. Raymundus delectâ uxore (uxoratus enim fuit) tertiarius Franciscanorum ordinem suscepit; & immenso Martyrii desiderio sitians, pro Christo occumbere ætrum habuit. Aliquantulum igitur in Sicilia & Majorcâ commoratus, in Africam denud trajecit; ubi postquam nonnullos ad fidem Christi perduxisset, Tunc, seu, ut alii, Buge, in carcerem conjectus, & gravissimis vulneribus ac tormentis à Saracenis excruciatu est. Semianimis à Genuensibus Meteoritibus eductus, & in navem delatus; in conspectu patris Infulæ animam efflavit die XXIV. Junii anno 1315. ætatis suæ 80. Ingens de eo apud Scriptores est controversia. Alii enim, & in his Brevius, eum hæreticis, histrionibus, & circumforaneis nugivendulis annumerant; insuper Chemicæ studium, atque auri conficiendi ritum explorant; & quingentos ferè errores ex libris ejus desumptos à Gregorio XI. Avenione anno 172. anathematizatos esse produnt. Alii è contra eum in Sanctorum & Martyrum album reponunt. Pietatem, ælulum & doctrinam deprædicant: totam illam librorum Chemicarum & Medicorum firraginem Raymundo Neo-phro deberi volum; Lullium denique adeo in ejusmodi nugis non inceptisse, ut in scriptis genuinis Alchymistarum stultitiam lapsillè irideat, contendunt. Hujusmodi ferè argumentis Lullii partes operosè tutatur, qui de illo ejusque peregrinationibus, morte, ætate, doctrinâ, libris fusillimè agit, Lucas Waddingus Annal. Minor ad an. 1275, 1287, 1290, 1291, 1295. præsertim verò ad ann. 135. ferè pte totum.

SCRIPTA.

P Robato Articulorum Fidei & Legis Christianæ. *Colen.* 1509.

Liber Natalis Pueri Iesu, anno 1310. scriptus. *Parif.* 1499.

Liber Blaquerna dictus, de quinque statibus Personarum, viz. de Uxoratis, Religiosis, Prælati, Cardinalibus, & Pontificibus. in linguam Valentiam conversus prodiit Valentia 1521.

Liber de orationibus & contemplationibus intellectibus. *Ibid.*

De Mediationibus totius anni, seu de Amico & Amore. *Parif.* 1525.

De laudibus B. Virginis Mariæ, seu Art Inventionum. *Parif.* 1499.

Clericus, seu Liber pro Clericis. *Ibid.*

Phantastici, anno 1211. scriptus, quo Phantastici nomen sibi vulgò impositum amolitur, suisque Apologiam tenet. *Ibid.*

Philosophia auri, an. 1298. scripta. *Parif.* 1516.

Liber Preserviorum. *Ibid.*

Commentaria in Primordiale Evangelium Joannis, seu in 1. caput Joannis, Ambians 1511.

Arbor Scientiæ. Venet. 1514. Lugduni 1515.

De Demonstratione per equiparationem liber, anno 1304. scriptus Valentia 1510.

De subtilitatibus & Accidentibus liber, quo Trinitatem probandam sumit: anno 1315. scriptus. Valentia 1521.

Dispositio Raymundi Lullii & Homerii Saracenicum, Bagiz habita Sermonè Aulico, dein Latine à Lullo conversa anno 1308. Valentia 1510.

A 3 Dispositio

* Mus. Hist. p. 11.

† Annal. Menn. Tom. 3. p. 211. 1315. num. 3.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

Disputatio quinque hominum Sapientum, anno 1394. scripta. Valentia 1320.

Questiones super xv. libros Sententiarum, anno 1398. scripta. Lugduni 1491. Patavini, 1507.

Questiones Magistri Thoma Archiepiscopi felisii secundum artem, anno 1399. scripta. ibid.

De Anima rationali liber, anno 1394. scriptus. Complut. 119.

Logica parva. Complut. 1318. & cum Commentariis Antonio Belvet. Majorica 1583.

Logica nova, anno 1353. scripta. Valentia 1519.

Arx brevis, quæ dicitur, *Arx universalis magna*, anno 1307. scripta; pluribusque Opusculis, quibus totidem sunt tituli, comprehensa. Prodit Argentina 1617.8°. Valentia 1515. f. Francofurti 1596.

Practica compendiosa artis. Lugduni 1515. 4°.

Arx generis ultima, anno 1308. finita. Majorica 1646.

Liber Correlativorum immensarum, anno 1309. scriptus. Valentia 1512.

Arx operativa veritatis. Valentia 1525.

Tabula generalis ad omnes Scientias applicabilis, anno 1293. concinnata. ibid.

Arx Expositiva, seu *Lectura super duas precedentes libros*. ibid.

Liber de assensu & defensu intellectus, anno 1304. scriptus. Valentia 1519.

Dialogus de immaculata B. Virginis Conceptione. Prodit Hispanice & Latine Bruxellis. Testamentum duobus libris universam artem Chymicam complectens, anno 1332. scriptum. Prodit Colon. 1566, 1573. 8°.

De Secretis Naturæ, seu *quintâ essentia libellus*, cum Epistola ad Robertum Regem de lapide Philosophorum. Augusta-Vindob. 1518. 4° Francofurti 1514, 1521. 4° Argentina 1541. 8. Colon. 1567. 8°.

Secreta Secretorum Lullii & Hermæ Philosophorum. Colon. 1592. 8°.

Clavicula & Apertorium Alchymia, item *Magia naturalis*. Noriberg. 1546. 4° Colon. 1579. 4°.

Adversus, seu *Compendium artis Chymicae*. Colon. 1572. 8°. Rothomagi 1651. 8°.

Apertorium de vari lapidis compositione. Basil. 1561. f. Argentorati 1613. 8°.

Arx intellectiva super lapidem Philosophorum, & *Practica Lapidis*. ibid.

Compendium animæ transformationis Theoria & Practica, atque alia varia Opuscula. Basil. 1561. Argentina 1613. Francofurti 1550. 4°.

Liber de Mercurio, anno 1333. conscripserat. ibid. & scilicet Colon. 1567. 8°.

Praxis universalis magis Operis, inter alia Opuscula Chymica Basil. 1561. Argent. 1613. Præfata 1602. 8°.

Reperitorium, ad intelligendum Testamentum, Codicillum, aliosque Raymundi libros perscrut. ibid.

Variâ Tractatus Chymici. Basil. 1572. 1610. 8°.

Arx operativa Medica. Basil. 1597. 8°.

Epistola Medica. Noribergæ 1625. 4°.

De conservatione viæ Tractatus, cum libro Se-

cretorum. Argentorati 1616. 8°.

Ceterum plura quin quatuor voluminum millia conscripsisse Raymundus dicitur. Operum tamen ejus excusorum nullus quod sciam Catalogum contineat accuratum. In indiculo nostro delitescit etiam certis quamplurima; quin & fortasse Theologica pleraque quæ maximè notari meruerunt. Scripsit enim Lullius, *Psalterium*, seu *Librum de continetis multis Deis*; *Tractatum de Confessione*; *Libros de Contemplatione plures*; *De emation signis & dignitatibus Dei*; *Expositiones binas Oratorias Dominice*; *Tractatus de Oratione* quatuor: *De Confessione*, *De consolatione* premittit; *Artem Prædicandi majorem ac minorem*; *De iv. sensibus S. Scripturæ*; *Librum Lit. Servantium*, contra omnes incredulos; *De Antichristo*; *De Avicennæ fidei*; *De Deo ignoto & mundo ignoto*; *De Trinitate in Veritate*, sive *de essentia Dei*; *De Spiritu S. contra Graecos*; *Adversus Iudeos*; *De modo convertendi Infideles*; *Libros de Attributis* sive *Prædictabilibus Dei* quamplurimos; *De Prædestinatione* & *Libro Arbitrio*; *De naturâ Angelicâ*; *De Invocatione Demoniæ* librum (qui tamen potius Raymundo Neophyto debetur) *De septem donis Sp. S. & eorum effectibus*. Ms. in Bibliotheca Mercatoris Ovun cod. 170.) atque alia ferè innumera; quæ longo ordine recenset Lutzus Wadlingus de Scriptis. Ord. minor. p. 296.

GULIELMUS DE NANGIACO, seu de Nangis, natione Gallus, Ordinis Benedictini Monachus in Cenobio S. Dionysii Parisiensis, claruit anno 1301. Scripsit *Historiam*, ab orbe condito ad annum 1301. juxta annorum septem; quam ad annum 1363. continuaverunt bini ejusdem Cenobii Monachi. Fragmentum ejus ab anno 977. ad 990. edidit P. Pitheus inter Scriptores Coetanos Francofurti. 1594. p. 207. Integram dedit Duchetius Spicileg. Tom. 21. p. 95. Scripsit adhuc *Gulielmus Chronicon Regum Franciæ* ad annum usque 1301. à Pitheo inter alios Scriptores Francicos evulgatum Francofurti. 1596. quin & *Gesta S. Ludovici Francorum Regis*, filiorumque ejus Philippo Audacis ac Roberti. Prodiitque ibidem à Pitheo edita, & apud And. Quercetianum Hist. Franc. Tom. v.

GULIELMUS MANDAGOTUS, gente Gallus, ex Archidiacono Nemausensi & Utricensi Pontificis Romani Capellanus, & Ecclesiæ Tolosanæ Praepositus. Anno 1295. Eberhardensis Archiepiscopus à Bonifacio vi. i. creatus est. Claruit anno 1301. anno 1312. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis & Episcopus Præmetensis, Clemente v. die xiv. Decemb. renunciatus est. Obiit Avenione anno 1311. seu, ut alii, 1314. Præter operam quam Bonifacio viii. jussu sexto Decretalium libro condenda navavit, scripsit *Tractatum de Electionibus novorum Prælatorum*, qui typis excusis prodit Colon. 1573. 8°. cum additionibus Boerii.

HENRICUS STERO, Natione Germanus, Cenobii Altraichensis inferioris Monachus Ordinis Benedictini, Hermannii Abbatis Capellanus, ac demum, ut nonnulli volunt, Abbas Fiburgensis, claruit anno 1301. Scripsit *Annales* ab anno pri-

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

1301

1324

1310

110

mo Frederici Barbarossæ Imp. ad primum Rodulphi Habspurgensis, seu ab anno Christi 1112. ad 1273. Annales istos primus edidit Marquardus Frehetus inter alios Scriptores Germanicos; auctiores dedit Henricus Canisius Anriq. Lect. Tom. 1. p. 129. Scripti etiam Stero *Historiam de rebus gestis Rodolphi Habspurgensis, Adolphi Nafsevi, & Alberti Austriaci Imp.* ab anno 1266. ad an. 1300. quam Ulricus & Conradus Wellingt fratres, Monachi Cœnobii Augustani SS. Udalrici & Afrix O. B. ad annum 1335. continuaverunt. Eadem *Historia* ista cum *Wellingtorum Coniunctione* apud Freherum Scriptor. German. Francofurt. 1600. Tom. 1. p. 384.

DINUS MUGELLANUS, Gente Italus, è Mugello agri Florentini vico beluandus, Juris utriusque consultissimus, & apud Bononienses Professore primarius, clausit anno 1301. A Bonifacio viii. Cardinalatus pollicitatione Romanam accitus; sedam illi in condendo sexto Decretalium libro operam præstitit. Pontificis tamen peritiâ mercede excidit. Cardinalitæ dignitatis consequendæ ipse dejectus, ex nimio animi merore obitisse dicitur anno 1305. non quidem adhuc sine veneti suspitione.

SCRIPTA.

Commentarius in Regulas Iuris Pontificii. Colon. 1569. 1594. 8°. & cum additionibus Nicolai Boetii. Colon. 1677. 8°.

Commentarius in Titulum Institutionum de Allimibz. Lugdun. 1668. Francofurt. 1668. 8°.

Tractatus de Prescriptionibus secundum annum, mensum, & diem numerum. Colon. 1568. 8°.

1576. 8°. Venet. 1584. Colon. 1594. 8°.

De Glossis contrariis Iuris Civilis. Francofurt. 1596. Venet. 1584.

De Successione ab Intestato, & de Interesse. Colonia. 1590. Venet. 1584.

Commentarius in librum sextum Decretalium. Bonifacii viii. Jussu elucidatus, Consilia, aliæque jus utramque spectantia nondum typis proditi videntur.

JACOBUS DE BENEDICTIS, Iacopus ob ingenrem sui contemptum dictus, natione Italus, Patriâ Tudertinus, nobili loco natus. Relicto sæculo, familie Franciscanæ se adjunxit; & eximâ vitæ sanctitate (prout illa ferebat tempore) spectabilis, clausit anno 1300. Præ cæteris autem pietatis officiis mirabili ipse ipsius contemptu tenuit. Francisci enim Patriarchæ vestigiis quàm proximè insistentem, rarus ludibrium sibi insecuturum summopere ambivit; id maxime meritocum, & supremum perfectionis Christianæ gradum esse arbitrans. Nec voto quidem excidit. Dum accepto enim sibi munere Prophetico inconditis Revelationes in vulgus jactaret, & Bonifacii Pontificis (cui nondum ad Papæ evecto familiaris fuerat) motes factaque recargueret, ludibrium tulit, à Bonifacio in vincula conjectus in urbe Prænestinâ. Uter novum illud pietatis ostendens artificium illiusmodi titulum tumulo ejus inscriptum mensit.

Append:

OSIA B. JACOPONI DE BENEDICTIS, TUOSTINI FR. ORONIS MINORUM, QUI STULTUS PROPER CHRISTUM, NOVA MUNDUM ARTE DELINUIT, ET COELUM RAPIVO. ORDORMIVIT IN DOMINO. DIE XXV. DICEMBRIS, ANNO MCCCVI.

Scripti. linguâ rudî Italicâ *Rhythmi & Poematum*, quibus crassiora verba, Tudertina, Calabria, Sicula, Neopolitana, darî operâ ingenuitatis de Lectoribus ritum, sibi ludibrium moveret. Franciscus Fresanus Minorita ista in septem libros distribuit, novique illustrata edi curavit Roma 1558. auctior Venet. 1617. 4°. Ejusdem *Rhythmus ad B. Virg. Mariam prope crucem Christi Patientis stantem*, qui incipit, *Sinab Mater dolorosa*, in Officio B. Virginis habetur. *Sententia & Monita Salmatoria*, a quod Mattheum Radetum in Viridario Sanctorum. *Canticum de Contemptu Mundi*, cui initium, *Cur Mundus melius sub vana gloriâ* omnibus satis notum. Denique *Prophetia* hâc, in Bibliothecâ Vaticanâ.

JOANNES FRIBURGENSIS, à nonnullis *Joannes de Uriburgo dictus*, cognomine *Rursic*, natione Germanus, Friburgo in Brisgoviâ oriundus, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, ac tandem Episcopus Olinensis in Hungariâ, clausit anno 1312. In concionibus adeo potens, ut dum semel apud Bononiam in usuram invadebat, cives tumultu facto usurarios urbe ejicerent. Obiit anno 1312. Postquam abdicato Episcopatu vitam otiosam apud Dominicanos suos aliquandiu exegisset.

SCRIPTA.

Somma Prædicatorum. Prodiit Rensling 1487. Summa major, seu *Confessionarium*, in xv. partes distributa. Lugdun. 1513.

Glossa in Summam Raymundi Penafortis de Penitentia & Matrimonio. Prodiit una cum Summâ Romæ 1603. 4°.

Commentaria ejus in libros Sententiarum, Glossa in Decretis, Epistolæ, atque alia quedam memorat Ambrosius de Altamura Biblioth. Prædicat. p. 95. 468.

PTOLOMÆUS LUCENSIS, gente Italus, ex civitate Lucæ, S. Thomæ Aquinatis discipulus, Ordinis Prædicatorum Monachus, clausit anno 1303. Tandem Joanni xxii. Pontifici à sacris Confectionibus fuit; atque anno 1318. Episcopus Torcellensis in ditione Veneta creatus, obiit anno 1321. Scripti *Annales rerum tum sacrarum tum civilium* ab anno 1069. ad annum 1303. gestarum: item *Chronicum Pontificum atque Imperatorum.* Prodiit utrumque Opus Lugdun. 1679. *Annales* habentur in Bibliothecâ Patrum Tom. xiv. p. 949. Scriptetiam ad Guliellmum, Petri Godivum, postea Cardinalem, *Historiam Ecclesiasticam* libris xxv. quæ asservat MS. in Bibliothecâ Vaticanâ, Barberinâ, Colbertinâ, & Navarrensi. Habetur excerptum ejus de *Genealogia Roberti Guiscardi* Tom. iii. Hispania illustrata.

3.ÆC. XIV. *Reata. Aliud de Genealogia & posteritate Caroli
Sexti Regis in Collectaneo Hist. Franc. Tom. v.
MCC C. p. 89.*

1305.

EDWARDUS, natione Germanus, Cœnobii Altabanensis Monachus, Ordinis Benedictini, Ecclesiæ Ratisponensis Archidiaconus, clauit anno 105. Scripsit *Annales de Ducibus Austriæ, Bavariæ, & Sueriæ* ab anno 1273. (quo desinit Hensius Sæculo) ad an. 1305. Steronis interim *Annales* continuare præ se ferens, ejusdem Historiam de Rodolpho Imp. cregiè compilavit. Extant *Annales* Eberhardi apud Caniliam Amiq. Lc&T. Tom. 1. p. 307.

1306.

CLÉMENTS. V. *Reverendus* Gossè antea appellatus, natione Vifco, ex vico Villendrat in Diocesi Burdigalensi oriundus, Bertrandi filius, ex milite Clericus, prius Episcopus Convenarum, dein abno 1299. Archiepiscopus Burdigalensis à Bonifacio VIII. creatus, tandem anno 1305. Pontifex Romanus abiens electus est Porul die 5. Junii, coronatus Lugduni die xiv. Novembri. Pontificatum adeptus, sedem ab urbe Romæ in Galliam transfudit; modo Lugduni, modo Burdigalis, porissimum verò Avinionæ commoratus: & in grati animi tesseram regno Gallie nullumque Bonifacii VIII. Bulla, *Unam Sanctam Catholicam Ecclesiam*, præjudicium esse factum declaravit. Anno 1307. Andronicum Græcorum Imp. ob Schismatis etiam excommunicavit: in quoque cum Angliæ ac Galliarum Regibus consilio, omnes unâ eidemque nocte comprehendit, & in carcerem int' fecit Templarios: quorum opulentiæ res invidiam illis excitavit; & idololatricæ blasphemiarum criminationes inducunt. Anno 1309. Venetos ob occupatam Ferrariam anathemate percussit, & personas ac res eorum occupare volentibus donavit. Eandem paulo post censuram Florentinæ & Lucensibus introgavit. Anno .nt. mense Novembri, habito Viennæ Generali Concilio Franciscanorum Ordinem confirmavit; & Templarios hæreticos damnari, proscribi, ac bonis eorum effect. Hinc ad supplicia passim capti Hammis inter erant Templarii: bona eorum Hospitibus data. Anno 1311. Henricum vii. Imp. quæ Romam ad coronam accipendam profectus, Card. natus Pontificis v. carnis fidelitatis Sacramentum præstare denegavit, & jura sua armis recuperaturum ivit, è medio tollendum curavit; venerat hostia à Bernardo Poliano Dominicano Confessore suo, ad id subornato, ei dum Florentiam obfideret, tradita. Obiit Clemens Rodæ-Mauri super Rhodanum anno 1314. die xx. Aprilis. Extant, *Epistola & Decreta* xviii. Concil. Tom. xi. p. 1499. *Alta* xvi. apud Bzovium Annal. ad an. 1307. & c. *Alta* xi. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. 3. ad an. 1306. & c. *Alta* lvi. ib. d. In Regesto Pont. f. 18. *Constitutiones Clementine, seu Decretum liber septimus*; Clementis v. jussu ex variis suis & Concilio Viennensis Constitutionibus collectis in libros v. distributus, & post mortem ejus à Joanne xxii. anno 1317. divulgatus. Prodiit Parisi. 1517. 12. ibid. 1541. Ro. homagi 1519. 12. Venet. 1591. 8. Lugduni 1584. f. Francfort 1586. 8. Denique *Epistolæ Regestæ volumina* ix. in Bibl. vaticana

Vaticani MSS. asservat.

THOMAS JORSIUS, five **JOYCE**, Anglicus, & Gualensis dictus, gente Anglus, Patria Londnensis, origine forsan Cambro-Britannus, Alberti M. Discipulus, Ordinis Dominicani Monachus, Doctoratus laurea insignitus, Theologus Parisius, Londni atque alibi occurrat: postea Dominicanorum in Angliâ per septennium Provincialis; & Edvardo Regi à confessionibus, & secretis Consiliis alicus. Claruit anno 1305. quo Card. natus & Episcopus Sabinensis à Clemente v. renunciatus est die xviii. Decembr. d. gratiam illam grandis pecunie summâ mercatus, si Balæo fidei. Non d. sunt equidem, & in his Trithemus & Oudart, qui Thomam nostrum ad annum 1300. referunt. Quin & lepidius prolixius commento Ambrosius de Alamanni, ut Scripturam Dominicanorum Catalogum per fas & nefas augeat cum data opera in quatuor scriptores dissecat, ac per totidem Sæculi hujusce patres d. stibuit: quos tamen ipse diversos fuisse credi vellet, unum tamen eundemque esse ex scriptis illis attributis primâ fronte patet. Anno decimum 1311. Thomas noster à Clemente ad Henricum vii. Imp. legatus, Lugduni in itinere obiit. Corpus Oxoniæ delatum apud Dominicanos sepultum est. Non levem sane Thomæ nostro Anglico Propinquitas nominis cum Thomâ Angelico injuriam fecit: quum factum exinde fuerit, ut Anglici Operum pars longè maxima Angelico ascribatur, & inter opera ejus collocentur; viz. *Commentaria in Genesim, in Isaiam, in Ieremiam, in Danielen, in libros Mattheæ, in Thome, in Epistolas Canonicas, in Apocalypsin, & in Boethium de Consolatione Philosophiæ, ac summa totius Logica Aristotelis*; quæ Thomæ Angelico deberi censentur, uti loco suo supra monuimus. Cæterum sub Thomæ nostri nomine extat *Opus aureum* in xviii. Psalmis, Venet. 1611. f. *Interpretatio Metamorphoseos Ovidiana secundum sensum moralem*, Parisi. 1509. *Commentarius in Othonechum*. MS. in Bibliothecâ Collegii Novi Oxon. Cod. 90. *Margalenti* cod. 47. *Metonensi* cod. 200. *Commentarius super dñs noster Psalmorum* MS. in Bibl. onienli Oxon. cod. 25. *Pembrochiana* Cantab. cod. 46. *De quatuor Prædicatoribus ad omne genus humanum*, MS. in Bibl. S. Petri Cantab. cod. 87. *De theoria prædicandi*, MS. ibid. cod. 99. & in Bibl. Lincolnensi Oxon. cod. 20. *De instantibus & momentis, & de videndo faciem Dei post Resurrectionem*, MSS. in Bibl. Publica Cantab. cod. 179. *Articuli Hæreticæ contra ann. & Responsa*, MSS. ib. d. *Commentarius in libros D. Augustini de Civitate Dei*, MSS. in Bibl. Metonensi Oxon. cod. 169. *Balioensi* cod. 70. qui quidem excusis est, *Talesis* 1488.

GULIELMUS PARISIENSIS, gente Gallus, Ordinis Prædicatorum Monachus, & Generalis fides per Gilliam Cenior anno 1325. à Clemente v. constitutus. Anno 1308. ejusdem Pontificis jussu Templariorum causam & crimina unâ cum aliis Prædicatoribus recognovit. Illum, ut videntur, Gulielmum autorem habent *Dialogi vii. de Sacramentis*, Gulielmo Arverno Parisiensis falsi

3.ÆC. xlv.
ab A.
MCC CC.
1305.

1306.

SÆC. XIV. falsè tributi, & sub ejus nomine, *Lipsie* 1512. ab An. MCCC. *Parisi* 1587. editi: de quibus paulò fusi supra egimus.

SCRIPTA.

SÆC. Adu.
MCCC.
1591.

1595.

PHILIPPUS EYSTETENSIS, natione Germanus, Patria Altanus, S. Theologie Doctor, Abbas Cœnobii Cisterciensium Patiensis, claruit anno 1205. quo Romanus ab Alberto Austriae Imp. missus, Episcopus Eystetensis sive Aichladianus ordine xxvix. à Clemente v. creatus est. Obiit anno 1321. die. xvj. Februarii. Scriptis rogatus Annæ, Hungariæ Regine, Alberti Imp. filia. *Pisa* S. *Walpurgis*, Abbatissæ Heidenheimensis; quàm ex hisobus Wolfhardi commendariis seclè contexuit. Exat apud Cansium Antiqu. Lect. Tom. IV. p. 360.

1597.

SIFRIDUS, natione Germanus, Misenus Ecclesiæ in Saonia Presbyter claruit anno 1307. quoniam Sifrido, Ordinis Prædicatorum, Episcopo Cyrenensis, & Archiepiscopo Moguntini Suffraganeo circa an. 1470. nonnulli peccatam confundunt. Scriptis Sifridus noster *Chronicæ* ab Orbe Condito ad annum 1307. quod omnib. priore parte ad annum usque Christi 457. & relictis Inteliqua plurimis peccatis insutibus, evaluat Georgius Fabricius Chemnicensis, & Historiæ suæ Saxoniæ calci subjunxit, *Lipsie* 1569. *Iena* 1598 f. inde à Pilsotto inter Scriptores suos Germanicos collatum, *Frankfurt.* 1583. Tom. 1.

1597.

HAITONUS, sive **AITONUS** gente Armenus, Haitonis Armeniæ Regis nepos, & exigue eujusdam Provincie in Georgia regulus, postquam factis sub Aitone Patriuo stipendiis Sacre militariæ egregiam operam navavit; & diuturnam Saracenis Palestinam remensibus bellam intulit; depositocingulo cucullam induit, ordinis Præmonstratensis Monachus in Cypro factus anno circiter 1290. ut ipse indicat Historiæ suæ cap. 46. Illum tanè familiè Domusianæ intulit Ambrosius Altamura *; quo nomine lium fusti, injuriæ, quo n & mortalis peccati reum agit Cal. Oudin, ipse Ordinis Præmonstratensis Socius. Haitones, accepto Anroni nomine, vitam deinceps otiosam egit, p etate non minus, quam olim natalibus insignis. Claruit anno 1307. quo Pictaviæ agens, Clement s V. Pontificis iussu Historiam de Tartariis eorumque moribus ac gestis dictavit, rebus à se fortiter gestis nequaquam dissimulatis. Historiam ab illo Gallicè dictatam ejusdem Pontificis mandato Latine transulit Nicolaus Faleonius Pictaviensis, stylo, prout ætas ista tulit, minime eleganti usus. Operi titulum indidit, *Itinerarium & flos Historiarum Orientis*, cujus calci adnectitur *Passagium Terra Sanctæ*. Prodiit Hagema 1529. 4°. Inter Novi Orbis Scriptores *Besli*. 1532. f. à Reineiro Reineccio editum *Helmstad.* 1585. Italicè autem *Venet.* 1553.

1598.

ANTONIUS ANDREAS, gente Hispanus, Patria Aragonis, Doctor Dilectissimus appellatus, Joannis Duns Scoti Discipulus, Ordinis Minoritarum sodalis, claruit anno 1308. obitile dicitur anno 1320.

Commentaria in IV. libros Magistri Sententiarum. Prodiere cura Constanti ni Cardinalis Samani *Venet.* 1578. 1.84.

Super librum vi. Principiorum Gilberti Porretani. *Venet.* 15 2, 1517.

Quæstiones super XII. libros Metaphysicorum. *Parisi.* 1491. *Venet.* 1513. f. 1243. Illas Joanni Duns Scoto codices ac Scriptores nonnulli adjudicant.

Tria Principia rerum naturalium. *Venet.* 1517.

Commentaria in Artem veterem Aristotelis, viz. in Isagogen Porphyrii, Prædicamenta, & post Prædicamenta Aristotelis.

In libros Perihæmenias Aristotelis.

In librum divisionum Boethii. Prodiere opera ista postremam recensita, *Venet.* 1480, 1509. f. Luca 1517. f.

Quæstiones in Artem veterem, & in Divisiones Boethii. *Venet.* 1517.

Quæstiones Mercatoriales sive **Commentarius super Regulas Juris.** *Rothemagi* 1509. 4°.

Atque alia forsan, quibus immorari operæ haud pretium erit.

NICOLAUS TRIVETHUS, seu Trivetus, natione Anglus, Patria Norfolkensis, illustri genere ortus, Thomæ Triveti, equitis auri & Justiciarii regii filius, Londini à pueritia inter Dominicanos versatus, eorumque instituta sectatus. Jacta Londini doctrinæ fundamenta, Oxoniæ profectus, ad culmen perduxit; doctoratûs Pileo ibi insignitus. Postea Lutetiam pergens, majorem sibi & scientiam & famam peperit. Demum Londinum reversus, Dominicanorum Cœnobii Præfex seu Prior electus est. Claruit anno 1310. Obiit ferè septuagenarius anno 1,28. apud Dominicanos sepultus.

1310.

SCRIPTA.

Chronicon, seu **Annales Angliæ** ab anno 1135. ad 1517. à Luca Dacheio editum Spicileg. Tom. viii.

Commentaria in S. Augustini libros de Civitate Dei in qui us elucubrandis Thomam Anglicum socium & adiutorem habuit. Prodiit tum sub utriusque nomine *Tholosa* 1488. *Venet.* 1479.

De gestu Imperatorum, Apostolorum & Regum. MS. in Bibl. Magdaleniensi O. 6n. cod. 158.

Conventaria in Beati Hieronymi de Consolatione MS. in Bibl. publicâ Cantab. cod. 1.6.

Flaves super S. Augustini Regulam. MS. in Bibl. Lumbicani cod. 391.

Ordo Missæ, seu **Specimen Sacerdotale**, MS. in Biblioth. Metronensi O. 6n. cod. 147. num. 1. Eundem esse arbitror, quem in Bibliotheca Archiepiscopi Cantuariensis Lambethana MS. in p. 61. Teatatum de Officio Missæ, in fol. auctore Triveto. Ex licetis enim initialibus Capitulorum ejus iste titulus conicitur. **Frater Nicolaus Trivet de Ordine Fratrum Predicatorum hunc Tractatum compilavit ad honorem Dei.**

Plurima alia Theologica, Historica, Philologica, recensent Baleus, Vireus, Altamura, quos vide.

MALACHIAS, gente Hibernus, Ordinis Minorum Monachus, Theologus Oxoniensis, *Edvardo*

1310.

* Biblioth.
O. 4. Præd.
p. 157.

SÆC. XIV. Edvardo II. Angliæ Regi à sacris conciliis ab An. MCCC. postea Neapolim migravit. *Vir inter insigniores sui Ordinis preces humeratus* (inquit Baleus†) *magnam ab eruditione laudem domi forisque sibi comparavit. Extat Liber de Veneno Piscatorum mortalium deque remediis ipsorum, Prælo Henrici Stephani civis Parisiæ. Consonum volumem, quod ab eo conscriptum memorat Baleus, non dum tenebris emicuit.*

1311.

GULIELMUS DURANTIS, gente Gallus, Durandi Speculatoris Nepos, & in sede Mimatenſi ſucceſſor, Episcopuſ cuſ nominis IV. Sub ſaciliſ patris auſpiciſ egregiam boniſ literiſ operam navarat, & inſignem admodum Tiſologie, Philoſophiæ, p.ſterim verò Juriſ Pomiticoſ ſciſturam retulerat: Eccleſiæ Mimatenſiſ Canoniciſ ac tandem Archidiaconiſ ab eodem factuſ, Deſuncto Patruſ, Bonificii VIII. Pontificiſ inſtaudo ſucceſſor illi datus eſt anno 1296. atque anno ſequenti, conſentiente Canonicoſ, cum Mimatenſium Capitulo decrevit neminem inter Canonicoſ adſciſcendum, cuſuſ aſineſ aut conſanguinei ad rectam uſque generationem Eccleſiam Mimatenſem quomodolibet diverſeſſent. Clauit anno 1311. quo Clementiſ V. Pontificiſ Conciliuſ propediem celebratuſ mandato Traſtatum, De modo celebrandi Generaliſ Conciliſ, & corrupteliſ in Eccleſiæ reformandiſ conſcriptuſ, & in Conſilio Vienneniſi recitavit. Anno 1311. expulſiſ ex urbe Mimatenſiſ Judeiſ, diruſque illorum ædificiſ, Collegiuſ omnium Sinciorum ibidem extruſit. Anno 1316. à Philippo Rege ad Robertum Flandriæ Comitem Paciſ componendæ ergo legatuſ eſt. Obiit circa annuſ 1318. Extat *Traſtatuſ de modo celebrandi Generaliſ Conciliſ*, quo omnia ſingulorum Eccleſiæ Ordinuſ vitia deſcripſit, inſuperiſ autem pudandam Sacerdotuſ ac Monachorum ignaviuſ, ſordeſ, ac luxuriã ubertim inſeſtatur, citatque corruptiſ illorum moribuſ medelam adhiberi monet. Primuſ illuſ edidiſ Philippuſ Probuſ, J. C. Bivricenſiſ *Parif.* 1141. ſub Durandi Speculatoriſ nomine. Speculatoriſ enim cum nepote ſuo cognomine pluſimiſ perpetim conſundant. Proſ e. inde authoriſ veto ſeſſituſ *Parif.* 1616. 4. & inter alia quedam huſ diſſimiliſ argumetuſ *Parif.* 167. 8°.

1312.

MARINUS SANUTUS, ſeu *Sanudo*, cognomenuſ *Torſelluſ*, Patriciuſ Venetuſ, Marci filiſ, in Parochiâ Severi, civitate Rivoalti, Venetiſ natuſ, familiaris & domicelluſ Richardi Cardinaliſ Diaconiſ S. Euthachiſ. Germaniſ cuiſdam artiſciſ operaſuſ, Oſana illa Pneumatica, quæ hodie uſuepauit, Italicè *Torſelluſ* dicta, primuſ omnium in Eccleſiam induit: inde datum ei *Torſelli* nomen. Clauit anno 1312. Negotio Terre Sanctæ ab infantiaſ intentuſ, totam ſerè ætatem in exteriſ regionibuſ perluſtrandis egreſſuſ, ſuſuſ in hoc diſſigentiaſ amaluſat, ut Operuſ, quod meditatuſ eſt, accuratiſ daret. Quingueſ enim ultra mare tranſſeratuſ, in Cypruſ, Armeniam, Alexandriã, Rhoduſ, Paleſtinã. Abſoluto opere in anſiſ Imperatoriſ, Pontificiſ, Regiſ Guilielmiſ uſque Principuſ multuſ diuque verſatuſ eſt. Obiit poſt annuſ 1319. Scriptiſ *Secre-*

ta Fidelium Crucis ſuper terra Sancta recuperatio-ne & conſervatione, libriſ 12., quorum primo Sarracenoſ debiliſſimilſ & in ordinem red gendi mediã proponit: Secundo ordinem quem Chriſtiani Duceſ in ſacro bello getendo obſervare debeant, deſcribit: tercio mo. um conſervandi & teneudi Terram Sanctam ſemel recuperatam exhibere, ſuſque Hiſtoriam à primis incoliſ ab ſua uſque temporaſ deducit, addita Chronographicaſ cuſ ac locorum vicinorum deſcriptione, diapiſ aliquot, ſeu Tabuliſ Geographiciſ illuſtrata. Opuſ illud inchoavit Marinuſ anno 1196. Joanniſ XII. Pontificiſ obſultit anno 1312. Prodiit id à Jacobo Bongarſio edituſ *Hanoſie* 1681. f. inter Geſta Dei per Francoſ, quorum Tomuſ ſecunduſ ſerè integruſ conſiſt. Calcè adnecatuſ *Epifſola* Martiniſ XII. ad Joannem Papam, Andronicuſ Imp. CP. varioſque Cardinaleſ ac Anſiſtreſ; quibuſ illuſ ad expoſitionem in Terram Sanctam ſuſcipiendam ut pluſimũ cohøtatur.

ALEXANDER DE S. ELPIDIO, gente Italuſ, ex opido cognomine in Umbria oriunduſ, S. Theologiæ Doctø, è Provincia Picena Ordiniſ Auguſtiniſiſ Exemita, clauit anno 1312. quo poſt Jacobi Oratiſ obituſ Ordiniſ ſui Priſ Generaliſ in Comitiiſ Viteſienſibuſ electuſ eſt. Anno 1311. in conventu Ordiniſ ſui Paraviſ habito Magiſtratuſ ſili in aliud tri. nium prorogatuſ cituſ quin & anno 1318. in Comitiiſ Aſinenſibuſ reſta, Tauriniſiſ anno 1321. quarta, Montepellaniſ anno 1324. quinta vice, Generaliſ conſtituſ fuit. Anno 1325. Ravennæ Archiepiſcopuſ creatuſ eſt. Quanduſ obierit, incertuſ eſt. Scriptiſ Joanniſ XII. pontificiſ julia *Traſtatuſ de Jurifſdictione Imperii & auctoritate ſuſuſ Pontificiſ*, in duoſ libroſ diſtributuſ, qui typiſ exculuſ prodiit *Lugduni* 1498. *Arimini* 1614. Ejuldem *De Pauperitate Evangelicã, & Eccleſiaſtica uſitateſ libruſ*, & *Commentaria in Ariſtoteleſ ſcripta quadam MS. in Conventu Eremitarum Auguſtiniſanorum Bononiſiſ aſſervata memorat Joſ. Pamphiluſ Chron. Ord. Eremit. p. 46.*

VITALIS E FURNO, gente Aquitanuſ, domo Valarenſiſ, S. Theologiæ Profeſſor, Oſuliuſ Minœitatuſ ſodalit, & Prov. ſciæ Aquitanie præſectuſ, clauit anno 1312. quo Cardinaliſ SS. Sylveſtriſ & Martiniſ à Clemente V. reſumatuſ eſt. Sub Joanne XII. Michaeliſ Caſenæſ & Fratruſque ſpiſitualium ſententiam de pauperitate Chriſti & apoſtolorum ſciſpro oppugnauit: quo imprimiſ labore mequit, ut Episcopuſ Cardinaliſ Albanuſ à Pontificiſ crearetur. Obiit Avenione die XVI. Auguſtiſ anno 1317. apud conſodaleſ ſuoſ ſepultuſ.

SCRIPTA.

S *Peculuſ Moralitatis in ſcriptura*, quo cuncta ſerè ut uſque Teſtamentiſ loca myſtico ſenſu explicantiſ. Prodiit *Lugduni* 1513. 4°. *Veneruſ* 1594. 160. . Opuſ illud anno 1505. ab Authore elucubratuſ eſt.

Commentaria in Proverbia Solomonis. Expoſitiſ in quatuor Evangelia.

Commentaria in Apocalypſi. Prodiſerunt iſthæ Operaſ *Veneruſ* cura Cardinaliſ Sarnaniſ.

De

SEC. XIV.
A. D.
MCCC.

De munda sanitate & renouatio morborum digestio. Typis excusi prodit *Mequoria.*
Commentaria in xv. libros Sententiarum. MSS. in Bibliotheca Vaticanâ.
Alia quedam illius scripta recenset Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 331.

1312.

HERVÆUS NATALIS, natione Brito Aremoricus, in Academiâ Parisiensî Theologus Doctor Regens, Ordinis Prædicatorum primum in Conventu Montis Relati prope Parisios Monachus, dein in Provinciâ Provincîæ Moderator, postea Vicarius generalis, ac demum in Comitibus totius Ordinis Lugdunî anno 1318: habili Generalis creatus. Claruit annis 1312. Obiit Narbone anno 1317. die x. Angulî.

SCRIPTA.

Commentaria in xv. libros Sententiarum. Prodiit Venetiis 1.5. 4. vol. f. Parisiis 1547. Quodlibeta majora 1v. Venet. 1486. Quodlibeta minora xxiv. Venet. 1513. Tractatus de Potestate Papa. Parisi. 1647. cum Commentariis.

Defensorium contra impugnantes Fratres Prædicatoris, quod vivunt secundum Apostolicam vitam. Venet. 1516. 8^o

Tractatus de Verbo. De Voluntate. Questiones de peccato originali. De aequalitate Mundi. De cognitione primi principii. De Beatitudine. Questiones v. De Virtutibus moralibus. De ordine secunda intentionis ad primam. De secundis intentionibus Tractatus 2. De paupertate Christi & Apostolorum. Tractatus de Sacramentis. De utraque Potestate Papali & Regali. De materiâ Celi Questiones 12. De Relationibus Questiones v. De unitate formationis Questiones xviii. De unitate forma in homine. De motu Angelî. Opuscula ista proxime recensita prodierunt simul Venet. 1511. f.

Commentarius in Epistolâ S. Pauli, qui sub Auselini nomine circumfertur, & Hervæo nostro à quamplurimis ascribitur, Hervæo Dolensi debetur: uti supra suo loco notatum est.

Summa Logica Aristotelis, quæ inter Aquinatis Opera habetur, à nonnullis Hervæo Natali adjudicatur.

1315.

HUGO PRATENSIS, seu de Prato Florido, gente Italus, Pratis prope Florentiam natus, Ordinis Dominicani Monachus. Ecclesiastes celeberrimus claruit annis 1313. obiit annis 1322. Exant *Sermones Dominicales super Evangelia & Epistolâ totius anni,* Lugdunî 128. 4^o *Sermones de Sanctis totius anni ibid.* 128. 8^o *Quadragesimales Sermones,* Venet. 1578. 8^o 1584. 8^o

1315.

PORCHETUS SALVATICUS, natione Italus, Patriâ Gemonis, ex illustri Salvaricorum gente natus, Ordinis Carthusiani Monachus, incerta admodum ætate Scriptor, cujus nullus, quod sciam, ante Augustinum Justinianum nominat. Neque ipsemet Justinianus, qui scripta ejus in lucem protulit, ætatem illius indicavit. Illum equidem ad annum 1512. in Cartophylace suo retulerat Vir Cl. Gul. Cive. non alia tamen, uti ipse mihi coram agenti affirmavit, ratione motus, quàm quod Liber ejus contra

Judeos paucis post annis prælo exierit. Sanè parum credibile videtur, Petrum Galatinum, cujus opus anno 1518. in lucem primum prodit, Porcheti scripta adeo insigniter capillare aut possuille aut autum esse; modo ipse Porchetus paucis ante annis scripsit, forsan & in vivis adhuc esset, qui ingrati hominî plagium deprecaret: præsertim cùm ante Sæculi xv. exitum Galatinus Opus suum concinnasse videatur. Quin & Augustinus Justinianus, utcumque certam Porcheti ætatem nequaquam indiget de eo tanquam superioris ævi scriptoris verba facit. Miræus, nescio quâ auctoritate motus, illum anno 1317. vixisse prodit. Certè veri non absimilis iste calculus videtur, modò Scriptoris alicujus vetustioris auctoritas accederet. Ipse Porchetus hanc vulgari linguæ Hebraicæ scientiâ instructus, & in Hebræorum scriptis versatissimus, scriptis insignis Opus adversus Judeos, cui *Vithoria* titulum dedit, ad Indulcentiam persudandam & ut præstentius veritas fulgeat fidei Christianæ, uti ipse in Præfatione loquitur. In opere isthoc condendo quamplurima ex Rymundi Martini *Pugione fidei* excerptis, ad hoc autem non ingratum, ut ab illo se sumpsisse hujus libelli materiam in plerisque compilandi licenter agnoscit. Illud demum tenebris eductum Augustinus Justinianus, Episcopus Nebensis, & ipse rerum Hebraicarum peritissimus, recognovit, auxit, & Parisi. 1520. f. in lucem dedit præmissa ad Guilelmum parvum, Episcopum Trecentensem, Epistolâ nuncupatoria, quâ locis ex Hebræorum monumentis à Rymundo & Porchero prolatis fidem facit, se maximam illucum partem in istis libris, quos semè omnes sibi comparaverat, legisse testatur.

SEC. XIV.
A. D.
MCCC.

De Script.
tot. Sæculi
xiv. p. 13.

FRANCISCUS MAYRONIUS, natione Gallus, Dignæ in Provinciâ natus, *Dobler Illuminatus & Auctum* dictus, Joannis Duns Scoti Discipulus, Ordinis Minorum sodalis, in Academiâ Parisiensî Theologiæ Baccalaureus, Roberto Siciliæ Regi admodum charus, claruit anno 1315. quo circiter tempore Actum Socobnicam primum omnium Academiæ invexit; quò singulis diebus Veneris, æstivo tempore, ab ortu Solis ad occasum sine ulla requie, sine ulla pœstia aut potu, sine ullo Præsidis auxilio ab unico quodam Respondente contra multos oppositos disputator. Anno 1321. Joannis xxv. litterarum ad Cancellarium Parisiensem beneficio Doctoratus seu Magisterii pileo donatus est, & Theologiam docendi potestatem accepit. Obiit Placentiæ anno 1325. à Pontificiis quibusdam recentioribus acriter vellicatus; quod in xv. Sentent. libr. dist. 19. qu. 2. Superfluentem Christi ac Sanctorum meritorum Theaurum in dubium revocaverit.

1315.

OPERA.

Commentaria in xv. libros Sententiarum. De Formalitatibus liber. Quodlibeta varia. De primo Principio. De expunctione divinarum nominum. De invocatione entis. Prodiit Opera ista Venet. 1.25. 1556. 567. f. Proletrunt antea, excerptis Commentariis & Quodlibetis, ibid. 1517.

Sermones

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC

Christum, Sathanam, & Hæresiarum dæmonem, Pontificatu deturbat, & imagine ejus coram combusta anno 1318. Nicolaum v. antea Petrum Corbasiu dictum, Antipapam constituit. Securus interitum Avenione delictis Ioannes, & Ludovici minas & molitiones rider; ac Pisanorum auxilio usus, anno 1335. Antipapam in ordinem redigit. Sed ut ad alia transierimus, acris Ioanni cum Franciscanis duplici nomine mota est controversia. Isti enim Christum & Apostolos nil aut proprium aut in communi possedisse, Christumque nudum in cruce peperidisse docuerunt: ac rerum quarumcumque non Dominum, sed usum solummodo, ad se pariter ac Christianos quolibet perfectos spectare gloriati sunt, contemnit Sententiam hæreticos infamantes. Ioannes, qui pecuniam animæ carolorem habuit, episcopus immensam vim in fœculis concervatam mortuus reliquit, Dominicanos in partes advocans, utrumque Minoritarum articulum tanquam vanum, falsum, & hæreticum damnare. Christum corda, paupera, splendidaque veste indutum in cruce peperidisse, rerumque usum à dominio separari non posse definivit: Franciscanos sibi adversantes excommunicavit; & *Fraterheros* vocans, ex iis complures flammis combussit. Nuge hæ: veram majoreis momenti doctrinam ista, quam anno ciciter 1331. aperte docuit & prædicavit Ioannes, damnare Sorbona, refutavit tanquam hæreticam gravissimam plurimam: nempe animas defunctorum fideliem ad beatum visionem Dei ante Resurrexerunt non admitti. Obiit Ioannes Avenione anno 1334. die 14. Decembri.

SCRIPTA.

E *Epistola* vi. Concil. xi. p. 1629.
Epistola alia LXXII. apud Bzovium Annal. ad an. 1177, &c.
Epistola alia LXXV. apud Waddingum Annal. Minor. ad an. 1177, &c.
Epistola alia CCXXVI. ibid. Tom. 3. In Regesto Pontif. p. 52.
Constitutiones xx. *Apostolica*; quas *Extravagantes* appellari voluit. Iste quidem nec ab ipso Ioanne, nec ab ullo alio Pontifice, vulgare aut probare sunt, sed privata autoritate collectæ anno ciciter 1340. Prodiit *Rothomagi* 1519. 12^o. *Francfurti* 1586. 8^o. *Venet.* 1591. 8^o. cum Glossis Lugduni 1584. f.
Alia Inquisitionis adversus Petrum de Palude; & *Epistola unica*, quæ Fr. Michaeli Minoritæ committit causam quorundam Minoritarum malè de fide sententium, apud Baluz. Miscellan. Tom. 1. p. 165.
Epistoliarum Regellum in v. partes divisum MS. in Bibliothecis Vaticana, Barberina, &c. Singularum Epistoliarum argumenta & initia habentur Concil. Tom. 21. p. 1647.
Sermones 2. in illud, *Memento Operum Patrum, quæ fecerunt in generationibus suis*. MSS. in Bibl. publica Cantab. Cod. 179. num. 1. 1.
Retrattatio questionis, num anima Sanctorum non fruatur Dei visione ante Iudicium extremum, Extat apud Ioann. Villanum Hist. Florent. lib. 2. cap. 19. monumente E. L. & S. Cazolæ Append.

Biblioth. Pontif. lib. 1. p. 139.
Libellus de Censuris Mundi, an typis prodidit nondum compos. Lacubrationes Spirituales in hunc libellum mediatum esse Parricium Fattocium Turritianum testatur Leo Allatus in Apibus Urban. p. 209.
Arti Metallorum transmutatoria. Ex Latino in Gallicum sermonem conversa prodit Lugduni 1577. 8^o.

ALBERTVS PATAVINVS, natione Italus, Eremita Augustinianus, Agidii Romani discipulus, in Academia Patiensis Doctoratus gradum assecutus, SS. Scripturas publicè, ac magna discipulorum frequentia interpretatus est. Claussit anno 1316. Obiit Laterie anno 1328. seu, ut alii, 1323. ætatis suæ 46. in conventu Augustinianorum sepultus. Erecta ei est post mortem in Prætorio Patavino supra fores septentrionales marmorea statua, hoc elogio literis inscripto. Super statum. *A lberio Eremitarum patri singularissimo, vite continentissimo, patri Patavino, studiorum alumno, & reipublica Christiana summo splendens*. Sub statu. *Albertus liberalium artium ac urbis nostræ splendor, in Ordine Eremitarum regulam professus, continentissimum vitam fuit: is clarus ingenuus, sub celeberrimo Agidio Romano ejusdem Ordinis literis apprime imbutus sumptis Parisiis infusa magistratu, tam clarus evasit, ut Paulum Apostolum, Moysen, Evangelia, ac librum Seneciarum expositione splendidissima referaverit: idemque ante omnes sua ætatis viros sacundissimus predicaver; immortalis memoria hic optime jure datur*. Scripsit quam plurima; ex quibus typis impressi prodierunt *Sermones de Temporibus de Sanctis, & Quadragesimalis*; Parisi. 1544. 1550. 8^o. *Venet.* 1584. *Expusio Evangeliorum Dominicalium totius anni prodit. Venet.* 1476. f. MSS. extant Commentaria in *Pentateuchum*, in *Evangelia* quatuor; in *Epistolas D. Pauli*, in *Magistrum Sententiarum*, Patavii etiamnum assertas, teste Josepho Pamphilo Chron. Ord. Eremit. S. Aug. p. 45.

MICHAEL CÆSANAS, natione Italus, S. Theologiæ Doctor, Ordinis Minoritarum socius, Provinciæ Bononiensis alumnus, Ordinis sui Generalis electus est in Comitibus Neapolitanis anno 1316. pridie Cal. Junii Italianæque ad restaurandam Franciscanorum disciplinam strenue se accinxit. Anno 1322. fervente inter Pontificem & Minoritas controversia de paupertate Christi, & usu ac dominio rerum, Capitulum generale Ordinis sub Perusii celebravit, & Minoritarum sententiam hæreticos nori, quam insulter Ioannes Papa, innumum esse declaravit. Glificente acris lite, Michael Ludovici Imp. partibus se adiunxit: quo nomine Avenionem à Pontifice ad dicendam causam ann. 1327. evocatus, in custodiam datus est. Anno sequenti ex Petri Corbati Minoritæ suocatione in Antipapam toti Minoritarum ordini iniquis factus Pontifex, Michaëlem hæreticos ob definitionem Perusinam accusat; indices assignat, causam agi jubet. Michaëli à Pontifici sententiâ appellat; & eventum veritus, Avenione clam fugit. Fugientem excommunicavit Ioannes, ac gradu deposuit, commissâ Beccardo Cardinali Francis-

134

134

ÆC. XIV. canorum Praefectura, Michael ad Concilium provocat, & Ludovicum Imp. Nicolaum Papam, Occamum, potiorisque sui Ordinis patrem sibi adiungens, rem suam fortiter agit, & Pontificis minus rider. Anno 1329. Bertrandus convocatis Franciscanis Pontificis sequacibus apud Luteriam mensis Junio Michaelum Generalium Ordinis submovit, & Gerardum Oddis loco ejus substituit. Michael nihilominus Imperatoris favore subnixus nequaquam cessit; Joannem autem hæreticos palam accusavit. Quapropter ipse anno 1330. à Pontifice diris iterum devotus est; & à Gerardo in Conventu Franciscanorum Perpallianensi anno 1331. hæreticos damnatus. Obiit Monachil in Bavaria anno 1342. in vigilia S. Andree, Generalis titulo ad extremam usque spiritum moribus revere. Exant *Tractatus contra varios errores & hæreses Joannis xxii. Papa*, præcipue verò de nulli domino bonarum Ecclesiasticarum, & oblatione rerum temporalium in perfectione sancti Monachorum & Clericorum, apud Goldastum Monach. Tom. 2. p. 1236. *Epistola* apud Waddingum Annal. Minor. ad ann. 1377. alia 2. ad an. 12. *Littera* ejus ac Protectiones contra Joannem xxii. prodierunt Lugduni 1495. Porro *Commentarii in Ecclesiam Prophetiam*, 19. 14. libros *Senteniarum*; & *Sermones de Tempore*, ac de *Sanctis* à Michaela elucubratos esse refert Lucas Waddingus de Scriptore. Ord. Minor. p. 259.

Apparat. Tom. 1. p. 787. & Altamira Biblioth. SÆC. XIV. ab An. MCC C.

BERTRANDVS DE TVRRE, patris Aquitanus, Camboli in Cadurcensi Diocesi natus, *Doctor Famofus* vulgò appellatus. Ordinis Franciscani socius, & Provincia Aquitaniae Minister. Claruit anno 1319. quo ad Archiepiscopatum Salernitanum electus est. Anno sequente inter Cardinales cooptatus, Episcopatum Tufulanum de mum obtinuit. Plurimas ante & post suceptum Galerum pro Pontificibus Romanis Legationes obiit, æque anno 1328. totius ordinis Franciscani Administrator à Joanne xxii. constitutus fuit; usque dum Michael Cæsenas in ordinem redigeretur, aut dignitate submoveretur. Factum id à Bertrando anno sequente; cum habitis Luteriæ Franciscanorum Papæ sequacium Comitibus Cæsenati fauces abrogati sunt. Obiit Bertrandus circa an. 1314. Scripsit *Sermones Epistolares*, seu in Epistolas inter Miliam habendam legi solitas; impressos Argentina 1501. *Sermones de Tempore*; ab *Adventu usque ad Pascha*; & *Sermones de Sanctis, Dominicalibus, Quadragesimalibus, & Feriis*; *Commentaria in 14. libros Sententiarum*; in *Evangelia & Epistolas totius anni*; MSS. in Bibliotheca Vaticana, teste Waddingo; ut *Tractatum de proprietate Christi & Apostolorum*, & *Collationes Theologicas* missa faciam.

De Scæc. tot. Ord. Min. nos. p. 10.

1317.

ASTESANUS, sive Astensis, gentis Italus, ex Afrâ Subalpino urbe oriundus; Ordinis Minoritarum sodalis, Provinciae Iauensis alumnus, claruit annis 1327. Obiit circa an. 1360. Scripsit; hortante Joanne Cajetano Urfino Cardinale S. Theodori, *Sermonem de Confessione*, vulgò *Astesanam* dictam, libris viii; quæ cura Bellari & Gornetii prodit *Norimbergæ* 1481. f. Poltea à Bartholomæo de Bellariis Feltrensi & Gornetio Vlyssipponensi, Minoritis, recognita & in lucem edita, Venet. 1519. f. Ex hæc *Canones Penitentiales* excerpti, & notis illustratos una cum aliis edidit Antonius Augustinus, Venet. 1584. 4^{to}.

1377.

IACOBVS DE LAVSANNÂ, natione Gallus, Ordinis predicatorum sodalis, & Academiæ Parisiensis Theologus, claruit anno 1377. quo Licentiatum gradum accepit, pileo doctorali paulò post donatus. Postquam Theologiam Luteriæ ibi publicè docuisset, Ordinis Provincialis per Galliam totam constitutus est, sed tandem Lamsannensi regende adnotus. Innumera fere contulit, inprimis verò plures S. Scripturæ libros Commentariis fidelissimis illustravit. Ex his in lucem prodit ingens *Moralitarum Opus*, in XII. libros distributum, Lemovici 1528. *Sermones de Tempore, Sanctis & Quadragesimâ*; prælo his eiecerunt, ab Alphonsio de Castro poëta vix evulgati. Tractatum illi in Praefatione elegium posuit Alphonsus; id verò præfatum notat Iacobum in Parabolis admodum frequenter esse, ut Salvatorem ipsum, qui parabolice ad ludos verba facere solebat, datâ operâ imitari videatur. Cætera illius scripta dabunt Follensis

DVRANDVS A S.PORCIANO, natione Gallus, in oppido, quod à S. Portiano Abbatibus dicitur, Avenionum Boils proximo natus, *Doctor resclarissimus* dictus; Ordinis predicatorum Theologus cœnimus, claruit anno 1310. septennio ante Doctor Parisiensi retranslatus. In Italiam postea profectus, S. Palatii Apostolici Magister anno 1312. à Joanne xxii. constitutus est; nique illi factas literas aliquandiu explicuit. Anno 1316. die xiiii. Ianuar. Meldensis Episcopus à Pontifice creatus est, anno sequente ad sedem Ancienensem seu Podienensem promotus. Obiit anno 1331. die xiiii. Septembris, Meldis in Ecclesiâ principe sepultus. Extant *Commentaria super libros 14. Sententiarum*; (que juvenis iuchavari, senex absolvit) non una vice edita, præcipue verò, Venet. 1571. f. *Libri de Origine Jurisdictionum, seu de Ecclesiasticâ Jurisdictione & Tractatus de legibus*, typis vulgati Paris. 1506. Plura alia ejusdem scripta adhuc inedita recentet Altamira Biblioth. prædicat. p. 109. Nugas igitur, qui nostrum cum Durandis Troazienti, Leodienfi, & Speculariore confundunt, atque illi *Epistolam* Decodum ad Henricum Regem de Corpore Domini contra Brunonem ascribunt.

THOMAS MORVS, seu de la Moori gente Anglus, Eques Auratus, & Edwardi II. Angliæ Regis famulus. Sub illius auspiciis ac ducta contra Scotos stipendia fecit; causamque ejus postea throno injuriâ depulsi summi, quâ potuit, fide ac constantiâ tueretur. Claruit anno 1300. Scripsit *Edwardi II. Vitam ac Res gestas* ab anno 1307. quo regimen suum assumpsit, usque ad annum 1316. quo à nefariis Parricidis interemptus fuit. Gallicè Historiam suam Monis contulit, quam Idcirco postulant illo Latine vertit Gualterus Baker Canonicus Orlensis. Extat Latine

SEC. XIV. Latine inter Scriptores Anglicos Normannicos
à Gul. Cundino auspicijs Reverendissimi Præ-
sulis Martiani Parkeri Archiepiscopi Cantuariensis
edito. Londini 1744. f. Francfort. 1601. f.

10.

NICOLAUS DE LYRA, seu *Lyranus*, Trithemio & Balco Anglus, rectius verò Nomanus, Lyra in Diocesi Ebroicensi natus, *Dactyl. Platum* & *milus* dictis. Parentes Judæos habuit, atque inter Rabbinos Judæos prima litterarum fundamenta posuit. Postea ad fidem Christianam conversus, Minoritarum habitum in Carnobio Vernoliensi ad Custodiam Normannæ cum spectante anno circiter 192. induit. Theologiæ Magister in Academia Parisiensi creatus. Clamit anno 1310. Postquam aliquot in Conventu Vernoliensi annos exegisset, ad Academiam Parisiensem se contulit, & in Magno Franciscanorum Conventu per plures annos S. Scripturam interpretabat, et: quam demum interrogant, et ad unum ad dicens ipse aggressus, dapsilic Co memorato, literalis altero, altero moralis, illustravit. Anno 1329, à Joanne Francie Regnâ inter alios viros celeberrimos designatus est, quî Testamentum suum executioni demandaret. Obiit anno 1340. die xxiii. Octobr.

SCRIPTA.

P *Offella perpetua*, seu *brevis Commentaria in universa Biblia*. libri LXXXV. Opus ædum et eruditum, anno 1793. inchoatum, anno 1796. absolutum. Post imperfectas aliquot et minus accuratas editiones *Hajl.* 9-8. *Lugduni* 1797. 6. vol. f. et alibè, prodit castigata cura Fr. Fesardentii, Jo. Daderi, & Jacobi de Cailly, *Lugduni* 1799. dein in Bibliis Gloucestriæ *Dnaci* 16. 7. *Amsterc.* 1634. in Bibliis maximis *Parisi.* 1660.

*Positivæ maiores, seu Enarrationes in Epistolas
& Evangelia Dominicalia totius anni. Vener. 156,
1568. 8^{vo}.*

Tractatus de idoneo ministrante & suscipiente.
SS. *Altaris Sacramentum.* Prodiit una cum S.
Thome libello ejusdem argumenti in Germania
in a^o absque loci vel temporis mentione facti.

Diffinitio contra perfidiam Indorum, quæ una cum ejusdem *Præceptoris* *Indorum* & *Parisus* edita fuisse à Mico dictur. Cens. prodit *Veneris* 1483. ad calcem *Postillarum* in omnes uniusque Testamenti libros.

Tractatus contra Iudeum quendam, ex ipsis Evangelii verbis Christum ejusque doctrinam impugnantem. Prodiit una cum precedente Opusculo ad calcem Postillæ Lugduni 1529.

Contemplatio de vitâ & gestis S. Francisci, à
Lucâ Waddingo unâ cum *Opusculis S. Francisci*
edita Antwerp. 1623. 4^{to}

Alia aliquot Lycani scripta enumerat Bellarminus de Script. Eccles. pag. 369. plura Baleus Cent. v. cap. 12. nonnulla Waddingus de Script. Ord. Minor. p. 266. qui loca, quibus Tractatus illius quidam M.S. allervantur, indicat.

1519-

ALBERTINVS MVSSATVS, natione Italus, Patria Patavinus, Poeta & Histori-
Append.

cus pro ratione xvi sui non incelebris, Obiit SAC. XIV.
exil Clodii anno 1210. in ubi vero patria fe- ab An.
pultus. Scripsit Gellius xvi. de *Gefus Henrici vii.* MCCG
Germanorum Imperatoris, *Priapria, Eccliumi*
Librum de Fato, atque alia quaedam, quae
sum notis & Emendationibus Laurentii Pi-
gnorii, Oti, ac Villani prodierunt excusa Fe-
ner, 1647. F.

ANDREAS HORNE, natione Anglus, patria, nisi male coniecero Baleus*, Glocestrensis, fuit Municipalis Angli canis studiosissimus. Clauit anno 1320. Aetatem quidem ejus sibi incomptam esse Baleus agnoscit; neque aliud de illo tradit, quam quod in Hilofia veratissimus, comparatis hinc inde Historiarum Floribus, *Clauisefrida Chronicon* condiderit. Chronicon quidem jampidum perijt. Aliud autem, quod Baleus penitus hujus, superest Opusculum; inde Aetatis aetas certo definitur querat. Scriptum enim Andreas Iuris Potestatis Anglicani *Sammus*, quatuor *Spectrum Infirmitatum* appellari voluit, lingua Gallicani, quae in Foro Angliezno more vetusto usurpat solet. Ea illo parer Auctorem id sub Edwardo II. Rege, ante annum tamen 1314. conscripsisse. Obiit post annum 134. quo Abbas Walsingham eius eusum in foro egit; uti testimonium ex Archivis foenibus depreceptum atque operi puenit. demonstrat. Vir sacrum litterarum non minus quam iurisperitentie callentissimus, nullas in fo. Angliano leges usurpat voluit; nisi quae S. Scripturae & juri naturali consentanea essent; adeoque postrema Operis parte consuetudines Anglicas utriusque contrarias legillatim enumerat & aboleri suadet. Prodit *Spectrum Infirmitatum* Gallice *Londini* 1642. 8o. Anglice conuulsum *Londini* 1646. 8o. Ceterum non immerito in Catalogo nostro locum obineat Andreas, non solum quod S. Scripturam unicam Iurisperitentie normam ponat; sed & illustre Ecclesiae Anglicanae fidei de libris Scripturae Canonice Testimonium exhibuerit: quod quidem, c. m libet exteris ignotus, non tribus etiam (si Iurisperitulis exceptis) parum notus sit, integrum apponere Lectori non ingratum fore arbitror. Postquam igitur universam Legem totiusum in S. Scripturae fundamenta esse praefatus fuisset; totaque scripturam in Veteris ac Novum Testamentum diffundisset; xxix; Veteris Testamenti libros, ex mente Hebraeorum recenset; ac dein Iunguntur*: Et outre ceux sont aucte livres en l'vrai Testament, tout soit ne soient elles autorises Canon, sicme, Tobie, Indeh, Maccabes, Ecclesiasticus. Et praez istos aillz fmes Veteris Testamenti libri, quousqz autoritate divina careant, neque in Canonem recipiantur; ex. gr. Tobia, Indeh; Maccabearum libri, Ecclesiasticus.

1310.
* Cent. 13.
C. 42.

⁴ In Preface, p. 4.

PETRVS AVREOLVS, genit. Galtius, Verne iz feu Verboriz ad Iltam fluvium natus, *Doflor Facundus* appellatur, Ordinem Minorum ingressus, Michielsii Censuram electioni in Generale anno 1316. in Comitibus Neapolitanis beneque obstitit. Anno 1318. licentiam publice docendi in Academia Pauperum mandato Pontificio accepit, Magisterii

B 2 apice

138C. XIV.
ab An.
MCCC.

apice donatus. In Magistrum itaque Sententiarum legit, donec anno 32^o. tetr. Cal. Martii, ad Archiepiscopatum Aquensem in Gallia eveniret. Obiit die xxviii. April. sed quo anno, non constat: ceteri post annum 1345. quo *Evangelium Biblicarum* inscripsit. Errant proinde qui eum Cardinalem albo inscribunt: nec minus forsan, qui Joanni's Duns Scoti discipulum fuisse volunt.

SCRIPTA.

Commentaria in libros 1v. Sententiarum, quorum quæ in primum, edita sunt cura Card. Sarnani Roma 1595. f. quæ in 2^o, 3^o & 4^o libros præcedunt ibid. 1503. f.

Quælibet varia, cum Tomo 2^o. Comment. Roma 1635.

Breviarium Bibliorum, seu *Epistoma uniuersa S. Scriptura juxta literalem sensum*. Prodiit Venet. 1507. Argentina 1514. Paris. 1565. Venet. 1571. cura Stephani Nouelleti Paris. 1585.

Tractatus de immaculata Conceptione B. Virginis, qui *Tholosa* 1514. prodidit dicitur.

Librum ejusdem, qui inscribitur, *Rosa Distinctionum: Sermones de tempore, & Tractatus de pauperibus & infirmis verum*. MSS. in Conventu Saglensis Normannico extare refert Lucas Waddingus de Script. Ord. Minor. p. 276.

1321.

JOANNES BASSOLIS, natione, ut fertur, Scotus, *Dilect. Ordinatissimus* dictus, Ordinis Minoritarum socius, Joannis Duns Scoti Discipulus, illi præ ceteris ob ingenium dilectus, adeo ut eo unico præfente Scorus sufficiens auditorium adesse diceret. Anno 1311. Rhemis, 1322. quo præcipue claruit, Mechliniæ in Magistrum Sententiarum prælegit. Quando obiit, non liquet. Extant *Commentaria seu Lectura in 1v. libros Sententiarum*, cura Oronzii Finel Delphinatis edita Paris. 1517. f. *Miscellanea ejusdem Philosophica & Medica* ibidem prodierunt.

1313.

BERNARDUS GUIDO, gente Gallus, Patria Lemovicensis, ex vico Roeria prope Rupem - Apis oculandus, humili loco natus est anno 1251. Anno 1280. Prædicatorum Ordini se adjunxit, anno 1294. ex Lectore Cœnobii Albienus Prior factus, anno 1297. Carcassonas, 1299. Cisterciensis, 1301. Lemovicensis Prior constitutus. Anno 1305. Inquisitor contra Albigenes Tolosanos renuncians est, Ordinis sui Procurator in Curia Romana anno 1311. electus. Quadriennio post Joanne xxii. pro pace intercivitates concilianda & commendanda in Italiam missus est. Anno 1321. Tolensem Episcopatum in Gallia diuturnæ militiæ præmium tulit; anno sequenti ad sedem Lodovensem in Gallia Narbonensi transiit. Obiit anno 1321. die xiiii. Novemb. apud Dominicanos Lemovicenses sepultus.

SCRIPTA.

De *Fundatione Ordinis Grandimonsensis & Arviæ*, & *Monasterii S. Augustini Lano-*

viensis Historia brevis ad annum 1313. deducta Extrat apud Labbæum Biblioth. Nov. MSS. Tom. 2. p. 275. S. E. C. XIV. ab An. MCCC.

Geila Comitus Tholofaurum, à Cæcello edita Tholosa 1623. f.

Vita S. Fuldevanni Episcopi Lodovensis. Habetur apud Bollandum ad xiii. Februar.

Vita S. Glodofredi virgini, à Bernardo quodam Abbate, forsan nostro, conscripta habetur apud Surium ad xxv. Julii.

Speculum Sanctorum ad Joannem xxii. in quo de Christi, Sanctorumque omnium ac Martyrum vitis agitur libris, seu potius voluminibus 1v. Extrat M. in Bibliotheca Prædicatorum Avenionensium. *Epistolæ eius nuncupatorias & Prefationem* dedit Labbæus ibid. p. 511. qui *nomen & geila Episcoporum Lemovicensium*, à S. Martiali alique ad an. 1273. inde excerpta exhibet pag. 265. *Historiam de S. Thomâ Cantuariensi*, p. 517. aliquot *Sanctorum Vitæ ipsius* elibit. Inde etiam excerptas edidit Fr. Bolquetus Clementis v. & Joannis xx. Pontificum *Vitæ*, alius alii.

Speculum Historiarum Romanorum Pontificum atque Imperatorum & Regum Gallie usque ad an. 1321. Berengarii Generalis sui jussu concisum, & Joanni xxii. dictum. Extrat M. in Bibliotheca Colbertina & apud Prædicatores Avenionenses.

Acta concilii generalium Capitulorum Dominicanorum Ordinis ab Ordine condito ad hactenus tempora, Aymerici Generalis jussu collecta & digesta. Habetur MSS. ap. Dominicanos Tolosanos.

Prædica Inquisitionis. MS. ibidem.

Tractatus brevis de temporibus & annis generalium & particularium Conciliorum. *Tractatus de Officio Missæ, De Præceptis Decalogi, De Apostolis & LXXII. Discipulis, De Episcopis Tolosan. Dilecti SS. Patrum & Doctorum de peccato originali. De Articulis fidei & Sacramentis Ecclesiæ*, atque alia quedam, MSS. in Bibliotheca Colbertina, teste Cl. Oudino Supplem. p. 395.

MARSILIUS PATAVINUS, MENANDRINUS dictus, natione Italus, civitate Paduanus, in Aurelianensi Academia Jurisprudenciæ elementis imbutus, uti de seipso prodit *, Philosophus & Jurisconsultus sui temporis celeberrimus, Ludovici B.arii Imp. Consiliarius, claruit anno 1314. quo M. jactantem Imperatoriam à Pontificia tyrannide conciliam indignatus, insignem illud Opus, *Defensorem Pacis*, divulgavit; in quo Imperatoris Pontifici adeo non inibelle, ut Pontifex Imperatori non solum in temporalibus, sed etiam in spiritualibus quoad eternam Ecclesiæ Discipulam innotendam subijci debet, acutè & eruditè probat; atque Romanæ fastum, ambitiosum & luxuriam luculenter depingit; Pontifici Romano ne minimam quidem super reliquis Episcopis potestatis aut præeminentiæ Prærogativam jure divino competere fuisse demonstrat. Tanta Martii fiducia in talem actus Joannes xxii. anno 1327. prolium edidit Decretum, quo cum dictis deover, ipsiusque argumenta utcumque vellicat. Unde nil mirum cum in Indice Librorum Romano Authoribus damnatis adhuc accenseri. Obiit Martius apud Moacemaltum ann. 1328. medio Septembri. E. 1328. *Defensor*

1324.

* Defens. cis la cih

1327. *Defensor Pacis*, seu *de re Imperatoriâ & Pontificiâ adversus usurpatum Romanum Pontificem jurisdictionem libri 3. Basl. 1522. f. Francofurt. 1612. 1621. 8^{vo} & apud Goldastum Monarch. Tom. 2. pag. 154. De *Jurisdictione Imperiali in causis Matrimonialibus*, ibid. p. 178. De *Translacione Imperii Tractatus*, ibid. p. 147. & in Antilogia Papæ à Weissenburgio edita Basl. 1551. 8^{vo} quam in Appendice suo ad Falcilium Rerum Expendedatum recudi fecit Vit doctissimus mihiq; amicissimus Edoardus Brovyn Londini 1683. f. pag. 55.*

1327. **PETRUS BERTRANDUS**, gente Gallus, Annonæensis oppidi in Vivariensi diocesi elvis, Martini Bertrandi filius, Gulielmi Noviomensis Epi copi frater, Juris Pontificii ac Cæsaræi in Academicis Avenionensis, Montpellulani, Arelatensis, & Parisiensis professor; Consiliarius Regius, & Joanne Francorum Regina Cancellarius, ex Decano Ancienfis Ecclesiæ primus Episcopus Nivernensis, deus anno 1325. Aveniensis sine Augustodunensis factus est. An. 129. cum Gulielmo Archiepiscopo Senonensi, cæterisque Prelatis, pro immunitate Ecclesiasticâ adversus Petrum Caneum Advocatum Regium totam Philippo Valerio Rege strenue decessavit. Anno 129. die 27. Decembris. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis titulo S. Clementis à Joanne XIII. renuntiatus est. Anno 1341. Collegium Augustodunense xie suo fundavit. Obiit Avenione anno 1349. die xxiv. Junii. Exat *Libellum de Jurisdictione Ecclesiasticâ*, seu *Alia dissertationis adversus Petrum de Cugneris pro Ecclesiæ Gallicanæ libertate*; fecit *Paris. 1491. 4^{to}* apud Goldastum Monarch. Tom. 2. p. 1361. *Tractatus de origine & usu Jurisdictionum*, seu *de spirituali & temporalis Jurisdictione*, inter alios *Tractatus Juris editus Venet. 1584. Tom. xii. pag. 408.* Utique Opus habetur in Bibliotheca Parr. Tom. xxvi.

1326. **PETRUS DE DUSBURG**, Patria, ut videtur, Dusburgensis, Ordinis Teutonici frater & Sacerdos, claruit anno 1326. quo Historiam suam semet absolvisse testatur in Epistola nuncupatoriâ ad Wernerum de Orlsen Teutonico Equitem Magistrum, qui electus anno 1326. ocellus est anno 1330. Turpissimè igitur hallucinatur Oadinus, qui Petrum ad annum 1425. refert. Scripsit Petrus *Chronicon Prussie*, sive *Historiam Ordinis Teutonici* à primâ ejus institutione anno 1190. usque ad annum 1326. ab incerto quodam Autore ad annum 1435. continuatam. Primus eam è tenebris eruit, notis illustravit, dissertationibus xix. de Antiquitatibus Prussicis auxit, & in lucem emisit Christophorus Hartnochius Iena 1679. 4^{to}.

1327. **ANDRONICUS**, Patria Constantino-politana, ex Imperatoris Commemororum profapia oriundus, claruit circa an. 1127. Exat *Dialogus adversus Indeos* Latine ex Joannis Livineii versione in Severatii Auctario ad Casilium Ingolstadt. 1616. 4^{to} & in Bibliotheca Parr. Tom. xxvi. p. 38. Eundem Andronicum autorem habere videntur, *Dialogus adversus Latinos de Processione* Append.

Sp. S. *Dissertatio Imperatoris cum Doctore Armeniorum Petro de duabus in Christo naturis, & aliis Capitulis, & Scriptura contra Joannem Vecam*; quæ MSS. in Bibliotheca Bavarica Cod. 120. observantur, teste Posslevino in Catalogo p. 62.

JOANNES BACONUS, seu Baconthorpius, natione Anglicus, ex Baconthorpi villi pago agri Nordovoliensis oriundus, *Dollor Resolutus* dictus. Invenire ætate Carmelitæ Canobii Nigeccius seu Blaenciensis prope Walsingham se adjunxit, & ab illis Oxonium primum dein Lutetiam missus, Juris utriusque & S. Theologie laureas adeptus est, tantam insuper famam consecutus, ut Averroistarum Princeps vulgò haberetur. Dòmum reverens, post aliquot annos Provincialis Carmelitæ in Angliâ ordine duodeclmus in Conventu Fratrum generali Londini habito anno 1319. electus est. Post quadriennium Romam evocatus, ut super gravissimis de Matrimonio quæstionibus sententiam proferret, cum nimium auctoritati Pontificiæ circa errandas disquisitionibus leges de matrimonio divinas inter disputandum tribuisset; sibi ex ceptus est. Erroris admodum Baconis, rei veritatem diligentius investigavit, vitium agnovit; Palinodium modestè cecinit; Pontificem in gradibus consanguinitatis lege divini prohibitis dispensare non posse contendit; & Sophisticam tanquam perniciosissimam fidei Christianæ pestem deinceps detestari cepit. Obiit anno 1346. Loti diu sepultus.

SCRIPTA.

Commentaria, seu Quæstiones super iv. libros Sententiarum. Prodiit Mediolan 1350. 1621. & curâ Joannis Chrysostomi Matæse Cremonæ 1618. Tom. 2. bis *Parisius* semel *Venetius*.

Compendium Legis Christi, & Quodlibeta. Venetius 1517. f. edita, Quodlibeta prodiit una cum *Commentariis* in *Sententias Cremonæ 1618.*

Tractatus 1. de Regula Ordinis Carmelitæ, & Compendium Historiarum ac Jurium pro defensione ejusdem Ordinis, nescio an adhuc in lucem exierint.

Ineditorum Baconi Operum longum satis Catalogum texi Bileas, ex eo Pitsæus, aliiq; In maximè notati merentur *Commentaria in omnes utriusque Testamenti libros*, in S. *Augustinum de Civitate Dei. Tractatus varii adversus Indeos. Tractatus adversus Joannem Pontificem de Beatorum visione. Sermones varii, &c.*

GERARDUS ODONIS, natione Gallus, Patria Ruthenensis, de Castro Rodulphi oriundus, *Dollor Moralit* dictus. Ordinis Minoritatum sodalis, ac demum anno 1329. Minister Generalis, in Comitibus Parisiensibus Michaeli Cæsenati substitutus. Factum id favore Joannis XXII. Pontificis, cui perquam familiaris fuit. Ut plurimas enim legationes, in Siciliam binas, unicam in Angliam, atque alteram in Bosnam Croazie, illi à Pontifice commissa essent; Pseudo-Patriarcha Antiochenus, & perperuus Ecclesiæ Catanensis in Siciliâ Administrator

SÆC. XIV.
26. A.
MCCC.

ab illo demum constitutus est. Obiit Caxton anno 1399. Extant *Commentarii in libros x. Ethicorum Aristotelis*, Venet. 1500. *Officium de stigmatibus S. Francisci*, à Franciscanis hodiernum recitatum. *Tractatus de figuris Bibliorum*, MS. in Camobio Misapientini. *Quæstiones 11. Philosophicæ de Luce*, & *divisibilitate materia*, MSS. in Bibliotheca Vaticanâ; *Commentaria in libros xv. Sententiarum*; & *in varios S. Scriptura libros*; atque alia quorundam, teste Waddingo, Biblioth. Ord. Minor. p. 143.

1399.

JOANNES CANON, alius *Canonius* appellatus, gente Anglus, Ordinis Franciscani Socius, Rei Theologicæ peritissimus, nec Iuris Pontificii ignarus. Clauit anno 1319. Polaris Oxonii primis Theologicæ rudimentis, Lauream se consultat conuenticum suum Joannem Duns Scotum magno gloria sibi docentem audire. Pileum Magistralem adeptus, Parisiis Theologiam aliquandiu, in Angliam vero rediit, Oxonii usque ad obitum prælegit. Scriptis: *Consuetudina in Magistrum Sententiarum*; *Lectiones Magistrales*; *Quæstiones disputatæ*; & *in Aristotelis Physica libro viii.* Prodiit Venet. 1492. & Francisci Montis Feretri Philosophiæ apud Minoritas Venetos Professoris cura ibid. 1516.

1390.

CVLIELMVS OCCAM, sive **OCCAM**, gente Anglus, in vico cognomine agri Sacrelenis natus, *Dilectus Singularis*, & *Venerabilis Incceptor* appellatus, Ordinis Minoritarum, inter maximæ & portentosa ingenia referendus, inquit Jacobus Giddias *, Joannis Duns Scoti discipulus, postea tamen ejusdem impugnator, adeo ut discretam ab eo sectam, *Nominalium* dictam, seu institueret, seu restauraret. Clauit anno 1310. diu tamen antea scriptis celebris. Inuenit enim sæculo cathodram Theologicam in Academia Parisiensi tenuit, & Philippi Pulchri Gallie Regis partes aduersus Bonifatium Papam edito de Potestate ecclesiasticâ & sæculari libro egregie propugnauit. Minoritarum in Angliâ Provincialis factus, anno 1313. Conuentui Ordinis sui generali Perusii habitio interfuit; ubi uiamini Franciscanorum sussagio definitum est, Christum & Apostolos nil aut proprium aut in communem possidisse asserere hæreticum non esse (propter credi uoluit Joannes Papa) sed finem & orthodoxum. Eandem doctrinam solum Conuentu nubiis locorum, & imprimis Bononiæ predicauit Occamus, donec anno sequente à Joanne Pontifice sub amicitia penâ silentium adigeretur. In Galliam igitur scordans, ibi securus delituit usque ad annum circiter 1328. quo calarum aduersus Pontificem pro Ludouico Bawaro Imp. stauit; Petri Corbarii Antipapæ partes fœuit; Joannis xxii. ambitionem & tyrannidem scriptis acriter oppugnauit; & Imperatorem nulli, nisi deo, in temporalibus subesse palam edocuit. His omnibus anathematis fulmine à Joanne anno 1320. percussus, ad Ludovicum Bawarum Imp. confugit; à quo benignissime acceptus, & secretioribus consiliis adhibitus, in sua illius consensu; partemque eius, quoad uixit, non minus eruditè quam constanter egit, adeo ut Imperatorem sic auiati

soleret: *Tu me defendas gladius & ego te defendam calarus*. Obiit fœctur anno 1347. die X. Aprilis, Monachii in Conuentu Ordinis sui sepultus. Waddingus uero eum ante annum 1392. non decessisse, & Capuæ potius tumulatum esse contendit.

O P E R A.

Questiones super xv. libros Sententiarum, & in Centilogium Theologicum. Prodiit Lugduni 1495. f.

Commentaria in primum librum Sententiarum, loco innominato 1483. f.

Expesitio auris super totam Artem veterem, viz. in Porphyrii Prædicabilia, in Aristotelis Prædicamenta, & in libros duos *æd. igitur*. Prodiit studio Marci Benenentani Romæ 1496. fol. *Summa rerum Logicæ*. Venet. 1508. 4^{to} 1391. 4^{to} Oxon. 1675. 8^{vo}.

Major Summa Logica. Venet. 1572.

Quæstiones in libros viii. Physicorum. Argentorati 1491. 1506.

Philosophia Naturalis, seu Summa in libros Physicorum. Venet. 1506. 4^{to} Romæ 1637. 4^{to} à Bonaventurâ Teulo Velterno euulgata.

Disputatio de potestate ecclesiasticâ & seculari, sub forma *Dialogi inter Clericum & Militem*. Paris. 1498. & apud Goldastum Monarch. Tom. 1. p. 11.

De Iurisdictione Imperatoris in causis Matrimonialibus Tractatus, anno 1242. scriptus. Ibid. p. 12.

Quæstionum viii. decisionum super potestate & dignitate Summi Pontificis. Lugduni 1496. & apud Goldastum Tom. 1. p. 113.

Centilogium Theologicum, enuncem ferme Theologiam speculatiuam sub centum confessionibus subtilissimè completens. Lugduni 1496.

Dialogus inter Magistrum & Discipulum, in tres partes distributus. Prima pars constat libris vii. & agit de potestate definiendi quænam sint assertiones catholice, quænam hæreticæ; de puniendis hæreticis, de infallibilitate Papæ, de potestate Concilii Generalis, &c. Secunda dividitur in duos Tractatus, & oppugnat Joannis XXII. hæresim de beatorum animabus visionem Dei ante resurrectionem non admissis. Tertia dividitur in Tractatus ix. quorum quilibet in plures libros subuiditur. Agit de primatu Pontificis Romani, an à Christo institutus, an Orbis Christiano conuenias; de auctoritate Concilii Generalis, sapientia Imperatoris, de fidei articulis definiendis, potestate ecclesiasticæ & secularis limitibus.

Compendium errorum Ioannis xxi. in quo errores & hæreses xxxvi. à Pontifice edoctos & prædicatos fuisse O. c. hamus comendit.

Opus monachum diurnum, de uiliis dominio rerum Ecclesiasticarum, & abdicatione bonorum temporalium in perfectione. Huius Monachorum, & Clericorum aduersus errores Ioannis Papa: quo Joannis XXII. Constitutiones aduersus Michaelen Cæsenatem & Franciscanos latas impugnatur, rationes ejus diluit, Minoritarum sententiam de proprietate Christi & usu ac dominio rerum suis confirmat. Prodiit simul Opera ista tria Lugduni 1491. & dicuntur apud Goldastum Monarch. Tom. 11. p. 398.

Quodlibeta

* De Script.
non. Ecclesi.
Tom. 1. pag.
322.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCG.

* De Scri-
ptor Orb.
Minor p. 115

* De Scri-
ptor Orb.
Minor p. 115
1330.

Quodlibeta VII. Paris. 1437. Argentorati 1497.
Tractatus de Sacramento Altaris. Prodiit una
cum Quodlibetis, Paris. 1487. Venet. 1516. Paris.
1511. 8.

De corpore Christi liber. Argentorati 1497.
Ibid enim Opusculum Lucas Waddingus * à li-
piori d. sinxit. Ego tamen unum idemque esse
Opus subdubitare. Viderint id, qui utraque edi-
tiones nadi fuerint. Emendat.

Tractatus quod Benedictus XII. Papa nonnullas
Hereses Ioannis XXII. amplexus est &
defendit.

Epistola ad Fratres Minores in Capitulo apud
Affisium congregatos anno 1314. Utinque Opus-
culum extat MS. in Bibliotheca Colbertina, teste
Oudino Supplem. p. 6. 7. Alia plura illius scripta
enumerat Baleus & Waddingus *, quæ nondum
viderant lucem.

PETRUS PALUDANUS, natione
Burghundus, Gerardi Varenbonii Toparchæ in
Bressia filius, Ordinis Dominicorum Mun-
chus, Theologie & Juris Canonici scientiâ in-
signis, S. Thomæ doctrinæ pugil fortissimus.
Anno 1311. Licentiatûs dignitatem in Academiâ
Parisiensi meruit. Anno 1315. à Joannâ Francia
Reginâ Testamentum suo procurando inter alios
præfatus est. Claruit anno 1330. quo citatè
tempore Patriarcha Hierosolymitanus constitutus
est. Obiit, anno 1342. die ultimo Januarii Parisi-
sis, seu, ut alii, in insulâ Cypri, Parisios post
hæreticam deportatus.

OPERA.

Commentaria in 3^m. & 4^m. libros *Magistri*
Sententiarum. Prodiierunt Paris. 1330. 2.
Tom. fol. Prodiat ante Commentarios in 4^m.
librum *Ibid.* 1314. f. in 3. librum *Ibid.* 1197. f. La-
cunas in Commentariis hæc ante deprehensas ex
MS. Codicibus supplevit Vincenzius Hasle-
mius.

Thefaurum novum, seu Sermones de Tempore,
per totum annum, in tres partes divisi, hincma-
lem, æstivalem, & Quadragesimalem. Anvers.
171. Venet. 1784. 8. Colon. 1608. 8.

Tractatus de causâ immediatâ Ecclesiasticæ po-
testatis, in sex partes divisi, viz. de Potestate S.
Petri, Apostolorum, Discipulorum, Papæ,
Episcoporum, Caratorum, cum Decisione
articuli cuiusdam circa materiam Confessionum.
Prodiit Paris. 1306.

Quod Fratres Predicatore non possint habere posses-
siones & redditus, Tractatus, impetus alicuius
in 8.

Commentaria in universos S. Scriptura libros.
Extant MSS. in Conventu Dominicænovum Pa-
risiensi.

Commentaria in primum & secundum librum
Sententiarum extiterunt MSS. penes Damianum
Zenarium Typographum Venetum, qui editionem
eorum meditabatur.

Tractatus de pauperie Christi & Apostolorum
contra Michaelem de Cefenâ, MSS. in Biblio-
theca Colbertina.

Opera omnia Paludani Parisiis impressa fuisse
curâ Mag. Fratris Joannis Primarii Regentis
Parisiensis prodiit Ambrosius de Alcamuz Bi-
Append.

blioth. Prædicat. p. 110.

GUIDO DE PERPINIANO, seu de
Terrenâ, gente Catalanus, ex Rossiconensi Co-
mitatu oriundus, Ordinis B. Mariæ de Monte
Carmelo Monachus, lauream Doctorandis in
Academiâ Parisiensi meruit, inde *Dottor Parisien-*
si vulgo appellatus. Anno 1118. Ordinis sui Ge-
neralis numero decimus rectus Burdigale electus
est, & Inquisitor generalis fidi à Pontifice renun-
ciatus. Anno 1321. Majoricensis Episcopus in in-
sulis Balearibus à Joanne Pontifice tactus est,
postea ad Elensem sedem translatus. Claruit
anno 1310. Obiit Avenione die 121. Augusti, apud
Carmelitanos suos Perpiocenses sepultus, sed
quo anno incertum: licet id hoc ipso anno 1536.
conigiile velit Antonius Alegre *. Extant *Summa*
de Hæresibus omnibus & eorum consuetudinibus
ad Gancellium Cardinalem Albucensem, edita
Paris. 1528. fol. Colon. 1611. Concordia IV. Euan-
gelistarum cum perperis Commentariis, Colon. 1635.
una cum præcedente Opere impressa. *Commenta-*
rium ejusdem in Decretum Gratiani MS. in
Bibliotheca Regis Gallie extat memorat Bilu-
*zius *, Tractatus de perfectione Vita MS. in Bi-*
bliotheca Colbertina Oudino p. 197.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCG.
1330.

* Paralell.
Carmelit.
not. 146. 147.

* Not. in
Genian.
p. 442.

ADAMUS GODDAMUS, live *Wod-*
dheam, natione Anglus, inde *Wodhe* sæpe *Angli-*
cus dictus, patriâ, ut videtur, Norwicensis, (ma-
ximum enim vitæ partem Norwici degit) Ordinis
Minoritarum socius, S. Theologie Doctor, &
Professor Oxoniensis, Gulielmi Occami discipu-
lus, claruit anno 1330. Obiit anno 1353. Babvvela
Le prope Burgum S. Edmundi sepultus. Scriptæ
Commentaria in IV. libros Petri Lombardi Magistri
Sententiarum, quæ typis excusa prodierunt Paris.
1512. Alia plura recenset Baleus Cent. V. cap. 98.
quæ adhuc inedita desinunt.

GUALTERUS HEMINGFORDUS, genitè
Anglus, Gilsburnensis Canobii prope Cliviam
in agro Eboracensi Canonici Regulæ tris Ordinis
Augustiniani. Claruit anno 1337. Obiit Gilsbur-
ne anno 1347. in Canobio suo sepultus. Scripsit
Historiam de Gestis Regum Angliæ à Gulielmo Ba-
stardo ad Edwardum II. Regis tempora, viz. ab
*anno 1066. ad annum 1208. li. Baleo * ac Vossio f.*
fides. Curtiore exemplari usus est Cl. Galeus, qui
in annotationum Hiliorie isti ab ipso nuper
evulgatæ præfixa nonnisi ad annum 1300: Histo-
riam à Gualtero proditam esse meminit. Aliud
autem ejusdem exemplar MS. vidi Cantabrigiæ
in Collegio Corporis Christi, quod ad annum us-
que 1313. progreditur, & in his verbis desinit,
Terra sinit & quiescit. Ibidem MS. extat ejus-
dem Historia Edwardi I. li. quæ tamen, ni malè
memini, hanc aliâ est quàm postrema Hiliorie
prædictæ pars, quæ ad annum 1111. progressa res
primo Edwardi I. li. sexennio gestas enarat. Cæ-
terum Hiliorie illius partem priorem, viz. ab
anno 1066. ad 1273. inter Hiliorie Anglicanæ
Scriptores Quinq. Oxoniæ 1687. fol. evulgan-
dam curavit Cl. Galeus; reliquam se propediem
editurum pollicetur. Præter Annales istos ha-
*bentur MSS. in Bibliotheca Cottoniana * Gestis*
Edwardi III. & Gualtero nostro conscriptis;

1330.

* Cent. 1.
De Hist.
lat. l. c. 65.

* Sub offitio
Necnon D.
1. num. 19.

MCC. XIV. Verum ut priores duntaxat Edvardi III. annos
attingant necesse est, cum triginta circiter ante
MCCC. Regem annis Gualterus obierit.

1310.

LUDOLPHUS SAXO, à quibusdā
Ludolphus dictus, natione Saxo, post peractos
in professione Dominiana 26, vel 30. annos, Car-
tholici in Moguntino Conventu nomen dedit,
postea Prior Cathusianorum Argentinculm
factus, clauit anno 1310. Scriptor verè pius, &
supra sæculi sui sortem elegans. Quo anno obierit
incertum.

SCRIPTA.

Vita Domini nostri Iesu Christi, ex quatuor
Evangelis, àliisque Scriptoris Ecclesia-
sticis collata, cum Commentariis precipuèque
ad singula capita iunctis. Prodiit *Argentina* 1483.
Parisi. 1509. *Venet.* 1562, 1564, 1572, 1578. (cui edi-
tioni accessit *Vita S. Anne & S. Iacobi, B. Vir-
ginis parentum*) *Parisi.* 1589.

*Commentaria in Psalmos Davidicos, iuxta spi-
ritualem præcipuè sensum*, ex Hieronymi, Augus-
tini, Caliodori, & Petri Lombardi sententiis
accurata. Prodiere *Parisi.* 1506. *Venet.* 1524.
Parisi. 1528. *Lugdun.* 1540.

1320.

MONALDUS, natione Dalmata, civita-
te Iustinopolitana, Ordine Minorita, ac tan-
dem Archiepiscopus Beneventanus vulgò habi-
tus, alius à Monaldo Anconitano Minorita, qui
Arzengo à Saracenis martyrio coronatus est
anno 1288, vel 1289, die 11. Martii. Vè.ùm ab
atroque divertum fuisse Monaldum scriptorem
demonstrat Arturus du Montier in Martyrologio
Francicano. Clauit Monaldus noster anno 1310.
Obiit circa an. 1332, die 12. Novembris. Nec plu-
ra de eo constant. Exat *Summa Cassini Conscien-
tie, Aurea, & Monaldina dicta*, edita *Lugdun.*
1516, 8°. Scriptis etiam dicitur *Summam Iuris
Canonici* (M. in Bibliotheca Vaticanā.) *Qua-
stiones in 1v. libros Sententiarum, & Sermones
varios* & quæ nondum in lucem prodierunt.

1331.

BARTHOLOMÆUS à S. CONCORDIA,
natione Italus, civitate Pisinus, Ordinis Prædi-
catorum Monachus, clauit anno 1311. Obiit
anno 147. caute distinguendus à Bartholomæo
Albicio Minorita, Patria similiter Pisino, &
de quo plura infra. Exat *Summa Cassini Conscien-
tie, Pisanella seu Magistratua dicta*, quam anno
1318. absolvit, & *Sermones Quadragesimales*;
Lugdun. simul edita 1519, 8°.

1332.

THOMAS WALLEIS, *Gualensis &
Anglicus* dictus, natione quippe Anglus, patria
ut videtur, Cambro-Britannus, Theologus
Oxonienis, Ordinis Prædicatorum Monachus,
clauit anno 1332 quo Avinionē coram tota aulā
Pontificiā in solennitate S. Joannis Evangelistæ
concionem habens, doctrinam de immediata Dei
visione fortiter assevit, & Joannem XXII. præ-
sentem hæreses accusavit. A Pontifice igitur
carceri mancipatus, mox Gallie Regis & Aca-
demie Parisiensis precibus redactus est. Albus noster
à Thomā Jorgio Anglico, Cardinali Sabienfi,

qui obiit anno 1341, cuius tamen scripta ita dum
nostri scriptis confundi soleat, ut quædam ad
Jorgium, quædam ad nostrum spectent nullo
modo dignosci queat. Id tantum certum, utrique
simul omnia debere non posse, quod quidam vult
Altamura. Magna tamen pars Operum Jorgii
alibi prope Wallensem hunc nostrum auctorem
habere non immerito censeri queant. Certe ad
hunc spectant *Articuli Hæreticis, & Libellus
de hæresi prædicantis* in Theobaldum de Urbinis
Archiepiscopum Panormitanum. Amplius satis
Thomæ Wallensis Operum Catalogum texit Ba-
leus *Cenc.* v. cap. 35. & c. 60. Patius *ætat.* xlv. p. 419.

RICHARDUS BURIENSIS, cognomen

Angervillius, natione Anglus, Patria
Suffolciensis, in Burgo S. Edmundi natus, Ri-
chardus Angervilli, equitis anarati filius. In Aca-
demia Oxoniensi educatus, doctrinā adeo insignis
evaluit dignus haberetur, qui regendæ Edvardi
Wallie Principis, postea Anglie Reg., juventuti
præficeretur. Discipulum ab Isabella matre in
Galliam abductum secutus, Quæstoris ei munere
in Valconie partibus fungebatur. Edvardus de-
mum anno 1346. eorum porro, summas Aule
dignitates obtinuit, primum Cofetarius, & dein
Thesaurarius Garderobæ, ac mox Privati Signi
Custos constitutus, bis etiam ante annum 1351. ad
Pontificem legatus. Ineunte anno 1353. Decanus
Wellensis, exeunte anno Episcopus Dunelmensis
renunciatus est, die 11. Decembris. ab Adamo
Episcopo Wintoniensi Cæreticæ consecratus.
Anno sequenti Magnus Angliæ Cancellarius, post
biennium Thesaurarius factus est. Obiit Auklan-
diæ, anno 1345, die xxiv. Aprilis, ætatis suæ 53.
Vir plane doctissimus, (*ardens ingenii virum*,
appellat Petrarcha, qui præclaram ejus men-
tionem fecit) munificentissimus, motumque san-
ctimoniam celeberrimus, imprimis verò immo-
bus erga literas & literatos studio insignis, quos tanta
amore profectionis est, ut unicus auditorum sui
sæculi Metecnas merito haberetur; & primarius
Angliæ Præfules, Doctoresque familia sua emi-
teret. Fundata Oxoniæ Bibliotheca pulcherrima,
scripsit anno 1344. *Philobiblon seu librum de amo-
re librorum & Bibliothecarum institutione*, qui
typis excusus prodit *Spira* 1483. *Parisi.* 1500. 4°. *Oxon.* à Cl. Jancinio editus 1599. 4°. & cum Epi-
stolis Philologicis à Goldasto editis *Francfort.*
1610. 8°. p. 400.

NICEPHORUS CALLISTUS, Callisti

Xanthopoli filius, clauit anno 1341. Monachus
fuisse videtur, & in S. Sophiæ Alectore viram
egisse. Se certè propè insignem Bibliothecam in
S. Sophiæ templo repositam per plures annos stu-
diis incubuisse ipse testatur. 8°. Annus ætatis nec-
dum tricesimum sextum egressus, *Historiam Ec-
clesiasticam* ex Ensebi, Socratis, Sozomeo,
Theodoreti, Eorū, aliorumque Scriptorum
Ecclesiasticorum monumentis contexere cepit
quam quidem ordine non incommo-
do, & stylo pio ratione ævi non iocundis condidit,
fabulis verò putidissimis, & quilibet ubique ferè inter-
textis cum adeo v. tavit, ut iudice Calaubono,
non pluri, quam *folia sarrisi, sacenda sit*. Libris
xxiii. constitit Opus istud, & historiā à Christo
1340

MCC. xlv.
ab An.
MCCC.

1320

* B. 1. 6.
m. 1. 3.

1341

* B. 1. 6.
m. 1. 3.

1335. s.æc. XIV. nato ad Leonis Philosophi mortem anno 921. de-
ditur. Ad Leonem seniori Palæologo Imp. nunc-
cipatum. Exstant hodieque libri priores xviii.
qui à nato Christo usque ad Phocæ Imp. interiu-
m anno 1117 Dionysianæ 610. progrediuntur.
Unicum Historiæ hujusce, quod in Orbe Chris-
tiano superest; exemplar à Turco quodam mi-
litem Martiæ Corvini Hungariæ Regis Biblio-
thecæ Budenſis ereptum in fo. o. CP. venit: à
Christiano quodam redemptum post multas vi-
cissitudines in Bibliothecam Cæzaream Vindobo-
nensem devenit; ubi nunc asservatur. Versionem
ejus Latinam elucubrav. Joannes Langius, typis
excusam Basil. 1551. *Antwerp.* 1560. *Parisi.* 1562.
adjectis Langii Scholiis *ibid.* 1573. *Francfurt.* 1588.
Prodiit demum Græco-Latinæ curâ Frøntonis
Ducæ *Parisi.* 630. 2. vol. f. Ceterum Nicephori
*Catalogum metricum Imperatorum Constantinopoli-
tanorum*, & *Seriem Patriarcharum CP.* oratione
soluci fusiſque conscriptam evulgavit Phil. Labbeus
in Protreptico de Scripſoribus Byzantinis *Parisi.*
1648. p. 14. Prodiit et ejusdem *Synopsis raris Scrip-
tura laudibus trimetru digesta*, unâ cum *Oratione
ad Deum deprecatoriâ*, Græcè *Basil.* 1536. 8°.

1335. MATTHEUS BLASTARES, Jurisperitus
Græcus & Hieromonachus, sive Monachus sacer-
dos, claruit anno 1117. quo *Alphabetum*,
Cassianum Synagoga compilavit. Prodiit *Synagoga*
istud, seu *Synopsis alphabetica rerum, que in sacris
Canonibus comprehenduntur*, à Cl. Breveſegio Gr.
Lat. cum notis editum in Pandectis Canonum
Oxon. 1672. Tom. 11. par. 1. p. 1. Extat ejusdem
*Opusculum de Causis seu Questionibus Matrimo-
ni*, Gr. Lat. in Leuclavli Jure Gr. Rom. 1. 8. p.
478. Græcæ etiam *versio Donationis Constantini*
M. ab eodem elucubrata prodiit alicubi in 4°.
unâ cum Balsamonis versione. Blastarem nostrum
adversus Arcudium defendit J. B. Catumyritus,
& ipse Italo-Græcus, lib. de Sacrament. Con-
cord. p. 11. Antequam verb. Lectorem dimittam,
liceat mihi errorem notare vici eruditi, Ludovici
Ellies du Pin, qui in Bibliothecâ novâ Scrip-
torum Ecclesiasticorum, Gallico idiomate nuper
editâ *, Blastaris *Synagoga Canonum* typis non-
dum excusum esse affirmat.

1335. BENEDICTUS XII. antea *Jacobus Fur-*
nerius appellatus, Savarduni ad Aurigam annum
prope Pirenzios in provinciâ Tolosana natus,
Gulielmi molitoris filius, Theologice Doctör
Parisiensis, vitam Monasticam apud Cisterciën-
ses professus in Balbana Monasterio Diocesis
Mirapicenis, dein Abbas Montis Frigidii in Dio-
cesî Narbonensi, hinc Episcopus Apamienſis, &
Mirapicenis, postea Presbyter Cardinalis titulo
S. Præſex ab avunculo suo Joanne XXII. anno
1317. creatus, & post mortem ejus Pontifex Ro-
manus Avenionæ electus anno 1314. xx. Decem-
bris, inauguratus anno 1335. die viii. Januarii.
Insurre Pontificatu quinquaginta quinque Hære-
ſeos, uti vocavit, capita de paupertate Christi &
perfectione statûs, Monachi & Clerici à Fran-
ciscanis propagata damnavit. Anno 1336. Beato-
rum animas ad visionem Dei statim post obitum
admitti definivit, damnata Joannis decessoris
sententia. Anno 1337. Joannem Boemiæ regem ob-

violatam immunitatem ecclesiasticam excommu-
nicavit: & Ludovico Bavaro Imp. absolutionem
enixè sepius petenti non solum denegavit, sed &
Joannis XXII. censuras roboravit. Vice-Comites
quintariam, alioſque civitatum & Provinciarum
Præfectos ab Imperatoribus in Italia constitutos,
excusso Principis jugo suam unumquemque pro-
vinciam sibi arripere, & propriis deinceps auspi-
ciis gubernare iussit atque efficit. Senatum de-
nique Populumque Romanum hortatus est, ut ſe-
natoriâ dignitatem, quam imperatorio no-mine
ac vice hactenus gesserant, suis tandem auspiciis
& Ecclesiæ adminiſtrarent. Tot injuriis commo-
tus Imperator anno 1318. Francofurti Conven-
tum habuit præſente Edvardo III. Angliæ Rge, ubi
ex communi principum & Episcoporum consilio
diploma edidit; in quâ Papam cum suis Phari-
ſæos, perditissimos Antichristos, in Templo
Dei instar Dei ſedentes appellavit. Obiit Benedi-
ctus Avenione anno 1314. die xxv. Aprilis. Exi-
tant *Epistole seu Constitutiones* 111. facis prolizæ,
Cencil. Tom. x. p. 1791. *alia V. apud Beovium*
ad an. 1316. &c. *alia xix. apud Waddingum*
Annal. Minor. Tom. 112. ad an. 1333. &c. *alia*
xlii. *ibid.* in Regesto Pontificis p. 141. *Epistola*
de pravis moribus Clericorum Narbonensium, apud
Baluz. Miscellan. Tom. 11. p. 161. *Extravagantium*
& Constitutionum libri 12. editi *Parisi.* 1517. 4°. ex
iis nonnullæ in Collectione Romana 1579. Pro-
diunt. *Conſtitutio de reformatione Benedictinor-
um* *Parisi.* 1519. 8°. *Epistola ad Abbatem Cister-
ciënſem* apud Vichium B. blio. h. Cister. p. 37. *Vim*
S. Joannis Gualberti, Ordinis Vallis Umbrosi
Fundatori, quæ habetur apud Surium ad x. 1. Julii,
eisdem à Ludovico Jacob, à S. Carolo * alicubi
extant denique *Tractatus aliquot de statu uni-
versarum ante generale judicium*, *Sermones per
omnes anni ſeſſivitates*, & *Registrum Episcoporum*
ac Constitutionum Tomis ix. comprehenſum, MSS.,
in Bibliotheca Vaticana.

1335. SIMON FIDATUS DE CASSIA; gente
Italus, à Cassia natali in Hericis vico cogno-
men traxit, Ordinis S. Augustini Eremita, vitam
sanctitatis & concionandi ſacundia insignis. Cla-
ruit anno 1335. Ad ſicato Florentiæ ad montem
S. Cail ante quinquennium Connobio S. Catha-
rinæ, nob. lillimis maxon s & virg. nibus, sancti-
monialibus Ordin's ſu. id replevit; & ad montem
ulque gubernavit. Obiit anno 1348. d. e 11. Febru-
arii. *Vir (judice doctissimus Cardinali Bona *) ad-*
modum pius & fervens; cuius est insigne Opus de
Gestis Domini. Extant enim Libri xv. *Narratio-*
num Evangelicæ Personæ, seu de Gestis Domini
Salvatoris à Thomam Conſonium Florentinum
Juriscônſultum, editi *Colov.* 1540. fol. *Libri de*
B. Virgine, *Basil.* 1517. Scripsit etiam *Librum de*
ſpectulo Crucis, *Librum Episcoporum ad diversos*
& al' tam vernaculo, quam Latino sermones
quorum indolum exhibet Joſ. Pamph. 168
Chron. Ord. Erem. S. Aug. p. 51.

1335. JOANNES ANDREAS, natione Ita-
lus, patria Mingellanus Joannis Presbyteri filius, à
quo pariter ac Bonifacii Bergamensis literis inſti-
tutus, Bononiæ venit, ibique operam Juri Pon-
tificio tam ſacilem navavit, ut Juriscônſultum

s.æc. XIV.
ab An.
MCCC.

* Biblioth.
Pontif. l. 1.
p. 24.

* Notitia
Auctoris
lib. de divin.
Palmod.
p. 210.

* Paris. 1436.
fo. p. 87.
Tom. 1.

1335.

1335.

SEC. XIV.
 25 A
 MCCC.

ut Synodum Generalem pro dilcepiendis utrinque controversiis indicij fuaderet. Sordis illi cecinit. Pontifex pacem noluisset, nisi Ecclesia Græca penitus succumberet. Constantinopolim igitur reuerfus Barlaam, ad confuta se consulti studia. Claruit anno 1400. Anno sequente mortuus Andronico Imp. & Palamitis, qui Catechizum in partes traxerat, omnia pro lubitu agendibus. Constantinopoli fese clam subdudis, Lepiis, & in frequentibus Synodis, post abitum damnatus & excommunicatus. Ipse interitus in Occidente positus, ad Latiorum partes defecit, & Græcorum dogmata scriptis acriter oppugnauit, Epi copus Cyrenensis in regno Neapolitano breui post constitutus. Quo anno obierit, non constat. Nugis agunt, qui cum ob eorum gestarum ignorantiam contraria Barlaam scripta conciliare ne queant, eum in binos scriptores, alterum Monachum Græcum, alterum Episcopum Hierensem, dillicant.

SCRIPTAE

Liber contra Primatum Papae, à Joanne Luidoprimum Gr. Lit. editus Oxoniae 1592. 4^{to} prodit deinceps Salmatii adhuc pauci notis *Hannov.* 1608. 8^{vo} ab eo tandem aucte proreclitoti libri de Primatu Papae calci subnexus *Lugd. Bat.* 1641. 4^{to}

Arithmēt., sive Arithmetica Algebraica libri vi.
Ge. Lat. Argentina 1572. 8°. Paris. 1600. 4°

Epistola 11. ad amicos in Gracia constitutos de
Prima Ecclesia Romana. Laz. apud Bravium ad
an. 1431. f. 13.

Epistola ad Alexium Caloebertum pro Latinis
ante Episcopatum scripta, ibid. ad an. 1330
§. 60.

Responſus ad Demetrii Throſſalonicenſis Episto-
lam de Proceſſione S. S. ibid. ad ann. 1332,
6. c.

Probatio per Scripturas, quod Spiritus S. procedat à Filio, ibid. ad an. 1341. §. 2.

*Orationes pro unione Graecorum cum Ecclesia
Romana ad Benedictum xii. Papam Avenione ha-
bitum*, ibid. ad an. 1339. §. 26.

Echium secundum Stoicos libri 2. Prodicunt
una cum Epitulis & Oraculis predictis,
Lat. apud Caniliū Tom. var. p. 4. & in Biblio-
thec. Parr. Tom. xxvi.

*Traſſatus ejuſdem XVII. de Proceſſione Sp. S.
adverſus Lainez, duos de uniſſe Eccleſiarum,
ac incidem de Primari Papa ſc perleg ſic teſta-
tur Leo Allatius de Conſenſu lib. 2. c. 17. §. 1.*

11402

MAXIMUS PLANUDES, Monachus Graecus, vir utriusque linguae eruditissimus & omnifariae doctrinae cultus, Andronicus Imperatoris appetitus clarior, à quo ante annum 1317 una cum Leone Orphanotropho Aquiliani linguæ usus est, ut Veneros Græcis lubricatos placeret. Claruit anno 1340. Scriptit adhuc anno 1351. Doctrinam ejus atque etuditionem ipsi deprecantur adversarij. Sic enim illum jam de defunctum alioquitur Bessarion Cardinalis 'Ουδὲ γὰρ εἰς ἀνέκδοτον οὐδέ τις ἐπιδόξιος καλίστατος ὁμοίων ἀποδείχεται τριτάτης, ὑπερ δὲ διδόχου καὶ μαθητῆος, καὶ συγγενεός, καὶ πατρὸς καὶ μητρός.

τὴν ἐξουσίαν σου καὶ ἐνδυναμῶμαι· καὶ ἐὰν ἀπογῇ, πρὸς δὲ
τῷ Ἐλῆθι σου τὸν Ἀπὸστολὸν γινώσκω ὡς ἀληθῶς ἐξ-
ουσιῶν. *Non enim de te, vir optime atque sa-
pientissime, male sentirem, qui in omni disciplina-
rum exercitatione praefatus es, &c.*

MCCG,

SCRIPTA.

DE Processione Spiritus Sancti contra Latinos
Liber seu Capita. Prodiit Gr. Lac. una cum
Responsionibus Bessarionis, & not a Petro Ar-
cudio inter Opuscula aurea edita Roma 1630. 4.
p. 614.

*Oraatio in Sepulchrum Christi, & B. Virginis
Lamentationem*, ab Axonio Latine edita Paris.
1619. Quædam illius Græcè exhibet L. Allacius
de lib. Ecclesiast. Græc. dissert. 2. p. 167.

Hemilia axipallens in SS. Petrum & Paulum, quam sub Gregorii Nysseni nomine Gr. Lx. separatim edidit Gretserus *Ingeitad* 1627. à Cl. Lambecio, * auctoritate Codicum MSS. Planudi adjudicatur.

*Commencement
1. 4. p. 96.

Epigrammatum Græcorum libri vii. quæ Gr. prodierunt Parif. 1666. 4^{to} Gr. Lat. per Lubinum—1603. 4^{to} & cum Scholiis variorum *Francosmii* 1600. Plantædini nostrum autorem, seu potius collectorem, habere valde censetur.

S. Angelini de *Trinitatis libri xv.* à Planude Græcè versis. Versionis istius Capita nonnulla Græcè edita sunt Romæ 1610. Gr. Lat. per Leunclavium *Basil.* 1778. 8°. Integra erat MS. in Bibliotheca Cæsareâ Lindoboniensi, teste Lambecio *Comment.* l. 4. p. 169;

*Dionysii Casonis Praecepta moralia, & Difficilia, ab eodem Græcè translata, & expositione interlin-
neari illustrata, prodierunt Augusta Vindel. 1523.
8°. Lud. Bay. 1103-8°.*

Scholia in Diophanti priores duas libros, à Gul. Xylandto una cum Diophanto edita Basil. 1575.

A. Jupi Fabulætoris Vita & Apologia, Gr. Ver-
ger, 1631. & innumera aliis in locis.

Epistola cxxxi. Comparatio veris & hyemis, Oratio in S. Marcyano Diomedem, & Argumentationes 131. contra Latinos de Processione Sp. S. extant Gr. MSS. in Bibliotheca Cæsareâ teste Lambecio Comment. pag. 17, & 18. Cætera ejus scripta enumerat Simplicus p. 448.

Dialogi ejus de Grammaticâ, & Tractatus de Syntaxi extant MSS. in Bibliotheca Augustinâ. Vid. Indicem ejus p. 16.

GREGORIUS ACINDYNUS, Monachus, Græcus, Basilianus Sæctator, Palamæ & Monachorum Hely-chitarum, quili & Lariforum hostis acerrimus. Claruit anno 1140. Triennio circiter ante Basiliam contra Palamam in Synodo CP. agenti aliterat, & unâ cum eo gravem Synodi censuram exprexit est. Ipse nihilominus, inquieti ingenii vir, Palamitas hæreses palam accusare non dubitavit, Quapropter à Iosepho Patriarchâ in iudicium vocatus anno 1141. Synodo CP. Silentium sub anathematis pœnâ observare iussus est. Anno 1147. Canacæzorum portu, & lido: ad Patriarchæum CP. eveho, in frequentibus Synodis damnatus & excommunicatus, vitam delinceptis obscuram & otiosam egit. Extat: *Carmen Iambicum de hæresi*

140

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

ſibus Gregorij Palama, Gr. apud L. Allatium Græc. Orthod. Tom. 1. a pag. 756 ad 770. Fragmenta 11. Gr. Lat. apud eundem de Conſenſu l. 2. c. 16. §. 4. Habentur etiam Græcè MSS. in Bibliotheca Bavarica Acindyni libri 2. (ſed mutili) *de officiis & operatione Dei* adveſus Palamam, Gregoram, & Philotheum: quorum capitulum Periochas Jac. Gretſerus ſuis in Cantacuzeni Hiſtoriis notis inferuit, indeque Bzovius Annalibus ſuis ad an. 1377. §. 8. Integrum Opus demum edidit Gretſerus, *Inſuglad.* 1616. 4*.

1340.

NILUS* CABASILAS, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, cauſæ Græcorum propugnator strenuus. Claruit anno 1340. Extant *Libri 2. alter de cauſa diſſenſum in Eccleſiâ*, alter *de Primatu Papæ*, editi Græcè Londini in 4* ſed abſque anni vel Typographi notâ, Gr. Lat. *Raſſi.* 1441. 4* *Francſorti* 1555. 8* cum notis Salmaſii *Hænev.* 1618. 8* & ad calcem operis ſui de Primatu Papæ *Logd. Bat.* 1645. 4*. In poſtremis hiſce duabus editionibus acceſſerunt Loca nonnulla ad idem argumentum ſpectantia, ex variis Nili ſcriptis excerpta. Cæterum ſcripſiſſe Nilus dicitur *Libros XL. de Proceſſu Sp. S. adveſus Latinos*. Plurima ejus contra Eccleſium Latinum Opuscula Manuſcripta receſſit Leo Allatius Diſſert. de Nili cap. 14. p. 49.

1340.

RICHARDUS HAMPOLUS, à nonnullis *Pamphilius* male appellatus, vero cognomine *Rollus*, gente Anglus, Partii Eboracenſis, Theologie Doctor, Ordinis S. Auguſtini Eremitæ, prope Cænobium ſanctimonialium Hampolenſis, quatuor miliaribus à Doncaſtro in agro Eboracenſi diſſimul vitara egit eremiticam. Claruit anno 1340. Obiit anno 1349. in feſto S. Michaelis, in Monafterio Hampolenſi ſepultus. Sancti ritulum apud populares ſuos poſt obitum ſoritus videtur. Habetur enim MS. in Bibliotheca Coroniâna * *Officium S. Richardi Hampole Eremitæ*; in quo de vitâ & miraculis ejus agitur.

* ſub eſſigie
Tiberii Aug.

SCRIPTA.

De emendatione peccatoris, & de regulâ bene vivendi libri. Prodiit *Parif.* 1510. 4*. *Enarratio compendioſa & pia in Pſalterium*. *Enarratio in Cantica Vet. Teſtamenti in Eccleſiaſtici Officii uſurpata*. *Commentarius ſpecialis in Pſalmum xx.* *Commentarius in Orationem Dominicam, Symbolum Apſtolicum, & Symbolum Athanaſii.* *Commentarii in nonnulla loca Cantici Cantecorum.* *Commentarius brevis in Threnos Jeremia.* *Enarratio brevis in aliquot capita Iobi.* *Alia quedam Opuscula ſacra*, quæ unâ cum ſuperâ recenſitis omnibus prodierunt *Coloniæ* 1536. f. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi. p. 609. Annotatores ejus in *Apocalypſin*, & *Tractatus de viâ altivâ & contemplativâ*, extant MSS. in Bibliothecâ Coronianâ loc. cit.

ſtimulus conſcientiæ, opus verſu Anglico concinnatum & in vii. partes diſtributum. Prima agit de naturâ humanâ, 2^a de mundo, 3^a de mor-

te, 4^a de purgatorio, 5^a de die judicii, 6^a de penis inferni, 7^a de gaudiis cuius. Id MS. vidi in Bibliotheca Archiepiſcopi Cantuarienſis Lambethani in 4*.

Pſalterium illum in linguam Anglicanam tranſluliſſe, & in verſum illi Davidiſi [ne auferas de ore meo verbum veritatis uſquequaque] judicium ſuum de neceſſitate Scripturarum vernacularum propoſuiſſe ex MS. quodam Codice reſtat RR. Uſuerius in Hiſtoriæ Dogmaticæ Controverſiarum Specimine MS.

Cætera, quæ nōdum ſunt edita, à Baleo & Piſceo longo æg-nine recententur, Manuſcripta à Janſenio Eclog. par. 2. p. 35.

ROBERTUS HOLKOT, gente Anglus, Northamptoniæ natus, Ordinis Dominicani Monachus, Theologiæ & Profeſſor in Academia Oxoniënſi, Claruit anno 1340. Obiit in urbe parvi anno 1349. poſte extinctus, dum Eccleſiaſtici libri explicando incumbere.

SCRIPTA.

Commentaria, ſeu *Quæſtiones in IV. libros Moſijſti Sententiarum*. Prodiit *Logduni* 1497. f. 1510. 4* 1518.

Moralitates pulchre Hiſtoriarum in uſum Predicatorum, quibus annectitur *Tabula aurea D. Thomæ ſuper Evangelia & Epistoſas totius anni*. *Venet.* 1507. *Parif.* 1510. 8*.

Leſſiones eccleſiæ in librum Sapientiæ Solomonis, quas nonnulli Reginaldo de Alia Ordinis Cîteſienſis adjudicant. Extant *Spira* 1483. *Reimbolga* 1489. *Venet.* 1509. 1586. f.

Leſſura in Canticum Cantecorum, & in ſeptem priora Eccleſiaſtici Capita. *Venet.* 1509.

Commentarius in Proverbia Solomonis, quem quidem alii Thomæ Gualentii aſcribunt. Prodiit *Parif.* 1515.

Tractatus de impuſſibilitate peccati, Conferentia quadam ſuper ſententiâ, & aliz aliquot *Quæſtiones*. *Logduni* 1497. f. 1518.

Commentarius in XII. Prophetas Minores. Extant MS. in Bibliothecâ Baloſienſi *Oxon.* cod. 25.

Quælibet. MSS. in Bibliothecâ Pembrokeſiâ Cantab. cod. 108.

Allegoria uerique Teſtamenti. MSS. in Bibl. S. Petri Cant. cod. 74.

Sermones per totum annum. MSS. ibid. cod. 107.

Alia Holcoti Opera inedita dabit Alcamara Biblioth. Prædicator. p. 126. & in Append. pag. 179. Baleus Cent. V. cap. 84. Piſceus xi. p. 463.

PHILIPPUS DE MONTE GALERIO, ſeu de Januâ, regione Subalpina oriundus; Ordinis Minorum Monachus, in Conventu Tolofano primùm profeſſus, dein verò Lector Conventus Sacri Loci Paduæ. Claruit anno 1340. Extant *Conciones Dominicales totius anni*, quæ à Janſenio Canovâ Ordinis Minorum cuſtodite Comano, Philippi conſolide in compendium redactæ editæ ſunt *Logduni* 1510. *Quadrageſimale, Conciones de Euchariftiâ, & Sermones de Sanctis*: quæ quidem omnia cum Concionibus Dominicalibus prodierunt *Logduni* 1515. *Poſſibi ſuper Evangelia*

ÆC. XIV. *Evangelia Dominicalia* ab eodem anno 1332. conscripta habentur MS. in Biblioth. Pembrochianâ Cantab. cod. 51.

1340.

HENRICUS DE URIMARIA, seu *Primaria*, natione Germanus, patriâ Thuringus; Ordinis Augustiniani *Eremita*, Sacre Scripturæ & Philosophiæ Aristotelicæ studiosissimus, & in Academiâ Parisiensi Theologiæ Doctor. Claruit anno 1340. Effusum suam ejus erga pauperes benevolentiam, erga Deum pietatem insigni elogio cohonestant ex Jordano Jos. Pamphilus & Polsevinus 71: qui civitatis quidem suæ egregium proferunt indicium; pietatem verò ejusce modi dipingunt, ut conculcaticum aliquid traxisse non possimus non suspicari. Utroque vero uterque multoties illi in xpi & in morte mirabilium gloriam ascribit. Obiit grandævus, postquam remanes reman ac velicæ dolores biennio tulisset.

Chron.
Ord. Erem.
p. 40.
Appar.
Tom. 2. p. 711

SCRIPTA.

A *Divisiones ad libri Sententiarum*. Prodiit una cum Aegidii Rosani Commentariis Calen. 1113.

De quadruplici instinctu liber. Venet. 1498. alteri cuidam Henrico Ordinis Dominicani malè inscripuit.

Sermones de Passione Domini & de Sanctis. Haguenæ 1513. & cum præcedente libro Paris. 1514.

Præceptorium, quod sub Nicolai Lyran omni-oe sæpius excusum prodit, isti à nonnullis adjucatur.

Alia ejus Opera MSS. quamplurima enumerant Jos. Pamphilus, & ex eo Anr. Polsevinus locis citatis.

1340.

LUPOLDUS BEBEMBURGIUS, sive *Babenbergius*, à nonnullis Ludolphus & Lintolius dictus, natione Germanus, ex nobili familiâ de Babemburge, juris utriusque Professor, & in Academiâ Bononiensi Joannis Andreæ auditor, & Canonico Mugantino, Herbipolensi, & Babemburgensi Episcopus Bambergensis factus est anno circiter 1340. Sic Trithemius & Pantaleon *. Sunt tamen qui Episcopalem apicem Lupoldo prorsus denegat. Extat *Liber* ad Rudolphum Saxonie Ducem *De zelo veterum Regum Gallie & Germanie Principum*, in Bibliotheca Parr. Tom. xxvi. p. 88. Item *Liber de iuribus Regni & Imperii* ad Baldwinum Treverensem Archiepiscopum, *Argentina* 1308. 4^{to}. Prodiit uterque simul *Tractatus Paris.* 1340. Calen. 1564. 8^o. *Basil.* 1497. 1566. *Argentina* 1603, 1609.

* De viris ill.
hist. G. rom.
part. 2. p. 328.

1340.

ALVARUS PELAGIUS, seu inverso ordine *Pelagius Alvarus*, natione Hispanus, Patriâ Gallæcia, natalibus non infimis solum, sed & pudendis, ex Compodellana Duceo Clerico, & Decretorum Doctore Bononiensi, Minoritarum sodalis anno 1304. in generali Capitulo Assisi habitio factus. Deu Pili operam Theologiæ dedit, & Lucetiam profectus, Joannem Duns Scotum docentem audivit. Anno circiter 1319. Joannis XXII. Pontificis partes ad-

Append.

versus Michaelem Casenatem tutatus, Pontificatus Apollolicus renuntiatur. Anno 1332. xvi. Cal. Julii. Coronensis in Achaia, ante annum 1340. Silvensis in Lusitaniâ Episcopus constitutus est. Quando obierit, parum constat. Extant de *Plantis Ecclesiæ* ad Petrum Gomelium Franciscanorum Geotalem libri 2. quos ante decennium conscripsit Alvarus Compodellanus corrent anno 1340. Prodiit *Summa 1474. Lugduni* 1317. *Venet.* 1560. *Summa Theologia*, *Vina* 1474. *Collyrium Fidei adversus Hareses*, MS. in Bibliotheca Vaticana & Colbertina. *Sermo prolixus de visione animarum* coram Joanne XXII. Pontifice habitus, quo Joannis sententiam tuetur. MS. in Bibliotheca Vaticana. Alia ejus scripta rececit Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. pag. 15.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCG.

IOANNES CANTACUZENVUS, patriâ Byzantius, illustissima Cantacuzenorum prosapia oriundus, patrem habuit Præfectum Peloponnesi, quem 21. annos natum puer adhuc amisit, matrem Theodorum Palæologum, legitimam scroionum, cui Michael I. Palæologus Imp. avunculus erat magnus. Postquam juventutem literis & militaris disciplinæ scientiâ hâud vulgariter imbuisset, rebus Imperii summis tractandis adnotus, in Asia & urbe cæsareæ cepit. Virorem duxit Irenem Andronici Afanis, Magni Ducis, filiam, Andronici senioris Imp. ex forore neptem; & ex ea liberos sex, tres mares, totidem feminas suscepit. Principio ab Andronico seniori Imp. Sacro Cubiculo Præfectus, cum Andronici junioris, quo cum singularem ab unguiculis amicitiam coherat, partibus deprehenderetur adductus circa 1320. Imperatoris gratiam amisit; & ab Andronico juniore Magnus Domesticus, ac Thraciæ Præfectus constitutus est. Atreptis tandem Imperii fascibus anno circiter 1328. & exautorato avo, Andronicus junior Cantacuzenum honoribus atque opibus cumulavit; toti militiæ præfecti Imperii collegam sibi expetivit, sed reluctantem non obtinuit; nil unquam eo inconsulto aut resurgente egit; moriens deique anno 1341. Joannis Paleologi filii sui, pueri novennis, simul ac Imperii tutelam ei commisit. Strenue oon minus quam fideliter provinciam sibi demandatam obit Cantacuzenus; donec dissidia excitantibus Anna Imperatrice, Joannis Imp. matre, Joanne Patriarcha alisque proceribus CPP. exeunte eodem anno Aula relicta in Macedoniam secesserit, petuelli statim ab Anna renunciatus. Ingens præterea ac militum numerus ad Cantacuzenum confestim accurrunt; cumque, diu reluctantem, purpuram Didymochi indote compellunt. Anno sequente die 22. Maii, à Lazaro Patriarcha Hierosolymitano Imperator Hadrianopoli solenni pompa coronatur. Bello per quinquennium gesto, Cantacuzenus victor evasit, captaque ineunte anno 1347. Constantinopoli, Joanni Paleologo non iouas pacis leges dedit; ut uterque Imperium, dispari tamen, donec ad maturam ætatem perveniret Joannes, jure retineret, deinceps parl. Die 21. Maii ab Ildoro Patriarcha CP. quem Joanni subrogat, Imperator coronatus est; &

1348

post

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

post dies aliquot Helenam filiam Joanni Imp. cui olim deponita fuerat uxorem dedit. Parvo sane tempore concordia inter Imperii collegas illibata mansit. Suspicionibus in inimicitias utrinque exacerbat, iterum ad arma deventum est. Victor Joannes Constantinopolim anno 1335. in potestatem redegit. Quarto post die Cantacuzenus, qui abdicationem Imperii dudum cogitaverat, & bellum civile diutius protrahere non vult, cui nondum etiam ita irritæ erant vires, ut multa resistendi copia daretur, in Monasterio Manguntii propè Constantinopolim sese ultro ac libens incluserat; mutato Joannis in Iosaphi seu Iosaphiti nomen, comam rorandæ, & Monachalem vestem induit; bellum usque adeo desistens, ut Markum filium Peloponneli Despotam cum Joanne Palæologo armis de Imperio ecclæsticæ autoritate pacem inceptis abduceret, & Gilesep. in Peloponnelum itinere Joanni comitaretur. Ad Monasterium rediit, pietatis & fletuum studio se totum dedit, & historiâ rerum à se gestarum confcribendâ infatigabilem sollicitudinem obsecravit. Quot annis depositoris purpuræ suppositæ: patrum liquet: plures tamen superflue constat. Sunt qui ad annum usque 1374. eum pervenisse volunt. Scripsit hortante Nilo, & aliamque sibi Chikisdoli nomen fiducio, eleganti non minus quàm diffuso stylo *Historiam rerum ab Andronico duobus Imp. & seipso gestarum* ab anno 1320. ad ann. 1377. libris IV. præmissâ *Historiarum Operi Genealogiâ* Imperatorum Andronicos antecessorum ab anno 1195. ad 1320. Verè de illo eruditissimus Cardinalis Bona *, *Eximius Historicus, sed res suas nimium excolens*. Sulmet ipsius enim gesta magnificè ut plurimum depingit, & in proprias laudes aliquoties excurrere non erubescit. Prodiit Historia ista Latine ex Jac. Pontani versione una cum ipsius & Geeseri notis *Ingheld*. 1603. fol. Gr. Lat. cum utriusque notis *Parisi*. 1645. 1. Tom. I. Exant ejusdem *Oraciones 1. & Apologia seu Afferationes IV. pro fide Christianâ adversus Saracenos & Alcoranum*, Gr. Lat. curâ Rodolphi Guareti editæ *Biasi*. 174. fol. & cum Alcorino *ibid.* 135. Habentur etiam illius *Amphyma*, seu *Contradictioes adversus Prochorum Cydonium*, MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ.

CLEMENS VI. *Petrus Rogerius* antea appellatus, natione Gallus, patriâ Lemovicensis, ex oppido Monstio, seu ut alii, Monte Malo oriundus, Gulielmî filius, primum Monachus, dein Abbas Cuenobii Calæ Dei in Arvernensi Ordinis Benedictini; postea Lutetiam studiorum Theologicorum ergo profectus, Joanni XXII. Pontifici innotuit, à quo Prior S. Basilii Nemausensis, Abbas Ficanensis in Normanniâ; Episcopus Arelatensis, Archiepiscopus Senonensis, ac dein anno 1330. Rothomagensis successivè factus est, à Benedicto XII. Presbyter Cardinalis titulo SS. Petri & Achillei anno 1337. renunciatus. Post mortem Benedicti anno 1342. die v. 1. Mili Pontifex Romanus Avenione electus est, die x. coronatus. Ineunte Pontificatu, ut Romano diuturni Pontificum absentia irritas demulceret, jubileum ab anno centenario ad quinquagesimum reduxit; & Ludovi-

cum Imp. jus in Italiâ armis persequentem hereticum eide declaravit, & anathemate devinxit. Scipias à Ludovico postea de absolutione interpellatus, nullâ alia lege eam concedere voluit, nisi Ludovicus Occumum dederet, acta contra Pontifices cassaret, edito sancire Imperium esse sedis Romane beneficium, sese hereticum esse confiteretur, Imperium deponeret nec nisi Papa volente resumeret. Tam iniquas condiciones recalcantem Ludovicum anno 1346. iterato anathemati innodavit; & Electoribus alium sibi Imperatorem brevi eligere præcepit, nil maluit à Pontifice sibi regem dari. Anno 1348. Avenionem civitatem à Joanni Neapolis & Sicilia Regina emitt; eamque paulo post excommunicavit. Obiit Avenione anno 1352. die vi. Decembris. Extat *Epistola Enryclæ adversus Hereticos flagellantes* Concil. Tom. XI. pag. 1876. *alia de Episcopatu Offensi* apud Baluz. Miscellan. Tom. IV. pag. 508. *alia* 2. apud Bzovium ad an. 1342. & *alia* XXX. apud Waddingam Annal. Minor. Tom. I. ad ann. 1342. & *alia* CCXXI. *ibid.* in Regesto Pontif. p. 267. *alia* XXVI. apud eundem Tom. IV. ad ann. 1351. 1352. *alia* XXXIX. *ibidem* in Regesto Pontif. pag. 11. *Epistolæ & Decretalium* ejus volumina plura extant MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ; *Propositiones* ejus adhuc Archiepiscopi Rothomagensis coram Papâ & Cardinalibus in Consistorio factæ MSS. in Bibliotheca Pembrochiana Cantab. cod. 89. num. 1. Cætera dabit Lud. Jacob à S. Carolo Biblioth. Pontif. p. 351.

BARTHOLOMÆUS DE URBINO, gente Italus, Patriâ Urbinas, Augustini Triumphii discipulus, Ordinis Eremitarum Augustinianorum solialis ac Bononiæ in scholis Theologicis versatus; inter clarissimos sæculi sui Scriptores nomen tulit. Claruit anno 1341. quo circiter tempore Episcopus Urbinas à Clemente VI. Papâ constitutus est. Auteritatis enim Pontificis, quam scripto adversus Ludovici Imp. sequaces propugnavit, pugil fortissimus summatus apud Pontifices Romanos gratum meruit. Obiit anno 1350. Augustini & Ambrosii Opera assiduis Lector, utriusque sententias maxime insignes excerptis, & in Alphabeti ordinem digestis Milleloquii nomen indidit. Prodiit *Milleloquium S. Augustini* (ab Augustino quidem præceptore ejus inchoatum, à Bartholomæo absolutum) *Lugdun* 1555. *Milleloquium S. Ambrosii* *Lugdun* 1556. *Tractatus contra errores qui inveniuntur tempore Ludovici Ducis Bavaria*, MS. habetur in Conventu Augustinianorum Romano. Erroris illum Occumum; Merilium, aliquoties iusti Principum in temporalibus supercarnis assessoribus notate arbitror. Scriptis adhuc *Tractatum de quatuor doctis*. *De bello spirituali librus 2. Expositionem Evangeliorum Quadragesimalium*, & *Compendium libri Agidii Romani de regimine principum*; quæ notidum, quod sciam, tenebris emercent.

NICEPHORUS GREGORAS, seu potius Gregore filius, patriâ Byzantinus, anno circiter 1397. natus, juvenis adhuc Joanne Glyc Patriarcha familiarissimè crebatur, & ab eo eloquentie scientiam hausit, Proveditor factus Theodori

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

1341

* Notitia
Antiquæ &c.
Divin. Mal-
modi præ-
missa.

1342.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

Theodori Metochitæ amictum coluit, Astro-
nomiam ab eo didicit, eique filii ad instar cha-
ræ fuit. Annos ævæ natus Andronici Imp. gra-
tiam ambire cepit; habicque in laudem eius
oratione Panegyricâ, Charto, hylæ Ecclesiasti-
cus creatus est. Anno 1315. ab Imperatore ad
Cralem Tribunalium seu Servitorium principem
legatus, multis difficultatibus ac periculis sus-
peratis, rem tandem feliciter gessit. Anno
1327. Andronicus seniore à nepote suo devicto,
Gregoras qui avi partibus constanter adhaerens,
in calamitatis partem venit; atque ei post quin-
quentium morientis adfuit, mortuo parentavit.
Theodorum etiam Metochitam post paucos dies
defunctum funcibi oratione laudavit. Mortuus
seniore, in junioris Andronici aula versatus est.
Anno 1314 Legatus Joannis X XII. Pontificis
Constantinopolim appellentibus, & colloquium
de religione postulantiibus, Gregoras qui ob ex-
tremam doctrinam disputatoribus Theologis ad-
jungendus erat, disputationem omni modo decli-
nandum esse suavit & obtinuit. Anno circiter
1318. Barlaamum lites in Ecclesiâ Græca sèren-
tem autoritate suâ oppugnavit. Anno 1341. An-
dronicum juniorem Imp. deiunctum & nostris
frater cœquâs laudavit. Claruit annò 1345. quo
circiter tempore ad Històriam condendam se
accinxit; & Gregorij Acindyni partes adversus
Palamam fortiter tutatus est. Habuit itaque à Gal-
listaro Patriarcha Synodo una cum reliquis
Acindynistis damnatus, & ad silentium sub ana-
thematis pœnâ adductus est. Sententiam ille indi-
gnatus, in Christi Monasterium secessit; & emis-
sis ubique procacibus scriptis Imperatorem ac
Patriarcham injuriâ, Ecclesiâ Græcam corrup-
telle, Monachos ignavia; luxurie; & hæreses
agitare non desit. Quapropter à Camacuzeno
Imp. in Monasterio Christi manere iussus, quale-
cumque colloqui ac litterarum commercium in-
terdictum habuit. Anno 35. Camacuzenus, Im-
petro depolico, controversias Theologicas, &
Gregoræ criminatones Synodi iudicio subiecit;
& præsentem hominem calumnie & mendacii
convicit. Quamdiu certaminis huic supersuadet
Gregoras, non cessat.

SCRIPTA.

Historia Byzantina libri XI. à capiti per La-
tinos Constantinopoli u'que ad Andronici
junioris obitum, seu ab anno 1204. ad 134. De
câ tale fuit iudicium Liplius *. *Scriptis Histo-
riam pariter ac Nicetas Choniates, sed nequa-
quam pari entitatisque ad industriâ, & vitia
plura traxit suis viis. Superfluis aut evagaturus &
res orationesque proprias miscet indecore, immò
inepti: iudicia tamen ejus crebra, & plerumque
recta: causa eorumque curiosis pœna; pietas incul-
cata, & multa opportune ad primam illam cau-
sam relegata, id est, ad Deum. Sane providentiam
& fatum non alius scripsit asserere magis. Ma-
gnam sibi ac Andronico juniori Imp. injuriâ à
Gregoriâ factam esse, veritate tunc verum gesta-
tum mendacis plerumque ac calumnialis otiosa-
tam acerbe suis conqueritur. Camacuzenus.
Certè cæco affectu cum in Andronici senio-
ris passim abieptum esse partes nullas non agno-*

* Append.

scit, multaque illam de se parum deest locutum
esse jure merito notat Cl. Card. Bona. Eaque
à Michael Palæologo usque ad Castellanum ab
Andronico seniore defectionem libris 4. 5. 6. &
7. scripsit, ex Georgij Pachymenis Històriâ in
compendium redactâ facè mutatum esse Grego-
ræ Històriâ Lat. interprete Hieronymo Wolbo.
Paris. 1567. f. *Francfurti* 1568, 1587. f. Gr. Lat.
cum Wolbi notis *Basil.* 1562. f. *Genevæ* 1615. f.
Fragmenta quædam, quæ editis exemplaribus li-
bro octavo deestant, Gr. Lat. ad calcem Breviarij
Nicephori Patriarchæ CP. edidit Dion. Peravius
Paris. 1616. 8o.

Oratio in obitum Theodori Metochitæ, prædicit
Gr. Lat. ad calcem Metochitæ *Lugd. Bat.* 1618. ad
calcem Glyc. Paris. 1660.

*Commentarius seu Solutio in Synesum de In-
somniis.* Prædicant cum Synesi Operibus Gr.
Paris. 1555. Gr. Lat. ibid. 1611.

*Passio Cordaci Constantij, aliorumque Marty-
rum Achaarum*, Gr. Lat. ab Henrichenjo & Pa-
pebrochio cum notis edita inter Acta Sancto-
rum, Martij 2.

*Disputatio contra Palamam præsentem Imperato-
re Joanne Palæologo habita* MS. in Bibliothecâ Au-
gustinâ. Vid. indicem ejus anno 1675. editum, p. 41.
Technologia Grammatica, atque Orationes II.
MSS. ibid. p. 64.

*Contra Synodum, quæ pro Palamâ contra Bar-
laamum & Acindynum sententiam tulit, libri 2.*
quorum Excerpta exstant MSS. in Bibliothecâ
Vaticana vocat Gesnerus.

*Demonstratio de emendando tempore Pascha-
ris.* MS. in Bibliothecâ Bavariâ. Summa ejus
habetur libro 8o. Històriæ. Alia ejus Opuscu-
la Manuscripta quamplurima ex Bibliothecâ Va-
ticana recentet Ant. Posselinus ad calcem Appa-
rat. fact. p. 13. *Tractatus illius de Constitutione
Globi* in Bibliothecâ Regis nostri MS. vidl.

THOMAS DE ARGENTINA, natione Germanus, partiâ Argentoratensis, unde
nomen traxit, Theologus Parisiensis; Ordinis S.
Augustini Eremitæ, claruit anno 1345. quo prior
Generalis Ordinis in triennium more conducto
in conventu Parisiensi habitò electus est V. Id. Ju-
lii. Anno 1348. in Capitulo Papienti, atque iterum
1351. in Basileensi magistratus ejus alia triennia pro-
rogatus est, uti & in conventu Perulino an. 1354.
Obiit Viennæ anno 1357. Extant *Commentaria in*
iv. libros Magistri Sententiarum 2. *Argentina*
1490. Venet. 1504. *Genevæ* 1586. & alibi edita. Cæ-
terum alius à nostro fuit Thomas de Argentina;
Ordinis Prædicatorum; qui claruit anno 1295. &
scripsit *Sermones, Meditationes, Epistolas, &
Quæstiones*: de quibus Trithemius & Simlerus.
Ea quidem nondum edita fuisse arbitror.

THEOPHANES, natione Græcus, As-
chiepiscopus Nicænus, claruit anno 1347. Gre-
gorij Acindyni equalis. Scripsit *Insigne Opus*
adversus Judæos, in duos Tomos divisiim, &
Concordiam Veteris ac Novi Testamenti adversus
eosdem; quibus fidel Christiane veritatem fure
astruit, & Messiam jamdiu adventurum invicem pro-
bat. Accuratè in simul ac p. oliman utriusque
Operis Accuratè exhibet Posselinus Apparat.
C 2 Tom.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.
* Notitia
Auctorum
de Divia.
Palamod.
prædicta.

1345.

1347.

* Politic. Li.
c. 2. 5. 12.

SÆC. XIV. Tom. 2. pag. 470. Habentur MSS. in Collegio Societatis Iesu Romano à Fr. Turrano donata. Eiusdem *Pœnaria* quædam à Gonsalvo Poucio Latinè versâ tam arque evulgata Roma 1590. 8^{vo}. *Epistola doctrinalis ad Sacerdotes sue provincie quodam su Sacerdotis munus, & officium ostendens*; atque *altera ad Nicanos de Christiani munere*, ubi Acindynitarum æque ac Judæorum consortium fugiendum esse docet, asseruntur M. S. in Biblio. hec.à Vaticanâ teste Possævino Append. ad Appar. Sacr. p. 16.

1347.

RICHARDUS FITZ-RALPH, seu Richardus Radulphus, gente Hibernus, Patria Dundalkensis, aliis tamen Anglus, Theologie Professor in Academia Oxoniensi, Joanni Bacombricæ discipulus, Ewardo III. Angliæ Repti summo in precio habitus, à quo primum Decanus Lycheteldensis, dein anno 1343. Cancellarius Oxoniensis constitutus est. Anno 1347. Archiepiscopus Armachanus in Hiberniâ à Clemente vi. Papâ jure Privilegii renanciatus est, Exoniæ à Joanne Grandifloro Episcopo viii. Id. Jul. consecratus. Capitales ei & ante & post susceptum Episcopatum cum Fratribus Mendicantibus inimicitie intercesserunt; quorum vanam ac superbam pauperatorem Oxonii in lecturis Theologicis falsè vellicare solebat, Episcopus verò tactus acriori calamo consistit. Quin & in Angliam anno 1356. trajiciens, habitis Londini concionibus, novem contra eos conclusiones evulgavit. Fratres cum hæreticos apud Pontificem confestim accusans, & Avenionem citari curant. Illuc profectus, per triennium hæsit; ibique mortuum finitâ lire decellit anno 1360. xvi. Cal. Decembris.

SCRIPTA.

Sermones xv. ad Crucem Londoniensem ann. 1356. habiti, atque alii de laudibus S. Dreipara.

Summa, seu libri xix. adversus errores Armachanorum. Paris. 1613.

De seipso Curatorum adversus Fratres Mendicantes, seu Oratio coram Papâ & Cardinalibus Avenione anno 1377. habita. Prodiit Paris. 1496. 7623. 8. 1513. & cum Rogerii de Convay defensione Mendicantium adversus Armachanum apud Goldasium Monarch Tom. 2. p. 1392. Prodiit omnia simul isti Opuscula curâ Joannis Sudoris Paris. 181. Exceptis illis de laudibus Dreiparae, & Defensio Curatorum, à se dicit Sudorius, propterea quod antea impressam fuerit.

Sermonum Liber. MS. extitit penes Cl. Warzum *, & in Bibliothecâ Collgii Novi Oxon. vol. 82. Codex Warzanus penes Cl. Tenisonum nunc asservatur, continetque innumerose ferè Sermones de Tempore & Sanctis, ab anno 1345. ad 1350. habitor. Voluminis calci adnequuntur, præter orationem præcedentem, *Propositi* ex parte Regis Angliæ in Consistorio pro gratia Jubilei Angliis obtinendâ anno 1344. mensis Augusti. *Propositi* ex parte Prælatorum & omnium Curatorum totius Ecclesiæ coram Papâ in Consistorio anno 1350. die 7. Julii adversus Ordines Mendicantes. *Responsio* ad objectiones Mendicantium. *Informationes & motiva*, Do-

mini Armachani super declaratione de illâ extravagante Joanninâ, *Vas Electionis*.

Commentarius in Sententia. MS. in Bibl. Oriatensi Oxon. vol. 6.

Novum Christi Testamentum Hibernicè convertit ab Amachano in quodam Ecclesiæ suæ muro paulo ante mortem occultatum ac tandem anno 1530. reperiunt esse *mentem* Balus †, qui veritatem ab ipso Armachano confessam esse non male coniecit. Incegrum enim Bibliorum Codicem ab eodem Hibernicè convertit in Hibernicâ sæculo postremo fuisse fidem facit Joannes Foxus *. Plurimaque hujusmodi Bibliorum fragmenta in Hibernia passim hactenac prodit dignumque Amachani successor Cl. Uferius in Historiæ Dogmaticæ Controversiarum inter Orthodoxos & Pontificios Specimine MS. quod Reverendissimi in Christo Patris ac Domini, Gulielmi Archiepiscopi Cantuariensis favore penes me asservatur.

Plura alia recentient Warzus *, & Balus †. Manuscripta, quæ extant, dabit Jameſius Eclog. par. 2. p. 9.

JOANNES HONSEMIJS, aliis HONSEMIJS, natione Belga, Hutzgardie in Provinciâ Leodiensî natus, Philosophiæ & Jurisprudentiæ scientiis, quas in Academicis Galliciis haurierat, in Patria publicè professus est, Ecclesiæ Leodiensî S. Lamberti Canonici & Scholasticus factus. Claruit anno 1348. pro tuendâ Ecclesiæ suæ ditione ad Pontificem Romanum, Galliarum Regem, & Brabantie Ducem sapiens legatus. *Historiam & regibus Episcoporum Leodiensium*, ab Agudio Aurex Vallis Monacho Cisterciensi superioris sæculi literis consignatam, ipse ab anno 1247. quo desit Agidius, ad annum 1348. producit. Utriusque Historiam inter ejusdem argumenti Scriptores alios evulgavit Joannes Chapillus Leodii 1613.

THOMAS BRADWARDINUS, natione Anglus, Hatfeldiæ in agro Suffollicensi (sic Convinus †) Hatfeldiæ in Diocesi Ciceriensi (sic Balus *, cui potius alenchem) natus, *Doctor Presbiter* appellatus, Oxonii in Collegio Mentouensi educatus, ubi Procuratoris munere anno 1321. fungebatur, postea Theologie Doctoratus insignitus. In aulam à Joanne Stratfordo Archiepiscopo Cantuariensi accitus Edwardi III. Regis confessionibus præfectus est, Canonizatus Lincolnensi, & Cancellarius Ecclesiæ Cathedralis Paulinæ Londinensis donatus. Confessionibus regis adnotus, Regem per Galliam arma vi Aricia circumferentem securus effugit, fundimenta & puritate adeo ubiq; conspicuus; ut non defuerint, qui insulgenti Edwardi victoriam hujus potius precibus ac pietati, quam militum fortitudini & ducis solentia acceptas referant. Anno 1348. mortuo Stratfordo Archiepiscopo Cantuariensi à Capitulo Cantuariensi electus est; Rege tamen ac Pontifice Joanne Uffordum præponentibus, dignitate quidem tunc temporis excidit: Uffordus verò mensis Junii ante consecrationem defuncto, à Capitulo

* Comment. de Praefat. Hibern. pag. 11.

† 1347.

SÆC. XIV. ab An. MCCQ.

† Cent. 4. cap. 37.

* Martyn. 102. Angliæ. Tom. 1. p. 146.

* De Scip. Hibern. 6. c. 10. † Cent. 4. cap. 37. 1348.

1348.

† Cent. 4. de Praefat. Angliæ. pag. 11. 112. c. 37. cap. 37.

Capitula iterum electus est, & a Rege simul ac Pontifice confirmatus, & à Bertrando Cardinale Avenione consecratus. In Angliam rediit, vix quadraginta diebus consecrationi suæ superstitis Londini obiit, Cantuariæ nondum incineratus.

quæ, *, eloquentie Princeps apud Italos videtur fuisse Franciscus Petrarcha, suæ ætate celebris ac magnus: nunc vix est in manibus: ingenium ardens, magna rerum cognitio; nec modicis eloquendi viis. Est tamen in eo vix defidit lingua Latina peritiam, & tota dicitio resipit factula prioris barbarem.

SCRIPTA.

DE Causâ Dei & de veritate Causarum contra Pelagianum libri i. quos ex Prælectionibus Oxoniæ habitis Metooenensium suorum rogatu Cancellarius jam Londinensis digessit. Prodiit curâ Cl. Henrici Savillii Londini 16. 8. f.

Geometrice Specularis, Parisi: 1530. Arithmetice Specularis, Parisi: 1502. utraque singuli, Parisi: 1512.

Tractatus Proportionum. Venet. 1505.

Plura à Braderardini Opera inedita recenset Baleus Cent. v. esp. 87. & Alcamara Biblioth. Prædicar. pag. 133; 489. qui cum Dominicanum fuisse somniat.

FRANCISCANUS PETRARCHA;

gentis Italus, Aretii in Tusciâ, vel, ut alii habent, Ancisæ agri Florentini, majorem Petrarchæ sedis, Patre Florentino exule natus anno 1304. die xx Julii. Avenione & Carpentorati in Galliâ liberalibus disciplinis institutus est, Dante Aligerio Præceptore usui. Juris studio per quinquaginta Montispeffisani, per triennium Bononiæ incubuit. Anno 1327, sublato è vivis Patre, qui ad juris scientiam excolendam illum ferè invitum ad egerat, Bononiâ Avenionem rediit. A Joanne Cardinale Columna Inter domesticos ascitus Galliam & Italias peragravit. Mox antequam quandam Gallie vallem, quam incolæ Clausam vocant, decimo quinto lapide ab Avenione remotam, studiis suis sedem elegit. Sede privatâ delirerens, famâ tamen nequaquam destituit vii ingenio, eloquentiâ, facultate Poeticâ, & ignota tot sæculis Latine linguæ elegantia sæculi sui Princeps: nec minùs pius quam doctus, qui solatus ævi sui, & inprimis aule Romanæ, mores acri calamo flagellavit. Nondum annos .6. natus, Romam & Laurentium uno eodemque die ad lauream accipendam evocatus est. Romam profectus, anno 1341. die Resurrectionis Dominicæ, Id. April. in Capitolio adstante Senatu ingentique processu Romanorum & adveniarum caterva ab Urso Senatore laurea redimitus est: Clausam repetiturus Ecclesiæ Parmensis Archidionacum dono accepit. Latibulo demum Gallico egressus, ac pura loca circumvagatus, jani senex Paravinum Canonicum egit. Cardinalis etiam à Benedicto xii. creandus, nisi fororis suæ, virginis elegantissimæ, stuprum Pontifici denegaret: sint licet, qui Petrarchæ nullam fuisse foreem contendunt. Clauit anno 1350. Summis Orbis Christiani Principibus, qui ab eloquenti Petrarchæ Musâ celebrati certatim ambabant, præclarissimus, Arque in agro Patavino confenit, ibique tandem apoplexiâ correptus obiit anno 1374. d. e. xiv. Julii septuaginta uno unico d. e. minor; insigni pompâ claus, & magnifico sepulchro conditus. Unicum de eo Italici elogium apponunt. *Resurrexerunt de la-*

Append:

OPERA.

DE Vita Sclavaria libri II.
De Remediis utriusque fortune libri II, quos antequam castramet, legi prohibet Index Romanus. Prodiit curâ scilicet Ludovici 1577. 8.

De orio Religiosorum libri II.

De verâ sapientiâ D-alogorum libri II.

De contemptu mudi sive Secretorum Dialogi, III.

Psalmi Penitenciales vii.

De republicâ optimâ administrandâ liber.

De officio & virtutibus Imperatoris liber.

Rerum memorandorum libri iv.

Epistolarum veterum illustrium. Prodiit cum præcedente Opere Basil. 1563.

De pacificandâ Italiâ exhortatio.

Ad veteres Rom. resp. defensives oratio.

De libertate expostitio burlesca.

De obedientiâ & fide uxoriâ.

De Avaritiâ vitanda Oratio.

Itinerarium Syriacum.

De rebus familiaribus Epistolarum libri viii.

Epistolarum ad quosdam ex veteribus illustrium liber.

Epistolarum sine titulo liber.

De rebus senilibus & familiaribus Epistolarum libri xvi.

Epistolarum variarum liber. Ex Epistolis Petrarchæ, xv. quæ de Juribus Imperii Romani contra Papam agunt, habentur apud Goldastum Monarch. Tom. 1. p. 1345. & scilicet prodiit Argentina 1555. 4.

De sui ipsius & aliorum ignorantia liber. Prodiit scilicet Geneva 1609. 160.

Apologia contra Gallum.

Invectivæ contra Medicum quendam libri iv.

De laureâ sumenda consolatoria Epistola liber v.

Rucolicorum Eclogæ xii. Basil. 1546. 8.

Africa, sive de Bello Punico libri iv. 1570. 4.

Epistolarum metricarum libri III.

Testamentum.

Poemata plurima lingua Thulicæ, quæ ob amorem Laureæ juvenis adhuc lussit. Venet. 1535; 1545; 4. 1553. 4. 1596. 8.

Prodiit omnia Petrarchæ Opera in iv. Tomos distincta Basil. 1547; 1581. Prodiit antea ex illis multa ibid. 1496. f.

Itinerarium ad sepulchrum Domini. MS. in Bibliotheca Collegii Novi Onon. cod. 18. num. 3.

Tractatus de Florentia. MS. in Bibl. Magdalens. U. on. cod. 152. De Gualterio Marchione & Gryfida ejus uxore liber. MS. in Bibliotheca S. Benedicti Cantab. cod. 4. 8.

Liber de Vita Cæsaris & Pontificum Romanorum usque ad sua tempora acque alius de Herculis numero, habentur MSS. in Bibliotheca Vaticana. Prior prodiit Italicè Venet. 1534. 8.

Liber de Cæsarum virorum illustrium, & Epistolarum familiarium libri xv. nondum editi, ex-

ÆC. XIV. tant MSS. in Bibliotheca Colbertina, recte Oudino Supplem. p. 620.
ab An. *Arz Pundmundi*, MS. in Bibliotheca Augustana.

MCCC
Index MSS. Plura de Petrarca, ejusque scriptis, Lectorem asistam edoccebat Jac. Philippus Thomasinus, Episcopus Amouviensis, in Petrarca redivivo, *Petrarchi* secunda vice editio 1630.

1350. **JOANNES BECANUS**, sive de BEKA, natione Belgæ, Ecclesie Ultrajectinæ Canonicus, claruit anno 1350. scriptis, ad Gulielmum Hollandiæ Comitem, (*horum Ecclesie & Episcoporum Ultrajectensium, Comitumque Hollandiæ* à temporibus S. Willibrordi, primi Episcopi, usque ad annum 1346. Continuavit id ad annum 1324. Gulielmus Hedam, Decanus Harlemensis, & Præpositus Anhemienfis. Prodiit cum Hedami Continuatione, & Bernardi Furmerii notis, *Fraserker* 1611. 4^o. sed multis mendis scater hæc editio. Auctor ac longe emendatior est, quæ cum Arnaldi Buchellii notis historicis, & duplici Appendice Lamh. Hortensii & Suffridi Petri, prodit *Petrarchi* 1643. f.

1350. **ALBERICUS DE ROSATE**, sive *Roxati*, à patris *Bergomensis* vulgo appellatus, Juris Pontifici Doctor. Claruit anno 1350. Extat *Commentarius in librum sextum Decretalium, & de statuto libri* 1^o. inter Tractatus illustrium Jurisconsultorum *Venet.* 1584. Item *Dictionarium Juris Civilis & Canonici, Venet.* 1579. 1601.
Tractatus de Testibus in Tractatu Tractatum vol. 5. f. 176. & alter de *Præpositionibus* ibid. vol. 1. f. 334.

1350. **NICOLAUS CABASILAS**, Nili Cabasilæ Thessalonicensis, aliorumque duorum Archiepiscoporum ex sorore nepos, primum quidem Sacelli Curator, qui munere persuagens missus est à Joanne Patriarcha C^o. anno circiter 1146 ad Cantacuzenum Imp. ut imperium dponere ei persuaderet. Anno 1347. à Cantacuzeno Constantino olim recens expugnatum ingressus ad Annam Imperatricem in Palatium legatus est; ut pacis conditiones ei à viatore laas proponeret. Mortuo demum Nilo patre, ei in sede Thessalonicensi successit. Claruit anno 1350. Scripsit Latine doctissimus, Latinorum vero hostis acerrimus. De tempore obitus silent Auctores.

SCRIPTA.

L *Inertia Expofitio, seu Compendiosa interpretatio in Divinum Officium.* Extat Gr. Lat. in Antheatrio Patrum *Paris* 1624. Tom. 2. pagin. 200. Latine prodierat *Venet.* 1545. *Anverp.* 1560.

De Vita in Christo libri vi. in quibus præcipue agitur de vi & virtute trium Sacramentorum, Baptismi, Confirmationis & Eucharistiæ. Latine eos vertit, & cum Philippi Solitarii Dioptra, & Grecis notis edidit Jac. Pontanus *Ingolstadt.* 1600. 4^o.

Oratio contra Feneratores, Lat. à Pontano edita *ibidem.* Prodiit eadem Græcè, mutila An-

gustæ Vindel. Integra cum Oratione S. Epiphanii in sepulturam Christi, *Sensui* 1604. 4^o.

Habentur omnia Nicolai Opera hæcenus recensita Latine Bibliotheca Patrum Tom. xxvi.

Encomium S. Theodora viduæ. Gr. Lat. apud Henrichenium April. v.

Commentarius in librum tertium magna Constantinienfis Patolmæ. Prodiit *Basil.* 1500.

Schismata quadam Astrologica habentur MSS. in Bibliotheca Angustana.

Observationum in visum 1^o. *animalium Exochelii liber*, extat Gr. MS. in Bibliotheca Vaticana.

Librum Nicolai de *Processione Sp. S. adversus Latinos*, & aliosque ejusdem argumenti contra Thomam Aquinatem memorat Leo Allatus de Consensu lib. 2. cap. 18. §. 9. qui plura alia ejusdem Opuscula MSS. recentior Dissert. de Nulla pag. 55.

JOANNES THAUERUS, natione Germanus, Ordinis Dominici in Conventu Coloniaensi Monachus. Vixit circa an. 1350. & Argentorati pariter ac Colonie concionibus inclausit. Scriptis vernaculo sermone Opuscula complura, pietatis & devotionis interviencia: difficillimis leventiarum ambagibus & obscuro stylo, recepto mysticorum in theologorum more, illius. Scriptorum illius præcipua ex Germano idiomate in Latinum vertit Laurentius Surius, æque edidit ordine sequenti.

Conciones de tempore.
Conciones de Sanctis. Utræque simul prodierunt *Lugdun.* 1517.

De veris virtutibus, & institutionibus divinis, sicutum Colon. 1587.

Epistola pia.
Prophetia de plagis nostri temporis.

Canica spiritalia animæ Drum amanti.
De novem raptibus, sive gradibus Christianæ perfectionis.

Spectrum ludissimum, & exemplar D. N. Iesu Christi.

Convivium M. Echarli jucundum & pium.
Colloquium Theologi & Mendici.

Oratio fidelis præparatoris ad mortem.
Præparationes V. notabiles ad nuptem salutem.

De X. concitationibus, & XIV. divini amoris radicibus libellus.

Quæ quidem omnia, exceptis Sermionibus, non tam Thauleri sunt Opera, quam ex Thauleri aliorumque scriptis contexta. Utrunque sub Thauleri nomine prodierunt, *Colon.* 1548. 8^o. 1603. 4^o. 1572.

ROGERUS CONNOVIUS, seu de *Connoy*, gente Anglus, Patria Cambro-britannus, c. Connoyio antiquissimo oppido litterali originem & cognomen sortitus. Juvenis adhuc in Familiam Franciscanæ aditus, ad Academiam Oxoniensem à confodalibus Minoritis missus est. Theologiam ac Philosophiam Scholasticam probe edoctus, infusas Doctorales & egregiam eruditionis famam retulit. Quo nomine primarius Theologie professor, ac demum totius Angliæ Minister Provincialis à suis constitutus est. Claruit anno 1350. Ingens tunc tem-

ÆC. XIV.
ab An.
MCCC

Index MSS.
Bibl. August.
p. 19.

1350.

1350.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.
1357.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

* Cant. 6. c.
12.

† Corruptio
Patrum pat.
2. cap. 44.

1357.

1358.

1360.

RANULPHUS HIGDENUS, seu *Hilgden*, vulgo **CESTRIENSIS** dictus, natione Anglus, in Occidentali Insule regione natus, Ordinis Benedictini Monachus in Carnob. o Cestrensis, claruit anno 1357. Obiit grandævus anno 1361. sexagesimo quarto Monachatus sui anno. Cum ingentem Historiarum perferentem Anglico, superlativalem conscripserit, ipse Historiæ ab Orbe condito scribendæ animus adjecit. Illam itaque ex variis Historiis eleganter admodum concinnavit, integras ac prelixis illorum lacinis intextit, appollinis tamen singulorum, à quibus (sunt acceptæ nominibus, adjunctæ, ac ab Abraham temporibus marginalium notis supplevit; adeo ut vix aliam quam Compilatoris gloriam metueris, nisi quod libro ultimo multa è suo penu inferuerit. Compilatoris tamen munus tam egregie præstite, ut pauci admodum è nostratibus Historici fide, gravitate ac judicio cum eo sint conferendi. Opus suo *Polychronicon* nomen indidit; totumque in septem libros iuxta numerum ætatum mundi, ac dierum quibus orbis creatus est, distribuit. Primus liber nominis topographicam Orbis descriptionem exhibet. Secundus ab Orbe condito ad Captivitatem Judæorum Babylonicam progreditur. Tertius à transmigratione Babylonica ad Christi adventum. Quartus à Christo nato ad Saxorum in Angliam adventum. Quintus à Saxorum impulso ad adventum Danorum. Sextus ad irruptionem Normannorum. Septimus ad sua usque tempora, annum vero 1357. Quod si nonnulli Codices Historiarum ulterius producant, quales mihi nonnunquam in manus inciderunt, id ab aliena manu accessisse censendum est; ipse enim Ranulphus in præfatione totius Operis ita ad istum annum Historiam deducendum esse pollicetur; & in illo definit Versio. Operis Anglicana paulo post Ranulphi obitum confecta. Ex quamplurimis, quos vidi, Historiis istius Codicibus MSS. longe pulcherrimus est, qui in Collegio Gonville & Caii (cujus ipsemet alumnus fuit) asservatur. Ranulphi *Polychronicon* juxta nobilis viri Thomæ de Berkeley Anglicæ verbi Joannes de Trevisa, Sacerdos Cornubiensis, ac Vicarius de Barkely; qui & multis aliis scriptis, in primis verò integra trinitate Testamenti versione Anglicæ, illustravit. *Polychronicon* versionis ipse nonnulla, apposita tamen semper distinctionis nota, de suo inzevit, præsertim contra Monastici Ordinis petulantiam ac superstitiones quas sæpius exagitare solet. Versionem ad finem perduxit, vii ex nota calci adnexa patet anno 1367. die 8^o Aprilis; adeo ut palmi lapsum sit seu incuria sit cezato Typographico Caxtonus, qui in fine versionis à se typis impressis adnotavit eam finitam esse anno 1377. Illam enim immutato paululum Anglicæ lingæ Archæismo, & a scripto ad annum usque 1400. Edvardi IV. Regis primum, continuatam typis impressis evulgavit Londini 1483. f. Guilielmus Caxtonus, qui sub Edvardo Rege dicto claruit, primulque omnium ætem typographicam Angliæ intulit. Ipsemet autem Joannes de Trevisa Versio, à Caxtono nondum perpolita erat MS. in instructissima RR. Viri Tho. Tenisoni, Theologi notitias doctissimi, Bibliotheca. Ceterum præter *Polychroni-*

con supra memoratum, Ranulphus, quem alii *Radulphum* vocant, nosse conscripsit *Distinctiones Theologiae*, *Speculum Curatorum*, quod MS. in Bibliotheca Collegii Balsolensis Oxon. cod. 69. *Expositionem super Job*, in *Canonica Cantuarum*, *Sermones per annum*, atque alia quedam. quæ à Baleo ætenuerunt. Ut id etiam obiter nosem, Joannis Trevisi versionem Bibliorum Anglicam, quam Domini sui, Thomæ de Berkeley mandato confecit, etiam MS. extare veri non est abinile. Ci. enim Jumeius f. tria versionis totius Bibliæ Anglicanæ à Wickleviana longè diversæ exemplaria MSS. in Oxoniensis Academia Bibliothecis asservat prædit.

GEORGIUS DE ARIMINO, gente Italus, civitate Ariminensis, Doctor Theologiae Patiensis, Ordinis Augustiniani Eremici & post Thomæ de Argentina mortem Prior Generalis, in Comitibus Montisepellani habitis anno 1357. die xxiv. Maii electus. Obiit Viennæ anno sequente, communem cum Thoma Argentinensi tumulum sortitus. Extant *Commentaria in libros primum & secundum Sententiarum, Valentini 1500. Venetiis 1501. edita. Additiones in Scriptum ejus super Sententias, Venet. 1512. Commentaria in Epistolam S. Pauli, & S. Jacobi Canonicam, & Liber de Virtutibus, Arimini 1523. Librum de Formis, Tractatum de moribus Venetorum, & alium de conditionibus Florentinorum, memorat Jos. Pamphilus Chron. Ord. Etem. p. 158. Sermones de Tempore, & Sanctis accensent Simplicius, alique.*

ALPHONSUS VARGAS, natione Hispanus, Patria Toleranus, Ordinis Augustiniani Eremici, Philosophiam ac Theologiam in Academia Parisiensis per decem annos professus, primò Ussanensis, dein Pacensis Episcopus, tandem Archiepiscopus Hispanicus factus est. Claruit anno 1358. Obiit Hispall anno 1359. die xiii. Octobr. seu, ut alii volunt, anno 1366. die xxvi. Decembr. Extant *Commentaria in librum primum Magistri Sententiarum*, (discipulis dictata Lutetia anno 1145.) *Venetis 1490. excusa. Quaestiones in Aristotelis libros tres de Anima, Vincentia 1608. Venet. 1566.*

NILUS, Metropoli Rodius, Latino-rum hœsis acerrimus, Gregorii Palamæ sectatus, vixit forsan (neque enim certam ejus ætatem indagare posui) circa an. 1160. Barlaamo & Acindymo si non ætate par, saltem non diu posterior; deſinit enim in Synodo CP. ab Ildoro Patriarcha habitæ, (quam quidem Nonam appellat) quæ Barlaamum condemnavit. An idem sit Nilus, qui juxta Fetheri Chronologiam anno 1178. factus est Patriarcha CP. dicere non habeo. Ex parte eorum stetit, qui Barlaamitas damnarunt tanquam mentientes, modique omnibus insanientes, qui *ἀρετὴν μὴ δὲν ἔχοντες ἀρετὴν*, uti ipse loquitur. Extat tum Græcè tum Latine *Enarratio Synodica de Sanctis & Occurrentibus Synodis ix. à Justello patre edita ad calcem Nomocanonis Theotani Parisi. 1615. 4^o à Justello filio in Biblio. hœc. Iuris Canonici*

SÆC. XIV. Canonici *ibid.* 1661. f. Tom. 2. p. 1155. *Oratio ejusdem in sanctum Maternum ex insula Chio* fundam Gt. Bar. à Leone Allatio vulgata est.

1360.

THOMAS STUBBS, sive **STOBÆUS**, natione Anglus, Patria Eboracensis, Ordinis Dominicani Monachus, S. Theologie Doctor, Claruit anno 1362. Obiit post annum 1371. Scripsit *Vitas seu Chronicon Archiepiscoporum Eboracensium*, à S. Paulino ad Joannis Thoresbei obitum, seu à primâ sedis fundatione usque ad annum 1173. Extat istud Chronicon inter 2. Scriptores Angliæ à Cl. Trevilveno editos *Londoni* 1612. f. pagin. 1683. Quamplurima ejusdem scripta Theologica, adhuc inedita, reperiuntur Baleus Cent. vi. cap. 36. Pictus æt. xiv. pagin. 312. Alramura Biblioth. Prædicat. pagin. 23.

1360.

JOANNES WICLEFUS, natione Anglus, in septentrionali Insula parte natus, O. uni in Collegio Meritonensi educatus, cuius primum Scholasticus, dein Socius fuit, Collegii Cantuariensis ac Balioensis præfectorque tandem admodus, & Philosophus insignis, Theologus omnibus numeris consummatissimus; nec minus vitæ sanctimoniam & morum castitatem, quam doctrinâ eximiam. Theologiam Scholasticam ad unguem edoctus, impetum verò Occami, Lincolnienfis, atque Armechani studiosus lector; postquam Doctoratus insignia tulisset, Theologiam in Academia Oxoniensi publicè professus est; deum Ecclesiæ de Lutterworth in Provincia Lecestrensi Rector factus. Claruit anno 1360, quo citatè tempore ingravescentes avi superstitiones, immanem, Ecclesiæ tamen jamdiu insolitam, Romani Pontificis tyrannidem, & erroris fidei dogmata in Scholis passim recepta, & turpissimam vitiorum labem ab omnibus admittam, à plebique etiam defensam, voce ac scriptis acriter oppugnare coepit, præsertim verò Regiæ potestatis atque Ordinis Ecclesiastici jura contra immanes Pontificis Romani & Fratrum Mendicantium usurpationes constanter paciter ac eruditè propugnare. Eò impudentiæ enim tunc temporis deveniat arrogantia Pontificia, ut Regi in Ecclesiasticis rebus nulla, in secularibus nonnulli dimidiata, auctoritas conservaretur; pliusquam emolumentum ex Angliâ reciperet curia Romana quàm Regia. Recepim autem Ecclesiæ disciplinam omniaque Cleri jura penitus everterunt importuna Fraternalium Mendicantium colluvies, qui Ecclesias circumvagati in Presbyterorum Parochialium manera involvunt; & Episcopali regimini, pristinis Ecclesiæ canonibus subiecti noluerunt. Tam insanam Pontificis & Fraternalium ambitionem ac tyrannidem summâ, quâ pollebat, facundia oppugnavit Wiclefus, & utramque ex Ecclesiâ eliminandam esse docuit. Adhuc Christianæ fidei dogmata nativâ atque infusâ sui simplicitate induta plebi tradidit; & fabularum & nugarum loco, quibus hætenus fere sæculis postremis inestati fuerant Christiani rustiores, S. Scripturæ oracula passim prædicavit, lingvæque verniculâ populo legenda dedit. Haud mirum itaque, quæ ingenem exiit apud bonos

nos gratior, quid multos invitum iniecit. Edvardus III. ac Richardus II. Angliæ Reges illum charissimum habuerunt; quorum ille Wiclefum in ceteras regiones legatum misit, iste sacris domesticis admoveit; uterque autem in tutandis Regiæ potestatis juriibus doctrinam ejus ac consilium in subsidium vocarunt. Sanè Wiclefi auctoritate ac favore apud summos Regni proceres factum est, ut plures atque acriter adversus Pontificis Romani usurpationes ac Fratrum Mendicantium peculantiam leges sub hisce diutius Regibus sanctæ fuerint; quàm à Gulielmi Nonnani temporibus ad exculum usque penitus sub Henrico VIII. Papæ jugum. Nec minus apud plebem quàm sapientes Regni Ordines potuit Wiclefus; adeo ut *Discipulus ejus multiplicatus esse nimis, & implevisse ubique orbem regni; quin & in tantum in suis laboriosis dogmatibus prevalesse, quod medietatem partem populi, aut majorem partem sua secta adquisivissent, conquireret Henricus Kinghdon* * Historicus coævus. Fulsit id persecutor Walsinghamus; qui Villas ac Civitates ipsarum Academicarum Oxoniensem doctrinâ ejus infectas esse docet. *Longè latiusque, inquit, per parvas populum mantulando suam predicationem dilatavit, ita ut penne majores Provinciarum earum sequeretur errorem.* — *Visus est esse absorbere Jordanem, & omnes Christianos mergere in Abyssum. Dixit publicè & prædicavit, Redibunt Ecclesiæ non valentibus cum prohibere ob favorem populem, qui libenter cum audiebant; & se periculo nolebant exponere, nequeum vel prohibere prædicare.* Quin & ipsemet Wiclefus in Concilio de Sacramento Altaris Angliæ calce tectus plus restam Cleti partem & partibus suis stare, doctrinamque suam summo Capitis discrimine tueri paratos esse. Mirro propensum Oxoniensis Academicæ in Wiclefum animum; adeo ut ibi ipsum ad Concilii usque Constantinensis tempora in Scholis publicis & Collegiis comunum decreto legerentur, ac singulis Academicæ gremiis pervolvendi more recepto traderentur. Auctoritatem suam in Angliâ labefactâ regè tulerunt Pontifices Romani, larvam sibi ereptam & detecta cominera dolebant Fratres; quin & ipsum pietatis ac veritatis inclementum malis pavidum commovit; adeo ut innumera indequeque mala in Wiclefi caput cusa esse neutiquam mirum videatur. Primò itaque Collegii Cantuariensis apud Oxonienses præfecturâ illum Simon Langhamus Archiepiscopus Cantuariensis ac Cardinalis anno citatè 1357. injuriâ submovit. Wiclefus Collegii Præfatus secundum statuta à Simone illi Archiepiscopo ejus fundatore pœcis antea annis data à Sociis secularibus ritè electus fuerat. Id agrè tolerant Monachi quidam turbones, qui Collegio pedem nuper intulerant, & regalem è suis quandam in præfecturam suscitæ summo studio contenderunt, Proceres Monachos Wiclefus & Socii seculares Collegio egerunt. Monachorum causam suscepit Langhamus; & Wiclefum præfecturâ cedere mandavit, substituro in locum ejus Henrico Wodehalli Monacho. Nolente id Wiclefo, Collegii reditus sequestravit. Wiclefus & successi ad Urbanum V. Pontificem provocavit. Is rem Andreyo Cardinali judicandam commisit. Iste

SÆC. XIV. ab An. MCCC. 1360.

* De Em. Angliæ l. 1. p. 201. f. Hist. p. 175. 181. 234.

Vit. Hall. Regis. 216. Angliæ l. 1. p. 201. Opp. 175. Tom. 1. 109. 24.

tandem

randem sententiam tulit, solos Monachos secularibus exclusit (collegium possidere debere, Wiclefium scilicet expellendum esse, facta prius Monachis injuratum compensatione, Cardinalis sententiam dari ann. 1370. Bulla tamen habuit Urbanus Papa. Integer litis istius (uti vocant) processus in Bibliotheca Archiepiscopalis Lambethanae archivis MS. asservatur. Haecenus Wiclefium capitalis aggressi sunt adversarii. Sub extremis autem Edwardi Regis, senio jam debilis ac fere delirii, temporibus, Synodus Londini habuit Simon Sudburius Archiepiscopus Cantuariensis anno 1377. mense Februario, ut à Wiclefo doctrinae suae rationem, foris & poetas, exigeret. Adfuit Wiclefius, causamque egre intrepide, & Joannis Lancastrie Ducis, partibus suis adductissimè, aliorumque procerum, qui praesentes illi assisterunt, subsidio Episcoporum idcirco ac insidias salvas evasit. Post Edwardi mortem, allatis in Angliam quoad Episcopos contra Wiclefium dederat Gregorius XI. Papa, literis nova Synodus coacta est Lambethae mense Junio ejusdem anni; quae tamen Procerum populi que minis deterrita sententiam definitivam contra Wiclefium praesentem ferre ausa non est. Ipse veritatis causam in foro, in Academiis & in Templis, voce, scriptis, ac contentionibus tutari pergebat.

Tandem vero turbatae regni rebus, & Joanne Lancastrensi ab aula recedente, Episcopi crebris Gregorii Papae literis incitati; postquam Richardus II. imbellem Regem, in partes transissent; Wiclefi doctrinam multis modis auspiciis eradicationi ibant. Habita anno 1382. Lond. Synodo, articulos seu dogmata ab illo propugnata ix. haereticos, xv. erroris damnata: sectarios ejus aut ad Palinodiam adhortantur; aut in carcerem conjectos bonis mulctant; in ipsum denique ecclesiis animadvertendum esse decreverunt. Neque enim se praesentem sistere veluit Wiclefius, de insidiis sibi à praesulibus in itinere positis certior ab amicis redditus. Absentis tamen causam egerunt Academia Oxoniensis Cancellarius, Procuratores bini; ac Senatus pars longe major; qui missa ad Synodum Epistola publico Academiae sigillo munita praclarum doctrinae ejus, pietatis ac fidei viribundae elogium reddiderunt, post latam à Synodo sententiam solita concionandi ac scribendi munia Luttrevorthae adhuc obiit Wiclefius, neque unquam ante mortem intermisit; seu retrudente Richardi Regis favore factum, seu vi famae nominisque auctoritate datum id sit, seu denique aliqui dogmata palinodia inimicorum tabula elaserit Wiclefius: Habetur etenim apud

In pace obisse, in Ecclesia sua Parochiali sepultum. Vixerat, quo majorem non tulit potestatem hisce saeculis Christianis Orbis; quique non minus supra laudem quam invidiam positus videretur. Omnisfaria rerum Theologicarum scientia instructissimus; legum municipalium impendio peritus, rara morum gravitate praeditus, imprimis verò immenso erga Deum zelo, erga proximum charitate flagrans. Hinc nata puritatis pristinae in ecclesiam reducenda cupiditas quam tamen limares usque adeo egredi non permisit, ut omnia à se plura Ecclesiastica jura illibata conservare religioni haberet. Eximiam ejus pietatem nō pessimi quidem adversarii in dubium anquam vocare suut ausi; praeterea certe doctrinam abunde restati sunt ex iis quamplurimis. *Potens erat, inquit Kynghtonus, & validus in disputationibus super ceteros, & in argumentis nulli ereditur secundus*; quique primas illi in scholastica certamina venit, Joannes Kynghtonus Carmelita, *modeste tamen ego (si Waldeno fides) admiratus in eo doctrina excellentiam*. Sanè in omnibus ferè, quae hodieum extant, suis scriptis accuratam Theologiae notitiam & elimatum judicium praeiit Wiclefius. Praesè ubique & acutè disputat, egregiam spiritalitatem, Sacramentum Scripturam summa perspicuitate ac solertia interpretari solet. Nulli in eo putile aut otiosum (Scripserunt istius aevi solenne vitium) deprehendi potest; omnia gravia, subacta; atque elimata. Is denique est, cui nihil ad confirmatam eruditionem defuit, nisi Saeculum felicius. Dissimulari tamen non potest, diversa saepe ac contraria nonnunquam dogmata in illius libris ceperit posse; quod Wiclefo adeo non detrahit, ut in eadem illi potius cedere doceat. Neque enim praeservido quodam animi imperi abruptus, sed maturò judicio ac ratione ductus Ecclesiae Romanae errores oppugnavit; quos unico istu cum non detexisset nil mirum est. Ut alios enim articulos tacemus, in expositionibus Oratoris Dominice, Symboli Apostolici, & Decalogi, quas perlegi, MSS. Purgatorium sepeenumetum admittit; (in Tractatu autem de Spirituali Praeio MS. dilucide ac proluxè docet;) Praeio Sanctis offert, ut ipsi pro nobis Deum interpellent, monet; Septem Sacramenta enumerat; animasque in Purgatorio positas Ecclesiae militantis precibus juvare praedicat. Istiusmodi tamen opiniones illum postmodum abrenunciavisse constat. Certè septem Sacramentorum doctrinam Wiclefius improbasse fidem facit Aeneas Sylvius * : quo nomine etiam à Concilio Constantensi damnatus fuit. Purgatorium à Wiclefistis è medio sublatum esse, praefere pro mortuis lodibrio habitas idem refert; quia & Vvaldensis † Wiclefium Sanctos invocare prohibuisse narrat : ut quamplurima è scriptis ejus à Cl. Jamesio prolata adversus purgatorium ac praecis pro mortuis testimonia impresentiarum mittam. Ceterum accuratam dogmatum Wiclevianorum cum hodierna Ecclesiae Anglicanae doctrinà concordiam fusè demonstravit proluxè Wiclefi Apologia Anglico sermone edita Oxonii 1608. 4. Vir doctissimus Th. Jamesius; qui Parsoni aliorumque absurdas opiniones Wiclefo summa injuria assensum, calumnias invicè illat. Post clarissimi

* L. f. p. 1464.

* Ziran. fast. c. 12. MS. ap. Baleon. Cens. 4. 2. 4.

* Hist. Boz. hem.

Tom. 1. p. 104.

Consolatus

* L. f. p. 1467.

Kynghtonum * Declaratio ejus brevis de Sacramento Altaris vernaculo sermone, quam terrore mortis adactum Synodo illum obusile refert Historicis. Ista tamen Transubstantiationis dogmata revera usque adeo non faveat, ut contraria sententiam haud obscurè doceat. Sunt etiam, qui Wiclefium in Bohemia secessisse, invenitque sibi ampla simul ac secunda discipulorum messe, doctrinam suam longe lateque propagasse volunt. Verum id parum certum. Illud demum est certissimum, Wiclefam Luttrevorthae ex paralyti, qua integro ferè biennio laboraverat, anno 1387. die ultimo Decembris

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

Confessoris obtinuit in functionibus ejus manes maximâ infantia debacchari fuit Pontifici. Conclusiones 18. ex Trialogo ejus desumptas, habita Londini anno 1396. Synodo, hæreticos damnavit Thomas Arundelius Archiepiscopus Cantuariensis, librosque illas omnes comburi jussit. Sint hæc argumenta, quæ Synodus istam ad annum 1410. retinendam esse iudicant, non continentia. Impensis vero Cancellarii totiusque Academiæ Oxoniensis testimonium solenni decreto anno 1406. Wiclefo redditum; quod ad calcem Operum Joannis Husli repetitur. Postquam enim tractatum probitatis ac pietatis elogium illi reddidisset, *forteque fides adhuc tam singulari mendicantia spemant Christi religionem blasphemantes S. Scripturæ sententiæ catholice exponantem appellasset*, hæc subiunxit. *Nec fuerat prædilecti Doctor pro hæreticâ pravitate corollatum per nostras Prælatos post ejus humanitatem tradidit lucendum. Abis enim, quod nostri prælati tantæ probitatis virum pro hæretico condemnassent; qui in Logicalibus, Philosophicis, & Theologicis, ac Moralibus, & Speculationibus inter omnes nostræ Universitatis, ut credimus, scripserat sine pari.* Conclusiones ejusdem 46. partim hæreticos, partim erroris damnavit Concilium Constantiense; libros flamulis comburi, ossique sepulchro eluctu ignibus cremari decrevit. Decretum Concilii ex mandato Martini V. exequutus est Richardus Fleming, Lincolnienfis Episcopus anno 1428. Actus tandem in Wiclefi memoriam super inventus est Varillanus, Historiographus Gallus; qui pristinis calumnias renovavit, novas subinde excogitavit; & utraque in Historiâ suâ Hæresin in lucem dedit. Verum tam insulse ne plurimum calumniatus. Historicus ille mendacissimus, adeo omnem rectum gestum Chronologus perturbavit, tam callosè, partem ne inopetis errores admittit; ut pavidissimum Impostorem ubique prodar, & ritu potius quam reformatione excipere mereatur.

Innumera fere Wiclefi Latine patitur ac vulgari idiomate conscripta, non vulgari tantè cruditione recondita, si Waldenium ipsum, hostem Wiclefi jureiuramentum, talem adhibeamus; qui in Epistola quadam ad Martinum V. se Wiclefi assertionum acumen, auctoritatis copiam, rationum vehementiam supra modum ob stuporem profuturæ. Ducebat propterea illius Operum volumina, pulcherrimè conclusa, bullis aureis tegumentisque pretiosis ornata, à Subincone Lepore, Archiepiscopo Pragensi, paulò ante Concilium Constantiense publicè condemnata esse narrat Aneas Sylvius *. Haud minorem opusculorum numerum, quorum partem longè maximam ipse oculis usqueparat recenset Baluz. Cent. vi. cap. 1. Omnia Wiclefi scripta in Angliâ adhuc delinere, & ex Bibliothecis nostris qua publicis quæ privatis in lucem erui possent, jubenter credemus. Plurima ipsemet vidi, partim impressa, partim manuscripta; quorum Indiculum proxime subnectam.

SCRIPTA.

Dialogorum libri IV. quorum primus Divinitatem & Ideas tractat; Secundus Universorum creationum complectitur; Tertius de Virtutibus vitisque ipsi contrariis copiosissimè loquitur; Quartus

ius Romana Ecclesiæ Sacramenta, ejusque postulationem, Antichristi regnum, Fraus fraudulentam originem atque eorum hypocrisis, variatque nostra ævo scitu dignissima perstringit. Prodiit hi Dialogi, illustri titulo insigniti, liquidis suis characteribus alicubi in Germaniâ impressi anno 1321. 4^o. foliis 175. Habetur exemplum unicum in Bibliothecâ Collegii S. Trinitatis apud Cantabrigienses.

Opusculum Wiclefi, seu Tractatus Anglicus de Sacramento Altaris, quo Transubstantiationem petitis tam è philosophiâ quàm Scripturâ argumentis nervosè oppugnat. *Norimbergæ* 1546. 8^o. *Oxonii* 1612. 4^o. Hallucinatus autem est, quisquis libelli titulo appositum, cum anno 1391. scriptum esse. Ante septennium enim obierat Wiclefus.

Tractatus II. adversus Fratres Mendicantes. Hocem priore est Supplementum ad Richardum 11. & reguli Ordines, ut Fraterculos ultra jus suum omne scie efferrones inordinem redigant. Posterior quinquaginta Fraterculorum errores ac etiamina eo idem capitulis impugnat. Prodiit Angliæ à G^o Jamieso editi *Oxonii* 1608. 4^o.

Aphorismi seu Articuli Wiclefiani, à Joanne Foxo in lucem editi *Argentina* 1554. 8^o. Istos quidem nondum vidi.

Conclusiones 212. è scriptis ejus excerptæ, & à Gregorio XI. damnatæ, extant Concil. Tom. 21. p. 1041. *Conclusiones* xiv. in Synodo Londinensi anno 1282. damnatæ, ibid. p. 1053. *Conclusiones* xv. in Trialogo ejus desumptæ, & in Synodo Londinensi anno 1396. damnatæ, ibid. p. 1080. *Articuli* 22. v. in Concilio Constantiensi anno 1419. damnati, ibid. p. 41. *Conclusiones & Articuli* omnes prædicti h. b. in Faleiculo Rerum Expectand. Colon. 1535. f. p. 99. 135.

Confessio Fidelis, seu *Conclusiones* XVIII. in Synodo Lambethani anno 1377. exhibitæ; in quibus de Eccle. redditibus, & clavium usu præsertim agit apud Fordium in Commune, rerum Eccle. *Basiliæ* 1563. f. par. 1. p. 8.

Epistola ad Urbanum VI. Papam missa anno 1384. ibid. p. 16.

Responsum ad R. Richardum II. Regem de Ince Regis & Papa, anno 1377. Datum, ibid.

Declaratio fidelis, apud Walsinghami Historiam ad annum 1578. & *Conclusiones* ejusdem plures ibid. & ad annos sequentes.

Anglica totius S. Scripturæ versio, quam ex vulgata Hieronymi versione concinnavit anno 1382. prout Codex MS. in Collegio Emanuelis Cantab. assertus in fronte ascriptum habet. Habetur etenim ista Versio MS. in Bibliothecâ dicti Collegii pulcherrimè exarata, uti & in Bibliothecâ Cottoniana sub sigill. Claudii E. & in Bibliothecâ Regis nostri Jacobæ, ut & in Lambethana & Collegii Sionensis Londinari. Porro extat MS. in Bibliothecâ publica Academiæ Cantab. Versio Novi Testamenti, eodem autore, Clav. i. num. 4. cui præfigitur prolixæ admodum *Introductio de auctoritate atque usu S. Scripturæ*. Sub istius initium enumeratis ex Judæorum ac Reformationum sententiis libris Scripturæ Canonicis, reliquis omni Apocryphis esse & auctoritate fidei carere asserit.

Expositio in omnes Epistolas Dominicales totius anni, Anglicæ, qua dogmata ac corruptelas Pontificiorum

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

* Hist. Bo.
hem. cap. 35.

SÆC. XIV. ab An. MCC. fictionum acerimè impugnat. MS. ibid. Class. 4. fig. 10. 8°.

Commentarius in Epistolas & Evangelia Dominicalia totius anni, habetur MS. in principio tamen ac sine mutilas, in Collegio M. Joannis Cantab. C. 8. fol.

Tractatus contra Clericos & alios flatus, Anglicè MS. in Collegio Corporis Christi Cantab. Num. 361. 40. Codicis margini nota isthæc inscribitur. In isto volumine habentur collecti Tractatus omnes mordaces de erroribus ac corruptionibus; quæ suo ævò Joannes Wiclefus deprehendit, præsertim autem in Clero, in Monachis, & in mundi ordinibus. *Questiones ejusdem varietate contra Clerum* Anglicè extant MSS. in Bibliotheca Lambethana in 12°.

Tractatus Prolixus de alibus anime. MS. ibid. inter volumina Miscellanea lit. K. fol. à p. 47. ad 83.

Determinatio contra Joannem Kythingham Carmelitam. MS. ibid. a p. 49. ad 426.

Determinatio contra Monachum quemdam de Civili Dominio, Latine, quæ adversus Monachum probat resignationem coram & vestigialis solvendi ipsionem à Joanne Anglie Rege Pontifici Romano olim factam in præjudicium regni Anglie cedere non debere, neque regem impræsentiarum obligare. MS. in Bibliotheca Lambethana in 8°.

Commentarius in Psalmos, aliosque S. Scripturæ ac Liturgiæ Ecclesiasticæ Hymnos. MS. in Collegio S. Tonicæ Cantab. f. Commentarius in priores 121111. Psalmos habetur MS. in Bibliotheca Lambethana.

Harmonia Evangelica, à Clemente Presbytero Lanthoniensi (claruit anno 1170. & prolixum in septem Canonicas Epistolas Commentarium scripsit, MS. in Bibliotheca Lambethana asservum) Latino sermone contexta, à Wiclefò Anglicè conversus, MS. penes Richardum Chiswvill Bibliopolam Londinensem, 4°.

Commentarius in selecta Si Scriptura loca, Anglicè. MS. 40. apud eundem.

Pauper rusticus, seu Milicellæ Tractatus varii, Anglicè; qui pauperes sine multorum librorum ope totam Christianam religionem edocent. viz. *Expositio Symboli Apostolici*, *Decalogi*, & *Orationis Dominice*, *Paraphrasis varia homines ad desiderium celeste excitantes*, *Consilium Christi*, *De Patientiâ bonâ*, *De sensatione*, *Diploma calti*, *De Spiritualis praxis*, *De nomine Iesu*, *De amore Iesu*, *De verâ mansuetudine*, *De afflictione humana voluntatis*, *De vitâ alivâ & contemplativâ*, *Speculum Castitatis*; quod putidissimis fabulis repletum Wiclefo cumprimis indigne videtur. Habetur iste Codex Miscellaneus. MS. penes eruditissimum mihiq; amicissimum virum M. Joannem Loughton Academicæ Cantabrigiensiæ Probibliothecarium, 120. quin & in Bibliotheca Cantabrigiensi publicâ 12°. & in Collegio D. Joannis, ubi Codex MS. Catechismi Wiclevianititalum præfert.

Alia Miscellaneorum Collectio viz. *Expositio Decalogi*, priore multò brevior, *De 7. precatis mortalium*, *De 7. sensibus corporis ac visidem facultatibus anime*, *De 7. virtutibus spiritualibus*, *De 7. donis Spiritûs S. De 7. Sacramentis*, *De 12.*

Append.

Impedimentis orationis, *De naturâ fidei*; *De diversis gradibus charitatis*, *Expositio Orationis Dominice*, à præcedente diverfa & in erroribus Pontificis oppugnando longè acrior, *Speculum Peccatorum*, *Diploma calti* (quod quidem unicum præcedenti Collectione commune habet) *Tres Sagitta*. Extat ista Collectio MS. 12. penes R.R. Virum mihiq; multis nominibus suspensum Th. Tenisonum, Theologum nostratem. Ne verò plures ac diversos ejusdem argumenti Tractatus Wiclefò ascriptos miremur; plures illum Decalogi Expositiones ac Dialogi editiones evaluisse prodit, qui in scriptis ejus veratissimas fuit Joannes Husius *. Terciam adhuc Miscellanæcam Wiclefii Collectionem vidit MS. in Bibliotheca Lambethana; in qua præter Tractatus supra memoratos habentur *Opuscula*, *de desiderio Iesu*, *de spirituali & carnali amore*, *Equilibris apparatus & armastra celi*. Forfan & aliz alibi habentur.

Præter hæc; quos ipse vidi, Codices MSS. alios à se visos sæpenumero citat Jamelius in Apologiâ Wiclefii supra laudatâ, viz. *Librum de veritate S. Scripturæ*; *Tractatum alium de 7. peccatis mortalibus*; *Libellum miscellaneum*; *De Civili Dominio* (MS. in Bibliotheca publicâ Oxoniensi) *De Blasphemiâ*; *Confessionibus de Sacramento Altaris*, Latine alteram; alteram Anglicam; *Sermones III. in Domini Sermonem in monte habitum*; *De vitâ Sacerdotum*; *De Regulâ S. Francisci*; *De Fundamentis Legum Angliæ* *Commentarium vernaculo Sermone*; *Expositionem denique Decalogi Latine*; Wiclefii *Opus magnum de decem præceptis*, unâ cum *Triologo* ejus, & 23. aliis tractatibus scilicet ex Hiberniâ fugientem reliquisse memorat Baleus. Plurima Trialogi excerpta exhibet Gul. Wodefordus in illius, quam elucubravir, Refutatione.

Habetur adhuc MSS. in Bibliotheca Cottoviana *Psallilla Wiclefii super Domine leasum & Feriarum Evangelis*, sub officio Claudii D. 8. *Sermo in Festo novissimi Sæculorum*, *Tractatus de modo vivendi*, *Alius de virtutibus ac vitiis*, Anglicè omnia; sub effigie Titii D. 19. num. 16. 17. 18.

Tractatus de Incarnatione Verbi extat MS. in Bibliotheca Lameleiana, Cd. 297. *Speculum Sæcularium Dominorum* MS. in Bibliotheca Regiæ Westmonasteriensis;

Opus de Abominacione in Loco Sancto asservatur MS. in Bibliotheca Cisterciæ Vindobonensi, teste Lambecio Comment. l. 2. p. 777.

JOANNES CALDERINUS, patriâ Bononiensis, Jurisconsultus celeberrimus; à Joannè Andrea post Boniconi obitum in filium adoptatus, elanxit anno 1360. Obiit Bononiæ, apud Dominicanos sepultus. Extat *Tabula continens auctoritates & sententias Bibliorum*, prout in Decretalibus citantur, ordine Alphabetico disposita, *Spira* 1481. *Consilia sive Responsa Juris*, *Vener.* 1582. & admixtis Gasparis filii Consiliis, *Lugduni* 1596. *Repetitiones varia in Juris civilis*, *Lugduni* 1587. *Tractatus de Interdictis Ecclesiasticis*, *Venet.* 1584. *Commentaria ejusdem in libros Decretalium*, *Decisiones*, aliaque plura scripta Jus utrumque spectantia, recenset Simlerus Biblioth. p. 330.

SÆC. XIV. ab An. MCC.

* Replie. contra Angli. Jo. : Stokoe inter opp. ejus Tom. 1. fol. 128.

1360.

MCC. XIV.
60 A. L.
MCCC.

PETRUS BERTHORIUS, gente Gallus, Patria Viêtavienſis, Ordinis Benedictini Monachus, Prior Monafterii S. Eligii Parifienſis, claruit anno 1360. Obiit ann. 1362. in Cœnobio ſuo ſepultus. Scriptis ad Ioannem de Præſis, Episcopum Præneſtinum, *Diſtinctionum ſeu Repertorium morale Bibliicum*, Alfabeticè diſpoſitum, in quo dictiones præcipuas ad inſtar locorum communium tractat, & ad mores accommodat: item *Reſtorum morale utriuſque Teſtamenti libri* XIV. in quo 102. ſerè Scriptura tropolog. cè exponitur, intermixtis plerumque Allegoriis: denique *Induſtriam morale*, in tres partes diviſum. Prodiit ſimul tria iſthæc Opera *Baſil.* 1515. *Pariſ.* 1521. 4. vol. f. *Venet.* 1585. 1529. 4. vol. f. *Colen.* 1620. 3. Tom. f.

1360.

JOANNES SAPIENS, CYPARISSOTA cognomento dictus, natione Græcus, de cujus ætate haud bene conſtat. Mihi tamen circa an. 1600. vixiſſe videtur, certè Gregorio Palamæ ſupp̃at. Extitit *Expoſitio materia-ria coram, que de Deo à Theologo dicuntur*, 102. Decides diſtributa; qua quidam addita continentur *myſteria moraliæ & ſymbolica Theologia*, cenſente Card. Bona ꝑ. Prodiit Latine à Fr. Turciano edita *Rome* 1581. 4°. & in Bibliotheca Pat. Tom. XXI. pagina. 177. Habentur ejuſdem *Sermones* II. *Palæſtinarum Tranſjefionum*, Gr. Lat. apud Combefiſ. Auchar. Novifi. *Parif.* 1672.

† Noticia
Autogr.

1360.

MANUEL CALECA, ſeu Calecas, natione Græcus, Ordinis, uti volunt, Dominici aut Monachus, claruit anno, non. 1350, quod plures volunt, ſed 1660. quippe qui contra Palamam ſcripſerit. Fucum itaque Lectori facit Petrus Galeſinius *, dum Calecam Concilio Lugdunenſi II. anno 1274. interfuſiſſe ſcribit non magis hæc in re audiendus, quàm cum Michaellem Imp. CP. eidem Concilio adfuſiſſe prodiit.

* V. S. B. B. N. V. S.

SCRIPTA.

Libri 1 v. *Adverſus Græcorum errores de Profeſſione Spiritus Sancti*: quos Ambroſius Camaldunenſis juffu Martini V. Pontificis Latine vertit, verſos edidit Petrus Stevartius cum notis *Imphud.* 1608. 1616. 4°. exinde reſuſos in Bibliotheca Pat. Tom. XXVI.

Liber de eſſentia & operatione Dei adverſus Palamitam, illorumque Pſeudo-Synodam, ſub Joanne Cantuacenſiſis hibernum.

De principiis Fidei Chriſtiana ſecundum traditionem S. Scripturæ & Doctorum Catholicorum liber in x. Capita diſtributus. Utrumque Opusculum Gr. Lat. in lucem extulit Fr. Combefiſus Auchar. Novifi. *Parif.* 1672. f.

De SS. Trinitate Traſlatum Calecæ opulentiffimum à te viſum eſſe teſtatur L. Allatius de Conſenſu l. a. c. 18. f. 4.

1360.

BARTHOLOMÆUS DE GLANVILLA, Angliſus à Patria cognomento dictus, ex illuſtriſſimo Comitum Sudovolgiorum ſanguine oriundus, Ordinis Franciſcani Mona-

chus. Claruit anno 1610. Præclara rei Theologicæ & Philoſophicæ quas Oxonii, Lunetie ac demum Romæ ſummo ſtudio coluerat, notitiâ inſtructus, S. Scripturæ Allegoriis atque ænigmatibus, quæ ſub naturalium rerum proprietatibus & figuris plerumque obvelantur, explicandis animam adſecit; & ex tantum plus minus Scripturibus, quorum ipſe poſt præſationem nomina recenſit prolixum concinnavit *Opus de Proprietatibus rerum*, in libros XIX. diſtributum: quorum primus de Deo, ſecundus de Angelis bonis ac malis, tertius de anima rationali, quartus de ſubſtantia corporea; reliqui de cæteris rebus creatis agunt. Prodiit Argentoræ 1483. 1505. 4°. *Norembergæ*, 1492. & titulo *Allegoriarum ac Tropologiarum in utrumque Teſtamentum* *Parif.* 1574. Libris hiis XIX. accedere ſoler vietiſſimus de verum accidentibus, viz. *De numeris, menſuris, ponderibus & ſonis*, & in editione Parifienſi 1574. *Liber de proprietatibus Apum*. Ejusdem *Sermonum liber* prodiit *Argentoræ* 1491. *Librum contra Laurentium Vallam* MS. in Collegio Baloienſi, & *Practica liberum* MS. in Bibliotheca publicâ O. Oni, atque alia quedam memorie Piteus pagina. 495. & ex illis Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. pag. 50. *Poſtillas Scripturarum* ab eodem conſtitutas eſſe poſit Barthelem. 6. cap. 15. Vidi equidem in Bibliotheca Regis noſtri Welſtomafterienſi Poſtillas MSS. ſed Evangelia SS. Matthei & Marci binis codicibus, quorum alter noniſi Poſtillam in Mattheum apoſtolo Authoris nomine, alter Poſtillas in utrumque Evangelium tacito Author. continebat. Eiden verò Authori utrumque Codicem deberi communis, quæ in utroque habebatur, in Mattheum Poſtilla demonſtravit. Iſte tamen Joannis cuſtodia de Glanvillâ noſtrum præ ſe ferent; Bartholomæo forſan noſtrum non immerito aſcribi poſſent. Neque enim ullus, quod ſciam, Scriptor Joannis de Glanvillâ meminit; & Authoris nomina in Codicibus MSS. perpetim collocari haud adeò ſolentem eſſe; ut ætatem Codicis MS. Bartholomæi ævo, quantum conjectari licuit, optimè convenientem taceam. Ut ſit; binas, quæ exinde deſcriptæ de euchariftiâ lacinias apponete Lecti. i forſan non ingraturerit. In poſtilla itaque in S. Mattheum Autor ad illa verba, Hæc eſt corpus meum, & Hic eſt ſanguis meus, iſtiusmodi gloſſam dedit: *Myſticè hoc ad corpus, illud ad ſanguinem Chriſti reſerunt*. In Poſtilla autem in S. Marcum, ad eadem verba, hæc habet, *Jeſus accepit panem, ſc. figurans corpus ſuum in pane, quod eſt: Eccleſia; i. Praſenſque accipitur in ſubſt. benedicitur in numero, tranſiit in paſſionibus, datur exemplis, ſumitur deſervit.*

JOANNES RUYSBROKIUſ, gente Belga, in vico cognomine ad Sennum Avium inter Bruxellam & Hallas natus, *Doctor Divini* dictus, & à Dionyſio Carthusiano alter Dionyſius Areopagita appellatus, Eccleſiæ majoris Bruſſellenſis Presbyter, & Eccleſiæ S. Gudule Vicarius poſtea Canoniorum Regularium Ordinis S. Auguſtini Cænobiis Viridis Vallis in ſilvâ Soniâ tertio à Bruſſellâ lapide recens fundati primas Prior anno ætatis lux ſexageſimæ

MCC. XIV.
ab An.
MCCC.

1360.

EC. XIV. sexagesimo constitutus est. Claruit anno 1360. Obiit die 2. Decembris anno 1381. ætatis suæ 88. hæreticos post mortem à Joanne Geslono accusatus, à Surio defensus. Scripsit idioma materno Opuscula completa, pietatem & amorem Dei redolentia, mysticæ Theologiæ & obscuro satis stylo usus, Pseudo-Dionysium Areopagitam utrinque æmulatus. Hæc præcipua quævis Latio donavit, atque ordine sequenti edidit curavit Laurentius Surius.

Politica, æque Ethica Aristotelis, libri aliquot Ciceronis, & Petrarchæ de remediis utriusque fortuna liber, ab eo Gallici versi, & America 1486. 1488. 1534. excusis, in censum venice haud mercentis.

Quæ plurima alia Oresmii scripta, & in his Sermones cxi. in Bibliothecis Navarrensi, Varenna, & Augustiniæ Parisiensium MSS. asservata recentior Jo. Launois Hist. Gymnas. Navarr. Tom. II. p. 418.

SÆC. XIV.
ab An.
M.CCC.

Somma totius vite spiritalis.
Speculum salvis æterna.
Commentaria in Tabernaculum Moysi, & ad id pertinencia, interprete, Jordano.
Tractatus de præceptis quibusdam virtutibus.
De fide & judicio Libellus.
De quatuor Tentationibus.
De septem custodiis Scholæ Spirituales, sive sermões de septem gradibus Amoris, interprete Gerardo Magno.
De nuptiis spiritalibus libri III. interprete Gulielmo Jordano.
De calculo, sive, perfectione filiorum Dei, interprete Gal. Jordano
Regnum amantissimum Deum.
De verâ contemplatione Opus insignis.
Epistola xxi. mirabilissima.
Canones II. spiritaliter.
Samuel, sive, de alia contemplatione.
Oraio brevis. Prodicium Opuscula isthac bñnia Calatr. 1521. f. 1609. 4^o.

URBANUS V. paterno nomine *Gulielmus Griffart* appellatus, natione Gallus, Patria Lemovicensis, Juris Canonici Doctor, & Ordinis Benedictini Monachus, Cœnobii S. Victoris apud Massiliam Abbas, sedis Apostolicæ in regno Siciliæ & Neapolis Legatus, Pontifex Romanus Avenione absens electus est anno 1362. die 22. Septembris. electionem ratam habuit die 27. Octobris. Avenione inthronizatus die 23. ejusdem, consecratus & coronatus die 21. Novembris. Sub initia Pontificatus econominatio Bernaboe Vice comite Mediolanensi res Italix turbans pro lubitu composuit. Anno 1364. Petrum Castellæ Regem anathemate percussit; regno ejici mandavit; Henricum, fratrem Petri naturalem, legitimum haberi, & Petri loco regem esse jussit. Mox levi quidam offensâ irritatus Petrum Aragoniæ Regem diris devorari, & Sardiniaque Corsicæ regno multandum decrevit. Anno 1367. Romam iter suscepit; rebusque in Italiâ ex animi sententia compositis, ubique triumphavit. Anno 1378. Carolum IV. Imp. post peractas sibi statoris vices Romæ excepit. Anno sequente Joannem Palæologum Imp. CP. vanâ subsidii contra Turcas impetrandi spe laetatum Romam accersivit, statocis munere dignatus est, & in quacunque obsequii fideique formulas jurantem anno 1379. dimisit. Obiit eodem anno, Avenionem prius rediit, die 22. Decembris. Massiliæ ad S. Victoris sepultus. Extant *Epistola* III. Concil. Tom. xi. pagin. 1957. 2037. *Constitutio contra pluralitatem beneficiorum*, ibid. pag. 1936. *Epistola alia* viii. de unione Ecclesiæ Græcæ & Romanæ, apud Bravium ad ann. 1361, & alia ix. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iv. ad anno 1361, & alia 2 v 11. Ibidem. in Regesto Pontif. pag. 71. *Versus de Agno Dei*, apud Victorellum, addition. ad Ciacconium de Vitis Pontif. Romæ 1630. *Epistolarum Volumen*, MS. in Bibliothecâ Vaticanâ. *Expositionem ejus in Apocalypsin* MS. ex Hiberniâ fugiens post se reliquit Balcus.

1362

h611

NICOLAUS ORESMIUS, sive OREM, gente Callus, Patria Normannus, Theologorum, Philosophorum, & Mathematicorum in Academiâ Parisiensi coryphæus; à Joanne itaque Gallix Rege delectus, qui Carolum filium, Sapientem postea dictum, bonis literis moribusque informavit. Post adeptam Doctoratus lauream, Navarrense Gymnasium anno 1356. regendum suscepit; ubi Theologiam ex officio docuit; & Caroli Regis jussu Gallicæ S. Bibliorum versioni incubuit. Anno 1361. quo præcipue clausis, regis Palatii Capellæ Thesaurarius, & Decanus Rothomagensis factus, præfatus Navarrensi celsit. Anno 1361. Orationem coram Urbano V. & Cardinalibus Avenione acrem habuit; quâ auditoribus suis totique Clero curium haud ita procul imminere contestatus est; & prædicationis suæ argumenta ex eorum sceleribus desumptæ palam exposuit. Anno 1370. Caroli Regis mandatis obsecutus, veterum scriptis Gallicè vertendis operam dedit; & septennio circiter expleto Episcopatum Lexoviensem mercedem accepit. Obiit circa an. 1384

SCRIPTA.

Sermo in illud Isaie, Juxta est salus mea, &c. coram Urbano V. & Cardinalibus habitus, à Flaccio Illyrico editus habetur in Catalogo Testium Veritatis p. 512. à Solomone Gesnero scotum reculus Witebergæ 1604.
De mutatione moria Libr. Extrat in Bibliotheca Patrum Tom. xxvi. p. 216.
Tractatus de Spharâ, Gallicè editus Paris. 1546. Append.

HAINRICUS, natione Germanus, Monachus Rehdortensis, claruit anno 1162. Scripsit *Annales* rerum ab Imperatoribus Adolfo Alberto, Frederico III. Ludovico Bavario & Carolo IV. gestarum, ab anno 1195. ad ann. 1643. Annales istos in lucem edidit Marquardus Feherus inter Historicos Germanicæ *Francfurt.* 1600. Tom. 1. p. 411.

1363

PHILOTHEUS, natione Græcus, vitam Monasticam ab ipso ferè incunabulis summa virtute ac pietate excoluit, postea Moderator sacre Liturgie in monte Atho, & ante annum

1364

D a num

ÆR. XIV. Octavum ætatis annum ingressa, perpetuæ virginis voto se obstrinxit, totam Christo dicavit, & Dominicæ religioni animum adjecit: Predicatorum habitu paulo post induta. Mitto, quæ miraculis & frequentibus visionibus, de familiaris oculorum & ovis commercio, quin & nuptiis cum Christo Deo O. M. initis, fabulantur Monachi nugacissimi. Ut quæque verò sanctissimæ virginis tamam potentis inepit, ne dicam blasphemis, sine fione, sine corde afflicis onerent, & inficiantur personæ putidissimæ ipsa ceteri meliori fato digna, sincerâ erga Deum pietate, illibata vitæ castitonia, & flagrant in pauperes charitate, in Ecclesiam Zelo, claruit circa annum 1367. Antea annum 1376. Avenionem profecta, Gregorium XI. Pontificem Florentinis iratum precibus suis placavit, & jubente mox Pontifice, quem cæcibus antea literis de reditu ad Urbem Romam tandem suscipiendo sollicitat, in Caudialium confessio contra Pontificis Romani à sede sua Episcopali absentiam adeo efficaciter discurit, ut vasa conclamationis, omnes Avenionem delinquendum censuerit. Anno 1376. Gregorium Papam in Italiam secuta, post illius mortem Urbani VI. partibus contra Clementem Papam pertinaciter adhæsit. Obiit prid. Cal. Maii anno 1380. ætatis suæ 13. à P. II. Pontifice anno 1461. inter Sanctos relata.

Virginis Conceptio Brigitæ, maculata Catharinæ revelata fuerit? Verum non effugient muliercularum inceptum patrum moramur. Videtur, cui soli refert, Ecclesia Romana.

SÆC. XIV
ab An.
MCCC.

PHILIPPUS RIBOTUS; natione Hispanus, patriâ Catalanus, Ordinis Carmelitani in Conobio Gerundis Monachus, ac demum Ordinis sui in Cataluniâ Provincialis, claruit anno 1368. Obiit Petrelate in Conobio suo anno 1391. Scripsit *Speculum Carmelitarum*, seu libros x. de institutione, progressu, privilegiis, & rebus gestis Ordinis sui. P.odiit Venet. 1577. f. Antwerp. 1680. f. Riboti *Sermones* & *Epistolæ* typis olim excusos esse fidem facit Possévinus*: editioem ramen annos & loca nullatenus invenire potui. Habetur MS. in Bibliotheca Lambethanâ in fol. Riboti *Speculum Carmelitarum*, quod calci subiectum habet integram versionem Anglicam aulicam sacris. Istam Thomæ Scropo five Bradlee, Episcopo Cromwelli (circa annum 1414.) deberi mihi demonstravit Vis doctissimus, Joannes Batteleyus, Archidiaconus Cantuariensis.

1618

* Apparuit.
Sac. Tom. 4
p. 289

L. COLUCCIUS PIERUS SALUTATUS DE STIGNANO, Patriâ Florentinus, omni litterarum humaniorum genere excelsissimus, & post Petrascham Poeta Laureatus. Claruit anno 1368. ab Urbano V. & Gregorio XI. Pontificibus ob doctrinæ & prudentiæ tamam à secretis ascitus; & à Republicâ Florentinâ ad eadem postea munus & Cancellariatus dignitatem evocatus. Galeatio Mediolanensium Ducl, qui Florentinis bellum intulerat, tam strenue repugnavit; ut Galeatius plus sibi obesse Collicii scilicet quàm mille Florentinorum equites agnosceret. Obiit Collicius Florentia IV. Id. Maii anno 1406. Extant *Epistolæ* 2. apud Baluzium Mss. ellan. Tom. vi. pag. 310. Scripsit verò præter has Coluccius *Libros 2. de verâ Religione. Disputationem de præstanti Insuperdientia supra Medicinam. Librum de Fortuna & Fato in Tractatus v. divinum. Epistolarum librum*, & Opusculum *Locutum nollit* inscriptum: quæ in Bibliothecis Florentinis MSS. adhuc asservati testatur Michael Pocciacius in Catalogo Script. Florentin. p. 41. Epistolæ ejus habentur MSS. in Bibliotheca Cottonianâ sub edit. Caligulæ A. 16.

1368

SCRIPTA

Dialogi de Providentiâ Dei, sex Tractatibus comprehensî. Prodiierunt Ingolstad. 1583. Colen. 1601. Venet. 1611. 8°.

Epistola cccclxiv. graves & pietatis plenas ad varios Pontifices, Cardinales, Reges, Principes, & alios linguâ vernaculâ conscriptæ. Prodiierunt Italice Venet. 1506. f. Gallice Paris. 1644. 4°.

Oratio in Annunciationem Dispara, atque alia plures, à Raymundo de Vinet Capuano, O. D. Catharinæ Confessorio, ex Italico in Latinum sermonem converte. Extant Ingolstad. 1581.

Divina Doctrina data per Personam æterni Patris intellectui loquentis, in plures Tractatus & Orationes divisa: quam Latinè vertit, vel fortan Catharinæ nomine conscripsit Raymundus. Prodiit Colen. 1511. f.

Ceterum haud alia esse, quàm fumosi cerebri deliria, decantatas Catharinæ pariter ac Brigitæ Revelationes, nullus, cui sanum siniput, facile dubitabit. Ut quæque enim Brigitæ Revelationes à Cardinalibus Romanis quibus illas Gregorius XI. anno 1177. Urbanus VI. anno 1179. examinandas commiserant, & à Bonifacio IX. in Bullâ Canonizationis ejus, ac tandem à Concilio Basiliensi approbata fuerint, & à Spiritu S. processisse affirmantur; Catharinæ autem donum Propheticum & divine Revelationes à Pio II. in Bullâ Canonizationis ejus, & ab Ecclesiâ Romanâ in Breviario celebrantur; mira verborum simplicitas, inanis sententiarum strepitus, incondita garrulitas, absurda dogmata, pestilentiæque, quo ubique sciant, Enthiasmus, impositum manifestum produnt. Quid quod sibi invicem repugnant, & immaculata &

PHILIPPUS DE LEIDIS, patriâ Hollandus, Lugduni Batavorum ex equestri familiâ oriundus, Juris utriusque lauream Doctorem Aureliæ accepit. Canonicum verò Passivis anno circiter 1369. publicè professus est, Ecclesiæ S. Mariæ Condatis Canonicatu donatus. Tandem à Gulielmo Bavaro Hollandiæ Comite in Patriam revocatus, ipsi à sacris domesticis & consiliis secretioribus admodum est. Mox Arnoldi Hornani Ultrajectensis Episcopi Vicarius constitutus, Romanam Principis sui iussu itinere susceperat Canonicus, Ultrajectensem & Leidensem tulit à Gregorio XI. Pontifice cui perquam charus fuit. Obiit Trajecti anno 1386. die viii. Junii, in urbe Patriâ sepultus. Scripsit *Tractatum de Reipublica curâ & forte principationis*, à Joanne Secretino editum Lugd. Bat. 1516. f. & Le-

1369

Append.

D. 1. Eurum

* inter Brigitæ Opera
Ætate 1557.
p. 10.

† Ap. Brzv.
Annal. ad an.
1370. n. 40.
* April. XXX.

§.R.C. XIV. *Iturum in librum 1. Decretalium.* Omnia Philippi Opera à Joanne Franconio^a erudita præfatione illustrata & in lucem edita fuisse fidem facit Fr. Siveertius Athen. Belgic. pagina 644. editionis tamen nec annum nec locum indicat.

1570. GERARDUS MAGNUS, patria lingua *Groot* dictus, natione Belgæ, civitate Daventriensis, Lutetie studiis Theologicis tanto successu incubuit, ut anno, ætatis 18, ad magistratum promoveretur. Domum reversus Canonice Ultræjectinus & Aquilaniensis creatus est. Demum ad Joannem Rubrochium Priorem Viridis Vallis visendum & audiendum profectus, Canonicorum Regularium ibi loci dependentium vitæ genus adamare cepit. Abdicato itaque utroque Canonicali, Clericos seu Fratres Viæ Communis, Daventrie in patria, Emiteini prope Dordracum, Windesemil prope Svallam, alique in locis plurimis instituit; qui juventutem bonis literis moribusque instituerent. Claruit anno 1570. Obiit anno 1584. die 22. Augusti, ætatis suæ 44. Exant Opuscula 11. viz. *Prosepio de veridica Predicatione; Conclusa & Proposia; Tractatus de studio sacrorum librorum;* cum Opusculis Thomæ à Kempis, edi solita. Vignis plus minus alia Gerardi Opuscula, in Bibliothecis Belgicis MSS. asservata, enumerant Miræus Auctuar. cap. 444. & Fr. Siveertius Athen. Belgic. p. 280. ut de Rubrochii scriptis à Gerardo Latine versis nil dicam.

1570. PHILOTHEUS ACHILLEINUS, natione Gallus, & Caroli V. Regis Consiliarius, claruit anno 1570. Quisnam verò sub emenito Philothei Achillini nomine delitescat, incertum est. Goldastus non inani procius conjecturâ doctus suspicatur Philippum fuisse Mazerium seu de Mazeris, Equitem, qui primum Cypri Regni Cancellarius, dein Gregorii X. Papæ Consiliarius, ac postmodò Caroli V. Francorum Regis Domesticus & ræ *privatus* fuit; ac viginti quinque ante obitum annis aulâ derelictâ in Cælestino, quod Parisiense Monasterium secessit, ibique vitam pio simul ac licitato otio exegit, à Carolo tamen adhuc de rebus regni sui gravissimis assiduo consultus. Quisquis decum fuerit; scripsit Philotheus adversus iniquam Pontificis Romani ambitionem & tyrannidem Opus insignis, *Somnium Viridarii* dictum, seu *Libro 1. de potestate Regis & Sacerdotali, Dialogi inter Clericum & Militem* formâ compositos. Prodiit Opus istud, sed valde mendosum, Paris. 1516. Integrum verò & emendatum, apud Goldastum Monarch. Tom. 1. p. 58. Ceterum in Philippus ille Mazerius scripsit *Vitam S. Thomæ Cretensis Archiepiscopi seu Petri Thomæ*, qui obiit incerte anno 1166. libris 2. Exit hæc Vita apud Bollandum ad diem 22. Januarii.

1570. GALLUS, natione Germanus, Aula Regiæ Crenobii (juxta Pragum Bohemæ metropolim) Ordinis Cisterciensis Abbas, quem ob sacrarum litterarum peritiam, diffusam Veterum Lectionem, profundam rerum divinaram contemplationem, ingenii acumen &

morum sanctitatem, insigni elogio deprædicat Trithemius^a claruit anno 1170. Scriptis ad Fratrum suorum instructionem prolixum Græcis opus *Malogrammatum* dictum; forma Dialogi inter Patrem & Filium. Opus in tres libros distribuitur, quorum primus agit de statu Incipientium, secundus de statu perfectorum. Prodiit in Germaniâ, tacite tamen loci nominis, excusum 1481. 4^{to}. atque iterum 1487. f. Porro *Sermonum ad Fratres librum* ab illo conscriptum memocant, quotquot de eo verba faciunt, Authores.

GREGORIUS XI. *Bellisfortis* antea vocatus, natione Gallus, patria Lemovicensis, Gulielmi Comitis Belthorici filius, Clementis VI. ex Joana Regina sorore nepos, Annam ætatis agens 17. Cardinalis Diaconus titulo S. Mariz Novæ ab avunculo creatus est, & ad Baldum tunc temporis Peruvii legentem missus, ut juris scientia institueretur. Anno ætatis 15. Christî 1370. Pontifex Romanus electus est, die 22. Decembr. consecratus & coronatus die V. Januarii ann. sequenti. Anno 1375. Joannam Siciliæ & Neapolim Reginam, quod intercessionis suæ proditoris cuiusdam crimine non condonasset, anathemate percussit. Anno sequente Florentinos in Ecclesiæ libertatem injuriosissimo excommunicationis genere, seu anathemate maranatha devinxit. Isti nihilominus Pontificis fulmina fœcci facientes, proposita capitis prena Clericos officia ecclesiastica exequi cogerunt. Eodem anno Gregorius sedem Pontificiam ab Avenione Romam proliminid retulit, incredibili læritia & triumpho à Romanis exceptus. Obiit Romæ anno 1378. die 22. Martii. Extant, *Epistola v. Concil. Tom. XI. pagina 2037. alia x. apud Bzovium* ad anno 1372. & c. *alia xcvii. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. IV. ad anno 1371. & c. alia cxii. ibid. in Regello Pontif. p. 103.*

BARTHOLOMÆUS ALBICIUS, gente Italus, patria Pisanus, ex Rivano in Tuscia oriundus, Ordinis Minorum Monachus, claruit anno 1371. Anno 1399. ad Capitulum generale Ordinis sui Assisii habitum profectus, librum suum de Conformitatibus obtrulit, quem concordiam omnium suffragio probatum retulit, & in laboris premium integro, quo utebatur olim S. Franciscus, habere donatus est. Obiit grandævus in Conventu Pisano die 2. Decembr. anno 1401. Extant *Conformitates S. Francisci cum vita D. N. Iesu Christi, Mediolani 1570. f. emendatæ & auctæ à Jeremia Bruchcio Ordinis Franciscani, Bononia 1590. f. Conformitates B. Mariz Virginis cum D. N. Iesu Christo, seu Libri vi. de Vita & laudibus B. Mariz Virginis, Venet. 1596. f. Sermones Quadragesimales de Contemtu Mundi, sive de triplici Mundo, anno 1597. scripti, Mediolani 1488. 4^{to}. Venet. 1504. Sermones alii Quadragesimales, qui casuum conscientie resolutionem ferè spectant, Lugduni 1519. 8^o. Vita B. Gerardi Laici anno 1542. defuncti; quam ab Albicio anno 114^{to}. conscriptam MS. penes se habuit L. Waddingus^a. Alia quædam*

§.R.C. XIV. ab An. MCCC. De Script. f. 140.

1570.

1572.

^a Annalibus non ad an. 1543 non pp.

SÆC. XIV. quædam à Bartholomæo elucubrata memorat
Idem de Scripser. Ord. Minor. p. 48.

SÆC. XIV. quædam à Bartholomæo elucubrata memorat
Idem de Scripser. Ord. Minor. p. 48.

1373. ISAACUS ARGYRUS, Monachus Græcus, claruit anno 1373; quæ Nicephorum Gregoram fecit, Computum suum edidit, Andronico urbis An̄i præfecto inscriptum, Gr. Lat. à Jacobo Christmanno priusam vulgatum *Heidelb. 1611.* p. 14. Deinde versione sua ac notis illustratum edidit Dion. Petavius *de Doctrina Temp. Tom. III. p. 159.* omisso tamen Epilogo, qui in Christmanni editione habetur. *Compus alter,* qui ejusdem quoque Argyri fu ille videtur, ab eodem Petavio editus est ex Bibliotheca Regis Galliarum, *ibid.* p. 384.

1377. BONAVENTURA BADUARIUS, à PERAGA, gente Italus, civitate Patavinus, illaſtri genere ortus. Theologie Doctor in Academiâ Parisiensi, postquam ibi plures annos studiis impendisset, creatus Ordinis Augustiniani Eremitæ, Ordinis sui Generali in Comitibus Veronenſibus anno 1377. electus est. Preſbyter Cardinalis titulo S. Cæcilie ab Urbano VI. Pontifice anno 1378. mœnſe Septembri renuntiatus, varias pro ſede Romana legationes obijt. Tandem dum in quodam Franci Carrariensis Patavinorum Reguli aſſu, quanta animi poterat conſtantia obſiſteret, immixtis ab eo ſicariis Romæ occuſus eſt anno 1386. ſeu ut alii, anno 1389. ſecundum alios 1396. ex aliorum ſententia 1399. Extant *Speculum B. Mariæ, Auguſta 1476. Tom. IV. in libros XV. Schenſenarum,* alicubi in Germania cauſu, *Meditationes in vitam Chriſti,* itidem impreſſe, teſtibus Mico, * & Joſ. Pamphilo ſ. *Commentaria* adhuc in *Canonici SS. Jacobi & Ioannis Epiſtolarum, & Sermones de Tempore, de Sanctis, & ad Clerum,* ſcriptiſſe Baduarium prædixit Joſ. Pamphilus loc. cit.

1377. MATTHÆUS, FLORILEGUS vulgò dictus, Weſtmonaſterienſis Monachus Ordinis Benedictionis, claruit anno 1377. Scriptiſt *Hiſtoriarum Flores,* ſeu Annales ab Orbe condito ad ætatem Chriſti 1107. ex Mattheo Paris quoad partem priorem ſerè deſect ptoſ. Extant Flores iſti in duobus libris diſtributi, cura Reverendiſſimi Mathei Parkeri editi *Londoni 1567. f. reſuſi Francofurti. 1601. f. Annales hoiſce uſque ad æonum 1377. produxiſſe Florilegum, quin & Chronica Monaſteriorum. Weſtmonaſterienſis, & S. Edmundi conſenſiſſe, fidem facit Bales Cent. XI. cap. 31. Nondum vero Continuat o iſta, multò minùs Chronica lucem aſperant.*

1378. URBANUS VI. *Bartholomæus* antea appellatus, gente Italus, Patr à Neapolitanus, Archiepiſcopus Barenſis, dum poſt mortem Gregorii XI. Cardinalibus in Conclavi coactis ſedulo ſamularetur, & concordiâ quadret, Pontifex Romanus inopinatò electus eſt Romæ anno 1378. die VII. Aprilis, coronatus die XVIII. ipſo Paſchalis feſto: diſſentientibus tamen ævriter Cardinalibus Gallis, qui cùm numero prævalerent, Gallum Pontificem prætorabant; atque aded Roma recedentes Robertum Cardinalem, Comitem Gebinnenſem, Papam Fundi menſe Septembri elegerunt, eique Clementem VII. nomen indiderunt. Hinc nunc

grave & duratum in Orbe Chriſtiano ſchisma; quod militum glaſſis illo ævo, ſcripſorum calamitatibus noſtro etiam exercet. Nec eorū de veto Pontifice inter Pontificios convenit: ſed prout olim Eccleſiam Occidentalium regimen inter Urbanum & Clementem, eorumque ſacceſſores diſum exitit; ſic & nunc ſeterni Authores Popularem ſuorum ſtudiis obſecut, in partes diſſiliunt, Urbanus Romæ, Clementes Avenionē ſedit, illi Italia, Germania, & Pannonia; huic reliquis Orbis Occidentalis ceſſit. Obijt Urbanus, poſtquam gravia cum Clemente Antipapæ armis non minùs temporalibus quàm ſpiritualibus bella integro decennio geſſiſſet, capivitatē plùs unâ vice paſſus, & aliſſis periculis paſſatus; Romæ anno 1389. die XV. Octobris. Extant *Epistoſa IV. Concilii. Tom. XI. p. 1045. Conſtitutio in violatoris libertatis Eccleſiaſtica,* apud Brevium ad an. 1385. *Epistoſa alia III. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. IV. in Regiſto Pontif. p. 165. 171. 176. ubi Clementis VII. Epistoſe XX. reperiuntur. Bullam ejus de ſide Hæreſicu non ſervandæ, ex Bibliotheca Comitanâ editiſt Richardus Cracknell opus noſter. Apol. pro Eccleſia Anglicanâ adverſus Spalatensem. Pætri Urbani Formula preſum, una cum Indulgentiâ ab eo conceſſis, vulgari idiomate prædixit Diling 1567. Conſtitutiones quadam Eccleſiaſtica in Colleſione Roma 1579. editi. *Lettera ſeu Bulla ptoſe Apoſtolice io Lærentii Cherubini Bullariò Magno Roma 1617. 1618.**

ALBERTUS DE ARGENTINA, gente Germanus, civitate Argentoratensis, Magister seu Doctor, & fortassis Prebiter, Episcopo Argentinensis familiaris, à quo Avenionem legatus fuit, ut se Pontificali excluderet, & Ludovici Imp. decretum contra ambitionem Pontificiam deferret. Claruit anno 1378. Scriptiſt *Chronicon* ab initiiſ Rodolphi Habſburgenſis Imp. ad Caroli IV. mortem, ſeu ab anno Chriſti 1270. ad 1378. Matitulum id editiſt Cuiſianus cum Conſiliis Romanis, *Baſil. 1551. 1569. (quæ quidem editio in Indice Expurgatorio nominatim prohibetur quin & integrum Alberti Chronicon legi interdicitur, antequam pro Inquiſitionis arbitrio expurgetur) integrum Chriſtianus Urſilius inter Scripſores Germanicos, Francofurti. 1585. 1670. Tom. II. p. 97. Scriptiſt etiam Albertus *Vitam Bertholdi à Bucheck,* Episcopi Argentinensis, & Spirenſis ab anno 1118. ad 1155. Eam ad Chronici calcem editiſt Urſilius *ibid.* p. 167.*

GVLIELMVS THORN; natione Anglus, Cœnobii S. Auguſtini Cantuarienſis Monachus Benedictionis, claruit circa an. 1380. Scriptiſt *Chronicon de Geſſu Abbatis S. Auguſtini Cantuarienſis,* ab ipſo S. Auguſtini in Britanniam ſupreſſu uſque ad an. 1397. ſummâ quidem fide ac diligentiâ ubivis utiſ; priorē verò Chronici partem uſque ad æonum 1372. ex Thome Spotti Hiſtoriâ, paucaliſ quibuldam reſectis mutatus. Prodiit iſtud Chronicon inter Scripſores XI. Hiſtoriæ Anglicanæ *Londoni 1651. f. p. 1757.* Alia quædam ſcriptiſſe dicitur Gulielmus, viz. *Hiſtoriam Regum Cantuarienſium; Viſum quorundam Sanctorum, & Chronica de Comitibus, Episcopis, & Abbatibus per totam Angliam quæ quidem*

1486 XIV.
nonnullis typis edita sunt Extrat Opus postreum
MS. in Bibliotheca S. Benedicti Cantab. cod. 67.

1380.

BALDVS VBALDVS, gente Italus, domo Perusinus, ex illustri Vbalduorum familia oriundus, Petri de Vbaldis, Doctoris Perusini filius, Jure utriusque Doctor, Barroli de Saxoferrato auditor, primùm in civitate patria, dein à Galeacio Vicecomite Mediolanensi evocatus, Ticini maximo auditorum concursu & applausu jus utrumque docuit. Claruit anno 1380, quo circiter tempore de electione Pontificum Urbani VI. & Clementis VII. schismaticà à summis reipublice Christiane viris consiliis, pro Urbano sententiam tulit. Tandem à caniculâ suâ, quæ malebat, in labro leviter motus, quanto deinceps mente rabiem concepit, ac diem obiit anno ætatis suæ 70. Chelisi 1400, die xxv. ii. Aprilis, seu, ut alii, anno 1422, mense Julio. Habitu S. Francisci astrictus, rarus id plurimum ad auxilium salutem conducere sepeletur voluit. Factum id Ticini in Conventu Fratrum Minorum.

SCRIPTA.

Commentarius in libros Decretalium. Venetiis 1595.

Consiliarium volumina v. Francofurt. 1589. sex-
tium. Venet. 1600.

Commentarius in Codicem, Fenda, Digestum,
promissæ ac verus, &c. Lugdun. 1545.

Tactatus plures, viz. de Tabellionibus, de Pallis,
de Consensu, de Substituto, de Additione eum in-
ventario, de Syndacatu Officialium, de carcibus,
de questione & veritate, de jure Protomissæ, &c.
dote; in Tractatu Tractatum reperiuntur.

Alia plura Baldi Opera Jus Civile spectantia
innumeri ferè in locis typis impressa prodierunt.
Omnia compendioso enumerat Boissardus Icon.
illust. vir. Pat. 1. p. 102.

1381.

MICHAEL ANCRIVS, seu
Aignanus, gente Italus, Patria Bononiensis, sint
licet, qui ex Lombardia oriundum velint, Ordinem
centè Carmelitarum in Conventu Bononiensi
prociessu est, Theologie laurea in Academiâ
Pavimenti postea insignitus. Claruit anno 1381,
quo totius Ordinis sui Generalis numero decimus
nomus in Capitulo Veronensi constitutus est. Vi-
carij Generalis munus illi antea demandatur Ur-
banus VI. Pontifex, Summum Ordinis sui magi-
stratum quinquennio administravit. Obiit Bono-
niæ anno 1416. Calendis Decembris, ex Sixti
Senensis ætate calculo anno 1396. In Conventu
Carmelitarum ante summum altare sepultus. Scrip-
sit Commentarium in Psalmos libros v. quibus
universum Psalterium methodo Scholastica, non
insolenti tamen, explicat. Prodiit Opus illud sub
Incegnis Anthonis nomine Compluti 1524. Lugdu-
ni 1583. Lugdun. 1602. f. Autori decem suo re-
staurum Venet. 1600. Lugdun. 1651. 1671. Commem-
tariarum ejus in libros Sententiarum Mediolani ex-
culum esse prodit Simlerus Biblioth. p. 503. qui
plura alia Michaelis scripta, & in his insigne
Opus de purissima Conceptione Virginis Mariæ,
recenset; alia Antonius Aleget paradisi Carme-
lit. p. 36.

RAYMUNDUS JORDANUS, qui diu
suppreto suo, sub Idoneo nomine latuit, & Sæculi
octavi aut noni antiquitatem pæ se tulit; Cano-
nicus erat Regularis Ordinis Augustiniani, primò
Utricensis live Uccienensis in Gallia Narbonensi
Præpositus, dein Cellensis in Diocesi Bituricensi
Abbas. Claruit ab anno 1381.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.
1381.

OPERA.

Contemplationum libri vi. de miserabili cursu
vita presentis de innocentia perditâ; de con-
versione per xii. menses anni spiritualis producentia
xii. fructus Spiritus; de consuetudine assidue inter
animam & carnem; de septem donis Sp. S. contra
septem peccata mortalia; quid Spiritus S. est adju-
tor anime, & de variis ejus erga hominem officiis;
De otto beatitudinibus; De Amore; De vera Pa-
tientia; De Morte; De B. Mariæ Virgine. Pro-
diit Contemplationes itæ Paris. 1519. 4°. &
alibi.

Tractatus plena de B. Virgine.

De statu virginis libri 11.

Opus de Oratio Spiritualis seu Oratio Mystica.

Prodiit, mutilum tamen, sub Raymundi nomine
à Raynando editum Lugdun. 164. Verum id
Joanna Guallenti debet Waddingus demonstravit.
Prodierat antea sub nomine ejusdem Magistri P.
Lacépède integrum Ferris. 1496. Italicè à Theo-
philo Romano Ord. Eremit. August. conventum.

Regula Christianam vitam complentibus.

Paraphrasis in Psalmum xv. quam unum cum præ-
cedente Opusculo Joanni Pico Mirandulano de-
beri conjicit Labbeus.

Opera ista omnia, in quavis ferè Bibliothecæ
Patrum editione sub Idoneo nomine haberi solita,
Raymundo vindicavit, addiditque Castigationibus
suis edi curavit Theoph Raynaudus Paris. 1654. 4°.

JOANNES TAMBACUS, natione

Teutonicus, patriâ Argentinenfis, Quidam Fratri-
um Predicatorum in Conventu Argentinenfi
Monachus, dein studij Præpositus primus Rector,
ac demum Sacri Italiani Magister ab Urbano V.
Papâ anno 1366. creatus. Claruit anno 1384. Obiit
octogenerio n. 1307, quo tamen anno, non liquet.
Extat Speculum Patientie, seu de Consolatione
Theologia libri xv. Paris. 1493. Colon. 1602. No-
rimbergæ 1509. & alibi pluries. Opus ejusdem De
Culpâ & Gratiâ MS. habetur apud Dominicanos
majoris Conventus Parisiensis. Alia plura Tam-
baci scripta recenset Alcamura Biblioth. Predi-
cat. p. 129 de quibus nil constat.

MARSILIUS AB INGEN, seu In-
ghenius, gente Germanus, Trichemio tamen &
Maleo Anglus, Academiæ Parisiensis Doctor,
Canonicus & Thesaurarius Ecclesiæ S. Andreæ
Colonienfis, Gymnasii Heidelbergensis fundator,
primusque ejusdem Doctor ac Rector. Claruit
anno 1384. Obiit anno 1394. xiii. Cal. Septem-
bris, Heidelbergæ in Ecclesiâ S. Petri sepultus.
Scriptis Commentaria in iv. libros Magistri Sen-
tentiarum, quæ typis impressa prodierunt Argen-
torati 1501. Alia ejusdem scripta enumerat Ba-
leus Cent vii. cap. 5. quæ in tenebris adhuc
delitescunt.

EMANUEL

5ÆC. XIV.
ab An.
MCCC.
1384.

EMANUEL II. Palæologus, Joannis V. Palæologi Imp. filius natus tertius, Imperium tata erga patrem pietate meruit. Cum Joannes enim pater anno circiter 1300. prefecto Constantinopoli Andronico filio nato maximo, in Occidentem prodiret, ut subsidia à Christianis Principibus adversus ingravescentes Turcorum vires conquiret; & inter redeundum Venenis à mercatoribus ob ulcariam pecuniam nondum extolutam detineretur; Andronicus de Imperio secutus, patris captivitatem in finem misit: Emanuel verò coactis à prefectura sua Thessalonicensi pecuniis, Venetias properavit, & expunctis mercatorum tabulis patriem redemit. Andronici seclere incitatus, Emanuelis pietate liberatus Joannes Imp. illum cum Joanne filio exheredavit, illum Imperii succedentem sibi mortuo designavit, solum sibi vivo affectum anno circiter 1384. Andronicus ejus modi ignominia in rabiem actus ad Bajazetem Turcorum Regem coniungit; & copiis illius auxillariis aduersus Constantinopolim expugnat, patrem suumque carceri mancipat, & Imperium invadit. Evadit in carcere tunc Joannes & Emanuel filius salvi evadant, & Bajazetis tyranni, Andronico jamdudum inferioris facti, favore & auxiliis usi, Imperium recuperant; & Andronicum in carcerem perpetuum abducent dum Turci committunt. Anno 1391. defuncto Joanne Patre, Emanuel solus deinceps regnare cepit: cumque Imperii miseriæ adversus Bajazetis ferociam constanter tueretur, decennalem statim Regis Urbis obsequium passus est. Ipse Urbis cura defensioneque Joanni Andronici fratris filio commissa, in Occidentem paterno exemplo subsidia à Latinis impetrare natus est. Ipse Urbis cura defensioneque Joanni Andronici fratris filio commissa, in Occidentem paterno exemplo subsidia à Latinis impetrare natus est. Ipse Urbis cura defensioneque Joanni Andronici fratris filio commissa, in Occidentem paterno exemplo subsidia à Latinis impetrare natus est. Ipse Urbis cura defensioneque Joanni Andronici fratris filio commissa, in Occidentem paterno exemplo subsidia à Latinis impetrare natus est.

Prodierunt Opuscula ista omnia carà Joannis Leunclavii Gr. Lat. Basil. 1578. 8o.
Oratio funebris admodum prolixa in Fratrem Theodotum Palæologum Despotam Gr. Lat. à Combesio cum nonis edita Auctuar. Nov. Paris. 1648. Tom. II. p. 1045.

JOANNES DE BURGO, natione Anglus, Theologie Doctor, Academiæ Cantabrigiæ Cancellarius, necnon Ecclesiæ de Colingum in agro Nottinghamiensis Rector, claruit anno 1381. quo Pupillam Oculi compulavit. Scripsit enim librum, cui titulus, *Pupilla Oculi, omnium Sacerdotibus, non Curatis quam non Curatis, summi necessaria; in qua tractatur de septem Sacramentorum administratione, de decem preceptis Decalogi, & de reliquis Ecclesiasticis officiis, que oportet sacerdotem ritè institutum non ignorare.* Prodiit Paris. 1510. Argentina 1514. Revisioni 1516. 4°. Quam olim habebat liber iste, ex numeris ejus MSS. patet. Hemilius qualdam ab eodem Scriptas memorat Baleus Cent. 6. cap. 73.

MANUEL CHRYSOLORAS, origine Romanus, patriâ Byzantinus, nobilissimâ prospecta oriundus, claruit anno 1389. quo circiter tempore in Occidentem à Joanne Palæologo seniore Imp. legatus, ut subsidia adversus Turcas à Christianis Regibus postularet; postquam apud Angliæ Regem, alioque principes munus sibi demandatum summâ diligentia, atque tamen successu, ob id, in Italiâ consedit: ubi Græcarum literarum studium septingentis plusquam annis in Occidente neglectum, quin & ignotum ferè, primus omnium relinquit; ac primum Venetis, mox Florentiæ, postea Romæ, tandem Ticini docuit; Leonardum Brunum Alericum, Franciscos Barbarum, Philadelphum, & Poggium, Baptistam Guarinum, alioque primarios sæculi viros discipulos nactus. Anno circiter 1397. ab Emanuele Imp. in Occidentem profecto Florentiæ evocatus, Mediolanum se contulit. Post Emanuele verò abitu ad solita docendi munia se recepit. Anno 1414. Constantiam petiit, Concilii Generalis spectator curiosus: ubi anno sequenti die xv. Aprilis vitam knivit, apud Dominicanos Constantenses sepultus. Epitaphium ei posuit Aneas Sylvius, Poeta Laureatus, quod sic incipit;

SCRIPTA.

P Recipit C. Educationis Regiæ ad Joannem filium.
Orationes VII. de virtutibus ac vitiis, & bonarum literarum studio, ad eundem.
Oratio proposita principis ad benevolos subditos in aetate flore confusum.
Preces ad Deum maxime (prolixa sat) II.
Capita Compositionum seu Confessionum ad Deum metricè.
Imago Veris in Aula textilis Operis Phrygiæ.
Oratio filia Tamerlani ad Bajazetem a se captivum.
Psalmus Eucharisticus ad Deum pro captivitate Bajazeris.

*Ille ego, qui Latini præci imitator dices,
Exploxi docui sermonum ambagibus; & qui
Eloquentiæ magni Demosthenis & Ciceronis
In lucem revelli, Chrysolaras nomine natus,
Hic sum post vitam, & peregrinam in sede
quiesco, &c.*

Extant, Epistola III. de Comparatione Veteris & Novæ Romæ, prima admodum prolixa ad Joannem Palæologum Imp. secunda ad Joannem Chrysolaram tertia ad Demetrium Chrysolaram, multo breviores. Prodierunt Græcè, prima etiam Gr. Lat. interprete Petro Lambecio, ad calcem Codini de Antiquitatibus CPP. Paris. 1651. f. Quæstiones ejusdem Grammaticales prodierunt Græcè alicubi in 8o.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.
1359

BONIFACIUS IX. *Petrus Thomacellus* antea appellatus, patricius Neopolitanus, ab Urbano VI. primū acolytus & Protonotarius Apostolicus, deinde Diaconus Cardinalis S. Georgii in Velabro, postremo Presbyter Cardinalis titulus S. Anastasie constitutus. Post Urbani mortem Pontifex Romanus electus est anno 1359. die 11. Novembris, consecratus die 21. coronatus die XIV. ejusdem, etatis sue anno 34. seu, ut alii, 45. Anno 1390. anathema Carolo Siciliæ Regi, totique ejus posteritati ab Urbano decessore inessum abrogavit: & Festum Annuntiationis B. Virginis ab Urbano paulo ante mortem institutum confirmavit. Anno 1391. vir nummi, quo affines dicitur, cupidissimus, Annuntiationis onus Ecclesie primas invecit, ut primi anni fructus Beneficiorum Ecclesiasticorum, primitiarum Judicarum ad Instaur. ætario Apollonio solverentur, faciens. Anno 1394. seditionibus nuptis in Urbe sedatis, ut sibi magistratus pro lubitu constitueret, vestigia imponere, ac rem militarem disponente liceret obtinuit, adeoque *primo munus Romanorum Pontificum, iugale Beovius* *, *amara populi Romani vim sustulisse, ac totidem Urbis siumum imperium abruisse visum est.* Anno 1401. ex Alifio ubi molis annis moram fecerat, Romam ingressus jubileum celebravit. Obiit anno 1404. die 1. Octobris. *Extant Epistola & Constitutiones* IV. apud Beoviam ad an. 1371, 1391, 1401. alie VI. apud Waddingum *Annal. Minor. Tom. IV. ad an. 1391, 1394, 1399. alie XI. ibid. in Regesto Pontific. p. 177. alie plures apud eundem Tom. IV.*

* Ad an. 1394.
Beovius I.

1390.

JOSEPHUS, ALSHAHER BILTARIB dictus, Al-murhum Al-mahiki Altagi filius, natione Ægyptius, civitate Alexandrinus, Praepositus Ecclesie Catholice B. Virginis anno 1390. constitutus, Presbyter annu 1398. ordinatus, lite omnes ferè Canones in Ecclesia Græca receptos Arabico sermone paraphrasticè interpretatus est. Extant integra *perfo. MS.* in Bibliotheca Bodleiana. Et cæ excerptis *prænot. IV. Conciliorum Generalium Canones Arabice & Latine evulgavit Cl. Beveregius in Pandectis Canonum Oxon. 1671. Tom. II. p. 681.*

1395.

PETRUS HERENTALIUS, seu de Herentalis, gente Belgæ, patricii Babantus, ex oppido cognomine originem duxit, Canonici, ac Vinct Canonici Florentiensis Ordinis Præmonstratensis, clausit anno 1390. Obiit post annum 1406. modum calculos recte ponat Simlerus *, qui Curenam filius in Palmo iusto exierit anno concinnatam producit. Ex variis enim Patrum & Doctorum Commentariis proluxit *Psalmorum Explicationem* Petrus compoluit, quæ typis excusa prodierit. *Colen. 1487. f. Revellæ 1498. Rothomagi 1501. 4.º. Colen. 1554. Commentarius ejusdem in IV. Evangelia fuisse, uti & Chronicon ab arbo confite ad annum 1186. f. MSS. in Bibliotheca Florentini vidisse testatur Ondinus Supplement. 6.º. Chronicon habetur etiam in Bibliotheca Colbertina Cod. 751. Alia quædam illius scripta receperit Fr. Sverreus Athen. Belgic. p. 621.*

* Willelm. p. 356.

1390.

RADULPHUS DE RIVO, natione Belgæ, patricii Babantus, domo Bradamus, Deca-

nus Tugentis, antiquarum Ecclesie consuetudinum peritissimus simul ac tenacissimus, clausit anno 1390. Obiit Romæ anno 1401. die 11. Novembris, seu, ut alii anno 1402. die 2. Aprilis. Extant *Calendarium Ecclesiasticum*, seu de *Canonum observantia Propositiones* XXXI. leonim editæ *Levanti 1568.* & in Bibliotheca Parr. recensit *Tom. XXVI. p. 189. Historia de rebus gestis trium Pontificum Leodiensium*, Engelberti à Mank, Joannis de Arkel & Arnoldi de Hout, ab anno 1147. ad an. 1386. Quam primus in lucem edidit Joannes Chapeville Rerum Leod. Hist. *Leodi 1616. 4.º. Tom. III. p. 11.*

GERARDUS, ZUTPHANIENSIS à civitate patricius dictus, unus è primis Clericis Regularibus Ordinis S. Hieronymi, seu Fratibus Viri Communis à Gerardo Magro apud Daventrienses institutus, pietate eximia, & tæta doctrinâ insignis, clausit anno 1391. Obiit die IV. Decembris, anno 1398. etatis sue 3. Extant Opuscula III. *Aletrica, alterum De Reformatione interiori, seu virum Animæ; alterum De Spiritualibus Ascensionibus, Parisiis & Colonia 1509.* Lepius inter Opera Thomæ à Kempis, & in Bibliotheca Parr. *Tom. XXVI. p. 234.*

1390.

WILHELMVS WODFORDVS, aliis Wiffordus, natione Anglus, Waddingo *, tamen (cui Scriptores Anglicos suæ conterraneis annuere solenne est, Hilbertus, ac civitate Warfordiensis, Ordinis Franciscani Monachus, clausit anno 1390. Sexennio post in Synodo Londinensi à Thoma Atendelio Archiep. epo Cantuariensi, rotoque Cleo Anglicano, delectus est, qui Joannis Wiclei Trilogum scripto refutavit, Obiit, uti vulgò fertur, Colestia anno 1397. Sibi autem verum sit quod vult Waddingus *, Wodfordum ne-rpe Opusculum de Religione anno 1403. scriptum Juliano Cardinali nuncupasse, necesse est illud diu supervivisse. Extat *Liber ad Thomam Archiepiscopum Cantuariensem adversus Articulos* XXIII. ex *Wiclei Trilogia excerptis*, & in Concilio Londinensi anno 1396. (ex communi Scrip-torum calculo) damnatus: in Fasciculo Rerum expiendarum *Colen. 1.35. f. p. 96. Determinatio contra Hæreses in Wiclei*, MS. in Bibliotheca Coll. Novi Oxon. cod. 8.º. Mentouensi cod. 221. *Deferiorum contra Armachanos in libello de mendacitate Christi*, MS. in Biblioth. Magdalenensi Oxon. cod. 62. *Evangelio errorum Armachani*, MS. in Biblioth. Col. Novi Oxon. cod. 168. *Super causis condemnationis Articulorum Joannis Wiclei*, MS. in Biblioth. Mentouensi cod. 210. (quod quidem Opus nequaquam diverum à primo videtur.) *De Sacramentis Altaris*, MS. in Biblioth. Exoniensi Oxon. cod. 11. *Summa ejus de virtutibus*, quam petiit Walterus Prior à medio usque in hunc MS. vidit in Coll. Gonvil. & Cui apud Cantab. fol. Alia adhuc plura recensent Baleus Cent. VII. c. 3. & Waddingus de Script. Ord. Minor. p. 18.

1390.
* Ann. Minor.

* Ann. Minor.
Tom. IV. ad an. 1391. f. 4.

1390.

JOANNES BROMIARDVS, gentis Anglus, patricii Herfordensis, Ordinis Prædicatorum Monachus, Theologus ac Iurici onultus summus, Doctor Oxoniensis, ac demum Professor S. Theologiae

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

Philologia Cantabrigiæ, Wickesum in Synodo Londinensi anno 1382. acriter oppugnavit. Claruit anno 1390. sine licet, qui ad annum 1390. errore manifesto eum referant. Obiisse dicitur post annum 1419. Estat *Summa Predicatorum* in duas partes distributa, quæ præcipuos Disciplinæ Ecclesiasticæ locos & sententias ordine Alphabetico explicat, *Norwichæ* 1481. *Venet.* 1586. 4.^{to}. *Diata de missarum celebratione*, MS. in Bibliotheca Mettonensi Oxon. Cod. 210. *Exhortationes*, MSS. in Biblioth. publicâ Cantab. cod. 108. *Tractatus Iuris Civilis & Canonici ad moralem sensum applicati secundum ordinem Alphabeti*, MS. in Biblioth. Pembrochiana Cantab. cod. 121. in Biblioth. Coll. Novi Oxon. Cod. 142. & in Bibliotheca Lamethana. Alia enumerant Baleus Cent. vii. cap. 4. Alcamura Biblioth. prædicat. p. 63.

1394.

BENEDICTVS XIII. *Petrus de Luna* antea nominatus, natione Hispanus, nobilissimus inter Aragonios loco natus. Diaconus Cardinalis S. Mariæ in Coemeterio à Gregorio XI. creatus, post mortem illius Clementis VII. partibus adhaeruit, ab isto in Hispaniam anno 1381. legatus. Post Clementis mortem Pontifex Romanus Avenione electus est ann. 1. 94. die xxvi. Septembris consecratus & coronatus xi. Octobr. accepto prius iuramento fe, cedente Bonifacio IX. Pontificatus cesurum. De pace in Ecclesiam revocanda à Christianis Principibus & Episcopis sæpe interpellatus nullas non tricas dedit, & astutias tomentum est, ut sibi Pontificatum conservaret aliis fucum faceret. A Carolo igitur Galliarum Rege anno 1398. Avenione obseſſus, captus, & in custodiam datus est. Anno 1403. carcere elapsus ad consuetas fallendi artes rediit, Papatum abdicare se paratum esse nunquam non professus, eundem tamen interim retinere per fas & nefas contendens. Anno 1408. die 1. ad Concilio Pisano depositus, in Catalauniam aufugit, atque anno 1418. Conciliabulum afflatum suorum Perspianis coegit: & mox Barcinonæ positus Pontificis amulos, eorumque sequaces, ac Patres Pisanos dicit devovit, & Concilio Pisano acta abrogavit. Anno 1417. die xxvi. Julii, Concilii Constantiensis decreto Papatu simul ac omni honore submotus est. Ipse nihilominus ab omnibus desertus, ad extremum ulque spiritum titulum malè usurpatum pertinax retinuit. Obiit in Avinionensi Regno Valentini aere, anno 1419. die xxiii. Maii. Extant *Epistola* v. Concil. Tom. xi. p. 1086, 1113, 1157, 1165. *Bulla*, qua Reges ac Principes omnes ab obedientia sua recedentes anathematizat, & Principibus exuendos decrevit, Concil. Tom. xii. p. 1812. *Responsio ad Sigismundum Imp.* apud Bzovium ad an. 1415. num. 19. *Edictum contra Indos*, ibid. num. 35. *Alia plures Epistola* apud Theodoricum à Niem. *Liber de potestate summi Pontificis & Concilii*. MS. in Bibliotheca Vaticanâ. *Vita humane adversus omnes casus Consolationum liber* Hispanicè évulgatus.

1395.

HENRICVS KNIGHTON, natione Anglus, Canonicus Regularis Monasterii Leicestrensis, claruit circa annum 1395. Melioris notæ Historicus: quo non alius res Anglicas magis fide ac diligenter persecutus est. Scripsit

Chronicon de Eventibus Angliæ libri v. ab anno c. ceteret 950. ad an. 1195. quorum primo res à Saxonibus Regibus usque ad an. 1066. gestas breviter percurrit: res sequentes, qui ad annum usque 1177. pertingunt, ex Ranulphi Higden Cestrensis Polychronico ferè verbatim excerpit. Literis præterea commisit *Historiam Depositionis Richardi II.* Angliæ Regis anno 1399. factæ. Extat utrumque Opus in oct. x. Historiarum Anglicanarum à Cl. Tvvildeno editis Londini 1612. p. 311, 2743.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

PETRUS DE ALLIACO, natione Gallus, Compendi ad Iram suorum tenuissimæ fortis parentibus anno 1350. natus, liberalibus disciplinis probè institutus, Collegium Navarrentem in Academia Parisiensi anno 171. ingressus est; inter sodales Candidatorum Theologicæ, quos Baccalarios appellant, recepit. Anno 1375. Magistri Sententias in Collegio suo prælegere, & ad populum in Ecclesia concionari cepit: & ad Synodum Ambanensem evocatus, Subdiaconus adhuc ad presbyteros concionem habuit. Anno 1380. 111. Id. April. Doctoris insignia retulit, atque anno sequente habitò coram Andegavensi Duce oratione, Concilio Generali ad tollendum schisma opus esse Academici Parisiensis nomine declaravit, Canonicus Noviodunensis eodem anno factus, Anno 1384. Collegio Navarrentis præfectus est: ubi Joannem Gersonem, Nicolaum Clemangiam, alioque doctissimos viros, discipulos habuit. Anno circiter 1387. coram Clemente VII. Pontifice apud Avenionem sedente Facultatis Theologicæ Parisiensis causam oravit adversus Joannem Montesionum, Dominicanam, quem sententiam suam de maculato B. Virginis Conceptu publicè docentem nuper damnant. Anno 1389. Academici Parisiensis Cancellarius renunciavit est; & Carolo VI. Regi à sacris largit' onibus, & Confessionibus adhibitus. Anno 1394. Capellæ regie apud Parisios Thesaurarius constituitur. Eodem anno à Carolo Rege ad Benedicendum XIII. qui Clementi VII. successerat, missus est, de schismate tollendo in medium consulturus. Anno 1395. Anisienſis seu Vellavenſis, 1396. Cameracenſis Episcopus renunciatur. Anno 1395. Genavæ versatus, habitò coram Benedicto Pontifice concione, cuius Festum Trinitatis celebrandum decerneret, persuasit: quòd quidem à paucis antea Ecclesiis celebratum fuerat; deinceps verò duce & aurore Cameracenſi ubique observati cepit. Anno 1409. Concilio Pisano interfuit. Anno 1411. vii. Id. Junias à Joanne XXIII. Papâ in Cardinalium coetus titulo S. Chryſogoni electus est; & post triennium in Germaniam legatus, Exeunte an. 1314. ad Constantiensē profectus est Concilium; cuius tertiz sessioni præfuit, & per integrum triennium pars magna fuit. Exeunte anno 1417. quo finita est Synodus, crebras ad Patres conciones habuit. Obiit anno 1421. Cameracæ in Ecclesia Cathedrali sepultus; *Aquila Franciæ, & marmor à veritate aberrantium in defectu appellari solitus.*

1396.

OPERA:

Commentarii breves in libros IV. Sententiarum. Scorsum—1500. 4°.

Quæstiones seu Principia in quatuor libros Sententiarum.

Recomendatio S. Scripturæ.

Principium 1a cursus Bibliorum ; præcipui in Evangelium S. Marci.

Quæstio Vespertinarum, Utrum Petri Ecclesia lege regularur.

Quæstio de resumptiâ, Utrum Petri Ecclesia Rege gubernetur, lege regulari sive confirmetur ; & jure dominetur. Prodiit simul Opera ista, demptio primo, Argentina 149. f.

Speculum Considerationum XII. Capitulis contentum.

Compendium Contemplationis in tres Tractatus divitum

De IV. gradibus scate spiritualis ex dictis B. Bernardi.

Epitome quadruplici exercitii spiritualis.

De Oracione Dominicâ Tractatus II.

Salutationis Angelicæ Expositio devota.

Verbum abbreviatum super libros Psalmorum.

Meditationes II. in Psalmum XXX. in se demum peravi.

Meditatio in Psalmum, Iudica me Deus.

Meditationes in VII. Psalmos Penitentiales. Habentur una cum tribus piousibus Medicis: omnibus inter Orthodox. ographa p. 108.

Meditationes in Cantica, Magnificat, Benedictus, & Nunc dimittis.

Expositio in Cantica Canticorum Solomonis.

Quoddecim honores S. Iosephi sponsi Virginis. Prodiit simul Opuscula ista XV. 1. a Speculo Constitutionis inclusive enumerata Duaci 1614. 8°.

Tractatus de anima. Prodit scorsum Paris. 1494. 8°. 1505.

Sermones varii argumenti XV.

Medus, seu forma eligendi summum Pontificem.

Quæstiones in Sphaeram Mundi Ioannis de Sacrobosco. Paris. 1498. Vener. 1508.

Libellus de emendatione Ecclesiæ. Conc. III. Constantiensis Partibus anno 1411. oblatas. Prodiit in Falculo Rerum expectend. Colon. 1535. p. 203. & apud Wol. num. Lect. Memorab. Tom. 1. p. 756.

De Ecclesiæ & Cardinalium auctoritate Libellus. Extat inter Gerdanis Opera Paris. 1606. Tom. 1. p. 895.

Liber de Concordiâ Astrologiæ & Theologiæ. Habetur in Appendice operum Gerdanis.

Tractatus super libros Meteororum Aristotelis de impressionibus aeris, ac de his, quæ in 1°, 2°, & 3° regionibus aeris sunt. Argentina 1504. Viennæ 1509.

Sacramentale, Lovani 1487.

Vita S. Petri de Morano, Pontificis Romani, dicti Cælestini V. Prodiit scorsum à Dionysio Fabio Perore Parisiensium Cælestinorum in lucem edita Paris. 1539. 4°. & habetur apud Surium die XI. Maii.

Tractatus de Imagine Mundi.

Epilogus Al. ppa Mundi.

De Legibus & Scitis.

De Correptione Calendarii.

De vero Cyclo Lunæ.

Cosmographia Tractatus II.

Virginiloquium de Concordantiâ Astronomica veritatis cum Theologia

De Concordiâ Astronomica veritatis & narrationis Historica.

Tractatus Elucidarius Astronomica Concordia cum Theologia & Historia.

Apologice Defensiones II. Astronomica veritatis, Coloniz anno 1418. scriptæ.

Tractatus de Concordiâ discordantium Astronomorum. Prodiit simul Opuscula ista à Tractatu de Imagine Mundi inclusive alicubi in folio, non expectis loci, temporis, aur Typographi nomine.

Prodiit etiam alicubi *Liber de Concilio Generali; Liber Quæstionum in Hexameron; Conceptus & exponitibus; Tractatus de Interdictis; Tractatus de permutatione Beneficiorum; & Responsio contra Fr. Martini Concusiones pro stella Flagellantium.* Verum edit. omnium tempora & locos invenire non potui.

Ceterum plurima Cameracensis Opuscula inedita MSS. affluunt; viz. *Quæstio rerum hereticarum seu pro decendi licentia pecuniam dare vel recipere; Quæstio de reprehensione Petri à Paulo fuisse; Tractatus II. de suis Propheciis; Tractatus III. contra Fratrem Joannem de Montefano; Sermones aliquos; & alia in Bibliotheca Collegi Navarrensis, à Launoio sigillatim enumerata Hist. Gymnas. Navarr. Tom. 1. p. 479.*

ANTONIUS DE BUTRIO, gentē Italus, patria Bononiensis, Juri utriusque Doctor, & in Academijs Bononiensi ac Ferracensi professor, Joannis de Imola & Gemini alii magister. Clauit enno 1398. Obiit Bononiæ anno 1408. Non. Octob. (si i octavo fides) ad S. Michaelē in monte Sepulch. Habetur tamen in Bibliotheca Augustina Codex MS. secundam Lectionem ejus super 2. Decretalium partem completens, qui Lecturam istam anno 1439. scriptam esse præ se fert. Quam partem autem inscriptiōibus hñce Codicum MSS. tribuendum sit, vel exinde constat, quod in eadem Bibliotheca Codex MS. habeatur, qui Zabarella super Clementinas Lecturam anno 1466. composuit esse prodic; cum tamen Auctorem anno 1417. obisse certo certius constet. Extrat Antonii *Commentarius in quinque libros Decretalium*, Venet. 1578. Tom. 1. *Commentarius in sextum Decretalium librum*, Venet. 1575. *Consilia sive Responsa Iuris*, Venet. 1581. *Tractatus de jure Patronatus*, Francfort. 1581. *Speculum de Confessione*, Lovani—*E. Repertorium duo*, alterum Juris Canonici, Juri Civilis alterumplis una vice edita: & alia quædam, quæ ad hunc locum minus spectant.

NICOLAUS DE GORHAM, quem nonnulli Gallum fuisse volunt, rectius verò nativæ Anglus, in vico cognomine Provincie Hartfordensis natus, Oxonii in Collegio Mertonensi bonis literis innutritus, & Magisterii gradum cohonestatus. Tandem Dominicani se adjunxit; & Luteriam profectus, doctrina ac pietate

18C. XIV.
à An.
MCCC.
De Script.
Ord. Minor.
p. 144.

pietate inclamavit, Ordinis sui Provincialis in Gallia factus. Eundem tamen Franciscanus VVaddingus * annuumerat. Viar fortan excurat hoc Sæculo, circa annum 1400. Alii illum ad ann. 1390. alij etiam ad ann. 1296. referunt; & Philippo cuidam Galliarum regi à sacris Confessionibus fuisse produnt.

OPERA.

Commentaria in IV. Evangelistas. Prodiitunt Colon. 1557. f.

Commentaria in Acta Apostolorum.

Commentaria in omnes Epistolæ S. Pauli. Hagæ 1502. Paris. 1521. f.

Commentaria in Epistolæ Canonicas. Sub Thomæ VVallenis nomine scripta edita.

Commentaria in Apocalypsin.

Sermones de Tempore & Sanctis per totius anni circulum. Prodiitunt una cum Comment. in Ep. S. Pauli Hagæ & Paris.

Omnis Gorrani Opera collegit, & in duos Tomos distribuit edidit curavit Joannes Keerberg Antverp. 1657. & 1660. 1. vol. fol.

Commentaria Thomæ VVallenis in Barthol. Consolationem Philosophiæ in nonnullis Cod. MSS. Gorrano attribuitur.

Reliqua Gorrani Opera inedita recensent Bæltar Centr. v. 1. c. 12. Almatina Biblioth. Prædicator. pag. 71. & Simlerus Biblioth. Tigurin. pagin. 519.

1400.

JACOBUS MAGNI gentis Hispaniæ, patriæ Tolætanæ, Ordinis Augustiniani Eremitæ, insigni S. Scripturæ peritiss, & assiduè veterum Theologorum lectione egregium sibi nomen tulit. Claruit anno 1400. postquam Patavii Theologiam ac Philosophiam publice professus esset; Carolo VII. Francorum Regi à secretis confessionibus adscriptus; Archiepiscopatum Burgalensem sibi obtinere repudiavit. Obiit Lutetia apud Augustinianos sepultus. Scripsit insignis *Opus de Sermonibus & Inquisitione divine sapientia*, cui *Sophologia* nomen dedit, libris 2. distinctum, quod ex veterum Philosophorum, Poetarum atque Oratorum Scriptis ab ipso confarctum esse in præfatione prodit. Prodit id characteribus vetustissimis impressum Lugduni 1497. 8°. & cum Joannis de S. Geminiano opere de Similitudinibus & exemplis. Lugduni 1585. f. Alii illum elucubrasset, & in his *Questionibus in libros Aristotelis de Anima* luculentis, & utriusque Philosophiæ tam naturalis quam supernaturalis Compendium in Michaelen Episcopum Aurisio-Jorensem, prodit Jo. Pamphilus Cluon. Ord. Erem. p. 73:

1403.

NILUS DAMYLÆ, patriæ Italus, Hieronimus in Monasterio Hieræ Petre Carcalinorum in Creta insula, claruit anno 1400. Latinecum hostis infensissimus. Scripsit *Opus de Ordine in divinâ Triade*, & de Processione Spiritus S. MS. in Bibliothecâ Vaticanâ. Fragmentum ejus Gr. Læ. exhibet L. Allatius lib. adv. Hottinger. cap. 19. p. 441. *Collectanea* insula per elucubravit ad Maximum Monachum ex

Append.

factis litteris; adversus eos, qui contradicunt S. Spiritum non ex patre procedere, sed ex Patre & Filio, & Tractatus I. alterum de *Demof. Papâ & fide antiqua Romæ*, alterum de *Synodus duabus Phœnatis*: MSS. in Bibliotheca Regis Galliz. Ex postremo Tractatu Fragmentum Gr. Læ. profert L. Allatius lib. de Synodo I. hœcina cap. 9. pag. 179. aliud lib. de consensu l. 1. cap. 18. §. 10. aliud è penultimo Tractatu habet in Addendis p. 73. aliud ex secundo opere, ibid. l. 2. cap. 18. §. 7. Alia Fragmenta vid. apud eundem de Consensu l. 2. cap. 9. §. 5. & l. 3. c. 1. §. 3.

S.ÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

MAXIMUS, Monachus Græcæ, Damylæ *εὐρυμωής*, quem Iretis tentavit, sententia autem suæ adversarius sensit, claruit circa annum 1400. Scripsit acriter pro Latinorum dogmate adversus Græcos, missis undequaque, in primis verò ad Constantinopolitanos, hæc de re *Epistolæ*. Ejus scripta hæc adhuc superest arbitror.

1403.

FRANCISCUS XIMENIUS, natione Hispanus, patriæ Catalaunus, domo Gerundenfis, Episcopus Elnensis, & Pseudo-Patriarcha Hierosolymitanus. Claruit circa annum 1400. Scripsit *Librum insignem de Nativitate Angelicâ*, Compluti 1527. excusum. *Tractatum de Scalâ Dei*, Barcinone 1501. *Pastorale pro institutione Episcoporum & Superiorum*, Barcinone 1495. f. *De Vita Christiânâ* libris IV. Valentia 1484. Græcia 1496. Alia ejus opera quamplurima, lingua patriâ conscripta, in Bibliothecâ Cœnobii S. Mariz de Jesu prope Barcinonem MSS. adversari testatur VVaddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 146.

1400.

FRANCISCUS ZABARELLA, seu de Zabarellis, gentis Italus, domo Paravina, Juris utriusque Doctor, quod à Joanne Lignano, Baldo, & Saliceto acceptum um in Gymnasio patrio tum Florentiæ docuit, Nicolai Abbatis Panormitani magister. Tantiæ apud concives Paravinos egregiâ nominis famâ ac vitæ probitate auctoritatem inijt, ut extincta Caratienis familia, illi patriæ civitas s. clava defendendi, deditioque Venetis faciendæ provinciam committerent. Ecclesiæ Cathedralis Paravina jamdiu Archiepiscopatus, tandem Episcopus à Canonicis electus est: concivium verò suorum voluntari morem gerens, oblatam dignitatem recusavit, & ab illis vicissim opulentissimam S. Mariz de Prarale Abbatiæ pietatis erga patriam insignis præmium tulit. Claruit anno 1400. Episcopus Florentinus à Populo electus, dignitate tamen usque ad annum 1411. caruit cum à Joanne XXII. Papa in Cardinalium cœtum titulo SS. Cosimæ & Damiani cœpatus; sedem etiam suam ab eo confirmatam retulit. Post biennium à Pont. fide ad Significandum Imp. mittitur de Concilio Generali indicendo & schismatibus tollendis auctor. Concilium utriusque consensu Constantiæ convocatur: ad convocatum anno 1414. legatur Zabarella Pontificis obitus vices: quæ summa prudentia,

1400.

f. fide,

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

fide, ac diligentia triennio fere administravit; Hieronymum Pragensis capitis damnatum in carcere invisere & ad Palinodiam hortari non dedignatus. Obiit Constantiæ die vi. Novemb., anno 1417. ætatis suæ 78. honorificè admodum elatus, tota Syn. Jo. ipsoque Imperatore; fuberis pompam cohonestantibus, & Poggio Florentino laudes illius è suggesto recitante. Corpus postea Patavium translatum est, & illustri à civibus ornatum Epitaphio, quod apud J. Phil. Thomassinum* videre est.

* Illustr. vi-
tor. clug. p.
10.

SCRIPTA.

Commentarius in 4. libros Decretalium, & Clementinas. Prodiit Venet. 1672.
Commentarius in Clementinas Icosim prodiit

Venet. 1481. Tom. IV.

Consilia Iuris. Venet. 1581.

Varia Legum Reperitiones. Venet. 1587.

De Schismatibus auctoritate Imperatoris Bullen-
dis Libet, inter alia quædam editus Bass. 1587.
Argentina 1609, 1648. Illam Indices Romani,
antequam expurgeretur, legi prohibere.

Alia illius scripta enumerat Thomassinus †, viz. † Ibid. p.

Commentarius in Naturalem & Moralem Philoso-
phiam; Tractatum de Hæres. Canonicis; Histo-
riam sui temporis; De Felicitate libros III.
Commentarius in Veteris & Novum Testamentum;
Opuscula de Artibus liberalibus; De Na-
tura rerum diversarum; Alia in Concilio
Pisano & Constantiensi. Valerium Oratorium,
& Epistolarius: quæ quidem nondum in lucem
prodiisse puto.

SÆC. XIV.
ab An.
MCCC.

Finis Sæculi decimi quarti.



SÆCULUM



SÆCULUM SYNODALE. CONSPECTUS SÆCULI.



OST incultam tot Sæculorum barbariem, & tam diuturnum literarum squalorem, tandem advenit exopratum illud Sæculum, quo doctrina fugatis ignorantie tenebris quasi ab inferis emergeret, & bonarum artium linguarumque studium Orbi Christiano postliminio redederetur. Duplici ferè id causæ acceptum referri debet, capta à Turcis Constantinopoli, & inventæ arti Typographicæ. Expugnata enim

S.Æ.C. XV;
ab An.
MCCCC₂

anno 1453. Græcorum metropoli, doctissimi quique gentis istius viri Pauperare & barbarici jugi duritie coacti, in occidentales partes, præsertim verò Italiam sese contulerunt; & non solum Græcæ linguæ sed & omnis ferè melioris literaturæ scientiam Latine secum invexerunt; saltem Latinis, ut aliquid supra nodosam Scholarum disciplinam sapere contenderent, incitamento fuerunt. Dein paucis antea annis reperta ars typographica, seu Baravis seu Germanis id laudis debeat, antiquæ Eruditionum monumenta in lucem prostravit, recentiora mirâ celeritate propalavit. Iste literarum status; Sin res ecclesiasticas spectemus; haud ullum à quarto usque Sæculum Synodorum feracius inveniemus. Ut minoris enim notæ Concilia & Conciliabula taceam; anno 1409. ut diuturnum Pontificum Romanorum schisma è medio tolleretur, habita est Synodus Pisana, quæ Benedictum XIII. & Gregorium XII. Papam submovendos decrevit; & Alexandrum V. sedis Romanæ præfecit. Cum verò id Schisma adeò non extingueret, ut adaugeret potius, & Triumphatus Pontificus Ecclesiæ intolerabilis videretur, Concilium Constantiense anno 1431. durante Sigismundo Imp. coactum est, cujus Autoritate, cum quisnam è tribus veris esset Pontifex dignosci non posset, singulis falces abrogati sunt; illorumque loco Martinus V. ad Pontificatum evectus. Summâ enim constantiâ Concilii istius Patres Synodi Oecumenicæ superioritatem supra Papam astruxerunt, ne hincere quidem ausis, qui interfuerunt, Pontificibus Romanis, eamque decreto solenni, tanquam indubitatum fidei articulum, confirmarunt. Nondum tamen fultum Schisma: Paparum ad extremum usque vitæ actum mordicus retinuit Benedictus XIII. Gravioris momenti, quæ Concilio Constantiensi cum Hussitis fuit, controversia. Isti veritatis & primæ fidei renaces eucharistiam Christianis sub utraq; specie administrandam esse prædicarunt; saltem, ut ipsis utraq; species concederetur, postulabant. Hussum data fide publicâ constantiam advocarunt Patres; advenientem violatâ fide ad rogum damnarunt; urque ora Hussitis æternum occluderent. Sessione xxi. decreverunt, *quod licet Christus post carnem infirmetur, & suis discipulis administraverit sub utraq; specie panis & vini venerabile sacramentum, tamen hoc non obstante, Calix Laicis asuscendus esset.* Definitam Constantiæ superioritatem Concilii; Synodus Oecumenica Basileensis anno 1431. roboravit ac fortissimè asseruit. Illam indixerat Eugenius IV. Papa, ut Sigismundo Imp. & Concilii Constantiensis decreto deficiente Synodis habendis, morem gereret: verum quamprimum Basileenses superioritatem Concilii supra Papam asserere animadverteret, Synodum dissolvi ac Bononiæ transferri iussit. Pontificis audaciæ constanter refragarunt Concilii Patres; & Paparum illum, ni mandatum revocaret, submovendum esse decreverunt. Post innumeras tergiversationes Eugenius, Pontificum à Concilio Constantiensi haud ita pridem depositorum

Append.

E 2 rum

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

rum exemplum veritus, factum demisit; & Synodi iussu obsecutus, à cæca illius omnia consilii mavit. Sublato autem è vivis, cuius auctoritatem maximè reveritus est, Sigismundo Imp. ad consuetas fallendi artes rediit, & Concilium Ferrariæ anno 1438. celebravit, Florentiam anno sequente translatum; ut haberet, quod Basilicenses decretis opponeret. Hæc vanâ auxilii contra Turcos impetrandi spe allectus Joannes Imperator CP. Episcoporum Græcorum turbam adduxit. Disputatum est aliquandiu de processione Sp. S. de Primatu Papæ, de Purgatorio, aliisque Religionis capitibus, tandem Unionis formula excogitatur, cui aut Imperatoris minis adducti, aut Pontificis auro corrupti, subscripserunt è Græcis quamplurimi. Concilium interim Basileense Sessiones suas producit; & deposito Eugenio, dignitatem Pontificiam Felicis V. donat. Cæterum nullum non ex supra memoratis Concilium Oecumenici titulum atque auctoritatem sibi vendicavit; singula à sede Romanâ aliquoties confirmari incuerunt, & indubiam definitionibus suis fidem à Christianis omnibus adhiberi jubent. Quin ex frequenti ac diurnâ Conciliorum isto sæculo habitorum Sessione, & acertina, quæ secuta est de singulorum auctoritate, controversiâ, factum non malè censei posset; quod Conciliorum Generalium infallibilitas, à paucis antea recepta, ferè universalem in Ecclesiâ Romanâ fidem obtinuerit. Exeunte Sæculo Pragmatica S. Ludovici Sanctio, quæ anno 1268. condita fuerat, in usum revocata est: qua sedes Pontificia intra Gallias gravem potestatis jacturam fecit. Conciliorum enim Constantiensis ac Basileensis decreta Ecclesia Gallicana religiosè sibi observanda sumpsit; nec ultra limites à Canonibus Ecclesiasticis positos auctoritatem Pontificiam evagari passa est. Concilium interim Florentinum, quod nihil non Pontificum libidini permisit, in Italiâ aliisque occidentis partibus obtrivit, ita tamen ut augescere indies bonarum literarum & antiquæ Theologiæ studio, recepta olim Apostolicæ plenitudinis opinio paulatim evanesceret; & omnipotentis Pontificis moles mutaret.

SCRIPTORES

SCRIPTORES.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.



JOANNES HUSSUS, gen-
te Bohemus, in Pago Hussenitz
cognominato natus, in Academia
Pragensi bonis literis intimus,
ubi Artium liberalium Baccala-
reus anno 1393. Magister Philoso-

phiz anno 1395. Sacerdos & Concionator
Templi Berthelemici anno 1400. creatus est.
Claruit anno 1401. Vir, ip[s]is facientibus adver-
sariis doctrina illustris, p[re]tate conspicuus.
Dum sacrarum literarum & castioris Theologiæ
studia depolitis prejudiciis ac sincero veritatis
zelo urgeret, & Wiclei si non serm[on]es præ-
sens audiret, saltem scripta diligenter pervol-
veret; fuditissimos nec diutius tolerandos Ecce-
lesiæ Romanæ errores & corruptelas facili agno-
vit; agnosco qua concionando qua scribendo
fortissime oppugnavit: studiorum ac laboris
socium & paritatem nactus **HIERONYMUM**
PRAGENSEM, gente pariter Bohemum, in
ube Praga natum, Lutetia Parisiorum & in
præcipuis Galliæ ac Germaniæ Academiis stu-
dii Theologici inauritum, & ob raram ac di-
vinam planè in concionando eloquentiam apud
populares suos celeberrimum. Utriusque do-
ctrinam acceditis auribus exceperunt Bohemi;
conciones tumantem frequentarunt; & errores
innotos agnovērunt simul & oderunt. Feigeli-
entia itaque apud Bohemos indulgentiarum
mercaturâ, actum de religione clamabant Pon-
tificii; n[on] Joannis & Hieronymi ausis properè
obviarent. In utramque igitur iniurgit Subito-
lepus, Archiep[iscop]us Icopus Pragensis anno circiter
1408. Synodum cogit, Academicos acceruit,
Wiclei dogmata & sectatores damnat, libroque
comburit, Joanni & Hieronymo concionandi
munus interdicit; atque Urbe mox excedere
compellit. Subineone verò paulo post è vivis
sublato, ad consuetudinem docendi munia.
Annis sequentibus ad Gregorium XII. & Joan-
nem XXIII. Pontifices hæreses delatus Hussi
mojos discernim adit. Pontifices rem totam
Cardinali Columnæ committunt. Ille Joanni
dicens dicit, qua Romæ se judicandum sultet.
Mirre iste procuratores suos qui innocentiam
firmissimis rationibus probent: mitte & VVen-
centius Rex legatus qui Joannis causam tueren-
tur. Nullam defensionem admisit Cardinalis;
verùm Joannem contramorem esse hæreticum
pronunciavit. Anno 1413. in celeberrimis in-
ter Bohemos ad religionis causam seditionibus,
Hussus à VVencentio Rege ex civitate Praga
ejectus, apud vicinos concionari cepit, donec
sedatis paululim turbis, redeundi copia dare-
tur. Anno 1414. inchoato Constantiensi Con-
cilio o Hussus Sigismundi Imp. literis, quibus sa-
luti sue publica Imperii fide causam est, Ger-
manicè simul ac Latine scriptis manitus, à no-
bilibus aliquot Bohemis die 3. Novembris

Append.

Constantiam deducitur, acceptis prius in in-
nere Pontificis & Concilii literis, quas salvi
conductus vocant. Nil tamen fidei tam so-
lenni religione datæ authoritas & reverentia
potuit, quo minus, Hussus reclamantibus Sig-
ismundo & Germanis; vicissim seculo post
ingressum die in fœdissimum carcerem dare-
tur. Integris sex mensibus variis cæceribus,
inediis & tormentis exagitatus, tandem in
Concilio hæreses absens & inauditus damna-
tur præcipue ob Eucharistiam in utraque spe-
cie ministratam. Verùm cum id iniquè ad-
modum ferret Sigismundus Imp. disputandi ac
semer defendendi copia Hussus conceditur. Die
igitur quinto atque iterum septimo Junii ille
in medium adducitur, & certamen instituitur.
Verùm omnia strepitum & clamoribus aguntur.
Hussus conviciis & vociferationibus obrutus ne
verbum quidem facere permittitur, nisi palinodia
agere veller. Constante id reculat ille,
& in carcerem amandatur. Die vi. Julii cæce-
re iterum eductus Concilio sistitur, hæreses
damnatur, flammis addicitur, vestibus sacer-
dotalibus exuitur, gradibus Academicis depriva-
tur, & papiracea corona exordemonibus depic-
ta redimitur, ad supplicium perducitur. Summa ille animi constantia & fortitudinis mor-
tem oppetit, vivicomburio extinctus in paren-
ti prato extra muros Urbis. Mensè Aprilii ejus-
dem anni Hieronymus Constantiam venerat,
accepta prius à Concilio nudo veniendi, non ta-
men redeundi (id commentum enim boni Patres
selestissimè perfidie præterebant) potestate, & in
carcerem durasque tormentis excruciatum fue-
rat. Post Hussi mortem abjuracionis formulam sibi
datam ex scripto recitare supplicis terrore ada-
ctus fuit. In carcerem nihilominus remissus tur-
pissimè ignavie penitentia duci cepit; & excu-
sis veterem veritatem iterum profecti non dubi-
tavit. Anno igitur 1416. die xxv. Maii in Tem-
plum Cathedralè adductus tanta animi præsentia
& invicto argumentorum robore dissiuit, ut ad-
versarios suos ad silentium adegerit. Ad rogum
itaque damnatus ut. Cal. Junii par Hussus certam-
en obire, patrem triumphum repositavit.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

OPERA.

**Explicatio Symboli, Decalogi, & Orationis Do-
minicæ.**

*Tractatus de peccato mortali, de Matrimonio;
de Cognitione & dilectione Dei, de tribus hostibus
hominis & septem peccatis mortalibus, de Sacra-
mento corporis & sanguinis Domini, Constantiæ in
carcere conscripti.*

*De sanguine Christi sub specie vini à Latine su-
mendo Questio.*

*De sufficiencia legis Christi ad regendâ Ecclesiam.
Sermo de fidei sue elucidatione.*

E 3 Sermo

SÆC. XV. Sermo in illud, Pax huic domui, & aliis de
ab An. pace.

MCCCC.

Epistola LXVIII. Huius aliorumque sub tempore
Concilii Constantiensis scriptæ.

Narratio de iniuriis & progressu certaminum
Joannis Hæsi cum hæreticis Pansificis.

Appellatio ab Archiepiscopo Pragensi ad Papam.

Epistola scriptæ quo tempore Hæsi per excom-
municationem Pragæ abierat.

Replica contra Anglicum Joannem Stokes Wi-
clef calumniatorem.

Defensio quorundam articulorum Joannis Wiclef.
De abolitione bonorum temporalium à Clericis.

Habemus apud Goldastum Monarch. Tom. I. p. 132.

De Decimis.

Replica contra oculum adversarium.

Replica contra Predicatorem Pansificum.

Quæstio de arguendo Clero pro Concione.

De quaque Officiis Sacerdotum.

Determinatio Quæstionis cum suo Tractatu de
sanguine Christi glorificato.

Tractatus de Corpore Christi.

Tractatus de tribus dubiis factis in Holaniam.

Quæstio de Cedere.

De libris Hæreticorum legendis.

Actus pro defensione libri Joannis Wiclef de
Trinitate.

Quæstio de Indulgentiis sive de Cruciatu Papa
Joannis XXIII.

Contra Ballam à Joanne XXIII. editam de
erectioe Crucis contra Ladislavum Apaliæ Regem.

Opusculum de sex erroribus, compilatum & per-
vitiis Bethleheemitis inscriptum.

Tractatus de Ecclesiis, pronuntiatus publicè in
civitate Pragensi.

Responsio ad scripta M. Stephani Paley Theolo-
gici Doctoris.

Responsio ad scripta M. Stanislai de Zoomya T. D.
Res: atque scripti esse Doctorum Theologia.

Liber de Anichristo, & membrorum ejus Ana-
tonia.

Liber de regno, populo, vitâ, & moribus Anti-
christi.

De Sacerdotum & Monachorum abhorrendâ
ominacione in Ecclesia Christi.

De abolendis festis & traditionibus humanarum.

De perniciose traditionum humanarum.

De Unitate Ecclesiæ, & Schismate. Prodiit seor-
sum Basl. 1510.

De Evangelicâ perfectione.

De mysterio iniquitatis fragmentum.

De Revelatione Christi & Anichristi fragmen-
tum.

Alia quædam Fragmenta. Opuscula ista à Li-
bro de Anichristo inclusivè recensita prodierunt
simul Argentorati cum Appendice Othonis Brun-
selii.

Historia gestorum Christi ex quatuor Evangelistis
in novum cæstrum, & secundum tres annos predica-
tionis ejus digesta.

Conciones Synodales.

Sermones XXVIII.

Explicatio in VII. priora Capita prime Epistolæ
S. Pauli ad Corinthios.

Communarii in Epistolâ VII. Canonicis.

Enarratio Psalmi CIX. & novem sequentium
Psalmorum.

De Corpore Christi in Sacramento Altaris, quid
non credunt, neque incipiat esse contra crassum Papi-
storum errorem.

De Adoratione, & contra Imaginum adorationem.
Carmen de Cena Domini.

Opera ista omnia una cum plurimis monu-
mentis Historicis, literis & Tractatibus aliorum,
Bullis Pontificis, &c. Historem Hæsi, Hieronymi,
& Wiclef spectantibus prodierunt Nurember-
ga 1518. 2. Tom. fol.

Epistola ejus cum Prefatione M. Lutheri excusa
sunt VVittenberga 1517. 8v.

Communarii in Apocalypsin, hunc Autorem nomi-
ne editus VVittenberga 1528.

Responsiones Hieronymi Pragensi ad Articulus
in causâ fidei habentur Concil. Tom. XII. p. 131.

PAULUS, ANGLICUS à natione di-
ctus, Decretorum Doctor, claruit anno 1484.
quo Opusculum suum elucidavit decimo quin-
to Bonifacii IX. anno, uti ipse in fine dicte te-
stat: adeo ut mœda typographica in num. 1444.
lateat, necesse sit, qui in oram libelli apud Gol-
dastum interpres, scriptis Paulus nrem Specu-
lum, seu Dialogum inter Petrum & Paulum, in
tres divilum. Operis sui scopum ac materiam
ipse his verbis in Prefatione deplogit. *Promer-
eres gravissimas Cura Romana delegam, cir-
ca provisiones beneficiorum, & indulgentiarum
concessionem, dielassas eliminando cum Sym-
oniaci & eorum participibus condemno. Secun-
da scripta unius Catholici scribentium quodam,
que tamæ destruitas ecclesiastica causam præstare
videbantur aas occasumem, tanquam heretica clari-
ssimè reprobo: & isti fundamentum erroris
illius destruitis de Symoniaci quâ prohibitis, &
de prohibitis qua Sinuolatis, qua multos etiam
communiver peritos videntur ponere in errorem:
tertiò utiam Romanam Curiam errantem, & in sta-
tu damnationis laborantem, ex verissimis funda-
mentis declarabo, necnon omnes qui à pure con-
muni per exorbitantes gratias beneficia Ecclesiæ
suaasum adepti, Papa plenitudinem potestatis per-
trahendo. Et sciamus hoc tres erunt partes, quas
Lectori sanædo vero studio perlegere. Exit Specu-
lum istud Aucum apud Goldastum Monarch.
Tom. II. p. 157.*

**JOANNES CHARLIERUS DE GER-
SON.** gente Gallus, à vico cognomine, Diocæ-
seos Rheimentis in Campaniâ oriundus, *Doctor
Christianissimus* appellatur; natus est anno 1461.
XIX. Cal. Januar. Amulphi & Elizabethæ filius.
Anno 1377. Lutetiam Parisiorum à parentibus
missus, Artificum Socius in Collegio Navarren-
si factus est. Anno 1381. in Theologorum Socie-
tatem receptus, postquam Petrum Alliacum sep-
tennio, Agidium Campanensem triennio do-
centes audivisset, anno 1391. Collegii Magister
designatus est. Exin pueris post annis Cancellarij
Pat. stentis manus obtrinit, quod cum
tantâ prudentiâ & honoris gessit, ut
Cancellarij *xar l'oyx* hodiernam appellari
soleat. Claruit anno 1404. Hallucinatur
planè, qui Joannem nostrum Ordinis Cœ-
lestinorum Monachum, eundemque deinceps
Lugdunensium Cœnobij Priorem fuisse voluit: in
hoc

1404

1404

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

hoc lapsi; quod noster frater duos Joannem & Nicolaum Celestinos alieptos habuerit. Anno 1407. Joannis Parvi, qui Lodovici Aurelianensis Ducis interfectionem licitam esse affirmavit, asserciones concionibus ac scriptis oppugnavit, & à Facultate Parisiensi acri censura notari effecit. Anno 1408. in Concilio Parisiensi, quod ob causam Schismatis tollendi coegerat Carolus Rex, utrique Papæ, Benedicto XII. & Gregorio XII. obedientiam denegari, donec alter alterutri cederet, persuasit; & apud Benedictum Tarascone semel atque iterum, & tertio Massiliæ concionibus egit, ut Pontificatu deposito pacem Ecclesiæ daret. Anno 1409. depositus in Concilio Pisano Benedicto ac Gregorio, & electo Alexandro V. cui adeo non sinecurat, ut adaugeretur, schismas Gerio eandem pacis rationem, quam Benedicto antea susceperat, ab Alexandro iniri voluit. Verum utique acceptum semel Pontificatum mordicus retinuit. Anno 1413. eorum gravi inter Parisienses seditione, Gerio cum tumultuanti populo obviam itit, ad necem vel carcerem quæsitus est. Fuga ille sibi consiliale, & inter superiores ædis S. Mariz foveas per aliquot dies delituit; domo interim à plebe expilata & suppellex diræpta. Anno 1414. Regis Galliarum & Senonensis Provinciae Legatus ad Concilium Constantiense mittitur: ubi nullum non movit lapidem, ut schisma tolleretur; Ecclesiæ Pax simul & puritas restitueretur, relicti erroribus, & defectis maculis; totus denique Christianus Orbis & in Capite & in membris instauraretur; eumque exoptatæ reformationi Pontifices ibelle competeret. Commentarius *de Asseveritate Papæ ab Ecclesia* conscripsit, à Concilio quidem Patribus approbatum, minimè tamen executioni mandatum. Sanè tantam sibi Gerio eximia doctrinæ & pietatis fama autocritatem in Synodo conciliavit, ut in omnibus Doctorum virorum congressibus principatum facile teneret; & unanimi patrum jussu Concilii Decreta ac Definitiones componeret. Quin & Zabarella Cardinalis haud aliud, quod Hussitis opponeret, præter Gerionis auctoritatem habuit. *Cancellarius*, inquit, *Parisiensem dicitis vobis suspellum existere; qui tamen usque adeo superexcellens Dollor est, qualis in tota Christianitate vix reperiri queat.* Dum Ecclesiæ verò emendandæ sedulo incumbere Gerio, ingens ei cordolium pepererunt Burgundiones. A Concilio enim postularunt, ut affectionem Joannis Parvi censura à Facultate Parisiensi ante octennium lata, pro qua Gerio suæ deceptæ acie, examini denuo subiceretur. Factum id, repugnant Gerione atque aliis, qui à partibus ejus stabant; reque selectis judicibus à Concilio commissa. Censuram Parisiensem illi abrogant. Gerio ad Concilium provocat. Judicium sententiam Patres confirmant. Pellimè id Gerioni censetur: Post Concilium enim anno 1418. solutum nequaquam illi liberum fuit Lutetiam reverti, ut Cancellati munere defungeretur. Utrem enim nuper occuparat Joannes Burgundia Dux, qui Aurelianensem Ducem immisit, olim siccatis interficendum curarat. Gerio itaque ut adversariorum rabiem effugeret, per montola Bavariæ loca, ac varias Helvetiæ plagas Longunum se recepit; ubi asylum illi apud Archiepiscopum & Joannem fratrem Celestinum Piosorem pa-

Append.

rarum fuit. Reliquum ibi vice tempus libris conscribendis, & parvulis in æde D. Pauli catechizandis impendit, cumque mortem sibi imminere perentiret, adductus in Ecclesiam parvulis suis discipulis Deum pro se orare quotidie & oranda exclamare jussit. *Deum meus, Creator meus, misere pauperissimi famuli tui Joannis Gerionis.* Obiit vitæculi sui Princeps, subitè inter orandum morte extinctus, anno 1419. 14. Idus Julii, in Basilica S. Pauli sepultus, ubi verba hæc, *Panem mihi & credite Evangelio*, ab illo inter concionandum sæpius usurpata, Epitaphium tumulo suo inscriptum habuit.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

OPERA.

Liber de laude Scripserum ad Celestinos, anno 1423. scriptus.

Manuscriptum, seu Harmonia de quatuor Evangelii.

De potestate Ecclesiastica, seu de origine Juris & Legum liber Constantiæ tempore Concilii scriptus.

Sermo pro viagio Regis Romanorum ad Petrum de Luna, anno 1419. habitus.

Libellus de asseveritate Papæ ab Ecclesia.

Sententia de modo habendi se tempore Schismatis.

De statu Ecclesiæ in V. & N. Testamento Tractatus, Gerionis alieptus.

De Unitate Ecclesiastica liber, anno circiter 1408. scriptus.

De statu Ecclesiæ scriptus.

De modo vivendi emulum fidelium. Prodiit Antwerp. 1511. 4^o.

Sermo de tribulationibus ex desultu Ecclesiæ regimine adhuc Ecclesiæ perventis, & de signis earundem, in Concilio Constantiensi habitus.

Declaratio compendiosa defectuum virorum Ecclesiasticorum.

De Schismate Tractatus 11.

Tractatus de Concilio generali minus Obediencia.

Decretum Concilii Constantiensis super frequentatione Conciliorum Universalium, anno 147. editum.

Sermo de Prælatorum Officio, in die Circumcisionis Domini Tarascone coram Benedicto Papæ habitus.

Considerationes 14. *de Pace & unitate Ecclesiæ*, coram eodem ibidem predicatæ.

Epistola ad Ducem Aurelianensem pro unitate Ecclesiæ.

Epistola ad Petrum Cameracensem Episcopum.

Sermo factus in die Ascensionis coram Alexandro V. Papæ.

Sermo habitus Massiliæ coram Benedicto XII. anno 1409. die 12. Novembris, *pro pace & unionis Ecclesiæ.*

Propositio facta Parisi anno 1408. ex parte Universitatis Parisiensis coram Angliæ Episcopis emittibus ad Concilium Pisenum.

Trilegius in materia Schismatis.

Epistola Regis Franciæ iustificativa subfractionis à Petro de Luna anno 1477.

Sermo coram Constantiensi Concilio anno 1417. habitus, in illud: *Nuptia factæ sunt in Cana.*

E 4 Tractatus

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

Tractatus de impijs Christi & Ecclesie, in quo solvitur quæstiones motas in precedenti Sermonibus. Sermones & Tractatus IV. de erroribus circa Præceptum, Non occides.

Sermo in festo Purificationis de potestate ordinariæ Episcoporum.

Sermo in Concilio Constantiensi anno 1415, habitus, postquam Ioannes XXIII. recessit à Concilio.

Proposio ex parte Regis Francie contra propositionem quam Archiepiscopus Episcopus ex parte Ducis Burgundie fecit pro condemnatione Concilium. M. Ioannis Parvi.

Declaratio veritatis, qua credenda sunt ex necessitate salutis.

Propositiones corollaria de eadem materiâ in Concilio Const. editæ.

Tractatus de Præfatione circa materiam fidei contra Hæreses diversas, in Concilio Constantiensi anno 1415. recitatus.

Considerationes & sermo XII. quibus aliquis cunctis fidei de hæresi.

Quomodo, & an licet in causis fidei à summo Pontifice appellare & iudicium ejus decernere.

Duo Libelli Articulorum Theologicorum & Scholasticorum contra errores & perniciem hæresin Petri de Luna.

Discussio illius assertionis; Sententia Pastoris, etiam inijuncta, timenda est.

Epistola de susceptione humanitatis Christi allegoria & tropologica.

Epistola contra Io. Rastrockii librum de eterni spiritualium nuptiarum.

Epistola, qua Ioannis de Schoenhavia Defensio ejusdem libri refutatur.

Lectiones XI. in Evangelium S. Marti.

Propositiones de sensu literali S. Scriptura, & de causis errantium.

Tractatus contra hæresin de Communione Laicorum sub utraque specie, in Concilio Const. anno 1417. editus.

Tractatus de probatione Spirituum, in Concilio Const. anno 1415. editus.

Tractatus de examinatione doctrinarum, anno 1414. scriptus.

Epistola laudans mellissimum & igneam S. Bonaventuræ doctrinam.

Epistola ad Osvaldum Carthusiensem.

Epistola ad studentes Navarrenses, quid & qualiter studere debeat novus Theologus auditor.

Epistola ad eisdem de regenda disciplina.

Responsio ad Carthusiensem querentem, an liceat pro exercitio spirituali Convivium & prolixitatem Divini Officii deferre.

Admonitio de causis legendis quarundam libris propter errores occultos.

De distinctione verarum Visionum à falsis.

Trilegium Astrologia moralizata, ad Delphinum Regis filium anno 1419. scriptum.

Contra superstitionem dierum observationem... Prodit una cum precedente opusculo Lugdani 1519.

De sculptura & fabricazione Idololatrica imaginum Astrologicarum contra Medicum Monipeliensem. Prodit cum prioribus ibidem.

De erroribus circa artem Magiam.

Propositiones in Concilio Const. facta contra as-

sertiones Fr. Matthæi Graben Dominicani de statu perfectionis Religionis Christianæ & Religiosorum.

Tractatus contra Sectam Flagellantium in Concilio Const. anno 1417. editus. Prodit una cum precedente Opusculo & Tractatu de defectibus Clericorum, Erfordia 1616.

Epistola de eadem Secta ad M. Vincentium Dominicanum.

Tractatus contra Proprietates Regula B. Augustini, Gersoni alicriptus.

Regula Morales.

Compendium Theologie, Gersoni alicriptum.

Opusculum tripartitum, de Præceptis Decalogi de Confessione, & de morte moriendi; à Gersono Gallicè scriptum, & à Semidocito quodam Latino vestium, Mellis sane factum meruit Opus istud decantatissimum, quod tantum apud Gallos estimationem obtinuit, ut Synodorum XVII. decreto à Presbyteris & Curatis in exponendo Decalogo, excipiendis Confessionibus, & vitandis ægrotis adhiberi jubeatur: quin & in Ecclesiarum XX. libros Rituales transferatur. Synodorum decreta, & Ecclesiarum nomina sigillatim recenset Launolus Hist. Gymnasii Navarr. par. I. l. 2. c. 1. p. 510.

Tractatus de differentia peccatorum venialium & mortalium. Gallicè à Gersono scriptus, & alio quodam Latino donatus.

De arte audiendi Confessiones.

De confessione mulierum.

De remediis contra residuum peccati.

Responsio de summo Ordinis Confessionum, quod Confessarii non absolvant à mortali crimine, sed confessionem remittant ad Superiorem suum.

Assuagementum per modum confessionis in religionibus non lapsis audienda.

De modo excommunicationum & irregularitatum, & absolventium ab iisdem.

Notabile de forma absolventium à peccatis.

Aliud notabile de primis motibus & consensu.

Opusculum super absolutione Confessionis Sacramentalis.

De forma absolventis deficientes Carthusiensibus usum.

De potestate absolventis & peccatorum reservatione.

Epistola ad Episcopum quendam super moderata casuum reservatione.

Dialogus de potestate ligandi & solvendi.

Propositiones VIII. de eadem materiâ.

Tractatus de cordis induratione.

Tractatus de Indulgentiis.

De Suffragiis que sunt pro vivis & defunctis.

Resolutiones L. eisdem Quæstionum seu Casuum Confessionis.

De duplici peccato veniali.

De correctione proximi.

De parvulis ad Christum trahendis.

De contritiis, venditione & emptione libere

anno 1420. scriptus.

Tractatus de Simonia.

Propositiones XII. de eadem re.

De sollicitudine Ecclesiasticorum, seu de intentione dantis & accipientis temporalia pro suffragiis & officiis Ecclesiasticis.

Considerationes XII. pro volentibus condere Testamentum.

Epistola

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

SÆC. XV. 1428. scripta.
ad An.
MCCCC.

SÆC. XV;
ad An.
MCCCC.

Epistola super testamento librorum suorum, anno 1428. scripta.
Epistola, qua postulat à Carthusiensibus suffragia que illi pollicebantur post obitum, sic accipientes, quatenus à Deo impetret, ut in gratia Dei moriantur.

Testamentum Gersoni per formam orationis quædams.

Poemata varia de nativitate, patriâ, vitâ, studiis, & Testamento Gersoni.

Epistola consolatoria ad Joannem fratrem super morte Nicolai fratris.

De preparatione ad Missam, & pollutione nocturnâ.

De pollutione diurnâ.

Dialogus de castibus & castitate Ecclesiasticis, anno 1421. scriptus.

Carmen de pulchritudine corporis, quæ multis fuit occasio peccati.

Contra impugnantes Ordinem Carthusiensium, quod pauci inter eos reperiantur miracula, Tractatus Gersoni suppositus; qui Bonifacium Fectegium Carthusianum, S. Vincentii Fecterii Ordinis prædicatorum fratrem, autorem habet.

De indigestibilitate carnis abstinentiâ Carthusianorum.

An liceat gravatum debitis admittere ad convertendam Religionem.

De recuperantiâ in tibus; peccatis, & vestibus Prælatorum.

Carmen contra Superbiam, & aliud de voluntariâ paupertate.

Sermo de vitâ Clericorum, ad Clerum habitus.

Sermo de Christi Resurrectione in die Pasche.

Sermo de officio Pastorum, in Concilio Remensi anno 1408. habitus.

Tractatus de visione prælatorum, & curâ Curatorum.

Sermo de conceptione Virginitis dubius est.

Carmen in creant Lilia Galila.

De onere & difficultate officii Cancellariarum, & cur eo se abdicare voluerit.

Recomendatio Lieentiauerum in Decretis.

Tractatus de Nobilitate.

De considerationibus, quas debet habere Princeps.

Dialogus inter Franciscum & Anglum, de bello Galila ab Anglis iniuste illato.

Opusculum de Puella Aurelianensi, Gersoni ascriptum.

De consolatione Theologia libri iv. meteo & proli.

Dialogus Apologeticus pro condemnatione Propositionum M. Joannis Parvi.

Varia Poemata.

Isaphina, seu Vita B. Iosephi, conjugis B. Mariæ; carmine decantata.

Poemata aliquot de Divâ Virgine.

Sermo de Nativitate Virginis Mariæ.

Prosa in Circumcisione Domini.

Centilogium de Conceptibus.

Libri de Vita spirituali anime ad Episcopum Cameracensem.

AD 110 1410. scriptus.

Carmen de purificatione sensuum inferiorum.

Opusculum Epistolare de Religionis perfectione, anno 1422. scriptum.

De Consiliis Evangelicis, & statu perfectionis.

Dialogus de perfectione cordis, anno 1421. scriptus.

De Meditazione cordis, August. Vindel. 1483. 4^o.

De simplificatione & mundificatione cordis.

De directione seu rectitudine cordis.

De illuminatione cordis; seu de una pretiosa Margarita.

De oculis, ejus obiectis & aliis.

De remediis contra pusillanimitatem & scrupulositatem Tractatus ab ipso Gallicè conscriptus, ab alio Latine versus.

De diversis Diaboli tentationibus Tractatus, Gallicè pariter scriptus.

Tractatus contra Professum inobedientem, anno 1426. scriptus.

Tractatus de zelo & fervore Novitiorum.

Documentum notabile de Sacramento Altaris, Angult. Vindel. 1488. 4^o.

Instructio pro devotis simplicibus, Gallicè primum à Gerson compolita.

Epistola VIII. ad diversos variis argumentis.

Tractatus de Passionibus Animæ, anno 1409. scriptus.

Carmen, Vitam esse somnium, ad Petrum de Aliaco Cameracensem.

Tractatus de monte contemplationis, Gallicè primum conscriptus.

Epistola III. quibus se aliquamdiu agresse signifi-

De mendacitate spirituali partes II.

Epistola ad fratres suos, docens de quibus per singulos dies cogitare debent.

Appellatio Peccatoris à divina justitia ad divinam misericordiam.

Tractatus de Oratione, & valore ejus.

Expositio Orationis Dominicæ.

Tractatus de triplici Cantico, sensuali, morali, & rationali.

Vita Permaria.

Collatorum, seu Tractatus XII. super Magnificat.

Anagogium, de verbo & hymno, Gloria in excelsis Deo, Patri, & Filio, & Sp. S.

Epithalamium mysticum Theologi & Theologia versibus decantatum.

Tractatus super Cantica Canticorum, triduo ante mortem abfolutus.

De elevatione mentis ad Deum, seu Alphabetum divini amoris, Gersoni ascriptum.

Expositio & meditatio super septem Psalmes Penitentiales.

Devotus moralizatus.

Sermo de variis argumentis.

Consilium, ut posthabitis recentioribus Auctoribus antiqui legantur.

Epistola II. Consolatoria ad Petrum Episcopum Cameracensem.

Indiculus aliquorum Doctorum, qui de Contemplatione lecturunt.

De officio Prælatorum, durante præstitum substitutione.

Propositiones utiles pro exterminatione schismatis.

Arber.

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

Arbor de origine Iuris & Legum.
Epistola ad Canevium Remensem de distinctione visionum.
Explicatio quarundam terminorum ad S. Scripturam & Theologiam intelligendam necessarium.
Tractatus de passionibus animæ.
De distinctione peccatorum, ex Alberto.
Additamentum ad Tractatum de Schismate.
Epistola de S. Dionysio ad Abbatem S. Dionysii, anno 1403. scripta.
Aula super divernitate Schismatis, & de Schismate tollendo.
Lectiones 11. in illud S. Marci, Panitentiam & credite Evangelio.
An licet Christiano initia rerum observare et tales homines solum respicere.
Epistola 11. de Festo B. Iosephi celebrando.
Officium sacrum in Festo B. Iosephi dicendum.
Supplementum Sermonum de Purificatione B. Mariæ 19. auctoris Constantiensis.
Tractatus de illuminatione cordis.
Propositiones 11. super usu carnis Religiosorum S. Benedicti, anno 1418. scriptæ.
Opusculum contrarium, qui dicunt, Quo die quis Animam amittit, non subitanea morte periturum.
Instructiones ad Præceptorem Delphinum, anno 1419. datæ.
Sermo de reddendo debito, in Synodo Lugdunensi anno 1422. habitus.
Opusculum contra quendam docentem, Pueros etiam non baptizatos ante rationis usum innocentes esse.
De signis bonis & malis peccatorum.
Contra eos, qui beatitudinibus, & alibus Hiervarchicis privatorum devocionis orationes præferunt, Tractatus anno 1428 scriptus.
Sermo de Sp. S. in festis 24. Pentecostes anno 1401. habitus.
Schedula de regimine cuiusdam Reclusi in monte Valeriani.
Prorebus facta in Comiss Facultatis Theologica contra Schismata.
Epistola Brugis anno 1400. scripta, qua defestatum Ecclesie tempore Schismatis.
Propositiones aliquæ pro reformatione discipline Facultatis Theologica.
Epistola ad Provinciatem Ordinis Cisterciensium, explicans quid, & quæ modis crux Christi feratur.
Centilogium de causa finali.
Propositiones 1. de modis significandi.
Propositiones 2. de concordia Metaphysica eum Logica, anno 1426. scriptæ.
Sermones XLVI. à Joanne Brisgoico Theologo ex ore Gerionis Gallie concionantis excepti, & in Latinum sermonem versi.
Tractatus de Consolatione in mortem amicorum.
Tractatus de Consolatione in mortem parentum.
Solennis Oratio coram Carolo VI. Rege habita, de vita Principis naturali, spiritali, & politica.
Considerationes 1. contra Adulatores Principum.
Propositiones pro Pace coram Rege anno 1408. factæ.
Sermo ad Regem pro iustitia.
Expositio Passionis Domini, è Gallico in Latinum versa.

Tractatus contra Romanum de Rosa.
Conclusiones V. contra Iudam Italurum.
Exhortatio de celebrando Festo B. Iosephi ad Ducem Binar. æ anno 1413. facta.
Meditationes devotæ in Asensionem Domini.
Ratio quæ quis potest spiritualiter peregrinari Romam in anno Iubilæi.
Remedia refrenanda lingua.
Quando puer Iesus concipi, nasci, & educari possit in uno quoque nostrum.
Speculum bone vite.
Sermo coram Rege in commendationem Hospitalis Parisiensis.
Considerationes 4. contra peccatum blasphemie.
Quæstio de sumiturum in igne purgatorio detentatum.
Moralis admonitio pro Sanctimonialibus.
Perfectiones 17. necessariae volenti Deo servire.
Dialogus sex Magistrorum de Tribulatione.
Opusculum contra nimis strictam & scrupulosam conscientiam.
Considerationes 201. ut homo exandiat a Deo.
Tractatus contra falsam sensationem, aut spiritum blasphemiam.
Colloquium quoque sensum & conscientiam.
Prodierunt Gerionis Opera curâ Joannis Geilerti Argentini 1488. 1. Tom. 1. 99. 4. Tom. Colon. 1483. vol. 14. f. Basil. 1518. 4. Tom. Paris. 1521. auctoris Paris. 1606. 4. Tom. quænam quidem editionem nos in Indiculo nostro ordine repræsentavimus.

Ceterum non defuit, qui titulos IV. de Imitatione Christi Gerionis nostro adjudicavit: sed de iis nos plura inferius.

GREGORIUS XII. *Angelus Corarins* antea appellatus, Patriarcha CP. titulo tenus, & ab Innocentio VII. Presbyter Cardinalis titulo S. Marci renunciatus, Pontifex Romanus electus est Romæ anno 1406. d. e. xxx. Novembr. coronatus die v. Decembr. anno ætatis suæ 80. tamen lege, ut Pontificatum adeptus Benedictum Annapapam ad sese invicem Papam abdicandos literis invitaret. Feelit id quidem ille: oec conditionem recuavit Benedictus. Nil tamen utrinque adum. Aliud in fronte, aliud in corde gerunt boni Pontifices, atque alter alteri suaviter colludunt. Indictio igitur anno 1409. à Cardinalibus Concilio Pisano uterque deposuit, & electus Alexander V. sed Romanæ præfuit. Gregorius ad Concilium vocatus, responder 3. non Cardinalium sed ipsius esse Concilium convocare, atque adeo iudicium ipsorum rider & declinat. Idem facit & Benedictus. Alexandro electo, ille Ariminum, ille in Caraniam fugit. Uterque novos Cardinales creat, & pro vero Pontifice haberi contendit. Gregorius insuper collecto Foro Iulienis Concilio Patres Pisanos, Alexandrum, Benedictum, & eorumque sequaces anathemate percussit. Anno demum 1415. cum apud omnes jamdudum vilesce- ret, in Concilio Constantiensi per Procuratorem suum Carolum Malatestam die 14. Junii Papam semet abdicavit: Cardinalis Tuscanus & perpetuus Piceni Legatus deinceps factus. Obiit Rocinetti anno 1417. die 14. Julii, in Cathedrali Ecclesii sepultus. Extat *Epistola ad Petrum de Luna Antipapam* Concil. Tom. xi. p. 2084. *Responsio ad appellationem*

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

5 A.C. XV. *appellationem Cardinalium, qui ab illo deserv-*
runt, ibid. p. 226; Epistola alia V. ibid. p. 227;
 MCCC. *2286 alia Epistola fere Bulla 111 Concil. Tom.*
xii. p. 105. alia Epistola & Responsiones V. apud
Boovium ad ann. 1406, 1408, 1409. alia piores
apud Waddingham Annal. Minus. Tom. V. &
Theodoricum a Niem. l. 3, & 4.

Nos itaque Prologum, quo totius Operis ratio
 luculenta redditur, & excerpta quædam, ex
 Codice MS. prædicto descripta, in Lectoris
 gratiam hic loci subiiciemus.

Incipit Prefatio in Tractatum, qui incitatur,
Petitiones Ricardi quas reformationem
Ecclesie militantis.

1406.
 1406. *JOANNES LATIBURIUS (Lahbertum)*
 ab An. minus rectè vocat Baleus *) narius Anglus Or-
 MCCC. dinis Franciscani in Conventu Redingenti Moni-
 chus, in Academiâ Oxoniensi sacris literis inno-
 tructus, eximium inter istius ævi Theologos lo-
 cum tulit. Clauit anno 1406. quo Commenta-
 rium in Threnos ad umbilicum perduxit. Scripsit
 enim *Librum Moralem super Threnos Ieremias,*
 opere um & prolium valde, Capitibus cxi. Pro-
 dulo litterarum æculus anno 1481. f. alia ejusdem
 scripta recenset Baleus, viz. *Diffinitiones Theolo-*
gie, & Alphabetum Morale, MSS. in Collegio
S. Petri Cantab. Commentarius in Ieremiam, &
ad alia Apostolorum, & in Psalmis, Lectiones Scri-
pturæ, & Conciones variae; quæ quidem in-
teritæ videntur, certè oondum in lucem prodie-
runt.

1408. *RICHARDUS ULLERSTON, natiõe*
 Anglus, in Ducatu Lancastrensi natus, ut ipse
 met in Præfatione ad Tractatum de Officio mili-
 tatis prodit, sacre Theologie apud Oxonienses
 Professor, Richardum Cotenay, Henrici Walliz
 principis Clericum & consanguineum, præcepto-
 rem habuit. Roberto Halamo, Episcopo Saris-
 buryensi & Ecclesie Romanæ Cardinali, summâ
 familiaritate junctus. Clauit anno 1408. quo ab
 Halamo provocatus Tractatum de Reformatione
 Ecclesie Oxoniæ edidit. Diuini enim Schisma-
 tismum, & increbrescentis Concilii Generalis
 quàm citissimè habendi fama complures excita-
 rit Præiules, gravissimum, quæ in Ecclesia
 jamdiu obtinuerat corruptelarum concisio, &
 Reformationis tandem aliquando instituendæ cu-
 pientissimos; ut abusus vitæque, quæ maxime
 reformati meruerunt, scriptis mandarent Conci-
 lio mox proponenda. In his eluxit Robertus Car-
 dinalis, qui Conciliis Pisano, & Constantien-
 sibus, & opus reformationis tantopere exopta-
 rum promovere certans, Richardo nostro id opere
 dedit, ut elucidaret eas de commentario abu-
 sus maxime tollendos notaret. Summâ fide ac
 prudentia provinciam sibi demandatam Richar-
 dus obit; utpote haud vulgaster literatus; & in-
 gunt disciplinæ ecclesiasticæ denso instaurandæ
 desidero o tactus. In concinnando isthoc opere
 Roberti Lincoliensis ductum præ aliis secutus
 est; quem studiorum ac Theologie magistrum
 sibi adhibuisse videtur: certè io scriptis ejus ver-
 rissimus fuit, illamque tantopere admiratus
 est; ut pro tempore suo lucem & lucernam hujus
 mundi fuisse prædicaret. Exstat iste Commentarius
 titulo *Petitionum quas reformationem Ecclesie*
Militantis. MS. Cantabrigie in Bibliothecâ SS.
 Trinitatis in fol. dignissimus qui lucem aliquan-
 do videat; præsertim cum inter tot istius ævi de
 corrupto Ecclesie statu Tractatus, nullus adhuc
 in lucem prodierit ab Anglo conceptus Autore,
 nisi quem Adversarii hæreticorum fuisse clament.

R Evertendo in Christo Patri ac Domino suo
 Roberto Sarum Episcopo suis supplex Ora-
 tor & servus, & ad familiaritatem acceptus, Ri-
 cardus Ullerston, sacre Pagine Professor mili-
 nus, reverentia & honores debitas tanto patri.
 Venerandissime Pater, quum a tempore jam tran-
 sulto pendens zelum vestrum non remissum
 sed prægrandem ad ecclesiæ unitatem, sciens ite-
 rum quod ex voto vestro erat, quod exilis mea
 inter ceteros ad unitatem ecclesiæ contendentes
 aliquid operis impetiret; quantum cum vidua
 pauperella minutum offerens laudem reportem
 pro voto, de quanto locupletiores in Scripturis
 per me oblati sunt ad promociendum in istâ ma-
 teriâ animati. Hinc est quod in hac materiâ qua-
 dam scribere destinavi; quibus effectualiter execu-
 ris crediderem ceteræ per Dei gratiam, quod ecclesiâ
 jam vacillans esset ad stabilem unitatem reforma-
 ta. Nam & sub ista figura videtur mihi proceden-
 dum, videlicet quæ d concionatoris more in per-
 sons Ecclesiæ Anglicanæ, seu potius universalis
 Ecclesiæ, proponam, quæ mihi videntur propo-
 nenda, tanquam in unum me provincialiter ex-
 ponemus coram Concilio Generali. Quapropter
 & xvi. articulos mihi propolui tangendos per
 modum petitionum generali Synodo dirigendos;
 rationes, quare debeant adimpleri, subnectens,
 canonica auctoritate, ut æstimo, roboratus; qua-
 ruit non habito respectu ad presentem, sed ad Ec-
 clesiæ, cujus formam indus, rationem, rationi
 pareant; quæ ejus veritati innititur, qui non po-
 test fallere neque falli; executioque demandan-
 re liceant, quæ tam vivax ratio pollulavit, jux-
 ta votum scribentis, immò potius juxta notum
 ipsius ad scribendum impellentis: quatinus per
 hoc ecclesiâ jam militans ad solidam unitatem re-
 formeretur. Verum quia non pro certo constar,
 quid vel Ecclesiâ Universalis, vel Anglicanæ qua-
 ad per me petenda disint; hinc est, quod si
 vilium fuerit dominationi vestræ, ceolus quod
 opusculum taliter nominare: *Petitiones Ricardi*
quas reformationem Ecclesie militantis. Io quibus
 quidem petitionibus sic procedam; scilicet quod
 primus Articulus erit de Summi Pontificis ordi-
 nata electione: Secundus erit de Symonie de-
 clinatione: Tertius verò erit de legis Christi
 exaltatione. Sed quartus erit contra anormalem
 ecclesiæ appropriationem. Et quintus propter
 ydoocorum perfectionem. Sextus contra exem-
 ptiones. Septimus contra dispensationes. Octavus
 contra beneficiorum pluralitates. Nonus contra
 appellationes. Decimus contra privilegiorum
 abusiones. Undecimus contra apostasiam Cleri-
 corum sese secularibus negotiis immiscendum.
 Duodecimus contra prerogativam Cantorum &
 Officialium io curiâ Dominorum residentium.
 Tertius decimus contra exortioes universaliter.
 Quartus decimus erit contra superfluum & nimis
 sumptuosum

Legendum
sermo de
reformatione,
de
deinde
xxxviii.

Perit. quod
reformatio
de Art. 6.

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

sumptuosum & inordinatum apparatus in Clericis & totum familiam. Quintus decimus erit pro cultu divino fructuosius ampliando. Et sextus decimus erit pro pace inter regna Christiana summo opere procuranda.

Sub eadem Articuli secundi hæc habet. Ita quidem tanto dixerim pro eo, quod nulla gens sub cælo fidelis est adeo notata de execranda & insatiabili avaricia; quemadmodum et Romana Curia. Adeo quod ubique terrarum in vulgatum proverbium venit; videlicet quod, Curia Romana non querit ovem sine lina.

Artic. 3. Tertium petimus, quod Christi vicarius hic in terris nullam aliam legem tantum reputet, tantum exaltet, tantum promoveat quemadmodum legem Christi. Probat huius petitionis rationalibus per hoc, quod aliter ipse non esset verus Christi vicarius, nec utiam Christus optimus legislator; quod profecto audire abhorreunt omniun Christianorum aures. Christus enim non perfecti penitus ut autoritas Evangelii sui esse diceretur, aut quod legem majores auctoritatis statueret, aut quod ejus Evangelium in minorem honorem esset per aliqua facta Succellorum; cum ab initio promulgatum eis fuerat. Ex quo sequitur, quod Domini præcepto quæque ad hanc finem laboraret; quod magis timeret Christiani ejusque transgressionem, quam ejusdibet alterius ordinationis seu statuti. Cujus oppositum tam diu expectant Christiani; quod modo si contingat de legibus loqui, statim de legibus humanis intelligimus, & nequaquam de Evangelio; quod certe modo in Ecclesia non plura reputatur, quam veritas Canonis, aut Senecæ proverbii; nisi forte hoc solum dictum Petro & suis Succelloribus, Quodcumque ligaveris supra terram, &c. Quod utinam quod verbo allegantes, non tamen ex toto intelligentes, non allegarent in contumeliam legis Christi. Adeo quod processum est & deventum est modo adventantem varietati Ytaiz: populus iste ore tuo & labiis suis glorificat me; cor autem ejus longe est à me, & timuerunt me mandato hominum & dogmatibus.

Artic. 13. Nec valet hic consuetudinem contra bonos mores allegare, præsertim cum malum, quod diutius, eo pejus. — Aliter enim tota congregatio peccatorum posset facilius excusari, dicendo, quod sic consuevit fieri, & sic fecerunt boni viri, & rursus quod talia memoriam hominum transferunt, non interim impetira; & iterum quod nonnulli, qui videbantur aliqui esse in Ecclesia, talia tam scriptis quam factis approbantur: & absit, quod omnes talia facientes essent in perditionis periculo. Verum multiplicare inconvenienciam non est solvere. Et ut voluit Philosophi cum Scriptura; Nullum violentum æternum. Non speret aliud pro salute, nisi quod emendamus in melius, quæ vel sciant vel ignorent peccavimus in præmissis.

Habetur in eodem Codice MS. ejusdem Auctoris *Tractatus de Officio militari*, præceptoris sui Richardi Correnay precibus conscriptus, & Henrico Wallia Principi, postea invictissimo

Angliæ Regi, nuncupatus. Alia adhuc Ullerstoni scripta enomemat Balcanus*, viz. *Defensorium detractionis Ecclesiæ à Constantino factæ: Commentarius in Psalterium; Super Cantica Ecclesiæ; Leliones Ordinarius; & insignis Opus de Synodo Ecclesiæ* anno 1409. elucubratum; quod Joannes Stamborius Episcopus Herefordensis anno 1465. in locum revocationis Commencii illi illustrasse dicitur.

THEODORICUS DE NIEM, seu *Niemus*, natione Germanus, Pontificum Romanorum scriba ab anno usque 1372. saltem à Gregorio XI. obita. Ecclesiæ Lucensis Clericus; & ique Gaspari Bruschio & Gabrieli Bucelmo* fides, ab anno 1390. Verdensis Episcopus, & eique sedepost pauculos annos resignatà Cameracensis Episcopus à Bonifacio 12. consiliatus. Claruit anno 1408. Scripsit *Historiam ascensionis sui temporis gravissimam inter Papas & Antipapas librum 12.* à Gregorio XI. morte ad Alexandri V. electionem, seu ab anno Christi 1378. ad 1410. admixta etiam passim luculentâ satis rerum civilium historia. Prodiit *Norimbergæ* 1532. *Basil.* 1560. Libris hæc tribus quantum addidit Theodoricus, in Tractatus vi. divisum, cui *Nemus Dilecti* nomen dedit: In eo agit de modis tollendi schismatis à Regibus Christianis usurpatis, de technis à Gregorio XII. & Benedicto XIII. ut omnia pacis contia prodigarent, adhibitis deque utriusque depositione in Concilio Pisano: quin monumenta, Epistolæ atque Bullas Pontificum, Cardinalium, & aliorum rem præ manibus spectantia passim profert & Historiæ suæ admiscet. Prodiitque integri 19. libri *Basil.* 1566. & *Norimbergæ* 1592. *Argentorat* 1608. 8°. & cum Francisci Zabarellæ & Joannis Marii Belgæ commentariis de eodem schismate, *ibid.* 1629. 8°. Extat ejusdem *Historia de Pius Joanne XXIII. Papa*, sub Joannis Niemii nomine ab Henrico Meibomio edita *Francfurti* 1620. 4°. *Privilegia & jura Imperii circa Investituram Episcoporum & Abbatum, restitutâ à Papis; Imperatoribus Romanis*, inter alia quædam typis impellata *Basil.* 1577. *Argentorat* 1619. 1618. *Exhortatio ad Rupertum Regem Romanorum*, ut à dispartito lomno excitatus, Pontificum schisma ex Ecclesiâ extirpet, & Imperii jura reformet; apud Goldatum Monarch. Tom. 11. p. 1381.

THOMAS NETTERUS, WALDENSIS à natali loco appellatus, natione Anglus, ex vico Walden in agro Essexiensi oriundus, Joannis Netteri & Mathildis filius, Oxoniæ bonis literis instructus, & Magistræi pileo donatus; Londini Carmelitanam religionem ingressus est; claruit anno 1409. quo ab Henrico IV. Angliæ Rege ad Concilium Pisenum legatus est; ubi pro schismate tollendo strenue dilexit: & adversus Gregorij & Benedicti Antipapam partes fortiter disputavit. Domum reversus, Ordinis sui Prior Provincialis numero vicarius tertius anno 1414. creatus est; & contra Wiclefianæ summe animi fervore decertavit: tanto tamen patium studio abreptus, ut Henricum V. Regem concordia in puniendis Hæreticis acriter pro concione inceperat non veteretur. Hinc tanquam uncus fidei pugil spectatus, Henrico Regi à sacris Confectionibus adhibitus est; & ad Concilium Constantiense

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.
* Cant. 74.
81.

1408.

1409.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC CC

anno 1415. missus; ut adversus Hussitas declamaret. Anno 1419. ad Vladislavum Polozie Regem, & Michaelem Teutonici Ordinis Magistrum pacis componende gratia legatus est. Inter legationem istam obundam, Wikoldum Lithuanie Ducem, ferocissimum totius Orbis tyrannum, ad fidem Christianam convertit. Deinde Henricum V. victoriam per Galliam arma circumferentem secutus, anno 1422. ultimos Invidiosissimi Principis spiritus viales in sinum ipsius efflatus excepit. Henrico VI. Regi à confessionibus pariter & secretis adiectus, & aequè illum in Galliam, ut coronam regni Lutetie indueret, profectum anno 1430. comitatus, Rothomagi in Normannia obiit die 3. Novembris, in Conventu Carmelitarum suorum honorifice sepultus. Innotera fere scriptis, à quibus unicum typis excusum habetur *Disserinale Antiquitatum fidei Ecclesie Catholicae*, adversus Wiclevitas & Hussitas, Opus ingens ac prolixum, in tres Tomos distributum, ac Martino Pontifici oñcupatum. Primo Tomo de D. o. Christo, Petro, Ecclesia, & Religiosis; secundo de Sacramentis; tertio de Sacramentalibus agit. Prodiit apud Badium Alcosium Paris. 1532. f. deo *Salmanica* 1536. f. ac brevibus Jo. Bapt. Rubei Elucidationibus illustratum *Venes*. 1571. f. & alib. Reliqua Waltherius Opera recenset Baleus Cent. v. 11. cap. 84. *Fasciculus Zizaniorum* ejus MS. penes Baleum extitit; qui Fragmenta quædam illius in Opere de Scripturis Anglicis repræsentat. Aliud ejusdem exemplar MS. penes Cl. Ulfertum fuit, uti ipsemet in Historie Dogmaticæ Controversiarum Specimine MS. fidem facit.

1410

SIMEON, natione Græcus, ex Monacho Archiepiscopus Thessalonicensis, claruit anno 1410. Calisti Patriarchæ CP. qui circa anno 1406. thronum tenuit, æqualis. Crasso tamen laici errore Possevinus & Mæxus eum ante annos sexcentos floruisse asserunt. Acerrimus Græcæ Ecclesiæ adversus Latinos; reipublicæ adversus Turcos vindex & assertor, illos scriptis oppugnavit; hocum impetus summâ animi præmiâ sustentavit. Obiit enim anno 1418. ab Amurathe tyranno Thessalonica, nullis nec præmiis nec minis induci poterat, ut Græcos ejusdem Latini in Turcorum dedicationem concedere permitteret. Obiit anno 1419. mense Septembris, sex mensibus ante Thessaloniam ab Amuratho iterum expugnatam. Laudes ejus ubertim prosequuntur Eugenius Nomophylax in Synodico Domioica Orthodoxia in Ecclesia Thessalonicensi recitati solita; ut tū tūc ταυς π ηχ ης ανιματικης εσφιας παλιν υπηρδικον γινωσκου, ητοι τη αρχιεπισκοπη του θρησκωτου του ητοι μελωδους δισημειωσαν, ητοι εστωλν ην αρετην κοσμοειν, &c. qui externa & spiritalis sapientia super humanum caput replevit, in Astico, sive potius Angelico insinuo, & visa ratione excellens, eamque cum, summâ virtute, & laude perfectissime egit, &c. Extat Commentarius de divinis Templo, de ejus Ministris, de sacris eorum Vestibus, de Sacramenti Mystagogia sive missâ, ad pios quosdam Cretenses; à Jacobo Pontano Latine versus atque vulgatus Ingol-

Append.

stad. 1607. 4°. inde in Bibliothecampatrum traditus Tom. xxix. Verum Pontanus fraude apud Pontificios non infrequenti usus, plurima Commentarii loca resciderat, plura mutilavit; adeoque nil mirum, si Græcæ suppresserit. Quæcum igitur rectum adjuncta versione Latina fideliori in Rituali suo Græcorum Paris. 1647. f. pag. 112. dedit vir candidioris animi Jacobus Goar; qui nimium, uti vocat, Pontani zelum castigavit; & Simeonem nostrum modò Ecclesiæ Romanæ conjunctum fuisse, antiquis Patribus annumerandum esse non distituit. Scriptis adhuc Simeoni *Ecclesiasticeum Dialogum adversus omnes Hæreses*, de solâ D. N. Jesu Christi fide, sacris Sacramentis, & mysteriis omnibus Ecclesiæ, ex S. Scripturis & patribus collectum; qui Græcè MS. habetur in Bibliotheca Vaticana & Casareâ; *pius & doctus*, judice Allatio *, *dignusque qui aliquanda lucem videat, sed marmoreus à Catholicis*. En hominis caucellam, Utinam dent tamen, modò Catholico isti non adit Pontani zelus. Insignem ex isto opere Dissertationem seu *Dialogum de Penitentia* excerptit, & Gr. Lat. edidit Joan. Morinus Append. ad Lib. de Penitent. pag. 115. Quamplurima ejusdem Fragmenta habet Turrianus Annor. in Constitut. Apostolicis; Petrus Arcudius Lib. de Concordia Eccle. Orient. & Occident. Allazius de Synodo Phociana pag. 104. advert. Hortinger. pag. 8. 120, 133. 178. lib. de consensu lib. 2. cap. 3. 9. 4. Extant præterea ejusdem *Responsiones* 1535. ad Interrogata Gabrielis Metropolitæ Pentapolitani, MSS. in Bibliotheca Vaticana. Insigne eorum Fragmentum Gr. Lat. exhibet idem Allazius Lib. advert. Hortinger. pag. 78. *Lib. de Sacerdotio ad Monachum quendam*, *Expositio compendiosa Symboli Orthodoxæ & incipit nostra Fidei Christianorum*. *Expositio necessaria sententiarum S. Symboli, unde collecta sunt & adversus quos dilata. Capita* xxi. quæ solum Christianorum fidem seu articulos omnes Fidei continent, & quid Symbolum Apostolicum eos continet, deque Virtutibus comprehendit. *Libellus de iis circa quæ Latini innovant*. MSS. in Bibliotheca Vaticana. Prolixum Simeonis Opus MS. Græcè penes doctissimum Virum H. Covellum S. T. P. Ecclesiæ Ebotacensis Cancellarium asservari audio. Istius operis pars laici exigua est, qui primo memoramus est loco, Commentarius. Quænam alia è supra recensita Opuscula in eodem locum obtrineant, nondum accepi.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC CC

* Dissert. de
Simeon.
script. p. 193

PETRUS ANCHARANUS, sive 1410,

de Ancharano, gente Italus, patriâ Bononiensis, ex illustri farnesiorum familiâ oriundus, Jurisconsultus celeberrimus, oec infimæ sortis Philosophus: Baldi audiret, claruisse dicere anno 1410. quanquam ad annum vique 1487. vixisse à nonnullis perhibebatur. Id tamen parum credibile; Coderi quippe MS. Lecturæ ejus super Clementinis & Retipris, qui in Bibliotheca Angustanâ asservatur, eam Bononiæ anno 1397. conscriptam esse præ se fert; oecoon alius Codex MS. Lecturæ illius super secundo Decretalium libro, ibidem repertus, istam Venetiis anno 1592. completam esse prodit. Obiit Bononiæ, in Templo S. Benedicti sepultus, ubi Epitaphium tumulo ejus inscriptum, inter

Index MSS.
Bibl. August.
p. 18.

F. alia,

SÆC. XV. alia, bina ista habet Disticha:

85 An.
34 CCCC.

*Canonicis hic speculum, Civilib & Anchora iuris
Hic jacet: æternas mens tenet alia domos.
Quis superavit eum virtute micanet? quis iste
Consilii hominum clarior ante fuit?*

Extant ab eo scripta, *Commentaria in Decretales & Clementinas*, Lugduni 1549, 1553. f. Bæmonia 1581. f. *Consilia*, live *Iuris Responsa* Vener. 1568, 1575, 1589, 1599. *Selectæ Quaestiones amicum proflavissimum Lucifolium*, in tres Tomos digesta, Francforti. 1581.

1410.

BOSTONUS BURIENSIS, natione Anglus, Ordinis Benedictini Monachus in Cænobio S. Edmundi Buriensis. Vir industrius simul ac eruditus, claruit anno 1410. Quo melius rem literariam promoveret, universa fere Angliæ Monasteria & Collegia perlustravit, Bibliothecas rimatus est, libros conquisivit, Scriptores ordine Alphabeticò digessit, ætatem eorum ac vitam adiecit, quibusque in Bibliothecis monumenta illo um invenirentur notavit. Exiit *Catalogus ipse Scripserum Ecclesiæ* sic enim Opus fœnn appellati voluit) MS. olim penes Cl. Ulsterium, nunc vero penes doctissimum virum Thomam Gale, S. Theol. Professq; illum suo tempore, ita vovemos, publici juris faciet; saltem ex illo Lelandum nostrum à se edendum illustrabit. Scripsit præterea *Bostonum Speculum Cænobitarum*, & *Monasterii sui Chronicon*, author est Baleus *: quæ quidem interitæ videntur.

* Cent. 7. c. 48.

1410.

JOANNES XXIII. seu ut alii numerant, xxiv. *Ratibafar* Cæsa antea appellatus, patriæ Neapolitanus, juvenis Juci Civili & Pontificio Bononiæ operam dedit, Doctoratû gradu insignitus. Dein Romam profectus à Bonifacio IX. inter cubicularios alioctus est, mox Archidiaconus Bononiensis, postea Præconatoris Apostolicus, inde Diaconus Cardinalis S. Eustachii, & Legatus Flaminie constitutus, Bononiæ, magnanque Flaminie partem in Ecclesiæ potestate redegit. Anno 1409. Concilio Pisano interfuit. Anno 1410. veneno prius Alessandro V. decessori propinato, & concupis partim largitionibus partim armorum terrore Cardinalibus, Pontifex Romanus electus est Bononiæ die xviii. Mali, conatus die xxv. Incance Pontificatu Lad slum Neapolis Regem anathematizavit, & Cruciatum contra illum prædicari jussit, plenam peccatorum remissionem omnibus pro sede Romana militantibus abunde pollicitus. Anno 1413. à Sigismundo Imp. intentato defectionis metu coactis Concilium Generale Constantiæ habendum indixit; & Pontificatu fce cessurn, modo Benedictus & Gregorius Antipapæ idem faciente, spopondit. Ipse anno sequente v. Cal. Novembr. Constantiam ingressus, paucis post èbus Concilio initium dedit. De Papatu verò abdicando à Concilio Patribus interpellatus, moras neçit; & graviora vetitus, mense Martio anni 1415. abjectis insignibus Pontificali, ex urbe Constantia clam noctu fugit, & Schafusum, Austriæ Ducis oppidum

1460.

fce subiecit. Fugæ elapsus quadraginta criminum, & in his Hæreticos, negatè scilicet animarum immortalitatis, athelliti, Simonie, homicidii, veneficii, alen, adulteriû, Sodomitæ, stupri, in Concilio reus agitur; & ad comparandum frustra sæpius citatus, convincitur ac damnatur; adeoque die xiv. Mali Synodali decreto Pontificatu deponitur. Mox Helveticorum ope ex fuga retractus, & Manhemii in carcere detus, Papatu semet abdicat, & Concilii acta confirmare coactus est. Lecta itaque in Synodo cellonis schedula, majori solennitate sententiæ depositionis die xxxi. Mali ab Episcopo Arebatensi pronunciata est. Joannes dein Ludovico Bavariz Duci custodiendus committitur, & in castro Hedelbergenfi carceri triennali mancipatur. Tandem anno 1418. liberatus, obitu Florentiæ anno sequente die xiii. Decembris. Exiit *Bulla convocationis Concilii Constantiensis* Concil. Tom. xii. pag. ii. *Spensio de abdicando Papam*, ibid. p. 16. *Epistola* quædam apud Binium in Concilio Const. Tom. v. l. *Epistola* 11. apud Bzovium ad an. 1415. 1414.

1414.

JOANNES GROSSIUS, seu *Grossus*, natione Gallus, patriâ Tolosanæ, Ordinis Carmelitani Monachus, claruit anno 1411. quo Ordinis sui Generalis numero vicissim secutus in Conventu Bononiensi creatus est; atque eo nomine Concilio Pisano eodem anno interfuit. Annis antea 23. ejusdem Ordinis Generalis à Carmelitis quoque Gregorio VII. Antipapæ adhererunt, in Capitulo Perpinianensi electus fuerat. Ut collapsam Carmelitarum disciplinam restauraret, tria Ordinis Comitia Generalia, Balneolense anno 1416. Montepesulanum anno 1420. & Apameense anno 1425. celebravit. Anno demum 1424. senio jam gravis, præfectura cessit postquam decem Cænobis ac binis Provinciis Ordinem auxisset, eodemque anno vitæ excessit. Scripsit *Vitæ Ordinis Carmelitani* libri 3. quibus Ordinis sui institutionem progressum, & illustrea seu doctrinâ, seu pietate viros, fusc describit. Prodiit una cum Philippo Ribori Speculo, aliisque ejusdem argumenti Scriptonibus à Baptista Castaneo editis *Parr.* 1507. f. & in Speculo Carmelitarum quod Daniel à Virgine Maria Carmelita edendum curavit *Antwerp*. 1680. 17. Tom. f.

HIERONYMUS à S. FIDE, natione, ut videtur, Hispanus, ex Judeo Christianus, Benedicti XII. Papæ Medius, claruit anno 1412. Scripsit *librum de refellendis Iudeorum erroribus*, aliumque *adversus Talmuch Iudeorum*: ex quo tam recitatione quinque amplius Judeorum milia ad fidem Christianam duntur conversi. Prodiit uterque sub titulo *Hebraeo-magistri Francfortii* 1602. 8°. & habetur in Bibliotheca Patr. Tom. xxvi. p. 528. Posterior Tractus prodierat antea *Tiguri* 1551.

1414.

VINCENTIUS FERRERIUS, natione Hispanus, Poviocia Valentianus, Ordinis Dominican Monachus, Benedicto XIII. à sacris Confessionibus, & Sacri Palatii Magister, claruit anno 1414. Concionator avi sui celeberrimus,

1414.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

SÆC. XV,
ab An.
MCCC
1415

Francfurti 1620. 8°.

rimus, qui triginta annorum spatio Hispaniam, Italiam, & Galliam concionando perustratus, maximam sibi eloquentiæ & sanctitatis famam, auditoribus Piaris & penitentiarum fructum peperit. Mita de eo fabulatur Dominicus, & Pontifici, quibuscumque minus est aur cordis aut frontis: illum nempe cæcis visum, claudis gressum, mortuis vitam reddidisse, omne genus morborum verbo sanasse, 15000. Judæos & 8000. Saracenos ad fidem Christianam convertisse; & centum millia hominum perditionem ad meliorem frugem reduxisse: quin & Paccio, id est, Cathalaunico diomate obivis gentium concionantem ab omnibus, cujuscunque fuerint nationis, auditibus intellectum esse. Anno 1418. Concilio Constantiensis interfuit: quàm electo à Concilio Parisibus V. à Benedicto XIII. à cujus patribus hactenus steterat, defecit, eumque deinceps in concionibus acriter oppugnavit. Obiit anno 1419. die v. Aprilis in urbe Venerendi apud Armoricos Britones, in Sanctorum albam à Callisto III. anno 1433. ascriptus.

OPERA.

Traſlatio de viâ ſpirituali, ſive de interiori homine. Prodiit Maydeburgi 1493. Vener. 1520. & ſepius cum Meditationibus S. Auguſtini & S. Bernardi.

Tractatus conſolatorius in fidei mutationibus.

Epistola ad Benedictum XIII. Annapam.

Epistola ad Joannem de Podio Nucis Ord. Prædicator. Generalium.

Fragmentum Epistolæ ad Penifacium Carthusiæ Generalium.

Fragmentum Epistolæ ad Joannem Gersonem.

Epistola II. ad Infantem Marium Petri IV. Aragoniæ Regis filium, postea Regem: ex Hispanico in Latinum Sermonem ab Antistito contracta.

Epistola ad Ferdinandum I. Aragoniæ Regem.

Opuscula ista omnia collegit, & Scholias illustrata edidit Vincentius Justinianus Antistita Valentia 1591.

Conciones de Tempore; & de Sanctis; à Vincentii Discipulis, ut videtur, collectæ, & in tres Tomos digestæ. Vlna 1475. Colon. 1485. Argentina 1493, 1503. Lugduni 1517. 8°. Vener. 1606. 8°.

Commentarius in Orationem Dominicam. Prodiit una cum Concionibus Anverp. 1573. 8°. Lugduni 1723. 4°.

Libri de Fine Mundi, seu de ruinâ vite spiritualis, Ecclesiastica dignitate, & fidei Catholice, ac de duplici Antichristi adventu; Neapoli in 4°. excusis, & Germanicè alicubi 1582. 4°.

1414.

HERMANNUS DE LERBEKE, natione Germanus, Ordinis Prædicatorum in Carnobio S. Pauli apud Mindenensibus, clauit anno 1414. Scripsit Historiam seu *Chronicon Comitum Schavvenburgensium* ab Adolpho Comitum istorum primo ad Othonis Schavvenburgensis obitum, seu ab anno 1006. ad annum 1414. Primus id in lucem euit ac notis illustratum vulgavit Henricus Meibomius

Append.

JOANNES CAPREOLUS, gente Gallus, ex oppido Ratinensi Diocesanos Tolosane oriundus, Ordinis Prædicatorum Monachus, & in Academia Tolosana Theologiæ Professor, doctrinæ D. Thomæ vindex acerrimus. Clauit anno 1415. Interfuisse dicitur Concilio Basiliensi anno 1411. Quando obierit, incertum. Extant *Commentarii in 14. libros Magistri Sententiarum Venet. 1484, 1:14, 1585. Defensiones Theologicae S. Thomæ Aquinatis, ibid. 1484. f. si forsitan à præcedente Opus sit diversum. Elogium ei posuit Ambrosius de Altamira Biblioth. Prædicator. p. 158.*

PAULUS CARTHAGENA à S. MARIA, natione Hispanus, *Burgensis* à patria dictus, alijs tamen ex oppido S. Mariæ ortus, secta, Judæus, & gentilium suorum nobilitate, doctrina, opibus facillè Princeps, postea vetù ad fidem Christianam lectione Operum D. Thomæ convertus, primùm Trévigni Archidiaconus, dein Carthagenensis Episcopus, mox Burgensis creatus est; Scrinio regio præfectus, Regnum Castellæ & Legionis Archicancellarius, ac demum Patriarcha Aquileie constitutus. Clauit anno 1415. Tres ante fidem acceptam filios susceperat; Alsonsum, Gonsalvum, & Alvarum Garziam; quorum illum sui in sede Burgensi successorem, illum Placentium Episcopum, hunc familiæ propagatorem post se reliquit. Obiisse fertur anno 1435. die xxix. Augusti. Extant *Additiones notabiles ad Pessilas Nicolai de Lyra in totam Scripturam*, unâ cum Pessillis Lyran *Lugduni 1590.* & alibi scriptis impressis. *Sermonum Scripturarum libri 2.* quod annò Christi 1414. ætatis suæ 81. absoluit. Prodiit *Mantua 1474. f. Burgis 1591. f. Quaestiones XII. de Nemine Terragrammato*, cujus notis Jo. Drusii *Frankera 1604. 8°.*

NICOLAUS DE CLEMANGIIS, Nicolai filius, gente Gallus, in vico Clemange Provinciæ Caralaunenſis natus, *Deſter Theologus* à recensionibus dictis. Avunculum habuit Petrum Clemangium, Medicum celeberrimum, fratrem Stephanum, Collegii Navarrenſis Proviſorem. Ipſe duodecimo ætatis anno Lutetiam miſſus, in Collegium Navarrenſe receptus eſt, ubi præceptores habuit Petrum Noncentinum; Gerardum Machetum, poſtea Caſtreum Episcopum, & Joannem Gersonem. Præclaros itaq; in Thologia profectus fecit: eloquentiæ verò ac Poëſeos ſtudio præ alijs incubuit. Anno circiter 1393. ab Academia Pariſienſi Reſtor creatus eſt, & ſcribendis Epistolis adhibitus. Comparata ſibi per Epistolæ elegantissimo ſtilo exarata ſamâ, à Benedicto XIII. in Curiam Avenlonenſem evocatus eſt, & à ſecretis ſibi adſeſſe juſſus, Paulò poſt Eccleſiæ Lingonenſis Theſaurarium dignitatem obtinuit. Anno circiter 1408. cum Benedictus XIII. Gallie regnâ, quò edicto regio obedientiam ei nuper iurtraxerat; ſicra interdixiſſet; Clemangius in ſcripto iuramenti ſuſpicionem lapſus immerito (tribus enim ante promulgatum anathemata menſibus Curia

F a Romanâ

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

Romana egressus Gemuam fe receperat) maximum finem & fortum discrimen luvit. Io Valles itaque profundè Monasterium apud Carthusianos, ac dein Fontem in Bosco lectedens, Principis suam deprecatur, ac criminis missis quaque vestitus literis diluere necesse habuit. Dispersit calamitas; ad Lingones suos fe contulit, Theoforacensis monas obitatus. Anno 1415. à Benedicte XIII. ut in aulam suam rediret, multis rogatus, otium ac turgurium suum, quo tunc apud Fontem delituit, Curie Pontificie honoribus preposuit. Sub id temporis abdicata dignitate Lingonensi, Balocensis Ecclesie Cantor constituitur, licet, qui Archidiaconum Balocensem fuisse volum. Claruit anno 1416. summis seculi viris, Gesuoni, Alliso, Ferrario, aliisque familiaris ac charis. Obiit ante annum 1440. in Sacello Collegii Navarrensium sub lampade coram altari magno è tholo pendente sepultus & breviculum istud Epitaphium sepulchro inscriptum habet: *Qui lampas fuit Ecclesie, sub lampade jaces*. Vir centè sincera animi pietate præditus, ac stylo supra seculi sui fontem elegantis usus: interpres principum malorum censor & obviator; qui pontificum schismata, ambitionem & vitia, Ecclesiasticorum forde & avaritiam, Monachorum ignaviam, luxuriam, & libidinem; omnium denique Ordinum mores solutos acri calamo flagellat.

OPERA.

Liber de corruptis Ecclesie statum, anno circiter 1414. scriptus. Prodit leonem curâ Joannis Fuchtenii Helmstadii 1620.

Depravatio calamitatis Ecclesiastica per Schismata nefandissima, cum exhortatione Pontificis ad ejus extinctionem, heroicis verbis descripta.

Liber de lapsis & reparatione iustitia: ad Philippum Burgundie Ducem, anno 1421. scriptus. Prodit Vienna 1481. 4^o.

Dispositio cum quodam Parisiensis Scholastico de Concilio Generali, anno 1409. scripta. Vienna 1482. 4^o.

Collatio duplex ad eundem Scholasticum de eadem materia.

Liber de Annatis non solvendis, seu Responsio Gallicana nationis Cardinalibus appellantiibus ab ejusdem voto, conclusio, & deliberatione Constantia factis de Annatis amplius non solvendis. Librum istum Clemangio primâ fronte abjudicat styli barbaries; prodiit tamen sub Clemangii nomine, unâ cum duobus præcedentibus Opusculis, in Fasciculo Rerum Expectand. Colon. 1575. f. p. 189.

Tractatus in Parabolâ de filio prodigo.

De fructu Eremiti liber, circa an. 1413. elucubrat.

De fructu seu prosperitate rerum adversarum liber, eodem circiter tempore conscriptus.

De novis servitutibus non instituendis liber, anno 1433. scriptus.

De Præfidiis Simoniâc liber, anno circiter 1411. scriptus.

Oratio ad Gallia Principes, quâ eos à bello civili dehortatur.

Epistola ad Gerardum Machetum, quâ tam corpore & Babylone suâ fugiendam, quâ moneo.

Epistola III. ad Gregorium XII. scriptæ nomine

Benedicti XII. pro extirpatione Schismatis, & unione Ecclesie.

Scripta quodam nomine Universitatis Parisiensis.

Epistola cxxxvii.

Fragmentum descriptionis vite Tyrannice cum detestatione ac reprehensione, verbis heroicis comprehense.

Liber de Antichristo, & ejus signis, vitiis, moribus & operibus.

Opera ista Clemangii omnia in unum collegit, Analectis & Glossario Latino-Barbaro illustravit, atque edi curavit Joani. Martius Lydus *Lugdun. Batavorum* 1611. 4. Opuscula Clemangii aliquot prodierant antea Paris. 1521. à Margarino Bigneo etiam in primâ Bibliothecæ patrum editione repetenata.

Liber de Studio Theologiae; à Dacherio primùm in lucem editus Spicileg. Tom. vii. à Clemangio anno circiter 1490. scriptus.

Epistola aliquot antea ineditæ habentur apud eundem Tom. vi.

Carmen de Vita rustica sollicitate extat apud Phil. Camerarium Mediat. Historic. Tom. 3.

Opuscula quædam Clemangii MSS. viz. *Descriptionem rei mirabilis, qua in Gallis accidisse ferebatur;* *Epistola* xl. nomine Universitatis Parisiensis scripta; *Sermones de SS. Innocentio & Oraciones seu Preces x. Commentarios in Isaiam usque ad sexagesimum caput Descriptionem metricam urbis Genæv; Epistola* alia x. *Exhortationes ad resistendum Mahometanis:* in Bibliothecis Gallie privatis extatæ prodiit Launois *. *Epistola* ejusdem MSS. aliquot extant in Bibliotheca Lambethana, & penes Cl. virum Joannem Bartzel, S. Theol. Profel. Archidiaconum Cantuariensem.

JOSEPHVS, nativæ Græcor, Ephesi Archiepiscopus, ac tandem anno 1416. Patriarcha Constantinopolitani in Synodo CP. electus. Alii quidem & in his Frecherus *, Patriarchatum à Josepho anno 1474. suscepit esse volunt. Verum rem extra dubium posuit Sguropulus †; qui Josephum in Concilio Florentino, etactis 25. in munere Patriarchali annis æ 20. diebus, obitille narrat. Difficilem, si quis alius, provinciam vultus est Josephus; & ipse tanto oneri succundo, seu naturæ indolem, seu ingentibus vitæ speciebus, longe impar. Sic enim res Græcorum à Turcis attinge cæxate ferebant; ut Latinorum amicitiam & superstiti quovis modo ambire, & Ecclesie libertatem Reipublice salutis postponere, ists necesse fuerit. De unionè Græcorum inter & Latinos inveniendi jandiu agitatum fuerat, ac rebus CPP. indies in deterius vergentibus, Joannes Imp. incertum facinus festinâ urgebat. Principio quidem Josephus Ecclesie sue dignitatem constantè allicitur, & iter à Græcis Episcopis ad Occidentale Concilium suscipiendum maxime improbat; id in Græcorum opusculum celsum esse prædicans; urque Concilium Constantinopoli positè indicere, atque illic evocari Latini, multis fassit. Mox verò Imperatoris blanditiis expugnatus cessit; missique anno 1435. ad Concilium Basilemense Legatus Synodi illius acta rata habuit, atque iterum anno 1436. missâ Ballâ plumbeâ se ad unionem inter Ecclesias reconciliandam in Occidentem venire paratum

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

* Hist. Christi.
nat. Narrat.
part. 1. p. 174.

1461

* Chond.
leg. nec
Leonem
Jus Gr. Rom.
† Hist. Com.
Flo.

S.ÆC. XV. paratum esse præ se tulit; & Concilii Generalis eâ de re habendi locum ac tempus definiti postulat. Post biennium immortat Eugenii Pontificis fraudibus Concilii Basiliensis auctoritate, ad Eugenii partes sese consuevit Garci, & Concilium ab illo Ferratis indictum adhuc decreverunt. Itineris dærem sese dedit Josephus, haud adeo tamen de tuenda Græcorum fide, quam de conservanda Patriarchatus CP. dignitate sollicitus. Innumeras enim ceremonias veneratoris homo excogitavit, ut in primo cum Eugenio Pontifice congressu sese illi parem ac nequaquam inferiorem esse demonstraret. Incallum verò. Et Græcorum enim inforiturum & Latino rum factis infestissimis Patriarcham se demittere coegerunt. Disputatione de dubiis fidei articulis tertique inita, ipse unionem quavis lege conciliandam esse arbitratum est; atque adeo cedendum esse Latinis, etiam si veritas penes Græcos staret, ut eo modo auxilium contra Turcos obtinerent, palmam predicare non erubuit. Si ex viginti quatuor eum, inquit, religio capibus unum tantum Latinarum libidini demus; reliqua viginti tria vana deserta supplere satis valent. Re ad celum spectante, ipse gravi morbo decubuit; & Patrum sententias se deservit audire voluit. Illas ei clam perlegit Belfacion; sed idæ pessima curatus ac pro lubitu motus; illiusmodi antichristice ac innata animi levitate inductus, Latino rum dogmatibus subscripsit, aliisque auctoritate sua Episcopos: ad subscribendum impulit. Cum verò Latinos à fidei articulis ad vellicandam Ecclesiæ Græcæ disciplinam procedere videret, subscriptionis dæte gravi penitentia ductus est; & post octiduum morore limul ac morbo confectus obiit die x. Junii anno 1439. Extraxit Lat. *Epistola ad Concilium Basiliense*, Concil. Tom. x. pagin. 545. *Bulla plumbea ad idem*, ibid. pag. 177. Gr. Lat. *Oratio ad Synodum*, Gr. iter in Occidentem suscipiendum diffusus, apud Syropolum Hist. Concil. Florent. Sect. 2. cap. 18. *Alia ejusdem argumenti Oratio*, ibid. cap. 14. *Oratio exhortatoria ad Græcos Episcopos Italiam secum profecturos*, ut constanter se gerant, ibid. Sect. 3. cap. 16.

Syropol.
Hist. Conc.
Flor. §. 4. c.
15.

jiendo. Ureque igitur reclamantibus Imperatore & Episcopis Germanis, anno sequente die 22. Aprilis Concilium claudie, & Italiae curas præsentia sua componendas causavit, xvii. Cal. Junii Constantia discessit. Anno 1426. Cruciatum contra Bohemos Hussi sectatores indixit, plenam peccatorum remissionem vexilla sacre militie sequentibus largitus. Anno 1427. mense Augusto Concilium Generale Senib coegit; cum verò mense de Ecclesiæ reformanda in Synodo injiceretur; eam in se fabrum cudi probe sciens, Concilium properè abrupit, & in annum septimum Basileæ habendum rejecit. Anno 1429. Alphonsi Aragonis Regis auxilio usus, Egledium Sancti Munionis Benedicto XIII. ante quinquennium à Cardinalibus Schismaticis titulo Clementis VIII. suffectum, Papam semet abdicare, & Cardinales illius sequaces in partes suas concedere adegit; adeoque tandem aliquando Schismatici gravissimo in Ecclesiæ Romana pet 51. annos graduato finem imposuit. Obiit die x. Feb. anni, anno 1431. ætatis sue 63. Extant *Epistola, Bulla, & Constitutiones* xv. Concil. Tom. x. pagin. 352. &c. *alia Epistola & Constitutiones* xvii. apud Buxovium ad ann. 1419. &c. *alia plures in Magnò Bullario Laertii Cherubini* Tom. 1. *Sermo de Translatione B. Menice S. Augustini martiris ab Officiis ad Romanam*, in Historia Augustiniana Tolosa 1941. *Approbatio Regule Monachorum Hieronymiane*, inter Hieronymi Opera Tom. iv. *Leges pro Cardinalibus*, in Vita ejus à Cotelario edita.

1418.

GOBELINUS PERSONA, natione Germanus, in antiqua Saxonia, quæ nunc Westphalia dicitur, anno 1351. natus. Postquam Italiam fere universam lustravit, & in Curia Romana diu hæserat; anno 1386. sacerdotio initiatus est, trinitio post Redtor Capellæ S. Trinitatis in Urbe Paderbornensi fuit. Cum verò adversus Edictum quoddam ab Urbis Consulibus latum, Pontificis & Imperatoris sanctionibus contrarium per concione declamare non dubitaret; loco suo excidit, & Episcopi Vicarius seu officialis constitutus est. Monachorum paulo post Ordinis Benedictini invidiam expertus, & venenotatus, Paderborna relicta, Bilefeldam se contulit; ubi Ecclesiæ Cathedralis Decanus brevi remanciatus est. Clauit anno 1418. Tandem negoriorum pertractus, cucullum indavit; & seagenario major è vivis excessit. Scripsit *Chronicam* ab Orbe condito usque ad annum Christi 1418. *Cosmopolitanum* dictum; quod ante annum 1404. inchoatum anno demum 1418. absolvit. Prodiit cum notis & Appendice Henrici Meibomii *Francfurti*. 1599. f. Eidem tribuunt Molanus & Surius *Vitam S. Meinulphi*, Paderbornensis Diaconi, & Confessoris, quem ex fonte sacro suscepit Carolus Magnus. Eam interpolatam, ac stylo immutato deformem dedit Surius ad v. Octobr. sinceram, omnia tamen miraculorum fastagine, Christophorus Brouverus *Almgaria* 1666.

HENRICUS DE HASSIA, seu de Langenstein, natione Germanus, S. Theologiæ Licentiatus in Academiâ Parisiensi, Ordinis Carthusiani Monachus; & Cænobii S. Marie

1418.

F 3 14

Append.

1417.

MARTINUS V. aliis III. *Odo Columna* antea dictus, patris Romanus, ex illustissima Columnensium sanguine ortundus, Juris Pontificii studiis Perusii innutritus, ab Urbano VI. Referendarius, ab Innocentio VII. Diaconus Cardinalis S. Georgii in Velabro factus, anno 1414. ad Concilium Constantiense profectus, rebus gestis inter primos enituit. Anno 1417. depositis tribus Antipapis, & electione novi Pontificis Cardinalibus in Concilio presentibus, & triginta delegatis ex quinque nationibus pari numero selectis commissa, ipse unanimi omnium consensu Papa electus est die 21. Novemb. S. Martinus memorie sacro. Presbyter ordinatus die xii. Episcopus die xiiii. Pontificiæ coronæ indutus die x. Pontifex creatus, nil antiquius habuit, quam Concilium solvere, & toties promissam ac tanto perere à Nigisundo Imp. & principibus Christianis essigillatam Ecclesiæ reformationem eludere. Factum id rem in futurum Concilium quod propediem se coacturum spondit, re-

ÆC. XV.
40 An.
MCCCC.

In Geldria prope Arnhemium Prior; & si recte conjicit Tithemius, Ecclesie VVormaticensis Canonicus, Viennam tandem evocatus, ut Academicis Theologiam prælegeret. Clauit anno 1418. Obiit anno 1428. Scripsit prolixis admodum & operosus; qui cum plures annos Genesio cathedra explicandæ impendisset, vix quatuor libri caput attingit, ac totidem complevit volumina.

SCRIPTA.

Regula ad discernendum morale peccatum a veniali. Prodiit una cum Antonini Opere de conditione Confiliorum Memoranda 1485.

Libro de Contractibus, & ordine Consensuum. Habetur in Appendice Operum Ioannis Geisonis. *Secreta secretorum* Davenaria 1501. edita.

Antica conditionibus Soliloquium. Extat apud Orthologos. Tom. 1. p. 107.

Contra dissipationes & contrarios predicationes Fratrum Mendicantium super Conceptione Mariae Virginis, & contra mendacium S. Bernharde mendaciter impostum. Mediolani 1485.

Tractatus de Confessione, & Nobilitate Animæ, de Oratione Dominica, & Angelica Salutarione, Epistola Inveniens contra amulos steri, de mundi contemptu, Anima Speculum, De eruditione Sacerdotum, MSS. in Bibliotheca Augustana.

Alia plura Henrici Opeta, adhuc inedita, recensent Tithemius de Scripta. Eccles. p. 146. Belarminus p. 181. Simlerus p. 178.

Index Bibl.
August. p. 412.
44. 49. 56.

1419.

AUGUSTINUS DE ROMA, de Favationibus cognominatus, gentis Italus, patriâ Romanus, Ordinis Augustiniani Eremita, & ab anno 1419. Prior Generalis in Comitibus Astensis xii. Cal. Septembris, electus. Postquam Ordinum suum duodecim annis rexit, ad Episcopatum Casertensem anno 1431. assumptus est, tandem Nazarenus in ditione Neapolitana Archiepiscopus factus. Obiit anno 1447. seu, ut alii, 1445. Præsit in Tuscâ apud Augustinianos sepultus. Multa scripsit; & quibus nulla typis impressa reperire potui. Præterea tamen aliquando libellum conjunctim *Librum de Sacramentis unitatis Christi & Ecclesie, Librum de Christo capite & ejus ecclesie principatu, ac Librum de Charitate Christi circa electos, & de ejus infirmitate amore*: eò quod in Indice Romano, teste Bellamino *, prohibeantur, Eisdem antea Augustini libri: tanquam non sanæ & erroneæ in fide doctrinam continentes damnari & reprobari Concilium Basileense †. *Commentaria* Augustini nostri in omnes D. Pauli Epistolas, in Epistolas Cantabrigiæ, & in Apocalypsin; scilicet apud Emecas Patavinus Manuscripta vidisse prodit Polsevinus ‡. Reliqua ejus scripta enumerant Polsevinus loc. cit. & Josephus Pamphilus Chron. Ord. Erem. p. 79.

* De Script.
Eccles. p. 38.

† Conc. 22.

* Appar.
loc. cit. p. 15.

1420.

JOSEPHUS DRYENNIUS, potius Const. innoportunus, vixit Instituto Monachus, concionibus ad Populum habendis præfectus, clarè anno 1420, quem in Oratione 8^a. de Trinitate ab Allatio citata ipse designat. Multa scripsit adversus Latinos: præsertim vero adversus dogmata eorum de Processione Spiritus S. Ora-

nones xviii. quas ipse usque tunc *Scripta* *trinitatis* *de divinitate trinitatis* incipit, MSS. in Bibliotheca Vaticana. singulorum titulos, argumenta, initia, & loca, in quibus sunt habitæ, ordine recenset Leo Allatius de Consensu l. 2. c. 18. §. 14. qui & Fragmenta III. ex iis G. Lac. adducit ibid. alia ibid. c. 3. §. 1. p. 1. §. 1. lib. advers. Hoxtinger. pag. 315. 318. *Orationes* ejusdem *duas de suorum Inductio & conspectu beatitudine* idem citat Allatius, & excerptas exinde latinas Gt. Lac. exhibet lib. de libris Ecclesiasticis. Græcor. pag. 136. 145. 139. lib. de Purgatorio pag. 72. 141. 71. Eiusdem *Dialogi de Processione Spiritus S. Dispensatio de Orindoxâ Ecclesiâ, &que alia de Fide* habentur MSS. in Bibliotheca Ambrosiana.

1419.

LEONARDUS BRÛNUS ARETINUS, natione Italus, Aretium urbem, unde cognomen traxit, nazalem habuit; Humanissimum literarum studio ab ipsis incanabulis innotuit, Lutatii sermonis elegantia, vultu te dictionis & ingenii acamine inter clarissimos seculi sui Historicos, Oratores & Philosophos nomen tulit. Græcæ autem lingue scientiam ab Emmanuele Chylolozæ acceptam primum omnium Latinorum erexit & restituit. Ingeniem eruditioris famam apud Italos adeptus, ab Innocentio VII. potius in aulam Romanam accersitus & Epistolis scribendis aduocatus fuit anno circiter 1404. eodem etiam munice apud tres sequentes Pontifices Gregorium XII. Alexandrum V. & Joannem XXIII. perfunctus. Tandem in Hetruriam à Senatu Florentino revocatus, summus civitatis Cancellarius cœuendi Patrum suffragio constitutus est. Claruit anno 1420. Pingui otio donatus, Historicis, aliisque quibus de re literaria præclarè meruit, lucubrationibus coöferendis animum appluit, nec minus tamen divitiis conservandis incensus, quo nomine turpissimè avaritiæ ab Historicis notatur, & abunde vapular. Obiit Florentie, diem & gloriæ factus vii. Id. Martii anno 1447. ætatis suæ 74. In templo S. Crucis sepultus, magnificum nactus est sepulchrum, nec minus gloriosam in triplicem, hæc verbis conceptam: *Postquam Leonardus è vitâ migravit, Historia laet, eloquentia mutata est; sermone Musæ tum Græci tum Latini lacrymâ tenere non potuisse.* Sane eloquentiæ uberrimè ingenii laudem nullus Aretinus facile denegabit; atque adeo Æneas Sylvius * illum *Hetruriam splendorem, quo nemo post Laetantium Ciceroni proximior fuit, vocat: virumque doctissimum, atque omnium eloquentissimum fuisse prædicat* Foggias Florentinus † Interim tamen dissimulati non potest, illum plurimum consummati scriptoris dotibus instructum; utque Erasmi ‡ de eo verbis utat, *Felicitas dilectis ac perspicuitate facti accedit ad Ciceronem, sed ne vix aliquis virtutum aliquot destituitur: alieni vix utitur Romani sermonis castimoniam, alioqui vir doctus iuxta ac probus.* His addit, quâ major viro erudito innot potest lobes, plagii literarii crimine teneri Aretinum. Gothicum enim Procopii Historiam Latine veram, suppresso verò auctoris nomine, sibi inscriptam vulgavit. Pessimè Aretino id furti cessit. Paucis enim post

* Epist. 1.

† Invenit add. Philop. 1.

‡ Cicero: nian.

post

ÆC. XV. ringus *Lugduni* 1679. 8°. reculum in Appendice ad *Falliculum Retum Expendit. Lugduni* 1688. f. ab An. MCCCC.

Lacinæ adhuc transiit Xenophontis *Cyropædiam*, & *Diodori Siculi Historiam*. Utque *versio* typis excusa prodit. Ut de *Quintiliano*, *Alconio*, *Valerio Flacco*, & *Silio Italico* ab eo in lucem protractis nihil dicam.

1420. MACARIUS MACRES, natione Græcus, Monte Arho Hieromonachus, Georgii Phranze amicis cum primis familiarissimus; quo fatigante, Constantinopolim profectus, Regii Monaste. ii Panto-cratoris H. guimenus constitutus est, postea Protosyncellus Magnus renunciatus. Claruit anno 1420. Latinoque hostis infensissimus, quo nomine à Patriarch. C^p. qui cum Latinis tunc lenit, inter Hæreticos habitus, multis exagitatus est malis. Ante annum 1430. à Joanne Paleologo Imp. ad Martinum V. Pontificem Romanum unacum Marco Jagro, Magna Duce, legatus, anno 1431. Inter cœdendum die vi. Januarii è vivis excoëlit: *ἀνὰ δευτέρῃ ναυαγῇ δεχόμενος ἑσθλὴν καὶ εὐσεβή, ἢ Phranzemandianus, Vir C^p eloquentia, & vivat animi, & intelligentiæ longe præstantissimus*. Scripsit *Opus de Processione Spiritus S. à Filio*, id dogmatis neque necessarium esse, sed innovatorum fidei, probare annisus. Totidem id verbis memorat, & in decem Capita divijum etic proat Leo Allatius de *Consensu* l. 3. c. 18. §. 10.

1420. NICOLAUS DINCKELSPULIUS, natione Germanus, Patria Suavia, Gymnasi Viennensis Rector, claruit anno 1420. Superius t. anno 1411. quo ab Academiâ Viennensi delegatus Consilio Basileensi interfuit.

OPERA.

De Dilectione Dei & proximi Sermones XI.

De præceptis Decalogi.

De Oratione Dominicâ.

De tribus Partibus Penitentiæ.

De octo Beatitudinibus.

De septem Peccatis mortalibus.

Confessionale Peccatorum.

De quinque Sensibus. Prodiit inter hæc simul *Opuscula Argentina* 1516. f.

Tractatus de Donis Spiritus S. De Gratiitudine & Ingratitudine, & *De Communione Sacramentali*, extant MSS. in Bibliotheca Augustinâ. Plura adhuc Nicolai scripta enumerat Simlerus *Biblioth. Tigurin.* p. 518. quique Simlerum tacito nomine solet extirpate, Posselinus Apparat. *Sacr.* Tom. II. p. 147.

1420. THEODORICUS ENGELHUSIUS, natione Germanus, Ecclesiæ Hildesheimensis Canonicus, claruit anno 1420. Scripsit *Chronicon Chæronicum*, seu Chyonicon Universale retum in Ecclesiâ & republicâ gestarum ab Orbe condito ad annum 1420. primus id è tenebris eruit, & publici juris fecit Joachimus Joannes Madenus *Helmstadii* 1671.

1423. GULIELMUS LINDWOOD, gentis Anglus, rari Juris Pontificii scientiâ celebratissimus,

primùm quidem Aula Gonvilli in Academia Cantabrigiensi alumnus; postea verò Oxoniū transiens, Doctoratus insignia ibi loci tulit. Rebus agendis admodum, rârâ brevi nominis famam sibi conciliavit; ab Henrico Chichele Archiepiscopo Cantuariensi Decanus de Arcubus, sive summus sedis Metropolitane Cancellarius; ab Henrico V. Rege privatus Sigilli Custos constituetur. Claruit anno 1421. quo missus à Rege ad Hispaniæ & Lusitaniz Reges legationem obijt. In Galliam exeunte anno revertens, Regem apud statum Vincennarum nuper defunctum deprehendit; & dolore animi compulsus, Aulâ recedit, in Angliam redit, & ad scribendum se accingit, post annum 1434. Episcopus Menevensis tactus. Obijt anno 1446. apud Canonicos Ecclesiæ S. Stephani Wigtoniasteriensis legatus. Quod enim habet Pitæus*, eum anno 1423 è vita decessisse; mendam typographicam in numero cœbare lupicaver. Præterquam enim quod Lindwood se hoc ipso anno Provinciale suum inclusisse, atqueq; demum 1430. ad linem perducisse in præfatione allat; ipse Pitæus id non obicit probat, dum Lindwoodum scribit tantum processu temporis apud Henricum VI. gratiam inisse, ut sedi Menevensi ab eo præficeretur. Scripsit *Provinciale seu Constituciones Angliæ libris* V. ad Henricum Chicheleum, Mecœnatem suum; in quibus Constituciones Archiepiscoporum Cantuariensium xiv. à Stephano Langton ad Henricum Chicheleum inclivite collegit, & fulgissimè Commentariis explicatas dedijt. Prodiit *Radil Ascensii* typis impressum *Parisi*. 1504. f. de *Londoni* 1577. 8°. Oxon. 1679. f. & recis annationibus, quæ ad Jus Canonicum minus spectabant, curâ Roberti Sharrock LL. D. Oxon. 1663. 8°. Eidem ascensibus *Archeus Camerum* quendam Archiepiscoporum Cantuariensium, non alia fors ratione, quam quod unacum Provinciali *Londoni* 1557. prodierit. Certe non alia de causâ Lindwoodo adjudicavit *Collectionem Constitutionum Orbis & Orthodoxorum*, & amplissimâ in eos *Commentariis*, quæ Joanni de Athona qui exstante Sæculo XIII. floruit, debet omnes nôtunt; quàm quod in omnibus editionibus Provinciali subnecti soleant, *Summam* adhuc *Canonicam*, & *Commentarium*, in *Psalms* quosdam scripsisse Lindwood dicitur; quæ nondum in lucem prodierunt. Ceterum taceri non debet Lindwoodum ad Concilium Basileense ab Henrico VI. Rege legatum, insignem Regio nomine Concilii Patribus obtulisse *Appellationem* contra Pontificem Romanorum factum & arrogantiâ, Regemque nullum in terris sibi in temporalibus superiorem agnosceat prædicant. Appellationem istam ab omnibus Conciliis rectoribus; hocque summa fraude omiffam conqueritur Jamesus Tractatu de *Corruptione* Patr. p. 201.

JOANNES CANANUS, natione Græcus, Historicus Byzantinus, claruit anno 1422. Scripsit *Historion Obfidionis Urbis Constantinopolitane*, ab Amurat II. Turcorum Rege anno 1422 die 1. Junii incensâ, die xiv. Augusti solutâ. Extat *Historia* ista Gr. Lat. interprete Leone Allatio, ad calcem Georgii Acropolim *Parisi*. 1651. f.

GEORGIUS

ÆC. XV. ab An. MCCCC.

* De Script. Angl. p. 62.

ÆC. XV.
ab An.
MCCCC.
1414.

ÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

GEORGIUS PHIRANZA; Patria Byzanti-
nus, natus est anno 1401. die xxx. Augusti, non
ignobili genere ortus, utpote Gregorio Palaeolo-
go Mamonæ, Magnæ Monembæziæ Duci, affini-
tate junctus. Utroque parente peste cunctos
anno 1417. amisit. Ipse anno sequenti; die xvii.
Martii, inter Cubicularios ab Emanuele Imp.
cooptatus est. Clandit anno 1424. quò pœtib
incedere gratia ad Amaratem Turcorum Regem
cum duobus aliis Legatis missus rem bene gessit.
Anno 1421. Manuelis Imp. cui ante biennium ab
Epùbolis adhibitus fuerat, fato jam vicini Testa-
mentum literis consignavit; & inter Curatores
locum obtinuit; Paulo post à Manuele mortuorò
Joanni Imp. filio de meliore notà commendatus.
Post Manuelis mortem à Constantino Palaeolo-
go Despotà inter Cubicularios & amicos charis-
simos, agrè id concedente Joanne Imp. fratre,
natus, cum in Peloponnesum præfecturam mense
Novembri secutus est. Anno 1425. moro inter
Constantinum Despotam & Carolum Dynastam
bello; & Phiranza cõpilis malitibus præfectus,
Glarentam urbem expugnavit. Anno sequenti
cum Constantino Patre obsidentè Consiliarius
ideliert; & ex subitè præfidatiorum eruptione
periclitante corpore suo regebat, in duram ad-
modum capè vitæ à Patribus abductus est:
mor; pactis utrinque induciis, liberatus. Bello
iterum resuscitato, regem ille Constantino
operam præstiterit; in pæzio fortis, in consilio
prudens; sæpè turmis militibus præfatus; sæpe
ad ceteros principes barbaros pærit ac Chri-
stianos legatus; plus unà vice ab inimicis captus;
& pretio venditus. Anno 1431. expugnatis à Con-
stantino Patris præfuit. Anno 1432. ad Joannem
Imp. missus. Prætorostati dignitatem tulit. Anno
1436. Constantino Peloponnesi regimine ceden-
tem ad Urbem Regiam comitatus est. Anno 1438.
Helenam Alexii Palaeologi filiam, sibi uxorem
duxit; multiplici prole auctus. Anno 1440. Con-
stantino Peloponnesum reprecensit comitem se de-
dit; ab eo rebus maximis præ aliis adhibitus,
Selybiæ urbis, & Spartæ provincie præfectu-
rà donatus, & octennio sequenti pluriquam toti-
dem legationibus insignitus. Anno 1448. Con-
stantino post Joannis fratris obitum ad Imperium
elected, majori deinceps dignitate aucti cepit.
Postquam enim Trapezuntem & Ibeiam lega-
tus, Iberiæ Regis filiam Constantino Imp. des-
ponsavit; Byzantium revedit Magnus Logotheta
renunciatus est. Anno 1453. die x. ix. Maii,
expugnata à Turcis Constantinopoli, Phiranza in
servitutem captus est, venditus, & Spartam in Pe-
loponnesum abductus; uxore pariter liberique
venditis atque alio deponatis. Anno exente li-
bertatem nactus, ad Thomam Peloponnesi Despo-
tam, Constantini Imp. fratrem se recepit; à quo
inter Domesticos allectus, & Certezà oppido
donatus fuit. Anno 1455. uxorem id servitute red-
mpti, ad Venetis legationem obiit. Anno 1460.
atritis bello intestino fratrum Palaeologorum
opibus, & Turcis Peloponnesum longè lateque
devastantibus, Phiranza Thomam Despotam in
Monasterium quoddam Macedoniæ confugien-
tem secus, secum eventum illi loci polius ex-
p. Arvi. In potestatem à Turcis redacti Pelo-
ponneso, anno 1466. Græciæ longum vale dixit:

& postquam Itali prægrata Viterbium, Romanam,
& Veneriam inviserat; Corcyre sub
exitum anni confedit: ubi deposito Georgii; &
assumpto Gregorii nomine; vitam Monasticam
induit; & ad Historiam sui temporis scribendam
se accinxit. Eam demum absolvit anno 1477. die
xxix. Martii. Quamvis absolute superfuisset; non
liquet. Scripti *Historiam rerum Byzantinorum*
ab anno 1160. usque ad an. 1476. libris iv. res
ante se narum getas leviter delibans, deinceps
verò Historiam grandiori rela perrextens. Latine
tam convertit, amputatis digressionibus crebri-
bus in tres libros contraxit, & adjectis ubique notis
Theophylacto Simocattæ subjunctam edidit Ja-
cobus Pontanus *Ingejstid*. 1604. 4^o.

JOANNES DE IMOLA; patria Bononiensis; parentibus qui ab Imola Bononiæ
olim transigrant, natus; Baldisseni auctior.
Juris utriusque Doctor in urbe patria non incele-
bris. Claruit anno 1435. Obiit Bononiæ anno
1436. die xviii. Februarii; in Pæsthylio Templi
S. Benedicti sepultus. Extant *Commentaria in*
tres libros Decretalium; in sexcentis Decretalium,
& in Clementinis, Venetiæ edita anno 1775. 11. vol.
f. & jura Canonici Professoribus iatis nota. Com-
mentarii in primis & secundam Inferiatis, Di-
gestisq; novi pariter; Bononiæ 1780. Consiliorum
voluntatis; Venet. 1781. Alia alibi.

JULIANUS CÆSARINUS; Patria
Romanus; illustri loco natus, Juris utriusque
Doctor, & in Academicis Italicis Professor, egre-
giæ doctrinæ fama aditum sibi ad summos Curie
Romane honores fecit; Protonotarius Aposto-
licus; Referendarius, Rotæ Auditor, & Came-
ræ Apostolicæ Clericus ordine constitutus. Tan-
dem Cardinalis Diaconus titulo S. Angeli anno
1426. die xxiv. Maii, seu alii habent, 1430. à
Martino V. renunciatus est: mox Prelbyter Car-
dinalis titulo S. Sabini, & Episcopus Grosfrenus,
at Tusculandæ creatus. Purporam adeptus; ad
Hussitas debellandos in Germaniam cum exerciti
legatus est. Verum ab Hussitis probe cæsus & in
fugam coniectus ludibrem tenuit. Anno 1431.
ab Eugenio IV. Basilicam missus, Pontificis vices
tenuit, & Concilio Generali ibi lect inchoato
præfuit. Cum verò Patres superioritatem Con-
cilii supra Papam fortiter assererent, Eugenius
data ad Julianum exente anno Epistola, illi
Concilium dissolvere jubet. Noluit id Julianus;
rescripseritque ad Eugenium duabus Epistolis eum
acerime objurgavit, gravissimisque argumentis
à consilio abducere conatus. Pontificem *causam*
sebisnatis & insulterum malorum, ni consilium mu-
taverit, sumram esse obestatus est: Summa quin-
etiam constantia eruditioris signa Concilii
autoritatem tuas est; & pæfidis locum tenuit
donec anno clesiter 1438. vela steteret; & in
Eugenii partes transire facta, contra Marcum
Episcum in Concilio Florentino strenuè dispu-
taret. Soluta Synòdo Fidentina, ad Uladislum
Hungariæ ac Poloniæ Regem legatus, pacem à
Christianis cum Amaratæ Turcorum Rege, fan-
ctissimè nuper insum totam peridia violati sua-
sit & obtinuit; Regemque à juramenti vinculo
abolvit. Pæssimò Christianæ Reipublice illa cessit
perdidit.

1425

1426

3 ÆC. XV. perdidit. Commisso enim apud Varnam anno 1444. prælio Uladissus occubuit, Christianorum copie delectæ sunt; ipsique Julianus, qui præliæ Cruce Christianis in pagnum prævit, vulneribus confectus interit, anno ætatis suæ 46. Extant *Epistola* 11. ad *Eugenium Papam*, quibus illius à Synodi Basilicæ dissolvendi consilio abducere conatur, in Fasciculo Rerum Expectand. *Celen.* 1135. p. 27. *Oratio habita in Concilio Basiliensi nomine Ecclesiæ Catholice ad convertendum Bohemos*, admodum prælixa habetur Concil. Tom. XII. p. 894. ubi plures alias in eodem Concilio habitas Orationes sparsim repetire est. Ad dispositionis in Concilio Florentino contra Græcos in Concilio istius historia inveniuntur. Alias à nostro fuit Julianus. cardinalis, cujus extat *Tractatus de Translatione Imperii* MS. in Bibliotheca Augustana modo verum sit, quod præ se fert titulus, autorem ejus Nicolai V. Pontificis Legatum tulit.

Index MSS.
Bibl. August.
P. 47.

1426.

BERNARDINUS, SENENSIS à patriâ dictus, ex nobili Albizetiorum familia oriundus, patre senensi in Massinâ Hetruriz oppido natus est anno 1380. die vi. 11. Septembr. Tolli & Neræ filius. Matrem trimulus, patrem septennis amisit. Anno .391. Senas à propinquo accitus, Onuphrium in Grammaticis, Joannem Spoletanum in Philosophicis præceptores habuit. Anno 1496. Confaternitati Discipulorum B. Mariæ Virginis se adjunxit: & in domo hospitali de la Scala, cui præfuit Tobia Comobrina, sedes posuit; crebris corporis flagellationibus, utrica & cilicio canini in remedium libidinis adhibitis, præ aliis insignia. Anno 1400. lavissimè per Italiam gressante peste, sedulam fovendis ægrotis, qui ad Hospitali de la Scala maritima confluebant, operam navando egregiam sibi pietatis ac charitatis famam comparavit. Anno 404. Franciscanorum religionis nomen dedit; & post brevem in Cænobio Senensi moram factam, otium sectatus, ad Conveniunt Columbatii Urbe prociat in medio itinere siccum se contulit. Sacerdotio posthac initiatus, concionibus admodum inelarescere cepit. Hierosolymam dein ab Ordinis sui Generale missus, locis Sanctis Gardiani vice præfuit; totaque Terræ Sanctæ Commensarium egit. In Italiam reversus, summâ nominis famâ, ac populi plausu urbes concionando peragravit. In sermonibus id præcipue egit; ut auditores ad eximium Jesu Christi nominis reverentiam excitaret. Nomen itaque sacrosanctum Iesus in centro Solis chriso circumscripti depictum circumgestare solis, id inter concionandum sæpe ostentavit, populumque ad nominis adorationem multis hortatus est. Exinde autem rerum novarum studii suspensus, apud Martinum V. Pontificem hæresis accusatus: & Romam accitus, citamen quidem diluit, more tamen usurpato deinceps abstinere iussus est. Claruit anno 1426. Ab Eugenio IV. Pontifice Episcopus Ferraciensis, Senensis, & Urbis ordine designatus, & à populo avidè expectus, dignitates oleratas constanter recusavit. Fratribus verò de Observantia (quos ipse anno elicitus 1423. instituerat) Cisterciensis præfatus, trecenta amplius Monasteria sua collapsa restituit, aut è fundamentis erexit. Obiit

Aquilæ in Vestinis die xi. Maii anno 1444. ætatis suæ 64. à Nicolao V. inter Sanctos electus anno 1450. Mira planè atque innumera de eo nugatur fabulatio. Pontifici, moribus quoscumque verbulo dissilas, motuos reliquiarum ejus beneficio vitæ restitutos, Græcæ lingue scientiam ei penitus rudem, cotam Græcæ tamen concionari aulo, divinitus inspiratam, Christumque ac B. Deiparam supra semnocinantis caput videri solitos, aliisque id genus portentis; quæ stupent baridi, ridens tant.

3 ÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

OPERA.

Quadragesimale de Religione Christianâ, in plures Tractatus divilum.

Quadragesimale de Evangelio aeterno, quod plures Tractatus complectitur, & in his insignem de usuris.

Adventitia 11. vic. de vicâ Christi, & de Infirmitatibus.

Quadragesimale duplex, unum de Pugnâ spirituali, alterum de Scrupulis dilectum, seu de Amore.

Sermones de Quatuor novissimis, & alii Extraordinarii dicti, numero xiv.

Tractatus de Confessione.

De Speciali peccatorum.

De Præceptis Regniæ Ministrum.

De Præceptis Religiosis.

Epistola ad Fratres Familii Ultramontane.

De Aspirationibus quotidianis ad Deum.

Dialogus de Obedientia.

Sermones de Christo Domino, augustissimo Eucharistia Sacramento, deiparâ Virgine, de Tempore, & de Sanctis. Sermones de Festivitatibus gloriose Virginis per annum prodierunt Norimbergæ 1495.

Commentarii in Apocalypsin B. Joannis Evangelistæ.

Prodierunt S. Bernardini Opera curâ Petri Rodulphi, Episcopi Senogallensis, *Vener.* 159. 4. Tom. in 4^a. auctiora vero studio Joannis de la Haye, Francicani, Parisi. 1636. Tom. V. f.

NICOLAUS TUDESCHUS, *Panormitanus* vulgè dictus, gente Siculus, Patriâ Catanensis, Ordinis Benedictini Monachus, & Cænobii S. Agnæ Abbas, Monacensis Abbas Trithemio atque aliis dictus; dein Archiepiscopus Panormitanus, claruit anno 1428. Jussu consilii sui sacculi longè celestioris, ad eum ut ob eximiam juris utriusque scientiam Lucerna Juris communi voce appellaretur. Franciscus Zabarella & Antonij Butii discipulus. Postquam Jus Canonicum in gymnasio Senensi, & ab anno 1425. Parmæ aliquantulum docuisset; Romam evocatus causarum totæ Aud tor constitutus est. Anno 1431. ab Aragoniz Rege ad Conciliū Basilicæ legatus, dicendi copiam, verborum gravitate, reconditi juris Cæcæ scientiâ, & nominis auctoritate principem inter omnes locum tenuit. Concilii causam edito contra Eugenium Papam commentario fortissimè tractatus est; ejusque superioritatem supra Pontificem Romanum invictis argumentis altit; Eugenium tandem Concilii auctoritatem detrectantem, & Conciliabulum Ferrariæ celebrantem, hæreticos eo nomine dam-

1426.

, mari

6.Æ.C. XV. nasci noluit: quia Patres anathema Pontifici communi suffragio parantes consilio abduxit; & Presbyteris acque Abbatibus non loca solam, sed & de civitatibus sententiis in Synodo ambientibus spem decollavit; acque antiquum Episcoporum prerogativam fortiter asseruit. Anno circiter 1440. Cardinalium purpuram à Felice V. Papâ virtutis ac laborem premium accepit. Obiit postea correptus anno 1445. seu, ut alii habent, 1443.

OPERA.

Commentaria *suffragia* in quinque libris *De cretaliis*. P. Odierum *Vener.* 1492. *Lugduni* 1586. in tres priores libros, *ibid.* 1514.

Commentaria in Clementinas, & earum Glossæ. Consilia numero civit.

Quæstiones subtilissimæ VII. Prodiunt unâ cum *Consiliis Lugduni* 1811, 1586.

Reperit in caput, Per tunc, de Arbitrio.

Practica in quibus fieri cunctis observari solita.

Thesaurus singularium in Iure Civico deciforum.

Tractatus de Superiornate Concilii supra Papam, seu Defensio Concilii Basileensis adversus Eugenium Papam. Ejusmodi librum à Panormitano conscripserunt esse Bellarmino* parum credibile videtur, qui consensum planè rationibus quibusdam stramineis innitens innuit, seque illum in vasis Panormitani Operum editionibus frustra quævisse asserit. Verum iuxta hæc omnia veritate, fortis & conscientia. Librum enim antiquis clausis libris anno circiter 1500. exculum ad calcem reliquorum Panormitani Operum penes se haberi minime indicavit Præf. omni laude major. Reverendus in Christo Patet ac Dominus Gulielmus Episcopus Asaphensis.

Prodiunt Panormitani Opera *Lugduni* 1547. 5. vol. f. *Veneris* 1592. 8. Tom. f. *ibid.* 1617. 9. Tom. f.

1419.

ALEXANDER CARPENTARIUS, natione Anglus, claruit anno 1419. quo *Destruclorium* vitiorum condere incipit. Illi enim debetur Opus illud, quod *l'emeis* 1582. 4o. *Norimbergæ* 1496. & alibi læpius, sine Authotis cognomine, Alexandro Anglo inscriptum, prodit. Sic enim ad calcem Codicis MS. in Bibliotheca Palatiensi Oxon. notatum legitur. *Anferens anglicus tonbrarum ejusdem fabri signarii filius hæc notabilia supradicti ex SS. Doctorum sententiis, & S. Scripturæ documentis collegit; & ad honorem Dei ferbere ad Ecclesie militantes decrevit*, &c. Codex verò in fronte Alexandri nostri nomen fert. Hæc *avertitur* Cl. Usserius in Bibliotheca sua Theologica MS. prodit. Porro *Destruclorium* illud habet etiam MS. ubi Alexandri nostri nomine in Bibliotheca S. Petri Cantab. cod. 115.

1430.

RAYMUNDUS DE SABUNE, vive SEBEYDE, gente Hispanus, Artium & Medicinæ Doctor, in facultate etiam Philosophica, quin & Theologica insignis. Plurimam sibi in Gymnasio Toloano quod regendum demum suscepit docendo & scribendo tamam consecutus est. Claruit anno 1430. extat *Theologia naturalis, de Homine & Creaturis*, seu *Thesaurus di-*

vinerum Considerationum, quem Tolose inchoavit anno 1414. ad finem perduxit anno 1436. imprellus *Daventria*—l. *Argentia* 1496. *Parisi* 1509. *Lugduni* 1540. 8o. *Franci* 1631. 8o. *Vener.* 1581. 8o. Prologus in Indice Romano Clementis VIII. prohibetur. Nec mirum quidem. Omnes enim veritates revelatas in S. Scriptura contineri, atque unico illo medio Christianis à Deo propositas esse clare docet. Habetur etiam ejusdem *Dialogus Viola Anise* in scriptis, qui Rymundum & Dominicum Scutinerbium de hominis natura, de cognitione sui, Dei, & proximi, deque omni debito, quo Deo & proximo obstringitur, colloquantes repræsentat; nec alud fecit quam Liber de Theologia naturali ab ipsomet auctore in Dialogi formam redactus. Prodit ille *Dialogus Colonia* 1501. 4o. *Lugd.* 1568. 12o.

DEMETRIUS CHRYSOLORAS, natione Græcus, domo, ut videtur, Thessalonicensis, summus Philosophus ac Astronomus, Emanueli Imp. admodum charus; & quo aliquando, dum præsenti adfuerat, rogatus, referunt Sigispolus*, num ex altiorum scientia cetis aliquis tutum pronuntiare posset; & respondit se ex sitidum concursu reperit lepium Palæologum Institutum conciliatum cum Latinis & unionem Ecclesiarum maxime perniciosam, & Christianis omnibus detestandam. Cùmque id Imperator in Joannem consobrinum suum rejiceret; Demetrius Joannem filium ab astrictis destinari affirmavit. Claruit circa annum 1430. Scripsit adversus Latinos *Oratorem Synopsum ex iis, quæ Nilus Thessalonicensis differens: Dialogum, quod sit non sit Orthodoxus inter Orthodoxos de re aliquâ accersare, Dialogum denique contra Oratorem, quem scripsit Demetrius Cydonius adversus Nilum Cabasilam Thessalonicensis*. Postremi istius Dialogi Fragmentum Gr. Lat. exhibet Allatius lib. 2. verif. Hottinger. p. 49. Singuli Demetrii Opuscula MSS. asservantur in Bibliotheca Vaticana.

MACARIUS, gente pariter Græcus, Metropolitæ Ancyranus, claruit videtur circa annum 1410. vel paulo ante; in Latinos acriter invectus. Extat Opus ineditum *contra pravos Latinorum opiniones*, & in hunc etiam contra Basilianum, Acindynum, eorumque alieclas, Capitibus cxx. confans. Memorat illud, atque acriter perstringit Leo Allatius de Consensu l. 1. c. 18. §. 13.

ESAÏAS, patria Cyprius, Latinorum amicus & sedarius, claruit, si rectè conieciam, (neque enim certum ejus ætatem hæcenus investigare poterim) circa an. 1430. Centè Nicolai Scienciæ æqualis, cujus librum de Processione Sp. S. adversus Latinos datis ad illum literis oppugnavit; quibus ipsum inepiarum atque impietatis arguit; Sp. ritum S. verò à Filio æquè ac Patre procedere multis argumentis probare contendit. Extat *Epistola* sibi Gr. Lat. apud Leonem Allatium de Consensu l. 2. c. 18. §. 16. & Græc. Orthod. Tom. 1. p. 396.

JOANNES, ANAGNOSTA Thessalonicensis, urbi patia ab Amaratè l. l. Torcorum Priuc pe anno 1430. expugnatæ ptiens adfuit, laborem

5.Æ.C. XV.
ab An.
MCCGC

*Hist. Con.
cil. Florent.
Sæc. 14. c. 8.

586. C. XV. laborum & calamitatum participes. Ipse victoris pollicitationibus & fugâ revocatus, pristinus in Urbe sedes iure alios concives incolere perrexit. A tyranno verò post biennium reverto bonis exutus iustitiam concilii pœnitentiam egit. Scripsit *Narrationem de Extremo Excidio Thessalonicensi*, cui *Athenodius* sive *Theonem Præfatum*, subrexit. Utraque Gr. Lat. ab Allatio edita est Symmici. Part. 11. p. 318. 374.

1430. PETRUS JEREMIÆ, natione Siculus, domo Panormitanus, Ordinis Dominicani Monachus, Concionator in primis facundus, claruit circa an. 1410. Bononiæ primum inter Prædicatores cooptatus, postea Italiam patriam repetiit, ac Monasteria sui Ordinis plura auctoritate sua reformavit. Bononiam demum regressus, obiit (uti ex epitaphio liquet) anno 1452. V. Non. Martii, juxta Altamuram verò anno 1434.

SCRIPTA.

Sermones de Tempore, & de Sanctis per totum annum.

Expusitio Orationis Dominicæ.

Expusitio decem Præceptorum.

Tractatus de Passione Domini.

Tractatus de Fide.

Prodierunt Opera Petri Hieremie modò recensita Hagena 1514. Aliæ quædam recenset Altamura Biblioth. Prædicat. p. 173. quæ nondum in lucem edita videntur.

1430. NICOLAUS AUXIMANUS PICENS, gentem Italus, patriâ Picenus, Ordinis Minoritarum sodalis, Bernardino Senensis familiaris, claruit anno 1410. Vir pius, nec indoctus quidem. Multa pro Ordine suo gessit, varisque obijt munera; inprimis verò Vicariatus provincie S. Angeli, & locorum Terræ Sanctæ præfecturæ fungebatur. Hieronymi olim redas obijt in Cœnobio Aræ-cœli. Scripsit *Summam Casuum Conscientiæ*, Venetiis 1484. excusum; *Supplementum ad Summam Pfassellam*, Mediolani 1444. Venet. 1469. 40. *Interrogatorium Confessorum*, Venet. 1489. 80. *Commentarii in Regulam Fratrum Minorum, Iuris Canonici Episcopi, Sermonum liber, & Quadragesimalis*; quæ ab eodem conscripta esse refert Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 263. nondum in lucem proditisse videntur.

1431. JOANNES NIDER, natione Germanus, patriâ Suevus, Ordinis Prædicariorum Theologus summus, Dominus Prædicariorum Basileensium Prior, Hæreticæ Prævaricationis Inquisitor, & Gymnasii Viennensis Rector. Claruit anno 1411. quo ab Academiâ Viennensi ad Concilium Basileense missus, disputationibus adversus Hussitas insignis sibi tamam occupatus est. Incunte anno 1412. ad Concilium ad Bohemos legatus, ut eos datâ salutis cautione & reformationis spe ad Synodum invitaret, operans lufit. Nondum enim illis memoria exciderat Hussi vivi, omburium, & Concilii Constantiensis perjurium. Obijt Nider Norenbergæ anno 1418.

SCRIPTA.

Consolatorium immorata Conscientia. Prodiit Roma 1604. 8°. Parisiis 1494. 16°. antea impressum.

Formicarius, seu *Dialogus ad vitium Christianam exemplo conditum Formica incitatorum*, historici Germaniæ selectissimus. Paris. 1519. 4°. Duaci 1602. 8°.

Præceptorium, seu *Tractatus de decem Præceptis*. Paris. 1507. 4°. 1515. 4°. Duaci 1612. 8°.

Alphabetum divini Amoris. Habetur inter Opera Gerionis Paris. 16. 6. fol.

De modo bene vivendi liber, sub nomine D. Bernardi ad Sororem, editus Paris. 1494. 16°. Roma 1604. 8°.

De Reformatione Religionum libri 111. Antwerp. 1611. 8°.

De Contrahibus Mercatorum liber. Habetur in Collectione Tractatum Juris, Venet. 1584. Tom. vi. p. 179. & inter alia Opuscula Lugduni 1591. p. 615.

Sermones totius anni de Tempore & Sanctis cum Quadragesimali. Prodiit alibi in 8°.

Epistola 11. Incunte anno 1431. ad Bohemos scripta. Habetur Concilii. Tom. xii. p. 848. aliâ ad Concilium Basileense, ibid. p. 969.

Alia plura Nideri Opera inedita recenset Ambrosius de Altamura Biblioth. Prædicat. p. 170.

EUGENIUS IV. Gabriel Condemertius antea dominus, Patriâ Vicoetus, illustri sanguine oriundus, Gregorii XII. ex forore Nepos, Angeli Condemertii filius. Adolescens adhuc Canonicis Celestini habitibus Congregationis S. Georgii in Alga nomen dedit. Excitata sanctitatis opinione, Romanus ab avunculo accitus est, & Episcopus Senensis, Clericus Cameræ, Thesaurarius, ac Presbyter Cardinalis titulo S. Clementis, ordinis constituitur. Sub Martino V. Piceni primum, dein Bononiæ Legatus, rem utrobique bene gessit. Iussu Martini obitum Pontificis Romanus electus est anno 1431. 11. Nonas Martii, coronatus die xi. ejusdem mensis. Incunte Pontificatu, eum divina humanæque omnia perambularet, inquit Joannes Stella*, populum Romanum ad arma concitavit; qui tumultu facto Eugenium cucullo arrepto Urbe se protipere compellente; fugientem telis & sagittis insequuntur; Magistratus Pontificis loco submovent suos subrogant, & libertatem sub Bonifacio IX. perditam alienant. Eugenius Urbe egressus, Florentiam concedit. Inter ea temporis Concilium Basileense à Martino V. anno præcedentis indicium die xx. Julii à Juliano Cardinale S. Angeli, Eugenio legato, inchoatur; & sessione secunda mense Martio anni sequentis habita, Papam Concilio subesse, reformandam esse Ecclesiam tam in Capite quam membris, nec Concilium sine consensu proprio dissolvi aut aliò transferri posse decernit. Aggerimè id fert Eugenius, Legatum revocat, & Concilium Bononiam transterni jubet. Concilium Bononiam suam strenuè vindicat, Pontificis edictum irritum esse, temerarium, atque in Ecclesiæ scandalum cedere declarat; ipsum in Concilio intra tres menses comparere jubet, ut Concilii

586. C. XV.
ab An.
MCCCC.

1431.

*Vid. Pfeiffer
Bibl. 177.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

Concilii decreto in ordinem redigi malit: diem tamen illi sapienti amplius etque ad incipitum anni 1434. cum Eugenius Patrum minis terribus, Concilio cedit, acta illius omnia confirmat, edictis suis revocat, & Legatos, qui in omnibus Concilio morem gerant remittit. Post triennium vero Græcis in Occidentem adventuris, ut unionem cum Latinis sancirent, de Conventus loco decernitur. Eugenius Concilium Ferrariam moveri mandat, Patres è contra Basilienses Eugenium Simoniam, perjurium, aliorumque criminum reum agunt, & Basileæ se judicandum fuisse jubent parere nolentem sessione xxviii. die 1. Octob. anni 1437. concumacem declarant: anno sequente sessione 31. ab auctoritate Pontifici suspendunt: anno 1439. sessione 34. penitus depravant: Concilio Ferrariensis & Florentini acta irrita ac schismatica esse decernunt: & easdem anno die xxviii. Novemb. sessione 9. Amedeum Sabaudæ Comitem, sibi Pontificem titulo Facilem V. eligunt. Eugenius iterum in Basiliensium capita haud parce fulminat: & allectis in Italiam Græcis Concilium suum celebrare pergit. Inchoatum id Ferrariam anno 1418. & seipente ibi lue Epidemiei Florentiam sub initium anni sequentis transiit. Acriter Græcos inter & Latinos aliquandiu disputatur, tandem tamen utrinque convenit. Joannes enim Palæologus Imp. Cyp. ad incitas à Turcis jam dudum redactus, in Concilio præsens, turbidus sibi adversus barbaros ferti pacificetur: cætera de rebus fidei & Ecclesiæ suæ libertate parum sollicitus, Episcopos Græcos in Latinorum partes cedere auctoritate sua compellit. Utcunque igitur reclamantibus Marco Ephesino, atque aliis amicis fidei tenacibus, communi suffragio definitur, urgensium esse, Papam Ecclesiæ caput esse, Spiritum S. à Patre & Filio procedere, æterna in Eucharistia celebrandi usurp. posse. Re confecta Concilium solvitur, Palæologus Imp. inanibus promissis, Episcopi Græci dolore & ignominia onusti domum redeunt. Eugenius vero Romam se confert in Facilem ac Basilienses tantæ nec illi minis acriter anathema in Eugenium rescitunt. Convictis, quin & armis, res utrinque agitur: donec tandem anno 1441. die xviii. Cal. Junii Patres Basilienses, iudicio prius Lugduni post triennium Concilio, Synodum claudunt, à Nicolao V. Papa anno demum 1449. confirmatum. Obiit Eugenius die xviii. Februarii, anno 1447. ætatis suæ 64. Extant *Epistola & Bullæ* xxiv. Concil. Tom. xii. pagin. 469. 91. &c. *alia Epistola* xxxi. (quarum aliquæ Gr. Lit.) Concil. Tom. xii. pag. 1. &c. *alia* x. apud Bauvium Aunal. Tom. iv. *alia* plures apud Waddingum Aunal. Minor. Tom. v. & in Bullario Lærentij Cherubini Rome 1676. 1678.

1437.

LAURENTIUS JUSTINIANUS, patriæ Venerus, dignitate Patricius, Bernardi Justiniani & Quintæ filius, Canonicus Regularis Ordinis S. Augustini Congregationis S. Georgii in Alpi. Triginta annis in Regulari vitâ exiit, Venetiarum Episcopus ab Eugenio IV. anno circiter 1431. seu ut alii habent, 1435. constitutus est: postquam nullas non preces, nullas non artes, ut unus impossi-

Append.

tum excuteret, adhibuisset. Vir ipsa sacra erga Deum pietate, prodigâ in pauperes charitate, & ingenui religionis Zelo, merito celebrandus. Anno 1430. Patriarchæ titulo ac dignitate à Nicolao V. Pontifice anticus est, primusque apicem Patriarchalem ubi patriæ insulit. Obiit die viii. Januarii, anno Christi 1455. ætatis suæ 74. à Clemente VII. anno 1524. in Sanctorum album relatus.

OPERA.

L *Ignem vita*, anno 1419. scriptum.
De Disciplinâ & spiritali perfectione.
De casto convivio Verbi & animæ.
Fasciculus amaris.
De triumphali agere Christi.
De interiori Consilia.
De complanâ Christiana perfectionis.
Sermones de Festis Christi, Desipara, & Sanctorum, & de Eucharistia.
De vitiâ sollicitæ Opus.
De contemptu mundi. Opera omnia, hæcenus enumerata, à Justiniano ante suscepas iustas Episcopales ordine sunt concispa. Quæ sequuntur, post admissum Prælatum sunt elaborata.
De spiritali interiori antio libris.
De consilio Reservetione Spiritali, quæ per mediacorem Dei & hominum Christum legem suam gratiâ ipsius multipliciter operante, libris 11.
De regimine & institutione Prælatorum.
De obedientiâ.
De humilitate.
De gradibus perfectionis.
Epistola varia.
De incendio divini Amoris Tractatus, in editione Venetâ primum editus.
Prodierunt omnia Lærentij Justiniani Opera Basil. 1560. f. Lugduni 1568. f. Venetiis 1606. f.

ANDREAS DE PETRA, 1437
Colossium, seu, ut garopulo passim audit, Rhodi Archiepiscopus, inter Græcos natus, educatus, & Episcopali dignitate insignitus, tandem ad Latinos defecit. Caruit anno 1432. quo ad Concilium Basiliensē ab Eugenio Papâ legatus, Patres, ut Eugenio morem gererent, & schisma ab Ecclesiâ avertererent, prolixâ oratione die xi. Augusti habita persuadere conatus est. Mox à Concilio legatus ad Græcos concordie inunde gratiâ designatus est. Ipse manus illud olim obierat: an vero Prævinciam sibi recens conceditum adierit, haud satis patet. Anno 1418. contra Marcum Ephesium & Beilserionem de processione Sp. S. in Concilio Ferrariensi strenue disputavit. Exerat *Oratio in Synode Basiliensi habita* Concil. Tom. xxi. pagin. 872. & apud Bauvium ad anno 1412. § 37. *Assertiones in Concilio Ferrariensi adversus Græcos propusæ*, ibidem. ad ann. 1418. § 8.

JOANNES, Archiepiscopus Tarentinus, claruit anno 1412. quo ipse pariter Eugenio ad Concilium Basiliensē missus, pro Pominice in Synodo peroravit. Anno 1414. pace inter Eugenium & Concilium refecit, ab illo iterum legatus

1432.

G

SÆC. XV.
ab Aa.
MCCCC.

legatus est, ut cum aliis Concilio sua vice præ-
esset. Anno 1438. delectis Basiliensibus, ad Eu-
genium se contulit: & Concilio Ferrariensi in-
terfuit. Extat *Oratio in Synodo Basiliensi habita*
Concil. Tom. xii. p. 884. & apud Beovium ad an-
num 1432. §. 51.

1433

ÆGIDIUS CARLERIUS, natione
Belga, ortu Cameracensis, Collegii Navarrensis
in Academiâ Parisiensi socius, & Theologiz
Professor. Postquam prælectionibus in Senen-
sianum libros, & concionibus ad populum non vul-
gicem sibi nominis tamam compasserat anno 1431.
v. Id. Octobris. Ecclesiæ Cameracensis Decanus
creatus est. Claruit anno 1431. quo Concilio Basili-
ensi adiuvit, & in reducendis ad Ecclesiâ Hussi-
tis strenuam navavit operam. Pragam enim à Con-
cilio legatus nullum non laborem impendit, ut
Bohemos in Ecclesiâ suam revocaret, saltem ad
Concilium adduceret. Basileam reverfus, contra
Nicolæum Taboritæ, Hussitarum pugilem in
Synodo per quadriduum disputavit. Obiit
Gramlevis anno 1473. die xxiii. No-
vembreis.

SCRIPTA.

Serta Fragmentorum; in qua habentur *Trac-
tatus, De conversatione bonorum Ecclesiæ;
Defensorium Ecclesiæ; De perpetua virginitate B.
Mariæ; Contra Iconomachos; Pro Cælibatu, præ-
ferim Ecclesiasticorum.*

*Sportula Fragmentorum, quæ continet Tracta-
tus, De electione lita proditoris; De Hierarchia
Ecclesiastica; De rebus ad vitam; De Divitiis;
De indulgentiis; De integritate Confessionis; De
novæ carnis apud Beatiſsimos: Contra con-
summati ſervi calculatores; De clauſura Religio-
ſarum Ordinis S. Dominici.*

Prodierunt Sportæ quæ Sportula istæ, titulo
Diverſarum Caſuum Conſolationum, Bruxellis
1478. 2. vol. f.

*Oratio, quæ reſpondit per dies quatuor in Con-
cilio Baſilienſi ad articulum ſecundum Bohæ-
marum, de corrigendis peccatis publicis, quem propo-
ſuit per biduum Nicolaus Taborita.* Extat Con-
cil. Tom. xii. pag. 1159. uſque ad pag. 1248. apud
Beovium ad m. 1435. & 19. & apud Caſium An-
tiqu. Læc. Tom. 3. pag. 189.

*Commentarii in .v. libros Sententiarum, Sermo-
nes xl. iiii. & Tractatus de rebus diverſis quæmplu-
rimi.* MSS. in Bibliotheca Collegii Navarrenſis
aſſervantur. Singulorum titulos & argumenta ex-
hibet Launojus Hiſt. Gymnaſ. Navarr. par. 2. c. 4.
p. 381.

1433

IOANNES RAGUSÆUS, ſeu *de
Raguse*, natione Dalmata, Ordinis Prædicatorum
Monachus, & Procurator Generalis. Quo
nomine ad Concilium Baſilienſe legatus, in eunte
anno 1431. adverſus Ioannem de Rokkyzana,
Huſſitarum Advocatum, integro oct duo diſſe-
ruit. Anno ſequenti à Concilio Conſtantinopo-
liſmiſſus eſt; ut Græcos pacis & ſubſidii ſpe ad
Synodum invocar. Anno 1438. delectis Patrum
Baſilienſium partibus, in Eugeni Pontificis ca-
ſtra tranſiit, & Concilio Ferrarienſi interfuit. Au-

no 1443. Episcopatus Argentinenſis, ſeu ut alij ha-
bent, Aſſenſis, à Pontifice ante biennium dona-
tus, Conſtantinopolim ad Joannem Imp. lega-
tus eſt. Sunt qui Raguseum in Cardinalium nu-
merum titulo S. Sixti poſtea coopertum fuiſſe
tradunt. Extat *Oratio quæ reſpondit per octo dies
in Concilio Baſilienſi ad Articulum primum Bo-
hæmarum, de Communionis ſub utraque ſpecie, à
Joanne Rokkyzana propoſitum*; Concil. Tom. xii.
p. 1073. uſque ad p. 1159. apud Beovium ad annum
1431. §. 92. & Caſium Antiqu. Læc. Tom. 3. par.
2. pag. 11.

GERARDUS LANDRIANUS,
Episcopos Laudensis, claruit anno 1433. quo circi-
ter tempore à Concilio Basiliensi ad Henricum
Vi. Angliæ Regem legatus, in conſeſſu Oſtundum
Angliæ orationem ad Regem habuit, & Oratores
ac Episcopos reliquorum regnorum exemplo ex
Angliâ Concilium miſit, pacemque aſſiſctis Gal-
liæ rebus concedi multis rogavit. Extat *Oratio iſta*
Concil. Tom. xii. p. 867.

JORDANUS BRIXIUS, natione
Gallus, dignitate Miles, profeſſione Jarſi conſul-
tus, Conſultorii Regii Advocatus, & Provincie
Galliæ Index major clauit anno 1433. Scripſit
*Tractatum pro Eugenio IV. Pontifice adverſus Con-
cilium Baſilienſe*, in quem primus in lucem edidit
Baluzius Miſcellan. Tom. 3. p. 363.

HENRICUS DE KALTEISEN,
natione Germanus, patria Conſtentinus, Frigi-
dum Ferrum vulgari cognomento dictus. In patria
Urbe educatus Dominicanis ſe adiunxit: & Do-
ctoratus laurea in Academia Coloniienſi inſigni-
tus, Cruciatæ contra Bohemos prædicandæ pro-
vinciam ſibi à Pontifice demandatæ ſuſcepit.
Anno 1433. in Concilio Baſilienſi contra Udal-
ricum Huſſitarum Patronum integro triduo diſ-
putavit. Anno 1440. Sacri Palatii Magiſter crea-
tus eſt, & Heretice prævaricis per totam Germa-
niam Inquiſitor conſtitutus; cum prius Inquiſi-
tor fidei apud Colonienses fuiſſet. Anno 1452. Ill.
Cal. Mart. duarum in Norveg. à Provinciarum,
Nyderſienſis & Cæſarienſis, Archiepiſcopus à
Nicolao V. Papa conſecratus eſt. Obiit anno
1465. vi. Cal. Octobris, in Conventa Conſtanti-
nensi ſepultus. Extat *Oratio, quæ in Concilio Ba-
ſilienſi per tres dies reſuſciti tertium Articulum
Bohæmarum, de liberâ predicatione verbi Dei,
quem propoſuit per biduum Udalricus Preſbyter
Orphanorum*; Concil. Tom. xii. pag. 1149. uſque
ad pag. 1364. apud Beovium ad ann. 1431. §. 154.
& Caſium Antiqu. Læc. Tom. 14. par. 1. p. 1. Re-
liqua ejus ſcripta, adhuc inedita, reſcient Tri-
themius fol. 173. & Altamura p. 87.

JOANNES DE POLEMAR, Archi-
diaconus Barciunenſis, Apoſtolici Palatii Audi-
tor, Iuris Pontificii Doctore Gymnaſio Ven-
nenſi, à Iuliano Cardinale anno 1451. ad Con-
cilium Baſilienſe inchoandum præmiſſus, in
Synodo deinceps præclare tem geſſit. Præcipue
verò in colloquiis de concordia in eunda cum
Huſſitis anno 1431. inſtitutis inclaruit. In eunte
enim ann. à Concilio Pragm ad Bohemos legatus,
ciebras

SÆC. XV.
ab Aa.
MCCCC.

1433

1433

1433

1433

SEC. XV.
ab An.
MCCCC.

crebras de pace apud Ordines Regni orationes habuit (colique Orationes suas ac Theologos ad Synodum mittere perussit. Basileam deducit Hussitis, & disputatione utrinque inita, ipse Petri Rayne, Angli, qui ultimus omnium pro Bohemis perorarat, argumenta triduana diffinitione oppugnavit. Mox ad Bohemos, qui Basileæ prodicionis metu properè cecesserant, remissus, pacem exoptant Concilii iussu compulsi, & Hussitis postulata concessit. Utrunque enim convenit, ut Eucharistia sub utraque specie Laicis daretur; ut enormis criminis acri censura ab Ecclesiasticis afficerentur; ut Presbyteris Dei verbum libere predicare liceret; utque sacerdotes rerum civilium dominio sese amplius non immiscerent. Erat Polemarii Oratio, quæ in Concilio Basileensi per tres dies refutavit quantum articulum Boemorum de civili dominio Clericorum, quem propulsi per triduum Petrus Rayne (reclius Payne dicendus) Anglus: Concil. Tom. xii. pag. 1364 usque ad pag. 1319 apud Bezovium ad ann. 14. §. 5. 338. & Canisium Antiqu. Lect. Tom. iv. par. 1. pag. 129. *Libro de abstinentia carnis. Sermones, & Quæstiones*, à Trithemio memorata, adhuc latent.

434.

ALPHONSUS TOSTATUS, gente Hispanus, in oppido Madrigali apud Vaccos natus, prima ætate in Academia Salmanticensi bonis literis operam dedit, dein in Collegium Bartholomæi ad Laurum Salmanticense adscriptus, sacros Presbyteratus ordines suscepit. Annos nondum 12. natus, totum literarum, quæ late patet, studium tam felici cursu permenius fuerat, ut nulla humanæ scientiæ materia ipsi inaccessa videretur. Triplici itaque stipendio è publico conductus, nullas ferè non artes liberales in Academia Salmanticensi docuit. Celsit anno 1414. quo citatè tempore Concilio Basileensi interfuisset dicitur. Episcopus demum Abulensis factus, Regi à secretioribus consiliis adhibitus, & major Hispaniarum Referendarius creatus. Obiit gloriæ magis quam diuturni satui, anno Christi 1414. quadragesimo huiusmodi, in Ecclesia Abulensi sepultus; æque illustri elogio ab Hispanis donatus; *Hic super est mundi, qui sensibile defendit omne. Vix sane stupendæ memoriæ, incredibilis diligentæ ac tui planè iudicii; qui non modo intima Theologiæ adyta penetravit; sed & reconditionem exercituum disciplinarum, Philosophiæ, Mathematicæ, Geographiæ, Historiæ, ac liris intrinseque scientiam toto, quod alunt, pectore excepserat. Nec tamen pietate nimis ac religionis ælo, quam doctrina insignis; jejuniis, vigiliis, & orationibus perquam deditus; adeo ut defuncti memotia apud populares suos eximia veneratione colebatur. Diligentiam verò quid attinet, & indefessum legendi scribendique studium: certè omnium non sui modis, sed cunctorum sæculorum *ωολογος* fuit: qui 11. annorum spatium plura scripsit, quam integræ ferè ætate aliquis attentè perlegere possit; ut in hoc decantato illi Dydimi Alexandrino conferti soleat: quem admittanda etiam memoriæ felicitate ita exæquavit, ut nil unquam semel perlectum oblitus remaneret. Sanè ut immensa, quæ typis excusa cit-*

Append.

cumferuntur, taceam volumina, quadringenti plusquam illius libri, dum ex Hispaniis in Italiam prælo destinati advenerant, naufragio interitusse dicitur. Ne tantas tamen doctores labe aliquæ immunes censuamus, nonnulli in eo debitam erga SS. Trinitatis mysticorum venerationem, plures majorem erga Patres reverentiam, omnes ityli nitorum atque elegantiam desiderantur Pontificiorum criminationes mittam, qui illum nimio placita sua à Card. Turrecremata impugnata, & ab Eugenio Pontifice notata, defendendi studio abreptum ipsam Papalem auctoritatem haud obscurè impugnant consequuntur.

OPERA.

Commentarium in *Genesim libri*, anno 1416. scriptus, cui præmittitur *Commentarium in Epistolam S. Hieronymi ad Paulinum, & in Præfationem ejusdem in Pentateuchum.*

Commentarium in Exodum libri II.

In Leviticum libri.

In Numeros libri II.

In Deuteronomium libri.

In Iosue libri II.

In Iudices & Ruth libri.

In primum librum Regum libri II.

In tres sequentes libros Regum libri undecim, quorum ultimus scriptus est anno 1440.

In libros Paralipomenon libri II.

Commentarium in Evangelium S. Matthæi libri vii, anno 1449. ad umbilicum perducti.

Defensorium trium Conclusionum, anno 1445. scriptum.

Libro de quinque figuris Paradoxie. Prodiit *leotium Duci* 1611. 8°.

Libellus de sanctissima Trinitate.

Tractatus in illud, Ecce Virgo concipiet, &c.

Contra Sacerdotes publicos concubinatores.

De statu Animarum post mortem.

De optimi Politæ.

Prodiit omnia ista Tostati Opera Francisci Ximenii Cardinalis sumptibus Venet. 1510. (quæ quidem editio in Indice Romanenſium Expurgatorio iniquam satis censuram passa est, atque adeo præ aliis sincera est habenda) *ibid.* 1596. & Colon. 1612. Tom. xxvii. f. quorum ultimi duo Tomi non nisi Indicem complectuntur, studio Francisci Fontani, Canonici Complutenſis, compilatum.

Censura Collegii Ratubenenſis. Prodiit alibi 1608. 4°.

Commentarium sive Expositio in libros Chroniconum Eschiel, in V. Patres distibuta, quam patria lingua conscripsit Tostatus. Prodiit Hispanicè Salamantice 1506.

Quæstiones xiv. quarum quatuor priores universam ferè S. Scripturam compendio repræsentant; reliquæ de stirpe ac successionem Decorum Gentilium agunt. Prodiit Hispanico idiomate excusæ Antwerp. 1511.

Ceterum Tostatus universos S. Scripturæ libros *Commentariis* explicavit; atque innumera diversis argumenti Opuscula conscripsit. Horum, quorum obliuio superest, titulos exhibet Ant. Possivinus Apparat. Sæc. Tom. i. p. 47.

JOANNES, titulo tenens Patriarchæ, Antiochenus,

G 2

SEC. XV.
ab An.
MCCCC.

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

chenus, clauit anno 1434. quo Basileæ positis *Tractatum de superioritate Concilii contra Papam* composuit; in quo id præcipue agit, ut Concilii superioritatem argumentis & Iure Canonico prolatis astruat. Postquam libellum suum in Conuenerit Fratrum Minorum publicè recitasset, Concilii patribus legendum obtulit. Extat ille Concil. Tom. XII. p. 911.

1434.

ISAIAS, & ipse etiam titulo tenis Patriarcha Hierosolymitanus, forsan aliquis ex Minoritis, qui Missionem tunc temporis in partibus Orientalibus obierunt, cui Armenorum Ecclesie Romanæ conciliandorum cura commissa est, & angustus ille titulus à Pontifice collarus. Neque enim opus ei impositum, nec submissi verbum humilitas, quæ Pontificem arduis, viciò Patriarchæ convenient. Clauit anno 1434. sub cuius e-ritum data ex Urbe Constantinopoli Epistola breuicula, Armenorum unionem sibi curæ fore promissit. Extat Epistola ista Concil. Tom. XIII. p. 339.

1436.

MARCUS EUGENICUS, natione Græcus, primum quidem Indo aperto pueris edocendis & orationibus concitandis operam dedit; dein paratà à Joanne Imp. in Occidentem protectione, ob rariam doctrinam atque eloquentiam Hæcui qui pro Græcorum dogmatibus contra Latinos inter principes decerneret. Archiepiscopatu Ephesino post Josephi Metropolitæ obitum donatus est anno circiter 1436. Anno 1438. à Joanne Imp. ad Concilium Ferrariense ductus, principem inter Græcos post Patricium CP. locum tenuit, tum ob doctrinæ famam, tum quod Patriarchatum Antiocheni & Hierosolymitani vices sibi demandatas obiret. Sub iustitiam Concilii gravissimam Imperatoris iram subit; eo quò vocem FILIOVS est Symbolo expungi, & Azyma in Eucharistia non amplius usurpi, à Latinis oblato libello postulanti, Eugenii Pontificis animum exacerbat. Iustitiam utrinque disputatione Mateo communi omnium suffragio primæ partes à Græcis sunt demandatæ; ut aciem instrueret, copias educeret, & aduersariorum ictus repelleret simul ac repelleret. Provinciam ille sibi demandatam intrepidè animi constantià & immenso fervore egit; Latinorum uapore hostis paratissimus, & etiam ega Ecclesie Græcæ dignitatem zelo ductus. Primo quidem certamine infra conceptam de se opinionem, & Iuliani Cardinalis, Latinorum Antesignani, acumen sublequitur Scholasticis quippe disputandi formulis in Occidente receptis instructus; & causæ, quam agebat, (de processione enim Sp. S. agebatur) veritate destitutus. Postea verbò Bessarionem sibi paratam ractus, tanta dicendi copia, tam invictò argumentandi acumine discriuit, ut omnes in sui stuporem raperet: tam immoderato interim animi ardore usus, ut Latini, quos Hæreticos vocare nequaquam dubitavit, eum insanire scilicet rumore in vulgus diserent; & ab ipso Bessarione, laboris socio, Caceremoniæ titulo notaretur. Re demum ad exitum spectante, & Episcopis Græcis Pontifici morem gerente, & Concilii decretis subscribere à Palæo-

logo Imp. iussis, solus omnium constanter recitavit; neque ullis minis, ullis promissis adduci posuit, ut Ecclesie Græcæ libertatem proderet. Post concilium igitur solum Constantinopolim reuertens, diuinitus ferè honoribus à Populo exceptus est: & Latinos scripi. oppugnare pergens, ut unio tanto apparatu, tanto strepitu composita, in nihilum recideret, effecit.

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

SCRIPTA.

Epistola de Synodo Florentina ad omnes Christianos, quos multis hortatur, ne Synodum Florentinam suscipiant; Græcorum subscripte omnes partim precio partim tenore à Latinis surreptas esse docens. Extat Gr. Lat. cum Josephi Methonenis Responsione, Concil. To. XIII. p. 679.

Epistola circularis ad omnes abique terrarum degentes, de eadem re. Extat Gr. Lat. cum Gregorii Protodynelli Responsione, ibid. p. 740.

Tractatus, quid Divina Dona significentur non solum à verbis Domini, verum etiam à confessionibus oratione & benedictione Sacerdotis, & similibus Sp. S. Habetur Græcè inter Liturgias Paris. 1560. p. 118.

Profectio Fidei. Fragmentum ejus Gr. Lat. exhibet Leo Allixius de Consensu l. 3. c. 1. § 4.

Epistola ad Ioannem Palæologum Imp. cujus laudiam dabile idem lib. de Synodo octava c. 14. p. 144.

Epistola animam agentis, Excerptum ejus habet idem ibid.

Capita Sylogistica contra Latinos de Processione Spiritus S.

Epistola ad Georgium Scleritum contra Hæm & sacrificia Romanæ Ecclesie. Habetur MS uti & quatuor præcedentia Opuscula, in Bibliotheca Vaticanæ. *Orationes de purgatorio* Ferrariæ ad Cardinales habitæ; *Responsiones ad Questiones Cardinalium & de consecratione Corporis Domini*. *Salute daturum questionem à Rege propositam*. *Epistole adversus Latinos*. *Opuscula theologicæ viue* Florentinæ facta, & alia quedam in Bibliotheca Regis Gallie MS. Gr. asservantur. Teste Ph. Labbeo, nov. Biblioth. MSS. p. 25. 26. pag. 88.

BESSARION. gente Græcus, patria Trapezuntinus, Ordinis S. Basilii, Monachus, anno circiter 1436. Monasterio post 21. annos inibi exactos educus, & ad honores eadem de causâ, ob quam Marcus Eugenicus, evectus est, Archiepiscopatus Nicæni constitutus. Anno 1438. ad Concilia Ferrariensè & Florentinum profectus, laudem eloquentiæ & doctrinæ explicandæ campum ractus est. Marco in disputando socius datus, pæclarè rem gessit; Latinorum argumenta acute dissolvit, & Græcorum causam nervosè admodum titatus est. Famæ sibi exinde comparatæ (neque enim aliud versipellis homo egit) laus, in illius deinceps pedem Latinis commisit. Ita ut in istorum partes peditentia propendere, & Pontificis gratiam aucupari, manifestis indicis deprehenderetur; acriter à Marco eo nomine increpitus, & Spiritus, atque Ecclesie patriæ proditor appellatus. Sub Concilii finem detractò velo ad Latinos peritus defecti-

1436.

corum

158C. XV.
ab An.
MCCC.

158C. XV.
ab An.
MCCC.

penitus deſeſſiſſe; preceſſeque Soli extremâ atate obtuliſſe calumniâ. Doctrinæ autem famam illi adeo non audent denegare; ut *Plato non minus, eloquentiâ non inferiori ſcientiâ fuiſſe libenter agnoſcat.*

SCRIPTA.

DE Proceſſione Spiritûs S. *Demombrario, Sp. S. ex Patreſola procedere neque inde ali- quod abſerendum ſequi*: in qua Græcorum ſenten- tiam Philoſophicis ut pluſimum rationibus de- monſtrare ſatagit.

Aliud de eodem argumento Opus uberior, & rationibus abundantius. Utrumque MS. à ſe vi- ſum eſſe prodiit L. Allatius de Conſenſu l. 3. c. 3. §. 6. Habetur quinqueſim MS. in Bibliothecâ Auguſtina.

Libri 11. de geſſu Græcorum poſt pugnam ad Marſeam. Prodiitque L. ex Muſei Ant. Anti- machi verſione Beſſi. 1540. Græcè ad calcem Xenophonis Venet. 1503. ex Aldi officinâ, & Baſil. 1557.

De rebus Peloponneſiacis conſtitutis Orationes 11. Gr. Lat. Antwerp. 1575. f.

De virtutibus Libellus. Gr. ibid. 1571. f. Gr. Lat. Baſil. 1532. 8°. A Antwerp. 1575. f. Iena 1593. 8°.

De differentiâ Philoſophiæ Ariſtoteſis & Plato- nis. Græcè Perſi. 1511. 8°. Lat. Baſil. 1574.

Scholia Zoroaſtris Oracula. Gr. Lat. Perſi. 1518. 1599. 8°. Inedita, quæ præcipue ſunt: hiſto- rica, thetoreica, philoſophica, longa ſerie recen- ſet Leo Allatius dicit, de Georgio cornuque ſcrip- tis p. 18, &c. quæ ab eo petat Lector curioſus: Tractatus illius de Fato, &c. erat MS. in Bi- bliothecâ Auguſtinâ. Theſtaſia Deſcriptionem, chærographicam ejuſdem (quæ quidem Allatii no- titiam fugit) in Bibliothecâ Regiâ noſtrâ MS. vidi.

SILVESTER SGUROPULUS; ſeu ut ipſe in Concilio Actis ſubſcribit, *Syropulus*, Patriâ Græcus, Diaconus CP. Magnus Eccleſiaſtica, & Dicoſophus; & unus è quinque Crucigeris Patriarchæ CP. ſeu ex illis, qui è tota Græcâ a de- lecti, ut Patriarchæ in rebus Eccleſiaſticis à ſan- ctioribus eſſent conciliis; Crucis figuram orna- menti & diſtinctionis honorarie ergo veſtibus adiutam geſtabant. Claruit anno 1438. quo Pa- triarcham ſuum ad Concilium à Ferrarienti & Floren- tinum ſecutus, rebus omnibus geſtis aut accitus eſt, aut ſe immiſcuit. Summus Latinorum hoſtis eſt, ac acerrimus Græcæ l. beſtatis, yndex: inter ſex tamen pugiles delectus qui pro Græcorum dogmatibus adverſus Latinos decertarent, munus arduum ſubire noluſt; ſequè diſputantium numero extimi obtinuit. Ipſe nihilominus tam præſtrecto zelo eccleſiæ ſuæ cauſam nuſtantem qua quavis occaſione ſuſtentavit; ut Imperatoris, Patriarchæ, & Beſtationis icam experiretur. Sub Concilii exi- tum ſubſcribere juſſu, inoumeras nexuit moras, diuque tergiverſatus eſt; donec Imperatoris minis teritus, morem geſſerit, ſe vi coactum & invitum ſubſcribere prius proteſtatur. Domum reverſus, cum ab ſubſcriptionem Florentinum ſe ab omnibus odio haberi animadverteret; Ma- giſtrarum abdicavit; & negotiis Eccleſiaſticis re- ſpondit.

Append.

nunciâns, ad res in Concilio geſtas ſcripto con- ſignandas ſe conſoluit. Extat *Hiſtoria Unionis non vera inter Græcos & Latinos, ſeu Concilii Floren- tini*, à doctiſſimo viro, Roberto Crecyph 000, poſtea Ep ſcopo Baſthonienſi ac Wellienſi, in lucem protrecta, & cum notis edita Gr. Lat. Hagæ-Comitû 1660. f.

CATHARINA BONONIENSIS, oratione Italâ, patria Bononiienſis, ſint licet qui Veronæ natam, Ferrariæ educatam aſſerunt; ex boœcia Vigorum familiâ, Patre Joanne Ferrarienti, matre Beneventa Bononiienſi, originem duxit. In Ordinem S. Clare, quem Ferrariæ proteſta eſt, ad cira, Bononiam tranſlata eſt; ut recens eſt uſuſque ejuſdem inſtituti Corporis Chriſti Monafterio præſeſſet. Claruit anno 1438. quo Revelationes ſuas ſcripto conſignavit. Vana etenim pietatis ſpecie deluſa, revelationes ſibi divinitus factas eſſe, crebriſque memis illuminationibus coſtâs indulgeri ſomniavit. Obiit anno 1463. die 12. Martii. Innumeri ſeſe illius, quæ circumferuntur, Revelationibus haud pauciora poſt obitum ejus miracula Pontifici aſſinxerunt. Eam divino Officio colli permiſit Clemens VII. Papa; Martyrologio tabuliſque Eccleſiaſticis intulit Clemens VIII. Quin & de Canonizatione ejus Concilium ſæpe inſum ſuit. Extat *Libet de Revelationibus ſibi ſuſtâ Bononiæ 1511. 1536. Venet. 1583. Præter illud, Roſarium metricum de myſteriiſ Paſſionis Chriſti Domini, & de Virâ B. Mariæ Virgini; Latine: & Libellum de ſepem annis neceſſariis ad pugnam ſpiritualem*, Italicè: ab eadem concipita memorat Waddingus *. Neſcio, an in lucem prodierint.

JOANNES DE TURRECREMATA, gente Hiſpanus, ab oppido natali Torquemado vulgariſ idiomæ dicto, Diaceſeos Palentine, nomen ſortit; Ordinis Dominicaei Monachus in Con- ventu S. Pauli Valliſoletani. Ad Academicam Pa- triſentem miſſus, Theologie & Juris Pontifici laureas tulit, & utriuſque ſcientiam per plures annos docuit. In Hiſpaniam redeans Monafteriû S. Pauli Valliſoletano, & S. Petri Toletano præ- ſeſſus eſt: Anno circiter 1437. ab Eugenio Papa in Curiam Romanam accitus, & S. Palatii Ma- giſterio donatus, ad Concilium Baſileoſe miſſus eſt: ubi contra Haſticis fortiffimè dimicabat, & Pontificis partes itrenuè tuebatur: à Concilio etiam S. Brigittæ Revelationibus ſevero examine diſcutiendis præpoſitus. Anno circiter 1437. à Pontifice ad Baſileenſis iterum legatus eſt; & mox ad Concilium Florentinum revocatus, contra Marcum Ephium eruditè diſputavit. Anno 1439. Presbyter Cardinalis titulo S. Sixti ab Eu- genio creatus eſt: & in Galliam miſſus, Synodis Bituricenſi præſuit. Plurimas pro autoritate ſedis Romanæ alterenda legationes obtulit: in quibus omnibus ſi non vocum, ſaltem ſanctam tulit, ſum- ma prudentia ac doctrinâ uſus, & rata vice ſan- ctitate conſpicuus. Anno 1450. ad Epicoſopatum Orenſianenſem in Gallaciâ evectus, cum mox d- miſiſt, à Nicolao Papa ad Albanum lo Italâ tranſlatus. Anno 1464. Pii II. favore Albanam Sabinenſi ſede comutavit; & illuſtri *Fidei De- ſenſoris ac Proteſtoris* titulo à Pontifice inſignitus

1438.

* De Scri- ptor. O. d. Minor. p. 112.

1439.

et.

SÆC. XV. est. Obiit octogenarius anno 1468. die xvi. Septembris. Romæ in Cœnobio S. Mariæ super Minervam, quod ipse vivus construxerat, & moriens centies mille aureis ditaverat, sepultus.

OPERA.

IN Decretum Gratiani Commentariorum Tomi v. prodierunt cum notis ac summis Nicolai Borrii, prædis Burdegaleus, Lugduni 1551. Venet. 1573.

Summa de Ecclesiâ & ejus auctoritate libris 1v. Lugduni 1496. Venet. 1661.

De Pontificis Maximi Conciliique Generalis auctoritate ad Basilensium Oratorem Responsio, in Concilio Florentino recitata. Prodiit 1600. in *Parnet*. 1663. 4^{to}. & habetur Concil. Romæ xiii. p. 1661. usque ad p. 1719.

Meditationes in figurâ, quas Romæ in Templo S. Mariæ de Minerva ipse poni curavit. Romæ 1467. 1475. f.

Epistola omnium D. Pauli Epistoliarum. Basil. 1449.

Qualibetica. Argentina 1490.
Commentarius in Psalterium Davidicæ. Moguntiz 1471. Venet. 1485. f. ibid. 1521.

Sermones de Tempore & de Sanctis. Lugduni 1500.

Tractatus de Aquâ benedictâ contra Pectus Anglicum. Romæ 1519.

De veritate Conceptionis B. Virginis Mariæ. Tractatus in xii. partes divisus. Romæ 1547. 4^{to}.

Commentaria in Regulam S. Benedicti. Paris. 1494. Colon. 1575.

Expositio Regula S. Brigittæ. Colon. 1628. Ejusdem *Defensorium super Revelationis Consecratis S. Brigittæ* prodit inter Brigittæ Opera Romæ 1557. f. *Salus Animæ, seu Stabilimentum Fidei Catholicæ*. Londini 1509.

Tractatus contra principales errores Mahomedanorum. Paris. 1461. 8^{vo}.

Collectio omnium Quæstionum D. Thomæ de Summi Pontificis auctoritate. Augultæ 1496. Venet. 1561. Lugduni 1496.

Dissertatio contra Græcos in Concilio Florentino, demonstrans asymmâ & fermentatum indifferenter in Eucharistia adhiberi posse: quin & Christum Dominum azyro potius consecrasset item verbis Salvatoris inquit foras, & non aliis, fieri Transubstantiationem. Extat Concil. Tom. xiii. p. 1145.

Prodierunt Turrecrematæ Opera Angusta 1477. Tom. viii. Alia quædam adhuc inedita recenset Ambrosius de Alamanus Biblioth. Prædictæ. 191.

1440. **JOANNES DE LYDGATE**, gente Anglus, Partis Suffolciensis, Ordinis Benedictini ac in Cœnobio Bartoli Monachus. Post perultratas exterrarum simul ac patriæ regionum Academiâs, humanioribus literis in Cœnobio suo professus est, & elocendis magnatum libris operam dedit. Anglicorum suo tempore poetarum princeps, multa patrio idiomate Poemata componendo, multa ex Gallicis & Italica linguis vertendo, maximam sibi famam apud populares suos consecutus est. Ingenium variis metrorum generibus exercevit: & elo-

gancæ sermonis invigilans, Anglicam linguam inculta, qua olim squallibat, barbarie haud parum deiecit. Claruit sexagenarius anno 1440. & Burie tandem detinuit, inter Carnobites suos sepulchrum tenuit. Extat Anglicè *Libri ix. de Casibus virorum illustrium* ab Adamo usque ad Joannem Franciæ Regem ab Anglis in Pictavia captum, seu ad annum Christi 1190. quos ex Joanne Boccacio, illiusque tradidit, Londini 1527, 1554. *Historia Belli Thebani* carmine Anglico conscripta. Londini ad calcem Chauceti Operum 1687. f. *Poematum de bene consilio*, ibidem p. 169. Habentur MSS. in Bibliotheca Lambethanâ Opuscula ejusdem variæ versu Anglico conscripta, viz. *Quomodo audienda sit Actio. Læntia. Bonum Consilium. Oratio ad B. Virginem. Alia ad Deum oratio & Vita B. Virginis Mariæ* libris 1v. Vm S. Edmundi Regis ac Martyris, carmine Anglico, MS. penes Reverendissimum Primate, Archiepiscopum Cantuariensem, *Liber de salu Machabæa*, Londini 1554. Vm & res gesta Heilens, Londini 1604. *Libri meritis huiusmodi B. Virginis Mariæ*: atque alia quædam typis Anglicis excusa. Multa etiam Latine scriptis, Hæcologica, Theologica, Moralia. Omnium utriusque linguæ Opusculorum Indiculum exhibet Baleus Cent. viii. c. 7. illiusque pro more exscriptus Pitæus p. 632.

1440. **GEORGIUS, TRAPEZUNTINUS** quidem origine, in insula tamen Cetrâ natus anno 1396. Post lauream domi præclararum literarum scientiarum Romanè profectus est, & ægrotulo, Græcæ Linguae artemque liberalium scientiarum summâ cum laude docuit. Singulati doctrinæ famâ excitatus Eugenius noster in Aulam evocavit, sibi quæ ab Epistolis adiunxit. Claruit anno 1440. Post Eugenii mortem Alphonsus Rex cum Neapoli accersivit & lauro admodum stipendio honoravit. Anno 1465. è Cetrâ Constantinopolim adnavigans, Andree Chilib Christanæ fidei confessionem à Turcis nuper interfecti Martyrium à nautis Byzantiis sibi narratum accepit & post biennium Romam rediit literis mandavit. Ingravescente ætate, acuto morbo afflictus, postquam convalescit, literarum omnium adeo oblitus fuisse dicitur: ut nec scribere, nec legere potuisset. Quod tamen alii ex summo animi dolore illi contigisse scribunt. Cum ingenii enim sui monumenta, multorum annorum vigiliis elaborata, lautum aliquod premium se accepturum ratus, Pontifici obtulisset; miellam eorum ducatorum mercedem retulit. Spei gnat frustra dolore & avaritiæ Populi indignatione extra se posuit Trapezuntinus deinceps delirare dicitur, & pecuniam in Syberis alvum abjecisse, addit exclamatione, *Perire iabore, perire & ingratâ mercede*, Obiit nonagenarius anno 1486. filium reliquit Andream Trapezuntium, qui Patri Defensionem adversus Theodorum Gazam conscripsit.

SCRIPTA.

E *Epistola ad Joannem Palæologum Romanorum Imp.* qui eum hortatur, ut ipetis Basilensium promissis, Florentiam adjuvaret. Prodiit Gr. Lat. cum Simocatta & Patazæ a Jacobo Pontano

ÆC. XV. Pontano edita Ingolstadt. 1604. 4°.

Libri de Processione Sp. S. contra Græcos ad
Iohannem Cubeseium.

Epistola ad Hieromonachos Cretenses & Sacer-
dotes de eadem re; & de nra sancta & catholica
Ecclesia. Habetur utrinque Opusculum Gr. Lat.
apud L. Allat. Græc. Orthod. Tom. 1. p. 469.

Epistola in illud, Si visse enim manere, &c. quæ
probatè ostendit S. Joannem nondum obiisse. Pro-
diti Lat. Basil. 1543. 8°. & in Orthodoxogr. P.
3. 31.

Maryriam Andrea Chiensis, anno 1465. à
Turc s ob constantem fidei Christianæ protestatio-
nem morte multati. Extat Lat. apud Surium Mail
381.

De vii. partibus Orationis Compendium. Pro-
diti Augusta 1575. 8°.

Dialectica brevis, Colon. 1530. & Joannis
Noviniaci ac Bartholomæi Lutomi Scholæ illu-
strata, ibid. 1544. 8°.

Comparatio Platonis & Aristotelis. Venet.
1535. 8°.

Rhetoricorum libri V. Venet. 1523. Basil. 1522. 4°.
Paris. 158. 8°.

Cur Astrologorum iudicia ut plurimum sint falsa.
Paris. 1449. 8°. & cum Commentario in Centilo-
gium Ptolemaei Colon. 1544. 8°.

Interpretatio in Ciceronis Orationem pro Lige-
niæ. Basil. 1520. in aliquot aliis Ciceronis Ora-
tionibus, Basil. 1551. in Centiloquium Ptolemaei Basil.
1550.

Ceterum Trapezuntinus à Græco in Latinum
seu Latine translatum S. Cyrilli Commentarius in
Evangelium S. Iohannis, & de Trinitate libros XIV.
inter Cyrilli Opera sæpius editos, & scilicet
Paris. 1514. f. Phares Homiliæ Chrysostomi in Mar-
timum; Gregorii Nysseni de vitâ Mosis librum, &
inter Opera Nysseni Vienna 1527. Basil. 1562. Basili
libros contra Eunomium; inter Opera Basilii
Astrucp. 1570. Enchiridion de Preparatione Evangelii
libros XIV. Turis 1482. f. Rhetoricorum Ari-
stotelis libros III. inter Aristotelis Opera Basil.
1518. Venet. 1560. Almagesti Ptolemaei libros XIII.
Basil. apud Henricum Petri in fol. Quæ vero inter
Basiliensis Opera Basil. 148. sub Trapezun-
tini nomine prodierit Hilberti & S. Basilii & Josaphati
versio, antiquioris reverè interpretis cuius-
dam fortis est. Pellina autem fide in versionibus
conficiendis usus est Trapezuntinus, multa de seipso
addere, nonnulla detruncare, plurima in aliam
sententiam mutare, solitas.

Tractatum ejusdem de Eucharistia, de veritate
fidei Christianæ, &c. MSS. memorat Leo Alla-
tius Diatribæ de Georgis p. 395. &c.

1440:

JOSEPHUS, Episcopus Methonen-
sis, gentis, scilicet Lætinus, à Tiquano Emira-
no apud Methonensis, teste Syropulo*, li-
cèt Patriarchæ C. Methonen, duum Iamam anno
1436. navigaret, appellenti alientatis, se à Græ-
corum partibus itare sinxerit. Clauit anno 1440.
Scilicet Apologiam libellum pro Synodo Floren-
tina adversus Marcum Ephesium. Extat Gr. Lat.
Council. Tom. x. 1. p. 67. In libello isto Jo-
sephus se pro quinque Capitibus Synodi Florentinae
Apologiam scripsisse memorat. Verum ista nau-
quam hodie comparat.

*Hist. Con-
cil. Florent.
Sect. 4. c. 4.

JOANNES, Jacobitarum in Aegypto Pa-
triarcha, clauit anno 1440. quo receptis ab Eu-
genio Papâ literis & manuiculis, Epistolam Pon-
tifici rescripsit inceptissimis assentationibus, Orien-
talium more; retertam; & Andream S. Antonii
Abbatem Romam legavit. Extat Epistola ista La-
tine Council. Tom. XIII. p. 1201.

ÆC. XV.
ab An-
MCCC 6

NICODEMUS, gente Æthiops, &
Abbas Æthiopum Monachorum Hierosolymis ad
Sepulchrum Domini degentium, clauit anno
1440. quo ab Eugenio Pontifice de obsequio sedi
Romanae præfando interpellatus, Epistolam ex-
cogeticissimis blanditiis cumulatam misit oratore
ad Pontificem destinavit: se tamen rem tanti mo-
menti inconsulto Rege suo scire non posse præ
se tulit. Extat Latine Epistola ista Council. Tom.
XIII. p. 1214.

1440

GREGORIUS MELISENUS, Mammo-
dichus, natione Græcus, Hieromonachus, Ec-
clesiæ CP. Pontentarius, & Joanni Imp. à fac-
tis Confessionibus. Anno 1438. ad Concilium
Florentinum profectus est, vicarius Patriarchæ
Alexandrinæ partes gerens. Ac pilum quidem
adeo contra Latinos excaudit; ut ne Christum
quidem Dominum in eorum templis adorare vel-
let. Postea verò Pontificis auro corruptus, quod
nec ipse dissimulavit*, maximus Unionis pro-
cedende artifex evasit; Protosynellus seu Primice-
rius ab Imperatore, apud quem flagranti gratiâ
pollebat, in Concilio renunciatus. Anno 1440.
deposuit Metrophanes Patriarcha CP. qui Bessa-
rioni anno præcedente substitutus, ob subscrip-
tionem Florentinam à Patriarchis Orientalibus
collectâ Synodo anathematizatus fuerat; Grego-
rius ad thronum Patriarchalem evehit est: pul-
sam triginta annos in vitâ monachicâ exegit.
Me quidem nequaquam latere vitæ minime in-
rudium† contendere, Metrophanem ante capam
urbem sede motum non esse, nec Gregorium Pa-
triarchatum inquam obtinisse. Verum Phranæ
* authoritas mille conjecturis hæc in re prævalet;
qui divitis verbis & Metrophanis de positionem
& Gregorii elevationem tradit. Adde Phranæ
Gregorium post annos aliquot patriarchatum ab-
dicasse, & Constantinopoli anno 1451. exulis
inlat, discessisse. Quæ se consulerit, haud ita pa-
ter. Sunt qui Romanæ petiisse, ibique tandem se-
pultum miraculis inelari velint. Sane Gre-
gorium Patriarchatum non tam cessisse, quàm à
Græcis, tanquam Ecclesiæ in Concilio Floren-
tino proditorum, cjectum esse suadet Nicolai
Pontificis Epistola ad Constantinum Imp. quâ sup-
plicas oranti præcipit; ut Gregor-
um suum revocet; illique reverentiam Pontificali
authoritati debitam à populo evhberi faciat. nec
tanquam abjectum lætorem ludibrio esse per-
mittat. Extant à Gregorio scripta, Apologia pro
Synodo Florentina adversus Marcum Ephesium
Epistolam encyclam cum, seu Refutatio istius, Gr. Lat.
Council. Tom. XIII. p. 739. Orationes seu Epistolæ
ad Alexium Comnenum Imp. Trapezuntinum de Pro-
cessione Sp. S. demonstrans, additiō illi ad
Symbolum, Filioque, nil innovatum emittit
Gr. Lat. apud L. Allatium Græc. Orthod. Tom. 1.
p. 419. Alia pro defensione Synodi Florentina
Opuscula

1440

*Vid Synod.
pulum Sect.
8. cap. 6.

†Rob. Crey-
gionus
Præfati ad
Synopla-
bion.
*Hist. p.

S.Æ.C. XV.
ab An.
MCCCC.

Opuscula se scripsisse memorat Gregorius; quæ nondum in lucem prodierunt.

1440.

THOMAS WALSHINGHAMUS, natione Anglus, Patrii Norfolkensis, oppido cognomine non inedebris oriundus, Ordinis Benedictini Monachus in Carnobio S. Albani, cui Præcentoris munus gessit. Claruit anno 1440. Scripsit de *Rebus Anglicæ Historiæ binas*, breviorē unam, præliorē alteram. Illa ab anno 1174. incipit, usque ad an. 1212. progreditur. Ista, cui titulus est *Hypodigma Nensie* ab institutione Normannorum anno 1066. usque ad sextum Henrici V. Regis annum, Christi verò 1417. res gestas ordine enarrat. Utraque à Cl. Gumbes non inter Scriptores Anglicos Normannicos editæ sunt Londini 1774. E. recalcæ Francfurt. 1602. f. Præter istas scripsit Walshinghamus *Antuarium Polygrammæ Ranulphi Higdeni*; quod quidem (si Balco * fides habet *variosum Historiarum*, & à nullo alio scriptum. Exordium ducit ista Continuatio ab anno 1142. & ad annum 1417. pertingit. Unicum eius Exemplar MS. vidi in Bibliotheca Collegii Convitii & Gail, quod tamen in fine mutilum ultra annum 1398. non progreditur. Denique *Henrici V. Angliæ Regis*, cuius temporibus vivit, Gesti literis consignasse dicitur.

* Cent. 7.
cap. 18.

1440.

IOANNES DE ANANIA, *Archidiaconus* vulgò dictus, gente Italus, civitate Bononiensis, Juris Pontificii Doctor celeberrimus, patriæ Urbis Archidiaconus & Professor. Claruit anno 1440. Obiit anno 1455. Extant *Commentaria in Decretalium libros* Mediolan. 1492. 1497. Lugdani 1546. & alibi. *Questiones Iuridicæ* Lugdani 1572. *Consiliorum* vtioloniæ, Lugdani 1540. *Tractatus de Iure Patrimonii*. Francfort. 1581.

1440.

IOANNES CAPISTRANUS, natione Italus, Aprutii prope Aquilam Marforum urbem natus, ex nobili Chiolorum stirpe oriundus, annum 1387. natalē habuit. Benedictini Senensis discipulus & necessarius, Minoritarum Regularis Observantiæ in Conventu Florentino sodalis, atque Ordinis sui in partibus Cismontanis bis Vicarius Generalis. Maximam sibi concionibus, & eximia vitæ sanctimoniam famam concivit: adeo ut quatuor Pontificibus summis, Martino V. Eugenio IV. Nicolao V. & Callisto III. gratissimus habiretur. Claruit anno 1440. Inquisitor fidei, & Legatus Apostolicæ Sedis primum in Italiam, deinde in Germaniam missus, de re Pontificiæ præclarè meruit. Per civitates enim & oppida circumforanei ad instar agyria oberrans, in foris & trivis conciones ad plebem habuit; quibus facram adversus sedis, Romanæ adversarios militiam capessere persuasit. Apud Germanos veti hereticæ nationes, Italici idiomatis ignaros, inconditis gesticulationibus verborum locum vios, audientium animos miris modis delinisse dicitur. Conflato itaque Cenciatorum quos vocant, exercitu se ducent præbuit; & ad hereticos ferro flammisque excindendos perrexit. In campaniæ etiam octoginta sex Fratricellorum oppidula combussit. Deinde in Germaniam transiens, Hussitibus grave intulit bellum, & effugatis assecratum suorum zeli beneficio ut plurimum potiora tulit.

Profligatis Bohemis, communè deinceps Christiane reipublice bono operam edidit. Concisipset enim plurimum centum millibus Cruciatorum, Taurino, munitionem Hungariæ urbi, à Mahomete Turcorum imperatore obesse, anno 1456. supplicias tulit: ubi non solum milites verbis atque orat. omibus animavit; sed ipse etiam Crucem vexilli loco Christianis præferebat, in primis acie fortissimè rem gessit; & insignem Turcorum stragem edidit. Obiit Willaci in Diocesi Quinq. ecclesiensis die 111. Octobris, anno 1456. ætatis suæ 71. à Gregorio XV. Beatorum numerò ascriptus.

S.Æ.C. XV.
ab An.
MCCCC.

SCRIPTA.

Tractatus de Papa & Concilio seu Ecclesiæ auctoritate, adve. a concilio Basiliensi. Extat inter Tractatus Juris Pontificii edicos 1584. Tom. XII. part. 1. p. 121.

Speculum Clericorum, seu Sermo ad Clerum in Tridentinâ Synodo Diocesana anno 1419. habitus. Prodiit lectum cum præcedenti Tractatu *Vener.* 1580. 4^o.

De instructione seu directione simplicium Sacerdotum.

Defensorium Tertii Ordinis à S. Francisco instituti. Tres istos Tractatus imprimi curavit Antonius Amicus Apertus. *Vener.* 1580.

Speculum Conscientiæ. Habetur inter Tractatus Juris Tom. 1. p. 323.

Tractatus de Canone Penitentiarum: ibid. Tom. 1. p. 395.

Tractatus de Excommunicatione: ibid. p. 388.

De Matrimonio, per modum Causæ: ibid. Tom. 1. p. 77.

Repetitiones aliquæ in Iure Civili: *Vener.* 1587.

De Iudicio universali, & Antichristo, ac Belli spirituali, *Vener.* 1578.

De usuri & Contrahendo. *Vener.* 1583.

Alia plura scripsit Capistranus, adhuc inedita quorum Indiculum exhibet Possivinus Apparatus Sacr. Tom. 1. p. 835. & Bellarminus de Script. Eccl. p. 391. præ aliis vero Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 195.

LAURENTIUS VALLA, Patricius Romanus, anno circiter 115. natus, S. Theologie Doctor, & Ecclesiæ S. Joannis Lateranensis Canoniceus. Claruit anno 1440. Vir omni humanioris literaturæ genere probe lubatus; acris verò ac supra modum mordaci ingenii; qui omnibus minus Latine loquentibus dicam scripsit: nec Theologos sui sæculi vanis dogmatibus & ineptis argutis dedicis acuto calamo perfringere dubitavit. Censoria istiusmodi libertate innumeros sibi inimicos conciliavit; & in his Joannem Fr. Poggium, quocum ferale bellum scripsit commisit. Romam tandem seu sponte, seu Pontificis iussu digressus anno circiter 1445. Neapolim se contulit ad Alphonsum V. Aragoniæ Regem; qui quinquagenario Latinæ linguæ elementa tradidit. Tantum tamen patriam nactus vix rogum, cui à fidei Inquisitoribus addicebatur, evitare potuit. Cum plurimas enim Ecclesiæ Romanæ traditiones erroris damnare non veretur; & aulæ Pontificiæ affectis ad flammam rogatus est. Id supplicii quidem

1440.

ÆC. XV.
1. An.
1444.

lib. 7. Ep. 1.

quidem Alphonſi precibus evaſit Valla; ſcopis tamen in furo calus crimen ſuum luere coactus eſt. Romam denuò reverſas, quocundam amico- rum ope Pontificem ſibi propitiū reddidit; & accepta docendi potestate, lauro inſuper ſtipen- dio donatus eſt. Obiit anno 1463. Calend. Septil. ætatis ſuæ 50. De tanto Critico judicium ferat Eſcalinus * & nevarimant. Et quis tam exigui, inquit, animi eſt, cuius peccata tanti invidie angu- ſtiæ concludunt; ut Vallam non & magnifice lau- det, & auri quæſu maxime: qui tanta indultis, tanto ſtudio, tanti ſudoribus barbarorum inſupis reſeſcit, literas penè ſepultas ab interitu vindica- vit, præſeo eloquentia ſplendore reddidit Italiam: deſtitit etiam id præſtiti, ut poſthas circumſpectius loqui cogantur.

OPERA.

Elegantiarum lingua Latina libri vi. Lugduni 1444. 8°. Cantabrigiæ 1637. 8°. Libellus de reciprocatione Sui & Sui. ibid. Annotati in Poſt gium Florentinum libri iv. Apologeti & alia ſceni in eundem. Alii in eundem Liber. In Antonium Randenſem Annotationum libellus. Venet. 1481. f.

Epistola Apologetica ad Alphonſum Regem, ad- versus Titum Livium de duobus Targiniis.

Inveſtigatum ſive recriminationum in Benedi- ctum Morandum Bonniensem libri 11.

In Bartholomæum Facium Lugarem & Antonium Penarmitanum Recriminationum libri iv.

In Bartoli de inſignis & armis libellum ad Can- didum Decembrem Epistolam.

De Dialectica libri 111. Paſil. 1550. Venet. 1499. f.

De emendatâ Conſtantini donatione Declamatio ad Papam. Prodiit in Faſciculo rerum Expectod. Colon. 1531. f. 66. & inter Scriptores de Potestate Imperiali, &c. à Simone deſcardio editos Baſil. 1566. f. Argentorati 1618. f. ſecundum verò Lugd. Bat. 1620. 4°.

Apologia proſe & contra calumniatores ad Eu- genium Papam.

Annotaciones in Novum Teſtamentum ex diver- ſorum utriuſque linguae codicum collatione, Pa- riſ. 1505. Baſil. 1541. & cum notis Jacobi Revil Amſtælodami. 1611. 8°.

De voluptate & vero bono libri 111. Baſil. 1519. 4°.

De Libero Arbitrio ad Garſium Episcopum Her- denſem.

Prodiit omnia Valla Opera, hæcenus enu- merata, Henſlei Petri typis excuſa Baſil. 1505. o. f.

De myſtero Eucharistiæ Sermo. Argentini 1490. 4°.

De geſſis Ferdinandi Caſtella & Aragonia Re- gis libri 111, ab anno 1450. ad annum 1457. Prodiit Roma 1520. f. Uratiſſima 1546. 8°. Inter Scriptores Hiſpanicos à Roberto Belo editos Francofurt. 1579. f. Tom. 1. ab Andrea Schotto editos ibid. 1603. f. Tom. 1. p. 737.

Mitto Commentaria in Saluſtium, Emendatio- nes in Livium, Commentaria in Quintilianum Inſti- tutiones, verſiones Homeri Iliadis, Herodoti & Thucydidi Hiſtoriarum, & Aſopi Fabularum.

Latina, aliæque ejuſmodi, unâ plus vic- prælo emiſſa. Vicia Arifidis ab eo conſcripta MS. habetur in Bibliotheca Auguſtina.

ÆC. XV.
ab An.
MCC 6

FLAVIUS BLONDUS, ſeu rectius inverſo ordine *Blondus Flavins*, gentiliſus, pa- tria Forolivienſis, natus eſt anno 1388. Humaniorum literarum ſtudio, prout ſcilicet illius ævi ingenia ferebant, operam non inſuſcitum navavit. Romam proſectus, Cardinalium quo- rundam favore in aulam Pontificiam accitus tuit, & Eugenio IV. ab Epistolis ſcribendis admodus, & ab eo ad Venetos unâ cum Recanatens Epil- copo mox legatus. Claruit anno 1440. ſequen- tium etiam Pontificum Secretarius uſque ad iſum II. ſub quo Romæ pauper admodum, ut Philoſo- phum decuit, diem obiit anno 1463. die 14. Junii, ætatis ſuæ 75. reliſtis quinque filiis de meli- ori nota literatis; quos ex Margaritâ, illuſtris inter Romanos ſanguinis ſæminâ, ſuſcepit. Talem de æcoliam ſecti Joannes Gobelinus *. Procul Blondus ab eloquentia præſeo ſuit; neque ſatu diligenter, quaſi ſcriptu, examinavit: non- quam vera, ſed quam multo ſcribere, entam habuit.

1440

* Commensat
Pii II. Pont.
L. 11.

SCRIPTA.

Historiarum Decades 111. (quarum tamen ultima libros xi. completitur) de rebus in Occidente geſſis ab Imperii Romani inclina- tione uſque ad ætatem ſuam, ſeu ab anno Chriſti 410. uſque ad an. 1440. Hiſtoriam illam (quod in Blondi laudem hæud parum cedit) in compendium redegit Pius II. Pontifex. Prodiit ſeculim. Venet. 1484. f.

Roma inſtituta libri 111. ad Eugenium Papam; quibus qualis ſuo tempore eſſet Roma, poſt cre- bras devaſtationes reſtituta, deſcribit.

Italia illuſtrata libri 1111. quibus Italix in xviii. Provincias diſtix urbes & regiones, relique ſequioris ævi maxime notabiles commemorat.

De Veterum origine & geſſis liber, à jacta Reipublicæ fundamentis uſque ad capem à Sa- racenis Ptolemaidem, ſeu ab anno Chriſti 456. ad 1191.

Roma triumphans libri x. quibus de veterum Romanorum rebus, religioſe, Reipublicæ ad- miniſtratione, militiâ, moribus, & triumphis agit.

Prodiit omnia Blondi Opera Baſil. 1559. f.

AMBROSIUS CAMALDULENSIS, gene- talis, partim habuit Ponticum Flaſminie oppi- dum nō procul à Florentiâ ſitum. Decimum quatum ætatis annum agens, Monachorum Camaldulenſium qui eremum quandam inter Appenninos montes incolant, Ordini inſtitutus eſt. Vir pro ſæculi ſui capu eruditiffimus, quod- que illa ætate paucis contigit, utriuſque linguae peritus. In Græcis Emanuellem Chyſolorum Ve- netiſis docentem audiit; tanſque ſtudio Græca- rum literarum ſcientiam excoluit, ut à Sgropulo ꝑ inter omnes Latinos & idcirco maxime in- jure meritoque habetur. Tandem Ordinis ſui Abbas Generalis conſtitutus, ſclaruit anno 1440. Euge- nio.

1440

† H. B. Com-
cil. Florent.
ſec. 12. cap.
21.

SÆC. XV. adeh non iniquis, ut vivicomburum illis à Cle-
ro Anglicano sepe inflicium vehementer im-
probaret, minoribus argumentis & ratione soli
controverfiam diffundendam esse ratus. Ecclesie
Reprehenfivæ, seu Papæ, seu Concilii Genera-
lis, infallibilitatem, quæ quidem post habita
isto ævo Concilia Constantienſe & Baſilienſe in
Scholis paſſim venditari coepit, acriter ſcrip-
tis oppugnavit; Eccleſiamque fidei Articulos
deſinientem & errare poſſe & revera ſapius er-
raſſe contendit. Alias adhuc opiniones Vir ſu-
pra communem ſæculi ſui ſortem eruditus ab
egregia antiquitatis cognitione hauserat, quæ
tunc temporis quidem parum notæ, ab omnibus
verò jam receptæ, hæreſes ſuſpicionem illi
apud indoctos atque æmulos præſules move-
runt. Poſt Ham, hirci itaque Ducis interitum
ad Synodum Lamehanam anno 1457. citatus, à
Thoma Bonchiero Arch-epiſcopo Canarien-
ſi, epifcopis Wintonienſi, Lincolnienſi, Roſ-
ſenſi, ac viginti quatuor inferiora ſubſellii
Theologis hæreſes accusatus eſt, erroreſque
aliquos partim ex ſcriptis ejus collectos, partim
inimicorum fraude conſictos, abrenunciare jū-
tus. Palinodiam egit in Templo D. Pauli Londen-
ſi die 14. Decembris ejusdem anni. Quid illi
exinde conſigerit, parum conſtat. Tradunt non-
nulli eum in carcere necesse clauſtellina ſubſana
eſſe, alii in ædibus Epifcopalibus ad mortem uſ-
que incarcerationam, plures verò in Cænobium
quoddam ceſſiſſe, dario illi ex redditibus Epifco-
palibus exiguo admodum ſtipendio. Utcunque
parvo illum tempore dignitari ſui ſuperfuſiſſe,
inter omnes convenit. Næ verò ludibrium de-
bet nuperi Indictæ * Librorum prohibitorum &
expurgandorum Hiſpanici Authores qui Peſca-
cum noſtrum Cicilienſem Pſeudo-epiſcopum
vocat, & Profeſſorem Oxonienſem Lutheram
fuſſe ſomniant. Certè non alius illius ævi Scri-
ptor Eccleſie Romanæ cauſam majori acumine
atque eruditione contra Wiclevitæ egit; utcumque
iſ fuerit, qui peſſimas morum ac diſciplinæ cor-
ruptelas in Eccleſiam invectas eſſe diſſimulare
nollet; & craſſuſculas, quæ tunc paſſim vige-
bant, ſuſpitiones improbare.

SCRIPTA.

DE Fide libri II. formâ Dialogi inter Pa-
trem & Filium, Angliæ conici præ, quo-
tum prioræ fidem Argumentis duntaxat proba-
bilibus, non demonſtrativis, niti probat; po-
ſteriore S. Scripturam unicam eſſe fidei Regulam
acutè ſatis diſputat. Liberi iſte poſterior, una cum
Excerptis ex prioræ nonnullis, proluxâ Editoris
Præfatione illuſtratus, in lucem emiſus eſt Londen-
ſi 1658. 4^o. Integrum erat Opus MS. in Colle-
gio SS. Trinitaris Caneab. Paucis admodum
ante obitum atque actum Palinodiam annis Opus
iſtud Peſcucus compoſuit. Siquidem non ſolum
Reprehenſoris (quem anno 1449. evulgavit) a ſe an-
te hæc conſcripi inibi mentionem facit; verùm
etiam complures, quos ſeſcè conſcripſerunt eſſe
in Repreſſore promiſcet, libros veluti jamdiu ſu-
per nec edicos commemorat.

Repreſſor nimia Cleri reprehendiſſet, Opus
iniprimis proliſum, ac ſummo, ut videtur, ita-
Append.

dio eliminatum; quò recepta Eccleſie Romanæ
dogmata acriter adverſus Wiclevitatum obje-
ctiones Authore vulgari idiomate fuſe altitui.
Integrum Opus in v. partes diſtribuitur; quarum
prima impugnatoris à Wicleviſtiſtis tunc generali
argumento propugnat; reliquæ ſingulos ordines
tuentur. Prima itaque parte Palmarum Wicleviſ-
tarum, qui nūc fuſe dogmatum ſive Cæremonia-
rum, niſi à S. Scriptura expreſſe approbatorum,
recipi voluerunt, objectionem aggreditur; idque
inprimis probandum ſumit; nequaquam in id
nobis datam eſſe S. Scripturam, ut illa, quæ natu-
ralis ingenii viribus dignoſci poſſent, revelaret;
adeoque innumera Chriſtianis omnibus necella-
rio faciendæ ac credendæ eſſe, de quibus ne ver-
bum quidem haberet S. Scriptura; immo poſterum
fidei argue officiū Chriſtianis parum eſſe ratione na-
turali petendam eſſe. Chriſtianam enim religio-
nem (ſi Sacramenta excipias) nihil penitus addi-
diſſe legi morali; adeoque totam (ſi Sacramen-
ta demas) non in S. Scripturâ, ſed in ratione
naturali primarij fundari. Hinc ſequi & quod he-
gis & rationis naturalis dictis obtemperandum
eſſet; etiamſi Chriſtus & Apoſtoli aliquid iſtis
conſuetudinibus prædicaverint. S. autem Scripturam
unicam eſſe veritatum revelatarum normam ac
meſuram, tanquam indubitatum & ab omni-
bus receptum dogma ubivis ſupponit; quin &
ſæcenis ferè locis luculenter aſſerit. Parte ſe-
cundâ Imaginum uſum; & Peregrinationes reli-
gionis cauſâ ſuſcepas defendit; acutè quidem
ſatis nece inerat; adeo invictè tamen veritate;
ut abſurdas ſæpenumero ſententias tuæ ſuſcep-
tæ habeat. Ut alia enim ejaſcemodi raceam; Ju-
deorum ac Gentilium idololatriæ originem &
naturam explicans, tantum paulò ante Chriſtum
natum Philoſophiæ indies auguſcentis beneficio
veritatis jubar eluſiſſe prædicat; ut omnes à
Chriſto nato Gentiles (ſi pauculos obſcurè no-
minis excipias) idololatriæ crimine penitus im-
munes fuerint. Inter agenda verò imaginum
cauſam cultum iſ exhiberi oſtendit probat;
idque duntaxat licere contendit, ut commemo-
rativa Dei beneficiorumque ejus ac Sanctorum,
nequaquam repræſentativa, ſigna in Eccleſiis af-
ſerrentur. Parte tertiâ fundus atque ampla parti-
monia poſſidere Sacerdotibus Chriſtianis licere
probat; & miniſtrantiſ culpam jux miniſterio de-
bitum non auferre, neque Laicis decimas illi de-
bitas ſubſtituendi potestatem conferre, contra
Lollardos aſſerit. Conſtantiſi laterum donatio-
nem, quam Sylveſtro Papæ olim factam eſſe Po-
tiſſicū craſſiores ſubultrant, uberrimis valiſſimis
argumentis impugnât. Parte quarta diverſos ſa-
cerdotij gradus in Eccleſiâ neceſſario admiſtendos
eſſe & à Chriſto inſtitutos fuiſſe demonſtrat contra
Lollardos, qui puritatem omnium ſacerdotum
peroptarunt; neque alios, præter Presbyteros ac
Diaconos, ordines admitti voluerunt. Capite
quarto, Petrî, ejusque ſucceſſorum, Pontificum
Romano-um, primatum aſſerit: & ſequentiſ,
Leges ab Eccleſiâ præſcribuntur citæ & indiſſerent-
es rectè condi & homines ad eaſdem ſervandas
licetè regi poſſe diſputat. Nimiam tamen vi-
tium ſundiu inveſtiam eſſe non illibenter agno-
ſcit; & innumera, quæ exinde ori ſunt; mala
dolet;

* Par. i. c. 11;

† Par. 3. c. 11;

H dolet;

SÆC. XV.
A. 17.
MCCCC
* Par. 4. c. 3.

dolet; quin & librum eâ de re scripturum esse
vovet*, atque voto Deus annuat, precatur. Par-
te ultîma singulares & à vulgo Christiano di-
cretas Religiosorum Ordinum vivendi forma-
las, peculiares habitum, magnifica ædificia,
aliasque consuetudines tenet. & Capite tertio,
varias Hæreticorum sectas, quæ antiquam Ec-
clesiam divexarunt, earumque dogmata, recen-
sent, postremo loco Waldenses & Wiclevitas ap-
ponit. Hæcenus iuxta Ecclesiæ consuetudines à
Lollardis impugnatis defenderat. Quinque alie
pari modo propagande testabant, viz. i. Pre-
ces Sancti oblatæ & communicatio meritorum
à sacerdotibus & Monachis passim vendicata.
II. Nimia vasa pretiosiorum in Ecclesiis as-
servatorum multitudo, quæ vendi & in egenos
distribuî melius possent; & honor imaginibus ac
reliquiis Sanctorum datus. III. Affidua Sacra-
mentorum usus, maximè verò divinus, qui Ec-
clesiæ clerentis exhibetur, cultus. IV. Iura-
mentorum usus à Clero usurpatus & aliis imposi-
tus. V. Penarum capitalium & belli usus ab Ec-
clesiâ approbatus. Quon verò capita ista aliis in
libris sanè pertractant; amplius de iis dilate-
re hic loci noluî. Integrum Opus MS. per-
volsi in Bibliothecâ publicâ Cantab. Clâss. 4.
fig. 3. in fol. & quamplurimis, quæ notari me-
ruerunt, locis bina præ alia selegi; alterum de
Canonicis S. Scripturæ libris, de Sacerdotum
nuptiis alterum, quæ Latine verba in Lectorum
gratiam subicerem.

Par. 1. cap. 19. *Paræ in sui defensionem Histo-
riam Sæculi adversarii producere non debent,
Danielis xiii. cap. Iste enim locus & Historia a-
nt S. Scripturâ parit, sed hyperph. Verum an-
tem Danielis liber, quantum quantum est S. Scriptu-
râ, in duodecimo capite terminatur, ut Hieronymus
interpret testatur. Atque itum par. 2. cap. 7.
cùm sententiæ de Idololatriæ origine ab ipso
prolatæ Hæreticus obijceret locum Sapientiæ
xiv. Authorem istius libri hallucinatum esse as-
seruit; ac diu subdit Iste locus Sapientiæ xiv.
falsus est; neque ita credam, integrum mihi est.
Liber enim Sapientiæ noster est S. Scripturâ liber;
nullaque affirmatio ejusdem libri Sapientiæ auctoris
Scriptorisque, cui nomen erat Philo, nequaquam pa-
rem meretur fidem; neque tantum habes ponderis
quantum S. Scripturæ, atque argumenta superius à
me rite de re prolata. — Atque iten quidem mi-
hi videatur fidem xiv. capiti Sapientiæ nequaquam
in hac re adhibendam esse. Si eui rudioris ingenii
mirum videatur, distillum Sapientiæ librum tam exi-
mum in Bibliis hædierum tempore locum obtinere;
quin & par, atque alios S. Scripturâ libros; si-
leniitate in Bibliis collocari; illi sic respondeo. Sub
Ecclesiæ primordiis paulo post Christi passionem
Scripta hodie ad Sanctissimum Incutientia, rari ad-
modum & pauca erant; si libris ejusdem argumens
ab illo tempore conscriptis conferantur. Postmodum
cum Christiani maximo pium librorum studio af-
ficerent, cupiunt nitem desisterentur; ob devotionem
& aviditatem, quæ servitilis delirium homines
que temporis exceperant, in Bibliis sua descrip-
serunt & Philonis librum, qui Sapientiæ appellatur;
& Iste filii Strach librum, qui vocatur Ecclesiasti-
cus; aliisque plures, ob magnum devotionem, quæ
Christianis tanta pium librorum caritate tempo-*

*re in ejusmodi libris ferebantur, quamvis sanè SÆC. XV.
normis dictos hosce libros à S. Scripturâ non esse; ab A.
quod Hieronymus utique claris testatur libris MCCCC
ab S. Scripturâ pariem non esse. Præter verbi illa
devoto dictos libros in Bibliis collocandi ab om-
ni tempore, quo Bibliis à privati descriptis pas-
sim habebantur, in hunc usque diem non cess-
avit. Exinde tamen istorum librorum auctoritas
non alius, quàm alius, attollitur; nec exempli
gratiâ eo usque extendi amplius potest; ut argu-
mentis nuda librorum affirmatione majoribus præ-
ponenda sit.*

Par. III. cap. 15. *Quamvisque aliamque Apo-
stolus aliquis aut Scripturâ ejus in morali sacerdotis
conversione usurpavit peribiles; istam alio-
quem sacerdotem frequentari rationi non repugnat
aliter enim Apostolus & Scripturâ ejus quid-
dam variis contrariis peribiles; quod nequa-
quam concedendum est. Ita verò res habet; ut à
sacerdote aut alio quolibet Christiano omnia cibo-
rum genera, quantum sufficit, accipit De gratia, acci-
pi Scripturâ sanè approbet, ut patet ex 1. Tim. cap.
14. Pari modo ista utilis, ut sacerdos ex omnibus
virginibus sibi uxorem pro libitu eligat & accipiat
(modi cupias statim post prima uxoris obitum non
ineat) atque liberos gignat, possessiones teneat, sa-
melliam habeat, liberos alios & edaces, uxorem pos-
sessiones & liberos gubernet, atque illis præcipiat;
ista inquam alia à Paulo, ac pari argumento à cate-
ris Apostolis comprobatur. De Paulo res patet ex eo
quod scriptum est 1. Cor. vii. cap. in initio, ubi ad
vices generaliter Corinthi Christianos, atque adeo ad
sacerdotes non minus quàm alios verba facit. 1. Tim.
3. cap. & Tit. 1. cap. suo sensu accipiuntur, quæ Pauli
temporibus, & à Pauli evo ad hunc usque diem per
universam Græciam in Ecclesiâ sanctis Ecclesiâ istius
praxi demonstrat; quin & secundum intellectum,
quon verbi illis apostolus Ecclesiâ Occidentali à
Petri ac Pauli dictis ad Augustini usque tempus;
nisi sacerdotum in Ecclesiâ Occidentali consuetudo
Augustini evo recepta demonstratur cum Historia
Tripartita ubi de Concilio Nicæno verba facta, atque
ipso Augustino, qui Sacerdotum suo tempore usque
verum mentionem, fecit. Negari tamen non possit
Paulum Timotheo Ep. 1. cap. v. consilium dedisse, ut
semetipsum capiti servaret.*

Cæterum Operis istius conscripti tempus ex
eodem certissime definit potest. Atte 6. l. m. V.
cap. 6. annos ab invasione inter Anglos & Gallos
bello 14. effluxisse sæpius dicit; adeo ut anno 14 19.
scriptum esse necesse sit.

Præter libros supra recensitos scripsit Peacocus
alios à semetipso in istidem memoratos, viz. Iu-
stam Doctrinam æstimantem Latine, Iustam S. Scri-
pturam æstimantem tribus partibus comprehen-
sam Anglice: De religione Christiana; De matrimo-
nio, de implendis IV. Tabulis Testamenti, cupis tercia
pars de usura egi. De Extensione IV. Tabularum; De
Sacerdotio; De Christiana fidei regula; Librum de
fide, atque alium de Sacramentis Latine; Donatum
in religionem Christianam distillum; Donati se-
quentem seu Appendicem: Provocantem Chri-
stianorum, De Evangelicis Consiliis; Demonstran-
tione Christiana fidei, De Baptismo; De Eucharis-
tia; Præconem: De signis in Ecclesiâ, seu de cal-
ce; De Doctrina; De Ecclesiâ Latine. Por-
to Par. 3. Repetitur cap. 12. sepe librum de
subalio

S.Æ.C. XV. *fabulis Legendarum* scripturum esse in se recipit Pat. 4. cap. 2. libros de *Rapifino*, & *Panicensis*, Latine; Pat. 1. cap. 2. *Legionem* linguæ vulgaris in Laicorum usum: ac demum Pat. 1. cap. 6. de *Leihonem* & cathedrâ Academicâ habitatum volumin edictum esse pollicetur.

* Cent. 8. Alios adhuc recenset Baleus *. Puta, *Defensio-rem*, *Declaracionem*, *Synobium*, *Ad Godbardum Admonitum*, *Epistolam*, (quem M.), in privatâ Gualteri Copi Bibliothecâ existisse prodit Jame-
cap. 129. luss †) *Divinum Officium*, *Enchiridion*, *De Providentiâ Dei*, *De libertate Evangelii*, *De secularium potestate*, *De aequalitate ministrorum*, *De legibus & doctrinis bonorum*, *De communitate sub iura-que specie*, *Contra mendacitatem templi*, *De sua Palindromia*. Verum præter Opera bina primo loco recensita vix alia exstare putem. Edidit quidem Joannes Io. us, una cum Articulis seu Aphorismis Wiclevianis. Collectanea quorundam ex Pæ-
† Echlog. cæto. Cas- trob. par. 2. coci scriptis *Argentine* 15.4.8°. Libellum autem istum mihi nondum videre contigit.

† Echlog. cæto. Cas- trob. par. 2.

1444. LEONARDUS DE UTINO, aliis *Relu-mentis*, nonnullis *Miscenſis* dictus, gente Italus, Ordinis prædicatorum socius, Gymnasii Bouonienſis Rector ac Professor, Eugenio IV. Pontifici à iacis Concionibus, & Dominicano- rum in Lombardia Provincialis, claruit anno 1444. Nec plura de eo constat.

SCRIPTA

Sermones floridi de Dominicis, & quibusdam *Festis*, quos Florentia prædicavit anno 1415, & Venetiis. Prodiit *Lugduni* 1496. 166d. 1516. 2. Tom. 4°. Idem forſan sunt *Sermones Aurei* Utini 1466. nescio an non & *Sermones Quadragenaſes de Dominicis*, Ulmæ 1478. *Lugduni* 1496. excuſi.

Sermones de Sanctis, qui sub ipsâ titis Typo- graphica inculpabili excuſi prodierunt ann. 1446. ubique loci mentione, *Vitæ* 1475. *Spiræ* 1479. *Lug- duni* 1495. 4°.

Tractatus de locis communibus Criticonatorum, Ulmæ 1478.

De Legibus Opus facti tractu molis. Prodiit *Venetis* 1475. f.

1444. BETRVS DE PILICHDORF, natione, ut videri, Germanus, S. Theologiæ Professor, claruit, si ex notâ ad finem libri appoſita con- jectare liceat, anno 1444. Scripsit *Librum contra Seſſam Waldenſium*, qui cum Reinertii Sachoni Opere ejusdem argumenti à Greſero editus est *Inſtigat*, 1515. p. 201. ubi & pars *Tractatus contra pauperes de Lugduno* repetitur, p. 279. Habetur utrumque Opusculum in Bibliothecâ Patr. Tom. xxv.

1446. ANTONINVS, vero nomine *Antonini*, ob puſillam verò ſtaturam *Antoninus* dictus, gente Italus, patri, Florentinus, Nicolai & Thomæ filius, natus est anno 1389. Primâ ætate Juri Ca- nonico Fœſilis operam dedit. Sedegennis Præ- dicatorum Ordini ſe adjunxit & in Conventu Cortonenſi cucullum induit, Lucentium Ripa- fraſtam præceptorum ſortitus. Adulterio factus, *Append.*

cùm doctri- & pietatis famâ emirere coepit, S.Æ.C. XV. Comobiis Dom-nicanorum Cortonenſi, Roma- ab An- no S. Petri Neapolitano, S. Marci Florentino, MCCCC. Senenſi, Capetano, Suelino, & Poſulano or- dine præſectus eſt. Plures Reipublicæ Floren- tinæ nomine legationes adhuc Fraterculus ad diverſos principes, maxime verb ad Martinum V. & Eugenium Pontifices, obiit. Tandem Vi- carius Generalis Congregationis Neapolitanæ conſtitutus, anno demum 1446. 17. Id Februar. Archiepiſcopus Neapolitanus ab Eugenio Papa invitatus admodum renuncians eſt. Anno 1447. atque iterum 1455. ætatis lux 7. In Eccleſia S. Marci ingenti Pompa ſepultus. Pius enim II. Papa Florentiæ tunc præſens tuncis carandi onus in ſe ſuſcepit; omnibuſque cadaver ejus, antequam terretz mandaretur, oculiſtis plenariam ſeptem- annorum ac totidem Quadragenarum indulgen- tiam conceſſit. Neque enim ſine inſigni ſanc- titatis famâ deceſſit Antoninus: quin mira de il- lius pietate, vigiliis, humilitate, ac charitate na- rant viæ ejus Scriptores ſynagula verb ſine fine, ſine ſonante accumulans. Tantiſſim quoniam etiam vivus adhuc de ſe excitaverat ſanctimonie opinionem Antoninus: ut Nicolaus V. Papa de eo dicere ſoletet, Antoninum non mitis vivum, quam Bernardinum Senenſem mortuum in Sanctiorum album reſecti meruiſſe. Id tandem in votis ha- buiſt Leo X. ſed morte præreptus rem Hadriano ſuccellori abſolvendam reliquit; qui Antoninum Calendario intulit anno 1523. Pietatis certe fa- mam Antonino denegare hanc æquum erit: id ta- men dicere veritas cogit, eum nullius judici- ſcriptorem fuiſſe, qui aniles ac putidiſſimas fabu- las undequaque convellere ſolet.

SCRIPTA

Summa Hiſtorialis, ſeu *Chronicon Triparti- tum*, à mundo condito uſque ad annum 1459. ex pluribus Hiſtoricis (quos ipſe in Præfatione recenset) conſarcinatum. Prima pars ab Orbe condito ad Conſtantinum M. f. cauda exinde ad annum 1311. ſectia exin ad ſua uſque tempora pro- ducitur. Prodiit *Venetis* 148. *Norimbergæ* 1484. *Ba- ſil.* 1491. & cum notis P. Mauri *Lugduni* 1586. 3. Tom. f.

Summa Theologica, in 17. partes diſtributa. Pro- diit *Memmingæ* 148. *Argentine* 1496. 4. vol. f. *Ve- net.* 1591.

Summa Conſueſſionalis, Argentine 1491. 1499. 4. *Paſil.* 1568. *Lugduni* 1564. 8°. *Venet.* 1572. 160.

Annotationes de Donatione Conſtantini M. Ha- bentur inter alios aliorum *Tractatus Colon.* 1555.

Dialogus de Diſcipulis Emmanuicis, una cum Autoris vitâ, ante annum 1500. alicubi typis im- preſſus.

De virtutibus liber, Notibergæ 1471.

Tractatus de Excommunicatione, De Interdictis Eccleſiaſticis, De Irregularitate, De Suſpenſione, & De Pſuris, repetitur inter *Tractatus Juris Vene- tiis* 184. editos.

Opera Antonini inedita dabant Alcamura Biblioth. Prædicat, pagina 181. & Michael Poc- cianſius

H 2

cianteius

SÆC. XV. cianc us Catalog. Script. Florentin. p. 13.

ab An.

MCCCC.

1447.

NICOLAUS V. *Thomas Sarzanus* antea dictus, patriâ Genueſis, vel ex Platina mente, Lucenſis, humili loco natus, Bartholomæi Chiturgici filius, bonarum literarum studio Nicolai Albergati Cardinalis beneficio Bononiæ inſtituit. Dein in Curiam Romanam accitus, poſtquam in Diſputationibus Ferrariæ & Florentiæ habitis doctri-næ ac prudentiæ famam ſibi conciliaſſet; ab Eugenio Pontifice in Germaniam legatus eſt ut Fredericum Imp. & Imperii Principes à Concilio Baſilienſis partibus ad Romam ſedi obſequium revocaret. Fecit id Thomas, & partim diverſis orationibus, partim effuſis reformationis propoſitis ſecuturæ promiſſionibus Germanorum animos flexit & ſchisma ſuſtulit. Romam an. 1446. reverſus, Cardinalitum galeum, & Episcopatum Bononiæſem laboris mercedem tulit. Anno 1447. Poſt Eugeniū mortem Pontifex Romanus electus eſt die v. coronatus die xix. Martii Anno 1449. Felicem Anipapam Concilio Baſilienſi Eugenio depoſito ante decennium ſubrogatum, Frederici Imp. potentiâ atque armis uſus, Papam ſemet abdicare coegit. Abdicanti locum in Cardinalium concilio dedit; & perpetuum Germaniæ legatum conſtituit. Ceterum civilibus Italiæ bellis ſe immiſcens, rebus Eccleſiaſticis parum vacavit. Obiit anno 1455. die xxiv. Martii. Summus literarum ac literatorum Patronus; qui quidem omnes ferè ſæculi ſui viros doctri-nâ inſignes ſtipendiis ditavit; innumera ferè veterum Scriptorum monumenta toto orbe conſpecta ſumptu ſuo exciſit & in Bibliothecâ Vaticana reponi fecit; primique omnium artes liberales & Græcâ in Italiâ liberalitate ſuâ poſtmiſſiō inſuſcepſiſſe viſus eſt. Extant *Epistolæ vi.* & *ſuſſumme Oratoribus ſuis data pro exortando ſchismate*, Concil. Tom. x. pag. 1121. *alſe plures Epistolæ* apud Beovium ad an. 1447. &c. Waddingum Annal. Minor. Tom. V. & in Bullario Romano.

1448.

MAPHÆUS VEGIUS, gente Italus, Patriâ Laudenſis, Martini V. Pontificis Datarius; ſeu Libellorum ſupplicum Magiſter, Canonicus Romanus, poeta atque Orator inſignis, elaruit anno 1448. Obiit anno 1458. apud Auguſtinianos ſepultus in Sæculo S. Monicæ, cujus corpus ex oſſibus Tibertinis Romam transferendum olim curavit. Vir æmaniorum literarum ſcientiâ, Poſi præſertim, inſignis; qui, Jovio * judice, *heroico ſpiritu Martem ſcilicet anata-* *vit, omnes ferè à mille annis illuſtres Poetas, nec excepto quidem Petrarchâ laureato, præclarâ cum laude ſuperavit.*

* Elog. Vi-

ro. illuſtr.

SCRIPTA.

De perfeſſerantia in religione libri vi. 12.

De educatione liberorum, & clari eorum moribus libri vi. prodierunt ſecutiſſim Baſil. 1541.

Diſputatio Terra, Solis, & Auris de Præſtantia diſceptantium.

Dialogus de miſeria & ſalutitate. Prodierunt ſimul omnia illa Opuscula Paris. 1511.

Dialogus Philoſophi dictum, ſive Veritas inſiſſa &

exulans. Lipſæ 1499.

Anthoniæ, ſeu de Vita S. Antonii Anachoretæ libri iv. verſu ſcripti. Amſterp. 1559.

De quarum bonum noviffimis Tractatus.

Paraphraſis in vi. Pſalmos Penitentialis verſa Elegiaco.

Opera omnia Vegii hæcenus recentia habentur in Bibliothecâ Patrum Tom. xxvi. pagina 632.

Officium Eccleſiaſticum S. Monica. Extat inter Officia Eccleſiæ Romanæ.

Libet de ſignificatione verborum in Jure Civili. Vicentia 1477.

Æneides Virgilliana liber decimus tertius, cum Virgilio ſæpius excuſus.

NICOLAUS CUSANUS, à viſo nazali Cuſi ad Moſellæ ſtupas in Trevirenſi Diocèſi ſuo, dictus, pauperculi cujuldum piſcatoris filius, S. Theologiæ & Decretorum Doctur. Primum quidem, ut nonnulli volunt, Canoniconum Regularium juxta Pennoſum ſodalit, & Monachi Wotoburgenſis Præpoſitus; dein Archidiaconus Leodienſis, & Decanus S. Florini Conſtantienſis. Ab anno 1451. Concilii Baſilienſis authoritatem fortiter propugnavit, edicoque Opere de Concordantiâ Cuiſi ei Papam Concilio inferiorem eſſe demonſtratum ivit; neque ipſas Picardiori Diocèſi, quibus tot retro ſæculis Orbis Chriſtiano ſuam fecerant Pontifices, convelleſcere ac falſi arguere veritus. Poſtmodum verò ad Eugeniū Partem anno circiter 1457. deſcendit, à Pontifice in Germaniam legatus eſt; ut Conſeſſiones quorumcunque audiendo, & à caſibus major etiam Penitentiarij reſervatis abſolvendo, nummiſ Germanos emungeret. Anno 1441. Nunciuſ Apoltoſicus ad Conventum Imperii Moguntinum miſſus eſt, ut Imperatorem ac principes à Concilio Baſilienſis obſequio abſtineret; pari in Galliam legatione haud ita diu poſt perſeſſus, Anno 1448. die xx. Decembris Cardinalitum dignitatem titulo S. Petri ad Vincula à Nicolao V. obtinuit; mox ad Germaniam remiſſus, ut Monachia reformaret, Imperii principes ad bellum contra Turcas ſuſcipiendum ciceret, & Jubileum Romæ brevi celebrandum prædicaret. Eaſi Episcopuſ Brixinenſis in Comitatu Tirolenſi à Nicolao conſtitutus, diſtinctum cum Sigifmundo Auſtriæ Duce ritum inſiſt. Noluit enim Sigifmundus Cardinales Episcopatuſ in diſtione ſua jure commendatitio poſſidere. Cuſianuſ ad Calliſtum Pontificem, qui Nicolao ſuccederet, provocat. Papi Sigifmundum excommunicat; & regioni ejus laeta interdicit. Cuſianuſ anno circiter 1459. Brixinum proficiſſe tur; & à Sigifmundo obſeſſuſ captuſque, grandis auri pondere ſoluto & remiſſiſ Eccleſiæ ſuæ privilegiis libertatem redemit. Sigifmundum quidem riuſ papa iterato anathemate ulciſciſcitur & Cuſianuſ riuſ ſede ſua privatuſ Italianam repetere neceſſe habet. Obiit Tuderti in Umbria pridie Idus Auguſti anno 1464. ætatis ſue 67. Corpus Romam delatum apud S. Petrum ad Vincula depoſitum ſuit. Vit erat ceuſenſe Catd. Bonâ * profunda ſcientiâ & ſubtiliſſimâ exercitatione limata. Eruditionem quidem ejus nulluſ facile negabit, conſtantiam omneſ deſiderant.

SÆC. XV.

ab An.

MCCCC.

1448.

* Notitia
Autor libe
Divin. Phil.
mod. pra-
miſſa.

OPERA.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC. G.

OPERA.

DE *della ignoranza libri 11 h*
Apologia della ignoranza.
De Conjecturis libri 11.
De falsitate Dei.
De Genesi.
Idioma libri 1v.
De visione Dei.
De pace Dei Dialogus.
De ludo globi libri 11.
De Fortuna.
Compendium seu directio veritatis.
De Pesset, sive de Principio rerum omnium
Triologus.

De Berylo.
De dato Patris luminum.
De querendo Deum.
De veneratore sapientia.
De apice Toveria.
De Deo abscondito Dialogus.
De Annunciantium Dialogus.
Excitationem libri 2.
De aequalitate.
De Catholica Concordantia libri 111. Ex Opere
istò excerptus est Tractatus de Denotione Constan-
tini M. qui in Fasciculo Rerum Expendarum
proliit Colen. 1515. p. 79.
Epistolarum liber.

Crivarianum Alcoran libri 111. Prodiit cum
Alcorano Basil. 1510. f. & inter alia ad-
versus Alcoranum Opera ibid. 1543. G.

De novissimo die.
De Geometricis transformationibus.
De Arithmetico complementis.
De Mathematico complementis.
De Quadratura circuli.
De sinibus & chordis.
De una velis curvæ mensura.
Complementum Theologicum.
De Mathematica perfectione.
Reparatio Calendarii.
Correctio Tabularum Alphonsi.
Prodiit omnia Cusani Opera Parisi 1514.
Basil. 1565. 3. Tom. f.
Dialogus de Staticis experimentis. Argentorae
1550. 4p.

1449.

MATTHÆUS PALMERIUS, natione
Italus, patria Florentinus; Poeta, Orator &
Historicus insignis. Claruit anno 1449. quousque
Chronicon suum perduxit. In Concilio tamen
Florentino partes non infimas tulit. Dantis Alig-
gerii æmulus librum de Angelis Italico versu
conscriptus, in quo eum de rebus divinis parum
caute locutus deprehenderet, in hæresis Arianae
susceptionem incidit; cumque errores suos revo-
care nollit, temeritatem capite luit, apud Cor-
nam civitatem flammis exustus: quod tamen aliis
factum negant. Scripsit *Chronicon* ab Oibe condi-
to usque ad annum 1449. quod cum Eusebii &
Prosperi Chronica subiungi solet, non nisi mu-
tilum hætenus lucem vidit, ea pars, quæ Prospe-
ri Chronicon ab anno 444. quo ipse decessit, ad an-
num 1449. continet. Integrum interius Palmerii
Chronicon penes Laurentium Pignocium Patavi-

Append.

num MS. extitisse fidem facit Vossius *. Prodiit
Chronicon dictum una cum Eusebii & aliorum
Chronica Basil. 1516. & alibi. Eatar etiam *Vita*
Nicolas Aretiaci ab eodem Italicè conscripta, Fi-
rentia 1538. 4°. Alia quedam ab eodem partim Latino,
partim patrio sermone elucubrata commemorat
Mich. Pocciandus †, viz. *Libri 1v. de Vita civilis*
ad Alexandrum de Alexandris, Historem Pisa-
nam, Epistolas & Orationes complures, & Poema de
Angelis: quæ quidem, quod sciam, nondum præ-
lucem subierant.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC. G.
* De Historiis
Lut. 1. 4. 7.

† Catalog.
Scriptor.
Florentinus
p. 124.

JOANNES CAPGRAVIUS, gentè Anglus,
patria Cantianus, Ordinis Augustiniani in Curo-
bio Cantuariensi Monachus, & post adeptum
Oxonii Doctoratus gradum, provincialis, Hum-
fredo Glocestriae Ducis à sacris Confessionibus, ac
summè familiaris. Claruit anno 1410. & inter
Theologos ævi sui Anglos principem locum ten-
uit, in solutos Ecclesiasticorum mores acriter de-
tonare solitus. Obiit Linna apud Nordovolgias
die 21. Augusti, anno 1464. Eduardo IV. rerum
petito, & apud Augustinianos sepultus est. Sic qui-
dem Balasus & Josephus Pamphilus. Pictæus verò,
cui suffragantur Vossius & Miræus, illum sub Ri-
chardo demum tertio, anno 1484. obiisse prodit.
Scripsit *Catalogum sive Legendam Sacellorum An-*
glia, quæ typis excusa prodit Londini 15. 6. f. Hi-
storiam istam expulisse dicitur Capgravius ex in-
genti ac pulchro admodum volumine ejusdem ar-
gumenti; quod in Bibliothecâ Cantuariâ MS.
asservatur. Alia etiam quamplurima partim Histo-
rica, partim Theologica, ingenii sui monumenta
plane non contemnenda, post se reliquit. Impeti-
um verbò in totam S. Scripturam commentatus es-
se dicitur. Amplum satis scriptorum illius Cata-
logum rexit Balasus Cent. viii. cap. 1. & ex eo Pit-
æus p. 671. ac Jos. Pamphilus Chron. Ord. Eccl. p.
82. Ex his erant MSS. *Commentarius in Genesim*, in
Bibliotheca Orientali Oxon. Cod. 10. in *Acta Apo-*
stolorum, in Bibl. Babiloniensi Oxon. Cod. 171. *De*
Synodo, ibid. Cod. 172. *Historiam de inclytis Hen-*
ricis omnibus, Regibus, Imperatoribus, Scipio-
nibus, aliisque, ad Henricum VI. Angliae Regem;
MS. in Bibliothecâ Colleg. S. Benedicti seu Corp.
Christi Cantab. N. 296. vidi. Habetur eadem, ta-
cito tamen Capgraviij nomine, in Bibliothecâ
Coutoniana sub effigie Tiberii A. vol. 8. Eatar ibid.
MS. sub effigie Vitellii D. 15. num. 4. *Vita S. Gilberti*
antis Ordinis Sempregheensis Anglicè à Cap-
gravijs scripta.

1451

Sub Effig. Ti-
berii E. 4.

THOMAS à KEMPIS, cognomeno
Hammerlein sive Mallentis, ex oppidulo cognom-
inae Kempis sive Campis Diocesæ Colonien-
sis oriundus, Joannis & Gertrudis filius, natus
est circa an. 1380. Tredecennis puer Daventiam
studiorum ergo à parentibus missus est; ubi Flo-
rentium, Fratrum Clericorum Præfatum, præ-
ceptorum sortitus est. Post septennium anno
1399. Monasterium Canonicorum Regularium
S. Augustini Congregationis Windelimensis in
Monte S. Agnetis prope Svollemten civitatem
firum petiit: ubi post exactum sub fratre Ger-
mano Joanne Monasterii Priore tyrocinii quin-
quentium anno 1406. h. ibiurum induit, post aliquot
annos Monasterii Procurator & Superior factus,

1454

H 3 Claruit

SÆC. XV.
ab A.
MCC CC.

Claruit anno 1450. Obiit grandævus anno 1471. ætatis suæ 91. Vir, si quis alius, pius & devotus; quem tamen nonnulli, quasi extra se raptum, Enthusiastam agerent, & tantum non delirare dissimulari nequit. De eò Sanctorum cœtui infestando in Ecclesia Romanâ modò cogitari innuit Papebrochius*, qui corpus ejus non sine prodigiis anno 1682. die xiii. Augusti repertum esse narrat; & ut reliquios enim cum aliquando venerari liceat, sperandum esse libidit.

* Constat
Chomart. a
Vital. Pon-
tif. pag. 1. p.
81.

OPERA.

Sermones xxx. ad Novitios Regulares.

Sermones ix. ad Fratres.

Vitiosus Corvones & Meditationes seu Orationes de Passione Domini, numero xxxvi.

De Imitatione Christi libri Opus non tam nobile, quàm Iesu & famâ magnam: cuius admittendum, venustum tamen, dictionum zelum, sententiarum pondus, & igneus pietatis scintillas multis milibus deprecadurunt. Mihi satis est, infigne Magni Bellarmini* elogium apponere. *Egerunt*,

* De Script.
Eccles. p. 387.

inquit, ab adolescentiâ, & usque senectutem hoc opusculum sapienter volvi & reperi: & semper mihi novum apparuit, & mecum etiam misere cordis meo sapit. Libri dignitatem nulli non agnoscit: de Authore verò feraci odio invicem digladiantur Scriptores. Ego sane memet hæc turbis non immittico, nec noitum est tantas componere lites. Aliorum tamen sententias breviter notare Lectori non ingratum fore arbitror. Commune ferè istique Codicum pariter ac Typographorum lustrigium Thomæ nostro Kempensi Opus istud adjuvat. Receptæ illi sententiæ favet Codex ipsâ Thomæ manu descriptus, qui ejusmodi notam in calce repræsentat. *Finitus & completus anno Domini 1441. per manus Fratris Thomæ Kemp. in monast. S. Agnet. prope Zuill.* His accedat styli similitudo, & spectata Kempensis pietas. Verùm ineluctabiles è contra difficultates militantes. Præterquam enim quòd notula dicti Codicis calci subiecta Thomæ Operis haud tam Autorem quàm descriptorem arguit; quodque Bonaventura* ex hoc Autore partem Capituli ultimi libri ad verbum citaret, & illa devoti cujusdam libelli de Imitatione Christi verba esse dixerit: allervant in Canobio Gerardimontensi Codex sine appoito Autoris nomine ante annum 1400. scriptus: aliisque adhuc antiquior Codex, cui Joannis de Gerfen, sive de Gessen, Abbatiss Vercedensis (clatule iste ab anno 12. o. ad 1245.) nomen præfigitur, in Monasterio Aronensi allervari dicite, cujus meminit Bellarminus, *

* Collat. 7.
ad Fratres
Tulolates.

* De Script.
Eccles. p. 386.

aliis in Kempensem prout: quin & editionis Venetæ anno 1501. Curatores, cum Joannis Abbatiss nomen præfixerint, ad Codicem ipsâ Abbatiss manu scriptum provocant. Posterior quidem difficultas (modò istiusmodi Codices revera extent) nequaquam expugnari potest. Priorem autem enervarunt Kempensis sectarii; dum Collationes supra memoratas Bonaventuræ perperam ascribi contendunt istâ inperitis ratione nixi, quòd Ubertinus de Casalâ, Bonaventuræ junior, in illis citatus reperitur. Hinc ab ineunte usque sæculo ingens inter Benedictinos, & Canonicos Regulares, à quorum partibus

stant Jesuitæ nata est controversia: illi pro Joanne, isti pro Thomâ; utrinque ne tanti Operis scripti meritum Ordini suo accipiant, tantum pro aris & focis pugnant. Pro Benedictinis in arena descendit Constantinus Cæcarius; pro Canonicis Heribertus Rosveydas, & Henricus Sommalias. His utrinque successerunt ingens gladiatorum numerus, qui Apologos, Vindicis, Refutationibus rem tegerunt. Nec intra modestos fines certamen flevit, conviciis quin & frangide utrinque agitur: illi, ablatos & immutatos Codicum MSS. titulos conquerunt; isti effusum Thomæ Opusculum indiculum ridet. Haud tamen ita fors læcunda istius controversiæ tulit, ut intra Thomam Kempensem & Joannem Vercedensem claudatur. Fuere enim, qui, tam Joannem de Gerfen, obicium Scriptorem, parum nòtint, nominis affinitate deciperet, Opusculum istud Joanni Gerfoni, Cancellario Parisiensis, adjudicarent. Verùm ea sententia dudum apud eruditos exalavit. Aliam in viam nuper Conjecturæ, Romæ anno 1667. editæ, auctori qui expensis utrinque argumentis, non minus sed plures Operis istius auctores fuisse opinatur; ita ut Thomæ quidam Kempensi Compilatoris gloriam relinquit; quorum verò librum Joanni Gerfoni indubitanter ascribat, de reliquis autem tribus dubitet, siutne ascribendi Joanni Vercedensi, an Ubertino de illâ Casalensi, an Petro Corbarienti: (qui Pœnitentiarum Romanum, assumpto Nicolâ V. nomine, anno 1318. usurpavit, & post biennium abdicavit) & allato demum Mariani cusulâ Florentini (quem anno 1430. floruisse putat) testimonio, in Petri partes propendet. Argumenta verò ejus diluit, ac Marianum integro sæculo juniorum esse demonstrat Daniel Papebrochius in Comatu suo Chion. Hist. ad Catal. Pontif. par. 1. pag. 82. Hactenus de Autore Operis de Imitatione Christi; restat ut ediciones aliquot subnectam. Prodixit igitur innumeris ferè vicibus exculum, & in omnes ferè linguas convertum, Anglicè, Germanicè, Gallicè, Italicè, Hispanicè, Bohemicè, Hungaricè, Arabicè, Turcicè, Græcè autem Augustus Viudet. 1615. Latine—1485. 8°. Venet. 1501. Antwerp. 1569. 12°. cum Herberti Rosveydâ Vindicis, Antwerp. 1621. 8°. ibid. 1664. 24°. Amsterdami 1679. 12°. Parisi. 1643. f.

SÆC. XV.
ab A.
MCCCC.

Soliloquium anime.

Horulio Rosarum.

Vallis Wierum.

De tribus Tabernaculis.

De disciplina Claustralium.

De fidelis Dispositione.

Hospitalis pauperum.

Dialogus Novitiorum.

Spiritualia Exercitia Religiosorum duplicia.

Doctrina Invenientum.

De verâ cordis compunctione.

De soliditudine & scientiâ.

De recognitione propria fragilitatis.

Epitaphium seu Enchiridion Monachorum.

Manuale parvulorum.

De elevatione mentis ad inquirendum summum bonum.

Alphabetum parvum Monachi in scholâ Christi.

ica

S.Æ.C. XV. seu *Alphabetum Religiosorum*. Prodiit Bonaventuræ alicupum *Argentine* 1491. Trithemius, Possevinus, Svecctius, & editiones nonnullæ id Kempensis ascribunt. Kempensis causam agit Rolveydus, Bonaventuræ Waddingus *, quo tamen Opusculum prologo simul ac Epitogo à Kempensis auctum esse non illibens concedit.

* De Script. pro. Ord. Minor. p. 76.

S.Æ.C. XV. ab An. MCCC.C.

* De Script. Eccl. p. 171.

Consolatio pauperum & infirmorum.
Orationes plurimæ admodum pie atque devotæ.
De mortificatione sui ipsius.
De Humilitate.
De Vita bona & pacifica.
Vita boni Monachi rhythmicè.
Hymni & Cantica valde pia & spiritualia.

numero x.

De Vita Christi ac de Beneficiis ejus Meditationes in iv. partes distributæ. Prodiit in seculum *Coloniæ* 1616. 8o.

Vita S. Lide vine seu Lidenigii Virginis, quæ diem obiit anno 1432.

Vita Ven. Magg. Gerardi Magni & D. Florentii qui Ordinem Fratrum Clericorum instituit.

Vita Disce pulchrum utriusque, D. Joannis Grande, D. Joannis Brucherinck, D. Luberti Kemeri, D. Henrici Brune, D. Gerardi Zuphanienfis, D. Aurelii Burenfis, D. Jacobi de Viana, Joannis & Jacobi vulgo Clerici, & Arnoldi Seibenhove.
Epistola vi. admodum miles & religiosæ.

Prodiit Thomæ Kempensis Opera *Neriberge* 1494. f. *Parisi* 1520. 1570. f. *Venet.* 1561. 1569. *Antverp.* 1574. 1480. 8o. cura Henrici Sommalii in tres Tomos digesta *Antverp.* 1607. 4o. 1615. 8o. *Duaci* 1631. 8o.

Chronicon Monasterii S. Agnetis, à Rosveydo editum Antverp. 1615. 1622. 8o.

1430.

ANTONIUS DE ROSELLIS, natione Tuscus, Patria Aretinus, utriusque Juris Doctor & in Gymnasio Paravino interpres, Eugenii IV. Pontificis Orator ad Concilium Basileense missus, postea verò Frederico III. Imp. à secretis Consiliis. Claruit anno 1460. Obiit senectute vegeta Patavii 1467. Scriptis insigni Opus, *Monarchiam* dictum, de potestate Imperatoris & Papæ, in v. partes divisum, quod sub Eugenio Papæ ante annum 1440. elucubratum, sub Frederico Imp. post annum 1457. auxit & recensivit. In quo adductis ex S. Scriptura, patrum scriptis, ratione, & utroque Jure argumentis probare nititur Pontificem Romanum in temporalibus non præstare; neque ullam gladii civilis auctoritatem, quin nec ullam supra reliquos Episcopos superioritatem habere. Prodiit Opus istud *Venet.* 431. 1387. & habetur apud Goldsturn Monach. Tom. 1. p. 251. usque ad p. 356. in Indice Romanensium Expuratorio legi prohibitum. Extant ejusdem Tractatus *De Legitimatione, de successione ab intestato, de indicis & tortura, de Conciliis generalibus, De Usuris, & De Indulgentiis*; in Tractatu Tractatum.

1450.

DIONYSIUS à RICKEL, cognomento *de Lerevols*, natione Belga, in oppidulo Ryckel, quod Halbanie municipium est in Diocesi Leodicensi, honestis parentibus natus, *Doctor Erticism* dictus. In Academia Coloniensi bonis literis

Append:

ris interitibus, & Magister Artium creatus, anno ætatis suæ 21. Catholici Cænobii Ruremundensis Monachis nomen dedit. Claruit anno 1430. Cardinalis Cusani amicus & necessarius summus. Obiit anno 1471. die xii. Martii, ætatis suæ 69. seu, ut alii habent, 77. *Per in divinis Scripturis*, inquit Trithemius **, *studiosissimus*; & *cominus exercitatione peritus*; *secularis quoque Philosophia non ignarus*; ingenio subtilis, sermone scholasticus; *vita & conversatione singulariter devotus*; adeo ut etiam divinis revelationibus dignus haberetur. Tot ac tanta scriptis; ut numero Opusculorum præter *Augustinum apud Latinos patrem habueris neminem.*

OPERA.

Commentarii in universis S. Scripturae libris. Prodiit *Coloniæ* 1523. vii. vol. f. (in Evangelia *Venet.* 1569. Lugduni 1579.)

Enarratio in Hymnos aliquos veteres Ecclesiasticos. Ibid. ad calcem Commentariorum.

Commentarius in libros iv. Magistri Sententiarum. *Venet.* 1524. 4. tom. f. *Coloniæ* 1535.

Commentarius in S. Dionysii Areopagitæ Opera. *Coloniæ* 1536. f.

Summa Fidei Orthodoxæ. *Antverp.* 1569. *Venet.* 1572. 11. Tom. 16o.

Dialogus de Fide Catholicâ libri viii. *Venet.* 1568.

De doctrinâ & regnâ vita Christiana libri ii. *Coloniæ* 1577.

Antipontanus, seu Liber ex omnibus Epistolis S. Pauli secundum argumenta digestus. *Lugduni* 1547. 16. *Parisi* 1551. 1631. 8o.

Liber de v. hominis Nevissimis, viz. de Morte, judicio, Inferni penis; & Gandiis Cæli; in quo docet Animæ Purgatorii haud certas esse de ipsorum salute; quo nomine Pontificis vapulatur & in Indice Expuratorio gravi censurâ notatur. *Delphis* 1487. 4o.

Colloquium de particulari judicio Animarum; Prodiit una cum præcedente Opere. *Coloniæ* 1592. 1598.

Paraphrastica redditio aliquos Operum Cassiani. *Coloniæ* 1640.

Enarrationes in Joannis scolastici Climacem. Ibid.

Inflammatorium divini amoris. *Coloniæ* 1605.

De artil viâ salutis & contempn mundi Tractatus.

Speculum amorem mundi.

De gravitate & enormitate peccati.

De Conversione peccatoris Speculum. *Biliberti* 1488. 4o.

De fonte Lucis & semina Vita.

Devotum Precordiale.

Dialogus Patris ad Canonicum. Prodiit simul Opuscula ista septem *Leovani* 1577.

Speculum bonæ vitæ; & humana vitæ. *Noribergæ* 149. 4o.

Scala Religiosorum Penitencibus. *Antverp.* 156. 16o.

Contra Alcoranum & Scitum Mahomedicum libri v. *Coloniæ* 1513. 8o.

De influendo Bello contra Turcos, de Generali Concilio celebrando, & contra vitia Superstitionum. Ibid.

S.ÆC. XV.
ab An.
MCCC.C.

De vita Sacerdotum recte instituenda, — 614. 8^{vo}. Antwerp. 1531.
De antiquo Ordine ac statu Infirmorum, Prelophorum, & Reformatione. Colon. 159.
Sermones de Tempore, & de Sanctis. Colon. — f. *Indiculus Operum a se scriptorum*, apud Bzovium ad an. 147. f. 32.
Revelationes ipsi a Domino factas, lib. 5. 23. &c. Hactenus Dionysii Carthusiani Opera, quæ ad nostram notitiam pervenerunt. Prolixum satis scriptorum ejus Catalogum à seipso concinnatum compendioso exhibet Trithemius de Script. Eccl. p. 176. Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 171. Potlevinus Appar. Sacr. Tom. II. p. 476. longe ampliorum veter. Fr. Syvverius Athen. Belgic. p. 15.

1450. JOANNES CANALES, gente Italus, Ordinis Franciscani Monachus in Conventu Ferrarienti, S. Theologie Doctor, Sacrarum juxta ac profanarum literarum scientiâ, in primis verò elimita Philo sophiz Platonice notitiâ, insignis. Clauit anno 1450. Bononiæ primo Ferrariensium Duci perquam acceptus; à quo ad plurimum Italia Principes abiecius res maximi momenti gessit. Scripsit libros, *de Calesiis*, *de natura animæ*, *ejusque immortalitate*, *de Paradiso*, & *animæ salutari*; *de Inferno*, & *animæ cruciatu*. Prodiunt simul Venet. 1491. f.

1450. GULIELMUS VORILONGUS, natione Gallus, Ordinis Minoritarum sodalis, Conventus Dinani alumnus, claruit anno 1450. Tantæ eruditionis famâ, ut cum acerbita inter Francicos & Dominicanos controversia de Sanguine Christi jamdiu mora vigeret; Romanum accitus foret, qui Ordinis sui partes coram Pio II. Pontifice tueretur. Obiit Romæ anno 1464. ad Anacleti sepultus. Extant ab illo scripta, *Commentarius in v. libros Sententiarum*. Lugduni 1484. Paris. 1503. Venet. 1519. & *Vademecum, seu Repertorium propolitionum, quæ sunt contra Iovinem, sive Collectanea questionum v. librorum Sententiarum*, Argentorati 1601.

1470. JOANNES PLUADENUS cognomen totidies, Sacerdotum Primarius, sive Archipresbyter, claruit post Synodum Florentinam, circa annum, ut videtur, 1410. Eundem cum Josepho Methonenfite suspicatur Allatius lib. de Contemtu I. J. c. 3. d. c. quod Josephi Libellus pro Synodo Florentina adversus Marcum Ephelum in Codice MS. Bibliothecæ Ambrosianæ Joannis Pluadensis nomen in fronte gerat: idque penè pro certo habet Epilog. ad Græc. Orthodox. Tom. I. Sanè Græcis sequitoris ævi mutato vitæ instituto nomen etiam commutavit adeo non insequens erat; ut idem qui ante Episcopum Joannes, post suscepris infulas Josephus fuisse non incommode censeri possit. Verum si is, quem de Episcopo Methonenfi ex Siquropulo supra adduximus, locus de Josepho accipiendus sit (quod quidem videtur) ille Latinus erit, & à Joanne nostro longe alius. Scripsit Pluadensis *Dialogus de Disceptationem pro Synodo Florentinâ*; quam Gr. Lat. edidit Leo Allatius inter Scriptores Græcæ Orthodox. Tom. I. p. 383.

S.ÆC. XV.
ab An.
MCCC.C.

HILARIO, Monachus Græcus, Larinorum pariter lectarius, clauit circa an. 1410. Scripsit, post Synodum Florentinam, *Dialecticam Orationem de pane mystico Græcorum, & Latinorum*, æquequam Gr. inter Varia sua Divina emisit Jo. Meursius Lugd. Bat. 1619. 4^{to}. Gr. Lat. Leo Allatius Græc. Orthodox. Tom. I. p. 655.

JOANNES ARGYROPULUS, Patria Byzantinus, claruit anno 145. & deinceps. Capta à Turcis Constantinopoli, Patria exul in Italiam tenuit; & ob raram, quæ enituit, eruditionem apud Colimum Medicum, Florentiæ Principem summo in honore fuit; adeo ut Petro filio & Laurentionepoti præceptor datus, parentis loco haberetur; & juventuti Florentinæ Græcæ literas enarraret. Peste demum Hetruriam devastante, Romam concessit; & Aristutelem publice explicando, amplum satis tibi stipendium concivit. Obiit vergente sæculo septuagesarius. Vitæ præter immodiicam ingluviem & bibacitatem, quibus perquam malè audit, nimia sui opinione inflatus, & alieni contempnor meriti; adeo ut Ciceronem Græcis uelciviliter literas illoro ore jactare auderet. Præter *versiones Latinas & Enarrationes librorum Aristotelis*, quæ typis scriptis cummillæ sunt; scripsit ad Colimum Ducem *abrum de Processione Spiritus S. & Concilio Florentini decreto*; à Leone Allatio Gr. Lat. editum Græc. Orthodox. Tom. I. p. 402. *Ejusdem Methodia de Ioanne Imp. CP. Consolatio ad Imperatorem CP. Liber de Regno, & Comparatio inter Principes antiqui & novi Imperii*, extant MSS. in Bibliotheca Regis Galliarum.

MATTHÆUS CAMARIOTA, Patria Constantinopolitani, alius Theilonicensis, Sacerdotis ejusdem Græci, qui in clade CP. occubuit, filius; Philo sophus & Rhetor eximius claruit Constantinopoli anno 145. quo capte Urbi præcis inieruit. Extat prolixæ *Epistolæ de capta Constantinopoli* portio insignis, (à Theodoro Zygomala in Epistolam tuam de Constantinopolitanis petiulis & elodibus nauticis) Gr. Lat. apud Crucii Turcograciam lib. I. p. 76. Ejusdem *Epimenium in Hermogenem, & Rhetorica librum*, MSS. extat memoriar Jo. Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 491. *Synopsis ejus Rhetoricæ* habetur MS. in Bibliotheca Augustana. Scripsit etiam *Commentarius in Synopsi Epistolæ* qui olim penes Johannem Zygomala erant, telle Crucio Turco-Græc. p. 187. *Encomium in tres Hierarchas, Basilium, Gregorium & Chrysostomum*; habetur Græc. in Bibliotheca Regis Galliarum, & fortan alibi. Mattheo adhuc restito debet videntur Tractatus duo, qui in Bibliotheca Augustana Græcè Manuscripti extant, his titulis insigniti: *Matthei Monachi & Presbyteri Theilonicensis de Divina Gratia & Luminis adversus eos qui creaturam dicere*; & *Ejusdem Tractatus de iis qui in iuria & aliena decerni in Ecclesiis*. Prior, fortan & posterior, Tractatus Barlaamitas opugnanti; qui Lucien Thabothicum incertum aliquod esse nigrunt.

DUCAS, cujus prænomen laret, patria Byzantius, ex Imperatoria Ducum familia oriundus,

5ÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

5ÆC. XV.
ab An.
MCCCCQ

oriundus, Michaelis Duce nepos claruit anno 1419. post expugnam à Turcis Constantinopolim, Lesbum Insulam concessit, & in Dorini Garelium, Principis Lesbii, Christiani quidem, Torcorum vero tributarii, aulâ militavit. Anno 1455, à Gareluo ad Hamam Turcicæ classis Ducem, hic munera deferret, missus, pacem & amicitiam à Barbato Lesbii Imperavit. Eo lem anno à Dominico Gareluo Dorini nuper demortui successore Adriano polim legatus est ut tributâ Mahometi Turcorum Imp. numeraret. Annis sequentibus alias binas ad Turcorum Tyrannum legationes obiit; ac Lesbò à Turcis anno 1463. summâ peritiâ expugnatæ superfuît. Scripsit *Historiam Byzantinam* de postremis Imperii Constantinopolitani rebus gestis, ab Andronici Palæologi junioris morte usque ad capram à Turcis Lesbum Insulam, seu ab anno Christi 1341. ad 1463. præmissi: etiam annorum Summis ab Orbe condico usque ad Andronici obitum. Prodiit *Historia* illa Gr. Lat. cum versione ac notis Imaclis Balliadi, Parisi. 1649. f.

1413.

GEORGIUS SCHOLARIUS, qui &

GENNADIUS, natione Græcus, patrâ forsan Constantinopolitana, omni literarum genere haud vulgiter institutus; Manthæ Camaitoræ, si Maximo Margumio fides, discipulus vir (judice Card. Boni *) *linguâ miridâ & ingenio acer*. Floribus ante Synodum Florentinam antea in Didascalorum Collegia Constantinopoli conscriptis; haud leviem apud Joannem Imp. gratiam inuit; secreticibus Consistorii Imperialis consiliis, omnibusq; de unione cum Latinis in eundem Senatû Episcoporum consultis adhibitus. Anno 1438. in Italiam ab Imperatore ductus quinquam in Concilio Florentino partes egessit, haud satis patet. Circumferuntur quidem sub illius nomine Orationes aliquot ad Synodum Florentinam; quæ Latinorum partibus non solum favent, sed datâ etiam operâ eas propagant. Verum istas à maleficio quodam Latino confictas & Gennadii nomini suppositas esse contendunt Rivetus * & Creygius t. Sanè effusa Ecclesiæ Romanæ adulatio, & Græcæ contempnus, quibus sciant Orationes istæ; longè infra spectantur Scholasti prudentiam & gravitatem subsilunt. Quin nec imbellem proflus Chalcocondylæ authoritatem, qui pugnâvit Rivetus, Allatius reddidit. Sic enim Chalcocondylas *. Eugenius Papa (paulò post solutam Synodum Florentinam) Constantinopolim misit viros quosdam doctos ut ἀποδείξουσιν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων εἰς ἀπερίστη τῶν γυναικῶν ἐπισημάνειν ἐνταῦθα ἰταλίας, Μαύρου π τῶν Ἑλλήνων ἀρχαίων ἀπὸ τῶν ἀρχαίων τῶν τῶν ἁγίων λόγων τῶν ἁγίων, καὶ Συλλαβῶν τῶν τῶν κατὰ Ἑλλάδα ἐκ τῶν ἐκείνων ἀδυναμῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἀντιθέσεων, &c. Quamvis, inquam, Rivetus Interpretis Latini errore deceptus, verba ista: ἀπὸ τῶν ἀρχαίων τῶν τῶν ἁγίων λόγων τῶν τῶν ἁγίων, quasi de Scholari pariter ac Marco dicta male accepit: quod tanquidem tamen est priorem pericodum, τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων εἰς ἀπερίστη τῶν γυναικῶν ἐπισημάνειν ἐνταῦθα ἰταλίας, κατὰ τῶν ἁγίων, Scholario non minus quàm Marco apponendam esse ne ipse quidem Allatius negabit. His

adde Piranzæ, & Rhacendyæ authoritatem, qui Scholarium in Synode Florentinâ Latinis neitiquam accessisse affirmant; & argumenta, quæ unicuique fuisse Georgium Scholarium sudent: ceterè optima nobis aderit Orationes illas si non abiciendi, saltem de iis dubitandi ratio. Utur sit, Scholarium cum Latinis postea sensisse satis superque constat. Anno 1451. caprà à Turcis Constantinopolim; in thronum Patriarchalem Urbis tunc vacantem, Laicus adhuc, à Mahomete Imp. evectus est; & insularis planè honoribus cumularus. Illum sub primis Patriarchatus auspiciis à Palatio ad Patriarchalem domum pedes deduxit Tyrannus; & de rebus sacris discentem non illibenter postea audivit. Quinquennium ille sedt CP. mutato Geo-gli in Gennadium nomine præfuit; cùm regiminis peractus, seu quod pertinet Græcorum adversus Latinos odium doleret; seu quod de Mahomete ad fidem Christianam producendo amplius sperare desisteret; omni deponit, Patriarchatu senet abdicavit; & in Monasterium concessit; anno circiter 1460. fatis defunctus.

SCRIPTA.

E *Pistola seu Oratio adhortatoria de unione, cum Latinis in eundem ad Episcopos Orientales in Synode Florentinâ: in ipso cujus exordio non leve planè tunc rebas argumentum primâ fronte patet. Auctor enim sibi veniam præfatur, quod huic negotio scilicet non vocatus immiscere ausaretur ex Synopulo Sole clariùs constat Scholarium, etiam antequam à Constantinopoli solveretur, omnibus Imperatoris ac Episcoporum de unione pangenda consultationibus adnotata fuisse.*

Orationes alie III. admodum prolixæ, ad omnes Synodi Florentina Patres. Extant Orationes istæ iv. Gr. Lat. interpret. Matthæ Caryophilo; ad calcem Actonum Concilii Florentini, Concil. Tom. xiii. p. 544.

Expositio, seu Apologia pro sanctâ & Occidentali Synode Florentinâ, & Defensio quinque Capitum in Concilio contra Græcos definitorum, viz. de Processione Spi.S. de Sacrificio in Azymo, de Purgatorio, de Fructione Sacramentorum, & de Primatû Papæ. Genuinum esse Gennadii Opus negant, sententiamque suam multis argumentis confirmant Petrus Arcudius & Manthæus Caryophyllus, ambo partibus Pontificiis addictissimi. Rationes librum aggreditur, & Gennad. Opus prolixè vindicat Leo Allatius de consensu l.3. cap.6. §.2. Prodiit Lat. Dillingæ 181. 8°. Gr. Roma 1777. & lingua Græcorum vulgari cum versione Latinâ Romæ 1628. 4°.

Oratio ad Joannem Imp. in Synode Florentinâ, cùm sententiam ejus de unione exquireret Imperator. Habetur Gr. Lat. Concil. Tom. xiii. p. 478.

Oratio breviscula ad eundem Constantinopoli facta, cùm de unione ab illo consuleretur. Gr. Lat. apud Sguropulum Sect. 1. cap.6.

Confessio, seu Sermocinatio habita cum Mahomete Turcorum Imp. de rellâ Christianâ fide: quam in Mahometis gratiam lingui Turcarabilicâ donavit Achmetus Benthoca Prætor. Extat Græcè.

* Nostrâ
Auctor. lib.
de Urbis.
Pâmod.
pamiliâ.

* Critic. Sa.
th. l.4. c. 15.
† Præf. ad
Sguropulum

* Hüll.4.

S. & C. XV.
ab A. A.
MCCC.

Græcè, Latine, & Turcabricè in Cruxi Turco-Græciæ lib. 2. p. 110. Gr. Lat. apud D. Chytræum Orat. de statu Ecclesiæ in Græciâ, &c. Francofurti 1584. 8^o, p. 171.

Libellus de articulis fidei ad eundem Mahometem, seu Dialogus de viâ salutis humane, interrogante Turco & patriarchâ respondente. Habetur Gr. Lat. in Hierologijâ *Basil.* 1516. p. 797. & eorundem à Fuchsenio editus *Helmstadii* 1611. 8^o.

Tractatus de Prædestinatione ad Iosephum Monachum Thessalonicensem. Græcè à D. Hezelio editus *Augustæ Vindob.* 1591. 4^o. Gr. Lat. à Fred. Morello post Appendicem Operum S. Basilii *Parisi.* 618. deinceps à Carolo Libertino Soc. Jesu novè revisitè & Commentariis illustratus Gr. Lat. *Uraniburgi* 1681. 4^o.

Oratio in munus in naturâ, & irrationis Personis Deum. Gr. Lat. ab Aldo Manutio excusa unâ cum Damasceni & aliorum Hymnis *Venet.* 1591. 4^o.

Extant omnia ista Gennadii Opera (præter Orationes bias ad Joannem Imp., Latine in Biblioth. hec. Patrum Tom. xxvi.

Expositio litterarum in sepulchro Constantini M. excavarum de excidio Urbis CP. & Turcorum imperio. Habetur Græcè ad calem Chronici Dethlei Monembazæ Metropolitæ, & Synopses Historiarum Mathæi Cigizæ, utriusque excusi *Venet.* 1677. 4^o.

Scriptis præterea Gennadii *Responsiones ad argumenta Marti Ephefi de Processione Sp. S.* quam quidem impetitam ab illo morte præcepto relictam alius quis absolvit: (Bollagion is Cardinalis fuit, si Caryophilo fides) & *Responsiones ad argumentum Græcorum*. Utriusque Opus MS. extate memorat Leo Allatius de Consensu L. 1. c. 6. s. 5. qui & alia quedam Gennadio conscripserit, & MSS. etiamnum variis in Bibliothecis allervata memorat Diatrib. de Georgijs p. 400, &c. puta *Librum de Animâ*; *De iâni*, & *absurdâ & inconspiciâ innovatione fidei*; *Canonem in Gregorium Palæmam Archiepiscopum Thessalonicensem*, &c. ut multa è Latino in Græcum sermonem ab eodem convertita taceam.

1455.

CALLISTUS III. *Alphonfus Borgia* agtea vocatus, gente Hispanus, patriâ Catalanus, Joannis filius. In Gymnasio Herdensi bonis litteris institutus, Juris utriusque Doctoratum meruit. Mox Alphonso Aragon & Regi à secretis & Epistolâ accessit; anno 1459. Episcopo Valentini à Martino V. Pontificè, ab Eugenio IV. Cardinalis titulo SS. Quatuor Coronatorum anno circiter 1460. creatus est. Anno 1455. Pontifex Romanus electus est die viii. coronatus die xx. Aprilis, decepta jam ætate gravis. Pontificatus in quo, Turcis statim bellum indixit, milis ubique Legatis Christianos Principes excitavit, Indulgentias amplissimas militatus in concessit: & ut Chellianos animaret Festum Transfigurationis D. N. Jesu Christi instituit ac celebrari jussit. Ipse armis tricenarius xiii. Turcomen oras devallavit; & moriens centum & quinquaginta millia nummum aureorum sacro bello impendenda legavit. Obiit anno 1458. die vi. Augusti. Extant *Epistole* 11. Concil. Tom. xiii. p. 397. alie ix. inter Alex Sylvii Epistolæ: & *Officium Transfigurationis* inter alia Ecclesiæ Romanæ

Olibia.

NIGOLAUS DE ORBELLIS, seu *Derbellus*, natione Gallus, patriâ Andegavensis, Ordinis Minoritarum Provinciæ Turonensis sodalis, Theolog & Philosphie Scholasticæ in Gymnasio Pictaviensi Professor, Scoti vindex fortissimus, claruit sub Callisto 1. circa annum 1456. De obitu ejus nil constat.

SCRIPTA.

Commentarius seu Compendium in xv. libros Sententiarum, secundum Doctrinam Joannis Scoti. *Hagenæ* 1501. 4^o. *Parisi.* 1511, 1517. 8^o 1520. 8^o.

Sermones in omnes Epistolas Quadragesimalis, Lugduni 1491.

De scientia Mathematicâ liber; Bononiæ 1481.
Commentarii in libros Physicorum Aristotelis libri viii. De Celo & Mundo libri ii. De Generatione & Corruptione libri ii. In libros Meteororum libri vii. in libros Meteorologicorum libri xii. in libros Ethicorum libri x. Prodictum unâ cum præcedenti Opusculo Basil. 1504.

Commentarius in libros Aristotelis de Animâ. Basil. 1542.

Logica, seu Commentarius in aliquot ejusdem libri, Venet. 1516.

Super Formula Petri Hispani libri vii. Venet. 1516. 4^o.

Expositio Logica secundum Scoti subtilis doctrinam, Patmæ 1482.

Physicæ, & Ethicæ secundum ejusdem opinionem se in juventutis alium campisasse prodit ipsemet Derbellus præfat. in Comment. super libros Sententiarum.

GVILIELMVS HOYPELANDVS, gente Gallus, Bononiæ in Morinis natus, Theologie Magister in Academia Patienfensi donatus est anno 1457. Dein Patiiis Archiepiscopus S. Severini Parochiam regendam suscepit, mox Ecclesiæ D. Mariæ Canonicus, & Archidæconus Bilenus. Tandem Facultatis Theologicæ Decanus, obiit anno 1492. die 11. Augusti. Scriptis *Librum de Immortalitate Animæ*, & statim ejus post mortem, variis antiquarum Patrum, sive Philosopherum, sive Poetarum, & Doctum Catholicorum, & sanctorum virorum sententias recensitissimum. Prodiit ille *Parisi.* 1499. 8^o.

JACOBUS DE PARADISO, natione ut videtur, Germanus, Ordinis Carthusiani Monachus, Doctor Esfordiensis. Claruit anno 1457. Scriptis multa; et quibus Impetrâ prodierunt, *Collectum de septem statibus Ecclesiæ in Apocalypsi mystice descriptis*, & de antiquitate Ecclesiæ, & de ejus reformatione in Arcilogia Papæ Basil. 1555. 8^o. p. 462. apud Goldastum Monarch. Tom. 11. p. 1567. & in Appendice ad Fasciculum Rerum Expectand. Londini 1628. f. Tractatus 111. viz. de arte curandæ vitæ, de planctu peccatoris, & de statu ac officio Ecclesiasticarum Personarum, Antileodami 1617. Tractatus de Animâ & corpore æternis, Basil. 1511. 4. Liber de veritate dicendâ aut cecandâ Basil. — f. teste Simlero Biblioth. Tiguri. p. 321.

PIUS

S. & C. XV.
ab An.
MCCC.

1456.

1457.

1457.

sæc. XV.
ab An.
MCCCC
1498.

sæc. XV.
ab An.
MCCCC

PIUS II. *Aeneas Sylvius* antea dictus, gente Italus, ortu Senensis, ex illustri Piccolominæorum prosapia oriundus, Sylvii & Victoris filius, Constantianus natus est anno 401. In oppido natali Grammaticam didicic; et interim familiaris angustis adeo confectus, ut omnia rursus officia ob inopiam lubere se coactus. Anno 425. amicorum subsidio ulas, Gymnasium Senense se contulit: ubi poetas imprimis & oratores audivit & perlegit; ac Poemata tam Latinæ quàm Hetruscæ linguæ brevi edidit. Deo Iuri Civili operam dedit: anno vero 1411. exoræ inter cives gravi bello patria recessit; & in Dominici Capranocæ Cardinalis comitatu Concilium Basilicæ profectus est: & apud Patres summo in honore ob raram doctrinam habitus; ipse vicissim Concilii partes integro decennio voce ac scriptis strenue propugnavit. Scriba enim Synodi constitutus, Clericis ceremoniarum, literarum abbreviator, & unus ex Duodecimviris (qui magistratus illic quasi censorius habebatur) sæpe in Concilio peroravit; itaque inter Collatores Beneficiorum præstare crebris legationes obiit, Trideptum se nel missus, Constantiam secundo, Frankfordiam tertio, in Sabaudiam iterum, Argentinam tertio: ubi crimen admisit, quod ipse adeo non desine, ut daret ad patrem literis rationum non jactaret. Anno cicerit 1577. flagrante lute Eugenio & Basilicenses aperto schismate, & Pontificem fulminibus ac deprivationibus agente; cum alii metu clam dilaberentur, alii palam deficerent, Aeneas Synodo constanter adhaerendum esse ratus est. *Nos*, inquit, cum nihil habuerimus, quod nobis auferri possit, perseverandum putavimus: ne periret, qua verior nobis appareret, relinquimus durissimum animæ facinus: Anno 1419. à Felice Papâ secretis adnotas est; & paulo post ad Fredericum imp. legatus hunc poetâ ab Imperatore donari, & inter amicos accipi meruit. Anno 1422. à Frederico Basilicæ accessit, iocundum Imperatorium transiit, & Protonotarius seu Secretarius Imperii factus, & in Senatorium Otthoem coproptus; necdum tamen Basilicenses dimittæ actus est; nec Eugenii partibus positus accessit, sed neutralibus adhaerit. Senim vero in Eugenio partes trahente Frederico, ipse etiam Aeneas sententiam pendenter mutavit; & postquam in Conventu Ratisponensi, ubi de Sclafmate tollendo agebatur, Cæsaris vices tenuisset, duplicique ad Eugenium legatione perfunctus esset; tandem à Thomâ Sarzano, Apostolicis in Germaniâ Legato persuasus, ipse Eugenio colam sublevis; & cæcitate anno 1446. vel incunæ 1447. à Frederico Roman missus, nationis Germanæ obediensiam Apostolicæ sedi detulit. Post Eugenii obitum, à Cardinalibus delectus est, qui durante interpontificio conclavi præfuit. Episcopatu Tengeltino à Nicolao Papâ donatus, Germaniam repetiit; & ab Imperatore inter Consiliarios allectus, gravissimæ impet à negotia procuravit. Post quædicionem Episcopatu Sentini ausus, anno 1451. Fredericum Roman, ut coronam imperialem susciperet, profectum secutus, Legatus Bohemix omnique Austriæ regionum fuit redendum continuis est. Anno cicerit 1456. in Italiam ab Imperatore missus, ut de bello Turcis inferendo cum Pontifice alitque

Principibus confuleret, Cardinalitum purpuram à Callisto III. revulit. Post Callisti mortem, anno 1458. Pontifex Romanus electus est die 12. Augusti, coronatus die 11. Septembris. Multa de eo spes concepta fuerat, ductis ab cruditione illius, & obertimis promissionibus argumentis, Ecclesiam demum auspiciis ipsius rectori mandam fore. Verum illa spein concepnam plurimam fessellit; editi Retractionis Bulla, ea que lo Concilio contra Eugenium Papam egerat, revocavit; Regique & principes inobedientes apertè vi ad Apostolicæ sedis obsequium redactum esse palam præstulit; Concilium Papæ subesse debere declaravit; emissaque Bulla à Pontifice ad Concilium appellari sub anathematis penâ prohibuit; utque Lutine & Stellæ de eo verbis utat; *Non Reges, non Duces, non populus, non tyrannus, in se aut Ecclesiasticum quempium delinquentes; bello, cursu, interditi, execrationibus persequi prius desinit, quam per ad sanctam rediisse cognoverit.* Extrema ferè Pontificis tempora bello contra Turcos Indes ad majora grallentes parando impendit; cumque ingentem Craciorum militum subsidiariorum exercitum constitisset; & Ancone classi imponendum deduxisset; lentâ febre ibi correptus obiit anno 1464. die 24. Augusti. Romanus relictus, in Vaticano sepultus est.

OPERA.

B *Ulla Retractionis omnium ab eo editæ contra Eugenium Papam in Concilio Basilicæ gestorum.* Extat Concil. Tom. 111. p. 147.

Commentarium de gestis Concilii Basilicenses libri 11. Prodiit in fo Falciculo turum expentatum Colon. 1535. secusm Basl. 1577. 8o.

De Coronatione Felici V. Pontificis Maximi libri.

De ortu, regione, ac gestis Bohemorum. sed Historia Bohemica à prima gentis origine usque ad annum 1418. Prodiit secusm Roma 1475. f. Basl. 1532. 1575. Hunc. 16. 2. f. Saltingiaci 1518: Amberga 19. 4o.

Abbreviationum Flavii Blondi Historiarum ab inclinatione Imperii usque ad tempora Ioannis xxiii. Papa libri ac. Hæbentur unâ cum Blondi Historiâ Venet. 1484. secusm Basl. 1535.

Cosmographia seu Historiarum de mundo universæ, liber primus, in quo de Asiâ minor agit. Paris. 1554. 8o. Colon. 1571.

Europa, seu Cosmographia liber secundus, in quo sui temporis varias historias completitur. Paris. 1545. 8o. Colon. 1575. 8o & apud Fischenam Script. German. Hanc. 16. 2. Tom. 11. p. 37.

In Antoni Panormita Poeta de dictis ac factis memorabilibus Alphonsi Aragonum Regis libros 11. Commentaria. Hanc. 16. 1. 2o. Witzbergæ 1585: 4o. cum commentariis Jacobi Sphegell: & Rastebbi 159. 4o. studio Davidis Cuyenzi.

In Triumphum Alphonsi Regis.

In Alphonsum Aragonia Regem Oratio.

Epistolæ libri, continens Epistolas ccccxiv. ante Pontificatum ferè adeptum scipias; quarum nonnullæ iusti Tractatus haberi possunt; & inter Opuscula sigillatim à plurimis recensentur, viz. Epistola c. 111. quæ est *Triplix problematis resolutio*.

*Tabl.
Epist.

*Bulla re.
march.

SÆC. XV. resolutio. CXCII. *Somnium de Fortuna*. CXI. De
Poetica laudibus. CXIV. *Historia de Eurypod &*
MCCCC *Lucretia se amantibus* (prodit theotum *Lovanii*
1479. 4^{to}). CXXIX. *Dialogus contra Taboritas & Bo-*
hemos de sacra communione sub una specie 4^{to} anno
1411. scriptus. CXXII. *Oratio ad clade CP. & bello*
contra Turcas suscipiendam. CLXII. *De clade uni-*
uersalis Ecclesie. CLXV. *Descriptio Urbis Viennen-*
sis. CLXVI. *De Curialium miseris*. CLXXV. 1. *De*
rebus a se gestis. CLXXXVII. *De Papa officio & eius*
Officialibus. CCCXX. *Excursio contra murmur*
grævanis nationis Germanica. CCCXV. *Rerallatio*
libello de duobus se amantibus. CCCXVI. *De fide*
Christianorum ad Mahometum Turcorum Regem.
& de vanitate *Sella M. hominica*. CCCXV. 1. *Oratio*
Pii Papa II. in Consilio Marquæ anno 1497. ha-
bita. CCCXVII. *Bula de prelesione in Turcas*.
CCCXVIII. *Oratio ad Callistum Papam afferendo*
obedienciam Imperatori. CCCX. 1. *Oratio eorum*
Frederico Imp. in Confessio Cardinalium habita ad
evacuandam ad bellum contra Turcas. CCCX.
De crudeli amari exitu Guisquidi & Sigismundi
Tancredi Principis Salernitanorum filia. Tractatus
ex vulgari in Latinum linguam ab Aenea Sylvio
conversus. ccccxi. *De vinctis illata violentia*
quam de se extorsit Lucretia: Speculum Romana
pudicitia. Prodiitque omnes simul Aeneæ Sylvii
Epistolæ, numero ccccxxxi. Noribergæ 1486.
& Lugd. 1497. Epistolæ & Orationes *Levanii*
1483.

In Salvatoreis nostri Passionem Carmen Suppli-
cium.
De Liberorum educatione ad Ladislaum Hun-
garie & Bohemæ Regem.
De Grammatica ad eundem.
De arte Rhetorica & Epularum paribus ad
Archiepiscopum Trevirensem.
Descriptio de ritu, sum, moribus, & conditione
Germania ad Antonium S. Chrysoygi Cardinalis.
Romæ 1584.
Prodiitque omnia ista Pii II. Opera ex Offi-
cina Hentricopetina Nafii. 15 1. f.
Tractatus de ortu & auctoritate Imperii Romani
ad Fredericum Imp. Habuit apud Goldatum
Monarch. Tom. II. p. 155.
Responsio ad Orationem Oratorum Gallia in-
covenit Maximus. Extat apud Dacherium Spi-
cileg. Tom. VII. & Concil. Tom. XIII. p.
177.
Alia ad eundem Responsio sive Oratio. Concil.
Tom. XIII. p. 176.
Bulla contra Appellationes a sede Apostolica ad
Concilium, & Decreta II. de bello Turci inferen-
do, in eodem Concilio promulgata. Inveniuntur
ibid. p. 801.
Illa contra Veneres ex Horacio. Latine, Lon-
dini 1509. cum Praefatione in laudem Horatii.
De prorsus mulieribus libellus. Argentorati 1507.
Constitutiones Ecclesiasticae variae, quæ habentur
in Collectione Romæ 1579. edita.
Sermo primus ad effectus Pastor solus, ad popu-
lum. MS. in Bibliotheca Augustiana.
Historiam de rebus a se gestis, quæ sub Joan-
nis Gobelini, Secretarii sui, nomine prodit,
scriptis creditur. Plura alia Pii II. Opuscula
adhuc inedita recenset Ludovicus Jacob à S. Caro-
lo Biblioth. Pontif. p. 187. quem videbis.

scripsit *Dialogum adversus falsam donatio-*
nem Constantini Imp. prodit Hieronymus, Oc-
calum Castilianus, Joannes Felinus, & Balbus
Episcopus, à Labbeo citati Dissert. de Script.
Eccl. Tom. II. p. 218.

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

JOANNES GOBELINUS, Vicarius Bononiensis, & Pio II. Pontifici à secretis. Claruit
anno 1488. Veteranus, ut videtur, Curia Romanæ
aulicus: Martinus enim V. Eugenius IV. Ni-
colaus V. & Callistus III. le vidisse testatur.
Pio Papæ superstit. Extant sub illius nomine
Commentariorum de rebus à Pio II. Papa, seu po-
tius de rebus omnibus sub Pii Pontificatu ab
anno 1458. ad 1464. tota Europa gestis libri XII.
Quiliam illorum Auctor lucet, haud satis inter
eruditos coarctat. Multi in eam propendunt sen-
tentiam, ipsum Pium eos sub alio nomine edi-
disse. Pium sancti autorem fuisse parum dubito.
Mihi potius tamen videtur sententia, Historiam
istam à Pio morte abrepto imperfectam fuisse re-
lictam; & à Joanne Gobelino suppletam, revis-
tam, ac publici juris factam. Hæc enim Pla-
tina de P. o habet. *Scriptis istarum rerum sui tempo-*
ris in Italia gestarum libros XII, quod opus mundum
absolutum cum vita scriptis, venienteque publicari,
nisi emendaretur. Quidam denuo faciunt, Auctore
ab origine dumtaxat Piccolominæ exordium sumi;
& fidem sibi hinc verbis præstat: *Tu vero, qui*
hæc aliquando legeris, in deum boni consue-
ne mentem nihil ignoscas. Prodit cura Francisci
Bandini Piccolominæ, Archiepiscopi Senensis,
Romæ 1582. 4^{to}. & 1590. cum Commentariis Ja-
cobi Piccolominæ Franesur. 1614. f.

1458.

ALPHONSUS SPINA, natione Hispanus, ex
Judeo Christianus, Ordinis Franciscani
Monachus, & Academiæ Salmanticensis Re-
ctor. Claruit anno 1499. Fidei Inquisitoris mu-
nus obitu ipse fidem facit; cum Alphonsus De-
bebat, sacerdotem Vallisoletanum à se hæreticos
ad iterum Episcopum Palentinum delatum esse,
& ad Palinodiam adductum resecat; non alia sine
de ratione, quam quod peccatorum consuetudines
sacerdoti Patroclit potius quam Religiosis
Mendicantibus faciendas esse prædicaret. Tandem
Episcopatum Orinopolitanum Afronius nos-
ter obtinuisse dicitur. Prodiit suppresso Auctoris
nomine *Fortissimum Fidei contra Indes, Saracenos,*
atqueque Christiana fidei inimicos, Norimbergæ 1494. 4^{to}. & Gulielmi Torani, Ordinis
Predicatorum, cura Lugduni 1511. Editionis Ne-
timbergensis titulus id per quemdam Doctorem
extimium Orbis Minorum anno 1499. in parti-
bus Occidentis conscriptum esse prodit. Ipse
verò Auctor f. sels. Operti coudendo in villa Vallis
Oletanæ anno 498. incubuisse narrat. Auctoris
demum nomen indicavit Joannes Mariana*, qui
Alvari Lunæ, Pontificis Regali, à Castelle
Rege anno 1493. capite plessi impudicum enarra-
tam, morienti adjuvante relict. Alphonsum Spinam,
is qui *Fortissimum Fidei* edidit, splendide titulo,
voce barbara, eruditum Opus, & doctrinarum rerum
cogitatione præditum. Hallucinantur itaque qui
Thomæ Patriarchæ Barbariceni Opus istud tri-
buunt; nec minus, qui Gulielmo Torano id
ascribunt, non alia fortan ratione fulti, quam
quod

1499.

* Fortissimum
Fidei
Contra
Indes
et
Saracenos
42.

† Loc. cit.

* De rebus
Hispan.
Tom. II. lib.
III. p. 199.

SEC. XV.
ab An.
MCCCC.
a. Par. c. 6.

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

* Conf. 1.
fol. 4.

quod id Toranus pælo iterum excudendum curaverit. Eiusmodi sane Opus est, & communi Ecclesiarum notitiâ adeo non indignum; ut scôpura ac materiam ejus summari exhibere Leodici non integratum fore arbitretur. Integram enim Religionem, qualis tunc temporis in Ecclesiâ Romanâ obtinebat, Historiam subministrat; quibus argumentis Ecclesiæ dogmata, seu Romanæ auctoritatis Christianæ genuina, Hæreses ac Judæi impugnantur, Inquisitores alienaverunt, docet; quænam dogmata inter necessarios fidei articulos locum obtinere censerentur, indicat; qualifque esset fidei Romanæ tractata antequam trassiora dogmata super eorum Methodistarum fraude fuscum induerent, demonstrat. Præsertim itaque libro agit de spiritualibus fidelium Christianorum, maxime vero Prædicatorum, armis de optima concipiendi methodo, cujus unicuique patet et idcirco fidei fundamentum S. Scripturas ponit; de nobilitate & præstantia fidei Catholicæ; quam Judaici legem antiquiorem, nobiliorem, atque utiliorem esse suæ probat; & prolatis Vetus Testamenti de futuro Messia oraculis, omnia in Christo ad unum sumpta esse demonstrat. Aliis tamen quæ adferre solent Christiani, argumentis purissimas admiscet magis, & ex ipso Iesu nomine, quod decantatum illud Tetragrammaton, & Judæi ante Christum natus penitus incognitum fuisse scemiat, centena fere argumenta excussit, flammam sanè, ipsique factori fossilis inaniora; quæ tamen demonstrativa esse jactitat. Nève patrum nugacem existims; & se xx. 1. Sermones de miris nominis Iesu proprietatibus composuisse testatur. Libro secundo Hæreticos aggreditur; & de Hæreticos definitione, naturæ ac origine multa præstat, hæreses 14. sæculo demum suo pullulantes enumerat atque ordine pugnatur. Ex his pars ferè media circa Confessionem & Absolutionem sacerdotalem versatur. Decima indulgentias Episcoporum iustiles esse docet. Undecima orationes pro defunctis ab existentibus in mortali peccato factas prodele negat. Duodecima Purgatorium tollit. Integra ubique Hæreticorum argumenta in medium adducuntur; quibus singulis scilicet solutiones Alphonsus subnectere solet. De Confessionis sacerdotalis necessitate verba faciens, cum tempore Ambrosii nondum in Ecclesiâ receptam esse agnoscit; Alimque sententiam, qui confessiones excipiendo minus Cleri Parochiali potius quam Ordinibus Mendicantibus competere censuerunt, tanquam hæresin gravissimam impugnat. De Purgatorio disputans, id à Christi exemplo probare nititur. Animam enim Refus à corpore solutam in Purgatorio usque ad Resurrectionem triduo incarcerationam fuisse contendit; quodque Purgatorium subter terram situm sit, incolasque animas pœni sensus extraheret, certissimum esse fidei articulum docet. Ultimo loco de Hæresis pœniæ, & Inquisitionis faciendæ ratione agit; ac tandem propositâ illiusmodi questionibus, An in aliquo casu Hæretici sui tolerandi? decernit quod in pœni hæresis tela spectati possunt; gravitas criminis, ecclesiæ contigentiæ charitas, & fidelium utilitas. Quoad primum; Hæretici quamprimum depulsi sunt, magis interficiendi essent, quoniam insensibiles aut falsarii. Quoad se-

cundam, non statim traduntur exterminio, sed servano ordine correctionis fraternæ sanæ aut iterum admonentur. Sin moticia relinquant; nequam diutius tolerandi sunt. Quoad tertium, si Hæretici errorem suum palam defendant, & in couventu scilicet secedant; tunc absque alia dilatione vel inquisitione exterminandi sunt. Terio libro Judæorum argumenta contra fidem Christianam exhibet. Horum plurima genitilis Christianæ religionis articulis adversantur; in fortiora autem contra peculiæres Ecclesiæ Romanæ articulos militant. Vicesimo quarto enim argumento contendit Judæos probare, quod Christiani sunt idololatæ; quia adorant sacramentum altaris, & præter venerationem imaginum. Dicunt enim Judæi, quod Christiani sunt pessimi idololatæ; adorantes Christum purum hominem tanquam Deum; & quod pœni est bellum de frumento ab eis formatum & collatum, adorant sicut Deum, quod est derisibile; & postea comedunt, quod est horribile. A dorianerum, imagines opera manuum hominum. Illud autem est contra legem Dei, Deut. vi. &c. Consideratione sextâ quamprimum impossibilia in Christiani lege doceri Judæos contendit. Decimum impossibile est, quod in sacramento altaris est verum corpus Christi; cum locutus sit Christus signavit, & non realiter, dicens, hoc est corpus meum. xi. Impossibile est, quod corpus Christi sit in sacramento altaris per miraculum, cum ad oculum non appareret. xii. Impossibile est, quod corpus Christi incipiat esse in altari; quia nec per motum localem nec per conversionem alterius in ipsum. xiii. Impossibile est, quod corpus Christi sit integrum, & quod caro & sanguis maneat in loco separatis sub speciebus panis & vini. xiv. Impossibile est, quod corpus Christi in non parva hostia continueatur, cum majus in minori non capiat. xv. Impossibile est, quod novum corpus Christi sit simul in diversis altaribus; cum non possit unum corpus simul esse in diversis locis. xvi. Impossibile est, quod caro Christi & sanguis sint sub speciebus panis & vini; cum sit impossibile duo corpora simul esse in eodem loco; scilicet substantiam panis & vini cum carne & sanguine Christi; cum illa accidentia, ut dicitur, non sint per se, nec in aere, nec in carne & sanguine Christi sed subiectivè in substantia panis & vini. xvii. Impossibile est, quod in sacramento altaris sit Corpus Christi incorruptibile; cum possit putrefieri & à muribus comedi. xviii. Impossibile est, quod corpus Christi sit in sacramento, cum illud frangatur in partes nisi substantia autem frangi possit. xix. Impossibile est, quod istud sacramentum sentatur & non consumatur. xx. Impossibile est, quod qui manducat partem hostie istius sacramenti, manducet ipsum Christum; cum omnis pars minor sit toto. xxi. Impossibile est, quod aliquando accidat, quod non pars istius sacramenti maneat in altari, & altera tadei in terram & pedibus concutatur. Id autem de Deo dictum est impossibile; cum Deus non possit cadere nec pedibus concutari. xxi. Impossibile est, quod si esset Deus ille Christus vester, qui est in sacramento, cum cadit in terram elevaretur, & non demitteret etiam se à matu & immundis sacerdotibus traheretur. xxi. Impossibile est, quod in illa sacramento sit verus Deus, ideo quod descendit in stomachum & ad loca digestioni, cum sumimus. xxiv. Impossibile est, quod in illa sacramento

Append.

1 fol

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

fu æterna corpus Christi per miraculum quotidie.
Fusè Judeus singula impossibilia totidem capitulis persequitur; quibus sæculum aliquam responsionem Alfonso deplurimum adhibet: non raro autem contrarias Judæorum ac Hæreticorum responsiones apponit; quibus ipse ne verbum quidem soler subungere. Reliquis iste liber de Judæorum fœderis atque odio in Christianos, de variis torquentur facinorosis, infamantibus, exordio Hierosolymitano, Judæorum à Provinciis Christianis expulsiōe; penis, fœderis conversione, & Antichristi adventu agitur. Quatuor liber Mahometi originem, vitam, sectam, & nunquam doctrinam depingit variisque argumentis impugnat, & instituta fidei Christianæ ac Mahometicæ collatione utriusque concordiam ac discordiam demonstrat. Octava Consideratione Saracenis contra fidem Christianam disputare flagitur: & inter aliarum argumentum dicitur à magister, qui habetur in ecclesiis, presertim. *Saraceni enim cum Inulais insultantes contra nos, dicunt hæc nobis non licere, quid faciunt contra divinam præceptum.* Exod. xx. Deut. xxviii. & Levit. xxv. *Deridens etiam Christianos, quod effugiant Deum, &c.* Reliquo libro de Mahometanorum ac Christianorum bellis à Mahometi mori: ad fin usque temporis Historiam continuit. Quinque liber, & fœderum fidei argumentum variis, de Demonum essentia, ordine, differentiis, regimine, fœderis contra fidem Christianam odio, præiugis, potestate, habitatione, & tormentis agit.

1460.

JACOBUS PICCOLOMINÆUS, gente Italus, patriâ Lucensis, Caroli & Leonardi Arctinorum in pædres ac eloquentis studio discipulus. Postquam animum literis probè excultisset, Romanus venit, & Cardinali Farnano ab epistolis interservi, Nicolao V. thronum Pontificalem tenente. Post obitum Nicolai Caillito III. à secretis fuit; eodemque munere apud Pium II. gentilem suum peroratus est, cui in primis dilectus & familiaris erat. Clauit anno 1460. quo Episcopus Papiensis à Pio creatus est; & vigesimo post mense in Cardinalium numerum titulo S. Chrysoconi allectus. Anno 1487. Presbyter Cardinalis defuit, & Episcopus Tullianensis audire cepit. Obiit apud Cryptas Laurentianæ hucus Tullianensis, III. Id. Septembris anno 1489. ætatis fœx 27. Romæ apud Augustinianos sepultus. Scripsit *Commentarium de rebus toto Orbis perquisitionem gestis libris v. 1.* Eos exorditur à Phil. contra Turcos profecturi ad Anconam ire; & in Joannis Carvagiali, Cardinalis S. Angeli morte finit; adque ab anno 1464. ad 1469. de dicit. Prodiit una cum Gobellini *Commentarii Francorum*, 1614. f. Extant ejusdem *Epistole* DCCCLXXII. ab anno 1462. ad ann. 1489. exarata. Edixit sine Mediolani 1521. Prodiit verò utrumque simul Opus Mediolani 1506. f. & *Francorum* 1514. f. Ex *commentariis* illius lib. 10. edita habetur *Historica narratio de Hngliis, & Georgio Pogiebrackio Bohemæ Rege*, Hainoviz 1602.

1460.

ANDREAS BARBATUS, seu *Barbatus*, alias *Andreas de Barbolemo*, gente

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

Siculus, civitate Maltanensis, Juris utriusque Professor, Joannis de Imola discipulus, & in arte sua celeberrimus; adeò ut *Monarcha legum* passim appellaretur. Clauit anno 1460. Decepta ætate jus Bononiæ docere cepit, ubi eum procaci receptis opinionibus convellent studio abriperetur, *Deiuri Senis* nomen meruit. Obiit Bononiæ apud S. Petronium sepultus.

SCRIPTA.

L *Elisma in Clementinas*. Paris. 1517.
Commentaria in tres priores libros Decretalium. Venet. 1511.
Consiliorum volumina IV. Venet. 1516.
Additiones ad Baldum Pvaldum in Codicem Digestorum, Fœderis, & Inferiorum. Lugduni 1545.
De præstantia Cardinalium Tractatus ad Cardinalem Bessarionem. Extrat in Tractatu Tractatum Venet. 1584. Tom. xxi. par. 2. p. 61.
Tractatus de Cardinalibus & Legatis à latere. ibid. p. 432.
Tractatus de sessibus. ibid.
Repetitiones variae. Papiæ 1456. Lugduni 1553. Venet. 1587.

GREGORIUS DE HEIMBURG, 1460.
natione Germanus, Juris utriusque Doctor, & *Æneâ Sylvio* * judice, inter Germanos scientia juris acutissimè facile princeps; authoritatis Pontificiæ, si quis unquam alius, hostis iuratus. In Concilio Basiliensi præfens, Pape primatum viriliter oppugnavit; summamque cum *Æneâ Sylvio* amicitiam contraxit. Mox Noribergam à civibus accitus; Syndicatus munere per triginta annos summa cum laude perfungebatur. Anno 1460. Sigismundo Austriæ Duci à pontifice recens excommunicato Advocati vices obire; illiusque nomine ad proximum Concilium Generale appellavit; nec his contentus ipsam Romanam sedem à fundamentis convellere, edificare libellum, *Synagogam, Babylonem & Meretricem* Babylonem appellare non veretur. Hinc iracundiam Pius Pontifex, veteris amicitie obliviscitur, & exente anno Gregorium diis deprecari: si rursusque ad Norimbergenses epistolam ipsum civitate ejici, bonaque ejus in fœdum redigi jubet. Gregorius à Pontifice ad Concilium appellat; & in Bohemiam se recipiens, Pius minas ridet. Postea à Dithero Archiepiscopo Moguntino in Germaniam revocatus, diem in pace obit; illudque Paulinum * munus suo inscribi iussit, *Non judicabis me humana dies*.

SCRIPTA.

A *Demonio de iniustis usurpationibus Paparum Romanorum ad Imperatorem, Reges, & Principes Christianos; sive Confutatio Primatûs Pape*. Extrat apud Goldastum Monach. To. 1. p. 157.
Appellatio Sigismundi Ducis ab excommunicatione Pii II. Pape ad Concilium generale & liberum, cum suis in Pii II. Breve de excommunicatione Sigismundi, & sui; seu Sigismundi Ducis processus contra Papam. Tom. 2. p. 1576.

Appellatio

* *Comment. in d. 8. f. 1. Alibi Reg. 1. 1. 1.*

* *Constitutio*

SÆC. XV.
ab An.
M C C C C.

Appellatio ad Concilium generale à Bulla Pii II. Papa contra se emissa. ibid. p. 159.

Apologia contra damnationes ista blasphemias Theoderi Lati Felrensis Episcopi. ibidem pagin. 160.

Involutio in Nicolaum Cusanum Cardinalem. Papa's plenitudinis defensorum. ibid. p. 1626.

Prodiit scilicet Opuscula ista Francofurt. 1608. 4^o. tria priora in Antilogia Papæ Basil. 1555. 8^o. & 10 Appendice ad Fasciculum Rerum Expediend. Londini 1683. f. p. 114.

1460.

THEODORUS LÆLIUS, natione Italus, Referendarius Apostolicus, & Episcopus Felrensis, seu Tarvinus. Claruit anno 1460. Ad Cardinalatum dignitatem à Paulo II. designatus, Romæ obiit anno 1464. antequam purpuram acciperet; in Ecclesiâ S. Mariæ Novæ sepultus. Scripsit *Replicam*, seu *Confutationem* *Appellationis Gregorii Heimburg à Pio II. Bulla contra se emissa ad Concilium generale*, concilii & dilecti refertissimum. Extat illa apud Goldastum Monach. Tom. 2. p. 1595. & inter Heimburgii Opuscula *Francofurt. 1608. 4^o. Orationes ejusdem dnas pro Pio II. alteram ad Venetiarum Ducem, alteram ad Francorum Regem, MSS. in Bibliotheca Card. Sirleii olim allatas memoras Ladovicius Jacob. à S. Carolo Biblioth. Pontif. par. 2. p. 443.*

1460.

HENRICUS GORCOMIUS, sive *Gorickmius*, natione Belgæ, patria Hollandus, de vico natali cognomen traxit, Theologus & Philosophus insignis, Academiæ Coloniensis Vice-Cancellarius, claruit anno 1460. Extat *Traclatus de superfluitatibus quibusdam Capitulis seu Ceremoniis Ecclesiasticis*, Coloniz t. 01. 4^o. *Lugduni 1611. 8^o. Opus de celebratis Festis, ibid. Conclusiones & Considerationes Bibliorum ac Canonum in libris Magistris Sententiarum*, additis Summaris etrosis Magistri Pauli & in Angliâ damnatis. *Colen. 1502. Basil. 1512. Pamel. 1506. Commentarius in libros Aristotelis de Celo & Mundo*, typis Queretlii anno 1510. *Quæstiones Metaphysicæ de Ente & Essentia*, lib. d. 5. i. Plurima ejusdem Opuscula inedita recensent Valerius Andreas Biblioth. Belgic. p. 151. & Fr. Svværtius Aithen. Belgic. p. 318. Deulque Petri Lombardi, & Aquinatis Sententia, additis titulis & conclusionibus, Gorcomius edidit *Basil. 1492. f. Argentina 1489.*

1460.

GEORGIUS, aliis **GREGORIUS**, HERMONYMUS sive *Cheronymus*, Spartani Monachus, post expugnatam Constantinopolim in Galliam se recepit, & in Academia Palatiana Græcæ literas publicè docuit annuo stipendio eo nomine donatus, claruit anno 1460. præcipuè vero sub Sixto IV. Pontifice, cui admodum familiaris erat, ab eo in Angliam anno 1476. ligatus, ut Archiepiscopus Eboracensem ab Edwardo Rege carceri incolum interfectione sua liberaret. Extat Gennadii Scholasti libellus de *via salutis hominum*, ab eo Latine versus in Hæreticolog *Basil. 1556. f. p. 797. Mahometis vita* ab illo Lat. reddita unâ cum aliis *Basil. 1541. 8^o. Demonstratio, Christum esse Filium Dei, & Drum. Gr. Lat. cum Cyrelli, Damasceni, & Pselii opusculis. Append.*

lis Anaph. Vind. 1608. 8^o. Menologia in obitum Georgii Gemisti in Bibliotheca Augustana MS. aservatur. Vid. Indicem Codicum MSS. Bibliothecæ illius p. 90.

GEORGIUS CODINUS, natione Græcus, *Chropalaræ* dictus; id verò an officii sui, ac familiæ nomen, positis incertum est. Nec incerta minùs illius ætas. Miratur illum ad annum 1080 referre, crasso sunt utroque; eam Codinus * Andronici Palæologi junioris, & Joannis Cantacuzeni Imp. dilecti meminerit. Propius veritatem ægrit Gresterus, qui Codinum Cantacuzeno Imp. supplicem facit. Ille tamen integro saltem sæculo abierat. Post expugnatam enim à Turcâ Constantinopolim scripsit Codinus; quippe qui ibi sub Constantino Palæologo Imp. ab Impiis Agarenis anno Mundi 6961. (viz. Christi 1453.) captam esse; atque imperatorem gloriosè morte occubuisse narrat f. Anno igitur 1453. superior non fuit; neque, ut videretur, inferior multò adeoque circa annum 1460. jure deponi possit.

1460.

* De Officiis
Cp. cap. 13

† Lib. de
Imp. Cp. 13

SCRIPTA.

DE Curia & Ecclesiâ Constantinopolitanâ Officiis & Officialibus liber. Prodiit Gr. Lat. cum versione & notis Fr. Junii (qui sub Hebraicâ Nadabi Agmonii vocabulis osonce occultare voluit) *Francofurt. 1588. 8^o. dein auctor ab eodem editus Heidelberg. 1596. 8^o. Gr. Lat. interpres Gresterus, cum tribus observationum & emendationum libris Paris. 1615. f. denique cum iisdem Jac. Geuzi notis amplissimis Paris. 1648. f.*

De Originibus Constantinopolitanis liber, ex antiquo quodam Chronico excerptus, Gr. Lat. primus divulgavit Georgius Douza *Heidelberg. 1596. 8^o. cum Joannis Meursii notis reculum Geneva 1607. 8^o. Versio emendatâ & notis doctissimis superadditis Cl. Lambecii denique edidit Paris. 1655.*

De formâ Urbis Constantinopolitanæ libellus. Prodiit Gr. Lat. unâ cum præcedente Opusculo, & eruditissimis Lambecii animadversionibus, Paris. 1655. f.

Liber de signis, statuis, & aliis spectatu dignis Constantinopolis. Prodiit Gr. Lat. mutilus cum versione Douze, & Meursii notis *Geneva 1607. 8^o. integer cum Lambecii versione & animadversionibus Paris. 1655. f.*

Liber de adificiis Constantinopolitanis. Habuit Gr. Lat. ex Lambecii versione, ejusdemque notis illustratus, inter priora Opuscula Paris. 1655. f.

Liber de structura Templi S. Sophia C. P. Gr. Lat. cum Meursii notis Geneva 1607. 8^o. cum Lambecii animadversionibus Paris. 1655. f.

Liber de Imperatoribus Constantinopolitanis, seu de annis ab Orbe condito usque ad Imperium Constantinianum M. & de iis qui in ipsâ regnarunt, usque dum ab Agarenis capta est. Prodiit Gr. Lat. cum versione & notis Cl. Lambecii Paris. 1655. f. Gregoriæ Papæ, *Dialogi dicti, Mistica* in linguam Græcam convertit, quam Græcè edidit Morellus Paris. 1595. Gr. Lat. Fr. Ducus

SÆC. XV;
ab An.
M C C C C.

SÆC. XV. Duceus in *Almar.* Tom. II. pag. 123. Auctorem multo, & perfectionem haberi in Bibliotheca Barberina Cod. 71. Emmanuelli tamen Chrysole-
 MCCCC
 scæ tributam, moner. Leo Allatius *Diat. de Georgiis & eorum scriptis* p. 362.

1464.

PAULUS II. *Petrus Barbus* antea dictus, patria Venerus, Nicolai & Polyxenæ filius Eugeni-
 nii IV. ex sorore nepos. Mercatura exercenda in-
 nutritus, postquam avunculus thronum Pontifi-
 calem adeptus est, literarum studio se dedit,
 præceptis uti Jacobo Riccio: & mox ab
 Eugenio in aulam accessit, Archidiaconus Bononi-
 æ, Episcopus Cerviæ, Protocatholici Apostoli-
 cus, & Cardinalis titulo S. Marci, ordinis crea-
 tus est. Anno 1464. Pontifex Romanus electus
 est die xxxi. Augusti, coronatus die 12. Septembris.
 Pontificatus illic pro nil antiquis habuit, quam
 Pii decessoris acta abrogare, & amicos iniuriis af-
 flicte authoritate Pontificiam armis & iniuriis
 augere. Anno 1466. Georgium Pogrebrahium,
 Bohemum Regem, Hussitis addictum, lata in
 Consistorio sententia hæreses damnavit, anathema-
 tate percussit, regno exuendum decrevit idque
 Fiedrico Imp. ac illo munus oblatum renuente,
 Matihæ Hungaræ Regi autoritate Apostolica
 donavit: quin & legito in Bohemiam Laurentio
 Roverella, Episcopo Ferrariensi, Georgii subdi-
 tos ad rebellionem movendum incitavit. Prius
 omnium gileri coacti asum Cardinalibus pro-
 prium fecit. Obiit aplexia correptus anno 1471.
 die xxvi. Julii, ætatis suæ 53. Extant *Epistole* 2.
 Concil. Tom. XIII. p. 1434. alia plures in Colle-
 ctione *Roma* 1579. edita, & in Cherubini Bullario
 magno *Ibid.* 1638.

1466.

RODERICUS SANCIVS DE AREVALO, natione Hispanus, illustri loco natus, postquam
 Juris studio in Academia Salmantica per de-
 cennium insudisset, utriusque Juris & Artium
 Professor: creatus est. Dein Henrici IV. Castelle
 Regis Sacellarius, Auditor, & Consiliarius,
 Referendarius Apostolicus, Episcopus primum
 Ovacensis, dein Palentinus, demum Caligueri-
 tanus, elatus anno 1466. Castro S. Angeli in
 Urbe Roma à Paulo II. Pontifice præfectus.
 Scripsit jubente Henrico Rege, *Historiam Hispanicam* libros IV. à prima gentis origine usque
 ad annum 1469. De eo simul ac Lucà Tudensis & Roderico Ximeno, tale fect ju-
 dicium Alfonso Garçias Matamoros *, *Cum non ad voluntatem ariarum, sed ad memoriam, & iudicium Posteritatis scriperint, cum à deliciis longissime, tum ab ineptiis & mendaciis præsentibus abstinuerint.* Prodiit Historia ista in Italia scilicet excusa, deinde *Frankfurti* 1603. Hispaniæ Illustratae Tom. I. pagin. 121. Extant ejusdem *Traictatus de Appellatione à Sententia Papæ, de Synodi Generalibus, de remediis officii Ecclesiæ militantis adversus Turcas.* MSS. Patavii in Bibliotheca S. Joannis in Viridario, indicante Tomafino lib. de Biblioth. Patavinis pag. 12. Num editi sunt, me latet. Ejusdem etiam *Epistolam Iniquitatem finem & consolatorem de expurgatione Infule Nigropontis per Turcas*, memorat Simleus Biblioth. Tiguri. pagin. 609. Cæterum *Roma* 1468. f. Peris. 1473. f. & *Bisanti* 1488. 8o. typis

* Lib. de Acad. & doct. vici Hispan.

SÆC. XV. ab A. MCCCC
 Sæculum prædixit Roderici nostri *Speculum Humanæ Vite*, in duos libros divisum. Primus agt de omni statu vite temporalis; secundus de statu & vita spiritali. Ecclesiastica & regulari. Opus Paulo II. Pontifici inscribitur, omnibusque omnium vite ordinum ac conditionum commodis & incommodis sigillatim enarrandis insinuat.

1467.

ALEXANDER DE IMOLA, TARTAGNUS cognomento dictus, gente Italus, Imola seu For. orcelli patris, Juris utriusque consultus celeberrimus, Joannis de Imola & Joannis Ananienensis discipulus; Papæ, Ferrariæ; & Bononiæ per triginta fere annis Juris scientiam publice professus est. Claruit anno 1467. tantæ eruditionis famæ erimus; ut quicunque illum docentem non audiret, vix inder doctos Italie Jurisconsultos illo ævo numerari posset. Obiit anno 1487. ætatis suæ 54. professionis 30. Bononiæ apud S. Dominicum sepultus. Extant *Commentaria in sextam Decretalium, & Clementinas: & Consiliorum libri VII.* Venet. 1571. 1597. f. *Commentaria in Digestum vetus, Codicum, Digestum novum, & Infortium*, Lugduni 1558. *Additiones ad Baldum & Placidium in Codicem, Digestum, & Infortium*, Lugduni 1545.

HENRICUS HARPHIUS, natione Belgæ, ex vico De Heerp. seu De Erp. Campinæ Brabanticæ, Ordinis Minoritarum Regularis observantiæ Theologus & Provincialis, ac demum, Conventus Mechliniensis Guardianus. Claruit anno 1468. Obiit Mechlinia anno 1478. in medio chori apud Franciscanos suos sepultus; *Mythica Theologia Magister doctus, methodicus, singularis*, ut Card. Bonæ * verbis utar.

1468.

* Notitia Auct. Ind. Divin. Phil. mod. p. 12. m. 11.

OPERA.

DE Theologia mystica, tum speculativa, tum affectiva libri 3. quorum primus vocatur *Epithalamium*, secundus *Directorium animum contemplativum*, tertius *Eden seu Paradisus contemplativum*. Prodiit *Coloniæ* 1508. 1555. erroribus & facibus sedis Apostolicæ jussu repurgari cura Petri Pauli Philippi, Ord. Prædicat. *Roma* 1581. *Brixia* 1601. & *Coloniæ* 611. 4°. In Indice enim Romano cavetur, ne deinceps impendantur, nisi secundum exemplar Romanum anni 1581. adulterati. Pars secunda Germanicè ab Harphio conscripta fuerat. Eam itaque Latine vertit & introductione præmisit illustravit Petrus Blomoveenna Carthusianus Leydenis.

Speculum cursum in 8. præcepta decalogi. Noribergæ 1481. *Basil.* 496. *Argentiniæ* 1520. 4°. *Speculum perfectissimi.* Venet. 1524. *Collationes* 111. de perfectione vite, live *Compendium Directorii.* *Coloniæ* 1536.

Sermones de Tempore & Sanctis. Haghenæ 1509. f. *Lib. de tribus Paenitentia partibus.* *Ibid.* *Traictatus de triplici adventu Christi.* Cæterum Harphius Opera sua Belgicè fere sermone elocubravir, ab aliis postea in Latium translata.

LAONICUS CHALCOCONDYLAS, seu Chalcondylas, (sunt qui inverso no-
 mine

1468.

1580. XV. mine pro Laonico Nicolaum vocant) natione Græcus, patriâ Atheniensis, illustri genere oriundus. Claruit anno clesiter 1468. Vitam produxisse dicitur ad annum ulque 1490. Scripsit *Hystoriam de origine & rebus gestis Turcarum libri 2.* ab Ottomanno Orthogulis filio ulque ad adulum Mahometis II. regnum, seu ab anno Christi 1301. ad 1461. Prodit Latine ex versione Conradi Clauideri Paris. 1510. *Rasil.* 1556/1562. Gr. Lat. Geneva 1615. f. Paris. 1650. f.

Conciones istas ab homine quodam imperito, sibi in adolescentiâ noto, fabricatas fuisse, qui ut splendorem operi ineptissimo quaereret, falsò Gabrielis Barlettæ nomen prætexit. Cæterum alius à nostro, ætate tamen par, fuit Gabriel Bareletus, Ordinis quidem Dominici Theologus & Concionator insignis, patriâ verò Aquenais, ab Ambrosio de Altamura ad annum 1486. velatus. Hujus erant *Sermones per annum, Hagæne* 1518. (in quâ editioe appellatur *Stephanus*) Venet. 1577. 8^o.

1580. XV. ab An. MCCC C.

† Biblioth. Pædagog. p. 110.

JACOBUS PEREZIUS, gente Hispanus, patriâ Valentinus; domo Alouentis, ex Ordinis Augustiniani Eremiâ Episcopopus Chritopolitanus seu Chytopolitanus anno 1473. Calendis Octobris creatus, & Suffraganeus Roderici Borgiæ, Cardinalis Valentini, Episcopi Portuensis & Carthaginensis. Obiit anno 1491. in Ecclesiâ S. Augustini sepultus.

SCRIPTA.

Commentaria in omnes Psalmos Davidis Allegorica & Anagogica.

Expositio in Cantica Omnis talis, viz. Benedictus, Mignificat, Nunc dimittis, Gloria in excelsis, Te Deum, & Quicumque vult: ad Rodericum Bogiam Cardinalem.

Traictatus contra Induos de Christo reparatore generis humani. Prodiit Operta ista Paris. apud Alcenium. Lugduni 1512. Venet. 1563. 4^o.

Expositio in Cantica Cantionum.

Quæstiones finale disquisitæ, Verum solus Christus sit metrum & mensura, & largitor omnium bonorum, & reparator humana natura. Prodiit unâ cum Expositione præcedenti, Paris. apud Alcenium 1498. Lugduni 1513.

1470.

PETRUS NATALIS, seu de Natalibus, patriâ Venetus ex Parocho SS. Apostolorum in Diocesi Castellani Episcopopus Equilinus Gradensis Provincie. Claruit anno 1470. Superfuit anno 1481. quo Catalogo suo ultimam manum adhibuit. Scripsit *Histo. laon.* live *Catalogum Martyrum & Sanctorum*, quo Vita, Miracula & Passiones eorundem enarrat, breuitatis quidem ac veritatis Jacobo de Voragine studiosior, hand majori tamen iudicio usos. Præterquam enim quod à communi Martyrologorum vicio, effizini fabulandi libidine, immo us non sit; Priscillianum Hæresiarum, ejusque sectatorum Latrocinium Martyribus annumeravit: ut alios mitam. Prodiit iste Catalogus *Argentina* 1501. *Lugduni* 1542. Ejusdem Catalogus *Venerorum Senatorum & gestorum eorum* prodiit *Vicentiâ* 1493.

1470.

GABRIEL BARLETA, gente Italus, patriâ Apulus, ex oppido Barulo natales & nomeo traxit, Ordinis Dominici Theologus insignis. Claruit anno 1470. Scripsit adhuc post annum 480. Hydunt enim à Turcis capti meminit. Extant *Sermonum Tomi 2.* quorum prior Sermones Quadragesimales, alter Sermones de tempore Adventus, Ascensionis, Pentecostes, & de nonnullis Sanctis continet. — 1470. Venet. 1571, 1535. 8^o. Notandum verò est, quod Leander Albertus à Miroo * citatus prodiit: se.

Append.

SIXTUS IV. Franciscum à Ruvere antea vocatus, natione Italus, patriâ Ligur, civitate Savonenis, ex nobilissimâ gente Ruveret oriundus, Leonardi & Lucinæ filius, natus est anno 1414. Novennis puer Franciscanis monen dedit; & Carnobium ingressus, Joannem Pinarolium Præceptorem in Grammaticis sortitus est. Adulterio factus, Cherti Dialecticam, Bononiæ Philosophiam & Theologiam didicit. Patavii demum Magisterii gradu cohortatus, in primis Italianæ Academicæ Theologiam & Philosophiam prælegit; Eruditionis & eloquentiæ famam non vulgarem adeptus, à familiâ Franciscanâ primum Jacobo Sarguella Ministro Generali, senectute gravato, adjunctorus est; de n. Liguriæ Provincialis, mox Ordinis sui in Romana curia Procurator, & totius Italianæ Vicarius Generalis, demum cedente Sarguella Ministro Generalis in Capitulo Præsens constitutus. Anno 1467. Presbyter Cardinalis titulo S. Petri ad Vincula à Paulo II. renunciat; post Pauli obitum anno 1471. Pontifex Romanus electus est die 12. coronatus die xxv. Augusti. Anno 1476. Festum Immaculatae B. Virginis Conceptionis instituit: & post biennium confirmari Rosarii Sodalitatem, 11000. annorum Indulgentiam omnibus B. Virginem breviculâ quâdam Salutatione compellantibus concessit. Vid. *Breviarium Venet.* 1522. excusum, & Hippolytum Maraccium lib. de Pontif. Marianis, *Rome* 1642. cap. 76. Anno 1478. Laurentium Medicem & Florentinos ob Franciscum Salvianum, Archiepiscopum Pisianum, scelestissimum perduellem, merita pena multatum, & communia eavit & armis persecutus est. Paulò post Venetorum potentiam in Italia crescere agere ferens, totam Rempublicam sacris interdixit: & Helvetios, misso vexillo sacro, ad bellum iis inferendum concitavit, plenariam peccatorum remissionem omnibus sub vexillo isto militaturis pollicitus. Anno 1481. promulgata Bulla Franciscanos & Dominicanos ob controversiam de B. Virginis conceptione moram hæreseos notam sibi invicem iniurentes, ab istiusmodi contumeliis in posterum abstinere sub anathematis pena mandavit. Obiit anno 1484. die xii. Augusti. Vir quidem & ipse supra communem Pontificum sortem evadit, quique Bibliothecam Vaticanam advectis ex Europa undequaque libris instituit, moribus tamen foedissimis infamis, & libidinibus tam impuris mancipatus, ut eas prædere Scriptores pudeat. Certe primus omnium publicis lupanibus Romæ aditum & licentiam fecit; & ex annuo sortorum velligiis Apostolicum ærarium ditavit. Extant *Decreta* in Concil. Tom. xiii. pagina 144. alia

1471.

J 3 Epistola

* De Script. Sæculi xiv. cap. 29.

1800. XV.
ab An.
MCCCC.

Oratio de nativitate Domini.

*Oratio in laudem Philosophiæ & reliquarum-
artium, Ferraria anno 1476. habita.*

*Oratio gratulatoria ad Innocentium VIII. Pon-
tificem.*

*Epistola de studio formando Januæ 1484. scripta
Heidelberg 1621. 8^o.*

Epistola alie v. l.

*Paravitur liscatus ad Dominicanum, Eiusdem de
regno libellus, Luciani libellus de non credendis
delationibus, Eiusdem Micellum sive Gallus, Pla-
tonis Axiomata de continentia morte, ab Agricola
Latino sermone donati.*

Carmena & Epistola. Antwerp. 1511. 4^o.

*Prodierunt omnia ista Agricolarum Opera, in duos
Tomos digesta, cura Alardi Amstelredani Colon.
1519. f.*

*Commentaria in Boetii libros de Consolatione
Philosophiæ. Colon. 1515. Basil. 1570.*

*Oratio in laudem Matthiæ Richili, typis Joan.
Sonetti 1529. 8^o.*

*Alia quædam conscripsit Rodolphus, puta,
Epitomen Historiam Iulii Philippi Principis Pa-
latini, Vitam Francisci Petrarchæ, Carmen de S.
Anâ, &c. quæ nondum in lucem edita viden-
tur.*

BARTHOLOMEUS PLATINA, Paternò
non nunc Sacerdos dictus (alii Baptista vocant;
Bartholomeum autem, qui illum probe novit,
Richardus Flemingus *) gente Italus, Patriâ
Cremonensis, nonnullis tamen Veronenis, ex
vico parvo cognomen dedit. Humili loco &
obscuro parentibus natus, juventutem militiæ
dedit. Annis provectior, operam literis non in-
fœcitè præstitit, claruit anno 1474. Calisto III.
imperante in urbem venit, & à Bessarione Car-
dinali inter Domesticos aditus est. Mox à Pio
II. Pontifice Abbreviator Apostolicus factus,
non exigui sanè pretii sacerdotia dono accepit.
Post Pii mortem à Paulo II. loco motus est, &
bonis omnibus spoliatus, non alio nomine,
quam quod apud Pium in honore fuisset. Aggre-
admodum id tulit Platina, & Palatium continuis
vigilanti diebus obfidebat, cum ad Pontificis collo-
qui um nequaquam admitteretur; missâ Epistolâ se
ad Reges Principesque dissipatum minabatur,
eisque adhortatur, ut Concilium ipsi indice-
rent, in quo facti rationem reddere cogeretur.
Platinæ petulantiam cæcere durissimo & compe-
ditibus castigavit Paulus; exacto in carcere qua-
damestri spatio, Pauli Gonzagæ Cardinallis
Mantuanæ precibus liberatus, in Cardinalis clemen-
tiam transiit. Post triennium Paulus illum iterum
comprehendi iuber, lætæ maiestatis reum ager,
negantem & quælibet imponit & gravissimis tormen-
tis extrahit: cum vero ulla arte, nulla servitiâ
criminis confessionem extorqueere posset; misc-
tum huminem hæreticos acculavit; ideo scilicet
quod de immortalitate animæ disputare toleret,
& Platonis aliorumque Philosophorum scripta
reteret. Bessarionis demum & Gonzagæ Cardina-
lium precibus fatigatus Pontifex Platinam car-
cere post annuam moram eduxit, & vicinulo se-
quenti dignitatis restituenda vana spe lactavit.
Paulo è vivis sublatum sufficiens est bixus IV. qui
Platinæ innocentiam simul ac doctrinam probe

Append.

sciens, eum inter Contubernales allegit, opibus
auxit, ædibus in Quirinali donavit, & Biblio-
thecæ Vaticanæ præfexit. Obiit ille Romæ, peste
extinctus, anno 148. ætatis suæ 60. in Templo
S. Mariæ Majoris sepultus. Vir sanè non ineditus
est, quique, iudice Italmo *, in historiâ valenti-
us erat singulari fuisset argumentum satiricum. In
optimo civis. & Panegyricis nonnullis accedit ad Ci-
ceronis imaginem, sed tanto intervallo, ut hoc no-
men non promoveatur eruditiorum calens; atque
vir doctus, facundus, & misallor, bonus. Illustre
illi elogium posuit Richardus Flemingus in Lu-
cubrationibus Tiburtinis lib. 1. In Pontificum
autem vitis describendis parum veracem esse no-
rat Card. Bona in Notit. Autor. lib. de Divini
Psalm. præmissâ.

SCRIPTA.

Historia de Vitis Pontificum Romanorum à
Christo nato ad Pauli II. obitum, seu ad
annum 1471. Sixto IV. Pontifici nuncupata
Prodiiit Basil. 1479. Noribergæ 1481. f. cam Onuphii
Panvinii Continuatione usque ad an. 1565. Le-
vanii 1572. Colon. 1600. & 1611. 4^o.

De naturis rerum liber.

Epistolarum ad diversos liber.

*De bonis & vitiis & valitudine libri 2. Boj
nonis 1495. 4^o.*

De falso & vera bene Dialogi 12.

Contra amorem Dialogus.

Dialogus de vera Nobilitate.

Dialogi 11. de optimo civis.

*Panegyricus in laudem Bessarionis Cardinalis
Nicens.*

*Oratio ad Paulum II. Papam de pace Italia
componenda, & bello Turcis indicendo.*

*Prodierunt omnia ista Platinae Opera Colon.
1529. Levani 1572. Colon. 1574. f.*

*Dialogus de sensibus lingue Latina. Venet.
1480. 4^o.*

*De ratione vitæ, & modo vivendi, seu de
tota valitudine: item de Natura rerum, &
Arte coquendi sive popina scientia libri 2. Colon.
1529. 8^o. Paris. 1530. 8^o. Basil. 1541. 4^o.*

*Historiarum de rebus Urbis Mantuæ, & fami-
liæ Gonzagarum libri 2. l. Platina conscripsit.
Horum editionem meditatam esse Joannem Opo-
tinum, typographum Basileensem testis est Sim-
ileus *. n. præstitit, hanc invenio.*

JOANNES DE CIRCYO, natione Gallus,
Patriâ Divionensis, Ordinis Cisterciensis, ex
Abbate Bilemeni ad Cisterci præfectus an. anno
1476. assumptus: Innocentio VIII. Pontifici ob
singulares animi doctos eximie charas. Acriter
contra Commendas Monasteriorum disputavit
in Synodo Anselianensi anno 1477. Totonensis
1478. & in Romanâ Curia cotam Innocentio
Papâ, à quo multa Ordini suo privilegia impe-
travit. Anno 1503. senio gravatus dignitati suæ
renuntiavit, & exente eodem anno diem clau-
sit. Exstant Compendium Sanctorum Ordinis Cister-
ciensis; & Collectio Privilegiorum à diversis Pontifi-
cibus, Regibus, & Principibus eidem Ordini
concessorum; simul impressa Divione .49. P. edit
posterior Opus iterum Antwerp. 1630. Illi adju-
1 4 ginæ

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

* Cicero
non.

* Biblioth.
Tigurin. p.
15.

1476.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC

gitur *Exhortatio ad Monachos Ordinis Cisterciensis*; quam transtulit Carolus du Vilch in Bibliothecam suam Scriptor. Ord. Cisterc. p. 201.

1476.

M. JOANNES WESSELUS HERMANNI, qui & B A S I L I U S, cognomento *Ganiferius*, gente Friso, civitate Groningensis, Rodolphus Agricola coeternus & amicus summus, ob eximiam pietatem & doctrinam *Lux mundi* vulgo dictus: puer sumus Pontifice aurochatis & luppitionis adversarius. Post hausta domi prima & tetarum fundamenta, ad Lutetiam & celebrissimas totius Europæ Academias se contulit; & novam ingenii felicitate pariter ac immani diligentia innumera literarum opicem confendisse videtur: Rhetor. Poeta, & Philosophus, & Theologus insignis; Hebraice, Græce, & Latine peritus. Clauit an. 1476. theologie laurea insignitus, Parisiis, Coloniae, & Heidelbergæ, Romæ, & praefertim Ulmæ (ubi Reclitulum discipulum habuit) frequenter auditorio docuit. Alius ab hoc, vir tamen minime interitus, fuit Joannes de Wiclis; qui in Germania infectio eo circiter tempore inlausa, inaximamque Theologie tunc receptæ litem intenuavit, Pontificis auctoritatem, & ipsius Ecclesiæ Romanæ traditiones, nequaquam locorum oppugnare veritus: quodque popularis tunc temporis Theologos non minus pupugit, Aristoteli dogmata Philologica, in Ecclesiæ non minus quam Scholarum usum jamdiu recepta, palam oppugnavit, Platoniam Philosophiam verioris ac Christianæ fidei propiorem esse ratus. Ad hæc D. Thomæ auctoritatem sepe in disputando floccifecit, illoque Scripturæ fidem indubiam adhibendam esse prædicavit. Habentur sane in Fasciculo Rerum Expendarum* (*Moenensius prius anno 1479. excusa*) Parænesis aliquot, uti tunc videbantur, illius dogmata, ex ipsius ore, & ad Wormatiam conclamantis à Thomistis quibusdam excerpta, quibus infallibilem Ecclesiæ Doctoribus in explicandâ S. Scripturâ aut tradendis fidei articulis auctoritatem esse negatæ divinam testorum ac jejuniorum institutionem in dubium vocat, Romam peregrinantes stultitiz insinuat, & mandata Ecclesiæ non ligare ad peccatum docet; ut alios minoris momenti articulos taceam. Tam immanes error ex gravi poena plectendos esse censuerunt Inquisitores, Gerardus Eilenius & Jacobus Sprengerus, Ordinis Prædicatorum. His suadentibus, ac penè cogentibus, Archiepiscopus Moguntinus apud illa ad Academicum Heidelbergensem & Colonienis Doctores anno 1479. data jussit, ut Wellei dogmata Hæreticos suspecta esse libet ejus excopterent, & examini subicerent. Factum id solenni apparatu, multique è scriptis illius excerpti errores in medium sunt prolati: de regulâ fidei, Nihil enim credendum esse voluit, quod in S. Scripturâ non habeatur; de Sacramento Eucharistiz, in quo substantiam panis manere credidit; de Indulgentiis, quas parim approbavit; de Concilii Generalis auctoritate, quam fallibilem esse docuit; de Processione Spiritus S. quam Filio æquæ ac Patri debet negavit; & de aliis Theologie placitis quæplicitimis. Hocce primum tænebat Welleus, cum verò ignem ab Inquisitoribus intentari sensit, ad Palinodiam descendit. Maxime id dupli-

cuit Theologis non obscuri nominis quibusdam Academicis; qui cum tanto viro tam præcipitante actum esse ducunt, in nimis acrem & inanem Thomæ itatum simulatorem infemulabant; immo non verebantur afferre multos articulos ejus & majorem Partem posse sustineri. Quod Welleum Babilium attinet; is post Academicis plures perulustratas, ingravescente ætate domum repetiit; & in patriâ civitate sacras literas excoluit: donec senectute nimia gravatus in Conventum Spiritualem Virginum Groningensem fecellexit, & deinceps privato ocio ac precibus totus vacaverit. Obiit septuagenarii major anno 1489. apud Franciscanos h. pultus.

O P E R A.

D E Dei providentiâ liber.

De consilio Incarnati, & de magnitudine ac amaritudine Dominici Passiensis libri II. Prodiit Antwerp. — 8.

Tractatus de dignitate Ecclesiasticâ, de verâ & rellâ obedientia, & quantum obligent subditi mandata & statuta Prælatorum. Editi apud Goldatum Monachi. Tom. I. 8.

De Sacramento Pœnitentiæ, & qua sint claves Ecclesiæ, sive De potestate ligandi & solvendi.

Quæstiones de communione Sacerdotum.

De iherosolensis, & de participatione ad dispensationem ejus Propositiones XXXII. Habentur apud Goldatum ibid. p. 57.

De fraternitatis, &c.

De purgatorio, & statum animarum post hanc vitam.

Tractatus contra potestatem Pontificis Romani in Indaginis. Extat apud Goldatum ibid. p. 176.

Epistola plures.

De Sacramento Eucharistia & audientiâ Missæ.

De Indulgentiis liber.

De Oramine & modo orandi.

Opuscula Wellei omnia, adhuc recensita, edita sunt, titulo *Farraginem verum Theologicarum*, & Basil. 1523. t. & cura M. Lutheri Basi. 1525. 4^{to}. Auctore accensuræ Petro Pappo Groninga an. 1614. Denique cura Theodoci Saracti Marpurgi 1617.

Scala Medicinæ, in editione Groningensis accellit.

De moribus veterum Hæreticorum liber. Lipsæ 1557.

Alia quædam scripsit Welleus, viz. *De Insufficiatione per Civiliem librum*, &c. quæ aut typis adhuc excusa sunt, nondum comperti. Cæterum omnia ejus scripta in Indicibus Romanis prohibentur, itaque auctoribus damnatis annuenerat.

ROBERTUS LEMYNGUS, natione Anglus, illustri loco natus, Richardi Lemyngi, Lincolnensis Episcopi, consanguineus. Pontis Oronii in Collegio Lincolnensi, quod Richardus Episcopus recens fundaverat, primis literaturæ fundamentis, in italem se contulit, & Baptista Guarnum Veronensem Ferrariæ doctorem audiuit; utriusque linguae elegantiam, imprimis verò poetices, illudius Romam delatus, Protototari Apostolici dignitatem obtinuit. Claruit anno 1477. In patriam deum rediit, Lincolnensis Ecclesiæ Decanus constitutus est. Obiit. Lincolniz.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

Examen
ejus prop
fuit in Falc
culus, fol.
166.

* Fol. 163.

1477.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC C.

Lincolniæ, in sacello prope Richardum confinguntur sepultus. Dum in Italiâ adhuc ageret, & Tiburti in secellu anno 1477. motum faceret, scripsit heroico carmine magnificum Sixti IV. Pontificis Encomium libris 11. quibus *Lucubrations Tiburtiarum* titulum dedit. Priore libro Sixti prospiciam, vitam, res gestas ac vires celerat; posteriore calumnias illi afflicta diluit, & illius parentis ejus elogium ponit; ubi que autem pudenda adulatione usus immensis laudibus Pontificem immerentem cumulat; vix alio nomine notandus. Haud adeo felicem enim nactus est venam; verulque scabros satis atque impolitos dedit. Prodiit *Rome* eodem, ut videtur, anno excusum in 8°. Unicum ejus exemplar vidi penes R. V. Gul. Cave. Alia ejus scripta, & in his *Dilectionarium Græco-latino* memorat Balæus Cent. 8. cap. 11.

1479

JOANNES RAULINUS, patris Tullenis, præclaræ & opulentis parentibus natus. In Collegio Navarrensi Academiæ Parisiensis bonorum litterarum studijs innutritus, anno 1479. Theologiæ lauream accepit. Anno 1481. Gulielmo Calstroortio in Collegii Navarrentis regimine successit; quod quidem lumina probitatis & prudentiæ opinione administravit. Anno citra 1497. abdicato magistratu, Cluniacensibus Monachis adjunxit; & inter illos non minus pietate, quam olim inter Academicos doctitudinem cluxit. Anno 1501. Ordinis Benedictini reformati Provinciam sibi à Cardinali Ambrosiano Legato commissam obtulit. In vivis esse desuit Lutetia in Cluniacensi Collegio viit. Id. Febr. anno 1514. ætatis suæ 72.

SCRIPTA.

Sermones de Adventu Domini. Prodiit Parisi. 1516. ibid. 1519. 8°. Venet. 1584. 4°. Sermones Quadragesimales in duas Partes distributi. Parisi. 1541. Venet. 1584. Sermones de Festivitatibus Sanctorum totius anni, in duas itidem Partes distributi. Parisi. 1524. Itinerarium Paradisi, seu Sermones de Penitentia. Parisi. 1524. Doctrinale de triplici morte, Naturali, Culpe, & Gehenne. Parisi. 1520. & eum Itineratio Paradisi Venet. 1585. 4°. Sermones xiv. de Eucharistia. Parisi. apud Joannem Parvum. Volumen Epistolarum xv. quibus accesserunt Collatio in Festo S. Ludovici per thema: Dominus, in virtute tua laetabitur Rex; & Collatio habita in Conventu Cluniacensi de perfecta Religione S. Benedicti. Parisi. 1520. 4°. Oratio de Reformatione Cleri ad Capitulum generale. Basil. 1498. Prodiit Opera Raulini Theologica Antwerp. 1612. 6. vol. 4°. Sermones Parisi. 1642. 2. vol. 8°. Commentarius in omnes Logicos libros Aristotelis. Parisi. 1500.

1480.

AUGUSTINUS PATRICIUS, gente Italus, Ecclesiæ Senensis Canonicus, Francisci Piccolomini Cardinalis Senensis Secretarius, clarus

anno 1480. Novennio ante Cardinalem Senensem à Paulo II. ad Conventum Germanorum Ratisponensem pro subsidio contra Turcas postulandis missum comitatus fuerat: & Romanum reverens, retum in Conventu gestatum historiam literis consignavit. Scripsit etiam isto anno 1480. iussu Domini sui, *Historiam Conciliorum Basiliensium & Florentini*, præteritum verò illius, ex Codicibus duobus in Ecclesiâ Basiliensi, ut ipse testatur, asservatis, maxima parte excerptam. Habetur Historia ista Concil. Tom. x. p. 1488. usque ad p. 1616. Extat etiam *Historia Conventus Ratisponensis* inter Scriptores Germanicos à Frobenio editos *Frankfurti*. 1602. Tom. II. p. 143.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC C.

1480

MATTHÆUS MARESCALCUS DE BAPPENHEIM, natione Germanus, nobilissimâ familiâ oriundus, Udalrici Mareschalei, Castellani Ducis Bavarie, & Anne à Schwabberg filius, literarum studio in Academiis exteris plurimos annos impendit, & utriusque Juris Doctoratum meruit. Domum reverens, & Canonicus Ecclesiæ Augustanæ, aliisque beneficiis Ecclesiasticis cumulatus est. Claruit anno 1480. Extat *Chronicon Austriacum* dictum, quod res tota Europâ gestas ab anno 812. ad 1317. brevissimè secundum annum feriem percurrit, apud Frobenium scriptum, German. Tom. I. p. 311. Eiusdem Chronici pars plenior, quæ res gestas ab anno 1276. ad 1302. uberiorè enarrat, ibid. p. 317. *Chronicon Augustanum*, ab anno 973. ad annum 1104. ibid. p. 321. *Chronicon Elvyngensis* ab anno 1191. ad annum 1477. ibid. p. 451. Cæterum Chronica ista omnia nonnulla Excerpta sunt ex amplioribus Chronici (Austriaci, Augustani & Elvyngensis) à Matthæo descripta.

1480

GABRIEL BIEL, Patriâ Helverus, aliis tamen Spirensis, Collector dictus, S. Theologiæ Doctor, & in Academiâ Tubingensi professor publicus, ab Eberhardo Comite de Wittenbergensi, qui Academiâ istam anno 1477. fundavit, evocatus, ut Theologiam & Philosophiam accepto stipendio edoceret. Claruit anno 1480. Eberhardo Principi admodum charus, & summo in precio habitus. Postquam plures annos cathedram Tubingensem rexerat; Clericorum Vitæ communis ordinem suscepit. obiitque juxta nonnullis anno 1495. Int licet, qui illum usque ad annum 1520. vitam produxisset velint; quod minus quidem verisimile videtur, cum Trichemius illum anno 1494. provectâ jam ætate apud Tubingenses egisse prodas.

SCRIPTA.

Commentaria in libros xv. *Magistri Sententiarum*. Prodiit *Basil.* 1512. *Brixia* 1574. 3. vol. 4°. *Expositio Canonis Missæ*, quæ reverè est Eggerlingi Brunivicensis, paucis à liello omniis, nonnullis additis aut mutatis; quod quidem ipse in calce Operis ingenuè satis agnoscit. Prodiit *Lyndani* 1541. *Venet.* 1576. *Brixia* 1580. *Bergomæ* 1591. *Sermones de Tempore, de Parâ, & Sanctis per totum annum*—1499. f. *Brixia* 1583. 4°. *Basil.* 1590. *Sermones*

Sermones

SÆC. XV. Sermones medicinales contra pestem & morbum
simonem.

Defensorium obediensium pontifici, ad Ecclesiam
Romanam.

Historia Dominica Passionis. Prodiit una cum
Defensorio & Sermonibus cunctis, Haguenae
1519.

Tractatus de Monachorum potestate simul & mili-
taria. Norimbergae 1542. 4°. Colon. 1574. Lugduni
1609. 4°.

Epistole scripti Gulielmi de Occam, & Collectio-
nium. circa v. libros Sententiarum, in Academia
Tubingensi edicum. Vid. Indicem MSS. Bibl.
Augustanae p. 102.

1480.

HERMO LAUS BARBARUS, Pateticus
Venetus, notus est anno 1451. die XXI. Mali.
Francisci Barba, viri eruditissimi, qui summo
prudum in Patria civitate locum tenebat, filius
viri bonarum literarum gloriam in Italia
restituendum natus, Græcè & Latine impense
doctus, & utriusque lingue elegantiarum scien-
tissimus; viri magnus ac divinus homo, inquit
Eratinus*, qui rara literatura castissimos mores

* Cicero
dean.

adjuvatis; ne nimis vite innocentia, quam doctrina
præstantia emulit. Claruit anno 1480. quadragennio
ante scribere exoritur. A Republica Veneta ad
Romanum Pontificem legatus, ab Innocentio
VIII. anno 1491. Patriarcha Aquileiensis in se-
natu constitutus est. Cum verò Legati Respu-
blicæ, qui Romæ apud Pontificem agebant, lege
Patriæ vetarentur, ne inconsulto Senatu sacerdo-
tium acciperent, aut in Clerum transirent; ausum
id contra civitatis leges graviter tulit. Veneti;
denique ad illum literis mandarunt, ut moti omni
sublata Patriarchatum abdicaret; aliter potrem
suum magistratu submovendum, bonaque ejus
silio addicenda fore. Frustra tergiversatus est
Hermolaus civiumque iacundiam moti leniti
posse speravit. Patet magistratu exiit, & in-
cassum tentatis rebus omnibus dolore animi ab-
sumitur. Ipse Hermolaus bonis spoliatur, civium
ausu eximitur; & perpetuo exilio mulctatur.
Tam infelici fortune ictu oppressus, meliori cer-
te fatis dignus, vir doctissimus inopem Romæ
vitam tradidit, miscelli Alexandri Pontificis ipo-
tenti aliquandiu sustentatus; donec anno 1494.
morbo plebeio extinctus interit, anno ætatis
sue 59. funeris etiam honore defraudatus. Eratini
de eo iudicium supra adduximus. Verum jesumum
id nimis, si ejusdem elogio, quod alibi occurrit,
conferatur. In Adagio enim, quid eam cum bal-
neo i hæc de Hermolaio habet. *Is vir erat, qui
non solum Italiam suam, verum etiam omne sæcu-
lum hoc nostrum illustravit: cuius tantum est apud
omnes eruditos autoritas, ut impudentissimum sit
ab illo differre: cum ingratissimus in reserendis
diarum militis; ut à literis omnibus alienissimus, aut
certe ingratissimus habeatur, apud quem Hermolaus
memoria non sit sacrosancta.*

SCRIPTA.

O Ratio gratularia ad Fredericum Imp. Bri-
gis 1486. 4°. Basil. 1520. 4°.
Compendium scientia naturalis. Lausannæ
1579. 8°.

Castigationes Pliniana ad Alexandrum VI. SÆC. XV.
Romæ 1492. f. & castigationes ibid. 1493. f. Fe.
nen 1497.

Orationes, Praelectiones, &c. Patii. 1494. 4°.

Epistola varia, & Prefationes inter Angeli Po-
litani Epistolae. Bassi. 1553. lib. 109. & 12.

Versiones Latinae aliquot Aristotelis librorum.
Basil. 1533.

Castigationes in Pomponium Melam; Cerecla-
vium ad Dioscoridis quinque libros priores de ma-
teria Medica; Versiones Latinae Dioscoridis libri-
rum, Themistii Oratorum, & aliquot Plinarchi
Opusculorum, variis locis ac temporibus in lu-
cem prodierunt.

Ceterum præter illiæc supra recensita scripsit
Hermolaus De Galibani libros 11. Contra barba-
ros Philosophos libros 11. De re novitia Poema. Quo-
estiones Geometricas, Convensionem spherarum &
medicina, Præcepta historia conferenda ad M.
Ant. Sabellum, Orationes & Epistolae multique
Carminum pluresque 11000. librorum, Compen-
dium Galeni, Versiones Græcorum aliquot libri-
rum, & in his Responsione Gemadii Patriarcha
CP. de fide Catholicâ ad Mahometem Turcarum.
Imp. Omnium illius Operum editionem factam
esse memorat Sittlerus†: quæ tamen à me nullâ
diligentiâ inventiri potuit.

* Biblioth.
Tiguri p.
112.

Conclonum sacrarum volumen extat dicitur
MS. Patavii apud Augustinianis Eremitas.

BAPTISTA SALVIS, sive de Salis, 1480;
natione Italus patriâ Ligur, Ordinis Franciscani
socius, Provincie Januensis alumnus. Claruit
anno 1480. Obiit post annum 1494. Scripsit
Summam Casuum Conscientia, quæ ab Autho-
re nomen ducens, Baptista appellari solet. Prodiit
Paris. 1499.

PACIFICUS, gente Italus, patriâ Novari-
ensis, Ordinis Minorum frater. Claruit anno
1480. Scripsit Summam Casuum Conscientia, ab
Authoris nomine Pacificum dictam; quam Fr.
Tarvisinus Carmelita italicè vertit, veriamque
edidit Venet. 1741. 1580.

ANGELUS DE CLAVASIO, natione Ita-
lus, patriâ Ligur, ex oppidulo cognomine
oriundus, Ordinis Minoritarum sodalis, & fami-
liæ Observantium Vicarius Generalis. Theologus
& Jurisconsultus insignis, claruit anno 1480.
Sixto IV. aliique Romanis Pontificibus gratissi-
mus; a quibus Nunciis Apostolicis titulo insigni-
tus pio contadendi contra Turcas pecuniâ sub-
sidia legatus est. Obiit Cuniti in Cambio S.
Marie de Angeli anno 1495. Scripsit Summam
Casuum Conscientia, Angelum vulgo dictam;
quæ post vitiosas aliquot editiones, imprimet Au-
thore curante, typis excusa prodiit Venet. 1490.
emendatior ibid. 1569. 1578. 182. Argentina 1513.
Norimbergæ 1498. 1582. 1. Aliâ quædam com-
posuit, viz. Tractatum de Reformationibus; Tracta-
tum inscriptum, Arcanofides, &c. quæ prælo
extierunt Compluti 1562. 4°.

BAPTISTA TROVAMALA, aliis Novama-
la dictus, patriâ it. dem Ligur, & Ordinis Fran-
ciscani Monachus, claruit Lovanii ab anno 1480.
Scripsit,

1480.

1830. **BERNARDINUS AQUILANUS**, natione Italus, Poëta Apriatij oppido oriundus, Ordinis Minoritarum sodales & in Curia Romani Procurator; Juri utriusque pariter ac sacrarum literarum peritissimus; quo nomine in Curiam Romanam accessit, Concionatoris munere fungebatur. Claruit anno 1480. Obiit anno 1503. in Conventu S. Juliani prope civitatem Aquilanam, ætatis sue 81. Anno demum 1515. reliquæ ejus exinde translatæ ad Cenobium S. Angeli intra Fossam & Oream; ubi fribus altare conditæ insigni veneratione hodie videntur. Extant ab illo scripta, *Funerale*, Venet. 1572. *Traſlatum de mure volentium doctrinæ*, inter Tractatus Jura Venet. 1584. Tom. 11. *Admonitiones viſa Spirituſalis* (anno 491. elucubratæ) Italicè, Venet. 1572. *Hiſtoria brevis de Canobis & illuſtribus viris provinciæ S. Bernardini*; *Quolibetno Scholaſticum*; *Quadrageſimales*; *Cenuria in memoriam Paſſionis Chriſti*; *Peregrinus*; seu de Chriſto ſub Petriſini ſpecie Diſcipulis Emmaum: em proficueſcitibus appaſſente; *Sermonum libri aliquot*; *Viſa S. Bernardini Senſus*; & S. Philoſophi *Aquilani*, Italicè. Ex his pleraque MSS. altervantur in Cenobio S. Angeli prædicto; teſte Waddingo de Scriptor. N. Ord. Minor. p. 54.

ANTONIUS DE BALOCHO, aliis *Antonius de Peretia* dictus, gente Italus, Balochi Diœceſis Vercellenſis popo natus, Ordinis Franciſcani Socius, & familia Regularis Obſervantia, ac Provinciæ Genueſis. Claruit anno 1480. Prædicator totâ Italiâ celeberrimus. Scriptis *Quadrageſimale de xii. excellentiſſis Chriſtiana fidei*; Venet. 1591. & Lugduni 1594. excuſum. *Traſlatum de Virtutibus*, Hageme 1514. 4°. Quadrageſimale alterum de æternis fructibus Spiritûs Sancti; in xv. 1. Tractatus diſtributum. Singulorum titulos exhibet, totumque Opus penes le MS. extiſſe produi Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 29.

1480. **BERNARDINUS TOMITANUS**, natione Italus, patriâ Feltrienſis, *Parvus* à brevi ſtatutâ cognomento dictus, Ordinis Minoritarum, Sixto IV. & Innocentio VIII. Pontificibus Romanis acceptiſſimus; quibus operam in rebus graviffimis obeundis locavit. Claruit anno 1480. Vir tam morum cultitate, & eximii concionandi facundia apud conterraneos fidei celebratiſſimus. Innumera ferè miracula illi acciſerunt Hiſtorici & Minoritis ſequeſores; quin & coræus illi Bernardinus de Buſtis *, plures in ære Angelos, quàm in terrâ homines illi Viocentia concionanti aſſiſſe reſert. Verùm iſta ad populum. Certius id pietatis indicium, quòd Chriſtianos intolerantia Judæorum uſuſ afflictoſ dolens, *Montem Pietatis* multis in locis miſſi curaverit; ut verporum nummulationum tyrannidi occurreret. Obiit Ticini die xxviii. Septembris anno 1494. Immæ veneratione à vicina plebe etiamnum

cultus Scriptis *Traſlatum de modo conſuendi*, & *Reſcripta* 1542. 12°. editum; & *Conciones quaſdam Italicæ de Perſeſſione Viæ Chriſtiana*, Venet. 1512. 8°.

BERNARDINUS DE BUSTIS, gente Italus, oppido cognomine in Ducata Mediolanenſi oriundus, Familia Franciſcanæ ſocialis; tgi Theologicæ, Philoſophicæ ac Juſtitudinis ſciencia, pro ratione ævi, haud vulgariter inſtructus, Michaelis de Carcano diſcipulus; claruit anno 1480. quo Officiu de Immaculata Conceptione B. Virginis, quod ipſe concinnaræ, à Sixto IV. Papa diplomate Apollolico conſtituti obtinuit. Vir præclara eloquentiæ fama, & præſtanti concionandi arte inter primarios Ordinis ſui proceres numerandus; adeo ut cum receperit illa ætate apud Italos more illuſtiores è Minoritis Concionatores à celeberrimis Italiæ civitatibus miſſa ad Gentilem legatione quocunq; depoſcerentur; Bernardinus ſingulis ſere ab eo, quo primùm florere cepit, tempore anois ad totidem Prim. ipes aut inſignes Urbes tam à Gentile depolcentes deſtinatus fuerit. Quacunq; verò dicendi genere enituit; certè judicio parum valuit, ad inanes ſuperſtitiones & mgas pronus. Ureſſe enim ejus B. Mariæ ſine fronte ſine corde aſſentandi libidinem ræcem; ut inſanas laudes, ne dicam blaſphemias, quibus Lectori nauſeam, Beatiffimæ Virgini injuriâ facit, mitam; tantâ in nudum Jeſu nomen, quod novò Bernardini Senenſis commento divino hoore nuper in Italia coli ceperat, devotione ferebatur; id die anniverſario ritque ſoleſſi per univerſam Eccleſiam celebrari ardentiffimis precibus ab Innocentio VIII. poſtularet. Obiit poſt annum 1500.

SCRIPTA:

M *Ariale*, ſeu Sermones de B. Virgine Mariæ, ejuſque excellentiſſis, non ſolum pec ſingulas ejus feſtivities, verùm etiam per omnia totius anni Sabbata. Prodiit *Mediolani* 1494. 4°. *Argentina* 1496.

Quadrageſimale, *Argentina* 1496. *Roſarium Sermonum per Quadrageſimam, cuſque ſermonum annu ſum Dominicalis, quàm feſtes, dies; necnon de unaquaque materia prædicabili*. Prodiit in duos Tomos diſtributum *Hageme* 1500. *Lugduni* 1507, 1515. 4°. & cum Mariâ *Brſia* 1580. Tom. 1.

Pro deſuſione Montium Pietatis Traſlatum 11. ad Bernardinum de Carvialo Cardinalem, anno 1497. ſcripti. *Mediolani* 1503. f. & cum Roſariò *Hageme* 1581. vol. f.

Officiu de Conceptione B. Virginis. *Officiu nominu Jeſu*. Utrumque à Minoritis hodieſum recitatur; iſtud die xiv. Januarii; illud die viii. Decembris.

ROBERTUS CARACCIOLUS, natione Italus, Lycii in regno Neapolitano natus, illic *Robertus de Licio* cognominatus, Ordinis Minorum Socius, ac demum ocd ne Epifcopus, Aquinas, Licienſis, atque (ut nonnulli volunt) Aquilanus

* Roſar. p. 32. & Ser. 1.

SÆC. XV. Aquilanus in Marfimo provincia. Claruit anno 1480. Summa apud plurimos Pontifices & universum Italorum gentem gratia florebat; id honoris rara concionandi ubertate ac felicitate nactus, quæ tantopere excellere credebatur; ut recepto apud omnes elogio *Secundus Paulus* appellaretur. Egregius sane (prout ea ferebant tempora) Concionator, & ingenti planè zelo actus; qui lachrymas auditoribus suis pro lubitu exocitare potuisset; ferat; quiq; solutos sæculi mores, ac præsertim plasmam regiam Pomificum & Cardinalium Pompam, acri calamo flagellavit. Obiit anno 1495; postquam quinquaginta annos Concionatoris manus obstitit in Ecclesia Convivialium Licentis sepultus, atque iustissimi diticho medio sepelchri iuncto collatus.

*Ille Robertus hic est Christi, quo præfule, vauum
Nemo post Paulum clarior arte fuit.*

SCRIPTA.

Sermones de Christo, B. Virgine, ac Sanctis. Prodiierunt Venetiis 1489, & 1495.

Sermones de Tempore, & de laudibus Sanctorum. Neapoli 1489. Basil. 1495.

Quadragesimale de Peccatis. Basil. 1475. Venet. 1485. 30. Licet 1490.

Quadragesimale de Penitentia. Venet. 1472. 4^o. Argentor. 1497. F.

Sermones de Annuntiatione Virginis Mariae, de Prædestinationum & Damnationum numero, de ceteris peccatorum, de spe bonæ de Indulgentia. Prodiierunt isti una cum precedente opere secundæ vice excusio ibidem.

Sermones de Adventu, & Quadragesimæ. Venet. 1496. 8^o.

Sermones de timore Iudiciorum Deulæ inuarrabile anime, & æternæ beatitudinis. Excusio sunt apud Gregorium Arivabancium Venetiis in 4^o.

Sermones per Solemnitates totius anni, Domini Sabaoth, & Beatissima Virginis. Venet. 47. 1496.

De hominis formatione liber. Noribergæ 1470.

Sermones de amore divinum Officium, ad Joannem Aragonum Ferdinandi Regis Siciliæ filium quibus mysticè exponuntur verba S. Joannis: Fidi alterum Angelum volantem, &c. Neapoli 1477.

Speculum Fidei Christiana. Venet. 1555.

Prodiierunt pleraque ex antedictis Opera uno volumine, Lugduni 1503. tribus tomis, Venet. 1490.

1480.

MICHAEL DE MEDIOLANO, gente Italus, patria Mediolanensis, Ordinis Franciscani Regularis Observantæ insignis Concionator. Claruit anno 1480. Eundem fuisse, ac *Michaelem de Carcano*, non malè conjicit Waddingus *. Certè uterque Mediolanum patriam habuit: utrique eadem sæcè Opera ascribuntur.

SCRIPTA.

Confessionale, seu methodus confitendi. Venet. 1511. 8^o.

Quadragesimale de quatuor capitalibus vitiis,

Gula, Irâ, Invidia, Acedia. Venet. 1476. 4^o.

Quadragesimale alterum duplicatum de Penitentia & ejus partibus. Venet. 1498. 4^o.

Sermones de Adventu. Venet. 1478. 4^o.

Sermones XI. nove hebdomadæ in Decalogum.

Sermones de Sanctis.

Sermones de Tempore.

Sermones de Penitentia ad dies Quadragesimæ.

De Peccatis generatim.

De tribus principibus peccatis, Superbiâ, Avariâ, Luxuriâ.

De quatuor reliquis peccatis capitalibus, & ceteris similibus.

De fide Christianâ liber.

Prodiierunt ista à Sermionibus in Decalogum inclusive enumerata Opusculis, Michaeli de Carcano inscripta, Basil. 1479.

STEPHANUS BRULIFER, statione Galus, patriâ Atrornicus, domo Macloviensis, Ordinis Minoritarum, Doctor Parisiensis, Gabrielis Voiloungi discipulus. Theologiae scholasticae juxta Scoti sententiam apud Moganticos & Mentenis Professor. Claruit anno 1480. Obiit in Conventu Bernonis in Provincia Britannia, post annum, uti videtur, 1500.

SCRIPTA.

Repositum in IV. libros Sententiarum S. Bonaventurae. Prodiierunt leonitum Basil. 1501. Venet. 1504. Paris. 1507.

Liber de Sanctissima Trinitate, quo Pictores insulsi imaginibus S. Trinitatem depingentes acciter castigat.

Sermones de paupertate Christi & Apostolorum. Paris. 1500.

Apologieticus adversus quendam Episcopum Minoricum, Fratres Regularis Observantiae denuntians quod alio se nomine appellaret, quam Regula exprimeret.

Tractatus de amore servili, & de amoris Dei.

Tractatus de Formalitibus ad mentem Scoti. Prodiierunt tres isti Tractatus Venet. 1516. f.

Declaratio identitatis & distinctionum rerum secundum Scotum. Basil. 1507. 8^o. ad calcem *Repositorium.*

Concisio de valore Misericordiae, in Synodo Moganticâ habita.

Prodiierunt Brulifeci Opera Paris. 1499. atque ibid. 1500. 8^o.

ANDREAS, primò quidem Ordinis Prædicatorum frater, dein Crayensis, live Carensis Archiepiscopus, & Ecclesiæ Romanæ Presbyter Cardinalis titulo S. Sixti; vir insigni facundia, & eximia vite sanctitate merito celebrandus. Claruit anno 1480. Immenso pietatis & religionis Christianæ zelo ductus, cum corruptam Ecclesiæ Romanæ doctrinam, & corruptiore, Ecclesiasticorum, præsertim verbò Sixti Pontificis, mores diutius ferendos non esse arbitraretur; & utriusq; malo remedium adhiberi è re Christianâ fore censeret; crebris peccibus & abhorrationibus apud Sixtum Papam privarim, & in publico Cardinalem consilio egit; tandem desiderata reformatio tandem

1480.

* De Scriptis Ord. Minor. p. 261.

158C. XV.
ab An.
MCCCC.

158C. XV.
ab An.
MCCCC.

tandem aliquantulo inchoarent. A Pontifice & Cardinalibus subito & sanis, exceptus, alibi se vexit; acceptaque (uti præ testatur) à Frederico Imp. Potestate, Basileam urbem se contulit; & in Ecclesiâ Cathedrali anno 1452. die xiv. Martii. Concilium Generale ibi loci quam citissime habendum iudicavit, ad fidem (absolutam ut ipsius verbi utat) reformationem, morum correctionem, seclerum vitiorumque extirpationem, & pacem universalem in populo Christiano procurandam. Interfuit Sixtus cardinalis, & alique ad Basileenses literis Andream compedibus vincitum sibi mitti iussit. Ille à Pontifice ad Concilium provocat, & Concilii indictionem renovat. Sixtus legato in Helvetiam Angelo Episcopo Sufanenſis Andream sub anathematis poeni tradidit mandata; & decretaſtes Basileenses diſtis devover: cumque anathema patrum cunctis Helveti, Iodocum Præſulem Sedunenſem ad Fredericum Imp. mitti, qui Caſarem inv perquam ac diu renuentem, eò tandem deduxit; ut Basileensibus Andream custodiæ mancipare sub perduellionis poeni præcepit. Factum id e eunte anno 1452. & Andreas, mensibus aliquot in carcere clauſus, tandem clandestinis insidiis strangulatus interit.

SCRIPTA.

Epistola Encyclica. quâ instituti sui de Convocando rationem reddidit, miserum Ecclesiæ statum, & Papæ Apostoliſam deſcribit, reſque in Concilio tractandas proponit.

Appellatio à Papali ſententiâ, quâ actiter Inſitum IV. invehitur, peſſima illius ſcelera deſcribit, & exagitat; tocumque l'oſticiſmum authoritatem ab iſtis fundamentis convellit.

Reſponſo ad Epistolam Henrici Inſtituti Dominiſani, Appellantiſ ſue reſponſoriam, quâ Pontificum authoritatem prolixe impugnat, crasſamque totius Ordinis Prædicatorem inſcitiam & hypocriſin detegit & perſtringit.

Exhortatio de reſtatuendis moribus & Eccleſiâ ad omnes Chriſtianos.

Epistola ad Fredericum Imp. quâ illum enixè rogat, ut interceſſus ſuis opſulatur.

Oratio deſenſoria ad Antonium Gratianum Del-
judicem Cateſeanum

Epistolam ad Caſperum Episcopum Baſileenſem, quâ cum, ut inſtituto ſuo obſecundet, multis hortatur.

Opuscula iſta omnia collegit, & Scholiis illuſtravit, qui Andreas Secretarij & procuratoris vice præſto fuit, Petrus Numagen, Trevirenſis, Notarius & Sacellanus Eccleſiæ Tigurinæ. addit *Geſtorem Andream Hiſtoriâ breviculâ*. Collectionem iſtam ex Bibliothecâ Eccleſiæ Tigurinæ in lucem potavit Joannes Henr. Hottingerus, & Hiſtoriæ ſue Eccleſiaſticae inferuit Sæc. xv. Tiguri 1614. 8°. Append. ad Sæc. i. à p. 335. ad p. 605.

HIERONYMUS SAVONAROLA,

natione Italus, patriâ Ferraticenſis, origine rammen Patavinus, nobiliſſimâ familiâ oriundus, Hieronymi Savonarolæ & Helene Bonacorſiæ filius, natus anno 1452. xi. Cal. Octob. A tenebris

Append.

uniquiſſis pietatis artiumque liberalium ſtudio ſuam diligentiâ inſequitur; ita ut adoleſcens adhuc præclaram inter eruditos nomen obtineret. Anno 1474. Bononiam inſultis parentibus profectus, Dominicane familiæ ſe adiunxit; & impoſitam ſibi Philoſophiæ ac Metaphyſicæ perdoctendæ provinciam ſuſcepit. Poſtea ſacro muneri inſtitutus, crebris ad populum concionibus in ſeculi ſeculi mores detorſare compit; tamâ eloquentiâ, tam ſœlici ſuccelluſ uſus, ut auditorum animos quo veller perſuaſus deſtoret, & perditiffimis qui-uſcunque hominibus pietatis & religionis Zelum inſcuteret, tanto paſſim populi conſultu celebratus, ut ampliffima templa auditorum multitudinem nequaquam caperent. Clariſſ. 1481. Vir ad religionem promoveendam natus, qui ſumma vite aſticitate & illibatâ morum ſanctimonîâ omnium in ſe admirationem rapuit; & certiffimis quibuldam etiam ſuſurricum prædictionibus, divini ſerè hominis opinionem ſibi coocillavit. Tamâ pietatis & eloquentiæ famâ inſtructus, mitum ſine, quàm immanem apud Italos authoritatem ſibi comparaverit; adeo ut tota Italia à diſcentiſ oſtendere videretur. Frequentibus ille concionibus oppidatim habitis, in id ſolum incubuit, ut deploratam xvi malitiam caſtigaret, lapſam Pontificum incuriâ religionem reſtitueret, pietatem, charitatem, & juſtitiam in Chriſtianorum animos revocaret; ſolutoſque omnium mores corrigeret. Inprimis verb id curæ habuit; ut Pontificum, Eccleſiaſticorum, & Principum quolibetque vitia detegeret, & acut ſaiſyâ flagellaret. Anno 1489. Florentiam ſe conſult; tamramque concionibus diſertis, Prophetiſ prædictionibus, & motum gravitate poſtulatam ſibi brevi conciliavit; ut in Republicâ Florentinâ omnia deinceps pro nua ageret. Anno 1494. à Florentinâ ad Carolum Galliarum Regem viſitricâ per Italiam arma circumſectentem legatus, victoris iram authoritate ſua compeſcit, & civibus pacem impetravit. Jamque Curie Romanæ totique Eccleſiaſticorum Ordini inſiſus eſſe comperit Hieronymus, tam quòd Eccleſiam reſtatuendam, & Babylonem (Romam innuens) excedendum eſſe clamaret; quàm quòd ſingulorum vitia palam notare & acerbè perſiſingere neſcitum veteretur. Perſeſſit vero Alexandrum VI. Pontificem, monſtrum illud viriolum, & Chriſtiane religioſis populum, in rabiem egerat, ſcelera illius detegendo, & pro concionibus exigerando. Anno igitur 1498. Alexander ſubmiſſis Dominicanis quibuldam fraterculis, qui Hieronymi concionibus adverſarentur; primores aliquot in partes trahit, & inimicam factionem ſuſcitari curat. Illi Hieronymum, à Pontifice prius anathemate perculum, armatâ manu in templo invadunt, ferro & flammis ſibi adiutū patefaciunt; ab Hieronymianis tamen poſt ære certamen capelluntur. Mox verò à Senatu, datâ ſide publicâ, ut incolomis ad Cænobiū reverteretur, acceſſus, patuit; & Eccleſiâ egreſſis, ſummâ perſidâ carceri mancipatus eſt; ſeviffimisque tormentis eſt cruciatus, ut Prophetias ſuas falſas eſſe conſtrui cogereſt. Celſit tormentis Hieronymus, & nimia doloris

* Vid. Phil.
lip. Com-
mum Hiſt.
l. 1. c. 1.

K veho.

1480.
Jo. Fa. Picus
Mirand. in
Viſit ejus

3 & C. XV.
8^o AN.
MCCCC.

vehementi animo abalietatus, morem gessit. Quamprimum Hieronymum in vincula ductum esse novit Alexander Papa. Romam cum mitti pollicuit; cum verò id à Florentinis obtinere non posset, binos illi fidei Inquisitores iudices dedit, & Florentiam legavit. Isti Hieronymum tormentis jam seminecens hæreses reum agant, habitoque iudicio tumultuario, mortem in crastinum indicunt. Summa animi fortitudine eam oppetit Hieronymus, in foro Florentino strangulatus & flammis combustus die xxiii. Maii anno 1498. ætatis suæ 46. Defuncti inmodum ingenti honore sedatores sui coluerunt, eumque inter Martyres repositurunt. Quod ad erimen centè illi impactum attinet, illi hæresis, fuit (ut Hieronymum ad Alexandrum VI. Epistolæ verba adhibeam) docere omnes iustitiam, hortari cives aequali quadam jure uti; infideli omnium in Republica degerent, pati contra auri civitatem plura aliquem sibi occupare docere parentes optimam filiorum educationem & eruditionem, ut digni Christiano nomine evadant; persuadere mulieribus, deponit omni veritatem, sequi Christum, pueris nihil magis iussu quam gesta Christi & Salvatoris; aliaque huiusmodi agere, quæ bonorum amorem, malorum odium facile permovere possent. Magno utrinque animorum æstu anno circiter 1556. sub Pauli IV. Pontificatu decretatum est in Curia Romanâ de comendandis aut prohibendis Hieronymi scriptis. Vicin tandem Dominicanorum sedulitas, & pro Hieronymo sententiam fecit obtinuit; ita tamen, ut pauci aliquot qui in indicem prius ætati fuerant, libe- ex illo nequaquam eximereantur; non quidem hæretici aut erronei habendi, sed inter suspensas (sic enim loqui voluerunt Iudices) reponendi.

OPERA.

Triumphus Crucis, seu de fidei Christiana veritate libri iv. anno 1497. scripti, & Florentiæ editi, dein Venet. 1517. Parisi 1524. 8^o. Venet. 1540. Lugd. Bat. 1633. 8^o. Hos libros MSS. editis longe auctiores penes se habuit Joann. Cordellius Lemovicensis, teste Illust. Grotio in apolog. Rivet. discussione Libri iv. caput 7. loco notum in Collectione sua scriptorum contra Mahometanos edidit Theodorus Bibliander Basili. 1443. f. tinalo Commentariorum Mahometanorum seculum omni ratione carere demonstrantis.

De simplicitate vitæ Christianæ libri V. Florentiæ 1496. Venet. 1507. 8^o. Colon. 1550. Parisi. 1511. 8^o. Lugdun. Bat. 1633. 12^o. Gratianopoli 1667. 12.

Contra Astrologiam divinatrice libri i. ex Joannis Piel Mirabulani dispositionibus collecti. Italicè ab Hieronymo conscriptos Latine vertit, & scholiis illustravit Thomas Bonifacius Florentia 1581. 8^o. Venet. 1586. Italicè prodierunt Florentia 1495.

Expositio quadruplex in Orationem Dominicam. Lugdun. 1516. Ingolstadt. 1543. 16^o. 1556. Venet. 1528. Lugd. Bat. 1631. 12^o. Gratianopoli 1660. 12^o.

Alia Orationis Dominica Expositio, quæ singulis petitionibus singulas Orationes subnexas habet, sub Hieronymi nomine impressa est. Parisi.

1538. 16^o. Gratianopoli 1669. 12^o. Verum an geminus sit Hieronymi fons jure merito dubitari queat.

S. & C. XV.
ab An.
MCCCC.

Expositio salutationis Angelicæ, Ave Maria, Italicè, Venet. 1518. 8^o.

De Humilitate Tractatus, Italicè, Venet. 1538. 8^o. Parisi. 1617. 12^o.

De Amore Christi liber, Italicè, Florentia 1529. 4^o. Venet. 1588. 8^o. Parisi. 1617.

De Vita Viduali liber, Italicè cum priore Florentia 1495. 4^o. Parisi. 1617. 12^o.

Lamentatio Christi ipsa adversus Pseudopostolos, live Exhortatio ad fideles ut preueniant Dominum pro renovatione Ecclesiæ. Venet. 1537. & cum Vita Savonarolæ Parisi. 1674. 8^o. Tom. i. pagina 381.

Dialogi vii. Spiritus & animæ interlocutorum, quibus titulus, Solatium itineris mei, Genua 1536. 12^o. Venet. 1537. 16^o. Lugd. Bat. cum Joannis Baleidenli 1639. 12^o. & Gratianopoli 1663. 12^o.

Dialogi alii iii. Rationis & Sensus interlocutorum, quibus idem est titulus, Solatium itineris mei, Venet. 1537. 16^o.

De oratione libri 2. Italicè, Venet. 1538. 8^o. ibid. 1547. 8^o.

Regula x. erandi tribulationis tempore, Italicè ibid.

Regula bene vivendi, ad discipulos suos, Italicè, ibid.

Regula vivendi Christiani, in carcere anno 1498. Italicè conscriptæ, & Florentia 1498. 4^o. editæ.

Expositio Decalogi, Italicè Florentia 1495. 4^o. Venet. 1538. 1547. 8^o.

De sacrificio Missæ & mysteriis ejus, Italicè, ibid. & Parisi. 1617. 12^o.

Epistola de frequenti Communione, Italicè, Florentia 1495. 4^o.

De Beneficiis in Christianos collatis per Crucis mysterium & signaculum. Parisi. 1610. 12^o.

De modo bene vivendi & tendendi in Deum, Italicè, Venet. 1538. 1547. 8^o.

Epistola ad Nicolaum Patrem de suscepto à se Dominicanorum habitu, Italicè, Venet. 1547. 8^o, & cum Vita ejus Parisi. 1674. 8^o. Tom. i. p. 70.

De perfectione illarum religionum, Italicè, Florentia 1495. 4^o. Venet. 1538. 1548.

Regula de diverso & ordinato modo vivendi in Religione, Italicè, Venet. 1533. 1547.

Epistola plures ad Fratres suos Congregationis S. Marci, Italicè, ibid.

De Lestione Spirituali Epistola ad Serenos terribis ordinis S. Dominici, Italicè, ibid.

Oratio, quam mortis additus ad sacrum Christi corpus habuit, Italicè, Florentia 1498. 4.

Tractatus graduum ascendendi ad perfectionem vitæ spiritualis, anno 1497. scriptus, Florentia 1497. 4^o. Venet. 1537. 16^o. Italicè, ibidem. 1538. 1547. 8^o.

Regula vii. Religiosis omnibus observanda, Latine Venet. 1537. 16^o. Italicè ibidem. 1537. 1548. 8^o.

Oratio, seu Meditatio in Psalmum, Diligam te Domine, Venet. 1537. 16^o.

Tractatus de mysterio crucis, & officium ejusdem, Venet. 1537. 16^o.

Expositio, seu Meditatio in Psalmum xxx. In id Dominum

5 & C. XV. *Domine speravi*: quam paulò ante mortem composuit. Venet. 1507. 8^o.
MCCCC.

Meditatio in Psalmum, Misere mei Deus: quam iure vincula idem & carceris angustias didicit. Extat cum præcedente Meditatione, & Triumpho Crucis. Venet. 1540.

Meditatio in Psalmum xxx. In te Domine speravi. Meditatio in Psalmum lxxix. Qui regis Israel, intende. Lugd. Bat. 1615.

Habentur Meditationes cum Expof. in Oran. Domini. Lugdani 1579.

Expofitio five Meditationes in plures Psalmos. Paris. 1524. 8^o.

Meditationes quadam. Paris. 1518. 16^o.

Manuale Confessionum, item Recollectorium Rudimentorum Theologiae. Venet. 1543. 8^o.

Eruditorium Confessionum. Paris. 157. 8^o. Venet. 1541. 8^o. Lugd. Bat. 1640.

Sermo xxx. de tempore & Sanfti, ann. 1495. habet. Italicè Florentia 1496. 4^o. Venet. 1517. 8^o. 1520. 4^o. 1531. 8^o. Concio tertia in Indice Romano prohibetur.

Conciones Quadragesimales xlviii. anno 1496. habet. Italicè Florentia 1497. 4^o. Venet. 1514. 15. 9. 4^o. 1. 9. 1541. 8^o. Concio 12^a in Indice Romano expurgari jabetur.

Conciones xxi. in Ruth & Micham, eodem anno habet. Italicè Florentia 1497. 4^o. Venet. 1515. 1520. 8^o. 1541. 8^o. Latine Salmantica 1556. 4^o. Conciones tertiam damnavit Index Romanus. Concio 23. *Tractatus de arte bene moriendi* à nonnullis infcribitur.

Conciones xl. in Ezchielem, & unicus in Psalm vii. anno 1497. habet. Italicè Venet. 1517. 1520. 4^o. 1541. 8^o. Ex his Conciones 21^a. 32^a. & 40^a. in Indice Romano notantur.

Conciones xxi. in Exodum & Psalmus, anno 1498. habet. Italicè Florentia 1498. 4^o. Venet. 1520. 4^o. Venet. 1540. 8^o. Itæ præ aliis omnibus concionibus Ecclesiæ & Aula Romanæ corruptelas exigit; adeoque ex his Conciones, 12. 15. 6. 10. 11. & 10. in Indice Romano legi prohibentur.

Conciones xi. per Adventum & alia xlvii. per Quadragesimam, super Arcam Noe. Venet. 1536. 8^o. à Bernardino Stagino de Teidino Latine editæ.

Conciones xxiii. super Aggæum Prophetam & Psalmum anno 1491. habet. Italicè Venet. 1544. 8^o.

Conciones xlv. 1. in Job, per Quadragesimam anno 1495. habet. Italicè Venet. 1541. 8^o. Ex his concionem 14. Indem Romanus expurgari jubet.

Epistola quadam Apologetica, Florentiæ anno 1497. scriptæ, Italicè Florentia 1497. 4^o. Venet. 1537. 1548. 8^o.

Epistola ad quendam N. Fratrem, adversus sententiam excommunicationis contra se inopè injuste latam. Italicè & Latine. Florentia 1497. 4^o.

Sermo xli. in Anno, & xi. in Zachariam Prophetam, ab Hieronymi prædicationis (ut & reliqui ferè omnes Sermones) ore excepti; & ab aliis Latine verbi, Venet. 1514. 1519. 4^o.

Sermo in epistola natiuitatis Domini, Italicè, Paris. 1517. 8^o. Inq. lib. 4. 6. Gratianopoli 1669. 12^o.

Alia ejusdem argumenti, Italicè, Venet. 1548. 8^o.

Append.

Sermo xlv. in Psalmum lxxii. Quam bonus Deus Israel, anno 1491. habet. Italicè, Venet. 1528. 4. 1544. 8^o.

Sermo quatuordecim in Psalmum, Italicè, Venet. 1500. 4. vol. 4^o. Ibid. 151. 4^o.

De amoris divini concio, in illud Thero. 1. Ego vix videris bonus 1541. 8^o.

Sermo xix. in primum Epistolam S. Iohannis, aliisque Scripturæ locis, Italicè, Venet. 1536.

Oraculum seu prophetia de renovatione Ecclesiæ, Italicè, Venet. 1560. 8^o.

Meditationes seu Conciones in Cantica & alia Scripturæ loca. Venet. 1536. 8^o.

Conciones brevecula ix. in Threnos Ieremia, ibid.

Brevi Expofitio in librum Esther, ibid.

Compendium rerum Philofophiæ, tam naturalium quàm moralium, libris xv. Venet. 1542. 8^o. Wittenbergæ 1596. 8^o.

Opus de divifione, ordine, & utilitate omnium Scientiarum, libris iv. Ex his liber quartus de re poetica agit.

Compendium Logice, libris x. Prodiit etia ista Opuscula una cum Compendio Philofophiæ, Venet. 1542. 8^o.

Margarita Philofophiæ, seu rationalis & moralis Philofophiæ Principia, ab Orontio Finio aucta & castigata. Basil. 1538. 8^o.

Apologia, live Epistola III. ad Alexandrum VI. Papam, anno 1457. datæ. Extant apud Bzovium ad ann. 1. 97. *Sermo prolixus Apologeticus* Florentiæ in Felio Annaociationis habitus, ibid. ad ann. 1495. §. 24.

De Veritate Prophetiæ libri seu Dialogi ix. qui in Indice Romano prohibentur, Florentia 1497. 4^o. Venet. 1544. 8^o.

Compendium Revelationum. Prodiit Paris. 1496. 4^o. & una cum Viâ Savonarolæ Paris. 1674. 8^o. Tom. 1. p. 216.

Apologeticum Fratrum Congregationis S. Marci Florentiæ Ordinis Prædicatorum, à feipfo institutæ adfectus Alexandrum VI. Papam. Ibid. Tom. 2. pagin. 74. Tolosa 1612. 12^o. antea excusæ.

Sermo Apologeticus in illud Psalmi vii. Domine Deus meus in te speravi, Florentiæ anno 1497. in die Ascensionis Domini habitus, Italicè, ibidem, p. 137.

Epistola plures, ibid. sparsim.

Epistola Spirituales & Afetica, quas in unum volumen collegit, ex Etruscâ linguâ Latine convertit, atque una cum Savonarolæ Viâ, ibid. Tom. 2. Mancisæ vice edendas curavit Jacobus Querif Ord. Prædicat.

Plura adhuc ab Hieronymo conscripta memorat Jo. Fr. Picus, Comes Mirandulanus, in Vita

* Ejus, viz. *Commentationes in Hexameron, & alia plura Geneseos loca; In partem Leviticæ; In Psalterium Davidicum; In Solomonis Cantica; In Hieremia Threnos Interpretationem Evangelicorum imperfectam; Conclusiones præbeveres in Decreta Pontificis; Admonitionem ad Sacerdotes & Clericos*. His accenset Bzovius, *Librum de regimine Reipublicæ Florentinæ; Ambrosius de Altamura; Libros de cambiis, de Usuris, de Simonia, de defensionem proximæ, de furtis notabili; & Commentaria in vii. Psalmos Penitenciales*. Ex his forsan aliqua in lucem prodierunt, quorum editiones me

* Cq. 181

* Ad ann. 1497. §. 191. † Bibliotheca paduensis, p. 216.

S. & C. XV.
ab An.
MCCCC.

plane fugiunt. Cæterum de Hieronymi vitâ, rebus g-stitis, supplicio, innocentiâ, doctrinâ, ac scriptis subtilissime egit nuperus Vitæ ejus Ed. tor, Paris. 1674. 11. Tom. 8o. seu Jacobus Quetif seu quicquam alius is fuit; Vir certe minime indoctus, cui nos in texendo Hieronymi operum Catalogo plurimum debemus.

1480.

MARSILIUS FICINUS, gente Italus, patriâ Florentinus, Ficini Chirurgici filius, natus est anno 1433. die XIX. Octobr. Literis excoluit sumptu Laurentii Medicis Florentinorum Principis, Lucam Gymnasiensem, & Commodum præceptores habuit. Post decursâ feliciter literarum studia, cum in omni Philosophiæ genere versatissimus, Theologus ac Medicus celeberrimus, Græcè verò ac Latine peritissimus haberetur; summâ apud Laurentium & Cololum Medicis gratia valuit; & ab his honestis zdibus, Sacerdotio, Ecclesiæ Cathedralis Florentinæ Canonicatus annuâque stipendiis donatus est. Tanto um Mecænatum favore et um nactus ad juvandam rem literariâ se accinxit; cûmq; alii Aristotelis volumina certatim viderent, ipse Platonis scripta Latine transferenda suscepit; Platonis philosophiam ingenti studio excoluit, prænotatque omnium in Occidente inflavit. *Platonismum Principes*, inquit Card. Bonæ*, qui ferè solus ex Platonis inoffenso pede, præcari potest. Claruit anno 1480. Rei philosophicæ nimium deditus, religionis & pietatis curam posthabuisse dicitur; donec Savonarolæ Florentiam adveniens eloquentiam admiratus, concionibus ejus audiendi animum adiecit; diuque Boscalis Rhetorices inclivavit, plebeis igniculos recepit. Reliquam dein vitam religionis o licis impendit; & pro Savonarolæ eruditissimam Apologiam scripsit. Obiit in villa Corregiana pio, è Florentiam anno 1499. In Templo S. Mariæ sepultus. Statim post obitum Michaeli Mercaro Miniatensi c- vitendum, prout vivus promisserat, obtulisse, quæque antea de animarum immortalitate disserterat e- pectum jam confirmasse, ex probum? (ut ipse ait) & eruditissimorum testium fide narrat Baronius ad ann. 411. propè finem.

* Notitia
Auctoris. lib.
de Divina
Philos. præ-
missa.

O P E R A.

DE Religione Christiana, & fidei pietate Liber. ad Laurentium Medicem. Paris. 1539. 6o. cum notis Lud. Coccei, Brema 1637. 8o.

De immortalitate animarum ac æterna felicitate libri xviii. Theologia Platonica, ad eundem.

In Epistolas S. Pauli Commentarius, & Ascensus in servitum eorum ad Paulum intelligendum. Quicquid verò tituli Opus istud in fronte gerat, nonnulli Epistolam ad Romanos explicatam dat.

Conciones habita ad Fratres, viz. De quinque panibus. De duobus Discipulis cunctibus ad Emmaus. In illud, Si es- sureressetis. De Passione Domini. De Laboribus & armis D. Pauli. De stella Maternum. De Canis Sacerdotis ac vera fidelium pæc. De creatione rerum.

De vita libri 3. ad Laurentium Medicem, quorum primas agit de studiorum sanitæ tuenda,

secundas de vita producenda, tertias de vita cæ-
litis comparanda. Venet. 1584. 4o.

Apologia, in qua de Medicina, Astrologia, Vita Mundi, & de Magis Chritum saluandibus agitur. Venet. 1498.

Quid necessaria sit ad vitam securam, tranquillamque animi.

Anidetur Epidemiarum, tutelam bonæ valetudinis continens, à Ficino Italicè conscripta, ab Hieronymo Riccio Latine versa.

Epistolarum libri xii. in quibus variis Testatus habetur, viz. *Dialogus inter Deum & animam. De divinis foveis. De Felicitate. Oratio ad Deum Theologice. Quæstiones v. de Mente. Compendium Platonice Theologie. Dialogus inter Paulum & Animam, quod ad Deum non ascendatur sine Deo. Exhortatio ad bellum contra Barbaros. De officiis. Oratio de laudibus Philosophiæ. Oratio de laudibus Medicinæ. De Philosophiâ Platonis. De Vita Platonis Philosophi. Apologia de moribus Platonis. Disputatio contra judicium Astrologorum. De institutione Principis. Oratio Christiani gregis ad Pastorem Sixtum IV. Pontificem. Oraculum Alfonso Regi ad Ferdinandum Regem. Orphica comparatio Solis ad Deum a quo declaratio idearum. Philosophica principis inchoatio. De Christiana legi divinitate. De Platonismum contemplationibus. Oratio de Charitate habita ad Populum. De adoratione Divinæ virtutis. Apologia de voluptate. Excerpta ex Proclo in Rempublicam Platonis. Apologia in librum suum de Sole & lumine. Oratio ad Carolum Gallorum Regem. De providentiâ, vaticiniis, vespæque malorum. Prodicium Ficini Epistolæ Leonum Norimbergæ 1497. 4o. Venet. 1495. f.*

De Sole liber allegoricus & analogicus. Venet. 1498
De Lumine liber. ibid.

De Voluptate liber.

Diuisi Arceopagæ transactio cû suis argumentis. In Platonem Epitoma seu Argumenta Commentaria, Collectanea, & Annotationes.

In Plotinum libros xiv. in sex Enneadas distributos Argumenta, quibus totam ejus Philosophiam summam complectitur.

Expositio in Theophrastum de sensu, phantasias & intellectu.

Mercatii Trifuncitii Pamander, & Asclepius, Latine versi.

Athenagora Atheniensis De resurrectione Excerpta. Iamblicus de Mysteriis Aegyptiorum, Chaldeorum, atque Assyriorum.

Procli in Alciadem Platonismum de animâ ac dæmone Excerpta.

Proclus de sacrificio, & Magia. Venet. 1497.

Porphyrius de Occasionibus, live causis ad intelligibilia nos ducentibus.

Ex Porphyrii libris iv. de Abstinentia Excerpta. Ex Pyro de Dæmoniis.

Alcinous de doctrina: latonis. Venet. 1497.

Spensippus de deificationibus: latonis.

Xenocratus de Morte libri 2.

Synesiis de somniis.

Pythægera arca verba & symbola.

Prodicum Maritimi Ficini Opera, Venet. 1516.

Basil. 1561. 1. 76. 2. Tom. f. Arist. 1641. 2. Tom. f. Excerpta ex variis Ambrisiis, Venet. 1497. f. Versu Operum Platonis, Venet. 1491.

Logan

S. & C. XV.
ab An.
MCCCC.

986. XV. *Lugdun.* 1590. *Frankfurt.* 1602. *Versio Operum.*
Plesini, Basil. 1587. Scripta ejus paucula adhuc
inedita, enumerat Michael Poccianus Catalog.
Scriptor. Florentin. p. 137.

586. XV.
ab Au.
MCCC.

WERNERUS ROLWINCK DE LAER,
patria Westphalus, ex oppidulo Diocesano Mon-
nasteriensis oriundus, Ordinis Cisterciensium
Monachus in Cœnobio S. Barthæ Colonien-
si. Clauit anno 1480. Obiit anno 1502. ætatis tunc
77. conversionis 55.

OPERA.

F *Asculum Temporum*, omnium Antiquorum
Chronica complectens, per sex Aetates diges-
tas, ab Orbe condito ad sua usque tempora. Tri-
plicem Operis illius editionem Wernerus. Prima
in anno 1470. desit. Exemplar ejus MS. penes
Vossium exsit. Secunda ad annum 1474. per-
gitur: & exinde Appendicem Continuaris Joannis
Lutarii, Hostiensis in Voilandia pastoris, ini-
tium sumit, & usque ad annum 1514. progreditur.
Prodit editio ista *Lovanii* 1476. Tertia editio ad
Hydruntum à Turcis expugnatum, live annum
1480. deducitur: & *Amstelæ* 1481. prodit, at-
que una cum Linnarii Appendice habetur inter
Scriptores Germanicos Pilschii *Frankfurt.* 1534
Tom. a. p. 580.

De Westphalia sua & landibus, & *Westphalo-
rum seu antiquorum Saxorum moribus*, &c. liber,
ab Orthano Gratia editus:—1514. reculus *Colo-
niæ* 1602. 8°.

*Paradisus Conscientie, & Quaestiones XII. pro S:
Theologia studiose*, *Carolinæ* 1475. 4°.

De Sacramentis Eucharistiæ, & fratris Missarum.
Coloniæ 1535.

Sermo praedicatus de S. Benedicto, typis impressus
ante annum 1494. teste Trithemio: quo verò an-
no aut loco, me laet.

Alia plura conscripsit VVernerus, viz. *Calen-
darium ac Martyrologium, Librum de origine Fri-
sonum, Opus grande super omnes Epistolas S. Pauli,*
Libros 4. de Vita S. Pauli. Librum de regimine
principum, &c. quorum Indiculum satis longum,
ab ipso VVernero acceptum, exhibet Trithemius
lib. de Viris Illustr. Germanæ.

1481.

MATTHIAS PALMERIVS, gene Italus, ci-
uitate Pisanus, Simleto tamen Vincennes, cla-
ruit anno 1481. Matthæi Palmerii Florentini Chroni-
coni continuavit ab anno 1449. (quo desit ille)
usque ad annum 1481. Prodit (sepius ista *Con-
tinuatio*, Matthæi Chronico subnecti solita. Latine
etiam vertit, satis infeliciter quidem, Aristæ Hi-
storiam de LXXII. Interpretibus. *Versio typis ex-
culæ* est *Basiliæ* 1536, 1551.

1485.

JOANNES TRITHEMIUS, live
Tristenheimius, natione Germanus, in vico co-
gnomine ad Mosellam fluvium non longe à Tre-
viris natus anno 1462. die 1. Februarii, parentibus
quidem honestis, mediocriter tamen fortunæ. Jo-
annis de Monte & Elizabethæ de Longovico fi-
lius. In Academicis Trevirensi & Heidelber-
gensi bonis literis institutus, anno ætatis
Append.

sue 22. die Purificationis B. Virginis; Ordinis
Benedictini Monachus in S. Marini cœnobio
Spanheimensi factus est. Juvenis adhuc & Novit-
us tantum sibi apud sodales rara eruditione &
pietate ætatis auctoritatem conciliavit; Philoso-
phus, Mathematicus, Poeta, Historicus & Theo-
logus insignis; ut altero conversionis sue anno,
Christi 1485. communi Monachorum suffragio
Abbas eligeretur. Hinc provinciam non sine
summa laude per 12. annos administravit; cum
Nicolaus Remicii Prioris (uti vocant) sui, alio-
rumque quorundam monachorum (quos *Cyn-
natorum* nomine in Epistolis suis passim traducit)
fuctione diu multumque vesatus, eo quod Phi-
lippus principis Palatini partes adversus Hassiorum
Comitem taceretur, monasterio suo exivit April.
1. 1505. & apud Joachimum Marchionem Brande-
burgensem, Colonia Agripinæ tunc agentem,
aliquantisper subsistit; quocum etiam in Mar-
chiam Brandeburgensem profectus est, ubique
ab eo clementer & perquam honorifice excep-
tus. Post interitum 15. mensium, vigente adhuc mu-
nachorum facti ones, regimini Spanheimensi renu-
ciavit, & Laurentii Herbolipensis Antistitis liti-
ris evocatus, cœnobio S. Jacobi Majoris in Su-
burbano Herbolipensi Octob. 25. 1506. praefectus
est; ubi otio abundans, & distoris turbulen-
tiorique monasterii curis vacans, totum deinceps
ad literas prosequendas animum appulit, usque
ab obitu, qui ipsi contigit Decemb. XII. anno
1518. vel ut alii, 1519. ætat. an. 57. Homo quidem
impensè eruditus, quique inter sui seculi do-
ctrina claros paucos habuit aequales, viz alium
superiorem. Nec vulgares modo trivit se-
mitas, sed & intricata reconditis eruditionis
penetralla referavit, & forsan curiosè nimis li-
marus est: unde, ipsomet conquirentes * vulgo
pro Mago habebatur; nec deerant, qui ipsum lu-
cificasse mortuos, evocasse ab inferis demones,
praedixisse futura, fures latroneque carnalibus
ligasse clamitarent. Ficta quidem hæc, & emen-
ta, se tamen libris magorum plerisque legisse
non diffidit, quod & stigmographiæ opus
abunde testatur. Nec sibi solum Multisque cecini-
tis, sed & plures discipulos in cœnobio suo melio-
ribus literis instituit, adeo ut ad illum confluerent
non solum ex Germania tota viri doctissimi atque
spectabiles multi, sed ex Italia quoque & tripar-
tita Gallia plures, ut ipse nos docet †. In monaste-
rii Spanheimensis usum simul & ornamentum
egregiam plane bibliothecam plusquam 1000. me-
lioris notæ Codicum MSS. in quavis fere lin-
gua; Hebraica, Græca, Latina, Chaldaica,
Arabica, Indiana, Ruthenica, Tartarica (ut alias
taceam) ingenui arte crevit. De hac Bibliotheca
pluribus iple agit, tum alibi, tum praefatum lib. 1.
Epist. 32. lib. 1. Epist. 46. Quia & proprio mare
scriptus, quæ vel sola ad mediocrem bibliothecam
sufficere possint, quorum proinde catalogum hic
exhibemus.

* Lib. 8.
Epist. 42. p.
303.

† L. 2. Epist.
p. 195.

OPERA.

C *Chronologia mystica de secundis sive Intelligi-
gentiæ orbes post Deum moventibus* ab Maxi-
miliano Imp. *Coloniæ* 1567. 8°.

K 3 Compens.

SÆC. XV.
ab A.
MCCC.SÆC. XV.
ab A.
MCCC.

Compendium, sive Brevarium primi Voluminis Chronicon de origine gentis & Regum Francorum per annos 1189. à Marcomiro) viz. ante Christum 415.) usque ad Papinam Regem. Opus cum primis fabulosum, & ex mendacissimis Scripto-ribus collectum. Alia etiam duo volumina scripserat Trithemius, quibus Historiam Fran-corum à Nipino ad 19^m Maximilianum Cæsaris annum, Christi 1514. pertexit. Prodiit istius primi voluminis Compendium Paris. 159. f.

De origine gentis Francorum liber, ex putidissi-mis ipsius Manibaldi pigmentis confectus. Prodiit unâ cum precedente Opere Basî, 1547. & habetur apud Schaidium Rectum German. Tom. 1. p. 176.

Chronicon successivum Ducum Bavarie, & Com-itis Palatinorum. Francofurt. 1544. 1549. 4^o.

Catalogus Wulfrum virorum Germaniam suis ingentis & incubationibus onustarum extermin-ationum: ad Jacobum Wimpfelingium.

Catalogus Scriptorum Ecclesiasticorum, septen-nali labore compilatus, & anno demum 1404. textio emendatus ac completus. In eo Scriptorum DCCCCXX. circiter vitæ breviter describuntur, elogia texuntur, & scripta enumerantur. Prodiit Moguntia 1494. cum Anonymi cuiusdam Appendixe Paris. 1512. 4^o. cum insigni Balchazarii & Cellini Appendixe Colon. 1511. 1546. 4^o. Basî. 194.

Chronicon Canobii Hirfingensis in Diocesi Spirenâ, ab anno 810. ad annum 1570. à Trithemio emendatum & auctum. Idem Trithemius anno 1514. ad incudem revocavit & ita demum adauxit, ut quadruplum primæ editionis confice-ret. Nominis prior tamen editio typis excusa in lucem prodit (Basî. 1559. f. & alibi vulgata.) Ex posteriore amplius facis Excerptum, quod Vitam & res gestas Frederici Comitis Palatini Viçtoris dicti complectitur, scorsim edidit Marquardus Fischerus Heidelbergæ 1602. 4^o.

Chronicon Monasterii S. Marini Spanheimen-sis in Diocesi Moguntinâ, ab anno 1044. ad 1511. ad annum usque 1526. continuatum ab Au-gustino quodam, qui Trithemii etiam Opus non tam interpolavit.

Epistola familiares ab excello de Canobio Spanheimensi scriptæ & historiis illius sæculi re-fectæ, libris 2. quorum primus Epistolas LXXI. sæculus LXXI. continet 1516. 4^o.

Opera Trithemii Historica, sc. omnia hæcenus enumerata, edidit Marquardus Fischerus Francofurt. 1601. 2. Tom. f.

Chronica Monasterii S. Jacobi Majoris in Diocesi Heribolitana.

De virtutibus illustrium Ordinis S. Benedicti libri IV. Prodiit egest Corfium. 1573. 4^o.

Commentarius in Regulam S. Benedicti. Valen-çenis 16. 8^o.

Sermones vel Exhortationes ad Monachos li-bri 2. Argentini 1486. f. Antwerp. 1574. 8^o. Flo-rentia 1577. 4^o.

De triplici regione Claustralium. Modus & forma quotidiani exercitii Monacho-rum.

Compendium Spiritualis exercitii. De religiosorum tentationibus libri 2. De vario proprietate Monachorum liber.

De laude Scriptorum manualium.

De vitæ Sacerdotum institutione.

De vanitate & miseria humana vitæ.

Liber Penibicus, seu lugubris, de statu & ruina Ordinis S. Benedicti. Florentia 1577. 4^o.

Orationes in anno Abbatum Burgheldensis Congregationis comento habiti.

Epistolarum ad familiares liber.

Modus & forma celebrandi Capitulum Provin-ciale in Provincia Moguntina.

De visitatione Monachorum liber.

Constitutiones, Provincialium Capitulorum per provinciam Moguntinam & Diocesim Bambergensem celebratarum.

De Miraculis B. Mariæ Virginis in Ecclesia no-vâ prope Dinelbach, Francie Orientalis oppidum, libri 2.

De Miraculis in Frisco juxta Heidelbergum, Warburgensis Diocesis oppidum ad Invo-cationem B. Virginis folii, libri 3.

Opera omnia à Chronico Monasterii S. Jaco-bi inclusive recensita collectæ atque vulgavit Joannes Buleus Moguntia 1624. f.

Antipalus malefactorum libri IV.

Curiositas Regis, seu Questiones VII. Theolo-gicæ à Maximiliano Imp. propolite, & à Trithemio solutæ Oppenheim 1535. Francofurt. 1550. 8^o. Duaci 1621. 8^o.

De laudibus Ordinis Fratrum Carmelitæ arum, Florentia 193. 4^o. Lugduni 1619.

De laudibus S. Anne, matris S. Mariæ Vir-ginis.

Cursus Horarum, Officiorum divini pro festo S. Anne, & S. Joachim.

Orationes & Sequentia varia in honorem Chri-sti & Sanctarum.

Catalogus Græcorum Codicum in Bibliotheca Trithemiana Spanheimensi.

Opera proximè annumerata ab Antipalo ma-lefactorum inclusive simul edidit titulo Parati-pomenon Trithemii idem Buleus Moguntia 1605. 8^o. Colon. 1624. 8^o.

Vita S. Maximini Archiepiscopi Trevirensis. Habetur aliud Surium die XVI. Novembris.

Vita S. Maximini Episcopi Moguntini. Extâ ibid. die XVIII. Novemb.

Epistola ad Petrum Abbatem Amerbachensem, antea inedita, habetur apud Lumbecum Com-ment. de Biblioth. Vindob. Tom. 3. Append. pag. 341.

Polygraphia libri V. ad Maximilianum Cæsa-rem, quibus infinitos scribendi, animique nostri arcana quavis serè lingua tute enunciandi modos miscandi subtilitate accurate explicat. Prodiit, unâ cum clave suo—1118. f. Colon. 1571. 8^o.

*Steganographia, seu de ratione occultè scri-bendi. Prodiit cum clave suo Francofurt. 1606. 4^o. magnum (ut ipse vocat) & nunci arduum opus, quod octo libris absolvere aggressus est. Duos priores jam ann. 1503. ad finem perduxerat, reliquos diutius suppressit, rationes vero cur ita fecerit, ipse nobis enarrat lib. 1. Epist. 43. pag. 303. Librum istum multi appetere damnant, & Magæ accusant. Alii illum scriptis propa-gantur, & in his Jo. Caramel Lobkoitz, qui Viodicias Steganographiæ Theoricæ edidit Colon. 1635. 4^o. & Illustrissimus Princeps Augu-
stus*

SÆC. XV.
ab An
MCCCC.

penitus sustulit. Provecior ætate factus Mirandulanus ingentem illum disputandi primum odio habere cepit: & misso Philosophiæ, ætiamque eueratam cultu, cæssiori Theologiæ totus incubuit; sacros Codices diligenter pervolvit; versiones Latinæ & Græcæ cum Hebraicis fontibus sedulo contulit; Christianæ religionis veritatem adversus Judeos & Muhammedanos tutandam suscepit; præsertim verb impietati non minis quam impietati Atreologorum gentem aggressus funditus debellavit. Anno 1491. deposito Principatus Mirandulani & Concordienis regimine, maximam thesauri partem in pauperes distribuit; & in peramoenam agri Ferraticæ villam secedens, Deo & Muis solus vacavit, pietate & effusa in egenos charitate non minis illustis, quam doctrinâ olim conspicuus. Quin & paulo ante mortem sauro Christi & religionis amore carere, ut reliquas opes pauperibus elargiri, & solo Crucifixo munus, nudatis pedibus orbem peregrinare, & per urbes, per oppida, per vicus Christianam fidem prædicare in animo haberet. Obiit Florentiæ (ubi Marfilii Ficini, & Angeli Politiani consuetudine delectatus, moram agere solebat) gravissimâ febre correptus, xv. Cal. Decembri, anno 1494. ætatis sue 72. in Templo S. Marci sepelitus in habitu Fratrum predicatorum, quem suscepturum pridem voverat, & iudicæ. Vitæ planè portentosi ingenti, & pro ætate eruditionis laude nulli secundus. Audiat Epitaphium tumulo ejus inscriptum.

*Isomus jacet hic Mirandula; cetera vident
Et Tagus, & Ganges, sorsan & Anipodes.*

† Cicero-
des.

*Indales planè divina, (inquit Erasmus) * & ingentem ad omnia factum: sed hujus quoque divinem nannibit vitia linguarum ac Philosophia æque etiam Theologia cura.*

OPERA.

H Epitaphium, seu in Hexameton libri vii.

Questiones occc. Romæ ad disputandum propositæ. Romæ 1486. f. Norimbergæ 1532. Coloniæ 1619. 8°.

Apologia adversus Questionum suarum calumnias.

De ente & uno Opus.

De Homine digestate.

Regule seu Præcepta xii. ad Christiana vita instructionem.

Commentarius in Psalmum xv. Confitebor tibi Domine.

De brisli regno, & vanitate hujus mundi.

Expositio in Orationem Dominicam.

Epistolarum aurearum & familiarum liber, à Christophoro Cellario cum notis editus Lensæ 1682. 8°.

In Apologiam Disputationum libri. xii.

In Platonis Convivium libri i. ii.

Elegia ad Florentiam, in laudem Hieronymi Benivenii.

Prodierunt omnia Pici Opera Venet. 1498. Argentini 1504. Basili. 1573. Mirandula 1596. Basili. 1601. f.

Alia Pici scripta enumerat Jo: Comes Mirandulanus, nepos atque Viri illius, viz. *Librum de veris Hieronymi adversus Hebraeorum sensum lxx. Interpretum, quam acutè, adversus eisdem. Libellum perum suppuratione. Commentaria in mentum. Opus adversus septem Ecc Atheos, Ethnicos, Judeos, M Christianos hereticos; Claustrales thodæos, Christianos impios fin cos.) Libros xii. adversus divi nam. Proleptici Gentiliorum versum nem. Opera contra omnes Hereticos. morbum. De concordia Platonis Permetra Latinæ & Hæreticæ ling nonum in lucem prodierunt.*

CAROLUS FERNANDUS, si gente Belga, civitate Brugensis, ætate viræ primordis cæcus, huiusmodi doctus; Orator, Philosophus, eloquens insignis; publicus humanum in Academiâ Pacificensi P. 101 anno 1486. Postea cucullum inducensiano apud Cenomanos Cæne salinum dicitur, Monachis Bene junxit. Obiit anno 1496.

SCRIPTA

DE animi tranquillitate libri ii. De immaculata B. Virginis libri ii. adversus Vincentium de Ord. Predicator.

Collationum Monasticarum libri i Speculum Disciplina Monastica. De observatione Regule Benedicti Prodierunt Opuscula ista quinque nis impellit, priora tria Paris. ibid. 1515. quintum 1516.

Præter ista scripsisse dicitur Fern lorum libros ii. Orationum & Epigrammatum libri ii. Laudes Ordinis Carmelitarum in laudem Christi libros xv. Elegias mundi, Orationem de S. Catharina, de Conceptione ad Carthusianos: qui delitescunt.

ALIUS ANTONIUS NEBI vernaculâ lingua de Lebriza dicti Hispanus, ex cognomine oppido Bueris fluvii suo oriundus, natus est Joannis Martine de Cala, & C Xarata filius. Postquam in patris & Dialectices elementa hauserat; milibus, Appellatum in Mathematicam de Azandi in Physicis, Petrum in Ethicis quinquennio audivit. Ar Italianam profectus, cunctas fere Academiæ, insigniores artium Professores & uberrimum Theologiæ, Juris undicæ, linguarum Latine, Græcæ, & notitiam consecutus est. Anno 1475. Fontecæ, Episcopo Hispalensi, in pacatus, primus omnium humaniorum scientiarum postliminio insulit Hispani

186. XV. circiter unis Vandalarum & Arabum armis oppressa Latine lingue splendore & elegantiæ caruerat. Antonius in Episcopi familiam affectus, Iudam literarum Hispani aperuit, & triennio rexit. Anno circiter 1476. post patroni sui obitum, Salmanticam se contulit; & duplici stipendio honestatus, duas cathedras (quod nemini antea contigit) Grammaticæ alteram, alteram Poeticæ, regendas suscepit. In hoc studio literario, barbariæ, quæ tot læculis iqualuerant Hispanorum ingenia, expugnandæ totius incubuit; duram sanè provinciam nactus. Morosæ enim Scholasticorum genti unâ cum sermonis virtutis inoleverat & victorum amor. Acriter illi adversus Antonium decertabant, rerum novarum diebus illi inscripserunt, & tantum non hæreses accusarunt. Ibi seilicet erant, quos Antonius, antiquas sermonis sordes repargenti, victoriæ erat instar, persuadere, ut sanari vellent. Claruit anno 1488. quo liberali stipendio invitatus; in Joannis Stannicæ summi Alcantariensis militiæ præfecti, familiaritatis transiit: ubi otium oppositum nactus, Dictionarium suum, aliasque ad Grammaticam illustrandam scientiæ scripserat. Primario interim professor Salmanticensis vivis sublaro, Antonius defuncto successit, & Salmanticam peregrinatus. Anno 1501. à Ferdinando Rege, cui summum in honore fuit, in aulam accessit; ut iterum ab ipso gestarum historiam scripto consignaret. Anno circiter 1508. egregiam Ximenii Cardinalis trilinguem Bibliorum editionem molens operam præstitit. Anno 1517. nescio qua ignominia ab ingratæ Academicæ affectus, Salmanticæ recessit, & in Ximenii clientelam se dedit. Ab eo lauro stipendio donatus, & primus Academicæ Complutensis Professor factus, ibi locum literarum scriptis & prælectionibus pro virili auxit. Obiit Compluti, apoplexia extinctus, die 11. Julii, anno 1521. ætatis lux 77. *Adagium Hispana Aristarchus, præclarus Orator; multa & varia lectionis, caelestis æcenis ingenii & eminentis doctrinæ vir, Romane regis gloria: uti illum vocat Alphonsus Matamoros*; qui tamen alibi agnoscitur Historiam, quam de gestis à Ferdinando Rege concipiens, Antonium tenui ac dejecto quidem stylo, parùmque diligenter prosecutum esse.

OPERA.

P *Araphrasia in Soluti Poema de miraculis Christi*, prodit Compluti 1524. 4^o.

Annotationes in Hymnos & Psychomachiam, & Metri Prudentii. Lucronii 1521. 4^o. Antwerp. 1540. 8^o. Hanov. 1611. 8^o.

Quinquagesima locorum S. Scriptura non vulgariter narratorum, sive Critica. Responsio ad totidem Questiones Biblicas. *Rafsi*. 1541. 8^o. Paris. 1520. 4^o. Antwerp. 1600. 8^o. & inter Criticos Sacerdos Londini 1667. Tom. xxi. p. 165. *Duas aliam Quinquagesimas scripserat Antonius: Verùm istas extorrit, & æternis tenebris damnavit Fidei Inquisitorum injuria.*

Scholia in Segmenta ex Epistolis SS. Pauli, Iacobi, Petri, & Ieronimi, necnon & Prophetis, quæ in re divina leguntur per annos circiter. Granatæ 1545.

Annotationes in Orationes; quæ in universali Ecclesia decantantur per totum annum. Editæ sunt ab alicubi 1549.

Expofitio in Hymnos in Ecclesia decantatos. Prodiit unâ cum duobus præcedentibus Operibus Granatæ 1541. 4^o.

Homilia diverſarum Antiorum in Evangelia, quæ diebus Dominicis leguntur, ex collatione variorum exemplarum castigatæ, & addita expositione illustratæ. Ibid. & Granatæ. 1549.

Alia Sanctorum, seu Vitæ novallæ, olim descriptæ, cum additionibus marginalibus. Læronii 1527.

Homilia 111. de vinea spiritali nostræ mentis & sapientiæ. Hæbentur inter Orthodoxogr. p. 1534.

De Rebus à Ferdinando & Elizabethâ Hispaniarum Regibus usque ad annum 1509. gestis Historiarum Decades 11. quibus præmittitur *Geographica* quædam *Hispaniarum descriptio*. Sunt qui Historiam istam à Ferdinando quodam P. Igar Hispanicè compositam esse volunt, & Antonius nonnulli versibus Latine gloriam relinquunt. Ut sit, interierit hodi. prioris Decadis tres postremi libri, posterioris pars quartæ & sex sequentes. Quod superest, prodit Granatæ 1545. f. *Francforti*. 1579. f. & Hispaniæ illust. Tom. 1. p. 786.

De Bello Navarrensi, à Ferdinando Rege contra Joannem Navaræ Regem anno 1512. gestis Historiarum libri 11. Prodiit ubique ad cæteras præcedentes Historiæ.

Lexicon Iuru Civilis contra quosdam insignes Accusuli errores. Antwerp. 1527. 8^o. Lugduni 1537. Paris. 1594. *Pezer*. 1606. 8^o.

Lexicon artis Medicamentaria. Compluti. 1518.

Dictionarium quadruplex, viz. Latino-Hispanicum, & Hispanico-Latinum. Nominum propriarum, & Latino-Hispanico-Terminologicum. Compluti 1512. f. Antwerp. 1521. Granatæ 1544. 158. *Antiquaria* 1600. Hispani 1611. Lugduni 1655.

Introductiones in Latinam Grammaticam, seu Commentariariorum de sermone Latino libri V. Barcinonæ 1521. f. Compluti 1524. Lugduni 1541. *Antiquaria* 1600. 8^o.

Repositio seu prælectio de vi & potestate literarum Salmanticæ 1507.

Repositio de Accens Latino-Hispani 1521. 4^o.

Lexicon seu Vocabularium parvum, in quo repositæ est vocabula Scholasticis maxime necessaria. Barcinonæ 1523. f.

Repositioes 111. viz. De Mensuris, De Ponderibus, & De Numeris. Prodiit simul Compluti 1529.

De Degenerum supputatione. Granatæ 1515.

Introductionum in Cosmographia libros. Paris. 4^o.

Collationes Antiquarum Hispaniæ editæ, Ecphrasæ in Virgiliti Opera. Granatæ 1516. 4^o. *Annotationes in Auli Persii Satyræ*. Lucronii 1529. 8^o.

De præfatione Regum ad Compellendam Carmen. Salutationes aliquæ ad patriam metricæ.

Epithalamium in nuptiis Alphonsi & Elizabethæ Lusitanæ Principum.

Æ. C. XV.
ab An.
MCCCC

Væfræ dicta Philosophorum cæminibus Latinis reddita.

Prodierunt simul Poemata ista *Granata* 1534.
4^{to}. & cum notis *Antiquaria* 1577.

Alia quædam Nebrilensis Opera, Philologica ferè aut Grammatica, recenset Nicolaus Antonius Biblioth. Hispan. Tom. 1. p. 107. quæ & typis nondum impressa sunt, & ad hunc locum minis spectant.

1488.

AURELIUS BRANDOLINUS, *Lippus* cognomento dictus, patriâ Florentinus, Theologus doctus, Musicæ & Rhetoricæ peritissimus, Poeta verb. consummatissimus, adeo promptus & facilis in pangendis versibus, ut quicquid dicturus erat, veritus vel invito excideret. Claruit anno 1488. A Matthiâ Corvino Rege in Hungariam accitus, Rhetoricam Bude & Strigoni per plures annos docuit. In Italiam rediit, Ordini Eremitarum Augustiniano nomen dedit, in Monasterio Florentino habitum induxit; & factis deinde Ordinis initiatis, inter clarissimos sæculi sui Concionatores nomen tulit. Obiit Romæ, pelle corruptus, anno 1498.

SCRIPTA.

P *Aradaxa Christiani libri* 11. *De ratione scribendi libri* 11. Colon. 1578.

De humana vita condicione & tolerandâ corporis ægritudine Dialogus ad Matthiam Corvinum Hungar. Regem.

Prodierunt simul tria ista Opera *Basil.* 1498. 1543.

Carmena de morte Platina. Habentur in *calce Operum Platinae.*

Nondum incensibiles erant, *Historie omnes Vet. Testamenti elegantes stylo reddita, Historia Sanctorum multa, Viri quoque Testamentum metro enarratum, Commentaria in Epistolas S. Pauli, & Orationes plurimæ: quæ Brandolinus scripsisse dicitur.*

1488.

PETRUS SCHOTTUS, gente Germanus, patriâ Argentoratensis, anno circiter 1489. præclaris parentibus natus. A Joanne Muliero Grammaticâ primique literarum elementis imbutus, Luteriam unâ cum præceptore suo se contulit; ubi plures annos moratus nil in omni sciendarum genere interitum reliquit. Postquam sibi maximam nominis sui famam apud eruditos omnes excelsisset, & Baccalaureatus gradum tulisset; patriam repetiit. Salutatis oluit amicis, Bononiam se contulit; & Poeticæ, Rhetoricæ, ac Græcarum literarum studio se dedit, in his præceptorem nactus Antonium Bitontensem. Jus verb. Canonicum pariter ac Civile imprimis coluit; & utriusque Doctoratum meruit. Claruit anno 1488. In patriam rediit, Ecclesiæ S. Petri Canonici constitutus fuit. Obiit medio ætatis cursu satis immaturis abreptus anno 1491. ætatis suæ 31. relict. Trithemio *. Extant *Vita SSS. Iohannis Baptiste, Evangelistæ, & Chrysostomi, Carmine elegiaco; & Lodei Iohannis Gersani metro istidem delictis; item Epistole aliquæ, & Quæstiones variae de rebus ad conscientiam pertinentibus.* Argentor. 1493.

* De Script.
p. 120.

ARNOLDUS BOSTIUS, seu *Bastichus*, natione Germanus, Ordinis Carmelitani Monachus in Monasterio Gandaventi, claruit anno 1489. Trithemio, Hermolao Barbaro, Gaguino, aliisque reipublicæ literariæ primoribus admodum familiaris, Obiit Gandavi prid. Non. April. anno 1499. Extant *Libri 11. de Viris illustribus Ordinis Carmelitani*, Colon. 1609. 8^o. Cetera illius scripta recenset Trithemius de Script. Eccl. p. 104. & in his *Librum tertium de Illustribus Ordinis Carmelitani Viris*, quem Mechliniæ M^s. allervari prodit Miræus Auctuar. cap. 494. Certe penes Balthum olim fuit, necnon alius ejusdem Autoris *De Patronatu Mariae.*

Æ. C. XV.
ab An.
MCCCC
1489.

HENRICUS BEBELIUS, natione Germanus, Jussingæ in Suevia natus, infanz quidem sortis parentibus, honestis tamen, Vir omni mellioris literaturæ genere apprime instructus, quique politioris doctrinæ studium & Latine linguae eloquentiam Germaniæ inter primos in tulit. Poeticen verb. maximè excoluit, tam abeetem carminibus venam nactus, ut à Maximiliano Cæsare laureâ Poet. ei donaretur. Claruit anno 1489. In Tubingensem Academiam anno 1497. evocatus, Poetas, Historicos acque Oratores pificos publicè explicandos suscepit. Obiit post ætatem 1506.

1489.

SCRIPTA.

F *Actiarum libri* 12. in quibus nonnulla pietati & honestis auribus injuria notari possunt. *Argentina* 1605. 8^o. & cum aliorum facietis *Frankfurt.* 1590. 8^o.

Oratio ad Maximilianum 1. Cæsarem de ejus & Germaniæ laudibus. Extat inter Scriptores Rerum Germanicarum à Schædio editos Tom. 1. p. 95.

Demonstratio Germanos esse àvæzðvæ. *ibid.* p. 101.

Apologia pro defensione Imperatorum contra Leonardum Insulinum & alios, qui nomen Imperatorum execrant, epusque coronationem rident. *ibid.* p. 109.

Tractatus, quod Imperator Christianorum jure Christianissimus sit dicatur. *ibid.* p. 116.

De laude, antiquitate imperio, villarum, rebusque gestis veterum Germanorum. *ibid.* p. 127.

Epistola laudum Suevorum, & Ulrici principis Wirtembergici. *ibid.* 135.

Apophthegmata aliquæ Imperatorum Romanorum, per Eneam Sylvium & Bebelium nostrum consignata, prodierunt inter alia quædam Colleganea Francofurti. 1602. f. p. 175.

Ecloga triumphalis de villorâ Maximilian Imp. contra Babenos. *ibid.* p. 251.

Aræ cendendum Carminum, & Ræcinationes in carmine observanda. Tubingæ 1515.

Instituto puerorum. *ibid.*

Triumphus Veneris. *ibid.*

Commentarius de Epistolis conscribendis.

De abusu linguae Latinae apud Germanos, & de propriis verbis ipsorum liber.

Vocabularium optimarum dictionum.

De Magistratibus Romanorum.

De

11C. XV.
p. 31
16000

De nominibus arificum, & morborum corporis humani Grecis ac Latinis.
De nominibus Sanctorum cum eorum interpretatione.

Quarundam Quaestionum expositiones.
De pagis Saravum & Neccaro fluvio.
Apologia cum Commentariis.
Retractationes.
Infructus beneferibendi.
De nominibus officiorum apud Principes.
De accentibus Hebraicis. Opuscula omnia à Commentario de conscribendis Epistolis inclusivè enumerata, uno volumine impicta sunt Argentina 1583.

De Predicatione Ducis Mediolanensis, De mendacis querundam Historiarum, & quæ alia quædam, quæ ex similiori peti possunt.

149.

GAURIDUS BOUSARDUS, natione Gallus, nobili apud Cænonianos loco ortus, anno 1466. in Collégiū Navaricū receptus, Philosophiam & humaniores artes excoluit. Earundem scientiarum haud vulgarem consecutus, cathedræ Philosophicæ apud Navaricenses præfatus est. Anno 1473. studiis Theologicis, ab eadē Philosophiæ curâ, se totum dedit: atque anno 1489. quo demum claruit, Doctoratus insignia suscepit. Anno circiter 1500. Romam profectus, & Romæ Bononiam coram Julio II. Pontifice de nomine Jæu conecionem habuit. Anno 1511. Synodo Pisane adfuit; & Concilii jussu Cajetani librum de Auctoritate Papæ & Concilii, Parisios secum retulit, ut responsionem à Theologis Gallis procurari obtineret. Eodem anno Academiæ Parisiensis Cancellarius, & paulo post Theologorum Decanus creatus est. Anno 1518. Cancellariatum Parisiensem Auimendi apud Cænonianos Ecclesiâ permittit. Obiit Cænonianus anno 1520. ætatis suæ 51. in Templo S. Vincentii sepultus.

SCRIPTA.

Opus de Continentiâ Sacerdotum sub hac quaestione: Ut Papa possit dispensare cum Sacerdote in uxorem ducit? Prodiit Paris. 1501. 8°.

De divinis Missæ Sacrificiis compendiosa & brevis Expositio. Paris. 1511. 1520. 4°.

Nova & singulæ Interpretatio in VII. Psalmos Penitenciales. Paris. 1519. 8°.

Oratio pia & præfixa ad Christum, quæ omnia vitæ suæ gesta enarrat. Præfigitur Interpretationis in Psalmos Penitenciales; & habetur etiam apud Ludovicum Hist. Gymnas. Navar. par. 1. p. 617.

1489.

DONATUS BOSSIUS, gente Italus, Patriâ Mediolanensis, natus anno 1436. Clatu anno 1489. Scripsit *Chronicon*, seu *Conditionem*, & *motuum* humanarum Historiam ab initio Mundi ad sua usque tempora; item *Chronicon de Episcopis & Archiepiscopis Mediolanensibus* ad annum usque 1489. Prodiit utrumque simul *Chronicon Mediolani* 1491. f.

1490.

MARCUS ANTONIUS COCCIUS SABELLICUS, natione Italus. Patriâ Aquileensis, seu ut alii habent, ad vicum

Vattonis in viâ Valeriâ natus, patrem habuit fabrum ferrarium, bonis literis excultus, ludum literarium primū apud Tiburtinus ædificavit: dein aliorum medicorum Romam transiit; & in Pomponii Læti amicitiam ac sodalitium receptus uberiorē eloquentiæ Latinæ scientiam hausit: & iolemi Pompei in Quirinali monte laureâ coronatus, Sabellici nomen tulit. Clauit anno 1490. Româ digressus, Urini prope Aquileiam nobiles pectoris literis instituit; mox verò duplicato stipendio à Vicentinis evocatus, ut juventutis urbanæ præficeret, illuc se transulit. Augescente indies doctrinæ famâ, à Senatu Veneto accitus est, ut Rcipublicæ res gestas literariæ mandaret, & liberales artes publicè edoceret, trecentorum aureorum salario donatus, & à Cardinale Bessarione Bibliothecæ ab ipso apud S. Marcum fundatæ præfatus. Obiit septuagenarius anno 1506. x. v. Cal. Maias, line Gallicâ confectus, quam ex impuri scorti amore delirus senex contraxerat. *Vir naturâ secundus, nec artem expertus*, inquit Erasmus *, *quique non insuliciter rheticarum interdum: in historiâ sapientidide versatus, sed in hac tantum, quæ suum dicendi genus desiderat.*

SÆC XV;
ab An.
16000

Cicero:
nisi p. 474.

OPERA.

R *Apologia Historiarum ab Orbe condita usque ad annum 1504. Enumerata xi.* Binæ enim priores editiones — 1470. f. Venet. 1498. ultimam Sabellici manum non subierant.

De rebus gestis Venetarum ab Urbe conditâ ad annum circiter 1487. Historiarum libri xxxiii. Venet. 1487. f.

Exemplorum libri x. Prodiere scilicet Basili. 1531. 8°.

De Aquileia antiquitate libri vi.

De Venetâ urbis sui libri iii.

De Venetiâ magistratibus liber.

De Prætoris officio liber.

De Officio Scribæ Dialogus.

De Latine linguæ reparatione Dialogus.

Epistolarum familiarium libri xii.

Orationes x. l.

Poemata varia.

Prodiere omnia Sabellici Opera hæcenus recensita Basili. 1560. Tom. iv. f. omnia ab Exemplonum libris exclusivè enumerata Venet. 1505.

Annotationes in Horatium. Basili. 1580. in *Suetonium.* Venet. 1490. f. Paris. 1610. in *Plinium.* Francofurt. 1602. 80. Venetiis 1518. in *Livium.* ibid. & Paris. 1573. *Oratio in Livium de laudibus Historiæ.* ibid. *Annotationes in Valerium Maximum.* Lucanum, Papinium, Caecilium, Ciceroem, & *Valerium Flacum.* à Budio unâ cum Annoratio: nibus in Plinium, Livium, & Suetonium impresse sunt simul Parisi f.

PONTICUS VIR UNNIUS, seu Firminius, natione Italus, Patriâ Tarvisinus, claruit anno 1490. quo circiter tempore in gratiam Badoeræ, clarissimæ Venetorum familiæ, quæ ex Britannis originem duxerat, sex priores Galfridi Monumetensis de rebus Anglicis Historiæ libros, selectis fabulosis, in epiomen tedeget. Prodiit ista *Epitome*, quæ à Bruti tempore ad Arturum

1490;

Arturum

1490. **ANTONIUS REGEM**, animum verò Christi 318. res Britannicæ libris vi. enarrantur, *Angustie* 1514. 8°. *Jandivi* 158. 8°. & inter Rerum Britannicarum Scriptores ab Hieronymo Commellino editos *Lugdun.* 1587. f. p. 95. Scriptis adhuc Ponticus *Commentaria* in Virgilium, Ovidii Metamorphosin, Statii Achilleidæ, Claudianum, & Joannis Sacrobosci Spheeræ; *De absterii auctoritate & corruptis nominibus libris* 111. *De miseris literarum libris* 1. *Elegiarum & Epigrammatum librum*; ut l' *ersunes* Græcorum aliquot Scriptorum Latinæ, aliæque *Opuscula* à Simleio p. 385. enumerata cæceam.

1490. **BONIFACIUS SIMONETA**, gente Italus, civitate Mediolanensis, ortu nobilis, Joannis Simonetæ historici parvus, Ordinis Cisterciensis Monachus, ac demum Abbas Monasterii S. Stephani de Cornin regione Placentina. Claruit anno 490. scripsit ad Carolum VIII. Gallie Regem, *Commentarius de Persecutionibus Christianis & Pontificum Infortiis* à S. Petro usque ad Innocentium VIII. Commentario: hosce continuo narrationis filo non continuit, sed nova planè methode Epistolarum libris vi. comprehendit, His Orationes nonnullæ inferuntur; singulique Epistolæ, numeris cccxix. Anatomicæ, Medicæ, Geographica, Astronomica, & Mathematica admisceri solent. Prodiit Opus istud *Mediolani* 1492. & Hieronymi Emseri curâ *Basil.* 1509.

1490. **PETRUS APOLLONIUS COLLATIUS**, Presbyter Novariensis, claruit, ex Voili * sententiâ, (que quidem prior videtur) circa annum 1490. à Bignaeo verò Miræ, aliisque ad septimi sæculi finem relectur. Eundem esse conjicit Vossius cum Apollonio Collatio, Faistorum conditor, quem inter Autores vergentis istius sæculi recensit Cæsar Scaliger †; & *frigidissimum fuisse Poetam*, & cum descendit ab elegico, etiam insulenter, prodiit. Scripsit Apollonius noster carmine herocico *Libros* iv. de *Exidio Hierosolymorum* à Tito expugnationum. Prodiierunt isti, curâ Joannis Gaguici *Lutetia* 1516. emendatione studio Adriaen Vander-Burchii *Antwerpæ* ex officinâ Christianophoi Plantini, in Appendice Poetarum Christianarum Bignæo p. 73. & in Biblio hecâ Patum Tom xii. Extat etiam MS. pons reverendæ Patrem * Mabillonium (quod inter alia à Cl. Magliabecchio dono acceptæ) Apollonii nostri *Carmen Heroicum de Davide & Uolæ* ad Laurentium Medicum ex quo hoc ipsum tempore floruit lucè clarius est.

1491. **ALEXANDER VI. Rodericus, sive, Theodericus Borgia** antea dictus, natione Hispanus, patria Valentinus, ex nobilissima Borgiaum familia oriundus, Calixti III. ex fratre nepos, à Calixto patruo Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, Archidiaconus, & Vicecancellarius creatus, tandem Episcopus Portuensis, & sacri Collegii Decanus evasit. Post Innocentii VIII. obitum anno 1492. Pontifex Romanus electus est die xxi. Augusti, coronatus die xxvi. id dignitatis mercatus, partim pecunia, partim optimis sacerdotibus, officiis, quin & sedis Romanæ fundis & castellis, inter primos Cardinales distribuit. In rebus Eccle-

siasticis nil memoratu dignum gesserit: alia profus ille curæ habuit; ut divendiis passim, nulla pæne, nulli pudoris ratione habita, dispensationibus pecuniâ undequaque contraderet. Hinc Ludovico Gallie Regi anno 1498. potestatem fecit Joannem uxorem dimittendi, nullo alio nomine, quàm quod sterilis & invenusta esset. Id verò iuriprins eger, omnique curâ molitus est; ut tunc Principatum Cæsari Borgiæ, filio notho, per fas & nefas compararet, Petricæ patrimonium in Borgiæ hæreditatem commutaret. Sanè incepto isti nec pater nec filius defuit. Iste concipiens paternamque exercitum Hispaniæ & Umbriæ Regulos civitatibus suis lumina injuria eiecit; ille filium utriusque Provinciæ Dacem, & Ecclesiasticæ ditionis Principem auctoritate Apostolicâ creavit. Verum facile legis ausis fars oblitescit. Obiit enim Alexander anno 1503. die xviii. Augusti, fatali pectore errore veneno extinctus, quod opulentioribus ipse aliquot Cardinalibus, quorum divitiis inhiabat, ad eandem vocatâ propinandum paraverat. Mores ejus sceleratissimos, immensam ambitionem, aversam turpissimam, detestandam feritatem, nefandam libidinem, & incestos cum Lucretiâ filia concubitus uberrim depingunt Historici istius ævi, & quicquid Cardinus, Cæcilius, alique ut Britanni † alioque è recentioribus taceam; adhuc ut criminibus huic illum eximie fustis laborat Bzovius *. Extat *Bulla super Canonizatione Angeli Archiepiscopi Cantuariensis*, Concil. Tom. xiii. p. 1476. *Epistola & Constitutio Ecclesiastica* xxi. apud Bzovium an. 1495. &c. Plures in Collectione Romanæ, & Bullario Laetii Cherubini, *Epistola aliquæ ad Franciscum Ximenium Archiepiscopum Tolentum* in Vita Ximenii. *Cyprianus de scriptis fidelis S. Romanæ Ecclesiæ*, Argentorati 1497. editus. *Libro de Cardinalium excellentiâ & officio Vicecancellarii*, & *Glossa in Regulas Cancellariæ ad Innocentium V III.* MSS. olim in Bibliothecâ Card. Sireti.

1492. **BERNARDINUS DE CARAVATA**, gente Hispanus, antiquâ & nobili familia ex uibe Caceres in provincia Extramadure prognatus; Asturicensis, Pacensis, Carthaginensis, ac Seguntina Episcopus, & Ferdinandi Hispaniæ Regis ad Innocentium VIII. Orator, demum Cardinalis ab Alexandro VI. factus, claruit anno 1492. Anno 1511. cum Julius Pontifex eidem Cardinalibus olim datam de habendo Concilio Oecumenico turpissimè violaret. Bernardinus adjunctis sibi aliis quibusdam Cardinalibus Concilium Generale Pisæ habendam indicit, & Calendis Septembris celebravit. Eapropter à Julio depositus dignitate Cardinaliâ excidit. A Leone x. restitutus, Decem vices in sacro Cardinalium Collegio tulit, & Episcopatum Tuscanum obtinuit, Patriarchatu Hierosolymitano titulo tenus antea cohonestatus. Obiit Romæ in Monasterio S. Crucis Hierosolymitanæ die xiii. Decembris anno 1511. Extat *Oratio ad Cardinales* anno 1492. habita de eligendo Summo Pontifice Romæ 1492. excusâ. Alia ejusdem commemorat Nicolaus Antonius Biblioth. Hispan. Tom. 1. p. 168. viz. *Orationem ad Sixtum IV. & Cardinales in die Circumcisionis*

* De rebus Ital. lib. 1.
† Annal. ad an. 1493.
1497. 1503.
* Annal. Tom. xviii.

* It. Ital. p. 194.

† Poet. Lib. 1.

* De Hist. Lat. l. i. par. 2. c. 10.

5ÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

Circumfessionis Dominice anno 1484. Homilium in Exaltatione sm S. Crucis coram Maximiliano Imp. Mechliniæ anno 1508. recitatum; Sermonem ad Cardinales in commemoratione villarum Bazensis; Epistolam consolatoriam ad Ferdinandum Regem in obitu Serrafiffi Principis Iuani; Orationem nomine Catholicorum Regum ad Alexandrum VI. Singula ista Opuscula edita in lucem esse fidem facit Antonius, sed nec locum nec tempus editionis indicat.

1494.

HIERONYMUS DONATUS; Patri-
cius Venetus, claruit anno 1494. Cretæ insulæ aliquandiu præfectus, summique in Patria sua honoribus cumulas, à Republica Veneta ad Julium II. Pontificem annò 1510. legatus pacem afflicte civitati impetravit; ac paulò post Romæ diem supremum obiit, annos circiter 53. natus. Scripsit *Apologictum ad Græcos de Principatu Romano sedis*, excusum Romæ 1515. & in Apparatu ad Concilia Labbrano Tom. 1. par. 1. pag. 27. Græcè Tractatum istum dum in Creta geret conscripsit, ac postea dum quædam Romæ legationis munere fungeretur, Latinnm fecit. Scripsit adhuc *Epistolas varias*, quarum aliquot habentur in fecundo & quinto libro Epistoliarum Angeli Politiani. E Græco verò in Latinnm sermonem *conversus* S. Dionysii Areopagite librum de Divinis Nominibus, & Epistolæ S. Joannis Damasceni tractatum de Immaculatis Mylletisi & Alexandrini Apodofici Opus de Anima. *Tractatus*, quem de *Profectione* Sp. S. conscripsit; *Libro de Terra mox Insula Cretæ; & Oratione ad Lusitaniam Regem*, nondum, quod scio, in lucem prodierunt: cum tamen Philippus Donatus, Hieronymi nostri filius in Epistola ad Clementem VII. nuncupatoria, Apologictico de Principatu Romanæ Sedis præfixa, scribat sese Patris librum de profectione Spiritus S. adversus Græcos quinto antehac ann. Leoni x. dicavisse.

1494.

NICOLAUS BARIANUS, natione Italus, patria Placentinus, Ordinis Augustini Eremita Monachus, Theologus & Juris Pontificis consultiſſimus. Claruit anno 1494. Nata inter Augustinianos & Minoritas præcedentis jure controversia, ipse gregalium suorum causam summa doctrina egit, & penes istos à Jurisconsultis pronuntiati obtinuit. Argumenta postmodum sua scripto commisit, & titulo *Consa Vitaliana de præcedenti Eremitarum & Minorum*, typis excudi fecit Cremenæ 1500. Scripsit etiam *Librum de monte Impletario, Cremenæ 1496.* editum, & ad calcem libri de Montibus pietatis Romanensibus, qui *Tapis* prodit anno 1670. & *Quadragesimali Quodlibetico LXXVI. Quæstionum Prædicabilium, Bononi 1501. 4º.* imprellum.

1494.

ROBERTUS GAGUINUS, gente Belgæ, ex vico Callinæ in Arretinæ finibus ad Lisam fluvium oriundus. Ineunte adhuc ætate Monasterium Nipensè apud Morinos ingressus, Ordini SS. Trinitatis de Redemptione captivorum nomen dedit. Lurellam dein studiorum ergo missus, in D. Mathurini Cenobio apud iudales suos moram egit; & utriusque Juris lauream accepit; anno demum 1473. totius Ordinis sui Generalis factus. Claruit anno 1494. Prudentiz
Append.

non minas, quàm doctissimæ fama insignis, multas in Italia, Germania, ac Britannia pro Carolo VIII. & Ludovico XII. Galliz Regibus, legationes obiit; isti impensis charus, à quo ingenti pecuniæ vi donatus est, & Bibliothecæ regiz præfectus. Obiit Lutetiz anno 1501. xxi. Cal. Junias, apud Mathurinos suos sepultus. Vir minime indoctus; & in historia, rhetorica ac Poetica haud vulgariter versatus; in quo tamen fidem in enarrandis rebus parvis, & gentilium suorum laudibus deprædicandis omnes desiderant. De stylo ejus hæc habet Erasmus.
* Robertus Gaguinus non ita pridem habuisti suis magni nominis, dictione tamen, quàm scriptis vendidisti; verum suis sacis, nunc vix inter Latinos loquentes acciperetur.

5ÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

* Cicetoy
nisi

SCRIPTA.

A *Nnales rerum Gallicarum* libri xi. ab anno Christi 300. usque ad ann. 1500. Prodiit Parisi 1511. & cum supplemento Huberti Vellerii usque ad ann. 1510. *Francforti 1577. 1580.*
Libro de immaculatâ B. Mariæ Virginis conceptione contra Viuentium de Novo-Castro Dominicanum. Parisi 1598.
Alia Decretatio metro scripta de eadem re contra eundem ad Arnoldum Boliium Carmelitam, Prodiit alicubi in 4º.
Pœmata de Passione S. Richardi Martyris, De variis in Ecclesia Ordinibus, De miseria humana conditione, Dialogus in desides & ignavos. Parisi 1598. cum libro de Conceptione B. Mariæ.
De arte meretricum libri 3. Ptozæ 1505.
Ejisdem Orationes, & Epistolæ ex typis excusæ legillè testatur Labbeyus*: atque *Ordinis Chronicon* ab eo conscriptum memorat Trithemius†: ut Versiones & Opuscula vernaculo idiomate ab illo elucubrata taceam.

* Dissert.
Tom. 2. p.
198.
† De Script.
Ecclesiæ p. 199.

FELINUS SANDEUS, natione Italus, patria Ferrariensis, ex nobilissimâ Sandecorum familia oriundus, Juris utriusque Doctor, claruit anno 1494. Nondum vicesimum ætatis annum egressus Pisis Decretalium libros ab anno 1464. ad 1481. summa etuditionis laude publicè prælegit. Dein ob insignem juris scientiam Roman ab Innocentio VIII. evocatus, Rotæ judicio præfectus est, ac die 15. Maii anno 1495. Episcopus Hadrianensis & Pinnensis constitutus, mox Refertus Juris Apostolicus, ac demum Nicolai Sandomini Lucensis Episcopi Coadjutor factus, cui è vivis sublatus anno 1499. in sede successit: Episcopatu statim submotus à Juliano Roboreo tunc Cardinale, postea verò Julio II. Pontifice; sed in integrum restitutus anno 1501. ibidem obiit mensis Octobris anno 1503.

1494.

OPERA.

C *Ommentarius in v. libros Decretalium.* Venet: 1458. Tom. 2. Lugd. 1549. 2. vol. f. ibid. 1587.
Consilia, De Constitucionibus, De Rescriptis, De Officio Ordinarii, De Majoritate & Obediencia, De Treuga & Pace, De lre concessa, De Probusimibus,

SÆC. XV. *hærenibus, De reſtitutis, De reſtitutis cognatis, De fide inſtrumentorum, De Preſumptionibus, De Jurjurando, De Exceptionibus, De Preſcriptionibus, De Sententiâ & re judicata, De Appellationibus, De accuſationibus & inqueſitionibus.* Venet. 1582. Lugduni 1587.

Additiones in Decretum.

Additiones ad inſtitutum ab Abbate Panormitano Opus.

De jure Patronatus Tractatus.

De Indulgentiâ plenariâ Sermo, in illud, Hodie cum eritis in Paradifo, inter alios Tractatus Venet. 1584.

Hiſtoriarum Epitome de Regioni Siciliâ & Apulia, nominatim de Alphonſio Azagonis Rege. Havroia 1611. 4^{to}.

Quando puniatur canonicus, quando licita Apſolucia nocent Patroni Eccleſiarum.

Prodierunt omnia Felini Sandei Opera, Baſilee ab Episcopis aliquot voluminibus impreſſa, & Venet. 1570.

De amovendis Concubinis, etiamſi uterque contraxerit decreverit.

Quid queri non ſint inſtigandi ad Religionem, in quibus Regula non ſervatur.

Contra ſtatutum, quo teſtamentum facere civis prohibetur.

De ſeptem peccatis mortalibus.

Epiftola plures.

Tropi, five Sæles.

Opera Geileri omnia adhuc enumerata variis annis, viz. 1509. 1510. 1518. Argentorati apud Joannem Gruningerum excuſa fuiſſe fidem facit Poſſevinus Appar. Sacr. Tom. 1. p. 280.

Oraſio in Synodo Argentinenſi habita. Argentorati 1481.

Sermones plurimi de Luſitania, anno 1500. habiti, in illud Levitici. xxv. Anno Luſitani reddunt omnes ad poſſeſſiones ſuas. Argentorati 1513. apud Matthiam Schuerium.

Concordia in Evangelia, Germanicè Argentorati 1515.

1494.

JOANNES GEILERUS, Kayſerbergius ſive *Cayſerbergius* à loco natali dictus; patria enim Alſatus in Monte Caſaris oppido imperiali natus eſt anno 1445. die xv. Martii; Joannis Geileri & Annæ Zuberz filius. Poſt prima litterarum tyrocinia, ad Friburgenſem Academiam miſſus, Magiſteri lauream adeptus eſt. Mox Caſis initiatuſ, Baſileam ſe contulit, ut Theologiæ ſtudio vacaret. Exaſto ibi quinquennio, Doctoratus inſignia obtinuit. Com inſignem igitur conſummata rerum Theologicarum ſcientiæ famam reſuſcit; Friburgum primò, mox Herſipolim accitus eſt, ut conditionandi manus obiret. Anno demum circiter 1478. ampliori ſtipendio, & importunis civium precibus invitatus, Argentoratū coactiſ; ubi per triginta tres annos in primario Templo ſummam ſacundia, & auditorum conſortio pariter ac plauiſu conſuetus eſt. Clauit anno 1494. Eſt uſus in egenos liberalitate, in peregrinos hoſpitalitate, & in vico pietatis zelo inſignis, ſummam ſibi apud Germanos auctoritatem conciliavit: Maximiliano inſuper Caſari admodum charus; a quo perſepe in aulam evocatus, maximoque honore habitus fuit. Episcopis veid & Monachis parum gratus, quo uni puſendum litterarum inſcitiam, & deploratam morum corruptelam acriter ille ſcriptis & ſermonibus corripuit. Obiit anno 1510. die x. Martii, Argentorati in majori Templo propè ſupellectum ſepultus.

SCRIPTA.

Iber Sermoneum, *De arbore humanâ, De arbore Crucifixi, De x. Sp. S. donis, De morte gratia, De xx. mortis conditionibus, De diſpoſitione ad ſalutem mortem, De morte virtuali ſive gratia, iterum.* Argentorati 1514. 1519.

De vicula ſanctorum, Argentorati 1510.

Orationes variæ ad Clerum.

Navigula Pantenſis.

Peregrinatio.

Expoſitio Oratiſonis Dominicæ.

Fragmenta Paſſionis.

De comunicandis his, qui ultimum ſupplicio afficiuntur.

JOANNES REUCHLINUS, Capito dictus, natione Germanus, patriâ Suevus, apud Phocœn Marchionatus Badenſis oppidum natus anno 1454. v. Cal. Januarii. In ætate tenera pueris Symphoniacis, qui in Eccleſiâ oppidi muſalis inſtruerunt, alleſtus; cùm voce admodum valeret, in Marchionis Badenſis aulam accitus fuiſſe: ubi Grammaticam edocuiſ, cùm coetaneos adoleſcentes ingenii viribus ac præclara indole longè anteverteret, juveni Marchioni Badenſis Comes datus eſt, cunſque illo ad Academiam Paſſiſenſem miſſus. Hic loci præter hand vulgarem, quam natuſ eſt, Latine Lingue ac Logicæ ſcientiam, Græcæ literas à Georgio Hermonymo Spartiata accepit. Eodem præceptore uſus, & literulas pulchrè pingendi artem addidit; qua deinſeps petulicum ſibi comparavit, & multorum benevolentiam meruit. Anno 1474. Baſileam ſe contulit; ubi Magiſtri Philoſophi dignitate auctus, Græcam ſimul ac Latinam linguam edocere cepit. Juriſ Caſari ſtudio ibidem aſpicuus, Aureliæ demum ad ſuam perduſit, & Doctoratus inſignia anno 1481 accepit. In Germaniam rediit, ab Eberhardo Comite Wirtembergenſi in aulam accitus, Romam primùm in comitatu ejus ductus eſt, & poſt reditum ad Fredericum Imp. legatus, Legationem in Aula obeunt Medicus quidam Judæus Jehiel Loans Hebraicæ Linguae elementa tradidit, quam Romam poſtea legatus Capnio ab Abdia quodam accuratius edidit, cui pro ſingulis horis ſingulos aureos Mineral dedit. Romam miſſus fuerat à Philippo Comite Palatino; in cujus aulam conſeſſerat, poſtquam turbatis rebus Wirtembergenſibus Tubinga exulare coactus eſſet. Compulſis domi rebus, Tubingam rediit, & inter Quatuorvicos Provinciæ Suevicæ Indiſces alleſtus, Lingue Hebrææ in Orbe Chriſtiano propalanda orium ſuum dicavit. Clauit præcipuè ab anno 1491. quo Catalogum ſuum ſcripſit Triſthemius. Divinum juxta hæc humanarum litterarum petitiſſimus; inprimis accuratiſſima linguarum Latine, Græcæ, Hebraicæ, & Chaldaicæ ſcientia inſtructus, primus in Germania Hebraicæ & Græcæ literas; Latinaque elegantiaſ

1494.

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

SÆC. XV.
ab An.
MCCC.

elegantias reficere. Factum id fremtentibus Monachis, & Theologis Scholasticis, qui ex revocatis linguarum scientiæ & elegantie studio nodoz suæ ac barbaræ Theologie ruinam facile augurati sunt. Duce igitur Joanne Hocstrato Ord. Præd. Academiæ Colonienfis Decano, in Reuchlinum insurgunt, hæreticos accusant, scripta ejus comburant, Judeis illum plus julto favere clamant, ibique cum Poetis Eihniels commercium, tanquam capitali delicti reum agant. Ne jure intra hujus fines steterit injuria: Pontifices Romanos adunt, & impotens clamoribus postulant; ut Reuchlinus dicitur, libri ejus flammis, devotumque literarum Hebraicæ à republicâ Christianâ eliminarent. Istius enim lingue studium à Christianis coli argere tulerunt Inquisitores; & ab Imperatore Edictum summa auctoritate impetraverant, ut omnes Judeorum libri, præter Sacra Biblia, flammis non succerentur: eodem consilio ut ipsi grandem pecunie vim à Judeis libros suos quam libenter cedimentibus conrogarent. Imperator Reuchlinum ei de re consuavit: At missionem tulit Sententiam, ac Judeorum libros fidem Christianam oppugnantes comburi, reliquos conservari voluit. Hinc natus est acris Inquisitionem omniumque Monachorum odium. Cucullati greges masculini & perulantiam acerrimis saryris (neque enim gravioris thyle refutari meruerunt ineptissimi tenebrosissimi) ultus est Reuchlinus, inprimis vero edito Obsecrorum Virorum Epistolarum volumine, admirabili lepore ac facetiis condito, quibus ad excitandum risum rudis & ridiculus Monachorum & Scholasticorum Latine scribentium stylus exprimitur. Libere iste avide ab omnibus exceptus & evalgatus mirum quàm pupugit cucullatorum animos; Hocstratum verò adeo sanctavit; ut tanquam lethali percussus dolore interiret. Reliqui conjurationis foculi à Leone X. Papa demissis tandem precibus obtinebant; ut Epistolæ istæ Apustolico edicto legi dividendæ vetarentur. Edictum lepidò commento elusit Reuchlinus. Secundum enim ejusdem sententia Epistolarum volumen, præter tamen longè aculeatius, tanquam ex titulo missimè interdictum, inpremi curavit. Verùm istud leve admodum jorgium præ capitali illâ, quam super memoravi, controversia. Delegatis ista primam à Pontifice Judicibus commissa est: qui cum penes Reuchlinum sententiam ferrent, Monachi ad Pontificem appellarunt. Reuchlino superbas tulerunt Examinis & Hotrenus; quos eo nomine variis calumniis, nugacibus plectis & fustibus argumentis Monachi incelebant. Morâ demum in Germaniâ Lutherum inter & Indulgentiarum præcones licet, contentio illa graviori locum dedit, ac paulatim conquisivit. Hic turbis levatus Reuchlinus Græcæ pariter & Hebrææ literas in Academia Ingolstadtensi extremâ ætate docuit donec morbo ltherico oppressus rei literariæ curam ab eæ necesse haberet. Obiit Stutgardie prid. Cal. Sextil. anno 1521. ætatis suæ 67. *Dignus profecto*, inquit Trithemius*, *qui solis literis, non etiam perstrepenti curæ populari incumbere. Nullum enim nobis non modo Italia, sed nec sæculum nostrum, hujus tantæ viro parem obiceret.*

Append.

DE *Arte Cabalisticâ libri III. ad Leonem* XI. Prodiitum scilicet Hagena 157. inter Scriptores de arte Cabalisticâ Basl. 1587. f. 5. cum cum Petri Galatini Arcanis Cathol. Ver. ibid. 1550. f. & Francofurt. 1612.

De Verbo mirifico libri III. ad Episcopum Vangionum Cameracum Dalburgi Dialogi forma conscripti; quibus Philoſophiæ Græcæ, Hebraicæ, & Christiæ secreta referantur. Venet. 1486. f. Spira 1494. f. Lugduni 1551. 8o. & cum precedenti Opere Basl. 1587. Utrumque Opus in Indicibus Romanis prohibetur.

Psalmorum VII. Penitentialium versio ex Hebraeo facta, & in eisdem Commentariis. Tubingæ 1512. 8o.

De arte Coniunctandi Libellus, cum aliis ejusdem argumenti libris excusus Basl. 1540. Londini 1570. 8o.

Defensio contra calumnias Reuchlini edita, *Dialogus an Iudaorum Talmud sit suppressendum?* Colon. 1518. 4o.

Breviloquium, seu Dictionarium singularum vocum Latinarum breviter explicans per ordinem Alphabeti, Fructum Americachorum precibus concinatum, & ab iis impressum, Basl. 1480.

Lexicon Hebraicum, & in Hebraeorum Grammaticam Commentarius Basl. 1579. 1554. f.

Lingua Hebraica Rudimenta. Phorce 1506.

De Accentibus & Orthographiâ Lingua Hebraicæ libri III. ad Hadrianum Cardinalem Hagena 1518. 4o.

Tabula xx. Influxuum in Linguam Sanctam, & Exegesis distichum in Psalmos vi. Basl. 1514.

Obsecrorum Virorum ad Ordinem Gratianum Epistolarum libri II. Francofurt. 1524. 8o. Illustratum Virorum ad Reuchlinum Epistolæ prodierunt libris II. tacito loco atque anno, in 4o.

Prognosticata Iambis trimetris scripta, quæ cum Commentario Georgii Simleri edita sunt Phorce 1508. 4o.

Oraio de Palatini & nobilissima familia Ducum Bavaria reverentia erga Ecclesiam, vocatâ Pontifice habita, typis Aldinis excusa est.

Ceterum Reuchlinus plura alia conscripsit Opuscula, plura Græcorum Patrum scripta Latine vertit. Singula dabit Simlerus Biblioth. Tigurinæ. pag. 151. *Epitomen historiarum rerum Assyriarum: Persicarum Græcarum, & Romanarum* ab eodem in gratiam Philippi principis Palatini scriptam memorat Voßius de Hist. Lat. lib. 3. cap. 10.

JACOBUS WIMPHELINGIUS, natione idem Germanus, patria Alsius, civitate Slerikarenus, natus est anno 1449. in schola patria Selerikadensis bonis literis institutus, ad Academiâs Freiburgensem, Bailienensem, Erfordiensem, ac Heidelbergensem ordine se contulit; ut Theologiæ ac Juris Pontificiæ scientiam hauriret; utriusque demum Licentiatu Academiæ more fusus. Inter discipulos istius xvi. Concionatores habitus, Spiram an. 1494. evocatus est. ut Ecclesiâs munit ibi fungeretur. Fuit id

L. 2 annis

* De Script.
Eul. L. 101.

SÆC. XV.
ab A.
MCCCC.

annis aliquot, non sine insigni pietatis & eruditionis laude. Demum sæculi periculis, dignitati suæ Ecclesiasticæ renunciavit: & Heidelbergum profectus, in Gymnasio urbis literario faciens auctores, ac in his Hiconymum enarrandos suscepit: quoque magis humani generis commodis interiret, paedagogum agere non gravatus est; plurimoque optime ipse adolescentes: & in his Jacobum Sturmium Argentinensem, literis bonitatis moribus informavit. Ipse meliori literaturâ instructus, cum Monachorum incitibus & arrogantiam agere ferret, diuque moribus convellet; hæreticos à Monachis Augustinianis apud Jullum P. Papam delatus est; quod alicubi scripsisset S. Augustinum non fuisse Monachum: aut certe non talem, qualis jam habentur Augustinenses, neque Ordinis ab eo dicti hodie modo habirum tulisse. Pontifex re audita Wimpelingum sui ipsius voce ab importunis Monachorum clamoribus absolvit, & calumniosos silentium indixit. Post inchoatam à Lutheri Reformationem, seclum Ecclesiæ invehit dolens: & Gymnasio Heidelberg. mi recessit: & Selectiis in ædibus Maglance Jo. o. is vitam deinceps orotiam egit. Obiit pene octogenarius anno 1528. die xvi. Novemb.

SCRIPTA.

Epitome Imperatorum, ac rerum in Germaniâ gestarum. Basil. 1532. una cum Witschindi Historia, & inter Scriptores German. Schædli Tom. 1. p. 170.

Liber de vita & moribus Episcoporum Argentinenfium, aliorumque Principum & palatiorum. Argentinz 1512, 1661.

Adulescentia. Opus anno 1500, scriptum, quo præcepta ad mores ingenuæ formandos traduntur. Argentinz 1514.

Oratio, sive Confessio de bello movendo contra Turcas. Illeib. 1605.

De Germanica nationis gravaminibus contra Sædem & Curiam Romanam ad Maximilianum Imp. Habetur apud Ficherum Script. German. Tom. 2. p. 371. non integer tamen.

Replica super eodem argumento contra Aenæ Sylvii Tractatus. ibid. p. 81.

Sermo ad juvenes, qui sacris imitantur. Basil. apud Hevægum excusus.

Libellus Grammaticalis. Argentinz 1497. 4°.

Rhetorica pro pueris. Argentinz 1515.

Philippica, seu Dialogi vi. pro infirmis filium Philippum Eleutheri Palatini. Argentinz 1498.

De Nuncio Angelico Carmen Heroicum, aliud ad Philippum Condrem Palatinum, & Elegia ad Ludovicum ejus primogenitum; excusa anno 1494, & 1499.

Soliloquium pro pace Christianorum. Opus metricum ad Bertholdum Archiepiscopum Moguntinum de vitiis candere. In laudem D. Mariae liber. De laudibus Spirenfis Ecclesiæ liber. De Spiritu S. Oratio. Ad Regem Franciæ Oratio. De arte Poëtica liber. Poemata varia. De Hymnorum & Segnenharum antioribus Tractatus. Opuscula ista typis impressa exatæ fidem facit Simlerus Biblioth. T. 1. p. 126.

Ad Rempublicam Argentinenfem libri 2. quorum

priore Argentinam ceterasque Rheni civitates nunquam Gallie huius subiectas probat: secundo reip. instituende præcepta tradit. Argentinz—14°.

Oratio de Annuntiatione Dominiæ, Argentinz idem excusa.

Scripta Wimpelingi inedita recenset Simlerus loc. cit.

OLIVERIUS MAILLARDUS, patris Armonicus, aliis tamen Parisiensis, Ordinis Minorum Regularis Observantiæ Provincialis, ac demum Vicarius Generalis; apud Parisienses & Nanactenses, & in aula Gallicâ ac Burgundicâ Concionator non incelebris. Clauit anno 1494. Obiit Tolois anno 1522.

SCRIPTA.

Contemplatio in Salvationem Evangelicam, proliza. Paris. 1507.

Quadragesimalia 11. Sermones de Adventu, Parisiis anno 1494. haberi. Paris. 1506.

Sermones de Tempore. Lugduni 1408. 4°.

Sermones de Sanctis, & communis Sanctorum. Lugduni 1507. Argentinz 1514.

De peccati stipendiis, & gratis præmiis. Prodiit Mailardi Opera, una cum pulcherrimis suis questionibus, ad quemlibet sermonem & Tractatum additis, ipsius curante, Lugduni 1499. recula Argentinz apud Joannem Pavum.

MICHAEL FRANCISCUS, gente Gallo-Flandæ, patris Insulensis, Ordinis Dominici Monachus, & Theologie Doctor Colonienfis, Philippo I. Austriaco à sacris Confectionibus, Concionibus, & Consiliis, Episcopus Salubrienfis paulo ante obitum creatus. Clauit ann. 1494. Obiit Insulis in patria sua anno 1502. Rosarii B. Virginis cultor, si quis alius, superstitiosissimus; pluribus scriptis Confraternitatis suæ merita depredicavit; & Beatissimæ Virginis maiestatem superius fauque exultit.

SCRIPTA.

Podlibetica decisiones de vii. doloribus B. Mariæ Matris Dei. Anverpia typis Theodoti Aloftenfis.

Quodlibetica decisiones de Confraternitate Sanctissimi Rosarii B. Mariæ. Prodiit una cum præcedente Opere Colon. 476. Paris. 1518. 8°.

Confraternitas Dolorum B. Mariæ, à Philippo Austriaco ex. Ca. Anverpia typis Theodoti Aloftenfis.

Clavis Cellaræ divinæ & humane sapientiæ, à Gulielmo Oñello Dominicano edita.

De Abusibus Antærum, seu de Vanitate sequentium Curiam liber. MS. apud Dominicanos Insulenses, teste Miræo *.

Commentarius in Anthonem, Salus Regiæ; qui quidem an typis adhuc excusus fuerit, conundum comperi.

ANTONIUS BONFINIVS, natione Italus, Patria Apulus, domo Aclanus, & Recineosis, Græcis Latinisque literis apprime excultus. Clauit anno 1495. Summo apud Martiani

SÆC. XV.
ab An.
MCCCC.

1494.

1494.

* De Script.
Sec. 2. p. 44.

18 C. XV.
16 A.
MCCGC.

SÆC. XY.
16 A.
MCCGC.

rhiam Corvintum Hungaræ regem honore habi-
tus; hortatu ejus res hungaricas scripsero confi-
gnandas suscepit. Fecit id; stylo non ineganti
ulius; ac *Rerum Hungaricarum Historiam* ab ip-
sius primordiis usque ad annum 1495. libris
xlv. in quatuor Decades cum dimidia distribuit
complexus, ad Ladislaum Hungaricæ Regem an-
no 1495. dono misit. Proderunt tres priores De-
cades curâ Martini Beconeri *Basil.* 1541. integra
Historia cum additionibus & emendationibus
Joannis Sambuci *Basil.* 1568. f. *Frankfurt.* 1581.
f. *Hano.* 1606. f. Eiusdem *Symposium Beatrixis*,
scu Dialogi III. de Virginitate & fide conjugali
ex Sambuci Bibliotheca proderunt *Basil.* 1571.
8°. reuulsi—1621. 8. Cæterum Græcorum li-
brorum à Bonifinio Latinè verfos enumerat Simlerus
Bibl. Tigurin. p. 48. Ex his *Hermogenis* de rheto-
ricâ libri, & *Aphthonii* *Sophistia Prognosticata*
typis impressæ sunt Lugduni 1558.

1495.

JOANNES IOVIANUS PONTANUS,
gentis Italici, Cæteræ Umbriæ oppido oriundus.
Patre; quem nos ignobilem habuit, à seditiosis
civilibus interempto, Neapolim juvenis & egenus
profugit: ubi Annonit Panormitani, Regiorum
Scriniorum Magistri, ope, in Ferdinandi regis
aulam simul ac favorem recepit, Alphonsio
Juniori, filio Regis primogenito, præceptor
datus est: ac mortuo demum Panormitano, in lo-
cum ejus successus Epistolis conscribendis præ-
fuit. Claruit anno 1495. Inter primores sæculi
Historicos, Poetas, & Oratores habitus; mo-
daci tamen stylo & subagressi supercilio plurimo-
rum odium & invidiam concitavit. Hinc nata
forsan calumnia, quæ ipso adhuc vivente in vul-
gus sparsa erat, illum volumina quedam Cice-
ronis, in versuta Monasterii Cassinatis Biblio-
thecâ reperta, paulùm immutata nomine suo
evalgisse. Obiit mensis Augusto, anno 1503. æta-
tis suæ 78. Neapoli conditor o sepultus, quod si-
bi, uxor, ac liberis construxerat. De stylo ejus
& ingenio hæc habet Estius *. *Non sum vel
tam bebes, vel tam invidus; ut non fatear Pon-
tanum multis egregius ingenij dotibus virum fuisse
sumum. At ito quoque rapis placido quodam
orationis lapsu; verborum dulces quiddam reso-
nantiam amano tinnitu demulces aures; demum
splendere quodam perstringis dignitas ac majestas
orationis.*—*Loci verò communes sic trallat; ut
agrè possis agnoscere Christianus fueris necne.*—
*Vix extra controversiam in literis inter præcipuos
numerandus.*

OPERA.

DE Obedientiâ libri v.
De Ferdinando libri 11.
De principis effluviis ad Alphonsum Calabrie
Ducem.
De liberalitate.
De Beneficentiâ.
De Magnificentiâ.
De splendore, & splendidi hominis suppellectile,
ornamentis, &c.
De Conviventiâ.
De Prudentiâ libri v.
De Magnificentiâ libri 11.
Append.

De *Fertina* libri 111.
De *Immaculata* & *parvibus* ejus liber.
De *Aspiratione* libri 11.
Dialogi aliqui, Charon, Anonim, Alium, (scu de
Historiâ) & *Ægidius*, qui in x. Colloquiis distribuitur.
Collegia xl. titulo *Asini*, contra ingratum
quendam.
De *Sermone* libri vi.
De *Belle Neapolitano*, quod Ferdinandus Rex
Neapolitanus contra Joannem Andegavensem
Ducem gessit, Historiarum libri vi. Proderunt
Hagenæ 1510. *Dordraci* 1618. 8°. *Cæterum*
Protemæ sententia in Latinum sermo-
nem conversæ, & commentariis illustratæ.
Opera ista omnia in tres Tomos dig-
lta prælo
dedit Cratander *Basil.* 1538. 3. Tom. 8.
Poemata, viz. De *Stellis* libri v. *Meteororum*
liber. De *horis* *Hesperidum*, (scu de *culin malarum*
curæ) libri vi. *Lepidiana*, (scu *Palæstra*) *Pompa*
vii. *Eclogæ* *Bucolicæ* 1. *Anonymi* libri 2. De *anno-
re conjugal* libri 3. *Tumultuum* libri 2. De *divini-
landibus* libri. *Hendecasyllaborum* seu *Bajaronum*
libri 2. (una cum *Tumulis*, *Argentina* 1511.)
Lambi de obitu *Lucii* filii. *Versus* *Lyrici* de *rebus*
varius. *Eruditi* libri 2. Proderunt *Poemata* *secun-
dum* ab Aldo excusa *Vener.* 1513. 8°. 1531. 8°. *Dialogus*
i. *quatuor* *credendum* su *Astrologia*
Colon. 1544.
Proderunt omnia Pontani Opera *Vener.* 1519.
2. vol. 4°. ex Aldi, officinâ, & *Basil.* 1536. 4.
vol. 8°.

NICOLAUS SIMONIS, natione Batavus
seu Hollandus, Patriâ Harlemensis, Ordinis
Carmelitani la Cœnobio Harlemensi Monachus,
ac demum in inferiori Germaniâ provincialis, specu-
lariæque Theologiæ inter gregales suos inter-
pret. Claruit anno 1495. Obiit Harlemi græ-
dus anno 1511.

1495

SCRIPTA.

Sermones de Tempore & Sanctis, quos *Vade-
Mecum* inscripfit. Typis alicubi excusos fuisse
arbitror: locum verò & annum nondum com-
peti.
Repetitiones & Dispositiones. Vener. 1497. Pro-
dierat scortum Disputatio, qua maximè incluruit
unum, *ibid.* 1497.
Commentarius in librum 2. Decretalium, Mo-
diolani 1505. 3120.
De *pæfatus* *Papa*, *Imperatoris*, & *Concili* li-
bri iv. *Mediolani* ad calcem Operis præceden-
tis editi.
Plurima ejusdem Opuscula, tam Historica
quàm Theologica, nondum in lucem protracta.
recensent Simlerus Bibl. Tigurin. pagin. 525. Fr.
Sveerctius Athen. Belgic. pagin. 581. & Ant. Ale-
grius Paradis. Carmelit. decor. Sæc. xvi. ca-
pit. 350.

JACOBUS SPRENGERUS, natione Germa-
nus, domo, ut videtur, Colonienfis; Ordinis Do-
miolcani Monachus, ac demum Prior Provincia-
lis. Claruit anno 1495. Post reportatam Magi-
strei lauream, Hæreticæ pravitatis Inquisitor ge-
neralis unâ cum Henrico Institore ejusdem
Ordinis

1495.

* Cicero-
nias.

ÆC. XV. Ordinis Theologo ab Innocentio VIII. seu, ut alii volunt, Sixto IV. per Germaniam constitutus est. Scriptis à collegâ aduersus opus insignite contra maleficas mulieres, tribus libris distinctumquod *Ataleum Maleficarum* inscripsit. Prodiit illud Venet. 1576. 8°. Francofurti 1580. 8°. Lugduni 1620. 6°. Volumina autem, quod de *Institutione*, *Approbatione*, *Miraculis & indulgentiis SS. Rosarii B. Virginis*, composuit, adhuc ineditum videtur. Cæterum, Henricus ille Institutor Librum conscriptis de *Potestate Papa* contra Monarchiam Antonii Roselli J. C. Paravini, *Veneris* 1499. editum, atque alia nonnulla nondum vulgata, quæ recentis Ambt. de Altamura Biblioth. prædicat. p. 215.

1496.

VINCENTIUS BANDELLUS, gente Italus, patriâ Lombardus, ex Castro Novo Diocesanos Tordenensis oriundus; Ordinis Dominicani socius, & apud illos in Academiâ Bononiensi Theologiæ professor, ac Scholæ Academicæ præcipuus Regens, demum Ordinis sui bis Prior Bononiensis, ac toties V. carius Generalis Congregationis Lombardæ, seu Prior Mediolanensis. Claruit anno 1496. Tandem in Capitulo generali Romæ anno 1501. habito totius Ordinis Generalis electus est. Obiit septuagenarius in Conventu Montis Alci in Calabria anno 1506. Neapoli apud S. Dominicum sepultus.

SCRIPTA.

DE *Conceptione B. Virginis in peccato originali* libri 3. quibus D. Thomæ sententia de Conceptione ec. SS. Patrum & Theologorum Scholasticorum auctoritate comprobatur. *Bononia* 1481. *Mediolani* 1575.

Declaratio super Institutiones Ordinis sui et Actis Capitulum Generalium collecta. Mediolani 1501. 4°.

Expositio in Constitutiones Sanctimonialium Ordinis Dominicani.

Regula & Privilegia Fratrum & Soverum

De Paucitate Ordinis S. Dominici.

Instructio Officiorum Fratrum Ordinis sui.

Formularium Electionum & Confirmationum Priorum.

Modus celebrandi Generalia & Provincialia Capitula.

Opuscula ista omnia (dempto illo de Conceptione) simul edita sunt Lugduni 1515.

1496.

JOANNES PALÆONYDORUS, seu *Petragnus*, natione Batus, apud Aquas Viteras, Ultrajectinæ diocesis oppidum, natus; Ordinis Carmelitani in Conventu Machliniensi Monachus, & S. Theologiæ Doctor. Claruit anno 1507. ætatis suæ 74. Habentur ab illo scripta, *Fasciculum Temporum tripartitus*, seu *Liber*, uti ipse inscripsit, *criminesque apophoreus panegyricus* de origine, statu & progressu Ordinis sui Carmelitani typis *Moguntinis* impressus; *Manuale ejusdem Ordinis*, *Moguntia* una cum fasciculo editum, *Propugnaculum Carmelitæ*, seu de antiquitate & sanctimonia Eremitarum montis Carmeli liber, *Veneris* 1500. 4°. excusus. Scripta inedita recentens Simlerus Bibl. Tigurin. pagin.

401. Fr. Servatius Athen. Belgic. p. 189. Ant. de Alegre. *Paradis. Carmel.* p. 370. *Epistola* ejus plures penes Balcum existerunt.

ÆC. XV
ab An.
MCCCC

JOANNES BLÆRUS, gente Brabantus, patriâ Diethemius, Prior Cœnobii S. Jacobi Ordinis Benedictini intra muros Urbis Leodicensis. Claruit anno 1496 *Scriptis Historiarum Revolarum* B. Julianæ Sanctimoniali Leodicensi anno 1210. divinitus factæ de institutione Festi Corporis Christi. Prodiit illa in Magno Speculo Exemplorum *Duari* 1603. & habetur apud Budvium *Annal. Eccl.* ad an. 1210. num. 16.

1496.

JOANNES NAUCLERUS, seu *Fergenhau* natione Germanus, patriâ Suevus, nobili loco natus; Joannis Vergehans, equestri dignitatis viri, & Ludovici Comitis Wiertembergensis aulici; filius; Juris utriusque Doctor, & Canonici Professor in Academiâ Tubingensi; cujus Rector primus ab Everardo Comite Wiertembergensi, fundatore, anno 1477. constitutus est; illius et adolescentie regenda præfatus fuerat, pessimâ tamen indoctorum Aulicorum invidia impeditus, quò min. s Principem curæ suæ commissum Latine lingue elementis imbuere. Ab Aulâ ad Ecclesiam se receperat Nauclerus, & Ecclesiæ Collegiæ apud Suringardiam anno circiter 1460. præpositus, ab Ulrico Comite Wiertembergensi ad Carolum Burgundiam Ducem post septennium legatus fuerat. Postquam supremam Academicæ magistraturam aliquandiu obilitet, Ecclesiæ etiam Tubingensi præfecturam accepit. Claruit anno 1500. Utramque provinciam eximia fide laude obit, plurimisque magni nominis viros, & in his Joannem Reuchlinum, è Scholâ Tubingensi literis haud vulgariter imbuitus emisit. Scriptis *Chronicon Universale* succinctè comprehendens res memorabiles sæculorum omnium ac gentium ab Orbe Condito usque ad annum 1500. Prodiit primùm *Tubinge* 1515. dein (à Philippo Melancthoue auctum & perpolitum) una cum Nicolai Bilelii Mönachi Hirsingensis Appendice ad annum 1514. alæque Conradî Tigermanni & Bartholomæi Laurentis, res gestas ab anno 1515. ad 1544. cursum memorante, *Coloniæ* 1544. f. dein cum Laurentii Surii Appendice ab anno 1501. ad 1564. *Coloniæ* 1564. 3. vol. f. denique *ibid.* 1579. f.

1500.

AUGUSTINUS, gente Italus, civitate Ticinensis, saltem Canonicus Regularis Ticinensis, Congregationis Larentensis. Claruit anno 1500. Obiit post annum 1520.

1500.

SCRIPTA.

Vita B. Monica, S. Augustini matris.
Elucidarium Christianarum Religionum, sive Religiosorum Ordinum: in quo fusi agitur de Ordine Augustiniano, de S. Augustini vitâ, moribus, & doctrinâ, quodque Eremitæ Augustiniani Canonici, Regularibus sint posteriores.
Regula Sanctissimi Patris Augustini in qua continetur & S. *Guarini*, Episcopi Prænestini ac Cardinalis, Vita. Istam à Regula divallam reperire est apud Surium ad vi. Februarii.

Proferunt

IAC. XV. Prodiit Opera ista tria Brixia 1557.
 ad A. Porro scripsit Angulimus noster *Compendium*
 Speculi Crucis, Expositionem in Psalm. Deum in-
 nomine tuo saluum me fac, & Tractatum de della
 ignorantia: quæ quidem an Brizæ una cum præ-
 missis Opusculis vulgata fuerint, haud scis scio.
 Utur sit, Mediolani 1603. excusa prodi-
 erit.

Cactum *Cereus Magnus*, ab illo compositum, adhuc inedium delitescit.

from

MANUEL, natione Græcus, patria Peloponnesius, Mathæi Camerionis discipulus, Magnæ Ecclesiæ Constantinopolitane Rhetor, & cœlestis-
 & θεολογικῆς διδασκαλίας-
 Μανουὲλ Μάτθαιος * dictus. Claruit anno 1500. quo calamitas

contra Latinos strinxit. Scripsit enim *Apologiam, seu Refutationem* x. Capitum Fr. Francisci Ord. Predicator. de processione Sp. S. de Azymo, de Purgatorio, de primatu Papæ, &c. Fragmenta quedam exinde profert Leo Allatius lib. de Purgatorio p. 81. 166. 772. 919. Integrum ferè Tractatum (paucis siquidem in fine desideratis) Gr. Lat. in lucem exulxit Vir. Cl. Semp. le Moyne in *Vasla Sacra* p. 270. Scripsit adhuc Manuel Liborius *contra Plerumque Opusculum de Processione Spiritus S.* quo reprehendit Pletionem, quod non est principia Theologicis sed ex doctrina Gentilium argumenta sua de processione Sp. S. ducit. Fragmentum exhibet L. Allatius de Consensu. l. 3. c. 3. §. 6. aliud in *Diatrib.* 86 Georgius p. 189.

S. E. C. XV,
ab An.
MCCC.

Finis Saculi decimi quinti.





SÆCULUM REFORMATUM. CONSPECTUS SÆCULI.

SÆC. XVI.
ab An. MD.



UB initium Sæculi Julius II. vir projectissimus in omne scelus animi, ad Pontificatum erectus, inter habendam electionem datâ fide se Concilium Generale intra biennium coacturum esse sanctissimè in se recepit. Paparum adeptus de fide liberandâ parùm sollicitus, nonnisi copiis militaribus conscribendis, opprimendæ urbium Italicarum libertati, & ampliandis Ecclesiasticæ dirionis pomceriis, animum adiecit, repudiariis summo saltu Cardinalium, quibus Synodus in votis fuit, precibus. Viri intemperiem tandem castigavit Ludovicus XI. Galliz Rex, qui à Pontifice bello laceratus, Concilium Tridentense anno 1510. haberi iussit. Plura adversus auctoritatem Pontificiam moliri ausa est ista Synodus; & in his Christi Vicarium plus nimis ferocientem armis jure oppugnari posse, Pragmaticam sanctionem in usum esse revocandam, & legatos ad Julium, qui de Concilio indicendo eum compellarent, mittendos esse, decrevit. Concilium indicere Julius præstrachè recusavit; adeoque Cardinales quamplurimi Ludovici Regis & Maximiliani Imp. patrocinio fulti Concilium Pisis anno 1511. celebrârunt. Inchoatâ Synodo Julium adesse jubent, nefariæ perfidiæ & violatæ fidei reum agunt, nil in *Christianâ republicâ deserint, nil perniciosius expectari posse, quàm ipsum Christi Vicarium* prædicant, ac prolato in medium longo criminum Julianorum indiculo, ipsum dignitate Papali suspendendum decernunt. Julius interim, ne causæ suæ dcefferet, ex adverso Concilium Romæ in Ecclesiâ Lateranensi anno 1512. celebrari curat; Patresque Pisanos hærefeos damnari & diris devoveri efficit. Gallicis armis parùm prospère in Italiâ cedentibus, brevi post tempore dissoluta est Synodus Pisana; & præclara Leoni X. qui Julio Concilii Lateranensis Sessione v. intermortuo anno 1513. successerat, triumphantiæ marcia relicta est. Concilium ille diutius produxit, relique pro lubitu gessit; Synodum Pisanam iteratò anathematizari, Pragmaticam Sanctionem aboleri, Pontificis supra Concilium superioritatem definiri, & adversa Conciliorum Constantinensis ac Basiliensis decreta cassari efficit. Rebus Gallicis in deterius vergentibus, Franciscus cum Lenne Papâ famosam *Concordatam* anno 1516. iniit; & Clerum Gallicanum se *Conventui Pisano rennunciare & Concilio Lateranensi adherere* solenni decreto protestari adegit; quamvis hodie Ecclesia Gallicana Concilium Lateranensè repudiet, & Oecumenicorum numero eximat. Sanè isti Concilio vix sexaginta Episcopi interfuerunt; isti etiam maximam partem Itali, vilissima sedis Romanæ mancipia. Anno 1517. Tetzeli, alique Ordinis Dominicani gregales, venales Indulgentias per Germaniam circumtulcrunt; à Leone Papa immissi, qui credulâ plebe pecuniam emungerent. Horum audaciz sese obivium dedit Lutherus, & in impias Dominicanorum conciones invehens, insigniores Ecclesiæ Romanæ errores paulatim aggressus est; atque adeo tandem exoptatam, toties frustra tentatam Reformationem feliciter auspicatus est; quæ summâ alacritate & applausu à maximis Sæculi viris excepta, per potiorem Ecclesiæ Occidentalis partem brevi diffusa est; in cassum frementibus inferis & tingente sede Romanâ.

SCRIPTORES

SCRIPTORES.

1501.



IOANNES LUDOVICUS VIVES, gente Hispanus, patriâ Valentinus; domi Grammaticæ, Lætiæ Dialecticæ operam dedit,

aut magis & incultæ barbaricæ perdidit additōs nactus, humaniores literas adeo non hauriret, ut etiam scriptis expugnaret. Inveho enim Hispaniæ ab Antonio Nebrissensi politioris literaturæ studio, cū doctores Scholastici, quibus nudis ille ictibus ligatus in deliciis erat, tam laudabili incepto manibus pedibūque obviam ierit, Ludovicus noster Theologo cuidam Valentino Antonium impugnantem inanam commotasse dicitur. Tandem vero Lovanii, Græcis Latinisque literis supra vulgarem sortem eruditus, cœvo emeruit; quoque magis à recta eius omnis semitâ deflecteret, eò actiore animi contentione utriusque linguae elegantia restituerenda incubit. Claruit anno 1501. In Academia Lovanien- si publico, ut videtur, stipendio conductus, liberales scientias juventuti Academicæ prælegit; ubi adolescentem nobilissimum Gulielmum Croium, paulo post ad sedem Toletanam eve- ctum discipulum habuit. Interca temporis ma- gnus ille doctrinæ & antiquæ Theologiæ in- stitutor Erasmi, tem præclaram ausus, vete- rum Patrum Latinarum scripta è sua diuturno excutienda, mendis & sordibus repurganda, ac in lucem edenda suscepit. Ab isto in Consilii partem vocatus Vives, Celeberrimum S. Augu- stini Opus de Civitate Dei recognoscendum, & Commentariis elucidandum suscepit. Quanto id successu præstiterit, pōunt eruditi, norunt quo- quot bonas literas curæ habent. Opus suum an- no 1522. absolutum, datâ ex Lovanio Epistolâ Henrico VIII. Angliæ Regi inscripsit. Regi eo nomine gratissimus, mox in Aulam Anglicam accitus est; ut Mariæ Principis, filię Regis uni- cæ, institutioni præflect. Eo munere aliquot annis persunctus, tandem ob improbum Hen- ricæ divo tium, aulæ regnoque excedere necesse habuit: quia & iam regiam expertus est, in cu- stodia libera sex menses detentus, atque ægè de- mum liberatus. Hinc in Belgium secessione facta, Brugis deinceps sedes posuit; & uxore ducta pro- li inscripente ac libris scribendis operam dedit. Obiit Brugis anno 1577. seu, ut alii, 154°. *Viv* in omni disciplinarum genere exercitissimus, in- quit Iovius, & de bonis literis optimi meritis— quo decedente doctior nemo in Hispania superfuit. Equidem nec ingenium (hæc Erasmus*) nec er- ditionem, nec memoriam in illis desidere. Adest il- li parata sententiarum ac verborum copia, quin- que fœvis vitio durissimus, indoles magis ac ma- gi in illa materies eloquentia: quem si nec- pta nec studium destitueris, bona spes est fore, ut

inter Ciceronianos numeretur.

OPERA.

De ratione studii puerilis Epistola II. Prodiit tunc sortitum Lugduni 1512. Basil. 1557. Tiguri 1562.

Exercitatio lingua Latina, seu Dialogi. Colon, 1494. 4°. Norimbergæ 1571. 8°. 1622. 12°. Venet. 1580. 8°. 1612. 8°.

De conscribendis l. & alie libellum. Colon. 1536. 1573. 8°.

De Ratione dicendi libri III. Basil. 1557.
De Consultatione liber, cum præmissis Opere, ibid.

Declamationes vi. de præsentis statum Europæ, & bello Turcico. Basil. 1538.

Pompeius fugens.

Fabula de Homine.

Liber in Pseudo-Dialecticis.

Prælectiones xv. in Verba.

Ades legum.

Isacrus Orationes II. viz. Areopagitica & Ni- coles. Latine vix. Basil. 1538.

De Corruptis Artibus, & tradendis Disciplinis, libri xx. Antwerp. 1531. Colon. 1532. Lugduni 1551. 8°.

Prælectio in Georgica Virgilio, & in Sæternium quadam.

Interpretatio Allegorica in Bucolica Virgilio. Mediolani 1529. 8°.

De initio, scitu, & laudibus Philosophia liber.

Anima Senis, seu prælectio in Cicetoniis li- brum de Senectute.

De Somno & vigiliâ, seu prælectio in Som- nium Scipionis Basil. 1521.

Introducitio ad Sapientiam.

Satellitium animi, live Symbola, Principum institutioni potissimum designata. Prodit cum præcedente Opusculo Lugduni 1532. Basil. 1537. Lugduni 1556. 8°. Lipsiæ 1600. 8°.

Generaliæon Iesu Ch-isti, seu de tempore quo natus est Christus.

De Virgine fucata.

Clypei Christi descriptio.

Iesu Christi Triumphus.

Virgini Scipiaræ Oratio.

In Psalmis Penitenciales 712. Meditationes totidem.

De Passione Christi Meditatio, in Psalmum xxxv. 1.

Exercitationes animi in Deum. Basil. 1543. 16°.

Commentariorum in Orationem Dominicam. ibid.

Præcationes & Meditationes quotidiane ac gene- rales. ibid.

De Sudore Iesu Christi sacrum diurnum.

Censio

* Cicero- nius.

SÆC. XVI.
ab An. MD.*Covile de nestre & Christi Judore.**De Veritate & Idei Christiana libri v. quod quidem Opus ultimo omnium loco concepit. Proditi Basl. 1544. 8°. Colon. 1564.**De Anomâ & viâ Libri 3. Lugduni 1558, 1559. 8°.**De Officio Marui Liber. Brugis 1518. 8°.**De Iusticiant Famula Christiana libri v. iulio Catharinæ Anglorum Regina compositi. Prodiit Basl. 1518.**De Concordiâ & discordiâ in humano genere, libri iv. ad Carolum V. Imp. Antwerp. 1519. 8°. Lugduni 1512. 8°.**De Purificatione Liber. ibid.**De Christianorum viâ miserrimâ sub Turcâ. ibid.**De Subventionem Pauperum, sive de Humanis necessitatibus Libri 2. Parisi. 1530. Lugduni 1532.**De Communionem rerum, ad Germanos instructio. es.**De Europa diffidit, & Belle Turcica, Dialogus. Basl. 1518.**Epistola varia. Harum selectiores edite sunt Antwerp. 1571, 372. 8°. 1577. nonnullæ antea incœditæ habentur inter Galimi Epistolas Londini 1642. fol. in calce voluminis secundi.**Prodiit Opus Vitis omnia supra enumerata Basl. 155. 2. Tom. f. Prodiit antea Opuscula Vatis 1612. 159. 4°.**Commentarius in S. Augustini libros de Civitate Dei. Habetur solet inter S. Augustini Opera Tom. v. secundum verum Basl. 1512. Parisi. 1555. Notari verò non indignum est, in editione S. Augustini, quam curavit Lovanienses, Opus illud à Constantibus Romanis viris esse; plurimosque illius locos, Pontificiis minis gratos, exim.**Descriptio Temporum & rerum Romanarum, sub Joannis Walsleyi nomine Lovanii 1534. edita, eisdem à nonnullis tribuitur.**Opuscula aliquot medita recenset Nic. Antonius Biblioth. Hispan. Tom. 1. p. 351.*

3501.

JOANNES LUDOVICUS VIVALDUS, patria Pedemontanus, è Monte Regali Liguria oppido oriundus, Ordinis Prædicatorum Theologus, claruit anno 1601. Deinde à Cardinali de Valle in Consistorio Romano anno 1619. Episcopus Arborensis in Sclavonia sub Metropolitano Jadrensi designatus, calumniam ab æmulis quibundam passus est; quæ verò Neoplytus effectus, & infideli sanguine prognatus. Re à Cardinali de S. Cruce commissa, postquam illum Christianis parentibus ortum esse conperit fuisse, sedem suam Episcopalem adeundi & pio munere gubernandi potestatem tulit. Scripsit Librum insignem, quod *Opus Regale* incipit. In eo Opuscula sequentia continentur.

*Epistola de repellendâ tristitia causâ.**De officio pietatis erga defunctos.**Tractatus de pugna parvi sensitiva cum intellectiva.**Epistola ad Vladislavum Bohemiam & Hungaria Regem.**Liber de laudibus trino Litterarum insignium***Regis Gallie.***Tractatus de cognitione stellarum & reprobrum.**De xii. perfectionibus Ecclesiæ Dei.**De Magnificentiâ gloriæ Solomonis, numus salvatoris non damnatus fuerit.**De causâ contritionis liber. Prodiit Lugduni 1512.**De veritate contritionis liber alter. Parisi. 1519. 1590. 1664.**Prodiit Vivaldi Opuscula Theologica Papiæ 1507. Lugduni 1548.***BAPTISTA MANTUANUS, Span-**

gnelus, seu Hispanulus cognomine dictus, gente Italus, patria Mantuanus, ex Hispano Celibe-
to parte, matre Itala, furtivo concubitu (si Jo-
vio * ides) natus est anno 1438. die xvii. Aprilis.
Ordinis Carmelitani in Conventu Mantua-
no Monachus. Poeta eximius, & Theologus non
incelbris; quippe qui penitenti Latine lingue
scientiæ Hebræicæ literas adjecerat; & Poeti-
cam venam rebus lascivis aut prophantis impen-
dere piaculum duxit. Claruit anno 1501. Post
quintidies à Congregatione sua Vicarius Gene-
ralis electus misit; deum anno 1519. Romæ in
frequentiſſimo Cancellarum Capitulo totius
Ordinis Generalis constitutus est. Post triennium
verò, se tanto onciſſimè imparem sentiens di-
gnitatis suæ ultione cessit; ut Deo ac lætæ stu-
diis facilius vacaret. Paxillo sibi tempore id
illi contigit. Obiit Mantuæ x. Cal. Aprilis anno
1566. ætatis suæ 63. Mœnno Fredericus Mantuæ
Princeps statuam marmoream, laurea corona-
tam, in arcu triumphali juxta Virgili Maronis
simulachrum posuit. Vix erit ingenio dicen-
di ubertate plurimum pollens; quique Poeta op-
timus haberi posset; nisi in illa incidisset tempo-
ra, quibus nullus mediocribus Poetis locus erat.
Carminum utrunque numero nulli inferior; ut-
pote qui plerumque quinquages quinque mil-
lenos versus à se scriptos reliquerit. Hos quidem
duriſſima censura Scabroso esse, & in ruri-
tor, ne nihil sapiant urbanum, judicat Scaliger †.
Mitius paulo Lilius Gyraldus *. *Juvenis, inquit,
laudabilis poeta fuit. Cum vero ei defecit calor li-
sæ & feror juvenis: tanquam annis sine obice
extra ripas sordidi deflueret, correri non potuit.
vix enim ea legera passus, quæ longius illi ante
provestus carmina scripsit. Sanè Mantuanus id
insensum habuit; ut in extrema senæ vitæ acta
Criticoz ichus scripta sua consensuum edita
defensione repellere coegerit.*

O P E R A.

Psalms vii. Bononiæ anno 1482. editi, cum ci-
vitas gravi peste premeretur.
Apologus in laudem Poesis & Poetarum
contra caligatores Operum suorum.

*De horum temporum calamitatibus, seu de viis
peccatis mortalibus Bononiæ 1478. 4°. Parisi. 1505. 4°.**Eurilicorum libri 3. sive adolescentia.**Eclia x.**Contra portas impudicæ scribentes. Parisi. 1505. 4°.**Epigrammatum ad Falconem liber.**De nocte contentenda Carmen.*

Naria

SÆC. XV.
ab An.
MCCGC.

3501.

† Elog.
Dodd. Vire.
tom. 431.† Poetel &
Dialog de
Poetis lat.

- LEC. XVI.
ab An. MD.
- Nania aliquæ, seu Consolationes in mortem*
Collæ Ascenani, Petri Nebularii Carmelici, Fre-
derici Hispanioli, Joannis Soreth Carmelitarum
Generalis, Alexandri Cortesi, & filii Joannis
Scabadii.
- Exhortatio ad Principes Christianos, de armis*
contra Infideles semper capiendis.
- Uter sit præstantior, Orator, an Poeta?*
De suscepio Magisterio Theologico Carmen.
Contra Amorem Carmen, atque aliud de
naturâ Amoris.
- De vitâ S. Blasii Episcopi & Martyris lib. 11.*
De vitâ B. Nicolai Tolentini libri 111.
De Bella Veneto liber.
Exhortatio ad Insabres.
Angelatarum libri vi. ad Consulvum Fetrar-
um Angelarium.
- De Cupidine marmoreo dormiente Carmen.*
Parthenice Heroïdum & virginum sanctissimarum,
vix. de D. Maria libri 111. de S. Catharina
libri 111. de S. Margareta, Agatha, Lucia, Apol-
lonia, & Cecilia libri singuli. Bononia 1487. 4.
Dav. nris 1497. 4. Venet. 1499.
- De vitâ B. Dionysii Aræopagæ libri 111.*
De vitâ S. Georgii liber.
De vitâ B. Ludovici Astorbioli Bononiensis liber.
In laudem B. Joannis Baptistæ Carmen.
In B. Albertum Carmelitæ Siculorum Carmen.
Falsarum libri xii. secundum 21. anni menses
digesti. Argentina 1520. 4.
- Vita sua Episcopi ad posteritatem.*
Alphosus, seu de Granata à Ferdinando & Isa-
bella Hispaniarum Regibus anno 1492. expugnata
libri vi.
- Trophæum Gonzæga, seu de Gallis ex Italia pul-*
sus libri v.
- De formâ Francisci Gonzæga Carmen.*
Carmen Panegyricum in Robertum Sansever-
inum. Venet. 1499.
Sonimus Romanus de eodem.
Carmen Panegyricum in Britanniam civitatem.
In Villam Io. Bapt. Refrigerij Carmen.
De Quercu Italiæ Carmen.
Sylværum libri iv.
Contra detractores Dialogus.
Contra calumniatores Epistola.
Tractatus de parte corporis B. Mariæ in quâ con-
ceptus est Iesus Christus.
Redemptoris mundi maris Ecclesiæ Lauretana
Historia.
De variis interpretationibus S. Scripturæ.
Apologia pro Carmelitis.
Pro Io. Trichemii libro de laudibus Ordinis
Carmelitarum.
Pro ejusdem libro de Viris illustribus ejusdem
Ordinis.
De Paternâ libri 111. Patii. 1498. 4. ibid.
1505. 4.
- De Vita Beati Dialogus secundissimus.*
Prodierunt omnia Bipertita Mantuanæ Opera,
studio Laurentii Cusperi Bruxellensium Carmeli-
tarum Prioris, Antwerp. 1576. 4. Tom. 8. plu-
rima Colon. 1505. fecerunt omnia Paris. 1513.
- PETRUS MARTYR ANGLERIUS, nati-
ve Italus, domo Mediolanensis, apud lacum tu-
men Verbanum in Galliâ Cisalpina natus, Proco-
- notarius Apollolicus, claruit anno 1501. Patriæ
discordiam acque intestina bella detestatus, anno
1487. Tendit ad Comitem, Hispaniæ Regis lega-
tum, in Hispaniam secutus est; & à Ferdinando
Rege in aulam accitus, variis dignitatibus auctus,
rebusque gravissimis admodum fuit, Prior euius
Archiepiscopatus Granatensis constitutus, & fe-
teris Reum Indicarum Consilii adhibitus,
exiit anno 1501. ad Campidorem Gammæ
Ægypti Sultatum à Catholicis Regibus legatus
est. Obiit post annum 1525. Historica conscrip-
ta plurima; in quibus, sicut Gomecio, sibi ru-
ditatem verum à se tradidit fide egregie com-
pensat.
- De reb.
gest. F. Xi
medii. lib. 1.
- SCRIPTA.
- DE navigatione Oceani, seu de Insulis à
Christophoro Colombo nuper inventis,
libri xxx. anno 1502. scripti. Prodierunt seorsim
Paris. 1487. 80.
- De Legatione suâ Babylonick libri 111. Editi
sunt una cum præmissis Opere Bassi. 1513. Colon.
1574. 80.
- Epistolarum Libri xxxviii. quibus integra ferè
terum in Europâ per totidem annos (ab anno sc.
1488. ad 1525.) gestarum Historiâ Epistolâ
decem. comprehensa exhibetur. Postid Opus
istud Complaci 1550. Angledami 1670. f.
- FRANCISCUS GEORGIUS, Patriâ Venet-
us, Ordinis Minorum sodalis; Platonice Philo-
sophiæ & Talmudicis commentis impensè dedi-
tus, plurimos erravit errores, quos cum Origene
ferè communes habuit. Ex his maxime notari
meretur sententia ejus de Paradiso teizeltai; ejus
integram Historiam, Philonem & Origenem se-
cutus, in Allegoricum sensum detorquet. Claruit
anno 1501. Obiit anno 1560. Scripsit Problema-
tum in S. Scripturam Tomo vi. Venetiis 1536. Pa-
ris. 1574. 4. editos; & Cantab. 111. de Harmoniâ
mundi. Venet. 1525. Parisi 1525. f. impediti.
- ANTONIUS TROMBETA, nonnullis Ta-
bela dictus, natione Italus, Patriâ Patavinus, Or-
dinis Minoritarum, Provinciæ S. Antonii Mi-
nister, & in Academiâ Pataviâ Metaphysicæ
professor, eximius Scoti sectator. Illam quidem
provinciam annis 21. istam 42. gessit. Claruit
anno 1501. Inter legendam Pataviâ Metaphysicam,
Monasterii S. Leonardi de Mathematro Ordinis
S. Benedicti, Commendæ titulo, à Julio 12.
Pontifice donatus est. Summâ in docendo, ita-
bendo, ac disputando assidue, totius ferè
Curie Romanæ, maxime vero Petri Bembi Car-
dinalis doctissimâ, favorem ac necessitudinem
obtinuit. Tandem Archiepiscopus Athenarum ri-
tualis, ac dein Episcopus Urbis factus, à Julio
I. ad Concilium Lateranense evocatus est. Obiit
in urbe Patriâ anno 1518. ætatis sue 81. in æde D.
Antonii sepultus. Scripsit Expositiones in Isagoge-
as Formalitas: ad Scoti Theologiam; quas Antio-
nius Syrethus, Minorita, paulo ante evalga-
vit. Prodierunt Syrethi Formalitates Paris. 1508.
1601. Trombetæ Expositio ad calcem eandem
Venet. 1518. Ceterum Quæstiones in Metaphysi-
câ, & Tractatus de summis consensibus; quæ
lesipili

54C. XVI. scripsisse Trombetam auctor est Waddingus *, nondum uti arbitror, prælo exierant. Ejusdem verò Tractatus contra Aversanos de Animarum humanarum purificatione typis excusus est Venet. 1498. f.

1501.

BONIFACIUS DE CEVA, gente Italus, Patria Ligur, Marchionis de Ceva filius, Saxoniæ Ducum consanguineus, Juris utriusque Doctor. Post navatam diu Foro operam, Ordini Franciscano se adjunxit, & in Conventu Rubei Montis Provincia S. Bonaventuræ habitum suscepit. Claruit anno 1501. Ob insignem, quæ pollebat, prudentiam, tetumque ægeudam dexteritatem, pacis Sequenter inter tumultuantes Gallie principes plus semel inhibitus est. A consolatibus verò suis Provincia Francie Miuister & Commissarius, & Provinciarum Turonensis ac S. Bonaventuræ, & magni Conventus Parisiensis Reformatore factus, iugulam navis ab ipsomet editis Constitutionibus ad meliorem disciplinam revocavit. Obiit Lutetia anno 1501. Aprilis die xii. Scripsit, præter Constitutiones prædictas, Minoretis latis notas, Opus hoad exigui laboris, quod incipit, *Vitæ Excerptiones*, de variis hominum vitiis, ad Joannem Episcopum Taurinensem. Prodiit Parisi. 15. *Tractatus de Perfectione Christiana* Parisi. 17. *Quadragesimale*, & *Sermones Paschales*, ibid. *Tractatus de scientiâ, & arte bene moriendi*, & *Responsorium ad quandam Apologiam contra se factam*: de quibus Waddingus de scriptor. Ord. Minor. p. 85.

1501.

ANTONIUS BONITUS, natione Italus, patria Cucchiarus, Ordinis Minoritarum Socius, & Provinciae Terræ Laboris Prefectus, claruit anno 1501. Regiuz Joannæ marci, & Joannæ filiz de Aragonia operam diuturnam in Sacello Palatii regendo præstitit. Dein Regi Ferdinando ab elemosinis acuitus, Ecclesiam Montis Mariani regendam suscepit, ad Acerensem demum translatus: tunc ubique erga pauperes benevolentia usus, ut *Pater Pauperum* vulgo appellatur. Obiit circa annum 1510. Extat *Elucidarium de Conceptione immaculatæ Virginis gloriosæ* typis impressum Neapoli, 1501. *Manuale*, autem, quod scripsit, omnium ferè definitionum & discrepantium casuum consuetudina, nondum prælo editum videtur.

1501.

JOANNES DE ARGAMANES, gente Hispanicus, Ordinis Franciscani, Provinciae S. Jacobii. Claruit anno 1501. Scripsit *Speculum Fratrum Minorum*, quo gratissimas, quæ in Minoritarum Regula deprehendi possent, difficultates explicat. Prodiit in Enchiridio seu Manuali Fratrum Minorum anno 1515. Italicè *Tarvisi* 1553. Ejusdem Tractatus de valore Indulgentiarum, excusus est Hispani 1548. 1622. *Clypeus sacrarum Meditationum* extat in Enchiridio Fratrum Minorum.

1501.

PELBARTUS OSVALDUS, natione Hungarus, civitate Temesvarienſis, Ordinis Minoritarum Concionator eximius. Claruit anno 1501. Scripsit Volumen satis crassum, cui titulum ded. t, *Aurum S. Theologie Rosarium*, juxta quatuor Sententiarum libros quadrupartitum

ex delbrind Delleris Subtilis, & D. Bohemorum atque aliorum sacrorum Dilectorum. Quartum ex hiis quatuor librum à Pelbarto morte præcepto nondum absolutum supplevit Oſwaldus à Latco, Pelbarti discipulus. Prodiit integrum Opus Haguenæ 1504. 1508. 2. vol. f. Venetiis 1586. 1589. Tom. iv. *Arixia* 1594. Extant præterea ab eodem conscriptæ, *Sermones de Tempore Dominicales*, ac de *Sanctis*, Pacis, apud Francicum Regem: *Quadragesimale triplex*, viz. de penitencia, vitiis, & præceptis Decalogi; & *Stellarium* B. Virginis. Unicum Opus ex hiis tribus confici solet; quod *Pemarium Sermonum* inscriptum, prodiit Haguenæ 1475. 1498. Venet. 1586. 4°. Quinciam ejusdem Stellarium Cæronæ gloriosissima Virginis impressum est Venet. 1587. *Commentaria in Psalmos*, Haguenæ 1504.

JOANNES MEDER, natione Germanus, Ordinis Franciscani Regularis. Observantiz Theologus, nec ignobilis apud Basilienses Concionator, Claruit anno 1501. Scripsit *Parabolam filii Prodigii*, seu integrum Sermonem totius anni volumen de eadem Parabola, quibus Penitentia originem, progressum & effectus suæ explicat. Prodiit Basilea 1510. Parisi. 1512. 20.

MAURITIUS DE PORTU FILDÆUS, Patria lingua Ophiballa dictus, gente Hibernus, Flor Mundi vulgo appellatur, Ordinis Franciscani socius, inter Francæ Conventuales in Italia ab unguiculis ferè atque adeo quadraginta plura minus annis versatus. Claruit anno 1501. In Academiam Paravinam evocatus Theologus diu prælegit. Tandem verò à Julio II. Pontifice Archiepiscopus Tuamensis renunciatus, Concilio Lateranensi anno 1511. interfuit; primisque duabus Sessionibus subscripsit. In Patriam rediit, maxima à conterraneis suis veneratione exceptus, quæ non solum ob ingentem eruditionis & pietatis famam, verum etiam ob plenarias Indulgentias concedendi facultatem, quam à Pontifice adeptus Hiberniæ secum ierulit. Obiit Gallovidiæ ante quinquagesimum ætatis annum viii. Cal. Junii anno 1513. seu ut alii volunt, 1514. Vir in rebus Theologicis ac Philosophicis juxta doctrinam Scoti, si quis alias veritas simplicibus excelendis totam ferè vitam impendit.

SCRIPTA.

Theoremata de mente Scoti. Proferunt Venet. 1514. 8°.

Annotationes in ejusdem Quaestiones in Porphyrium, Universæque Logice. Venet. 1500. f.

Configurationes in libris 19. *Seminarium scripti Oxoniensis*. Lugdani 140.

Reperata ejusdem recenseat. Parisi. 1518.

Epitomen in Formalitates Scoti. Parisi. 8°. Venet. 1501. f.

Nota & Postilla in universa ferè Scoti opera. Habentur in postrema Scoti Operum editionis Lugdunensi.

Dictionaryum S. Scriptura: quod quidem ultra literam E non progreditur. Prodiit Parisi. 1603.

Enchiridion fidei. Venet. 1591. 4°.

Libri distinctorum, MS. in Bibliotheca Fratrum Conventus.

54C. XVI. ab An MD.

1501.

1501.

54C. XVI. Conventualium Ravennæ & afflusi.

ab An. M.D. Alia nonnulla ejusdem Opera recenset Lucas Waddingus de Scriptoe. Ord. Minor. pag. 256.

402.

NICOLAUS DIONYSII, alijs de Nyse dictus, natione Gallus, Ordinis Minoritarum Theologus non obsecui nominis, Conventus Rothomagensis Præpositus, Provinciae Franciæ Vicarius, mox Minister Provincialis. Claruit anno 1501. Obiit Rothomagi anno 1503. die XVIII. Maii, in aula Capitulæ ante altare sculptos.

SCRIPTA.

Resolutio Theologorum, seu Commentarij in 17. libros Sententiarum. Venet. 1568. 1574.

Summe, seu Gemma Prædicatorum, seu Sermones plures. Prodiit Bess. 1503. Braxia 1585.

Sermones ad viros & hyemale.

Sermones de Adventu duplex.

Sermones de Quadragesima. Prodiit octaves isti postremum recensiti Sermones Rothomagi 1508. Argentina 1510.

Sermones de Tempore à Decembris 2. post Pascha usque ad Adventum. Paris. 1510.

Speculum mortalium, seu de quatuor novissimis. Paris. 1518.

1502.

JACOBUS ALMAINUS, gente Gallus, patria Senonensis, Theologus magni inter Scholasticos nominis, doctus Scoti, Occami, & Bielii addictissimus; Collegij Navarrensis ut Academia Parisiensis alumnus, & Joannis Majoris auditor. Clauit anno 1502. Quamprimùm a rectorum Magisterium tulisset, Discreticam & Philosophiam naturalem publicè docuit, iusque de utraque disciplina lucubrationes ab anno 1505. ad 1508. typis dedit. Anno 1508. in Theologico Navarre sodalitati locum obtinuit; atque anno demum 1511. lauream Theologicam tulit. Anno sequenti Senecens in Collegio suo prælegit, & commentarijs illustravit. Eodem circiter tempore à Facultate Theologica electus est; qui Thomæ Cajetani librum de Pontificis supra Concilium auctoritate, à Concilio Hispano ad Parisienses transmissum, edita responsione refutaret. Summo id acuminis ac doctrinæ præstidit; librumque suum, in frequentissimo omnium Theologorum conventu recitatum, cunctotum suffragiis comprobacum retulit. Obiit anno 1515. immatura morte abruptus.

OPERA.

Moralia, in quibus quatuor habetur Tractatus viz. De alluio & habitu essentia eorumque impedimentis; de tribus virtutibus Theologicis; Fidei; Spei; & Charitate; de humanis virtutibus; de eandem virtutum oppositis. Prodiit simul Paris. 1510. 1511.

Quæstio in Vesperis habita de Dominio naturalivis, & ecclesiasticis. Habetur ibid. & inter Geslonis Opera Tom. I. p. 688.

Lectura in 111. librum Sententiarum imperfecta, seu de Penitentia & Matrimonio, à distinctio Append.

Oratione 14. ad 57. Extat ibid.

Lectura in 3. librum Sententiarum completa.

Prodiit ibid. & eorum Lugduni 1527. 8.

Expositio in Quæstiones seu Decisiones Galienæ Oceanæ de Potestate Ecclesiastica & seculari. Habetur apud Goldastum Monarch. Tom. I. p. 388. Inter Geslonis Opera Tom. I. p. 751. & eorum verb. Paris. 1526. 8. & cum libris permissis ibidem, 1512.

Libri de auctoritate Ecclesiæ & Conciliorum adversus Thomam de Vio Cajetanum; Extat apud Geslonem Tom. I. pagin. 705. & eorum Colon. 1514.

Diffinitio super Sententiam M. Roberti Holkeri de libris fidei & intellectus, de libris fidei, & de heretate voluntatis. Paris. 1512 & 1526. 8.

Emendatio Physicæ. Paris. 1505.

Tractatus V. de Consecrationum. Paris. 1508.

Prodiit Opera Almaini (necio tamen; omnia) Paris. 1526.

FINIS HADRIANUS, natione Italus domo Ferrariensis, Scripturarum (ut vocant) Ducalis Filii Magistrum vivebat senex anno 1503. uti in Proœmio Operis sui testatur. Scriptis Flagellum acervum Induit, in libros IX. distributum; quod typis excusum prodiit Venet. 1538. 4.

ALBERTUS CRANTZIUS, gente Germanus, ex honesta familia Hamburgi natus, Juri Canonici & Theologiæ Doctor, postquam multas Acad. mæx invisisset, anno circiter 1490. creatus. Anno 1482. Academiæ Rostochianæ Rector factus Theologiam & Jus Canonicum ibi aliquandiu docuit. Postea in urbem patriciam recessit, Hamburgensis Ecclesiæ Canonicus creatus est; & Professori Theologiæ munere honestatus, tandem Canonicum Collegij Decanus evasit. Clauit anno 1504. Ecclesiæ quidem reformationem, pristinaque puritate summis apprecatus est votis: Luthero tamen opus exoptatum aggrediendi, quasi despectus, dicere solitum Frater, frater, abi in cellem, & dicis; Miserere mei Deus. Obiit Hamburgi anno 1517. vii. Id. Decembris, in cimiterio templi majoris sepultus.

SCRIPTA.

Metropolis, seu Historia Ecclesiastica de Ecclesiis in Germania, maxime verò Saxonia, Caroli M. ætate fundatis vel instantis, ab anno Christi 780. usque ad ann. 1504. libris XII. comprehensa. Prodiit Bess. 1548. Colon. 1574. 8. Francofurti 1576. 1590.

Historia Saxonica libri XI. Colon. 1520. Francofurt. 1575.

Historia Vandalica libri XII. Francofurt. 1575. Chronicon aliarum gentium Septentrionalium, viz. Daniæ, Sueciæ, & Norvegiæ. Argemina 1546. & cum additione per J. Vvolsum Francofurt. 1575. Singulas hæc Historias à Caroli M. ætate orditur Cranzius, & id anno 1504. finit. Omnia ista Cranzii Opera, ænequam expurgentur, legi interdiciunt Indices Romani.

De Officio Artificis libellus, Rostochii 1505. excusum.

JOANNES STELLA, civitate Venetice.

M. tus.

SÆC. XVI.
ab An. MD.

emendatissimum unica habetur vulgaris versio Latina. Accessit volumine postremo Hebræorum, Chaldaeorum, & Græcorum vocabulorum Onomasticon copiosissimum. Prædit Opus istud pulcherrimum, Leoni X. Pontifici quincupatum, Compluri exculum sex voluminibus in folio : quorum postremum anno 1515, prælo exiit. A præteritum Epistolæ ad Ximenio scripturæ volumen in Ecclesiæ Tolætanæ archivis MS. extare prodit Alvarus Gomæcius*, qui & pauculas aliquot in Vitâ ejus repræsentat.

* De Vitâ
Ximenii, l.

hinc Romæ in rebus gravissimis procurandis operam usque ad obitum dedit. Romæ è vivis excessit septuagenarius anno 1525. die 2. Decembris. Extant, *Commentarius super usuli & quotidiani Titulo de Emptione & Venditione in Decretalibus*. Ticini 1521. Patmæ 1574. Venet. 1575. 8°. Lugduni 1575. f. *Commentarius in alias Decretalium Titulos binos, viz. de Constitutionibus, & de Receptis*, cum prioris excusis: & *Paræ Repetitiones in Jure Civili*, Venetiis 1587. editæ.

ab An. MD.
SÆC. XVI.

1506.

ALPHONSUS ZAMORA, natione Hispanus, ortu tamen Judæus, Judæis parentibus in urbe Zamora natus est. Hebræicis literis ac mysteriis eruditissimus, publicas inter Judæos; antequam fidem Christianam susceperet, scholas moderatus. Demum baptismo initiatus, claudit anno 1506. Ob insignem rerum Hebræicarum peritiam amplissimo stipendio à Cardinali Ximenio invitatus, nobilissimè illi Bibliothecam Complutensem editioni adornandæ quindæcentum ferè operam locavit.

SCRIPTA.

Vocabularium Chaldaicum atque Hebræicum Vei. Testamenti.

Interpretationes Hebræorum, Chaldaeorum, & Græcorum nominum utrinque Testamenti.

Catalogus eorum, quæ in utroque Testamento aliter scriptæ sunt visio Scripturæ, quam in Hebræo & Græco, & in quibusdam Bibliis antiquis.

Introduktiones Artis Grammaticæ Hebrææ.

Opera isthæc postremum Bibliothecam Complutensem volumen constituunt; in quibus confcribendis Alphonsus noster partes primas, in sequentibus solas tulit.

Introduktiones Artis Grammaticæ Hebrææ; seu Grammatica allapriori brevior, facilior, & insidior, (uti ipse in Prefatione loquitur) ad Alphonsium Fonticæ, præfulem Toletanum, Ximenii succellorem.

Vocabularium breve omnium ferè primitivorum Hebræicorum.

Brevi Tractatus de Orthographia Hebræica, seu de Punctis.

Epistola ex Hispania ad Hebræos Romæ degentes missa ad reprehendendum eas in sua pertinacia. Extrat Hebræicè & cum versione Latina foretillæ.

Opuscula ista quatuor proximè enumerata prodierunt simul Compluri 1516. 4°.

Compendium universorum Legis veteris præceptorum—4°.

1507.

ANTONIUS DE BURGOS, Hispanus, civitate Salmanticensis, Juris utriusque Doctor Bononiensis, & S. Clementis Hispanorum Collegii, ab Agidio Cardinali Albomozio exstructi, totidies; Jus Pontificium in Academiâ Bononiensi per 20. annos honesta satis conditione professus est. Clauit anno 1507. Eximiam doctri- & probitatis famam adeptus, à Leone X. in Curiam Romanam accitus, utriusque Signaturæ Referendarius factus est; & Pontificibus de-

Append.

BERNARDUS BASINUS, Hispanus, Theologiæ Doctor Patiensis, Ecclesiæ Cæsarugustanæ Canonicus; clauit anno 1507. ab anno tamen inde 1491. non incelebris, cum Romæ in Templo S. Mariæ supra Minervam, die S. Thomæ Aquinatis coram XIX. Cardinalibus summa cum laude peroravit. Scripsit *Librum de Arabibus magis, & magorum maleficiis*; qui typis impressus prodit *arj.* 1506. 8°. *Francfurti.* 1580. 8. & 1 om. 12. pars 1°. *Lugduni* 1620. 8°.

1507.

PHILIPPUS DECIUS, gente Italus, patri Mediolanensis, Tristani de Dextro filius, anno ætatis decimo septimo Ticinum missus, Lancelotum fratrem, Jalonem Maynum, & Joannem Purcum Jus iurumque docentes audit. Dein Lancelotum fratrem à Hotenensis Pias evocatum secutus, Baldo Novello, Philippo Como, & Hieronymo Zanetino discipulum se dedit. Anno ætatis 22. Doctorem insignia meruit; & Institutionum prælectionem sibi à Pisanis demonstratam accepit. Clauit anno 1508. Munus Professorum tanto acumine, eloquentia, & dicendi ubertate exornavit, ut Auditores ad cathedram suam confestim eraheret, aliorumque Professorum invidiam excitaret. Hinc Bartholomæus Socinus, Juris Cæsaret in eodem Gymnasio Professor, cum se discipulis videretur dolere; aut semetipsum aut Philippum munere suo dimitti petiit. Piani itaque Philippo Juris Pontificii professionem injungunt, & Felino Sando comitem dant. Amplioris triumph materiam id Philippo dedit. Felinus enim extemplò cathedram suam auditorum frequentia spoliata indignatus, & Philippi consortio sese imparem sentiens, Romam se contulit; & calumniis effecit, ut Philippus se docendi munere abdicare cogeretur. Is, illis relictis, Senensibus operam obtulit; à quibus libertissimè exceptus est. Paulo post turbata re Senensi; Pias revocatus, Jus Canonicum docuit, Dein Ticinum transiit, optimis stipendiis à Gallo præfide invitatus. Dum Cathedram Ticinensem regeret, à Concilio Pïano an 1511. sententiam rogatus de Synodi indicendæ jure (quod ad unicum spectare sedem Romanam Julius Papa cõtendit) pro Concilii auctoritate contra Pontificem scripsit. Ejus itaque è Ticino Gallis Marthæus Cardinalis Sedunensis unicum Philippi domum militibus descripiendam dedit. Iste in Galliam se recepit; ubi Jus Pontificium apud Bituricensis biennio fermè edocuit. Tandem à Florentinis mille quingentorum aureorū stipendio in Italiam revocatus, præstant dignitatem ac Provinciam Pias obtinuit. Postremò Senis professus est; ubi unice filia Patricio Senensi collo-

1508.

Ad 2 0112

S. Æ. c. XVI. cata octogenario major obiit anno 1535 die XII. ab An. MD. Octobris: Pias delevit, & in monumento, quod sibi vivus pollicitus, recondidit.

SCRIPTA.

Consilium pro Ecclesia auctoritate supra Papam in causa Synodi Pisane anno 1511. habitum. Lutæ apud Goldastum Monarch. Tom. II. p. 1667.

Sermo de eadem materia pro justificatione Concilii i. l. s. Habetur ibid. p. 1677. & cum præcedente Opusculo apud Richerium Hist. Concil. Gener. lib. 4. par. 1. cap. 2. p. 167.

Consilium de Repagatione Instrumenti. Venet. 1546. Spizæ 1590. 8.

Commentarius in Decretalia, Digestum vetus, & Codicum. Lugduni 1551. 6.

Commentarius de Regulis Iuris. Colon. 1569. f. 1519. 8.

Additiones in Baldum Ubaldu ad Codicem, Digestum, & Infortianum. Lugduni 1545.

Consiliorum Tomi 2. pingui per N. Anz. Gravatum. Venet. 1581.

1510. THOMAS RADINUS, TODISCHUS dictus, natione Italus, civitate Placentinus, Ordinis Dominici Theologus subtilissimus, poetæ, Philosophus, & Orator eximius, quodque magis adhuc mirandum, tot tantisque leviatibus sine præcepto is ope adeptus. Claruit anno 1510. Scripsit ad Maximilianum Imp. *Librum de Pulchritudine Animæ*, quem *Calistophilum* nominavit, Mediolani 1511. editum, aliud, cui titulus, *Abyssus Sideralis*, Parisi. 1514. 4. & alteram contra Lutherum, Lipsiæ 1520. 4. & alteram contra Melancthonem, Romæ 1522. 4.

1521. CYPRIANUS BENETUS, seu *Benedictus*, gente Hispanus, patria Aragonius, Ordinis Dominici Iodalis, & Theologie Doctor Patiensis. Claruit anno 1511. tam doctrina quam pietate insignis. Obiit post annum 1521.

SCRIPTA.

Traictus de prima Orbis sede.

De Concilio.

De Ecclesiastica potestate.

De Pontifici Maximi auctoritate.

Quatuor isti Tractatus, Julio II. & Leone X. Papis inuicem, in lucem prodierunt Romæ 1512. 4.

Dialogus de excellentia & utilitate Theologiae.

De Caroli Hispaniarum Regis præminutio, de elementis, &c. Prodiit cum Dialogo præmissio Romæ 1518. 4.

Oratio hortatoria vaticana ad Hadrianum VI. Papam ad accelerandum iter. Prodiit alicubi in 4.

Tractatus de non mutando Pastore sub Cypriani Veneti, Doctoris nomine excusum memorat Simlerus Biblioth. Tigurina. p. 152. qui & Venerum istum eundem cum Bencto nostro fuisse, non malè forsan, conjicit.

lus, patria Ligur, domo Savonenfis, Ordinis Minoritarum Monachus, præceptorem habuit Franciscum Roborem civem ac Iodalem suum, qui postea ad eodem Pontificalem Sixti IV. nomine evehctus est. Postquam Theologiam Patavi & in Sapientie Romane Gymnasio diu prælegisset, Episcopus Senogallienfis factus est, dein inter Ecclesie Romane Cardinales allectus, & Ejusmodi Præfessio auctus. Claruit anno 1511. quo Concilio Lateranensi à Julio II. Pontifice evocatus interfuit. Obiit septuagenarius anno 1516. Calendis Junii. Exstant ab eo scripta *Decretorum Christiana de præconiis Incarnati Verbi mysterii*, Fani 1507. Aneverp. 1616. *Lacubratio de excellentia Instrumentorum Dominica Passiva*, Romæ 1512. Utique simul Opus prodit *Agones* 1517. Parisi. 1517. Tomus alter de Vita, passionis, Mortis, Resurrectionis, & Instrumentis Passionis D. N. Iesu Christi. Iste una cum præmissis Operibus impressus est Duaci 1607. 2. Tom. *Apologiam* adhuc pro Julio Papa adversus Filianum Conciliabulum ab eo conscriptam esse prodit Postevinus Apparatus. Sac. Tom. 2. pag. 62. *Dialogum eorum de solendis ambiguis Ecclesie ab eodem compositum memorat Simlerus Biblioth. Tigurina. p. 475.*

1516. IOANNES AVENTINUS, *Tormensis* cognomeno dictus, gente Boius, ex Abubina seu Abensperge, superiorem Bavarie oppidulo, oriundus; natus est anno 1466. Patrem factus Ioannem i. ueniam, ejusdem oppidi Pandochum. Post finita literarum tyrocinia, Ingolstadtium à parentibus missus est; ut Philosophiam atque liberales ediceret. Dein Luterum migravit, ubi post annos plures in omni studiorum genere exactos annum Magisterium consecutus est. Claruit anno 1512. Philologus Machetharius, & Historicus insignis. In Germaniam rediit, Viennam petiit; ubi libros oratorios & poeticos auditoribus lectis diu prælegit. Dein Cracoviam profectus, Græcæ literæ publicè professus est. Mox in patriam revocatus anno 1509. Somnium Scipionis, & Rhetoricam Ciceronis ad Herennium summa cum laude Ingolstadt enarrare incepit. Anno 1512. Monachum accevit, Ludovico & Emelio Bavarie Principibus præceptor datus est; & post annos aliquos Eneisto in Italiam peregrinanti comitem se dedit. Præceptoris officio desunctus, Annalibus Boiorum conscribendis se accinxit, Pavarie Principibus sumptus liberalitate maxima suppeditantibus. Post perhistras itaque uni etiam totius provincie Bibliothecæ, & Monasteriorum tabularia, modò in patria sua, modò Ratisbonæ apud amicum integerrimam Erasmum Brimium confidit; atque operi incepto diligenter incubuit. Anno 1539. dicta ante trimum uxore, Ingolstadt sedes posuit, à Nobilissimo filio Leonardo Eckio accessit, ut Osvaldum filium bonis literis institueret. Sub finem anni dum ab Ingolstadt Ratisbonam vehiculo iter fecer, gravissimo correptus morbo Ratisbonæ decubuit; & ingravescente indies morbo diem obiit v. Id. Ianuæ. anno 1544. ætatis suæ 68. Ratisbonæ in æde S. Haymetani sepultus.

1512. MARCUS VIGERIUS, natione Ita-

SCRIP-

A *Nnales Boiærum libri* VII. ab ipſis gentis primordiis ad annum Chriſti 1460. Prodierunt *Ingeſſant*. 1534. f. & à Nicolao Cilinero recogniti aucti *Raſſi*. 1580. f. Verùm primas obdinet *Edizio Ingeſſantiana*. Annales iſtos, antiquam expungitur, legi prohibent Indictes Romani.

Rudimenta Grammaticæ de octo partibus Orationis & conſtructione, de Græcorum declinatione, &c. *Auguſta-Vindel*. 1519.

Explicatio veterum conſuetudinis numerandi per digitos manuſque. Rariſponæ 1532.

Opera incidita enumerataſ dimenſus Biblioth. Tigurin. p. 339. quique illum exſcripſit, Boiſſardus Leon. illuſt. virarum par. 2. p. 224.

1512.

ALEXIUS, Epicoſopus in Italia Melitæſis, claruit anno 1512. quo Julii I. Pontificis juſſu concionem ad Concilii Lateranenſis Patres, ſeſſionem tertiam III. Nonas Decembris celebraturus, habuit, de ratione *Synodorum habendarum optima, & concordia neceſſitate*. Extat iſta, una cum *Episto*la, quâ Julium muneriſ peracti certior-tem facit, Concil. Tom. XIV. p. 83.

1513.

JOANNES MARIA DE MONTE, Archiepiſcopus Sipontinus, claruit an. 1513. quo Concilio Lateranenſi adſuit; & ante inchoatam die XVI. februarii Seſſionem quinquam ad Patres à ſuggeſſo concionaturus eſt. Extat iſte *Sermo*, de inſtitutione Conciliorum, Julii Pontificis laudibus, reſtituenda juſticia, unitate ac pace, agens, Concil. Tom. XIV. p. 122.

1513.

LEO X. *Joannes Medicus* antea appellatus, patria Florentinus, ex ampliffima Medicorum familia oriundus; Laurentii Medices & Clariciſ Uſinæ filius; Angelum Politianum, & Bernardum Michelotium præceptores naſtus, Græcis ſimul ac Latinis literis inſtitutus eſt. Eum infantem ſerè adhuc in Laurentii patris gratiam Ludovicus XI. Gallie Rex inſigni Archiepiſcopatu donavit, puerum tredecim annos Innocentius VIII. Papa in Cardinalium eorum titulo S. Mariæ in Dominica coopravit. Mediceis à Carolo VIII. Gallie rege oppreſſis, & rerum Florentinarum ſummâ deſectis, ipſe Roma pulſus inter exteras gentes diu exulavit. Anno circiter 1509. Romam revertens, magnam apud Julium Papam gratiam inſiit, & Legatus Bononiæ conſtitutus, anno 1512. in præſidio apud Ravennam à Gallis captus eſt, & Mediolanum ductus Concilium Pſanum illuc à Cardinalibus tranſlatum præſentia ac conſtantia ſuarubavit & labefactavit. Mox Gallorum manuſ aſtu quodam elapſus, in Provinciam ſuam ſe recepit. Anno 1513. ætatis ſuæ 7. Pontifex Romanus à junioribus Cardinalibus electus eſt die XI. coronatus die XIX. Martii. Concilium Lateranenſe à Julio decelſore anno ſuperiore inchoatum integro quadriennio continuavit ut haberet, quod Concilio Pſano opponeret; & unde orbi Chriſtiano reformationem vocis calidiſſimis exoptanti ſu- cum faceret. Omnia hic ad Pontificis nutum geſta: abrogata Synodorum Balſanenſis & Conſtan-
append.

tienſis decretis, & proſtrata ſanditâ Conciliorum majeſtas, & in ſupremam authoritatē culmen erecta ſedes Pontificia. Maxime verò Seſſione XI. anno 1516. habi à pragmatice ſandio, à S. Ludovico Gallie Rege olim lara, totius Concilii ſuf-fragiis, tanquam Schiſmatica, nefaria & authori- tati Papali injuria, damnata & abolita eſt; quævis à Concilio Baileſenſi approbatum eſſe ſanctionem, omniagin eo concertata, ipſi Patres totidem verbis agnoſcant. In eadem revocata ſanctionis Bulla deſinitum eſt, illum in Eccleſia eſſe: non poſſe; qui Romani Pontificis cathedram deſerit, Chriſtum S. Petri ſucceſſores in vicarios ſuos inſtituiſſe, ut qui illi non obediunt, morte moriantur; quodque maximi momenti erat, Pontificem Romanum præ- terepoſeſtorem, tanquam antichriſtum ſuper omnia Concilia habentem, tam Conciliorum indi- vendorum, quàm transferendorum ac diſſolven- dorum plenum juſ & poteſtatem habere; quæ ex S. Scripturæ teſtimonio, diſtis SS. Patrum, Ca- nonum decretis, propriæ Conciliorum con- feſſione maniſteſtò conſtare. Carerem **LEO**, pæ- rus pæus, ſi quis unquam, Athuſi, cui vitam gentiliter agere unica erat religio; ſub initio Pontificatus, poſtquam bellum contra Ludovi- cum XI. Gallie Regem, à deſceſſore ſuo ex- communicatum, parùm proſperè ſuccedere ani- madverteret, rupto ſumma perfidia fundere cum Maximiliano Cæſare & Helvetiis olim inito, in Galli partem tranſiit; iſtisque Imperium Conſtan- tinopolitanum authoritate Apoliſtica dono dedit. Anno circiter 1515. Tezelium Monachum Domi- nicanum in Germaniam, alios alibi, amandavit, immenſam pecuniæ vim ex indulgentiarum ven- ditione conſaturos. Factum id impietate atque impudentia ſumma; dum effuſiones Indul- gentiarum propale (ſeſte Epicoſopo coævo ac Pon- tificiſ) paſſim prædicarent, tam vivos tam mortuos per pleurias indulgentias paſſim abſque omni deſectu ab univerſis pæſes pariter ac culpa ſolviſtatiſque ſalvati. — *Uſque adeo uſi con- tringereſ peccatorem plenas venias aſſecutum mori, mox in calum evolares abſque alia ſatiſfactione, temporalis ſeu purgatorii*. Obiit Leo non ſue vene- nuiſ ſuſpicionem auſus 1521. die I. Decembris. Extat *Episto*la & *Conſtitutiones* XIII. Concil. Tom. XIV. pagin. 129. &c. *alia* XLVIII. apud Bzovium Annal. Eccl. ad ann. 1521. &c. (ex his verò XLIV. habentur apud Bembo) *alia* plures in Laertiæ Cherubini Bullario Magno; denique *Episto*larum libri XVI. à Petro Bembo (qui ipſi ab Episto- lis fuit) nomine illius ſcripti, Baſil. 1556. 8. editi.

*Quos Eccl.
Colon. 1514.
f. cap. 19.

1513.

SIMON BENIGNIUS, Modruſie in Croatia Epicoſopus, claruit anno 1513. quo Con- cilio Lateranenſis Patribus Seſſionem ſextam die XXVII. Aprilis celebraturis verba fecit de ſchiſma- tibus ſæculi poſtremi, promiſſa toties (in ipſius verbis utar) Eccleſie reformatione, & bello Tur- cis inferendo. Extat iſte *Sermo*, una cum *Episto*la ad Bernardinum de Frangepanibus dedicatoria, Concil. Tom. XIV. p. 144.

BALTHASAR DEL RIO, gente Hiſ- panus, civitate Palenſinus, Scholaſticus apud Gallæcos Mindoniſſus, Archidiaconus Celen- ſenſis, Leonis X. Cubicularius, Protoſonotarius
M 3 Apoliſticus,

1513.

SÆC. XVI.
ab An. MD.

Apostolicus, & Cardinalis Alborensis Secretarius; claruit anno 1513. quo Concilii Lateranensis Sessionem septimam Sermonem de expeditione contra Turcas in eunda recitavit, in illud Matthæi xviii. *Nihil impossibile erit vobis*, die xvii. Junii auspiciatus est. Habebat ille *Sermone præfixa Epistola* ad Ferdinandum Hispaniarum Regem nuncupatoria, Concil. Tom. xiv. p. 165. & seorsim excusa Roma 1513. 4^o.

1513.

JOANNES BAPTISTA GARCHA, natione Italus, patria Senensis, Eques Hierosolymitanus, claruit anno 1513. quando ad Synodi Lateranensis Patres Sessionem octavam die xvii. Decembris habiturus & sacris rostris peroraturus de bello contra Turcas suscipiendo, & subsidia Rhodo insule ferendis extat *Oratio* ista, cum *Epistola* ad Fabricium Carretum Hierosolymitanum Ordinis Magistratum præmissa, Tom. xiv. pag. 195.

1514.

ANTONIUS PUCCIUS, domo Romanus, Cameræ Apostolicæ Clericus, Parisiis eo in munere successores, claruit anno 1514. cum Leonis X. iussu Concilii Lateranensis Sessioni nonæ die V. Maii celebrante Sermonem de Ecclesiæ maiestate ac privilegiis, pacemque ac pietatem in Christianam reipublicam reducendis habito præfatus. Turpissimè verò Leonis Papæ, in synodo tunc præfenti, adulatur; cui verba Psalm. lxxxi. 2. *Omnes reges terræ adorabunt eum, & servient ei*, tribuere non erubescit. Extat ille *Sermo*, cum *Epistola* ad Leonem Pontificem, Concil. Tom. xiv. p. 231.

1515.

STEPHANUS, Torcellanus in ditione Veneta Episcopus; & Archiepiscopus Patrensis, claruit anno 1515. quo coram Pontifice & Episcopis Concilii Lateranensis Sessionem decimam die iv. Maii habiturus de necessariis ac desideratissimis rebus Ecclesiæ reformatione, & Apostolicæ sedis auitore, septuagenarius concionatus est. Immanis fuit erga Pontificem adulatio, usque ad idam esse omnem potestatem in celo & inferis prædicat, ita ut ipse toti imperaret mundo & soli Deo unice obediret, tantumque obedientiam à subditis exigeret, quantum ipse Deo præstaret. Habebat ille *Sermo* Concil. Tom. xiv. p. 261.

1516.

PETRUS GALATINUS, Patria, ut videtur, Italus, saltem in Conventu Barensi Provinciæ Apulæ vitam egit, ex Iudeo Christianus, Ordinis Franciscani Monachus, Artium ac Theologiæ Doctor; L. Vellii SS. Quatuor Coronatorum Cardinalis necessarius, ac demum Pœnitentiarius Apostolicus. Claruit anno 1516. Obiit post annum 1532. Rerum Hebraicarum satis peritus, Maximiliani Imp. & Leonis Papæ hortatu, ut Iudeorum igneas Talmudicas & Cabalisticas, Christianæ autem fidei veritatem demonstraret; & Ioannis Reuchlini fumum à Theologis choulificis vellit amitteretur; Diologi inter Galatinum, Capaionem, & Hocitratum habuit foras commotissimè *Opus de Arcanis Cabalisticæ Veritatis*, in libros xii. digestum: quod quidem pene integrum, pauculis de suo additis,

portentoso plagio (ut à Joanne Morino * merito vocatur) ex Raymundo Martini *Pagine*, saltem Porchei Salvatici *Psalterii*, compilavit, illud ferè verbis, sententiis, versionibus, exemplis, & auctorum locis ubique servatis Porchetto tamen, unde sua plena manu transcripserat, ne semel quidem nominato. Preedidit Galatini Opus primùm *Orbitone-martini* 1518. (multis tamen antehac annis inchoatum) *Rasid* 1550. & ibid. 1561. *Caris* 1602. *Francforti* 1612. & 1672. f. Aliæ adhuc scripsit Galatinus, puta *Synonyma Theologica*, *Commentarium in Apocalypsim* fulsimum, *Tractatum de rella S. Scripturæ interpretatione*, *Opus singulare de Ecclesiæ institutione, destituta & restituta*, *Tractatum de Sacramentis Eucharistiæ Sacramentis*, *De anima intellectiva*; & *De homine*; *De septem Ecclesiæ temporibus & statibus*; *De cognoscendis pestilentibus hominibus*; *De Angelis*; *Passus*; *Expunctionem cuiusdam vaticani Romani subsecrari*; *De vaticaniis Methodi*, *S. Cataldi*, & *R. Cyrilli*; *De optimi principis Diademate*, ista ex autographo Vaticano descripta MSS. penes se exstitisse testatur Waddingus; qui eadem in lucem se daturum esse receperat, datam autem fidem nunquam præstitit.

MARTINUS LUTHERUS, natione Germanus, patria Saxo, lib. lib. Mansfeldensis divisionis oppidi natus est anno 1483. die x. Novembris. Partem habuit Joannem Luthicum, qui Mansfeldiæ magistrum aliando gessit, matrem Margaretam Lindenianam. Anno ætatis decimo quarto Magd. burgum, anno sequente Ilenacum missus est; postea domi literarum tyrocinia perniciosa scientia cumulator. Exacto apud Ilenacum quadriennio, an 1501 in Academiâ Erfordiensem se contulit; ubi Magisterii Philosophici grada anno 1503. honoratus, Philosophiam docere cepit. Mox verò parentum consilio ingenium ad omnia factum ad Jurisprudentiæ studium deflexit. Anno 1504. violenta condiscipuli cuiusdam morte terrens, Odidi Augustiniani Monachis in Cenobio Erfordiensis, incitis amicis nomen dedit, & S. Scripturæ lectioni (hic loci enim in obscuro quodam Bibliothecæ angulo Lacinio Bibliorum Codices ei primùm videre contigit) & pervolvendis S. Augustini ac Scholasticorum scriptis sedulò incubuit. Anno 1507. cucullum induit; & sacris initiis, Missam cantare incepit. Anno 1508. ab Epiphordia ad Academicam Wittebergensem à Joanne stuporcio traductus est; ubi Logicam & Physicam Aristotelis ritecino explicavit. Anno 1512. Romanæ Conventus sui nomine legatus, corruptos ante Romanæ mores vidit & ingemuit. VVittebergum reversus, anno 1513. Theologiæ Doctor creatus est, Frederico Saxonie Duce, qui concionibus illius admodum delectabatur, sumptus suppeditante. Lauream adeptus, Græcæ Hebrææque linguarum studio se dedit; & Epistolam ad Romanos è cathedra enarrantam suscepit, justificationis dogma in scholis & concionibus passim receptum refutavit. Claruit anno 1517. quo, favente numine, Religionis reformatione se ducem & Aurelianus præbuit. Tunc primùm enim immensi Ecclesiæ sociorum indulgentias venales per Germaniam circumferentem audacia, & impiis dogmatibus offensus, propositiones suas

SÆC. XVI.
ab An. MD.
* Exercit.
Bibli. cap. 24
p. 16.* De Script.
Or. i. Mon.
p. 152.

1517.

ÆC. XVI. suas contra Indulgentias Pontificias Templo
ab An. MD. Wittenbergensi abiecit. Furunt Teclius &
aromaticos focili; Lutherum hæreses damnant,
& ad flammam rogant. Inde nara Luthero ausa
uberius & accuratius controversiam tractandi.
Tanta tamen id modestiæ præstite, ut silentium
simul promitteret, modo id adversariis indicere-
tur; scriptaque sua Episcopi, & provincialis sui,
quin & Leonis Papæ censuræ submitteret; nec
aliud postulare, quàm ut alia prædicandi forma
Indulgentiarum præconibus imponeretur. Densâ
invenit inimicorum acies in Lutherum insur-
gunt; Joannes Eckius, Sylvester Priestis, Ja-
cobus Hochstrus, alique qui illum convitiis &
calumniis proscindunt; Pontificem, ut in eum
flammis adinveniret, exhortari. Egerrimè
id tulit Lutherus, vir fervidioris animi, & mi-
nimè ad iniurias ferendus natus; majoreque ausu
ipsum oppugnare sedem Pontificiam non dubi-
tavit. Certior enim indices edocuit via S. Sci-
pturæ & SS. Patrum sensus, Ecclesiæ Ro-
mæ errores magis magisque agnovit, agnos-
cosque scriptis edicis refutare non desit. Anno 1518.
ab Augustinianis suis ad Capitulum Heidelber-
gense citatus, eo profectus est; habicque dispu-
tatione dogmatum suorum veritatem demonstravit.
Exeunte anno Augustam petit, ut coram
Cajetano legato, cui tunc adjudicandam Pontifex
committitur, causam ageret. Cajtanus ei senten-
tiam suam revocare jubet. Ille melior è S. Scri-
pturæ edocet, & seque nihil perinsister adfo-
cere, & in omnibus Ecclesiæ judicio stare para-
tum esse professus, ad Papam provocat. Domum
reversus, ne rursus in Ecclesiâ aut republicâ ex-
elearet, secessum cogitavit, & in Gallias abitum
molitus est. Verum explorato consilio à Frede-
rico principe Wirtebergæ manere iussus est; & à
Pontifice ad Concilium Generale appellavit.
Anno 1519. Lipsiam profectus, prolixam cum
Jo. Eckio de Pontificis auctoritate, Purgatorio,
& Indulgentiarum dispensationem instituit. Anno
1520. à Leone Papâ damnatus & anathemate per-
cussus. Intermedium ab eo tempore bellum au-
toritatis Pontificis indixit, publicè statum Wir-
tebergæ combustis jure Pontificio, & Leonis
bullâ. Anno 1521. à Carolo Imp. ad Comitia
Wormatiensia duci fide publicè evocatus, invicti
animi constantiâ fidem à se literis proditam con-
fessus est; nec ut libros suos damnet, ullis mi-
nis adduci potuit. Mox à Cæsare proscriptus,
Fredrici Principis iussu in arce Wartenburgensi
indefesso ferme anno delinuit. Anno 1522. latibulo
egressus Wirtembergam infido Frederico se con-
tulit; & religionis causam deinceps palam egit.
Anno 1524. cucullum monasticum depoluit,
missamque in Ecclesiâ cathedrali Wirtembergensi
abrogari obtinuit. Anno 1525. Catharinam Bo-
tam, virginem nobilem, antea monialem,
uxorem duxit; nuptiis forsan haud opportunit,
quas tamen numerum multiplex prole ratas fecit.
Anno 1529. Linguce Philippo Hassiæ Landgrævo
colloquium Marpurgi habuit cum Theologis
Zuinglii & Carolostadii sequacibus de pace
incondit. Verum laudabili Principis voto ob-
stite uirum utrorumque Theologorum pertinacia.
Anno 1534. Biblia sacra Germanicè à se olim per
partes verè editaque, absolutâ demum & in
Append.

unum compactæ corporis typis commisit. Obiit,
vir verè maximus, illebit in solo nudi, quo à
Comitibus Mansfeldicis dissidiu componendi
causâ accitus venerat; anno 1546. die XVIII.
Februarii, anno ætatis suæ climacterico; Wir-
tebergæ honorificè sepultus. Ingenium nactus
est à natura ligax acere, præfervidum, ad magna
quævis aggredienda factum, vir, si quis aliis
invicti atque impetentivi animi. Quociens veri-
tatis agebatur causâ, n.c. amorem ejusvis cura-
bat n.c. odium; Pontificis fulmina, Imperatoris
edicta, non minus quam plebis convicia insuper
habuit, & fortiter contempsit. Interim haud
iverim inficias, Lutherum affectibus libricis
quam par erat, sæpius indulsisse, atque etiam in
majorum gentium principes impotentè ausu
Rinxisse calumiam. Verum quæque *suor passionum*
motus. Intre literaria non signiter desudavit, ipse
prout ea ferebant tempora, haud mediocriter
eruditus. In indagandis S. Scripturæ sensibus
studium præcipue posuit, ejusque bene magnum
patrem commentariis explicavit. Theologiam à
moleis retro sæculis corruptam ad pristinum in-
tegritatem pro virili revocavit. Qua quidem in-
re si minus forsan alieubi *id est* videretur, vi-
rio non tam ipsi, quam temporis, quo viri
condicioni vitendum est, n.c. mirum, si macu-
las quasdam contraheret, qui Augiæ Rabulum
repurgare aggrediret. Primæva antiquitatis no-
men ante oculos habuit, & cetè (ut in Episto-
la * ad Cardinalem Albertum, recte olim notavit
Erasmus) multum libris Lutheri damnantur ut
hæretica, quæ in Bernardi Augustinique libris
ut orthodoxa, immò ut pia leguntur; addiditque
Lutherum multa impudenter magis quam impie
scripsisse. Nec præterit debet quod in Lutheri
vita refert M. Adamus †, Erasmus Pontificis
Oratoribus ipsum ad Lutherum oppugnandum
incitantibus respondisse, *Major est Lutherus,*
quam ut in illius scribent, tunc tantum, ut ex Lu-
theri unice pagella perlesta plus erudiat, quam ex
Thoma toto. Stylo usus est sanè durisculo, rari
quippe adhuc erant Erasmi, Policiani, Longo-
lii, Bembi, Sadolerti, qui cum Cicerone, Livio,
Terentio familiariter versabantur. Utcumque
vero incompta & inelaborata sit, genium certe
pietatem, & ingenium ubique Zelum spiræ vivi-
da Lutheri dictio, nec tam verba, quam res fun-
dere videtur. Multa, varique argumenti, con-
scripsit Lutherus; quæ, diversis annis Wirtem-
bergæ typis excusa prodierunt, in VII.
Tomos digesta. Horum indiculum nos Lectori
propediècū sumus.

OPERA.

TOMUS I. Wirtembergæ 1522. f. continens
scripta ab anno 1517, ad annum 1520.
Decem Præcepta ante controversiam de Indul-
gentiis motam Wirtembergæ prædicata.
Propositiones de Penitentia & Indulgentiis, &
quædam aliæ dispositiones initio causæ proposi-
tæ, 1517.
Conciones x 12, de Indulgentiis, de Penitentia,
&c.
Epistola ad Albertum Cardinalem & Archiep.
Maguntinum.

SÆC. XVI.
ab An. MD.*Epistola ad Hieronymum Episcopum Brandenburgensem.**Epistola ad Ioannem Stumpicium Augustiniano-
rum Vicarium.**Epistola ad Leonem Pontificem Resolutionibus
præmissa. 1518.**Resolutiones Disputationum de virtute Indul-
gentiarum.**Præbationes Conclusionum, quas disputandi in
Capitulo Heidelbergensi.**Asterisci adversus Obeliscos Ecclesiæ.**Responsio ad Dialogum Sylvesteris Prieriati.
Protestatio Lutheri brevis.**Epistola ad Lectorem contra Iac. Hocstrate-
num.**Quod Insinu etiam inter bene operandum pec-
cet.**Instructio pro confessione peccatorum abbrevia-
ta.**Epistola ad priorem Lectorem.**Acta Lutheri apud Legatum Apostolicum Caj-
etanum Angliæ.**Epistola ad Melancthonem.**Epistola 11. ad Capiteum Cardinalem.**Appellatio prima à Cajetano ad Papam.**Epistola ad Fredericum Saxonie Electorem.**Appellatio secunda à Papâ ad Concilium.**Acta Lutheri cum Carolo Milisio. 1519.**Epistola ad Leonem Papam.**Epistola ad Monachos Interbrucenses.**Defensio contra criminationes Ecclesiæ.**Disputatio Lipsiæ.**Sermo Lipsiæ prædictus.**Resolutiones super propositionibus suis Lipsiæ
disputatis.**Epistola Resolutionibus præmissa.**Additio ad Aggrecorem Emisiranensem.**Epistola ad Eccum.**Defensio contra malignum Eccii iudicium.**Articuli heretici Ioannis Eccii.**Disputationes ab anno 1519. ad 1545.**Loci doctrinæ Christianæ præcipui.**Tomus II. Wittenbergæ 1546. continens scripta
ab anno 1520. ad annum 1527.**Epistola ad Leonem x.**De Libertate Christiana liber.**Testimonium consolatoriu ad Fredericum Ele-
ctorem.**Consuendi ratio.**Responsio ad schedulam inhibitionis.**Responsio ad condemnationem doctrinæ suæ per
quosdam Magistros Leuanienses & Colonienſes.**Epistola ad Carolum Imp.**Protestatio.**Epistola ad Cardinalem Moguntinum.**Epistola ad Episcopum Meriburgensem.**Appellatio à Papâ ad Concilium.**De Captivitate Babilonica.**Adversus Antichristi Bullam.**Assertio Articulorum suorum per Bullam da-
matorum.**Acta eversionis Antichristianarum Decretalium.
Responsio ad librum Casbarini 1521.**Epistola ad Fredericum Electi. de Conventu
Wormatiensi.**Acta in Conventu Wormatiensi.**Epistola ad Carolum Imp. & alia ad Principes SÆC. XVI.
Imperi. ab An. MD.**Responsio extemporalis ad articulos.**Ludm Lutheri à stolidâ Sorbonâ damnari.**Defensio ad Fredericum Electorem.**Constitutio rationis Latomianæ.**De abrogandâ Missâ privata.**De Veni Monasticis. 1522.**Epistola ad I. Brisinnannum.**Epistola ad Capiteum.**Epistola ad Senatorem Pragensem.**Adversus falsis nominatum Ordinem Episcopo-
rum.**Epistola ad Fredericum Electorem.**Contra Henricum Angliæ Regem.**Contra calumniatores Edilii Cæsarei. 1523.**De instruendis Ministris Ecclesiæ.**Quid Ecclesiæ sit potestas indicandi de quovis
doctrinâ.**De doctrinis hominum vitandis.**Refutatio quarundam sententiarum quæ pro con-
futatione doctrinarum humanarum allegantur.**Formula Missæ pro Ecclesiâ VVittenbergensi.**De piis cæremoniis in Ecclesiâ servandis.**De abominatione Missæ privatae. 1525.**Amen.**Interpretatio Monachorum. 1525.**Exemplum Theologiæ & doctrinæ Papificæ. 1524.**Adversus armatum virum Cœlestem. 1523.**Iudicium de Erasmo. 1524.**De seruo arbitrio ad Erasum. 1528.**Epistola de Erasmo.**Epistola ad Georgium Ducem Saxonie.**Epistola ad Henricum Regem Angliæ. 1525.**Responsio ad titulum male diti scriptis Regis An-
glie 1525.**Disputationes aliquot.*

Ceterum in huius hæc Operum Tomis habentur & aliorum Epistolæ, Tractatus, Disputationes, & Narrationes multæ, quæ res à Luthero integro ab inceptâ reformatione decennio gestas suscipiunt spectant; iuprimis vero Melancthonis, Ulrici de Hutten, Ambrosii, & Frederici Electoris à Lutheranis; Caroli vero Imp. Leonis Papæ, Cajetani, & Eccii à Pontificiis.

*Tomus III. Wittenbergæ 1549.**Præfatio in Vetus Testamentum, anno 1524. scrip-
pta.**Quomodo libri Mosi sint legendi. 1524.**Enarratio præcationis, quâ benedictus populo
Num. v. 1. 1532.**Deuteronomium ex Hebræo castigatum cum An-
notationibus. 1524.**Enarratio ultimorum verborum Davidis. 1543.**Orationes in Psalmis xxii. priores.**Argumenta Psalmorum omnium.**Prælectiones in xv. Psalmis Graduum. 1540.**Tomus IV. Wittenbergæ 1574.**Annotationes suas Commentaria in Ecclesiasten.**1526. 1532.**Commentaria in Cantica Canticorum. 1538.**Scholæ in Esaiam. 1534.**Argumenta bina in Ezechielem.**Annotationes in Danielen. 1530.**Annotationes*

SÆC. XVI.
ab An. MD. *Annotationes in XII. Adversus Prophetas*
(exceptis Haggeo & Zachariâ) 1526. 1534. 1536.
1542. 1545.

Argumentum Concilium Prophetae Haggei. 1526.

Tomus V. *Vitteberga* 1554.

Annotationes in aliquot Capita Matthæi. 1528.
1538.

Commentarius in Magnificat.

Prefatio methedica totius Scripturæ in Epistolam
ad Romanos.

Exegesis in Caput V. 11. Prima Epistola ad Co-
rinthios.

Sermo de Matrimonio. 1524.

Quorum Thomæ de Matrimonio Analytica.

1524.

Enarratio in caput XV. Epistola 1. ad Corin-
thios. 1534.

Enarratio in caput XV. 11. S. Ioannis. 1539.

Commentarius prior in Epistolam ad Galatas.

1528.

Commentarius posterior in Epistolam ad Gala-
tas. 1536.

Enarrationes in duas Epistolas S. Petri. 1524.

Enarratio in Epistolam S. Iude. 1524.

Commentarius in Zachariam prophetam. 1528.

De bonis operibus Libellus. 1535.

Catechismus maior. 1529.

Catechismus minor. 1529.

Tom. VI. *Vitteberga* 1557.

Enarrationes in V. v. 1. & V. 11. Capita S.
Agathe. 1532.

Enarratio Orationis Dominice. 1520.

Enchiridion parvum Precationum. 1539.

Brevis Expofitio Decalogi. 1535.

Explicatio Symboli Apostolici. 1535.

Brevis Explicatio Orationis Dominice.

Simplex orandi modus. 1534.

Tria Symbola Christianæ fidei Annotationibus
illustrata. 1538.

Nota vera Ecclesiæ. 1539.

Precatio contra Turcam. 1541.

De Iesu Christo vero Indeo & semine Abrahæ.

1533.

De Iudæis, & eorum mendaciis. 1545. Prodit

Fr. incursi eodem anno.

Epistola contra Sabbatharios. 1538.

De Missâ privata, & nollione Sacerdotum. 1533.

Conciliacula quædam cuidam amico præscripta.

Sermones XV. 1. de variis rebus.

Hæreticæ de Baptismo. 1535.

Defensio verborum Carn. Dominica contra Sa-
cramentarios. 1527.

De usurâ taxandâ Communisaltis. 1540.

De constituendis Scholis. 1524.

Adversus Papatum Romanum à Satanâ fundat-
um. 1545.

Farrago Epistoliarum. 1534.

Enarratiuncula Psalmi XXXV. 1.

Commentarius in Psalmum CXV. 111.

Supputatio annorum Mundi. 1541.

Tomus VII. *Vitteberga.* 1580.

Commentarius in Genesim. 1544.

Ediciōnem istam Wittebergensem adornavit
Johannes Jonas : alia prodit *Leua* 1564. 4. Tom. f. &
ibi 1612. v. 11. vol. f. Cæterum longè plura
Lutheri scripta enumerat Simlerus Biblioth. Ti-
gurin. p. 484. ejusque pro more excursor Bois-
lardus Leon. illustr. vir. part. 111. p. 210. qui sin-
gula Lutheri Opuscula juxta temporis ordinem,
quo scripta vel edita sunt, recensent : utique ta-
men parum accuratè : Nos itaque certiores tem-
poris notas aliunde ut plurimum apposuimus. De-
nique innumera sunt, quæ Germanicè edidit Lu-
therus, quæque cum vernaculis Operum Latino-
rum versionibus in unum collecta prodierunt *Wit-*
teberga 1551. x. 11. vol. f. scripta, utpote ad rem
notam parum spectantia, hic loci missa facere
consultum duximus.

SOLI DEO GLORIA.

FINIS.

INDEX



INDEX SCRIPTORUM

ALPHABETICO-CHRONOLOGICVS.

SCRIPTORES GENTILES PRÆMISSO HOC SIGNO †
denotantur. Littera A Appendicem notat.

JESUS CHRISTUS Dominus no-
ſter Pagina 3

A.

	Clar. en.	Pag.
A Bbo Floriacenſis	970	410
Abbo Parisienſis	380	396
Abdias Babylonius	59	12
Abercius Hierapolit.	164	29
Abſolon	1210	490
Acacius Berœenſis	430	332
Acacius Caſarienſis	340	110
Acacius CP.	471	258
Acacius Meliten.	431	233
Aca Hagulindem.	705	337
Achnas Presbyteri	59	12
Achardus Clarevallenc.	1140	462
† Acta Pilati	33	18
Adalardus	822	367
Adamanus Scôrus	679	318
Adamus Bremenſis	1080	434
Adamus Goddamus	1330	39 A2
Adamus Præmoenſtræ	1160	472
Adelboldus	1008	418
Adelmannus	1048	422
Ademarus	1030	419
Adedeſtus Papa	672	327
Ado Viennenſis	819	389
Adrevaldus Floriac	890	397
Adrianus	413	257
Adſo	980	411
Ægidius Chanceries	1433	74 A.
Ægidius Romanus	1196	521
Ægidius Abbas	114	278
Ægil	218	365
Ælricus	980	412
Ælmoſus	1105	445
Æneas Gatzus	427	264
Æneas Parisienſ.	819	383
Æneas Sylvius, vid. Pius II.		
Ænrius Herodanus	319	119

	Clar. an.	Pag.
Agapetus CP.	527.	284
Agapetus I. Papa	535	288
II. Papa	946	408
Agapetus Rhodiens.	457	254
Agatho Biblioth. CP:	630	329
Agatho Papa	679	327
Agnellus	535	294
Agobardus	819	362
Agrippa Caſſor	132	25
Alfredus Rievallenc.	1150	468
Almoſus Floriac.	1001	418
Almoſus Parisienſ.	872	393
Alanus de Insulis	1151	469
Alter junior	1225	492
Albericus Bergomenſ.	1350	30 A.
Albericus Calinenſis	1057	427
Albertinus Muſſarus	1320	15 A.
Alberus Aquenſis	1120	455
Albertus de Argencinis	1378	48 A.
Albertus Crauzius	1504	133 A.
Albertus Magnus	1260	506
Alberus Patavinus	1316	13 A.
Alberus Stadenſis	1266	506
Albinus Alcuinus	780	349
Althelmus	800	328
Alexander Alexandrinus	315	89
Alexander Carpentarius	1429	71 A.
Alexander Caſarienſ.	212	48
Alexander de S. Elpidio	1312	10 A.
Alexander de Hales	1230	495
Alexander Hierapolit.	431	235
Alexand. de unola Tanti	1467	100 A.
Alexander Neckam	1225	491
Alexander II. Papa	1062	429
I II. Papa	1159	470
IV. Papa	1254	501
VI. Papa	1492	120 A.
Alexius Aſtinenſis	1166	473
Alexius Melitenſis	1512	137 A.
Alexius Studita	1025	419
Almoſus Spina	1459	96 A.
Alfonſus		

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Page.		Clar. an.	Page.
Alfonſus Toſtaty	1414	75 A.	Anſelmus Leod.	1049	413
Alfonſus Vargas	1358	34 A.	Anſelmus Lutecſ.	1071	431
Alfonſus de Zamora	1506	115 A.	Antheon Aſin.	484	261
Alfredus Rex	871	393	Anchimus CP.	535	187
Algerus Leodiſenſ.	1150	460	Antiochus Monach.	614	335
Alphanus Salernitanus	1057	428	Autiochus Ptolemaeanus	401	203
Alvarus Cordubenſ.	847	382	Antipater Boſtreſenſ.	460	155
Alvarus Pelagijs	1540	15 A.	† Antonius Imperat.	161	45
Alypius Presbyt.	430	135	Antonius Abbas	330	127
Amalarius Metenſis	812	358	Anconius Andicaſ	1108	9 A.
Amalarius Trevircoſ.	810	358	Anconius de Baloch	1480	107 A.
Amatus Caſinenſis	1070	431	Anconius Bonifinius	1495	124 A.
Ambroſius Alexand.	250	61	Antonius Bonitus	1501	132 A.
Ambroſius Alexand. jun.	392	167	Antonius de Burgos	1507	135 A.
Ambroſius Autpetteus	760	345	Antonius de Buzio	1398	48 A.
Ambroſius Camaldulenſ.	1440	85 A.	Antonius Florent.	1446	87 A.
Ambroſius Mediolan.	374	148	Antonius Hopocamus	437	240
Amedeus	1144	465	Antonius Meliſſa	1140	465
† Ammianus Marcellinus	380	199	Antonius Nebrifſenſ.	4883	116 A.
Ammon Abbas	530	1. 7	Antonius de Padua	1210	493
Ammonius Alexand.	210	52	Antonius Puccius	1514	158 A.
Amphilochius Iconienſ.	370	142	Antonius de Roſellis	1450	91 A.
Amulo Lugd.	841	374	Antonius Trombeta	1501	131 A.
Anaſtaſia Romana	301	80	Apelles Hæreticus	188	38
Anaſtaſius Abbas	741	343	Apollinaris Hierapolit.	170	32
Anaſtaſius Biſliothecarius	870	392	Apollinaris Senior	362	125
Anaſtaſius Monachus	615	385	Apollinaris Junior	370	141
Anaſtaſius I. Papa	198	175	Apollonius	191	38
II. Papa	496	267	Aponius	680	318
IV. Papa	1153	469	Appton	196	44
Anaſtaſius Presbyt.	655	345	Apriſius	540	189
Anaſtaſius Sinaita	561	296	Aquila Ponticus	118	24
Anaſtaſius Sinaita jun.	599	307	Aquilius Severus	360	114
Anatolius Alexand.	170	71	Arabiſmus	196	44
Anatolius CP.	449	252	Arator	544	290
Andreas Barbatius	1467	98 A.	Archardus	1140	462
Andreas Craynenſis	1480	108 A.	Archelaus	178	72
Andreas Cæſarienſis	500	268	Archiphus	690	330
Andreas Cretetiſis	615	319	Ardo Mazagius	836	370
Andreas Horne	1320	15 A.	Aterhas Cæſar.	540	158
Andreas Novocaſtreſis	1301	4 A.	Aſtides Arhenienſ.	213	24
Andreas de Petra	1434	73 A.	Aſito Pellax	136	25
Andreas Samocærenſ.	431	251	Aſius Hæreticus	315	90
Andronicianus		308	Armandus de bello viſu	1296	522
Andronicus Camitenus	1156	470	Arnaldus Tanacon.	1337	11 A.
Anſtonicus CP.	1327	17 A.	Arnobius Aſer	303	80
Angelus de Clavaſio	1480	106 A.	Arnobius Jun.	461	255
Angelomus	856	385	Arnoldus Boſtius	1489	118 A.
Angradus	699	330	Arnoldus Carnotenſ.	1162	472
Anianus	401	202	Arnoldus Halberſt.	1011	419
Anianus	507	272	Arnoldus Lubecenſ.	1109	439
Anianus Celedentiſis	415	216	Anſulphus Luxovienſ.	1141	464
Anonymus de Act. Felſe.	102	43	† Ariamus Philoſophus	147	44
Alter de rebayſeiza. Hæret.	253	67	Aſenſius CP.	1255	495
Alzer Chronicographus	501	271	Aſclepiades Trallienſ.	484	262
Aker Panopolia	700	331	Aſclepius Aſer	440	246
Alter, Author Chriſt. lib.	510	279	Aſterius Menevenſ.	890	317
Alii plures incerte ætatis		308	Aſterius Amaſianus	401	201
† Anonymus Nicomediſenſ.	301	198	Aſterius Ariarius	330	107
Anon. Hænt. IV. vit. ſcript.	1106	446	Aſterius Urbanus	138	37
Anna Comnena	1118	452	Aſtelianus	1317	14 A.
Anſcarius Bremenſ.	850	368	Athanaſius Alexandr.	326	100
Anſcilius Lobienſ.	828	367	Athanaſius Presbyt. Alex.	451	22
Anſelmus Cantuar.	1093	418	Athenagoras	277	36
Anſelmus Havelberg.	1149	466	Athenogenes	196	44
Anſelmus Laudun.	1101	445	Atticus CP.	466	209

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Pag.
Atto Vercellens.	945	408
Audensis	360	124
Audonensis	640	321
August. Triumph. Ancos.	1190	517
Augustinus Casertensis	596	507
Augustinus de Roma	1419	66 A.
Augustinus Hipponensis	596	163
Augustin. Patric. Poienz.	1481	115 A.
August. Patricius Senensis	1480	105 A.
Augustinus Ticinensis	1500	116 A.
Avicus Vicenensis	490	261
Aurelius Beandolius	1488	118 A.
Auxilius	894	599

B:

B Acharius	440	141
Bacchylus Corinth.	196	43
Baldricus Tornac.	1097	442
Baldricus Dolensis	1114	443
Baldus Ubaldus	1380	44 A.
Baldvinus Cantuar.	1085	478
Baltasar del Rio	1515	157 A.
Baptista Manruat.	1501	150 A.
Baptista Salvis	1480	106 A.
Baptista Trovama	1480	106 A.
Bartholomaeus Syrus	1	35
Bartham Calaber	1340	22 A.
Barthabas Apostolus	34	9
Bartholomaeus Albicius	1372	42 A.
Bartholomaeus de Fufinas	1140	464
Bartholom. à S. Concordia	1351	20 A.
Barthol. de Glanvillà	1360	38 A.
Barthol. Platina	1474	105 A.
Barthol. de Urbino	1545	26 A.
Basilides, Gnosticus	111	22
Basilus Achidenus	1155	470
Basilus Ancyranus	347	114
Ancyranus alre	787	351
Basilus Ciliæ	497	267
Basilus Macedo Imp.	867	390
Basilus Magnus	370	45
Basilus Sebasticus	448	251
Basilianus Ephes.	448	251
Beda Venerab.	701	314
Bellarot	550	291
Benedictus Abbas Ariani.	801	356
Benedict. Abbas Calmend.	510	285
Benedictus II. Papa	684	330
III. Papa	855	385
IV. Papa	900	399
VI. Papa	972	411
VII. Papa	975	411
VIII. Papa	1012	419
XI. vulgò XII. Papa	1335	21 A.
XIII. Papa	1394	47 A.
Berno Cardinalis	1085	435
Betengarius	1035	420
Bereugolus	1110	447
Bernardinus Aquilanus	1480	107 A.
Bernardinus de Bussis	1480	107 A.
Bernardinus de Caravai.	1492	120 A.
Bernardinus Senensis	1416	70 A.
Bernardinus Tomitanus	1480	107 A.
Bernardus Bafius	1507	135 A.
Bernardus Clavealt.	1115	448

Bernardus Dapifer	1362	40 A.
Bernardus Guido	1323	16 A.
Bernardus Morlanensis	1140	468
Berno Lugienus	1014	419
Bertharius	857	385
Bertholdus Constant.	1066	429
Bertramus, five Rarramus	840	573
Bertrandus de Cast-dei	1160	472
Bertrandus de Turre	1519	14 A.
Beryllus Boitren.	230	62
Bessation Cardin.	1436	76 A.
Boethius	510	274
Bonacursus Mediol.	1165	475
Bonaventura Brocard.	1260	506
Bonaventura Cardin.	1255	505
Bonaventura Patavinus	1377	43 A.
Bonifacius de Ceva	1501	42 A.
Bonifacius Mogunt.	728	339
Bonifacius I. Papa	418	217
II. Papa	530	284
IV. Papa	606	314
V. Papa	620	316
VII. vulgò VIII.	1294	520
IX. Papa	1389	46 A.
Bonifacius Simonera	1490	120 A.
Botomus Buriensis	1410	61 A.
Brailio Casaraug.	627	318
Brigita	1365	40 A.
Bruno Astenus	1086	436
Bruno Carthusian.	1086	435
Bruno Heribopol.	1035	420
Burchardus Wormati.	996	415

C:

C elestinus I. Papa	425	217
II. Papa	1145	465
III. Papa	1191	479
Celestinus Hæreticus	407	209
Cæsarius Agelat.	502	272
Cæsarius Naz. frater.	562	141
Cæsarius Heisterbac.	1225	494
Caius Presbyter	210	47
Callistus C.P.	354	31 A.
Callistus II. Papa	1119	458
III. Papa	1455	94 A.
Candidus	156	46
Candidus Arianus	364	128
Candidus Haurus	497	267
Capeolus Carthagi.	411	235
Carolus Fernandus	1486	116 A.
Carolus Magnus	768	345
Cassiodorus	514	277
Catharina Bononiensis	1438	79 A.
Catharina Senensis	1567	40 A.
† Celsus	350	45
Ceolfildes Abbas	680	318
Cercallus, altulens.	487	263
Cerintus Hæret.	80	17
Chalcidius	330	106
Charisius Presbyter	431	233
Christianus Druthmarus	840	372
Chrodogandus	742	348
Chromatius	401	205
Chrysippus Presby.	455	358

N

Chaudarius

Index Scriptorum.

Claudius Mamertus
 Claudius Securus
 Clemens Alexand.
 Clemens Romanus
 II. Papa
 III. Papa
 IV. Papa
 V. Papa
 VI. Papa
 Cogitofus
 Columba
 Columbanus
 Commodianus
 Conantius
 Conon
 Conradus de Marbureh
 Conradus Monachus
 Conradus Ursipugent.
 Conflacius Calenensis
 Constant. Hecumenop.
 Constantinus Lichudes
 Constantinus M. Imp.
 Constantinus Manabiles
 Constant. Meliteniot.
 Constantinus Papa
 Constant. Porphyrogenu
 Constantius Lugdun.
 Cornelius Papa
 Cosmas Hierocol.
 Crefconius Afar.
 Cummeneus Albus
 Cummianus
 Cuthbertus
 Cyprianus Benetus
 Cyprianus Carthag.
 Cypre. vice Cantar. Script.
 Cyillus Alexandrinus
 Cyillus Hierofolym.
 Cyrillus Scythopol.
 Cyrus Alexandinus
 Cyrus Alexandr. alter

D₁

D Azizus Mediolan.
Dacrianus
† Damascius
Damascius Papa
Damianus Cassius
David de Augusta
Demetrius Chyrolor.
Demetrius Cydonius
Demetrius Tomicius
Deodivinus Leodivinus
Defidius Cadutensis
Diadochus Photie.
Didymus Alexand.
Dinus Mugellanus
Diodorus Tabyr.
Diodorus Tartenis
Dionysius Alexandrin.
Dionysius Areopagita
Pseudo-Dionysius
Dionysius Carthusianus
Dionysius Corinthus
Dionysius Exiguus

Clas. en.	Pag.
462	156
820	166
192	40
64	23
1046	422
1187	479
1265	508
2405	8 A.
1342	26 A.
530	285
560	295
589	302
326	305
633	319
601	313
1230	494
1290	520
1215	491
1072	412
1150	457
1058	429
316	95
1150	467
1276	511
708	357
911	404
440	245
21	61
730	330
600	330
660	326
640	331
740	343
3511	136 A.
2438	63
1446	291
412	114
350	214
555	294
460	255
620	316
527	284
	353
540	309
366	129
2506	134 A.
1250	500
1430	71 A.
1357	32 A.
1193	480
1045	412
629	318
450	252
370	145
1301	7 A.
278	72
378	82
254	68
50	12
362	125
1459	91 A.
170	32
533	280

Dionysius Papa
Dominicus Gradentis
Donatus Afer
Donatus Boffius
Dorotheus Archimandrita
Dorotheus Marclanop.
Dorotheus Tyrius
Dracontius
Drogo
Ducas
Dungalus
Dionitarius Cantuar.
Durandus à S. Portland
Durandus Troanenſis
Dynamius Panicius

F

E Admerus Cantuar.
Earnulphus
Ebo Remensis
Eberhardus Alahemfis
Ecbertus Eborac.
Ecbertus Schonhang.
Ecclesia Vien. & Loydun.
Edmundus Rich.
Eginhardus
Elias de Conida
Elias Cretensis
Eligius Lemovicenfis
Elizabeth Schonhang.
Emanuel Imp. CP.
Engelbertus
Euodius
Euphrasim Syrus
Ephraemius Antiochenus
Epiphaneus Hæreticus
Epiphanius CP.
Epiphanius Cacanenfis
Epiphanius Conftantiensis
Epiphanius Cyprius
Epiphanius Scholasticus
Erichinfridus Abbas
Emmenricus
Elias Abbas
Ethe rius feu Hæterius
Ethelwvverds
Eufas Cyprius
Eutricus Antiochod.
Evagrius Antioch.
Evagrius Ponticus
Evagrius Scholasticus
Evagrius alter
Evastus
Eucherius Lugdunen.
Eudocia Augusta
Eugenius Carthag.
Eugenius II. Papa
III. Papa
IV. Papa
Eugenius Tokranus
Eugippius
Eugippius Africanus
Eugippius Lucullan.
Eulogius Alexandr.
Eulogius Cordubensis

Clas. an.	Pag.
139	70
1048	435
139	106
1489	119 A.
601	353
431	355
303	82
440	242
1123	459
1455	92 A.
821	366
961	409
1120	14 A.
1070	451
593	353
1121	457
1115	448
816	164
1305	8 A.
72	141
1154	478
177	17
1214	456
814	164
1190	479
787	351
640	110
1154	478
1184	495
1297	51
511	276
370	114
126	281
1220	23
520	279
787	351
363	130
870	393
510	274
1011	419
850	383
371	144
783	350
980	411
1410	71 A.
820	391
388	164
380	158
594	305
430	331
181	301
414	138
421	112
480	260
814	367
1145	466
1431	72 A.
461	324
1040	421
553	295
511	255
181	209
547	181
†	Estuapic

Index Scriptorum.

Clar. an.	Pag.
† Eunapius Sardianus	280 199
Eunomius hæreticus	360 120
Eudodius Ulasensis	420 221
Eusebius Alexandrinus	259 70
Eusebius Pamphilus Cæsari.	315 91
Eusebius Doriæns.	448 150
Eusebius Emisenus	340 111
Eusebius alter	401 201
Eusebius Nicomed.	324 98
Eusebius Vercellens.	354 118
Eusebius Thessalonici.	601 313
Eustasius Abbas	610 311
Eustathius Andioch.	325 93
Eustathius Epiphan.	496 267
Eustathius Basil. Insuperis	440 241
Eustathius Thessalonici.	1170 475
Eustratius CP.	560 194
Eustratius Nicænus	1110 446
Eutropius Presbyt.	430 223
Eutropius Valent.	599 308
Euthalius	396 175
Euthenius	431 224
Euthymius Zigabenus	1116 451
Eutyches Presbyt.	448 250
Eutychius Alexandr.	933 407
Eutychius CP.	553 292
Euzoius Arianus	366 130
Ezechiel Tragicus	190 58

F.

Facundus Hermianens.	540 288
Falidius Priscus	410 221
Falredus Clarevall.	1161 472
Fauftinus Diaconus	384 161
Fauftus Apollon.	484 261
Fauftus Cassinensis	606 314
Fauftus Reicens	472 259
Felixus Sarideus	1494 121 A.
Felix Croilandenſis	715 338
Felix III. Papa	483 261
IV. Papa	526 281
Felix Tolercius	693 350
Fetrolus	553 295
Finus Hadrianus	1503 133 A.
Flemilius	135 61
Flavianus Andiochi.	381 160
Flavianus CP.	447 249
Flaccus Alcuinus	780 349
Florus Monachus	760 345
Flavius Blondus	1440 85 A.
Flavius Dexter	388 164
Flodoardus	940 407
Florentius & igonſens.	1118 453
Florus Magister	837 378
Folmarus Abbas	1166 472
Fotomofus Papa	891 393
Fortunarianus Afet	340 111
Franciscus Aliffas	1208 489
Franciscus Georgius	1501 131 A.
Franciscus Mayronius	1135 11 A.
Franciscus Petrarcha	1550 29 A.
Franciscus Ximenius Card.	1506 134 A.
Francisc. Ximen. Elnenſ.	1400 49 A.
Frotharius	814 364
Franciscus Zabarella	1400 49 A.

Fransco Abbas Afflig.
 Freculphus
 Fredegarius Scholaſt.
 Fridegodus Cantuar.
 Fractuofus
 Fulbertus Carnotens.
 Fulcherius Camorens.
 Fulcinius Lobienſ.
 Fulgentius Ferrandus
 Fulgentius Ruspensis

Clar. an.	Pag.
	1111
	840 447
	740 343
	960 409
	656 325
	1007 418
	1124 458
	965 410
	533 286
	507 272

G.

Gabriel Bartera	1470 101 A.
Gabriel Bicl	1480 105 A.
Galfredus Monument.	3151 469
Galfredus Vineauf.	1199 482
Gallus Abbas	830 319
Gallus Cliftencienſ.	1370 41 A.
Galterus Magalon.	1103 445
Gaudentius Elixienſis	587 164
Gauferius Caluſienſis	1060 419
Gaufredus Clarevall.	1148 466
Gaufredus Boufardus	1489 119 A.
Gaufredus Voſienſ.	1183 478
Gauterius, Cancellar.	1120 456
Gelaſius Cæſarienſis	380 153
Gelaſius Cyzicenus	476 259
Gelaſius Papa	492 264
II. Papa	1118 453
Gethius Andiochi.	132 62
Gennadius CP.	458 254
Gennadius Alret CP.	1453 93 A.
Gennadius Maſſilienſ.	495 266
Georgius Acriopolit.	1261 507
Georgius Alexander.	620 316
Georgius de Arimino	1357 33
Georgius Cedrenus	1057 418
Georgius Coreyrenſ.	1136 461
Georgius Coſtius	1460 99 A.
Georgius Elmactinus	1238 497
Georg. Gemſt. Plerho	1438 78 A.
Georgius Hamatolus	842 374
Geor. Hermonym. Charit.	1460 99 A.
Georg. Laodiceus	340 112
Georgius Lecapenus	1354 11 A.
Georg. Metochina	1276 512
Georg. Moſchamper	1276 512
Georg. Nicomedienſis	880 396
Geor. Pachymeres	1180 514
Geor. Phraſa	1412 69 A.
Georgius Piſides	640 310
Georg. Scholaſtus	1433 77 A.
Geor. Scholar. Patr. CP.	1453 93 A.
Georgius Synellus	792 351
Georgius Trapezunt.	1440 80 A.
Georgius Xiphilinus	1191 480
Gerardus Landrianus	1433 74 A.
Gerardus Magnus	1370 41 A.
Gerardus Odonis	1329 17 A.
Gerardus à Nazareth	1140 464
Gerardus Sueffion.	932 406
Gerardus Zurphar.	1590 46 A.
Gerbertus, vid. Silveſt. II.	
Germanus CP.	715 358
CP. jun.	1118 493

N

Germanus

Index Scriptorum.

	Clas. an.	Page.		Clas. an.	Page.
Germanus Parisiens.	555	293	Guilielmus Durantes	12. 6	516
Gertrudis Monialis	1251	500	Guilielmus Durantes jun.	1311	1. A.
Gervasius Cantuar.	1201	466	Guilielmus Houyelandus	1457	94 A.
Gervasius Ciceritensis	1159	471	Guilielmus Lindwood	1423	68 A.
Gervasius Tilberiensis	1210	490	Guilielmus Major	1290	519
Gilbertus Folioch	1149	466	Guilielmus Mandagoras	1301	6 A.
Gilbertus Potretanus	1145	466	Guilielmus Malmisbouriens.		
Gilbertus Tornacensis	1270	509	vid. 3 illelmus		
Gildas Badonicus	581	300	Guilielmus de Nanglaco	1301	6 A.
Gildas alter	820	366	Guilielmus Neubigenfis	1195	480
Gillebertus Westmonast.	1101	441	Guilielmus Ocham	1330	18 A.
Gillebertus Limicenf.	1110	446	Guilielmus Parisiensis	1218	494
Giraldus Cambrensis, vid.			Parisienfis jun.	1305	8 A.
Sylvefter			Guilielmus Pezaldus	1272	510
Gillebertus	1048	412	Guilielmus de Selignaco	1206	438
Glaber Rodolphus	1045	412	Guilielmus Tyrion	1174	477
Gobelinus Persona	1428	65 A.	Guilielmus Thorn	1386	433
Godfridus Colon.	1237	497	Guilielmus Vorlongus	1450	92 A.
Godhardus	1002	418	Guimundus	1066	430
Godfridus Vindocin.	1110	447	Guntherus Monachus	1230	490
Godfrigus Vitricenfis	1170	475			
Gordianus	540	290	H.		
Gorcelinus	1096	439	Adrianus I. Papa	772	347
Goteschalvus	840	371	II. Papa	807	391
Gorbertus	1002	418	IV. Papa	1154	469
Gatarius	1131	461	Haironus	1507	9 A.
Gregentius	470	257	Hallegarius	816	365
Gregorius Abulphar.	1284	511	Hartmarus Monachus	872	394
Gregorius Acindynus	1340	23 A.	Haro Basilensis	811	358
Gregorius Anglochenus	570	298	Haymo Haymo Halberstat.	841	373
Gregorius Atrimint.	1357	33 A.	Hectus five Hecto	814	364
Gregorius Baricus	570	322	Hiddius	720	339
Gregorius Caesar. Presbye.	940	407	Hegclippus	170	33
Greg. Cyprius Patr. CP.	1284	316	Hegelippus alter	374	318
Gregor. de Heimburg	1460	98 A.	Helias Hierosolym.	881	396
Gregorius Melifinus	1440	81 A.	Helinandus Monachus	1212	491
Gregorius Nazianzen.	370	139	Heliodorus Antiochenus	440	241
Gregorius Neocesar.	254	67	Heliodorus Presbyter	340	312
Gregorius Nyssenus	370	132	Helladius Caesariensis	378	153
Gregorius I. Papa	590	303	Helladius Tarsensis	411	234
II. Papa	715	337	Helmoldus	1165	473
III. Papa	731	342	Helvidius	382	161
IV. Papa	828	367	Henricus Bebelius	1489	118
V. Papa	996	415	Henricus de Gandavo	1280	314
VII. Papa	1073	432	Henricus Gorecomius	1460	59 A.
VIII. Papa	1187	479	Henricus Harphaus	1468	100 A.
IX. Papa	1237	494	Henricus de Haffia	1418	65 A.
X. Papa	1271	509	Henricus Huntingdon.	1350	469
XI. Papa	1370	42 A.	Henricus de Kalebellein	1431	74 A.
XII. Papa	1406	58 A.	Henricus Knighon	1395	47 A.
Gregorius Palamas	1354	31 A.	Henricus Rehdorf	1361	39 A.
Gregorius Tutenensis	573	298	Henricus Remensis	1370	476
Guido Corbeteus	1070	431	Henricus de Segusio	1162	508
Gualterus Burleus	1357	22 A.	Henricus Sero	1301	6 A.
Gualter. Hemingford.	1330	19 A.	Henricus Suso	1290	520
Gualterus Mapes	1210	490	Henricus de Urimaria	140	25 A.
Guericus Abbas	1140	463	Heraudus Tutenensis	855	383
Guibertus Abbas	1108	441	Heraclianus		308
Guido Abbas	1290	520	Heraclides	401	205
Guido Balfius	1283	515	Heraclitus	196	44
Guido de Perpiniano	1330	19 A.	Heraclitus	887	397
Guido Carthus.	1120	455	Herigenus Lobienf.	990	414
Guilielmus Abbas Rhem.	1140	463	Hermannus Contractus	1040	421
Guilielmus de S. Amore	1253	500	Hermannus de Leibeke	1414	63 A.
Guilielmus de Haldenfel	1337	22 A.	Herman. ex Judæo Christ.	1116	451
Guilielmus Bibliothecar.	890	395	Hermas Pastor	65	15

Hermes

Index Scriptorum.

Clar. an.	Pag.
Hermes Presbyter	336 25
Hermes Trimegistus	320 25
Hermias.	377 37
Hermolaus Barbarus	1480 106 A.
Hervaeus Leod.	1201 436
Herveus Dolenis	1130 459
Herveus Natalis	1312 11 A.
Herveus Remensis	900 399
Helychius Aegyptius	296 77
Helychius Cl.	398
Helychius Hierosolym.	601 312
Helychius Salonit.	418 218
Heterius Unamensis, vid. Eschicus	
Hettius	814 364
Hieracas Hareticus	302 60
† Hierocles	302 298
Hieronymus Donatus	1494 121 A.
Hieronymus de S. Fide	1412 61 A.
Hieronymus Praguf.	1400 33 A.
Hieronymus Savonarola	1480 109 A.
Hieronymus Stridonensis	378 453
Hilario Monachus	1450 92 A.
Hilariion	397 175
Hilarius Arelatensis	430 231
Hilarius Diaconus	354 119
Hilarius Pictaviensis	354 116
Hilarius Papa	461 255
Hildebertus de Lavard.	1097 439
Hildegardis	1170 476
Hilidinus	814 364
† Himerius	361 399
Hin. marus Laudun.	856 384
Hincmarus Remensis	815 377
Hippolytus Portuensis	220 48
Hippolytus Thebanus	935 406
Honoratus Massil.	490 263
Honorius Augustodun.	1130 459
Honorius I. Papa	616 317
II. Papa	1124 459
III. Papa	1216 498
Honorius IV. Papa	1285 516
Hormidas Papa	514 278
Hofius Cordubensis	316 97
Hubaldus	916 405
Hugo de S. Caro	1245 499
Hugo Cluniacensis	1045 411
Hugo Dieris	1077 414
Hugo Etherianus	1177 477
Hugo Flaviniac.	1101 444
Hugo Floriac.	1120 456
Hugo Lingonens.	1030 419
Hugo Ptarensis	1313 11 A.
Hugo Salvaticensis	1164 463
Hugo Turonensis	1020 419
Hugo de S. Victore	1110 456
Hugolinus Ostiensis	1207 489
Haldericus	860 390
Humbertus Cardin.	1054 425
Humbertus de Romanis	1154 501

I.

Jacobus Almainus	1502 133 A.
Jacobus Apostolus	31 7
Jacobus de Benedicis	1501 7 A.
Jacobus Gnyrtodius	1483 115 A.

Clar. an.	Pag.
Jacobus de Lantana	1317 14 A.
Jacobus Magni	1400 49 A.
Jacobus Nibenus	355 100
Jacobus de Paradiso	1457 94 A.
Jacobus Piccolominus	1460 98 A.
Jacobus de Virriaco	1220 492
Jacobus Perezus	1468 101 A.
Jacobus Sprengus	1495 125 A.
Jacobus de Voragine	1290 518
Jacobus Witschlingius	1494 113 A.
Jbas Edelicus	456 140
Jdarius Clarus	383 162
Jdarius Lemicens.	445 149
Jesse Ambianensis	790 353
Ignacius Diaconus CP.	810 357
Ignarius Martyr	101 20
Ignarius Patr. CP.	847 332
Idelfonius	6 7 385
Ingulphus	1076 433
Innocentius I. Papa	402 206
II. Papa	1130 460
III. Papa	1198 487
IV. Papa	1243 498
V. Papa vid. Pch. de Tarantasia	
VI. Papa	1352 31 A.
VII. Papa	1484 115 A.
Joachimus Calaber	1201 437
Joannes Aegates	485 261
Algirius	1227 494
Anagnosta	1430 71 A.
Joannes Anasienus	1440 52 A.
Andreas	1356 21 A.
Auxiochenus	427 219
Alter	477 260
Alter	1620 316
Alter	1350 467
Alter	1434 7 5 A.
Apostolus	31 8
de Argamantes	1501 132 A.
Argyropulus	1450 92 A.
Aventinus	1512 26 A.
Joannes Baconus	1329 17 A.
Bapt. Gargha	1513 138 A.
Badolius	1522 16 A.
Beccus five Vecchi	1276 510
de Beke	1350 30 A.
Beleth	1162 472
Blarus	1496 126 A.
Bromiardus	1390 46 A.
Brompton	1198 480
de Burgo	1185 45 A.
Burgundio	1148 465
Joannes Cefaraugust.	635 335
Calderinus	1360 37 A.
Camenzia	904 404
Camierus	1199 482
Canales	1450 92 A.
Cananus	1422 68 A.
Canon	1519 48 A.
Cantacuzenus	1542 25 A.
Capistranus	1443 82 A.
Cappavius	1450 89 A.
Capnio, vid. Reuchlinus	
Capreolus	1415 63 A.
Carpachius	701 114
N 3	Callianus

Index Scriptorum.

	Clas. an.	Pag.
Cassianus	424	227
Caluensis	915	405
Chrysostomus	398	175
de Circeo	1476	103 A.
Cinnamus	1160	472
Climacus	564	297
CP.	517	278
CP. alter	712	337
Comubiensis	1170	474
Joannes Damascenus	730	540
Joannes de Deo	1247	499
Joannes Diaconus Rom.	875	394
Duns Scotus	1301	3 A.
Joannes Erigena	853	385
Euchaitensis	1054	415
Joannes Eugenius	1418	78 A.
Joannes Filicamensis	1018	419
Joannes Friburgensis	1302	7 A.
Joannes Geilerus	1494	121 A.
Gerfon	1404	54 A.
Gerundenfis five		
Piclarensis	584	302
Joan. de S. Geminiano	1244	499
Joan. Gualanus	1260	506
Joan. Gobelinus	1458	96 A.
Joannes Groffus	1411	62 A.
Joannes de Hexam	1160	471
Joan. Hierosolymitanus	586	162
Joannes Hierosol. alter	842	374
Honfcanus	1348	26 A.
Hufi	1401	55 A.
Joannes Jejunator	585	301
Jacobit. Part.	1440	81 A.
de Janduno	1338	22 A.
Jovian. Pontanus	1495	125 A.
de Imola	1425	69 A.
Joannes Larebutius	1406	59 A.
Joannes Lydgatus	1440	80 A.
Lud. Vivaldus	1501	130 A.
Lud. Vives	1501	129 A.
Lugdunensis	1112	448
Lyddenfis	1194	430
Joannes Malela	601	311
Maria de Monte	1313	137 A.
Maxentius	520	280
Meder	1501	131 A.
Mofchus	630	319
Naucletus	1500	126 A.
de Neapoli	1315	12 A.
Nider	1431	72 A.
Joannes Paleonydorus	1496	126 A.
Philoponus	601	311
Phocas	1185	478
Joannes I. Papa	523	181
II. Papa	532	186
IV. Papa	640	321
VII. Papa	705	337
VIII. Papa	872	394
IX. Papa	898	399
X. Papa	915	405
XII. Papa	956	409
XIII. Papa	965	410
XV. Papa	986	414
XIX. Papa	1276	511
XX. Papa	1316	12 A.
XXIII. Papa	1410	62 A.

	Clas. an.	Pag.
Pariscensis	1290	518
Peachamus	1278	512
Picus Mitandul.	1484	115 A.
Plufadenus	1450	92 A.
de Polemar	1433	74 A.
Poggius	1410	67 A.
Patr. Antioch.	1150	467
Joannes de Rayru, vid. Joan.		
Climac.		
Raguficus	1453	74 A.
Raulinus	1479	105 A.
Reuchlinus	1494	112 A.
Reysbrookius	1360	38 A.
Joannes Sapiens Cypariff.	1360	38 A.
Sarlaburicus	1172	476
Scholasticus, vid. Jo. Climacus,		
Alter CP. :	564	298
Scylitzes	1081	435
Semeca	1350	500
Stella	1505	234 A.
Joannes Talaia	477	160
Tambocus	1584	44 A.
Tareninus	1432	73 A.
Taulerus	850	30 A.
Teichemius	1483	113 A.
de Thiercerm.	1459	79 A.
Wickfus	1476	104 A.
Wickfus	1360	34 A.
Xiphilinus	1066	430
Zonaras	1113	452
Jobius Monachus	530	255
Joel Chronographus	1204	438
Jonas Aurelianensis	821	366
Jonas Hibernus	630	318
Jonas Fontellanensis	729	339
Jordanus Brixius	1433	74 A.
Jordanus de Saxonia	1223	494
Jornandes	552	292
Josephus Arabicus	1390	46 A.
Josephus Bryennius	1420	66 A.
Josephus Alexandrinus	869	392
Josephus Confessor	808	357
Josephus Judaeus	67	16
Josephus Methonensis	119	81 A.
Josephus Part. CP.	1416	64 A.
Irenaeus Lugd.	167	30
Irenaeus Tylius	444	248
Iliac	430	231
Iliacus Argyrus	1573	43 A.
Iliac Syrus	440	246
Iliac Armenus	1350	468
Iliac Lingonensis	859	390
Iliac Hierosol.	1434	76 A.
Ichylion Alexand.	451	252
Idorus Cordub.	410	211
Idorus Cnoiticus	450	25
Idorus Hippalensis	595	306
Idorus Mercator	830	369
Idorus Pelusiot.	412	214
Idorus Ruthenus	1438	78 A.
Judas Apostolus	31	8
Judas Theologus	202	47
Julianus Caesariensis	1426	69 A.
Julianus Coccis	457	254
Julianus Harecticus	420	219
Julianus Halicarnass.	510	274
† Iulianus		

Index Scriptorum.

	Cler. an.	Pag.
† Julianus Nep.	361	199
Julianus Pomerius	498	168
Julianus Tolcan.	680	319
Julius Africanus	220	55
Julius Cassianus	174	35
Julius Flimicus	340	110
Julius I. Papa	337	109
Junilius	550	191
Justinianus Imp.	527	181
Justinianus Valent.	529	184
Justinus Martyr	140	17
Justinus Siculus	484	161
Iustus Ogeilicanus	519	484
Iustus à Tiberiade	90	17
Iustus Tolcanus	633	519
Ivo	1092	437
Juvenalis Hierosol.	431	431
Juvenius Presbyter.	330	106

L

L Acanthus	303	81
Lambertus Atrebat.	1094	439
Lambertus Schafius.	1077	431
Lanfrancus Cantuar.	1070	410
Laonicus Chalcondylas	1468	100
Laurent. Justinianus	1431	71 A.
Laurent. Novatensis	507	171
Laurentius Valla	1440	81 A.
Leander Hispalens.	585	301
Leidradus	798	313
Leo I. Papa	440	143
II. Papa	682	330
III. Papa	795	351
IV. Papa	847	381
VII. Papa	916	407
IX. Papa	1049	421
X. Papa	1513	137 A.
Leo Achridenus	1051	415
Leo Bithuricus	453	1153
Leo Grammaticus	1013	419
Leo Ostiensis	1101	443
Leo Sapiens Imp.	886	396
Leonardus Aretinus	1420	66 A.
Leonardus de Utino	1444	87
Leontius Arabifsi		308
Leontius Artlar.	461	155
Leontius Byzant.	590	303
Leontius Cyprius	590	105
Leporius	420	111
† Libanius	360	193
Libertus Diaconus	553	321
Libertus Dignus	715	358
Libellus Synodicus	880	195
Libertus Papa	352	116
Lichianus	584	301
Linus Papa	64	15
Lucas Evangelista	49	11
Luc. Legion. five Tuden.	1216	497
Lucas Abbas	1140	463
Lucas Chryfoberges	1155	470
Lucianus Antioch.	1294	76
Lucianus Byzant.	457	254
† Lucianus Epicureus	176	45
Lucianus Presbyter	415	116
Lucifer Calaritan.	354	118

	Cler. an.	Pag.
Lucius Arlandus	371	144
Lucius Charinus		308
Lucius II. Papa	1144	469
III. Papa	1181	478
Lucius de Strignano	1168	41 A.
Lungerus	802	356
Lupoldus five Ludolphus Bamberg.	1340	15 A.
Ludolphus Saxo	1350	10 A.
Lugdun. & Vienn. Ecclesia	177	57
Luitprandus Cremon.	946	408
Lupus Seivatus Abbas	850	363
Lupus Tricassinus	416	119

M.

M Acanthus Aegypt.	373	145
Macarius Alexand.	373	161 A.
Macarius alier	373	148
Macarius Romanus	401	102
Macarius Anycranus	1430	71 A.
Macarius Antioch.	680	319
Macarius Maeris	1410	68 A.
Macrobius Afer	344	113
Magnes	350	114
Malachias Hibernus	1134	461
Malachias Hibernicus	1310	9 A.
Malchion Antioch.	170	71
Malchus Sophista	496	167
Manasse Remens.	1068	439
Manes Hæreticus	177	71
Manfredus Mediol.	680	118
Manuel Caloca	1160	38 A.
Manuel Charitopolus	1240	498
Manuel Chryfologus	1389	45 A.
Mantel Rhetor CP.	1500	126 A.
Maphæus Vegius	1448	88 A.
Marcellinus Comes	534	187
Marcellinus Eborac.	715	344
Marcellinus Presbyter.	384	161
Marcellus Anycranus	330	108
Marcellus S. Petri Discip.	50	12
Marcon Hæreticus	140	16
Marculphus	660	316
Marcus Ant. Sabell.	1490	119 A.
Marcus Benedicinus	606	314
Marcus Ephesus	346	76 A.
Marcus Eremia	401	101
Marcus Evangelista	40	11
Marcus Gazenus	401	106
Marcus Hydruntinus	750	344
Marcus Vigorius	1512	136 A.
Martianus Acorus	1059	419
Martinus Papa	881	396
Martinus Sanutus	1312	10 A.
Martinus Avenicensis.	581	199
Martinus Mercator	148	118
Martinius Ficinus	4180	112 A.
Martinius ab Ingen.	1584	44 A.
Martinius Panavinus	1314	16 A.
Martialis Lemovic.	70	16
Martinus Braccaten.	560	196
Martinus Lucherus	1517	138 A.
Martinus Magister	1473	101 A.
Martinus I. Papa	649	314
IV. Papa	1181	515

N 4

V. Papa

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Page.
V. Papa	1417	65 A.
Martinus Polonus	1277	512
Martinus Tironensis	375	152
Martyres Lugdunenses	177	37
Macronianus	385	162
Matthæus Apostolus	31	6
Matth. de Bapenheim	1480	105 A.
Matthæus Blatares	1335	21 A.
Matthæus Camariota	1453	91 A.
Matthæus Palmerius	1449	89 A.
Matthæus Paris	1210	498
Matthæus Vindocin.	1201	487
Matthæus VVestmonast.	1377	43 A.
Matthias Palmerius	1481	113 A.
Mauritius de portu Fild.	1501	132 A.
Mauritius Rothom.	1231	496
Maurus Ravenar.	649	325
Maximinianus CP.	431	254
Maximinius Antiarab.	431	254
Maximus	196	44
Maximus Alexandr.	380	159
Maximus Confessor	645	312
Maximus Cæsarang.	599	308
Maximus Monachus	1400	49 A.
Maximus Planus	1340	23 A.
Maximus Rhegiensis	433	257
Maximus Taurinensis	412	222
Mechthildis Montalis	1280	515
Messichus	1445	84 A.
Melertius Antioch.	360	124
Melertius Mopuest.	428	231
Melito Sardensis	170	32
Mennon Ephesin.	451	233
Mennas CP.	536	288
Metellus Tegerensis	1060	419
Methodius CP.	842	375
Methodius Tyrius	290	75
Metedorus		308
Metrophanes Smyrn.	858	389
Michael Alexandr.	869	391
Michael Anchialus	1167	474
Michael Angrianus	1381	44 A.
Michael Atraliara	1072	432
Michael Cæfenas	1316	13 A.
Michael Cesularius	1501	424
Michael Chouza	1204	487
Michael Franciscus	1494	124 A.
Michael Gfycas	1120	416
Michael de Mediolano	1480	108 A.
Michael Monachus CP.	878	395
Michael Pifellus	870	392
Michael Pifellus jun.	1050	423
Michael Syncellus	830	368
Michael Theofilon.	1160	472
Micologus	1080	434
Mileiades Rhetor	120	37
Minutius Felix	220	48
Modestus	176	36
Modestus Hierosol.	620	316
Montanus Hæreticus	171	33
Montanus Tokran.	531	285
Monaldus Beneventanus	1330	20 A.
Moschimus	457	154
Moses Barcephæ	990	414
Mufanus	176	36
Museus Massiliens.	458	155

	Clar. an.	Page.
Mutianus Sholasticus	550	291
N.		
N Auctarius	813	362
Nectarius CP.	1381	160
Nemefius Emiliensis	480	159
Nemius	620	316
Neophytus Presbyt.	1190	479
Nepos Aegyptius	244	62
Nestorius Hæreticus	418	229
Niceas	420	219
Nicephorus Blemmida	1255	502
Nicephorus Bryennius	1118	452
Nicephorus Callistus	1333	20 A.
Niceph. Charophylax	801	356
Niceph. CP.	806	356
Niceph. CP. alter	895	399
Niceph. Gregoras	1345	126 A.
Nicetas Byzact.	1120	456
Nicetas Choniates	1205	487
Nicetas Maronita	1201	487
Nicetas Paphlago	830	395
Nicetas Pectoratus	1050	425
Nicetas Scidas	1110	446
Nicetas Serron Heracl.	1077	454
Nicetius Tievrenf.	527	284
Nicias Monachus	601	314
Nicodemus	34	9
Nicodemus Abbas	1440	81 A.
Nicol. Avximanus Picerf.	1430	72 A.
Nicolaus Barianus	1494	121 A.
Nicolaus Cabasilas	1350	30 A.
Nicolaus Clarevall.	1152	469.
Nicolaus de Clemangis	1416	63 A.
Nicolaus de Cufa	1448	88 A.
Nicol. Dincheliphulius	1420	68 A.
Nicolaus Dionysii	1501	133 A.
Nicolaus Eymericus	1356	32 A.
Nicolaus de Gorham	1400	48 A.
Nicolaus Grammaticus	1084	435
Nicolaus Harapus	1270	509
Nicolaus Hydrunt.	1201	487
Nicolaus Lyanus	1310	15 A.
Nicolaus Methonens.	1090	437
Nicolaus Myticus	892	398
Nicolaus de Orbellis	1456	94 A.
Nicolaus Oream	1161	39 A.
Ni. Panormitanus, vid. Nic. Tudelchum		
Nicolaus I. Papa	858	386
II. Papa	1058	428
IV. Papa	1283	517
V. Papa	1447	88 A.
Nicolaus Simonis	1495	125 A.
Nicolaus Triverhus	1310	9 A.
Nicolaus Tudelchus	1423	70 A.
Nicon Armenus	961	410
Nilus Abbas	440	241
Nilus Cabasilas	1340	24 A.
Nilus Damyla	1400	49 A.
Nilus Doxopatrius	1043	412
Nilus Rhodius	1360	35 A.
Nithardus	843	376
Noemolus	540	288
Nonius	410	215
Nonbertus Magdeb.	1127	459
Norgenus		

Index Scriptorum.

Nortgerus Leodicensis
Novatianus Hæreticus.

Clar. an. Pag.
971 411
251 66

O.

O Dilo 994 414
Odo Remensis 1115 464
Odericus Vitalis 1140 464
Odo Aftenſis 1106 446
Odo Cameracenſ. 1105 445
Odo Camerac. 1160 471
Odo Cluniac. 926 405
Olivierus Maillardus 1494 124 A.
Occumenius 990 414
† Olympiodorus 425 163
Olympiodorus 990 414
Olympius 430 231
Optatus Afer 363 131
Ordo Romanus 730 342
Orencius Eliberit. 516 278
Oreſtiſis 344 112
Origenes 230 54
Orosius 416 216
Osmundus Aſturie. 2059 429
Orho Friſingienſ. 1144 465

P.

P Achomius 340 112
Pacianus 370 132
Pacificus Novar. 1480 106 A.
Palladius Galata 401 204
Pamphilus Abyden. 484 262
Pamphilus Caſar. 294 76
Panodorus 401 202
Pantæus 181 37
Papius 110 22
Pardulus 847 379
Paſchalus I. Papa 817 355
I. I. Papa 1099 440
Paſchafius Lilybætanus 443 246
Paſchafius Diaconus 501 271
Paſchafius Radbertus 844 376
Paſtor 418 255
Paterius 601 313
Patrius Hilberius 432 236
Patricius Ararſius 389
Pamlinus Aquileienſis 776 348
Paulinus Biterrenſ. 412 213
Paulinus Nolanus 393 167
Paulinus Petricorius 461 256
Paulinus Presbyter 420 221
Paulinus Anglicus 1404 54 A.
Paulus Apoftolus 33 5
Paulus Burgienſis 1415 63 A.
Paulus yrus Florus 555 294
Paulus CP. 642 312
Paulus Diaconus 757 344
Paulus Emilius 431 234
Paulus Epifcopus 401 202
Paulus Panmonius 430 231
Paulus I. Papa 737 344
I. I. Papa 1464 100 A.
Paulus Samotacenſis 160 70
Paulus Amſerſidus 774 347
Pelagius Hæreticus 405 207

Clar. an. Pag.
Pelagius I. Papa 555 299
I. I. Papa 579 299
Pelbartus Ofwaldus 1501 132 A.
Perpetuus Turonenſ. 461 256
Peregrinus Lauſiac. 971 418
Petronius Bononiienſ. 440 246
Petrus Abailardus 1120 453
Alexandrinus 301 80
Alexand. jun. 371 144
de Alliac 1396 47 A.
Alphonſus 1106 446
de Ancharano 1416 61 A.
Antiochenus 5040 422
Apollon. Collarius 1490 120 A.
Apoſtolus 31 3
Aureolus 1121 15 A.
Petrus Benchorius 1360 38 A.
Bertrandus 1335 17 A.
Blacienſis 1160 471
Petrus Cameracenſis, vid. Pet. de Alliac 1182 478
C. lionſis 1157 462
Caſſiodori 1150 509
Chryſoſtomus 410 246
Chryſologus 433 257
Chuniacenſis 1123 458
de Columbario 1355 32 A.
Comitor 1170 474
Petrus Damiani 1057 426
Diaconus 520 279
Flacianus CP. 1092 438
de Duſburg 5326 17 A.
Edeſſinus 450 252
Galatius 1516 138 A.
Herentalius 1390 46 A.
Jeremias 2430 71 A.
Lombardus 1141 464
Martyr 1501 131 A.
Mongus 477 260
Natalis 1479 101 A.
Nicomediienſis 680 329
Paladanus 1330 59 A.
de Filichdorf 1444 87 A.
de Riga 1170 474
Sehorius 1488 118 A.
Sebaſtenus 370 139
Siculus 870 392
Tarentaſienſis 1276 310
de Vincis 1230 496
Philatrius 380 359
Phileas Thmari. 296 77
Philippus Eyſtetenſis 5307 9 A.
Philippus Decius 1508 135 A.
Philippus Gortynenſ. 172 39
Philippus Grevius 1230 496
Philippus Harvengius 1140 462
Philippus de Leids 1369 41 A.
Philip. de Monte Calerio 5340 24 A.
Philippus Presbyter 440 246
Philippus Ribonius 1363 41 A.
Philippus Sidera 418 218
Philippus Solitauius 1105 445
Philippus Tarcen. 1136 462
Philo Carpathius 401 202
Philo Diaconus & Agath. 107 21
Philo Judæus 40 10
Philofophus 113

Index Scriptorum.

	Cler. an.	Pag.		Cler. an.	Pag.
Philostorgius	415	128	Raymundus de Sabunde	1430	71 A.
Philorheus Achillius	1370	41 A.	Raynerius Pisanus	1301	4 A.
Philorheus CP.	1362	39 A.	Reginaldus Peacock	1444	84 A.
Phocadius	359	119	Regino prumien.	891	398
Phocius CP.	596	307	Reimerius Sachonus	1254	502
Photinus Hæreticus	344	113	Remigius Anciffod.	880	395
Photius CP.	858	387	Remigius Lugdunensis	855	393
Photius Tycius	451	151	Remigius Remensis	471	257
Pierius Alexand.	183	72	Rheticus Augustodun.	315	89
Pilgrinus vid. <i>peregrinus</i>			Rheginus Constant.	431	234
Pinyrus Cæcilius	172	33	Rhodon	159	38
Pirminius	750	344	Richardus Armachanus	1347	13 A.
Plus I. Papa	158	19	Richardus Burienfis	1133	10 A.
II. Papa	1458	95 A.	Richardus Hagulitad.	1150	478
† Plinius Secundus	100	44	Richardus Hampolus	1340	24 A.
Polemius	448	150	Richardus de Mediavilla	1290	519
Polybius	402	106	Richardus de S. Victore	1159	468
Polycarpus	109	21	Richardus Ulleriton	1408	59 A.
Polycrates Ephesus	196	43	Riculphus Suetoniensis	889	397
Polychronius	410	113	Robertus Caracciolus vid.		
Ponticus Viriannus	1490	119 A.	Robertum de Licio		
Pontius Diaconus	151	66	Robertus Flemingus	1477	104 A.
Porcherius Salvaricus	1315	11 A.	Robertus Gaguinus	1494	121 A.
† Porphyrius	170	77	Robertus Grothead	1135	496
Possessor Afer	120	170	Robertus Holcor	1340	24 A.
Possidius Calam.	430	211	Robertus kilvanbicus	1178	509
Potho	1151	469	Robertus de Licio	1480	107 A.
Potamius Odyssip.	357	119	Robertus Montensis	1210	491
Primatius	550	191	Robertus Pullenus	1144	465
Priminius	750	344	Robertus de Remigio	1101	444
Priscillianus	381	160	Robertus Retinentis	1120	456
Proba Falconis	371	145	Robertus de Sorbona	1351	500
Prochonus	70	17	Rodericus de Arevalo	1466	100 A.
Procius CP.	484	167	Rodericus Ximinius	1203	489
† Procius Diadochus	500	309	Rodolphus Trudon.	1110	455
Procopius Cæsarienf.	1517	183	Rogerus Baconus	1278	513
Procopius Gazarus	510	279	Rogerus Cœmonius	1350	30 A.
Proculus	110	48	Rogens de Hoveden	1198	481
Prosper Aquitanus	444	147	Rolvvica	980	411
Proterius Alexandr.	451	252	Rudolphus Agricola	1474	101 A.
Prudentius	405	106	Rufinus Aquilicenf.	390	169
Prudens Tricassinus	846	379	Rupertus Tuitienfis	1111	447
Prothomus Hæreticus	150	19	Ruricius	470	257
Prothomus Lucensis.	1303	7 A.	Rusticus	454	215

Q.

Quadratus Atheniensis	113	24
Quintianus Alfolan.	484	161

R.

Rabanus Maurus	847	379
Rabbolas	431	235
Radulphus Ardens	1101	444
Radulphus de Columna	1290	518
Radulphus de Dico	1197	480
Radulphus Flaviacens.	1157	470
Radulphus de Rivo	1390	46 A.
Ranulphus Higden	1357	33 A.
Ratherius Veronen.	918	406
Raymundus de Agiles	1095	419
Raymundus Jordanus	1581	44 A.
Raymundus Lullius	1301	4 A.
Raymundus Martini	1178	514
Raymund. de Pennaforti	1218	495

Sabbatius	440	142
Sabinus Heracleensis	415	118
Salonius	433	251
Salvianus	440	245
Samona	1071	411
Samuel Edessenus	468	257
Samuel Marochianus	1070	411
Saxo Grammaticus	1170	475
Sedulius Presbyter	434	239
Sedulius Scotus	818	355
Scapion Aegyptius	347	114
Serapion Antioch.	190	38
Sergius CP.	608	314
Sergius Cyprius	645	324
Sergius Historicus	818	367
Sergius I. Papa	688	310

S.

II. Papa

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Pag.
II. Papa	844	376
Servus Dei	467	257
Severianus	401	203
Severus Antioch.	113	276
Severus Balcar.	418	218
Severus Malacitanus	384	302
Severus Milevianus	410	222
Severus Sulpitius	401	202
Sextus	196	44
Sibyllina Oracula	190	25
Sidonius Apollinaris	472	258
Siffridus	1307	9 A.
Sigebertus Gemblacensis	1101	444
Sigifridus Mogunt.	1069	430
Simcon de Caffa	1335	21 A.
Simcon Duncinensis	1130	460
Simcon Metaphastes	901	402
Sim. Logotheta junior	1170	475
Simcon D. Mamancia	1031	425
Simcon Seylites sen.	448	249
Simcon Seylites jun.	527	281
Simcon Thelidonic.	2410	61 A.
Simon Benignus	1313	137 A.
Simon Hieromonachus	1276	521
Simon Magus	35	10
Simon Tornacensis	1216	492
Simplicianus Mediol.	397	175
Simplicius Monachus	560	295
Simplicius Papa	467	257
Sitricius Papa	385	162
Sitinnius CP.	994	414
Sixtus III. Papa	432	236
IV. Papa	1473	101 A.
Smaragdus Verdunens.	810	357
Smyrnenus Ecclesia	147	29
Socrates Scholasticus	419	240
Solomon Constantin.	891	398
Sophronius	390	465
Sophronius Hierosolym.	819	318
Sophronius alter		308
Soter Papa	164	19
Sozomenus	440	241
Stephanus Adidensis	1113	448
Stephanus Brulifer	1280	108 A.
Stephanus Hardingus	1109	446
Stephanus Langrouis	1206	438
Stephanus Leodicens	903	404
Stephanus I. Papa	253	66
Stephanus II. Papa	711	344
II. Papa	768	345
V. Papa	885	396
VI. Papa	896	399
IX. Papa	1057	416
Stephanus Parisiens	1122	461
Stephanus Torcellanus	1155	138 A.
Stephanus Tornacensis	1192	479
Stryllanus Mapa	870	392
† Sueconius	112	44
Stidas Grammaticus	980	411
Sulpitius Bauric.	624	317
Syracius	437	240
Sylverius Papa	536	283
Sylvester II. Papa	999	415
Sylvester Giraldus	1200	486
Sylvester Sguropulus	1413	79 A.
† Symmachus	384	199

Symmachus Ebionita	Clar. an.	Pag.
Symmachus Papa	498	268
Synellus	410	213
Syricius Barcelon.	657	326

T.

† T	Acirus	100	42
	Talo Czaranga.	646	614
	Taradius CP.	785	351
	Tatianus Syrus	172	34
	Tetrullianus	392	41
	Testament. XII. Patriarch.	190	38
	Tetradius	530	285
	Thalassius	640	311
	Theganus	857	371
	Thermon Hæreticus	172	34
	Thermistius	601	314
	Theobaldus Stampensis	1250	500
	Theobaudus Bezuens.	1150	462
	Theodoricus Engelhus.	1420	68 A.
	Theodoricus de Niem.	1408	60 A.
	Theodoricus Trudon.	1101	444
	Theo. Thuring. de Apold.	1239	517
	Theodoritus	423	223
	Theodorus Abucara	867	391
	Theo. Alexand. Monachus	601	314
	Theodorus Balsamon	1180	477
	Theodorus Cantuar.	668	326
	Theodor. Campedonenfis	680	329
	Theodorus Diaconus Alexi	451	252
	Theodorus Graptus	813	365
	Theodorus Heraclens.	334	109
	Theodorus Lellius	1460	99 A.
	Theodorus Lector	518	278
	Theodorus Ladcharis	1275	502
	Theodorus Merochita	1382	4 A.
	Theodorus } Monachi	663	316
	Theodosius		
	Theodorus Mopuestensis	407	210
	Theodorus Papa	642	311
	Theodorus Pharan.	640	311
	Theodorus Presbyter	344	112
	Theodorus de Rhayru	646	314
	Theodorus Rudites	813	359
	Theodosius Alexandr.	335	287
	Theodosius Ammor.	737	352
	Theodosius Hierosol.	869	391
	Theodosius Monachus	601	313
	Theodoricus Pontius	175	35
	Theodorus Ancyranus	430	231
	Thodorus Hæreticus	192	39
	Theodulphus Aurelian.	794	352
	Theodulus Presbyter	430	261
	Theognostus Alcantar.	170	70
	Theognostus CP.	853	389
	Theophanes Byzantius	580	299
	Theophanes Ceramcus	1040	421
	Theophanes Confessor	792	351
	Theophanes Graptus	813	365
	Theophanes Nicænus	1347	27 A.
	Theophilus Alexandr.	335	161
	Theophilus Antioch.	168	31
	Theophilus Calaricens.	162	39
	Theophylactus	1077	414

Thoo.

Index Scriptorum.

	Cler. an.	Page.
Theophylactus Simocata	611	315
Theorinus	1170	471
Theotricus	818	168
Theotimus Scythia	391	169
Alter Scythia	457	154
Thomas Aquinas	1255	495
Thomas de Argentina	1345	17 A.
Thomas de Becker	1161	473
Thomas Brabantius sive		
Canispratin.	1255	508
Thomas Bradwardinus	1348	18 A.
Thomas Cisterciensis	1201	487
Thom. Joësius, sive Joësius	1305	8 A.
Thomas à Kempis	450	89 A.
Thomas Maurigniaci	1144	465
Thomas Morus	1320	14 A.
Thomas Radius	1310	136 A.
Thomas Stubbs	1360	34 A.
Thomas Waldensis	1409	60 A.
Thomas Walleis	1311	10 A.
Thomas Walsinghamus	1440	81 A.
Thomas Wiccius	1299	521
Tiberianus Baticus	385	161
Ticonius Afer	390	164
Timotheus Alexandr.	380	158
Timotheus Ælurus	457	253
Timotheus alter	415	116
Timotheus CP.	610	315
Titus Bostrensis	161	127
Trifolius Presbyter	520	181
Triphon	235	61
Triphyllus Cyprius	140	111
Turcius Rufus Alterius	404	166

V.

Valerinus Hæreticus	120	23
Valerinus Philipp.	457	254
Valerianus Cemelien.	439	240
Valerius Aftatic.	901	404
Ubentius de Cassali	1315	11 A.
Udalricus de Argent.	1180	514
Venantius Fortunatus	560	298
Verecundus Juncensis	1546	291
Venus Rutenensis	1621	317
Victor Antiocheus	401	201
Victor Capuanus	545	290
Victor Carcanensis	460	255
Victor Carthagini.	646	114
Victor I. Papa	192	39
II. Papa	1055	416
III. Papa	1086	433
Victor Tonnensis	555	293
Victor Vicensis	484	164

Victorinus Afer	361	128
Victorinus Massiliens.	434	238
Victorinus Petavionens.	190	73
Victorinus Aquitanus	457	254
Vigilius	406	209
Vigilius Afer	484	262
Vigilius Diaconus	410	221
Vigilius Papa	540	289
Vigilius Trident.	390	164
Vincencius Bardellus	1496	116 A.
Vincencius Bellocensis	1244	499
Vincencius Ferreus	1414	61 A.
Vincencius Licinensis	434	239
Vitalianus Papa	657	316
Vitalis à Furno	1312	10 A.
Vitellius Afer	344	113
Ulgerius Andegavi.	1136	461
Ulphilas Gothus	365	118
† Ulpianus	220	77
Uconius	460	155
Uranus Presbyter	431	236
Urbanus II. Papa	1087	456
III. Papa	1185	479
I V. Papa	1261	508
V. Papa	1361	39 A.
VI. Papa	1378	43 A.
Ursinus	440	242
Ursardus	876	394

W.

Walafridus Strabo	842	375
Waldebrandus	895	399
Wandelbertus	850	383
Warinus	1013	419
Wastlinus Momalius	1130	461
Wernerus Rolivineck	1480	113 A.
Willelmus Malmaburicus	1130	460
Willelmus Metensis	1073	433
Willelmus Woodford	1390	46 A.
Willibaldus	742	344
Willibrand. Oldenb.	1111	491
Witrikindus Corbeiens.	940	427
Wolfhadus	866	390
Wolfhardus	886	397

Z.

Zacharias Chrysopol.	1157	478
Zacharias Papa	741	343
Zacharias Scholasticus	556	188
Zeno Veronensis	360	124
† Zosimus Hieronicus	435	263
Zosimus Papa	417	217



INDEX

RERVM MEMORABILIVM

QUÆ IN HOC OPERE CONTINENTUR.

Moriendus est **LECTOR**, in hunc Indicem (missis quæ ad singulos Scriptores propriè spectant) ea tantummodò referri, quæ quasi obiter notata, prima statim fronte suis locis non ita commodè reperiri possent.

Pr. Prolegomena, A. Appendicem notar. Ubi plures simul numeri Appendicem respiciunt, Uncis includuntur.

A



ABECIUS Marcellus,

pagita 37

Abegens Basilidianorum quid

voluerit 22

Abgari Epistola ad Christum,

Christique Responsoria; earum fides astruitur, 4

Argumenta in contrarium selectiora; ibid.

Acemeticæ Monachi; quæ & unde ita dicti, 100.

Nestoriani fovebant, ibid.

Acta verum apud se gestarum Roman transmissere solebant Provinciarum Relloribus; 18

Acta Pilati de Christo qua, ibid.

Acta SS. Martyrum; 47

Academix & Scholæ celeberrimæ sub Careto Adagio florentes, 354

Academia Complutensis fundata; 134 A.

Heidelbergensi; 44 A.

Tubingensi; 105 A. 126 A.

Adda Hæreticus; 71

Adimæus Manichæus, 71

Albingenses, vid. Waldenses;

Andreas Trapezuntinus; 80 A.

Angli Ecclesiastica antiquitatis studio insignes, 17. 22.

Anglicæ Episcopos ordinandi potestas à Pontifice uniusque arrogata; 916

Anglo-Saxones ad fidem Christi conversi, 270

Anazarum omni Ecclesiæ inuictum; 46 A.

Antiochenisimæ sedis adversus Imperatoris Statum, 160. 175

Antiquitatis Ecclesiastica neglectum falsò Protestantibus obiectum, 17. 22

Antiquitatis Ecclesiastica singularem commendationem, 17. 22.

Antonius Syrtæus, 131 A.

Appellationes ad sedem Rom. à Pontifice Rom. in ipse vindicata, 217

Ab Ecclesiæ Africanæ damnata & prohibita; ibid. & 217

Apocritici sedis Rom. apud Aulam Imperatoriam quando primum facti, 244

Apollonius Martyr sub Commodæ an Scripser Ecclesiasticus, 39

Apollonius Tyaneus Christo Domino à Gentilibus comparatus; 198

Apostoli quando in Indiam remanserint antequam ad Gentem abirent, 3

Apostolorum Series & Alia juxta Dorothæum, 86

Aschærentis Ecclesiæ iura ab Hilaris adversus, Leonem Papam defensæ, 232

Artiana Hæresis, 79. ejusque Sella varia, ibid. unde primum orta, 89. 90

Asiani S. Scripturam corrumperunt; 156

Asinus huius depositus Chrysostomi locum quo tempore subrogatus; 192. quando sedem suam tenuit, ibid.

Astrologia vana à veteri Ecclesiâ damnata, 24

S. Augustinus nunquam fuit Monachus, 124 A.

Augustinus Justinianus; 11 A.

B.

Babylon in primâ S. Petri Epistola, quem locum designat, 4

Banchotoculium Monachum frater ad Augustinum Cæsi. referenda, 307

De Baptismo Hæreticorum controversia, 46. 63. 66. 67.

Baronii laus, 17. de ejus Annalibus judicium, ibid.

Barcabbæ & Parchoi Gnossiorum Prophecia, 25

Bardeanes Babylonius; an idem cum Bardesane Syro, 39

Bardesanitæ quendam dixerunt, 35

Barlaminæ, (1. 22. 27. 33. 92 A.)

Basilidis dogmata quæ, 22

Basilicatum dedicationes in publicis solennibus fieri solent; 91

Basilis anticus Chrysostomi neque Casariensis neque Seleuciensis; 175. 251

Q

Begvard

Index Rerum.

Pegvardi seu Tegvini, 1. A.
Benedictinus Ordo, quando fundatus, 270, 285
Biblia Complutensis, (134, 135 A.)
Bibliotheca Hierosolymitana à quibus extructa
& ante, 48, 76
Bogomilorum heresis que, 472
Bolaril quo tempore conversi, 270
Bonicontus ? C., 22 A.
Bonifacius Petreus, 57 A.
Byzantina sedes à quo fundata, 83
Catalogus, series & successio Episcoporum By-
zantinorum usque ad tempora Constantiniani M
84, 85, 89. Controversia inter sedem C. P. &
Rom. de precedence, unde orta, 86. ab Origine
sua praxibus repetita, 88. Privilegia Byzantina
sedi concessa, 88, 100, 143

C.

C *Alix Laici interdicti*, 51 A.
Tria Capitula que, 270. à Synodo 5. *Generali*
dammantur, 290
Controversia de his à qui primum nota, ibid.
Caritatis miranda exemptionum insignia, 167
Cardinalium institutio, dignitas, insignia, 416
Carolini libri de non adorandis imaginibus à quibus
conditi, 346. eorum fides & auctoritas vindicata,
347
Catalogus librorum V. Test. à Melitone confectus,
32. quantum in eo observanda, ibid.
Caxtonus (Gul.) Historicus, (31. A.)
Cerinthi heresis qualis, 17
Chiliasmi opinio ab antiquis quibusdam Scripto-
ribus recepta, 22, 29, 62, 73. hac opinio inde
ac quo auctore, 22
Christiani ob heresim sub Trajano accusati, 19
Trajanus de his sententia, ibid.
Circumcisio nunquam iterata, 47
Christianæ Religionis professio publicè fieri de-
bet, 128
Chronicon Alexandrinum cur ita, distum, 320.
ubi rectum, & à quo tandem editum, ibid.
Chronologia Ecclesiastica Scriptores qui, Pr. 19
Claudius Saturnianus, 43
Cicobius Hæreticus, 10
Clerici tunc communis instituti, 42 A.
Clericorum conjugium veteribus licitum, 77.
116, 152, 167, 102, 213, 219, 238, 86 A.
Colibatus iugum non imponendum, 33
Constantinus Ecclesie veteris quantum descripserit,
Pr. 19
Conciliorum Editores insigniores, Pr. 13
Concilium Basileense, (51, 52, 69, 72, 73, 74, 95 A.)
Concilium Constantiense, (49, 51, 53, 55, 58, 62,
65 A.)
Concilium C. P. Generale VI., 310
Concilium Antiochenum adversus Paulum Sa-
maritanum, 62, 67, 68, 70, 71
Concilium Ephesinum quo tempore, quâ occasione
habuit, 214, 215
Concilium Ferrariense & Florentinum, (52, 64,
65, 73, 76, 77, 78, 79, 81, 84 A.)
Concilium Lateranense sub Innocentio III., 484
De Canonibus eiusdem quid sentiendum, ibid.
Concilium Lateranense ultimum, (128, 137,
137 A.)
Concilium Hierosolymitanum I., 1

Concilio Nicano non profusus Hæresis, tanquam
Papa legatus, 97
Concilium Quinque-Sextum, 120
Concilium Pisanum I., (51, 58 A.)
Concilium Pisanum II., (120, 128, 135 A.)
Concilium Senense, 65 A.
Concilium Turanense, (anno 1510.) 128 A.
Concilium Viennense, (125, 8 A.)
Concordia Gallica, 128 A.
Concordia inter Latinos & Græcos in Concilio
Lateranensi, 485. infrâ, ibid.
Consilio sacerdotali primis Ecclesiæ saculis ne-
cessaria non est habita, 107 A.
Confirmatio Episcoporum solum manus, 67
Con-Luciani ita qui, 90
Constantini Donatistæ à Pontificis impugnatæ, (83,
85, 87, 89, 95 A.)
Conventus Franciscus sub Ludovico Bavaro
Imp., (21 A.)
Corporis Christi Festum à quo & quando insti-
tutum, 499, 108
Crucigeri Patriarchales quantum, 79 A.
Cyprianus Episcopus Antiochenus alius à Cypria-
no Cartaginensi, 65

D.

Δ *Insuperiorum qui*, 165
Disputationes in Concilio Nicano habita fabulo-
sæ, 260
Docetæ Hæretici, 33
Dogmata Scriptori alieni assilla, vera ejus doctrina
contraria, scriptum illud spurium esse ostendunt, Pr. 8
Dominicanorum Ordo à quo primum institutus
& quando confirmatus, 484
Donatistæ, quid de eis attum, 200
Dorothei Monachensis de Athanasii exilio er-
ror, 105

E.

E *Bionis Hæresis*, 147
Ecclesiam Orientalem inter & Occidentalem de causâ Acacii pax facta, 174
Eclipsis Solis tempore passionis Christi, 12
Editiones S. Patrum quibus regulis seligende,
Pr. 9.
Quo velustiores, cò fideiores, ibid.
Editionum vetustiorum precium, & raritas,
Pr. 10
Edicio Chrysostomi Savitiana cur neglecta,
Pr. 12
Eggellinus Brunsvicensis, 105 A.
Eleutherus Papa à tantissimo infestus, 57
Enciclica, 34
Enthasius divorum Pontificum, (7, 41, 79,
82, 90 A.)
Episcopi duo eodem tempore in eadem sede, 48,
169, 362
Epistola Catholica S. Jacobi cur R. Petri Epistolâ
præparatur, 335
Epistolæ Honorii & Innocentii Papa in causâ
Chrysostomi post ejus mortem scriptæ, spuriæ,
195, & (fac. 2.)
Epistolæ decretales quando & à quo conscriptæ, 539,
370
Evangelia

Index Rerum.

Evangelia varia sub Apostolorum nominibus conficta. Pr. 6
Evangelium secundum Hebræos. 5, 6, 7
Evangelium S. Matthæi à Pantano in Indiâ repertum. 37
Proco - Evangelium admodum fabulo fictum 99
Evangelium ÆTERNUM quando, & à quibus conditum. 485
blasphemia dogmata in eo contenta. ibid.
agere à Papâ damnatum. ibid.
Eucharistiam sub utraq; specie recipere Leonis
 1. tempore solitas Rom. Ecclesiâ, 243, 264
Poculion Eucharisticum recufare nona Manichei. ibid.
Eucharistia sine vino celebranda permiffio ab Innocentio VIII. Norwægiæ facta. 115 A.
Eucharistia à Luciano martyre super proprium prædicata. 77
Eudoxie Aug. in Chrysoftomum ira quâ excandens & quo tempore oria. 191. *notis ejus temporis accurate definitur.* 192. (fac. 22.)
Eunomii in Christum blasphemie. 174, 123
Eusebii Cæsariensis fides & auctoritas. 2
Eusebiani unde dicti. 98
Eutychius scriptor ignobilis. 53
Eutychianorum Sectæ varietas. 270

F.

Fabulæ inanes in libris vet. Patribus attributæ suppofitionis argumentum. Pr. 7 8
Festum Annunciationis B. Virginis institutum. 46 A.
Festum Immaculatæ conceptionis institutum. (31 101 A.)
Festum Transfigurationis D. N. J. C. institutum. 94 A.
Festum SS. Trinitatis institutum. 47 A.
Vox Filioque Symbolo addita, à Pontifice Rom. damnata. 353. *Græcorum cum Latinis hæc de re controversia* 354
Fortalicium Fidei enim Auctori debeat. 96 A.
Franciscani Ordinis institutio. 489
Franciscanorum diffidia. (1, 11, 12, 13, 14, 20 A.)
Fraticelli. (1, 12, 13 A.)
Probenii (Joannis) Typographi eusebium. Pr. 111
Mors & Epitaphium. 12
Officina ejus Typographicae Lanæ. ibid.

G.

Gabriel Barlerius. 301 A.
Galeri caecinei usus Cardinalibus appropriatus. 100. A. *Vid. in Cardinales.*
Gaudencius Episcopus Dunausis alius à Gaudenzio Brixiano. 164
Gelasii Decretum de libris Apocryphis in Synodo Romana latum, spurium esse variè argumentis demonstratur. 264
Gentilium salus possibilis an à Scripseribus anti quis credita fuerit. 39
Gentilium Schola à Juliano Christianis interdicta. 115, 139, 199. (fac. 2.)
Gentilium cultus à Iuliano restitutus. 199. (fac. 2.)
Gentilium ad veteris fidem Christianam scripta à Christianis Imp. abolita. & quare. Pr. 3.

Geographiæ sacræ antiqua Scripseris variæ. Pr. 191.
Gnostici. 191, 12, 23, 26, 29, 31, 38
Gothi in Hispaniâ ab Arianismo à quo conversi. 304
Græcæ linguae studium apud primos Typographos curatores. Pr. 12
Græcæ linguae studium in Occidente resuscitatum. (45, 51, 66 A.)
Græcorum quorundam opiniones aniles de vitâ sanctiorum animi. 145, 146

H.

Hæretici juxta Pontificis nequaquam tolerandi. 97 A.
De Hæresibus veteris Ecclesiæ Scripseris opinio. Pr. 18
Hebrææ litera in Occidente resuscitata. 121 A.
Hegemonius Scripser. 72
Henricus Institor. 115, 116 A.
Heraclæon scriptor Hæreticus. 23
Helychistæ Menachi. 22 A.
Hexapla Tetrapla & Octapla. Origenis qua lia. 59, 60, 62 & 87
Hierocles duo, 94. viri doctissimi. hæc de re error. ibid.
Hieronymus Pragensis. (33, 54 A.)
Hierosolymorum eversio. 1
Hippolytus martyr, de quo Prudentius, alius ab Hippolyto Parisiensis. 49
Historici Ecclesiastici celebrari. Pr. 17
Honorius Papa Minusculis reus damnatus. 338
Homonimij Hermici qui. 113
Hydroparalytica. 34
Hyamus, Te Deum dictus, à quo & quando compositus. 150.
Hymnorum alternatum decantatorum origo. 160
Hypatia Philosophæ cadens Cyrillo Alex. salis affixa. 218

I.

Inselmus Canova. 24 A.
Jalon quis, 26. ejus cum Populo disputatio. ibid.
Idiotæ Scripser. 44 A.
Ignatii Epistolæ oppugnatores, & Hyperaspistes. 20
Imagines quæ sine in templis primi posita. 332
Ex quo cultus quando publicè in Ecclesiâ introductus. ibid. *à quibus sublatus, & à quibus restitutus sæculo VIII. ibid. damnatus à Synodo Francofurtensi.* 333. *ab Ecclesiâ Gallicæ.* 363, 366, 367, 354. *ab Ecclesiâ Anglicanâ.* 333
Immaculata B. Virginis conceptio à quantum primis excogitata. 3 A.
Imperatorum in urbem Romanam potestas qualis sæculo 9^o. 353
Imperatores à Reges ac Principes à Pontificibus Roboris excommunicati & regni privati jussi. (8, 12, 21, 26, 39, 42, 54, 61, 88, 95, 100, 101, 115, 151 A.)
Indices librorum prohibitorum quando primi compositi. Pr. 14
Indicium Expurgatorum origo & progressus. 6 2
 ibid.

Index Rerum.

Ibid Opera S. Patrum veri expurgari iubent,
ib. & seqq. Gregori inopia hâc de re refutata,
ibid. &c.

Indulgentiæ annorum 110001 101 A.
Indulgentiarum turpissima mercatura (128.)
137. 139. A.)

Inquisitionis Officium quando & quâ occasione
institum, 485

Joannes de Athonâ, 68. A.
Joannes Baptista qualis antiqui Patrum habi-
tus, 1

Joannizæ qui, 176. scilicet quam in eos exerce-
bant adversarii, 194

Joannes de Gessen, 90 A.
Joannes de Glanvillâ, 38 A.
Joannis Hosiæ cum Ruchino certamen,
(123 A.)

Joannes de Lapide, 84 A.
Joannes Lincurius, 113 A.
Joannes Trevisa, Historicus, 45 A.
Joannes Marcus, 31

Joannes Wardenius, 130 A.
Ingratitudinis pessime exemplum, 119. 103

Josephus Gozonides, Scriptor infalsus & fabu-
losus, 16

Jubilæum Christianum, seu Romanum, à quo
primum institutum, 521

Jubilæus ab anno centesimo ad quinquagesimum
reductus, 26 A.

Judei ex variis Occidentis regionibus pulsi,
485

Judeorum & Mahometanorum objectiones con-
tra Transubstantiationem & Imaginum cultum,
(97 A.)

Juratus mos Evangelii tangendi, 158

Julius II. Papa, 128 A.

Justinus Siculus, 28

K.

Kep̃s in Hieronymi catalogo quid, 132

L.

Lexicographi Ecclesiastici insigniores,
Pr. 19

Liturgiæ varia Apostolicæ officia,
5. 7

Lit̃ & ab antiqui Patrum quo sensu usurpata,
29

M.

Manuscripti Codices à Pontificis purga-
ti, Pr. 16

Manuscriptorum Codicum catalogi quinque de-
derunt, Pr. 22

Marcelinicz Hæreses principia quantum, 26

Marcus Priscilliani Præceptor, 32

Marianus Florentinus, 90 A.

Matthias de Sacerd., 40 A.

Mediolanensis Ecclesiæ adhuc sæculi 11. sedis Ro-
mana non subiecta, 426

Mendicantium Ordinum inestina dissidia, (1. 12.)
13. 14. 15 A.)

Mendicantium Ordinum & secularis Cleri dissi-
dia, (1. 28. 32. 34. 96. 97 A.)

Meretricium vestigat à Sixto IV. excogitatum,
101 A.

Metiorum thesaurus Pontificum à Fr. Mayrino
negans, 11 A.

Michael de Carcano, 108 A.

Missa Adzarabica à quo composita, 302. ubinam
& quando usurpata, 174 A.

Monachismus Ecclesiæ veteris à quibus descri-
ptus, Pr. 19

Moniz de Augustini filii salutis pia sollicitudo,
169

Monothelitz Hæresis quid, & quando orta, 310

Mons pietatis erectus, 107 A.

Moravis sacra publicâ linguâ suâ vernaculâ cele-
brare, à Pontifice concessum, 394

Muhamed Arabum imperator quando ortus, 392

N.

Narcissus Hierosolymitanus Episcopus, 48

Naturæ, sive Quæritæ, vox quo sensu à Cyrilo
usurpata, 125

Nero Romam incendio consumpsit quo anno,
4

Nec occasione primis in Christianos persecutio-
nem movit, 14

Nicolaus Basilius, 126 A.

Nidus libi quid Ensisibi significent, 9

Nomen D. N. I. C. circulo primum depictum,
70 A. cultus superstitiosus affectum, ib. & 107 A.

Nominales Scholastici Theologi, 18 A.

Nuptiæ secunda ab Hieronymo durè nimis nota-
ta, 154

O.

Observantes Fratres instituti, 30 A.

Occumpepi Episcopi circulus à quo pri-
mum introductus, 301. à Felicio Papâ, ibidem
à Gregorio M. acerrimè damnatus, 310

Ogdoas Gnosticismi quid fuerit, 31

Ordinum Monasticorum incrementa, 416. 442

Organa Pneumatica à quoniam primum in Eccle-
siâ inventa, 10. A.

Origenes Philosophus Gentilis, 62

Oivakus à Laico, 133. A.

P.

Palamitz, (2122. 31 A.)

Papæ nomen à Diprychis C. P. excogitum,
218

P. Patrum opera à Pontificis destructa, 186.

Patriarchatus Veneris fundatus, 73 A.

Patrichalis controversia, 19. 21. 30. 32. 39. 41. 67. 68

Paulus Apostolicus ad Occidentis terminum usque
venit, 1

P. Pauli stylus ab Hieronymo preteritus & infanti-
ter nimis notatus, 154

Petrificatio prima sub Nerone, 14

Petrificatio sub Domitiano, 1

Petrificatio sub Trajano, 19. 20

Petrificatio sub Adriano & Antonino Pio, 19. 24.

Petrificatio sub Severo, 27. 31. 37.

Petrificatio, 42. 46. unde orta, ibid.

Sexta

Index Rerum.

<i>Sexta sub Maximino,</i>	46
<i>Septima sub Decio,</i>	46, 63
<i>Octava sub Valeriano,</i>	46, 63, 68
<i>Nona sub Aureliano,</i>	46
<i>Decima sub Diocletiano, ejusque sociis,</i>	79
<i>Persecutiones Ecclesie primitivae quinque deferri- pserint,</i>	Pr 18
<i>Peccti Joannis de Oliva dogmata,</i>	1. A.
<i>Peetrus Nümagen,</i>	109. A.
<i>Philander (Gul.) an Autor Amatoriorum sub Arbenagora nomine,</i>	36
<i>Philippus de Maectis,</i>	42 A.
<i>Philomene Pseudo-Prophetissa,</i>	38
<i>Plagium literarium, (27, 43, 47, 66, 68, 80, 84, 89, 125, 138. A.)</i>	
<i>Ex Platónica Schola veteras plura dogmata in- Christianam Theologiam induxerunt,</i>	36, 125
<i>Pontificiorum in supprimenda Chryssostomi ad Cesarium Epistola, frangi,</i>	38
<i>Postevini (Ant.) de opere imperfecto in Mai- ebano error notatum,</i>	183
<i>Pontificum Rom. electio ab Imp. confirmari so- lita,</i>	338
<i>Pontifices Rom. heresiis à Pontificibus accusati, (1, 12, 13, ibid. 18, 19, 20 A.) à Pontificibus dam- nati, 21, A. ii Conciliis,</i>	62 A.
<i>Pontificis Rom. primitivus insignitus, (16, 18, 22, 23, 34, 45, 55, 70, 72, 75, 8, 9, 91, 98, 104, 128, 125 A.)</i>	
<i>Pontificiorum in edendis Patrum, nimirumque, scriptis fraudes, (61, 68, 100, 130 A.)</i>	
<i>De Pontificibus Romanis Scriptores precipui,</i>	Pr. 18.
<i>Prædictio Astrologiae eventum fortis,</i>	71 A.
<i>Pragmatica Sanctio, (52, 128, 137 A.)</i>	
<i>Presbyteris loci in Concilio denegatus,</i>	71 A.
<i>Pro-lecani, seu si & Nonnari; qui,</i>	48
<i>Prophetisæ Montanistica quæ,</i>	33
<i>Psalmi à Paulo Samosateni in propriam laudem compositi, & in Ecclesia cantati,</i>	70
<i>Publius Optatianus Porphyrius Poetas</i>	78

Q.

<i>Quadratus Apologizans non alium ab Episcopo Atheniensi,</i>	24
<i>Quintilla heretica,</i>	42

R.

<i>Raymundus Neophytus, seu de Terracâ, (45 G. A.)</i>	
<i>Raymundus de Vincis,</i>	42. A.
<i>Reales Scholastici Theologi,</i>	3. A.
<i>De Rebaptizandis Hæreticis controversia,</i>	46, 62, 63
<i>Reformationis instigmenta necessitas, (60, 84, 109, ibid. 133 A.)</i>	
<i>Reformatio à Luthero incuncta, (139 ibid. A.)</i>	
<i>Regule ad ipsaria SS. Patrum opera à genuinis differenda necessitas,</i>	Pr. 6: & seqq.
<i>Reliquæ Sanctiorum ab antiquis Christianis no- cultæ,</i>	27
<i>Roberti Lincolnienfis Episcopi laus,</i>	59. A.
<i>Romani urbs ab Imperatoribus deserta civitas primitivis Pontifici iuxta deserta, [21 31, 46. A.]</i>	
<i>Romane Curie avaritia,</i>	60. A.

<i>Romanorum Pontificum primorum successio ad medium incerta,</i>	13
<i>Romanorum Pontificum catalogi varii quo tem- pore conscripti,</i>	129
<i>Rofarii sedulitas confirmata,</i>	101 A.

S.

<i>Sabelii Hæresis,</i>	46, 66, 68
<i>Sacramentaria controversia quo tempore ser- vare cupit, 355 renovata quando,</i>	416
<i>Sandii [Christophori] officiantia, verumque Ec- clesiasticarum imperitia,</i>	27
<i>Sapientiz liber apud antiquos Scriptores Pro- verbia Solomonis designat,</i>	32
<i>Satan unde derivatum,</i>	27
<i>Sealiger [Josephus] in Eusebii Chronico hand sa- pe accuratus,</i>	38
<i>Schisma Antiochenum à quo & quando extin- ctum,</i>	160
<i>Schisma in Ecclesia Corinthiaca quo tempore sa- ctum,</i>	14
<i>Schismata Ecclesia Romana, 66. [13, 53, 72, 73, 88, 109 A.]</i>	
<i>Schismatis, seu dissidii inter Eccles. Orientalem & Occidentalem causa varia,</i>	354
<i>Schisma diuturnum inter Pontifices Roma ac Aven- nionenses, (2, 43, Ibid. 47, 51, 58, 62, 65. A.)</i>	
<i>Schola Catechetica Alexandrina,</i>	37
<i>Scholasticorum Theologorum odium melioris li- teraturæ, [117, 123, ibid. 124, 129 A.]</i>	
<i>Scholastica Theologia. Vid. in Theologia.</i>	
<i>Seythianus Hæreticus,</i>	71
<i>Scriptores Ecclesiastici; de iis quinque in genere agunt, Pr. 10. quinque ex professo & in parti- culari, ibid. 21</i>	
<i>Scriptorem vel genuinum esse, vel supposititium, prodit ipsius ætas,</i>	Pr. 6.
<i>Scripta Veterum ab Hæreticis corrupta, 32, 40, 46 alia sub Veterum nomine conficta,</i>	Pr. 5
<i>Scripta Patrum genuina à spuris quomodo differ- enda,</i>	Pr. 6. &c.
<i>Scriptura S. in vulgarem linguam tradenda, 129</i>	
<i>Scripturæ S. versiones vernaculæ, [23, 35, 39, 40, 139. A.]</i>	
<i>Secerius [Ioban.] ob editionem Druhmari à Pontificis iniuste damnatus,</i>	371
<i>Scripturæ S. apud Pontifices contemptæ, [60, 138 A.]</i>	
<i>Scripturæ Canonica quænam, [15, 26. A.]</i>	
<i>Scripturæ S. sufficiencia, [71, 85, 97, 104. A.]</i>	
<i>Sæculum Obsequium cur ita dictum, 400. tridif- fima tunc Ecclesia facies,</i>	Ibid.
<i>Sæculum Hildebrandinum unde sic dictum,</i>	416
<i>Symbolum Athanasianum quem Autorem hæ- beat,</i>	104
<i>De Symbolis veteris Ecclesia quinque egerint,</i>	Pr. 18.
<i>Sedes Pontificia Avenionem translata,</i>	8. A.
<i>Romam relata,</i>	42. A.
<i>Sorbonæ Collegium Paris. à quo & quando ere- ctum,</i>	485
<i>Spirituales Franciscani, [1, 12, 13, 14, 21. A.]</i>	
<i>Spiritualis institutio Christi in Eucharistia præ- sentia,</i>	18. A.
<i>Spuria scripta Apostolorum & Apostolicorum ab veterum nomine olim circumlata,</i>	4, 5

O 3 Stephani

Index Rerum.

Stephani Papa cum aliis Episcopis liter, (263,67)
S. Stephani reliquiæ ubi & quando inventa, 216.
part. e. rum ab Orosio in Hispaniam delata, 217
Stephani [Roberti] doctrina, & rei typographica
cura accurata, Pr. 10
Editiones ejus quanti faciendæ ibid.
Stylus Scriptorum Provincialium minus accuratus, 117
Stylus Scriptorum vel spurium esse vel geminum
credidit, Pr. 7
Sufannæ Historia à Julio Africano impugnata, 53
Symmachus ab Epiphonio Theodosiani præpositus,
nude, 47
Symmachianæ, ibid.

T.

T Alcodrugitæ, 34
Templatorum Ordo extinctus, [128 A.]
Tigum tics Avorus, in *S. Clementis Epistola*,
quid, 1.
Tribunatum XII. Patriarchatum quid, 38
Theodosij junioris Aug. lant, & *in rem litera-*
riam studium, 200 *Codex Theodosianus quæ-*
re conditus, ibid.
Theologia Ecclesiastica qualis olim, 483
Theologiæ Scholastica origo, progressus, methodus,
ibid. abusus, 484
Scriptores illius clari, ibid.
Theotimus Scytharum Episcopus Origenis nomi-
ni amicus, 57
Therapeutæ Ægyptii, 10

Thomas Scotus, *el. Bradleus*, 41 A
Transubstantiationis dogma quâ Synodo primode-
finium, 484. *vocabulum à quo primum usurpa-*
tum, 471
Trapezuntinum imperium quo tempore natum, 484
Magna Tribulatio in Herma visione quarta,
quid, 15
Tryphon, Rabbi Isidori, 28
Typographi iidem simul & Professores, Pr. 11
Typographia ar. Angliæ primum inventa, 33 A.
Typographia Vaticana fraudis meritis suspecta,
Pr. 16

V.

V Alentinus Hæreticus qua docuit, 43
Valerius Dacorum, 66
Vocabula nova, vel novata significationis, veteris
alicujus Scriptoris suppositionem arguunt, Pr. 7
Vulserii Bibliotheca qualis, Pr. 5

W.

W Aldensium origo, progressus, perfectio-
nes, 441
Inmaxii eorum mores & dogmata, testantur ut
ipsi adversarii, ibid.

Z.

Z Osimi de Innocentio Papa calumnia, 206
Apologia Leunclavi pro Zolimo ingeniosa
magis quam prudens & solida, 269

FINIS.

SCRIPTORUM
ECCLESIASTICORVM
HISTORIA
LITERARIA.
PARS ALTERA.

GUILIELMI CAVE
SS. TH. PR. CANONICI WINDESOR.
SCRIPTORUM
ECCLESIASTICORVM
HISTORIA LITERARIA,

Facili & perspicuâ Methodo digesta..

PARS ALTERA:

QUA PLUSQUAM DC. SCRIPTORES NOVI, EDITI, MSS.
Deperditi recensentur ; Prioribus plurima adduntur ; breviter aut
obscure dicta illustrantur ; rectè asserta vindicantur.

Accedit ad finem cuiusque Saculi

CONCILIORUM OMNIUM
Tùm Generalium, tùm Particularium,
HISTORICA NOTITIA.

Ad calcem verò OPERIS

DISSERTATIONES TRES.

I. De SCRIPTORIBUS ECCLESIASTICIS *incerte Aetatis.*

II. De Libris & Officiis Ecclesiasticis GRÆCORUM.

III. De EUSEBII *Cæsariensis* Arianismo adversus JOANNEM CLERICUM.

Adjecti sunt INDICES utilissimi Scriptorum & Conciliorum Alphabeticæ-Chronologici, &c.

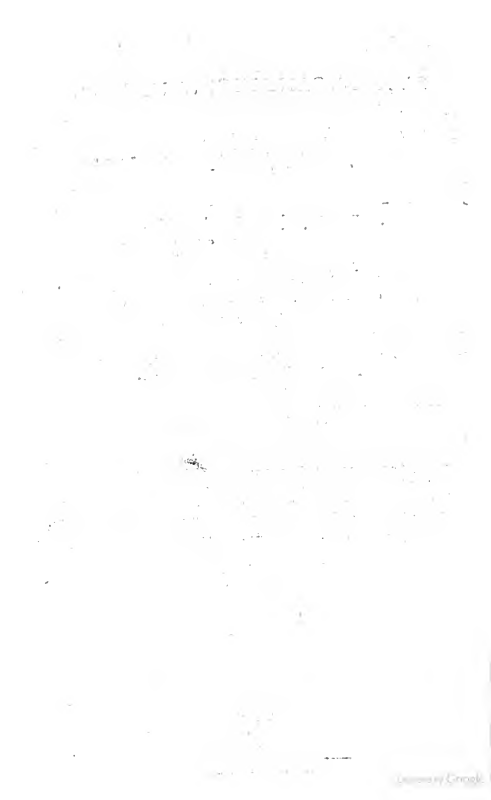
EDITIO Novissima, à mendis quæ in priori irreperant repurgata ; & Additamentis suo loco insertis enornata,



GENEVA,

Apud FRATRES DE TOVRNES.

M. DC. XCIX.





MAXIME REVERENDO

in Christo Patri ac Domino

D. T H O M Æ,

Divinâ Providentiâ

ARCHIEPISC. CANTVARIENSI,

Totius Angliæ PRIMATI, & METROPOLITANÒ, Regiæ
Majestati à Sanctioribus Consiliis.

ILLVSTRISIME PRÆSVL,



GRAVES sunt & molestæ satis Virorum principum occupationes, curæ longè difficillimæ. Etiam ipsum otium, sicubi detur, negotii plenum; ut effringenda sint ei omnia, penè pudoris & reverentiæ claustra, qui secessus eorum severiores intempestivâ temeritate velit interpellare. Quocirca diu mecum hæsitavi, num is ego sim, privati latis homo, & ruris planè agrestis colonus, qui horas tuas, si quæ sint, subsecivas perturbare au-

sim, & hoc, quicquid est, Operis Nomini tuo usuique, lubens licet meritòque, dedicarem. Fecit tandem ut id auderem singulare tuum, in has literas Studium, ludicium grave, Candor eximius, & si hoc etiam addere fas sit, constans olim & diuturna tecum consuetudo. Iacta sunt, Te suadente, prima instituti mei de *Scriptoribus Ecclesiasticis* fundamenta. Te subveniente accrevit opus, nutanti sæpius & vacillanti animo novas Tu vires addidisti. Non pauca ex tua diutissima Bibliotheca, quædam & ex scriniis tuis deprompta. Quid igitur mirum si ad Te redit Opus jam absolutum, tuumque ambit judicium pariter & patrocinium? Habes hîc longo satis agmine venerandos Reipublicæ Chri-

† ; stianæ

EPISTOLA DEDICATORIA.

stianæ Proceres, nomina æternitati consecrata. Habes veteris Ecclesiæ Bibliothecam, aureis & quantivis pretii monumentis instructissimam. Habes denique solemnes sanctorum Præfulum Confessus, Acta, Decreta, quæ & ad fidem spectant, & disciplinam. Cum his, DOMINE, frequenter Tu versari soles, in his (si per negotia liceret) ætatem terere voluisti. Et rectè quidem. Quid enim dulcius, quid suavius, quid præclarius? Omnia hîc sancta, honesta, pulchra, pietate & canitie veneranda; pacifica hîc & tranquilla omnia, à perversis & importunis contentiosi hujus sæculi clamoribus longissimè remota. luvat hîc quotidie contemplari genuinam Ecclesiæ primitivæ faciem, ad quam Anglicana nostra se in solidum componit, nec foedâ Novatorum rusticitate deformis, nec fucatis Pontificiorum lenociniis & superstitionibus maculata. Media nos incedimus via, & ab utrisque damnati, ad æquum Catholicæ antiquitatis judicium constanter & intrepidè provocamus. Voto finiam. Redeat, Te Ecclesiæ nostræ gubernacula sub auspiciis Regis administrante, prisca majorum pietas, mores antiqui: Custodiatur fides pura, primæva, Apostolica; publicus Divini Numinis cultus integer & illibatus; Ecclesiæ jura sacra sancta conservata: τὰ ἀρχαῖα ἐν ἡμετέροις, in omne ævum duratura: floreat vigeatque res literaria, ad summum perfectionis apicem sub tuo patrocinio evecta: Reddantur literatis præmia, in Eruditionis, diligentia, & Virtutis stimulum & honestamentum à majoribus olim piè constituta: Sacerdotibus suis constet honor & pretium: sint doctrina sani, disciplinis exculi, moribus graves, casti, candidi, & inculpati, ubique conversationis, charitatis, fidei & puritatis exemplaria: sit denique quod hætenùs, *Stupor mundi Clerus Britannus*, haec vovet, ita ex animo precatur

Maximè Reverendè Nominis tui

Cultor Observantissimus,
GUILIELMUS CAVE.

PRÆFATIO.



ON postrema temporum nostrorum felicitas jure merito censeri debet, quòd meliorum literarum, purioris præsertim Antiquitatis studium tam fausto successu ubique reflorescat. Depulsis ignorantie tenebris, quas sæda Gothorum, Vandalorumque barbaries, mox Monachorum insectia, Scholasticorumque trix & quisquiliæ orbi Europæo obduxerant, novam planè faciem induit res literariæ, pristinumque decus ac majestatem postliminè recuperavit. Præluxerant quidem, etiam in mediis tenebris, Viti aliquot cordatiores, renascentium literarum Phosphori, qui omni, quâ poterant, contentione barbariem sæculi sui profligare satagebant; inter Græcos, Maximus Planudes, Demetrius Cydonius, Manuel Chrysoloras, Constantinus Lascaris, Georgius Gemistus Pletho, Georgius Trapezuntius, Cardinalis Bessarion; apud Italos, Fr. Petrarcha, Leon. Aretinus, Fr. Poggius, Aeneas Sylvius, Fr. Philadelphus, Hermolaus Barbarus, Laurentius Valla; in Galliâ, Nicolaus Oresmius, Perrus de Alliaco, Joannes Gerson, Nicolaus Clemangius, Egidius Carlierus; apud Hispanos, Raimundus Lullius, Alvarus Pelagius, Fr. Ximenius, Alphonsus Tostatus, Joannes de Turre-crematâ, Petrus Cirvelus, Ferdinandus Pinrianus; in Germaniâ, Joannes de Janduno, Joannes Nider, Nicolaus Cusanus, Dion. Carthusianus, Rudolphus Agricola. Ex Anglis nostris, unicum tantummodò exemplum dabo, sed πολλὸν ἀντιζητοῦν ἄλλων, Virum melioribus literis pro sorte sæculi haud vulgariter imbutum, egregium planè literarum & literatorum Patronum; Richardum intelligo Buriensem, quem nobilis & opulenta sedes Dunelmensis olim tulit Episcopum, utinam sic semper talem. Vixit is regnante

Edvardo Tertio Regum nostrorum felicissimo, (cujus pueritiam rexerat, & ad mores Principe dignos formaverat) magnis & Ecclesiæ & Reipublicæ muneribus functus; erat quippe, ut alia mitam, summus Angliæ Cancellarius, magouſque ætarii Regi Thesaurarius; quem flagrantem verò, & ut ipſius verbo urar, *exſtatico* in literis promovendis, ferebatur animo, in libello suo, quem idcirco *Philobibliam*, sive *de amore librorum* inscripſit, ipſe † nos docet. Ab incunte ætate viros doctrinâ claros familiares habuit, suavissimâ eorum consuetudine mirificè delectatus; quos postea etiam in dignitate posuit socios sibi ascivit, in hospitio commensales, in itinere comites, in omni fortunâ sodales. Impetratâ facultate Regiâ, omnes Regni Bibliothecas, tum publicas, tum privas perſuſtravit, & diligenter excuſſit. Ab iis, quos maximis devinxerat beneficiis, nullum gratius *arridæon* offerri potuit, quàm si pulverulenti quaterniones, & decrepiti codices donarentur. In plurimis, quas apud externos Principes Legationibus in Galliâ, Italia, Germania, obit, nunquam non ei curæ fuit, supellestem librariam augere. Quocumque pedem moveret, omnia librorum armamentaria solertèr invisiſit, & quicquid theſauri literarii reperit, munificè liberalitate redemit. Nec tabernas librarias neglexit, si quid in rem suam inde reportaret. Ex ordinibus Monasticis, præcipuè Prædicatoribus, & Minoritis, Monachos selectiores habuit, quos in omnem literatî orbis angulum miſit, ut melioris notæ codices vel prece vel pretio sibi compararent. In atrils suis ingens semper aderat Antiquariorum, Scriptorum, Colligatorum, Correctorum, & Illuminatorum multitudo, qui libros suâ quicquæ facultate curarent. Et quoniam probè sciret, linguarum cognitionem unicam esse ad referenda scientiarum penetralia clavem, Grammaticam Græcam, ut & Hebræam adornari curavit, adiunctis aliis, quæ in his Linguis excolendis studiorum usus infervirent. Antiquos codices emendavit, voces vetustate nimîâ caligantes congruis interpretationibus elucidavit, veterumquæ Grammaticorum Orthographiam, Prosodiam, Etymologiam, & Diasynthesin inconcussâ sedulitate instauravit. Denique, nè quid deesset, apud se statuit, Aulam publicam in Academiâ Oxoniensî fundare, redditibus ditare, in quæ & Bibliothecam, quam habuit instructissimam, in communem Academicorum usum collocare: ut plures certè libros, quàm omnes

† Vid. Phil.
lob. cap. 8.
10. 11. 15. 19.
Edit. Gold.

† Hist. & An-
tiqu. lib. 3.
O. fol. 48.

omnes simul istius temporis Angliz Episcopi, possedisse dicitur. Utrumque præstitisse, Collegium nempe Dunelmense à Monachis antea inchoatum perfecisse, prædisque locupletasse, & Bibliothecam suam inibi reposuisse, disertè tradunt Annales Oxonienses. Hæc Burienſis noster, cujus exemplum haud pauci licet passu secuti sunt alii, ex meliore luto habentes præcordia, qui de bonarum artium studiis his temporibus optimè meriti sunt. Sed pauci erant, & *vari nantes in gurgite Væſto*. Plenissima optimarum disciplinarum lux & *ῥοσφαις καὶ πνεύματι* expectabar. Et quidem inchoatâ semel Religionis reformatione, in omnes mox angulos splendoris sui radios diffundere cœpit melior, & reconditor literatura. Fugaris barbarissimis & solœcisticis, quibus dudum scatebant omnia, caput extulit purior Latinitas, & Romanæ linguæ nitore & venustas vigebat indies. Artes & disciplinae liberales spinis & veptibus diu obstitit, ex umbrâ tandem in solem proferuntur, nitore suo in interegrum restituta. Exaudivit, qui hæcenus in scholis tyrannidem exercuerat, Aristotele, in libertatem sese vindicavit nobilior Philosophia, ex ipsis naturæ penetralibus hausta, ad rectæ rationis trutinam librata. Sordes deposuit Theologia, ad sacra scripturæ magisterium, ad primævæ antiquitatis normam exacta & expensa. Ecclesiæ antiquitates à tot retrò sæculis suis quasi rudibus sepelita, effodiantur, &que ruinis suis emerferunt. Patres Græci, Latiniq; in obscuris Bibliothecarum forulis hucusque vincti, catenulis eximuntur, suâ quisque linguâ nobiscum liberè conversantes. Historiam Ecclesiasticam diligenter excolere cœperunt sacre vetustatis candidati, qui genuinam Ecclesiæ Catholicæ faciem delineant, ejusque doctrinam, politicam, disciplinam, ritus, moresq; cœtus Synodales, Sanctorum Martyrum certamina & *αἰδολογίας*, Schismatum & hæresium ortus & incrementa, Scriptorum Ecclesiasticorum occasiones & progressus, ab ipsis rei Christianæ incunabulis velut in speculo nobis ob oculos posuerunt. Et jam referantur obique Ecclesiarum scrinia, Monasteriorum Archiva, Bibliothecarum arcana, Principum Chætophyllacia : Unde mox in lucem producta antiquorum Patrum monumenta, Conciliorum decreta, Martyrum, Sanctorumq; Acta, Imperatorum Edicta, Regum, Principumq; Diplomata, quibus jura Ecclesiastica & sancita primum, & facta recta conservata : Uberrima Historiæ Ecclesiasticæ seges futura.

Primi, ni fallor, qui superiori sæculo singulare quidpiam hæc in parte sunt aggressi, erant *Cenſurarii Magdeburgensium* conditores, Joannes Wigandus, Mathæus Judex, Basilii Faber, quique totius instituti proci quasi ac puppis erat, Matthias Flacius, patriâ Illyricus, qui abjecto vitæ, quam animo destinaverat, Monasticæ studio, in Germaniam abiit, & fixis tandem Magdeburgi laribus, socios sibi & *συντροφῇ* ascivit; qui, partitis inter se laboriosissimis *ἐπιτηδεύμασι* curis, operi se sedulo accinxerunt.

Quò verò res faciliùs cederet, missi sunt in diversas Europæ provincias, quæ pulverulentos, Bibliothecarum angulos excuterent, abditos antiquitatis thesauros extraherent, codices manu exaratos describerent; imò ipse Flacius, teste M. Adamo †, assumpto Monachi habitu & personâ, celeberrimos aliquot in Germaniâ Monasteriorum Bibliothecas perlustravit, & quos commodè posset; historicos clam secum abstulit; quibus adminiculis, præsertim *Catalogum rerum veritatis* pollex confecisse dicitur. Omnibus jam ritè præparatis, universum Opus in XIII. *Cenſurias*, sive sæcula distribuerunt (neque enim ulterius progressi sunt) quâvis Centuriâ XV. primaria capita complectente, quibus de Ecclesiæ propagatione, de statu tranquillo velturbato, de doctrinâ sanâ vel corruptâ, de Conciliis, de Episcopis, Doctoribus, Virisque illustribus, de Hæresibus, Martyribus, &c. prolixè actum est. Et in has quidem classes, tanquam totidem alvearia, quicquid uspiam ex antiquitate congeri poterat, magnâ fide & diligentia reposuerunt. Facili methodo, & indagantium usui satis accommodatâ. Certè propriè loquendo, non tam Historia Ecclesiastica dici debet, quàm rerum Ecclesiasticarum quovis sæculo memorabilium ditissimum, amplissimûq; penu & promtuarium; unde sua Historici Ecclesiastici, sua Theologi, Dogmatici, Elenctici, Rituales, sua denique fidei Christianæ adversus tum Gentiles, tum hæreticos propagatores plenâ messe perere & reportare possint. Opus immensi laboris, quantævis pretii. Inesse labe & æreos, multa omiſſa, peccata multa, deprehendi etiam quandoque in ipsis Conditoribus nimiam affectuum indulgentiam, & *ἀμελείαν ἢ ἀβολίαν*, nec negari potest, nec debet dissimulari. Sed homines erant, & humanis proinde erroribus & infirmitatibus obnoxii; viâ incedebant minimè trita, idque in ipso penè renascentium litterarum diluculo: rationes adhuc erant sanctorum Patrum editiones, ratiore multò Græcorum exemplaria, quorum versionibus, iisque haud satis fideis, plerumq; urendum erat. Non pauca, quæ eos lauerunt, ex eo tempore lucem viderunt. Opus jam editum ad secundas curas revocare nunquam licuit. Nihil simul inchoatum & perfectum. "Fæcentur" ingenuè, quæ erant "modestia, se potius delineationem Historiæ Ecclesiasticæ qualemcunque tenuisse, quàm integram" & omnibus numeris absolutam descriptionem; occasionem se aliis præbere voluisse, qui perfectius &

"melius quiddam gignere vel volent, vel poterunt.

Obstupuit planè eruditorum orbis, & meritis quidem, cùm videret pauculos quosdam in obscuro

† Hist. ge-
nealogice
T. 6.

muna. Præterquàm enim quòd Bibliothecæ Vaticanæ cura ei commissa sit, Clementi VIII. à confessionibus audiendis erat. Deponente præfecturam Philippo, congregationis suæ Præpositus eligitur, Protonotarius etiam Apostolicus constitutus, tandemque in Purpuratorum collegium cooptatus. Quibus non obstantibus, in pertexendis Annalibus gavivèr pertexit, & ad umbilicum perduxit; quos tamen nè omnibus numeris absolutos daret, obitabant plura, de quibus viri cordati dudùm conquesti sunt. Nos tria breviter notabimus. Primò, in causa fuit crassa linguæ Græcæ ignorantia, undè factum est, ut in veteris Ecclesiæ historiâ magnâ ex parte hospes fuerit & peregrinus; cùm Patribus Græcis quibuscum præcipuè ei res erat, non nisi per interpretem colloqui potuit, & versionum auctores malefidos æpenumerò viz duces in solidum sequi necesse habuit, ut nihil minus, si turpes lapsus & hallucinationes ubique reperiantur. Secundo defectus Chronologiæ, quæ primarium Historiæ oculum meritorè dixeris. Nondum satis excussæ erant, rationes Chronologiæ; nondum rite dispositi, & accuratè repurgati Fasti Consulares; nec satis illustratæ celebriores Epochæ, & Olympiadum periodi; nondum certè definita Imperatorum tempora, Pontificum & Episcoporum successiones. Hinc tot parachronismi & metachronismi ubivis obvii, de quibus præ aliis consulendus eruditissimus Pagius in *Criticâ Historico-Chronologica in Baronii Annales*. Tertium, idque longè gravissimum, immoderatum partium studium, quò fit, ut quocunque ferè moveret pedem veritari officias tanquam soli nebula obliedendæ erant. Luce ipsâ clarius est Baronium, cum ad scribendum primò animum appulit, id sibi solum negotii dari credidisse, ut Ecclesiæ Romanæ traditiones, mores & placita, superstitiones densissimis seculorum tenebris natas, venerandæ antiquitatis nomine in crusta, sedis Pontificiæ dignitatem, auctoritatem, maiestatem, monarchiam, ac penè omnipotentiam statuerent. Centurias Magdeburgenses, quas *Centurias Sasanæ* alicubi appellat*, oppugnatæ, prosternerent, profligatæ. Non obscurè id proficetur ipsemet Baronium †, discretius affirmat vitz ejus auctor* discretè Pagius † *primarius*, inquit, ac *præcipuum*, quem sibi proposuerat, scopus erat, consuetudo *Centuriarum Magdeburgensium*, in quibus auctores cumularant quacunquè adversus sanctitatem Ecclesiæ Romanæ, auctoritatem summorum Pontificum, emendatæ religionis Catholice dogmata adversari sibi videbantur. Hinc tot veterum, rùm Patrum, rùm Conciliorum loca divulsæ, & fidei fucatisque interpretationibus à genuinâ auctorum mente derorta, alia suppressa vel interpolata; hinc scripta apocrypha & supposititia toties in testimonium adducta, dubia, incerta, ficta, fabulosa, ad partes vocata, & pro antiquis, & genuinis venditata; hinc tot veritatis testes suo quisque tempore damnati & rejecti; hinc Regum & Imperatorum, qui iniquis Romanorum Pontificum usurpationibus viriliter se opposuerunt, auctoritas immixta, & non Diademata modò, sed & colla protevè conculcata. Hæc hisque similia utramque faciunt paginam, omnibus qui Baronium vel à limine salutârunt, satis nota. Quid multa? In Annalibus Baronianis Ingenium, dexteritatem, gravitatem, eruditonem, & diligentem suspensum & prædicamus; judicium, fidem, integritatem, simplicitatem, candorem meritorè desideramus. Prodiit primus Annalium tomus Romæ ex Typographiâ Vaticanâ ann. MDLXXXVIII. sequentes sequentibus annis; exindè Veneris, Antverpiensibus, Colonienisibus, Moguntinis typis expressi. Habent verò hoc singulare editiones posteriores, nempe quæ ab ineunte sæculo evulgate sunt, ut quæ secundis curis addenda vel emendanda censuit illusterrimus auctor, vel suis locis inserta sint, vel singulorum calci, saltè ad Tomi decimi finem adiciantur. Præter XII. tomos editos, ex tate tres MSS. testis est H. Barnabeus, Congregationis oratorii Presbyter*, *Tres*, inquit, *alios qui de duodecim alteris post ejus obitum reperiri potuerunt, nos ipsi asseruimus in nostrâ Vallcellanâ bibliothecâ, unâ cum annotationibus ad Martyrologium Romanum, aliisque opusculis nondum in lucem editis*. Cur verò suppressantur, utnam nobis indicâsse. De operis Baroniani epitomis & continuationibus, nempe Bezovii, Rainoldi, & Spondani, de ejusdem elogiis, vindiciis, nævis, censuris, animadversionibus, versionibus, editionibus; denique de inferioris subselliæ Historiæ Ecclesiasticæ scriptoribus, Pontificis, Lutheranis, Reformatis multa congesterunt Caf. Sagittatus. *Introduct. in Historiam Ecclesiasticam* capp. 14, 15, &c. Jo. Frid. Mayerus Theologus Hamburgensis celeberrimus libello *de fide Baronii* nuper edito, & nos breviter pro instituto nostro *Prolegom. Hist. Lit. Part. I. Sect. VI.* Jam ad institutum nostrum propriâ accedamus.

Postquàm artes & scientiæ ad summum penè perfectionis suæ fastigium jam pervenissent, non tam deesse videbantur libri novi in quocunque literarum genere elucubrandi, quàm Pallasæastici & Manuductorii, qui hæcægus editorum notitiam in vulgus propagarent, usum & utilitatem ostenderent, ipsos auctores describerent, Criticisque quasdam regulas traderent, quibus vera à falsis, genuina à supposititiis discernerentur. Id ut in aliis facilius, sic præcipuè in re Historico-Ecclesiasticâ factum videmus. Hinc tot Ecclesiæ *Bibliothecarii*, præclara veterum monumenta in proprias classes reponentes; tot *Critici sacri*, de scriptis adspicis, obscuris, dubiis, spuris, de Auctorum stylo & ætate sententiam & judicium ferentes; tot sanctorum Patrum *Catalogi* & *Nomenclatores*; tot introductiones ad lectionem Patrum; tot Scriptores

* Genæ. Ad.
ad Ph. Ner.
pæfiss. T.
VIII.

† Epist. Dod.
ad Sixt. V.
T. I.

* Ubi Supr.
L. c. 18. 19.

† Pref. ad
Critic. N. III

* Vir. Bar. 3.
L. c. 19.

PRÆFATIO.

v

res de Scriptoris Ecclesiasticis, deque eorum vitâ, sectis, dogmatibus, scriptis &c. quorum
 exemplum satis Catalogum alibi perteximus. Et hoc quidem Saxum ab ipsis fere studiosorum
 Tyrologicorum primordiis (præfixit id, & absque iactantia dicam) me voluisse facere. Ut vi-
 tas SS. Apostolorum, Patrumque Primævorum, qui quatuor prioribus Ecclesiæ sæculis inclatue-
 runt, aliisque nonnulla à me parvis sermone olim conscripta prætermittam, hinc nax mihi *Ta-
 bula Ecclesiastica*, venerandum sanctorum Patrum chorum uno intuitu exhibentes. Has secu-
 tus est *Cartophylax Ecclesiasticus*, majoris & amplioris operis Prodomus. Cartophylacem excep-
 pit *Scriptorum Ecclesiasticorum Historia Literaria*, quæ proditit *Londini* anno MDCLXXVIII. & *Ge-
 neve* anno MDCXCIII. Effluxerunt jam bina annorum lustra ex quo Opus illud typis mandavit
 & hoc labore defunctus, sperabam futurum deinceps, ut his solutus curis in angulo cum li-
 bello quierè posthac latitarem. Verum juvenodissimum illud, quod mihi suaviter semelaram
 otium, amici inviderunt, ad consuetos labores me, oborto quidem collo, tetrahete sagagentes.
 Monebant, tantæ molis opus secundas curas non admittere modò, sed exigere; superesse
 plurima, quæ diligentiam meam hætenus effugerant, alia fortè, quæ manum emendaticem
 expectarent, non pauca veterum opuscula ex eo tempore in lucem emissa, novas quotidie pro-
 dirc ediciones, easque longè accuratiores, plura adhiberi posse subsidia, quæ antea denegata fue-
 rant. In his, similibusque amicorum monitis acquievi tandem, parùm cautus, in quem cura-
 rum & difficultatum gergitem memet iterum præcipitarem; undè non sine summâ molestiâ,
 mihiq; factis jam corporis animique viribus, agrè ferendâ, eluctandum erat. Sed iacta erat
 alea, nec pedem retrahere liceat. In novo hoc molimine duo imprimis ob oculos habui, pri-
 mò, ut excussis deniq; veterum monumentis, Scriptores mihi antehac incognitos, aut præter-
 ritos, è tenebris erucirem & in lucem publicam revocarem, quorum plures Centuriæ in hoc
 opere repetiuntur. Alterum, ut quæ in Scriptis à me olim recensitis deesse videbantur,
 supplerem, novisque accessibus & observationibus illustrarem; quod pro operis instituto,
 merque facultatis tenuitate, aliq; saltem ex parte, me præstitisse spero. Scriptores Ecclesi-
 astici non sunt unius generis; sunt quippè Exegetici, Dogmatici, Elencdici, Historici. *Exegeti-
 ci*, qui Scripturas sacras scholis & commentariis suis, sæpe & hominibus ad populum habitis ex-
 posuerunt. *Dogmatici*, qui fidei Catholicae doctrinam à majoribus acceptam tradiderunt. *Elenc-
 dicit*, qui controversias suo tempore agitas excusserunt, & Ecclesiæ Christianæ causam ad-
 versus Judæos, Gentiles, Hæreticos feliciter propugnarunt. *Historici*, qui genuinum Ecclesiæ
 statum, ortum, progressum, & corruptionem literis consignarunt. Hi quæ iterum in quatuor clas-
 ses dispartiuntur; sunt enim vel *Historici Ecclesiastici* propriè sic dicti, qui res in Ecclesiâ gestas,
 & ejusque sæculi memorabilia vel compendio, vel *taxi* *taxi* posterorum memorie com-
 mendarunt; vel *Cronographi*, qui habita strictiori temporis ratione, gesta qualibet ad certas
 periodos; vel ad singulos annos redegerunt; vel *Hæresiologi*, qui veterum hæresium originem,
 incrementa, exitum, dogmata, & deliramenta delinearunt; vel denique *Biographi*, qui vias
 sanctorum, aliorumque doctrinâ & pietate illustrium in literas miserunt, nobisque in exemplum po-
 suerunt. Quò verò ætate sunt sequiores hi scriptores, eò villiori pretio sunt æstimandi. Otiosi quip-
 pe Monachi, præsertim à Sæculo octavo & deinceps majorum suorum acta posteritati tradere
 voluerunt, res eorum, non prout gesta fuerant, describere contenti, fabulis nariarumculis, fi-
 ctisque miraculis augere, atque exornare studuerunt; idque eâ mente, ut majorem eorum ad-
 mirationem in animis hominum excitarent, miserique popelli ad ipsorum altaria supplicantis
 etumeras suavis emulgerent. Quo pacto in immensum mox crevit Biographorum numerus,
 ut sub hoc onere generet planè res Ecclesiastica. Sequisæculum est, ex quo viri erudiri in col-
 ligendis sanctorum vitis sedulo defudant, Lippmannus, Surius, Mosander, Mombrinius, Ha-
 ræus, Lippelous, D'acherius, Mabillonius, & qui omnibus palmam longè præripuerint, Bo-
 landiani, qui incredibili labore, nec mediocri doctrinæ apparatu X. X. in gentia volumina jam
 evulgârunt; & tamen paulò plus quam primum Semestre absolvierunt. Vatum hoc & planè stu-
 pendum opus parçim attigimus, parçim quòd non oblique ad manum esset, parçim quòd *ostendit* *ostendit*
 (ut Clementis Romani verbo utar) videbatur; & quis tam profundo, tam immenso mari se
 temerè committeret? quis tot voluminibus recensendis incumbere, quibus legendis (modò ad
 umbilicem perducantur) vix unius hominis vira sufficeret? nec parùm deterebant plena, qui-
 bus undique scæter, fabularum & nugarum plaustra, ut opiosa istiusmodi recensio forsitan ab
 emundæ naris viris censetur *altus labor ineptiarum*. Interim negari nequit, plures in his scri-
 ptoribus nec contemnendas, sui præsertim temporis Historias occurrere, quæ vix aliundè peti
 possunt; ut in ipso Ennii stertore aurum quandòque repetire liceat, si quis rædium istud de-
 voraverit. Cùm verò nemo majori erit, meliori fide, acriori judicio in recensendis Sancto-
 rum actis versatus sit quàm Joannes Mabillonius, idcirco ejus *Acta Benediclinorum* paulo diligen-
 tius executienda censeui, ut quæ in rem meam facerent, inde seligerem.

Scriptoribus *Anonymis*, quos in priore hujus Operis parte neglexeram, in hac locum dedit, Vossii, aliorumque exemplum secutus; nec pauci certe sunt, sique melioris notæ Scriptores, quorum nomina celavisti invidiosa veritas. Non editos modò, sed & *Manuscriptos*, quorum saltem ad me notitia pervenerit, exhibui, quorum ingens thesaurus, & aucto contra non parvus in Bibliothecarum Archivis delitescit. Verùm cauto pede hæc in parte progrediendum erat; fallunt quippe nos non rarò codicum Manuscriptorum tituli, & à recto tramite nos ducunt, ut nisi inspectis membranis, sæpè de ipso opere judicare, haud facile sit. Quo nomine equiores mihi fore lectores spero, si librorum inscripitiolis deceptos, alicubi lapsus fuerim. Nihilominus summopere mihi curæ fuit, non nisi præstantiores Manuscriptorum Catalogos in subsidium vocare, quales sunt Bibliothecæ Bodleianæ, Cottonianæ, Lugduno-Batavæ, Regiæ Parisiensis, &c. & qui hæcenus editos longè antecellit, Cæsareæ Vindobonensis. Augustissimam hanc & verè incomparabilem Gazam, sedè antehac neglectam, repurgare, atque in ordinem redigere aggressus est Petrus Lambecius, Cæsareæ Majestatis Consiliarius, & Bibliothecæ præfatus, qui *Compendiarium Tomus VIII.* divulgavit, & tamen non nisi *DCXXI. Codices MSS.* Græcos recensuit; Latinos penè nullos, paucis exceptis, qui Tomo secundo continentur; decem ferè mille, partim Græcos, partim Latinos intactos post se reliquit. Dan. Nesselius, Lambecii in hac ardua successior, eundem laborem, sed haud parè sollicitate continuavit. Imperatoris iussu opus Lambecianum, servatis verbis, sed mutato ordine, in compendium redegit. Philologos aliquot, & Historicos profanos, Codicesque Orientales de suo addidit, residuis majori otio reservatis. Nihilominus catalogus est utilisissimus, qui quæ aliis exemplo esse potest. Utroque hoc catalogo, tum Lambeciano, tum Nesseliano in sequenti opere usus sum. Scriptoribus Græcis & Latinis Orientales nonnullos adjunxi, Syros, Arabes, Armenos; sed parè, relicta pleniori melle illi, qui novam Scriptorum Orientalium Bibliothecam adornaturi sunt.

Ad tractandi rationem quod attinet, eundem, quem in priore parte, modum tenui, itè ut de Scriptoribus neque nihil, neque tamen omnia dicerem; quod satis est prudenti lectori facile contentus. In longiores Sermones rariùs excurri, & non nisi ubi responsia postulare videbatur. Prolixiores Dissertationes ad Scriptorum Ecclesiasticos qui desiderant, adeant à Possévinum, Scultetum, Natalem Alexandrum, Dupinum, Noarium, Tentzelium, &c, qui magna de se promittere solent, Calixtum Oudinum, qui Epistolà de ratione studiorum suorum, Amstelodami paucis abhinc annis edità, magnificè huic operis à se mox divulgandi titulum exhibet. *Commentarius de Scriptoribus Ecclesiæ, vel scriptis antiquis, tam impressis, quam manuscriptis, adhuc in celeberrimis Europæ Bibliothecis existantibus, ab Antonio Possévin, Roberto Bellarmino, Gulielmo Cavo, & aliis amissis ad annum MDCLX. vel ad ætem typographicam inventum, cum accessione Ducentorum & amplius Authorum, de quibus apud omnes ferè silentium, quorum Opera, quibus lateant in Bibliothecis, quoque Codice latent, aperitur.* Multis hoc opus ipse laudibus efficit, mira de eo prædicat ac pollicetur; in eo se acturum de Scriptorum ortu, partiâ, natione, genere, ingenio, professione, officiis, fortunâ, morte, & aliis, varias Dissertationes de quorundam Scriptorum opusculis latius atque accuratius discussendis se aggressurum, quasque veretur, ne quandam ob sui nimietatem lectoribus nauseam pariant: in his argumentis vel nihil, vel pauca à se omittit esse. Denique in his locum habituras amplissimas, atque vastum ultra suum, & ad nauseam prælatis Dissertationes (quæ ipsius verba sunt) de Thomæ Aquinatis, deque Bonaventuræ scriptis. Nam quæ, inquit, de hâc Doctrinis Cavo habet, itè jejuna atque arida, ut lectionem vix merentur. Et habet, quidem Cavo, si ita velit, consistentem suam. Tamen enim, servatà justa operis proportionem, ova pauca de his etiam Doctoribus dixerim; nihilominus feceris temporum minoris mihi curæ fuisse, ingenuè fateor; de prioribus Ecclesiæ sæculis maxime sui sollicitus, in quibus omnem, quam potui, præstidii diligenciam, ut tum in præfatione ad *Calixtiana*, tum Prolegomenis ad *Historiam Literariam* discretè monui. Habeat sibi Oudinus suum Thomam, Bonaventuram suam, & si qua sequentis sæculi recentiora: in his se totum exerceat, omnemque ingenii atque eruditionis nervos experejur; dummodò integrum mihi fuerit veritati cum Philone Judæo, Josepho, Justino Martyre, Origene, Eusebio, Epiphano, Chrysostomo, reliquisque auct. vetustatis monumentis. Sed aliud fortasse erat, quod hominem propius urebat. In *supplemento Bellarminiano* tunc recens edito notaveram fortè (silo iustitiæ & veritatis amore ductus, nullo certe obreclandj, nullo insurgendi animo; notaveram inquam) ex infinitis pauculo, quæ Auctor ex Miræo, Vossio, Labbeo; aliisque per integras quatuordecim paginas in opus suum compilaverat, nè levissimâ quidem eorum, è quibus desumpserat, mentione factâ, vel de quo in præfatione ne verbulo quidem lectorem monuerat. Hæc, ut videtur, molestè tulit, ac proinde in prædictâ Epistola me, quem facio suumque existimavit, accensit iis quibus contra se expostulationibus furdus obduravit. Neque aliam hujusce rei rationem reddere

reddere dignatus est. *Ceteros inter Cavum pluribus in locis contra me in Historia Scripturum Ecclesiasticorum insurgentem ea ratione correct; qui si viveret nunc, meum opinor sententis minus transigeretur, neque semere, quæ nescivis, condemnaret.* Verum cum res ipsa loquitur quod negati nequit, virumne doctum & ingenuum candida magis deceret confessio, an durum & pertinax silentium viderit ipse, eruditi judicent, immò quemvis cedo arbitrum. Sed homini parco, quem desertis Pontificiorum castris ad Reformatos transisse audio, cujusque candorem & diligentiam alibi laudavi. iterumque laudo, utque labores, quos in perlustrandis Bibliothecis insumpserim, in Reipublicæ Literariæ emolumentum cedant, magnopere exopto.

Absolutis Scriporibus, mihi quæritis portum jam ingressuro, ecce amici aures iterum vellat. Heus tu, inquit, nescisne Concilia potiora & potentiora esse Antiquitatis Ecclesiasticæ partem, eorumque Acta, Canones & Decreta primum inter scripta Ecclesiastica locum sibi vindicare? Fateor quod res est, olim mihi in animo fuisse aliqualem Synodorum synopsis eadem, quæ scriptores, methodo concinnare, ut in præfatione tum ad *Cartophylacem*, tum ad *Historiam Literariam* declaravi. Sed quoties ad id animum appulerim, toties rerum difficultas deterritis consilium deposui. Oblata tandem hæc occasione, & accedentibus amicorum votis, malui qualemcunque Conciliorum notitiam exhibere, quam rem, penitus intactam relinquere. Et jam novus mihi nascitur labor: perscrutanda erant Ecclesiarum Cartophylacia, evolvendi Conciliorum Tomi, Historici suo quisque ævo consulendi, Concilia ad quatuor capita reducuntur, Diocesana, Metropolitica, Patriarchalia, & Oecumenica. *Diocesana*, (juxta hodiernum vocabuli usum) seu majoris Episcopalia, quæ ab Episcopo una cum Clero suo habita sunt. Et horum Decretorum vis intra litus Episcopatus limites coarctabatur. *Metropolitica*, quæ à totius Provinciæ Episcopis, præsidente Metropolitano, celebrantur. *Patriarchalia*, quæ ab uno ex quinque majoribus Patriarchis cum Episcopis & Metropolitæ suis congregata sunt. Sub hoc genere monere fas sit, fuisse Synodos quasdam *Ecumenicas*, à Patriarchis Constantinopolitanis ut plurimum celebrari solitas, quando, re ita exigente, Patriarcha Episcopos, qui tunc in urbe Regiæ versabantur, pro re nata in Synodum coegit, quarum apud Historicos Byzantinos frequenter occurrit mentio. Denique *Oecumenica*, quando Imperatoris mandato, missis undequaque Divilibus Sacris (ut vocare mos erat) Episcopi ex omni orbe Romano evocati convenire, de gravioribus Ecclesiæ Catholicæ negotiis acturi. Tria priora genera pro ratione instituti leviori digito expedi, Synodi cujusque locum, tempus, actionem, Episcoporum, Canonumque ab his conditorum numerum tribus quasi verbis notasse contentus, quid in ea gestum sit, quid super sit, & ubinam repetite licet. Cumque singulos Canones enumerare non liceat, sub generali *Fidei vel Disciplina Ecclesiastica* titulo complexus sum. Conciliorum verò Oecumenicorum, aliorumque, quæ ad Antiquitatis Ecclesiasticæ notitiam plurimum conferre videbantur, Historiam, ex ipsis Actis ut plurimum concinnatam, fusiùs exposui, Canones quandoque illustravi, & ubi opus erat, à Pontificiorum objectionibus vindicavi. In disponendis Conciliorum temporibus editionem *Labbeo-Cassarianam*, omnium utpote amplissimam accuratissimamque, secutus sum, nisi ubi manifestè ratio me ab ea recedere coegit. Nec vulgaris modo Conciliorum Tomos, sed & ejusque gentis Collectanea Synodica consului, *Armenica* Clementis Galani, *Britannica* Spelmanni, *Gallica* Sirmondi, *Hispanica* Loaisæ, Ferdinandi Mendozæ, &c. Sed omnium Hispanorum diligentiam longissimo intervallo post se reliquit Josephus de Aguirre S. Balbinæ Cardinalis, qui *Collectionem maximam Conciliorum omnium Hispania, & novi Orbis*, notis & dissertationibus illustratam, nupèr in lucem emisit *Rom. MDCXCIV. IV. Vol. Fel.* Præmiserat integram vasti hujus operis *Notitiam Salamanicam* an. *MDCLXXXVI.* 8^{vo}. quæ primò quidem sum usus; postea beneficio Viri nullis non nominibus mihi æstimandi, Ottonis Menckeni, in Academiâ Lipsienâ Professoris publici, incertum eruditione an humanitate præstantioris, ipsa Concilia nactus sum. In hac Collectione illustrissimo auctori visum est, plura veterum Hispanorum opuscula, & longè majorem Dissertationum Ecclesiasticarum partem, aliisque quædam, quæ in ipsa notitiâ promiserat, penitus omittere, Tomo primo maximam partem occupato in adstruendâ & vindicandâ Epistolarum pseudo-Isidororum causâ, quas damnamus: tot etiam Romanæ communionis vii cordatiores, & ad orcum relegantur. Magno quidem id agit eruditionis apparatu, sed conjecturis potius quàm argumentis, & levissimis sæpe objectionum solutionibus, quæ magis Auctoris ingenium, & propensum in hanc causam studium, quàm causæ ipsius bonitatem ostendere videntur. Quid, quòd ipse eruditissimus Cardinalis causæ, quam agebat, non nimium confusus, istarum Epistolarum *ymonema* usquequaque defendere ausus non est, æquam sibi hac in parte hætere professus, seque cum delectu tantum vindicare, ut ex *Dissert. I. & IV. & ex Præfatione* tum ad *Tom. I. num. II. III. IV. VII.* tum ad *Tom. III. num. VI.* amplius videre licet. Na is rectius & sanæ fux, & Reipublicæ Ecclesiasticæ commodo consuluisse, si, missis his, varias

quas meditatus erat, Differtationes de ritibus & disciplinâ Ecclesiasticâ Collectiōni suæ addidit.

Ab ipso Opere ad Appendicem venio. Duo postrema secula recognoscere, & additis nonnullis augere apud se statuerat H. Whartonus. Verum priusquam huic labori manum admoveere potuisset, magno Relpublicæ Literatæ damno humani creptus est III. Nov. Mart. an. MDCCXIV. atq. XXXI. Mortuo Whartone, alter substituendus erat. Et me quidem rogante, hanc provinciam in se recepit clarissimus, mihiq. conjunctissimus Robertus Gerius, magni illius Roberti Sanderfoni Lincolnien-sium Antiquarii ex matre nepos. Quo successu id præstiterit, dicere meum non est; *sciam tibi imperpetuum* doctores quippè, & in his excellere ritè judicabunt. Certe cuiusvis non est, post exquisitam aliorum diligentiam tam amplius colligere scriptum. Ad calicem operis tres Differtationes adieci. Prima agit de *Scriptoribus Ecclesiasticis incerta ætatis* quam quidem opellam si ab initio destinasset, plures, qui in ipso Opere, tenni satis conjecturâ, locum habent ad hanc classē relegasset. Secunda agit de *Libris & Officiis Ecclesiasticis Græcorum* quæ multis, præsertim junioribus minis nota sunt. Ex his libris Ritualibus nonnulli venerandæ sunt antiquitatis, & priorum sæculorum artem præ se ferunt, adeoque ad Scriptores Ecclesiasticos meritò sunt referendi. Tertiæ, de *Eusebii Cæsariensis Arianismo* occasionem dedit liber sub Joannis Clerici nomine anno superiori apud nos editus, ex viciis quas ipse Gallicè scripsit, desumptus, quo gravem Eusebio, nec levem mihi cæ occasione dicam impingit. Sed utriusque immeritò, ut in ipsâ Differtatione pluribus ostendi. Oprandum certe esset, ut vir cetera doctissimus, & in quovis ferè literarum genere non indiligenter versatus, à tam liberis, tam iniquis & temerariis censuris, quales porissimum Tomo decimo Bibliothecæ universali's reperitur, magis temperasset, de quo celeberrimus hujus sæculi Polyhistor, Henricus Meibomius * ante sexennium ipsum graviter admonuit. Denique si in hoc libro quædam terrori occurrant, quæ heri demum contigisse videntur, scilicet hoc opus biennium inter Typothetarum hæsisse manus: id solum commodi exinde evenit, ut, dum moras subindè neceret Typographus, nata mihi sub manibus sint Paralipomena nonnulla, forsitan non contemnenda commatis, quæ *ἡ ἀρχαία* non sere lograta spero. In his de hæresis Manichæicæ orru, & Prædecessoribus, deque Manetis veterumque Manichæorum scriptis paulò latius disserui, utpotè quod antiquitatis Ecclesiasticæ partem satis obscuram haud parùm illustrare potest. Paucula etiam, parim à me, parim ab amicis notata, quæ in priori Parte emendanda, vel illustranda videbantur, his *Addendis* subnexui.

Restaret jam, ut Coronidis loco juniores Theologos ad antiquitatis Ecclesiasticæ studium excitarem. Verum in *Prolegomenâ* ad priorē partē satis id, superque factum est: tamen nova nobis non desunt argumenta, præsertim ab insauitâ illâ ingeniorum nostrî temporis in *κακοδαιμονία* prurigine, quæ tot antiquas hæreses, Ecclesiæ Catholicæ judicio constantèr damnatas, ab ore revocavit. Pomæria sua longè lateq. nuper apud nos dilatarunt famosissimi Hæreticarum Alexandrini discipuli, seu Puotini potius gregales & affectus: qui cum videant pro veteris Ecclesiæ tribunali se causam suam sustinere non posse, in ipsam insurgunt antiquitatem, & venerando primèq. Fidei testes lacerant, conculant, execrantur. Perpetua his hominibus fides in oculis Nicæna Fides, cujus hyperaspistas, Athanasium, Hilarium, &c. cane pejus & angue traducunt odio. Habent quidē suam, quam jactant, antiquitatem, sed antiqui illius Serpentis progeniem. Suos habent Patres, sed quos? Ebionem, Cerintum, Symmachum, Theodotionem, Paulum Samosatenum, Photinum, alios.

Hos venditam præcursores suos; his fidel parentibus Unitarii nostrî gloriantur. Catholicos aut aperitè relicto, aut eorum testimonia sophisticis argutis eludunt, aut, quod caput est, in suas saepenumero partes pettrahere nituntur. Evigilandum igitur studiosè juvenuti, totiq. viciis scriptis veterum graviter incumbendum, ut his armis muniti, adversariorum tela retundant, sophisticata sol-

Jerem. vi. 16.

* De Pre-
script. Hæ-
ret. c. 21. p.
209.

† Ibid. cap.
36. p. 215.

* Adverf.
Maxim.
lib. iv. cap. 5.
p. 45.

I Collat. Windesor. v. Kalend.
Ducentib. Ann. MDCCXVII.

ELENCHUS

ELENCHUS AVCTORVM, SCRIPTORVMQVE

RECENTIORUM, in hoc Opere citatorum, omiffis iis,
qui Primæ Parti præthiffi funt.

A

- A**CTA Eruditorum ab anno 1688. *Lipfæ*. 4^{to}.
Ælianus.
Hiftoria varia Græc. Lat. *Genevæ*, 1630. 12^o.
Josephus d' Aguirre Cardinalis.
Collectio maxima Concilliorum omnium Hif-
paniæ, & novi orbis. *Romæ*. 1693. 4. Vol. fol.
Notitia Concilliorum Hifpaniæ & novi orbis, *Sal-*
mantica, 1686. 8^{vo}.
Synopsis Collectionis maximæ concilliorum,
Romæ. 1695. 8^{vo}.
Nicolaus Alemannus.
Notæ in Procopii Anecdota, *Par.* 1663. fol.
Natalis Alexander.
Selecta Hiftoriæ Ecclefiafticæ capita, *Tom. J. Par.*
1676. 8^{vo}.
Petrus Alixius Theologus Gallus.
Difertatio de Trifagii origine, *Rothom.* 1674. 8^{vo}.
Leo Allatius.
De Nilis & eorum fcriptis Diatriba S. Nili Af-
ceræ Epifcopi fubjuncta, *Romæ*, 1668. fol.
In Rob. Creightonii Apparatum, Verionem, &
Notas ad Hiftoriam Conell. Florentini Exer-
citationes XXXI. *Romæ*. 1674. 4^{to}.
Almachinus, five *Elmacinus*.
Hiftoria Saracenica edita per Erpen. *L. Bat.*
1625. 4^{to}.
Antiquitates Ecclefia Orientalis, five Differtationes
Epifcopicæ, *Lond.* 1682. 8^{vo}.
Petrus Arcudius, Corcyrenfis.
De concordia Ecclefie Orientalis & Occiden-
talis in Sacramentorum adminiftratione *Par.*
1672. 4^{to}.
Paulus Aringhius
Roma fubterranea noviffima, cum fig. *Romæ*. 1651.
2. Vol. fol.
Arnus Magnus Iflandus,
Edidit Anonymi Chronicon Danicum, cum no-
tis, *Lipfæ*, 1695. 8^{vo}.
Andreas Arnouldus.
Edidit Syntagma Athanaſii ad Clericos, &c.
Græc. Lar. cum notis, *Par.* 1685. 8^{vo}.
Leonardus Auguftinus, Senenſis.
Gemæ & Sculpturæ antiquæ, *Amſtel.*
1685. 4^{to}.

B

- M**. *Lud. Bail.*
Summa Concilliorum omnium, 2. Vol.
Parif. 1639. fol.
Bohuslaus Balbinus.
Miscellanea Hiftoriæ regni Bohemiz, 5. Vol. *Præ-*
ga, 1679. & feq. fol.
Joannes Baleus.
Collectanea de ſcriptoribus Catholicis, 2.
Vol. 4^{to}. MS.
Stephanus Balazius.
Notæ in Vincentium Litinenſem, *Par.* 1669. 8^{vo}.
Concilia Galliz Narbonenſis, *Par.* 1668. 8^{vo}.
Edidit Vitas Paparum Avinionenſium cum am-
pliſſimis Commentariis & Actorum veterum
collectione 2. Vol. *Parif.* 1693. 4^{to}.
Hieronymus Barnabæus, Presb. Oratorii.
Vita Cæſaris Baronii Cardinalis, *Romæ*. 1651. 4^{to}.
Vincenſius Barralis.
Chronologia Litinenſis, cum notis, *Lugd.* 1619.
Paulus Baudri,
Edidit Laſtantium de moribus perſecutorum,
cum omnium notis, *Trajecti. ad Rhen.* 1692. 8.
Robertus Bellarminus. Card.
Controverſiæ, 3. Vol. *Parif.* 1608. fol.
Laurentius Bechellus.
Decreta Ecclefie Gallicanæ edidit, lib. 3. *Parif.*
1609. fol. 1
Bollandiani ſocii.
Vitæ Sanctorum, per mēſes ſingulos, *Antverpæ*,
ab æn. 1643.
Andreas Bafius.
Exercitationes Hiftorico-criticæ in periochi Jo-
ſephi de Jeſu Chriſto.
Sohediana de notitiâ ſcriptorum Ecclef. *Jenæ*,
1673. 4^{to}.
Joannes de Bourdieu, Gallus,
Difertatio Hiftorica de Thebæ legione, Angli-
cæ, *Lond.* 1696. 8^{vo}.
Chriſtoph. Brœuvverus.
Vitæ Sanctorum illuſtrium Germaniz, *Mæg.* 1616.
Edvardus Brœvvn
Edidit faciculum rerum expetendarum &
fugiendarum, cum ſignis auctuario,
Lond. 1690. 2. Vol. fol.

Elenchus Auctorum & Scriptorum.

Georgius Bullus, S. T. P.

Defensio fidei Nicenæ, *Oxon.* 1685. 4^{to}.

Richardus Buriensis, Dunelm. Episc.

Philobiblion, ad calc. Epist. Philolog. edit. à Gof-
dast. *Franc.* 1610. 8^{vo}.

Matthæus Bassus Etonensis.

Edidit Joannis Euchaitensis carmina Græcè, cum
notis, *Etonæ*, 1610. 4^{to}.

C.

Constantinus Cajetanus, Abbas,
Edidit vitam Gelasii II. Papæ cum notis,
Rom. 1638.

Nicolaus Camusiacus Trecentis

Edidit Historiam Albingensium Petri Galli,
Trecis. 1615.

Ioannes Cantacuzenus, Eximp.

Historiarum libri 4. Græc. Lat. cum notis Ponta-
ni, *Parif.* 1645. 3. Vol. fol.

Ioannes Capgrave.

Legenda Sanctorum Angliæ, *London.* 1516.

M. Ant. Cappellus.

Dissertatio de Appellationibus Ecclesiæ Afri-
cane ad Romanam sedem, *Par.* 1612. 8^{vo}.

I. Bapt. Casalius, Romanus.

De veteribus sacris Christianorum Ritibus,
Rom. 1627. fol.

Catalogus { MSS. in Angliâ, Oxoniâ, &c. *Oxon.* 2.
Vol. fol. nondum absolutus.

{ MSS. Bibliothecæ Cottonianæ per
T. Smithum, *Oxon.* 1696. fol.

Centuria Magdeburgensis, sive Historia Ecclesiastica,
Raf. 1624. 6 Vol. fol.

P. Fr. Chiffletius S. J.

Dissertationes tres de uno Dionysio, &c. *Par.*
1676. 8^{vo}.

Alphonfus Ciacconius.

Vitæ & res gestæ Pontificum Romanorum, 4
Vol. *Roma.* 1677. fol.

Ioannes Ciampinus, Romanus Magister Brevium.

Vetera monumenta Musiva, cum fig. *Rom.*
1690. fol.

Synopsis Historica de sacris ædificiis Constanti-
nini M. cum fig. *Rom.* 1693. fol.

De perpetuo Azymorum usu in Ecclesiâ Lati-
nâ, *Rom.* 1688. 4^{to}.

Examen libri Pontificalis, *Rom.* 1688. 4^{to}.

M. T. Cicero.

Opera, *London.* 1681. 2 Vol. fol.

Ioannes Clericus.

Vitæ 4. viq. Clementis Alexand. Eusebii, &c. ex
Galileo Anglicè, *London.* 1656. 8^{vo}.

De causis incredulitatis, Anglicè, *Londoni*
1697. 8^{vo}.

Fr. Combesius.

Acta Martyrum antiqua, Græc. Lat. cum not.
Par. 1660. 8^{vo}.

Edidit Scriptores post Theophanem, Gr. Lat.
Par. 1685. fol.

Hermannus Conringius.

De antiquitatibus Academicis cum supplemen-
to, *Helmstadi.* 1674. 4^{to}.

Epistolæ, *Helmst.* 1694. 4^{to}.

Constantinus Porphyrogeneta, Imp.

Opera Græc. Lat. cum notis Meurfii, *L. Bat.*
1617. 8^{vo}.

Martinus Cromerus.

Chronicon de origine & rebus gestis Polono-
rum, *Bas.* 1582.

D.

Joannes Dallæus.

De imaginibus, *L. Bat.* 1642. 8^{vo}.

De usu Patrum, *Genev.* 1656. 4^{to}.

De Scriptis Dionysii & Ignatii, *Genev.* 1666. 4^{to}.

Damascius, Philosophus.

Vita Isidori Philosophi, apud Suid. in voce *Isid.*

Hen. Dodwellus.

Dissertationes in Itenezum *Oxon.* 1689. 8^{vo}.

Fronto Ducaus.

Edidit Bibliothecæ Patrum Auctuatiom, Græc.
Lat. *Parif.* 2 Vol. fol. item not. in Basilium, &c.

Gulielmus Dugdalius, Eq. Aur.

Monasticon Anglicanum, *London.* 1682. 3. Vol. fol.

Carolus Dufresnois, D. Duncange.

Glossarium mediæ & infimæ Latinitatis, *Par.*
1678. 2 Vol. fol.

Glossarium mediæ & infimæ Græc citatis, *Logd.*
1688. 2. Vol. fol.

Edidit item Chronicon Paschale, cum notis, *Parif.*
1689. fol.

I. Steph. Deraunus.

De Ritibus Ecclesiæ Catholicæ, *Par.* 1631. 8^{vo}.

L. Ell. Dupin.

Nova Bibliotheca Auctorum Ecclesiasticorum,
ex versione Latino, *Amstel.* 1692. 3 Vol. 4^{to}.

E.

Abrahæus Echellenensis, Maronita.

Euseychius vindicatus, *Rom.* 1661. 4^{to} typis
Congreg. de propagandâ fide.

Notæ in Catalog. Ebed. Jesu, *Mogunt.* 1655. 8^{vo}.

Concillii Nicæni Canonis Arabicæ, cum not.
Cone. *Tom.* 2.

Antonius Eparchus.

Index librorum Græcorum, MS. apud le Moine
var. sacr. *Tom.* 1. p. 517.

Ephremius CP.

Chronicon Patriarcharum CP. apud L. Allat.
de Consens. l. 2.

Ianus Nicini Erythraus.

Pinacotheca imaginum illustrium virorum, *Cal.*
1645. 8^{vo}.

Tanaquil

Elenchus Auctorum & Scriptorum.

F.

T *Anaquil. Faber.*
Diatriba de Josephi testimonio de Christo,
1655. 8^{vo}.

Qlaxius Falcarius.

Inscriptiones Athleticæ, cum notis Rom. 1668. 4.
Ioannes Fellus, Episc. Oxon.

Edidit Clementis Epistolam, Athenagoram,
Theophilum, &c. Græcè & Latinè, 12^o.

Ioannes Foxus, Martyrologus,

Edidit Alesij sermonem Paschalem in A. & Monument. Tom. 2.

Nicolaus Fullerus, Anglus.

Miscellanea Theologica, Crit. Ser. Tom. 3.

G.

J *Bapt. Gabius*

Edidit Latinè Joan. Cyropalatae Historiam
Byzant. Fages. 1570. fol.

Clemens Galanus, familiâ Theat. Cleric. regul. &
ex Missione, Apoll.

Conciliatio Ecclesiarum Armenarum cum Romanâ, Ar-
menicè & Latinè, Rom. 1650. 3 Vol. fol. typis

Congreg. de prop. fide,

Thomas Galeus, Decanus Eborac.

Historiz Anglicanarum Scriptores, Oxon. 1687. 1691.
fol. Plura etiam ex scriptis ejus MSS. de
prompto.

Georgius Galopinus, Monachus,

Edidit vitam S. Veroni cum scholiis, *Momi-*
bis, 1636.

Ant. Petrus Gariellus.

Setics Ptxsulum Magalonenfium & Monfpe-
licenfium, Tolef. 1652. fol. auctior *ibid.* 1665. 2
Vol. fol.

Gargis Louisa, Hispanus.

Tractatus de primatu Ecclesiarum Toletanarum Conc.
Tom. 5.

Edidit item notas in Concilia Hispanix.

Edmundus Gibbons, Coll. Reg. Socius.

Chronieum Saxonieum, Saxonice & Latinè,
cum notis, Oxon. 1692. 4^{to}.

Syl. Giraldus, Cambrensis.

Hibernia expugnata, inter Anglica, &c. Camb-
deni. p. 715. Francof. 1602. fol.

Melchior Goldastus.

Retum Alemannicarum Scriptores vetusti,
Francof. 1606. fol.

Jacobus Golius.

Grammatica Arabica Erpenii, cum auctuario,
Arabice & Latinè, L. Bat. 1656. 4^{to}.

Jacobus Goshofredus.

Codex Theodosianus, cum commentariis, Lugd.
1665. 4 Vol. fol.

Nicophorus Gregoras.

Historia Romana Græc. Lat. Genov. 1615. fol.

Jacobus Grefferus, S. J.

Modus lavandi, seu Pedilavium, de mote lavandi,
&c. Ingolft. 1612. 4^{to}.

Fullo Redivivus, seu Tractatus de Trifagio, In-
golft. 1608. 4^{to}.

Edidit A-notaciones in Joan. Cantacuzeni hi-
storiam.

Georgius Gualterius, Messanenfis.

Siciliæ antiquæ tabule, cum notis, *Messana*;
1625. 4^{to}.

Matg. Gudius, Hamburgensis,

Edidit Græcè Hippolyti Demonstrationem de
Antichristo, Paris. 1661. 8^{vo}.

H.

I *Saak Habermus*, Doctor Sorbonicus.

Pontificale Ecclesiarum Græcæ, Gr. Lat. cum
notis & observationibus, Par. 1645. fol.

Ioannes Halefius, Etonensis.

Notæ in Chrysostomum, Edit. Savil.

Ioannes Hallevoordius.

Bibliotheca curiosa, Franc. 1676. 4^{to}.

Martinius Hankius.

De veterum Romanarum Scriptoribus, *Lugd.*
1666, 1679. 2 Vol. 4^{to}.

Ioannes Harduinus, S. J.

De nummis Hærodiadum, Par. 1695. 4^{to}.

Herodianus.

Historia Romana Græc. Lat. cum notis, *Lugd.*
1611. 8^{vo}.

Humphredus Hodius, S. T. P.

Joan. Malaxe Historia Chronica Gr. Lat. cum
notis, &c. Oxon. 1691. 8^{vo}.

Resurrectionis ejusdem corporis demonstratio,
Anglicè, Lond. 1694. 8^{vo}.

Redargutio novi schismatis Anglicani, sive Ano-
nymii tractatus de Episcopis injustè depositis,
Gr. Lat. Oxon. 1691. 4^{to}.

De sedibus Episcoporum per iniquam depriva-
tionem vacantibus, Anglicè, Lond. 1695. 4^{to}.

Lucas Hæfienius.

Collectio Romana bipartita, Rom. 1662. 8^{vo}.

Jo. Henr. Hottingerus.

Dissertationum Miscellancarum præf. *Tiguri*,
1654. 8^{vo}.

I.

M *Flavius Ilyricus*

Edidit Otridi Evangelia Theotifca, 84^o
fol. 1571. 8^{vo}.

Thomas Ittigius, Lipsiensis.

Prolegomena amplissima ad nupetam Josephi
editionem,

Appendix ad Dissert. de Hæresiarchis, *Lipsia*,
1696. 4^{to}.

Hadrianus Iunius, Belgæ,

Edidit Hefychium de Viris clatis Græc. Lat.
Par. 1595. 8^{vo}.

K.

W *Hanns Kennettus.*

Vita Guili. Somneri, libro de portibus
Romanis præmissa, Anglicè, *Oxonie*
1695. 8^{vo}.

Philippus

Elenchus Auctorum & Scriptorum.

L.

Philippus Lobbeus, S. J.
Prouerbia ad Scriptores Historie Byzantinæ, *Parisi*. 1648. fol.

Guilielmus Lambardus, Anglus.

Apparatus, sive de prisca Anglorum legibus, Saxonice & Latine, *Cantab.* 1649. fol.

Itinerarium Camii, Anglicè, *Lond.* 1646. 8^{vo}.

Matthæus Lerroquanus.

Observationes in Iguatianas Vindictas (sed absque auctoris nomine) *Rothom.* 1774. 8^{vo}.

Adversaria sacra, *L. Bat.* 1688. 8^{vo}.

Dan. Larroquanus F.

Præta io ad Patris sui Adversaria.

Ioannes Launojus, Constantiensis.

De verâ causâ secessus Bennois in cretum Dissertatio, *Par.* 1662. 8^{vo}.

Ioannes Lelandus, Antiquariol.

Cyanea Cantio, cum commentario, *Lond.* 16. 8. 8.

Guilielmus Liffens, Anglus.

Antiqua Saxonica monumenta, Saxonice & Anglicè, *Lond.* 1618. 4^{to}.

Lucianus Samofatenis.

Opera Græc. Lat. *Salmur.* 1619. 2 Vol. 8^{vo}.

Ioannes Lucius.

De regno Dalmatiz, *Amstel.* 1667. fol.

Iob Ludolphus.

Historia Æthiopica, cum fig. *Fraserf.* 1681. fol.

Commentarius Æthiopicus, cum fig. *Fraserf.* 1591. fol.

Leopoldus Ticinensis.

Opera, *Antwerp.* 1627. fol.

M.

J. Ioan. Maerius

Edidit Chronicon Dittari, &c. *Helmsl.* 1677. 4.

Bernardus Mallincroftus.

Paralipomena ad Vossium de Historicis Græcis, *Col.* 1636. 4^{to}.

Petrus de Marca, Archiep. Par.

Diatriba de tempore Synodi Sirmienensis, inter opuscula, *Par.* 1631. 8^{vo}.

Dissertatio de Epist. Vigili, &c. *Par.* 1669. 8^{vo}.

Marca Hispania, *Par.* 1688. fol.

Guilielmus Marlot.

Metropolis Rhemenfis historia; 2 Vol. *Insulis*, 1666—79. fol.

Papirius Massonus.

De Episcopis Urbis qui Romanam Ecclesiam rexerunt, revidisq. gestis eorum libri sex, *Parisi*. 1586. 4^{to}.

Floravanti. Martinellus, Romanus.

Roma ex Ethnica sacra, apud Ciampin. *de libro Pontif.* p. 27.

I. Frid. Mayerus, Hamburgensis.

De fide Baronii ipsi Pontificis ambigua, *Amstel.* 1697. 8^{vo}.

I. Henric. Meibomius

Edidit rerum Germanicarum Scriptores, cum

notis & differtationibus, *Helmsl.* 1688. 2 Vol. f. Additamenta ad Vogleri Introduct. univers. *Helmsl.* 1691. 4^{to}.

G. Theod. Meierus.

Relatio Historica de collectionibus Canonum, a I Cod. Can. Eccles. univers. *Helmsl.* 1663. 4^{to}.

Paulus Merula, Belga.

Edidit Willeramum de Nuptiis Christi & Ecclesie, *L. Bat.* 1598. 8^{vo}.

Isidorus Metzlerus, Monachus S. Galli.

Epistola ad Goldastum, inter Epist. Goldast. *Franc.* 1688. 4^{to}.

Ioannes Meursius.

Glossarium Græco barbarum, *L. Bat.* 1614. 4^{to}.

Hefychius de viciis claris, Gr. Lat. cum notis, *L. Bat.* 1613. 8^{vo}.

Matthias Michovius.

Chronica Polonorum, *Baf.* 1582.

Aubertus Mirani.

Origo & incrementa ordinis Carmelitani, *Col.* 1643. 8^{vo}.

Richardus Montacutus, Episc. Norvic.

Analesta Ecclesiast. exercitationum in Baronium, *Lond.* 1612. fol.

Notæ in Eusebium de Eccles. Theol.

Fredericus Morellus

Edidit Jo. Geometrz hortum Epigrammatum, Gr. Lat. *Par.* 1595. 8^{vo}.

Dan. Geo. Morhofius.

Polyhistor, sive de notitiâ Auctorum, &c. *Lebep.* 1688. 4^{to}.

Ioannes Morinus, Congr. Orat.

Commentarius Historicus de penitentiâ, *Antwerp.* 1682. fol.

De Sacris Ecclesie ordinationibus, *Antwerp.* 1695. fol.

N.

F. Antioch. Naironius, Maronita, Linguz Syriacæ in Gymnasio Romano Prælector.

Dissertatio de origine, nomine, ac religione Maronitarum, *Rom.* 1679. 8^{vo}.

Euoplia fidei Catholicæ Romanæ Historico-dogmatica, *Rom.* 1694. 8^{vo}. Typis congreg. de prop. fide.

Dan. Nesselius, Bibliothecarius Cæsareus.

Breviarium, & supplementum commentariorum Lambecianorum de Bibliothecâ Vindobonensi, cum fig. *Vindob.* 1620. 2 Vol. fol.

Guilielmus Nicholfons, Archidia. ouus Calcol. Anglorum Bibliotheca Historica, *Lond.* 1696. 8^{vo}. Anglicè.

Henricus Noris, Cardinalis.

Historica Dissertatio de uno ex Trinitate carne passo, *Venet.* 1695. 8^{vo}.

Laurentius Normanus

Edidit Theodulum, Orthodoxam Confessionem, &c.

Abrahamus

Elenchus Auctorum & Scriptorum.

O.

A *Brahams Ortelius*, Antverpiensis.
Theſaurus Geographicus, *Antverp.* 1587. f.
Hieronymus Oſorius, Luſitanus.
De Rebus Emmanuelis, *Cal.* 1576. 8^{vo}.

Cosmirus Oudinus.

Opuscula ſacra veterum aliquor Galliz & Belgii Scriptorum, *L. Bat.* 1691. 8^{vo} abſque auctoris nomine.

Epistoſta ad Mayerum Hamburg. de ratione ſtudio-
rum ſuorum, *L. Bat.* 1692. 4^{to}.

P.

A *Ntonius Pagi*, ordinis Minorum.
Critica Hiſtorico-chronologica in Anna-
les Baronii, *Parif.* 1689. fol.

Den. Papebrochius, S. J.

Conatus Chronico-hiſtoricus ad catalogum
Roman. Pontificum, cum ſig. *Antverp.* 1685. f.

Mat. Parkerum Archiep. Cant.

Edidit Saxonice & Anglice Eſſici ſermonem
Paſchalem, *Lowd.* 1567. 12^{mo}.

De Antiquitatibus Eccleſiz Britannicæ, & pri-
vilegiis Eccleſiz Cantuarienſis hiſtoria. *Ham-
mov.* 1604. fol.

Peſſanias.

Deſcriptio Græciz, Gr. Lat. *Hanov.* 1613. fol.

Dionysius Petavius, S. J.

Dogmata Theologica, *Par.* 1645. 5. Vol. fol.

Philo-Byblius.

Fragmentum de Phœnicum Theologiæ ap. Eu-
ſeb. de præparat. Evang.

Georgius Phranza Protocathartus.

Chronicon de ultimis orientalis Imperii tempo-
ribus, ex verſione & cum notis Pontani, *In-
goſt.* 1604. 4^{to}.

C. *Plinius Secundus*.

Naturalis Hiſtoria, cum notis variorum, *L. Bat.*
1689. 3 Vol. 8^{vo}.

C. *Plinius Caſilius*.

Epistoſte, *L. Bat.* 1653. 12^{mo}.

Polydorus Vergilius.

Anglica Hiſtoria, *Baſil.* 1555. fol.

Flacidus Partheron, Benediſt.

Edidit Anonymi Ravennatis de Geographiæ li-
bros 5. cum notis, *Par.* 1688. 8^{vo}.

Petrus Poſſinus.

Epistoſte Chronologicæ tres ad Papebrochium,
præfixæ Conatui ejus de vitis Pontif.

Theſaurus Aſceticus, ſive ſyntagma opusculo-
rum, &c. Gr. Lat. *Par.* 1684. 4^{to}.

Procopius Gaſſius.

Scolia in libros Regum, & Paralipomenon, Gr.
Lat. *L. Bat.* 1620. 4^{to}.

Procopius Caſarienſis.

De bello Perſico, &c. Gr. Lat. *Par.* 1662. fol.

Claudius Ptolemaus.

Geographia Græc. Lat. *Amſtel.* 1618. fol.

Q.

F *Ranciscus Quereſmius*.
Elucidatio terræ ſanctæ Theologica, &c.
Antverp. 1639. 2. Vol.

R.

O *Dericus Raynaldus*.
Annales Eccleſiaſtici, ſive Continuatio Ba-
ronii ad ſinem Conc. Trident. 10. Vol. *Rom.*
1646. & ſeq. fol. Octo priora volumina in
unum redigit *ibid.* 1677. fol.

Reimarus Reinkingius.

Edidit Brochardum de terrâ ſanctâ, *Magdeburg.*
1587. 4^{to}.

Nicolaus Rigaltius.

Edidit Commodiani inſtructiones, cum notis
Talli Læti. 1650. 4^{to}.

Jaannes Roberti S. J.

Hiſtoria S. Huberti, cum notis, & Paralipome-
nis, *Luxemb.* 1621. 4^{to}.

Eugenius Robleſius, Hiſpanus

Scriptur Hiſpanicæ de vitâ & geſtis Card. Xime-
ni, *Tolet.* 1604.

Theodorus Rainarius Benediſt.

Acta primorum Martyrum ſincera & ſelecta,
cum notis & obſervationibus, *Par.* 1689. 4^{to}.

S.

G *Aſpar Sagittarius*.
Introductio in hiſtoriam Eccleſiaſticam,
1694. 4^{to}.

Tamias Salaſar, Hiſpanus

Edidit Martyrologium Hiſpanicum, à Cardina-
le d'Aguirre non ſemel citatum.

Claudius Salmaſius.

Exercitationes Plinianæ, *Par.* 1619. 2 Vol. fol.

Joannes Sambucus

Edidit Latine fragmentum Hypolyti de genea-
logiâ Chriſti, *Patev.* 1556. 8^{vo}.

Iofephus Scaliger

Edidit Hippolyti Canonem Paſchalem, &c.

Emmanuel Schellſtras, Bibliothecarius Vaticanus.

Acta Conſtantiænſis Concilii cum diſſertatione
editæ *Antverp.* 1683. 4^{to}.

Tractatus de ſenſu & auctoritate Decretorum
Conc. Conſt. circa poteſtatem Eccleſiaſticam,
Roma, 1686. 4^{to}.

Antiquitas Eccleſiz, ſive opus Chronologicum,
Rom. 1691. fol. typis congreg. de prop. fide.

Eccleſia Africana ſub Primace Carthaginienſi,
Par. 1679. 4^{to}.

Sacrum Antiochenum Concilium cum ſome-
mentario, *Antverp.* 1681. 4^{to}.

Joannes Seldenus.

Præſatio ad hiſtor. Anglic. Scriptores X.

De Diis Syris, *Lipſiæ*, 1662. 8^{vo}.

Hugo Sempiſius.

De Diſciplinis Mathematicis, libri 12. *Ant-
verp.* 1635. fol.

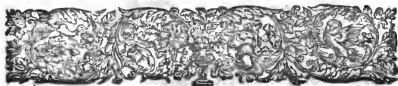
Richardus Simon.

Fides

Elenchus Auctorum & Scriptorum.

- Fides Ecclesie Orientalis de transubstantiatione,
Parif. 1687. 12^o. Gallicè.
- Richardus Simanius.*
Historia Critica præcipuorum commentato-
rum in N. Test. *Roterod.* 1693. 4^{to}. Gallicè.
Historia Critica de religione & moribusorien-
taliū, ex Gallico Anglicè, *Lond.* 1685. 8^{vo}.
- Thomas Smith S. T. P.*
Miscellanea, *Lond.* 1686. 8^{vo}.
- Arnoldus Serbinus*
Gallicè reddidit historiam Albingensium Petri
de valle Sarnensi, *Par.* 1569.
- Henricus Spelmanus* Eq. Aur.
Concilia Britannica, Scotica, Hibernica, &c. cum
notis, *Lond.* 1639, 1664. 2. Vol. fol.
- Henricus Spondanus.*
Continuatio Annalium Ecclesiasticorum Baro-
nii, 2 Vol. *Lugd.* 1678. fol.
- Simon Starovolsky.*
Eptome omnium Conciliorum, *Roma.* 1653. fol.
- Carolus Stengelius.*
Vita S. Wilhelmi Hirsaug. & Gellonenfis. *Aug.*
Find. 1611. 4^{to}.
- Ioannes Storr.*
Descriptio civitatis Londinensis, Anglicè, *Lond.*
1633. fol.
- Strabo.*
Geographia, Gr. Lat. cum notis Casaub. *Par.*
1620. fol.
- Guilielmus Sannerus*, Cantuariensis
Edidit Affici Grammaticam, & Glossarium
Saxonicum, *Oxon.* 1619. fol.
- Aeneas Sylvius.*
Opera omnia; *Bafil.* 1551. fol.
- Symeon Thessalonicensis.*
Liber de sacris Græcorum ordinationibus, Gr.
Lar. ap. Morin. de ordinat. p. 404.
- T.
- W** *Ern. Tentzelius.*
Exercitationes selectæ, *Lipf.* 1692. 4^{to}.
- I. Bapt. Timaginus*, Venetus.
Historia Monothelitarum, *Par.* 1678. 8^{vo}.
- Bertrandus Tislerius.*
Bibliotheca Cisterciensis tom. 6. *Bono-Fonte*,
1660. &c.
- Iacobus Tullius.*
Insignia itinerarii Italici, sive antiquitates sacræ,
viz. Carmina Gr. Naz. &c. cum not. *Ultra-*
jeil. 1696. 4^{to}.
- Ioannes Trubemius.*
Chronicon Hirsaugense, *Francef.* 2 Vol. fol.
De ortu, progressu, & vitis illustribus ordinis
- Carmelencis*, *Col.* 143. 8^{vo}.
- Franciscus Turrianus*, S. J.
Constitutiones Apostolicæ, cum scholiis & ob-
servationibus, *Antwerp.* 1578.
- V.
- J** *Foy Vaillaintius.*
Numismata ærea Imperatorum in coloniis,
&c. *Parif.* 1695. fol.
- I. Mich. Vanflebius*, Monachus Dominicanus.
Brevis relato de rebellionibus, & cruentis bellis
in Æthiopiâ tempore Patrum societatis exci-
tatis. ex MS. Lar. Anglicè reddita, *Lond.* 1679.
Scriptis etiam Gallicè historiam Ecclesie *Alexan-*
drina in sermonem Anglicum traductam.
Edidit item Ludolphi Lexicon, & Opusc.
Æthiop. *Lond.* 1661.
- Marcus Velserus.*
Opera Historica, &c. *Norimb.* 1682. fol.
- Ferdinand. Vghellus*, Florentinus.
Italia sacra, sive de Episcopis Italici, &c. *Rom.*
1643. & seqq. 9 Vol. fol.
- Daniel à Virgine Mariâ.*
Speculum Carmelitarum, *Antw.* 1680. 4 Tom. f.
- I. Ger. Vossius.*
Historia Pelagiana, *Amst.* 1655. 4^{to}.
- Isaacus Vossius.*
Observationes ad Pomponium Melam, *Hag.*
1655. 4^{to}.
Epistolæ duæ ad Riverum, à Peirsono editæ.
- W.
- C** *Christianus VVagnerus*, Lipsiensis,
Præfatio historica præliminaris ad Gene-
sium, MS. penes hærederes.
- Brianus Vallonus*, Episc. Cestr.
Biblia Polyglotta, *Lond.* 1657. 6 Vol. fol.
- Iacobus VVarus*, Eq. Aur.
De Hiberniâ, & antiquitatibus ejus, *Lond.* 1658. 8^{vo}.
- Andr. VVengerfcius.*
Historia Ecclesiastica Sclavonica, *Amstel.* 1679. 4^{to}.
- Henricus VVhartonus.*
Anglia sacra, sive collectio historiarum, &c.
Lond. 1691. 2 Vol. fol.
- Historia de Episcopis & Decanis Londinens. & Af-
savenf. *Lond.* 1695. 8^{vo}.
- Auduarium ad Usserii historiam Dogmaticam
de Scripturis, *Lond.* 1690. 4^{to}.
- Antonius à VVood.*
Historia & antiquitates Universitatis Oxoni-
ens, *Oxon.* 1674. fol.
- X.
- F** *R. Ximenes*, Card.
Edidit officium Mozarabicum, *Tolet.* 1500.

Alios Scriptores in ipso Opere citatos repetiet Lector quos hic
fortè præterivimus.



SÆCULUM APOSTOLICUM. SCRIPTORES.

SÆC. I.
à CHR. N.
Vide Part. I.
p. 2.



IESUS CHRISTUS, Dominus noster, natus est Anno Aerae vulgaris 4004. Pleraque apocrypha sub Christi Domini ejusque Apostolorum nomine circumferti olim solita, alibi notavimus, Præter Epistolâs quas de *magis*

aribus, ad Petrum & Paulum, Dominum nostrum scripsisse, Augustini adhuc xvo crepabant Hæretici, *Hymnum Domini* in scriptis suis apocryphis circumferebant Priscillianistæ; illum nempe, quem Dominus post cenam sumptam, secretè dixit Apostolis suis. Cui Divinam tribuebant auctoritatem, & quod celestius est, canonicis scripturis præferebant. In canone verò non esse possum affirmabant propter eos, qui secundum se sentiunt, & non secundum spiritum, & veritatem Dei; eò quòd scriptum est, *Sacramentum Regis bonum est abscondere, opera autem Dei revelare honorificum est*. Hæc ex iisdem apocryphis refert Augustinus Epist. ad Cerecium Episcopum Edit. noviss. 137. vilgar. 253. ubi nonnullas hujus hymni particulas verbatim exhibet, & solidè refellit. *Epistola* etiam Jesu Christi quæ de celo cecidit, & quæ per Michaelem Archangelum inventa est ad portam Ephrem, quam conscripsit Adelbertus Episcopus hæreticus, lecta est in synodo Romanâ Anno 745 habitâ A.G. II. Conc. T. VI. p. 1560. ubi ejus initium habetur. Plura ejusdem furoris in Decreto Pseudo-Gelasio recensentur nempe, ut alia mittam. *Liber de natiuitate Salvatoris, & de Mariâ & alibi*; *Liber de Infantia Salvatoris*. Meminit hujus posterioris Anastasius, *Orde* c. 13. p. 26. ubi in Scholio ad locum quendam Melitonis Sardicensis notat *Tâ ληγουμένη παλαιὰ θάυματα τοῦ Χριστοῦ, quæ vocantur puerilia Christi miracula, sed hæc omnia non sunt facta, & suppositiua esse*. Idem, ut videtur, opusculum quod & hodie superest, sed in fine mutilum, à Thoma Israëlita, si Diis placet, scriptum (Thomam Apostolum, ut opinor, designat fabulator) hoc titulo: *Λόγος ἡσυχίας τῶν παλαιῶν καὶ νεωτέρων τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος καὶ ἡγουμένου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Liber de pueritiâ & miraculis Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi*. Opus quale quale sit, cum versione suâ ex codice Regio edidit Cl. Cotelierius, Notæ ad Patres Apostol. pag. 274. ubi etiam mentionem facit Libelli cuiusdam

Pars II.

Matthæi Evangelistæ, de *Infantia Salvatoris*, qui eòsque considerationem meretur, quòd continet responsum, sed parumper interpositam, Christi adhuc pueri literas discantis, ad magistrum suum se interrogantem; quam etiam *ὁ πῦρ τοῦ Σωτῆρος καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ*, ex supposititiis nempe Valentinianorum Evangelis refert Irenæus, l. 3. cap. 17. p. 104. Denique habetur *Liturgia Æthiopica* D. N. Jesu Christo ascripta, quam J. Mich. Vanleebius, Ordinis Dominici monachus, ex oriente redux secum detulit, & unâ cum aliis operibus Æthiopis Parisiis se editurum esse promisit. An præstiterit, mihi nondum est compertum. Quicquid verò p. 27 se ferat Vanleebius, vix fieri potuit ut crederet eam pro Liturgiâ à Domino nostro compositâ venditari; ipsa enim lætissima opinio nempe mox revinceret. Testatur quidem eruditissimus Ludolfus, * inter Liturgias Æthiopicas certis diebus festis legi solitas, haberi *Liturgiam Domini nostri* subdit verò, istiusmodi inscriptiones fecisse doctos quosdam viros, qui eas ceu apocryphas, vel planè pseudepigraphas infamaverunt: non enim ab auctoribus sic dictas fuisse satis ostendit ipse textus, quandoque & auctoris nomen titulo adjunctum, ut allato specimine manifestum facit. Et in *Commentario Æthiopico* ubi hæc de re fusiùs agit ad lib. III. cap. 4. num. xxxi. p. 341. ipsam Liturgiam sub titulo *Orationis Eucharistica Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi Æthiopice & Latine* exhibet, antea quidem unâ cum Novo Testamento Æthiopico, sed mendosè, editam p. 68. Ex cujus contextu vel primo statim intuitu patet, nil aliud esse quàm orationem ad Dominum nostrum factam. Et nam, sequenti p. 345. hanc præter alias notat causam, cur hæc Liturgia ita inscriberetur, non quòd auctorum nomina designarent, sed ut in eorum scissis recitarentur, ac propterea non statim mendacè vel fraudis argueretur. Undè Vanleebius graviter arguit, qui in hæc insanè, uti vocat, opinione fuisse videtur, sextam illam Liturgiam Domino nostro Jesu Christo tanquàm auctori inscribi. Plura habet eò loci vir insigniter eruditus, & in rebus Æthiopis exercitissimus.

S. PETRUS Apostolorum Princeps, primusque, ut settur, Romæ Episcopus, claruit à p. 31. *Vide Part. I. p. 2.*
A suscepto

SÆC. I.
à CHR. N.

* Hæc. &
Æthiop. lib.
III. om.

Æ.C. I.
C. CHR. N.

fufcepo Apoftolatu, anno Chrifti 31. Petrum Romæ fuiffe, fedèque in eâ aliquandiu tenuiffe, cum toto antiquorum cœtu intrepidè affirmamus. Teftes damus omni exceptione majores, ex ultimâ antiquitate petitos: Ignatium Antiochiæ Epifcopum, S. Petri difcipulum, certè in fede Antiochenâ fuccellorem, in epiftolâ ad Romanos; Papiam Hierapolitanum, S. Joannis Evangeliftæ, factè Presbyteri, auditorum, ap. Eufeb. lib. 1. cap. 15. p. 53. Irenæum Lugdunenſem, virum Apoftolicorum temporum, S. Polycharpi difcipulum, adverf. Hæref. l. 3. cap. 1. p. 229. cap. 3. p. 232. Dionyfium Corinthium ap. Eufeb. l. 1. cap. 15. p. 68. Clementem Alexandrinum ap. Eufeb. l. 1. cap. 15. Tertullianum de Præſcript. cap. 36. p. 215. de Baptiſm. c. 4. pag. 215. Scorpia. cap. ultimum. p. 310. Caium Presbyterum Romanum, magni nominis vitum Eccleſiaſticum, ap. Eufeb. l. 2. p. 25. 67. Origenem T. III. in Genef. ap. Eufeb. l. 3. cap. 1. p. 71. confer. ibid. l. 6. cap. 14. p. 216. Horum omnium teſtimonia adverſus Cl. Spanhemii exceptiones alibi olim viſdicavimus*. Virio quidem mihi vertit Dan. Larroqueauſ† quòd cum Spartianus hanc ex profeſſo adornandam fuſceperim, illuſtrum illum Lactantii locum in libro de moribus Perſecutorum mihi tem exciditè paſſus fuim. Immerito: eum in hac ipſâ diſſertatione legiorem monui, teſtes à me in hac cauſâ, non ultra Origenis tempora eſſe producendos, ac proinde Cyprianum, Arnobium, Lactantium, Eufebium, Athanaſium, Epiphanium, Ambroſium, Optatum, Hieronymum, Auguſtinum, aliòque plures ſciens libenſque prætermiſi. Quòd verò eandem dicam impingit Cl. Pearsono, egregiè fallitur, ſummòque viro injuriam facit, qui in Diſſert. de Serie Roman. Pontificum, cap. 7. num. 4. teſtimonium illud Lactantii diſertè citat. Igitur poſt tot veneratione nomina, tam clara primæ vetuſtatis monumenta, quis rein tam perſpicuè, tam conſtanter traditam, in dubium revocabit? Cerrè ſi tam denſa teſtium nubes, tam concors veterum ſententia pro cujuſvis ingenii pruritu ſit vellicanda, acium erit penitus de primorum ſæculorum memoriâ; nec cuiquam ultra ſuam ætatem ſu-
pere licebit.

II. Etiamſi verò cum antiquis Petrum Romæ fuiffe, & iſtius Eccleſiæ fundamenta poſuiſſe facilè concedimus; ipſum tamen hanc Carhedram, per XXV. annos tenuiſſe, adverſus recentiores Majeliſtaris Pontificiæ propugnatores conſtanter pernegamus. Repugnat Hiſtoria Apollolica, repugnant Epistolæ Paulinæ, totiq; vitæ S. Petri curſus; repugnant mille, quæ ex antiquitate oriuntur, difficultates, nullis loſophiſmarum fucis ſolvendæ; repugnant denique veterum teſtimonia, Origenis præcipuè & Lactantii, aſſertentium, Petrum ſub vitæ demum finem, & impetante jam Nerone Romam veniſſe, & ſanguine ſuo nobilitaſſe. Loca in pſiore hujus operis parte proruliſimus. His addi poſſet Petrus Epifcopus Alexandrinus, ſub Diocletiani perſecutione martyrio clarus, Epistol. Canon. Can. 9. Ο παλαιός τῶν Ἀποστόλων Πέτρος πᾶσι τοῖς ἐκκλησίαις ἀπὸ Φυλακίδιος, καὶ ἄνωγει τοῖς ἱεροῖς ἐκ τῆς Ἰερουζαλὴμ. Petrus Apollolorum primus ſæpe temporibus & cuſtodia traditus, igno-

miniſque affectus, poſtremo Roma crucifixus eſt. Sæc. I. C. CHR. N. Quid multa? ex antiquitate res tam clarè elu-
ect, ut vi veritatis adacti, cauſam hanc Eccleſiæ ſuæ apertè deſeructunt, Valeſius, Henſchenius, Papebrochius, Baluzius, Norſius, Pagius, Toi-
nardus, in re chronologico-eccleſiaſtica viri principes.

III. Nihilominus, ut difficultatibus, quæ com-
mune Eccleſiæ Romane ſententiam premunt, meliùs occurreret, aliam annorum Chrifti chro-
notaxin ab aliis olim excogitam recoxit, pluri-
busq; auxit nuper Bibliothecæ Vaticanæ cu-
ſtos, Emanuel Schellſtratus, in opere chronologico
Romæ 1691. edito. Summa hæc eſt. N. J. Chri-
ſtum in diebus Herodis regis natum eſſe, Herodis
mortem ætam vulgarem quadriennio præce-
dere, adeoque Domini natiuitatem vulgarem
Epocham integro quinquennio antevertere;
quibus ita poſitis, commode fluere XII. annorum
ſparium, ab aſcenſione Chrifti numeran-
dum, juxta traditionem Apollonii, cujus memi-
nit Eufebius, † Dominum ſcilicet Apoſtoliſ
ſuis præcepiſſe, ne intra duodecim annos Hie-
roſolymis excederet: optime etiam cum hac ſup-
putatione conſiſtere Petri Romam adventum
Claudii anno 11. nec ulli alii convenire. Non
eſt hujus loci chronotaxin Schellſtratianam ſeru-
puloſâ lance expendere. Id unicum notare li-
ceat, incerto & infirmo tibicine ſulcari: eum pri-
marium ad eam aſſerendum argumentum ex an-
no mortis Herodiani deſumatur. Inſtrium quip-
pe regni Herodis à duplici Epochâ numerari
poſſe, vel ab anno Juliano VI. quo, mediante
Antonio, à Senatu Romano regnum Judææ eſt
conſecutus: vel ab Hieroſolymis poſt trien-
nium captis, & occiſo Antigono, quando Judæâ
in integrum potius eſt. Si à priori, regnavit an-
nos X X V I. ſi à poſteriori X X I V. cal-
culum ponente Joſepho Antiquit. l. 17. cap. 10.
p. 599. Verùm Joſephus, quo auctore impir
is nititur, ſibi hæc in re haud bene conſtat: Ete-
nim Antiquit. l. 14. cap. 17. p. 483. diſertè reſert He-
rodem poſt prælium Acticum, quo tempore
Galiliæ Præſectura ei commiſſa eſt, non niſi
quindecim annos natum eſſe; libro verò 7.
cap. 8. p. 595. Herodem jam morti vicinum ſep-
tuagenarium deſcribere; quod cum priori com-
puto per integrum decennium conciliari nequit.
Nodum quem ſolvere non potuit, ſecat Schell-
ſtratus*, affirmans textum Joſephi corruptum
eſſe, decemque annorum errorem irrepiſſe, & diſſen-
ſe, vel pro XV. legendum XXV. vel quod rectius
purat, pro LXX. L. X. reponendum: Etſi inge-
nuè fateatur, pro hac correptione textus Jo-
ſephi ſe nullam antiquorum codicum lectio-
nem, nullum antiqui auctoris teſtimonium repe-
riſſe. Joann. Hardinus, in hiſce literis vir magni
nominis, lib. de Nummis Herodiadum, haud ita
pridem edito, & poſt ſuppreſſam editionem Pa-
riſienſem Lipſia nuper reſulo, p. 34. ſententiam
ſuam de anno Chrifti natali ſe mutatiſe profeſ-
ſetur, æramque nunc illam, quæ vulgò recepta eſt,
verifiſſimam eſſe arbitrarî, idque ſe alibi oſtenſu-
rum eſſe. Fidem Joſephi datâ quavis occaſio-
ne convelli, omnemque ei auctoritatem abro-
gat, & quod magis adhuc mireris, fabuloſum,
falſum, ſpurium, & recentioris ævi ſcriptorem
vocat. Sed iſtauidam novi hujus cenſoris te-
meri-

* Append. ad
vir. S. Petri,
p. 17.
† Inſeruit
Petrus ſui
Apollol. ſæc.

* Op. Chri-
ſti, l. 1.
vel pro XV.
antic. l. 3.

purat, pro LXX. L. X. reponendum: Etſi inge-
nuè fateatur, pro hac correptione textus Jo-
ſephi ſe nullam antiquorum codicum lectio-
nem, nullum antiqui auctoris teſtimonium repe-
riſſe. Joann. Hardinus, in hiſce literis vir magni
nominis, lib. de Nummis Herodiadum, haud ita
pridem edito, & poſt ſuppreſſam editionem Pa-
riſienſem Lipſia nuper reſulo, p. 34. ſententiam
ſuam de anno Chrifti natali ſe mutatiſe profeſ-
ſetur, æramque nunc illam, quæ vulgò recepta eſt,
verifiſſimam eſſe arbitrarî, idque ſe alibi oſtenſu-
rum eſſe. Fidem Joſephi datâ quavis occaſio-
ne convelli, omnemque ei auctoritatem abro-
gat, & quod magis adhuc mireris, fabuloſum,
falſum, ſpurium, & recentioris ævi ſcriptorem
vocat. Sed iſtauidam novi hujus cenſoris te-
meri-

meri-

meritatem aliis castigandum relinquimus. Interim communem Dominicæ nativitatis mortisque Epocham magnâ diligentia, nec minori rei Chronologicæ peritiâ defendat, & objectiones in contrarium allatas feliciter solvit P. Postius, S. J. tribus epistolis ad Papebrochium datis, quæ operi Papebrochiano de *Vita Petris* præmissæ sunt.

IV. Sed nullis quæ ad Aræ vulgaris causam spectant, ad excutendum primum Petri in urbem adventum progrediamur. Hunc ad annum II. Claudii, Aræ vulgaris XLII. communiter referunt scriptores Pontificii, ad primum Schefflerius. Neutro id fieri posse manifestum est. Cum enim ipse Claudius non ante Februar. 1. renunciatus sit Imperator; in tam turbato rerum statu, nutantibus Imperii Romani faxis, multa erant in suam, multa in Reipublicæ salutem disponenda, antequam de Herode Agrippâ in regnum Judææ repositura cogitaret. Quid quod Iudicum in Judæorum gratiam per universum orbem mittimus, non nisi jam Consul II. designatus promulgavit Claudius. Quod eisi eodem anno fieri poterat, vix nisi executæ factum esse verisimile est: Ut ante annum proximum, licet sellianæ, in patriam agere redire potuit Herodes. Multa erant ei cum Cæsare, multa cum amicis, quibuscum diâ Romæ vixerat, transgenda: multa tam longinquo itinere necessaria, paranda: haud modicum temporis spatium in consiliendo itinere infumendum: multa in Judæam, multa Hierosolyma venientia, primæque regni curis incumbenti ordinanda (de quibus Josephus cap. 5.) priusquam ad persequendos Christianos, Jacobum capite plectendum, Petrumque carceri mancipandum, animum appellere potuit. Et hæc quidem omnia paucis mensibus, certe ante Festum Paschale peragere potuisse, quis credit? In annum itaque sequentem, Claudii III. Herodis ultimum, rejicienda videtur Petri ante-paschalis eius ædificatio, consentientibus penè omnibus magni nominis chronologis.

V. Petrus ministrante Angelo vineulis solutus, profectus est, inquit Sanct. Lucas, in aliam locum, i. e. Romam, ut uno penè ore Interpretes Romani. Elto; sed neque hoc modo XXV. annorum ratio constabit, cum à Claudii III. ad Neronis XI. ann. Christi LXXV. quo Petrum Martyrium subiisse penè certum est, non intercedant nisi anni XXI. cum aliquot mensibus. Quod verò de hoc Romam adventu somniant, gratis omnino dictum est. Alium de eo apud veteres silentium. Silet imprimis Historia Apostolica, quæ de hoc aliòve adventu nè verbum habet. Non omnes res à Petro gestas profectum esse Lucam Evangelistam Baronio † facile largimur. Verum tam egregium & nobile Petri factum, si quid unquam aliud memoratu dignum, quâ facie, quâ fide prætermitti potuit? Res longè minoris momenti à B. Petro gestas accuratè recenset Lucas; Professionem Samaritanam Act. VIII. 14. ad Samaritanos in fide confirmandos, Philippi ministerio super convicos; Lyddensem, ad Æneam salutis suæ restituendum; Joppensem,

ad Tabitham à mortuis resuscitandam; non taciturus utique professionem Romanam ad fundandam nobilissimam in totius orbis Metropoli Ecclesiam, quæ omnium Ecclesiarum Mater & venter futura erat, & in quâ recognoscendâ omnium mortalium verteretur salus, si hoc tempore contigisset. Petrum igitur liberatū redditum Antiochiam potius, vel aliquâ Orientis loca concessisse arbitror, ut Gentilibus suis, nisi in *2. d. Agrippæ*, ipse circumcisionis Apostolus prædicaret.

VI. Anno XLVII. Conversionis suæ circiter XIV. Paulus Hierosolyma repetens, Petrum ibi convenit, Galat. II. 1. p. occasione, ut videtur, Concilii Apostolici de rituum Mosaicorum observantiâ cō ipso anno Hierosolymis habiti, cujus Petrus pars magna fuit. Non diu post finitam synodum Petrus Antiochiam petiit; ubi aliquandiu inoratus est, cum Paulo congressus, qui ei in faciem restitit, Galat. II. 11. Hujus Concilii tempus mitè confundit Baronius, † ut occasione Edicti Claudiani Judæos urbe pellentis, Petrum Româ ad hanc Synodum venisse fingat: cum ex Orosio † certum sit, idque ipse Orosius Josephi auctoritate firmat, Claudium non nisi nono regni sui anno, Christi XLIX. post hanc synodum tertio, Judæos Edicto suo Româ pepulisse. Anno LIV. pro conspectu nostro Paulus ad Romanos scripsit Epistolam, cujus capite XVI. penè integro perplures fide & pietate Christianâ admodum illustres, Romæ tam consistentes, nominacim salutat, debitorumq. ornat præconis: De Petro nè levissima mentio. Anno LVII. ipse Paulus Romam captivus ducitur. Occurrunt ei fratres ad Appii Forum. Conveniunt Romæ Judæorum Primores, at his Petrus nullam comparet. Durante biennali captivitate Paulus inde scripsit quatuor vel quinque Epistolas, ad Colossenses, Ephesios, Philippenses, & Philemonem, in quibus nullæ notæ, nulla indicia, undè vel divinando quis assequi possit, Petrum Romæ vel tunc esse, vel inquam fuisse; immò non pauca, quæ contrarium planè innuere videntur. In epistola ad Colossenses, cap. IV. qui secum erant Romæ socios recensit, ex circumcisione verò solos Aristarchum, Marcum, & Justum, qui soli sibi erant adiutores: in regno Dei soli sibi solatio. Petrum vel sociam operam denegasse, vel Paulum illud silentio tegere voluisse.

— errat Judant Apollæ,
Nantege —

In posteriori ad Timotheum, quam hoc etiam tempore scriptam esse maxime est probabile, in prima sua defensione neminem sibi adfuisse, sed omnes se deseruisse, disertè nos docet; quod de Petro vel suspicari religio est. Carcere Romano liberatus, dum adhuc in Italiâ hæretet, scripsit epistolam ad Hebræos; sub cujus finem meminit Timothei vinculis soluti, secumque ad illos venturi, non omisissus hæc occasione Petri labores, curas, ærumnas, si quas Romæ, vel in Occidente, Christi causâ pertulisset. Adcō ut tota Historiæ Apostolicæ series Petrum hæc: aus Romæ non fuisse, suadeo re videatur,

† Vid. ad Ann.
30. a. 11. ann.
32. a. 11.
* lib. 7. c. 4.
fol. 507.

* Ap. Joseph.
Lib. 2. cap.
6/4

† Ann. 14. n.
31. ann. 39.
B. 14.

SÆC. I.
CHR. N.

VII. Vidimus quo successu ex Historia sacra præsidium querunt, qui Petrum anno II. Claudii Romanum contendisse volunt. Videmus jam an ex Antiquitate ecclesiastica res illis felicitus cedat. Et primum quidem ad Athanasium & Leonem M. nos remittit Schellstrarius † hunc quinti, illum quarti sæculi scriptorem, rerum in ipsis rei Christianæ incubabilis gestarum testes haud latè idoneos. Sed utrumque frustra. Inspeciantur loca, & nisi quilibet ex quolibet excusparetur, citius aquam è pumice, quam duplicem Petri Romanum adventum, ex iis elicias. Athanasius Apolog. de sug. sua, pag. 554. τὸν δὲ ἡμεῖς φέροντες τὸν Ἰουδαῖον ἀντιπάλιν αὐτοῦ, καὶ Πάυλος ὁ ἁγίος ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ φέροντες, ἀντιπάλιν, ὡς Ἰουδαῖοι δι' ὧν ἐπὶ μαρτυρίαν, ἡ ἀντιπάλιν ὁ Ἰουδαῖος, καὶ ὁ πάλιν ὁ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἡ ἀντιπάλιν ὁ φέροντες, ὁ δὲ καὶ παρὲν τὸν ναυαγίον ὁ κατήλυτο, ἀλλὰ καὶ ἐκινεῖται λόγος, ὡς δὲ πρὸς ἐπιδόξω, καὶ ὁ καὶ δὲ ἀντιπάλιν ὡς ἰσχυρῶς. Petrus quoque quò ob meritum Judæorum in laetibus se habuit, & Paulus Apostolus in spoliis demissus, & insurgens, cum audisset oportere se Roma martyrium subire, non abiecerunt eam professionem, sed potius cum gaudio abierunt, & aliter etiam antea quàm Judæos fugeris, gellicus se mactari, aliter verò præsentis tempus non exhorruit, sed gloriabatur dicens, Ego enim jam delibor, & tempus resolutionis meæ imitat. Decepit hominem parùm in Græcis exercitatum Latina P. Nannij versio. Non sum infelicius condicem Anglicanum habere, è πάλιν αὐτοῦ τὸν Ἰουδαῖον φέροντες. Et ad hanc fortè lectionem versionem suam concinnavit Nannius. Sed aliter legunt omnes codices, tam editi quàm MSS. & certum est, Athanasium de unâ eademque Petri fugâ loqui. Leo M. Serm. LXXX. in notat. Apostol. Petri & Pauli, cap. 3.4. pag. 356. Cum duodecim Apostoli accepta per Spiritum Sanctum omnia locutione linguarum, imbutum evangelii mundum, distribuisse sibi terrarum partibus, suscepissent; Beatusissimus Petrus princeps Apostolici ordinis ad arcem Romæ destinatur Imperii— nec mundi Dominum iunctis Romanis, qui in Caiapha donec exparetas sacerdotis ancillam; nunquid aut iudicio Pilati, aut secuti Judæorum muer erat, vel in Claudio potestas, vel in Nerone crudelitate. Soli ex Imperatoribus Romanis in Christianos hæcenus sevierant Claudius & Nero, quorum proinde potestatem & crudelitatem parvi pendere potuit Petrus, etsi Romæ sub Claudio nunquam fuerat. Hoc quippe loco non Historicis munere fungitur Leo, sed Orationis, ad magni faciendam Petri fortitudinem, omnes ingenii & eloquentiæ nervos intendentis.

VIII. Post Athanasium & Leonem, ad Eusebium in Chronico provocat Schellstratus, ubi ad annum Domini XLIII. hæc habentur. Petrus Apostolus cum primis Antiochenam Ecclesiam fundasset, Romam mittitur, ubi Evangelium predicavit XXV. annis, ejusdem urbis Episcopus perseveravit. Sed cum in excerptis Eusebianis quæ Græcè hodie supersunt, nihil hujusmodi reperitur, incertum pla-

nè est, hæcne ad Eusebium, an ad Hieronymum ejus interpretem, qui Chronicon Eusebium multis in locis interpolavit, referenda sint. Ipse Eusebii esse existimat Dodwellus * nollet, & Eusebium hac in parte receptos ante sua tempora calculos secutum, juxta quos Dominum nostrum ætæ vulgaris anno XLIX.

Tiberii XV. Rubellio & Iulio Geminio Consulatum esse, & in celos ascendisse crediderunt Veteres, & ab eodem anno Petri episcopatum, veluti Romanæ successionis originem numerare solebant. Et ita quidem, si alios taceam, Catalogum Bucherianus, à Culpiniano primum, dein à Bucherio, Henschenio, Papbrochio, & Schellstratio editus, Patris est Domini nostri Jesu Christi ductus Geminus C. 6. VII. Cal. Aprilis, & post ascensionem ejus Beatus Petrus Episcopatum suscepit. Numerantes igitur Petri Episcopatum ab anno Christi XLIX.

Martyrium ejus post XXV. annos ad initium Imperii Neroniani anno LIV. collocant, omne illud intervallum ab ascensione Christi usque ad Lini electionem, Romano Petri Episcopatus deputantes. Cum verò videre Eusebii hæc cum Historia Evangelicâ nequaquam convenire, sed post Geminus Consules, fulta quadam Palchalia ad expleandam Historiam Dominicam intercede, nec tamen certò sciret quo Neronis anno Petrus martyrium passus sit, in annum Neronis XLIII. reverà ultimum, illud rejecit; atque ita retrò numerando, primum XXV. annorum Petri in annum II. Claudii reponere. Hæc, ni fallor, ex mente viri clarissimi; Acutè quidem, quàm solide judicent alii. Certè ut suspicer Eusebium hæc chronico suo minime inseruisse, non levitet me movet, quod in Historia Ecclesiastica, quàm absolute jam chronico accurate scriptis, nil tale habet; nulla ibi annorum Petri, nulla de episcopatu suscepto, martyrii anno vel die mentio; immò nec usquam Petrum Romanum Episcopum differtè dicat. Auctor quidem est lib. 2. cap. 13. 14. Petrum ad occurrendum Simonis Magi præstigiis Romam sub Claudio venisse. Rem refert, annum non exprimit. Fucum bono viro scilicet videtur decuatissima de Petri cum Simone congressu fabula, nescio ex quâ incertâ & insulâ traditione haulla; non aliunde forsitan, quàm quòd Simonem Romæ sub Claudio fuisse, & ob artes magicas magno in honore habitum referant, Justinus * Martyr, & Irenæus †, qui tamen de Petro ejusve cum Simone Romæ congressu, ne verbum habent: certissimo mihi argumento, nonnumquam natam esse hanc fabulam cujus primus, quod sciam, ineunte sæculo IV. meminist Arnobius *. Ad Hieronymum itaque interpretem Eusebium res recidit, qui tum in chronici versione, tum catalogo de script. Eccles. cap. 1. differtè tradit, Petrum anno 1. Claudii ad expugnandum Simonem magnum Romam perrexisse, ubique XXV. annis eathedram sacerdotalē tenuisse. Quæ unde hausit Hieronymus, an ex vulgari traditione, an ex malè intellecto Lactantij loco, referentis Apostolos Evangelium per annos XXV. usque ad principium Neroniani imperii per-

SÆC. I.
CHR. N.

* Differt. sing. de succ. ecc. Rom. Post. c. 3. Pap.

* Apol. 1. p. 69. 91.
† Advet. Hæc. 1. c. 10. p. 205.
* Advet. Genes. 1. p. 24.

SEC. 1
CHR. N.

omnes Provincias prædicasse, (uti non inficite
conjecit Baluzius) hæc satis liquet.

IX. Poltreino Schelstratus ad catalogos Romanorum Pontificum confugit, qui quidem uno ore & longo faris agmine titantur, Petrum cathedram Romani Episcopatus XXV. annis habuisse. Verum quanta sit horum catalogorum fides, nemo nescit; qui varias à variis additiones, & interpolationes, suo quique tempore, passi sunt; unusque ex altero commentis novis insidie additis, exscribit folet. Sed omnium antiquissimus, Liberii Papæ tempore concinnatus, Bucherianus dictus, hæc habet: *Petrus annis XXV. mensis 1. diebus 9.* At hunc etiam mendis vitulique infingent scætere manifestum est. Fœdissimis librariorum erroribus depravatus est. Quod falsis ostendit exemplarium etiam editorum discrepantia. Multa habet secum pugnantia; multa vetustioribus Pontificum Romanorum Falsis, prout apud Irænum, Epiphanium, Opatum, Augustinum, aliisque illorum temporum scriptores etant, contraria; non pauca ex chronici Eusebiani versione deprompta. Præter annos, menses etiam, dieque Pontificum emortuales adjicit, antiquioribus ignovos, & vix ante sextum sæculum usurpatis solitos: Cletum, eamque ab Anacleto diversum, reclamante penne omni veterum auctoritate, inserit; etique annos, menses, dieque suos tribuit, quos nullos habuit: Et hos quidem alios à mensibus, diebusque Anacleti, quos ab antiquioribus, qui Cletum alium ab Anacleto non agnovant, habere non potuit; ut recte observat Cl. Dodwellus †, qui etiam hujus catalogi auctorem zvo Liberiano recentioris esse, & ad sextum sæculum relegandum arbitrat, nec alium illum quam secundi catalogi circa annum DXXX. sub Justiniano conditi, quemque ex Christine Regine codice primus edidit Henichenius, abbreviatorem: qui assuepro sibi Damasi nomine, catalogum in contrarium formam redegit, & in Liberio desinebat, ne Pontifices Damaso posteriores commemoraret; Et huic primum libri Pontificalis fontem esse, Damaso vulgo tribuit. Hanc conjecturam pluribus, illic minime prorsus observationibus & exemplis illustrat simul & confirmat vir eruditissimus, quæ lectoribus *synagoga* discutenda relinquimus. Ut sit, catalogum Bucherianum etatem quam præ se fert Liberianum habere, nec ullis scætere mendis concederemus: fatendum tamen erit, sententiam de Petri annis XXV. nullum habere testem auctorem vetustiore.

X. Reitar Laſantii teſtimonium, quod
verè crucem illi figit, ſcheliſtatio diſtuen-
do. Huic nihil aliud reponit*, quàm eo lo-
co Laſantium non negare Petrum ſub Clau-
dio Romam veniſſe, aut ibi X X V. annis ſe-
diſſe i ſed ſolum dicere a Apoſtoloſ a morte
Chriſti, uſque ad principium Neronianĩ Impe-
rii, per annos X X V. prædicari euangelium.
Ain' vero? Audiatur ipſemet Laſantius: *Dy-*
perſi ſunt per omnem terram ad euangelium præ-

dis: audiam, sicut illis magister Dominus impera-
verat, & per annos XXV. usque ad principium
Neroniani Imperii, per omnes Provincias & Ci-
vitates Ecclesia fundamenta infernam. Cumque
jam Nero imperaret, Petrus Romam advenit, &
edixit quibudam miraculis, quia civitate ipsius Dei
data sibi ab eo potestate fateretur, convertitis multos
ad justitiam: quare ad Neronem delatus, prius
omnium persequens iter fecit, Petrum cruci
adfixit, & Paulum interfecit. Ex quibus verbis
niente laus fit oportet, qui alium solum ex-
tendere queat, quam post Christi in Caelos
Ascensum XI. Apostolos per varias orbis ter-
rarum provincias & civitates Evangelium per
XXV. annos prædicasset: Cuiusque Nero jam im-
perii gubernacula teneret, Petrum de mûm Rom-
mam venisse, & fundari ibi Ecclesiæ crucem vi-
sibile. Quod enim suggerit Schellstratius potuisse
Petrum, salvo Laëtantii testimonio, sub Claudio
etiam in urbe fuisse, falsum planè est: nec ullis
fiducialis ex his verbis extorqueri potest: Immo
apertissime repugnant.

XI. Ut huic differtatiunculae finem tandem faciamus, non immerito dubitari potest, an proprie loquendo, Petrus Romæ episcopus dici debeat. Laxior quidem sensus Romanum episcopum dici posse, quatenus hujus ecclesie fundamenta posuit, eâ quæ martyrio suo illuditer reddidit, necum opinor fatebuntur omnes tam veteres, quam recentiores. Romanæ verò Cathedræ tanquam peculiarem Episcopum assumunt esse, agrè patitur muneri Apostolici ratio; nec ulla nos docent primæ vetustatis monumenta. Irenæus * qui Pontificum Romanorum successorem primus tradidit, ita habet; *Ἐκδοκῶντες ὅτι καὶ καθολικώτατος ἐστὶ μακαρίτης Σωτῆρς καὶ ἡμετέριος Κύριος καὶ Ὁ Θεοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκκλησία ἐκκλησίαν*. Fundatâ iam et adificatâ ecclesiâ beatissimi Apostoli episcopatus officium Lino tradidimus. Nec aliter Eusebius *. Post Pauli Petricque martyrium *ἐπὶ τῷ καὶ Ὑμνῳ ἐκκλησίαν ἀνέστη καὶ ὁ Πέτρος αὐτῇ Ἄνθρ. Primum Ecclesiæ Romanæ Episcopatum suscepit Linus*. Quin ex veteribus loci Romanum episcopatum Petro adjudicant Iociam etiam Pauli operam, et commune ministerium agnoscunt, eique ejusdem dignitatis prerogativam, eandem cum Petro curam, iuram in fundandâ, tum in regendâ Ecclesiâ Romanâ confiantem tribuunt. Loquatur pro omnibus Epiphanius *, qui Ecclesiarum Archiva non indiligenter rimatus est, *Ἐ τῶν καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρος καὶ Παῦλος ἐπὶ Ἀποστόλων ἀπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἵστα Νῦν καὶ, Roma primum omnium Petrus et Paulus Apostoli pariter atque Episcopi fuerunt; inde Linus, &c. Et mox, Ἡ τῶν ἐκ τῶν ἁγίων ἀποστόλων διδομένη ἐκκλησία ἐστὶ καὶ ἀνεκδοκίμη Πέτρος καὶ Παῦλος, Ἄνθρ.; Romanorum Pontificum ista successores sūt: Petrus et Paulus, Linus, &c. Eadem et alii, si modo his recedendis immorari vellem. Xal ὁ ὕμνος καὶ ἐστὶ τῶν αὐτῶν. In quæ, nescio quâ suavi Antiquitatis amore, longius me traxit opus Schelæratianum. Urceum infatuî, curare e rotâ exiti amphora.*

S. JUDAS, Josephi, qui D. Virginis sponsus
crat, ex priori conjugio juxta veteres filius,
Jacobi minoris frater germanus, claruit ab ini-

SAC. L
ACHR.N

* AdverC.
Herschel, J.
ap-Euseb l.
J. C. 4 p. 170

^a $\text{Li}_2\text{C}_2\text{H}_3$
0.74.

† Advers.
Carpocist.
Harell, 17,
n. 1, p. 407.

† Dissert.
hog. c. 7. d. 1.
dec. c. 3. d. 2. c.
p. 1. 1. 1. c. 1. f.
d. 1. 1. 1. 1. 1.
d. 1. 1. 1. 1. 1.
d. 1. 1. 1. 1. 1.

*Differt. r.
C. 5. 225. 4. B.
B. 4. 2. 92.

† De morte
perfectissime.
S. 2. 11.

Part II

A 2

20

SÆC. I.
à CHR.N.

ro Apostolatu anno Christi XXXI. Jacobi fratrem non alio animo in fronte Epistolæ vocat, quàm quod Jacobus, tùm propter loci, cui tunc præsidebat, præminentiam, (primus, utique Hierosolymorum Antistes;) tùm propter martyrii, quod non ita pridem subierat, prærogativam, summamque totius vitæ sanctitatem, omnibus admodum gratus acceptusque fuerat, ab ipsis etiam Judæis magno in honore habitus. Vitæ instituto, ante susceptum Apostolatam, Agricola fuisse Judam, non obscure testatur Constitutionem Apostolicarum compilator, lib. II. c. 63. p. 303. Certè Hegesippus apud Eusebium, lib. III. c. 20. p. 89. de Judæ nostris nepotibus diserte refert, quod apud Domitianum delati, quasi ex Regia Davidis stirpe prognati essent, ab eoque interrogati, quantas possessiones, quantumve pecuniæ haberent, responderunt; facultates re nequaquam in argento habere, sed solummodo in æstimatione agrotum; novem scilicet ac triginta jugum; ex quorum fructibus, & tributis persolverent, & sibi ipsis, non sine proprio labore, victum compararent. Quo tempore catholicam suam epistolam scripsit Judas nostrer, non certò liquet. Non desunt qui cum circa annum LXI. martyrio coronatum esse volunt, ut alibi monimus. Verùm id nullâ ratione stare potest. Scripsisse post B. Petri mortem, saltem post secundam ejus epistolam, manifestissimum est. Eadem male-feros homines depingit. Verique de his verba penè ubique retinet, quos in ecclesiâ exorturus Petrus prædixerat, qui adu exortos ejus tradidit. *Susceperunt, inquit, vari, & quidam homines detestabiles, Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam, & se ipsum Dominatorem Deum, Domitianoque nostrum Jesum Christum abnegantes.* Ver. 8. *Isti carnes quidem maculant, dominationem autem spirituum, maximeque blasphemant.* Ver. 10. *Hi autem quæcumque igitur, blasphemant, quæcumque autem naturaliter tanquam multa animalia verum, in his corrumpuntur.* *Ve illis quia in viâ Cain abierunt, &c.* *Quod non est & Pharaonem ipsum omnibus evolvendo, ipsi, sine timore semetipsos pascentes, vobis sunt aqua, &c.* Ver. 16. *Ad murmuratores querulos, secundum desideria sua ambulantes, & es eorum loquuntur superba, mirantes personas quæstus causa.* Ver. 19. *Hi sunt qui segregant semetipsos, animales, Spiritum non habentes.* Monetque suos, Ver. 17. 18. *Ut memores sint verborum quæ prædicta fuerunt ab Apostolo Domini nostri Jesu Christi, qui docebat eis gratiam in notissimo tempore venientem illis, secundum desideria sua ambulantes in impietatibus.* Quod disertum est B. Petri monitum, idque ipsissimis illius verbis 3. Epist. cap. II. ver. 1. 3. Hæc descriptione Apostolum nostrum Ebionitas præcipue designare, nullus dubito, perditissimum hominum genus, qui Christianis tunc temporis Pellæ degentibus se immiscerent, Christi Religionem impiis dogmatibus, & moribus turpissimis corrumpere satagebant. Quicquid enim, horrendum, perniciosum, abominabile, informe, odiosum plenum ex singulis scetis corraderet poterant, nempe à Samaritanis, Judæis, Oricis, Nazæis, Cerinthianis, Carpocratianis, id omne, teste Epiphani*, in se transfuderunt, & Christianorum nomen habere volue-

runt, Unde Ebionem *εβωνίτης τῆς πελλῆς* vocat Epiphanius, eumque multipliciter Hydra serpentariam formam in semetipso expressisse dicit. Ut igitur Christianos tunc Pellæ versantes opportune moneret, & pellentem hanc hæresin in herbâ comprimeret, Apostolus Judas Epistolam hanc scripsisse videtur, novissimè his monstris, è regione circa Pellam erumpentibus, opposuisse: Ut proclive sit cum Cl. Dodwell* conjicere, eam anno LXXI. vel saltem sequenti scriptam esse. Christiani quippe Domini oraculo præmoniti, ante urbem à P. Romanis obsecram, Pellam Regionis Decapolitanæ civitatem prope Baraniam confugerant. Expugnata est à Tito & excisa Urbs Hierosolymitana anno Christi LXX. Sequenti ipse Titus Romam rediit. Eo profecto, Christiani, ut videtur anno LXXII. in urbem reversi sunt; id quod in Analsibus suis diserte refert Eusebius Patriarcha. Medio igitur tempore, circa annum LXXI. certè ante reditum ex Pellâ, Judas Epistolam suam scripsisse censendus est. Si enim scribisset id factum fuisset, Symeonis germani sui, paulò post in sedem Hierosolymitanam subrogati, non minùs quàm Jacobi, in Inscriptione meminisset, Catholicam Judæ Epistolam ex veteribus citat Clemens Alexandrinus Pædag. lib. III. cap. 8. p. 39. qui & eandem scholiis brevissimis illustravit. Hanc Clementis expositionem, ut & in reliquis Epistolas canonicas, in Latium sermonem transferri olim fecit Cassiodorus, ipsemet teste de Divin. Institut. cap. 8. p. 454. sed ita, ut *exclusis quibusdam offendiculis* (quæ scilicet incautè locutus erat) *purgata doctrina ejus securius posset hauriri.* Latine extant hodie hæc Clementis scholia, tum in Bibliothecâ Patrum, tum ad calcem sermonis Clement. de Divin. servando, Edit. Oxon. p. 127. an eadem propterea, quæ vertit Cassiodorus, pro certo non auctorem asserere.

S. BARNABAS Apostolus claruit ab anno Christi XXXIV. Catholicam ipsius Epistolam post exterminium Templi Hierosolymitani, i. e. post annum Domini LXX. scriptam esse, ipse satis aperte prodit cap. 16. quo de Templo agit, Edit. Oxon. p. 94. Ut planè concidit toties repetita Cl. Le Moine objectioni, quamque invicem argumentum vocat, Barnabam non esse hujus Epistolæ auctorem, eò quod obicit multò antequàm Templum Hierosolymitanum funditus everteretur, sub Nerone utique, in Cypro, Martyrio coronatus. Et hanc communem sententiam esse dicit. At quænam amabò fuerit hæc communis sententia? quâ veterum auctoritate nixa? Quæ nec ipse ullum pro hac sententiâ testem proferat. Et quæ gratis dicta sunt, gratis rejiciuntur. De hac Epistolâ alibi egimus, eamque adversus Le Moinei exceptionulas fusè vindicavimus: Paucula tamen etiam hoc loco Lectorem monuisse non erit supervacuum. Allegorici plena est, & mythagoga: Fateor, sed eo nomine doctrinæ quam à teneris unguiculis imbiberat, & contribulium suorum indoli & institutis, magis congruus. Neque in ipsis Novi Testamenti libris allego-

34.
vid. Paul.
p. 2.

* Hæres. p. 1.

SÆC. 1.
à CHR. N.

SÆC. 1.
à CHR. N.

rica de Agar, Melchisedec, Bessiz Romanæ nomine *Omérus*, aliaque hujus commatis plura desiderantur. Quod de imminente rerum fine habet, cum omnibus scilicet Apostolis idem sentit. Si qua occurrunt de ætate mundi, de Chiliade solici, siue mundi sabbato, de mundo sex millibus annorum duraturo, tandemque in septimo millenario seu sabbatico desistente, per creationis Hexæmeron, & sabbati siue septimæ diei gaudium & festivitatem (quando Deus quievit ab omnibus operibus suis) admirato; eadem ferè habent Petrus & Joannes, Collegii Apostolici columnæ; eadem primorum sæculorum Patres, qui septimæ rerum chiliadis sub adventu Christi Domini solliciti & planè sabbatica gaudia ubique deprecantur; tradit id disertè & locutè Lactantius, lib. VII. cap. 14. tradit Iræneus, libro V. capit. 33. ut de aliis, multò magis de Judæis gentiumque Philosophis, nil dicam. Neque invitas id facietur ipsemet Le Moinius *. *Hec fuit*, inquit, *sententia omnium ferè Patrum, ad quam Platonici & Pythagoræ proximi accedebant, suam quoque istam doctrinam ab ipse Hebræis habuisse, nullus est paulè humanior, & literaturæ Indicæ & Cabalisticæ imbutus, qui hoc facile non sibi persuaderet.* Vide quoque ex Veteribus congestis eruditissimus Cotelæus, Not. in S. Barnab. pag. 31. 32. &c. Certè cum hæc sententiæ Epocha Josephi & Ecclesiæ Græcæ, Aegyptiorum, Chaldeorum, aliorumque Orientalium, quin & ipsorum Sinenfium chronica non malè conveniunt. Verùm, his missis, ad alia pergamus. Singularis est forsàn, ingeniosè tamen, etuditissimè Dodwelli * conjectura, posteriorem epistolam Barnabæ partem, ejus *Διδαχῆς*, fuisse à reliquis *Διδαχῶν* corpore divulsam; idque colligi posse ex his verbis unde incipit, *Μετὰ τὴν ἡμέραν τὴν ἐν ᾗ ἡμεῖς ἔγραψεν ἐπὶ ΔΙΑΧΗΝ*. Ecquis est quin videat, quam apertè locum habere potuit in ipso *Διδαχῶν* corpore hæc transitio? Hæc ut rectius intelligatur, sciendum est, sublati de medio Apostolis, Basilidianos, Valentinianos, aliisque sæculi sæculi hereticos, quò malis suas merces misero popello speciosius vendiderat, scietas quasdam traditiones quas ab Apostolis acceptas, in vulgus profeminasse. His ut se statim opponerent Catholici, veras & genuinas *Διδαχῆς* *ἐκ τῶν ἀποστόλων*, quæ primæ successione seniores, qui cum Apostolis versati fuerant, sibi tradidissent, in medium proferebant, & quicquid poterat hujus vel illius viri Apostolici sermones & prædicationes colligebat. Hinc *Διδαχῆς* & *Διδασκαλίας τῶν Ἀποστόλων* *Κατὰ τὸν Ἑρμῆν*, *Γραμμῆν*, *Παράδοξον*, *Παράδοξον* *ἡ Ἑρμῆ*, frequens in Stichometris mentio. Huic traditionis seniorum siue Presbyterorum, qui ipsos Apostolos viderant & audierant, toties ab Iræneo allegata; quem etiam *Πατρίστην Ἀποστόλων* *ἐκ τῶν ἀποστόλων* commemorat Eusebius *, Hæc *Διδαχῆς* sigillatim collectas in unum tandem corpus redegit, additis subinde aliis laciniis aliunde corrasis, Constitutionum Apostolicarum compilator, quarum in ipsis, quas habemus hodiè, Apostolorum Constitutionibus manifesta vestigia

cernuntur. In hæc collectioe locum suum habere poterat posterior epistola Barnabæ pars, admores Christianorum ritè formandos apprime utilis: Quidni etiam Clementis Homiliæ, siue ut vulgò vocetur, Epistolæ secundæ, quod etiamnum superest fragmentum? Constat enim etiam ex hodiernis *Διδαχῆς*, non solum mystica, solique Episcopis & Doctoribus communicanda, sed & plurima simplicioribus, qui primis fidei elementis imbuedi, & ad vitam vetè Christianam formandi erant, impetenda contineri. Est aliud de hæc Barnabæ Epistola notandum. In more apud veteres positum erat, ut Polycarpi, Barnabæ, & Ignatii Epistolæ in eodem codice, quandoque nullâ interpositâ distinctione, describerentur. Inde forsitan evenit, ut Hieronymus unam pro alterâ citaret, Dial. advers. Pelag. l. III. pag. 297. *Ignatius vir Apostolicus & Martyr scribis ad alios, elegit Dominus Apostolis qui super omnes homines peccatores erant.* Quæ verba non in Ignatianis, sed in Barnabæ Epistola hodie reperiuntur, cap. 5. pag. 21. *Ὁν ὁ θεὸς ἵλας Ἀποστόλων μὲν ἡμεῖς ἀκούομεν ὅτι ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς, ὅτις ἐστὶν πᾶσι μαρτυρῶν ἀποστόλων.* Tunc Apostolos suos, qui inscribant prædicare Evangelium suum elegit, qui erant super omnes peccatores peccatores. Simili planè errore deceptus est non ita pridem D. Rullæus Concionator Batavus, qui cum in vetustum Bibliothecæ Mediceæ codicem incidisset, in quo continuâ serie exarata erant Polycarpi & Barnabæ Epistolæ, easque in suum usum descriptisset, inestimabilem se thesaurum possidere ubique crepabar, Polycarpi nempe epistolam editis duplò auctiore. Verùm inspecto penitius codice, mox deprehensum est, nihil aliud continere præter Polycarpi & Barnabæ epistolâs, hanc principio, illam fine mutilam, nullâ adhibita distinctione descriptas, solo Polycarpi nomine frontè codicis præfixo. Cujus rei historiam prolixè & ad nauseam usque recenset Steph. Le Moinius Prolegom. ad Vatia Sacra; qui proinde hæc Epistolâs eodem tenore exhibuit. Primum erroris fontem exinde natum esse verisimile fit, quod quaternione ex medio primæ alicujus codicis, Librarij culpâ, vel temporis injuriâ amisso, omnia quæ ex eo codice deinceps descripta sunt exemplaria eodem defectu laborarent. Unde factum est, ut in nonnullis codicibus MSS. Polycarpi Epistola in fine, Barnabæ in initio deficiat; & in codice Mediceo videre est, utraq; ne lineâ quidem abruptâ artissimè conjunctæ. Notare hoc loco liceat Græcè extare Biblioth. Vindob. Cod. Theol. CCCII. num. 3. fol. 354. anonymi cujusdam Interpretationem nominum Hebræarum, quæ in Epistola S. Barnabæ Apostoli occurrunt, teste Neffelio Catal. part. I. p. 407. Novam hujus Epistolæ editionem, hæcenus editis longè accuratiorē V. V. CLL. Dodwelli annotationibus, & Bernardi curis illustratam, diu expectavimus. Parata est prælo, & ni fallor, penes D. Milium latet. Ne tenebris diutius damnetur, oramus omnes,

* Not. ad Ep. Barnab. p. 148.

* Dissert. in Iren. num. 51. p. 56.

* Hæc Eccl. lib. 3. c. 16.

SÆC. I.
CHR. N.

SÆC. I.
CHR. N.

nosolim suo loco. Extant in Philonis libros de Vita Mosi, in librum de Vita Josephi Patriarchæ, live Patri ejusdem, & de Vita Abrahami, live de legibus non scriptis, Anonymi cujusdam, sed antiqui, authoris annotationes marginales Græcæ MSS. Biblioth. Vindob. cod. Histor. LXXXI.

44. EUODIUS, primus post S. Petrum, Ecclesiæ Antiochenæ Episcopus convicitur, juxta Eusebium, anno Christi XLIV. juxta Syncellum anno XL. Cathedram hanc tenuit ex Syncelli calculo, annos XXIX. secundum Nicephorum CP. in Chronographia XXXII. Et Martyr à multis obitu dicitur. Meminit Euodii, præter Eusebium & Hieronymum, Impostor Ignatius Epist. ad Antiochenos. Meminit Ioannes Nolleutes orat. de Pseudopropheta, quæ inter Chrysostomi opera habetur, T. VI. pag. 479. Illi Eusebius & Iulianus & Iulianus, qui tunc aguntur, Antiocheni dicitur, & tunc Iulianus, &c. Ipsi Euodius ille bonus odor Ecclesiæ, & sanctorum Apostolorum successores agnoscat? Ubi Ignatius, &c. sic Nicephorus Callisti Histor. Eccles. lib. I. cap. 3. 'Ο παλὸς καὶ ὁ ὁμοῦ Εὐδοῖος, τὸν ἰσχυρὸν καὶ τὸν ἀντιπάλον, ὁ δὲ ὁμοῦ Εὐδοῖος, ὁ δὲ ὁμοῦ Εὐδοῖος, &c. Ipsi Euodius, qui & ipse sanctorum Apostolorum successores fuit. Quo in loco Euodium, commentarios scripsisse docet, præcipuè Epistolam, quam scripsit, live lumen inscriptis. Hujus fragmentum ibidem profert Nicephorus, quo refert auctor Dominum nostrum, Petrum tantummodo propriis manibus baptizasse; Petrum, porro Andream, filiūque Zebedæ hos deinceps, reliquos Apostolos; Petrum vero & Ioannem, LXX. discipulos; aliāque plura de annis Christi & B. Virginis, &c. tradit. Verum salva Nicephori autoritate, suspicari mihi videtur hic commentarii, suspecta hæc Epistola, nec aliunde quàm ex recentiorum Græcorum Officinâ, prodixisse. In omnibus priorum sæculorum monumentis nil levissima mentio. Vix credibile est latere potuisse Eusebium, qui omnium penè Bibliothecarum angulos diligenter excussit. Silent Hieronymus, Genadius, & reliqui longo agmine scriptores Ecclesiastici. Quid, quod Baronius? semel iterumque fatetur hanc Euodii Epistolam nemini veterum innotuisse, nec unde eam accepit Nicephorus se invenisse? De ipso Euodio id monere visum, plures tamen Græcorum tum Latinorum eundem facere cum Euodio, cujus meminit D. Paulus, Philipp. IV. 2 Vide quæ congestis Cotelerius not. ad Pp. Apost. p. 198.

unte, vetustiores & Etherium Uxamensem anno 789. Remigium Antiochodorem anno 830. Petrum Damianum anno 1057. Lanfrancum Cantuariensem anno 1070. S. Bernardum anno 1153. Ivonem Cartonensem anno 1092. bellos proculdubio & idoneos testes, qui de re plusquam septingentes, vel mille ante se natos annis gessit, sententiam dicant? Sed in officio S. Andreæ (ut cum Bellarmino & Natali pergam) Ecclesiæ hæc Acta legit. Quasi verò in Breviario Romano, etiam maxime correcto, nulla legerentur fabule, nulla scripta apocrypha & spuria usurarentur. Extitisse olim Philastrii tempore Andreæ Acta, sed à Monichis sordè corrupta, non nego; verum ab hodiernis plene aliena. Certe quæ hodie extant, ab aliquo Medie ætatis monacho confictæ videntur. Sunt quidem in ipsis Actis quæ Apostolorum temporum Scriptori minime conveniunt Ipsa inscriptionis forma nova planè est, & singularis, ab universis Ecclesiis quæ sunt in Oriente, & Occidente, & Meridiano, & Septentrione; cujus simile exemplum hand alibi reperies. Ut alia mittam, quis crederet Apostolicæ simplicitatis virum in oratione quam ad Pro- consulem habuit, tot compæctas & concinnas Antitheses de ligno prævaricationis, & de ligno Passionis, de terrâ immaculatâ unde factus primus homo, & de virgine immaculatâ quâ natus est Christus perfectus homo, aliūque huc spectantibus habuisse? vel tam elegantia & planè inepta ad erucem suam verba fecisse? Quis crederet immensam penè totius Provinciæ multitudinem ad occidendum Ægeam, & Andream Apostolum, fractis carceris januis, liberandum, Patras venisse? Quis crederet micissimum Apostolum, Ægeam Pro- consulem pro Tribunali sedentem, filium mortis, & Ripulam æternis paratam incendis vocasse, & eique palam impudentiam objecisse? Ut de modo alligandi ad crucem, deque carnificibus, qui, jubente Ægeâ, manus ad erucem, ut inde Apostolum solverent, miserunt, frustra tentantibus, stupentibus eorum brachiis quotiescunque extenderentur, nil dicam. Denique quis non mirabitur in Præfatione tam accuratam & subtilē SS. Trinitatis explicationem adhiberi? Et de processione Spiritus Sancti tam perspicue agi? quæ non nisi sequioribus Ecclesiæ sæculis agitari ceperunt. Baronius? quidem hanc de Spiritu Sancto clausulam in antiquis MSS haberi negat. At quis novit, ingens Cl. de Pinis? an in nonnullis non fuerint deleta potius hæc vocabula, quàm in exteris addita? Subditque pro candore quo pollet eximio, hanc Passionem, sicut ut scriptum dubium respici debere; quod, autore Hieronymo, nulli probando fidei dogmati inservire potest. Uno verbo: Totaliorum Actorum compages pingui fraudem, & ineptum monachorum ingenium & ælum manifestò sapit.

* Bibliothecæ
Nov. p. 1. p. 2.
17. Edit. Lat.
* Ad Mart.
tya, Rom.
Notandum

59.
Vide Part. I.
p. 10.

ACHAIÆ Presbyteri & Diaconi Epistolam encyclicam de Passione B. Andreæ scripsisse dicuntur. Hanc ab omnibus penè damnatam, etiam à cordatioribus Pontificiis rejectam recoxit haud ita pridem, & tanquam Acta genuina, & sincera propugnata Natalis Alexander Histor. Eccles. Sæcul. I. cap. 10. Artic. 8. Verum res ei infelicitè ædificavit. Palmarium, quo tectur, argumentum à Patrum Autoritate ducitur; nullo vèro profert testes sæculo octavo, eoque ex-

JOSEPHUS, genere Hebræus, domo Hierosolymitanus, dignitate sacerdos, claruit anno Christi LXXVII. Etiam à pueri

SÆC. I.
CHR. N.

trahere, quibus fides Christiana niteretur: Et si
ipsis libris Sacris ubi de Christo agunt, manus
violentas injicere non reformidant, quid mirum
si Josepho non pepercerint? Nec vana est
propterea hæc suspicio. Audiamus quæ hæc de re
tradit Gyraldus Cambrensis, libro de *Institutione
Principis*, apud Cl. Galeum, nondum edito,
Robertus (Cannus dicitur, qui claruit circa an-
num 1170. de quo vide Baleum cent. 3. cap. 4. p.
213.) *Prior S. Fridolfi videlicet apud Oxoniæ, He-
braice doctus, in duobus exemplaribus Josephi He-
braice scriptis invenit Testimonium de Christo, in
aliis nuper erat. Quod & Judæi Oxoniæ de-
gentibus ostensum fuit.* Dices Josephum testari,
se liberos de bello Judaico primò quidem He-
braicè scripsisse, ac Græcè postea vertisse: de
Antiquariis idem non affirmat. Fieri cam-
men potuit, in contribulio suorum gra-
tiam, hos etiam libros patrio sermone con-
didit, etsi in opere Græco quod habemus ho-
diè, id non tradiderit. Vel heri etiam potuit,
ut ipsi Judæi eos Hebraicè transfulerint. Ac
proinde in omnibus exemplariis quæ vel sub
potestate sua erant, vel à se descripta, hoc de
Christo testimonium, aut omiserint penitus,
aut deleverint. Quicquid sit, certum est in ho-
diernis Josephi codicibus multa deesse, quæ
de veteribus citantur. Fragmenta bene longa Græ-
cè MSS. apud se servari me monuit eruditissimus
Galeus, quæ in vulgaris Josephi codicibus fru-
stra quaesiveris. Plura profert Isaacus Vossius, &
ex eo Cl. Iringius, Theologus Lipsiensis, in pro-
legomenis quæ nuper Josephi editioni præ-
fuit: quibus & alia non pauca addi pos-
sunt.

Primus, ni fallar, saltem à primis, qui nostrâ
memoriâ huic testimonio item movere non
contempsit, dedit operâ refutare aggressus sit,
erat Tananuillus Faber, editâ hac de re
peculiari diatribâ anno 1655. 8vo. quæ
deinde in primam Epistolarem partem tran-
sultit, num. 44. Levius planè videntur, nec Cri-
tico ejus acumine fatis digna, quæ hæc in causâ
objicit: Nec tanti sunt (si id jam agerem)
omnia variorum argumenta, quorum summam
magis quidem perpicuitate & judicio exhibet
Andreas Bosius*, quæ illustre hoc Christianæ
antiquitatis monumentum studioforum mani-
bus excutiant. Quod fortissimè stringit aliud est:
Videri Josephum hoc in loco D. Jesum pro ve-
ro Deo & Messia agnoscere. Id enim verba illa
innuere videntur, *O Xristos & c.*, quod de Jo-
sepho neutiquam credi potest. Atquid si hæc
clausula Josephi non fuerit, sed à Christiano
quodam in margine annotata, postea Librario-
rum incuriâ in textum irreperit? suspicatus
est hoc olim Montacutius noster, in re Cri-
tico-ecclesiastica vir summus, qui de his verbis
agens, *Xristos & c.*, proculdubio, inquit, *glosse-
ma est, & marginalis cuiusdam Christiani lectoris
adnotatio, licet habetur in scripto codice, & in Jo-
sepho.* Suspicionem non leviter augeat, quod
hæc verba in Josephi testimonio prout apud
Cedrenum* extat, desiderantur. Unde pronum
est conjicere Cedrenum in codice quo usus est,
ea neutiquam reperisse. Verùm sint ipsius Jo-
sephi verba. Quis nobis fidem faciet ex sua, non
ex aliorum mente Josephum loqui, remque
tradidisse, non quam ille veram existimavit, sed
quæ vulgari famâ circumferebatur? Nec aliud

forfan est hæc clausula, quæ in usitata apud Gra-
cos loquendi formula, *et c.*, pro *et ceteris*, &
Hieronymus† vel in codice suo ita legit, vel
saltem intellexit, cum hunc locum ita reddidit,
Hic credendum esse Christum. Et ita quidem ali-
bi, Antiq. lib. 20. cap. 8. p. 98. ipse Josephus de
Christo loquens, mentio quæ suam sententiam
explicat, *Christus est & c.* *Xristos, Jesus qui Chris-
tus dicitur esse.* Ut salvo hoc testimonio, non sit
necesse Josephum vel pro Christiano, vel pro
Christiano Religioso encomiastè habendum
esse. Scripsit Pilatus super crucem Domini,
Obiit hic Jesus Nazarenus rex Judæorum tamen
pro Christi discipulo, vel admiratore non o-
pinione nunquam habuit. Et proinde concedit
planè argumentum, in quo rotæ triumpfos agit
Tananuillus Faber*, ex Origenis testimonio
depronptum, Josephum nempe Jesum pro
Christo non agnovisse. Addam, coronidis lo-
co, Cl. Le Moine* hæc de re sententiam.
"Cum Josephus quædam in illo loco de Messia
" & Jesu iniecit, & divisit quod ille esset
" *Xristos*, & *Xristos*, levi immutatione, & fraude
" non improbandâ, quidam Christiani ad
" marginem scripserunt *Christus*, cum *Xristos*
" minus dicere, quam par erat, existimaret
" tandem describentibus aversum fuisse. excla-
" vit reatus ipse, & glossa marginalis illius lo-
" cum occupavit.— Dixit Josephus quod
" illo tempore ortus Jesus est *Xristos Nazarenus* di-
" cebatur *Messias*. Tale loquendi genus oc-
" currit in lib. *Sophierim* citante Galatino, ubi
" *Jesus Nazarenus videtur*
" *esse Messias*. Occurrit & apud ipsam Maimoni-
" dem, cap. 12. Tractat ultim. lib. 12. ubi ubi
" *De illo qui Messias*
" *existimatur, vel qui existimabatur esse Christus.*
" Quod quadrat cum verbis Josephi, qui dicit
" de Jesu Nazarenus, quod *lib. Xristos & c.*
" Hæc hæc tenus.

Alter Josephi locus, perplexus satis, & diffi-
cilis habetur de Bell. Judaic. lib. 6. cap. 1. (*Græc.*)
18. (*Lat.*) 7. pag. 921. ubi de Romanæ Legionis
Ballistis Hæroclitum ymitanos jactis lapidibus gra-
viter infestantibus agens, refert obsequiosos spe-
culatores in turribus constituisse, qui quando
impelleretur machina, saxumque ferretur, præ-
monerent patriâ linguâ clauentes, & *lib. Xristos*
" *Filius venit.* Hæc verba in commodum sim-
dunt sensum, immò planè nullum. Scio, modò
id patiantur codices MSS. levissimâ quidem
mutatione pro *lib. Xristos* sic *lib. Xristos*, *lib. Xristos*,
quod apud quidem hunc loco convenit. Quo
minus verò in hæc conjecturâ acquiescam ta-
cit, partim quòd hæc verbum sit poeticum, Ho-
mero ut plurimum usitatum; præcipuè verò
quòd speculatores non Græcè, sed Hebræâ seu
Syro-Chaldeeâ linguâ hæc verba ediderunt. Li-
ceat igitur mihi aliam conjecturam in medium
proferre. cæmque viri longe doctissimi, Chri-
stiani Wagneri, Lipsiensis Theologi, mihi quæ
dum viveret amicissimi, qui sententiam hæc de
re rogatus in hæc verba rescriptit. " Equidem
" non memini apud ullum Philologum eâ de
" re quidquam mihi observatum, at tamen cre-
" ditu per facile est, nisi egregie fallor, obsequiosos
" ad conspectum lapidis & longinquo ad volantes
" clamasse, *lib. Xristos* *lib. Xristos*, *lib. Xristos*
" quod I. Lavius Josephus, vel potius maleferia-
" tus interpolator, qui Josephi vernaculis, *lib. Xristos*
" *lib. Xristos*

SÆC. I.
CHR. N.

† Eusebii
in J. 4. p. 14.
c. 12. p. 72.

Dist. 4. p. 10.

* Not. ad
p. 124.

* Exerct.
Hist. eccl. in
perioc. Jo-
seph. de Jes.
Christo, c. 3.
p. 17. & c. p.
44.

* Not. ad lib.
3. Eusebii de
Demonstr.
Evang. ad
p. 124.
* Edit. Paris.
p. 196.

«*αἰτ*», versionem Græcam substituendam puta-
«*vit*») interpretatus est vltz *ἰσχυρῶς*, (sensu sanè
«*incommodo ac infulto. Causa magis iustitiae*
«*non aliunde arceffenda, quàm quòd *ἰσχυρῶς**
«*videm* » què notat ac *firmum*. Prior vocis vis no-
«*tissima est*, ac vel à Danielis 11. 35. V. 4. 23.
«*patet*. Altera paulò rarior, non tamen Hie-
«*rosolymitanis innitita. Liqueat id non modo*
«*ex Arabismo (qui, què ac Chaldaismus Jofe-*
«*pho vernaculus, Ebraismo ortam debet)*
«*& Ebraicis Rabbinoꝝ Hispaniensium Ara-*
«*bumque titulis, (Ibi nempe *אברהם*, heic *אברהם**
«**firmum* significat) sed ex ipso etiam Targum*
«*Proverborum, cap. XXIII. v. 17. ubi dicitur*
«*אברהם אברהם אברהם *Et vocatur firmus altior**
«*Scilicet *אברהם* priori sensu ex Ebr. *אברהם* poste-*
«*riori ex *אברהם* cum *אברהם* prothetico enascitur. Nec*
«*ita & ita valde dissimila sunt à se invicem, ut*
«*credas clamasse Judæos *אברהם* » quod scio-*
«*lus acceperit pro *אברהם* » Sed Ebraica mater*
«*pridem vulgi notitiâ subducta erat. Ergò*
«*אברהם magis aridet. Hæc vir incompa-*
«*rabilis, longèquè supra ætatem eruditus, lingua-*
«*rum verò Orientalium callentissimus, Literis*
«*ad me unâ alteravè septimanâ ante obitum*
«*datis, nempe 7. Idus Junias MDCXCIII. Incan-*
«*dem penè sententiam conjecturam suam obi-*
«*ter proposuit vir doctissimus Steph. Le Moine*
«*Nor. in Epist. Barnab. pag. 173. Existimat Galeus*
«*noſter pro *אברהם* reponendum esse *אברהם* », totidem*
«*enim sunt literæ, totidem apices, similes liti-*
«*rarum ductus in utraq; voce, unde facilis hic*
«*lapsus. Verùm de hisce conjecturis judicent*
«*alii. Ex his aliisque infinitis quæ addi poterant*
«*perspicere licet, quàm calidis, iustisquè votis*
«*novam & accuratam Josephi Editionem expe-*
«*ctet & expectet gens literaria. Quanto pre-*
«*in hæc arenâ defudarit Sæpban. Le Moine, in præ-*
«*fatatione ad Varia sacra ipse nos prolixè doc-*
«*et. Quàm felicibus auspiciis incepta fuerit*
«*pulcherrima & castigatissima Editio Oxoniën-*
«*sis, quousque processerit, & quas tandem ob-*
«*causas in fumum abierit, dicant alii. De variis*
«*Josephi editionibus, quæ hæcenus in lucem*
«*prodierunt, uberrimè agit amicus noſter Tho-*
«*mas Ittigius, in Prolegomenis quæ Editioni*
«*Lipsiensi haud ita pridem præmissa sunt. Jofe-*
«*phi stylum egregiè commendat Photius, nec*
«*immerito. Thucydidem dictione imitatur,*
«*Atticissimi obſervantissimus, ac si in ipso Athe-*

narum sinu natus, educatūque fuerat. In con-
textendâ hitoriciâ, mediâ iacendâ viâ inter
LXX. Interpretes, & codices Hebraicos, qui
Rabbinis à sæculo Aquilæ in usū fuerunt. No-
ghigenter itaque factum à viris doctis indoctis-
que, qui editionem Interpreeum Alexandrinorū
Flavium nostrum secutum esse aliteruerunt,
cū milies ab illis senibus discedit, ut me-
per mox optinui Betardus noſter, in
quibusvis melioris notæ scriptoribus egregiè
versatus, in Josepho veratissimus. Addam so-
lummodò pauca de libello Josephi de *Maccaba-*
«*is*, seu *ἡ ἀντιστάσις τῶν μακαβίων*, quem quæ-
«*tum Maccabæorum librum app. ilant veteres.*
«*Hunc Josepho nostro, post Eutychium & Hiero-*
«*onymum, dicitur tribui Palutologius, lib. 1. cap.*
«*1. notatque Photius *ἡ ἀντιστάσις τῶν μακαβίων*, ipsum*
«*etiam hæc in re alius consentire. Nihilominus*
«*an genuinum sit Josephi opus iusta est dubi-*
«*tandi ratio. Nec dictū, nec phraſis Josephi esse*
«*imò ei in quibusdam auctor contradicit. Quæ-*
«*dam codices MSS. monente Galeo nostro,*
«*Martyrium habent SS. *Μακκαβαίων* ἐκ τῆς *ἱστο-**
«*«*ρίας* » *ἡ ἀντιστάσις τῶν μακαβίων*, non obscure doctrinā*
«*Christianam representant. Huc etiam facit*
«*solennis illa serē in omnibus Ecclesiasticorum*
«*sermonibus conclusio — *Θεὸς ὁ ἀντιστάς τῶν**
«*«*μακαβίων* » *ἀντὶς*. Dixerat S. Mattheus*
«*cap. X. v. 18. *Μὴ φεβηθῆτε τὸν τῶν ἀντιστάτων**
«*«*ἐν ὑμῖν*, Maccabaicus ille, *Μὴ φεβηθῆτε τὸν**
«*«*ἀντιστάτην τῶν ἐν ὑμῖν*. Interim libenter edo-*
«*«*ceri vellem, quid Ebraismo in mentem venerit,**
«*qui initio Verthionis seu Paraphraseus sive au-*
«*«*ctore *α* inducit aliterentem, se Maccabæorum**
«*«*agnos ad exhortationem prospice suæ, Poly-**
«*«*bio Megalopolitâ id flagitante, tradere vo-**
«*«*luisse. Quorum in Græcis nec vola est, nec**
«*«*vestigium. Nodum solvant alii. Quin id pro**
«*«*ingenii sui pruritu fecerit Ebraismus, dubitari ne-**
«*«*quit. Hunc libellum novâ, eaque accuratâ, ve-**
«*«*ste donatum, notis illustravit, ediditque Fr.**
«*«*Combefis *Aul. Novis* Par. 1672. p. 1.**

S Æ C. I.

Concilia hoc Sæculo habita.

37.

HIEROSOLYMITANUM, Synodorum
omnium propriè dictarum prima, Hiero-
solymitis ab Apollolis citra annum XLVII. cele-
brata. Occasione dedit exorta nuper Antin-
chiz inter fideles Judæos, & è Gentibus con-
trovertis, de circumcissionis, rituumque Mosai-
corum observantiâ ad salutem necessaria. Quis
fuerit hujus controversiæ status, Lector, paucis
accipe. Indixi ad Christi fidem traducti, Legis

suæ à tot retro-actis sæculis receptæ, toties di-
vinitus confirmatæ, amotem cultumque agrè
admodum deponere poterunt. Ferebant in
oculis Mosen suum; Venerabantur Majorum
instituta, ritusque à Deo traditos, maxime, quæ
Dei peculium censebantur, Circumcisionem.
Hæc in Ecclesiam Christianam secum inferre sa-
tagebant, hæc non minus quàm Christi præcepta
ad salutem necessaria ubique vendicabant. Ne-

que

SÆC. I.
à CHR. N.

Næque id modo, sed & Gentiles qui religionem Christianam amplectebantur, ad ea observanda cogere studuerunt, frustra alioquin Christi gratiam in hac virâ, & æternam felicitatem in futura expectatores. Verùm animosè resisterunt Gentiles, neque gravissimo huic jugo colla subdere voluerunt. Hinc nata Antiochiensis, ubi magna erat Judæorum frequentia, non levi contentione utrique agitata, neque Pauli & Barnabæ auctoritate sopiri potuit. Ipsis igitur ab Ecclesiâ Antiochenâ Hierosolyma missis, ad Apostolos res devenit; qui Concilium hanc in rem mox cogeant: Præcipuas in hac synodo partes sustinchant, B. Petrus, & Jacobus Hierosolymorum Antistes. Sententiam prius dixit Petrus, inter Apostolos senior, Decretoriam Jacobus, utpotè loci Episcopus; nempe Gentiles non aliis Legis ceremoniis teneri, quàm ut ab iis quæ immolata sunt simulachris, à sanguine, fuscato, & foratatione abstergerent. Exat Decretum & Epistola Synodica ap. 6. Lucam A.D. cap. XV. Non obstant Decreto hoc Apostolico, controversia penitus non deservit. Latitabant in angulis Pseudo-Apostoli, falsique doctores, qui fermentum hoc Judaicum spargere non cessabant. His ut occurreret S. Paulus, ei omnibus modis enitendum erat.

Hinc nata ei tot curæ, labores, molestiæ; hinc nova prædicandi seges, nempe ut ostenderet non Legem Moïsi, sed Evangelium Christi, methodum esse salutis à Domino institutam; neque Legis opera, sed fidem Christi (i. e. verum, sincerumque assensum & obsequium promissis, præceptisque Evangelii præditum) ad salutem esse necessariam. Neque ad referandas plerâque D. Pauli Epistolas, præsertim ad Romanos, Corinthios, Galatas, aptior ulla, rectiorve clavis adhiberi potest. Verùm hæc obiter. Plures alias Apostolorum synodos memorant scriptores Pontificii; nempe Hierosolymitanam circa Electionem Matthiæ Apostoli anno Christi 33, paulo post Domini Nostri in Cælum ascensum; alteram itidem eodem loco in Fesro Pentecostes habitam; ne de aliis dicam, quibus Conciliorum nomen improprie & inexacte tribuitur, quæ potius piorum Conventus, quàm cunctis Synodales haberi debent. De Canonibus & Constitutionibus, quæ Apostolorum nomine vulgò circumferuntur, quæque primis Ecclesiæ sæculis condita, tandem in unum codicem collecta sunt, agit Historia Literaria Part. I. inter S. Clementis opera ad ann. 69.

SÆC. I.
à CHR. N.

Fine Primi Sæculi.

SÆCULUM Gnosticum. SCRIPTORES.



POLYCARPUS Smyrnenlis Episcopus claruit anno CVIII. De Epistola Polycarpianâ, satis pro instituti nostri ratione, in Historiæ Literariæ Part. I. diximus.

Quoniam verò nondum penitus sopita sit de ejus auctoritate controversia, non abs re forsân erit hanc rem paucis excutere. Veram ac genuinam esse Polycarpi Epistolam satis arguit, quod omnes germanæ antiquitatis notas præ se ferat. Ο γρηγοριανὴ τῆς πίστεως τὴν ἀποστολικὴν τῆς διδασκίας, uti de eâ Irenæus testis penè rursus, styli simplicitas & perspicuitas, totiusque orationis pietas, gravitas, dignitas ætatem spitant verè primævam, verè Apostolicam. Antiquissimis SS. Patrum testimoniis fulcitur; & loca quæ ex eâ citantur veteres, in eâ hodie teperiuntur; plurima ex priore Petri Epistola desumpta testimonia inibi deprehenduntur. Quæ notâ illam olim signavit Eusebius*. Primi hanc Epistolam in dubium vocarunt Centuriatores†, levissimis quidem de causis in germana fide subdubitanter. Fatentur manifestum aliquem errorem non continere, inesse tamen quæ attento lectori suspicionem fortè movere possunt; optantes nihilominus, ut vestigiis exemplaria bonâ fide inquirantur. Et quid mirum si hæc in parte minus rem acu

tangerent? cum ex ænigmatis tenebris vix domeretur res literaria; cum controversiæ Historico-Ecclesiasticæ parùm essent exculsæ, & ventilatæ; & pauca SS. Patrum monumenta, Græca penè nulla, edita fuerint. Fecerunt quod pro tempore poterant diligentissimè historiæ Ecclesiasticæ eruditores, ac proinde, si in quibusdâ minus rectè judicârunt, merito condonandi. E Recentioribus quoddam litem ei movent, Daltæus, Albertinus, Larroquanus, & Neotericiorum gente non postremi, in causâ erant nobile illud testimonium quod Polycarpus reddit Ignatii Epistolâ, quæ ex ultimâ antiquitate Episcopalis verè; veluti prora & puppis sunt. Non obsecrè illud innuere videtur ipsæmet Daltæus*, qui post quasdam obiectiunculas, fareri tandem coactus est, excerptis quæ in ultimâ Epistolâ particulâ continentur, in quibus locum habet hoc testimonium, nihil in Epistolâ occurrere, quod vel quenquam offendere, vel Polycarpo indignum censeri debeat. Hoc illis stomachum movet; hinc tanta animi calefactus ira, omnesque ad subvertendum hunc murum adhibere machinæ. Et primò quidem, ut postremam Epistolæ partem excideret, affirmat Daltæus* veram Epistolam in solennem illam periclium, quæ votum pro Philippensibus continet, olim decessisse, Deinde antea

SÆC. II.
ab An. C.

* De script. Ignat. cap. 51. p. 419

* Ibid. p. 419

PAR. II.

B

et Post.

* Lib. I. V.
c. 14. p. 118.
† Cent. 3.
cap. 10.
p. 134.

SÆC. II.
I. CHR. N.

et *Pater Domini nostri Jesu Christi, ipse scriptor-
um Pontifex, Dei Filius, Christus Jesus confes-
sus in sole & variate* &c. ad illa usque verba,
"ne sis in illo perfecti. In hac decentissimam,
"inquit, ut omnes vident, clausulam, desinebat
"Epistola; quæ sequuntur istis minime cohe-
"rent, omninoque videntur temere & præter
"Auctoris mentem, alieni manu inserta. Vis
argumentationis, siqua sit, hæc reddit: ita fuit,
quia ita fieri debuit. Sed quia Dallæum Epistolæ
larum conscribendam Arbitrari constituit:
Immo quis ne cit quoties tales precandi for-
mulæ, & quas vocat Dallæus *decentissimæ clausu-
læ* in Epistolâ Clementis ad Corinthios, quin
& in ipsâ Paulinâ Epistolâ occurrant, ubi non-
dum Epistolâ coronis imponitur? Apagæ tales
exceptiunculas viciis eruditiss & ingenius indi-
gnas; & quæ non argumenti, sed ne conjecturæ
quidem umbras præ se ferunt! Obijcere per-
gunt, Dallæus ejusque *interpolator* Marc. Lar-
roqueanus, nisi postrema Epistolæ para resce-
ret, Auctorem pugnantia secum loqui; dum uno
loco Ignatium martyrio coronatum nobis si-
bit, una cum aliis qui ad locum sibi à Deo debitum
peruenimus, qui evadunt, cui & compissi sunt,
sive, ut reddit Valelius, *quandoquidem & pos-
sumus ejus participes extiterimus*; alibi verò tan-
quam horum ignarus, de Ignatio tanquam ad-
huc vivente loquitur. De ipso, inquit, Ignatio, ac
de his qui cum eo sunt, quod certis agnoveritis
significat. Hinc omnibus, quibus possunt, ner-
vis perstragendæ Censores nostri. Fieri pro-
fecto non potest, inquit Dallæus, ut utrumque
homo idem scripserit qui cæterum quidem sa-
num esset; omnium verò minime Polycarpus
vir sapientissimus, ac veracissimus. Nec aliter
Larroqueanus*, *sive nulla unquam exceptio pa-
uit major contradiçtio*. Verum 1. Prior ille
apud Polycarpum locus non de solo Ignatio,
sed primò & præcipuè de Martyri-
bus Philippensibus, de ipso Paulo, cæterisque
Apostolis intelligendus est; quibus merito con-
jungi poterat Ignatius, qui non modò multa
mala Christi causâ pertulerat, sed & sub capi-
tis sententiâ constitutus, ad cursum martyrii
consummandum properaverat. 2. Demum Poly-
carpum existimasse, Ignatium reverà marty-
rii coronâ fuisse redimtum, (quod quidem
ex damnationis sententiâ in eum latâ, ex itine-
te ad Romam cum in finem instituto, ex obsti-
natâ & pertinaci adversariorum fœvitâ faci-
lè colligi potuit) quid vetat quò minus à
Philippeusibus (qui Romæ viciniore, qui-
que, ut videtur, comites ad Ignatium deduc-
endum miserant, unde facilius quæ gesta
erant, rescire poterant, ab his inquam) pe-
teret, si quid de Ignatio ejusque postemâ Ro-
mæ peregrinationis parte, de ejus ad Ro-
mam adventu, de martyrii modo, fortitudine,
patientia, rebûsque in hoc ultimo agone gestis,
de locis, aliisve circumstantiis acceperint, se
certiorum facerent? Quam amabò in his
tupris & ridicula, quam toties & tantopere
objectant, *analogia*? Immo quid non perpici-
cum, quid non Polycarpo, Ignatio, & ipsi ra-
tioni apprime congruum? In hæc enim pos-
tior clausulâ de Ignatio in genere solum lo-
quitur Polycarpus, quem neque mortuum, ne-

* Observe, in
vind. Ignat.
p. 12.

que vivum disertè dicit. Novissimus in hæc
arenam descendit Ern. Tentælius†, qui epis-
tolam hæc non quidem puram, & suppositi-
tiam; sed interpolatam, & adulteratam esse
contendit; idque ab interpolatore Ignatiano
factum: Improbaverat hæc ejus sententiam,
firmisque argumentis contrariam elucubræ,
pro eâ, quæ posset, antiquarioris Ecclesiasticæ
peritiâ, amicus posset Thomas Iriguius. De
Heresarch. Sect. II. cap. 10. pag. 186. Hoc non
obstante, secundis curis conjecturam suam re-
coquit, & interpolatorem Ignatianum repone-
re conatur Tentælius. Dixerat hoc ipsum
Tentælium eruditissimus Dallæus‡ qui de
interpolatore Polycarpiano agens, hæc habet;
*magno ut legem, ut ego quidem arbitror, quereendus
est, ut enim proculdubio ipse est, quem nos hactenus
Ignatii nomen nuntium epistolâ sanctissimo mar-
tyri à se conficis subdidisse, pluribus ejusque trans-
missis documentis demonstravimus. Is ut sceleratè
fallere, difficilis autem argui & revinci possit, à
Poly. ergo sanctissimo, antiquissimo, & Ignatiano
vixisse circa præsidium suis vendicis precandam
putavit*. Verum interpolatam esse epistolam
unde liquet? an ullos profuerunt codices MSS.
quibus antiquam hujus epistolæ faciem, ab ho-
dicinâ diversam esse demonstrarent? an ulla Pa-
trum loca quæ aliter se habent, quam hodierna
exemplaria repræsentant? Neutiquam sanè.
Nudam proponunt conjecturam; quæ eadè
facilitate, eodem jure quo assertur, rejicitur.
Nullam hic depravationem vidit Eusebius, nul-
lam Eusebio Ecclesiasticæ critices petitiis Pho-
tius. Siqua interpolatio intrevenerit, Euse-
bii tempora antevertere necesse est; cum sole
clarior sit, eandem quâ ille usus est Epistolam
nostris etiam manibus hodie teri. A Polycar-
pi martyrio Anno CLXXVII. juxta Eusebium,
CLXIX. juxta Uslerum, usque ad sequentis
Sæculi exitum, quo circiter Eusebius Ecclesi-
arum scriinia excurrere cepit, anni tantum plus mi-
nus CXXX. Toto hoc tempore Polycarpi
Epistola, in omnium manibus erat; & quod ma-
jus adhuc, in publicis Christianorum conventi-
bus, non Eusebii solum, sed & Hieronymi eta-
te legebatur. Dic igitur qui fieri poterat, ut
mutationem aliquam passâ sit celeberrima hæc
Epistola, quin fraudem subodoraret qui varios
proculdubio codices inspexit Eusebius? Quin
& reclamaret totus penè orbis Christianus. Sed
ab eodem maleficio homine, qui Ignatii
Epistolâ adulteravit, interpolata est: Eusebius
salva Eusebii Epistolâ, salva nobis erunt omnia.
Interpolator Ignatianus non nisi sexto sæculo
eoque exente vivebat, ut ex eo liquet, quod
nemo ante Anastasium Antiochenum circa an-
num DXCXV. ex his interpolatis epistolâ vel
leviculus verbulum nominatim citaverit. Pau-
lò apertius Chronici Alexandrini compilator
circa annum DCCCX. Verum ubinam depre-
henduntur vel tantillæ interpolationis vesti-
gia? Extant Epistolæ Ignatii interpolatæ; Ex-
tant & genuinæ. Quin & etiam si nullus extat
genuinarum codex, interpolator, tanquam
sotex, suo se prodidit indicio; quorum neutrum
de Polycarpi Epistolâ dici queat. Sed mutila
est, inquires, & imperfecta. An igitur mox ad
apocryphorum & interpolatorum classem relegandæ

SÆC. II.
I. CHR. N.
† Exercit.
lect. 4. q. 1.
‡ Ibid. p.
186.† Ibid. p. 12.
p. 12.

SÆC. II.
15 A.D.

ganda? Clementis ad Corinthios Epistole in ipso Epistole corpore haud pauca deliunt, & ad calcem integer quaternio; quam tamen sinceram & genuinam esse nemo unquam negaverit. At quid si Epistola Polycarpiana non sit imperfecta? In Græco quidem textu quædam desiderantur, vetus tamen versio Latina integra videtur. Nec plus continet vetustissimi qui extant codices. De extremâ ferè clausulâ, quæ in editione Halloixiana deest, in Usserianâ habetur, scrupulum injicere videtur vir eruditus, an ex fide veterum MSS. exhibuerit Usserius. Certè de suo ingenio addidisse, à Sanctissimi & Reverendissimi Archiepiscopi moribus erat alienissimum, qui non modò Græcum textum accuratè consulit, sed & varia versionis Latine exemplaria, præcipuè egregium illud Collegii Magdalenensis, se consuluisse cum Natalis, qui quidè integram Polycarpi Epistolam Cotelierum exhibuisse dicit, cum editionem Usserianam solummodò expressit, ne verbo quidè textui addito. Quin & in præfatione, se non còsulticatis processisse, ut in exemplar Polycarpianæ Epistole incurreret, ingenuè facitur. Primus Polycarpi Epistolam cum Ignatii & Dionysii scriptis Latinè edidit Jacobus Faber Stapulensis, Paris. 1498. Prodiit cum hisdem Argentor. 1502. Basil. 1510. Delin Colm. 1536. In *Miero-Presbyterico Basilienensi* anno 1550. Novam à se adornatam versionem dedit Joac. Perionius Colad. 1557. ut alias taceam. Græcè & Latinè ex Surmondi apographo primus extulit Petr. Halloixius, Script. Orient. T. I. in vit. S. Polycarp. cap. 17. pag. 525. Duac. 1633. Cum notis Jac. Usserii Oxon. 1647. Maderus *Helmstad.* 1653. Inter Patres Apostolicos Cotelierus *Parisiens.* 1673. In Variis suis Sacris, sed admodum mutilam, Le Moineus *L. Bat.* 1685. Denique cum reliquis genuinis Patrum Apostolicorum scriptis nuper Anglicè pari fide ac elegantia reddidit vir Cl. Wilhelm. Wakius *Adis Christi* apud Oxonienses Canonicus, qui versioni suæ prolixam & eruditam præfationem præmisit. Hæc dum Typographo traditurus eram, ad manus meas venit à Cl. Ansthere missa, Th. Ittigii *Appendix Disertationis de Hæresibus*, ubi integro penè capite X. amicum cum Ern. Tentzelio de hæc controversiâ disputationem instituit, summæ de Epistola Polycarpianâ sincerâ utique minimè interpolatâ, sententiam strenuè atque eruditè tuetur nec tamèn quæ nosmet hæc de re observavimus, in utilia reddit.

PAPIAS Hierapolitanus in Phrygiâ Episcopus, claruit annu CX. Scriptis de *Explanatione Oraculorum Dominice* libros quinque. Extitisse hos libros adhuc Trithemii tempore quis, credet? Et tamen Halloixium, discretè id affirmat L. Du Pin*, vir cætera doctissimus. Et ita quidè primâ fronte sonare videntur ipsius Trithemii verba. *Exat*, inquit †, de Papiâ agens, *opus insignè quinquè voluminibus*

PARS II.

distinctum, quod prænotavit sic: Explanationem Sermonum Domini Lib. V. *Alia quæ scriptis non videntur*; quasi innere voluisset se hoc vidisse: ut vel falso alicujus non abstinens operis titulo deceptus sit oportet Trithemius; vel, quod verisimilius ducò, nihil aliud inuere voluit, quàm tale fuisse opus à Papiâ scriptum, nequè aliorum ejus operum se vidisse mentionem; ut certè nulla vel ab Eusebio, vel ab Hieronymo facta est. Aliter vix credi potest, tam nobile venerandæ antiquitatis monumentum, tot eruditorum diligentiam fugisse, & Trithemii demum ætate (qui scripsit exente sæculo X. V. & vixit usque ad annum 1516.) eique soli innotuisse; & si reverà innotuisset, famam ejus per omnia ora ac scripta non voluisse. Novimus quidè Lactanti opusculum de *morbis Persecutorum* post Hieronymi tempora innotuit, nostrâ demum memoria repertum esse. Verùm exiguus libellus sub majoris voluminis umbrâ facile latitare poterat; at semel repertus mox in publicum protrahitur, & communi omnium eruditorum gaudio acceptus. Ex idem ferè de Clementis ad Corinthios Epistola dici potest. Quantò magis id de hoc Papiæ opere censendum erit? Præterquam enim quòd ingens & spissum opus V. libros, sive ut Hieronymus, *Volumina*, complexum, ægrè per tot sæcula occultari potuit; si ipsum vidisset & tractasset Trithemius, credi vix potest, quin statim totum, quaquà patet, perionaret orbem eruditum, & è tenebris suis in publicam lucem protraxisset, vel saltem nobis indicasset quò loci invenièret, & in ejus Bibliothecæ foris lateret, opus scilicet validissimis omnium *Maximus* votis expectandum. Extitisse etiam hos libros Græcè ad Nicephori Calisti uique tempora, sive ad ann. usque Domini circiter MCCC. judicat Pet. Halloixius*, non firmiori nix argumentò, quàm quòd ait Nicephorus, Papiæ libros V. quos *Dominice sermonum explanationem*, inscriptis, circumferri; non animadvertens fatilem illum & nullius judicii scriptorem has voces laxiori sensu usurpare, & hoc in loco Eusebii hæc de re verba, pro more, sua facere. Quòd pauca quædam ab Eusebio non memorata ex Papiâ citantur Andreas Cesarensis, & Occumenius, exinde forsitan quis inferre possit etiam tum extitisse. Verùm incerta admodum est utriusque ætas; eorundem citationes inter dubia & incerta reponit ipse Halloixius. Et certè an ex ipso Papiæ opere, an ex aliorum excerptis sua hauserit, parùm liquet. Quin & dubitari potest, utrùm hæc scripta Hieronymus legerit, videritve. Certè in vitâ Papiæ id non dicit, sed quicquid de eo habet, id totum ex Eusebio excerpserit. Verùm de his plùs satis. Denique ulterius monendum est Lectore, haberi apud Irenæum L. IV. cap. 45. pag. 384. ampla quædam fragmenta, à Presbytero quodam, qui andierat ab iis qui Apostolos viderant, & ab his didicerant, Irenæi familiari, desumpta, saltem ab ore ejus accepta; annon ex Papiâ nostro hæc deprompserit Irenæus, eruditorum esto judicium; nihil certe probabilius videtur præsertim cum L. cap. 33. Papiam Joannis auditorem faciat, & Presbyteris accenset, qui Joannem discipulum Domini viderant, & cum

* Scripti Clement. T. I. in vit. Papiæ p. 126.

tra-
Vid. Part. I.
p. 11.

* Biblioth.
Nov. in Pap.
Tom. I. p. 30.
† De Script.
Eccl. I. p. 11.
p. 30.

B 1

20

S.E.C. II.
ab An.C.

eo verſati fuerant. Quidni & ejus fuerint celebres illi Iambi qui habentur ap. Irenzum lib.I. cap.12.& exinde ap.Epiphani. Hæreſ.34. quos ἐπιὸν πνεύματος ἀντιπρὸς τὸ ἀληθινόν, quod de eo habet Irenæus, ſcripſit in Marcum quendam hujus ſæculi Hæreſiarum πνευματικῶν, qui magici incantationibus, & præliis astrologicis, mulierculis ſequacæ falſinare ſolebat, & ſua ubique miracula crepabat. Per hunc πνεύματος designari Pothinum Episcopum & Martyrem, ipſius Irenæi in fede Lugdunenſi decelleſſore, contendit Cl.Dodwellus *Diſſert. in Iren. num.3. p.293.* quippè qui pro xtate cum Apoſtolorum diſcipulis conuerſari, & Marcum etiam Hæreticum in Rhodanenſi regione furentem Iambis perſtringere poterat, ſed cùm Presbyterum hunc non modò πνεύματος, ſed & alibi τὸ ἀληθινόν vocet Irenæus, ipſum ſaltem aliquanto longius ab xtate Irenæi remotiorem fuiſſe ſubinnuit cùm juxta ipſius Dodwelli calculum quo tempore paſſus ſit Pothinus, Irenæus vix XX. annis minor erat. Verùm hæc in re nil temerè ſa-
tuo.

120!
Vide Part. I.
P. 24.

VALENTINUS Hærefiarcha claruit ann. CXX. Valentinum, ob negatum, quem ipse deoraverat, Episcopatum, ab Ecclesiâ tpe cefisse, & in hærefin proruisse diftictis verbis tradit Tertullianus adverf. Valentin. cap. 4. p. 251. *Speraverat (inquit) Epifcopatum Valentinus, quia & ingens poteras & eloquio. Sed alium ex maritimi prætoris loci penum indignum, de Ecclesiâ authenticam regulam abruptis (ut fclent animi pro prietatu exciti) præfumptuè ulienie attendi) ad expurgandam converfus Veritatem.* Inter alia Valenti in dogmata, ipsam Legis & Prophetarum quædam improbaſſe refert Auctor Appendicis ad Tertulliani librum de Præſcript. cap. 49. p. 222. *id eſt, addit, omnia improbat, dum quædam reprobat.* Aliter verbò habet ipſe Tertullianus cap. 38. p. 222. his verbis, *Neque enim ſi Valentinus integre quæſivimur, ni videretur, non callidiore ingenio, quam Marcion, manus intulit verum.* Difficilius verbò hæc conciliari queant, ſi modo quod contendit CI. Dodvæſius ipſe Tertullianus huius Appendicis Auctor fuerit. Certe aut idem eſt, aut eodem circiter tempore ſcripſiſſe videtur.

* Dufort.
 Suppl. de fac-
 tes, t. 15, n. 9
 d. 116.

118.
Vid. Part. I.
p. 16.

MARCION, gente Ponticus, ex ea regionis parte quae *Hellespontus* dicebatur, Episcopi binopentis hominis admodum Catholici filius, in haereticum erupit anno CXXVII. vel paulo post, quem alibi ad annum CXL. tejeimus, serius paulo quampar erat. Certissimum quippe est Marcionem imperante Hadriano doctrinae suae venenum longe lareque disseminasse. Dissertit id tradit Clemens Alexandrinus f, ubi de haereticis qui sub Hadriano erant. Basilide & Valentino agens subiungit, *Marcionem* *πρωτομαρτυρον των αιρεσεων*, *οτι ουκ ην ομοιομενης των ανων*. Marcionem enim cum natum esset eodem quo ipsi aitae, tradidit in Senecae cum iunioribus. Ita quidem habent editiones omnes, ita etiam codices MSS. Nihilominus mendum huic loco subesse, nemo non videt. Repugnat enim omni ratio chronologica Marcionem Basilide & Valentino fuisse fecutorem. Et hoc

agam quidem mihi post alios diu hæsisse fa-
 ctoꝛ, donec saniorum lectioꝛum levi mutatioꝛe
 subitumꝛe esse primus monuit ille. Vultis
 legendum ratus, *de æquebriæ ratione* con-
 siliuꝛ, ut iuxta cum senioribus *erfarius* etz Vollio
 accedat Pearsonus * & Doddvellus †. Nec fa-
 ne sine admittâ hâc emendatioꝛe Iuſus Clemen-
 ti conflabit ſenſus, ſua bilitoriz Eccleſiaſtica fide-
 ſe Romam venit Marcion, recte Epiphaniuꝛ *
 ſede tunc vacante poſt Hygini Papæ obituꝛ
 qui mortuus eſt, ex calculo Pearloni, anno
 CXXVI Doddvelli CXXVII. Quod verò ali-
 babet Epiphaniuꝛ poſt Aniceti Romani Pontifi-
 cis tempus id contagiæ, planum eſt, nomen A-
 niceti pro Hygino in hunc locum irrepiſſe; præ-
 tertim cum ipſum etiam hoc loco nomen Ro-
 mæ Episcopum vocat, uti recte animadvertit
 Pearlonus * noſter. Marcion Romæ poſitus mox
 Eccleſiæ reſciſſit, & ex ore Cerdonis magiſtri
 maleſana ſua dogmata hauſit, cum Baſilide &
 Valentino ipſe jam hæreticus verſatus. Nec ſe-
 riùs id commodè fieri poſuit, ſiquidem Baſilide
 ſub Hadriano circa ann. CXXXIV. diem
 claſerit extremum. Quid quod Marcionis &
 Marcionitarum meminit ipſe Ceſtius, qui, recte
 Origene †, Hadriani tempore vixit. Sed ulque
 ad Antonini maioris ætatem pervenit Marcionut
 loco ſuprà citato ſuſcit ille Clemens. Et rectè
 quidem. Etiamſi enim alias ſub Hadriano recte
 egerit hæreſis Marcioniarica, altiores adhuc
 agebat ſub Antonino. Maſculæ jam res geſſit
 Hæreſiarcha, auctoꝛque diſcipuloꝛum numero,
 ſcholam ſuam latius propagavit. Murſen, in-
 quit Ireneus *, iſi (Cerdoni) *ſuccedenſe invaluit*
ſub Aniceto, qui Antonini tempore pontificatum
 tenuit, inde *Antoniſimum* Marcionem Pontifi-
 catuſ dictuſ, & alibi †, *Antoniſimus hæreticuſ, ſub Pio*
impiaꝛ. Ubi Pium Imperatoꝛem, non Pium Pon-
 tificem Romanum intelligere Tertullianum ma-
 niſeſtum eſt. Neque id negat Doddvelluſ † id
 modò contendit, erraſſe Tertullianum, vetulioꝛe
 aliquem auctoꝛem, unde illa deſumpſit, hâc
 in parte ſecutum, dùm initium hæreſis Mar-
 cioniaricæ Pio Imperatoꝛi aſcribit, quod reverà
 Pii Romani Pontificis tempori ſit tribuendum.
 Et quidem quicquid de ſenſu Tertulliani hoc
 poſteriori loco ſit, in priori de incrementis hu-
 juſ hæreſis loqui videtur. Mox enim ſubdit, *ſen-
 ſum jam impleviſſe mundum*. Quicquid ſit, in vivis
 adhuc erat, vigebatque Marcion quo tempore
 priorum Apologiaꝛum Antonino Pio obtulit Ju-
 ſtinuſ Martyꝛ; & *qui vult ſibi ſibi didiciſſe nunc no-
 ſciſſe, qui etiam uſque hodie diſcipuloꝛ ſunt decet*.
 Unde vel luce clariuſ liquet, Marcionem non
 modò ſub Antonino, ſed & dū ante ejus impe-
 rium pelliferi erroris ſui virus propinſiſſe. De
 ætate hædenſ; jam ad ea que de ſcriptis ejus
 reſtant notanda, veniamuſ. Scripſerat Marcion
Evangelium in ſedâ ſuâ uſum († de quo alibi),
 nempe Lucæ Evangelium, multis detractis, mul-
 tiſ additiſ. Ut fidem ſuam juxta hoc Evange-
 lium magis confirmaret, conſtituit opus quod
Antikeſ nominavit, quo Vetus & Novum Te-
 ſtamentum inter ſe coinmiſtiſ, pugnantia que ſibi
 videbantur collegiſ & diſceſſe, oſtendere con-
 natuſ alium eſſe Deum Veteriſ, alium Novi In-
 ſtrumenti, Chriſtūque non fuiſſe Creatoris ſi-
 ſtium, qui mundum *condidit*, eundemque Iudeiſ ſub

SEC. 11.
a5 An C.

† Epist. II, ad
Rivers, ad
calcem videri
dic. 19, in p.
39.

* Vindic.
Ignat. Part.
II, p. 87.
† Ibid. I
ad Iren. a.
xviii, p. 12.
* Harv.
XLI, a. c.
p. 101.
† Ibid. p.
164.

*De Secret,
Part. II c. 1,
n. 4, p. 498.

† April Q.
rig. LV. p.
271, l. VI.
P. 114.
* Contr.
Cell. 12-1
P. 8.

* Lib. III. c.
4. P. 141.

† Ad Mar-
cion. lib. V.
c. 28 p. 424.

* Ibid., I.I.x,
19.p.374.
† Added
line of text.

Part III
 Success
 Part III
 Success
 Part III
 Success

† April II.
p. 70-
v. 10 p. 92.

† *Science*, 116, 764.

Yette

SÆC. II.
ab An. C.

menti titulo, viz. *Αὐτοῦ Ἰσὶ Ἰαννῶν*, hunc titulum efformavit, *Τὸ Πνεῦμα Ἰωβ*, seu *Ἰακώβ*. pro Testamento filiorum Jacob: quoniam opus sit cuiusdam judæizantis Christiani dubitari nequit, cum omni serè paginâ incipet fati aliquid de Christo ingerit; & Test. I. disertè mentionem facit *πνεῦμα Ἰωβ* ἡτοιμασμένον. Testamenta hæc Græcè hæcenus inedita sunt. Verum ex codicibus MSS. fideliter descripta diligenter collata, versione, notisque illustrata, ab erudici manu propediem expectamus.

ARISTO PELLÆUS, ex Judæo, ut videtur, Christianus, claruit circa annum CXX XVI. Meminit Chronici Alexandrini Antor * Apellis, & Aristonis, quos, inquit, *ῥητάς Εὐφροῖν* in Historiâ Ecclesiasticâ; cōsque Apologiam pro Fide Christianâ Adriano Imper. obtulisse tradit. At vercor ne penitus hallucinatus sit Chronici Auctor, & nomina *Aristides* & *Aristonis Pellæi*, quæ apud Eusebium occurrunt, temerè confundens, duos hos Scriptores nobis procederit. Vide, lector, annon hic sit Acisto ille, tertius Smyrnæ Episcopus factus, cujus meminerunt Constitutionum Apostolicarum conscripatores, lib. VII. cap. 46. pag. 327. De *Διψύχῳ Ἰακώβῳ* & *Παπῆ* quam Aristoi nostro disertè tribuit S. Maximus, verba quædam ex Nicolao Fabro proferre videtur Rigaltius; unde colligere quis possit hæc Acta etiam hodiè superesse. Sed verè verba illa quæ habentur apud Rigaltium non sunt Fabri, sed Hieronymi, qui lib. II. *Comment. in Epist. ad Galat. cap. 3. p. 175.* ita scribit, *Memini me in Altercatione Ἰακώβου & Παπῆ, quæ Græco sermone conscripta est, ita reperisse, καὶ ὅτι ἡ κρημνὶς ὁ ἰ. c. Ἀλεξάνδρου τοῦ τοῦ ἀποστόλου ἐστίν.* Celi cuiusdam Praefatio in hanc concertationem a se Latinè versam, ad Vigilium Episcopum, inter Cypriani opeta haberi solet: quæ etsi non sit Cypriani, perantiqua tamen est, & erudita, ut rectè iudicat Petavius, *Dogm. Theol. Tom. I. V. P. II. lib. 1. cap. 2. num. 7.*

140.
Vide Part. I.
c. 57.

JUSTINUS, Philosophus & Martyr, claruit anno CXL, & sub M. Aurelio circa annum CLXIV. martyrii palmam reportasse dicitur. De operibus ejus alibi a nobis receñtis id solummodo monendum restat, scripsisse ipsum librum *advērtis Euphrasium Sophiam, ἐξ ὧν οὐκ ἔστιν, de Providentiâ & Fide*, cujus hoc initium, *Ἀρχαῖος ἡ Λύγος*. Meminit hujus operis, & ex eo fragmenta quædam profert S. Maximus in *Tomo Dogmatico Opusc. Theol. & Polem. Tom. I. pag. 154.* aliud, sed breviusculum Euthymius Zigabenus *Panopl. Dogm. Part. II. Tit. XV. c. 17.* De hoc libro silent Eusebius, Hieronymus & Phorius, ubi de Justinis scriptis luculenter agunt. Ex fragmentis verò quæ supersunt, num genuinus fuerit Justinus fortis baud facile quis iudicare potest.

187.
Vide Part. I.
c. 59.

IRENÆUS, Episcopus Lugdunensis, claruit circa annum CLXVII. Fragmentum ex libro quinto *advērt. Her. c. 18.* de consummatione sæculi Græcè exhibet Cotelerius ex codice Regio. *Nut. in Barnab. p. 34.* ubi etiam duo Fragmenta

subjungit de *compensatione annorum* quæm diu duraturus sit mundus, idque ex literis numeratilibus vocum *χρῆσθαι* mappis, quæ ad illustrandum illum Irenæi locum baud parùm faciunt. Excerpta plurima ex scriptis Irenæi, ex Cateoide Veterum deprompta Græc. Lat. exhibet Fr. Combefissus *Ant. Noviss. 1672. p. 298.* Scripsit præterea Irenæus sermonem de Fide ad Demetrium Diaconum Viennensem, cujus hoc erat initium, *πῶς ἐστὶν ἡ ἀλήθεια & ἀποὶς ἀποστόλων.* *Qui Deum quærit, audi Davidem dicentem.* Fragmentum ex hoc opusculo profert S. Maximus, *Opusc. Theol. & Polem. Tom. II. p. 352.* Quòd verò Irenæum nostrum S. Joannis Apostoli & Evangelistæ discipulum vocat, laxiori sensu intelligendus est. Erat quippe Irenæus discipulus Polycarpi, qui S. Joannis discipulus & auditor fuerat.

SÆC. II.
ab An. C.

THEOPHILUS Ecclesiæ Antiochenæ Episcopus, claruit juxta Eusebium in Chronico anno CLXIX. De eo ejusque ætate admodum variæ eruditorum sententiæ. Sunt qui illum ab ipsis Apostolorum temporibus accesserunt. Circa hoc tempus collocant Scriptores pars longè maxima. Cùm Theophilo Chronographo, quem aliquoties citat Malela, eundem facit Rev. Pater Jo. Fellus Oxoniensis. Alii diversum à nostro Theophilum Antiochenum faciunt, cui tres ad Autolycom libros tribuunt, quemque sub Persecutione Severianæ floruisse volunt. Et in hæc quidem sententiâ est Doddrvellus noster. Quòd propius veritati accedamus, certa ab incertis discernenda sunt. Constat igitur 1. fuisse Theophilum quandam Antiochiæ Episcopum. Hunc nobis exhibet Eusebius hunc Hieronymus, hunc omnes quotquot de rebus Ecclesiasticis agunt longo agmine Scriptores. 2. Certum est nostrum non fuisse Theophilum illum Antiochenum, cui S. Lucas Evangelium suum, & Acta Apostolica nuncupavit, quem *νεφέλης* vocat; *νεφέλης αὐτῶν καὶ ἀρχαῖος ἰσως*, Theophylactus; et si olim somniavit, ex Veterum, ut videtur, Antiochenorum traditione, Gulielmus Tyri Archiepiscopus, sæculi XII. Scriptor. Repugnat penitus temporum ratio, annorum plus quàm CL. neque enim quo tempore scripsit Lucas, Theophilus juvenis censendus est. 3. Certum est, Theophilum sextum fuisse in sede Antiochenæ Episcopum, Erosi successorem, & sub Marco Aurelio claruisse. Disertis verbis id affirmat Eusebius *: *Τὴν αὐτὴν δὲ θέλῃ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἰουδαίας ἐπὶ τοῦ Σωτῆρος τοῦ Ἀποστόλου Ἰερωνίου: τότε temporis Antiochena Ecclesiæ Episcopatum saxeus ab Apostolis Theophilus gubernabat: Disertis Hieronymus *, Theophilus sextus Ecclesiæ Antiochenæ Episcopus sub Imperatore M. Antonino. Vero librum contrā Marcionem composuit. 4. Certum est Theophilum hunc sextum Antiochiæ Episcopum, trium librorum ad Autolycom Autorem esse. Disertè id tradunt Eusebius & Hieronymus. Τὴν δὲ Θεοφίλου, inquit Eusebius, ἡ δὲ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἰουδαίας ἐπὶ τοῦ Σωτῆρος τοῦ Ἀποστόλου Ἰερωνίου: τότε temporis Antiochena Ecclesiæ Episcopatum saxeus ab Apostolis Theophilus gubernabat: Disertis Hieronymus post verba supra citata; *Fraternus ejus & ad Autolycom tria volumina. Duo præcipue objicit Cl.**

169.
Vide Part. I.
c. 59.* Disertè a.
ad Irenæu.
44 p. 172.
Addend. ad
Pactum ad
Successores
p. 31.† Argum. in
Luc. p. 197.* Lib. IV.
c. 10. p. 146.* De Script.
cap. 46.

SÆC. II.
ad An. C.

CLDydvellus, quæ pondus & robur suum habere videtur. 1. Theophilum post Chryserotem Marci Aurelii libertum, quem citat, scripsisse; Chryserotem verò non nisi mortuo jam Vero anno CLXXX. Nomenclatorem suum edidisse. Esto. Scribere potuit Chryseros Ipfomet Marci anno emortuali. Editum Chryserotis opus sequenti anno citare potuit Theophilus, præsertim cum illud sub operis finem allegat; adeoque partes relique antea absolvi poterant. Nec quicquam vetat, quo minus credamus Theophilum eo ipso anno, vel saltem sequenti, diem suum obiisse. Certè cum Chronicon Eusebianaum illum in ann. CLXIX. reponit, & tredecim ei annos tribuit in chronographiâ suâ Nicephorus CP. hoc circiter tempore e vivis excessisse suspicari licet. 2. Obijcit Theophilum ut ex ipsius operis calce liquet, scripsisse cum magna persecutione in Christianos sæviret, tunc nobis quique, qui tunc in hoc, vigente scilicet adhuc persecutione; cum à Marco ad Severum nulla extiterit persecutio; adeoque Theophilum post ann. CCII. quo incepit persecutio sub Severo, opus suum edidisse. Verùm etiam si toto illo tempore nulla esset universalis persecutio; poterant esse persecutiones singulæ, hinc inde excitatæ, quarum in Historia Ecclesiasticâ non pauca habetur exempla. Quin & sub ipso Commodi Imperio etiam tranquillum Ecclesiæ statum tantoper deprædicat Eusebius, statetur tamen infestissimum Diabolum, varias adversus Christianos machinas excogitasse; & in ipsâ urbe Româ Apollonium, dignitate & literis humanioribus eximium, apud Senatum, quod Christianus esset, accusatum, capitali supplicio à Senatu damnatum esse, circa annum CLXXXVI. Denique nihil obstat, quo minus Theophilum loqui, non de hac illâve persecutione, sed de illâ, & in genere, de solito constantique Gentilium in Christianos odio intelligamus; nempe ab ipsis Reî Christiane Incunabulis in hunc usque diem Gentiles dirissimis persecutionibus in Christianos seivire non desisse. Quicquid sit, nolim cum viro doctissimo & amicissimo in certamen descendere. Fruatur ille sententiâ suâ; Ego certè vulgari opinioni, à tot retrò seculis receptæ, potius adhaerendum esse censéo. Inter opera Theophili deperdita, erat liber contra Marcionem, qui Eusebius & Hieronymi tempore extitit, sed dudum interituri; quâ occasione Apollinarius pluperior de Joan. Danhavvero, in quod alium agendo olim lapsus sum, corrigere liceat. Cum enim Hieronymus de hoc libro verba, non diverso, ut in citationibus fieri solet, characterum genere distincta allegaverat, quæ Hieronymi erant, in Danhavverum incautus transcripsit.

176.
Vide Part. I.
p. 31.

CL. APOLLINARIS, Ecclesiæ Hierapolitanæ in Phrygiâ Episcopus, iussu tunc Augustini Chalcedonensis, inquit Chronici Paschalis sive Alexandrini auctor, claruit sub M. Aurelio circa annum CLXX. Præter opera quæ ex Eusebio, Hieronymo, & Photio, suo loco memoravimus, scripsit etiam, vigente jam Paschali controversiâ, librum de Paschate. Ex quo duo Fragmenta brevissima nobis conservavit, idè Chronici Paschalis conditor in Præfat. p. 6. Edit. Ne-

Pars II.

vigil, hoc nempe argumento, Οτι οὗτος ὁ παππὸς ὁ Κρίστος ἐστὶν ὁ Θεὸς, καὶ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

SÆC. II.
ad An. C.

176.

HERMOGENES Hæresiarcha hoc sæculo insignis, undè ortus inecetum, vitæ instituto Pjætor, quam artem pingendis Decorum Gentilium simulachris, jam Christianus exercebat; claruit circa annum CLXX. Theophilus Antiocheno æqualis. Undè doctrinam ejus novellam vocat Tertullianus advers. Hermog. c. p. 133. hominemque ad hodiernum in sæculo fuisse relict, materiam hereticum turbulentiæ. Subdit mox (ut hominis ingenium rectius depingeret); qui loquacitatem, facundiam existimavit impudentiam, constantiam deponit; & male dicitur singulis, esse tam bona conscientia indicat: bene ad libidine prosum. Quo nomine ipsum mordaci tale perficit Tertullianus loc. citat. præterea pingit elicitur, ambis assidat, Legem Dei in libidine defendit in artem contemnit; bis falsarius, & canterio & sylosion aduiter & prodicatoris & carni; quasque & nubenum contragis fuerit ab Ecclesiâ ad Pœtium, à Christianis ad Stoicos transiit; non aliâ de causâ, opinante Baroto, quam ut M. Antonino Imp. adularetur, hanc sectam proficere. Docuit Hermogenes quod ex sectâ suâ hausserat, materiam Deo fuisse coeternam, & ex hac non ex nihilo, Deum omnia creasse; undè sequaces ejus, materialiæ heretici vocat idem Tertullianus, cap. 25. corpus Domini nostri in sole depositum fuisse, juxta illud Davidicum; in sole posuit Tabernaculum suum, (teste Clement. Alex. in excerpt. Theodoti, p. 808.) Diabolum item & Dæmones in materiam refundens. Stylum in illum strinxit Theophilus Antiochenus, & postea Origenes, uti testatur Eusebius, lib. IV. c. 24. & Theodori. Hæres. Fab. lib. I. cap. 19. p. 207. Libros nonnullos scripsit Hermogenem quibus dogmata sua propagavit, ac tuebatur, etiam nec libri ipsius librorum tituli ad nos pervenerint, nemo possit dubitare, cum tunc apud Veteres habeantur indicia. Quin & non unam ejus sententiam passim citat Tertullianus. Verum scripta ista in Deum blasphemæ, piorum Zelus, & propria impietas, æternis tenebris merito damnavit.

MELITO Asiaticus, Episcopus Sardenis, claruit anno CLXX. Inter opera Melitonis ab Eusebio recensita habetur liber de Incarnatione Dei. Quid hæc voce intelligendum sit, haud statim constat. Hieronymus ut Græcam Eusebii vocem retinuit, incertus, ut videretur, quid sibi voluit. Rufinus vertit de Deo corpore indutus, seu ut loqueretur fortasse Tertullianus, corporatus. Valcius reddit librum de Incarnatione Dei; Christophorus sionis de Deo incarnato. Et in hæc quidem sententiæ me olim fuisse fateor. Ut verò aliter jam sentiam, facit Origenes, Melitoni ætate suppar, qui Melitonem his diserte accenset, qui imaginem Dei in corpore hominis consistere affirmabant, atque ipsum Commentarios reliquisset de Incarnatione Dei; idè de eo, quid Deus sit corpusque ejus. De Incarnatione Dei, &c. M. Melitonem Dei appellata cum reperimus, &c. Quin & Gennadius Melitonem & Tertullianum, corporeum quid in Trinitate credidisse, tradit. Alius igitur ab hoc fuit Melitoni liber de Incarnatione, si quidem talem scripserit; ut scripsisset certum est, quod Eusebius in Indice suo non meminerit. Et plures

176.
Vide Part. II.
p. 31.
* Lib. IV.
c. 24. p. 147. 1
† De Scriptis
Ecc. in Meli-
on.
* Hist. Ecc.
lib. IV. c. 14.
p. 31.
* Ap. Theod.
quest. 10 in
Theor. p. 241.

* De dogm.
Ecc. cap. 19.
p. 4.

B 4 quidam.

SÆC. II.
ab A. C.

gereret Sacerdote, non nisi ab ipſis Regibus, ac poſtea à Cæſaribus Romanis, conſtituendo. Hoc tanquam ad publicam meliora literaturæ Emporium, ex omni orbis terrarum parte conſuebat literata juvenus, quibus Grammaticæ, Rhetoricæ, Poeticæ, Philoſophiæ, Aſtronomiæ, Muſicæ, Medicinæ, aliarumque artium & diſciplinarum rudimenta à ſuis quibùque Profeſſoribus tradebantur. Florebant hic Scholæ Platonice junioris, ut & Ariſtotelicæ, Profeſſores, quorum ſucceſſiones accuratè notantur Joſius, Voſſius, alii. Sicut erat hoc Muſæum in eà urbis regione quæ *Brasiliæ* appellabatur; *Divinorum*, inquit Ammianus Marcellus, *praſtantium hominum Divitum*. Certè à Ptolomæi Philadelphi ætate, niſque ad quintum vel ſextum Chriſti ſæculum perduravit. Quinimò occupantibus penè omnia Orientis loca Saracenis, varia erant hic ſoci ſtudioſorum Collegia, ſiqua vera nobis referant Benjaminus Tudilenſis, & Leo Africanus. Sed ut, undè digreſſus ſum, redeam. Ad hujus Gymnaſii imitationem, ab ipſis naſcentis Chriſtianiſmi incunabulis Schola fidelium ſacra à B. Matco Alexandriæ eſt inſtituta, in quâ tudiores primis diſci elementis imbuerentur, adulescentes recondidioris fidei Chriſtianiæ myſteriiſ erudirentur, conſtituti ad id præſtantiffimis magiſtris, qui, ut de Pantano loquitur Euſebius, partim vivâ voce, partim ſcriptis, Divinorum dogmatum theſauros auditoribus ſuis exponerent, & hæreticorum obſectiones & ſophiſmata reſellerent. Et hæc erat celeberrima illa *Katechetiſ* Schola Alexandrina, cujus frequens apud Scriptores Eccleſiaſtiſ occurrir mention. Cui præſerunt, & doctriinâ, moribus, ſcriptiſque ornant, tot Eccleſiæ lumina, Athenagoras, Pantenus, Clemens Alexandrinus, aliique ſuprà recentiſi. Sui quidem ætate perfeſſiſſe, & ab hominibus, tum eloquentia, tum divinarum literarum ſtudio inſtructiſſimis obtineri, teſtatur Euſebius: quin & Conſtantiſ & Juliani Apoſtate temporibus floruiſſe, Didymi cæci Præſectura, referente Sozomeno*, nos docet. Nec dubium eſt, ſubſecutiſ aliquot ſæculis, imminutâ licet famæ laude, durâſſe. Interim notatu dignum eſt, & hæcendû planè inauditum quod prædictum Philippi Sidenæ Fragmentum reſert, nempe Rhodonen qui Didymo ſucceſſit, hanc Scholam in Siden Pamphyliæ urbem, quæ Philippi patria erat, tranſtulſiſe, idque Theodoſii magni tempore contigſſe. Sed forſan nihil aliud voluit Philippus, quàm Rhodonen Scholam in urbe Sidæ crexiſſe, ſimilem planè ei, quæ à tot retrò ſæculis Alexandriæ inſtituta fuerat. Unicum adhuc mihi notare liceat, Cl. Conringium † in eà eſſe opinione, duas fuiſſe Alexandriæ Scholas ſacras; & *Katechetiſ* Scholam à celeberrimo illo Patre Antiocho (qui Didymum præſuiſſe vult) fuiſſe diverſam. Quâ verò de cauſâ hanc ſententiã amplectus ſit vitæ eruditus, planè mihi non liquet. Certè Euſebius & Hieronymus unam eandemque Scholam diſerte faciunt.

Philophorum. Quod hunc Scriptorem huic ſæculo à cripterim eà de cauſâ factum eſt, quod reliquiſ hujus ævi Chriſtianiæ fidei Apologetiſ merito accenſendus videbatur. De eo altum ſilenc omnes Veteres, & penè Recentiores. Tacent Raph. Seilerus, & Con. Geſnerus, qui libellum primi ediderunt. Front. Ducaeus, qui à *Ammonio* ſuo illum inſeruit, de Autore vel ætate ne verbulum quidem habet. Cl. Lambecius, Comment. de *Biblioth. Vindob. lib. VII. p. 54.* conjicit fuiſſe Hermiam Sozomenum, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Scriptorem, qui ſæculo V. ſub Theodoſio juniore Norici ductus (ut opinor) partim nominis id. nitate, partim locis quibuſdam in Sozomeu Hiſtoriâ, ubi de Gentilibus, eorumque Philoſophiſ agit, *vol. I. lib. I. cap. 18. lib. II. cap. 5. lib. III. cap. 17. lib. V. cap. 1.* Hanc conjecturam amplexus eſt nuper Ern. I. tenzelius, *Exercit. Select. V. p. 228. & Addend. in fin. 456.* Quod minus verò in hanc ſententiã deſcenderim, obſtant quæ ſequuntur argumenta. 1. In omnibus codicibus tum exculſum MSS Hermias noſter Philoſophi nomen forſit. *Ἡρμίας Φιλοσοφός*. Quod quâ ratione Sozomeno congruat, non video. Erat vitæ inſtituto Scholaſtiſ, ſive Advocatus, cauſas publicè egit, & cùm ad cribendû animiſ appuliſ, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſe totum dedit; Profeſſionis verò Philoſophicæ nec vola, nec veſtigium. Non ſum ne cius ſeveriores vitæ Aſceticæ cultores laxiori vocis ſignificatione quandoque philoſophari dictos eſſe; adeoque apud ipſum Sozomenum*, Eccleſiaſtiſci Philoſophi vocantur. Sed, præterquàm quod Sozomenum Monachum fuiſſe nemo dixerit, nec de ſe aliud habet, quàm quod *ἐπὶ τῷ* cùm Senibus quibuſdam Gazenſibus verſatus ſit; Philoſophi nomen hinc loco, ſtrictiori & magis proprio ſenſu accipi oportet, nec à Scriptioribus Eccleſiaſtiſ tribui ſolet, niſi iſi qui eſt Philoſophorum Scholâ pſodierint, & poſt converſionem, priſtinum & nomen, & habuiſſe retinebant. Quo ſenſu Ariſtidem, Juſtinum, Pantenum Philoſophos vocant Euſebius, & Hieronymus. Et Athenagoras in utriuſque ſui operis Inſcriptione Philoſophus Chriſtianus appellatur. 2. Ex toto opusculi contextu conſtare videtur, vigenere adhuc Ethniciſmum, ſcriptum fuiſſe. Hinc ad ſubruenda magiſtrorum ſubſellia, omnia in eo, miro ſanè artificio, aptè compoſita; hinc pugnantia Philoſophorum placita, & à diverſantes opinioneſ eleganter inter ſe commiſſæ; hinc de variis Philoſophantiæ Sectiſ non aliter loquitur: acſi in Scholâ & Academiis jam regnarent, & eorum dogmata ubique obtinerent: quod de Sozomeni tempore dici non poteſt, quando Gentiliſ ſuperſtitiaſ Sylvas & Pagos quæteret, & pauci qui ſupererant Philoſophi, in anguliſ latitarent, ut vix ulia huiuſmodi opusculi neceſſitas eſſe poterat. 3. Si huius libelli auctor eſſet Sozomenus, ſcripſit eum vel ante, vel poſtquàm Hiſtoriam Eccleſiaſtiſ conſcripſit. Non ante: quæ enim fieri potuit, ut ubi de Gentilibus agit, & Philoſophos arguit, huius opusculi non meminſſet, Lectoremque ad id non remiſſiſſet? Non poſtea: quia vix credi poteſt, hominem Chriſtianum, Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, & quinti jam ſæculi Scriptorem, huiuſmodi datâ occasione, de Chriſtianiſ eorūque dogmatibus, ſtatu, perſecutione, Gentiliſque

SÆC. II.
ab A. C.
vide Part. I.
p. 17.

* Lib. I. c. 2.

† Lib. I. c. 2.

† Lib. I. c. 2.

* Lib. III.
c. 14.

† Addend.
ad Antioch.
A. d. p. 199.

§ 5C. II.
 10. Aug. 2.

Philosophorum (praesentim sub Juliano) in eos cajumissis, ne levissimum quidem fecisse mentionem. Photii codicem V. XX. et ceteri taverit Lambecius, nullus videtur. Loca quae ad firmandam conjecturam ex Sozomeni Historiis adducit, parum, immo nihil ad rem conferunt, ne vel primo incuitu quisvis videt. Quinimo si exinde valetet argumentum, opusculum Sozomeno tribuendum esse, quod de Gentilibus, eorumque Philosophis, tribus quasi verbis prope nata agit; quanto potiori jure Socrati Scholastico ascribi debet, qui non modo obiter id facit, verum lib. III. cap. 12. adversus Libanium, aliosque sub Juliano imperio Gentilium Philosophos, singularem, eruditam, et Hermiae libellum tantum non mole exequantem, dissertationem insequitur. 4. Denique stylus Sozomeni ab Hermiae stylo plurimum tecedere videtur. Et si enim Socrate in scribendo praestantior eme judicet Photius; nihilominus stylus ejus est simplex, inelaboratus, et parum elegans; Hermiae vero concinnus, concisus, argutus, salubris et discretis undique confectus, ut adeo dicendi genus toto caelo distare videatur.

182

LUCIUS, rectius LEUCIUS CHARINUS, pessime notæ hæretici, scilicet fidei Marcionita, fidei Montanista, five ex utraque conflatus, circa annum D L X X. vixisse videtur; certe post exortam Montani Hæresin, f. modò Cataphrygum antesignanus fuerit. Hunc ad finem Sæculi VI. Part. I. pag. 437. breviter recensui, non quod eo tempore vixisse erederim, sed inter incertæ ætatis scriptores, Photio antiquiores, eo loci deposueram. Contrauxit opus, teste Photio cod. 114. *Perisdi Apostolorum* dictum, quo, stylo inequali & invenusto, Aëtia SS. Apostolorum, Petri, Joannis, Andree, Thomæ & Pauli complexus est, infinitis narratiunculis, stultis, absurdis, & secum invicem planè pugnantibus ubique repleta. His admiscuit plura dogmata, insulsa, infana, poetiella, maligne enodata, falsa, impia denique & detestanda, ut ex iis que refert Photius, luculentè constat, qui opus illud *miris duplicem rationem præterea* rectè dici debere pronunciat. Quis fuerit hic Leucius Charinus, quandòvè vixerit, haud facile quis divinabit : non alius fortasse (quod me nuper monuit V. Cl. M. I. E. Grubius, Præfusus, qui Oxoniæ hoc tempore reit literariæ promovere studia sua graviter impendit) quàm Leucius iste, cujus nemiinè tum Augustinus de *fide contra Arianos*. cap. 38. col. 581. & ibidem cap. 5. (ubi etiam in edicis *Leontinus* perperam habetur, nihilominus in melioris notæ codicibus MSS. *Leucius* rectè legitur) tum Pacianus Episcopus I. de nomine *Catholico* ad Sympron. n. vi. quam unâ cum reliquis Paciani opusculis à se recognoscis & illustratis inseruit Collectioni suæ *Concil. Hispan. Card. d'Aguirre*, Tom. II. p. 80. Certe Augustinus utroque loco citato, Leucium Aëtia *sub Apostolorum nomine* scripsisse diserte dicit, & ex iis nonnulla profert. Turbibus etiam Aëuricensis in Hispania Episcopus circa ann. CCCCLVII. Epist. ad Idacium & Ceponium (Scit. V. ap. d'Aguirre *ibidem* p. 213.) inter fabulosa Manichæorum scripta recenset *Aëtia*. S. A-

deus, S. Joannis, quos facit ille Leucius ore con-
scripsit. Addi possunt, si libet, decretum Pseudo-
Gelasiani de lib. apocryph. quo damnantur libri
omnes, quos facit Leucius discipulus Diaboli & de
Innocentius I. Epist. ad Exuper. num. vii. qui
Adia sub nomine Petri, & Joannis, &c. à quo-
dam Leucio scripta fuisse affirmat. Erat enim ejus
designat Pacianus loc. cit. cum ait, illi ipsi & hy-
eres nobilioris, qui se animatos meminiunt à Leu-
cio, se infusuros à Fronte gloriantur. Jam ve-
 ro Cataphrygum hæresis orta est juxta Euseb.
 in Chron. anno Marci Aurelii XI. Chr. 172. fe-
 cundum verò Epiphanium *Hæres. XLVIII.* num.
 i Antonini Pii anno XIX. Chr. 136. Petriubarî
 ab Epiphantio temporis ordinem, in notis con-
 tendit Petavius; Epiphanium defendit Pear-
 sonus *de success. Dissert. II. cap. 9. p. 23.* Verum cum
 dem calculum iterum exhibet Epiphanius, *ibid.*
 num. ii. ubi à prædicatione Maximilæ ad Valen-
 tianum annum XII, annos numerat CCXC. In
 numeris vitium esse manifestum est, & fateor
 Petavius, adeoque pro *Maximæ conversione*, scri-
 bendum esse *Maximæ conversione* CCXC quod in
 annum Christi CLVI. exactè incidit. Forsan
 utriusque Chronologia conciliari potest, si di-
 camus Epiphanium de primo hæresis Monrari-
 sticæ ortu, cum clam ferpere cepit, Eusebium
 de amplioribus incrementis, cum palam & aper-
 tæ fronte caput extulerit, intelligendum esse.
 Erat & eodem circiter tempore Lucianus, quem
seniorum vocat Epiphanius *Hæres. XLIII.* num. i. p.
 3: ut à juniore homine (ut dicitur) Ariano, di-
 stingeretur. Marcionis erat seclator & discipulus,
 à quo postea divulgus, privatum gregem sibi
 contraxit, & novæ seclæ factus est conditor, à
 quo Lucianista veteres nomen acceperunt. Lu-
 cianum appellant Tertullianus *de resurrex. car-*
nium. c. 2. p. 227. & auditor appendicis ad lib. de *pres-*
criptis. cap. 51. p. 223. Origenes *contra Cel. l. 2. p. 77.*
 i hæresibus *Hæres. XLVI.* p. 21. An verò Lucius
 noster, producto nomine, idem fuerit cum hoc
 Luciano, non audeo statim affirmare. Tempora
 quidem non multum repugnant, quippe si Mar-
 cionem ultra medium hujus sæculi vicum protra-
 xerit, ejus discipulus Lucius facile fieri potuit,
 & postea, inclinante jam sæculo, inter Cara-
 phrygas nomen suum profiteri. Dogmata verò
 apprimè conveniunt. Afferebat Lucianus juxta
 Epiphanium esse creatorem, & judicem ac ju-
 dum bonum alium, & alium malum. Afferebat &
 Leucius, alium esse Judæorum Deum, eumque
 malum, cujus Simon Magus minister fuit; alium
 versum Christum, eumque bonum. Fingebat
 Leucius absurdas & pueriles resurrectiones,
 non hominum modò, sed boni & jumentorum
 idem de suo Luciano habet Tertullianus loc. cit.
 in odium Creatoris nuptias damnavit Lucia-
 nus, castimoniam propositus: rejecit & Leucius
 conjugia legitima, omnemque adeò generatio-
 nem malam esse contendit, & à malo professam
 et alia jam mittam. Quid verò sibi voluit Pho-
 bus, dum ait, Leucium in Agis B. Joannis videri
 sibi vel dicimus sic interpretari de quibus, *imagi-*
num nomen eius Iconoclastis damnaverunt ignoret
 ateor. Nulla his temporibus erat inter Catholi-
 cos de imaginibus controversia, vestigia nulla,
 qui usurpabant, litreticoorum erant pessimi,
 inofitici, Carpocratiani, &c. ut ex Irenæo aliis-
 que notissimè est. Sed in causâ imaginum per-
 (sic)

SÆC. II.
ICHRON.

SÆC. II.
ACHRON.

spicacissimus erat Photius, tantoque ferebatur zelo, ut si quid vel e longinquo cerneret, imaginem esse mox insinuar. Hæc in medium proferre voluit, non quasi certa & indubitata, sed tanquam probabilita, quæ doctioribus perpendenda relinquit. De Luciano, Lencio, Seleuco, in decreto Gelasiano memoratis, vide quæ diximus ad *Prolegom.* Part. I. §. 4. n. 3. De juniore Luciano ad *modum*, p. 76. ubi col. 1. 49. notula parenthesis inclusa, nescio quo casu irruerit, quam proinde ad calcem hujus operis, delendam esse monui.

PANTÆNUS. Fuisse Pantænum primò Civem & Philosophum Atheniensem, Sectâ Pythagoræ, deinde Gymnasi Alexandrini Præfectum, & quod magis adhuc mirum videri debeat, Clementis Alexandrini discipulum, diserte tradit Philippi Sidetæ Fragmentum, cujus supra in Athenagorâ meminimus. Eusebio hæc in partem adversari Philippum, rectè olim notavit ipse excerptor, seu Næphorus is fuerit, seu quæ alius. Ad firmandum hæc Philippi testimonium multa congliscit Cl. Dodwellus, Summa ferè hæc reddit; Eusebium ex Stromate non disserte dicere Pantænum fuisse Clementis Præceptorem; sed illud tantum è Clementis verbis, obicuri illis quidem, & Pantænum, nec de nomine, nec de notâ aliquâ propriâ describentibus, se colligere; At, in Hypotyposi libris, teste eodem Eusebio, Pantænus, *ὁ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ*, nominatim meminit Clemens: quod quidem non de institutione, sed de successione est, *ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ* intelligendum esse contendit Dodwellus: Quod verò in eclogis quæ supersunt, Pantænum nostrum appellet Clemens, id non ad institutionem, sed vel ad ætatem amicitiam, vel potius ad eandem fidei catholicæ communionem, referendum esse; Clementem traditionibus à viris Apostolicis hævis, in scriptis suis ut plurimum uti, ac proinde probabile esse, ipsum illis temporibus fuisse paulò vicinior; illudque Veteres denotare, cum illum Presbyteri titulo toties ornentur fuit potius ætate Presbyter, quàm gradus; quippè in illorum temporum Scriptoribus nullas frequentior vocis illius usus, quàm de senioribus traditionis Apostolicæ testibus, qui primarios saltè traditionis testes, primè nimirum successores ab Apostolis, potuerint per ætatem attingi. Quin etiam Clementem juniorem fuisse in Scholâ moderamine Pantæni, ex Origenis verbis * colligi posse, ubi de suo in Gentilium literis studio agens, ait, se in hoc exemplum secutum tunc Panteni illius *ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ*, tunc Heracle tunc temporis Ecclesiæ Alexandrinæ Presbyteri; hujus nempe tanquam immediatè in munere catechetico successoris, illius ut proximi decessoris. Neque enim aliter, nulla ratio satis commoda dari potest cur Clementem Gentilium Literis Celeberrimum, prætermiserit. Denique notat, Pantænum sensu aliquo Clemente & priore, & posteriori tempore fuisse, dici posse; siquidem ex Eusebio liquet ipsum his Scholæ catechetice præfuisse primò sub Juliano Episcopo, ineunte Principatum Commodi, aut expeditionem Indicam; & còque absente, Clementem in Scholâ successisse; postea ex Indicâ reversum sub vitæ finem, nempe sub Severo & Caracallâ, hoc munere denud functum esse. Quod etiam & nos ex Eusebio & Hieronymo,

tum in Historiæ Literariæ Part. I. tum in Panegyrici ante plures annos patrio sermone scriptâ, olim observavimus. Quod verò Pantænum Pythagoræum facit Philippus, quem ex Stoicorum discipulis prodississe expressè dicunt, Eusebius, Hieronymus, alique; id hoc quidem sensu intelligendum vult Dodwellus; Pantæni tempore Sectam Pythagoricam cum aliis, præsertim Stoicis, coaluisse, & permisceri solitam, ut eodem idem Philosophus, & Pythagoricus & Stoicus dici possit; quod & aliis exemplis demonstrat. An ad subvertendam vulgarem & hæcenus receptam de Pantæno & Clemente sententiam, sufficiat hæc Philippi auctoritas, quæque ad illam succiendam, adducit Dodwellus noster, aliorum esto judicium. Ut liberè dicam, ingenuè fateor me adhuc ab Eusebio partibus stare, qui omnia Veterum scrinia diligenter excussit, qui Pantæno ætate proximus erat, quique in Ægypto versatus, Scholæ catechetice successorem, proprius ex ipso fonte haurire poterat: huic, inquam, potius fidendum existimo, quàm Philippi Sidetæ, plus quàm duobus integris sæculis à Pantæno remoto, qui, quæ hæc de te habuit, ex Rhodone, ore tenuis, accipiens, in Præceptorum Catecheticon ordine & successione facili hallucinari potuit, denique qui tunc Socrati, tunc Photii testimonio, nullius iudicii & parùm accuratus Scriptori haberi debet: præsertim verò cum Eusebii sententiam confirmant, Pamphilus Martyr in Apologiâ pro Origeni, Hieronymus, & Photius non uno loco, Maximus etiam in Scholiis suis in Gregorium Nazianzenum (quæ prolo Oxoniensi expeditur commissæ; Galeus noster) ubi sic ait: *παῖς ἦν τοῦ Παντανίου, ὁ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ ἐκτρέφοντο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, &c.* Similiter & Pantænus, quæ sit Præceptor magni Stromatæ Clementis! Sub Severo floruit Pantænus, inquit anonymus Chronographus Galei, *ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, &c.* *ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, &c.* *ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, ὁ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκπαίδευτο, &c.*

HARMONIUS, natione Syrus, domo, ai fallor, Edeſſenus, Bardeſanis Syri filius, claruit circa ann. CXC. Postquam studiorum suorum fundamenta in patriâ posuisset, Athenas, communem meliorum Literarum Emporium, petiit, ubi linguam Græcam accuratè didicic, ceste Theodorito *, maleſana Patris sui dogmata amplexus; multa non Græcè quoddò, sed & linguâ Syriacâ composuit. In his erant *Cantica Sacra*, festis martyrum diebus cantari solita. In quibus pangendis, modorum suavitati impietatem admiscens, audientium animos demulcebat, & ad exitum pertrahebat. Hujus igitur exemplo postea excitatus Ephraim Syrus, modorum compositionem ab illo mutuatus pietatem canticis permiscuit, ac suavissimum simul & utilissimum medicamentum audientibus exhibuit. Atque hæc Cantica festos martyrum dies, latiores ac splendiores etiammodò efficiunt, inquit alibi idem Theodoritus †; qui etiam priori loco subdit, Ephrazum utriusque errorem, Bardeſanis nempe & Harmonii, strenuè confutasse.

T. FL. CLEMENS Alexandrinus claruit ab anno CCXII. Clementem Athenis natum & educatum, indeque accitum, ad Scholam Alexandrinam translatum esse (indè enim etiam in antiquissimis temporibus Scholarum suarum Moderatores petere solebant Alexandrinum) mui

188.
Vide Part. I.
P. 77.

* Epist. apud
Euseb. L. 4.
c. 29. p. 222.

* Hæret.
Fab. Lib. I. c.
21. p. 109.

† Hist. Eccl.
lib. 4. c. 29.
p. 221.

191.
Vide Part. I.
p. 49.

38C. II.
ob An. C.
† Hæref.
XXII. 2.
p. 113.

* in voc.
Hæref.

miti longè vetustioris est. Id quidem innuere videtur Epiphanius, cum ait ⁊ alios quidem ipsū facere Alexandrinum, Atheniensem alios. Et utroque nomine dici poterat, si quod suspicari fas ortū erat Atheniensi; habitatore, & professione Alexandrinus. Id quod de Aristarcho Grammatico, celeberrimo illo Scriptore *πρωτογένης* refert Suidas *, *Ἀλεξανδρινὸς ὄντων, τῶν δὲ φέρων Σαμωιτικῆς*: *Plaque gentis erat Samothracis, Alexandrinus verò, prope civitatis illius juxta adeptus*. Sic Herodotus, *Theurinus*, Apollonius, *Rhodinus*. Philippus Sidetes in Fragmento à Dodvello edito, Clementem nostrum, non solum Scholæ Alexandrinæ Præfectum, sed & Athenagoræ Discipulum disertè facit, & quod cum Eusebio, omniumque Veterum autoritate pugnat, ipsius Pantani Præceptorem; quā de re, non pauca suprā in *Pamane* diximus. De ordine & tempore librorum à se conditorum hæc ipse nos docet: *Προεπίστον ad Genesim autē Σιρματά* scriptum esse, *Σιρμα* l. VII. p. 71. idem & de *Παδαγῶ* affirmat, l. VI. p. 616. *Σιρματά* verò statim post *Commodi Imp.* Mortem, eodem ut videtur anno, i. e. ex ejus calculo, anno Christi CXCIV. ut ipse non obscurè innuit, lib. l. pag. 339. 340. In hoc opere se non paucos pertractaturos pollicetur, quorum neque vola, nec velligium hodie reperitur; ut vel opus imperfectum ad nos deveniret, vel juxta promissum suum non absolverit. Liber octavus in argumenti materia cū reliquis parum convenit, ut ejusdemne operis pars sit, multi dubitarunt. Siquis verò verba quibus librum VII. claudit Clemens, serio pēpenderit, *Καὶ δὲ τῶν ἱερέων τῶν ἐν τῇ Σιρματίᾳ, τῶν ἱερέων*

ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐν τῇ Σιρματίᾳ. Atque adeo post hunc septimum librum *Σιρματά*, de ceteris quæ deinceps sequuntur, aliud summus tractatum: Nihil, inquam, mirabitur, si libro sequente ad aliud argumentum transire videatur. Et si & in hujuslibri initio, quædam desiderari quisvis facile videbit. Ampla satis Clementis *Expositio* in Job l. 21. extat apud Nicetam, *Catenam* in Job, cap. XXI. pag. 39. Eadem expositio & iidem penè verbis, sed brevissima, reperitur, *Siram.* lib. IV. pag. 538. Fragmentum verò apud Nicetam, unde desumptum, longè amplius ubertiusque habetur. Unde concludas oportet, vel Clementem eundem locum alibi fusiùs pertractasse, vel alium quempiam brevem ejus expositionem prolixiori oratione diduxisse; sed prius verisimilius existimo. Inrer ejus deperditā recensendus est Liber de *Resurrectione*, quem se adversus *Montanistas* composuiturum non uno loco pollicetur, nempe *Παδαγ.* lib. I. c. 6. p. 104. lib. II. c. 10. p. 199. Sed vel fidem suam non liberavit, vel opus temporis injuria nobis eripuit. In *sermone de Divite salvando*, num. 26. se opus *ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου* scripsisse innuit, in eoque verè Theologiz expositionem tradidisse. An libros *Γενεαλογίας* intelligat, quærant alii. Certè tale opus se contexturum esse, ipse in libris *Σιρματά* aliquoties pollicetur. Librum ejus de *Providentiā* semel iterūque memorat S. Maximus, & bina ex eo fragmenta profert, *Opusc. Theol. & Polém.* Tom. II. p. 144. 145. Denique *Εκλογαί Προφητῶν* ex Hypotyposin libris à Theodoro collectas, à se Latine versas, *Græc. Latine* edidit Combefisius *Aul. Nouv.* 1673. p. 197.

SÆC. II.
ob An. C.

S Æ C. II.

Concilia hoc Sæculo habita.

190.

PERGAMENSE circa annum CL. sub Theodoro Pergamensi, & septem Episcopis in causâ Hæresis Colorbasianæ, celebratum. Prodiar ex Valentinii Scholâ Colorbasus, Marcæ Hæresiarchæ, (ut volunt nonnulli) discipulus, ut alii (rectius opinor) magister; quippe Marcus se unum *μὴ ἑστῶτα καὶ ὁμοῦ καὶ τῶν Κοινοῦ καὶ τοῦ ἑσῶτα* fuisse dicit, ut qui unigenitus ipsi esset, teste Irenæo, lib. I. c. 10. p. 76. quin & dogmatis à Colorbaso excogitati se obstrictum fuisse diserte innuit. Præter cætera Colorbasi monitrosa dogmata, de quibus Irenæus, Tertullianus, Epiphanius, Theodoritus, alii, docuit vitam omnium in septem Itellis esse positam, cæque septem Ecclesiæ, & septem Candelabra aurea esse. Ad hunc expugnandum Theodotus Episcopus Pergamensis Myliæ Mediterraneæ Episcopos congregavit, qui, postquam Synodo, infanti capitis hominem anathemati subjecerunt. Meminit hujus Synodi unus (quod sciam) libri de *Hæresi predistinationis* Auctor, Primasius si fuerit, siue alius, *Hæres. XV.* Idem Auctor cap. sequenti, omnium Siciliæ Episcoporum Concilium sub Enstasio Lilybæorum, & Theodoro Panormiorum Episcopis, adversus Heracleonem hæreticum coactum, nobis exhibet; qui-

que Episcopos Hæresiarchæ dogmata Alexandro Romano Pontifici ad explorandam ejus sententiam, misisse tradit. Hanc Synodum ad annum Christi CXXV. refert Baluzius, *not. coll. Cæcil. p. 3.* Verum omnino repugnant tempora. Siquidem Alexander diem obit ex mente Pearsoni anno C1; juxta Dodvellum sequenti; certè Trajano adhuc imperante, *Adrianus & Pater Cæcil. l. 1.* anno *Æræ* vulgaris CXXVI. telle catalogo Bucheriano, Heracleonis verò Hæresis non antè Pii Papæ tempora, saltem in Occidente, innovit. Undè hoc Concilium pro nullo habet Cl. Pearsonius. Rationes apud ipsum videri possunt, *De Success. Diocet. II.* cap. 7. num. 5. p. 330. Undè nec de Synodo Orientali, sub Apollonio Corinthiorum Episcopo, adversus Cerdonem habitâ multum laboramus, cujus meminist idem Auctor, *Hæres. XXIII.* pag. 24.

HIERAPOLITANUM circa annum CLXXIII ad Apollinaris Hierapolis Episcopo, aliisque XXVI. Episcopis celebratum; quo Montanus & Maximilla pseudo-propheta, & Theodotus Coriarius excisi & condemnati sunt, si vera nobis referat Libelli *Synodici* Auctor, p. 4. Certè

191

186.
186.

Certe solâ hujus Autoris fide in re tam vctu-
stâ vix agerem, nisi antiqua illè adversùs Ca-
taphrygas Scriptor apud Euseb. lib. V. c. 16. p.
181. disertè tradidisset, hoc circiter tempore
fideles, qui in Asiâ erant, sæpiùs & plurimis
Aliis locis hujus rei causâ convenisse, novam-
que illam doctrinam examinasse, & prophetam
arque impiam judicasse; damnatâ verò hæresi,
eos ab Ecclesiâ, & fidelium communione expul-
sos fuisse. Confer que notavit Baluzius, *Coisell.*
Nro. p. 5.

196

CÆSARIENSE, Cæsarex (ut videtur)
Palliniæ, in Controversiâ de *Die Paschalis* ce-
lebrando, à Victore Romano nuper excitatâ,
circa annum CXCVI. habitum. Ad annum
CLXXXIX. revocat Cl. Dodwellus. Præside-
bant Theophilus Cæsariensis, & Narcidus Hiero-
solytorum Episcopi, qui pro Victore Roma-
no sententiam dixerunt: Pascha nempe non alio
quam die Dominico esse celebrandum. Actorum
hujus Synodi Fragmenta, vel potius ipsa Actûs
integra conservavit Philippus, nescio quis, in
Epistolâ quæ Latine habetur apud Bedam. lib. de
Aquinoct. Vern. Tom. II. in fin. & apud Bucher.
de *Doctr. Temp.* p. 469. qui nomen Autoris ex MS.
restituit.

EPHESINUM à Polycrate Epophi Me- 5.ÆC. 11.
tropolitâ, unâ cum aliis Aliis Pro-Consularis
Episcopis, eodem tempore, & eadem de causâ
habitum. Hi juxta morem sibi à Majoribus tradi-
tum, Pascha 14. Lunâ in quencunque demum
diem incidere, celebrandum esse, adversùs Vi-
ctorem acriter contendebant; in quos proinde
anathematis sententiam temerè vibravit iratus
Pontifex. Extat à Polycrate scriptæ epistolæ
Synodalis Fragmentum aureum apud Euseb. lib.
V. cap. 24. p. 191.

197

LUGDUNENSE, ab Irenæo & Episcopis
Gallicanis eadem de causâ celebratum, qui
pro Victore sententiâ stabant; nihilominus
Victorem ob temerè vibratum excommunica-
tionis fulmen, & raptam Ecclesiarum pacem,
acrius perstringebant. Exerat Epistolæ syno-
dalis ab Irenæo scriptæ Fragmenta auro non
chara, apud Euseb. lib. V. cap. 24. p. 192.
Plures aliæ Synodi eodem tempore, & eâ-
dem de causâ habitæ sunt; nempe Roma sub
Victore; in *Ponto* sub Palmâ; Ecclesiarum in
Provincia *Ostroena*; *Carmithi* sub Bacchyl-
lo, de quibus vid. Euseb. lib. V. cap. 23.
p. 190.

Finis Secundi Sæculi.

SÆCULUM NOVATIANUM. SCRIPTORES.

186.
186.



GRIPPINUS gente forsân A-
fer, Episcopus Carthaginiensis, cir-
câ annum CCXV. claruisse dicitur.
Orta est ejus tempore de Bap-
tismo Hæreticorum controversia,
quem nullum & invalidum esse

cenfuit magna Ecclesiæ Africanæ pars; ac pro-
iudè Hæreticos ad Ecclesiam Catholicam re-
deuntes, novo Baptismo esse initiandos. Agrippi-
nus igitur convocatis omnibus penè Africæ
& Numidiz Episcopis, numero LXX. hanc
causam sedulo excoluit, & libratò Concilii con-
muni examine firmavit. Quorum sententiam, in-
quit Cyprianus, & religiosam & legitimam, & sa-
lutarè, Fidei & Ecclesiæ Catholicæ congruentem,
nos etiam servavimus. Aguat hæc de re, Cypria-
nus ad Quintum de *Hæres. Baptiz.* Epist. LXXI.
p. 130. August. de *Baptismo*. contrâ *Donat.* lib. II.
cap. 8. Tom. VII. col. 397. Vinc. Lerin. *advers. Hæ-
res.* cap. 9. Habita est hæc Synodus, juxta com-
munem etiam recentiorum chronologorum
sententiam, anno CCXV. Quod parùm mihi
probabile videtur; præsertim cum disertè dic-
tit Cyprianus, *nostri jam anni, & longa etiam æ-
tas sub Agrippino bona memoria Piro, convenien-
ter in manu Episcoporum plurimorum hæc flauerint.* Quæ
verba plusquam XXX. aut XL. annorum spatium
necessariò designant, scilicet Augustianum aliter

sentire, & non longum temporis spatium inter
Agrippinum & Cyprianum facere. Verùm Cy-
priano urpore longè antiquiori, & in prædeces-
sorum suorum rebus accuratius versaro, po-
tius adharendum est. Agrippinum igitur cum
sua Synodo ad inclinantem superioris sæculi
partem removendum esse censuo. Scripsisse
Agrippinum in causâ Baptismi Hæreticorum
colligi potest ex Augustini verbis Epist. XLVIII.
ad *Picent.* Tom. II. col. 183. *Nos ergo frater con-
trâ Divina tam multa, tam clara, tam indubitata
testimonia colligere velle volumus ut Episcopo-
rum scriptis fidei nostrorum, sicut Hilarii, sive an-
tiquâ pars Donati separaretur, sicut noster, sicut
Cyprianus & Agrippinus.* Quæ verba non tam de
Synodis sub Agrippino Decretis, quam de
propriis ipsius scriptis intelligenda sunt.

5.ÆC. 11.
186.

HIPPOLYTUS, genere proculdubio Vid. Part. 4.
Arabs, Patriam habuit optimarum artium & p. 49.
disciplinarum culttricem, Divinarum, humanarumque
literarum scientiâ olim florantissimam.
Præquam ad antiquissimam hujus, roique Ori-
entis pariter ac Occidente celeberrimi, Patriæ
scripta descendamus, tria nobis breviter ex-
cutienda sunt. 1. Locus in quo sedebat, 2. Tem-
pus quo vixit, 3. Idemne fuerit cum Hippolyto
Martyre Romano, cujus meminit Prudentius.

186

* Ad Jo-
hann. Ep-
LXXIII.
p. 134.

Part. II.

C. 2. Sedem

denianum, præter Portuensem, Martyrem celeberrimum, cui omnia quæ à Prudentio referuntur, optimè competere contendit. Quo minus in hanc sententiam descendit, duo præcipue me retrahunt: primum, quod Hippolytus Prudentianus, Presbyter solummodo dicatur, nunquam Episcopus; nisi forsân per Presbyterum, non alium, quàm ætate seniores, designat, ut postea Hippolytum disertè *seniorem* vocat. Certè non delinquit ipsam Episcopum fuisse innuere videntur. Qualia sunt, quod exclamarent Romani,

Ipsam Christiani esse caput populi,

hoc sublatò, omnes Romanos Diis suis se sponte submissuros. Alibi vocatur *venerandus Sacerdos, sanctus Magister*, gregis & ovilis Christi *Pastor sedulus*, & alia quedam, quæ vix ulli quàm Episcopo, hoc saltem sæculo, congruebant. 1. Temporum rationes, hæ in re, hand bene coeuvant. Cùm enim Hippolytus Irenæi fuerat discipulus; quo tempore vigesimum saltem ætatis annum attingisse censendus est, Irenæus verò pro rationibus Dodwellianis, anno circiter CXC. diem obiit; cùm non nisi anno CCL. in schisma eruperit Novatus, quo recessu emergente, vix hæc labe statim infectus sit Hippolytus (imò diu ante martyrium id contingere videtur Prudentius).

*Qui quondam scilicet Novati.
Presbyter attigerat*

cum denique Hippolytum, non mox scilicet illud deferuisse verisimile sit, & renunciatione jam factâ, diu apud Romanos, docendi munere functum esse, fieri non potuit, quin centenariò longè major sit oportet, cùm martyrium pateretur. Perpendat æquis rerum estimator, & pro suo arbitratu statuat. Utcunque sit, Hippolyti Portuensis erat marmoreum illud monumentum quod in agro Vetrano, extra muros Urbis Romæ, anno MDL. erutum est. Cujus dexter laterculus marginem habuit in quâ indiculus plurimorum operum à S. Hippolyto Græcè conscriptorum continebatur. Hanc inscriptionem, æri non ineleganter incisam, in primam hujus Operis partem retulimus, & pro modulo nostro illustravimus. Verùm eùm varis variorum de re obscurâ conjecturæ sint, eandem inscriptionem, prout ipse eam distinxit & explicavit, pro humanitate suâ, Ozoniâ, ad me transmissit, meliorum Literarum stator, Edvardus Bernardus; quam in Lectoris gratiam, hic apponam.

Ἀντίθετος
Κατὰ Ἰουδαίου
Πατρὸς πορνεύσαντος (2)
Ἐκ τῆς Τάφου
Ἐκ τοῦ ὑποταγμένου.
Ἀπολογία τοῦ ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου
ἑνομήτου καὶ Ἀποκαλύψεως.
Περὶ Χριστιανισμοῦ (1)
Ἀπολογία τοῦ ὑποταγμένου.
Χριστιανισμοῦ (3)
Περὶ Ἑβραίων
Καὶ περὶ Παύλου
Περὶ αἰσῶν τῶν ἐσθίων
ΡΑΒΒΙ ΙΛ

Ἀντίθετος τοῦ ὑποταγμένου,
Ἀπολογία τοῦ
Τῆς Τάφου
Κατὰ τῆς τοῦ πορνεύσαντος
Ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου
ἑνομήτου καὶ Ἀποκαλύψεως.
Περὶ Χριστιανισμοῦ
Ἀπολογία τοῦ
Παύλου καὶ
Περὶ τῶν αἰσῶν.

(1)

(9) Aut ὁ ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου.
(9) De donis, hoc est, Muneribus & Officiis Ecclesiasticis. Liber enim octavus Constitutionum Apostolicarum, Arabico huic Episcopo deditur.

(6) Hoc extat in Canisii collectione.
(4) Claudii enim latius alterum fecerit Præfatus in ære antiquo tabula Paschalis valde elegant.
(2) Aut ὁ ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου καὶ τῆς κατὰ Ἰουδαίου.

Cùm vero in his jam versetur; En alterius viri planè Brudirissimi Th. Galei, in celebratissimi hujus Marmoris Inscriptionem, conjecturas, quæ φιλοχρηστικῶς non ingratas futuras.

IOYC) Ἀντίθετος τοῦ κατὰ Ἰουδαίου, Demonstrationis adversus Judæos. Edidit Possevinus. 3. τῆς Ἰουδαίου longe aliud sonat.

NIAC) Περὶ Ἑβραίων. De Regimine Hebræi. Iesu meminit in suo catalogo. Videant eruditè annon hoc sit illud opus, quod Iosepho male attribuitur ὁ ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου λογιῶν. Certè incelsi, bebatur etiam ὁ ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου.

AAOYC.) Ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου. Excerptis in Psalms. Eius hypothesis apud me extat.

TRACTRIMTΘON) Ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου. Meminit Hieronymus. De eodem argumento scripsit Methodius.

A THER TOT KATA IYANHN) Hæc dubiè Ἀπολογία pro Apocalypsi & Evangelio D. Iohannis. Agnosceit Hebræi. Iesu, & Hieronymus.

ΠΕΡΙ ΧΑΡΙΣΜΑΤΩΝ) Opus aliud è inæcognitum. Suspicio partem fuisse, Ἀποκαλύψεως, quas Hippolytus ex Oriente Romam attulit, quæ etiam nunc extant i Synecellus in notis Scaligeri ad Eusebium p. 176. Hippolytum vocat Ἀντίθετος. Ego id ita accipio. Hippolytus, mittente Dionysio Alexandrino, attulit Romam ὁ ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου. Vld. Euseb. Hist. Eccl. I. VI. c. 46. p. 148.

ΑΠΟΚΤΟΑΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟCIS) Περὶ ὁ κατὰ Ἰουδαίου laudat Synecellus, ibid.

ΧΡΟΝΙΚΩΝ) Lege cùm aliis Chronicon, quancum & illud ferri possit. Meminit Petrus Alexandrinus in tractatu de Pascha. quem edidit Petavius in Uranologia, & Nicephorus Chron. sub Severo Imperatore.

ΠΡΟC Ἑβραίους καὶ περὶ Παύλου, ἡ ὁ ἐκ τῆς κατὰ Ἰουδαίου.

C a. ΠΡΟC

SÆC. III.
ab AN. CC.ΠΡΟΤΥΠΙΚΟΣ [Celsus] Forte
Theodorus meminit.

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ὅτι ὁ πᾶσις, ὃς ἐν τῷ πᾶσι
ῥηθὲν ἔστι, Qui bene percipiat Anonymi
verba hæc apud Labbæ bibl. MSS. T. I. p. 305.
P. autem aliter ostendimus non tantum per tem-
pora Regum, sed etiam a quo Pascha servatum
est, & quæ ibi sequitur (Esdrae, Esch. Jo-
sue, Generatio Christi, Passio Christi, &c. quæ
quidem & in Pinace habentur) is facili vide-
bit hoc ipsum opus Hippolyti designari, si-
mul etiam Hippolytum istius operis De Divi-
nitatibus & generationibus gentium, auctorem
fuisse; quod mihi (nondum inspectâ Cl. Du-
fresnii præfatione ad Chron. Paschale) pri-
mum videbatur probabile; immò pro certo
nunc habeo, [Synellus: Ἰουδαίος, ἰσὺ Ἰουδαίῳ
μυστήριον. ἀπὸ τῆς γένεως ὅς ἐστι Ἰουδαίος]. Anony-
mus Labbæ p. 305. Iacobum annis 3, &c. Adhuc
Synellus Hippolyto tribuit ea quæ Eule-
bius scribit; sub anno XII. Nebucodonoso-
ris p. 241. Etenim ὁ πᾶσις. Atqui eadem in Anony-
mo Labbeano, paulo licet confusius, oc-
currunt p. 304 305. In aliis libris hujus pina-
cis inferuntur, Genesio Christi, Ezechias, Jo-
sue; Exodum secundum Danielem, Esdrae sec. Dan.
& in Exodo, Ezechias secundum Dan. & Esdrae,
Passio Christi, Iesus sec. Dan. Exodum in Deserto, Es-
drae. Scaliger inquit Bucherius putat esse lectio-
nes itatas, vagasque ex utroque Testamento,
quarum erat ulus eo tempore, in Ecclesiâ; im-
mò Hippolytus per ista vocabula designat tem-
pora in quibus, secundum ejus rationes, pascha
olim celebrari contigerat. Primum Pascha ser-
vabatur in Exitu Israelis ex Aegypto. Hoc deno-
tatur voce Exodum. Secundum Joshua celebra-
bat, id vocabulum Iesus ostendit. Idem intel-
ligitur per Ezechias, Iesus, Esdrae. Porro, post Es-
drae servatoriâ usque generationem (ἵeron) Chris-
ti post anni DLXII. Pascha fit. A generatione
autem Christi post XXX. annum cion passus est Do-
minus, Pascha celebrabatur. Ipse enim erat iustum
Pascha, &c. Cum igitur hæc omnia breviter in
Pinace Hippolyti, latius in Labbeano Anony-
mo, sed concorditer utrobique ponantur, dubi-
tari non potest, quin Hippolytus, utriusque scrip-
tionis sit auctor. Quod autem addit in Pina-
ce, secundum Danielem, per hoc opinor, possumus
intelligere, Hippolytum in istis locis, rationes
Danielis secutum esse. Is verò Daniel fuerit Ap-
ocryphus ille, quem Nicephorus C. P. commem-
orat, & sub cuius nomine, multa olim circum-
ferebantur. Sed hoc in dubio pono.

Οἱ ἄλλοι κῶνους τοῦ γένους. Intelligo Odas
& carmina in omnes SS. scripturæ libros, qua-
les multe nunc extant Græcæ, præcipuè in Evan-
gelia, & Epistolas, & Psalmos.

ΠΕΡΙ ΘΤ ἐπεὶ δὲ ἀνέστη,] Quadratarius
in hoc marmore multa peccavit. Quare forte
non ΘΤ sed Χεϛϛ legamus, nam de laudibus D.
nostri, & de resurrectione opus Hippolyti fere-
batur.

ΠΕΡΙ τῶν ἁγίων, ἐπεὶ τὸ πᾶσις. Unde ma-

lum Philosophi & Ecclesiastici, multum dispu-
tarent. Videatur Methodius, & Maximus
apud Hieron. de Scripturis. Observo eadem
ferè argumenta Diodorum Antiochenum, Me-
thodium & Hippolytum tractasse. Illud addo,
Hippolytum con. gressa tempora Pontificum Ro-
manorum. Nota enim apud Bucherium de Des-
t. Temp. ista verba, Quæ, quæ ante præfati, eadem
habet in Anonymo Labbeano p. 309. Bibl. MSS.
T. I. Nomen Episcoporum Roma & quæ quæ an-
te præfati. Prior igitur per alius laterculi fuit
ab Hippolyto; sed ex eo quod jam adduxi-
mus opere desumpta. Hactenus Cl. Galeus,
penes quem habetur Græcè MSS. sub Hippoly-
ti nomine hæc opuscula; Oratio de m. dyon. Bra-
siliæ. Pr. Πᾶσις ἡ πᾶσις ἡ πᾶσις ἡ πᾶσις. Ar-
gumentum, sive hypothesis in Psalmis. Sermo de
Antichristo, in quo habetur nonnulla, quæ
etiam auctor Testament. XI. Patriarcharum
profert ex libro Epoch, quædam item quæ
apud Methodium legas. Demonstrationem de
Antichristo ut & expositionem in Synonymis
(utrumque genium Hippolyti opus) Græcè
primus extulit Marq. Gadius Hamburgensis,
elegantè planè exculam, Paris 1661. 8vo. Recu-
dit cum notis Gr. Lat. Combesius in Anti No-
viss. Par. 1671. p. 26. Traditum de XII. Apostolis.
Fragmenta quædam Hippolyti Thebani ex
Chronica Historia, multo auctiora quàm
apud Canisium habentur. Oratio de Anti-
christo; de secundo Christi adventu & consum-
matione m. de. Triâ postrema opuscula edi-
ta sunt, Juniori Hippolyto proculdubio tri-
buenda.

Quotquot verò fuerint, quæ post se reliquit
Hippolytus nosse, eruditionis & pietatis mo-
numenta, certum est ex genuinis & indubitatis
S. hujus Patris scriptis paucula hodie integra
supersic. Fragmenta plura tum in Catenis edi-
tis & alibi, cum in Codicibus MSS. hinc inde
delitebant. Præter Canonem Paschalem, scrip-
sit opus integrum de Pascha (in quo etiam Ca-
nonem annexit) quod in plures libros di-
visum erat. Ex libro I. Fragmentum exhibet
Chronici Paschalis sive Alexandrini compila-
tor Præf. p. 6. Edit. Noviss. Aliud etiam ex
libro adversus omnes hereses habetur ibidem,
quo de Christi Paschate agit. Fragmentum Com-
mentarii in Canticum Cantaberni exhibet Aga-
stius Sinaita quæst. XI. p. 334. Prolixius ad-
huc lecturæ dignum de libro Solomonis Lam-
becius Comment. lib. VIII. p. 390. ubi plura
de hæc re non inruditis concessit. Expositionem
in Daniele Fragmentum extat ap. Anastas.
Quæst. XLVIII. p. 330. Expositio in Historiam
Sassana à Combesio edita ejusdem operis
pars esse videtur. Aliud ex ejusdem expositio-
nibus in dicta quædam S. Scripturæ habetur Bi-
blioth. Vindob. cod. Theol. CX CIX. num. I.
Ibid. cod. Hist. VII. num. 2. fol. 3. Διακρίσις τῶν
ἁγίων Ἀποστόλων διὰ τὴν πᾶσις. Incipiunt ἁμα πᾶσις
ἐκ τῆς γένεως ἡμεῖς οἱ διδάσκοντες ὑμῖν Ἀποστόλοις, τῆς δὲ
τοῦ θένος ὑμῖν ἰσχυρὰ μὲν διανοήσεις, οὐδὲ πᾶσις ἡ
ἐκ τῆς γένεως τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, &c. Respiciente
Constitutionem Apostolicam lib. VIII. c. 4. 16. p.
457. & forsitan nihil aliud fuit, quam ἀποστολικὴ
illa διὰ τὴν πᾶσις quæ in Bibliotheca Bodliana as-
servatur, quam quippe Ἀδελφὴν habuit Hippolytus
for-

SAC, III.
CHR. N.

forſan non à ſe compoſitam, ſed ex vetuſtiſſi-
morum, vitorumque Apoſtolicorum ſermonibus
& traditionibus collectam; & quæ forſan non
alia fuerit quàm Πνευματικὴ ἡ Ἀντιοχειακή, quam
inter Hippolyti opera reſcenſet marmoreæ
Cathedræ laterculus, cuius ſuprà meminimus.
Palladius Hiſt. Lauſiac. capp. 148, 149.
p. 1049. ex libro quodam Hippolyti, qui ſu-
ſamiliariſ Apoſtolorum, proſert narrationem
benè longam de Virgine Corinthiackâ, quæ ad-
verſus Judicis gentilis nequitias, pudicitiam
& caſtitate ſuam ſartam tectam conſerva-
vit, & quomodò mediante Magiſtrino, pio
quodam adoleſcente, veſtigie cùm eo com-
mutando, ex cõmmuni proſtibus, ad quod à
Iudice amandata fuerat, illaſ evaſit. Ex quo ve-
rò Hippolyti libro, decerpta ſit hæc Hiſtoria,
Palladius non indicat. In Bibliothecâ Bodleia-
na Claf. II. cod. 17. fol. 109. extant MSS, quæ ſe-
quuntur. S. Hippolytus martyr in illud, *Σαπientes
ἀδικίας ἑαβήθησαν*. Quis ſit ſculus illorum,
Ecclē II. 24. *ἐν τῇ ἀνομίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ὁ
κόσμος, καὶ οἱ βέλτεροι τοῦ κακοῦ αὐτῶν ἀνομίᾳ ἐκείνῃ
ἐστίν*. De diſſenſione Templi Salomonis: Quomodò in-
telligenda ſint illa *ἐκείνη* à διακριτικῇ ἐκ τῆς
ἐκείνης αὐτῆς καὶ ἐκείνης ἑκατέρωθεν. De quibus
uſupote nondum viſiſ, ſententiam ferre non au-
deo. Vide Catal. MSS. Biblioth. Bodleianæ,
cod. CCLXIII. p. 36. In catalogo Homilia-
rum SS. Patrum quæ edere conſtituit Lucas
Hollstenſis, erant Hippolyti Episcopii in S. The-
ophania contra hereticoſ Noſtrō. De Incarnatione
Fragmenta quædam referente Lamberto lib. I.
p. 3. Neque prætereundum eſt, quod Anony-
mi illius Chronici partem ab Adam ad Ale-
xandri Imp. annum XIII. quam Caniſius & La-
beſius ediderunt ſub titulo libri *De diſſenſibus
& generationibus gentium*, quæque incipit *Liber
generationis ab Adam &c.* ſive Iulio Africano à do-
ctioribus tributam, Hippolyto noſtro pluribus
addere conatur illuſtris & eruditiffimus Du
Freſnius Præſat. ad Chron. Paſchal. num. XXIII,
XXV. Quam benè hanc cauſam egerit iudicent
aliſſimiſiſ notatiſe ſufficit. Vide quæ hæc de re ſu-
prà notavit Cl. Galfus.

SEX. IUL. AFRICANUS, Chrono-

graphus Christianus, Origenis familiaris, clarus circa annum CCXX. Immo diu antea ipsum collocat Anonymus Chronographus Græcus, quem MS. possidet Cl. Calvus, nempe sub Ælio Pertinace qui imperavit ann. Chr. CCXIII. Ista vñ (inquit) τοῦ Ἀρκαμίου τοῦ ὑπομνηστῆρος. Superest Græcè MS. ejus Narratio de iis qua in Perside contigerunt per Incarnationem Christi, ex opere ejus chronographico delumpta: habet hunc titulum et initium: Ἀρχαῖα Ἀρκαμίου ὁδοῦ τῶν ἐν Περσίᾳ γενομένων διὰ τὸ εὐαγγελισθῆναι τὸ Κεϋρὶ καὶ Σαρδῷ καὶ οὐκὶν ἰσχυρῶ. Ἐν Περσίᾳ δὲ ἰσχυρὸς ἐστὶ ἀρχὴ τῆς Χριστοῦ. Εἰς τὴν Ἀσσιάν τὴν ἐν ἀρχῇ γενομένην, ἀπὸ τῆς φιλανθρωπίας. Ora &c. Extat Biblioth. Vindob. cod. Theol. ex dispositione Lambec. CCCXXIV. N. 95. XLVIII. Latum 4. fol. 16. p. a. usque ad fol. 18. p. a. Infigne aliud Fragmentum ex chronographo lib. V. conservavit Eusebius, *Eclæg. præfatus de Christo* lib. III. c. ult. in opere doctissimo Biblioth. Vindob codice 29. Habetur & aliud de *Genealogiâ Christi* ex *Epistolâ ejus* ad

Ariflimde, ut videtur, depromptum, quodque in ea parte quam nobis conseruauit Eusebius, non reperitur: habetur ibid. cod. LXXI. in Cate-
nâ, siue Commentatio ampliflima in S. Lucam
ex variis SS. Patrum, aliorumque Veterum
Scriptorum Ecclesiasticorum operibus collecta,
ubi fol. 251. p. 2. his uerbis incipit, *ἐν ἀρχαῖς
μὲν τοῦ κόσμου, ἐπὶ δευτέρῳ ἔργῳ τοῦ θεοῦ
ἀντὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀνθρώπων τὸ ἐκδηλοῦν, τὸ
ἐκδηλοῦν ἐν αὐτοῖς τὸ τὸν θεὸν ἐκδηλοῦν, ὅτι
ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς ἐγένετο ὁ υἱος
ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς ἐγένετο ὁ υἱος*
confer Lambec. Comment. L. I. p. 141. Quo-
tidiam uero præter ea, quæ tûm hîc, tûm in pri-
oribus hujus operis parte, recensuimus, longè plura
Africani fragmenta, maximam partem chro-
nologica, exhibet Georgius Synellus, ea quo-
que, potiora saltem, hoc loco indicabimus. Oc-
currunt igitur fragmenta Africani ap. Synec-
lum chronograph. Edit. Paris. *De communibus
ἐκείνων χρόνων, Chaldaeorûµ chronologia* p. 17. *De
Egrediis* p. 19. *De diluuiis* p. 21. *De aquâ* I. V. p.
57. *De XII* p. 61. Alia chronologica p. 83, 86.
De Abraham p. 99. *De Abrahamo & Isaac* p. 100.
De Jacob p. 105, 106. III. Chronologica alia
p. 148, 149, 197. *De Hircano, Antigono, Herode,
Augusto*, &c. fragmentum satis prolixum
p. 107. aliud bene longum *De iis, quæ in salu-
tari Christi passionis & crucis Referralione con-
tingunt*, p. 322. His addi potest Africani locus
ex Athenasii oratione quidam MS. in In-
terpretatione S. Matthæi de Herode, ejusque
genere. Verûm nihil ferè aliud continet quàm
quæ de eadem te, ex Africano citat Euse-
bius Hist. Eccl. lib. I. c. 6. p. 18. Notandum de-
nique Acta S. Symphorose & septem ejus filio-
rum qui Martyrium, impetante Hadriano, circa
annum CXX. passi sunt, in MSS. codicibus
Julio Africano tribui. Extant apud Sorium,
Mombritium, alioque. Exhibet etiam in no-
uâ suâ collectione Theodoricus Ruinartus p.
18. atque fieri potuisse, ut in Africani libris de
Chronographiâ inserta fuerint, cûm in iis præ-
cipuos euenus, qui ab orbe condito usque ad
Heliogabal. Imp. pertinet contingerant, re-
tulerit. Verûm ea Africano asserere non aude-
t, quauis, inquit, de eorum sinceritate nullus
videatur dubitandi locus; quod doctores, &
emendatæ uariis viris ægrè persuadebat. Tâ
Korin opus unâ cum Herone Alexandrino aliis-
que Mechanicis & Mathematicis antiquis nuper
in lucem prodit ex typographiâ Regiâ Par. 1684.
fol. sed Cessi græcè tantum, nec satis emendatè,
ut ipsemet Editor non dissiduit. Interim Afri-
cani nostri opus esse non uidetur; etsi aliter vi-
sum Veteribus, & Recentiorum plurimis, quâ de
re alibi.

ORIGENES ortu Alexandrinus, claruit anno CCXXX. Post uberrimum Origenianorum mentium, quam collegit vir eruditissimus Dan. Huetius, & ea quae nos ipsi pro modo nostro, in priori hujus Historiae parte de Origene, effugisse ferpeis diffidulum, frustra amplius à nobis spicilegium expectandum erit. Unum igitur, alterumve notasse sufficiat. In opere contra *Celsum* Origenes plurimum laborum à se scriptorum ipse meminit. Nempe libro VII. p. 33. *Commentariorum in Isaiam atque Ezechielem*, & in aliquot de XII. *Propheciis*. L. V. p. 167. *Commentariariorum*

Part II.

C 1

60

220.
Vid. Part. I.
P. 11.

270
id. Part. I.
(4.)

SAEC. III. ad firmandam hanc conjecturam, vero pro-
SAEC. CC. fus non ab similia videbuntur. Notandum igitur 2. Commodianum ducentos tantum à Christo annos numerare. Infr. VI. v. 2. Gentiles ita alloquitur,

Et si perovisus sis fuisse, cur annis ducentis

Fuisse infantis? nunquid et semper eruit

Farendum est, ducentos hoc loco annos non stricte esse intelligendos, quasi non fuerint paulò plures. Veteres enim nondum adinventà accurata ætæ Christianæ Epochâ, annos à Christo nato ad suam usque ætatem computantes, numero plectumque rotundo loqui solent, & in fine sæculi proximè elapsi subsistere, refectio, plus minùse fuerit, quod excutit tempore. Quandoque & ita se explicant. Arnob. Lib. I. p. 9. *Trecenti sunt anni ferunt, minus vel plus aliquid, ex quo cupimus esse Christiani.* Nec aliter olim Ennius, *Sæpessenti sunt, paulò plus aut minus, anni.* Verùm hoc nunquàm ab his factum est, ubi qui suprà numerum excurrunt anni, integrum illius sæculi spatium occupant; Multo magis, ubi alterum etiam comprehendunt. Etiam si igitur nondum exacto sæculo tertio, ducentos annos dicere potuit Commodianus, tamen ultra labentem currentis sæculi partem, nullà ratione extendi queant. Invisio planè atque mentis, nullòque sophismate eludendo, Auctorem nostrum intra tertii sæculi limites esse coercentem. 2. Scripsit Commodianus vel pace vixidum plenè reddidit, vel persecutione mox exspectanda. Hinc *pacem subitulum* vocat, Infr. LXVI. & persecutionem instare dicit; *agena sunt propinqua.* Infr. LIII, v. 10. Fideles monet ut Martyribus assistant, seu, ut ipsius verbo utar, *adnascantur.* Infr. LVIII. v. 19. ubi etiam describit *pugnam cum diabolo, et pulum* qui *visoria* domatur. Infr. LXII. agit de iis qui martyrium affectare præ se ferebant. Infr. LXIX. v. 1. *Post se confusum* fuerit, id est, interpretante Rigaltio, si de nomine interrogatus, clarè & constanter responderet, sum Christianus; si thus accerta profanorum imponere iussus, fortiter obnuendo clamaverit, non facio, *conatus agnosco.* Et ne plura congeram, Cæsarem *tyrannum* vocat. Infr. XXIII. v. 14. Hæc aliæque plura sæculo tertio optimè congruunt, quando cessante persecutione Decianâ, pacem sub Gallieno redditam, infirmam quidem & instabilem, Persecutio sub Aureliano mox interrupit; Sylvestri verò temporibus convenire nequeunt, Constantino enim retum in Occidente posito, quæta ac tranquilla erant omnia: Nullus à Gentilibus persecutionis metus. Vivebant sub eius patrocinio tunc, legibus aucti, privilegiis ornati, divitiis & dignitatibus aucti, Magistratus ubique, Imperatoris exemplo, propitios & benevolos experti. 3. Totâ scribendi ratio avi Cypriani ingenium, mores, & disciplinam imitatur. Iisdem penè cum Tertulliano & Cypriano loquendi modis non raro utitur, ut ubique observat Rigaltius. Novati schisma carpere videtur, Infr. XLII. Reprehendit eos, Infr. LXI. qui dum fratres *adversant* mundo, bar armis laborarent. Ipsi *seri opibus, nec pugnare, nec pugnare se sistent;* & quem *viderent* fratrem causâ schismatis abiten-

tum, optabant nihilominus in castris pacem, s. **SAEC. III.** indulgentiam nempe lapsus dandam, antequam **SAEC. CC.** pax Ecclesiæ redderetur. Infr. LVII. disciplinam non esse nimiam indulgentiâ laxandam contendit. Infr. LII. duo delictorum constituit genera: *Est alius nequam, qui scilicet sacrificat idolo; alium impiorum recedat,* qui Prædici offert libellum, concussori pecuniam, ac in Capitolium sacrificaturus pertrahatur. Respicit, inquit Rigaltius *Thersitesque & Lelethæque;* & hi quidem posteriore vix alio, quam ævo Cypriano memorantur. Infinitus essem, si omnia recenserem, quæ de penitentibus, de Martyrii zelo, de fugâ in petecutione, de schismaticorum studiis, de pompâ funerum, de filiis sub persecutione defunctis non lugendis, de Judeis, &c. cum Cypriano communia habet. 4. Nulla, ne quidem levissima in toto hoc libello victoriæ à Constantino de Maxentio super reportata, nulla signi Crucis in cælo miraculosæ apparentis, nulla gloriæ & felicitatis Constantini, vel immunitatis Ecclesiæ concessarum mentio, quod tamen ab homine impenso suæ religionis zelo flagitante, meritò expectari poterat. Argumentum fateor negativum, sed quod non levem, apud æquos rerum æstimatores, vim atque auctoritatem habet.

His itaque expositis, restat ut communem de tempore Sylvestri Papæ sententiam breviter excutiamus. Eius unica quidem basis & fundamentum est ipsius Commodiani locus, prout in editis habetur. Infr. XXXIII. v. 5. ubi Gentiles ad Ecclesiam invitat,

Intra stabulis Sylvestri ad præsepia pastoris.

Verum hæc non sunt ipsius Commodiani, sed ingenii potiùs Rigaltiani commentum, & longè aliud respiciere videntur. In codice Sirmondiano, ex quo descripsit Rigaltius, verba, ipsomet fatente, ita se habent.

Intra stabulis Sylvestri ad præsepia tauri.

Alloquitur nempe Gentiles, tanquam belluini animis, moribusque præditos. Hinc versu præcedenti, *corde fera & oxiferum* Infr. XXXIV. v. 1. *indemita cervix;* v. 3. *non pecus esse ferum.* v. 17. *quasi bestium irrant.* Hos igitur, instar taurorum, in Sylvis campeque patentes invitat, ut Ecclesiæ Stabula intrarent, ut ad Christi præsepia accederent: ibi, ut verbis proximè sequentibus loquitur, *Lactentibus tuis sub regni secula manerent.* Non dubito igitur quin, cum Cl. Dodrevello, levi mutatione legendum sit,

Intra stabula Sylvestris ad præsepia Tauri.

Sylvestris picturali numero pro Sylvestris, utroque enim modo scribentibus Veteres: Hæc hæcenus, & forsitan plùs satis. Fatendum est apographum Sirmondianum, quo usus est Rigaltius, admodum fuisse vitiosum; optandūque esset ut editio nova in lucem mitteretur, ad verissimum codicem MS. recognita, quem in A. S. Albani apud Andegavenses, adhuc assertari testatur in Not. ad Lac. de Mort. Presb. Baluzius, cap. v. p. 35. 3. Commodiani Instructiones primus eruit, norisq; illustratas edidit Rigaltius, Tuli. Litæ, 1650. 4to. Prodiit ut deinceps

§ 8C. 111. deinceps ad calcem operum S. Cypriani Paris.
1666. & Bibl. PP. T. XXVII. p. 12. Claudam
hæc optimis Rigaltii verbis, *Vfus & effecia
libelli hujusce sacri, constant & perpetuus amor
Christi; animus ad martyrium serus; pietas erga
pauperes maxima. Hoc praterea fides, vita, qua
erianum Ecclesiam debentiant, esse veniſſi-
ma: Infinitum semper fuisse de rebus Divinis di-
ſtinctionum multitudinem, paucissimos vero Chri-
stianos.*

277.
Vid. Part. I.
p. 74.

MANES famosissimus Hæresista, cla-
ruit anno CCLXXVII. Impia Manetis dogma-
ta, aniles nœnas, præceptores, discipulos,
scripta, totumque vitæ ejus curriculum lætè
perlequitur Epiphanius *Hæres. LXVI.* Et nos
etiam alibi fecimus satis. Cùm verò Manetis
historiam mirè turbaverint tùm veterum, tùm
recentiorum plures, neque eam nos alibi satis
diluclè exposuimus, non abs re erit illam
paullò accuratius enarrare. Sciendum igitur
tres fuisse Scetz Manichaica conditores libi-
mè invicem succedentes, Scythianum, Ter-
binthum sive Buddam, & Cubricum seu Ma-
netem.

§ 8C. 111. Scythianus genere erat Saracenus, è gente
Arabum in confinio Palæstine educatus, Græ-
corum linguâ ac literis egregiè institutus; qui
mercatura gratiâ in Indiam profectus, rem
suam florere agebat, merces per mare rubrum
Hispelen Thebaidis in Ægypto oppidum ad-
vhere solitus. Tandem Alexandriam se con-
tulit, ubi Philosophiæ studio incubuit, Ægyptio-
rum disciplinam edocuit, vitæque Aristoteli-
cam imitatus. Cùmque otio & divitiis
abundaret homo acris & novatienſis ingenii,
dogma aliquod paradoxum procurdere in ani-
mum induxit. Empedocli igitur sententiam
secutus, duo rerum principis cœterna *in*

arcanorum particeps; ipse etiam literarum stu-
diis haud vulgariter eruditus. Postquam ali-
quandiu in Palæstina hæserat, acceptis secum
opibus & scriptis, quæ testamento sibi legave-
rat Scythianus, in Persidem aufugit; apud vi-
duam quodam hospirio acceptus; ubi ut turis
lateret, se Buddam appellavit. Frequentes cum
Mithræ Sacerdotibus disputationes habuit,
à quibus turpissimè convictus & depolus, præ-
ceptoris sui exemplis Magiæ artes & præsti-
giis se convertit, iis efficere studens, nequi-
am deinceps sibi contradicere auderet. Sed con-
fensus ad id superiori domus parte, à demoni-
bus percussus, & in sublime jactatus miserè laterit;
viduâ, apud quam diverterat, librorum & di-
vitiarum herede factâ. Aſſumat quidem So-
crates hos libros ab ipso Terbintho, idque
postquam in Persidem pervenit, conscripſit
fuisse; ex quo forsan id desumpsit Cl. Tollius.
Verùm Scythianus constanter asseruit veteres.
Erat & Budda sive Budda, cujus meminit
Clemens Alexandrinus †, Philosophum In-
diæ præceptor, quem propter insignem virtu-
tem ad Deum honorarunt. Verùm hic alius
omnino, & multò antiquior videtur.

Cubricus, qui & Manes, patre Patricio, matre
Carosâ natus, genere erat Persis, quem cum
Scythiano perperam confundit Theodoritus.
Theodoritus secutus est Suidas †, qui addit,
genere fuisse Brachmanem, & Buddam seu Ter-
binthum præceptorem habuisse. Quæ unde ha-
uerit Suidas, me ignorare fateor. Nusquam sa-
ne Manes in Indiâ fuisse deprehenditur, nec
Terbintho præceptore uti poterat, qui forsan
nondum nato Manete mortem obierat; scriptis
tantum, quæ à Scythiano acceptæ Terbin-
thus, potius est. Hunc septennem aditus sibi
in mancipium emit vidua Terbinthi hæres.
Cùmque eum libertate donasset, & Persarum
disciplinis erudiendum curasset, non multò
post abiit è vitâ, morientique cunctas facultates,
et libros quos apud se deposuerat Terbin-
thus, testamento ei reliquit. His accepta,
Cubricus jam cristas erigere copit, & ne prior
vitæ fors servile sibi in opprobrium cederet,
deposito Cubrici, Manetis nomen sibi assump-
sit. Manes quippe Persarum linguâ, teste Cy-
rillo † *sermone* seu allocutionem significat.
Impostor enim insignem dialectices peritiam
pre se ferebat. Sed siliam vocis originem tradit
Epiphanius †, nempe vocabulum linguâ Baby-
lonicâ *man*, i. e. *non* exprimebat. Et quidem
apud Chaldaeos & Syros *man* *non* denotare, nô-
runt qui in linguis Orientalibus vel leviter
versatur; quasi scilicet ad instar D. Pauli, su-
per Deo electum esse homo arrogans significa-
re voluit. Græci vetò quo aptiorem irridendâ
occasionem arripere, illud à *man* deducere
solent, ut dùm apud Persas se honorare putaret,
patet *man* *non* habere *man* *non* *man*, inquit
Cyrillus, apud Græcos ad *in* *non* *man* *non* *man*
denunciatur. Quos infamiz notam et vici-
rent eas discipuli, prolongato vocabulo *Ma-
netianum* vocarunt, quasi sibi à *man* *non* dictum,
ac si manna funderet videretur. Futilem hæc
Etymologiam se à Manichæo quodam acceptis-
se testis est Augustinus *contra Faust.* lib. XIX.
cap. 21. col. 333. Dogmata quæ spargebat Ma-

† Not. in fac.
Manich. in
Ind.

† Scrom. II.
p. 101.

† Hæres. fab.
lic. I. c. 16.
p. 111.
† In voc.
Manich.

† Ibid. p. 101.

† Ibid. man.

† Ibid.

58C. III. Epistola, quam *Fundamentum* vocabant Manichei, quam toties citat Augustinus de nat. boni et mali, c. 41. 46. & in *Adi.* cum Felice, ubi supra. Quin & contra eam integram librum scripsit, qui extat Tom. VI. col. 115. Incipiebat, *Manichæus*

Apollinis Iesu Christi, providentia Dei Patris; pariter ac altera illa ad Marcellum, quæ habetur Latine in fragmentis Archelai, Græcè apud Epiphanium *claresc.* LXVI. num. vi. immò omnes ejus Epistolas idem habuisse exordium testatur Augustinus contra Faust. lib. XIII. cap. 4. col. 281. Certè magnâ veneratione hanc Epistolam proferebantur Manichæi, tanquam universæ fidei suæ promptuarium, adeo ut teste Augustino lib. vi. cap. 5. quorîes coram auditoribus lecta fuerit, capite inclinato dicere solebant, Amen. IV. Sequitur apud Goarum. Kai tñ tñ pōvōv, tñc oīs arētē tñi tñmōdōtōv nīmō dīatōvōv tñ tñpōv tñmōdōtōv. Anabaptōvōv tñ tñmōdōtōv nīmōv tñmōdōtōv. Legu & sanctiorum Prophetarum ab iis studium compositionum. Eodem modo & alterius formulæ August. xxi tñ tñmōdōtōv pōvōvōv tñmōdōtōv. Et similiter planè P. Siculus p. 20. Erat & hic unus ex Scythiani libris à Manetè auctus & interpolatus: immensum opus in XXII. partes ordine alphabetico pro literarum, quibus Syri utuntur, numero distributum, teste Epiphanius num. XIII. p. 629. Libros hos Palmyreno & Syriaco sermone fuisse scriptos affirmat Tollius p. 141. Verùm id non diserte dicit Epiphanius, sed tantùm pro eorum more juxta elementorum, quibus utuntur, numerum, opus suum distinxisse. V. Kai tñ tñmōdōtōv pōvōvōv tñmōdōtōv, anabaptōvōv tñmōdōtōv vocat Heracianus apud Photium Cod. LXXXV. qui & opus istud refutare aggressus est. His quinque scriptis subnectitur apud Goarum Agapii inter Manetis discipulos non incelebris *Ammonius*. Hujus mentionem faciunt P. Siculus pag. 30. & formulæ citatè citatè. Erat & Agapius Manichæus, idem proculdubio qui varia scripsit, de quibus prolixè Photius Cod. CLXXIX. col. 401 & nos plura in tractatu de Scripturis Ecclesiasticis nunciat. Post formulam Goarianam pergamus ad eas quas Coctelerius & Tollius ediderunt. Hic primò occurrat liber tñ *Ammonius* dictus, quo ut probabile est, reconditorum illorum ritus, præstigia, & execranda religionis mysteria continebantur; & quorum doctrina non nisi mystis & nefandis eorum orgiis imbutis tradebatur. Quale fuit tñ *Ammonius* tñmōdōtōv, cujus meminerunt prædictæ formulæ. Quid verò hoc *Ammonius* fuerit, aperit nobis Augustinus*, tellis oculatus; fuisse scilicet solemnem diei celebrationem, quo Manes oculus est, quando postea tribunalis quoque gradibus instructo, & præfatus fuit tñmōdōtōv, magno honore à mase-

râ plebeculâ adorabatur, cujus scem non aliam mens erat, ut ab iis eductus est Augustinus. quàm hoc esse rectum Pascha; solum quippe Manetem verè passum esse, ejusque passionem diem esse celebrandum, Christum verò simulatè carne indotum, non nisi simulatam passionem pertulisse, ac proinde Pascha ejus nihil esse faciendum. Ut verò sentiam istiusmodi ritus in hoc opere fuisse contentos, facit, quòd post mentionem *Ammonius* in formulâ nostrâ immediatè sequitur, *dama dāte esse omnia qua impij ab illis in sacris sunt aut celebrantur, quæque à Manichæis seu præstigiariis ipsorum libri continentur.* Proximè sequuntur tñ *Ammonius* tñmōdōtōv: *Ad manetis discipulos factum aut memorabilem commensari*, uti paraphrasitè reddit Cl. Tollius. Et rectè opinor. Deinde *Bibla* & *Yelcōv* tñmōdōtōv. Adz opus *Manetis* dicebatur, de quo paulò insinuat, Adimantus magni erat nominis inter Manetis discipulos, & pro doctore celeberrimo habebatur: ipsius liber Augustinum natū est antagonisim, cujus tractatus contra Adimantum inter opera ejus reperitur Tom. VI. col. 174. Ex quo colligere licet in opere suo id unice sibi proposuisse Adimantum, ut vetus Testamentum, libros præsertim Mosaiscos, cum Evangelio committeret. Quo fine, loca quæ sibi videbantur pugnantia collegit, & sibi met invicem opposuit. Singula Augustinus in responsione sua scrupulosè expendit, magnòque judicio & acuminè refellit. Addit formulâ Tolliana, xxi tñ *Manetis* xxi tñ *Ammonius* tñmōdōtōv, *Manetis* & *Ammonius* pōvōvōv tñmōdōtōv: rectius omnino Cocteleriana, xxi *Manetis* xxi tñ *Ammonius* tñmōdōtōv, ad ea quæ præcedunt referenda, liber ab *Adā*, aliisque ab Adimantē conscriptis additur. *Adimantē prophetisq; alijs.* Hunc enim unicum fuisse istius libri scopum ex Augustino suprâ observavimus. Postremum opus est Aristocriti, cujus Manetis discipulus hand postremi, *Secundum* dictum, in quo ostendere conabatur Judæorum, Gentilium, Christianorum, & Manichæi unam eandemque doctrinam esse; utque verisimilia dicere videretur, Manetem tanquam malum hominem traducere non verebatur. His addi possint quæ apud Timotheum CP. in libello suo reperuntur. *Bibla* & *Yelcōv*, *proem liber*, qui orationum & præstigiarum formulas continebat. Undè in formulis nostris penitens Manichæus omnes eorum libros, omnes preces, immò præstigas suathematizare jubetur. Tñ *Ammonius* tñmōdōtōv, cujus etiam meminist tapquàm à Manichæis conficti Leonotus de Sess. Act. III. p. 432. & in Decreto *Psoudo-Gelasiano* *Adimantē* Pb *lippi* *Apostoli* ad Apocrypha rejiciuntur. Neglēt *Adimantē* tñ *Ammonius* *Adimantē* *Andræ* *Apostoli* in eodem etiam decreto memorantur. Certè Manichæus apocrypha *Adā* beati *Andræ* *Apostoli* olim habuisse testantur Plesastrus & Veterumque alii. An eadem sint quæ Latine habemus hodie sub nomine *Presbyterorum* *Archei*, querant alii, nulla certè Manichæismi vestigia in iis inveniuntur. Interim suppositicia esse, & ab orloso Monachis conficta satis demonstravimus p. 9. ad ann. LIX. Decima quinta ad *Laodiceenses* Epistola. Manichæi enim Epistolâ XIV. D. Pauli apocrypham ad *Laodiceenses* Epistolam, quæ

58C. III. ab An. CC.

† Hanc. LXXXVII. P. 40.

* Cont. Epist. Manich. c. 27. & c. 100.

1. EG. III. in causâ Origenis collectum. Origenem Athenas profecturum, Literis commendatitiis ornaverat Demetrius; cum verò per Palæstium transiret, à Theodotio, sive Theodoteno Cæsariensi, & Alexandro Hierosolymitano Presbyter ordinatus est. Factum improbavit Demetrius, hominem sibi lubidum, ab alienæ Provinciæ Episcopis ordinari. Hinc amor ei in odium vertitur, laudes in vituperium; & coactâ mox Episcoporum & Presbyterorum Synodo, decretum est, Alexandria quidem peccandum Origenem, neque in eâ versari, aut docere permittendum, sacerdotii tamen dignitate nequaquam submovendum. Verùm his non contentis Demetrius, habita paulò post aliter Episcoporum Aegyptiorum synodo, ipsum quod sacerdotii honore exandum decrevit. Et cum nihil haberet, cuius ipsam accusaret, facious illud quod adolescens olim patravrat, castrationem nempe, gravissimè ei objectit. Nihilominus sententiæ Synodali torus penè orbis consensit. Refert hæc Pamphilus martyr *Apol. pro Orig.* Phot. eod. CXVIII. p. 297. confer quæ habet Euseb. lib. VI. n. 8. & 13. Hieron. III. in *Rufin. c. 5* & *De Script. c. 54. 63.*

XLV, LV, LIX. Edit. Oxon.

SÆC. III.
ab Aa. CC.

ROMANUM I. Eodem anno, mense Octob. & in eadem causâ, à Cornelio Pontifice coactum. Conventum Episcopis LX, qui Synodi Carthagiensis Decreta de Lapis recipiendis, suffragio suo comprobant. *Ipsæ Cornelius, inquit Cyprimus, cum plurimu Episcopis habuit Concilio, in eandem nobis confirmationem, pari gravitate, & salubri moderatione, consensu.* Epist. LV. ad Anton. p. 103.

ANTIOCHENUM I. anno CCLII. mense Martio à Fabiano Episcopo convocatum; sed eo interea mortuo, sub Demetrianio Successore habitum. In qua Novatianus depositus est. Confer Euseb. l. 6. c. 46. p. 148.

CARTHAGINENSE III. Cyprian II. Idibus Maiis anno CCLII. congregatum. In quo pacem Lapis, urgente necessitate, mox dandam esse decreverunt. Vid. Cyprian. Epist. LIX. ad Cornel. p. 123.

CARTHAGINENSE IV. Cyprian III. anno CCLIII. circa mensem Septembrem, à LXVI. Episcopis celebratum. In quo præcipue de Baptismo Parvulorum agebatur; Synodique nomine epistolam hæc de te ad Fidam numero LXIV. Cyprianus scripsit.

CARTHAGINENSE V. Cyprian IV. anno CCLIV. paulò post Pascha, pro more, habitum. Ad hæc Synodum venerunt Felix & Sabinas, Episcopi Hispani, qui in locum Martialis & Basilidis, libellis idololatriæ commutatorum, nuper subrogati fuerant. Lectis in Synodo quas tulerunt Literis, Patres Basilidem & Martialem iuste depositos, Felicem & Sabinum ritè fuisse ordinatos, unanimi consensu declararunt. Extræ epistola synodalis ad Clerum & Plebem in Hispaniâ consistentes ap. Cyprian. Epist. LXVII. p. 170. & Conc. T. I. p. 747. De rebus Basilidis & Martialis integrâ dissertatione agit Cardinalis D'Aguires *Com. Hist. Tom. I. Vid. ejus Nouv. Conc. Hist. p. 34.*

CARTHAGINENSE VI. Cyprian V. Fervente jam de Hæreticorum Baptismo controversiâ, Cyprianus plurimorum Episcoporum & Presbyterorum Synodum convocavit: Qui decreverunt neminem baptizari extra ecclesiam posse, idcirco de errore & pravitate volentibus. per omnia Divinæ gratiæ sacramenta, unitatem & fidelitatem dari debere. Extat Epistola synodica ad Numidic Episcopos ap. Cyprian. Epist. LXX. p. 183. & Epist. LXXI. ad Quintum; qui Cyprianum hæc ipsâ de re consuluerat; & Conc. T. I. pag. 761. Collocatur hæc Synodus à Baronio & Cointeo ad ann. CCLVI. Verùm anno superiori habitam fuisse pluribus contendit Cestricensis noster, eruditissimus Annallum Cyprianicorum conditor; cuius dudum in disponendis hisce Conclusionibus Cyprianicis ut plurimum secuti sumus.

ICONIENSE sub Firmiliano Cæsare Capadocum

LAMBESITANUM, in Lambesitanâ Africae coloniâ, circa annum CCXL. à XCIX. Episcopis, adversus Privatum Hæreticum, celebratum. In quo Hæreticus iste ob multa & gravis delicta damnatus est, teste Cypriano Epist. LIX. ad Cornel. p. 132.

BOSTRENUM, Bostræ in Arabiâ, circa annum CCXLIII. habitum: In quo Berylli Bostrorum Episcopi sententiâ damnatur, asserentis Christum, antequam inter homines versaretur, non substituisse in propriæ Personæ differentiâ, sed Paternam duotaxat Divinitatem in se residentem habere. Magnas in hac Synodo partes agebat Origeneus, qui adversus Beryllum disputavit, & ab errore reduxit. Existerunt Eusebio tempore Synodi huiusce Acta & Monumenta, ut ipse nos docet lib. VI. c. 33. pag. 231. Ex hac unâ, duas facit synodos inductos & incuriosos Synodici à Pappo edicti compiler.

EPHESINUM, sive alicubi in Asiâ, circa annum CCXLV. in causâ Noeti habitum. Noetus Ephosi priuudum, ad insaniam usque delirus, non modò novas de Deo & Christo opiniones in vulgus projecit, sed stupendâ elatus arrogantia, sese Moysen, fratrem verò suum, Aaronem esse dixit, quocirca ab illius regionis Presbyterio semel iterumque accersitus, ac de eisdem rebus interrogatus, cum amplius negare non posset, unâ cum discipulis suis damnatus, & ab Ecclesiâ pulsus est. Plura, lector, de his te docebit Epiphanius *Haer. ref. LVII. p. 479.*

CARTHAGINENSE II. Cyprian I. copioso Episcoporum numero, in causâ Lapsonum, & adversus Fellicissimum schismaticum, anno CCLI. mense Maio habitum. De hac Synodo vide quæ habet Cyprianus Epist. XLIII.

PARS II.

SÆC. III.

AN. CC.

padocum Episcopo habitum. In quo Hæreticos, non nisi novo adhibito Baptismo, admit- tendos esse sancitum est. Rejiciunt hanc Syno- dum Baronius, Binius, &c. in ann. CCLVIII. in ann. CCLVI. novissimi Conciliorum edito- res. Quam quidem sententiam & nos olim am- plexisumus. Verum re melius perpensa, ante plures annos habitam esse, tum ex testimo- nio Dionysii Alexandrini, apud Euseb. lib. VII. c. 7. p. 233. tum ex ipsius Firmiliani ad Cypria- num Epistolâ clarissime liquet: quare potius assentior Henrico Valefio *Not. ad Euseb. p. 143.* conjicienti sub extrema tempora Alexandrini Severi, qui obit ineunte anno. CCXXXV. col- lectam esse. Quo quidem tempore Firmilianus ad Cæsariensis Ecclesiæ Sacerdotium recens promotus fuerat. Alia etiam Synodus eodem tempore, & in eandem sententiam apud Syno- dam, & fortè alibi his in locis Annal. Baron. ad ann. CCLV. Num. xiii. xiv.

156.

CARTHAGINENSE VII. Cypriani VI. qui anno CCLVI. LXXI. Episcoporum Syno- dum ex Provincia Africa, & Numidiâ convo- cavit, qui sententiam antea latam de Hæreti- cis rebaptizandis Decreto suo confirmavit. Habetur Epistola synodalis ad Stephanum Epi- scopum Romanum, apud Cyprian. Epist. LXXII. p. 196. & Conc. T. I. p. 740.

256.

CARTHAGINENSE VIII. Cypriani VII. Cum Stephanus Papa prioris Synodi De- cretis non acquiesceret, sed turbas excitaret, & verba minantia undique vibraret, Cyprianus longè majus & frequentius Concilium, eodem anno, Calendis Septembris indixit. Presen- tes erant præter Presbyteros, Diaconos, maxi- mamque plebis partem, Episcopi LXXXVII, qui omnes pro Hæreticis rebaptizandis senten- tiam suam sigillatim dixerunt. Extant hujus Concilii Acta apud Cyprian. p. 219. & Conc. T. I. pag. 786. Gr. Lat. cum Commentariis Zonaræ, *ibid.* p. 797.

263.

ROMANUM II. à Dionysio Papa, in cau- sâ Dionysii Alexandrini, Hæresis Sabellianæ accusati, sed ab eâ in hac Synodo absoluti, habitum; idque ut vult Baronius, anno CCLXIII. Quod tamen dubium esse in novissi- mi Conciliorum editione fatetur Labbeus. De hac Synodo vide Achanasii libram *de sen- tentiâ Dionysii*, p. 435. & *de Synod. Arim. & Sel.* p. 707.

285.

ANTIOCHENUM II. anno CCLXV. vel ut alii, sequenti, Episcopis ex Cappadociâ,

Ponto, Palæstinâ, Arabiâ, maximo sanè nume- ro convocatis, Præsidente Firmiliano, Cæsariæ Cappadocum Episcopo, adversus Paulum Samo- setanum, Antiochiæ Anulicem, hæresis acu- cufatum, coactum. Sed post multas dispu- tationes & quæstiones in unoquoque consen- su agitata, cum videret Hæreticus secretum animi sui virus dissimularet, & in quamvis formam se verteret, delusus bonis Patribus, evasit. Videlicet Euseb. lib. VII. c. 28. p. 178.

SÆC. III.

AN. CC.

ANTIOCHENUM III. Innumerabili- um serè Episcoporum, ex omnia Orientis Provinciis undique collectorum, contra Paulum Samosetanum, anno CCLXX. iterum co- actum. In quo versipellis Samosetanus falsis co- loribus nudatus, erroris sui manifestissime con- victus est, & ab omni quæ sub celo est, Eccle- siâ Catholica, eliminatus. Præquam verò ad sententiam in Paulum ferendam procederent Patres, Epistolam ad illum scripserunt, quâ si- dem, quam ab initio acceperant, à beatiss. Apostolis traditam, in Ecclesiâ Catholica bu- culque servatam, in Legge, Prophetis, & Evan- gelio prædicatam, de Christi deitate & æter- ni præexistentiâ dilucidè exponunt, & in- numeris S. Scripturæ testimoniis solidè con- firmant, & an eadem sententia docetisque sci- ficantur. Subscripserunt Episcopi sex, reli- quorum, ut videtur, nonnisi. Hanc Epistolam priori Synodo, sed falsò, tribuit Baronius, huic secundæ certissimè ascribendam. Primus eam eruit Fr. Turrianus, & habetur Gr. Lat. tum alibi, cum Conc. Tom. I. col. 343. Præcipuas disputandi in hac Synodo partes adversus Pau- lum, agebat Malchion, Rhetor & Presbyter Antiochenus, excipientibus cuncta notariis, quæ vidit & legit Eusebius. Extitisse hunc Dia- logum Freculphi adhuc Lexoviensis avo, ex ip- sius Freculphi autoritate affirmat Mart. Larro- quanus, *Advers. Sacr. lib. I. p. 7.* Verùm hallucina- tur vir eruditus, non animadvertens eo loco * Freculphum integram Hieronymi hac de * Chron. T. re periodum, suppresso licet nomine, nè verbo II. III. c. 11. quidem addito, suam facere. Interim extant Latine hujus Disputationis Fragmenta quedam apud Leont. Byzant. *advers. Nestor.* lib. III. Bi- blioth. PP. Tom. I. X. Synodice, hujus Antio- cheni Concilii Epistolæ ad Dionysium, Roma- num, ad Maximum Alexandrinum, reliquosque Ecclesiæ Catholicæ Episcopos, longè majorem partem nobis conservavit Eusebius, lib. VII. c. 30. p. 279. & Conc. Tom. I. p. 844. Alia quedam Fragmenta Latine habentur apud Leont. By- zant. loc. citat.

270.

Finis Tertii Sæculi.

SÆC. IV.

SÆC. IV.
ab AA. CCC

apud Cl. Galeum ista Basilii Magni Scripta Græce manu exarata. *Responsiones Basilii ad Eusebium. Epistola brevis ad Optatum quendam.* Excerptum ex *Epistola Basilii M. ad Neapolitanos cum Scholiis.* Basilii M. multa, in Catenam in *Isaam* relata. Excerpta ex Basilio M. in *Psalmis.*

370.
Vide Part. I.
p. 146.

GREGORIUS NAZIANZENUS, Episcopus pollicæ Constantinopolitanus, claruit anno CCCLXX. Scripsit *Epistolam ad Neolaerum*, summi in sede Constantinopolitanæ duccellorem; quam nunc primum Græcè & Latine edidit Joan. Cotelierus *Nos in Barnab.* p. 28. fixat (ut hoc obiter monent) telle codemet Cotelierio, ibid. pag. 1 in Bibliothecâ Regis Gallie Greg. Nazianzeni codex MS. optimè notæ, ac venerandæ antiquitatis, octingentorum fere annorum scriptis magnâ arte, temporibus Leonis Imp. filii Basilii Macedonia, & Eudocie Augustæ; quorum Icones principio exhibet, ut & Alexandri, fratris Leonis. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* MS. juxta *Lambec.* Cl. num. 1. fol. usque ad fol. 115. continentur varia S. Gregorii Nazianzeni *Carmina*, numero CXXVI. partim jam edita, partim nondum edita, de quibus omnino consulendus Cl. Lambecius *Comment.* lib. IV. p. 1. Ex hoc ipso codice carmina hæc inedita nuperime exculit Jacobus Tollius. In inscriptione *Αποφ. Κίρινα Carmina Cygnæ* dicuntur, fortasse quia postrema erant, quæ vic magus post se reliquit ingenii & pietatis monumenta. Numerus sunt XX. Primum continet gravissimam querelam de seipso, & adversus Episcopos, paulò post depositam Sedis Constantinopolitanæ dignitatem, editam. Complectitur versus DCCCXXXVI. quibus variis calamitates & injurias, quas ab aliis, præcipue sui ordinis viris, passus est, eleganter, sed acriter, nec sine stomacho depingit, illique que postea in *Iambis de vita sua* fuitis & discretis expressit, præaluisse videtur. Secundo carmine eandem penè materiam prosequitur, sedque adversus obsecratōres suos streuere tuetur; quo versus CIV. continentur. Reliqua longè breviora sunt, & pissima ubique spirant suspiria. Hæc omnia erunt, & addita versione Leunclavianâ, subjectisque notis suis edidit Cl. Tollius inter insignia *numerarii Italici*, quæ haud ita pridem in lucem emisit. In Bibliothecâ Bodleianâ inter *Codices Barrocinianos* hæc ejus *ἀντίκρυ* asseruari dicuntur, nempe *Cod. XLVIII.* p. 40. *Carmina* ineditum ad *antim* suam incipit, *Ἐν τῇ Βασιλίδι αὐτῷ Ἰωάννῳ Πρωτῷ κτλ.* *Cod. LVI.* p. 109. *Carmina* III. in *Cæsariæ fratrem*, & aliud in *Nibelen degenerem*, *Cod. CXXVI. Terrasticha aliquot*, pleraque inedita. *Cod. CXXXIII.* p. 158. *Poemata* IV. *ἀντίκρυ*. De quibus viderint qui *Codices MSS.* cum editis conferre possint. Extant apud Cl. Galeum Gregorii Naz. *Orationes* multæ cum *Scholiis* Nicetæ Serrensis, & tres sine *Scholiis*. *Carmina de Libris SS. legendis. Carmina varia de diversis argumentis* *Ἐν τῇ νῆϊ Ἀποστόλων. Epistaphiam in Cæsarium fratrem. Ἐν τῇ νῆϊ Ἀποστόλων. Quæstiones & Responsiones de Deo, Trinitate, &c.* *Carmina* alia Heroica Multa denique Opera Nazianzeni servantur in Col. Sionis Lond. & apud Vi. gum Nob. Geo. Wheeler.

PETRUS, BASILII & NAZIAN. SÆC. IV. ZENI frater, Episcopus Sebastenus, claruit ab AA. CCC. circa annum CCCLXX. *Breviusculum ejus Epistolam ad Gregorium fratrem*, alibi memoravimus. Extat opus MS. sed Arabicè scriptum *Μετὰ τὴν ἑξῆς, sive Demonstratio*, didicum. Ex cujus parte primâ nonnulla in gratiam Translustrationis profert Abr. Ecchellenis *Nos ad Catal. Hebedysu.* p. 51. Quanti pretii, velan omnino sit genuinum hoc opus, quod plasiqum suspicari fas est, dicant nobis quiharum Literarum peritiora sunt. Vide quæ de hoc ipso opere, in S. Basilio notavimus.

AMPHILOCHIUS ex Monacho Iconii Episcopus, claruit anno CCCLXX. Amphilo-
370
chii operibus à Combustio editis, ejusdem
Vide Part. I.
p. 142.
potè futuris, accessit meretur *Tractatus de non deservendo*, quem Gr. Lat. evulgavit P. Possinus *Thefour.* 4. 4. 4. p. 155. qui, opusculum hoc Amphilo-
chii nostri esse contendit, idque manifestè constare dicit. Verùm, ægè à me impetrare possum ut illud credam. Multa continet fabulosa, puerilia, ridicula, sæculo Amphilo-
chio, summi-que viri ingenio ac gravitate indigna. Voces addidit sequoribus demum Ecclesiæ secularis & usurpatis. Quis enim Amphilo-
chii ævo, *ἀποκαταστάσεως*, pro officio *Canonico* recitando utitur est? Quis *ἱερεὺς* *ναυαρχὸν*, pro *Sacerdotibus* *secularibus*, prout à *Μοναχῷ* distinguunt? Apagè nugæ, gerris Siculis mag-
gatores! Verùm ut opusculi sui auctoritatem tueatur Possinus, provocat ad Amphilo-
chii *Homiliam de Penitentia*, quod non sit *deservendum*, quæ inter opera ejus habetur, p. 91. In qua, bine in hoc opusculo recitate narrationes, idque totidem verbis reperiuntur; dignum plane patellâ opusculum. Ut enim omnia quæ sub Amphilo-
chii nomine extant, incertè admodum fidei sunt; sic hæc *Homilia*, primâ itatim fronte, imposturam suam manifestè protulit. Scriptam esse post exortas de cultu Imaginū controversias, Sole clarus est: Ubi venerabilium Imaginū oppugnatores, inter insigniores Hæreticos reputant: Meminit non temel Imaginis Christi in Templis collocatæ: Introducitur Christus B. Petro Principi suo & Coryphæo mandata tradens; Denique Historias suas, seu veritas Fabulas ex libro de *Πίστι* *Sanctorum* se deprompsisse, disertè tradit. Hæcine ævi Amphilo-
chian? Videant æqui & prudentes rerum xli-
matōres, quæ fronte ejusmodi quisquiliæ sub sanctissimorum & antiquissimorum Patrum nominibus nobis obtrudunt. Certè utrumque opusculum ex unâ eadēque officinâ prodisse videtur. Nisi dicere malimus, posterioris au-
ctorem ex *Homiliâ* illâ, paupis aliunde ascitum; opusculum suum confarcinasse. Habentur apud Cl. Galeum ista Amphilo-
chii adscripta. *Diogenes de Sylvestro PP. De Miraculis S. Basilii. Jacobi de SS. libris legendis.* Extat apud Varum Nob. Georgium VVheelerum Amphilo-
chius in *Mariam Magdal.*

EPHREM Syrus, Diaconus Edessenus, 370
claruit anno CCCLXX. obiit anno circiter
Vide Part. I.
CCCLXXVIII. Cùm omnis aqua, quod propius
ad fontem accedamus, purius multo suaviusque
est, utat,

SÆC. IV.
Ab A. CCC

existat, optaveram in priori hujus operis parte, ut Ephremi opera Syriacè, Græcè saltém, ederentur. Probavit hoc votum ratione Syriacorum, non autem Græcorum, Ern. Tentzelius, *Exercit. Sel. p. num. 13. p. 290.* Sed cum via sperandum sit, tot *monasteria* Scriptoris Opera Syriacè sermone lucem publicam esse emittenda, votum iterùm repeto, bonè cum Tentzelii veniunt, ut Græcis saltém frui possint, quæ magnè sanè cupid. MSS. habentur. Ut vero sciat Tentzelius non mei solum esse hoc votum, cui Virum eruditissimum Jo. Cotelierum mecum hic in parte faciemus *Nova Monument. T. II. p. 535.* *Unam*, inquit, *extaret Ephremi Diaconi & defuncti Græcæ in Græca antiqua versiones, proxi- natus numero latens in Bibliotheca, cum paucissimis edita aut citata reperantur. Habere autem sunt Viri doctissimi plurimum antiquitatem Ecclesiasticam, partem in verbis, partem in rebus illustrarent* Milis, quæ in Bibliothecarum publicarum Archivis delitescunt, quæ ex Catalogis MSS. jam evulgari ceptis peti possunt, habentur apud Galeum nostrum quæ plurimi Ephremi sermones, Homiliæ, & Tractatus Græcè MSS. in duobus vetustis codicibus. Prior continet LXVI. varia Opuscula, sive Homiliæ. Codex hic valde antiquus est, & membranaceus; alter Codex est chartaceus CXX. Librorum, quo XVI. Homiliæ continentur. Sunt & apud eum lem Virum clarissimum Ephremi *Paraphrasæ & expositiæ nat. ad. f. p. 600.* *Oratio in Crucem, Oratio in Libris Sepulchri, &c.* Varia denique ex eodem collectanea. Georgius etiam Wheelers Baronettus, vir pietate, doctrinâ, quærit claritudine, & Sacerdotii dignitate, venerandus, inter plurimos Græcos Scriptores manu exaratos, habet Ephremum *De Consummatione Seculi*, & quædam alia. Negari non potest ex his opusculis, variâ Vossio Latine esse edita, alia à Photio enumerata. Interim & illud quoque certum est, plura adhuc ab iisdem non visa, in his suprà adductis codicibus latere. De *Canone Syriacâ* quæ Harmonio Bardeanis Syri filio oppoſuit Ephremus nos- ter, diximus suprà in Harmonio.

functus est. Cui quidem hæc in parte nullo modo adſentiri possum nulla apud Ammonium Petri Martyris, nulla persecutionis Diocletiani mentio, nulla Saracenorum hoc tempore apud Veteres occurrat scriptio. Quin & in ipso opere sunt quæ reclamant. Pap. 99. Mentio fit Moſis cujusdam, qui à tenera jam ætate Monachicè institutum amplexus, annos tres suprà septuaginta & 75. *p. 100. in Monte Ranthu traduxerat.* Quod cum initio hujus sæculi itare non potest, cum ipſius vitæ Monachicæ institutio longe minorem ætatem præ se fert. Constat igitur Ammonium de quægimus, alium non esse quàm cujus meminit Socrates †, ubi celeberris in Aegypti solitudine Monachos recensent, quem *Abbas* *Daquimus* vocat, & unâ cum Athanasio Roman venisse refert, posteaquæ dextram sibi auream amputasse, nè ad Episcopatum traheretur. Petro Antiochie Episcopo, qui Athanasio successit, *p. 101. p. 102.* erat. Quo tempore, instantibus omnia Aegypti loca Arias, & Monachos præcipue perſecutionibus, i. e. Episcopo in vincula coactis, & elapſo tandem Roman fugiente, hæc occasione natus Ammonius, in Palaſtina accessit. Quin & hoc ipſo tempore, Saraceni, Phœniciæ ac Palaſtinae urbes, omniâque versus orientem loca vastâſſe, refertur Socrates † & Sozomenus *. Quod quidem eo ipſo tempore contigisse aſſertis tradit Rufinus †, (ex quo sua hauserunt Socrates & Sozomenus) quo Lucius, qui Petri sedem invaserat, gravissimum adversus filium, omnique Catholicos & Monachos in Aegypto, persecutionem movit. Historicum Ammonii nostri Commentarium, apud quem quendam anachoretum propè Naucratem repertum, Joannes quidam Presbyter ex lingua Aegyptiaca in Græcam tranſtulit. Hunc notis illustratum, Gr. Lat. edidit Fr. Combefſius inter *Acta Martyrum antiqua*, Paris. 1660. 8vo p. 58.

SÆC. IV.
Ab A. CCC

† Lib. IV.
c. 2. p. 18.

† Lib. IV.
c. 2. p. 18.
* Lib. VI.
c. 12. p. 609.
† Lib. I. c. 1.
Lib. II. c. 1.
p. 146.

372

AMMONIUS, natione Aegyptius, Monachus Alexandrinus, elaruit, siquid in his videtur, circa annum CCC. XXII. Monasticam disciplinam in Canopo, haud procul ab Alexandria, diu excoluit, donec sæviente ubique persecutorum malitiâ, Petrosque Episcopos latebras subinde quærant, ac fuga salutem redimcente, relicta Aegypto, in Palaſtinam se contulit, ubi illustratis locis sanctis, Monachum Sinam petiit, ibique miseram Monachorum stragem, à Saracenis factam, suis oculis aspexit, & quæ eodem tempore in Monachos Ranthum, juxta mare rubrum positos, fecerunt Blemmyes, ex aliorum relationes accepit. Tandem patriam repertus, Lares propè Memphim fixit, & quæ de Monachis Sinaitis à Saracenis petemptis viderat, quæque de Ranthum audierat, sermone Aegyptiaco in Commentarios retulit. Hunc Ammonium sub Diocletiani persecutione vixisse, Petri Episcopi Alexandrini Martyris familiarem, contendit Combefſius, non alium nempè quàm Presbyterum illum, qui, teste Eusebio *, unâ cum aliis, eodem sæcè tempore Martyrio per-

MACARIUS, cognomine Magnus, 372. Aegyptius, sive Scetenſis, elaruit circa annum Vide Part. I. CCLXXIII. Præter Scripta, quæ ex vulgò trib. p. 341. bni solent, habentur Græcè MSS. in Bibliothecâ Vindobouensi sub ejus nomine opuscula varia, nempe *Cap. à Africa* CLXX. Metaphraſi illustrata à Simeone Logotheta Cod. Theol. CIV. *Paraphraſi Aſetica*, Cod. CXL. num. 3. *Capita Aſetica* C. Cod. CLXXIX. num. 8. *De custodia Cordis*, *Capita* XXX. Cod. CXCL. num. 15. *Capita CLXX De Perſeptione Spirituali*, Cod. CXCL. num. 16. Verùm hæc omnia nihil ferè aliud continent quàm VII. *lib. Opuscula Aſetica*, quæ in *Theſauro* suo edidit P. Poſſinus, Paris. 1683. quæque tertio cuidam Macario tribuenda esse contendit, certè vel nostro, vel Macario Alexandrino vendicanda, uti moſtredemus.

MACARIUS Alexandrinus, *Pellicem* di. 373. Gas, quod non modò in solitudine inter Mo- Vid. Part. I. nachos versaretur, sed & *in urbe*, i. e. Alexandria nata, magnam vitæ partem in publicâ hominum luce tranſegit. Fuisse Scholæ Catecheticæ Alexandrinæ Præfectum, testatur Philippus Siderus. Quod verè cum Petro Martyri in hoc munere successisse scribit, vereor ut illud

* Lib. VII.
c. 17. p. 101.

586 C. IV.
ab A. CCC.

illud eam temporis ratione stare possit. Demus enim, Petrum, Scholam, unâ cum Episcopatu, ad vitæ usque finem tenuisse, (quod tamen non constat, neque satis probabile videtur, eam certum sit Petrum maximam Episcopatus sui partem sub persecutione, & in carcere egisse), ut ut sit, obit is Martyrio coronatus anno CCCII. Quotemore Macarium nostrum verè fuisse junorem, ac penè puerum necesse est. Quem Hystoria Ecclesiastica conditores magni Antonii discipulum facunt, & Constantii temporibus claruisse volunt, immò quocum, exeunte hoc sæculo, per triennium in solitudine vixit Palladius *. Aut igitur Juvenis admodum manus hoc Scholasticum initiat, aut post Petri Martyrium Schola vacaverit, aut, quod potius suspicari licet, alius quis Schola Magister intervenierit à Philippo præteritis. Nullos enim alios à Petri morte, præter Macarium & Didymum, per integrum penè hoc sæculum hujus Scholæ præceptores exhibet. Exat & alter Macarius *Aegyptius*, *Senior* dictus, de quo nos alibi. Quin & tertium, Antonii etiam discipulum & comitem, Amathæ Socium, nobis exculpsit Petrus Possinus †, cui etiam L. *Hemilius à Pico* primam editas & VI. Opuscula à se in lucem emissas, adjudicanda censet. Et in hac quidem sententia me olim fuisse fateor. Verum re melius perpensa, ægrè à me impetrare possum, ut credam, præter *Aegyptium* & *Alexandrinum*, tertium etiam fingendum esse Macarium, Antonii discipulum, Amathæ collegam, Opetum *Macarianorum* auctorem. Certè non alios Macarios Antonii discipulos nobis exhibent Socrates, Sozomenus, Theodoretus, Nicephorus, & qui hoc ipso tempore, his ipsis locis vixit, deque iis prolixè agit, ipse Palladius. Ut Macarium suum probet Possinus, Athanasium in *vita Antiochi*, & Hieronymum in *vita Pauli*, testes citat. Athanasius verò de *Macario* ne verbum quidem habet. Hieronymus Macarii & Amathæ, Antonii discipulorum meminit, & Amathæ quidem Magistrum suum sepe lisse docet; de Macario nihil habet. Quæro igitur à Possino, cur ex nostris unus, Antonii discipulus, Amathæ Collega, opusculorum pater censeri non possit? Non *Aegyptius*, inquit, cum sexaginta annos in Scythiâ solitudine transgessisse dicitur. Quid verò? An Styliæ ad insar totis sexaginta annis in cella sua immobilis persistit? Quid solitariis illis familiaribus quam *Armenie* suæ fides subinde mutare? Ut adeo loca quædam Antonio vicina, inhabitare facile posuit Macarius, & eique datâ occasione, præsertim vergente ad finem vitæ, præsto esse, & defuncti corpus unâ cum Amathâ sepelire. Nec enim plius de hæc testatur Cronius Presbyter apud Palladium, c. 13. Neque dicit Sozomenus Macarium in solâ *Seris*, sed & *in variis locis* LX. suos annos exegisse. Multo minus id Alexandrino nostro negari potest, quem diversas habuisse cellas discretè testatur Palladius, unam quidem in *Seris*, quæ et interior in solitudine, nam in Libyâ in Cellis, & unam in Monte Nitricæ, ut Antonio adesse, & eique ministrare facile poterat. Nec validiora sunt argumenta, quibus prædicta opuscula horum neutri ascribenda esse probare nititur Possinus. Non

* Hist. Lat. fac. 10. p. 954.

† Proleg. in Thel. Alect.

Aegyptio, quia refert Gennadius * ipsum unam tantum ad Juniores Protectionis suæ scripsisse Epistolam. Quid si verò Gennadius de solis Macarii Epistolis loquitur? Quid si alia scripserit Macarius, quæ Gennadii diligentiam fugerint, cum non pauca scripta sin., quæ frustra apud Gennadium queri possunt? Non denique Alexandrino nostro, quæ (scilicet inter multa quæ de eo habent Sozomenus, Socrates, & Nicephorus, nihil prorsus referant, aut scripsisse quidquam eum, quod in lucem ac famam exierit possit intelligi: habelle prorsus, & planè suum argumentum. Quis enim nescit non id sibi voluisse Socratem & Sozomenum, de scriptoribus Ecclesiasticis ex profecto agere? Viros quidem eruditione claros enumerare solent, scripa raro aut nunquam recentere. Adeo ut nihil obstat, ne quicquam reascripsit. Possino, quò minus prædicta opuscula Macarianorum nostrorum alterutri, & totius Alexandrini nostri, non inuicem tribuenda sint. Exat Græce MS. sub Macarii nostri Alexandrini nomine Fragmentum ex *Questionibus ad magnum Eusebium Episcopum Alexandrinum* Biblioth. Vindob. Cod. Thel. LXXIV. quod Anonymi cupidum *Les Communes Affectus de charité vers Chrétiens* ex variis SS. Patrum operibus collectis continetur. Quis vero fuerit hic *Magus Eusebius*, hoc circiter tempore Episcopus Alexandrinus, ad quem hæc Questiones scriptæ sunt, fateor me nec divinando allicui posse. Obiit Macarius anno CCCIV.

AMBROSIVS, genere Romanus, ortu 374. Gallus, Mediolanensis Episcopus, claruit anno ^{Vide Pan. I.} CCCLXXIV. Primus, ni fallar, genuinus Ambrosii fœtus, qui artis typographicæ beneficio lucem videret, erant *Epistola* anno 148. editæ, & primam operû editionem adornavit *Assensum* *Venera* Angulianus, sed absque Locis, Anni, vel Typographi mentione. Illam secuta est *Mediolanensis* anno 1494. & ceteras, si non omnes, certè præstantiores, suo loco recensimus. Farendum est neminem in toto sanctorum Patrum choro inveniri, qui in operum sanctum editionibus infeliciores forem expertus est, quàm D. Ambrosius. Ipsa editio Romana anno 1585. tantopere licet jactata, confusa est, truncata, vitiosa & erroribus misere inquinata. De quo Viri eruditi dudum conquesti sunt. Operæ pretium igitur se facturos existimârunt *Monachi Benediktini* congregationis S. Mauri, si novam operum Ambrosianorum editionem summâ curâ adornandam in se susciperent. Quod & placere præstitit Tomis II. 1. *Paris*. 1686. 2. *Ibid.* 1690. f. Egregiam hanc editionem commendat chartæ puritas, & typorum pulchritudo, librorum ordo rite dispositus; materię & temporis ratio accuratè habita; libri genuini à spuris critico acumine discreti; complures Codices MSS. inter se, & cum aliis editionibus fidelitè collati, neque sine horum autoritate quicquam in textum admissum; præclara editorum fides, integritas, & diligentia; tractatum in capita divisio, capitulorum summaria collecta, præmissa cuius Tractatus Admonitio, quæ de libri veritate, occasione, argumento, tempore, aliisque judicant; præter Notas quæ ad cæcæ paginæ adhiberi solent; ut de variis, utilissimisque indicibus

SÆC. IV. dicibus nil dicam. Divisa est editio in Tomos
 2. An. CCC. Illoquorum primus *Incuratensis* ejus in S. Scriptu-
 ram; posterior reliqua ejus Opera comple-
 ctitur.

TOM. I. hæc continentur.

IN *Hexameren libri VI.* scripti anno
 CCCLXXXIX.

De Paradiso libri I. paulo post susceptum Epi-
 scopatum scriptus.

De Abel & Cain libri II.

De Noë & Arâ, liber imperfectus.

De Abraham Patriarchâ libri II.

De Isaac & Animâ libri I.

De Bo u Meris libri I. anno CCCLXXXVII.

De Fagâ saculi libri I. paulo post scriptus.

De Iacob & beatâ virgini libri II.

De Ioseph Patriarchâ libri I.

De Benedictionibus Patriarcharum libri I. anno
 CCCLXXXVII.

De Eliâ & Isaiam libri I.

De Nabuthæ & Panseribus (quem titulum ha-
 bent codices MSS.) *libri I.* circa annum
 CCCXCV.

De Tobia, seu *adversus Fancutores,* *libri I.* an-
 no CCCLXXXVI.

De Incorpatione Job & Davidis libri IV.

Apologia propheta David, anno CCCLXXXV.

De altera Davidis Apologia nam genuina sit,
 dubitant clarissimi Editores.

Errationes in Psalmos XII. nempe, *I. XXXI,
 XXXVI, XXXVII, XXXVIII, XXXIX, XL,
 XLIII, XLV, XLVI, XLVII, XLVIII.*

Expositio in Psalmum CXVIII. juxta Hebræos
 CXIX.

*Commentariarum in Evangelium secundum Lu-
 cam libri X.* anno CCCLXXXVI.

Subjicitur huic Tomo Gulielmi Abbatis S.
 Theodorici qui floruit anno MXLIII *Commenta-
 rius in Cantica Canticorum* ex Ambrosii ope-
 ribus collectus.

TOM. II.

DE *Officiis,* vel (ut habent Codices MSS.)
de Officiis Ministrorum libri II. forsan cir-
 ca annum CCCXCI scripti.

De Virginitate ad Marcellinam sororem, *libri
 III.* anno CCCLXXXVII.

De Viduis libri I. ab Ambrosio in *Lucam* citatus.

De Virginitate libellus, pro ultimâ partē, *libri
 III.* de Virginitate habentis habitus.

De Virginitate institutiones ad Eusebium libri I. seu
 (ut habent Codices MSS.) *Sermo de Virginitate*
perperâ S. Mariae.

Exhortatio Virginitatis, Sermo Florentiæ habi-
 tus circa annum CCCXCIII.

De Mysteriis, sive de iis qui Mysteriis initi-
 antur *libri I.* anno CCCLXXXVII. quem contra
 Bollingcrum, Cocum, &c. Ambrosio adserunt
 Editores.

De Sacramentis libri VI. Prolixè de hoc opere
 agunt clarissimi Editores. Argumenta in utrâ-
 que partem accuratè expendunt. Nec tamen an
 Ambrosii sint certò decernant, relicto cuius suo
 iudicio.

De Penitentia libri II. adversus Novatianos
 circa an. CCCLXXXIV.

PARS II.

De Fide, vel, ut Codices nonnulli, *De Fi-* SÆC. IV.
de & Trinitate, ad Gratianum & Aug. libri V. in- ab An. CCC
 choati anno CCCLXXXVII. absoluti anno
 CCCLXXXIX.

De Spiritu Sancto libri III. ex Didymi utplu-
 rimùm, Basilii, aliorumque Græcorum scriptis,
 Rylo humilè & impolito decepti, anno circiter
 CCCLXXXI.

Sermones de Incarnationis Dominica Sacramento
 circa ann. CCCLXXXII. quo præcipuè *Arianæ*
 & *Apollinarij* perstringit. Ad calcem addit
 Ambrosii Fragmentum de *Incarnatione*; quod
 profert Theodorus *Diodotus* II.

Epistola XCII. in duas classes divisâ. Pri-
 ma eas continet, quarum annus certò, vel ma-
 gnâ probabilitate deprehendi queat, quæ pro-
 inde suas temporis notas affixas habent. Poste-
 rior, quæ incipit ab *Epistola LXXVIII.* eas qua
 incerti planè temporis sunt, adeoque juxta ar-
 gumentum ordinem disponuntur; primum locum
 tenentibus, quibus loca aliqua sacre Scripturæ
 explicantur. In hanc *Epistolarum* censum *Alia*
Cecilius Aquileiensis, Libellus contra Relationem
Symmachi, Sermones de Basilicâ & de Reliquis
Gervasio & Protasio, Epistola Gratiani & Syriaci
Papæ referuntur.

De Excessu Fratris Sargyri libri I. I. quorum a-
 liber de *Resurrectione* vulgò dicitur.

Consolatio de Obitu Valentini an. CCCXCII.
 habita.

Oraatio de Obitu Theodosij Imp. habita, præsentè
 Honorio, anno CCCXCV.

Hymni XII. quos Ambrosio adjudicari posse
 censent clarissimi editores, Veterum autoritatè
 hæc in partē nixi. Ab hoc censu selegant
 Hymnum *TE DEUM LAUDAMUS,* qui
 Ambrosii esse nullo idoneo testimonio pro-
 bari potest, & fabulam pro origine habere vi-
 detur.

IN APPENDICE.

Vita Ambrosii, eaque triplex. 1. à Paulino
 Diacono scripta. 2. Anonymi ejusdam,
 forsan Metaphrastis Græcè & Latine nunc pri-
 mum edita. 3. à Benediciniis nostris, ex ipsius
 Ambrosii operibus uspirum collecta, & juxta
 ordinem chronologicum magnâ curâ digesta.
Hæc omnia sequuntur *Pseudepigrapha,* quæ Ambro-
 siano nomini supponi solent, hoc ordine:

Traictatus de XLII. Mansionibus filiorum
Israel.

Commentarius in Epistolam Paulinam, quem non
 tam proprium Scriptoris alicujus opus, quàm ex
 variis Veterum Commentariis confarctatum
 esse suspicantur Editores.

Traictatus in Symbolam Apostolorum, seu, ut
 habent Codices MSS. *De Trinitate & Resur-*
rectione.

Traictatus de Filii Dei Divinitate & Consu-
famialitate, seu de *Fide Orthodoxâ contra Ari-*
anos, quem Gregorii Bæstici opus esse nonnulli
 opinantur.

Libellus de Dignitate Sacerdotali, Gerberti
 Philosophi, qui postea Papa Sylvester dictus est,
 opus.

Traictatus ad Virginem devotam, Monachi ejus-
 dam factus,

E Sero

680. IV. *Sermones aliquos supposititios, tales nempe, qui non alibi, quam inter Ambrosii opera habentur, exclusi reliquis. Subiunctis etiam III. vel IV. Epistolæ spuris, in quibus locum habet Epistola antehac XXXV. de Inventione corporum Gervasii & Protasii, quæ præter styli diversitatem, rem aliter refert, quam genuinus Ambrosii hæc de re Sermo.*

Præcations II. ad Missam preparatoria.

Expositio in Apocalypsin. Quæ Berengaudi est, De Penitentia liber, Victorii Tununensis tributus.

Libellus de Spiritu Sancto.

Tractatus de concordia Matthæi & Luca in Genealogia Christi. Cujus autor, alio inodo quam Ambrosius, de hac re agit.

Sermo de Dignitate conditionis humane, ut & Exercitius, quem Codex Vaticanus Ambrosio adscribit.

Denique animadvertendum est, Benedictiones nostros, plurima opuscula, quæ Ambrosio vulgò adscribi solent, novâ hæc suâ ac eleganti editione penitus exclusisse. Quales sunt libri de *oratione Genuum: Tractatus de Originibus & Mariibus Trachinorum: Alia S. Sebastiani Martyris: Liber de visionum atque virtutum consilio: Expositio fidei Symboli Niceani: Exhortatio ad Penitentiam: Sermo de Purificatione Mariæ: Confessio Fidei*, unâ cum aliis opusculis, quæ in Supplemento Patrum sub Ambrosii nomine edidit Jac. Hommius; & forsitan alia nonnulla quæ non tanti sunt, ut in his recensendis immoretur.

scopus, claruit anno CCCLXXXIII. Damasci s.æc. IV. nuper in Synodo Sideni Messianorum, sive Eucharistarum Hæresi, quæsitit Letoius quid de illis factum fuerat. Ad quem proinde missum est Synodicum de illis Decretum atque Sententia. Unde ipse mox varias adversus illos Epistolas scripsit, teste Theodorico Hæret. Fab. lib. IV. cap. II. p. 241. Ubi ipsum *in word* quæp. Assuæ vocat. Constat etiam Photium Cod. LII. col. 40.

ARSENIUS Patricius Romanus, dignitate illustis, Græcis Latinisque literis eruditus, claruit anno CCCLXXXIII. A Theodosio magno in Anlam accitus est, ut filiorum suorum, Arcadii & Honorii, in lleria institutendis curam gereret, quorum *Pater* dictus est. Anno ætatis 40. Anlam reliquit, & vitæ Monasticæ gratiâ in Thebaidis deserta Scetim se contulit. Exiit ibi annis 40. Troen, superioris Babylonis versus Memphim locum, petiit. Post annos 10. & tres alios in Canopo Alexandriæ exactos, Troen rediit, ubi & mortuus est, annos XCV. natus. Extat ejus *Dulcina & Adhortatio ad Monachos*; breve quidem opusculum, sed Spiritu verè monastico & spirituali plenum. Confessio eadem Græc. Lat. *Anal. Noviss.* Paris. 1679. p. 301. Inter apoplathegmata Sanctorum senum, quæ publici juris fecit Cœlericus Aferment. Tom. I. locum habent Arsenii nostri apoplathegmata *X' L' I' P'* à variis Affectibus, cum eo familiariter verlati sunt, collecta, p. 333.

POTEMON, Apollinari Hæresiarche discipulus, & in hæc Sectâ Successor, claruit, si conjicere fas sit, circa annum CCCLXXXV. Scripsit Sermonem *Antirrhethicum adversus falsos Patres* ex quo fragmentum productis S. Maximus in *Tomo dogmatico* Opusc. *Thæol. & Polem.* Tom. II. p. 90. Ibidem etiam sextam ejus Epistolam ad Timotheum adiutorem & impietatis locum citat, & fragmenta affert. Eadem fragmenta totidem fere verbis profertur in Concilio Lateranensi sub Martino Papâ, A. V. Conc. Tom. VI. col. 316.

THEOPHILUS, Episcopus Alexandrinus, claruit anno CCCLXXXV. Extat Græc. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* LVIII. num. 16. fol. 153. sub Theophili Archiepiscopi Alexandrini nomine, *Oratio de eam à eisdem rebus & eorum tempore junctis*, quæ incipit hoc modo: *Quia Apostolus, qui pateris et Agimus, et quod dicitur, et si tibi legem in mente, ipse, &c.* Verum ut libere quod sentio, dicam, hæc orationem vel Theophilo nostro suppositam esse suspicor. Extat ejus *Alph. & c. pateris dicitur*, & sic et *nostre, et quod dicitur in mente*. Pr. *Timotheum* et *in mente* et *nostre*, &c. teste L. Allatio *Dign. de Scrip. Simon* p. 111. Grande Theophili fragmentum de *Pateris*, Gr. MS. habuit olim Reverendiss. Uferius, & forte inter ejus Schedas, quæ in Collegio Dublinensi asservantur, reperitur. Extant MS. apud Cl. Galeum, Theophili *Edictum Hypomnesticum* cum Scholiis. Eisdem *et tunc* & *Epistola* cum Scholiis. Eadem, opinor,

379. *Vid. Part. I. p. 112.* TIMOTHEUS, Episcopus Alexandrinus, in eâ sede successit, anno circiter CCCLXXXIX. Scripta ejus alibi recensuimus: Extat Græc. MS. Sermo, sive Narratio de Miraculo S. Martyris Menæ. Pr. *Epistola* et *nostre* et *nostre*. Vide L. Allatum *Diast. de Sente.* p. 86. Læpne habetur apud Surium. Novemb. x. Scripsit item Tractatum de Hæresi Manicheorum, in quo inter alia de Manicheorum Scriptis XIII. agit, in quibus duodecimum locum habuit Epistola ad Laodicenses. Extat hoc Opusculum Græc. MS. penes Galeum nostrum. Quæri non immerito potest annon plures Timothei Canones apud Orientales hodiè asservuntur. Certè F. Nalrous *Eusl. Part. II.* p. 152. quædam Syriacè adducit *ex reversione*, ad *Quest. XIV.* quæ in Græcis hodiè non occurrunt, & p. 153. citat *reversione*, ad *Quest. XVIII.* addit ut vel diversæ sint à responsis canonicis quæ habemus hodiè, vel numero & copiâ antiquiores, vel quod magis suspicari libet, eadem responsa à Syro quodam paraphrasticè expolita, & forsitan aucta.

380. *Vid. Part. I. p. 112.* GELASIUS, Cæsareæ Palæstinæ Episcopus creatus est, anno CCCLXXX. Scripsit *expositum* & *subiunctum*, ex quibus fragmenta quædam profertur in Collectione Græc. MS. *Timotheum* sub nomine Jo. Damasceni in Cod. Claromontano cap. 4. p. 15, teste Labbeo *Confess.* Oper. Damasc. p. 49. Item *Præd. an eorum* secundum Ecclesiam, ex cujus libro a fragmentum adducitur ibid. c. 15.

LETOIUS Melitenses, in Armeniâ Epi-

SÆC. IV.
ab An. CCC.
= In voc.
Amir.
† Denat. De-
or. lib. III.
c. 23. p. 433.

*Cæterum hæc ipsam Arianism Phœnice Venerem esse dicunt. Nec aliter Suidas **, Ἀρῆντις παρ' Ἐλ-
λων Ἀφῆντις Ἀρῆντις, Arianæ apud Græcos A-
phæditi dicitur. Cicero † quatuor Veneres dis-
tinguens, quarta, inquit, Syria, Tirō; concepta;
quæ Arianæ vocatur. A Phœnicibus verò suum
Dez Cælestis cultum Carthaginienses mutuaf-
se, suprà ex Herodiano notavimus. Fidenter Sel-
denus * noster, vir summus. *Cæterum quin fuerit
Arianæ ipsissima Panorum Cælestis Dea, vix aut ne
quæ quidem est ut dubites.* Sed hæc obiter, & fortè
plūs satis occasione statui, quam Cælesti dedi-
cavit Aurelius Pontifex, cujus meminit supra-
citata inscriptio apud Baronium & Gruterum;
undè etiam liquet Aurelium Onesium fuisse
cognominatum, jam, impetratâ lectionis veniâ, ad
Aurelium redeamus. Anno CCCCLXII. in Col-
latione Carthaginiensi, unâ cum sex aliis Epi-
scopis electus est ut pro Catholicis contra
Donatistas disputaret. Quod & strenuè præsti-
tit. Variis Conciliis Africanis, hoc & sequen-
ti sæculo habitis, interfuit, simul ac præfuit.
ejusque plures *Oratiuncule* ad Patres Africanos
in *Codice Ecclesiæ Africanae*, aliisque Concilio-
rum Africanorum collectionibus reperiuntur.
Anno CCCCLXIX scripsit Epistolam Encycli-
cam de damnatione Pelagii & Cælestii, ad om-
nes Episcopos per Byzacenam & Arzugitanam
Provinciam constitutos, quam unâ cum Hono-
rii Imp. ad Aurelium, hæc de re, Liberis, ex Col-
lectione *Crasomani* depromptam, Annalibus
suis inseruit Baronius ad Ann. CCCCLXIX p.
415. Exindè Conc. Tom. II. col. 1609. Extat
etiam inter Pseudo-Isidoros merces, Aurelii no-
stri Epistolâ ad Damasum Papam, sed quam
commenticiam esse contendit ipsemet Baronius
ann. CCCLXXIV. p. 365. certè plūquam integro
quindecennio scriptam, antequam ipse Aurelius
Episcopus factus sit.

390.

SECUNDINUS, natione, ni fallor,
Afer, sectâ Manichæus, claruit circa annum
CCCXC. certè post Augustini ad Ecclesiam red-
ditum, & absolutus de libero arbitrio libros
III. Magna illi cum Augustino intercesserat fa-
miliaritas, dùm uterque in hæresi Manichaicâ
versaretur. Sed Augustino ad fidem catholicam
redeunte, ipsum acri satis Epistolâ adortur Se-
cundinus; quâ, laudatâ ejus eloquentiâ deser-
tum Manichæismum ei exprobat; objicit carna-
lem timorem aliusque incommoditatis, quam à
Manichæis metuebat, cupiditatem honoris,
quem apud Catholicos consequeretur, Punice
gentis perfidiam, doctrinæ Manichaicæ igno-
rantiam, quodque ab eâ diaboli calliditate de-
ductus recesserat. In animum revocat quem sibi
patronum olim habebat, cùm ante iustum tribu-
nali Judicis sissetur, cùm Persâ, quem incusave-
rat (Manetem intelligit) non adierit; *quo ex-
cepto, inquit, quæ te sistent consolabuntur? quæ Pu-
nicum satisfacis?* Suadet igitur & exhortatur, ut
in viam veritatis, quam metu deseruerat, è
vestigio rediret. Et in his omnia eloquentiæ
suz vela expandit. In libello responsorio Augu-
stinus objectis sibi calumniis diluit, dogma-
ta Manichaica, quæ tedè insinuerat Secun-
dinus, diruit, omniumque quas affert rationum
momenta diligentè expendit. Extat hæc Epi-

stola cum Augustini responsione Tom. VI. SÆC. IV.
col. 525. ab An. CCC.

SISINNIIUS, primùm Agellii Novatia-
norum apud Constantinopolim, Episcopi, Le-
ctor, dein Presbyter, tandè anno CCCXC.V.
mortuo Marciano, partis suæ Episcopus factus
est, ab Agellio ante obitum suum Episcopus &
designatus, & ordinatus. Juvenis adhuc, à Maxi-
mo Philosopho, unâ cum Juliano Imperatore in
Philosophia institutus fuerat, vir imprimis diler-
tus, & magno rerum usu præditus, sacrarum Li-
terarum callentissimus, Græcorum quoque phi-
losophiam egregiè tenuit; Dialecticæ præcipuè
adeo peritus, ut Eunomius Hæresiarcha, qui
dialecticis argutis præsertim excelluit, præ-
stantiam ejus in arte differendi formidans, cùm
eo congrederi sepe numero refugerit. In vitâ ca-
stus & integer, etsi in victu & vestitu paulò de-
licatior, moribus jucundus, in congressibus sua-
vis, lepido ingenio, quique & jocari cum vena-
state, & jocos patientèr excipere optimè novit.
Cujus generis multa faciet & feliciè dicta refe-
rent Soctates & Sozomenus. Scripsit Sisyn-
nium plures libros diuersè tradit Socrates, in
iisque condendis nimium verborum elegantiam
studuisse, acque poeticas interdum dictiones in-
seruisse ait; Ut majorem in dicendo gloriam,
quam feribendo, adeptus est. Composuit librum
de *Pœnentiâ*, adversus Joannem Chryso-
stomum, occasione celebris illius dicti, quod, cùm
Pœnitentia, à Synodo, semel duntaxat, is qui
post Baptismum peccasset, concella fuisset, pro-
nunciare non dubitavit, *hæc multes pœnitentiam
egressi, accede.* Ob quam sententiam dissensionem
in eo libro Joannem gravitèr exagitavit. Scripsit
item, quo tempore suæ partis Episcopi ad con-
secrationem suam peragendam Constantinopolim
in Synodum coacti essent, Epistolam synodicam
ad Berinianum, Amphilochem, ceterosque Pam-
phyliz Episcopos, contra Meletianus, cujus in-
scriptionem exhibet Photius & ex eâ quadam
laudat Cod. Lit. col. 40.

HELICONIUS, Sophista Byzantinus,
Chronographus Christianus, claruit (si modò
vixit, quo tempore opus suum terminavit)
circa annum CCCXC.V. Condidit *xxviii. Ory-
ntas*, sive *Annalium Compendium*, ab Adam
usque ad Theodosium Magnum libris X. com-
prehensum. Hæc nos docet Suidas in voc. Ἑλκωνί-
νιος. Extare hoc Compendium Historicum MS.
in Italiâ, se accepisse testis est Simlerus in *Bi-
blioth.* p. 270. Quo veto auctore id referre, non
dicit.

AUREL. AUGUSTINUS, gentis
Afer, factus Hipponensis Episcopus anno
CCCXCVI. Obiit anno CCCCLXXX. De Augu-
stino ejusque Scriptis, Operumque editionibus,
in prima hujus Historiæ Literariæ parte satis su-
perque actum est. Editiones quod attinet: plu-
res recentest clarissimi *Afflorum* quæ *Lipsiæ*
prodeunt Editores anno 1683. Mensis *Januar.*
p. 1. Ex eo tempore absoluta est novissima,
eaque omnium optima *Parisensis* editio, quam
Monachû *Benedictini* Congregationis *S. Ma-
uri*, homines ad juvenandas has Literas magno
Reipu-

396.
Vid. Paræp.
p. 168.

s.æc. IV. Reipublicæ Ecclesiasticæ bono nati, duce & Eg-
ab An. CCC. gregorio Cl. Mabillonio, hæc ita pridem ador-
nârunt, Operæ pretium igitur me iacturum existi-
mavi, si in Lectoris gratiam præstantissimam
hanc editionem eâ quâ heri potest, brevitate re-
censeam, & in antecessum pauca de eâ in gene-
re notanda præmittam.

I. Hanc editionem, omnes quæ hæcendû
prodierunt chartæ puritate, summâque typo-
rum nitore, atque elegantia, longissimè superare;
ut pulchritudine & venustate suâ legentium ocu-
los pariter, atque animos, allicir simul &
oblectat.

II. Ex vetustioribus & melioribus editioni-
bus, & optime notæ codicibus MSS. multo stu-
dio & ingenti sumptu, undique conquisitis, &
tâm inter se, tâm cum libris editis, diligenter
& fideliter collatis, expressa est hæc editio.
Hinc lacunæ suppletæ, dubia sublata, genuini
librorum tituli eruti, verus ordo restitutus,
quandôque & integra opuscula in lucem protra-
cta. Unde & cujusvis Tomi vel initio vel fini, co-
dicum tum Manuscriptorum, tum editorum,
quibus in recognoscendo eo Tomo usi sunt, ut
plurimum etiam variantium lectionum Sylabus
subjicitur.

III. Libri genuini à spuris & supposititiis, ju-
dicio critico, magnique curâ & diligentia di-
scernuntur, rejectis in Tomi cujusvis appendi-
cem *supposititiis*, quæ ad Tomi istius materiam
pertinere videbantur. In quibus sedem suam ha-
bent aliquot opuscula quæ ab aliis pro genuinis
hæcendû habita sunt. Argumenta verò quibus
genuina Augustini opera, ab ei afficiis, recogno-
scere solent, partim à librorum MSS. autorita-
te, partim multis solidis, ac firmis rationibus, ex
ejus stylo admodum singulari, atque ad agnos-
cendum facili, è doctrinâ, dicendi formulis, ul-
tatis considerationibus, exordiis, clausulis, &
recapitulationibus ipsi propriis, singularibus
factis, adjunctis personarum, temporum, loco-
rum, circumstantiis, quæ nemini nisi eidem aptè
conveniunt, ductis, petita sunt: ut in *Præfatione*
Tomi V. ipsimet nos docent.

IV. Unicuique ferè Tractatui præmissum est
argumentum, admonitio, vel censura, quâ se-
quentis opusculi ratio redditur, & vel genuinum
vel supposititium esse ostenditur, subjectis ad
imam cujusvis paginæ parrem, notis breviuscu-
lis, quibus vel variantes lectiones notantur, vel
locâ difficiliora illustrantur. Accedunt cuique
Tomo Indices utilissimi opusculorum, etrum,
locorum & Scripturæ, &c.

V. In disponendis S. Augustini operibus *Trac-*
tatus exegetici in S. Scripturam, qui in prioribus
editionibus in diversis Tomis hinc inde disper-
si fuerant, hæc in Tomum III. collecti sunt.
Quod & de operibus ejus moralibus in Tomo VI.
congestis, factum est.

VI. D. Augustini *Epistola*, quæ operum ejus
pars potior fuit, ordine chronologico juxta
temporis, quo scriptæ sunt, rationem exhiben-
tur, in IV classes distributæ. I. Classis eas conti-

PARS II.

net, quas Augustinus nondum Episcopus scrip-
sit, ab ann. Christi CCCLXXXVI ad CCCXCV.
II. Quas Augustinus jam Episcopus ante *Con-*
ventionem Carthaginensem cum Donatistis habitam,
& detectam in Africa *Pelagii hæresin*, scripsit, ab
ann. CCCXCVI. ad annum CCCXXIII. Quas
Augustinus à tempore prædictæ *Conventionis*, &
Hæresis Pelagiana, ad nbitum usque suum scrip-
sit; acnèp ab ann. CCCXXIII. ad CCCXXX.
IV. Quarum tempus minis compertum habetur,
quas tamen omnes, ab Augustino jam
Episcopo, scriptas esse certum est. Augustini
Epistolæ antea vulgaris pauca hæcendû in-
editæ in hæc editione accesserunt. Nempè Au-
gustini adhuc Presbyteri ad *Agyptium Episcopum*
Triquetanensem Epistolâ; Brevescæ II. ad *Pauli-*
anum Nolanum; Prolixæ ad *Marinum Mercator-*
em, *Augustinum familiarem* His addi debet *Episto-*
la ad Maximinum fragmentum, in *Præfati* super
Apocalypsin Commentariis reperiunt; quod in
fine Tomi tertii, Part. II. exhibetur.

VII. Integra hujus editionis moles in Tomos
X. ordine admodum commodo, divisa est. Qui
Augustini opera quantum fieri poterat *homoge-*
nea, singuli complectuntur, seq̃ue invicem op-
timè subsequuntur. Prodire cepit opus anno
1679 subsequentibus denum annis absolutum.
Ad hns itaque Tomos recensendos jam pro-
gredimur.

TOMUS PRIMUS.

E A continet Opuscula, quæ Augustinus juve-
nis, & nondum Presbyter contextu, præ-
missis *Retractorum* & *Confessionum libris*, quæ
prævia cujusdam *Intraductionis* vices supplere
possint. Succedunt igitur hoc ordine.

Retractorum libri II. scripti an. CCCXXVI
& seq̃.
Confessionum libri XIII. ann. circiter CCC.
Contra Academicos libri III. exeunte anno
CCCLXXXVI.
De beatâ Virâ liber I. exeunte anno
CCCLXXXVI.
De Ordine libri II. eodem anno.
Soliloquiorum libri II. anno CCCLXXXVII;
De immortalitate animæ liber I. eodem anno.
De Quantitate animæ liber I. anno
CCCLXXXVIII.
De Musica libri VI. anno CCCLXXXVII,
CCCLXXXIX.
De Magistro liber I. circa an. CCCLXXXIX.
De Libero Arbitrio libri III. anno
CCCLXXXVIII. abfinitur CCCLXXXIX.
De Meritis Ecclesiæ Catholicæ, & de Meritis
Manicheorum libri II. anno CCCLXXXVIII.
De verâ Religione liber I. circa annum
CCCXC.
Regula ad Servos Dei.

SUPPOSITITIA in APPENDICEM

D E Grammaticâ liber.
Principia Dialecticæ,
Categoriz decem,
Principia Historica,
Regula Clericis tradita Fragmentum,
Regulæ secunda,
De Plurâ Eremiticâ ad Sororem.

B 3 TP.

Complectitur *Epistolas* numero CCLXX. iuxta ordinem chronologicum, in IV. *Classes* digestas, ut supra observatum. *Classis I. XXX.* continet. II. *XCIII.* III. *CVIII.* IV. *XXXIX.* Præmissi sunt Indices aliquot, ad has *Epistolas* pertinentes; præcipuè ordonovus cum antea vulgato comparatus, & antea vulgatus, ad novum reduciis.

IN APPENDICE.

A *Dionysium & e contra Epistola breviores XVI.*
Ad Demetriadem Pelagii Epistola.
Ad Cyrillum, & e contra de laudibus Hieronymi.
Altercatione cum Pascensio.

TOMUS TERTIUS.

IN duas partes divisis, Augustini in *sanctæ Litteræ Lucubrations*, antea in varios Tomos distractas, in unum collectas exhibet hoc ordine.

PARTE I.

DE *Doctrinâ Christianâ libri IV.* inchoati circa annum CCCXCIV. absoluti CCCXXVI.

De Genesi ad Litteram liber imperfectus.
De Genesi ad Litteram libri XII. inchoati circa annum CCCCI. absoluti CCCXV.
Locutionum libri VII. circa annum CCCXCIX.
Questionum in Iteplasticum libri VII. eodem anno.

Annotationum in Job liber I. circa annum CCC.

Speculum CCCXXVII.

SUPPOSITITIA in APPENDICE hujus Partis.

DE *Mirabilibus S. Scriptura libri III.* Angli cujusdam, vel Hiberni, ut videtur, opus.

De Benedictionibus Patriarchæ Jacob, Opusculum, ex Hieronymo, Gregorio, aliisque, forsan ab Alcuino excerptum.

Quæstiones veteris & Novi Testamenti.
In Apocalypsin Ioannis Expositio, Tichonii vulgo tributa, reverè ex Victorini, Tichonii, Primasii, Bedæ, aliorumque Commentariis confarctata.

IN PARTE II.

DE *consensu Evangelistarum libri IV.* circa annum CCC.

De Sermonibus Domini in Monte libri II. circa annum CCCXCII.

Questionum Evangelistarum libri II. eodem circiter anno.

Questionum XVII in Mattheum liber I.
In Ioannem Tractatus CXIV. circa annum CCCXVI.

In Epistolam Ioannis ad Parthes Tractatus X. circa an. CCCXXVI.

Expositio quarundam propositionum ex Epistola

ad Romanos circa annum CCCXCIV.
Ex Epistola ad Romanos inchoata Expositio eodem circiter anno.

Expositionis Epistola ad Galatas liber I. eodem anno.

TOMUS QUARTUS.

Continet *Enarrationes in Psalmos.* Quo in opere se non admodum commendat sanctissimus Pater, utpotè quod non incipientibus clarissimis Editoribus, levissimis allusionibus, iocundis allegoriis, mysticis, siquæ frigidis observationibus, ubiis caret, & in quo concinnando versionem ex LXX. Interpretationis factam, constanter sequitur.

TOMUS QUINTUS.

Comprehendit *Sermones ad Populum CCCXIV,* in *Classis V.* distributos. I. *Sermones de Scripturis Veteris & Novi Testamenti.* II. *Sermones de Tempore.* III. *Sermones de Sanctis.* IV. *Sermones de diversis.* V. *Sermones dubios,* qui scilicet, non certi habendi videntur pro Augustiniani. Er in hac classe qui visi sunt misios referre Augustinum, typis minutioribus exhibentur. Sequuntur *Sermonum quorundam Fragmenta* qua in *coheleantibus Eneyji, Bedæ, Flori,* ac *Ioannis Diaceni* reperiuntur. Præmittitur volumini horum omnium sermonum index, secundum ordinem veterem, comparatum cum novo.

IN APPENDICE.

Sermones supposititii CCCXVII. in V. etiam *Classes* digesti. I. *Continent Sermones in loca Veteris & Novi Testamenti.* II. *Sermones de Tempore.* III. *Sermones de Sanctis.* IV. *Sermones de diversis.* V. *Sermones ad Fratres in eremo.* Sermonibus his *spuriis,* omnes *Cæsarii Arclatenfis* sermones interiti sunt.

TOMUS SEXTUS.

Opuscula *Moralia* exhibet, inque hoc ordine.

Ex diversis Questionibus LXXXIII. liber I. anno CCCLXXXVIII.

De diversis Questionibus ad Simpliciannum libri II. circa annum CCCXCVII.

De VIII. Dulcissimi Questionibus liber I. anno CCCXXII, aut CCCXXV.

De Fide & Symbolo liber I. anno CCCXCIII.

De Fide & Operibus libri I. anno CCCXCIII.

Enchiridion ad Laurensum, seu de Fide, Spe, & Charitate liber I. anno circiter CCCXXI.

De Agone Christiano liber I. circa annum CCCXCVI.

De catechizandis rudibus liber I. circa annum CCC.

De Cölinensiâ liber I. circa annum CCCXCV.

De bono Conjugali liber I. circa annum CCCCI.

De sanctâ Virginitate liber I. eodem circiter anno.

De Reno Viduitatis ad Iulianum, circa annum CCCXIV.

De Conjugiis adulterinis ad Pollentium libri II. circa

SÆC. IV.
p. 400. CCC.

circa an. CCCCXIX.

De Mandatis liber I. Circa annum CCCXC.

Contra Arianismum ad Consensum liber I. circa annum CCCXX.

De Opere Monachorum liber I. circa annum CCC.

De Dignatione Daemonum liber I. inter ann. CCCCVI, CCCCVII.

De Cura gerenda pro mortuis, ad Paulinum liber I. circa annum CCCXXI.

De Patientia liber I. ante ann. CCCCVIII.

De Symbolo ad Catechumenos.

De Symbolo Sermones alii III. qui eruditiss. Editoribus, Augustini ingenium, eruditionem, & dicendi genus præferre, non videntur.

Sermo de Disciplina Christiana.

De Cantico Novo ad Catechumenos.

Sermones de quæst. Feni.

De Cataclysmo, & de tempore Barbarico. Editoribus dubii, vel potius subditiis, videntur.

Sermo de Utilitate Ieiunii.

Sermo De Urbis Exsidio.

SUPPOSITITIA in APPENDICE.

Liber Sententiarum XXI. ex Augustino, aliisque inepte compilatus.

Dialogus LXV. Quæstionum, inter Gregorium & Augustinum; sed quæ nec Augustino conveniunt, ex Augustino aliisque hinc inde desorant.

De Fide ad Petrum, sive de Regula vera Fides. Fulgentii Ruspensis est.

De Spiritu, & Anima liber I. Alcheri Monachi Clarevallensis videtur.

De Amicitia liber I. Aelredi Rhievallensis in Angliâ Abbatis.

De Substantia dissolutionis liber I. Hugonis Victorini.

De diligendo Deo liber I.

Soliloquiorum Anima ad Deum liber I.

Meditationum liber I. ex Anselmo, aliisque confarctatus.

De Courantibus Cordis liber I. ex eodem Anselmo collectus.

Manuale, liber I. ex Augustino, Anselmo, &c. excerptus.

Speculum sive Manuale, Alcuini esse videntur.

Speculum Peccatoris, ex Odone Cluniacensi, & Hugone Victorino præcipue confarctatum.

De triplici Habitu liber I.

Scala Paradisi, Guigonem Cartusensem auctorem habet.

De Cognatione vera vite liber I. Honorii Augustinodunensis est.

De Vita Christiana liber I. Fastidii Britanni Opus.

Liber Exhortationis, seu de salutariis documentis. Paulinum Foto-Juliensem parentem agnoscit.

De duodecim Abusuum gradibus liber I. Ebeardo cuiusdam nonnullis tribuitur.

Tractatus de septem Passibus septem Denis Spiritus sancti liber. Qui cum sit Hugonis Victorini, ejusque inter Opera veneriatur, hoc loco omisus est, notatis solummodo variis Lectionibus.

PARS II.

De Consilio Pœnitum & Pœnitum liber I. Ambrosii Autpari esse creditur.

De Sobrietate & Castitate liber I.

De verâ & falsâ Patientia liber I.

De Anti-Christo liber I. Alcuino tributus.

Psalterium, quod Augustinus matri suæ composuisse fertur.

Canticum MAGNIFICAT Expositio, ex Hugone Victorino descripta.

De Assumptione B. Mariæ Virginis liber I.

De Pœnitentia Inferorum libri II.

De Consolatione Mortuorum Sermones II. ex Joanne Chrysostomo forsitan descripti.

De Reddendis Caribalis & Conversationis Tractatus, ex Cæsarii Arelateus sermonibus, ut plurimum contextus.

Sermo de Symbolo, ex Rufino, Cæsario, Gregorio, &c. collectus.

Sermo in Parvulis Pasche de Esu Agni, inter Supposititia Hieronymi repetus.

Sermo in Psalmis XLII. ad Nephthys, Hieronymo quoque falso tributus. Hunc sequuntur *Sermones aliqui alii ad Populum,* breviores quidem, & auctoribus vel incertis, vel longè recentioribus.

Sermones LXXVI ad Fratres in Eremitis. Quos Exclamatoris cujusdam Gallo-Flandri, olim suspicatus est Martinus Lippius.

TOMUS SEPTIMUS.

Egregium opus, ad Marcellinum de Civitate Dei contra Paganos in libros XXII digestum. Hos contextere incepit anno CCCCLII. absolvit demum anno CCCCLXVI. nobile siquid aliud *Antiquissimum Ecclesiasticum Monumentum.* In quo omnibus nervis, magno ingenij acumine, ingenti eruditionis tum Ethnicæ tum Ecclesiasticæ apparatu Rei Christianæ causam adversus Gentilium objectiones agit. In pulcherrimâ hâc editione adornandâ clarissimi Editores notis brevissulis contenti, immensos L. Vivis, & L. Coquzi commentarios, operis certe inutile pondus, rejecerunt. In *Appendice* Opuscula aliquot de *Avaculis S. Stephani* de quibus agit Augustinus lib. XXII. cap. 8. exhibentur; nempe *Actus ad Paterium Epistola de reliquiis S. Stephani,* & de *Luciani Epistola* à se à Græco in Latinum versâ.

Luciani Epistola ad universam Ecclesiam de revelatione corporis Stephani Martyris, cujus duo exemplaria verutia exhibentur.

Anastasi ad Landulterum Capuanum Epistola de subsequente Scripturâ

Scriptura de alia de electione ac translatione S. Stephani in Pœnitentia Ryzanensem, quam Anastasius Latinitate donavit.

Severi Epistola ad omnem Ecclesiam.

De Virginitate in Minoricensi Insulâ falsis præ Reliquiis S. Stephani.

Eusebii Uzalenis (uti fertur) de Asiæensis S. Stephani libri II.

TOMUS OCTAVUS.

Libros continet quos adversus Hæreticos scripsit, & Operum *Polemorum* primus dici debeat. Esti enim, opus de *Civitate Dei*, ad hanc

SÆC. IV. hanc classẽ revocent Editores, propriè tamen
ab An. CC. loquendo, ea Scripta *Polemica* vocamus, quibus
adversus Hæreticos disputatur. Proinde in hoc
Tomo continentur.

Liber de Hæresibus ad Quodvultdeum, cum
Appendice de Hæresi Nestoriana, Eutychiana,
Timotheana, scriptus anno CCCXXVIII.

Tractatus contra Iudeos.

Tractatus de Utilitate credendi, CCCXCI.

De duobus animabus liber I.

Alia contra Forsanatum Manicheum, anno
CCCXCII.

Contra Adamantum liber I. anno CCCXCIV.

Contra Epistolam Fundamenti liber I.

Contra Fanfum Manicheum disputaciones, seu
libri XXXIII. circa annum CCC.

De Allu cum Felice Manicheo libri II. anno
CCCIV.

De Nasarâ Boni adversus Manicheos liber I.

Contra Epistolam Secundini Manichei liber I.

Contra Adversarium Legis & Prophetarum li-
bri II. anno CCCXX.

Contra Priscilianistam & Origenistam liber I.
circa annum CCCXV.

Contra Sermonem Arianorum liber I. circa an-
num CCCXVIII.

*Collatio cum Maximino Arianorum Episcopo. Et
Tractatus contra eundem*, libri III. anno
CCCXXVIII.

De Trinitate libri XV. inchoati anno CCC.
absoluti anno CCCXVI.

SUPPOSITITIA in APPENDICE.

A Dversus quinque Hæresi, sua contra quin-
que hostium genera Tractatus.

*Contra Iudeos, Paganos, & Arianos Sermo de
Symbolo.*

De Altercatione Ecclesiæ & Synagoga, liber I.
Jurisconsulti cujusdam Opus.

De Fide contra Macchios liber I. Euodio
Uzalensi adjudicant Codices MSS.

Commentariorum de modo administrandi Manicheos.

*Contra Fulgentium Arianum de Unitate Trini-
tatis* liber I. Vigili Taplensis est.

Quæstiones de Trinitate & Genesi, ex Alcuino
descriptæ.

De Incarnatione Verbi, ad Iannarium libri II.
ex Origenis versione Rufiniana desumpti.

De Trinitate & Unitate, liber I.

De Essentiâ Divinitatis liber I. ex Eucherio,
aliique compilatos.

De Unitate Trinitatis, ad Optatum, Dialogus,
fres libri I.

De Dogmatibus Ecclesiasticis libri I. quem
Genadii Masiliensis esse nemo nescit.

TOMUS NONUS.

C ompletur Opuscula *Polemica* contra
Donatistas, quæ hoc ordine sequuntur.

Psalmus contra Donatistas.

Contra Epistolam Parmeniani libri III. circa
annum CCC.

De Baptismo contra Donatistas libri VII.

Contra Liberum Petilianus libri III. anno circi-
ter CCC. vel CCCII.

Ad Carolicos Epistola contra Donatistas, vul-
go de unitate Ecclesiæ lib. I.

*Contra Crescentium Grammaticum parisi Dena-
ti* lib. IV. circa ann. CCCCVI.

*De Unico Baptismo, contra Petilianum ad Con-
stantium* liber I. forsan circa annum CCCXI.

Breviculus collationum contra Donatistas lib.
III. anno CCCXII.

Ad Donatistas, post collationem Caribaginentem
liber I. anno CCCXIII.

Sermo ad Cæsarensis Ecclesiæ plebem, Emerito
presente habitus.

Sermo super essentia Emeriti Donatistâ liber
I. anno CCCXIII. vel ut alii CCCXVIII.

Contra Gaudencium Donatistam libri II. anno
CCCXX.

Subjicitur huic Tomo *Index operum Augustini
contra Donatistas*, quæ in reliquis Tomis repe-
riuntur.

SUPPOSITITIA in APPENDICE.

C ontra Fulgentium Donatistam, incerti au-
toris liber.

*Sermo de Rusticiano Subdiacono à Donatistâ
rebaptizato.* Habetur quidem sub finem operum
genuinorum, sed ad spuria relegandus. In
hanc Appendicem congesta sunt Opuscula plu-
ra, & excepta ex Optato, Eusebio, Augustino,
Conciliis Africanis, & Imperatorum legibus
desumpta, quæ ad *Historiam Donatistarum* illu-
strandam apprime faciunt.

TOMUS DECIMUS.

S cripta Augustini contra Pelagianos exhibet.
In quo contineri dicuntur (nondum enim
ipsemet vidi).

De Merito & Remissione peccatorum, & de
parvulorum Baptismo, ad Marcellinum libri III.
anno CCCXII.

De Spiritu & Liberâ, ad Marcellinum liber I.
anno CCCXIII.

De Naturâ & Gratiâ, ad Timotheum & Iacobum
contra Pelagium liber I. anno CCCX.

*Ad Episcopos Virapim & Paulum Epistolâ
seu liber de perfectissimis iustitia hominû.*

De Gestu Pelagii, ad Aurelium Episcopum li-
ber I. anno CCCXVI. vel sequ.

De Gratiâ Christi, & de peccato Originali libri,
II. anno CCCXVIII.

Epistola ad Valerium Comitem.

De impietate & concupiscentiâ, ad Valerium Ca-
mitem, libri II. exeunte anno CCCXVIII.

De Animâ & ejus origine, libri IV.

Epistola ad Clandium Episcopum.

*Contra duas epistolas Pelagianorum ad Bonifa-
cium Papam* libri IV. circa annum CCCXXIV.

Contra Julianum libri sex.

De Gratiâ & Libero arbitrio, ad Valentinum &
Monachos liber I. anno CCCXXVII.

De Correptione & gratia ad eosdem liber I.

*De Prædestinatione Sanctorum ad Præfatum &
Hilarium* liber I. anno CCCXXIX.

De dono Perseverantiæ, ad eosdem liber I. eo-
dem anno.

Alterius operis contra Julianum libri VI.
opus imperfectum, circa annû CCCXXVIII.

SÆC. IV.
ab a. CCC.

torem dum legeret arguentis, & hæc pro re nata obijcienris. Sublatâ hæc periodo commode fluant reliqua; ne dicam hæc verba in quibus dñm codicibus MSS. non reperiri. Quod, & in aliis quibusdam locis ejusdem commatis notari potest. Quicquid sit; Auditor Theodosii M. ætate vixisse videtur. De Photino, Eunomio, Macedonio, &c. tanquam sui ævi hereticis, ubique loquitur; nec semel diserte dicit *Hæresis*. XLIX. p. 173. *se omnes hæreses & mala spiritualia quæ Ecclesiam infestabant, à tempore Constantini, usque ad tempus Theodosii, exposuisti*; ulterius proculdubio progressurus, nî hoc tempore vixisset. Aliter, haud difficultè conijcerem, ipsum ad sequiora sæcula, etiam ad Caroli Magni ætatem esse revocandum; & forsan non alium à Felice Urgelitano, vel Eleandro Toletano fuisse, quibus Ariana hæresis labes obiecta est. Sed de hac conjecturâ non contendam. An verò fuerit natione Gallus, & speciatim homo Aquitanus; (quid me nuper movuit Bernardus poster) aliis discutiendum reliquo. Et si *Species bladi*, quâ voce alicubi utitur, *Foran lapidei* Homil. XL. p. 144. *Dignitas animæ* Homil. XLII. p. 151. & id genus alia, ab hac doctissimi viri conjecturâ, abludere non videntur: Psalterium Romanum non Gallienus ubique sequitur; quin & Vetus Testamentum, non ex interpretatione Hieronymi, sed juxta *Italicam versionem*, semper citat. Scriptis apocryphis non raro utitur; qualia sunt, *Scriptura Sub, Apocrypha Hæresis, Petri Inventionis à Clemente scriptum, Apostolicarum Constitutionum liber octavus*, ne de aliis dicam. Verum de his plus satis. Exrat Græcè MS. in Bibliothecâ Vossianâ, sub Chrysostomi nomine, *Synopsis veteris Testamenti*; sed non esse genuinum Chrysostomi factum, ipse mihi olim confessus est Cl. Vossius. Obiter id mihi notare liceat, habere Biblioth. Vindob. vetustissimam *ed. Theol.* CLVII. anonymi cujusdam *expositionem in Pauli Epistolâ ex S. Isidoro Chrysostomâ Hypobiblos & Homilii in eisdem Epistolas*, compendiosè excerptam. In quo codice, id præter alia memoratu dignum, *Epistolæ Paulinæ* dividi in *Λειτουργίας* sive *lectiones*, in *Καθίσματα*, sive *cantica*, & in *Στιχη*, sive *versus*. Exempli gratiâ, in fine Epistolæ *ad Romanos* hæc leguntur, *Λειτουργίες, Καθίσματα, & Μετὰ τὰς Στιχη* uti, hoc est, *Lectiones V. Capita XVI. Testimonio veteris Testamenti XLII. Versus DCCCXX.*

De *Liturgiâ* Chrysostomi breviter pro instituto nostro diximus P. I. p. 179. Cum verò non pauca lacinie veteris illius liturgiæ, quâ Chrysostomi tempore usa est Ecclesia Orientalis, in indubitatis ipsius operibus reperiantur, quarum nulla in hodiernâ liturgiâ deprehenduntur vestigia, haud abs re forsan erit paucula hæc de re annotare. Notis Savilianis* ad hanc liturgiæ hæc breviter præmissa sunt, *De Liturgiâ integram Theologus dissertationem rationem, hæc tantum adnotuisse contentus, curam esse in scriptis codicibus investigantem. Quid enim habens fere simile versio Erasmi & editio Morelliana? deinde multa passim in operibus Chrysostomi ex Liturgiâ, quâ tum utebatur Ecclesia Orientalis, recitari, quæ hic non reperiantur, multa hic repe-*

riri, quæ vix illorum temporum esse videantur, SÆC. IV. Nec verò his contentus Savilius, Joanni Halesio, in ordinandâ Editione Chrysostomianâ *εὐχαριστίαν* doctissimo, hæc ulterius excutiendi provinciam demandavit. Præstitit, quod mandatum erat, vir, si quis alius, Græcarum literarum sanctissimus, scripti *Θησαυρον*, quâ judicium suum de hac Liturgiâ eruditè atque eleganter exponit, quam propriâ manu scriptam, inter laceras ejus ichedas MSS. nuperissime repertam, mecumque amicè communicantem, hoc loco subijciam, certus *τοῖς φιλομαθεῖν* rem gratissimam me faciurum.

De Liturgiis quæ sub antiquorum auditorum nomine soleant circumferri, doctos sanctos omnes video in unam illè sententiam: relictas quidem esse ab Antiquis præcationis & *synaxos* ecklesiarum Formas, illis verò multa à posterioribus fuisse admixta, prout videtur ex *synaxi* Ecclesiæ temporum variones posulare. Quod ut verum esse facile non abnuerim, ira in istiusmodi scriptis cautè imprimis versandum cenfeo. Nam quæ illis constat à posteritate recentius intermixta fuisse, reliquis auctoritatem minuire est necesse, nisi is stabi-
liendis allunde ab indubitatis fidei antiquitate accedat firmamentis. Quod ad scriptum hoc, quod præ manibus est, spectat, ut ille *ἀποκρυφίς* & dubis accensuerimus, hæc fecerunt. *Primò*, exemplarium inconsistentia. Quid enim habent fere simile Versio Erasmi & Editio Morelliana? Secundo, Plurima hic reperiantur, quæ quomodo illorum temporum esse possent, meritissimè potest dubitari, quædam verò vel primo intuitu constat à Chrysostomo proficisci non potuisse *Quæ sunt prioris ordinis*, non attingam, & posteriore serie unum alseram aut alterum. Nam quod in titulo omnium primò legitur, *facere dotem sacra facturum esse debere* *εὐχαριστίας* *ἐκμεταλλωμένης*, si de confessione, apud facere dotem faciendâ intelligatur, ut plane evincunt verba statim sequentia *μετὰ τὴν ταπείνωσιν τοῦ πνεύματος μετάνοιαν*, Joannis nostri esse non potest. Nōrunt enim omnes qui in Sozomeno sunt versati, sublatam à Nectario illam confessionis rationem, & à Joanne nostro nequaquam restitutam. Deinde ad finem liturgiæ pag. 104. prope calcem, habet titulum, *τίς τίς λέγει τὸ συμπλῆναι τὸ χερουρίκον*; Ex quo apparet in hac liturgiâ illam Chrysostomi citari. Nam *συμπλῆναι* est Oratio, quâ sacerdos post finita sacra solet populum dimittit. Monet ergo titulus illam Chrysostomi orationem à sacerdote proferendam, quâ Patet is solebat conventum dimittere. Excipit hunc titulum precula in laudem Chrysostomi concepta, ubi τὸ *χερουρίκον* nomen, ut & aliâ in hoc scripto, habetur, quod de Johanne dici ceptum non est aliquot post ipsum Sæculis. Nam Georgius Alexandrinus ducentis, & quod excedit, annis, ab ejus ætate remotus, cum omnes quibus ipsum compelleret, titulos ambitiosos scrutetur, hujus tamen nominis nusquam meminit, non omisit, nisi vel suâ ætate invaluisse. Quæ statim sequuntur ejusdem sunt farina. Nam in eo quod ait *tributa, precibus meritum τὸ χορεύειν*, monet,

* T. VIII.
p. 328.

186C. 1V.
in AmCCC.

"monet, recitandum aliquod scriptum Joan-
nis, nisi ~~monet~~ aliud quid significet quam,
"Scriptum, ~~libellum~~, ~~sermonem~~, ~~sermonem~~, quā solā signifi-
"catione legisse me memini. Deinde succedit
"alia orationcula priori ~~ab~~ ~~ab~~, iterum in
"Joannis nostri laudem concepta. Atque inter
"alia multa, hæc fuit perspicuē quæ Joanne
"nostro conficio, in liturgiis venire nusquam
"potuere. Sed enim hæc ab Erasmo ablut
"omnia. Atque ut quod censeo, libere loquar,
"alia Erasmi liturgia, cujus Græcum exempl
"librariis nostris omnes scrutantibus Biblio-
"thecas nusquam comparuit, videri potest esse
"Chrylottomi, multo magis quam Motelliana.
"Sed quæ tertio loco sumus addidit, etiam &

"illam Erafmi fufpectam reddent. Multa enim SÆC. IV.
 "habuit Liturgia illa quæ ufus eft nollet, quæ Aban. CC.
 "non modò in hac, fed nec ulpim in Græ-
 "cis, quæ feruatur, liturgi antiquioribus ha-
 "bentur. Triplex erat hominum genus, quicùm
 "q: à facris myfteriis arcerentur, in liturgi ta-
 "men partes habebant fuas; *anagorizantes, anagoriz-*
 "*antes, et alii de pariete.* Pro Catechumenis ha-
 "bentur orationes quedam, p. 92. Sed quibus
 "Chryfoftomus ufus eft, vix quicquam habent
 "communè. Colligam in unum quæ Chryfo-
 "stomus latius difperfit in Eribo homilie fecun-
 "dæ in II. ad Corinth ut quæ hic funt, cum iis
 "quæ nollet habet, poftet lector facilius com-
 "parare.

In citandis paginis Edit. Savil. sequitur Auctor. Versionem nosmet adjecimus.

Pro Catechumenis intente oremus, & c. *Stemmus, oremus. Ut misericordissimas ac miserationes Deus orationes exaudiat. Ut cordium ipsorum aures aperiat, ut audiant quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt. Et insitile ipsis verbum veritatis. Ut timorem suum in ipsis seminet, & confirmet fidem suam in animis ipsorum. Ut justitiae Evangelium ipsis revelet. Ut det illis mentem Divinam, castam cogitationem, vitam cum virtute conjunctam, perpetuam quæ ipsius sunt cogitare, quæ ipsius sunt sapere, quæ ipsius sunt meditari, in ipsius lege diæ ac nocte morari. Intentiùs adhuc pro ipsis rogemus, ut eripiat eos ab omni malo & absurdo negotio, ab omni peccato diabólico, & omni obfideione adversarii. Ut dignetur eos in tempore opportuno lavacro regenerationis, & remissione peccatorum, indumento incorruptionis; ut benedicat introitus & exitus eorum, omnem vitam ipsorum, domos eorum & habitationes, filios eorum, ut eos augeat & benedicat, atque ad mensuram ætatis perductos, sapientiâ instruat, ut omnia quæ ipsis proposita erant, ad utilitatem dirigat. *Tum Catechumenos surgere jubet Sacerdos, deinde dicit, Angelum pacis petite, o Catechumeni. Pacifica vobis omnia, quæ proponerent, pacificum hunc diem, atque omnes vix vestre diæ postulate. Christianos vestros sine. Vos ipsos Deo viventi ac Christo ipsius commendate.**

Τὴν τῶν κατηχημένων ἀπάντησιν ἀκούσας, ὁ ποιῶν
καλῶς, ἀπεκρίθη· Ἰδοὺ ὁ πνευματικὸς καὶ κατὰ τὸν
ὅρον ἐκαστοῦ τῶν δεικνύων αὐτοῦ· Ἰδοὺ καὶ οὗτοι οὗτοι
τῶν κατηχούντων· Ὡς αὐτοὺς ἀ ἐξομολογήσῃς ἐν τῷ
κρίθι ἐκ αὐτῶν, καὶ οὗτοι κατηχούντες ἀπομνησθῇ ἐν αὐτοῖς.
Καὶ κατηχούντες αὐτῶν τὸ λίγος τὸ ἀνάστην. Ἰδοὺ κατε-
σχευῆς τὸ φέρον αὐτοὺ ἐν αὐτοῖς, καὶ βελανιδιὰ τὸ πικρὸν
αὐτῶ ἐν τῷ διακονίᾳ αὐτῶν. Ἰδοὺ νοσηλαῖα αὐτῶν δια-
γνώσκῃ τὴν διακονίαν. Ἰδοὺ αὐτοὶ οἱ οἷοι τῶν ἱερῶν, ὡ-
σπερ ἀνθρώποι, καὶ ἑσπέρων πωλούντων, διακονοῦν-
τες αὐτῶν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, τὸ αὐτὸ μαλοῦν, ἐν
τῷ ἵματι αὐτῶ καταγινώσκουσαι ἡμέρας καὶ νύκτας· Ἐπὶ
κατακλίσειν ὑπερὶ αὐτῶν φορεῖσθαι μαζοῦν, ἐν ἱερίᾳ
αὐτοῦ κατὰ πάσας παρὰ καὶ αὐτὰς περὶ αὐτοῦ
καὶ παρὰ ἀμνηστίασθαι διαδοῦναι, καὶ πῦ-
ρ ἐκείνων τὸ ἀνταναμῆναι. Ἰδοὺ κατηχούντες αὐ-
τοὺ ἐν καμῶ συνάττειν τὸ λίγος καλυπνύουσιν τὸ
ἀφάνισ τὸ ἀφανισθῆναι, ἐν δολιμῶν τῶν ἀφαιρέσειν,
διωκόντων τὸν οὐρανὸν αὐτῶ ἐν τῷ ἵματι παρὰ τὸ εἶναι
αὐτοῦ, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τὸς ἀκρίτας, καὶ τὸς
αὐτοῦ, ἐν ἀνέγκῃς ἐκλογῆς, καὶ οἱ μετὰ τὴν ἀκρίαν
ἀποκλῆναι ἐκλογῆς, ἐν καλῶνδυν αὐτοῦ παρὰ τὸ φέρειν
καμῶν εἰς τὸ ἡμερῶν. Τὸν Catechumenos sive
gere jubet Sacerdos, deinde dicit, Τὸ ἀγ-
γελῆν τὸς ἱερεῖς ἀναγῆναι εἰ κατηχούντες. Χειρὸν
ὡμῶν παρὰ τὸ περικεῖσθαι, κερμαῖον τὸν παρῶν
ἡμέρας, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸς καὶ ὡμῶν ἀνέ-
σασθαι. Χειρὸν ὡμῶν τὸ εἶναι. Ἐάντες τὸ ζῶν Θεὸν
κατὰ Χριστὸν αὐτοὺ ἀναμνησθῆναι. Dein capita inclina-
re iubetur, clamantque omnes Amen.

[illegible]

lin. 21. "Οὐχ" ἐγὼ, inquit, τί μοι μνησθῆναι τί βέλ-
 "εστερον ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ, ὅτι περὶ τὸν αἰῶνα. Αὐτοῦ
 "εὐρεῖται ἐν ἡλλῇ καὶ Ἰακώβι φερρὺ, Λιτῆργίᾳ, ἡ-
 "βεται ἡαὶ particula ὅτι μνησθῆναι ἀπαιτεῖται. at verò
 "ἐν hac nostrā, τίς αἰσῆται; Quid si cūm primū
 "ad opus hoc accessi, praevidissem hoc mihi da-
 "tum iri negotiū, facillē magnam illorum
 "temporū Liurgiae partem, ex unius Chry-
 "sostomi operibus expeditissem. Nunc verò
 "ea tantūm produxi, in quibus memoria fuit
 "di non fuit. Quamobrem fuerit hac Liur-
 "gia illa, quā olim apud populares suos usus
 "est Chrysostomus: cūm tamen adempta esse
 "et multa, multa addita constet, necesse est il-
 "lud scripto hinc accidere, quod olim Naxi
 "Theaei fecerunt concigisse, quā cūm vellet
 "studiosa posteritas coaservare, partēque ca-
 "rie & putredine facientes, aliis subinde te-

SEC. IV.
NABCCC

re pocuit. Et ita quidem revera habuit, cum ipsum & Olympi Lyciae, & Patavroium Episcopus fuisse diserte refert Suidas, (quod tamen miror negasse virum eruditissimum mok nominandum) inde Veteribus vulgo Methodius Patavensis dictus. Adjungam V. C. L. Allarii, * testimonium. Cum isdem ipse collidis Olympi Lyciae fuerit Episcopus, quae inter maximas Lyciae urbes commemoratur, potuit esse eodem ipso tempore & Patavroium, & aliarum in Lycia nobilium Episcopum. Si conjectura nostra erudito Lectori minus placeat, aliam loci hujus S. Maximi Ilectionem subscribendam proponit idem Allarius; Mutatis h' azque mutatis, & interitus Avlae, quae Olympiis & Episcopatibus. An vero talis fuerit Olympium, miror dubitat, idque sibi anxie querendum esse dicit.

*Diarr. de
Method.
comp. p. 324.

† *Wilde et al.*

&refellit. Hoc Augustini contra Petilianum opus, ad annum CCCC. vel CCCCLi. refertur Benedictini Parisienses.

SEC. IV.
ab A.D. CCG.

ANONYMUS Vita S. Martiniani conditor *exyngre*, exzunte hoc faeculo, circa annum CCCXIX, claustrum viderit. Scriptit *Vitam S. Martiniani*, qui in monte quodam prope Cafaream in Palaestina, sub Theodolio magno, ejusque hliis, viram egit eremiticam. Exhibent *hanc vitam* Latine Surius & Bollandiani *Februario*. XIII. Exat Græcè in Biblioth. Cafarè inter *Hagiographos Ecclesiæ* Cod. III. n. 21. fol. 109. teste *Neffelio* *Catal. Part. V. n. o.*

1995

FAUSTUS, gente Afer, civitate Mele-
tana, Manichæorum in Africa Episcopus, cla-
ravit anno CCCC. vir eloquio luvais, ingenio
callidus, loquax porius quàm eloquens, sciolus
magis quàm solide doctus. Augustino dubiis
honnellis, dùm de in errore vertaretur, labo-
ranti, hunc taquam Oraculum quoddam com-
mendârunt Manichæi, quem Carthaginem ve-
niente læpè convenit Augustinus, & frequen-
tes cum eo sermones ferebat. At præter vulgum
congruum & decorum eloquium nihil ferè in eo
reperit. Erat enim in rerum naturalium scien-
tiâ parùm versatus, in religionis cognitione rudi-
s & imperitus, quem tamen fama pervulgata
præferebat, esse honestarum doctrinarum perit-
tissimum, & apprime disciplinis liberalibus eru-
ditum. Scripsi volumen adversus rectam Chri-
stianam fidem & Catholicam verticare. Hoc ro-
gantibus fratribus refutandum in se suscepit Au-
gustinus, quod & magna corâ, nec minore judicio
& eruditione prælitit, editus tunc contra Faust-
 & Manichæum libris XXXIII. In quibus iustum
& rictus sequitur, integre quæque librum in summi
opus transcripsit. Extant hi libri nisi cum faust
 opere membratim discerpto Tom. VI. col. 219.
De Faust plura habet Augustinus lib. I. & præci-
pue Confess. lib. V. cap. 15. 6. 7.

400

10

SCRIPTORES GENTILES *Religionis Cbristia-*
næ hoc Sæculo OPPUGNATORES.

301

HIEROCLES, Philosophus, Bithyniae Vicarius, postea Praefectus, tandem Alexandriae Praefectus, claruit anno CCCII. Non modo Auctorem & Consiliarium faciente in Christianis persecutionis Dioclesiano fuisse, sed & scriptis opus *ad eosdem*, multo sale & acumine confectum, testis est Laetantius, qui hoc ipso tempore Nicomedie vixit, *insit.* lib. V. cap. 2. pag. 462. Auctoris quidem nomen suppressit; alibi tamen profert, *de M. or. Persej.* cap. 16. pag. 374. Eundem quidem esse extra omne dubium ponit Eusebius, in libro quo contra Hieroclem scripsit. Integrum Hieroclis opus duobus constabat libris, quos *Ἀλλήλων καὶ τῶν ἑταίρων* vocavit, *non contra Christianos; non inimici consiliarii viderentur, sed ad Christianos, ut homines qui benevolentius consulerent ostenderent.* — ut Laetantius hac

de te verba sunt. In nefario hoc opere plurima effusit de Scripturarum contrarietate, de Pauli Petrique dissidio, de Apollonorum fraudibus & imperitiâ, & quod omni majus blasphemia est, de Christi Domini nostri latrocinii; cujus miracula, longè infra ea, quæ ab Apollonio Tyranco, Magorum omnium famosissimo, patrata erant, fuisse, tollendere conatus est. Posterioria hujus operis partem de comparatione Apollinii cum Christo, recusandam in se suscepit Eusebii libro contra Hieroclem; quod & satis jejune præstitit, cum potius Philosophi liberos de *Vita Apollinii* in eo opusculo breviter percurrit & refellit. Quædam Hieroclis fragmenta, nondum edita, penes se habet Cl. Galvus. Meminit ejusdem Hieroclis Libani in Epistolis *circulæ*, qui & numero Magistratum

PART II

SÆC. IV.
AN. CCC.

fuisse videtur. Hic verò idem vix esse potuit, cum nosser ipso hujus sæculi initio, magni nominis, dignitatis, & ætatis, imperante adhuc Dioclesiano fuerit. Meminit & Hieroclis Suidas in voc. *ἡρώδης ἑκατόντης*. Sed is à nostro diversus planè mihi videtur. Nec alius forte quàm qui *Hippiaricè* conscripsit. De Hierocle etiamque Scripris, aliisque qui hoc nomine insigniti fuerint, prolixè atque eruditè agit, judicio & æreptis quæ solet omnia, Pearsonus nosster, in prolegomenis quæ Hieroclis opusculis in unum collectis præmisit, Lond. 1654. &c.

360.

De Infam.
p. 177.

LIBANIUS, Sophista Antiochenus, Phasgani filius, Diophani discipulus, claruit anno CCCLX. & ad Theodosii Magni tempora pervenit, teste Suidâ. Quin grandævus admodum decesserit, si modò verum sit quod tradit Synellus * ei ætate suppar, (Libanium enim Sophistam intelligi in Scholiis suis nos docet Nicephorus Gregoras) nempe ipsum jam nonagenarium, in fideis argumentis declamandis operam & studium posuisse. Præter Orationes ejus & Declamationes Græcè Latine editas Paris. 1605. II. Vols. & Orationes V. quas Græcè Latin, cum notis edidit Gothofredus Genev. 1631. 1634. 4to. habentur Græcè MSS. apud Gælkum nostrum plures Libanii Epistolæ necnon Orationes quæ sequuntur. I. *Oratio* *ὑπὲρ τῆς ἀπορίας*, Pr. *Ὁὐκ ἀνὰ τὴν, &c.* II. *Oratio* *πρὸς τὸν βασιλέα ὑπὲρ τῆς καθολικῆς*, Pr. *Ὅτι ἡ βασις, ὡς ἡ ἀποχρηστικῆς, &c.* III. *Oratio ad Antiochenos*, Pr. *Ἄνθρωποι ὑπὲρ τῆς ἀπορίας. Oratio* *ἐν τῇ νεκρῇ* Juliani pars magna, quæ in editis desideratur. In hæc Libaniis ait Julianum noctes hyemales contempnissè in consuetudinis iis libris (sacras Christianorum Scripturas intelligit) qui & *ὡς Πλάτωνος ἀπομνημονεύματα*, *ὡς τῶν ἀποστόλων, &c.* qui hominem ipsum ex Palestinâ erunt, Deum, Deique filium faciunt. Et in hoc conatu Julianum, ipsum Porphyrium (quem *Τύραν* vocat) superasse. Verum si ex pede Herculem, ex istius operis fragmentis quæ hodiè apud Cyrillum Alexandrinum reperimus, judicare liceat; nequam atque oleum perdidit Julianus, & malignum potiùs in Christianis animum, quàm vel ingenii acumen, vel invictum aliquid argumentorum tobur ostendisse, censendus erit.

379.

D. MAGNUS AUSONIUS, natione Gallus, domo Burdigalensis, Julii Ausonii Medici filius, primùm in civitate patriâ Grammaticus & Rhetor, deinde in Aulam accitus, à Valentiniano Imp. Gratiani Augusti Præceptor constitutus est. Ab eo jam ad Imperium evectus, factus est Consul, ejusque insignia gessit, anno CCCLXXIX. Vir Græcè Latineque peritissimus, in Poesi summus, cui non deest ingenium lepidum, acutum, eruditio varia ex Veterum fontibus hausta. Haud bene conveniunt eruditi, Christianis, an Gentilibus sit annumerandus Christianum fuisse volent, Elias Vinetus, Crinitus, Cyraldus, Bellarminus, qui illum hoc nomine Scriptoris Ecclesiasticis accensent. Gentilem J. G. Voilius de Poet. Lat. pag. 35. Ol. Boericii in *Dissert. Acad. de Poet.* p. 73. Certè si *versus Paschales*, & *Oratio* quæ inscribitur *Masurina*, genuina sint, fuisse primæ notæ Chri-

stianam extra omne dubium res erit. Sed suspicari licet, faventibus etiam quibuldam MSS. ea potiùs Paulino, Ausonii discipulo, esse tribuenda. In operibus indubitatè more Gentilium Poetarum ubique loquitur, Pagana religionis ritus & antiquitates accuratè depingit, formulas retinet, — *favore sua maxima ducuntur* istiulmodi plura. Petulans & lasciva dicendi venæ, à Christiano pectore plurimùm abhorret, ut *monstris instat* apud se esse ingentè fateatur Cl. Rittershusius, *hominem Christianum, & ut apparet, non nomine tantum, sed & pectore, & moribus, adeo supèr lasciviam atque improba scribere potuisse, ut nisi nomen Ausonii esset adscriptum, à Belisarianum Poetam se legere poterat.* Acriter censura Julius Scaliger *Poet. lib. 6. VI. c. 5. Scripta nonnulla adeo facta, atque distibanda, ut neque Scripserit, neque Auditore digna, non in Isonian incumberet merita sint, sed soli flammæ exparsi posse videantur.* Ut de arcè ejus atque intimâ cum Symmacho Præfæcto, Christiani nominis hoste insensissimò, amicitia, nil dicam. Fateor in ejus genuinis occurrere mihi locum num, alterumque, qui primâ saltem facie, Christianam fidem sapere videtur. Ita *Epist. XXIV. ad Paulin. vers. 112.* ubi de Paulini in patriam redit à se calidis votis exoptato agens, Deum Patrem, Filiumque agnoscere videtur.

— *certa est fiducia nobis*
Si geniter namque Dei pia verba volentem
Accipias, nosse, reddi se posse, precamur.

Quæ forsitan ad hominem, & in Paulini gratiam dicta sunt. Ita in carmine, quod *Gryphus* inscribitur, ubi de numero ternario agit, ad sacram Trinitatem digitum intendere videtur, vers. LXXXVIII.

— *Tris numerus super omnia; Tris Deus unat,*

Verùm in isthoc poemate, omnia penè obscura, & enigmatica sunt. Quid multa? Quilibet Epistolæ, quæ ipsam inter & Paulinum intercedunt, diligenter contulerit, cum à Christianâ religione alienum esse, facile videbit. Hinc in Paulinum, qui, ut vitan aeternam, & homine Christiano dignam amplecteretur, ad Montes Pyrenæos confugerat, acciter invehiatur, ac si infans morbo laboraret; perinde ac de sui temporis Monachis Rutilius, *Epist. XXV. in fine.*

Tristis, egenus, deserta celas, saciusque pereris
Alpam cœtæxæ regi; cui dicitur olim
Mentis inopi, atque hominum & vestigia vitant,
Avia perhistrasse vagis loca, Bellerephentes.

Ausonii opera melioris notæ ediderunt Jos. Scaliger, Elias Vinetus, & novissimè cum variorum notis Jac. Tollius, Amstel. 1671. 8vo.

CL. CLAUDIANUS, ortu Aegyptius, Tribunus & Notarius, claruit anno CCCXCV. *Consulan Olybrii & Prohini*, quem eleganti carmine celebravit. Cuius egregia in Rem Literariam merita, petente Senatu, Arcadius & Honorius Statuam in Foro D. Trajani posuerunt. In *Inscriptione* inter ceteras ingentes artes, *Potiarum præclarissimas* vocatur; & carmina ab eodè scripta,

398

SÆC. IV.
444. CCC.

scripta, ad memoriam sempiternam sufficere dicuntur; addito hoc epigrammate Græco,

Ἐν τῇ Βυρβόλῳ τῶν καὶ μῦθον Ὀμῆρου
Κλαυθόμεν' ὦμαι καὶ Βυρβόλῳ Ὀνῶν.

Christianum fuisse affirmat Christoph. Landinus ineptè. A Christi nomine alienum esse disertè tradit ei tempore æqualis S. Augustinus de civ. Dei l. V. cap. 26. Edit. Par. p. 142. immò pagani perverticisissimum vocat P. Orosius l. VII. c. 35. fol. 331. p. a. Unde jure quis inferre possit, ipsum scriptis editis fidem Christianam oppugnasse, etiam si in iis quæ super sunt, ocella vestigia deprehenduntur. Carmen Paschale, *Locus Christi, Miracula Christi*, quæ operibus ejus subjungi solent, juniori cuidam, & forsitan Claudiano Mamerto, adjudicanda sunt.

399.

MAXIMUS gente Afer, civitate Madaurensis (Africae propriæ oppidum erat, inter Numidium & Getuliam) professione Grammaticus, S. Augustino familiaris, claruit ex cunctis hoc sæculo, circa annum CCCXCIX. Homo gentilis & religionis suæ zelo flagrans, scripsit *Epistolam ad Augustinum*, quæ deorum horum cultum vindicat, atque, *solium esse, Deum summum, sine initio, sine prole natura confectum, ejusque virtutes per mundum opum diffusas multis vocabulis invocare. Ita sit*, inquit, *ut dum ego quasi quedam membra corporis variis supplicationibus prosequer, totum culter profectus videamur.* Deinde in Christianos iovehatur, partim quòd Deum quem quasi proprium sibi vendicarent, in locis abditis se videre affirmarent; partim quòd relictis Templis, & neglectis Majorum suorum manibus, hominum mortuorum busta luto frequentarent. Hinc Martyres quosdam Punicis vocabulis insignitos, ludibrio exponit, *Mazdonem seu Muzginum, Sanam, Luciam*, & præ omnibus *Archimartyrem, Naphanionem.* Per *Naphanionem* quis hic deotetur, haud facilis est conjectura, nec à quoquam id tentatum memini. Si in re obscurâ conjectare fas erit, non alium quam Christum Dominum nostrum designari putem: partim quòd *Archimartyr* appelleretur, qui modo scilicet emineatior præ aliis Martyribus, pro religione à se institutâ passus est, partim quòd cum alii hinc vel illi numini præferantur, *hinc*, inquit, *prehæsi dei*

immortalibus præstarent Christiani; partim denique quòd interprete Augustino in Litteris responsoriis, *Naphanias* lingua Punicâ, nihil aliud significet quam *boni pedis hominem*, i. e. *quis ad beatum affort* aliquid falsitatis, *ficus* *solemus dicere, secundo pede introisse, ejus introitum pressuram aliqua secuta sit.* Quod Dominò nostro apprimè convenit, qui optato pede in mundum venit, & obambulat & c. *Epist.* De quo Propheticum illud imprimis dictum est, *quam pulchri super montes sunt pedes predicantis pacem, annuntians bonum, predicantis salutem*. Nescius non sum in *Martyrologio Romano* Julii IV. celebrari memoriam S. *Naphanionis Martyris, & Socherum*, *qui in toberæus ad pugnam, & ad curiam provocati, quique Madaura in Africa passi sunt.* Verùm hæc omnia, ex his ipsis Epistolis desumpta esse quis non videt? quin & in notis suis disertè faretur illustrius Baronius. Concludit Maximus, *solenni formula, deus et servent per quos & servant, atque cunctarum mortalium cunctarumque Patrum, sanctorumque mortales, quæ terra fulsint, mille modis concordis discordiæ veneramus & colimus.* His respondens Augustinus *Epistolâ* si quænt hominem æcerimè perstringit, ostenditque si ludera agere vellet, se par pari referre posse hominem verò graviter monet, ut in hoc argumento seriò vertetur; paratum se fore, de his pro argumenti dignitate disceptaturum. Claudit Epistolam his verbis, *ac se hoc lateat, & in sacrisque convicia impudentem trahat, sitas à Christianis Catholicis, quorum in vestro oppido æriæ ecclesiæ constituta est, nullum eoli mortuum, nihil denique no nument adorari, quod sit fallum & tenditum a Deo, sed ipsum Deum qui fecit & condidit omnia.* De eodem tempore quo scripæ sint hæc Epistolæ non constat. Referunt eas novissimi editores ad annum CCCXC. Cum sequenti, Idolorum cultus Imperatorum lege prohibitus sit. Sed oculum inde duci potest argumentum, cum non hoc modo, sed & quovis serè anno sequenti, *Constitutiones Imperiales* hæc de re late sint in *Codice Theodosiano* videre est, nempe ann. CC CX C I I; CCCXCV, CCCXCVI, anno CCCXCIX, quatuor, quarum duæ ad Africam propriè spectant, iterumque anno, CCCCVIII. ne ulterius pergam Habentur hæc Epistolæ *Edit. Noviss. XVI, XVII. in vulgaribus editionibus num. XLIII, XLIV.*

SÆC. IV.
444. CCC.

SÆC. IV.

Concilia hoc Sæculo habita.

SÆC. IV.
444. CCC.
399.

ELIBRITANUM, Eliberi, quæ Hispania Bætica urbs est, ad restitendam collapsam Ecclesiæ disciplinam, morèque Christianorum reformandos, severè jam persecutione anno CCCV. ex vulgari calculo *Idibus Martiis* congregatum. Aderant Episcopi XIX. (alii codices habent XLIII. & in his Osius Cordubensis, Presbyteri XXVI. alii XXXVI.) adstantibus Diaconis, omnique plebe. Condide-

PARS II.

runt Canones LXXXI. severioris discipline, & antiquæ virtutis ac pietatis indices, qui cum notis Bini, ex Garfias Loaisæ maximam partem desumpti, Gab. Albalatini, & amplissimis doctissimisque Ferd. de Mendoza Commentariis habentur Conc. Tom. I. pag. 967. His addi possunt XII. & Dissertationes illustrissimæ Card. D'Aguires, quas novissime suæ *Conciliarum Hispaniæ Collectioni* inseruit, quibus historiæ hujus

SÆC. IV.
444. CCC.

F A Com

SÆC. IV.
ab A.D. CCC.

Concilii locum, annum, & plures ejus Canones mire illustrat. Vid. ejus *Notæ* p. 47. Verum præter primam, quæ de tempore & anno hujus Synodi agit, quam circa mensem Maium anno CCCIII. celebratum fuisse contendit, reliquas Dissertationes penitus omisit; Ferdinandi de Mendoza, Gonzales, &c. usque etiam ubi opus erat, commentarios exhibuisse contentus, ut ex ipso Opere jam edito videre est. Præterea de tempore hujus Concilii licet haud ita pridem movit Cl. Baluzius, * qui illud post Ancyræ, & Neocæsariensis; aliquantulum ante Nicænum, celebratum esse arbitrat; eâ imprimis ratione ductus, quod Concilii Sardicenis Canone X. IV. de laico per tres Dominicas in civitate commorante, nec conventum celebrante, dicitur Osius, *Memini autem superiore Concilio fratres nostros constituisse ut aliqui laici, &c.* quæ de Concilio Elibetiano intelligenda esse, contendit Baluzius, Osiomque ad illius Canonem XXI. respexisse, quo tale quid statuitur. Sed 1. Potuit hujusmodi Canon in Synodo aliquâ paulò ante Sardicensem habitâ, statui, & certe ex vi vocum istarum *Superiore Concilio*, aperte satis innuitur. Quo quidem tempore alia plane erat res Ecclesiæ, tum Reip. facies, quam Synodi Elibetricane Decreta nobis repræsentant; nec meliùs cum eâ congruunt, quam alta Hyemis tempestates, cum æstivalis cœli, solisque, calore, splendore, conveniunt. 2. In textu Græco verba aliter se habent † *Μνησθέντες ὅτι καὶ τὸ πρῶτον πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἵκανον ἦσαν, &c.* Recordemini autem Patres vestros in tempore præterito judicasse. Quæ Synodi Elibetricanæ temporis apte satis congruunt. Textum verò Græcum si non authenticum & Originalem, ex eo saltem in Græcorum usum immudiat fuisse expressum, omnibusque quâs habemus hodiè, Dionysii exigui, & Isidori Mercatoris versionibus antiquiorem, nemo opinor temerè negabit.

* Collect.
Not. p. 13.

† San. XI.

395:

CIRTENSE (Circa Numidia erat Metropolis, poltea *Constantina* dicta.) Dioclesiano & Maximiano purpuram deponentibus, IV. Nonas Maii, vel, ut alii, III. Nonas Martias anno CCCV. ab undecim Episcopis (quorum septem Traditores fuerant) Præsidente secundo Tigrisiano Primæ Cathedræ Episcopo in domo Urbani Donati Christianorum Basilicis nondum restitutis) habitum. De anno sibi haud satis constar Augustinus. Quippe lib. III. *cent. Cresc.* c. 27. coactum fuisse ait Dioclesiano VII. & Maximiano VII. Cois. seu anno CCCIII. Verum hoc tempore in Africâ maxime fervebat persecutio. Ur mendum in Aciis apud Augustinum cubare necesse sit. Ac proinde in *Brevi. Cellat.* III. c. 17. rectius rejicit in annum post Consularum Dioclesiani IX. Maximiani VIII. id est. ann. CCCV. In hoc concilio primò de Traditoribus sub noperâ persequutione inquisitum est, & quique prout poterat, facti sui excusationem afferunt, omnesque tandem mutuis suffragiis absoluti sunt. Deinde Silvanus subdiaconus Cirtensis, qui & ipse Traditor fuerat, in Pauli nupte defuncti locum Cirtensis Episcopus ordinatus est. Quæ supersunt Acta extant ap. August. *cent. Cresc. Grammat.* lib. III. cap. 7. col. 338. Hujus Concilii meminit

Optatus, ad ejus Acta prævocat, & quædam ex his summationem exhibet lib. I. p. 16. Hujus Synodi auctoritatem rejecerunt poltea Donatistæ, ejus Acta ficta esse contententes, quibus os mox obturavit Catholicis, ut ex Breviculo Collationis Carthaginensis abunde liquet.

SÆC. IV.
ab A.D. CCC.

CARTHAGINENSE I. Circa annum CCCVI. (vel ut alii rectius opinor CCCXI.) à LXX. Donatistarum Episcopis celebratum. In hoc, Cæcilianum Carthaginensem Antistitem, tanquam *Traditorem*, damnarunt, eique Majorinum quendam substituerunt. Vid. *Optatum lib. I. & August. Epist.* CLXII. CLXIII. & *Brevi. Cell.* cap. XVI. De schismate Donatistarum & conciliis ea occasione habitis agunt scriptores penè infiniti; post alios omnes hanc Historiæ Ecclesiasticæ partem diligenter non minus quam accurate excoluit vir plane eruditus Th. Trigvius *Dissert. I. I. in Heptad. Dissertationum Ecclesiasticarum*, quam nuperimè in Incem emisit Lipsiæ 1696. 4to.

306:

ALEXANDRINUM I. Circa annum CCCVIII. sub Petro Alexandriæ episcopo, in causâ Meletii celebratum: quo, Meletius Episcopus Lycopolitanus, multorum quidem criminum reus, imprimis quod idolis sacrificasset, & *secundum Eusebium in Hieronymo, in communi episcoporum Concilio* depositus est, homine mox in apertum schisma crumpente; ut dissentit tradit, qui rem gestam nescire non potuit, ipsismet Athanasius *Apol.* II. p. 603. *Dissert. 2. cent. Arian.* pag. 136. Consona habet Patricius Ararius, scriptor quidem penitus ignotus, lib. quem Oceanum cognominavit, Ex quo Fragmētum adducit *Libelli Synodici* auctor p. 14.

308.

CARTHAGINENSE II. à CCLXX, partis Donatistice Episcopis, circa annum CCCVIII. juxta Baronium, habitum. In quo post LXXV. dierum disputationem, communi consensu decretum est, ut *Traditores*, immensū quidem criminis rei, etiam si baptizari nolent, ad Communionem nihilominus reciperentur. De hac Synodo vide quæ habet August. *ad Vincent. Epist.* XLVIII. De tempore hujus Synodi à Baronio dissentit Valeſius * & Pagius †, contententes, habitam fuisse post inchoatum demum schisma Donatistarum, imò Donati Carthaginensis Episcopi & Deuterii temporibus, aliquot post Nicænum concilium annis.

308.

CARTHAGINENSE III. anno CCCXI. à Secundo Tigrisiano, & LXX. partis Donatistice Episcopis; in causâ Cæciliani congregatum; quo, procurante id maxime Lucillâ, potentissimâ & distissimâ muliere, Cæcilianum Carthaginensem Episcopum, ejusque ordinarios demum & depositum, substituto in ejus locum Majorino, qui Cæciliani, adhuc archidiaconi Lectior fuerat. Plura habent Optatus I. p. 20. Augustinus *ad Episcopos Donatist.* Epist. CLXII.

* De Schism.
Donat. c. 5.
ad calc. Euseb. p. 192.
† Crit. Hist.
Chron. ad
an 308.
Num. III.
IV.

ROMANUM I. anno CCCXIII. in causâ Cæciliani, Præside Melchiade Papâ, Constantini M. literis convocatum. Convenerunt Episcopi XIX. 6. *Nov. Odoabr.* in Laterano in Domum Faustæ; à quibus Cæcilianus absoluitur, damnantur Donatistæ, Tribus sessionibus Syn-

310.

odius

344. **SÆC. IV. nodus absoluta est. Sessio I.** Donatistæ, obla-
to libello, Cæcilianum multorum criminum
accusarunt, Cæciliano è contra Donatum accu-
sante. *Sess. II.* alium *advocâr* Cæcilianum li-
bellum obulerunt. *Sess. III.* auditis omnibus,
quæ dici poterant, & plenius examinatis, Do-
natus tanquam Schismatis reus damnatur, Cæ-
cilianus à Donatistarum accusationibus, judi-
cio Synodali absolvitur. Acta hujus Concilii
extant ap. Optatum lib. I. pag. 25. & Conc. Tom.
I. p. 147. ubi etiam Anulini Proconfulis, & Con-
stantini M. de hac re Literæ habentur. Vide Au-
gust. *Epist. CLII.* & *Brev. Coll. cap. 3.*

ARLATENSE I. Constantini Magni
jussu, eadem de re, anno CCCXIV. celebra-
tum. Interfuerunt Episcopi CC. Quorundam
nomina, sed mendosè admodum, hodie subscrip-
ta reperiuntur; à quibus Cæciliani causa ite-
rùm absolvitur, & innocentia vindicatur; Ca-
nones XXII, ad Ecclesiæ mores & disciplinam
spectantes, conduntur. Extant, Sirmondi, Binii,
Ducæ, Albalpinii, notis illustrati, unâ cum *Epis-
tola Synodali*, variisque Constantini Magni liti-
ris, tum ante ràm post Synodum scriptis, Conc.
T. I. p. 1421. Ad ealceum, *Grælapurgationis Cæcilia-
ni & Felicis*, ex Appendice *Opusianâ* subjiciun-
tur. Arlatensi huic Synodo intererant etiam ex
Britannia nostrâ Episcopi tres, Eborius Episco-
pus Eboracensis, Restitutus Londinensis, Adelp-
hius de civitate Colonia Londinensium, unâ
cùm Sacerdote Presbytero, & Arminio diaco-
no, quorum subscriptiones hodie deprehendun-
tur. Vide quæ habet Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I.
pag. 39. ubi & hujus Concilii canones reperire
licet.

345. **ANCYRANUM I.** Ancyre in Galatiâ
ab XVIII. Episcopis, ex Aââ minore, viciniquè
Provinciis congregatis, anno CCCXV. ex vul-
gari calculo coactum. Ut disciplina Ecclesiastica
refraceretur, lapsi ad penitentiam rediis
admitterentur Canones XXIV condiderunt,
qui habentur Græc. Lat. Conc. T. I. p. 1455.

346. **NEOCÆSARIENSE** (apud Neocæ-
sariam ad *Lycum* fl. quam alii in Ponto Pole-
moniaco, alii in Cappadociâ collocant) eodem
fere tempore, & eadem de causâ, à variis Episcopis,
quorum XIX. nomina hodie subscripta
reperiuntur, habitum. Extant Canones XV. Gr.
Lat. Conc. T. I. p. 1479.

347. **ALEXANDRINUM II.** Sub Ale-
xandro Alexandræ Antistite, omnibûque Episcopis
fedi Alexandrinæ subditis, adversus
Arian hæresin suam recens evocentem, circa
annum CCCXV. juxta Baronium, habitum. Ex-
tat Alexandri hæc de re *Epistola* apud Theod. I.
I. cap. 4. pag. 9. confer Epiphani. *Hæres.* LXVIII.
LXIX.

348. **CÆSARIENSE** in Ponto, anno circi-
ter CCCXVI. à XXIII. Episcopis, presiden-
te Vitalio, collectum. In quo, actum est de iis
qui in *persecutione* sacrificassent, aut abjurassent,
aut idolothyta gustassent; constitutis *canoni-
cis correctionibus* *περὶ τῶν ἀποστρεφόντων τὸν Θεὸν*
PART II.

juxta gradum & differentiam peccati in quod quis-
que lapsus esset. Nititur hæc Synodus solius au-
ctoris *Synodici* à Pappo editi, sive, *Synod. p. 14.*
Verùm cùm Auctor ille negligentiam suam ubi-
que prodat, neque aliquem pro se tellem cita-
re solet, plures Synodos ab eo memoratas con-
sultò prætermisimus.

ALEXANDRINUM III. ab Ale-
xandro, omnibûque Ægypti Episcopis, unâ cùm
Osio Cordubensi, eò à Constantino M. cum li-
teris missio, in causâ Arii circa an. CCCXIV.
nou (quod vult Baronius) anno CCCXIX. ha-
bitum. In hac etiam Synodo, Collythus Presby-
ter Alexandrinus, qui Episcopale munus sibi ar-
rogaverat, dignitate suâ deturbatur. Vid. Athan.
Apol. p. 614. 616.

NICÆNUM OECUMENICUM
I. mandato Constantini M. Episcopis ex om-
ni orbe Romano, ad ventiliandum Arii causam
convocatis, XI. *Calendas Junias*, sive *actibus*
fortan XIII. *Cal. Julias*, anno C. CCXLV. magnâ
aulâ Palatii Imperialis, in Eithymii coactu-
m, Præter ingentem, & pene incredibilem Presby-
terorum, Diaconorum, Acolythorum multitudi-
nem, adjuerunt Episcopi plures undiquaque
congregati, gravitate, doctrinâ, pietate, cano-
nicæ venerandi. Sed de Episcoporum numero,
magna est etiam inter veteres sententiarum
discrepantia. Eusebius * Cæsariensis qui non
minimas in hæc Synodo partes gesserit, supra
CCL. fuisse dicit, eoque ex omnibus Europæ,
Asiæ, Africaque provinciis congregatos, non
immeritò celeberrimum hunc conventum, cùm
cætu illo conferat, cujus meminit *Historia*
Apollonia, in quo erant Parthi, Medi, Elamita-
e, Mesopotamitæ, & c. in hoc quidem longe fu-
periore quòd in cætu Hierosolymitano *sancti*,
in hoc non nisi *Dei ministri* convenerunt. Eu-
stathius † Antiochenus, qui & ipse huic Con-
cilio interfuit, & pars magna fuit, circiter
CCLXX. fuisse ait; verùm ob ingentem con-
ventus illius multitudinem, fe numerum certò
referre non potuisse, neque in eo se valde cu-
tiosum fuisse fateatur. Athanasius * plùs minùs
CCC. recenset. Sozomenus † circiter CCCXX.
Batrices sive Eutyrius, qui Arabicè *Histori-
am* suam condidit, & Ismael Ibn. Ali (quem
citat Seldenus * noster) Scriptor Muhameda-
nus, non minùs quàm MMXLVIII. convenisse
tradunt; & ex iis Constantinum M. CCCXVIII.
selegisse volunt. Quod parùm probabile vide-
tur. Dorotheus Monembasiensis Metropoli-
ta, qui Historiam sacram & civilem vulgari Græ-
corum idiomate conscripsit, integrum Episco-
porum, Presbyterorum, Diaconorum, & Mona-
chorum numerum, non nisi CCCXVIII. fuisse
refert †; nec plures convenisse quia totidem à
Christo nato anni ad hujus Synodi tempus ef-
fluxerint; quam pro suâ numerandi ratione an-
no CCCXVIII. habitum fuisse tradit. Ejus
verba, quia in paucorum manibus versatur li-
ber, hic referre non pigebit. *Καὶ οἱ μὲν Ἀρχιε-
ρεῖς ἦσαν διακοσίαι τεσσαρὰς, οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ διάκονοι
καὶ καλλίτοιχοι ἦσαν ὀκτωκισσάρητες ἑκατὶ τεσσαρσάκοντες
διονότοι. Καὶ διὰ τὴν πλείονα ἀνάγκην. Ὅτι
ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἀποστολικῶν τῶν Χριστῶν, ἦσαν δὲ*

* De vit.
Const. I. I. l.
c. 7. §. 9. p. 486.

† Ap. Theod.
I. c. 3. p. 246.

* Epist. ad
Solat. p. 660.
† Hist. c. 57. p. 410.
* Not. in
Euseb. p. 724.

† Sozom. f.
diaph. 199
p. 174.

SÆC. IV.
Ab An. CCC.

καὶ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ἐν ἡγεμονίᾳ ἦσαν. Et Episcopi quidem, sive Summi Sacerdotes erant CCXXII. Sacerdotes, seu Presbyteri, Diaconi, & Monachi, LXXXVI. concilium CCXXVIII. Et quare totidem solummodo electi sunt? Quia a Christi incarnationis tempore, usque ad tempus huius Synodi, anni erant CCCXVIII. Quare unde hauerit Dorothæus incertum est: forsitan non aliunde, quàm ex vetusta illa Aethiopia Synodali collectione, quam citat Cl. Seldenus, huiusque compilatorem circa Concilii Chalcedonensis tempora vixisse conjicit, qui eadem scribere habet. In numero CCCXVIII. tandem consenserunt omnes. Quem quidem alibi * discretis verbis confirmat ipse, qui interluit, Athanasius. Nec Mylterio caruissimum numerum cum synodo sua Occidentali notat Liberius † Papa, eum eodem milium numero stipatus B. Abraham, in huiusmodi sententia per fidem profectum. Verum de his, plus faris. Ad hunc conventum venisse quosdam Philosophos, sive Dialecticos, de rebus i theologicis subtiliter disputaturos, si quæ simplicem quandam ex ordine laicorum, os oppressit, reterunt Socrates, Sozomenus, & Rufinus; quorum proinde solennes, prolataque cum SS. Patribus Disputationes in Historia sua Concilii Nicæni integro pene libro nobis exhibet Gelasius Cyzicenus, non aliunde quàm ex proprio cerebro, ut videtur, confectas. Conveniente synodo post habitas per aliquot dies disceptationes quosdam prolatores, tandem pleno Concilio insitit Arius; nefandæ hæresis circa Filii Dei Divinitatem accusatur; Dogmata ex libris ejus extracta examinantur, discutiuntur, & solenni execratione damnantur; Libri ejus publicè exusti, ipsomet Ario anathemate percussus, & in exilium missus: Conditur Symbolum, communis fidei testis, quod Filius Patri esse consubstantialis, gentis non falsus, verus Deus de vero Deo, declaratur: Tollitur Schisma Meletianum, servatæ ipsi Meletio Episcopatus dignitate, omni verò potestate & jurisdictione abrogatæ; ab eo consecrati sanctiori ordinatione admittendi: Sublata est vetus de Die Paschalis controversia, communicque Decretum sanctum, ubique illud, non nisi Die Dominico, judicium Festum proximè sequente, deinceps esse celebrandum: Denique constituti sunt Canones ad regimen & æconomiam Ecclesiasticam spectantes numero XX. nugas enim agunt, qui cum Pisano, Turiano, Echellensi, LXXX. vel LXXX V. ex Arabico versos nobis exhibent. In his Canonibus eminet præ aliis Canon VI. qui nobilem uberrimamque disputandi segetem de Primatu Romani Pontificis, de Ecclesiæ subordinatione, de Patriarcharum origine, institutione, & jurisdictione, eruditissè præbuit. De quibus idem tunc divinus agunt hujus sæculi Scriptores, & nos suo loco pro modulo nostro fusiis differimus. Certe Patriarcharum jura hoc canone fuodari, vel contineri, contendunt viri quidem doctissimi, & in Ecclesiæ Antiquitatibus diligenter versati. Verum nasciturioribus, & in re Ecclesiastica exercitatis, consensum ægre unquam extorquebunt. Quid, quod si Patriarchæ hoc tempore extitissent, qui fieri potuit, ut veocerando hujus Synodi Patres, qui Can. IV. & VI. Metropolitanorum jura discrete statuerunt, de Patriarchis ne

levissimam quidem mentionem facerent, eorumque jurisdictionem definirent? Quin nec ipsum Patriarcharum nomen sensu proprio, nisi post unum alterve sæculum in Ecclesiâ Christianâ natum est? Ad hujus etiam Concilii historiam spectant, Constantini Magni cum Aetio, Novatianorum Episcopo, de dogmatibus Novatiani severitate colloquium, & Paphnirii Episcopi Aegyptii & Confessoris celeberrimi in erepatio & condemnatio illius Legis, quam Episcopi oonnulli in hoc Concilio inducere nitentabantur, ut Episcopi, Presbyteri, & Diaconi, ab uxorum, quas, cum laici essent, Matrimonii jure sibi sociaverant, concubitu abstinerent; vehementer contendente Paphnutio, grave hoc jugum Clericis & Sacerdotibus non esse imponendum; honorabiles quippe esse nuptias, & torum immaculatum, caveatque ex ex nimia severitate damnum potius inferrent Ecclesiæ. Cujus hæc de re sermonibus universis Sacerdotum cætus assensus est. De his uberior agunt, Socrates lib. I. capp. 10, 11. p. 38 Sozom. lib. I. capp. 22, 23. p. 436.

Et ita quidem post menses duos, & sex dies, die nempe Augusti xxv. celeberrimæ huic Synodo finis imponitur. Quam mox excipiebant Constantini M. Vicennalia. Etsi enim juxta accuratam temporis rationem Vicennalia ejus in diem viii. Cal. Augusti incidebant, sedente tamen synodo Constantinus ea in diem vii. Septembris diem nempe similis denominationis cum eo, quo imperium inierat, transiit quod non raro alibi factum est, ut rectè observat Cl. Pagius, *Crit. Hist. Chronol. Annal. Bar.* ad ann. CCC XXV. numer. iii. pag. 85. Extant Græc. Lat. hujus Concilii Symbolum & Canones, una cum variis antiquorum versionibus, Conc. Tom. II. pag. 27. *Canones* cum notis Balsamoni, Zonarzæ, & Alexii Aristenii, *Pandect. Can.* Tom. I. pag. 38. & in eos annotationes Beveregii, ibid. Tom. II. p. 42. *Epistola Synodica ad Ecclesiam Alexandrinam*, apud Socr. lib. I. cap. 9. pag. 27. Theod. lib. I. cap. 6. p. 30. Gelas. Cyz. lib. II. cap. 33. p. 349. apud quos etiam varias Constantini M. de Synodo Epistolæ reperire licet. Subjiciuntur pag. 103. Gelasii Cyziceni *Historia Concilii Nicæni* lib. III. *Canones ex Arabico versi* LXXX. eum novâ Abr. Echellensis versione; adjectâ etiam ejus de horum auctoritate *differentiæ*.

ANTIOCHENUM I. anno CCXXX. contra Eustathium Antiochenum, Fidei Nicæni accerrimum defensorem, congregatum. Principes erant Eusebius Nicomedensis, & Theognius Nicæus, qui Eusebium Cæsariensem, Patriophilum Scythopolitanum, aliisque plures secum adduxerunt: ut torus Episcoporum numerus (si qua Philostorgii fides, lib. II. cap. 7.) erat CCL. In hoc Concilio accusatus est Eustathius à Cyro Beræensi Episcopo, quod Sabellianum dogmatum faveret, referente Georgio Laodiceo apud Socr. lib. I. cap. 14. p. 33. Id ei obiectum esse nequaquam agnoscebat Socrates, aliisque causas fuisse dicit, easque (si quod audiamus) minus honestas. Intelligit (opinor) fœdæ libidinis crimen, & infamem mulierculam infantem in ulois gestantem, in Synodum introductam, facinus il-

SÆC. IV.
Ab An. CCC.

18C. IV.
A.D. 366. Ind ei obijcientem, de quo latè Theodoretus, lib. I. cap. 21. p. 52. Memnit etiam Philostorgius loco citato. Ut ut sit; Vitum sanctissimum, fide pietate, & canitie venerandum deposuerunt, & ut in Illyricum telegeretur ab Imperatore imperarunt. De rebus etiam in hac Synodo gestis confert quæ habet Sozomeni lib. II. c. 19. p. 469.

334

CÆSARIENSE in Patellinâ, anno CCCXXXIV. jussu Constantini Mâ partis Eusebiana Episcopo, presidente Eusebio loci illius Episcopo, congregatum. Verùm Athanasius, cujus causâ coacti est hæc Synodus, in eâ utique judicandi, cum judices parum æquos se expertum esse suspicaretur, venire noluit, eo nomine contumacia apud Imperatorem modo delatus, adeoque post moram bene longam, nihil in hac Synodo gestum est. Vide Sæc. III. lib. I. cap. 2. pag. 479. Theod. lib. I. cap. 28. pag. 61. Mirum certe videri debeat Athanasium in rebus suis recensendis alioqui factis accuratum, hujus Synodi nullam meminisse. Interim notandum est, hæc Synodum etsi hoc tempore habitam, diu antea indicam fuisse. Cum dicitur tradit Sozomenus, Athanasium ad hæc Synodum vocatum triginta circiter mensium spatio professionem suam discessisse.

335

TYRIUM anno CCCXXXV. Constantini Mandato Tyri habitum. Postquam superiori anno Arianorum Concillabulum Cæsare Palæstinae frustra habitum fuerat, Athanasio ibidem comparere recusante, conveniunt Tyri Episcopi LX. quos Dionysius Ex-Consularis, huc, ad ordinem inter Episcopos conferendum, missus, ex variis Orientis locis congregavit, Arie quidem faventiores, certè in Athanasium quam pater erat iniquiores, non alios utique quam quos Eusebiani. Imperatori commendaverant; latente id Constantino in literis ad hæc Synodum datis, quibus eos ad pacem Ecclesiæ reddendam, omni quo poterat modo, gravissime adhortabatur. Aderat & Athanasius, & unâ cum illo XLI. ex Aegypto Episcopi, non quidem vocati, sed qui Metropolitam suum ultro comitati sunt. Variorum gravissimorumque criminum falsò accusatur Athanasius, quæ ad duo præcipue capita revocari possunt. Vel enim ad id, vel in id, hæc res respiciunt. Sub prioris classe tria ipsi obijcta sunt, Crudelitas, Adulterium, & Homocidium. Crudelitas * accusatur, quod Ichyræ Presbyterum apud Higyrium Præfectum falsò calumniatus, in vinculis sæpe numero detinuisse; quod Callinicum Pelusii Episcopum ab eo depositum, militarem custodiam, tormenta, & judicia subire fecisset, quodque plures partis Meletianæ Episcopos verberibus affecisset. Verùm hæc, aut aptè falsa, aut nullâ sufficienti probatione sulca, nodam tantum in Actis Synodi mentionem habent, nullâ de iis quæstione ulterius habitâ. Mox Adulterii accusatur †, quod virginem quandam vi constraxisset, productâ in scenam infami mulierculâ, impudenter vocasset, se, quidem virginitatem Deo vovisse, Athanasium verò quem hospicio exceperat, vim sibi inculasse, & invitam violasse. Verùm Timotheus Presbyter, Athanasium se esse fingens, Ego ne, inquit, mulier in ædes tuas ingressus, vim tibi intuli? Tum illa Timo-

theum digito demonstrans immò Tu, inquit, mihi virginem eripuisse, tu me castitate ipso libisti, ten poris simul & loci mentione additâ, Judicibus simul & Accusatoribus summo pudore confusus. Denique obiectum est & Homocidii crimen, quod Arsenium quandam, & Aetionis Meletianæ Episcopum clam occidisset, abscissaque ejus manu, in Magicæ artis incantamentis utebatur, productâ in medium arca lignea, in quâ tepidâ erat hominis cujusdam mortui manus, sale condita, quam ipsissimam Arsenii manum esse affirmabant. At verò Athanasius, qui improba adversariorum suorum concilia optime noverat, Arsenium multis Episcopis cognitum, in Synodum introduxit, & reduci ad alterum latius ejus pallo, primo quidem dextram, mox interpositâ morâ, sinistram quoque ostendit. En, inquit, Arsenius ambas, ut videris, manus habet & deprehenditur, tertia verò undenam excusa sit, ostendat nobis accusator. Ita res in funum abiit, toto cætu, vel in iram, vel in risum, soluto. Posterius accusatum caput duo præcipue continebat. I. Quod illiciti fuisset ordinationes *, nec nisi quædam Episcoporum perjurio ad Episcopatum pervenirent. Sed cum omnes illius ordinationis circumstantiæ, in clarâ ac publicâ hominum luce peractæ fuerant, nulla de iis quæstio amplius moveri poterat. Plus negotii faciebat altera quæ secuta est acontatio, Marcianum nempe Athanasii Presbyterum, ipsomet mandante, in Ecclesiâ ubi Sacerdoti fungebatur Ichyras, venisse, & in Sacramenti irruentem, Mensam quidem subvertisse, Mysticum verò Poculum confregisse, sacrosque Codices concremâsse. Magna de his iis, multa disputatio, nec pauca allata, quæ omnia falsissima esse sole clariùs demonstrabant; quin ipsam Ichyræ ad Sacerdotium nunquam fuisse promotum, sed inposito sibi met Presbyteri non in eo, Sacerdotis munus obisse. Postea etiam ipse Ichyras, oblatu satisfactionis libello propriâ manu subscripto, coram Athanasio, ejusque Presbyteris, hæc calumniam revocavit; sèque instantibus Eusebianis, & Episcopatum ei promittentibus, hæc omnia ex proprio ingenio confinxisse, tellatus est. Decretum tandem ut Delegati, sique Athanasii hostes insensibiles, à Synodo in Mareothem mitterentur, qui abducto secum Ichyrâ, in ipso loco rem omnem sub examen revocarent; ubi abhibita licet vi, omnibusque nequitia & improbitatis consiliis, nihil adversus Athanasium extorqueri potuit, ipsis adversariis Acta quæ consecrant celantibus, & omni penè Martirio clero, scriptis tum ad Philagrum Aegypti Præfectum, tum ad Synodum literis, Athanasium à totâ hæc calumniâ incultentissimè purgante. His non obstantibus, Athanasius Synodali judicio, quo jure, quæve injuriæ, damna & depositus est; qui, quid à tot iniquis Judicibus expectari poterat, prævidens, clam se Synodo subduxit, Constantinopolim, ut Imperatorem coram conveniret, petitus. Quæ in hæc Synodo acta sunt, ex Athanasii Apol. II. Sæc. lib. I. c. 28. 29. & Sæc. lib. II. cap. 25. Theod. lib. I. cap. 19. 30. Conc. Tom. II. pag. 437. colligi possunt. Demum jubente Imperatore Synodus telicâ Tyro Hierosolymam se contulit, ubi peractâ lo-

* Soz. ubi supra.

* Soz. lib. III.
c. 4. p. 479.

† Soz. lib. I.
c. 10. p. 47.
Ruffin. Hist. Eccl. lib. I.
p. 479.

SÆC. IV.
ab An. CCC.

lenari locorum sacrorum *dedicatione*, Arius Fidem Orthodoxam se profiteri simulans, unâ cum sociis in Communionem recipitur.

Armeniâ Episcopum, illamque à Synodo nostrâ damnatum & depositum esse discretè tradunt.

SÆC. IV.
ab An. CCC.

343

CONSTANTINOPOLITANUM

326.

I. à paucis partis Eusebianæ Episcopis, anno CCCXXXVI. mense circiter *Februario*, habitum. In hoc Conciliabulo coegit novis in Athanasium calumniis, ab Imperatore Episcoporum dolis circumvento, Trevirum in Galliis relegatur; Marcellus Ancyra Episcopus, ob dogmata male sana damnatus, sede suâ deturbatur; libris ejus ab Eusebio Cæsariensi, jubente Synodo, refutandis. Vide *Socr. lib. I. cap. 35, 36. Socr. lib. II. cap. 32*. Synodum hanc ultra sex menses continuatam fuisse conjicit Cl. Pagius *Cris. Hist. Chron. ad an. CCCXXXVI. nu. 6*.

338.

CONSTANTINOPOLITANUM

II ann. CCCXXXVIII. ab Eusebio Nicomedienfi, aliisque Arianae partis Episcopis, contra Paulum Ancyritem CP. habitum. Eusebius Nicomedienfis, vir supra modum ambitiosus, Regiæ Urbis sedi inhiabat. Collecto igitur Episcoporum suæ partis Concilio, hominem tantam seditionis auctorem deposuit, ejusque sedem arripuit. Deposuit Paulus varia exilii loca subinde expertus est, tandem Cuculum in Armeniâ relegatus, ibique à Philippo Præfecto, Arianorum carnifice, strangulatus. Vide *Socr. lib. II. c. 8. p. 84. Theodoret. lib. II. c. 5. p. 72*.

339.

ALEXANDRINUM IV. ab Athanasio, jam ab exilio reverso, unâ cum Episcopis suis numero fere C. anno CCCXXXIX. habitum. In quo causa Athanasii sub examen revocatur, ejusque innocentia, adversus tùm veteres, tùm novas adversariorum calumnias, plenissime vindicatur. Extat *Epistola Synodica* proluxa apud Athan. *Apol. II. p. 362*. & Conc. Tom. II p. 553.

340.

GANGRENSE, occasione Eustathii (Sebastien, an alterius non liquet) heretici, Gangris in Paphlagoniâ, præsidente Dio (siqua *libello Synodico* fides) habitum circa annum (ut videtur) CCCXL. vel paulo antea. Fatendum enim est hujus Concilii tempus nullâ certâ Veterum auctoritate nisi. Socrates quidem de eo agit post Synodum C'. anno CCCLX. habitam, lib. I. c. 41. p. 156. Sozomenus verò, cui hæc in parte potius adhaerendum censeo, lib. IV. cap. 24. pag. 581. paulo ante Synodum Antiochenam (illam nempe in Eucernis ann. CCCXLI. celebratam) collocat, & Eustathium paulo antea ab Eusebio Episcopo CP. (qui sedem hanc ab anno CCCXXVIII. ad ann. CCCXLII. tenuit) depositum fuisse affirmat. Vide quæ habet Valerius not. ad Socr. p. 37. Extant Græc. Lat. *Epistola Synodalis ad Armenios Episcopos, & de Regulis & Consuetudinibus quibusdam Ecclesiasticis Canonibus XXI.* eorumque antiquæ versiones Conc. Tom. II. p. 415. Cum Scholiis Basilamonis & Zonarae *Pandell. Can. Tom. I. p. 415.* notisque Beveregii Tom. II. p. 183. Nuperis etiam notis illustravit singulari dissertatione Sam. Schelzigvigi *Ged. 1690. 4to*. Vide Socratem & Sozomenum locis citatis; qui Eustathium hanc Sebastia in

ANTIOCHENUM II. occasione Eusebii

magnoz Ecclesiæ, Constantii Imp. iussu ibidem celebratorum, anno CCCXLI. coactum. Aderant sub ductu Eusebii Nicomedienfis, Episcopi, teste *Athanasio XC. Sozomeno XCVII.* ex Cælo-Syriâ, Phœniciâ, Palæstinâ, Arabiâ, vicinisque regionibus collecti, quidam reverâ Catholicis, reliqui specie Orthodoxi, verum in causam Athanasianam parim æqui. Et primò quidem Athanasium ab exilio reversum, nullo synodali De. reto absolutum, deposuerunt, ejusque in lo. um Gregorium quendam Cappadociem subrogarunt. Considerat deinde *Fidelis Formulæ* verbis generalioribus non specum. Quam quidem, antea concilium initum à solis Eusebianis compositam fuisse, contendit, nullâ tamen idoneâ ratione redditâ, Schelitrarius. Hæc, verò utpote jejuna & levis, rejectâ, aliam substituerunt, quàm *Lucius Martius* manu olim scriptam esse, præ se ferbant. Tertiam dedit Theophrastus Episcopus Tyanensis, uti pronipite notum publicè habuit. Recellu sicto, cùm politum ex aliquot iterum concet synodus, quæ am adhu composuerunt, in omnibus his *Fidelis Formulæ* cetera, videtur) satis, & *Epistola* vobis ab utrumque reperire licet, utpote à quo penitus abhorrebant. Hæc uterque quatuor hæc Formulæ Gr. Lat. apud Athan. *lib. de Synodis. p. 687.* & Conc. Tom. II. p. 550. Duæ priores apud *Socr. lib. II. cap. 10. p. 86* Condidit etiam *Canonis XXV.* ad Ecclesiæ politiam apprime utiles, qui unâ cum antiquis versionibus extant Gr. Lat. Conc. Tom. II. p. 559. Insuper sunt etiam hi *Canonibus codici Canonum Ecclesiæ univ. versa*, ab Ecclesiâ Catholica omni tempore recepti, ac approbati. Integrum hoc Antiochenum Concilium amplissimis *Commentariis*, varisque *dissertationibus* illustratum edidit Emman. Schelitrarius *Antioch. 1681. 4to*.

342.

ROMANUM II. à Julio Pontifice, unâ

cum plurius L. Episcopis, in *Ecclesiâ Sænis Presbyteri*, congregatis, in causâ Athanasii, qui eo se receperat, anno CCCXLII. habitum. Miserat haud ita pridem Julius in Orientem Legatos, qui partis Eusebianæ Episcopos ad Synodum in Italiâ congregandam, accirent, de criminibus quæ ipsi Athanasio inentârane, rationem Synodo redditorum. Verum Legatis post moram longiusculam, re infectâ, redeuntibus, coactâ hæc Synodo, Athanasius ab omnibus calumniis luculentissimè vindicatus, sententiâ synodali, unâ cum Marcello Ancyran (qui sententiâ suâ subdole explicatâ, Concilii Patribus siccum fecit) Communioni restituitur. Extat *Epistola Synodica ad Episcopos orientales*, à Julio scripta, Gr. Lat. ap. Athan. *Apol. de fug. p. 571.* & Conc. Tom. II. p. 493. Qui *Symbolum*, quod sub nomine Athanasii circumfertur, ab eo jam Romæ agente compositum esse somniant, cum Baronio, Binlio, &c. delirare pergant.

345.

ANTIOCHENUM III. anno CCCXLV.

ab Orientalibus celebratum. Post non unam Synodum haud ita pridem Antiochiæ habitam, fere

SÆC. IV. *atque damnatis operatur, caterisque aditum fecit ad*
solvenda jura Divina, &c. Extat Lat. Epistola Syn-
 odalis ad Donatum Carthaginensem; & ad ejus
 ealtem, *Fidei confessio* ap. Hil. *Fragm.* col. 434.
 &c. Conc. T. II. p. 699. Anno sequenti juxta libel-
 li Synodici auctorem concilium *Cerduba* habuit
 Otius, in quo condemnati sunt, quos concilium
 Sardinense abdicaverat, & recepti quos absol-
 verat. Verum parum apud me valet, nisi aliunde
 confirmetur, istius Synodici fides. Vide interim
 quod de hac Synodo dissertit d'Aguiere *Cons.*
Hist. Tom. II. & *Notit.* p. 44.

742

CARTHAGINENSE IV. à Græco
 Cathaginensi, plurimifque Africæ Episcopis,
 occasione turbatum, quas *circumcelliones* *Don-*
atista excitaverant, circa annum CCCXLVIII.
 habitum. Extant circa varias Ecclesiæ consuetu-
 dines *Canon* XIV. Conc. Tom. II. p. 713. & ex
 vetustis *cod. Vascensis* ab Holstenio emendati ibi-
 dem in *Append.* pag. 1821. Utramque Editionem
 Scholii suis illustratam exhibet Emm. Schellstra-
 tius *Ecclesiæ Afr. differt.* III. cap. 3. p. 129. *Can.* XIII,
 XIV. mentio fit Canonum in variis Conciliis
 Africanis antehæc conditorum; quorum hodie
 nulla cernuntur vestigia.

349.

ROMANUM III. anno CCCXLIX. sub
 Julio Pontifice congregatum. Quo biennio post
 Synodum Mediolanensem Photini hæresis ite-
 rum damnata est, & Ursacius & Valens veniam
 deprecantes, & oblato satisfactionis libello, se
 Athanasii communionem amplecti, causamque
 Orientalium & Arianorum penitus ejurare pro-
 fiterentur, ad Ecclesiæ Catholicæ Communionem
 admissi sunt. Refert hujus Synodi gesta, libellum-
 que supplicem Hilarius *Fragm.* p. 41. Confona tra-
 didit ipse Athanasius *Epist.* ad *Solus.* pag. 639, 649. *.
 Confer quæ de hæc Synodo consensit P. de Mar-
 ca *Diarr. de Tempore Synodi Sirm.* pag. 161. & quas
 dedit emendationes & observationes Baluzius
Collect. Nov. p. 27.

* Vid. Apol.
p. 402.

349

SIRMIENSE I. à pluribus occidentis
 Episcopis, adversus Photinum Hæreticum, hujus
 urbis Episcopum, in Synodo tùm Mediolanensi,
 tùm Sædicensi, antea damnatum, anno
 CCCXLIX. habitum. Ubi Photinus tanquàm
 hæreticus iterùm deponitur. Verùm reclamante
 plebe, Sede suâ jam deturbari non potuit. Syno-
 di hujus mentionem facit Hil. in *Fragm.* col.
 411. B. Primus, ni fallar, hanc Synodum eruit Cl.
 Petavius, & sententiam suam eruditissima Di-
 fsertatione propugnavit. Sed nullam hoc anno
 Synodum Sirmensem agnoscit Baronius, nul-
 lam Symeonides, qui duabus Diatribis Senten-
 tiam Petavianam refutare aggressus est, quæ ad
 ealtem Opusculi de Marca reperiri possunt. Nul-
 lam denique P. de Marca, qui res quæ in hac Syno-
 do gestæ fuisse dicuntur, ad Romanam illam,
 cujus jam meminimus, differre refert.

356

HIEROSOLYMITANUM. à Maxi-
 mo Hierosolymorum Antistite, & XV. Episco-
 pis, præfente etiam Athanasio Alexandrino
 jam redeunte, anno CCCL. habitum. In quo Epi-
 scopi, qui sententiæ in Athanasium olim subscrip-
 serant, delictum suum confessi, sententiâ Syno-

dali in Athanasii communionem recipiuntur. Ex-
 tat *Epistola Synodica ad Aegypti, & Libya Epis-*
copos & Clerum, Gr. Lat. apud *Athen. Apol.* II. pag.
 601. & Conc. Tom. II. p. 735.

356.

SIRMIENSE II. à quibusdam tùm ex
 Oriente, tùm ex Occidente Episcopis, præcipue
 Semi-Arianis Constantii mandato convocatis,
 anno CCCLI. habitum. Ab his, Photinus Sabel-
 lii, & Pauli Samosatensis dogmatum reus, depoi-
 nitur & ejicitur; & licet Photino adversarios ad
 dispensationem provocante, certatum est utrin-
 que maxima verborum & rationum contencio-
 ne, Basilio Ancyrano disputandi partes adver-
 sus Photinum sustinente, victus tamen Photinus
 & condemnatus est. Extat *Fidei Expofitio* in hæc
 Synodo conscripta, quam à Marco Arethasio di-
 ctatam esse falsò affirmat Sozocrates. *Lat. apud Hi-*
lar. de Synod. col. 358. *Græc. Lat.* apud Socr. lib. II.
 c. 30. p. 122. Athan. de *Synod. Arim.* p. 693. Tempus
 hujus Concilii ad annum post consulatum *Ser-*
gii & Nigriniani, id est, ad annum CCCLI. re-
 fert Sozocrates. Quod verò Offi lapsum in eo
 contigisse, & Georgium Alexandrinum adfuisse
 scribit, hallucinarum fuisse manifeste liquet, hæc
 quippe in Synodum Sirmensem ann. CCCLVII.
 omniùs rejicienda sunt.

ARELATENSE II. quod plures tùm
 ex Oriente, tùm ex Occidente Episcopi Arela-
 te, ubi tunc agebat Constantius Imperator, anno
 CCCLII. habuerunt, præfente etiam Vincentio
 Capuano primario Liberii Pontificis Legato.
 Sed cùm de Fide disceptare detrectarent Aria-
 ni, Athanasii damnationem unice urgentes, reli-
 qui minis & terroribus victi subscripserunt, ip-
 somet Vincentio manus dante, totis viribus re-
 pugnantæ Paulino Trevirensi, ac propterea in
 exilium missi. Vid. Hil. *lib. ad Conc.* col. 305. &
 in *Fragm.* col. 400. Sulp. Sev. lib. II. p. 133.

356

MEDIOLANENSE II. ad quod an-
 no CCCLV. convenere pauci quidem ex Oriente
 Episcopi, ex Occidente verò, si numerum
 eorū noceat Sozocrates & Sozomenus, nec men-
 dum in eo cubet, plusquàm CCC. Magna
 contentione id agebatur, ut Athanasius communi
 Suffragio condemnaretur, præfente etiam Con-
 stantio, minas quin & gladium Episcopis inten-
 tante. Verùm constanter reclamant Catholici
 ac proinde in exilium acti, Eusebius Vercellen-
 sis Scythopolim, Lucifer Calaritanus in Pala-
 stinam, Dionysius Mediolanensis in Cappado-
 ciam. Vid. Hil. *lib. ad Conc.* col. 305. & in *Fragm.*
 col. 400. Athan. *ad Solus.* pag. 666. Socr. lib. II.
 cap. 36. pag. 130. Soz. lib. IV. cap. 9. pag. 546. Ex-
 tat *Epistola Synodica ad Eusebium Vercellensem*
 Conc. Tom. II. pag. 773. *Vitam S. Eusebii Vercel-*
lensis Episcopi edidit sed mendosè Ferd. Ughel-
 sius *Ital. Sacr.* Tom. IV. col. 1090. quæ Synodi hu-
 jus Mediolanensis Acta uberius continentur.
 Hanc vitæ Eusebiana partem ad codicem *Col-*
bertinæ recognovit, *notæ sua collectioni* inferuit
 Baluzius pag. 39.

356

BITERRENSE, à Saturnino Arelaten-
 si, & vicinis Episcopis Imperatoris Mandato
 convocatis, Biterris in Diocesi Arelatensi anno
 CCCLVI.

356.

1ÆC. IV. ab An. CCC. CCCLVI. habitum. In hæc Synodo de damnatione Athanasianâ iterum actum. Sed vehementer repugnârunt Catholici, & in his præcipuè Hilarus Pictaviensis mox Imperiali Rescripto in Phrygiam relegatus. Vide Hilar. ad Constam. col. 306. de Synod. col. 319. Hieron. de Scrip. cap. 100. Sever. Sulp. lib. II. p. 157.

336. ANTIOCHENUM IV. an. CCCLVI. ab Arianis congregatum. Aderant Narcissus Ciliæ, Theodorus Ithrac, Eugenius Nicænsis, Patrophilus Scythopolites, Menophantus Ephesus, alique numero circiter X X X. qui Athanasium, quod in Synodo non prius innocens declaratus, contra leges Ecclesiæ Alexandriam rediisset, iterum damnârunt, neque cum illo communicandum esse decreverunt, ejusque loco Georgium Alexandriæ Episcopum ordinârunt, deque his ad omnes ubique consiliatos Episcopos literas dederunt. Agite de hac Synodo Sozomenus lib. IV. c. 8. p. 546. verum tempore non suo, ut in Notis rectè observavit Valesius quippe Constante adhuc superflite, celebratam esse dicte. Certum enim est, Georgium post Consilium Arbathionis & Lolliani, hoc est, anno CCCLVI. Sedem Alexandrinam invasisse.

337. SIRMIESE III. ab Arianis anno CCCLVII. præsentè Constantio, habitum. In hæc Synodo Novam Fidei Confessionem procurerunt, Latine quidem scriptam, dein Græcè versam, quâ cum *iniquis*, tum *iniquis*, vocabula, partim quod in Divinis scripturis non continentur, partim quod supra omnem humanum intellectum sunt, non amplius esse usurpanda decreverunt. Extat. Lat. apud Hilar. de Synod. col. 327. Græc. Lat. apud Athan. de Synod. p. 695. Socr. lib. II. cap. 30. pag. 124. Ad hanc Synodum à Constantio accitus Osius Cordubensis, jam per annum exul, *centenario major, et nimum Sepulchri sui amans*, (ut Hilarus de eo verbis utar) adhibitus etiam nominis modò, sed & tormentis, cessit tandem, formulæ subscripsit, & cum Ariano communicavit. Damnationi verbò Athanasianæ illam subscripsisse, quod pro certo habet Philostorgius *, dilerte negat ipsemet Athanasius Epist. ad Solis. p. 651.

* Lib. IV. c. 49. 491.

337. ANTIOCHENUM V. anno CCCLVII. ex mente Valesii, paulò post Sirmiensem Synodum, in quâ Osius impiam illam professionem fidei suæ ediderat, congregatum. Mortuo Leonio, Eudoxius suffragantibus Palatii Eunuchis, qui *iniquis* dogma amplectebantur, Sedem Antiochenam arripuit, & voti compos factus, exinde illius opinionis patrocinium palam suscepit, conventuque Episcoporum suæ partis (in quibus erant Acacius Cæsareæ Palæstinæ, & Uranius Tyri Episcopi) Antiochiæ celebrato, & *iniquis*, & *iniquis* vocabulū rejecit, causatus Occidentales quoque Episcopos idem decrevisse, Osius quippe unâ cum quibusdam illarum partium Episcopis vi coactus, apud Sirmium confenserat neque *confessionalis*, neque *finitis* substantia vocabula deinceps esse usurpanda; quippe quæ nec in sacris Literis usquam reperirentur, & curiosa Divinæ Substantiæ investigatio humanæ mentis captum longè superaret.

Acceptis igitur ab Occidentalibus hæc de re literis, Epistolam Synodicam rescripsit Eudoxius, gratias agens Valenti, Ursacio, atque Germinio, eorumque Ministerio ascribens, quod Occidentales rectè sentirent. Recenlet hæc omnia Sozomenus lib. IV. c. 12. p. 557.

SIRMIESE IV. partim ex Orientalium Legatis, partim ex Episcopis qui in comitatu erant anno CCCLVII. congregatum. Ubi aliam Fidei formulam composuerunt, partim ex veteri illâ Sirmii adversus Photinum factâ, partim ex Antiochenâ anno CCCXII. conditâ, constitam. Huic Liberius Pontifex post exactum triennii exilium subscripsit, & cum Ariano communionem coluit, sed iux inde restitutus. Extant Liberii hæc de re Epistole III. apud Hilar. in Fragm. col. 426. Vide Athan. ad Solis. p. 651. Soz. lib. IV. c. 15. p. 557.

ANCYRANUM II. anno CCCLVIII. ab Episcopis Semi-Arianis, præsidente Basilio Ancyrano, paulò ante Pascha congregatum. Occasione dedicandæ Basilicæ à se constructæ multis vicinarum Urbium Episcopos Basilis pro more Ancyram convocavit. Ubi habitâ Synodo Aetianos & Eudoxianos damnârunt, & *iniquis* dogma strenuè propugnârunt. Extat Græcè Latine Epistola Synodalis admodum proluxa, XII. Episcoporum subscriptionibus roborata ad Phœniciæ reliquosque suæ partis Episcopos, quâ Semi-Arianorum idem explicant pariter & confirmant apud Epiphani. Hæres. LXXIII. pag. 846. Inscriti sunt huic Epistolæ varii anathematismi, omnibus qui formulas Antiochenam & Sirmiensem, & confessionem Semi-Arianam non recipiebant, oppositi. Habentur etiam nec iidem planè nec diversè, utpotè nec numero, nec ordine convenientes, Latine unâ cum suis animadversionibus apud Hilar. lib. de Synod. advers. Arian. p. 124. Sedente Synodo, lecit fuit Georgii Laodicensi ad Episcopos qui illuc conveniant literæ, quibus eos adhortatus esset unitis viribus adversus Actium, omnesque *iniquis* assertores contenderent, curarantque, ut Eudoxius & Actium ipsum Antiochiâ expellat, & discipulos illius in Clericorum album relatos expungat. Scriptis igitur ad Imperatorem literis missi sunt à Synodo Legati Basilius Ancyranus, Eustathius Sebastenus, Eleusius Cyalcenus, & Leontrius ex Imperatoris cubiculario Presbyter, postulaturi ab eo, ut quod communi consensu toties in Consiliis definitum fuerat, Filium nempe Patri similem esse secundum Substantiam, firmum ac stabile permaneret. Romam advenientes, rem apud Imperatorem mox confecerunt. Unde revocatis literis, quas Alphasio Presbytero, Ecclesiæ Antiochenæ Legato, in gratiam Eudoxii & Actii dederat Constantinus imp. earum loco alias ad Antiochenos scripsit, quibus Eudoxium & qui cum illo erant expelli iussit. Extant literæ tum Georgii Laodicensi ad Episcopos Ancyra congregatos, tum Constantii Imp. ad Antiochenos apud Sozom. lib. IV. c. 13. 14. p. 554.

SIRMIESE V. anno CCCLIX. iterum convenientibus Episcopis, præsentè etiam Imperatore, habitum; coactam enim fuisse hoc loco & tempore Synodum, clarissimè liquet ex novâ adhuc Fidei Formulâ ibidem coactâ, à Marco

5ÆC. IV. ab An. CCC.

338;

339;

339

SÆC. IV.
ab An. CCC.

Marco Arethuso Græcè dictatâ, non (quod habet Socrates) ex Latino Sermone, in Græcum conversâ. Cui Imperatoris, & Consulum nomina, mensis, dieique nota, præfiguntur. In formulâ, prætermisâ penitus *serius* voce, Filium Patri per omnia similem esse affirmarunt. Extat apud Athan. de Synod. p. 674 qui ejus Conditores lepide satis ludibrio exponit ibid. & 671. & apud Socr. lib. II. c. 37. p. 121.

359

ARIMINENSE, quo Constantii Literis convocari conveniunt *ex omni orbe Romano* (ut Valentini jun. lex nos docet) præcipue ex Occidente, Episcopi pluresq. CCC. anno CCCLIX. Ex primò quidem Fidem Nicenam Decreto suo confirmarunt, Ariana dogmata differet damnarunt, Ursatium, Valentem, & alios quosdam deposuerunt; ad postremum verò parim Ursaci & Valentis dolis circumventi, partim custodias lux in urbe tanquam carcere perterriti, parim Tauri Præfati precibus, fraudibus, minis, & conculitis undique vexationibus victi, in generalem quandam Fidei formulam, ab Arianis conscriptam, omisso penitus *Substantia* vocabulo, volentes holentes fenerunt. Grata fuisse hæc, si cui alii, Constantio Imper. qui nullum non movebat lapidem, ut causæ Arianae suppetias ferret. Quis & hujus Concilii decreta Valentianus jun. iussu Justina matris, fœminæ *Aëroparous*, ita anno CCCLXXXVI. lege confirmavit, & *eternam mansuram* esse dicit, & Catholicos fidei jam exposita consensisse, *Cod. Theod. Tit. de Fide Carb. lib. 3V.* Verum meliora postea doctus, anno CCCLXXXVIII. hanc constitutionem revocavit, ibid. Tit. de Hæret. leg. XV. si modo legem istam rectè interpretetur doctissimus Gorhofredus, Extat Gr. Lat. *Sententia Synodalis* apud Athan. de Synod. p. 678. *Definitio Catholica* de Fide Nicenâ Lat. apud Hilar. in *Fragm. col. 418. Damascio blasphemiarum Arii* Lat. ibid. p. 459. *Epistola Synodalis ad Constantium Gr. Lat. apud Athan. de Synod. p. 676.* Alia ad eundem *Responsoria* apud Socrat. lib. II. cap. 37. p. 139. Hæc omnia, unâ cum aliquot Constantii ad Synodum literis habentur Conc. Tom. II. p. 793. Vide quæ habent Soc. lib. II. c. 37. p. 121. & Sozom. lib. IV. c. 17, 18, 19. p. 16. Sev. Sulp. lib. II. p. 156, & c. Denique Actorum hujus Synodi Fragmenta quædam, veneranda sanè, ex publicis Ecclesiæ scriptis, servatis ipsius Concilii verbis, deprecata, nobis conservavit Hieronymus *Dial. adv. Jovinianum*. Tom. II. pag. 14. In quibus & veritatis Valentis Murcenis in quamcumque formam le vertentis dolos, & miram catholicorum Episcoporum simplicitatem perspicere licet. *Senabant verba pietatem*, inquit Hieronymus, & *inter tanta illa præsentia* (seu ut vetus Editio juxta quoddam Codd. manuscriptos habet) *nella præsentia nemo unquam insensum parabat. De Usu verò nomine abijciendo, versimilis ratio præbatur. Quia in Scripturis anebans non invenitur, & multo simpliciores novitate sua scandalizant. Placuit auferri. Non erat cura Episcopis de vocabulo idem sensus esset in tuto. Ad eam, in hæc Synodo non de Fide modò actum esse, sed & de Causis Episcoporum, & de Ecclesiæ & Clericorum Privilegiis, editâ à Patribus dispositione, ut juxta quæ videntur ad Ecclesiæ*

perinere, à publicâ functione cessarent, inquietudine deflentes, i. e. ut etiam à solitis & ordinariis functionibus & tributis immunes essent. Quod ex Constitutione Constantii ad Taurum Præf. qui huic ipsi Concilio præfuit, anno CCCLX. quâ abundè liquet, Cod. Theod. Tit. de Episc. leg. XV. ubi etiam subdit, se hanc Synodi dispositionem sanctione sua statim repulit.

NICENSE five NICÆNUM, in Thraciâ habitum, quando Concilii Ariminensis ad Constantium Legati apud Nicen Thraciæ urbem itinere suo aliquantisper subliterunt. Quibus in partes (uas subdole petrastris, Ursacius & Valens Arianorum Principi, habito ibid. an. CCCLIX. vi. Id. *Obiter*, conciliabulo, primò sententiam Synodali Arelatenfis in se latam reciderunt, dein Formulam Ariminensem Græcè versam sub splendore *Nicena Fidei* titulo, promulgarunt, Concilii illius œcumenici nomen sibi assumentes, quo simplicioribus fœrum altitius facerent. Verum fraude mox detectâ, omnino ludibrio expositi sunt. Extant Latine hujusce Synodi Acta, sed ex parte tantum apud Hilar. in *Fragm. col. 412. ubi XIV.* Legatorum nomina receniuntur. Vide Socr. lib. II. c. 37. p. 68. Formulâ fidei quam promulgantur habetur apud Theodoric. lib. II. c. 31. p. 104. Addit, alios metu compullos, alios fraude inductos ei subscripsisse; quotquot verò consentire recusarunt, in ultimos orbis fines relegatos esse.

SELEUCIENSE, Seleuciæ in Isauriâ alperâ eodem quo Ariminense tempore an. CCCLIX. v. Cal. *Obiter*, coactumque CLX. circiter Episcopi ex variis Orientis Provinciis congregati interfuerunt. In duas partes dirempta est Synodus: Unam duæ Acacii Cæsariensis, cui XXXIII. alii adhaeserunt, qui abrogatâ Formulâ Nicenâ aliam substituerere voluerant; alteram sub Georgio Laodiceno, alii que, qui omisso solum *in hæc* Fidem Nicenam conservandam esse contendebant. Hi numero longè superiores, rejeçtis Acacianorum libello & Formulâ, Fidem Antiochiæ anno CCCLXI. scriptam, protulerunt, & subscriptione suâ raram habuerunt, partisque Acacianæ principes deposuerunt. Extant hujus Concilii Acta ex collectione Sabini per compendium excerpta apud Socr. lib. II. c. 39. 40. pag. 146. Et in his Acacianorum libellus & fidei formulâ Synodo oblata, quæ apud Epiphani. *Heret. LXXII. num. xxv. p. 873. subscriptis XLIII.* Episc. oporum nominibus itidem habentur. Confer Soz. lib. IV. ap. 33. p. 377. Sulp. Sev. lib. II. p. 158. imprimis verò Hilarium, qui huic Synodo præfatus assuit, lib. *cent. Constant. v. de sensu col. 352.* Locum, ex vetustissimo codice Colbertino longè emendatiorem exhibet Baluzius *Nov. Col. col. 67.*

CONSTANTINOPOLITANUM II. Ineunte anno CCCLX. convenientibus in Urbe Regiâ L. Episcopis habitum. Et duæ etiam in hæc Synodo partes, Semi-Arianorum una, qui Filium Patri *consubstantialem*; Actianorum altera, qui Filium *incoherens* esse contendebant. Vicit Semi-Arianorum pars. Inde Actius mox exilio multatus: Damnarum ejus dogma: Denique Fidei Formulâ, quæ Consulum nomina affixa habuit, quæ in Synodo Ariminensi lecta fuerat,

pauç

SÆC. IV.
ab An. CCC.

359

359

360

1. C. IV.
an. CCC.

paucis additis confirmata. Extat *Epistola Synodalis* ad Georgium Alexandriæ Episcopum de damnatione Aetii, ejus Diaconi, Græciat. apud Theod. lib. II. cap. 2. p. 114. & Conc. Tom. II. pag. 805. Confer Soz. lib. IV. cap. 12. pag. 579. Edita est in hoc Concilio Formula Arianæ novæ Appendicæ aucta, nempe ut neque *Substantia*, neque *Hypostasis* de Deo diceretur. Extat apud Socrat. lib. II. cap. 41. pag. 173. qui etiam novam Arianorum formulam hæc tunc editas recenset. In quibus hæc Constantinopolitana ultimum locum occupat. Interfuit huic Synodo Ursinus Gothorum Episcopus, ejusque Fidei confessioni subscripsit, qui autem illud tempus Nicenam Fidem amplexus fuerat.

hæmas ibid. in Append. p. 1805.

S. E. C. IV.
an. CCC.

262.

THEVESTINUM anno circiter CCCLXII à Donatistis in Africâ habitum. Fata ubique Hæreticis per Rescriptum Juliani Imperatoris potestate, redierunt Donatistæ. Catholicorum Basilicas invaserunt; & omnia penè loca cæde & sanguine impleverunt. De quo in hac Synodo apud Thevestinam civitatem habitâ, quæ fuit à Primus Episcopus Catholicus, tunc, teste Optato *senior. Patrum*. lib. II. Nulla hujus Concilii memoria in vulgatis Conciliorum Tomis habetur. Confer Augustini Epist. CLXVI. *contra Donat.* quæque de hac Synodo notavit Emm. Schellstræus *Eccles. Dissert. III.* cap. 5. p. 162.

360.

ANTIOCHENUM VI. Antiochiæ, in quâ tunc agebat Imperator exente anno CCCLX ab Arianiis congregatum; Ubi mutata in pejus sententiâ, Filium Patri *paritatem divinitatis* esse factum esse decreverunt; inde *Anomai & Exuentis* dicti. Meletium etiam Antiochiæ Episcopum eo quod cum Clericis ab Eudoxio depositis communicasset, reverâ quod Catholicam profiteretur Fidem, sed suâ deiciunt. Euzoio in ejus locum substituto. Vide Athan. de *Synod. p. 698*. Theod. lib. II. c. 31. p. 119. Soz. lib. IV. c. 19. p. 188. Anno sequenti, Constantii jussu convenit iterum Antiochiæ Synodus, in quâ Eudoxii causâ, quem quod absque communi consensu Eunomium Cyzici Episcopum constituisset, accusaverat Acacius, Synodali judicio examinata est. Vide Philost. lib. VI. cap. 4. p. 501. Cl. Pagius in priore Synodo Meletium à Sede Sebastienâ ad Antiochenam translatus esse contendit, in posteriori in exilium actum; *Cris. Hist. Glor. in Annal. Bar. ad annum CCCLX.* num. 5. p. 174.

362.

ALEXANDRINUM V. an. CCCLXII. ab Athanasio, jam ab exilio reverso, plurimisque Episcopis ex Ægypto, Libyâ, Arabiâ, & Italiâ congregatis, habitum. In hac Synodo sancitum est, Spiritum S. Patri & Filio esse consubstantialem, Christum reverâ naturam nostram ex carne, & animâ rationali constantem in se recepisse, voces *verus & veritatis*, quæ priorum mentes toties turbaverant, esse accuratè distinguendas, & Nicæni Symboli terminos potius usurpandos; Denique cum iis qui sub Constantii regno, cum Ariani incautè communicaverant, mitius agendum esse, & peractâ poenitentia, sedibus suis esse restituendos. Extat Græc. Lat. Epistola Synodalis ab Athanasio, saltem suo nomine, perscripta ad Antiochenos apud Athan. Tom. I. p. 447. & Conc. Tom. II. pag. 809. Confer Socr. lib. III. cap. 7. p. 174. Soz. lib. V. cap. 12. p. 612. Rufin. lib. I. cap. 18. p. 126. His addi possunt, quæ habet Autor Vitæ S. Eusebii Vercellensis apud Ughel. *Ital. Sacr.* Tom. IV. col. 1044.

PARISIENSE anno CCCLXII. post Hilarii reditum habitum. In quo Formula Fidei Arimini condita ab ipsius Episcopis qui ei subscripserant; damnatur, & Saturninus Episcopus Arelaensis deponitur. Extat Epistola Synodica apud Hilari. in *Frag.* p. 421. & Conc. Tom. II. p. 811. Vide Sirmoudi Notæ post.

PARIS I.

ALEXANDRINUM VI. an. CCCLXIII. ab Athanasio & Episcopis suis habitum. In quo Fidem Catholicam Joviano Imp. accuratè exponunt. Extat Græc. Lat. Epistola Synodica de Fide ad Jovianum apud Athan. Tom. I. p. 398. Theod. lib. IV. cap. 3. pagin. 152. Conc. Tom. II. p. 821. Singularis est Cl. Valesii conjectura, Epistolam hanc ab Athanasio non Alexandriæ, sed Antiochiæ scriptam esse, quod neutiquam mihi probabile videtur; est illam in Synodo Alexandriâ dictatam, ab Athanasio & coepiscopis Legatis Joviano Antiochiæ oblatam esse facile concederem; quod ipsius Epistolæ titulus satis indicat.

ANTIOCHENUM VIII. an. CCCLXIII. coactum. In quo Acaciani, qui (ut rectè notat Socrates) ad nutum & sententiam eorum qui rerum poterant, steterunt semper soliti essent, veris velis *in ipsius* amplexi, Fidem Nicenam confirmarunt, & libellum de Fide à se compositum Imperatori obtulerunt. Cui XVII. nomina affixa sunt. Extat apud Socr. lib. III. cap. 15. p. 103. Soz. lib. VI. cap. 4. p. 641. Conc. Tom. II. p. 817.

LAMPACENUM apud Lampacum urbem, in angusto Hellesponti sinu positam, anno CCCLXV. anno præcedenti, ut ex Sozomeno contendit Pagius*, à Semi-Arianis præcipue celebratum. Postquam per bimestre spacium inter se consultassent, decreverunt tandem, ut *in ipsius* dogma ubique retineretur, ut Fides Antiochiæ in Eucæniis olim exposita, confirmaretur, & Eudoxianorum in Synodo Constantinopolitanâ Agâ irrita redderentur, ut Episcopi item ab iis depositi, sedes suas postliminio recuperarent, Cumque Catholicos se strenuè simularent, Legatos ad Occidentis Episcopos cum literis Synodicis miserunt, qui tamen non nisi post annum unum, aut alterum, minus demandatum absoluerunt. Vide de hac Synodo Socr. lib. I. V. cap. 4. pag. 113. Soz. lib. VI. cap. 7. pag. 646. qui tamen in eo hallucinatur, quod Episcopos in hac Synodo congregatos, Catholicos fuisse censet. Notandum est occasione hujus Concilii, plures à Semi-Arianis Afriæ, Pamphyliæ, Mauriæ, & Lybiæ Episcopis, Synodos collectas esse. In quibus *in ipsius* dogma stabilire conati sunt, quorum Epistola Synodice ad Liberium Papam per Legatos

362.

362.

362.

* Crit. Hist. Chron. an. CCCLXV. n. 20. CCCLXV. n. IV.

G

Legatos

ÆC. IV.
ab An. CCC.

Legatos Lampfacenos misit sunt.

366.

SINGEDUNENSE in Myſia; anno CCCLXVI. ex Arianis collectum, ducibus Urſacio & Valente, qui Semi-Arianos in partes ſuas pertrahere ſummopere conabantur, ac proinde ad Germinium, Semi-Arianorum in his locis Anreſignanum, hæc de re ſcripſerunt. Extat Epistoſta Synodalis apud Hilar. in *Fragm. col. 421. Conc. Tom. II. p. 840.*

367.

ROMANUM IV. anno CCCLXVII. à Damaso Papi & XXVIII. Episcopis, & Presbyteris XXV. coactum. Quo, Liberius post mortem damnatus est. Refert hæc Auctor vitæ S. Eusebii Presbyteri Romani, à Baluzio editus *Miscellan.* Tom. II. p. 141. Quin & (*ſiqua libri Penſilicis Auctori in vitâ Damasi fides*) vel in hæc ipſa Synodo, majori Episcoporum numero auctâ, vel alterâ, eodem circiter tempore, præſentibus XLIV. Episcopis habitâ, Damasus adulterii invidioſe accusatus legitimè purgatus est; Synodo Concordium & Cæliximus Diaconus, qui ipſum accusaverant, damnan- te & de Ecclesiâ proſiciente. Hæc Libet *Penſilic.* Conc. T. II. p. 859.

367.

ILLYRICIANUM, Valentiniani mandato, in Illyrico, non anno CCCLXV. (quod voluit Baronius ſed) anno CCCLXVII. celebratum. Cum enim in Epistoſta Imperiali hæc de re titulo, Gratianus Auguſtus nuncupetur, ante annum CCCLXVII. quo Gratianus Auguſtus renunciatus est, id fieri non potuit. Quinimò non ante annum CCCLXXII. indi- ctum eſſe contendit Pagius *Crit. Hiſt. Chæc.* ad an. CCCLXV. num. VIII. Aderant Episcopis, qui à Synodo Lampfacena in Occidentem le- gati fuerant. Unanimi conſenſu decretum eſt, ut Fides Nicæna ab omnibus ſervaretur. Extat Epistoſta Synodalis de Fide ad Orientales, unâ cum Imperatoris hæc de re literis, apud Theod. lib. IV. cap. 8. 9. p. 178. Conc. Tom. II. p. 831.

367.

LAODICENUM ad *Lycum* Fl. à Phry- giæ Pacatianæ vicinarumque Provinciarum Episcopis celebratum. Certum hujus Con- cili tempus ſtatui nequit. Non inſelici con- jecturâ uſus Beveregius noſter ſuſpicatur illud proximè poſt Illyricianum habitum fuiſſe, non quidem quod ille voluit, anno CCCLXV. ſed (ut ſupra notavimus) anno CCCLXVII. In eo præcipue id agebatur, ut collapſa Eccleſiæ diſciplina reſtaretur. Extant Græc. Lat. de variis Diſciplinæ Eccleſiaſticæ capitibus cano- nes LX. unâ cum antiquis verſionibus Conc. T. I. p. 1495. & cum commentariis Baſſamonis, Zonaræ, Ariſtæni, notique Beveregii *Pandect.* Can. Tom. I. p. 553. & II. p. 193.

367.

SICILIENSE occasione Euſtathii, & re- liquorum Synodi Lampfacenæ Legatorum, jam ex Occidente redeuntium, à Siciliæ Episcopis, anno CCCLXVII. coactum. Legatis enim *Conſubſtantiatis* Fidem coram illis cõſeſſis, Con- cili Nicæni Fides ab utriſque comprobatur. Vid. *ſocr. lib. IV. c. 12. p. 214. Soz. lib. VI. cap. 12. p. 652.*

TYANENSE, Tyanis ad Radices Tauri *SÆC. IV.* montis in Cappadociâ, anno CCCLXVIII. ha- *ab An. CCC.* bitum. Recitatis in hæc Synodo, quas pertu- *368.* lerunt Legati Lampfaceni, Liberii, & Occiden- talium literis, *ut ipſoru* doctrinam retinendam eſſe communi Decreto ſanciverunt. Vide Soz. lib. VI. cap. 12. p. 652.

ANTIOCHENSE in Cariâ, Aſiæ Pro- *368.* vinciâ, à XXXIV. ciſalter Aſiæ Episcopis, anno CCCLXVIII. (ut videtur) collectum. Reje- ctò *Conſubſtantiatis* vocabulo, Fidem Antio- chiz & Seleuciæ promulgatam ratam eſſe vo- luerant. Vide Soz. lib. VI. cap. 12. p. 652.

ROMANUM V. à Damaso Pontifice, & *370.* XC. Episcopis circa annum CCCLXX. habi- tum. Decretum eſt in hæc Synodo, ut Fides Ni- cæna firma ac ſtabilis permaneret, & depoſito Auxentio Mediolanenſi, *ut iſtæ* in Occi- dente aſſertorum principulo, ipſum, eiſque ſe- quaces alienos eſſe à communionis ſui ſancie- runt. Extat Epistoſta Synodalis ad Illyrici Epif- copos Græc. Lat. apud Soz. lib. VI. cap. 13. p. 667. & cum veteri verſione apud Theod. lib. II. c. 22. p. 102. Conc. Tom. II. p. 889.

NICOPOLITANUM apud Nicopolim, minoris Armeniæ in conſinio Cappadociæ urbem, à Theodoro eiſdem civitatibus Epifcopo circa annum CCCLXXII. congregatum. In quo probabile eſt de Eccleſiarum Armeniæ minoris ſtatu præcipue actum eſſe. Ad hanc Synodum Baſilium invitavit Theodotus, qui proinde adijt: ipſe etenim & Theodotus, acceptis à Terentio Comite literis, Regio juſſu conſtituti ſunt, ut minorem Armeniam viſitarent, quæ conſuſa erant corrigere, ut pacem inter diſſiden- tes componerent, & Eccleſiis paſtoribus vidua- riſ providerent. Accidit dum Nicopoli hæreret Baſilius, ut Euſtathium Sebaſtanum, hæretici ingenti hominem, conveniret, quocum diſputa- tione per diem unum alterutrum habitâ, homi- nem ad fidem catholicam revocavit, quod ſcrip- tâ fidei conſeſſione propiâ manu ſignatâ, & Baſilio traditâ ceſſatus eſt Euſtathius, ab eo mox in communionem receptus. Continuo hoc ad Theodoti aures delatum eſt, qui ſuſpicatus Baſilium cum hæretico communicâſſe, omne præterit cum illo commercium abrupit, non amplius ipſum ad Synodum vocare dignatus, ut ſolus munus demandatum obire Baſilius necel- ſe habuit. Quid verò in eo præſtiterit, quidve illum inter & Theodotum intervenerit, ipſe prolixè refert *Epif. CLXXXVII.* ad Terentium Comitem p. 200. Confer item *Epif. LXXXVIII.* p. 137. CXCVI. p. 212. Hanc Armeniæ viſitatio- nem *Barſanup. p. 105. p. 106.* diſſertè tribuit Baſilio. Quid verò? an Valenti impietatis Arianz fau- tori ſtrenuo, quique in orthodoxos penè ad rabiem debacchatus eſt, catholici uſque adeo curæ erant, ut de ſauſto Eccleſiarum catholica- rum ſtatu ſollicitus eſſet? Nodum hanc non aliâ conjecturâ ſolvere poſſum, quàm quod Terentius Armeniæ dux, reiſque militaris comes, vir admodum catholicus, fideique zelo fla- grans, pro eâ quæ valcat apud Imperatorem gratiâ, mandatum illud impetravit.

VALEN.

SÆC. IV. VALENTINUM apud Allobroges, seu ab An. CCC. Pedemontanos, in Gallia Narbonensi, ad Rhodanum fluvium anno CCCLXXIV. IV. Idus Julias à XXX. circiter Episcopis, ad reformandos Ecclesie Gallicanæ mores, coactum, Duplex erat hoc tempore Valentis; in Hispania Tarraconensi una, regni Valentini Metropolis; in Gallia Narbonensi altera, in qua habita est hæc Synodus. Extant Epistola Synodica ad Gallicanum Episcopos, Canones IV. quibus de mœchis & digamis præcipue agitur, & Epistola ad clerum & plebem Foro-Julientem Cone. Tom. II. p. 904. Notas Sirmondi posthumas habes ibid. in Append. pag. 1807. Anno sequenti alicubi in Gallia habitam esse alteram Synodum contendit Gothofredus, & ad hanc pertinere Gratiani constitutionem de Ecclesiasticis, quæ habetur Cod. Theod. Tit. de Episc. l. XXXIII. ubi vide quæ hæc de re prolixè notavit.

378.

ROMANUM VI. à Damaso Papâ, & Episcopis XCIII. in causâ Apollinaris, & hæresis Arianz celebratum. Cui etiam Petrus Alexandriz Episcopus interfuit. Baronius quidem illud in annum CCCLXXIII. reponit. Verum ad annum CCCLXXVIII. potius referendum esse contendit Cl. Valesius *not. ad Sozom. pag. 143.* Damatur in hæc Synodo Apollinaris hæresis, & ab Ecclesiâ Catholica aliena esse declaratur. Vide Soz. lib. VI. cap. 15. pag. 671. Extat pars Epistolæ Synodalis, sive expositionis Fidei, ad Orientales transmissa, cui & Orientales CLIII. subscripserunt, quam in *Collectione suâ Romanâ* edidit L. Holstenius Part. I. p. 165. & Conc. Tom. II. p. 392.

378.

ANTIOCHENUM IX. an. CCCLXXVIII. (in an. CCCLXXX. rejicit Pagius in *Critica*) à CXVII. Orientis Episcopis, habitum. Sublatum est in hæc Synodo diuturnum illud Ecclesie Antiochenæ schisma, hæc lege, ut cum duo jam fuerint Antiochiæ Episcopi, uno è vivis sublato, superstes integram Ecclesiam retineat, nec nisi unicus in posterum Episcopus eligetur. Deinde variz legationes ad visitandas Orientis Ecclesias, easque in Fide catholica confirmandas, ad sedandas quas in Oriente excitaverant hæretici turbas, decretæ. Vide Greg. Nysseni, qui & ipse interfuit, *Epist. de visitâ Macrinae* p. 187. & *Epist. de inveni. Hierosol.* Tom. II. p. 1086. Soz. lib. VII. cap. 3. pag. 706. In hæc etiam Synodo facta est Fidei Catholice expositio, additis anathematismis, adversus Apollinaris, aliorumque hæreses. Denique recepta est, & approbata Synodica Damasi Papæ de tribus in unâ Deitate Personis Epistola, ad Synodum Antiochenam scripta, & CLIII. Episcoporum Orientalium subscriptionibus confirmata; quam exultit L. Holstenius *collect. Rem.* pag. 164. ut supra notavimus. Ab hujus etiam Concilii Patribus, notante Valesio, scripta videtur Synodica illa ad Italiam Galliarum Episcopos, quæ inter *Epistolam Basilii* locum LXIX. habet Tom. III. p. 108. Hoc circiter tempore, certe vivente adhuc Basilio, habita est in loco incerto, sub Amphilochio Iconiensi Synodus, quæ doctrina de Spiritu Sancto juxta Fi-

Pars II.

dem Nicenam asseritur & confirmatur. Extat SÆC. IV. Græc. Lat. sub Amphilochio nomine Epistola ab An. CCC. Synodica, quam ex *Cod. Regio* primis edidit Cotelærius *Mém. des Græc.* Tom. III. p. 99 eamque responforiam esse conjicit Synodica Episcoporum alterius Provinciæ, qui circa Macedonii hæresin de Spiritu Sancto fluctuabant & dissentiebant.

CÆSARAUGUSTANUM apud Hispanos, in Provinciâ Tarraconensi ad *Itherum* flu. anno CCCLXXX. vel ut alii, anno sequenti, IV. nonas Octobris, contra Priscillianistas, à XII. Episcopis celebratum. Vide Sev. Sulp. lib. II. pag. 166. Extant Disciplina Ecclesiastica *Canones* VIII. Priscillianistarum moribus præcipue oppositi, Conc. Tom. II. pag. 1009. Ex hoc Sulpitii loco aliud concilium Cæsaraugustanum adversus Priscillianistas nobis exculpit d' Aquirre *Cone. Hisp.* T. II. & ad antèdictum CCCLXXXIII. refert Vid. ejus *Notis* p. 46.

CONSTANTINOPOLITANUM IV. Occumenicum I. anno CCCLXXXI. Menfe Maio, Theodosii Magni literis congregatum Aderant ex Catholicis, Episcopi CL. ex Maædonianis XXXVI. qui cum sententiam de ræ *hæreticæ* deponere nollent, urbe discesserunt. Duo hujus Concilii conventus fuerunt. Prior quidem an. CCCLXXXI. habitus; quo abrogato, quem sibi arrogaverat, Maximi Cynici Episcopatu, Sedes CP. Gregorio Nazianzeno, quem Theodosius in eâ nuper collocaverat, adjudicatur. Aggre id ferebant Episcoporum nonnulli, præsertim juniores, qui xllu præferebunt magnas exinde cieban turbas, aliis alia objicientibus; præcipue postquam advenisset Theodosius Alexandrinus, & Episcopi Aegyptii, qui exardescere jam flammâ oleum incendio addiderunt; subsensim utique, partim quod ipsum adventum Patres non expectassent; partim quod Maximum, à tribus Episcopis Aegyptiis, quos ad id Constantinopolim miserat Petrus Theodosii prædecessor, ordinatum temere è exclusissent. Crescente in dies tumultu, Gregorius harum dissentionum pertæsus ut pax & concordia inter Episcopos restitueretur, sede suâ se sponte abdicavit, electo mox in ejus locum Nestario. Contigit hæc hoc quidem tempore ex lege *Theodosias* an. CCCLXXXI. * *Ed. Th.* III. Cal. Aug. latâ, clarissimè liquet, quâ Nestarii, lib. X. V. L. Ecclesie Constantinopolitanæ Episcopi mentio fit.

Sedente adhuc Synodo, ad meliora transit Meletius, venerandus Ecclesie Antiochenæ Præsul, quem inter alios, Gregorius Nyssenus funebri oratione cohonestavit; dato ei in successorem (etiâsi non sine multâ contentione) Flaviano. Accidisse illud ante Gregorii renunciationem, ex eo constat, quod multorum in Nazianzenum odium inde natum est, quia Flaviani electionem, superstite adhuc Panlino, minime probaret, ac proinde Occidentalium causâ nimium favere videbatur. Denique confirmatâ Fide Nicenâ, damnariis hæresibus, Eunomianâ, Eudoxianâ, Semi-Arianâ sive Pneumatomachorum, Sabellianâ, Marcellianâ, Photinianâ, Apollinarianâ, exeunte circiter mense Julio, Patres ad sua quisque redierunt. Ad Synodum exemplum,

G 2

SÆC. IV.
AN. CCC.

exemplum; & Canonis primi in eo conditi confirmatiorem, finito mox Concilio eodem, ipso mense xiv. Cal. Aug. Constitutionem emisit Theodosius ad Clichium Comitem Orientis, qua Eunomianis, Arianis, & Aetianis fabricandarum Ecclesiarum jus & potestatem omnem penitus ademit. Extat *Cod. Theod. Tit. de Hæres. l. VIII.*

Posterior conventus anno sequenti est: quando ex iisdem Episcopis plurimi, Constantinopolim ad curanda quædam negotia Ecclesiastica, Regiis literis iterum vocati sunt. Theodosium quippe per literas obnixè rogarant Occidentales, ut Orientales Episcopos ad Synodum generalem Romæ habendam destinaret; quod fides Constantianensis communi suffragio clariùs ac disertius confirmaretur. Scripta etiam ad Patres Constantinopolitanos Epistolæ, quæ eos ad hanc Synodum invitarent. Missis igitur Legatis, datisque ad Synodum Romanam, sub Damaso congregatam, literis, se quidem aliter paratos, ob gravissimas rationes ab hoc itinere suscipiendo excusarunt; Ecclesiarum Orientalium hoc tempore statum, res & se in superiori conventu gellas, Atque suam Catholicam & Orthodoxam de SS. Trinitate, & Domini nostri Incarnatione, luculenter exponunt. Extat hæc Epistola Synodalis apud Theod. lib. V. cap. 9. p. 108. Conc. Tom. II. p. 94. An Synodus hic confusus, alter ejusdem Synodi conventus habendus sit, an diversa à superiori Synodus, parùm refert. Certum est, ex iisdem Episcopis, etsi paulò minori numero, constitisse, de rebus penè iisdem egisse, & sub Concilii II. Generalis nomine apud Scriptores Ecclesiasticos constanter venire.

Ex Actis vendendi hujusce Concilii Oecumenici, præter Epistolam Synodicam jam memoratam, non supersunt hodie nisi *Symbolum & Canones*. Fidei Symbolum à Gregorio Nysseno (ut fertur †,) compositum, nihil ferè aliud est, quàm Symbolum Nicænum paucis additis explicatum; præcipuè articulo de Deitate & Processione Spiritus Sancti, Macedonianis opposito; & adversus Marcelli Ancyranæ dogma hæc clausula *QUIUS REUS NON ERIT FINIS*. Vix aliter à Nicæno differt; unde & Nicænum vulgò audit.

Canones, præfixi ad Theodosium prælatione, habentur numero VII ab Ecclesiâ Catholica semper recepti, & in codicem Canonum Ecclesiæ universæ relati. Eorum numerus apud Veteres haud ita certus est. Sunt qui tres tantum, alii quatuor, vel quinque, quandocumque & sex recentent, sæpè duos in unum compingentes, ortâ forsan inde diversitate, quod ob Canonem III. Sedi Pontifici maxime ingratum, Occidentalibus haud ita clarè innouere. Quo ordine, quove conventu sanciti sint, haud satis constat. Admodum probabile est, quatuor priores in primo, tres ultimos posteriori conventu, fuisse conditos. In his Canonibus cum plura sint notatu digna, paucula quædam delibabimus.

Can. II. cum Orientalis Imperii Provincie in quinque Dioceses, plures sub se Provincias complectentes distribuerentur, nempe Oriem,

tem, Egyptum, Asiam, Ponticam, Thraciam; præsentî Canone decretum est, intra hos limites omnia negotia Ecclesiastica esse administranda. Cum enim sub Valensis Imperio omnia turbassent Arianæ, nec Catholicis ubique fas esset ordinationes suas more solito peragere, eisdem evenit, ut Episcopi ex una Diocesi in aliam, non levi politis Ecclesiasticæ consensione, transirent. Quod in Maximî Cynici à tribus Egypti Episcopis à Petro Alexandrino missis, & in Gregorii Nazianzeni à Meletio Antiocheno ad Sedem Constantinopolitanam ordinatione nuper factum est. Sanciverunt igitur Patres, nemini in posterum licere ultra Diocesis suam ad Ordinationem, vel aliam aliquam Administrationem transire, sed intra suæ Diocesis limites se continere; ut Alexandri Episcopus Egyptum solum regat, nec in Orientis Diocesi se ingerat, pariterque in cæteris. Secvris interim cujusque Provincie Synodo suis iuribus & privilegiis. Et hætenus quidem Canon, nec ultra progreditur. Verùm occasione hujus Canonis, Synodo mox soluta, Legem * edidit Theodosius, quæ sedatâ jam persecutione Arianâ, primarius quoddam Episcopos tanquam Catholicæ communionis Judices, intra singulas has Dioceses constituit: nempe in Thracia Nectarium CP. in Egypto Timotheum Alexandrinum, in Oriente Pelagium Laodiceum, & Diodorum Tarsoensem, in Asiâ Timotheum Iconiensem, & Optimum Antiochiæ Pisiidæ, in Pontica Helladium Casariensem, Otreum Melitenum, & Gregorium Nyssenum; ut qui intra singulas hæc Dioceses fidem Nicænam amplecterentur, & cum his Episcopis communionem haberent, iis utique Ecclesiæ ubique traderentur. Hanc constitutionem Theod. inanis satis superque mihi constat, Socratem cum Decreto Synodico temerè confundisse †. quæ Legis erant, Canoni tribuuntur. † Lib. V. Eisdem quippe Episcopos in quavis Diocesi recentent, usque summam Ecclesiæ gubernationem à Concilio commissam esse tradit: additque divisione hæc Provinciarum factâ, Synodum Patriarchas constituisse. De Patriarchis propriè dicens hic loqui Socratem, vetat nomen datum hoc sensu Patriarcharum, nomen, nedum res ipsa plenè constituta. Etsi negari non potest, Canonem hunc CP. Dignitati Patriarchali erigendæ viam stravisse. Adeoque cum Ch. Valefio * potius existimandum est, Socratem per Patriarchas, non veros & ordinarios Patriarchas intelligere, sed extraordinarios Legatos, qui Theodosii Legge ad rectam fidem stabilendam, per singulas Provincias, fuerant destinati. Mentemque suam paulò post explicare videtur, dum Helladium Casariensem, Gregorium Nyssenum, & Otreum Melitenum, Ponticæ Dioceses in Ponticæ, Patriarchatum sortitos esse ait. Quod quidem de vero Patriarchatu intelligi nequit. Rectius itaque post Socratem Solomenus *, qui hæc ad Legem Theodosii refert.

Can. III. Tâ ὑπερβία τῆς τοῦ ποσὶ τοῦ Ῥωμαίου Ἐπισκοπῆς, Ἀντιόχιοι Κωνσταντινουπόλεως, καὶ οὗτοι ἡ νέα Ῥώμη, decernuntur: id est ut eisdem honoris prærogativâ, eadem supra reliquos Episcopos præminentiâ, proximo post Roma-

SÆC. IV.
AN. CCC.* Cod.
Theod. Lib.
XVI. Tit. I.† Lib. V.
c. 3. p. 64.* Not. ad
pet. Patriarchas,
Socras, lib.
V. c. 3. p. 64.

SÆC. IV. num Pontificem loco, frueretur. Et cum ho-
Abas. CCC. noris primatus Episcopo Romano senipet con-
 cessus sit, quod in urbe Imperiali sedes habe-
 ret; ita æquum erat, ut cum Constantino-
 polis **NOVA ROMA & IMPERII CAPUT**
 facta sit, Regis hujus Urbis Episcopus proxi-
 mum post Romanum honoris & dignitatis gra-
 dum obtineret. Ad hoc in Constitutione
 Theodosiana supra memoratâ, mox post condi-
 tum Canonem lata, inter omnes Orientalis Im-
 perii antistites Nectarius Episcopus Constanti-
 nopolitanus primum locum obtinet, & Timo-
 theo Alexandrino præpouitur. Et in lege Theo-
 dosii jun. an. CCCXXI. *Cod. Theod.* lib. XVI.
 Tit. 1. l. 45. privilegia quedam in Illyricum re-
 servantur cognitioni *reverendissimi SS. Legi-
 Antistitis Urbis Constantinopolitanae, qua Roma
 Patrum privilegia laicorum.* Fateor nullam hoc
 Canone auctoritatem, nullam jurisdictionem fe-
 di CP. tribui. Nihilominus hujus Canonis au-
 thoritate muniti Præfules Constantinopolitani,
 caput esse & jurisdictionem quandam in cir-
 cumvicinis Provinciis exercendam, paulatim
 sibi arripere ceperunt, ut Eudoxii. Joan. Chry-
 sostomi, aliorumque exemplis palam sit. Donec
 tandem sequenti Sæculo, Concilio Chalcedo-
 nensis Patres sedit CP. *in hanc partem, a qua
 cum antiqua Roma Throni privilegia, idque vi-
 bris Canonis, tribuenda esse decreverunt; ne-
 que ob aliam rationem, quam quod nova, non
 minus ac vetus Roma, Imperio & Senatu hono-
 rata sit, eisdemque privilegiis gaudeat. Nec
 honorem modo, sed & jurisdictionem addide-
 runt, Ponticam, Asiam, & Thraciam, & quæ
 in solo Barbarico sunt Dioceses, Sedi CP.
 subijcentes. Ex hoc fonte orta sunt omnium,
 quæ Episcopus inter Romanum & Constanti-
 nopolitanum, intercedebant Simulacrum, Odio-
 rum, Dissidiorum Semina. Unde utriusque Con-
 cillii Canones ægrè recepit Romana Ecclesia.
 Verum hic de re egimus aliâ, *Not. in Fragment.
 D. rubei Hist. Lit. Part. I. Sæc. IV. pag. 88. P. 17.
 Greg. Nectar. Sæc. V. num. ix. pag. 318. & sin-
 gulari dissertatione de Regimine veteris Ecclæ-
 siæ per Episcopos, Metropolitas, & Patriarchas,
 & de inquis. Pontif. Romanorum usurpationibus,
 patrio sermone olim editâ, An. MDCLXXIII.
 89.**

Can. V. Tomi Occidentalem mentio sit, &
 Fidei quæ exinde Antiochiæ exposita fuerat, de
 unâ Patris, & Filii, & Spiritus sancti Deitate.
 Quis fuerit hic Occidentalis Tomus, variz
 sunt Eruditorum sententiæ; quas penè omnes
 recenset Beveregius nostro Not. ad hunc Cano-
 nem, qui suam subinde exponit, nempe non
 aliud esse, quam Synodicam Damasi, & Occi-
 dentalium ad Synodum CP. hoc anno missam,
 quam supra memoravimus. Ex lubens quidem
 hanc sententiam amplecterer, præsertim cum in
 responsoriâ, Patres Constantinopolitani non
 modo sententiam suam de tribus in SS. Trinita-
 te Personis explicent, sed & meminerint Tomi
 in Synodo Antiochenâ conditi, & alterius in hac
 ipsâ Constantinopolitana ecumenicâ, anno su-
 periori editi, qui fortasse nihil aliud erat, quam
 Symbolum Constantinopolitanum, quo Formu-
 la Nicæna disertius explicatur. Verum cum

PARS II

Incertum sit, quid in literis suis ad Constanti-
 nopolitanos perscripserint Occidentales, nuncve
 Fidei de hac re Antiochiæ expositæ memine-
 rint, Cl. Valeſio* potius silentiendum esse arbi-
 tror, qui per *Tomum* Occidentalem intelligit
 Synodicam Damasi, & Occidentalium Episto-
 lam, ad Synodum Antiochenâ an. CCCLXXVIII.
 missam, & in eâ lectam & approbatam, &
 CXLI. Episcoporum Orientalium subscrip-
 tionibus aunitam, quam habes apud L. Holſen,
Collect. Rom. p. 166. Conc. Tom. I. p. 892. Nec fa-
 nè video quorsum in hoc Canone Patres Con-
 stantinopolitani de *Tomo Occidentali* lo-
 quentes, proxime subijcerent, lectam eos fuisse
 epiſtam qui Antiochiz unam Patriæ, Filii, & Spi-
 ritus sancti Deitatem confiterentur, nisi libellum
 illum Occidentalem, quo hæc Fides in Synodo
 Antiochenâ exposita & suscepta fuerat, designa-
 rent. Extant Græc. Lat. Concilii nostri CP. Cae-
 nones, eorumque veteres Versiones Conc. Tom.
 II pag. 945. & cum Commentariis Balamonis
 Zonaræ, & Aristenii *Pandect. Can.* Tom. I. pag. 89
 additis Beveregii Notis, Tom. II. p. 89.

AQUILEIENSE, anno CCCLXXXI. 388
 Novis *de Septemberibus*, adversus Palladium Ari-
 anorum Antesignanum, à XXXII. Episcopis, Ita-
 lis, Gallis, Panonicis, præsentibus Gallio &
 Afrotum Legatis, habitum. Præcipuus in hac
 Synodo disputandi vices sustinuit Ambrosius
 Tandem damnantur Palladius, secundianus, &
 Attalus Presbyter, eorumque dogmata anathe-
 mati subdita. Extant hujus Synodi Acta cor-
 duabus Synodicis Epistolis, ad Galliz Episco-
 pos unâ, ad Imperatores alterâ, Conc. Tom. II.
 p. 978. & inter Vigilii Tapſensis Opera à Chif-
 fletio edita pag. 485. qui quidem Acta hæc spu-
 tia esse, & à Vigilio Iapſensi conficta, pluribus,
 sed infirmis, & levissimis conjecturis ductis
 contendit. In hac aliâve hujus temporis Syno-
 do Aquileiensi, plura Acta sunt de Ursicino Ro-
 mano, Timotheo Alexandrino, Nectario Con-
 stantinopolitano, aliisque, & Epistolæ aliquot
 Synodales, quæ Conc. T. II. pag. 998. exhi-
 bentur.

ROMANUM VII. à Damaso, & quad-
 plariis Episcopis, præsentibus etiam Paulino
 Antiocheno, anno CCCLXXXII. habitum. 389
 Quid in hac Synodo gestum sit, non liquet; Acta enim
 interierunt, nisi quod suspicari licet, de Paulini
 causâ & Concilio Constantinopolitano actum
 esse. Vide Theod. lib. V. cap. 8. p. 307. Scripta
 est ab hac Synodo ad Orientales, hoc ipso anno
 Constantinopoli congregatos, Epistola, quam
 refert Theodoritus, de qua in posteriore Syno-
 di CP. conventu, actum est.

SIDENSE in Pamphylia, Asiæ minoris 390
 Provinciâ à XXXI. Episcopis, præſide Amphi-
 lochio Iconii Episcopo, adversus Meſſalianos,
 anno CCCLXXXIII. juxta Baronium, habitum.
 Damnavit Synodus Meſſalianum seu Eucharis-
 tum hæresim, & Epistolam hac de Synodi-
 cam dedit ad Flavianum, Antiochiæ Episco-
 pum, qui & ipse adversus eisdem hæreticos Sy-
 nodum indixit. Vide *Phor. Cod. Lal.* col. 37. Con-
 fer quæ habet Theodoritus lib. IV. cap. 11. p. 162.

G

CON

SÆC. IV.
48 AN. CCC.

CONSTANTINOPOLITANUM

V. ann. CCCLXXXIII. mense *Julio* habitum. Non obstante numero Synodi CP. adversus Hæreses Decreto, cum ubique adhuc Hæreticæ tumultus agerent, Theodosius, quo pax & concordia (siquo modo id fieri posset) Ecclesiis redderetur, hæc Synodum indixit. Ad quam præter Catholicos, omnium penè Sectarum que hoc tempore vigeant, Principes convocari iussit, ratus, ex mutuo Episcoporum inter se colloquio, futurum, ut una apud omnes, eadè sententia obtineret. Et primò quidem disputatione res erat transigenda, Hæreticis id summis votis expectantibus, ad hoc quippe certamen Dialecticorum argutis factis instructis. Cum verò inter se nequaquam convenirent, veterumque partum expositionibus Dogmata sua probare recusarent, iussit Imperator ut singulæ Sectæ, Fidei sue Formulam, scripto comprehensam, sibi offerrent. Famosissimi *Eunomii* Fidei expositionem, Theodosio hæc occasione oblatam, Græcè & Latine edidit H. Valeius *Naz. in Socr. lib. V. cap. 19. p. 61.* Perlectis uniuscujusque dogmatibus libellis, Imperator eam solam Fidei Formulam probavit, quæ Trinitatem *consubstantialem* asserbat, reliquis verò tanquam hujus adversantes damnavit, & discipulis, lege etiam latâ, ne Hæretici amplius collectas agerent, de Fide docerent, Episcopos aliòve ordinarent. Immo Concilio jam ad finem perducto, duplicem adversus Hæreticos constitutionem ad Posthonianum PP. Orientis emisit Theodosius. Priorem viii. Cal. *Aug.* quâ omnem iis coeundi potestatem abrogat, & nihil vel publicè vel privatis, quod *Catholicæ Sanctitatis officere possit, exerceant.* Posteriorem iii. Non. *Sept.* quâ vetat ne in agris etiam & villis cætus suos celebrarent, domos, in quibus conventus suos habuerint, sisco adjudicandas, ordinationes hæreticorum prohibendas, qui alio commigrant docendi, vel mysteriorum suorum exercendos. In hoc Joviniani errores à Siricio, episcopo Presbyterio nuper censurâ notati, de Virginitate, Ciborum differentia, de Mariæ Desipari, cam scilicet post partum Virginem esse deluisse, De Christo veram carnem non assumente, aliisque dogmata damnantur; de quibus Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, alii. Extrat Epistola Synodalis ad *Siricium Papam*, unâ cum Siricii hæc de re *litteris*, Conc. Tom. II. p. 1036. Ad ipsam Jovinianum quod attinet, in hæc Synodo damnatus, in Episcopio Romani Diocesis profugit, & non procul ab urbe conventus turbulentos agebat, adeo ut ann. CCCXII. Honorius Iarâ lege ipsum Plumbatis cæsum in Rômâ Dalmatiz insulam relegari iussit, fociis ejus & participibus in alias pariter insulas inter se divisas damnatis, sevetiorem sententiam eis comminatus, qui vetitos & damnatos suos cætus repetierint. Extrat hæc Honorii Constitutio *Cod. Theod. Tit. de Hæres. leg. LIII.*

Hujus etiam Synodi tempore accidit memorabile illud Amphilochoi Iconensis factum erga Arcadium Theodosii primogenitum, relatium à Theodorito lib. V. cap. 16. pag. 218. Ad hæc Synodum, Synodicam illam Damasi Epistolam ad Patres CP. datam, eorumque ad Synodum Romanam responsoriam refert Cl. du Pin *, quæ tamen superiori anno, f. & sub secundo Concilii CP. conventu contigit, vel sole clarius ex ipsâ Constantinopolitanorum Epistola liquet. Certè (quod viri eruditi pace dictum sit) res in tribus hisce Synodibus conventibus, Constantinopoli successivè habitis, gestas, mixtè permiscere & confundere videtur.

BURDIGALENSE in Burdigalis V. SÆC. IV. viscorum an. CCCLXXXV. adversus Priscillianistas, habitum; in quo damnati & depoliti sunt Priscillianus, Instantius, eorumque affectus, Prisciliano ad Maximum Imp. provocante, Vide plura apud *Soc. Sulp.* lib. II. p. 170.

ROMANUM VIII. à Siricio & LXXX. Episcopis viii. Idus *Januarii*, anno CCCLXXXVI. collectum. Plura in hæc Synodo ad ritus & consuetudines Ecclesiasticas ipsa auctoritate constituta sunt. Extrat Epistola Synodalis ad *Africanos Episcopos* inter *Epist. Siricii*, num. iv. Conc. Tom. II. p. 1018.

TREVIRENSE (Belgica primæ ad *Mosellam* R. Metropolis erat) an. CCCLXXXVI. præsentem Marcino Turonensi. habitum; In quo Ithacius ob animum ferum & sanguinolentum à Catholicis depolitus abolvitur, & Felix Trevirorum Episcopus ordinatur. Pluribus hæc refert *Scv. Sulp. Dial. III. c. 15. p. 328.*

CAPUANUM, ad *Falerium* ß. in Campania, circa annum (ut videtur) CCCLXXXIX. coactum. In quo, de Ecclesiæ Antiochenæ dissidio, & de causâ Bonosæ, illibatam B. Mariz post partum virginitatem negantis, agebatur. Vide Ambrosii *Epist. LXXVIII. & LXXIX.* & Baron. ad annum CCCLXXXIX. num. lxvii, lxxii, &c. In hæc etiam Synodo, ut ex codice Canonum Ecclesiæ Africanæ Can. XLVIII. liquet, *Re-baptizantes, Re-ordinantes, Episcoporumque Transfusiones* damnate sunt. Eodem circiter tempore apud Nemausum Episcoporum Synodum habitam esse refert *Scv. Sulp. Dial. II. cap. 15. p. 310.* Quid verò in ei gestum sit, non dicit.

MEDIOLANENSE III. ab Ambrosio, viciniquæ Episcopis anno CCCXC. collectum. In hoc Joviniani errores à Siricio, episcopo Presbyterio nuper censurâ notati, de Virginitate, Ciborum differentia, de Mariæ Desipari, cam scilicet post partum Virginem esse deluisse, De Christo veram carnem non assumente, aliisque dogmata damnantur; de quibus Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, alii. Extrat Epistola Synodalis ad *Siricium Papam*, unâ cum Siricii hæc de re *litteris*, Conc. Tom. II. p. 1036. Ad ipsam Jovinianum quod attinet, in hæc Synodo damnatus, in Episcopio Romani Diocesis profugit, & non procul ab urbe conventus turbulentos agebat, adeo ut ann. CCCXII. Honorius Iarâ lege ipsum Plumbatis cæsum in Rômâ Dalmatiz insulam relegari iussit, fociis ejus & participibus in alias pariter insulas inter se divisas damnatis, sevetiorem sententiam eis comminatus, qui vetitos & damnatos suos cætus repetierint. Extrat hæc Honorii Constitutio *Cod. Theod. Tit. de Hæres. leg. LIII.*

CARTHAGINENSE V. vulgò II. sub Genethlio, Aurelii decessore, (Aurelii enim nomen in Acta vulgata malè irreptit) ad instaurandos Ecclesiæ Africanæ mores. ann. CCCXC. coactum. Extant post confessionem Catholicæ Fidei factam, Disciplina Ecclesiastica *Ca-*

* Biblioth.
Nov. T. II.
p. 403. Lat.
Edit.

56C. IV. *num. five capitula XIII* ; cum Noctis Rini & Albaspini Conc. Tom. II. pag. 1158. deinde ab Holstenio ex vetusto exemplari Vaticano, integritati ex testibus ibid. in Append. p. 1817. Utraque Editio, & vulgata, & Holsteniana, inter se collata, habetur apud Schellrat. *Eccles. Afr. Dissert. III. cap. 4. p. 145.* qui Canones brevibus Scholiis illustravit.

396. **ANGARIENSE**, seu SANGARIENSE, juxta Helenopolim in Bithynia, circa annum CCCXCI. à Novatianis habitum. In quo Sabbatius Presbyter, ex Judæo Christianus, ob dogma de Paschate more Judæorum celebrando, damnatur. Vide *Sacr. lib. V. cap. 21. pag. 281.*

397. **HIPPONENSE**, anno CCCXCII. à quatuordecim Africæ Episcopis, ad corrigendam Discipulinam habitum. In hoc Concilio, Augustinus adhuc Presbyter de *Fide & Symbolo* strenue disputavit, teste Possidio in *Vie. Aug. sup. 7. p. 864.* Huic Synodo ascripti sunt *Canones XL* in Concilio Carthaginiensi III. repetiti, varietate aucti. Horum duplex habetur editio; altera integra, quam ex variis codicibus MSS. primas extulit Pafch. Quesnellius *Append. ad Leon. M. Dissert. XII. cap. 2.* Utramque etiam exhibet Enn. Schellratius *Eccles. Afr. Dissert. III. cap. 6. p. 171.* qui plurimis argumentis Canones hos supposititios esse contendit, quæ apud ipsum videri possunt. Interim, ne nihil in hac Synodo statutum videatur, sex genuinos hujus Concilii Canones ex Fulgentio Ferrando, aliisque Canonum Collectoribus eruit.

398. **CAVERNENSE** ad *Caverna Susi*, non procul à Carthagine, anno CCCXCIV. à *XLIII.* Donatistarum Episcopis coactum. In schisma jam prolapsi erant. Donatistæ, his Primianum Carthaginensem Episcopum, aliis Maximianum ordinantibus, Maximianistæ igitur collecto ad *Caverna Susi* partis sue Concilio, Primianum judicio synodali damnarunt, secundâ vice in Concilio Cabersussitano mox damnandum. Agit hac de re Augustinus in *Psalm. XXXVI. & contra Crescon. lib. IV. capp. 627. Tom. VII. col. 195.*

399. **CABERSUSSITANUM** apud Cabersussam, Provinciæ Byzacenæ, ut volunt nonnulli, in Africâ urbem anno CCCXCIV. à *LIII.* Maximianistarum Episcopis contra Primianum celebratum. Majorem quidem Episcoporum numerum indigare videtur Augustinus, dùm lib. IV. *contra Crescon. cap. 6.* ait, à centum vel amplius Episcopis periclitæ, pleniusque damnatum esse Primianum; ut vel numerus in Epistola Synodali vitiosus, vel Synodici jam conditi, plures postea Episcopi subscriptiones suas addiderunt. Ut sit, Primianus Carthaginensis Episcopus, variis Ecclesiis, viventibus adhuc propriis Episcopis, alios subrogaverat, homines incestos ad communionem admiserat, Fortunatum Presbyterum, quod agrotantibus baptismo succurreret in cloacam mitti fecerat, multitudinem miseram quæ Christia-

norum domos everteret, Episcopus simul & 56C. IV. Clericos oblideret, postea ab ejus Satellitibus ab An. CCC. lapidatos, seniores in Basilica occidat, eoque quod indignè ferrent *Clandianibus* ad communionem admitti. Ob hæc aliisque criminibus, cum à Synodo citatus comparere noluit, itentum damnatus & deposedus est; damnatis etiam omnibus; qui deinceps communionem ejus amplecterentur. Hæc de his omnibus Epistola Synodalis ad universos *Africæ Episcopos*, cui *LIII.* Episcoporum Subscriptiones subjecuntur apud August. *Contra Crescon. in Psalm. XXXVI. Tom. VIII. col. 194. Nam*, cum sex vetustis codicibus collectioni inserat Baluzius col. 99. Schellratiusque suis illustravit Schellratius *Eccles. Afr. Dissert. III. cap. 5. p. 163.* qui præterea contendit hanc Synodam non Concilio huic Cabersussitano, sed Synodo Cavernensi paulo supra memoratæ tribuendam esse. Quem penitus refellit vir doctissimus Ant. Pagius in *Addendis ad Græc. Hist. Chron. p. 312.*

CONSTANTINOPOLITANUM, anno CCCXCIV. iiii. Cal. *Quintidi.* habitum. Aderant præter Nestorium, Theophilus Alexandrinus, Flavianus Antiochenus, Gregorius Nyssenus, Amphilocheus Iconienis, & plures alii. In eo causa Bagadii & Agapii de Episcopatu Bostrensi contestandum, præcipue agebatur. Synodus Bagadii depositionem, utpote à duobus, tantum Episcopis factam, improbavit, decrevitque Episcopum, non nisi à tribus ad minimum Episcopis, deponi posse, quin & ubi fieri potest, omnes Provincias Episcopos in hanc rem esse congregandos. Hæc tant Græc. Lat. Acta hujus Concilii, seu Fragmentum potius inter *Opera Basilianensium*, p. 761. In *Jure Græco-Romano* p. 147. & Conc. Tom. II. p. 134.

ADRUMETINUM in Africa, anno CCCXCIV. celebratum. Ad quod Aurelius Carthaginensis legationem misit. Quid in eo gestum sit, non satis liquido constat. Consule Baronium anno CCCXCIV. num. xxxvii.

BAGAIENSE in Numidiâ, à CCCX. Donatistarum Episcopis, sub Primiano Carthaginiensi anno CCCXCIV. habitum. In quo Maximianum adversariæ factionis Episcopum Carthaginensem, ejusque afflicta, damnarunt. Extat Sententia synodalis, apud Augustin. *contra Crescon. lib. III. cap. 53. Tom. VII. col. 173. & lib. IV. cap. 10. & alibi sæpius.* Integram edidit Cl. Baluzius, notatis in margine Augustini locis ubi hæc de re agitur. *Nov. Collat. col. 97. Confer Schellrat. Eccles. Afr. Dissert. III. cap. 5. p. 169.*

CARTHAGINENSE VI. vulgò III. anno CCCXVII. Calendis *Septemb.* in Secretario Basilicæ restituta, sub Aurelio habitum. Extant, quæ ad Discipulinam & Regimen Ecclesiæ præcipue spectant, Capitula L. Conc. Tom. II. p. 1195. non quidem omnia in hac Synodo, sed quædam in aliis Conciliis Carthaginensibus, constituta, in hac deinde confirmata. Alibi

S. MC. IV.
99 An. CCC.

spiniæ etiam notis illustrata. Horum Canonum præcipuos scholis suis elucidavit Emm. Schellstratus *Eccles. Afr. Dissert.* III. cap. 7. p. 193. Non pauca etiam ad hujus Concilii, horumque Canonum illustrationem confegit vir doctissimus Ant. Pagius *Cris. Hist. Chron.* ad ann. CCCXCIIII. num. xlii. xlii. & seqq. Duplicem Synodum Carthagine hoc anno habitam nobis fuisse Dionysius Exiguus: priorem vi. Cal. Jul. celebratam, quæ inter alia constitutum erat, *Ut nullus Episcoporum naviget sine formula Præmissis*, & hæc, de qua agimus Cal. *Septemb.* Verum de hæc re admodum probabilis mihi videtur Cl. de Marcâ sententia, unum idemque fuisse concilium, in duos quasi conventus distributum. Episcopi quidam dem Concilio definitam prævererant; cum his vi. Cal. *Jun.* quædam tractavit Arelus. Postea Legati ex omnibus Afr. cæ provinciis advenērunt, & jam in plenario Concilio quæ in priori conventu tractata fuerant, relecta iunt, & communi suffragio definita, aliisque addita. Unde factum est, ut Dionysius Exiguus, qui quæ illam sequuntur, quædam priori, quam faciunt, Synodo tribuant, quæ in hac mense *Septemb.* habitæ transactæ sint. Vide quæ notavit P. de Marcâ *Dissert.* VIII. inter *Opus.* p. 261.

398.

CARTHAGINENSE VII. vulgò IV. anno CCCXCIII. iv. Idus *Novemb.* frequenter satis Episcoporum numero, præfide Aurelio, habitum. In id præcipue animum intendebant boni Patres, ut Disciplina Ecclesiastica fædè collapsa in integrum restitueretur. Quem in finem, *Capitula* CIV. quædam jam condita, reliqua olim tradita, & nunc collecta, statuerunt. Extant cum Notis Bini. Albaspinæ, & variis lectionibus Fr. Duzel Couc. Tom. II. p. 196. Canonem hujus Concilii *CV.* ex vetere Codice MS. *Urgellensi*, exhibet Baluzius *Nov. Collect.* col. 99. Vide quæ ad hanc Synodum notavit Emm. Schellstratus *Eccles. Afr. Dissert.* III. cap. 8. p. 210. Fatendum sanè est, hos Canones, neque in Codice Canonum Ecclesiæ Africanæ, neque in Collectione, quæ *Concilium Africanum* vulgò dicitur, neque in aliis quibusdam Canonum Collectionibus, locum habere. Quod unde factum sit, rationem nobis reddant alii; mihi enim ipsi hac in re satisfacere haud possum.

399.

CARTHAGINENSE VIII. vulgò V. anno CCCXCIII. vi. Calend. *Nov.* à *LXXIII.* Episcopis, habitum. Ut Moribus, & Discipline melius adhuc consuleretur, sancita sunt *Capitula* XV. quæ Conc. Tom. II. p. 1215. habentur.

Lector quisvis facili videt hanc Synodum antè præcedentem collocandam esse, illam quippe iv. Idus *Novemb.* hanc vi. Calend. *Nov.* habitam. Attamen ita ponunt Conciliorum Editores. Verùm necesse est ut vel turbatus sit ordo, vel Concilium hoc V. in alium annum rependum erit. Certè de tempore hujus Synodi ànec eruditos haud benè convenit. Ad hunc ipsam annum refert Baronius, ad annum CCCCI. Justellus & Cardinalis Perronius; ad annum CCCCV. Schellstratus, qui Canones III.

XLV. Scholis suis illustravit *Eccles. Afr. Dissert.* S. MC. IV. *ferr.* III. cap. 9. p. 223. Satis erit Lectorem scire ab An. CCC melius monuisse, in Conciliis Africanis hujus & sequentis Sæculi miram esse confusionem, turbato sæpius temporis ordine, & permixtis Canonibus, qui in hac, illave Synodo conditi, alteri non raro tribuuntur. Quod candidum non minus, quam attentum & diligentem lectorem exigit.

399.

CARTHAGINENSE IX. anno CCCXCIX. v. Cal. *Mar.* in secretario Basilicæ restituta, congregatum. In hac Synodo decreta est ad Hæreticum Imp. Legatio, ut auctoritate suâ Ecclesiæ Africanæ necessitatibus subveniret, Epigonio & Vincentio Episcopis ad hoc munus destinatis. Multa erant quæ per hanc Legationem ab Imperatore petenda esse statuerunt Patres Africanæ, primò, ut conjugantes ad Ecclesiæ, vi inde nè abstrahantur, & urque Clerici de Judicii sui cognitione in publico Testimonium dicere non eogantur. Vid. *Cod. Afr. Can. LX.* Huic petitioni respondet Honorii Lex de *Fero Ecclesiasticis*, xlii. Calend. *Septemb.* hoc anno edita, ut quoræ de Religione agatur, Episcopi judicare debeant, *Cod. Theod. Tit. de Relig.* l. Secundo, Ut Reliquæ Idololorum per omnem Africam abolerentur, & Tempia ubique deserta essent, *Cod. Afr. Can. LVIII.* Respondet Honorii Lex, iii. Cal. *Septemb.* hoc anno lata, Simulachra quidem & sacrificia prohibenda, præfide verò *Edificia*, rebusque illicitis vacua, non esse evertenda, *Cod. Theod. Tit. de Pagani.* l. XVIII. Tertio, Ut Paganorum Convivia, & quæ in his exerceri solebant, impoſita perorâ, prohiberentur utque Spectacula Theatrorum, ceterorumque ludorum Die Dominicâ vel ceteris Sæcundorum Festivitatibus nullo modo celebrentur, *Cod. Afr. Can. LX. LXI.* Ad hæc petitiones pertinet Honorii Lex, xlii. Cal. *Septemb.* hoc anno Profanos nempe Ritus esse submovendos, & eltos verò Conventus Civium, & communem omnium lætitiæ, Ludos nempe & Convivia, esse pernitienda, modo absque Sacrificio, nullave Superſtitione damabili exhibeantur, *Cod. Theod. Tit. de Pagani.* l. XVII. Quarto, Ut Clerici ab Episcopis suis damnati, à quolibet non protegantur; ut Mammiffiones in Ecclesiâ celebrentur; ut Hæretiones, qui Fidem Christianam amplecti sunt, ad eandem ludicram artem iterum exercendam non cogantur, *Cod. Afr. Can. LXII, LXIII, LXIV.* Extat quidem Honorii Lex, vii. Cal. *Jul.* hoc anno, ad Sapidianum Africæ Vicarium data, quæ Ecclesiæ & Clericorum privilegia & immunitates confirmantur, constituta quæque librarum auti penâ iis, quicunque ea temerè violaverint, *Cod. Theod. Tit. de Episc.* l. XXXIV. ubi dubium movet, levibus quidem, ut mihi videtur, de causis Gothofredus, utrum hæc Honorii Constitutio ad Patrum Africanorum petitionem referenda sit. Præterea Legatis Africanis hoc etiam in mandatis darum est, ut Equitum Episcopum qui olim Episcopali judicio meritò damnatus fuerat, si fortè illis in partibus repererint, Ecclesiæ causam adversus ipsum agerent, *Cod. Afr. Can. LXV.* Quid verò hæc in parte præſtitum sit, non liquet. Nullam, saltem valde obscuram hujus Synodi mentionem faciunt

Gop-

SÆC. IV.
Ab An. CCC

Conciliorum Editores. Interim confer Conc. Tom. II. p. 1081. Conc. Afric. I. ibid. p. 1212. Baron. ad ann. CCCXCIX. prope fin. præcipue Jac. Gothofredi Comment. ad Leg. XVII. Cod. Theod. Tit. de Paganis.

399.

ALEXANDRINUM VII. anno CCCXCIX. vel ut Pagius, CCCCL. sub Theophilo habitum. In quo, Origenes ejusque Discipuli, & Sectatores damnati sunt. Epistolæ Synodice hujus Concilii Fragmenta quædam non contemnenda habet Justinianus Imp. *Traité des origines. Error. Conc. Tom. V. p. 660.* Multæ hæc de re agunt Hieronymus, Palladius in *Vita Chrysofoli*, Socrates, Sozomenus, & nos alibi plura.

399.

CONSTANTINOPOLITANUM VII. ann. CCCXCIX à Chrysofolo, & XXXI. Afie Episcopis habitum. In hoc, Antoninus Ephesi Episcopus, VII. gravissimorum criminum accusatus, cum Synodali judicio damandus esset, mors illum ad supremum Judicium evocavit. Exeunte hoc, vel ineunte sequenti anno, Chrysofolomus Ephesum profectus, Synodum LXX Episcoporum habuit, ubi Heraclidem ad hanc sedem promovebat, & sex Afie Episcopos deposuit. Pluribus de his agunt Palladius in *Vita Chrysofoli*, cap. 13 p. 115. Socr. lib. VI. cap. 10. Soz. lib. VIII. cap. 6. & nos in *Vita Chrysofoli* alibi fuissus.

399.

CYPRIMUM, anno CCCXCIX. juxta Pagium in *Critica* ann. CCCCL. ab Epiphano Cypriorum Metropolitâ, ab omnibus istius Insule Episcopis, celebratum. Theophilus Alexandrinus, damnandis Origenis dogmatibus hoc tempore unice intentus, magno sibi emolumento fore putavit, si Epiphanium, Constantiæ in Cypro Episcopum, virum ob virtutis, & doctrinæ reverentiam, omnium sui temporis clarissimum, (à quo tamen antea dissenlerat) participem & consortem consiliorum suorum habe-

ret. Scriptis itaque ad illum literis, hominem, summâ morum simplicitate præditum, in suas partes facile pertraxit, qui, collecto Episcoporum totius Insule Concilio, Origenis libros omnino legi, prohibere. Misit etiam tum ad alios, tum præcipue ad Joannem Chrysofolomum literas, quibus ea quæ in Synodo decreta fuerant, à ipso significavit, frustra hortatus, ut & ipse à legendis Origenis libris abstinere, & convocata Synodo Episcoporum suorum, idem secum decerneret. Hæc nobis testatur, Socr. lib. VI. cap. 10. p. 315. Sozom. lib. VIII. cap. 14. p. 775. Extat Theophili hæc de re ad Epiphanium Epistolâ ab Hieronymo Latine versâ, apud Hieron. Tom. II. p. 39. ad vetustum MS. *Celberrius*, recognita & emendata, apud Baluz. *Nov. Collat.* col. 102.

TOLETANUM I. vulgò dictum, in Carpetanis ad Tagum fluvium à X/X. Episcopis Præidente Patrono, ad mores, præcipue in Clero, reformandos anno CCCVII. Idus Sepembris habitum. Extant circa disciplinam Ecclesiasticam, sacrarum Personarum continuentiam, & poenitentiam publicam ac solemnem Capitula XXI. cum Fragmentis, aliisque huc facientibus Conc. Tom. II. p. 1212.

TAURINENSE in Sub-Alpinis, (Taurinum quippe caput est Principatus Pedemontani) rogantibus Gallis Episcopis, congregatum x. Calend. Olib. anno, ut videtur, CCC C. si non paulò post, certè post mortem Martini Turonensis, quem anno CCC C. mortem obisse, non contemnendus argumentis evincit P. Fr. Chiffletius *Dissert. de S. Martini temporum ratione*. In hoc Concilio præcipue actum de Primatu Arelatensi, & Viennensi Ecclesiæ, & Sedes Metropolitana in secunda Provinciâ Narbonensi *Majiliensi* adjudicata est. Extant Canones VIII. Conc. Tom. II. pag. 115. & Simonidi notæ posthume ibid. in *append.* pag. 1810.

SÆCULUM NESTORIANUM. SCRIPTORES.

SÆC. V. ab
Ann. CCC
401.
Vid. Part. I.
p. 501.



MARCUS, à Nestor dictus, inter Monachos Nitrienses celeberrimus, claruit circa annum CCCCI. Scripsit plurima, quorum multa temporis injuriâ perierunt. Superfunt non pauca. Extant apud

Cl. Galeum sequentia Marci opuscula Græcè MSS. 1. *De leprosa*. 2. *Capita ad Symeonem*. 3. *Κεφάλαια ἑξήκτα*. 4. *Περί τοῦ Χριστοῦ*. 5. *Capita Quæstionum*. 6. *Περί τῶν ἁγίων καὶ ἁγίων τῶν ἐκκλησιαστικῶν*. 7. *Oratio sic & Μετὰ τὴν ἑκκλῆσιαν*. 8. *Ἀνέκδοτα διόκλου καὶ ἰουστίνου*. 9. *Parænesis Ἀφρική*. 10. *Oratio in S. Crucem*. Quoniam hæc coincidunt cum opusculis illis, quæ in *Anthesi* suo Tom. I. edidit

Fronto Duceus, cum ipsos codices MSS. nondum inspexerim, dicere nequeo.

VICTOR Presbyter Antiochenus, Chrysofolomo ætate par. claruit anno circiter CCC C. Præter Commentarium in Evangelium S. Marci, cujus & alibi meminimus, hæc Victoris opuscula penes se MSS. habet vir eruditissimus Sebastianus Felschius J. V. Professeur Basileensis, ut ex ipsius ad Cl. Galeum literis constat, nempe *Scholæ in Epistolam S. Jacobi*, in *S. Petri primam & secundam in S. Iohannis I, II, III. in S. Iudæ Epistolam*. Græcè verò an Latine tantum, non didici.

PALLA

SÆC. V. ab
Ann. CCC

401.
Vid. Part. I.
p. 501.

SÆC. V. ab
Ann. CCC
401.
Vide Part. I.
p. 304.

PALLADIUS Galata, Episcopus Heliopolitani, claruit anno CCCCL. De eo illud solummodo hoc tempore monere vilius est, Extare apud Galeum nostrum Palladium *de gentibus India & Brachmanibus*, hoc titulo; Τὸ αὐτὸ Πάλλadius ἐστὶ τὸ δ' Ἰνδία καὶ Βραχμανισμὸς. Hic titulus indicat opus hoc in codice unde descriptus fuerat hic libellus, secutum fuisse aliud ejusdem Palladii opus. His adde, in Epistola Bragmanum & Indorum ad Alexandrum hæc haberi verba p. 15. αὐτὸς δὲ ἐφ' ὃν μὲν ἐστὶν αὐτὸν, αὐτὸς δὲ καὶ ὁ παλαιὸς ἐφ' ὃν αὐτὸς περὶ τῶν πλὴν ἐστὶν αὐτὸς. Quæ totidem fere apicibus in dialogo Palladii de *Vind Chrysolomus* reperiuntur, cap. 4. p. 37. Unde facilius oritur conjectura, unum & eundem fuisse utriusque operis conditorem. Quod perpendat eruditi. Hinc in Cod. Colberteo 973. Post Palladii Historiam Lausiacam proxime sequitur Historia Bragmanum, teste Dufresnio in Indice Aut. Græc. p. 31.

CONSTANTINUS five **CONSTANTIUS** (eundem enim esse admodum fit verisimile) Episcopo Antiocheno primùm ab Epistolis, factus deinde Lector & diaconus, postea Presbyter Antiochenus, claruit anno CCCCLIV. Cùm summā apud Antiochenos gratiā florent, post mortem Flaviani, ut ei in Episcopatu succederet, omnium votis expetitus est. Sed preveniens illum Porphyrius, homo pessimus, & qui sedi Antiochenæ inhæbat, impetratis ab Imperatore Arcadio licentis, curavit, ut in Oasim tanquam populi perturbator relegeretur. Qui statim, ubi hoc rescivit, amicorum ope, in Cyprum aufugiens, salvus evasit. Pluribus hæc refert Palladius de *Vit. Chrysol.* p. 144. 145. qui diserte ipsum *Constantium* vocat. Sed quamvis piusculè variant nomina in codicibus MSS. præsertim cum levi iuvius literarū additione sit, nemo nescit. Extant ad nostrum binæ Chrysolommi Epistolæ, ex itinere dum Cæsium abduceretur, scriptæ, quibus mirificè ipsum commendat, nempe Epist. CCXXIV, CCXXV. In editis quidem utrobique habetur *Constantii* nomen. Verùm in pluribus codicibus, fatente Savilio, legitur *Konstantinos* non *Konstantius*. Vir erat, siquis alius, perspicax, acer ad intelligendum, severior vitæ cultor, mixtis, misericors longanimis, liberalis, cunctisque virtutibus exornatus. Post mortem Chrysolommi, explanationem ejus in Epistolam ad Hebræos, XXXIV. Homiliis comprehensam, à se collectam, digestam, & ordinatam, edidit. Liqueat id ex nota, quæ codicibus, ram impressis, quam MSS. præfigi solet. Τὸ ἐν ὁρίων πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννη Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ὁ Χρυσοστόμος ἡμεῶν πρὸς τὸν ἑβραϊστὴν ὁπισθόλογον ἰσχυρῶς ἐπεμύνηται, καὶ τὸν Κωνσταντίνον ἀντιοχεύου ἀντιοχεύου. Ubi hæc verba, ἐκ τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἰσχυρῶν, vel cum Fr. Duczo reddenda sunt, ex annotationibus & commentariis ipsius, vel rectius forsan, ex *anastasiensibus*, quas per notas & signa, pro eā quæ tunc vigeat *παραφραστικῆς* arte, ex ipsius Chrysolommi ore exceperat Constantinus, adita. Et ita quidem intelligenda monet illustrissimus Savilius *; αὐτὸς ἐπεμύνηται, inquit, hoc est, *ne opinor,*

notis quibusdam & scribendi compendiosis; quibus verba concinnatus Chrysolomus subsecutus est, *hæc, post ipsum mortem, edidit sermone.* & cum Editor noster Presbyter fuit Antiochenus, non male forsan conjici potest, Homiliis hæc à Joanne adhuc Presbytero, Antiochia habitas fuisse. An aliis scriptis de republica Christiana metuerit Constantinus noiter, non compertum. Interim non dissimulabo, haberi inter Chrysolomianas, Epistolas duas, Cucuso in Armenia scriptas; nempe CCXXXVII, CCXXXVIII. hoc titulo, *Kωνσταντίνος πρεσβύτερος* (legendum suaderem *Kωνσταντίνος πρεσβύτερος*) πρὸς τὸν μάρτυρα, & τὸν αὐτὸν πρὸς τὸν αὐτὸν αὐτὸν. Hæc sic accipit Fr. Duczus, ac si Chrysolomus hæc Epistolas Constantio dicaverit, sive ejusdem nomine miserit. Sed repugnat ipse Epistolam tenor, & ipsius Constantii esse clarissime demonstrat. Et alius quidem à nostro videtur hic Constantius, qui relicta matre, domoque suā, Cucusum, ad Chrysolomum festinavit, ut exilii & arummarum ejus comes, participoque esset. Noster verò, sive Constantius, sive Constantinus, post Porphyrii ad Sedem Antiochenam ordinationem, in Cyprum profugere necesse habuit.

THEODORUS, natione Syrus, Episcopus Mopsuestenus, claruit anno CCCCVII. De famosissimo hoc Theodoro, viro in Scripturis Ecclesiasticis, Asiæque Conciliorum nominatissimo, id solum monendum restat; extare Græcè MS, integrum ejus *commentarium in XII. Prophetas minores*, qui incipit hoc modo, Ἰσμενία ὁρῶν τὸ πνεῦμα. Ἐκ ἐλαττοῦ τὸν ἀβραάμικον ἀνδραγαθὸν τὸν περὶ τῶν ἀνθρώπων φωνῶν, &c. Definit in Malachiam his verbis οὐκ ἐστὶν ἄλλος θεὸς ὁ ἀληθινὸς φησὶ καὶ αὐτὸς τῶν παλαιῶν προφητῶν καὶ ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν μαρτύρων ἡμῶν. Altervatur MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* LV. & CCXIII. folio majora complectitur. Etiam verò in MS. *Theodori Antiocheni* nomen habetur, *Mopsuestenus* tamen designari, extra omne dubium ponit Photius qui *Cod. XXXVIII. col. 24. Theodori Antiocheni* expositionem in Genesim recensens, hunc fuisse Theodorum *Mopsuestensem* Episcopum disertè dicit. Fragmentum ex *Epistola* ad Domnum reperitur in collectione Testimoniorum sub nomine Damasceni. vid. Labb. *Consp. & Oper. Damasc.* p. 50. num. iii. Extat etiam apud Cl. Galeum Argumentum longum in *Psalum XLV.* in quo breviter percurrit Historiam Judæorum à tempore captivitatis usque ad Antiochiam, & Oniz fugam in Ægyptum. Sepe citatur in Catena MS. in *Psalmos*; & facile apparet, Theodorum valde diligentem fuisse in conferendis veteribus versionibus & exemplaribus, utilemque valde fuisse ejus operam.

SYNESIUS, ex Philosopho Platónico Ptolemaidis in Ægypto Episcopus, claruit anno CCCCX. Non defuit qui Synesi librum *de sensibus*, ab eo adhuc in Gentilitate posito scriptum fuisse volunt. Sane negari non potest (Cl. Galei ad me verbis ntor) quin mirificè Chaldeorum telesc & Oracula, & Ægyptiorum Mysticia

* Prefat. not.
ab Hebr. T.
y. u. p. 116.

406.
Vide Part. I.
p. 311.

SÆC.V.ab
Ann.CCCC

Mysteria secretiorisque artes extollat, nonnullique aëtorum opiniones præcipuas amplectatur. Nihilominus ego in eâ sum sententia, ut existimem jam tûm ad castra Christianorum transisse Synesium, cûm ista commençaretur. Nam quod Oracula Chaldaica, sive malis, Zoroastri, non tantum latenter toti illi operi tanquam collas intexuerit, verum etiam an- nâsi & aperte laudaverit, non multûm me mo- vet. Hymnos Synesi nemo iniciabitur esse opus Christiani Mytæ; atqui istorum Hym- norum proza & pappis ex illis Oraculis con- ficiuntur; eadem sane vocabula ex iisdem oraculis deprompta, tûm in hymnis, tûm in libro de informis occurrunt. Voluit opi- nio Synesium transferre ad thesauros hominis Christiani quantum poterat de gemmis Chal- dæorum & Ægyptiorum; quod ipsum in præfa- tioncula ad librum de informis enigmatica in- sinuat.

418.
Vide Part. I.
p. 113.

PHILIPPUS, patriâ Sideres, post Chry- sostomum, Rhodense Alexandrinum præce- ptorem habuit. Qui cûm scholæ catechetice apud Alexandrinos præficus fuerat, Theo- dosii Magni temporibus, exeunte (ut videtur) illius Imperio, scholam illam in Siden Pam- phyliz urbem, Philippi patriam, transtulit. Scripsit Philippus circa annum CCCXXVI. vel paulo post, *Historiam* quam vocavit *Chri- stianam*, opus in libris XXXVI. divisum, etâ Phocianæ XXV. tantum numeret. Singuli libri XXIV. *Sectiones* continebant; *novus* vocat So- crates, *novus* Photius, præmissio cuius se- ctioni prolixissimo argumento. De hoc opere hujusmodi olim censurâ tulit Socrates * Philippi coræ aneus, *Παρά τις εναντίον των τιν διδωκ, τονον βιβλίου, τα αὐτῶν ἡμετέριον φησὶν, φανερῶς παρὰ τὸν αὐτῶν, &c. variam eruditionem in id opus concessit, dum videri vult Philosophica- rum disciplinarum inaudiquam expert. Proinde Geometricarum & Astronomicarum Theorema- tum, Arithmeticarum quoque ac Musicarum passim mentionem facit. Describit item Insulas & Montes, atque Arborea; & alia quedam sævis momentis; unde opus laudem redidit ac solatum, ac proinde do- ctis pariter atque indoctis mihi quidem videtur, inuile illud effecit. Subdit præterea de rerum gesta- rum tempora ad eo contundi. Postquàm enim Theodosii Imp. res gestas commemoravit, ita- tim recurrit ad tempora Episcopi Athanasii. Idque ab illo expenunsero fieri solet. Extat hu- jus Historiz Fragmentum de *Schola Catechetica*, *quæ Alexandria erat. su. cessione, à Nicephoro Callisti* (inter cujus quippè collecta ea, in eod- em codice reperitur) amanuensis suo, ut viden- tur, dictatum: Quod ex codice *Barocciano* de- sumptæ, notisque ornatum & illustratum *disser- tationibus suis ad Ireneum* subnexuit Henricus Dodwellus Oxon. 1689. Ex quo quidem Phi- lippum temporis ordinisque rationem non multum curâse, quivis facillè deprehendit; quod in eo rectè notavit Socrates. Extat etiam *Venus* in Imperatoris Bibliothecâ Cod. Theol. juxta ordinem *Lambecianum* CCXLVIII. *Nestorianum* CCCVII. num. viii. fol. 85. p. 1. usque ad fol. 92. aliud amplissimum hujus Hi- storiz Fragmentum, ubi de *Christi Nativitate**

* Lib. VII.
cap. 27.

& de *Magi* agit Philippus; continens *Acta Disputationis de Christo in Perside inter Chri- stianos Gentiles & Judæos habita*, cui ipse Philip- pus interfuit. Fragmentum talem præfert in- scriptionem, ab aliâ, ut videtur, manu pro- fectam, Τα γινώσκοντες ἐν Περσίᾳ μετὰ τῶν Χριστιανῶν ἑταίρων ἀγῶνιστῶν, & Χριστοῦ ἀντιπαραστήσαντες αὐτῶν ἐν Χρῆστῳ, &c. quod utinam publico non invadeant nobilissimæ istius Bi- bliothecæ Curatores. lib. Cod. Aled. II. num. XVII. fol. 107. iterumque Cod. III. habetur Græcè sub *Philippi* ejusdæm nomine, *Tinlura ariæ Persiæ*, ut & *Tinlura ferri Indici*, quas ex Philippino nostri valissimo opere desumptas esse suspicatur Lambecius. Vide ejus *comment.* lib. V. p. 437.

SÆC. V.ab
Ann.CCCC

JOSEPHUS (hoc enim nomine à Sela- deno, Junio Dufresnio & Costelero laudatur) ortûe Judæus incertum, scriptor certè Chri- stianus, claruit, si in re omnium obfcurissimâ hariolaris fas fit, circa annum CCCXX. De autore, ejusque ætate admodum laboro, nec quò me veram satis videm. Sæpe olim suspi- catus sum, hunc non alium fuisse quam Jole- phum illum *Tiberiadensem*, qui ex Judæorum Apolloto seu Assessore Patriarchali factus est Christianus, ut & Constantio M. ad Comitis dignitatem evectus. De cujus conversione, & egregiis erga Ecclesiæ meritis, mira plane, eaque latis prolixè narrat Epiphanius*, qui hominem optime novit, ejusque adibus hospiti- o exceptus eo familiaritèr usus est. Refert quidem auctor noster se (juxta Græcorum supputationem) sub Sexto Millennio vixisse, Meminit enim *et usqueque* ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ αὐτῶν αἰώνιος, quod ævo quidem Constantiniano satis convenit. Verùm obstant alia, quæ ipsum ab hoc sæculo remonent. Quo certiore *ἐπιγινώσκοντες* hæc de re faciamus, gradatim & pedetentim procedendum erit. 1. itaque constat, auctorem no- strum post exortam *Maccedoniorum* hæresin vi- xisse, quam utique penultimo loco ponit Macedo- nius factus est Episcopus CP. circa annum CCCXLII. Obiit anno circiter CCCLX. Et etiamvis vivus adhuc dogmata sua propagare cœpit, post mortem tamen ejus præcipue invalen- cebant, anno CCCLXXXI. Concilii II Occu- menici Decreto damnata Quo tempore, Jole- phum Tiberiadensem in vivis adhuc supersere vis- credi potest; quippe qui anno CCCLV. quo Eu- sebius Vercellensis Scythopolim in exilium missus est, quoque ad ipsum in Josephi ædibus habitantem inviscendum accessit Epiphanius, affectâ & decrepitâ ætate erat, LXX. plus minùs annos natus. 2. Meminit *hæresin Anthropomor- phicarum*, in cîque definit; quæ orta est non nûc exeunte hoc sæculo, circa ann. CCCXCIX. fervente tunc temporis apud monachos Ni- crienses controversiâ *Anthropomorphitæ*. De quo agunt Socrates lib. VI. cap. 7. p. 309. Sozomenus lib. VIII. cap. XI. p. 77. Unde mox *librum adversus Anthropomorphitas* ex pro- fesso scripsit Cyrillus Alexandrinus. 3. Admo- dùm probabile est & penè certum, illum ante exortam *Nestorii Hæresin* floruisse, cujus ne-

419.

* Adverf. E-
pion Hæres.
XXX. num.
iv. v. vi. vii.
viii. &c.

SÆC. V. ab diffet auctorem in duobus capitibus immediate præcedentibus de Apostolis egisse, & de quæ iis præceterim Jacobo, Joannis, & Zacharie nomine in Hiltoria Evangelica occurrunt; non incongruum forte existimavit, ut hoc Hippolyti *Novæ armoniæ* ab argumenti similitudinem subnecieretur. Et hoc sit oportet in antiquorum scriptis, qui nescire potest similia additamenta hujusmodi *collatantur* non raro interfecti solere.

Cap. CLXVI. & ultimum, *ἡ δὲ ἀρχὴ τῶν λόγων τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐκδοθέντι. Desinit in hæc verba, ἀμὲν & μὴδε ἀλλήλων, ἀμὲν & ἀλλήλων, ἀμὲν & ἀλλήλων, ἀμὲν & ἀλλήλων.*

In recensendis veteris Testamenti libris, XXXI. tantum enumerat. *Catalogum* etiam LXII. *librorum* intertextit; quarum ultimum locum occupat *Antiphrasius*. Quin & in iis classem suam habent (ut hæc obliet notem) sive *Ὁριγόνιος ἱερέως*, quos ab *Origynis*, sive *Origenis* Sæcatoribus differt distinguit, de quibus fusè agit, eorumque abominandas turpitudines luculenter exponit Epiphyn. *Hæref.* LXIII. Ad calcem operis subijuncta est hæc exscriptoris nota;

Ἦνα καὶ τὰς ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐκδοθέντι, τὰς δὲ ἀρχὴς τῶν λόγων τῶν ἐκδοθέντων. Desinit in hæc verba, ἀμὲν & μὴδε ἀλλήλων, ἀμὲν & ἀλλήλων, ἀμὲν & ἀλλήλων, ἀμὲν & ἀλλήλων.

In hoc Opere citat Heraclidem Pythagoticum, Josephum bis, Clementem bis, Hegesippum, Porphyrium, Hippolytum; Josephum aliquando sequitur, non laudat tamen; versionem Septuaginta. *Gen.* iv. 8. adducit, sed & aliam *ἑλδαν* semel, & Aquilam. Multa sumpsit ex Hippolyto & Africano; ab eo plurima Epiphanius; citat Novum Testamentum, & Actus Apostolorum. De *ἱστίῳ ὁμοῦ* commemorat. Variat scriptorem nominum propriorum, ut *ἱστίῳ* & *ἱστίῳ*. Historias paulo aliter narrat, & Templum resque Templi aliter describit quam Josephus. Quædam de Mosis nomine Melchiâ è Josepho ponit, quæ nunc in eo non inveniuntur. Usus est Codd. Græcis Bibliorum vitiosis. Quot verò vel quoscunque tandem Auctores citat, tamen ex Josepho non minima operis pars desumpta est. Unde jure quis suspicari possit, ipsum auctorem anonymum fuisse; cum verò *Josephi* nomen in fronte libri compareret, iterumque cap. CXXV. nec pauca ex Operibus ejus excerpta fuerint, inde nomen *Josephi* illi ad hæsisse; & ob antiquo illo Judæo distingueretur, à recentioribus *Josephum Christianum* dictum esse. Quam tamen conjecturam eruditibus lectoribus excutiendam relinquo. Codex MS. in Bibliotheca Publica Cantabrigiensi asservatur, unâ cum multis aliis à Mattheo Parkero Academiæ Cantabrigiensi olim dono datus. Plusquam D. annorum ætatem pæ se fert, in membranis scriptus, continetque paginas CLXXXIV. in 4to. quævis pagina in duas columnas divisa. Ex his membranis Apographum descriptum habet Cl. Galeus, qui de hoc Opere non pauca me monuit. Præter *Hypomnesticon*, in eodem volumine continetur *duo libri Chroniconum, Leonis Imper.*

PARS II.

tatis Carnina II. & *Testamenta XII. Patriarcharum*, omnia eadem manu descripta. Neque ulli dubium esse potest, quin hic ipsissimus sit codex, quem ex Græcis accepit, & quo in translatendo *Patriarcharum Testamentum* usus est olim Robertus Grossthead *Lincolniensium* Episcopus; adeo accuratè omnia cum antiquissimo versione *Grosstheadiani* exemplari ad verbum conveniunt. Refert quidem Mattheus Paris Joan. nem Basilium Archidiaconum Leice scripsisse. Sem Roberto Grosstheado nūcisse, se cum aliis quando Athenis studuit, vidisse quædam apud Græcos Latinis incognita; interq; ea XII. Patriarcharum filiorum Jacob, Testamenta, à Jacobis, per invidiâ propter manifestas de Christo prophetias suppressa; ac proinde Robertum nūcisse in Græciam, cūque ea habuisset, de Græco in Latinum sermonem transluisse, coadjuvante magistro Nicolao Græco clerico Abbatis S. Albani. Adam denique extare hujus *Hypomnestici* fragmentum in Bibliotheca Regiâ Parisiensî, nempe caput CLVIII. de *Libris quæ in Sacra Scriptura laudantur* extantes commemorantur; nec tamen repetuntur, unde illud extulit Cl. Cotelerius. Quod quidem in codice Cantabrigiensi CXX. caput est. Sunt autem, in universum, capita 167.

* Ad annot. MCCLII. p. 117. Vide ad annot. p. 127.

* Not. in Can. Apost. p. 117.

NICÆAS Romanæ sive Aquilicæ Episcopus, claruit anno CCCXXX. Libellus quem scripsit ad *Virginem lapsam*, cujus meminit Genadius de *Script. Eccl.* c. 21. non alius esse videtur quam opusculum illud hoc nomine quod Ambrosio, Hieronymo, quandoque & Augustino tribui solet; inter quorum opera non semel reperitur. Er in hic sententiâ consentientem habeo Cl. Cotelerium *not. in l. II. Const. Apost.* p. 126.

420. Vide Part. I. p. 119.

MARCUS Diaconus Gazensis, Porphyryi Episcopi discipulus, quem alibi ad annum CCCCLII. vetulimus, claruit anno CCCXXI. quo Porphyryus diem extremum obiisse videtur. Edita est *Porphyryi vita* à Marco conscripta, Latine quidem apud Savinum, emendata, notisque illustrata, apud Bolland. Februar. xvi. Habetur Græcè Biblioth. Vindob. inter *Hist. Ecclesiast.* Cod. III. num. 36. fol. 134.

421. Vide Part. I. p. 106.

THEODOTUS, Antiochiæ Episcopus claruit an. CCCXXIII. obiit ann. CCCXXVII. Vir singulari mansuetudine, & exactâ vivendi ratione conspicuus, adeo ut *εὐσεβείων* & *μαρτυρῶν* Theodoro s. dicitur. *Hist. Eccl.* L. 1. 2. 1. 4. Scripsit ad Heraclidem opus *ὑπομνηστικόν*, i. e. adversus Apollinaris scismaticos, quos *Synopsistæ* vocabant. Hos à fidelibus rogatus reliquo Ecclesiæ corpori aggregavit, cū multi eorum pristini erroris haud oblitari notam retinerint. Fragmentum hujusce Operis habetur Græcè MS. in *Collectione* quadam Testimoniorum Damasceni scripta cap. 5. quæ in Codice Claromontano reperitur. Vide Labb. *conspect.* Oper. Damasc. p. 50.

422.

* *Hist. Eccl.* L. 1. 2. 1. 4.

PAULUS gente Persa, Nestori Episcopi Constantinopolitani, hæresarchæ, ut volunt, discipulus & Diaconus, eo proinde circa an-

423.

H num

546C. V. ad ne hujusce rei ad ipsum & Photium-Tyrium & Theodosio Imperatore relata, Censio etiam Chalcedonensi interfuit. Scripsit ad Timotheum Alearum Alexandriæ Episcopum *Apologiam* pro S. Leonis Papæ Epistola, cujus fragmentum nobis conseruauit Collectio quædam Testimoniorum cap. 15. quæ Gr. MS. habetur sub Damasceni nomine in Cod. Collegii Claramoutani, ut fidei nobis facit Ph Labbeus *Conseil.* Operum Damasc. p. 50.

ANTONIUS Monachus, S. Symonis Stylitz senioris discipulus, claruit anno CCCCLX. Commisit literis *vitam & conuersationem* sui magistri S. Symonis Stylitz, quocum diu familiariter uersatus fuerat, idem dubio procul omni sic tunc autem in quibus cuius neminit Evagrius, qui hominem uiderat, & rebus ab illo gestis interfuerat, qui diuina ejus miracula conseripit Nec semel in hoc opere de se agit. Inclinet hæc uita, *ἡ ζωὴ καὶ ἀποστολὴ τοῦ ἁγίου ἁνδρὸς ὁσίου ἁγίου*. Editæ est Latine lib. I. de *uita Patrum* Græcè MS. in antiquissimo codice penes se habuisse testatur L. Allatius *diar. de scriptis Symeon.* p. 8. 101. Antonium nostrum Historicis Latinis perperam accenset Vossius lib. II. cap. 17. p. 131.

LAMPETIUS, sectâ Messalianus, siue Euchita, Presbyter ab Alypio Cæsareæ apud Cappadocas Archiepiscopo ordinatus, uixit circa annum CCCCLX. & forsan diu postea. Ut ejus ætas clariùs cognoscatur, ætas Alypii erit indaganda. Thalassio igitur, qui Concilio Chalcedonensi anno CCCCLI interfuit, post paucos annos in sede Cæsarensi successit Alypius. Liqueat id ex literis quas anno CCCCLIII. Leo Imp. ad illum destinauit, sententiam ejus de Concilio Chalcedonensi, deque turbis Alexandriæ ab Eurychianis nuper excitatis, exquisitus. Conuocatis itaque Prouincie sue Episcopis, Epistolam Synodicam ad Leonem dedit, quæ reperitur in *Codice Eusebii* Concil. Chalced. Part. III. cap. 50. Conc. Tom. IV. col. 952. Vide et col. 891. Ab hoc Alypio Sacerdotii dignitatem sursum & per fraudem surripuit Lampetius, homo nequam, prauisq; moribus, *βλάσφημος καὶ ἀπαιστος* ut ex libro Synodico notat Photius. Oblato proinde bello, gravissimum criminum, à Gerontio Presbytero Monachorum in Gilitide præfecto, apud Alypium accusatus est, quod lasciuie cum puellis se gessisset, jactaretque Hierosolymis cum Diaconis se peccasse; quod eos qui statim horis preces pallerent irritasset, illos tanquam Legi adhuc inferuentes conuictis infestatus. Objecta sunt illi & alia id genus nefaria, quæ à Mallianis & sunt & dicuntur. Accepto libello accusationis capita continente, Alypius rem ad Hormizum Comanes Episcopum excutiendam retulit. Lampetius, Hormizâ judice, causam agente Gerontio, partim testibus conuictus, partim suâ ipse confessione reus, omnium calculis Sacerdotii dignitate submovetur, suffragium suum ferente Alypio, qui miserum illum (deceptus ipse) Presbyterum ordinat. Lampetium nihilominus, editâ Apologiâ, defendit Alpheus Rhinococcurorum Episcopus, quasi nihil eorum de quibus accusaretur aut dixisset aut fecisset Scripsit ipse Lampetius librum quem *Teshanomen* nominauit, cui impietatis suæ dogmata quædam inspersit, teste Photio Cod. LI. col. 41.

ANONYMUS Auctor *uitæ S. Ansenii*, Auxentio atque par, claruit imperante Leone Thracæ, circa annum CCCCLXX. In literas misit *uitam & miracula S. Ansenii, Presbyteri &* H a *Archim.*

455. CHRYSIPPUS, presbyter Hierosolymitanus, & S. Resurrectionis ædis Præfectus & Chartophylax, claruit circa annum CCCCLV. Scripsit *Eucenonem* in S. Iohannem *Præfatum & Baptisam*. Pr. *ἡ ζωὴ καὶ ἀποστολὴ τοῦ ἁγίου ἁνδρὸς ὁσίου ἁγίου*. Extat Græcè MS. apud Cl. Galeum, tot endicum MSS. melioris notæ Chartophylacem dignissimum. Conserit etiam L. Allat. *diar. de scriptis Symeon.* p. 95. Superest etiam Chryssippi nostri *oratio* in S. *Archibisbatum Michaelis*. Pr. *Μετὰ τὴν ἁγίαν Ἀρχιεπισκοπὴν τὴν λόγῳ καὶ τῷ πνεύματι ὁσίου ἁγίου*. Vide eundem Allat. ibid. p. 100.

456. JACOBUS Ecclesiæ Heliopolitane in Phœniciæ Diaconus, claruit circa annum CCCCLVI. Dum Hierosolymis erat, & loca sancta lustraret, S. Pelagiam semel iterumque inuistit, quæ eo tempore uitam cum immortalitate commurauit. Misit in titras Vitam hujus Pelagiz, quæ ex Meretricie pœnitens facta, & à Nonno Episcopo Edesseno, qui à Concilio Chalcedonensi sede sua exutus, Antiochiæ tunc temporis uivebat, ad meliorem frugem conuersa est. Hunc Nonnum Episcopum *Heliopolitanum* uocat Jacobus noster, quem tamen Nicephorus, alique diserte Edessenum faciunt, forte Episcopatu Edesseno exutus, Heliopolitano postea donatus est. Hanc Pelagiz Vitam Eustochius nescio quis Latine transulit, cujus versionem post Rostkydum in *Vit. Patr.* lib. I. edidit suis *Octobr.* viii.

458. AMMONIUS gente Ægyptius, Ecclesiæ Alexandriæ Presbyter & Oeconomus, claruit anno CCCCLVIII. Subscripsit *Epistola*, quam Ægyptiæ Diocesis Episcopi & clerici, pro defensione Concilii Chalcedonensis ad Leonem Imp. miserunt, ut in *Codice Eusebii* uidere est Conc. Tom. IV. p. 897. Scripsit Ammonius opus contra *Eutychem & Dioscori heresim*. Extat MS. Græcè fragmentum contra *Amphyficiu*, siue de differentiâ inter naturam & hypostasim Biblioth. Vindob. Cod. Tuel. juxta *Lambec.* XLVII. num. xxvii. Ex ejus etiam *ἡ ζωὴ καὶ ἀποστολὴ τοῦ ἁγίου ἁνδρὸς ὁσίου ἁγίου*, siue *expofitum* in *Acta Apostolorum*. habetur Fragmentum, ibid. Cod. CCLI. fol. 21. Cætur etiam sub nomine Ammonii Junioris, in Nicetæ *Catanâ* in *Psalms*, & alibi non semel.

460. ANTIPATER Bostrensis in Arabiâ Episcopus, claruit circa annum CCCCLX. Ejus *Oratio* in *Zacharia* *ἐν τῷ & nauiuitatem Προδρόμου*, & *salutem* *Deipara*, item *Oratio* ejusdem in *τῷ ἁγίῳ* *Ἰωάννῳ* extant Græcè MSS. apud Galeum nostrum.

S.E.C.V. ab
Ann.CCCC

Archimandrita in Bithyniâ, anno circiter
CCCCXX defunctus. Habetur Latine apud Sur.
& Bolland. *Fabruar.* xiv. Græcè MS in Biblioth.
Vindob. inter *Hætericas Ecclesiast.* Cod. III. num.
xxii. fol. 121. p. 2. col. 1. teste Nesselio *Catal.*
P.V.p.9.

472.

THEOCTISTUS, unde ortus incertum, S. Euthymii Archimandrite Palæstini socius familiarissimus, (credo hæc ex conjectura Lambeciana) claruit circa ann. CCCCXXII. Extant Græc. MSS. Biblioth. Vindob. *Cod. Hist.* juxta Lambecium XII. juxta Nessel. LX V.I. *Canones*, sive *Cantica sacra in Sanctis suis mensis Aprilis*, opus valium, quodque folia CCL continet. Sub finem, Auctor notâ hæc iniatiâ se prodit.

Θεὸς ὁ ὡν, καὶ ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ τοῦ
Κατοικοῦντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Τριῳῆ.

*Dei hoc donum, Theoctisti labor
Hic quoque gloria celebranda Trinitati.*

Ejusdem, ut videtur, sunt *Sententia paramonica* ordine Alphabetico, quæ incipiunt hoc modo, 'Αναγινωσκ', &c. habentur ibid. (ed. *Philosop.* LXXXI. num. ii. fol. 196. & *Antibiblii Scæani* editionibus, tùm *Veneti*, tùm *Tigurina* subjunctæ sunt. Confer quæ habet Lambecius *Comment.* lib. VII. p. 143. & lib. VIII. p. 48, 49. qui tamen dubium relinquit, utrùm nota superscripta auctorem, collectorem, an descriptorem denotet.

474.

NESTORIANUS, Chronographus Græcus, claruit circa annum CCCCXXIV. Scripsit vicias Romanorum Imperatorum, opusque suum usque ad *Leonis Isaurici* exitum perduxit. Semel iterumque à Joanne Malalâ citatur, qui cum *ἐν ἐκκλησίᾳ ὑπογράφει* ubique appellat. Quod & à *Chromatii Presbyteri* conditor, qui Malalæ Scrinia strenuè compilasse videtur, factum est. Huic, eodem cum Nestorio *Paphlagonis* in *Ægypto* Episcopo, (cujus meminit Liberatus *Diaconus Breviar.* c. 14. p. 97. qui quæ tùm *Actioni I Concilii Chalcedonensis*, tùm primus inter *Ægyptiacæ Diocæseos* Episcopos, *Litoris ad Leonem Imp.* pro Synodo Chalcedonensi missis subscripsit,) facit *Cl. Garnerius Pref. ad Liberas*. nu. xi. quàm rectè, viderint alii; mihi certè parùm verisimile videtur. Nullum adducit testem; & levissimè planè fuit, nulliùque ponderis, quæ assert coniecturæ. Quod verò ipsum in *Ægypto* scripsisse inde conicit, quia à nemine, præterquam Alexandriis, ejus mentio fit, longè fallitur vir eruditus, cum à Joan. Malalâ *Antiocheno* (ut diximus supra) non semel citetur, in hoc tamen excusandus, quod Malalam necdum eduxim videre non potuit.

480.

NICEPHORUS, magnæ Ecclesiæ CP. à S. *Sophiâ* dictæ Presbyter, claruit circa annum CCCCXXX. vel paulò post. Scripsit prolixè *Vitam & Conversionem S. Andrea*, 242 *capitulis* vulgò dictâ, i. e. quæ *propter Christum se solum simulant*, qui quæ sub Zenone lauro, ejusque decessore floruit, quæ sic

incipit, *ὅτις ἐν ὡραῖα ἡ ἱερά ὑπερῆς ἡμεῖς Ἀνδρᾶ* S.E.C.V. ab
S. *ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς, ὑπογράφει* ὡς *Ναυαρίου*, Ann.CCCC
&c. Extrat Græcè MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Hist.* CXXIII. num. i. fol. usque ad fol. 95.

SABAS, ex *Malasiâ* vico apud Capadocas satis obscuro, nobilioris conditionis Parentibus Joannē & Sophiâ ortus, claruit anno CCCCXXXIV. natus est anno CCCCXXXIX. Puer adhuc institutus monasticum in patriâ suâ amplexus, XVII. annos natus in Palæstinam venit. Mansit in Cœnobio annis XVII. Anno CCCCXXXIV. ætatis XLV. Presbyterii ordinem, & magnæ Laure Præfecturam in se suscepit. Obiit anno post Constatum *Lampadii & Orestis* secundo, Justiniani VI. ætatis suæ XCII. non ut habet (yrillus XCIV. Anno Christi DXXXII. Historiam ejus continet Cyrillus Scythopolitanus, qui res ab eo gestas, mores, totamque vivendi rationem plenissimè persequitur. Scripsit Sabas in usum Monasterii sui *Typicon*, sive *ordinem recitandi Officium Ecclesiasticum per totum annum*, capita LX. completentem, qui in omnibus Monasteriis Hierosolymitanis mox obtinuit. Barbarorum incurSIONibus depravatum, & penè perditum, Joannes Damascenus magno studio postea restituit & renouavit. Editum est hoc Sabæ *Typicon* inter alios Græcorum libros Ecclesiasticos; cui subiecta sunt Marci Hieromonachi de *dubio Typicon* capita C. Habetur MS. tùm alibi sæpius, tùm Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CCLXXXV. num. i. ii. fol. 1. p. 1. Fusè de eo agit L. Allatius *Dissert. I. de lib. Eccles. Græc.* p. 5. &c.

ZACHARIAS, professione Rhetor, claruit circa ann. CCCCXCI. Condidit *Historiam Ecclesiasticam* ab Exordio Marci Imperatoris, usque ad Principatum Anastasii, æ ab anno CCCCCL. ad annum usque CCCCXCI. In quâ condendâ, non sincerè atque moderatè, ut Historicum decet, se gessit, sed tanquam gratiâ atque odio corruptus, *ἡμεῖς ὡς ἡμεῖς ὑπογράφει*, uti ipsum non semel perstringit Euagrius libro III. cap. 7. p. 340. & libro II. cap. 2. p. 286. Eutychanum facit Baronius ad ann. CCCLXXVI. Quod tamen cum descriptione quam habet Eutychanorum apud *Euagr.* lib. III. cap. 6. p. 339. minimè convenit, uti rectè notat Valesius in illum Euagrii locum. Certè non pauca in gratiam Nestorii resect, notante eodem Euagrii lib. II. cap. 2. p. 286. apud quem varia hujus Historiæ Fragmenta proferuntur lib. III. cap. 5. p. 338. Citat etiam alibi sæpius, nempe lib. II. cap. 8. lib. III. capp. 6, 7, 18. Exstitit superioris sæculo, hæc Zachariæ nostri *Historia* MS. Constantinopoli, tùm in Bibliothecâ Constantinî Varini, tùm Joannis Suzi, si nos non fallat *Catalogus Paderianus*, cui quidem hic in parte fides remerend non habenda est. Id modò constat, inter *Catalogos* librorum Græcorum qui in Bibliothecâ Cæsareâ asservantur, Constantinî Varini, & Joannis Suzi *Catalogos* recensere, teste Nesselio *Catal. Vindob. Part. V. p. 132.*

484.

494.

AN.

SÆC. V. ab
Ann. CCCC
500.
Vol. Part. I.
p. 168.

ANDREAS, Cæsareæ Cappadocum Episcopus, claruisse videtur circa annum D. Præter Commentarium in Apocalypsin, qui editus est, Therapeuticam spiritalium scripsit; ex cujus librefecundo, Fragmenta quædam habentur in

Eclogis nescitis Iohannis Patriarchæ Antiocheni, SÆC. V. ab fol. 38. p. 2. ab his verbis, Πῶς φέρει τὸ τοῦ ἀνθρώπου τὸ σῶμα; ἀνθρώπου, &c. Vide Nestel. Catal. Vindob. Part. I. Cod. CCLXXVI. Num. 1. p. 381.

Gentilibus qui Religionem Christianam hoc Sæculo Scriptis oppugnarunt accenseri meretur.

417. **CLAUDIUS RUTILIUS NUMATI ANUS**, natione Gallus, qui patrem Tuticiæ Consularem habuit. Relictâ Galliâ, Romam se contulit, ubi maximas sub Honorio Aug. honores & dignitates adeptus est. Factus est enim vir Consularis, Præfectus urbis, Tribunus Militum, Prætorio-Præfectus. Claruit anno CCCCXVII. Neque tamen dignitatum quibus functus est splendor, comitantium turba, Fori negotia. Militiæ strepitus impediebant, quo minus sibi etiam & Musis vacaret. Poeta terius, venustus, qui ubere ingenii venâ, atque elegantia, penè cum optimis melioris ævi Poetis certare potest. Scripsit ad Venerium Rufum in Præfecturâ Urbanâ successorem Itinerariis libros II. in principio, præsertim verò in fine, mutilos, quibus iter suum ex Româ in Galliâ, reditumque ex Galliâ Romam, eleganter depingit. Religione erat Gentilis, ac proinde in Iudæos pariter ac in Christianos acriter invehitur, & cum sub Christianis Imperatoribus, ipsam Religionem Christianam aperto Marte aggredi non sit ausus, in Monachos artioris pietatis & discipline tunc temporis cultores, animi sui virus evomit, Iudæos, ac in iis testè Christianos virulentè laecellit vers. 383.

*Nempe loci querelas, curam Iudæus agebas
Humanis nimium dissepia cibus.
Vixit fructus, pulsatus impudens nigras,
Dammâque libata grandin clamor aqua.
Reddunt obsequia cœcivici debiti Gentis,
Qua genitale caput propudiosæ metis,
Radix illustria, cui frigida Sabbata cordi;
Sed cur frigiditas religione sua est.
Septima quoque dies tunc damnata veterne,*

*Tanquàm lassæ molliis imago Dei.
Cetera mordacis deliramentis casilla,
Nec pariet omnes credere posse reor.
Atque nitam nunquam Indus soboles suis
Pompeii bellis imperiisque Tuti.
Latius excelsa postis eorum serpunt,
Videretque suos Natio villa præmit.*

Monachos verò Christianos, mordaci sale, & dictis amarulentis, acerrimè perficit. En ipsius verba, ubi de Caprariâ maris Tyrreni insulâ agit, Monachis olim frequentata vers. 439.

*Processus pelagij am se Caprarin solit,
Squalens lucifragis Insula plena viris.
Ipsæ Monachi Græce cognomine dicunt,
Quid sibi nulle vivere iesta velunt.
Munera serena mutamus, dum damnata verentur
Quisquam est sponte miser, ne miser esse queat.
Quoniam perversi rabies idem stultia cœlestis,
Dum mala formides non bona posse pati
Sive suas repetunt ex facie virginitatis pœnas,
Tissin seu nigra viscera sibi cunctent.
Sic nimirum viliis meribus assignavit Homerus
Bellerophontei Sollicitudinis.
Nam juveni offensa savi post tela doloris
Dicunt humanum distinxisse genus.*

Rutilii Itinerarium Nepoli primus edidit Petrus Summontius; dein J. B. Pius Benen. 1520. paulò emendatius, Commentariis suis de Repub. Romanâ inseruit Onuphrius Panvinus, Ven. 1558. 809. Josias Simlerus Bas. 1575. Postea Roma Josephus Castaleo. Denique cum notis Simleri, Castaleonis, Pithæi, Sitzmanni, Barthii, Gravii, suoque Spicilegio Theodorus Janfonius Amstel. 1687. 112.

SÆC. V.

Concilia hoc Sæculo habita.

401. **CARTHAGINENSE** I. **AFRICANUM** II. vulgò dictum, anno CCCC. xiv. Cal. Iulias celebratum; quo, expositis Ecclesiæ Africanæ Necessitatibus, præcipuè Clericorum inopiâ, ad impetrandum ab Italiæ Episcopis auxilium, decreta est ad Anasilium Romanum, & Venerium PAUL. II.

Mediolanensem Legatio. De parvulis etiâ ab Hæresic baptizatis, & Idololum reliquit, aliiq; actum, Extant Discipline Ecclesiasticæ Capitula XXXII. (que quidem non sunt omnia hujus Synodi, sed Concilii Carthag. III. anno CCCCXVII. in hac demum Synodo repetita & confirmata.) H 3 Qtae.

SÆC. V. ab
Ann. CCCC

Græc. Lat. in Cod. *Can. Ecclæs. Afr.* à Can. XXXI V. usque ad LXV. inclusivè Conc. Tom. II. p. 1067. Lat. in *Collect. Can. ibid.* à Can. I ad XXX. l. p. 1643.

401.

**CARTHAGINENSE II. AFRI-
CANUM** vulgò III. anno CCCC. Idibus
Septem. generali quodam omnium Africæ Pro-
vinciarum conventu, in Secretario Basilicæ
Reverente habitum. Læcis Anastasii Papæ
litteris, de Donatis, & unione cum iis fa-
ciendâ agitur. Extant capitula XX. Græc. Lat.
in *Cod. Can. Ecclæs. Afr.* à Can. LXVI. usque
ad Can. LXXV. Conc. Tom. II p. 1089. Lat.
in *Collect. Can.* à Can. XXXII. ad LII. ibid p.
1651. Ex his Canonibus, quatuor tantum priores
hujus Synodi sunt, reliqui ex aliis (& præcipuè
XI.) ex Concilio Carthageniensis V. Decretis
desumpti sunt.

402.

MILEVITANUM I. (urbs erat Epi-
scopalis in Numidiâ, ad Ampagiam fl. sita)
anno CCCCII. vi. Cal. *Septem.* habitum, in
quo, post firmata præteritarum Synodo-
rum quarundam decreta, variorum Africæ
Episcoporum causæ Synodali iudicio subji-
ciuntur. Extant hujus Synodi Acta five Con-
stitutio Græc. Lat. *Cod. Can. Ecclæs. Afr.* à
num. lxxxv. ad xc. inclusivè, Conc. Tom.
II. p. 1799. Lat. in *Collect. Can.* ibid.
p. 1654.

403.

CHALCEDONENSE I. sive Syno-
dus ad *Quercum*, Chalcedone in Rufini su-
burbio, in causâ Chrysostrami, à XLV.
Episcopis, Præside Theoplopi Alexandrino,
anno CCCCIII. celebrata. Læta sunt in
hâc Synodo XXX. accusationum in Chry-
sostrorum capita, quibus alia XVII. postea
addita sunt. Damnamur ac deponitur Chry-
sostrus, ac proinde Imperatoris mandato in
exilium missus. Extant hujus Synodi Acta
Græc. Lat. *apud Phot. Cod.* l. I X. col. 53. in
Jur. Græc. Rom. Tom. I. lib. IX. p. 554. Conc.
Tom. II. p. 1523. Mox tumultuante plebe, Chry-
sostrus revocatur, & in Synodo legitimè res-
tituitur. Verùm coactio ab adversariis ejus
alio Conciliabulo, secundâ jam vice damna-
tur, Cucusum in Armeniâ relegatus. De his
omnibus vid. Socr. lib. VI. capp. 16, 17. & c. p.
323. Soz. lib. VIII. capp. 17, 18, & c. p. 782. Pal-
lad. de *Vit. Chrysostr.* cap. 9. p. 70, & c. & qui
ex omnibus Conciliorum gestis diligenter col-
legit, Steph. Baluzium *Nov. Collect.* col. 103,
& c.

403.

CARTHAGINENSE III. anno
CCCCIII. viii. Cal. *Septem.* pro recon-
ciliandis Donatistis, in Basilicâ Regionis se-
cundæ celebratum. Habentur hujus Synodi
Acta Græc. Lat. *Cod. Can. Ecclæs. Afr.* num.
xc. Conc. Tom. II. p. 1103. Lat. *Collect. Can.*
ibid. 1656.

404.

CARTHAGINENSE IV. anno CCCCIV.
vi. Cal. *Julius* habitum. Rejeda à Donati-
stis omni concordie spe, quin & armis in
Catholicos sumptis, decreta est ad Hono-

rium A. N. G. hæc de re legatio. Extrat Græc. SÆC. V. ab
Lat. *Communiterium Syndicum* ad Imperato-
rem missum, *Cod. Can. Ecclæs. Afr.* num. xciii.
Conc. Tom. II. p. 1107. Lat. *Collect. Can.* ibid.
1658. Hinc Honorii Imp. Editum anno se-
quenti *Prid. Id. Feb.* editum, quo Donatistæ,
& unâ cum iis Manichæi (qui etiam Africanam
hoc tempore præcipuè infestabant.) repressi
sunt, sanciturque his verbis, *Unica s; Catholica
venerandaque Salus s; Trinitas par, s; sui congru-
ens, Sanctitas exoptatur.* Cod. Theod. l. i. de *Hæ-
res.* l. XXXVIII.

CARTHAGINENSE V. anno CCCCIV.
x. Cal. *Septem.* habitum; quo Imperato-
rem de Donatistis ad Ecclesiam Catholi-
cam reveris certiorum fecerunt. Vid. *Cod.
Can. Eccl. Afr.* num. xciv. Conc. Tom. II.
p. 1111. *Collect. Can.* ibid. p. 1660. Hinc &
altera Honorii in Donatistas lex *Diotimo Pro-
cons.* vi. Id. *Decembr.* hoc anno data, ut
ubique vel convicti, vel confitentes fue-
rint, debitam legis poenam absque dilatio-
ne persolvant. *Cod. Theod.* Tit. de *Hæres.* l.
XXXIX.

TOLETANUM anno CCCCIV. de or-
dinationibus perperam factis, coactum. Ex-
tat, ad hanc Synodum, hæc de re, Innocen-
tius I. *Epistola* num. xliii. Conc. Tom. II. p.
1177. Integrior ex Editione, & cum Noris
Sirmundi ibid. p. 1279. ad annum CCCCVII.
referendum esse hoc Concilium contendit
Card. d'Aguirre *Conc. Hist.* Tom. II. vide ejus
Notit. p. 55.

CARTHAGINENSE VI. vulgò
AFRICANUM IV. anno CCCCVII. Idibus
Julius, habitum; quo Legati ad Imperato-
rem, pro defensione adversus Donatistas &
Paganos, missi sunt. Extant Acta & Capitula
Græc. Lat. *Cod. Can. Eccl. Afr.* num. xciv.
Conc. Tom. II. p. 1113. Lat. *Collect. Can.* ibid.
p. 1660. Honorii Imp. constitutio adversus Do-
natistas, *Manichæos*, & *Priscillianistas* hoc
anno viii. Cal. *Mart.* & altera xvii. Cal.
Decembr. data, *Cod. Theod.* Tit. de *Hæres.* l.
XL, XLI.

CARTHAGINENSE VII. & VIII.
vulgò AFRICANUM V. & VI. anno.
CCCCVIII. prius quidem *Jan. xiv.* posterior
Octobr. xii. habitum. Insurgentibus in Catho-
licos tùm Donatistis, tùm Paganis Stiliconis
successu animatis, à duabus his Synodis Le-
gatio ad Imperatorem decernitur. Vid. *Cod.
Can. Eccl. Afr.* num. cvi. ibid. p. 1119. Neque
bonis patribus, vel causæ religionis defuit
Honorius Imp. editâ xvii. Cal. *Decembr.* le-
ge, qua omnes priores Constitutiones in Do-
natistas, Manichæos, Priscillianistas & Ge-
ntiles; renovantur, confirmantur, & ple-
nissimam executionem habere jubentur *Cod.
Theod.* Tit. de *Hæres.* l. XLIII. confer & le-
gem proximam, & quæ ibi notavit Gotho-
fredus.

CARTHAGINENSE IX. vulgò AFRICANUM

405.

405.

407.

408.

409.

SÆC. V. ab CANUM VII. anno CCCIX. coactus quo de cognitione Episcoporum agebatur. Vide-
An. CCC. *Cod. Can. Eccl. Afr. num. cvii. Conc. Tom. II. p. 119.*

410. **CARTHAGINENSE X** vulgò **AFRICANUM VIII.** anno CCCX. celebratum: In quo, Legati ad imperatorem, adversus *Donatistam* acturi, missi sunt. Vide *Cod. Can. Eccl. Afr. num. cvii. p. 111.* U. horum precibus satisfecerat Imperator hoc ipso anno viii. Cal. Sept. legem tulit, Heracliano Comiti Africae inscriptam, qua hæreticis, & in his præcipue Donatistis, omnem rituum suorum exercendorum publicæque coeundi facultatem admittit, poena proscriptionis & sanguinis propolita. *Cod. Theod. Tit. de Hæres. l. l.*

411. **PTOLEMAIDENSE** in Libyâ, anno CCCXI. Præfide Synesio Ptolemaidis Episcopo, adversus Andronicum Præfectum, congregatum. In quo Andronicus, ob nefanda facinora, quibus in subditos ubique grassabatur, anathematis sententiæ subijcitur. In quem proinde acerrimâ oratione iactus est Synesius, quâ hominem nequissimum vivis planè coloribus depingit, *Epist. l. II. l. III. p. 191.* ubi etiam excommunicationis formula exhibetur. Verùm Andronico culpam suam deprecante, & meliora in posterum de se pollicito, Synodus excommunicationis sententiam non statim publicandam esse censuit solo dissentiente Synesio, qui crudelem & ferocem hominis indolem optinè noverat. Et quidem ita factum est. Andronicus enim ad ingenium suum, tanquam canis ad vomitum, mox rediit. Unde & sententiam in eum laram tandem Synesius promulgavit; ut ex *Epistola LXXII. p. 118.* quâ hæc de re agit, colligi potest.

412. Eodem anno habita est celeberrima illa *Cælestis Carthagensis*, Catholicos inter & Donatistas, coram Marcellino V. C. Tribuno, & Notario, quæ triplici congressu absolvitur.

Collat. I. Calendis Junii, in Secretario Thermarum, Gargillianarum habitâ, lecta sunt Episcoporum & Marcellini Præfecti edicta de Episcoporum convocatione, deque modo & formâ conveniendi, & Episcoporum utriusque partis ad suos mandata. De his, multis contentione utrinque res agitur. Marcellini consilio acquieverunt Catholici, ut exclusis cæteris, septem Episcopi ex utroque parte eligerentur, qui causam suam disputando agerent, alique, qui rebus gestis per notarios rite excipendis prospicerent; contententibus interim Donatistis, ut omnes Episcopi Collationi intererent.

Collat. II. III. Nonas Junias petierunt Donatistæ, ut sibi esset gesta superioris Collationis examinare, utque tempus ad id faciendum concederetur; quod & tandem datum est.

Collat. III. IV. Idus Junias, postquam de qualitate litigantium, & accusantium disceptatum est, Augustinus ad summam rei descendit: Nempe Ecclesiam Catholicam eam esse, quæ testi-

PARS II.

monis Scripturarum promissa, toto orbe diffusa est, omnibus nota, in monte, sicut scriptum est, constituta, ad quam veniunt omnes gentes; & ad hanc ecclesiam se pertinere, se esse perspicue demonstraturum. Cùm hæc controversia premi se viderent Donatistæ, ad Aëta in causâ Cæciliani & Donati confugerunt, & hanc causam publice iterùm examinandam, in medium proferre voluerunt. Hæc occasione, ostendit Augustinus, Ecclesiam in hac vitâ ex bonis pariter ac malis consistere: Neque aliter etiam in sua Ecclesiâ esse, negare non poterant Donatistæ; quin etiam concederetur Cæcilianum hominem fuisse malum, qualem nempe illi ipsi eum describerent, nullum exinde Ecclesiæ Catholicæ præjudicium nasci. Tandem auditis omnibus, ritèque perpen-
sionis, Marcellinus Præfex in gratiam Catholicorum sententiam dixit. Post Marcellini mortem, qui non diu post, tanquam Heracliani Tyranni partibus faveret, occisus est, Gesta hæc irrita jam esse contendebant Donatistæ, neque ullam amplius vim & auctoritatem retinere. Unde coactus est Honorius Imp. lege ad Julianum Africae Proconsul. an. CCCXIV. data Marcellini famam vindicare, Gesticque Collationis, quæ in publica monumenta translata fuerant, suum robur, & perpetuam firmitatem adferre. *Neque enim* (inquit) *morte Cæciliani perire debet publicæ fides.* Extat hæc lex *Cod. Theod. Tit. de Hæres. l. LV.*

Gesta triplicis hujus Collationis, unâ cùm Augustini, Possidii, Orosii excerptis, primus in lucem edidit Papyrus Massonus *Paris. ann. 1589. 8vo.* Postea à Pithæo, cùm MS collata & recognita, inserta deinde Conc. Tom. II. pag. 137. Sed cùm mendosè prius tum à Massono, tum à Pithæo, aliisque, fuerant edita, *Steph. Baluzæ*, venerandæ vetustatis codicem, unde prima profulexerit editio, nactus, omnes editiones cùm hoc veteri exemplari contulit, priorum editionum menda sustulit, quæ decant supplevit. Augustini qui hæc pertinent sermones, & Honorii Imp. Constitutiones addidit, opusque integrum à se recensitum, notis suis illustratum, iterum edidit *Neu. Collat. p. 17.*

BRACARENSE apud Bracaram, sive Augustam Bracarum inter Durium Minoremque fluvios, anno ut voluit CCCXI. Præfide Pan-
411. cratiano Bracarensi Episcopo, habitum. In quo Episcopi Fidem Catholicam, adversus Arianos & Gentiles per singulos articulos profiterentur. Extant Aëta (si modò genuina, de quo haud levis est dubitandi causa) Conc. Tom. II. p. 157. Confer. Card. d'Aguirre *Cone. Hist. Tom. II. & Nouv. p. 55.*

CARTHAGINENSE XII. anno CCCXII. saltem exeunte superiore, contra Pelagianos habitum: quo Cælestius Pelagii discipulus, ob negaram de peccato Originali Ecclesiæ Catholicæ doctrinam, convictus & damnatus est. Extant hujus Synodi Fragmenta quædam apud August. de *Grat. & Pec. Orig. lib. II. cap. 23. 4.* Tom. VII. col. 789. Conc. Tom. II. pag. 1510. Vide etiam August. *Epist. XC.*

H 4 CIR

SÆC. V. ab
An. CCCC.

412.

CIRTENSE; in Numidiâ, anno CCCCXII. mense Junio, in causâ Donatistarum habitum; ubi de communi modo actum est quo Donatistarum calumniis & mendaciis, præcipue de nuperâ *Celestionis Carthagenensi*, ubique sparsis occurreretur. Extat Epistola Synodalis ab Augustino scripta inter ejus Epistolas num. ciii. & Conc. Tom. II. p. 1519.

415.

HIEROSOLYMITANUM anno CCCC. in causâ Pelagii, Præfide Joanne Hierosolymorum Episcopo, unâ eum Presbyteris suis celebratum. Cui Orosius, ab Augustino ad Hieronymum missus, interfuit. In hac collatione, ab Orosio accusatus est qui tum aderat Pelagius, quod inter alia asseruerat hominem sine peccato posse vivere. Negavit id Pelagius. Verum Joannes, vel quod latius perorantem non satis intelligeret, vel quod Pelagii fraudibus delusus esset, de ipsâ causâ judicare noluit. Id solummodo inter ipsos conventum, ut de hac re liceret ad Innocentium Papam mitterentur. Extant hujus Conventus Acta, & in iis vafri Pelagii fraudes, apud Oros. *Apel. pro lib. Arbitr.* Conc. Tom. II. p. 1525.

415.

DIOSPOLITANUM, apud Diospolim Palestine urbem, *Lyddam* olim dictam, in causâ itidem Pelagii, eodem anno CCCCXV. à *XII.* Episcopis habitum. Obvult huic Synodo libellum Orosius, quo Pelagii dogmata ex scriptis ejus excerpta continebantur. Præfatus erat ipsemet Pelagius, qui vel errores sibi obiectos negando, vel Fidem Catholicam vafre simulando, bonis Patribus fucum fecit, ab iis proinde absolutus. Extant Acta hujus Synodi compendio excerpta, apud August. *de Pec. Orig.* lib. II. cap. 11. Tom. VII. col. 751. longe verò fusius & integrius apud eundem *libro de Gestis Pelagii, sive de Gestis Palestine*, August. Vindel. anno 165. primum; deinde in sequentibus Augustini *editionibus*, edito; & apud Crescon. in sua *Centum Collectio*: Exinde Conc. Tom. II. pag. 1529. Baluz. *Nov. collect.* col. 161. Vide Augustin. *Epist.* CVI ad Paulin. *Notem. Retract.* lib. II. cap. 47. *Contr. Inl.* lib. I. cap. 5. Confer etiam quæ habet Photius ex Actis Occidentalium Episcoporum adversus Nestorianorum & Pelagianorum dogmata *Cod. LIV.* col. 45.

416.

CARTHAGINENSE XIII. contra Pelagianos II. à *LXXII.* Episcopis an. CCCCXVI. coactum. In eo Pelagius & Celestius, non obstant quod à Patribus Diospolitanis, quibuscum fraudulenter egissent, in communionem recepti fuerant, ob Hæresin damnati sunt. Extat Epistola Synodalis inter *Aug. Epist.* XC. & Conc. Tom. II. p. 1535. & Rescriptum Innocentii ad hanc Synodum ibid. pag. 1183. & apud Aug. *Epist.* XCI.

416.

MILEVITANUM II. à LX. aut pluribus Episcopis, contra Pelagium & Celestium, anno CCCCXVI. vi. Cal. *Septembris*. paulo post Carthagenense, celebratum; quo errores Pelagiani iterum damnantur. Extant *Canones XXVII.* *Conc.* Tom. II. p. 1537. Sed non om-

nes hujus Synodi sunt, imò vix ulli, ad universale magis Carthagenense Concilium anno CCCCXVIII. potius referendi. Habetur nihilominus Epistola Synodalis ad Innocentium Papam, de cohibendis Pelagianis, inter August. *Epist.* XCVII. & Conc. Tom. II. p. 1544. cum Innocentii *Rescripto* ibid. pag. 1287. & apud Aug. *Epist.* XCHI. Epistola etiam familiaris quinque Episcoporum, *Aurelii, Augustini*, &c. ad eundem Papam, Conc. ibid. p. 1546.

417.

THUSDRIATANUM, in Africâ circa annum CCCCXVII. habitum; In quo Siricii Papæ Epistola recitata est. Obscura est hujus Synodi apud veteres mentio. Meminit ejus ex Præfatione Concilii Telenis Baluzius *Nov. Collect.* col. 165. Extant *Canones II.* de Episcopis in Synodis adesse recusantibus, in hoc conventu, ut videtur, cõditi in Ferrando *Cellest.* c. 76, 77.

418.

CARTHAGINENSE XIV. anno CCCCXVIII. Cal. *Maii* à CCXVII. Episcopis celebratum. In quo Pelagii & Celestii dogmata jam iterum confossa sunt, missis hæc de re ad Zozimum Papam Decretis suis, literisque quibus illum, ob temerè nimis quam par erat fidem Celestio adhibitam, increpârunt. Extant *Canones XVIII.* in *Collectione Canonum Africæ*, lxxvi. usque ad xciv. inclusivè, Conc. Tom. II. p. 1663.

418.

TELEPTENSE, rectius *Telenis*, in Provinciâ Byzacenâ, anno CCCCXVIII. vi. Cal. *Martii* congregatum: Quid in hac Synodo gestum sit nos fere latet, nisi quod Siricii Papæ ad Episcopos Africanos literæ in eâ recitate sunt, & pauci quidem *Canones*, sub hujus Synodi nomine, in Ferrando *Collectione* habentur; nempe cap. III, IV, VI, XVI. *LXX, LXXIII, CXXX, CXXXVIII, CLXXIV, CCXVIII.* Vide Conc. Tom. II. p. 1577. Monendus est Lector, viros quosdam eruditos, non levibus conjecturis ductos, huic Synodo ejusque Canonibus litem nuper movisse. Quæ de re vide quæ congestit Cl. Schellstratus *Eccles. Afr. differt.* III. cap. 12. p. 154. Sed præcipue P. Quæstius *Differt.* XV. ad Oper. S. Leon. Tom. II. p. 791. ubi & *Canones*, & Epistolam Siricii *refert*; arguit, & pluribus demonstrare conatur.

418.

CARTHAGINENSE XV. vulgò VI; ab omnium Africæ Provinciarum Episcopis, præfidente Aurelio Carthagenensi, anno CCCCXVIII. hac occasione habitum. Aparius Siccensis in Mauritaniâ, Presbyter, ob illegitimam ordinationem, aliæque crimina graviora, ab Urbano Episcopo, cujus sententiam Synodus Provincialis confirmavit, gradu suo dejectus, Romam ad Sedem Apostolicam provocaturus confugerat, à Zozimo Papamox restitutus, missis etiam in Africam Legatis, qui illum in locum suum reponendum curarent, & jus appellandi Sedem Pontificiam, & appellationes undiq. factas recipiendi, idque Concilii Nicæni (uti præ se ferebant) autoritate constitutum, omni quo poterant modo factum tedium tuerentur. In hoc igitur Concilio, Patres Africanæ singula Legationis Pontificiæ capita,

Monre-

16 C. V. ab
An. CCCC.

numero quatuor, in Zozimi Commonitorio contenta, (quod agrè tandem Legati proferebant, præcipue quæ ad Apiarii causam pertinabant, ad examen revocantur. Et quoniam Canonum Nicænorum auctoritatem pro se allegaret Zozimus, duosque pro appellacionibus Canones sub hoc nomine protulisset, Patres Africani, hos reverà *Concilii Sardinensis* Canones esse nescientes, se eos eoque observaturos promiserunt, donec genuina Concilii Nicæni Acta examinari poterant, Zozimo de his per literas certiori facto, qui paulò post diem suum obiit. Primi hujus Synodalis conventus Acta interierunt, quæ non nisi ex subsequentiis colliguntur.

Recedente post autumnum Synodo, sequenti anno viii. Calendas *Junii*, Episcopi Africani numero CCCXII. Carthagine in Secrerario Basilicæ Faustii iterum conveniunt; sedentibus primo quidem loco Aurelio Papam, unà cum Valentino primæ Sedis Numidiz Episcopo; post hos, Faustino Episcopo Potentino Pontificis Legato; denique Philippo & Asello Presbyteris Romanæ Ecclesiæ itidem Legariis, post omnes Episcopos, alii in eum locum occupantibus. Recitari quæ in superiori conventu gesta fuerant. Lectis quoque iterum Zozimi Commonitorio, cum duo prolati Canones in istis, quæ penes se habebant, Nicæni Concilii exemplaribus ne utiquam invenirentur, missi sunt in Orientem Legari, qui genuina Concilii Nicæni exemplaria exinde reportarent. Interim lecti sunt in Synodo, Concilii Nicæni, quos apud se habebant, Canones XXX. quibus XXXII. alios, ex diversis Africæ Conciliis collectos subjunxerunt. In hac etiam Sessione, petente id per literas Apiario, sanctum est ut de Siccenæ Ecclesiæ penitus removeretur, alibi ubicunque vellet & posset, Presbyterii munere fungeretur. iii. Cal. *Junii* iterum coeunt, sex alios Canones prioribus addiderunt, & omnia quæ gesta sunt subscriptione suâ roborarunt, prius quidem Aurelius & Valentinus, dein Faustinus Legatus, ultimo denique loco Philippus & Asellus Presbyteri Legari; postmodum per Legatos Romanos literis de his omnibus ad Bonifacium missis.

Anno circiter exeunte, reversi ex Oriente Legati, unâ cum literis Atticii CP. & Cyrilli Alexandrini, vera & authentica Canonum Nicænorum exemplaria secum detulerunt. In quibus Canonum à Zozimo prolatorum, nec vola nec vestigium reperiri potuit, quæ proinde per ipsos Legatos qui ex Oriente redierant, ad Bonifacium Papam vi. Calendas *Decembris* hoc ipso anno missa sunt. Er jam tota his penitus dirempta videbatur. Verum mortuo mox Bonifacio, & Apiario hanc calamitatem iterum movente, Coelestinus, qui Bonifacio successit, in ejus gratiam ad Africanos scripsit: Unde Patres Africani, vel eorum saltem Legati, præsentem etiam Faustino Pontificis Legato, tertiâ jam vice conveniunt; & quamvis Apiarius, vi propriæ conscientiz convictus, culpam suam, & facinorâ sponte confessus sit, ac restitutus, & increpatas ad Coelestinum dederunt literas; quibus, post factam de Apiario relationem, admonent illum, ne deinceps hinc Romam venientes faciliè admittat, vel à se excommunicatos ad Communionem recipiat, utpote Eccle-

sialticis, præcipue Nicænis, constitutionibus contrarium, quæ prudenter & iustissime; provident, quæcunque negotia in suis locis ubi orta sunt finienda; nec unicuique Provinciæ deserte gratiam Spiritus sancti ad id necessarium, nec (præter alia impedimenta) testes idoneos transmarinum judicium commodè sequi possent ut verò aliqui tanquam ab ejus latere mittantur, se nullâ Patrum Synodo constitutum invenisse, multò minùs Canonibus Nicænis, qui à Zozimo Prædecessore missi fuerant: Clericos itaque suos illiusmodi mandatorum executores, quibuscunque petentibus, in posterum ne mittat, & *in unum ipsum factum in Ecclesia Christi, quæ lucem luminis, & simplicitatis dicitur. Deum videre cupimus, prorsus inducere videtur.*

Extant hujus Synodi Acta Epistolæ, & Canones supra memorati, *Cod. Can. Ecclesiæ Africana* in initio, & ad finem *Concilii Arab.* VI. Conc. Tom. II. col. 1589. & ibid. col. 1603, 1670. *Episcopia* etiam præcedentium Synodorum statuta, jam iterum lecta, & confirmata sunt. Notet hoc loci prudens Lector, multa fuisse Decreta, in variis Africanis Conciliis condita, quæ compilerator quidam haud satis doctus in unum corpus ex CV. capitibus conflatum compegit, quodque sub nomine Concilii Africani, seu collectionis variorum Canonum habetur Conc. Tom. II. pag. 16. 8. Er ita tandem celeberrimum hoc Concilium Cartaginense, seu V, VI, vel VII. demùm vocandum sit, tribus circiter conventibus absolutum, expedivimus. Nihil morosæ M. Ant. Capellum ordinis Franciscani Monachum, qui edidit *Paris. 1622. Differtatione de Appellationibus Ecclesiæ Africana ad Romanam Sedem*, notam, quem solvere non potuit, secare studeat; dum cap. IV. p. 118. omnia hujus Synodi Acta, & Epistolæ unâ liturâ delectæ, falsæ, & ab impostore aliquo confictæ esse contendit. Infæliciter plane ausu, & inutilibus coniecturis, risu potius, quàm refutatione dignis, quæ nelevissimum quidem scrupulum eruditissimè movere possint. Ac proinde neminem deinceps habuit, ne dum ullos Conciliorum Editores, qui sententiis tam absurdâ vel verbulo defendere ausi sūt:

RAVENNATENSE, anno CCCXCIX. jubente Honorio I. peratrat habitum; quo controversia inter Bonifacium & Eulaliu, de electione ad Sedem Romanam, excussa est. Verum, dissentiente Synodo, his indeciis remansit; ut aliam hac de re Synodum post Pascha cogendam esse Honorius statuit; quod ramea non præstitit. Extat Honorii *Commonitorium* ad Episcopos congregatos, aliique scripta ad hanc rem spectantia, ex veteri codice Vaticano deprompta, apud Baron. ad ann. CCCXCIX.

CARTHAGINENSE XVI. inter annum CCCXXX. & CCCXXXIII habitum; neque enim certum ejus tempus definiri queat. In hoc Concilio duorum Episcoporum, de primæ sedis honore contendentium, causâ præcipue agebatur. Vide quæ de Actis hujus Synodi ex *Huisseni schedâ* deprompta sunt, Conc. Tom. II. p. 1605.

CILICIENSE, an. CCCXXXIII. à Ciliciis

16 C. V. ab
An. CCCC.

47

413

44

SÆC.V. ab
An.CCCC.

liciz Episcopis habitum. In quo Theodorus Moplicenus, postquam ex Provincia discesserat, ob scripta & dogmata malsana, anathematizatus est. Memoriam hujus Synodi nobis conservavit Marius Mercator. Præfat. ad Symbolum Theodoti Mopliceni, *Opus* Part. I. pag. 219. ubi vide quæ notavit clarissimus Garnetius.

416.

CARTHAGINENSE XVII. circa an. CCCXXVI. præsidente Aurelio Carthaginensi, habitum. Occasionem huic Synodo dedit Leporius Presbyter & Monachus Massiliensis, qui Pelagianus, quæ laborabat hæresi, Nestorianam adjunxerat. Quam ob causam Massiliæ ejectus in Africam profugit, ibique ab Aurelio & Augustino meliora edoctus ab hæresi recessit, libellumque emendationis, sive *saufaitensis* conscripsit, quo, factâ pristini erroris detestatione, Fidem Catholicam, de Mytherio locutionis Christi profiteretur, quem Synodo Carthaginensi obtulit, cui etiam Aurelius, & Augustinus, alique subscripserunt; acque his subscriptionibus nuntium Carthagine in Gallias misit. Hunc primus in lucem protulit Jac. Simondus inter *Opus. res. dogmat.* Paris. 1630. pag. 1. Exinde habetur Conc. Tom. II. pag. 1078. ubi vide quæ Sirmondus & Labbeus observant.

416.

HIPPONENSE, anno CCCXXVI. vi. Cal. *Ostob.* ab Augustino & duobus aliis Episcopis, præsentibus VII. Presbyteris, & tante clero & frequenti populo, habitum. In quo Heraclius Presbyter, ut Augustinus in *de Hipponenſi* succederet, electus est: utque in totum cum aliquâ curarum parte sublevarer. Extant celebres hujus conventus gesta, excipientibus omnia Notariis, apud Augustin. *Epist.* CX. Tom. II. col. 514.

416.

CONSTANTINOPOLITANUM I. ann. CCCXXVI. jussu Theodosii Imp. & Sisinio Constantinopolitano; Theodoto Antiocheno, plurimisque aliis Episcopis, congregatum: quo Sisiniius ad Sedem CP. nuper electus ordinatur, & Massiliani Hæretici damnati sunt; exclamante Neone Episcopo, siquis post anathematizatum, ullo tempore deprehensus fuerit re aut verbo in suspicionem malæ hujus sceleris incidisse, nusquam postea locum tenere debere, ne si milles quidem poenitentibus constitutas pœnas luiturum se polliceatur. Extat Fragmentum Epistolæ Synodice ad Berinianum, Amphilochoium, cæterisque Pamphiliæ Episcopos apud Phot. Cod. III. col. 10. Lecta est etiam eadem Synodica, & universalis consensu approbata, in Concilio Ephesino, Actione VII.

430.

ROMANUM I. anno CCCXXX. à Cælestino Papâ, in causâ Nestorii, habitum. In quo cum hæresi suâ damnatur Nestorius, & nisi resipiscat anathemati subijcitur. Extant hæc de re Epistolæ Nestorii & Cælestini in Aët. Synod. Ephes. Conc. Tom. III. pag. 345. 349. 351. 353. Ut Cælestinus de hæresi nuper exortâ certior fieret Cyrillus Alexandrinus; Possidonius Diaconum suum Romam misit, commentariis instructum, quibus Nestorii impietas

confutabatur, Extat Græc. Lat. Cytilii *Commo.* SÆC. V. ab Nestorio Possidonio datum, cum Romam properaret Nestorii negotium mittetur, quo Nestorii dogmata accuratè exposuit, ex Sirmondi schedis deoptum, à Baluzio editum, *Nov. Coll.* col. 177. Fragmentum hujus Synodi, pars nempe Orationis Cælestini, habetur apud Anob. *confess. cum Serapion.* LII. ad *cate. lectur.* p. 545.

ALEXANDRINUM I. à Cytillo in causâ iidem Nestorii anno CCCXXX. habitum. Acceptis Cælestini literis, & coactâ Synodo, Legati quatuor cum literis, & XII. Anathematizatis Constantinopolim, præcipuè ad Nestorium, missi sunt, præscripto ei decem dierum spatium quo hæresin suam ejurare, extant Epistolæ Synodice cum Anathematizatis, Conc. Tom. III. p. 396. 420.

430.

ROMANUM II. anno CCCXXXI. sub Cælestino Pontifice, congregatum; quo impietate Nestorianâ iterum damnatâ, decretum est Legatos ad Synodum Ephesinam mittendos esse, delectis ad hoc munus Arcadio & Proclo Episcopis, & Philippo Presbytero Romano, qui Cælestini & Occidentaliū Episcoporum vices obtineat. Cælestini & *Constantinorum* Episcopis, & Presbyteris ad Orientem iturus datum, ex codicibus Vaticano & Colbertino haud ita pridem decomprompt Baluzius *Nov. Coll.* col. 381.

431.

EPHESINUM I. Oecumenicum III. Theodosii Imp. jussu, à CC. circiter Episcopis, anno CCCXXXI. proxime post festum Pentecostes in Ecclesiâ B. Mariz, celebratum. Præsidebat huic Synodo Cyrillus Alexandrinus, idque jure suo; cum enim ex communi Ecclesiæ Orientalis politia, prius post Episcopum CP. præminentie gradus Antistiti Alexandrino concedendus erat, & Nestorius Constantinopolitanus pro summo Ecclesiæ tribunali tanquam Hæresiarcha sitendus esset, proximum præsidendi jus ad Cyrillum devenit. Non iverim inficias, Cælestinum Papam Cyrillo vices suas in hac Synodo demandasse. Verum id, pro more in Conciliis usitato, omnibus Episcopis familiare fuit; quin & ipse Cælestinus paulo post proprios Legatos ad hanc Synodum misit. Causa Concilii erat Nestorius Antistes CP. qui cum hæresin suam (172. duas in Christo naturas, Divinam & Humanam, non *consensuunt*, sed solummodo *existunt* uniri, & consequenter in Medietate *transigunt* binas admitti personas, adeoque B. Virginem non *puerum* sed *puerulum* dicendam esse Japettius propalaret, nec ullis Sanctorum Episcoporum monitis cederet, quin & ad causam in Synodo dicendam ter vocatus comparete recufaret, unanimi Patrum sententiâ damnatur & deponitur.

431.

Extant Græc. Lat. hujus Concilii Acta Conc. Tom. III. quæ tribus constant partibus. Primâ continentur ea quæ Synodum antecesserunt; nempe *Hemilia* Procli Cyziceni de *Incarnatione Domini* Constantinopoli præsentem Nestorio habita; Cyrilli Alexandrini de *reliâ in Christum fide liber ad religiosissimas Reginas; Oratione ad Reginas altera de reliâ fide; Variz* Cyrilli, Cæle-

SÆC. V. ab Cœlestino, Nestorio, Joan. Antiocheni, Theodoro, An. CCCC.

ce Pseudo-Synodi Commentarii ad A.D. I. cal. SÆC. V. ab An. CCCC.

si Aug. aliorumque de hac causâ *Epistola*. Ex quibus omnibus facillè perspicitur, quis fuerit verus causâ Nestorianæ hoc tempore statutus, quibuscumque modis Nestorium transfaverint Cyrillus, Cœlestinus, Joannes Antiochenus, alii, ut ipsum à nefariâ, quam propalaverat, doctrinâ ad saniorē mentem reducerent, nec nisi post omnes fraternæ charitatis methodos frustra tentatas, ab ejus communione se separasse. Pars secunda ea continet quæ in Concilio acta sunt, quæ VII. Sessionibus absolvuntur.

Act. I. quæ x. Calend. *Idus* celebrata est, exposita per Petrum Presbyterum Alexandrinum Notariorum Primicerium, Concilii jam congregati occasione, & Nestorio tunc frustrâ vocato, lecta est Imperatoris de congregandâ Synodo *Epistola*; tunc Symbolum Nicænum, & Cyrilli ad Nestorium literæ, earumque cum fide Nicænâ concordantia, singulis Episcoporum sententiis comprobata, recitata etiam Nestorii ad Cyrillum *Epistola* pari modo damnatur. Sequuntur etiam Cœlestini Papæ, Synodique Alexandrinæ ad Nestorium literæ, prolatis in medium plurimis SS. Patrum testimoniis quæ rectâ fidem confirmabant, & Nestorii doctrinam feriebant. Dogmatibus tandem Nestorii tum ex propriis scriptis excerptis, tum adhibitis quorundam Episcoporum testimoniis, impia verba ex ore ejus referentium, depositionis & damnationis sententia in illum fertur, singulorum Patrum subscriptionibus roborata. Nec citius hæc in Nestorium sententia in vulgus emanavit, quin faustis acclamationibus, & universo populi applausu excepta est; cujusvis ordinis hominibus Episcopos, solenni pompâ, omnibusque publicæ lætitiæ signis, per plateas deducuntibus. Postremo scriptæ tunc à Synodo ad Theodosium Imp. & ad clerum, populūque CP. tum à Cyrillo ad clerum CP. ad clerum populūque Alexandrinum, & ad Monachos *Epistola*; Regni Constantinensis, duæque Cyrilli de hæc Homiliæ Ephesi habite. Neque interea causæ omnino desuit, cum decem quos secum habuit Episcopos, Nestorius. Quin relationem, de rebus in Synodo gestis, ad Imperatorem scripsit. Dum hæc aguntur, quinto post inchoatum Concilium die, Ephesum venit cum suis Orientalibus Joannes Antiochenus, quo offensus quod præsentiam ejus Patres non diutius expectassent, collecto ex suis Orientalibus, decemque Nestorii Episcopis, XLIII. Episcoporum Conciliabulo, depositionis sententiam, in Cyrillum & Memnonem Ephesium, tanquam omnium malorum architectos, intorquet, cæteris ni resistunt, & Anathematis etiam Cyrilli damnant, & rejiciant, Anathemati subjectis; quid verò à se hæc in parte gestum fuerit, Synodo Ephesinæ Imperatori, Reginis, Clero, Senatui, Plebi, quæ Constantinopolitanæ, Synodi nomine, per literas exponit. Nec sanè inter postremas nequitias artes, quibus bono Imperatori locum fecerant Orientales, ponendum est, quod assumptum sibi venerandæ Synodi Ephesinæ nomine, ipsum de Cyrillo & Memnone, Synodali Sententiâ depositis, certiore reddiderint; quam ille promde magnæ Synodi Ephesinæ sententiam esse exitimans, firmam, ratamque habuit, Hujus-

Act. II. vi. Idus *Idus* celebrata appulsi jam Romani Pontificis Legatis, Cœlestini Papæ ad Synodum, ad Theodosium Augustum, & ad Cyrillum Alexandrinum literæ in Synodo recitatae sunt, & in Actorum commentariis relatæ.

Act. III. Acta Synodalia de Nestorii depositione, præsentibus Legatis Romanis, per compendium lecta sunt; quibus & subscripserunt, & relatio de his rebus tunc ad Imperatorem, tunc ad clerum, populūque CP. missa est. In utraq. verò, de Episcopo urbis CP. in locum Nestorii ordinando agunt.

Act. IV. Oblato à Cyrillo & Memnone libello, quæ contra eos à Joanne ejusque sociis gesta fuerant relinquit Synodus, atque irritæ plane esse decernit, Joanne, ut ad causam dicendam se Synodo siliet, tunc frustrâ vocato.

Act. V. Post tertiam citationem à Synodo factam, cum Joannes comparere præfractè recusaret, ejus in Cyrillum, & Memnonem sententia abrogatur, ipsique, cum Episcopis sibi adherentibus, damnatur & deponitur, singulis Episcopis judicium Synodale manuâ munientibus; per scriptis deinde tunc ad Imperatorem, tunc ad Cœlestinum Pontificem literis, quibus rerum à se in Synodo gestarum rationem reddunt. His factis, Cyrillus Orationem in Joannem Antiochenum publicè habuit.

Act. VI. Lecta est & approbatâ Nicænâ Concilii Formula, & testimonia SS. Patrum, quæ in damnatione Nestorii prolata fuerant, secundâ jam vice recitata. Charissimi etiam Relatio de *Quardecim* lecta & examinata; qui factâ Fidei suæ expositione, propriâ subscriptione signatâ, omnes suos, præcipuè Novatianorum, & Quartodecimanorum, errores se ejurare professi sunt, factâ mox Synodali Decreto, nemini licere aliam præter Nicænâ Fidei formulam conscribere, vel componere. Quo facto, Cyrillus homiliam de *Forasudine Christi* publicè habuit, priusquam à Comite comprehensus militibus allestendus traderetur.

Rebus hunc in modum in Synodo gestis, pergit interea cum conciliabulo suo Joannes Antiochenus, specioso quidem prætextu Fidentem Nicænam confirmandi, Cyrillique capita XIII. tanquam ei opposita condemnandi, ipsique Apollinarismi, Arianismi, Eunomianismi, & quam non hæresin impingens; impetratis etiam per Candidianum Comitem ab Imperatore ad Synodum literis, quibus eos admonuit, quæ in Synodo nuper facta fuerant, ut potè studio partium gesta, de integro esse retrahenda, nec cuiquam Episcopo fas esse vel ad se venire, vel urbe excedere, donec ipse delegatos quosdam ad rem plenius examinandam eò destinaret. Hinc cristas erigere Orientales, & plenam incriminationem & calumniarum plaustra in Patres Ephesios, Memnonem præcipuè & Cyrillum, conjicere; non unâ relatione tunc ad Imperatorem, tunc ad Præfides missâ; gravissimas querelas de malis, quæ se perpeffos esse clamitant, ubique spargentes. Comes Irenæus, cui hæc relationes perferendas tradiderat, causam eorum in Asia, omni quâ poterat diligenter

SEC. 5, ab
CCCC,

diligentiâ, nullo tamen effectu, promovebat. Misit demum Joannes Sacram largitionum Comes, cum Theodosio ad Synodum Ephesiam literis, quibus eos ad pacem & concordiam adhortabatur, Joannes Ephefum veniens, utriusque partis Episcopos ad se accerivit, concordiam inter illos relarcire summo peré coratus; sed frustra. Vultus insanabile videbatur nec velluti arte leniri posse. Quin nec ipse Imperatoris literæ, præ tumultuantium Episcoporum strepitu, legi poterant, ut Joanni necesse visum sit, non modo Nestorium, sed & Cyrillum, & Memnonem militari custodiæ tradere. Episcopos etiam plusquam semel iterum, quæ ad pacem ineundam, sed irritò coraru, convocavit. Quo factò, Orientales Legatos suos, Joannem nempe Antiochenum, Theodoritum Cyrensem, & sex alios commonitoriis infusibus Constanthinopolim mittunt, quæ Chalcedone subsistentes Regiam urbem ingredi prohibiti sunt, Theodorito interim & Joanne publicè concionantibus, ut languescens suorum animos fortius erigerent & sustentarent. Nec nisi post tres supplices Libellos Theodosio oblatos, ipsum adeundi concessa est facultas: id quæ Chalcedone in Rufinianis, quò Imperator ex utraque parte Episcopos convocaverat. Certum est Orientales haud paucos in Asulâ Procres sibi plus solito faventiores habuisse; præsertim Candidianum, Irenæum, & Joannem, magnificentissimos Comitès, qui res eorum pro virili saragebant: Nec raro literas & relationes, à Patribus Ephesis ad Imperatorem missas, clam interceptant: Ut nil mirum, si Orientales de suo apud Imperatorem congressu, quasi victoriam ad adversarios reportarant, ubique triumphum apud suos agerent.

Interim neque caulam delinquerunt Patres Ephesini, missioque ex suorum numero, & in his Philippo Cœlestini Romani Pontificis Legato, iisque literis Mandataris probè munitis, qui ad Imperatoris præsentiam agere licet primò admitti sunt, omni Clero populoque Constantinopolitano, Monachis, Anachoretis, Archimandritis longo agmine id efflagitantibus, & postquam Ephesinorum ad Imperatorem literæ illis, in Basilicâ S. Mocii, lectæ fuissent, unâ voce anathema Nellorio denuntiatis. Scripse sunt etiam Epistolæ & Relationes à Synodo, Cyrillo, Memnone, Legatis, eorūque fautoribus, quibus versutos Orientalium dolos egregie refutârunt. Tandem res eò devenit, ut detectis Orientalium fraudibus, Imperator Cyrillum & Memnonem carcere liberari, & missio in exilium Nellorio, quæ Synodus hætenus gesserat rata haberi iussit. Hæc Conciliabuli Orientalium Acta in commentariis relata, necnon Catholicorum Epistolæ & Relationes Actioni VI. Synodi Ephesiæ subijciuntur.

Act. VII. Prid. Cal. Septemb. mortuo non ita pridem Trollo Constanti Cyprum Metropolita, cum ius ordinandi successorem sibi arripere voluit Episcopus Antiochenus, ac proinde Ecclesias Cyri Sedi Antiochenae subicere, oblatum est à Rhodino, aliisque aliquot Cyri Episcopis Synodus supplex libellus, ut Cyprum Ecclesia sua autocephala, quam ab

omnibus retrò Seculis, etiam ab ipsis Aposto-
lorum temporibus, semper inviolatam conser-
vaverat, constanter deinceps frueretur. Lete-
que sunt ad hanc rem pertinentes Dionysii
Ducis Epistolæ II. factumque tandem Synodi
Decretum, Cypriorum Ecclesiis suis suum Epif-
copos per seiplos ordinandi & τῶν καθ' ἑαυτοὺς τῶν
ἐκείνων τῶν κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησίαν, iuta-
dum & inviolatum reservandum esse, omnibuf-
que Ecclesiis in quacunque Provinciâ, purâ
& inviolatâ, quæ jam inde ab initio habue-
runt, sua jura esse servanda. His factis, Syno-
dus Episcopos Orientales, qui cum Joanne
Antiocheno in Conciliabulo Ephesino conve-
nerant, omni Sacerdotali functione, omnique
Ecclesiasticâ communionē, privâdos esse statuit.
Condicque sunt Canones VI. ad causam Nesto-
rianam præcipue spectantes, qui habentur ibid.
pag. 803. & cum Commentariis Ballamonis,
Zonaræ, & Aristeni Pandect. Can. Tom. I. pag.
99. & in eos notæ Beveregii Tom. II. pag. 103.
Post hæc supplicante Eustathio Pamphyliæ
haud ita pridem Metropolitâ, qui propter
turbas, curisque graviores; & quod in rebus
agendis exiguum admodum usum haberet Epif-
copatus se abdicaverat, alio in ejus locum sus-
stituto, sanctum est Episcopale nomen, hono-
rem, & communionem, abrogatâ ipsi ordina-
ndi potestate & functione Ministeriali, in nullâ
Ecclesiâ ex propriâ auctoritate exercendâ, ser-
vanda esse. Petentibus post hæc Valeriano &
Amphilochio Pamphyliæ Episcopis, definivit
Synodus Messalianos seu Eucharistia esse con-
veniendos, & nisi hæresin suam anathematizent, si
clerici sint, à gradu & communionē esse desi-
ciendos, si laici, anathemati subiiciendos.
Denique oblato supplici Libello ab Eusepio
Byzæ & Arcadiopolis, & Cyrillo Cœlensis Epif-
copis, ut, quandoquidem in more positum sit
quibuscumque Europæ Episcopatibus, plures sub
se civitates habere, (ne vacuas hæc civitates
invaderent Nestorianæ partis Episcopi) præci-
pi mores, & antiqua consuetudo hæc in re cus-
todiantur. Statuit proinde sancta Synodus, nihil
in his Europæ civitatibus innovandum esse,
sed juxta veterem consuetudinem, ab Episco-
pis, à quibus & olim, in posterum esse guber-
nandas.

III. Actorum parte continentur quæ Synodo adhibecedente, vel et jam soluta, gesta sunt. Et in his varia Cyrilli opuscula; nempe, *obiter explicans XII. Arati: manifestorum; Apologuesis pro eisdem adversus Orientales; Defensio corundem adversus Theodorum; Sæbionis de Unigeniæ incarnatione; Aliud in incarnatione verbi; Homilia aliquæ; Differentiæ in sanctorum Symbolis; Epistola plures ad causam Nestorianam pertinentes; scilicet ad Eusebium, ad Theodosium, ad Maximianum II. ad Iuvencium Hierofol. ad Iohannem Antiochenum II. ad Eulogium Præbiterum suum CP. agens; et ad Donatum Napolitanum; et ad Valerianum: Acacii Melitenfis Homilia; Theodori Ancyran Homilia III. Synodi Constantinopolitana II. Maximiani Epistola ad Cyrillum; Catefisi Papa Epistola IV. ad Synodum, Theodosium, Maximianum, ad eorum Constantinopolitanum; Iohannis Antiocheni Epistola II. Libellus à Paulo Emfeno, Cyrillo oblatum; Pauli*

*Emisisti Homilia II. Alexandrie habita, Sixti Pa-
pa Epistola II. Theodosii Imp. & presbiterum lue-
ta, & Edicta varia contra Nestorianos deque ejus
causa, & libris non legendis. Subj. Chalant, Procli
Archiep. CP. ad Armenos de Fide Epistola, &
Edictum Imperatoris de iis qui ad Ecclesiam confu-
gunt. Ex his omnibus manifestum est (ut alia
penè infinita miram) Nestorianum à Synodo de-
positum Edicto Regio in exilium actum esse, Ma-
ximiano in ejus locum subrogato; Cyrillum Ale-
xandrinum revocem, summum civium locorum
gracioso fuisse exceptum; Orientales ab Impera-
tore damnatos ad sua se recepisse, tandemque
mediante Imperatore & tantum non jubente,
Catholicam de Christi Domini incarnatione Fidem à
Synodo Ephesina usque confirmatam agnovisse,
& damnato Nestorio, cum Cyrillo in gratiam
cessisse; missis ad Alexandriam Paulo Emilieno,
qui Joannis & Orientalium nomine anathema
Nestorio dixit, rectam de Matris Mariæ doctri-
nam publice prædicavit, & oblatio Joannis An-
tiocheni libello confirmavit, illiusque fratrem
cum Cyrillo communionem, & fidei unitatem
coltre, plaudente omni populo profes-
sus est.*

Autorum hujus Concilii versionem antiquari
qui ab ipsis Ephesus Synodi temporibus ita est
Occidentalis Ecclesia, in lucem promissit olim
Ant. Courtius, sed quæ deinceps in Conciliorum
editionibus nullum locum habuit. Hanc igitur
admodum mutilam & mendosam, ad tres vetu-
stos codices recognovit, subjectis notis variantes
lectiones explicavit, Fragmenta, & Epistolas
affector ad hanc Synodum pertinentes, Græcè &
Latine subjunxit vit ad hanc literas juvendas na-
tus, Steph. Baluzius *Nov. Collect.* col. 383.

Urbis Concilio finem tandem imponamus;
ad plenitorem ejus intelligentiam apprime conse-
rentur vriorum Patrum Epistolæ, ad Concilium
Ephesinum pertinentes, quarum collectionem
Latinam, ab homine Justiniani sæculi, & *Trium
capitulorum* defensoris factam, & ex codice Mo-
nasterii *Acemesensis*, ut videtur, deproptam,
ex codicibus MSS. *Casimiri* & *Varicani* descrip-
tam, scholisque suis & observationibus illustra-
tam edidit Christian. Lupus *Bruxel.* 1682. 4to.
Hanc, anno sequente, in *novâ Conciliorum col-
lectione*, sed omittis Lupi Scholii, recudit Steph.
Baluzius, addito ei *Synodici adversus eragadem
Irenæ* titulo, subjunctisque notis brevissimis;
Terribi demum Joan. Garnetus anno 1684. in
*Austriaco Theodori, Dissert. V. de Theodori &
Orientalium causâ* p. 349.

relatione; hic de re, ad Proclum Constantinopoli-
tanum factâ. Vide *Epist. Procl. ad Armenos
in fin. & Liberat. Brev.* cap. 10. p. 45. Notandum
est Theodosium hoc ipso anno in. Non Aug. Edi-
ctum emisisse, quo mandata Nestorii sectatores
Simoniano subiq; & quavis occasione vocandos
esse, neminiq; fas esse nefandi illius hæresiarum
libros adverteri Orthodoxam fidem & concilii
Ephesini decreta scriptos habere, legere, aut
describere, quos diligenti studio requiri, ac pu-
blice comburi decernit. Extat *Cod. Theod. Tit.
de Heret. l. LXVI.* plerumq; verb. Gr. Lat. Con-
cil. Ephes. Part. III. cap. 45. p. 1209.

REGENSE anno CCCCXXXIX. *Augst.*
xv. à *XII.* Episcopus habitum. In quo, abroga-
ta Armeniarum Ebeduneis Episcopis ordinationes,
utpote à duobus tantum Episcopis factâ, Canones
viii. statuti sunt, qui habentur *Conc. Tom. III. p.
1284.* Vid. Simondi notas posthumas in *Append.*
ibid. p. 1491. Duos alios hujus Synodi Canones,
nempe *de his, qui Ecclesiam vel eam exierint;*
*l. c. Sacerdotibus seductis exierint, neque bis in
anno Concilium agatur,* ex codice MS. *Orgel-
seni* decompit Baluzius *Nov. Collect.* col. 317.

EPHESINUM II. anno circiter CCCCXL.
presidente Basilio Episcopo Ephesino habitum.
Mention Ephesinus Bassianum, ad Sedem Ephe-
sinam aspirantem, Evazorum Episcopum ordina-
vit. Huic ordinationi nequaquam acquievit Bas-
sianus, neque Evazorum civitatem unquam vi-
dit. Basilius, qui Mentionem laceravit, de causâ
Bassiani certior factus, habuit Episcoporum suæ
Provinciæ Synodo, alium in Evazorum civitate
Episcopum ordinavit, servatâ Bassiani communio-
ne; & Episcopatus honore & dignitate. Hæc nos
docet ipsemet Bassianus in *libello supplicis ad
Marciannum Imp. Concil. Chalcedon. Act. XI.
col. 687.*

ARAUSICANUM, in Galliâ Narbonen-
si, anno CCCCXLI. vi. Id. *Novembr.* à
XVII. Episcopis concilium: quo plurima ad jura
& disciplinam Ecclesiasticam pertinentia sancita
sunt. Extant Canones XXX. Simondi, *Alb. spi-
rit.* & *Musl.* notis illustrati *Conc. Tom. III. p.
1446.* Ad eadem, Appendicula ex Gratiano, aliis-
que additur. Simondi notas posthumas ad hanc
Synodum vid. in *Append. ibid.* pag. 1495.

VASENSE, in Galliâ Narbonensi, anno
CCCCXLII. Idibus *Novembr.* habitum. Extant
de disciplinâ Ecclesiasticâ Canones X. quos Si-
mondus, Binus, Albalpineus notis suis illustra-
runt, *Conc. Tom. III. p. 1456.* Simondi note
posthumæ uberiores habentur in *Append. ibid.*
pag. 1499.

ANTIUCHENUM I. circa annum
CCCCXLIII. à Domino Archiepiscopo &
XVII. Oticens Episcopis, in Porticu activæ
Secretarij, celebratum. In statuendo hujus
Concilij tempore, factor me non usque adeo mi-
hime satisfecere: cum enim in Actuum initio
quendam desiderarent, annus certò definiti ne-
quit. Verumlibi Dominus Antiocheno, & vivendi-
bus adhuc Proelio GP. & Cyrillo Alexandino,
habu-

ROMANUM III. anno CCCCXXXIII.
mensis *Decembr.* à *LVI.* Episcopis habitum: In
quo Sixtus Papa, qui apud Valentianam Au-
gustum criminatus fuerat, judicio Synodali pæ-
gnis & absoluitur. Extant hujus Synodi Acta ex
multiplici editione *Conc. T. III. p. 1265.* Ad eadem
habentur Acta de *Synodali accusatione, & ex-
purgatione Polybronii Hierosolymorum Episcopi
Roma sub Statu habita*, sed quæ pro genalibus ip-
se Binus vendicare non audeat.

ARMENIUM, anno CCCCXXXV. ab
Armenis Episcopis habitum; qui libros Nesto-
rianorum inopie Imperatoris plenius condemnantur
PART. II.

SÆC. V. ab
An. CCCC.

habitu esse manifestū liquet. Sedem Antiochianum sortitus est Dominus an. CCCCLXXXVI. depositus in Conciliabulo Ephesino an. CCCCLXIX. Obiit Proclus anno CCCCLXVI. Cyrillus anno CCCCLXIV. ut scribitur anno CCCCLXIII. haberi non potuit. Scripserat ad Dominum nūm Proclus, rōm Cyrillus, in gratiam Athanasii Perthenorum Episcopi, qui fucum ipsi fecerat, ut Sedi Pertheni, quam clericorum suorum accusationibus oneratus cepit diuerat, restitueretur. Collectā itaque Orientalium Synodo, Dominus hominem in iudiciū vocavit. Cum verò adesse noluit (quod & bis antea recuserat, à propriis licet Metropolitāis, Panobio Hietropolitano, ejusque successore Joanne citatus) ut criminibus à clericis sibi objectis responderet, unanimi Episcoporum sententiā depositus est. Exant hujus Synodi Acta *Concil. Chalceden. Act. XIV. p. 417.* ubi plura de hac causā dicturi sumus.

444

ROMANUM IV. ann. CCCCLXIV. à Leone Papā, ejusque Episcopis & Presbyteris, adversus Manichæos habitum, quorum dogmata & nefanda facinora damnantur. Videtis Leonis Epist. II. ad Episcopos Italiae, & Sermonem V. de Jejunio. Cap. 4. p. 12. & Conc. Tom. III. p. 146. ubi alia quædam incerti loci Concilia habentur.

445

HIERAPOLITANUM in Phrygiæ Pæoniā, circa annum CCCCLXIV. à Stephano Metropolitā itaque Provincie Episcopis, habitum. Athanasius Perthenorum Episcopus in Concilio Antiocheno huius ita pridem depositus fuerat; in cujus locum Sabianus, in Concilio Provinciali sub Stephano habito, ordinatus est; quem postea depositus Dioconus, restitutus Athanasio, Anno CCCCLXII. in Synodo Chalcedonensi, renovatā Sabianum inter & Athanasium licet, Sabianum sententiā Synodali in Sede Perthenorum, saltem pro presenti confirmatur. Fusiūs hæc omnia Concilii Chalcedonensis Actio XIV. continetur.

446

ASTURICENSE, in Galliciā anno CCCCLXVI. collectum; in quo Manichæi quidam latentes deprehensi & damnantur. Meminit hujus Synodi Idacius in *Chronica*, p. 24. Esti verò Idacius Synodi dictatam mentionem non facit; memorat tamen *Grisei Episcopalis adversus Manichæos*, seu Priscillianitas in Asturicensi urbe Galliciæ hoc anno. Unde *Concilium Asturicense* merito vocat Cl. Baluzius *Nouv. Coll. col. 249.* Confer Card. d'Aguirre *Cons. Hist. T. II. p. 256.*

447

VEROLAMIENSE ad Verolamiam, celeberrimum Romanorum apud *Carthagenenses* in Britannia nostrā urbem, S. Albani Beatorum Proto-Martyris martyrio nobilissimum, anno CCCCLXVI. à magno Presbyterio & Presbyterorum numero, adversus Pelagianum Hæresin, congregatum: cui etiam Germanus Arelatodensis, & Lupus Trevesinus à Galliā Episcopi, interfuerunt. Damnantur, unanimi suffragio, Pelagius, ejusque discipulus Agricola, qui fidem Britonum fœdā peste maculaverant. Vide *Bed. Hist. Eccles. lib. I. cap. 17. p. 60. & Arab. VVestmonast. ad ann. CCCCLXVI. fol. 114.* Confer Spelman. *Cons. Brit. Tom. I. p. 47.*

447

ANTIOCHENUM II. ann. circiter CCCCLXVII. (utique post Flavianum Theodosio

CP. admodum) à Domino Archiepiscopo, & IX. Episcopis, in causā Ibræ Edessini habitum, Variorum clementer accusaverant Ibram Episcopum tum clericis aliquot Edessenicis proinde excommunicationis sententiæ subjecerat. Oblatis libellis, appellavit Clerici ad omnium Archiepiscopum, qui Ibram ad Synodum proximā post Pascha habendam vocavit. Interim clericos ob propinquam Festivitatem ab anathematis vinculo liberari voluit. Habitū mox Synodo, duotantum ex clericis accusatoribus comparuerunt. Causā ritē expensā, Synodus Ibram ab objectis criminibus absolvendum censuit. Extat Actio hujus Synodi Fragmentum *Cons. Chalced. Act. X. p. 741.* Plura, lector, de hac causā, Synodi Tyris & Beritensis anno sequenti, & Chalcedonensis anno CCCCLXI. habitæ Acta te docebunt.

447

Hispanicum Generale, anno CCCCLXVII. quo verò loci non constat, in causā Priscillianitarum indictum: Extat *Regula Fidei* in fine Concilii Toletani I. Conc. Tom. II. p. 1227. De hac Synodo, & loco ubi habitata fuerit, multis disputant Birinus, Quenellius, d'Aguirre, qui tamen nihil citat hic in parte ita utere audent. Adsis Card. d'Aguirre *Cons. Hist. Tom. II. p. 102.*

448

CONSTANTINOPOLITANUM II. an. CCCCLXVIII. vi Idus Novemb. Preside Flaviano Archiepiscopo, & LVII. electis Episcopis & Archimandritis, in Secretario Episcopi ecclesiasticum, quod Eutycheus hæresis damnatus est. Extat Græc. Lat. Synodi hujus Acta, septem sessionibus absoluta, in Actis Concilii Chalcedonensis, Act. I. Conc. Tom. IV. p. 149.

Act. I. Libellum supplicem Synodo obtulit Eusebius Dorylæi Episcopus, quo Eutychem hæresis accusavit, petens ut ad respondendum iis quæ ipsi objiceret, in Synodum vocaretur: Quod & factum est: missis à Synodo qui Eusebio libellum ei perlegerunt.

Act. II. Petente Eusebio Dorylæensi, lectæ sunt Cyrilli Alexandrini ad Nestorianum, & ad Joannem Antiochenum litteræ: & Doctrina Catholica de Incarnatione & duobus in Christo Naturis exinde fulgens Synodali suffragio sigillatim comprobantur.

Act. III. Retulerunt ad Synodum qui ad Eutychem missi fuerant, se ipsum convenisse, sed ad Synodum venire penitus recusasse: confiteri, se *Nicæna & Ephesina* I dei consensu, "Christum per se tantum Deum & perfectum hominem naturam esse; post incarnationem verò, unicam in Christo naturam se adorare, nec tantum nobis consubstantialem ipsum habere. Misi mox Presbyteri quidam, qui Epistola Synodica instructi, ipsum alterā jam vice ad Synodum vocarent. Respondit, *Faciatis quicquid velitis, sibi in animo statuerunt de Monasterio suo non egredi.* Tertio demum missis tribus aliis, scriptaque Epistola citatus est.

Act. IV. Ingressi sunt Synodum Monachi quidam ab Eutyche missi, qui illum agilitudine laborare, & medico indigere testati sunt, alia ab eo recittere parati, sed quæ Synodus, nisi ipsosmet præterire, audire noluit.

Act. V. Tertiā jam vice citatus Eutyches, promissit se post Septimanam adsynodum, sanctique Patribus satisfacturum esse. Reversi sunt interim clerici, à Synodo ad monasteria nuper missi, qui renulerunt Eutychem *Tantum quendam de Fide ad Monachos*

18C. V. ab
An. CCC.

Monasteria per nuncios suos direxissē, Monachis persuadentes ut ei subscriberent.

Act. VI. Facta est Relatio Disputationis de *duabus in Christo Naturis*, quæ in secunda citatione inter *Eutychem*, & *Manem ac Theophilum* Presbyteros à Synodo missos, habita est.

Act. VII. Accedit ad Synodum Eutyches, magni Militum & Monachorum multitudinis stipatus; & præsentē ex parte Imperatoris Florentio Patrio, fidem suam paucis exponit, sed obscurè, & inobrevum involveris. Cuiusque mentem suam de Christi incarnatione, quibusque Naturis, clarè & sine ambagibus expiicere & consiteri voluit, Sententiæ Synodali pro Hæretico habitus, omni munere Sacerdotali, Monasterii sui regimine, & fidelium communionē privatus est. Quam sententiā singuli qui aderant Patres subscriptione suā confirmant.

448.

TYRIUM, in causâ Ibe Episcopi Edesseni, Hæresin Nestorianam accusatus, anno DCCCXLVIII. v. Cal. Mart. habitum. Exiit Acta in Conc. Chalced. Act. IX. Conc. Tom. IV. p. 266. Eodem etiam anno, & eadem de re, habita est Synodus *Berytensis*, cujus Acta habentur ibid. p. 634. Summa Actorum utriusque Synodi huc redit. Accusatus fuerat Ibas Episcopus Edessenus ab aliquo Ecclesie suæ clericis, partim quod in Nestorii hæresin propendens de fide minus rectè sentiret, & non modo Cyrillum hæreticum vocasset, sed & in ipsum Christum verba quædam blasphemæ protulisset; partim quod res & redditus Ecclesie Edessense vel in proprios cognatos erogasset, vel in luxuriam effunderet. Re igitur ab Imperatore ad Prytorium, Eustachium, alioque relata, habitus est Tyri conventus; ubi instructio huiusce negotii examine, cum Ibas se fidei Catholicæ penitus consentire declaraverat, relique Ecclesie suæ deinceps per Oeconomum ex cetero suo eligendum administraturum esse; mediisq; Phocio & Eustachio, concordia inter eos sancta est, clericorum subscriptionibus confirmata. Nihilominus, his non acquiescentes clerici, mandatum ab Imperatore impetrant, ut iisdem iudicibus constituta, causa sub examen item veniret; adoque præsentē, ut antea, D. malcio Tribuno & Notario Prætorianorum, eod. m. anno Cal. *Septembris*: habitus est Beryti in novo Episcopio conventus alter, cui aderant & accussatores & testes, qui XVIII. Capitula Ibe objicerent. Post multas hinc inde disceptationes, confessus est Ibas, autē factam cum Orientalibus pacem, se cum reliquis Orientis Episcopis Cyrillum pro hæretico habuisse, postea communionem cum illo amicè eohuisse; impias verò in Christum voces, quas ipsi objiciebant, quasi clericis suis divisset, *Non inviden Christo, facto Deo, in quantum enim ipse sciat, est, ego saltem sum*, se usquam emississe constanter & sanctissime pernegasse; relique decies millies potius se secus passurum, quàm itiusmodi verba unquam edidisse. Quin & ad hoc criminis ipsam diserte liberaverunt clericorum Ecclesie suæ testimonia, qui oblato huic Synodo libello, se tale quid ab eo usquam audivisse sub tremendo anathemate negant, libellamque suam plurimum LX. Presbyterorum & Diaconorum subscriptionibus (numerorum quippe clericum habuit Ecclesia Edessena) muniverunt. Nihilominus anno sequenti, machinante id Euty-

chete; in Conciliabulo Ephesino, absens licet, à Diocoro depositus est, & custodiæ mancipatus, plurimum viginti carceris expertus, ut ipse de se non semel testatur, Nonno etiam in locum ejus ordinato. De Iba cuiusque causâ plura diximus *Hist. Luer. Part. I. Sæc. V. pag. 240.* Quid de eo in Concilio Chalcedoniensi factum sit, suo loco videbimus.

18C. V. ab
An. CCC.

CONSTANTINÖPOLITANUM III. anni DCCCXLIX. v. Id. April. à XXX circiter Episcopis, in causâ Eutychem, in maiore Porticu S. Ecclesie celebratum ubi, dolis undique conquestis, pro Eutyche actum est. Exiit Acta in Concil. Chalced. Act. I. Conc. Tom. IV. p. 236.

Conveniente Synodo, & inromillis Monachis quibsdam Eutychem Procuratoribus, ipsomet se se abstante, lectus est Precum libellus quem Imperatori obulerat Eutyches, petens ut nuper à Synodo Constantinopolitana Acta examini subicerentur, utpote in quibus nomina falsata esse ipsemet deprehenderit. Quod & factum est. Singuli quinetiam nuncii, qui à Synodo ad Eutychem missi fuerant, penicillis examinari, Procuratoribus omnia susque deque versantibus, si quid extunderent quo probarent Acta plus minusve quam oportuit continere, & dicta quædam Eutychem his non fuisse inserta. Verum facta longè & distincta inquisitione, compertum est Acta omnia integra esse.

v. Calend. *Maia* renovata est Actio, præsentibus non paucis facti Palatii Proceribus; ubi lectus est alter Precum libellus ab Eutyche Imperatori oblatum, ut quæ de damnatione sua ex Flaviano audierat Magnus Silentarius, eorum omnibus repetereptus. Testatus est deinde Magnus Silentarius, chartulam quandam Eutychem damnationem continentem, sibi ante habitam Synodum, à Flaviano, aliisq; ostensam fuisse; cujus, ut & Macedonii Tribuni & Referendarii Profectio getis inferatur.

EPHESINUM III. *Lætraciale* dictum; anno DCCCXLIX. iv. Id. Augusti, à XXXVIII. Episcopis, præsidente, vel tyrannice potius vim exerceente, Diocoro Alexandrino, in Basilica B. Mariæ congregatum; quo, absoluto Eutyche re, & hæresi ejus confirmata, Flaviano, aliisque Episcopis Catholici damnantur: Omnia denique à Diocoro, Militari cancellio stipato, per vim, vel fraudem acta. Exiit hujus conciliabuli Acta, prout à Notariis Diocori confecta sunt, Concilii Chalced. Act. I. Conc. Tom. IV. q. 15. Et primo quidem lectæ sunt varæ Imperatoris literæ; nempe ad Episcopos ad Synodum convocandos, Theodoro Cyrensi nominatim exclusos; ad *Dioscorum Alexandrinum* II. ad *Basilianum* famosissimum Archiepiscopum mandantem; ut & ipse Synodo adficeret ad *Elpidium* sacri consistorii Comitem; & ad *Præfatum* Alex. Pro-Consulem ut & ipsi Synodo præfatus essent; deinceps & ad ipsos Episcopos in Synodo jam congregatos. Post hæc *innotuissimas in Synodum Eutyches*, qui generalem quandam fidei suæ confessionem juxta Nicenam formam edidit, prætermissis laicis qui dogmata sua propiè fecerant, annexo confessioni suæ libello, quo de injuriis à Synodo CP. ab Flaviano sibi illatis gravissime conquestus est. Subeunte proinde Synodo, Acta utriusque Synodi CP. ab Flaviano habitæ testata sunt: quibus hactenus

449

SÆC. V. ab An. CCCC. Eutyches ut Orthodoxus recipitur, Synodali iudicio absolutus, & dignitatis suæ restitutus. Obdulerunt etiam libellum Monachi sub Eutychetis regimine constituti, petentes ut sacra mysteria subinde reddantur, utque Flavianus, qui Eutychem deposuerat, ipse à Synodo deponatur. Lecta Ephesini Concilii Oecumenici Actio VI. quâ Fides Nicæna exposita & confirmata est; causamque ne Fides deinceps exponeretur. Denique Flavianus CP. & Eusebius Dorylaenus, sub prætextu quoddam contra Nicænæ & Ephesinæ Synodis definitiones egissent, depositi sunt. Cui sententia Episcopi plures vehementer reclamant, donec intronisa Monachorum vociferantium multitudinem, militumque gladiis, fustibus, & vinculis instructorum agmine, timore perculsi, in illorum depositionem consensit, atque in partem etiam eorum subscibere compulsi sunt: quod & paulo post, in Synodo Chalcedonenſi, non sine lacrymis confirmatur.

449. **BRITANNICUM** anno CCCCLXIX. magno clericorum & laicorum numero, præsentem etiam S. Germano Autistodorensi, celebratum: quo hæretici Pelagiani licet à vice damnatur. Vid. *Bod. Hist. Eccl.* l. 1. c. 21. p. 72. *Man. V. Vell.* ann. CCCCLXIX. fol. 116. & Conc. Tom. III. p. 1474.

449. **ROMANUM** V. anno CCCCLXIX. sub Leone M. constitutum; quo acta Ephesini Concilii illi reprobanda sunt. Vid. Leonis *Epist.* XXII, XXIV, XXVII, XXVIII. Liberat. *Brev.* c. 12. Theodosii *Libell.* Concil. Chalced. Act. III. Conc. Tom. IV. p. 52.

450. **CONSTANTINOPOLITANUM** IV. anno CCCCL. celebratum. In quo, præsentibus Romani Pontificis Legatis, Anatolius CP. alique Episcopi Confessionem Catholicam ediderunt, Fidemque adversus Hæresin Eutychianam ratam habuerunt. Extant Latine huius Synodi Fragmenta nonnulla Conc. Tom. III. p. 1475.

450. **HIBERNICUM** circa annum CCCCL. vel ut alii, DLVI. Præfide S. Patricio, celebratum. Extant Dilectionis Ecclesiasticæ Canones xxxiv. apud Spelman. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 52. & Conc. T. III. p. 1477. ubi etiam alia, ut & apud Spelmannum, S. Patricii Synodus, sed incerti temporis, habetur; cujus extant ibid. Canones xxxi.

451. **MEDIOLANENSE** anno CCCCLI. ab Eusebio Episcopo habitum; quo doctrinam de Verbi incarnatione à Leone ad Flavianum scriptam confirmant. Extat Epistola Synodalis ad Leonem Papam ad calcem Leonis *Epistolæ* LII. Conc. Tom. III. p. 1334.

451. **CHALCEDONENSE** II. Oecumenicum IV. Marciani Imperatoris, in Ecclesiâ S. Euphemie Martyris, anno CCCCLI. convocatum. Aderant Antistes, ut ex veterum antecuratore constat, DC. Etiam minores quidem numero subscripti reperiantur. Verum subscriptiones Conciliorum hæc usque adeo certæ sunt. Aderat & amplissimus Senatus, & Palatii Proceres, Iudices & Moderatores ab Imperatore constituti. Synodus hæc præcipue de causâ iudicata est. Eutyches Presbyter & Archi-

mandica (P. dñm in Concilio Ephesino advertebat SÆC. V. ab An. CCCC. in contrarium planè errorem delapsus est, asserens duas in Christo naturas ante unionem fuisse; post incarnationem tantummodò unicam, Christique carnem nobis non esse consubstantialem. Ab his malefatis dogmatibus eum recedere nollet, etiam si prædictis quibusdam Synodis convictus & damnatus, in hac Oecumenicâ viis. Idus Octobr. inchoatâ hæresis ejus communi voce damnatur, Fideliq. Catholica Sanctorum Patrum confirmatur. Extant Græc. Lat. hujus Concilii Acta Conc. Tom. IV. in tres partes distributa.

I. Continet Epistolas de his quæ Synodum præcellerunt. Ex in his numero & gravitate primas tenent Leonis Papæ Epistolæ variae; (& in his aliquot Synodice) nempe, ad *Eusebium*; ad *Flavianum* Constantinopolitanum tres, ad *Theodosium* Aug. IV. ad *Julianum* Coensem; ad *Fauftum*; ad *Archimandritam Constantinopolitanum*; ad *Fauftum* iterum; ad *Pulcherium* Aug. III. ad *Pseudo-Synodum Ephesinam*; ad *Populum & Clerum* CP. Flaviani CP. ad *Leonem*, una cum *fidei expofitione*, dux; Petri (Chrysologi) Episcopi Ravennatis ad *Eutychem*; Hilari Diaconi Romani ad *Pulcherium*; Valentiniani Augusti ad *Theodosium*; Gallæ Placidie ad *Theodosium* & *Pulcherium* II. Endoxie Augustæ ad *Theodosium*. Agunt hæc Epistolæ vel de causâ Eutychianâ in genere, vel de rebus in concilio Ephesino gestis, vel de Synodo generali intra Italiam celebrandâ. Verum Theodosius à Conciliabili Ephesini sententiâ recedere, causamve Eutychetis tractari noluit. Sed eo demum mortuo, Marcianus, qui in imperio successit, Synodum hæc de te congregandam censuit, prius quidem Nicænæ indictum, deinde Chalcedonem transfatum. Quod verò remotis obiaculis res in Synodo feliciter procederet, Anatolius CP. Eutychetis impietatem publicè detectatus, Leonis *Epistola* subscrisit; Corpus Flaviani, à Pseudo-Synodi Ephesinæ scissis oculis, Constantinopolim delatum, in Basilicâ Apostolorum honorificè sepeliit; & eique adherentes Episcopi ab exilio revocavit. De his agunt Valentiniani & Marciani ad *Leonem* *Papam*; Marciani, ut & Pulcherie Aug. ad *eundem* Marciani ad *Episcopos* ad *Synodum* convocandas; ad *Anatolium* CP. Pulcherie ad *Consularem Bithynia Strategum*; Leonis Papæ ad *Synodum*; Marciani ad *Episcopos* II. de Synodo à Nicæa ad Chalcedonem transferendâ literæ.

Parte secundâ continentur ea quæ in Synodo gesta sunt, XVI. Actionibus absoluta.

Act. I. Dioscorus accensur, & scdē Synodali dictumbar, tanquam reus in medio situit. Theodorici à non mediocri Episcoporum numero, magnâ quidem contentione, oppugnatur. Acta conciliabili Ephesini, & utriusque Synodi Constantinopolitane sub Flaviano habitæ lecta, & frequētibz talis interlocutionibus examinata sunt. Conclusumque, veniā cæteris indultâ, diguōs esse Dioscorum Alexandrinum, Juvenalem Hierosolymitanum, Thalassium Carææ Cappadociæ, Eusebium Ancyranum, Eustachium Berytensem, & Basilium Seleuciensem Conciliabili Ephesini principes, qui depositionis sententiâ subscrierant.

ÆC. V. 4b
An. CCCC.SÆC. V. 4b
An. CCCC.

Act. II. Leguntur Concilii Nien & CP. I. Symbola; Cyrilli dicitur, & celebrata illa Leonis Papæ ad Flavianum de incarnatione Epistola, quæ non modo Eutycheis errores iungat, sed & Catholicam Fidem de utraque Trinitate, eximieque unione & consensu propriis expone, subiectis pluribus SS. Patrum testimoniis rectam Fidem hæc in parte continentibus. Hanc eundem Epistolam omnes Concilii Patres unanimo consensu approbant. Inter Orientales adversus Dioscorum vehementer exclamant, ut damnatus in exilium mitteretur, Egyptus & Illyricum è cõtra instantibus ut mitteretur ageretur.

Act. III. Oblato libello, Eusebius Doryzi Episcopus Dioscorum injuriam in se & in Flavium postulat; utque ad respondendum objectis sibi criminibus vocaretur, petit. A proinde ter missus Episcopo, qui illum ad Synodum vocaret, more solenni citatus est. Post tandem citationem, libellos supplices obulcrant Athanasius presbyter, Theodorus & Illyrii Iacobi Alexandrinus, & Sophronius Isaac, quibus Dioscorum, de variis injuriis, fraudibus, versionibus libetis suisque illatis, graviter accubant. Verum illi, ter hæc ad Synodum vocatus, idcirco comparere directus, nunc ætatem custodem & Magisterium in se potestatem, nunc Judium ad Synodum absentiam, aliquando ingravescantem suam ægrotudinem, mox Juvenalem, Tulasium, &c. gestum ejusdem Synodi secum participes eodem accusationis libello non contenti, causant. Unde dispositionis sententia communis suffragiis in eum fertur, quam & subscriptione sua singuli roborant, & chatia comprehensionem ad illum, clericisque Alexandrinis Chalcedone constitutos miscent, & in eadem civitate publice promulgant: scriptis tamen ad Marcianum Imperatorem ad Pulcheri Augustam de re Epistolæ.

Act. V. in tres veluti sessiones divisa est. I. xvi. Cal. Novembr. habitæ, de Fide præcipue actum est: Et admissis ad sedes suas in Synodo, Juvenali Hierosolymitano, Thalassio Cæcæcensi, Eusebio Ancyrano, Eustachio Berytensi, & Basilio Seleuciensi, qui una cum Dioscoro conveniunt Ephesio præfuerunt, lectisque Nicæno & Constantinopolitano Symbolis, cum his penitus consentient Epistolam Leonis Papæ ad Flavianum, adversus Eutychem Episcopum singulatim judicant. Post hæc lectus est Episcoporum Egyptiorum XIII. ad Imperatorem de Fide sua libellus. Et cum instarent Patres ut Eutychem diserte damnaverent, & Leonis Epistolæ subscriptionem, post longam disputationem Eutychei quidem anathema dixerunt, Leonis vetæ Epistolæ subscriptionem renuerunt, causam se ex veteri more, sine summo viæ apud suos discrimine, nihil hæc in parte absque Metropolitani sui consensu agere posse. Et instante adhuc Synodo, in terram projecti misericordiam à Patribus petierunt. Consensum est tandem negotium istud differendum esse, modò Civitate Regiæ ne exeat, priusquam Alexandria Archiepiscopus ordinetur. His finis, lectus est Caroli, Duxochi, aliorumque Archimandritarum ex parte Eutycheis ad Imperatorem supplicis libellus, ut usque ad Synodi iudicium tunc & securi maneat. Lectus est alter eorum ad Synodum libellus, ut Dioscorus, & qui cum eo erant Episcopi, sedes suas in Synodo reciperent, &

nihil hoc fieret, se vestes suas excussuros, & omnem cum Synodo communionem renunciaturos audacter denunciarent. His oppositus est alter libellus, quem Sanctus aliquis Archimandrita Marciano Imp. obulcrant, ut protervi hi monachi, qui invicemendæ Fidei rectè recedissent, in ordinem redigerentur. Uque hæc de re scilicet cogitarent, doctum, triumque dierum induciæ his concessæ sunt. Sess. II. xlii. Cal. Novembr. celebratæ iterum tractatur Caroli & Duxochi causa, ab Imperatore ad Concilium relata. Et post recitata hæc in parte Ecclesiasticis Canones, concessum est eis triginta dierum spatium, ut vel Synodi Decretis acquiescant, vel se omni gradu, dignitate, & communionem juxta Canones privatos esse sentiant, potestate seculari, nisi id aliter fieret, coercendos. Sessione III. Eadem, ut videtur, die habitæ, agitur et causa inter Phorium Tyriorum, & Eustachium Beryti Episcopum. Theodosius Imp. Beryti civitatem in Metropolim nuper exerat, unde Eustachius juxta Metropoliticum sibi arrogarat, & sex civitates Provincie primæ Phœnicæ sedi sue vendicarat. Et quia in his Episcopos aliquos constituerat Phorius, eos Eustachius in ordinem Presbyterorum redegit. Et coacta Synodo Ephesiensis Constantinopoli sub Anatolio, Phorium excommunicari curavit. Causa res perpena, statuit Synodus jura Metropolitica Tyriorum Antistiti servanda esse, nec Eustachium è sacro Pragmatico amplius aliquid sibi vendicare debere, quam reliqui ejusdem Provincie Episcopi, & proinde Episcopos à Phorio ordinatos, omni Episcopali dignitate & honore munitos esse.

Act. V. xl. Cal. Novembr. recitata est *Fidei Definitio*, juxta formulam Nicenam & Constantinopolitanam tacta, præcipue dogmatibus Eutycheis opposita. Et cum instarent Legati Romani, ut Definitioni Synodali Leonis Epistola infereretur, constantiter reclamant Episcopi, dicentes Definitionem conditam abunde sibi satis esse; *siqui aliter sentiant, ipsi Romanum obulcrant.*

Actum VI. viii. Cal. Novembr. celebratæ, una cum Pulcheri Augustâ, interfuit Marcianus Imp. qui habita ad Synodum oratione de unitate Fidei, & pace conservanda, Fidei definitionem superiori Actione conditam perlegi iussit, quam & suffragio comprobavit, & Metropolitani aliquos qui autem id non fecerant, subscriptione sua roborarunt. Uque turbas & tumultus à monachis clericisque excitandos melius deinceps prævenire Imperator, tria capitula de Monasteriis condendis, & ordinandis, de monachis & clericis propriis muneribus incumbendis, Synodo sancienda tradidit. Urque sacro huic Concilio, & S. Euphemie Martyri honorem exhiberet, Ecclesiam Chalcedonensem, à Metropolitæ Nicæmensis sui dignitate & jurisdictione, tota plaudente Synodo, in Metropolim erexit.

Act. VII. vii. Cal. Novembr. his quæ inter Maximum Antiochiæ, & Juvenalem Hierosolymorum Episcopos de Diocæsibus suarum limitibus exorta fuerat, mutuo consensu discreta est; nempe ut Antiochenus duas Phœnicias & Arabiam, Hierosolymitanus tres Palæstinas sub sua potestate habeat, Quod & totius Synodi iudicio & decreto firmatum est.

Act. VIII. Eadem die celebratæ, Theodorici Cyrenensis causa agitata est; qui cum fidem suam

586. V. ab eadem Synodo exponere vellet, & è contra verbum inter instarent Episcopi, ut absque ambagibus Nestorius ejusque dogmata anathematizaret, tandem Nestorio omnibusque cum eo idem sententiosis anathema dixit, mox judicio Synodali in locum & Ecclesiam suam topoticus, & Catholicus judicatus. Pariter, & jubente id Synodo, à Sopronio Constantinensi, Joanne Germaniciensi, & Amphiloquio Sideni, Nestorio & Eutychemi anathema dictum.

Act. IX. Causam suam ad Concilium deferens Ibas Episcopus Edessenus, unde Acta Synodi Tyrie sub Photio anno CCCCLXVIII. circa ibam habita recensentur.

Act. X. Causa Ibas Edesseni ulterius examinatur, & lecta Synodi Berytensis anno CCCCLXVIII. sub Photio & Euthario habita Actis, celeberrima Ibas ad Marinum Persam Epistolam, & anathema Nestorio, Eutychemi, omnibusque eadem sententiosis dicto, Catholicus ab omnibus judicatur, & deposito Nonno, servato tamen ei Episcopi palii honore, Ecclesiae suae restituitur. Ad calcem, in Actis Latinis depositio Domini Antiocheni rata habetur; concessis ei, ex Ecclesiae Antiochenae redditibus, unde se sustentaret alimentis.

Act. XI. XLI. iv. & III. Cal. *Novembris* causa Bassiani & Stephani, de Episcopo tu Ephesino contententium, plenissime tractatur, eadem Ephesinam, post Bullii motum, per vim & fraudem sibi usurpaverat Bassianus. Exacto vero quadriennio, Bassianum detrudi, seque in ejus locum ordinari curavit Stephanus, illumque aliquot jam annos tenuit. Decrevit Synodus neutrum juxta Canones fuisse rite ordinatum, & proinde eadem hanc utrique abrogandum, aliumque ab illius Provinciae Episcopis in eorum locum esse substituendum; utrique interim dignitatem & honorem Episcopalem servandum, & ex redditibus Ecclesiae Ephesinae, annis singulis, solidos aureos ducentos, unde se sustentarentur, esse concedendos.

Act. XIII. III. Cal. *Novembris*. Conquestus est per libellum supplicem Eunomius Nicomediensis, jura sua Metropolitica ab Anastasio Niceno invasa esse, qui Episcopatum Basilianopolitanum Sedi suae adterere voluit. Controversia integrè examinata, litem juxta sextum Concilii Niceni Canonem diremit Synodus; nempe Nicenum, servato ei Metropolitani honore in illo, Nicomediensi, tanquam Metropolitano suo subijci debere; semper servatis Anastasio CP. privilegiis, quae in Asiatica Diocesi Canones ei tribuuntur.

Act. XIV. Frid. Cal. *Novembris*. causa Sabiniiani, & Athanasii Perthesiorum Episcopi in medium allata est. Sedem Perthesiorum sponte repudiaverat Athanasius, à clericis suis accusatus, & eorum Metropolitam suo, Synodoque Provinciali comparete reitens. Postea Ecclesiam suam recuperare voluit, impetratis per provisionem à Cyrillo Alexandrino, & Proclo CP. ad Domnum Antiochenum eo sine literis. Coacti Antiochiae Synodo, à Domino, alique Orientis Episcopis damnatus & depositus est, suscepto ei Sabiniiano postea in Conciliabulo Ephesino, à Dioscoreo Sedi suae restitutus. Relecta igitur Synodi Antiochene Actis, definit Synodus, Sabiniianum pro praesente in hac sede conservandum, Athanasium amovendum; causam vero ad ulteriorem Archiepiscopi Antiocheni, Synodoque sub eo intra octo menses habenda cogi-

tionem, referendam esse. Et si deprehensum fuerit vera esse quae thansio objecta sunt, non solum eum ab Episcopatu alienum esse, sed & Legibus publicis subijciendum. Sin vero non convincatur, Episcopatum suum recipere debere, & Sabiniianum substitutum, Episcopalem dignitatem retinendum, ex Ecclesiae Iherosolymitanae facultatibus alendum esse.

Act. XV. XVI. idemque Canones *XXV.* ad jura & Dilectionem Ecclesiasticam pertinentes, ad Episcopatum vero ambitionem & avarium concitandam, adlectionem, praecipue Monachorum, audaciam, sociam, *παλαγγισμὸν* retundendam, apprèhe utiles. Habentur Graecè & Latine cum Conc. Tom. IV. p. 775. tum Scholia Balsamonis, Zozae, & Aitani illustrati *Pandect. Can. T. I.* p. iudicis Bevergii notis Tom. II. p. 107. Horum quorum vicecum octavo, Augustinus Sedi CP. vis Provincialis, ejus Episcopo in *la* *ntesim* un Romano Pontifice decernatur, eo quod Constantinopolis esset *nova Roma*, *ubi vides* *hanc* *Imperio* & Senatu honorata, & aequalibus cum antiquissima Regina Roma privilegiis fuit; frementibus quidem Romani Pontificis legatis, & Synodo hac vice interesse retentus. Nilominus decretum Synodale *Act. XVI.* è ultima relectum est, & communi Patrum consensu sigillarim approbatum, & tum à Judicibus, tum ab Imperatore confirmatum. De hoc Canone vide quae diximus ad Can. III. Concilii Constantinopolitani I. ad anni CCCLXXXI.

U Chalcedonensis hujus Canonis sanctionem eveneret Pachasius Leonis Papae Legatus, illi sum sexto Nicenae Synodi Canonis adversari dixit. Unde relectus ex utroque codice, tum Romano quem obtulit Pachasius, tum Constantinopolitano, Canon Nicenae. In Romano codice ita se habuit, *Ἡ Ἐκκλησία Παπῶν παρὸν ἵσα τῇ ἁγίᾳ, Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Ἀρχιεπίᾳ*. Ubi videte licet Romanus Lemma, quod huc Canon praeferebat, in ipsam textum incuruisse, ommissis primis Canonis verbis, *Τὰ δὲ πρὶν ἡμῶν*, quasi ipsius Canonis pars fuerit, *Romanam Ecclesiam super Primatum habuisse*. Tandem indignitatis licet Romani Ecclesiae Legatis, & protectionem suam adversus hunc Canonem Actis inseri petentibus, magnificentissimè Iudices dicorum & decretorum, hac de re, summatim clarè & distinctè proposuerunt, universali Patrum judicio & suffragio comprobata.

III. Actuum pars continet nonnulla ad Concilium spectantia, & alia quae eo jam finito gesta sunt. Et ad hanc classem spectant, *Provisiones* Synodales ad Marcianum Imp. in urbe CP. dictas, quo Fidem Catholicam juxta formulas Nicenae & Constantinopolitanam, & Leonis Papae *Epistolam ad Flavianum adversus omnes haereses* exponunt, subijciuntque variis Sanctorum Patrum testimoniis confirmant; *Epistola* Synodalis ad Leonem Papam, qua ipsius de rebus tum antè, tum in Synodo gestis, & praecipue de potestate & dignitate Sedi CP. à se tribuis, certorem faciunt; Marciani Imperatoris *Edicta*, scilicet Edictum quo disputationes de Fide eorum vulgo prohibentur, aliud quo Synodi Chalcedonensis gesta confirmantur; Eiusdem *Epistola varia*; nempe ad *Monachos Alexandrinos* de Eutychemi condemnatione, & Theodosii ejusdem Episcopatum Hierosolymitanum vi sibi arrogantis facinorosis ac praestigijs, ad *Archimandritas* & *Monachos Palaestinos* adversus

Causa

586. V. ab

Acta CCCCLXVIII.

SÆC. V. ab
AN. CCCC.

Concilium Chalcedonenſe ſuccedens, ob turbas & Seditioſas Hieroſolymis motas, quin & cædes, aliſque ſacina, duce Theodoſio nefandiſſimo Hæreſiarchâ, perpetrata, obſervatur; ad *Palladium & reliquos Prefeſtes* de abrogatione Legis, à Theodoſio juniore adactas Flavianum promulgatz, præfixa ipſius Theodoſii Lege; ad *essende* de confirmatione Decretorum Synodi Chalcedonenſis advenſas Eutycheſem, eſque Monachos; ad *Palladium Prætoris-Præfeſtum* contra Eutychia-niſtas hæreſis Apollinarianæ ſectatores, deque po-nus ius inſiſgendis; Pulcheriæ Auguſtæ ſiſtera I. ad *Baſſam Monachum* in Hieroſolymis Præfeſtum una, altera ad *Archimandritas & Monachos* ibi-dem conſiſtentes, pro rectâ & orthodoxâ fide à Synodo Chalcedonenſi nuperſimè confirmatâ; Leonis Papæ Romani *Episto-la* III. ad *Anatolium* CP. ad *Marcianum Imperatorem*, & ad *Pulcheriam Auguſtam*, quibus id penè uniçè agit bonus Papa, ut novam Sedis CP. dignitatem & præmi-nentiam, Canone Chalcedonenſi imper ſanciam, ſanctet & diſuat. In hoc totus eſt; in hoc omnia eloquentur ſue expandit vclâ, capiti, arguit, mon-et, hortatur, minatur, omni quo poteſt modo rem ſuam agens; inſiſtis quidem argumentis, non contemnendâ eloquentia. Fruſtrâ omnia; dignita-tum, quam ſuper adepti fuerint Conſtanti-nopolitani, nunquam deinceps dimittre voluerunt. Quin & anno ſequenti literas ad Leonem hæc de re dedit Marci-anus Imp. rogans ut *ſcriptis ſuis monitis*, *in hæc etiam parte cæteri continet*, & quæ ſancta ſynodus decreverat, ipſe *ſic ſi beneſit & deſidera-tum præſtaret*, *in perſonam obſervanda iuberet*. Sed cum Synodi decreta publicare adhuc diſtulerit Leo, alteris literis proximo anno datis ab eo ſcriptum petiit Marci-anus, ut Acta Synodi ſuo ſuffragio confirmaret. Prioræ literæ Latine habentur inter Leonis Episto-las, utraq; ex Codice Baroc-cino Gr. Lat. evulgavit Andr. Arnoldus ad cal-cem *Synagmatis Aſchmaſiani*, Parif. 1685. p. 34. Extra vetus Actorum *Verſus* Latina, ipſius Concilii geſtis hæud multum poſterior. Quis illam primus concinnavit, an Julianus Cœneſis Episcopos Leo-nis Romani in Orientē Legatus, idque ipſius Leo-nis rogatus, (quod vult Quicſnellus); an juxta Ba-lazium Dionylius Exiguus, incertum eſt. Id modò certum paulò poſt fuiſſit ſynodum conſectam eſſi; quam poſſide paulò ante Quintæ Synodi tem-pore, ad codices Græcos receſſit Ruſſicus Diaconus, qui omnes variationes, diſcrepantias, diſtin-ctiores accuratè annotavit. Cùm verò vel tempo-ris injuriâ, vel Librariorum incuriâ, vel Typogra-phorum negligentia, hæ Ruſſici notæ vel penitus omiſſæ fuerint, vel codices MSS. hæud parum de-pravati, emendandi operam in ſeſuſcepit Cl. Balazius, veterum Actorum exemplaria undique con-greſſit, conſiſſis immenſo ac penè incredibili labore cum antiquis & novis editionibus ſcrupulo-ſè conſulit, omneſque variantes lectiones in ordi-nem reſectas, præmiſſâ doctiſſimâ præfatione, no-væ ſue collectioni interſuit cod. 933. ſubjunctâ Ap-pendice, quâ variæ Epistolæ ad primam Actorum partem pertinentes, cùm antea Latine ſolummo-dò extarent, jam Græcè & Latine, ex Coſtelerii Monumentorum Tom. I. deſumptæ, continentur. Cùm verò ex vetuſtiſſimo codice Vaticano, bene-ficio Cardinalis Caſanuzæ, Acta quædam Synodi Chalcedonenſis, præcipue quæ actionis quintæ geſta contineret, nactus eſſet, ea etiam lub-

ſunxit, ibid. col. 158r.

Post Synodi Chalcedonenſis Acta, ſequuntur plu-riſimum Metropolitæ Epistolæ Synodice de Concilio Chalcedonenſi, quæ *edictis Enceſti* no-mine vulgò veniunt, quæque Caſſiodori cùm pri-mus à Græco in Latinum ſermonem converteret Epi-phanius Scholaſticus, teſte ipſomet Caſſiodoro *Di-vin Leſi* cap. xl. p. 478. Epistolæ hæc Synodice, circa annum CCCLVIII. ultrem ſequuti, Leo Imp. in unum codicem compingit, & tæ *Enceſti* vocari juſſit. Dux hujus codicis verſiones Latine olim fuiſſe videntur; una, quâ uſi ſunt Facundus Hermianenſis, Iſtæz; Episcopos, ab eâ quæ hodiâ ſuperſt hæud parum diverſa; Epiphaniū Scholaſti-cū, quam & nunc habemus, altera, quæ XL. cir-citer Epistolæ completitur, omnes, anâ alterave exceptâ, Synodice: Ut præter vulgò receſſitas, totidem aliæ Synodi Provinciales hoc tempore ha-buere fuerint, & in Concilioſum æneum reſerri go-terant. Primus hunc codicem edidit L. Surius an-no 1562. Ex quo tempore, in omnibus penè Con-cilioſum editionibus locum habuit. Poſt multas, ut fieri ſolet, mutationes & depravationes, Steph. Baluzius omnes Editiones hæcenis in hæc emiſſiſas, ad duo vetuſta MSS. Exemplaria DCCC. an-norum recognovit, & variantes lectiones, magnâ curâ & ſumma diligencia, ubique annotavit; quas nobis exhibet *Nº. Collect.* col. 141. addiſ, Ap-pendicis vice, Græcè & Latine duabus Epistolâ, una Episcoporum *Ægypti* ad Leonem Imp. altera Leonis Auguſti ad Anatolium CP. cæteroque Me-tropolitæ ubique conſtitutos, quæ antea Latine tantum habebantur. Ex hoc codice *Enceſti* abun-dè liquet, quàm inſeſti fuiſſet Eccleſiæ paci, ſidei-que puritati, Timotheus *Ælurus* Episcopos Ale-xandrinus, eſque gregales, ut vix ullus Orientis angulus tutus eſſet. Certe quantas turbas, quales tragedias, occaſione Concilii hujus Chalcedonenſis excitavit præ inſiſtæ Hæreſis Neſtorianæ & Eutychiænæ propagandæ, ædunt quoque in quin-to, ſexto, ſeptimoque Eccleſiæ ſæculis hoſpites non ſunt, & plena ſunt omnia Hiſtorie Eccleſiaſticæ Monumenta.

Antequàm hiſtoriam hujus Concilii claudam, unicuique adhuc obſervandum reſtat; primam in hæc Synodo *Codici Canonum Eccleſiæ uniçverſe* fieri mentionem, nempe *Ad. IV.* ubi ex codice reli-gi jubet Patres *Regulam*, quæ eſt Concilii Antio-cheni *anon. V. Ad. XI.* Ex eodem codice, re-ſecta eſt *Regula* XCV. XCVI. Denique *Ad. XIII.* alia *Regula* quæ eſt Concilii Nicæn *Ca-non. IV.*

De hoc antiquo Codice, data hæc occaſione, pau-ciſſime agere non abs re eſt, immò Hiſtorie Concilioſum, quæ inſoluitur, appenit congruum. Poſt receptos in Cæſum Apoloſos, virôſque *Orthodoxos*, qui jure quodam extraordinario Eccleſiæ regende incuberant, neceſſe erat, ut de publicis Eccleſiæ negotiis, pro re nata, in commune conſuliceretur. Hinc uxor Synodi, & frequentes Episcoporum conventus, quò Fidei dogmata, prout ab Apoloſis accepta, pura & incorrupta conſer-varentur, hæreſis in herba comprimeretur, ſchisma-ta & ſcandala tollerentur, pax & concordia ſtabilis permaneret, rupta retraheretur. Hinc nati Canones, & Conſtitutiones Eccleſiaſticæ, ad firmandam diſciplinâ, ad promovendam Eccleſiæ poliiciam, ad mo-res hominum reformandos, ad ritus & conſuetudi-nes ſtatuendas impuſis neceſſariæ. Neque minùs

SÆC. V. ab
AN. CCCC.

Sæc. V. ab necesse erat, ut quæ juri publici in Synodis suis
 ab. CCCG. hinc inde finieuerant Patres, in unum corpus
 colligerentur, quo, tanquam lege communi, Eccle-
 sia cretetur. Hinc natus *Codex Canonum Eccle-
 siae uniuersæ*, in omnibus maioribus Conciliis
 in medio Conciliis poni solitus, propositus ex
 una parte Sanctis Dei Evangelis, ex altera codi-
 ce Canonico, qui proximum post Sacrosanctam
 Biblîa, vim & auctoritatem obtinebat. Quod ve-
 rò interplèdè affirmat Cl. Maltrichius*, ipsos ha-
 jus Codicis Canones, in Diptycha Ecclesiastica,
 & quidem speciatim ad hanc rem comparatos, fuisse
 coniecton, idque fide Iustiniani Imperatoris
 confirmat leg. VII. cap. de *sum. Trin. Scd. 3.* ve-
 reor ne longè hallucinetur vir eruditus: Motis
 quippe tunc erat, non ipsa Conciliorum genera-
 lium Decreta, sed nomina tantum, ut & Episcoporum
 & Patriarcharum, vivorum patèr ac
 mortuorum, in Diptychis refecti, & inter sacro-
 rum solennia eorum omni populo recitari, quo
 se maiorem iis honorem exhibere, & tanquam
 cum Catholicis & Orthodoxis communionem co-
 lere testarentur. Neque aliud dicit loco citato Ju-
 stinianus. Præterquam enim quod de Codice Ca-
 nonum nō verbum habet; sed solummodo affir-
 mat, se nequaquam sustinere *ab antiquis tibi tibi
 dicitur dicitur d. Sicut dicitur in antiquis tibi tibi
 dicitur dicitur, prout sanctorum quatuor Conciliorum
 memoriam ex Ecclesia Diptychis aboleri*; se nempe
 provisionat, ne quod iunioris votis contende-
 bant Synodi Chalcedonenfis oppugnatores, eorum
 nomina pro more toleni recitata, ex publi-
 cis Ecclesie Tabulis efficerentur. Sed ad rem
 redeo.

Quo primùm tempore confusus sit hic *codex*,
 an statim post Concilium Nicænum, an post Oecum-
 enicum II. non constat: certè exente Sæ-
 culo quarto, vel ineunte proximo. Sæpè enim in
 Concilio nostro Chalcedonenfi allegatus est. Ne-
 que de eo tanquam recens compilato loquuntur
 Patres, imò contrarium potius innuere videntur.
 Citant enim huius vel illius Synodi Canones, non
 iuxta proprium numerum, sed secundum ordinem
 & dispositionem, quàm in *Ecclesia uniuersa ca-
 dices* habuerunt. Ita Ab. XI. Leonius Magnæ
 Episcopus ex codice telegit *Regula* XCV. & XCVI.
 quæ tamen Concilii Antiocheni Canones XVI. &
 XVII. sunt. Adèd ut hoc tempore codex noster
 Canones CLXXXVIII. complexus esse videtur:
 nempe Concilii Nicæni XX. Ancyranæ XXV.
 Neocaesariensis XIV. Laodicæni LIX. Gangrensis
 XX. Antiocheni XXV. Constantinopolitanæ VII.
 Ephesini VIII. quibus paulo post accesserunt *Chal-
 cedonenfis* XXIX. omnes numero CCVII. Nec
 plures olim continebat, nec hodiè continet ve-
 tutius & germanus Cronum Ecclesie uniuersæ
 codex. Fecit Concilii *Quint-Sexti* Patres an.
 DCXCI. alium Canonum codicem efformasse,
 quique *Ecclesie Orientalis codex* haberi potest.
 Antiquè nempe collectioni, Canone Aposto-
 lorum LXXXV. Synodi Sardienfis XX. Eccle-
 siae Africane codicem, & varias SS. Patrum,
 Dionysii & Petri Alexandrie Episcoporum, Gre-
 gorii Neocaesariensis, Athanasii, Basilii, &c.
 Epistolas & responsa Canonica addiderunt. Ad
 exemplum antiqui codicis, cuiuslibet fere gentis
 Ecclesia suum etiam codicem Canonum habuit:
 suum habuit Romana, suam Africana, Gallicana,

Britannica, Hispanica, forsan & Germanica. *Codex
 erit Canonum Ecclesie Romana*, quo usque ante
 Dionysii Exigui tempora, ex MSS. Cod. Oxo-
 niensibus & Thuanco exsultat P. Quefnelius Oper. S.
 Leonis Tom. II. p. 3. de quo, cypriacæ variis at-
 tibus & inmentis accuratè atque eruditè agit
 Dissert. XII. p. 68. Quin- & privati Scriptores
 Canones in compendia tederunt & ad certas
 classes & capita reuocant. Tales inter Græcos
 erant Joannes Amiochenus Scholasticus, Alexius
 Aristenus, Constantinus Hæmenopolus, Florius,
 Arlenius Monachus, Marthas Bialares, Simeon
 Logotheta, alii. Inter Latinos, præter Diony-
 sium Exiguum, Fulgentius Ferrandus, Martinus
 Beacaricus, Creseorius Afer, Ausgijus Abbas,
 Benedectus Levita, Barchardus, Anselmus Lu-
 centis, Ivo Carnotensis, Gratianus, ne ad ulte-
 riora descendam. De quibus consulantur Valen-
 tinus Fortetius, Gerardus Von Maltrich, alique
 plures, qui de his ex professo agunt.

ARELATENSE I. apud Arlaten urbem
 ad Rhodanum fl. circa annum CCCLII. habi-
 tum. Extant Canones LVI. de diversis Legibus
 & Consuetudinibus Ecclesiasticis, ex antecessen-
 tium Conciliorum Decretis ut plurimum desumpti,
 cum notis Sirmondi, Binni, Albaspinaei. Conc.
 Tom. IV. p. 1020. Notæ Sirmondi posthumæ am-
 pliorem habentur ibid. in Append. p. 128.

ANDEGAUENSE in Gallia Lugdunensi, ad
 reformandam collapsam Ecclesie disciplinam, in
 ordinatione Talasii Episcopi, anno CCCCLIII.
 iv. Nonas *Octob.* celebratum. Extant Canones
 XII. Capc. Tom. IV. p. 1020. Posthumæ Sirmon-
 di notæ uberiores vid. ibid. in Append. p. 127.

ARELATENSE II. vulgò III. in causâ Fanthi
 Abbatis Letinenfis & Episcoporum, circa annum
 CCCCLV. collectum. Extant Epistolæ generalis
 & Synodi Acta Conc. Tom. IV. p. 1023. Sirmon-
 di notæ posthumæ in Append. ibid. p. 128.

CONSTANTINOPOLITANUM V. anno
 CCCCLIX. ab LXXXI. Episcopis sub Genna-
 dio Patriarchâ, adversus Simoniacos celebra-
 tum. Extat hæc de te, Gr. Lat. *Epistola Synodica circa-
 laris* Conc. Tom. IV. p. 1025. Episcoporum sub-
 scriptiones ampliori numero quàm in ceteris habentur,
 ex vetustissimo codice MS. Bibliothecæ Vindob.
 Græcè & Latine exhibet Lambecius *Cons-
 tant.* I. V. li. p. 421.

TURONICUM (Metropolis erat provinciæ
 tertie Lugdunensis ad Ligerim fl.) anno
 CCCCLXI. xiv. Cal. *Decembr.* à X. Episcopis
 coactum. Extant Canones XIII. ad reficiendam
 Ecclesie disciplinam, quam Barbarorum incursio-
 nes in Gallia labefactarant, Conc. Tom. IV. p. 1049.

VENETICUM in Aremoricâ, sive Britannia
 minori, ad *Moris vada* circa annum CCCCLXV.
 ut videtur, eadem de causâ celebratum. Extant
 Epistola Synodalis & Canones XVI. Conc. Tom.
 IV. p. 1054.

CAMBRICUM, apud Ordovices, circa annum
 CCCCLXV. in electione Aurelii Ambrosii Regis,
 habitum,

* Hist. Jur.
 Eccl. n. xlii.
 p. 12.

SEC. V. ab
An. CCCC.
habitu. Meminit Mxch. VVeltmonast. eodem
anno p. 122. ubi & Merlini Prophetiam de *albo &
vulgo Draconibus*, qui invicem pugitare visi sunt,
prolixè refert. Sed forte hoc Concilium politicum
potius fuit, quàm Ecclesiasticum.

465. ROMANUM VI. à *X LPTII*. Episcopis, sub
Hilario Papà, de ordinationibus Episcoporum, an.
CCCCXV. xv. Cal. *Dreabr.* coactum. Extant
Canones V. Episcoporum Tarracensium *Episto-
le* II. Conc. T. IV. p. 1060. Epistola *Synodalis*
inter Hilari Epistolam ibid. p. 1055. Ad has Tarrac-
ensium Epistolas, multa de suprema & infalli-
bili Romani Pontificis auctoritate, adversus nu-
meros Gallie præfules declarationem suam Mart.
xix. 1631. edentes, notavit Card. d'Aguirre *Conc.
Hist.* Tom. I. Vid. *Notis* ejus p. 60.

472. ARELATENSE III. à Leoncio Episco-
po, ad condemnandum Prædestinationis errorem,
cite: annu n CCCCXXV. præf. nibus *Xi*. Epil-
copis, celebratum. Extant *Epistola* Fausti Reicensis
ad Lucidum Presbyterum, & Lucidi libellus ad
Synodi Patres Conc. T. IV. p. 104. Eodem tem-
pore, & eadem de causâ, habita est Synodus
Lugdunensis, cujus in Epistola ad *Leontium* unus
meminit Faustus Reicensis.

484. ROMANUM VII. sub Felice, anno
CCCCXXXIV. à *X XVII*. Episcopis celebra-
tum; In quo damnatis Vitale & Miceno Pontifi-
cis Legatis quod cum Acacio CP. & Petro Mog-
go communicarent, ipse Petrus Alexandrinus, &
Fulvio Antiochenus anathemati subijciuntur. Extat
Epistola Synodalis ad *Orientalis* Conc. Tom. IV.
p. 114.

484. CARTHAGINENSE XVIII. anno
CCCCXXXIV. Calend. *Februar.* habuimus
quod portus conventus erat generalis Catholico-
rum Africæ Episcoporum, quos Hunnericus Rex
Carthaginem, ad rationem Fidei reddendam, con-
vocavit. Extant hujus conventus Gesta apud Vic-
torem *de Persecut. Vandal.* l. II. p. 31. & Conc.
Tom. IV. p. 117.

487. ROMANUM VIII. anno CCCCXXXVII.
iii. Id. *Mars.* à Felice Papà cum *X XVII*. Epil-
copis celebratum. In quo de recipiendis Pœni-
tentibus, qui sub superâ Persecutione Africanâ
lapsi vel baptizati fuerant, actum est. Extat *Epi-
stola Synodalis*, quâ sex Capitula continentur,
Conc. Tom. IV. p. 119. & inter *Epist.* Felici III.
ibid. p. 1075.

492. CONSTANTINOPOLITANUM VI. ann.
CCCCXCII. ab Euphemio Patriarchâ habitum:
quo, Euphemius Patriarcha factus, ut Anastasii
Imp. calliditatem præveniret, Synodi Chalcedo-
nensis Decreta confirmavit, teste Victore Tun-
nensi ad hunc annum. Addit *Synodici* Auctor
p. 64. Euphemium Acta Synodi Papæ transmississe,
cumque Occidentales ut Orthodoxum quidem
recepisse, non tamen ut Episcopum, propterea
quod Accasii à Felice anathemate notati nomen à
sacris Tabulis non delevisset.

ROMANUM IX. à *LXX*. Episcopis, sub Ge-
lasio Papà, anno CCCCXCIV. ubi volumi, cele-
bratum. In quo libri Sacri, & scripta Ecclesiasti-
ca authentica & genuina, ab apocryphis & suppo-
sitivis discernuntur. Extat *Decretum* tum abibi scri-
ptum, tum Conc. Tom. IV. p. 1260. Verum confi-
dendum esse & Concilium & Decretum, & ex Ildo-
ri Mercatoris Officiâ primùm prodissè, nullus
dubito. Invidetis hoc Decretum argumentis confu-
dis Eruditissimas Pæsonus noster *Pindus. Ignat.*
cap. 3. p. 44. Et nos etiâ non pauca ad hanc rem no-
tavimus in *Gelasii et Ild. Liber. Part. I. Sec. V. p. 264.*

ROMANUM X. à Gelasio & *LP*. Episcopis,
an. CCCCXCV. iiii. Idis *Maii* habitum: quo
Micerus Legatus, ob communionem cum Orien-
talibus olim damnatus, peractâ penitentia absol-
vitur, & ad communionem admittitur. Extant
Synodi Acta cum variantibus Fr. Ducaei Lectio-
nibus Conc. Tom. IV. p. 1269.

CONSTANTINOPOLITANUM VII. an.
CCCCXCVI. à factione Eutychiâ congrega-
tum: quo, referente Victore Tunonensi, hoc an-
no *Iseneticum* Zenonis confirmatur, & Euphe-
mii Patriarcha propter Synodi Chalcedonensis
defensionem depouitur, *Eucharia* ultra Arme-
niam in exilium missus; tepositi in solium Pa-
triarchale Macedonio, qui habitâ anno sequenti
Synodo, & eos qui Chalcedonensis Synodi De-
creta fulcipiunt, & eos qui Nestorii & Eutychi-
æ dogmata defendunt pariter condemnat. Pau-
lò aliter tñm narrat *Synodici* Auctor cap. 107. Ma-
cedonium Decreta quidem Chalcedonensi scrip-
to confirmat, *Hæreticum* verò Zenonis metu
Anastasio silentio præterit.

ROMANUM XI. à *LXXII*. Episcopis, an-
no CCCCXCIX. Calendis *Martii* habitum.
Exorto gravi Schismate in ordinatione Symmachii
Papæ, & jam ledato, de tollendo ambitu in
Communi Pontificis Synodus congregata est. Extant
hanc in rem *Capitula* V. Conc. Tom. IV. p. 132.
Initium Actorum emendarij exhibet, quàm in
vulgatis Editionibus haberi solet, ex codice Col-
bertino Baluzius *Nov. Coll.* col. 1459. ubi
etiam subscriptiones suo ordine exhibentur. Eo-
dem anno habita est *Calcaria* Aviti Viennensis &
Episcoporum Catholicorum, cum factionis Aria-
næ Coryphæis, coram Gundebaldo Burgundio-
num Rege. Extant hujus Collationis Gesta apud
Dacher. *Spirital.* Tom. V. p. 110. & Conc. Tom.
IV. p. 138.

CONSTANTINOPOLITANUM VIII. ann.
CCCCCIX. præfidentibus Flaviano Antioche-
no, & Philoxeno Hierapolitano, jussu Anastasio
Imp. congregatum quo, insidente Imperatore,
Diodorus Tadiensis, Theodorus Mopuestenus
cum suis scriptis, Theodorus, Ibas, Andreas,
alique qui in Christo datus prædicabant nuntias,
duâque formas, quique non confiterentur unum
de Trinitate cruciatum, unâ cum Leone Roma-
no, & ejus *Tomo*, atque Chalcedonensi Synodo,
anathemate damnati sunt. Hæc habet Victor Tu-
nensis. ad *Consulas. Gibbi* V. C.

Finis Quinti Saeculi.

SÆCULUM EUTYCHIANUM. SCRIPTORES.

S.Æ.C. VI.
ab Ann. D.
302.



DOROTHEUS, Monachus Alexandinus, clauis sub Imperio Anastasio anno DII. Scriptis ingenio opus pro defensione Synodi Chalcedonenſis, quod *Tragadiam*, seu præſentis rerum ſtatus *prophetiam* nominaviſſe. Hunc librum Magna ſtatim Anaſtaſii ſponſa Cæſarica ſub iſtius, Anaſtaſii Imperatoris obtulit, ſperans hoc opere ipſum à perſidiâ ſua (cui enim huius Eutychiani ſautor lumens) diſſolvere poſſe. Anaſtaſius perſectio libro, cum illi-
hum dogmati ſuo contrarium animadvertet, & ipſo operis ſimilo conſideret, librum ſceci fecit & Doſotheum in Caſam relegavit. Hec nos docet Theophanes *Chronograph.* ad ann. DII. pag.

ANONYMUS Monachus Conſtanteñſis, B. Eugendi diſcipulus, clariſſe circa annum DX. Scriptis *Præceptis ſui S. Eugendi Juvenſis*, in Provinciâ Maximâ Sequanorum Albitis, coſectam monaſterii attitit. Habetur apud Sarſium & Bollandum, *Januar.* & apud Mabillonium *Sac. Benedict.* l. p. 370. Commiſſe etiam literis Monachus noſter *Vitæ S. Romani Abbatis ſui*, quæ primus extitit Bollandus *Februar.* xviii. Item *S. Lupitini*, ab eodem Bollando in diem xxi. *Martii* ſcelatum.

31.
Vid. Part. I.
p. 154.

TIMOTHEUS (quem alibi tanquàm inter-
centæ ætatis ſcriptorem ad annum D.C. retuli-
mus) per ludibrium & Sarcabum *Ambroſium de*
Kolani dictus eſt: *Quæ ſunt ſermones tui de quibus inquit Theodoros Lector. Quid ſignificet Antipha-*
ſas, cum Cl. Du-ſreſione ignovare faceret. *Kolani*
ſive *Kolani Conſtantinopolitani*, ſive *hominem præſentem* &
libidinem denotat. Primò Presbyter quæ & Scœvophylæ Magnæ Eccleſiæ CP. deinde anno DXI. Macedonio Patriarchâ Conſtantinopolitano, quod Synodum Chalcedonenſem animoſe defendere, ab Imp. Anaſtaſio ſede ſua pulſo, & *Euchaide* in exilium acto, deſequenti Timotheus in ejus locum ſubrogatus, qui in Macedonio præſectoreſſorem ſuum tanto ſervabat odio, ut in quacunquæ Eccleſiam ingreſſus fuerat, Divina Officiis illi inchoare noluit, niſi prius Macedonii imagines illinc detraxiſſent. Symbolum Nicænum in ſingulis collectis recitari præcepit, ſu odioſumque Macedoni, quæ illud ſi non ſuſciperet, eo quod inter ſemel tantum in anno, de ſciliſcit *Magna Paſſionis* ſeu *Dominicæ Paſſionis*, recitari ſolebat. Supplicationes publicas, quæ dic Paræceſis ſunt in Eccleſiâ Drepanæ quæ eſt in *Chalcoprateſi*, ipſe primus excogitavit. Plura de eo habet Theod. *Leſt. lib. II. p. 364.* Meminerunt huius Timothei, ejusque literarum Synodicalium, Monachi Palæſtini in *Epitola ad Aligenam* apud Evagr. l. III. c. II. p. 364.

Hominem ab erroribus revocare conatus eſt Hormidas-Papa, ſcripſit ad illum hunc in ſuam

literis anno DXVII. quo anno vel ſequente è viſis exceſſiſſe videtur. Scripſit dum Presbyter adhuc eſſet (eius enim opus eſſe nullus dubito) ad Joannem Presbyterum & Scœvophylacem S. Drepani in *Chalcoprateſi* librum de differentiâ rerum qui accedunt ad puriſſimam noſtram Fidem, de varijs huius libri editionibus, Part. I. p. 314. actum eſt. Habetur Exemplar MS. editis multo auctius & integrius Biblioth. Vindob. Cod. Theod. CCCVI. ad quod novam editionem recognoſci non abſe foret.

SEVERUS, Accephalorum ſeu Monophyſitarum dux, patriam habuit Sozopolis Pſidiz urbem. Juvenis in gentiliſm cultu educatus eſt, Superſtitioni, Magicæque aribus deditus *. In Academiâ Berycenti ꝑ cauſidice operam dedit, quo tempore venetiſſis Idolorum cultui ſerviebat. Hanc cultum cum ſol objeſtam ut repelleret, relicto Jurisprudenciæ ſtudio, ſacrum Baptiſmum ſuſcepit, & in Monachiſm Inver Gazam & Majum poſito Monachiſmum vivendi ſituitum amplectus eſt. Hic loci * Romanum & Marum Abates in dogmatibus Eutychiani magiſtro ſubjugavit & cum de his lubellius diſputaret, ex Monachiſmo cum aſſectis ſuis ej. ſus eſt. Adæx tanquàm pro le ſuæque legationem obituro, Conſtantinopolim perrexit; & in gratiam ac familiaritatem Imperatoris Anaſtaſii humani Eutychianorum ſuſtulerit ſe inſinnavit. Anno DXIII. Flaviano Patriarchâ Antiocheno ob Fidei catholicæ ſententiæ ſuæ ſuæ pulſo, Severus hunc ſibi Theſaurum acquiri; & in *Ephreſin* ſedem literis ſuæque ſequenſibus, itatim ſe Zenonis Hæreſim ſuſcipere, & Synodum Chalcedonenſem anathematizare aliter profeſſus eſt. Unde Coſmas Epiphaniſus, & Severianus Arethuſienſis Episcopos ab ejus communiſſione ſemel diſtumpentes, *Libellum Deſeſionis* ad eum miſerunt. Et jam Patriarchali dignitate auctus, Imperiali potentia ſectus, & ingenti Jædæorum agmine ſuſceptus, in Catholicoſ ubique præſentem in Monachos Palæſtinos deſervit ꝑ quorum

CCCL. annis ſi itaque occidit, occiſis ſepulturam digne dedit, conſueque cadaveri membratim diſſectis, canibus & vulbus laceranda expoſuit: Ubi de excommunicationibus, exceſſibus, flagitijs, vitijs, rapinis, altaribus dirutis, laetis vaſculis confractis, diſcepris niſi dicam. Mortuo Anaſtaſio ſuccedeſſe Jutrinus Imp. Catholice Fidei deſenſor ſtrenuus, qui Vitalianum Magiſtrum miſit ut hominem comprehendere, dæto etiam mandato Irenæo Comiti Orientis, ut linguam ejus baplhemam abſcinderet. Quæ cum ꝑ reſciſſet Severus, relicta Antiochia, etiam noctu deſcendit Seleucum, & conſeſſa navi Alexandriam conſiſit, *deſcendit tui dux, tui hæreſis & viciſſitudinis emulacrum* inquit Anaſtaſius *. *Serpentem, hoc eſt, Catholicæ Eccleſiæ hoſtiam commans latibulum.*

315
Vid. Part. I.
p. 376.
* Lib. I. Monach. Conſt. ſub Men. A.D. V. col. 110.
† Evagr. l. III. c. 33. p. 364.

* Liberat. Brev. cap. 197. p. 114.

† Libel. ubi ſuprà p. 310. ſuprà. Cl. Nic. Antioch. lib. 160. Nicephor. l. XLVI. c. 707.

* Evagr. l. IV. c. 4.

† Liberat. ubi ſuprà.

* Odyſſ. c. 6.

p. 30.

SÆC. VI.
ab Ann. D.
De Sæc.
h. V.
p. 470.
p. 136.

Laibulum. Sedebat hæc æt' in *Laibulum*, ut habet Leoncius*, *iononæ* forsan *urbis regione*; ad *Laibulum* inquit Liberatus ꝑ. *Laibulum* vel *Labrenum* legendum esse suspicatur Garnerius; & cum Græci *Λαϊβύλιον* dicunt quod *verax* est, conjicit in *Laibulum* & *iononæ* subaudiendum *quæ*, Severumque non in aliquâ Alexandriae urbis parte, sed ad *nonum Nilii effluentis torrensium* sedisse. Quam solide hæc judicent alii, mihi quidem conjectura innotens, & parum probabilis videtur. Certe Anastasius, qui paulo post Severum Alexandriæ veritatis est, refert eum *ex vñ* *Laibulum* *Adaphyria* viasse, i. e. interpretare Griesbro, in *decimo ellave Alexandriae* *vicin*. Et forsan nunc in hæc, nunc in aliâ urbis parte habitavit. Quicquid sit: die quadam Severum interrogavit Gaianus Timothei Archiepiscopi Alexandrini Archidiaconus, quomodo confitendum sit Christi corpus, corruptibile esse, an incorruptibile? respondente Severo *fuisse corruptibile ante incarnationem & incorruptibile post incarnationem*, secessionem statim ab ipso fecit Gaianus, ratus siquis corpus Christi corruptibile asserat, in cellas omnino diuis in Christo naturas confitendas esse. Paulo alter hæc referunt Liberatus & Leoncius, verum in summa rei conveniunt. Crescente indies tumultu, Severus, vel metu adactus, vel causam suam suorumque in urbe Reglæ actibus, Constantinopolim profectus est. Ubi Anathemo Patriarchæ permissit, ut Eutyechianæ dogmata seculari gloriæ & Pontificali Cuiusdæ anteponeret, Sedemque suam relinquere, inani proculdieu spe ductus semet positurum esse. Et hic omnia iursum & deorsum misit, prava convenciula, & illegitima baptisata, palam & cum omni impudenti audacia, publice & privatim introducere præsumens, ut in *Libello* *supplices* Monachi Orientales pluribus testantur. Anno DXXXVI. cum in Concilio sub Mennatium in Synodo Hierosolymitanâ, semel iterumque damnatus est. Quid de eo deinceps sit non liquet. Vir erat ingenio feroci & truculento, & ad turbas excitandas nato, etuditus, & ad disputandum promptus ac subtilis, in opinionibus suis non semper fidei constans. Primò Zenonis *Henoticum* amplexus est, Synodum verò Chalcidensem damnate recitavit; deinde hæresis Eutyechianæ faeces imbibit & venditavit; nunc duas in Christo naturas usque ad Nestorium à SS. Patribus prædicatas esse, post N. fratrum verò Christum in unam naturam confectum esse asserens. Unde ipsum & *Constantinopolitanus* scitè vocat Anastasius ꝑ; quippe qui Christum unæ vicissitudini & variationi subiecit, jam luce plenum jam d. f. f. f. modò duabus naturis modò unæ e. f. f. f. Quin nisi nos fallat Anastasius*, docuit cum Origene animas nostras ante corpora præexistere. Discipuli ejus in quinque Sectas partiti sunt; quas enumerat Nicephorus lib. XVIII. cap. 49. p. 876.

Cap. 7.
p. 106.

Cap. 5.
p. 34.

scelus est; quæ contumperere nequivit, inquam falsa & adulterina rejicit. Super aliis censuram & derisionem edidit asinus Joannem Chalcedensem, *Apologiam* quam pro Fide & Synodo Chalcedonensi composuerat, triginta super decem sententias SS. Patrum perventisse. *Hæc opus* quantivis preli æstimabat *Monophysita*, ubique per Egyptum & Orientem ipsi, & divino S. Joannis Evangelio præposuerunt, n. c. nisi inspecto prius hoc codice, allam alijus Putis testimonium adniterent. Prolixè de hoc libro agit Anastasius Ohy. cap. 6. Pro hoc Opere *Apologiam* etiam scriptissimè videtur, ex qua citatur fragmentum Gr. in Collectione Testimoniorum sub nomine Damasceni cap. 20. vñ. Labb. *Confess.* Oper. Damasc. p. 54. ubi etiam ex ipso *φωτισμός* opere quadam fragmenta habentur cap. 7. 36. Et octavus de duabus Naturis liber citatur cap. 2. II. Ad Neptalium & Simplicium *Tractatus* sive *Epi.* *Nota* in dogmatis sui defensionem scripta: Ex qua duo Fragmenta producit Anastasius Ohy. cap. 6. p. 100 cap. 200. p. 322. Alia Fragmenta habet Anastasius, ex hoc an superiori opere incertum: nempe cap. 7. p. 100. 112. cap. 18. p. 308. III. *Responsa ad Quæstiones* factas ab Eupraxio Cubiculario sibi propositas; quorum excerpta in Commentario Marginali Gr. MSS. habentur in Biblioth. Vindob. Cod. Theol. IV. *Eutyechianum* in credibili elegantia, magnæque ex parte auctoris literis scripto, variisque picturis mirè exornato, juxta ordinem *Lambæ* XXXIX. *Nestii* CLIV. Hujus vel alterius non abissimili operis est, *Responsa* illa Severi Antiocheni ad hanc quæstionem, *Quomodo intelligenda sit tridivina Sepultura & Refurrectio Christi*. Extat apud Anast. Sinait. *Quæst.* CLII. p. 612. IV. Severo item nostro adjudicandum censio librum de *rebus Baptismi & Synacris* apud Cyros (Christianis) receptis, quem Syriacè & Latine edidit Guido Fabricius Bodertianus *Aureus*. 472. 474. Certe non deunt in hoc opere que auctorem sectâ fuisse *Eutyechianum*, Petri Gnaphel Sectatorem, arguunt, non pauca vel manifestè hæretica, vel apocrypha, ut in *indica chronologica ad Biblioth. PP.* dudum notavit Jo. Maria Brischallanus Sacri Palatii Apostolice Magister. Non sum neicius, Fabricium hunc librum sub nomine Severi Patriarchæ Alexandrini edidisse. Verum in codice ipso Syriaco non altèr quàm *Mar Severus Patriarcha* innotuit. Quid quod Codex MS. in Bibliothecâ Cl. Harv. Paris. nris nomen *Severi Patriarchæ Antiocheni* dilectè præfert, testè, qui inspexit, Richardo Simonio oot. ad *Gabriel Philadelph Opus*. p. 290. Nec alia fortiam Fabricio etiam occasio, quàm quod Severus noster diu Alexandriae vixit, ibique pro Sectæ suæ Patriarchâ se gesserit. Etatem quod attinet, ad Sæculum VII. communiter referunt Bibliothecæ Patrum curatores; dixerunt alii ad annum DCXLVI. Vespasii Gennadius*, quo solo auctore hæc in te nuntur, id non affirmat, sed Patriarchas Alexandinos post hæc tempora recensens, ait, *Sanctum Severum hoc Rituale & Egyptiæ Christianis dedisse*. Quod videtur, inquit, corrigisse mox post *Monophysitarum compositionem* in capitulorum solationem. Petram verò Alexandriae Patriarcham ab anno DCXL. usque ad annum DCL. sedisse; quis verò postea hanc sedem tenuerit, ob Saracenorum tyrannidem planè incompertum esse, tradit. V. Scriptis adversus Lampetium Sectæ

SÆC. VI.
ab Ann. D.

Chrolog.
I. III. p. 447.

Busching

SÆC. VI.
ab Ann. D.

Eutychianus Presbyterorum, qui librum, qui *Tejanianum* vocavit, in hæresis suæ defensionem compolavit. Hunc Severus postea Presbyter tunc existens edito libro refutavit, teste Photio, Cod. Lit. col. 41. Hujus Operis nulla hodie superlinga vestigia. De Severo unum adhuc monendum resta: Post sententiam damnationis in ipsum à Synodo sub Menâ anno DXXXVI. latam, Justinianus Imperator. Edictum promulgasse, quo cavebat, ne Dialectica & Scripta Severi penes aliquem Christianum manerent, igne à "possidentibus comburendis; neque alicui fas esse ea deicribere, secus qui fecerit manum ei esse amputandam. Plura denique Severi nostri Fragmenta haberi in Cateoisi Veterum, tam editis quam MSS. sua loco monui. Certe in Catenâ MS. in *Acta Apostolorum*, & partem *Epistolarum Carthagenarum* DC. annorum ætatem præ se ferente; quæ in Bibliotheca Regis Gallie adservatur, Severus inter alia scripta citatur, & plerumque viginti vicibus Episcopus seu Archiepiscopus Antiochenus cognominatur; ut notitiam esse nullis dubiat vir *religiosus* Rich. Simonius *Hist. Criticæ præparaturæ Comment. in Nov. Testam.* cap. 31. Notandum denique quod refert Nicephorus lib. VIII. cap. 8. *Epistolas Severi ad Imperatorem Justinianum, & conversum ipsius Theodorum*, suo adhuc ævo existisse. Extant apud Cl. Galeum Amplia fragmenta Severi Episc. Antiocheni ex testimoniis ejus variis in *Epistola*. In sermone Cl. de Christo sic loquitur, "O *hæresis* *depravata* *deu* *scriptis* *in* *hæresibus*, *in* *hæresibus*, &c. Dialecto ejus splendida est, modus interpretandi analogicus. Adtulerunt ibidem pauca ex Epistola ejus ad *Cæsarem*. Consulat non pauca Severi nostri opera integra adhuc in Orienta iam scriptis dilicere. Quædam sunt *Homilia*, ex quarum II. cap. 9. locum Syriacæ præfert Nalaeus *Europ. Part. I. p. 27. Expositio super Psalmum* tam soluta quam ista Oratio, teste Gregorio Nazianzeno in *Epist.* cap. 4. apud eund. p. 52. *Liturgia*, quæ à Jacobitis celebratur, quamque Andreas Mafius Latine reddidit, dicitur, & forsan alia plura. In magno enim honore apud Syros Severus est hodie, Imperator erat, adeo ut teste Morino *Presb. ad Ordin.* Jacobitis *est omnium doctorum* veligo opellitur.

110.
Vid. Part. I.
p. 479.

PROCOPIUS GAZÆUS, claruit circa annum DXX. Inet ejus *avido* locum habet *Commentarius* in XII. *Prophetas minores*, qui apud Jesuitas Patres in Bibliotheca, in Ital. & Collegij Claromontani MS. Delitescit. Hunc, ut accepit, Latine vertit, præloque paratum post se reliquit Joa. Garzetus, nobile illud societatis Jesuiticæ ornamentum. Ut in lucem proficeretur, boni omnes mæcum vehementer exoptabant. Commentarium Procopij in *Octateuchum* Latine olim edidit Conradus Clauertus. Sed malâ fide egit vir aliâ doctus & diligens, multa suppressit, plura non intellexit, sæpe sæpenumerò & turpiter lapsus. Codicem igitur Græcum nactus Gottfridus Olearius, celeberrimi Concionatoris Lipsiensis filius, vir præclarè ingeni, & singulari planè suprà ætatem eruditionis, integrum decipherit, novam versionem adnotavit, usque addidit, omnia publici juris propediem faciendus.

JOANNES, professione Rhetor, domo Antiochenus, claruit anno DXXVI. Scripsit *Historiam verum gestarum sub imperio Theodosij junioris, Marciani, Leonis, Zenonis, &c.* opus, quæ finem clausit in viâ Antiochiæ, quæ facta est Justinij Senioris anno IX. Incensâ, & Terræ motus toto fere anno per vias recurrentes, quæ eo tempore Antiochiæ congregerunt, *quædam* *lib. I. cap. 10. lib. II. cap. 12. lib. III. cap. 10, 28.* & alibi non uno loco. Verum opus illud dudum perisse arbitror.

HESYCHIUS ILLUSTRIS, patrâ Mefechus claruit anno DXXXVI. Patrem habuit Hefychium professione Causidicum, matrem Sophiam. Vivit sub Imperatoribus Anastasio, Justiniano, & Justiniano, unde & à Constantino * Porphirogenneta historiis adjungitur, Procopio, Agathie & Memnido, qui historias suas ad imperium usque Justiniani conscripserunt. *Illustris*, non à cognomine, sed à summa quam gerebat dignitate dictus est. Hoc quippe titulo ornari solebant Praefecti-Prætorij, Praefecti-Urbis &c. quæ verò dignitate sub hoc titulo gaudebat Hefychius, non liquet. Diu mecum deliberavi, illamque inter Scriptores Ecclesiasticos reponerem; præcipue quod dubitè videtur Suidas præteritum Christianum. Verum in ejus quæ etiam hodie supersunt scriptis non desunt argumenta, quæ ipsum Christianum fuisse satis evidentè innuunt: In voce *Sisytha* præterit, Chaldaem de Christo vaticinatum; cujus si veritas aliquot imperfecti & metri legibus potum convenienter invenitur, non ipsum esse culpâ, sed notatorem virio accidit, qui vim ac flumen verborum calamo aliquot nequeverunt. De Triboniano, in signi imperante Justiniano jurisconsulto, agens*, addit, *hæc* *est* *pro* *maris* *Edulis* *qui* *ad* *du* *erat* *veris* *Triboniani* *pagani* *et* *atheni*. Itane verò de gentili loqueretur ipse homo gentilis? Hypocrite philosophæ Alexandræ eadem ubi moratur, præterit, ab Alexandriis quidem factum refert, Cyrelli verò ejusque Clari hæc in re partes peniculis silentio suppedit. Aliter planè Damalcus ejusdem temporis Scriptoris gentilis, qui in vitâ Hædori MS. (cujus verba Latine profert Valestinus*, Græcè apud Suidam præteritur) Cyrellum Episcopum Alexandrinum iussit hujus lætæ auctorem dilicet facit. Commendat * Numenium, qui Platonem perstrinxit, quod plagio subreperit & Moais libris, quæ de Deo & mundo prodidit; quodque dixit, *quid aliud est Plato quam Mæser Aristonij* alibi præterit meminit ædis martyris Menæ, & Constantini M. munificentiâ in condendis: ostendit ubi de Constantinopoli impensè ludax*, quodque non belnetis modo, sed & *ignis* *suus*, factis nempe Christianorum Ecclesiis illustratum fecit, ut alia huc spectantia mitem. Nec obstat quod ait Suidas, cum ejus dubitatio madâ, eaque satis inani conjecturâ nitatur; suspicari nempe quæpiam posse non fuisse Christianum, eo quod in libello de *viris claris* nullam Doctoris alicujus Ecclesiastici mentionem fecerit. At verò cui non satis constet unicum Hefychij in hoc opusculo consilium fuisse, de solis philosophis, & *non* *hæc* *est* *pro* *maris* *Edulis* *qui* *ad* *du* *erat* *veris* *Triboniani* *pagani* *et* *atheni*, cujus scilicet

SÆC. VI.
ab Ann. D.
526.Lib. IV.
c. 5. p. 110.De Them.
lib. I. cap. 1.
p. 114.In vide
HæcDe vir.
clar. p. 36.

pag. 18.

p. 131.

Not. in
Soc. p. 26.
In Tract.

pag. 19.

De edis
p. 11. CP.
p. 46.

lib. p. 11.

SÆC. VI. compilavit, & in Epitomen redegit. Confirmat sententiam nostram ingeniosa Cl. Meursij de Suidæ loco conjectura. Suidæ verba, sunt Ἐτυχίου ἱερομάρτυρος, ὁ πρῶτος ἐκ παλαιῶν ἱερογυνῶν. Quod Suidæ in toto τὸ βιβλίον. Scripsit multum enarrationem, sive scholion ac judicium veterum ab eruditionem celebratum, cuius compendium est, bi. liber. Lacunam esse in hoc loco primâ statim facie apparet. Quæ enim posterioris clausulæ cum priorē coherentia? Hoc igitur modo supplem- dam censet Meursius. Ἐγραψεν ἱερομάρτυρον, ὁ πρῶτος τῶν ἐκ παλαιῶν ἱερογυνῶν, ἀρχιεπὶς ὁ Ἀλεξάνδρινος μνημονεύει. Ἐπειμὲν &c. Scripsit Helyechius historiam chronicam annorum MXXC. quam Romanam & originem appellavit, à Belo Assyriorum rege usque ad Anastasii Imperatoris exitum. Distributum erat opus in sex distinctas, seu intervalla (τυμὴν) vocat Phorius) quorum quatuor priora complectebantur res ante bellum Trojanum gestas, & à Trojæ expugnatione ad Julium Cæsarem. Duo posteriora à Julii Cæsaris imperio usque ad Anastasii mortem. Et in hac posteriori Annalium Parte quis dubitare possit, auctorem multa de Christianæ religionis ortu & incrementis, & quæ rebus sequentium sæculorum Ecclesiasticis permixtis- se? Ex horum librorum quinto habetur frag- mentum in Glossis Basilicorum cit. apud Meursium in not. p. 111. alterum, ni fallor, ex eodem libro conferebat Constantinus Porphyrogeneta, ubi Helyechius periculum de origine & etymologiâ vocis Indulgentiæ rationem affert. Meminerunt hujus operis Phorius Cod. LXIX. col. 101. & Suidas loc. cit. Contextu & alterum opus historicum quod priora quasi continuatio videbatur, à morte nempe Anastasii, Justiniani. res gestas continens, & priores Justiniani annos. Et in eo pertendendo quædam progressus erat, cum Joannis filii mors animum ejus ab istiusmodi commentariis scribendis revocavit. Hujus unus meminit Phorius. Extant hodiè bina ejus opuscula Libellus de veteri doctrinâ clarus, quem cum suis & H. Stephani notis Græc. Lat. edidit Madr. Junius Pa. 1515. 8vo. Græc. Latine fæ separation, additis etiam suis notis Joan. Meursius Lug. Bat. 1613. 8vo. Alter de rebus patrum Constantinopolitanis, hunc notis etiam suis illustrati in ex Bibliothecâ Palatinâ Græc. Lat. extulit Meursius, & priori opusculo subne- xuit. De Helychii stylo ita Phorius. Ἐν τῷ πρώτῳ καὶ καθάρῳ λέγει τὴν ἱστορίαν καὶ δι- κτυομένην: καὶ ὁ δεύτερος δὲ λίγος καὶ λίγος ἀν- τὶ ἱερογυνῶν, καὶ ἀρχιεπὶς ὡς μάλιστα χαίρει. Con- cisionus est, atque discretus. Nam & distione usus fuit ad significanda, & ipsa orationis structu- ra pari est ratione elaborata, dum verborum maximè gradus proprietas. Subdit verò, scabî διὰ τὸν πρῶτον σημαντικὸν ἐπὶ τὴν μὲν μὲν ἐμ- φασὶς σέβεται, ἵνα τὴν ἀντιθέσιν ἀντιθέσιν ἀντιθέσιν, ut forte clarior rem ob oculos ponat, quæ si nullâ figurâ usus fuisset. Neque à stylo modò commendandus Helyechius, sed quòd testis Photio, se veritatē imprimis studiolum professus est. Erat & Helyechius, ejusdem fortè temporis Scriptor, Lexici, quod usu quo- tidiano rerimus, Compiler. Christianum fuisse ex insignis indicis constat, quæ Schre-

velius in præfatione, & V. Cl. Joan. Alb. Faber SÆC. VI. Exercit. de Lætris Græc. Sect. VIII. sed accu- ratè præ aliis Joan. Præcibus in Indiciis Anthorum collegerunt. Eundem verò cum nostro fuisse, nec affirmare audeo, nec tamen penitus negare.

EUTYCHIANUS, S. Ecclesiæ Adanensis in Ciliciâ clericus, claruit sub Justiniano Imp. anno DXXXVIII. Scripsit Helyechianus panem- ita & conversionem S. Theophili Ecclesiæ Ada- nensis in Ciliciâ Trachea fide secundâ Oecome- ni. qui, cum ab Episcopo suo in iustis abdicatus- esset, ut pristinum dignitatem recuperaret, ab- negationem Christi ipsiusque Matris propriâ manu subscriptam, ceteraque obsequiarum Cæcoda- momi tradidit. Peractâ verò penitentia, & mi- sericordiâ B Virginis sepius & instantissimè imploratâ, nefandam in iam syngrapham à Cæco- demone iterum recepit. In hujus Theophilii- aribus se natum, ejusque perpetuum famulum & comitem fuisse, quæque ipse viderat & audi- verat scripsisse, sub finem testatur Eutyechianus. Extulerunt hanc Historiam Latine Surinus & Bollandiani Feb. 1644. p. 480. Extat Græcè MS. Biblioth. Vindob. Cod. Hist. XI. num. 121. fol. 37. p. 1. Ut hujus Historiæ fidem sustentaret Lambecius Codicem Bib. VIII. p. 76. plurimos il- lustres Scriptores, sed paulò recentiores, ad- ducit, qui mirandè hujus conversionis memine- runt innotuit Petrum Damianum, Bernardum Bonaventuram, Albergarum Magnum, Fulbertum Carnotensem, &c. Viderint æqui Judices. Certè apud me haud parùm laborat hujus Hi- storie fides.

GREGENTIUS, genere Arabs, Taphar, quæ Homeritarum erat Metropolis, Archiepi- copus, claruit ann. circiter DXL. quem alibi- xatatis ejus haud satis certus ad an. CCCCLXX. collocaui. Vir gravis prudens & eruditus, Abra- mio Regi à sacris & secretioribus Conciliis, quippè cujus nutu omnia gerebantur. Præter- à spoliatus cum H. bano Judæo, de qua ali- bi, scripsit sub nomine Abrahami Regis Homo- ritarum Nabuchæ, in titulos XXIII. divisam. I. agit de fide, de homicidio, & de impio fove. Seductio concubini cum masculis. II. The- ophilius, qui &c. de incarnatione, de falso testimo- nio & de furto. III. Theophilius, de fornicatione. IV. Theophilius, de adulterio & eodem mo- do reliqua. Integrum opus hæcenus à nobis extat Græcè Biblioth. Vindob. Cod. Theol. CCCVI. num. xxxiii. fol. 171. Homeritæ erant, non Theophili, ut ex Marciani Periplo affirmat Theophanus, sed Arabiæ felicis populi juxta mare rubrum ad freti Arabici fauces siti, ut Ptolemæus*, Philostratus*, uterque Procopius*, alique testantur. Ad hos splendidam lega- tionem per Theophilum Episcopum misit Con- stantius Imperator, quæ eos ad Christi fidem traxit, de quo prolux loco citato Philostratus Hebræi hanc regionem frequenti numero incolebant, & ante paucos annos Dumax or- tu & religione Judæus acceptâ tyrannide se Re- gem fecit, gravissimisque persecutionibus Chri- stianos afflixit, & ex omni fere parte extinxit. Verùm eo ab Elesbaan, Auxumitarum trans mare rubrum in Ætiopiâ principe, videt & occiso,

† De Them. lib. II. cap. 1. p. 26.

532

533

† 40. Vide Part. 1. p. 37.

* Lib. VI. 2. 7. * Lib. III. 4. 1. * De bell. Pers. lib. I. Gæzæ. C. 6. m. 1. 1. Reg.

SÆC. VI.
p. 110.

in regem Homeritarum eligitur Abramius, vir admodum pius, qui Christianam religionem instauravit, & Ecclesias ubique extruxit, ut ex Actis Aræta Martyris apud Surium *Olibr.* xxiv. num. xxix. xxx. &c. clarissime liquet. Abramio succcessit Serdidus filius; sub cuius regni iussu Gregentius *Decemb.* xix. anno DLI. magno suorum lætu & desiderio vitam cum morte commutavit, in Cœmeterio magnæ suæ Ecclesiæ honorifice sepultus. Vide *Append. ad Dissert. cum Herbano*, & Nicephorum LXXII. c. 32. p. 787. qui tamen Abramii non meminit.

340.

ISAA C, natione Syrus Urbis Ninives Episcopus, claruit circa annum DXL. Vitæ austerioris amore ductus Episcopatum sponte renuntiavit, & in eremum discedens Anachoreta & Abbas factus est. Postea in Italiam venisse, & circa Spoletem vixisse, dicitur, (idem proculdubio, de quo agit Gregorius Magnus *Dial. lib. III. c. 14. p. 111.* ubi mores ejus & miracula depingit, mihi certe in nullo magis memorabilis, quam quod Monachos suos ipsam humiliter hortantes, ut in ipsum Monasterii possessiones quæ oblate erant acciperent, simpliciter hoc responso refellit; *Athanach qui in terrâ possessiones querit, Monachum non est.*) Scripsit *Sermo nes asceticus* LXXXVII. quos Patricius & Abramius Abbates, in S. Sabæ Lauri prope Hierosolymam reppererunt, Extant Græcè MSS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol. CLXXXIII. num. 1.* fol. 1. iterumque *Cod. CIV. num. vii.* fol. 118. & per partes alibi sæpius. Horum Sermoonum Pars fortan est Isaac Syri liber *de regimine Novitiorum*, qui habetur inter codices *Baroccianos* num. v. p. 173. Incipit, *Auti isô in eûgion.* Vide *Catal. MSS. Biblioth. Bodlean.* p. 2. Variz ejus *Orationes* five *Homilia* habentur Græcè MSS. *ibid. Class. III. num. 107. Catal. pag. 41.* *Ibid.* num. 116. Isaac Syri Anachoreta *Homilia ascetica* XCIX. Græcè redditz ab Abramio & Isaacio Monachis S. Sabæ, *Catal. p. 44.* Ex his sermonibus, LIII. sed mutilis, confusis, & continûa oratione sub titulo *Libri de contemptu mundi* Latine & diducunt Magnæ Bibliothecæ PP. curatores Tom. XI. *edit. Noviss.* In Biblioth. Vindob. ubi supra *Cod. CCCXXIV. num. vii.* fol. 172. habetur ex Isaac Syri Epistola Fragmentum *de Baptismo*; quod incipit, *Idô 38 eû to Baptesma dupon eûgionis*, &c. Nostri esse vix dubitari potest. De hoc Isaac Syro plurius agit Cl. Lambecius *Comment.* Lib. V. p. 73. ubi etiam mulatorum errorem vocat, qui Isaacum nostrum Presbyterum Antiochenum vocant, cum tamen ab Isaac Syro Antiochie Presbytero, cujus amicitia Genadius, longè diversus fuerit.

341.

DOMITIANUS, Ancyre quæ Galatiæ primæ Metropolis erat Episcopus, claruit circa annum DXLV, sedâ fuit Accephalus, & inter cause Origenianæ assertores vir primarius; Theodoro Cæsare Cappadocum Episcopo admodum familiaris, cum quo res suorum in Aulâ egregiè promovebat. Obiit ante Synodum quintam; siquidem in eâ *conventio* suum habuit Dorotheus Ancyre Episcopus. Scripsit *Uti ex Col. Libellum* ad Vigilium Papam *de controversiâ,*

ut videtur, *Origenianâ*; ex quo Fragmentum SÆC. VI. adducit istius temporis Scriptor Facundus ab Ann. D. Hermianensis lib. 1. c. 2. & *lib. IV. cult.* pag. 61. Ipse liber dudum perit.

BARSANUPHIUS, genere Ægyptius,

342.

severioris vitæ Anachoreta, claruit imperante Justiniano circa annum DXLVIII. In Monasterio quondam juxta Gazam in Palaestina cellæ suæ se clausit: ut per quinquaginta & amplius annos nec à quoquam vilis esset, nec terrenum quicquam degussasse dicitur. Quæ cum falsa esse crederet Euthochius Hierosolymorum Ancistes, & cellulam in quâ vir Dei se se clauserat perfringere jussisset, ignis inde exiliens universos propemodum qui aderant combussit, si modò vera nobis referat Enagrius hujus Sæculi Scriptur L. IV. c. 33. p. 408. Scripsit Barsanuphius *Quæstiones & Responsiones asceticæ varias*, quæ, earum saltè pars maxima, habentur Græcè MSS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol. CIV. num. I.* fol. 1. p. 2. hoc titulo *Ex tñ hystorion 3 isia pateris pñs Barsanuphi. Eutychie. Pñs isia xathris 3e tñ xallay*; *Antiochia*; *Ti nobis 3e tñ xallay*, &c. Scripsit item *Paraneis*; five *Admonitionem ad proprium discipulum*. Incipit *Plum tñ 3istrescu luthu tñ xallay*, &c. Habetur Gr. MS. *ibidem Cod. CCXXXIII. num. xi.* fol. 148. pag. 2. Vide *Nestl. Catal. Part. I. pag. 184. 331.* Habentur etiam Barsanuphi, ejusque discipuli Joannis *Didascalia super variis quæstionibus monachorum in regione Gaza*, five *Epistolarem asceticarum libri VI.* In Bibliothecâ Regiâ Parisiensi *Codd. DCCCCXXXIIMDCX, MDCCLX.* idem proculdubio cum prioribus opus, quæ & doctrina illa *Υπομνηστί*, quam Barsanuphius, ejusque discipulus Joannes, propter fratres ipsos consulentes, per quæstiones & responsiones ediderunt; quæ extat Gr. MS. *Biblioth. Bodlean.* *Class. III. num. xii. p. 61.* Vide *Catal. MSS. p. 39.*

JACOBUS, Baradam, cognomento etiam

350.

Zanzalam, gente Syrus, Sediâ Eutychianus, claruit, si quid video, circa annum DL Severo Antiocheno, qui in vivis adhuc erat anno DXXXVI. posteriore fuisse testis est Nicephorus lib. XVIII. cap. 32. p. 381. & respici loquitur, Severi quippe discipulus fuisse dicitur. Et tamen ante Anastasium Sinaitam, qui Jacobitarum non semel meminit, flurisque necesse est. Vir fuit obscurus & ignobilis, idcirco *ἄγος 3̄ δαγος* *εὐχολογία* inquit Nicephorus, *propter sanctam remissionem* cognominatus. Didicit etiam *Baradam*; cujus agnominis ex mente Orientalium duplicem rationem reddit Naironns *Enop.* Part. I. pag. 41. vel à voce Arabica *Bardaa*, quæ citellam significat, & pannositateque lacerolam ejus vestitum denotat, vel ab urbe *Bardaa* in quâ natus sit, cujusque meminit Geographi Nubiensis auctor Part. VI. *Clin. 5.* Jacobitarum in Oriente factus est pater & antefiguranus, qui ab eo nomen suum traxerunt, & quorum dogmata per Syriam & Armeniam longè lateq; propagavit. Scripsit *Catechesin*, quæ quasi totius fidei Jacobiticæ norma est & fundamentum. Extat Arabicè MS. in Bibliothecâ Collegii Maronitarum in urbe Romæ, ex qua nonnulla præfere

Uti ex Col. Libellum ad Vigilium Papam de controversiâ,

præfere

quam in laudem Eutychie, quem miro amore profecquebatur, in magna Ecclesia paulo post defunctum Eutychium habuit Eufestius notat.

tò hanc Naironi assertionem non leviter oppugnet Rich. Simonius lib. de fide & moribus Orientalium cap. 14. Causam hanc defendendam in se denuò recipit Naironus *Enchiridion* Part. I. p. 62. usque ad p. 81. quin & fusiore Responsione ad R. Simonium se editurum promissit p. 79. Ad ætatem Maronis nostri quod attinet, sub Mauritio Imp. clarissime differt testatur Eutyechius Baeticides *Annal.* Tom. II. in Mauritio.

380.

JOANNES Maro dictus, gente Syrus, Maronitarum dux atque antesignanus & ut volunt nonnulli, partis sue Patriarcha Antiochenus, claruit circa annum DLXXX. ad vergentem quippe Sæculi sexti partem ab Abr. Echellensi reclarus. Maronis nomen traxisse à Monasterio S. Maronis ad Orentem fluvium prope Antiochiam, à vetustiore quodam Marone Presbytero & Monacho condito, cujus apud Theodorum in Hist. Relig. Chrysofomum, & in Actis Concilii CP. sub Mennâ frequens fit mentio: totâmq; gentem Maroniticam exinde denominatam esse, denique Joannem nostrum hominem Catholicum fuisse, & pro fide Catholicâ adversus Nestorianos, Eutychianos, &c. fortiter stetit, contendunt recentiores Maronitz, & ex Syrorum monumentis probare conatur Abr. Echellensis ipse Maronita Episc. ad Joan. Morin. inter *Epp. Orient.* Lond. 1683. Ep. LXXXV. p. 450. Verum reclamant alii, & in his Joann. Marinus Præfat. ad *Ordin. Syror.* pag. 311. qui Maronem nostrum Monothelitam fuisse, ait, neque ea quæ scripsit Catholicum esse demonstrat, cum certum sit hæreses posterius natus, cum antioribus depugnare, & contra eas cum Catholicis fortiter stare. Certè Gulielmus Maronius*, qui penè inter Maronitas vixit, Maronem hæreticarcham differt vocat ejusq; assclas ab eo Maronitas dictos D. annos in pertinaciâ suâ perstitisse tradit, tandemque apud Aimericum tertium Latinorum Patriarcham Antiochenum errores suos deposuisse. Scripsit Joannes sermone Syro Commentarium in *Lingua S. Jacobi*, ex quo aliqua Latine profert Echellensis not. in *Catal. Hæres. &c.* num. ii. & iv. Doctissimus etiam elucubrations contra Nestorianos, Monophysitas, aliôsq; hæreticos, quarum vetustissimum exemplar Syriacè & Arabicè scriptum apud se habuisse cellarum idem Echellensis Episc. prædixit ad Morin. earumque titulum Arabicè & Latine exhibet ibid. p. 454. Ex prædicto Commentario non pauca citat Syriacè & Lat. idem Echellensis in *Eutyech. Vindict.* Part. I. cap. 6. p. 93. cap. 10. pag. 129. & 21. pag. 170. Part. II. cap. 30. pag. 490. Addit, Maronem & propriam Liturgiam composuisse, quæ & hodiè Orientalibus in usu est, sequæ eadem Commentaria brevi in lucem emittitur. Longè plura ex hoc Maronis Commentario Syriacè & Lat. profert Naironus Maronita *Enchiridion* p. 118. 149. 161. 175. 229. 260. 319. 328. 331. 361. 373. 377. 382 & Dissert. de Maronitz pag. 42. 43. In hac Dissertatione penè unice id agit, ut ostenderet Maronem ex Monacho Abbatem fide Orthodoxâ fuisse imbutum, magno in honore ab Heraclio Imp. nondum Monothelitâ habitum, & adversus Monophysitas & Monothelitas tum voce, tum scriptis validè decertasse: ipsos verò Maronitas semper fuisse Catholicos, fideique Catholicæ vindictas acerrimos, quorum proinde adversus Eutychium Alexandrinum, Gulielmum Tyrium, & Morinum vindictas ex professo agit. Vide p. 10. 11. &c. p. 21. 22. &c. pag. 67. 68. &c. pag. 87. 88. &c. Cum ve-

ANONYMUS, Cœnobii Reomaensis, à *Reomas* titulo tractus Ternodorensis in Burgundia dicti, Monachus, claruit circa annum DLXXX. Cum enim Joannes, de quo agit, obiit circa ann. DXXXIX. quæque de eo habet, se num. x. ab Agrippino Diacono Agrellii (qui Joannem adhuc in vivis agentem viderat) filio hausisse tradit, hoc circiter tempore claruisse necesse est. Scriptis utitur S. Joannis Abbas *Reomaensis*, quæ ex MS. Cod. S. Germani Præsentis habetur apud Mabilion. *Sac. Benedic.* l. p. 633.

THEODORUS primùm Monachus, deinde Abbas (si in re obicurat conjectare liceat) Palæstinus, *Expositio* & *Enchiridion*, tum in *Divinis* & *Humanis* *Scripturis* *peritissimus*, *Doctissimus Philo-sophus*, *Divinis* *peritissimus*, *externisq; literis eruditissimus*, claruit circa annum DLXXX. Leontii Byzantini primùm Advocati, deinde Monachi, magister erat. Ex Cujus ore omnia pene sua de *Sectis* & *Hæresibus* hausit Leontius. Habentur Biblioth. Vindob. Cod. Theol. CLXXXIII. num. iii. Scholia ex Theodori nostri ore excepta de *diversis contra S. Trinitatem hæresibus*, quæ sic incipiunt: *Asperis tū Apia, & d' Apia* &c. Hæc an eadem sint cum iis quæ in Leontii editis habentur, videant quibus eodem MS. inspicere fas sit. Scripsit porro Theodorus Explicationem *tū Divinis* & *Humanis* *Scripturis*. Ex quâ Excepta Græcè MSS. extant eodem Cod. Vindob. num. vi. fol. 143.

GILDA S Britannus, Illici discipulus, Monachus Bannochorensis, claruit ann. DLXXXI. Hunc Episcopatum annis aliquot summâ inter Britones cum laude tenuisse affirmat D. Blondellus*. Quæ quidè unde hausit vir eruditus, planè nescio! Neque enim ante eum quispian id tradiderit. *Epistola* & *Historia* Gildæ novæ editionis, ex sinceriori codice à Cl. Galeo adornanda: spem in *Historia Literaria* Part. I. fecimus. Præstitit id jam vir doctissimus, & Gildam ex vetulo admodum codice Cantabrigiensi recudit, fœdam & absurdam interpolationem in marginem rejecit, variantes lectiones bonâ fide exhibuit. Exrunt hæc Opuscula, quallia ab eo edita *Rer. Anglie. Script.* Tom. III. p. 2. Wilhelm. Malmesburiensis *libro de Antiqua Ecclesia Glasstoniensis*, à Galeo inter Scriptores Britannicos haud ita pridem edito. Tom. III. p. 206. hoc de Gildâ habet: *Gildam neque insulsum neque infacilem Historicum, cui Britannici debent siquid notitiæ inter ceteros gentes habens, multum annorum ibi (Glasstonie) exegit, sed sententia captum. Ibi quoque Dominus DXII. de medio salus, in viciis Ecclesiâ, ante Alstere, effepulsi. Ubi in annum eternalem mendum*

* Dr. Bell. S. LXXII. c. 8. p. 112.

380.

380.

381.

Vide Part. I. p. 100. Apol. p. 100. Hieron. Sect. 11. p. 74.

P A R S II.

K 3

Irreptiss.

s. EC. VI.
p. Ann. D.

irrepisse plusquam verisimile est, cum Gildam non ante annum DX. natum esse Scriptores nostri constanter tradant.

184.

LICINIUS Carthaginis Spartariz in Hispaniâ Episcopus, claruit ann. DLXXXIV. Exant Epistolæ aliquot hæcenus ineditas: nempe 1. *Epistola* ad S. Gregorium Papam. 2. *Ad Epiphanium Diaconum* suo & Severi Episcopi, ut videtur Malacitanis nomine, in quâ ostenditur Angelos esse totius corporis expertes. 3. *Ad Vincentium* Ebusitanæ insulæ Episcopum, contra quosdam qui credebant Epistolâ de colo cecidisse. Descriptæ sunt hæ Epistolæ ex codice MS. Toletano, quas prelo paravit Card. d' Aguirre, uti in *notitia* suâ ipse nos docet pag. 100. Et fidem quidem suam hæc in parte libertavit Eminentiss. Cardinalis, editis his tribus Epistolâ *Conc. Hist.* Tom. II. p. 427. Scripsit Licinianus & alia quedam, teste Isidoro Hispalensi de *Script. Eccl.* cap. 29. p. 89. & in iis præcipue *Epistolam* de *Sacramenti Baptismi*, ad Eutropium Abbatem, postea Valentiz Episcopum, qui ab eo petierat, quare *baptizatus infans* *christianus* *undecim tribuatur* ? sed hæc Epistola periisse videtur. Subdit Isidorus, Licinianum Constantinopoli occubuisse, veneno, ut ferunt, extinctum ab æmulis. De Liciniani opusculis, & Pseudo-Maximi in Chronico circa illa fingendi licentiâ, non pauca notavit Cl. Antonius Bibl. *Hisp. vet.* lib. IV. c. 2. p. 111. & Epistolam ad Gregorium Papam de *libro Regularum* eruit, ediditq; Dacherius *Spicil.* Tom. II. p. 468.

190.

ANONYMUS *vita* S. *Confortia* auctor, claruit circa annum DX. In literas retulit *Vitam S. Confortia virginis*, & *Conversionem B. Eucherii Lugdunensis Episcopi*, & *Galla Ueroris ejus*. "Ubi num. ii. se hæc à SS. Fratribus Uranio Presbytero, & Celso Subdiacono, qui Confortia dum viveret adhæserunt, necnon " & Aureliano Presbytero, qui usque nunc, inquit, ad sepulchrum ejus Deo servit, referentibus audivisse testatur. Eruit *hanc vitam* ex MSS. codicibus Cl. Mabillonius *Sac. Bened.* I. p. 248.

190.

AUCTOR ANONYMUS *vitz* S. Sequani quani circa ann. DX. claruisse videtur, utpote ipsi Sequano ætate par, quem miracula edentem se vidisse refert. Scripsit *vitam* S. Sequani Abbatis in Burgundiâ, quam edidit Petrus Rovecius in *Historiâ Romanensi* paulo emendationem ex codicibus MSS. Joan. Mabillonius *Sac. Bened.* I. p. 262.

190.

ANONYMUS *vitz* S. Eparchii auctor, claruit Eparchii æqualis eodem tempore circa annum DX. Mandavit literis *vitam* S. Eparchii Abbatis Inculismensis, quam ex perantiquo Codice MS. edidit, sed stylum passim immutavit Laur. Surius *Inl. i. Magis* genuinam Cl. Mabillonius *Sac. Bened.* I. p. 267.

190.
Vid. Part. I.
p. 101.

LEONTIUS BYZANTINUS Advocatus, deinde Presbyter, tandem Sanctæ Sabæ prope Hierosolymam Monachus, claruit ann. DX. Exant MSS. variz ejus Orationes, sive Homiliæ: nempe 1. *in Iohannem*, habita Fetiâ

secundâ Sanctæ & Magnæ Hebdomadis. Princ. s. EC. V. I. pium, *Αγνὴ δὲ καὶ ἁγία ἑβδομάτης*, &c. Bij. ab Ann. D. blich. Vindob. Cod. *Theol.* V. num. visulhuaz p. 2. II. *In Iohannem*, Fetiâ quartâ Magnæ & Sanctæ Hebdomadis Principium, *Εὐαγγελὲς καὶ τὰ ἀγαθὰ ἀκούειν τὸ θὰ ἐκκλησίαν* *τὸ δὲ ἄλλο*, &c. ibid. num. 2. fol. 122. p. 2. III. *In Predicationem Christi*, & *in Uxorem Iohis*, Fetiâ quintâ Magnæ Hebdomadis: hoc initio, *Ὁτις καὶ τὸ ἀγαθὸν τὸ ἐκκλησίαν τὸν ἑαυτοῦ ἀποχρηταῖ*, &c. ibid. num. 2. fol. 216. p. 2. IV. *In Passionem Christi*, & *in Iohannem*, in Paralceve Magnæ Hebdomadis. Incipit, *Μακάριος ὁ πειρασθεὶς τὰ χαλεμά*, &c. ibid. num. xiii. fol. 212. p. 2. Extant etiam in Bibliothecâ Bœdicianâ Cod. Baroc. CXCI. In omnibus his Sermonibus Leontius Presbyter CP. inscribitur, quæ idem cum Advocato, libri de *Sectis* compilatore, videtur.

JOANNES, Epiphaniâ quæ Syriz urbs

erat oriundus, non ut Vossius, domo Antiochenus; unde ipsum *ἰσὺν τὴν ἀντιόχειαν καὶ ἐκκλησίαν* vocat Euagrius *, ipse Epiphaniensis, ejusdemque temporis Scriptor. Claruit Joannes an. DXCI. Scripsit Historiam rerum gestarum ab extremis Justiniani temporibus, usque ad Mauricii tempora; nempe ad Junioris Cosmæ Persæ fugam ad Romanos & ejusdem restitutionem per Narsetem Mauricii ducem, quod contigit anno DXCI. Perperam hanc confudit cum Joanne Rhetore, de quo supra Vossius †; uti perspicue ostendit Cl. Valelius annot. ad Euagrium p. 61.

AUGUSTINUS Romanus, primus Cantuariensis Archiepiscopus, claruit anno DXCVI. Pauca ab eo scripta hodiè supersunt, immò, si Interrogationes ad Gregorium missas excipias, forsân nulla. Scriptis quidem ejus acceusimus librum satis prolium de *consecratione Novissimum*, qui in Bibliothecâ Publicâ Cantabrigiensi MS. asservatur. Verùm qui primus monuit, oculoque minis attento librum perlustraverat eruditissimus H. V. Hartonius, postea deprehendit Augustini nostri illud opus non esse; nec notam fronti appositam [*Liber S. Augustini Cant.*] aliud sibi voluisse, quàm codicem istum ad Bibliothecam Monasterii S. Augustini Cantuariensis olim pertinuissè: Istiusmodi enim notæ in Codicum MSS. fronte non rarò reperiuntur. Hæc Lectorem necesse nolui, ad eoque integram illam periodum ex Historia nostr. abesse jubemus.

STEPHANUS, Episcopus Hierapolitanus, claruit circa annum DXCVIII. Scripsit librum de *Prâ S. Golauducha* martyris, quæ ex Magorum Perficorum genere, Almadocho Patre, & Myachâ Matre, prognata, ad Chrilianos transiit, à Magis proinde multis verberibus & tormentis graviter excruciatâ, diuturnum & laboriosum martyrium pertulit, teste Euagrius, qui hoc ipso vivebat tempore, lib. VI. cap. 20. pag. 499. cui *μαρτυρὴ ζωὴ* dicitur, quòd post martyrium superstes, reliq̃â Perside in Romanorum fines ansugit, Hierosolyma petiit, tandemque Hierapoli, relicto sæculo, ad immortalem vitam concessit, Stephano Episcopo finis ejus splendide & honorificè curante. Refert hæc aliâque,

5.ÆC. VI. alidque, ex ipsius Stephani, ut videtur, Commen-
tario Nicephorus lib. XVIII. cap. 15. p. 340. Ejus-
dem martyris meminit etiam Theophylactus
Simocatta Hist. lib. V. cap. 12.

600. LEONTIUS Neapolcos, five ut ipse vo-
cat, Episcopos, in Cypro Episcopus, claruit
anno DC. Obiit circa annum DCX X. vel ut
alii DCX XX. Varia ejus Opuscula ex Synodi
Nicezæ II. Act. IV. in altera hujus operis par-
te enumeravimus. Addunt autem Nicezæ Pa-
tres, ipsum & alia quædam scripsisse, & Mauri-
cii Imp. temporibus floruisse. In his sine du-
bio erant *Loci communes Theologici*, ex Scriptis

SS. Patrum ut plurimum contexti, in duo vo-
lumenta digesti; quorum prior, *in 3. titu-*
lum fecit, alteri, *in 4. titulum*. Possetius ad
manus suas pervenisse, testis nobis est Francis-
Turrianus, in opere quod scripsit de *Hierarchiis*
ordinamentibus Ministrorum Ecclesie Catholica
adversus schismaticas vocations, Edit. Dilig. 1569.
nempe lib. I. cap. 11. Quos etiam Locos commu-
nes citat Simonodus Not. ad Facund. lib. II. cap.
4. p. 18. Scriptis item historiam vitæ S. Simeo-
nis Abbatis, cognominis *Sulci*, quam Latinè
extulit Surius *Julii* I. Extat Græcè MS. Biblioth.
Vindob. Cod. *Hist.* juxta Lambec. XIII. num. 1.
fol. 1.

S Æ C. VI.

Concilia hoc Sæculo habita.

301. ROMANUM I. anno DI. x. Cal. *Novem-*
bris, in causi Symmachi Papæ congre-
gatum, qui apud Theodoricum Regem falsò ac-
cusatus, à Synodo hanc in rem coactâ purga-
tur. Extant Synodi Acta, una cum Theodori-
ci aliorumque, hic de re, Epistolis *Conc.* Tom.
IV. p. 1323. Varias Actorum lectiones ex diversis
codicibus MSS. dabit Baluzius, *Nov. Coll.*
col. 1463.

302. ROMANUM II. PALMARE dictum,
ab XXXI. Episcopis, anno DII. viii. Id. *Na-*
vembris, habitum, quo Symmachi electio à Schi-
smaticis sæpius impetita iterum confirmatur, &
Lex quam tulerat Basilius Prætorio Præfectus,
tanquam Ecclesiasticæ libertati nimium repu-
gans, abrogatur. Extant hujus Synodi Capi-
tula VIII. *Conc.* Tom. IV. p. 1333. Hanc Synodum
edito libello Apologetico defendit Ennodius
Ticinensis, qui habetur ràm inter Ennodii Ope-
ra, tum ubi suprà p. 1340.

303. ROMANUM III. anno DIII. eadem de
causâ habitum, quo Acta prioris Synodi confir-
mantur, & Ennodii libellus in Synodo recitatus
communibus suffragiis comprobatur. Extant
Acta *Conc.* Tom. IV. p. 1364.

304. ROMANUM IV. à Symmacho & CIII.
Episcopis anno DIV. Calend. *Octobr.* celebra-
tum; quo bonorum Ecclesiasticorum invasores,
etiâmi facultate etiam à Rege impetratâ, ana-
themati subjiciuntur. Extant Acta *Conc.* Tom.
IV. p. 1371.

306. AGATHENSE in Provinciâ Narbonen-
si à XXXI. Episcopis anno DVI. iii. Idus *Se-*
ptembris, vel ut alii, v. Cal. *Septembris*, ad Disci-
plinam Ecclesiasticam pristino vigori restitu-
dam, habitum. Extant hanc in rem Canones
XLVIII. quibus XXXI. alii postea accesserunt,
Conc. Tom. IV. p. 1381.

307. BYZACENUM I. in Provinciâ Africa
PARS II.

Consulari, à quamplurimis Africa Episcopia
anno DVII. celebratum; quo, non obstante
Thraamundi Regis Edicto, decretum est omni-
bus Ecclesiis Pastoribus delictis novos Episco-
pos esse subrogandos. Vide Ferrand. *Diac. Vir-*
Fulgens. cap. xvi.

AURELIANENSE I. ad Ligerim fl. præsentibus Episcopis XXXI. anno DXI. vi.
Idus *Julias* à Clodoveo Rege convocatum. In
quo plurima ad Mores, Ritus, & Consue-
tudes Ecclesiæ utilia constituta sunt. Ex-
tant Canones XXXI. *Conc.* Tom. IV. p. 1403.
& cum notis suis & Observationibus apud
Car. le Coint. *Annal. Eccl. Franc.* Tomo. I.
p. 279.

BRITANNICUM anno, ut volunt, sed Scrip-
tores ut plurimum recentiores, DXII. habitum.
In quo Dubricius Urbis Legionum Archiepi-
scopus constituitur, Theliao in sede Landaveni
succellore facto Capgrav. in *Vit. S. Patris. Bal-*
Cont. I. cap. 58. p. 55. Spelm. *Conc. Brit.* Tom.
I. p. 60.

SIDONIENSE in Palestina ab LXXXI.
Episcopis Eutychianis ad damnandam Syno-
dum Chalcedonensem, Anastasii Imp. summihæ-
resis Eutychianæ fautoris jussu, anno DXII. ha-
bitum. Videtur Marcellin. in *Chron.* ad hunc an-
num p. 53. qui *insanens & irridendam Synodum*
vocat, & Flavianum Antiochiæ, & Joannem
Palæstini Episcopos, quod certum hunc sacri-
legum refellerant, in Castellum, quod *Petra* di-
citur, exules missos fuisse, ibique Flavianum in
Domino requievissè refert. Confer Euagr. lib.
III. cap. 31. Citatur etiam hæc Synodus *Conc.*
Nic. I. Act. I.

ILLYRICIANUM I. anno DXV. à
XL. Illyrici & Græci Episcopis celebratum.
Quo, occasione Thessalonicensis Episcopi ob-
metum Imperatoris cum Timotheo CP. com-
municantis, Episcopi in unum convenientes per
professionem in scriptis factam, ad eo, proprie li-

K + 68

S. B. C. VI.
ab Ann. D.

cet Metropolitano, discedunt, missisque Romanis tabulis, secum Papæ communicaturos esse in scriptis professi sunt. Vide Theophan. *Chronograph.* ad Anastasii ann. XXV. p. 139.

605

AGAUNENSE in Burgundiâ an. DXV. vel ut nonnulli, Jan. sequenti prid. Cal. Maii, à *LX.* Episcopis, totidemque comitibus habitum. Quo Monasterium Agaunense à Sigismundo Rege penitentiam jam agente fundatum, amplis redditibus & privilegiis ornatur; Et nova psallendi institutio, modus scilicet Chori perennis, à Synodo comprobatur. Extant hujus Synodi Acta (si modo germana & genuina), sunt enim haud leves suspicandi causæ,) (*conc. Tom. IV. p. 1557.* Vid. etiam quæ hæc de re habentur in *append. ibid.* p. 1817, & præcipue apud le Coint. ad ann. 536 p. 534.

116.

TARRACONENSE in citeriori Hispaniâ propè mare, à *X.* Episcopis, anno DXVI. viii. Id. *Novemb.* habitum. Extant de Disciplina Ecclesiastica Capitula XIII. *Conc. Tom. IV. p. 1563.* Cap. ultimo tractatur, ut Episcopus diocesis quosdam etiam ex laicis ad Synodum provincialem convocaret. Quo verò sensu id intelligendum sit, pluribus disquirat Card. d'Aguirre *Conc. Hisp. Tom. II. Dissert. XL.* vid. *Notis.* ejus p. 63.

117.

GERUNDENSE in Cataloniâ, anno DXVII. vi. Idus *Junius* *PII.* Episcopis habitum. Extant quæ ad Disciplinam Ecclesiasticam & Litaniarum celebrationem præcipue spectant, Capitula *X.* *Conc. Tom. IV. p. 1567.* Meminit hoc cunctis tempore, sed tacito & loco & anno, Synodi cajussam Gallicanæ, quæ hæreticus Arianus coram Remigio divinitus obmutescens, ad Fidem Catholicam conversus est, meminit inquam Hincmarus in *vita Remigii* nu. lvii apud Sur. *saumur.* xlii. & exinde Flodoardus *His. Remens.* l. i. p. 16.

617.

EPAONENSE in Galliâ Narbonensi, in Provinciâ Viennensi à *XXV.* Episcopis anno DXVII. Calend. *Octobr.* celebratum. Extant ad restituendam Disciplinam Ecclesiasticam Canonæ *XL.* præfixi Aviti Viennensis Traditori, Sirmiondi, Binii, Albaspinzi notis illustrati *Conc. Tom. IV. p. 1573.*

617.

LUGDUNENSE I. anno DXVII. ab *XI.* Episcopis, adversus Stephanum quendam, inectus crimine pollucum, habitum. Extant Canonæ *VI.* *Conc. Tom. IV. p. 1584.*

618.

CONSTANTINOPOLITANUM I. à *XL.* Episcopis, anno DXVIII. *Julii* xx. celebratum. Quo concilii Chalcedonensis, Leonis Papæ, Euphemii & Macedonii Episcoporum Constantinopolitanorum nomina sacris Diptychis restituta sunt; Severus, alique ejusdem Concilii adversarii damnati. Extant, Græc. Lat. *Epistola Synodalis* ad Joan. CP. in *Conc. sub Men. Act. V.* *Conc. Tom. V. p. 161.* Clericorum & Monachorum Ecclesie Antiochenæ adversus Severum, ad hanc Synodum supplicatio *ibid.* p. 157. Monachorum *libellum* Synodo oblatus *ibid.*

p. 171. Joan. CP. aliorumque aliquot *Epistola* S. B. C. VI. de hac Synodo *ibid.* p. 186. Ex quibus liquido ab Ann. D. constat, quanto Fidei zelo, quam obliuiscit animi constantiâ, pro reddendâ suâ Synodo Chalcedonensi dignitate, pro Severi, Petri, & Zoaræ, damnatione, apud Joannem Patriarcham laborarunt Monachi, totiusque Regis urbis populus Quod est factum est.

TYRIUM anno DXVIII. *Septembr.* xvi. habitum: Quo Acta legitima Concilii CP. confirmantur. Extat Gr. Lat. *Epistola Synodalis* ad Concilium CP. ubi supra p. 193.

ROMANUM V. anno DXVIII. sub Hormisdâ Pontifice habitum. Quo, sancti cum Ecclesiâ CP. concordia, de Acacii, Euphemii, & Macedonii nominibus à Diptychis expungendis agitur. Ad pleniorum hujus Synodi intelligentiam facient *Epistola* Hormisdæ *XXV.* *XXVI.* ad *XXXIV.* inclusivè; & *Indiculus* sive *Commissarius* Legatis Pontificis in Orientem profecturis datum, *Conc. Tom. VI. p. 1476.*

CONSTANTINOPOLITANUM II. ab Epiphano Patriarchâ, anno DXX. collectum. Extat Lat. *Epistola Synodica* ad Hormisdam Papam, inter ejusdem Epistolæ *Conc. Tom. IV. p. 1514.*

SARDINIENSE ab Episcopis Africa: nis in Sardinia sub persecutione Thrasamundi Vandalorum Regis exultantibus, anno circiter DXXI, in controversia de Gratia Dei, & Humano Arbitrio celebratum. Extat *Epistola Synodica* responsoria ad Joan. Maxentium, ejusque Monachos Orientales *Conc. Tom. IV. p. 1591.* & a Fulgentio Ruspensi plane scripta videtur. Ad hanc Epistolam, Dissertationem Historicam & dogmaticam habet Card. d'Aguirre *Conc. Hisp. Tom. II. vid. Notis.* ejus p. 67.

ILERDENSE in Hispaniâ Tarraconenfi ad Sicorim fluvium, ab *VIII.* Episcopis, anno DXXIV. viii. Idus *Augusti* habitum. Extant de Disciplina Ecclesiastica Canonæ *XVI.* cum Fragmentis aliis *Conc. Tom. IV. p. 1610.*

VALENTINUM I. apud Hispanos à *VI.* Episcopis, anno DXXIV. ut vulgo volunt, ii. Non. *Decembr.* coactum. Verum cum habitum sit *Æra Hispanica* *DLXXXIV.* rectius ad annum Christi *DLXVI.* erit referendum. Extant quæ ad regulas spectant Ecclesiasticas Capitula *VI.* *Conc. Tom. I. V. p. 1617.*

ARELATENSE I. à *XVI.* circiter Episcopis, anno DXXIV. viii. Id. *Julii* celebratum. In quo de Disciplina id ordinandis Clericis servandi præcipue cavetur. Extant Canonæ *IV.* cum plurimis ex Gratiano Fragmentis *Conc. Tom. IV. p. 1622.*

JUNCENSE in Provinciâ Byzacenâ anno DXXIV. mense *Decembri* habitum in causâ Vincen-

518.

519.

520.

521.

522.

523.

524.

525.

SÆC. VI.
ab Ann. D.

Vincentii Giribitani, qui plebes Tamali-
menfis Ecclesię invaserat. Extat *Epistola Synodo-
li Conc.* Tom. IV. p. 1627.

325. CARTHAGINENSE I. sub Bonifa-
cio Episcopo, & plurimarum Africę Provincia-
rum Episcopis numero LIX. anno DXXXV.
Nonis *Februarius* collectum. Quo Fides Patrum
Catholica confirmatur, & Monasterii sua
Privilegia asseruntur. Extant hujus Concilii
Acta ex vetustissimo Bibliothecę, olim Palati-
næ, Codice in lucem prolata Conc. Tom. IV.
p. 1628.

37. CARPENTORACTENSE in Gal-
liā Narbonensē, à XVII. Episcopis, an. DXXVII.
viii. Idas *Novembr.* habitum. Extat Canon noni-
cus, quantum ex bonis parochiali Ecclesiā abla-
tis Episcopo sumere liceat; & *Epistola Synodali*
de Episcopo ordinationis illegitimas faciente
Conc. Tom. IV. p. 1663.

39. ARAUSICANUM à XIII. Episcopis,
anno DXXIX. v. Nonas *Junius* celebratum.
Condita sunt de Gratiā & Libero Arbitrio Ca-
pitula XXV. Notis Simondii, Labbei, Bini, il-
lustata Conc. T. IV. p. 1666. De hujus Concilii
tempore accuratē agit Voſſius *Hist. Pelag.* l. II.
c. 33.

39. VASENSE anno DXXIX. Nonis *Novembr.*
ab XI. Episcopis habitum. Extant Regularum
Ecclesiasticarum Canones V. Conc. Tom. IV.
p. 1679.

39. VALENTINUM, in Galliā Viennensē
ad Rhodanum fl. anno circiter DXXX. in cau-
sā Casarii Arelatenfis congregatum. Annus
quidem non ulque adeo constat; hoc tamen
tempore fuisse maximē fit probabile, fervente
jam in Galliis controversiā de heresi Pelagiani,
que superiori anno in Concilio Arausico II.
damnata fuerat. Acta hujus Synodi breviter te-
lata habentur apud Cyprianum, Casarii dia-
conum, in *Vita S. Casarii* num. xxx. ubi disertē
tradit, Casario dogmatis Pelagiani suspitione
apud quosdam laborante, Antistites ultra
claram consistentes, Valentis in Synodum hac
de te convenisse; cui cum Casarius per adver-
sam valetudinem interesse non potuit, per
legatos suos, tūm Episcopos, tūm Presbyteros
& Diaconos se purgavit, sententięque Ca-
tholicę de gratiā Dei & libero arbitrio decla-
ravit, quam S. Scripturę, sanctorumque Pa-
trum testimoniis validissimē confirmavit. Pau-
ca hæc monuimus in *Casarii Hist. Lit.* Part. I.
p. 171. Graviter hoc nomine me arguit scriptor
quidem Gallus, qui dissertationem historicam
non interditam de *Theod. Legimus Anglicę*
nuper in lucem emisit*, missūque Cypriano,
me potius amandat ad evolvenda concilia Va-
lentina, nempe primum ann. CCCLXXIV. al-
terum an. DCLXXXIV. tertium an. DCCCLV.
habitum, in quibus, inquit, nihil hujusmodi
de S. Casario, & Heresi Pelagianā reperitur.
Nihil planē; quippe primum nondum nato
Casario, duo posteriora post ejus demum tem-
pora habita sunt. Unde Cyprianum manifestō

hallucinari, meque ejus auctoritate terroreni. SÆC. VI.
mis niti, confiderat asserit. Summa argumen-
tationis ejus in hoc sita est, incertum est Con-
cilium Valentinum quia Cypriani auctoritate
nititur, immō planē nullum, quia nullae ejus in
Conciliis editis habetur mentio. Verūm Lam-
bā-ne fuerit Synodus Valentina præter tres ab
ipso enumeratas? Quis, nisi hospes in operibus
Veterum, nescit plura. Concilia à scriptoribus
Ecclesiasticis memorari, quorum in editis Con-
ciliorum Tomis nec vola datur, nec vestigiū
Immō haud pauca exempla ex hac ipsā noti-
tiā peti possunt. Sed huc confutere non est
necesse; Recludat oculos, & inspicat Labbea-
nam Conciliorum editionem, quam alias sæpē
citāt, ibique videbit Concilium nostrum Va-
lentium pariter ac alia sum locum habere,
Tom. IV. col. 1678. II. Sufficit ad firmandam
hujus Synodi auctoritatem unus Cypriani te-
stimonium, cujus fides integra hæcienis apud
omnes atque illibata stetit. Vir gravis & erudi-
tus, qui neque præceptoris sui res gestas igno-
rante potuit, nec in iis enarrandis facum nobis
facere voluisse, censeri debeat. Quid quod ipse-
met Censor† nosse non diffuset vitam hanc† *ibid.* p. 64.
politam esse, magnūque judicio scriptam, eum
discipuli S. Casarii nomine indigam? Ne
tamen nihil omnino dicere videatur, ad mi-
serum illud *nequid* se te cipit, quid si *nequid*,
impostor aliquis Cypriani nomen hic inducit
hęc demonstratione læd in parte opus erat,
non levibus suspitionibus, nudisque conjec-
turis. Verūm retellendus istiusmodi exceptioneu-
lis jam immorari nolo, pauca hæc, dūm hæc
ipse schedæ petlo subduntur, norā se contentus.
Interim errat etiam toto cælo Criticus nollet.
dūm Cyprianum Casarii diaconum, eundem
facit cum Cypriano Episcopo Tholonensē, qui
Concilio II. Arausico subscripsit, quēmoque
Casarius ad Synodum nostram Valentiam le-
gatum misit, quos tamen diversos fuisse ma-
nifestum est; quod ex ipsā Casarii ipsi liqui-
dō constat, & pluribus eum docere poterat
Car. Coinius ad ann. DXLIII. *num.* xxx. Tom. I.
p. 610.

39. ROMANUM VI. anno DXXXI. à Boni-
facio habitum. Quo Vigilium Diaconum sibi
succellorem delegit; sed coacta mox aliā sy-
nodo, Constitutum suum hac de re, utpote
contra Canones factum, abrogavit. Vide An-
astas. in *Vita Bonifacii*, Conc. Tom. IV. p. 1681.
& *ibid.* p. 1690.

39. CONSTANTINOPOLITANUM
III. an. DXXXI. sub Epiphano Patriarcha
collectum. Stephanus Episcopus Larissenus, &
Thellalix Metropolitā, à Provincię sue Epi-
scopis nuper ordinatus fuerat. Cum verō in
eā ordinatione non expectata sit auctoritas &
consensus Patriarchę CP. qui in hanc Provin-
ciam jus Pontificum sibi vendicavit, ab æmulis
hęc de causā Stephanus apud Epiphanium Pa-
triarcham accusatus est. Qui mox coacta sy-
nodo *ἐκκλησίᾳ* hominem ab omni Ecclesiasti-
co Ministerio separavit, & Communitorium
de hac te in Thellaliam direxit. Unde Stepha-
nus quo se ęrtat nescius, continuō ad Sedis Ro-
manę

28. p. 171

39. 2

SÆC. VI.
ab Ann. D.

manz judicium provocat. Hæc per compendium; quæ ex binis ipsius Stephani, aliisque Theſſalorum libellis Synodo Romanæ sub Bonifacio II. exeunte hoc anno habitæ oblatæ, Conc. Tom. IV. p. 169t. fuſius diduci poterant.

331.

ROMANUM VII. ſub Bonifacio II. Papâ, & IX. Episcopis, tunc fortè in urbe commorantibus, & XXIX. Presbyteris anno DXXXI. vii. Idus Decembr. in Conſultorio B. Andreæ Apoſtoli celebratum. Binas Sèſſiones habuit hæc Synodus. In primâ lecti ſunt duo Stephani Larſenſis in Theſſaliâ Metropolitæ libelli ad Bonifacium Papam & Concilium Romanum per Theodoſium Episcopum Echi-nienſem tranſmiſſi; quibus de ſe, ob illicitam ordinationem, ab Epiphanio CP. ſuſpenſio coactus, & ad Sedis Romanæ judicium ſe conſugere profeſſus, longam calamitatis ſue hiſtoriam textit. Sèſſione II. recitatus eſt Elpidii, Stephani, & Timothei Theſſaliæ Episcoporum in eandem rem; & per eundem Theodoſium oblatæ Bonifacio libellus; aſſerente præterea Theodoſio, ſpecialem ſiciliæſiarum Illyrici gubernationem ad Sedem Romanam pertinere. Quem in finem peolatæ ſunt plurimum Pontificum Romanorum Epistolæ, & Reſcripta Imperialia. Quid in hæc cauſâ vel de Stephano Larſenſi, vel de iuribus Romanæ Sedis in Eccleſias Illyrici definiverit Synodus, non liquet, cùm Acta in fine mutila ſint. Extant Acta ex Bibliothecâ Barberinâ, & L. Holſtenio primùm prolata, notique ſuis illuſtrata, unâ cùm plurimis Epistolis quæ huc facere videntur *Collect. Rom. Part. I. p. 1.* Exinde Conc. Tom. IV. p. 169t.

332.

TOLETANUM I. anno DXXXI. xvi. Cal. Julii, ab VII. Episcopis habitum. Extant Diſciplinæ Eccleſiaſticæ Capitula V. unâ cum Montani Toletani Epistolis II. Conc. Tom. IV. p. 173a ad annum DXXVII. & reſciſus meâ quidem ſententiâ, hanc Synodum rejicit Card. d'Aguirre *Conc. Hiſp. To. II.* cùm Arâ Hiſpanicâ D L X V. ſub quâ habitæ eſt, anno Chriſti DXXXVII. optimè reſpondeat. Vide *Notis* ejus ad hunc annum.

333.

ROMANUM VIII. ſub Joanne Papâ II. anno DXXXII. habitum. Quo contra Monachos *Acametæ* definitum eſt, Catholicæ dici poſſe, unum de Trinitate paſſum eſſe; & quo ſenſu Hormiſdas Papa eam ſententiam rejecerit: De quibus conſulas Baron. ad ann. DXXXII. DXXXIII. DXXXIV. & Con. Tom. IV. P. p. 176a. Anno ſequenti habitæ eſt Conſtantinopolitani Episcoporum Catholicorum cum Severianis de reſciſa Fide & Concilio Chalcedonenſi, cujus Acta habentur Conc. Tom. IV. p. 1763.

334.

AURELIANENSE II. & XXVII. Episcopis & Presbyteris aliquot, anno DXXXIII. ix. Cal. Julii juſſu Childberti Regis celebratum. Spectat hæc Synodus ad mores & Diſciplinam Eccleſiæ; de quibus extant Canones XXII. cùm notis Symondi & Bini Conc. Tom. IV. p.

1779. Exhibet hos Canones cùm notulis hinc inde interpretis Car. Le Coint *Annal. Tom. I. ab Ann. D. p. 400.*

335.

CARTHAGINENSE II. anno circiter DXXXIII. à Reparato & CCXVI. Episcopis habitum. Quo Eccleſiæ Africanæ libertas & diſciplina longâ ſervitute collapſa redintegratur Extat *Epistoſa Synodali* ad Joannem Papam, quâ de dubiis quibuldam, præcipuè de recipiendis Arianorum Sacerdotibus ad Fidem Catholicam revertentibus, de parvulis apud eos baptizatis, aliisque, ſententiam ejus exquirunt, Cope. Tom. IV. p. 1755. Reſcriptum Agapetæ Joannis Succelloris habetur ibid. p. 1791. Extat etiam hujus Synodi Canon unicuique de *hæbitate Monasteriorum* ibid. p. 1785.

336.

ARVERNENSE. Apud Aquitanos anno DXXXV. vi. Idus Novembr. à XV. Episcopis coactum, ut bona Eccleſiæ ſarta tectâ conſervarentur. Extant de variis Eccleſiæ Rebus & Conſuetudinibus Canones XVI. cum notis Symondi & Bini; & *Epistoſa Synodali* ad Theodbertum Regem de *Chriſtianorum poſſeſſionibus non inveniendis* Conc. Tom. IV. p. 1803. & apud Le Coint *Annal. Tom. I. p. 439.*

337.

CONSTANTINOPOLITANUM IV. anno DXXXVI. vi. Nonas Maii, adverſus Anthimum, Severum, aliſque Acephalorum principes, novas quotidie turbas excitantes, & pluſquam L. Episcopis, ſub Menâ Patriarchâ, & tunc *Marciano* & *Donato*, in *Mediantio Aula* occiduo Actis B. Mariæ, propè magnam Eccleſiam celebratum. Extant Græc. Latin. hujus Concilii Acta Conc. Tom. V. p. 144 V. Sèſſiones ſive Adiones partita.

Ab. II. libelli II. quos Monachi Joſtiniانو Imp. & Agapetæ Papæ pro depoſitione Anthimi (qui deſerta ſede ſua Trapezuntinâ Patriarchalem Regiæ urbis dignitatem niſurpaverat) & damnatione Severi, Zoaræ, aliorumque obſtulerant; libellum Orientalium Episcoporum adverſus Anthimum, aliſque hæreticos Agapetæ oblatuſ; *Epistoſa* Agapetæ Encyclica de Anthimidepoſitione & Menæ ſubrogatione recitantur. Miſſi etiam Episcopii tres cum Presbyteris & Diaconis aliquot, qui Anthimum de rebus in Synodo geſtiſ certiorum facerent, ipſamque ad Synodum cirarent.

Ab. II. pridie Nonas Maii, & III. vi. Idus Maii. Anthimus cum niſquam reperiri poterat, miſſi ſunt alii Episcopii, Presbyteri, & Diaconi, qui ſecundâ vice ipſum inquirerent; ſed fruſtrâ, terribè itaque miſſi ſunt alii, qui ideam munus demandarum perſequerentur.

Ab. IV. xii. Cal. Jun. Anthimus latebras adhuc querens, cùm nullo modo etiam terciò requiſitus inveniri poterat, proclamatione etiam Synodali per dies aliquot publicè propoſitâ, damnationis & depoſitionis ſententia in eum ſerretur.

Ab. V. pridie Nonas Junii, varii Episcoporum & Monachorum ad Juſtinianum Imp. libelli, Epistolæ plures & Relationes Synodales contra

SÆC. VI.
ab An. D.

contra Severum, & Petrum Apameensem, aliisque Acephalos exhibendū; nempe ad Justinianum *libellus* II. prior à Paulo Apameensi, & secundo Syriæ Episcopis, reditum Fidei suæ confessionem, & querelas adversus Severum, Petrum, & Zoaram continens; posterior Monachorum & Archimandritarum ex Palestinis & secundæ Syriæ adversus eosdem hæreticos ad Monachos ejusque Synodum; Eorundem Monachorum *libellus* alter, quo eosdem suis coloribus depictos, credibus, flagitiis, impietatibus infames exhibent, & judicio Synodali damnari petunt; Hormisdæ Papæ *Epistola* II. ad Monachos Orientales una, ad Epiphanium Episcopum CP. altera, quæ ipsum admonet & instruit quomodo se erga hæreticos gerere debeat; *applicata* Clericorum & Monachorum Antiochenorum contra Severum ad Synodum CP. anno DXVIII. *Relatio* Synodalis Concilii CP. anno DXVIII. ad Joannem Patriarcham de reformatione eorum quæ ab Acephalis adversus Synodum Chalcedonensem acta fuerāt; Monachorum ad eundem Synodum *libellus* de damnatione Acephalorum, & ut quatuor Synodi Oecumenicæ Nicaenæ, Constantinopolitanae, Ephesinae, & Chalcedonensis, Diptychis restituantur, unā cum *Relatione* acclamationum & eorum quæ à populo & Monachis apud Joannem Patriarcham gesta sunt; annexis Joannis Patriarchæ ad Joannem Hierosolymitanum, & Epiphanium Tyriorum Episcopum, de eisdem rebus Epistolis, eorumque responsoriis, & Episcoporum secundæ Syriæ ad Joannem Patriarcham literis, quibus Synodi CP. Acta approbant; Duplex *actio* formata coram Eutychiano Comite & Provincie Præfide contra Petrum Apameensem Episcopum, inter Acephalos virum primariam, quæ tota illius negotiatio pleniè exponitur; quibus accedit Monachorum Apameensium ad secundæ Syriæ Episcopos de ejusdem Petri sceleribus *libellus*, & Epiphanii Patriarchæ CP. Synodique sub eo habitæ in eundem Petrum, Severum, & Zoaram damnationis sententia. Quibus omnibus relictis, Mennas Patriarcha in eosdem Hæresiarchas, omnique iis adherentes anathematis sententiam protulit; quam mox lege latâ, additis etiam penis secularibus, Justinianus Imperator auxit & confirmavit.

336.

HIEROSOLYMITANUM I. anno DXXXVI. xiiii. Cal. *Oliobr.* à XLV. Episcopis, præfidente Petro Patriarchâ, habitum. Et primò recitantur quæ per Eliseum Diaconum & Notarium allata sunt, nempe Justiniani Imp. *Lex* adversus Anthimum, Severum, &c. sub finem Concilii CP. nuper latæ deinde Mennæ Patriarchæ ad Petrum Hierosolymitanum & hanc Synodum *Litteræ*; denique Concilii CP. sub Mennâ nuper habitæ gesta. Quibus lectis, Petrus Synodi nomine primò in Anthimum, deinde in Severum, Petrum, & Zoaram hæreticos, damnationis sententiam tulit. Extant Græc. Lat. Synodi hujus Acta Conc. Tom. V. 175.

336.

THEVINENSE in Mâjori Armeniâ anno DXXXVI. habitum. Erat hoc tempore Armeniæ Catholicus Nierses Paotriabianus &c.

mo Afcâracheus, qui ab Aptyo quodam Syco Jacobita, ejusque sociis (qui ad impetrandum à Patriarchâ Armeno ordinationem illuc perverrant) in Acephalorum hæresim pertractus est. Accessit quod Chosroes Rex Persiarum hoc tempore Atmeniam in suum potestatem redigere coperat, adeoque hanc rem strenuè promovēbat, ratus se hoc pacto Armenorum animos ab imperio Græcorum facilius esse abalienaturum. Ejus igitur iussu decem Episcoporum Synodum Thevini congregavit Nierses Patriarcha, quorum suffragio Concilio Chalcedonensi anathema dictum est; de cretūque, unicam in Christo Domino naturam agnoscentiam esse; festâ domini nicicæ nativitatis, ejusque baptismi, uno eodemque die (nempe *1 Januarii* vi.) celebranda; additionem illam (*Qui crucifixus est pro nobis*) à Petro Fullone primò adinventam, Triagio restitutam, Armenos à Græcis segregandos; neque amplius iis licere Hierosolyma proficisci. Magna hæc erant turbamur & discordiarum semina, ut mox Georgiani & Siunenses ab Armenorum communione recesserunt. Agunt de hac Synodo Auctor *Hist. Patriarch. Armenia* c. 10 apud Cl. Galanum (*concilior. Eccl. Armen.* Part. I. p. 85. Gregorius Sifenis Patriarcha *Epist.* ad Haytonem Armeniæ Regem *ibid.* p. 86. præ aliis ipse Galanus *Part. II. Tom. I. p. 110* De anno hujus Concilii exactè statuendo planè desperavim, nisi viam aperuisset Photius in *Epistola* ad Zachariam Armeniæ Catholicum (quam MS penes se habent Armeni) ubi ait inter Concilium Chalcedonense & Thevinense intercessisse annos LXXXIV. s. ab anno Marciani II. usque ad Justiniani X. s. Domini DXXXVI. ut mirari liceat Cl. Galanum accuratum hujus Synodi tempus videre non potuisse.

AURELIANENSE III. in DXXXVIII. Nonis *Maj.* à XXXVI. Episcopis habitum. Ad reformandam Ecclesiæ Discipulinam conditi sunt Canones XXXIII. qui cum notis Sirmondi & Bini habentur Conc. Tom. V. p. 294. Notia etiam suis illustratos dedit Car. le Coint *Annales*, Tom. I. p. 354.

BARCINONENSE I. in Cataloniâ, circa annum DXL. à VII. Episcopis sub Sergio Metropolitano habitum. De Disciplina Ecclesiastica extant Canones X cum notis Alabapinæ Conc. Tom. V. p. 378. Canone ultimo Synodi Chalcedonensis constituta de Monachis observari præcipiuntur.

CONSTANTINOPOLITANUM V. sub Mennâ Patriarchâ, circa annum DXLI. in causâ Origenistarum mandato Justiniani congregatum. Supplicem Justiniano libellum nuper obtulerant Monachi Hierosolymitani, Eulogius, Conon, Cyriacus, & Pancratius, conquecti de dogmatibus Origenianis per Orientem plenâ messe repullulantes, excerptis ex Origenis libris quibusdam capitulis, quæ publicâ autoritate damnari potuerant. Annuit Imperator, evulgato prolixo adversus Origenis errores Edicto. Evulgatum ad Vigilum Papam, relictoque Orientis Patriarchas misit, teste Liberato *Breviar.* cap. 23. p. 162. Nec hoc fecisse conquectus, Episcopos qui in urbe reperti sunt,

SÆC. VI.
ab An. D.

336.

346.

346.

S. P. VI.
ad. D.

in Synodum eogi iussu; quâ lectis Iulianiani ad hanc Synodum literis, quibus dogmata Origenis breviter perstringit, excerpta à Monachis Palæstinis capitula propolita, excussa, & damnata sunt. Extat Iulianiani ad Synodum *Epistola* apud Cedren. in *Annales* ad ann. Iulianian. XXV. apud Conc. Tom. V. p. 680. & Actorum Fragmenta nonnulla apud Euagr. *H. H. Eccl. lib. IV. c. 38. p. 414.* qui tamen ea pariter ac Cedrenus & Theophanes cum V. Synodi gestis mirè permiscet & confundit, errore fortan non aliudè orto, quàm quòd Acta hujus, ut & prioris anno DXXXVI & posterioris post paucos annos sub Mennâ habitæ, in unum cum V. Synodo codicem compingi solebat; quod paulo post quintam Synodum factum videret, cum ipse Euagrius non plusquam XL. annis post Synodum quintam scripserit. Certè distinctam esse hanc à quintâ Synodo non pauca suadent. In hac, sola causa Origeniana; in illâ, trium Capitulorum causa unice agitata est, nec Origenis, vel Origenianarum nui capitulo XI. vel levissima mentio; multo minus causa istius plenaria cognitio. Immo differentiam non obsecrè agnoscit ipse Euagrius, eo præsertim loco, quo testatur Iulianianam Synodum quæ congregata erat de controversiâ Origenianâ consuluissè, subiecto Epistolâ suæ exemplatij ejusdem libelli, (libellum intelligit à Monachis Hierosolymitanis oblatum). *Acta: quæ in quibusdam Synodis celebratis in Constantinopoli, in quibus ad Vigilium huius de rebus scripserat.* Quæ satis indicant Vigilium nondum Constantinopolim venisse, qui tamen tempore quintæ Synodi, & antè quoque, in Regiâ urbe versabatur. Scio Garnerium hæc verba aliter legere, *in quibusdam Synodis celebratis*, quasi literas Vigilii de eisdem rebus perscripserat intellexisset Euagrius, sed nullum est eod. codicem manuscriptorum, nec aliud conjecturæ suæ fundamentum præter malefidam Christophoroni versionem, ut hæc audacem correctionem à tam candido & erudito capite profectam mirari liceat. Nec alia defuit arguta, quæ hoc Concilium à quinto toto cœlo distare ostendunt. Quæ vide apud Valesium *not. in Euagr. p. 116.* (qui tamen hæc Synodum in an. DXXXVIII. rejicit) & Garner. *differt. de V. Synodo* (persectim p. 104. ut eadem Librari habetur) c. 1. & 6. De tempore verò hujus Synodi acuratè agit ibid. cap. 1. Cum enim pender tempus ex Monachorum Hierosolymitanorum Constantinopolim adventu, neque eos aisi post Zoilum ad Sedem Alexandrinam ordinatum venisse dissentit tradit Librarius cap. 17. Zoilum non autem annum DXL. in hac Sede successisse potius docet.

1. In hoc denique sub Mennâ Concilio conditioni videntur *Canones* sive *Anathematismi* illi XV. adversus Origenis & Origenianarum dogmata, novem istis adversus Origenistas Anathematismis, quos Edicto suo contra Origenem super inferuerat Iulianianus Imp. & re, & verbis apprimè consoni. Hos ex vetusto codicè Bibliothecæ Vindobonensis Græcè exhibuit vir de Republicâ Literariâ optimè meritis Petrus Labrecius; Græcè & Latine Sreph Baluſius *Nouv. Collèct. col. 1548* Quòd verò in titulo *Constantinopolitana V. Synodi Canones*, dicantur, id

aliudè profectum opinor, quàm quòd hujus Synodi Acta cum V. Concilii gestis in unum codicem Synodalem compingita, *quintæ* etiam Synodi nomine venire solebant, ut modò ostendimus. Certè Photius de V. Synodi Actis agens ait; quædam etiam ante eam de Zonara, Anthimo CP. aliâque præterea gesta fuisse, quæ tamen sub hac ipsâ Synodo comprehendebantur. *Cod. XVIII. col. 13.*

BYZACENUM II. anno DXLI. habitam. Quo Legatio ad Iulianianum Aug. missa est. Vide Iulian. Rescript. prope tin. & Baron ad ann. DXLI. num. x.

AURELIANENSE IV. anno DXLI. à L. Episcopis vel per se, vel per vicarios, præsentibus, celebratum Quo plurimæ de Rikibus & Negotiis Ecclesiasticis sancita sunt. Extant Canonæ XXXVIII. cum notis Symonis & Bini Conc. Tom. V. p. 380. cum notis Cointij *Annales*, Tom. I. p. 395.

CONSTANTINOPOLITANUM VI. anno DXLVII. à Vigilio Papa tunc Constantinopoli agente & XX. Episcopis habitum. Quo audita quæ ex utraq. parte de *Trium Capitulorum* controversiâ dicebantur, decretum est, sententiam de Trium Capitulorum damnatione, atque ad Oecumenicum Concilium suspendendam esse.

Ut tota hæc causa rectius intelligatur, paulò altius repetenda est. Theodorus Cappadox, Cæsareæ Episcopus, Origenianarum hoc tempore principibus, & acerrimis defensor, summaque in Aula potentia fretus, cùm causam Origenianam tùm Imperiali Edicto, tùm sententiâ Synodali ante paucos annos oppressam, videret, ut Imperatoris animum ab hoc consilio avocaret, persuasit ei ut Trium Capitulorum damnationem in se funderet, & damnatis Theodoro Moglactico, Theodoro, & Iba Edesseno, facilius se Acephalos omnes ad suam Communionem reducere ingenuè id fassus est. Domitianus arcanorum particeps apud *Facund. lib. I. cap. 2. p. 5. lib. IV. cap. 4. p. 62.* Idemque testatur Librarius cap. 24. p. 167. Euagrius lib. 4. c. 38. p. 412. Perfidio homini consensit credulus Imperator, edito mox adversus *Trium Capitula* Edicto. Et si in re obscurè harrolari liceat, congregatâ Constantinopoli hæc de re Synodus *Edicta*, anno ut videtur DXLVI. habitâ, Mennas Patriarcha, cæterique in urbe Regiâ Episcopi, inviti quidem primum, Imperatoris adversus *Trium Capitula* Edictum firmiteratumque habuerunt. Stomachatus est hæc audiens Vigilius Papi, qui in itinere Constantinopolitano hoc tempore hærebatur, anathema illis non respiciere, interminatus. Constantinopolim veniens, anno sequenti Concilium suorum habuit, & paulò mitior factus, hanc controversiam ad Concilii Generalis destinationem referendam esse statuit. Pluribus hæc tradunt, qui hoc ipso tempore vixerunt, facundus Hemmianensis lib. I. cap. 3. lib. IV. cap. 3. 4. & lib. contra *Monachum Scholasticum* p. 202. 203. Librarius *Breviar. cap. 24. p. 167.*

AURE

SÆC. VI.
ab An. 12.

549.

AURELIANENSE V. anno DXLIX. v. Cal. Novembr. à L. Episcopis & XXXI. Episcoporum vicariis celebratum. Extant Canones XXIV. quorum primò damnatis Nestorii & Eutychetis dogmatibus, reliqui ad Ecclesiæ disciplinam spectant, adjectis dimondii & Buii notis Conc. Iom. V. p. 79. Quædam etiam ad hos Canones non indigna notavit Car. Cointius *Annal. Tom. I. p. 745.*

549.

ARVERNENSE II. paulò post Aurelianense, eodem ut videtur anno, à X. Episcopis celebratum. Quo XVI. priores Canones Aurelianenses iterum promulgati sunt. Extant Canones XVI. cum eorundem Breviariis Conc. Iom. V. pag. 421. Confer quæ habet le Coint: *Annal. Tom. I. p. 754.*

550.

TULLENSE in Lotharingiâ ad Mosellam fluvium anno circiter DL. Cal. Junii, ad sedandos quorundam seditiosorum motus, qui à Nestorio Trevirensi ob incestas nuptias excommunicati fuerant, habirum. Hujus Synodi nil superest, præter unicam Mappinii Remensis ad Nicetium Epistolam, quæ se excusat, quod ad Synodum venire non potuit. Vide Conc. T. V. p. 424. & le Coint ad hanc annum T. I. p. 773.

550.

MOPSUESTENUM, anno DL. à Joanne Anazarbi, sive Justinianopolis, secundæ Ciliciæ Metropolitâ, & VIII. suæ Provinciæ Episcopis jussu Justiniani Imperatoris ante xv. Calen. Julias in Secretario Episcopii congregatum, præsentibus præter Presbyteros & Diaconos, Marthano Comite Domestico, aliisque viris clarissimis. Et primò recitatz sunt duæ Imperatoris literæ, à Joannem Metropolitatum una, ad Cosmam Mopsuesten Episcopum altera, jubentes ut fieret inquisitio an Theodori Mopsuesteni, qui ante centum annos defunctus fuerat, nomen sacris illius Ecclesiæ Tabulis inscriptum, & in sanctis Mysteriis recitatum sit. Inde lecta mox & inspecta Ecclesiæ Mopsuestenæ Diptycha; in quibus Theodori nostri nomen nequitiquam reperitur. Deinde propositis in medio sanctis Dei Evangelii, & præflecto super hæc juramento; testimonia dixerunt plures; tum Ecclesiæ Mopsuestenæ Presbyteri & Diaconi ætate provectiores, tum clarioris & honestioris conditionis viri, hujus civitatis incolæ; qui sigillatim testati sunt, Theodori istius nomen è hac is Diptychis nunquam fuisse recitatum, & à Senioribus se accepisse, loco ejus nomen Cyrilli Alexandrini repositum fuisse, idque usque hodiè recitari. Confessis, super his, Actis, manûque Episcoporum manibus, literas tum ad Imperatorem tum ad Leonem Papam dederunt, quos prout jussit Imperator, de rebus à se gestis certiores fecerunt. Extant Acta Concilii Constantinopolitani II. Collat. V. p. 491. Longè aliter hæc refert Libelli Synodici Auctor pag. 69. Episcopos nempe zelo succensos ad Synodum celebrandam Mopsuestinam sponte venisse, testesque ab iis interrogatos utrùm Theodori nomen in sacras Tabulas esset relatum, respondisse, ita, neque istud negasse; & hæc ad Vigilium Papam transmississe. Upe quanta fuerit hominis

PARS II.

fides & diligentia perspicere licet. Duas fuisse Synodos Mopsuestenas, unam Vigilii, alteram Justiniani mandato habitam, quarum hujus meminerit Concilium V. illius, Libellus Synodicus, inanis est Garnerii* conjectura, neque ullo fundamento nixa.

SÆC. VI.
ab An. 12.

/
Differ. de
Synod. V. c. 1.

550.

ILLYRICIANUM II. anno DL. in causâ Trium Capitulorum congregatum. Quo, ut auctor est Victor Tumenius in *Chron.* anno post Basilii Consulatum IX. literæ Synodice in defensionem Trium Capitulorum ad Justinianum Augustum scriptæ sunt, & Benenatus Princeps Justinianæ Civitatis Episcopos, qui eadem Capitula acrius carperet, condemnatur.

AFRICANUM I. anno DLI. in eadem causâ habitum. Quo, teste eodem Victore anno sequenti, "Africani Antifites Vigilium Romanum Episcopum, quod *Tria Capitula* damnalet, synodali ter à Catholica Communione, reservato ei pacis tenentis loco, excludunt, & pro defensione memoratorum Trium Capitulorum literas satis idoneas Justiniano Principi, per Olympium Magistrum mittunt. En Ecclesiæ Africanæ judicium, summum Ecclesiæ Catholice caput (ut loquuntur Pontificii) ob pravam de Tribus Capitulis opinionem Synodali sententia damnantis, & à Catholica Communionem abjicientis!

551.

PARISIENSE I. anno circiter DLI. juxta Car. Cointii sententiam (cui magis hæc in parte fidendum existimo, quam Conciliorum editoribus, illud ad annum DLV. referentibus) à XXXVII. Episcopis coactum. Quo Saffaracus Episcopos Parisiensis gravissimi criminis convictus deponitur, & Eusebius in ejus locum subrogatur. Extat *Decretum* Synodale Conc. Iom. V. p. 811. Vide quæ ad hanc Synodum notavit Car. le Coint *Annal. Tom. I. p. 778.*

551.

CONSTANTINOPOLITANUM II. Oecumenicum V. Justiniani Imperatoris mandato congregatum, à CLXX. Episcopis, præfidente Eutychio Patriarchâ in Secretario Patriarchali anno DLI. III. v. rectius III. Nonas Maias, ad discutiendam *Trium Capitulorum* causam toties nuper tantoque studio exagitatam, celebratum. Inde confirmata IV. præcedentium Conciliorum Fides Catholica; damnati Origenes, ejusque errores, præcipue verò, & ante omnia, *Tria Capitula*, nempe de damnatione Theodori Mopsuesteni, Scriptorum Theodoriti adversus Cyrillum, & Epistolâ ibæ ad Marim Persam; vehementer interim renitente, & in quasconjunctas formas se vertente Vigilio Papâ, qui tùm Constantinopolim agebat, quin & Concilio interesse recusante, antea quidem ex damnante, deinde sententiam revocante, postea judicium usque ad Concilium Generale suspensum, quinque jam federet Concilium Oecumenicum. Decreto hæc de re Synodico subscribere repugante, illo jam finito duplici edito Constituto, Decreta Synodi confirmante, & *Tria Capitula* diserto anathemate feriente. Unde mira hominis levitas, inconstantia, perfidia elucet, quæ nomini ejus maculam iniecit.

552.

L. 109

S.Æ.C. VI.
ab An. D.

non omni Tyberis aquâ eluendam; quicquid de prudentiâ ejus singulari, æquo & maturo dispensationis temperamento, sonant Baronijs, de Marcâ, alii.

Ut *ἡ ἐκκλησία* hæc controversia meliùs intelligatur, de eâ paucis hoc loco agendum erit. Duo erant præcipuè hoc tempore Hæreticorum genera, qui sibi met licet invicem oppositi, accepti ex Tribus Capitulis occasione, Concilii Chalcedonenis honorem & dignitatem deterere nitentur. Nestoriani & Eutychiani. Nestoriani cum se Concilii Ephesini auctoritate præmi undique viderent, neque amplius sibi fas esse impietatem suam *ὑποστήσασθαι* profiteri; per cuniculos nec agbant, seque Concilii Chalcedonenis obtentu protegere studuerunt, Theodorum Mopsuestenum, Theodoricum Cyrensem, & ibam Edessenum magnis laudibus ubique prædicantes; Theodorum quidem, quod libri editis causæ Nestorianæ favere videbatur; Theodoricum, quod Synodum Ephesinam, & Cyrilli Capitula strenuè oppugnasset ibam denique, quod Epistolâ ad Marim Perlam, Cyrillum pertrinxisset, Theodorum laudasset, & quædam dogmatibus Nestorianis consona tradidisset. Et hæc eo spectiosius, quod hos tres, eorumque Scripta, Synodus Chalcedonenis vel receperit, vel non improbasset; adeoque celeberrimum illud Concilium in causâ suâ patrocinium, obtento licet collo, pertrahere satagebant. E contra Acephali, qui hæresis Eutychianæ pars erant, Concilium Chalcedonenis ob causam trium Capitulorum rejiciebant, quod Theodoricum in communionem recipiendo, ibam ejusque Epistolam approbando, causam Nestorii fovere videbatur. Ut igitur damnarentur hæc tria Capitula, summo studio laborarunt Catholicorum plurimi, renuente alii, veritine hoc modo Chalcedonensem Synodum damnare viderentur. Hinc multa in Oriente illis, quæ primò Justiniani Imp. Edicto, deinde quæstis sigillatim Patriarcharum & Præsulum Orientalium sententiis, tandem Concilii nostri Oecumenici Decretis sopita, & compressæ s. In Occidente diutius viguit, vehementer reclamantibus Africæ & Italiæ Episcopis, præsertim dace, Vigilio Papâ, qui tandem cessit, & manus dedit. Nihilominus Istriæ, Venetiæ, & Li-guriæ Episcopi per unum alterumve Sæculum, à Sedis Apostolicæ communione hoc nomine abstinuerunt, seque trium Capitulorum damnationi viriliter opposuerunt. Verùm his missis, ad Concilium nostrum revertamur.

Extant Latine, desiderata plerumque Græcis, hujus Concilii Acta Conc. Tom. V. p. 416. in VIII. Collatione divisa.

Collat. I. in. Nonas Maias, lectæ sunt Epistolæ tres; nempe Justiniani Imp. ad Synodum, quâ hæresis quæcumque à quatuor Oecumenicis Conciliis damnatas receperit, trium Capitulorum originem & progressum exponit, argumentisque, quibus eorum hyperaspilæ uti solent, occurrere conatur; illorum denique examinationem Synodo commendat; Eutychii CP. ad Vigilium Papam, quâ Fidem Catholicam juxta quatuor Concilia Oecumenica confiteatur, utque trium Capitulorum cognitioni præesse velit Vigilius, petit; Vigili ad Eutychium

Respondens, quâ eadem se amplecti, & suscipere profertur. His lectis, missi sunt Concilii nomine tres Patriarchæ, Constantinopolitani, Alexandrinus, & Antiochenus, & XVII. Episcopi ad Vigilium Papam, ut ipsum ad tria Capitula in Synodo ventilanda invitarent; qui responsum suum in diem crastinum disulit.

Collat. II. vii. Id. Maias, qui ad Vigilium à Synodo missi fuerant, hoc ab eo responsumulerunt, se paucis solummodò Occidentis Episcopis comitarum Synodo interesse non posse, verum festivitatem suam de *Tribus Capitulis* scriptis comprehensam Imperatori traditurum. Deinde missi sunt, tum ab Imperatore illustres quidam Palarii Proceres, tum à Synodo iidem penè Episcopi, qui illum secundâ vice invitarent. Respondit ut antea, se privatim hæc de re acturum, mentemque suam Imperatori oblaturum. Policæ alii à Synodo ad Episcopos Occidentales in urbe Regiâ constitutos directi sunt, ut Synodo interesse, & secum de hæc controversiâ tractare velint. Responderunt quidam, se non nisi præsentem Papâ, alii non sine Archiepiscoporum suorum consensu se adesse posse.

Collat. III. vii. Idus Maias generalem quandam Fidei suæ professionem juxta quatuor Conciliorum generalium definitiones edunt; quâ se omnia ab iis contrita suscipere, omnia ab iis damnata condemnare profitentur; controversiâ trium Capitulorum in primam sessionem rejectâ.

Collat. IV. iv. Id. Maias, ad discutienda tria Capitula se jam accingunt Patres. Et primò quidem ex Theodori Mopsuesteni libris plurima excerpta lecta sunt. Ex quibus manifestum est ipsum à communi SS. Patrum Regulâ & Traditione recedere, & alio plane modo de Incarnatione, & duabus Christi naturis locutum esse. Inde dogmata ejus totâ exclamante Synodo mox reprobata, damnata, & anathemati subiecta.

Collat. V. iii. Maias, profertur plurima ex libris eorum excerpta qui Theodorum Mopsuestenum oppugnarunt, Cyrilli, Procli, Rabulæ Edesseni, aliorumque, allegatis etiam Patrum quorundam scriptis, quibus ad sustinendam Theodori exilinationem abusi sunt ejus fautores. Et in his variæ erant Gregorii Nazianzeni ad Theodorum Epistolæ, quæ tamen non ad Theodorum Mopsuestenum, sed ad Theodorum Tyansensem scriptas esse, toti synodo palam fit. His factis, progressus est ad ventilandam celeberrimam illam quæstionem, an Hæretici post mortem condemnari possint? quod rectè fieri posse, allatis pluribus SS. Patrum dictis & factis demonstratur. Lectis item hunc in finem Synodi Mopsuestenæ ante triennium habitæ Actis, ex quibus apparuit, Theodori Mopsuesteni nomen ex illius Ecclesiæ Diptychis nonquam fuisse recitatum. Prolatâ denique ex Theodori operibus nonnulla, ex quibus ipsum Nestorii dogmatibus fuisse faventem, & in Cyrillum iniquiorum conficere voluerunt.

Collat. VI. xiv. Cal. Junias à Theodorito ad excutiendam ibæ Edesseni causam pergit Synodus; lecta mox ejus ad Marim Perlam Epistolâ, quâ, tum Nestorio vitio, vertit, quod Mariam Virginem *ἁγίαν* esse negaret, tum Cyrillo, quod dogma Apollinariæ sequens,

anagm

nam Naturam esse Deitatis & humanitatis Domini nostri Jesu Christi affirmaret; quin & Theodorum Mopsuestenum, cum ob summam vitæ sanctimoniam, tum ob diligentem Orthodoxæ Fidei, & voce & scriptis, prædicationem, magnis effere laudibus. Certum est Ibam comuni Orientalium in Cyrillum odio anre incitum concordiam laborasse; quod non semel candidè confessus est. Quod verò Theodorum impensè adeò laudaverit, hinc illæ lacrymæ, hinc renovata ipsi olim objecta crimina, et si toties ab eo in Synodis, Tyriâ, Berytensi, Chalcedonensi, abluta; hinc tot excogitate machinæ, quibus probarent illum, anathema licet Nestorio diserte dictum, & à Patribus Chalcedonensibus absolutum & pro Catholico habitum, nihilominus ob hanc Epistolam, & summum ergà Theodorum studium, Nestorianismi reum esse. Tandem post lectam magnam Conciliorum Ephesini & Chalcedonensis partem, hanc Ibz Epistolam tanquam hæreticam & blasphemam rejecerunt, & anathemate damnarunt. Interim farendum est, Theodorum Cappadocem, trêscque ei adiunctos Episcopos, in exponendâ Ibz causâ multa studio suppressisse, quæ ad ipsum, ejusque Epistolam vindicandam non parum conferunt.

Collat. VII. VII. Cal. Junius, rectius 117. transmissit ad Synodum Imperator charias quædam ad Trium Capitolorum cognitionem pertinentes, quæ & lectæ sunt; nempe tres Vigiliæ Papæ Epistolæ quibus Triâ Capitula damnaverat. Prima erat ad Rosticum & Sebastianum Diaconos suos, quæ eos ob falsos de se sparsos rumores, & Constitui sui exemplaria se infcio & repugnante publicata, & hinc inde missa, severissime increpat, & objecto non levis ingratitudinis, superbix, perfidiæ & inobedienciæ vitio, eos unâ cum aliis sibi adherentibus à Ministerio suo deponit. Alteræ duæ ad Valentinianum Tomitanum in Scythiâ Episcopum, & ad Aurelium Arelatensem. Item ex Actis Andriochensis nonnulla per compendium relata, de honore quem Nestoriani quidam Theodoriti Imaginæ curru imponitæ in civitate Cyro habuerunt.

Collat. VIII. IV. Non. Junius, edita est proluxa Synodalis definitio, quâ, compendio recensitis quæ per totum Concilii decursum gesta sint, Triâ Capitula damnant; Theodori Mopsuesteni scripta, Theodoriti adversus Cyrillum Capitula, & Ibz ad Marim Epistolam anathemate percellentes; & additis denique XIV. Capitulis, sive Anathematismiâ, Nestorianis & Eutychianis erroribus præcipuè oppositis; quibus non modò Triâ Capitula, sed & quascunque hæreses, ab Ecclesiâ Catholicâ & sanctis quatuor Conciliis condemnatas, reprobant & rejiciunt; Hæresiaribus, quos recensent, Ario, Eunomio, Macedonio, Apollinario, & Originem annumerantes. Antiquam horum Actorum versionem Latinam primus edidit L. Surius anno M D L X V I I. Hanc variis Editionibus vitiatam, cum duobus vetustissimis codicibus MSS. contulit Cl. Baluzius, varias lectiones inde excerptit, lacunas non continendas supplevit, quin & integram Collationem septimam, eamque satis

PARS II.

prolixam, editis longè ampliorem; ex codice MS. Parisiensi depromsit, & hæc omnia unâ cum eruditissimâ præfatione nova sua *Collationi* inseruit col. 1475. Ad calcem horum Actorum, à Concilio Editoribus subijt: iustæ Græc. Latin. Fragmenta, & alia quædam ad hanc Synodum spectantia; nempe ex Synodi V. I. A. & IV. Ex Concilio Florent. Sess. V. Ex Eugenio Scholastico l. VI. cap. 8. Ex Cedreno ad ann. X X V. Justiniani Imper. & Man. Calecæ de Spirit. Sancti. l. II. Et quæ primas tenet Vigiliæ CP. *Epistola decretalis* ad Eutychianos post sex menses à Synodo sistit, de confirmatione V. Synodi, quam eruditissimâ dissertatione ornatam Græc. Latin. primus edidit P. de Marca *Per.* anno circiter 1643. reculam deinde *idem* cum aliis dissertationibus anno 1669. 8vo. exinde huc translata. Longe verò prolixius *Edidit adversus Triâ Capitula* anno D L I V. Latine à Vigilio editum in lucem protulit Cl. Baluzius *Neo. Collat. Conc.* pag. 1551. quo cuiusque Capituli momenta operosè expendit, Ibam Edicendum Catholicum esse agnoscit, atque ita à Synodo Chalcedonensi fuisse judicatum. Epistolam verò ejus ad Marim Perliam, levibus quibusdam conjecturis incredibili labore concinnatâ, Ibz reverâ non esse, sed ab ejus adversariis confictam prolixè contendit. De Theodori Mopsuesteni scriptis, primò notat Nestorianos, cum Magistris sui dogmata palàm propterea amplius non auderent, sub Theodori nomine latuisse, qui in pace Ecclesiæ mortuus fuerat; deinde varia ex ejus scriptis loca percurrit, quæ perversa & blasphema esse pronunciat. Theodoriti verò adversus Cyrilli Capitula, & Synodum Ephesinam, pro Nestorii & Theodori defensione contra rectam fidem scripta, sine ullâ ambage rejicit & reprobat. Pro coronide Triâ hæc Capitula anathemati subjicit, omnesque ea vel recipientes, vel defendentes, pari anathemate condemnat: quæcunque verò vel suo nomine, vel ab aliis quibuscunque, pro horum Capitolorum defensione edita fuerint, præsentis Constituti auctoritate evacuat, atque irrita facit. In condendo hoc Constituto ubique elucet summa rerum agendarum cognitio, mira ingenii vis & acumen, immensus labor & diligentia, magna verborum copia, multa circumstantiarum varietas undique conquisita. Quomodò verò hæc cum priori ejus in hæc zelo, tantique Pontificis gravitate & constanti conciliari possint, viderint quorum interest. Noa ad institutum nostrum redeamus. Sequitur Pelagii Papæ II. ad Episcopos Ilistriæ qui damnationi Trium Capitolorum non consentiebant *Epistola*, sive Tractatus satis amplus, quo de Concilio Chalcedonensi auctoritate, & Trium Capitolorum damnatione copiosè agit. Post hæc Gr. Lat. Justiniani Imper. *adversus Originis errores Tractatus* ann. D X L I. editus, quo Originem, ejusque dogmata de SS. Trinitate, animarum naturâ & statu, præcipuè de animarum præexistentiâ, & peccatorum penis acrius exagitat, & tum argumentis, tum allatis SS. Patrum testimoniis refellit; Eiusdem *Litteræ* ad Synodum CP. anno D X L V I. de Origine & Sectatoribus ejus ex Cedreno desumptæ; ejusdem *Confessio*

L 2

124

SÆC. VI.
ab An. D.

reſta Fidei : quæ Triâ Capitula lætè exponit & revincit ſubæxâ eiſdem ad Synodum CP. de Theodoro Moſopolitano & reliquis *Epiftoſis*, quæ Latine etiam habetur *Collat. I.* pag. 419. Inſiſtiſſimus eſt huic Synodo Illuſtriſſimus Annaſium parens, qui, ut Vigilium ſuum ſpecioſius vindicaret, arreptâ quâvis occasione in eum acerrimè invehitur, iniquis ubique premit calumniis, Aſia eijs depravata, vitata, truncata, & mutilata eſſe contendit, omnimodis quidem conjecturis, quas ſolers ingenium, multa ſectio, diligens ſtudium excogitare poterant. Sed operam atque oleum perdit Cardinalis. Deſiderari Græca nemo non videt. Sed Aſia quæ ſuperſunt Latina imperfecta eſſe, quis nobis demonſtrabit ? Non plus continent vetuſtiſſimi codices manuſcripti, non plus ex eis citant iſtorum ſerè temporum ſcriptores, Liberatus Diaconus, Pelagius I, II. & Gregorius Magnus, Pontifices, &c. Sed deſunt quæ in cauſa Origeniane damnationem geſta ſunt : at unde conſtat cauſam hanc in hæc Synodo plenè fuiſſe pertractatam ? Quod enim ex Enagrio & Cedreno colligitur incertum planè eſt, & ad aliam potius Synodum referendum. Origenes eiſque dogmata, tum Juſtiniani Imp. Editò, tum in Synodo CP. ſub Mennâ, paucis abhinc annis damnata fuerant, unde factis habuerunt Patres Capitulo X. I. ea iterum breviter anathemati ſubjicere.

553

HIEROSOLYMITANUM II. anno DLIII. à Palæſtine Episcopis habitum. Quo, miſſis ad Imperatorem Synodi V. Actis, Decreta Synodi confirmantur. Ex hæc Synodo quædam citat Cyrillus Scythopol. *Vit. S. Sabæ* num. xc. p. 375. apud Corſeler. *Aſſonement.* Tom. III. quæ exinde habent Conc. Nic. II. Patres Aſſ. I. Conc. Tom. VII. p. 84.

553-1

AQUILEIENSE anno DLIII. à Trium Capitulorum deſenſoribus habitum. Quo, quinque Synodum non eſſe recipiendam decreverunt. De hac Synodo vide Bcd. lib. de ſæc. at.

554

ARELATENSE II. anno DLIV. III. Cal. *ſubſis* à X. Episcopis partim per ſe, partim per vicarios celebratum. Extant diſciplinæ Eccleſiaſtica *Canones VIII.* cum notis Sirmondi Conc. Tom. V. p. 780. & apud Le Coint Tom. I. pag. 799.

557

PARISIENSE II. circa annum DLVII. à X. Episcopis celebratum. Ut Eccleſiæ neceſſitatibus poſt bellum civile conſuleretur, conditi ſunt *Canones X.* Sirmondi & Binii notis illuſtrati Conc. Tom. V. p. 814. Habent etiam apud Le Coint ad hunc annum Tom. I. p. 825. qui non pauca de Episcopis, qui interfuerunt annotavit.

560

LANDAVERSE in Britannia circa annum DLX. ab Oudocæ Episcopo convocatum, Quo, Mouricus Rex Glamorganie ob perſidam Cynetu interfectionem excommunicatur, mox id aliâ Synodo ibidem coactâ abſolutus. Habita eſt etiam tertia ibidem Synodus ſub eodem Oudocæ, quâ Guiderth fratrem in cauſâ regni interficiens, excommunicatus eſt. Extant

harum Synodorum Acta apud Spel. *Conc. Brit.* SÆC. VII. ab An. D. C. 563. Tom. I. p. 62. & Conc. Tom. V. p. 828.

BRACARENSE I. In Hiſpaniâ Tarraconenſi inter Durium, Miniûmque fluvijs anno DLXIII. rectius ut videtur ann. DLXI. nempe xxi Hiſpanicâ DXCIX. Cal. *Actis* ab VIII. Episcopis habitum. Quo, hæreſes in Occidente, præcipuè Præſcillianistarum, damnatæ ſunt. Conſtituta ſunt adverſus hæreſin Præſcillianam Capitula XVII. & de diſciplinâ Eccleſiaſtica XXII. Extant Acta & Capitula Conc. Tom. V. p. 836. & apud Card. d'Aguirre *Conc. Hiſp.* Tom. II. pag. 292.

563

SANTONENSE I. ad Carontum fluvium, ad ann. DLXIII. ſaltem præcedentem, habitum. In quo, amoto Emerico, qui contra Canones fuerat ordinatus, Heraclius Santonenſis Episcopus creatus eſt. Geſta huius Synodi reſert Greg. Turon. *l. IV. c. 16. p. 171.* Vide quæ notat Le Coint ad ann. DLXII. num. vii. & Conc. Tom. II. p. 7.

563

LUGDUNENSE II. anno DLXVII. ab VII. Episcopis & VI. vicariis Episcopalibus, Guntrami Regis juſſu, collectum. Extant de pace & libertate Eccleſiaſtica à *Canones VI.* Conc. Tom. V. p. 847. & Le Coint *Annal.* Tom. II. p. 86. Vide Greg. Turon. *l. V. c. 30. p. 239.*

567

TURONENSE anno DLXVII. xv. Cal. *Decemb.* à IX. Episcopis in cauſâ diſciplinæ Eccleſiaſtica reformandæ celebratum. Extant *Canones XXVI.* & *Epiftoſa* aliquot poſt Synodum ſcriptæ, cum notis Sirmondi & Binii Conc. Tom. V. pag. 839. Extant etiam *Canones* cum eruditis Caroli Cointii notis Tom. II. p. 67.

567

LUCENSE I. in Galliciâ anno DLXVII. rectius forſan DLXIX. à Theodormo Rege congregatum. In quo poſt confirmatam Fidem Catholicam Hiſpaniæ Sedium Metropolitanorum limites ſtatuerunt. Extant Acta cum notis G. Loaiſe, qui plures Hiſpaniæ & Galliæ Episcopatum notitias exhibet. Habentur Conc. Tom. V. pag. 874. & apud d'Aguirre Tom. II. pag. 299.

567

BRACARENSE II. anno DLXXII. Cal. *ſubſis* ſub Mironæ Sucrotum Rege à XII. Episcopis præſidente Martino Dumiens Archiepiſcopo Bracarenſi habitum. Extant de diſciplinâ Eccleſiaſtica *Capitula X.* Conc. Tom. V. p. 894. Hæc aliæque plura ad hoc Concilium ſpectantia exhibet illuſtriſſimus Card. d'Aguirre *Conc. Hiſp.* Tom. II. p. 316.

574

LUCENSE II. anno DLXXII. paulò poſt Bracarenſe habitum. Quid in hæc Synodo geſtum ſit, non conſtat. Miſſa eſt ad eam Martini Bracarenſis *Collectio Canonum & Capitulorum* quæ Latina fecerat ; quæque habentur. Conc. Tom. V. p. 901.

574

PARISIENSE III. anno DLXXIII. III. Id. *Septemb.* XXXII. Episcopis habitum. In quo, depoſito Promoto, Sedes Carnoteniſis, Papolo

574

SÆC. VI.
ab An. D.

polo adjudicatur. Extant Pappoli *libellus*, & *Epistola* Synodalis Conc. Tom. V. pag. 918. Vide quæ de hac Synodo habet le Coint. Tom. II. p. 135.

177.

PARISIENSE IV. anno DLXXVII. à XLV. Episcopis coactum. In quo Prætextati Rothomagensis Episcopi, à Chilperico Rege accusati, causâ discussa est. Plura de hujus Synodi Actis tradit Greg. Turon. lib. V. cap. 18. pag. 727. Vide etiam Conc. Tom. V. pag. 215. Fusè hujus Synodi Acta persequitur Car. Cointius Tom. II. p. 172.

178.

AUTISSIODORENSE circa annum DLXVIII. (ad annum DLXXXVI. referendum censet Carolus Cointius, alii ad annum DXC. & errore adhuc magis enormi ad annum DCXIV. alii) ab Annachario Episcopo, una cum pluribus Diocesis suæ Abbatibus & Presbyteris, celebratum. Extant Disciplina Ecclesiasticæ *Canones* XLV. cum notis Sirmondi & Binii Conc. Tom. V. pag. 956. Notis etiam Car. Cointii illustrati ad annum DLXXXVI. Tom. II. p. 308.

179.

CABILONENSE anno DLXXIX. habitum. In quo Salonius Ebreundenfis, & Sagittarius Vapincensis, læsæ majestatis accusati, depositi, & in custodiam dati sunt. Vide Greg. Turon. lib. V. c. 27. p. 246.

179.

SANCTONENSE II. anno circiter DLXXIX. habitum. In quo Nantius Comes Engolismensis excommunicatus in gratiam recipitur. Vide Greg. Tur. lib. V. c. 36. p. 256.

180.

BRENNACENSE ad Vidulum fluvium in Campaniâ ann. DLXXXI. coactum. In quo Leudastes Comes, qui Gregorium Turonensem apud Chilpericum falsò accusarat, excommunicatur. Pluribus hæc refert ipse Gregorius I. V. c. 49. p. 177. Confer. Conc. Tom. V. pag. 965. Et quæ notavit Le Coint ad ann. DLXXX. Tom. II. p. 206.

181.

MATISCONENSE I. ad Aracim fl. in Burgundiâ anno DLXXXI. Cal. *Novembr.* presentibus XXI. Episcopis, Guntrami Regis jussu congregatum. Conditi sunt ad mores Ecclesiæ reformandos, & refrinendos *Judeos Canones* XIX. qui cum notis Sirmondi & Binii habentur Conc. Tom. V. p. 956. De tempore hujus Synodi consulendus est Car. Le Coint *Annal.* Tom. II. p. 217. qui illam ad annum DLXXXIII. refert. *Canones* exhibet, & nonnulli in eos eruditè annotavit.

182.

LUGDUNENSE III. anno DLXXXIII. Mensè Maio, ab XVI. Episcopis, & XII. vicariis celebratum. Extant qui ad disciplinam Ecclesiasticam spectant *Canones* VI. Conc. Tom. V. p. 973. & Le Coint Tom. II. p. 236.

184.

VALENTINUM II. anno DLXXXIV. x. Cal. *Jul.* à XVII. Episcopis habitum. In quo, Monasteriis quibuldam privilegia sua & dotaciones confirmantur. Extant Acta Conc. Tom. V. p. 976. Vide le Coint *Annal.* Tom. II. p. 279.

PARIS II.

MATISCONENSE II. anno DLXXXV. à XLIII. Episcopis, & XV. aliorum vicariis, ad collapsos Christianorum mores reformandos celebratum. Conditi sunt hunc in finem *Canones* XX. qui Sirmondi & Binii notis illustrati habentur Conc. Tom. V. pag. 979. Notia etiam Caroli Cointii ad hunc ann. Tom. II. p. 285. Ad calcem adjicitur Guntrami Regis *Præceptum* ad Episcopos & Judices Regni sui edita de Die Dominico observando, aliisque, Vide etiam quæ habet Gregor. Tur. I. VIII. cap. 30. Anno DLXXXVII. habitus est *Conventus* ap. Andelaum de Pace inter Guntrammum & Childbertum, Episcoporum Procerumque Concilio firmat. Extat Exemplar *passionis* Con. Tom. V. p. 993.

SÆC. VII.
ab An. D.
185.

CONSTANTINOPOLITANUM VIII. ann. CLXXXVII. habitum. In quo Gregorius Episcopus Antiochenus, in celsis criminis accusatus, à calumniâ absolvitur. Videtur *Emagr. lib. VI. c. 7. p. 450.*

187.

ARVERNENSE III. anno DLXXXVII. rectius fortè superiori habitum: (alii ad ann. DLXXXVIII. referunt.) In quo Parochiæ Cadurcine Sedi Ruthenensi adjudicata sunt. Vide Greg. Tur. lib. VI. c. 38. p. 335.

187.

TOLETANUM II. vulgò III. anno CLXXXIX. viii. Idus *Maias*, à LXVIII. Episcopis ex omni Hispaniæ parte convocatis celebratum. In quo Gothi in Hispaniâ, abjuratâ hæresi Ariana, Fidem Orthodoxam profitentur. Extant hujus Synodi Acta, *Confessio*, *Canones* de Fide Catholicâ X XII. & Disciplina Ecclesiasticæ *Capitula* XXIII. cum notis Loaisæ & Binii Conc. Tom. V. pag. 997. & apud d'Aguiere *Cons. Hispan.* Tom. I. pag. 338. ad Can. XI. & XII. hujus Concilii multa præclare disserit Purpuratorum eruditissimus idem ille Cardin. d'Aguiere *Dissert.* hujus Tomi VII. VIII. IX. Prima in duos Excursus; Secunda in quinque, Tertia in tres dispartitur. In prima disserit, quoniam sensu peccatoribus post penitentiam lapsis in hoc Concilio negatur novus accessus ad penitentiam, siue reconciliationem. Putatque Canonem non de secretâ & sacramentali penitentia, sed de solenni exponendum esse. Secunda agit de instauratione prætorum Canonum circa penitentes, tum lapsos post Baptismum, tum relapsos post penitentiam, præsertim in Hispaniâ. Ubi ostendit quænam fuerit illa vetus disciplina, & quodnam tum penitentium, tum Confessionariorum officium. Tertia dissertatio agit de penis relapsorum instauratione in hoc Concilio, & de vario genere aut modo penitentia. Ubi omnia ex antiquis Canonibus, sanctisque Patribus fusè non minus quam eruditè illustrat & confirmat. Notet Lector habitum fuisse in Galliâ unum aut alterum Conventum, seu Synodum circa annum DLXXXIX. Sed quæ nullius ferè momenti sunt. De quibus vide Greg. Turon. lib. IX. c. 37. p. 508. c. 41. p. 518.

189.

NARBONENSE ad Atacem fl. anno DLXXXIX. Cal. *Novembr.* ab XVII. Episcopis celebratum. Ut disciplina Ecclesiastica vim suam melius haberet, conditi sunt *Canones* XV. qui

186.

L 3

sum

SÆC. VI.
ab An. D.

cum Notis Sirmondi & Bini extant Conc. Tom. V. pag. 1027. & apud Aguirre *Conc. Hisp.* Tom. II. p. 385.

Arianâ heresi redeuntibus *Canones* III. Conc. SÆC. VI. Tom. V. pag. 1600. & apud Aguirre Tom. II. pag. 414.

389.

ROMANUM IX. anno DLXXXIX. habitum. In quo *ordo Prefationum*, quem inter missarum solemniam decantanda Romana Ecclesia hæcenus habuit, Germanis & Gallis traditus est. Vide Pelag. II. Epist. IX. Conc. Tom. V. p. 953. Quam tamen ipsam esse, & ex Ildori Mercatoris officina prodisse ipsimet judicant novissimi Conciliores Editores.

AFRICANUM II. à Numidie Episcopis circa annum DXCII. habitum. Quo, cum nonnulla Ecclesie Romanæ consuetudini contraria sanæta essent, irrita ea, quantum in se erat, fecit Gregorius Papa. Vide Epist. ejus ad Genad. Ex arch. lib. III. Epist. VII.

390.

HISPALENSE five SPALENSE in Hispaniâ ad Bæticum fl. circa annum DXC. ab VIII. Episcopis Præfide Leandro Archiepiscopo habitum. Extant de disciplinâ Ecclesiasticâ *Capitula* III. Conc. Tom. V. pag. 1528. & apud d' Aguirre Tom. II. p. 390. ubi etiam multa subjiciuntur. Eodem anno habita est Synodus in confinio trium Civitatum adversus Tetradiam, Eulalii Comitis uxorem. De quâ Greg. Tur. lib. X. cap. 8. p. 542. Alia eodem tempore Pictavi in causâ Crodieldis. De quâ ibidem cap. 26. pag. 561. Tertia Metensis ad Mofellæ & Salizæ confluentes. In quâ Agidius Remensis ob crimen læzæ Majestatis deponitur ibid. c. 19. p. 570. Quarta denique Nemptodorenfis, in quâ Clota- rius Rex adhuc puer baptizatus est. De quâ ibid. c. 28. p. 583.

ROMANUM X. anno DXCV. habitum. In quo Joannes Presbyter Chalcedonenis hæresis accusatus absolvitur. Vid. Greg. M. lib. IV. Epist. XLIV. Conc. Tom. p. 2198.

TOLETANUM III. anno DXCVII. xvi. Cal. Jan. à XIII. Episcopis habitum. Extant de castitate & moribus Episcoporum *Canones* II. Conc. Tom. V. pag. 1603. d' Aguirre Tom. II. pag. 416.

OSCENSE, apud Ibergetes in Arragoniâ, anno DXCVIII. coactum. Extant de munere Episcopali, & clericorum vitâ castâ & pudicâ *Canones* II. Conc. Tom. V. p. 1604. & apud Aguirre pag. 417.

BARCINONENSE II. anno DXCIX. Cal. Novemb. à XII. Episcopis, Præfide Asiatico Metropolitano Tarracoenfis, celebratum. Extant adversus Simoniacas promotiones *Canones* IV. Conc. Tom. V. p. 1605. Hæc Synodo Card. d' Aguirre subnexuit Joannis Biclaren. Chronicon, Notis & Observationibus suis illustratum, aliâque non pauca *Conc. Hisp.* Tom. II. pag. 421.

CÆSARAUGUSTANUM anno DXCII. Cal. Novemb. à X. Episcopis & II. Vicariis habitum. Extant de Sacerdotibus vel Episcopis ab

Finis Sæculi.

SÆCULUM MONOTHELETICUM. SCRIPTORES.

SÆC. VII.
ab An. DC.
601.
Vide Part. I.
p. 112.



JOANNES PHILOPONUS Grammaticus & Philosophus Alexandrinus, claruit circa annum DCI. Cæteris ejus scriptis de quibus alibi, duo quæ sequuntur MSS. addi possunt. Contra Acephalos Capira XVII. hoc initio, καὶ ἀδελφόν αὐτόν. Ἐν δὲ Αἰγύπτῳ ἔστι μύρον ἐκ Χρυσῆς παρασκευῆς, &c. Estat Biblioth. Vindob. Cod. Theol. juxta Nessel. CCXVI. num. x11. fol. 99. Idem esse hoc opus cum libro ejus contra Severum, cujus meminit Suidas, forte non sine magnâ verisimilitudine conjici potest Eiusdem dissertationum de divisione trium animæ sacratatum respectu quatuor primarum virtutum, Ἡμεῖς τὰς τρεῖς ἀρετὰς αἰνέομεν. Incipit, ὁμοῖον τὸν αὐτὸν τὸν ἀνθρώπου ἔστιν ἐν τῷ ψυχῇ τῷ σώματι τῷ καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος, &c. Estat ibid. num. x111. fol. 103. p. 2. Opus ejus de divinis dictum inter desiderata numeratur, ut alibi notavimus. Insigne hujus Opus fragmentum

in *Isidoro* ex lib. IV. c. 7. MS. penes se habere haud ita pridem me monuit Cl. Gotfridus Olearius Lipsiensis, mirari quæ sit hæc Philoponi opus à Cl. du Pinio prætermitti, neque id aliunde ortum, quam quod Photii locum Cod. L. hæc de re pessime acceperit, quæque de Philoponi Opere dicit Photius, ipse Niciz monachi libro male tribuit. Vide etiam quæ de hac ipsa re nuper notatur et videlicetissimi Adorum Lipsiensem Editores *Supplem.* Tom. II. §. X. p. 477.

JOANNES cognomento MALALA; ortu Antiochenus, claruit circa annum DCI. Scripsit *Historiam chroniceam* libris XVIII. ab orbis condito usque ad Justiniani Senioris exitum, & quia in codice MS. deest liber primus & secundus pars, ut defectum suppleret interpret, ex Georgii Hamartoli Monachi Chronico *ἱστορίαι* excerpta quadam chronologica præfixa, Latine vertit, præloque ante annos plusquam XL. p. 42.

SÆC. VII.
a. An. DC.

SÆC. VII.
a. An. DC.

XL. paravit Edmundus Chilmeadus Oxoniensis. Verum eo mortuo, opus dū neglectum jacuit, multorum vocis expectatum, donec tandem manus obstereticæ admovit vir doctissimus, mulque in paucis amicis. Humphredus Hodius S. T. P. qui opus recensuit, breves ad paginæ calcem notas subiecit, & amplissima prolegomena, multo eruditionis & diserte lectionis apparatu adornata, præmisit, quibus de auctore, vitæ ejus conditione, ætate, opere, interprete luculentè agit. Producit hæc Chronographia, sub jussu Cl. Bentley ad Jo. Millium dissertatione Epistolice Græc. Lat. Oxon. 1691. 8vo. Atatem quod attinet, semper in eâ sui sententiâ, Malalam non diu post Justiniani obitum, saltem incune hoc sæculo, floruisse. Quem tamen ad sequora secula detrudidit Editor, & anno demum sæculo vixisse, longo five argumentorum five conjecturarum agmine contendit. Mei non est neque operis, neque otii, singula anxie excutere; verum pace viri humanissimi, & incolum semper amicitia, ad alluendam quam hæc tendis amplexus sum sententiam, panca quam potero brevissimè, in medium proferam. Adversus igitur LeGor, primò, in MS. codice Barociano, unde desumptum est Chilmeadi apographum, panca tantummodò schedas in fine deesse. Unde jure colligere quis possit auctorem non diu ultra Justiniani obitum, Historiam suam produxisse. Græcis quidem & præcario dicitur, fieri potuisse, ut hujus operis pars altera fuerit, quæ nescio quo casu perierit. Hujusmodi enim conjectura nullis testimoniis, nullâ probabili ratione nixæ, eadem facilitate rejici, quâ offerri possunt. Secundo, In describendis Justiniani temporibus Malala nosse tam copiosè & cumulatè singula persequitur, & quasunque rerum circumstantias tam diligenter & particulatim exponit, ut jurares auctorem hoc circiter tempore vel scripsisse, vel vixisse. In celebrandis reliquorum Imperatorum gestis parca admodum est, & levi pertractat digito, in Justiniani rebus illustrandis longè uberius & copiosius agit, & cujusvis Indictionis, Anni sexagesimè, & Menis Acta recenset. præsertim (quod notari velim) circa postrema Justiniani tempora; fortiori exinde conjecturâ cum vel his rebus interiore. Neque enim eâ solum de causâ hoc factum est, quod diturnum Justiniani regnum (qui Imperium per annos XXXVII. tenuit) tantam scribendi materiam præbuit. Imperârunt quippe alii diutius, tæque posterorum memoriâ dignas gesserunt; in quibus nihilominus nusquam tantam posuit diligentiam. Imperavit Augustus, quo regnante ingentes rerum vicissitudines passus est Romanus orbis, annos LVI. Constantinus M. cujus tempore Actæ sunt novæ rerum mutationes, nova Ecclesiæ, nova Republicæ facies, passus brevius, annos saltem XXXI. Theodosius Junior annis XLII. Et tamen integram horum omnium historiam duplò superat viuis Justiniani Imperium Fateor Malalam nusquam de se vix commemorare, nusquam de se, domove suâ mentionem injicere. Neque mirum. Quot enim insignes Historici res suo tempore gestas literis mandârunt, apud quos de se, suavè familiâ nec vola nec vestigium. Quod ad Acta Civitatis publica semel provocet, non inde sequitur, rem narratam videre non potuisse. Quis enim rerum

Pars II.

apud nos durante tyrannide gestarum historiam contexiturus, etsi ipse interfuit, vel interesse potuit, quandoque tamen ex Republicæ Archivis fidem potissimum asstruere non maluit? Tertio, Haud parùm apud me roboris habet, quod auctor noster dum in reliquis Historiz suæ partibus Scriptores ante sua tempora claros, veluti testes idoneos citare solet, per integrum Justiniani Imperium vix unum laudet, & exceptâ chronologorum quorundam in computandis annis ab orbe condito mentione obiter factâ, (quod ad hanc rem nihil facit) nullum. Cujus haud alia ratio satis commoda reddi queat, quam quod res vel ipse viderit, vel ex recentî memoriâ acceptas posteris tradiderit. Quæ de Legati ex Indiâ reverli (sive Nonnolus) fuerit sive alius) narratione habet, non necessario ad scriptam Historiam, sed ad Orationem vivâ voce coram Imperatore habitam commodè referri possunt. Cum vox *ἑσπέρια* ex æquo utrumque respicit; nec aliud in genere quam rem gestam *referre*, vel *exponere* noceat. Quarto, Chronographia Malalaria à Joanne Damasceno qui circa annum DCCXXX. claruit, disertissimè citatur Orat. III. de *Imagio* p. m. 776. Otationem verò hanc genuinum esse Damasceni factum uno ore agnoscunt omnes tam è Reformatis, tam Pontificiis Critici Ecclesiastici. Nec immerito; cum & stylus, & res ipsa hominis istius omnium Mortalium *ἡμετέρας*, & in cultum inagium penè infantientis, doctrinam & Ingenium ad vivum exprimit. Sed Malala Scriptores aliquot ab ætate Justiniani longè remotos non semel laudat, nempe Clementem & Theophilum chronographos, hunc anno DCCLXXXV. illum saltem post annum DCLXXV. clarum. At unde constat Clementem post annum DCLXXXV. scripsisse? Scilicet, quia Anonymus *Demonstratio-nis Chronographicarum* auctor, quem in *Origini Constantiniopoli-tanarum municipalium* edidit Combefisius, de statuâ quidam Theodosii M. agens refert Clementem dicere, *similes, varique forma matronarum Statuas Constantini Constantini filio, esse*. Hunc Constantium de Constantino Pogonato Constantis filio, qui an. DCLXXXV. diem obiit, intelligendum esse in nois contendit Combefisius. Mihi longè verisimilius videtur, ad Constantium M. Constantii filium id potius esse referendum. Quis enim nescire potest Constantium M. novam quam condiderat Romam, variis matronis Statuis libenter ipsi positis, variis in urbis locis exornasse? Nec tacet id Malala, qui plures recenset, quas suo tempore perdurasse, magnòque in honore habitas fuisse, refert. Quid quod apud Demonstratorem nostrum Combefisium Constantini M. statuæ utramque faciant paginam? Quas tot locis recenset, toties cum aliorum statuis confert, ut hoc penè unicum in animo habuisse videatur. Immo nè toto, quod sciam, opere, præter Constantium M. ejusque filium alicujus Constantini Imperatoris vel semel meminit. Sed Constantium, *Constantii filium* vocat Chronographus Combefisius. Et ita quidem Magnum illam Constantium vocant Scriptores alii; Ita Theophanes ad annum CCLXXXVIII. p. 6. *Κωνσταντίνος ὁ ὕψος* & *Κωνσταντίνος ὁ ὕψος* iterumque ad annum CCX. p. 7. ita ipse Malala lib. XIII. p. 1. *ὁ ὕψος Κωνσταντίνος ὁ ὕψος Κωνσταντίνος* &

L 4

μij 24

58C.VII.
ab An. 400.

lychio tribuenda esse, ſaltem tribui poſſe, contendunt, rùm demùm aſſenſum ab æquis rerum aſſinatoribus impetrabunt, cum Veterum auctoritate, vel codicum manuſcriptorum fide id demonſtrare poſſunt. Erat quidem Heſychius Presbyter Hieroſolymitanus, literarum doctrinâ clarus, qui ſub Theodoſio juniore vixit, de quo Theophaues ad ann. CCCCVII. p. 71. verùm ille noſtro longè antiquior erat.

rem eſſe judicat; cujus proinde Pandecta præfixa eſt. De hoc Euphroſyno ſilent penitus Martyrologi Latini.

58C.VII.
ab An. 400.

610.

BULGARANUS, ſtirpe Gothus, genere Hiſpanus, dignitate Comes, claruit anno DCX. quo, ſub Gundemaro Gorihorum Rege, Galliz Narbonenſis præfectus erat. Extant ineditæ illius Epistolæ ſex, partim ad Regem, partim ad illuſtres illius temporis Episcopos ſcriptæ, quibus plurima temporis iſtius geſta, non aliundè nota, cognoscuntur & illuſtrantur. Aſſervantur MSS. in Eccleſiæ Ovetenſis Codice membranaceo ante 500 annos exarato, & in alio Eccleſiæ Complutenſis antiquiore. referente, qui tellis erat oculatus. Ambroſio de Morales *Hiſt.* l. XII. cap. 31. Confer. Cl. Antonium *Biblioth. Hiſp.* var. Tom. I. l. 5. cap. 5. nu. 118. pag. 174. Has Epistolæ, ex codice Ovetenſi deſcriptas, præloque paratas, penes ſe habet illuſtriſſimus Cardinalis d'Aguirre, qui eas ſuo tempore publici juris faciet. Confer ejus *Notiz.* Cens. p. 104. 105.

GEORGIUS, *Eleusim* antea dictus, ex oppido Adigermaro, uti ipſemet teſtatur, oriundus; claruit ann. DCXIV. Puer adhuc Theodoro Siceorum in regione Galatarum Archimandrita traditus eſt, ſub cujus curâ & tutelâ diſciplinâ Monachiſci ſe per XII. annos exercevit, eique jam deſuncto in Monasterii ſui præpoſiturâ ſucceſſit. Scripſit *Vitam* S. Theodori Archimandritæ, & Episcopii deinde Anaſtaſianopolitani, qui mortalitatem explevit tertio Heraclii Imperatoris anno, Chriſti DCXIII. Extat Latine apud Surium & iſtiuſmodi Collectores die *April.* xx. ſed Synæconis Metaphraſta quiſquiliis haud parùm conſpurcata.

614.

612.

SISEBUTUS, origine Gothus, ortu Hiſpanus, fide Catholicus, Gothorum in Hiſpaniâ Rex, regnum aſſumpſit anno A. C. 612. tenuitque annos VII. cum dimidio, mortuus anno 619. Armorum gloriæ, eruditionis & eloquentiæ decus addidit, quo nomine illum non uno elogio ornât ipſius æqualis Iſidorus Hiſpanenſis. *Erat*, inquit, * **Rodericus** Toletanus, *vir ſapiens, & nimium literatura deditus, eloquio nitidus, literarum ſapientia doctus, in judiciis ſtrenuus, præſentiumque pietate, mente benignus*, &c. Extant MSS. ejus Epistolæ aliquot, partim ad Episcopos, partim ad alios hujus ſæculi dignitate conſpicuos datæ; quas, unâ cum nonnullis Caſarej Patricij ad Sifebutum Epistolis, editioni parat Card. d'Aguirre, ipſomet inducunt, *Notiz. Cens.* p. 109. Scripſit item Sifebutus *Vitam & martyrium S. Siderii*, Viennenſis in Galliâ Episcopii, quem ab exilio revocatur lapidibus obrui fecit Theodoricus Rex, Maii xxv. anno 612. Etiam enim hanc vitam alterius Sifebuti opus eſſe exiſtimare videtur Joann. Mariana; rectius tamen Sifebuto Regi aſcribi debet, cui in Auto-grapho Toletano diſcretè tribuitur, monente eodem Cardinale (qui eam unâ cum Epistolis edere in animo habet) notâ ad Antonii *Biblioth.* var. *Hiſt.* l. 5. c. 5. p. 175.

NENNIUS, natione Britannus, Elvodusq. Probi, & Beulani Presbyteri notipudus, Cœnobii Bannochoreniſis Abbas, claruit ann. DCXX. Multos docuit, multa à Saxonibus paſſus. Scripſit Hiſtoriam, cui titulum dedit *Eulogium Britanniciæ*. Ex hoc opere ſex diverſos libros faciunt Baleus*, ejuſque perpetuus exſcriptor Piſceus, qui & ſepcimum addidit. Nennii librum Gildæ olim aſcriptum eſſe, omnibus jam notum eſt. Nennii *Eulogium* primus edidit, ex variis variè corruptis exemplaribus (quod ipſe ingenuè fateatur) quàm fieri potuit emendatum, Tho. Galeus *Reſ. Anglic. Script.* Tom. III. p. 91.

620.
Vide Part. I.
p. 164.

* De Script.
Beit. Cent. I.
p. 177.
† De Script.
p. 106.

* De reb.
Hiſt. l. II. c.
17 & 12.

SOPHRONIUS, Patriarcha Hieroſolymitanus, claruit anno DCXXIII. Fragmentum hujus Sophronii ex *Encomio* Joannis Theologi & Evangelizæ de Sororibus, ſive cognatis Domini Græcè & Latine ex habet Cotelierius *notiz.* lib. III. Cent. *Appl.* p. 200. Scripſit etiam *Hypomnemata* ſive Commentarios hiſtoricos, ex quibus Fragmentum de laboribus, certaminibus, & peregrinationibus SS. Apoſtolorum Latine exhibent Bibliothecæ Patrum curatores Fragmentum de *Baptiſmate Apoſtolorum* ex codice Vindobonenſi Græcè & Latine P. Lambecius *Comment.* lib. III. p. 51. in quo imprimis notandum venit, eo referente, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum ſolum S. Petrum propriis manibus baptizâſſe, Petrum deinde Andream, & Verum in hoc, niſi majori quàm ſuâ auctoritate ſultus, fidem à nauſuſoribus haud facillè impetrabit. Simile ſerè Fragmentum ſub nomine Euodii Antiocheni Apoſtolorum ſuccelloris habetur Nicephorum lib. II. c. 2. de quo ſuo loco actum eſt. *Ibid.* Cod. LIX. nu. xxi. fol. 120. p. 4. habentur Græcè Excerpta quædam ex ejuſdem Sophronii encomio in S. Joannem Evangelizantem. Vide Lambec. p. 100.

629.
Vide Part. I.
p. 164.

614.

Vide Part. I.
p. 164.

ANTIOCHUS Monachus Palæſtinus, claruit anno DCXIV. Cæteris ejus Scriptis alibi recensitis, adjungi poteſt narratio *vite* S. Euphræſyni, qui Lauræ S. Sabæ coquus Cœnobialis fuerat. Incipit, *Quia & de aplice mortis ejus* *Evangelium*, &c. Extat MS. in Biblioth. Vindob. inter *Theologicos* Cod. CCCXXXIII. juxta diſpoſitionem Neſſellianam num. 14. fol. 28. pag. 1. Vide quæ notavit Cl. Lambecius *Comment.* lib. III. pag. 138. ubi S. Antiochum hujus vite aucto-

ANONYMUS *Chronici Alexandrini*, ſive ut jam vocatur *Paphlagonis*, compilator claruit anno DCXXX. De hoc opere ejuſque auctore egi-mus olim in *Georgia Fiſide* ad annum DCXL. Sunt & pauca hæc etiam vice addenda. Incipit *Chronicon* ab orbe condito, & per varia mundi ſæcula decurrens ad Heraclii Imp. tempora perducitur, notatis temporum rationibus, præcipuè juxta Feſta Paſchatis in Eccleſiâ cum Judaicâ, tum Chriſtianâ recurrentia, eo forſan hinc, quod

630.
Vide Part. I.
p. 160.

conq.

SÆC. VII.
ab An. DC.

MS. *Georgii Χαριστοφύλακτος* & *πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως*. An nostris sit querit Allatius de *Georgio* p. 314. mihi certe non videtur: Interim cum plura extant opuscula partim sub Georgii Carthophylacis, partim sub Georgii Nicomedienfis nomine, dubitari potest an unus idemque sit Georgius? Sed dubium solvit Codex perantiquus, ubi Oratoris in Praefatione Desipax r. i. ulus ita habet: *Γεωργίου Χαριστοφύλακτος*, & *ὁ ὑγιὴς ῥαγὸς* @ *Μαργαρίτης Νικαγύλωνος*.

& Cyrillum latere non potuissent; cumque nullus ex antiquis eorum fecerit mentionem, quod illius sit, unde demonstrari potest? Cui objectioni Sevetiani nē verbum repofuerunt, fateor in libris quibudam Cyrilli Alexandrini contra Theodorum & Diodorum anno CLCCXXXV. scriptis (quos tamen pro genuinis tunc non agnoverunt Catholici) continetur (ut habent vulgares Liberati editiones *Breviar.* c. 10) antiquiorum Patrum incorrupta testimonio, id est, Felicia Papæ Romani, Dionysii Areopagitæ Corinth. Episcopi &c. In cirando hoc loco voces *Corinthiorum Episcopi* supprimunt Baronius, Natalis Alexander, & birtalis alii. Quā nempe ipsi viderint. Sed doctissimus Garnerius, in accuratâ sua Liberati editione, vocem *Areopagitæ* merito expunxit, legiturque ut cerē legi debet, *Dionysii Corinthiorum Episcopi*. v. i. igitur vix dūm Græciæ innotuerit Dionysius, fieri quī potuit, ut homo Syrus scholia in ipsum ederet? Venique vix ultra hujus sæculi medium ætas ejus extendi queat, propter summam sermōis Syriaci, quocirca, leporem & venustatem, qui paulo post Baracenis omnem penē Syriam occupantibus, à nativâ & genuinâ puritate defleſcente coepit, & in Arabicam barbariem degeneravit, ut rectē observat Naironus *Euphl.* pag. 115. Scriptis Ioannes noster Syro sermone præter alia, anaplistimos in *Dionysii Areopagitæ libros de hierarchiâ celestis & ecclesiasticæ commentarios*, qui plures sub se libros & tractatus complectuntur. Ex his varia proferunt Ecchellenſis *Eurych.* *Vind.* p. 91. 161. 190. Morinus *not. in Syr. Ordin.* p. 411. 423. 424. 433. Naironus *Euphl.* p. 114. 125. 140. 147. 218. 220. 229. 317. 374. 375. Denique p. 398. citat notas ejus ad cap. *XIII. Apocalypſ.* sed quæ commentariorum pars esse videtur. Horum commentariorum, ut & reliquorum ejus operum, exemplar antiquissimum in pergameno exaratum penes se habuit Abr. Ecchellenſis*, inter cujus libros hodiernū reperitur. Ex notâ codici huic M. S. præfixâ cernitur, Abbatem quandam Syrum in Mesopotamiâ hunc librum unâ cum aliis plurimis Bibliotheca sui Monasterii anno Christi D. CCCXXXIII. emisse, neque eo tempore ut videtur, recens scriptum, ut forsitan penē ad ipsam auctoris ætatem adurgere possit. Apographum habuit Morinus Fr. Bosqueri Lutubensis in Galliâ Episcopi curâ Romæ descriptum, ut non uno loco agnoscat *not. in Syr. Ordin.* pag. 423. 433.

* Not. ad cap. tit. Hebræo. p. 46.

650.

AUCTOR *vita S. Maximini*, Monachus erat, ut videtur Miciaſenſis, quem ex cap. 15. *Sapulo VII.* claruisse conjicit Mabillonius. Ac proinde nos ad medium hujus sæculi retulimus. Scriptis *vitam S. Maximini* Miciaſenſis, apud Aurelianenses, Abbas, quam ex codicibus MSS. extulit Joan. Mabillonius. *Sæc. Benedic.* l. pag. 580.

650.

FLORENTINUS, gente, ut videtur, Gallus, Ecclesiæ Tricallinensis in Provinciâ Arelatenſi Presbyter, claruit circa annum DCL. Jubente Celsâ Abbatisâ scripsit *vitam S. Rusticuli* Abbatis Arelatenſis, mortuus circa annum DCXXXII. Hanc vitam, cujus Fragmenta quædam ediderat Andreas Du Chesnais *Hist. Franc.* Tom. I. integram ex codicibus MSS. protulit Jo. Mabillonius. *Sæc. Benedic.* l. p. 139.

650.

ANONYMUS *vita S. Arnulfi* auctor, monachus, claruit circa annum DCL. In literas reguli *vitam S. Arnulfi* Mettenſis Episcopi, qui anno DCXL. vitam cum morte commutavit. Hanc post Syrium ex MS. Cod. Chesniano edidit Mabillonius *Sæc. Benedic.* l. pag. 149. qui etiam appendicis vice ex Pauli Diaconi libro de Episcopis Mettenſis Ecclesiæ nonnulla subrexit.

650.

JOANNES, gente Syrus, Dara, quæ Syriæ urbs erat, Metropolitani nūbi quidem circa ann. DCL. claruisse videtur. De ejus ætate parum conveniunt etiam literarum Orientalium peritissimi. Syri recentiores illum S. Ephraem Diaconi, qui obiit anno CCCLXXVIII. discipulum faciunt. Abr. Ecchellenſis sæculo quarto, saltem quinto ineunte vixisse vult; F. Naironus sæculo quinto vergente ad sextum; Jo. Morinus* ad sæculum septimum rejicit, imo post ann. DCXCII. scripsisse contendit. In tanta sententiarum discrepantiâ ego quidem ipsum ad medium hujus sæculi referendum cenſeo. Non diu antea Honorio fr̄is arguit proſuadissimum Patrum quartū, quintū, sextūque sæculi de eis silentium; etiam eorum, quorum scripta ejus citasse maximè intererat, utpotè quæ causæ quam agebant gravissimum pondus & momentum a. s. ferre potuissent. Quid quòd ipse Dionysius Areopagita, in quem commentarius est, nondum ineunte sexto sæculo publicè notus erat? In Collatione Catholico-rum cum Severianis Constantinopoli anno DXXX. jussu Justiniani Imperatoris habita, cui plures Syti intererant, cū Severiani quidam testimonia Dionysii Areopagitæ protulissent, respondit Catholicorum nomine Hypargus Episcopus Ephesus, hæc Dionysii Areopagitæ esse ostendi non posse, cū si ita faciant, Athanasium

AUCTOR *vita S. Gertrudis*, Monachus Nivialensis, claruit anno DCL. In literas misit vitam S. Gertrudis Abbatissæ Nivialensis in Brabantia primæ, cui morienti se adfuisse dicit. Hanc primi ediderunt Bollandiani ad *Mart.* xvi. deinde Mabillonius *Sæc. Benedic.* l. I. pag. 463.

650.

AUCTOR *vita S. Sulpicii* Canobii Sulpiciani Monachus, claruit circa annum DCLX. certè cū is versatus, qui sanctum virum familiariter noverat, ut non uno loco de se testatur. Scriptis de vitâ S. Sulpicii, cognomento *Pai*, Bituricensis Episcopi, qui obiit anno DCXLIV. libellos V. & Bollandio primū editos *San. xvi.* deinde à Mabillonio; *Sæc. Benedic.* l. p. 167.

660.

JONAS

* *Not. in Syr. Ordin.* num. xxii. p. 411.

JONAS Colembani discipulus, Monasterii ejusdem Abbas, claruit anno tertio Clotarii Regis, Christi D C X L I V. Scripsit hortatu Hunnæ Abbatis, Etatrümque Reomaensium, de *vita & miraculis S. Joannis* Abbatis Reomaensis, libros II. In primo opus Anonymi alterius tantum interpolavit; In secundo de miraculis ejus per modum dialogi agit. Huic solum Adis suis inseruit Mabillonius *Sac. Benedic.* I. p. 637. qui tamen & alium Anonymum de translationibus & miraculis S. Joannis subnequit.

ANONYMUS AUCTOR *vita S. Amati*, Monachus Habendenis claruit circa annum D C L X X. Scripsit ad Clydonem Abbatem vitam S. Amati, primi Abbatis Habendenis, facti sancti circa annum D C X X V I I. Habetur apud Mabillon. *Sac. Benedic.* II. pag. 129. Item *vitam S. Romarici* Abbatis secundi, *ibid.* p. 419. Denique *vitam S. Adelphi* ejusdem Cenobii Abbatis, qui obiit circa ann. D C L X X. Extat *ibidem* p. 602.

AUCTOR *Vita S. Bavonis* circa annum D C L X X. non longè post ipsius Bavonis mortem claruisse videtur. Scripsit vitam S. Bavonis Confessoris Candenensis, facti sancti anno circiter D C L I I I. quam ex Codicibus MSS. extulit Joann. Mabillonius *Sac. Benedic.* II. pag. 396. S. Bavonis gesta laudat Ado, Sæculi I X. Scriptor ad Calend. *Ottobres*. Addidit Mabillonius ex MS. codice Compendiensi Miracula S. Bavonis, tribus libris à Monacho Anonymo descripta, qui Sæculo X. vixit.

ANONYMUS *Vita S. Wandis* *epistola auctor*, Monachus Romanensis, claruit circa annum D C L X X. qui plurima quæ ipse videtat, refert. Vitam condidit S. Wandregisili, Abbatis Fontanellensis primi, qui obiit anno D C L X V I I. Hanc à Labbeo in Bibliothecâ Novâ Tom. I. vulgatam, ex veterimo codice MS. uncialibus literis exarato publici juris iterum fecit Joann. Mabillonius *Sac. Benedic.* II. pag. 524. Sequitur apud Mabillonium alia S. Wandregisili vita Monacho Fontanellensi, ac itidem corvo, scripta, aliquot in locis interpolata, à Surio primum edita. Denique Monachi ejusdem Fontanellensis, qui vixit Sæculo I X. opus de hujus Sancti miraculis habetur apud eundem Mabillonium p. 547.

BASILIIUS, an Thessalonicensis, ut attribuitur esse olim Sambucus, an Cæsariensis in Cappadociâ Episcopus, claruit, si in re ob cursivâ divinæ liceat, circa annum D C L X V I I. Incertissimum est hujus Basilii tempus, ac proinde inter incertæ ætatis Scriptores à Lambecio reponitur. Quò verò veritati, quantum licet, propius accedamus, notandum primò Basilium nostrum Eliâ Cretensî, qui claruit anno D C C L X X V I I. antiquiorem esse, quippe à quo in Commentariis suis memoratur, neque de eo tanquam de admodum recenti loquitur. Secundò, Scholia sua Constantino cuidam Imperatori non-

cupavit, ut ex ipsâ Epistolâ dedicatoriâ constet, τῷ Κωνσταντίνῳ βασιλεὶ Κωνσταντίνῳ αὐτοκράτορι. Hunc non alium exitimo esse quàm Constantinum Pogonatum, qui Patri in Imperio successit anno D C L X V I I. Obiit anno D C L X X V, adeoque hoc eicitur tempore Basilii claruisse censendus est. In codicibus MSS. Cæsareæ Cappadociæ Archiepiscopus non semel dicitur. Quo quidem titulo nostrum cum Basilio M. Cæsareæ Cappadocum Archiepiscopo ab imperitis Librariis perperam confundi, non sine magnâ verisimilitudine conjicit, Cl. Lambecius *Comment.* lib. III. pag. 107. nisi potius dicere malimus, fuisse & alterum Basilium, Cæsareæ Cappadociæ circa hæc tempora Metropolitam. Quod si verò Cæsariensis in Cappadociâ Episcopus fuerit Basilii noster, ante annum D C L X X I. diem suum obiisse necesse est. Cùm tempore Concilii Oecumenici V I. Philaethes quidam Cæsareæ Cappadocum Archiepiscopus fuit, ut ex istius Concilii Adis liquet. Scripsit, quisquis erat, *Scholâ* in S. Gregorii Nazianzeni Orationes XVI Extant Græcè MSS. Biblioth. Vindob. Cod. Theol. XC VIII. Habetur etiam Cod. XC IX. numer. 1. à fol. 1. usque ad fol. 144. ejusdem *Scholâ* inedia, editu dignissima, in Nazianzeni Orationes XXXIX. à supra memoratis diversa. Cod. C. numer. i. *Scholâ* in Nazianzeni Orationes XV. quæ forsitan cum præcedentibus eadem sunt. *Ibidem* Cod. XC IX. num. 11. fol. 123. & Cod. C. num. 11. fol. 96. habetur ejusdem Basilii *Epilogus Apologeticus* Scholiorum suorum in S. Gregorii Nazianzeni Orationes, & præcipue quidem in duas *invenientes* in Imperat. Julianum Apostatam, qui incipit hoc modo, *Μαθήτε τῶν ἐκ τῆς γαλιλαίας πόλεως, ἡ ἡοὶ τῶν τῶν πρὸς λίαν ἀνοχῶν ἀποστόλων Σωτῆρ & σωτὴρ τοῦ ἐν δεξιῇ ἑστηκότος δεύου τοῦ ἀποστόλου τοῦ δεύου τοῦ ἐκ τῆς γαλιλαίας πόλεως, &c.*

AUCTOR *vita S. Forsei*, claruit circa annum D C L X X X. certè à Bèda laudatus & exscriptus *Hist. Eccl.* lib. III. c. 19. p. 109. Literis commendavit vitam & miracula S. Forsei Latiniacensis in Pago Brieglo, ad Marronam fluvium, Abbatis primi, (obiit is anno circiter D C L.) libris II. à Surio & Pollando editis, & collatis codicibus MSS. à Joan. Mabillonio *Sac. Benedic.* II. p. 329.

ANONYMUS *vita S. Agili* auctor, claruit forsitan circa annum D C L X X X. Certè se à Donato Vefontianensi Episcopo, qui non longè post medium hujus Sæculi obiit, quædam se accepisse testatur num. VII. Quicquid sit, scripsit vitam S. Agili Abbatis Resbacensis primi, qui anno D C L. ex hæc vitæ transiit. Hanc primus edidit P. F. Chiffletius in *Historia Tornacensi* deinde ex codicibus MSS. Jo. Mabillonius *Sac. Benedic.* II. p. 315. qui in Observatione præviâ num. v. pauca quædam notat quæ hujus auctoris fidem vellicare videntur: quique libros II. subjunxit ab Anonymis quibusdam scriptis de S. Agili miraculis quæ Sæculis XI. & XII. patrata sunt.

ANONYMUS *vita S. Praejeli* scriptor, claruit circa annum D C L X X X. Conscriptam vitam S. Praejeli Arvernensis Episcopi, & Martyris, à turbâ Paganorum apud Arvernos interfecti

S. E. C. VII
de Ann. DC.

qui *Gregorius* *Neposius*. Allat. lib. p. 110. Hæc sortem Oratio est in *Martha Assumptionem* quæ habetur in Bibliotheca Regia Parisiensis, sed tabulis misceantur, quam proinde descriptam edere non hinc Compendiis. Scripsit etiam *Diogenes* Paganum inter & Christianum, cujus fragmentum habetur *Concil. Nicæ II. Act. V. p. 33*. In quo de piugendis & colendis Dei, Christi, Angelorum, Sanctorumque imaginibus agit. In hoc etiam fragmento obiter notandum, affirmare ipsam Angelos & animas humanas non prorsus incorporari & indivisibiles esse, sed corpore subtili, æthereo, & igneo præditi. Et in hac sua sententia & Basilium M. Ananiasum, Methodium, multisque sanctorum Patrum ipsiusque habere.

683. ANONYMUS *vita S. Balhildis* auctor, professione, ut videtur, Monachus, claruit circa annum DCLXXXV. Condidit vitam S. Balhildis, ortu Anglæ ex Regali progenie: Quæ captiva in Franciam adducta Clodoveo Regi nupsit, cumque Monasterium Kalense in Kala, agri Parisiaci ad Marconem fluvium villa Regia, condidit, ejusdem Sanctimonialis facta est; Obiitque circa annum DCLXXX. Extrat apud Bollandum *Jan. xxx. & Mabillonius Sac. Benedic. II. p. 775*.

684. ANASTASIUS, montis Sinai Monachus, inde SINAITA nomen, claruit circa annum DCLXXXV. Scripsit narrationem compendiarum de *Harisibus* ab infuso Religiosis Christianis, deque Conciliis adversus eas celebratis, quam ad Concilium Oecumenicum VI. Constantinopoli anno DCLXXX. & sequenti sub Imp. Constantiniano Porporato copia Monothelitas celebratum, prædicit, desinitque sub Imperio Justiniani Rhinometi. Incipit, *Ἡμετέριον ἔργον*. Extrat MS. in Biblioth. Vindob. juxta Lambecium *Cod. Hist. Eccl. XLIII. n. xlv. fol. 187. p. 2. juxta Nestl. Cod. VII. De hac narratione notat Lambecius *Comment. lib. VIII. p. 445* contineri eam quardam singulacia & observata digna, ad Concilia duo, Oecumenicum V. & Oecumenicum VI. pertinentia, quæ alibi vix repetuntur. Sequitur in eodem codice fol. 191. Anonymi cujusdam auctoris *Recessus compendiarum* Conciliorum ab Orthodoxis & ab Hæreticis celebratorum, in duas classes distincta, & circa annum DCLII. quo auctor vixit, desinens. Eam integram exhibuit Cl. Lambecius *Comment. lib. VIII. p. 444*. Subjungitur in eodem codice MS. fol. 194. & alia Anonymi cujusdam *notitia* Sanctorum Conciliorum Generalium & Provincialium usque ad Concilium V. inclusive. Cujus initium, *Ἐκδοθέντων ὑμῶν τῶν ἐν Νίκαιᾳ ἐκδοθέντων*, &c. an verò tempore quintæ Synodi circa annum DLIII. vixerit auctor, non liquet. An nosset, vel alius fuerit Anastasius Monachus, qui scripsit *Augustinus* *disputes* *de* *P. & S. Trinitate* *various* *cujus* *ex* *Cod. Celsensis* *MMMDCCXXVI* *meminit* *Cl. du Fresnoy in Glossario Græco*, videtur quibus codicem MS. inspicere licet.*

685. ANONYMUS *vita S. Salaberge* auctor, clau-

ruit an. DCLXXXV. Jussu Oportadi Episcopi Laudunensis, Anstradis Abbatissæ, & Salaberge Abbatis Laudunensis, condidit vitam S. Salaberge Abbatis Laudunensis, mortuæ circa annum DCLV. quam ex Editione Dorchetina, sed ad codices MSS. castigatâ, præsentat Mabillonius *Sac. Benedic. II. p. 421*.

TRAJANUS, dignitate Patricius, (quæ dignitas erat à Constantino M. primum adinventâ, nec nisi virescens de Republicâ merita defuncti solita) claruit imperante Justiniano Rhinometo, circa annum DCXC. Vir erat, testis Suidæ, *ἡγεμονιστὴς* & *ἐπιστομῆς*, Christianâ pietate & Orthodoxæ fidei puritate admodum conspicuus. Scripsit *Chronicon compendiarum* *vitis* *Imperatorum*, Inquit Suidas, *maximè admirabile*. Meminit hujus Chronici Theophanes ad annum CCCLXX. p. 56. Verum ne latini quidem ejus hostis supelle abitor.

URSINUS, natione Gallus, Presbyter an Monachus haud suis certum, claruit circa annum DCXC. Patente Audulfo Monasterii S. Marientis Abbate, scripsit ad Anicoldum Pictavensem Episcopum vitam S. Leodegarii Augustodunensis Episcopi, qui ante paucos annos vitam martyris consummaverat. Extrat, sed interpolata, apud Suidam, & Andream de Chiesium *Hist. France* *Tom. I. Ad Codices MSS. Germanicæ & compendiarum* *restituit*, & Actis suis inseruit Joan. Mabillonius *Sac. Benedic. II. p. 698*. quæ & *disser-* *sationem* *de* *translatione* *& reliquiis* *S. Leodegarii*, ejusque Epistolam consolatoriam ad matrem suam Sigradam, à Labbe ante publicatam *Biblioth. Nov. Tom. I. subnexuit*.

BODOLENIUS, natione, ut videtur, Germanus, dignitate Presbyter & Monachus, claruit circa annum DCXC. utpote qui eam *ipse* *tradidit*, ab iis qui viderant, se accepisse testatur. Scripsit vitam S. Germani Grandivallensis in Diocesi Basileensi Abbatis primi, qui circa annum DCLXVI. Martyrium subit, à Bonifacio duce lanceâ transectus. Hanc vitam, quam Auctor Deicola Leudamundo, & Ingefrido Patribus dedicavit, primus edidit Bollandus *Februar. xxi. Tom. III. p. 165*. Exinde Mabillonius *Sac. Benedic. II. p. 311*.

ANONYMUS *vita S. Aldegundis* auctor claruit circa annum DCXC. Vitam scripsit S. Aldegundis Melbodienis in Hannoniâ ad Salm fluvium Abbatissæ primæ, quæ mortua est circa ann. DCLXXXIV. Hanc ex MS. codice Monasterii S. Bernardi apud Parisios eruit, ediditque Joan. Mabillonius *Sac. Benedic. II. p. 896*.

AUCTOR *vita S. Philiberti*. Monachus Gemmeticeus, exente Sæculo V. l. circa annum DCXCVI. claruisse videtur. Jussu Cochinii Abbatis Gemmeticensis scripsit stylo quidem inculto vitam S. Philiberti Abbatis Gemmeticeus & Hericensis primi, suo sancti circa annum DCLXXXIV. Extrat apud Mabillonium *Sac. Benedic. II. p. 856*.

S Æ C. VII.

Concilia hoc Sæculo habita.

SÆC. VII. ab Ann. DC. 601. **ROMANUM I.** anno DCL. sub Gregorio Magno, à quamplurimis Episcopis & Presbyteris habitum. In quo, inter alia, de Monasteriorum privilegiis agitur. Extat *Constitutum Synodale* Conc. Tom. V. p. 1637.

601. **WIGORNIENSE** in Confinio Vestidorum & Occidentalium Saxonum, ad locum Augustinæ Ac. sive Augustinæ. Dase dictum, circa annum DCL. habitum. In quo Augustinus primus Cantuariensis Antistes Clero suo Romano stipatus cum VII. Britannorum Episcopis aliisque Doctoribus bis congressus est, poscens ab iis ut Romane Ecclesie obedientiam præstarent, ejusque morem in die Paschæ, & Baptismo celebrando sequerentur. Verum insolitum hominis superbiæ impetentes, postulatibus ejus animosè resisterunt Britanni, Dinorchi Abbas Bannochortis concilio animati, respondentes; se nec Papam agnosceret, nec Romanos ritus observaturos. Quid exinde secutum sit, Monachorum nempe Bannochortensium exdes, pleno ore referunt Scriptores nostri. Legantur inserim hujus Synodi Acta apud Bed. *Hist. Eccl. Angl.* lib. II. cap. 2. p. 110. & exinde apud Spelman. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 104. qui & Dinorchi Abbas ad Augustinum in hac Synodo Responsum idiomate Cambro-Britanno cum duplici versione, Latinâ & Anglicâ, ex veteri codice MS. proutit, & Nic. Trivetii de hoc colloquio locum è Chronico præcâ Normannorum dialecto scripto subjecit.

602. **BYZACENUM**, apud urbem istius Provincie Consulatus primarium in Africâ propositâ, anno DCLII. in causâ Clementis sive Clementini provincie Byzacenæ Primatis habitum Hujusce Concilii memoriam conservavit Gregorius M. Epistolâ ad Conciliâ Byzacenti Episcopos datâ, lib. X. Epist. XXXVI. quâ Clementi, graviorum criminum accusat, causam ipsi dijudicandam committit, ipse hoc tempore continus Longobardorum incursionibus vexatus. Quænam verò fuerint gravia hæc crimina, quidve in hac causâ egerint Episcopi, non liquet.

603. **CABILONENSE** I. anno DCIII. habitum. In quo Desiderius Viennensis, Brunichilde Reginâ insitante, depositus est, referente *Fredegario Append.* ad Greg. Turon. cap. 24. p. 19. Confer Cæ. le Coënt. ad hunc annum Tom. II. p. 356.

604. **AFRICANUM** à Numidie Episcopis, in causâ Donadei Diaconi anno scilicet DCIII. celebratum. Vide Greg. M. lib. X. *Epist.* VIII. XXXI.

605. **CANTUARIENSE**, anno DCV. v. id. *Januar.* ab Augustino suoque Clero præsertim etiam Rege Ethelberto habitum. In quo Monasterium SS. Petri & Pauli ibi recens fundatum confirmatur. De hac re agit Thomas Spout Anglus in *HISTORIA* PARISIENSIS.

Historia sua MS. apud Spelman. Conc. Brit. Tom. I. p. 1116. SÆC. VII. ab Ann. DC. 604. **ROMANUM II.** à LXXII. Episcopis, & XXXIV. Presbyteris, anno DCVI. in Vaticano celebratum. In quo decretum est, quod non prius de eligendo Pontifice succellere ageretur, quam defunctus triduo-sepultus fuisset. Vide Anast. in *vit. Bonif.* III. Conc. Tom. V. p. 1645.

606. **ROMANUM III.** anno DCX. iii. Cal. Mart. sub Bonifacio IV. Papâ, confidente ibi Mellito primo Episcopo Londinensi, in causâ Ecclesie Anglicanæ habitum. In quo etiam de vitâ & quiete Monachorum actum est. Vide Bed. lib. II. cap. 4. p. 117. Extant *Decretum* & *Epistola* Synodalis ad Ethelbertum Regem, à Luc. Holfsteno primum etiam Celsæ. *Rom. Part.* I. p. 242. exinde Conc. Tom. V. p. 1648.

607. **TOLETANUM I.** anno DCX. à XV. Episcopis Provincie Carthaginensis de Primatu Ecclesie Toletanæ habitum, aliisque eodem fere tempore & de eadem re à XXV. circiter Episcopis coactum totidem saltem Decreto Gundichanni Regis hæc de re edito subscribunt. Utriusque statutum est sedem Metropoliticanam in Ecclesiâ Toletinâ olim collocatam de cætero dignitatem hanc firmam & inconcussam tenere debere. Extant harum Synodorum Acta cum notis Garfæ Lozizæ Conc. Tom. V. p. 620. Subjicitur eruditus Garfæ Tractatus de *Primatu Ecclesie Toletanæ* ibid. p. 1616. Garfæ Tractatus novam Appendicem ex Lud. Thomassini Tom. I. de *Beneficiis* lib. I. cap. 38. addidit Card. d'Aguirre *Conc. Hist.* Tom. II. p. 453.

608. **EGARENSE** in Provinciâ Tarracensis, anno DCXIV. id. *Januar.* à XIV. Episcopis collectum. In quo præcipue de baptismi à Clericorum ægebant. Extant Acta brevicula Conc. Tom. V. p. 1645. additâ ad calcem Cl. Baluzii de *Episcopatu Egarensi dissertatione*. Eadem apud Aguirre Tom. II. p. 454.

609. **PARISIENSE** anno DCXV. xv. Cal. Novemb. à LXXIX. Episcopis celebratum. Extant Ecclesiastici continens *Canones* XV. & *Editum*, seu constitutio Clibarii II. in hæc Synodo data cum notis Sirmondii Conc. T. V. p. 1649. notis etiam Caroli Coimû illustrat Annal. T. II. p. 667. Habentur ad calcem, incerti cujusdam loci, sed ejusdem fere temporis, Synodi *Canones* XV. De hac intenti temporis Synodo ejusque Canonibus, vide quæ habet Car. le Coënt ad annum DCXV. Tom. II. p. 680.

610. **CANTIÂNUM** à Laurencio Archiepiscopo aliisque ann. DCXVII. habitum. In quo decretum est, ut propter Saxonum servitium & apostasiam, relicta Britannia, patriam quique suam repeteret. Vide Bed. lib. II. cap. 5. p. 119.

M A HISP.

HISPALENSE, anno DCXVII. vel ut alii D. XIX. Id. *Novemb.* sub Isidoro Metropolitano aliiq. *III.* Episcopis congregatum. Extant hujus Synodi Acta cum Capitulis de negotiis Ecclesiasticis, & adversus Acrophorum hæresin XIII. G. Loaisæ notis illustrata, *Conc. T. V. p. 166.* & apud Card. d'Aguirre *Conc. Hisp. T. II. p. 462.*

CHARNENSE, apud Charnum, alias Theodosiopolim, majoris Armeniæ urbem anno circiter DCXXII. celebratum. Laborabat hoc tempore Ecclesia Armena Acrophorum hæresi, quum in eam ritibus quibusdam minus Catholice Synodus Thevincensis sub initium superioris Sæculi induxerat. Agere id forebat Jester Necarius Armeniæ Patriarcha, homo fide Catholicus, ac proinde entè obiectatus est Hæresium Imperatorem (qui tunc Iulian partibus verbatatur, bellum Chosroës Persarum regi fecisset illustratus) ut hinc malo remedium ferret. Ananyme Imperatore, indicta est Synodus, quo convenissent fere pueri fidei numero Armeni Episcopi, & Magnatum plurimi, Græcorum etiam & Syrorum nonnulli jussu Regis convocati. Per integrum mensem res transacta est, multisque collationibus quæstiones utriusque venticulæ & discutite. Tandem Armenis manus dantibus, unanioni consensu factum est, Concilium Thevincense esse abrogandum, Synodi Chalcedonenis decreta recipienda, Additamentum, *Qui crucifixus est pro nobis*, à Trisagio remouendum; Dominicæ Nativitatis, & Baptismi Festivitates non amplius eodem die, sed, ut antea, separatione esse celebrandas. Atque ita pax & concordia Græcos inter & Armenos restituta est. Refert hæc Anonymus Auctor *Historia Patriarchatus Armeniæ* cap. 13. quam Armenicè & Latine extulit, & Annotationibus illustravit Clem. Galanus *Concilii Hist. Eccl. Arm. Part. I. p. 181.* Meminit & Photius Epistola ad Zachariam Armenicæ Patriarcham, quæ MS. apud Armenos hodie asservatur, teste eodem Galano *Part. II. Tom. I. p. 18.*

RHEMENSE, anno circiter DCXXV. *XLI.* Episcopis celebratum. Extant Disciplinae Ecclesiasticæ *Canones XXV.* ex duplici editione *Conc. Tom. V. p. 1688.* & cum Notis Jo. Coing, *Tom. II. p. 751.*

MATISCONSENSE, anno DCXXXVII. habitum. In quo Regula B. Columbani, ab Agrestino Theodorici Regis notariis calumniis, per Eusebium Abbatem defensæ est. Plurima de hac Synodo habet Jonas Monachus in *Vit. Eusebii*, quum vide; plurima Carolus le Coingt, ad ann. DCXIII. in quem eam reponit *Tom. II. p. 745.*

ALEXANDRINUM anno DCXXXIII. à Cyro Patriarchâ Monothelita convocatum. In quo, sub speculo unionis prætextu ad hæresin Monotheticam stabilendam viam stravit. Extant Acta & Epistola Synodica, cum *IX. Capitulis*, *Concil. VI. Act. XIII. Conc. Tom. VI. p. 950.*

TOLETANUM II. vulgò IV. anno DCXXXIII. *Decemb. ix. à LXII.* Episcopis provinciarum His-

paniæ & Galliz, præfidente Isidoro Hispalensi, *SÆC. VII. ab Ann. DC.* celebratum. Constat plurima, ad fidem & disciplinam Ecclesiæ utilissima. Extant Gesta & Capitula LXXV. cum Notis G. Loaisæ *Conc. Tom. V. p. 1700.* & apud Card. d'Aguirre *Tom. II. p. 477.*

TOLETANUM III. vulgò V. à *XX.* Episcopis, Præfide Eugenio Toletano, anno DCXXXVI. habitum. Extant de rebus Ecclesiasticis Capitula IX. cum Notis G. Loaisæ *Conc. Tom. V. p. 1735.* & *Conc. Hisp. Tom. II. p. 507.*

TOLETANUM IV. vulgò VI. ann. DCXXXVIII. v. vel ut alii vi. Id. *Jan. à LII.* vel ut alii, *XLVIII.* Episcopis Hispaniæ & Galliz habitum. In quo, multa ad Ecclesiæ disciplinam, & Regni incolumitatem constituta sunt. Extant Capitula XIX. quæ Notis illustravit G. Loaisæ *Conc. Tom. V. p. 1740.* & *Conc. Hisp. Tom. II. p. 511.*

CONSTANTINOPOLITANUM I. anno DCXXXIX. à Sergio Patriarchâ habitum. In quo Heraclii Imp. *Edictis de Fide* confirmata est. Extant Græc. Lat. Acta Synodalia, seu Auctoritatum porris Fragmenta quædam, in Concil. Later. sub Martino Secret. III. *Conc. Tom. VI. p. 302.*

ROMANUM IV. anno DCXL. celebratum. Quo *Edictis* Heraclii, & Monothelitarum hæresis dampnatur. Vide quæ de hac Synodo habent Theophanes & Baronius anno DCXLI.

AURELIANENSE anno circiter DCXLV. habitum; in quo hæreticus Monothelita à Salvio Episcopo superatur. Vid. Auctoritatem in *Vit. S. Eligii*, lib. I. c. 34. & quæ extant habentur *Conc. Tom. V. p. 184.* Hanc Synodum ad ann. DCXXXIV. refert Car. Cœlius *Tom. III. p. 15.* Notet etiâ Lector, plura circa annum DCXLVI. de controversiâ Monotheliticâ Concilia in Africa habita fuisse. Quævis Epistola Synodales habentur Græc. Lat. in Concil. Later. Secret. II. *Conc. Tom. VI. p. 128. 133. 137.*

TOLETANUM V. vulgò VII. anno DCXLVI. à *XVIIII.* Episcopis, & *XX.* Vicariis, habitum, ut Ecclesiæ disciplinæ, Regique incolumitati, adversus transfugas ab extrinsecis regionibus ad excitandas seditiones redeuntes, melius prospiceretur. Extant Acta & Disciplinae Ecclesiasticæ Capitula VI. cum Notis G. Loaisæ *Conc. Tom. V. p. 1856.* Alia non pauca addidit Card. d'Aguirre *Conc. Hisp. Tom. II. p. 521.*

ROMANUM V. anno DCXLVIII. sub Theodoro Papa, habitum. In quo Pyrrhus, qui ejurata Monothelitarum hæresi ad vomitum suum mox rediit, anathemate percussus est. Meminit hujus Synodi Anastas. in *Vit. Theodori* *Conc. Tom. V. p. 1774.*

LATERANENSE Romæ in Ecclesiâ Constantinianâ, anno DCXLIX. Mense *Octobri* sub Martino Papâ à *CF.* Episcopis, partim ex regionibus suburbicariis, partim ex Urbicæ, & Italianæ Decanatu congregatis, celebratum. Ad condemnandum

Monoth-

SEC. VII.
Ab Ann. DC.

Monotheletarum hæresin, quam Edicto seu typo hanc in rem edito, Constanti Imp. in Oriente nuper confirmaverat, ejusque duces & fautores, habita est hæc Synodus. In qua proinde Cyrus, Sergius, Pyrrhus, & Paulus anathemati subjiciuntur. Extant Græc. Lat. Acta hujus Concilii Conc. Tom. VI. p. 75. quæ V. Secretarius, sive Actionibus constant.

Act. I. habita est Martini Papæ ad Synodum adversus Hæresin Monotheleticam Oratione, quæ principulorum Monotheletarum scripta & dogmata recenset, quæ huic Concilio occasionem dederunt. Et lecta Manri Ravennatis de eadem re, & ad Synodum Epistola, Actis inserta.

Act. II. oblata sunt Synodo adversus Monotheletas *libelli* II. unus Scythiani Dorensis Episcopi & in concilio Ecclesiastico Hierosolymitano primi, alter Abbarum quorundam, Presbyterorum & Monachorum Palæstinorum, qui ad declinandam Hæc. eticocon levicam Romanam confugerant. Le. & ex item de eadem re *Epistola* Sergii Cypriotum Episcopi ad Theodorum Papam; & Trium Africæ Conciliorum dux, ad Theodorum una, ad Constantinum Imp. altera; Concilii Africæ Proconularis ad Paulum Patriarcham CP. Denique Victoris Episcopi Carthaginensis ad Theodorum Papam Synodica.

Act. III. recitata sunt Excerpta ex scriptis Theodori Pharanitæ, & Themistii, de una voluntate & Operatione; Cyri Alexandrini *Capitula* IX. Sergii CP. *Ekthesis*, nomine Heraclii Imp. edita; & ad hæc testantia SS. Patrum testimonia prolata & vindicata.

Act. IV. Pauli Constantinopolitani ad Theodorum Papam *Epistola*, Constanti Imp. Typis & in eorum condensationem quinque priorum universalium Conciliorum Definitiones & Symbola recitata sunt.

Act. V. plurima ex SS. Patrum libris ad refutandam hanc hæresin afferuntur testimonia; quin & ad confutandam hæreticorum novatorum cum veteris oribus sententiam non pauca ex ipsis præcedentium hæreticorum scriptis producta. Denique ad fidem Catholicam præcipue adversus Monotheletas stabilendam *Canones* XX. adjecto singulis suo anathematismo conditi sunt. Habentur Conc. Tom. VI. p. 350. sequitur *Epistola* Encyclica Synodalis, ut & Martini ad Amandum Trajectentem *Epistola*, ut Acta hujus Synodi à le missa à Synodo Gallicana confirmari curaret. Acta hujus Concilii Græcè simul & Latine cõposita sunt, non aliam opinor ob causam quam quod de cetero versis in Ecclesiis Græcis agitata actum est, & ad Græcos ad rectam fidem reducendos, in eisque confirmandos, hæc Synodus præcipue habita est.

DCLIII. xvii. cal. *Januar.* à LII. Episcopis, præsertim Reccelvintho Rege, couchum. Non pauca constituit ad fidem & disciplinam Ecclesiæ spectantia. Extant hujus Synodi Acta & *Capitula* XIII. G. Loaisæ notis illustrata Conc. Tom. VI. p. 394. & *Conc. Hispæn.* Tom. II. p. 538. Capitulo XII. de *Judais* agitur, quorum *Placitum* Reccelvintho Regi oblatum in notis exhibet G. Loaisa.

TOLETANUM VII. vulgè IX. anno DCLV. viii. Cal. *Decembr.* à XVI. Episcopis sub Eugenio Archiepiscopo celebratum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ *Capitula* XVII. cum notis G. Loaisæ Conc. Tom. VI. p. 451. & *Conc. Hisp.* Tom. II. p. 573.

TOLETANUM VIII. vulgè X. anno DCLVI. Cal. *Decembr.* à XX. Episcopis & VI. Vicariis sub præsidio Eugenio Metropolitani collectum. De Disciplinâ Ecclesiasticâ agunt quæ extant *Capitula* VII. G. Loaisæ notis illustrata Conc. T. VI. p. 459. & apud Card. d'Aguirre *Conc. Hisp.* Tom. II. p. 574. qui Dissertationem *num. X.* multa eruditione refertissimam, xlii. *Excerptis* continentem subjecte de disciplina antiquæ Ecclesiæ, speciatim Hispanicæ, in hoc & aliis conciliis circa lapsos in peccatum carnis post Baptismum, ne ordinantur, nec administrant ordines jam susceptos. In hac dissertatione varii casus, præcipue Pœcarii Bracarenfis Episcopi scriptum ob fornicationis crimen sibi met soli notum sponte accusantis, accuratè expenduntur, & ex antiquitate illustrantur.

SENONENSE apud Gallos circa annum DCLVII. (Conciliorum editores ponunt circa ann. DCLXIX.) habitum. In quo subscriptum fuit *Protestamentum* immunitatis Monasterio S. Petri Vivi concessum. Vide Conc. Tom. VI. p. 334. & le Coingt ad ann. DCLVII. num. xv. Tom. III. p. 449.

NANNETENSE ad Ligerim fl. in Britannia superiori, anno DCLVIII. ad Monasterii Altovillarenfis constructionem firmandum habitum. De quo vid. Flodoard. *Hist. l. II. c. 7.* fol. 110. p. 2. & Conc. Tom. VI. p. 486.

AUGUSTODUNENSE in Ducatu Burgundensi circa annum DCLXIII. sub S. Leodegario Augustodunensi Episcopo congregatum. De tempore haud sitis convenit. Conciliorum enim Editores ad annum DCLXX. rejiciunt. Ex Canonibus, quos de Disciplinâ Monasticâ condidit hæc Synodus, (superiunt non nisi I, V, VI, VIII, X, XV, & duo absque numeris, quibus & alium de Clericis addidit Sirmondus. Habentur Conc. Tom. VI. p. 335. Canon XIV. habetur in Appendice *ibid.* p. 1837. Canones hosce notis breviusculis illustratos Annalibus suis Ecclesiasticis inferuit Cl. Coingtus ad ann. DCLXIII. Tom. III. p. 347.

PHARENSE in Monasterio Strenashalch, cui tunc præfuit Hilda Abbarissa, apud villam in litore Eboracensi situm, hodie *Mishthie* appellatum, anno DCLXIV. habitum. In quo de ritibus Paschatis celebrandi, de tonsurâ Sacerdotum,

630. CABILOENSE II. circa annum DCL. Cal. *Novemb.* à XXVIIII. Episcopis, & VI. vicariis habitum. In quo plurima ad mores & disciplinam Ecclesiæ conservandam utiliter sancta sunt. Extant hanc in rem *Canones* XX. cum notis Sirmondi, & *Epistola* Synodi ad Theodosium Arelatensem Conc. Tom. VI. p. 387. & cum notis brevisculis interpretis apud Car. le Coingt Tom. III. ad ann. DCXLIV. ad quem hoc Concilium retulit.

TOLETANUM VI. vulgè VIII. anno PAR. II.

631.

632.

633.

634.

635.

636.

637.

M. J. aliiqque.

SÆC. VII.
ab Ann. DC.

aliisque, acerrimè disputatum est; contendenti-
bus ex parte Anglorum Alchfrido Regis filio Agil-
berto Occidentaliū Saxonum Episcopo, &c. Ex
parte Britannorum Colmano Lindisfarneſi Epi-
scopo, aliisque. In hac controversiā superiores
eydentur Anglo-Saxones. Prolixè hujus Synodi
Acta reperiunt Bedæ l. III. c. 25. p. 225. & Spelm.
Conc. Brit. Tom. I. p. 145.

664.

EMERITENSE apud Lusitanos anno
DCLXVI. viii. Id. *Novembr.* à XII. Episcopis,
presidente Proficuo Metropolitano, habitum.
Extant *Synbolum*, & *Regula Ecclesiastica* XXIII.
cum notis G. Louiz *Conc. Tom. VI. p. 497. &*
Conc. Hist. Tom. II. p. 625, ubi etiam illustriſſ.
Cardinalis Pauli Diaconi Emeritenſis liberum *de*
viſis Patrum Emeritenſium à Thoma de Vargas
primùm editum subrexit. Cap. 3. quo de fidei in-
ſtitutione agitur, præſertim *Synbolum CP.* cum
particula illa, **FILIOQUE**.

667.

ROMANUM VI. anno DCLXVII. habi-
tum. In quo Joannes Lappenis in Cretà Episco-
pus abſolvitur. Vide hæc de re Vithiani ad Paulum
Cretensem Epistolam *Conc. Tom. VI. p. 445.*

673.

HERUDFORDIENSE in agro Hertfordienſi
apud Anglo-Saxones, præſidente Theodoro Ar-
chiepiscopo, anno D. LXXIII. mente *Septem-
bris*, Indiç. I. celebratum. In quo lausum est,
canonica SS. Patrum Decreta in Angliis eſſe ob-
ſervanda. Interfuerunt huic Synodo præter Theo-
dorum, Biſi Orientalium Anglorum, Lutherius
Occidentalium Saxonum, Winſfridus Merciorum
Episcopi, Puta Roſſienſis, & per Legatos Wil-
fridus Eboracenſis. Extant hujus Synodi Acta &
Capitula X. opud Bedam *101. Eccl. l. IV. c. 5. p.*
272. exinde ap. Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 152.

675.

TOLETANUM IX. vulgò XI. anno
DCLXXV. vii. Id. *Novembr.* à XIX. Episcopis,
& II. Vicariis, & Abb libis aliquot, præſidente
Quirico Metropolitano, habitum. In quo, poſt
editum fidei confeſſionem *Capitula XVI.* de re
Ecclesiastica ſtatutum: que habentur cum no-
tis G. Louiz *Conc. Tom. VI. p. 519. & Conc.*
Hist. Tom. II. p. 660.

675.

BRACARENSE I. vulgò IV. cui præſuit Le-
ciciſius Metropolitani, anno D. LXXV. ab
VIII. Episcopis habitum. Extant de Fide & Di-
ciplinâ *Capitula IX.* cum notis G. Louiz *Conc.*
Tom. VI. p. 561. & Card. d'Aguiar Conc. Hist.
Tom. II. p. 673.

675.

MEDIOLANENSE anno DCLXXIX. ſub
Manſueto Episcopo, in cauſâ Monotheletiarum
congregatum. Extat *Epistola* Synodalis, unâ cum
Expoſitione fidei ad Conſtantium Imp. *Conc.*
Tom. VI. p. 601.

680.

HEDTFELDENSE in Angliâ, anno
DCLXXX. xv. Cal. *Octobr.* præſidente Theo-
doro Archiepiscopo Cantuarienſi, celebratum. In
quo, ad declarandam Britannicarum Ecclesiaram
fidem contra Monotheletiarum hæreſim, **SYNO-
DORUM V. UNIVERSALIUM**, Lateranen-
ſis ſub Martino, aliorumque SS. Patrum Conſti-

tutiones recepiantur. Habentur Acta apud Bedam *SÆC. VII.*
l. IV. c. 17. p. 206. Ad hanc etiam Synodum ſpec-
tat *Epistola* Decretalis Agathonis Papæ ad Ethel-
redum Regem à Theodoro Cantuarienſi, &c.
quâ Monatheii Medaſſenſis, poſtea Petribur-
genſis, immunitates & privilegia confirmat; Ab-
batem Romanæ Sedis Legatum per totam An-
gliam conſtituit, & vota pro Romanâ peregrina-
tione concepit, ad hoc Monatheium præſtari
poſſe ſtatuit: quæ in hac Synodo rata habentur.
Extant hæc omnia Saxonicè & Latine; ex codice
MS. Saxonio Petriburgenſi etiam, apud Spelm.
Conc. Brit. Tom. I. p. 163.

ROMANUM VII. anno DCLXXX. Menſe
Octobr., vel, ut alii, anno præcedente, in Baſi-
licâ Conſtantinianâ ſub Agathone Papâ, à L. Episcopis
de ſtatu Eccleſiæ Britannicæ acturis congrega-
tum. In quo decretum eſt, diſſenſiones in Ec-
cleſiâ Britannica tollendas eſſe, XII. Episcopos
ſub Archiepiscopo Cantuarienſi conſtituendos, &
alia quædam de ritibus Eccleſiaſticis ſancita. Ex-
tant Actorum hujus Synodi Exemplaria duorum
ex codice MS. alterum ex Malmesburienſi *de Geſt.*
Penſif. l. III. fol. 149. delumpsum, apud Spelm.
Conc. Brit. Tom. I. p. 157. & ex eo *Conc. Tom.*
VI. p. 579.

ROMANUM VIII. anno DCLXXX. ab Aga-
thone Papâ, & *XXXV.* Episcopis celebratum.
Quo, confirmata fide Catholica, Monotheleti-
arum hæreſis damnatur, & Legati Conſtantiani
poſim ad Synodum Oecumenicam miſſi ſunt,
extat Græc. Lat. *Epistola* Synodalis ad Conſtan-
tinum Imp. Concil. VI. Ad. IV. *Conc. Tom. VI.*
p. 677.

CONSTANTINOPOLITANUM III. Oecu-
menicum VI. Religioſiſſimi Principis Conſtanti-
ni Pogonati juſſu in S. Palatii Secretario Trulla
dicto, anno D. LXXX. congregatum; inchoa-
tum die vii *Novembri*, die vero xvi. *Septembri*
anno ſequenti abſolvitur. Aderat Agathonis Pa-
pæ Legati IV. Synodi Romana III. Patriarchæ
Orientalis, ceteræque vicarii, omnes Episcopi
CC. LXXXIX. eſſi totidem ſubſcriptiſſime non de-
ſcribuntur, qui Hæreſim Monotheletiarum,
non obſtantibus ipſorum in hac Synodo dolis, di-
ſertiffimè condemnarunt: Præſentibus etiam (con-
ſtantino Imp. & ſtatibus Auguſtis, pluribusque
Patriſci & Proceribus Palatii.

Extant Græc. Lat. hujus concilii Acta *Conc.*
Tom. VI. p. 593. in XVIII. Actiones diſtributa;
permiſſis imperatoris ad Domnum Iſapam & ad
Georgium CP. de Synodo congreganda, & Syno-
di Mediolanenſis ad ipſum Epistolis.

Ad. I. Conſilii Episcopii Acta recensentur.
Ad. II. Synodi Chalcedonenſis Acta lecta ſunt.
Ad. III. Recitantur Acta Synodi V. Oecume-
nicæ; inventumque eſt Monotheletias, ſcilicet
ſub nomine Manuæ ad Vigilium *Epistolam*, ne-
non duos ſub nomine Vigilii libellos, ad Juſtinia-
num Imp. unum, ad Theodorum Auguſtam alio-
rum, (de quo *Actione XII.* & præcipuè XIV. ite-
rum actum eſt) his Actis inferuiſſe. Verum hoc
loco notandum eſt, non id voluiſſe Patres, ne-
que hoc loco, neque Act. XII. XIV. ſiſcos pro-
prie fuiſſe hęc Vigilii libellos, & quintæ Synodi
Actis

SÆC. VII.
ab Ann. DC.

Actis Inferioris, sed eo tantum in loco, ubi de una Christi operatione mentio fit; à Monotheistis falsos esse. Etenim ab initio, in codicibus Græcis, qui in Ecclesiæ CP. sermō Patriarchali asseruimus, extitisse, vel ex Georgii Monachi relatione, quæ habetur Acti XIV. abundè liquet. Quid, quod ipse Justinianus Imp. Epistola ad quintam Synodum, Vigilium; postquam Constantinopolim advenisset, illiusmodi libellos, quibus Trina Capitala damnavit, tunc ad se cum ad Theodoram conjugem scripsisse, assertè testatur. De totâ hac re copiosè agit Cl. Baluzius *Præfat.* ad varias Lectiones Concil. V. *Nouv. Collèct.* Rol. 1477.

Act. IV. protulit Agathonis Papæ, & Synodi Romane ad Constantinum Imp. *Epistola* legitur. In priori Epistola, Agatho de dubiis in Christo naturis, tum ex S. scripturâ, tum ex SS. Patrum testimoniis adversus Monotheismum fusè atque eruditè disputat. In posteriori, Fidem Catholicam & Orthodoxam de hæc controversiâ Patres Synodici profitentur; omnes semper Italix Episcopi, Subscribit etiam Wilfridus, Episcopus Eboracensis, à totius Britannix Concilio ad Romanam hunc Synodum Legatus missus; ut & Felix Arelatenus, nomine Synodi per Galliarum Provincias constitutus.

Act. V. lecti sunt Macarii Antiocheni Codices II, quibus SS. Patrum testimonia pro unâ in Christo voluntate & Operatione continerentur.

Act. VI. plura Macarii testimonia ex ejus codicillo recitata sunt, decretumque est, ut cum libris authenticis in Patriarchio asseruatis conferantur.

Act. VII. Legati Pontificii testimonia SS. Patrum, duas in Christo naturas & operationes asserentium, ex codice recitârunt, lectis etiam hæreticorum pro contrariâ sententiâ testimoniis.

Act. VIII. collatis utriusque testimoniis, Georgius CP. alique ex parte Monotheistarum Episcopi, se fidem Catholicam recognoscere professi sunt; & testimonia à Macario Antiocheno producta, detrimenda esse deprehendunt; ipso Macario, proluxam fidei suæ confessionem, cætera sanam, eorum Synodo cedere, duas verbò in Christo voluntates, duasque operationes, post multam utrinque disputationem, agnoscere recitant.

Act. IX. post publicam testimoniorum Macarii examinationem, manifestum eorum falsitatem, in ipsum ejusque Monachum Stephanum damnationis sententia fertur.

Act. X. testimonia SS. Patrum, in Agathonis & Synodi Romani Epistolis citata, examinantur, & genuina esse probantur. Lecta item est Petri Nicomedensis, aliorumque quorundam Episcoporum, Clericorum, & Monachorum, Fidei Confessio, quâ, præstato prius juramento, veram ac Catholicam Fidem exponunt, & damnato Monotheismo, ut genuinam amplectuntur.

Act. XI. lecta est Sophronii Patriarchæ Hierosolymitani ad Sergium CP. *Epistola* Synodica, quâ fidem suam, Catholicam planè atque Orthodoxam, de SS. Trinitate, de Christi Incarnatione, Personâ *Θεωτόκω*, duabusque naturis prælixè exponit; Hæreticorum penè omnium, à Symonis Magi ad sua usque tempora, catalogum

tenit, quibus, cùmque scriptis & hæreticis anathema dicit; Lecta item Macarii Antiocheni Opuscula tria Imperatori oblata; ex quibus impia quedam & blasphemica capitula excerpta Actis inferuntur; Macarii item & Stephani libelli à Synodo damnati.

Act. XII. Epistolæ Sergii CP. ad Cyrum Alexandrinum & ad Honorium Papam, & Honorii ad Sergium lectæ sunt.

Act. XIII. legitur Conciliabuli Alexandrini *Capitula IX.* sive libellus *Satisfactionis* inquit Cyrum Alexandrinum, & Theodosianum; & Cyri Pythi, Sergii, Petri, Honorii, aliorumque Epistolæ & opuscula, mox Synodi judicio combusta. Sed ante omnia hæc est damnationis sententia in Cyrum, Sergium, Pyrium, Paulum, Petrum, & Theodorum Pharanitam, qui, tanquam Monotheistici duces & fautores, anathemati subjiciuntur. Typis rursus in *Concilii Actibus* dicitur: *ἡ δὲ οὐνοκρατία, ἡ ἐν ἐκκλησίᾳ τῆς πόλεως ὁμοῦς ἐκκλησία, ἡ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς πόλεως ἐκκλησία, ἡ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς πόλεως ἐκκλησία, ἡ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς πόλεως ἐκκλησία.* &c. *Cum his veris præiici à Sanctâ Dei Ecclesiâ, simulque anathematizari prædicimus & Honorium, qui fuerat Papa antiquæ Romæ, &c.* Frement hæc loci, & ad rabiem usque debacchantur Scriptores Pontificii; & quibus non pugnant testis? Ligneis, an plumbeis parùm interest, dummodo Cathedræ Pontificiæ honorem, & dignitatem tantam testam tueantur. Verum lateam lavant, dum Honorium ab hære habet, ab hæc damnationis sententiâ purgare student. Præterquam enim quod ipsius Synodi Acta tot locis dissimilimè id testantur; testes dare possunt ipsius Agathonis Papæ Legatos; Leonis II. qui Agathonis successit Epistolæ; Concilia, Quini-Sextum, & Nizænum II. Photium in Libello Synodico, ut alios miramur. Quid, quod ex solenni professionis Pontificiæ formulâ, ab iis olim in concitatione edi solitâ, vel sole clarius constat, Honorium unâ cum Sergio, Pytho, &c. hæreticis, anathematis condemnatione percuti solere, ut ex libro dicitur: *no alibi* ostendimus. Ut mirari subit Dan. Papebrochium, hominem candidi pectoris verique amanem, affirmare (*Dissert. XV. ad vit. Pontif. Num. 12. p. 105.*) Honorium hæc in parte esse excusabilem, nec Catholicum quemquam esse hominem qui dubitat, quin extra culpam eum fuisse crediderint sui successores: Veteremque eam titulenam, Acta fuisse corrupta, inserto Honorii nomine. Quod tanquam gratis dictum docti omnes dudum exproberunt. Novissimus qui hæc ænam d. scendit, Honorii causam ex professo attulit, cfr. J. B. Tamagninus, Venetus, ed. à Monotheistarum Historia *Paris. 1678. 8vo.* In IV. posterioribus seruitutis causam Honorianam dedicat operâ pertractat; Honorium à VI. Synodo dimittitur agnoscit, pluribusque probat, & objectiones in contrarium solvit, lapsus ejus, nevelique animadvertit, in omnem tamen se vertit formam, quod Honorium ab hæretica labe purgaret, cùmque in fide Catholicæ & Orthodoxæ sistat. Attribuit Honorii Epistolæ à Monotheistis corruptas esse, vel corruptum fuisse, & etiam non sint, propositiones ejus sensu commodo explicari posse, ipsum nempe, non de unâ cum Monotheistis, sed de novâ quidam in Quisto voluntate loqui. Concludit tandem, quod etiam si Honorius errasset, in fide, non in hæresin lapsus

Hist. Liberi.
Part. I. Sæc.
VIII. p. 114

SÆC. VII.
Ab Anno, DC.

esse formalem, sed solummodo materialem; videlicet, nullam in eo intervenisse in dogmate suo tuendo pertinaciam, quia etsi errasset formaliter, non tamen infecisset sedem Petri adversus quam potest Inferi nunquam prevalebant; Eravit Honorius ut petitor, doctorque privatus, non ut caput Ecclesiæ. Sed miseret me hominum, qui talia *αερόφωνα* querere conati sunt.

Act. XIV. recitatur & damnatur qui sub nomine Monachæ ad Vigilium & Vigilii ad Justinianum prolui fuerat libelli; sermo item Athanasii Alexandrini ad probandum duas in Christo esse voluntates, ab Episcopis Cypriis in medium productus, lectus est.

Act. XV. Polychronius Presbyter ac Monachus Monotheista, qui miraculo se sententiam suam per obitum vendidit, seque mortuum, chartula fidei suæ super illum posita, suscitatum, expellente in id, coram totâ Synodo omnique populo, per horas aliquot frustra facta, tanquam hæreticus & impostor damnatur, & gradu deicitur.

Act. XVI. Constantinus Presbyter Monotheista, qui modum unionis inter Catholicos & Monotheistas se invenisse gloriabatur, explosa ejus sententia, damnatus & anathemæ subiectus est.

Act. XVII. selecta professio fidei Orthodoxæ à Synodo constituta.

Act. XVIII. Fidei definitio, superiori sessione edita, lectum promulgatur, & communibus suffragiis confirmatur. Et ita tandem sermone prophonico ad Imperatorem habito, & literis Synodalibus ad Agathonem Papam scriptis, (plerisque tamen Episcopis prius ad ista regressis) venerandæ huic Synodo finis imponitur. Sequuntur *Constitutiones Imperiales*, & *Epistola* aliquot ad hanc Synodum pertinentes; nempe Constantini *Edictum* promulgatorium, in quo de fide in hæc Synodo ita libere fuisse differit; Eius ad Leonem Papam Agathonis successorem de hac Synodo *Epistola*, & ad Synodum Romanam altera, Leonis Papæ ad Constantinum Imp. *litteræ* quibus asserunt se his, quæ in Synodo gesta fuerant, restant. Denique Justiniani Aug. Constantii filii *Epistola* in confirmationem sextæ Synodi, ad Joannem Papam Romanum scripta.

981.

TOLETANUM X. vulgò XII. anno DCLXXXI. v. Id. *Januar.* à *XXIX.* Episcopis, Vicariis *III.* Abbatibus *IV.* plurimisque viris illustribus Palatinis habitum, præsidente Juliano Menopolitano. Extant *Acta* & disciplina Ecclesiastica *Capitula XIII.* cum Notis G. Loaisæ, & Ervigi Regis Lege pro confirmatione Synodi Conc. Tom. VI. p. 121. & *Conc. Hist.* Tom. II. p. 681.

982.

TOLETANUM XI vulgò XIII. anno DCLXXXIII. prid. Non. *Novembr.* à *XLIII.* Episcopis, Vicariis *XXVII.* Abbatibus & viris Ecclesiasticis *VIII.* & pluribus illustribus Palatinis, præside Juliano Archiepiscopo, celebratum. In quo multa ad mores & disciplinam sabierrima decretantur. Extant *Acta* & *Capitula XIII.* quæ Notis suis elucidavit G. Loaisa Conc. T. VI. p. 123. & *Conc. Hist.* T. II. p. 694.

983.

TOLETANUM XII vulgò XIV. anno

DCLXXXIV. ab Episcopis *XXII.* Vicariis *X.* & *SÆC. VII.* Abbatibus *VI.* sub Juliano Menopolitano habitum, ab Anno DC. In quo, missis ad Ervigium Regem XI. Synodi Occidentis *Actis*, multa ad hæresin Monotheisticam impediantia statuta sunt. Extant hæc in rem *Capitula XII.* cum Notis G. Loaisæ Conc. Tom. VI. p. 1279. & *Conc. Hist.* Tom. II. p. 717.

684

VILLAREGIENSE anno DCLXXXIV. habitum. In quo Episcopi aliquot depositi sunt, & Leodegarius Augustodunensis capitali sententiâ damnatus. Vide *Acta S. Leodegari.* apud Sur. *Octobr.* ii. & Sigebert. in Chron. ann. DCLXXXV.

685

TWIFORDENSE juxta fluvium Alnam apud Anglos, anno DCLXXXV. sub Theodoro Archiepiscopo celebratum. In quo Cuthbertus, invitus licet, Episcopus constituitur; & Egfridi Regis donationes quædam confirmantur. Extant *Acta Monast. Angl.* Tom. I. p. 39, 46. Conc. Tom. VI. p. 1874.

687

MANASCHIERTENSE in Armeniâ, in consensibus Hærcanæ provinciæ, circa annum (si rectè conjicio) DCLXXXVII. vel forsan sequentem, congregatum. Patriarchalem Armeniæ Cathedrali hoc tempore tenuit Joannes Ozanienis, & provinciâ Daceranâ oriundus, homo à fide Catholica alienus, qui Omaris Satacenorum Ducis jussu, & Caliphæ Babylonis auxilio fretus, Synodum Manaschierti coegit, cui, una cum Armeniæ, sex & Syriæ Episcopi interierunt. In hoc Concilio definitum est, Acrophorum dogmata admittenda esse; unam esse in Christo naturam, unam voluntatem, operationem unam; æquam & fermentum in Eucharistia non amplius esse usurpandum, vino tantum, nullâ admittâ aquâ, utendum. Dixerit insuper Patriarcha, in Sabbatis non magis quàm Dominicis Quadagesimæ jejunandum esse, iacram Eucharistiam sicut quæstâ Majoris Hebdomadæ populo non esse tribuendam, in jejunio à piscibus, oleo, & vino abstinendum; denique Armenos & Syros à se invicem dicens iniquum esse separandos. Hæc omnia nos docet *Antiqua Historia Patriarcharum Armeniæ* apud Cl. Galanum (*ambros. Eccl. Armen.* Part. I. cap. 17. p. 201. In disponendo hujus Concilii tempore Galanis haud bene sibi constare videtur. Loco enim citato, & in indice huic Part. præmissio, ad Concilium VI. Occidentis tempora diserte refert; alibi verò, Part. II. T. I. p. 29. illud ann. DCCXXVII. habitum esse dicit. Utro anno testis, non statim liquet. Ego ad ipsum quem statui annum potius tetendum censio, cum quod fervebat maxime tunc temporis de Monotheisticis controversiis in sextâ Synodo paulatim dimittatur, cum quod Concilium Quin-Sextum anno DCXCII. habitum antevertisse videtur, cujus plures Canonis hæc Armenorum ritibus & placitis directe oppositi sunt, ut ex Can. XXXII. XXXIII. LVI. XCIX. abundè liquet; cum denique quod hoc tempus Armeniorum suppurationi optime quadret. Si enim Elias Patriarcha thronum ascendit anno Armeniorum CXII. hoc est anno Domini DCLXIII. & post annos XXIV. Eliæ successit Joannes Ozanienis (ut diserte tradit Patriarcharum Armeniæ *litteræ Historica*) in hunc ferme annum incidemus. Hic adde, Omarem quendam egregium Satacenorum

700

12C. VII. cum Ducem sub Calipham Abdulmelici hoc ipso
ab Ann. DC. anno ab Elmario memorari Hist. Saracen. lib. II
p. 714

488. TOLETANUM XIII. vulgò XV. an.
DCLXXXVIII. v. Id. Mart. LXI. Episcopis,
vicariis P. Abbasibus aliquot, & illustribus Pala-
tinijs sub presidio Juliano Archiepiscopi congrega-
tum. Scripserunt Epistolam ad Benedict. II. His-
panie Episcopis, qui tres in Christo substantias ob-
tinebant; obsequio hinc loquendi formulæ Pontificis,
haberi hic de te Synodo, mentem suam uberiorè
explicavit & confirmavit. In fine; de juramento
Ervigio Regi, in filiorum suorum utelam, præ-
stito agunt. Extant Acta hujus Synodi cum No-
tis G. Loaisæ Conc. Tom. VI. p. 1394. Et Conc.
Hisp. Tom. II. p. 721.

490. CÆSARAUGUSTANUM vulgò III. ann.
DCXC. interum loquenti Cal. Novemb. habi-
tum. Estant Constitutionum Ecclesiasticarum Capitula
V. Conc. T. VI. p. 1395 Et Conc. Hist. T. II.
p. 722.

491. CONSTANTINOPOLITANUM IV: Oec-
umenicum (severè VII.) Justiniani, cogno-
mento *Novissimo*, mandato, anno DCXCL.
Idem DCXCL. convocatum in Secretario Impe-
riali, quod *Trullus* appellatur, habitum; inde
Trullanum dictum, *Quinti-Sextum* etiam voca-
tum, eo quod quintæ sextæque Synodi quasi Ap-
pendix & Supplementum fuerit. Concilium Oec-
umenicum solenne erat, non modò difficiliora fidei
capita explicare, hæreticos extorcere, controver-
sas definire, sed & Canones ad vitam morisque
rectitudinem ordinandos, componere. Quod cum
quintæ, sextæque Synodo factum non sit; sui id
edicti esse hujus Concilii Patres censuerunt, Ca-
nones de moribus Episcoporum, Clericorum,
Laicorum, & de ritibus, & disciplina Ecclesiæ
facere; adeoque quæ in duabus præcedentibus
Synodis defiderata sunt supplere; ut in Sermone
prophætico ad Imperatorem ipsius testatur.
Unde & *Sextæ Synodi* nomine non tarditatis solæ.

Oecumenicum fuisse hoc Concilium solide evin-
cunt, 1. ipsius Synodi auctoritas, hanc sibi titu-
lum, non tantum in Inscriptione, sed & in Pro-
phætico, & in ipsis Canonibus, disertè vendi-
cantis; 2. Indictio legitima, Imp. nempe Justini-
iani literæ mandatarie, Episcopos ex omni parte
in hunc finem convocantis, ut Synodus Oec-
umenica haberetur, ut ex *Prophætico* patet; quia
et eodem Imperatore Decretis Synodica confir-
mante, & pro more promulgante. 3. Iustus &
plenus Episcoporum numerus; nempe CCXXXVII.
juxta Basilianum & Zozum, immò juxta libel-
li Synodici auctoritatem CCXL. centè eorum, qui
in sextâ Synodo ante decennium convenerant, nu-
merum tertii parte excedentem. 4. Canonum in
hæc Synodo constitutorum natura & ratio. Non mo-
do enim sex Generalia Concilia ante se habita con-
firmant, hæreticæque hæc contrariæ auctoritate
percellunt, sed & quæ universæ juxta Ecclesiasti-
cæ sunt, dicuntur Regula & Constitutiones,
non hinc illuc regionis, sed & orbi universo san-
cientes, tunc & consuetudines statuunt, abro-
gant vel confirmant, idque non solum in Eccle-

sijs Orientalibus, sed & in exteris, non solum
in Africanâ, etiam in ipsâ Romanâ (hujusmodi
Synodis quædam præcedunt, & postea) in
Romana Ecclesiâ inquit Ballamon ad Can. XII.
quin & in Ecclesiâ in Solo Bithynico, hoc est
extra fines Romani Imperii constitutis, ut ex
Can. XII. XIII. XVIII. XXIX. XXX. XXXVII.
XXXIX. LV. manifestò liquet. Quod periticiu-
lum quidem & puerile fuisset, nisi Concilii uni-
versalis auctoritate se monitos esse certissime sci-
rent. 5. Testimonia Veterum, eorum præsentium
qui his temporibus proximè accesserunt, nempe
Concilii Nicæni II. Patres loco non uno; Tarsi-
sius Patriarcha CP. qui hujus Synodi, ejusque
Canonum vindicias ex professo agit; Libelli
Synodici sub Photio Auctor, qui ex *Strabo* quæ
hujus Synodi vocat, & ab omni Graeco, æque Ja-
dalici, quin & Hæretica traditione Ecclesiæ pu-
gillè dicit; Hadrianus I. Gregorius II. Pontifices
Romani; ut alios miram. Sed nulli huc Conci-
lio injerant ex Occidente Episcopi, nulli Legati,
qui Papæ Romani vices gererent. Esto; idem
pro Oecumenico non habendum? Synodus Con-
stantinopolitana I. sub Theodoro Magno congre-
gata, semper & obique universalis habita est; cum
tamen nulli interfuerunt Occidentales, nulli
Pontificis Legati. Verum quid si in nostrâ Con-
stantinopolitanâ fuerint & Occidentales; &
Papæ locum tenentes? Dissertè quidem id testis
Theodorus Ballamon; * Patriarcha Antiochenus,
adfuisset tunc Papæ Legatos, cum Basilium Con-
tyneculum Metropolitam, & quendam Ravennæ
Episcopum ejus nomen non exprimit, totius
Synodi Romane Ecclesiæ vices gestissequela in
manuscriptis Nomocanonum codicibus repetitè
dicit. Certe in Subscriptionibus quæ etiam hodie su-
persunt, locum suum habet Basilus hoc modo, *Basilius*
Episcopus Constantinopolitani, Christo amantissimus Cæsa-
riæ, & licetio tenens vicin Synodi S. Ecclesiæ Ro-
mane, desinitur subscripsi. Quid multa Legatos
Sedis Apostolicæ in hoc Concilio convenisse, &
deceptos subscrispsisse, discutissimè testatur ipse
Analystus †, Bibliothecarius Romanus, præmilli-
um alias Romane Curie mancipium. Frivolis
alias, & frigidas Baronii exceptiones, ex nu-
mero Canonum, distantia temporis, ipsique ca-
nonibus petas, scias prætere, tanto viro, nisi
quod causæ suæ servandum esset, planè indignas.
Vera quidem causa, cur Synodum hanc ejusque
Canones ægrè admittant Pontifici, in proprium
est; quod tot in eâ constant, suis, hodiernis Ec-
clesiæ Romane moribus, & placitis è diametro
repugnantia. Notavit olim Ballamon Italo & La-
tinos eam pro Oecumenicâ non agnovisse; *Quod*
tunc natus & maxime Iohannis Baptistæ
quid ab hujus Synodi Canonibus oportere est su-
rum. Neque Romani Editores, qui splendidi
his Canonibus Præfationem Græcè & Latine præ-
miserunt, id diffidentur. Certe *Canon I.* Honorius
Papa, cum cum reliquis Monotheleticum duobus,
† & *Grægorius* de *de* condemnatur *Can. II.* Gregorius
LXXXV. qui sub Apostolico nomine vo-
cantur Canones, præter morem Latinorum, sto-
machante Baronio, admittendos esse sanctum, &
quoniam *Constitutiones* & *sanctionesque Patrum*

* Syn. Nic. II.
Act. II.
† Synod. I.
p. 82.

* Schol. id
Serd. p. 62.
† Iphou.

†a Vic. Ser-
conc. T. VI.
p. 1390.

58C. VII.
Ab Ann. DC.

Canones, tanquam Ecclesiæ universalis regulæ, recipienti sunt, declarant: quos neque adulterate, neque, præter eos, alios recipere, cuiquam fas esse decernunt, exclusi, ut videtur, Canonibus, qui in Laodiorum Synodi conditi fuerant. In his Canonibus à se recipiendis, locum dant Canoni, à Cypriano ejusque Synodi olim condito, vehementer ad hæc indignante Baronio, quasi Canon iste controversiam de rebaptizandis hæreticis, Cyprianum inter & Stephanum Papam acrius nimè agitantem, respiceret; cum præterea Canon ne levissimam quidem hujusce rei mentionem faciat. *Can. VI.* Presbyterorum, Diaconorum, aliorumque Clericorum conjugia, ante ordinationem suscepta, permittant. *Can. XIII.* Contrarium Ecclesiæ Romanæ morem, distictè reprobant. *Can. XXXVI.* Sedi CP. æqualia cum Romana privilegia, juxta Synodi Constantinopolitane I. & Chalcedonenfis Decreta, confirmant. *Can. LV.* Jejunium Sabbati tempore Quadragesimali, in Romanâ Ecclesiâ observatum, idque ex Pseudoepistola Canonis Apostolici LVII. quem Ecclesiâ Romana non recipit, abrogant. *Can. LXXX.* Christum Dominum in forma agni pingi expresse prohibent. Hæc speciminis gratia: longè plura ex ipsi Canonibus peti possunt. Ne minus igitur, Lector, hanc Synodum esse Baronio, Binius, &c. *Conciliiabulum, Pseudosynodum, Synodum Erraticam, Conventum malignantium, Synagoga Diaboli,* & si qua alia opprobrii & maledicentiæ vocabula escogitari queant. Interim mirari liceat Binium hujus Concilii Patres non semel Monotheletas appellare; cum certissimum sit, illos Canone I. sextæ Synodi doctrinam de duobus in Christo voluntatibus, & duabus operationibus, distictè verbis confirmare, & contrariam Monotheletarum sententiam, ejusque assensores & propagatores, Theodorum Mazarinam, Cytum, Honorium, Sergium, &c. spectè damnare, & anathemati subijcere. Denique corrigendus est Baronius, Biniique error, qui hanc Synodum sub Callinico Patriarcha habitam esse, & quæque totius negotii architectum fuisse volunt: cum vel ex subscriptionibus liquet, Paulum Patriarcham huic Synodo præfuisse, ejusque Canonibus primo loco subscriptis. Extant Græcè Lat. hujus Concilii *Sermo Praefationis* ad Justinianum Imp. & de negotiis Ecclesiasticis *Canones* CII. Conc. Tom. VI. p. 113. illustrati Notis Bini, & Fr. Ducaei, ibid. p. 197. & cum Commentariis Balsamonis, Zonaræ, & Alexii Aristeni *Pandecti*, *Can.* Tom. I. p. 191. quibus accessere notæ Bevetegii *ibid.* Tom. II. p. 126.

692.

ROTHOMAGENSE ad Sequanum fl. anno DCXCII. ab Anabarro Episcopo aliisque *XX.* Episcopis, & *IV.* Abbatibus, habitum. In quo multa Ecclesiæ utilia constituta fuisse, nos docet Aigradas in *Vit. S. Auberii*, quemam verò fuerint non addit, nisi quod Monasterii Fontanelleusis Privilegium confirmatur. Vide Conc. Tom. VI. p. 1240. Ad an. DCLXXXVIII. collocat Carolus Coisius Tom. IV. p. 191. qui nonnulla ad hanc Synodum annotavit.

693.

TOLETANUM XIV. vulgò XVI. anno DCXCIII. vi. Non. Maiarum, à *LIX.* Episcopis, *III.* Vicariis, *V.* Abbatibus, multisque

Comitibus sub Felice Archiepiscopo recte celebratum. In quo actis quæ de Fide sunt, Disciplinæ & Morum cura habetur. Extant Acta Synodalia, & *Capitula XIII.* cum Notis G. Lozise Coe. Tom. VI. p. 1327. & *Conc. Hist.* Tom. II. p. 735.

58C. V.
Ab Ann. D.

BEACANCELSENSE vel BACCANCELSENSE, (pro quo, si per codices MSS. licet, legerem BECCANFIELD, nec aliud esse consicerem quam BECCANHAM, agri Canuani hodie oppidum, à quo neque sono, neque significatione multum distat (apud Cantianos in Angliâ, anno DCXCIV. habitum, Aderant Willelmus Rex Cantie, Birhvaldus Archiepiscopus, Tobias Episcopus Rossensis, Abbates, Abbatissæ, & Procerum plures). In hac Synodo Ecclesiæ ab omni tributo, & exactione sæculæ liberæ factæ sunt, eamque res à laicorum iniuriis vindicantur. Decreto Synodis libenter, idque ante Presbyteros, Proceresque sæculares, Abbatissæ; exemplo plane novo, & hactenus quod sciam inaudito. Extant hujus Synodi Acta in *Chronico Anglo-Saxonicæ* ad an. DCXCIV. p. 48. paulò plenius apud *Evidentiarum Ecclesiæ Christi Cant.* collectorem, sive W. Thorn is fuerit, sive alius, certe Chronico W. Thorn subiectis *Hist. Ang. Script.* X. co. 1208. Bina eorum Exemplaria ex variis codd. MSS. edidit Spelmanus *Conc. Brit.* Tom. I. p. 189. exinde Conc. T. VI. p. 1338.

694.

TOLETANUM XV. vulgò XVII. anno DCXCIV. Id. Novembr. coactum. In quo post firmam S. Fidei Regulam, condita sunt de disciplina Ecclesiastica *Capitula VIII.* quæ cum Notis G. Lozise Conc. Tom. VI. p. 1361. & *Conc. Hist.* Tom. II. p. 752. habentur. Calci subijciuntur Sententiarum, quæ in veteribus Exemplariis Conciliorum non habentur, *Capitula XIII.* ex variis Conciliorum Decretis excerpta.

695.

AUTISSIODORENSE ad Icatnam fluv. anno DCXCV. à Tattico Episcopo habitum. In quo statutum est, qualiter Abbates, vel Archiepiscopi, terti in Ecclesiâ S. Stephani divinum perolverent Officium, Extant *Constitutiones* hæc de re factæ apud Car. le Coint *Annal. Eccl.* Tom. IV. p. 316.

696.

TRAJECTENSE ad veterem Rheni alveum, à Willebrordo, plurimique aliis Episcopis anno DCXCVII. congregatum. In quo decretum est, mitendos esse viros sanctos, qui verbum Dei externalis genibus prædicarent. Refert hujus Synodi Acta Marcellinus in *Vitâ S. Switheri.* apud Sur. Mart. l. num. xiv. In annum DCCII. reponit hunc Synodum Carolus Coisius Tom. IV. p. 189. ad quam illustrandam nonnullas observationes consultat.

697.

BERGHAMSTEDENSE apud Anglos à Bertvaldo sive Birhvaldo Archiepiscopo aliisque anno DCXCVII. habitum. In quo de moribus & disciplina Ecclesiastica præcipue cavetur. Extant *Canones* qui *Judicia Vrbis Regis* appellatur, XXVIII. Saxonice & Latine apud Spelman. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 194. Lat. Conc. Tom. VI. p. 1377. Ad calcem habentur *Capitula X.* quomodò damna & injuria sacris ordinibus thronis, sine compensatione.

698.

AQUIC

SEC. VII.
6 An. DC.
698.

AQUILEIENSE anno DCXVIII. à Schif-
marici quibuldam Episcopis habitum, qui Syno-
dum V. Quicquidiam, ob damnata Trīa Capi-

tula; respondendum esse iudicant. Meminerunt SÆC. VIII.
huius Synodi Beda lib. de VT. acat. Paulus Diacon. ab An. DC.
lib. V. cap. 14. aliquem.

Finis Septimi Sæculi.

SÆCULUM EICONOCLASTICUM. SCRIPTORES.

SEC. VIII.
6 An. DCC.
701.
Vid. Part. I.
p. 114.



IOANNES Carpathiorum Epif-
copus, durante hoc Sæculo, circa
annum DCCI. ætate non usque adeo
certa, claruisse videtur. Edita sunt
ejus *capita paracletica ad Ind. sed*
ex ætate non nisi LXXXII. & La-

tiat tantum. Opus integrum extra Græcæ MS.
Biblioth. Vindob. Cod. Theol. CXCI. num. fol. 1.
& alibi in eadem Bibliotheca non semel. Affe-
rantur etiam in Bibliotheca Reg. Galliar. Cod.
MMCCCLXXVI. ubi teste Du Fresnoy, in ca-
pite ultimo habentur complures narrationes de
Egyptiis Anachoretis, eadem ferè quæ in *Gene-
tica* leguntur. In eodem codice Vindob. fol. 141.
sequuntur alia ejusdem Episcopi Carpathii *Capita*
Theologica & Gæstica CXV. quorum nulla apud
Photium mentio. Incipiunt, *Kαὶ ὁ κύριος ὁ θεὸς*
ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν, &c. Ejusdem Biblio-
thecæ Cod. Theol. CCCCXV. num. xvii. fol.
68. habentur ejusdem Joannis *Capita Ethica*
LXXX. Principium *Ἐξ ὧν πάντα κτίσθη τὰ ἰσχύ*
θεοῦ, &c. num. xxi. fol. 81. ejusdem de *Præxi &*
Theoria Spiritualis Capita centum & octo. Inci-
piunt, *Ἐν τῇ ἀρχῇ ὁ θεὸς ἦν*, &c. An & quous-
que hæc à cæteris diversa sint, viderint quibus
codices MSS. inspicere datum sit. In Bibliothecâ
etiam Bodleianâ Cod. Baroc. CXXXIII. fol. 189.
habentur ejus *Capita Moralia* LXXIX. Incipit
De Capita CXI. fol. 162. *Capita* *γυναικῶν* seu
intellectuales XXXII. fol. 163. *De Operatione, &*
Consequentiis Spiritualis Capita CVIII. fol. 164.

701.

ANONYMUS *vita S. Geremari* Antiochi
scriptor antiquissimus, & ex Mabillonii conjectu-
rà fere æqualis, adeo ut fuisse ad hujus Sæculi
incipium referendus sit, annoque DCCI. claruisse
judicandum. Scriptis vitæ S. Geremari Abbatis
Elaviciensis primi, qui diem extremum clausit
circa annum DCLVIII. Eam ex Cod. MSS. de
appendice ad Guiberti opera expressit Joan. Ma-
billionius *Sæc. Benedicte*. II. p. 479.

701.
Vid. Part. I.
p. 479.

BEDA *venerabilis*, Presbyter & Monachus
Givviensis, claruit anno DCCII. Cùm tantâ do-
ctrinæ & pietatis famâ omnibus tertio Sæculo per-
totum orbem literarum claruerit Beda notitia
cumque tot egregii codices MSS. in Bibliotheca-
rum nostrarum totulis delitescant, jure mirari
poterat Onodinus, Colomæus, alii, neminem
hactenus in Angliâ reperiri, qui auctorem & ca-
pitularem Bedæ editionem, quam quæ in evan-
gelium manus venerit, evulgaverit. Interim,
ne nihil opinio, hæc in te nostrates egisse videan-
tur, opera quædam Theologica, nempe *Exposi-*

tionum in Genesim ad Accam Episcopum librorum III. SÆC. VIII.
item *Expositio in Canticum Habacuc* Propha-
ta, ex codicibus MSS. etnæ H. Wharctus; &
unâ cum Historiâ Bedæ de *visis Abbatum Wirt-*
monasterii, & Gervonensis, Epistolæ II. & Eg-
berti dialogi de Ecclesiasticâ Instructione (quæ
hodie suis illustrata ediderat Vir illustris Jacobus
Waxæus Dublin. 1664. 8vo.) & Aldhelmi Episcopi
Sethrebutensis libro de *laudibus virginum* (quæ
venerandæ vetustatis edicem emendat, typis
mandavit Londini 1693. 4to. *Historiam Ecclesi-*
asticam, Anglicè verit, & Elizabethæ Regina
nuncupavit Thomas Stapletonus è Soc. Jef. edi-
ditque typis elegantibus Amov. 1565. 4to. *Argena*,
1600. fol. *Commentaria in Epistolâ S. Pauli*, Bedæ
vulgò tributa, prodierunt à Gaufrido Baufar-
do sextum editæ anno 1499. fol. *Vitam Cuthberti*
longè emendatorem, in Sæculis Benedictinis de-
fuit Mabillonius. Certè inter exteros nemo de Be-
dâ nostro melius meruit, quàm Joan. Mabillon-
ius, qui Sæc. III. Part. I. p. 59. amplum & accu-
ratum Elogium historicum ei contexit, quo, de
ortu ejus, tempore, Monasticâ professione, exer-
citiis, Scripturarum studio, præceptibus, uti-
dinatione, doctrinâ, reverentiâ etq. Patres, vo-
calione ad Romam, discipulis, sanctimonîâ, mo-
ditiâ, zelo, fide, & puritate morum, obitu, se-
pulture, sanctitate declarâtâ, reliquiis, elogiis,
Venerabilis nomine, & scriptis fusè & diligenter
agit. Et quoniam ingens & laboriosissimum opus
in paucorum manibus versetur, multaque ibi hæ-
beat de Bedæ scriptis, nûm editis, tûm MSS.
haud vulgaris, non abs te erit integrum ejus judi-
cium de scriptis Bedæ, paulò licet prolixius, huc
transferte. Ita igitur cap. x. p. 555. Vir eruditus, &
de te Ecclesiasticâ optimè meritis. His per quen-
dam excusum didis, veniendum est ad quas-
dam animadversiones, quæ mihi inter evolven-
dam Bedæ scripta; tûm mirum exarata, occurr-
erunt. Primam quidem de tempore scriptio-
num agenda; postea de operibus dictis & sup-
positis, postremo de reliquis.

“Beda *librum tertium in Samuelem* aggestus
est; mortuo Ceolfrido Abbate; i. e. anno
DCCXVI. ut ex præfatione lib. III. constat. Ex-
“*planationcula in Epistolam Joannis*, prima vi-
detur ex ipsius lucubratiombus in scripturam sa-
“cratâ. Dicunt *Expositio in Apocalypsin* quam
“fratris *Eusebio* seu *Hieronymi*; Abbatii suo stru-
“cto, nuncupavit; nam binominem fuisse Huer-
“bectum, & id *annum studii quæ pietatis*,
“*Eusebium* cognominatum, patet ex præfatione
“lib. III. in *Samuelem*. Porro Bedæ librum Apoca-
lypticos;

586. VII.
ab An. DCC.

"typicos, in Capitula distinauit. Post Apocalypsin,
commentatus est librum de Actibus Apostolo-
rum, hortante Acca Episcopo Haguitadensis;
tunc etiam *Lucæ Evangelium*, & *Quæstiones tri-*
gitæ de libris Regum explicavit, petente No-
trechelino, tunc Presbytero Londinensi, post Can-
nuiceni Archiepiscopo; quo adjutore, in scri-
benda Ecclesiastica Histoia, usus est. Bedæ
Quæstiones in utroque Testamentum, ex Angliâ
petiit Lupus Abbas Ferrariensis epistolâ LXII.
ad *Aligysm Abbatem Eboracensem*. Post ea
omnia, edidit *Commentaria in Samuelem*; ex
quibus librum tertium, ut jam diximus, aggre-
sus est anno DCCXVI. ut verò *Expositioem in*
Marcan evulgavit post annos plurimos quam
Lucæ Evangelium explanaverat. Quæ omnia ex
ipsis Bedæ præfationibus in eisdem libris in-
telliguntur. Præterea, *Expositionem in Epistolâ*
Pauli, itidique in Epistolâ Canticæ, ex di-
ctis S. Augustini, magno studio contempsit: &
librum de *juxta clausis* absolvit Leonis Illici
anno IX. Chisti DCCXXIV. His absolutis,
edidit *Hystoriam Ecclesiasticam* gentis suæ,
quam cum *Epitome* adjunctâ, periecit anno
DCCXXXI. Nam in ultimo codice MS. qui
denique nos est, prædicta Epitome ultra istum an-
num non exierit, ut superius monuimus. In
eâdem Epitome Bedæ exhibet indicem incuba-
tionum suarum, in quo adnumerat Epistolâ
de *Agathellio Verne* juxta Anastasium, scriptâ
proinde ante annum DCCXXXI. Unde exem-
plum in eâ Epistolâ Wichele Presbytero direc-
tâ, adductum, de anno præsentis DCC.LXXV.
est interpolatio scriptoris amanuensis, ipso anno
Epistolam exhibentis, qui Bedæ sententiam,
supposito excerpto, explicare voluit. Denique
Retractationem librum in Actis Apostolorum
post annum DCCXXXI. scripsit jam senex.
Præter opera Bedæ in suo indice recensita,
paucula sunt quæ ipsi tribuere turâ possumus, ex-
ceptâ Epistolâ ad Ebernum Eboracensem Pous-
titheem, scriptâ post annos triginta à morte *Al-*
frido, Regis Norihambroren, hoc est, anno
Christi DCCXXXV. qui Bedæ supremus fuit.
Commentaria in Evangelium Joannis, siqui-
dem Bedam habere auctorem, post annum
DCCXXXI. ab eo sunt edita, quæ veluti quon-
dam Augustiniane Expositionis compendium
esse videntur, interitis hinc inde sententiis alio-
rum Patrum; ut capite quoque agens de Regulo,
verba Gregorii Magni adducat. Ceterâ Junus
Episcopus Aurelianensis, Ludovici III. æqualis,
in lib. I. de Institut. Lâcali cap. 15. citat plures
veritas ex Bedâ in *Homiliâ Evangelii vigesima*,
qui in prædictis Commentariis legimus capite
1. unde suspicamus legendum esse apud Jon um
in *Homiliâ Evangelii secundâ*. Et quidem Al-
cimus in præfatione Commentarii sui in Joan-
nis Evangelium, ex *Homiliâ beati Bedæ Pref-*
byteri, multa se adsumpsisse fatetur. His insuper
B. de morbo supremo decubens, parâ ling-
uâ reddidit Joannis Evangelium, testante Cuthber-
to discipulo, in Epistolâ quam de ipsius obitu
exaravit. In *Indicem* clalem rejicienda sunt
Expositiones in Matthei Evangelium, *Com-*
mentarius in Psalmos, *Vita Sanctorum*, (ex-
ceptis *Actis SS. Felicii, Cubberti, & Ana-*

stasii, quæ B. da apocripit ut sua); *Libellus de*
Officiis, *Commentarius in Beati librum de Tri-*
nitatē, *Meditationes Passionis*, *Libri de Ele-*
mentis Philophys, & *Libri de Remedis pecca-*
torum; quem jam inter Supposititia relegavi
Spelmanus Tom. I. Conc. Angl. tametsi in
collectione Canonum Regino Penitentiam
librum *Theodori* sen Bedæ citat in lib. I. cap. 297.
Ivo etiam & Gratianus ex *Panieniali Bedæ*
restruunt Capitulum de *Sacerdotis Eucharistiam*
comente. Non tamen præteream id, quod in
Bedæ Homiliâ Thuanco vetustissimo legi-
mus recendit, ante annos quingentos,
adscriptum; Ego non peto librum *Expositioem*
Bedæ super Evangelia, sed peto librum *Exposi-*
tionis Bedæ super Psalmos Psalterii *Agathæ Epi-*
scopalem de Devotione mortis: quæ d. homerica
quantum à mente pñ hominis abest, probat
Epistolâ ad Hervefridum Presbyterum, libello de
Tonitruis, à se Latine recto, præfixa. Is est
Hervefridus Presbyter de *Regno Merciorum* ad
quem extat S. Bonifacii Martyris Epistolâ X.
Auctor libri de Officiis Divinis scribebat post
annum quam Pâcha incidet in vii. Id. Aprilis,
ut patet ex cap. de Pâcha anno: quod ab anno
DCCXXXI. quo Bedæ indicem operum suorum
confecit, ante annum DCCXXI. non accidit.
Scripsit quidem Bedâ *Homiliam Evangelii*
libros annos, ut ipse faceret, sicut in *lectionario*
anniversario, ut habet S. Bonifacii Epistolâ
IX. supra num. xxi. relata; et quænam ex ceteris
ad Bedam pertineant, quænam suppositæ sint,
interest distinguere. Sic enim explosibiles ce-
lebriores dicæ, qui tunc annis relatis solemnita-
te colebantur. In Bibliothecâ Thuanæ habent
un duo vetusti codices, in quibus Bedæ Homi-
liæ reperiuntur. In primo, num. calv. annos
octingentos exarato, Homiliæ XXXIX. conti-
nentur sic exhibentur, in alio num. xxxviii. quæ
annos sexcentos præterit distinguuntur in duos
libros, præmissis ad utramque Capitationibus.
[Hoc loco, harum Homiliarum indicem exhibet
Mabillonius, & utrumque appropriatum in te-
se confert. Quod cum tanti non sit, hic omis-
tum duximus. Pergit deinde.] Ex his in-
telligimus Homiliâ in *Dominicis dies post Tri-*
nitatem; item in *Festis S. Stephani Proto-Ma-*
ryris, *S. Scholastica*, *S. Maria Magdalene*,
Transfigurationis Domini, *Adjuvantis B. Ma-*
rie, *S. Bartholomeæ*, *Notitatis B. Virginis*, *S.*
Michaelis, *S. Lucæ*, *Præsentationis B. Marce*,
& aliæ de communi Martyrum, &c. zui inbel-
tias esse, aut dubias, aut certe ex incertis Pe-
dæ Commentariis in Marcum & Lucam expre-
ssas. Ceterâ *Homilia de S. Scholastica*, S. Berta-
rio Abbati Cassinensi tribuunt in Cassinensi co-
dice MS. & *Sermo in Feste omnium Sanctorum*
legi solitus, adscribitur Rabano Mauro in apo-
graphis nonnullis, nescio an benè. Illud movet
quod Festum omnium Sanctorum institutum est
à Gregorio Papâ III. ut probat veterrima Ufu-
ardi Exemplaria, & Menardus docet in librum
Sacramentorum S. Gregorii p. 184. Et Sermo iste
Bedæ stylium sapit. Denique Sermo, Bedæ ad-
scriptus, in veterum Plurimi, *Dominus de Ca-*
lo præcepit super filios Leviticum, &c. haudqua-
quam ipsius Bedæ est; cum in eo referatur testi-

SÆC. VII.
ab An. DCC.

moisum

SEC. VIII. "monium petium ex vicâ Gregorii Magni,
Ab An. DCC. "à Joanne Diacono scripta post annos cen-
tum & quinquaginta à morte Bedæ Vene-
rabilis.

"Sunt qui Bedæ Expositiones in Pauli Epi-
stolas, ex libris S. Augustini excerptas, euidam
Florio, Monacho (ut Trithemius putat) Trudo-
niano, tribuendas existimant. Sic enim præter
cgregium apographum Corbeicæ, duobus
voluminibus distinctum, *Expositiones Epistolâ-
rum S. Pauli Apostoli, ex libris S. Augustini, Do-
ctoris eximii, à quodam Florio collectæ.* Et in fine,
Compositum est liber iste, l. e. scriptus, à Ruben-
ro Sub-Priore & Joanne, sua scriptore Monachu-
lo, anno, & quo restituta est Ecclesia S. Joannis
Corbeia, & Turoni est secunda sedes Romana
nrâ (Alexandro Papi III. Tyrone Synodum
agente) anno MCLXIV. Ludovico Rege Franco-
rum, Theoderico Episcopo Ambianensi, Joanne
Corbeia Abbate. Verum expositio ionicæ illæ, quæ
duobus illis voluminibus continentur, eadem
ipsæ, quæ in Bedæ operibus extant, sunt verus
& genuinus Bedæ factus; rûm quia ipse in Syl-
labo operum suorum meminit earum exposi-
tionum; rûm quia alia reperitur Commenta-
tio Florii nomine prædita, non tantum ex Au-
gustini, sed & aliorum Patrum operibus contex-
ta; qualis pendet Petrum Franciscum Chiffle-
tium Soc. Jesu, virum eruditissimum, manu
descripta habetur, ad eum inodum, quo Clau-
dius Scotus, postea Taurinensis Episcopus,
aliam in Pauli idem Epistolâ, ex Augustini
et aliorumque Patrum sententiis desloravit.
Et tamen Rabertus Monachus, in lib. de Cali-
bus Monasterii S. Galli c. 10. memorat Colle-
ctaneâ Florii Præbyteri de voluminibus S. Augu-
stini Epistolâ Pauli ad Romanos, & paulo
post, Collectaneâ Florii in Epist. ad Corinth. se-
cundam, & ad Hebræos. Denique Lupus Abbas
Ferrariensis, Collectaneum Bedæ in Apostolum,
ex operibus Augullini, laudat in Epistolâ
l. XXVI.

"In editis Bedæ Operibus, desiderantur (ni-
fallor) genuina ejus opera quædam; Nempe
"Explanatio in Canticum Habacuc, quæ in apo-
grapho nostro num. cclxxv. hoc præfert exor-
dium; *Canticum Propheta Habacuc, quod sibi
exponi petisti, dilectissima in Christo Sover, Sacra-
menta Dominica Passionis maxime pronuncias.*
"Unde ex consuetudine sanctæ & universalis Ec-
clesiæ, sexta Sabbati, quæ eadem Passio comple-
ta est, solet in laudibus maxime, per singulas
"Hebdomadas, sollemniter repen, &c. Item desi-
deratur Carmen de Regno In-vicis ad Acan-
"Episcopum, editum à Simone Dunelmensi
"Monacho, in libro de gestis Regum Angl. qui
"Bedæ etiam in MS. Cod. Thuaneco adscribi-
tur; Epistolâ de sex à Mundi ætate ad Plegor-
nam, quæ nûc cum Historiâ Abbatum Monasterii
"viriom Virennensis & Gironensis, & Epi-
"stola ad Egbertum Eboracensem Anisilem, à
"Wazo nuper vulgata est. Sincerum Bedæ
"Martyrologium in Tom III. Martii Bollandiani
recens in lucem prodit: in quo tamen an Fe-
"rum omnium Sanctorum locum habere debeat,
"dubium est, cum Beda quatuor tantum annis
"vixisset post creationem Gregorii Papæ tertii,
"qui hujus Solennitatis auctor est. Illius martyro-

PARS II.

"logii verba de S. Lupo Tricassino Episcopo ad S.ÆC. VII.
"ducit Hericcius, noni Sæculi auctor, in lib. I. de Ab. An. DCC.
"Mirac. S. Germani Episc. Autissiod. c. 15. Quæ-
"dam etiam refert Amalarius l. II. de Divin. Of-
"fic. cap. 24. Qui auctor fallitur in libro IV. cap.
"39, & 41. in citando Bedæ libro de Vita S. Cui-
"rberti; ea enim verba quæ memorat, in neu-
"trâ Bedæ lucubratione de S. Cuthberto, at in
"ei, quam anonyms quidam Monachus Lin-
"diensis tribus libris, in Martio Bollandia-
"no editis, adornavit, reperiuntur. In peracti,
"quo & optimo apographo nostro num. Dxlvi.
"in quo Bedæ opus de Computo habetur, legun-
"tur versus Domini Bedæ ad componendum Hæro-
"logium, hoc initio;

*Quas cursus solis jungant sua tempora mensis
Carmine nunc Læther panis adverte de cbe.*

"Verum hi versus, non Bedæ, sed Wandalberto
"Diacono Prumiensi, tribuendi sunt. In eodem
"Cod. MS. extant etiam plures Scriptæones de
"Computo; in his, *Excerptio vel Expositio Compu-
"ti Hericci Monachi*, illustrando Bedæ Com-
"mētario illustrata. Cujus Prologus sic se habet;
"Cum quibusdam Fratribus nostris adolefcentulis
"quædam calculativa artis rudimenta, communi
"sermone explicare capissem, hujusmodi quoque non
"consequenda (ut multis arbitrantur) doctrina
"aliquod imperire, qui in arte Grammaticâ,
"prom Divina auxiliata est munificentia, aliquatenus
"nus introductæ; nescio quo accensu desiderio in-
"flaro vehementer cuperem, quatenus ea qua vi-
"dæ voce deprehenderam, multorum utilitas pro-
"futura, qualitercunque scripta ediderem; quibus
"obnoxii remittens, id quod assideram superesse
"libros de hoc eodem re. . . præcipue venerabilis
"viri Domini Bedæ Presb. &c. Sub finem Expo-
"sitionis, auctor scribere se indicat anno
"DCCCLXXX. Indit. VIII. ut proinde alius sit
"ab Herico Monacho Autissiodorensi, qui in-
"tegro Sæculo fuit superior. An verò Helperi-
"cus Canonici S. Galli Monachus, qui librum de
"Computo scripti, testante Trithemio lib. II.
"de vir. illustr. Ord. S. Bened. cap. 77. lege Car-
"men de Psalmo CXXII. in Tomo VI. Antiqu. Leod.
"Canisi p. 619. Bedæ venerabili adscriptum, si
"tanti est.

AUCTOR Vita S. Anfridis claruisse vi-
detur incunte hoc Sæculo circa annum DCCX.
à rebus de quibus agit, ut videtur, non longè re-
motus. Scripsit vitam S. Anfridis Abbatissæ
Laudunensis, quæ vitam finivit circa annum
DCLXXXVIII. Ex Cod. MS. Monasterii Laudu-
nensis tam extulit Joan. Mabillonius Sac. Bened.
II. p. 975.

AUCTOR Vita S. Indoci, claruit circa
annum DCCX. utpote qui secundum narratio-
nem exempla à Monachis Judocensibus accep-
ta se scripsisse tradit. Vitam condidit S. Judoci
Presbyteri & Confessorii denari circa annum
DCLXVIII. quam ex elegantissimo codice
Gemmeticensi ante annos septingentos exara-
to, nobis exhibet Joan. Mabillonius Sac. Bened.
II. p. 565.

N AUC;

SÆC. VIII.
ab An. DCC
710.

AUCTOR Anonymus *Vita S. Virgilii*, circa annum DCCX. claruisse videtur. Literis consignavit *Vitam* S. Virgilii Episcopi Arelatensis, qui mortalitatem explevit anno circiter DCCXVI. Quam primus edidit Vincentius Barralis in *Chronologia Lerinensi*; deinde ex Cod. MS. emendatam, Joan. Mabillonius *Sac. Bened.* III. p. 35.

710.

SIVIARDUS, natione forsan Gallus, Monasterii Anisoleutis, apud Cenomannos Abbas quintus, claruit iuxta Sæculo VIII. circa annum DCCX. Posterum memorie tradidit *Vitam* S. Carilei Abbatis Anisoleutis primi; quam ex MSS. Codd. edidit Mabillonius *Sac. Bened.* I. p. 641. Cui subjecit miracula S. Carilei, ad ipsius Sepulchrum facta. Scriptore Anonymo, qui ante S. Carilei Translationem Normannorum tempestate peractam vixisse videtur. Habetur apud Surium ad diem i. *Vita* S. Carilei ex perventius Codd. descripta, sed à Mabilloniana planè diversa.

712.

ANONYMUS Auctor *Vita S. Boniti*, claruit anno DCCXII. Scripsit *Vitam* & Translationem S. Boniti Arvernensis in Galliâ Episcopi, quam Adelphio Abbati Magnilocensi, qui Boniti in Romanâ Peregrinatione comes fuerat, & Etherio dedicavit. Habetur ex variis MSS. Codd. recognoscit apud Mabillonius *Sac. Bened.* III. Part. I. p. 89.

712.

AUCTOR *Vita S. Bertila* claruit circa ann. DCCXX. Haud diu enim post S. Virginis obitum (obit illa anno DCCII.) vixisse ex ipsius verbis colligi potest. *Vitam* scripsit S. Bertila Virginis & Abbatissæ Kalensis primæ, editam ex Codd. MSS. Corbeiensis Monasterii à Joan. Mabillonio *Sac. Bened.* III. Part. I. p. 21.

712.

730.

AUCTORES *Vita S. Austrebertæ*, Anonymi duo, hoc circiter tempore claruisse videntur. Prior circa annum DCCXX. Posterior tempore suppar, forsan circa annum DCCXXX. Scribit enim num. x. se miraculum quoddam B. Virginis ab adolescentulâ, quæ apud eam fuerat educata, accepisse; quæ huc usque, inquit, vivit in corpore. Extat utriusque *Vita* S. Austrebertæ, Virginis & Abbatissæ Pauliacensis in Caletis, apud Mabillonium *Sac. Bened.* III. Part. I. p. 17. Priorem posteriore loco posuit. Posterioris Auctor qui potiorem interpolavit, habetur etiam apud Surium ad *Februar.* x. Confer Bollandum eodem die.

720.

ANTENOR, quâ gente, vel stirpe ortus, incertum; dignitate Episcopus, claruisse videtur circa annum DCCXX. Scripsit *Vitam* S. Silvini apud Morinos in Galliâ Episcopi, quem vivum impensè coluerat. Hanc postea interpolavit & expolivit Anonymus quidam, qui vixit ante medium SÆC. IX. Perit genuinum Antenoris Opus. Extat interpolatum apud Caletum in *Hystoria Episcoporum Tolosatum*, Bollandum *Februar.* xvii. Tom. III. p. 24. & 157. ubi varia de genere Silvini, de patriâ, episcopatu, adventu in Belgium, obitu, & translationibus

discutuntur. Denique apud Mabillonium *Sac. SÆC. VIII. Bened.* III. Part. I. p. 295.

720.

EDDIUS *Stephanus*, Anglus, Monachus Cantuariensis, claruit anno DCCXX. *Vitam* S. Wilfridi Eboracensis Episcopi, auctore Eddio, ex Bibliothecæ Cottonianæ codice, literis partim Saxonice, partim Longobardicis, ante annos septingentos exarato, Tho. Galei bebeneficio, ut ipse agnoscit, descriptam, vulgavit Joan. Mabillonius *Sac. Bened.* IV. Part. I. p. 671. Verum cum è codice Cottoniano capita quedam avulsa essent, postea beneficium Viri Cl. Edwardi Bernardi Oxoniensis accepit capita duo cum duobus disidiis, ex codice Sarisburiensi testificata, quæ, undè cum variantibus totius viræ lectionibus, nobis exhibet *ibid.* Part. II. p. 350. tandem Ecclesiæ Sarisburiensis codicem, cum nempe quousque olim Reverendissimus Usserus, nactus, hanc *Vitam* emendatam & haud parum auctam edidit ipse Galeus *Hist. Angl. Scriptur.* T. III. *Oxon.* 1691. p. 40.

ANONYMUS *Vita S. Valerici* Scriptore, circa ann. DCCXXV. claruisse videtur, Scripsit *Vitam* S. Valerici primi Leuconensium Abbatissæ, (obit is anno DCCXII.) Rambertus, ejusdem Cenobii Abbas. Hanc utpotè prolixiorē, & sermone simplici & impolito exarata, jussu Hugonis Rothomagensis Archiepiscopi, in compendium reduxit Anonymus noster, & à se ornatam & expolitam Theodino Abbati nuncupavit. Extat apud Mabillon. *Sac. Bened.* II. p. 76.

725.

COSMAS HIERSOLYMITA *NUS*, claruit anno DCCXXX. Præter reliqua *Vide* Part. I. ejus Scripta, de quibus in priori hujus Operis P. III. parte egimus, extat ejus *Isagogæ*, sive *Enarratio in Psalms* singulorum Psalmorum totius Psalterii Davidici carmine lambico. Cujus hoc initium, *Ἐκ τῆς ἀρχῆς ἡμετέρας οὗτοι οἱ ψαλμοὶ τοῦ Δαυὶδ, καὶ τῶν ἁγίων, ἡμετέρας.*

730.

Μὲν τὸ πρῶτον Μωϋσὴς καὶ πάλιν ἐν ἀποκάλυψιν καὶ ἁγίων διερμηνεύει, &c.

Habetur MS. Biblioth. Vindob. Cod. Throl juxta ordinem Lambecianum CXCVII. Nelsianum LIII. De hoc Opere vide quæ habet Cl. Lanbecius *Commen.* lib. III. p. 103. 127. Vide etiam Cod. LX. num. vi.

AUCTOR *Vita S. Botulfi*, natione, ut videtur, Anglus, circa annum DCCXXX. vel non diu postea, claruisse videtur. Refert enim num. x. se ab his qui S. Botulfi imbuti sunt disciplinâ, quique ejus, dum viveret, usi sunt præsentia, miracula ab eo patrata didicisse. Scripsit *Vitam* S. Botulfi Abbas Ikanhoensis in Angliâ primæ. Situm erat illud Monasterium, à S. Botulfo conditum, apud Anglo-Saxones, ad Wicham fluvium in agro Lincolnienſi prope Oppidum Bostonum sive *Botolf's Town*, ut Cambdenus noster acutè conjicit. *Vitam* hanc integram & sinceram ex Membris Cenobii Uitenensis in Neustriâ, primus edidit Joan. Mabillonius *Sac. Bened.* III. Part. I. p. 4.

730.

AU;

1.ÆC. VIII. *Psalmos graduum*, atque ex hac vitâ discessit anno
 480. An. DCC. MXXXI.

760.

ANONYMUS *Vita S. Pardulfi* auctor, Monachus, ut videtur, Waracensis. (Conobium erat ad fontem annis Vartampesitum) claruit circa annum DCCLX, vel paulo post Scriptit *Vitam S. Pardulfi Waracensis in Lemovicibus Abbatibus*, quam habes apud *Mabilonium Sac. Bened. III. Part. I. p. 373.*

765.

ATHANASIUS, quem nonnulli *juniorum* vocant, claruit ex nicæna eorum circa annum DCCLXV. Multum præ aliis laborat Cl. Lambecius *Comment. lib. I. p. 124.* ut talem nobis Athanasium eudat; nullum ramen testimonium pro se adducit, nullum sententia suæ fundamentum habet præter conjecturam, eamque satis inanem; nempe à Constantino Constantiæ in Cypro Episcopo, Synodi Nicænæ II. Act. IV. non simpliciter & expressè vocari Athanasium, sed figuratè, & subobicere & *Athanasium* *hunc*, hoc est, cum qui *inimici* *sic* *appellati* *sunt* *foris* *sic* *Deo* *enim*, *inquit*, *sic* *locutus* *est* *Episcopus* *ille* *Constantinus*; nempe nè propter nominis similitudinem auctor istius narrationis Athanasius, cum Athanasio Episcopo Alexandrino confunderetur. Sed nigas agit vir longè eruditissimus. In ipso sermone qui in Synodo Nicænâ lectus est, & *ex* *hujus* *sermone* *quoniam* *Athanasius* *appellatur* *inimici* *ipsum* *est* *faciens* *Lambecio*, in duobus codicibus MSS. Bibliothecæ Palatinæ, & in tribus Bibliothecæ Cæsareæ, *Athanasius Archiepiscopus Alexandrinus* disertè dicitur. Nec forsan alio animo recentiorum Athanasium nobis procudere voluerunt Baronius, Bellarminus, Lambecius, alii, quam ut Patres Nicænos ab insigni fraude in circanda tàm fabulosa narratione sub Magni illius Athanasii nomine, eò speciosius vindicarent. Quicquid sit, si mudo talis unquam extiterit Athanasius, ei tribuenda sunt scripta supposita, quæ sub Athanasii nomine vulgò venientes solent; qualia sunt, *Historia de passione Imaginis D. N. Jesu Christi, crucifixæ in Beryto*, in Concilio Nicæno II. lecta & recitata; *Questiones ad Antiochum CXXXVI Synopsi S. Scriptura*, *Disputatio contra Arianos in Synodo Nicaenâ*; & alia forsan, quæ emendationis naris Critici Athanasio abjudicant, ut ad eandem causam pertinet *Synagoga doctrina ad Clericos & Laicos*, ab Arnoldo anno 1685. ex Bibliothecâ Vossianâ Græcè & Latine editum; certè Athanasio cuidam Juniori tribuendum.

767.

GODESCALCUS, natione, ut videtur, Gallo-Belga, Ecclesiæ Leodicensis Diaconus, claruit circa annum DCCLXVII. Jussu Agilfridi Episcopi sui scripsit *Vitam S. Landeberti*, seu Landberti, Trajectensis ad Mosam Episcopi, & Martyris, anno DCCVII. Ut & de ejusdem Miraculis & Translatione librum alium *num. IV.* Landeberti gesta maxime insigniora à Theodorno, ipsius discipulo, & socio admodum familiariter, se accepisse testatur. Hæc opuscula prius extulit Hen. Camillus *Leit. antiq. Tom. II. p. 172.* Dein Chapeavilius *Rerum Leod. Tom. I.* Denique Joaz. Mabillon. *Sac.*

Benedict. III. Part. I. p. 66. Præter Godescalcum nostrum, Landeberti Res gestas literis consignavit S. epianus Episcopus Leodicensis circa ann. DCCCIII. Anselmus Leodicensis Canonici anno MXLVIII. Agidius Aureovalis in Ducensi Trevirensi Monachus Gildersensis an. MCLLI. Nicolaus Canonici etiam Leodicensis anno MCXIV. Reinerus S. Laurentii prope Leodicum Monachus Benedictinus an. MCXXX. Horum opuscula edidit Chapeavilius loco citato, & de his agit Cl. Mabillonius *Observationibus prævis* Vitæ S. Landeberti præmissis.

AUCTOR *invectiva* adversus Iconomachos claruit circa annum DCCLX, ætatem ipse satis prodit, dicit. Scribere se ait XLV. annis post quætionem de imaginibus primò motam, quæ circa annum a Christi passionis septingentesimum moveri cepit, adeoque ad extrema fere Constantini Copronymi tempora vixit, certè post Synodum sub Constantino ann. DCCLV. contra imagines celebratam ad quam contrahendam se acciecit. Constat *Usatium* *epistolam* *Oribasiorum*, *ad eos* *convincendos*, *qui* *pauci* *&* *delicta* *juniorum*, *&* *eribit* *doctrinam* *Patrum* *contraria* *agunt*. Edidit hanc *Invectivam* *Græc. Lat. Fr.* Combethius in *Collectioe scriptorum p. Theophrastum Paris. 1683.* pag. 303.

TURPINUS, vel **TILPINUS**, Galilus, s. Dionysii propè Parisios Monachus, Carolo M. à secretis, dein Archiepiscopus Remensis, claruit anno DCCLXIII. Obiit anno DCCXI. Exat sub ejus nomine *Historia de Vita Caroli M. & Rolandi* apud Rembertum *Script. Germanic. p. 67.* Verum hoc opus Turpino adjudicant eruditi, Hortsmannus, Pap. Mallonus, Dunza, Vossius, alii; tàm quòd ejus noluim meminerunt illius sæculi Scriptores, tàm quòd nra l. sit fabulæ refectum, à niquo quod aequavit obitus Caroli M. cum ipsi Turpinum ante Carolum decessisse constat. Vide quæ hæc de re habet Cl. Vossius de *re. Lat. lib. II. cap. 31. p. 178.*

ANSO gente Belga, Laubienfis in Belgio Abbas, Theodulfo in Monasterii sui regimine successit anno DCCLXVI. Obiit anno DCCC. Monachus adhuc in tabulis recult Vitam S. Ursinarii Episcopi & Abbatis Laubienfis, quam Theodulfo prædecessori suo nuacupavit. Exat apud Mabillon. *Sac. Benedict. III. Part. I. p. 146.* qui in hoc auctore locos communes inconcinnè redactos se aliquoties recensisse ingenue faretur. Vitam etiam S. Ermini, seu Ermononis Episcopi & Abbatis Laubienfis Ursinarii discipuli & successoris scripsit Anso nosse, quæ ex MS. Cod. Crispienli habetur apud eundem Mabillonium *ibid. p. 564.* De Rarlhero Episcopo Veronensi, Fulcino Abbate Laubienfi, qui obiit anno DCCCXC, ejusque successor Herigerio, qui etiam S. Ursinarii Res gestas literis tradiderunt adfuit eundem Mabillonium in *Observationibus prævis* p. 146.

FLA-

770.

773.

776.

SÆC. VIII.
ab An. DCC
780.
VII. Part. I.
P. 149.

FLACCUS ALCUINUS, gente Anglus, civitate Eboracensis, Abbas Cantuariensis, claruit anno DCCLXXX. Opera ejus omnia, hæcenus edita, *Historia Literaria* Part. I. recensuit. Scripsit præterea Alcuinus Carmine Heroico librum de *Pontificibus & Sanctis Ecclesiæ Eboracensis*. Hoc Poema versus 1698. continens, ex codicibus MSS. Remensis, & S. Theoderici propè Remos, à Joan. Mabillonio ad se transmissum, publici juris fecit Tho. Galeus *Res. Angliæ Scripti*. Tom. III. p. 703. qui & Epistolas aliquot Alcuini nondum publicatas penes se habere testatur.

780.

DONATUS, gente, ni fallar, Germanus, & Ecclesiæ Mettensis Diaconus. claruit circa annum DCCLXXX. Scripsit rudè & simpliciter stylo ad Angelammum Mettensem Archiepiscopum Caroli Magni Archi-Capellannum, anno DCCC. mortuum, quique id munus ab eo petierat, Vitam S. Trudonis confessoris, qui Monasterium in vico Sarchinio ad Cissindriam fluvium à se conditum rexit, obitque circa annum DCXCVIII. Edidit eam ex MS.

Cod. Cheshniano Joan. Mabillonius *Sæc. Benedic.* SÆC. VIII. II. p. 1069.

ANONYMUS, gente Anglus, Elberti Archiepiscopi Eboracensis discipulus, non infimi subsecellii Poeta, claruit circa ann. DCCLXXXV. Scripsit *Historiam Anglicam* carmine Heroico, quo de urbis Eboraci primordiis, & de primis ejus Ecclesiæ Pontificibus ac Sanctis agit. Integrum Poematium extat MS. in codice Monasterii S. Theoderici propè Remos: Ex quo partem bene longam extulit Mabillonius *Sæc. Benedic.* III. part. II. p. 558.

789.

ANONYMUS *Annalium Francorum* conditor, claruit circa annum DCCXCVI. Scripsit *Annales* Francorum ab an. DCCXVI. usque ad annum DCCXCVI. Hoc ex pervetustissimo codice S. Martini Massiacensis, extulit Ph. Labbeus *Biblioth. Nov.* Tom. II. p. 733. Quibus breve Chronicon S. Martini Massiacensis in Bieuringibus ad Cyclorum Paschaliū margines inscriptum, ab anno DCCXXXII. ad MXIII. præmisit.

796.

SÆC. VIII.

Concilia hoc Sæculo habita.

796.

BRITANNICUM sub Alfrido Northumborum Rege an. DCCI. in causâ Will. idi Archiepiscopi Eboracensis, habitum. Multæ circa hanc rem lites; adeo ut intra quatuor menses LXX. Conciliabula coacta fuisse dicuntur. Tandem ad Joannem Papam provocare coactus est Wilfridus, qui pro causâ ejus sententiam tulit. Exhibet Acta hujus Synodi Malmesburienfis de *Gest. Pontif.* lib. III. p. 151. & exinde Conc. Tom. VI. p. 1361.

794.

TOLETANUM, vulgò XVIII. sub Wiltiz Rege, anno DCCI. tertiū DCCIV. habitum. Meminit Rod. Toletanus l. III. c. 14. verum Acta non extant. Vide Buron ann. DCCI. m. xv. & d'Aguires *conc. Hisp.* Tom. II. p. 763. Notabit lector antiquitatis sacræ studiosus per integrum hoc Sæculum, hæc unica Synodo excepta, nulla Concilia in Hispaniâ celebrata fuisse. Ut igitur defectum aliquo modo refarciret eruditissimus Card. d'Aguires, incipio Tom. III. quamdiuturna venetandæ Vetusstatis Hispanicæ monumenta, vel hæcenus inedita, vel quæ non ubique occurrunt in lucem emisit In his primas tenent *Index S. Canonum & Conciliorum*, quibus Ecclesiæ præsertim Hispanicæ, reguntur ab incunato sexto sæculo usque ad initium ælævi, & libros VI. complectitur. p. 1. *Catalogus Romanorum Pontif.* à tempore irruptionis Sarracenorum in Hispaniam an. DCCXV. usque ad præsentem dtem p. 51. *Catalogus R. xii Hispaniæ, sub quibus Concilia habita sunt* ab eodem tempore p. 65. *Præfatum Toletanum* p. 67. Opuscula aliqua quorundam Patrum à G. Loaisa prius edita; aliq. præta, quæ

ipsum voluminis inspectio lectori etudiro sistet

ROMANUM I. sub Joanne VII. & CXXV. Episcopis an. DCCV. habitum. In quo, petente Justiniano Imp. ut sextæ Synodi Canones examinarentur, Imperatoris hæc in te desiderio Pontifex annuere noluit. In hæc item Synodo Wilfridus Eboracensis denuò accusatus absolutus est. Vide Bed. lib. V. cap. 10. p. 443.

799.

MERCIANUM circa annum DCCV. habitum. In quo præceptum est Aldhelmo Abbati Malmesburienfi, ut adversus Britannorum in Paschate celebrando errorem scriberet. Vide Bed. lib. V. c. 19. p. 435.

795.

NIDDENSE apud Northamstros anno DCCV. habitum. In quo, monente per litteras Joanne Papâ, Wilfridus in sede suâ Eboracensi confirmatur. Vide Malmf. de *Gest. Pontif.* lib. III. fol. 153. Circa annum DCCVIII. vel ex mente Spelmani anno superiori, habita est etiam sub Inâ Rege Synodus, in quâ Episcopatus Occidentaliū Saxonum in duas Parochias divisus est. Vide Bed. lib. V. cap. 19. p. 436. & H. Huntingd. lib. IV. fol. 193. p. 1.

791.

ALNENSE sub Berthvaldo Cantuariensi, & Wilfrido Eboracensi, o-mnibusque Angliæ Episcopis anno DCCIX. celebratum. In quo, inter alia Donationes Monasterio Eveshamiensis collatæ confirmantur. Vide Godvini de *Præf. Angliæ* in Episc. *Vigerni* p. 501. & Spelmani *Conc. Bryt.* Tom. I. p. 113. Hoc circiter tempore

799.

SÆC. VIII.
ab An. DCC

(vel ut alii DCCXII.) Synodum quandam Anglicanam habitam esse voluit nonnulli, in quâ ex prætensâ Egvvini Wigornienfis visionis imagines in Templis ponendas & adorandas esse sanctum esse. Verum incerta omnia, quin & suspecta, & planè suppositicia. Vide quæ habet Spelman. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 208. Præcipue *ibid.* p. 216. Sub Ina etiam, incerto & tempore & loco habitum esse Concilium omnium Episcoporum, Principum, Procerum, &c. In quo, occasione imperatorum Inæ cum Guallâ, Cadwalladi Britonum Regis filiâ, de mutuis conubiis habendis inter Anglo-Saxones, Britones, & Scotos, tum ad delendam fornicationem, & immunditiam, tum ad concordiam publicam promovendam, conventum est. Vide Acta apud Spelm. *ibid.* p. 219. Hoc loco cum Ina Regis mentio fit, notare fas sit, ipsum plurimas suas & Instituto Episcoporum, Senatorumque suorum, in magna *ferorum Dei* frequentia Leges tulisse, quarum plures Ecclesiasticis committis sunt; nempe de formulâ vivendi Ministrorum Dei, de Infantibus baptizandis, de opere in Die Dominico, de Immunitate Templi, &c. Extant Saxonice & Latine apud Lambard. *Archæologia* p. 1. Edit. Cantab.

ri tradere reformidavit, quem idcirco redemptem Papa gradu dejicere voluit, sed intercedente pro eo Synodo, absolutus est; & secundâ vice missus, à Leone in Siciliâ detentus est, & in exilium adus. Inde habita altera Synodus; in quâ unicuique qui adversus sacrarum imaginum venerationem aliquid attentaverit, anathema dictum est. Præterea quæ de duplici hæc Synodo tradit libri Pontificalis compilator, extant etiam hodie in Cryptis Basilicæ Vaticanæ bina fragmenta marmoræ, quibus utriusque Synodi Acta, sed literis jam penè exesis inscripta sunt. Prius præter aliosque Presbyterorum & Diaconorum nomina nihil nisi initium allocutionis Gregorii Papæ ad Synodum continet. Posterior quæ in secundâ Synodo gesta sunt, misere mutilata. Utramque inscriptionem, qualis qualis est, exhibet Cl. Ciampinus lib. de *S. Edificiis Constantinensi* M. cap. 4. Sect. XV. p. 101. 102.

SÆC. VIII.
ab An. DCC

CLOVESHOVIENSE I. apud Anglo-Cantianos anno DCCXLII. presidente Ethelbaldo Merciorum Rege, celebratum. In quo Wiltredi Regis privilegium de libertate Ecclesiæ Cantii prodicatur, & sub Anathemate confirmatur. Extant Synodi Acta apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. II. p. 230. & *Conc.* Tom. VI. p. 1532.

743

GERMANICUM I. Ratissponæ, in Augustiæ Vindelicorum, Wormatiæ, vel ubicunque alibi, loco sanè incerto, anno DCCXLII. xi. Cal. *Idus* (in xi. Cal. April. anni sequentis rejecit Cointius) presidente Bonifacio Archiepiscopo, celebratum. In quo, ad restituendam collapsam Religionis Christianæ disciplinam conditi sunt *Canones* XIX. de Episcopis per civitates ordinandis, de Synodis per singulos annos celebrandis, Canonibus restaurandis, Fraudatis pecuniis Ecclesiæ restituendis, de Presbyteris adulteris, Clericisque in fornicationem lapsis, aliisque discipline capitibus a lubertinis. Extant apud Othlonum Presbyterum in *Vit. S. Bonifacii* lib. I. cap. 42. apud Serar. *Rer. Mogun.* I. III. p. 364. & notis eruditissimis illustrati apud Car. le Coint. ad ann. DCCXLIII. num. xxxiv, xxxv, & c. Tom. V. p. 92. qui tamen tria postrema Capitula ab Othlone memorata prætermittit.

744

CONSTANTINOPOLITANUM I. anno DCCXII. celebratum. Philippico Bardane Imperio per vim & cædem potito, & Joanne, homine Monothelita, in Cyri Patriarchæ exautorati locum subrogato, coacta est Synodus, quæ Synodum V. Œcumenicam contra Monothelitas habitam penitus damnavit. Extant, Græc. Lat. Agathonis Diaconi *Libellus episcopi*, quo refertur quæ adversus Synodum sextam ausus est Bardanes; & Joannis CP. ad Constantinum Papam *Epistola apologica* *Conc.* Tom. VI. p. 1401. Confer etiam quæ hæc de re habent Zonaras, Cedrenus, Theophanes, alii.

741

ROMANUM II. sub Gregorio II. à XXXVII. Episcopis anno DCCXVI. Nomis *Aprili* adversus illicita conjugia habitum. Extant Acta & Capitula hæc de re XVII. *Conc.* Tom. VI. p. 1454.

742

ROMANUM III. anno DCCXXIV. in causâ Corbiniani Frisingensis Episcopi habitum. Vide Aribon. in Act. Corbin. apud Sur. *Septembr.* viii.

744

ROMANUM IV. anno DCCXXVI. habitum. Quo Iconoclastarum (quam vocant) hæresis damnatur, & cultus Imaginum confirmatur. Vide Hadriani Papæ hæc de re *Epist.* ad Carol. M. *Conc.* Tom. VII. p. 915.

746

ROMANUM V. & VI. ann. DCCXXXI. DCCXXXII. habitæ. In utroque de cultu Imaginatum est. Vide quæ de utriusque Synodi gestis habet Anastasius in *Vit. Gregorii III.* *Conc.* Tom. VI. pagin. 1463. Occasione utriusque Synodi erat Gregorius Presbyter, quem Pontifex cum literis ad Leonem Imperatorem miserat, ut à violandis imaginibus abstineret. Verum Gregorius metu scripturæ literarum Imperator,

731

732

LIPTINENSE propè Cameracum, sub Carlomanno Majore Domus, à Bonifacio aliisque Episcopis anno DCCXLIII. vel DCCXLIV. Cal. *Idus* congregatum. In quo Hæretici duo, Adalbertus Gallus, & Clemens Scottus, damnati sunt. Habentur de Disciplina Ecclesiasticâ *Canones* IV. cum notis Labbei, Sirmondi & Bini *Conc.* Tom. IV. p. 137. Ad calcem habentur, *Abrenunciatio Diaboli* operumque ejus, & Superstitionum; *Indiculus Superstitionum Paganicarum*; *Allocutiones Sacerdotum varie*; Excerpta Synodica ex Bonifacii Epistolâ; denique Zachariæ Papæ ad Francos & Gallos *Epistola*. Quæ omnia notulis etiam suis elucidavit Cointius ad ann. DCCXLIV. T. V. p. 109.

745

vel

746

ROMANUM VII. anno DCCXLIII. à Zachariâ Papâ, & plurimis Episcopis & Presbyteris celebrata.

742

SÆC. VIII. celebratum. Extant Acta & Disciplinæ Eccle-
siasticæ Capitula XV. Conc. Tom. VI. p. 1545.

Caroli Cointii ad ann. DCCLIII. Tom. V. SÆC. VIII.
pag. 319. ab An. DCC.

744. SUESSIONENSE ad Axonam fluvium
in Picardiâ anno DCCXI. IV. v. Nonas Martii
à XXIII. Episcopis habitum. Extant de Dis-
ciplinâ Ecclesiasticâ Canones X. quorum primo
sanctur Fidem Nicenam, & antiquos Canones
per universam Regionem esse promulgandos.
Habentur unâ cum Simondi notis Conc. Tom.
VI. p. 352. Plura ad hos Canones elucidandos
notavit Car. Cointius ad annum DCCXIV.
quo Synodum habitam esse vult, Tom. V. pa-
gin. 118.

745. GERMANICUM II. sub Bonifacio
Pontificis Legato, an. DCCXLV. congregatum.
In quo damnatis Aldeberto & Clemente Hære-
ticis, & Gervilione Episcopo Moguntino ob
Homicidium depositio, Bonifacius (qui à Gre-
gorio II. Papâ, Metropolitici dignitate pridem
exornatus Archiepiscopatum Regionarium per
totam Germaniam, nullâ certâ Sede assignatâ,
hactenus exercuerat), primus Archiepiscopus
Moguntinus factus est. Extant Acta Synodalia
Conc. T. VI. p. 335.

746. ROMANUM VIII. anno DCCXLV.
mensis Octobris à Zachariâ Papâ, multisque Epif-
copis & Presbyteris, in Patriarchio Lateranen-
si celebratum. In quo Bonificii sententia Syn-
nodalis de Aldeberto & Clemente hæreticis,
prolixè confirmatur. Extant hujus Synodi Ge-
nita, tribus Aëtionibus absoluta Conc. Tom. VI.
p. 356. Calci subijcitur Gemmulus Diaconi Ro-
mani ad Bonificium, de actis in hac Synodo
Epistola. Vide hæc etiam apud Car. le Coint.
Tom. V. p. 156. qui in annum sequentem hanc
Synodum conjicit.

747. CLOVESHOVIENSE II. à Cuthberto
Canuariensi, alijsq. Episcopis, præsentè Æthel-
baldo Merciorum Rege, anno DCCXLVII.
coactum. In quo de unitate Ecclesie, de statu
Christianæ Religionis, de pace & concordia
promovendis decernitur, præmissâ Bonificii
Romani Sedis Legati ad Æthelbaldum Regem
Epistolâ, qui ipsum ob repudium & adulterium
acriter coarguit, aliâque ad Cuthbertum de
corrigendis Anglorum vitis, & Synodo convo-
candâ. Habentur Disciplinæ Ecclesiasticæ Ca-
pitula XXX. Conc. Tom. VI. pag. 1565. Adduntur
ad calcem Egberti Eboracensis Constitutiones
Ecclesiasticæ CCLXV. ex Patribus & Conciliis
collectæ, Canones præsentiales XXXV. Dia-
logus de Institutione Ecclesiasticâ & Bedæ Canones
de remediis peccatorum. Vide quæ habentur
apud Spelm. Conc. Brit. Tom. I. pag. 133. præci-
pue pagin. 345. Malm. de Gest. Pontif. lib. I.
fol. 112. Ubi etiam Capitulum Tituli exhi-
bentur.

750. VERMERIENSE in Diocesi Sueffio-
nensi in Palatio Regio præsentè Pipino Rege
anno circiter DCCLII. habitum. In quo de
Incestu, Fornicatione, Adulterio præcipue
actum est. Extant hanc in rem Canones XXI.
cum notis Simondi Conc. Tom. VI. p. 156. &
Paris II.

CONSTANTINOPOLITANUM
V. Oecumenicum, pro nostrâ numerandi ratio-
ne) VIII. Constantini Coproumyi, & Leonis
Augusti literis anno DCCLIV. congregatum;
inchoatum iv. Idus Februarii, vi. Idus Augusti
absolutum. Locus conventus erat Hieticon,
Imperatoris in litore Asiatico Palatium, è re-
gione Byzantii ad subulatum situm, & tunc
Syrjæ palatium, inquit Cedrenus p. 463. in quo
Ædes erat Deipare sacra. Concilio ad finem
vergente, Sessio ultima in Basilica B. Marie in
Blachernis in urbe Regiâ habita est. Quo tem-
pore Constantinus recens creatus Patriarcha,
Synodo oblatum, ab omnibus receptum. Con-
venisse ex omnibus Imperii Orientalis Provin-
ciis Antislites CCCXXXVIII. diserte testan-
tur Theophanes *, Cedrenus †, alij; & quod
majus est, ipsius Synodi Nicenæ Patres in *
Actis quæ hodie supersunt; non negantibus id
Nicens, nec quod reponeret habentibus,
quàm talibus exortis & impetibus, cum populo
juncto habentes Cœlestium, jactans de multitudine,
gloriantes. Hinc magnæ & universalis Synodi
nomen jure sibi vindicaverunt. Certè nullus
Sæmoneus vocat Zonaras †, Synodo alias
satis insensu, ut mirari liceat quâ fronte vir
cætera clarissimus Car. du Fresne * mendum in
Cedreno quoddam numerum cubare, & tal.
perpetuam irreperisse contendat, nullâ ratio-
ne reddita, nullâ codicis MS. aliunde testis fide
allegatâ. Nescius sum posterioris partis
Historiæ miscellæ confarinatorum †, Landul-
phum nempe Sagacem, qui Theophanem, seu
potius versionem Anastasianam negligentem
exscripsit, habere Episcopos triginta octo. Verum
insultum, & nullius iudicii scriptorem, vir
emundæ naris pro se testem adducere nolu-
it, quin & ad Theophanis versionem CXXXVIII.
substituendum esse, in margine monet ipse Ba-
ronius *. Præfedere Synodo duo celebres ex
Oriente Metropolites, Theodosius Præsul Eph-
esus Orientis Exarchus, & Simeonius, cogno-
mento Paphlagon, Pergensis Metropoli-
ta, sede Constantinopolitana tunc temporis vacante,
exterisque Patriarchis sub Saracenorum iugo
miserè gementibus. Ut non erat cur objicerent
Nicenæ † Synodum hanc magnam & universa-
lem dici non posse, in quâ neque Romanus esset
Pontifex neque Orientis Patriarcha, cum nesci-
re non poterant quo in statu essent hoc tem-
pore Sedes Orientales, quantâ favitâ, quali
tyrannide à Saracenis vexatæ & oppressæ; ne-
que ex eorum absentia Synodi universalis au-
thoritatè quicquam deeedere, cum in sexta Syn-
odo, ab omnibus, etiam bis Nicens, pro Oecu-
menicâ habitâ, nulli essent ex Oriente Patriar-
chæ, eorumve Episcopi, & tunc tunc
negitias, propter impiorum Arabum potestatem
nec tamen exinde ullum Sanctæ Synodo
adhæsisse præjudicium; ut rectè notant, & vali-
dum exinde argumentum adstruunt Monachi
Palestini in literis Patriarchicis, in ipsâ Syno-
do Nicenâ * lectis & approbatis. Romanum
Pontificem nullo in hac synodo Legatos ha-
buisse quid mirum? Obedientiam suam Inpe-

† Tom. III. p. 11.
* CP. Chriſt. lib. IV. c. 19. quælibet. 176.

† Hist. Mſſe. lib. XXII. p. 429.

* An. Dccle. m. xxi.

† Ad. Vſ. p. 176.

† Ad. III. p. 76.

SÆC. VIII. *mens* de Gradibus Consanguinitatis, Conjugio, Fornicatione, &c. XVIII. cum Notis Sismoudi Conc. Tom. VI. pag. 1694. Vide etiam quæ ad hos Canones habet Car. le Coine. *Annal.* Tom. V. p. 517. In eadem Synodo Privilegium Godegani Metuens Episcopi Monasterio Gorzicensi concessum confirmatur, varisque Episcoporum subscriptionibus roboratur. Habetur *ibid.* p. 1698. Semel hoc loco Lectorem monuisse sufficiat, plures fuisse circa hæc tempora in Gallia & Germaniâ, nullius ferè momenti, Conventus; nempe Germanicum in causâ Othmari anno DCCLXI. Nivernensem anno DCCLXIV. Atiniacensem anno DCCLXV. Aurelianensem anno DCCLXVI. De quibus vide quæ habent novissimi Conciliorum Editores Tom. VI. pag. 1700. Plures etiam ejusdem notæ dabit Appendix *ibid.* p. 1875. &c.

Saxones moturo habitum. In quò de reformandis subditorum suorum Moribus, & stabilendis Ecclesiæ Ritibus actum est. Vid. *Annal.* Franci anno DCCLXXIX. Eodem anno mense *Marus* congregatis in unum Episcopis, Abbatibus, & Viris illustribus, editum est Caroli M. Decretum, præcipue de Rebus Ecclesiasticis. Extant *Capitula* XXIV. tum alibi, tum Conc. Tom. VI. p. 1814.

SÆC. VIII. ab An. DCC.

LIPPIENSE apud Germanos, anno DCCLXXX. habitum. In quo Sedes Episcopalis in Saxoniam erecta & constituta fuit. Vide *Grantzii Aethiop.* lib. I. cap. 12. & *1179. Saxon. lib.* 2. cap. 7.

780.

PADERBORNENSE II. anno DCCLXXXVI. ad disponendum Ecclesiæ Saxonice statum congregatum. De hæc re vide quæ ex Crautatio notant Conciliorum Editores Tom. VI. p. 1860.

780.

CALCHUTHENSE apud Anglos in Regno Merciorum, a Gregorio Olfensi, & Theophylacto Tudertino, Hadriani Papæ Legatis, anno DCCLXXXVII. habitum. In quo de Fide Nicenâ retinendâ, varisque negotiis Ecclesiasticis Regulæ constitutæ sunt. Extant *Capitula* XX. apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 271. & Conc. Tom. VI. p. 1861. Hujus Synodi bene fuere Sessiones, diversis locis habitæ. Prima sub Alfrivoldo, Northanhymbrorum Rege, cui interfuerunt Eanbaldus Eboracensis, cæterique illius Provincie Episcopi. Secunda Calchuthæ, in Regno Merciorum coram Offa Rege, presentibus Lamberto Cantuariensi, & reliquis sue Provincie Episcopis. Synodi hujus Calchuthensis meminit Chronicon Saxonicum ad ann. DCCLXXXV. ad quem eam collocat additque Jamberctum, seu Lambertum Archiepiscopum, aliquam Provincie sue partem amississe: Intelligit nempe sex Sedes Episcopales, Wigorniensem, Legecestrensem, Sinaestrensem, Herefordensem, Elnanensem, & Dornmancensem, quas, annuente Papâ, Offa Sedi Cantuariensi subtraxit, Sedi Lichfeldensi jam in Archiepiscopatum promovende subjecit; Eadulpho primo Archiepiscopo constituto, cui Adrianus Papa Pallium misit. Hæc Synodi nostræ Actæ ex codice S. Albani, & G. Malmesburienii fusiis habentur apud Spelmam, ubi supra, p. 302.

787.

NICÆNUM II. Græcis ut plurimum & Romanis Oecumenicum VII. sed si pro Oecumenico sit habendum, reverâ IX. Constitutum adhuc pueri, & Irenæ Mattis mandato, suadente hinc Tarasio, ex laico nuper Patriarchâ facto, illinc instigante Hadriano Papâ, anno DCCLXXXVII. congregatum. Primum quidem Constantinopoli in Templo sanctorum Apostolorum indictum; verum tumultuantibus Scholaribus militariibus, aliisque civibus, quos pro suo erga *Iconoclastas* zelo tunc *Iconoclastas* vocat Cedrenus pag. 470. post unam vel alteram Sessionem dimissum est. Anno sequente Nicænam transitum, & in Aede S. Sophiæ habitum est, inchoatum viii. Cal. *Octobr.* finitum x. Cal.

787.

767. GENTILIACENSE ann. DCCLXVII. in agro Patisiensi habitum. Frequentes aderant totius Galliæ Episcopi, presentibus etiam Pauli Pontificis Legatis. In hac Synodo de processione Spiritus Sancti, & de Sanctorum Imaginibus fingendis, an pingendis in Ecclesiis, discussum est occasione nimirum Legationis à Constantiniano Imp. ex Oriente ad Pipinum missæ, & vocis FILIOQUE Symbolo additæ. Si ex Ecclesiæ Gallicanarum statu hoc tempore, conjecturam petere liceat, probabile est damnatam esse in hac Synodo Imaginum tum ex Ecclesiâ ejectionem, tum cultum. Vide de hac Synodo Theodulphum, & Althelmum in *Annal.* Adon. Vien. Regni. & Sigebert. in Chron. ad hunc annum. Confer Car. le Coine. ad ann. DCCLXVII. num. i. ii. Tom V. p. 695.

769. ROMANUM IX. anno DCCLXIX. in Basilicâ Salvatoris, juxta Lateranensem Palatium, (sub Strophano IV. enactum. In quo, deposito Constantino Auti-Papâ, de modo eligendi Pontificis agitur, & cultus Imaginum stabilitur. Habentur hujus Synodi Acta apud Anast. in *Vit. Steph. II.* Conc. Tom. VI. p. 1729. Actorum etiam Fragmenta plura de electione & consecratione Pontificis, & de veneratione Sactarum Imaginum, ab Holstenio edita, *Col. 1611. Rom.* Part. I. p. 257. exiude Conc. *ibid.* pag. 1721.

771. DINGOLVINGENSE ad Harz ripam in Boiariâ, anno circiter DCCLXXI. tempore Ducis Thasilouis celebratum. In quo ad reformandos mores, & consuetudines Ecclesiasticas, & Regiminis publici conservationem, constituta sunt *Capitula* XIII. quæ cum Actis habentur, Notis hinc inde additis, apud Cat. le Coine. *Annal.* Tom. V. p. 770.

777. PADERBORNENSE I. anno DCCLXXVII. habitum. In quo decretum est, ut Saxones ad Fidem nuper conversi juramento se obstringerent, se Fidem Christianam semper esse observaturos. Vide Conc. Tom. VI. pagina 1823.

779. DURIENSE anno DCCLXXIX. in Villâ-Duriâ, à Carolo Magno anna in rebelles

SÆC. VIII. x. Cal. Novembr. Aderant, præter Archimandritas & Monachos ingenti planè numero, *ἡ δὲ πλειονότης ἀνδρῶν*, uti in Actis sæpius vocantur, genus hominum, si unquam aliàs *εὐσεβῶς καὶ σωφρονῶς*, aderant inquam, ex Orientalis Imperii Provinciis solummodò convocati Episcopi CCCL. Adriani Papæ Legati duo, Patriarcharum Orientalium *ἡμετέροις* Joannes & Thomas, hic Alexandriani, ille Antiocheni Patriarchæ, Syncellus; qui literis Patriarchalibus instructi sedes ipsorum in Synodo occuparunt, eorūque nomine Decretis Synodicis ubique subscripserunt. Sed cave credas, mi Lector, veros fuisse hos & genuinos Patriarcharum Legatos. Ficta hic & fictata omnia. Quod res erat paucis dicam. Missi sunt ab Irene & Tarasio in Orientem Legati, qui Tarasii recens Patriarchæ facti Synodicam pro more deferrent, & Patriarchas ad Synodum invitarent. In Palestinam venientes, Theodorum Hierosolymorum Patriarcham in exilio haud ita pridem fato functum esse intellexerunt. Edocti verò quanto cum capitis discrimine Sedes Patriarchalis adeundæ essent, totum penè Orientem occupantibus Saracenis, neque sine summo Christianorum penè omnium in his partibus periculo, sibi de hoc negotio agere fas esse, mutarè sententiã, & intro cum Monachis quibusdam Palæstinis consilio, electi sunt à Monachis Joannes & Thomas, viræ Eremiticæ cultores ultimi, idiozæ & impericæ, & ad tantam causam infirmi & indocti, ut de se ingenuè faterentur, qui Patriarchatum vices in Synodo gererent. Quos proinde literis à se scriptis moniverunt; cum tamen ipsos Patriarchas Legati neque viderunt unquam, neque Monachi ab iis vel verbaliter receperunt. Quo non obstantæ boni Monachi se pro Trium Patriarcharum Orientalium locum renexibus ubivis venditarunt, & summo honore à Nicænis habiti, utramque in Actis paginam faciunt; & literæ quas se cum detulerunt, tanquam à Patriarchis ad Synodum destinatæ, unanimi consensu sigillatim receptæ & approbatæ sunt. Quin & in illarum fronte vilissimi hi Monachi Palæstini. *Οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς, ἡμεῖς Ὀριανῆς Σacerδοτες*, diserte dicuntur. Hinc jactatus toties universi orbis in causâ Imaginum consensus, & exclamante * & triumphante Synodo, quodd, *ἐπιφανὲς ἔστω cooperator Spiritus Sancti, omnes consenserunt, quod Orient, Armen, Occident, & Mesochoria, in unam, eandemque unionem concurrerint*. Hæc sermè omnia ex Nicænorum Actis, & ipsis Monachorum Palæstinorum literis manifestè liquet. Quin legatur vel nomen Baronius ad ann. MCCLXXXV. num. lxxii. lxxiii. & seqq. & res fiet luce clarior. Verùm ad Concilium redeo. Id unice in hæc Synodo egerunt boni hi Patres, ad hoc parati, ut Actis CP. Synodi VIII. irritis factis, Imagines earūque cultum in Ecclesiis reponerent. Extant Græcè & Latine ex versione Anastasiana hujus Concilii Acta Conc. Tom. VII. in VII. *Actiones* divisiæ; præmissis Gregorii II. Papæ ad Leonem Ilaurum de Imaginibus *Epistolis* II. Anastasii Bibliothecarii *Præfationes*; Constantini & Irenæ ad Hadrianum *Epistolæ*; Tarasii ad populum *Apologues* autequàm fieret Patriarcha.

Ad I. Perlecius Imperatorum ad Synodum *ἡ ἐκ. VIII.* literis pro Episcopis qui in Synodo CP. VIII. *ἡ ἐκ. DCC.* pars fuerant, jam penitentibus, proque iis qui ab his ordinari fuerant, ad Communionem & Synodum recipiendis, ex antiquis Canonibus & Scriptis Ecclesiasticis disputatur.

Ad II. Hadriani Papæ ad Constantinum & Irenem, & altera ad Tarasium de cultu Imaginum, Epistolæ recitantur, & approbantur. In utraq; præcipit priori, futilibus planè argumentis, tum ex S. Scripturâ, tum ex absurde allegatis Patrum testimoniis, quæ & ex fabulosis S. Sylvestri Actis, pro facultate quâ pollebat bonus Pontifex, Imaginum causam agit.

Ad III. Gregorio Neocaesariensi ad honorem Synodalem recepto, Tarasii ad Patriarchas Orientales, eorūque uti præ se ferunt, ad ipsum litera, lectæ sunt; Fideliæ Concilii Nicæni confirmata; subnexâ Theodori Hierosolymorum Patriarchæ *Synodicâ*, pro more olim emissâ, quâ inter alia de Imaginibus agit; genuina sit, an ab ipsis Monachis conscripta, non una est suspensæ ratio.

Ad IV. S. Scripturæ loco miserè detorta, & SS. Patrum, Scriptorūque Ecclesiasticorum Testimonia, quæ pro Imaginum cultu facere videbantur, sed vel mutilata, vel male intellecta, vel ex Apocryphis hæcique historicis nullâ fide dignis hausta, prolata sunt, & Synodali suffragio comprobata.

Ad V. Plura Patrum & Scriptorum Ecclesiasticorum Testimonia, ejusdem planè cum prioribus commatis, & in eundem finem lecta sunt. Pauca quædam adversus Imagines Testimonia, in Synodo CP. allata, rejecta & reprobara; codices nonnulli, ex quibus loca quædam de Imaginibus deleverant, vel reciderant Iconomachi, in medium producti & ostensideneque Anathema omnibus Iconoclastis dictum. Telles hæc & præcedente Actione pro Imaginibus longo satis agmine adducti sunt; Athanasius, Cyrillus Hierosolymitanus, Gregorii duo Nazianzenus & Nyllenus, Basilii, Chrysostomus, Nilus, Cyrillus Alexandrinus, Asterius Amasenus, Theodorus, Antipater Bostrensis, Leontius Cyprius, Anastasius Antiocheus, Simeon Stylita, Joannes Thessalonicensis, Euthymius Historicus, Sophronius, Gregorius Magnus, Germanus CP. ut scripta quædam Anonyma & Apocrypha jam mittam, infra memoranda. De his testibus, eorūque in hæc causâ testimoniis, pauca quædam notanda veniunt, quæ breviter expediam. 1. Nullam pro Imaginibus citari testem quarto sæculo anteriorem. Neque id mirum, cum Imagines in Christianorum Ecclesiis positæ, multo magis adoratæ, omni puriori antiquitati penitus ignotæ fuerint; quicquid boni Nicæni & de hæc traditione, ab Apostolorum prædicatione, & ab annunciatum Evangelio profectâ, à Patribus hausit, ab omni præterito tempore à tot Sanctis retentâ, sibi suavitè somniant. 2. Non unum hic citari Tractatum, qui hujus vel illius Patris nomini falso affingitur. Quales sunt, *Sermo* sub nomine Athanasii de *Imagine Beryensi*, Athanasio proorsus indignus, ab omnibus jam pro spurgo habitus, & nec uno post Athanasium sæculo

† Ad. V. p. 44.

* Vide Epist. Synod. Act. VII. p. 151.

SEC. VIII. culo conficius; Basilii ad Julianum Apostatam
Epistola, à nullo Veterum memorata, à Basilii
stylo & ingenio aliena; Chrysostomi sermo de
unice Novi & Veteris Testamenti Legislatore,
quimellius Patris puritatem facilitatemque pa-
rum sapit. à Fr. Ducro ad Chrysostomi spuria
relegatus; etsi non desint, qui hanc Homiliam
genuinam, vel saltem dubiam esse contendunt.
3. In multis quæ hæc citantur Testimoniis, nu-
dam tantum fieri Imaginum mentionem; in
paucis tanquam in Ecclesiis positas, in pau-
cioribus tanquam ad r. cordationem, imitatio-
nem, vel affectum aliquem excitandum rectas
memorari; de honore vero religio, cultive
aliquo iis exhibendo, nè ulla quidem. Et ad
hanc classem revocari possunt quæ producun-
tur ex Chrysostomi *Homiliis in Metellum* pag.
200. Cyrilli Hierosol. *Catech.* II. p. 348. Gregorii
Nysseni sermone de *Deiæ Filii & Spiritus
Sancti* pag. 101. Nazianzeni de *Poluement* pag.
205. Nili Epistolâ ad *Heliarum* pag. 124. & ad
Olympiadem pag. 128. Cyrilli Alexandrini Epi-
stolâ ad *Acacium* p. 104. Asterii Amaseni sermo-
nem in *Euphremiam Mariyrem* pag. 108. Theodori-
to de *Vita Simonis* pag. 265. Antipatri Bostren-
si sermone in *Hanniballum* p. 108. & id genus
alia. 4. Nonnulla horum Patrum loca Chri-
stianorum Fidem vel Praxim Imagines mini-
me respiciunt, sed solummodo ad illustran-
dam de Divinâ Christi naturâ doctrinam, qua-
tenus est Imago Patris, adhiberi. Cujusmodi
sunt, quæ habent Athanasius sermone 41o con-
tra *Arianos*, Basilii cap. xvii. de *Spiritu Sancto*,
& sermone contra *Sabellianos*, Ariani & An-
omæi pag. 261. Neque alio sensu intelligenda
est decantatissima illa Basilii sententia, quam
toties crepant Nicæni, & Scriptores Pontificii,
quod *Imaginis honor ad primum eam transiit*. 5.
Purissima hæc astra, & quæ ad rem proximè fac-
iant pro causâ Imaginum testimonia, ex Scrip-
tis apocryphis & fabulosis, fictis falsisque Nar-
ratiunculis, ad Christiani nominis ludibrium
natis, quæ nullâ fide nituntur, & primâ latim
fronte vanitatem & absurditatem suam mani-
festo produunt, hausta esse, anilibus fabellis, & fa-
tilibus Monachorum Græcorum commentis
accensenda. Hujus furoris sunt, quæ ex Nar-
ratione & Miraculis S. Anastasi p. 311. ex Mi-
raculis *Cosine & Damiani* p. 356. & *Vitâ Simonis
Sylvestri* p. 265. Joannis *Isidori* pag. 271. Ma-
riae *Egyptiæ* pag. 277. Ex *Passio S. Procopii*
pag. 180. *Vitâ Theodori* pag. 181. Enagril lib. IV.
de *Imaginis Edessæ* p. 377. Ex Actis S. Sylvestri
de *Baptismo Constantini* p. 101. Ex *Limario &
Prælo Spirituali* pag. 381. & alibi proferuntur.
Clamand hæc candida & ingenua eruditissimâ
Pagel * confessione; Multa, inquit, Apocrypho-
rum quæstiones, à septima Synodi Patribus pro-
bata, qui in sacrorum librorum critica rudis
erant.

* Crit. Hist.
Chico, in
Annal. Bar-
ol. tom. LVI.
p. 47.

At. VI. Concilii Constantinopolitani VIII.
Acta, in membra discerpta lecta sunt, & perpe-
tuo Elencho, nullo adhibito judicio, nullâ mo-
destiâ refutata.

At. VII. Promulgata est Synodalis Definitio,
quæ post editam Fidei Confessionem, decernit
vivificæ cruci Christi, B. Virginis, Angelor-
um, Sanctorumque Imaginibus, Tempibus etc.

enim esse tribuendam, eâque osculis, incen-
sotum & luminum oblatione, esse honorandas,
non tamen vetâ illâ latriti, quæ soli Divinæ
naturæ competit. His finitis, scriptæ sunt Episto-
la Synodales II. ad Imperatores una, ad Catho-
licos ubique Episcopos altera.

At. VIII. (Quæ quidem tàm in Anastasi,
tàm in veteti vulgatâ Editione desideratur,
quæque Constantinopoli habita est) lecta est
coram Constantino & Irene Synodi Definitio,
& multa anathemata Iconoclastis dicta. Quibus
subjiciuntur *Canones* XXII. ad Disciplinam Ec-
clesiasticam pertinentes. Sequuntur, Epiphani
Diaconi Catanensis *sermo Lendarius* ad Syno-
dum habitus; Tarasii ad Hadrianum *Epistola*
II. & ad Joannem Presbyterum & Anachoretam
altera. Hæc duæ pollicentur de illicitis ordi-
nationibus lucris factis præcipue agere,
subnexi ad Constantinum & Irenem Dissertatio-
ne, quæ modo intelligendum sit, Dei namque esse in-
communicabile, & omnem Prepositam locutionem qua
involunt in *Idola*. Deinde Actorum hujus Con-
cilii vetas versio, & Hadriani ad Carolum M. pro-
lixâ admodum pro hæc Synodo *Epistola*.

WORMATIENSE sub Carolo M. ann.
DCCLXXXVII. habitum. In hac Synodo, aliæ
quæ anno sequente, in Villâ Ingelheim coac-
tâ, (quæ de re agit Anonymus de Vitâ Caroli
Magni p. 253.) de Tassilonis Baiavorum Ducis
perdiâ, & in Monasterium destructione, age-
batur. Vide quæ hanc in rem ex Rheginio &
Ademaro referunt Conciliorum Editores Tom.
VII. p. 963.

FINCENHALLENSE I. in Episco-
patus Dunculensi anno DCCLXXXVIII. sub
Eanbaldo Eboracensi, iv. Non. Septembr.
congregatum. Meminerit hujus Synodi H. Hun-
tingdon. *Hist. lib.* IV. fol. 197. & R. Hoveden.
Part. I. fol. 132. Quid verò in eâ factum sit,
non liquet. Interim confer quæ habet Spel-
mannus *Cons. Brit.* Tom. I. p. 304. quæ etiam
ex Hovedeno & veteri codice MS. Canta-
brig. Synodi ejusdem apud Agleam, eodem
anno & in eodem Episcopatu Dunculensi ha-
bitæ, mentionem facit. De quâ nil amplius
extat.

AQUISGRANENSE I. x. Cal. April.
anno DCCLXXXIX. sub Carolo Magno, in
Palatio Regio habitum. Synodum enim eo lo-
co & tempore habitam fuisse, dubitari non
potest. Extant de Disciplinâ & Regimine Ec-
clesiæ *Capitula* LXXXII. Caroli M. iussu condi-
ta, sub Titulo *Capitularis Aquisgranensis* Conc.
Tom. VII. pag. 966. Subjiciuntur ad Monachos
Capitula XVI. eodem loco & tempore facta, Alia
XXI. de rebus partim Ecclesiasticis, partim Po-
liticis, ibid p. 988.

NARBONENSE v. Calend. Jul. anno
DCCXCI. (non DCCLXXXVIII, ut Concilio-
rum Editores, an luculenter ostendit Ci. Coin-
tius) à XXIP. Episcopis, & IP. Vicariis, presen-
te Desiderio Pontificis Legato celebratum. In
quo Sedis Narbonensis limites constituti sunt.
Habentur hujus Synodi Acta Conc. Tom. VII.
p. 964.

SEC. VIII.
Abas. DCC.

787.

788.

789.

791.

SÆC. VIII. p. 964. De lite in hac Synodo agitata, deque singulis Episcoporum subscriptionibus pluribus agit Car. Coitinus ad ann. DCCXCI. Tom. VI. p. 463.

726. **FOROJULIENSE** anno DCCXCI. à Paulino Aquileiensi plurimique aliis Episcopis congregatum. In quo de Processione Spiritus Sancti, tum à Patre, tum à Filio adversus Græcos, & de Incarnatione Domini contra Felicem & Elipandum, disceptatum & definitum est. Extant hujus Synodi Acta & Capitula XIV. adversus Simoniam, Impudicitiam, & Ebricitatem Clericorum, Matrimonium intra affinitatis gradus contractum, &c. Conc. Tom. VII. p. 991. & le Coit. ad annum DCCXCV. Tom. VI. p. 540.

727. **RATISPONENSE** anno DCCXCII. præfente Carolo M. coactum. Quo Felcis Urgelitani hæresis de Christo, Filio Dei adoptivo damnatur, ipso Felice Romam missus, ubi coram Pontifice hæresim suam ejuravit. Pluribus de hac Synodo agunt Alcuinus lib. I. advers. Elip. & Annales Franc. ad hunc annum. Vide Conc. Tom. VII. p. 1010. Eadem proculdubio est hæc Synodus cum eâ quam Reginoburgi habitam fuisse ex Annalibus Laurishamienfibus tradit Car. Coitinus Tom. VI. p. 476.

728. **VEROLAMIENSE I.** apud Anglos, anno DCCXCIII. mense Augusto, sub Offa Merciorum Rege, ab Humberto Archiepiscopo Lichfeldensi, aliisque Episcopis habitum. In quo, reperto jam S. Albani Proto-martyris corpore, Cœnobium eo loci in ipsius memoriam fundandum esse decretum est. In cujus usum Rex Offa varios redditus & patrimonia liberaliter concessit. Vide Mar. Parilin *Vita Offa* II. p. 18. Multa etiam ad hanc rem spectantia concessit Spelmanus nosse Conc. Brit. Tom. I. p. 309. Confer item Conc. Tom. VII. pag. 1012.

729. **VEROLAMIENSE II.** an DCCXCIV. sub Offa Rege Merciorum, jam Romæ reverso, habitum. In quo Offa plurima latifundia S. Albani Monasterio, & perpetuum itineraantibus hospitium concessit. Vide quæ ex *Vita MS. S. Albani* habet Spelmanus Conc. Brit. Tom. I. p. 314. Meminit etiam alterius Synodi eodem anno & eadem de re apud Chalchyth habitæ; sed ab hac Verolamiensî non aliam fuisse conjicit.

730. **FRANCOFORDIENSE**, quod totius occidentis *Universale* dici potest, coram Carolo M. præsentibus Theophylacto & Stephano Hadriani Papæ Legatis, anno DCCXCIV. in Festo Paschatis à CCC. circiter Episcopis celebratum. Duo præcipue in hac Synodo acta sunt. Primò, Damnata iterum Elipandi Toletani, & Felcis Urgelitani, Christum Filium Dei adoptivum esse asserentium hæresis. Unde Hadriani Papæ contra Elipandum Epistolæ; Labrum Episcoporum Italix eadem de re, ad Præfules Hispaniæ Synodi Decreto missus; Epistolæ Synodica Episcoporum Gallix & Germaniæ, ad Hispaniæ Episcopos missa, & Caroli M. ad

Elipandum Epistolæ, exhibentur Conc. T. VII. p. 1014. Hæc omnia, aliæque monumenta ad causam Felicianam illustrandam spectantia profert Card. d'Aguires Conc. Hist. Tom. III. p. 91. Secundo, Causa Imaginum summâ curâ ventilata; conclusumque, in Ecclesiis quidem memoriz & ornamentis causâ retineri posse, omnem verò cultum & adorationem penitus esse abrogandam; Acta Synodi Nicenæ II. quæ in parvis Græcæ, pro adradu Imaginibus, solidè, sive arroganter gestæ (ut habet operis Carolini Inscriptio), post longum & diligens examen rescissa & reprobata; Testimonia ex Patribus, Scriptique Ecclesiasticis à Nicænâ deprompta sedulo excussa, omniique ipsorum Sophismata & Argutuncule solidè refutata. Unde Synodum Nicenam nec pro Occumenicâ, nec pro Septimâ, habendam esse ritè judicatur. Nec aliter quàm *Pseudo-Synodum* ab illius temporis scriptoribus appellatur. Testis sit vel unus Annalium Francorum conditor, sequentis Sæculi Scriptor ad ann. DCCXCIV. p. 13. ubi de Synodo Francofordiensî agens hæc verba; *Pseudo-Synodus Græcorum pro adradu Imaginibus habitæ, & falsi Sæpima vocata, ab Episcopis damnatur.* Quæ verba repetit Auctor vite Caroli Magni p. 136. Certè acta fuisse hæc in Synodo Francofordiensî, non modo disertè testantur illius & sequentium Sæculorum Scriptores penè omnes, Hadrianus, Synodus Parisiensis, Hincmarus, Aimoinus, Ado Viennensis, Strabus Fuldenfis, Monachus Engolismensis, Regino, eoque secuti Urspergensis, Hermannus Contractus, Aventinus, alij sed & fidem facit ipsius Synodi Canon II. Et quod omni exceptione majus est (quicquid aliter somniant Baronius, Bellarminus, Binus, &c. quorum delitamenta hæc de re, à cordatioribus Pontificiis explosa sunt) ipsi libri Carolini IV. si non propriâ Caroli operâ, ejus saltem consilio & jussu, ab Episcopis, qui hujus Synodi præerant, compositi, ab eo revisi, in Concilio lecti & approbati, tandemque à Carolo ad Hadrianum Papam missi. Et sanè non incommode conjectari potest, haud aliud in hac Synodo in causâ imaginum factum esse, præter Operis Carolini sectionem, examinationem, & approbationem. Unde vident æqui judices, quâ fronte, etiam Novissimi Conciliorum Editores, in capite hujus Concilii hoc Lemma posuerunt; *In quo Hæresis Felicitana tertio damnata est, Acta quæ Concilio Nicænâ II. in causâ Imaginum confirmata.* Cum verò non aliudè quid ex hoc opere, clariùs constare possit, quid in hac Synodo gestum sit, quidve disputatum, quid denique illud contineat, tribus quasi verbis expediemus.

Lit. I. Post præstationem, & exceptiones quasdā ad Constantini & Irenæ literas factas, S. Scripturæ loca; quibus ad Imaginum cultum stabiendum abutuntur Nicænâ Iconoclastæ, examini subiunguntur, eorumque interpretamenta vana & absurda esse demonstrantur.

Lit. II. Plura S. Scripturæ loca, & SS. Patrum Testimonia à Nicænâ allata, examinantur, & factò inter cultum civilem & religiosum discrimine, quàm falsis ratiocinibus causam suam agant Nicænâ, fusè ostenditur.

SÆC. VIII.
AN. DCC.

Lit. III. Confessione Fidei Catholice factâ, diversorum in Synodo Nicenâ Episcoporum periculosa sententiâ & absurda dicta, tam de Fide, præsertim de processione Spiritûs Sancti, quàm de Imaginibus, earumque cultu, ad examen revocantur, & de Miraculis ad confirmandam adorationem Imaginum productis agitur.

Lit. IV. In eadem materiâ progressum est; plures alix Aduersum Nicænorum partes excutuntur, argumentis & objectionibus in eis hinc inde factis respondetur, conclusiônique tandem capite ultimo, frustra Synodum suam universalem Nicanos nominare, tam quod ab Ecclesiâ Universali non sit congregata, tam quod Ecclesiæ Catholice doctrina ac traditio in eâ non sit servata ac constituta. Hæc est operis Carolini, summa. Unde mirum videri non debeat, illud neque in Tomis Conciliorum, neque inter Capitularia à Balusio edita, locum habuisse. De eo, ejusque auctore, varisque Editionibus, nos alibi diximus *Hist. Lit. Parr. I.* in Carolo M. Sæc. VIII. pag. 346. Confer præter alios, Dallæus de *Imag.* lib. IV. cap. 4. § 429. Spanheim, *Hist. Imag. rest.* Sect. vi. vii. viii. ix. p. 331. Denique conditi sunt in hac Francofordiensi Synodo *Canones LVI.* præcipuè ad mores & disciplinam pertinentes qui habentur Conc. Tom. VII. p. 1036. De hoc Concilio, Epistolis in causâ Felicianâ scriptis, & Canonibus in eo conditis, copiosè agit Cl. Coïntius *Annal. Eccl.* Tom. VI. pag. 502. qui, post omnes alios, non leve libris Carolinâ negotium facessere cogatur, successu quidem parum felici, cum facilius sit objicere, quàm resistere. Inveniri ad magnam horum Canonum partem multa eruditè annotavit.

797:

AQUISGRANENSE II. an. DCCXC VII. v. Cal. Novembr. à Carolo M. ejusque Episcopis, Abbatibus, & Comitibus habitum. Extat *Capitulare de Rebus Regni & Ecclesiæ*, Capitula XI. complexum, Conc. Tom. VII. pag. 1124. In eodem Conventu, saltem eodem anno editum est aliud ejusdem *Capitulare de partibus Saxoniæ*, quod XXXI. I. Capitula continet, *ibid.* Pag. 2131. Post hæc sequitur Theodulfi Aurelianensis *Capitulare* ad Parochias suæ Sacerdotes, quo XLVI. documenta ad plebem instruendam necessaria Presbyteris traduntur. In eadem etiam Synodo Aquilgranenſi de Monasterio S. Pauli Romæ construendo agebatur. Vide quæ habentur *ibid.* in Append. p. 1857.

798:
vel
799:

EINCHALLENSE II. apud Anglos Boreales (in Episcopatu Dunelmensi) sub Eanbaldo Eboracensi, an. DCCXC VIII. vel DCCXCIX. habitum. In quo, de Paschatis & Canonum observatione agitur, & Quinq. Synodi Oecumenicæ receptæ sunt. Vide quæ ex

Hovedeno & Westmonasteriensi habentur Conc. Tom. VII. p. 1143.

SÆC. VIII.
AN. DCC.

BACANCELLENSE apud Cantanos, in Merciorum Regno, à Kenulfo Rege, & Æthelardo Cantuariensi, anno DCCXCVIII. habitum. In quo decretum est, ut Ecclesiæ à Laicorum dominio liberæ sint. Extant Synodi Acta apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 317. Ubi vide omnino notam, quam sub finem habet. Vide etiam Conc. Tom. VII. p. 1148.

798.

ROMANUM X. à Leone III. Papâ, & *LP II.* Episcopis adversus Felicem Urgellitanum, ejusque contra Alcuinum Epistolam, an. DCCXCIX. celebratum. Extant hujus Synodi Acta, non tamen integra, Conc. Tom. VII. p. 1150.

799:

AQUISGRANENSE III. an. DCCXCIX. à Legato Pontificio, & *LP II.* Episcopis, in Palatio Regio coactum. In quo Alcuinus cum Felice in hæresin relapso congressus est, qui hominem convictum ad Fidem Catholicam reduxit. De hac Synodo agit ipse Alcuinus *ad Oes. Elipand.* lib. I. Vide etiam Conc. Tom. VII. p. 1151. Extat item Felici Urgellitani *Confessio Fidei*, in hac Synodo facta, *ibid.* in Append. p. 1858. Synodi ejusdem Rariponsensis, hoc circiter tempore habitæ, ex Caroli M. Capitularibus meminit Ph. Labbeus. Vide ejus observationem *ibid.* p. 52.

799:

URGELLITANUM anno DCCXCIX. presentibus Leidrado Lugdunensi, Nefidio Narbonensi, & Benedicto Abbate, à Carolo M. ut Felicem Episcopum ad Fidem Catholicam revocaret, huc missis, aliisque pluribus habitum. In quo Felix Urgellitanus Episcopus iterum damnatur. Vide quæ de hac Synodo ex P. de Marcâ lib. III. *Marca Hispanica* MS. protulit Car. Coïntius Tom. VI. p. 691.

799:

CLOVESHOVIENSE III. apud Cantanos; sub Æthelardo Archiepiscopo, anno DCCC. celebratum. In quo post Fidelis Catholice professionem, Monasterii de Cotham Prædia à Kenulfo Rege abrepta vindicantur. Extant Acta apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 318. & exinde Conc. Tom. VII. p. 1157.

800:

TURONENSE anno DCCC. tempore Quadragesimali habitum. In quo Carolus M. Regnum suum inter filios partitus est. Vide Conc. Tom. VII. in Append. p. 1861.

800:

ROMANUM XI. anno DCCC. habitum. In quo, præsentè Carolo M. Leo III. Papa à criminibus sibi objectis, præstito juramento, se purgavit. Vide de his Anastas. in *Vit. Leon. III.* Cap. 3. Tom. VII. p. 1081.

800:

SÆCULUM PHOTIANUM. SCRIPTORES.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.
801.



SERGIVS, homo, ni fallor, Syrus, Manichæorum suo tempore dux & primipilus, claruit anno DCCCCL. Pro more Manichæorum se Pauli Discipulum jactitavit, *Tychicum* se appellans, immò eo usque impietatis processit ut pro Paracleto se

gesse, seque à discipulis suis ut Spiritum Sanctum adorari passus est. Tandem in Monte propè Argeum in Cappadociâ à Tzanione Nicopolitano captus, securi ex manu suâ extorâ, inque eum impetâ interfecus est anno DCCCXII. Scriptis ad Colonienſes, Leonem Montanum, alijsque Epistolâs plures, *Θεοφύλις, πῶς ἐνταφιάς καὶ ἀρεβίας παρὲς τ. Διοσκρίδης, ἐμὴς ἐπεφθὰς ἐπὶ ἀπειρητο πληναι.* Ex quibus non paucæ profert Petrus, Siculus *Hist. Asiaticæ* p. 66, 62, &c. qui de impietatis ejus, flagitijs, & nefandis facinoribus plura habet.

† P. Sic. Hist.
Manich.
p. 18.

803.

ANONYMUS *Annalium Francorum* Auditor, claruit sub Carolo M. anno DCCCIII. Condidit *Annales Francorum* ab an. DCCCXIV. ad annum DCCCIII. Codex MS. Cæsareus in principio mutilus est; sed ipsius Caroli tempore, & propiâ auctoris manu exaratus. Hos *Annales* eruit, ediditque C. Lambecius *Comment.* lib. II. cap. 5. num. xxviii. p. 377.

804.

OLDBERTUS sive ODELPERTUS, cognomento *Grævus*, Mediolanensium Archiepiscopus circa annum DCCCIV. factus est. P. pinum Caroli M. filium hospitio accepit, & morienti piè ministravit: Bernardum in Italia Regem coronavit. Obiit anno DCCCXIV. Plura de eo docet Ferd. Ughellus *Ital. Sacr.* Tom. IV. p. 106. Sententiam ejus, ut & plurium aliorum istius temporis Episcoporum, de Baptismo, per Epistolam rogaverat Carolus Magnus. In cuius gratiam librum de Baptismo condidit Oldbertus noster. Habetur MS. in Bibliotheca Augienſi codicē, unde Epistolam præfatoriam, & libri capitulum xxii. lemmata extulit Joan. Mabillonius *Analtic.* Tom. IV. p. 317.

806.

ANDREA S. Gente Italus, Patriâ Lucenſis, Gundaldi civis Lucenſis ipsius Walfridi cognati & focii filius. Palatioli in Tusciâ Abbas ferrius: claruit circa annum DCCCVI. Scripto comminavit vitam l. Walfridi. Palatioli in Tusciâ Abbatis primi. Primus eruit Godefr. Henschenius ad diem xv. *Februar.* & ex eo Mabillonius *Sac. Benedic.* III. Part. II. p. 196.

806.

STEPHANUS Byzantinus, Presbyter an Monachus incertum, claruit anno DCCCVI. Condidit *Vitam & Martyrium S. Stephani*, Junioris, qui clauſtro in colle S. Auxentii inclusus LX. annos eo in loco exegerat. Quem, cum Constantino Copronymo, in causâ Imaginum vi-

taque Monasticæ, servidè nimis se opponeret, variè excruciatum, neci tradidit Imperator anno DCCCLXIV. ut diserte Cedrenus p. 465. licet Theophanes id referat ad ann. DCCCLVII. Ab hujus morte XLII. annos se vixisse testatur Auditor noster, qui huc atque illuc circumiens, omnia quæ de Stephano Martyre à teneris unguiculis usque ad obitum, ab ipsius parentibus, amicis, consanguineis, convivis, contubernali- bus, & discipulis dici poterant, collegit, & scripto mandavit. Incipit hæc Vita, *Ἀγαθὸς καὶ ἁγιος, καὶ πᾶσι τοῖς ἰεροῦσιν.* Vide omnino L. Allat. de *Simen.* pag. 80. Erat etiam Stephanus Byzantinus libri *ἑσθ. ἡθικῶν* auctor, quem, imperante Anastasio, in compendium redegit Hermolaus Grammaticus. Verum is longè antiquior fuit, & Religionē Gentilis.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

ANONYMUS *Vita Caroli M.* auctor, Cœnobii Engolismensis S. Eparchii (ni fallor) Monachus, claruit circa annum DCCCXIV. Quod tamen ex conjecturâ tantum trado, de auctoris ætate aliter incertum. *Vitam Caroli M. Francorum Regis & Imperatoris* literis consignavit, quæ ex Pithœi Bibliothecâ prodit inter *Scriptores XII. cœsarum* p. 230. Subjæctum est ipsius Caroli *Testamentum*, ante annum DCCCX. ut videtur, conditum. Auditor noster haud levem operis sui partem ex *Annalibus Francorum*, sub incerti *Auctoris* nomine à Pithœo publicatis, desumpsit. iisdem non rarò verbis usus. Eisdem etiam plebeio licet & rusticano sermone compositos, se in Chronico ad ann. DCCCXIV. secutum esse Regino Præmienſis non dissimulat. Hanc *Vitam* longè integriorem ex perverſto & optime notæ codice Vindobonenſi edi posse liquidò ostendit Lambecius *Comment.* lib. II. c. 5. num. xxii. p. 343.

814.

ANONYMUS *Vita B. Alcuini* Auditor, claruit circa annum DCCCXX. Aldrico Ferrariensis Monasterii adhuc Abbate; qui anno DCCCXXIX. Episcopus Senonenſis factus est. Scripsit, referente Sigulfo discipulo, *Vitam B. Alcuini*, nobilis Angli, patriâ Eboracensis, deinde in variis Gallie Monasteriis Monachi & Abbatis. Quam ex antiquissimo codicē, & usque ad hunc ætate exarato, primus edidit, & Alcuini operibus præfixit Andreas du Chesnus, exinde *Serius Mæu* xix. tandem Mabillonius *Sac. Benedic.* IV. Part. I. p. 345. qui auctorem tamquam minus accuratum, & in rebus chronologicis præcipuè hallucinatum, in præfatione notat, & præclarum admodum de Beato Alcuino ejusque vitâ ac scriptis, *Elogium historicum* subne-

814.

ETHELWOLFUS, patriâ Bernicius, ex Anglo-Saxonum genere prognatus, Eadfrid postea Lindisfarnensis Episcopi, & Egredi Do-

814.

814.

1. EC IX. ab **Æoris** celeberrimi discipulus, Cœnobii S. Petri ad Orientale Berniciorum litus. Monachus, claruit anno DCCCXX. Condidit carmen veribus Heroicis, de Abbatibus & viris piis Cœnobii S. Petri in Insulâ Lindisfarneosi, quod Egberto istius Sedis Episcopo nuncupavit. Poema istud in tres libros dividit Baleus*, & ex eo 7 Pitfeus†, ipsūque auctorem malè ad ann. DCCL. referunt. Ex MS. Cod. Cantabrigiensi crutum edidit Joan. Mabillonius *Sac. Benedic.* IV. Part. II. p. 102. Cap. 16. Se etiam de aliis Angliæ Sanctis cecinisse diserte innuit Ethelwoldus. Quà de re silent Baleus, Pitfeus, alii.

* Cent. II. c. 11. p. 103.
† De Script. Angl. p. 145.

Vindob. Cod. Theol. XL. num. LXV. fol. 144. p. 1. lre. S. EC. IX. ad rûmq̃ue ibid. Cod. CCCVII. num. xv. fol. 94. An. DCCC. Vide Lambec. *Comment.* lib. III. p. 163.

VULFINUS BOETIUS, gente Sarmata, sed literis humanioribus haud parum excultus, tandem Pictaviensis in Galliâ Episcopus factus est. Claruit circa annum DCCCXXX. Scripsit Vitam S. Juniani, Abbaris Mariacensis in Provinciâ Aquitanicâ Secundâ, quam Godoleno Abbati Nobiliacensi dedicavit. Hanc ex codicibus MSS. S. Juniani Nobiliacensis erutam Aëtis suis Benedictinis inferuit Cl. Mabillonius *Sac. I.* p. 107. In hoc libello auctor, ut potest à *stirpe Romanâ penitus alienus*, ut ipsius verbis utar, imperitiam suam, ingenii tarditatem, & sermonem impolitum, magnâ animi modestiâ excusat. Scriptis præterea *Historiam Translationis Reliquiarum S. Juniani Mariacensis in Nobiliacensē Monasterium*. Quæ habetur apud eundem Mabillonium *Sac. IV. Part. I.* p. 430.

BERTOLDUS, Miciacensis in Provinciâ Lugdunensi quartâ Monachus, vir pro capite Sæculi non iuductus, claruit anno DCCCXXI. Mandavit literis Vitam S. Maximini, Abbaris Miciacensis, quam, carmine præmisso, Jonæ Aurelianensi Episcopo nuncupavit. Ex Codicibus MSS. eruit & in Aëtis suis Benedictinis edidit Cl. Mabillonius *Sac. I.* p. 591.

JONAS, Aurelianensis Episcopus, claruit anno DCCCXXI. Obiit anno DCCCXLIII. Cæteris illius scriptis in *Historiâ Literariâ* Part. I. Memoraris, accenseri meretur *Historia Translationis S. Hucberti Episcopi Tungrensis in Monasterium Andaginense*, quam, hortatu Walcandi Leodicensis Episcopi, conscripsit. Subjicitur Anonymi ejusdæ Relatio de miraculis post prædictam translationem factis. Utrumque opusculum vulgavit Joan. Roberti Soc. Jes. in *Historia Hucberti*. Ex quâ in Acta sua transtulit Joan. Mabillonius *Sac. Benedic.* IV. Part. I. p. 193.

ANONYMUS Auctor *Chronici Fontanellensis*, Cœnobii Fontanellensis Monachus, claruit sub Imperio Ludovici Pii, forsan circa annum DCCCXXXII. quippe qui in Ansegho Abbate desinit. Condidit Ecclesiæ suæ Chronicon, in quo Abbatum suorum successiones & res gestas præcipue refert. Chronicon istud edidit Lucas Dachezys *Spicil.* Tom. III. Ex hoc Chronico Vitam Benigni Abbatis deprompsit Mabillonius & in Acta sua Benedictina rejecit *Sac. III.* Part. I. p. 439. Vitam S. Hugonis Rotomagenensis Episcopi ibid. p. 495. Vitam S. Wandonis apud eundem Part. II. pag. 130. Auctoris ibid. pag. 133.

CANDIDUS, patrio nomine BRUUNDICTUS, natione Germanus, Monachus Fuldenfis, Ægilis discipulus, eique, ipso met testante, admodum charus ac familiaris, claruit circa annum DCCCXXII. Mandavit literis Vitam Ægilis Abbaris Fuldenfis, & Præceptoris sui, libris duobus, hunc ligatâ, illum solutâ oratione contexteos. Hos primus edidit Christ. Beovvrens in *Sanctis suis*, sive *Sidriis Germania*, Meg. 1616. Exinde Joan. Mabillonius *Sac. Benedic.* IV. Part. I. p. 126. Scripsisse etiam Candidum Vitam Baugoln Fuldenfis Abbaris, num. II. ipse nos docet. Verùm an extet hodiè nōdum didici.

ERNOLDUS NIGELLUS Abbas, claruit sub Ludovico Imp. circa annum DCCCXXXIV. Ab Imperatore missus est in exilium, quâ de causâ incertum. Ut verò Exilii sui impetraret remissionem, composuit de rebus gestis Imperatoris Ludovici libros IV. carmine Elegiaco, eoque planè non inoleganti conscriptos. Extant MSS. Biblioth. Vindob. Cod. *Hist. Lat.* CCLXIX. Proœmium, principium & si octo dedit Lambecius *Comment.* lib. II. cap. 5. num. xxv. p. 195. qui totum opus suo tempore desinavit.

MICHAEL, SYNCPELLUS & PRESBYTER Thomæ Patriarchæ Hierosolymitani, claruit anno DCCCXXX. Quædam ejus scripta in priori hujus operis parte suo loco recensuimus; præter hæc, Epistolam Thomæ Hierosolymorum Patriarchæ, ad Hæreticos in Armenia, à Theodoro Abucarî Arabicè dictatam, in Græcum sermonem transtulit, ipseque ad Armenos detulit. Coninet verò solam veramque silem, in Concilio Chalcedonensi traditam, de Christo Domino ac Deo ooltro. Extat hæc Epistola Græcè & Latine inter Theodori Abucarz opuscula ad calcem Anastasii Mey. à p. 418. usque ad pag. 450. unde liquet Michaelem nostrum, Theodori Abucarz (qui claruit anno DCCCLXVII.) familiarem, vitam diutius poterasse. Ejusdem *Prophætiæ Fidei*, sive *Libelli de Orthodoxâ Fide* habetur Græcè MS. Biblioth. Paris II.

CHRISTOPHORUS Patriarcha Alexandrius, claruit imperante Theophilo Iconomacho, circa ann. DCCCXXXVI. Scripsit Parænesin asceticam & parabolicam de Vita humanâ, τὸ ἑμμετρεῖν τὸ βίον τοῦ ἀνθρώπου κατὰ φύσιν. Incipit, Πάντα μοι ὑποτάσσεται, &c. Extat MS. Biblioth. Vind. inter *Historias Ecclesiasticas* Cod. LXIII. num. xviii. fol. 121. apud Nessel. Catal. Part. V. p. 119. Immo nōo alius est hic sermo, quam qui Græc. Lat. Theophilli Alexandrii omioce pridem editus est *Par.* 1608. Confer Cotelet. Not. ad *Adom.* Tom. II. p. 669.

AUCTOR Anonymus *Translationis S. Pini*, Novæ Corbeiz Monachus, claruit anno DCCCXXXVI. Scripsit *Historiam Translationis* p. 2

830

831

834

836

834

pig

SÆC. IX. ab An. DCCC. nis S. Viti Lucani Martyris è Gallia in Saxoni-
am, cui ipse Auctor interfuit, & in qua de
Origine Corbici Novæ agit. Hanc prius ex-
tulit, sed mutilam & mendis scatentem, Hen-
ricus Bômbius ad finem *Anonymi PP. Pichardi*, Ex
eo du Chelinius *Script. Franc.* Tom. III. integrum
ex MS. Cod. Gladbacensi Mabillonius *Sac. Be-
ned.* IV. Part. I. pag. 513. Auctorem bonæ notæ
agnoscit Mabillonius, sed in aliquibus à vero
aberrasse non diffitetur.

339. ALTRIDUS Mimigardefordenfis, seu
ut hodiè vocatur, Monasterienfis Episcopus,
Gertrido in eadem fede successit anno
DCCCXXXIX. Obiit anno DCCCXLIX.
Condidit de Vita S. Liudgeri Mimigardefor-
denfis apud Westphalos Episcopi primi, libros
II. quos notis illustratos, (præmissis multis de
Liudgeri Ortu, Baptismo, Episcopatu, Etate &
Obitu, variis Actis, ejusque Scriptis & Mono-
chato) ediderunt Bollandiani *Mart.* xxvi. Tom.
III. p. 616. Exinde Mabillonius *Sac. Bened.* IV.
Part. I. p. 15. Eodem etiam sæculo post annum
DCCCLXIV. vixit Anonymus Monachus
Werthenfis, quem Broverus Othelgrimum
Liudgeri socium fuisse suspicatur, qui vitam
etiam S. Liudgeri duobus libris scripsit, vel
potius Alfridi opus auxit & interpolavit. Hos
primus extulit Christ. Broverus in *Sancti Ger-
mani*. Ex eo postremæ collectionis Sorianæ
curatores *Mart.* xxvi. Denique Mabillonius
ibid. p. 39.

340. ERMANNICUS natione Germanus,
Rudolfi Monachi Fuldenfis discipulus, primum
Monachus, deinde Cœnobii Elewangenfis in
diocesi Augustanæ Abbas, claruit circa annum
DCCCXL. Scripsit vitam S. Soli, natione An-
gli, Monachi & Confessoris in Norico, qui obiit
circa annum DCCXL. Edidit hanc vitam
Canisius *Anag. Lect.* Tom. IV. Part. II. p. 544.
731. & exinde Mabillonius *Sac. Bened.* III.
Part. II. p. 429. Ermannico etiam tribuunt Vi-
tam S. Magni interpolatam; quæ de re agit
idem Mabillonius *Sac. II.* ad ann. DCLXV. Alius
à nostro erat Ermannicus ille, Monachus Au-
gientis, hujus etiam temporis scriptor, quem
in *Historia Literaria* Part. I. ad ann. DCCCL.
retulimus. Cujus Epistolam, seu potius Frag-
mentum, ex libro de *Grammatica* ad Grymoldum
Abbatem & Archiepiscopum ex vetusto
codice Sangallensi, auctoris etate scripto,
edidit idem Mabillonius *Quæst.* Tom. IV. pag.
379. Cujus subnexa adnotationem Lector
consultet.

340. ANONYMUS Auctor *Vite Ludovici
Pii*, circa ann. DCCCXL. vel non diu postea cla-
ruisse videtur. Scripsit vitam Ludovici Pii Imp.
Caroli M. filii, quæ inter *Scriptores XII. cœno-
monii* habetur p. 336. Ad calcem bina ejusdem
Ludovici *Præcepta*, five Concessiones Hispanis
factæ adjectæ sunt, auctoris etate scriptæ,
non pauca ex Annalibus Francorum, quos
primus edidit P. Pichæus, desumpsisse videtur.
Etatem simul prodit, & fidem adstrictis ver-
bis p. 157. *Quæ scripsi usque ad tempora Imperii,
Adrianæ nobilissimi & devotissimi Monachi re-*

*latione didici, qui tunc (Ludovico) cœsum & SÆC. IX. ab
cœsumus est. Postiora autem, quia ego inter-
fui vobis Palatinis, quæ vobis & compere possi,
Nilo contradi.* Et p. 314. ubi de insolito quo-
dam Cometæ agit, qui in Festo Paschali appa-
ruit, Imperatorem se, utpote rei Astronomi-
cæ peritum, accivisse; & de hoc portento con-
suluisse refert.

ANONYMUS Auctor *Vite S. Balthildis*,
claruit circa annum DCCCXL. Scripsit de Vi-
tâ & Miraculis S. Balthildis Reginz, dcin Mon-
achæ Kalensis, libellos duos. Vitam extulit
Mabillonius *Sac. Bened.* II. ad ann. DCLXXX.
Translatio Historiam ad ann. DCCCXXXIII.
Sac. IV. Part. I. p. 448.

ALPHONSUS III. cognomento *Magnus*.
Ordoini regis Legionensis filius, clarescere
cepit ab anno DCCCXLI, quo juxta Vasum,
vix XIV. annos natus, patri in regno successit,
& imperii Hispaniæ habenas XLVI. annos mo-
deratus est, etiam alii regni ejus initium ab anno
DCCCLXII. ducunt, & XLVIII. annos regnâ-
re volunt. Tam Marti quam Mercurio natus
erat, pace bellique ex æquo clarus, domi literis
excultus, foris Imperii sui jura contra Sarace-
nos feliciter propagavit. Extat sub ejus no-
mine *Chronicon Hispaniæ*, ab anno DCLXXII.
usque ad annum DCCCLXVI. Sebastianio Epif-
copo Salmanticensi à multis tribuitur, idque
præsertim fide Pelagii Ovetensis Episcopi, XII.
sæculi scriptoris; ac proinde sub Sebastiani no-
mine à Sandovalio in Collectione suâ *Chroni-
corum Hispanorum* editum est Pampilone 1649.
fol. & postea *ibid.* 1634. Verum Alphonso nostro
strenue id vindicat Nicolaus Antonius, num au-
thoritate ipsius Alphonsi in Epistola nuncupa-
toriâ ad Sebastianum quandam, huic Chronico
præmissâ, tam aliis argumentis; quæ apud ip-
sum videri possunt *Biblioth. Hist.* var. lib. VI. c.
15. p. 362. 363. Meliorem hujus, aliorumque
Hispaniæ Chronicorum editionem à se expec-
tare nos jussit Card. d'Aguires *Nouv. Conc.* p.
163. An fidem præstiteris sit vitæ eminentissi-
mus, dies docebit.

METHODIUS Homologeta, Patriarcha
CP. claruit circa annum DCCCXLIII. Præter
opera ejus, de quibus alibi, scripsit *Constitutio-
nem de iis qui diverso modo, & diversa etate, post
abnegationem crucis, vel voluntariam, ad fidem
Christianam reversionem*. Hanc notulis illustratam
Græcè & Latine edidit Jac. Goar. *Enchir.
Græcor.* p. 876. Ejusdem tres versus *Iambicos* ad
Theodorum & Theophanem Graptos, tribus
illis, quos ad ipsum miserant, responsorios, ex
codice Casareo evulgavit Cl. Lambecius *Com-
ment.* lib. V. pag. 115. Quin & extant apud Conf.
Manass. *Chron. Compand.* Edit. Paris. p. 100. &
Cedren. sub Theophilo *Hist.* p. 522. & Zonar.
Tom. III. p. 131. Hi duo fratres, Grapti idem di-
cebantur (ut hoc obiter notem) quia cum in
causâ Imaginum coram Theophilo Imp. pro-
tervè se gererent, Jambos XII. à se conditos,
coram frontibus injuri & inscribi jussit. Habentur
Jambi apud Cedren. ubi suprâ, p. 521. Zonar.
ibid. p. 118. De hac re ita Conf. Manass. loc.
citat. p. 97.

SÆC. IX. ab
Aa. DCCC.

Ἐπεὶ καὶ τὸ μέγεθος μὴδεὶς αὐτῶν ἔφρων,
καὶ τὸν τοῦ ἐκχρησθέντος αἵματος ἰσχυροῦς.
Ὅντι μὴ δὲ τῶν αὐτῶν τῶν ὁμοιωμάτων.
Ὅτι τὸ φθόνον καὶ τὸν μῆδον ἀνὰ τὸν αἵματι.

*Etiam vultus ad ipsa usque supercilia vultu defer-
re; & versus ambicis ipsi impressi; quas ubi
notas frontis intus non aliter gestabant, utque
coram amicis & geminis exornatum. Verum
de his ante omnia videnda est ipsius Theodori
ad Joannem Episcopum Cyzicenum Epistola,
quam Gr. Lat. edidit Combefsius in Theodori
Vita Manip. rerum CP. p. 106. Liber Methodii
de Admirandis S. Nicolai Myræ Lycie Episco-
pi, habetur Græc MS. in Biblioth. Colbert.
Cod. MMCCCXCIII. Principium, Καλὸν
ἔσται, ὁ Θεὸς δὲ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς. Sed diverso à
Patriarchâ Methodio tribuit L. Allatius Diar.
de Method. p. 383.*

845.
Vide Part. I.
p. 377.

HINGMARUS Remensis Archiepiscopus, claruit anno DCCCXLV. Scriptis circa annum DCCCLIV. carmen de fonte vite, ad Audradum Episcopum. Cui Epistolam metricam teposuit Andradas. Hæc duo opuscula ex MS. codice Florentensi eruit & evulgavit Caf. Oudin, si modo is sit Editor, inter *Petraræ* aliquot *Opuscula* Sarra L. Bat. 1692 8vo.

846.

ANONYMUS Auctor *Translationis S. Gregorii* claruit anno DCCCXLVI. Scriptis, qui rei gestæ interfuit, Auctor noster Historiam Translationis Reliquiat om cujusdam Gregorii Martiris, in Majus Monasterium in Galia, quam ediderunt Bollandiani in mense Martii. Inde desumpsit Mabillonius *Sac. Benedic. IV. Part. I. p. 191.*

846.

SABAS Vitæ instituto Monachus, quo verò loci vixerit, incertum; claruit circa annum DCCCXLVI. Conscriptis historiam vitæ, rerum gestarum, & miraculorum S. Iovicii Anachoretæ & Abbatis, qui ex Bithynia pago Marycato ad Borealem partem paludis Apolloniadis sito, anno DCCLXXIX. oriundus erat. & anno DCCCXLVI. ætatis CXV. obiisse dicitur. Extat Græc. MS. hæc historia Biblioth. Vindob. Cod. Hist. V. num. v. fol. 32. p. 2. diversa planè ab Aëlis illis à Simeone Metaphraste conscriptis, quæ *Sirius Novembr. iv.* Latine edidit, & quorum Leo Allatius *Diar. de Scriptis.* non semel meminit.

847.
Vide Part. I.
p. 379.

RABANUS MAURUS gente Francus, Archiepiscopus Moguntinus, claruit anno DCCCXLVII. Epistolam ejus ad Egilonom de Eucharistia, tanquam deperditam, *Hist. Liter. Part. I. p. 380.* meritò doluimus. Verùm in vetusto codice Gemblacensi, inter varios de Eucharistia Tractatus occurrit Anonymus sub hoc titulo; *Disin cujusdam Sapientie de Corpore & Sanguine Domini ad versus Rubertum.* In hoc Opusculo intemur (verbis utitur Cl. Mabillonius) adversus Paschasium; unum, corpus Eucharisticam non esse prorsus idem quod natum ex Virgine; alterum, Christum non toties pauci quociens Missarum Solemnia celebrantur.

PARS II.

Hunc libellum ex codice Gemblacensi nobis SÆC. IX. ab exhibet Mabillonius, *Sac. Benedic. IV. Part. II. Aa. DCCC.*

p. 391. Nec aliam ipse putat quam Epistolam Rabani ad Egilonom Abbatem, cujus in Epistola ad Heribaldum Rabanus ipse meminit. Rationes, quas pro sententia suæ fundamento ponit, hæc redeunt; primò, quòd Herigerus qui hunc librum legerat, de hac questione loquens, duos tantum adversarios, scilicet Rabanum & Ratramnum opponat Paschasio, Anonymum nostrum neutiquam prætermisimus, si alius à Rabano fuisset. Secundò Anonymi ætas cum ætate Rabani apprimè congruit; scripsit quippe servente controversiâ Paschasiana, & quæ adhuc recens excitat de triplici Christi corpore. Tertio, Herigerus fuisse non parùm vetustior em arguit, quòd ex eo multa trāstulit Herigerus in libellum suum. Qui proinde in codice Gemblacensi, cum anonymo nostro conjungitur. Quartò, Scripsit Anonymus noster ante Bulgarorum conversionem, quæ Nicolao I. Pontifice facta est; Rabanus verò istius temporis æqualis, biennio decessit ante Nicolao I. Pontificatum, sub quo Bulgaros ad fidem Christi accessisse constat. Nec obstat quòd hoc Opusculum vulgaribus Epistolarum formis sit delictum; cum hæc fortasse à Librariis detractæ sint, ut in aliis etiam evenit, immò etiam in ipsius Herigeri libello, qui tamen ab aliis *Epistola* appellatur. Hæc pluribus deducit & confirmat tum in *Annotatione prævia*, tum in *Prefatione generali* ad hunc Tomum, *Sac. IV. num. lviii. lix. lx.* Nihilominus sententiam suam, hæc argumentis firmatam, eruditorum judicio iubens submitte vir apprimè candidus atque eruditus Ac proinde nos rem in medio relinquitur, eruditorum judicio expendendam. Monendus est Lector inter Rabani opera haberi sub ejus nomine amplissimos in *Pentateuchum Commentarios*; nempe in *Genesis* I. IV. in *Exodum* I. IV. in *Leviticum* I. VII. in *Deuteronomium* I. IV. Soli vetò *Commentarii in Genesis* Rabani nostri sunt. Reliqui Walafrido Strabo Rabani discipulo potius tribuendi, qui in iis, quæ ex Præceptoris sui ore haulerat, proprias expositiones compilavit. Liqueat id ex Cod. MS. in Bibliothecâ Collegii Novi apud Oxonienses, ubi Præfat. in *Exodum* hæc habentur verba; *In Genesis Commentarios edidit ipse per se, qui sequuntur Expositiones in IV. libros Moysi profectus cum à Strabo, ejus discipulo, qui Magistri sui dicta fideliter annotavit.* Inde, in codice MS. Collegii Baliotensis, habetur *Rabanus super Genesis* sine Commentariis in reliquis Pentateuchi libros.

AUCTOR Vita S. Remacii, Monachus Strabulensis, claruit imperante Lothario circa annum DCCCL. Scriptis de Vita & Miraculis S. Remacii Episcopi Trajectensis, qui obiit circa annum DCLXIV. Opus illud primus evulgavit Joan. Mabillonius *Sac. Benedic. II. pag. 488.*

HILDEGARIUS natione Gallus, primus S. Dionysii prope Parisos Monachus, dein Caroli Calvi gratiâ Meldensis Episcopus factus anno DCCCL. Obiit an. DCCCLXXIV. Scriptis S. Faronis Episcopi Meldensis Vitam,

Q 3 CXXVI.

587. IX. ab
An. DCCC. CXXXI. Capitula continentem; quam ex codice MS. S. Faronis in Suburbio Meldensi in lucem protulit Joan. Mabillonius *Sac. Benedic.* II. p. 696.

850. AUCTOR *Vita S. Chlodulphi*, circa annum DCCCL. claruisse videtur, etiam nulla certa temporis notā ejus ætas signari potest. Literis consignavit Vitam S. Chlodulphi Metrensis Episcopi, anno CCXCVI. demortui, quam ex MS. cod. Chelmsio publici juris fecit Joan. Mabillonius *Sac. Benedic.* II. p. 1043.

850. AUCTOR *Vita S. Marculfi* vixit, si quis conjecturæ locus dandus sit, circa medium hujus Sæculi, anno DCCCL. certè ante Caroli Simplicis ætatem, ut rectè notat Mabillonius. Scripsit is, quisquis fuit, Vitam S. Marculfi Abbatiss Nantuenis, (locus is erat apud Baiocenses, in Provinciâ Lugdunensi secundâ, ubi ipse Marculus Monasterium condidit.) Extat hæc Vita, sed stylo paulum immutato, apud Sur. *Mem.* I. Sed ex Cod. MSS. stylo suo restitutum edidit Mabillonius *Ad. Benedic.* *Sac.* I. p. 118.

850. ALMANNUS, Monachus Alrovillarensis, claruit circa annum DCCCL. in literas misit Vitam S. Sindulphi Confessoris apud Remos, quam ex MSS. codicibus Monasteriorum S. Theoderici Remensis & Alrovillarensis, primus extulit Joan. Mabillonius *Sac. Benedic.* I. p. 368. Præter Sindulphi Vitam, memorat etiam Sigebertus * Gemblacensis ab Almanno nostro scripta, Vitam S. Nivardi Archiepiscopi Remensis, Vitam Helenæ Reginæ, & Translationem ejusdem à Româ ad Conobium Alrovillarense. Et quia, inquit, suo tempore, Francia à Normanni vastabatur, exemplo Hieronimi Prophetæ, desolationem Franciæ & sui Cambii, quadruplici planxistis Alphabeta.

850. RUDOLPHUS, natione Germanus, Conobii Fuldenfis Presbyter & Monachus, vir pro Sæculi quo vixit statu admodum eruditus, Poeta & Historicus insignis, claruit circa annum DCCCL. Obiit viii. Idus Martii anno DCCCLXXV. vel sequente. Jussu Rabani Mauri Abbatis sui, composuit Vitam S. Liobæ Virginis Bischofheimensis in Germaniâ Abbatissæ, quæ extat apud Surium *Sept.* xxviii. & Mabillonium *Sac. Benedic.* III. Part. II. p. 245. Vitam etiam Præceptoris sui Rabani Mauri, Abbatis Fuldenfis & Archiepiscopi Moguntini, quæ Rabani operibus præmissa est. Habetur item apud Bollandum *Febr.* IV. Tom. I. p. 400. ubi multa de ipsius Actis, de patribus, nominibus, studiorum loco, tempore, locis, discipulis Episcopis & Abbatibus, ætate & scriptis, conciliis, obitu, & veneratione à doctissimis editoribus præmittuntur. Edidit denique Joan. Mabillon. *Sac. Benedic.* IV. Part. II. pag. 1.

850. ANONYMUS *Vita S. Anselmi* auctor, Monachus Nonantulanus, cum ex stylo, cum quod à Scriptore Sæculi IX. eleetur, circa medium hujus Sæculi, anno circiter DCCCL. si non paulo antea, claruisse judicatur. Post se re-

liquit Vitam S. Anselmi Nonantulani in Italiâ Abbatia primi, qui Monasterium illud condidit anno DCCL. in eoque quinquaginta sex annos vixit. Primus eam eruit Berd. Ughellus *Ital. Sacr.* Tom. II. col. 101. Fragmenta quædam Bollandiani *Mart. III.* integris ex Ughello Mabillonius *Sac. Benedic.* IV. Part. III.

AUCTOR Anonymus *Vita S. Willelmi*, circa annum DCCCL. claruisse videtur. Certè ipsum, quem Auctorem sanè gravem vocat, non modò ante Sæculum XI. vixisse conjicit Mabillonius, sed & verisimile esse, haud longè post Willelmi obitum, qui discessit circa annum DCCXII. cujus res gestas quasi rectis oculis attatus commemorat, claruisse. Scripsit Vitam S. Willelmi, Ducis Gellonenfis in Galliâ, Monachi & Confessoris, quam primos in lucem edidit Car. Stengelius *Aug. Vind.* 1611. deinde Mabillonius *Sac. Benedic.* IV. Part. I. p. 70. Exhibet etiam idem Mabillonius Anonymi ejusdem Monachi Gellonenfis libellum de Miraculis S. Willelmi *ibid.* Part. II. pag. 156. an verò sit ejusdem auctoris, mihi haud satis constat.

AUCTOR Anonymus, Monachus Præmianensis, claruit anno DCCCLIII. Scripsit res gestas testis oculatus, Historiam Translationis Reliquiarum SS. Martyrum Chrysanti & Daria, ex Urbe Româ in Galliam. Hanc, quam nonnulli Wandalberti esse suspicantur, ex veterimo codice Remigiano eruit Joan. Mabillonius *Sac. Benedic.* IV. Part. I. p. 611.

PHOTIUS, depositio Ignatio, Patriarcha CP. constitutus est anno DCCCLVIII. & vivis excessit paulò post annum DCCCLXXXVI. Post tot de Photio scriptisque ejus alibi dicta, pauca sunt, eoque de *Auditione*, quæ notanda restant.

Liber de Episcopis & Metropolitis, aliisque questionibus contra Romanos, sive Latinos, ex Scriptis Synodicis & Historicis collectus, & decem questionibus distinctus. Incipit hoc modo, *Ἐπιτομή. Τοῦ ποτε τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκ τῆς ἁγίας ἀποστολῆς, &c.* Extat MS. Biblioth. Vind. Cod. Theol. XIX. num. II. fol. 314. p. 1. *Græc.* CLXXXIV. num. IX. fol. 51. Hujus operis proculdubio pars est Interrogatio illa & Responsio, quibus Anastasius propter hæresin damnatus, si quis ab illis ordinatus fuerant, nullum damnum passi sint, quæ habetur *ibid.* Cod. Hist. XXXIV. num. XXVII. fol. 38. Vide Lambec. *Comment.* II. p. 105. 159. Idem opus, ni fallor, habetur Græcè in Bibliothecâ Bodleianâ inter codices *Barocianos* num. xci. & Cod. CXCVI. fol. 7. pag. 1.

Epitome Altorum Conciliorum VII. Generationum. Cujus initium, *Ἀρχαῖοις τοῖς πατέρας ἡμῶν ἡμεῖς ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ αἵματος, &c.* MS. *ibid.* Cod. Theol. XIX. num. III. fol. 116. diversum, ut videtur, ab eo quod editum habemus Opusculum.

Liber de voluntatibus in Christo quæ vocantur geometria, Latine in Stuartii *Auditorio* editus, p. 47. habetur Græcè MS. ubi supra Cod. XXXI. num. I. fol. 1.

Synagoga Casanum, sive Index Materialis quæ con-

587. IX. ab
An. DCCC.

850.

850.

858.

Vid. Part. I. p. 170.

SE^c. IX. ab continetur LXXX. Canonibus illis qui dicuntur SS. Apollitorum. Principium, *xavio. a. Tuck. xpo. m. i. c.* Evidenter, *et. v. xpo. m. i. c.* Evidenter, Majoris Operis pars videtur, à Nomenclatore penitus diversa. Exstat Græcè MS. *ibid.* Cod. Hitt. Vilanum xi fol. 17. p. 1. Cod. LV1. num. ii. fol. 1. habentur Canones integri, Anonymi cujusdam antiqui Scholiastæ Græci annotationibus marginalibus & interlinearibus illustrati. An verò hæc Scholia Photium nostrum autorem habeant, mihi non constat. Vide Lambec. *Catalogum lib. VIII* p. 421.

Symbolum fidei, compositum pro iis qui ordi-
nandi sunt Episcopi, *Præsumptum* *Quia* *veritas*
monstravit, &c. MS. *ibid.* Cod. *1114*. VII. num.
lxxiii. fol. 119.

Annetius, sive *Tractatus brevis historicus de Patriarchatu sede sua iniussu pulsus*, MS. ibid. Cod. LXX. num. v. fol. 31 p. 2. alterius cuiusdam operis forsitan *Synonymationis*.

*Diffusate compendioria de processione Spiritus
S. ex folio Patre, capitulo de scriptis, & ad quenda-
m Latini missae. Incipit, Tu flans anemone
de Hieronymo Thaurino Th. de Synt. Tract. 6. de
vitiis aet. Tu soli qui procedis de Patre, tu
procedis de Patre & Tu, &c. MS. ibid. Cod.
Theod. CLXV. III. num. xxiii. fol. 15. p. 2. Eundem
etiam Tractatum recepit L. Allatus de con-
fess. Oriens & Occident lib. II. cap. 6. num. vi. col.
175. In eisdem Bibliothecae excerpta varia ex
Photyri scriptis hinc inde desumpta habentur
nempe Cod. Theol. LX. num. lxiii. fol. 138. p. 2. de
Processione Spiritus S. ex folio Patre, non autem
etiam ex Filio; num. lxxxi. ad xviii. Iconomachus
& Pantienius; Cod. C. CLXXV. num. v. fol. 166.
p. 2. de differētia inter f. r. r. r. r. r. r. r. r. r. r.
idola.*

Excerpta ex Historicis & Scriptoribus profanis, sciens, lubens, præmitto. Notet Lector, præ hac loco in citandis Illustrissimæ Bibliothecæ Vindobonensis codicibus dispositionem Nescianam ubique sequi.

Tractatus de Manichaeo, cujus priores libri Manichaeismi historiam, posteriores refutationem exhibent. Opus delictorum penes D. Hinckemannum, in Gymnasio Hamburgensi Professorum, qui, ut Lipſiā ab amicis accepi, prelo illud parat, & *Lexicon* Photiani editionem meditat. An verò *Lexicon* illud MS. in Bibliotheca Mart. Gudij unquam exſtitit (ut vulgaris ſumma toties accepimus) dubitare video eruditissimos *ſanctos* Lipſienſis. Conditores a. 1696. mense Jan. p. 38. Sed humanis nuper erroribus eſt doctissimus Hinckelmannus, cum cujus morte vixit de tractatum Photianorum editione perire.

*Traſlatum de Proceſſione Spiritus S. à priori
diuerſis. Principium. Ut tractat per ſextum et ſepti-
mum tractatus hanc uerba habet, &c.* extra MS.
in codice Vaticano, olim Palatino, recte Lallato
de conſenſu Orientis & Occidentis lib. II. cap. 6. nam
ir qui tractatum luculentiffimum vocat, dicitur
que Metrophan Smyrnenſi Photio ꝯquali, quan-
doque tripi dicit, ut in Metrophani infra nota-
rimus.

Amphilechia, sic dicta, non quod ab Amphilo-
chio scripta sunt, multò minis ex veteris Illius
Amphilochoi Iconienfis operibus (quod puta-
PARS II.

vit Combefiius) collecta; sed quod responsa sunt ad CCCXIII. dubia, quæ Amphilochoius Metropolitani Cyzenensis, homini amicus & familiaris, ei proposuerat. De hoc opere ita Lallartius *causæ of. Orient. & Occident.* lib. II. cap. 6. num. iv. col. 576. Operi est varium, & simpliciter eruditissime plenum, Theologicis & Scripturæ Expofitionibus maxime necessariis, & quæ magis expellendum, quod non alibi, quam in Pancania, non potestimum ex libris Lellianis, sub Urbano VIII. inventum, quod esse fidei, & cetera. Addeque se tendit inquisitione per Italiani & extra Italiani; ubi libri MSS. afferuntur, illud indigisse; tam enim alicui vel de nomine quidem notum, haud invenire potuisset; capita quædam hinc inde reperit, nusquam opus integrum. Sed falsus erat vir eruditus. & in his præcipue veratissimus, cum in quibusdam Galliz Bibliothecis, suppresso licet Photii nomine. Latinis auribus oculisque minus grato, extare dicitur. Ex Amphilochois cap. 37. responsione nempe ad hanc quæstionem, *anrum humanum Christi Divinitas unita, circumscripta sit, an incircumscripta?* Grec. Lat. profert Combefiius ad calcem operum Amphilochoi p. 1216. Falsoque Amphilochio Iconiensi ascribit, alii alia. Et nullus dubito Epistolas Photii ad Amphilochoium Cyzenicem, nempe Epist. CXXXVII. p. 190 CLXII. p. 191. CLXIII. p. 192. & forsan ad alios alios, præstantissimi huius operis partem esse.

Epistola Photii ad Zachariam Armenia Patriarcham, quæ Concilii Chalcedonenfis causam pluribus argumentis strenuè agit, ex: MS. apud Armenos, ex quâ plura hinc inde profert Clem. Galanus *Concilior. Hist. Arm. Part. II. Tom. I. Quæst. I. §. 4. p. 38. alia Quæst. III. §. 2. p. 116.*

METROPHANES Smyrnaeotum Metro- B. 8.
 tropoli, claruit circa annum DCCCLVIII. Vid. Part. A.
 Errat Opus *ἐκ τῆς αἰῶς ἑλικοῦς πύργου* B. 129.
γινε, de apertis sanctis disciplinae arcanis, in quem-
admodum Filius ex solo Patre, ita et Spiritus
Sanctus ex solo, eodemque causa procedit, deinceps
tamen Falsi esse, tanquam qui illi consubstantialis
est, & ab eo nascitur. Principium, Ex nihilo pro-
cedit, et hoc est, quod dicitur, in principio erat ver-
bum, et hoc est, quod dicitur, in principio erat ver-
bum, et hoc est, quod dicitur, in principio erat ver-
bum. Hoc opus Metrophani
 diuitem tribuit antiquissimus codex MS.
 olim Palatinus num. ccxvi. Vindobonensis Theol.
 CCXLIX. nom. viii. fol. 79. Ubi amplum ha-
 jus libri *Συναγωγῆς* de processione Spiritūs
 S. ex solo Parte habetur. Non desunt interim
 alii codices MSS., qui illud Phetio ascribunt;
 utri verò adjudicandum sit, in medio relinquit
 L. Allatius de *confess. Orient. & Occident.* lib. II.
 cap. 6. num. iv. col. 375. In eodem Codice Pa-
 latino num. lii. iii. iv. habentur ejusdem Metro-
 phanis de recens exortā *Μανιχαῖου βασι-*
λεως brevis & luculenta narratio; & ex diversis
 contrariis *Μανιχαῖου hominū* excerpta; contra
Μανιχαῖου verūm pręgnans errorē si-
 cutum. Vide Postellum in *Append. p. 81.*

ANONYMUS de Miraculis S. Richarii
Scriptor, Monachus Centulensis, claruit anno
DCCLX. Condidit de Miraculis S. Richarii
Abbat.

SÆC. IX. ab Abbatis Centulensis, libros II, in quorum altero, se ea tantum referre quæ ipse viderat, diserte tradit. Hos ex codicibus MSS. Centulensi & Compensiensi edidit in lucem Joan. Mabillonius *Sac. Bened.* II. p. 113.

865. ANONYMUS Monachus, *Vita Leutfridi* auctori, claruit circa annum DCCCLX. In litteras retulit Vitam & res gestas L. Leutfridi Madriacensis in Nentriâ Abbatis, qui decessit circa ann. DCCXXXVIII. Extrat hæc Vita apud Surium *Jm. xxi.* & ad varios codices MSS. recognita apud Mabillonium *Sac. Bened.* III. Part. I. p. 195.

866. ANONYMUS *Vita S. Harlindis* auctori, claruit post medium Sæculum IX. circa annum DCCCLX. etsi de verâ ejus ætate haud adeo securi sumus. Scripsit Vitam SS. Harlindis, ejusque sororis Reinuldi, Eikensum in Belgio Abbatissarum, quam post Bollandum, edidit Joan. Mabillonius *Sac. Bened.* III. Part. I. p. 654.

867. ISO origine forsan Germanus, Cœnobii Sancti-Gallenensis Monachus, claruit circa annum DCCCLX. Obiit anno DCCCLXXI. Scripsit de Translationibus & Miraculis S. Ormari libros duos, qui extant apud Goldastum *Script. Rer. Alem.* Tom. II. & apud Mabillonium *Sac. Bened.* III. Part. II. p. 1610. Addidit Goldastus in Præfatione, composuisse illum *Lexicon Latinum*, ex veteribus Glossariis collectum, quod in Biblioth. Cathedrali MS. aservatur.

868. ERMENTARIUS Cœnobii Herienfis, in Hærio apud Pistones fici, Abbas, claruit circa annum DCCCLXIII. Historiam condidit, libris duobus, Translationis S. Filiberti Abbatis, ex Monasterio Herienfis, in varia subinde loca, ob frequentes Normannorum irruptiones deportati. Quorum penè omnium Ermentarius testis erat oculatus. Hos libellos, ad MSS. codices recognitos, post Chiffletium in *Historia Treverehensi*, edidit Joan. Mabillonius *Sac. Bened.* IV. Part. I. p. 337.

869. REMBERTUS, natione Germanus, novæ Corbeiz Monachus, Ansharii discipulus, cui anno DCCCLXV. in sede Hammaburgensi & Bremensi successit, obiit an. DCCCLXXXVII. Commisit litteris S. Ansharii, Hammaburgensis & Bremensis Archiepiscopi, Septentrionalium regionum Apolloni, cui admodum erat familiaris, Vitam, quam post Philippum Cafarem, & Joan. Bollandum *Fidm.* III. ad MSS. codices Corbeiz veteris recognovit, & Adia suis Benedicinis inseruit Joan. Mabillonius *Sac. Bened.* IV. Part. II. p. 75. Qui etiam Gualdonis Monachi Corbeiensis, qui claruit anno ML. præfationem prolixam, & operis metrici de Vita Ansharii specimen subjecit, sed utrumque opus integrum pridem ediderat, notisque illustraverat P. Lambecius ad calcem *Originum Hammaburg.* Tom. I. Hamburg. 1651. 4to.

THEODORUS ABUCARA, Cariz

Archiepiscopus, claruit anno DCCCLXVII. SÆC. IX. ab Opusculum ejus XXV. de Filio *ipoveli* contra Saracenos, Latine tantum in vulgatis habetur, Græcè verò & Latine edidit Joan. Cotelierius *Nesulib. V. Cent. Apoll.* p. 127.

ODO, natione Gallus, primùm Monachus, deinde Abbas Glannafoliensis & Fossatensis, claruit anno DCCCLXIX. Historiam condidit de Translatione S. Mauri Abbatis in Fossaten- se Monasterium in agro Parisiensi, Adelsono diacono dicarum. In qua etiam de everfione & infaturatione Monasterii Glannafoliensis agitur. Hanc ediderunt Jacobus Brolius, Joan. Bollandus, demùm Mabillonius *Sac. Bened.* IV. Part. II. p. 465.

ANASTASIUS, ortu, ut videtur, Romanus, certè in eadem urbe Presbyter & Bibliothecarius, claruit ab anno DCCCLXX. Da- quo cum in priori hujus operis parte, ad annum DCCCLXX breviter narcs, nec satis di- diandè dictum sit, plenius jam atque accuratius agendum erit. Eruditis inter se parùm conve- nat, idemne fuerit Anastasius, *Cardinalis* qui di- citur, & Bibliothecarius, cujus tot egregia ha- bemus monumenta. Quò res hæc clarior aper- tiorque fiat, videndum primò quisnam erat Ana- stasius Cardinalis; deinde utrum is idem erat cum Bibliothecario. Anastasii Cardinalis res gestas ex Annalibus Bertinianis, Actibus Synodi Romane sub Leone IV. habitz, ab Hofte- nio primùm publicatis, exinde in Labbeanam Conciliorum editionem translatis, compendio describimus. Patet ei erat Arsenius, propter opes & potentiam magni apud Romanos no- minis, de quo Annales Bertiniani ad ann. DCCCLXVIII. *Arsenius ad Ludovicum Imp. per- gens in Beneventum infirmis se corripuit, & the- saurum suum in manus Ingelbergæ Imperatricis commisit; & ut dicebatur, cum Damentibus con- fabulans sine communionis abis in locum suum Fra- tren habuit Eleuterium, multis magnificè vi- tiis infamem, qui Anastasii * consilio, Leonis Pa- pæ antehac uxorem, ejusque filiam, quam alii desponsam dolo dicerat & consumpverat, interfecit. Unde anno DCCCLXVIII. petente Leone Papâ, à Judicibus, quos eo sine misit Im- perator, ad mortem damnatus est. Ipse Anastasius anno circiter DCCCLXVIII. Leone † IV. Presbyter titulo S. Marcelli ordinatus est, Pres- byter, inquit, *cardinis nostri, quem nos in Titulo S. Marcelli, Maritimi atque Pontifici, ordinavimus*, i. e. hæc Ecclesia ei specialiter commissa est, ut in eâ curandâ, tanquam janua in car- dine suo, continuò versaretur, inde vulgò *Cardinalis* dictus. Verùm cardinem suum max de- servit Anastasius, & reliq. Româ in regione A- queleicensi per biennium latitabat †, & ad duo etiam Concilia vocatus, comparere noluit. Unde a Leone Papâ, & Synodo LXXX. Episco- porum anno CCCCL. Decemb. xvi. Romæ habita, Communione privatus est. Anno DCCCLIII. Maii xxix. Leo tunc Ravennæ *, in Ecclesiâ S. Vitalis Synodum habuit, ad quam Anastasium, ab Ecclesiâ suâ jam integro quinquennio absen- tem, iterum vocat. Sed cum latebras adhuc sus- cios quæreret, quin nec ipius Imperatoris Le- gati*

869.

870.

Vide Part. I.

p. 101.

* Annal. ubi supra & Ad. Syn. Rom. apud Hoft. Coll. St. Rom. p. 145.

† Ad. libid. p. 102. alibi

† Ad. libid. p. 152. alibi

* Ad. libid. p. 103. 140.

867. Vita, Part. I. p. 101.

SÆC. IV. **ab** gari qui tunc aderant, se hominem invicem pos-
de. D. C. se affirmarent, Leo annuente Synodo anathema-
 tis sententiam in ipsum tulit. Mense *Junio* die
 xix. Romam rediit Pontifex, ibique in Ecclesia
 B. Petri sententiam in Anastasium latam publi-
 cavit †, treque Episcopos ad illum jam Clusii
 commorantem destitavit, qui cum ad genera-
 lem Synodum Romæ *Novemb.* xix. habendam,
 tum coram, tum scriptis literis, citarent, *De-*
cembr. viii. Romæ *, in civitate nova, *Leoniana*
 dicta, in Ecclesia B. Petri, Synodus congregata
 est. In qua causa Anastasian plenissime agitur,
 & cum post tot Synodales admonitiones, tot
 excommunicationes, neque ad synodum vene-
 re, neque ad Ecclesiam suam post tot amorum
 absentiam redire voluit, proinde iudicio Syno-
 dali ob fultam suā audaciam merito depositus
 est, & omni Sacerdotali honore penitus priva-
 tus. Cui sententiæ Episcopi *LXXII* Presbyteri
XX. Diaconi *VI.* subscripserunt. In Ecclesia ubi
 habitum est hoc Concilium, imaginem hujus
 Synodi pingi fecit Leo, in cujus parte dextra
 sententiam † quam in Anastasium in Synodo
 Romanā anno *DCCCL.* tulerat, scribi jussit; in
 parte sinistra sententiam Synodalem, quæ hoc
 ipso anno *Maii* xxix. in eadem lata est. Deni-
 que super valvas argenteas, sententiam in hac
 ipsa Synodo jam prolata. Anno *DCCCL.*
Julii xvii. Leo diem clausit extremum. Quo
 mortuo, Anastasius ē tenebris erumpens, & sa-
 culari potentia armatus, in Ecclesiam B. Petri
 ausu nefario, excommunicatus cœdit, intravit, &
 venerandæ Synodi picturam etatis & destruxit.
 Adversus quemcūq; quoddā aliocti se petens, inquit
 Adrianus Papa, quod sibi tortis interdictione
 fuerat temerē usurpavit, ac vetitum locum con-
 scendit, satis nostra Ecclesia memuravit &
 murmurat. *O. Aeth.* i. In sedem Pontificalem eve-
 ctus est Benedictus qui Anastasium, Sacerdota-
 libus vestimentis expoliavit, ad laicam com-
 munionem redegit Synodique picturam, quam
 illi destruxerat, restituit. Ann. *DCCCLVIII.*
Martii x. moritur Benedictus, cui *Martii* die
 xvi. successit Nicolaus I. Ipse Anastasium rece-
 pitse videtur *. Anno *DCCCLXVII.* *Novemb.*
 xii. mortuo Nicolao, post dies octo electus est
 Adrianus II. qui mox in exordio ordinationis
 suæ (ut testatur *Annales B. reitiani*) Anastasium
 Romanæ Ecclesiæ Bibliothecarium con-
 stituit, qui anno sequenti Adriani Epistolam XI.
 conscripsit. Sed gratiam, quam consecutus est,
 non diu tenuit. Quippe anno *DCCCLXVIII.*
Octobr. xii. coram Adriano † apud S. Praxedem
 positus, & renovatis prioribus, aliisque longē
 gravissimis criminibus et obiectis, ipse anā cum
 omnibus fautoribus, qui cum eo locutione, cibo,
 potūve communicaverint, anathemati subji-
 citur, donec de omnibus quibus impetitur, coram
 Synodo rationem reddat. His non obstantibus,
 in gratiam mox rediisse videtur. Anno enim se-
 quenti (si modò idem sit qui Bibliothecarius)
 unā cum Suppone & Everardo Comitibus, Lu-
 dovici Imp. Legatis, Constantinopolim missus
 est, ibique Concilii (ut vocatur) Oecumenici
 VIII. duabus ultimis Actionibus interfuit. Anno
DCCCLXXI. unā cum Casario Abbate, Neapo-
 lim in causā Athanasii Episcopi Neapolitani ab
 Adriano Papā delegatur, ubi clerum populūm-

que contumacem excommunicationi subjecit. **SÆC. IX.** **ab**
 Mortuo Adriano *Nov.* xxv. anno *DCCCLXXII.* **An. DCCC.**
 die *Decembri* xiv. Joannes VIII. Papa ordinatus
 est, qui Anastasium nostrum Bibliothecarium mu-
 nere iterum cohonestavit, ejusque operā in scri-
 bendis Epistolis usus est. Unde Joannis Epistola
 314. *Januar.* v. anno *DCCCLXXXVI.* scripta,
 aique forsan ipsum auctorem agnoscunt. Hujus
 Joannis jussu, anno circiter *DCCCLXXVII.*
 Concilii VII. Oecumenici Acta, quæ ex Orientē
 rediit secum detulerat, ē Græco in Latinum
 sermonem transiit, ut ex veteri codice MS. lu-
 culenter ostendit Cl. Papebrochius †. Quousque
 post hæc vixerit, non utique adeo constat, ad an-
 num tamen *DCCCLXXXVII.* vitam protraxisse
 putatur.

Notet Lector posteriora hæc quæ de Anastasio
 retulimus. Bibliothecario ceret esse tribuen-
 da, in Cardinali sub iudice lis est. Restat igitur
 ut paucis disquiramus, utrum Cardinalis, & Bi-
 bliothecarius, unus idemque fuerit Anastasius.
 Eundem censere Vossius *, Lan becius †, Sagit-
 tarius *, alii. Diversum faciunt Labbeus, Ciampinus,
 &c. Pro Vossio facit, quod utque erat
 Ecclesiæ Romanæ Presbyter, uterque Biblio-
 thecarius, utque eisdem tempore vixit, &
 iisdem Pontificibus ministravit. Vossium interim
 ejusque sequaces erroris arguit Labbeus † quod
 dñs hos Anastasios perperam confuderint.
 Quod gratis quidem ab eo dicitur, nulla ratio-
 ne reddita, adducto nullo vetustatis testimo-
 nio. Non alia litem hanc dirimendi commodior
 mihi videtur ratio, quam si paulisper investi-
 gemus quousque in describendis Pontificum Ro-
 manorum vitis processerit Anastasius. In Nico-
 lao I. desinse communis fert eruditorum sen-
 tentia, quam & ipse Vossius amplectitur. Docu-
 imus Ciampinus, quo nemō *Libri Pensulæ*
 examen accuratius instituit, postquam regulas
 quasdam criticas tradidisset, quibus cettior de
 Scriptoris alicujus stylo censura ferri posset,
 Pontificalis libri stylium suo examen revocat *,
 istumque diversis præter Anastasium auctores
 habuisse ostendit. Concludit † tandem, Anastasium
 non nisi Gregorii IV. Sergii II. Leonis IV.
 Benedicti III. & Nicolai I. vitas elucubrasset.
 ceteras, quæ Gregorium præcedunt & Nicolaum
 sequuntur, ab aliis auctoribus confectas fuisse.
 Hæc si ita sint, nullus dubito diversos fuisse Ana-
 stasios nostros, hoc præcipue argumento ductus
 quod tum in vitâ Leonis IV. tum Benedicti. III.
 Depositionis Anastasiani historia diserte tra-
 ditur, istumque canonice fuisse depositum liqui-
 do affirmatur, idque iisdem penè verbis quæ in
 ipsius Romanæ Actis sub Leone IV. habentur.
 Quod omni grorsus probabilitate caret, Ana-
 stasium Cardinalem de se referre voluisse. Et ut
 libertè dicam, diversum videtur utriusque inge-
 nium, mores diversi. Interim non est dissimu-
 landum, non deesse viros impense eruditos, qui
 Anastasium in condendis Pontificum vitis illos
 partes tenuisse negant. In his est Florav. Marti-
 nelles, & multæ eruditionis, in Bibliothecâ
 Vaticanâ pluribus annis Scriptoris munere fun-
 ctus, libro de *Româ ex Ethnici sacro* p. 409.
 Cujus decem vel undecim rationes pro hac cau-
 sa recentet Ciampinus *. Nec ab hac opinione
 abjicitur ē *avro* Cestrensis † nosster, aliter se
 nibil

† Catal.
 Rom. Pon-
 tif. p. 144.

* De Hist.
 Lat. lib. II. c.
 35. p. 387.
 † Commens.
 I. VIII. p. 271
 * Introd. in
 Hist. Eccle-
 cap. 8. B. III.
 p. 43.
 † De Script.
 Eccl. Tom.
 I. p. 69.

* Exam. lib.
 Pontif. Rom.
 1688. 400.
 Sed. III. IV.
 V. VI.
 † Sed. XI.
 p. 107.

* Sed. I. p. 17
 † De hoc c.
 Differ. I. c.
 p. 118.

† Ib. p. 107.
 140.

* Act. ibid.
 p. 101. &c.

† Eccl. lib. I.
 p. 38. &c.

* Ib. p. 107.
 140.

† Ib. p. 107.
 140.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

nihil quicquam hæcenus vidisse, quod Anastasium hujus libri auctorem fuisse doceat, præter titulum in aliquibus MSS. & sanè paucis, inventum. Nec Bibliothecarium illam tale opus edidisse à quoquam ante Sæculum XIV. vel XV. perhiberi. De quo viderint Eruditi. Ut ut sit, erat Anastasius Bibliothecarius supra communem sui sæculi fortem eruditus, Græcè pariter ac Latine doctissimus, & Constantinopoli diu versatus, Græcorum Bibliothecas sedulo excussit, & monumenta undique conquisivit, in rebus agendis experientissimus, ingenio subdolis & subtilis, ad disputandum & scribendum promptus & paratus, Curie Romanæ, prout res ferebat, Advocatus dicam an Censuripsum? In cujus gratiam omnia trahebat. Cuius causam nemo novit accuratius, agebat fortius.

De scriptis Anastasii non opus est ut jam agamus, cum de iis satis suo loco actum sit. Id unicuique monendum restat, quod Vita Joannis VIII. quam ex codice MS. protulit Papebrochius, nos docet, Anastasium præter alia, S. Petri Alexandrini Archiepiscopi Vitam, & Passionem S. Acacii, sociorumque ejus, de Græco in Latinum transulisse. An versiones ejus hodiè supersint, non comperi.

870.

AUCTOR Anonymus, S. Dionysii Monachus, claruit sub Carolo Calvo circa annum DCCCLXX. Rogatu Samuelis Monachi Dionysiani condidit de *Virtutibus & Miraculis S. Dionysii Areopagite, Sociorumque ejus libris tres*, quos ex codicibus MSS. Dionysiano & Victoriano exulit Joan. Mabillonius *Sac. Bemdil. III. Part. II. p. 343.*

870.

OTFRIDUS, natione Germanus, Rabani Mauri discipulus, Cenobii Wittenburgenfis ex ordine Benedictino Monachus, claruit anno DCCCLXX. Scriptis multa iam metro, quam prosa. De eo hæc Trithemius *, *Exemple Caroli imperatoris magis, cuius est barbari lingue Teutonice ad regnandi Grammaticas reducere. Quod & ex parte perfecit. Unde ea qua parvo sermone conscripsi, non facili nostrâ aetate legi & velle legi possunt, etiam ab homine quantumcumque Teutonice lingue perito. Scriptis volumine Evangeliorum, antiquis rhythmis Theoticis compoſitum, & in quinque libros divisum, quod Lindberto Archiepiscopo Moguntino dedicavit. Edidit hoc opus, sed ex codice mutilo & vitioso, Flaccus Illyricus Bafil. 1571. 8vo. Verum longe auctior & integrior est codex MS. Cæsareus Cod. Theol. Lat. DXXIV. ex quo Præfationem Latinam bene longam, variâque ipsius operis specimina, præsertim prolixum Fragmentum quod in Flaccianâ editione desideratur, proferit, & plurima de ipso opere congestit Lambecius *Comment. lib. II. c. 5. n. xxxiv. p. 415.* &c. Extant præterea in codice Cæsareo etiam Otfridi *Homilia Theotica in Evangelia; Paraphrasis Theotica in Canonicâ Isaiâ, Ezechia &c. in Oratorem Dominicam, in Canticum Zachariæ, B. Virginie, & in Symbolum S. Athanasii* de quibus videndus Lambecius *ibid. p. 460.* qui Psalmi primi atque Orationis Dominicæ paraphrasin, prout in ipso codice contextui inseruista est, subiungit.*

* De Scriptis
fol. 48. f. 2. a.

MICHAEL Monachus, Ecclesiæ CP. SÆC. IX. ab Presbyter, claruit anno DCCCLXXXVIII. Extant hæc ejus opuscula, hæcenus inedita, *Encomium in Anglicorum ordinem doctores, Michael & Gabriellem*, Principium, *Tiſtina mu hroſa, xai silara ptoſua, Oriti daili, xai taimos pti aia.* Recenset hæc Orationem L. Allat. de *Script. Simcha. p. 112. 2. Encomium in gloriosum Christi Apostolum Philippum*, Principium *ſtara xai ptoſua xai taimos pti aia.* Idem *ibid. p. 105. 3. Vita Theodori Studia*, Pr. *ſtara xai taimos pti aia.* Idem *ibid. p. 107.* Fragmenta quædam habentur Latine apud Baron. ad ann. DCCXCV. num. lxxvi. & ad ann. DCCXCVII. num. vi. vii. &c. & alibi sæpius. Erat etiam Michael Archimandrita, qui scripsit Vitam & Miracula S. Nicolai, Principium, *Oriti xai taimos pti aia.* Idem *ibid. p. 103.* Veram is à nostro forsan diversus.

NICETAS DAVID, Paphlago etiam dictus, claruit anno DCCCLXXX. Plura ejus opera alibi enumeravimus. Alia jam sequuntur. *Carmen ad S. Angelum*, cum Manueis Moschopoli scholiis Græcis interlinearibus. Incipit; *Neſtra ſtara in dngor dſar elias &c. Hymnus in Beatissimam Virginem Disparam*, ejusdem Moschopoli scholiis Græcis interlinearibus, & amplissimo Commentario Grammatico illustratus. Principium, *Neſtra ptoſua xai taimos pti aia.* &c. *Carmen ad S. Christophorum, Alaryram*, Principium, *ſtara xai taimos pti aia.* &c. Extant hæc omnia MSS. Biblioth. Vind. Cod. Theol. CCIII. n. xvi. fol. 72. p. 2. Excerpta ex ejus Orationibus septem; nempe in *Novam Dominicam, in mediam Pentecosten, in Pentecosten, in Prophetas, de seſtina, in secundam Christi adventum, & in S. Dominicam Diem*. Incipiunt, *ſtara xai taimos pti aia.* & *ibid. Cod. Philoſoph. CCLXXIII. num. iii. fol. 57. Lib. Lambec. Comment. lib. IV. p. 249, lib. V. p. 247.*

880.
Vid. Past. I.
p. 37.

ANONYMUS gesserit S. *Convocationis* Auditor, gente, ut videtur, Gallus, Cenobii S. Salvatoris Rotonensis in Diocesi Venetensi Monachus, claruit circa annum DCCCLXXX. Mandavit literis, de gestis SS. Rotonensium, Convocationis & aliorum, libros tres, lectu sanè dignissimos, inquit Mabillonius, multisque reſectis insignibus factis. In quibus, de constructione & dotatione Cenobii Rotonensis, de Vita & Conversatione Monachorum, Convocationis ejusque sociorum ac discipulorum, aliisque plurimis, perspicue agitur. Hos, diu perquisitos, tandem ex MS. codice Rotonensi annorum DCC. eruit idem Mabillonius *Sac. Bemdil. IV. Part. II. p. 193.* Quibus præmisit Anonymi consulum, Sæculi ut videtur XI. Scriptoris Vitam S. Convocationis, quam tamen non magni momenti opusculum esse recte judicat.

880.

ANONYMUS *Annalium Francorum* compilator, Monachus (ni malè auguror) Fuldenfis, vel Moguntinus, circa ann. DCCCLXXXIII. saltè exeunte hoc Sæculo, claruisse videtur.

880.

Gor.

SÆC. IX. ab Condidit annales five gesta Francorum, ab anno DCCCXIV. ad annum DCCCLXXXIII. Hos annales, sub nomine *incerti auctoris*, primus in lucem protulit P. Pithæus, & inter *scriptores XII. sæculi* primum locum dedit. In collectione sua postea recudit Marquardus Freherus, & Appendice ab anno DCCCLXXXIII. ad annum DCCCXIII. auxit, & *Annalium Fuldensium* titulum dedit: quod in Cænobio Fuldensi scripti videntur. Denique Andr. de Chesnius eos corpori *scriptorum Franc.* inseruit. In codice MS. Viadobonensi hi Annales multo auctiores habentur, ut non uno specimine nos docet Lambecius *Comment.* lib. II. cap. 5. num. xxiii. p. 345. qui etiam ex codice Casareo notabile Supplementum ab anno DCCCLXXXIII. usque ad ann. DCCCLXXXVII. inclusivè edidit, ubi etiam num. xxxvii. p. 365. alterius ejusdem auctoris annales Francorum, ab an. DCCXIV. usque ad annum DCCCXVII. ex cod. MS. litteris Gothiciis exarato exhibet. An verò annales nostri ab una eademque manu sint compilati, an post annum DCCCLXXXIII. reliqua adjececit alius, non est facile judicare. Dicant quibus codices MSS. cum editis conferre datum sit.

326. ANONYMA quædam, gente Anglo-Saxo, Sanctimonialis Heidenheimensis, Wunibaldi & Willibaldi consanguinea, claruit circa annum DCCCLXXXVI. In litteras retulit Vitam S. Wunibaldi Abbatis Heidenheimensis primi, quæ habetur apud Canisium Tom. IV. Part. II. p. 516. Surium sed munito stylo Decembr. xviii. Mabillonius *Sac. Benedic.* III. Part. II. p. 176. Scripsit etiam Vitam S. Willibaldi Wunibaldi fratris, Episcopi Eistetenensis primi, rudi quidem stylo, sed quæ ipso videtur & refertente, audiverat se scripsisse narrat. Extat hæc Vita apud Canisium ibid. Part. II. p. 344. Surium *Ital. vii.* Mabillonium ubi suprà p. 365.

390. AUCTOR Anonymus *Vita S. Remberti*, Monachus, ut videtur, Corbeiensis, claruit circa annum DCCCXC. Scripsit Vitam S. Remberti Hammaburgensis in Saxoniâ Archiepiscopi, quam, sed mutato stylo, edidit Surius *Februar. iv.* integrati testuram Philippus Cæsar in *Tri-Apostolam Septemvrouali*; deign Bollandiani ad *Februar. iv.* postremò Joan Mabillonius *Sac. Benedic.* IV. Part. II. p. 471.

390. ANONYMUS, S. Vincentii in suburbio Parisiensi Monachus, claruit, judice Mabillonio, Sæculo IX. Ego certè illum in ann. DCCCXC. reponendum censéo, eo quod meminit hujus Monasterii, secundà vice à Normannis direpti & incensi, quod an. DCCCLXXXVI. contigit. Scripsit Vitam S. Droctorei, Abbatis Basilicæ S. Vincentii in suburbio Parisiaco, quæ modo S. Germani dicitur. Hanc ex MS. codice ejusdem Monasterii edidit Mabillonius *Sac. Benedic.* I. pag. 252.

390. AUCTOR Anonymus *Vita S. Martini* claruisse videtur circa annum DCCCXC. Cum enim lib. II. num. viii. non diu post Norman-
gorum compellatam se vixisse satis indicat,

Normanni verò ab annò DCCCLXXXVII. in **SÆC. IX.** ab Gallia grassati sint, ipsum ad hoc potius tem-
pus referendum esse existimamus: Et si sciamus
Cl. Mabillonium illum Sæculo XI. ascribere, nisi
error sit in numero, & pro Sæc. XI. IX. sit repo-
nendum. Quocunque denique tempore vixerit,
scripsit de Vita S. Martini Vertavenfis in An-
morici Abbatis librum unum, & de Miraculis
ejusdem alterum, Eundem enim auctorem esse
ex utriusque opusculi collatione luculenrè patet.
Extant hi duo libelli ex MSS. Vertaven-
sibus descripti apud Mabillon. *Sac. Benedic.* I.
p. 371.

ADELHELMUS, quem nonnulli malè
ADELINUM vocant, Gallus an Germa-
nus incertum, Sagienfis in Neutria Episcopus,
claruit circa annum DCCCXC. Vitam & Mira-
cula S. Opportunæ Virginis, Monasterii in
Neutria Abbatissæ, duobus libris complexus
est. In primo Vitam, in altero Miracula refert.
Hos se scripturum, paulò post ordinationem
suam, voto se obstrinxerat, sed promissi inme-
mor, & à Normanniis in Britanniam nostram ca-
ptivus deportatus, patriæ postea & sedis re-
stitutus, votum solvit, & ad hos libros conden-
dos se itatim accinxit, ut in libri postremi Præ-
fatione, num. ii. nos docet. Habentur hi libri sed
con tacto libro secundo, apud Surium *April. xxii.* Ad cod. MS. Ecclesiæ S. Opportunæ Paris. re-
cognovit & integros edidit Joan. Mabillonius
Sac. Benedic. III. Part. II. p. 320.

ASSERIUS, Bitunus, patriâ Mene-
vensis, Episcopus Scireburnensis, claruit an-
no DCCCXC. Præter Alfredi Vitam, condi-
dit *Chronicon*, five *Annales* quos à Julii Cæ-
saris in hanc Insulam adventu, ad Sæculi de-
cimi initium deduxit. Notat Baleus * vetu-
stum quandam auctorem Asserii Annalibus Pa-
ralipomenon addidisse. Et sanè hodierno exem-
plari, post Asserii mortem anno DCCCXC.
appendicula quædam ad annum DCCCXIV.
subnectitur. Lelandò hoc opus sub nomine
Cronici S. Nani venit, non alia forsitan ratione,
quàm quòd in celebri hoc Monasterio illud in-
venit. Hos Annales ex vetusto codice MS.
in Bibliothecâ SS. Trinitatis apud Cantabri-
gienes, primus extulit Cl. Tho. Galeus *Res.
Angl. e. Script.* Tom. III. p. 141. Plura ex hijs
Annalibus desumpisse Marianum Scotum, &
in Chronicon suum transfudisse testè no-
tat Nicolsonus postler *Biblioth. Hist. Angl.*
p. 122.

ADREVALDUS, Monachus Floria-
censis, claruit an DCCCXC. Reliquis ejus
scriptis alibi recensitis adjicienda est Vita S.
Aigulsi, Abbatis Lerinensis & Martyris, qui
circa annum DCLXXV. occisus est. Hanc in pri-
mâ suâ editione edidit Surius *Septembr. iij.*
sed anonymam, & mutato stylo, nec parùm
contrariam: germanam & integram ex cod.
MSS. Joan. Mabillonius *Sac. Benedic.* II. p. 656.
qui appendicem subjecit de Translatione Reli-
quiarum S. Aigulsi in Castrum Pruvinense, &
Anonymi ejusdem libellum, quo Aigulsi Mira-
cula relata sunt.

NICEPHORUS, Philosophus & Rhetor, ni fallor, Constantinopolitanus, claruit circa annum DCCCXCI. Scripsit *sermonem Domini*, sive *Narrationem encyclopaedicam Vita S. Atonii*, cognomento *Caulea*, Patriarchæ CP. qui diem extremum obiit anno DCCCXC. cuius tamen obitum in annum DCCCCL rejicit Freherus. Ediderunt hæc Vitam Latine Surtius, & Bollandus (Tom. II. Febr. p. 631.) *Februar. xii* Habetur Græcè MS. Biblioth. Vindob. cod. *Hist. III.* num. xx. fol. 95. p. 2. Nicephorum posthum Antonio *εὐχρηστος* facit Lambecius. Quod tamen ex ipsa vitâ colligi non potest.

GREGORIUS, Vitæ instituto Monachus, Basilii junioris Allectæ discipulus, claruit circa annum DCCCXCV. Scripsit librum de Vitâ & Conuersatione S. Basilii Præceptoris sui quam extulerunt Boilandiani ad *Mari. xxvi.* Tom. III. Latine p. 667. Græcè ad calcem Tomi p. 24. Habetur etiam Græc. MS. Biblioth. Vindob. cod. *Hist. LXIII.* num. ii. fol. 12. p. 1. Coufer Lambec. lib. IV. p. 200. lib. VIII p. 350. Partem hujus Vitæ Symeonis Logothetæ Chronico præmisit Combefisius *Script. post Theoph. p. 394.*

ANONYMUS *gestarum Normannorum*. SÆC. IX. ab auctore, gente, ut videtur, Belgæ, claruit circa annum DCCCXCVI. Scripsit gesta Normannorum in Franciâ, ab anno DCCCXXXV: usque ad annum DCCCXCVI. Hoc Opusculum ex codice Carthusiæ montis Dei descriptum, edidit Andr. du Chesne inter *Scriptores Normannicos* p. 1. eique excerpta varia de Danis & Normannis subjecit.

CYPRIANUS Cordubensis in Hispaniâ Archipresbyter, claruit sub impetio Sataconorum, circa annum DCCCC. Scripsit *Epigrammata*, quæ ex codice MS. Toletano etuæ, & editioni paravit Card. d'Aguirre, ut ex ejus *notis* discere licet p. 181. sed suppressenda adhuc censuit Cardinalis. Germana Cypriani Epigrammata numero sunt non nisi IX. quorum lemmata exhibet Nic. Antonius *Biblioth. Hist. v. lib. VI. c. 7. p. 444.* Aliorum etiam XXX. elenchum subjicit, quæ Martyrologio suo Hispano hinc inde inseruit Joannes Tamaus. Verum hæc spuria esse, & in honorem Ecclesiæ Cordubensis conficta, potius contendit, & singula fere solertè expendit idem Antonius.

SÆC. IX.

Concilia hoc Sæculo habita.

ALPINENSE in Provincia Aquileiensis, à Paulino Episcopo anno DCCCII. convocatum. In quo Pater Caroli M. auxilium in Joannem Venetorum Ducem, ob eadem Joannis Patriarchæ Gradensis factam, implorauit. Extat *Epistola Synodalis* Conc. Tom. VII. p. 107. & apud le Coint. Tom. VI. p. 808.

AQUISGRANENSE I. an. DCCCII. mense *Octobr.* sub Carolo M. habitum. In quo, de præstando Imperatori ab omnibus Sacramento, & de disciplinâ Ecclesiasticâ Clericorum & Monachorum, ut Clerici juxta Canones, Monachi juxta Regulam S. Benedicti viverent, actum est. Vide quæ ex Chronico Moissacensi & Dionysiano habentur Conc. Tom. VII. in *Append. p. 163.* Ex Capitulis à Carolo hoc tempore editis, sex ad res Ecclesiasticas pertinentia excerptit Simondus, ad quæ pauca etiam notauit Car. Cointius ad annum DCCCII. Tom. VI. p. 776.

CLOVESHOFIENSE I. anno DCCCIII. v. Idus *Octobr.* sub Censulo Rege, ab Athelardo Cantuariensi, & XII. Episcopis congregatum. In quo, extincto Archiepiscopatu Licheniensi, Dignitas Archiepiscopalis Sedi Cantuariensi testitur. Extant hujus Synodi Acta apud Spelm. *Conc. Brit. Tom. I. p. 324.* Conc. Tom. VII. p. 1189. Factum est etiam de libertate Æcclesiarum De-

cretum, lites itidem inter Wigorniensem & Herefordiensem Episcopos composite sunt.

CONSTANTINOPOLITANUM I. ann. DCCCVI. habitum. In quo Josephus, quem Sacerdotio euerat Tarasius Patriarcha, functioni suæ restituitur. Vide quæ hæc de re, ex Theodoro Studita, observantur Conciliorum Editores Conc. Tom. VII. p. 1191.

SALISBURGENSE ab Annone Salisburgensi Boioariz Metropolitâ, præsentibus Boioariz Episcopis, Abbatibus, Clericis, vii. Calend. *Februar.* congregatum. In quo de ratione Decimarum potissimum disputatum est, decretumque quadrifariam illas, nocte institutisque Majorum, esse diuidendas; nempe partem unam Episcopo, alteram Clericis, tertiam pauperibus, quartam fabricis Ecclesiæ esse tribuendam. Actorum summam ex vetusto codice Feiltingensi describit Brunnerus lib. VI. num. iv. Vide quæ habet le Coint. T. VII. p. 95.

CONSTANTINOPOLITANUM II. ann. DCCCIX. coactum. In quo contra Theodorum Studitam, Platonem, eorumque socios male multatos, pro conjugio inter Constantinum Aug. & Theodoren sententia fertur. De hoc Conciliabulo consulendæ sunt Theodori Epist. *103. & Conc. Tom. VII. p. 1191.*

AQUILA

5.ÆC. IX. ab
Ann. DCCC.
809.

AQUISGRANENSE II. anno DCCCIX. mense *Novembri* celebratum. In quo, questionem movente Joanne Monacho Hierosolymitano, pro Processione Spiritus S. tam à Pare quàm à Filio judicatur; & Bernardus Wangionum, Aflus Watanensis Episcopi, & Adalhardus Abbas Corbeienfis, Legati hac de re ad Leonem Pontificem missi sunt, qui quid præstiterint ipsius Legationis Acta nos docent, relata in Conc. Tom. VII. p. 1194. His subjecta est Caroli M. Epistola de eadem re, per eodẽ Legatos missa. Plurima ad hanc Synodum ejusque Acta, erudita lectuque digna notavit Car. Coimilis *Annal.* Tom. VII. p. 117. Meminit hujus Concilii Annalium Francorum auctor ad ann. DCCCIX. p. 20. & auctor Vitæ Caroli Magni p. 274. qui in eodẽ Concilio multa de statu Ecclesiarum & confectione Clericorum agitata esse refert.

ARELATENSE vulgò VI. jubente Carolo M. ann. DCCCXIII. vi. Idus *Mayas*, in Basilicâ S. Stephani, congregatum. In quo, ad restituendam collapsam Ecclesiæ disciplinam, conditi sunt *Canones* XXVI. qui habentur Conc. T. VII. p. 113. & apud le Coint. T. VII. p. 234.

MOGUNTINUM I. sub Carolo Magno, anno DCCCXIII. v. id. *Junias*, in claustris S. Albani, celebratum. In quo de Fide, Spe, & Charitate, de Vitâ Clericorum & Monachorum, de Litaniis, & quatuor temporibus observandis, aliisque rebus Ecclesiasticis, plurima sunt subberite constituta. Extant *Canones* LVI. Conc. Tom. VII. p. 1239. & apud le Coint. ad hunc annum ibid. p. 242.

RHEMENSE I. anno DCCCXIII. mense *Mayo*, sub Carolo M. à Vulfano Archiepiscopo habitum. Extant de disciplinâ Ecclesiasticâ; scilicet de Fidei ratione, & de Oratione Dominicâ ab unoquoque addicenda, de Vitâ Canonico-rum, Regulâ Monachorum, Officio Pastorum, de ratione Penitentiz, & de VII. principalibus vitis, aliisque *Canones* XLIV. Conc. Tom. VII. p. 1233. & apud le Coint. Tom. VII. p. 238.

TURONENSE, jussu Caroli M. anno DCCCX. II. coactum. Extant *Canones* LI. qui de moribus & disciplina agunt Conc. T. VII. p. 1239. & apud le Coint. Tom. VII. p. 237.

CABILONENSE I. Caroli M. jussu, anno DC. CXIII. celebratum. In quo, inter alia, decretum est, ut juxta Caroli mandatum in majoribus Monasteriis & Episcopis Scholæ publice instituantur, in quibus ingeniorum filii artes liberales edocerentur. Extant de disciplinâ Ecclesiasticâ, nempe ut Episcopi legant Scripturam, Canones, & Gregorii Pastorale, Scholæ constituant, moribus sint irreprehensibiles & religiosi fideles ad res suas Ecclesiæ dandas non esse cogendos, nec circumveniendos, de Peregri-nationibus, earumque abusu, de discretionis in perceptione Eucharistiæ adhibendâ, aliisque Ecclesiasticis capitibus *Canones* LXVI. Conc. Tom. VII. p. 1270. Habet etiam le Coint. Tom. VII. p. 249. Ad V. præcedentium Synodorum Decreta

PARS II.

melius observantia *Capitulare* edidit Carolus M. quo XVIII. Capitula continentur. Extat Conc. ibid. p. 1287. Horum quinque postremo memoratorum Conciliorum meminit Auctor Vitæ Caroli M. p. 280. *quorum, inquit, Constitutiones, quæ in singulis facta sunt, coram Imperatore per esse sunt, quas qui nesci voluerit, in ipsis capitulis invenire poterit, quoniam & in Archivis Palatii exemplaria illarum habentur.*

CONSTANTINOPOLITANUM III. circa annum DCG. XIV. à Nicephoro Patriarchâ & CCLXX. Episcopis habitum. Quo Antiochus Sy-læi Metropoli, tanquam primarius Iconoma-chus, & egregius Leonis II. in exturbandis Imaginibus minister, anachemace petcellatur, imagines, earumque cultus & veneratio confite-mantur, & contra sentientes facientes ex-communicationi submituntur. Extat Gr. Læ. His-toria hujus Concilii in *Oratione* sive *Epistola Synodica* Episcoporum Orient. ad Theoph. Imp. à Fr. Combesio primùm edita *Orig. Constantinop.* p. 110. & Conc. Tom. VII. p. 1290. In qua utitur quædam de Leone II. magis consuleretur, que an genuina sint, an potius Græculi cujusdam Iconolatræ iomnium, non immeriti dubitari potest. Quid, quod tota quæ paret Synodica anti-bus fabulis, & ineptis planè ratiociniis à capite ad calcem referta est. Subneantur Nicephori Pa-triarchæ *Canones* XVII. in Jure Gr. Rom. lib. III. p. 195. primùm editi.

CONSTANTINOPOLITANUM IV. eodem anno, sub Leone Armeno, deposito jam Nicephoro, & suffecto Theodoro Meliteno, habitum. Quo Episcopi, quos vocant, Iconoclastæ Imagines abro-gandas esse decreverunt, & Synodum Niczanâ II. condemnarunt. Meminerunt hujus Synodi Historici Græci ferè omnes, præcipue Theodorus Studita in Epistolâ. Cujus ad hanc Synodum Epis-tola, quæ le aliisque ad Synodum venire recu-santes excusat, & causam Imaginum tuetur, extat Lat. Conc. Tom. VII. p. 1299.

NOVIOMENSE anni DCCCXIV. ha-bitum. In quo, lis exorta inter Noviomensem & Suckioneensem Episcopos, de utriusque Diocesis terminis, decisa est. De hac Synodo agit Flodoar-dus *Hist. Rem.* I. II. c. 13.

AQUISGRANENSE III. anno DCCCXVI. sub Ludovico Pio celebratum. In quo conditum est *apud Regularum* de Canonici & Sanctimoniali-bus, in duos libros divisum. Etior agit de institu-tione Canonicorum, CXLV. *Capitula* complexus; posterior de Institutione Sanctimonialium, continetque *Capitula* XXVIII. Extant Conc. T. VII. p. 1307. Sequuntur Ludovici Pii ad Sicha-rinum Burdigalensem, & Magnum Senonensem *Epistola* II. Chrodegangi Episcopi Metensis *Regu-læ*, & alia Canonicorû *Regula* ab Anonymo quo-dam interpolata ibid. p. 1446. Demque Ludovici Pii *Capitulare*, post Synodum Aquilgranensem editum, quo *Capitula* XXX. de disciplina Ecclesiastica continetur ibid. p. 1478. Extant etiam Hetti Ar-chiepiscopi Trevirensis *Epistola* II. ad hanc Synodum pertinentes ibid. in *Append.* p. 1866.

P. Notat.

SÆC. IX. ab
an. DCCC.

Notandum est, anno sequente habitum est Aquiligrani concilium Abbatum Francie una cum Monachis suis. In quo de Regularium Institutione edita sunt *Capitula* LXX. Habentur ibid. p. 3503. Vide quæ de hâc, saltem de superiori Synodo, proluxit refert Auctor *Vitæ Ludovici* p. 368.

816.

CELICHYTENŒ apud Anglos, anno DCCCXVI. vi. Cal. *Augusti*, præfente Kenalrho Rege, præfidente Wulfrido Archiepiscopo Cantuariensi, habitum. In quo post Fidel Orthodoxæ professionem, de præceptis Canonice agebantur: Extant de Moribus Ecclesiasticorum *Canones* XI. apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 337. & Conc. Tom. VII. p. 1484.

818.

THEODONIS-VILLARE s. circa annum DCCCXXI. à XXXII. Episcopis, adversus Clericum persecutores habitum. Extant hanc in rem *Capitula* IV. Conc. Tom. VII. p. 339. Sequitur eadem de re *Decretum* Ludovici Pii, in alio mox conveniunt apud Triburiam habitum editum, & Athonis Episcopi Basilienis de officio Presbyterorum *Canones* XXV. ibid. p. 352. Habet etiam hujus Synodi *Canones* le Coigne. Tom. VII. p. 573.

822.

CLOVESHOFENŒ II. anno DCCCXXII. sub Beornulfo Rege præfidente Wulfrido Archiepiscopo Cantuariensi, cum ceteris Episcopis, Abbatibus, omniumque dignitatum Optimatibus, concilium. In quo, post nonnulla ad itatum Monasticæ perscrutata, Ecclesiæ Cantuariensis Jura, adversus Kenellæ nuper defuncti Regis injurias, vindicantur. Habentur hujus Concilii Acta apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 332. quæ de sono dubitat, & ad annum potius sequentem referendum judicat. Extant ibidem Conc. Tom. VII. p. 1527.

825.

ATTINIACENSE I. in Campaniâ ad Axonam fl. anno DCCCXXII. in Palatio Regio habitum. In quo post Ludovici Pii peremptam publicè peractam, non pauca ad corrigendum Ecclesiæ itatum necessaria constituta sunt. Vide quæ hâc de re collegit Conciliorum Editor, ut & ipsius Ludovici *Capitulare* Conc. Tom. VII. p. 339. Anno sequenti habitum est apud Compendium Synodus, contra eos qui res sacras illicitè usurpant. Vid. Conc. Tom. VII. in *Append.* p. 1668.

824.

PARISIENSE I. anno DCCCXXIV. Cal. *Novemb.* Ludovici Pii jussu, congregatum. Occasione Legationis à Michale Balbo ad Ludovicum milia, & querela de Ecclesiæ Orientalium in causa Imaginum dissidio ab eo facta, evocata est Parisi Synodus, sive solenni clarissimorum Gallicæ Episcoporum Conventus, Quo, lectâ & examinââ Hadiani Papæ, pro exigendis Imaginibus, ad Constantinum & iterum epistolâ, & prolatis plenè manu veterum de Imaginibus eorumque cultu testimoniis, conclusum est tandem Imagines neque cum Iconoclastis frangendas esse, neque cum Synodo Nicenâ II. superstitioso cultu prosequendas. Acta hujus Synodi, seu *Conventus*, in libelli Episto-

laris fortam opesi Carolino mole quidem, non argumento tamen & dignitate, inferioris, ab Episcopis compilata Ludovico Imp. oblata sunt, & ab eo ad Pontificem missa, interis Michaelis Balbo ad Ludovicum Pium, Eugenii Papæ ad Michaelem Balbum, Ludovici Pii ad Eugenium Papam, & ejusque ad Legatos suos Romam missos *Epistolæ*: Editus est hic libellus ex Bibliothecâ Pithœnâ *Francfurt.* 1596. deinde à Goldasto libris Carolinis subiectus ibid. 1608. 8vo. p. 610. Malè habuit Pontificis hæc Synodus, quam proinde mox refutandam in se suscepit Bellarminus, edito refutationis suæ libello, sex capitula continente, in *Append. ad Tract. de cult. Imag.* Tom. II. col. 825. exiit secus Conc. Tom. VII. p. 1543. ipsi Synodi Actis, ne veritas luce suâ fulgens in oculos hominum incuteret, penitus prætermittis. Synodi hujus Parisiensis vindictam agunt, præter alios, viri clarissimi Dallæus de *Imag. lib.* IV. cap. 6. p. 497. Spanhemius *Hist. Imag. res.* Sect. IX. p. 613. Quia & de hâc Synodo, ejusque Actis, proluxit agit Cat. Coimios *Annal. eccl.* Tom. VII. p. 750.

CLOVESHOFIENSE III. sub Beornulfo Rege, & Wulfrido Archiepiscopo Cantuariensi, anno DCCCXXIV. iiii. Cal. *Novemb.* habitum. In quo insinuat Episcopum Wigorniensem & Comitatibus Bercelemes, de Hæresibus quendam exortum, disjunctam & alia quædam statuta sunt. Extant Acta apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 334. & exiit Conc. Tom. VII. p. 1555.

INGILENHEIMENSE I. in Vitiâ Regiâ ad Rhenum sitâ, anno DCCCXXVI. Cal. *Jan.* à Ludovico Pio habitum. Actis dispersis, extat solummodò *Editum* Ludovici Pii adversus sapinas, Conc. Tom. VII. p. 1556.

ROMANUM I. anno DCCCXXVI. mens. *Novemb.* ab Eugenio II. Papâ, & LXVIIII. Episcopis, Presbyteris *XPII.* diversisque Diaconis & Clericis celebratum. In quo quædam de vitâ, moribus, & muneribus Episcoporum, Presbyterorum, Abbatum, Monachorum, sapienter & sublimiter sancita sunt. Extant de his, aliisque disciplinæ Ecclesiæ capitula *Canones* XXXVIII. à Luc. Hoffenjo primò in lucem proluxi *Collect. Rom.* Part. II. pag. 7. dein inferi Conc. Tom. VIII. p. 105.

AQUISGRANENSE IV. seu Placitum, seu Conventum vocaveris, anno DCCCXXVIII. à Ludovico Pio privatim habitum. In quo, ut & sequenti anno, plurima, de disciplinâ Ecclesiastica *Capitula* edita sunt. Extant Conc. Tom. VII. p. 1577. Vide & le Coigne. *Annal. Rom.* VIII. pag. 3.

PARISIENSE II. anno DCCCXXIX. viii. Id. *Jan.* ex omnibus Provinciis Belgicæ secundæ, Lugdunensis secundæ, tertie, & quartæ Episcopis, ad corrigendos Christianorum mores, celebratum. Acta hujus Concilii libris III. absolvuntur. Lib. I. De Religione Christianâ, quæ Pastoralis, & Ecclesiasticorum vitis, b. neug

SÆC. IX. ab
an. DCCC.

824

826

825

824

825

MC. IX. ab
Jan. DCCC.

bentur *Capitula* LIV. Lib. II. De Regum, Principum, omniumque fidelium vitâ & moribus, deque Christianæ pietatis & charitatis officiis, *Capitula* XIII. Liber III. Epistolam Synodalem ad Ludovicum de rebus in hac Synodo gestis, & Constitutionam Ecclesiasticarum Appendicem, XXVII. *Capitula* continentem, complectitur. Extant hæc Acta Conc. Tom. VII. p. 1590.

829.

WORMATIENSE I. anno DCCCXXIX. mense *Augusto*, sub Ludovico Pio habitum. In quo quatuor Gallie Synodorum nuper habitatum Decreta confirmantur, & alia non pauca; præcipue de divitiis, statuuntur. Confer præ aliis Hincmarum in *Responsione* ad Interrog. V. & quæ notantur Conciliorum Editores Conc. Tom. VII. p. 1669.

830.

LINGONENSE I. alio DCCCXXX. à Provincie Lugdunensis Episcopis collectum. In quo Petri Bezanensis donationes Monasterio S. Petri confirmantur. Extant Acta Conc. T. VII. p. 1670.

831.

NOVIOMAGENSE. anno DCCCXXXI. in Palatio Regio habitum. In quo Jesse, Ambianensis Episcopus, lætæ Majestatis reus, depositus est. Vide *Annales Fuldenfes* ad ann. DCCCXXXI. & Conc. Tom. VII. p. 1675.

832.

PARISIENSE III. circa ann. DCCCXXXII. habitum. In quo Ludovici Pii *Diploma*, de ordine Monastico in Monasterio S. Dionysii testitur, edictum est. Extat Conc. Tom. VII. p. 1674.

833.

WORMATIENSE II. anno DCCCXXXIII. à plurimis Episcopis & Abbatibus habitum. In quo Privilegium, ab Aldrico Archiepiscopo Sensionensi concessum, de Canobio S. Regimii ad Varelles transferendo, confirmatur. Extat *Privilegium* & Ludovici *Diploma* Conc. Tom. VII. p. 1678. Est, quod rectè notat Labbeus, Privilegio subscriptis reperiantur qui postea Episcopi facti sunt. Unde non omnes eodem tempore subscripserint liquidò constat. De hoc Privilegio, ejusque subscriptionibus, non pauca habet Car. Coint. Tom. VIII. p. 178.

834.

LONDONIENSE anno DCCCXXXII. xvi. *Maïi*, ab Archiepiscopis Cantuariensi & Eboracensi, aliisque plurimis Episcopis, & Magistratibus, congregatum. In quo de cohibendis Danorum irruptionibus agitur, & Wihlasi Regis Privilegium Monasterio Croilandenfi concessum confirmatur, Extat Privilegium apud Ingulf. *Hist.* p. 487. & Conc. Tom. VII. p. 1683. Spelman. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 396.

835.

COMPENDIENSE anno DCCCXXXIII. habitum. In quo, ab Ebbo Rheмени, Agobardo Lugdunensi, aliisque conjuratur factionis Episcopis, Ludovicus Pius Imperio exiit. Extat *Epistola Synodalis*, subjectione etiam Agobardi hæc de te libello, Conc. Tom. VII. p. 1686. Verum hæc Synagoga potius Malignantium, quam legitima Synodus judicanda est.

836.

PARISIENSE IV. in Monasterio S. Dionysii.

nyfi propè Parisios, anno DCCCXXXIV. habitum. In quo Ludovicus Pius Communioni Ecclesiasticæ restitutus, Imperii ornamenta recepit. De his videndus præ aliis Auctor Vitæ Ludovici, ex quo sua habent Conciliorum Editores Conc. Tom. VII. p. 1699.

ATTINIACENSE II anno DCCCXXXIV. mense *Novembri* in Palatio Regio habitum: In quo plura ad Statum Ecclesiasticum pertinentia constituta sunt. Quid verò in eo gestum sit, plenius docet Auctor Vitæ Ludovici ad annum DCCCXXXIV.

METENSE I. anno DCCCXXXV. habitum. In quo Ludovicus Imp. ab Ebbo Rheмени injustè excommunicatus absolvitur. De quo agit *Chronicon Cameracense* lib. I. cap. 41.

MANTUANUM anno DCCCXXXV. præsentibus Benedicto Episcopo, & Leone Bibliothecario, Pontificis Legatis, celebratum. In quo, agitata lre quæ vertebatur inter Patriarchas Forojuliensem & Gradensem, causâ superior evasit Forojulienfis; Episcopatus istius qui Gradensi Patriarchæ prius liberant Forojulienfi attribuit. De hujus Concilii tempore, & Episcopis qui illi interfuerunt, plurima congesti Car. Coint. *Annal.* Tom. VIII. p. 370.

THEODONIS-VILLARE II anno DCCCXXXV. proximè ante Quadragesimam, celebratum. In quo Ludovicus Pius reconciliatur, & Ebbo Rheмени ob conjugationem damnatur & deponitur. Acta hujus Synodi exhibet Flodoardus *Hist. Rheimens.* lib. II. cap. 20. p. 148. & Conc. Tom. VII. p. 1695. Denique cum observacionibus suis le Coint. *Annal.* Tom. VIII. p. 351.

AQUISGRANENSE V. anno DCCCXXXVI. magno Episcoporum concursu, Ludovici Pii jussu, congregatum. Acta hujus Synodi duas continent partes. Prima pars, quæ tribus capitulis absolvitur, agit de Vita Episcoporum, & habet *Canones* XII. Secunda, de Doctrina Episcoporum *Canones* XII. & de Vita & Doctrina Abbatum & Clericorum *Canones* XVI. Tertia de Personâ Regia, ejusque filiorum & ministrorum, eorumque officiis, *Canones* XXV. Altera hujus Synodi pars continet *Capitula* ad Pipinum Regem transmissa, S. Scripturæ auctoritatibus & testimoniis confirmata, in tres libros divisa; Primus habet *Capitula* XXXVIII. Secundus XXXI. Tertius XXVII. Extant hæc omnia Conc. Tom. VIII. p. 410.

STRAMIACENSE apud Lugdunensem, anno DCCCXXXVI. habitum. In quo Agobardi Lugdunensis, & Bernardi Viemensis, qui ob conjugationem in Ludovicum ausugerant, causa ventilata est, sed quod ad Pontificem provocasse crederentur, in medio relicta. Vide Conc. Tom. VII. p. 1763.

KINGSTONIENSE apud Anglos, anno DCCCXXXVIII. coram Egberto Rege, ejusque filio Athelwulfo, à Ceolnocho Cammarum, cæterisque Episcopis & Optimatibus, habi-

hab. 5. C. IX. ab
An. DCCC.

836.

837.

838.

839.

840.

841.

842.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

tum. In quo, inter alia, Prædium de Mallinges Ecclesie Gantuariensi restituitur. Vide *Spelman Conc. Brit.* Tom. I. p. 340. & quæ de tempore hujus Synodi notavit; item *Conc. Tom. VII. p. 1769.*

840. **ENGILENHEIMENSE II.** an. DCCCXL. à quibusdam Germaniæ & Galliæ Episcopis habitum. In quo Ebbo Rhemenſis ſedi ſue reſtitutus eſt. Extræ Lotharii Imp. hæc de te *Edictum*, & Ipſius Ebbonis *Apologeticæ* Conc. Tom. VII. p. 1770.

841. **AQUISGRANENSE VI.** an. DCCCXLII. coactum. In quo Lotharii Imp. Regnum ſuum relinquens caſa ſub examen revocatur. Vide quæ hæc de te *Nithardi lib. IV.* referunt Concilioſum Editores Tom. V. l. p. 1781. Eodem ut videtur, anno habita eſt Synodus Biturienſis, in qua Ebbonis Rhemenſis Depoſitio approbata eſt. Vide quæ ex Hincmaro Rhemenſi referunt Concilioſum Editores Tom. VII. in *Append. p. 1874.*

842. **CONSTANTINOPOLITANUM V.** anno DCCCXLII. celebratum. In quo damnari Iconoclaſtarum cauſa, cuius Imaginum reſtituitur, & Methodius in Joannis Patriarchæ exautorati locum ſubrogatur. Acta hujus Synodi ex Theophanis Preſbyteri oratione exhibentur Conc. Tom. VII. p. 1782.

843. **COLONIENSE I.** apud Cenomannos, anno DCCCXLIII. habitum. Extant de diſciplinâ, præmiſſa ad Ludovicum Civili, *Capitula VI.* Conc. Tom. VII. p. 1807.

844. **LAURIACENSE,** apud Andegavenſes, anno DCCCXLIII. habitum. Extræ *Capitula IV.* adverte eos, qui auctoritatem, juriſque Eccleſiaſtica & Regia contemnunt, occaſione, ut videtur, Lamberti Comitis, aſſorumque qui adveſus Carolum Regem hoc tempore rebellaverunt Conc. Tom. VII. p. 1790.

845. **THEODONIS-VILLARE III.** anno DCCCXLIV. menſe *Octobris*, in loco qui dicitur *Ysaernus*, collectum. Ubi Lotharius Imp. & Frater ejus Ludovicus & Carolus concordiam inter ſe inſerunt. De quo, aliique negotiis Eccleſiaſticis, extant *Capitula VI.* Conc. Tom. VII. p. 1800.

846. **VERNENSE** anno DCCCXLIV. in Palatio Regio habitum, præſidente Ebroino, Epilcopo Pictavenſi, ex Sirmondi conjunctâ tanquam Sacri Palatii Archiepſellano. Ubi multa de diſciplinâ Eccleſiaſtica ſancita ſunt. Extant *Canones XII.* Conc. Tom. VII. p. 1805.

847. **BELVACENSE** in Provinciâ Rhemenſi, anno DCCCXLV. menſe *Aprili*, ſub Carolo Calvo, habitum. In quo, vacante per Ebbons de poſitionem Sede Rhemenſi, Hincmarus Archiepſcopus ordinatur. Extræ, quæ ad diſciplinam Eccleſiaſticam ſpectant, *Capitula VIII.* Conc. Tom. VII. p. 1812.

848. **MELDENSE** anno DCCCXLV. xv. Cal.

Junias celebratum. In quo, ut jura Eccleſiaſtica adverſus laicorum rapinas ſua recta conſervarentur conſtituti ſunt de diſciplinâ Eccleſiaſtica *(Canones LXXX.)* partim ex recentiorum Synodorum Decretis collecti, partim jam conditi. Habentur unâ cum præſatione Conc. Tom. VII. p. 1813.

PARISIENSE V. anno DCCCXLVII. xvi. Cal. *Martii* habitum. In quo, quæ in Synodo Meldenſi perfecti non poterant abſoluta ſunt. Extræ *Privilegium* Monafterio Corbeienſi ab hæc Synodo conceſſum Conc. Tom. VII. p. 1843. In hæc etiam Synodo, vel ut voluit Sirmondus, in alterâ ibidem anno ſuperiori habitâ, Ebbo, antea hæc Rhemenſis Epilcopus, Sedem Rhemenſem iterum invadere prohibitus eſt. Vide Conc. Tom. VIII. p. 38.

MOGUNTINUM II. anno DCCCXLVII. præſidente Rabano Mastro, pro Juribus & Immunitatibus Eccleſiaſticis, adverſus laicorum rapinas celebratum. Extræ, præmiſſa ad Ludovicum Regem Epilſola Synodali, Diſciplinæ Eccleſiaſtica *Capitula XXX.* Conc. T. VIII. p. 39.

MOGUNTINUM III. anno DCCCXLVIII. Cal. *Octobr.* ſub Rabano Mastro habitum. In quo Gotheſcalci Monachi & Preſbyteri de Prædeſtinatione dogmata damnantur, ipſorum Gotheſcalci ad Hincmarum Rhemenſem Metropolitam ſuum remiſſo. De hæc Synodo agunt *Annales Francoſum* ad hunc annum p. 43. his verbis. *Gotheſcalci quidam Preſbyter, de prædeſtinatione Dei præſeſentis, & ſua honor ad vitam, quam malos ad mortem perpetuam inconvertibiliter à Deo prædeſtinatos eſſe affirmans, in Convenerunt Epilcoporum rationabiliter, ut pluriſimis viſum eſt, conſiliis, & ad proprium Epilcopum Ingemarum [Hincmarum] Rhemenſem tranſmiſſus eſt, prius tamen puramente confirmans, ne in regnum Ludolſici ultra rediret. Agit etiam Hincmarus non uno loco; ad quem erat Epilſola Synodalis de Gotheſcalci, à Rabano ſcripta Conc. Tom. VII. p. 52.*

CARSIACENSE I. anno DCCCXLIX. in Palatio Regio, à XII. Epilcopis congregatum. In quo Gotheſcalciſ iterum depoſitus, Preſbyteri gradus exautoratus eſt, virgis æſtus, & in carcerem conjectus. Extræ *Capitula IV.* adverſus Prædeſtinatos, in hæc Synodo conſtituta, apud Hincmarum, de *Prædeſt.* cap. 1. & exinde cum obſervationibus Labbei, & Sirmondi qui ſententiam Synodalem in Gotheſcalciſ prolatam exhibet Conc. Tom. VIII. p. 56. Conſer etiam quæ habentur ibid. p. 98. & in *Append. p. 1934.*

PARISIENSE VI. ab aliis **TUONENSE IV.** dictum, anno DCCCXLIX. à XII. Epilcopis habitum. In quo, Nomenſio Britannæ minoris Ducis, Divina humanæque Jura inſuper habenti, niſi reſiſſet Pares Synodales Excommunicationem minantur. Extræ *Epilſola Synodalis* ad Nomenſium Conc. Tom. VIII. p. 58. Supplementum quoddam ad hanc Synodum, de Herimanni donatione Eccleſiæ Ni-

Vernienſi.

1861X ab verneunt facta, ejusque à Carolò Rege confirma-
ta DCCC. tione, habetur ibid. in *Append.* p. 1918.

Capitala confirmantur. Extrac hujus Concilii Dr. S.E.C.T.X. 18
fusiones Conc. Tom. VIII, p. 99. An. DCCC.

TICINENSE I. anno DCCCL. in urbe Regiâ
Ticino, ad reformandos mores Ecclesie habitum.
Extant hanc in rem *Capitula* XXV. una cum Lu-
dovici Imp. de rebus secularibus *Capitulis* V.
Conc. Tom. VIII. p. 61.

BENINGDONENSE apud Anglos, circa an-
 no videtur, DCCCL. vel paulo ante, habitum. In
 quo, ad reficiendas Danorum iniurias, multa
 Prædia & Privilegia Monasterio Croylandensi à
 Berthulpho Rege data sunt. Vide Spelman. *Conc.*
Groc. Tom. I. p. 334. *Conc.* Tom. VIII. p. 72. In
 Synodo Kingesburienſi, anno ſequenti habitis,
 hæc Aituphi Regis Charta quæ extat *Conc.* ibid.
 p. 75. conſtituitur. Habentur hæc apud Spelman.
ibid. p. 344.

32. : SUESSIONENSE I. five Conventus Ecclesiastico-Politicus, anno DCCCLII. habitus. In quo Pipinus junior Rex Aquitanie, regno ipsolians & lo Clericum ardensus, in Monasterium detru-
ditur. Vide que hac de re habent Conciliorum Editores T. VIII. in *Append.* p. 193.

CORDUBENSE anno DCCCLII. à plurimis Hispanæ Episcopis habitum. Io quo multis Christianis à Saracenis occisis, & Martyribus agitur, eorumque cultus prohibetur. Vide *Eulogium Cordub. in Memoriali* hac occasione scripto; & quæ habet Baronius ad annum DCCCLII. num. xvi. Synodum hanc *impium Concilium* vocat Card. d'Aguliere *Natis. Cons. Hist.* ad hunc annum p. 174. vide quæ ad hoc Concilium congesti *Cent. Hist.* Tom. III. p. 149.

MOGUNTINUM IV. anno DCCCII. à
Rabano Mauro, omnibûsque Francis Orientalibus,
Bohemiis & Saxonis Episcopis & Abbatibus, coac-
tum, in quo quæstiones nonnullæ, forsan de
controversiâ Gothicæcalciis, excusæ & veni-
læz sunt. Vide Annales Francorum ad ann.
DCCCII. p. 48. & Conc. Tom. VIII.
p. 77.

83. SUESSIONENSE II. anni. antio DCCCLIII, presidente Hincmaro Rheimsensi, à quinque Provinciarum Episcopis, VIII. Sessionibus celebratum. In quo Clerici, ab Ebbone post depositionem ordinati damnantur, & Hincmar in Sede Rheimsensi fuisset confirmatus. Extant *Canones XIII.* & Actorum in quâvis Sessione excerpta Conc. Tom. VIII. p. 79. Sequuntur Caroli Calvi de rebus Ecclesiasticis *Capitula XII.* eisdem Synodo proposita ibid. p. 92. *Canones III.* statuuntur de rebus Ecclesiasticis Episcoporum esse ordinandum. De quo etiam in conventa Semonesi, eodem anno habito, actum est. Vide ibid. in *Append. p. 194.* Simondis Noce in hunc Synodum habebatur ibid. in *Append. p. 194.*

VERMERIENSE L. anno DCCGLIII. in Pa-
lazio Regio habitum. In quo, de Herimanni
Episcopi Nivernensis causâ, & de Monasterio
Dionysiano actum est, & Synodi Sentientis
PARIS II.

ROMANUM II. anno DCCCLIII. à Leone IV. Papà, & LXVI. Episcopis celebratum. In quo, Anastasius Presbyter & Cardinalis, quòd Ecclesiam suam per quinque annos defecisset, nec ullis moribus redire poterat, damnavit, & Sacrorum homi-
nedeceposuisset. Erant *Capitula* XLII. quorum XXXVIII. ex Synodo sub Eugenio II. habita defuncta sunt, cum additionibus, Epistolis, aliisque ad hanc Synodum pertinentibus, à L. Holst. ubi primam editio *Collect. Rom. Pat.* II. p. 48. postea translata in Conc. Tom. VIII. p. 123. Hujus Synodi, ejusque Capitulorum Brevarium exhibet Luitprandus, seu quisquis sit Scriptor de *visis Romanorum Pontificum* in Vita Leouis I.

CONSTANTINOPOLITANUM VI. anni. 8542
DCCCLIV. sub Ignatio Patriarchâ congregatum.
In quo Gregorius Syracenus, cognomento *Af-
bilar*, (quem consecrationi suæ interesse vetue-
rat Ignatius ob maleficia ei objectâ, & quod Ig-
nati ad Thronum Patriarchalem eveditionem totis
viribus oppugnâverat) damnatur & deponitur.
Vide Nicei. in *Vit. Ignat.* alioſque qui de Phocii
& Ignatii rebus agunt.

TICINENSE II. anno DCCCLV. habitum. In quo nonnulla ad Ecclesie commodum, plura ad Regni utilitatem, decreta sunt. Extraxit Caperna V. Conc. Tom. VIII. p. 78. paritè verò fufius & explicatius ibid. p. 146:

VALENTINUM I. ann. DCCCLV. vi. Id.
Januar. ab XVII. circiter Episcopis habitum. In
quo ferveat controversa Goethelicae, edit
sunt haec de re, ut & de Ecclesiae disciplina *Canones*
XXII: Explois idem IV. *Capitulis*, quae in
Syobdo Carlsacensi sancita fuerant: Habentur
in *Canones Conc. Tom. VIII. p. 133.*

WINTONIENSE anno DCCCLV. v. Non.
Novemb. praesentibus tribus Anglo-Saxonum
 Regibus, Archiepiscopis Cantuariensi & Eboracensi,
 ceterisque totius Angliæ Episcopis & Magnatibus celebratum: In quo celeberrima Terra
 Donatio, ab Æthelwulfo Rege Deo & Ecclesie
 facta, confirmatur. Hujus Donationis exemplar
 recitant Ioyulphus, Malmesburiensis, West-
 monasteriensis, & ex iis Spelm. *Cont. Brit. Tom.*
I. p. 148. & Cont. Tom. VIII. p. 145.

CARISIACENSE II. anno DCCCLVII. xv.
Cal. *Martii* habitum. Feruentibus io Galliâ
bellis & scditionibus, & ad reformandos hæc oc-
casione corruptos Christianorum mores, coacta
est hæc Synodus. Cujus *Epistola Synodalis*, sub
nomine Caroli Calvi ad Episcopos & Comites
Regni missa, habetur apud Baton. Tom. X. ad
annum DCCCLVII. num. lvii. & Conc. Tom.
VIII. n. 246.

MOGUNTINUM V. Cal. Othobri
anno DCCCLVII. habitum. In quo, inter
alia, multa de Jure Ecclesiastico ventilata sunt.
De hac Synodo consulendi sunt Francorum Anna-
les.

940. 1Xab les, & Schaffsbürgensis in Chronico ad dictum An. DCCC. annum; ut Baronium, Serarium. & recentiores taceam.

838. CARISIACENSE III. ad Sarām fl. in Picardiā an. DCCCLVIII. in Palatio habitum. Extant de variis negotiis & Regulis Ecclesiasticis *Capitula* XV. Ludovico Regi distincta Conc. Tom. VIII. p. 654.

838. METENSE II. anno DCCCLVIII. habitum. In quo Ludovici Regis Capitula, de indultu genti propter seditiones in Fratrē sui Caroli regno p. repetitas, confirmantur. Extant *Capitula* XII. Conc. Tom. VIII. p. 668.

838. LINGONENSE II. anno DCCCLVIII. circa Cal. Januā prætente Carolo Rege celebratum. Sancta sunt in eo *Capitula* XVI. quæ in Actis Tullensibus Synodi proxime sequentis habentur. Alterius etiam Synodi, in Territorio Lingonensi eodem anno habitæ, mentionem faciunt Consiliorum Editores Tom. VIII. p. 673.

839. TULLENSE I. apud Saponarias anno DCCCLIX. præsentibus Carolo Cilio, ejusque Neponibus Lothario & Carolo Regibus, à XII. Provinciis Episcopis celebratum. In quo, inter alia, Prædestinarianorum & Gutheriaci erroris cotidiana sunt Extant *assens* five Capitula XIII. aliisque hujus Synodi Acta & Epistola Conc. Tom. VIII. p. 674. Sirmondi notas vide in Append. p. 1949.

860. AQUISGRANENSE VII. anno DCCCLX. Id Januā, deinde & alterum ibidem, incolo Februar. habitum. In utroque de causâ Friburgæ Lotharii Regis Uxoris adulterii accusatæ, & de Divortio ejusdem factio, actum est. Videndi præ aliis Hincmar. lib. de div. r. Lotharii & Teutberg. & Apollis Bertiniani ad ann. DCCCLX. Extant etiam *Epistola Synodalis* ad Nicolaum de hujus Synodi gestis Conc. Tom. VIII. p. 697.

860. CONFLUENTINUM, in Diocesi Trevirensi, ad Mosellæ cum Rheno confluentium, anno DCCCLX. à XII. circiter Episcopis habitum. In quo Pax & concordia inter Ludovicum, Carolum, & Lotharium sancita est. Acta Synodi extant Conc. Tom. VIII. p. 698. Sirmondi notæ ibid. in Append. p. 1952.

860. TULLENSE II. in villâ Tullens, anno DCCCLX. xi. Cal. Novemb. Caroli & Fratrum auctoritate, à XII. Provinciis Episcopis constitutum. Extant disciplinæ ecclesiasticæ *Canones* V. *Epistola Synodalis* adversus Retum Ecclesiasticum pervalores; & Hincmar. *Epistola* de nuptiis Stephani & filie Regimundi Comitissæ, Synodi jussu scriptæ, Conc. Tom. VIII. p. 702.

861. CONSTANTINOPOLITANUM VII. Michaelis Imp. jussu anno DCCCLXI. à CCCXVIII. Episcopis in Ecclesiâ SS. Apostolorum, congregatum. Deposito non ita pridem Ignatio Patriarcha, Barde Cæsari ob interdictum sibi Ecclesiæ ingressum invisio, in ejus locum successit Photius, vir genere nobilis, doctrinâ excelsissimus, & splendidissimis Reipublicæ muneribus functus. In hac igitur Synodo Ignatii depositio, & Photii in Thronum Patriarchalem subrogatio confirmatur; hisce tribuentibus Rodolfo & Zachariâ, ipsius Hadriani Pape legatis: Acta hujus Synodi abolente Ignatianos crediti p. est. Consultantur inter alia Cedrenus p. 351. Hadriani & Photii Epistolæ & præcipue Nicetas in *Vita Ignatii*, sed fabulis, & totis in Photium convitiis plausit referentissimâ. Hæc Synodus pro Occidentibus habere Græcorum plurimos ipsi Pontifici diffusi non audent. Synodus quæ prima & secunda vulgò dicitur, non alia erat quam hæc ipsa Synodus, intus appellata, quod Patres bis in eâ convocati sunt juxta Zonaram & Ballambem: In primo conventu Ignatius, ab eis licet, damnotus & depositus, Photio in Sede Patriarchali confirmatus. De hac conventus VII. Actionibus absolvebatur, de quibus videndus Nicetas libro citato. Verum intemperantibus Iconoclastis, magnâque turbæ & tumultus in Concilio moventibus, Synodus debitum hac vice finem habere non potuit. Secundo igitur conveniunt Patres, & confirmatis quæ in primo conventu de Ignatii depositione acta fuerant, Iconoclastas damnant, Synodique decreta ediderunt. Ac proinde Michaelis Imp. missis ex ipsius Nicolai Litteris ad Episcopos & Clerum CP. discretissime liquet. Conlati sunt in hac Synodo d. discipuli Ecclesiasticæ *Canones* XVII. qui habentur Græc. Lxx. cum Commentariis Zonare Pandeti. Can. Tom. I. p. 391. & Conc. Tom. VIII. p. 152.

ROMANUM III. anno DCCCLXI. habitum. In quo Joannes Ravennatum Episcopus, ob gravem quam in suos exercebat tyrannidem depositus est, & peractâ politica potentia restitutus. Extant hujus Synodi Acta, tribus Scholæbus distincta, apud Anast. in *Vit. Nicolai* I. Conc. Tom. VII. p. 157.

SUESSIONENSE III. anno DCCCLXI. præfidente Hincmaro Rheimensi habitum. In quo Rothadus Suctionensis Episcopus, qui Canonibus Ecclesiasticis conformem se prebisse testatur, Episcopali communionem donec se corrigeret, privatur. De variis Synodis, Placitis, &c. apud Photium, in causâ Rothadi inibi & consular omnino Lector curiosus Ph. Labbei observationem, quam habes Conc. Tom. VIII. p. 736. Anno sequenti, in Synodo apud Suctionem habitâ, Judith Caroli Regis filia, propter adulterium cum Balduino Comite, Excommunicationis sententia subicitur. In alterâ, ibidem mox celebratâ, Rothadus Suctionensis, hanc irâ pridem excommunicatus, ad Sedem Apostolicam appellavit. Videantur Anast. Bertiniani ad ann. DCCCLXII.

SENONENSE anno DCCCLXII. habitum. In quo, deponendo Herimanno, Episcopo Nivernensi, actum est. Extant *Epistola Synodalis* ad Nicolaum Papam, unâ cum Nicolai Responsio, Conc. Tom. VIII. in Append. p. 1954.

R O M A

SEC. IX. ab
An. DCCC.
862.

ROMANUM IV. anno DCCCLXII. habitum: In quo, occasione Orientalium quondam Roman venientium, Theopiscitarum hæresis, iterum repulsa, damnata est. Extant hujus Synodi *Canones* II. apud Nicolaum Papam *Epist.* VII. Conc. Tom. VIII. p. 189 & ibid. p. 758.

tentis Synodi legum mox repositum summo ardore & zelo verè Germani reperiuntur, sententiam Pontificis insuper habent, levitatem, temeritatem, tyrannicum furorem, divinarum legum simul & sacrorum Canonum contumaciam, fraudulentiam, calliditatem, superbiam, cumdamque potentatum apertio ore in obicium. Subdantque *fecit nos non nos esse, ut in illis et ex illis, Clericis, quos ut fratres et Cœpiscopos recognoscere, si elaro permitteret, debuerat.* Uniusque partis scripse exhibent *Annales Francorum* anno DCCCLXIII. p. 65. Extant *Epistola Synodalis* & *Capitula V.* Conc. Tom. VIII. p. 767. Prolixior, item hujus Synodi gesta, enarrant *Annales Bettiunum* ad annum DCC. LXIV. Eodem anno, nempe DCCCLXIII. Concilio etiam Romano *Zacharias* ob ream Legatione Constantinopolitanam male gestas deponitur, & Photio damnato Igitur Sedi sue restituitur, cuiusque Integritati adversus Iconoclastas statuitur. De his omnibus vide *Nicolaus I. Epist.* VI. Conc. Tom. VIII. p. 188 & c. Denique in Romano Concilio hoc etiam anno habito, Synodi Sylvanectensis Acta ibrogantur, & Rochadus Suffoniensis, qui oblatto Appellationis libello ad Nicolaum provocaverat, Sedi sue restitui jubetur. Vide *Nicolaus I. Epist.* XXV. XXIX. XXXI. XXXII. XXXVIII. LXXXII. CLXIII. & sequentes. Trium Conciliorum Romæ, anno DCCCLXIII. habita, annorum eademque Synodus fuit, vel potius diversæ ejusdem Synodi conventus, auctor esse judicium.

SEC. IX. ab
An. DCCC.
862.

862.

AQUISGRANENSE VIII. anno DCCCLXII. III. Cal. *Maii* coactum. In quo Theurberge eadē in medium iterum prolati, Lothario, ut aliud conjugium iniret, petnitiūm est. Extant *Capitula X.* aliique ad hanc causam & Synodum spectantia Conc. T. VII. p. 799.

862.

SCRACHAVANENSE, in Scitachavan Armeniæ Majoris urbe; præfente Alciot Patriarchæ Armenorum Principe anni DCCCLXII. celebratum. Scripserunt ad Zachariam Armenicæ Catholici cum Photius Patriarcha CP. missi per Joannem Nicæ. Episcopum Epistolæ; quæ Synodi Chalcedonenſis doctrinam de incarnatione & dubiis in Christo statutiis pluribus argumentis confirmavit. His commotis Zacharias, Episcoporum Abbatiūque suorum Concilium convocavit, quo damnata sunt Nestorii, Eutychetis, Dioscori, Theopiscitarum, & Mameheorum dogmata; doctrina Catholica de dubiis statim restituta, Synodus Chalcedonenſis admittit quidem, sed restituta, & per obliuiscit verbis ambigua, cum per ipsa populi mentem suam hac de re *ipsum usque* non auderet explere. Condit fuit hanc in rem *Canones XV.* qui Armenicè cum Latinæ versione habentur apud Cl. Galsham *Cassellæ: Ecclæs. Armen. Pars. II.* Tom. I. p. 199. Ubi *Canonum IX. XI. XIII. XIV.* in quibus aliquid obfuscatum latere videbatur; uberrimum explanationem addidit.

862.

SILVANECTENSE I. in Provinciâ Rhemenſi, anno DCCCLXIII. vel circiter, à diversarum Provinciarum Episcopis, præfidente Hincmaro Rhemenſi collectum. In quo Rochadus Suffoniensis iterum deponitur & depositus est; & in Monasterium detrahitur. Extant Episcoporum legal Lotharii *Epistola II.* Conc. Tom. VIII. p. 761. quæ hujus & sequentis Synodi res gestas hanc parum illustrant.

PISTENSE I. ad Sequaniæ fluvium anno DCCCLXII. vel ut alii DCCCLXIII. si non potius anno præcedente habitum; quod quidem potius Conventus polinici, quam Ecclesiæ tunc cuncti debet. Extant *Capitula IV.* in hoc Conventu constituta Conc. Tom. VIII. p. 776. Extant etiam *Privilegium* Ecclesiæ S. Martini tributum, & in hac Synodo confirmatum ibid. in *Append. p. 195.* Sirmoudi notæ ibid. in *Append. p. 195.*

862
vel
864.

862.

METENSE II. anno DCCCLXIII. mensis *Junii*, à Gallis & Germanis Episcopis, præfentibus Pontificis Legatis, celebratum. In quo Lotharii & Theurberge divorcium, & conjugium cum Waldrado, judicio Synodali confirmatur, & Episcopi facti sui rationes scriptis comprehensas, (suscipientibus id Legatis Pontificiis) per Gautharium Coloniensem, & Theurgaudum Trevisensem; Gallis Belgicæ Atrebiensibus, ad Sedem Apostolicam transmissum. De hac Synodo agunt *Annales Fœci II.* ut & *Bettiunianæ*, & *Rh. gino* ad ann. DCCCLXIII.

VERMÉRIENSE II. anno DCCCLXIII. 4. Cal. *Novemb.* præfente Pontificis Legato habitum. In quo Monasterii S. Carleſis libertas, adversus patrem Roberti Cenomaniensis Episcopi jura, aliterur & confirmatur. Videſis *Annales Bettiun.* ad ann. DCCCLXIII.

862.

862.

ROMANUM V. anno DCCCLXIII. sub Nicolao I. Romæ in Lateranenſi Palatio habitum. In quo Metensis Synodi Sententia damnatur, ejusque Acta irrita sunt reddita, & Gumbardus & Theurgaudus, Concilii Metensis Antesignani, & causæ Lotharianæ assertores strenui, depositi sunt. Edictis hujus Concilii Decretis, Me-

ROMANUM VI. anno DCCCLXIV. sub Nicolao habitum. In quo Rodoldus Pontificis, qui Lotharii pecuniâ corruptus in Concilio Metensi Legatione suâ male tunc fuerat, nec citatus comparet, & depositus est. Vide *Nicolaus I. Epist.* V. I. & X.

862.

ROMANUM VII. anno DCCCLXV. 22. Cal. *Februarii* celebratum. In quo Rochadus Suffoniensis, ab Hincmaro peditus depositus, in priſtinum honorem restitutus est. Acta hujus Synodi habentur apud *Anſelm.* in *Vita Nicolai I.* Conc. Tom. VII. p. 264. Acta verò & Epistolæ, aliique huc spectantia ibid. p. 785.

862.

SÜESSIONENSE IV. anno DCCCLXVI. 24. Cal. *Septemb.* congregatum; in quo Vulſadus ejusque Socii, ab Ebbone Rhemenſi post-

862.

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

depositionem olim ordinari, gradibus suis jam tandem restituti sunt. Extant *Epistole* plures, aliæque opuscula ad hunc causam & Synodum pertinentia, numero xiv. in unum collecta Conc. Tom. VIII. p. 808. Hincemari Rhevenius *Epistola* IV. ad hujus Synodi historiam spectantes exhibentur ibid. in *Append.* p. 1903.

867.

TRICASSINUM I. in Campaniâ ad Sequanam fl. anno DCCLXXVII. viii. Cal. *Novemb.* à XX. Episcopis, eisdem nempe qui superiore anno in Sueffoniensi convenarant, habitum. In quo de causâ Volfidi, ejusque locorum fœrâ agitur. Extant *Epistola* ad Episcopos in Regno Ludovici manentes, *Synodica* ad Nicolaum Papam, quâ totam Ebbonis ordinatoremque ab eo Clericorum historiam accurate exponitur, denique Caroli Calvi ad eundem de eadem controversiâ *Epistola* Conc. Tom. VIII. p. 363. Vide etiam quæ habet Flohardus *Hist. Rhemens.* lib. III. cap. 17. p. 216.

868.

ROMANUM VIII. anno DCCLXVIII. sub Hadriano II. habitum. In quo Photio anathematizatum est, ejusque libellus contra Nicolaum Papam igni adjudicatus. Acta hujus Synodi habet Anastasius in *Vit. Hadriani II.* Conc. Tom. VIII. p. 839. Græcè Latine summam exhibentur Actione VII. Synodi quam vocant VIII. p. 138a.

869.

WORMATIENSE III. anno DCCLXVIII. xvii. Cal. *Jun.* celebratum. Post eisdem fidei confessionem, extant disciplinæ Ecclesiasticæ *Canones LXXX.* qui quidem in codicibus MSS. non parum variant, ut an omnes in hac Synodo sint constituti, an potius aliquot ex aliarum Synodorum Decretis confusi, iuxta occurrit dubiandi ratio. Extant Conc. Tom. VIII. p. 944.

869.

CARISIACENSE IV. ann. DCCLXVIII. habitum. In quo Wilbertus Presbyter examinatur, & postea in Episcopum Catalaunensem consecratur. Extant Synodi Acta Conc. Tom. VIII. in *Append.* p. 1959.

869.

CONSTANTINOPOLITANUM. Romanis & Græcis quibusdam *Antiochenis* Occidentibus, idque ut volunt, VIII. (quod tamen constantè negant genuini Ecclesiæ Græcæ filii) Basilii Macedonis mandato, anno DCCLXIX. iii. Nonas *Octobr.* ab Episcopis CII. in *Ade S. Sophiæ* congregatum. Basilii Theophili Imp. domini sui clementissimi, qui ipsum in filium & successorem arrogaverat, cæde nuper maculatus, & Photio Patriarchæ, qui Sacris ei hanc ob causam interdixerat, infensissimus, coactâ hac Synodo, Photium exautorandum, & Ignatium ab exilio revocatum in Sedem Patriarchalem reponendum curavit. Hinc omni ex parte odia, convicia, crimina *day to day* in Photium congesta, hinc dira quæ passus est, de quibus tot querelæ in Epistolis ejus ipsarum. Extant Græc. Lat. hujus Concilii Acta, in X. Actiones distincta Conc. Tom. VIII. p. 179. Actis præmittuntur, Nicetæ Paphlagonis *Praeface* *Ceremonia* Ignatii & Michaelis Monachi *Excemium* Ignatii, Theopropii Monachi *libellus* de causâ Ignatii:

ti: Nicolai Papæ *Epistola* aliquot.

Act. I. Hadriani Papæ licet Legatis suis datæ & Definitor Thomæ Metropolitani Tyrensis, & Eilæ Synelli Hicetolyminiani, antequam Legati Constantinopolim venirent, pronuntiam recitantes.

Act. II. Episcopi à Methodio & Ignatio ordinati, qui à patribus Photii steterant, & post hos Presbyteri, Diaconi, Sub-Diaconi, oblato Supplicationis libello, ad veniam & communionem recepti & admissi sunt.

Act. III. Ancyrae & Nicæ Archiepiscopi, quod libellum Satisfactionis, ab Hadriano Papâ missum, suscipere recitarent, ad veniam non sunt admissi. Deinde Basilii, Ignatii, Hadriani Epistolæ lectæ sunt.

Act. IV. Episcopi, qui Legationis munere à Photio ad Patriarcham olim functi fuerant, in Synodum ægrè intromissi, causam Photii à Patriarchis receptam esse constantè affirmarunt. Verùm comradicantibus aliis, ejecti sunt.

Act. V. Photius citatus, & non nisi per vim adductus, Synodi iudicium se non agnoscere affirmavit, & an Romanorum Pontificum continuis acquiesceret sapiens rogatus, constantè obmutuit, Christi quæ Domini exemplo se tuebatur.

Act. VI. Lectâ Nicolai Papæ in Photium sententiâ, condemnationem ejus vehementer urgebant Legati; oblata Episcopis Photianis indulgentiam constantè rejecerunt Photiani, Orationem habente Zachariæ Episcopo Chalcedonensi, quâ Ignatium iustè & legitime depositionem fuisse ostendit, id quod alii mox refellere conati sunt.

Act. VII. Episcopis Photianis oblata indulgentiam iterumque reculantibus, ipse Photius in Synodum introductus anathemati subicitur.

Act. VIII. Photii Scripta, vel à se edita, vel in sui gratiam aliorum Chirographis munita, igni communi Synodo adjudicantur in fine Sessionis Iconomachi quidam in Synodum intromissi damnati sunt.

Act. IX. quæ xiii. die *Februarii* secentis annis celebrata est, plurimi qui in Ignatium testes iurati fuissent penitentes, ad veniam recipiunt, & Legati, quibus contra Nicolaum falso usus est Photius, examinati sunt.

Act. X. *Canones XIV.* qui in Versione Anastasiana XXVII. habentur, de disciplina Ecclesiasticâ, & causâ Photianâ sanciti sunt; & repetitâ sententiâ damnandus in Photium prolatus, habitusque ab Impatore oratione, Decreta Synodalia singulorum subscriptionibus roborata sunt.

Hæc Acta Latine transivit Anastasius Romanus Ecclesiæ Bibliothecarius, qui duabus posteris hujus Synodi Actionibus, ipso Ludovici Imp. ex Occidente legatus interfuit. Versionem ejus Græcica esse longè auctorior, cuius insipienti mox liquido parebit. Quæ quidem in re, an boni fide egerit Anastasius, iudicet alii, qui hominis ingenium, summamque erga Curiam Romanam studium & observantiam non ignorant. Versio hæc Anastasiana Actis Græco-Latinis præponitur Conc. Tom. VIII. p. 964. Actorum calculi, Appendicis vice, subijciuntur *Epistola* Synodalis Encyclica de rebus in Concilio gestis, Stephani Papæ ad Basilium Imp. Sylliani Neocæsariensis ad Stephanum,

SÆC. IX. ab
An. DCCC.

SEC. IX. ab unâ cum Stephani responsoria, *Epistole*; Tra-
an. DCCC. *Actus de Photianorum perjurio*; Synodica Nico-
lai Papæ &c. adversus Photium; *Breviarium* Syn-
odi VIII. denique nonnulla ad Synodum VIII.
Photianam pertinentia.

intelligentiam subiciantur, Hincmari Laudu-
nensis *Vita*; utriusque Hincmari Opuscula varia;
Hincmari Rhemensis *Epistole* aliquæ; & alla
nonnulla huc spectantia.

SEC. IX. ab
an. DCCC.

869. VERMERIENSE III. anno DCCCLXIX. ha-
bitum. Otto gravi inter Hincmarum Rhemen-
sem, ejusque nepotem Hincmarum Laudunen-
sem, ob Northmanni ejusdem excommunicatione-
nem, diffidio, Hincmarum Laudunensem in hac Synodo accusatus, ad Sedem Apostolicam ap-
pellavit. Vid. Hincmar. Rhem. *Epist. Apolog. & Flodoard. lib. III. cap. 22. p. 239.*

869. METENSE IV. anno DCCCLXIX. v. Id. *Septembr.* coactum. In quo, factis ab Episcopis Annuntiacionibus & Capitulis quibdam, Carolus Calvus in Lotharii demortui sui fixis Regnum, quod jure hæreditario ad Ludovicum pertinerebat, coronatus est. Habebat hæc *Annuntiaciones*, uti vocantur, & *Capitula* Conc. Tom. VIII. p. 1332.

869. PISTENSE II. anno DCCCLXIX. præ-
sente Carolo Calvo, à diversarum urbium Episcopis ad componendam regni sui statum convocatis celebratum. Extat *Diploma* Caroli Regis in hac Synodo editum Conc. Tom. VIII. p. 1336. quo confirmat donationem Egilii Archiepiscopi Sequensis, qui Villas & Ecclesias quasdam Monasterio S. Petri in diocesi Senonensi concesserat.

870. ATTINIACENSE III. anno DCCCLXX. mense *Mato*, à X. Provinciatarum Episcopis, præfente Hincmaro Rhemensi habitum. In quo Hincmarus Laudunensis secundam vice accusatus, ad sedem Apostolicam iterum provocavit. Constat utriusque Hincmari hæc de re scripta, & Annales Becciniæ ad ann. DCCCLXX.

870. COLONIENSE II. ann. DCCCLXX. vi. Cal. *Octobr.* in causâ disciplinæ Ecclesiasticæ habitum. Ex cujus Actis nihil hodie superest. Vide Conc. Tom. VIII. p. 1339.

871. DUZIACENSE I. in diocesi Rhemensi, non longe à Sedano, anno DCCCLXXI. mense *Augusto*, à quamplurimis Galliæ Episcopis, celebratum. In quo Hincmarus Laudunensis, tertium accusatus, episcopali gradu dejectus est, & durissime habitus. Superint. hujus Concilii Acta & Monumenta, quinque partes complectentia. Prima continet Proclamationem Regis adversus Hincmarum Laudunensem Episcopum, in Synodo portectam. Secunda continet Libellum expostulationis Hincmari Rhemensis adversus Hincmarum Laudunensem, in Synodo recitatum. Tertia, responsa Episcoporum ad Proclamationem Regis. Quarta, Acta Synodi cum Hincmaro Laudunensi Episcopo eanonice vocato & præfente. Quinta, Synodi & Hincmari Rhemensis ad Hadrianum Papam Epistolæ. Acta hæc ex codice MS. Alexandri Petavii Senatoris eruta, notisque suis & præfatione illustrata, primus edidit Lud. Collotus S. J. *Parisi*. 1658. exinde translata in *Conc. Tom. VIII. p. 1342.* Ad pleniorum horum

OVETENSE in Hispaniâ, anno DCCCLXXIII. xviii. Cal. *Junii* à XVII. Episcopis, præfente cum multis proceribus Adelphonio cognom. *Casto* Galliciæ Rege, habitum. In quo Ecclesia Ovetensis in Metropolitanam erigitur, ejusque terminis statuntur. De hac Synodo ejusque Actis ex Hispaniæ Scriptoribus agunt Conciliorum Editores Tom. IX. p. 247. Hujus Concilii Decreta in aliâ Synodo Ovetensi, ann. DCCCCI. habita confirmantur. Vide Conc. *ibid.* p. 304. Verum antiquissima hujus Concilii Acta nunquam hæcenus edita, ex veris Codicibus Ecclesiæ Ovetensis descripta, extulit vir illustrissimus Card. d'Aguirre *Conc. Hisp.* Tom. III. p. 138. quibus alia non pauca addidit.

CABILONENSE II. anno DCCCLXXIII. habitum; Extat charta Restitucionis Ecclesiæ S. Laurentii Canonici S. Marcelli factæ Conc. Tom. IX. p. 251.

COLONIENSE III. anno DCCCLXXIII. habitum. In quo Privilegia quædam, & Ecclesiæ quorundam consecrationes, aliæque non magis momenti facta sunt. Quæ ad hanc Synodum spectant, haberi possunt Conc. Tom. IX. p. 252.

SILVANECTENSE II. anno DCCCLXXIII. Caroli Regis iussu, à Rhemensis & Senonensis Provinciatarum Episcopis celebratum. In quo Carolomanus, Caroli filius, Clericus, ob grassantes & perduelliosum Dionisi gradum dejectus est. Perierunt hujus Concilii Acta. Vide tamen quæ ex Aimoino referuntur Conc. Tom. IX. p. 258.

TOLOSANUM anno DCCCLXXIII. à Septimanæ & Aquitanicæ Episcopis habitum. In quo quetela Judæorum, se à Christianis vexatos consequendum, audita & reposita est. Vid. Conc. Tom. IX. in *Append.* p. 1335.

DUZIACENSE II. ann. DCCCLXXIV. Id. *Junii*, adversus incesta conjugia, & rerum Ecclesiasticarum perversiones habitum. Extant, *Epistola* Synodalis ad Episcopos Aquitanicæ, & *Dogmatica* Synodica de Dudâ Monachâ sacrilegè corruptâ, Conc. Tom. IX. p. 258.

CABILONENSE III. anno DCCCLXXV. habitum. In quo peractâ Adalgisi Eduensis Episcopi ordinatione, Privilegia Monasterii Tornuensis confirmantur. Extant Synodi hujus Acta Conc. Tom. IX. p. 259.

TICINENSE III. apud Longobardos; anno DCCCLXXVI. mense *Februarii* habitum. In quo Imperium Caroli collatum confirmatur. Hujus Concilii gesta sequentis Synodi Actis inserta sunt.

PONTIGONENSE in diocesi Carnotensi an. DCCCLXXVI. mense *Junio* & *Julio*, præfentibus Carolo Calvo, & Pontificis Legatis, eccle-

874

874

874

874

874

874

874

874

874

Sæc. IX. ab
An. DCCC
celebratum. In quo Synodi Ticinensis Acta de
Canoli electione confirmantur. Extant discipline
Ecclesiasticæ *Capitula* XV. aliæque huius Synodi
Acta ac Monumenta in unum collecta Conc.
Tom. IX. p. 280. Vide quæ habentur in *Append.*
p. 1261.

877. ROMANUM IX. anno DCCCLXXVII.
mense *Februarius*, sub Joanne VIII. Papâ, co-
actum. In quo Imperator Carolo Calvo, nondum
sopitâ de eo in Germaniâ controversiâ, sententiâ
Synodali confirmatur. Extant Acta Synodalia
Conc. Tom. IX. p. 295.

877. RAVENNATENSE, anno DCCCLXXVII.
mense *Augusto*, à Joanne VIII. Papâ, & CXXX.
Episcopis celebratum. Extant de disciplinâ Eccle-
siasticâ *Capitula* XIX à Luc. Holstenio primâ
edita *Calvelli, Rom. Part. II. p. 147.* inde inserta
Conc. Tom. IX. p. 300. His Canonibus salub-
ritate inter alia provolutum est cap. X. ut Episcopi
nomina excommunicatorum, tam vicinis Episc-
opis, quam suis parochiis præbere indicant,
eisque Ecclesiæ totibus præstare curent; atque ex-
communicatum ab Ecclesiasticâ severitate libe-
randum esse, donec coram provinciali Synodo
fuerit; cap. XII. Quicumque in Parochiâ propriâ
convantui publico, ultra tres dies Dominicos vo-
luntariè lubalant communione privandos esse.

877. NEUSTRIAGUM anno DCCCLXXVII.
præsidente Hincmaro Rheimsi, adversus Hu-
goem Lotharii Regis filium illegitimam habi-
tum. Vide Hodo ad. lib. III. *Hystor. Rheimsf.*
capp. 19. 26. & Conc. Tom. IX. p. 306.

878. TRICASSNUM II. anno DCCCLXXVIII.
mense *Augusto & Septembri*, à Joanne Papâ
& Episcopis Gallicanis, præsepte Ludovico Regi,
V. Actionibus celebratum. In quo Lambertus &
Adalbertus, ob iniurias in Ecclesiâ Romanâ,
auxiliarij subiciuntur; Rerum Ecclesiasticarum
privilegia excommunicantur, disciplina Eccle-
siastica Canonis & Statuta sancita sunt. Extant
huius Synodi Acta, *Capitula*, & *Epistola* Conc.
Tom. IX. p. 307.

879. ROMANUM X. anno DCCCLXXIX. ha-
bitum. In quo de electione novi Imperatoris,
post obitum Ludovici Baldi actum, nihil tamen
nisi post biennium hæc in re factum est. Vide Rhe-
ginon. in *chron. Annoi.* lib. V. cap. 39. Baron.
anno DCCCLXXIX. num. II.

879. ROMANUM XI. anno DCCCLXXIX. à
Joanne VIII. Papâ habitum. In quo Legati à Pon-
tifici, ad Phorium sedi suæ restituendum, Con-
stantinopolim missi sunt. Extat *Communiterium*
Legati datum Conc. T. IX. p. 322. Vide etiam
Joannis VI. *Epist.* CXCI.

879. CONSTANTINOPOLITANUM
Græcis penè universis Occumenicum VIII. ut nos
verò numeramus X. Basilii Imp. jussu in Aed. S.
Sophiæ in deatâ catechumenorum magnæ Ec-
clesiæ parte anno DCCCLXXIX. celebratum
Aderant Episcopi CCC LXXIII. & in his Joan-
nis VIII. Papæ Legati Paulus, Eugenius, & Pe-

trus Cardinalis & Presbyter, omninoque Patriar-
chatum Orientalium vicarii. Mortuo non ita pri-
us Ignatio, Basilii Macedo in Phorium jam
æquior factus, ipsum mox in solium Patriarchale
reposuit, coactâ hac Synodo, quæ Phorii testi-
ficationem ratam habuit, & omnia quæ contra illum
gesta fuerant, abrogavit.

Superest adhuc MSS. huius Concilii Acta, in
VII. Actiones digesta, ipsimet non differunt
Pontifici, datâ operâ (ut videtur) suppetella. Certe
habentur integra Græcè MSS. in Biblioth. Vin-
dob. Cod. *Theol.* LXXII. num. II. fol. 152. teste
Nesleio Catal. Part. I. p. 154. Verum bene habet
quod autæ eorum excerpta, in Oratione suâ de
Pace Ecclesiasticâ, nobis conservavit Joannes
Reccus Patriarcha CP. homo Latinis in solidum
addictus. Ea ex Bibliothecæ Bodlicianæ Cod. MS.
deprompta Græcè & Latine evulgavit Cl. Reve-
regius noster *Pandect. Can. Tom. II. p. 273.* ex
quibus nobiliora huius Synodi gesta perpicere li-
cet; nempe plenam Joannis Papæ cum Phorio
reconciliationem, missi ad illum tunc fideis, tum
muneribus, Patriarchalis dignitatis ornamentis,
Stolâ Superhumerali &c. Acta Synodi, tum Ro-
mæ sub Hadriano Papâ, tum Constantinopoli
sub Ignatio quam VIII. Occumenicam vocant La-
tini, adversus Phorium habitæ, & tunc anas-
themate damnata; abrogatis etiam quæ à Phorio
contra Pontifices & Ecclesiam Romanam gesta
sunt; & privilegia sedis Constantinopolitane æstata,
& utriusque Patriarchatus Romani & CP. infra
stabilita; denique additamentum ad Symbolum
(FILIOQUE) damnatum, & tres Canones con-
diti, quæ ex ipsius Actionum excerptis suis deduci
possunt; ac proinde ex quæ hodiâ habemus pec-
curamus, lectorem præmonentes, præter Beccia-
na, superesse etiam horum Actionum excerpta, &
alia, ut videtur, manu profecta, in multis quidem
auctoriora, magisque accurata, Actionum verò no-
mine diversâ. Ex utroque inter se collatis brevem
huius Concilii historiam pro more nostro concin-
nabimus.

Act. I. Joannis Papæ Legatos, in Synodum
introducos, Phorius Patriarcha benigne excepit,
& summâ humanitate allocutus est. Qui proinde
ei Patriarchalia ornamenta, quibus ipsum donave-
rat Papa, stolam nempe Sacerdotalem, Humectile,
Sticharium, Penulam, & Sandalia tradiderunt.

Act. II. *Novemb.* vii. celebratâ, lectæ sunt
Joannis Papæ ad Imperatores litteræ, quibus pri-
mo loco Romanæ Sedis auctoritatem misse extolli-
bit bonis P. pa, nec minus Phorium deprædicat &
Insuperatorem qui Constantinopolim accepit &c., vi-
tum veteribus prærogativis coram Deo præstan-
tem, tum sapientiâ scilicet & prudentiâ circa
res Divinas & humanas omnia excellen-
tem, tum circa alias virtutes morales & om-
nem Divinorum Præceptorum incomprensibilem
operarium. Hunc igitur recipit, hanc Throno
Patriarchali restitui jubet, (interposita nihilominus
cautione, ne Phorius vel illius successores
jus ordinandi in Bulgaria sibi deinceps vendi-
cant) siquæ verò desiderat Episcopi, vel Clerici, quæ
Ecclesiæ & Phorio Patriarchæ uniti remanent,
hos ab omni Ecclesiæ communione alienos esse
pronunciat. Lecta deinde Papæ ad Phorium Epî-
stola; qua inter alia ab eo petit, ut Episcopos &
Clericos schismaticos, qui ei accedere parati sint,
apercis

SÆC. IX. ab *peccate sunt indultis, sed in ipsam impietatis cor-*
nam. UGCC. *nidem, signa ubi est devenerunt. Præter enia*
memorata: absurdus atq; sanctum & sacrum Syn-
bolum, quod ab omnibus Occidentiorum (enclit-
rum) calculis confirmatur, & vim obtinet irresist-
ibilem, sensus ipsius, verbis adscriptis, qua
summa suis ipsorum audacia, conabantur adaliera-
re. Omnes actiones diaboli! Spiritum s. nullum
novæ more comminabantur, non de solo Patre,
sed etiam Filio procedere. Vix ovum ovo similis
quoniam locus hic Photianus Decreto Synodali,
adeo & res & verba inter se conveniant, ut De-
cretum à Photio conditum fuisse nemini dubitare
licet. Esi nullus hic loquuntur Patres, paulo
dantiù Photius, continis Laitotum vexationi-
bis antehac alperior factus. His factis, omnia
huius septimæ Synodi Acta de Photii restitutione,
omniūque que contra eum vel dicta vel scripta
fuertant renunciatione, subscriptione sua Imperator
unà cum filiis suis confirmavit, tota Synodo
acclamante, ei ejusque Imperio fuisse omnia &
facilia appereant.

Act. VI. Martii xiii. Lecta est fidei definitio,
 quæ superiori die edita fuit, & communi om-
 nium consensu iterum recepta & confirmata, Sy-
 nodo exclamante, *se fecimus, se credimus, in*
hæc fidei confessio conformamur. Post effusam
 deinde in Photii laudes Procopii Cæsarensis Ora-
 tionem, Romanæ Sedis Legati subjunxerunt, *Si-*
gnis Photius sanctus Patrebat non existimat,
neq; cum eo communionem amplius, si ejus partem
cum Judæ, neque in numero Christianorum omnino
referat, Synodo iterum exclamante, omnes
idem sentiamus & arbitramur, signis aut Dei Pa-
tristem non existimat, Dei gloriam ne videat. An-
 que ita editis solitis acclamationibus, Synodus
 tandem soluta est.

Excerptis subjicit Joannis Papæ ad Photium
 Epistolæ de additamento ad Symbolum, quæ dolet
 malos quodam archidectos scandalis & inimiciis
 inter utrumque Sedem summa sparsisse, testatur
 se sanctum Symbolum sicut ab initio traditum est
 inviolatum conservasse, neque aliud addidisse, vel
 detraxisse, quin eos qui propèri insani ducti
 hoc primò facere ausi sunt, se tanquàm Divini
 verbi transgressores, & Theologiæ Christi Do-
 mini, Apostolorum, reliquorumque Patrum
 eversiones condemnare, & unà cum Judæ collo-
 care; neque interim aliquem violentè cogenda
 additionem illam omittente, sed potius man-
 suetudine & prudentià admonendos esse, ut à
 blasphemis recedant. Habetur etiam ad cal-
 cem, titulum Photii Epistolarum fragmenta;
 nempe ad Marinum Castellensem, Gaudeti-
 um Velerientem, & Zachariam Anagnini-
 num Episcopos. In quibus nihil memoratū di-
 gnum, præter amicitia significationes & Sym-
 bola, continetur. Obvolutis oculis hæc Syno-
 dum intrinsecus, mille conviciis profundius,
 mille spiculis configunt, Scriptores Pontificii.
 Tettis sit vel uter L. Allarius, qui peculiar
 opere, quod *Synodum Photianam* inscripsit, edi-
 to Romæ 1662. Hæc hanc Synodum rehtare ag-
 gressus est, quique non modò Acta ejus corrupta
 & falsata, sed & ipsam Synodum nullam fuisse,
 neque alibi usquam nisi in Photii cerebro exti-
 tisse dixerit contendit, susulibus quidem argu-

mentis, viro ingenio & erudito potius dignis. *SÆC. IX. ab*
 Eodem opere plures sub Photio Synodos CP. ha- *An. DCCC.*
 bitas, quàm vulgò solent numerari, commem-
 morat: sed quæ vel nullæ fuerint, vel nulli
 nominis, & quarum vix ulla vestigia hodiè
 superiunt.

MANTALENSE in territorio Viennensi,
 Ecclesiasticum-politicum, seu Placitum generale,
 anno DCCCLXXXIX. ibidem *Ostobris*, ab Atela-
 tensis Regni Episcopis & Proceribus habitum. In
 quo Regis nomen Bosoni delatum est. Habentur
 Acta Synodi Conc. Tom. IX. p. 331.

ROMANUM XII. anno DCCCLXXXI.
 sub Joanne VIII. habitum. In quo Athanasius
 Episcopus & Princeps Neopolitanus, ob sedes
 cum Saracenis inermis, junctæque cum eis adver-
 sus Italos arma, excommunicatus est. Vide
 Leon. Ostiens. lib. V. cap. 42. & Joan. VIII. Epist.
 CCLI. CCLVI.

MACRENSE anno DCCCLXXXI. iv.
 Non April. apud Macram in Diocesis Rhemen-
 sis subibus congregatum. In quo non pauci ad dis-
 ciplinam Ecclesiasticam spectantia sancita sunt.
 Extant Capitula VIII. Conc. Tom. IX. p. 337.

NEMAUSENSE anno DCCCLXXXVI.
 Novemb. xv. à Theodoro Archiepiscopo Nar-
 bonensi, adversus Selym Clericum Hispanum,
 Sedem Narbonensem, vel ut alii Tarracensem,
 infestantem, habitum. Vide quæ ex Nar-
 bonensis Ecclesiæ monumentis referunt Conci-
 liorum Editores Tom. IX. p. 395.

COLONIENSE IV. anno DCCCLXXXVII.
 contra Raptos retum Ecclesiasticarum, Op-
 pressores pauperum, & incestus nuptias celebra-
 tum. Extant de his Capitula VI. Conc. Tom. IX.
 p. 396.

AGAUNENSE anno DCCCLXXXVIII.
 in Monasterio S. Mauricii habitum. In quo Episcopi
 & Prætores Rodolphum Conradum I. filium
 in Regem Burgundie elegerunt & coronarunt. Vi-
 de Rhegin. in Chron. ad ann. DCCCLXXXVI. I.
 & Conc. Tom. IX. p. 400.

MOGUNTIAENSE anno DCCCLXXXVIII.
 præidente Liutberto Archiepiscopo, coactum.
 In quo, occasione Arnulphi novi Regis, & disci-
 plinæ Ecclesiasticæ p. opter incursionem Norman-
 norum reformatione, multa de utroque statutum.
 Extant Capitula XXVI. Conc. Tom. IX. p. 401.

METENSE V. anno DCCCLXXXVIII.
 ex vulgari sententiâ, Calendis *Maii* habitum.
 Et si illud ad annum DCCCXCI. referendum
 potius esse censet Sirmondus. Sane tempus hard-
 tus certum videtur. Extant disciplina, Ecclesi-
 asticæ *Canonis XIII.* Conc. Tom. IX. p. 412.

WORMATIENSE IV. anno DCCCXC.
 à circumvicinis Episcopis coactum. In quo
 Hermannus Culonicus, & Adalgarus Humber-
 gensis de Episcopatu Bremensi contentum
 causa

879

884

886

896

887

888

888

889

899

586. IX. ab causa examinata est. Vide Luitprand. in *Vit. Stephani* Papæ c. 112. p. 183. Adam Bremens. *Hist. Ecclæs.* lib. I. cap. 41. Flodoard. lib. IV. cap. 1. p. 35-35.

TRIBURIENSE in Villi Regii super Rhenum, non longe à Mogentia. an. DCCCXCV à XXXI. circiter Episcopus habitum. In quo, inter alia, Episcopatus Bremensis causa, non semel agitata, Hermannio Colonienf. iudicata est. Extant de variis casibus, & pro discipline Ecclesiasticæ reformatione Capitula LVIII. Conc. Tom. IX. p. 438.

586. IX. ab An. DCCC. 895.

890. -VALENTINUM II. DCCCXC. ab Episcopis & Primoribus Regni Arelatenfis habitum. In quo Regis nomen Ludovico Rosonis filio delatum est. Extant Acta Conc. Tom. IX. p. 424.

890. LANDAVENSE circa annum DCCCXC. à Guriano X. Landaviz Episcopo, congregatum. In quo Tudur Rex Brechmania ob homicidium & perjurium excommunicatur. Factor hujus Synodi tempus huiusmodi certum esse, Acta habentur apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. pag. 381. Notet Lector plura Concilia Landavensia circa hæc tempora, annis ramen incertis, habita fuisse, quæ ex Ecclesiæ Landavensis Archivis Cl. Spelmannus citato loco nobis exhibet.

891. MAGDUNENSE in diocesi Aurelianensi ad Ligerim fl. anno DCCCXCI. habitum. In quo sancitum est ne quis in posterum Abbas in Cenobio S. Petri Senonenfis ordinetur, nisi quem Monachi de suis elegerint. Extant Acta Conc. Tom. IX. p. 432.

892. VIENNENSE anno DCCCXCII. à Regni Arelatenfis Episcopis collectum. Extant de disciplina & Moribus Ecclesiæ *Canones* IV. Conc. Tom. IX. p. 433.

892. RHEMENSE II. anno DCCCXCII. vel sequenti, præfidente Fulcone Archiepiscopo, celebratum. In quo, Odone Comite, qui regnum tyrannicè invaserat, reiecto, Carolus Simplex filius Ludovici Balbi Francorum Rex inauguratur. Vide quæ hic de re notârunt Sirmundus, Labbeus, Binnius Conc. Tom. IX. p. 434.

893. ROMANUM XIII. an. DCCCXCHI. Calendia Martis sub Formoso Papâ, ob ingruentia undique mala, hæreses, & schismata, celebratum. Vide de hac Synodo Flodoard. lib. IV. cap. 1. p. 317.

894. CABILONENSE V. anno DCCCXCIV. habitum. In quo Gersfredi Monachi, qui Adalgarium Aduorum Episcopum veneno necasse dicebatur, per corpus Domini purgatio facta est. Extant Acta Conc. Tom. IX. p. 437.

NAMNETENSE proxime post Triburiense Namnetensem hanc Synodum subiiciunt Conciliorum Editores. Verum tempus ejus planè incertum in medio relinquunt. Ad disciplinam Ecclesiasticam spectant qui conditi sunt *Capitula* XX. de visitandis iocundis, de Sepulchris, de Sacerdotibus ne ullas fornicatas, et si per Canones concessas, in domibus habeant, de decimia, de penitentiali adulteri & fornicationis, de quibusdam confraternitatibus &c. habenturque Conc. Tom. IX. pag. 408. (ubi Sirmundi notam vide) & cum eruditiss. Car. Comitiænotis Tom. III. p. 246. Sunc qui referunt ad annum, DCLVIII. Car. Coisins ad annum DCLVI. verum nulla datur temporaria Epocha quâ certò definiri queat.

ROMANUM XIV. an. DCCCXCVII. à Stephano Papâ habitum. In quo Formosi Papæ nuper sancti cadaver exhumatum, & per terram tractum, quasi in iudicium adductum & damnatum est. Vide Sinod. Roman. sub Jo. IX. c. 1. Conc. Tom. IX. p. 502.

897.

PORTUENSE in Pago Nemausensi anno DCCCXCVII. xiii. Cal. Marti celebratum. In quo Magalonensis Episcopus Ecclesiæ S. Joannis Baptiste parochiam quandam, quam Ecclesiæ S. Andochei attribuerat, restituere jubetur. Extant Acta Conc. Tom. IX. p. 478. à Baluzio priuim edita *Conc. Gall. Narbon.* p. 1.

897.

RHEMENSE III. anno DCCCC. præfide Nonaa Julii habitum. In quo Fulconis Archiepiscopi Rhemenfis occisores anathemate damnantur. Extant Acta Conc. Tom. IX. p. 481.

900.

COMPOSTELLANUM an. DCCCC. III. Cal. Decembr. ab VIII. Episcopis habitum. In quo Cæfarius Abbas, Tarraconensis Archiepiscopus electus & consecratus, ejus electioni repugnantibus aliis, & præcipuè Archiepiscopo Narbouensi, ad Sedem Romanam appellavit. Vide Conc. Tom. IX. p. 482. & *Conc. Hist.* Tom. III. p. 168.

900.

Finis Noni Sæculi.

SÆCULUM OBSCURUM. SCRIPTORES.

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.
901.



AUCTOR *Vita S. Pa-*
doali, Monachus Sueffionensis,
claruit circa annum DCCCCI.
saltem superiore Sæculo excu-
to. Scripsit *Vitam S. Volbali*,
cognomento *Benedicti*, Con-
fessoris, qui decessit circa annum DCC.
Quam subinde decurtatam edidit Jo. Bollandus
Febr. v. Integrum ex codice B. Mariæ Parthe-
nonis, annorum circiter septingentorum, dedit
Mabillonius *Sac. Benedicti*. IV. Part. II. p. 544.

910.

AUCTOR *Vita S. Gisleli* claruit circa
annum DCCCCX. Scripsit *Vitam S. Gisleli*
Confessoris, qui cellam in Hannoniâ condidit,
obitque circa annum DCLXXXI. Quo quid-
em in opere, prioris Anonymi hæc de te scrip-
tum Auctor noster compilavit. Edita est hæc *Vita*
à Jo. Mabillonio *Sac. Benedicti*. II. p. 788. qui
ex Raineri Cellensis Monachi, anno MXXX.
clari, libro de Miraculis S. Gisleli non pauca
subjecit.

910.

ANONYMUS *Vita S. Burchardi* Auctor
vixisse videtur ineunte Sæculo X. circa annum
DCCCCX. Scripsit *Vitam S. Burchardi* Wirt-
zenburgensis Episcopi primi, quam primus extu-
lit Hen. Canisius *Antiq. Liti.* Tom. IV. Part. II.
p. 651. & ex eo Mabillon. *Sac. Benedicti*. III. Part. I.
p. 698. Burchard etiam res gestas tribus libris
confignavit Egilvardus, Cœnobii S. Burchardi
proprie Wirtzenburgum Monachus. qui Sæc. XI. vi-
xisse videtur, et si non desinit qui ipsum ad ann.
MCCC. remittunt. Omisso libro primo ut qui
Anonymi luctubrationem superfluis verbis so-
lùm amplificet, secundum & tertium edidit
idem Mabillonius *ibid.* p. 703.

910.

THEODORUS, Constantinii Porphyro-
genetæ, pueri adhuc in paternum Imperium
succedentis, Præceptor & Ephorus, claruit anno
DCCCCX. Habuit summam in Aula
Cp. auctoritatem, donec Romani Lecapeni,
Patricii, & magni Drungarii classis Imperato-
riz, qui Imperat. Constantinii Porphyrogenetæ
dignitatem indies magis magisque imminuere
cepit, consiliis oblitans, ipse à Romano, unâ
sum Simeone suo fratre Eunucho, in Officia-
nam Asiæ minoris regionem deportatus est.
Quæ pluribus persequitur Leo Grammaticus in
Chronographiâ Edit. Paris. p. 492. &c. Eadem sed
contractius habet Cedrenus Hist. p. 614. 618. 632.
Edit. Paris. Extant Græcæ MSS. orationes V. ha-
cenus ineditæ. I. *Encomiastica* ad magnum Ec-
clesiæ Oeconomum Patriarchæ fratrem. hoc in-
titio. *Μακρίν πατριάρχην καὶ φίλον καὶ ἀγαθὸν καὶ
ἐν τῷ ἀνδρὶ καὶ ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι*, &c. II. *Obsequatoria* ad dif-

cipulos suos turbidos & inobedientes. Inci-
pit, *Τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ τῷ ἀγαθῷ καὶ ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ καὶ ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι*, &c. III. *Apologética*
satis proluxa, pro Eunuchismo & Eunuchis com-
posita, in gratiam & solatium fratris sui qui fuit
Eunuchus, præfixo duplici proœmio. Ipsa Ora-
tio hoc habet initium. *Εὐνοῦχος οὐδὲν ἔστιν ἄλλο ἢ
ἐν τῷ σώματι ἀνδρὸς καὶ ἐν τῷ πνεύματι καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ καὶ ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι*, &c. In hac oratione S.
Basilium, ob damnatum Eunuchismum, pertrahit
& testellit. Confer Lambec. *Comment.* lib. III.
p. 132. IV. Ad Imperatorem Constantinum Por-
phyrogenetam Leonis sapientis filium partim
encomiastica, partim *parænetica*. Principium. *Δύο
εἰσι οἱ τοῦ βασιλέως τὰς ἐκείνου, δύοσι ἵπποι ἀδύναμι
καὶ ἀνδραγαθίᾳ καὶ ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ καὶ ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι*, &c. V. *Ad disci-
pulos*. Incipit hoc modo. *Ἐπεὶ μὲν καὶ ἀγαθὸς καὶ
ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ καὶ ἐν τῷ σώματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι*, &c. EGREGIA hæc opuscu-
la & publicâ luce dignissima asservantur Bi-
blioth. Vindob. Cod. Theol. juxta Lambec. Cl.
Nessel. XLIII. num. 11. fol. 116. Et quæ supplemen-
to suo corporis Historiæ Byzantinæ, quod animo
conceperat, se inseritur pollicitus est
Lambecius *Comment.* lib. IV. p. 15.

910.

LEONTIUS, Byzantius Chronographus,
claruit circa annum DCCCCXX. De nomine
quidem germanum sit an supposititium, dubi-
tant Labbeus & Voßius, ac proinde tanquam
Anonymus in lucem prodierit. Jubenre Constan-
tino Porphyrogenetâ, contextit *Chronogra-
phiâ* libros IV. quibus totidem Imperatorum vi-
tas ac res gestas exposuit, nempe Leonis Arme-
nii, Michaelis Balbi, Theophili Michaelis filii, &
Michaelis Theophili filii: Exorsus à Michaelē
Cæropalatâ, in quæ desinit Theophanes, usque
ad Basilii Macedonem, i. e. ab an. DCCCXIII. ad an.
usque DCCCLXVII. Hos libros Gr. Lar. edidit
Cœbesius inter *Scriptores* post Theophanē *Pa-
ris.* 1685. à p. 1. ad p. 131. Sequitur in Editione Cœ-
besiana *Vita Basilii Macedonis*, novâ versione
ornata p. 132. quam vul nomine Constantini Por-
phyrogenetæ antea Græc. Lat. ediderat L. Alla-
tius *Symmi.* Part. II. p. 1. Verùm Constantinum esse
negat Labbeus, & Chronographo nostro potius
adjudicandam censet, *Præscrip. ad Hist. Byzant.*
numer. xlviii. pag. 14. & neco quidem judicio
rectissime. Auctor enim Basilium tot immensis
ubique ornat præconis, ejusque genus à tam
vetustâ, nobilique prosapia repetit, aliter
quàm ipsius temporis scriptores facere solent,
ut à Constantini modestiâ alienum planè vi-
deatur, neque aliud scriptori fuisse consilium;
quàm ut avi laudes nimium decantando, nepoti
suavius adblandiretur. De te tanquam Con-
stantino nusquam vel levissimum indicium inji-
cit, immò tanquam de alio ubique loquitur,
præter.

SÆC. X.
ab Anno
DCCC.

Byzantinorum Leonis Armeni, Michaelis Balbi, Theophili Michaelis filii, Michaelis Theophili filii, & Basilii Macedonis, Historiæ Byzantinæ partem non confremendam, quam Constantino Porphyrogenetæ Leonis filio, cuius iussu opus illud aggressus fuerat, nuncupavit. Patet id ex dedicatione; ubi verbis Elegiacis, operi præfixis, auctor Constantinum sic alloquitur.

Τὸ εἰς ἱστορίαν πάλαιος βιβλίον αἰς δουλόμενος
Ἀντιπαύστρε μολοῖς καὶ καμάτοις μερόμενος,
Ἐν ταῖς δούραις ἰδὲ καὶ ἰσχυρὰς ἰσχυρὰς οὖν
ἐν φιλοθεσπότητι σπουδῇ οὐκ ἐν πείρῃ.

Extat MS. in Bibliothecæ Collegii Paulini Lipsiensis codice, paginis LXXVI. in folio constante, præfixo *Genesis* nomine. Apographum ejus Joan. Andreæ Bosii Historiarum in Jensoniæ Academiâ olim Professoris manu descriptum, cum brevissulis Reinesii notis, in Bibliothecâ Senatûs Lipsiensis asservatur. Opus diu cum blattis & rinceis luctatum in lucem tandem protrahere in se suscepit vir undique doctissimus Christianus VVagnerus, ad D. Joannis Pastorem Lipsiensis. Apographum Bosianum cum Codice Lipsiensis iterum consulit, Latinâ versione, notisque critico-historicis & canonico chronico illustravit, & dissertationem præliminarem planè eruditissimam præmittere destinavit. Verùm morte præventus (obit enim non mediocri Rei Literariæ jacturâ, dysenteria extinctus v. Cal. Aug. MDCCXIII.) opus incomptum absolvere non potuit. Erat trientem laboris se jam devorasse, novissimis literis paulò ante obitum daris me monuit. De auctore singularem planè sententiam fovebat, codicem MS. *Genesis* nomen falsò præferre, & à recentioris manu illud additum; veros auctores fuisse *Georgium & Theophanem*, Joannis cujusdam Diocæsarensis filios; patere hæc ex Ian-bis *Olympii* cujusdam, qui codicem manu suâ descriptit, calci operis subnexis, quos prout ab amicis Lipsiensibus in usum meum descripsi (sunt hic subjugam,

Αὐτὸν αὐτὸς ἀρετῶν καὶ ἰσχυρῶν
Γεωργίῳ τὶ θεμὶ καὶ Θεοφάνει
Τῶν χειρογγραφοῦν τῶν δὲ βιβλίου Πάτερ
† Ἰωάννη σοὶ λάβει, φίλῳ δαίμονι
Ὁ τὸν περὶ τὸν πρῶτον ἀπὸ καὶ τοῦ διότι
Διευκρινῆσαι τὸ Ἀναζήσεις
Ὀλύμπιον. Ὀλύμπιον.

* Πάτερ
† Cl. Olearius quæ anti-
canis lam-
bos ad codd.
MSS. super
recensuit
legit
Iωάννης σοὶ
σπίντες.

Videbit lector eruditus vel primâ fronte hos lambos sanam lectionem non agnoscere, neque sensum satis commodum sinder. Quin nec dissimular ipse VVagnerus in eis esse quæ ipse haud satis intellexit, id tamen extra dubitationis aleam positum esse, quod Georgius & Theophanes Joannis δὲ τὸν περὶ τὸν πρῶτον ἀπὸ καὶ τοῦ διότι Διευκρινῆσαι filii, sine chronographi τῶν δὲ βιβλίου. Subdit se non dubitare quin codici MS. Paulino RUSTIOT nomen primitiùs adscriptum fuerit, postea verò cum literâ quædam hujus nominis evanuisse, nescio quis lacunâs literarum expleturus TENECIOT nomen formavit. Ego quidem (quod sentio, liberè dicam) in sententia VVagnerianâ acquiescere non potui. Faciè vidi lambis saniores lectionem

restitui posse, aliâque ex iis sensum exculpendum esse. Nè verò judicio meo temerè nimis adhærere viderer, consului virum in his literis summum, Edwardum Bernardum, qui lambos hæc modo corrigendos & in hunc sensum reddendos esse censuit,

Αὐτὸν αὐτὸς ἀρετῶν καὶ ἰσχυρῶν
Γεωργίῳ τὶ θεμὶ καὶ Θεοφάνει
Τῶν χειρογγραφοῦν, ὁ τῶν δὲ βιβλίου Πάτερ
Ἰωάννη σοὶ λάβει, φίλῳ δαίμονι
Ὁ τὸν περὶ τὸν πρῶτον ἀπὸ καὶ τοῦ διότι
Διευκρινῆσαι τὸ Ἀναζήσεις

Inter recentiores Scriptores optatum quantum ego arbitror, *Georgium Inquam* [Synecellum] & *Theophanem, chronologus, est huius libri auctor* [Josephus Genesius] *Sunt ergo tibi Joannes, hoc opus, vir dilecte Deo, Præfatum primus atque etiam Episcopus, sive Sacerdos Diocæsaria, quæ est Anazarba. Descripserat, ut videtur, hunc codicem Olympius in Joannis cujusdam Episcopi Diocæsariensis gratiam, descriptumque subnexis verbis illi obtulit. Atque hunc verum Hexastici Ian-bici sensum esse, & genuinam lectionem quovis tære pignore contendam. Neque ullus dubito Cl. VVagnerum pro eo quo erat candore atque eruditione sententiam suam facile mutaturum, si modò lambos Olympianos cum Joannis Scyllitæ loco contulisset. Verùm Scyllitæ præstationem ipse non viderat, de eâ admodum sollicitus, utque ejus loci copiam sibi facerem, me enixissimè obtellatur. Interim impensè togandi sunt ejus amici, viri eruditione præstantissimi, cujusmodi plures nutrit Lipsiensis Academia, nè præclaros eruditissimi viri labores perire finiant, eosque penè ad umbilicum perductos diutius publico invideant.*

FLODOARDUS sive FRODOARDUS Canonicus Rhenensis claruit anno DCCCXL. Præter opera ab eo scripta, quæ *Historiâ Literariâ* Part. I. recensuimus, extant in per vetusto codice Cameliæzium ex calcætorum in Suburbio Germanensi, versum Heronorum libri XIV. initio quidem mutili, de summi Pontificis à B. Peto ad Leonem VII. quo etiam in opere sub singulis Pontificibus haud pauca sanctorum Elogia interjicit. Prolixam admodum hujus operis partem nempe à Gregorio II. ad Leonem VII. Edidit Cl. Mabillonius *Sac. Benedicti*. III. Part. V. p. 196. Ex eodem codice, nempe lib. XIV. c. 3. *Vitam S. Columani* Abbatis, edidit idem Mabillonius *Sac.* II. p. 30. ut & *Anna* Vitam ibid. p. 137. Carmen etiam de *S. Bernulfo* Abbate Bobienii ibid. p. 166. Denique ex lib. XIII. Carm. VIII. de *S. Benedicto* multisque ejus miraculis Carmen integrum prout idem Mabillonius in *Supplemento* Sæc. I. quod habetur ad calcem *Sac.* II. p. 1097. An hoc opus idem sit cum Flodoardo libris XV. de *Triumphis Italiani Martyrum & Confessorum*, metro scriptis, qui, ut ex indice MSS. Boderiano liquet, Treviris asservantur, non est ita, quibus utrunque opus conferre darum sit.

ANONYMUS *Historia Clarentensis* Auctor, claruit circa anno DCCCCL. Scriptæ de SS.

940.
Vide Part. I.
p. 17.

950.
18

SEC. X.
ab Anno
DCCC.

de SS. Ecclesiis & Monasteriis Claromontii libellos II. quos primus eruit notisque illustravit Joan. Savaro Regis Consiliarius *Paris. 1608.* & exinde Ph. Labbeus *Biblioth. Nov. Tom. II. pag. 707.*

Mabilionii conjectura Saeculo X. certe post Normannorum in Gallia procellas, adeoque illud ad medium hujus saeculi retulimus. Scriptit Vitam S. Ebbonis, Senonensis in Gallia Episcopi, defuncti anno DC CXLII. quam ex MSS. codice S. Petri apud Senonas eruit Jo. Mabilionius *Sac. Bened. III. Part. I. p. 647.*

SEC. X.
ab Anno
DCCC.

950. **ANONYMUS** *Vita S. Deicoli* scriptor, Monachus Lutensis, claruit circa annum DCCCCL. Vitam S. Deicoli Monasterii Lutensis in Diocesi Byzantina Abbatis primi, anno circiter DCXXV. defuncti, literis mandavit, Werdolfo Abbati dedicatam. Hanc primus edidit Jo. Bollandus ad *Tanner. XVII. deinde ad codices MSS. recognovit Jo. Mabilionius Sac. Bened. II. p. 109.*

ANONYMUS *Autor Translationis S. Gorgonii*, Coenobii Gorienfis ad Annem cognominem hanc prociat & Moella s. f. Monachus, claruit circa annum DCCCCL. Scriptit historiam Translationis S. Gorgonii Martyris in Monasterium Gorienfis, quam ex cod. MS. Rhemenfis edidit Jo. Mabilionius *Sac. Bened. III. Part. II. p. 104.*

950.]

950. **AUCTOR** *Anonymus Vita S. Radbodi*, istius penè temporis scriptor, claruit circa annum DCCCCL. Commisit literis Vitam S. Radbodi Episcopi Trajectensis ad Rhenum, anno DCCCCLVIII. defuncti. In qua condenda, se sua ab illis, qui rebus gestis interfuerunt, accepisse numer. v. proficitur. Extat, sed mutato stylo, pressius descripta, apud Surium, *Nov. vemb. xxix.* Exinde apud Mabilionium *Sac. Bened. II. p. 125.*

ANONYMUS alter *Vita S. Altonis* Auditor, Altimonasteriensis in Diocesi Frisingensi in Boioaria superiore Monachus, claruit eodem circiter tempore, certe hoc saeculo, ut ex ipsius opusculo liquet. Scriptit Vitam S. Altonis, ortu Scoti, seu Hiberni, Coenobii Altimonasteriensis conditoris & Abbatis primi, circa annum DCCLXX. defuncti. Extat apud Bollandum *F. b. mar. ix. & Mabilionium Sac. Bened. III. Part. II. pag. 117.*

950.

950. **JOHANNES** gente Italus, Urbem Romanam natum habuit, Odonis Cluniacensis discipulus, à quo Romæ secum abductus, Monachus institutus est, deinde Prior ab eo ordinatus. In tota peregrinatione comitem & focum intimum eum habuit Odo, ejusque opera & negotia sua peragenda maximè usus est. Claruit circa annum DCCCCL. Condidit de Vita Praeceptoris sui, S. Odonis, Abbatis Cluniacensis secundi, libros tres. Hos post du Chesnium in *Bibliotheca Cluniacensi* ad MS. codicem Compensiensem recognovit, edidit Jo. Mabilionius *Sac. Bened. V. p. 150.* qui & prolixum, sed & eruditum *elogium historicum* de Odone Abbate Cluniacensi prae-misit.

AUCTOR libri *de miraculis S. Columbani*, Coenobii Bobiensis in Alpibus Cottis, non longè à flumine Trebia s. Monachus, claruit circa annum DCCCCL. ut ex eis quæ de temporibus Berengarii Imp. occisi ann. DCCCCLXIV. & Hugonis qui ex Provincia Comite factus est Italia Rex anno DCCCCLXVI. ex Rege Monachus anno DCCCCLXV. refert capp. VII. VIII. IX. manifestò liquet. Composuit librum de miraculis S. Columbani Abbatis Luxoviensis, quem ex codicibus MSS. eruit, Acitque suis inseruit Jo. Mabilionius *Sac. Bened. II. p. 40.*

950.

950. **ANONYMUS** *Vita S. Mederici* Auditor, claruit post Saeculum IX. quo verò anno non satis liquet, ac proinde ad annum DCCCCL. eum ponimus, donec certiora indagare possimus. Scriptit Vitam S. Mederici Aduentis apud Parisios Abbatis, quam ex MSS. codicibus Biblioth. SS. Germani & Victoris Paris. in lucem protulit Jo. Mabilionius *Sac. Bened. III. Part. I. p. 8.*

THEODORUS cognomento DAPHNOPATES, vir summi in Aula Constantinopolitana & nominis, & dignitatis, Patricius, & primus à secretis, claruit circa annum DCCCCLVI. ut ex infra dicendis liquidò patebit. Erat Theodorus non modò dignitate, sed & literis illustris. Scriptis historia Constantinopolitanam exinde colligo, quòd ipsum Historicis Byzantinis in praefatione historiarum suarum discrete accenseat Joannes Scylitzes, quod & à Cedreno etiam factum est p. 3. Sed & in Theologicis hanc leviter versatus. Superest ejus Oratio de manu S. Joannis Baptistæ Antiochia Constantinopolim translata quæ ita incipit. *ὁς ἐν τῇ πόλει τῆς ἁγίας & Χρυσῆς ἰερῆς καὶ ἁγίας, τῶν ἀντὶ τῆς πόλεως ἀποστόλων ἀφ' ὧν καὶ τὸ ἱερόν ἐστιν, καὶ τὸ ἱερόν ἐστιν, καὶ τὸ ἱερόν ἐστιν.* Extulit hanc Orationem, sed anonymam, Latinè Surius *Aug. xxix.* Habetur Græcè MS. Bibliothec. Vindob. cod. *Theol.* juxta Lambec. CXI. numer. v. à fol. 87. usque ad fol. 98. Meminit & L. Allatius *diar. de Symeon* pag. 96. S. Præcursoris manus diu, magna quæ curâ Antiochiæ in Templo D. Petri custodita fuerat, quam tandem clam furripuit Jo. quidam Diaconus Antiochenus, & urbe noctu egressus Chalcedonem detulit, ubi Trimeri Imperatoris ad hoc ipsum emissæ, impostam, illustriores Senatores procedentes obviæ, cum Polyucto Patriarchâ, & universo

950.

950. **AUCTOR** *Vita S. Theofredi*, Monachus, ut videtur, Calmeliacensis, quo tempore claruit haud satis liquet; etas enim ejus parum certa. Cl. Mabilionius ipsam ante Saeculum XI. vixisse conjicit, non aliâ ratione ductus, quàm quòd interdictum, quod feminis in Ecclesiam Monasterii negabatur ingressus, suo adhuc tempore viguisset ait. Atqui ritus iste in paucis Monasteriis perseveravit ultra Saeculum X. Quicquid sit, scripsit Vitam S. Theofredi Abbatis Calmeliacensis, & Martyris in Gallia anno DCCVIII. quam ex MS. codice ejusdem Monasterii in lucem dedit Jo. Mabilionius *Sac. Bened. III. Part. I. p. 77.*

950. **AUCTOR** *Vita S. Ebbonis* claruit ex Cl. **Pars II.**

Q. 3 Clerg

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.

Cleto & Populo, cum cereis, facibus, & suffi-
tibus, eam in Palatium deduxerunt, an-
no circiter DCCCCLVI. referente hæc Ce-
dreno *Hist.* p. 640. Mox institutum hujus *Trans-*
lationis Festum, & hæc occasione anno sequenti,
cum anniversaria istius Festi rediret solennitas,
hanc orationem habuit Theodorus, uti numer.
xvi. xvii. xviii. xix. ipse prolixè narrat.
Hinc ætas ejus aliquin satis obcura clare de-
prehenditur. Extat etiam MS. ejus *Encomium in*
S. Paulum, ex diversis Chrysostomi sermonibus
collectum. Principium, *Ἄνω μὲν ὑπομνήσαντες τὸν*
&c. Vide L. Allat. *de script. Symeon* pag. 82. Aliud
ejusdem argumenti, sed diverso planè initio
ibidem pag. 111. Princ. *Τὸν θεὸν ὁμοῦ τῶν ἁγίων*
ὁμιλοῦμεν. Oratio in natiuitate presb. Pre-
sentis. Princ. *Ἡ μὲν δὲ λέξις ταύτη ἐστὶν ὁμο-*
λογία. Allat. ubi supra p. 87. qui tamen monet
in cod. Vaticano MLXXIV. Theodorito Cyri
Episcopo tribui. *Vita Theodori Studite* habetur
Græcè MS. *Biblioth. Augustan.* cod. LXVI. num.
vi. teste Posslevino in *Append.* p. 69. Extant item
Theodori nostri *Apanchismata* sive flosculi, ex
variis S. Joannis Chrysostomi operibus decer-
pti, & in XXXIII. capita divisi, editi Græcè in
Editione Sagittiana Tom. VII. pag. 665. Græcè
& Latine in Parisiens. Tom. VI. pag. 663. Ha-
bentur MSS. *Biblioth. Vindob.* cod. *Theol.* juxta
Lambeck. CLIIJ. numer. 1. Ubi ordo eorum &
numerus ab editis discrepat; & unicuique ca-
piti partim in principio, partim in margine, li-
teris miniatis ascriptum est, ex quibus Chryso-
stomi operibus singula apanchismata desumpta
sunt. Eadem apanchismata continet etiam co-
dex CLIV. elegantissimus planè, & magnè ex
parte aureis literis scriptus, qui Cardinalis
Bessarionis olim fuit. Ad idem solummodò Theo-
dorum nostrum inter Scriptores recenseri, ex
quorum sermonibus liber Græcorum Ecclesiasti-
cus, *Ἐκκλησιαστικὸς λόγος*, contextus sit, quod di-
versorum auctorum Orationes laudativæ in va-
riis Christi Domini & Sanctorum festivitates
continentur, monente L. Allatio dissert. I. *de lib.*
Eccles. Græc. p. 99.

960. FRIDEGODUS Anglus, Monachus
Cantuariensis, claruit anno DCCCCLX. Vitam
S. Wilfridi Eboracensis metricè ab ipso scrip-
tam, sed in fine mutilam, edidit Mabillonius *Sac.*
Bened. III. Part. I. p. 169. Quod verò desideraba-
tur ex Bibliotheca Cortonianæ codice postea
hæctus, (supplementum satis amplum exhibuit
Sac. IV. Part. I. p. 721.

961. NICON genere Armenus, claruit circa
annum DCCCCLXI. Scriptis libellum *de impij*
persecutione Armeniorum Religione, quem amec
Latine tantummodò, nec satis feliciter vulga-
tum, ex codice MS. Bibliothecæ Regiæ, Græcè
& Latine edidit Joan. Cotelierus *Nor.* ad Pa-
vres *Apollon.* pag. 352. Idem Cotelierus pag. 357.
ex eadem Bibliothecâ exhibet Græcè & Latine
Opusculum bene longum *de Religione Armeno-*
rum, hoc titulo, *Ἀντίθεσις τῶν αἰρετικῶν Ἀρμενίων*,
Renunciatio hæreticorum Armenorum, quomodo de-
beant anathematizari cum ad Fidem Orthodoxo-
rum Romanorum redeunt, non autem baptizantur,
sed negantur. An verò sit ejusdem Niconis mihi

planè est incomptum, *Biblioth. Vindob.* cod. *SÆC. X.*
Jurid. VII. nu. xvi. quo excerpta quædam Miscel-
lanæ, partim Theologica, partim Juridica con-
tinentur, nonnulla ex Epistolâ quâdam S. Nico-
nis exhibentur. ab Anno
DCCCC.

964. BERNERUS primò S. Remigii apud Rhe-
menfes Monachus, deinde Cœnobii Humola-
riensis apud Veromandus Abbas, claruit adhuc
anno DCCCCLXIV. Condidit *Vitam S. Hune-*
gundis Virginis & Sanctimonialis Humolarien-
sis. Ejus enim esse non immeritò existimat Ma-
billonius. Habetur apud Surinm stylo politiori
ornata. Verum ad codices MSS. reseruitur am ex-
hibet idem Mabillonius *Sac. Bened.* II. pag. 1018.
necnon *Hystoriam Translationis corporis ejus-*
dem Virginis Sac. V. p. 215.

965. FOLCUINUS primò Monachus, dein-
de juvenis adhuc, Abbas Laubienfis factus est
circa an. DCCCCLXV. Obiit an. DCCCXC.
Condidit Chronicon Abbatum sui Cœnobii, &
Dacherio editum *Spicileg.* tom. VI. Libellum de
miraculis S. Urmari suo tempore factis, quem
habent Bollandiani *April.* xix. Vitam item Fol-
cuini Episcopi Tarvenensis in Galliâ, anno
DCCCCLXIV. defuncti, quam ex codicibus MSS.
Marchianensi & Cheliniensi extulit Mabillonius
Sac. Bened. IV. Part. I. p. 622.

967. SIMEON, Magister & Logotheta, claruit
saltem circa annum DCCCCLXVII. Condidit
Chronographiam, sive Annales à Leone Arme-
no usque ad Nicephorum Phocam, quos Græc.
Lat. extulit Combefisius inter *Scriptores* post
Theophanem *Paris.* 1685. pag. 401. Hos Simeoni
Metaphraste tribuit Cl. du Fresnius *indis. Aul.*
Græc. pag. 61. Extat Græcè MSS. in codice Regio
ejusdem Simeonis chronicon, ex variis chroni-
cis & historiis collectum, ab orbe condito ad
Leonem Armenum, in quo opere auctor Theo-
phanis scriinia strenuè compilasse videtur. Vide
du Fresn. ibidem pag. 32. Codici MS. subne-
ctuntur hi duo lambi.

Ἀρχὴ μὲν Ἀδὲμ ἐστὶν Βίβλος, καὶ τὸ
τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου ἀνέβη κατὰ τὸν

Certe dubitari nequit quin utraq; pars sit ejus-
dem Simeonis opus. Ut verò Simeoni Meta-
phraste ascribatur, hic aquam mihi hærere fa-
teor, utque credam agrè à me impetrare pos-
sum. Si enim Metaphrastes nec tunc admodum
juvenis, initio hujus sæculi scribere incipit,
(quod certis fundamentis nititur) vix ad Nice-
phorum Phocam vitam produxisse censendus
erit. De quo penes eruditos judicium esto. Illud
monendum, Combefisium in animo habuisse
Scriptores qui in hoc volumine post Theopha-
nem continentur, notis illustrare, sed morte in-
tercedente abolere non potuisse.

970. NOTGERUS sen NOTKERUS, Episcopus Leodicensis, claruit ann. DCCCCLXXA. *Vid. Part. I.*
Notgeri scripta alibi recensuimus. Iis addi po-
test *Vita S. Hadalini*, nobilis Aquitani & Con-
fessoris, & Monasterii Cellesis prope Dionan-
tum conditoris, qui diem clausit extremum
circa

961. *Vide Part. I.*
p. 422.

970. *Vide Part. I.*
p. 422.

SÆC. X.
ab Antiquis.
DCCCC.

circa annum DCXC. Notgerum enim hujus Vi-
ti Auctorem esse ex numero vi. non immerito
colligitur. Extrat apud Bollandum Febr. 111. Tom.
I. ubi varia de Actis, tyrocinio vite religioſæ, &
ætatæ, aliſque præmittuntur. p. 166. & Mabillon
in *Ser. Bened.* II. pag. 1013. De variis qui fuerit
Notkeris ut rectius judicetur, notanda ſunt quæ
nos docet Jodocus Metzlerus Monachus S.
Galli, Epistolâ ad Goldaſum * an. MDXCIX.
datâ, ubi quatuor Notkerum recenset, Episcopum
Leodicenſem, Balbulum vulgò, ſed falſo
cognominatum, qui obiit an. MVII. vel MVIII.
Temporè *Notkerus* ſcribi ſolet tres Monaſte-
rii S. Galli alumnos, nempe Notgerum Abba-
tem, *Piperis granum*, diſciple, cujus nulla, quod
ſciam, ſuperſunt monumenta; Notgerum Mona-
chum, *Balbulum* reverâ diſciple, qui diem clauſit
extremum anno DCCCCXII. *Sequentiarum* au-
torem, qui & alia poſt ſe reliquit ingenii ſui
monimenta; nempe *Elucidarium* cujuſdam li-
belli, notulis piæ, qui adhuc in Bibliothecâ
San-Gallenſi aſſervatur; de *Expoſitionibus S. Scri-
pturæ* lib. I. *Epistolarum ad diverſos* lib. I. de *Vita
S. Fridolini* lib. I. de *Vita S. Galli* carmine lib. I. II.
de *Muſicâ & Symphonis* lib. I. *Litanias*, *Antipho-
nas*, &c. Tercium Notgerum, quem *Phyſicum* ſeu
Lationem vocabant, medicum & arte pingendi
inſignem, generis ſplendore & eruditione nobi-
lem qui *ſymon* aliquot Eccleſiaſticos edidit, &
Pſalterium, librum Job, & Gregorii Moralia in
linguam Teutonicam primus tranſtulit, & è vi-
vis exceſſit 111. Cal. Julii ann. MXXII. vel ut alii
MXXIV. Hæc pluribus vir eruditus, retinque
ſui Monaſterii callentiſſimus.

* Annot. in p. 166. & 167. p. 168.
Bollandus in p. 166. & 167. p. 168.

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.

vocatur, quod de Macedone dici nequit; tunc
quoddam in ipſo opere ſanctorum quorundam, qui
longè poſt Baſilium Macedonem vixerunt, ſit
mentio. Prout jam extat, ſemel ſere tantum hye-
male complectitur, nempe à menſe *Septembris*
ad *Februrium* incluſivè, alterâ anni parte vel
deperditâ, vel nondum erutâ. Codex Græcus
Ms. judice L. Allatio † *antiquior* eſt. Scriptus
eſt in folio grandi pergameno, affabrè perpoli-
to, formâ quaſi quadratâ, characteribus elegan-
tiſſimis, capitalibus literis auro efformatis. Sin-
gularum paginarum pars ſuperior nomina San-
ctorum illius diei repræſentat; alterius dimidia
ſcripta compendio ſanctorum geſta altera ima-
ginibus coloribûſque non ineleganter ſub ocu-
loſ ponit. Miniatura excellit, prout pictoris cu-
juſque ars, ingenium, vel ſtudium ferebat. Plures
enim erant qui Imaginibus à ſe deſcriptis nomi-
na ſua in margine libri expreſſerunt. Veneran-
dum hoc Eccleſiæ Græcæ monumentum Con-
ſtantinopoli advectum in Lud. Sfortia poſſeſ-
ſionem ceſſit; poſtea in familiam Sforzatorum
tranſiit demùm à Paulo Sforzato Cardi-
nali, Paulo V. Pontifici donatum, ab eoque ſo-
lenni inſcriptione ornatum, in Bibliothecam
Vaticanam illatum eſt. Plura de hoc libro ſcire
qui velint, adeat is L. Allatium, & qui ex Allatio
ſua penè omnia deſumpſit F. Ughellum in præſa-
tione. Codicem Græcum Latine reddidit Pe-
trus Arcudius Corcyrenſis. Arcudii verſionem
edidit Ferd. Ughellus *Ital. Sacr.* Tom. VI. p. 1049.
Partem etiam Altitalem per ſuos menſes edere
ceperunt Bollandiani in *Martio Aprilis*, &c.
Vide etiam quæ nos alibi in *Baſilio Macedone*
hæc de re diximus.

† De Lib. Ba-
cleſ. Græc.
diſſert. I.
p. 34.

975.

L. E. O., Diaconus, nò fallar, Magnæ Eccle-
ſiæ CP. claruit circa annum DCCCCLXXV.
Scriptor Hiſtoriarum Conſtantinopolitanarum à
motu Conſtantini Porphyrogenetæ, uſque
ad exitum Joannis Tzemiſci, i. e. ab anno
DCCCCCLX. ad annum uſque DCCCCCLXXV.
Extrat hæc Hiſtoria Græcè MS. in inſtrutiſſimâ
Regis Galliarum Bibliothecâ, Hiſtoricus Byzan-
tiniſ meritis acceſſenda Vide de Freſin. in *Judi-
ce Antiq. ad Gloſſar. Græc.* col. 24. Opus, ut videtur,
magni pretii, ex cujus libro VII. & VIII. quæ-
dam hinc inde citat idem vir clariffimus, qui
que typis Regiis, unâ cum aliis proximè eden-
dum eſſe ſpem nobis fecit. Certè Combeſiius eſt
inter *Scriptores poſt Theophanem* locum deſtina-
vit; & abſoluto Tomo primo in ſecundum reje-
cit, quem tamen motu præventus non edidit.
Extrat etiam Leonis noſtri *oratio* ad Baſilium
Imperatorem Romani Junioris filium, qui unâ
cum fratre ſuo Conſtantino Joanne, Tzemiſci
in Imperio ſucceſſit. Habetur Græcè MS. inter
codices Baroccianos in *Biblioth. Bodlean.* Cod.
CXXXI. fol. 306. B. incipit, *ὁ δὲ πρὸς τὸν*

* Hist. Lib.
Part. I. p. 190.

SEVERUS, *Mek-fabi* filius, natione *Ægyp-
tius*, patriâ Alexandrinus, ſectâ Jacobita, Almu-
niz Episcopus, claruit ann. DCCCCLXXVII.
Teſtis quippe eſt Georgius Homaïdiſ Alma-
chinus *Annal. Part. II.* (quam ſub titulo *Hiſtoria
Saracenica* edidit Erpenius) lib. III. p. 106. Seve-
rum fuiſſe tempore Ephraemi Syri, Jacobita-
rum in ſede Alexandrinâ Patriarchæ, qui ſedem
hanc adeptus eſt anno æræ S. Martyrum
DCXCIII. Hegiræ CCCLXXVII. i. e. Chriſti
DCCCCLXXVII. & poſt tres annos cum dimi-
dio è vitâ exceſſit. Contextit Severus ſermone
Arabico de viciis & rebus geſiſ Patriarcharum
Alexandrinorum tomus tres. In quibus Eccleſiæ
iſtius originem & integram hiſtoriam per ſingulas
quaſq; ſucceſſiones fuſè perſequitur. Hoſ partim
proprio Marte edidit, partim ab aliis olim
ſcriptos, ex monumentis in Monaſterio S. Macar-
rii aliſque Scethes Monaſteriis, & Alexandria
Bibliothecis repertis, diligenter conſiſſit, &
tunc fuſ, tunc aliorum operâ, ex lingua Cophrica
& Græcâ in Arabicam tranſtulit, ut in præſa-
tione ipſe ſuſ luculenter teſtatur. Exitit hæc
hiſtoria MS. in Bibliothecâ V. C. Gilberti Gant-
mini Pariſienſis. Libellorum ſupplicum magiſtri,
Abrahamo Echellenſi in *Eutychie vindicato*
Part. I. utramque ſerè facit paginam, tot ex
eâ loca ubique proſert, cap. I. IV. VI. VII.
X. XIV. & alibi non ſemel. Scriptit item Severus

976.

976.

ANONYMUS, *Menologii Græcorum* Com-
pilator, claruit circa annum DCCCCLXXVI.
quippe qui illud juſſu Baſilii Imperatoris, non
Macedonis qui anno DCCCCLVII. ſoluſ re-
gnare cepit, ſed Junioris Romani Imperatoris
filii, qui imperium ſubiit anno DCCCCCLXXV.
aggreſſus eſt, quod tam ex lambis operi præ-
ſaxis liquet, in quibus

Pars II.

Q +

trada.

SÆC. X.
ab Anno
DCCCL.

tractatum adversus Eutychii Betricide, Patriarchæ Alexandrini Annales, qui in Bibliothecâ Vaticanâ MS. hodie affertur. Confer. Eccellenf. in *Indie. Anst.* ad calcem *Eutych. Fidei.* num. lxxv.

980.

GERARDUS, Presbyter Augustinus, Ecclesiæ Cathedralis Canonici, & si idem fuerit, Udalrici Episcopi Capellanus. Claruit anno DCCCCLXXX. Udalrico dum vixit, admodum familiaris. Mandavit literis Vitam S. Udalrici, Episcopi Augustæ-Vindelicorum, ipse pene omnium rerum gestarum testis oculus, quam absque Auctoris nomine edidit nobilissimus Vellerus in *Rebus Vindelicis* pag. 515. Alium etiam librum condidit de *Miraculis S. Udalrici*. Restituto Auctoris nomine, hæc duo opuscula exhibet Mabillonius *Sac. Bened.* V. pag. 415.

980.

LANTFREDUS sive LANTFRIDUS, gente Anglus, Cenobii Wintoniensis Monachus, claruit circa annum DCCCCLXXX. Scripsit librum de *Miraculis S. Swithuni*, scilicet post obitum illius, patris. Exrat MS. in eximie antiquitatis & pulchritudinis codice Bibliothecæ Cottonianæ sub Nerone E. I. Epistolam præstatoriam ex alio codice Cottoniano, manu Semi-Saxonica exarato edidit H. VVhartonus *Angl. Sac.* Tom. I. p. 321.

981.

INGELRAMNUS sive ANGELRANNUS SCHOLASTICUS, Abbas Centulensis, claruit circa ann. DCCCCLXXXI. Scriptis metricè ad Fulbertum Episcopum Carnotensem, de *Viâ ad Miracul. S. Richarii* Abbatris Centulensis, libros IV. Primum integrum exhibuit Mabillonius *Sac. Bened.* II. p. 223. Secundi & tertii argumenta tantum capitulorum; quartum, qui relationem S. Richarii ex Sithienfi Monasterio in Centulense continet, edidit idem Mabillonius *Sac. Bened.* V. p. 563.

990.

ÆLFRICUS, natione Anglus, Æthelwoldi Episcopi VVintoniensis discipulus, claruit anno DCCCXC. Vexata est questio nec soluta facilis, unusne fuerit hoc tempore an duo Ælfrici, hic Cantuariensis Archiepiscopus, ille Grammaticus librorum pene omnium qui sub Ælfrici nomine latent parens, uterque Æthelwoldi discipulus. Priorem sententiam tuerentur scriptores nostri pene ad unum omnes, quam tamen cum difficultatibus quibusdam premi animadverteret *in* Offerius, ad conciliandas quæ orinntur difficultates multa concessit, quæ ex *Bibliothecâ* ejus *Theologica* MS. in primâ bujus operis parte pag. 412. compendio exhibuit. Improbavit hanc Usserii aliorumque sententiam H. VVartonus; pluribus seu argumentis seu conjecturis contendit Ælfricum, ex Episcopo VVintoniensis, Siricio in Sede Cantuariensi anno DCCCXCV. successisse, obisse anno circiter MV. Ælfricum verò Grammaticum, primò fuisse Monachum, deinde Abbatem, ut videtur, VVintoniensem, tandem ab anno MXXIII. Archiepiscopum Eboracensem factum, Ælfricum *Patum*, i. e. doctum seu sapientem dictum, diemque clausisse extremum anno MLI.

SÆC. X.
ab Anno
DCCCL.

ut si circa annum DCCCCLII. natus sit, centenario proximus obiit. Hæc pluribus vir eruditus Dissertatione de duobus Ælfricis, quam *Anglia Sac.* Tom. I. p. 125. inseruit. Litem hanc meam non faciam, etsi omnibus ritè expensis me in sententiam VVhartonianam propendere fateor. Perpendat æquus Lector utrinque dicta, & iudicio fruatur suo.

Fuit Ælfricus Anglo-Saxonum suo tempore longè doctissimus, Grammaticæ, Logicæ, Poeticæ, Historiæ non infeliciter peritus, in rebus Theologicis ad amissum eruditus, vir prudens, pius, & Religionis Christianæ zelo fervidus, ad scientiam hdem, & pietatem Christianam ævo rudi barbaroque, promovendam natus. In contendendis sermonibus, populo diebus festis Dominicis, linguâ Saxonica, prælegendis, partim ex SS. Patrum scriptis excerptis, partim de suo additis, incredibilem planè posuit diligentiam. Quorum integri codices in Bibliothecis nostris adhuc delitescunt. Nec minore usus est studio & labore in S. Scripturæ libris in partium sermonem transferendis. Extat in Bibliothecâ Bodleianâ, nê de aliis dicam, ejus *Pentateuchus*, cum libris Josue & Judic. Præfatinnem Genesios Saxonice & Latine extulit VVhartonus postea *Anst.* ad *Hist. dogm.* V. p. 380. Interim ut hoc obiter moneam, eo in loco pag. 377. me erroris arguit VVhartonus, quòd in recensendis Ælfrici scriptis, Grammaticam ejus & *Dictionarium Latine-Saxonici* illius operibus MSS. annumerâsem, quæ antea à Somnero evulgata fuerant. Immerito utique. Edidit quidem Somnerus Ælfrici Grammaticam unâ cum ejusdem Glossario, ad finem Glossarii sui Oxon. 1659. id quod lectorem diserte monui p. 590. Extare ramen MS. in Bibliothecâ Cottonianâ, & D. Joannis Oxon. alibi que sapiens, *Glossarium* Ælfrici, ab eo quod publici juris fecit Somnerus longè diversum, norunt quotquot in his studiis hospites non planè sunt, & plurquam semel iterumque monet Cl. Hickesius *Catal. libr. Septentrion.* quem Grammaticæ suæ *Anglo-Saxonice* subjecit: ubi etiam de Ælfrici nostri operibus Saxonici, tum editis tum MSS. plura te, lector Philo-Saxo, docebit. Vapular proinde hoc nomine VVhartonus Wh. Kennet to viro ingenuo acque erudito, qui Somneri Vitam patrio sermone nuper edidit p. 76. Verùm hæc obiter. Quam diversa fuerit Ælfrici, & Ecclesiæ Anglicanæ hoc tempore, ab hodiernis Ecclesiæ Romanæ dogmatibus sententia uno alterove exemplo manifestum fiet. In omnibus penè scriptis Theologicis dissecti dnet sacras Scripturas à fidelibus esse legendas, discendas, earumque lectionem non minus ad animam purgandam, quam cibum naturalem ad corpus nutriendum, conducere. Hæc nos in *Homiliis* sive sermonibus Saxonici, hæc in *Compendio Veteris & Novi Testamenti* ad Sigværdum nobilem, alibi que ubivis docer. Quin & præfatione quam versioni suæ Genesios præmisit, objectionem adversus sacras Scripturas in sermone populari transferendas, nê eas pravè intelligat impetiri, luculenter diluit. In dogmare de Eucharistiæ sententiâ Pôstifici apertum planè bellum indicit. Sermone de *saferficiis*, eoque satis prolixo, quâ in die Paschatis solenne coram populo recitari sole-

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.

"solebat, id penè unice agit, ut ostendat nos
"spiritualiter corpus Christi gustare, ejusque
"sacramentum bibere, cum vera fide sacramen-
"tum gustemus Eucharistiam; panem & vinum
"non posse per ullam benedictionem in Christi
"corpus & sanguinem mutari; verè quidem
"Christi corpus & sanguinem esse, non tamen
"corporaliter sed spiritualiter. Etsi quidem Eu-
"charistiam quæ ad Altare Dei consecratur
"commemorationem Corporis Christi quod
"pro nobis obtulit, & Sanguinis sui quem pro
"nobis fudit, Corpus Sanguinemque Christi
"non corporaliter sed spiritualiter; nec dispo-
"tandum, qui hoc fieri posset, sed quòd ita fiat
"nostri fide esse tenendum. Verùm integrum
sermone exscribere necesse sit, si modò omnia
quæ hoc spectant excerpere velimus. Paschalem
hanc sermonem primus Saxonice & Anglice
edidit Mattheus Parkerus Archiep. Cant. Lond.
1567. 122. Translulit in A&A & Monument. Tom.
II. Joan. Foxus. Recudit Gulielm. P. Isc. live de
Insula Lond. 1638. 4. Tandem Saxonice & Latine
edidit Abr. VVhelocus non ad Bed. Hist. E-
cles. pag. 462. Nec in hoc modò sermone, sed &
alibi eadem illam penè verbis repetit, præ-
cipuè in Epistola tùm ad VVulstunum Episcopum
Schireburnensem, tùm ad VVollstanum Archi-
episcopum Eboracensem. Utriusque partem be-
ne longam monumentis suis Anglico-Saxonice
Pisles noster inseruit; exinde Saxonice & La-
tinè VVhelocus ad Bedam. pag. 331. Epistolam
ad VVollstanum primò quidem Latine scripsit
Africus, quam anno sequenti verbis clarioribus
& disertioribus, petente VVulstano, Saxonice
reddidit. Ex Latina hæc Epistola in pervertuto
codice VVigornienfi, qui nunc in Bibliotheca
Collegii Corporis Christi Cantab. affervatur,
periodum hanc expunxerat sequioris cujusdam
temporis Monachus, utpote Ecclesie Romanæ
dogmati de Transubstantiatione è diametro re-
pugnans; *Non sit tamen hoc sacrificium corpus
eius, in quo passus est pro nobis; neque sanguis eius,
quem pro nobis effudit, sed spiritualiter corpus eius
efficitur & sanguis; sicut manna quod de caelo pluit,
& aqua quæ de petra fluxit. Sicut Paulus Apostolus
ait. Securus se existimavit bonus Monachus lin-
guæ Saxonice ignarus, nescius utique in Episto-
la Saxonica hæc eadem contineri. Quin & in co-
dice Exoniensi, quem Ecclesie suæ dono dedit
Leofricus ptimus Exoniensis Antistes, hæc
ipsa Epistola Africi Latina incorrupta hodiè
supereit, unde hanc sententiam Cl. Pisles testi-
tuendam curavit.*

dedit idem Sæc. IV. Part. I. p. 415. Stripfit item Vi-
tam S. Joannis Abbatis Gorziensis, anno
DCCCCLXXIII. denati, cui morienti addixit;
quam tamen non penitus abolivit. Ediderunt
hanc Bollandiani Febr. xxvii. & ad ipsum auto-
graphum collatam Jo. Mabillonius Sæc. Bened. V.
pag. 363.

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.

ANONYMUS Vita S. Martini Audot vi-
xit Sæculo X. exante, circa ann. DCCCXC.
Scripsit vitam S. Martini Abbatis Vertavenfis,
sylo quidem humiliter ingenue agnoscit, & tu-
stus, sed Historiz veritate sinceriter suffragan-
te. Hanc ex MS. codice Mnasterii Silvernajo-
ris erutam, in A&S suis edidit cum libello
de Miraculis & Translatione ejusdem Abbatis
Jo. Mabillonius Sæc. I. p. 631.

990.

REIMANNUS, quem alii OUS-
MANNUM vocant, natione Germanus,
Cenobii Walciodotensis aut saltem Gorziensis
Monachus, claruit circa annum DCCCXC.
Scripsit vitam S. Cadroz, Abbatis Walciodo-
temis, deinde Mettensis quam Immoii Abbati
dedicavit. Exhibet hanc Bollandiani Mart. vi.
& ex iis Mabillonius Sæc. Bened. V. p. 427.

990.

JOANNES SMERA FOLOVECIUS,
natione Russus, Ulodimiri Regis n. edicus &
rhetor, claruit anno DCCCXC. Inter
scriptores Ecclesiasticos opum habet, non
quòd plura post se reliquit opuscula, extat enim
non nisi Epistola unica, sed ob singularem rei
novitatem. Ulodimirus supremus Russorum
princeps, religione gentilis, Helenam, live ut
alii vocant, Annam Basilii & Constantini Impe-
ratorum Orientis Sororem, in uxorem duxit.
Quà occasione Religionem Christianam am-
plexus est, & Russi in Græcorum ritum transie-
runt. Antè verò quàm hæc fieret, Ulodimirus
Idolorum cultui adhuc deditus, in varias quæ
tùm vigeabant religiones inquirere cepit, nihil a
undique hæc in rem exploratoribus. Instanti-
bus Mahometanis, illorum cultum velut for-
dum, turpè quæ contemptui habuit. Latinorum
rejecit, quoniam eorum cæremoniæ parùm reli-
giose videbantur. In Græcorum religionem, ut-
pote Rom. nihil minus corruptam, propendebat.
Quo vrò iuratis proderet, misit Joannem no-
strum, qui varias regiones peragraret, seque de
omnibus certior faceret. Peragrata itaque
Pannonia, Servia, Bulgaria, Mylia, magnòque
Græcorum Imperio, Antiochia, Hierosolymis,
tandem devenit in Egyptum, & Alexandria diu
commoratus est, sacro lavacro ibi initiatus. Ex
hæc urbe literas ad Ulodimirum dedit, quibus
eum de variis Religionis cultoribus certiorera
reddidit. Inter alia, hæc habet. "Præterea ve-
"rò vidi etiam non paucos Christi anorum con-
"ventus, apud quos jam nulli idola sunt, tan-
"tum mensa & scanna. Hi autem homines sunt
"Theologi, seu de Deo loquentes, honesti, su-
"per omnia diligentes pacem, plantæ velut An-
"geli Dei. Conveniunt autem ad doctrinas
"quantiè ex mandato Dei, & ad preces amelu-
"cano tempore, rursus verò post occasum solis,
"aliquandò autem tertià & nonà horà dici,
"Hos autem hic homines ubique nominant
sanctum

990.

990.

JOANNES gentis, ut videtur. Gallus, Ab-
bas, an Gorziensis, an S. Arnulfi Mettensis tan-
dem in medio telluris Cl. Mabillonius. Claruit
circa annum DCCCXC. In literas misit vitam
& Miracula S. Glodisindis Mettensis Abbatis-
se, quæ fato suo functa est circa annum DCX.
Idque libris II. Extat hæc Vita sed interpolata,
sub nomine Bernardi cujusdam Abbatis, vel ut
alii Arberti Monachi, apud Surium Jul. xxv. Sin-
cereiore, sylo & Auctori suo testitutam, ex va-
riis codicibus MSS. edidit Ph. Labbeus Biblioth. Næ.
Tom. I. p. 724. Vitam extulit Mabillonius
Sæc. Bened. II. p. 1087. Posteriorem seu historiam
Translationis & Miraculorum S. Glodisindis

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.

"(auſum Dei novum Iſraeliticum populum,
"ſeu Iſraelcm. Sequuntur autem hic hanc do-
"ctrinam & Reges aliquot cum ſuis Doctori-
"bus, & ego ipſe ſemper eos doctri-^{na} causa ac-
"cedo. Quâ de re librum eorum, cognomina-
"tum *Evangelia*, cum doctrinis Apoſtolorum,
"tibi tex nullo, ut percipias. In ſequentibus, in
"Græcorum mores & inſtituta acriter invehitur,
"eorumque ruina & exitium ob idololatriam,
"hypocriſin, ſupercibiam, crudelitatem, aliâque vi-
"tiâ prædictis; ultimamque gentem Judaicam ad
"doctrinam Chriſti converterendam. Claudii litem-
"tas hic ad Ulindimicum verbis. *Idcirco, O Rex,*
non licet tibi ſuſcipere in res & religionem Græ-
cæm, huius exemplar aliud & Romanam. Sin veri-
tatem ſuſcipere, ego ad te nunquam præſentem, ſed hic
abſentem Iudaicam Filii Dei expellabo. Scripſit
hanc Epistolam lingua Bulgarica, in tabulis
æreis, literis ferreis. Specimen characterum in
fronte edat Epistolæ exhibetur. Tabulæ in Mo-
naſterio Salvaroris Pramiſlicui, non procul à
veteri Sannobæ delituerunt ad annum uſque
MDLXVII. quo Andreas Kolodnyſky Ruſſorum
Diaconus, eas in ſermonem Ruſſicum & Polo-
nicum tranſtulit. Ex Polonico, an. MDCLXXVII
Latine vertit Benediſtus Wiſſowatius. Verſio-
nem ejus in lucem protulit Sandius in *Append.*
ad Hiſt. Eccl. p. 61. Exinde Andreas Wengeticius
in *Append. ad Hiſt. Eccl. Præſent. Sclavon.* p. 499.
Non parvam huius Epistolæ lucem affundunt
Miechovita *Hiſt. Polon.* lib. II. c. 3. fol. 992. Cro-
merus de *Orig. & rebus geſis Polon.* lib. III. p. 31. ut
alios mittam.

990.

THOMAS Hiaranica, gente Syrus, dogmate
Monotheſta, Kſartabensis in diœceſi Aleppeni
Metropolitæ, claruit circa an. DCCCCXC. Ut
dogma Monotheſticum latius propagaret, ad
Maronitas in montem Libanũ proteſtus eſt. Sed
frustra ei ceſſit labor, cum paucos iuveniret qui
doctrinam ejus amplecterentur, etiamſi nonnulli
hâc ſabe infecti ſint. Et de Thomâ hæc quidem
Fauſtus Nairoſus, ut Maronitas ſuos à Mono-
theſticiſimi labe vindicaret, quâ tamen eos à tem-
pore Joannis Maronis, id eſt, ab exeunte Sæculo
VI. laboraſſe tradit Eutychiuſ Batricida Patriar-
cha Alexandrinus in *Annalibus*, & ſuo jam tem-
pore à quingentis penè annis Wilhelmus Tyrius
de *belli ſacro* lib. XXII. c. 8. ut alios tùm veteres,
tùm recentiores mittam. Adverſus hos inſurgit
Nairoſus Maronita, edita pro Maronitis ſuis
apologia in Diſſert. de *Origine, Nomine, & Reli-*
gione Maronitarum p. 36, 50, 69. & alibi ſæpius.
Eutychi & Will. Tyrii narratiõnem deſcendit
vir eruditus, & in hiſteriis ſummus, R. Simo-
nius in *Hiſt. Crit. de Religione & Moribus Natio-*
num Orientalium, Gallice primum, dein & Angli-
cè editâ, c. 14. p. m. 144. Cauſam hanc deũdò in ſe
ſuſcepit, & adverſus tùm veteres, tùm Simo-
nium propugnâre conatur Nairoſus in *Euphæ-*
Fides Carib. Part. I. p. 62. &c. Quin & p. 79. longè
ampliotem reſponſionem ad D. Simonium ſe
paratam habere dicit. Sed ad Thomam redeo.
Scripſit librum *deceem propoſitionum*, quas in gra-
tiam Monotheſticiſmi congeſſit vœditaſſit, & inter

libros MSS. Abr. Echellenſis repetitur, teſte eo-
dem Naitono in *Indice Antiq.* quem *Euphæſia ſua*
præmiſit, ubi etiam Thomam ſæculo decimo
vergente ad undecimum floruiſſe docet.

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.

LETALDUS Miciacensis apud Aurelia-
nenſis Monachus, claruit circa an. DCCCCXC.
Scripſit librum de *miraculis* S. Maximini Abba-
tis Miciaceniſis, quem ex eod. MS. editit Jo. Ma-
billonius *Sac. Bened.* I. p. 398. qui eundem eſſe Le-
taldum cum Vitæ S. Juliani Cenomanenſis Epil-
ſcopi expoliore exiſtimat; etſi Polleſvius illum
Monaſtium Cenomanenſem fuiſſe contendit.
Extat etiam huius Letaldi *Deſcriptio* corporis S.
Juniani in Synodum Karroſenſem circa annum
DCCCLXXXVIII. apud Mabillon. *Sac. Bened.*
IV. Part. I. p. 4. 4.

990.

STEPHANUS, natione Germanus, Monachus
forſan Colonienſis, claruit circa an. DCCCCXC.
Scripſit ſtylo tumido & inſolato librum, de S. Mau-
rinni Abbatis & Martyris inventione, & transla-
tione factâ in Colonienſi Monafterio S. Panta-
leonis, Chriſtiano Abbati dicatum. Habetur poſt
Surium apud Mabillon. *Sac. Bened.* V. p. 339.

990.

DUDUO, gente Gallus, Eccleſiæ S. Quintini
Viromandenſis Canonicus, dein Decanus, cla-
ruit anno DCCCCXC. Mandato Richardi I.
Normannæ Ducis, commiſit literis de Vitæ &
Actis primorum Normannæ Ducum libros III.
quos Adalberoni Epilſcopo Laudinenſi dedi-
cavit. Hos ex vetuſto eodice MS primum in lucem
emiſit Andreas du Chefnius *Script. Normann.* p.
49. Scriptorum hunc à perſici, ſtudio, & clo-
quentiâ commendant Guſelmus Gemmeti-
cenſis & Ordericus Vitalis. Verum quod rectè
notat Voſſius*, ſcripſit poetiâ magis quàm hi-
ſtoricâ fide, uſque adeo multas fabulas inferſit.

990.

* De Hiſt.
Lit. lib. II. c. 4.
41. p. 316.

AUCTOR Anonymus *Vite S. Volfangi*, æqua-
lis ejus ac familiaris, claruit an. DCCCCXCIV.
Scripſit *Vitam* S. Volfangi Ratiſponenſis Epil-
ſcopi, eodem ipſo anno demortui. Stylum mutâ-
vit qui primus egidit Laur. Surius *Ofſabr.* xxxi.
Ex eod. MS. Einſtadenſi reſcriptum ſuſcepit
Jo. Mabillonius *Sac. Bened.* V. p. 811.

994.

SISINNIVS, Magiſter, deinde Patriar-
cha CP. creatus anno DCCCCXCIV. imper-
rantibus Baſilio juniore & Conſtantino Por-
phyrogenneta, fratribus Augg. Extat *Græcè* Lati-
nè *Tomei Synodalis*, cui XXX. Metropolitæ
ſubſcripſerunt, ſuper hâc quæſtione, ne duo fra-
tres excipiant duas conſobrinâs *ſec. Græc. Rom.*
lib. III. p. 197.

994.

Vide Part. II.
p. 415.

GERHARDUS, Germanus, Anguſtæ-Vinde-
licorum Epilſcopus an. circiter DCCCCXCV.
Fidus eſt. Obiit anno MI. Gerardi opus de Vi-
tæ & Miraculis S. Udalrici recudere, & novò
ſtylo expoliare in ſe recepit; quod tamen imper-
fectum reliquit. Extat apud Marc. Velleſtrum *Rec.*
Vindel. p. 191. Prologum & principium habet Ma-
billonius *Sac. Bened.* V. p. 472.

994.

S Æ C. X.

Concilia hoc Sæculo habita.

CONSTANTINOPOLITANUM I. sub Nicolao Patriarchâ habitum. Mortua eudociâ uxore tertiâ, quartam duxerat nomine Zoen Leo sapiens Imperator. Hâc de re offensus Nicolaus Mysticus Patriarcha, coactâ Synodo, nuptias hæcæ tanquàm illegitimas damnavit, Thomam Presbyterum, qui hoc matrimonium ritu Ecclesiastico consecrârat, deposuit, ipsûmq; Imperatorem Ecclesiæ sacris interesse vetuit. De his agunt Cedrenus, Zonaras, Curopalates, &c. & Proterium unionis quod habetur *jur. Græc. Rom.* Tom. I. lib. II. p. 104. Extant etiam Latine Nicolai Patriarchæ ad Romanum Pontificem de hoc argumento Epistolæ II. Conc. Tom. IX. in *Append.* p. 1164.

OVETENSE in Hispaniâ, an. DCCCCL. saltem sequenti, ab Hispaniæ Episcopis, præsentente Theodolpho Episcopo Regis Francorum Legato, celebratum. Quo dignitas Metropolitana, Ecclesiæ Ovetensi antehæc concessa, confirmata est. Decretum etiam, ut Episcopi reliquique Missionarii sacri Ecclesiæ Discipline invigilarent, eoque fide bis in anno Synodos haberent; denique ut Episcopi earum Ecclesiarum quæ destructæ à Saracenis fuerant, Ovetum se conferrent, in eâque Ecclesiâ Deo famulantes, stipem consequerentur. Hæc, ex historia Sampieri Episcopi, nos docet Card. d'Aguires *Nos. Cons. Hispan.* p. 183.

ANGLICANUM, ab Edvardo seniore, præsentente Pielgundo Archiepiscopo, ad Ecclesiam Anglicanam bene ordinandam, & Episcopos in Sedes vacantes reponendos, ablati jam interdicto, Formosi Papæ, ut volunt, iussu congregatum. Cujus proinde ad Episcopos Angliæ hæc de re Epistola habetur. Extant Synodi Acta partim ex Malmesbur, partim ex veteri codice MS. collecta, apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. pag. 387. & Conc. Tom. XI. pag. 430. Verum Formosi, anno DCCCXCVI. fato fundi, & Edvardi, qui non nisi anno DCCCCL. regnare cepit, tempora non bene conveniunt. Ad nodum hunc solvendum magnopere variant eruditores sententiæ, & adhuc sub iudice lis est. Cerrè vel Formosi, vel Edvardi nomen expungendum videtur, & vel Joannis IX. vel Ælfridi Regis substituendum. Vide quæ notavit Spelman, loc. citat. & ex eo G. Collartius *Conc. Tom. IX.* pag. 411. Cl. Papebro: huius ut totius controversiæ fundamentum tolleret, ipsam Formosi Epistolam merum esse Sæculi XI. Figurem censet, occasione contentioni inter Cantuariensem & Eboracensem Archiepiscopos natum Cerrè interpolatam saltem esse innuere videtur *Cantaburia* nomen vetustiori Doroberniæ explicationis gratiâ additum, quod Formosi ætate accedum in usum erat, interim dum res

clarior fiat, Synodum hanc juxta Malmesburiensem ad annum DCCCCL. retulimus. Huic Synodo Edvardi senioris Leges Ecclesiasticæ Anglo-Saxonice apud Spelmanum subjunguntur, antea à Lambardo editæ in *Archæm.* Editæ, Cantab. p. 18. Addere liceat Ælfrédum Regem Edvardi patrem, multas Leges, tum Ecclesiasticas tum Civiles, promulgasse. In quarum parte priore plurima habentur capitula, tam ex Novo, quàm ex Veteri Testamento decerpta. Sequuntur quæ notæ Ecclesiasticæ sunt, de iurejurando, de fidei iussione violatâ, de sacramentorum ædium immunitate, de Sacrilégio, de iis quæ moniales in Templis rapuerint &c. Extant Saxonice & Latine ubi supra p. 15. & Spelm. loc. citat. p. 114.

ROMANUM I. anno DCCCCLIV. sub Joanne IX. celebratum. In quo Acta Stephani VI. contra Formosum habitæ rescinduntur & improbantur, & solius Lamberti coronatio tanquàm citrà vim, & legitime facta confirmatur. Extant de his *Capitula* XII. Conc. Tom. IX. pag. 501. quibus alterius ejusdem Synodi *Capitula* XI. subjunguntur.

RAVENNATENSE I. à Joanne IX. Papâ, & LXXIV. Episcopis, anno DCCCCLIV. celebratum. In quo Formosi Papæ ordinatio confirmatur, Synodusquæ à Stephano adversus illum habitæ damnata & combusta est. Extant Acta & *Capitula* X. Conc. Tom. IX. pag. 507. Vide tamen notam, quæ in *Append.* exhibetur pag. 1237.

BARCINONENSE an. DCCCCLVI. sub Arnulpho Archiepiscopo Narbonensi, à VII. Episcopis celebratum. In hac Synodo id solum in quaestionem venit, an Ecclesiæ Ausonensis Ecclesiæ Narbonensi subijcenda sit. Vide d'Aguires *Conc. Hist.* Tom. III. p. 168. plura subiungit, sed quæ huc propriè non spectant.

ROMANUM II. anno DCCCCLVI. à Benedicto IV. habitum. In quo Argrinus Lingonensis Episcopus sedis restituitur. Vide Benedicti Epistol. I. Conc. Tom. IX. p. 511.

NARBONENSE I. anno DCCCCLVI. habitum In quo de Ausonensis Ecclesiæ libertate discipatur. In alio, anno sequenti ibidem habitus, decretum est Ecclesiam Ausonensem, à Tribus Ecclesiis Narbonensi pendendo, in posterum liberam esse. Agit de his P. de Marca, & ex eorum Conciliorum Editores Tom. IX. p. 518.

MAGALONENSE apud Juncariasi anno DCCCCLIX. v. Nonas *Maia*, præsentente Arnulfo Archiepiscopo Narbonensi, & X. Episcopis

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.

scopis celebratum. In quo Sienarius Comes cum omni familiâ suâ anathematis vinculo liberatur. Extat Decretum Synodale apud Baluz. *Conc. Gall. 2. Karol. p. 5. & Conc. Tom. IX. p. 319.*

DCCCCXXVII. p. 119. ip. *Hist. Rhen. lib. IV. c. 21. fol. 356. p. 2.*

SÆC. X.
ab Anno
DCCCC.

927

902

TROSLEIANUM I. In Diocesi Suffraganeâ, ab Heriveo Rhenens. Archiepiscopo, cuiusque suffraganeis, anno DCCCCIX. vi. Cal. Jul. celebratum. In eo de disciplinâ Ecclesiæ statuti sunt *Canones*, sive prolixa *Capitula* XV. *Comp. Tom. IX. p. 331.*

911

NARBONENSE II. apud Fontem-Coopertum an. DCCCCXI. ab Amalio Narbonensi habitum. In quo de Urgelitanz & Pallariensis Ecclesiæ iuribus & limitibus actum est. Fusè de hac re agit Jo. Mariana lib. VIII. cap. V. *Hisp. illust. Tom. II. p. 435.*

912

TURONENSE anno DCCCCXII. de celebrando Feslo Translationis S. Martini habitum. Actorum summam ex Odone Cluniacensi exhibent Conciliorum Editores Tom. IX. p. 369.

915

CABILONENSE an. DCCCCXV. habitum. In quo villa quædam, quæ ad Ecclesiam S. Clementis pertinebat, Ecclesiæ suæ reddita est, & Rodericus Comes Matifonensis, res illius Ecclesiæ quas invaserat restituere coactus est. Vide *Conc. Tom. IX. p. 378.*

921

TROSLEIANUM II. anno DCCCCXXI. præsentè Carolo Rege, præsidente Heriveo Rhenotum Archiepiscopo, habitum. In quo Hertebaldus Comes Calliciensis, qui ob terras quædam Ecclesiæ Rhenens. creptas ab Heriveo Archiepiscopo excommunicatus fuerat, post mortem absolvitur. Vide Flodoard. lib. IV. *Hist. c. 16. p. 333. & Chron. ad an. DCCCCXXI. p. 112.*

922

CONFLUENTINUM anno DCCCCXXII. ab VII. Episcopis, præsentibus Carolo Francie, & Henrico Germaniz Regibus, habitum. Deperditis tribus, extant quæ de disciplinâ agunt *Capitula* V. *Conc. Tom. IX. p. 379.*

923

RHEMENSE I. hoc est alicubi in Territorio Rhenensi, anno DCCCCXXIII. habitum. In quo poenitentia iis, qui Bello succursu inter Robertum & Carolum interfuerunt indicta est. Extant & hæc brevicula *Conc. Tom. IX. pag. 391.*

924

TROSLEIANUM III. an. DCCCCXXIV. habitum. In quo Isaac Comes cum Stephano Episcopo Cameracensi reddi in gratiam. Vide Flodoard. lib. IV. c. 19. fol. 354. p. 2.

926

CARLOCENSE anno DCCCCXXVI. habitum. In quo Ecclesiis per bella & rapinas penè funditus everfis prospectum est. Vide quæ ex ejusdem Ecclesiæ tabulis referuntur *Conc. Tom. IX. p. 382.*

927

TROSLEIANUM IV. an. DCCCCXXVII. à VII. Episcopis, invito licet Radulfo Rege habitum. In quo Herluinus Comes, propter uxorem quam, aliâ vivente, duxerat poenitentiam subiens, absolvitur. Vide Flodoard. in *Chron. an.*

DUISBERGENSE anno DCCCCXXVII. collectum. In quo illique Bennonem Episcopum excommunicant, excommunicantur. Vide Flodoard. in *Chron. ad an. DCCCCXXVII.*

928

GRATELEANUM anno circiter DCCCCXXVIII. ab Athellano Rege Anglorum, præsentibus Episcopis & proceribus, præsidente Wulfhelmo Archiepiscopo, habitum. In quo Leges plurimæ, tum Civiles, tum Ecclesiasticæ, statuuntur. IX. quæ Ecclesiasticæ commemoratis sunt, habentur Saxonice, & Latine cum præfata earundem versione apud Spelman. *Conc. Brit. Tom. I. p. 396.* quibus capitula in diversis Synodiis, hoc circiter tempore habitis, sed Grateleanum ut plurimum sequentibus, condita fuisse suspicatur, quique proinde de hac Synodo omnino consulendus est. Extant etiam Latine *Conc. Tom. IX. pag. 382.* earumque Editio auctior ibid. p. 385. Integram hanc Legum, tam sacrarum, tum civilium collectionem primus in lucem protulit Lambardus noster, & in eâ quæ *Archæomæne* suæ editione Saxonice & Latine reperitur.

932

ERPSFORDIENSE anno DCCCCXXXII. in causa disciplinæ Ecclesiasticæ celebratum. Extant *Capitula* V. *Conc. Tom. IX. pag. 391.* Synodi cuiusdam anno DCCCCXXXIII. prope castellum Theodorici habitæ, cui præsiderunt Artaldus Rhenensis & Teudolus Turonensis antistites, meminit Flodoardus in *Chron. ad annum DCCCCXXXII. pag. 138.* quid verò in eâ gesum sit, non refert.

935

MACRENSE anno DCCCCXXXV. à VII. Episcopis, præside Artaldo Rhenensi habitum. In quo rerum Ecclesiasticarum invasores damnantur. Vide Flodoard. in *Chron. ad annum DCCCCXXXV. p. 142.*

936

RHEMENSE II. saltem LAUDUNENSE anno DCCCCXXXVI. præsentibus regni Principibus & Episcopis plurimam XX. celebratum. Quo Ludovico Francorum Rex ab Arthaldo Archiepiscopo Rhenensi ungitur & coronatur, & Rodulfus Episcopus Laudunensis ab eodem consecratur. Refert hæc Flodoardus in *Chron. ad an. DCCCCXXXVI. p. 142.*

940

CAMBRICUM circa annum, ut videtur, DCCCCXL. præsentè Hoelo Dhatotius Walliz Principe, plurimisque Episcopis & Magnatibus, præsidente Episcopo Menevensi celebratum. In quo plurimæ Leges Ecclesiasticæ ad Ecclesiam Cambro-Britannicam rectè ordinandam sanctæ sunt. Extant hæc Leges, ex codicibus MSS. erutz apud Spelman. *Conc. Brit. Tom. I. p. 408.*

946

SUESSIONENSE anno DCCCCXLII. Diocesanus Rhenensis Episcopus, in Ecclesiâ SS. Crispini & Crispiniani habitum. In quo, de jectio Arthaldo, Hugo Heriberti Comitis filius, Rhenorum Archiepiscopus consecratus est. Vide Flodoard. in *Chron. ad an. DCCCCXLII.*

p. 152

- SÆC. X.
al. Anno
DCCCG.
- p. 152 qui se eo tempore, ab hoc Hugone, ab exilio revocatum fuisse dicit.
- 944. CONSTANTINOPOLITANUM**
In anno DCCCCXLIV. congregatum. In quo, Tryphone Patriarcha depositus, Theophylactus Imperatoris filius in ejus locum substitutus est. Vide quæ ex Caropoli habent Conciliorum Editores Conc. Tom. IX. p. 67.
- 944. HELENENSE** in Fontanis an. DCCCCXLIV. præfide Aymérico Narbonne Archiepiscopo habitum. In quo depositi sunt Episcopi Getundensis & Urgellensis, & mox restituti. Et Episcopo Helenensi primus post Narbonensem locus in Synodis & Ordinationibus concessus est. Vide Conc. T. IX. p. 611 Ad an. DCCCCXLVII. hanc Synodum refert d'Aguière *Conc. Hist.* Tom. III. p. 181.
- 944. LONDINENSE** I. circa ann. DCCCCXLIV. sub Edmundo Rege & Wulfstano Archiepiscopo, plurimique aliis Episcopis & regni Magnatibus, in Festo Paschæ factum celebratum. Fator hujus Synodi annum cer. 6 definiti non possunt, sed cum Edmudus non nisi ab anno DCCCCXI. ad DCCCCXLVI. regnaverit, hoc circiter tempore congregatum esse oportet. In qua ut rei Christianæ fides proveheretur, mutua inter omnes benevolentia foveretur, communique animarum saluti provideretur, condita sunt hæc pauca Leges Ecclesiasticæ & Civiles, quæ habentur Saxonice & Latine apud Lambard. *Archæol.* p. 57. & cum præfata eorundem versione apud Spelm. qui Ecclesiasticas tantum selegit, *Conc. Brit.* Tom. I. p. 419.
- 947. VIRDUNENSE** ad Mosam præfidente Roberto Trevirensi, cum plurimis aliis Episcopis, anno DCCCCXLVII. mense Novembri celebratum. In quo, contentendibus Artaldo & Hugone (qui tamen ad Synodum evocatus licet venire noluit) de Episcopatu Rhemeni, Sedes Rhemenis Artaldo adjudicatur. Videus Flodoard. tum in *Chron.* ad an. DCCCCXLVII. p. 158, tum in *Hist. Rhemenf.* lib. IV. capp. 33, 34. fol. 366, &c.
- 948. MOSOMENSE** I. ad Mosam fl. in Diocesi Rhemeni anno DCCCCXLVIII. mense Januario, eadem de causâ habitum. In quo Sedes Rhemenis Artaldo iterum adjudicatur, communionis Hugoni usque ad generalem Synodum interdicta. Vide Flodoard. in *Chron.* ad an. DCCCCXLVIII. p. 168 ubi plura de hac synodo habet.
- 948. ENGILENHEIMENSE** an. DCCCCXLVIII. vii. Id. præfente Marino Pontificis Legato, plurimisque Germaniæ & Galliæ Episcopis, Roberto Trevirensi, Frederico Moguntino, Wicfrido Coloniaensi, Adalrico Hamburgensi &c. celebratum: In quo Artaldus per vim ab Hugone dejectus, & carceri mancipatus, Sedes restituitur, Hugone anathemate percussus. Hugo item Comes ob rebellionem in Ludovicum, & tyrannidem in Ecclesiam excommunicatur.
- 948. TREVIRENSE** anno DCCCCXLVIII. à Roberto Trevirensi, Artaldo Rhemeni, Rodolfo Laudunensi, aliisque, præfente Marino Legato, habitum. In quo Hugo Comes ob perditionem iterum excommunicatus, & Episcopi aliquot ab Hugone Rhemeni ordinati damnati sunt. Vide Flodoard. in *Chron.* ad annum DCCCCXLVIII. pag. 173.
- 948. LONDINENSE** II anno DCCCCXLVIII. sub Edredo Rege, præfentibus Archiepiscopis Cantuariensis & Eboracensi, habitum. In quo quæ ad Regni & Ecclesiæ salutem & utilitatem spectant constituta sunt. Vide Ingulph. p. m. 497. ubi vide Edredi charam Monasterio Croylandensi concessam, & in hac synodo confirmatam Confer Spelm. Tom. I. p. 418.
- 948. ROMANUM** III. anno DCCCCXLIX. sub Agapeto Papâ habitum. In quo Synodi Engilenheimensis Acta confirmantur. Vide Flodoard. in *Chron.* ad an. DCCCCXLIX.
- 950. LANDAVENSE** I. anno DCCCC. sub Patre Episcopo Landavensi habitum. In quo Nougui Rex, sacrilegii reus, satisfactione facta, poenitentiam agit. Vide Acta apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 439. & Conc. Tom. IX. p. 631.
- 951. AUGUSTANUM** anno DCCCCLI. hæc causâ disciplinæ Ecclesiasticæ habitum. In quo quæ ad Episcoporum, Clericorum &c. munera, morisque pertineant, præcipue tractantur. Extant *Capitula* XI. Conc. Tom. IX. p. 636.
- 953. RHEMENSE** III. apud S. THEODERICUM, a P. Episcopis, præfente Artaldo Archiepiscopo, anno DCCCCLIII. adversus Ragenaldum Comitem, rerum Ecclesiasticarum pervasorem, habitum. Sed petente Rege, excommunicatio ejus intermissa est. Confer Flodoard. in *Chron.* ad an. DCCCCLIII. p. 186.
- 955. LANDAVENSE** II anno DCCCCLV. sub Patre Episcopo congregatum. In quo ob diacoum coram ipso Altari interfecit, iudicium in homicidas fertur. Extant Acta apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 439. & Conc. Tom. IX. p. 637.
- 955. BURGUNDICUM** anno DCCCCLV. incertum quo loco habitum. In quo de Excommunicatione Iſuardi, qui agros ad Abbatiam S. Symphoriani pertinentes injuste detinebat, actum est. Extant *Constitutiones* synodales de Excommunicatione Iſuardi Conc. Tom. IX. p. 39.

SÆC. X.
ab Anno
MCCCG.
959.

BRANDANFORDIENSE in agro Middlesexiensis, anno DCCCCLIX. sub Edgardo Rege habitum. In quo Edvini Regis Decreta rescinduntur, ablata Ecclesiæ restituntur, & Dnnstano ab exilio revocatur. Vide Antiq. Britan. in *Vir. Dugst.* p. m. 81. De tempore hujus Synodi, & Privilegii Ecclesiæ Cantuariensis ab Edgardo concessi, confer quæ notavit Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 431.

961. MATRONENSE in pago Meldenensi, anno DCCCCLXII. mensis *Aprilis* habitum. In quo rejecto Hugone, qui mortuo jam Artaldo Sedem Rhenensem iterum invadere voluit, Odalricus ejusdem urbis Episcopus constituitur. Vide Floard. & Hugonem Flaviacensem in *Chron.* ad ann. DCCCCLXI. & ex iis Concilio- rum Editores Tom IX. p. 647.

963. ROMANUM IV. ann. DCCCCLXIII. presente Ottone Imp. habitum. In quo, deposito Joanne Papâ XII. Leo VIII. et successus est. Extant hujus Synodi Acta ex Luitprando desumpta *Conc. Tom. IX.* p. 648.

963. CONSTANTINOPOLITANUM III. ann. DCCCCLXIII. sub Polyestio Patriarchâ habitum. In quo Nicephori Imp. causa de secundis nuptiis, teste Europalate, discussa & approbata est. Vide *Conc. Tom. IX.* p. 653.

964. ROMANUM V. anno DCCCCLXIV. à Joanne XII. celebratum. In quo Leo VIII. tanquam schismaticus deponitur, & Acta Concilii sub eo habiti reprobantur. Extant hujus Synodi Acta III. Sessibus absolutâ *Conc. Tom. IX.* p. 653.

964. ROMANUM VI. anno DCCCCLXIV. sub Ottone Imp. habitum. In quo Leo VIII. arrepto iterum Pontificatu, benedictum V. Papam exauctoravit, & Hamburgum relegavit. Extant ex Luitprando hujus Synodi Acta *Conc. Tom. IX.* p. 659.

967. RAVENNATENSE II. anno DCCCCLXVII. presente Ottone Imp. in causa disciplinæ Ecclesiasticæ habitum. Vide quæ hic de re habet Regino in *Chron.* ad ann. DCCCCLXVII.

969. ROMANUM VII. anno DCCCCLXIX. à Joanne XIII. Papâ habitum. In quo Sedes Benaventana Archiepiscopatus titulo insignitur. Joannis Papæ hæc de re literas exhibet Ughell. *Ital. Sacr.* Tom. VIII. & *Conc. Tom. IX.* in *Append.* p. 1138.

969. ANGLICUM anno DCCCCLXIX. à Dunstano Cantuariensi, & omnibus penè Angliæ Episcopis congregatum. In quo damnantur Clerici conjugati, Monachatus promovetur, Comes quidam præpotens ob incestus nuptias poenitentiam agit, ipsique Edgardo Regi ob compressam virginem claustralem septennalis poenitentia injuncta est. Habentur hujus Synodi acta hinc inde collecta apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 474. & *Conc. Tom. IX.* p. 658.

LONDINENSE III. anno DCCCCLXX. vel saltem sequenti, sub Edgardo Rege coactum. In quo præclara Cœnobio Glastoniensi concessa privilegia confirmantur, reservata Regi & Heredibus conferendi baculum pastorem Abbati electo potestate. Extant Synodi Acta apud Malmesburium *Hist. lib. II.* cap. 8. fol. 31. p. 2. Edgari & Joannis Papæ XIII. hæc de re Diplomata & Chartæ apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. 486. *Conc. Tom. IX.* p. 701.

Anno sequente, in Synodo Romæ à Joanne XIII. habitâ, eadem privilegia huic Cœnobio confirmantur. Vide *ibid.* p. 705. Semel hoc loco monuisse sufficiat, Edgarum Regem anno quidem incerto, plurimas Leges Ecclesiasticas & Civiles, frequentî Senatu, ad Dei gloriam, Regiæ Majestatis ornamentum, ac Reipublicæ utilitatem sancivisse. Et primo quidem loco stant Ecclesiasticæ, de immunitatibus Ecclesiæ, de censu Ecclesiastico, sive primitiis seminum, de decimis, de denario in domos singulas imposto, de diebus festis ac jejuniis. Sequuntur humanæ & politicæ. Tertio denum habentur Canones Ecclesiastici, qui ad has generaliores classes, speciales sub se Canones continentes revocantes; nempe de ordinatorum vivendi formulâ, de confessione, de modo imponendi poenitentiam, de satisfactione, de Magnatum poenitentia. Extant hæc omnia Saxonice & Latine à Lambardo edita *Archæonum.* p. 62. Edit. Cantab. & excerptis Legibus politicis, apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 435. Latine *Conc. Tom. IX.* p. 680.

TARDANENSE apud Montem S. Mariz ann. DCCCCLXXII habitum. In quo Adalberonis Rhenensis Decretum pro Monachis in Canonicorum locum in Cœnobio Mosonensi substitutendis confirmatum erat Adalberonis *Decretum* & Joannis Papæ Epistola *Conc. Tom. IX.* p. 705.

MUTINENSE in Flaminia, seu Æmiliâ, anno DCCCCLXXIII. ab Honestò Ravennat Archiepiscopo, & Episcopis comprovinciabus habitum. In quo inter alia, composuit Episcopatus Bononiensis & Parmensis controversiæ. Extant Acta apud Ughell. *Ital. Sacr.* Tom. II. & *Conc. Tnm. IX.* in *Append.* p. 1141.

MARZALIENSE anno DCCCCLXXIII. ab Honestò Ravennat Archiepiscopo, & Episcopis comprovinciabus habitum. In quo inter alia, composuit Episcopatus Bononiensis & Parmensis controversiæ. Extant Acta apud Ughell. *Ital. Sacr.* Tom. II. & *Conc. Tnm. IX.* in *Append.* p. 1141.

CONSTANTINOPOLITANUM IV. ann. DCCCCLXXV. habitum. In quo, deposito Basilio Patriarchâ, Antonius Studites in ejus locum subrogatur. Vide *Conc. Tom. IX.* p. 720.

RHEMENSE IV. anno DCCCCLXXV. presidente Stephano Pontificis Legato habitum. In quo Theobaldus ab Hugone Rhenensi olim ordinatus, ob Ecclesiæ Ambianensis usurpationem

SÆC. X.
ab Anno
DCCC.
970.

972

973

973

975

975

SÆC. X. tionem iterum excommunicatus est. Extat Epistola Synodalis ad Theobaldum Conc. Tom. IX. p. 711. SÆC. X. ab Anno DCCC. 988.

975. WINTONIENSE anno DCCCCLXXV. presidente Dunstano Cantuariensi coadum. In quo, factâ acerrimâ Monachos inter & Clericos uxoratos contentione, iis in Monachorum gratiam ditempta est, B. Virginis Imagine (si Diis placet) pro Monachis loquente. Vide quæ ex Historicis nostris, Malmesburiensî, Florentio Wigorniensî, & præcipuè Chronico Wintoniensî plenâ mann collegit Spelmanus *Conc. Brit.* Tom. I. p. 490. & ex eo Conciliorum Editores Tom IX. p. 711. De incerto hujus Concilii tempore, multa ut solet eruditè notavit Spelmanus noster loc. suprà citat.

977. KYRTLINGTONIENSE in Angliâ Orientali, sub Edwardo Confessore, à Dunstano Cantuariensi anno DCCCCLXXVII. habitum. In quo inter alia statutum est, ut homines rusticani ad Ecclesiam S. Marie Abbandunensem Religionis causâ peregrinarentur. Sedente Synodo diem suum morte repentinâ obiit Sidemannus Devonix Episcopus, Cridiantunx honoratè sepultus. Extant breviscula hujus Synodi Acta (quæ non alia sunt quam ipsius Chronici Saxonici verba ad ann. DCCCCLXXVII. p. 124.) Saxonice & Latine apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 493.

978. CALNIENSE in agro Wiltoniensî anno DCCCCLXXVIII. à Dunstano Cantuariensi habitum. In quo, fervente adhuc de Clericorum conjugio controversiâ, Solario Domus unâ cum trabibus repentinè delapso, solus Dunstanus salvus remansit, adcoque miraculo causam decedente, omnia in Monachorum gratiam facile cesserunt. Hæc pluribus Historicis nostris, Malmesburiensî *Hist. lib. II. cap. 9. H. Huntingdonensî Hist. lib. V. ad an. DCCCCLXXVIII.* & ex iis Spelm. Tom. I. p. 494. & Conc. Tom. IX. p. 714. Eodem ferè tempore habitum est Ambresburiæ eadè de re Concilium, cujus meminit Florentius Wigorn. ad ann. DCCCCLXXVII. p. 361. Extant etiam Saxonice & Latine Leges Presbyterorum Northumbrensi, numero LVI. tum ad mores eorum corrigendos, tum ad ipsorum ministeria promovenda. Has ex vetusto codice MS. Collegii Benedicti extulit Spelmanus noster *Conc. Brit.* Tom. I. p. 495. Habentur etiam Latine Conc. Tom. IX. p. 735. Hos Canones non diu post hoc tempus, & in usum Provincie Eboracensis conditos fuisse satis liquet, etsi ad nullum certum annum, nec ad ullam certam Synodum revocari possunt.

983. ROMANUM VIII. anno DCCCCLXXXIII. In quo, causâ Gifeleri Magdeburgensis Episcopi, quasi malis artibus Sedem illam ab Imperatore consecutus esset, examinata est. Vide Dittmar. lib. III. In eadem, ut videtur, Synodo contra Simoniacos actum est. Extat Benedicti VI. hæc de re *Epistola Conc. Tom. IX. in Append. p. 1243.* ubi Collacti notam Lector con-
sultat.

PAGE II.

LANDAVENSE III. anno circiter DCCCCLXXXVIII. sub Gucauno Episcopo habitum. In quo Rex Arthimail ob fratricidium anathemate percellitur. Hæc ex Archivis Landavensis Ecclesiæ Spelmanus *Conc. Brit.* Tom. I. p. 502. & exinde Conciliorum Editores Tom. IX. p. 732.

ROMANUM IX. an. DCCCCLXXXIX. habitum. In quo Adalbertus Pragensis Episcopus, qui ob pravos populi mores manus suam deseruerat, post plures annos, poenitentibus & petentibus Pragensibus suis, ad Ecclesiam propriam remissus est. Ex Adalberti vitâ apud Sur. hæc tradunt Conciliorum Collectores Tom. IX. p. 731.

KARROFENSE apud Monasterium in finibus Pictorum & Birutigum situm anno DCCCCLXXXIX. habitum. Extant disciplina Ecclesiasticæ *Canones III. Conc. Tom. IX. p. 733.*

RHEMENSE V. anno DCCCCLXXXIX. habitum. In quo Arnulfus Rhemenfis Archiepiscopus electus est. Extat Epistola Clericorum Rhemenfium, Arnulfi libellus fidelitatis, Communitorium, & Anathema in prædones Rhemonum Conc. Tom. IX. p. 734.

NARBONENSE III. anno circiter DCCCXC. adversus bonorum Ecclesiasticorum invalotes habitum. Vide Conc. Tom. IX. p. 741.

SILVANECTENSE anno DCCCXC. à Provincie Rhevenfis Episcopis habitum. In quo civitatis Rhemenfis prædonibus anathema dictum est. Extant Acta Conc. I. IX. p. 736, postea verò mutatis animis Episcopi in Hugonis Regis partes transierunt. Vide quæ huc spectant epistolæ & Monumenta ibid. p. 737.

RHEMENSE VI. anno DCCCXCII. habitum. In quo, deposito per fraudem Arnulfo prodicionis subd acculato, Gerbertus Rhemorum Archiepiscopus constitutus est. Extant Acta hujus Synodi Conc. Tom. IX. p. 738. Sed longè prolixiora Acta, ab ipso Gerberto, ut videtur, collecta, & accuratè digesta, & in LV. Capita divisa, ex vetusto Codice exhibent Magdeburgenses Cent. X. cap. 9. p. 246. ad historiam etiam hujus Synodi illustrandam lectu digna sunt, quæ habet Baluzius & Contingius *Epist. I. II. III. IV. inter Epist. Contingii nuper editas. Helmst. 1694. 4to.*

ROMANUM X. anno DCCCXCIII. habitum. In quo Udalricus Episcopus Augustinus in Sanctorum numerum relatus est. Extat Joannis XV. Papæ pro hac canonizatione *Epistola Conc. Tom. IX. p. 741.*

RHEMENSE VII. circa ann. DCCCXCIV. adversus Rhemenfis provincie perversos habitum.

SÆC. X.
ab Ann. 0
DCCC.

habitur. Exstet Epistola Synodalis, & Gerberti
Epistola ad Fulconem Ambianensem Conc.
Tom. IX. p. 740.

hujusmodi fiscalitatis, de Imperatore à VII. Prin-
cipibus eligendo, ab hac Synodo concessæ vel
verbulo meminerit.

SÆC. X.
ab Anno
DCCC.

995. MOSOMENSE II. anno DCCCCXCIV.
à Leone Pontificis Legato celebratum. In quo,
lectis Joannis Papæ litteris, & examinata Ger-
berti ad Sedem Rhemensem electione, à Divino
Officio usque ad Rhemensem Synodum abstinere
jussus est. Extant hujus Synodi Acta Conc.
Tom IX. p. 747.

995. RHEMENSE VIII. anno DCCCCXCIV.
præsentem eodem Leone Legato coactum. In quo,
deposito Gerberto, Arnulphi Ecclesiæ Rhemen-
si restitui jubetur, telle Appendice ad Almoium.
Pura habet Batonijs ad ann. DCCCCXCII.
DCCCCXCV. &c.

996. ROMANUM XI. ann. DCCCCXCVI. sub
Gregorio V. habitum. In quo constitutum fuit,
ut Imperator deinceps à septem Electoribus
Germaniæ Principibus eligatur: solâ Baronii
autoritate hanc Synodum niti ipsi Binius non
distinguit. Certe Baronius plurima ad firmam-
dam suam sententiam congerit; pluribusque de
Electoibus eorundem institutione agit (quam ad
Innocentii IV. tempora refert) an. DCCCCXCVI.
num. liv. & seqq. & exinde Conc. Tom. IX. p. 757.
Verum vident hæc omnia, & rejiciunt Scripto-
res Germani S. Imperii defensores, & inter Cu-
rix Romanæ fabulas reponunt. Synodum quid-
em Romæ hoc anno, in causâ Herluini Cam-
bracenſis Episcopi de bonis Ecclesiæ suæ invalis
conquerentis, habitam non nego. Fidem facit
tôm Chronicon Cambracenſe, tum ipsius Gre-
gorii Epistola hoc anno data, quæ habetur Conc.
ibid. in Append. p. 1245. Verum ne unicam quid-
em Scriptoris umbram proferat Batonijs, qui

RAVENNATENSE II. ann. DCCCCXCVII. 997:
sub Gerberto Archiepiscopo de multris ad dis-
ciplinam Ecclesiasticam spectantibus habitum,
Extant Synodi hujus Acta Conc. Tom. IX.
p. 766.

TICINENSE anno DCCCCXCVII. à 997:
Gregorio V. habitum. In quo in Crescentium,
qui Gregorium Romæ expulerat, excommunica-
tionis sententia lara est. Vide Chron. Hilden-
sheimenſ. & Glabr. Rodulf. lib. I. cap. IV. & Conc.
Tom IX. p. 770.

SANDIONYSIANUM anno circiter 997:
DCCCCXCVII. celebratum. In quo de decimis
Ecclesiæ restituendis actum est. Consulat Leclerc
quæ hæc de re habet Almoius in Vita S. Abbo-
nis Horiacenſis Abbatis cap. 9. p. 330 & Conc.
Tom IX. p. 770.

ROMANUM XII. an. DCCCCXCVIII. 998:
Gregorio V. habitum. In quo Robertus Rex qui
Bertam consanguineam suam in uxorem duxer-
at, eam dimittere jubetur, & Episcopi qui hoc
conjugium consecraverant excommunicantur. De
his aliisque disciplinæ capitibus extant *Canones*
VIII. Conc. Tom IX. p. 771.

PICTAVENSE anno circiter M. Id. 999:
habitum. Extant Ecclesiasticæ disciplinæ *Canones*
III. Conc. Tom. IX. p. 781. Altarum in Gallia
Synodorum, circa annum MII. habitatum, locis
non nominatis, in genere meminit Glabr. Ro-
dulfus, & quid in iis gestum sit. nos docet lib.
III. *Histor.* cap. 3.

Finis Decimi Sæculi.

SÆCULUM HILDEBRANDINUM. SCRIPTORES.

SÆC. XI.
ab Ann. M.
1001.

OSTANUS, gente Anglus,
Ecclesiæ Wintoniensi Cantor &
Monachus, Ethelwoldi discipulus
& alumnus, claruit circa annum
MI. Vitam condidit S. Ethelwoldi
Wintoniensi Episcopi, quam
ex MS. codice Cœnobii Utrienſis eruit Joan.
Mabillonius *Sæc. Bened.* V. p. 606. Auctoris
nomen in MS. deest, sed ætas, geniusque
Auctoris, & Gulielmi Malmesburiensis te-
limonium Wolfano nostro vocant, ut
recte notat Mabillonius. Scripsit item me-
tro librum de Vita S. Swithuni Episcopi
Wintoniensi, Elfrico Episcopo dictum,
quem habet ibidem idem Mabillonius p. 628.
Reliquorum ejus opusculorum titulos dabant
tibi Balcus & Pitsæus.

ANONYMUS, *Vita S. Gerardi Auct.* 1001:
Monachus Bronienſis, circa annum MI. sal-
tem superiori sæculo excurante claruisse vide-
tur. Scripsit Vitam S. Gerardi Abbatis Bron-
nenſis, quam partim à testibus oculatis, par-
tim ab anonymo priore haurit, & Gostero Ab-
bati suo dedicavit. Extat sed mutato stylo
apud Surium *Œdæ.* III. Geminam ex codici-
bus MSS. repræsentavit Joan. Mabillonius *Sæc.*
Bened. V. p. 148.

ANONYMUS *Vita S. Adalberonis Auct.* 1005:
Monachus & Abbas à S. Adalberone constitu-
tus, claruit circa annum MV. Scripsit Vitam S.
Adalberonis Mettenſis Episcopi, qui hoc ipso
anno obiit. Hanc ex vetusto codice MS. edidit
Ph. Labbeus *Biblioth. Nov.* Tom. I. p. 670.

FUL:

FULBERTUS ex Abbate Ferrariensi Carnotensis Episcopus, anno MVII. factus. Inter opera ejus locum habet *Commentarius ad Act. cap. XII* quem ex cod. MS. Abbatie Longi-Pontis, inter veterum aliquot Scriptorum opuscula sacra, edidit Oudinus anno 1697. Extat item *Sermo ejus de Assumptioe B. Virginis Mariæ*, qui inter sermones Augustini haberi solet, & in nuperâ Benedictinorum editione n. ccviii. reperitur. *Vita S. Anthoni*, quam mutilam evulgavit Surius, integra MS. apud Cameracenses extare dicitur.

DITMARUS natione Germanus, domo nobilis, illustri Comitum Saxonie familia ortus, natus anno DCCCLXXVI. patrem habuit Sigefridum Saxonie Comitem, matrem Cunegundam filiam Henrici Comitis Stadenfis, Otroni magno, cujus consanguineum cum vocat Ditmarus, valde cari, adeoque torque aureo donati. Ex sacro fonte illum suscepit Hildebrandus Episcopus Hildesheimensis; primum Monachus Magdeburgensis, dein Præpositus Wallibicensis, tandem Episcopus Marienburgensis factus est anno MVIII. Quam dignitatem, nante antequam hic de re nuncium accepit, ipse sibi per Ioan. n. prælagit. Obiit Cal. Decembr. anno MCVIII. ætatis XLII. Condidit non infimæ notæ Chronicon, quinq. Imperatorum Saxonie, Henrici I. Ottonum trium, ac Henrici II. res gestas VII. libris complexum. Edidit hoc inficue opus Reynerus Reineccius. *Frankfurt. 1785.* præfixâ Ditmari Vitâ ex veteri Chronico desumptâ, alterâque quam ipse ex Ditmari chronico contexit. Ipsum Chronicon in libros VII. divitum cum notis marginalibus, tabulis Genealogicis, & indole copioso recudit J. Joac. Madruc *Helmst. 1677. 4to.*

SYRUS, quâ gente ortus incertum, Monachus Cluniacensis, claruit circa annum MX. Condidit flagitante Warnerio Monacho, & postea Odilone Morbacensi, de Vitâ S. Marci Abbatis Cluniacensis, libros tres, quos Odiloni Abbati dedicavit. Post Syri obitum Aldobaldus Monachus singulis libris prologum præfixit, & carmina quadam multis in locis hinc inde adiecit. Totum opus ediderunt Bollandiani *Mss. xi.* magis integrum ex codice Lemovicensi Joan. Mabillonius *Sac. Benedict. V. p. 786.*

ANONYMUS *Vita S. Adalberti* Auctor, Cœnobii Alcxiani apud Romanos Monachus, postea Bohemi, vel Germanici alicujus Monasterii alumnus claruit circa annum MX. Scripsit Vitam S. Adalberti Episcopi & Martyris, qui ex hac Vitâ decessit anno DCCCXCXVII. Ipsi Canisius & Bollandianos, scriptorem hunc recudit Joan. Mabillonius *Sac. Benedict. V. p. 846.*

SAMPIRUS, gente Hispanus, Africanensis Episcopus, claruit circa annum MX. Scripsit Chronicon de Regibus Legionensibus, quo Sebastiani Salmanticensis, vel potius Alphonfi Regis, Chronicon cõtinuavit, ab an. DCCCXVI. usque ad annum DCCCCLXXXV. Immo si

1685 IL

Antonii nos non fallit conjectura pars Chronici Sebastiano vulgò tributi (quâ res gestæ sub Ramiro I. & Ordonio ejus filio continentur) Sampiro nostro tribuenda est. Eruit hoc Chronicon, & una cum aliis Hispanie Chronicis Panipione edidit Sandovalus, anno 1655. 1654. Novam editionem meditata erat illustrissimus Cardinalis d'Aguirre, ut ex ejus *Notis* p. 363. discere licet. Confer, quæ habet Cl. Antonius *Eubi. Hist. un.* Tom. II. lib. 7. c. 1.

ERCHINFRIDUS, natione Germanus, Cœnobii Melicensis Abbas tertius claruit anno MXII. Scripsit Historiam Martyrii & Miraculorum S. Colomanii, nationis Scoti, qui in Stokerau inferioris Aulicie oppidulo anno MXII. passus est. Quam ex codice MS. Cæsaræ extulit, aliâque de Cœnobio Melicensi monumenta antiqua subnoxit Lambecius *Comment. lib. II. cap. 8. num. 1. p. 611.*

OLBERTUS, gente Belgæ, primùm Monachus Lobienfis, deinde Abbas Gemblacensis, & ut volunt nonnulli, primus S. Jacobi Abbas Leodicensis, claruit circa annum MXX. Jubente Regnerio Hannonie Comite, scripsit Vitam S. Veroni Confessoris, quam f. holis suis ornaram edidit Georgius Galopinus ad S. Gislelium Monachus, *Antwerp. an. MDCCXXVI.* immò teste Duclino in Germania sacra, scripsit de pluribus Sanctorum Vitis. An Olbertus noster idem fuerit cum Alberto Monacho Lobienfi, ac postea Abbate Gemblacensi, Burchardi Wormacensis præceptore, (quod contendit Vossius) plura e docet idem vir clarissimus de *Hist. Lit. lib. II. cap. 41. p. 351. cap. 44. p. 379.*

DIEDERICUS seu THEODORICUS, Hersfeldensis in Turingiâ Monachus, claruit circa annum MXX. Scripsit ad Ricardum Cœnobii Ama bacensis abbatem, libellum de illatione redituæ corporis S. Benedicti Aureliani ad Floriacum. Edidit hunc ex vetusto codice Floriacensi Joan. Bosco *Fishbach Floriac. Part. I. p. 219.* dein Joan. Mabillonius *Sac. Benedict. IV. Part. II. p. 350.*

DROGO, natione Belgæ, primùm Pastor Geitalensis, deinde Morinorum sive Tarvannenfis in Flandriâ Episcopus, claruit ann. MXXIV. quo Sedem Tarvannensem fortitus est, quam ad annum usque MLXXIX. tenuit, quo admodum grandævus obiit. Extat ab eo scripta Vita S. Godolevæ anno MLXX. Irregularitæ apud Surium *Jul. vi.* qui tamen stylium fere ubique immutavit. Scripsit etiam Vitam & Passionem S. Osvaldi Northumbrie in Angliâ Regis, & de eodem sermones duos. Verùm hæc opuscula in Bibliothecis Belgicis adhuc manuscripta æservantur.

WARMANNUS, natione Germanus, nobilitate insignis, Comes à Dillingen, factus postea Monachus Augiensis, postremò Episcopus Constantiensis, claruit an. MXXX. Obiit anno MXXXIV. Scripsit Vitam S. Pirminii Abbaris

R 3 &

S.F.C. XI.
ab Ann. M.

& Coepiscopi. Extat sub *Othloui* nomine apud *Chris. Broverum* in *Vitis Sanctarum Germanie*, & *Suriarum Nov. iii.* Et contra *Güll. Eisingrenius* in *catalogo vestrum Warmanno* nostro tribuit, cui etiam illam vindicat *Cl. Mabillonius*, Adhucque suis sub *Warmanni* nomine infertuit *Sac. Bened. III. Part. II. p. 136.* Rationes quas proferunt non sunt contemnendæ, nec ægrè assensum extorque possunt. Primò *Warmanni* ætas cum tempore *Ludolfi Archiepiscopi Trevirensis*, cui hæc *Pirminii* vita uncupata est, rectè congruit. Obiit enim *Ludolfus* ann. *MVIII.* *Othlono* Monacho integro penè sæculo antiquior. Secundò, *Hujus Vitæ* conditor nonnulla de *S. Bonifacio* commemorat, quæ cum ipsius *Othlono* narratione *Bonificiana* pugnant. Deinde longè gravior & maturior est *Othlono* scripto de *S. Bonifacio*, quàm hæc de *S. Pirminio*. Denique in antiquo codice quo usus est, nulla extat Auctoris inscriptio; quin nec in Originali volumine quod laudat *Trithemius*. Perpendat hæc æquus Lector, & facile mecum in *Mabillonii* sententiam descendat.

1026.

ELIAS, gente *Syrus*, *Niffbensis* in *Mesopotamia* *Episcopus*, deest *Nestorianus*, claruit anno *MXVI.* Hegiræ *CCCCXVII.* Scripsit plura tam *Syriacè*, quàm *Arabicè* testatur *Ab. Echellensis*; inter alia opus ad *Abulhala Sabedum* quod *Septem Sessiones*, seu *Disputationes* vocavit; in quo de variis fidei & religionis rebus cum *Alvaziro Abulcasimo* *Arabum* principe eruditè disceptavit. Hujus habentur *Arabicè MSS.* Exemplaria tria; unum in *Bibliotheca Vaticana*; in *Barberina* alterum; tertium penes se habuit *Echellensis*, qui ex *Sessione IV.* quædam profert præfat. ad *Part. II. Ewangelii Vindicati* p. 21. *Alia* & *Naironus* ex *Sessione III. Euangelii* *Part. I. p. 6.* *Grammaticam* ejus citat *Echellensis*, & ex eâ nonnulla adducit not. ad *Catal. Hebedjesu* p. 38. Nec alium puto nostrum fuisse, quàm quem *Elion* Antiquum vocat idem *Hebedjesu* cap. *CXCI.* quæcumque *Decisiones* *Judiciorum*, & *Questiones Ecclesiasticas*, *Institutionesque Grammaticas* ordinafle & conscripsisse dicit.

1030.

ANONYMUS *Pite S. Pymori* Auctor, claruit circa an. *MXXX.* Rogatu *Monachorum Bergensium* scripsit, vel ab aîo radiore stylo scriptam expoliivit *Vitam S. Winnoni Abbatis Woromholtenis* in *Flandriâ* primi. Extat apud *Suriarum Novemb. vi.* & *Mabillonium Sac. Bened. III. Part. I. p. 101.* qui *genesalogiam S. Winnoci* in codice *Vedaftino* *Vitz* huic præfixam præmisit.

1033.

EUSTATHIUS, *Patricius Romanus*, *Judex* ut videtur, *Patriarchalis*, certè *Juris* tum *Cæsarei* tum *Ecclesiastici* petitisimus, claruit, ut ex *Opusculi* ejus sine liquet, anno *MXXXIII.* Scripsit *Commentarium de duabus Consobrinis*, qui duas *Consobrinas* duxerant. Habetur *Græc. Lat. in Jar. Græc. Rom. lib. VI. p. 414.*

1040.

ANONYMUS quidam, *Rugenfis* apud *Venetenses* in *Provincia Lugdunensi* tertii *Conobii* *Monachus*, claruit circa annum *MXL.* Li-

teris mandavit *Vitam S. Gildæ Britanni*, cognomento *Sapientis*, *Hilduni* discipuli, *Abbatis Ruyensis*, qui ad *Caltrum* quoddam in *Monce Reuviffi* illud *Monasterium* construxit. Primus hanc *Vitam* ex vetustissimis *Floracensibus* *Membris* in lucem protraxit *Joan. d. Bofo Bibl. Florac.* *Part. I. p. 439.* Integriorem ex cod. *Ruyensi* dedit *Joan. Mabillonius Sac. Bened. I. p. 138.*

ANONYMUS *Vita S. Hugonis* Auctor, *Monachus*, ut videtur, *Eduenfis*, claruit Sæculo *XL* circa annum, ni fallar, *MXI.* Scripsit *Vitam S. Hugonis Monachi Aduensis*, & *Ensiacensis* in *Burgundiâ* *Propositi*, qui obiit anno circiter *DCC. CCXXX.* Hanc post *Joan. Chelmsium* & *Bollandianos April. xx.* edidit *Joan. Mabillonius Sac. Bened. II. V. p. 90.*

ANONYMUS *Excursus de Emma* Auctor, *S. Bertini Monachus*, claruit circa annum *MXL.* Scripsit *Historiam*, seu de *Encomio Emma Anglorum Regina*, *Ricardi I. Ducis Normannorum filie*, *Ethelredi Regis* conjugis, libros II quos *Emma* adhuc viventi nuncupavit. Hos ex *Bibliothecæ Cottonianæ* codice *MS.* edidit *Andr. d. Chelmsius Script. Norman. p. 161.*

MICHAEL CERULARIUS, ab anno *MXLIII.* *Patriarcha CP.* creatus est. Primæ ejus ad *Petrum Antiochenum Epistolæ* subscriptionum est opus ejus contra *Larinos*, cujus hoc est initium, *Ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἀλλοτρίον τῷ ἁγίῳ πνεύματι τῷ ἐκείνῳ τῷ ἁγίῳ πνεύματι* &c. Extat *Græc. MS. Biblioth. Vindob.* cod. *Theol. Lambec. CCXLVII.* *Nessel. CCCVI. n. xxiii. fol. 64. p. 1.* Vide *Lambec. Commens. lib. III. p. 160.* *Jur. Græc. Rom. lib. IV. p. 163.* inter varia *Michaelis* nostri decreta de *Nuptiis* habetur breve fragmentum de *Sacerdotum uxore adulterio polluta*. Integram verò *Epistolam* decretalem ex *Codd. Reg. Græc. Lat.* edidit *Cotelæus not. ad Herm. p. 35.*

BOVO gente *Gallus* vel *Gallo-Belga* *Monasterii Sichensis* in *Morinis* *Abbas*, claruit anno *MXLIII.* quæ *Cænobii* sui regimen sumbit, tenuitque ad annum usque *MLXV.* Scripsit ad *Widonem Rhemorum Archiepiscopum* relationem de *inventione* & *elevatione S. Bertini Abbatis*; cujus corpus ob *Normannorum* infestationes loco secretionis reconditum fuerat, facta est hæc *Translatio* anno *MLII.* Hanc *Relationem* ex *MSS. codd.* erutum habes apud *Mabillonium Sac. Bened. III. Part. I. p. 133.*

L E O, cujas fuerit mihi hæc tendis est incertum, factus est tandem *Athenfis* in *Italia* *Episcopus*, manus ei imponente *Adenolpho Capuano Archiepiscopo* anno *MXLIV.* Obiit anno *MLXXII.* Scripsit *libellum de Inventione* five *Translatione corporis Beatissimi Marci Martyris & Pontificis*, quem ex *MS. codice Casinensi* literis *Longobardicis* exarato, extulit *Ferd. Ughellus Ital. Sac. Tom. VI. p. 541.* Extant etiam ejus in *D. Marcum Germanos* aliquot, & *Chartæ donationis Ecclesiæ Athenfis* factæ apud eundem *p. 549.*

NICE.

SÆC. XI.
9b Ann. M.

hem, veteri nōmīneabolito, *Theoderapolum* appellavit, teste Zonarā *Annal.* Tom. III. p. 171. Unde & Auctor noster carmine in Imaginem Constantinī Monomachi apud Euchaitenses positam p. 47. hanc Urbem *ἡ πόλις παλαιὰ τοῦ Θεοδορίου* vocat. In eisdem Bibliotheca Vindob. cod. Theol. LXXVIII. juxta Nesselium num. 1. fol. 1. habentur Joannis nostri *Canones paractenici*, five Cantica Consolatoria XXIV. ad Christum Servatorem, quorum unumquodque peculiarem suam habet Acrostichidem, quæ eidem ut quælibet ode nona nomine Joannis insignita est. *Ibid.* fol. 77. pag. 1. alia duo Cantica ad Christum servatorem sine Acrostichide & nomine Auctoris. Fol. 83. p. 1. *Canon* five Canticum ad sanctum Angelum custodem. Fol. 88. pag. 1. *Canones* five Cantica LXVII. ad Beatiſſimam Virginem Deiparam, quorum unumquodque peculiarem suam habet Acrostichidem, & eidem ut quælibet Ode nona nomine Joannis insignitur. Fol. 111. p. 1. *Canones* five Cantica XI. ad S. Joannem Baptistam Christi præcurſorem, eodem quo priora modo condita. *Ibid.* cod. CII. continetur ejusdem sacra *Lambica*, præfixâ Vitæ ipsius Epitome, numero CII. quorum inscriptiones & principia exhibet Lambecius *Comment.* lib. V. p. 29. Hæc cadem esse arbitror quæ Græcè elegantissimo planè caractere edidit, notique brevissimis sed eruditè illustravit Mattheus Bultus, *Etona* prope Windesloram in Collegio Regali anno 1610. 4to. Ut mirari desinat Cl. Lambecius loc. citat. hæc poemata velut jam edita, in Meursii Glossario Græco-barbaro sexiſſi citari, quo autem, inquit, tempore & loco, cujusque curâ & studio Editio illa in lucem prodierit, nondum potui indagare. Id quod eo magis adhuc mirandum est, quod ipſe alibi (*Comment.* lib. III. p. 381. duarum Nazianzeni adversus Julianum investigationum Editionem Græcam à Montacurio Etonæ in lucem emissam (cui subjuncta sunt hæc Euchaitensis poemata) diſſertè citat. De Joannis nostri ætate, vicâ, & scriptis, plura habet Lambecius *Comment.* lib. ubi suprà. De Auctore, imprimis de urbe Euchaitensi, M. Bultus in prolegomenis ad notas Verlibus Jambicis à se editis præmittas.

1054

THOROS, genere Armenus, Armenorum Catholicus seu Patriarcha claruit anno MLIV. Scripsit linguâ Armenâ *Commentarium in SS. Evangelia*, qui habetur in Bibliotheca Vindobonensi inter codices MSS. *Orientalis* n. cvii. 8vo. Vide Lambec. *Comment.* I. l. p. 171.

1056.

WIPERTUS five WIBERTUS, vel ut alii GILBERTUS, Brunonis Tulensis Lucorum Episcopi, postea Romani Pontificis, Archidiaconus, claruit anno MLVI. Scripsit de Vitâ Leonis IX. *Brunonis* antea dicti, qui obit anno MLIV. libros II. Hos notis suis ornatos edidit Jacobus Sirmundus *Paris.* 1611. Poſtea ad codices MSS. recognitos & auctos Aſis April. xix. Bollandiani iniecerunt. In hanc Vitam notas etiam scripsit Cl. Barthius *Advers.* lib. XLV. cap. 19.

1058.

DROGO five DRACO gente Belgæ, Cæ-

nobii Winnoci Bergensis Presbyter & Monachus, claruit anno MLVIII. Cap. XXII. Professionis suæ in Daniam meminuit, sequæ Hamburgi subſtituisse narrat, Malè hunc cum Drogone Morinorum Episcopo, à Molano confundi rectè notat Mabillonius, & tamen eundem cum Molano errorem errârunt, Possessivus *Aspar.* Tom. I. pag. 487. Arnold. Wion. in *Lign. Vit.* lib. II. cap. 47. pag. 141. Vossius de *Hist. Lit.* lib. II. cap. 45. pag. 374. *Svevicius Aſhen.* B. II. p. 123. Miræus *Auct. ad Script. Eccl.* cap. 175. pag. 251. & novissimè Oudinus *supplem.* pag. 11. Scripsit Drogo noster librum de Miraculis S. Winnoci, quem Vitâ Winnocianæ secundum & tertium vulgò vocant. Ubi cap. 18. fe à Drogone Episcopo Tarvennenſi apertissimè distinguit. Hunc ex MS. codice Compendiensi erutum nobis exhibet Cl. Mabillonius *Sac. Bened.* III. Part. I. pag. 19. Scripsit quinetiam Historiam Translationis S. Levis virgini ac Martyris Anglæ, anno MLVIII. peractæ, quam ipſe Rumoldus Abbatî Bergensi dedicavit, hæcenus quod sciam ineditam. Præfationis partem profert Mabillonius, in qua iterum fe à Drogone Episcopo Tarvennenſi alium esse diſtictissimè ostendit.

ANONYMUS, gente Anglus, Translationis S. Cuthberti Auctori, Ecclesiæ Dunelmensis Monachus claruit anno MLX. Scripsit librum de Translationibus & Miraculis S. Cuthberti Lindisfarneſis Episcopi, quem ex codice Compendiensi, & Martio Bollandiano exhibet Mabillonius *Sac. Bened.* II. IV. Part. II. pag. 175. XII. posteriora capita ab anonymo quodam sequenti sæculi Monacho addita fuisse censent nonnulli. Omnia verò ab eisdemque nana profecta esse, nos cum Mabillonio judicamus, præsertim cum Auctor noster ad postremam S. Cuthberti Translationem anno MCIV. Vitam faciliè producere potuit.

1060.

FOLCARDUS Cænobii Sithivenſis apud Atrebatem Monachus, claruit anno MLX. d'ûque deinceps vixit. Vir pro sorte sæculi quo vixit non indoctus, Gulielmum Anglorum Regi, quem *Conquerorem* vocamus, admodum familiaris, qui subactâ Angliâ ipsam Torneiac præposuit, ubi XVI. fere annis Abbatîs vices supplèvit. Diu in Angliâ versatus est donec oris illum inter & Episcopum Lincolnensem simulacris, ad Monasterium scum Sithivenſe recessit. In literas miſit primò quidem per compendium, deinde recognitos & auctos de Vitâ & Miraculis S. Bertini Abbatîs Sithivenſis libros duos, quos Bovini Abbatî suo inscripsit. Hos ex MSS. codicibus Bertiniano & Vedallino edidit Mabillonius *Sac. Bened.* III. Part. I. p. 104. qui etiam librum II. Miraculorum ab Auctore anonymo, circa initium sæculi X. scriptum, subjecit. Recenset quidem Baleus Folcardum quendam Dorobornensem, Cænobii Cantuariensis Monachum, virum doctissimum, p. 164. anno MLX. clarum, quem eundem cum nostro fuisse existimamus, quemque Aldredi Eboracensium Archiepiscopi, magni sui Mecænatæ juſſu, de Vitâ & Miraculis Joannis Archiepiscopi Eboracensium libros duos, eidem Aldredo

1060.

* De Script.
Cens. II.

1860. **LEC. XI.** *manuscriptos, atque alia quædam scripsisse, Bâleus refert. Cettè Folcardum nostrum S. Osvaldi Wigornienfis Episcopi, aliorumque Sanctorum Angliæ Historias suavitè composuisse, testis est Ordericus Vitalis, ejusdem penè temporis scriptor Hist. Eccl. lib. II. ad an. MCXVIII. ubi plura de Folcardo habet. Vitæ Jo. Archiepiscopi Eboracensis à Folcardo scriptæ, meminit etiâ Auctor Incertus de Vitâ S. Joannis Menail. Anglic. Tom. I. qui pariter ac Bales Folcardum Cantuariensem vocat, Monachum scilicet, non quod Mabillonius malè habet, Cantuariensem Archiepiscopum Vitam ipsam extulit Mabillonius Sac. Bened. III. Part. I. p. 431. Librum verò miraculorum, quem etiam memorat Bales, repetire non potuit. De aliis Vitæ Bertinianæ scriptoribus, Anonymo quodam antiquiore, & Folquino Abbate Lobienfi, Actorum etiam SS. Andomari, Folquini Episcopi, Winnoci & Salvini compilatore anonymo altero, denique Symone Abbate Sithienfi, exunte sæculo XII. claro, plura te docet Cl. Mabillonius in *Observationibus præmissis* ubi supra p. 104.*

modi legendum sit in rebus visibilibus. Decessisse 5. E. C. & J. ob Ann. 1041. *ne Alium fuerum. De Curia Spirituali*, aliæque non pauca, de quibus ipse luculentè agit. Extulit hoc Anonymi opus Mabillonius *Analeth. Tom. IV. p. 404* qui Auctorem nostrum Othlonum, Actorum S. Bonificii complatensem fuisse conjicit; Verùm sententia suæ non nimis infusa, rem tandem in medio relinquit.

WILLERAMUS natione Germanus, 1079. Franco ni oriundus, clauit anno MLXX. Prima literarum tyrocinia in Academia Parisiensis posuit, factus primo Ecclesiæ Bambergensis Scholasticus, deinde Monachus Fuldenfis Ordinis Benedictini, denique Cœnobii Merzburgensis Abbas. Vir pro sæculo quo vixit, non indoctus. Scriptis in *Canticum Canticorum* paraphrasin geminam, Latine metro rithmicam, & Germanicam veteri prosaica, sive de nuptiis Christi & Ecclesiæ libros tres. Edidit hoc opusculum Paulus Merula *Lugd. Bat. 1598. 8vo*. Verùm longè melior & auctior est codex MS. Casareus, ipso VVillerami ævo, & forsitan propriè ipsius manu scriptus Præstantiam & discrepantiam edito non uno specimine, ostendit Lambecius *Comment. lib. II. cap. 8. num. xiv. p. 765*.

OSBERNUS, gente Anglus, Ecclesiæ Cantuariensis Præcentor, & Monachus, Laufranco Archiepiscopo favissimus, clauit circa annum MLXX. *Præter* summam artis Musicæ petitiâ, condensit Sanctorum Viris incubuit. Scripsit quippe *Vitam S. Odonis* Cantuariensis Archiepiscopi, ex codice Thuanæ & Mabillonio editam *Sac. Bened. V. p. 287. Vitam S. Dunstani* Cantuariensis item Archiepiscopi, ibid. p. 654. *Vitam & Passiorem S. Elphegi* Cantuariensis Episcopi, & Martyris, quam, sed in compendium redactam, publici juris fecit Surius *April. xix.* integram postea Bollandiani eodem die *Apr. Tom. II.* ediderunt. Cl. VVhartonus ex Bibliothecæ Lambethanæ codice MS, in lucem protulit Osborni nostri librum de *Vitâ S. Gregorii* Archiep. Cant. de *Vitâ S. Odonis* Archiep. Cant. librum I. de *Vitâ S. Dunstani* Archiep. Cant. librum primum, de *Vitâ S. Elphegi* Archiep. Cant. & Historiam de *Translatiõne ejusdem*, quam mutilam, & ex Hatsfeldii Historiæ Ecclesiasticæ ut plurimum desumptam, Bollandiani priùs evulgaverant. Habentur hæc *Angl. Sacr. Tom. II. p. 73*. Postea verò (quod in præfatione ingenue fatetur) deprehendit VVhartonus Bregviani Vitam rectius Joanni Timmuthensi tribuendam esse, qui cam ex uberiori Eadmeri opete compilavit; Odonis verò Vitam Osborni non esse, sed ex fide antiqui codicis MS. in Collegio Corporis Christi apud Cantabrigienses, Eadmero potiùs esse adjudicandam. Notandum hoc loco Osbernum duobus libris Dunstani Vitam & Miracula descripsisse. Priorem tantum cum posterioris prologo dedit VVhartonus, eò quod liber secundus partim ad rem historicam confectus videbatur. Interim utrumque exhibent Bollandiani mense *Maii Tom. IV. pag. 619.* & Mabillonius *Sac. Bened. V. pag. 619*. Cætera Osborni scripta, quæ extant adhuc nescitur, apud Balem & Pitseum quarantur.

1860. **ANONYMUS** *Historia S. VValarici* Auctor clauit circa annum MLX. Vitam S. Valarici dedit Mabillonius *Sac. Bened. II. Anonymi nostri Historiam Relationis S. Valarici Abbatis, tùm prosâ, tùm ligatâ oratione scriptam, ediderunt Bollandiani in April. suo. Sed metricæ narrationis tantum Fragmenta habent. Prosum reddidit Joan. Mabillonius Sac. Bened. V. p. 556*.

1860. **GAUFERIUS**, Cœnobii Casinensis ex ordine S. Benedicti Monachus, clauit anno MLX. Scripsit rogatu Deciderii Abbatis Casinensis ad Stephanum Trojanum Episcopum, Historiam S. Secundini Trojani Episcopi & Confessoris, ut & versus plures in ejusdem Secundini laudem, quæ ex antiquo codice Casinensi extulit Ferd. Ughellus *Ital. Sacr. Tom. VII. p. 336*. Reliqua Gaufferii opera quæ adhuc MSS. asservantur, vide apud J. B. Marum *Notæ in Petr. Didac. & in Historiâ Literariâ* Part. I. p. 429.

1860. **GOZECHINUS**, natione Germanus, professione Scholasticus, literas apud Leodium docuit. Unde rerum humanarum, & præcipuè hæresium sui temporis, pertusus Moguntiam concessit. Clauit circa annum MLX. Scripsit ad Valcherum discipulum & successorem suum, prolixam admodum Epistolam, seu potiùs Tractatum, quo, præmissâ Apologiâ quod minus Leodicenle deservisset, mala sui temporis, præcipuè quæ ex perversâ Berengarii doctrinâ consecuta sunt, non inelegantè deploret. Edidit hoc Opusculum Joan. Mabillonius *Analeth. Tom. IV. p. 360*.

1860. **ANONYMUS**, Cœnobii Ratiponsensis ad S. Emerannum Monachus, quo relicto, variis quippe causis exagitatus, in Fuldenfem Monasterium transfuit; clauit anno MLXII. Scripsit librum de *unctionibus suis*, variâ fortunâ scriptis. Posteriori parte, opera sua quæque occasione condita accuratè recenset: nempe *Librum de Spirituali doctrinâ. Librum Pisonum. Librum de tribus Quæstionibus S. Bonificii Pisan. Quæ-*

s.æ. X. I.

ab Ann. M.

1070.

PETRUS, natione Gallus Cœnobii Mal-
leacenſis Monachus, claruit circa ann. MLXX.
Scriptit ad Godetammum Abbatem ſuum de
*aniquitate & conuocatione in uictum Mada-
enſi Inſula, & Tranſlatione corporis S. Regimeri li-
bris II.* Hos in lucem edidit Ph. Labbeus; *Bi-
blioth. Nou. Tom.* II p. 222 Subiunxit Anonymi
cujuſdam narrationem de Monasterio hujus
deſtinatione à Gaſfrido de Lezeniaci anno
MCCXXV. factâ, ibid. p. 258.

1070.

BONIZO seu BONITIUS, patriâ
forſan Italus, Episcopus Sutrinus, claruit anno
MLXX. Hic cum Pontificis partes aduersus
Henricum Imp. strenuè propugnaret, de Sede
Sutrinâ, jubente Imperatore, pulſus eſt Poſt va-
ria exilia, catceres, & ærumas an. MLXXXIX
ad Sedem Placentinam promouetur. Demum à
civibus Placentinis, qui Imperatori adhe-
bant, captus, effoſſis oculis, & omnibus ſerè
membris truncatus, miſere obiit *Iulii xiv.* anno
MLXXXIX. Scripſit ante initum Episcopatum,
*Episcopi omniſium operum & ſententiarum S. Augu-
ſtini*, in libris VIII. diſuiſam, cui *Paradiſi Augu-
ſtiniani*, titulum dedit, & Joanni V Valberto
Vallis umbrœ Abbati primo dedicauit. Extat
eodex MS. in Bibliothecâ Vindobonenſi aſſer-
uatus, opus hæc tunc ineditum. Compoſuit
etiam Bonizo *Deſcriptale*, ſive Syntagma Decre-
torum Eccleſiaſticorum, ex ſacrâ Scripturâ, pro-
batique Conciliis, & ex Pontificum Roma-
norum, & SS. Patrum, aliorumque Auctorum
orthodoxorum monumentis collectum, & ſecun-
dum locos communes in libros VII. diſuiſum.
Proximâ loco præmiſit *Episcopi* hiftoriæ Pon-
tificum Romanorum à S. Petro uſque ad Urba-
num II. qui *Martii xii.* ann. MLXXXVIII. electus
eſt; hoc titulo, *Chronica Romanorum Pontificum*,
à Boniziano Sutrino Episcopo viro per omnia do-
ctiſſi. an. Hoc Decretum MS. in eodem codice
Cæſareo continetur. De utroque opere ejusque
auctore pluribus agit P. Lambecius *Comment.* I.
II. cap. 8. num. lxxxv. p. 790, &c.

1072.

HEPIDAMNUS, ortu, ut videtur, Ger-
manus, Cœnobii S. Galli in Helvetiâ Mona-
chus, claruit circa annum MLXXII. Condidit,
jubente Fulrico II. Abbate ſuo, *Vitam S. P. Pib-
ræ*, quam libris II. abſoluit, qui in Bibliothe-
câ S. Galli MSS. aſſervantur. Ejusdem *Annales*
ediderunt Goldaſtus & Quercetanus. Conſer-
uſſum de *Hift. Læi.* lib. III. p. 707 & qui
animadverſiones in eum ſcripſit, Chriſt. Sandium
p. 251.

1073.

ANONYMUS VITÆ S. Bartuli Auctor,
Cœnobii Blandinienſis ad Gandavum Mona-
chus, claruit ann. MLXXIII. Juſſu Folcaldi Ab-
batis ſui, qui anno MLXX. Monasterii ſui gu-
bernacula ſuſcepit, *Vitam S. Bartuli* Reticen-
ſis in Morinis Abbatis literis mandauit, vel
potius Vitam ab alio olim deſcriptam novo
ſtudio & curâ perpoliuit, ut in præfatione no-
docet. Extat apud Surium & Bollandum *Fer-
ruar. v.* & Mabillonium *Sac. Benedicte.* III. Part. I.
p. 45.

1076.

GEORGIUS Heracleenſis, Episcopus an

Presbyter, an fortè Laicus, incertum; claruit s.æ. X. I.
circa annum MLXXVI. Scripſit *Encomium* ad ab Ann. M.
Michaellem Ducam Imperatorem, quod Floren-
tiz in Bibliothecâ Medicâ MS. aſſervabatur,
teſte L. Allatio *Diſſert. de Georgii* p. 339.

NICETAS, primùm Serrarum in Mace-
doniâ primâ, deinde Hætaclæ in Thraciâ Me-
tropolita, claruit ann. MLXXVII. Ejus *Commen-
tarij* in Gregorii Nazianzeni Orationes XVII.
ſed mutilum & imperfectum Latine olim edi-
dit Jac. Billius. Extat aliquoties Græcè MS. Bi-
blioth. Vindob. *Cod. Theol.* XCII. CXII. CXLV.
GCXLIX. num. i. fol. 1. 376. Ejusdem *Reſponſa Ca-
nonica* ad interrogationes Episcoporum cujuſdam
Conſtantini Græc. Lat. edidit Leunclavius *lar.
Græc. Rom.* lib. V. p. 310. ubi ſex tantum numero
habentur; at in Vindobouenſi *cod. Hiſt.* n. xii.
fol. 170. novem capitula numerantur.

JOANNE S. natione Italus, Philoſophus
& Dialecticus ſuo tempore celeberrimus, cla-
ruit anno MLXXX. Puer adhuc Patrem in Si-
ciliam comitatus, primâ ibi eruditionis funda-
menta poſuit. Relictâ Siciliâ, in Longobar-
diam abiit, ibique aliquandiu commoratus,
Conſtantinopolim demum profectus eſt; ubi
philophiæ & dialecticæ ſtudiis gnauitè incu-
buit, Michaellem Pſellum præceptorem natum.
Imperator Michaeli Duca, ejusque fratribus
Andronico & Conſtantino apprime gratus erat,
qui hominis colloquio mirâ delectabantur, ejus-
que opetâ in logicis concertationibus uſi ſunt.
Pulſo ab urbe Michael Pſello, ei Joannes in
primaria Philoſophiæ profeſſione Conſtantino-
poli ſuccceſſit. Quo tempore, Platonis, Ariſtote-
lis, Porphyrii, Jamblichi & Procli ſcripta publi-
cè explicauit, tantâ de ſe admiratione excita-
tâ, ut *Philophiæ hæc hæc hæc*, & *hæc hæc hæc*
tân *Philophiæ* publicè declaratus ſit. Vetum in-
genio ſuo & Sophiſticis argutis nimium con-
ſuſus, in grauiffimos errores tum in Philoſophiâ,
tum Theologiâ incidit; Pythagoricam metem-
phyſichum, falſas de ideis Platoniciſ opinionones,
ſacrarum imaginum contemptum, aliæque hære-
tica dogmata ubique propugnans. De his moni-
tus cum ab erroribus recedere nollet, ex ratio-
Garidæ Patriarchæ CP. in cuſtodiam traditus
eſt, à quo tantum abeſt ut ad fidem ortho-
doxam retraheretur, ut ipſe Patriarcham ſophi-
ſticis cavillationibus in ſuos errores ſeduxerit.
Tandem anno MLXXXIV. à judicio Eccleſia-
ſtico Conſtantinopolitano tanquàm Hæreſiar-
cha ſolennitè damnatus, & anathemate per-
cuſſus eſt: Præuicque ejus doctriinâ in capita XL
redactâ, juſſu Alexii Imperator Joannem hæc
ipſa capita in magnâ Eccleſiâ ex Ambone capi-
te nudo anathematizare, audiente univerſo po-
pulo, & poſt uniuiſcuſque capitis lectionem
iridem clamante *Anathema*. Pluribus hæc pro-
lixè reſert Anna Comnena, ipſius Alexii Imp.
ſilia *Alexiad.* lib. V. p. 143, 144, &c. Notandum
Cl. Lambecium Joannem Italum noſtrum cum
Joanne Philopono, qui ineunte Sæculo VI.
claruit, perperam confundere *Comment.* lib. III.
pag. 165. Sed re poſtea animadverſâ, errorem
ingenuè revocavit lib. IV. pag. 315. Scripſit
Joannes noſter, inter alia, *Reſponſa ad XCIII.*
quæſtiones

1077.

Vide Part. I.

p. 444.

1080.

SÆC. XI, quæstiones philosophicas miscellaneas, sibi tàm
ab Ann. M. præcipuè ab Imm. Michaelè Ducâ, eiusque fratre

quaestiones philosophicas miscellaneas, sibi tunc
praecipue ab Imp. Michaelē Ducā, ejusque fratre
Andronico propozitas, quae hoc modo inci-
piunt. Α. αὐτὸ τὸ εἶπερ τὰς ψυχὰς, καὶ θάρσιν
ἐκτρέφειν. Πολλοὶ μὲν παύσειν τὰς Ἀρχαίων φιλο-
σοφίας ἀγαθόν θε. Habentur Graece MSS.
Biblioth. Vindob. cod. *Philosoph.* juxta ordinem
Lambecianum LXXXVI. num. i. à fol. 1. usque
ad fol. 147. Extant etiam, sed quæ non sunt
for Ecclesiastici, ejusdem *Expositio* librorum
II. III. IV. *Tegumen* Aristotelis ibid. num. ii.
Libet de *Dialecticâ* ad Andronicum Ducam
ibid. num. iii. *Methodem Synopsis Rhetorica* ibid.
num. iv.

Dalmatico, *Commentariolum de Regum Dalmatiae & Croatiae Regibus*, in quo non pauci ad Ecclesiam spectantes referuntur. Hunc in Craina repertum, Latinitate donavit anno MDX. Marcus Marulus Patrioticus Spalensis, & Dominicus Papali, à quo accepterit dedicavit. De Auctoris sensu nil mutavi, verba tamen aliqua quae superflua videbantur se relictisq. fateretur. Malui verionem ad caleum operis derogeto Dalmatiz edidit Joan. Lucius *Auspiet. 1666. p. 303.* Interim roto eam errare Joan. Hallewardius *Biblioth. Curios. pag. 257.* qui Marulum primum huius libri auctorem, Lucium, Latinum interpretem, facit.

SAC, XT;
ab An. M.

NICETAS, magnæ Ecclesiæ Constanti-
nopolitanae Archidiaconus & Chartophylax,
scripti circa annum MLXXX. Claruit contra
Joannisphilosophi Itali capita de Fide Ortho-
doxâ, *Ana heresimorum XI.* de Incarnatione Chri-
sti. Incipiunt ita: Ἀναβιβασμὸς α̅. Τὸ εἶναι Θε-
οῦ καὶ τὴν τὴν ζήτησιν, καὶ διὰ τοῦτο τῷ ἀπὸ τοῦ
θεοῦ γεννηθέντι τῷ υἱοῦ τοῦ αὐτοῦ καὶ οὗτος ὁ υἱος ὁ αὐ-
τοῦ &c. Extant Græcè MSS. Biblioth. Vindob.
cod. Theol. ex dispositione Lambec. LXXV II.
num. lxvii. fol. 152. p. a. De bis Anathematismis
notari meretur quod nos docet L. Allatius de
Consens. Orient. & Occident. lib II. esp. 10. eos
nempe recitari in Ecclesiâ Gracâ, die Orthodoxi-
asæ sacro, editoque esse in Græcorum *Tria-*
dio, quod est liber Ecclesiasticus à Canonibus,
sive Canticis sacris trium Odorum ita appel-
latus, qui continet Officiû à Septuagesimâ,
quam illi vocant *Dominicam Publicani & Phari-*
saei, usque ad Sabbatum sanctum in Ecclesiis
eorum recitari solitum, ut nos docet idem vir
doctissimus, *Disser. I. de lib. Eccles. Græc.* p. 69.
&c. & nos alibi fusiùs.

JOANNES, Sancti Montis Sinai Mo-
nachus, claruit anno MLXXXIV. Scriptit ad
Nicolaum III. Patriarcham Constantinopoli-
tanum *quæstiones Ecclesiasticas* XXI. Extant unâ
eum Nicolai Responsa, Græc. MSS. Biblioth.
Viendob. inter *Hilarios Ecclesiæ* II. Cod. VII.
num. liv. fol. 101. p. 1. incipiunt, Κιφάλαια Συνα-
γωγῆς τῶν ἀποστόλων καὶ ὑπολήψεις, καὶ ὁ ὁριστὴς καὶ
ἀποκρίσις ζητημάτων περὶ τῶν Μοναχῶν Ἰωάννης ἐκ τῆς
ἐκκλησίας τῆς ἐκ τῆς ἀρχῆς ὁρίσας καὶ ἀποκρίσας καὶ
Κωνσταντινουπόλεως Κύριον Νικολαὸν Πρωτὸν ἱερέα καὶ &c.
Ejusdem, ni fallar, Joannis Monachi sunt
quæstiones Ecclesiasticæ ad Nicolaum Pa-
triarcham CP. quæ habentur ibid. *Cod. Iurid.*
XI. num. ii. fol. 47. Prima quæstio sic incipit,
Τελούμ ἐστιν ἀνὴρ παλαιότατος καὶ ὁ μάλιστα ἀγα-
θὸς ἐν τῷ γένει. Διαιτῶν ἀγνὸς &c. Ejusdem for-
san & *Metaphrasis* *metrice* S. Symonis; cujus
principium, Περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν καὶ Πρωτὸ ἀπο-
κρίσις &c. ibid. *Cod. Theol.* CXXVIII. num. viii.
fol. 219. iterumque cod. CCXLIII. num. i. fol.
page 1.

1084.

1080a. GUALFREDUS, natione Italus, patriâ Longobardus, Rudolpho in Sede Scenensi successit anno MLXXX. Concilio Vastallensi anno MCVI. interfuit. Obiit anno MCXXVII vi. Cal. Aug. in Ecclesiâ fupâ Cathedrali sepultus. Scriptis plurima: nempe *sacram Gislefredi Bulisins in Orientem expulsiorem* carmine Heroico, quæ in summa Edis Sacratio MS. affertur: item *de uirgine Apostolica*, i. e. de Urbano secundo & Gilberto Antipapâ; *de Romana Urbis laudibus*; *de Annule & Baculo*; *de Sacramento Corporis & Sanguinis Christi*; *de Christianâ militiâ*; denique *Rationale*. Hæc nos docet Ferd. Ughellus *Ital. Sacr. Tom. III. p. 626.* quæ tamen an edita sint, vel ubinam extant, non indicat.

1680. ANONYMUS Actorum Rothomagen-
 sum Compiler, Cœnobi S. Audoeni Rotho-
 magensis Monachus, elaruit circa an. MLXXX.
 Res gestas Archiepiscoporum Rothomagen-
 sum in acta retulit. Hæc ex ipso Autographo
 edidit Joan. Mabillonius *Analit.* Tom. II. pag.
 414. aliæque nonnulla ad Sedem Rothomagen-
 sem inæstantia subnexuit.

2080. **AUCTOR ANONYMUS** Historiæ
Regni Dalmatiæ, circa annum MLXXX. vixisse
videtur. Scripsit sermone patrio, id est,

NICOLAUS, GRAMMATICUS
dilectus, Patriarcha CP. claruit ann. MLXXXIV.
A Ricleio in *Chronologia reformatâ* Tom. III.
p. 21. unâ cum Baronio ad annum MLXXXIX.
refertur, & Nicolaus Muzalon vocatur, cum re-
verâ Nicolaus IV. Patriarcha illud cognomen
habuerit; ut ex antiquo Patriarcharum Con-
stantinopolitarum catalogo Jambico rectè
notat Lambecius *Comment. lib. VI. pag. 301.* Ut
mittam quæ suo loco commemoravimus. Extant
Gr. Lat. *Responsiones ejus Synodice ad varias*
Quæstiones à quibusdam Monachis extra ur-
bem commemorantibus sibi propositas, inter
Theodori Balsmonis opera editâ Paris. 1620. p.
227. sed in fine mutilæ ex Bibliothecæ Vindobo-
nensis codicibus MSS. suppliri possunt. Vide
Lambec. *Comment. lib. IV. p. 187. lib. VI. Parr. I. p.*
51. Ejsdem, ni fallar, carmen versibus politi-
cis de *Leisuris & Festis totius anni;* Incipit,
πρωτοῦτος καὶ ὡς αὐτοῦς πᾶσι καὶ ἀπολογιστὴς &c. Habetur
MS. Biblioth. Vind. *cod. Jurid. X. n. xvii. fol. 100r.*
p. 2. *Responsa Ecclesiastica ad Joannem Monachum*
Sinaitam ibid. *cod. Hist. VI. num. liv. Sans-*
Elie Ecclesiastica de oblationibus Liturgiis, hoc
initio, *Ἡ πρὸς πᾶσι συνταγὴ τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ &c.*
ibid. num. liv. fol. 20a.

1084:
Vld. Part. 1.
p-711.

RICEMARCHUS S. gente, ut videtur,
Cambro-Britanicus, Sulghimi Episcopi Mene-
vensis filius, sub Patris cura & disciplina pietate
et bonis

1089*

SÆC. XI.
ab Ann. M.

& bonis literis institutus, post Abrahamum in Sede Menevensi anno MLXXXV. succellit. In tabulis retulit *Titulus S. Damiiani* primi Menevensis Episcopi, ex vetustioribus monumentis contextam. Extrat in codice perantiquo Bibliothecæ Cortonianæ, sub *Propheta* A. XIV. Ricemarchi opus, quod affectato dicendi genere, & immensi prolisitate laboravit, in lucem producere noluit Cl. Whartonus, ea solum exhibuisse contentus, quæ ad Gyraldi hinc de re Historiam additamentorum loco esse possunt. Hæc habes *Angl. Sæc.* Tom. II. p. 643.

1087.

JOANNES, Ecclesiæ Arinenfis in Italiâ Episcopus ordinatus, est anno MLXXXVII. E vivis excessit ii. Idus Septembris anno MXCIX. Inter plura quæ in Ecclesiæ suæ uim & ornametum contulit, illud erat non postremum, quod Ecclesiæ Majoris muros ampliavit, & in iis Historias veteris novique Testamenti depingi fecit. Extrat *Sermo* ejus de SS. *Maryribus Alarco, Nicandro & Marciano* apud Ughellum *Ital. Sæc.* Tom. VI. p. 557. Plura scripsisse innuit Ughellus, sed quæ invidiosa vetustas depravit.

1087.

ROBERTUS de TUMBALENIA, Gallus, Cenobii in monte S. Michaelis de *periculo maris* Monachus, postea ab Odone Episcopo Baiocensi Monasterii S. Vigonis, juxta murum urbis Baiocensis sitæ, Abbas constitutus est anno MLXXXVII. teste Orderico Vitali *Hist. Eccles.* lib. VIII. pag. 659. Verùm patrono in catervis coniecto, Monasterii sui regimen deferuit, Romamque profectus, & à Gregorio VII. Pontifice summo cum honore exceptus, reliquam vitæ partem in Ecclesiâ Romana tradidit. Scripsit inter *religiosa perita sua monumenta*, inquit Ordericus, loc. citat. *breve opus & luculentum, sensuque profundum super Cantica Canticorum Expositionem*. Latet id opus MS. in variis Bibliothecis. *Prolegum* ad Ansfriedum Abbatem, & *Lutium opus* edidit Joan. Mabillonius *Annal. Tom. I.* p. 35.

1090.

SYMEON, Patriarcha Hierosolymitanus, claruit circa annum MXC. ad quem ipsum refert Freherus in *Chronologia* utriusque Imperii *Juri Græco Romano* præmissâ. Circa hæc tempora vixisse omnino censendus est. Scripsit tractatum de *Azymis* adversus Latinos, Princ. *Antiquiss.* & *Philosophicis* *Latino*, & *ecclesiasticis* *Græco* *Antiquis* & *Novis* *Duplici* *Imo* &c. Vide L. Allat. de *S.ript. Simon.* pag. 180. In hoc Opusculo Auctor mentionem facit Epistolæ, à quodam Sylvestro Papa ad Clericum quendam Latinum Constantinopoli versantem scriptæ. Qui quidem Sylvester alius esse non potuit, quàm vel Sylvester I. qui ab anno DCCCCXCIX. usque ad ann. Mill. Romanam Sedem tenuit, vel Sylvester III. qui anno MXLIV. rejeção Benedictio, ex Episcopo Sabineni Papa factus est.

1090.

JOANNES, primùm Cenobii in Oxiâ insulâ sitæ Monachus, factus deinde Patriarcha Antiochenus, claruit exeunte hoc Sæculo circa annum MXC. Fuisse hoc circitèr tempore hujus nominis Patriarcham Antiochenum, fidem no-

bis faciunt Gulielmus Tyrius, Ordericus Vitalis, alique. Scripsit *Ecolagus* *Al. etiam* ex vario. ab Ann. M. rum Sanctorum Patrum, aliorumque Scriptorum Ecclesiasticorum operibus collectas, & in duas partes divisas. Quarum primâ agitur de meditatione mortis & extremi judicii; secundâ de Oratione, Psalmodiâ, & sacra Synaxi, excerptis quibusdam miscellanis hinc inde insertis. Opus est *Antiphonal*. Nihilominus in fine auctor se prodit hic subnotatione, *Τὸ πρῶτον τὸ μακαριώτατον πατριάρχης Αντιοχείας πνεύματι τῷ ἁγίῳ ὁρίσθη*. Extrat MS. Opus hoc asecitum Biblioth. Viudob. *cod. Theol.* juxta ordinem Lambecianū CXXLI. Nesciamus CCLXXVI. num. i. fol. 1. Seio Cl. Cotelierium not. ad *monasterium*. *Theol.* Tom. I. p. 747. has Ecolagas Joannem cuidam Patriarchæ Antiocheno juniori, qui itidem Monachus Oxiensis fuerat, & sub medium Sæculi duodecimi vixit, tribuere; Verùm nullâ ratione reddidit: Cūque Auctorem ex quibus suæ excerpterit nemo Michæle Psello, qui anno ML. floruit, posterior deprehenditur, nostrò potius adjudicandas censet. Notet etiam Lector codice Cæsario *Theol.* CCCXXIV. juxta Lambecium, num. xviii. contineri excerpta varia ex Photii, Nicetæ Sæthari, aliorumque Græcorum operibus contra Larios de processione Spiritus Sancti &c. In quibus locum suum habet Joannes Patriarcha Antiochenus. An noster is fuerit, an junior cujus suprà meminimus, dicere non habeo.

GULIELMUS Pistaviensis, primò quidem miles, deinde Gulielmi Ducis Cappellanus, demùm Lexoviatorum Archidiaconus, claruit circa annum MXC. In Adâ retulit gesta Gulielmi Normannorum Ducis & Regis Anglorum. Opus, tùm principio tùm sine mutilum ex Bibliothecæ Cortonianæ codice antiquissimo & tantùm non autographo descriptum edidit Andr. du Chesnais *Script. Norman.* p. 178. Illudque, *librum polius sermone, & magnè sententiæ profunditate præclarum*, vocat Ordericus Vitalis *Hist. Eccles.* lib. III. p. 503.

1090.

ANASTASIUS, gente forsan Palæstinus, seu Syrus, patrii, ut videtur, Antiochenus, Cæsareæ Palæstinae Episcopus, claruit circa annum MXCIV. certè sub Joanne Patriarchâ Antiocheno, qui hunc Thronum ascendit an. MXC. *Ὁ πῶς παλαιότατος ἀρχιεπίσκοπος ἡμεῶν ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς*. *Qui nunc Patriarchatus hunc sanctissimum domum Joannes*. Scripsit Anastasius Tractatum de *Septuaginta* *Interpretibus* in Dripara, quidam *servandum sit* in *Interpretibus*. Hunc Græcè Latine edidit J. B. Cotelierus *Ecol. Græc. Ad. monasterium*. T. III. pag. 431. Clarissimus Lambecius de Biblioth. Vind. I. VIII. p. 459. citat Anastasii nostri Fragmentum *ἐκ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας* & *ῥημάτων*. Ejusdem opusculum de *Arz burio* ad finem Typici S. Sabæ habetur. Interim non dissimulat Cotelierus opusculum de *Septuaginta* De *papa* in Bibliothecâ Regiâ *cod. MMMXXVII.* multò longiùs, cūque varietatibus non paucis, sub Niconis Monachæ Rheifensis nomine repetit.

1094.

PHILIPPUS SOLITARIUS, Philo-
sophus seu Monachus Chirilianus, claruit
juxta

1803. juxta Lambecium an. MCV. (secundum alios MC. vel MCV.) quo *Diaptrax*, live Anusim Fidei & Vitæ Christiæ ad Calliucum Monachum veribus politicis, ac foris à Dialogi inter animam ac carnem, composuit, in V. libros divisam, varisque veterum Patrum testimonio contextui passim permixtis illustratam. Opus hoc solutâ oratione, & mirè interpolatum, non nisi IV. libris constans, confuso etiam eorundem ordine, Latine edidit Jac. Pontanus *Ingrill.* 1604. 4to. Extrat Græcè, prout ab Auctore conditum, in principio quidem præ vetustate mutilum Biblioth. Vindob. *cod. Theol. CXCIII.* num. i. fol. 1. Cui quinque Appendices subiunguntur. Primâ continentur Philippi nostri *capita V. historica* lectu dignissima, de Fide & Ceremoniis Armeniorum, Jacobitarum, Chazizariorum, & Romanorum seu Francorum, à Combesio edita Gr. Lat. *Aul. Bibl. h. ver. Parr. T. II. col. 371.* Secundâ Philippi nostri *Demonstratio* ex Scripturâ factâ, & S. Epiphano, quod Christus in sacrâ Cernâ non legale, sed verum comederet Pascha. Tertiâ, Eiusdem *Epistola apologica* ad Constantinum sacerdotem, de *discessu inter intercessionem, & auxilium sancti spiritus.* Incipit, *in nomine ihesu xpi dñi nri ihesu xpi.* Quartâ, Eiusdem *Perfusa polonica*, quibus & tempus abolitionis *Dispora*, & nomen suum per numeros octo literarum *ALPHIMOS* indicat. Quintâ, *Perfusa* Constantini & Velli Grammatici in laudem Dioptæ, & auctoris ejus Philippi continentur. Alia hujus Dioptæ Exemplaria MSS. ibid. habentur; nempe *cod. Theol. CLXVII.* num. i. fol. 1. & CCXXXIV. num. i. fol. 1. De hoc opere confer quæ habet CL. Lambecius *Comment.* lib. IV. p. 178. 105. lib. V. p. 34. &c. 42. 43.

1805.

HEMMINGUS, gente Anglus, Monachus & Presbyter Wigornienfis, claruit circa annum MXCV. Opus condidit *de Ecclesiâ Wigornienfis diocesis, privilegiis, & possessionibus* libris V. Ipsum exemplar autographum in Bibliothecâ Cottonianâ sub *Tiberio A. XIII* hodiè affectatur; ex quo nonnulla desumpsit Gu. Dugdaleius *Monach. Angl. T. I.* Brevem S. Wulfstani Wigornienfis Episcopi Vitam H. Whartonus *Angl. Sacr. Tom. I.* p. 541.

1806.

GREGORIUS Chionlades, vir in Aulâ CP. ut videtur, magni nominis & dignitatis, claruit sub Imperio Alexii Comneni senioris circa annum MXCVI. De Imperio facti quidem certus sum, non item de anno. Alexius quippè diutius regnavit ab anno MLXXXI, usque ad

1806. A L U L P H U S, Gallus, Sigeri Præcentoris Tornacensis filius, ex Clerico Cœnobii S. Martini Tornacenfis Monachus, claruit anno MXCVI. In Monasterio suo Cantoris officio per XLVII. annos perfusus est. Paterii Gregorii M. discipuli exemplum secutus, ex omnibus Gregorii operibus, quibus Vetus & Novum Testamentum exposuit, servatis ipsis Gregorii verbis, opus contextuit, in quatuor partes distributum, quibus GREGORIALIS nomen indidit. Secunda pars prodit *Parisi.* anno 1516. Prologum dedit Mabillonius *Analeth. Tom. I.* p. 313. Integrum opus MS. delitescit, in quibusdam verò Gallicè Bibliothecis, indicabile Cal. Oudinus *Supplem.* p. 373.

1806. G O T S E L I N U S, natione Gallus, Monachus Cantuariensis, claruit anno MXCVI. Præter Opuscula à nobis alibi recensita, scripsit *Vitam S. Eadgari, Eadgari Anglorum Regis filii, Sanctimonialis Winconienfis.* Extrat, stylo nonnihil immutato, apud Sorium *Septemb. xvi. & Mabillonium Sac. Benedic. V.* p. 636. Gotselini Historiam minorem de *Vita S. Augustini Cant. Archiep.* (quam in Appendice ad *Lafrancii opera*, sed anonymam, & integro capite mutilam, olim evulgaverat Dacherius) codice Lambethano usus, iterum edidit H. Whartonus *Angl. Sacr. Tom. II.* p. 51. Præter ea quæ tùm alibi, tùm hic recensimus, habentur MSS. in vetullo admodum & elegantie codicis Costoniano sub *Vespassiano B. XX.* Sermo ejus in *Festivitate S. Augustini*; Libri II. ad Anselmum de *Translatione S. Augustini*, anno MXCI. f. 63; *Vita S. Letardi*; *Vita S. Mildredæ*; *Translatio S. Mildredæ*, & *Institutio Monasterii ejusdem*; *Vita SS. Laurentii, Adalæ, Iusti, Honorii, Druddæ*, & *Theodori Archiepiscoporum Cant.* *Vita Adriani Abbatis S. Augustini*; *Historia de Translatione ejusdem*; *Lectum contra inanes S. Mildredæ usurpatores.* Reliqua ejus opuscula suppediabant Malmesburienfis, Balcan, Pitæus, quæ an supertit hodiè mihi incompertum est.

SÆC. XI.

Concilia hoc Sæculo habita.

1805.

TREMONTIENSE in Villâ Imperiali in Westphaliâ, anno MV. Non. Jul. celebratum. In quo, monente Henrico Imp. Canonibus ad reformandam Ecclesiam conditi sunt. Acta

PARIS II.

Synodi perierunt. Interim vide quæ refert *Dissem. lib. VII. pag. 134.* qui *Magnum Synodum* vocat.

FRANCO

SÆC. XI.
ab Ann. M.
1006.

FRANCOFORDIENSE anno MVI. habitum. In quo inter alia, petente id Henrico Imp. Ecclesia Bambergensis in Sedem Episcopalem erecta est, & Eberhardus Cancellarius primus Episcopus ordinatur. Extant hujus Synodi Acta Conc. Tom. IX. p. 787. Vide Ditmarum, qui huic Synodo interfuit, lib. VI. p. 339. Ubi humilem Imperatoris ad Synodum orationem recenset.

1008.

KALENSE in Palatio Regio (quod nunc Monialium Ordinis S. Benedicti sedes est, quatuor ab urbe Parisiensi leucis) anno MVIII. præfente Roberto Francorum Rege celebratum. In quo inter alia, ad sublevandas Monasterii S. Dionysii necessitates, Privilegia quedam ei concessa sunt. Extat Roberti Regis hæc de re *Præcipuum*, Episcoporum subscriptionibus munitum Conc. Tom. IX. p. 787.

1009.

ÆNHAMENSE ann. circiter MIX. (neque enim tempus certò definitur) ab Ælfrægo Cantuar. & Wulfstano Eboracensi, & universis penè Angliæ Episcopis & Optimatibus, die S. Pentecostes celebratum. In quo multa ad Christianam Religionem & Ecclesiæ Politiam promovendam, nonnulla ad salutem Regis, defensionemque Regni & Reipublicæ statuuntur. Extant Saxonicè & Latine *Canonæ* XXXII, qui in codice Saxónico, *Sapientium Dialecta* appellantur; subjunctâ etiam præfata versione Latinâ apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. pag. 510. Exindè *Lat. Conc.* Tom. IX. p. 789.

1011.

BAMBERGENSE in Franconiâ, ad Mœnum fl. anno MXI. præfente Henrico Rege, à pluriqum XXX. Episcopis, occasione Dedicationis Ecclesiæ à Joanne Aquileiæ Patriarchâ peractæ, habitum. In quo discordie quedam inter Episcopos compositæ sunt, & Gebhardus Ratisponensis, & Theodoricus Merensis ob res malè gestas arguuntur. Interfuit Ditmarus, qui de hac Synodo agit lib. VI. p. 157.

1012.

LEGIONENSE I. apud Hispanos, anno MXII. sub Alphonsio V. Rege in Ecclesiâ S. Mariz habitum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ Canonæ VII. Conc. Tom. IX. pag. 817. Verùm præter hos, XLVIII. hujus Concilii Decreta, ad bonum regni spectantia, hæcenus inedita ex variis Codicibus MSS. protulit Card. d'Aguirre *Conc. Hist.* Tom. III. ad an. MXII. p. 190.

1012.

II ABAMENSE circa annum MXII. sub Æthelredo Rege habitum. Quo disciplinæ Ecclesiasticæ capitula VII. constituta sunt. Extant apud Spelm. Tom. I. pag. 330. exindè *Conc.* Tom. IX. p. 807. Memorat loco citato ex Journali Spelmanus quatuor Legum Æthelredi partes diversis temporibus & Conciliis editas; res verò priores non recenset, utpotè nihil in rem Ecclesiæ conferentes. Leges Æthelredi Regis, sed omnes forenses, in Sapientum Concilio Woodstocki promulgatae, habentur Saxonicè & Latine apud Lambard. *Archæonum.* pagin. 83.

1014.

RAVENNATENSE anno MXIV. ab

Arnoldo Ravennate & diversarum Provinciarum Episcopis habitum, adversus ea quæ Adalberti Archiepiscopi tempore perpetua gesta sunt: in quibus erant multæ malæ & illicitæ ordinationes, atque promotiones sacrorum ordinum, dedicationes Ecclesiarum, Monasteriorum, Plebium, & Capellarum invasiones, aliæque mala non pauca. Extant Acta Conc. T. IX. p. 833.

ROMANUM Lanno MXV. habitum. In quo Fructuariensis Canonici Privilegium editum est. Extat *Privilegium* apud Ughel. *Ital. Sacr.* Tom. II. p. 996. & *Conc.* Tom. IX. p. 814.

AURELIANENSE ann. M. XXII. coactum. In quo Lisois in monasterio S. Crucis Clericus primarius, & Heribertus in Ecclesiâ S. Petri cognomento *Æthelarii*, Scholæ præpositus, aliiq; qui novas de SS. Trinitate, aliisq; fidei Christianæ capitibus, hæreses spectabant, dammati, & Roberti Regis jussu flammis exulti sunt. Hæreses quarum accusabantur, hæc erat summa; deliramentum esse quicquid in Veteri ac Novo Canone de triâ uniusque deitate (ipsorum verbis utor) beata confirmat auctoritas; cœlum pariter ac terram, prout conspiciuntur, abique auctore initii semper extitisse; nec flagitia æternis suppliciis ulciscenda, nec opera pietatis & justitiæ æternis gaudiis esse remuneranda. Addit vetus auctor Commentarii quem edidit Dacherius *Scriptor.* Tom. II. hæc eos etiam docuisse; Christum de Virgine Mariâ non esse natum, neque pro hominibus passum, nec in sepulchrò verè possum, nec à mortuis resurrexisse; in baptismo nullam esse sceleris abluionem, neque sacramentum Corporis & Sanguinis Christi in consecratione Sacerdotis; & siqua insana sunt Fanaticorum deliria. Integram historiam refert Glaber Rodulfus lib. III. *1198.* cap. 8. auctor Commentarii, quem *Agacnem* vocant, à Dacherio editus, *Scriptor.* Tom. II. & exindè *Conc.* Tom. IX. p. 836.

AIRIACENSE in pago Autiodorensi, anno MXX. præfente Roberto Francorum Rege, à Leorheico Archiepiscopo ad reintegrandam in Burgundia pacem, celebratum. Vide *Conc.* Tom. IX. p. 836. Aderant innumerae utriusque sexus & ætatis multitudines, ad quorum animos ad majorem devotionem accendendos plurima Sanctorum corpora à fidelibus advehi ceperunt: multa in hac Synodo ad utilitatem Ecclesiarum disposita sunt.

TICINENSE forsan circa annum MXX. certè Benedicti VIII. tempore, neque enim ulla alia temporis nota reperiri potest, habitum. In quo de continentia & moribus, præcipuè Clericorum actum est. Extant *Capitula* VII. & Imperatoris de iisdem *Constitutiones*, præmissâ proluxâ Benedicti præfatione *Conc.* Tom. IX. p. 819.

WINTONIENSE I. anno MXXI. sub Canuto Rege habitum. Sed politicus potius quàm Ecclesiasticus conventus, adeoque in ipso MS. *Parliamentum* discretè dicitur. In quo nihilominus inter alia decretum est, ut Monasterium

SÆC. XI.
ab Ann. M.
1006.

1015.

1017.

1020.

1020.

1024.

SEC. XI.
of App. M.

naarium S. Edmondi de Burgo ab ordi jurisdictione Episcopali liberum fuit. Vide que hac de re conscripsit Spelmannus noster, ejusque de hac Synodo notam *Cont. Brit.* Tom. I. pag. 534. & que exinde habuit Conciliorum Editores Tom. IX. pag. 45. Immunitates istæ postea ab Mardicanto Rege, Canuti filio, in alio Concilio circa ann. MXL. vel MXLI. habito, cui Archiepiscopi Cantuariensis & Eboracensis, cæterique suffraganei interfuerunt, confirmantur. Videtur Spelmannum ibid. pag. 570. Notandum, quod semel observasse sufficiat, Canutum non in hac modo Synodo, sed & alias, tempore licet incerto, plurima in rem Ecclesiæ statuisse; quippe cujus quamplures Leges Ecclesiasticæ, justitiæ & pietatis precepta, ingenti plane numero in Sapientum Concilio, Wintoniæ in Natalitii Domini habito promulgatæ, Saxonice & Latine primò à Lambardo nostro editæ sunt *Archæologum* p. 97.

1013-

SALEGUNSTADIENSE ad Mœnum, non longe à Francofurtu, anno MXXII celebratum. Exant de moribus & disciplinâ Ecclesiæ *Capitula* XX. In quibus nimis Missarum & Indulgentiarum usus coercetur *Com.* Tom. IX, pag. 844. Subjicitur *Appendix* de Synodi habendæ formulâ, ibid. p. 845.

2011

LEYRENSE apud Monasterium S. Salvatoris in regno NAVARRÆ sancti majori Rege, xi. Cal. *Mar. an* anno MXXII. coactum: quo privilegia & fe & prædecessoribus suis huic Monasterio concessa Sanctius confirmavit, & sedes Episcopalis, quæ jam penes hoc Monasterium erat ad antiquam Ecclesiam Pampilonensem transfertur. Quod & in Synodo Pampilonensi anno sequenti factum est. Vide quæ ex Hispaniæ Historiciæ referuntur *Cons. Hisp.* Tom. III. p. 193.

1011.

AQUISGRANENSE anno MXXII.
In quo controversia inter Pilgrinum Colo-
niensem & Durandum Leodicensem, de subje-
ctione Monasterii Burcitani dirimitur. Vide
Can. Tom. IX. p. 84.

PAMPILONENSE in regno Navar-
ræ, iii. Cal.Octobris anno MXXIII. à 11. Episcopi
presbiteri Pontio Archiepiscopo Ove-
tensis celebratum: quo Episcopatus Pampilo-
nensis, qui hæctenus ob incommoda quædam,
Barbarorum scilicet metum, in Leyrensi Cœno-
bio sedem suam habuerat, Ecclesiæ S. Mariæ
Pampilonensis restitutus est. Exat à Sanctiss. Re-
gis hæc de re Decretum. Episcoporum aliorum-
que subscriptionibus munitum, una cum Card.
d'Aguiare notis *Cens. Hist.* Tom.III. p.197. Ad
annum MXXII. hanc Synodum referunt Ba-
ronius ad istum annum, & Conciliorum Editores
Tom.IX. p.915.

No. 27

MOGUNTINUM Lanno MXXII habitum. In quo multa collapsa, restituta fune, & Otto Comes ab Hanstein ad meliorem frugem redactus est. Vide *Cmc.* Tom. IX. pag. 84. & que ibi ex *Fila* S. Gothardi notata sunt.

4015

AN SANUM I. in Villi, non longè à Sao-
PARS II.

na brevio, quatuor à Lugduno levis, in Ecclesia S. Romani à pluribus Archiepiscopis & Episcopis anno MXXV. habitum. In quo post longam disceptationem iudicatum est non licuisse Archiepiscopo Viennensi sine permisso Episcopi Matificensis Monachos apud Cluniacum ordinare. Extant Acta *Cont.* Tom. IX. pag. 89. Binas Synodos, sed nullius fere momenti, subijcunt Conciliorum Editores, nempe Moguntinam anno MXXVIII. Karrofeniem alteram eodem anno, quâ Manicheorum hæresis condemnata est.

HELENENSE in prato Tulugiensi Co-
mitatus Rossilonis anno circiter MXXVII, (sub
Olibâ Episcopo Aufonensi, vices Berengarii
Helenensis Episcopi tunc temporis agente, ha-
bitum. In quo *de irraguâ* barbari loqui amant
horum temporum Scriptores) & pace actum
est, atque alia quæ ad disciplinam Ecclesiasti-
cam spectant, instaurata. Adâ & Canones nu-
mero X. primus in lucem protulit Steph. Balu-
zîus ad lib. iv. de *Concensâ* cap. 14. p. 851. Exindè
in Conc. Tom. IX. in *app.* p. 1249. translata,
& in *Conc. Hist.* T. III. p. 197.

LEMOVICENSE I. ad Vignennam fl.
anno MXXXIX. habitum. In quo declaratum est
S. Martialem, Sedis Lemovicensis condito-
rem, Episcopum *Apostolicum* esse nominandum.
Vide Conc. T. IX. p. 860.

BITURICENSE in Aquitaniâ, anno MXXXI. Cal. Novembr. ab Aimone Bituricensi cæterisque Aquitania Episcopis celebratum. In quo de Martialis Lemovicensis Apostolatu, aliisque negotiis Ecclesiasticis agit. Extant *Savones* XXV. Conc. Tom. IX. p. 864.

LEMOVICENSE II. anno MXXXI.
xviii. Novembr. congregatum. In quo etiam de
S. Martialis Apostolorum, & multis ad discipu-
lam Ecclesiasticam spectantibus actum est. Ex-
tant integra hujus Synodi Acta prolixa admo-
dum, binis Sessionibus absoluta, paucis in fine
desideratis. *Com. Tom. IX. p. 86.*

TRIBURIENSE propè Moguntiam anno MXXXI. habitum. In quo questio de Jejunio primi mensis ventilata est, decretumque insigando jejunium primi mensis, in eâ hebdomadâ quâ conflât caput jejunii, sicut solet, eveniret, amborum jejuniorum celebratis unâ officii expletione cõpleretur. Vide *Cass. T. IX. p. 913*.

PICTAVIENSE L. anno MXXXII. ab
 Ilfemberto Pictaviensi, pluribufque Epifcopis
 Abbatibus, Monachis &c. coactum. In quo de
 Fide Catholica, & de Rebus Ecclefiafticis per
 vim & fradem ablati agitur. Agit de hac Sy-
 nodo Chronicon Malleacense, & ex eo Con-
 ciliarum Editores Tom. IX. p. 914. Plures conven-
 tus Ecclefiaftici in Gallia circa hac tempora
 habitos, fed nullius ferè momenti memoran-
 ibid. p. 937, &c.

LANDAVENSE I. circa an. MXXXIV.
 a Josepho Episcopo Landavensi habitum
 In quo Mouric Rex Guatamoricus ob
 S a violatum

1017

1019

| train. |

1091

101L

104

122

SÆC. XI.
ad An. M.

violatum Regnum SS. Dubicii &c. anathematizatur. Acta ex MS. codice Ecclesie Landavensis eruit Spelmanus *Conc. Brit.* Tom. I. p. 370.

1041.

CÆSENATENSE in Flaminia ad Sappi Anno MXLII. habitum. In quo Joannes Episcopus Clericorum in commune viventium societatem instituit, iisque aliendis Patrimoniis assignat. Extat *Charta* Foundationis apud Ughel. Tom. II. & *Conc.* Tom. IX. p. 341.

1044.

CONSTANTIENSE I. anno MXLIV. habitum. In quo Henricus Rex pacem diu desiderant omnibus Regni sui provinciis confirmavit, teste Mariano Scom ad ann. MXLIV.

1046.

SUTRINUM I. propè Romam, anno MXLVI. præsentè Henrico celebratum. In quo Gregorius VI. *Gratianus* dictus Pontificatu cedere coactus est. Agit de hac Synodo Hermanus Contractus, & ex eo Conciliorum Editores Tom. IX. pag. 243. Confer Baron. ad anno MXLVI. num. xii.

1046.

ROMANUM II. anno MXLVI à Clemente II. Papâ celebratum. In quo statutum est ut Ravenari Episcopo secundus à Pontifice Romano locus in Conciliis, absente Imperatore, tribuatur. Extat Clementis *Epistola Synodalis* apud Ughel. *Ital. Sacra.* Tom. II. p. 360. & *Conc.* Tom. IX. in *Append.* p. 151.

1047.

ROMANUM III. anno MXLVII sub Clemente II. ad reformandum Ecclesie statum, præcipue contra Simoniacos, habitum. Sanctum est, ut quicumque à Simoniacis consecratus esset, nescius illum esse Simoniacum, quadraginta dierum penitentiam ageret, & sic in accepti ordinis officio ministraret. Hujus Synodi mentionem facit Petrus Damiani Epist. ad Hen. Ravenat. inter Opuscul. ejus num. vi. c. 35. Tom. III.

1049.

ROMANUM IV. anno MXLIX. sub Leone IX. habitum. In quo superioris Synodi Romane adversus Simoniacos Decretum confirmatur. Statutum etiam, omnes Clericos ab hæreticis redeuntibus ordines quidem receptos retinere, ad aliores autem gradus non esse promovendos. Vide Herman. Contract. ad annum MXLIX. & Petr. Damiani Epist. supra citat.

1049.

RHEMENSE I. anno MXLIX. à Leone IX. Papâ præsentè, plurimisque Episcopis celebratum. In quo multa ad morum & discipline reformationem sancita sunt, ignavi Episcopi arguuntur, novi in Galliâ hæretici damnantur, Extant Acta integra una cum iis quæ tùm antecesserunt, tùm sequuta sunt, & *Canones* XII. *Conc.* Tom. IX. p. 1018.

1049.

MOGUNTINUM II. ann. circiter MXLIX. à XLI. Episcopis celebratum. In quo, inter alia, Simonia & conjugia Clericorum damnata sunt. Vide quæ de hac Synodo, ex variis Germaniæ Historicis Hermano, Adamo Bremensi, & Lamberto Schaffnab. congerunt

Conciliorum Editores Tom. IX. p. 1046.

SÆC. XI.
ad Ann. M.
1050.

ROTHOMAGENSE I. anno ML. à Malgerio Archiepiscopo, Hugone Ebrouensis, & Roberto Constantiensis habitum. Ad disciplinam Ecclesiasticam spectant qui conditi sunt *Canones* XIX. Habentur una cum Epistola Synodica *Conc.* Tom. IX. p. 1047.

ROMANUM V. anno ML. à Leone IX. Papâ celebratum. In quo Berengarius propter dogma Eucharisticum damnatus est. Lanfrancus, qui inierat causam suam dixit, pravique rumoris maculam, quam ei innoterat adversarii, absterfi, fidem suam exposuit, expositam sacris testimoniis & argumentis confirmavit, unde mox ab omnibus absolutionis sententiam retulit. De hac Synodo præcipue agit ipse Lanfrancus in opere *contra Berengarium*; cujus verba proferunt Conciliorum Editores Tom. IX. pag. 1051. Præmittitur huic Synodo Anonymi cujusdam hujus ferè temporis, scriptoris opusculum de *Berengarii Hæresarchæ damnatione*, multiplex. Subjicitur Berengarii ad Lanfrancum *Epistola*.

BRIONENSE in Normannia, ann. ML. concurrente non levi Episcoporum, aliorumque eruditorum numero, habitum. In quo, præsentè ipso Berengario, doctrina ejus ventilata, excussa, & refutata est. Agit de hoc Conventu potius quàm Synodo Durandus Troarnensis lib. de *Corp. & Sang. Christi*. Vide *Cæc.* Tom. IX. pag. 1054. Confer quæ ibidem notavit Gabr. Collartius.

VERCELLENSE, Cal. Septembr. anno ML. aliis MLIII. præsentè Pontifice celebratum. In quo Joannis Scoti de Eucharistia liber, & doctrina Berengariana damnatur, teste Lanfranco qui & ipse interfuit lib. ad *epist. Bereng.* quem supra citavimus. Subjiciuntur huic Synodo Ascellini & Berengarii literæ mutue post Vercel. Concil. datæ *Conc.* Tom. IX. p. 1056. de tempore hujus Synodi agit Collartius Not. ad hoc concilium.

PARISIENSE I. anno ML. xvii. Cal. Novembr. præsentè Henrico Rege habitum. In quo Berengarius iterum damnatus est. Meminit Durandus Troarnensis lib. supra citat. Durandi Leodicensis ad Henricum Regem, & Berengarii ad Ricardum Epistolæ exhibentur *Conc.* Tom. IX. p. 1061. Consulas quæ de hac Synodo Gabr. Collartius ibid. notavit pag. 1060.

COYACENSE (quod Diocesis Ovetensis in Hispania Castellum erat) sub Ferdinando I. pro reformandis moribus Ecclesie, anno ML. à LX. Episcopis celebratum. Extant hanc in rem Capitula XII. *Conc.* Tom. IX. pag. 1063. V. priora Decreta eodem sermone veteri Hispanico, quo concepta & expressa fuerunt à Ferdinando Rege & Episcopis, exhibet Card. d'Aguière *Conc. Hist.* Tom. III. pag. 212. qui & ipsos Canones ad exemplar MS. Tolletanum recognitos edidit *ibid.* p. 219.

ROMA-

- SÆC. XI.**
ab Ann. M.
1051.
- ROMANUM VI.** anno MLI. à Leone IX. habitum. In quo Gregorius Episcopus Vercellensis adulterii accusatus & depositus; & deique iis qui à Simoniacis ordinati fuerant, actum est. Vide Conc. Tom. IX. pag. 1066. Anno superiori Concilium apud Sipontum habuit Leo Pontifex, quo duos Archiepiscopos deposuit, quod pretio & mercede officium suum esset allequuti. Hæc ex Wiberto notant Conciliorum Editores, *ibid.* p. 1066.
- 1052.** **LEMOVICENSE III.** anno MLII. habitum: In quo Iderius in Episcopum Lemovicensem electus, à Metropolitano & Suffraganeis ordinatur. Extat *Epistola Synodalis* Conc. Tom. IX. p. 1068.
- 1053.** **SANDIONYSIANUM** anno MLIII. à multis Episcopis & magnâ Procerum frequentia celebratum. In quo S. Dionysii reliquiæ detectæ & recognite sunt. Historiam refert Rigordus in *Vita Philippi Aug.* apud du Chesn. *Hist. Franc.* Tom. V. p. 18. Vide Conc. Tom. IX. p. 1069.
- 1054.** **ROMANUM VII.** anno MLIII. habitum. In quo Gerardus Lencor Episcopus in Sanctorum numerum refertur; & Aquileiensis & For-Julienfis diocesis limites statuuntur. Vide Herman. *Contract.* ad hunc annum, p. 335.
- 1054.** **NARBONENSE I.** à Gaufrido Archiepiscopo & X. Episcopis viii. Cal. Septembr. anno MLIV. habitum. In quo ad pacem firmandam, & corrigendum Ecclesiæ statum fancita sunt *Capitula* XXIX. Habentur Conc. Tom. IX. pag. 1071. à Steph. Baluzio in P. de Marcâ opere de *Concord. Sacrad. & Imp.* prius edita, lib. IV. cap. 14. p. 151.
- 1054.** **MOGUNTINUM III.** anno MLIV. habitum. In quo Gebhardus Eistetesium Episcopus in Pontificem electus Romam mittitur, ibique ordinatus *Fillius II.* nomen accepit. Vide Append. ad Herman. *Contract.* ad annum MLIV. p. 336.
- 1055.** **FLORENTINUM I.** à Victore II. Papâ, præsentem etiam Henrico Imperatore ann. MLV. contra alienatores rerum Ecclesiasticarum celebratum, qui sub Anathematis penâ damnati sunt. Vide Conc. Tom. IX. pag. 1079. & Petri Damiani lib. IV. *Epist.* XII. p. 356. qui *plenarium Concilium* vocat.
- 1055.** **LUGDUNENSE I.** anno MLV. ab Hildebrando Pontificis Legato, adversus Simoniacos habitum. In quo Archiepiscopus quidam Simonie miraculosè convicius esse dicitur. Vide Baron. ad ann. MLV. & quæ aliunde notantur Conc. Tom. IX. p. 1080.
- 1055.** **TURONENSE I.** anno MLV. præsentem Hildebrando Pontificis Legato habitum. In quo Berengarius, damnatâ suâ de Eucharistiâ sententiâ, Ecclesiæ Catholicæ, seu verius Romanæ, fidem professus est. Vide quæ ex Guimundo & Lanfranco hæc referunt Concilio-
PARS II.
- rum Editores Conc. IX.** pag. 1081.
- COLONIENSE** anno MLVI. habitum. In quo, mediante Victore Papâ (cui Henricus Imperator moriens filium suum commendaverat) Balduinus & Godefridus Flandriæ Comites cum Henrico Rege adhuc puero reconciliati sunt. Vide Conc. Tom. IX. p. 1082.
- 1056.** **NARBONENSE II.** apud S. Egidium anno MLVI. habitum. In quo nonnulla de Ecclesiæ & Monasteriorum libertate statuta sunt. Extant *Decreta* III. Conc. Tom. IX. p. 1082. quæ ex Archivio Archiepiscopi Narbonensis depromptis Cl. Baluzius in *Concord. Sacrad. & Imp.* lib. IV. c. 14. p. 154.
- 1056.** **LANDAVENSE II.** anno MLVI. sub Hergualdo Episcopo habitum. In quo familia Regis, ob vim medico cuidam Episcopi nepoti illatam, excommunicatur. Acta ex Archivis Ecclesiæ Landavensis dedit Spelmanus *Conc. Brit.* Tom. I. pag. 623. & exinde Conc. Tom. IX. pag. 1083.
- 1056.** **TOLOSANUM I.** anno MLVI. ab *XPVII.* Episcopis, contra Simoniam, aliisque & Populi vitia, celebratum. Extant hæc in rem *Canones* XIII. Conc. T. IX. p. 1084. Berengarii Vice-Comitis Narbonensis, adversus Guifredum Archiepiscopum Narbonensem *querimonia* huic Synodo oblata, habetur *ibid.* in *Append.* p. 1254. à Baluzio primum in lucem prolata *Conc. Gal. Narbon.* p. 8.
- 1056.** **COMPOSTELLANUM** ann. MLVI. à Cresconio Archiepiscopo ad disciplinam Ecclesiasticam reformandam celebratum. Quo sine conditi de *Canonicorum, Abbatum, Presbyterorum, Diaconorum, Subdiaconorum, Sanclimonialium* quæ, aliisque *Canones* VI. Hos primus extulit Tamaus Salazar in *Marginal. Hist. Mart.* x. qui hanc Synodum ad ann. MXXXI. refert, ubi etiam eos exhibet Card. d'Aguirre *Conc. Hist.* Tom. III. p. 199. Postea verò meliora ductus, sententiam de tempore mutavit, & ad annum MLVI. cum Baronio retulit. De quo pluribus disputat *ibid.* pag. 118. ubi hos *Canones* ex Cod. Ms. emendatos iterum exhibet.
- 1057.** **ROMANUM VIII.** anno MLVII. xiv. Cal. Maii à Victore II. Papâ in Basilicâ Constantinianâ habitum. In quo Marlorum Episcopatus, in duos olim divilus, in antiquum statum, sublatâ illâ divisione, iterum reformatus est. Vide *Conc.* Tom. IX. pagin. 1087. Hæc nos docet Stephani I X. Papæ Epistola ad Pandulphum Episcopum Mariscanum, quæ habetur *ibid.* pag. 1083.
- 1057.** **SUTRINUM II.** ann. MLIX. habitum. Quo Benedictus Pseudo-Papâ, cognomento *Alcinus*, depositus, omnique Sacerdotali officio privatus est. Vide Conc. Tom. IX. p. 1098.
- 1059.** **ROMANUM IX.** ann. MLIX. à Nicolao II. Papâ & CXIII. Episcopis celebratum. In quo Berengarius, abrogatâ suâ sententiâ, Ecclesiæ
S 3 Romanæ

- 5.ÆC. XI. Romanæ doctrinam iterum amplexus est, si-
de Ann. M. demque suam juramento firmavit: plura etiam
de Romanis Pontificis electione, de Simoniacis,
aliisque disciplinæ capitibus, decreta sunt. Ex-
tant *Capitula* XIII. aliæque collectanea, & in
his, juramenti Berengariani *formula* cum notis
Bini Conc. Tom. IX. p. 1099. Episcoporum hujus
Synodi subscriptiones ex codice Vaticano
MDCCCLXXXIV. habentur *ibid.* in *Append.*
p. 1199.
1060. TURONENSE II. anno MLX. Cal.
Martius, à Stephano Pontificis Legato, & X.
Episcopis habitum. Extant disciplinæ Ecclesia-
sticæ *Capitula* X. in quibus præcipue adversus
Simoniacas conventiones cautum est, Conc.
Tom. IX. p. 1108.
1060. JACCITANUM in Aragoniâ ad radice-
ces Pyrenæorum, à IX. Episcopis præfidente
Austindo Archiepiscopo Auxiano anno MLX.
vel juxta Card. d'Aguirium MLXIII. habitum.
In quo, abrogato Gothico precandi ritu, Ro-
manus introducit, & Sedes Episcopalis ab
Oscâ ad Jaccam translata est. Hæc ex Hierony-
mo Suritâ referunt Conciliorum Editores Tom.
IX. p. 1112. Extat Canon unus, nempe *ut causa*
Clericorum sibi Episcopo & Archiepiscopo defen-
siendi relinquantur, apud Card. d'Aguirre *Conc.*
Hisp. Tom. III. p. 219.
1061. BASILIENSE anno MLXI. à Longo-
bardis præcipue Episcopis habitum. In quo de-
cretum est Pontificem Romanum non aliunde
quam ex Longobardiâ (quam *Paradisum Italia*
appellabant) eligendum esse. Vide quæ ex Pe-
tro Damiano habent Conciliorum Editores
Tom. IX. p. 1135.
1062. OSBORIENSE alicubi in Germaniâ,
anno MLXII. in festo SS. Simonis & Judæ, au-
thoritate S. Annonis Archiepiscopi Colonien-
sis, præfente Henrico Rege, celebratum. In quo
post longam disputationem Cadalous Pseudo-
Papa communi suffragio condemnatur, & Alex-
andri Electio confirmatur. Extat proluxa illa
disputatio Synodalis inter Regis advocatum &
Romanæ Ecclesiæ defensorem *Conc.* Tom. IX.
p. 1156.
1062. PINNATENSE in Aragoniâ, in Mo-
nasterio apud S. Joannem Rapensem, anno
MLXII. vel. Cal. *Iulii*, de disciplinâ & ordine Ec-
clesiastico habitum. Extant Acta apud Hieron.
Blancam in *Comment. Rerum Aragonensium*, &
exinde notis Cossartii illustrata *Conc.* Tom. IX.
pag. 1171. & apud Aguirium *Notis*. pag. 209.
& cum notis Variotum *Conc. Hisp.* Tom. III.
pag. 125.
1063. ROMANUM X. anno MLXIII. à cen-
tum & amplius Episcopis sub Alexandro II. Pa-
pâ celebratum. In quo occasione Petri Episco-
pi Florentini, hæresis & Simoniz accusati, ad-
versus Simoniacos agitur. Extant hæc in rem
Capitula XII Conc. Tom. IX. p. 1173.
1063. CABILONENSE I. anno MLXIII. præ-
fente Petro Damiano, Pontificis Legato, & 5.ÆC. XI.
XIII. Episcopis, adversus Drogonem Matifco-
nensem, qui privilegia Cluniacensia violaverat,
habitum. Extant Acta ex Cluniacensis Cænobii
tabulis compendio desumpta *Conc.* Tom. IX.
p. 1177.
- MANTUANUM anno MLXIV. habi-
tum. In quo Cadalous Pseudo-Papa iterum
damnatus est, & Alexander ab objecto Simo-
niz crimine purgatus. Quæ hæc de re referunt
historici, Nicolaus Aragonius, Sigebertus, Otto
Frisingensis, vide *Conc.* Tom. IX. p. 1179.
1064. BARCINONENSE anno MLXIV. præ-
fente Hugone Pontificis Legato, congregatum.
In quo, Legibus Gothicis abrogatis, quibus
Catalauni urebantur, nova introductæ sunt.
Hispanis nihilominus ritum precandi Gothi-
cum abolere recusantibus. Vide Conc. T. XI. p.
1180. & *Conc. Hisp.* Tom. III. p. 232.
1064. TULUGIENSE, aliis HELENENSE,
in Tulugiensi prato Comitatus Rossilonis haud
procul à Perpiniano in diocesi Helenensi sub
Guifredo Archiepiscopo Narbonensi, à pluribus
Episcopis & Magnatibus circa annum MLXV.
celebratum. In quo ad treugam & pacem fir-
mandam nonnulla de Clericorum libertatibus,
Ecclesiarum immunitate & privilegiis, aliisque
statuuntur. Extant Acta & *Capitula* XIII. quæ
ex Tabulario Regio Barcinonensi primus eruit
Stephanus Baluzius ad l. IV. de *Concordiâ* c. 14.
p. 210. Hinc deprompserunt Conciliorum Edi-
tores Tom. IX. p. 1184. & Card. d'Aguirre *Conc.*
Hisp. Tom. III. pag. 235. de tempore differit
Gabr. Cossartius loc. citat. pag. 1186. Certè nob
levem hæc in parte litem movet Cl. Baluzius,
cui non pauca sunt, quæ Concilii nostri tem-
pus dubium reddere videntur. Argumenta
utrinque expendit, nec tamen sententiam de-
finitivam proferre ausus est. Verùm hoc circi-
ter tempore habitum fuisse maximè probabi-
le est.
1065. ROMANUM XI. anno MLXV. sub Alex-
andro II. Papâ habitum. In quo nova *Incussio-*
formis hæresis damnatur. Nota quippe erat à
Jurisconsultis quibusdam questio, & acriter de-
fensa de gradibus consanguinitatis, & quod ger-
mani fratres vel sorores inter se sint in secun-
do gradu, filii eorum vel filiz in quarto, nepo-
tes vel neptes in sexto &c. proinde nropinq-
uatis gradus eidem ratione, quâ in successioni-
bus numerandos esse. Et hæc *Incussioformis* vo-
cabant hæresim. Extat *Decretum* Synodale apud
Gratianum, & *Conc.* Tom. IX. pag. 1181. Eodem
anno habitâ alteri ibidem Synodo eadem hære-
sis secundâ vice damnata est. *ibid.* p. 1182.
1066. WESTMONASTERIENSE I. anno
MLXVI. præfente Rege Edvardo Confessore,
à Stigando Cantuariensi, & Eldredo Eborac-
ensi, cæterisque Episcopis, Comitibus &c. ce-
lebratum. In quo de Monasterii S. Petri dota-
tione, privilegiis, & Asylò actum est. Ha-
bentur hæc de re vatiz Regis & Pontificis
Chartæ apud Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 618. &
Conc.

- SÆC. VI. Conc. Tom. IX. p. 1186. Extant Edvardi Leges Ecclesiasticæ, incertum quo anno editæ, quas Gulielmus Conqueror anno Regni sui quarto postea confirmavit, apud Lambard. *Archæologus*. p. 138. Edit. Cantab. & Spelm. *Conc. Brit.* Tom. I. p. 619. exind. *Conc. Tom. IX.* p. 1020.
1068. AUSENSE in diocesi Aunonensi circa annum MLXVIII. celebratum. In quo de pace & treugâ, ut vocatur, actum est, & inter alia usus purgationis per judicium aque frigide confirmatur. Extant *Constitutiones* live *Capitula VI. de immunitate Ecclesiæ, de Clericis, Monachis, Maria ibi, & Viduis*, aliisque. Prius extulit Steph. Baluzius *Append. ad P. de Marcâ Marten Hispan.* Exind. Card. d'Aguires *Conc. Hist.* Tom. III. p. 239.
1068. AUSENSE in Novempopulaniâ ad Egercium fl. ann. MLXVIII. ab Hugone Candido Pontificis Legato celebratum. In quo inter alia decretum est, ut omnes Vasconie Ecclesiæ, exceptis Ecclesiis S. Orientii, quartam Decimarum partem Ecclesiis Cathedralibus persolverent. Extant Acta *Conc. Tom. IX.* p. 1195.
1068. TOLOSANUM II. præfidente Hugone Cardinale Pontificis Legato, anno MLXVIII. de Episcopatu Lectoren. in Monasterium converso, ex Monasterio in Sedem Episcopalem resurrexando. habitum quod & scutum est. Aderant præter Abbates Episcopi XI. Extant Acta *Conc. Tom. IX.* p. 1196.
1069. MOGUNTINUM IV. anno MLXIX. auctoritate Sigefridi Episcopi Moguntini celebratum. In quo de causâ Henrici IV. Regis, Bertam conjugem suam repudiare volentis actum est. Verum repugnantibus Petro Damiano Pontificis Legato, cunctisque qui aderant Principibus, consilium Imperatoris irritum factum est, qui tamen postea Bertam parùm benigne tractavit. Extat Sigefridi hæc de re *Epistola* ad Alexandrum Papam II. *Conc. Tom. IX.* p. 1210. Et si quoad Sigefridum ipsum rem plene aliter narret Lambertus Schaffnaburg. in Chron. ad annum MLXIX.
1070. ANSANUM II. anno MLXX. habitum In quo Achardus Cabilonensis Episcopus Monasterium S. Laurentii Monasterio S. Martini in Insulâ Barbarensi sito donat. Vide *Conc. Tom. IX.* p. 1204.
1070. WINTONIENSE II. præfente Rege & Pontificis Legato, anno MLXX. celebratum. In quo Stigandus Archiepiscopus Cantuariensis, ob perjuriam, homicidia, aliisque graviora crimina, deponitur. Rem fusius narrat Ord. Vitalis *Hist. Eccl. lib. IV.* p. 516. & R. Hovedenus in suis Annalibus ad annum MLXX. fol. 399. p. 2. ut alios mittam.
- WINDLESHORENSE anno MLXX. ab Hermenifredo Pontificis Legato, crallino Pentecostes habitum. In quo, In Angliâ Norman-
- PARS II.
- nis jam omnia tenentibus, Ageleicus Austras. S. E. C. XI. lium Saxonum Episcopus, nullâ quod sciam ob- ab Ann. M. jectâ culpâ, immo paulo post Marleburgi in ca- stodiam datus, & Abbates aliquot depositi sunt. Vide R. Hovedenus, ut & Ordericum Vitalem locis suprà citatis.
- PEDREDANUM anno MLXXI. co- 1071 ram Willielmo I. à Lanfranco Cantuariensi, aliis- que Episcopis, & Regni Primatibus celebra- tum. In quo dirempta est lis inter Wulfstanum Wigornieuscm & Thomam Eboracensem, qui Ecclesiam Wigornieuscm, ejusque prædia & possessiones Sedi suæ subjecere voluit. De- cretumque est Ecclesiam Wigornieuscm ab omni usurpatione liberam esse, prout fundatores ejus ipsam reliquerant. Retert hæc Radulphus de Diceto *Abbrev. Chron.* ad ann. MLXXI. p. 483.
- MOGUNTINUM V. anno MLXXI. 1074 xviii. Cal. Septembris sub Sigefrido Archiepisco- po enactum. In quo Carolus Episcopus Cōstantien- sis electus, Simonis & Sacriepi à Clericis suis accusatus, non modò consecrationem obti- nere non potuit, sed & depositus est. Extant hujus synodi Acta à Lamberto Schaffnaburg. relata *Conc. Tom. IX.* p. 1204. Ipsa verò Acta in- tegra ibid. p. 1206.
- ANGLICANUM I. an. MLXXII. cele- 1072 bratum, Wintoniæ inchoatum, Windleshoræ absolutum. In quo Sedis Cantuariensis Primatus per Eboracensem auctus & confirmatur, & utriusque Archiepiscopatus jura statuntur. Ex- tant synodi Acta, & variæ Lanfranci de hæc aliis- que canonicis rebus Epistolæ *Conc. Tom. IX.* p. 1211. Vide etiam Spelm. *Conc. Brit.* Tom. II. p. 5. qui Regis Willielmi I. *Assumptionem* de primatu Cantuariensis Ecclesiæ, cum subscriptionibus Episcoporum & Abbatum, ex MS. cod. Cottonia- no primus exhibuit.
- ROTHOMAGENSE II. an. MLXXII. 1072 à Joanne Archiepiscopo, ejusque suffraganeis in Basilicâ B. Marie celebratum. In quo, facti fidei catholice de SS. Trinitate confes- sione, editi sunt discipline Ecclesiæ *Canones XXIV.* nempe de confessione & distributione S. Chrismati, de jeuniis, de I. P. jejuniorum- temporibus &c. Habentur apud Orderic. Vi- tal. *Hist. Eccl. lib. IV.* p. 529. Et *Conc. T. IX.* p. 1215.
- ERPHORDIENSE I. in Thuringiâ à 1072 Sigefrido Archiepiscopo Moguntino anno MLXXIII. videlicet Martii in causâ Decimationi Thuringie habitum. Ubi omnia ferè in gra- tiam Henrici Regis, quo jure, quâve injuriâ acta sunt. Causam utriusque dicebant Sophistæ undiq- ue accitit Canonem in ejusdem rei gratiam in- terpretarentur. Quin non leves armatorum co- pias secum habuit Henricus, quibus eos, si qui fortè negotium interurbare conarentur, militari manu coerceret. Hæc nos docet Lan b Schaffna- burgensis ad hunc ann. p. 486. Confer quæ no- tantur *Conc. Tom. IX.* p. 1210. Ubi etiam Si- gefridi Moguntini ad Alexandrum Papam &

s. æc. XI.
Abbas. M.

Hildebrandum Archidiaconum *Epistola* II. exhibetur.

1073. CABILONENSE II. anno MLXXXIII. habitum. Quid in eo præstiterit sit, non liquet; quid verò post illud, de Hugonis Episcopi Diensis electione in locum Lancelini ob Simoniam deponi, factum sit, habes *Canc.* Tom. X. p. 308. Confer *Append.* p. 1811.

1074. ROTHOMAGENSE III. à Joanne Archiepiscopo in Basilicâ B. Mariz anno MLXXXIV. habitum. In quo post disputationem de fide & individua Trinitatis, ad Ecclesiæ disciplinam rectius ordinandam & melius custodiendam, editi sunt *Canones* XIV. qui habentur *Conc.* Tom. X. p. 313. Quibus aliarum quarundam Synodorum *Capitula* subiunguntur.

1074. ROMANUM XII. pro reformando Ecclesiæ statu, sub Gregorio VII. anno MLXXXIV. in primâ hebdomadâ Quadragesimæ celebratû. In hac Synodo repressi sunt Sacerdotes concubinarij; Hiipaniarum Ecclesiis mandatum, ut Romanum ordinem atque officium recipiant, Guischarius Normannorum Princeps anathemati subiectus, ut alia præteream. Extant *Capitula* XXIV. prolixâ cum Gregorii Papæ *apologice* super decreta in hac Synodo contra Simoniacos & incontinentes Sacerdotes promulgata *Canc.* Tom. X. p. 314. Anno sequenti, eodem loco, & de illiusdem causis coacta est altera Synodus; de qua vide ibid. p. 344.

1074. ERPHORDIENSE II. ann. MLXXXIV. mense *Ostobri* ab Archiepiscopo Mogantino congregatum. In quo Romanæ Synodi Decretum contra Clericos concubinos iussu Gregorii Papæ est promulgatum. Vide Greg. VII. *Epist.* IV. Lambert. Schaffnaburgensis, qui hoc tempore vixit, in *Chron.* p. 306. hanc Synodum ad hunc annum diserte refert. Nec racet quanto fervore & quam animosâ obligatione Romano huic decreto sese opposuerint ejusce temporis Clerici, his verbis. *Adversus hoc decretum prout vehementer infremuit tota sectio Clericorum, hominem (Gregorium VII.) planè bare icum, & vesani dogmati esse clamant, qui obitans sermone Domini, quo ait, Non omnes capiunt hoc verbum, qui potest capere, capiat: Et Apostoli: qui se non continerent, melius est enim nubere quàm uri; violenti exallio homines vivere cogere ritum angelorum, & diem consuetum cursum nostræ negare, fornicationi & immundiâ frâ laxares; quid si cogeret sententiam confirmare, malis se sacerdotibus quàm conjugum deserere; & tunc visurum cum eis homines foderent, unde gubernandis per Ecclesiâ Dei plebibus angelos comparatum esset.* Archiepiscopus Moguntinus cum se neque persuasionibus neque minis proficere videret, blandis verbis Clericorum animos frustrâ emollire conatus est, & tandem solutâ Synodo rem distulit, postquam sententiam Pontificis promulgasset.

1075. MOGUNTINUM VI. anno MLXXXV.

mense *Ostobri* sub Sigefrido Archiepiscopo celebratum. Aderat inter alios Curienfis Episcopus, cui Papa sub interminatione gradus & ordinis sui in mardaris dederat, ut Presbyteros omnes, qui intra dioccesin essent, cogeret aut impræsentiarum conjugibus renunciare, aut se in perpetuum sacri altaris ministerio abdicare. Quod dum præstare nititur, Clericorum & Verbis & manibus ita contusus est, ut vix vitâ salvâ è Synodo evasit. Quare rei difficultate territus, nec ulterius promovere ausus, sententiæ executionem ipsi Papæ reliquit. Testatur hæc Lamb. Schaffnaburgensis ad annum MLXXXV. p. 315.

1075. ANGLICANUM II. anno MLXXXV. vel hoc circiter tempore sub Lanfranco Cantuariensi habitum. Quo statutum est, Virgines & Matronas, quæ ad fugiendam Normannorum libidinem ad Monasteria se contulerant, velumque susceperant, non teneri quin ad Sæculum, si velint, redire possint. Vide Eadmeri *His.* lib. III. p. 57. & *Canc. Brit.* Tom. II. p. 7. Anglicani etiam concilii anno MLXXXIV. quo S. Wulfstanus injustè depositus est, ex ejus vitâ apud Surium meminerunt Conciliorum editores Tom. X. p. 344.

1075. LONDINENSE I. anno MLXXXV. in Ecclesiâ S. Pauli, præsidente Lanfranco Cantuariensi, pro reformandis Ecclesiasticis constitutionibus & moribus Ecclesiæ coactum. Extant Actorum hujus Synodi Exemplaria tria, partim ex Malmesburienfi, partim ex vetustis codicibus MSS. prolata, apud Spelm. *Canc. Brit.* Tom. II. p. 7. & *Canc.* Tom. X. p. 346.

1076. WORMATIENSE anno MLXXXVI. ab Episcopis Germaniæ qui ab Henrici IV. imp. partibus stabant, collectum. Quo Gregorium VII. Pontificatu amovendum esse declararunt. Extant Acta apud Lambert. Schaffnaburg. ad ann. MLXXXVI. p. 324. & Hugon. Flaviniac. eodem anno. Confer etiam Conrad. Urpergenf. in *Chron.* ad annum MLXXXVI. p. 169.

1076. WINTONIENSE III. anno MLXXXVI. (quod tamen antiquissimum Britannicarum auctor ad ann. MLXXXIV. refert) sub Lanfranco Cantuariensi, de prohibendo Clericorum copugio, & castitate servandâ habitum. Extant capitula plurima disciplinæ Ecclesiasticæ, in hac Synodo constituta, partim ex libro Saxonicæ Wigornienfi, partim ex MS. Cottoniano etuta, apud Spelm. *Canc. Brit.* T. II. p. 12. & exindè *Canc.* Tom. X. p. 351. Est etiam Synodus Wintoniensis hoc quidem anno habita, quæ an eadem fuerit, an diversa, non constat. Mihi diversa planè videtur, cum non pauca in eâ statuta esse memorentur, quæ frustra in priori quæras, ne de causâ Ailrici Episcopi Cicestrienfis, quæ canonicè in hac Synodo definita, & ad certum finem perducta est, ne de aliis dicam. Diversas planè Synodos, & diversis temporibus habitas, facit auctor antiquissimum Britannicarum in Vit. Lanfranc. p. 123, 114. diversas item Spelmanus, verum

SÆC. XI.
ab An. M.

verum utramque in eundem reponit annum. Quæ in posteriori hac Synodo acta sint, recensent dicta *Aniquitates Britannicæ*, & ex iis Spelmanus loc citat.

cod. Cottoniano quinque Concilia sub Lanfranco habita; nempe Loudinense, Wintoniense II, Gloucestriense II, memorat Spelmanus *Can. Brit. Tom. II. p. 15*. Quid vero in his gestum sit nos non docet.

SÆC. XI.
ab An. M.

1075. ROMANUM XIII. anno MLXXVI. sub Gregorio VII. in Ecclesiâ Constantinianâ celebratum. In quo Henricus Imp. Sigeфридus Moguntinus, Willielmus Traiectensis, & Robertus Bambergensis, Episcopi, anathemati subijciuntur, cæteri Episcopi ad causam Romæ dicendam die statuto citatis. Extant Acta Conc. Tom X. p. 335.

ROMANUM XIV. anno MLXXVII. sub Gregorio VII. Papâ, & centum circiter Episcopis congregatum. In quo Guibertus Ravennas, Tedaldus Mediolanensis, alique plures Henricianæ partis Episcopi excommunicati sunt. Extant hujus Synodi Acta Conc. T. X. p. 309.

1078.

1076. PAPIENSE anno MLXXVI. habitum In quo Episcopi Henrico adherentes Romanæ Synodi anathema in ipsum Pontificem retorquebant. Meminit Guilielmus Bibliothecar. in Vita Gregorii Papæ VII.

ROMANUM XV. eodem anno, III. Cal. Decembr. sub Gregorio Papâ in Ecclesiâ Constantinianâ habitum. In quo Nicephorus Botoniates, qui, Michaelē detruso Imperio per vim sibi arripuerat, excommunicatur, Guibertus Ravennas deponitur, & multa contra Simoniacos, & Concubinarios, & Bonorum Ecclesiasticorum prædones decreta sunt. Extant Acta & Capitula XII. Conc. Tom. X. p. 371. Subjuncta est Henrici Imperatoris ad Gregorium Epistola.

1078.

1077. WESTMONASTERIENSE II. anno MLXXVII. à plurimis Episcopis & Proceribus, ad causas cupilibet Ecclesiæ audiendas & tractandas celebratum. Hujus Concilii, ex chartâ Willielmi Regis meminit Spelmanus *Can. Brit. Tom. II. p. 14* qui etiam Radulphum de Diceto restem citat.

ROMANUM XVI. anno MLXXIX. mens. Februario sub Gregorio VII. Papâ habitum. In quo Berengarius, postquam sententiam de Eucharistiâ lapsus mutasset, dogma suum sub solenni formulâ iterum abnegavit, Brunone Assensum eo in arenam descendente. Extant Synodi Acta Conc. Tom. X. p. 373.

1079.

1078. PICTAVIENSE II. anno MLXXVIII. ab Hugone Diepi Episcopo Pontificis Legato habitum. In quo multa ad disciplinam Ecclesiasticam spectantia statuta sunt. Extant Canonæ X. Conc. Tom. X. p. 367. Aliz in Galliâ Synodi annis præcedentibus MLXXVI, MLXXVII. habitæ sunt; nempe Ansanæ, Claronontensis, Divionensis, Augustodunensis, sive Aduensis, obicure quidem & nullius nominis, quæ, si tanti sint, ex ipsis Actis peti possunt. *Ibid. p. 359*.

ARMORICUM in minori Britannia, anno MLXXIX. præfente Legato Apostolico, ad proscribendas falsas penitentiis, quibus peccati peccatores, uti mos erat, absolvi solebant, habitum. Vide Greg. VII. lib. VII. Epist. X.

1079.

1078. LONDINENSE II. anno MLXXVIII. adventu Normannorum XI. à Lanfranco Cantuariensi habitum. In quo Sedes aliquot Episcopales, Bathoniensis, Lincolnensis, Sarisburiensis, Exoniensis, Cestriensis, atque Cicestriensis ex oppidulis in urbes translatae sunt. Wulfstanus etiam Wigorniensis Episcopus, à Lanfranco ob imperitiam, reverâ quia Saxonici generis erat, notatus, & sede sua penè privatus, miraculo se servasse dicitur. In hoc etiam conventu, de Religionis Christianæ conservandâ actum est. Sed ante omnia, mores Sacerdotum parum parati, quam proximè fieri potuit, ad priorem Patrum regulam revocati sunt, estque illis in posterum recte vivendi modus præscriptus. Diferret hæc refert ad hanc annum, qui vius penè hujus Synodi Acta recenset, Polyd. Virgilius *Hist. lib. IX. p. 18*, ut mirari liceat Spelmanum nostrum, Conciliorumque editores, nescio quo errore ductos, eandem Synodum iidem Polydori verbis eundem ad ann. MLXX. tunc ad hunc ipsum annum retulisse. Depositionis Wulfstani, ejusque Restitutionis per Lanfrancum in Synodo factæ meminit Bravouilles Monachus Wigorniensis in *Vit. S. Wulfstani* apud Sur. *Panthe. lib. III. c. vi*. Quod Surius quidem, nescio unde ductus, ad annum MLXXIV. refert, ac proinde divergit à nostro Concilio facit, Ex MS. *ibid. p. 176*.

BURDIGALENSE præfente Amato Pontificis Legato, anno MLXXIX. vel sequenti, habitum. In quo Berengarius fidei suæ rationem reddidit, teste Chron. Mallicæni. Vide Conc. T. X. p. 381.

1079.

ROMANUM XVII. anno MLXXX. sub Gregorio VII. Papâ celebratum. In quo Imperium Henrico abrogatum Rodulpho collatum est, eâ lege ne deinceps Beneficiorum investitura à Laicis conferantur, vel accipiantur, missâ etiam ad Rodulphum coronâ aurâ, solenni hoc vericulo inscriptâ.

1080.

Petra Adin Petro, Petrus diadema Rodulphi.

Extant Acta & Constitutiones hujus Synodi Conc. Tom. X. p. 381. Vide *Append. ibid. p. 1830*. Ubi Rodulphus & Procerum Imperii *Propositi* in hac Synodo contra Henricum IV. Imp. exhibetur. Eodem anno habitæ est Synodus Wirteburgensis, cui præfederunt duo legati Pontificii in causâ Henrici Imper. Cum verò res ad exitum perducere non poterat, statum est in partibus Ultramontanis collinquitur hæc de re heri quod, ut videtur, in hoc Romano Concilio factum est.

SÆC. XI.
ab Ann. M.
1080.

MOGUNTINUM VII. anno MLXXX. habitum. In quo Episcopi Henriciani, ob Imperatorem excommunicatum, Gregorio Pontifici anathema dixerunt. Extant Acta ex Hugonis Flaviniacensis Chronico desumpta, & Archiepiscopi Saltzbergenfis ad Hermannum Mettensem Epistola Conc. Tom. X. p. 388.

1082.

BRIXIENSE in Lombardia an. MLXXX. à JXX. Imperatoris partis Episcopi congregatum. Eadem est hæc cum priore Synodus, Moguntia hæc translata, aucto Episcoporum numero, in qua Gregorius Papa deponitur, & Guibertus Ravennas in ejus locum suffectus est. Habentur hujus Concilii Acta apud Conrad. Utspingensem in Chron. ad hunc an. p. 171. Et exinde Conc. T. X. p. 389.

1080.

LUGDUNENSE II. anno MLXXX. ab Hugone Diensi, Pontificis Legato habitum. In quo Manasses, qui Sedem Rhemensis invaserat, damnatus & depositus est. Vide Greg. VII. Epist. XVII. lib. VIII. & Conc. Tom. X. p. 389.

1080.

BURGENSE apud Hispanos in Castellâ Veteri ad Arlanxam fl. à Richardo Abbate Massiliensi, Cardinale & Pontificis legato, anno MLXXX. celebratum. In quo (refertente Joan. Marianâ *) antiqui Canones in usum revocantur, prohibentur Sacerdotum conjugia, Romani Sacrorum Ritus & divinatorum officiorum Ordo, ita volente Gregorio VII. Papâ, Hispaniarum Ecclesiis imperati sunt, Missali tamen Gothico seu Mozarabico, quod per tot Sæcula apud Hispanos invaluerat, nondum penitus abrogato. Officium illud à Leandro Hispanensi Archiepiscopo vel institutum vel auctum, & ab Hludoro fratre ejus ac successore ad umbilicum perductum esse dicitur, inde nunc huic nunc illi vulgò tribuntur. *Mozarabicum*, rectius *Miszarabicum* dictum, eo quod Christiani, qui cum Arabibus mixti Hispaniam incolabant, illud communiter usurpant. In hæc verò Synodo primam prohiberi cepit, plenè aboleri non potuit. Quippè in plurimis Ecclesiis Cathedralibus, & Monasteriis ejus usus perduravit, & in quibusdam adhuc perdurat. Exeunte cititer Sæculo XV. Magnus ille literarum stator Francisc. Ximenius† Cardinalis & Archiepiscopus Toletanus hunc Ordinem longo temporis tractu depravatum instauravit, instituto Toleti decem Sacerdotum triumque Ministrorum collegio, quos *Mozarabes Sedales* appellavit; quibusque id muneris demandavit, ut hoc ritu sacra quotidie celebrarent, & ad eos sex Mozarabum Ecclesiarum Sacerdotia (in quibus ritus Mozarabicus constantè servatus fuerat) pertinere voluit; adhibitis viris peritissimis Codices MSS. diligenter excussit, & Missale descriptum typis mandavit Toleti anno 1500. Cujus exemplaria rarissime reperiuntur, adeoque sub hoc Concilio recudi fecit illustrissimus Cardinalis d'Anguire Conc. Hisp. Tom. III. p. 358. utque majorem huic rei lucem affunderet, integra XIV. capita, quæ hæc de re ex profecto agunt, ex Hispanico latine verba, ex Ingenii Roblesii libro Hi-

† Alv. Gomerc. de reb. gest. Fr. Ximenii lib. II. p. 69. Vaf. Chron. Hisp. ad annum DCCXVII. p. 42.

spanico de *visâ & gesta Card. Ximenii*, qui prædiit Toleti anno 1604. Itemque ex Card. Bouss. *Liturg. lib. Lcap. II.* Diatribam de *missâ Mozarabum* adjecit. De tempore hujus Synodi disputat G. Coffartius Nov. ad Conc. Tom. X. in *Append. p. 186.*

SÆC. XI.
ab Ann. M.
1080.

1082.

JULIOBONENSE apud Caletes præ Sequanam in Diocesi Rothomagensi, anno MLXXX. in festo Pentecostes sub Willhelmo Anglorum Rege, ab Episcopis & Proceribus Normanniæ celebratum. Extant discipline Ecclesiasticæ *Canones XIIII.* Conc. T. X. p. 391. Et apud Orderic. Vital. *Hist. Eccles. lib. V. p. 552.*

1080.

LINGONENSE anno MLXXX. adversus Laicorum investituræ habitum. Vide Conc. Tom. X. p. 397. Sed ut verum fatear, concilium hoc nullâ certâ auctoritate nititur, adeoque locum & dignitatem suam agere sustinebit. Eodem anno in Synodo Santonensi Conobium Regule ad Garunnam fl. renitente Raymundo Episcopo Vascensi, Floriacensibus Monachis adjudicatum est. Vide Conc. loco citato.

1082.

ROMANUM XVIII. anno MLXXXI. sub Gregorio VII. Papâ habitum. In quo Henricus Imperator, illique adherentes Episcopi ipse- rum excommunicati sunt. Vide Conc. Tom. X. p. 398.

1084.

ROMANUM XIX. anno MLXXXIV. sub Gregorio VII. Papâ habitum. In quo Henricus Imp. & Guibertus Antipapa novo Anathemati subijciuntur. Vide Bertholdum ad annum MLXXXIV. p. 354. Anno suspensiori habita fuerat Romæ eadem de re Synodus, sed in qua nihil ferè actum est. Vide Conc. Tom. X. p. 401.

1082.

QUINTILINIBURGENSE in celebri Monasterio in Saxoniâ, præp. Halberstadum, anno MLXXXV. præfente Pontificis Legato habitum. In quo Henricianorum (quam vocant) hæresis, eorum nempe qui pro Imperatorum juribus adversus Papales usurpationes strenuè contendeant, damnata est. Extant Acta, & qui discipline Ecclesiasticæ sunt, *Canones VII.* Conc. Tom. X. p. 404. omnia ex Bertholdo Constantiensis desumpta ad ann. MLXXXV. p. 356.

1082.

COMPENDIENSE præfidente Raynaldo Metropolitano Rhemenfi an. MLXXXV. habitum. In quo probata est Monasterii S. Cornelii Compendiensis ad Iram fluvium exemptio à Jurisdictione Episcopi Suefionensis. Extant hæc de re Acta Conc. Tom. X. p. 406.

1082.

MOGUNTINUM VIII. an. MLXXXV. mensis *Maio* habitum. In quo Gregorio deposito, Guibertum justè subrogatum fuisse declaratur. Vide Sigebert. in Chron. ad an. MLXXXV. Berthold. *Append.* ad Herm. Contra. eodem anno p. 357. plura Conc. Tom. X. p. 409. & in *Append.*

- SÆC. XI.** *e Append. p. 1831.* Quin & in hoc Concilio omnes Episcopi Imperatori rebelles deponendi iudicantur, teste *Conrad.* Urspurgensi hoc anno p. 172.
- 1086.** **TOLETANUM** anno MLXXXVI. xv. Cal. 7. annar. maximo Episcoporum, Abbatum, Procerumque conventu celebratum. Quo Bernardus S. Facundi Abbas Archiepiscopus Toletanus communi suffragio constitutus est, & Alphonsus VI Rex Ecclesiam Toletanam, à Saracenorum tyrannide nuper liberatam, plurimis archibus, oppidis, & municipiis liberaliter dotavit. Latius hæc Joan. Mariana lib. IX. cap. 17. Et ex eo d'Aguirre *Conc. Hisp.* Tom. III. p. 187.
- 1087.** **CAPUANUM** anno MLXXXVII. habitum. Quo Victor Beneventanus Papa consecratur, resumtis insignibus Pontificalibus, quæ præter voluntatem electus ante resignaverat. Vide Leon. Ostiens. qui interat, lib. III. cap. 67. fol. 119.
- 1087.** **BENEVENTANUM** Ian. MLXXXVII. coactum. Quo Guibertus Antipapa cum suis sibi adherentibus excommunicatur, damnatur Laicorum investituræ, nec cum ejusmodi Episcopis, Abbatibus, Clericisve communicandum, qui beneficium vel dignitatem aliquam ab eis recipere præsumerint. De hac Synodo agit Leo Ostiensis lib. III. cap. 71. fol. 121. ubi ejus Acta sunt reſert.
- 1089.** **ROMANUM** XX. anno MLXXXIX. sub Urbano II. Papæ & CXX. Episcopis celebratum. Quo Gregorius VII. & Victoris III. adversus Guidonem Antipapam & Henricum Imperatorem gelæ confirmantur. Guiberto Antipapæ à Romanis urbe pulso, ac iurejurando pollicente se Sedem Apostolicam non amplius invasurum. Vide Berthold. *Conſil.* ad ann. MLXXXIX. p. 363.
- 1089.** **MELFITANUM** in Apuliâ, anno circiter MLXXXIX. magno Episcoporum numero celebratum. In quo Rogerius dux Pontifici Fidelitatis juramentum præstitit. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ *Canones* XVI. & *Epistola* Joannis Diaconi ad Abbatem Molisimensem *Cms.* Tom. X. p. 476.
- 1090.** **TOLOSANUM** III. anno circiter MXC. præfente Bernardo Archiepiscopo Tolosano, celebratum. In quo Tolosanæ Episcopus ab objectis criminibus puegatur, abolito cursu Mozarabico Gallicanus substituitur, & Maurum Mosquiam in Ecclesiam Christianorum convertitur. Extant Acta apud Roderic. Tolet. lib. VI. *His. Rer. Hisp.* cap. 16, 17. p. 106, 107. *Cens. T. X.* p. 479. & *Conc. Hisp.* T. III. p. 292. Ubi videtur quæ ibidem afferuntur, Aguirrii & aliorum notas.
- 1090.** **NARBONENSE** III. anno MXC. à Dalmatio Archiepiscopo Narbonensi, de iuribus Crassensis Monasterii habitum. Extant Acta in duas partes divisa, *Conc.* Tom. X. in *Append.* p. 818. quæ primus in lucem edidit Baluzius *Conc. Gal. Narbon.* p. 18.
- LEGIONENSE** II. anno MXCI. præfente Renerio Cardinale Papæ Legato habitum. In quo de Missâ Gothicâ juxta Ildori institutionem retinendâ, aliisque actum est. Vide Roderic. Tolet. lib. VI. cap. 30. & Joan. Marian. *His. Hisp.* lib. X. cap. 6. præcipue Card. d'Aguirre *Conc. Hisp.* Tom. III. p. 198. ubi & suas notas addidit.
- BENEVENTANUM** II. anno MXCI. v. Calend. Aprilis congregatum. In quo in Guibertum Antipapam ejusque socios excommunicationis, sententia fertur. Vide Bertold. ad annum MXCI. Extant hujus Synodi de disciplina Ecclesiasticâ *Canones* IV. *Conc.* Tom. X. p. 484.
- SUESSIONENSE** anno circiter MXCII. præfidente Raynaldo Rhiemensi Archiepiscopo collectum. In quo Roscelinus Dialecticus Compundenſis, P. Abailardi Magister, dogma suum circa Personas SS. Trinitatis ejaravit. Docuit enim Roscelinus tres in Deo personas, esse tres res ab invicem separatas, sicut sunt tres angeli, ita tamen una sit voluntas & potestas, Patrem & Spiritum Sanctum esse incarnatum, tresque Deos verè dici posse, si usus admitteret. Errores hosce cum in hac Synodo revocasset, reddat nihilominus ad vomitum suum, & inter suos jaſcitare solebat homo vertipellis, se non alio nomine dogmata sua abjurasse, quam quòd metu mortis à populo interdicti timebat. Ob banc levitatem & apostasiam gravitèr ipsum corripit Ivo Carnotensis *Epist.* VII. p. 11. ubi in notis non contemnenda conſeſit Fr. Juretus p. 53. Extant Anselmi ad Fulconem Belvacensem de Roscelino, qui illum & Lanfrancum erroris circa Trinitatem inſimulaverat, Ivoſ Carnotensis ad Roscelinum, & P. Abailardi ad Gaufridum Iaruenſem *Epistola* *Conc.* Tom. X. p. 484.
- RHEMENSE** II. anno MXCII. habitum. In quo Roberti Comititis avaritia in occupandis morientium Clericorum bonis reſcripta est. Extant Urbani II. Papæ ad Robertum, & Cleri Flandrenſis ad Raynoldum Archiepiscopum, *Epistolæ* *Conc.* Tom. X. p. 488.
- STAMPENSE** I. ad Ivenam fl. in Diocesi Sevonensi, anno MXCII. à Richerio Archiepiscopo Sevonensi, ejusque suffraganeis aliquot adversus Ivoſ Carnotensis ordinationem habitum. Gaufridum Episcopum Carnotensem ob graviora crimina super deposuerat Urbanus II. Papa. In ejus locum clerus, populusque Carnotensis Ivoſnem Canobii Belvacensis præpositum elegerunt, Urbano Electionem suffragio suo comprobante. Electum consecrare noluit Richerius Metropolitani, Gaufrido plius æquo faventior. Unde necesse habuit Ivo cum suis Carnotensibus Romam proficisci, ubi ipsius Urbani manibus consecratus est, Pontifice in ejus gratiam cum ad Carnotenses tum ad Richerium Sevonensem literas dante, & Gaufrido, omnibûsque ejus fautoribus, ut acquiescerent, anathema interminante. His non obstantibus, Richerius Ivoſnem recipere recusavit, literas clamantibus

5 ÆC. XI.
ab Ann. M.

lumnæ & malignitatis in ipsum pectus ubique sparfit, & coacta Stampis Synodo una cum Parisiensi, Meldensi & Trecaffino Episcopis, Ivonis Ordinationem ad examen revocavit, & læzæ Majestatis crimen ei objecit, quoddam consecrationem suam à Sede Apostolica recipere præsumpsisset Quin & depositionis sententiam in Ivone non protulissent. Sedique suæ Gantfridum restituerunt, ni Ivo appellationem ad Sedem Romanam tempore sive interpolasset. Agunt de his Urbani Papæ *Epistola* I. & II. apud Ivonem, *Ivonis Epist.* VIII. p. 13. XII. (ad Urban. P.) p. 25. Posterior hæc extat etiam Conc. Com. X. p. 48.

1092. **PARISIENSE II.** anno MXCII. à Manafedo Rhemeni Archiepiscopo aliusq; decem Episcopis habitum. In quo Monasterii s. Cornelii Compendiensi possessiones confirmantur. Vide Philippum Francorum Regis Chartam hujusce rei confirmatoriam *Conc.* Tom. X. p. 481.

1093. **TROJANUM** in Apuliâ ab Episcopis LXXV. & Abbatibus XII. vidus Martii anno MCIII. habitum. Erant de nuptiis consanguineorum dissolvendis, *Capitula* II. Conc. Tom. X. p. 181. Vide quæ de Synodo Trojanâ habentur ad ann. MLXXXIX. ibid. p. 45. Ubi Baronium, Binium, & de hujus Synodo tempore errasse ostenditur. Decreta hujusce Concilii primus extulit Steph. Baluzius ad lib. IV. P. de Marcâ de *Concordiâ* cap. 14. p. 214.

1093. **ANGLICANUM III.** anno MXCIII. Pridiè non. *Decembris* ab omnibus penè Angliæ Episcopis congregatum. In quo Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus consecratur, & de controverso Primatis & Metropolitani titulo agitur. *scilicet Angliæ* Primatis titulo Cantuariensi adjudicato. Vide Matth. Par. ad ann. MCXIII. & Eadmer. *Hist.* p. 31.

1094. **ROCHINGHAMIENSE** in Angliâ, Conventus Ecclesiastico-Politicus, an. MCXIV. sub Willielmo II. ab Episcopis, & omni Clero, corâque Angliæ nobilitate habitus. In quo, quæstio an salva sedis Apostolicæ reverentia, Anselmus Regi terreno fidem præstare posset, negante id Anselmo, excussa est Rem gestarum prolixè narrat Eadmerus *Hist.* p. 26. Videtis *Antiq. Brit.* in Vit. Anselm. p. 116. 117.

1094. **CONSTANTIENSE II.** an. MCXIV. sub Gebhardo Archiepiscopo habitum. In quo pro disciplinâ Ecclesiæ reformandâ, de Simoniacis, & Concubinariis, de diebus sanctis Paschatis & Pentecostes, de solenniioribus jeuniis multa statuta sunt. Vide Bertold. qui Synodo interfuit, ad ann. MCXIV. p. 371.

1094. **RHEMENSE III.** anno MCXIV. sub Raynaldo Archiepiscopo habitum in quo de Philippo Regis cum Bertradâ (ex quâ Ludovicum suscepit) conjugio, repudiari Bertradâ priore uxore, actum est. Extat hæc de re

Ivonis ad Richerium Senonensem *Epistola* *Conc.* 5 ÆC. XI. Tom. X. p. 497. qui tamen huic Synodo non interfuit.

BRIVATENSE ad Elaverim fl. in Arvernâ, prævid Hugone Archiepiscopo Lugdunensi, & Romanæ Sedis Vicario, an. MCXIV. habitum. In quo controversia quedam inter Hugonem Lugdunensem, & Rodolphum Turonensem ventilata est. Vide *Conc.* Tom. X. p. 499.

AUGUSTODUNENSE, præfente Hugonè Lugdunensi capæ Legato, anno MCXIV. celebratum, in quo Philippus Francorum Rex ob illicitas nup. ras Henricus Imp. Gubertus Antipapa, item Simoniaci & incontinentes, excommunicantur. Vide quæ habent Berthold ad hunc annum p. 371. & Chron. Viridunense *Conc.* Tom. X. p. 497.

PLACENTINUM, in mediâ Longobardiâ anno MCXV. ab Urbano II. Papâ, cum Episcopis & Abbatibus, tam Galliarum, quàm Longobardiæ & Tusciæ, circa mediam Quadragesimam, in causâ Prædictæ repudiatæ imperatricis, item Philippo Regis Francorum de uxore dimissâ, & pellice in uxorem ductâ, & Alexii Imp. CP. contra Saracenos auxilium petentis, habitum. Vide Bertold. ad ann. MCXV. p. 373. Ad hanc Synodum tantus convenerat hominum numerus, ut cum nulla Ecclesiæ eos capere posset, Concilium primo ac tertio die in campo celebrari oportuit. In hic etiam Synodo præter causas prædictas disceptatas, Simoniacæ & Schismaticæ ordinationes, præsertim in numero Schismaticæ Guibertino factæ, rescissæ sunt. Hæresis etiam Nicolaitarum, & incontinentium Sacerdotum & Clericorum, item Berengariana damnantur, sententia in Gubertum ejusque defensores cum ardentibus Canonicis iterum promulgatur; decretum ut pro Chrismate, Baptismo, & Sepultura nihil exigatur, jejunia IV. temporum constituta, fuit hæc narrante Bertoldo Constant loco supra citat. Extant Acta, & disciplinæ Ecclesiasticæ *Capitula* XV. ab Hollenno primum edita *Colletti. Rom.* Part. II. p. 169. deinde Conc. Tom. X. p. 500.

CLAROMONTANUM, in Arvernâ, anno MCXV. vi. Cal. *Decembris* præfente Urbano II. Papâ celebratum. Adierant tredecim Archiepiscopi eorumque suffraganei, adeo ut referent Bertoldo CCV. virg. Pastorales numerate sunt. In celeberrimo hoc Concilio, prædictæ Synodi Decreta confirmantur, & plurima ad disciplinam & regimen Ecclesiæ sancita sunt. In hic etiam Synodo anathema in Philippum Galliarum Regem ob illicitum conjugium, more solenni denuntiatur est. Cujus rei quoniam in hujus temporis Conciliis frequens fit mentio, non abs re erit paucis hoc loco de eâ agere. Philippus, voluptatibus & illicitæ Venæri supra modum deditus, Bertram conjugem suam repudiavit, & Bertradam Simeonis de Monte-forti filiam, Fulconis Comitis Andegavoris, consanguinei sui uxorem, marito ereptam, pellicem

1094

1094

1095

1095

18 C. XI. pellicem habuit, ejusque fordis amictibus libere
18 Ann. M. fruebatur. Nec hoc contentus tam in urdem
ducit, & in Regiam Galliarum inungi voluit. Ob
has illicitas & incestas nuptias, plurimum semel
iterumque excommunicatur; in Comitio nempe
Rhemenfi anno MKCIV. Placentino, anno se-
quenti, & in hoc Claromontano, praesente ipso
met Urbano Papa, postea poenitentiam simulans,
ab Urbano absolutus est. Mortuo Urbano, Ber-
tradam iterum ad se vocavit, eaque familiari et
inebatur. Quocirca Paschalis, Urbani successor,
Joannem & Benedictum Cardinales in Gallias
misit; qui habito apud Pictaverdensi Concilio, an-
no MCX. Excommunicationis fulmen in Philip-
pum, ejusque concubitarum iterum visum.
Eandem vere poenitens factus pellicem dimisit,
assumpto spud Floriacum Monachi habitu; Ipse
etiam Bertrada apud Fontem Etraldi Sanctimo-
nialium institutus fuit devote: Sed ad Conci-
lium nostrum Claromontanum sedebat. Extant
Acta & *Canones* XXII. Conc. Tom. X. p. 306:
Subjicitur Appendix vide, Urbani *Decretum* de
primatu Lugdunensi, & P. de Marcâ eadem de re
dissertatio. Sequitur Appendix altera à G. Colla-
rio adnotata, quae canones aliquos hujus Synodi
integros, reliquorum breviter varia, aliosque
huc spectantes, complectitur. Symbolum etiam
suum ad celeberrimi hujus Concilii elucidationem
eodentis Sieph. Baluzii ad lib. VI. de *Concordi*,
cap. 31. p. 186.

impetratum est. Vide Chiron. Millicense ad hunc
annum, & *Conc.* Tom. X. p. 604. 18 C. XI.
ab Ann. M.

NEMAUSENSE anno MXCVI. mense *Julii* 1096.
congregatum. In quo, inter alia; Philippus Fran-
corum Rex absolutus est; & Antelmi Cantuariensis
causa agitur. Extant disceptationes Ecclesiasticae *Ca-*
nones XVI. & Actorum fragmenta quodam à
Gabor. Collatio eruta *Conc.* Tom. X. p. 605.

BARENSE in Apulia anno MXCVII. te- 1097.
lebratum. In quo, pro Graecis cum Romanis,
praesentim in dogmate de processione Spiritus S.
conciliandis actum est, praesente, & primas dis-
putandi partes sustinente Anselmo Cantuariensi.
Cui proinde à Papa datum est, ut juxta Romanae
Ecclesiae Archidiaconum (qui pro more eorum
Papa sederet) Sedem suam haberet; addito hoc
elogio, *Invidiamus*, inquit, *hunc in urbe no-*
stro quod alienus orbis Papam. Rem gestam nar-
rant Eadmerus de *Vita Anselmi* num. xxi. apud
Sur. *April.* xxi. fusiis Malmesburienfis de *gestis*
Papae. lib. I. fol. 126. p. 2.

GERUNDENSE in Hispania Tartarocensi ad 1097.
Sambrocam il. anno MXCV. il. Id. *Decembr.* Pre-
siede Bernardo Tolitano Legato Pontificio con-
gregatum. Quo nonnulla ad corroborandam Ec-
clesiasticae libertatis dignitatem sancita sunt, &
querela Canonico-rum Bareionensium adversus
Episcopum Gerundensem admittit & dijudicata.
Hic & hujusmodi alia notavit Baluzius *Marca*
Hisp. lib. I. v. extendit *Conc.* *Hisp.* Tom. III. p. 307.

HIBERNICUM anno MXCVII. loco incerto 1097.
habitu: In quo Murethaccus Rex, ejusque
Clerus & Populus ab Anselmo Cantuariensi,
tanquam Primare suo, petunt, ut oppidum VV-
เตอร์dientie in Episcopalem Sedem erigatur: &
electo Malcho, gentis suae viro, ipsum ad Ansel-
mum, ut consecrationem ab eo reciperet, trans-
miserunt, qui proinde Canonicis v. Cal. *Januarii*
ab Anselmo ordinatus est. Habetur hujus Conci-
lii historia, & *Primatus* libellus apud Eadmer:
Hisp. lib. II. pag. 36.

ROMANUM XXI. anno MXCVIII. à partis 1098.
Gubertino Episcopis habitum: In quo quidem
nil memoratu dignum, actum est: Vide quae
habet Card. Benno in *Vita Hildebrandi*; & quae
indè citantur *Conc.* Tom. X. in *Appendice* p. 1823.

ROMANUM XXII. anno MXCVIII. ha- 1098.
bitum. In quo circa controversiam inter Regem
& Anselmum, Regi Anglorum inducite usque ad
Feltum S. Michaelis concessit finis. Confer Ead-
merum in *Vita Anselmi*, Maimel. de Pontif. Angl:
& *Conc.* Tom. V. pag. 614.

ROMANUM XXIII. in Ecclesia B. Petri, 1098.
anno MCXCIX. celebratum. In quo Urbanus
Papa statuta Praedecessorum suorum confirmavit,
Gaibertum Antipapam, ejusque socios excommu-
niavit, & expeditionem Hierosolymitanam promo-
vere rogavit: Extant de his *Canones* XVII. cum
notis Bini & Collatii *Conc.* Tom. X. p. 607. Con-
ferantur Hilberti de hac Synodo ibidem citati.

T AUDO:

1097. ANGLICANUM IV. anno MXCV. ab
universis penè Angliae Episcopis habitum. In quo,
Austino idem Regi, diti relictarum Urbano Papa
obedientia, praesentia recentanti, plures Angliae Epi-
scopi omnem subjectionem & communionem de-
negant. Vide Eadmer. qui & ipse huius Concilii
interfuit, de *Vita Anselmi* lib. II. apud Sur. ad
Apr. xxi.

1097. LEMOVICENSE IV. praesidente Urbano II.
Papa, anno MXCV. coactum. In quo de Expedi-
tione Hierosolymitana agitur, & Humbaldus Epi-
scopus Lemovensis deponitur. Extant *Acta Conc.*
Tom. X. p. 308.

1098. ROTHOMAGENSE IV. anno MXCVI.
mense *Februario* praesidente Guillelmo Archiepi-
scopo congregatum. In quo Synodi Claromontanae
Decreta tellecta sunt. Extant de pace conservanda
& disciplinae Ecclesiasticae *Canones* VIII. *Us Ec-*
clesiae sui resus & consuetudines veteris, & laici
partem in decimis; aliosque nullam capiant; nec ser-
vitium indebitum exigant; us Presbyterum Eccle-
siae Laicum non det, nec adimat, sine consensu Epi-
scopi; & us nullas bonas terras nuntiaris, &c. Conc.
Tom. X. p. 309.

1096. TURONENSE III. anno MXCVI. mediâ
Quadragesimâ ab Urbano II. Papa pro expeditione
Hierosolymitana, aliisque tractandis indictum.
Vide Berthold. ad annum MXCVI. p. 375. Com-
posita est etiam controversia inter Canonicos S.
Martini & Monachos Carmarienses, de quâ ha-
betur Urbani Epistola *Conc.* Tom. X. p. 602.

1096. SANTONENSE anno MXCVI. iv.
Non. *Mart.* ab Anno Burdegaliensi habitum. In
quo Jejunium in omnium Apostolorum Vigiliis

PARS II.

S.Æ.C. XI.
ab Ann. M.
1029.

AUDOMARENSE in Morinis, anno MXCIX. prid. id. Jul. in Basilicâ B. Marie à Manasse Rhe-
mensi Archiepiscopo, quatuordecim Episcopis suf-
fraganeis de pace servanda coactum. Extant de
Ecclésiâ in immemorialibus *Canones* V. Conc.
Tom. X. p. 618.

1099.

STAMPENSE II. in Senonibus ad Iven-
nam fl. anno MXCIX. à Diambetto Senonensi
Archiepiscopo ejusque suffraganeis celebratum.
Quâ de causâ convocatum sit hoc concilium,
quid in eo gestum sit, haud facile liquet, nisi
quod Philippus Episcopus Trecaffinus graviorum
quotidianorum criminum infidelitatis, ad hanc Syn-
odum vocatus comparere coactus, quin nec Le-
garum, nec legitimam excusationem pro se mi-
sit. Dilatâ nimisomnis Canonica lententiâ, indu-
cit usque ad Dominicam proximam ante Natalem
Domini ipsi concessa fuit. Patet hæc ex Ivo-
nis Carnotensis alioquinque ad Philippum Trecaffi-
num Epistolâ LXXIX. p. 158. quæ de *Can.* Tom.
X. p. 716. reperitur. De tempore hujus Synodi
agit Costatius *ibid.* in *NH* p. 217.

1099.

HIEROSOLYMITANUM. anno MXCIX.
habuit. In quo *Lampis* Terram sanctam tenen-
tibus, pulso Arnulfo Theobertus Pisanus Ponti-
ficis Legatus in Patriarcham eligitur. Vide Will.
Tyrium lib. VIII. cap. 11. lib. IX. cap. 1, 15, 19.

VALENTINUM anno MC. prid. Calend.
Olivæ à Joanne & Benedicto Sedis Romanæ
Legatis habitum. In quo Norigaudus Eduensis
Episcopus à Sacerdotali Officio suspensus est, &
Hugo Flaviniacensis Abbas, à Monachis pulsus,
restitui jussus. Vide quæ ex Hugone ipso referunt
Conciliorum Editores Tom. X. p. 717.

S.Æ.C. XII.
ab Ann. MC.
1100.

PICTAVIENSE III. anno MC. sub Joanne &
Benedicto Cardinalibus Palchalis II. Papæ Lega-
tis, xiv. Cal. *Decembris*. celebratum; hoc saltem
tempore iudicium, etsi diutius protrahum vide-
tur. In quo Philippus Francorum Rex, ob Ber-
tradam conjugem à se dimissam, & jam revoca-
tam, anathemate percutitur. In hac etiam Syno-
do Norigaudus Eduensis Episcopus antea suspen-
sus, ab Episcopali & Sacerdotali officio depositus
est. Extant Acta ex variis hinc inde collecta, &
disciplina Ecclesiasticæ *Canones* XVI. Conc.
Tom. X. p. 720.

1100.

ANSANUM III. in Provinciâ Lugdu-
nensi prope Ararim fl. anno MC. à IV. Archiepi-
scopis & VIII. Episcopis habitum. In quo de sus-
cipiendo innete Hæretolymitano iterum actum
est; iterumque eos, qui voverant, variique
executores non fuerant, à communionem esse le-
gregandos, quoadusque vota completerent. Vide Hu-
gonem Flavin. in *Chron.* & *Can.* Tom. X. p. 720.

1100.

Finis Vndecimi Sæculi.

SÆCULUM VVADENSE. SCRIPTORES.

S.Æ.C. XII.
ab Ann. MC.
1101.



THLONUS, gente Germanus,
Monachus, ut vulgò volunt, Ful-
densis (qui tamen non tam ex Mo-
nasterio Fuldensi, quam ex aliquo
alio sub S. Bonifacii patrocinio ful-
se videtur) claruit ineunte Sæculo

XII. circa annum MCI. Condidit Vitam & res
gestas S. Bonifacii Episcopi Moguntini, & Mar-
tyris quas duobus libris complexus est. Primo de
gestis ejus ante susceptum Episcopatum agit, &
conquiliis undique Caroli M. & Pontificum Ro-
manorum Epistolis, illustrat & exornat. In secun-
do Acta S. Bonifacii post susceptum Ecclesiæ Mo-
guntinæ Prælatum, ex ipsius ad Zachariam Pa-
pam, & Zachariæ ad Bonifacium Epistolis, præ-
cipue illustrat. Ediderunt hos libros Christ. Brovve-
rus; Hen. Canisius *Anag. Lett.* T. IV. p. 156. Sur-
sius Jan. v. denique Mabillonius *Sac. Benedict.*
III. Part. II. p. 28. Verùm opus hoc Othlono no-
stro adjudicat Brovvetus, eo quod testatur sty-
lus, nec cum Viræ Pirminianæ, Othlono attribuit,
dictione illo modo congruat. Sed hæc ratio mihi
plurimè nulla est. Constat enim Vitam S. Pirmini
non Othlono, sed Warmanno, adjudicandam esse,
qui supra suo loco observavimus.

RODULFUS, cognomento *Tortarius*, Mo-
nachus Floriacensis, claruit ineunte Sæculo XII.
circa annum MCI. Scripsit librum de Miraculis
S. Benedicti, quem ex vetustissimo codice Floria-
censi, ubique Antiochis nomine in lucem protraxit
Joan. à Bosco *Biblioth. Floriac.* Part. I. p. 149.
Nomen addidit, iterumque edidit Joan. Mabillonius
Sac. Benedict. IV. Part. II. p. 390. Eisdem
de se librum etiam metro edidit Rodolphus no-
stus, qui in extet hodie, nonnulli didici. Scripsit
etiam metro Passionem, Translationemque S.
Marci Martyris African. Prætermissa Passione,
Translationem sub Tortarii Floriacensis nomine
extulit idem Joan. à Bosco, ubi supra p. 149. Qui
notâ ad finem additâ, ex Rodulfo & Tortario duos
Monachos Floriacenses facere videtur.

S.Æ.C. XII.
ab Ann. MC.
1101.

ANONYMUS *Vita S. Paschasis* Antioch. Mo-
nachus Corbeicensis, claruit exeunte Sæculo XI.
vel ineunte XII. circa annum MCI. Edidit bre-
vem libellum de Vita S. Paschasis Radberti, Ab-
batum Corbeicensis. Quem ex MS. codice Cor-
beicensi avorum ferè quingentorum evulgavit
Joan. Mabillonius *Sac. Benedict.* IV. Part. II.
pag. 367.

1101.

NALC

1802.
Ann-MC.
1104.

NALGODUS, quæ gentis vel urbe otus incertum, Monachus Cluniacensis, vitæ simplicis & honestæ, ut in opusculi sui titulo vocatur, claruit circa annum MCI. Scripsit Vitam S. Odonis Abbatis Cluniacensis potius Johannis Cluniacensis opus in compendium & meliorem ordinem redegit. Hanc vitam ex codicibus MSS. eruit Joan. Mabillonius *Sac. Redit.* V. p. 186. Condidit item Vitam S. Naioli Abbatis Cluniacensis, quam habent Bollandiani *Adm.* xi.

1105.

ANONYMUS, prius patris Annalium Waverliensium conditor, genere, ut videtur, Anglo-Saxo, Cornubi, de Waverly in agro Gurgienfi Monachus, claruit circa annum MCI. Gulielmum Normannum Victorem se vidisse, ejusque in curia se aliquando fuisse ipse nobis fidem facit, & Edgari Atheling causam non uno loco agit. Scripsit Monasterii sui *Annales* ab anno MLXVI. quos alii ejusdem Cornubii Monachi ad annum usque MCXCII. deduxerunt. Annales hoscæ ex vetusto codice Cottoniano, partim literis Saxonis scripto, in lucem emisit Tho. Galeus *Rev. Angl.* Tom. II. p. 129. Commendant hunc Scriptorem (priorem Antialium consacratorum intellego) esse non dictionis neor, hominem tamen antiquitatis, simplicitatis, veritatis, & rectum quas tractæ momentum haud exiguum.

1106.

THEODORUS S. gente forsan Syrus, primus Monachus, deinde Edessæ Archiepiscopus constitutus est. Hunc Saeculo XII. claruisse voluit novissimi Bibliothecæ Patrum curatores, nec sequiorem ei ætatem tribuere fas est. Etenim anno MCXLV. Saraceni duce Notadino Edessam occuparunt, sive Edessendi, eorumque Archiepiscopum crudeli morte trucidarunt, & Ecclesiam in ipsâ Dominicæ Nativitatis nocte publice profanarunt. Et etiam post aliquot annos urbs in Larinorum potestatem devenit; illi tamen dumtaxat eorum in oriente integre erant, fæx communionis homines in Sede Archiepiscopali collocarunt. Ad hujus igitur Saeculi initium circa annum MCI. Theodorum nostrum cum Possino referimus. Extant ab eo scripta *Capitula practica* numero cii. quæ ex vetusto admodum codice eruta, Græcè & Latine edidit P. Possinus in *Thesaur. Africæ* p. 345. Quinquaginta priores *Latini* Tom. XXII. evulgarerant, qui Langobardum Bibliothecæ Patrum editionem non ita pridem adornarunt.

1107.

NICEPHORUS, professione Monachus, quo altum sileat omnes scriptores Ecclesiastici, nisi forte sub Nicephori alienigenæ (plures enim in historiâ Ecclesiastica memorantur) nomine lateat. Claruit ex sententia Possini, eodem quo Theodorus Edessæ tempore, circa annum MCI. Scripsit librum præclarum & valde utilem de *enphidæ cordis*, quem Græc. Lat. edidit P. Possinus *Thesaur. Africæ* p. 404.

1108.

THEOFRIDUS, O. B. Monachus, deinde Episcopus in Ducatu Luxemburgico Abbas *XXIV.* claruit anno MCI. Extat ejus Vita S. Willebrodi Ultrajectensis apud *Decemb.* vii. *Epitaphium Sancti* libris IV. notis Joan. Roberti adornatum. Bina hæc opera prodierunt *Luxemburg.* 1619. 4to. Scripsit etiam *Sermones de* **PARIS II.**

culæ & generationis Sanctorum, quæ in Bibliothecâ Patrum haberi solent.

SA C. XII.
ab A no MC.

1109.

JACOBUS, vitæ instituto Monachus, in Cornubi, siquid video; *Coccinobapt.* claruit Imperante Alexio Comnenò, circa annum MCI. Extant Græcè MSS. *Epistola* ejus XLIII. ad Irenem; Illustrissimum Seb. theocratiam, Illustris Comneni Sebastocratoris uxorem; Bibliothecæ Regiæ Galliarum *cod.* MMIV. Vide de *Frelis. Ind. Aut.* ad Glossar. Græc. p. 27. Ejusdem in fallor, est *Oraio in Nativitatem sanctissimæ Domine nostræ Deiparæ*, quam R. m. à L. Al. Lizio, ad se mittam Græcè Latine extulit Cornubiensis *Aut.* Nov. Tom. I. pag. 1247. in quâ plurima ex fabuloso S. Jacobi Proto-evangelio in rem suam corrogat. Hanc Allarius tribuere videtur Jacobo qui postea Bulgariæ Archiepiscopus factus est; *Procr.* hic dictus viro, suo tempore celeberrimo, & Nicephoro Blemmide familiari. Sed conjecturam suam dubitanter proposuit, & adhuc, inquit, hæret. Certè nostris potius esse videtur. Tollervinus Jacobo Monachi sermones Græcos MSS. tenent, de *conceptione Mariæ*, de *XII. tribuibus Israel*, de *conceptione & generatione ejusdem*; In *ingressum in sancta sanctorum*, & *de viâ sancti* & c. Hos orthes ex uno sermone (in quo de hæc agitur) Possivium multipliciter contendit Combisus. At verò L. Allarius in his rebus multo oculatior *Diarr. de Scrip. Symon.* sequentes Orationes pariter ac iustitiam uni & eidem Jacobo Monacho ex Monasterio Coccinobapt. adscribit; nempe i. in *vestem purpuream* sacerdotibus traditam, & in illud, *magnificavit Dominus Deus nomen suum*, & alia de sempervirgine Mariâ; Principium, *Oi episcopi tui spiritum sanctum accipite* & c. Allar. ib. p. 101. 2. in *Conceptionem sanctissimæ Deiparæ Mariæ* Pt. *Origene*, i. p. 7. 3. in *ingressum Templi sanctissimæ Deiparæ* Pt. *Nicolaus* & c. p. 104. 4. in *Nativitatem Deiparæ* supra recensitam, 5. in *Annuntiationem sanctissimæ Deiparæ* Pt. *Xuipet* & c. p. 114.

1110.

GREGORIUS, Monachus Cassinensis, à teneris unguiculis ad vitam Monasticam eo in Cornubi formatum tandem Tartacenensis in Italiâ Episcopus à Palehali Hæcæren, claruit anno MCV. in vivis adhuc anno MCXXVI. vitæ tantæ gravitatis, suavitatis & eloquentiæ, ut à nonnullis *Columna Ecclesiæ* diceretur. Scripsit *Passionem* SS. Casti & Cassii, item S. virginis Kestutis, Gerardii Confessoris *Vitam*, Homilias de *intimâ anni Festivitatibus*; *Vetus de transitu peregrinorum* ad sepulchrum Domini, & *captivum Hierosolymitanæ* urbis rogante Bernarado Valensi editos, aliâque, quæ tenent Petrus Diaconus de *Vir. illustr.* Cassi. cap. 32. p. 55. In novissimè Editor opus ejus MSS. passim in multorum manibus versari, & in Bibliothecâ Cassinensi haberi historiam Belli sacri, seu de *viâ Hierosolymis*, qualiter recuperata sit; & c. ad expugnationem Hierosolymitanæ & mortem Boamundi principis Antiocheni id est annum M. C. perductam, Gregorio nostro à nonnullis adscripam. Edidit hæc historiam Joan. Mabillonius *Musæi Italici* Tomo I. T. 2. Part. II.

S. C. XII.
et Ann. MC.

Part. II. p. 150. qui in Præfatione monet non deesse, qui auctorem græce Gallum vel Normannum. & quidem hanc fuisse videtur: quod tamen in medio relinquit. Quisquis su, se autem esse, rebique gestis interfuisse, non uno loco testatur. Erat etiam eodem clichtet videtur alter Gregorius Monachus Casteriensis, Sinuensis Episcopus, quem cum nostro male confundit. Posservius & post eum alii, cujus opuscula MSS. in Bibliotheca Casteriensis asservantur. De quo agit Petrus Diac. cap. sequenti.

1105.

ABBAS quidam anonymus, claruit sub Philippo I. Francorum Rege anno MCV. Scripsit *Translationem* S. Liferii, & *Dedicationem* Ecclesie Magdalenensis, eo ipso anno factam, cui etiam Abbas noſter præfatus interfuit. Habetur apud Cl. Mabillonius *Sac. Bened.* I. p. 157. Cui etiam subnexuit Miracula S. Liferii, scripta à quodam Ecclesie Magdalenensis Canonico, qui Sæculo XII. vitæ videtur.

1105.

HARULFUS, gente, ut videtur, Belgæ, primus Monachus Centulensis, dein ab anno MCV. Canobis Alabogensis in Hundi Abbas tertius: multas in causa vicesiones Monasterii contra Crœnobizis Successores lites exercuit. Sequæ suæque coram Pontifice strenuè defendit & vicit. Cessit anno MCLXIII Reliquis plurima ingenii ac diligentie sue monumenta. 1. *Chronicon* Centulensis Abbatie, libris IV. contextum. Vulgavit illud Lucas Dacheius *Spletegen* Tom IV. Ex libro secundo qui totus in hac re occupatur, *Vitam* S. Angilberti Abbatis Centulensis desumptæ, Adique suis inseruit Joab. Mabillonius, & egregium planè elogium historicum præmiſit *Sac. Bened.* IV. Part. I. p. 91. 2. *Vitam* S. Arnulphi Successoris Episcopi, qui obiit anno MLXXXVII. Hanc, ut paulum immutato, sub nomine Liferii malè editit durius *Angl.* xv. ut Voſſius, Miræus, alique pridem notant. 3. *Vitam* S. Madelgisi Confessoris & Eremite in Pontivo, Gervino Ambiani Episcopo nuncupatam. Exat apud Mabillon *Sac. Bened.* IV. Part. II. pag. 557. 4. Libellum de miraculis S. Richarii Abbatis, post ejus relationem factis, ex MS. codice Centulensi editum à Mabillonio *Sac. Bened.* V. pag. 505. 5. *Vitam* B. Gervini II. Abbatis Alænborgensis vel Voſſius & Syverius testantur, an typis descripta su, an adhuc inedita lateat, mihi planè est incomperum. In fine Chronici habetur ipsius Epitaphium à se conscriptum, & Carmen ad Centulenses de Chronico suo. Hæc ex autographo editit Joan. Mabillonius *Annal.* Tom. I. pag. 431. Verus quidem infeliciter poetice facultatis hoc tempore venam primâ statim fronte produxit, nati quippè sæculo, quo Musas Parnassum penitus deseruisse constat.

1107.

ANONYMUS *Vite Gundulphi* Auctor, Monachus Rosensis, ipsius Gundulphi æqualis & familiaris, claruit anno MCVII. Commisit liberis Gundulphi Episcopi Rosensis *Vitam*, tribus partibus absolutam, quam ex vetusto codice Corotoniano in lucem emiſit H. Whatconus *Angl. Sarr.* Tom. II. p. 371.

TURGOTVS, natione Anglus, haud infanti nominis familiâ ortus. Juvenis adhuc unâ ab Ann. MC. totâ Lincolniâ obſes datus, in arce Lincolniensi detinebatur. Corruptis aut cultodibus, in Norwiegiam fugiit, inde reversus ad Walkærum Danelmensem Episcopum se contulit. Ab eo, Alvyno Priori, in disciplinâ Monasticâ institueretur, commissus. Defuncto Alvyno, in Canobis regimine successit anno MLXXXVII. factus etiam Gulielmi Episcopi Archidiaconus, Decanus, Vice-Dominus, ejus per totam diocesis vices egit. Expleto vicerio petente id Aleandro Secotorum Rege, ab Henrico I. Angliæ Rege factus est S. Auden in Scotiâ Episcopus III. Cal. Aug. anno MCVIII. Thomâ Eboracensi Archiepiscopo, & Ulfrico Cardinale manus ei imponentibus. Obiit Danelmi anno MCXV. Comdidit *hystoriam* Ecclesie & Episcoporum Danelmensium à primâ fundatione, à ad annum usque MCXVII. CXVI capitibus tam complexus. Extat MS. in codice venterand antiquitatis, & forsan autographo, sed absque Auctoris nomine, in Bibliotheca Cottonianâ sub *Faustina* A. V. Simeon Danelmensis, ætate suppar, planè intolerando. Turgeti scinia totiter conspilarit, & resobis solusmodo quæ ad Turgetorum propriè spectabant, opus integrum in historiam suam fecit transcribere, suoque nomine venditavit. Latine scriptis Turgetum nemini dubium esse potest; tñ Baleus, Pritius, Voſſius, alii, ex miſe intellectu Hæctoris Boethii loco, illum veneraleo ferre in lucubrationes suas editisse tradunt. Reliquide Turgetorum commentarios de *Vita* & *Morum* Regis Scotiæ, ejusque conjugis Margariæ, testant Voſſius de *Hist. Lat.* p. 356. Quæ unde hausit, & an hoste supetne, me ignoret faceret. De Turgoto ejusque historiâ, plurima eaque haud vulgaris, congestit V. C. Joan Seldenus *Præfat. ad Hist. Angliæ Scriptores* X. p. 4. & sequ.

ANONYMUS Historie Elyensis Auctor, Anglus, Monachus Elyensis claruit, si in recentâ divinare liceat, circa annum MCVIII. Scripsit, sive potius ab antiquore quodam anglicè scriptum, suum Hervæ Episcopi Elyensis. Latine transiſit, Historiam Ecclesie Elyensis, sive de operibus Ethelwoldi. Hanc editit Tho. Galeus *Angl. Script.* Tom. III. p. 463. qui codicem MS. quo usus est, circa hujus Sæculi initium scriptum fuisse colligit. Vide plura in Thomâ Elyensi.

PELAGIVS, natione Hispanus, Ovetensis in Hispaniâ Episcopus, claruit anno MCIX. Concilio Ovetensi interfuit anno MCXV. & donationi Sanctæ Infantis Petro Chmiacensi factæ, anno MCXXIV. subscripsit, & post paucos annos diem extremum clausisse videtur. Contextit *Chronicon* Hispaniæ, exorſus præcipuè ab eo tempore, quo Sampirus desit, id est, ab an. DCCCCLXXXII. vel ut alii DCCCCLXXXV. usque ad annum MCIX. longæ, quam fecit, Historiarum Compilatio (plura enim aliorum Chronica in unum opus congestit) hunc habet titulum, *Liber Chroniconum ab exordio mundi usque ad æram* MCLXX. Editit hoc Chronicon unâ cum aliis an. 1615. Prædaptius Sandovalis, ætatemque editionem promiſit

S. C. XII.
et Ann. MC.* Cent. II.
I. LX. p. 164.
† De Script.
p. 194.
‡ De Hist.
Lat. lib. II.
46. p. 197.

1105.

1105.

SEC. XII. promissit Card. d'Aguirre *Norib. Concil.* p. 363. In Prefatione multa continentur non utique quæ vera, unde colligit Antonius, prefationem non à Pelagio nostro, sed à quodam recentiore additam fuisse. Scripsit etiam Pelagius Commentarium de præcipuis Hispania urbibus, qui MSS. adhuc supersse putantur. De his Pelagi scriptis multa eruditè notat idem Antonius *Biblioth. v. v. Hisp.* Tom. II. libi 7. c. 3. p. 9, &c.

1170. EUSTRATIUS, Metropolitani Nicensis, claruit anno MCX. De ejus scriptis alibi diximus. Quibus hæc addenda sunt, scriptis Eustratii adversus Armeniorum hæresin libros duos, quibus in nonnulla fidei capita impiegit. Unde necesse habuit confessionem & revocationem errorum, quos imprudenter his libris iniecerat, conscribere, quam Synodo CP. anno MCXVII. sub Imp. Alexio Comneno celebrata obtulit. Libri ipsi petitiile videntur. Superest ipsa confessio seu revocatio, quæ hoc modo incipit: *Εὐστάθιος ὁ ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μακεδονικῆς* &c. Extat MS. una cum Prefatione, ab alio præmissa, Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CCCVII. num. xvi. fol. 98. Confer quæ habet Lambecius *Comment. lib. IV. p. 350.* & Nellesius *Catal. Cod. p. 412.*

1172. CYRUS THEODORUS PRODRŌMUS, (In quo titulo Cyrum nihil aliud quàm Κύριος, sive Dominum denotare arbitror) Monachus, sive ut hoc tempore loqui solebant, Philolophus, cœsus Græcorum adversus Latinos fautores & defensores strenuus claruit sub Alexio Comneno anno MCX. Scripsit contra Latinos librum de processione Spiritus Sancti, cujus hoc principium, *Ἐπεὶ οὐκ ἔστι ἀμφὶ τὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος τὸ ἀποδοῦναι ἢ ἀποδοῦναι τὸν πατέρα πρὸς τὸν υἱόν* &c. Hunc de legitime testis nobis est L. Allarius de *Consensu Orientis & Occidentis* lib. II. cap. 30. num. ii. col. 650. Epistola ejus ad Gregorium Monasterii Insulæ Oxiæ in Propontide Abbatem de exilio Patriarchæ in hanc Insulam, habetur MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* LVIII. num. xiv. fol. 132. hoc initio, *Ὁ ὡς ἡμεῖς ἴσμεν καὶ οὐδὲν μὴ πιστὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου πνεύματος* &c. Epistola ejus aliquot MSS. habentur Biblioth. Bodl. *Cod. Baroc.* CXXXI. Scripsit item amplissimam expositionem in SS. Patrum, Cosmæ Episcopi Majoricensis, & Joannis Damasceni Canones sive Canonica Ecclesiastica in præcipuis solennitatibus cantari solita, quæ ita incipit. *Ὁ Χριστὸς ὁ ὡς ἡμεῖς ἴσμεν καὶ οὐδὲν μὴ πιστὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου πνεύματος* &c. Extat MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* num. i. fol. 2. usque ad fol. 191. p. 2. & *cod. CCLXIX.* iterumque *cod. CCCXII.* & in Bibliothecâ Bodleianâ inter codices *Barocianos* num. ex. Eisdem *Tetrastica sacra* cum anonymi cujusdam Commentario Grammaticaliskinetupum, *ἢ ἡ ἀποδοῦναι ἢ ἀποδοῦναι τὸν πατέρα πρὸς τὸν υἱόν* &c. MSS. ibid. *cod. Jurid.* XV. num. xii. fol. 184. Mito Miscellanea ejus *Grammaticalia* ibid. *cod. Philosoph.* CV. num. ii. Poema *astronomicum* versibus Politicis ad Sebastocratoris Irenem *cod. CX.* num. xiv. in alium quippe centum referenda. Brevis ejus *Enarratio* ad quædam Sebastocratoris habetur Græcè MSS. in Bibliothecâ Regiâ Parisiensi *cod. XXIV.*

1170. ANSCHERUS, Consulens in Galliâ Abbas, Pat. II.

claruit ann. MCX. Scriptis de *Adrianus S. Angelberti* Abbas libros tres. Partem hujus operis in lucem protulit Bollaudus *Februar. xviii.* & Hatrius Monacho Centulensi male tulit. Integram opus ex MSS. codicibus Centulensibus edidit, & Ancherio nostro restituit Joas Mabillonius *Sac. Benedict.* IV. Part. I. p. 150. qui in prolegomenis ad Vitam Angelberti sententiæ suas rationes præfert; quas ibidem consula cæcilius lector.

ANONYMUS Vita S. Neodi Auctor, cellæ S. Neodi in agro Huntingdonensi, ut videtur, Monachus, claruit post Normanorum in Angliam adventum circa annum MCX. Scripsit *Vitam S. Neodi Abbatis Angli*, quam ex MS. cod. Beccensi in lucem emisit Joas Mabillonius *Sac. Benedict.* IV. Part. II. p. 325.

EARNULPHUS, natione Gallus, Monachus Belvacensis, dein Cambrænsis, ejusdem Cœnobii ab Aufemio Prior factus, postea Abbas Petriburgensis, denique Episcopus Rossensis anno MCXIV. constitutus est. Obiit anno MCXXIV. Scripsit librum de *Rebus Ecclesiæ Rossensis*, de ejus fundatione, de oratione, charitis, aliisque ad eam spectantibus. Codex MS. in Archivio Ecclesiæ Rossensis asservatur. Ex quo collectanea de rebus Rossensis Ecclesiæ, notis suis illustrata edidit H. Whartonus *Angl. Sacr.* Tom. I. p. 327. Scripsit item ad Walcelinum Wintoniensem Episcopum, Epistolam de *inestis conjugis*, quæ habetur apud LeDachetum *Spirilog.* Tom. II. p. 410. Et *Epistolam* seu libellum ad quendam Lambertii Abbatis Bertiniani questionem præcipuè de corpore & sanguine Domini. Extat ibid. p. 434. Earnulphum nostrum egregiè commendat Gulielmus Malmesburiensis *, & quod in Pontificis, Prælatorum, & Clerici vniâ æcclæ inveni solent, impensè Balens †, qui plura quidem opera tribuit quæ Earnulphi Lexoviensis præcipuè sunt; quem cum nostro mulè confundit. Interim Whartonus Edmundi de Hadenham, Monachi Rossensis, Annales Rossensis, ab anno DCIV. ad annum MCCC.VII. & Historiæ illius continuationem ab alia continuatam, aliisque nonnulla ad hanc Ecclesiæ pertinentia Earnulphi collectaneis subnexuit.

LAURENTIUS, patii Veronensis, Petri II. Pisano Archiepiscopi Diaconus, claruit anno MCXV. Etatem ipse suis aperte prodit hoc disticho in fine addeq.

Tunc fuit à Christo teste velaminis carnis Centenis quinquæ decimis millefimus annus;

Condidit cæcime Heroica de *Stella Bolearis* & de rebus in Majoris à Pisanis Gestis, deque eorum triumpho Pisis anno MCIV. habito, libros VIII. in quibus, ut rectè notat Ughellus, etsi aliquando inepto inerudi quædam pœdæ decurrat, variam tamen nobilemque rerum cognitionem secum vehit, quæ barbaricam illam, quam doctissimi hujus Sæculi purgatifsimi ames tuncoperè oderunt, detergere posse existimant. Extant apud eundem Ughellum *Ital. Sacr.* Tom. III. p. 897.

F 3 EUTHY-

SÆC. XII. ab Ann. MC;

1170

1172. Vide Part. I. p. 448.

* De gest. Pontis Malt. fol. 135. † Cœc. II. lib. I. XXX, p. 124.

1170

16C. XII. ANONYMUS Chronici Rameſensis Au-
dor, Anglus, celeberrimi illius Cœnobii in agro
Huntingdonensi ſitis, ut credere par eſt, Mona-
chus, circa annum MCXXX. clariſſe videtur.
Certe æquum mihi hæc hætere fateor, & rem in in-
certo plare eſſi. Cùm enim poſtrema operis
pars deſideretur, quocunque pervenerit, non li-
quet. Verùm ſi ex trium priorum partium pro-
portione divinare ſas ſit, non ulla hunc annum
ſe extendiſſe judicari queat. Quandocunque de-
mum vixerit, ſcripſit *Chronicon* ſive Hiſtoriam de
Benefactoribus Eccleſiæ Rameſenſis, in quatuor
partes, ſeu ut ipſe vocat, *ſetis* partitam. Quarta
hactenus non comparuit. Trea priores à tempo-
re Regis Edgar ſiue ad Normannorum in An-
gliam ingreſſum perducuntur. Haec ex codice MS.
Sacerdoti Regi Weſtmouſt. è tenebris extraxit
& luci publicæ donavit Tho. Galeus *Rev. Anglie.
Scrip.* Tom. III. p. 181. qui Anonymum hunc
dictionis puritate, & ſtyle nitore, ſcriptorum vo-
riorum nemini inferiorum eſſe rectè norat.

1140. GALFRIDUS, id eſt, STEPHANUS
(ita enim diſſente habet codex MS.) Urbani
Landavenſis Episcopii frater, clariſſe circa an-
num MCXXX. quo translationi corporis S. Dubri-
cii interſuit, ſcripſit *Vitam S. Telliavi* Landav-
enſis Episcopii, quam ex codice Cottoniano edi-
dit H. Whartonus *Angl. Sacr.* Tom. II. p. 661.
Cui ſubjicit hiſtoriam de primo ſtatu Landav-
enſis Regiſtro, quod in honorem Telliavi
appellatur & à Galfrido noſtro contextum fuiſſe
petibetur.

1120. MICHAEL GLYCAS, natione Sici-
lius, clariſſe anno MCXX. *Epistoſa* LVI. maximam
partem Theologicæ de variis S. ſcripturæ con-
troversiis Gr. MSS. in Bibliotheca Vindobonenſi
aliquoribus habetur, nempe *Cod. Theol.* LXVII.
Cod. LXXXIII. num. II. fol. 29. *Cod.* CLV. *Cod.*
Philosoph. CIII. Ubi etiam nonnulla ejus *capita*
Philosophica interveniunt. Speciale haturum
Epistolatum recensionem exhibet Lambecius *Com-
ment.* lib. IV. p. 172. &c. *Epistoſa* ad Alypium Mo-
nachum inclulud. de Aſſumptione B. Virginis Dei-
patz, ſeparatim extat *Cod. Theol.* CCLXV. num. II.
ſ.

1121. EADMERUS, Anglus, Monachus Cantua-
rienſis, clariſſe anno MCXXI. Operibus ejus ha-
ctenus recenſus ſubijcienda ſunt, *Additiones*
ad Vicam S. Anſelmi Cantuarienſis quæ in vulga-
tis exemplaribus deſunt; *Vita* B. Bregvini Ar-
chiep. Cant. *Vita* S. Otvaldi Archiep. Eboracen-
ſis; *Vita* S. Dunſini Cantuarienſis. Obſervatio
ante hæc tributa. *Epistoſa* ad Monachos Glouceſten-
ſes de Reliquiis S. Dunſini; *Epistoſa* ad Mona-
chos Wigornienſes de electione Episcopii. Om-
nia hæc ex Bibliothecâ Collegii Corporis Chriſti
Cantabrig. editit H. Whartonus *Angl. Sacr.* Tom.
II. p. 179. Reliqua quæ in eodem codice adhuc
MSS. latent, alibi commemoravimus.

1125. SUGERIUS, natione ut opinor, Gallus
S. Dionyſii Parisienſis Monachus, deinde Abbas,
clariſſe anno MCXXIII. Diaconus adhuc ex ſis
erat, quos Ludovicus VI. Cognomento *Craſſus*,
Galliæ Rex, ad exiliendum Gelafum II.
Papam, tunc temporis in Galliis fugientem,
PARA II.

ut ſupplicias adveclis Henrico Imp. poſtularer, ſ.
miſit. Obiit anno MCCL. vel ut alii, MCCLIII.
ſcripſit *Vitam* Ludovici VI. Francorum Regis,
ut & Ludovici VII. Utroque in corpore Hiſtori-
corum Francorum ex Pitani Bibliothecâ *Fræ-
ceſari.* 1596. ſolum habet. ſcripſit etiam *Epistoſa*
ad divites, Euguium III. Ludovicum VIII. &
alios Franciæ Majores, & gravioribus Regum
negociis; de rebus in adminiſtratione Cœnobii
S. Dionyſiani à ſe geſitis, *ſebraudibellum de conſe-
cratioe Eccleſiæ* à ſe edificatæ, quæ ex primâ
editione muſicum, ex codice Victorino implevit
Joan. Mabillonius *Analeſt.* Tom. I. p. 318. de-
nique *Conſultationes & Teſtamentum*. Hæc omnia
collegit, & in lucem emiſit Etienne du Chetius
Andræ filius, *Scrip. Hiſt. Franc.* Tom. IV. à
p. 281. ad p. 346.

ANONYMUS Chronographus, quem
Lambertum Schaffſburgienſem fuiſſe ſuſpicatur
Maderus, clariſſe circa annum MCXXVI. ſcrip-
ſit *Chronicon* Imperatorum, ab Henrico *An-
ſepe*, anno DCCCCXX. uſque ad Henricum V.
qui obiit anno MCXXVI. Chronicon hoc in com-
pendium redegit Monachus quidam Hammetle-
viendi, qui & alia quædam complavit. Hanc
Epitomem & collectanea in Antiquariis; ſuiſa
Brunſvicenſibus editit J. Jo. Maderus *Hiſtoriæ*
16; 8. p. 135.

HERMANNUS, ex Monacho ordinis S.
Benedicti S. Martini Tornacenſis Abbas conſuli-
tus est anno MCXXVII. quo Segredo in hoc
munere luſceſſit. Verùm poſt exactum decennium
motu gravidiſſimo optrellis regimini ſuo ſponte
renunciavit. Opusculum ejus de *Incarnatione Do-
mini* ex codice MS. Viconienſi editit Caſ. Oſi-
nius, talium non indigens ſcurator, inter Vete-
rum *Opuscula ſacra* Lug. Batav. 1692. Editit et ante
ad calcem operum Guiberti Lucas Duchetius & ſe-
dem de muſiculis Maræ Landunenſis libros III.
deinde *hiſtoriam* Abbatiz S. Martini Tornacenſis,
quæ in Romæ conſcriptis Hermannus, *ſpiciendi* ſui
Tom. XII.

GILBERTUS, (ſive ut in Appendice ad
Henricum Gandavienſem c. 2. vocatur SILLEBER-
TUS) cognomento UNIVERSALIS, natione
Gallus, Lugdunenſis Canonics & Eccleſiæ Au-
tiſſiodorenſis Diaconus; Hetrvi Llyenſis Episcopii
conſanguiniſi ſui, ut videtur opæ in Angliam
evocatus. Episcopius Lonlineoſis factus eſt ab Ar-
chiepiscopio Cantuarienſi conſecratus *Januar.* XVII.
anno MCXXVIII. In itinere Romano poſitus, obiit
trans Alpes *Aug. x.* anno MCXXXIV. Gravem
avaritiæ dicam ei impingit H. Huntingdonenſis*,
ejuſdem temporis ſcriptor, quid multa perquiſiſſe,
pauca largum ꝑ. Exultatione & artibus quæ tunc
vigebant Scholaſtici, omnes penè ſui temporis
poſt ſe reliquit, S. Bernardo magnâ familiaritate
conjunctus. ſcripſit adhuc Diaconus *expoſitionem*
in totum Vetus Teſtamentum. Ex quo opere ſal-
tem, ſuper ſunt, Comm. nraſius integer in *ſſaſe-
riam*, & Expoſitio in *Threnos Jeremie*; quæ ſe
MSS. vidille reſtat Whartonus *Hiſt. de Episcop.*
Lond. cap. 57. p. 58. Ubinam verò diſcreta non
inducit. Certe reſtat etiam auctor Appendicis ad
Henricum Gandavienſem Gilbertum gloſſa cõtinuâ

* *Epist. de
vitiis illuſt.*
apud
Whart.
† *Angl. Sacr.*
T. III. p. 395.

586C. XII. Plurimum exposuisti, & alios quoque libros edidisti. Quid quod ei hanc ipsam Appendicem adscribit Vossius de *Hist. Lit.* lib. II. cap. 60. p. 490.

Que undè habuerit vitè diffidat l'èdionis non liquet, nisi forte ut verisimiliter coniecit Andreas Bosius *, Possivini verba inè inellectis, qui Appendicis verba de Sillebrato recitans, addit, *Append. ad Hen. de Gandavo de Script. Ecclesiast.* que sic accipit Vossius, celsi opus aliquod Sillebrati denotarent, cum auctorem diligenter qui de Sillebrato ista scripserit.

* Not. Script. Eccl. cap. 1. n. XLV. p. 62.

1139. AUCTOR Chronici Aureliacensis, Cœnobii Aureliacensis in diocesi Arvernenſi Monachus, claruit circa annum MCXXXIX. Scripsit *breve Chronicon Aureliacensis Abbatie*, à B. Gerardo ad Petrum de Rocà Abbatem, à Joan. Mabillonio erutum, notique illustratum *Analeſt.* Tom. II. p. 217.

1150. BENEDICTUS Anglus, Cœnobii S. Petri Gloucestrenſis Monachus, ætatem habet parum certam, etsi circa annum MCXXX. claruisse videtur. Scripsit *Præm. S. Dabicii Urbis Legionum Archiepiscopi*. Exat in codice Cortoniano admodum antiquo sub *Cassiano* A. XIV. Reſectis quorundam interſus huius Vitz Mitacensis, reliqua vulgavit H. Whartonus *Angl. Sacr.* Tom. II. p. 654.

1150. WILLELMUS, Anglus, Cœnobii Malmesburienſis, O. B. Monachus, claruit circa annum MCXXX. Præter alia multa, liberum scripsit *de antiquitate Gloucestrenſis Ecclesiæ*, à primis huius Ecclesiæ fundatore per XII. Philippi & Jacobi Apostolorum, vel forte, discipulos, ad annum usque MCXXVI. Has antiquitates ex antiquo codice MS. SS. Trinitanis Cantabrigiæ, protulit in lucem Tho. Galeus, diligentissimus antiquitatum Britannicarum Promus condus, *Rev. Anglit. Script.* Tom. III. p. 191. Adiecit etiam ejusdem Malmesburienſis liberum V. de *Pontificibus Anglorum*, qui in MS. quo usus est Anonymus reperiebatur. Refert Baluz. Willelmum Vicam Aldhelmi Episcopi scripsisse. Certe hic liber nihil aliud quam Vitam & res gestas Aldhelmi continet. Hoc opus se anno MCXXV. absoluisse in fine dilicte tradit, variisque titulis suis notas addit. Eodem fere tempore, eodemque codice quam Galeus usus, hunc liberum V. seu Aldhelmi Vicam, edidit H. Whartonus *Angl. Sacr.* Tom. II. p. 1. qui editionem suam Galeus longe integriorem esse prædicat. Hanc Aldhelmi Vitam (ut ipse quidem creditur) antea ediderat Mabillonius *Sac. Bened.* IV. Part. I. p. 726. Sed quod postea competenter est, ejus tantum compendium erat, à tamen ante Balei tempora à studio quopiam contextum. Scripsit item Malmesburienſis de Vita S. Wulfstani Episcopi Wigornienſis libros tres, sancto Bravonio vulgo tributos, quos ex antiquo codice Cortoniano erutos, nobis dedit idem Whartonus ibid. p. 239. qui plures oſiosas Willelmi sententias de passim reſcripſit, atque integra plectumque capitula, appoſitis ſolummodo argumentis, prætermiſit, in præſatione non diſſimulat. Inter rerum Britannicarum Scriptores minores, quos *H. v. d. Berga* 1587. edidit Hieron. Commelinus, habetur *conſuetudo* Hiſtoriz Ecclesiasticæ Bedæ, quæ tota ex Malmesburienſi de,

fuentes est, exceptis libri III. tribus poſtremis capitulis ut in præſat. ad novissimum Hiſtoriz Bedæ editionem rectè notavit Cl. Gualtierius.

ANONYMUS libri de Monasterio Gosecensi Auctor claruit circa annum MCXXXV. quod opusculum suo ſinem imponit. Scripsit liberum de fundatione Monasterii Gosecensis ab anno MXLI. ad annum MCXXXV. quem poſt Mon. itul. Sacerdotum Chronicon edidit J. Joſeph. Madaras *Ital. v. l.* 1665. pag. 207. Hæc ſubjuncto libello de fundatione Cœnobii Bigasienſis, à tempore Henrici III. ad annum MCCXII. aliisque quondam de quorundam Germaniz Monasteriorum fundationibus ſubnexuit.

RINALDUS II. patriæ Etruscus, domo illusterrimus, Maritum ac Barilli Comes, factus est primus Monachus, dein Abbas Cæſinenſis anno MCXXXVI. & ſub titulo SS. Marcellini & Petri Romanæ Ecclesiæ Cardinalis factus, poſt XXVIII. annos & VIII. meſes in Cœnobio ſui regiſtrare ſolite tunc & ſummè cum laude exatior, obiit Gaſtriſ libris *Janii* anno MCLXVI. Scripsit de S. Severo Abbate Cæſinenſis hystoriam I. de S. Mauro Abbate hymnos III. de S. Placida Abbate & Martyre hymnos III. Excolli ſunt cum Breviario Cæſinenſis, anno 1668. 1771. Scripsit etiam verſus de SS. Benedicte & Mauro, & Vitam S. Severi Cæſinenſis lib. I. quæ ſe vidisse testatur Arnoldus Wion. *Lign. Fir.* lib. II. cap. 9. p. 199.

ANONYMUS Chronici Malleſcenſis Compilator claruit circa annum MCXL. Condidit Chronicon S. Maxentii in Pictonibus, vulgo *Malleſcenſe* dictum, quod quondam ſubſcribere, quæ ad fundationem ac reſtaurationem Malleſcenſis Cœnobii propius pectinere videntur. Priorem partem ab orbe condito, usque ad Francum & Vallum Francorum Principes, eò quod nihil aliud continet quam quæ ex Euſebio, Iſoſepho, Oroſio, aliſque conſtituta fuerant, prætermiſit Ph. Labbeus, Reliqua ad annum usque MCXL. vulgavit *Biblioth. Nov.* Tom. II. pag. 191.

WILLIELMUS de WYCUMBA, nuncione Anglus, Roberti Episcopi Herefordienſis Cappellanus, Cœnobii Lanthonienſis in Cornubiâ Prior quartus, claruit circa annum MCXL. Verum poſt annos aliquos Rogero Comiti Herefordienſi, Cœnobii iſtius Partono, eo vellicatam Milonis Paris famam, & Monachi ſuis ob nimiam auſcultatem excolis factus, Prioratu ſuo eodem compulſus eſt. Scripsit de *Viâ* Roberti Beron Episcopi Herefordienſis libros II. quos ex Lambethano eximie elegantiæ & antiquitatis cœdæ, ſed omiſſis quibudam Miraculis, extulit H. Whartonus *Angl. Sacr.* Tom. II. p. 293.

ANONYMUS Hiſtoriz S. Erkenvaldi Auctor, natione Anglus ac Gallus iacertans, Gilberti Uniuerſalis Londonienſis Episcopi nepos, ædis Pauline Canonici, claruit anno MCXL. quo primæ corporis S. Erkenvaldi tranſlatione inſeruit. Contextit hiſtoriam de Miraculis S. Erkenvaldi Episcopi Lodonienſis, S. Mellini diſcipuli, qui conſecratus anno DCLXXV. obiit apud Cœnobium Berchingenſe anno eſciet DCLXXXV.

Exat

ſæc. XII. Exeat hæc Hiftoria MS. & penès ſe dùm vivet
ſæc. MC. habuit Cl. Whartons. Undè verò deſcriptis,
vel quid de eâ deinceps factum ſit me latet.

444. HIERONYMUS, patricius videtur, Italus, canonicus Regularis ex Priore S. Fridiani Lucensis, Antecessor Episcopus factus est anno MCXLIV. Fredericus Anodabari causam strenue reuerabat. Scripsit *Sermones Domesticales* totius anni quos Humbold Officiis Episcoporum qui postea sub nomine Lucii III. Papa factus est, dedicauit. Extant hi sermones MSS. in Bibliotheca Vaticana num. MCXCLVIII. monente Feto. Ughello *Ital. Sac. Tom. I. p. 467.*

ANONYMUS *Historia Dunelmensis Auctoris, Cænobii Dunelmensis Monachus, clauis anno MCXLIV. Turgoi de Ecclesiâ Dunelmensis, ejusque Episcopi, historiam ab anno MXXVI. ad ann. MCXLIV. perducit. Hanc Continuationem ex codice Cottoniano eruit H. Whartonus Angl. Sæc. Tom. I. p. 701.*

3150. CONSTANTINUS HERMENOPULUS Nomenclax & Index Theslonicensis, claustr eiccia annum MCL. Et ita quidem tradunt Scriptores penè omnes. Verùm nūc quid dissimulem, Philotheus Patriarcha CP. in scholio quod Hermenopoli Epitome Canonum appoſuit, ipſum ad Joannem Paleologum Imp. tempora, & ad annum Chriſti MCCCXLV. diſerte reſert. Vide quo hæc de re notavit Cl. Lambecius *Comment. lib. VI. p. 39. 40.* Et ante Lambecium Seldenus noſter de *Synedrion lib. I. cap. 10. p. 393.* Interim cum communis fere ſcriptorum luſtigio ad præſens Sæculum referantur, eum hoc loco reſtingimus. Et certe duo ſunt que pro confirmandâ conſuetudine ſententiæ notari velim. I. Ipſammet Conſtantinū affirmare Bogomilorum hæreſin à quæſu moſuū ſibi quæſe yſtate, neca-
moli ante moſum *chriſti* exortam eſſe. Quod op-

Officium Anzæ Imperatoris Constantinopolitane. Cujus principium. Τὸ ἱερόν τὸ Παλαιόν Α. ἀσπέρων. Β. Σὺς ἐπὶ πόρτι &c. ibid. item. fol. 118. r. 1. His addi potest etiam *Lexicon patrum* Alphabeticum, cum in eo vocabula Ecclesiastica explicantur. Incipit his verbis, Ἀρχὴ τὸ ἀλφά, ἀσπέρων, φάω, &c. ERASM. M. S. Biblioth. Vindob. inter *Libros Philosophos*, ex ordine Lambec. XXI. num. fol. 117.

THEODORUS cognomento PTOTACHOPRODROMUS, qui affinitate habita Monachico *Hilarienensi* vocatur, claruit sub Imperio Manuelis Comneni circa annum MCL. Scripsit veribus politis & barbaria libris, ut utroque Manueli Commeno dedicato. In priore paupertatem suam egregie depingit & abbat; in posteriore in Hegumenum, sive Abbatem suum scribis invehit. Exiit utrumque opus Græcè MS. in Cod. Regio Pacifici MCCGXXXIV. Undè frequentius laudat, & quavis fere Glossæ sui Græcè pignâ quædam depromit Car. du Fresnius, qui & in Appendice voc. *Kybernetes* Theodori nostri *Enemium* MS. Joannis Comneni Imp. citat; aliisque Prochoprodromum nostrum, sed levî ratione inclius, eundem cum Theodoro Prodromo, non incelebri hujus sæculi Poeta, facere videtur. De Theodoro Prodromo, ejusque scriptis diluissimus lapsus ad ann. MCX. Theodorum Prochoprodromum laudat Gregorius Corinthi Episcopus lib. de *constru.* Orat. ref. L. Allatio dicit. de *Georgie* p. 309. Illud etiam moue licet, Possellium in *Append.* p. 96. In catalogo libro tum MSS. Græc. in Bibliothecâ Fontis Bellæguæ propè Parisiæ habere; Theodori Prodromi opera Theodorus, ut, de *Feste Domini*; *Quid sit summa causa peccati, non natura*; De *esu carnis*; De *Via terminis*. Viderint qui libros ipsos indicere voluerint.

ADALGISUS, nomine et videtur, Gal-
lus, Cænobii S. Theoderici Montis O.R. apud
Remos Monachus, claruit Saeculo XII. circa
annum MCL. Scriptit de Miraculis S. Theoderici
Abbatii Rhemenſis, jussu Patrum ejusdem Cœ-
nobii, quibus et opus fuit dedicavit. Exstat hic li-
bellus ex ejusdem Cænobii cod. MS. descriptus,
apud Mabillonium *Sac. Benedic.* I p. 622. qui tam-
en Miracula nonnulla upore minus utilia, se
prætermisit inopacere futuris.

AUCTOR Anonymus Vitæ S. Virgilii, S. Eberhardi Salzbergenſis Epilcopi diſcipulus, clarior circa annum MCL. Scripſit Vitam S. Virgilii Salzbergenſis in Boſaria Epilcopi, denotat anno DCCLXXX. quam edidit Canſius *Antig.* ſcil. Tom. II. p. 17. iterumque recensuit Tom. VI. a 161. & ex eo Joſ. Mabillonius *Sac. Benedict.* II. Part. II. p. 100.

ANONYMUS libri de S. Marculpho Auctori
clauis Saeculo XII. forsan circa annum MCL. Scri-
pti libellum de Miraculis B. Marculfi Abbatis
Nantenis & Confessoris, in variis corporis ejus
religionibus factis. Hanc praefatio de S. Marculfo
sermone, (an ejusdem auctoris hand satis certum)
edit Jo. Mabillonius *Sac. Bened.* IV. Part. II. p. 514.
ROBERTUS.

SÆC, XII
ab Ann. MC

1150

the²

tryon

type

J. E. C. XII.

ab Ann. MC

1130.

ROBERTUS, primus Monachus, deinde, ut videtur, Abbas Walciodorensis, claruit circa annum MCL. Scripsit Vitam S. Forannini Episcopi & Abbatis Walciodorensis, eamque Wiboldo Abbati Sebulensi dicavit. Extulerunt illam Bollandi in mense Aprilii, & Joan. Mabillonius *Sac. Benedicti*. V. p. 386.

1150.

STEPHANUS, gente forsan Hispanus, Cenobii Cellæ Novæ in Gullacii Monachus, claruit circa annum MCL. Vitam & Miracula S. Rudolfi Dornienfis Episcopi, circa annum DCCCCLXXVII. defuncti, duobus libris descripsit. Ediderunt Bollandi *Mart. l.* & exinde Mabillonius *Sac. Benedicti*. V. p. 321. ubi in observatione prævia, varias eruditum de horum librorum auctore sententias videre est. Scripsit etiam S. Rudolfi vitam Ordonius, ejusdem Monasterii post Stephanum Prior, unde in cod. MSS. tres libri habentur, quorum tertius Ordonii esse putatur. Vide quæ hæc de re notant Bollandi in *Comment. præv.* ad hanc Vitam, & Nic. Antonius *Biblioth. vet. Hist.* lib. VIII. c. 6. p. 18.

1150.

AUCTOR Chronici Corbeienfis claruit, ut videtur, circa annum MCL. Scripsit Chronicon Corbeienfis ab anno DCCCXXII. & in Wicboldo Abbate defuncti. Ex vetusto codice Corbeienfis ab Henrico M. domino avo cum notis editum, Henricus Junior Tomo I. *Recon. Germaniarum* pag. 775. incipit inseruit, ad calcem accituit antiquam Cenobii Corbeienfis Litaniam, quæ circa annum DCCCXC. in usum fuisse judicatur.

1150.

Vid. Catal. l.

P. 447.

HENRICUS, gente Anglus, Archidiaconus Huntingdonensis, claruit anno MCL. Condidit historiam Anglorum, quam libris XII. absolvit. Octo libris priores, qui Regum Anglorum Historiam usque ad annum MCLIV. complectantur, à Nobiliss. no Savilio olim editi sunt. Quatuor posteriores in duobus Bibliothecæ Lambethanæ codicibus MS. asservantur. Nuncup. nonus agit de Sanctis Angliæ eorumque Miraculis & decimus de summis viris rerum, undecimus Sæculis & Epigrammata & duodecimus Hymnos sacros & Carmina diverti generis complectitur. In libro decimo post præfationem de fine mundi, sequitur Epistola ad Henricum Regem de lecie Regum & Imperatorum, Judeorum, Aſſyriorum, &c. ad usque usque tempora. Alia ad Veritatem Britonem de Origine Regum Britannorum, à Bruto ad Cidvalandum; Tertia ad Walerum de contemptu Mundi, sive de Episcopis & viris illustribus sui temporis, anno MCXLY. scripta, quam ex codicibus MSS. exhibuit H. Whartonius *Angl. Sæc.* Tom. II. p. 694. ubi illum Spicilegio suo antea inseruatur L. Dacherius Tom. VIII. p. 178. Et ceteræ, ut testat Whartonius notæ, ex unico hoc Historiarum opere Baleus & Pitæus pluraque viginti quatuor & videretur librorum titulos nobis procurerunt.

1150.

ANONYMUS Historiæ Abendonensis Auctor, natione Scoticus, Cenobii Abendonensis Monachus, claruit circa annum MCLII. Scripsit Historiam Cenobii Abendonensis, à primis ejus fundatione ad ann. MCLII. eamque Florentii W.

geniensis Chronico, tanquam additamentum, J. E. C. XII. ab Ann. MC. Hanc ex codice Lambethano, ad Cenobium Abendonense olim spectantem, editam Jobus deſſi H. Whartonius *Angl. Sæc.* Tom. I. p. 169.

1164.

ANONYMUS Chronici Saxonici compilator, is taltem qui ultimum operi manum imposuit, claruit circa annum MCLIV. in quo utique definit, continet tertium Britannicarum & Anglo-Saxoniarum Annales, à Christo nato usque ad tempora Henrici II. opus quantivis pretii, in quo gemina Britannicæ & Saxonice Historiæ fundamenta posita sunt. Ex hoc quippe fonte hortalos suos largitus intrigasse tertium nostrum Scriptores, per se palam est. Quod & Florentius Wigorniensis, & Willielmus Malmeſburiensis ingeniatæ tenent. Scriptum esse diversis temporibus, neq. ab uno auctore, ex styli diversitate & characterum differentiâ, rectè notavit diligentiſſimus editor. In priori operis parte usque ad annum DCCXXXI. plurima ex Bedæ Historiâ Ecclesiasticâ desumpta sunt, reliqua ad Normannorum usque adventum, ex ipsi, ut videtur, Saxonum Archivis, & Monasteriorum Commentariis petita. Quæ superiunt à tempore Willielmi I. addidit alius, Monachus forſan Petriburgensis, hujus testis oculatus, equippe qui ad annum MLXXXVI. p. 189. se Willielmum Conqueritorem vidisse, & nonnumquam in ejus Curia fuisse testatur, idemque sibi non semel faculenter factis innuit. Primum hujus operis editionem, seu potius fragmenta quedam in lucem protulit Saxonice & Latine Abr. Whelochus, Linguae Arabice apud Cantabrigienses olim Professor, &que calce Bedæ Historiæ Ecclesiasticæ subnexuit. Integrum opus collatis variis codicibus MSS. novaque versione Latina, Tabula Geographica Saxonica, Regulis generalibus de locorum nominibus, nominum tantum locorum, tum vitærum explicatione, aliisque indicibus adornatum, magno, noſtre, tum de totius gentis Litterarum commodo, editit Edmundus Gibbonus *Oxon.* 1632. 4to. Priorum hujus Chronici partem ad annum usque DCCCLXXV. Ælfrico Grammatico nonnulli tribuunt. Ceteræ Notæ quam altissimam habet Codex Cantabrigiensis Ælfrici nomen præferunt, ejusque ætatis anno XXIII. scriptum asservit. Neque id Gibbonus, cum Ælfrici Annales de rebus Ecclesiæ Cantuariensis præcipue agebant, & quam in hoc Chronico vix levis mentio. Quisquis fuerit, hoc ceterè tempore vitæque viderit. Numque anno DCCCLXXV. de Edvardo post Edvarti mortem regnum ineunte loquens, in Editione Whelochianâ, Orat. ut cum Deus Optimus Maximus conservaret. In Gibbonianâ, de fine agens, quæ eodem anno piffim sevit, præcætit, ut *cum in posterrum Carleſſus admas Anglorum, Dominus, digne Latiniæ cuique incolarum ex terra fignetur.*

ANONYMUS Chronici S. Michaelis Auctor claruit circa annum MCLIV. Scripsit Chronicon S. Michaelis in *Periculo Maris* ab anno DVI. ad annum usque MCLIV. Hoc unâ cum alio ejusdem Monachi Chronico ab ann. CCCXXI. ad MLVI. editit Ph. Labbeus *Biblioth. Nov. T.* p. 347.

I. LUCAS, cognomento CHRYSOBERGES,

180 XII. ab anno MCLV. Patriarcha GP. obiit anno MCLXVII. Extat Græcè MS. carmen ejus Iambicum Biblioth. Vindob. *Cod. Theod. C. C. 111. num. vii.* Excerpta ex ejus *Institutionibus Astronom.* ibid. *cod. CCLXXXVIII. num. ii. Poema* versibus pollicis, formine ejusdant togæ, priusquam heret Patriarcha, compositum, de dictâ moderatâ, respectu Festorum & sejuniorum totius anni, ibid. *Cod. Hist. LXX. num. xiv. fol. 139.*

neventani Monasterii S. Sophiæ, quo infinita privilegiorum Diplomata, Chartæque plene hactenus exhibet. Ex originali codice Bibliothecæ Vindob. edidit Feod. Ughellus *Itali. Sav. Tom. VIII. p. 362.*

S. C. XII.
ab Anno MC.

186. ANONYMUS, gente Anglus an Gallus incertum, Historiæ de Rege Stephano Auctores, claruit circa annum MCLVI. Gesta Stephani Anglorum Regis, & Comitibus Boloniensibus, libris II. consignavit, quos ex veteri, sed imperfecto & semi-extro, exemplari edidit Andr. du Chetinus *Script. Norman. p. 227.*

189. ANONYMUS Historiæ Engolismensis Auctores, Engolism. nris Canonicus, claruit anno MCLIX. Scripsit Historiam Pontificum & Comitum Engolismensium, quam à tempore Anselmi primæ Episcopi, ad Hingonis usque obitum ad annum MCLIX, deduxit. Ex tribus codicibus MSS. edidit Ph. Labbeus *Biblioth. N. p. Tom. II. pag. 349.*

186. JOANNES TZETZES, ejus & genitri & pania incerta sunt, professione Grammaticus, claruit ipsomet * teste Michaeli Plesio centum annis posterior, circa annum MCLX. Isaacium Tzerzem qui in Lycophronis Alexandram commentarium edidit, fratrem habuit. Scripsit versibus pollicis ad Joannem Lechantum Grammaticum, Zebæiæ filium, Historiarum variarum *Chilades XIII.* Adjecti sunt ad calcem Iambali quoque & Epistolæ quatuor. In prologo hoc opere (quod Apollia vocavit Auctores) pauca habet ad rem Christianam & Ecclesiasticam spectantia; ut inter Scriptores Ecclesiasticos vix locum habere mereatur. Extant hæ Chilades Græcè Latine *Basil. 1546. fol. & inter Poetas Græcos veteres Gen. 1614. Tom. II. pag. 374.* Scripsit etiam, sed quæ huc non spectant, *Sebelia* in Hesiodum Græcè, Lat. usq. cum aliis *Basil. 1545.* & ex Editione Dami Heinii *Amstel. 1673. 4to.* Scripsisse præterea ad Augustum in Homerum *Ægyptia periphrasem ipsam* *Ægyptiæ rixæ continetiam*, hanc nobis facit Jo. Simlerus *Biblioth. contræll. p. 431.* an verb edita sit, in medio relinquit. Denique extat Poema ejus de *Allegoria* Græcè, Lat. cum notis Fr. Morelli *Paris. 1618. 8vo.* Præter Chilades historicas, quæ editæ sunt, habentur in MSS. codicibus complura ejus carmina de differentiis Poetarum, de Comædiâ & Tragediâ, de metris omnibus quæ in versibus repetuntur, aliæque plura *Bibl. Reg. Paris. Cod. C. C. LXXXVII. DCLXXXVIII. DCCCLXXXVIII. DCCCII. MCKKIX. & alibi non semel; item Epistolæ CVII. ibid. DCCCII. MCCCL. Vide Labb. Biblioth. Nov. MSS. 4to. Part. III. p. 200. Part. IV. cap. 134.*

186. ANONYMUS Chronici Beneventani Auctores, Canonii Beneventani ex Ordine Benedictino Monachas, circa annum MCLX. claruisse videntur, cum concessa Monasterio suo privilegia ultra hoc tempus non deducit. Scripsit Chronicon Be-

ANONYMUS, natione Anglus, Ecclesiæ Haguitaldensis in Australibus Northumbriæ finibus, hand procul à Tinâ flumine (sic) Canonicus regularis, claruit circa annum MCLX. Scripsit de *Sacris Ecclesiæ Haguitaldensis, eorumque Astracalis librum*, seu potius prolium lectionem, in solenni hujus Ecclesiæ Festivitate, ad Fratres habitura. In quo de S. Wilfridi sedis Haguitaldensis Antistitis prius, de Accæ ejus discipuli & successores, deque aliorum hujus Ecclesiæ Sanctorum laudibus & miraculis luculentè agit. Primus ex MS. Cod. Bibliothecæ Bodlianiæ in lucem protulit Joan. Mabillon. *Sac. Boud. III. Part. I. p. 299.*

ARNOLDUS, ex Ordine Benedictino, Abbas Bonæ Vallis, claruit anno MCLXII. Operibus ejus antehæ editis addi possunt & *Commentarius in Psalmum CXXII. & Tractatus de donis Spiritus S.* quos ex codicibus MSS. in lucem emisit inter Veterum *Opuscula sacra Cæf. Oudin.* qui de posteriori Opusculo nescit ad dictionis Arnoldine elegantiam hanc semper accedere: Nec pauca de alia ejus Opusculis obsevat.

GERHARDUS, natione Germanus; Monachus Richenbursensis, dein Canonii Montalium Stedaburgensium præpositus factus est anno MCLXIII. obiit anno MCCIX. Scripsit Monasterii sui Chronicon. In quo fundationem, incrementa, & advenientes ejus; secundum annum feriem diligenter amovavit. Ex hoc, historiam de Henrico Leone ducæ Boiarum & Saxonie excerptis, & cum notis & oratione panegyricâ edidit Henricus Meibomius; quibus Anonymi breve Chronicon Stedaburgense ab anno MI. ad annum usque MCLXXX. subjecit. Extant hæc omnia post priorem editionem, *Rerum German. Tom. I. ab Henr. Meibomio juniori edit. Helmstadt. 1684. p. 431.*

AUCTOR Anonymus Chronici Edenburgensis, natione, ut videtur, Scotus, & Canonii S. Crucis Edenburgensis Monachus, claruit circa annum MCLXIII. Condidit breve Chronicon ab ingressu Julii Cæsaris in Britanniam; ad annum MCLXIII. In quo de Scotorum rebus, præcipuè verò Canonii sui, agit. Extulit & Bibliotheca Lambethana, & in lucem protulit Whartonius notis *Angl. Sav. Tom. I. p. 132.* Cùm verò pars prior ad Augustini adventum anno DCCXVI. nihil aliud præter Bedæ Historiæ Ecclesiasticæ Epitomen contineret, ea omnia missa fecit:

ANONYMUS Auctores Vitæ Caroli Magni, sub Friderico Barbarossâ, claruit circa annum MCLXV. Scripsit de Vita & Rebus gestis Imp. Caroli Magni libros III. qui habentur MSS. Biblioth. Vindob. *Cod. Hist. Lat. CXLIX.* Integram opus se aliquando in lucem protrahendum esse promittit Cl. Lambecius. Interim trium librorum præfationes, una cum capitum ejusque libri lectionibus, & conclusionibus totius historię, in antecessum præmisit *Comment. lib. I. cap. 5. ou. xvi. p. 119.*

186

186
vid. Part. II
pag. 474

186

186

186

N 18

S.E.C. KIT
ab Ann. MC
1166,

NIERSES Ghelaenſis, natione Armeniſis, creatus eſt Armeniæ Catholicus ſive Patriarcha anno MCLXVI. Gregorius prædeceſſoris ſuſceperatque. Orthodoxam fidei doctrinam amplectus eſt, Eccleſiæ paciſ conſequendæ ſummopere ſtudioſus. Miſſis ad illum nunciis à Manuele Imperatore impetravit, ſeipſum ad Montem legatū, utique fidei protectionem de SS. Trinitatis Myſtério, quod Verbi incarnatū ſemper præmiſit. In quā cum quidam miniſtri ſana deprehenderentur, anni MCLXX. Manuſ celeberrimè opem dantem Theologum Theoritanum in Armeniam legavit, quocum prolixiſſimè admodum diſputationem per dies aliquot de duabus Chriſti naturis, de duplici voluntate & operatione, aliſque fidei capitulis controverſis, rithorice Eccleſiaſtiſis, habuit Nieſer, ejuſque tandem argumentis victus ceſſit, & ſubſcripto Armenorum ſcribituræ concordiam cum Græcis mediatus eſt. Quo fine Conſilium ſacrorum convocare in animo habuit. Verum talia ſtudia volentem mors interceptiſt. Anno MCLXXIII. Scriptum non pauca; extra ejus cum Theoriano Græco colloquium, de quo vide quæ diximus Part. I. p. 47. Prolixum hunc Dialogum in linguam Armenicam tranſtulit, & cum verſione Leuſcalviani editit *Galanus Concilia. Eccleſiæ. Part. I.* p. 242. nunc à p. 322. Epitolaſtiſ *ſeu Preſſio* nominis totius Eccleſiæ Armenæ ad Manuſeum Imperatorem miſſa apud Armenos aſſectatur, unde plura præter *Galanus Part. II. Tom. I. Quæſt. I. Sect. V. p. 36.* Poëſis facultate ſe miſe polens condidit librum integrum *Caniſtorum ſanctorum* in quoſ Eccleſia Armena etiam miſit, *Pomeſis* ab Armeniſtis collecta, *Carmen Elegiacum*, quo patriæ ſua calamitates, miſericordique Eccleſiæ Armenæ ſtatum eleganter depingit, iſpeſſim bene longum Armenicè & Læ. in addidit item *Galanus Part. I. cap. 10. p. 94.*

767. MICHAEL ANCHIALUS, Patriarcha Com-
 munitatis Constantinopolitanae anno circiter MCLXVII. Praeter
 alibi memorat, exstat et Graece MS. *Oratio* in im-
 peratorem Manuelem Comnenum. Cujus inci-
 piunt, "Εὐχαὶ καὶ πόσις ὁσις καὶ ἀσκήσις. Habetur in Biblio-
 theca Bodleiana inter codices *Burmannianae* Cod.
 CXXXII. fol. 186.

1870. EUSTATHIUS, Archiepiscopus Theff-
Vide Part. I. loniensis, clarus anno MCLXX. vel ut alii
Pp. 475. MCXIII. cetero eximie hoc faculo superest.
Exat Græcè *Euphrosin doctissima & amplissima*.
S. Joannis Damasceni Canonem, sive Canonicum
Iamblicum Penteostichum de Spiritu Sancto. Ha-
buere quidem Canon Græcè & Latine inter Da-
mascenæ opera Paris. 1619. Prastantissimæ verò
Eustathii Commentarius Græcè MS. reperiunt Bi-
blioth. Vindob. Cod. Theol. juxta Lambec. XXL
Nesfel. CCVIII. Iptum proterium decem folia
continet, codex integer folia 144. *Oratio* in Imp.
Manuelis Commenen exat Græcè MS. in Bi-
bliotheca Bodliciana Cod. Baroc. CXXX. fol. 10.
Ejuldem, ut videtur, *Supplicatio* ad eundem Im-
peratorum, nomine civitatis, cum fecitate la-
borat, *ibid.* fol. 195. Pr. *Trauergei vbi*. Ejuldem,
ut licet conjicte, *Lesio* in fratris sui obitu, *ibid.*
fol. 209. Pr. *O. nymeg.* In Catalogo Barroetiano
Bibliothecæ Scoticæ sub. tit. Z. loc. xi. Cod.

IX. habetur Eufstasii Thessalonienfis Archiepif-
 copo Oratio ad Michaelem Stratelitem Sacra-
 rium & Chrysothymum, quod ipfe cum melioribus
 celebrare debeamus memoriam S. Demetrii. Et alibi,
 Eufledon Oratio ad eos, qui erant in Tem-
 plo S. Myrobiae, & ei Demetrii; anno MDCCL
 MMMMMDCCLII. c. i. Chiffli MCXCVI ha-
 bita. Ubi & alii eufestii Eufestii fecerit de-
 curre. Vide Labbei Cat. Nov. Biblioth. MSS.
 p. 184. 186. In praedicta Bibliotheca Vindob. Cod.
 Nessel. CXIXVI. num. viii. fol. 189. affervatur
 MS. B. cujusdam Eufestii Metropolitani *Enchiridion*
fiat Metropolitae, qui habetur in eo et alio. Cujus
 principium vetustate non parum mutatum est.
 Nostri forsitan et, saltem alterius a veteri illo Eu-
 festio, Sebastianus in Armenia Episcopo, longe di-
 versus. De religio Eufestii Ierigis etiam et alibi.

GILBERTUS de HOYLANDIA, fed
ut nunc vocatur, HOLLANDIA, natione Ang-
lus, vocatū Lincolnienſis, S. Bernardi diſcipulus,
Ordinis Cisterciensis Monachus, deſum Canobiū
Svynceſtenſis in arpo Lincolnienſis Abbas, cla-
ruit anno M.C.LXX. Baleus enim & Piſeus diu
anno MCC. clariſſe voluit, ſerius quam par eſt,
hominem reponit; quippe Bernardus, quo ſa-
millanter utitur eſt, & ſub cuius regimine diu viſit,
deſum obijt anno M.C.LIII. Scripſit Sermo-
nes in *Canica Canticorum*, ab eā ſcilicet parte
quam Bernardus morte præventus abſolvere non
poſuit. *Subitus* quidem, inquit Henricus * Gan-
daviſis, & *Quid ſpiritaliter, fed roborē B. Ber-
nardi eloquentiæ & ſenſibus imparis*, Extant hi Ser-
mones numero xliiij. editi Argentorati anno 1497.
& in omnibus ſed operum Bernardi Editionibus,
quæ ab ineunte hoc ſeculo prodierunt. Quibus
addeſcit Episto Gilberti noſtri *Episto* III. & *Diſpo-
ſitiones* Epistolæ *Aſſenſa* VI. Alii Gilberti
opuloſa memorant Baleus † & Piſeus *, quæ
apud ipſos reperiſſa poſſunt.

THOMAS, gente Anglus, Carnobii Elyensis Monachus, claruit circa annum MCLXX. vel nonnisi postea. Cedit de historiam Elyensis de Vita S. Etheldredae de Abbatis de Episcopis, de Translatione S. Etheldredae libros tres. Primum sed mutilum edidit Joan. Malillonius *Sac. Benedic.* II. p. 278. Secundum dedit Galeus *noct.* & Anonymo, tanquam historiam Elyensis librum secundum, atque, *Reer. Anglie. Script.* Tom. III. p. 489. qui tamen non integrum, sed solummodo ad Nonmannorum impellum pertinentem adhibuit. Et eodem opere ob causam totum librum tertium suppellex. Liber MS, quo usus est, tempore Henrici III. exaratus erat. Generalem totius operis praefationem, habemus indecirca, ex codice Cottoniano edidit H. Wharton *Prefat.* ad Tom. I. *Angl. Sacr.* num. xlviii. p. 39. Ubi etiam de hoc opere varilique ejus pariter prolixa atque accurate agit. In praefatione suae generalis Thomas se opus suum in tres libros partitum esse tradit. Liber primus, *inquit*, continet de situ Insulae, & de gloriola Reginae Etheldredae, & de succedentibus ei SS. Virginibus, quibusque infamatis Insula subiacuit, usque ad ingressum Monachorum in Ely. Secundus de temporibus Monachorum in Ely, & libertatibus loci, & quomodo Ecclesia renovata fuit, &

18C. XII.
6 Ann. MC.

de Obfidiione Normannorum ufque ad tempora Epifcoporum. Quod nunc eft. Tercii libri argumentum ipfe non exhibet; quin & an ipfe liber adhuc fuperfites fit, non liquet. Habetur quidem in eodem codice Cottoniano, monente C. VVhartono, manū quidem alia, fed facti antiqui, liber hoc titulo: *Liber tertius in Hiftoriā Elyenfis Infulæ, confans de duobus temporibus Epifcoporum, fclilicet Hervei & Nigelli, quid plus vel minus uide gestierit, plenè infans.* Hic Thomæ uotili liber tertius cenferi poterat. Cum uerò Auctor poft Ricardum, Priorem Elyenfem, qui obiit paulo ante ann. MCXCVI. opus fuum compoluerit, fæpe ex Ricardi Hiftoria omnia fere defumpta non uno loco agnofcit, meritis hæc de re dubitare licet. Dux priores ætate i Thomâ confcripti partes, à prima Ecclefie fundatione ad annum MCVII. in compendium redegit Anonymus quidam Monachus Elyenfis, retinens ubi uoluit Thomæ uerbis, omnibufque fciis dignis, non fine fomma cura & iudicio contextit. Hanc Epitomen fub Thomæ nomine edidit VVhartonus ubi fuprà p. 94. Primam hujus Epitome partem ad ann. DCCCCLXX. ex primo libro Thomæ defumptam, antè euulgauerat Digdalus nofter *Monaf. Angl.* Tom. I. pag. 87.

1172.
Vide Part. I.
pag. 674.

JOANNES SARISBURIENSIS, gente Anglus, factus eft Epifcopus Carnotenfis, anno MCLXXII. uel ut alii, MCLXXVI. Obiit MCLXXXII. Scripfit Vitam S. Anfelmi Archiepifcopi Cantuarienfis, capitulis XVII. conflantem, quam ex codice Lambethano nobis dedidit H. Whartonus *Angl. Sacr.* Tom. II. p. 149. Defumpta eft hæc Vita ex Eadmeri de eadem re Commentario. Cujus opus Joannes in Epitomen redegit, ita uolens Thomâ Archiepifcopo Cantuarienfi, qui hunc Joannis librum anno MCLXIII. in concilio Turonenfi, Alexandro Papæ obulit, non aliâ mente, quam ut Anfelmus in Sanctorum ætatem potiori jure referri poffet.

1172.

EDWARDUS, gente Anglus, Monachus à re dèdè conjugio, Cantuarienfis, ceterè Thomæ Archiepifcopo familiaris, claruit anno MCLXXII. Scripfit profusè Vitam Thomæ Becketti Archiepifcopi Cantuarienfis, referens quæ patrimipie uiderat, partem quæ ab intimis Archiepifcopi amicis acceptat. Hanc in compendium redactam extulit Surius Decembr. xxi.

1172.

SIMEON MACJINUS. Chafis filius, gente Syro-Arabs, claruit anno MCLXXIII. begerie DLXIX. E familia Michaelis Bafajui fuiffe refert Georgius Almachinas *Hift. Saracen.* lib. III. p. m. 372. id efl, fi ex fequentibus Almachinum rectè interpretet, ex eo loco originem dicebat; quippe pagus ille antiquitus *Bafajwa* dicebatur, ubique etiam Michaelis Archangelii Templum, quod uictori Chriftiani frequentare folabant, Simeon primò notari attem exereuit, & Senatus bellici minifterio operam nauabat, idque fub Iofeph Saladino, à quo fufcitatus fuit, & reuocatus quibufdam in Hagitaruanâ domus. Per triennium hoc munere functus, ad Monafterium Joannis Capiti in deferto Afsyrio, nempè

PARS II.

in valle Habbâ fe contulit, ubi conftructo fibi in medio Monafterii loco femet inclufit. & per triginta & amplius annos vitam Monachicam magna cum pietatis laude tranfigit. In calendario Calcaendi, fcriptoris Muhammediani, à Seldeno edito de *Synedr.* lib. III. c. 15. p. 365. ad diem xiv. mensis *Char*, uel *Decembr.* 5. occurrit *Fefum Simeonis*. Dilectus uerò in calendario Arabico Copitarum *ibid.* p. 365. eodem die celebratur memoria *Monachi Symeonis martyris curuari in diebus Afufanorum*. Hunc notrum uultu planè fufpicor, nec ab hac conjedurâ abidit Hottingerus *Biblioth. Orient.* cap. 2. p. 68. Scripfit Atabiez Simeon ftylo elegantiffimo opus egregium de præcipuis Religionis Chriftianæ myfteriis & uirtutibus; de quo ita Hottingerus loco citato. *Legi magnam partem illius fcripti, cujus uari & eleg. uita, fiffum fpecies nihil poffit accedere; argumenta tamen non eadem felicitate & numero genuerunt.* Integram libri titulum, & auctoris in fcribendo facundia fpecimina ex quibufdam loquendi fœculis ibidem exhibet; obtinuit uerò hoc opus MS. delitèct non indicat.

NIERSES, gente Armenus, patrâ Lampronenfis, Oricum Arthemie Principis filius, inter Epifcopos Armenie non modò generis claritudine; fed & pietate & eruditione maxime conspicuus; floruit anno MCLXXV. Ab Armenis in Sanctorum numerum relatus, ut ex eorum Menologio liquet, ubi ob humilitatem, mansuetudinem, mifericordiam, purperumque amorem, preces affluas, reliquæque uice Chriftianæ uirtutes ætegle commendat. Anno MCLXXVII. interfuit Synodo Tafenfi, ejufque pars magna fuit; prælatam ad illius Concilii Partes orationem habuit, quâ eos ad fchifma tollendum, & fidem Catholicam amplectendam strenuè adhortatur, unio nem & concordiam cum aliâ Ecclefia Chriftianâ fufidet, in hæreticos & Conciliabula Armena acriter inueheut, gentique lux calamitates defcribit. Extat hæc *Oratio*, magnam faltem partem Armenicè & Latinè apud Clem. Galumum *Canticar. Ecclief. Armen.* Part. I. cap. 22. p. 326. Tranfultit de Græco in fermonem Armenum *hifloria* S. Gregorii M. Papæ (*Dialogus nempè de uita Patrum*) & *Regulam* S. Benedi. Scripfit *Expeftationem fidei*; ex quâ quædam extat idem Galumus Part. II. Tom. I. *Quæft.* III. §. I. p. 101. item *litteras de Traditionibus SS. Patrum*; ex quo nonnulla profertur apud eundem Tom. II. *Qu.* III. §. VII. p. 70. præcipue uerò *Qu.* IX. §. II. p. 198. aliique Opufcula, quibus Synodi Chalcedonenfis fidei uirtutè propagauit.

BENEDICTUS Anglus, domo Petriburgenfis in Academiâ Oxoniensi educatus, primùm Monachus Cantuarienfis, deinde Cenobiarchatidè Abbas Petriburgenfis conftitutus anno MCLXXVII. Librum unum, alterumue de Vitâ & Miraculis Thomæ Cantuarienfis contexit. Cujus magnam partem in opus fuum tranfcripfit *Quadrilogus* compilator, præcipue libro II. & III. ubi ampla fegmenta reperitur.

ALANUS, gente Anglus O. B. Monachus Cantuarienfis, deinde Prior five Cenobiarcha, poftereò Teulobutienfis ad confluentiam,

Y. Aroum

18C. XII.
10 Ann. MC.

1172

1172

1172

8. 8. C. XII.
60 Ann. MC.

Avone & Sabrine fluminum Abbas, claruit anno MCLXXVII. Obiit anno MC.L. vii. rûm for-
mâ, rûm literis insignis. Scriptis liorûm de Vitâ
& Exilio Thomæ Cantuariensis, qui an integer
hodie superest, non liquet: Nihilominus penè
totum opus suo interit Auctor *Quadrilogi*, qui
Thomæ Epistolis præfixi solet. Notari debet, quod
apud Baronium, ad ann. MCLXII. n. xxi. Ala-
nus noster Abbas *Deches* dicitur: errore folian
non aliunde orto, quæ quod in codice suo Va-
ticano scriptum erat *Deches*, pro *Thomes*, seu
ut hodie dicimus, Teukesburienfis. Extant
etiam sed MSS. *Sermonum* ejus lib. I. *Epistolarum*
lib. I. Hæc duo Opuscula sed MSS. viduile refer-
untur de *Script. Angl.* p. 271.

1777.

RICHARDUS gente Anglus, primùm
Monachus, dein Sub-Prior, postremò Ecclesiæ
Eyenis iustiarum accepto anno MCLXXVII.
Evis exæctis ante ann. MCXCV. quem tamen
Baleus & Pitheus ad annum MCCXA. malè refe-
runt. Vt erat non modo laceratum, sed & ha-
miorum laceratum, pro sæculi forte hæc vul-
gærit peritus. Horis laboriosis Historiis legendis,
& evolvendis vetustis Anglo-Saxonum mo-
numentis diligenter incubuit, Scriptis Ecclesiæ
Eyenis historiam ab anno M C V I. ad annum
MCLXIX. Opus MS. adhuc delitescit. Ex eo
Epitomen contexuit Monachus Elyensis, servatis
ipsius Richardi rûm verbis, rûm rebus,
quæ minus ulla videbantur, solummodo refe-
ctis. Ut ejus nomen jure retineretur meretur. Sub
ejus prosoud nomine eam ex codice Constantiensi
edidit H. Whartonius Tom. I. p. 619. qui & Ri-
chardi nostri historiam de conversione Abbatis
Elyensis, in Episcopatum, et Historiâ Elyensis
decipiam, ibidem addit p. 676.

186.

HEREBERTUS de BOSHAM, gente
Anglus, partiâ Southcienfis, claruit anno
MCLXXX. In Academiâ Oxoniensi studiorum
tyrocinia posuit, liberalium artium & Schola-
sticæ Theologiæ ingratum adeptus. Postea in
Gallicâ studiis suis strenue incubuit. Thomæ Bee-
cketto, lummo Angliæ Cancellario ab Epistolis
erat; cuius etiam cædi præfatus adfuit. In exi-
lium actus, Romam à Pontifici vocatus, Ar-
chiepiscopus Beneventanus & Romanæ Ecclesiæ
Cardinalis factus. Quod verò Herebertum Cardina-
lem & Beneventanum in Italiâ Archiepiscopum
faciunt Baleus & Pitheus, & ad testimonium
Steph. Langtoni lib. IV. de *Vitâ S. Thomæ* provo-
cant; vector nê cum suo Langtono graviter hal-
lucinari sint. Certe Ierd Ughellus * in Archie-
piscopis Beneventanis id negat, & eorocem refel-
lit. Non inficiatur † Herebertum quendam
natione Anglum, Complutensem in Italiâ Archie-
piscopum fuisse, diuque sedem istam tenuisse,
tandemque anno MCLXXX X. vitam clausisse.
Verum is alius à nostro erat. Compulsit Here-
bertus noster ubrum de *Vitâ & gestis Thomæ Can-
tuariensis*. An prout ab ipso scriptus est, hodie
superest, nondum didici. Magnam certè ejus par-
tem opusculo suo interfuit *Quadrilogi* Auctor, servatis
ipius Hereberti verbis. Extat *Quadrilogus*,
rûm alibi, rûm Beckettii Epistolis præmissis *Bra-
xel.* 1682. Alia Hereberti opuscula recenset Baleus
Cent. III. c. p. 15. p. 220.

* Ital. Sacra.
Tom. VIII.
col. 122.
† Tom. VI.
col. 225.

GUALTERUS de CASTELLIONE, 8. 8. C. XII.

quem nonnulli PHILIPPIUM GUALTERUM ab Ann. MC.
vocat, oratione Gallo-Flandræ, *Inquis* orina-
tus, clauale videtur anno M.C.LXXX X. Sona
quod illum Canoniconum Tornacensium *Præpositum*
tunt; sunt qui Episcopum Magalonicum fuisse
volunt; aliâ hos duos diverfos faciunt, & Gual-
terum Magalonicum ad sedem istam anno
MC.VIII. evectum esse efficit, postremum verò
Insulensem ad ann. MCCLX vel MCCLV. refer-
unt. In mirâ hic sententiarum discrepanciâ ver-
similimum videtur, Gualterum nostrum circa
annum MCLXXX X. vel paulo post clausisse
liquidem opus de *gestis Alexandri*, rûm *opus*
Guillelmo I. Rhenenfi Archiepiscopo, qui ele-
ctus est ann. MCLXXV. Obiit anno, MCCII.
Posteriorum etiam si verum sit, quod in Epist.
LXXXIX. ad Reipetium habet Chr. Daumius
Codicem huius membranaceum anno MCXVIII.
scriptum fuisse. His addas Gualterum à Marthæ
Vindocinensi memorari, quem ad annum MCCLX
alibi retulimus, denique Joan. Sarisburiensis
æqualem fuisse, ut ejus ad illum Epistolâ testatur.
Castellionensis noster, Theologus erat, & Poe-
ta egregius. Scriptis, inquit Henricus * Gan-
daveus, *gesta Alexandri Ad. libris X. Argen-
ris.* anno 1519. *Inq.* 1554. *Lyod.* 1578. 4to. Ejus
in *Psalterium* Epitolas; *Margale dogma Philo-
sophum*, & ubrum de *Manuero* in Bibliothecis
Belgicis MSS. æstervari testatur Fr. Swercerus in
Athen. Belg. p. 641. Eiusdem * ut opinor, Gual-
terius libri tres *contra Judas*, quos ex codice
MS. S. Eudoii de Brana eruit, ediditque Cals. Oud-
it. in *Petrus Opusculis sacris* 1672. Gualteri
nostri tale erat Epitaphium.

*Insula me genuit; rapuit Castellæ domus;
Perstet ipse modulus Gallia sola meus.*

ELIAS III. cognomento *Ibn-Hadid*,
gente Syrus, Patriarcha Antiochenus, claruit
circa annum MCLXXX. quo tempore Christiani
Occidentales in terrâ sanctâ bella adversus Sara-
cenos gerebant. Extant Arabicè MSS. *Precatio-
nes*, & *Concessus* sive *Monilia festivales* iis sacra
Christianis tempora, in Bibliothecâ communî
Lugduno-Batavi inter libros quos ex Oriente ad-
vexit Jacobus Golius, *Cod.* XXVII. 8vo. teste
catalogo *Spanhemiano* p. 308. Primus horum *se-
monum* continet *explicationem Festi-Nativitatis*
& prodit cum Arabicè, idem Latine, sed separa-
tim excusis; postea Arabicè & Latine conjun-
ctim edidit una cum aliis idem Golius ad calcem
Grammaticæ Arabicæ *Expensæ* *Lugd.* Bar. 1616.
p. 249. qui *Æylum* huius auctorit, veteraculum
licet, tanquam minus accuratum notat. Ingeg-
nus Golii iudicium expromit Hortengerus *Bi-
blioth. Orient.* cap. 1. Class. I. p. 62.

THEODOSIUS, Monachus Montis
S. Auxemii, Almeta, deinde Patriarcha CP. cla-
ruit sub Alexio Manuelli filio, & Andronico
Comneno, circa annum MCLXXXI. Extant
Græc. LXX. *Responsa Synodalia* de nuptiis cum
prius deponitâ Sobrinâ, & de sponsalibus non
desponsatis pro partibus Matrimonio *Jur. Græc.
Rom.* lib. III. p. 291.

ANDRO-

* De Script.
Eccles. cap. 201
p. 259.

1869

186

S. E. C. XII.
ab An. MC.
1183.

ANDRONICUS COMNENUS Prose-
batus, patris Bizantinus, pacem habuit lia-
zion Comnenus, primò exarxis, deinde Se-
bastocratoris dignitate ornatum, Alexii Comne-
ni Imp. ex Irene Ducarà filium tertio genitum,
Anno MCLXXX. Manuel Comnenus moxens
Alexium filium XI. L. annotum puerum, Imperii
suocessorem reliquit. Cui Andronicus procerum
potentia fretus, deposito Alexio Comneno Pro-
to-Vestiario, se turotem dedit. Mox ab Alexio,
invito quidem, in Imperii confortium alcius
est; nec lris contentus ipsum Alexium itingula-
ri, ipsique cadaver in mare projecit iussu. A
mense igitur *Novembri* anno MCLXXXIII.
solus Imperium tenuit. Latius erat insensibilis-
simus, quos ubique vexavit, & Urbe Regià,
oculo per tumultum Joanne Cretinali, Roma-
ni Pontificis Legato expulit, supra modum
etiam in suos terribile diditus. Effractus quippe
inodestia & mansuetudinis repagulis, in om-
nia humanitatis genera irrupit. Verùm dum Hæ-
cio Angelo ludibria struit, ipse populari tumultu
comprehensus est mense *Septembri* MCLXXXV.
& infinita conviciorum & contumeliarum ge-
nera, mille crudelitatis exempla perpessus, tan-
dem à turbulenta plebe consiliis & disceptas,
insistent animam exhalavit, nil aliud ad tot mala
reponentem, quàm *volens liberos*; & ad popu-
lum, *ita ut natusque eundemque regeretur, ut,*
quid calumniam contrarium infringuit? Memoratu
non indignum est, quod hac occasione refert
qui hoc tempore vivebat, Niceas Chouates,
sub Andron. lib. II. num. xli. p. 378. nempe ex-
pulsis Sacellis Palatinis, sacrum illud vasculum,
quo litteræ ad Abbatem ipsius Christi Domini
manu scriptæ, contineri dicebantur, furto violen-
sum petiit. Ad Andronicum redeo. Magna ei
inerant vitia; habuit & suas virtutes; in pœpe-
res misericors & liberalis; in Quæstores & Ma-
gistratus avaros & rapaces atrox & inexorabilis;
in vîdu precus & lobens; in Templis munificus;
in D. Pauli Epistolâ ingenti amore ferebatur;
curiosus de rebus Divinis disputationes prohibuit,
viros eruditos summâ humanitate tractavit, mu-
neribus auxit, & prope solum suum collocari
iussit; ut fatente Niceâ, sarriniam si demas,
quam à barbaris inter quos diu vixerat, hau-
dvis videret, de eo dici posset, non minimum
inret Comnenos Imperatores fuisse, quia nec
ulli quicquam de palmâ fuisse concessurum. Elo-
quentiâ etia egregiâ, eruditione singulari, rerum
etiam Theologicarum peritissimus. Testis est
prolixus, quem Imperante adhuc patris suo Jo-
hannis Comneno, scriptis *dialogis contra Judæos*,
Cujus argumentum in operis initio ipse exposuit
his verbis,

Ἡ ἀρχαῖος, τὸν δὲ Φίλιππος Χρῆστος
τῶν ἱεροῦ δὲ ἀποστόλων ἐκείνων
τὰς ἡμετέρας διδασκὰς τὰς ἀποστολὰς
ἐγγράφῃς ἐκείναις ἈΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ὁ καὶ
ἀλλοτρίως Ἀνδρῶν. Ἀνδρῶν γὰρ
ΚΟΜΝΗΝΟΤΟΥΤ. ὁ δὲ ἐκείνων ἐκείνων
ἐκείνων ἐκείνων ἐκείνων ἐκείνων ἐκείνων

*Demonstrat hominis sermonem gratia
Hebraeorum reseruant errorum
Pias fidelibus demonstrat semitas &c.*
PARA II.

Exat Gr. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol. S. E. C. XII.*
juxta ordinem Lambecianum CCLV. Neitell-
ium CVIII. Hunc codicem antiquum & optin-
noce, foliâ CXXXVIII. contincentem, ex Ohio
indu à allatum, tedeat. Joannes Sambucus Ce-
latus Medicus & Historicus, qui notâ primæ
paginæ apposita testatur fecit, sed videnti hunc
codicem esse autographum, propria ipsius Andro-
nici manu exaratum. Dialogum hunc Latinè ver-
tit Joan. Livineius, & in LXIV. capitâ divisit.
Versionem Livineianam Antiquario suo inf. sui P.
Sevartius *Ingesti*. 1616. 4to. à p. 169. usque ad p.
409. De hoc opere vide quæ habet Cl. Lambecius
Commen. lib. V. p. 169. Hunc dialogum nescio
quo lapsu nisi fortis ejundem & nondum & digni-
tatis sono deceptus, Andronico Palæologo Imp.
anno MCCCXXII. defuncto, tribuit Whar-
thomus heut quondam noster, *Append. ad Hist.*
Liter. p. 17. Sed constat Joan. Livineium, ip-
sum in errorem perducit, dum in præfatio-
ne versionis suæ asserit hunc dialogum anno
MCCXXXVI. compositionem & editum fuisse.
Eundem penè errorem evitavit Miræus *Aut.* cap.
412. p. 256. & cum Miræo tuo Caf. Oudinus *Sap-*
tem. p. 593.

RADULPHUS de DICETO, Ang-
lus, Arcidiaconus Londinensis, Adis Pau-
linæ apud Londinensium Decanus factus est anno
MCLXXXIII. Præter opera ejus quæ alibi re-
censuimus, scripsit *Historiam compendiosam* de
Regibus Britonum à Bruto ad Cadwalladrum
titius generis ultimam, qui sortitus est anno
DCLXXXIX. Hanc edidit Thos. Galeus *Acc.*
Anglic. Script. Tom. III. p. 551. ejusque Anony-
mam de partitione Provinciarum in Icharias, Episcop-
atus, & Regna, ex codice Amstelredam. sub-
jecit. Compulvit etiam Radulphi indiculum de
successione Archiepiscoporum Cantuariensis, & à
quibus *Apollinæ palia susceperunt*. Hunc ex
Membris Lambecianis evulgavit H. Whartou-
nus *Angl. Sacr.* Tom. I. p. 87. sed in quo præ-
ter nudum nominum indiculum, nihil aliud con-
tinetur. Contextit etiam Historiam de *Archie-*
piscopatu & *Episcopatu* *Angliæ* ab Augusti-
no adventu ad annum MCXCIX. In quibusdam
Episcopatibus ultetius procedunt. Verùm addi-
tiones ab aliâ manu protectæ sunt, fortis Joan-
nis Lyke, qui non unum Radulphi opus contra-
xit, vel interpolavit. Habetur hæc Historia MS.
Bibliothecæ Norfolciæ *Cod. CCXX*. Ex quo
Historiam de Archiepiscopis Cantuariensibus à
primâ sedis fundatione ad annum MCC. notis suis
illustrat im edidit H. VVhartonus *Angl. Sacr.* T.
II. o. 679. Reliqua de aliis scribibus induper habuit,
tùm quod nihil existimium præbuit, tum quod in
Historiâ Radulphi editis verbis in fecit suis quæ-
que locis sint reperta. Vide *Prefat.* n. xxiii. p.
18. ubi etiam de aliis Chronicis & Historicis Ra-
dulpho nostro in eodem codice Norfolciensi ad-
scriptis, accurate agit. Quia & opus integrum
apud h. MS. extare testis est alibi idem VVhartou-
nus de *Decan.* *Lindens.* p. 209. In indiculo li-
brorum Bibliothecæ Adis Paulinæ anno 1418. fa-
cto, extabat postilla Radulphi de Diceto, *super*
Ecclesiasticum, & *super librum Sapientie*. An vo-
rò superstiti hodie, non didici.

1183.
Vide Part. I.
p. 480.

5. & C. XII.
ab A. in MC.
1184.

ANONYMUS Historia Selbienſis Auctore, Monacho Selbienſis, clauit anno M. LXXXIV. Juuena adhuc, vicennio ſecundo ætatis anno, ex Prioris, cæterorūque Seniorum relatione, ſcripſit Hiſtoriam Monafterii Selbienſis in Angliâ, à primâ ejus fundatione anno MLXIX. uſque ad annum MCLXXXIV. quam ptimas in lucem protulit Ph. Labbeus *Biblioth. Nev.* Tom. I. p. 6. 594.

1184.

PANDULPHUS, patris Piſanus, dignitate Cardinalis, clauit circa annum MCLXXXIV. Scripſit Vitam Gelafii II. ſummi Pontificis, quam notis illuſtratam edidit Conſtantinus Cajetanus Roma 1638. 4to. Vitæ etiam Pontificum, ſeu pontificis addiſcentes ad Chronica Damiani Papæ ſcriptiſe dicunt.

1185.

ANONYMUS, Græcus Chronologicæ Conſtitutionis Auctor, clauit anno MCLXXXV. Contextit Chronologicum Imperatorum Conſtitutionipolitanorum à Conſtantino M. uſque ad Andronicum Comneniæ, qui anno MCLXXXV. à ſubſtantiâ plebe occiſus eſt. Incipit, 'Ο πύλας Κωνσταντίνου ἱεροκράτορος βασιλέως &c. Delinit, 'Ανδρονίκου &c. 7. Extat MS. Biblioth. Vind. Cod. Aet. X. num. vi. loco quidem non ſuo, ſol. 4. Vide Neſſel. *Catal. Patr. Itl.* p. 37.

1190.

WILHELMUS STEPHANIDES, vulgo FITZ STEPHENS, natione Anglus, domo Londinienſis, parentibus nobilitate Normannicâ claris oriundus, clauit anno MCXC. Studia ſua tunc in Angliâ tunc in Galliâ ſtrenuè & ſocietate promovenda, Monachus poſtea Cantuarienſis factus. Thomæ Archiepiſcopo ſuo in exilio conſtante adhaſit, impendit conſilium. Condiſit opus de *Vita & Paſſione & Miraculis Thomæ Cantuarienſis*, gentilibus ſui, quod magnam partem habet in *Quadrilogæ*, iplius Thomæ Epistoſis præfixo. Compoliuit etiam ſtylo non inſignanti deſcriptionem nobiliſſimæ civitatis *Londaniæ*, in qua ipſe natus erat. Hanc deſcriptionis ſue civitatis Londinenſis, quam parvo ſermone adornavit, calci atroxit Joan. Stovius noſtras p. 704.

1190.

AUCTOR Anonymus Chronici Rheimenſis, clauit circa annum MCXC. Scripſit breve Chronicon Rheimenſe à Cuiſto nato ad annum MCXC. Habetur apud Labbeum *Biblioth. Nev.* Tom. I. p. 358.

1195.

JOANNES WALLINGFORD, natione Anglus, propè viculum qui *Stedham* dicitur, ex mediocri proſapia oriundus, *Magiſter Johannes de cellâ dictus*. Juvenis adhuc, in Academiâ Pariſienſi prima ſtudioſorum tyrocinia poſuit, ubi & Magiſtri gradum adeptus eſt. Alimpro religionis habita, ut loqui amant Pontifici, ad Prioratum Wallingfordenſem vocatur. Tandem mortuo Guazno, anno MCXCV. Carnobii S. Albani Abbas factus eſt. Ubi poſtquam Monafterii ſui gubernacula XIX. annos tenuiſſet, obiit anno MCCXIV. Plura de eo, ejusque Vita, Morſe, rebusque geſtis, plenâ manu ſibi dabit Mathæus Paris in *Vita Abbatis S. Albani* p. 207. Extat ſub ejus nomine *Chronicon* ab anno

CCCCXLIX. quod aliis, quem Rodolphum 5. & C. XII. Wendorſe ſuile conſiſt Cl. Editor, ad ann. ab anno MC. XLII. Henrici III. continuavit. Hoc Chronicon ex codice Cottouiano, ad annum uſque MXXV. edidit Tho. Galeus *Res. Angliæ. Script.* Tom. III. p. 325. An ulterius progreſſus ſit Joannes noſter, non indicat.

1196.

NICOLAUS, Methonenſis in Macedoniâ Epicoſus, clauit circa annum MCXCVI. Scripſit *Theroſogiam de S. Trinitate*, ex quo opere fragmenum habetur Biblioth. Vindob. Cod. Theol. num. i. p. i. Incipit hoc modo. *Τὴν ἵσαν ἀνάγκην τῶν ἡμετέρων ἡμεῖς οὕτως ὡς τὸν ἑαυτοῦ αἵμα &c.* Dubium eſt an idem ſit hic Nicolaus cum Nicolao Methonenſi, quem Patz, I. p. 437. ad ann. MCC. teſtatur. Plures fuiſſe qui ſub hoc nomine latent ſcriptores, admodum probabile videtur L. Allatio de *Conſenſ.* l. II. cap. 10. 5. 2. adeoque Tractatum tertium de *proceſſione Spiritus S.* qui ſub Nicolao Methonenſis nomine circumſerretur, Nicolao cuidam juniore, qui poſt Nicephori Blemmyde ætatem vixiſſet, adſcribendum cenſet. Uter fuerit Nicolaus noſter, primus an ſecundus, an tertius ab utroque diverſus, non liquet. Certè cum Cl. Lambecius noſtrum ad hunc annum referat, temere loco ſuo non amovendum cenſeo, donec certiora edocui fuerimus.

1196.

ALEXANDER, Carnobii S. Bartholomæi de Carpineto in Italia Monachus, clauit anno MCXCVI. Effugiatis ſibi fratribus ſola Monachis, condidit Monafterii ſui Chronicon libris VI. iſque collectione de ejusdem fundatione & dotatione ſubjecit. Extat hoc opus ex Membranæ: codicis Monafterii Caſe Novæ primum in lucem editum à Ferd. Ughel. *Ital. Sac.* Tom. VI. p. 1232.

SYLVESTER GYRALDUS, Cambrenſis natione, ætatis anno MCXLVI. Epicoſus Methonenſis factus eſt anno MCXCVIII. Inter opera ejus quæ hodie extant MSS. habetur *Spreum Eccleſieſie*, ſive de *Monachiſtis ordinibus & Eccleſiaſtiſtis Religionibus variis, deſinitionem libri* IV. in Bibliotheca Cottouiana ſub *Tiberio* B. XIII. In hoc opere Monachos acerrimè perſequitur, eorumque mores parum honeſtos, fraudes, & inſcitiam mordaci ſale perſtricit. Certè Monachos, ignavum & luxuriosum hominum genus odio pliquam Vantiatio habuit Gyraldus, & datâ quavis occaſione Galfæ perſtingit; ut hanc Litaniarum ſcriptis ipſe ſepetivetur ſcriptis aliis commendaverit, à *Monaſtorum multâ libera nos, Domine*. Ex hoc opere, nempe diſtinctione II. c. 23. 24. Vitam Higouini Nonant Epicoſi Coventrenſis & Lichfieldenſis decerpiſt & ſeparatim edidit H. Whartonius *Angl. Sac.* T. II. p. 349. Extant etiam Gyraldi noſtri de *Vita Galfredi*, Eboracenſis Archiepiſcopi, libri II. qui in codice MS. ſine Auctoris nomine habentur; *Legenda S. Remigii*, ſeu de *Vita S. Remigii & Epicoſorum Lincolnienſium illi ſuccedentium*, *Epistoſa* ad Stephanum Langtonum Cant. Archiep. de *abdicatone Archiepiſcopatus non faciendâ* de libris à ſe ſcriptis *Epistoſa* ad capitulum Hereſfordienſis deſcriptione *VVallia* liber ſecundus; & *translationes de libris propriis; de rebus à ſe ſcriptis* libri

1198.
Vile rari. l.
p. 414.

libri

SÆC. XII.
ab Ann. MC.

libri tres: *de Jure & Statu Monasterii Ecclesie* distinctiones seu dialogi VII. Plurimas sententias & verborum floculos octofos in hoc opere le resecuisse agnoscit Editor; *Pisa S. Davidis* Archiepiscopi Monensis. Hæc omnia collegit, & ex variis codicibus MSS. luce publicè donavit idem vir clarissimus, & in evolvendis, & conquirendisque factis patris sue monasterii stupendæ plate diligenter *ibid.* p. 579. Post hæc in præfatione enumerata, operum Gyraldi ineditorum, quæ propriis oculis lustravit, catalogum contexit. Nos de his tumulam agemus. Sunt autem *Legenda S. Adelberti* Ordinis Orientalium Saxonum Regis. Habent in codice Cortoniano sub *Pistelli E. VII. Vallis Mappa* seu Tabula chorographica in fronte codicis Westmonast. minio depicta. *Gemma Ecclesiastica*, prima pars agit de Sacramentis magis necessariis, secunda de Clericali honestate & continentia; extat in Cod. Lambethano. *Carmen de miseria conditione humana* *ibid.* Liber *Carminum & Epigrammatum* *ibid.* & in Cortoniano sub *Pistell. E. V. Speculum Ecclesie*, de quo supra, præmissa prolata ad Stephanum Cantuariensem Archiepiscopum de literaturæ defectu *Epistola*; tres priores operis partes in recensendis & inscribendis Monachorum nequitiis absolvuntur; quarta de statu, institutione, honore &c. Sedis Romæ, aliorumque Sedium Patriarchalium, & de munere Pastoralis & Episcopalis agit; *Symbolum Electorum*, seu *Epistola* variæ de semetipso collectæ, ad Walterum Mapes Archiepisc. Oxon. & quædam alia *De Principis instructione distinctiones res*, opus prolixum, lecturæ dignum; affectuatur

in codice Cortoniano sub *Julie B. XIIII.* num. II. Notam de hoc opere; codici MS. appositam, quam habes *Hist. Liter.* Part. I. p. 436. monuit me idem vir amicusissimus esse frivolum & ineptam recentioris cujusdam scriptoris, eicæ annum MD C. scripam. Prologi librorum à semetipso scriptorum, in unum volumen operi suæ congesti, in Biblioth. Collegii SS. Trinitatis apud Cantabriæ gentes habentur.

NIGELLUS de WIREKER, natione Anglus, Ecclesiæ Cantuariensis Prætor & Monachus, claruit anno MCC. Quem à multâ lectione, nec minori judicio, ex Lelandi testimonio magnopere commendat Balens*, qui plura illius opera recenset. Scriptis inter alia carmine, & Gulielmo de Longo Campo Episcopo Elyensi Regniq. Cancellario dicavit *Brassellum* sive *Speculum Sanderum*, Colonia 1499. editum, 4to.

ANONYMUS Chronici Atrinenfis Auditor, Conobii forsan Fosse Novæ Monachus, circa annum MCC. vel paulo post claruisse videtur. Scriptis breve Ecclesiæ Atrinenfis Chronicon ab anno primo Julii Cæsaris incipiens; postea Ecclesiæ sue res succinctè quidem, sed accuratè, ad ann. usque MCC. persequitur. Breviculum appendicem addidit Anonymus alter ad annum usque MCCCLVI Edidit hoc Chronicon ex antiquo Manuscripto Fosse Novæ, Ferd. Ughellus *Ital. Sacr. Tom. I.* sub eadem p. 499.

SÆC. XII.

Concilia hoc Sæculo habita.

SÆC. XII.
ab Ann. MC.
1102.

LATERANENSE I. sub Paschali II. Papâ anno MCII. celebratum. In quo in Henricum Imp. qui non semel antehæc excommunicatus ad causam dicendam Romam non venerat, ut & in Archiepiscopum Capuanum à Monachis Cassinensibus Sacrilęgiis accusatum, sententia fertur. Acta recitat Urpergensis ad annum MCII. p. 184. Ubi etiam formula Anathematismi exhibetur. Videbis item Chron. Cassin. lib. IV. cap. 40.

1102.

LONDINENSE I. anno MCII. sub Anselmo Cantuariensi, præfensibus Mauricio Eboracensi plurimisque aliis Episcopis, in Ecclesiâ B. Petri Westmonasteriensi habitum. In quo, præter multa disciplinæ Ecclesiasticæ necessaria constituta, Guido Abbas Persoræ propter Simoniam, alii alios ob causas, damnari & deposedi sunt. Extraxit Acta & Ecclesiasticæ disciplinæ *Canonis XXIX.* seu potius Canonum *Breviaria*, ex Anselmi operibus excerpta apud Eadmet. *Hist.* lib. III. p. 67. Will. Malmesbur. *de gest. Pontif.* lib. I. fol. 129. p. 2. *Cene.* Tom. X. p. 728. Ubi Anselmi aliquot Epistolæ subijciuntur. Agit præterea de hac Synodo Florentinus Wigorn. ad ann. MCII. p. 474. Omnia in unum collecta exhibet *PARS II.*

benit apud Spelm. *Cene. Brit. T. II.* p. 22. Confer Chronicon Saxonicum ad ann. MCII. pag. 210.

SÆC. XII.
ab Ann. MC.

FUSSELENSÊ apud S. Mariam de *Husfelus*, prope Palentiam præside Richardo Pontificis Legato, præfente Alphonsio VI. Rege à XIIII. Episcopis anno circiter MCIV. (neque enim tempus adhucmodum certum est) celebratum. Quo de huiusmodi inter Episcopos Ottonem & Burgensem disceptatur, quædam circa divinum Officium tractantur, conjugia Clericorum; sed irritò conati, prohibentur. Habentur Acta ex Sandovalio *Cene. Hist.* Tom. III. p. 377. ubi etiam diffinitus Card. d. Aguirre de tempore hujus Synodi adversus Sandovalium prolixè disputat. Anno MCX. vel ineunte sequenti habitum est Concilium *Carriense*, in quo ventilata est causa Gundisalvi Mirdoneusis Episcopi duos Archiepiscopos Ecclesiæ Compostellane contra jus retinentis. *Ibid.* p. 318. *Legationis* anno MCXIV. Quid verò in eo actum sit, non liquet, *Ibid.* p. 319.

1104.

TRECENSE I. præfente Richardo Pontifici

1104.

Y J

98C. XI. f. Legato, anno MCIV. habitum. In quo
ab Ann-MC. Hubertus Silvaneſſenſis Episcopus Simonie ac-
curatus iurejurando ſe purgavit. Vide Ivonis Epi-
ſtolum ad Paſchalem &c. & Conc. Tom. X. p.
713. Eccleſiis aliquot privilegia conceſſa habentur
ibid. p. 719.

1104. LATERANENSE II. anno MCIV. vii. Cal. 1104
April. celebratum. In quo Inveſtiturarum in An-
gliâ fautores excommunicantur; nempe tam Re-
gis conſiliaſti, qui ipſam ad hoc flagitium impel-
lunt; quam illi qui ab eo hoc modo inveſtiti ſunt.
Inquit Paſchalis Papa, qui meminit huius Synodi
Epistolâ eſſeſſimâ ad Anſelmum datâ Conc. T.
X. p. 706.

1104. BALGENTIENSE I. in villâ Aurelianenſis 1105
Diocleſis ad Ligerim fl. ann. MCIV. iii. Cal. Aug.
preſidente Richarſo Cardinale Pontificis Legato
habitum. In quo, ventiliâ Philippi Regis, qui tunc
aderat, caſus, res tandem in medio relicta eſt.
Episcopus de Regis abſolutione laudâ benè conve-
pentiſſimis. Conſert Ivonis ad Paſchalem Pontifi-
cem Epistolâ CXLIV. p. 249.

1105. PARISIENSE I. anno MCV. iv. Non. 1105
Decembris. habitum. In quo Philippus & Bertrada
ad lege abſoluti ſunt, ut tactis SS. Evangeliiſ
iuraret uterque ſe à toto & omni familiarî converſa-
tione in poſterum abſtineret. Extant Philippi ad
Lambertum Archiepiscopum, & Lamberti ad Paſ-
chalem Papam, linc de re Literæ Conc. Tom.
X. p. 742.

1105. FLORENTINUM anno MCV. à CCCXL 1105
Episcopia celebratum. In quo Flavianus Episcopus
Florentinus, qui occasione prodigiorum quæ hoc
tempore acciderant Anti-Chriſtum jam tunc na-
tum eſſe docuit, vanitatis & erroris arguitur,
& poſt gravem intercepſionem & admoniti-
onem dimiſſus eſt. Hæc ex Sabellio & Anto-
nino referant Concilioſum Editores Tom. X.
p. 743.

1105. QUINTILINEBURGENSE apud Nordſum 1105
anno MCV. iv. Cal. Julii coactum. In quo dan-
tatur Simonia, Fornicatio, aliæque vitia; &
multa pro reformandis moribus conſtituta ſunt.
Acta habet Anonymus quidam ſitius temporis Cri-
ptor apud Uſpergenſem ad annum MCV.
p. 186.

1105. MOGUNTINUM anno MCV. frequen- 1105
ti adhibiti tunc Episcoporum, tunc Optimarum
conſentiu habitum. In quo, depoſito Henrico IV.
(ſententiam ſerentiſſis Romanæ Sedis legatis)
ſolius ejus ad Imperium evictur. Cui proinde
imperialia inſignia, Crux & Lancea, Sceptum,
Globus, & Corona tribuuntur. Vide Conrad.
Uſpergenſem loco citato ad hunc annum p. 188. &
Otton. Friſing. Chron. lib. VII. c. ii. p. 145.

1106. PICTAVENSE anno MCVI. præſidente 1106
Brunone Pontificis Legato habitum. Quo, ve-
niente Boamundo Annochie duce, & maximo-
perè id urgente, multi ad ſuſcipiendam expedi-
tionem Hieroſolymitanam animati ſunt. Hæc Su-
gerius, qui tunc Concilio interfuit, in Viâ Lu-

dovici Cralli cap. 9. Vide Conc. Tom. X. pag. 88C. XI. l.
746. Ubi alii citantur.

GUASTALIENSE ad Padum fl. in Lome- 1106
bardia anno MCVI. xi. Cal. Novemb. habitum.
In quo de Episcopis (quos vocant) ſchismatiſ in
unionem Eccleſiæ recipiendi agitur, & quod pri-
mo loco tractatum eſt, Eccleſiæ totius ſimilis
ab Episcopis Ravenneſis ſubjectione eximuntur;
cum hæc ipſa Metropolis per annos jam pen-
teſcentum adveſus ſedem Apoſtolicam ſe ere-
ctar. Extant Capitula III. & Paſchalis Papæ Epistolâ
III. Conc. Tom. X. p. 748.

HIEROSOLYMITANUM IV anno MCVII. 1107
habitum. In quo, depoſito Ebermaro, Daybe-
tus Patriarcha, qui ab Hieroſolymorum Rege ſe
de ſua pulſus erat, ſedi ſuæ reſtitutus eſt. Verum
Daybetto morte ſubitaneâ ctepto, Ebermarus
Patriarchatu ſuo iterum inhabitat, ſed ſententiâ
Synodali depoſitus eſt, mox ad ſedem Caſanen-
ſem tranſlatus. De his agit Will. Tyrus Hiſt. Sacr.
lib. XI. cap. IV. p. 797.

FLORIACENSE, apud Monafterium 1107
diocleſis Aurelianenſis ad Ligerim Anno MCVII.
xiii. Cal. April. habitum. In quo, præſente Lu-
dovico Rege, corpus S. Beatiſſimi metalino &
cyprio ſereno infernum magnâ quidem pompâ lo-
vatum eſt. Hæc Chronicon Senonenſ. ad ann.
MCVII. Vide Conc. Tom. X. p. 755.

TRECENSE II. anno MCVII. circa Af- 1107
cenſionem Domini præſente Paſchali Papâ habi-
tum. In quo Simoniaci, Laici beneficiorum col-
lectores, & reſum Eccleſiaſticorum invatores ex-
comunicantur. Hæc ex Uſpergenſi. Sugerio, ali-
ſque reſertunt Collectores Concilioſum T. X. p. 754.

LONDINENSE II. anno MCVII. præ- 1107
ſentibus Anſelmo Cantuarienſi, Gerardo Eborac-
cenſi, aliisque Episcopis, abbatibus, plurimiſ
que Regal proceribus, Cal. Auguſti. in Palatio
Regis habitum. In quo ſtatutum eſt, inveſtitu-
ras à laicis non eſſe accipiendas, annuente Rege,
ut ſine baculi paſtoralis, vel annali traditione id
heret, eoſcedente quoque Anſelmo, ut nullus
in Prelationem electus, pro homagio quod Regi
faceret, conſecratione ſuſceptiſ honoris priva-
retur. In hæc etiam Synodo obediſſimâ & ſubje-
ctionem quam ſibi promitterat, à Gerardo ad ſe-
dem Eboracenſem jam tranſlato, exigebat Anſel-
mus. Annuit Gerardus, eoſque pollicitur, ſe
eandem obediſſimam exhibiturum, quam Here-
fordienſi Eccleſiæ ab eo lacrandus olim promiſ-
ſit. De hæc re agunt Eadmerus, Math. Paris, &
Hovedenus, M. Weſtmonaſt. & Hiſtorici
Anglicani ſcriptores poſt. Conſultat Lectur qui
habet Spelmanius Tom. II. p. 218.

LONDINENSE III. anno MCVIII. 1108
præſente Rege Henrico I. ab Archiepiscopis Can-
tuarienſi & Eboracenſi, cæterisque Angliæ Epi-
ſcopis & Magnatibus, in Feſto Penſecoſtes eoa-
ctum. In quo Clerici inconſuetas ſeveriſſimâ
damnatur. Extant de hæc re Canones X. apud Flo-
rent. Wigorn. ad hunc annum p. 479. R. Hoveden.
Part. I. lib. 270. p. 2. Eadmet. Hiſt. lib. IV. p. 95.
BEN. E.

1104

1105

1105

1107

1107

H. B. I. IV.
p. 90.
† Ad annum
MCVII.
p. 41.
† Annal. Part.
I. p. 270.
† Ad annum
MCVII.
fol. 18.

MC. XII. **BENEVENTANUM** I. anno MCVIII. mensis *Octobris*, à Paschale II. Papà de investitura Beneficiorum à laicis non sumptu celebratum. In quo Paschalis excommunicationem utrique, & qui dixerat, & qui acciperet, interminatus est. Verumtamen etiam secularia & preloia reprehendit, libere uti Clericos vetuit. Vide Chron. Caffia. lib. IV. cap. 35.

1109.

LONDINENSE IV. anno MCIX. sub Henrico I. habitum. In quo causa Thomæ Eboracensis, obediens Anselmo Cantuariensi præfate secularis, excussa est & definita; Thomas in Archiepiscopum Eboracensem electus fuerat. Electum, nisi præfatus prius sibi tanquam Primati debita subiectione & canonica obedientia, Anselmus consecrare noluit, omnibûque Angliæ Episcopis sub anathematis potestati interdixit ne ipsum ordinarent; scriptis etiam ad Paschalem Papam literis, ne illum nisi hæc lege consecratum pallio donaret. Legem accipere tenuit Thomas, saltem per longas ambages detraxit. Quæ omnia ea ipsius Anselmi Epistolis apud Eadmerum Hist. lib. IV. p. 97. facile colligi possunt. Pendente adhuc lite, xl. Cal. *Ad idem* diem suum obiit Anselmus. Post cuius mortem, in subsequente Festo Pentecostes, tunc in majoribus solenniis fieri solebat, conveniebant apud Regem Episcopi, Proceresque. Quo tempore habito Concilio, causæque hæc diu multumque agitata conclusum est, Rege etiam id volente, Thomam in consecratione suâ Canoniam obedientiam Sedis Cantuariensi præfate debere. Quod & factum est iv. Cal. *Julii*, in Ecclesiâ D. Pauli, Richardo Londinensi tunc Collegi Archiepiscopalis Decano, vacante jam Sede, Metropolitanæ vices peragente, Pluribus hæc refert Eadmerus *ibid.* p. 103, 104.

1109.

LAUSDUNENSE anno MCIX. à Girardo Papæ Legato habitum. Erant huius Synodi Decreta duo, nempe de Ecclesiâ S. Petri Treverensis adversus Episcopum & Canonicos Nannetenses vindictâ & de Capellâ S. Stephani monachis Majoris Monasterii adversus Canonicos Camiliacenses adjudicatâ. Habentur hæc *Conc.* Tom. X. p. 761.

1110.

LATERANENSE III. anno MCX. Nonis *Martii*, sub Paschali II. collectum. Erant disciplinæ Ecclesiasticæ Canones aliquot, five potius Canonum aliquot veterum confirmationes, contra investituræ Laicorum, eorumque etiam Ecclesiasticarum dispositionem sibi vendicaverint, contra tunc nautagorum discipulos, &c. *Conc.* Tom. X. p. 764.

1110.

CLAROMONTANUM anno MCX. tempore Pentecostes habitum. In quo Maniacensis Ecclesiæ persequentes (nempe Petrus Decanus, alique ejusdem Canonici Monachi, qui petraclâ ad se Laicorum multitudinem, Presbytero eructant oculos, & armati in ipsum Abbatem incruentes, effuso sanguine Monasterium polluerant) excommunicati sunt. Erant Richardi Albaniensis Episcopi due *Conc.* T. X. p. 761. Eodem anno habita est Floriacensis Synodus, in qua eadem causa iterum agitata est.

PAGE II.

HIEROSOLYMITANUM II. anno MCXI. 3. & C. XI. præfate Conone Papæ Legato celebratum. In quo Henricum Imp. ob Papam ab eo capsum, Cardinales male tractatos, nobiles Romanos oculos vel in custodiam ducos, & ingentem populi stragem, excommunicatione fuisse tradit. Unigenitus ad ann. MCXVI. p. 198. ubi de Actis Synodi Lateranensis agit. Confer item quæ habentur *Conc.* Tom. X. p. 767.

LATERANENSE IV. anni MCXII. v. Cal. *Apr.* sub Paschali II. Papâ à centum circiter Episcopis per sex integros dies celebratum. In qua privilegium illud, quod de concedendis sibi Beneficiorum investituris Henricus V. à Paschali Papâ per vim extorierat, revocatur; Et in ipsum Imperatorem anathematis sententia promulgatur. Erant huius Synodi Acta antiqua, & multis ampliora à Bino ex variis Scriptis collecta *Conc.* Tom. X. p. 679.

VIENNENSE ad Rhodanum fl. anno MCXIII. vii. Cal. *Octobris* præfate Guidone Pontificis Legato congregatum. Quo omnis investitura rei Ecclesiasticæ de manu laicâ hæresis esse iudicatur; & Henricus Imp. ob extortas investituræ Synodali Decreto excommunicatus est, missis ad Pontificem Decretis, à quo non nisi post annos quatuor confirmata sunt. Erant Hugonis ad Pontificem Epistolæ, Decreta & Acta *Conc.* Tom. X. p. 784.

ANSANUM prope Lugdunum in Gallia anno MCXII. à Joanne Archiepiscopo Lugdunensi collectum. In quo agitata vexatissima huius temporis controversia, Laicorum investituræ damnatur. Extat Joannis & Episcoporum Senonensium qui huic Synodo interesse recusaverint, ad Joannem Lugdunensem Episcopum, cum eum Joannis *Responsoria* à *Conc.* Tom. X. p. 786.

VINDLESHORENSE I. anno MCXIV. vi. Cal. *Maii* ab Henrico Rege, Episcopis & Proceribus Angliæ habitum. In quo de electione Archiepiscopi Cantuariensis anceps agitur. Rex Facium Abbatem Abingdonensem ad hanc dignitatem promovere voluit; Episcopi, & Proceres plures alique ex Episcopali vel Clericali ordine maluerunt. Tandem communi suffragio Radulfus Antistes Rosensis in Archiepiscopum electus est. Vide Eadmerum, qui præfatus interfuit, *Hist.* lib. V. p. 109.

BELLOVACENSE in Archiepiscopatu Rhe-mensi an. MCXIV. viii. Id. *Decembris*, à Conone Papæ Legato congregatum. In quo Henricus Imp. iterum anathemati subicitur, & querela ab Ambianensibus de Godefrido Episcopo, qui sedem suam deseruerat, Synodo oblata est. Erant Decreta quorundam de immunitatibus & moribus Ecclesiasticis *Conc.* Tom. X. p. 797. Hoc eodem anno habita est ad Cepertanum non procul à ripa fl. Liris Synodus, quæ viâ aliud agit, quam quod Monachus Calistensis, qui invitus in Monasterium detrusus fuerat, à voto absolvitur, & Galienus Dux Apulie Calabrieque constituitur. Fulsus hæc referunt Chronicon Calistense lib. IV. cap. 31. & Chron. Benevent. apud Baron. ad ann. MCXIV. p. 100.

V 4

PALÉN.

S.ÆC. XII.
ab An. MC.
1114.

PALENTINUM I. anno MCXIV. viii. Cal. *Novemb.* Præsidente Bernardo Toletano Pontifice Legato convocatum. In quo subversoribus & calamitarius, quæ Hispaniarum Ecclesias intemperè vexarant, Paues finem imponere sollicitè sagarunt; & Episcopum ad sedem Lucensem jam vacantem promoverunt. Extant Acta aliisque huc spectantia ex Historia Compostellana MS. & alio Cod. MS. apud Card. d'Aguirre *Cons. Hist.* Tom. III. p. 319.

1114.

COMPOSTELLANUM anno MCXIV. à Didaco Gelmítez eisdem Irdi Episcopo pro dilecti sui habitum. In quo multa ad disciplinam Ecclesiasticam, quedam ad communem utilitatem subhibitis lancia sunt. Extant *Canones XXV. de Ecclesijs, de Iudicibus, de calumnijs Pauperum, de die Dominica, de Quadragesima, de Pœnitentijs* &c. quos ex codice MS. Monasteriensi, cum MS. Toletano collato publici juris fecit Card. d'Aguirre *Notis, Decret. Hist.* p. 261. deinde *Cons. Hist.* Tom. III. p. 322.

1115.

OVETENSE in Asturia ad Astam fl. anno MCXV. die Pentecostes pœfide Palagio Episcopo Ovetensi magno Episcoporum & Magnatum numero celebratum. Extant huius Synodi *Constitutiones* sive *Canones* III. quorum postremo cavetur, *ut aliquis à dextris Ecclesijs infra LXX. passus per vim extrahatur.* Adjectæ sunt ingenitæ agmine subsc̄riptiones tum Nobilium, tum Episcoporum, quibus Constitutiones hæ Synodales confirmantur. Extant omnia ex Cod. MSS. Toletanis deprompta, & Aguirri notis illustrata *Cons. Hist.* Tom. III. p. 324.

1115.

SUESSIONENSE Ipxasime eodem Consue, Iidem de causis habitum. In quo Godefridus Ambianensis à Cathedra ad Sedem suam revocatur. Videtur Nicol. in *Vit. Godefr.* lib. III. cap. 30. Eodem anno MCXV. in Synodo Rhemenſi eodem acta sunt. Contra Henricum Imp. in Synodis Colonienſi & Catalaunensi, eodem anno habitis, idem actum est.

1115.

SYRIACUM, loco incerto, forſan Hierosolymis, anno MCXV. habitum, pœfidente Episcopo Araficenis Pontifice legato, in quo Atmulpus Hierosolymitanus Patriarcha, multorum criminum vitæque malitiae seus, Synodali sententiâ depositus est. Nihilominus homo videri Romam proficiscens, blanditijs verbis, sed præcipue largi munusculis profusione, bono Paschali fucum faciens, sedem suam recuperavit. Testat hæc Will. Tyr. *Bell. Sacr.* lib. XI. cap. 26.

1116.

TRENORCIENSE anno MCXV. à Guidone Papæ Legato coactum. In quo decretum est, Ecclesiam S. Joannis Velontionensis pro matrici habendam esse. Extant Acta & Epistola *Cons.* Tom. X. p. 803.

1116.

COLONIENSE I. anno MCXVI. à Theodorico Papæ Legato ob promulgandam excommunicationem, quæ in Henricum Imp. Romæ iam erat habitum. Vide Urspergens. in Chron. ad ann. MCXVI. Et quæ in Theodrico Hirsaugensi habet Trithemius.

LATERANENSE V. anno MCXVI. pridie S.ÆC. XII. Nonas *Marrii* sub Paschali I. in Ecclesiâ *Cons. ab An. MC.* stancianâ habitum. In quo acta Concilii Lateranensis III. de investituris, Henrico Imperatori per vim concessis, confirmantur, & Ecclesijs Joannis Velontionensis causa tractata est. Extant Acta apud Urspergens. ad ann. MCXVI. p. 187. & *Cons. T. X.* p. 806. In hæc etiam Synodo causa Grosulani Mediolanensis Archiepiscopi tractata est. Vide ibid. in *Append.* p. 183. De huius Grosulani electione habita est Synodus Mediolanensis ann. MCI. *ibid.* p. 183. quem, sedem suam deferre coactum, Paschalis I. in Synodo Romanâ anno MCIII. restituit *ibid.* p. 183.

ROMANUM II. anno MCXVI. habitum. In quo Monasterio Cassinensi præ Cluniacensi prerogativa adjudicata est, Abbate Cassinensi hanc sibi gloriam à Romanis Pontificibus concessam vindicantem, ut ipse, tanquam Pontificis Romani Vicarius, *Abbas Abbatum* appellaretur. Vide Chron. Cassinens. lib. IV. cap. 62.

BENEVENTANUM II. anno MCXVII. habitum. In quo Mauritius Bardinus Episcopus Beneventanis, postea sub nomine Gregorii VIII. Antipapa factus, qui Henricum Imp. Romæ abſente Papæ coronaverat, excommunicatus est. Vide Falc. Bencv. Chron. ad annum MCXVII. & Petr. Bibliothecar. in vitâ Paschalis II.

CALVANUM anno MCXVIII. habitum. In quo Henricus IV. Imp. & Martinus Burſius Gregorius VIII. dictus, excommunicantur. Vide Urspergens. ad ann. MCXVIII.

COLONIENSE II. anno MCXVIII. à Conone Papæ Legato habitum. In quo excommunicatio in Henricum Imperatorem promulgatur. Itâ Urspergens ad annum M. XIX. p. 200. qui de Synodo Viennensi & Frideſtiani eodem anno habitis eadem refert, sed in annum MCXIX. disſentit reponit.

TOLOSANUM I. anno MCXVIII. coactum. In quo expeditio in Hispaniam contra Saracenos (sub quorum iugo miserè gemebat hoc tempore Hispani) consummata est. Vide *Cons. Tom. X.* p. 824. Et *Cons. Hist.* Tom. III. p. 314.

ROTHOMAGENŒ I. anno MCXVIII. contra Retum Ecclesiasticarum invadentes habitum. Multa in hoc Concilio mota sunt, multa agitata, nihil ferè actum est. Vide Oudet. Vital. ad annum MCXVIII. lib. XII. p. 846.

TOLOSANUM II. anno MCXIX. viii. Id. *Junij* à Callisto Papâ II. celebratum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ *Canones* X. de Ordinationibus, hæreticis, primitiis, oblationibus, &c. Callisti *Epistola* Synodalis, & Acta à Catello edita *Cons. Tom. X.* p. 816.

RHEMENSE I. anno MCXIX. xiii. Cal. *Novemb.* à Callisto II. Papâ, propter investituras Ecclesiasticas, excommunicationem Henrici Imp. aliisque causis Archiepiscoporum *XI.* Episcoporum

119. **porum** pluraquam CC. Abbatum, & Principum divitarum Provinciarum ingenti concursu celebratum. Ad hoc Concilium, præter Episcopos & Abbates Normannæ, quatuor ex Angliâ misit Rex Henricus I. teste Eadmero *Hist. l. V. p. 124.* ad quem locum vide quæ eruditè pro more congestis Seldenus notat in *Nor. p. 215.* Huc etiam protectus est Tustanus electus Archiepiscopus Eboracensis, qui, quod contra Regis voluntatem, & in dissi Cantuariensis præjudicium consecrationem suam à Papâ acceperit, in patriam redire à Rege prohibitus est; ad quæ Archiepiscopus privatus cum Papâ Romam profectus, referente Chronici Saxonici compilatore ad hunc annum p. 221. Extant de rebus in hac Synodo gestis *Canones V. & A* adhuc inde conclusa *Canes. l. Tom. X. p. 861.* Modum verò hoc Concilium tenendi, quæque in eo gesta sunt præ aliis plenissime describit Oider. Vitalis *Hist. Eccl. lib. XII. p. 877.*

119. **ROTHOMAGENSE II.** anno MCXIX. præsentia Archiepiscopo habitum. In quo Presbyteris omne cum multis consilium interdictum est. Et cum Presbyteri huic decreto strenuè reclamarent, Albertus quidam homo eloquens, qui dicere cepit, comprehensus, & in ergastulum detrusus est. Pluribus hæc refert *Ordic. Vit. ad annum MCXIX. lib. XII. pag. 866.*

120. **NEOPOLITANUM** in Palæstina anno MCXX. à Guazemundo Hierosolymorum Rege, ad reformandos mores Ecclesiæ habitum. Facta hujusmodi reformatione, mox mala publica cessare cepunt, & Republicæ status ad meliorem frugem redactus est. De hac Synodo agit Will. Tyrinus *lib. XII. cap. 13.*

120. **SUESSIONENSE II.** à Conone Papæ Legato anno MCXX. coactum. In quo Abaelardus ob malefiam circa personas SS. Trinitatis sententiam damnatus, & liberum suum propriis manibus igni tradere ab Episcopis coactus, in Monasterium detruditur, ut in Epistola historica de propriis calamitatibus ipse scripsit exponit. Confer quæ habet Otho Friberg. de *gest. Frider. lib. I. cap. 47. p. 433.* Et G. Collartii notam *Conc. Tom. X. p. 990.*

121. **ROMANUM II.** anno MCXXII. mense Martio à Calisto II. habitum. In quo Odestus Abbas Cassinensis consecratus, & Episcopis quibusdam de Monachis conparentibus, Monasterium illud ab omni iugo & servitute liberum esse decernitur, subjectione soli Pontifici reiecta. Vide Chron. Cassinens. lib. IV. cap. 80.

122. **WORMATIENSE** anno MCXXII. magno Episcoporum & Optimatum numero, præsentibus Pontificis Legatis celebratum. In quo pax & concordia inter Henricum Imp. & Pontificem Romanum circa investitura Laicorum sancta est; annuente Henrico, ut Investitura absque annuili & baculi traditione fieret, Extat Calisti II. Privilegium Henrico concessum cum Henrici Rescripto *Conc. Tom. X. p. 885.* Vide Anselm. Gemblacens. in Chronico, & Urspet.

gens. in Chron. ad ann. MCXXII.

LATERANENSE VI. generale I. à Calisto II. Papâ anno MCXXIII. habitum. In quo conditiones pacis inter Henricum & Pontificem de investitura factæ confirmantur; Imperator, eique adherentes ab Ecclesiâ censuris absoluntur; Gregorius VIII. Antipapa Acta refulduntur; Ad meliorem Ecclesiæ disciplinam canones conduntur, ficto etiam Canone, ut Christianis in Terrâ S. militantibus auxilium mitteretur. Extant *Canones XXII.* cum Baluzii notis, & Acta Concilii à Bino undique congesta *Conc. Tom. X. p. 891.* Ex hoc aliud Concilium, eodem anno de eadem re Romæ habitum, malè exculpit Baronius ad ann. MCXXIII. cum unum idemque fuisse clarissime liquet. De hac Synodo vide quæ habentur in *Append. Conc. T. X. p. 183.*

LONDINENSE V. anno MCXXV. præsentia Joanne Crementis Pontificis Legato congregatum. In quo ad corrigendos praves Ecclesiæ mores constituti sunt *Canones XVII.* Extant una cum Honorii II. Epistolæ aliquæ ad hanc Synodum pertinentibus, apud Spelm. *Conc. Brit. Tom. II. p. 32.* & extend. *Can. Tom. X. p. 922.* Canones hoscæ non alios fuisse quam quos antea suserat Aulicis, additis quibusdam aliis, neque tamen eos diu mansisse testatur Chronici Saxonici Auctor ad hunc annum p. 229. Joannes hæc Crementis Papæ Legatus, qui in hac Synodo legem adversus Clericos concubinatores tulit, eadem nocte post missam celebratam, cum metretice in lecto deprehensus est. Ab hac libe enim vindicare totis viribus conatur Baronius ad annum M. XXV. f. d. frustra; cum Historici nostri ad unum ferè omnes id ei dicerent impingant.

NAMNETENSE in Armorica sub Archiepiscopo Turoconni anno MCXXVII. mense Octobris ab Hilberto Turoconni, & suffraganeis Episcopis coactum. In quo, inter alia, incestuæ nuptiæ damnatæ & prohibitiæ sunt. Interdictum etiam ne illi Sacerdotum ordinetur, nisi prius Canonici regulares aut Monachi fierent. Extat Hildeberti ad Honorium Papam *Epistola Synodalis* una cum Honorii *Responsoria*, *Conc. Tom. X. p. 918.*

LONDINENSE VI. anno MCXXVII. pro reformandis Ecclesiæ moribus congregatum. Acta hujus Synodi describitur Mattheus Paris ad annum MCXXIX. & Florentius Wigorniensis continuator ad ann. MCXXVII. p. 104. ubi etiam *Canones XII.* exhibentur. Extant etiam apud Spelm. *Conc. Brit. T. II. p. 33.* & *Conc. T. X. p. 920.* *Ibidem p. 921.* ad annum MCXXVII. habetur Concilium Londinense de prohibendis Sacerdotum focariis; quod non aliud à nullo fuisse merito suspicatur G. Collartius. Quicquid sit, certum est Chronici Saxonici compilatorem, hanc Synodum ad Festum S. Michaelis habitam, in quâ damnata sunt Archidiaconorum & Presbyterorum conjugia, ad annum MCXXIX. referre, ut nisi mox ante S. Andreæ Festum dimitterent, Ecclesiâ suâ, domoque privarentur, nec unquam postea ibi suo munere fungerentur. Verùm Rege veniam conce-

ditæ.

dente, domum reversi sunt. Neque hæc decreta ullam vim habuerunt, omnibus uxoribus suis, Rege permissente, sicut antea testibus, Vide Chron. Saxon. p. 354.

TRECENSE III. in Campaniâ sub Archiepiscopo Senonensi anno MCXXXVIII. celebratum. In quo Militum Templarium Ordo, nono institutionis suæ anno, habitum album & regulam accepit. Extat *Regula*, præmissa prologo, LXXXI. Capitula complectens *Cone.* Tom. X. p. 912. Confer quæ de hac Synodo tradit VVill. Tyrus lib. XII. cap. 7.

RAVENNATENSE ann. MCXXVIII. habitum. In quo Aquileiensis & Venetiarum Patriarchæ depositi sunt; quæ verò de causâ incertum est. Vide Baron. ad ann. MCXXVIII.

PARISIENSE II. anno MCXXIX. habitum. In quo Argentoricensis Monasterii Cenobio S. Dionysii restitutio facta est. Extant. Mathæi Albanensis Legati de Concilio sententiâ, Honorii Papæ, & Ludovici crassi *Epistola*, quibus Concilii Decreta confirmantur, *Cone.* Tom. X. pag. 316.

ILERDENSE in Hispaniâ Tarracoenſi anno MCXXIX. iv. Cal. Aprilis præſidente Joanne Sabiniensi, Cardinale & Pontificis Legato à IX. Episcopis & pluribus Abbatibus celebratum. In quo multa ad disciplinam Ecclesiasticam pertinentia, præcipuè de vitâ & honestate Clericorum constituta sunt. Extat Steph. Baluzius *Barce Hist.* lib. IV. Exinde *Cone. Hist.* Tom. III. p. 497.

PALENTINUM II. in Hispaniâ Tarracoenſi ad Assionem fl. ann. MCXXX. primâ Quadragesimæ hebdomadæ præſidente Raymundo Archiepiscopo Toletano celebratum. Aderat Adelphorum VII. Hispaniarum Rex, qui omnes Hispaniæ Episcopos, Abbates, Comites, Principes, & terrarum suarum potestates ad hoc Concilium invitavit. Præſentibus in hac Synodo ad communem Ecclesiæ & Reipublicæ usum, & ad disciplinam Ecclesiasticam reformandam statuta sunt, & juxta Emeritanæ Ecclesiæ Compositellano Archiepiscopo restitutum. Extant *Decreta XVIII. de Proditoribus publicis, de Concubinis Clericorum ejcendis, de Menachis vagis, de Excommunicatis, de Adulteriis & incestibus separandis, de Lascivum incestuosis, de Obedientiâ Regi fideliter sine dolo ab omnibus præstandâ, &c.* Extat hæc ex Codice MS. Mondexatensi Card. d'Aguires, primò *Notitia sua* p. 125. deinde *Cone. Hist.* T. III. p. 340.

ANICIENSE seu PODIENSE in VValdensis, non procul à ripâ Ligetis, anno MCXXX. habitum. In quo Petrus Leonis, sive Anacletus Antipapa excommunicatus est. Vide Guilgon. Carthusiensem in Vita Hugonis Gratianopol. & *Cone.* Tom. X. p. 971. Quod & eodem anno in Synodo Claromontenſi, ut & Stampensi factum est. Vide Orton. Frilingeni. lib. VII. cap. 18. & Bernard. Abbas. in Vita S. Bernardi lib. II. cap. 1. p. 1990.

NOTRESE in Diocesi Meldensi apud S. A. C. XII Gallos anno MCXXX. habitum. In quo in Thoma, S. Victoris Parisiensis Prioris, interfectoris (N. potest. Theobaldi Archiepiscopi Parisiensis, cui ob illicitas exactiones Thomas animosè resistebat) excommunicationis sententia lata est. Extant hæc de Stephani Parisiensis, Hugonis Gratianopolitani, & Innocentii Papæ Epistolæ *Cone.* Tom. X. p. 974.

RHEMENSE II. anno MCXXXI. viii. Cal. Novemb. præſente Innocentio II. Papâ celebratum. In quo Anacletus Antipapa excommunicatus, & Ludovicus junior, præſente parte, Rex Franciæ ab ipso Pontifice coronatur. Extant acta ex variis Auctoribus collecta, & Ecclesiasticæ disciplinæ *Canones XVII. Cone.* Tom. X. p. 979.

LEODIENSE anno MCXXXI. habitum. In quo Halberſtadenſis Episcopus pristino honori undè exciderat restituitur, & Anacletus Antipapa condemnatur. Vide Orton. Fril. lib. VII. cap. 18. & Suger. in Vita Ludovici Crassi, & quæ inde citantur *Cone.* T. X. p. 987.

PLACENTINUM anno MCXXXII. adversus Anacletum Antipapam ab Innocentio II. ut tiubantem Ecclesiæ Clialpinarum tarram consolidaret, habitum. Vide Petr. Cluniacensi. *Epist.* lib. III.

PISANUM anno MCXXXIV. ab Innocentio Papa contra Antipapam Anacletum indictum. In quo etiam Alexander Leodienſis Episcopus Simoniacus acutus, & comparsæ recalcitros, deponitur. Vide Bernard. Abbas. Bonæ Væ in Vita S. Bernardi ubi supra cap. 2. De hac quoque Synodo vide *Cone.* Tom. X. pag. 989. & in *Ap. præd.* pag. 1839.

LEGIONENSE Ecclesiasticæ-Politicæ, ann. MCXXXV. in ipso die Pentecostes à quatuordecim Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & cujuscunque ordinis viris ad decernendum Alphonſum VII. Hispaniæ Imperatorem, habitum. In hac Synodo multa ad obsequium Dei, multa ad utilitatem regni statuta sunt. Habentur Acta ex Historia MS. Adelpnonſi VII. ab Aguirio Cardinale ex Bibliotheca Toletanâ edita *Cone. Hist.* Tom. III. p. 343. Extant anno habita et Burgis Synodus, præſidente Guidone Cardinale & Pontificis Legato, quâ pauci circa octidnem divinis officii fasciati sunt. Vide *ibid.* p. 345. Eodem præſidente habitum est concilium *Vallis-Olesanum* ann. MCXXXVII. Quod in eo gestum est, nos scire laet. Vide ubi supra p. 346. Nec melioris noxæ sunt, quæ de Concilio *Tarracoenſi* ann. MCXLVI. de Palentino ann. MCXLVI. i. teterantur *ibid.* p. 354. de *Vallis-Olesano* generali ann. MCXLV. *ibid.* pag. 364.

ANTIOCHENUM anno MCXXXVI. pridè Cal. Decemb. ab Alberto Otienſi, Pontificis Legato coactum. In quo Radulphus partis Latinorum Patriarcha Antiochenus secundus, eo quod Romano Pontifici parere recusat, depositus est. Rem plenius enarrat VVill. Tyrus lib. XV. capp. 15. 16. 17.

HIERO-

1137. **HIEROSOLYMITANUM** 111. ab eodem Pontificis Legato eodem anno proxime post Pascha habitum. In quo Templum Domini in Monte Syon dedicatum est, & de fidei articulis in quibus à Latinis dissentirent, cum Armeniis Catholicis disputatum, qui nonnulla proinde se reformaturum promittit. Vide Will. Tyrium loco citato cap. 18.

1138. **LONDINENSE VII.** Westmonasterii anno MCXXXVIII. ab Alberico Officiis Pontificis Legato, Episcopis *XXVII*, & Abbatibus *XXX*, celebratum. In quo, vicente jam sede, & Archiepiscopo Cantuariensi eligendo actum est, electo paulo post Theobaldo Beccensis Conventus Abbate, & ab Alberico predicto contestato. Hæc etiam in Synodo Abbas Croylandensis deponitur. Extant acta & Canones Ecclesiastica discipline *XXVII*. apud Richard. Hagulstad. de gest. R. Stephani ad ann. MCXXXVIII. p. 126. & eand. apud Spelman. *Cons. Brit.* Tom. II. p. 39. & *Cons.* Tom. X. p. 99.

1139. **NORTHAMPTONIENSE I.** anno MCXXXVIII. *iv. Id. April.* in Octavis Paschatis sub Stephano Anglorum Rege, à Turitano Elaborato, pluribusque Episcopis, Abbatibus & Proceribus collectum. In quo Robertus Episcopus Exoniensis constituitur, & Abbates *II. viz.* Robertus Winclembensis, Monachus aliter S. Mariz laboracensis, facti sunt. Tradit hæc Florentius continuator ad annum MCXXXVIII. p. 319.

1140. **LATERANENSE VII.** generale II. ann. MCXXXIX. sub Innocentio II. à mille circiter Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, &c. celebratum. In quo Arnaldus Brixiensis, Petrus de Bruiis, alique hæretici damnantur; Petrus Eucharistie, Baptismi parvulorum, Præconque pro motus effusionem denegavit, templa dinenda, cæcæque omni cultus & veneratione spolianda commendebat. Annulus præterquam quod in nonnullis cum Petro sensu, Episcopis, Clericis, Monachisque dominia & possessiones, quas vocat temporales, adimendas esse censuit. His damnatis, Anacleti II. sive Petri Leonis Antipapæ Acta rescinduntur, multæque ad conservandum Ecclesiæ disciplinam statuta sunt. Extant Acta tum antiqua, tum à Bino adnotata, & disciplina Ecclesiæ *Canones XXX.* *Cons.* Tom. X. pag. 999.

1141. **WINTONIENSE I.** anno MCXXXIX. *iii. Cal. Septembris* coactum. In quo de immunitate Ecclesiastica adversus Stephanum Regem, qui Episcopis eamdem mancipatis, eorum Castellum occupaverat, nullo penè effectu agitur. Acta proluse describit Guil. Malmes. *Hist. Nov.* lib. II. fol. 103. Vide Marth. Pacifi. ad annum MCXXXIX. pag. 77.

1142. **SENONENSE** anno MCXL. præfente Ludovico juniore Rege congregatum. In quo P. Abaelardus ob malefana dogmata, ejusque sectatores & defensores damnati sunt. Extant Sarnonis Rheimentis, Jocelini Suffoniensis &c. ad Innocentium *litteræ*, Innocentii *Responsio*, & *Epistola altera Cons.* Tom. X. p. 1018. Plurimum

ad hujus concilii intelligentiam conferet, si rudi-
tus lector consulat S. Bernardi *Epist.* CLXXVII. ab Ann. MC.
CLXXXVIII. CLXXXIX.

LONDINENSE VIII. circa annum MCXL. vel seq. præfente Theobaldo Cantuariensi, in mediâ Quadragesimâ coactum. Cui Stephanus Rex & Eustachius ejus filius, Angliæque proceres interfuerunt. In quo p'ntes novæ appellaciones ad Romanum Pontificem adversus Regem factæ sunt. Vide H. Huntingdon. *Hist.* lib. VIII. fol. 166. p. 2.

CONSTANTINOPOLITANUM I. ann. MCXL. mensis *Maies* in dextris Catechumenis S. Alexii, præfidente Leone Stryppionari Patriarchâ, præsentibus pluribus Metropolitâ & illustribus Imperii principibus celebratum. Quo Constantius Chrysolasti olim defuncti scripta, non modo nugarum & ineptiarum, sed hæresis & impieratis p'ena, in judicium vocata, examinata, proscripta, & condemnata sunt. Inter impia & insula quæ in his continebantur dogmata, hæc erant; Satanas eos cultum præbere, qui cuicunque Principi hominem & venerationem exhibent; omnem Christianum in infantia baptizatum, absque eo quod catechizatus sit, reverâ Christianum non esse; quemcumque intellectuâli sensu intellectuâli non præficientem Deum in eo operantem voluntatem suam per Jesum Christum, incassum laborare; singulos Christianos duas habere animas, quarum una sit impediabilis, alia peccatis obnoxia, quod si unam haberent animam, Christianum nondum factum esse. Plura alia his non minus impia & absurda, foedissima Enthusiasti portenta, nos docet Decretum Synodicum quod Græc. Lat. extat apud L. Allat. de *Consens. Orient. & Occident.* lib. II. c. 11. nom. 1. col. 644. cui uni hujus Concilii notitiam acceptam referimus.

LATINIACENSE in diocesi Parisiensi ad Matronam fluvium anno MCXLII. ab Ivone Papæ Legato habitum. In quo inter alia, controversia inter Episcopum Aurelianensem, & Monachos Marchianenses de Abbatis electione composita est. Extant Acta *Cons.* Tom. X. *ut Append.* pag. 136.

WINTONIENSE II. præfidente Theobaldo Cantuariensi Pontificis Legato, in eand. Regni Anglicani, feria II. post Octavas Paschatis, anno MCXLII. habitum. In quo Willielmus Martellus Dapifer, alique Regiarum partium Ministri excommunicantur. Rem gestam proluse tradit Guil. Malmesburiensis, qui & ipse interit lib. II. fol. 106. pag. 2.

HIEROSOLYMITANUM IV. anno MCXLII. præfidente Henrico Wintoniensi Pontificis Legato, à Patriarchâ Hierosolymitano & quamplurimis regionum circumvicinarum Episcopis celebratum. In quo, præsentibus etiam Armeniis Patriarchâ & Episcopis, Armeniorum in fide errores redarguntur & emendantur. De his Synodo agit Willielmus Tyrius *Hist. Sa. r.* lib. XV. cap. 18. p. 833. Vide quæ supra ad ann. MCXXXVII. dicta sunt.

WEST.

WESTMONASTERIENSE I. anno MCXII. ab Henrico Wintoniensi Pontificis Legato, coactum. In quo de Stephano Rege, quem Matildis Imperatrix captivum dedidit, actum est, Innocentio Papâ Henricum Legatum per litteras increpante, quod Regem fratrem suum germanum in libertatem non reddidisset. Vide Guil. Malinb. *Hist. Nov.* lib. II. fol. 105.

CONSTANTINOPOLITANUM I. anno MCXLI. mense Aug. præsidente Michaelæ Oxia Patriarcha, à XII. Metropolitibus, præsentibus etiam Patriis prociibus, in Thomate (Triclinium id erat Patriarchale) congregatum. Quo Clemeus Sabinorum, & Leonius Balbif. in provincia Tyanensi Pseudo-Episcopi, tantum præter canones ordinati, & Bogomilorum hæresis & impietatis rei, damna & depolui sunt. Hæ. eis hæc Bogomilorum à Bogomilo quodam Monacho orta, ex Manichæismo & Mallianismo constituta erat, monitro & aliis dogmata prædicans. Omnem Theologiam Christianam, & doctrinam de Oeconomia Christi contempnens; Ecclesias Tempa Demonum appellans; Eucharistia Sacrificium insipide habuerunt. In his, aliisque ejusdem futuris, ascensibus obliuati erant & potivaces, hæmici credentes omnem sine doctore possum bibere te posse, quasi Angeli ipsi ab igne creptum fuisse. De duobus his Pseudo-Episcopis extat Decretum Synodale Græc. Lat. apud L. Allat. *de Confess.* lib. II. cap. 12. uam. lib. col. 671. Quoniam verò Synodus de his plurius doceri vellet, ad Metropolitam Tyanensem hac de re scribendum statuit. Allatis mox Balbii Metropolitam Tyanensis litteris, Synodus aliud Decretum edidit (quod ibidem habetur col. 674.) in quos duos Pseudo-Episcopos ex Bogomilorum secta latum, qui convicti sunt hæc inter alia decussisse & recidisse, neminem leuatarem, nisi Monachas hæc, salvas, licet omnis virtutis viam huerint, tondere licere hominibus, inivitis uxoriibus, ut & uxores, inivitis maritis; nonnullos Christianos demeritos, inepulcos & abique cantu negligere, & neque vivos eisdem in penitentiam admitti, effodere propterque Christianorum reliquias, cum intra eum extra Ecclesiam repositas; peccatores esse, qui facti sancti sunt, & sermones in defunctorum corporibus habitare; quin & Deum ipsum in quem credebat Christiani, anathematizare non vererantur; ut de aliis ni dicam.

LONDINENSE IX. anno MCXLIII. adversus rerum & personarum Ecclesiasticarum violatores in mediâ Quadragesimâ habitum. In quo statutum est, ne qui Clerico alicui violentas manus iniecerit, nisi ab ipso Papâ coram absolvi possit. Vide Mart. Paris. ad ann. MCXLII. p. 79. & Hoveden. in *Annal.* ad eundem annum fol. 279. p. a. Synodi ab Alexandro Lincolnienſi Episcopo, Pontificis Legato, vel hoc vel superiori anno habita, mentionit Godwinus *de Presul. Angl.* in Episc. Lincoln. p. 142. Verum de hæc Synodo incerta omnia. De quo videbis quæ habet Sp. ltm. *Conc. Brit.* Tom. II. p. 48.

CONSTANTINOPOLITANUM III. anno

MCXLIV. Oſeb. vi. sub Michaelæ Patriarchâ, & XII. Metropolitibus, assistentibus etiam aliquot Principibus in Thomate habitum. Quo Nipho Monachus sectæ Bogomilicæ dux, in Petribilepi Monasterium immanatur, strictiori custodia coercendus, insentato ei an thematis vinculo, si lætenter deinceps aut quidpiam scripturæ, aut doctæ anſus fuerit. Decretum Synodicum Græcæ & Lat. exulit L. Allatus *de Confess.* lib. II. cap. 12. num. III. col. 678. *Februarii* sequenti die illi, conditum est aliud Decretum Synodale, hominem dogmata sua vendicare non cessante, in locum remotiorem relegandum, ut quiete agat, & à nemine visitari, ne pennis illius in alios quoque deriveret, neminemque in posterum cum eo congressi audere, aut ullo modo consueſcere; aliter tanquam unâ cum eo sententia reprobatur, & punietur. Extat hoc Decretum *ibid.* col. 681.

VIZELIACUM, apud Monasterium in Diocesi Augustodunensi anno MCXLVI. in Burgundia, præsente S. Bernardo habitum. In quo nova expeditio in Terram sanctam adversus Saracenos decreta est. Vide Ottob. Friſ. de gest. Frid. lib. I. cap. 36. sed præ aliis Anonymum de Gest. Lodovici VII. apud du Chien. *Hist. Franc.* T. IV. Idem etiam in Synodo Carostensi eodem anno habitâ sanctâ est. Adſis Baron. ad ann. MCXLVI. De eadem re in Concilio Stampensi anno MCXLVII. in Dominicâ quadragesimæ habitâ iterum agitur. Vide *Conc.* Tom. X. p. 1094.

PARISIENSE III. anno MCXLVII. præsente ingenio III. Papâ coactum. In quo Gilbertus Pictavensis Episcopus, errorum circa SS. Trinitatem accusatus, sententiam suam causa & subactis explanatione emoluit conatus est. Dogmata ei obſecta, præter alia minoris momenti, hæc erant; Divinam Effluvia non esse Deum; Propheciatas priusquam non esse ipsi Personas, Theologicas pectinas in nullâ propositione prædicari; denique Divinam Naturam non esse incarnatam. Videatur Otto Friſing. *de gest. Frid.* lib. I. cap. 50. p. 445. ubi hæc copiosius referuntur. Præcipue vero de hæc Synodo Otto de S. Bleſio Append. ad Chron. Ottob. Friſing. cap. 4. p. 198. Consulat item Synodus Rhemenſis. ann. MCXLVIII.

CONSTANTINOPOLITANUM IV. anno MCXLVII. *Februarii* iv. in Palatio Blachernarum, in cuius comæ Patriarchæ celebratum, interſuerunt huic Synodo Metropolitæ XXXI. Præſens erat & præsidentibus Manuel Comnenus Imp. assidebant Joannes Rogerius Cæsar, & summi Imperii principes, leutores, & iudices politici. Occasione hæc extat Cosmas Atticus haud ita pridem creatus Patriarcha, Niphonem Monachum, hæresis Bogomilicæ antedignum, à hoc licet Synodis damnatum, impendit & infano planè affectu coluit & amavit, hominem in sui confortium admittit, & Decreta contra illum lata iniusticiæ arguebat. Insolentior his factus Monachus, quotiè dogmata secularia circumvolvebat, & Hebræorum, quem voca-

S. A. C. X. I.
ab Ann. MC

1346

1347

1348

12C. XII.
de Anno
MC.

bat, Deum repudiabat. Monitus de his Cosmas, hominem nihilominus mordicus propugnavit, & in intimis habuit: quin & cum Imperatoris mandato ad carcerem duceretur, à Satellitibus illum abducentibus avellere nitebatur, saltem cum eo in carcerem duci poscebat. Plebs igitur, hanc ob causam, penè ad rabiem tumultuante, coacta est hæc Synodus, quæ coram Imperatore & universa Synodo, palam affirmavit se Niphonem non hæreticum, sed orthodoxum exilimare. Unde modo communi suffragio tantquam eadem cum Niphone sentiens condemnatur, & secundum Edictorum tenorem deicitur, & indignis Archieraticâ dignitate judicatur. Synodale Decretum Metropolitanâ XXXI. subscriptionibus roboratum, Græcè & Latine excusit. L. allatus de *Consensu Orientis & Occidentis*, lib. II. cap. 12. num. 117. col. 683. Pluribus hæc persequitur Jo. Cinnamus *Hist.* lib. II. pag. 67. &c. De tempore hujus Concilii non statim nihilmet satisfacio. Ponit illud Decretum Synodum anno Mundi 6737. vi 14 DCLII. id est, anno Christi MCXLIV. *Indict.* X. Ubi an. Mundi & Indictio haud bene conveniunt. Indictio enim decima incidit in annum Mundi vi MDCLV. Christi MCXLVII. Cum verò anno MCXLIV. Cosmas nondum fuerit Patriarcha, mendum potius in numerum annorum Mundi irrepisse suspicor, & pro 67. reponendum a. præsertim cum Indictio non per figurâ, ut annus Mundi, sed 37. describitur *Inventio & Inventio*. Penes eruditum lectorem judicium esto.

1148.

RHEMENSIS III. anno MCXLVIII. Cal. April. mediâ Quadragesimâ ab Eugenio III. Papa celebratum. In quo Gilberti Porretani de SS. Trinitate dogmata iterum excussa & damnata sunt. Extant Gilberti *Affertiones*, discipline Ecclesiasticæ *Canon* XVIII. & Acta Synodi à Bino ex variis Auctoribus compilata *Cons. Brit.* Tom. X. p. 117.

1148.

TREVIRENSE anno MCXLVIII. ab Eugenio III. Papa coactum. In quo Pontifex S. Hildegardi in monte S. Ruperti Abbatisse, re prius excommunicata, novas suas prophetias professendi & divulgandi facultatem concessit. Extat Eugeni ad Hildegardem, hæc de re, Epistola *Cons. Tom. X.* pag. 113. Vide Trithem. in *Chron.* Hirsing. ad annum MCXLVIII.

1151.

BALGENTIACENSE II. apud Gallos in Diocesi Aurelianensi anno MCL. tempore Quadragesimæ congregatum. In quo inter Ludovicum Regem & Eleonorem Ducis Aquitanie filiam, ob nimiam sanguinis proximitatem, testibus adhibito jurejurando examinatis, divorcium factum est. Hæc *Suger. lib. de gest. Lud. VII. & Cons. Tom. X.* p. 119. Ubi adeas quæ G. Costartius annotavit.

1151.

HIBERNICUM anno MCLII. in Comobio Mellifontis, seu potius Keelice in Midia, præsidebat Christiano Episcopo Lismorensi, Pontificis Legato, à XXIV. Hiberniæ Episcopis nomen *Maris* congregatum. In quo IV. Hiberniæ Archiepiscopus, Armachanus, Dublinensis, Cancellarius, & Tuamensis instituti

sunt, cuilibet Archiepiscopo suffraganeorum numero subiecto & assignato. Atque his quatuor Archiepiscopis jam constitutis, quatuor Papæ Cardinalis, Legatus ab Eugenio III. in Hiberniam missus, quatuor Pallii quæ secum detulerant Synodo tradidit. Hæc nos docet Cl. VVarus *Comment. de Presul. Hibern. in fidei Gelasii Assephanii* p. 15. Pluribus verò hæc de re agit idem *A. A. nique. Hibern. cap. 16. p. 83.* Ubi etiam p. 87. Episcoporum qui huic Synodo intererant, nomina Hibernicâ, & Sædum Archiepiscopatum insignia exhibentur.

LONDINENSE X. anno MCLIV. sub Henrico II. tempore Quadragesimali congregatum In quo renovata pace, Leges antiquæ Anglorum Edwardi Confessoris, aliasque Regni consuetudines, Chartæ etiam & Privilegia Episcoporum, Abbatiarum &c. Regio Sigillo confirmantur, ut ex codice Monasterii Beulensis notavit Spelmanus *Cons. Brit.* Tom. II. p. 51.

SUESSIONENSE III. an. MCLV. iv. Id. Jun. corat Ludovico VII. ac Rhenensis & Senonensis provincie Episcopis, plurimisque regni Proceribus, pro pace firmandâ habitum, concordantæ Ludovico ut omnes regni Ecclesiæ, earumque universæ Possessiones, Agricoltæ, Mercatores, &c. plenâ securitate per decem annos fruerentur. Extant ea de re Ludovici Regis litteræ *Cons. Tom. X.* p. 175.

CICESTRENSE anno MCLVII. in festo Pentecostes habitum. In quo orâ Abbates inter & Episcopum Cicestrensem de iuribus & privilegiis controversis, post longum examen & disceptationem, immunitate Monasterii de Bello confirmantur. Extant Acta admodum proluxa ex Chron. MS. Monasterii Bellefisi *Cons. Brit.* Tom. II. pag. 51. & *Cons. Tom. X.* pag. 1176.

ARMACHANUM, seu Ardmach, seu VVaterfordiæ anno circiter MCLVII. (rejecit Spelmanus ad annum MCLXXI.) præsentem ferè totius Hiberniæ Clero coactum. In quo communi consensu decretum est, ut Angli ubique per Insulam servitutis vinculo mancipati, in primam libertatem revocentur. Historiam hujus Synodi tradit Giraldus Cambrensis *Hibern. expugn.* esp. 18. p. 770. Eodem anno habita est etiam Synodus Roscomaniæ, cujus ex Annalibus Conacientibus mentionem facit, nil verò in eo gestum recenset Spelmanus *Cons. Brit.* Tom. II. pag. 59.

PAPIENSE in Ducatu Mediolanensi anno MCLX. à Friderico Imp. magno Episcoporum Abbatumque numero celebratum. In quo causâ Sedis Papalis pro septem diebus ventilatâ, disposito tandem Alexandro III. Victori III. Antipapæ *Osianensi* antè dicto Pontificatus adjudicatur. Alexander, *Rolandus* prius dictus, Synodo interesse recusavit, affirmans sumum Pontificem à laico citari non debere, omnique ipsius iudicio subiacere, & ipsum à cernine iudicari, adeoque nullum pro se legatum destinavit, sed per alio iudicio Synodali, cum suis

Cardinalibus urbe celsis, reffe Ortone de S. Blasio *Append. ad Chron. Otton. Frising. c. 13. p. 201.* Exstant hujus Synodi Acta, & in his Epistolis plures ad hanc causam pertinentes *Cons. Tom. X. p. 137.*

NAZARENUM in Palestina an. MCLX. presente Hierosolymorum Rege habitum. In quo post causam Papalem inter Alexandrum III. & Victorem I. I. dia agitata, agrè tandem prevaluit eorum sententia, qui Alexandri Legatum recipiendum esse judicabant. Exstant Acta apud VVill. Tyrium lib. XVIII. cap. 39. & *Epistola Synodalis ad Alexandrum Papam Cons. Tom. X. p. 140.*

OXONIENSE anno MCLX. habitum. In quo Waldensium dogmata, duce quodam Gerardo Teutónico recéns in Angliam indúcta, damnantur, eorumque duces & assertores virgis coëctici urbe ejiciuntur. Exstant Acta apud Guil. Neubrigen. lib. II. cap. 13. p. 157. & c. ubi etiam Jo. Picardi notas lector consulat. Vide *Spelm. Tom. II. p. 59. & Cons. Tom. X. p. 1404.*

NORMANICUM I. apud Novum Mercatum anno MCLXI. habitum. In quo, reffo Victore III. pro Alexandro judicatur. Vide Robert. de Mont. in *Append. ad Sigebert. Quod & in Synodis Belvacensi & Tolosana, eodem tempore habitis, decretum est. Exrat Faltredi Abbatia Clarevalensis de Concilio Tolosano Epistola Cons. Tom. X. p. 1407.*

LAUDENSE in Longobardiâ. an. MCLXI. presente Frederico Imp. habitum. In quo, damnato Alexandro, Victor III. pro Papâ agnoscitur, & inter alia, Moguntini Archiepiscopi (cul per fraudes Huberti Mediolanensis, Episcopi Placentini, aliorumque plurium vita erepta fuerat) occisores, eorumque concillarii & adjutores excommunicantur. Hæc ex chronico Laudensi Conciliorum editores *Tom. X. p. 409.*

LONDINENSE XI. anno MCLXII. congregato penè totius provincie Cantuariensis Clero habitum. In quo Thomas Becketrus Regis Henrici Cancellarius, communibus omnium votis, defuncto Theobaldo, in Archiepiscopum Cantuariensem electus est. Vide Mart. Paria ad an. MCLXII. p. 98.

CLEONADENSE in Hiberniâ an. MCLXII. vel saltem sequenti, *XXXI.* Hiberniæ Episcopi, presidente Gelasio Archiepiscopo Armachano, celebratum. Quo, inter alia, decretum est, ut nullus deinceps ad Theologiam publicè prælegendam admitteretur, nisi qui Academiæ Arnachanæ alumnus fuerat. Tradunt hæc Annales Ultonienses ad an. MXX. referente Cl. Warao *Aniq. Hibern. c. 15. p. 71.* qui & eadem repetit de *Trifid. Hibern. in Gelasio p. 35.*

MONSPELIENSE an. MCLXII. ab Alexandro III. Papâ congregatum. In quo Victor III. Antipapa excommunicationi subjectus est: anathemate etiam percelluntur Principes seculares, cui auctoritate sua hereticos coëcercant;

Monachis & Canonicis regularibus Legum secularium & Physicæ studium interdicitur. Vide *ab an. MC. Cons. Tom. X. p. 140.*

TURONENSE anno MCLXIII. ab Alexandro III. Papâ, Cardinalibus *XXVII.* Episcopis *XXXI.* & in his Thomâ Cantuariensi cum suis Suffraganeis, Abbatibus *CCCCXX.* celebratum. In quo Victor Antipapa, ejusque fautores solenni anathemate damnantur. Exstant Arnulfi Lexovienfis *sermo* in hac Synodo habitus, Ecclesiasticæ disciplinæ *Canonis X. & Acta Synodi à Bini* ex variis scriptoribus ex. erpsa *Cons. Tom. X. p. 1411.* Vide plura in *Append. p. 1878.*

CLARENDONENSE an. MCLXIV. viii. Cal. Febr. ab Episcopis & Proceribus Angliæ, præfidente Joanne de Oxoniâ habitum. Quo *xxviii.* illa *Capitula XVI. consensum Angliæ sanarum* confirmata sunt. Ad quæ fideliter observanda juramento se adstrinxerunt omnes qui aderant, & in his ipse Thomas Archiepiscopus, qui tamen ea, velut Leges iniquas & omnibus Christi fidelibus detestandas, oblatino animo mox damnavit & rejectit. Exstant *Capitula apud Mart. Paria ad an. MCLXIV. pag. 100. & exinde Spelm. Cons. Brit. T. II. p. 63.* ubi ingens Epistolatum cumulus ad Thomam ejusque causam pertinentium reperitur. Capitula, pluresque de hæc te Epistole habentur *Cons. Tom. V. p. 1425.*

NORTHAMPTONIENSE II. an. MCLXIV. ab Henrico II. ejusque Episcopis & Optimatibus habitum. In quo Thomas Cantuariensis ob non servata capitula Clarendonensia perjurii accusatus, condemnatus est. Rem gestam narrat Hovedenus ad an. MCLXV. fuffus auctor Vita S. Thomæ apud Baron. ann. MCLXIV. p. 491. ut alioa mittam. Vide etiam *Cons. Tom. X. p. 1433.*

CONSTANTINOPOLITANUM V. anno MCLXVI. sub Lucâ Patriarchâ congregatum. Præter principes virisque illustres, interfuerunt tres Patriarchæ, Lucas C. P. Athanasius Antiochenus, Nichephorus Hierosolymitanus & Metropolitæ *LVII.* Accusaverant Aleamannos, tanquam de nostra Divinâ malè sentientes, Demetrius Lampenus, Joannes Corcyrensis, Constantinus Bulgariæ & Joannes Irenicus. Causa per integrum sexennium protrahâ, tandem ad hanc Synodum delata est. Quâ accusatores isti convincuntur: proinde dignitatibus privati, & in exilium missi. Sex capita in hac Synodo edita in Græcoticum Triodio legi possunt. Ipsa Synodi Acta super sunt MSS. correctissimè & characteribus grandioribus scripta. Quibus subjunguntur Episcoporum subscriptiones, inajori ex parte autographæ, vario literarum tractu, & implicitis lineolis, ut posteriori Græciæ in more fuit, exarata, teste L. Allatio de *Confess. Orient. & Occident. lib. II. cap. 12. numer. 24.* ut quæ de hac Synodo referant Jo. Cinnamus lib. VI. & Nicetas Choniates sub Manuâle Commeno jam mittam.

HERBIPOLENSE anno MCLXVI. in Festo Pentecostes congregatum. In quo Paschalis III. Guis ante dictus, in Victoriâ III. de-

1. EC. XII.
ab An. MC.

mortui locum subrogatus, in sede Pontificali confirmatur. Exant hac de re Frederici Imp. litteræ, & alterius cuiusdam ad Alexandrum Papam Epistola *Canc. Tom. X. p. 1438.*

1167.

ANGLICANUM anno MCLXVII. ab omnibus Angliæ Episcopis loco incerto habitum. In quo ad declinandum Thomæ Cantuariensis in partibus transmarinis iudicium, decretum est ut ad Pontificem appellaretur. Hæc de re extant, tum Episcoporum iussurancorum, tum Cantuariensis ad Pontificem, Epistolæ *Canc. Tom. V. p. 1444.* Idem etiam factum est in Conventu Chironensi in Galliâ ab Episcopis & Proceribus titulis Anglicane, præsentem ipsomet Rege Henrico II. hoc eodem anno habito, uti auctor nobis est Joan. Sarisburiensis ad Episc. *Exon. Epist. CXXIX.*

1168.

CONSTANTINOPOLITANUM VI. circa annum MCLXVIII. vel non diu postea, in causâ unionis cum Latinis sanciente, præsentem Michaeli Archiepiscopo Patriarchæ congregatum. Adertant ex Occidentis partibus Cardinales primatiles, & Episcopi plures, ad pacem cum Græcis conciliandam à Papâ missi, qui in hunc finem nihil aliud à Græcis exposcebant, quam primum Papæ tribuendum, ejus in Divinis Officiis commemorationem fieri, & Appellationes concedendas. Sperabant has conditiones Græci, & re plane desperatâ, Imperator, Synodus, & universus Senatus sanciverunt Papam, & qui cum eo sentirent omnes, totali separatione abscindendos esse; Tomos super hoc conficientes, in quibus immaculatam & orthodoxam fidem digesserunt. Pluribus hæc ex ipsis Græcorum scriptis *Andræ nos docet L. Allatus de Consens. Orient. & Occident. lib. II. c. 11. not. scol. 664.*

1168.

LATERANENSE VIII. anno MCLXVIII. coactum. In quo Fridericus Imp. ob intrusum in sedem Apostolicam Viçtorem Antipapam damnatur, & imperio privatur. Consulatur Joannis Sarisburiensis *Epist. LX. & Epist. ad Cantiz Sub. Priorem.* In eadem Synodo decretum est legationem ad pellendos Episcopos (quos vocant) schismaticos, & catholicos sedibus suis restituendos, tellatur Chronicon Laudense ad annum MCLXVIII. Habentur hæc omnia *Canc. Tom. X. p. 1449.*

1172.

CASSILIENSE in Hiberniâ. anno MCLXXII. præsentem Christiano Papæ Legato habitum. In quo Ecclesiæ Hibernicæ status ad Anglicanæ formam componitur, multaque de Matrimonii contrahendis, de decimis solvendis, & Ecclesiis debitâ devotione venerandis, & frequentandis statuuntur. Extant Acta & Capitula III. apud R. Hoveden. Part. II. fol. 301. p. 1. Acta & integra Capitula VIII. apud Giral. Camb. *Hibern. Ex. pag. lib. I. capp. 33. p. 776. exindè apud Spelman. Conc. Brit. Tom. II. p. 99. & Conc. Tom. X. p. 1454.*

1172.

ABRINCATANENSE apud Normannos in confinio Britannicæ Minoris an. MCLXXII. v. Cal. Octobr. præsentibus Pontificis Legatis congregatum. In quo Henricus II. Angliæ Rex à

Pars II.

Thomæ Cantuariensis eade antea absolutus, secundâ jam vice absoluitur, & Decreta quædam per Pontificis Legatos de moribus Ecclesiæ constituta, promulgantur. Extant Acta & Decreta XIII. apud R. Hoveden. *Annal. Part. II. fol. 301. p. 1. inde apud Spelman. Conc. Brit. Tom. II. p. 99. Conc. Tom. X. p. 1458.*

LONDINENSE XII. anno MCLXXV. coram Henrico II. ab Episcopis & Abbatibus provinciarum Cantuariensis, præsentem Richardo Archiepiscopo, die Dominica ante Ascensionem Domini, VVestmonasterii collectum. In quo præ editos canones controvertit inter Richardum Cantuariensem & Rogerum Eboracensem, de cruce intra provinciam Cantuariensem ab Eboracensi portandâ; item de Episcopatibus Lincolnienſi, Ciceſtriensî, VVigornienſi, & Herefordienſi, quos de jure ad S. dem suam pertinere asseribat Rogerus Eboracensis, aliisque nonnullis sunt agitata. Super quas Appellationes ad Pontificem Romanum factæ sunt. Extant Acta & discipline Ecclesiasticæ de continentia, sobrietate, aliisque moribus Clericorum & Religiosorum, de sacramentis, decimis integre per solvendis &c. *Canones XIX. apud R. Hoveden. Annal. Part. II. fol. 310. apud Spelman. p. 109. qui & alia ex vetust. MS. & aliunde congesta, habet, & Conc. Tom. X. p. 1461.* Notandum, Concilium hoc aliquando *VVestmonasteriense* vocari, ob urbem istius propinquitatem. Verum Londini habitum fuisse manifestò liquet.

WINDLESHORENSE II. ann. MCLXXV. coram Henrico II. ejusque filio, præsentibus Richardo Cantuariensi, aliisque Episcopis & Proceribus, in Oðavis S. Michaelis congregatum. In quo, consuetudine Henrico, Rodericus Comes in Hibernia Rex, sub lege Homagii & Tributi Regi Angliæ integre persolvendi, constitutus est. Agit de hæc re R. Hoveden. *Annal. Part. II. fol. 312. p. 1.*

NORTHAMPTONIENSE III. anno MCLXXVI. præsentibus Regibus Henrico patri & filio, & VVillielmo Rege Scotiæ celebratum. In quo de Scotiæ Episcoporum Ecclesiæ Anglicanæ, & præcipuè sedi Eboracensi, subjectione actum est. Negantibus verò id Scotiæ Episcopis, & Richardo Cantuariensi hanc subjectionem Sedi suæ arrogare tentante, res tandem in medio relicta est. In hoc etiam Concilio statuta Clarendoniensis recitata novo sacramento confirmantur. Vide R. Hoveden. ad ann. MCLXXVI. fol. 314. p. 1. & Spelman. *Conc. Brit. Tom. II. p. 111. Conc. Tom. X. p. 1469.*

LUMBARIENSE in Galliâ Narbonensi anno MCLXXVI. coactum. In quo Hæretici qui *Boni homines* vocantur, propter novâ & maleficanâ dogmata, examinati & damnati sunt. Quænam verò fuerint hæc dogmata ipsimet Hæretici confitentur, dum ad singula Lindoversi Episcopi quæstis ingenue respondent. Extant Acta integra *Canc. Tom. X. p. 1470.*

DUBLINIENSE anno MCLXXVI. præsentem Viviano Pontificis Legato coactum. In quo

X 4

1. EC. XII.
ab An. MC.

1173.

1173.

1176.

1176.

1178.

ius Anglorum Regis in Hiberniam, & summi Pontificis auctoritas confirmatur, tam Clero, quam Populo, sub anathematis vinculo astrictis, ne ab hac fidelitate aulæ temerario recedant. Refert hæc Girald. Cambrenf. *Hibern. Expugn.* lib. II. cap. 17. p. 75. Adiffi R. Hoveden. *Annal.* Part. III. fol. 116. Meminit Neubrigenfis lib. III. cap. 9. p. 301. Concilii Dublinienfis generalis, ab Hiberniæ Præfibus atque Abbatibus, præfidente Viviano, celebrati. In quo cum Vivianus in Ecclefiis fimplicitatis barbaræ, liberis Romanum morem agere vellet, denuntiatis Præfatis Regiis ut vel abfcederet, vel fecum militaret, auro Hibernico, quod multum fiterat, minus onuftus in Scotiam remeavit. An eadem hæc Synodus cum præcedente fuerit, non fati liquet. Conciliorum editores eam ad annum MCLXXXIII. referunt.

VVEST MONASTERIENSE II. anno MCLXXVI. præfidente Hugone Cardinale Pontificis Legato, mediâ Quadragefimâ congregatum. In quo orta inter Archiepifcopum Cantuarienfem & Eboracenfem de fedendi præminentiâ controverfiâ, cum hic ad Legari finiftram federe nollet, magnoque inde tumultu facto, nihil in hac Synodo actum eff. Tradit hæc R. Hoveden. *Annal.* Part. II. fol. 31. 4. p. 2.

TARSENSE, Tarfi in Ciliciâ, quæ Armeniæ minoris pars erat, anno MCLXXVII. fub Gregorio cognomento *Degia* Patriarcha, juffu Leonis Armeniæ regis celebratum. In omnium votis erat, efflagitante etiam Manuele Græcorum Imperatore, ut Armeni, qui diu fub fchifmate laboraffent, ad Græcorum communionem redirent, & fidem Catholicam profiterentur, iuadente id præ aliis Narfele Lampronenfî, & unionem hanc graviter promovente. Tarfi igitur coeuntes, Græcis conſentierunt, duas effe in Chriſto naturas, duas voluntates atque operationes, Græcorum hæc in parte confeſſionem amplexi ſunt, hæreſeos damnant Eutychem. Severum, & Timotheum Aſiurum de Diacono duec hæreticus effe offendunt iudicium ſuum ſuſpendentes Trifagii Appendicem orthodoxè explicant, illamque non ad Trinitatem, vel Chriſti Divinitatem, ſed ſolummodo ad Chriſtum incarnatum referunt, ſeſta Nativitatis Dominicæ & Baptiſmi fæ juxta Eccleſiæ univerſalis conſuetudinem deinceps celebraturos pollicentur, vinum aquâ miſcendum in Euchariſtiâ admittunt, denique ſacram Synodum Chalcedonenſem recipiunt. Rectè quidem hæc, & ſenſu fatiſ Catholico explicant Patres Tarſenſes formulam *Trifagii* additam *(ὁ μονογενὴς ὁ ἀγίας)* Divinitatem nempe paſſam non effe, ſed Chriſtum *Θεὸς ὁ ἀνθρωπίνος* fuiſſe crucifixum, duabus in Chriſto naturis *inconfuſis, immutabiliter, indiviſis, inſeparabiliter* unitis, ac proinde quod uni naturæ proprium erat, vi *numerice diſtinctæ* alteri tributo. Erat quidem olim, ſexto præſcrtim Sæculo, non modo cum Eutychanis (quos omnes rejiciebant) ſed & inter Catholicos *de uno ex Trinitate poſſe* multa lis & controverſiâ, quam tamen puram putam fuiſſe *dogmaticam*, ex malè intellectâ utriuſque partis ſenteutiâ natam, perinde ac olim Græcos inter & Latinos *de voce* *conſentientes*, & ni-

hilominus unam idemque ſentientes, pluribus *SÆC. XII. offendit eruditiffimus Norſius Diſſert. Hiſt. de ab An. MC. uno ex Trinitate carni poſſe* 6. p. 59. Sed mittenda hæc, quæ non ſunt hujus loci, & ad Concilium poſtrum redeundum. Ex Actis hujus Synodi extat Armenicè & Latine *Propoſitiones* IX. quas ad pacem conciliandam Græci poſtularunt, unâ cum Armenorum reſponſis & conceſſionibus, & *Propoſitiones* VII. quas Armeni Græcis obtulerunt apud Clem. Galanum *Conſtat. Eccleſ. Arm. cap. 12. Part. I. p. 31. Epiftoſa* *criam Synodali* ad Manuelem Imperatorem apud Armenos allervatur, cuius partem exhibet idem Galanus *Part. II. Tom. I. Quæſt. I. §. v. p. 42.* Hæc Patres Tarſenſes; verùm interveniente paulh poſt Manuelis morte, divinum illud concordiz opus imperfèctum remanſit.

VENE TUM anno MCLXXVII. celebratum. Quo Alexander Papa, & Fridericus Imperator reconciliantur, & Paſchalis Antipapa cum ſuis quos ordinaverat deponitur. Extant Acta & Epiftole variz, tum Pontificis, tum Epifcoporum & Principum, ad hanc Synodum pertinentes *Cen. Tom. X. p. 148.*

NORTHAMPTONIENSE IV. anno MCLXXII. in Feſto S. Hilarii habitum. In quo Guidone Decano de VValtham, ejuſdemque Canoniciſ ſecularibus juſ ſuum in eandem Eccleſiam, in manus Archiepifcopi reſignantibus, Rex, poteſtate à Papâ factâ, Canonicos regulares de diverſis domibus Angliz delumptos, in eandem Eccleſiâ inſtituit. Vide R. Hoveden. *Annal.* Part. II. fol. 310.

VVEST MONASTERIENSE III. *Pau-Anglicum* dictum, anno MCLXXVII. initio Quadrageſimæ, præſentibus Richardo Cantuarienſi plurimique Epifcopis, Abbatibus, & Regni Proceribus celebratum. In quo lis & bellum inter Aldeſonum Caſtellæ, & Sanctium Navaræ Reges exorta, iudicio Henrici Regis Angliz compreſſa & compoſita ſunt. Pluribus hæc enarrat R. Hoveden. *Annal.* Part. II. fol. 310. p. 2.

LATERANENSE IX. generale III. ann. MCLXXIX. xii. Cal. April. ab Alexandro III. Papâ, & CCC. circiter Epifcopis celebratum. In his ex Angliâ quatuor, ex Scotiâ plures, ex Hiberniâ ſeptem vel octo Epifcopi adſuerunt. Deſcendit à Cis-Alpinis copiis Friderico Imp. & falſes Pontifici jam ſubmittente, exſtinguendo hoc modo XXII. annorum ſchifmate, ad reparandum luxatum Eccleſiæ ſtatum coacta eſt hæc Synodus. In quâ primò de Eleſtione Romani Pontificis agitur. Utque contra ſchifmata in poſterum caveatur, ſtatutum eſt neminem, niſi à duobus Cardinalium partibus eleſtum pro Pontifice Romano habendum effe. Epifcopi Germaniæ alicui qui ab Imperatoris & Anri-Papæ partibus flecterant, jurato ſchifmate reconciliati, & ad Eccleſiæ communionem recepti ſunt. VValdenſes, Albingenſes, & Cathari, tanquàm hæretici damnati & anathematizati. Brabantiones, Coraellos, &c. vi & armis à ſeculari poteſtate proſequendos eſſe Synodus decrevit. Extant de his aliſque diſciplinæ Eccleſiaſticæ capitibus *Canones XXVII.* & Acta Concilii à Bino undique collecta, *Cen. Tom. X. p. 103.* Subjicitur *Appendix à Bartho-*

1177

1177

1178

1179

SEC. XII.
10. AN. MC.

Bartholomæo Laurentio, ex codice archetypo pergamento olim descripta & edita, in partes XLV. III. divisas quarum prima ea est quæ Synodi Lateranensis Canones complectitur, reliquæ partium huc spectant; certè nihil aliud sunt, quàm plurimorum Decretorum compendia, quæ Romanis Pontificibus, tum ante, tum post hanc Synodum promulgantur. Habetur integra hæc Appendix *ibid.* p. 1835.

1183.

VERONENSE anno MCLXXXIV. à Lucio III. Papâ ad reconciliandos eos qui ab Antipapâ ordinati fuerant, celebratum. Aderat ingens Ecclesiasticorum multitudo, pro quibus intercessit Imperator, ut in gratiam reciperentur. Annuit Pontifex. Verum mutato mox Concilio, in aliam Synodum rem ditulit. Memit hujus Synodi Kranzius Saxen. lib. VI. c. 47.

1184.

AQUILENSE anno MCLXXXIV. à Godefrido Patriarchâ adversus inendarios, sacrilegos, & hujusmodi alios coactum. Extrat *Epistola* Synodalis apud Ughal. *Ital. Sacr.* Tom. V. p. 68. & *Cons. Tom. X.* in *Append.* p. 1829.

1184.

NORMANNICUM II. ann. MCLXXXIV. sub Henrico II. Anglorum Rege, ab Episcopis Normanniæ habitum. In quo conditæ sunt quinque Regule de veniâ peccatorum iis impertenda, quæ Elemosynam ad subventionem Terræ Sanctæ transmiserunt, factâ etiam ordinatione inter Henricum, & Philippum Franciæ Regem, communi Episcoporum & Procurement Concilio approbatâ, quantum quisque ad hoc subsidium conferre debeat. Habetur hæc apud Spelm. *Cons. Brit.* Tom. II. p. 135. & *Cons. Tom. X.* p. 1739.

1186.

PARISIENSE IV. anno MCLXXXVI. coactum. In quo afflicti rei Christianæ apud Palamios causam agente Heraclio Patriarchâ Hierosolymitano, expeditionem contra Turcas suscipiendam esse decretum est. Vide Rob. Gagum. *Hist. lib. VI.* & ex eo *Cons. Tom. X.* p. 1747.

1188.

GISORTIANUM in Normanniâ anno MCLXXXVIII. sive Conventus Episcoporum & Procurement Anglicæ & Gallicæ ditionis, apud Gisortum habitus. In quo, factò jam fœdere inter Henricum Angliæ, & Philippum Franciæ Reges, utrique pactum est pro Terrâ S. à Saracenis recuperandâ expeditionem se suscipiuros esse. Vide R. Hoveden. ad an. MCLXXXVIII. fol. 365. Eodem anno Conventus Episcoporum Anglicæ ditionis pro subsidio Terræ Sanctæ præbendo habitus est. Quod & in Synodo Gaintingtonensi apud Anglos eodem anno habuâ factum esse tradit Hovedenus loco citato. Idem & in Parisiensi, hoc eodem anno sanctum, ut & in Lanciciensi in majori Poloniâ. eodem tempore celebratâ. De his omnibus Synodis vide quæ ex variis Auctoribus annotantur Conciliorum editores Tom. X. p. 1759. Ad Lanciciensem quod attinet, vide quæ de Concilio Cracoviensi habentur *ibid.* in *Append.* p. 1830.

1189.

PIPEWELLEENSE apud Northamptonienses an. MCLXXXIX. à quamplurimis Angliæ, Galliz, & Hiberniæ Episcopis habitum. In
PART II.

quo Iis inter Cantuariensem & Eboracensem, de SÆC. XII. primatis & ordinationis jure renovata est. ab Ao. MC. Quid verò cā in re factum sit, non constat. Vide Hoveden. ad an. MCLXXXIX. fol. 375.

EBORACENSE anno MCLXCV. præsentē Rege, ab Huberto Cantuariensi Pontificis Legato, ad reformatos Ecclesiæ mores habitum. Extant Acta & Capitula XII. de rebus Sacris & Ecclesiasticis, apud R. Hoved. ad annum MCXCV. fol. 419. pag. 1. & *Cons. T. X.* pag. 1791.

MONSPELIENSE anno MCXCV. mense Decembris, à Michaelē Pontificis Legato habitum. In quo post multa de variis Ecclesiæ negotiis conflictata, sanctum est, arma contra Saracenos in Hispaniam irumpentes sumenda esse. Acta primus extulit Steph. Baluzius *Cons. Gall. Narbon.* p. 28. inde *Cons. Tom. X.* p. 1796.

PARISIENSE V. anno MCXCVI. à Meliore Presbytero, & Cencio Subdiacono, Cardinalibus, & legatis Pontificis coactum. Duxerat in uxorem Ingeburgem Canuti Danorum Regis sororem Philippus Augustus rex Franciæ, quam mox præteritis consanguinitatis per censuram Ecclesiasticam repudiavit. Conquerente de hac injuriâ Canito habita est Synodus Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatumque totius regni. Verum meru Regis terribili rem tandem in medio reliquerunt. Quod ex Rigordo referunt Conciliorum editores Tom. X. p. 1800.

LANCICIENSE in Poloniâ ann. MCXCVII. à Petro Capuano Papæ Legato habitum. In quo Sacerdotum concubinatus & conjugum prohibita & repressa sunt. Vide *Cons. Tom. X.* pag. 1800.

SENONENSE anno MCXCVIII. habitum. In quo Populicorum (Waldensium ea stirps est) quam vocant, hæresis damnata est. Hanc Robertus in Chronico Autissiodorensi omnium hæresium fœculentissimam vocat. Extant de hac re Innocentii III. Epistole II. & G. Colfattiâ notæ *Cons. Tom. XI. Part. I.* p. 3.

DALMATICUM anno MCXCIX. à Joanne Capello & Simone Subdiacono Pontificis legatis & Dalmatiæ ac Diocliæ Episcopis, ad reformatandam Ecclesiæ disciplinam congregatum. Extant hæc in rem Capitula XII. *Cons. Tom. XI. Part. I.* p. 7.

DIVISIONENSE ad Oscaram fl. in Ducatu Burgundiæ anno MCXCIX. à P. Capuano Cardinale, Sedis Apostolicæ Legato, Archiepiscopis IV. Episcopis XVIII. (ut Abbates aliisque taceam) de Philippi Francorum Regis illicitis nuptiis habitum. In quo Rege posteriorem conjugem dimittere recusante, Pontificis sententia de sacris per Galliam interdicendis promulgata est. Eodem anno & eadem de re coacta est Viennæ Synodus. Vide quæ ex variis scriptoribus referunt Conciliorum editores Tom. XI. Part. I. p. 11.

LONDINENSE XIII. anno MGC. X 3

ab Huberto Cantuariensi, pro reformatione Ecclesie Anglicanæ, prohibente licet Gaufrido Essexie Comite summo Angliæ Justiciario, coactum. Extat Ecclesiasticæ disciplinæ, de sacris officiis celebrandis, de poenitentia, excommunicatione, decimis, matrimonio, &c. *Capitula XIV* apud Hoveden ad ann. MCC. fol. 451. pag. 2. Exindè apud Spelman. *Conc. Brit.* Tom. II. p. 121. & *Conc.* Tom. XI. Part. I. p. 13.

NIGELLEENSE sive NIVIGELLEENSE

in Brabantia, anno MCC. ab Octaviano Osiensi Episcopo & Cardinale Pontificis Legato mense Septembri congregatum. Quo interdictum Gallicæ ob Philippæ Regis nuptias promulgatum, solutum est. Vide R. Hoveden. ad ann. MCC. & *Conc.* XI. Part. I. p. 20. Habita est anno sequenti mense Martii Synodus Suffoniensis, in qua ejusdem Matrimonii causa iterum tractata est, soluto vero Concilio res tandem in medio reli-
cta ibid. p. 22.

SÆC. IIX.
ab An. MC.

Finis Duodecimi Sæculi.

SÆCULUM SCHOLASTICUM. SCRIPTORES.



NICETAS, patrî Mytilenensis, Maroniz ex magnæ Ecclesiæ Chartophylacæ, Archiepiscopus Theſſalonicensis, clauit anno MCCCL. Scripsit librum *de miraculis S. Demetrii Martyris*. Incipit, *Εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἁγίου καὶ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν*. Extat Græcè MS. Biblioth. Bodleianæ, *cod. Baroc.* CXXXI. *Expositio* primi & secundi *Evangelii* usque ad Odam sextam. Prin. *Τὰς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ περὶ τῶν ἁγίων*. ibid. *Cod.* CLVII. *Expositio Canonum* sive Canticorum S. Joannis Damasceni, quæ forsitan eadem est cum priori, Bibliothec. Vindob. *cod. Theol.* CCXXXVIII. num. iv. *Responsiones* ad interrogationes de diversis casibus Ecclesiasticis, à variis Antistitibus ad illum factas, habentur Græc. Latine. *Jur. Græc. Rom. lib. V.* pag. 346. Noter Lector *Responsum* ejus ad suggestionem Basilii Cappadocis bis ibidem haberi, nempe lib. V. p. 345. & lib. VI. p. 410.

JOANNES. CITRI, *Pydna* olim dicti, in Macedonia Episcopus, Theodoro Balsamoni ætate par, clauit circa an. MCCIII. Quo anno Balsamonem adhuc in vivis ex Proemio *Responsionum* ejus ad Marcum Alexandrinum liquet. Verùm Leo Alatiarius * mendum in numero cubare contendit, quod minimè literarum morarione contingere potuit, & pro MCCIII. MCCCIII. reponendum. Esto. Potuit nihilominus huc quæ vitam producere. Er'certè Joannes noster erit mortuo jam Balsamone scripserit, eo ramen adhuc vivente se Constantinopoli fuisse, & cum clarissimis Jurisconsultis conuersatum esse, ipse nobis testis est. Extant Græc. Latine. ejus *Responsa* ad plures Interrogationes de variis causis & casibus, ritibus, & consuetudinibus Ecclesiasticis, quas Constantinus Cabasilas Dyrrachii Archiepiscopus ei solvendas proposuerat, in *Jure Græco-Romano* à Leunclavio edito lib. V. p. 323.

DEMETRIUS CHOMATENUS

Bulgarorum Archiepiscopus Balsamonis, & Joannis Citrensis aequalis, clauit circa ann. MCCIII. Extat Græc. Latine. Tractatus ejus *de gradibus cognitionis* Jur. Græc. Rom. lib. V. p. 351. *Responsiones* ad Constantini Cabasilæ Interrogata ibid. p. 316. Denique ad Stephanum fratrem suum germanum tractatus super hac questione, *An qui mulierem aliquam viderit, matrimonium cum ejus confectum contrahere possit* ibid. p. 410.

MARCUS Patriarcha Alexandrinus clauit anno MCCIII. Scripsit *Questiones LXVI.* circa varias causas & negotia Ecclesiastica, quas Theodoro Balsamoni solvendas proposuit. Singulis *Responsum* suum retulit Theodorus graviter atque etudite. Extant Græc. Lat. & Interrogationes & *Responsa* in *Jure Græco-Romano* lib. V. p. 362. Habentur etiam MSS. duabus quætionibus auctiora Biblioth. Vindob. *Cod. Jurid.* XIII. num. x1. fol. 111. & inter *Hist. Eccl. Cod.* XXIV. num. vi. fol. 189. Vide quæ habet Lambecius *Comment. lib. VI. Part. I. p. 48.*

MICHAEL ACOMINATUS CHONIATA, Metropolitæ Atheuensis, clauit anno MCCIV. Præter alia quæ scripsit, Historiarum etiam libros aliquot condidisse videtur, quorum pars non minima MS. habetur Biblioth. Vindob. *Cod. Hist. Eccl.* XXVI. antiquo & optimæ notæ in folio, folia 141. continente. Ut opus hoc luce publicè donarent nobilissimæ hujus Bibliothecæ curatores, maxime optè orandi sunt. In Bibliothecâ Bodleianâ inter codices MSS. *Barociani* num. c. x. xxi. sub nomine Michaelis Metropolitæ Atheuensis habentur opuscula sequentia, viz. *Presbiteria. Contra reprehendentes quid agere adducuntur ad ipsos in regni sui edendum. Encomium Niceæ Cheniata. Oratio habita Athenis. Catechesis prima. Sermo in mediâ Quadragesimâ. Sermo in Feste Palmarum. Allocutionum Niciphorus Prætoris. Sermo cum primis inviseret Euryum Eubœum. Epistola varia. Hæmilia de curatione hominis. Lamentatio demetrii*

SEC. XIII. *demorini Adepti. Conuersio judicialis inter*
ale. MCC.
et corpus. Prin. Th. et Adepti pign. Ep
stola ad Nauspacti Metropolitam. Oratio in Es
seum Alexandr. Imp. qui cepit imperare anno
MCLXXXV. Prin. Th. et Adepti pign. Oratio
sancti in Neophytm Monachorum Athen
niensium Archimandritam. Prin. Th. et Adepti
Th. et Adepti pign. Nostri Michaelis esse acmo
ducitabre. Vide Catal. MSS. Biblioth. Bodleia
ne p. 11. 16.

prodiit Paris. anno 1569. monente Carolo Vi-
chio Biblioth. Script. Cisterc. p. 276.

SAC. XIII,
abAn. MCCO

GAUFRIDUS, ortu Scotus an Anglus?
Monasterii de Coldingham in Scotia (Cella-
rat ad Conobium Dunelmense pertinens) Sa-
cratarius, claruit ann. MCCXIV. Scriptis historiis
de statu Ecclesie Dunelmensis ab an. MCXIV.
ad annum MCCXIV. ipse rerum gestarum te-
stiplurimum testis oculus. Ex Bibliotheca Co-
lonianâ illam edidit H. Whartonus *Angl. Sacra.*
Tom I. pag. 78. qui & Gaufredi Historiam ab
aliis continuatam edidit. d. 731.

1114

JOANNES DE CECCANO, gente Italica, Ceccano, quod Campaniae oppidum est, ut videtur oriundus, Ceccani Comitibus ex per-
vetsita nobilissimaque Anagninensium Comi-
tum familia prognatis, admodum familiaris;
claruit circa ann. MCCXVII. Coudidit Chroni-
con Foffe Novae a Christo nato ad ann. usque
MCCXVII. Ex verulco codice MS. Cenobii
Foffe Novae, primus in lucem extulit Ferd.
Ughellus *Ital. Sacr.* Tom. I. Part. II. p. 449.

11:70

ANONYMUS *Annalium Wigornienſium* conditor, Anglus, Monachus Wigornienſis, clariſſi circa annum MCCXIX. Ita enim ipſe ad hunc annum atatem ſuam innere videtur. *Annales* de rebus Eccleſie Wigornienſis, à Chriſto nato ad ſua uſque tempora, in literas miſit; quos alii deinde ad annum MCCCVII. continuârunt. Hos, non tamen integros, ex codice Cottolauo in lucem emiſit H. Whartonus *Angl. Sær.* Tom. I. p. 469. Plurima minoris momenti reiecit, inſigniora que antea inedita exhibuiſſe contentus, ut ipſe noſce diſce. *Annalibus* hiſce continuationem Hiſtorie à Episcopis Wigornienſibus ab anno MCCII. ad annum MDXL. à compoſitionem inter Episcopum & Monachos Wigornienſes, factam anno MCCXXIV. de electione Prioris, & quadam alia ſubiecit.

5.2.2.2. *Phylogenetic analysis*

BENIGNUS Florentinus Vallis Umbrae Monachus, postea Abbas generalis claruit circa ann. MCCXX. obiit anno MCCXXVI. Coddit Historem fidei religionis, quam *Florentia* anno MDC. typis excusum fuisse testis est Michael Pocciantius *Catal. Script. Florent.* p. 19. Subdit etiam, Benigaum aliud opusculum in lucem missile cui titulum fecit *Classrum Animarum* verò edidit sc. vel ubi lateat, non indicat.

1110-

GERMANUS junior, Patriarcha Constantinopolitansium factus anno MCCXXIII. obiit Vide Part. 4 circa annum MCCLIV. Biblioth. Vindob. Cod. P. 495, Theol. CCLXXVI. num. ii. fol. 116. habetur Manuclis Duce Despotæ Epirî & Thesalæ Episcopo ad Germanum posthumum, quâ ipsius maximis laudibus effert, similique rogat ut Imperatori Constantinopolitansium Joannem Ducem sibi reconciliaret, & Ecclesiis sub ditione suâ vâdis idoneos Episcopos præficeret. Nam, sequenti extat Germani Responsoria, quæ ita incipit. "Ἡρώδης οὐκ ἔσθ' ἀγαπῶν τοὺς ἁγίους ἑκείνους ἀνέστη ἵνα καταλάβῃ τοὺς ἀδελφούς σου καὶ ἀποκτείνῃ αὐτούς." Num. iv. fol. 144 pagin. 2. ejusdem Mandatum in Commemora-

2010年11月

1804.
Vide Part. I.
p. 487.

NICETAS ACOMINATUS, CHO-
NIATES, Michaelis frater, claruit an. MCCIV.
Scriptis præter alia, *confutationem legis Ababa-
meticae*, Extat Græcè MS. in Biblioth. Colbergi-
ana Cred. iv MDCCCLIII. hoc titulo Τὰς τῶν Ἀβ-
αβῆται, ἡμῶν δὲ θρησκείας ἐκ τῶν αὐτῶν βιβλίων, καὶ ἀπορί-
ων Κασσίου καὶ Χρυσόστομου διασφίγγων. Hoc diffinidum ef-
fe opus ab aliquâ ejus Thesauri Orthodoxæ Fidei
parte cxilimo. Ejusdem *comparatio Hymni
et Alitatis, et quæ Hymni filii milior*. Prin. Thioni-
weri. Item *Epistola* lex. Extant Græcè MSS.
inter codices *57 avensis* in Bibliothecæ Bodleia-
næ num. cxxvi.

1104.
Vale Pair, I.
1487.

1106.
Vile Part. I.
p. 688.

GULIELMUS, natione Gallus. S. Theologiae in Academia Parisiensi primum Professor, factus deinde Episcopus Autridorensis, claruit an. MCCVL. Scriptis Commentariarum in IV. libros *Sententiarum*, qui proditi *Paris* anno 1502. fol. Libro III. Tract. XII. cap. 1. quest. II. & cap. 2. quest. II. singularem hanc opinionem defendit, meritum prius & principalis à fide, quam à charitate pendere. Quam sententiam etroribus hujus temporis haereticorum non parum favere ipse agnoscit Bellarminus *de Insuperfl.* lib. V. cap. 48. Ad alij potius huic operi insertam judicat Possivinus *Appar. Sacr.* Tom. I. p. 698, qui etiam Gulielmum librum *de Divinis Personis* scripsisse non docet.

1106.
Vide Part. I.
p. 418.

12^o O.
Vide Part. I.
p. 422.

GERVASIUS TILBERIENSIS,
clariss. anno MCCC. Commentarius de Regno
& Regibus Romanorum, Gothorum, &c. quem
una cum aliis historicis *Helmsladi* anno 1678.
edidit Joachinus Maderus, ingentis operis
de *oiii Imperialibus* pars est, & quinque tantum
capita partis secunde una cum Prefatione, Epi-
logo, & summis capitulorum totius operis
complectitur. Opus integrum in tres partes seu
libros divisum, & Orhini IV. Imp. dicatur,
MS. asservatur tñ in Bibliotheca S. Benedic-
cantab. Cod. CCXXXVII. num. I. tñ in Biblio-
theca Academiæ Juliz, unde hanc partem Ma-
derus dempsit & evulgavit.

12'0.
Vide Part. I.
1473.

PETRUS, gente Gallus, Vallis Sarnensis in
Diecepsi Parisiensis Carnotensis habet Mirazus *
ex ordine Cisterciensis Monachus, clauis circa
an. MCCXII ad mandatum Innocentii III. Pon-
tificis scripti *Historiam Albingensium & sacri bel-
li* in eos ann. MCCIX. suscepit, duce & principe
Simone à Monteforti, Comite postea à Tholosa-
no, quam predictio Innocentio nuncupavit.
Hanc primus extulit Nicolaus Camuzacius
Trecensis Canonicus, *Trecis* 165. Deinde in Bi-
bliothecam *Script. Cister.* Tom. VII. pag. 1. à
Beyr. Tislerio anno 1669 edicam translata est.
Etiam Gallicè reddita ab Arnoldo Sorbino.

7212.
* Add c. 403.
p. 252.

terium Synodale, traditum Christophoro Metro- politæ Ancyrano, eum is ex Synodo Nicenâ anno MCCXXXII. celebratâ, tanquam legatus Patriarchalis ab Emanuele Ducum, Despotam Epiri & Thessaliæ, esset profecturus. Vide Lambec. Comment. l. V. p. 108, 109.

CONRADUS LAUTERBERGIUS, Italus, Montis Sereni propè Halin Saxonie Presbyter & Monachus, claruit forsan circa annum MCCXXV. Scriptis illi Monasterii sui Chronicon, & de rebus Misnensibus clarissime liquet. Chronicon verò Montis Sereni, sive Lauterbergense edidit, sed absque auctoris nomine J. Jo. Maderus Helm. 1665. 4to. In quo Monasterii sui, veterumque Misniæ Marchionum gesta, aliâque Romani Imperii ab anno MCXXXIV. ad annum MCCXXV. commemorantur. Non sum nescius ab eruditis dubitari an cum Conrado nostro idem sit hujus Chronici conditor. Certè diversum facit Cl. Vossius*. Mihi fecis videtur. Sed de hac re disquirant alii. Interim consulat Lector quæ in prælatione habet doctissimus Maderus.

RIGORDUS, gente Gothus, arte Medicus, Philippi Galliarum Regis Chronographus, S. Dionysii Parisiensis Monachus, claruit anno MCCXXV. Scriptis Annales de rebus à Philippo Augusto Francorum Rege gestis, quos Ludovico VIII. Philippi filio nuncupavit. Ad hujus exemplum, libros XI. *Philippides*, sive de gestis Philippi Augusti, carmine Heroico descripsit Gulielmus, sive Guillermus Brito, patriâ Armoricus; quo vero tempore vixerit mihi nondum constat. Hi duo Historici unâ cum aliis ex Bibliothecâ Pithœanâ prodierunt *Francœsurii* 1596. fol. quos postea Andr. du Chetius in Tomum suum ultimum transtulit.

RADULPHUS de COGGESHAL, ordinis Cisterciensis Monachus, deinde Cœnobii Coggeshalensis in agro Essexiensi Abbas VI. claruit anno MCCXXVIII. vir liberalibus disciplinis egregiè instructus, melioribus literis affluè intentus, adeo ut toto regiminis sui tempore vix unum à studiis severioribus diem otium irraduxit. Quod si, teste Baleo, Chronicon Terræ Sanctæ, quod an hodiè superest multum dubito: Additiones item ad Radulphi Nigri Chronicon de Imperatorum ac Regum tam Franciæ quam Angliæ factis insignioribus, à tempore capte crucis, ab anno MCXIII. usque ad XI. Henrici tertii annum. Extare adhuc MS. Radulphi nostri Chronicon exinde colligo, quòd in Historiâ sui Universali insignè Fragmentum profert Cl. Boxhornius.

THOMAS, gente Dalmata, ortu Spalatensis, ipsomet teste c. 31. natus est an. MCC. factus primum Canonicus Spalatensis, dein an. MCCXXX in ejusdem Ecclesiæ Archidiaconum & Capitulo electus est, absente & vehementer reclamante Guneeilo Archiepiscopo, qui Thimæ zelus, & justitiæ amor, morèque paululum severioris nequitiam placebant. Obiit ann. MCCLXVIII. in Ecclesiâ S. Francisci in suburbio Spalatensi sepultus. Cujus inscriptionem sepulchralem exhibet

Jo. Lucius in capite suarum notarum. Condidit Thomas *Hystoriam Salonitanam*, sive Pontificum Salonitanorum atque Spalatensium, capiam l. I. continentem, quæ ab caleem operis sui de *Regno Dalmatiæ & Croatia* edidit Joannes Lucius Dalmata *Amph.* 1666. fol. p. 109. qui Thomam nostrum unicum rerum Dalmaticarum sui avi scriptorem vocat.

ROBERTUS GROSTHEAD, gente Anglus, Episcopus Lincolnienfis, claruit an. MCCXXXV. obiit juxta chronicon MS. in Bibliothecâ Lamberhanâ anno MCCLIV. viii. Id. *Octobr.* Operum ejus tam editorum quàm ineditorum indiculum alibi exhibuimus. Cum verò paulò accuratorem catalogum haud ita pridem conrexuit H. Whartonus *Angl. Sær.* T. II. p. 144. inedita ab eo recentia; quæque se vidisse & inspicisse refert, paucis hoc loco subiungemus. Sunt autem quæ sequuntur.

Epistola CXXVIII. in unum volumem digesta & indice uberi aucta. Extitit codex MS. antehab in Biblioth. Westmonast. jam in Cottoianâ, & in Coll. Corp. Christi. Cantab. Ex his Cl. in lucem proutit Edovard. Brovyn *Fascic. rer. script.* Tom. II. p. 307. qui et ab caleem, Roberti nostri constitutiones quasdam adiecit p. 410. *Summa Philosophiæ* à recentiori manu descripta. *Dileta* CXLVII. cum indice, quæ quasi totidem prælectiones breves de variis Theologiæ articulis & S. Scripturæ locis in scholis habita sunt, ibid. & in Biblioth. S. Trinitat. Cantabrig. *Sermones, Propositiones, & Thematice* s. r. C. *Summa Theologia, Commentarium in Epistolam ad Galatas. Tractatus de VII. Sacramentis. De modo consueendi. Regula Agricola* per menses digestæ Gallicæ. *Tractatus breves* LXXII. viz. *De studio morali, de vitiis & peccato morali; Sermones* XXV. *Quæstiones* bonæ famulæ est ad imaginem Dei; *Morales Expositiones* in operibus sex dierum; *Meditationes* VIII. in dicta sensuata quadam S. Augustini; de libero arbitrio; de sex differentiis; quid Deus est forma prima omnium; de Intellectibus; de Veritate; de veritate futurorum contingentium; de ordine emanandi causarum à Deo; de impressione animæ; de fride & Speculo; de statu causarum; de luce & colore ejusdem; de generationibus impressionum humidarum; quid motus simpliciter sit in formâ primâ; de motu circulari; descriptio figura Machina Adami; de conceptione & excellentiâ B. Mariæ secundum Anselmum; Meditationes: II. *Expositio prologi S. Hieronymi super Bibliam, de sapientiâ & scientiâ; Expositio* (prolixâ admodum) in primum caput *Genesis* (scilicet Examenes); de decem Præceptis; de confessione, quomodo Christus est virga de radice Jesse; *Expositio in ista verba Canis.* Unguentum effusum est nomen tuum: *Expositio in ista verba Canis.* Nigra sum, sed formosa; de conceptione, manus pro executione operis in S. Scripturâ; quare Spiritus S. descendit super Christum in præse columba; quomodo Spiritus ubi vult spirat; de Levitiis ex libro Numerorum, qualem Episcopum esse oportet ex instructione Pauli ad Titum; de signis in Sole & Luna; de die Iudicii; Sermo de laudo B. Martini; de Incarnatione Christi; *Expositio in hac verba Luca, Exiit Edificum à Calare; de beatitudine pauperum in spiritum; de mensa collatione.*

1135.

Vide Part. II. p. 106.

Logica, Physica, & alia quæ non sunt hujus Fori, hinc inde allervantur. De quibus Lambeciani & Nesseliani catalogi consulendi sunt.

MICHAEL CHUMNUS, Primò Nomophylax, postea Metropoli Thessalonicensis claruit anno MCCLVIII. Nicephoro Blemmide familiaris. Scripsit tractatum de gradibus cognationis, quem Gr. L. edidit Leunclavius *Jur. Græc. Rom.* lib. VIII. p. 519. Verum in codice MS. Viindobonensi *Jurid.* XIII. num. VII. in fine adjuncta est Appendix quedam de nuptiis prohibitis, quæ ita incipit. *Τῆς ἐκείνης αἰῶνος τῶν κληρικῶν ἀπὸς γάμου κληρικός: Μία μὲν καὶ πέντε, ἡ ἐν τῇ εὐσεβείᾳ καὶ ἐν τῇ βασιλευσίᾳ &c.* Vide Nessel. *Catal. Part.* II. p. 10.

RICHÉRIUS, gente Gallus, Cœnobii Senonensis in Galliâ Monachus, claruit, si rem conjecturâ affectui liceat, circa ann. MCCLX. Condidit Ecclesiæ Senonensis Chronicon, quod integrum in Incem protulit Lucas Dacherius *Scriptor. Tom.* II. Ex libro primo Vitam S. Gundelberti Episcopi Senonensis, S. Deodati Nivorenensis, Hilidulphi Trevirensis, aliorumque quorundam in Acta suo retulit Mabillonius *Sac. Bénédict.* III. Part. II. p. 468.

M. JUSTINUS, natione Germanus, Lippia urbe VVestphaliæ oriundus, claruit circa annum MCCLX. Scripsit versu non ineleganti ad Simonem Episcopum Paderbornensem, Chronicon Lippienſe, quod *Lippisium* vocavit, in quo Conitum aliquot Lippisium res gestas expcinit. Primus extulit Henricus Meibomius avus; deinde Henricus junior in *Ret. Germanic.* Tom. I. p. 175. conjecit, qui Justinum nostrum à Justino Monacho Dominicano, cui in Synodo generali Bononiæ anno MCCXLII. demandata fuit provincia S. Dominici Vitam describendi, cum Voſſio, alium fuisse opinatur.

ANONYMUS Annalium Burtonensium conditor, natione Anglus, Cœnobii Burtonensis in agro Staffordienſi ſiti, ut viderur, Monachus, claruit circa ann. MCCLXII. Certè Mattheum Paris æqualem habuit. Mandavit literis Monasterii sui annales ab anno MIV. ad exitum anni MCCLXII. In quibus multa notata non indigna reperiuntur. In leicem protulit Tho. Gaudius *Ret. Angl. Script.* Tom. I. p. 45.

BERNARDUS, gente Gallus, primùm Monachus, deinde Abbas Lirincensis, Carolo Rege familiariter usus est, qui ipsum in Italiam, in Expeditione Neapolitanâ comitem secum abduxit. Cujus favore & commendatione munitus, ab Urbano IV. Pontifice Cœnobii Cassinensis Abbas anno MCCLXIII. constitutus est, mox sacra purpura decoratus. In regimine suo piè, prudenter, & fortiter se gessit. Monasterio sua jura alluſit, & loca circumvicina à vi & oppressione militum vindicavit. Bis à Pontifice Legatus factus est, semel in Galliâ, iterùm Constantinopolim missus, utrobique munere feliciter functus. Tandem partim senio fractus, partim ob injurias quasdam à Carolo Rege monasterio suo illatas, amore animi confectus è vivis ex-

cessit anno MCCLXXXII. Scripsit *Speculum Monachorum* Venet. 1520. 68. *Super Regulam S. Benedicti* lib. I. *Collationem Beneficiorum & Officiorum Montis Cassini* Regellam unam; *Inquisitionem Jurium & Sanctionum in Capris & vallis Montis Cassini* Regellam alteram. Hæc omnia in Bibliothecâ Cœnobii Cassinensis MSS. allervantur.

CONSTANTINUS ACROPOLITA, magnus Logotheta, vidè *Μοναρχοποιος*, live *Μοναρχοποιος* junior dictus, in Aula CP. vir summus, claruit, imperante Michaelæ Palæologo, circa ann. MCCLXX. Causam Græcorum adversus Latinos fovebat maximè, contra quos plures de processione Spiritus S. tractatus reliquit. Duos in scriptis Græcorum laudatos se vidisse refert L. Allatius de *Confess. Orient. & Occident.* lib. II. cap. 15. num. XIV. col. 780. Unum, cujus illud Principium: *Ἀρχὴ τῶν αἰώνων* alterum, cujus illud, *Ἐκείθεν καὶ ἀπὸ αὐτῶν τὸν ἀδελφόντων αἰώνων*. Quorum, inquit, frustra, & quæ satis polita, in codicibus MSS. reperiuntur. Quâ occasione, quo animo Logothetæ nostri Commentariis unâ cum propriis comburendum igni obulit Theodoros Muzalo, in eadem dignitate successor & Proto-Vestiarius, plenè te docbit Pachymetes lib. VII. cap. 8. Scripsit etiam Constantinus *Oranem* in laudem Martyrem Theodosiam, patriâ Constantinopolitanam, quæ sub Leone Isauro pro cultu sacrarum imaginum Constantinopoli passâ est. Cujus hoc initium, *Γυνὴν μὲν ἀνδρῶν πῶς τὴν αἰὶν καὶ τὸν ἄνδρα ἐπὶ τῷ φῶτι τῶν ἁγίων καὶ μὲν καὶ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν* &c. Hanc orationem etiam in suam indicem retulit L. Allatius de *scriptis. Simon* pag. 84. qui & alibi quedam ex eâ præfert, *advers. Heusing.* pag. 200. Extat MS. Biblioth. Viindob. cod. Theol. Larbec. CXI. Nessel. CCLXXXIX. numer. XV. fol. 317. iterumque cod. *Hist.* C XV. numer. 11. fol. 73. pag. 1. Confer Lambec. *comment.* lib. IV. pag. 63. Extant & alie ejus historici argumenti orationes; nempe in *S. Martyrem Neophytum*. Princ. *Πατριάρχης πατριάρχης* *Βυζαντινῶν* & *ἱεράρχης*, *ἀπὸ τῆς αἰῶνος* & *ἐκείθεν* &c. apud L. Allat. de *scriptis. Simon* pag. 101. in *S. Theodorum Tyrannum*. Princ. *Ὁ μὲν ὁ ἀγαθὸς ὁ ἁγῶς καὶ ὁ δίκαιος* &c. *idem* pag. 109. In *S. Joannem Damascenum*. Princ. *Ὁ ἱερός καὶ ἁγῶς καὶ ὁ δίκαιος καὶ ὁ δίκαιος* &c. Hunc sermonem à se descriptum, L. tetiam ad Jo. Aubertum, in futurum novæ editionis Damasceni ornamentum, se MS. mississe testis est idem Allatius in *cat. oper. S. Damasci* ad calc. *Symmi* num. XXVII. p. 450. Ex eo quedam probet in *Confess. de purgati* p. 761.

GREGORIUS BAREBRÆUS, gente Syrus, Sectâ Jacobita, patrique suæ apud Syros Archiepiscopus, claruit circa annum MCCLXX. Natus quippè anno *Æræ Alexandræ* MDXXXVIII. *Christiana* MCCXXV. Magna doctrinæ fama apud suos florebat in Oriente, teste Fausto Nairono Maronitâ *Enopli. Hist. dogm. fidei Cath. Part.* III. p. 350. Scripsit sermone tum Syriaco tum Arabico multa, omnis scientiarum generis opera eruditissima, sicutur

SÆC. XIII.
Ab. MCC.

1379

1379

SÆC. XII. Abr. Echellenſi in *Indice Aulorum ad Euseb.*
Vindictat. d. n. x. x. x. x. Que ad noticiam meam per-
 venerunt, hæc sunt. *Dilucidationes, sive Tracta-*
ta de Fundamentis Ecclesie, in libros decem
 partita. Librum VII. cap. 3. §. citat Echellenſis
ibidem Part. I. cap. 3. p. 140. & p. 175. ubi
 non pauca Syriacè proferit. Alia ex *lib. VII.* cap.
 3. §. 1. allegat idem in Epist. ad L. Allatum ad
 calc. lib. de *Synodo VIII.* p. 661. Aliud bene lon-
 gum Syriacè & Lat. ex *lib. VIII.* §. 3. ibidem p.
 644. Quædam etiam F. Naironus ex *Tract. VIII.*
 cap. 3. §. 1. *Eusep.* Part. II. pag. 116. Ex *Tract. VIII.*
 cap. 4. §. 3. ibidem Part. I. p. 97. Exemplar MS.
 linguæ Syriacæ exaratum pene se habuit Abr.
 Echellenſis. *Chronicon* decem libris absolutum,
 cujus duo extant Codices MSS. Syriaci, unus in
 Bibliotheca Gilt. Gaultini Parisiensis, penes
 Echellenſem alter, quæ plura ex hoc opere ad-
 ducit *Not. ad Catalog. Hebræos* p. 59. 78. 86. quæ-
 dam etiam Arabicè ex lib. VI. *Euseb. Indic.*
 Part. I. cap. 10. p. 473. Alia ex *lib. IX.* ibidem c. 27.
 p. 295. *Ethica*, citata Nairono Part. I. p. 53. Deni-
 que liber *Carminus* apud eundem Naironum
 Part. II. p. 116.

170

ABU-ISAAC BEN-ASSALU Syna-
 tione Egyptius, patriâ, ut videtur, Alexandri-
 nus, & Sectâ Monophysitarum, claruit (teste
 Fausto Nairono) sæculo decimo tertio. Cùm
 verò incertus mihi sit annus, ad an. MCCLXX.
 refero, donec certiorum expicari contingerit.
 Multa nec innotuit opera edidisse testantur
 Echellenſis & Naironus. In his primas tenent
Collectio Canonum, & *Ecclesia Alexandrina*
Constitutiones, duabus partibus absoluta. In pri-
 mâ agitur de omnibus illis, quæ ad politicam &
 administrationem Ecclesiasticam pertinent: in
 alterâ, quæ ad Laicorum spectant regimen. Ex-
 tat MS. vetustissimum exemplar in Bibliothe-
 câ Collegii Maronitarum in urbe Româ. Prae-
 fationem Arabicè citat Abr. Echellenſis *Euse-*
eb. Indic. Part. II. cap. 17. p. 168. Et in *Epist.*
 ad L. Allat. de *Synodo VIII.* p. 639. Scriptis itidem
 opus *Quæstionum Ecclesiasticarum*. Ex *Quæstione*
 XXIII. locum prolixum de illis Christi verbis,
Quæcumque ligaveris super terram &c. Arabicè
 & Latine proferit idem Echellenſis *ibidem* cap.
 22. pag. 120. De opere ejus Canonico videri po-
 test Naironus Maronita tùm in *Indice Eusep.*
 præmissum, tùm operis *Part. II.* pag. 373. ex cap. 55.
 locum de circumscriptione Copitarum proferit
ibidem Part. I. p. 38.

170

AUCTOR Anonymus tractatus historici
 de Episcoporum depositione, ex codice *Barce-*
niensi editi, claruit circa annum MCCLXX.
 Non alium fuisse quam Nicephorum Callisti,
 suspicatus est in præfatione Cl. Editor, hæc uni-
 cæ ratione ductus, quod inter varia Nicephori
 collectanea in eodem codice repertus sit. Ve-
 rum sententiam suam subinde mutavit. Et cer-
 tum est aliâ à reliquis Nicephori excerptis manu
 exaratum esse; recteque observavit ipsemet
 editor successionem, quam tradit Patriarcha-
 rum CP. & Nicephori catalogo plurimam differ-
 re. Quisquis sit, Scholæ Rhetoricæ in Ecclesiâ
 CP. magister fuisse videtur. Cujus erat Histo-
 riam Ecclesiasticam discipulis suis ad eadem

studia formandis prælegere. Otto igitur Con-
 stantinopoli scbinate, ut puci Ecclesiasticæ
 consuleret, hunc libellum ex historiis Ecclesi-
 sticis collectum dictavit. Quo, pluribus excep-
 tia ex omni antiquitate Ecclesiasticâ petitis, oden-
 di Episcopos injustè licet, & repugnantibus ca-
 nonibus, sedibus suis deturbatos, pacem Ecclesiæ
 contulisse, nec luctelloria orthodori communio-
 nem unquam refugisse. Occasio nuperi hujus
 schismatis, ut ex codice quo usus est Cotelierus,
 liquet, hæc erat. Arsenius Patriarcha ann.
 MCCLXVI. Michaellem Palæologum, ob sevit-
 iam in Theodoro Lascaris filium impuberem,
 anathemate percussit. Imperator, coactâ Syno-
 do, Patriarcham deponi curavit, subiogato la-
 eus locum Germano. Quo mox recedente, suffi-
 ciens est Josephus Presbyter & Archimandrita.
 Hinc ortum schisma, aliis Josephum sequentibus
Josephiani dicti sunt, aliis Arsenio, utpotè injus-
 te depositi, tenacius adherentibus, *Arseniani* inde
 dicti. Latè de hoc schismate agunt Nicephorus
 Gregoras, & Georg. Pachymeres. Ut verò huic
 schismati medicam manum admoventer Auctor
 noster, & Arseniatas ad pacem & concordiam
 revocaret, tractatum hunc historicum conce-
 xit, & suis auditoribus dictavit. Hunc ex scri-
 niis *Barociensis* Bibliothecæ Bodleianæ Cod.
 CXLI. erutum, & versione Latina, notisque or-
 natum, Gr. lat. edidit vir clarissimus, mihi-
 que longè amicissimus Humphredus Hodius, titulo
Red. regni navi schismatis Anglicani Oxon.
 1691. 4to. Eodemque penè tempore Anglicè
 vulgavit. Librum vulgatum mox aggressi sunt
 ex parte adversarii hunc Septemviri, emissâ to-
 tidem in illu libellis. Ex quibus præcipuos si-
 bi examinandos selegit Hodius, & editis proli-
 xioribus vindiciis *London. 1693. 4to.* integram con-
 troversiam excussit, & ad antiquitatis statera
 scrupulose expendit. Nec delineps (quod sciam)
 reâ ulterius progressa est.

METHODIUS, Monachus, ut videtur,
 Constantinopolitanus, claruit ann. MCCLXX.
 Vixit eodem tempore quo Anonymus ille cu-
 jus jam facta mentio, sub Josepho Patriarcha,
 cùm ob ejectionem Arsenium, & Josephum intra-
 sum, gravissimum schisma in Ecclesiâ Græcâ
 erumperet; & hæc ipsâ occasione scripsit *Syn-*
axis synodalis Basilien. in q. d. *de schismate*
 & *Synodis compendiosam ex libris Veterum, non*
debere populos seipsum à suis præfatis, modo il-
li de fide velle sentire, & q. d. non synodalia
decernere & executionem accipere, licet in aliquâ
crimineâ circumstantiâ. totum ordinatè suscep-
erit. Insuper, *Totum in schismate & schismatis*
de schismate & schismate & schismate & schismate
 &c. Scriptoris hujus noticiam debemus
 L. Allario *Diar.* de *Athenis* pag. 383. Ubi-
 nam verò delitescat hic Tractatus, nos non
 docet.

170

JOBU S. Hieromonachus, Josephi Patri-
 archæ discipulus, claruit circa annum MCCLXX.
 Josephus Galeſiota, Patriarcha CP. quàm
 unonem cum Latinis totis viribus impugnavit,
 multas ab adversâ parte calumnias, multas vexa-
 tiones expertus est. Præceptoris igitur sui vindic-
 tias egit Jobus noster, scriptis, *Apologia pro Jo-*
sepho

170

repho Patriarcha contra primatum Papæ & Concordiam Græcorum cum Latinis. Extraxit opus Græcæ litteræ. foliorum aut Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* ex dispositione Lambecianæ CCLXXXII. Nevelianæ LXXII.

ANONYMUS Chronici Mailroensis compilator, gente proculdubio Scorus, clorialis, autem in qui ultimam mûm ei adhibuit, circa annum MCCLXXX. Scripsit Chronicon Modasterii Mailroensis in ipsa Trevyrâ subinis positi, ab anno DCCXXXV. usque ad annum MCCLXX. Primam hujus Chronici partem condidit Abbas quidam de Dandrina in Galviâ; quam coloniam à Mailrosi ductam fuisse consensit Cl. Editor. Reliqua Monachi quidam Mailroenses addidisse videntur. Primus extulit Thomas Galeus *Rer. Anglic. Script. Tom. I. Oxon. 1684. pag. 131.* Ad calcem voluminis collectanea quædam adiecit, præcipue carmina Anselmici Mailroensis, suis locis, sed aliâ manu, inserta. Quæ ex codice Cotrociano olim transscriptis reverendissimus Ulerius.

GUILIELMUS, de Sancto Anglo-Cantianus, quippe Sandrico non ignobilis litteris Cantiani poetæ, ut videtur, oriundus, Ordinis Carmelitici Sodalis, claruit aq. MCCLXXX. Guilhelmum de Sammo vocat Trithemius, & nationem Gallum facit, de *Script. Ecclæs. fol. 109. & de Ord. Carm. lib. I. p. m. 8.* etiam in *Catal. Script. Carm. hujus opusculo subjungo Syrus fuisse dictum pag. 75. Trithemium sequenti sunt Possenivius Appar. Tom. I. pag. 772. (quoniam non tam ex propriâ quam aliorum licentia loquitur) Ant. Alegre *Paradis. Carmel.* ad annum MCCLXXX. pag. 290. Volnus de *Hist. Lat. lib. II. cap. 60. pag. 490.* Verum potior est eorum sententia, qui Anglum fuisse voluit. Certè Carmelita ex Orientis primi in Angliam deveniunt circa an. MCCXL & Nervendense seu Norwioduni in agro Cantiano, telle Lambardo nostro, primas sedes habuerunt, & quàm frequentes erant Anglorum hoc sæculo in terram Sanctam expeditiones nemo nescit. Aub. Mirvus lib. de *Orig. & Inven. Ord. Carm.* pag. 217. Guilhelmus Sammo, inquit, quem alii Gallum, alii Syrum fuisse volum. Alibi tamen ubi suam proferri sententiam, veli Henricum Sanctiensem vocat, Anglum natione fuisse disertè dicit *Ant. Script. Ecclæs. cap. 486. pag. 273.* Interim mirari licet talem nostrum qui de ipsi ordinis Carmelitici alumnus erat, in *Censuris* suis nusquam hujus Guillemi meminisse, nisi potius id fecerit in opere de *Scriptoribus Carmelitis*, quod MS. II. Vol. 10. olim inspexi, hodieque ni fallor, in Bibliotheca D. Fr. Bernardi M.D. Loodinensis aservatur. Cujus tandem fuerit, in Terram Sanctam profectus est, & in monte Carmelo vitam egit Eremiticam, donec nutantibus Christianorum in Palestinâ fatis, & increscente indies Saracenorum potentia, relicto Carmelo in Cyprum transivit, posteaque in patriam rediit, ubi condidit *Chronicon de Multiplicatione Ordinis Carmelitici per Syriam & Palestinam, & de Conversione Memoriorum Terræ sanctæ, ac adventum Carmelitarum in Europam.* Editum est in *Speculo Carmelitico*, sic ingenitâ Collectione Scripto-*

rum de rebus Carmelitici, quam adornavit Fr. Daniel à *Virg. Maris*, & in lucem emisit Anov. 1680. *Tom. IV. fol. 16.* Et à diligentissimis Hollandianis in Prolegomenis ad Tomum III. *Maris* pag. 80. Alia Guilhemus nostro tribuit Trithemius, & nempe *De rebus Carmelitici* lib. I. *Super scholasticis* lib. IV. *De rebus sancti Ordinis* lib. I. que in superius hodie, vel ante extiterint miram non didici.

RADULPHUS BUCKINGUS, gente Anglus, patriâ Southcotesiensis, domo Cicerstensis, Ordinis Dominicani Monachus, claruit anno MCCLXX. Vir tante probitatis & eruditionis habebatur, ut ipsi ubi in Confessorem elegit Richardus VVichitius Cisterciensis Episcopus, qui diem extremum clausit an. MCCLV. ab Urbano IV. Pontifice in Sanctum tum numerari relatus. Compositit, sed stylo barbaro, *Inquis Balcus, de Viris Ricardi Cisterciensis Episcopi* librorum II. quos habens Arundelæ Comitissæ dedicavit. Vitam hanc sed in Epitomen ab Anonymo quodam contritam indicato stylo extulit Serius *Appl. III. p. 41.* Integram Hollandiani dederunt eodem die, *Serius* etiam Radulpho nostro ascribitur *Baleus & Pictus*, qui an extepi, incertum est.

ELIAS de TRICKINGHAM, natione Anglus, Canobii Petriburgensis ex Ordine Benedictini Monachus, claruit sub Henrico III. anno MCCLXX. Academiæ Oxoniensi nortem habuit. In qua sub optimis præceptoribus bonis litteris institutus, immodè quantum profecti ut liberale disciplinâ, & linguarum elegantiam accuratè secuit, Doctus insignis, non sine magnâ laude, in hac Academia promerito, Conter. Balcum *Censur. IV. cap. 2. pag. 310.* Scripsit *Chron. sup. sic* temporum Annales ab anno DCXXVI. paulo post institutam Saxoniæ Heptarchiam ad annum usque MCCLXX. quo vixit Auctor, Extant MSS. in *fol. Inter* codices manu exaratos viri, dignitate ac eruditione præstantiora incertum, D. Jacobo Ware. Quis ate suo redemit, & in Bibliotheca Tenisonianâ aliquandiu repositus, tandem in propriam Bibliothecam transfuit illustrissimus Clarendoniæ Comes. Prædix est Chronico brevis computatio de lex ætatibus Mundi, que ita incipit. *Ab origine mundi in prima Ætate Seculi secundum Hebræum spiritum computantur anni mille sexcenti quinquaginta sex &c.*

ANONYMUS Chronici Longobardici Auctor, S. Justini apud Patavinos Monachus, claruit anno MCCLXX. Vixisse hoc tempore manifestissimum est, cum ipse de his agere prodiretur, quæ suis temporibus facta sunt. Condidit de rebus in Longobardiâ, & vicinâ *Tarvisinâ Marchia* gestis ab anno MCCVII. usque ad annum MCCLXX. librorum III. Nec rebus Italicis contentus, aliarum etiam gentium historiam compendio persequitur. Hos libros ex Ravennatino exemplari in lucem protulit Christianus Ubbius *Hist. Germaniæ Tom. I. p. 481.*

ADAMUS de DOMERSTHAM, Anglus,

38C. XII.
de Anso
MCC.

1170.

1171.

1172.

1173.

1174.

Quælibet tractatus XVII. *Opus Philosophicum* & *Metaphysicum de modis rationum*. Ingens volumen sermonum de *Sacris*, & aliud de *tempore*. Quæ omnia in Bibliotheca S. Marie Novæ Florentiæ hodie MSS. asservantur. Videlicet Mich. Pocciantini *Catal. Script. Florent.* p. 157. & Altamari *Biblioth. Demons.* Cent II. p. 87.

JOANNES CASTOR, seu *Fiber*, patrio sermone *Wych* dictus, natione Anglus, ex ordine S. Benedicti Collegii Westmonasteriensis Monachus, claruit sub Edwardo I. circa annum MCCXC. Vir acri ingenio, à teneris unguiculis melioribus literis instructus, pro sorte sæculi eruditus, antiquitatis cultor eximius, indagandis scientiæ suæ monumentis penè unicè intentus. Contentus Chronicon ab *Aneâ*, sive à Bruti in hanc insulam adventu usque ad Henricum III. Angliæ Regem. id est, ad annum MCCXVI. quod tamen ad an. MCCCVI. sive Edwardi Lobitum perduxisse tradit Baleus. Verum Codici MS. porlas hic in re fidendum est. Extrat hoc Chronicon MS. in *Bibliotheca Cætesanâ* sub *Pitelio* lit. E. *Cod. XVII.* num. iv. Vide Catalogum jam editum p. 101. col. i. Meminit Joannes nostri Westmonasteriensis Annalium scriptoris *Lelandus Comment. in Cyg. Cant.* in voce *Bernardi salsal.* p. 13. Ejus eruditionem, peritiam, & naturalem in scribenda historiâ ordinem egregie commendat Baleus *, quodque non perfunctorie, sed prolixè & cum judicio, pensatur in singulorum vel virtutibus vel vitiis, principum & aliorum virorum illustrium facta narrat. Scripsit item librum de *rebus Westmonasteriensibus*, teste eodem Baleo, qui Polydorum Virgilum nonnulla ex hoc opere, suppresso auctoris nomine sumptisse suspicatur. Certe Polydorus † ubi de Westmonasterii situ agit, meminit Codicis antiquissimi, sed sine nomine auctoris, ex quo refert lucum illum aquis olim fuisse circumdatum, & spinarum insulam appellatum. Sed veretur ne hoc Castoris opus tempus edax recrum dudum devoraverit.

BARTHOLOMÆUS DE COTTON, gente Anglus, Monachus Norwicensis, claruit anno MCCXCII. Mandavit literis historiâ Anglicanam, in tres libros divisam. In primo de rebus Britannicis agit; in secundo de Regibus Saxonum & Normannorum ad annum usque MCCXCVIII. in tertio de Archiepiscopis & Episcopis Angliæ ab anno MCXXV. ad annum MCCXCII. plurima ex Malmesburiensi fusi sunt. Extrat codex MS. in Bibliotheca Cottonianâ sub *Norw.* C.V. sed in eo primus liber desideratur. Ex secundo, omnia Ecclesiæ Norwicensis spectantia, & sub *Annalium Norwicensium* titulo, edidit; ex tertio integram Episcoporum Norwicensium historiâ desumpsit H. Whartonus *Angl. Sarr.* Tom. I. p. 305. Quibus, anonymi Monachi Norwicensis continuatione Historiæ de Episcopis Norwicensibus ab anno MCCXCIX. ad annum MCCCCXLVI. & successione Episcoporum Norwicensium ab anno MCCCCXLVI. ad Reformationis tempora addidit.

SOZOMENUS, gente Italus, Florentiæ si non alicui, saltem educatus, Presbyter Patavienfis,

claruit anno MCCXCII. Scriptis ad Vespasianum S. E. C. XIII. Librarium, ubi quæ Florentinæ civem, Chronicon ab orbe condito ad sua usque tempora. Extrat ineditum duobus magnis voluminibus, in Bibliotheca Abbatie Feculanæ Canoniconum Regularium, primo à Florentiâ lapide. De hoc opere plura habet Joan. Mabillonius *Itin. Ital.* p. 174. Sunt qui Auctorem serius vixisse & ad Sæculum XVI. pervenisse existimant. Verum superiora *Itin.* & *Itin.* Mabillonius, quibus nondum pollior literaturæ restitui cepta erat, stylus auctoris lapsi, ipsique literarum characteres.

GREGORIUS, genere Armenus, Sifide, quæ Ciliciæ urbs erat, ut videtur, oriundus, inde *Sifidensis* dictus, evehctus est ad Patriarchalem Armeniæ thronum circa an. MCCXCIII. Obiit an. circiter MCCCXV. Erat quidem tunc Catholicus, sed in Romanam Ecclesiâ quam in Græcos longe propensior. Hanc observantiam & reverentiam non unis ad ipsum literis excolere & fovere studuit Bonifacius VIII. Papa, horrens, ut Armenorum Clerum, populumque in fide quam docet, tenet, prædicat Romanæ Ecclesiæ, & per se, & per alios informaret; utque purgato omni cunctis erroribus in fide suis stabilis, in opere efficacis. Certe non mediocrem in Armeniâ meliorem hoc tempore habuerunt Romanæ Ecclesiæ Operarii, adeo ut ipse Hayton Armeniæ Rex deposito sceptro S. Francisci habitum induerit, & inter fratres Minores sit Cœnobita. Inter ea studium suum erga Romanam Ecclesiâ noviter prolequitur Gregorius, utque facilius succederet, scripsit prolixam Epistolam seu Tractatum ad Haytonem Exregem, quo Armenorum errores refert, & virum antiquorum Patrum, cum domesticis Scriptorum suorum testimoniis ludiose refellit, quoque Synodo hæc sine cogendâ deliberat, quam tamen mors ejus paulo post intercepta. Extrat hæc *Epistola Armenicè & Latine* apud Clem. Galanum *Greculæ. Ecclesiæ. Arm.* Part. I. cap. 27. p. 435. Miris laudibus eam effertur Concilii Sifidensis anno MCCCVII. habiti Patres ibid. p. 467. quam postea tanquam veratam & Apostolicam. Canonem, atque legitimam Constitutionem ab omnibus Armenicorum Ecclesiis recipi, atque observari jubent. Nec aliter de eâ loquuntur Armeni Antistites, qui in Concilio Adanensi an. MCCXXVI. convenerunt, ibid. c. 29. p. 505. Concinnavit etiam Gregorius noster *Canonicæ Sacra* in Ecclesiæ Armeniæ usum, plurimæque S. Martyrum historias ex Romanâ, Græcâ, & Syriacâ in Armenorum linguam translatit, teste Anonymo, qui historiâ Patriarcharum Armeniæ scripsit, & Galano editam, cap. 27. p. 419.

RICOLDUS, quem alii **RICHARDUM** vocant, de Monte Crucis, natione Italus, patriâ Florentinus; ordinis Benedictini Monachus, claruit anno MCCXCVI. Peregrinandi studio ductus, varias Orientis regiones peragravit, multa à Muhammedanis passus, linguas Syriacam & Arabicam accuratè didicit. Religionis Muhammedanæ & Ecclesiarum Orientalium statum diligenter perquisivit. Tandem à Pontifice Romano ad dubia quædam Fidei solvenda revocatus Florentiæ *Octobr.* xxxi. anno MCCCIX. ad sedes beatorum transiit. Muhammedis Alco-

1293

1296.

SÆC. XIII. **Alcoranum**, dum adhuc in Afrâ versaretur, ex lingua Arabica Latinè transluit, eique commentarium opposuit, stylo quidem impolito, & prope infelix sequi foris tuleri, penè barbaro. In hoc Commentario, quem *Alcorani interpretationem* inscripsit, errores & deliria Saracenorum, modumque quo adversus illos sit disputandum, præcipue exponit, Ricoldi Commentarium Demetrii Cydonius Thessalonicensis postea Græcè transluit. Extat hæc Græca versio Biblioth. Vindob. *cod. Theol. CCLXI. n. fol. 19. p. 1.* Demetrii versionem Bartholomæus Picensis de Monte ar-

duo, purè magis atque elegantèr, Latine reddidit, & Ferdinando Regi Aragonie nuncupavit. SÆC. XIII. *ut An. MCC.* Utramque versionem Græcam & Latinam cum Alcorano edidit Joan. Oporius *Basil. 1550.* Latine prodit *Parisi. 1511. 4to. ff. 11. foliis 1520. f. 1. 1. 1.* 1607. 4to. Scripsit etiam Racoldus librum ad Nationes Orientales, in quo de differentiis inter Hebræos, Gentiles, & Muhammedanos agit. Affertur hodie MS. Florentinæ in Bibliotheca S. Mariz Novellæ testantur Michael Pocelantius *Catal. Script. Florent. p. 156.* & Altamura *Biblioth. Dominic. p. 86.* ad an. MCCCVI.

SÆC. XIII.

Concilia hoc Sæculo habita.

PARISIENSE I. anno MCCI Præsidentis Pontificis Legato habitum. In quo Eurandus Miles, in rebus seculi vir admodum versutus, hæresis Bulgarorum reus, damnatus est, ea propter publicè exultus. Vide *Cons. Tom. XI. Part. I. p. 24.*

MELDENSE in Gallia Lugdunensi anno MCCI. à Joanne Cafemari Abbate, sedis Romanæ Legato convocatum. Quo pro pace inter Joannem Angliæ, & Philippum Francorum Regem constituendâ, Archiepiscopi, Episcopi, & Abbates qui aderant, diu multumque laborarunt. Tandem cum res ad nullum exitum perduci poterat, ad sedis Romanæ judicium appellatum est. Extant Innocentii III. ad Episcopos Gallie *litteræ.* & Joannis Legati ad Innocentium hic de re *Responsoria Cons. Tom. XI. Part. I. p. 27.*

LAMBETHENSE I. in Angliâ ad Thamefium fl. anno MCCVI. habitum. In quo Stephanus Langroni Archiepiscopi Constitutiones provinciales edite sunt. Extant Constitutiones tres de modo dandi mortuarium, de orationibus & earum penis, de quæ missis bis in die celebrandâ *Cons. Tom. XI. Part. I. p. 30.*

RADINGENSE I. in agro Bercheriensis apud Anglos, anno MCCVI. à Joan. Ferentino. Pontificis Legato, habitum. Quid in hac Synodo factum sit tacet Mar. Paris anno MCCVI. p. 214. addit verò Joannem, Angliam perlastratâ, magnam pecuniæ summam congregasse, & sarcinulis magnâ cautele dispositis, festinus ad mare pervenisse, & Angliam à tergo salutasse. Certe nihil momenti actum esse satis innuere videtur. M. Westmonasteriensis, qui eadem isdem ferè verbis habet ad hunc annum p. 63. hoc insuper addens, Legatum post corasam magnam pecuniæ summam, Concilium celebrasse, ne nil aliud fecisse videretur.

NARBONENSE I. in provinciâ scilicet Narbonensi, sed incerto loco, anno MCCVII. habitum. In quo de modo convertendi Albigeneses agebatur. Rem narrat Vincen. Bellocac *Specul. Hist. I. XXIX. cap. 93.* & exinde *Cons. Tom. XI. Part. I. p. 32.*

PARIS II.

MONTILIENSE in provinciâ Narbonensi, anno MCCIX. viii. Id. *Septemb.* præsentis Milone sedis Apostolicæ Legato congregatum. In quo Raymondus Comes Tolosanus, cum Albigenfium fautor, penitentia subiecit, seque Ecclesiæ mandati paritum solenni juramento semet alstringit. Extant hujus Synodi Acta *Cons. T. XI. Part. I. p. 35.* Ubi formula juramenti, præcepta à Legato Raymundo data, aliæque plura hoc spectantia exhibentur.

AVENIONENSE I. (urbis est ad Rhodanum si proprium Romanæ sedis in Gallia Dominium) anno MCCIX. viii. Id. *Septemb.* ab Hugone Episcopo Rhegiensi, & Milone Pontificis Notario, Papæ Legatis celebratum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ ad corrigendos hominum mores hoc tempore misere his præsertim partibus corruptos condita *Capitula XXI. Cons. Tom. XI. Part. I. p. 41.*

PARISIENSE II. anno MCCIX. habitum. In quo Almaricus Carnotensis ejusque sectatores, ob novos quosdam articulos invehos damnantur. Ipse Almaricus dialecticâ peritissimus, aiebat inter alia, quemlibet Christianum teneri credere se esse membrum Christi, nec sine hac fide aliquem salvari posse, non minus quam si non crederet Christum esse natum & passum. Pomeria dilatarunt ejus discipuli, affirmantes, potestatem Patris viguisse, quam diu duravit lex Moisaica; veniente Christo viguisse novam legem: Hæc finita, tempus Spiritus Sancti incepisse, cessare jam confessionem & Sacramenta, & unumquemque tantum per gratiam Spiritus Sancti interius sine actu aliquo exteriori inspiratum salvari posse. In hæc etiam Synodo quidam Aristotelis libri, seu Physici, seu Metaphysici, alique novi quorundam Theologorum hoc tempore publicati, prohibiti & exulti sunt. Extant Synodi Acta *Cons. Tom. XI. Part. I. p. 49.*

AVENIONENSE II. anno MCCX. præsentis Milone Legato, habitum. In quo cives Tolosani quæ de expulsiōe hæreticorum polliciti fuerant, adimplere recusantes, excommunicati sunt, Comite etiam Tolosano anathemate percussio, teste Petro de Valle Sarnensi, *Cons. Tom. XI. Part. I. p. 53.*

X 3 TOL.

I. TOLOSANUM I. In Villâ S. Agildii, anno MCCX. ab Hugone & Theodisio Legatis pontificiis coactum. In quo Raymundus Comes Tolosanus, ejusque fautores iterum excommunicantur. Plura de hac re habet Petrus de Valle Sarnensi. Vide *Cens. Tom. XI. Part. I. p. 54.* In conventu Narbonensi eodem anno habito, de ejusdem Comitibus causâ iterum tractatum est.

ARELATENSE I. eodem anno, & de eadem re, à Theodisio Pontificis Legato celebratum. In quo conditiones Reconciliationis Raymundi Comitis Tolosani factæ, ab eo rejectæ sunt. Extant conditiones propolitæ *Cens. Tom. XI. Part. II. in Append. p. 239.*

ROMANUM I. anno MCCX. sub Innocentio III. Papâ habitum. In quo Otto IV. Imp. nuper coronatus, dum varia Italici & Sicilici Imperii assertore conatur, dignitate Imperiali privatur. Cui mox Germanici Electores Fredericum Siciliæ Regem subrogarunt. De hac re agunt Chronographi passim, Urspergensis, Palmerius, Nauclerus, Trithemius, alii. Vide *Cens. Tom. XI. Part. I. p. 56.*

PARISIENSE III. anno MCCXII. à Roberto de Corbeo Pontificis Legato celebratum. In quo plurima ad restituendam Ecclesiæ disciplinam constituta sunt. Extant *Canones* in IV. partes divisi. Prima ad Clericos seculares, complectitur *Canones XX.* Secunda ad viros regulares, *Canones XXVII.* Tertia ad moniales, *XXI.* Quarta ad Archiepiscopum & Episcopos, *XXI.* Habentur *Cens. Tom. XI. Part. I. p. 57.*

VAURENSE in Occidentali sub Archiepiscopo Tolosano ad Acuturâ s. l. anno MCCXIII. congregatum. In quo Petri Aragonum Regis Raymundi causa prolixè examinata, restituta ad ipsius Pontificis cognitionem ultimò referitur. Extant hujus Concilii Acta proluxa ex Petro de Valle Sarnensi ut plurimum desumpta *Cens. Tom. XI. Part. I. p. 81.* coalescet etiam Concilii Hisp. *Tom. III. p. 480.* Eodem anno habita est Synodus ad Murellam Castrum apud Garonam. In prope Tolosam sitam, ad placandum Petrum Aragonum Regem, qui arma jam movere cœperat. Extat *Epistola* Synodalis ibid. p. 99. Quin & anno MCCXII. mense *Novembri* habitus est Episcoporum Procerumque Conventus Apamiensis ad Simonis Monasterii ditionem bonis moribus ac legibus temperandam; de quo Concilii p. 80.

DUNSTAPL'ENSE in Angliâ an MCCXIV. à Stephano Archiepiscopo Cantuariensi ejusque Suffraganeis coactum. In quo Legato Pontificio Episcopos minis idoneis ad sedes vacantes promovere, nec hinc rei. remedium adhibere volente, Stephanus Cantuariensis, & ceteri Episcopi in Synodo congregati, interpositâ appellatione, ad Pontificem provocarunt. Vide *Mar. Parisi ad an. MCCXIV. p. 147.*

LONDINENSE I. anno MCCXIV. à Nicolao Tusculano Pontificis Legato coactum. In quo Joannes Rex Angliæ (quem Innocecius

Pontifex; quod Stephanum Lihgtonum ad se. s. æc. XIII. dem Cantuariensem electum succipere nollet, ab an. MCCX. Regno exuerat, executione Philippo Francorum Regi demanda) submissione Pontifici factâ, ab interdicto & depositione absolutus est. Vide *M. Parisi. loc. citat. p. 149.*

MONSPELIENSE I. à Petro Benaventano Pontificis Legato anno MCCXIV. vel ut alii, MCCXV. congregatum. In quo Raymundi Tolosani ditio Simonis Montis. fortis Comiti concessa est. Extant Acta & disciplina Ecclesiasticæ *Capitula XLVI.* apud Petr. de Valle Sarnensi in *Hisp. Albigenf. & Cens. Tom. XI. Part. I. p. 103.* *Epistola* Legati Apostolici de hac Synodo convocandâ habetur *Cens. Tom. XI. Part. II. in Append. p. 237.* Hujus Concilii Canones edidit Petrus Garieus in *seris Episcopatum Magalensium*, sed mutilos & mendulos, quos proinde ex vetere codice MS. Audegavensi extulit Steph. Baluzius *Cens. Gall. Nark. p. 40.* sed aliter plures divisos & dispositos quàm in Editione Labbeanâ habentur. Quod & in *Appendice* ipsi monent Conciliorum Editores.

LATERANENSE IV. generale, anno MCCXV. Cal. *Novem.* sub Innocentio III. Papâ celebratum. Aderant, præter consueque penè regionis Oratores Religios, & absentium Procuratores ferè infinitos Episcopi *CCCCXII.* & in his Patriarchæ II. Constantinopolitanus tempè & Hierosolymitanus, sed Latius uterque, Primates, & Metropolitani *LXXXI.* Abbates & Priores plusquam *DCCC.* Et primò quidem Fides Catholica adversus varias hæreses explicatur; damnantur Albigenium, Almatini, aliorumque errores, deque iis coercendis, puniendis, & per vim sæculatam extirpandis statutum est. Damnatus est Joachimi Abbatis de unitate SS. Trinitatis contra P. Lombardum liber peragratæ de Græcis ad Ecclesiæ Romanæ fidem revertentibus, deque diversis disciplinæ Ecclesiasticæ capitibus sancitis. Denique haud pauci privilegia pro recuperandâ Terrâ Sanctâ militantibus concessa, adhibito etiam consilio de Ordine Dominicorum instituyendo, ipsomet Dominico jam tùm præsentē. Extant Acta hujus Concilii & *Canones LXXX.* Græcè simul & Latine editi, & alia quædam quæ ad hæc Synodum pertinent, *Cens. Tom. XI. Part. I. p. 117.*

MELODUNENSE I. in Briâ sub Archiepiscopo Senonensi anno MCCXVI. à Petro Archiepiscopo, occasione Ludovici Philippi Francorum Regis filii, qui Angliam, prohibente Papâ, ingenti exercitu invaserat, habitum. Extant disciplina Ecclesiasticæ constitutiones sive *Capitula VII.* *Cens. Tom. XI. Part. I. p. 143.*

OXONIENSE anno MCCXVII. à Stephano Cantuariensi pro reformanda Ecclesiâ Anglicanâ congregatum. Extant disciplina Ecclesiasticæ *Capitula XLIX.* *Censil. Brit. Tom. II. p. 131.* & *Cens. T. XI. Part. I. p. 271.* In hoc Concilio impostor quidam qui quinque crucifixionis vulnèra, lateri, manibus, pedibusque impressa habebat, aliisque nebulo Hermophroditi ejus fautor, publicè coovici, & errores confessi puniti sunt. Hæc refert *Mar. Westmonast.*

SÆC. XIII. ad an. MCCXXII. p. 5. Vide quæ hæc de re ex
MS. Vaticanæ habet Baovius ad hunc annum
num. 11.

de eisdem re ibidem habetur est. Vide quæ ex
Turonensi Chronico habentur Cœr. Tom. XI.
Part. I. p. 300. Unde etiam dicitur, Concilium
Cremonæ ab imperatore eodem tempore fuisse
congregatum de luteritico per italiam extirpa-
tione. Sed italis illum recipere reculantibus,
res in fumum abiit.

SÆC. XIII.
ad an. MCC.

1122. SARISBURIENSE eodem anno à Ri-
chardo Episcopo cum Clero suo post Synodum
Oxonienfem habitum. Extant Constitutionum
Synodaliū de disciplina Ecclesiastica *Capitula*
LXXXVII. *Concil. Brit.* Tom. II. p. 137. & *Cœr.*
Tom. XI. Part. I. p. 147. Habentur etiam apud
Spelmanum p. 161. Richardi Dunelmensis Consti-
tutiones Synodales, sed quæ, mutato tantum quo-
rundam capitulorum ordine & reſectis XIII po-
ſtrems capitulis, eadem omnino ſunt: ac proinde
ab iis acceptas, & in Synodo Dunelmensi
confirmatas esse conſtat.

1123. PARIſIENſE IV. anno MCCXXIII à
Conrado Portenſi Episcopo Papæ Legato ha-
bitum. Albigenſibus Bartholomæum quendam
Antipapam in ſubſidibus Balgatorum ſibi conſti-
tueribus, Episcopi in hac Synodo congregati
hanc rem examiniſſe videntur. Vide M. Paris ad
an. MCCXXIII. Extat *Epistola* Synodalis ad
Archiepiscopum Rotomagenſem *Cœr.* Tom.
XI. Part. I. p. 288. Anno ſequenti eodem loco
habita eſt altera Synodus in cauſa Raymundi
Comitis Tolofani, ut & Monſpelienſis in e-
adem cauſa Anno etiam MCCXXV. tres Synodi
præcipue de Regni negotiis Pariſiis coactæ ſunt.
De his omnibus vide *Cœr.* Tom. XI. Part. I. p.
289. 190.

1124. MONSPELIENſE II. an. MCCXXIV.
habitum. In quo Raymundus Tolofanus, alique,
de obediētia Romanæ Eccleſiæ præſtandâ, de-
que injuriis reſarciendis juramentum dede-
runt. Extant Juramenti formula & Amalrici
Montis-ſoris ad Synodum literæ, ne pacem
cum Raymundo faciunt *Cœr.* Tom. XI. Part. II. in
Append. p. 2337. Eſiderat antea Steph. Baluzius
Cœr. Gal. Narbon. p. 58.

1125. MELODUNENſE II. an. MCCXXV.
in Oſavis omnium Sanctorum habitum. In quo
de Fori Eccleſiaſtica juriſdictione & aliis non-
nullis de pace item inter Reges Angliæ, necnon
de negotio Albigenſium, actum eſt. Vide *Cœr.*
T. XI. Part. I. p. 190.

1125. BITURICENſE I. anno MCCXXV.
 prid. Cal. Decemb. in feſto S. Andree congrega-
tum. In quo de Raymundo Comite Tolofano di-
ſtioni ſue reſtituendo agitur. Extant Acta in
Chronico Turonenſi MS. & extindè *Cœr.* Tom.
XI. Part. I. p. 191. Plentius multo de hoc Concilio
agit Matth. Paris ad an. MCCXXVI.

1125. GERMANICENſE Moguntia, ut videtur,
anno MCCXXV. id. Decemb. à Conrado Por-
tenſi Pontificis Legato contra Simoniacos &
concubinatores Clericos habitum. Extant de his
aliisque *Capitula* XIV. Bini & Coſſartii notis il-
luſtrata *Cœr.* T. XI. Part. I. p. 195.

1126. PARIſIENſE V. anno MCCXXVI. à
Legato Pontificio contra Albigenſes per Cru-
ce-ſignatos exterminandos coactum. Altera
etiā Synodus seu Convēſus, eodem anno, &
PARIS II.

FUXENSE in diœceſi Apamienſi anno
MCCXXVI. habitum. In quo Comes fuxenſis
poenitentiam præ ſe ferens, ab hæreſi, uti voca-
tur, excommunicatione, omnibique ſceleribus
cæcitate perpetratis abſolvitur. Hæc Annales Fu-
xenſes *Cœr.* Tom. XI. Part. I. p. 302. Hoc ipſo an-
no Concilium Leodi habuit Legatus Pontifi-
cius, quo Episcopi Monasterienſis & Oſnabr-
genſis, Fridrici (à quo S. Engelbertus interfe-
ctus fuerat) fratres, ſuſpenſi ſunt, & ad Roman.
Pontificis judicium remiſſi.

WESTMONASTERIENſE an. MCCXXVI.
præſente Orcone Pontificis Legato coactum.
In quo, Honorio III. Papæ duarum Præbenda-
rum obventiones per licetis petente, Synodus
re examinata, & ræcitè notatâ Romanorum
avaritiâ, eam in medio reliquit, omnibus affir-
mantibus hac univerſum orbem Chriſtianum
reſpicere, & cum conſulit, quomodo erga ta-
les exactiones ſe habuerit alia Regna, tunc de-
mum ſe in obſequiis ſuis fore promptiores. Ex-
tant hujus Synodi Acta apud M. Paris ad an.
MCCXXVI. p. 328. 331. Ann. MCCXL.
habitum eſt Northamptonie præſente Pontifi-
cis Legato Episcoporum Abbatumque conven-
tus. In quo de novâ quidam pecunie exactione,
omnibus ſeculis inſuadit & execrabitur, (Mat-
thæi Paris verbis utor) per Petrum Rubicum
Pontificis Queſtorem ad hanc ipſam rem in An-
giam miſſum excogitât, querelam inſtituunt,
& poſt varias hinc inde diſceptationes, modeſtâ
reſciunt. Rem geſtam proximè enarrat idem
Matthæus ad annum MCCXL. p. 333. &c.

NARBONENſE II. anno MCCXXVII.
tempore Quadrageſimæ à Petro Archiepiscopo
Narbonenſi habitum. Extant diſciplinæ Eccle-
ſiaſtica *Capitula* XX. de excommunicationis, per-
jurii, Judæis coercentis, condendis testamen-
tis &c. *Cœr.* Tom. XI. Part. I. p. 304.

ROMANUM II. anno MCCXXVIII. ſub
Gregorio IX. Papæ congregatum. In quo Frideri-
cus Imp. ob votum de expeditione in Terram
Sanctam ſuſcipiendâ non ſolutum, in Cons. Do-
mini anathemate percoctus eſt. Extat hæc de re
Gregorii IX. ad Episcopos Apulie *Epistola*.
Conc. Tom. XI. Part. I. p. 413.

PASSEGIENſE ſive Convēſus Eccle-
ſiaſtico-politicus, anno MCCXXVIII. Baſi-
giæ inchoatus, Meldis continuatus, Pariſiis
abſolutus. In quo Raymundus Comes Tolofa-
nus, in gratiam Eccleſiæ & Ludovici Regis re-
ceptus eſt. Extant horum Convēſus Acta
Cœr. Tom. XI. Part. I. 414. Verum cum Raymun-
dus pæſta ſua non rectè obſervaverit, in Con-
vēſu Melodunenſi, anno MCCXXVII. habito,
hic de re cum eo expoſitulum eſt. Vide *ibid.*
p. 414.

1126

1126

1127

1128

1128

TOLOSANUM II. anno MCCXXIX. mense *Novembri*, præfidente Romano S. Angeli Cardinale Pontificis Legato; de inquirendis hæreticis, de libris S. Scripturæ à laicis non habendis, de libertatibus Ecclesiæ, & de quibuslibet Ecclesiasticis disciplinæ capitulis coadunati. Extant *Capitula* XLV. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 437.

TURIASONENSE apud Hispanos, in villa quidam Aragoniæ, ab Episcopis XII. præfide Joanne Cardinale Pontificis Legato, anno MCCXXIX. i. e. Cal. *Maii* de dissolvendo Jacobi Regis & Eleonore matrimonio congregatum. Decreverunt hæc matrimonium bona quidem hinc inde fuisse, sed ob propinquitatem cognationis solvendum esse, servata nihilominus Alphonsi filio, quem ex Eleonora lucceperat Ferdinandus, legitima in regnum successione. De hac re agunt Scriptores Hispani. Quos vide apud Spondanum ad annum MCCXXIX. & Card. d' Aguirre *Conc. Hisp.* Tom. III. ad ann. MCCXXIX. p. 492.

TARRACONENSE. Plura erant circa hæc tempora Concilia Tarraconiensia, quibus leri digito simul ac fœmel defungemur, neque enim tanti sunt, ut iis enarrandas sigillatim imparemur. I. *Tarraconiense* anno MCCXXX. habitum. Quid verò in eo gestum sit nescitur. II. anno MCCXXXIX. xiv. Cal. *Maii*, de Clericis negotia secularibus se non immiscendos & de Sepulchris Ecclesiasticis interdicendis & de talibus non concedendis; nec quis duas Canonicas seu præbendas in diversis Ecclesiis obtineat. III. anno MCCXL de crude Archiepiscopi Tolentini prævinciam Tarraconiensem non portanda. IV. anno MCCXLII. contra Valdeales hæreticos. Vide ad hunc annum. V. eodem anno, quo statuerunt, ut Episcopi & eorum Officiales iustitiam gratis reddant, ut nullus sacerdos plures missas in uno die celebret, præterquam in Natali Domini. VI. an. MCCXLIV. VII. anno MCCXLVI. VIII. anno MCCXLVII. IX. anno MCCXLVIII. X. anno MCCXLIII. de Eccomunicatis absolvendis. XI. anno MCCXLIX. ad procurandam Raymundi de Benozaferti Canonizationem. De his omnibus, nullius penè momenti, & quorum vix memoria superest, breviter agunt Baluzius *Marea Hispanica* lib. IV. & Aguirrius *Conc. Hisp.* Tom. III. p. 493-496. 498. 502. 504. 505-507.

GONTERIENSE I. an. MCCXXXI. à Turronensi Archiepiscopo ejusque Suffraganeis, apud Castrum Gonteri habitum. Extant de disciplinâ Ecclesiasticâ nempe de *Matrimonio clandestino, de causis Matrimonialibus, de modo eligendi Rectores Ecclesiarum, de residentia Rectorum, præsentationibus, &c.* Canon. XXXVII. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 439.

RHEMENSE I. apud S. Quintinum anno MCCXXXII. habitum. In quo Milonis Bellovacensis jura à Rege abata ei assignantur, & vindicantur. Vide Spondan. ad an. MCCXXXII. Alia Concilia de hac re eodem cunctis tempore habita sunt. De quibus vide Conc. Tom. XI. Part. I. p. 443. In Conven-

tu etiam Metodunensi hoc anno de Pæd. milia SEC. VII. observata cum Comite Tolosano expostulatum ab an. MCCX. et, ut supra observavimus.

BITERRENSE I. anno MCCXXXII. à Valthero Pontificis Legato celebratum. Extant quæ ad disciplinam Ecclesiæ spectant de *hæreticis, de virginitate sanctarum, de quibusdam Dominici excommunicationibus, de S. Ordinis observandis, de parvulis Ecclesiæ, &c.* Capitula XXVI. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 451.

NYMPHÆNSE in Bithyniâ, anno MCCXXXIII. mense *April.* coadunatum. In quo de concordia Græcorum cum Latinis, præsertim in dignitate de processione Spiritus S. frustra agum est. Extant utrinque scripta, *Confessiones*, nempe *fidei*, & *Epistola Synodalis* Conc. Tom. XI. Part. I. p. 452. *Confessio* Græcorum habetur etiam Græce Part. II. in *Append.* p. 236.

MOGUNTINUM I. à Conrado Moguntino Archiepiscopo anno MCCXXXIII. coadunatum. In quo Seadingorum (qui variotum & derelictandorum criminum accusati fuerunt) hæresis non ita peidem in Germaniâ orta damnata est. Vide quæ ex *Append.* ad Schaßnab. ad ann. MCCXXXIII. norant Editores. Conciliorum T. XI. Part. I. p. 478.

ARELATENSE II. anno MCCXXXIV. vi. Id. *Julii* à Joanne Archiepiscopo & Suffraganeis suis congregatum. Extant discipline Ecclesiasticæ de *haereticis Gentilibus Lateran.* IV. diligenter observandis, de *Episcopis per se & alios prædicantibus, de Harpizis, &c.* Canon. XX I. V. Conc. Tom. XI. Part. II. in *Append.* p. 2340.

SPOLETANUM aliis **ROMANUM** an. MCCXXXIV. habitum. In quo pro expeditione in Tertiam S. suscipiendâ, pecunia ex indulgentiis undique corradenda concussa est. Vide Conc. Tom. XI. Part. I. p. 481.

NARBONENSE III. an. MCCXXXV. à P. Amello, Archiepiscopo & eorum provinciarum Episcopis collectum. In quo, jubente Pontifice, fratribus prædicantibus, hæreticæ pravitatis inquisitoribus constitutis, consilia & præcepta data sunt quomodo in munere obeundo adversus hæreticos se gerere debeant. Extant in hunc finem *Capitula* XXIX. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 437.

MOGUNTINUM II. anno MCCXXXV. habitum. In quo absoluti seigandi hæretici, & qui Conradum Maripurgensem interfecerant, ad Sederi Apotholicam, nullis iudiciis penâ remissi. Extant hæc de re Gregorius IX. *Epistola* I. Conc. Tom. XI. Part. II. in *Append.* p. 2345.

RHEMENSE II. apud S. Quintinum an. MCCXXXV. habitum. In quo Episcopi pro variis negotiis ad Ecclesiæ Rheמעnsis jura & libertates pertinentibus Regem factis supplicatione interpellaverunt. Extant Acta & *Supplicatio* Conc. Tom. XI. Part. I. p. 501. Eodem anno aliud Rhemonicum Concilium ab eisdem Episcopis &

S.E.C. XIII, de eisdem re Compendii habitum est. Vide *ibid.*
 184a. M.C.C. pag. 105.

1236. TURONENSE L. anno MCCXXVI. A
Juhello Archiepiscopo coactum. Extant Eccle-
siastice discipline de Crucifigendis roribus de-
fectibus, de Adversariis, Nominibus, Sarrilegiis falsis
Testimoniis, de contrariis, Hospitalitatibus, &c. Capitu-
la XIV. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 591.

1837. LUNDINENSE II. ANN. MCCXXXVII
ab Ottone Papæ Legato congregatum. In quo
reformatiſſima bectſſima Anglicana edita ſunt
Decreta ſive Capitula XXXI. ſunt pæ Ecclēſia-
rum deſervitio, de Sacramentis, Sacramentalibus,
Clericali, &c. Extant hujus Synodi Acta & De-
creta apud Maz. Pariſ. ad Ann. MCCXXXVII.
p. 445. Exiſſiſſi apud Spelm. Conc. Brit. Tom. II.
pag. 181. & Conc. Tom. II. Part. pag. 572. Super
ſcriptione etiam Episcoporum conſuevit Anonymi Con-
ſtitutiones Synodales circa hæc tempora edi-
ſſe, de Baptiſmo, Confirmatione, Sacramenti Al-
tariſi, aliſque Sacramentis, de ſtatu Monachi-
ſmi & Regularium, de Decimis, Excommunicatione,
Archidiaconis, Conc. ſignatiſſe & ſubſcri-
biſſe & ſolenniter &c. hab. int. apud Spelm.
Conc. Brit. Tom. II. pag. 2 & Conc. Tom. XI. Part.
I. p. 544.

242. C. CAMPINIA CENSE apud Gallos ann.
MCCXXXVIII à Gerardo Archiepiscopo Bur-
digalensis & Suffraganeis suis congregatum.
Extant de disciplina Ecclesiastica vis. de Exco-
mmunicatis, de Vicariis non residentibus, de causis
Arbitrariis, de vestibus Regularium, de vi-
ciis & beneficiis Monachorum, &c. Caput
XXXVIII. Cons. Tom XI Part. I. p. 577.

1138. TURONENSE II. anno MCCXXXIX. à
Juhello Archiepiscopo & suffraganeis suis co-
muni. De disciplina Ecclesiastica agunt
que constituta sunt Capitula XIII. viz. quod in quā-
libet parochia tres vel quatuor de fratribus requirantur
dicant veritatem & de multis Sacramentis, & Ex-
communicatione, &c. Habentur Conc. T. XI.
Part. I. p. 166.

1339. RHEMENSE ILL apud S Quintinum anno
MCCXXXIX. ap Henrico Archiepiscopo &
Suffraganeis suis, pro Clericorum & Canoni-
corum libertatibus vindicandis habitum. Ex-
stant Acta & Decreta Cons. T. XI. Part. I. pag. 86.
Anno sequenti Synodum *Melfensem* coegit Ja-
cobus Prelatus Cardinalis & Legatus, in
qua Archiepiscopus & Episcopus obstratus
est, ut Romanum curia ipse tunc, adversus Fide-
litate Imperatorem apud Papam accuri. ibi p. 57.

1240. WIGORNIENSE anno MCCCL. a
Waltero Episcopo habitum, Exstant MS. cod.
Cottoniano, de disciplinâ & moribus Ecclesie,
de Ornamentis Ecclesiarum; de Consecrationis Ca-
rameteris de Baptismo, Confirmatione, Matrimonio,
&c. Constitutiones five Capitula I. I. X. apud
Spelm. Conc. Brit. T. II. p. 240. & Conc. T. XI. Part.
I. p. 673.

1142. GUIDONENSIS ad' Meduanam fl. in
Compania. ann. MCCXLII. à Jubello Archie.
- 1520. PARS II.

piscopo & Suffraganeis apud vallum Guidonis SAC. XII.
habitum. Adhuc petierunt; exant disciplina Ec-
clesiastica defuncti regularibus, de iussu illius Att-
gildae acconatus Archiepiscopus iuravit, & Decoros
&c. Caput IX. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 509

TARRACONENSE I. presidente Archiepiscopo Tarraconensi, presidente Raymundo de Pennaforti, Domini Papae Pontificiario, Anno MCCXLII. congregatum. In quo contra Waldenses Hæreticos in Aragoniam irruptentes, cõunque occultatores, Iustores, & defensores actum est, præscriptâ formulâ in illos inquirendi, puniendi, & aboleri dierat ad Ecclesiam recipiendi. Extat huius Synodi Acta Conc. Tom. XI. Part. I. p. 99. & Conc. II. p. Tom. III. p. 496. & apud Ezevium ad hunc annum. Anno etiam MCCXLIV. altera Synodus Tarraconensis habita videtur, cuius superiunt fragmenta quædam nondum edita.

OTHONIENSE in Daniā, an MCCXLV. 1245
adversus bonorum Ecclesiasticorum prædico-
res, & contemptores ceremoniarum congrega-
tum. Vide Jo. Pontan. *Hist. Dan. lib. VII.*

LUGDUNENSE I. generale I. anno
 MCCXLV. in Calist. praesente Innocentio IV.
 Papa. In tempus maximo celebratum. Interfue-
 runt praeter Abbates, & inferioris ordinis viros
 Ecclesiasticos Cardinales plurimos, & episcopos
 CXXI. Aderat & Lacinorum Imperator Con-
 stantinopolitanus cum suis Latinis Patriar-
 chis Constantinopolitano & Antiocheno. In
 hoc Concilio Pontifex novum anathematis fulme-
 n in Fridericum Imperatorem vibravit, omni-
 que honore & dignitate Imperiali exstorsit.
 Concilii etiam Litterarum Decreta de
 bello contra Turcas in Palestina genituro re-
 novata sunt: multa de subditi Imperatori CP.
 mittendo, de Tataris concordandi, de Crucifi-
 giatis, sunt constituta. Ut de Ecclesiasticis di-
 ciplina nihil dicam. Extant hujus Synodi Acta,
 Capitula XVII. & alia IX. & Epistola plures ad
 hoc Concilium per Quater, Gen. Tom. XI. Pars,
 p. 617. 671. In hac Synodo Calisto rubrus, dis-
 tinctis Cardinalibus insignie, primam, in fal-
 lor, illicitus eff.

ILDERENSE an. MCCXLVI. preside-
nte Petro Ablario Archiepiscopo Tarracoen-
si, presente etiam magna Procerum caterva ha-
bitum. Quo Aragonie Rex ob causam Berengarii
Episcopi Gerundenis (cuius linguam prædici
iussit) et Violante Regine, quam repudia-
verat, excommunicatus omni eius regno in-
terdicto (subiaceat) ea lege absolutus est, ne
monasterium Penitenciarum jam antea incho-
atum ad unitionem perduceret, & rediret
doceret. Quod & factum est, & Monachi Cister-
cienses in eo collati. Baluzius *Mares Hist.* lib.
IV. c. *Cens. Hist.* Tom. III. n. 105.

LANCICIENSEI. in Polonia, anno
MCCCLVI, habitum. In quo Conradi Ducis
Mazoviensis ob bona Ecclesie spoliarata excom-
municatio confirmatur. Vide Conc. T. XI. Part. p.
67. & notam de tempore, quam subnexuit Co-
fartius.

BITEKRENSSE II. anno MCCXLV. xiii. 1246;
Y, Cal,

9/EC. XIII. Cal. Jul. à Guillelmo Archiepiscopo Narbonensi cum suis Suffraganeis habitum. De disciplina Ecclesiastica, nempe de *Hereticis usque à laici persequendis*; de *Divino Officio in ruralium Ecclesiis*; de *Indae*, &c. extant Capitula XLVI. ejusdemque Synodi consilium, *qualiter sit inquisitiones procedendum contra hereticos XXXVII. capita complexum Conc. Tom. XI. Part. I. p. 677.*

1248. SCHENINGENSE apud Ostrogochos in Soecia, anno MCCXLVIII à Guillelmo Papæ Legato habitum. In quo Sacerdotum (qui Ecclesie Græcæ morem doctrinæ usoribus his in partibus sequebantur) conjugia damnata & prohibita sunt. Vide Joan. Magn. in hist. Goth. lib. XIX. cap. 15.

1248. VALENTINUM in Gallia, anno MCCXLVIII, à duobus Cardinalibus, & quatuor provinciarum Episcopis, pro fide, pace, & libertate Ecclesie celebratum. *Capitula* quæ edita sunt, solummodò ad Ecclesie disciplinam spectant, numer. xxxiii. habentur *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 666.*

1248. URATISLAVIENSE T. ad Viadrum fl. in Silesia, anno MCCXLVIII. presidenti Jacobo Archidiacono Leodientis Pontificis Legato habitum. In quo quinta redditum Ecclesiasticorum pars ad relevandas Sedis Apostolicæ angustias, Pontifici ad triennium concessa est. Vide Marth. Michov. Hist. lib. III. cap. 31. & exinde *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 702.*

1251. INSULANUM I. ad Villam Comitatus Viadachini in Provincia, ann. MCCLII. à Joanne Archiepiscopo, & provincie Arelatenfis Episcopi habitum. De disciplina Ecclesiastica, viz. de *Inquisitione Hereticorum de Declinibus de Alandensis Marimonis*, &c. agunt *Canones XIII.* qui extant *Conc. T. XI. Part. II. in Append. p. 2149.*

1252. EBORACENSE circa annum, ut videtur, MCCLII. à Waltero Archiepiscopo coactum. In quo controversiæ quedam inter Sacerdotes hujus provincie eorumque parochianos de ornamento Ecclesie exorta, terminatæ & decisæ sunt. Extat Decretum apud Spelman. T. II. p. 193 & *Conc. Tom. XI. Part. I. pagina. 705.* Huic Synodo utrobique ejusdem Walteri Gray Constitutiones provinciales ann. MCCL. editæ præmittuntur.

1252. SENONENSE II. anno MCCLII. à Gilone Archiepiscopo Senonensi habitum. In quo monetur Theobaldus Navarre Rex, ut bonis Ecclesiæ quæ invaluerat, cederet: Extat ipsa monitio *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 706.*

1253. RAVENNATENSE I. anno MCCLIII. exente mense Aprilis à Philippo Archiepiscopo una cum Suffraganeis suis contra rerum Ecclesiasticarum invasores coactum. Acta extant apud Rubicum, Hist. Rom. lib. IV. p.

1253. SALTURIENSE I. anno MCCLIII. à Petro Turonensi Archiepiscopo coactum. Actis deperditis extant disciplinæ Ecclesiasticæ

de celebratione *Divinarum officiorum*; de *custodia Sacramentorum*; de *Archidiaconis*; *Archiepiscopis*; & *Decanis ruralium*, ad Ordines promovendis; de *Procuratoribus*; de *Commendis Ecclesiarum*, &c. *Capitula XXXIII. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 707.*

GONTERIENSE II. apud Castrum Gonterii à Petro Archiepiscopo & Suffraganeis suis, anno MCCLIII. congregatum. Extat tantummodò canon unus de *Abatibus Litterarum Apostolicarum Conc. Tom. XI. Part. I. p. 715.*

ALBIENSE (urbs est Episcopalis sub Archiepiscopo Bituricensi) ann. DCCLIV. ab Episcopo Avenionensi Pontifici Legato plurimisque Narbonensis, Bituricensis, & Burdegalesis Provinciarum Episcopis habitum. Extant de hereticis eorumque casibus variis, & de disciplina Ecclesiæ *Capitula XXII. Conc. T. XI. Part. I. p. 710.*

BURDEGALENSIS I. anno MCCLV. à Gerardo Archiepiscopo pro disciplina Ecclesiastica congregatum. Extant *Capitula XXX. de Clericis habentibus Ecclesias*; de *Qualificationibus*; de *Presbyteris aliorum diocesis*; de *Decanis* & *Primis*; de *Statutis confratrum*, &c. *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 730.*

COPRINIACENSE I. (idem quod Campinacense) in diocesi Burgidulensi anno circiter MCCLV. à Geraldo Archiepiscopo habitum. Extant, sed ex aliorum Conciliorum Canonibus ut plurimum desumptæ, Constitutiones Synodales XXXIX. de *alienis Parochiis*; de *injunctis manibus in Clericis*; de *Excommunicatione*; de *Cronibus Sacerdotum*, &c. *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 746.*

BITERRENSIS III. in Gallia Narbonensi, anno MCCLV. viii. Id. Maii habitum. In quo subsidium ad expugnandos hereticos in Castro de Querbus pbeis, Senefchalio Regio concessum est. Extant Acta *Conc. Gall. Narbon. p. 24.* & exinde *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 755.*

DUNELMENSE I. in Angliâ Boreali, anno circiter MCCLV. à Waltero Episcopo coactum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ II. ex cod. MS. Dunelmensis apud Spelman. *Constitutiones* in hac Synodo editæ, *Conc. Brit. Tom. II. p. 393.* & *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 760.*

NORWICENSIS anno MCCLV. à Waltero Episcopo Norwicensi habitum, & liberatè dispositione primorum fructuum. Extat constitutio hæc de re facta ex Cod. MS. apud Spelman. *Conc. Brit. Tom. II. p. 301.* & *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 768.*

DANICUM ann. MCCLVII. coactum. In quo Episcoporum libertati & securitati contra laicorum injurias prospectum est. Extant hæc de re Constitutiones Synodales IV. *Conc. T. XI. Part. I. p. 772.* Eodem anno Synodum Lancienfem coegit Fulco Gnefenfis Episcopus ad Presbyteros duos, quos in carcerem conjecerat Boleflaus Silesiæ Dux, & captivitate liberandos. Vide *Cronica. LIX.* & *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 775.*

3358. **MERTONENSE** I. anno MCCLVIII. in festo S. Bartholomaei, praesidente Bonifacio Archiepiscopo habitum, ad quadamdam concilio ex Decimarum totius Ecclesiae Anglicanae, per Alexandrum Papam concessam, ut verba se habent ver. MS. apud Speim. *Conc. Brit. T. II. p. 304. & Conc. Tom. XI. Part. I. p. 773.*

3359. **ROFFIACENSE** in diocesi Pictavensi anno MCCLVIII. xlii. Cal. Sept. praesidente Geraldo Burdigalensi Archiepiscopo congregatum. Extant Ecclesiasticae disciplinae Capitula X. *Conc. T. XI. Part. I. p. 774.*

3360. **MONSPELIENSE** III. an. MCCLVIII. viii. Id. Septembris, a Jacobo Archiepiscopo Narbonensi cum Suffraganeis suis coactum. Extant de disciplina Ecclesiastica Capitula VIII. *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 778.*

3361. **SCOTICUM** seu **PERTHENSE** ann. MCCLX. praesente Alexandro. Perth habitum. In quo edita sunt statuta Provincialia, quae suo etiam tempore in Ecclesia observata fuisse testatur Hector Boethius Hist. lib. XIII. fol. 184. Vide Speim. T. II. p. 304. & Conc. Tom. XI. Part. I. p. 782. Quoniam verò fuerint haec statuta, nos latet.

3362. **COLONIENSE** I. anno MCCLX. a Conrado Archiepiscopo congregatum. Extant disciplinae Ecclesiasticae, de manifestis cohabitacionibus Clericorum & Mulierum; de Clericorum negociacionibus de infamacione fornicationis, qua est illicita inter Clericos & de Clericis Simoniacis. &c. Capitula XIV. *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 785.* Subjiciuntur ejusdem Conradi de Monachis & eorum conversatione statuta XXVIII. *ibid. p. 792.*

3363. **ARELATENSE** III. anno MCCLX. a Florentino Archiepiscopo cum Suffraganeis suis collectum. Damnat Canonem I. Joachimi Abbatis ejusque Sectatorum doctrinam, extant disciplinae Ecclesiasticae de baptizandis parvulis in necessitate, de Confirmationis Sacramento non missis, & de jejuniis observandis, ut in Ecclesia semper residerent solum Picarii. &c. Canonum XVII. *Conc. Tom. XI. Part. II. p. 2359.*

3364. **PARISIENSE** VI. anno MCCLX. Dominica in Passione de propitiando Deo adversus Tartarorum & Satacenorum irruptiones habitum. Unde sanctum est, Orationes esse multiplicandas, Processiones faciendas blasphemias in Deum ponendas, peccata & superfluitates cibariorum ac vestium reprimendas. De hac re vid. Guil. Mangiac. in Vit. Ludovic. *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 793.*

3365. **COPRINIACENSE** II. an. MCCLX. a Petro Burdigalensi Archiepiscopo pro disciplina Ecclesiastica coactum. Extant Constitutiones five Capitula XIX. de Pigritia in Ecclesia vel Curia non faciendis, de Commandis Ecclesiarum vacantium, de lura parochiarum, de Decimis, de Sepulturis, &c. *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 799.*

3366. **LAMBETHENSE** II. anno MCCLXI. Bonifacio Cantuariensi congregatum. In quo

ad advertendas Tartarorum ad populum Christianum irruptiones, solennes processiones & supplicationes apud Deum factae sunt. Extant de variis casibus constitutiones plures ex ver. cod. MS. Cotton. *Concil. Brit. Tom. II. p. 305. & Conc. T. XI. Part. I. p. 803.* Notet Lector, Tartarorum occasione diversa Concilia hoc tempore habita fuisse & in his Britannica duo, Londinense & Beverlacenfe; quorum cum supersint neque Acta neque Constituta, vide *Conc. T. XI. Part. I. p. 813.*

3367. **COPRINIACENSE** III. an. MCCLXII. a Petro Burdigalensi Archiepiscopo habitum. Extant quoque disciplinae sunt Ecclesiasticae, de locis in quibus res vel persona Ecclesiastica capta detineatur; de illis qui impedirent jurisdictionem Ecclesiasticam; de Excommunicatis in compellendis, &c. Capitula VII. *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 821.*

3368. **BURDEGALENSE** II. an. MCCLXIII. a Petro Archiepiscopo habitum. Extant Capitula VII. de variis casibus Ecclesiasticis, Excommunicatione, Sepultura, Confirmatione, absolutione infirmi excommunicati, &c. In Synodo, ut videtur, constituta *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 825.*

3369. **PARISIENSE** VII. anno MCCLXIII. in Octava S. Martini coactum. In quo ad forendum Terrae Sanctae subsidium, Bonorum Ecclesiasticorum centesima in quinquaginta concessa est. Extrat de hac re declaratio Synodalis Conc. *Tom. XI. Part. I. p. 824.*

3370. **NANNETENSE** anno DCCLXIV. a Vincentio Turonensi habitum. Extant disciplinae Ecclesiasticae ne Praetuli vel Pastores obligeantur ad Beneficium non vacans; ne Clerici sine Beneficiis de residenciis faciant, & Beneficium pluribus, &c. Capitula IX. *Conc. T. XI. Part. I. p. 826.*

3371. **PARISIENSE** VIII. anno MCCLXIV. in Craffino S. Bartholomaei, praesente Ludovico Francorum Rege, & Simone S. Cecilie Cardinali Papae Legato coactum. In quo adversus juramenta turpia, quibus in Dei nomen facta est blasphemia, Rex edictum promulgavit. Vid. Gausied. in Vit. Ludovici c. xxxiii. & *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 828. & G. Colfartii notam ibid.*

3372. **BONONIENSE** in Gallia anno CCCLXIV. a Guidone Episcopo Sabinese, Cardinale, & Pontificis Legato congregatum. In quo Angli, quod conditionibus pacis a Ludovico Francorum Rege iudicatis stare recusarent, auctoritate Urbani IV. Papae inviditae & anathemati subiectione, fulminis vibrata executione Episcopis quibidam ex Anglia huc evocatis commissa. Tradit haec auctor Appendicis ad Matth. Paris p. 597.

3373. **LONDINENSE** III. anno MCCLXV. praesente Ottobono S. Adriani Cardinale, Clementis IV. Papae Legato habitum. In quo excommunicationis a Pontifice in Regis adversarios latæ, cujus in Synodo Bononiensi anno superiori sit mentio, sententia promulgatur. *Vide*

5 EC. XIII. Vide Mar. Westmonast. ad ann. MOCCLXV. fol.
688. MCC. 160.

COLONIENSE II. anno MCCLXVI.
ab Engilberto Archiepiscopo coactum. Ad di-
ciplinam Ecclesie pertinetur *Capitula XLV*.
in hac Synodo sancta, qui habentur *Cmc.* Tom.
XI. Part. I. p. 36. In quibus Personarum Ecclesia-
sticarum jura, immunitates, & privilegia primas
tenent.

1367. NORTHAMPTONIENSE anno
MCCCLXVII. episcopo Ottobono Legaro ha-
bitum. In quo praefate et in Joannes Win-
toniensis, VValterus VVigorniensis, Henricus
Londoniensis, et Stephanus Cicellensis) et Cle-
rici qui pro Simone Comite adversus Regem
steterant excommunicantur, et decima Bonorum
Ecclesiasticorum Regi in septem annis con-
cessa. Vide *Append. ad Matth.* Paris ad annum
MCCCLXVII. p.1001.

ARELATENSE IV. ann. MCCLXVILd
Bertrando de S. Martino Archiepiscopo &
Præfibus Arelatensis provincie celebratum.
Editi sunt in hac Synodo discipline Ecclesiasticæ
Canoes XXII. quorum quatuor priores
desiderantur. Reliqui agunt de Censuris obferendis
de Cælestino non vendendis nisi pignoris
de Causis Episcoporum de Papæ reformatione, &c.
Extant Cens. Tom. XI. Part. II. in Appendice p. 2368.

URATISLAVIENSE II. anno
MCCXLVII. in festo Purificationis Mariæ
à Gajdone Cardinale Papæ Legato congrega-
tum. In quo, prædicatâ anni Jubilæi gratiâ,
& cruce contra Saracenos, subsidium pro recupe-
randâ Terrâ Sanctâ concessum est. Vide M. Mi-
chor. lib. II. cap. 47.

VIENNENSE anno MCCLXVII. vi. id.
Maii à Guidone Pouitibis Legato convoca-
 tum. Extant ad reformandam Ecclesie disci-
 plinam necessaria *Capitula* XIX. *de vita & bene-*
ficiis Clericorum; de modo Visitandi; de pluralita-
te Beneficiorum; de Decimis contra laicos; de Vsurariis;
de Iudais; &c. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 89.

LONDINENSE IV. ann. MCCLXVIII.
 12. Cal. Maii ab Ottobono Cardinale Legato
 Pontificio, & universis pene Angliæ, Walliæ,
 Scotiæ, & Hiberniæ Episcopis celebratum. In
 quo multa ad reformatandam & conservandam
 Ecclesiæ disciplinam saluberrima statuerunt.
 Extant constitutiones sive capitula LIV. nempe
 de Baptismo; de Sacramento gratiæ administran-
 do; de consecratione Ecclesiarum; de Clericorum
 habitibus & moribus; de Vicariorum residentia & im-
 punctionibus; aliisque pluribus disciplina Ecclesiasticæ
 capitulis. Concil. Brit. T. II. p. 233. & Conc. T. XI.
 Part. I. p. 866. Adagium Concilium vocat Matth.
 Westmonasteriensis fol. 165. Ad annum
 MCCLXVIII. refertur in Collectione *Spelman-
 nianâ* Typographi proculdubio lapsu pro
 MCCLXVIII. Ut causa non erat, cur hunc er-
 rorem tanquam lapsam gravorem corrigere
 G. Coffartius.

148. GUNSTERIENSE III. ad Caltrum
Gunterij anno MCCLXVIII. à Vincentio Tu-

ronensi Archiepiscopo congregarum. Exstant s. c. c. XIII.
discipline Ecclesiasticae de invasionibus & sec. abbas, s. c. c.
partibus bona Ecclesiastica; de impedimentis juris-
dictionem Ecclesiasticam; septuaginta Ecclesiastica
depravanda; qui Excommunicationis sententiam
ultra annum suffragentur; de vestimentis Archidia-
conorum; & Decanorum s. c. c. capitula VIII. Con-
T. XI. Part. I. p. 909.

ANDEGAVENSE L. anno MCCLXIX.
die Martis post Quindenam Nativitatis S. Jo-
annis Baptiste habitum, Extant *Canones* II. de
donacionibus non prohibendis, & de advocatis Ec-
clesiasticis, Conc. Tom. XI. Part. I. p. 911.

SENONENSE III. anno MCCLXIX.
die Sabbati ante festum SS. Simonis & Judæ ab
Archiepiscopo Senonensi congregatum. Exrant
pro disciplina Ecclesiasticâ *de Clericis fornicariis
struendis; & de Usurariis &c. Capitula VI. Conc.
Tom. XI. Part. I. p. 912.*

RAVENNENSE anno MCCLXX. iv. 1170
Gal. *Mai* à Philippi Archiepiscopi vicario in
Sacratio D. Vitalis habuit. In quo Henerat
di Episcopi, & Sedis Crescitant inuafores ex-
communicantur, neque abfolui poffunt, niſi fa-
riſcacerent. Vide Hieron. Robeum Hiſt. Raven.
lib. VI. ad ann. MCCLXX. p. 441.

COMPENDIENSE apud Gallos in Sueffionensi, anno MCCLXX. à Joanne Archiepiscopo Rhemenfi coactum. Extant constitutiones aliquot *de iis qui capiunt bema Ecclesiast.* ex Cone. Tom XI. Part. I. p. 917.

AVENIONENSE III. ann. MCCLXX;
à Bertrando Archiepiscopo habitum. Extant de
disciplina nempte de alienacione bonorum Ec-
clesiasticorum revocandis; de pecunia legatis ad
arbitrium Executorum in causas pias dividendis;
de Clerico, qui Episcopum, prepositum &c. gra-
viter laesit, &c. Capitula VIII. Conc. T. XI. Part.
I. p. 910.

RHEMENSE IV. apud S. Quintinum, ab
ejusdem provincie Episcopis, vacante tunc
seculo, anno MCCLXXXI congregatum. Interru-
pturum aliquando hunc Convantum Canonici
Rhemenfes, verantes Suffraganeos se inconful-
tatione in Synodum coire, verum diffidium mox com-
pofitum eft. Extant de privilegio Ecclefiafti-
cis Capitula V. Coar. Tom. XI. p. 911.

REDONENSE ad Vicinoniam fl.in Ducatu Britannie anno MCCLXXIII. coactum. De disciplina Ecclesiastica agunt *sc. de violentia Episcopos, Abbas &c. non inferenda; de beneficiis ex bonis Ecclesiis; de simonia Ecclesiastica, &c. capitulo VII. Habentur Conc. Tom. XI. Part. I. p. 93.*

LUGDUNENSE Il generale II. a Gregorio X. Papà, anno MCCLXXXIV. die vii. *Mai* celebranti. Aderant Cardinales, Metropolitani, & Episcopi D. Michaelis Imp. CP. & Episcoporum aliquot Græcorum Legati, Jacobus Arragonum Rex, & complures Regum & Principum Oratores, ut Abbates, aliosque cæcam.

SÆC. XIII. Inchoat jam Synodo, & expositis Concilii ab **an. MCC.** convocandi causis, primo loco Decem reditum Ecclesiasticorum, in subbidio bellifaci, ulterius adhuc promovendi, concessa sunt. Deinde lectis Græcorum in Synodo literis, de concordia Græcorum inter & Latinos, præsertim in Articulis de processione Spiritus S. actum est. Græci enim rerum suarum necessitate adacti, præcipue Michaelis Imperatore id summo-urgente, auxilium à Latinis ad sustentandam nutantem Imperii sui statum implorare, eoque sine cum Romanâ Ecclesiâ consentire, saltem consentire videri, necesse habuerunt. Hinc qualis qualis unio ac concordia utriusque in hac Synodo fancita; quam tamen Græci mox non sine stomacho respuebant. Recepi sunt etiam Tartarorum Legati de pace cum Christianis ineunda, acturi Multa de disciplina & regimine Ecclesiæ, præcipue de modo, loco, & tempore Pontificis eligendi, sunt constituta. Extraxit Acta hujus Synodi, Constitutiones Synodales XXXI, plures Gregorii Pontificis Epistolæ, Michaelis Imperatoris, & Græcorum literæ, *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 937.*

habendum esse unanimi voce de clararunt. Prolixè hæc refert Lamber. Schaffnaburgensis ad **an. MCCLXXVI.** p. 331.

SÆC. XIII
ab an. MCC

CONSTANTINOPOLITANUM 1277.
I. ann. MCCLXXVII. à Joanne Becco Patriarchâ coactum. In quo Beccus Latinis mirum quantum addictus, Romanæ Ecclesiæ fidem profectus est, & Pontificis Romani Primatum recognovit. Extraxit Lar. *Epistola* Synodalis ad Joannem Papam *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1033.* Eodem anno habita est altera Synodus *Constantinopolitana*, in qua Schismatici (ut vocantur) qui concordiam cum Romanis initam respuebant, excommunicati sunt. Extraxit *Epistola* Synodalis *Encyclica Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1037.* Verum scizandum est, genuinos Ecclesiæ Græcæ filios has Synodos parum curare, carumque decreta penitus rejicere.

LANGESIENSE apud *Langes*, oppidum in Turonibus, anno circiter MCCLXXVIII, à Joanne Turonensi Archiepiscopo cum Suffraganeis suis coactum. Extant discipline Ecclesiasticæ *de procuratoribus suis Synodus præsentibus; de Asturionensi ciuitate; de filiis Presbyterorum; de Excommunicatione ultra antrum, &c. Canonis XVI. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1038.*

AUDOMARO-PONTANUM in Gallia Belgicâ anno MCCLXXIX. à Gulielmo Archiepiscopo Rothomagensi cum Suffraganeis suis ad Pontum Audomari coactum. Extant de rebus Ecclesiasticis *Capitula XXIV.* una cum *Appendice additionum Conc. T. XI. Part. I. p. 1044.*

AVENIONENSE IV. an. MCCLXXIX. xvi. Cal. Jun. à Bertrando Archiepiscopo Arlarenensi & Suffraganeis suis congregatum. Extant de Ecclesiasticis disciplina *Capitula XV.* quibus alia ejusdem Synodi statuta subiunguntur *Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1050.*

AUSCENSE apud Augustam Aufciorum (que ubi Archiepiscopalis est in Novempopulania) anno MCCLXXIX. habitum. In quo de Ecclesiæ Valarenfis iuribus defendendis adversus Senescallum Valconiz agitur. Extraxit *Epistola* Synodalis ad Edvardum Angliæ Regem, Aquitaniz Ducem, *Conc. Tom. XI. Part. II. p. 375.*

BITERRENSE IV. anno MCCLXXIX. à Petro Narbonensi Archiepiscopo cum Suffraganeis suis congregatum. In quo de mittendis ad Regni Comitibus Legatis, qui libertates Ecclesiasticas defenderent actum est. Extant Petri Archiepiscopi Narbonensis *Epistola II.* apud *Bailly. Conc. Gall. Narbon. p. 81. & Conc. T. XI. Part. I. p. 1061.*

REDINGENSE II. apud Anglos in agro Berchriensi, anno MCCLXXIX. à Joanne Peckham Archiepiscopo Cantuariensi celebratum. Extraxit ex vet. cod. MS. Cotton de disciplina Ecclesiastica *Constitutiones V.* quibus ejusdem ordinationes de omnibus religiosi subnexæ sunt *Concil. Brit. Tom. II. p. 310. & Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1062.*

BUDENSE. apud Budam, Hungariæ ad Danubium

SALTZBURGENSE I. in Baviâ an. MCCLXXIV. pro recipiendis Lugdunensis Synodi constitutionibus, aliisque de causis congregatum. Extant Ecclesiasticæ discipline *Capitula XXIV. de Capitulis provincialibus Abbacum ac aliorum Prelatorum; de pluribus Beneficiis Clericorum; de capis Scholaribus; de Episcopis putruis; de Advocatis Ecclesiarum, &c. Conc. T. XI. Part. I. p. 938.*

DUNELMENSE II. an. MCCLXXVI. à Roberto Episcopo Dunelmensi habitum. Extant ex vet. cod. MS. Eccles. Dunelm. de Decretis Constitutionibus Synodales VI. *Conc. Brit. Tom. II. p. 316. & Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1043.*

SALMURIENSE H. in Andibus ad Ligerim fl. anno MCCLXXVI. congregatum. Extant de disciplina Ecclesiasticâ *de luminariis in Ecclesiâ; de pluralitate Beneficiorum; de vitiis & bonis Clericorum & Monachorum, &c. Canonis XIV. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1011.*

BITURICENSE II. à Simone Cardinale, Sedis Apostolicæ Legato, ann. MCCLXXVI. Id. Sept. congregatum. De regimine & disciplina agunt constitutiones in hac Synodo pronulgatæ. Habentur *Capitula XVI. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1017.*

TRIBURIENSE anno MCCLXXVI. præsentibus Sigehardo Patriarchâ Aquilensi, & Altamano Episcopo Patavienfi, Pontificis Legatis, convocatum. Aderant præter Episcopos, Suevici & Saxonici Principes, Laicique plures. Vehementer agitata est in hac Synodo Henrici Imperatoris causa, qui cum à Papâ excommunicatus fuisset, nec cum eo, nec cum quoquam qui cum eo communionem coluissent, communicare volebant. Nullam non conditionem promissit Henricus, modo Imperatoris titulum retineret. Sed rejecti sunt ejus ad Synodum Legati, rejectæ semel iterumque omnes ejus Supplicationes, ipsiisque pro vetè Excommunicatione

- SÆC. XIII.** nubium Metropolim anno MCCLXXX. à Philippi Poutificis Legato coactum. Synodum hanc Ladislaus Hungariae Rex armorum terrore aliquantisper distaraverat, postea penitentia ductus, culpam suam per literas recognovit. Extant Acta & disciplina Ecclesiastica Capitula LXIX. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1073.
- 1179.** **ANDEGAVENSE II.** an. MCCLXXX. à Joanne, vel, ut alii Jodoco Archiepiscopo Turonensi habitum. Extant disciplinae Ecclesiasticae Capitula V. quæ ad jura & libertates Ecclesiasticorum penè unice spectant, Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1074.
- 1179.** **TARRACONSENSE II.** an. MCCLXXX. vii Id. Decembris coactum. In quo Episcopi Nicolai Papam obnoxie rogant, ut Raymundus de Penna forti Sanctorum numero adscriberetur. Ita ex Hieronymo Surita Bazovius ad annum MCCLXXXIX. & Card. d'Aguirre Conc. Hisp. Tom. III. p. 314.
- 1180.** **COLONIENSE III.** anno MCCLXXX. à Sifrido Archiepiscopo congregatum. In quo ad reformandum corruptam Ecclesiam hoc tempore statum, edita sunt disciplinae Ecclesiasticae Capitula XVIII. de orat., beneficiis & officio Clericorum; de cohabitatorum mulierum, & concubinarum; de fluvio claustrali & reliquorum; de Sacramentis &c. Habentur Conc. T. XI. Part. I. p. 107.
- 1180.** **LAMBETHENSE III.** an. MCCLXXX. à Joanne Cantuariensi Archiepiscopo habitum. In quo Othonis & Ottoboni, sedis Apostolicæ in Angliâ Legatorum, constitutiones tamquam leges Ecclesiasticas, perpetuò in posterum observandas esse decretum est; statuto etiam addito, ut quisquis Ecclesiam cum curâ animarum retineret, ad ordinem Sacerdotalem infra annum promoveretur. Extant hæc de re Acta ex cod. MS. Bodleiano apud Spelm. Conc. Brit. Tom. II. p. 317. & Conc. Tom. XI. Part. I. p. 114.
- 1180.** **BITERRENSE V.** anno MCCLXXX. ad consultandum de rebus Ecclesiarum Narbonensium congregatum. Quid in eo factum sit, vel an aliquod omnino sit statutum, nobis non constat. Extant Epistola II. quibus procuratores Synodales constituti sunt. apud Baluz Conc. Gall. Narbon. p. 84. & Conc. Tom. XI. Part. I. p. 114.
- 1180.** **CONSTANTINOPOLITANUM II.** an. MCCLXXX. presidente Joanne Vecco Patriarchâ coactum. In quo de loco quodam Gregorii Nysseni de processione Spiritûs Sancti tum à Patre, tum à Filio, quem magna Ecclesiæ Referendarius Eusebius noster dictus, corruerat, crassi illi (cuius) particula, latente id tandem ipsomet Referendario, actum est. Extant Græc. Lar. integra sententia Synodalis Conc. Tom. XI. Part. I. p. 113.
- 1180.** **SANTONENSE I.** an. MCCLXXX. presidente Gualtero Episcopo coactum. Extant disciplinae Ecclesiasticae Capitula XV. de nominum Reclerum & Clericorum de sacris fontibus; de S. Chrisma; de novitiis Patrum; de corp. S. EUC. XII. pure Christi ad infirmos deferendum, &c. Conc. T. XI. JAN. MCC. Part. I. p. 114.
- 1180.** **PICTAVENSE I.** anno MCCLXXX. à Gualtero Episcopo Pictavensi coactum. De disciplina agunt Capitula XI. nempe de jurisdictione Archiepiscoporum; de officio Subcapitularum; de his qui abstinere non possunt à purgatione, &c. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 118.
- 1181.** **SALTZBURGENSE II.** an. MCCLXXXI. à Friderico Archiepiscopo sedis Apostolicæ Legato habitum. Extant disciplinae Ecclesiasticae Capitula XVIII. de dispensatione & Præbendarum ruitine faciendo; de jurem. Subalternarum; de leges commendam habent & dispersa; de commendatione nuptiarum & ceterarum, &c. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 11.
- 1181.** **LAMBETENSE IV.** an. MCCLXXXI. à Joanne Peckham Archiepiscopo Cantuariensi, & suis Suffraganeis congregatum. In quo Othonis & Ottoboni constitutiones iterum confirmantur. Extant Ecclesiastica disciplinae de Sacramento Eucharistie, & reliquis Ecclesiæ Sacramentis; de monachis celebrandis & universis de hospitalitate tenendis; de fidei Presbyterorum; de Clericis plura Beneficia occupantibus &c. Capitula XXV. ex vet. cod. MS. Cotton apud Spelm. Conc. Brit. Tom. II. p. 318. & Conc. Tom. XI. Part. I. p. 115.
- 1181.** **AVENIONENSE V.** anno circiter MCCLXXXI. à Bertrando Archiepiscopo Avellanensi & ejusdem provincie Episcopis congregatum. Extant de disciplina Ecclesiastica Capitula XI. contra usurarios; de prebendis pro Ecclesiâ faciendis; de bonis Ecclesiasticis non alienandis; de procuratoribus, &c. Conc. T. XI. Part. I. p. 1174.
- 1181.** **SANTONENSE II.** an. MCCLXXXII. à Gaufrido de S. Bricio coactum. Extant de disciplina Ecclesiastica, nempe de sepultura Excommunicatorum & de sepeliendo Excommunicatis per Capitulum absolventes de Testamento, &c. Capitula V. Conc. T. XI. Part. I. p. 118.
- 1181.** **TURONENSE III.** anno MCCLXXXII. à Joanne Archiepiscopo cum suis Suffraganeis collectum. Capitula XIII. quæ extant, ad Ecclesiæ disciplinam spectant, de auctoritatibus; de incantationibus ad literas; Clerici & Religiosi inter non frequentes; de processibus faciendis, &c. Habentur Conc. Tom. XI. Part. I. p. 118.
- 1181.** **NEMAUSENSE II.** an. MCCLXXXIV. presidente Gualtero Episcopo coactum. Extant prolixâ Capitula XIV. quæ de Sacramentis; de vita & beneficiis Clericorum, aliisque disciplinæ capitulis, unâ cum constitutionibus quibusdam particularibus agunt. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 119.
- 1181.** **PICTAVENSE II.** an. MCCLXXXIV. presidente Gualtero Episcopo congregatum. Extant quæ disciplinæ Ecclesiasticae sunt, de Divinis, presensibus & excommunicatis, non celebrandis,

188. *brandis; de Decimis; de Sacramentis à Sacerdotibus MCC. persequitur non habentem accipiendi.* &c. *Capitula V. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1234.*

1185. **CONSTANTINOPOLITANUM** I. II. in Triclinio Alexiaco circa annum MCCLXXXV. ni valde fallor congregatum. Præfens adfuit Andronicus Palæologus Imp. & qui circa cum magnates omnes, & quotquot & senatoribus concipuit. Et in his præcipue Theodorus Musalo magnus Logotheta, vir in rebus Theologicis admodum exercitatus, qui- que primas disputandi partes in hac Synodo sustinuit. Aderant Patriarchæ duo, Gregorius Cyprius Constantinopolitanus, & Athanasius Alexandrinus, ingens Episcoporum cœtus, ut de Morachis, Laicisq; melioris notæ nil dicam. Occasionem Synodo dedit vexata Græcos inter & Latinos quæstio de processione Spiritus Sancti; anam immediatam controversia Joann. Damasceni sententia, qui lib. I. de fide orthodoxæ cap. 15. de Patre Ieronymum habens, ita subinfert, *qui Spiritus Sanctus ab ipso consubstantialis procedit, & producit per verbum explanatur Spiritus.* Ex hoc loco Veccus baud ita pridem Patriarcha, & qui cum eo ex parte Latinorum stabant, concludunt Spiritum à Patre simul & à Filio procedere. Responderunt Græci aliud vocula *ex*, aliud *per*, significat. Quin nec deerant qui totum illud caput Damasceni esse negabant. Ad dirimendam igitur litem coacta est hæc Synodus. Adductus ex carcere Veccus, quem plures focii squæbantur, ubi prolixâ habitâ disputatione, controversiâ plenè excussa & ventilata est. Cum verò nullis argumentis convinci, nullis modis flecti posuit obligatus Vecci animus, iterum in carcerem amandatus est, & Gregorius Patriarcha paulo post Totum Synodum de hac re edidit. Extant hujus Concilii Acta Græc. Lat. apud Pachymerum Hist. lib. VII. & exinde apud L. Allat. de Consens. Orient. & Occident. lib. II. cap. 2. num. ii. vide Niceph. Greg. Hist. Rom. lib. VI. p. 121.

1186. **LANCICIENSE** II. an. MCCLXXXV. præfidente Jacobo Gacacensi Archiepiscopo habitum. In quo Henricus IV. Wratislaviæ Dux, ejusque focii ac Satellites, ob violatas Ecclesiæ libertates, bona scilicet Ecclesiastica, decimisq; per totam diocesiin Ecclesiæ ereptas, & in suum usum conversas, excommunicantur. Plura habet Hieron. Michov. lib. III. c. 62.

1186. **RAVENNATENSE** II. an. MCCLXXXVI. sub Bonifacio Archiepiscopo coactum. Ad causam Ecclesiæ reformandam constituta sunt Capitula IX. nempe de secularibus & hospitalium non recipiendis, de decimis, &c. quæ habentur Conc. Tom. XI. Part. II. p. 1238.

1186. **BITURICIENSE** III. an. MCCLXXXVI. à Simone de Balz loco Archiepiscopo cum Suffraganeis suis xv. Cal. Oâv. congregatum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ Capitula XXXV. Conc. Tom. XI. Part. II. p. 1247. Vide quæ de hac Synodo habetur in *Append. p. 1251.*

1187. **EXONIENSE** apud Anglos in agro Devonienfi, à Petro Quisil Episcopo anno

MCCLXXXVII. coactum. Extant de Sacramentis, de Ecclesiæ & Oratoris construendis, de Camerariis de immunitate Ecclesiarum, de titis & moribus Clericorum, de residendi Præbiterorum, & pluralitatis Beneficiorum &c. Constitutiones prolixæ sive Capitula LV. apud Spelm. Concil. Brit. Tom. II. p. 250 & exinde Conc. Tom. XI. Part. II. p. 1264. Subnecitur *summa sive modus exigendi decimarum, & possessionis quædam in gendi, in eadem Synodo editus. ibid. p. 1251.*

RHEMENSE V. anno MCCLXXXVII. à Petro Archiepiscopo congregatum. In quo, exortâ inter Episcopos & Monachos de jure audiendi confessiones, & penitencias injungendi controversiâ, tota lis ad fidis Apostolicæ decisionem remissa est. Extat *Epistola Synodalis Conc. Tom. XI. Part. II. p. 1257.*

HERBIPOLENSE in Franconiâ, anno MCCLXXXVII. à Joanne Tuschulano Pontificis Legato, præfente Rudolpho Imp. multisq; Germaniæ Proceribus, celebratum. Extant de moribus Clericorum & Ecclesiasticâ disciplinâ Capitula XLII. de *beneficiis vicariis brandis, de ludis, & de collatione cum moribus, &c. de Clericis concubinarum, &c. Conc. Tom. XI. Part. II. p. 1259.*

MEDIOLANENSE I. an. MCCLXXXVII. sub Ottone Archiepiscopo habitum. Extant disciplinæ Capitula X. summam recensita apud Bror. ad an. MCCLXXXVII & Conc. Tom. XI. Part. II. p. 1259.

INSULANUM II. an. MCCLXXXVIII. à Rostagno Archiepiscopo & provincie Arelatenfis Episcopis celebratum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ Capitula XVIII. nempe de Excommunicatione, de parvulis in necessitate baptizandis, de iis qui Clericum copulavit, de iis qui tradunt toxica in mortem, vel aberrum, &c. Conc. Tom. XI. Part. II. p. 1259. De variis Concilio huic conjungi solitis, videtis G. Coiffartii notam *ibid. p. 1245.*

CICESTRENSE I. an. MCCLXXXIX. à Gihetto Episcopo coactum. Extant de disciplinâ Ecclesiæ, scilicet de *visâ & benefactis Sacerdotum, de corruptoribus Sacramentalium, de concubinis Præbiterorum & Clericorum, de sepulchris &c. Capitula XII. ex vetusto codice MS. apud Spelm. Conc. Brit. Tom. II. p. 404. qui & varias præcedentium constitutionum lectiones ex antiquo cod. MS. subjicit. Vide Conc. Tom. XI. Part. II. p. 1246.*

NUGAROLIENSE in Diocesi Aufcenfi, sive Auxitanâ, anno MCCXC. præfidente Amaneo Archiepiscopo ab Aufcitanis Episcopis congregatum. Extant de *bonis & immunitatibus Ecclesiæ*, aliisque capitulis canones seu constitutiones XII. Conc. Tom. XI. Part. I. p. 1252. Vide *Append. p. 1244.*

SALTZBURGENSE III. an. MCCXC. habitum. In quo de *Episcopatu, Templariis, & Teutonicis*, in unum ordinem coadunandis actum est. Extant de *curialibus Matrimonialibus, de Clericis Officialibus, de Sella regorum, &c.*

SÆC. XIII. Scholasticum, Constitutiones III. Cane. T. XI. Part. II. pag. 399.

SÆC. XIII. dant ad firmam de residentia Rectorum in Ecclesiis abbas MCC. fuit; Sæc. Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1495.

1191. LONDINENSE V. anno MCCXCI. celebratum. In quo iudici, quantum ingens erat in Angliâ multitudo, & nefanda facinora, decreto publico Angliâ decedere coacti sunt. Eodem in conventu Rex ad expeditionem in Terram Sanctam Religionis causâ suscipiendam, subsidium à Sacerdotibus, virisque Ecclesiasticis petiit; iterato etiam iure statuit, ne cuius liceret prædia Monachis dare, aut illi alii Sacerdotibus possessionibus emere. Sed superveniente mox Bernardo Pontificis Legato, Rex hanc legem revocavit. Refert hæc Ab. Bæovius ad ann. MCCXCI. num. 11.

1191. MEDIOLANENSE & II. Novemb. xvij. in Ecclesiâ S. Teclæ, anno MCCXCI. sub Otone Archiepiscopo habitum. In quo post multa ad disciplinam Ecclesiasticam revocandam constituta, supplicat ad Terram Sanctam recuperandam decreta sunt. Vide quæ ex Bern. Corrii Hist. Mediol. habet Bæovius ad an. MCCXCI. num. 11.

1192. CICESTRENSE II. anno MCCXCII. à Gilberto Episcopo habitum. Extant quæ disciplinæ Ecclesiasticæ sunt, viz. de animalibus in cimiteriis ad poscendum non ponendis, de sepulturis in Ecclesiis, & Canonicis non facendis, &c. Capitula VII. ex vetusto codice MS. unâ cum variantibus lectionibus ex codice altero apud Spelm. Cane. Brit. Tom. II. p. 410. Habentur Constitutiones Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1161.

1194. SALMURIENSE III. an. MCCXCIV. congregatum. Extant de disciplinâ Capitula V. contra Votum superfluitatem; de absolutiōe Excommunicatorum in portis; contra redimendum pœcatorum per pecuniam &c. Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1171.

1196. LONDINENSE VI. anno MCCXCVI. à Roberto Cantuariensi & Suffraganeis suis in Ecclesiâ S. Pauli collectum. In quo, ex occasione chororum caudicorum, duorumque statum, ex ordine Prædicantium, qui causam Regiam in Clerum non obstante prohibitione Pontificiâ, defendere se paratos esse affirmabant, excommunicatorum sententia in bonorum Ecclesiasticorum invalores, & insurgentes Chæriam Affraganæ &c. lata & promulgata est. Anno sequenti Archiepiscopus sententiam excommunicationis per Ecclesias ubique solenniter publicandam, unâ cum litteris ad Robertum Londinensem misit, datis apud Ottford. vi. Id. Jul. MCCXCVIII. unde forsan M. Westmoasteriensis p. 267. Synodum hoc anno habitam fuisse refert. Habentur hæ Roberti Cantuariensis litteræ ex eod. MS. Cottoniano, apud Spelm. Cane. Brit. Tom. II. pag. 418. Vide Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1421.

1198. SANTONENSE III. an. MCCXCVIII. à Gaidone Episcopo habitum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ Capitula VII. de orâ & hinc

1199. ROTHOMAGENSE ANN. MCCXCIX. ab Archiepiscopo Rothomageni & Suffraganeis suis coactum. Ad disciplinam Ecclesiasticam pertinent Capitula VII. de orâ & honestate Clericorum beneficiarum; ut pluries diebus festis non recedant; ut Clerici in sacris personam iustitia seculari se non subiciant, &c. quæ habentur Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1417.

1199. BITERRENSIS VI. anno MCCXCIX. iv. Cal. Novemb. congregatum. In quo de controversiâ inter Archiepiscopum & Vice-Comitem Narbonensem exorta actum est. Extat Epistola Synodica ad Philippum IV. Francorum Regem, adversus Vice-Comitem ejusdem urbis, apud Baluz. Cane. Gall. Narbon. p. 87. & Cane. T. XI. Part. II. p. 1430.

1200. MELEDUNENSE III. ad Sequanarum fl. in Diocesi Senonensi, anno MCC. xii. Cal. Feb. à Stephano Senonensi & Suffraganeis suis congregatum. In quo de Indivisiōe à Pœnificis excommunicatis, de jurisdictione Archiepiscopi de Flavacis, Excommunicatis, aliisque agitur. Extant de his Constitutiones VI. Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1431.

1200. MERTONENSE II. anno MCCC. à Roberto Cantuariensi coactum. Extant ex Bibliothecâ Cottonianâ, Constitutiones de Decimis, & Nominantibus animalium; de Mortuaris & Ornamentis, aliisque in Ecclesiâ formatis, alæ quæ bene reguntur Curia sua Cantuariensis. Cane. Brit. T. II. p. 411. & Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1437.

1200. COLONIENSE IV. anno circiter MCCC. à Wicholdo Archiepiscopo congregatum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ Capitula XXII. de orâ & qualitate Prædicandorum Ecclesiis Parochialibus; de Apostatis, deficiis foribus; vagis Clericis; de Testimoniis Clericorum & Lectorum; de manifestis usurariis, &c. Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1440.

1200. BAIOGCENSE in inferiori Normanniâ non procul à mari, anno circiter MCCC. habitum. In quo ad mores & mœnua Ecclesiasticorum, & ad disciplinam Ecclesiæ rectius ordinandam edita sunt Capitula CXIII. Habentur Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1445.

1200. AUSCITANUM anno MCCC. congregatum. Extant disciplinæ Ecclesiasticæ Capitula XIII. nempe de libertate electionum; de illis qui occupant bona defunctorum; de bonis vacantium Ecclesiarum; de nullas Patroni à presentibus per ipsum, aliquid exquirant; de temporibus ordinandi; de aucto requisita in Curato, Beneficium seculari Ecclesiasticum remitti XXV. annis minor esse conferendum, secus si saltem fuerit, ipsi iuramentum esse; aliisque nonnullâ disciplinæ capitula constituta sunt, quæ habentur Cane. Tom. XI. Part. II. p. 1468. De tempore hujus Synodi G. Costartii nram Lectorem consulat, qui & locum ubi habitâ fuerit se necesse ingenuè profiteatur.

Finis Sæculi decimi tertii

APPEN-

APPENDIX
ad Partem Alteram
HISTORIÆ LITERARIÆ
CLARISSIMI VIRI
GUILIELMI CAVE,
IN QUA
SCRIPTORES
ECCLESIASTICI
ET
CONCILIA

Sæculorum XIV. & XV. recensentur.

ROBERTO GERIO *Auctore.*



COLONIÆ ALLOBROGVN,
Apud FRATRES DE Tournes.

M. DC. XCIX.



SÆCULUM WICKLEVIANUM. SCRIPTORES.

SÆC. XIV.
ab A. MCCC.
1301.



ACOBUS CAJETANUS de Stephanicis, natione Italus, patriâ Anagninus, Ord. Fr. Min. Bonifacii Papæ VIII. ex fratre nepos, clauit anno MCCC. C. Bonifacii Patris sui favore in S. Cardinalium Collegium titulo *S. Georgii*

ad vetum aeternum Card. Diaconus cooptatus, res Romanas consilio & prudentiâ non parum adauxit; obiit anno MCC. XLIII. *De ratione, institutione, & celebratione Anni Iubilæi*, opus exaravit: Extat Julii Rofei Scholii adnotatum Bibl. P. P. Tom. XXV. pag. 996. Accedunt duo carmina versus Heroico. *Vitam etiam Cœlestini Papæ V. & Historiam Coronationis Bonifacii VIII. literis consignavit*; opus in tres partes distinctum versibus Heroicis non inueniunt confectis, præmissis Epistolâ & Præfatione sermone libero. Initium operis, *Alma Petri sedes jam dudum languida quiescit*. Habetur MS. Paris. in *Codice Naudæano* vt. Vide Labb. Catal. Bibl. MSS. p. 136.

1301.

DANTES ALIGERIVS, natione Italus, patriâ Florentinus, nobili prosapia oriundus, clauit anno MCCC. In lucem editus est anno MCCLXV. Ab ipso propè incunabulis musas coluit, & poliori literarum animo adiecit: Anno MCCC. à Guelphis potentioribus inter Gibellinos, ex iis unus, oppellit, abiens damnatus & in exilium actus, Bononiâ primâ se contulit, deinde Parisios, Veronæ postea à Cane Scaligero hospitio exceptus, ubique studiis grauioribus operam dedit; Raveennæ demum conleuit, ubi & fatalem diem obiit anno MCCCLX. ætatis suæ LVI. ibique honorificè tumulatus. Jura Imperialia aduersus Pontificum Rom. usurpationes crudite planè opere defendit, quod *Monarchiam* inscripsit. Opus istud tribus libris absolutum primas in lucem emisit inter varios Auctores de Imperiali Jurisdictione & Potestate Ecclesiasticâ Simon Schardius, Basil. 1566. Argenti. 1609. fol. Separatim edidit Joan. Operinus Typographus Basileens. 1559. 8vo. Dantem istum alium à Dante Poëtâ immerito suspicatus. Notandum est dictum opus in Indd. expurgat. prohiberi, & Poëmanum (que plurima patrio sermone magnâ ingenij ubertate cecinit) loca nonnulla, quibus Monachorum inieriam & luxuriam pertinuit, unde Romæ hæresis censuram vix aut ne vix quidem euitavit: Scripsit etiam de *Vulgaris Eloquentia* libros duos à Jacobo Corbonello editos Paris. 1577. 8vo.

1301.

GERVASIVS RICOBOLDUS, natione Italus, patriâ Ferratiensis, Ecclesiæ Ravennensis Canonicus, clauit anno MCCC. Ad instantiam Michaelis Ecclesiæ Ravenn. Archidiaconi

PARS II.

scripsit *Chronicon totius Orbis*, quod *Pemarium*, ab A. MCCC. inscripsit, in sex libros digestum. Primus ab Orbe condito ad Abraham natum: Secundus à nativitate Abraham ad Romam conditam: Tertius ab urbe conditâ ad natalem Christi progreditur: Quartus historiam Cæsarium Romanorum complectitur: Quintus orbis terrarum descriptionem continet: Sextus successiones & gesta Pontificum Romanorum exponit usque ad ann. MCCC. quo tempore vixit; cui subiungitur series Patriarchatum quatuor illustrium sedium Antiochi. Hierosol. Alexand. & Ravennens. omittis CP. eo quod ab Apostolorum temporibus originem non duxerint. In historiâ Patriarchatum Ravenn. Andr. Agnellus de Archiepisc. Ravenn. Commentariis descripsit: Extabat Chronicon prædictum MS. apud celeberr. Bataviæ Historiographum Petr. Scriverium, cui editionem ejus cum Sigeberto, Rheginone, aliisque Chronologis diu mediatus est, nec tamen perfecit; habetur etiam in Biblioth. Regiæ Christianæ ex Galliâ deportatum. Porro Auctorem nostrum opus suum in compendium redegebat, brevemque ipsius Epitomen, quæ in Bibl. Vaticanâ MS. reperitur, confectis testatur Hieron. Rubens Hist. Ravenn. lib. vi. ad ann. 1291.

1302.

PETRUS CASSIODORUS, Cassiodori filius, natione utrumq. Italus (2o Anglus) non satis constat; æquellæ familiæ natus, optimæque actionis & discipulii excoltus, clauit anno MCCCII. Hic immanis Tyrannidis, auaritiæ, & exactionum Papalium pertæsis, cogitationes suas literis mandavit, & *Epistolam Monachorum* ad Anglorum Ecclesiam misit, ne amplius Rom. Pontificum iugo colla subderet: Extat Epistola supra dicta apud Fl. Illyric. Catal. Test. Perit. p. 1595. & inter Tractatus de *Monarchia Imp. Rom.* à Goldasto editos, Tom. I. p. 11.

1303.
Vide Part. I.
Append.
p. 71.

PTOLOMÆUS LUCENSIS, Lucæ Italiæ urbe oriundus, ordinis S. Dominici Monachus, clauit anno MCCCIII. ad hunc quippe annum Annales produxit. Præter Annales, *Historiam etiam Ecclesiasticam* adornavit, Guil. Petri de Balonâ S. Cecilie Card. Presb. nuncupatam, ad Clementis Papæ V. mortem productam: Huic Anonymus quidam Appendicem adiecit: utrumque opus, & Historiam & Appendicem in suis Annales, Eccles. passim laudat H. Spondanus: utriusque etiam partem edidit Steph. Balusius, Clementis Papæ V. vitam à Ptolomæo, Joannis XXII. Benedic. XII. Clementis VI. Innocentii VI. Gregorii XI. Paparum vias à Continuatore conscriptas. *Vit. Pap. Aven. Tom. I. pagg. 25. 173. 235. 299. 357. 477.* Integra extat MS. in Biblioth. Colley. Fuxen. Tolozæ. Porro *Cronicon* habuit Mantua Ptolomæus noster, in quâ Christum non in utero Virginis, verum juxta eos ipsius

L a et

§.EC. XIV. aliquot, *Epistola & Orationes*, restante Cl. du
tha-MCCC. Causis *ind. quib. ad Gloss. Grac. mag. utrum*

Caesio *Tha. Auer. ad Orléans*, p. 262, quod ab his à Normanno editis diversè fuit, merito dubitandum est, cum ex his non sit in *Tryphonem* Patr. CP. pro quo *Nyphonem* substitutum esse temporis ratio omnino postulat: Nec taudandus est Theodulus nobis *Oratione* in Joannem Baptistam & *Precatoriem*, quam Abbas scripsit, cujus meminit L. Alluaz de *Simeon*, p. 82. Pr. 'Αὐτὸς ὅτε τοῖς Ἀνδρόνικον, ἰ. Θεοφύλακτον, ἰωάννην ποιεῖται. Huius etiam censenda sunt *Declamationes* nonnullae, *Oratio* ad Theofilonenses de pace & concordia, Pr. Οὐ μόνον δὲ τὰς αἰτίας αὐτοῖς. *Oratio* in legatione habitā ad Imp. Andronicum Palaeologum. *Ad Theofilonem* Joachimum de iis que in expeditione Italorum & Persarum gesta sunt. *Sermo* in S. Euthymium Thessalaurgum Episcopum Modytatum, *Encomium* maris & universae aequorum oceanus, & quorundam alia, quae una cum his nuper editis à nobis supra memoratis Graecè habentur MS. in *Bibl. Residenciae Soc. Jesu Constantinop.* Variis etiam ejus opuscula Graeca in quodam Italice Bibliothecae latitavit narrat Simlerus, viz. *Ad Athenienses* in Olynthiis; *de Navigatione* à Theofilonicā Byzantium, & rursus Byzantio Theofilonicam, *de Regno*, & *de republ.* &c. *Epistola* etiam nonnulli MSS. in Cod. Regio Paris. 159. habentur. *Sententia* ejus in *Aristophanem*, *Empiricum* & *Pindarum*, quorum etiam vitia conscripsit, uti & *Grammatica* quaedam & illiusmodi alia, partim impressa, partim MSS. non fuit huius loci.

1396.
Vid. part. I.
Append.
p. 10.

GULIELMUS DURANTUS Jun.
Episcopus Mimarensis ejus nominis quartus, quem
cum Partuo ejusdem cognominis ac in eadem
sed. prædicatoris, male confundit Spondanus ad
annum MCCCXL quo tempore claruit. Scriptis
Historiam fidei Relativam veram in Concilio
Viennensi tractatarum quibus ipse interfuit. Extrat
MS. in Bibl. Vaticanæ 4177. & in *Colleg. Fax. To-
leſæ*. Historiam hanc inde protulit opus quo no-
tissimo ipsius Tractatu de modo celebrandi *Gene-
ralis Concilii* suspicatur Cal. Oudin. Suppl. p. 580.
Ubi sit, inde breviorum excerptis Bæovius ad
an. MCCCXL qui ex eodem codice Vaticano pium
admodum & etudium fectorem, de Articulis à
Clemente Papâ V. propoſitis, io eodem concilio
habitu procul, qui tum ex materiâ tum ex scri-
bendi genere nostri Dorani fectus genuinis meri-
to censetur. Extrat apud Bæovium loco citato.

JOANNES GLYCYS patriâ Byzantinus, Logotheca Dromi, ac demum Patriarcha CP. clauit imperante Andronico Palaeologo Avo anno MCCXXVI. Vir er optimis diſciplinis imbutus, præcipue autem eloquentiâ ac præclarâ loquendi dulcedine confpicuus, Articuli ac purioris ſermonis cultor, degere, & penè barbarum fui æui loquemur catigare & polle ſollicitus, in itâ dicendi arte Nicphæ. Gregoriam diſciplinam habuit: Nicphæ Patriarchæ ob Sacilegium aliquare flagitia exauctorato, in ejus locum ſuſcitur Joannes, annoque MCCXXVI thronum Patriarchalem cepit, uxore in Monafterium ſecedente. Anno MCCXXX. morbis fractus & laborum perſectus, relicto Patriarchatu, in Cythiodi conuioſum ſe

consulti, o homine imprimis à Gregorijs laudatus, quod vir minime avarus, non magnam opam vim corripisset, sed exiguum pecuniarum summam libris conlectans, eam in Monasteriū alijs impendit; Tutamentum brevi post condidit, non diu superstitum. Scilicet *Hystoriam sive Narrationem locutem legationis suae ad Armeniam*, quam non mediocribus laudibus extollit Niccph. Greg. *Hist. Rom.* lib. VI. p. 135. eam autem interville verisimile est. *Trajectum* quae miram animi pietatem laudibus tractat apud eundem ibid. lib. VIII. p. 302. *Trajectum de brevitate vitae* velut idem memorat Cl. Congius. *Ind. Antiq. sup. Gloss. Graec.* quo vetō anno & tempore non refert; *opera quaedam Grammatica* habentur MSS. in Bibl. Reg. Gall. Cod. 1720. 1701. 2058.

JOANNES PAPA XXII. Jacobus Deus-
fianus dicitur, non Campanis aut Sutoris filius
ut vulgo traditur, verum de *Mistari* progeni,
i. e. ex veteri nobilitate ortus, ut ex Alberto As-
gentino probat Baluzius: Episcopus primò For-
julienſis, mox Archiepiſcopus Avenionenſis,
deinde Cardinalis Episcopus Portuenſis, ac ta-
dem tertio poſt mortem Clementis V. annoſum
Pontifex reſtitutus anno MCCCLXXV. Vir
non multum magnus in ſciis, sed in ſententiis ma-
gnus, & bene ſua reſponſionum libere, ſed Jo-
hannes Parisienſis in *Vita* ejus. Opuscula ejus à Cl.
Whartono recensitis annuſumate licet, *Articulus*
contra Idenacum. Baſil. 1555. 8vo. *Audaci & Epi-*
ſcopi XIX., à Baluzio, in actorum veterum Col-
lectione editus. *Vit. PP. Aven.* Tom. II. *Reſpon-*
ſionum ad Michaelem de Cezena hæreticum ſuper
Proprio, vel Communi vel Speciali in ſacris Mi-
norum. Extrat MSS. in Bibl. Bodleian. cum tra-
ſſatu Michælis, Cod. 1669. n. xvii. ſecundum or-
dinem Catalogi noviffimè editi. *ſermones* *Sermon-*
um ex ore ejus extortorum per Fr. Raimundum
MS. in Bibl. Regiæ Galliarum, Cod. 4169. *Sermon-*
um fragmenta pluriſima apud Occamum in *Compen-*
diis reperiuntur. *Revocatio* ſententiæ ſuz de
Beatitudine ſanctorum quæm hocſum amicum
jamjam moriturus protulit Epistolari forma vulga-
ta inter Epistolæ Joannis P. Conc. T.XI. part. II.
editas primus locum occupat. Habetur etiam
apud Petrum Hærentialium in fine ejus *Vite*, à
Baluzio editæ.

NICEPHORUS CHUMNUS, qui & Nathanael aliquando omninuat, natione Graecus, patria, si fallor, Byzantinus, professione Monachus & in aula CP. fuit, Andronico Palaeologo sen. I. p. reum piosus, Cancelli praefectus primò & cultus Annuli Imperatoris, postea magnus Stratopedarcha: Cum Andronicus Nepos Avano bello oppetit, iussu Theofilonicæ praefecturae habuit, Seniores semper fidus. Claruit anno MCCCXX. ob praedictam & in rebus agendis peritiam apud & honestis ædum narratur Egiopas * Cantacuzenus, †, ac praefectus cum clogiorum. Quamdiu vitæ incertum est: ex ejus locutionibus nota adhuc lucens aspernatur: Sicut autem hujusmodi *Confessio Joannis* de professione Sp. S. Hujus meminit Allianus, & in Bibl. Regis Gallorum Gr. MS. extate testis, de *Confess.* lib. II. c. 18. §. xviii. pag. 870. in ita quidem Regis Christianissimi Bibliotheca Cod. 179. (in lauto pauca dant folia) habetur.

SÆC. XIV.
ab A. MCCC.

1916.
Vid. Part. I.
Append.
p. 31-

1110

*Holl. Rom.
lib. VII.
p. 168.
† Holl. lib. I.
c. 14. p. 45.

 \mathbb{Z}

95-862

SÆC. XIV.
ab A. MCCC.

græcæ varii ejus *Tractatus Theologici, Philosophici, Biblici, Chrysostomi & Epistolæ* numero clix. restat Labbeo *Catal. Bibl. MSS.* p. 39. ea autem speciatim recenset *ibid.* p. 297. Quæ res Theologicas aut historiam Eccles. propius spectant, cæteris omiſſis, recensebimus. *Sermo* in Christi Transfigurationem, n. x. *Sanctis, Natalis Domini* festum non uno tantum die, sed per totum mensem celebrari debere, n. xi. *Symbolum Iovinianum* de justitiâ ab Theſſalonicenſes, & utriusq. encomium, n. xii. *Ex Imperatoris decreto*, ut iudices jurjurando obligentur ad munus sanctè obsequendum, n. xiii. *Encomium* ad Imperatorem, n. xiv. *Quærela* adversus Niphonem ob male administratam Patriarchatus sui provinciam, n. xv. *Oratio* funebris in Theopetrum Metropolitam Philadelphiam, n. xvi. *Confutatio* Latinorum dogmatis de processione Sp. S. n. xvii. *Ad Episcopum* Philadelphiam de miraculo in Canâ, n. xviii. *Ad eundem* de petitione Eliſei ab Helii, n. xix. *Ad Filium* Imperatricem de ipsius viduitate, n. xx. *Ad Imperatorem* de obitu Despote & Filii ejus, n. xxi. *Confutatio* in calumnias amici, n. xxii. *De charitate* erga proximum, & omnia reliquenda ut Christum sequamur, & de benedictione Patri nâ quam supplicat Jacob suadente Marte, n. xxiii. Porro *Opuscula* ejus varia & *Epistolæ* in eadem *Bibl. Cod.* 1754. & in alio Codice Colbertino *Epistolæ* aliquot superesse testatur Cl. du Cangius *Ind. ad Gloss. Gr.* pag. 30. Opus ejus de *oratione, judicio & oratione* quid ex eis amplecti, quid fugere liceat, in *Bibl. Vaticanâ* MS. extatæ fidem facit Simlerus, & Poſſevinus in *Apparat. sacre.*

1320.
Vide Pan. L.
Append.
P. 15.

NICOLAUS DE LYRA, ex ſodalicio S. Franciſci, Ordinis sui per totam Burgundiam Provincialis, clauſit anno MCCCXX. Lucubratiombus ejus à Cl. Whartono numeratis accenduntur ſequentes, *Tractatus* de differentiâ noſtræ Tranſlationis ab Hebræicâ litetâ in Vetere Teſtamento *Prophetiarum*, ſive Expoſitio in Decalogum legis Divinæ. Utrumque opus in ipſis ſecræ artis Typographiæ inconſuſis literis Gothiſis editum, abſque anni notatione, illud Rothomagi, hoc Lutetiz: *Tractatus* de Animæ eluſtro. Exiit MS. in *Bibl. Bodl. Clafſ. Lond.* C. xi. 3. *De viſione* Divinæ Eſſentiæ ab animabus à corpore ſeparatis inter alia opuscula MS. in *Bibl. Collig. Menon. Oxon.* n. clxxxvii. & cum aliis ejusdem operibus in *Cod. Colbertino* 149. *Probatio* Adventus Chriſti per Scripturas à Judeis receptas; prodiit Francof. in 8vo. cum aliis nonnullis contra Hebræos tractatibus. Humilis *Conſeſſio* cum gratulari actione poſt petactum ejus opus Biblicum à Vaddingo proſectus. *Bibl. Minor.* p. 267. uberior autem & ſatigatioſior ex *Cod. MS. Colmber.* 184. à Baluxio, *Nat. ad Vic. Pap. Aven.* Tom. I. col. 808.

1320.

LANDOLFUS DE COLUMNA patriâ Romanus, Canonicus Camotenus, clauſit anno MCCCXX. Literis conſignavit Chronicon ab Orbe condito ad ſua uſque tempora, Joannis Papæ XXII. nuncupatum, quod *Breviarium Hiſtoriale* appellavit Hujus operis partem, viz. *Elogia Philippi Pulchri Galliz Regis* ejusque filiorum Ludovici Humili, & Philippi Longi

in Lucem emiſit Phil. Labbeus *Biblioth. MSS.* Tom. I. pag. 619. Integrum extrat MS. in Bibliothecâ Putanâ Paſſi. *Cod.* 242. prodiit etiam typis alicubi impreſſum circa primordia Typographiæ, cæterè ante annum 1520. 8vo. *Penſum* etiam Romanorum hiſtoriam, à B. Petro ad Joſannem Anglicum dictum, Landolphum elucubrâſſe affirmat Raphael Volaterranus, utrum vero licet opus à priori diverſum dubitare liceat. Extrat Radulphi de Columnâ (qui & Pandulphus & Landulphus dicitur de tranſlatione Imperii Tractatus in Sylloge *Sehardianâ* p. 184. ſecundum edit. Baſil. 1566. 8vo., an idem ſit Auctor, adhuc dubio.

ODORICUS FOROJULIENSIS,

à nonnullis Oldoricus dictus, natione Italus, è portu Naono (Forojuli) ut oppidum eſt) oriundus, Frater Ord. Min. clauſit ſub Joanne Papâ XXII. anno MCCCXX. Obiit Vini xiv die Janu. anno MCCCXXXI. Cum variis orbis Orientalis regiones perſvagâſſet, & inter inſolites diu verſatus majorem Alue partem ad Indos uſque perſuſtaſſet; hiſtoriam ſua Perſegeticaſque cœqueſſis, quæ aliquando *Itinerarium*, aliquando de *Aſiæ* *biſibus* *Adami* nominatim: Extrat MS. in *Bibl. Colleg. Corp. Chr. Cambr.* & in *Bibl. Bodleian.* inter *Cod. Digbeſianos*. In lucem protulit unâ cum Auctoris vita ad xiv. d. Jan. Bollandus Tom. I. Alterius hujus Auctoris operis meminit Waddingus de variis ritibus & conditionibus hujus mundi inſcriptei, quod idem eſſe cum priore teſtatur Voſſius ꝑ. Chronicon ejus ſæpius in ſuis Annalibus laudat idem Waddingus, quod MS. habuit & plurima inde excerptit, Verum iudicis ex ipſo opere petitis quod MS. in Biblioth. Colbertinâ *Cod.* 4596. repetitur perlegere Cl. Baluzius, Odoricum ejus Auctorem non eſſe maniſeſtè deprehendit: vid. Baluz. not. ad *vic. Pap. Avenien.* Tom. I. p. 141. & ſequ. cœterâ *Sermone* varios & *Epistolæ* ei tribuunt Symlerus & Poſſevinus.

JOANNES PARIISIENSIS, gente

Anglus, S. Victoris Pariſienſis Canonici regularis Auguſtinianus, clauſit anno MCCCXXII. Rebus hiſtoricis operam impendens. Veteratè patenter ac Recenciorum monumenta ſedulo excuſſit, & quidquid memoratæ digum reperit, in ordinem redegit; inde hiſtoriam concinnavit ad annum MCCCXXII. diductam, quam *Memoriale hiſteriorum* inſcriptei, hujus cum laude meminere & teſtimonium exinde proſert Cl. Launojus, *Diſſert. de Brunno* pag. 79. 80. alia quædam de Gallicâ regione, & origine, regnum & gentium regionis ejusdem, promittit vir de re hiſtorica optime meritis Andr. Du Cheſnais, *Catell. ver. Hiſt. France. Scrip.* Tom. I. p. 128. inde etiam ai fallor, in lucem protraxit *Clementis V. & Joannis XXII.* PP. vitas Cl. Baluzius, *vic. Pap. Aven.* Tom. I. p. 113. Opus integrum extrat MSS. apud Anglos, in *Bibl. Publicâ Cambr.* *Cod.* 139 & *Coll. Corp. Chriſt.* *Cod.* 20. apud Gallios in *Bibl. Regiâ*, S. Victoris Pariſienſis & C. legii Navarrenciſibidem.

BERNARDUS GVIDONIS, patriâ

Lemovicenſis, ex Ordine prædicatorum, ab omnibus hiſtoriz Eccleſiaſticæ ſtudioſis, præcipuè autem ab iis ejusdem regionis ac ordinis, optime meritis; clauſit anno MCCCXXII. Plurima eximil

SÆC. XIV.
ab A. MCCC.* Commene;
Urb. l. 21.

1320.

† De Hiſt.
Lac. I. II. c.
64. p. 120.

1322.

1323.
Vide Pan. L.
Append.
p. 16.

SÆC. XIV.
ABA. MCCC.

Hemilia LVI, in Evangelia Dominicalia, quarum prima sic incipit. *Κυριακή δὲ πάλιν καὶ δὲ Φαρισαῖοι.* *Ομοίως αὖτε τὸ πρῶτον τὸ Ἑβραϊστὶ καὶ τὸ ἑλληνικὸν καὶ δὲ Φαρισαῖοι* (hæc in septima sub Philotheli nomine à Gregorio edidit de *Cruce*, T. II. p. 1477.) MS. ibid. Cod. LXL num. 1. ad fol. 169. In eadem *Bibliotheca Cod. Theol. CCLXXXII* qui foliis 157. In 4^{to} constat, habebatur ejus *Hemilia* viginti unæ in Evangelia Dominicalia (non omnes à superioribus diverſæ) quarum prima inscribitur, ac incipit his verbis. *Ἀρχὴ τοῦ θύου αὐτοῦ δὲ ἀδελφάντων καὶ δὲ πάλιν καὶ δὲ Φαρισαῖοι αὖτε τὸ Ἑβραϊστὶ καὶ τὸ ἑλληνικὸν.* *Ἡ αὖτε δὲ πάλιν καὶ δὲ Φαρισαῖοι καὶ τὸ ἑβραϊστὶ καὶ τὸ ἑλληνικὸν.* Commentarium in IV. Evangelia scripsisse refert Possévinus; verum opus istud nihil aliud censio, quam volumen sermonum in Evangelia Dominicalia supra memoratum.

1335.

ROBERTUS DE GRAYSTANES, gente Anglus, Cœnobii Dunelmensis Monachus, & Subprior, S. eriam Theol. Professor, claruit anno MCCCXXXIII. Multos in illo Monasterio annos tranſegerat à Fratribus dilectus, & in locum Ludovici Episcopi Dunelmensis MCCCXXXIII. mortui cum multis Capituli Suffragiis iussit, ab Archiep. Eborac. consecratus xiv. d. Novemb. ipse tamen exivit, nec dignitate quam ritè adeptus est finì licuit; ex Papali quippe Provisione, & mandato Regio. Richardus de Bury, leproso nostro Roberto, contra jus sanguinis theonum Episcopalem capessit: Injuriz iste non diu supervixit. *Historiam* Dunelmensis Ecclesie ab Anonymo quodam inchoatam, & operâ Gaufridi de Colindingham ad annum MCCCXIV. didactam, ad annum MCCCXXXVI. continuavit: Priorem *Historie* iuxta patrem ad an. usque MCCLXXXV. ex annal. Eccle. Dunelm. fere integram descripsit, posteriorem prolixiore methodo conceptam cura proprio Marte lucubrâsse notat Clar. Whartonus, qui testis in illis reliqua omnia ex MS. Cod. Coron. descripta, inter Ecclesie Dunelm. Historicos edidit *Anglia Sacra* Tom. I. p. 731. quibus etiam Wilhelmus de Chamberce continuationem ad annum MDLIX. productam subjecit, *ibid.* p. 765.

1335.
Vide Part. I.
Append.
p. 124.

MATTHÆUS BLASTARES Hieromonachus, Iuris Canonici peritissimus, claruit anno MCCCXXXV. Præter opera à Cl. Whartono recensita, insuper conscripsit *Carmina duo* versibus Politicis de Officiis Magnæ Ecclesie & Aule CP. Prodiere Græcè & Latine à Gozro edita, in notis ad Geo. Codini librum de Officiis &c. Paris. 1648. verum ex Cod. mendoso & mutilo; extant integra Græ. MS. in Bibl. Vindob. Cod. Hist. XXIV. n. vi. iterumque *ibid.* Cod. XXXIV. n. ii. ubi etiam habetur explicatio Catalogi Officiorum, &c. à Mattheo nostro adornata, n. ix. *Synopsis* Nomocanonis S. Joannis Nephæ. *Ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ τὸ Νεκρὸν θύον ἑαυτοῦ.* Gr. MS. ibid. n. ii. & Cod. XXXIV. n. iii. *Ex Joann. Episc. Cetri Responsis* Canonici ad Constant. Cabasilam Capita xxxi. à Mattheo nostro collecta & disposita. Tit. *Ἐκ τῶν Συναγώγων*, x. a. *Ματθαίου ἑαυτοῦ ταύτην συντάξας ὁ δὲ αὐτοῦ.* Pr. *Κεφάλαιον δὲ τῶν ἀποστόλων & ἀρχαίων μετὰ τὸν δὲ αὐτοῦ.* Gr.

MS. ibid. n. xiv. & Cod. XXXIV. n. vi. In ea. SÆC. XIV. dem etiam celebrat. Bibliotheca habetur MS. *Appendix ad Synagoga Juris Canonici* Alphabet. à Cl. Beveregio editum; *Synopsis Nomocanonis S. Joann. Nephæ*; *Necesse Hieracii Responsiones ad interrogata. Episc. Constantiensis*; *Nephæ Pater. CP. Canones*; *Joannis Cetri responsa canonica*; *Catalogus Officiorum M. Eccl. CP. Ordinem Thronorum Eccles. Patriarchatus CP. subjectionum à Leone Imp. Glossarium Juridicum Latino-Græcum.* Pr. *Ἀρχαῖοι*, S. Cyrilli Anabætiæ. xii. contra Nestorium, *Catalogus duos Officiorum*, &c. completæ. Cod. Hist. LVIII. n. ii. iterumque XC. n. i. Tractatus ejus de *oppressionibus eccle. frumentis in officio pro moribus.* Pr. *Ἡ ἰστορία & τὰς ἡμέρας ἐκκλησιαστικῆς.* Habetur Gr. MS. in Bibl. Bodleian. Cod. Baroc. LXIII. Opus ejus *contra Latinos*: Et aliud *contra papales*; & de *usu calida in Eucharistia*, aliisque capitulis cum Latinis contraversis. Gr. MSS. ibid. Cod. 397.

SIMON DE CREMONA, natione Italus, Ord. Fr. Eremit. Aug. Monachus, & apud Venetos pro sæculo Concionator eximius, claruit anno MCCCXXXVIII. Scriptis *Possillas* five *Sermones* super Epistolis Dominicalibus, in lucem emissis Keutling. 1484. Scriptis etiam *Sermones* super Evangelia Festorum totius anni, qui MSS. servantur in Bibl. Fratr. Augustin. Patav. *Quadragesimalis*, extat MS. in Bibl. SS. Joan. & Paul. Venetiis. *Quæstiones & Expositiones Sententiarum*: *Quæstiones* de Sanguine Christi, & de *Indulgentiis* huic attribuit Possévinus; utrum autem alicubi extant, incertum est.

1338.

ARNALDUS DE VERDALA, nobili & antiquâ familiâ apud Carcallonenses ortus, juris utriusque Professor, Canonicus primò & officialis Mirapicentis, & contra Albigenes Inquisitor; dein Ecclesie S. Pauli de Fensaleſio Diocesis Alectensis Decanus; ac per totam Provinciam Narbonensem juris, rerum, ac personarum Reformator à Benedicto Papâ XII. constitutus; à quo legatus ad Ludovicum Bavarum, pacis incundæ causâ, missus, rei pulchre peractæ præmium Cathedrali Magalonensi obtinuit. Claruit anno MCCCXXXIX. quo ad dictum Episcopatum evectus est. Concilio Biterrensi an. MCCLII. interfuit, sequente vitam cum morte commutavit. Montepell. mortuus, Magalona sepultus. *Historiam* brevem five Commentarium de Episcopis Magalonensibus conscripsit, in qua sex supra viginti decessorum suorum Pontificum seriem, & acta accuratè pertractat, inquit Petr. Garcl. Historiam dictam primus in lucem proavit Ph. Labbeus Bibl. MSS. Tom. I. p. 795. eandem fusiori- bus suis commentariis hic illic interpersit P. Gariellus, quos de *Præfatis Magalonens. & Montepellens.* conscripsit; II. Tomis editis. Tolosa 1665. fol.

1339.

BARLAAM, gente Calaber, infirmo Monachus, versatilis ingenii vir, inter Latinos enutritus ad Græcos confugit, & contra Latinos abbasum strinxit; unde & Cœnobii S. Salvatoris Abbas constituitur: postea ad Latinos regressus, ac eorum partes tutatus, Episcopos Hieracensis renuntiavit. Præter ea quæ à Cl. Whartono in *Append. ad Part. I. Hist. Lit.* recensentur plura ingenii

1340.
Vide Part. I.
Append.
p. 124.

SÆC. XIV.
abA.MCCC

huius monumenta post se reliquit. Extrinsecus nempe *Demonstrationes* duae ad Legatos Papae, de Sp. S. ex folio Patre. Pr. *O θεία Ἀνάγκη ἐν τῇ ὀρθῇ Γνωστῇ ὄντως*. Habentur Gr. MSS. *Biblioth. Vindob. Cod. Theol. Cl. n. vi.* iterumque in copia xxi. divisa *Cod. Hys. CXIII. n. ii.* fol. 97. ad fol. 123. Ex his singulis capitulis totidem libros in *receptione Allatiana de Conf. L. II. c. 17. sect. 1. col. 825. 826.* sed suspicari fas est, *Dialogum* contra Legatos Papae de Processione Spiritus S. Pr. *Ἀντίρρησις Παντὶ καὶ τῷ πλείοντι ἀπὸ τῆς ὀρθῆς Γνωστῆς*, loci &c. *ibid. Cod. Theol. Cl. n. vii.* Vid. L. Allat. *Epistola* ad Nicolaum Archiepisc. de primatu Papae. Pr. *Μὴ τὸν λόγον καθάρως μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον ἐκκαθαριστικῶς θεωρεῖται*, &c. *ibid. n. viii.* L. Allat. *ibidem.* *Differentiones* duae contra S. Thomam Aquinatem de S. Trinitate. Pr. *Θεολογία ὡς ἀπὸ τῆς ὀρθῆς Γνωστῆς ἐκ τῆς ὀρθῆς ἰδέας*, &c. *ibid. n. ix.* L. Allat. *ibidem.* *Differentiones tres* contra Legatos Papae de Processione Spiritus Sancti. Pr. *Ὁ μόνος ὁ ὕψιστος Θεὸς καὶ τὸ πνεῦμα ἅγιον ἐκ τῆς ὀρθῆς ἰδέας ἐκκαθαριστικῶς θεωρεῖται*, &c. *ibid.* Vide itidem Allat. *ibidem.* *Responsio* ad Archiepiscopum Bosporanum argumenta de processione Spiritus S. Pr. *ὅτι ἐν Πάτρει καὶ τῷ Ὑιῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι*, n. xi. iterum addit Allat. *ibid.* *Oratio* contra Latinos ex variis variarum Orationum S. Gregorii Nazianzen. & S. Basilii M. fragmentis coagmentata. Pr. *Ἐννοῖς τὸ ἀπὸ τοῦ ἁγίου ὁμοῦ καὶ ὁμοῦ ἀποκαταστασθῆναι*, &c. *ibid. n. xii.* Allat. *ibid.* *Epistola* quinque. *Prima*, ad amicos in Graecia de unione S. Rom. Ecclesiae. *Servanda*, Ad eisdem de primatu Eccles. Rom. & de processione Sp. S. *Tertia*, Ad Demetrium Thessalonicensem, responsoria, ac ad unionem Eccles. Rom. hortans. Huius fragmentum habetur apud Allat. adversus Hottinger. p. 125. aliud p. 125. *Quarta*, Ad Alexium Calochetum, in qua ostendit non obediens Rom. Eccles. esse non solum Schismaticos, verum etiam Haereticos. *Quinta*, In qua probat per S. Script. Sp. S. ex Filio esse quemadmodum ex Patre. Harum meminit L. Allat. de *Confess. lib. II. c. 17. sect. iii. col. 839. 840.* Utrum verò eadem sim cum iis quas in *Bibl. Vaticanâ* extatè narrant Spondanius, ad ann. 1332. n. v. quarum etiam novellas edidit Bezovius ad ann. 1330. nisi inspectis Codd. dici non potest. *Compendiosa* ejus exercitationis Ethica secundum doctrinam Stoicorum, ex eorum scriptis collecta meminit idem Spondanus, *ibid.* *Epistola* ejus ad Nilum ioculum, quem iudicem inter se & Palamam constituit, meminit L. Allatius. *Diap. de Georgio*, p. 121. uti & *Commentariorum* ad Lapitham Cyprium: Tractatus etiam de lunari defectu comprehendendo ex Mathematicâ constructione Prologi. Pr. *Ἀναγκαῖον ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἡμετέρου*, *ibidem.* Porro multa cum opera Mathematica elucubratè testatur Vossius & Sempilius.

NILUS CABASILAS, Archiepiscopus Thessalonicensis, Latinorum hostis infensissimus, claruit anno MCCCXL. Scriptis adversus Latinos, præcipuè de *Processione Spiritus S.* rantiâ apud suos exilimatione non obtinuit, ut in Synodo Cyprianâ paulo ante Concilium Florentinum congregatâ, cum Patres Graeci, quibus modis disputationem contra Latinos sustinere pos-

sunt, deliberarent, Cabasilæ Opera diligentius evolvens, & ex eis notata digniora excedenda uno ore decernerent. Pauciora quidem ex illis lucem publicam viderunt, ea recensuit C. L. Whartonus. Inedita plura adhuc in Bibliothecarum claustris latent, ea quorum notitia ad nos pervenerit, referre molestum non erit. *De Igno Purgatorio* libellus, cum opere de *Prima Papa Gr. Lx.* editus, nisi forte Marco Ephesio potiori iure ascribendus. *Responsio persicâ & compendiosa* adversus Latinos velut *Enchiridion* quoddam cum illis disputandi. Pr. *Τὸν ἐκ τῆς ὀρθῆς Γνωστῆς καὶ πῶς ἐκ τῆς ὀρθῆς Γνωστῆς*, &c. Extrat MS. in *Biblioth. Vindob. Cod. Theol. Cl. n. xiv.* & in *Regia Paris. Cod. 1377.* Latina ejus versio à Fl. Illyrico adornata olim in lucem prodit teste Simleto. *Liber de processione Spiritus S.* Opus pertinacissimum in varias partes distributum. *Prima Pars Capita* seu *Argumenta Latinarum* XLIX. pro Processione Spiritus S. ex Patre & Filio completunt. Pr. *Ἀντίρρησις καὶ ἀπάντησις ἀπὸ τῆς ὀρθῆς καὶ ὁρθῆς Γνωστῆς*, &c. *Secunda, Refutationem* eorundem Capitulorum generalium in *Differentiones* V. divilam continet: Singularium principium exhibet L. Allatius *diffusi. de Nilis*, p. 49. *Tertia Refutationem* eorundem XLIX. Capitulorum Specialem, in totidem Solutiones unicuique capituli singularium subiectas divilam comprehendit. Pr. *Ἐννοῖς τὸ ἀπὸ τοῦ ἁγίου ὁμοῦ καὶ ὁμοῦ ἀποκαταστασθῆναι*, &c. Ex his XLIX. Capitulis tot libros numerat L. Allatius *. Habetur Graecè MS. in *Biblioth. Vindob. Cod. Cl. n. iv.* & in *Basilensi*, uti & apud Venetos in *Bibl. SS. Joannis & Pauli*, licet Thomassinus in *favorem Latinorum* scriptum dicat, eò fortan hallucinatus quod Argumenta Latinorum in isto Opere primum locum occupant. *Epistola* ad Sororis suae Filium Nicolaum Cabasilam de *Oratione ejus Encomiasticâ* in S. Demetrium, *Martyrem*, Pr. *Ἡ δὲ ὁρθὴ ἰδέα, ἡ καὶ τῶν ὁμοῦ καὶ ὁμοῦ ἀποκαταστασθῆναι*, &c. *ibid. Cod. Theol. CCLXII. n. viii.* *Epistola alia Theologica* ad eundem Pr. *ὅτι ἐκ τῆς ὀρθῆς Γνωστῆς καὶ πῶς ἐκ τῆς ὀρθῆς Γνωστῆς*, &c. MS. in *Bibl. Vari. Cod. 632.* *Epistola nominata* ad Nic. Cabasil. ejusque *Responsoria*, habentur etiam MSS. in *Bibl. Reg. Gall. Cod. 1759.* *Epistola* ad Demetrium Chelydoram, Demetrium & Prochorum Cydonios fratres, extant MSS. in eodem Codice Vaticano. Opus contra Basilianitas & Aciudynios extant MS. in *Biblioth. V. Nicell.* teste Poellveo †. Porro *Operam* Nilii Thessalon. Volumen magnam majore folio habetur Gr. MS. in *Biblioth. Lugduno-Batavâ* in accâ Bonav. Vulcanii. num. ii.

BERNARDUS PARENTINUS, 1340. Ord. Prædicatorum, Provinciae Tolosanae (erat Poccianus, qui Florentinum asserit) Philolophus ac Theologus eximius, eliquit anno MCCCXL. Scriptis Lectiones traditas super totum officium Mille: opas istud *Litium Missae* (pro quo *librum* Mi-æ, excerptoris fortan incuria, habet Poellveinus) compellavit. Extrat MS. in *Biblioth. Bodiciana. Cod. 1627.* Typis impressum per Lud. Valfloium emendatum Paris. 117. 133. 8vo. *Sermones*, & opuscula varia ei tribuant Poccianus & Simlerus.

GEORGIUS LAPITHA, gente Cyprius, nobili & antiqua civis familia, pueri fl. Lapitham,

SÆC. XIV.
abA.MCCC.

* De Confess. lib. II. c. 17. & VIII.

† Append. ad Appendix. Sect. p. 126.

1340.
Vide Part. I.
Append.
p. 14.

1340.

1340.

SÆC. XIV.
ab. a. MCCC.

Nobis. Possessor hoc molo. *Exi tunc ius, & c.* apud Minderles Monachus, Theologus cœlius, Scholz Erfordiensis in primordiis ejus grande decus & ornamentum, claruit anno M. CCLV. Scripta *Chronicon generale* ab orbe condito ad annum MCCCCLV. quod *de factis memorabilibus* inscribitur: Hujus pariter aliquam *Magali Chronica Belgica* Auctor operi suo infertur: Idem laudat Reverendiss. Uilruius, ac *Eterni Evangelii* errores exinde profert *Græciff. Quest. c. 9. p. 179.* ut & Philiricus *Canal. Test. p. 1720.* Opus etiam de *Eura* conscriptum, in decem partes distributum, cui titulus *Cætera Aurea*, in cujus Prologo alias suas lucubrationes recenset, viz. de *Conceptione B. Virginis*; de *Ornatu Clerici*; de *Cafibus Confessione*; *Sermones*; &c. de quibus consulendus Posslevius *Apparat. Sacr. Tom. I. p. 697.* qui opus prædictum Neapoli in Biblioth. Fr. Dominic. MSS. exatè sâdem facit Notabil Lector eodem loco & tempore *Joannem de Erfordia* Ord. Min. Bollandæ, vitam juris peritiss. insignem, ac Scriptis clarum, quorum Catalogum exhibuit Simlerus & Posslevius, utrum verò jam extant nihil incompertum est.

20-Germicus, ex Ord. Præd. Cœnobii S. Pauli apud Minderles Monachus, Theologus cœlius, Scholz Erfordiensis in primordiis ejus grande decus & ornamentum, claruit anno M. CCLV. Scripta *Chronicon generale* ab orbe condito ad annum MCCCCLV. quod *de factis memorabilibus* inscribitur: Hujus pariter aliquam *Magali Chronica Belgica* Auctor operi suo infertur: Idem laudat Reverendiss. Uilruius, ac *Eterni Evangelii* errores exinde profert *Græciff. Quest. c. 9. p. 179.* ut & Philiricus *Canal. Test. p. 1720.* Opus etiam de *Eura* conscriptum, in decem partes distributum, cui titulus *Cætera Aurea*, in cujus Prologo alias suas lucubrationes recenset, viz. de *Conceptione B. Virginis*; de *Ornatu Clerici*; de *Cafibus Confessione*; *Sermones*; &c. de quibus consulendus Posslevius *Apparat. Sacr. Tom. I. p. 697.* qui opus prædictum Neapoli in Biblioth. Fr. Dominic. MSS. exatè sâdem facit Notabil Lector eodem loco & tempore *Joannem de Erfordia* Ord. Min. Bollandæ, vitam juris peritiss. insignem, ac Scriptis clarum, quorum Catalogum exhibuit Simlerus & Posslevius, utrum verò jam extant nihil incompertum est.

JOANNES PALÆOLOGUS, Andronici junioris Imp. CP. filius natu maximus, hæres & in Imperio luccellon, claruit anno MCCCCLV. Patre anno MCCCXLI. mortuo. Puer novennis sub tutela Annæ Matris, & Joann. Cantacuzeni M. Domestici imperium cepit: Anno MCCCXLII. à Joanne Patriarchâ Coronâ imperiali exornatur: Anno MCCCXLVII. Helenam Cantacuzeni filiam *thaliam*, ipsiusque Cantacuzeni *imperii* Consortium accipit: Anno MCCCCLV. Cantacuzeno obdite actus dominant: Anno MCCCCLXXXIV. rejecto Andronico prinogenio, Michael filium natu minorem sibi in imperio locum consiliunt: & tandem languoribus caesus sexagenarius Eyaunt obit anno MCCCXCXI. Extat hujus nomine *Profectio Fredi*, Ecclesiæ Græcæ Controversioni opposita, Romæ in omnibus consuetudinibus, coram Paulo Patre, CP. Latini ritus, Nicolao Episc. Arentopolitano, aliisque Urbani Papæ V. L. gravis xviii. die Octobr. Anno MCCCCLXIX. Romæ habita. Hanc ex Archivis Vatikâis depromptit Bravovius, ac Græcè & Latinè edidit in *Annal. Ecclesiast.* eundem L. Allarius profert libro *de Consens. lib. II. c. 17. fol. vi. col. 842.* ejus meminit Spondanus, ac nno octo omnes Scriptores Pontifici, & de Ecclesiâ Græcâ triumphum agunt. Utam autem genuina sit, an suppositicia inter eruditos non convenit. *Epistola* quædam Joannis Palæologi ad Patriarcham Alexandri in Biblioth. Vatikââ MS. habetur, utrum nostri sit, an potius Joannis junioris, qui sequeute seculo imperium tenuit, Concil. Ferrariens. & Florentino interfuit, nisi inspecto codice certum aliquid statuite non liceat.

RANULPHUS HIGDENUS, antiohe Anglus, Monachus Cisterciensis Ord. Benedict. claruit anno MCCCCLVII. *Historiam* Append. universalem ex aliorum Chronicis contextit, quam à Creatione Mundi exoritur ad sua tempora describit.

294.

MATTHÆUS CANTACUZENUS, Joannis Cantacuzeni Imp. CP. & Irene filius, tanto Patre non indignus, eisdem animi dotibus instructus, eidem artibus & disciplinis imbutus, eisdem vicatibus ornatus, eundem etiam fortunæ expertus, claruit anno MCCCCLIV. Andronici j. minoris filiam Joannis Palæologi sororem in matrimonium duxit, & inde dissidiis inter Fratres exortis, Patris hereditatem Regimini succedit, à Palæologo Patriarchâ coronatus anno MCCCCLIV. Proximo anno certis conditionibus imperio renunciat, postea repetitis armis utrinque certata est, tandem vel prælio victus, vel turbis fatigatus in Monasterio Abbo secessit, habuitque Monasticum induit, quoadvis vixit incertum est. In illustrandis S. Scripturis egregium planè operam navavit; in *Canone Conciliorum Constantinensium* lucubravit, in *Sapientiam Solomonis* aliquid mendiciale à quibusdam dicitur, & *Monita quædam salutaria* vel dictasse vel collegisse. Opus in *Causa* versione suâ ac notis illustratum Gr. Lat. edidit *Pincet. Richardus* Romæ 1624. fol. unde mirari lubet, adeo celebrem Auctorem, adeo insignem Opus in ipsa Urbe pælo egressum, ab iis qui de scriptoribus Ecclesiasticis agunt, Posslevio Bellarmino, Miræo, ipsique etiam Oudino, qui de *Scriptoribus omnibus* ex profecto Supplementum tenuit, neglectum penitus & prætermissum.

335.

HENRICUS DE ERFORDIA, Sa-

SÆC. XIVth. Hujus *Hilferia aurea* circa annum 1360. scripta, extat MS. in *Biblioth. Lamberkanâ* tribus prae-
AN. MCCC. grandibus voluminibus comprehensa; Opus à Revetendiss. nostro Uffenio saepius laudatum, necnon D. H. Spelmanno, D. G. Dugdale, H. Warhoo, ut alios taceam. Habetur etiam MS. cum Supplemento in *Bibl. Coll. Corp. Christi* apud Cantabrigiam. *Sandilogium*, id est, Vita Sanctorum, utriusque sexus pietatis laude celebratum: de hac lucubratione non taceamus quoddam, sed plenam quod nunc videremur reportavit Joan. Capgraveus in *Catal. Sanctorum Angliae*, cujus operis non tam auster quam exscriptor aulice meruit. Ex Tinmuthensis Sandilogio *Vitam S. Paterni Venentis Episcopi*, edidit Bollandus. *S. Bragvoini Archiep. Canuar.* Osbetno perperam ascriptam Whartonius noverit, *Angl. Saec. Tunc* II. p. 75. Exiguus ejus pater sex sanctorum Vitae complexa habetur MS. ad calcem tertii volum. *hijl. aurea* in *Bibl. Lambeth.* Inceprum, ni fallor, opus, vitae clivâ conditum, MS. in *Biblioth. Cotton. Tiberina*, E. I. quibus subnectuntur *Orationes*, *Antiphona*, aliisque incidentia. Vid. *Catal. MSS. Cotton.* p. a8, 29. Alia opera Theologiae ex Boltonio Bienenfii recentior Balazus, nempe *Commentarium in Genesim*, *Exodum*, &c. quae nullibi quod sciam extant. Vide Balazum *Cens.* vi. p. 467.

1566.

WILHELMUS ab HAZENBURG, natione Bohemus, Arnesti Archiepiscopus. Pragensis discipulus, ejusque summa amicitia junctus, clausit anno MCCCLXVI. Hic amplissima familia natus ad Ecclesiae Willebrandis Decanatum (quae dignitas eo tempore primis par erat) promotus, Caesaris legati ad Pontificis munus obiit: Io ista legationis librorum cupidus, plurimos optimosque nunc codices contraxit, & Bibliothecam pretiosissimis libris refertam post se reliquit, quam Carolus IV. Imp. post obitum ejus ingenti pretio empetam Universitati Carolinae donavit. Scriptis consignavit *Vitam Arnesti Archiepiscopi Pragensis*, quam ex Cod. MS. *Biblioth. Colleg. Crumlovienfii Soc. Jesu*, primus eruit, ac *Miscellaneis suis Historiis regni Bohemiae* inseruit Boh. Balbino, *Detrad.* I. lib. IV. p. 80. Arnesti *Apirationes & Vesa* quaedam subjunxit CL. Editor. *ibid.* p. 89.

1570.

JORDANUS de QUEDLINBORCH, natione Germanus, patris Saxo, unde (& à nonnullis Joannes de Saxonia dicitur, verum à Joanne de Saxonia qui circa annum MCCXXIII. floruit omnino alter,) ex instituto S. Augustini Monachus, & Lector Magdeburgensis, clausit anno MCCCLXX. à Tritheimio ad aetn. MCCCC. perperam diutius, quippe qui anno MCCCLXXX. aeternum extremum clausit. Opera vigiliis suis lucubrata nonnullis typis excusis lucem viderunt, nonnulla manu eracra in Bibliothecis adhuc deservescunt. Sunt autem hujusmodi *Opus Sermonum de Sandis*, prodit Parisi. 1500. 4to. 1521. *Opus Postilliarum & Sermonum super Evangel. Dominical.* Argent. 1485. Extat MS. in *Biblioth. Trajictina*. 2. Vol. *De Vita Fratrurn Ordinis sui*, libri IV. duo priores habentur MSS. *ibid.* Prodiunt integri notis Augusti. Sabotii ejusd. Ord. il-

lustrati. *Leodii* 1695. 8to. *Vita S. Monicae D. Augustini maritis*, ex ipsius Augustini libris concinnata, & cum edidit Bollandus add. iv. *Martii. De quatuor Communionibus, locali, spiritali, temporalis, perennali*, quae necessarii sunt eis qui Monasticam vitam profecturus: Antonius Mulla edidit *Parisi* Italicum Sermonum transulit Aug. Fivianus, ac Roma 1846. eandem curavit. *Colloquium*, seu *Speculum Augustinianorum* ex Aut. Augustini operibus collectum, & Fran. Justi Erammi Augusti. Paris nuncupatum. Pr. Quia iuxta illam *Sapientie*. Extat MS. in *Biblioth. Canonici Fr. Augustini*, ad Pontem novum Parisi.

JOANNES de HILDESHEIM, natione Germanus, patris Westphalus, ex Ord. Carmelit. Monachus, Petri Thome filius Ord. Generalis discipulus, cujus subsidio in bonis literis excolendis Avenione usus est, clausit anno MCCCLXX. Extat ejus opere laborata *Hilferia de translatione trium Regum* (Magorum) ad Florentiam Episc. Monasticalem, Colonia edita. *Speculum sancti Viti*, MS. in *Biblioth. Bodleian.* Cod. 1143. *De ordine Carmelitarum Dialogi*: inter Lucethorem & Detraethorem, MS. *ibid.* Cod. 3439. Plura alia ejus scripta memorat Tritheimius, viz. *Chronicum Hilferiarum & de Admistris in Ecclesiis De Antichristo*; contra Judaeos; *Sermones* insuper, & *Epistolae*, quibus etiam *Carmina* addit Possivinus.

1570.

ISAACUS ARGYRUS, natione Graecus, instituto Monachus, Barlaami discipulus & hyperpites, ut ex Simone Theblon. notavit H. Whartonius, clausit anno MCCCLXXXIII. ob singularem in disciplinis Mathematicis peritiam praecipuo insignis. Scriptis, ex hinc Sixti Senensis * & Possevi †, *Homeliam* in verba illa Domini, *Hec mandata vobis, ut diligatis*, &c. *Enchiridion in Demetrium Martyrem*; ubinam verò loci adervantur non competi: Extat notis Hanci de regimine *Novitiorum liber*. Pr. *Aura ipsi & rucipus*, MS. in *Biblioth. Bodleian.* Cod. 5. & ejusdem Hanci *Anachoretæ* (fortè nostri) tractatus *De Monasticâ Politiâ*; *De Virtutibus & Vitiis*; & *Expugnatio Superbia*, MSS. *ibid.* Cod. 250. *Comparum* duplem nativo sermone lucem vidit, quorum alterius excerptum notis suis doctissimis illustratum Latine exhibuit Jos. Scaliger cum Hippolyti *Canone Apostoli* Gr. Lat. Lug. Bat. 1595. 4to. p. 25. Alia ejus *Opera Mathematica* laudat idem vir eruditiss. *Isagoge Chronolog. Canon.* passim; quae, uti & *Poetica* nonnulla in variis Europae *Bibliothecis, Vaticanâ, Caesarâ, Bodleianâ, Regiâ Parisi.* (ut privatis omittam) MSS. ipsarum deservit: id quibus (quoniam non sunt hujus loci) consulatur Ger. Vossius, Possivinus, & librorum MSS. Catalogi.

1576. Vide Part. I. Append. p. 49

* Bibl. Sued. I. IV. p. 200.
† Appar. Sec. Tom. I. p. 174

MATTHÆUS de CRACOVIA, gentis Polonus, Theologiae Magister in Gymnasio Pragensi & in eadem urbe Presbyter, verum à popularibus suis male laboris loco cedente coactus est; clausit anno MCCCLXXV. Trajectum edidit *de celebratiâ Missæ*, Henrico Episcopo Warmiensis nuncupatum, qui sub titulo *Conspiciua Rationis & Conscientiae de jumento vel abstinentia à Corpore Jesu Christi*, MS. habetur in *Biblioth. Colleg.*

1576.

SÆC. XIV
abA.MCCC

vestis iniquas Bonifacii Papa VIII. usurpationes tiranda, die 2. Aprilis anno MCCCIII. congregatum: cui Praefati, Barones, Abbates, Urbium item Syndici & Procuratores &c. Regis in auxilio interfuerunt, qui Regem suum à Pontificis iniuriis vindicandum, ipsum Bonifacium *Sismonda, Uffaer, Honsicidi, Harfisi* detum potestandum, & eoque de causâ excommunicandum, *excommunicandum, & de sedis Papali disturbandum* uno ore (assensientibus etiam ipsi Praefatis, & reliquique Clero) decreverunt: Extant Acta celebrationis hujus congregationis ex MS. Chronico Dionysii Picti. gallice scripto desumpta apud Bachel. *Duerr. Eccl. Gall. pagg. 321, 322.* Articuli X. contra Bonifacium in hoc convenu lati profertur ibid. Epistola Praetulum Gallican. ad Bonifacium pars posterior habetur *Cons. T. XI. Part. II. col. 1475.* Consultat Lector cutholus Goldst. *de Monarch. T. III. de Marcâ de Concord. I. IV. c. 16. n. vi. vii. p. 360.* & alibi passim. *Alia inter Bonifacium &c. & Philippum Paris. edita. 1613. 4to.* eadem silius à CL. Putensis fratribus adnotata. *Gall. Pac. 1613. fol.*

1303

NUGAROLIENSE I. (Armeniorum id oppidum est ad Garumnam fl.) ab Ausitanæ Provincie Episcopo Amaneo Metropolitano Praefide, iv. Non. *Decembr.* anno MCCCIII. celebratum, in quo multa ad disciplinam Ecclesiasticam spectantia petaguntur. Extant contra Clericos peregrinos sacra facientes: iudices temporales sese causis Ecclesiæ admissos: decimarum decemores: concubinariorum, nuntiariorum, adulteros &c. Canones XIX. *Cons. T. XI. Part. II. col. 1473.*

1303.

COMPENDIENSE II. Prædicti Non. *Januarii* anno MCCCIII. juxta Romanos autem (quod quos Annus à Calend. *Januar.* incipit) MCCCIV. à Roberto de Courtenay Rhemensi Archiepiscopo cum suffraganeis celebratum. In quo actum est de *sepulchris excommunicatis neganda, contra matrimonia clandestina, & contra luxuriam Clericorum.* Extant disciplinæ Ecclesiasticæ Capitula V. *Cons. Tom. XI. Part. II. col. 1473. &c.*

1307.

RAVENNENSE I. ab Episcopis Provincie Ravennatis, Raynaldo Archiepiscopo Praefide, ad priorum Divini Nominis cultum anno MCCCVI. celebratum. Hujus meminit Rubens *Hist. Ravenn. I. VI.*

1307.

SISENSE in Cilicîâ Armeniæ Minoris Metropoli, iussu Gregorii Patriarchæ, & Leonis Armeniæ Regis, in magnâ Ecclesiâ S. Sophia à LP. Partibus, praesentibus etiam Leone Rege, ejusque Patre Haicano, cum cæteris Principibus ac Magnatibus Armeniæ, anno MCCCVII. congregatum. In hac Synodo, (quæ ad Ecclesiæ Armenæ cum Romanâ conciliationem, quam diu mediaverat Rex, solummodo coacta est,) Epistola Gregorii Patriarchæ super motum, quâ dogmata & ritus Ecclesiæ Romanæ probanda suscepit, lecta est & approbata, ac tanquam verus ac Apostolicus Canon, & legitimus constituto, ab omnibus Armeniorum Ecclesiâ recipi & observari, in membranis insuper transcribi, & in

arabo Ecclesiæ inter præfatos Domini *anonymi ab. SÆC. XIV. abA.MCCC.* servari ordinavit: & concordia cum Ecclesiâ Romanâ, tum in Festorum celebratione, tum in aliis omnibus rebus Constitutionibus stabilivit. Acta hujus Synodi ex Cod. MS. Armenico, qui olim in Ecclesiâ Patriarchali Cilicîæ servabatur, primus extraxit, & cum versione suâ Latina edidit Clemens Galanus, in *notis ad Concilia. Eccl. Arm. cum Rom. cap. 18. p. 455.*

1308

AUSCITANUM ab Amaneo Archiepiscopo cum suffraganeis, sexto Cal. *Decembr.* anno MCCCVII. congregatum. In quo nonnulla ad mores Monachorum corrigendos, jura Ecclesiastica vindicanda, constitutiones demum prædictas stabilitas restituendas, firmandasque decernuntur. Extant Canones VI. *Cons. T. XI. Part. II. col. 1500.*

1309

POSONIENSE diocesis Strigonicensis in regno Hungariæ ad Danubium fl. Gentili Cardinale Legato Pontificio Praefide, *mensis Novemb.* anno MCCCIX. coactum. Extant Disciplinæ Ecclesiasticæ *de non offendendis Prælati: de non occupandis bonis Ecclesiasticis: de penâ concubinariorum &c.* Canones IX. *Cons. Tom. XI. Append. col. 1483.* Extat etiam eorundem confirmatio per Clementem Papam VI. anno MCCCXLVI. facta *ibid. col. 1463.*

1309

LONDINENSE I. à Roberto de Winchelsey Metropolitano Cantuariensi cum suis suffraganeis Clementis Papæ V. mandato in Ecclesiâ D. Pauli xxiv. die *Novemb.* anno MCCCIX. coactum. Concilium generale hoc ipso anno (quod tamen in biennium distulit) in causâ Templariorum convocato destinaverat Pontifex, litiæque illi. Idem *Ang. MCCCXVII.* dicit per Germanium, Galliam, Angliam, &c. missis, & Synodus Provincialis singulis diocibus in antecessum haberi, & de statu totius Ecclesiæ generali, non disti Ordinis, multis criminibus intarnis, speciali consilium ita mandavit: vi hujus præcepti congregaret Praefides, quid verò egerint, cum Acta non compareant, planè incertum est. Extant Bullæ Papales duæ, quarum unâ Concilio generali futuro interesse, alterâ Synodum tuncien celebrare jubente Annites Cantuariensis, in utraq; facinorosa Templariorum ad occidendum usque reputentur: Has cum Certificatorio Episcopi Londinens. super citatione Concilii in hunc prorsus H. Spelman. *Cons. Brit. Tom. II. p. 458. edit. Cons. Tom. XI. Part. II. col. 1502.* quibus meritis adficiantur Litera Archiepiscopatus Cantuar. ad suffraganeos suos, quando dictas Bullas unâ cum Articulis Inquisitionis in Equites S. Templi num. LXXXVII. eis transmissis, quarum ex Cod. MS. *Bibl. Bodleian.* publici juris fecit insignis Antiquitatum indagator D. Guil. Dugdale *Mansel Angl. Tom. II. p. 359.* Monendus est Lector, Robertum Cantuariensem Constitutionem quandam de *jura mentis & obedientiâ Rectoribus & Vicariis, in eorum Ecclesiis celebrantibus, faciendis,* anno MCCCXV. edidisse: quæ unâ cum formâ iuramenti habetur apud Spelman. *ibid. Tom. II. p. 456.* anno etiam MCCCX. Synodum alteram Londini convocasse: in quâ Generalis Concilii Vien-

ensis

SÆC. XIV. mensis circa Templarios decreta recipiunt ac
ab. MCCC approbantur. Vide *Anst. Brian. Eccles. p. 210.*

1310.

SALTZBURGENSE II. à Conrado Archiepiscopo cum suis suffraganeis anno MCCCX. celebratum. In quo, ad petitionem Clementis Papæ V. Decretum duorum annorum Sedi Apostolicæ solvendæ à clero concordibus votis decernunt: eodem anno aliam Synodum habuit Antistes Salzburgensis, Apostolicæ Sedis Legatus, cui VI. Presules adhererunt, in quâ severitas Legum & Constitutionum quorundam priorum mitigatur; & statuta quibuldam penalis modus ponitur. Utriusque Acta habentur *Cone. Tom. XI. Part. II. col. 1313, 1314.*

1310.

COLONIENSE I. ab Henrico Colonienſis Ecclesiæ Archiepiscopo, sacri Imperii per Italiani Archi-cancellario, cum Episcopis suffraganeis, Colonie in *Adibus Archiepisc. VII. Idus Martii* ann. MCCCX. celebratum. In hac Synodo, quæ ex speciali Clementis Papæ V. mandato congregata est, statuta Majorum (viz. sub Conrado & Suffridio Archiepiscopis Colonienſibus) contra *consuetudines* edita redintegrantur, & sub graviore poenis stabilantur; plurima item in *Castitatem Clericorum*, & præcipue *Moralium* de novo decernuntur: Cautionem est etiam, ut non nisi *sacris Ordinibus initiati, & legitimis ordinati in Ecclesiis ministrant;* nec ante viginti annorum ætatis *annorum sacri Ordinis conferantur;* & ad vitandos errores qui ex *diversis* computandi modis *sepius* exortantur, ut hoc Concilio statutum est. *Annus Domini à S. A. 1310. nostri Nativitate ædificatus sumatur:* verum non est institutum nostri singula percurrere, pauca hæc delibasse iusticiat. Extant quæ disciplinam spectant Capitula *XXIX. Cone. Tom. XI. Part. II. col. 1317.*

1310.

RAVENNENSE II. à Raynaldo Archiepiscopo cum suffraganeis anno MCCCX. habitum. In quo de Templariorum negotio Clementis Papæ V. ut videtur, hortum actum est, & nonnulla in motum reformationem decreta. Eodem anno idem Raynaldus aliud Concilium, Bononiæ prius indictum postea in Ravennam ordinatum, eadem de causa celebravit, vide *Cone. Tom. X. Part. II. col. 1333.* Enimverò plures hoc tempore Synodos, per varias Hispaniæ, Germaniæ, Angliæ, præcipue autem Galliæ provincias, ad iungendum in mores Equitum S. Templi congregatas memorant Historici: quarum aliquæ hoc loco notavimus. *Salmanstensem* ab Hispaniæ Prefulibus Gonsalvo Archiepiscopo Tolitano Præfide, anno MCCCX. Eodem anno *Parisiensem* à Philippo Metropolitano, ætateque provinciæ Senonensis Præfulibus. *Moguntianam* eodem etiam anno à Petro Archiepiscopo cum suffraganeis, in qua, præter ea quæ de Templariorum causa acta sunt, statuta quorundam Provincialia ex antiquioribus Conciliis in compendium redacta, & de novo stabilita, vide *Cone. Tom. XI. Part. II. col. 1333, 1334. Biterrensem* ab Archiepiscopo de Romæ Archiepiscopo anno MCCCXI. à Concilio Viennensi nuper revocto, quod autem in ea actum sit, non liquet.

1310.

VIENNENSE Oecumenicum XV. uti nunc-

tant Pontifici, à Clemente Papæ V. cum Patriarchis Alexandino & Antiocheno ceteris Latini, & CXIP. (vel ut alii CCC.) & amplius Episcopis, Venerabilibus Allobrogum ad Rhodanum fl. anno MCCCXI. coactum, Calend. *Octob.* Inchoatum septimo *Martii* sequentis finium. Hoc Concilium (cujus Historicorum istius temporis nomen non meminit) tribus de causis congregatum, eisdemque Lationibus absolutum dicitur: Prima, ut Templariorum militum flagitiorum infamia laqueum cuius exploretur; Secunda, ut Terræ Sanctæ à Saracenis occupata recuperetur, Tertia, ut Ecclesiastici Ordinis fiat reformatio, & disciplinæ vigor renouetur: *Primum* itaque *Sessio* xvii. die *Octob.* de recuperatione Terræ Sanctæ actum est; eundem in finem, ut Crux per universum orbem prædicaretur, decretum: *Secunda Sessio* xviii. die *Aprilis* MCCCXI. præfente Philippo Galorum Rege (cui negotium istud valde arrisit) cum Fratre, & tribus Filiis, sententia Clementis Papæ adiectus Templarios, quam xxi. die *Martii* proximè lapsi in Consilio etiam condicere, publicè lecti est. & Patrum suffragis comprobata: *Sess. Tertia*, vi. die *Maii*. Constitutiones variæ circa fidem & mores, (& Successore suo Joanne XXII. cum reliquis Clementis Constitutionibus, sub *Clementinatum* nomine, quarto adhuc anno publicanda) decernuntur; quarum illæ quibus contra *Beguinos* & *Beguinas*, *Fraticellos* ceteras actum est, & quæ quibus linguæ *Hebraicæ*, *Arabice*, & *Chaldæe* in Academiis Oxoniæ, Parisi, aliisque publicè edoceri (Raynaldo Lutloy ut perhibetur, idem ad conversionem infidelium & Muhammedanorum, potissimum fundente) decretum est; & Constitutio de *Fide Corp. Christi* fœdè quinquaginta post octavam Pentecostes quotannis celebranda, maximè ponderi videtur, nobilique impensis memoranda. Extant Clementis Papæ V. *Sententia* de extinctione Templariorum in Concilio lata, quæ ob paucorum crimen in omnes istius Ordinis Equites & sancti, ipsique Ordinem penitus delevis, quod tamen si jure non potius, per viam tamen *Provisionis seu Ordinationis* Apostolicæ irrefragabilis sanctione sustulit, bona eorum omnia ac redditus (his quin regno Hispaniæ, à Mauris diu agitate, possiti erant exceptis) Ordini S. Joannis Hierosolymitani amittit, & in perpetuum uniti ordinavit. *Cone. T. XI. Part. II. col. 1337.* cum multis Episcopis hoc spectantibus Constitutiones inter *Clementinas* editæ habentur; variæ earum editiones vide apud Wharton. *Append. ad Hist. Luerar. part. I. pag. 8.* sub V. Clementis.

RAVENNENSE III. à Raynaldo Archiepiscopo cum IV. Suffraganeis & VI. Episcopis suffraganeis Procuratoribus, in choro majoris Ecclesiæ Ravenn. xxi. die mensis *Junii*, anno MCCCXI. coactum. Extant de *Exterminis Episcoporum*, de *Annoversariis Episcopis*, de *Annoversariis Ecclesiis SS. de Patrocinio Sarrazenorum Ecclesiæ*, aliisque Disciplinæ capitulis *XXXII. Cone. T. XI. Part. II. col. 1369.*

TARRACONENSE à Guilielmo Metropolitano cum V. Episcopis suffraganeis patris die *Augusti*, anno MCCCXII. habitum. In quo

SÆC. XIV. ab. MCCC.

1311.

1314.

quo

SÆC. XIV.
1404-MCCC.

quo super viâ, moribus, & infirmo Templario-
rum inquisitione factâ, innocentia eorum pa-
lam innotuit; de cunctisque est, ut congrua iis ha-
bitatio, & provectus ex redditibus sui Ordinis di-
rentur, modo Episcopo loci subiecti sint; & nequa
eos in posterum distamare perimur. Extat apud
Blustr. Card. d'Aguiet. Co-e. Hist. Tom. III. p.
146. eodem anno Concilium Provinciale apud Sal-
manicam, iussu Clementis Papæ V. celebravit
Archiepiscopus compositellanus, in quo nona
Decembris pars in militarem Academiam Salma-
nticensis, & Doctorum stipendia decretum. *ibid.*
pag. 147.

1312.

PARISIENSE II. à Philippo Senonen-
si Archiepiscopo cum iussu gancis ad iniquum
mendis *Mais* anno MCCCXII. habitum. Extat
ad vigorem Ecclesiasticæ Disciplinæ renovandum,
& abusu quorundam reformandos, contra detentores
Clericorum, & evasiones generales Capitula III.
apud Lud. de Brel. Collect. Conc. T. II. p. 606. &
Conc. T. XI. Part. II. col. 1602.

1313.

NICOSIENSE I. à Petro de Planâ Episcopo
Rudienensi, Romani Pontificis ad Ecclesias
Orientales Legato, qui postea Patriarcha Hieroso-
lymitanus renunciavit est, die xv. Iouis, anno
MCCCXIII. in majore Ecclesiâ Nicolsensi, in
Insula Cypri, coactum. Extat disciplina Eccle-
siasticæ Capitula XII. ad Clericorum mores in
melius formandos, & cultum divinum majori
cum reverentia præstantum. Conc. Tom. XI. Ap-
pend. col. 2413.

1314.

RAVENNENSE IV. à Raynaldo Ar-
chiepiscopo cum V. Episcopis iussu gancis & III. Vi-
cariis in Ecclesiâ B. Nicolai Casti Argentæ, Ec-
clesiæ & Diocesis Ravennatæ, die mensis Octobr.
anno MCCCXIV. Pontificis fide tunc temporis
vacante, congregatum. Extat ad Divini cultus
honestationem, vitæ puritatem, motum refor-
mationis, bona Ecclesiasticæ ab invasoribus con-
servandi, Canones XX. quorum aliquibus
Petrus Bononiensis, jurum innotum plus riga-
tenaces, assensum suum denegavit. Conc. T.
XI. Part. II. col. 1603. vide G. Cossartii oblecta-
tionem *ibid.* col. 1617.

1315.

SALMURIENSE à Gualtero Turo-
nensi Archiepiscopo, cum iussu gancis & Abba-
tibus ad motum Gargunum tertio die Octobr.
anno MCCCXV. coactum. Extat in tutelam
Sacramentum positionum, contra perturbatores ius-
titionis Ecclesiasticæ, & contra Archidiaconos qui
ab examinando pecuniis exigunt Canones IV.
Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1617.

1315.

NUGAROLIENSE II. ab Anciano
Provinciæ Præfatus Gualtero Archiepiscopo
Præfatus, anno MCCCXV. congregatum. In hac
Synodo nonnulla ad pacem & iustitiam Ecclesiæ,
& abusu quorundam correctionem ordinantur.
Extat disciplina Capitula V. contra Damini tem-
porales occupantes Ecclesias vacantes; No Clerici
ad iudicibus secularibus comprehendunt; No capituli
iustitiam efficiendi parvitas denegant. &c. vide
Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1620.

SILVANECTENSE I. in Provincia

Rheunenſi, à Roberto Archiepiscopo cum ius-
su gancis, & aliarum Sedium Præfatis, anno
MCCCXV. habitum. Ubi eorum est de extirpe,
quo Petrus de Lamiaco Episcopus Caplauncen-
sis, & Summus Regii Cancellarius impetebat-
tur, scilicet quod Philippi Regis & Joannis de
Castello decessoris sui iurem procuraverint; Hic,
fugilis ablati, in carcere detentus, ac bo-
nis omnibus spoliatus, & custodia educi perit,
quod liberius iuxta Canones conciliantur etiam
cui Patres conciliantur; deinde Pacifici Synodus
transactur, ibique causa rite per penam dictus Pe-
trus absolvitur, & in eadem suam redituatur, vide
Nang. Continuat. ad Annum MCCCXV. Spontan-
neum ad annum eundem, qui hæc omnia in Con-
cilio Senonensi acta narrat. Conc. T. XI. Part. II.
col. 1633. Advertendum est Robertum Archiepiscopo
aliud Concilium apud Silvanectum Anno
MCCCXVII. celebrasse. In quo contra Invasores
bona Ecclesiasticæ ædum est, nimirum à divi-
nis cessandum esse in ea Parochia, ubi bonorum
que ad Monasteria, aut Xenodochia pertinebant,
invasores habitarent; ipsi Invasores si intra al-
dies non satisfecerint, articuli sui censuræ obnoxii
esset; excommunicatum nomine singulis diebus
Demergit à Parochia & ingressu prænunciandum.
Extat de rebus illis Episcopa Synodus die xviii.
Martii anno MCCCXVII. data Conc. Tom. XI.
Part. II. col. 1635.

WESTMONASTERIENSE à Waltero Ar-

chiepiscopo Cantuariensi cum egeret Angliæ
Episcopis anno MCCCXVI. celebratum. In hoc
Concilio multa circa Prebendam & Rerum Ec-
clesiasticarum immunitatem innotum, & disciplinæ
vigorem renovandum, provisiones Papales moder-
andas, Legatorum aliorumque Curie Romane dis-
fectorum exaltationes subvertendas, Scelerum auda-
ciam reprimendam, ac tandem subditum Regibus
in implicito prænunciandum. Clito propositis
Archiepiscopus, quoniam memoriam celebratam
Anno Regum. Ead. Compilator * conscripsit *
eodem ut videtur Concilio, sub hoc tempore cer-
tulline de gravatibus Ecclesiæ (præcipue quod
cant Ecclesiasticæ ad Indices seculares per Re-
gis prohibitionem lapsus dimoveretur) & eo-
rum temporibus consiliatur; ubi Articuli isti, qui sub
nomine Articulorum Clito utique adhuc innotet,
cant, ac inter iura municipalia esse solent, condi-
tunt, quos brevi post tempore Regi, Lincolnis Co-
mitis Regni celebrantibus suppliciter obtulerunt Pre-
lati, ac Responsionem singulis accommodatam ha-
buerunt. Extat Articuli illi & Responsiones regis
diplomate muniri, una cum Epistola Regis ad iur-
dicarios de iisdem fideliter observandis apud Spe-
man. Conc. Brit. Tom. II. p. 483. Conc. Tom. XI.
Append. col. 2463.

RAVENNENSE V. à Raynaldo Ar-

chiepiscopo compositellano Provinciæ Episcopus,
ad Ecclesiasticam Disciplinam, viro itaculi nam
temporis primus habebatur, instaurandum
Bononiæ (unde etiam Bononiense à quibusdam
appellatur) anno MCCCXVII. habitum. In
quo Constitutiones in superioribus Synodis, tam
per ipsum Raynaldum, quam Bonifacium Brach-
cellorem suum, ac Ladinum Iedis Apostolicis Le-
gatum

SÆC. XIV.
1404-MCCC.

1315.

1316.

* p. 483.
Edit. Hano

1317.

58C. XIV. gatum edit, letæ sunt, & plures de novo con-
stituta. Extant de cunctis *vacantiis Ecclesiis*
rum: de *una & benefactis Clericorum*: de *cetero*
numero *Canonicorum in Ecclesiis Cathedralibus*
statuendo: de *Salariis Notariorum & Scriptorum*
Sec. Capitula XXIV. Conc. T. XI. Part. II. col.
165.

1318. CÆSAR-AUGUSTANUM à Petro
de Lunâ primo istius urbis Archiepiscopo, ad-
fultentibus *17*. Suffraganeis, xiii. die Decembris
anno MCCCXVIII. celebratum. In quo Erectio
dictæ sedis in Metropoli solenniter publicata
est. Extat apud Card. d'Aguirre. Conc. Hisp.
Tom. III. p. 55. eodem anno Synodus, ab Exime-
no de Lunâ Archiepiscopo Tarracoenfî nuper
electo, Tarracoe congregata. ibid.

1319. TOLOSANUM à Joanne primo istius
Sedis Archiepiscopo, mense Jani, anno
MCCCXIX. Tolosæ, quam ex Episcopali in
Metropolitana nuper exverat Joannes
XXII. Papa, congregatum. Hujus Synodi Acta
Joannes quidam Aurelianenfis Archiepiscopus.
Tolosanus collegisse dicitur: utrum verò alicubi
extent, incertum sum. Vide Conc. Tom. XI. Part.
II. col. 1630.

1320. NICOSIENSE II. à Joanne Archiepiscopo,
ad Disciplinam Ecclesiæ instaurandam, &
mores Clericorum corrigendos. vii. die Aprilis
anno MCCCXX. celebratum. In eo, ut *beneficia*
si per se quædam officium colerent: de *habitu*
rum iura intra iura Ecclesiæ: de *mixta pro*
desunt celebranda: aliisque ejusdem Commu-
nitatis decretum est. Extat Constituciones XIX.
Conc. Tom. XI. Append. col. 224. Habentur &
alix Ecclesiasticæ Constituciones X. de *Monachis*
bus: de *Mystis nuptiali* &c. ab eodem
Joanne diversis temporibus prolata. ibid. col.
2243.

1320. SENONENSE à Guillelmo Archiepiscopo
cum suffraganeis, die Jovis post Penteco-
stæ, tertio videlicet Jani an. MCCCXX. celebra-
tum. Extant ad Disciplinam Ecclesiasticam spe-
ctantia Capitula IV. de *jejunando in Vigiliis Festi*
Corp. Christi: de *cessatione à divinis quando Cleri-*
cum à iudice laico desinunt: de *vitiis & honestate*
Clericorum: de *professione Monachorum*. Conc.
Tom. XI. col. 1680.

1320. ADANENSE, (ubi erat Cilicis in
Armenâ Minori) à Constantino Armenorum
Patriarcha, XVIII. Præfibus, *7*. Magistris five
Abbatibus, rogatu Officini Regis, circa annum
MCCCXX. vel paulo post congregatum. Præ-
sentibus etiam Rege Officio, cum fratre suo
Alinab, & Proceribus, Magnatibusque, cum
multis Sacerdotibus, ac viris Religiosis. In hac
Synodo Acta Synodi Sienfis renovantur, &
concordia cum Ecclesiâ Romanâ tam in fide,
quam in ritibus stabilitur. Extant Acta Armeni-
cæ & Latini à Galano edita. Conc. *Ecl. Armen.*
Tom. I. cap. 29. pag. 474. Confer Epistolam
Joannis Chertacenfis ad Fratres unitos, quæ
habetur ibid. p. 53.

1321. LONDONIENSE II. à Waltero Cantua-
rienfî Metropolitano cum suffraganeis mense
Paris II.

Decemb. anno MCCCXXI. Londini habitum. s. 8C. XIV.
Extant, ad regimen Ecclesiasticum melius ordi-
nandum, de *Tributis*: de *visitatione Archiepiscopi*
eorum: de *indultionibus*: & *visitatione*: &
pro *regulatione Apparitorum*, *Canones* five Ca-
pitula VIII. item *Præceptum* Edwardi Regis II.
Archiepiscopo, ceterisque *Præfatis* istius datum,
ne quid in Concilio, quod in Regis vel Regni
præjudicium cedat, statuat, apud Spelman.
Conc. Brit. Tom. II. pag. 488. & Conc. Tom. XI.
Append. col. 248.

VALLISOLETANUM, à plurimis
Hispaniæ Præfibus, Guilelmo Episcopo Sa-
biensî (unde Sabinerfæ Concilium à Biniio ap-
pellatur) Pontificis in Hispaniam legato Præ-
sidente, apud Vallem-Oleri Diocesis Palen-
tiz. ii. die Aug. anno MCCCXXII. celebratum:
Extat Disciplinæ Ecclesiasticæ *Canones* XXVII.
quibus *corruptelis & inordinatis regum iura*
medium additur. Conc. Tom. XI. part. II. col.
1682. & cum MS in Colleg. *Ildefonso Complu-*
tesc. collati, apud d'Aguirre, Conc. *Hisp.* T. III.
p. 556.

COLONIENSE II. ab Henrico Ar-
chiepiscopo Colonienfî, sacri Imperii per-
tiam Archicancellario, cum sedis sue suffra-
ganeis, & Ecclesiæ Cathedralis capitulo, pridie
Calend. Novemb. anno MCCCXXI. in ipsi-
us archibus Archiepiscopi celebratum. In quo Sta-
tura quædam Synodalia, ab Engelberto deces-
sore suo circa annum MCCLXVI. decreta,
approbantur, rata habentur, & per totam Pro-
vinciam ut Provincialia statuta & decreta ob-
servari ordinantur. Extat hujus Synodi decre-
tum Conc. Tom. XI. p. II. col. 277.

PARISIENSE III. à Guillelmo de Me-
lodulo Archiepiscopo Senonenfî, cum suffra-
ganeis, ceterisque illius Provincie personis Ec-
clesiasticis, circa finem mensis Feb. mar. anno
MCCCXXII. Parisiis congregatum. Extant de
Disciplina Ecclesiastica, ejusdem fere comma-
tis cum iis, quæ in superiori hujus Provincie
Concilio, anno MCCCXX. Senonis celebrato
actæ erant, decreta, Capitula IV. apud Lud. le
Clerc. Tom. XI. Part. II. col. 1714.

TOLETANUM I. à Joanne Archiepiscopo
xviii. die Maii anno MCCCXXIII. con-
gregatum: in quo de fide & moribus consul-
tum est. Extat *Instructio compendiosa* in XIV. Ar-
ticulis facti, VII. Sacramentis, præceptis Decalogi,
Theologis viris, archibus, & viris capitulatis, cum
disciplinæ Capitulis XVII. de *officio Archiepiscopi*
utriusque Ordinarii & de *vitiis & honestate* Archiepi-
scorum, de *decimis*, &c. apud Emest. Card.
d'Aguirre, qui primus ex MS. *Monasterii* Card.
locum protulit. Conc. *Hisp.* Tom. III. pag. 569.
Concilium alterum apud Toletum xxi. die
Novemb. anno MCCCXXIV. idem Joannes
Archiepiscopus celebravit: in quo Concilii Valliso-
letani decreta renovantur, & quædam alia dis-
ciplinæ & Clericorum mores spectantia ordi-
nantur. Extant Constituciones Ecclesiasticæ
VIII. Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1717. & cum MS.
Mons-

SÆC. XIV. *Ad lex. cons. collatæ apud Aguir. Conc. Hist.*
 Tom. III. p. 176. Idem Joannes Tolertanus Con-
 cilium Provinciale, *Comptentis* dict. apud Alca-
 lam tenuit III. idus Decembr. ann. MCCCXXV.
 in quo tres prioris Synodi constitutiones, ad
 Clericorum mores pertinentes, lucidius pro-
 ponuntur & explicantur. *Ibid* pag. 578. Eodem
 loco Concilio Provinciale, an. MCCCXXXIII.
 celebravit hujus successor Simon de Luna,
 cujus memoriam, cum acta non compareant,
 conservavit Illustr. Card. d' Aguir. *Conc. Hist.*
 Tom. III. p. 584.

326.

AVENIONENSE I. à trium Provin-
 ciarum Arclatensis, Aquis, & Ebrodunensis
 Præsulibus, Præfidentibus tribus dictatum fe-
 dium Metropolitanis, adfuerunt ibi Episcopis
 suffraganeis XI. & absentium vices gerentibus
 VIII. in Monasterio de S. Rufo prope Avenio-
 nem, xviii. die mensis Junii anno MCCCXXVI.
 coactum, in quo plurima in morum & discipli-
 nae reformationem, Clericorum privilegia ac
 immunitates, nonnulla etiam circa indulti-
 tates, & res motu immutatae, & reformatae sta-
 tuuntur. Extant hujus Synodi Canones LIX.
 quos Pet. Gallendus publici juris primus fecit,
 ac ad calcem *Historia Ecclesie Divensis* edidit;
 eum altero MS. codice collatos Collectio-
 nes inseruerunt novissimi Conciliorum edito-
 res, Tom. XI. part. II. col. 1717. & notam minime
 prætereundam adjecerunt, *ibid.* Append. p. 2476.
 Ad hunc locum Joannes Papa XXII. Concilium,
 vel eodem anno, vel ad initium sequentis, con-
 tra Nicolaum V. Austipapam, qui cum in Con-
 ciliabulo quodam Italico Hæreticum declara-
 verat, convocavit: Vide *Conc.* Tom. XI. Part. II.
 col. 1774.

326.

MARCIACENSE Aufcitanæ diocesis,
 à Guilhelmo de Flavacourt Aufcitano Archie-
 piscopo cum suffraganeis, die octavo Decembr.
 an. MCCCXXVI. habitum. Extant quæ disci-
 plinam spectant & morum correctionem, de *statu*
 & *qualitate ordinandorum*; de *litteris dimis-
 soriis*; de *officio Arclatiani*; de *officio Or-
 dinarii*; de *perjurio*, *exceptionibus*, *appella-
 tionibus*, &c. Canones LXI. nisi quod (ut imo-
 nite Collectus) horum nonnulli ad alias Sy-
 nodos potius referendi sunt, *Conc.* Tom. XI.
 Part. II. col. 1747. Concilium Marciacense alter-
 um, in causâ Anclancii Episcopi Adurensis à
 perduellionibus occisi, idem Guilhelmus Aufci-
 tianus anno MCCCXXIX. celebravit. In quo
 Sicarii, qui dictum patricium patrârunt, ab
 Ecclesie consortio amoverunt, & quicumque
 eos hospitio exciperent, anathemate percellun-
 tur. Vide *Conc.* Tom. XI. Part. II. col. 1782.

326.

SYLVANECTENSE II. à Guilhelmo
 de Bria Rhemeni Archiepiscopo, cum VI. suf-
 fraganeis, II. Vicariis, Ecclesiarum Cathedra-
 lum deputatis, die xi. April. an. MCCCXXVI.
 congregatum. In quo ordo tenendi Concilii
 Provincialis, per Rhemensem Provinciam in
 posterum observandus stabilitur, & jurisdic-
 tio Ecclesiastica confirmatur. Extant *de Benefici-
 is*; de *decimis*, *etiam ab Ecclesiis, perhiben-
 du*; *ne excommunicati sint testes*; *contra elande-*

stion matrimonii, &c. Canones VII. *Conc.* Tom. SÆC. XIV.
 XI. Part. II. col. 768.

326.

COMPLUTENSE I. à Joanne Archie-
 piscopo Tolertano Hispaniarum Primate Re-
 gique Castellæ Cancellario, cum III. illius
 Provincie Episcopis, totidemque Episcopo-
 rum Vicariis, in ipsius Metropolitanæ palatio
 apud Alcamam de Henares, xxv. die Jan. anno
 MCCCXXVI. coactum. In quo Ecclesiarum
 singularum immunitatibus asservatis, Metro-
 politanæ imprimis jura protegentur. Extant
 Canones II. *Conc.* Tom. XI. par. II. col. 1771. &
 cum codice MS. *Ad lex. cons. collatæ Conc.*
Hist. Tom. II. p. 59. Idem Joannes Archiepiscopus
 hoc anno Provinciale Concilium apud
 Toletum xi. die mensis Febr. congregari iussit,
 cui Joannes V. absentium Archidiaconus Atela-
 rensis Archiepiscopi Vicarius Generalis præse-
 dit; in quo circa disciplinam Canones III. *de*
sero computantibus; *de solo & consummatione de viâ &*
honestate Clericorum ordinantur. *Ibid.* p. 60.

327.

ROFFIACENSE diocesis Pictavien-
 sis ab Arnaldo Burdegalensi Archiepiscopo
 cum suffraganeis xiv. de Jan. an. MCCCXXVII.
 celebratum; in quo Clericorum privilegia ac
 immunitates à toto ac iudiciis secularibus
 ærenue asseruntur. Extant Capitula II. *Conc.*
 Tom. XI. par. II. col. 1775.

328.

LONDINENSE III. à Simone Mepham
 Antistite Cantuariensi cum suffraganeis in Ec-
 clesiâ D. Pauli, die quinto Febr. anno
 MCCCXXVIII. habitum. In quo ii omnes,
 qui cardis Waltheri de Stapleton, Exoniensis
 nuper Episcopi, & summi Regni Thesaurarii,
 (quem, exorto tumultu, cives Londinenses
 aulæ nefario captivum duxerant, & securi per-
 cussant) opera, ope, vel consilio recuserant,
 ab Ecclesie consortio sententiâ synodali exter-
 minantur. Decreta superiorum quarundam
 Synodorum redintegrantur, quædam etiam
 de *cessatione à servilibus operibus*, in *diebus Parasce-
 vœ, Animarum, & Conceptionis*; de *Testamen-
 tis*; de *hominis matrimonium*, &c. decernun-
 tur, & Oxoniensæ de *Apprehensionibus* decretum
 rescinditur. Extant Constitutiones Ecclesiasti-
 cæ IX. apud Spelman. *Conc. Brit.* Tom. II. p. 493.
 & *Conc.* Tom. XI. Append. col. 2476.

329.

COMPENDIENSE III. à Guilhelmo de
 Bria Rhemeni Archiepiscopo cum III. Episcopis
 suffraganeis, & cæterorum illius Provincie
 Præsulum Vicariis, apud Compendium die xvii.
 mensis Septembr. anno MCCCXXIX. congrega-
 tum. Extant in tutelam Jurisdictionis, Immu-
 nitatum, Privilegiorum, ac honorum Ecclesie,
 Canones VII. *Conc.* Tom. XI. par. II. col. 1775.
 Hinc Synodum apud Sylvanectum congregari,
 & p. Præsules ei interesse narrat Guil. Mar-
 lot. *Hist. Metrop. Rhem.* Tom. II. lib. IV. pa-
 gin. 617.

329.

PARISIENSE IV. ex speciali Philippi
 Valesii Gallorum Regis mandato, ut utriusque
 fori, Ecclesiastici scilicet & secularis, terminis &
 limitibus distinguatur, vii. die Decembr. anno
 MCCCXXIX.

SÆC. XIV. MCCCXXIX. congregatum: Huic conventui ab A. MCCC. non purè Synodico præfuit Philippus Rex, interfuert Archiepiſc. P. Episcopos XV Baronem item & Optimates regni, & Regis Conſiliaris In eo de Potestate Eccleſiaſtica & Civili quæſtio ſuſius agitata eſt. Petro de Cugneris Regni Cancellario Prætorum partes tutante, Petro Rogerii Senonenſis Eleſco, & Petro Bertrando Episcopio Eduenſi pro Prælatiſ reſpondentibus; utriusque querele, utriusque gravamina proſequentur: tandem Episcopos, ſe corrigenda correcturos, & contra Officialium ſuorum abusus remedia opportuna adhibituſ ſpondentibus, Rex, cuiſ animo non erat conſuetudines impugnare, ſe eorū curam habiturum, ac in ſuis iuribus & libertatibus deſenſurum, profiteatur: Extant Acta forſum edita Par. I. 495. deinde in Bib. inſerā PP. recula. Vide Conc. Tom. XI. Par. II. col. 1777.

celebranda: de viſa & honeſtate Clericorum. Mo. SÆC. XV. naſcentum: de publicandis aliarum Synodorum decretis: aliſque Diſciplinæ capitulis actum eſt. Extant Conſtitutiones Eccleſiaſticae XIII. Conc. Tom. XI. Part. II. col. 189.

BITURICENSE à Fulcrando Archiepiscopo & III. iſius Provincie Præſulibus circa medium Oſtob. anno MCCCXXXVI. Bituricis ut videtur celebratum. In quo plurima ad Diſciplinam Eccleſiaſticam ordinantur. Conſtitutiones nonnullæ Provinciales, quæ tempore & deſuetudine penè exoleverant, reſciſcuntur, aliæ contra violentias Eccleſiaſticarum ſuſſiſtitionem, contra turbantes Pœres & libertatis Eccleſiaſticae de novo ordinantur. Extant Canones XIV. Conc. Tom. XI. Append. col. 151.

ANDEGAVENSE I. à Petro Turonensi Archiepiscopo cum Suffraganeis, Abbatibus &c. apud Caſtrum Goncerii Diœceſis Andegavenſis xx. die Novemb. anno MCCCXXXVI. habitum. In quo Eccleſiarum iura & Privilegia ſtrenuè propugnantur & Extant decreta quæ ſuſſiſtitionem Eccleſiaſticam impediunt & quæ ſpiritualem poteſtatem inſurpant; quæ altere de prælatis exigunt, bona Eccleſiaſtica invadunt aut detrahunt, &c. decreta graviſſimis penis XII. Capitulis comprehenſa. Conc. XI. Part. II. col. 184. cauum eſt inſuper ut hiſſe Concilii decreta ſex vicibus per ſingulos annos in Eccleſiis publicentur, & lingua mæſternâ exponantur.

AVENIONENSE II. à trium Provinciarum, Arelatenſis, Ebrodunenſis & Avenſis Præſulibus, ipſiſ Præſidentibus, & aſſiſtentibus Episcopis ſuffraganeis XVII. & abſentium vicariis II. in Monafterio S. Rufi III. die Septemb. ann. MCCCXXXVII. congregatum. In quo de Eccleſiæ regimine & morum reformatione conſultum eſt. Extant Canones XIX. (quorum LI. in priori Concilio anno MCCCXXXVI. ordinari renovantur, reliqui XVIII. jam primum ordinantur) Conc. Tom. XI. Part. II. col. 185. integrius pauld apud Baluzium (additis IV. aliis capitulis) cum ejuſdem notis. Conc. Gull. Nark. p. 341.

TOLETANUM II. ab Agidio Archiepiscopo ceteriſque ejuſdem Provincie Episcopis vel perſæ, vel per vicarios, ipſo Metropolitano Præſide XIX. die Martii an. MCCCXXXIX. congregatum. Extant Conſtitutiones in hæc Synodo vel editæ, vel renovatæ V. de literariſ ad clericatum promovendis: de ſtudii Theologiae & juris Canonicæ in Eccleſiâ Cubedraſtriſ attendendis, &c. Conc. Tom. XI. Part. II. col. 186. & apud d' Aguirr. Conc. Hiſp. Tom. III. p. 69.

NICOSIENSE III. ab Helia Archiepiscopo cum ſuffraganeis tam Græciſ quam Latiniſ, præſentibus etiam Maronitiſ, Armenorum in Inſulâ Cypro Præſulibus, & Neſtorianorum item & Jacobitarum Reſtoribus, cum Cleriſ & populi� maximâ frequentiâ, in Aulâ Archiepiſcopali XVII. die Januarii anno MCCCXL. congregatum. In hæc Synodo brevis eſſeſſis

LAMBETHENSE I. à Simone Mephām Archiepiscopo Cantuarienſi, in ædibus ſuis Lambethanis, circa annum MCCCXXX. habitum. Extant Diſciplinæ Eccleſiaſticae ad res hæcramentalis præcipue ſpectantia, viz. de Ornamenis & Officio Altariſ; de Conſeſſionibus audituſ, &c. Capitula X. apud Spelman. Conc. Brit. Tom. II. pag. 497. & Conc. Tom. XI. par. II. col. 1784.

MAGHFELDENSE I. à Simone Mephām Archiepiscopo Cantuarienſi, apud Maghfeld vicum quendam Regnorum in agro Suſſexienſi. XVI. Cal. Aug. anno MCCCXXXII. coactum. In quo diei imprimis Dominicæ ac aliorum feſtorum obſervantia ſtabilitur. Extat Conſtitutio in qua Diœceſſiſ, quæ per annuſ aſſiſſu per totum annum obſervari debent, enumerantur; apud Spelman. Conc. Brit. Tom. II. pag. 500. Notet Lector in Colleſione Spelman. Conſtitutioni prædictæ duos alios Canones de Præbendis Septendariſ, & de decimis adhzere, quibus autem loco & tempore ſanciti ſint, non conſtat: Simuletiā ediderunt noviffim Conciliorum editores Tom. XI. Par. II. col. 1739.

SALMANTICENSE à Joanne Archiepiscopo Coupoſtellano, & VII. ejuſdem Provincie Præſulibus, XXIV. die menſis Martii, anno MCCCXXXV. celebratum. In quo de viſa & honeſtate Clericorum, de religioſiſ & veneratione Sanctorum, de Iudaïſ & Saraceniſ de uſurariſ ſortilegiſ, &c. plurima ordinantur: cautum eſt inſuper ſub pena majoris excommunicationis, nequis Præſules ad Concilium tuncſ aut redirent aliquo modo laſceſſiſ, aut intervertiſ. Extant Conſtitutiones Eccleſiaſticae XVII. apud d' Aguirr. Conc. Hiſp. Tom. II. pag. 584. Eodem anno Guido Episcopos Hekeniſ Conſtitutiones quædam Synodales promulgavit, quas illuſtr. d' Aguirr. publici juris fecit. Ibid. p. 591.

ROTHOMAGENSE à Petro Archiepiscopo cum Episcopis ſuffraganeis, Abbatibus, Prioribus, & Eccleſiarum Cathedral. Procurar. in Priorato B. Mariæ de Prato prope Rothomagam die XI. Septembris anno MCCCXXXV. congregatum. In quo de diviniſ officiis religioſiſ

PAR. II.

58C. XIV. fidei de Trinitate, Ecclesiâ S. Scripturâ septem Sacramentis, Romana Sedis prerogativâ uti in Ecclesiâ Rem. prædicatur, prolata est, cui omnes subscriperunt. Deinde ad cultum Divinum ac Ordinis Clericaliâ beneficium Constitutiones nonnullæ ordinantur. Extant *Professio fidei prædicta, & disciplinæ Ecclesiasticæ Capitula VIII. de decimis integrè servandis, de Matrimonio clandestinis, &c.* Conc. Tom. XI. Append. col. 1431.

1341 CONSTANTINOPOLITANUM

I. quod Occidentem nonnumquam nomen Gregii sub Andronico Jun. Imperatore, & Joanne XIII. Patriarchâ (Isidorum perperam dicit Nilus in Synopsi) in templo S. Sophiæ paulo ante obitum Imperatoris coactum. Præsentibus etiam (si eidem Nilo, quem in nonnullis lapsum esse cõstat, fides sit habenda) Lazaro Patriarchâ Hierosolymitano, Patriarcharum Alexandrini & Antiocheni Legatis, cum plurimis Episcopis ac Proceribus. Graves hoc tempore in Oriente tumultus excitârât Barlaam Monachus è Latinis profugus, Monachos Thesalonicensis, ob futes quasdam & inanes quædam, de Dei operatione & essentia, & de lumine in mente Theobar, graviter laceratus, quorum causam egit Greg. Palamas. Ad has rixas sedandas Imperator Patres congregat: qui Monachis faventiores Barlaamum damnant, Palamæ silentium indicunt. Vide Nicph. Gregoræ *Hyst. Rom. lib. XI.* Extant Adâ & Decreta ex Nili Rhodii Synoplicâ narratione ad calcem Photii *Nemacensis à Justello* editi: exinde in sua *dogmata Theolog. lib. I. cap. 12.* transtulit Dionys. Petavius, ac demum novissime editionis Concil. Curatores, Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1871. Paucis post diebus, Imperatore jam mortuo, Joannes Patriarcha alterum Concilium Constantinopoli convocavit, cui M. Domellus interfuit; in quo de iidem quæstionibus inter Greg. Acindynum Barlaami discipulum, & Palamam prædictum acriter dimicatum est: Palamæ tandem cessit victoria. Acindynus uti & Barlaamus cujus errores conxoracat, hæresis damnantur, & nisi resipiscant, Ecclesiæ communionem privari communibus Patrum & Senatorum suffragiis judicantur. Decevit item Synodus, siquis in posterum contra Palamam, Monachosve cum illo sentientes insurgeret, eadem excommunicationis sententiâ innodaretur: In hanc rem confusus est Timus, cui ipse Joannes Patriarcha, omnique Episcopi qui coram aderant, subscriperunt; & postea ex absentibus nonnulli suis subscriptionibus munierunt. Vide Jo. Canracuz. *Hyst. lib. II. c. 40. p. 337.* Consule etiam Jac. Gretseri *Annotationes, ibid. pag. 9: 9.* qui se Tomum supra memoratum in Cod. MS. *Bibl. Augustana* viduile ac perlegisse testatur. Cnffer etiam L. Allat. de *Consens. Eccl. lib. II. c. 17. scd. 2.*

1341. ANGLICANUM à Joanne Stratford Archiepiscopo Cantuariensi, cum ejusdem Provinciæ Episcopis anno, ut videtur, MCCCXLI. congregatum. Extrat unica saluberrima Constitutio *adversus Clericorum Avaritiam*, qui in Beneficia nonnumquam vacantia se intruderent, & eadem per sus & nefas occupare moliebantur, apud Cl. Spelman. *Conc. Brit. Tom. II. pag. 49. & Conc.*

Tom. XI. Part. II. col. 1871. notandum est Joann. 58C. XIV. nem Arch. Regulæ quasdam & ordinationes pro regimine Curiz, suæ Cantuariensis de *Archiepiscopus* vocatæ, anno 1342. Lambethæ edidisse; quibus excellus quoddam & abusus in dictâ Curia tollere, & multa circa *Officialem* live *Decanum*, (quo officio ipse olim multa cum laude functus est) *Advocatus, Procurator, Notarius, Premieres, &c.* ordinando, omnia in meliorem statum redigere fategit. Extant in eam rem Statuta live Regulæ *LIX.* apud Spelman *ibid. p. 550.*

LONDINENSE IV. à Joanne Stratford Archiepiscopo Cantuariensi, & suffraganeis in Templo D. Pauli Londinensi. x. die Octob. anno MCCCXLI. coactum. In hac Synodo multa in præsidium & munimen inferioris subfelli Clericorum adversus Superiorum injurias, & immodicas exactiones decernuntur. Extant Capitula XI. quorum ultimum est ipsissima superioris anni Constitutio, apud H. Spelman. *Conc. Brit. Tom. II. pag. 572. & Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1876.* Aliud etiam Concilium in Ecclesiâ D. Pauli Londinensi. Joannes Archiepiscopus, xx. die Martii eodem anno secundum computum Anglicanum, juxta Romanum MCCCXLI. cui *XX.* Episcopi suffraganei interfuerunt, celebravit. Anglicanum editorem eo nomine erroris suspensum habet G. Collartius, quod duas Provinciales Synodos eodem anno haberi retulit, verum inmerito; Archiepiscopus enim qui, Rege absente, Reip. curam gesserat, & civilibus negotiis implicatus, res Ecclesiæ plusquam par erat præterierat, reverſo jam Rege, sæculi curis solutus, ad Ecclesiæ regimen animum seriò adjunxit, & ut omnes corruptelas radicibus evelleret, frequentiores Synodos congregavit: quid, quod Joannem Archiepiscopum duas Synodos in Ecclesiâ Paulinâ Londini hoc anno habuisse, inque iis *quisquas multas constitutiones* diversæ tellatur intergerimus *Antiquit. Britan. Ant. pag. 236.* Extant Disciplinæ Ecclesiasticæ Capitula de *pæcc. Ecclesiæ & Regni, de habitu & honestate Clericorum de Testamentis, &c.* in hac Synodo ordinata XVII. apud Spelman. *Conc. Brit. Tom. II. pag. 581. Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1885.*

NOVIOMENSE sive Noviodunense, (Noviodunum Sæctionum oppidum est juxta Aisiam fl.) à Joanne de Vienna Archiepiscopo Rhemenſi, cum *VI.* ejusdem Provinciæ Episcopis, & reliquorum Vicariis, Ecclesiasticisque Cathedralium Procuratoribus, xxvi. Julii anno MCCCXLIV. celebratum. Extant qui mores, & disciplinam, & Ecclesiæ libertates spectant in hac Synodo sancti Canones *XV. II.* de impedimentis juris *vilionem Ecclesiasticam, de citationibus Ecclesiasticis, ne persona Ecclesiasticæ diffamationes faciant, &c.* Conc. Tom. XI. Part. I. col. 1886.

PARISIENSE V. à Guilielmo Archiepiscopo Senonensi præfide, assistentibus *V.* Suffraganeis, duobus Vicariis, cæterisque illius Provinciæ personis Ecclesiasticis, quotquot commode interesse poterant, xiv. die Martii, anno MCCCXLVI. celebratum. In hac Synodo Constitutiones Provinciales in antea Conciliis stabilitæ

1342.

1343.

1346.

SEC. XIV. *Stabilitate renovatur, & quo magis Populo in-*
notebant, debuitque eis obsequium perfol-
vatis, in omnibus Synodo. Curas, & *restitu-*
tum, & Capitula legi & promulgari decretum est.
Exant quibus vigor disciplinae iam libefactae
restitutae, non tam de novo conditi, quam ex
prioribus selecti & nova forma pro ratione loci
& temporis praestituti. Canones XIII. apud L.
Dachet. *Spiegel*. T. V. exinde *Gene. T. XI. Part.*
II. col. 1908.

CONSTANTINOPOLITANUM

3347. II. Anna Imperatrice, & Joanne Palaeologo filio
suo quindenni Praesidentibus, (is solum exclusis
qui Cantacuzeno aperte laverant) in Palatio
regio, vii. die *Februarii* anno MCCCXLVII.
coactum, in hac Synodo, *Sessio prima*, Joannes
Patriarcha, eo quod Barlaami dogmata
complexus à Majorum rite declinasset, aliisque
in pessimos errores impelleret fateretur, iuncta
fuitragis exaudoratur, qui sententiae Episcopi
etiam abentes suffragantur: *Sessio secunda*, in
qua Joannes Cantacuz. Imp. qui iam summa re-
rum potius est praesedit, adiit etiam Lazarus
Patriarcha Hierosolymitanus, Sententia contra
Patriarcham prius edita repetitur & confirma-
tur, & *Tertia* Synodus conficitur, in quo Acin-
dinus ejusque sequaces damnantur: Patiens è
contra, & epique loci recte sentire declaratur:
Joannes Patriarcha Throno deturbatur, & ejus-
dem anno etiam Cantacuzen. Imp. in ejus
locum sufficitur. Hujus Synodi *Historia & Acta*
leguntur apud Cantacuz. *Hist. lib. III. c. 98. 99.*
lib. IV. c. 3. Tomus Synodicus habetur MS. in
Bibl. Casariae Pindus. Cod. Jurid. VII. num. xii.
Tertio alibi anno dilectionibus ista non-
dum in scriptis, aliud Concilium apud Regium
Palatium in Blachernis Constantinopoli sub Joanne
Cantacuzen. Imp. & Callisto Patriarcha an-
no MCCCCL. habitum est: ad hoc Concilium
vocati utriusque partis Praefules, frequentes
cneunt, interunt etiam Proceres & primariz
dignitatis viti: per quatuor continuos dies
acriter disputatum est, hinc Palama Archiepis-
copo tunc temporis Thessalonicensi, inde duo-
bus Metropolitans Episcopi & Gani, cum Ni-
ceph. Gregori, & Dextro quodam strenue dimi-
cantibus, huc tandem res rediit: Episcopi & Gani
Archiepiscopus sedibus suis movendos; Barlaa-
mum & Acindinum (non viti sanctos uti Spon-
danus, sed) velut membra tantum putredine
corrupta ut sanari non possent, à reliquo cor-
poris divellendos: omnes qui erroribus valedi-
ctis Ecclesiae dogmata amplecti vellent, absque
omni praeceptorum exprobratione recipiendos;
qui secus fecerint Ecclesiae confortio privandos,
decretum est: quae omnia in *Tomo* redigun-
tur, cui primus subscripsit Joan. Cantacuzenus
Imp. hinc proximus Joannes Palaeologus junior
Augustus, deinde Callistus Patriarcha, ceterique
Praefules: Extant hujus Synodi Acta à Fr. Com-
besio Graece & Latine edita, cum ejusdem no-
tia *Act. Novis*. Paris. 1671. fol.

TOLETANUM III. ab Egidio Archie-
piscopo tribusque Episcopis suffraganeis in re-
formationem morum & abusum correctionem,

Pars II

principue adversus *Simoniam*, die xxiv. Aprilis
anno MCCCXLVII. apud Complutum congre-
garum. Unde à Card. d'Aguir. *Complutensis*
audir. Extant Canones IV. *See. Tom. XI. Part.*
II. col. 1916. & apud d' Aguirre *Cur. & Hist. T. III.*
p. 614.

BITERRENSE in Gallis Narbonensi ad
Orobium fl. Petro de *Judiciis* Archiepiscopo
Narbonensi Praeide. *Præsentibus* IV. ejusdem
Provinciae suffraganeis, necnon Episcoporum
absentium Procuratoribus, Abbatibus, Priori-
bus, &c. vii. die *Novembrii* anno MCCCCLI. con-
gregatum. Extat *Decretum Synodale*, quo prio-
ritas sedendi unicuique juxta promotionis an-
tiquitatem ordinatur: habentur etiam *Litterae*
Archiepiscopi ad Suffraganeos, quibus adeos
ad Concilium convocati, & Discipline Ecclesiae
Canones VIII. *de excommunicatione capitis ad no-*
mentum de reverentia à Christo Capiti cum ignis
deservit adhibenda: ut prop. à Regi & Prelati
erunt: &c. hae omnia à Cl. Baluzio in Cod.
MS. in fine mutilo Ecclesiae Helvetiensis de-
prompta; notisque suis illustrata, inter *Can.*
Gall. Narbonens. p. 9. edita habentur, inde *Can.*
Tom. XI. Part. II. col. 1921. Notabit etiam de-
fectum Canonis octavi ex Conc. Avenionensi ann.
MCCCXXXVII. Can. XI. suppleti posse. Prae-
tereundem non est Petrum Gariellum in *serio*
Præfatum Magalonens. p. 8. Episcopos huius
Concilii interesse, & IX. Constitutiones in eo ordi-
natas ex hinc *Altorum MSS.* reserre.

LAMBETHENSE II. à Simone Mip
Cantuariensi Antistite cum Suffraganeis quot-
quot Comitibus regni intererant, & absentium
Vicariis mense *Febr.* an. MCCCII. apud Lam-
berth congregatum. In quo Regis Procuratorum
que voris, concessum est, ut *Clerici capitulum*
criminum canonicis Episcopis carceribus per-
petui manciparentur, ac nonnulli suffragantur.
Extat Constitutio Synodalis apud H. Spelman.
Conc. Brit. Tom. II. p. 397. Conc. Tom. XL Part. II.
col. 1928.

TOLETANUM IV. à Blasio Archiepiscopo
primà die mensis *Octobr.* anno CCCCLV. cele-
bratum, in quo de Constitutionum Synodica-
rum vi & obligatione consultum est, eaque
ad *parvam* tantum non item ad *enormem* obligare
decebat. Extant in eam rem *Constitutiones*
II. *Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1931.*

MAGHELDENSE II. à Simone Mip
Cantuariensi Metropolitano aliiisque Episcopis
circa medium mensis *Julii* ann. MCCCXLII.
apud Maghfeld habitum, in quo dies festi nu-
merantur, & quomodo observari debent, insti-
tuitur, Extat *Epistola Decretalis* Simonis Ar-
chiepiscopi ad Episcopum Londinensem, quae
Constitutionem Synodalem promulgari man-
dat, apud Spelman. *Conc. Brit. Tom. II. pag. 609.*
Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1931. Vide Constitu-
tionem Simonis Mepham Archiepiscopi Can-
uariensis ejusdem prolixioris Superioris mo-
moram anno MCCCXXXII

LAMBETHENSE III. à Simone Mip Ar-
chiepiscopo

* An. 1350. p. 20.

158C. XIV. 494. MCC. Archiepiscopo Captuariensi caterisque istius Provinciae Praefulibus ad reſtrictandam Clericorum avaritiam & luxuriam menſe *Novemb.* anno MCCCLXII. coactum. Extat qui *Presbyterorum ſtipendia preſentium*, & ex nōa diſcreſi in *alio- rum abſque licenti diſcreſi* emigratio prohibe- tur. Conſtitutio unica apud *Spelman. Conc. Brit.* Tom. II. pag. 610. *Conc. T. XL. Part. II. col. 193.*

1566

ANDEGAVENTE II. ſub Simone Tu- ronenſi Metropolitano, aſſidentibus VII. ſuf- fraganeis in Eccleſia Andegavenſi xii. die men- ſis *Septemb.* anno MCCCLXV. congregatum. In quo Canones XXXIV. ad corrigendos in foro Eccleſiaſtico abuſus, & mores Clericorum re- formandos, immunitateſque Eccleſiae ſantas te- ctas conſervandas decernuntur. Extant *Conc.* Tom. XI. Part. II. col. 1939.

1567

EBORACENSE à Joanne Thoresby Archiepiscopo Eboracenſi cum Suffraganeis in Palatio de Thorp juxta Ebotacum, circa finem menſis *Septemb.* anno, ut videtur, MCCCLXVII. habitum. In quo nonnulla ad *Eccleſiarum venustatem, Clericorum beneſitatem, abuſuum qua- randam inſolendi Decimis, & matrimonio con- trahendo correptionem, & contra nutrices parvul- ſuſcitantes* &c. ſaluberrimè decernuntur. Ex- tant Conſtitutiones Eccleſiaſticae X. apud *Spelm. Conc. Brit.* Tom. II. p. 602. & *Conc. Tqm. XI. Part. II. Append. col. 1482.*

1658

VAURENSE, à Binio *Vaurenſis* dicti à trium Provinciarum Episcopis, Narbonenſis, Tolosanſis & Auſcenſis ſive Auxitanſis, licentiæ Urbani Papæ V. prius habitâ, apud Vaurum Galliae Narbonenſis oppidum ad Acutum fl. Petro de Judiciâ Archiepiscopo Narbonenſi Praeſide, primo die *Janii* anno MCCCLXVIII. coac- tum. In hac Synodo plurima Eccleſiaſticam Diſciplinam ſpectantia, ex anteriorum Synodo- rum Conſtitutionibus potiſſimum deſumpta, ſtabiliuntur. Extant Decretorum capitula CXXXIII. (quorum primum prolixiſſimum ad Laicorum inſtitutionem ſpectat, & *doctrinam de fide ubi & articulos fidei expoſitio* ha- betur: de ſeptem Sacramentis: de virtutibus Theologicis & Moralibus: de donis S. Spiritus: de elecſionibus corporaliſibus & ſpiritalibus: de vitiiis capitalibus: de X. præceptis Decalogi, compre- hendit, & laicos in omnibus iſtis inſtruendo: or- dinat.) *Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1969.* & apud Baluzium cum ſuis notis, *Conc. Gall. Narbon.* p. 114. Præmittuntur *Epistoſa* Urbani Papæ V. duæ, Narbonenſis item Archiepiscopi *Littera* Gaucelmini Magalonenſem caterisque Suffra- ganeos ad dictum Concilium convocantes, cum quorundam *Reſponſuris* ſubjicitur *ſerme indul- gentiarum* à Patribus in hac Synodo congregatis, omnibus in Obſidio fidelibus, qui ad Eccleſiam Cathedralē Vaurenſem reputandam, ornandamve ſumptus impenderint, conſeſſe: Agmen claudit Urbani V. *Epistoſa* ad Archiepiscopos talem Provinciarum, qui Concilio Vaurenſi inter- fuerunt, contra *fraudulentas donationes* eodem anno ii. Non. *Octobr.* *Utriusque data.*

174

NARBONENSE ex mandato Gregorii

Papæ XI. à P. I. Provinciae Narbonenſis Praeſu- libus, Petro Metropolitano Praeſide, in Eccleſia Cathedrali Narbonæ xi. die *Aprilis* anno MCCCLXXIV. coactum. Huic Concilio Prae- ſenti exempti conſueſcunt Ordinis (ſolis Carthusienſibus exceptis) non obſtantibus quibſcun- que privilegiis (ſalvo tamen jure in poſterum) intereſſe jubentur. Extant in hanc tem *Bulle* Pontificiae tres, & *Epistoſa* Petri Narbonenſis quâ Suffraganeos ad Concilium convocat, Diſci- plinae item Eccleſiaſticae *Capitula* XXVIII. quorum quatuor priora de *Synodo celebranda*, his proxima de *ſilii Apoſtoli, & Excommunicationis*: intermedia ad *bona Eccleſiaſtica intenda*, *Clericorum immunitates & poſſiſſiones conſervan- das, verumque & populi mores reſervandas*: poſtrema denique circa *Indulgentias & Synodalem Conſtitutionum reſolus ac ſimulacrum*, ex ſuperiorum conventuum Decretis potiſſimum deſumpta ordinantur, apud Balazium *Conc. Gall.* Narb. p. 301. & *Conc. Tom. XI. Append. col. 1499.*

UNIEJOVIENSE ab Episcopis Polo- niae ſub praefidio Jarolai Archiepiscopi Gneſ- nenſis anno MCCCLXXV. celebratum. In quo, præter ea quæ ad Diſciplinam Eccleſiaſticam re- formationem ordinata ſunt, ſubſidium ex cu- juſlibet Sacerdotii preventibus ad ſumptus Bel- li Turcici ſuppeditandos decernitur. Hujus me- moriam conſervavit Simon Szarovolfcius in *Epitome Conciliorum*. Vide *Conc. Tom. XI. Part. II. col. 2043.*

1771

GLOCESTRIENSE à Simone de Snd- bury Cantuarienſi Metropolita cum Suffraganeis in Monafterio Apoſolorum BB. Petri & Pauli Gloceſtriae xvi. die *Novemb.* anno MCCCLXXVIII. congregatum. In quo Conſtitutio de *ſtipendiis Presbyterorum* à Simone de Iſſip Archiep. Cantuarienſi, prius ſtabilita laxatur, ac minor de novo inſtituitur. Vide H. *Spelman. Conc. Brit.* p. 626. *Conc. Tom. XI. Part. II. col. 1091.* Notabit Leſtor, eundem Simonem hoc etiam anno Synodum Londini convocariſſe, in- que eâ nonnulla contra Joannem Wicklyff ejuſ- que ſequaces conſtituiſſe, & quatuor Canones (à Lindevvoodo noſtro fortecan publicatos) condiſiſſe, multa etiam de Cutiâ ſua in *Ardu- bus* reformariſſe, uti ſidem facit *Anghimæ. Brit.* *Antier.* 158.

1778

COMPLUTENSE II. ab Hiſpania Praefulibus, Petro Tenorio Archiepiscopo Toletano Praefide, anno MCCCLXXX. congregatum. In quo Urbano VI. Romæ, Clemente VII. Avenioni ſedem Pontificiam occupare, & utroque ſeipſum verum legitimum S. Petri ſucceſſorem indiguitate, utriusque eorum adhaerendum ſic delibe- rant Patres, nihil tamen ſtatuentes in medio reſiſſerunt. Vide Card. d'Aguirr. *Conc. Hiſp.* Tom. III. p. 618. Eadem de cauſa eodem etiam anno Conventus Episcoporum habitus eſt apud oppidum de *Heſſam*, Petro Toletano iterum Praefide, præſente etiam Henrico Rege: nã etiam apud *Telerum* alter, cui Legati ab Urba- no, aliique in cauſâ Clementis à Rege Gallie miſſi interfuerunt, necnon apud *Burgi*: & ſæpente anno ad *Medinam Campitrem*, in quibus nihil omnino

1779

SEC. XIV. omnino de ardua ista questione toties discep-
tam. MCC. tarā decenter illi, prudentioribus ad Genera-
lis Concilii arbitrium rejiciendam judicanti-
bus: anno autem MCCCLXXXI. Cal. Jan.
Concilium *Salmantica* celebratur, Petro de Lu-
ni Cardinale & Clementis VII. Legato Præside,
in quo Urbanus rejicitur, & Clemens Papa. La-
lutatur. Quod & anno MCCCLXXXVII. in
conventu Episcoporum & pæcorum apud *Na-
varram*, aliisque apud *Barchinam* similiter fa-
ctum est, unde per totam fore Hispaniam Cle-
mens obtinuit. Vide Card. d'Aguiet. *Cont. Hist.*
Tom. III. p. 618, 619, 620.

PARISIENSE VI. Caroli VI. Franco-
rum Regis iussu, à quatuor luminis Gallie Archi-
episcopis & Episcopis, præsentibus etiam Copi-
sulariis Regis, & Regum Cancellario, ad ce-
tingendum schisma, & Unionis methodum co-
cogitantibus, die Febr. anno. MCCXCIV.
in Regali Palatio Parisiæ, coactum. Huic Sy-
nodo præfuit, omnium calculis cooperatus, Si-
mon Cramaudi Patriarcha Alexandrinus, Ec-
clesiæ Carcassoniensis Administrator. Interfue-
re Patriarcha Hierosolymitanus, Archiepisco-
pi XII Episcopi XLVII. Abbates X. cum Deca-
nis, Prioribus, 3. Theologis & utriusque Juris
Professoribus, quique viciis præsentibus, &
in rebus agenda peritis; & de viâ unionis tra-
dator, singulis juramenti vinculo obstrictis,
quod sibi porrigendum visum est libere enuncia-
re. Cum autem tria Unionis media proponen-
rentur, primum per Concilium generale, se-
cundum per Compromissum, tertium per Ces-
sionem, in hoc tanquam maxime idoneum po-
terioribus suffragiis confenserunt, deinde de mo-
do istiusmodi Cessionem ex utraque parte obti-
nenda deliberant Patres; Legatis Institutiones
parant, & quæcumque in opus finem conduc-
ere possint, sedulo perquirunt & decernunt. Ex-
tant *Acta* compendiosè scripta apud Spodanum
ad hunc Annum, feriori stylo narrata ex MS. Hist.
Caroli VI. Francorum Regis editit Luc. Dache-
rius. *Speitig.* T. VI. inde *Cont. T. XI. Append. q.*
211. Eadem de causâ habita est Parisiis altera
Synodus anno sequente, & ann. MCCXCXVIII.
denum tertio, in quibus via Cessionis unicui-
que schismatis remedium ponitur; & decretum *Sab-*
stitutionis quæ pecunia, subditiis, provisionibus, be-
neficiis, ac omnis generis emolumentis à Bene-
dicti domo Cessionis assensum dederit subtrahun-
tur, multis hic inde agilitatibus, tandem promulga-
tur. Vide Spodani *Annal.* ad an. MCCXCXVIII.
num. v. vi & seq.

LONDINENSE VI. à Thomâ Arundel
Archiepiscopo Cantuariensi cum Suffraganeis,
xix. die Febr. anno MCCXCVI. congregatum.
In hac Synodo præter lites inter Theologos &
Juristas Oxonienses, ex Bullis & Privilegiis
Papalibus, ut videtur, ortas, Synodali Auctori-
tate compressas (de quibus contulit Ledgar
Hist. de Antiq. Oxon. p. 197.) octodecim Articuli
ex Joannis Wicklyff *Trialege*, vel potius (vel
Historicus Oxoniensis p. 199.) ex libris quibus-
dam sub formâ Trialogorum, more Wicklyffia-
no, conscriptis, per Doctores Oxonienses iussu
Regis delinquenti, erroris damnantur. Hujus Sy-
nodi meminit *Antiquarius Britanni. Auct.* p. 274
& Statuta quædam, pro curia in *Archidiaconatu*
reformanda, illis ordinata auctoritate, quorum non-
nulla habentur apud Spelman. *Cont. & Hist.* Tom. II.
p. 616. & seq. Extant Articuli supradicti *Cont.*
T. XI. Part. II. col. 10. 80. & cum *Tractatu* pro-
lixo Wilhelmi Woodfordi, Ord. Mix. contra
præfatos Articulos Mandato Thomæ Cantua-
riensis scripto. *Fascic. ritum impend.* pag.
190. Edit. Noviss. Concilium aliud Londinen-
se in Ecclesiâ paulinâ anno MCCXCIX. ha-
buit idem Thomas Archiepiscopus à quo Reg.
Henricus & Clerus murus gratiæ & benevo-
lentie obsequia sibi invicem præstiterunt; Rex ad
liber.

1381. LONDINENSE IV. Guilhelmo de Cour-
tenay Archiepiscopo Cantuariensi Præside,
præsentibus etiam VII. Episcopis, XXXIII. Theo-
logis Professoribus, XIII. in jure Civili & Ca-
nonico Doctoribus, in causâ Joannis Wicklyff
erroreque ejus, uti vocatur, in Prioratu fratrum
Predicatorum Londini xxii. die Maii
anno MCCCLXXXII. celebratum. In hac Syno-
do decem Wicklyff conclusiones ut *hereticæ*,
quatuordecim aliæ ut *erroneæ* & determinatio-
ni Ecclesiæ repugnantes damnantur. Nicolaus
Hereford, Philippus Rippingron & Joannes
Althron Wicklyff assentes heretici judican-
tur, & ab Ecclesiâ consortio pelluntur. Extant
huius Synodi *Acta*, *Constitutiones*, *Interrogationes*,
& *Responsiones*, aliisque huc pertinentia apud H.
Spelman. *Cont. Brit.* p. 629. & seq. *Cont.* Tom. XI.
Part. II. col. 1052. quibus *litteræ* Regis Archiepiscopo
& Episcopis, eos qui Hæresin prædicarent
carceribus compingendi potestatem conferen-
tes, subiunguntur.

1386. SALTZBURGENSE II. Pilgrino de
Puchheim Archiepiscopo Salisburgensi, cum Suffra-
ganeis, aliisque Prelatis, in Palatio Archiepiscopi,
mense Janu. anno MCCCLXXXVI. ha-
bitum. In quo nonnulla de modo dicendi *buræ*
Canonice: de *absolutionibus*: de *indulgentiis*: *contra*
mendicantes, *usurarios*, *beneficiorum occupato-*
res, aliisque ad morum correctionem, vitæ hone-
statem, & disciplinam Ecclesiasticam pertinen-
tia decernantur. Extant Capitula XVII. *Cont.* T.
XI. Part. II. col. 1061.

1383. PALENTINUM hortatu Joannis Regis
Castellæ ac nonnullorum istius Regni Præfultum,
sub præsidio Petri de Luna S. R. E. Cardinalis
& in Hispaniâ Legati Pontificis in Ecclesiâ
Fratrum minorum Palentini, iv. die Octobr. anno
MCCCLXXXVIII. celebratum. Extant consti-
tutiones Ecclesiasticæ VII. de officio *Ordinariorum*
de prohibitione Clericorum & Mulierum: de *Ju-*
dic. & Sacramentis, &c. *Cont.* Tom. XI. Part. II.
col. 1068.

1391. LONDINENSE V. à Wilhelmo de
Courtenay Cantuariensi Archiepiscopo cum
Suffraganeis, ann. MCCXCII. Londini coactum.
In quo *Constitutiones* quædam Roberti Winchelsey
Metropolitani Cantuariensis contra *Presbyteros*
Stipendarios, quæ in delinquentiam abierat, in-
lauratur. Extat in hanc rem *Epistola Synodali*
apud Spelman. *Cont. Brit.* p. 640. *Cont.* T. XI. Part.
II. col. 1077.

卷之十四
四庫全書

Libertas Ecclesiasticas defendendas animi sui promptitudinem per nuncios testatur; precæque eorum assiduas, pro sui regni salute, expetit; Archiepiscopus, se Regi gratitudinem quæ ac officio devinctus, debitum ei obsequium semper præsturos Synodali nomine respondit; ac vicissim Regem obsecrat, ut Re-

pià sua Authoritate Provisiones Papales, & S. E. C. XV.
 & Provisiones legis interdictas, subdirls suis
 exofas merito & injurias, præcipue autem Aca-
 demis & literarum studiis exiofas abroga-
 tet, cui benignum etiam responfum tulit: vide
 An. n. Arian. p. 271. & Cons. Tom. XI. Part. II.
 col. 2081.

SEC. XIV.
ChA. MCCC

Finis Decimi quarti Saeculi.

SÆCULUM SYNODALE.
SCRIPTORES.

S/EC, XV.
abAm MCD
1401.

SIDORUS, natione Græcus Metropoli Thellalonicensis, circa annum MCCCCI. claruisse jure optimo censendus est; quippe qui Gabrieli in ista fede antecessit, quem Simeon sequutus sex men-

[illegible]

* Biblioth.
Sanch. l. IV.
d. 274.
† Appar. de
Sac. Tom. I.
p. 981.
Tom. II.
Append. p. 11

1404

AYMERICUS DE PEYRACO natione Gallus, Ord. Bened. Monachus, Doctorum Doctor, ac tandem Abbas Moysiacensis, clarissimus anno MCCCLII. Scriptis de *gestis Caroli M.* volumine, Joanni Duci Bituricensis nuncupatum. Extrat MS. in *Sibthol.* Regia^a Parisi. Cod. 2347. Scriptis etiam consignavit *Chronicam nostralem* ultra annum MCCC. prodromum. MSS. habetur in *Sibthol.* *Colbertin.* Cod. 2835. Et *Viam Urbani* Papa V que utrum sit precedens *Chronici* pars, an opus ab eo diversum hinc latius liquet, ut sit, cum notis fide locupletatam edidit Cl. Baluzius *Vit. PP. Aven.* Tom. I. col. 417.

140%

HERMANNUS de PETRA, gente Felga, domo Sturdorpæus, vel ut alii Sandorpæus, Ord. Carthusiani Monachus, & San-

Earum fui Ordinis Virginum Domus S. Annæ,
 prope Brugas, per triginta annos Rector, claruit
 anno MCCCLV. obiit anno MCCCLXII. vel
 ut nonnulli MCCCLXXVII. Scripsit *Sermo-
 nes quinquaginta in Orationem Dominicam*, stylo
 usui (choalistic) inquit Sixtus Senensis; in to-
 tem prodierunt *aldinæ* 1480. *Leoniæ* 1484.
fol. Alia ejus Opera Theologica, *de virginis*
Adnotatione, de immaculata Conceptione B. Virginis
Sermo de Tempore, & *de Sanctis*, enumerant
Simleus * & *H. Sivecetus* *, alii ubinam loci
 referantur non indicant.

SEC. XV.
 App. M. D.

† Bibl. p. 139.
* Athen.
Beiz. p. 144.

1404

ALEXANDER Papa. V. *Petrus Philareti* antea dux, natione Graecus, patria Cretensis, ex Ordine Fr. Minorum; claruit anno MCCCXCII. Ut bonarum litterarum, quarum fundamenta in Italia posuerat, apicem pertingeret, Academias Oxoniensem et Parisiensem profectus est; unde Doctoratum insignitus in Italiam rediit; et Joanni Duci Mediolanensi & Consiliis primò, deinde ejus opèrâ Episcopus Vicentinus renunciatus; ad sedem Norwicensem postea translatus, inde in Archiepiscopum Mediolanensem erectus; ab Innocentio Papa VI. psileo rubro anno MCCCXIV. adnotatus, cujus nomine uti & Gregorii P. XII. successores ejus varias legationes obit; ac deum & Cardinalibus utrique obediens in Concilio Pisano congregatis summus Pontifex electus anno MCCCXIII. ibique inauguratus verum Dignitate illâ diu frui non licuit, unde ciano enim post adeptum Pontificatum mensis debitur naturæ perfolvit, Bononiæ v. non *Maii* MCCCXX. Vir stupendæ in egegni Munificentia, adeo ut Episcopum se dixerim. *Cardinalis pauperum, Papam medicum* affirmare perhibetur. *Episcopo* ejus ad Hugonem Etruriam exeat in *Bibl.* PP. anno 1389. Parisiis edita; in posterioribus editionibus prætermilla. Scriptis præterea in *libris Sententiarum Commentariis*. Habentur MSS. in *Bibl. Regiæ Gallorum*, Cod. 68; *Quodlibeta & Sermones* varios.

1410

HENRICUS de BALMA, fide de
Pa'me, natione Gallus, patriâ Bugienfis. Ord Fr
Minorum Monachus, claruit an. MCCCCX. a
Gene

S.EC.XV.ab
Ann.MC.D.

perum, & *Speciesum Salvaticis humanis*, prodiit cum precedente, Parif. 1697. 8vo. *Aureum* etiam *Bibliorum Repertorium* excavavit, continens *Locus communes de titulis Theologicis*, secundum ordinem Alphabeti, quod olim alicubi in Germania impeditum in 4to testatur Gernerus. Estat Antoni ejusdem Amplogii Eremitæ opus *Biblia aurea* dictum, five *Loci communes ex Bibliis*, impressum Coloniz 1618. 8vo, quod idem profus opus cum superiori, variato paululum ex litteris initialibus absentia Auditoris cognominis, subiacetur.

Vol. 18.
VI, Part I.
Appendix
P. 1.

HENRICUS de HASSIA, natione Germanus, Ord. Carthusi. Monachus, S. Theologie Professor, & in Academia Viennensi Henrici Huëz socius & coadjutor, clauit anno MCCCXVIII. Lucubrationibus ejus à Cl. Wharstone memoratis accesserunt nonnullæ. Exstat Tractatus super *Orationes Domini & Angelicæ Salutationis*, uti & operis prænotati *Sacrosanctæ feceris circa Mijum*, vetus quædam editio abique ullâ loci vel temporis nota. *De diversitate Spirituum* tractatus prodit. Corn. Dielmanni cur. *Aureo*. 1674. 8vo. *De visis & erroribus Spiritualium* liber, formâ Epitolarum conceptus, & Joanni Epitrodo Wormatiensi nunc cupatus, Jacobo Gruyterodio Carthusiano obftrictæ lucem vidit, qui operi suo de *erroribus Christianorum* infernum addidit uti F. Illiryticus didicere refert. *Cal. Test. Verbi*. cod. 180. In *Decem præcepta Communitarium* in fol. In *Orationem Dominicam: & de modo celebrandi & recipiendi Sacramentum Eucharistiæ*, in 4to. MSS habentur in Bibl. Trajectensi. *De moribus & vitâ Canonicorum Regularium*. De *visio proprietatis personarum Religiosarum*; uterque MS. in Bibl. Episcopi. De *redundatione effluuium in sanguine*: de *consecratione Casuarum*, MSS. in Bibl. *Bodleiana*. Cod. 246. In eadem *Bibliotheca*, Cod. 1667, exstat Henrici de *Afâ super Genesim* Communitarius, nostris Henrici opus esse hiarolari liceat, qui cum Professori Viennensis munus sustinuit, in Genesin plures annos prælectionibus habuit. Tres demum *Epistola* MSS. in Colleg. *Merton* apud Oxoniens. reperiuntur.

4410-

THOMAS HASSELBACH IUS natione Germanus, Theologiz in Academia Vicenensi Professor, claruit anno MCCCCXX. Vir o & facris & profanis literis, pro captu facile, satis facilius multoties, locum iudicium defuisse videtur, cuius doctrinam laudare, nisi dux & tignis ante Esia priuam Caputulum legisset, neq; adhuc ad castra venisset, inquit Aeneas Silvius, cui cum eo commercium literarum habebat. In Concilio Basiliensi non infimum locum obtinuit. Scriptis *Sermones Dominicales super Epistolas D. Pauli*, qui prodierunt anno 1478. im- pressi nulla habita locutione. *Sermones de Confessione & de Saeculis*, extant MSS. in *Bibl. Augustiniana*. *Chironia eius* à Cuspiniano laudantur, & narrat Simlerius, qui *Enarrationes in Isaiam Prophetam* libros xxiij *super Sententias* lib. iv. & alia eius opera enumerat. *Abh. Geogr.* n. 721.

* Epist., 16 f.
p. 718, edit.
1851.

1410.
Vol. Part L
Append.
p. 68.

MACARIUS MACRES, Græcus
Hicrononachus & Magnus Protofyncellus cla-

runt anno MCCCXX^x. Scriptis contra Lati- s.EC.XV.
nos de praesentia Spiritus Sancti tractatum; i cuius
Anno MCXV.
argumentum est titulo deprehendimus, qui
his verbis concipitur, 'On te l'ayen qm̄ tū te Tū
te vobis pua dōr ayren cōtra qdē. dōr āra dīat qdē
āra nōstropia tē ē qdē nōstropia. Pr. Ta dīna tū
qz nōstropia dōyana qm̄ xī nōstropia. Habetur Græcè
MS in Bibl. Bodliana Cod. 730. n. xvii. Vide Alti-
um de Confess. II. c. 18. fol. 1. col. B. Macarii
cujusdam Hieromonachi alibi meminit Alla-
tius, & de ejus Cœnoscio Collectione Metaphrasit
encomium profert, de Simone, p. 35. Est etiam
Macarii Hieromonachi Epistola ad Simeonem
Hieromonachum, (forte ad Thellonicensem)
Græcè MS in Bibl. Pindor. Cod. Philo-
CXXV. n. xiii utrum nostrum aliterius, vide-
rint it quibus MSS. Codices impiciendi copia
concella cit.

JOSEPHUS BRYENNII S., Monachus Byzantinus, et concionibus ad populum habendis praefectus, claruit an. MCCCCXX. 1427. Vide Part. I. Append. P. 66.
Scriptis alibi memoratis accenseri meruerunt.
Oraciones dua in Annunciationem B. Virginis Deipera, quarum prima fide incipit, *Ἐν τῇ δευτέρῃ παρατίθεται Τεταρτή. Χριστογεννητορίου* Hujus meminit A. Allatius *Differt. de Simeon*, p. 88 Altera his verbis, *Οὗτος ὁ τῷ πατρὶ κατὰ τὴν ὑπόστασιν ἀντὶ τῆς ἀνθρώπων. Allat. ibid. p. 96* *Oratio* in illud stantibus juxta Crucem, &c. in *S. Deiparam*. *Ἐν τῷ τῷ τῷ αἰσίου τῆς δευτέρας ἀποκαλύψεως. Allat. ibid. p. 95. Gratianum A. lib. in S. Deiparam*. *Ἐν τῷ παραδοχῇ αὐτοῦ τῷ αἰσίου γεννητορίου. Allat. ibid. p. 96.* Fragmentum hujus praefationem de *confes. lib. II. c. 3. sect. 3. col. 529. Oratio in S. Parasceve*. *Ἐν Συμφωνίᾳ τῷ αἰσίου κατὰ τὴν ὑπόστασιν. Allat. ibid. p. 100.* Scriptae etiam *Orationes in Transfigurationem Domini*, quam identem vir doctissimus laudat de *Confes. lib. II. c. 3. sect. 6. 2. col. 837.* Et *Orationem de Domini crucifixione*, ob eodem laudatam, *Differt. de libris Eccl. Græc. p. 311* Exat demum de *Domini Energia*, & de *Lumine in monte Thabor*, opus, cum ejusmodi aliis, Græcè MSS. in *Bibl. Regis Galerani*, Cod. c. 7.

GEORGIUS PHRANZA, patriâ Cö-
litanus, dignitate Protopresterius, claruit an-
no MCCCXCIV. Capta uero, rebuſque Græco-
rum penſandis, ille liberis orbatuſ, & in-
gredientibus undique miſeris fraſibus in Cretam
ſeceſſit, & valedicto ſeculo, aſſumptoque Gre-
gorij nomine, vitam Monachicam amplexuſ eſt.
Anſior noncane commendat, fed nſu rerum conſiſcunt,
ut de eo Allatius *adv. Hæring* p. 93. Præter *Hæ-
ſeriam*, quam à ſe Latine vix annis amputatis
nonnullis edidit Pontanuſ, quæ Græcè MSS.
habetur in *Ambrſianæ Bibliothecæ Regiæ Severia-
lenſi*, & *Ambrſianâ Mediceâ*. Scriptuſ etiam
aliud *Chronicon* brevis & ſuccinctuſ, quod
alteruſ Operis compendiuſ videtur; incipit
ab an. MCCCCLII. ad an. MCCCCLXXXVII.
reſiduū MSS erat penes L. Allatium, uti ipſe
reſcripſit, *ſenſu Creighſe*, p. 117. & de *Georgio*, p.
426. Scriptuſ etiam *Expoſitionem Symboli*, Si-
meonis Theſſalonicensiſ fortaiſſis exemplo do-
ctoſ: huiuſ ipſe meminit in *Hiſtoriâ ſua*, lib III.
CAP. 34.

JOAN.

5.EC.XV.ab
Ani. MCD.
1418.

JOANNES GRITSCH, natione Germanus, patria Basilienfis, Ord. I. r. Minorum, claruit anno MCCCXXVIII. Tyrocinium literarum in patriâ Academici poluit; exterâ etiani studiorum grati inuifit; et quocumque optimis quibufque difciplinis animum excoluiflet, fermonis nitorem & elegantiam infuper adhibuit. Quo tempore Concilium Bafilæ congregatum eft. Sacris Concionibus fui Ordinis præfectus eximie eruditionis & eloquentiæ tamam deportauit. Extat ejus *Quædæ* formalis per totum anni fpatium inferuient, cum ibidem n. Evangelicorum & Epifcoporum introdutionibus, impreffum Reutlingæ 1476. Viennæ 1477. 1581. fol.

inantes ad veram fapientiam reducere. 5.EC.XV.ab
dem ab iis male tractatus, & regno exte jus
lus in Germaniam ac Italiam regre clufit. Con-
cilio Bafilienfi anno MCCCXXXIX Inter-
fuit ac Venetiis anno MCCCXL obiit. Scrip-
fit de Vita S. Remaldi. Abbas & profumam ad-
modum Sermonem, quem Bollandiani typis
mandarunt, Febr. Tom. II. p. 124. Plura ejus
fcripta recentent Poſſe vifus. & Boh. Balbi-
nus. 4. Sermones Dominicales, de Sanctis & Quæ-
dragimales; contra errores Græcorum; contra
Hæreticos; de Corpore Domini & Oratorem in
Conciliis; quæ nihil aliud effe videtur, quam
Oratio de Hain E. igitur in regno Bohemici, quam
rogatu Jul. Card. in Concilio Bafilienfi habuit.

5.EC.XV.ab
Ani. MDI.

4 Appoi Saci
Tom. I. p.
Mile. No-
hem. Dec. 1.
1479.

1430.

NICOLAUS SCLENGIA, natione Græcus, patriâ forſan Cyprius, Latinorum hoſtis inſenſiſſimus, claruit Eſia Cypro æqualis eir: a. annum MCCCXXIX. Scriptit contra Latinos *de Proceſſu Spiritus S.* & in dogmatibus fui propugnaculum varia ex S. Scripturis & Patribus teſtimonia congeſſit. Opus iſtud exa-
minavit Eſaias, & Scripti Epilola Nicolaum ad diſputandum provocat. Nicolaus reſcribit. Extat Reſcriptum, ſive *Epilola Reſponſoria* ad Eſaiam. Pr. Ti. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

ANDREAS de PETRA, Rhodii di-
ſus, Archiepiſcopus Coloſſienſis, Græcus Trans-
fuga, claruit anno MCCCXXII. Scriptis
alibi recentis adjuvatur pauca. Opus An-
tiriticium in Marti Ephreſi Epistolam quandam
ad Georgium Presbyterum (Scholarium ſcilicet)
formâ Dialogi, ut videtur, conceptum, in
deſentionem dogmatibus & rituum Latinorum
quæ Marcus improbaverat. Hujus operis me-
minit L. Allatus contra Creighton, p. 163. Vi-
de eundem de ſſr. Eccl. Græc. p. 196. *Apologia*
demonſtrativa, ex Commentariis B. Thomæ
(Aquinas) ad Beſſarionem Archiepiſcopi Ni-
cznum, de Divinâ Eſſentia & Energia. Extat
Græcè MS. in Bibl. Vaticana & in Regia Pariſienſi.
Cod. 1290.

1431.
Vid. Part. 1.
Append. p. 71

1430.
Vide Part. I.
Append. p. 71

MACARIUS ANCYRANUS Me-
tropolita, claruit circa annum MCCCXXX.
Auctor, ex ſententiâ Allatii, ſignis alius, *magis*, & qui mera deliramenta loquuntur. Verum
ex fragmentis, quæ idem Allatius ſatis fre-
quentia proſert, longè aliud judicium tum
de Auctore, tum de Opere ferre non erubescimus;
quippe qui contra Romani Pontificis Pri-
matum, multa de Patriarchis, Metropolitibus,
& Episcopis; multa de Ordinationibus, Appella-
tionibus, aliisque Juris Eccleſiaſtici capitulis,
de ſextâ Synodo rebusque in eâ geſtis eruditè
ſanè & accuratè diſputat. Vide Allat. de Con-
ſenſ. lib. I. c. 1. §. 1. c. 2. §. 8. c. 3. §. 1. c. 4. §. 3. c. 18.
§. 2. c. 20. §. 8, 9, c. 18. c. 27. §. 2. Ex Ungue Leonem.
Integrum opus contra Latinos aſſer-
vatur Græcè MS. in Biblith. Caſarâ Viend. Cod.
Theol. CVII. Codex eſt chartaceus, modicri-
tè antiquus, in folio, conſtatque foliis 127. Ex
eodem Opere Eclogas, ſive Excerpta quædam
collegit Mathuſalah Monachus, Pr. A. Ti. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

NICOLAUS PLOVIUS, aliis Plo-
nium, interdum & Blennius dictus, gente Pa-
lonus, Decretorum Doctor, Capellanus actan-
dem Episcopos Poſſaneſis, claruit anno
MCCCXXXIV. Lucubrations ejus variz
ſuperſunt, diverſis locis & temporibus editæ.
Sermones de tempore & Sanctis, Argentorati 1498.
Tractatus Sacerdotalis de Sacramentis & Divinis
Officiis, Pariſi. 1514. 4to. De Excommunicationi-
bus: de Hæreſibus Canonibus dicendis: de Irregularitate
Eccleſiaſtica: de Irregularitate: de Sacramentis, &
eorum adminiſtratione: de ſacrificiis M. 1512. Hæreſis
Tractatus prodierunt Argentorati. 1503. & inter
Tractatus Tractatus in prius, Vener. 1584. Tom. XIV.
XV. Opus de Sacramentis, & Conſeſſio ſ. Eccleſiaſtica
ſicci, editum Pariſi. 1551. 8vo. Tho. Aquinas Con-
ſeſſionale ſubjunctum habet, uti & Lugduni 1564.
Pariſi. 1556.

S.EC.XV ab Anni.MCD. fol. Simeonis Thellalonicensis opetibus subnexa.
Fortasse Expofitio ifta non differt à Paraphrafi in Pomecolitarium à Marco noftro adornata, cujus mutationem habet L. Allarius de libr. Eccl. Græc. Differt. II. p. 280. Pionum quorundam Cretenilium rogatu feriptis Sermone annuū S. Eliæ celebritate in Officio legendum. Pe. ἡμεῖς ἀναγινώσκοντες τὴν ἐκείνου διδασκαλίαν οὐ κατὰ κράτος. Hujus textum hibemus Greg. Protosyncellum, Apologia adu M. Ephesii Epistolam, Cone. Tom. XI. c. 80; Tractatus denique de Purgatorio, à Bon.Vulcanico primum, dein à Cl. Salinas typis subiectus, Nilo Thellaloniceni ab Allatio * acceptus, nostrum Ephesium Auctorem habuisse videtur, uti ex Sixto Seuenni †, & Marc. Cruſio * didicimus quod & Reverendiff. Uffierius Armanchian observavit. Erat & Marco frater nomine Juvanesque quod nonnulli Cl. Whartonus Append. ad Part.I.p. 8. Hujus, ut videtur, operâ Simeonis Archiepiscopi elogium in Synodo Thellalonicensi confcriptum est. Vide Allatium de Joannem D. 37.

Præter fuit Theodori Despotæ adornavit. Hanc
didicē Oratiōni præfixam Græcè & Latine edi-
dit vir de Græcis literis optimè medicus Fr.
Combeffius. Bibl. P. Acellæ. Tom. II. p. 109. Ora-
tiones duæ funebres Una in hisce ædem Clapet Theodo-
ri Despotæ supradicti uxoris. In quâ de amicis
immortalitas agitur. Pr. Sclav. MS. i. e. vobis ætæ rite
Ceteri tibi avunculi. Altera in Hypomenæo, Irenem
scilicet Manucris Imp. Conjugem, quæ vale dictio fix-
culo Hypomenes nomen allumplit. Pr. T. r. r. queque
Borovian. Utraque habetur Græcè MS. in
Bibl. Pinac. Cod. Theol. CCLVI. n. i. Bodleianâ,
Cod. 37. 114. & Regiâ Parisiensi Cod. 2016. Oratio fu-
nebris in Helenam Palæologinam extat Græcè
MS. in Bibl. Patricianâ ex fide L. Allatii ¶ & in An-
gustana. Refertur ab Georgii Scholarii pro Ar-
istotele contrā platonem objectionibus. Pr. Exha-
ratur. Etia in Bibliothecâ tuâ. κατ' ἄλλοις τοῖς παρὰ
ἐμὲ ἐκ τῆς ἐκδοτὸς ἐκείνης ἀποβύθη. Εἰς τὴν αὐτὴν ἐκδ-
οτὴν ἐκ τῆς ἐκδοτὸς ἀποβύθη. Sclav. MS. i. e. vobis
LXXIV. n. i. Bodleian. Cod. Cod. 37. 114. Regiâ Parisi.
Cod. 1281. Opus illud pulcherrimè descriptum à
Nicolaò Alemanno dono acceptum, Gotardi
Voegilini typographi ni fallor Basileensis, præci-
bus vidus L. Allatii ei impendendum tradi-
dit utrumque manu perextio non competi.
Epistola de Reipensoria ad quatuor Quæstiones à
Belatione propostas. Prima sic incipit. Οὗ μάρ-
τυρος ὡς καὶ τῆς ἀρχαίας τῆς. Altera hoc modò
Ἐπεὶ καὶ μαρτυροῦμεν δὲ καὶ καὶ οὕτως ἐστίν.
Utramque manu exaratam habuit Allattius
utraq. jam extat MS in Bibl. Vindob. ubi supra.
num. III. Cellisio summarius Zoroastrianæ & Ple-
tonianæ Dogmatum. Pr. Editione pulchra. in d. r.
Philosophia. MS. ibid. num. vi. iterumque
Cod. CCCXII. num. ii. In eadem locupletissima
Bibliotheca Cod. Philof. CXL num. 6. Habentur
Græcè MSS. Methodus Astronomica cum sub-
junctis Canonibus copertinentibus, & introducti-
one in Genethliacum item Canones Chronologi-
ci à Nabonassar usque ad suam ætatem, vii.
in fine autem imperfectus. Scriptus præterea Ge-
nuthus de Legibus libros tres, totius Antiquita-
tis & Teleologia Philosophorum promos condendi dig-
nitatis L. Allatio Judice, qui in summis mani-
bus versantur, à Gemma Patriarcha CP. ve-
lor blasphemous, & Erelmicius labe fedarous
flamma damnatos. Ex his non nisi pars pri-
mi superest, cujus Sex Capita habentur MSS.
in Bibl. Barberina, decem in Cafarea Vindob.
Cod. Philof. CCCXII. Pr. Tab. οὐρανολογία
ἀπὸ τῆς νῦν. Vide Lambecii Comment. lib. VII.
Hujusce Operis segmenia varia sub variis ri-
tulis disposita hic illic in Bibliothecarum
claustris conscribantur, viz De Demonstratione
Physica de Deo. Pr. Tab. τῆς ἀρχαίας τῆς ἀρχαίας
ἐκδοτὸς. De Fato. Pr. Πόλεμος τῆς ἀρχαίας τῆς ἀρχαίας
ἀρχαίας. De Infamia. Pr. Πόλεμος τῆς ἀρχαίας τῆς ἀρχαίας
ἐκδοτὸς. De oris & proferre Dierum:
de Mensura ac Annorum ordine Dierumque
recensione Postremum repetitur in Bibl. Ro-
gia deherali ensi, quæ ipsum antecessedunt tria id
Cafarea Vindob. Scriptis item Metho de Incarna-
tione Filii Dei tractatum, & de Processione Spi-
ritus S. contra Latinos duplicem, quorum pri-
mus sic incipit. Τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἀρχαίας τῆς ἀρχαίας
ἐκδοτὸς. MS. in Bibl. Bodleian. Cod.
214. & in Augustanâ. Alter hoc modo Bo-

S.E.C.XV. et
Apo. MCD.

Diarde
Ap. p. 12

E

1436. **EMUNDUS DINTERUS**, natione Belgæ, patrâ Brabantus, claruit anno MCCCXXXVI. In aulico strepitu & splendore Vir ad maxima quæque idoneus multos annos transegit. Antonio I. eique Filiis Joanni IV. & Philippo Lac demum Philippo *Sens* dicto Brabantis Ducibus à secretariis Consiliis: Orti tandem appetens Aula valedixit, & sacris Mysteriis insignitus Canonicum in Ecclesia D. Petri Lovanië Cobtinuit, ubi Deo & Musis vacavit. Obiit Bruxellis an. MCCCXLVIII. Litteris consignavit *Chronicon Brabantie*, quod manu exaratum olim fuit penes Joann. Miræum Episcopum Antverpiens. teile ipsius ex fratre Nepote Aubert. Miræo ejusdem Ecclesiæ Decano. *Elog. Belg.* p. 195. Idem MS. apud Calparum Gevarium lauræ, unde & brevi in lucem proditura sperate nos jussit Fr. Siveertius *. *Seriem etiam Genealogicam Ducum Brabantie, brabantis, &c.* congegit, à Geor. Neomago cum Philippi Ducis Viri à se adornata *Francorû* editam. *Hystoriam denique Vita & Obiis Philippi à Burgundiâ-Episcopi Ultræjecti*, quæ prodiit *Argentor.* 1519. Duo Posteriores Lucubrations habentur inter *Germani Scrip.* à Fræhero editas Hanov. 1611. Tom. III. fol.

1498.
Vid. Part. I.
Append.
P. 74.

GEORGIUS GEMISTUS PLETHO,
natione Græcus, patriâ Byzantiâ Philo-
sophis omnibus numeris absolutus, Platonis
discipulus & propagator, non tantum in
novæ erant, sed ipsi etiam Aristotelis, omni-
busque veteribus, si curam atque fuisse, Gene-
rendus, ita de eo Mich. Apostolius, clari-
ano MCCCXXXVIII. Scripta quod attinet, et
si paucissima ex istis Theologici sint for-
tamen abditissima Philosophia eâstioris myste-
ria explicuit, omnique eruditioris genere scien-
tiarum, Catalogum eorum, is solum que
Ci, Wharton memorantur prætermittens, con-
ficere non gravabimur, eundem Lectori fuisse
suis haud ingratum fore arbitrans. * Præbe-
ria, sive Præmeditationi in Manuâ Palæologi
Imp. Orationem funebrem, quam in obitu
Pars II.

SÆC. XV. ab *Βίαιος τὸν ἐκ τῆς κατὰ τὸν*. Hujus meminit L. Allatius de *Confess.* lib. III. c. 3. §. 6 col. 937. & brevem exinde laciniam profert, *ibid.* col. 908. Affervantur MSS. *Μοναχία* varie in *Bibl. Bodleian.* Cod. 33. *Epistola* in *Bibl. Regia Galliarum*: Excerpta quàm plurima *Historica, Geographica, Philosophica* ex Diodoro Siculo, Appiano Alexandrino, Xenophonte, Eliano, Procopio, Ptolemaeo, Strabone, &c. habentur Græcè MSS. in *Biblioth. Vindob. Bodleian.* & *Regia Paris.* Denique Gemisti Opera Græcè calamo exarata Neapoli in *Biblioth. Augustin.* *Canobii S. Iohannis de Carbonaria* de videlicet affirmat Cl. Mabillonius, *Iter.* tit. p. 110.

1439. ANDREAS, Presbyter Ratipogonensis, clauit sub Sigilimundo Imp. an. MCCCCXXXIX. *Chronicon* condidit de Principibus terra *Bavaronum*, eaque de causâ cum Titum Lictum summe censent concives sui, inquit Joan. Aventinus. Dictum opus notis suis illustratum, & Leon. Bauholztii *Paraphrasis* auctum primus in lucem emisit eruditissimus Marq. Freherus, *Ambergæ* 1601. 4to. Prodit iterum curâ Jo. Hen. Boecklii. *Æneæ Sylvii de rebus Frederici Imp. historia* subducentur. *Argentorati* 1631. fol.

1439. NICOLAUS EUBOICUS, Episcopus Saguntinus, ob egregiam utriusque linguæ peritiam in Concilio Ferrariensi. & Florentino Interpretes Patrum suffragis coopatus, munus sibi demandatum magni cum laude præstitit, claruit anno MCCCCXXXIX. Extant ejus Orationes, seu potius Interlocutiones in Concilio habitæ, in *Adis. Conc.* Dissertatio Juliani Cardinalis de istâ Quæstione, *Utrum licent Symboli Fidei aliquid addere*, in eodem Concilio prolata, nostri Nicolai Operâ ex *Latino* in *Græcum* sermonem verba habetur MS. in *Bibl. Vindob.* Cod. Theol. CX. num. xvi. Script. de *Origine & rebus gestis Tiberorum* librum *Æneæ Sylvio* nuncupatum, cujus ipse meminit *Æneæ* * prodiit *Basilæ* 1536. fol. Epistolam quandam MS. ad Andronicum Callistum Philosophum memorat Ph. Labbæus, *bibl. MSS. Cas.* p. 101. Plutarchi opus de *civilebus præceptis*, & Onofandri de *optimo Imperatore* in linguam Latinam traduxit. Versiones istæ lucem, videtur *Basilæ* & alibi.

1440. MICHAEL APSTOLIUS, natione Græcus, patriâ Byzantius, Geo. Gemilli Plecthonis familiaris; Philosophiæ Platonice fenerator, claruit anno MCCCCXL. Græcorum rebus afflictus, & jam-jam collapsus, in Italiam aufugit, ad Bellarionem Card. inter alios suæ gentis creditus, hospitio aliquandiu exceptus, donec gratiâ ejus excedens sedem mutare necesse habuit, & ex Italiâ in Cretam Insulam migravit, ubi libris exscribendis & pueris institutendis vidum sibi quæritabat. In defensionem Platonis contra Theodorum Gazam calumniam strenxit, Geo. Gemillo succenturiatus. Dictum opus sic incipit 'Εἰς τὸν Πλάτωνα, ὡς ἐστὶν ἀντὶ τῆς ἀρετῆς ἀξιόμηνον', & extat Græcè MS. in *Bibl. Vindob.* Cod. Philol. LXXXV. num. i. & in *Bodleian.* Cod. 165 *Dialogus Athenæus* dicitur de *SS. Trinitate*, utrum Judei & Turcæ rectius fove-

pluerit *Unum* credant Deum, & an Christiani, &c. xv. ab Deum *Trin.* *Unum*. Interlocutores *Μηνειαν* Ann. MCD. Cydonius, *Diaphanes*, Gortynius, & *Λαόνικος* Byzantius. Pr. *Δαφ.* Πῶς δὲ ἡ πόλις, & ἡ ἑκὼς *Μαδῆσι*; *Μαδῆσι*. *Ἐκ Κιβύρας* sic *Ἐγύπτου*. Extat MS. *ibid.* num. ii. *Oratio* consultatoria ad Socrum sibi irascens, cum ad secundas transiret nuptias. Pr. *Ἐν αἵματι* & *ἀναισθησί* *ὅτι γενναῖον*. MS. *ibid.* num. iii. & in *Bodleian.* Cod. 76. *Appellatio* ad Constantinum Palæologum ultimum C. P. Imp. quæ continetur super *Religionis ipsius Confessio*: In hac formulâ Fidei processionem Spiritus S. ex *solis Patre* confiretur, uti monet Cl. Lambecius. Pr. *Πατὴρ ὁ Θεός, ὁμοῦς ὁμοῦς*, & *ὁμοῦς ὁμοῦς* *τῶν ὁμοῦς* *Βασιλῆος*. MS. *ibid.* numer. iv. *Oratio* ad Magistrum suum Joannem Argyropolum cum ipse C. P. publice docere inciperet. Pr. *Τὸν ὁμοῦς* *τῶν ὁμοῦς* *ὅτι ὁμοῦς* *ὁμοῦς* *ὁμοῦς*. MS. *ibid.* num. v. *Epistola* XLV. quarum prima ad Geor. Gemillum Plecthonem. Pr. *Ἐν πᾶσι* & *ὁμοῦς* *ἀντὶ*. Reliquæ ad Manuel. Chrysolaram, Leon. Chalcondylum, Joan. Argyropolum, Alich. Marullum, Joan. Chrysolaram, Bellarionem Card. Petrum Calliergen, aliosque plures eadem ætate florentes viros doctos, quas omnes publicâ luce dignissimas censet P. Lambecius, quod Historiæ illorum temporum illustrandæ multum inservirent, habentur MSS. *ibid.* num. vi. Multæ ex operibus supra recensitis asservantur Græcè MSS. in *Bibl. Bavonicâ*; plura in *Vaticana* in Codice Autographo ex *Biblioth. Hertzberg.* allato, ubi Epistolæ LXV. numerantur. *Oratio Panegyrica* ad Fredericum III. Imp. rogatu Aristonymi Byzantini circa annum MCCCCLVII. scripta, Græcè & Latine à Frehero edita, *Rev. Germ. script.* Tom. II. Franc. 1601. fol. *Oratio funebris* in laudem Bellarionis Card. Græcè MS. fuit penes P. Pantinum, inde ad Andr. Schottum devenit: Habetur in *Biblioth. Bavonicâ*, eadem cum *Verbis* quibusdam *Hæreticis*, *Elegiacis*, *Iambicis* in *prologis* *Festa Dominicalia & Sanctorum*, MS. in *Codice Naudæo*, 165. *Menidia funeralis* ad Andream Calergen MS. in *Bibl. Regia Parisiensis*. *Disceptatio* adversus eos qui Occidentales Orientalibus superiores esse contendebant, quoad Philosophiam, & in declarando modo Generationis Christi, & Processionis Spiritus S. Græcè MS. in *Bibl. Bodleian.* Cod. 76. *Verbis Pellicis* Græci in laudem Batrachomyomachiz Homericæ MSS. erant penes Archiepisc. Toletanum. Denique in *Paræmiis* sive *Proverbiis Græcorum* collendis & ordinandis operam suam feliciter impendit. Opus ordine Alphabetico dispositum Gasparo Olmsen Episcopo nuncupavit. Hujus breve Compendium Græcè edidit Hervagius, *Basil.* 1538. 8vo. Integrum cum versione Latina & notis amplissimis, prodiit curâ P. Pantini, & Andr. Schotti, *Log. Batav.* 1619. 4to.

- JANNOTIUS MANETTUS, natione Italus, patriâ Florentinus, claruit anno MCCCCXL. anno MCCCCXCVI. natus, & primâ pueritiâ studiis litterarum deditus, veram sapientiam, desertis Scholasticorum lacunis,

SÆC. XV.
ab a. MCD.

*hæc tam form Syndi Basil. summorie atque in-
gria hic descriptis, nihil omnino verum publica-
rum prætermissis. Vide (vnt. Tom. III. colum.
161.) De auctoritate Episcoporum in Concilio ge-
nerali MS. ibidem superioris, ut videtur Ap-
pendix. Oratorum similis planè arguenti, in
Concilio Basiliens. habitam, integram exhibet
An. sylvius. Comment. Basil. Syn. lib. I. pag. 14.
Porro Joannem nostrum *Mabonem Al o-
ranum ex Arabiæ in Latium* Sermonem verti-
tisse, ac inepias ejus totius ac vivis rationibus &
argumentis expulsiore testatur idem Sylvius †.
Alicr à nostro Joannes Sebonienfis Ord. Præd.
& integro fere sæculo junior, cujus extat Opus
de Predicatione Evangelicâ, in libr. IV. divi um,
in quo de Concionatoris officio prolixè agit.
Prodiit Complini 1773. Brixia 1866. 4to.*

† Europ. c.
42 p. 44.

1442.

FRANCISCUS DE PLATEA, natione Ita-
lus, patria Cremonensis, Ord. Fratr. Minorum
Monachus, claruit ann. MCCCXLII. Scripsit
*Suavem Mystericum Christiana fidei; Sermo-
num librum; De restitutionibus de Censuris Ecclæ-
sialibus, & de Usuris.* Ex his Lucubrationibus
tres posteriores habentur inter *Tractat. Tracta-
tum juris, Venet. 1684. Tom. XIV.* Opera omnia
junctim edita prodierunt *Potavi 1473. fol. Pa-
ris. 1476.* Sub idem tempus floruit Joannes de
Platea J. C. Bononiensis, cujus *Commentarii in
Iustinum, & tres libros Cod. prodierunt Lugdun.
1528. 8vo. & alibi.*

1444

JACOBUS BRACELIUS, natione
italus, patriâ Genuensis, historicus sui tem-
poris gravissimus, claruit Laurentio Vallæ &
Barthol. Facio æqualis, circa an. MCCCXLIV.
*Senatus Genuensis Scriba, eundem honoris locum à
Nicola P. P. videri dactam reproductioni, medicri-
tate suis contentus.* Inter alios istius sæculi vi-
ros eruditos Alphonsium Aragoniæ & Neapolis
R. Mecanatem habuit, sub cujus auspiciis va-
ria Opera casto & venusto sermone conscrip-
sit: quorum nonnulla lucem aspexerunt. *De
Bello inter Hispanos & Genuenses ab anno
MCCCXII. ad annum MCCCXLIV.*
libr. 5. prodierunt *Hagenæ 1530. Ora Ligu-
rica descriptio ad Blondum Flavius; de illustri-
bus Genuensibus ad Ludovic. Pisanum Ord. Præ-
dicat. liber; Epistolærum liber;* Opera hæc
numera: junctim impetita, *Paris. ap. Bud.
Assens. 1520. 4to. & Barthol. Gorla curante Ro-
ma 1579. 4to.* Opera Historica ab Andr. Schot-
to inter Scriptores Italos edita. *Ital. Illustrati.*
Francos. 1600. fol. *De præcipuis Urbis Genuensis
facilibus libellus ad Henricum de Meria Caroli
VII. Francorum R. legatum cum edidit doctissi-
m. Mabillonius, ser. Ital. p. 127. & sequ.*

* Foliet.
Ora Ligu-
rica p. 409.

1445.

THOMAS RUDBURN, natione
Anglus, Ecclesiæ S. Swithuni Vintonienfis
Ord. Benedicti Monachus, junior dictus, ut à
Thom. Rudburn Episcopo Menevensi, qui no-
stro paulò antiquior sub hujus sæculi initium
floruit, & de rebus Anglicanis Chronicon con-
textuit, distingueretur: claruit an. MCCCXLV.
Scripsit hortatu Fr. Vintoniens. *Hiliorum
breve de fundatione, incrementis, atque Epi-*

*scopiæ Ecclesiæ Vinton. à Lucio R. ad tempora Hen. SÆC. XV.
rici VI Anglorum R. ab Ulterio Armachano ab an. MCXV
sub titulo Hystoria Vintoniensis sapius lauda-
tam: eam Historia Majoris Epitomen appellare
maluit H. V. Vhartonus; habetur MS in *Biblioth.
Cotton. Galba A XV. Scriptis præterea duplex
Chronicon. Horum unum (quod *Breviarium chro-
nicorum* inscribitur) successum & res gestas
Regum Britonum & Saxonum stridim comple-
ctitur, res Civiles faciente narra, Ecclesiasti-
cis penitus prætermisiss: Extat MS. *ibid* Nero
A. XVII. Alterum hilo obiore, & diligenti
longè subtiliori conscriptum, in quinque mini-
mum libros distinctum habetur MS. in *Biblioth.
Lambethanæ, & Colleg. Corp. Christi* apud *Can-
terb.* verum quod plurimum dolendum est, ut
Codex tam in capite quam in calce mutil-
us est. Opus istud Historiam Wintoniens. *Mina-
rem* hoc *Majorem* appellat Warthonus: qui eam,
Rudburno Menevensi à Vossio perperam tribu-
tam, suo Auctori restituit, quæ ab initio ac sine
deceant ex Epitome predictâ supplevit, insignio-
res ejus à Minori diversitates noravit, & refe-
dit iis quæ alonde petita in lucem dudum pro-
dierunt. edendum curavit, *Angl. Sær. Tom. I.
pag. 179. M. V. V. etiam Praefationem & Ano-
nymy vñjuldum Monachi Vinton. Annotas ab
anno MCXXXIII ad an. MCCLXXVII. sub-
junxit. *ibid.* pagg. 287, 288.***

ERICUS OLAI, natione Suecus, S.
Theologia in Academiâ Upsalensi Doctör, &
Ecclesiæ Metropolitane in eadem Urbe Deca-
nus, claruit Joanni Benedicto Archiepiscopo
contaneus an. MCCCXLVIII. *Hystoriam Sue-
ciam & Gothiam* conscripsit, in sex libros di-
stributam, ab Erico Rege Sapienter dicto, qui circa
Æræ Christianæ initium (sepepore tenuit, ad
Caroli Can. tempora, qui anno orbis Redem-
pti MCCCXLVIII. in suum confendit: proditit
opus istud à Jo. Messenio editum & illustratum
Sueholm, 1620. 4to. inter alias Sueciæ anti-
quitates curâ Joan. Loccenii recensum. *Holmæ
1654. 8vo.*

1448

BARTHOLOMÆUS RIMBOR-
TINUS LAPACIUS, natione Italus,
patriâ Florentinus, illustri genere ortus, Ord.
Prædicat. Monachus, claruit a. MCCCXLVIII.
ab Eugenio IV. & Nicolao V. PP. variis be-
neficiis locupletatus, variis titulis & honoribus
auctus; Sacri Palatii Magister, per regio-
nes Hungaricas hæresum Censor, ac Orator
Evangelicus constitutus est, Episcopus Agilic-
ensis primo, postea Corrinensis, & demum
Coroneus evasit an. MCCCXLIX. Nec dignita-
tibus impar, tantam enim ex disputationibus
contra Græcos in Concilio Florentino eruditio-
nis famam consequutus est, ut, Concilio peracto,
qui Constantinopolim ad Unionem inveniendam,
& disputationum certamina cum contrâ
sentientibus subeundâ mitteretur, idoneus judi-
catus est: Reverfus, & etate jam ingravescente
laborum perassus, omnibus jam Dignitatibus
be sponte exiit, sibi quæ & Deo vacans, vitæ
reliquum in otio translegit: obiit x. v. Maii,
MCCCCLXVI. Scriptis de *sensibilibus delicias
Paradis.*

1449

SÆC. XV.
ab A. MCD.

Paradisus Opus, ex Joanne de Tambaco possi-
mum desumptum, & prolixioris illius operis
quasi Compendium. Prodiit Parisi. 1514. 8vo.
Extat *Commentarius in Psalmum quinquagesi-
mum de Incarnatione; de effusione sanguinis Chri-
sti in Cruce*, ad Pium P. II. & alia plura MSS in
Biblioth. S. Maria Novella Florentina, quæ singu-
larum recentent Auct. Altamura*, & Mic. Poc-
cianotus †.

* Biblioth.
p. 24. p. 28.
† Catal.
Script. Flo-
rent. p. 15.
1450.

**PETRUS CANDIDUS DECEM-
BER**, natione Italus, patriâ Mediolanensis,
Viglebano illius ditionis oppido oriundus, cla-
ruit anno MCCCCL. Mediolani Græcæ &
Latinæ literas aliquantisper docuit, postea
sub Nicolao P. V. Magister brevium conscrip-
tus Romanæ petiit, eo autem mortuo, in Pa-
triam reverfus reliquum vite spatium sub Fran-
cisci Sforzæ Ducis clientela transiegit, ibique
mortuus, & honorificè tumulatus est arcæ mar-
moræ inclusus. Scriptis consignavit *Vitam Phi-
lippi Maria Viscomitis Mediolani Ducis I. I.*
Vitam etiam Francisci Sforzæ Mecenate sui.
Mediolani. Ducis IV. Posterior edit MS. in
Bibl. Regis Galliarum; altera typis alicubi excu-
sa in lucem prodit. *De geminis hominis libel-
lorum scriptis*, Roma impressum. *Epistolarum li-
bri octo* MSS. habentur in *Bibl. Cantabrigiæ*.
Angli. S. Salvatoris Bononiæ, quibus præ-
mittitur *Epistola ad Bartholomæum Capream*
Archiepiscop. Mediolanensem, cujus hortatu
Epistolæ suas in unum corpus collegat: ita
testatur Mabillonius *In Ital. pag. 197*. Opus
eius de *originis fidei*, & *Dialogi de ignorantia*
Vite, MSS. asservantur in *Biblioth. Lugdun-
Bata*, inter MSS. Latinum. xx. f. Appiani
Alexandrinii historiam de *civitatibus Romanarum*
libellus, fassus Alphonsi Aragoniæ R. in Latinum
Sermonem vertit, verum ex isto opere laudem
non magnam meruit, prodit autem ista Versio
Roma 1472. Venet. 1477. 1491. Comparationem
Alexandrinii M. & Julii Cæsaris ex Pinarchi
Græcæ, & Alexandri res gestas ex Q. Curtii La-
tinâ in linguam Italicam traduxit.

1470.

BARTHOLOMÆUS FACIUS,
natione Italus, patriâ Genuensis, domo Spedia-
nus, claruit sub Nicolao Papa V. an. MCCCC.
Vir utriusque lingue peritus, & gloriæ supra
modum appetens, unde inter cum & Lauret-
ium Vallam æmulatio & simultas intercessit:
In historiis conferendis, Jul. Cæsaris dictio-
nem imitatus, majorem elegantiam quam fidem
adhibuit. Extant varia ejus Opera. *De huma-
na vite felicitate liber*, live, *de summi boni fru-
itione*, ad Alphonsum Aragoniæ R. prodit *An-
vers. 1556. 8vo*: *De excellentia & præstantia Ho-
minis*, ad Nicolaum P. V. utrumque opus *Præ-
fatione*, & *Notis* adornatum edidit Marq. Fre-
herus, *Hanoæ. 1616. 4to*. *De rebus gestis Al-
phonso Regis Neapolitani*, lib. X. eos in lucem
procreavit Jo. Mich. Brutus *Lugd. 1560. 4to*. Pro-
dierunt iterum cum Guicciardini *Historiâ* à
Cael. Sec. Curione ex Ital. in Lat. sermonem ver-
sâ. *Raf. 1566. fol.* *De bello Veneto Cadiam. Lug-
dun. 1578. 8vo*. *De origine belli inter Gallos &
Britannos*. Extat MS. in *Biblioth. Carmelit. Ex-*
calensis. Claromontens. tellis Labbæo.* *De rebus*

PAR. II.

* BUL. MSS.
Anat. p. 209

Sæculi liber, MS. in *Bibl. Regia Paris.* *De diffi-*
rensiæ quædam Latinarum. MS. ibidem. *Ora-*
tiones invective in Laur. Vallam, in Italia, edite,
meminit Simlerus. Fertur etiam scriptis de vi-
ris sui ævi illustribus; Arrianum de gestis *Alexan-*
dri M. & de rebus Indiæ, Latinum fecit.

SÆC. XV.
ab A. MCD.

BENEDICTUS DE ACCOLITIS,
natione Italus, patriâ Florentinus, domo Are-
tinus, claruit anno MCCCCL. an. MCCCCXV.
in lucem editus, quando obit non reperi.
Deum à Christianis contra barbaros pro Christi
Sepulchro & Judæa recuperandis gestum, quatuor
libris descripsit, impressum *Raf. 1544. 8vo*. &
Tho. Dempsteri notis auctum, *Florent. 1623. 4to*.
Erat & alter *Benedictus* de Accolis, & ipse
etiam Aretinus, nostro paulo recentior, Ar-
chiepiscopus Ravennat. & S. R. E. Cardinalis,
quem inter præcipuos sæculi sui Poetas memo-
rat Lili. Cyraldus †. Hujus Lucubraciones Poeti-
cæ, Epigrammata, Elegiæ, &c. inter V. Poeta-
rum Etruscorum *Carmina impressa sunt Florent.*
1562. 8vo.

1470.

† De Poet.
notæ comp.
Dial. II. p.
41.

LEONARDUS JUSTINIANUS,
ex Insula Chio oriundus, unde & *transu* nomina
vulgò obtrivit, Archiepiscopus Mytilæus, cla-
ruit anno MCCCCLIII. à Nicoloæ Papa V. una
Palæologo Imp. CPolitani Legatus, in
Regie Urbis excidium præles vidit, ipse
postea hostium rabiem expertus, & quibus &
perus, & ultimo supplicio fuisse est. Scripsit
Epistolam ad Nicolaum P. V. in quo *luculentius*
capta à Turcis Constantinopolis narratio me-
stuit: prodit cum Mich. Rottingi præfati-
one, *Norimberg. 1544. Raf. 1576. 8vo*. & *inter*
Rerum Turcic. Scripta, à Louicero editos,
est. 1578. 8vo. Tractatus de *vera Nobili-*
tate contra Car. Poggium Apologieticus, prodit
una cum Leonardi *Præfati* à Mich. Justiniano com-
scriptâ. *Abolus. 1657. 4to*.

1458.

GEORGIUS SCHOLARIUS, qui
reliquo Sæculo GENNADIÏ somen a-
sumpsit, primus post capram urbem Patriar-
cha CP. claruit anno MCCCCLIII. Utrum
an duo fuerint hoc tempore *Georgiâ*
Scholari, inter eruditos disceptatur. Duos
fuisse magno molimine contendit L. Allatus de
Consens. lib. III. cap. 5. & *Diatriba de Georgiâ*, pag.
395. fassus adhuc & copiosius contra *Criegen-*
integrâ Exercitatione VII. Tanto tamen
verborum apparatu rem haud integram & indu-
biam reliquit, quin ab eo dissentiant Recentio-
res, inter quos alii tacem, præcipue emi-
nent Cl. Ds. Ducangius, & R. dimonius Pari-
sienfis. Hisce libris immisceri nec est otium
mihi, nec animus: Verum si quod senio libere
loqui liceat, non video quin quædam de Geo-
Scholario vel Gennadio tradiderit ejusdem
ævi Scriptores, in animum eundemque apte satis
avi Scriptores, in animum eundemque apte satis
quadrare, & de unico satis commode intelligi
posse. Qui à Joanne Palæologo Imp. prob. casus
animi dotes magni habitus, ejus mandata in
Italiam descendit, & Concilio Florentino inter-
fuit, & quoniam labanti Patriæ superias felicitis irra-
petaret, in Latinorum partes abiit, & Quoniam

1471.
Vide P. 11.
Append.
P. 77. p.

15. p. 117.
Cons. Flo-
rent. III. c. 6.
Duc. lib.
Byzant. c. 1.
T. M. Epist.
Epist. apud
Allat. contra
Criegen. p.
34.

Ge 3. p. 209.

18C. XV. Clinio Imp. presentibus Regis Conciliaris & Urbis Primoribus verbum Dei exposuit, unde & dicitur: & scripsit. Altera Homilia in parabola Pharisæ & Publicani. Pr. Th. vñs vñs vñs vñs vñs. Errorum Iudeorum redargutus periphras. ex S. Scripturis & Christiane veteris traditione, formâ Dialogi Christianum inter & Iudeum conscripta. Pr. dñm dñm dñm dñm. Vaticana lucidiora ex Prophetarum scriptis evicta que ad D. N. I. Christum spectant, superioris operis videtur esse Appendix. Notum omnium à Consolatione inclusivè notitiam dedimus illud. D. Ducangio, qui ex Codice MS. V. C. Eusebii Renandoti ritulos & voces initiales descripsit Gloss. Græc. voce dñm dñm dñm dñm quodam selectiores, & Oratio Fanebris in Theodorum Despotam, ex volumine Epistolatum dñm dñm, post captam urbem reperto descriptæ, extant Græcè MSS. in Biblioth. Regiâ Parisiensis, Cod. 1955. Menodia in B. Patrem Marcum Eugenium Archiepiscopum Ephesium, Græcè MS. ibid. Cod. 1958. De primo Dei cultu tractatus, sive Lex Evangelica, in Censobio Prætoris postquam Patriarchatum abdicasset scripta, Græcè MS. ibid. Cod. 1959. De Divina Providentiâ sive Prædestinatione Sermones tres, Josepho Monacho inscripti, MSS. eodem Codice. In eadem locupletissima Bibliotheca, Cod. 1765. Præter varias ex supradictis lucubrationes, repetuntur MSS. Paraphrasis Hyæni Synesi in Nativitate Domini; De suo in Monasterium secessu ad Constantinum Imp. In Egestum ingressi B. Virginis in Sancta Sanctorum Episcopalis Sermo Demetrio Despoze in Peloponneso; Conmemoratio de novo Larinorum fidei dogmate: Chronologia: Excerpta ex Theodoretis Orationibus Græcarum Passim; De Providentiâ Dei semo quartus: Apologia pro suo ad Theodorum Brennum silentio: Quæstiones & Responsiones de Divinitate Christi; De secundo Advenitu Domini, & Resurrectione Corporum; De negatione Petri, & galli cantu; De hora quâ crucifixerit Dominus; De Arboribus in Paradiso; Nomenclatura partium corporis humani; Vide Labbei Catal. MSS. pag. 196. In eadem Bibliotheca extat MS. De Negligentiâ Malificorum generis. Collectio ex variis Historicis facta Joann. Palæologi Imp. Epistolæ novem ad Notaram magnum Duce se legisse testatur Allarius, & singularum initium exhibet diatribæ de Georgiis, p. 403. harum etiam meminit alibi*. Extat MS. Canon in Gregorium Palamam. Pr. H. Th. dñm dñm dñm dñm. Hunc laudat idem Allarius ad u. Hottinger. pag. 109. Oratio in Transfigurationem Domini. Pr. dñm dñm dñm dñm. habetur MS. in Bibl. Bodliana, Cod. 92. Oratio in Annuntiationem B. Mariæ, hanc Græcè MS. salvari in Biblioth. Regiâ scribitur, testatur Postervinus†, in eadem, referente Labbeo*, in Latinum Sermonem transiit Jac. Pontanus, verum versio ista necdum lucem vidit. Denique Ora- in Nativitate Domini. Pr. Kai tñm dñm dñm dñm vñs vñs. Repertur MS. ex fide Allatii, in Bibliotheca Palatina. Opera Philosophica, uti & versiones quas non paucas confecit, missa facimus. Dialogum cum Turcâ, Græcè & Latine primus edidit Joannes Brasiliensis, Parmæ, 1510. Confessio Fidei quâ notis suis illustrata edi-

MATTHÆUS CAMARIOT A. 1457. triâ fortè Byzantius, Manuclis Rhetoris præceptor, claruit, cladi Constantinopolitana perfluit, ann. MCCCCLIII. Hujus Oratio nonnullæ de Sacro Officio Pastoralis, habentur Græcè MSS. in Bibliotheca Cæsarea Fidei. Cod. Philof. CXCV num. xiv. Tres Canones Ambrosiani Hymni, primus in Festo Purificationis. Pr. Abum vñs vñs vñs. Secundus in Festo Exaltationis Crucis. Pr. Sicut vñs vñs. Tertius in Festo Paschalis. Pr. Xpoc vñs vñs. Extant Græcè MSS. in Biblioth. Bodliana, Cod. 48. Canon Lambicus de Christo & ejus Crucis, MS. in Biblioth. Regiâ Galliarum, ex fide Simleri, ab antedictis haud diversus: In eadem Biblioth. Parisiensis varia nostri Marthæ opera, cum Theodori Lascaris Operibus connexa MSS. repetiri testatur Cl. Labbeus*. Synopsi Rhetorice, quæ in Bibliotheca Angliâ Parisi. Bodliana. Alia MS. asservatur, in lucem emisit ad finem superioris sæculi vir doctissimus, & ad juveniles bonas literas natus, Dav. Heicælii Græcè Augusta Fidei, 1595. 4to. præmissâ Epistolâ Maximæ Margani cui dictum opus acceptum ha-

THOMAS DORNIBERG, natione Germanus, patriâ Suevus, domo Memmingensis, Pædagogum Doctor, & Consularis Advocatus, claruit ann. MCCCCLXXIX. Superstes quo Mogariv, an inquisitionem Joannis de Weillath aduic. ad pñt Compendium Theologica Veritatis, in septem libellos distinctum, quorum primus de Divinitate, secundus de Operibus Conditoris, tertius de corruptela Peccati, quartus de maliciâ Christi, quintus de justificatione Christianorum, sextus de virtutibus Sacramentorum, septimus de ultimis Temporibus, & de pacis malorum, & præmissa verborum: prodiit in lucem anno 1478. Aurea ex suavissimis, salutarisque floribus gloriosi Confessoris B. Hieronymi adabræ con- texta, impressa Roma 1474. fel.

THOMAS CHAUNDLERUS, 1457. (Joannem falsò appellat Balbus, & post eum alii) gente Anglus, patriâ Somersetensis, dornii Fontanensis, claruit anno MCCCCLVII. Vir non minus prudentiâ rerum conspicuus, quam eruditiois laude specabilis, varia tum in Academiâ, tum in Ecclesiâ munia obivit, variâ demum, et in Ecclesiâ dignitatibus, Collegii Vintonien- adeptus est Dignitate. Collegii apud Oxonia primò, deinde Novi Collegii apud Oxonia nientes Cultos & Academiæ crebro Commissarius, tandem & Cancellarius, quod munus, vixiebus sustinuit: Ecclesiæ Parochialis de Hardwyck in Comitatu Buckinghamiensi Revelensis, & Metropolitici Doni Cathedralis Eboracensis Cancellarius; Capellæ Regiæ Herefordensis Decanus; & vix reli- Dignitatibus omnibus se exuit, & vix reli- quam in ocio & quiete tradidit, annoque MCCCCLXXIX. placidam mortem obiit. Scripsit Chronicam brevem de vita, vñs & gestis Rev. Patris

* Contra Greghos, p. 77.

† Appar. Ser. T. 1. p. 611. * Bibl. MSS. Catal. p. 34.

SÆC. XV.
ab A.M.C.D.

Patris Willielmi de Wickham Collegii Novi Fundatoris, Episcopi Winoniensis, eam ex Cod. MS. Cottoniano descriptam edidit Cl. VVhartonus, Angl. Sac. Tom. II. pag. 355. Allocutionem opus de laudibus eiusdem PP. Wickham formâ Dialogi, cujus interlocutores Panethus & Ferrandus, confcriptum. Hujus partem aliqualem, quæ laudes Thomæ de Beckington Episcopi VVellensis complectitur, in lucem produxit idem vir eruditus, ibid. p. 357. Opus integrum habetur in Bâleis. Extrin. Titus A. 24. Oxonii item penes Nro Collegii Castellæ, pulcherrimis characteribus exaratum, & varis colorum pigmentis decoratum. Varia hujus Chaundleri opeta MSS. habentur in Bibl. Collegii SS. Trinitatis apud Cantabrigieenses, utrum omnia que ei ascribunt Balrus & Pictus, dixerint ita quod MS. inopexerunt. Epistolas denique nonnullas inter Epistolas Beckingtoni se reperisse asserit H. VVhartonus. Prefat. ad Angl. Sac. Tom. II. p. xviii.

1458.
Vid. Part. I.
Append.
P. 95.* Annal. Eccl.
elecl. xlii. an.
1458. §. 3. 12.

PIUS Papa II. *Aeneas Sylvius* antea dictus, patriâ Italus, apud Constantinum agri Senensis oppositum natus, claruit anno MCCCCLVIII. Vir literis, elegantia, doctissime & prudentia nulli secundus, adeoque scribendo doctissimus, ut nec perperâ morbi articulus dolere, nec multitudinis negotiorum oppressus, ab eo cessare possent, uti de eo Spondanus *. Operibus ejus alibi recensitis accenseri meruit *Historia rerum Frederici III. Imperatoris*, quâ non solum Frederici res gestas, sed quæ per totam Europam memoratu digna in id tempus congruerent, complecti instituit, verum opus non absolvit, nec ultra motus Hungaricos produxit. Hanc ex Codice MS. optimæ notæ edendam, notique illustrandam in se suscepit vir doctissimus Joan. Hen. Boeclerus, & universalem Historiam à se contextam subiungere decrevit, sed consilium ejus mors abruptit. Boeclero mortuo, labor iste Cl. Kulpino cecidit, quiddam opus cum *Specimine Annotationum Boeclerianarum, variis Diplomatum, Documentis, &c.* à Boeclero maximam partem congestis, præmissâ prolixâ *Prefatione*, & rarioribus nonnullis quæ Germanicis illustrare possint *Scriptoribus* subiunctis, edendum curavit *Argentorat.* 1685. *fol. Orationes quædam Sylvii* quibus bellum contra Turcas promoveri studuit, prodierunt *Islevis*, 1603. 4to. *Epistola & Opuscula Romæ*, 1475. 4to. Lugd. 1581. Ant. 1640. 4to. *Historia rerum ubique gestarum*, Venet. 1477. *Opera omnia* junctim edita, Bâle, 1551. *fol.*

1460.

JOANNES AQUILANUS, natione Italus, patriâ Neapolitanus, Aquilâ urbe, unde nomen obtinuit, oriundus, Ordinis Dominicani Monachus, Theologus & Concionator insignis, claruit anno MCCCCLX. Extant *Sermones Quadragesimales*, quos *Vincenzum* humani inscripsit, editi *Venetis* 1497. 1576. 8vo. Per id tempus fuit & **PETRUS** cognomine **AQUILANUS**, Fr. Ordinis Minorum, Joannis Duns Scoti Sæctator & Discipulus, unde & *Scotellus* vulgò audit, *Doller* *sefficiens* etiam dictus: hujus extant *Questiones* in 1^{am} *libros Sententiarum*, Spira primum editæ 1420. postea Constantii Saravati Card.

curâ recule, *Venet.* 1584. 1600. 4to. & *Scotellus*, ubi non tantum ad Scoti subtilitates, sed etiam ad D. Thomæ, reliquorumque Scholasticorum doctrinam itemitur vias, *Parisi.* 1575.

1460.
Vid. Part. I.
Append.
P. 155.† De Script.
Eccl. p. 152.
* Athen.
p. 165.

JACOBUS GRUYTODIUS, *Carthusianus* vulgò dictus, illius Ordinis in Cœnobio SS. Apolloniorum juxta Leodium Prior, claruit anno MCCCCLX. quâ de causâ eum ad annum MCCCCLXXXIII. depulserit H. VVhartonus non video. eum ex hac vitâ ad annum MCCCCLXXII. migrasse, Frederico III. Imperium, Sixto IV. Ecclesiam moderante, dilertè narrat Joan. Trithemius f. & Fr. Svecertius *: Varia condidit Opuscula, quibus veram pietatem & vitæ sanctimoniam colere studuit & propagare: è quibus nonnulla sub Artis Typographicæ primordiis prelo egressa nobis sunt minimè prætereunda, tametsi nec locum, nec annum impressionis indicare possumus. *Quodlibetum statum humanorum*, ut de Papâ & ejus Curia, de statu *Secularium*, *Regum ac Nobilium*, *Judicum*, *Divinum*, *Mercatorum*, & de arte curandis *Vitiis*: de *erroribus Modernorum Christianorum*: de *abusibus Clericorum*. Prodiierunt hæc opuscula, Divini amoris Phœstra: *Jesu Christi* ad *amicum* *fidem* *Alloquies*: *Jesu Christi* & *Pascatoris* *Colloquium*, Colon. 1577. 12o. De hoc Audote, & scriptis ejus consulari Fl. Illyticus *Catal. Test. Veris.* col. 1905, 1906.

1460.

AUGUSTINUS DATHUS, natione Italus, patriâ Senensis, Philosophus & Orator insignis, claruit *Aeneas Sylvio* suppar anno MCCCCLX. Anno MCCCCLXX. natus, & à primâ pueritiâ bonis literis innatus, tantos sub Fr. Philelpho præceptore suo progressus fecit, ut adolefcentis admodum doctissimis illius seculi vires accenseri meruit, vigesimo secundo ætatis anno Urbinum accersitus Fredericum de Monte-ferrato erudendum suscepit, postea in Sicilia publicè docuit, inde à Nicolao Papa V. Roman accitus ut ei ab Episcopis esset, illius officii munus detrectavit, ac in patriam urbem reversus Gymnasium illi aperuit, ubi ad summos honores aditum sibi patefecit; annum vero agens quinquagesimum nonum, pestilentia correptus ad plures abiit, viii. idus April. anno MCCCCLXXIX. Varias Lucubraciones edidit, quæ in unum volumen collectæ hoc ordine disponuntur. De *immortalitate Animarum*, tractatus decem, opus imperfectum. *Orationum libri septem*; ex quibus quæ nostris sunt instituti recensebimus. In primo *Prefatio* in D. Hieronymi libros contra *Jovinianum* hæreticum. *Invocatio Dei* in principio alijs libri præcipuè lascivi: *De laudibus legalis Sapientie*; *de sui ipsius cognitione*; *de laudibus Christianorum Theologia*; *de laudibus Virorum*; *de hominis dignitate & præstantia*; *de recte hominis sue*; *ad Discipulos*; *quod Animus sit colendus ut ager*; *de Amicitia*; *de Pace*; *de humanâ fortitudine*; *de mediis viis statu quo summa consistit tranquillitas*; *de contemptu rerum humanarum*. In secundo, *de laudibus D. Hieronymi*; *de Passione Domini*; *de laudibus D. Bernardini Senensis*, quæ Bernardini operibus præfixa prodit *Parisi.* 1636.

SÆC. XV.
abAnnoMCD.

1616. fol. De laudibus Catharina Senensis Castilii
Martyris: Andrea Apostoli SS. Eucharistia: Orationes
in celebratis Epiphaniarum, quando dies
Festi totius anni convocato in Templum Christiano
populo in ieiunium: de laudibus B. Mariae Virginis:
de Assumptione B. Virginis: de Salvatoris adventu:
Oratiocula ad Deum in honorem Bernardini
Senensis: Oratio quæ apertum esse assertis, ut veritas
dei verbi, vel operis, & à Deo nobis origo sumatur,
& in Deum consummatur: referatur: Invocatio ad
Deum, in principio alicuius operis peragendi
Landes Oratorum Augustini, Nicolai, Margaritae,
Theodori. In tertio. De prælata Reip. institutione:
de laudibus Iustitiae: Canonici in Collegium Patrum
ascitus gratias agens: de laudibus Pii Senensis
summi Pontificis. Reliquæ Orationes humaniores
sunt; quæ septimo libro continentur lingua
Thracia scriptæ. Epistolarum libri tres. Historia
Senensis, in tres libros distincta: Historia Plumbensis:
Sermonum opus in duos tractatus divi-
sum; in hoc opere variæ res Philoſophicæ & Criticæ
diligenter explicantur. Sermo de Pelopate:
de Vita beata: de septem Virtutibus, Fide, Spe,
Charitate, Prudentia, Temperantia, Iustitia,
Fortitudine: de Sacramentis: Panis & Aquæ: de
Sacramentis. Opera omnia Augustini Da-
thi collegæ Nicolai filius, & eorum editionem
molitus est, Præfationem ad libros de imperat-
rice animarum præfixit, & Epistolam Nuncupato-
riam ad Pium Papam III. verum morte preven-
tus quod conceperat non perfecit: eo mortuo
ad Hieronymum Nicolai Nepotem cura ista
devoluta est: cuius opera in lucem prodierunt,
Joanni Piccolomini Pii Papæ XII. Nepoti nuncu-
pata. Senæ 1503. recusa Venet. 1516. fol.

xapeperitque eum, ad custodiendas oves à patre
destinatum, Sacerdos quidam in famulum
suum suscepit, literis latinis instituit, cumque
animus ei discendi avidum, ingenium ad omnia
promptum & expeditum animadvertisset, cum
ut studijs acris incumbere, Neapolim per-
duxit: illic Laur. Vallam publice profitemen-
tibus: inde Perusium profectus, scholæ pu-
bli. a Prefecturam suscepit, civitate etiam do-
natus & amplissimo stipendio auctus. Inter
eum & Anan. Sylvium magna intercessit fa-
miliaritas: Huius favore Episcopus Crotonien-
sis primò, deinde Aprutinis sive Teramnen-
sis salaturus: à Paulo P. II. ad bellum con-
tra Turcas excitandum legatus in Germa-
niam ad Colloquium legatus in Germania
Ratiſponſenſi anno
MCCCCCLXXI. missus, Archiepiscopus bys-
tatum in Ecclesiâ D. Eustachii Legationis præ-
mium obtinuit: à Sixto P. IV. variis etiam
dignitatibus auctus, verum gratia ejus ex-
celsus Romæ discedere coactus, Neapo-
lim primo, deinde Terarum, ac tandem Se-
nas secessit, ubi quinquagenarius (à Vossio
mendose quadragenarius) fati cecit, Idib.
Quintil. anno MCCCCCLXXVII. Vir multa lau-
de dignus, in solâ oratione suorum temporum præ-
cipuum, nec vero carmine minus præstans, ita
Lil. Gyrardus t. Scripta plurima post se
quit. Quæ ad res Ecclesiasticas pertinent, reli-
sunt: Oratio Ciceronis: & de regendo Magistratu
trallane, in III. libros divisus: utrumque
opus à Joann. Coſtario editum: utrumque
8vo. & in Bibliothecâ Patrum Tom. XXVI.
riones sive Consilia duo de movendo bello
tra Turcas, inter alia ejusdem Argum-
prodierunt, Iulib. 1603. 4to. Vita Pii Papæ
ter alias viroorum doctorem Vitas Franc. t. I.
à Fichardo edita, & deinde Anan. Sylvi
tibus præfixa Bassia. Andrea Brachii
historia, VI. libris comprehensa Bassi. 1545.
eum Bononiæ in Canonib. S. Salvatoris MS.
dit Cl. Mabillon * . Epistolarum libri novem,
Franc. 1602. Ex quibus nonnullæ inter
Piccolomini Epistolas prodierunt, Mediolan.
1521. fol. nonnullas edidit Melchior Goldastus
Felicis Imp. Franc. 1614. Epistola Familiare, Lo-
van. 1513. 4to. Ora. siones in fœderis Calisti Papa II.
In favore Card. Saxæ erravit: In exequijs Pii
Papa I. De Spiritu S. de Circumſpectione: de laudibus
bus S. Stephani: de laudibus S. Thomæ Aquinatis.
Lecturaciones omnes suprà recensitas, una cura
reliquis operibus Philologicis, Politicis, Poeticis
quæ ex institui nostri ratione silentio præteri-
mus, Jacobi Antiquarii hortatu edidit Michael
Fermus Civis Mediolanensis, præmissâ Antonii
Virâ à se scriptâ, Romæ, 1495. fol.

AGIDIUS de ROYA, natione Gallus, S.
Theologie in Academiâ Parisi. Profec. Cenobii
Montis Regalis Abbas: claruit an. MCCCCXII.
Obiit an. MCCCCCLXXVIII. Sub hujus nomi-
ne circumferuntur Annal. Belgici ab anno
DCCXCII ad ann. MCCCCCLXXX. produ-
cti ab Andr. Schencto primò ex Codd. MSS. eru-
it, autem Fr. Svecitii in lucem prolata, Fran-
c. 1620. fol. Verum istud opus non unci-
Gloris factus est. Prima pars ab an. DCCXCII.
ad ann. MCCCCXIV. Joannem Brande-
Canobii

1461.

GEORGIUS AMYRUTZA, natione
Græcus, patriâ Trapezuntinus, Logotheta
& Protovestriarius, ob eximiam rerum scientiam
Philosophus diſtus, claruit an. MCCCCXLI.
Hic capâ à Târcis Trapezunte urbe, ob corporis
venustatem, & jaculandi peritiam, præcipue
autem propter affinitatem cum Bassa quodam,
cujus erat confobrinus, & Machomete perquam
humaniter tractatus est, Constantinopolim ductus
inter Primores regni locum habuit: bisce illecebris
devotus, repudiât fide Christianâ, Muhammedanis
errores amplexus est, tandem autem morte repen-
titâ, dum alia ludebat, perſidie pœnas luit. Scripsit
adhuc Catholicus ad Demetrium Neaplis Ducem
de his quæ conſpiciunt in Synodo Florentinâ, contra
Unionem. Princ. Machometi eui, & vovallu
Δε Αμυρτζα, τὸ ὅτι ἐκ θανατοῦ ἐνδὲν ἔλαθ.
Hujus operis meminit L. Allatius de Consens. col.
1379. Varia etiam fragmenta exinde profert,
ibid. lib. III. cap. 5. 4. & cap. 5. 2. & inter Ad-
denda. ibid. col. 1373, 1375. Extat etiam Dialogus de
Fide in Christum cum Rege Turcarum, Græcè
MS. in Bibl. Regis Galliarum, teste Labbeo Bibl.
MSS. Catal. pag. 334. & Epistola ad Beſſarionem
Cardinalem.

1463.

JOANNES ANTONIUS CAMPANUS,
natione Italus, Cavellis pægo perobſcuro apud
Campanos (unde nomen habuit) obſcure etiam
natalibus ortus, claruit anno MCCCCXIII.
Hunc mater agreſtis labore feſta ſub lauro eni-

1462.

SÆC. XV.
ab A. MCD.

Cœnobii Danensis Ord. Cister. Monachum Aug-
torem vendicavit, qui opus historicum *Chrono-*
dromen dictum, triplici volumine condidit,
& anno MCCCXXVIII. obiit: id ab anno
MCCCCKIV. ad annum MCCCCKXXI. con-
tinuavit *Haribol. de Bkq.* Utriusque opus in *Com-*
pensum redegit, *Supplementum* XXII. anno-
rum adjecit, ac ad annum MCCCCLXIII. pro-
duxit Agidius nollet; ac Imberto Abbati opus
integrum *Chronicon Danense* dictum unocupavit;
cui *Præfationem* præmiit, & VI. ann. *Appendicem*
subjunxit *Adrianus Buius* ejusdem Cœnobii
Monachus: qui an. MCCCCLXXXVIII. obiit.
Vide Sandius not. & animadu. in Voss. de H. L.

1463.

HENRICUS VOLTHERUS, natione ut videtur Saxo-Germanus, Ecclesie Cathedralis S. Auctoris Bremensis Canonici, claruit anno MCCCCLXII. Scriptis configuravit *Chronicon Archiepiscopatus Bremen-*
sis, in quo successionem & res gestas Episcoporum & Archiepiscoporum Bremensium & Hamburgen-
sis. à S. VVilhelmo primo istius Ecclesie à Carolo M. nuper fundatæ Episcopo, usque ad Henricum de Wartburg qui Gutarlo de Hoyā anno MCCCCLXIII. mortuo successit, summam exposuit. Dictum *Chronicon* ex ipso *anonymo* in Archivis Illust. Comitissæ Oldenburgicæ hodiernum alicuius H. Meibomii avi labore descriptum, impendendum curavit H. Meibomius nepos inter *Res. Germ. Script.* Tom. II. *Helmstadt.* 1688. fol.

1465.

JOANNES DLUGOSSUS, à quibusdam *Duglosius*, vulgò *Longinus* dictus, gente Polonus, ex Canonico Cracoviensi Archiepiscopus Leopoldinus, claruit an. MCCCCLXV. *Vir nobilis*, inquit *Herbertus* †, *ad gentes P. vna-*
ritæ, virtute & consensu summa, eruditionis & fa-
condiæ (nisi temporibus) non vulgaris, & in-
doctrinæ ad dexteritatem in rebus gerendis singulari
prædant: fidem etiam ejus & diligentiam in hi-
storici præferebunda alibi † deprecatur, *verbo-*
rum cultum & sententiarum gravitatem in eo de-
siderat. Extat hujus labore confcripta, *Historia Polonica in tres partes digesta*, edita *Dobromi-*
li, 1619. fol. Catalogum omnium Episcoporum per omnes universi Poloniæ regni Cathedras ab ipsa cujusvis fundacione ad sua usque tempora contexit. Operis hujus exemplar MS. autographum à Mart. Cromero acceptum habuit Thomas Treterus Canonici VVormaticensis, ex quo *Vitas Episcoporum Pofnamensium* à Jordano primo Antilitate ad Uriclem de Gorka Præfulem quadragesimum quintum, i. e. ab anno MCCCCLXVI. ad annum MCCCCLXIX. cum *Appendice* sua edidit Treterus, *Brumberg.* 1604. 4to. *Vita S. Stanislaï Episcopi Cracoviensis*, à Surio in compendium redacta, & mutato stylo edita Tom. I. I., integrior à Bollandianis, mense *Adrii*, nostrum Joannem Augtorem vendicavit.

1465.

DOMINICUS DE DOMINICIS, natione Italus, patriâ Venerus, Episcopus primò Torellanus, dein Brixienfis, & Reverendarius Apostolicus, claruit anno MCCCCLXV. Prudentiâ suâ, ac in rebus agendis petitiâ

Trium Pontificum Pii II. Pauli II. & Sixti IV. gratiam demeruit, variâque eorum nomine legatione obit: decessit Brixie anno MCCCCLXXVIII. Extat ejus *Tractatus de sancti-
tate Christi, & de sanctitate Joannis Evangelistæ ad B. Virginem.* Venet. 1557. 8vo. De *Cardinalium legatione creatus* ad Calixtum P. III. Opus illud ex MS. primum edidit M. Antonium de Dominis tellatur Jo. Conrad. Dietericus, quo autem loco vel tempore non indicat, nec ulla uspiam ejus vestigia indagare potui. De *Reformatione Curie Romanæ* ad Calixtum P. III. Hujus operis pars esse videtur Tractatus ineditus cujus meminit Labbeus hoc titulo, *Summa facundam quam Archiepiscoporum & Episcoporum Netheris debeant officium exercere.* Bibl. MS. p. 53.

JACOBUS ZENUS, natione Italus, patriâ Venerus, Patriæ dignitatis vir, Episcopus tandem Patavinus, clauit anno MCCCCLXV. Vir utriusque Palladis artibus instructus, & tam militiâ quam literis illustris, obiit anno MCCCCLXXVI. Literis configuravit *Vitam Nicolai Alberti Episcopi Bononiensis*, quam cum duplici ejusdem Præfati vitâ, illam à Poggio Florentino, itam à Carolo Sigonio adornatam prelo subiecit Geo. Caroeselt. *Colem.* 1618. 4to. Scriptis etiam de *gestis summorum Pontificum*, & opus elegantissimum judice Trithemio. *Orationes* quidam de *humana miseria*, & *Christi Confessione*, memorat Simleus, quæ lucem nondum quodcumque asperxerunt.

ALBERTUS CRUMMEDICKIUS, natione Germanus, patriâ Hollatus, militari genere ortus, ex Canonico Episcopus Lubrecensis, claruit anno MCCCCLXVIII. Hujus operâ multum vius est Christianus Danorum R. & multiplices ejus legationes mandavit, quibus honorificè obtundis omnes Ecclesie p. ovatus impendit, usque obligavit bonâ Septuagesimæ annis ætatis suæ supergressus obiit an. MCCCCLXXXIX. Dum Antecessorum memoriam ab interitu vindicavit, suam æternitati consecravit scripto *Episcoporum Lubecensium Chronicon*, à primâ fundacione ad annum MCCCCLXV. quo Antecessor decessit suum mortem operiit. Dictum opus cum Anonymi continuatione ad annum MDV. & MS. eruit H. Meibomius junior, & inter *Res. Germ. Scriptores*, Tom. II. edidit *Helmstadt.* 1688. fol.

JOANNES BEETZIUS, natione Germanus, Ord. Fr. Carmelitarum in Cœnobio Threnensi Monachus. S. Theologie apud Lovanicenses Professor clauit an. MCCCCLXVIII. obiit xvi. Cal. *Augst.* anno MCCCCLXXVI. Scriptis *Præceptorum divinarum legis sive Expositionem Decalogi*, opus prolixum in libr. X. partitum, editum *Lovanii* 1485. fol. *Scholasticam Epistolâ R. Pauli ad Romanos Expositionem*; hujus meminit Sixtus Senensis *. Plura videtis † Bibl. Sæcl. Lib. IV.

JOANNES HEROLDUS, à nonnullis *Herlaus*, à Possevio pessimâ corruptione *Berlus* dictus, natione Germanus, patriâ si rectè conficio, Basileensis, Ord. Dominici, an. Monachus, Theologus & Concionator eximius, claruit anno MCCCCLXX. Vir singulari animi modestiâ

† Hist. Pol.
XVII. c. 10.
p. m. 312.* refut. ad
Bibl. Pol.

1466.

1467.

1470.

1600. xv. modestia *Discipuli* nomen induit. Sub nomine, s. ec. xv. suppreſſo ſuo & penè exſoleto, varia ſeruntur ſcripta Theologica. De *eruditione Chriſti* *ſedulo* tractatus, ſeu *Loca Communis*, in quibus conſecutur Explicatio *Decalogi*, *Orationis Domini*, *Angelica Salutaris*, *Symboli Apſtolicum*, &c. prodiit Argent. 1490. fol. Hagen. 1521. 4to. *Sermones de Tempore*, de *Sanctis*, *Quadrageſimales*, *Preſentiarum* ſeu *Spemum Exemplarum*, Norimberg. 1514. Colon. 1518. Venet. 1599. 4to. *Sermones ſuper Epistoſas Dominicales* ex *Sermonibus Guili. Lugdunenſis* & ex *dicis S. Thomæ, J. Niderli*, & aliorum collecti 1483. fol. Opera omnia jundim edita *Meguntia* 1612. 3. Vol. 4to.

1470. JOANNES GOCHUIS cognomine PUPPERUS, natione Belgæ, Mechlini in Brabantia natus, Presbyter & Monialis in eadem urbe Conſeſſor, claruit Weſſelo Groningentiſis familiaris anno MCCCCLXX. Obiit ex ſide Balzi an. MCCCCLXXV. quanquam eum ad annum MCCCCLXXX. reſert Fr. Sverterius. Per ſingularis eruditionem, ac ſua ſemper inſtitutione, libertatem Chriſtianam propugnare aſſuevit, interpretes legis Evangelicæ diſtinguiſſimus, ut de eo Corn. Scribonius Graphus in *Preſatione ad Gochii Opusculum*. Scriptis ſuis Scholasticorum placita oppoſuavit, Mendicantium mores acriter perſequebatur, unde rariſ in lucem emiſſa ſunt opera ejus, & eaſque manca & imperfectè edita, & omnia in lodd. Romanis prohibita. Prodiſerunt olim hæc opera alicubi in Germania impreſſa in 4to. *Tractatus de Gratia*; *Tractatus de fide*; de *Scriptura dignitate*; *Apologeticum ad Fratr. quædam Dominicum de Scholasticorum ſcriptis, vitiis & obliſationibus*; *Dialogus de quatuor erroribus circa Evangelicam legem*. *Opus de libertate Chriſtiana*, editiſ Corn. Graphus, *Auroræ*. 1521. 4to. Multa videtiſ apud H. Illyricum, *Catal. Teſſ. V. n. 14909* ut Simlerum & Sverterium taceam.

1470. ERSTWINUS ERDMANNUS, natione Germanus, patriâ Welſphalus, Civitatis Oſnabrugiſis Conſul, & apud Fridericum III. Imp. Orator, claruit anno MCCCCLXX. obiit extremâ ætate xxx. d. *Man.* ann. MDV. Scriptis hortatu D. Conradi, Comitris Deipholſi, & Episcopum Oſnabrugiſis ſui nominis quaſti *Chronicæ ſec. Sacrum Succellennale Episcoporum Oſnabrugiſiam*, à primis Eccleſiæ ſub Carolo M. fundacione ad annum MCCCCLIII. quo dictus Conradus ad Preſulatum evectus eſt. Opus iſtuſ ex Aviſi ſeriniſis depromptum publici juſſu fecit H. Meibomius junior, *German. Rer. S. rips.* Tom. II. Helmſtad. 1668. fol.

1470. BERNARDUS JUSTINIANUS, natione Italus, patriâ Venerus, dignitate Patriciſ, inſtituto Monachus Ord. Carthufi claruit anno MCCCCLXXI. quo Civitatis ſuz nomine ad Sixtum P. IV. legatus uſuſ eſt: anno MCCCCLXCV. diem extremum clauiſ. Licetis conſignavit *ſiam Laurentii Inſtituti* primi Venetiarum Patriarchæ, Patruſ ſui, à Surio add. viii. l. in. editam, ipſius etiam Laurentii operibus præfixam, *Baſil.* 1560. Lugd. 1568. *De Origine*

Venetiarum, rebusque à Venetiis geſtis, adjecta B. *Altera Evangelica Viſa*. prodiit Venet. 1534. fol. *Orationes varia* inter alias in lucem emiſſæ, Venet. 1495. fol. 1659. 4to. Hagen. 1611. 8vo. *Hiſtoriam etiam Gorbicam* adornaviſe fertur Bernardus noſter. Vide Gerh. Voſſium de *Hiſt. Lit.*

BARTHOLOMÆUS PLATINA, natione Italus, patriâ Cremonenſis, Bibliothecæ Vaticanæ ſub Sixto P. IV. Præſides, claruit anno MCCCCLXXIV. in hiſtoriis conſcribendis ſole veritatis litans omnem verborum ornatum inſuper habuit. *Hiſtoriam in: 1212* *Martini, & ſereniſſ. ſuaveria Gonzaga ſumma a fide* contextuit: Opus in libr. VI. diviſum ex *M. S. Cedici Viſarbenſis* deſcripſit, & neceſſariis additionibus illuſtratum, in lucem emiſit *Vir. Cl.* Petrus Lambecius. *Vatinnæ Aſſiſ.* 1675. 4to. *Indicem Archivi Arcis S. Angelæ* conceſſuavit, cuſ ſuz exemplar vidit Reverend. P. Joſ. Mabillon. *Hiſtoria PP. Rom.* prodiit Venet. 1518. fol. L. Ba. 1645. 12mo.

PETRUS NIGER, natione Germanus, Ord. Fr. Præd. Monachus, claruit ann. MCCCCLXXV. Theologiam quam Scholaſticam appellat juvenis amplexus eſt, Thomæ Aquinatis caſtra ſequutus eſt; verum ætate maturior iſtiusmodi quæſquilias poſt habuit, & rerum divinaram ſcientiam ex ipſis S. ſcripturæ *91* in Hilpaniam ſuſcepit, ut Hebraicam linguam iter penitus addiſcere. In partem regreſſus ſcripſit, contra Judæos, *De conditiombus veri Moſis*, ad ſidæ opus *Eſtinge* editum 1475. fol. Extrac *Clyſenſis Theſauri* Martiniſ Matthiæ Corvino gariz R. dicatus, impreſſus Venetiis 1481.

AMBROSIIUS CORIOLANUS, qui & Ceranus dicitur, patriâ Romanus, Ordinis Fratr. Eremit. S. Auguſtini Prior generalis, (ſallitur doctiſ, Voſſius qui Dominicanus ſiſ aſſerit) claruit anno MCCCCLXXV. Multum de Ordine ſuo, multum de Patriâ ſcriptis Commentariis meruit, quibus utriuſque famam apud poſteros conſecravit, ſcripſit ſuper *Regula D. Auguſtini Conſueſtatoris*, *ſuſm Auguſtiniſ Viſum*; de *laude* S. Auguſtini, orationes *ſtres*; *Deſerſium Ordinis S. Auguſtini*; *Reſponſiones ad maleſita Canonici Regulariſ Congregationis Friſcaria*. Hæc omnia ſimul prodiſerunt *Roma* 1481. fol. Extat de *Conſcriptione B. Mariæ Virginis* *Oraſo*, coram Sixto Papa IV. alicubi edita. Multa alia erudita condidit Opuscula, *Chronicon de Viris*; *Hiſtoribus*; & *ſcriptis ſui Ordinis*; de *laude* *urbis Roma*; B. *Chriſtinaſpoſitum Viſum*; de *ſeruate ſidei Chriſtiana Oraſionem*; ac alia de quibus conſulendus Poſſevinus, *Appar. Sac.* Tom. I. p. 64.

PETRUS RANZANUS, patriâ Siculuſ, domo Panormitanus Ord. Præd. Monachus, Ferdinandandi Regis Orator ad Matthiam Hungariæ R. claruit anno MCCCCLXXVIII. quo ad Eccleſiæ Lucerenſis Præſulatum evectus eſt: obiit admodum ſenex anno MCCCXCII. Scriptis *Annalibus ſeculorum de omnibus ſec. Genium*, in libr. VI. diſtributos, quorum ultimus, de

S. EC. XV. ab An. MCD.

1474. Vide Part. I. Append. p. 109.

*ſec. dial. p.

1475

1475

† PER. Loc. ſub. III. c. 6. p. 606.

1476

s.æc. XV. ab *de rebus Hungaricis* in indiculo xxxvi. divisus, & Mathie R. dictus, solus superest. Eum cum *Appendice* à se adornatâ, primus edidit Vir Cl. Joannes Sambucus, *Vitæ Austriae*, 1588. fol. Eundem inter *Hungaricarum Scripturæ* recudi fecit Jac. Bongarsius, *Francf.* 1600. fol. In celeberrimâ diâ Sambuci Bibliothecâ oamultas Ranzani *Orationes* MSS. asseruari refert Simlerus. *Vitam* & *res gestas B. Vincentii Ferreris* à Callisto Papâ III in Divorum numerum relati in Collectionis suâ edidit L. Surius ad v. d. Aprilis. De rebus *lit. De Urbis Patrimoniana antiquitate* opusculum. Sicul. Dec. I. Hujus meminit Fazellus *. *De laudibus Lucæ Crivianis*, aliisque plura adhuc inedita, ab Ambr. Altamura præsententur.

† De rebus *lit. De Urbis Patrimoniana antiquitate* opusculum. Sicul. Dec. I. Hujus meminit Fazellus *. *De laudibus Lucæ Crivianis*, aliisque plura adhuc inedita, ab Ambr. Altamura præsententur.

* Bibl. Dom.

P. 214.

2480.

JOANNES GERBRANDUS de LEYDIS, patriâ Batavus, domo Leidenis, Ord. Carmelitarum in Cœnobio Harlemi Prior, claruit anno MCCCLXXX. inter suos confonit, & anno MDIV. diem extremum clausit. Scripsit varia quæ nomen suum ab interitu vindicavit. *Chronicon Hollandia Civitatis & Episcoporum Ultrajessensium*, in XXXII. libros paritum, atque ad ann. MCCCLXXX. diducitum. Dictum opus è tenebris produxit, & inter alios rerum *Belgarum Scriptores*, edidit Fr. Sverterius, *Francf.* 1620. fol. *Chronicon Egmondianum*, sive *Annales regaliū Abbatum Egmondensium*, illud ex duobus MSS. exemplaribus inter fe collatis descripsit, & notis suis uberioribus illustratum edidit Anronius Mattheus Leidenis, cui etiam aliorum nonnulla subjunxit, *Lugd. Bat.* 1692. 4to. *Historiam sui Ordinis* decem libris contexit, quæ MS. apud Cl. Miræum delituit. *Sermones de tempore, de Sanctis, Quadragesimales, de Passione Domini*, & alia opuscula Theologica, nullibi quod sciam comparenria, memorat Simlerus: Vide etiam Possevin. *Apparat. Sac. & Sverterii Abem. Belg.*

2483.

Vide Part. I.

Append.

P. 214.

JOANNES TRITHEMIUS, natione Germanus, patriâ Mosellanus, Ord. Benedict. Cœnobii Spanheimensis primò, dein Herbipolenfis Abbas, claruit anno MCCCLXXXIII. Scripsit *Annales Histangieses, historiam Francie & Germanie, gesta Imperatorum, Regum, Principum, & illustrium virorum, totius duobus compendentes*: Opus secundum curis auctum, ac ad annum MDXIII. productum, à viris doctis diu exoptatum, nunc primum integrum prodit, ex MS. Codice *Bibliothecæ Sangallensis*, qui ex ipso *avropeo* nunc flammis absumptum fideliter descriptus est, curâ illius adis Monachorum, & *oppi ejusdem Monasterii*, 1690. fol. Huic operi lucubrationum suarum indicem subornavit Auctor, ex quarum numero habentur ineditæ quæ sequuntur. *Vita S. Imæne Virginis Dagoberti R. filia, Abbatisse Trevirensis: Laudes S. Andree Apostoli; S. Iosephi Nativitatis Domini; S. Benedicti Abbatis; Monologium hominis devoti ad animam suam; Laudes Vita Adamitica; Laudes & utilitates studii & bellorum scriptura sacra; Quæstiones in Evangelium S. Joannis; Quæstiones in Plautum; de miserâ Prætorum claustrum, lib. II. Na. ut alium Quæstionum lib. XX. Itinerarium vite sue, ad Jacobum Trithemium fratrem suum, lib. II. contra presulum Adamitum;*

*de compo Ecclesiastico; Hæc ex suo indice s.æc. XV. ab sumpra; his jungatur Rhodani Mauri Vita, Ann. MCD. & ex Moguntia in Saxoniam transiit, præter Reliquia, Precesiones, & Officia Ecclesiastica, quæ breviter causâ præterimus: nec ex nemo pigebit celebrioris operum quorundam editiones in primâ parte prætermittas in lektoris quædam gratiam supplementi vice hic demum adnotare: De Luminaribus Germaniæ opus cum additionibus Jac. Wimpelingii prodit Mogunt. 1494. *Laudes Ordinis Carmelitarum*, lib. II. *Colum.* 1643. 8vo. cum Aub. Miræo, & Joan. de Carthagenâ. *Contra malefices, & omnes artes & superstitiones à Ecclesiâ prohibitas* libellus prodit Ingolst. 1535. 4to. *Secrænegropia*, opus in Iodd. Romanis prohibitum, *Darmst.* 1611. 4to. *Uterum Superiorum filla & magnæmori Magnæ, ex MS. Trithemii edita* — 1611. 8vo.*

FELIX FABRI, natione Germanus, patriâ Tigurinus, ex nobili Schmidtorum familiâ oriundus, Ord. S. Dominic. Monachus, Cœnobii Ulmenfis Lector & Prædicator, claruit anno MCCCLXXXIII. Bernardum Breitenbachium Ecclesiæ Moguntinæ Decanum iter in Terram Sanctam hoc anno aggregellum comitatus, Hierosolymam, montem Sinai, & alioquo Orientalis plagæ locos visitavit, & proximo anno reverlus *Historiam sinuæ, sive peregrinationis sue Historiæ*, scriptis mandavit: utrum hæc sit verba ab *Historiâ* illâ quæ sub Breitenbachii nomine edita est, *Mogunt.* 1486. *Spira* 1490. 1604. fol. an idem proflus opus junctis utriusque laboribus concinnatum, incertum fuit; hoc certissimè constat Felicem nostrum in rebus illustribus describendis sibi hunc exercuisse, & *Historiam Sæcularium* coextexuisse, à Goldasto editam inter *Sæcularium rerum scriptores*, *Francf.* 1605. 4to.

SIGISMUNDUS GOSSENPROT vel GROSSENPROT, natione Germanus, Cœnobii SS. Udalrici & Afæ apud Augustanum Monachus, & quæ forsitan de causâ *Religiosi* cognomen vulgo sortitus, claruit anno MCCCLXXXIII. Scripsit *de rebus Augustanis Ecclesiasticis Chronicon*. MS. extabat in Bibliothecâ PVelf. Lazii, inde mi fallor descriptum in lucem prorulit, & Tom. III. *Germs. scripti*, edidit Joan. Pitlorius, *Francf.* 1607. fol. In illa opere concinnando Udalricum quemdam Commonachum adiutorem habuisse ex Geshero refert Cl. Gerh. Vossius *.

PETRUS BRUTUS, natione Italus, patriâ Venerus, Episcopus Catharensis, claruit anno MCCCLXXXV. Hebraice lingue peritiam allequutus, eontrâ Judæos calumniam traxit: hîdem Chrellianam ex S. Scripturis loculenter exposuit, & labefactas adversariorum argumentis feliciter propugnavit: Extat *prophæta Christiani* adversus Judæos opus celeberrimum Senatui Vicentino noncuparum, *Villoria pro Christiani dictum* Prodiit *Panc.* 1489. fol.

PHILIPPUS CALLIMACHUS EXPERIENS, natione Italus, patriâ Florentinus, oppido Sangeminiario oriundus, claruit

1483.

1483.

* Hist. Lat. lib. III. c. 4. p. 71.

1484.

1484.

1489. anno MCCCCLXXXVI. Romæ sub Pio P. II. inter alios viros doctos, honeste & cum laude vixit. Paulo autem secundo ad Pontificatum erecto conjugationis suspectus Româ pulsus est; ad Calimurum Polouæ R. perfluens, ab eo amicus fuit exceptus, Liberique ejus Præceptor datur, ad maxima Regni negotia post admotus, & Secretarii officio honestatus, nec prius Aulâ quam victa exiit. Obiit Cracoviz iv. Cal. Novembr. anno MCCCCLXVI. Scripsit *Historiam de rebus gestis Astila Hunnorum* R. Icorum editam Hagena 1513. & cum Bonifinio de reb. Hungar. reculam, Francof. 1514. fol. De rebus gestis Vladislavi Poloniæ R. Icorum Augusti. Pind. 1519. 4to. & inter Hungar. rer. scriptores, Francof. 1600. fol. *De ciade Varnæ*, & Lonicero editum, Goren. Turc. Tom. II. Francof. 1578. fol. *Oratio live Constitutio de bello suscipiende contra Turcos*, Mæb 1600. *Historia de rebus à Venetijs centuræ sunt ad vicienda Persæ & Tartares contra Turcos*. Opus illud, cum superiore, & Callimachi viâ i. Jo. M. Bruto adornatâ, proditit inter Persæ. rer. script. Franc. 1601. fol. Unica ejus *Epistola ad Ang. Pelisianum* inter Politiani Epistolâs reperitur.

1489. ANTONIUS GISLANDIUS, natione Italus, Javeno Lombardæ oppido natus, Ord. Præd. Monachus, & per Provinciam Lautiaensem hæreticæ pravitatis Inquisitor, claruit anno MCCCCLXXXIX. Scripsit *Revelationes dubiam Evangelicorum*, opus in duos Tomos distributum, quoniam prior Icorum proditit Lugd. 1560. 8vo. utroque conjunctum Aviz. 1541. 8vo. Venet. 1574. 4to in hoc opere Evangelia quadruplici sensu exponit, & decem millia questionum solvit. Ab hoc haud diversum abstritit *Opus Aureum super Evangelia veteris Aevi*, secundum usum Romanæ Curia & Ordinis Fr. Præd. impressum Venet. 1596. 16. 6. 4to.

1490. JOANNES CAROLUS, natione Italus, patriâ Florentinus, Ord. Prædicator. in Capobio S. Mariae Novellæ Monachus, claruit anno MCCCXCX. humanis excessit Cal. Febr. anno MDIII ætatis 71. Vitas virorum aliquot illustrium qui in illo Conventu floruerunt pio animi affectu, & pari eloquentia conscripsit, viz. Joannis Valeriani primi illius domus funditoris, Aldobrandini Calvacanti Episc. Urboverani, Simonis Sancerelli Archiep. Pisani, Angelit Acciaioi Anticicis Florentini, Alexii Scrozæ, Guidonis Regiolani, & Joannis Dominici Ragulini Card. Opus Christoph. Lando Ang. Pontifici Præceptor nuncupatum extrat MS. in Biblioth. S. Mariae Novellæ apud Florentinos: inde ut arbitror singulas descripsit, & operi suo de *Vitis illustribus Prædicatorum* ipsam inservit Leander Albertus, quod proditit Bononiæ. 1517. fol. In eadem Biblioth. servantur & alia ejus opera MSS. *Librum dierum Lucensium* formâ Dialogi conceptum, & illorum temporum deporationes continenter memorat Cl. Mabillon Tr. Tractatus super Psalmos Penitentiales; *Orationum & Concionum* volumen; de dignitate *Monasterii S. Mariae Novellæ*; & alia opera recentis Ant. Poellævinus & Ambr. de Altamura, in *Biblioth. Dominicana*.

PARIS II.

PETRUS APOLLONIUS COLLATIUS, natione Italus, patriâ Florentinus, Presby. Ann. MCD. ter Novariensis, claruit an. MCCCXCX. Car. 1490. *De ejus historiâ cum de David & Goliath*, ejus ex Vite Paris. Append. 1490. *Mabulonio memorit H. Watsonus, uti & Car. 1490. Men Ejum, Christi Crucifixi ad Judas querela prænotatam*, & *Elegia* quâdam. *Epigrammata* & nuper edidit Laz. Aug. Cata J. C. Novariensis Hist. Pelag. lib. II. par. 3. p. 245. & rectus aliorum de *Nativitate gloriose Virginis* exinde proditit d.

MATTHÆUS BOSSUS, natione Italus, patriâ Veronenfis, B. Augustini Canonicus Regularis in Monasterio Fesulano, & ut quibundam videtur jurisdem Cernobii Abbas, claruit Ang. Politianus, & Pico Mutandulano æqualis, anno MCCCXCX. Laurentio Mediceo summo eruditissimo virorum fautori fuit a sacris Confessionibus, & Joanni filio ejus Cardinali (qui postea Papa renunciavit Leo X. dictus est) perquam dilectus: Huic Sixtus Papa IV. ad Sacras Inludicæ & Ligurie Virgines ordinandas, reformationis & que misit, & operæ pulchre navate premium sacras ei lufulas obtulit, verum dignitatem istam tranquillo ocio possibuit homo minime ambitiosus, & lxxv. ætatis anno saluti humanæ MD. I. privatus obiit. Varia post se reliquit ingenii sui monumenta, diversis locis & temporibus edita. *Dialogus de veris & falsitatem animi gaudiis*, tribus libris distinctus proditit Bonon. 1491. *De sustinendo sapientiâ animo*, five de *vera sapientiâ cultu*, lib. VIII. 8min. 1495. 4to. *De tolerando adverso*, & *dialogi duo de gerendo Magistro*, in quibusque *colenda*, opusculum, & de *innostrato mulierum & cultu exhortatio*. Opera hæc ætate numerata juxta im prodierunt, Argent. 1509. 4to. *Orationes Varie*, *Epistolæ* libri tres prius sub titulo *Recuperationem Fesulanorum* proditit Bonon. 1483. Secundus *Epistolæ familiæ* res complexus typis excusus est *Bianzia*, 1498. fol. Tertius cum *Bernionibus* quibundam sub *Junis*, *Venet. 1501. 4to*. Opera omnia Julii Ambrosini ejusdem congregat. Canonici curâ collecta, *recogita & expulsa* prodierunt Bononiæ 1627. fol.

CONRADUS SUMMENHART, natione Germanus, patriâ Suevus, quod Calviniensis, S. Theologi Professor, & Scholz Tubingensis, sub primordia ejus, ingens decus & ornamentum, claruit anno MCCCXCX. Car. 1490. *De ejus historiâ cum de David & Goliath*, ejus ex Vite Paris. Append. 1490. *Mabulonio memorit H. Watsonus, uti & Car. 1490. Men Ejum, Christi Crucifixi ad Judas querela prænotatam*, & *Elegia* quâdam. *Epigrammata* & nuper edidit Laz. Aug. Cata J. C. Novariensis Hist. Pelag. lib. II. par. 3. p. 245. & rectus aliorum de *Nativitate gloriose Virginis* exinde proditit d.

JOAN,

3.EC.XV.ab
Ann. M.C.D.

1456

JOANNES TUROCICUS, sive, de THWROČZ, patriâ Pannonius, claruit anno MCCCCXC. Opus historicum de rebus Hungaricis conscriptis ab Attiâ primo Rege, usque ad Coronationem Matthiæ Corvini, quæ anno MCCCCXLIV. contigit, nisi quod XL. annorum series ab anno MCCCXLII. ad annum MCCCXXXII. *Joanni de Kikeller* operâ digesta sit eam historię suæ, habita temporis ratione, verbo tenus inferuit Turocius, & dicto Matthiæ Rudicavit. Prodiit. *Chronicon* ex utriusque laboribus concinnatum, in iij. lib. dispositum, *Augusta* typis Ehardi Radholt anno 1488. inter *Hungaricæ rer. Scrip.* à Jac. Bongarsio editos reculum *France* 1600. fol.

1491.

ALBERTUS BARO de BONSTE-TE, natione Germanus, Maximiliano Imp. J. à Sacris, & Eremitarum in Helvetiâ Decanus, claruit anno MCCCCXCI. Littera commisit *Vitam N. elai Tolentini Ord. Eremit.* Monachi, qui complures annos cibi expert. vixisse creditur, eam edidit L. Surus ad x. diem *Septembr.* Extat & Historia ejus labore concinnata, quam *Anthoniam* inscripsit, & Carolo VIII. Gallia R. nuncupavit. MS. in *Biblioth. Casarâ Vindob.* Hujus meminit. eruditiss. *Poc. Lambecius Commentar. Tom. II. p. 4.* eamque se editurum pollicitus est, sed morte prævenit obo præstitit: idem in rei Literariæ commodum in se suscepit digliff. ejus Successor Dan. Neftelius *quidâ Sævographiâ*, Vindob. 1692.

1492.

JOANNES de LAPIDE, natione Germanus, Doctor Theologus Parisiensis & Ord. Carthus. Monachus, claruit an. MCCCCXCII. Tyrocinium literarum in Academia Parisiensi posuit, inde ad Basilicensem se contulit, & posthabito Ecclesiæ Cathedralis Canoniciu cuculum induit, domumque Carthusianam ingressus, vitam tranquillam & devotam degit. Scripsit *Reflectorium habuerunt circa celebrationem Missarum occurriturum*. Prodiit primò *Basilæ* 1492. 8vo. postea variis locis, & non uno titulo impressum. *Daventr.* 1493. *Lipsiæ* 1499. *Coln.* 1501. 1505. 4to. *Amst.* 1711. 4to. *Venet.* 1516. *Constantia* 1596. 12mo. *Parisi.* 1552. & *Parisi.* 1599. *De Ascensione Domini*, de Conceptione immaculata Virginis, utrumque inter Sermones Messethi editum, *De Qualitate & Officiis Sacerdotis*, sive, de iis quæ ad dignum Sacerdotem exiguntur, Extat MS. in *Bibl. Basilien.* Summaria *Passionis Domini, Sermones*, & alia opuscula memorat Posslevinus, quæ utrum alicubi repariantur incertum est. Commentarii in Aristotelem, & Gilb. Porretanum de sex principiis prodierunt *Basilæ* typis Amerbachianis.

1492.

HARTMANNUS SCHEDELIVS, natione Germanus, domo Norimbergensis, Philosphie & Medicinæ Professor, claruit anno MCCCCXCII. Inter Ecclesiasticos Scriptores locum meruit Chronico quod scripsit Universalis, per sex ætates Mundi distributo, & res Ecclesiasticas non minus quam civilia negotia complectens. In hoc opere feriem Pontificum, Cesarum, Regum, alia usque rerum memorabilia ab initio mundi ad an. MCCCCXCII

successive descripsit; id in publicum emisit *Norimbergæ* 1493. fol. ead. causa *Cronicon Norimbergens.* vulgò dictum: idem opus reculum prodiit *August. Frad.* 1497. Commentarius de Sarmatiâ ex hoc Chronico, ut videtur, sumptus inter *Polon. v. rum Serpenter* à Historio editos comparat *Basil.* 1583. fol. edidit præterea Consilium de peste, & alia in *Medicina*, quæ non sunt hujus loci.

NICOLAUS BARSANUS, natione 1494. Italus, patriâ Placentinus, Ord. Eremit. s. Augustini Regularis Observantiz Mediolan. Doctor. Decretorum, claruit anno MCCCCXCIV. in defensionem Ordinis sui opus edidit, quod *Causam Viridanam & præcedentiam Eremitarum & Minorum* inscripsit, prodiit *Cremone* 1500. Extat & *Quadragesimalis quodlibeticum septuaginta septem questionum prædicabilem*, in prelium *Bononia*, 501. 4to. *De montibus pietatis*, libellus ad Georgium Card. Albanensem, *Cremone* 1496. *Lipsiæ* 1670. 4to.

JACOBUS PHILIPPUS FORESTUS, 1494. natione Italus, ab oppido suo natali *Bergoma* vulgò dictus, Eremita Augustinianus, claruit anno MCCCCXCIV. in lucem edita est anno MCCCCXXXIV. in Sodalitium admittus anno MCCCCCLI. lucis usque privata an. MDVIII. vel ut alij MDXV. Scriptis ejus historicum quod *Supplementum Chronicorum* inscripsit, in XVI. libr. divisum, cujus duplex extat editio, prior ab initio mundi ad annum MCCCCCLXXXV. prodiit *Brixia* 1485. *Venet.* 1486. 1490. fol. Posterior ad annum MDIII. producta prodiit *Venet.* 1506. Integrum opus repurgatum, & Bern. Biudoni Appendice XXXI. annorum auctum, prelo exiit *Parisi.* 515. *Venet.* 1547. fol. *De claris Mulieribus Christianis Commentarius*, Beatrix Aragonia & Bohemæ Regine inscriptus, prodiit *Ferraria* 1477. fol. *Parisi.* 1511. fol. *Interrogatorium vite Confessionale*, *Amst.* 1513. 8vo. Commentarius in D. Lucæ Evangelium adnotatè dicitur: utrum extet non comperi.

PETRUS DORLANDUS, natione 1495. Germanus, Ord. Carthus. Monachus, & Cenobii Zelemensis prope Diest in Brabantia, Prior, claruit anno MCCCCXCV. Annus agens 53. fatis cessit xxv. die *August.* anno MDVII. Multa scripsit, quorum pars minima in lucem edita est. Extat *Corona de viris illustribus Ordinis Carthusiani*, sive *Chronicon Carthusianum*, quod notia suis illustratum & auctum typis commisit Theodorus Petreus ejusdem Ord. Monachus, *Coln.* 1608. 8vo. *Explicatio mystica habitus Carthusiensis*, de *Vitis Proprietatis Monachorum*, utrumque opus editum *Levan.* 1514. 3to. *Vita & regis B. Anne*, lib. V. prodiit *Amst.* 1617. *Vula Anima*, lib. VI. *Passio & Christi dialogus*; utrumque impressum refert Sinterus. *De tribus Carthusianorum viciis*, *de Anab.* vii., dialogus; *Collationes de sublimitate Spiritualem de Sacerdotum dignitate*, MSS. assertari in *Biblioth. Cenobii Carthusiani*, apud *Coloniæ*, affirmat Fr. Sververius *Athen.* Belg. quirellogia nostri Auctoris opera inedita, ad Monachos libi subiectos in pietate erudiendos præcipue ordinata, longo agmine recentet *ibid.* p. 613. 614.

CODES.

SÆC. XV.
ab A.M.C.D.
1491.

CODESCALCHUS HOLEN. natione Germanus, Ordin. Eremit. Augustin. Frater, claruit sob Maximiliano Imperat. I. circa annum MCCCXCV. Memoriam apud posteros conservavit prolixo in Decalogum Commentario; prodit *Divina leri Preceptorum*, Colon. 1481. fol. Norimb. 1497. fol. 1521. 4to. *Sermones ejus Dominicales in Epistolas D. Pauli*, excusi sunt Hagæna, 1520.

Angelus, antea lucem asperxit, Paris. 1514. 4to. SÆC. XV. edita. *Disputationes adversus errores & scilicet* Valdensium, Paris. 1520. 4to. *De Divina Providenti tractatus*, cum priorat. Paris. 1520. 1637. 4to. nonnulla opera hylorica condidit patrio sermone, & *ius feudale* commentariis adornavit.

1496.

MICHAEL LOCHMAYER, natione Germanus, Canonicus Passaviensis in Bohemia, non Patavienis, ut Simlerus & Pöfevinus; S. Theol. & Juris Canonici Professor, claruit anno MCCCXCVI. Scripsit *Parochiale Carvatorum*, opus in decem capita distributum, quo Officium Curas citæ Sacramentalia latè exponit, & jus ad decima, oblationes, aliisque proventus aptè vindicat, prodit Lipsia 1497. Hagæ. 1498. Paris. 1513. *Præparatum Sermonum in Evangelia Festivitate totius anni; necnon in Ecclesiarum Dedicacione, & primo Missa celebracionem*, prodit cum Sermonibus Pauli de PVaan, sub idem tempus ejusdem Ecclesiæ Canonici, Hagæ. 1497. 1512. 1516. 4to. Mogunt. 1616. 8vo.

PETRUS BURRUS, natione Belgæ, patriâ Rugensis, Canonicus Ambianus, Poeta callus nec invenustus, claruit anno MD. anno MCCCXXXII. natus. MD. VII. denatus. Scripsit *Panaei quinque Festorum B. Virginis*, edit. Paris. 1499. 4to. *Hymnos de omnibus Sanctis*, quos Jod. Badius Alentius suis Commentariis illustratos edidit, Paris. 1528. 4to. Cecinit etiâ Odas in Adventum Domini, in Nativitatem, Circumcisionem, ceteroque dies Domino & B. Virg. Mariæ festos, uti & Elegias, Epigrammata, &c. de quibus prolixe facit Trithemii Continuator & Fr. Siveertius.

1500.

JOANNES PINUS, natione Gallus, patriâ Tholosanus, Rivorum Episcopus, claruit anno MD. Litteris consignavit *Vitam Catharinæ Senensis*, inter *Formas illustres*, editam Paris. 1512. fol. *Vitam Philippî Herualdi Bononiensis*, prodit cum priorî Benen. 1505. 4to. *D. Kochi Narbonensis Vita, & Alobrogica narratio*, lib. II. simul prodierunt Paris. 1516. 4to. *De Vita & laudibus Cædri Urci* libellus, prodit operibus Urci præmissis, Benen. 1502. & alibi. *De Vita Aulicæ*, Toleja, ... 4to.

1500.

1498.

BAPTISTA DE SALIS vel **ROSELLIS**, natione Italus patriâ Genuensis, Ordinis Fr. Minorum Monachus, claruit anno MCCCXCVIII. Scripsit *Summam Cusum Confessionis*, quæ ab Auctore nomen sortita, *Summa Rosella*, communis Baptisiana appellatur. Prodit Roma 1479. August. 1484. Norimb. 1488. fol.

PAULUS CORTESIUS, natione ut videtur Italus, Proto notarius Apostolicus, claruit anno MD. Scripsit in *quatuor libros Sententiarum* Disputationes eorum simedras, Paris. 1511. fol. nonnullis Hieron. Savanarolæ opusculis conjunctis, Basil. 1540. fol. *De Cardinale latu*, lib. X. Coræf. 1510. fol. *De Sacramentis licentiam*, omniumque disciplinarum sententiâ, Basil. ap. Henric. Petri. Struxit insuper lib. VI. de *Præceptis*, quarum ipse meminit in *Præfat. suâ ad Sententiâ*.

1500.

1500.

GUILIELMUS PEPINUS, natione Gallus, patriâ Ebroicensis, Ordin. Prædicat. Monachus, Concinator eximius, claruit anno MD. Exant ejus *Sermones Quadragesimalis*, impressi Paris. 1531. 1589. 8vo. Lugdun. 1541. Venet. 1569. emendatus 1616. 1575. *Speculum aureum super septem Psalmos Penitentiales*, Paris. 8vo. Venet. 1573. *Sermones Dominicales ex Epistolis & Evangelis totius anni*, Venet. 1582. 1591. 8vo. *Sermones de imitatione Sanctorum*, Venet. 1589. 1594. 8vo. *Opusculum super Confiteor*, Venet. 1529. Paris. 1614. 8vo. *Rosarium Aureum B. Virginis*, Venet. 1591. 8vo. *Expositio in Exodum*, Paris. 1534. 8vo. *Sermones XL de desertionibus Niveus*, 2. partibus. Paris. 1618. 8vo. Opera omnia supra memorata, cum *Compendiosa relatione Vita Fr. Lud. Bertrandi*, à Paulo Papa V. in Sanctorum numerum relati, in unum corpus collecta simul prodierunt Colon. 1609. 1610. 4to. *Aarverp* 1656. 9. Vol. 4to. Commentarium in *Genesim* adornaile fertur, nondum ut videtur typis excusum.

HENRICUS AQUILONIUS O. LENSIS, natione Germanus, patriâ Saxo, Historicus & Poeta non incelebris, claruit ut itebergæ anno MD. Scripsit *Opus metricum, Adolphidæ dictum*, in quo Centium Schaumburgensium, & *Cæsarissæ Hamburgensis* historiam exposuit; aliud item Carmen in quo *Urbe Lubecensi* primordia descripsit; Utriusque majori fide quam elegantia scripsit, ab Hen. Meibomio avo & Codd. MSS. erutum, & *Francosf.* 1610. 4to. editum, recudi fecit H. Meibomius nepos. *Script. German.* Tom. I. Helmst. 1688. fol. *De Vita & laudibus S. Augustini* Carmen fertur.

1500.

1500.

CLAUDIUS SEISELIUS, patriâ Sabaudus, Ludovico Galliz R. à supplicibus libellis, ex Episcopo Massiliensi Archiepisc. Taurinensis, claruit anno MD. decessit an. MDXX. Scripsit in tria priora D. Luca capita de *triplici statu Mortis*, & Leonem Pap. X. volumine ingens, impressum Taurin. 1518. fol. Hujus ut videtur pars, viz. *Moralis explicatio Evangelii* Multis est

JOANNES AVENTINUS, gen. 1500. ut Boius, ab oppido natali nomen sortitus, claruit anno MD. Ratisbonæ mortuus & sepultus. Præter opera à Cl. VVhartono memorata, scripsit *Annales Schirenses* editos *Elpenti* 1600. 4to. *De Origine Sacramentorum* & *bellis adversus*

gen. 1500. Vide Part. I. Append. p. 178

PART. II.

5. EC. XV. ab *advocatus Christi* *Joannis*, opus à Ph. Lonicero in lucem productum, *Chronol. ævæ* Tom. I. *Francf.* 1578. folio. *Antiquarium* (qui hoc sæculo prodierunt *Sæculi* 1615. *Francf.* 1677. fol.) lib. primo, *Danielorum Antiquarium* Sermones XVI. selegie, notisque suis illustratos edidit Joan. Lyfander. *Hafnia* 1642. 4to.

1590.

CAROLUS BOVILLUS, natione Gallus, patriâ Veromandus, domo Samarobrinus, Ecclesie Noviomensis Canonicus, claruit sub ænnu MD. Vir nullis non Disciplinis instructus, nullis non artibus perpolitus, Grammaticus, Orator, Philosophus, Mathematicus, Theologus, in singulis summus. Edidit *Quæstionum Theologicarum*, *De creatura Angelorum*, *de voluptate Paradisi*, *de Diluvio*, aliisque ex

utroque Testamento petitis, libros VII. *Parif.* 5. EC. XV. ab 2504. 1513. *Basij.* 1515. fol. In *Primordiale Evan.* Ann. MCD. *gelum D. Joannis* Commentarium, prodit *Parif.* 1511. & (subjunctis quibusdam Epistolis: necnon *Raym. Lullii* viâ, ibid. 1514. 4to. Tractatus de laude *Hierosolymorum* in *Plat.* CXLV. de laude gentium in *Plat.* CXVII. de conversatione & arcu peccati, simul impressi *Engdami*, 1531. 8vo. tertus & in *Platini*. LXXI. CXVIII. & in *Orationem Demianam* commentis. *Dizlogi* IV. *De auspiciis immortalis* I. *de resurrectione* II. de mundi exordio Luna excusâ *Parif.* 1551. 4to. *De repta D. Pauli*; *de prophetia vixisse*; *de vitiis*; *de libero arbitrio*; *de differentia Oratorum* jussu prodierunt, *Parif.* 1589. 8o. *Proverbia*, aliâque Opera *Crisostomi & Mathematici* multa facturus.

Concilia hoc Sæculo habita.

1405.

PRAGENŒ à Špinkone Archiepiscopo in causâ Schismatis ex gemino Ecclesie capite orti anno MCCCIV. celebratum. Exant Literæ Innocentii Papæ VII. ad Archiepiscopum prefatum, quibus Concilium Provinciale contra Schismaticos [eos qui Benedictio Papæ XIII. adherebant] congregare mandat apud Raynald. *Annal. Eccles.*

1408.

OXONIENSE à Thomâ Arundel Cantuariensi Antistite cum cæteris illius Provincie Episcopis anno MCCCXVIII. coactum. In quo contra doctrinam Wickliffianam seminatorea cautum est, ne quis pro iussu ad populum ageret nisi facultate ab Episcopo prius impetratâ, & ut Collegiorum singulorum per ACADEMIAM Oxoniensem Custodes in Scholasticum suorum, cujuscumque gradus fuerint, eisdem diligenter inquirant, sique suspectos monitis & si opus sit, censuris procedant. Extat Decretum Synodale Articulis XIII. completens apud Spelman. *Cens. Brit.* Tom. II. p. 662. & *Cens.* Tom. XI. part. I. col. 1289. Proximo anno aliud Concilium Provinciale in Ecclesia Cathedrali D. Pauli Londinensi. celebravit Archiepiscopus. In quo de alterutri Papæ hoc Schismatis tempore adherentis discipulatur, & Decretum Oxoniense contra Lollardos (quo nomine Wickliffi sequaces indignantur) confirmatur: Hujus Synodi meminit Tho. Walsingham. *Hist. Angl.* p. 377. edit. *Francf.* Extat Commisso Episcopo Londinensi ad publicandum dictum decretum apud Spelman. *Cens. Brit.* Tom. II. p. 688. Notandum est Thomam Cantuariensem Synodos Provinciales singulis fere annis in Ecclesia D. Pauli Londin. celebrasse, in quibus contra doctrinam Wickliffianam fautores cujuscumque Ordinis aut Digularis crudeliter sævum est. In hanc alterâ Festivitas S. Georgii Martyris duplex Festum constituitur, in alterâ nê S. Scripturæ in linguam Anglicanam vertentur cautum est. Vide Walsingham. *ibid.* p. 382. *Antiquit. Britan.* p. 741. 5.

RHEMENSE, à Guidone de Royâ Archiepiscopo Remensi cum Suffraganeis, xlviii. die Aprilis anno MCCCXVIII. celebratum. In hac Synodo (ad xxii. Julii superioris anni convocata, ac Episcopis non comparentibus in viii. d. Novemb. ejusdem anni, ac demum ad dictum xxviii. prorogata; varia de S. Trinitate & Fide Catholica; de Sacramentalibus; de habitis & conversatione Clericorum; de Monachis & Mendicantibus Reformatione; contra Officialium exaltatione; de Schismatis extinctione decernuntur, & Scholæ Parisiensis privilegia ab Urbis Prætor violata statuminiuntur. Hujus memoriam conservavit Cl. Marius. *Hist. Rhemensis*. T. II. lib. iv. p. 88. Vide etiam Jo. Gerlon. *Opera*, Tom. II.

1408.

PERPINIANUM à Benedicto Papâ XIII. quo Cardinalibus ad Concilium Generale apud Pisas celebrandum coeuntibus fraudem faceret, & qui sui gratiam tanquam legitimam Christi Vicarii Synodican declarationem obtineret *Julio* *Novemb.* an. MCCCXVIII. congregatum In hoc Conciliabulo Prælati inter se dissentientibus per VII. Sessiones nihil actum est. Sessione octavâ & ultimâ Cal. Febr. anni sequentis à Prælatibus *XVIII.* qui soli supererant, se verum Ecclesie Pontificem, agrè & non nisi pacâ Papatus in schismatis extinctionem renunciatione, impetravit Benedictus: Extant Acta ex Niemo & Raynald. *Cens.* Tom. XI. part. II. col. 108. Vide d'Agurre. *Cens. Hist.* T. III. p. 637. felicitas ei cessit in Concilio Salamanicensi an. MCCCXX. habito, in quo ius ejus ad Papatum strenuè allegerit, & ipse summus Ecclesie Pontifex concordibus votis declaratur. Librum Synodalem edidit Gundisalvus Episcopus Salamanicensis. Vide Card. d'Agurre. *ibid.* p. 641. Nec sibi debuit Gregorius Papâ XII. quippe qui Concilium ad Austriam urbem Diocesis Aquileiensis in Festo Pentecostes an. MCCCXIX. congregavit; in quo verus Ecclesie Pastor, & unicus Christi Vicarius à paucis qui adagant Episcopis declaratur. Extat *Sententia*

1408.

Syno-

SÆC.XV.ab Synodali cum tribus Gregorii Epistolis Cons.
Ann.MCD. Tom.XI.part.II.col.210.

1499: PISANUM, Oecumenicum, & Cardinalibus utrique obedientie, in id velut unicum Schismatis remedium contententibus, xxv.die *Marii* anno MCCCCIX.confocatum. Hoc Concilium, cui præerat Principum Legatos *CLXXX* Presules, *CCC.* Abbates, *CXX.* Magistros in Theologia, *CCC.* Juria utriusque Doctores, & tantum non omnium Europæ Academicarum Procuratores interfuerunt, X XI V. sessionibus absolutum est: Non est nostri quid in singulis gestum sit minutatim referre, potiora selegisse iustitiam, reliqua ex ipsa Actis peti possunt. *Sess. prima.* Constituitur universalis Ecclesiæ nomen Procuratores, qui contra Benedictum & Gregorium de Papatu contentendentes agant; Hi Synodali auctoritate freti eos ad comparandum citant, non comparentes conuincunt postulant. *Sess. tertia xxx. Martii.* Decretum contumacie contra duos Contentendentes, quod legitime bis citati non comparuerint, promulgatur; & Cardinales eis adhaerentes ad Concilium vncantur. *Sess. X. XI. XII. xxii. xxiii. xxx. Maii.* Articuli XXXVII. contra Contendentes publicè lecti, & per testes idoneos probati, & a Synodo notorii & manifesti declarantur. *Sess. XV. v. Iunii.* Sententia definitiva quæ Petrus de Luna, & Angelus de Corario schismatici, heretici, & damnati, & secundum S. Canonem ab imperio amoti, & ab Ecclesiâ præfati, omnesque fideles ab obedientia eorum absoluti, ac tandem omnes Sententia & Censuræ ab eorum alterutro intra annum spatium peritæ. *Item.* cæssæ, & planè nullæ declarantur, & publicè lecta est & approbata. & præsentium subscriptionibus munita. *Sess. XIX. xv. Iunii.* Cardinales XXIV. ad novum Pontificem ex Synodi decreto eligendum Conclave intrant, (eis etiam qui tempore schismatis per Contentendentes creati erant ad Suffragiorum jus admitti, ex peculiari Indulgentiâ pro hac vice à Synodo *Sess. XVII.* concessa,) & xxvi. ejusdem mensis D. Petrum de Candia Cardinalem Mediolanensem, eligunt, qui Papa renunciatus *Alexandri V.* nomen sumit. *Sess. X. X. primo Iulii.* Alexander Papa V. Concilio præfides, omnes Cardinalium processus & sententias à tertio die *Maii* anno MCCCCVIII. confirmat; duas Cardinalium factiones In unum Collegium restituit; Privilegia quædam eis qui Synodo intererant concedit, & opus reformationis in se suscipit. *Sess. XXI. XXII. XXIII. x. xxvii. Iulii. vii. Aug.* Omnes Processus à tempore schismatis abolerunt; Censuræ cassantur; Promotiones, Consecrationes, Ordinationes, modo alias Canonice ligatæ habentur; Petro de Luna aut Angelo Corario hæreticos & schismaticos super damnatis adherentes, velut Hæreticis prævaricatis fautores judicantur; Concilium Generale intra triennium celebrandum, Provinciales interim Synodi super negotio Reformationis velut in antecessum ubique congregandæ ordinantur. Extant Acta primò edita *Paris. 1611. 4to.* integriora apud Richerum *Hist. Conc. General. lib. II. c. 1.* cum Sev. Binnii notis, *Cons. Tom. XI. part. II. col. 117.* ampliora ex *L. Dacherii*

Synodali Tom. XI. ibid. col. 210. *Arsicini* contra SÆC. XV. ab Contentendentes cum probationibus ex Raynal. Ann. MCD. do. *ibid. col. 2249.* *Epistola* deinceps, & alia nonnulla huc spe & antea. *ibid. col. 256.* & seq.

ROMANUM à Joanne Papa XXIII. ex decreto Concilii Pisani, absolutum jam triennio anno MCCCCXII. congregatum, in quo Joannes Wickliffi scripta (*Dialogus*, scilicet, *Trilogia*, alia) tanquam hæretica reprobantur, & igni cremanda judicantur. Extat Decretum Synodale sexto die *Januarii.* anni sequentis datum, & Cons. Tom. XI. part. II. col. 232.

CONSTANTIENSE Oecumenicum ex decreto Concilii Pisani à Joanne Papa XXIII. rogata dignifimè Romanorum & Bohemiarum R. Calend. *Novemb. 20. MCCCCXIV.* congregatum. In quo de diuturno illo schismate extinguendo, de Ecclesiâ tam in Capite tum in Membris reformanda, de Wickliffianis doctrinæ & Bohemiarum suppremdis novâ prorsus methodo adum est. Presulibus quippe per Nationes distributis & seorsim consulentibus; de Cardinalibus in suo Collegio negotia separatim tractantibus, nihil quicquam Concilio desiniendum proponebatur, nisi quod per Cardinales & Episcopos Nationum in singulis suis conventibus discussum prius & conclusum fuisset. Huic Concilio ultra tres annos duraturo simulandus Rex, Princeps, Principumque legationes, Presules, Abbates, & Theologi, & utriusque Juris Doctores, magna lanè frequentia interfuerunt, Sessionibus XLV. Ecclesiæ negotia tractantur.

I. Ac primò quidem de triplicite schismate exinguendo deliberat. Patres, ac à Joanne initium sumunt, cui *Sess. II. ii. Martii. MCCCCXV.* Schedulam Resignationis offerunt, quam ipse palam in synodo legit, & ad eam observandam sacramenti religionem se obstringit, paucis diebus clam fugit urus. *Sess. III. xxv. Martii.* Concilium Constantiense ritè convocatum esse, nec in schismate extirpato, & Ecclesiâ in fide & moribus, in Capite & Membris reformata, dissolvi posse, aut aliâ transferri, nec Episcopis à Concilio nondum finiro discedere licere, contra eos qui ex absentia Papa Concilium dissolutum ita affirmantur, decretum est. *Sess. IV. v. xxx. Martii. vi. April.* Concilium immediatè à Christo potestatem habere, cui omnes cujusque dignitatis etiam *Papali* obedire tenentur, qui secus fecerint poenis coercendos; Joannem Papam renunciare, & definitionibus Concilii stare teneri, dissidium ejus à Concilio illicitum esse, nisi redierit contra eum et hæreticum & schismaticum procedendum conclusum est. *Sess. XII. xxix. Maii.* Joannes Papa aliquoties ad Concilium citatus oblato ei salvo conductu, quod non comparuerit conuincit & declaratus, & quod Ecclesiam malè administrasset, vitâ damnabili & nefandis moribus exemplum male vitæ populo præbuisse, beneficiâ Ecclesiasticâ simoniacè distribuisse, bonâque & jurâ Ecclesiâ dilapidasse, *superfinitas* sententia prius innodatus, Synodali decreto jam tandem deponitur, ac omnes fideles ab ejus obedientia absoluantur, *Quia est ignipuer, ne quis ab Synodi*

SÆC. XV. ab consensu, nec ex Contendebus aliquis omnino, id Papam eligeretur. Huic sententiæ se subiecit Joannes & Decreto confirmato Papatum deposuit. *Sess. XIV. iv. Jul. Legati Gregorii P. XII. quæ à Synodo hæcenus gesta sunt approbata omnibus & confirmatis, ejus nomine Papam renunciant: ex quo Cardinales sue creatiois à Synodo recepti sunt, & duæ Obediæntiæ in unum corpus coaluere. Rebat Benedictus, ad quem legati, (quorum primus Sigismundus Rex, & *Sess. XVI. xi. Julii* ordinantur: frustra; subdole agit Benedictus & fraudes necit, Principes ejus fautores eum deserunt, Synodus contra eum procedit, & *Sess. XXXVII. xxvi. Julii, MCCCCXVII, sententia depositionis* in eum velut perjurum, universali Ecclesiæ scandalis, & iustis sibiis fauorem, &c. decernitur. *Sess. XLI. viii. Nov.* cum in antecedentibus Sessionibus de Concilio generali post quinquennium à fine hujus Concilii, altero post septennium, & deinceps singulis decennis habendo, & formula fidei à Papâ, prius quam publicetur ejus electio, profitendi; de Ecclesiâ tunc in Capite, tum in Membris à futuro Pontifice reformandâ, de quo modo elidendi conclusum esset; Cardinales & quinque Nationum Delegati ad suffragiorum quoque hæc vice admissi Conclave intrant, & tertio post die xi. Nov. festo D. Mariæ Odome Cardinalis de Columnâ, qui Martinus V. nomen ei de causâ assumpsit, in summum Pontificem eligunt: qui *Sess. XLIV. xix. April.* Papam urbem Italia de consensu Patrum proximi Concilii locum designat, & *Sess. XLV. xxii. Apr.* plenariam omnibus qui Concilio interfuerant indulgentiam concedit, Concilium jamjam soluturus.*

II. Quod Reformationem attinet, in eâ satis segnes erant boni Patres, totum istud negotium, nisi quod XVIII. Capita præcipue reformanda indicissent, ad Martinum P. noviter electum remiserunt: qui, ne nihil agere videretur, Constitutiones quasdam de exemptionibus, de unionibus, &c. *Sess. XLIII. edidit*, reliquis quæ maxime erant momenti penitus prætermisiss.

III. Studio autem vehementiori in causâ hæreseos, quam vocat, actum est. Inani propterea furore in *Jean. V. Vichiff* triginta jam annis demortuorum *Sess. VIII. iv. Maii. MCCCCXV.* servitum est, cujus doctrina hæretica, & erronea, scandalosa declaratur; scripta omnia probantur; memoria velut notorii hæretici absque penitentia desinendi diro anathemate confossa; ossa denique exhumanda & projicienda decernuntur. Pari ferocia contra *Jean. Haffum* procedit Synodus, quem, ruptâ salvi conductus hîde, non auctum, nedum convictum carceri primo mancipavit; deinde XXX. in eum Articulis formatis hæreticum denunciavit; scripta ejus omnia cremari, ipsumque degradari & comburi, reluctante licet & frustra renitente Sigismundo, *Sess. XLII. xv. Junii* ordinavit. Hujus Sententiæ atrocitate perterritus Hieron. de Pragâ, ipse etiam, ut Vichiffi & Haffi sedator, hæreseos pollutus, meruque percussus, se suæque dogmata Synodo subiecit, & Retractionis (schedulam propria manu scriptam, & vivâ voce prolata) *Sess. XLIX. xxiii. Sept.* Synodo tra-

didit. Postea vero penitentia doctus, abjuratio nem suam detestatus, Haffi virtutes deprecandans, magno ingenii acumine, nec minori animi constantia dogmata sua profertens & propugnans, à Synodo *Sess. XXI. xxx. Maii. MCCCCXVI.* ut hæreticus damnatur, & potestati seculari traditus vivicombarum patitur. Denique contra horum fautores & asseclas, decretum est *Sess. XIII. circi S. Eucharistiæ Sacramentum*, quod hæc *Christi sub utraque specie institueris, eundemque administrandi modum. Ecclesiæ Primitivæ reimmeris, huius tamen NON OBSTANTIBUS, conferendo Ecclesiæ, quâ sub specie panis tantummodo à Læcis suscipitur, esse observanda.* Quædam alia obiter in hac Synodo gesta, Disputationem Anglos inter & Hispanos de loci prerogativa, Anglis à Concilio haud ægrè concessâ & decreto confirmatâ; Petitiones Polonoꝝ circa libellum cujusdam Joann. Falconberg. Equitis; Carolinæ confirmationem, &c. brevitate gratiæ prætermittimus. Extant Alia compendiosè relata, scilicet edita, Haguenæ, 1500. 4to. cum notis Bini Cane. Tom. XII. in initio; quibus subjunguntur Martini P. V. Bulla de erroribus, uti vocantur, Wickliffi, &c. *ibid. col. 159.* & Methodus in publicâ sessione Conciliorum Generali observanda, *ibid. col. 284. Epistola variæ, decreta, processus, alique hæc spectantia Appendix vicem obtinent, ibid. col. 434.* De Decretis quarta & quinte Sess. hujusque Synodi, quibus Potestas Concilii Generalis super Papam stabilitur, consulat Lection. Edm. Richer. *Hist. Conc. Gen. lib. II. c. 3. Natal. Alexandr. Hist. Ecclesiæ Sæc. XV. Dissert. III. in Em. Schellstrat. Alia Constant. Conc. Anno 1383. 4to. & ejusdem Tractat. de Jussu & auctoritate Constant. Conc. contra Maimburg. Roma: 1686. 4to.* Accuratissimâ harum rerum cognitio ex *hierarij Reformationis historia*, quam sub auspiciis Seren. Ducis Brunsvicensis edendam avidè expectamus, promptam ei & propitiam Lucinam precantes, expetenda erit.

LONDINENSE, ab Henrico Chicheley Cantuariensi Antistite cum Suffraganeis, in Ecclesiâ D. Pauli circi Festum S. Michaelis anno MCCCCXIV. coactum. In quo, Oratores pro parte Cleri Anglicani ad Concilium Generale Constantiæ celebrandum progressuri eliguntur, & quædam ad privilegia Monachorum minuenda, & exemptiones cohædendas ringentibus frustra Fratribus decernuntur. Vide Walsingham *Hist. Angl. p. 387.* Notandum est Henricum Archiepiscopum singulis ferè annis Synodos Londini congregâre; Harum uni anno MCCCCXV. de festis S. Georgii M. 55. Davidis & Cædæ Episcoporum, & S. Winifredæ V. actum est. Extat Constitutio Synodalis apud Spelm. *Conc. Brit. p. 669.* & *Conc. Tom. XII. col. 195.* Alterâ anno MCCCCXVI. nonnulla in jurisdictionis Ecclesiasticæ malè administratæ correctione, & hæreseos quas vocant expiratione ordinatur. Extat Disciplina Capitula III. *Conc. ibid. col. 199.* Tertiâ ann. MCCCCXVII. in studiofior gratiam decretum est ut Beneficiorum Ecclesiasticorum Patroni ea vacantia his, qui graduum dignitatibus ab Academicis donati sunt, deinceps consueant, gradus & professionis

1430

SÆC. XV. abstatione juxta beneficiorum census & valores Ann. MCD. habitū. Constitutio habetur ap. Spelman. *ibid* Confule etiam *Antiqu. Britan.* p. 178. & sequi ubi plures at levis momenti Synodi sub Henrici Cantuariensis Præfidentis memorantur.

Archiepiscopo Præfide, assidentibus Suffraganeis *Pl.* cum Abbatibus & Clero Provincie Lundenfis. xi. die *Januarii*. anno MCCCCXXV ad Disciplinæ institutionem, & morum correctionem celebratum. Extat *Epistola* Synodalis vultula continens. *Cone. Tom. XII. col. 360.*

1420. **SALISBURGENSE** ab Evediaro Archiepiscopo, cum Suffraganeis *P.* & absentium Procuratoribus, circa annum MCCCCXX. congregatum. In quo varia Disciplinæ Capitula, à Decessoribus suis in superioribus Synodis stabilita, renovantur, & multa alia in morum reformationem de novo ordinantur. Extant Constitutiones de *Summa Trinitate & fide Catholicæ*, de officio *Archidiaconi, Viscarii*, &c. XXXIV. *Cone. Tom. XII. col. 308.* quibus subjunguntur *Canones* LX. ex prioribus Constitutionibus excerpti, & à Joanne Ecclesie Salisburgensis Archidiacono promulgati, *ibid.* col. 328.

PARISIENSE à Joanne de Nantone Archiepiscopo Senonensis, assidentibus Suffraganeis *Pl.* Abbatibus, Prioribus, aliisque viris doctis ex Academia Parisiensis, à primo die Martii vitæ honestatem, morum probitatem, & cultus Divini puritatem ordinantur. Extant Constitutiones Synodales XLI quarum alie reformationem divini officii spectant, alie morum reformationem, Abbatum, Abbatissarum, & personarum Regularium, alie habitum & vitam Clericorum alie denique *Sæcularium* correctionem; *Cone. T. XII. col. 192.*

1421. **PRAGENSE** à Conrado Archiepiscopo reliquæque ex parte Reformatorem in regno Bohemici Clero, Hussitis vulgo appellato, ad amolendam, quæ injustè laborabant hæreses infamiam vii. Julii anno MCCCCXXI. congregatum. In quo XXII. Articuli fidei Christianæ Veterum Formulæ consonæ de *Sacra Scriptura* & de *Ecclesia Primæque Symbolicæ de Sacramentis Eucharistia* & de *morum Cleri reformatione*, &c. solenni decreto promulgantur. Dicitur *Articuli* habentur in *Historia Hussitæ* Cochlei, lib. V. & apud Dubravium *Hist. Bohem.* lib. XXV. Videsis Boh. Balbini *Missus. Hist. Bohem.* Decad. I. lib. 6.

DEURTANUM à Petro de Fuxo Cardinale Martini V. Legato, ad proligandam Schismam in Hispaniam missio, Præfide; presentibus Alfonso Aragonis Regi, Regina, Prælati, Abbatibus, aliisque præcipuis Ecclesiasticis rectoribus Aragoniæ, Valentie, & principatus Cataloniae pliusquam CC. xix. Septemb. anno MCCCCXXIX. congregatum. In quo Schisma per cessionem Clementis VIII. Antipapam jam penitus extincto, & Pausicolenfibus unionem & obedientiam reductis: de Ecclesiasticis statibus reformatione consultum est. Extant *Alia* (quibus Clementis VIII. Bulla resignatio nis, & octo Alphonsi R. Diplomata immunitate; Ecclesie propugnancia subnectuntur) & Constitutiones XX. de *visâ & honestate Clericorum*, & contra *Concubinarios*; ut nulli non idoneus ad *Sacramenta* admittatur, & *Ordo* *circumcisionis* &c. *Cone. Tom. XII. col. 409.* & apud Aguirre. *Cone. Hist. Tom. III. p. 648.*

1423. **COLONIENSE** à Theodorico Archiepiscopo, & Suffraganeis *P.* xx. die Martii anno MCCCCXXIII. celebratum. Extant Discipline Ecclesiasticæ Capitula VII. contra *forficarios* seu *concupiscentes* Clericos; contra *Sæculares* qui in *libertatis Ecclesiasticæ derogationem* præsumunt, &c. *Cone. Tom. XII. col. 160.* His subnectuntur *Constitutiones* V. de *Disciplina* xxii. April. ejusdem anni à Theodorico Synodice ordinatæ.

BASILENSE, Oecumenicum, ex decreto Concilii Constantiensis à Synodo Senonensi confirmato, Præfultibus ad locum & tempus in eisdem præfultura coactantibus, Martino V. & post ejus obitum Eugenio IV. PP. consensientibus, & Julianum S. Angeli Cardinalem sui nominis Legatum & Concilii Præsidem constitutibus, Sigismundo Imp. ejusdem patrimonii suscepturo, anno MCCCCXXXI. congregatum: xiiii. Julii inchoatum, unde cimo ab initio anno ad civitatem Lausannensem prorogatum.

1429. **PAPIENSE** aliis **SENESENSIS** dictum, Oecumenicum, à Martino P. V. ex decreto Concilii Constantiensis ad urbem Papiensem mense Maii anno MCCCCXXIII. coactum, inde Pestilentia grassante ex Præfultum, qui paucissimi aderant, sententia Senas translatum, ibique Calend. Novemb. inchoatum; Præfidentibus IV. Sedis Pontificis Legatis. In quo contra Hussitas Hæreses damnatos, eorumque fautores; contra Benedictum XIII. ejusque in schismate Successores asperè satis & importunè actum est: de Græcis etiam reducendis consultum; cum autem ad Ecclesiasticum statum Reformationem devenit, à Martino P. bellorum inter Principes Christianos grassantium obtentu soluta: est Synodus, & Civitas Basileensis Concilio septimo post anno celebrando constituta est. Extant Acta *Parisii* 1612. in 4to. edita, & apud Richer. *Hist. Conc. Gen.* lib. III. c. 1. & cum additionibus nonnullis ex Raynaldo, *Cone. Tom. XII. col. 365.*

Primæ Sessionis xiv. Decemb. habita, Concilio: rum Constantiensis & Senensis Decreta Martini & Eugenii PP. Bulla, quibus fundamentis innixa est hujus Concilii Auctoritas, leguntur; Causæ propter quas coactum est indicantur; & modus agendi in singulis Sessionibus ordinatur: Tribus autem de causis celebrata est hæc Synodus, 1. de fide illicita conservanda, 2. de pace inter Principes Christianos concilianda; 3. de Ecclesiæ in Capite & Membris reformatione: 1. In negotio Fidei. Legatio ad Bohemos instituitur, quâ eos oblato salvo conductu ad Concilium vocant. Bohemi Oratores suos, fide à Concilio & Sigismundo Imp. datâ, Basileam mittunt:

1435. **HAFNIENSE** Petro Luckio Lundenfis *PARI II.*

SÆC. XV. ab
Ann. MCD.

mittant: qui benigne primū à Synodo recepti, quatuor possulant; 1. Ut Eucharistia per Bohemias & Moravia diuites fuis utraq; specie ministraretur. 2. Ut omnia peccata mortalia præsertim publica per eos quorum interest cohibeantur. 3. Ut Verbum Dei à Sacerdotibus liberè & fideliter prædicetur. 4. Ut Clerus ab omni tēpore alii domino obsequere cogatur; hæc cōcessa fuisse ad Ecclesiam Romanam redire, & cum ea in posterū uniri velle professentes: Super his postulatis in privatis Congregationibus multum disputatum est. In Concilio nihil addum, nisi quod *Sess. XXX. xxiii. D. xvi. MCCCCXXXVII. Eucharistiam sub una specie à laico suscipiendam Christum integrum esse sub alterutra specie; & Consuetudinem Ecclesiæ per lege habendam*, decretum sit. De Grecis etiam reducendis Legationes & Litteræ ultrò citròque datæ, quibus de Generali utriusque Ecclesiæ Concilio habendo jde committatur & subsidio Grecis ministrando; de salvo conductu, aliisque præcurrentibus conclusum est. Verum conatus istos infregit Eugenius P. Græcos Florentiam alliciens. His adicere liceat Decreta contra Judæos *Sess. XIX. renovata*, & Libellum quendam Augustini de Romæ Archiepiscopi Nazarenæ, ob propositiones quasdam temerarias, erroneas & hereticas, de humanâ naturâ Christi, &c. in eo contentas, damnatum, salvâ auctoritate personâ, *Sess. XX. & tandem Veritates duas Sess. XXXIII. xvi. Maii MCCCCXXXIX. promulgatas*: Primam de potestate Generalis Concilii super Papam. Secundam de non dissolvendo aut reconvocando in alium locum Concilio, absque duorum partium consensu, quibus veritatibus pertinaciter repugnans heretici declaratur. Nec perterrenda videtur hujusce Synodi de immaculatâ B. Virginis Conceptione Definitio, & Fels ejusdem quotannis vi. Id. Decretis cum indulgentiarum solemnitate celebrandâ *Infusio Sess. XXXVI. xvii. Sapi. MCCCCXXXIX. ordinata*. II. In negotio Pacificis; Ad Principes discordes legatos suos ordinavit Synodus; quibus mediandis, Concordia inter Regem Franciæ & Ducem Burgundiæ inita est; I. Reliquos Synodi conatus dissidia eam inter & Eugenium de summa potestate orta frustrant; uci & Reformationis negotio multum resisterant. III. Nonnulli autem saluberrimæ Constitutiones in disciplinæ collapsæ instaurationem, vizque & morum correctionem, ab hoc Concilio variis temporibus effluerunt. De *Eligendo summo Pontifice, cum forma lâ Fidei* à nuper Electo profrenda; de numero & qualitate Cardinalium, &c. *Sess. XXIII. De Episcopo eligendo, ut sint ad eum legitimis moribus graves, litterarum scientiâ præditi, &c. contra Reformationes, &c. Sess. XII. Contra Concubinariorum de Excommunicatione; de Interdictione; de Annatis non solvendis, &c. Sess. XX. XXI. In jurisdictionis antiquæ renovationem contra Papalium usurpationes; & frivolâ Appellationes, Sess. XXV. & denique quod malis ingruentibus tempestiva adhiberetur remedia, ut Synodi Episcopales per singulas Dioceses bis aut ad minus semel annuatim, Provinciales sæculo quoque anno celebrentur, *Sess. X. V. Hæc sunt Primordia Reformationis à Synodo tentata, alterius ut videtur**

progressus nisi de Auctoritate suâ litigandum *SÆC. XV. ab* *et*, cui vindicandæ multum infuderunt Pa. Ann. MCD. *et* *Sess. II. Decretum Constantinense de potestate Concilii super Papam confirmatur. Sess. III. IV. Papæ non licere Concilio dissolvere, aut alibi transferre, nisi cum consensu duarum partium; nec Cardinales à Concilio avocare, aut novos nisi in Concilio creare conclusum est. Sess. VI. VII. VIII. anno MCCCCXXXII. Unicus est Ecclesiam, Unicum Generale Concilium Basileæ congregatum declaratur; nemini licere sub parâ excommunicationis Boneniam aut quocunque alium in locum pro celebrandæ Concilii se conferre; si sedes vacaverit durante Concilio Papam extra Concilium non esse eligendum: contra Eugenium processendum esse, ut Bullam dissolutionis revocaverit; ut ei licere de Beneficiis eorum qui Concilio adhaerent disponent, decretum est *Sess. X. XI. XII. an. MCCCCXXXIII. Eugenius ad Concilium citatur; non comparens continuatae postulat: nisi dissolutionis Bullam revocet, & intra terminum præscriptum coram Concilio se sistat deponendus judicatur. Sess. XIV. XVI. XVII. an. MCCCCXXXIV. Eugenii Littera ad Concilium quibus id legitimè continuatur; sequæ id omni favore proseguuntur declarat; omnia in concilio gesta, & in tribus causis prædictis deinceps gerenda approbat; omniaq; a se in præjudicium Concilii facta aut acceptata cassi; publicè lecta, rata, & gratæ habentur. Legati autem qui eas pertulerunt, non nisi sub certis conditionibus, absque omni jurisdictionis caudâ, & juramento ad decreta Concilii Constant. observanda prius præfinito, ad Præfidentiam admitti. *Sess. XXVI. XXVII. XXVIII. XXX. an. MCCCCXXXVII. variâ Accusationum Capitula, Citationes & Processus in Eugenium ad Synodum venire præfinito recalcantem formantur Sess. XXXIV. xxv. an. MCCCCXXXIX. Eugenius in præcedentibus Sessionibus errorum declaratus, & ab omni jurisdictione suspensus, ut potest Ecclesia turbaret, summatim, perjurum, hereticum, &c. deponitur. Sess. XL. xxvi. Febr. MCCCCXL. Amadeus Sabaudix Dux, superiori Sessione in Pontificem electus, juramentum ex decreto Synodi præfinito, & Felici nomen suscepit, cui ut unico vero & indubitato Ecclesiæ Rom. Pastori ab omnibus Christi fidelibus de necessitate salutis obediendum esse decrevit Synodus. Sess. XLV. xvi. Maii MCCCCXLI. Felix Papa V. Concilii Præses Civitatem Lugdunensem pro Concilio intrâ triennium celebrando nominavit; Concilium autem Basileense non dissolutum, sed vel Basileæ continuandum vel ad Civitatem Lausannensem transferendum decretum est. Extant illa cum Bini notis, Conc. Tom. XII. col. 459. quibus præmittuntur *Pensionibus & Arrials Bohemorum*: Subjunguntur Bulla Nicolai P. V. Eugenii Successoris, ad ea gesta Concilii Basileensis confirmans: *Epistola variæ Synodales Actuum, Decretorum, aliorumque rerum huc spectantium Farrago sive Appendix; & Oratio* contra Bohemos IV. Concilii Basileensis & Florentini Acta, ab Augustino Patricio compendiosè relata, habentur Conc. Tom. XIII. col. 148. Vide *Æneæ Sylvii de Gestis Concilii Basileensis librorum II. & Richer. Hist. Concilii Gen.****

s.æc. xv. ab Gen. lib. III. à Cap. 2. ad 6. inclusivè.

An. MCD.

1438.

BITURICENSE à Gallicanæ Ecclesiæ Præfibus, Præfidente Carolo VII. Francorum R. præfentibus Ludovico Delphino, alijsq. Regni Primoribus, Avarici Buirigum Aquitanie Metropoli an. MCCCXXXVIII. celebratum. In quo Concilio Basilicenfè, repudiato Ferrariensi, ab Ecclesiâ Gallicanâ approbatur; & Constitutiones ejus de *passage Concilii* suscipiuntur; & eaque occasione, **FRAGMATICA SANCTIO** pro jure Regio contra Usurpationes Papales ab Ordinibus Regni in Conciliis generalibus anno sequente confirmanda stabilitur. Vide Gaguin. *Hist. Gall.* lib. X. Extat *Pragmatica Sanctio*, Paris. 1554. 2. Vol. 8vo. à Pinçonio edita & illustrata, ibid. 1666.

1438.

FERRARIENSE sive **FLORENTINUM** M. ab Eugenio IV. P. quo Patrum Basilicensium conatus pellendaret, & Græcos spe suppliciarum à Latinis fascinat in partes suas attraheret, Ferraræ congregatum & vi. Octobris an. MCCCXXXVIII. inchoatum; Florentiam postea transferendum; Huic præfedit Eugenius Papa, Cardinalibus & Prælati Latini stipatus, quibus non pauci ex Basilicâ, repudiato Concilio, accesserunt; Joannes Græcorum Imperator, Demetrius Despota, Josephus Patriarcha CP. cum Patriarcharum Orientalium Vicariis, Metropolitani, Monasteriorum Hægumenis, & Proceribus Ecclesiasticis ad unionem in fide & ritibus inter Græcos & Latinos stabilendam interfuerunt. De quatuor Articulis in hac Synodo concertatum est. 1. *De Processione Spiritus S. 2. De parte Azygii in Sacramento Altaris, 3. De Purgatorio, 4. De Primatu Papæ*; quantum primo ad Concilium reservato, reliqua privatis Congregationibus discutienda amandantur; & ne forte rixosæ de rebus controversis in Concilio Disputationes (cum in tantâ frequentia nullus sit altercandi modus) unionis negotium impedirent, inter utroque convenit ut ex alterutra parte decem qui disputandi munus sustinerent eligerentur: à parte Græcorum ex Metropolitani Ephesius (unus instar omnium) Moembasianus Nicænus, Lacedæmonius, & Anchialis; ex Proceribus Ecclesiasticis M. Chantophilax M. Ecclesiarcha; Monasteriorum Præfeti, Pantocratoris & Calci, & Moses Hieromonachus. A parte Latinorum. Duo Cardinales, Julianus & Firmianus; Andreas Rhodius, Joannes Hilpanus, & sex alii. In *Congregationibus*, inter Julianum Card. & Joannem Hilpanum ex parte Latinorum, Marcum Ephesium & Archiep. Nicænum ex parte Græcorum, de *Purgatorio* disputatum est. testimonium ex S. Scripturâ & Doctorum scriptis utrinque allatis, in *Concilio* controversia de *Additione* ad Symbolum per XI. continuas Sessiones à vi. die Octobris ad xviii. Novembri inclusivè agitata, necdum determinata, in medio relinquitur; petentibus Latinis ut in alteram partem questionis transcant, & reliqua de *Additione* controversia, ipsum Dogma de Processione ex *Filio* disceptetur, deinde Concilium Florentium Urbem transferatur. *Sess. I.* Florent. alicis XIII. xvi. *Februarij*. MCCCXXXIX. Marcus

Ephesus Ecclesiæ Græcæ fidem de Processione ex *filo Patre* tuendam suscipit. *Sess. II. III.* Latini Occidentalium Patrum testimonium in fidei propugnaculum profertur, & responsum petunt; deinde id mandante Imperatore à disputando cessatum est, & ad media Unionis perator, & sive ex propriori animi affectu, sive vehendi desiderio, et acriter instat & invigilat. Hic primò Patriarcham in consistorio operis adducit, dein Antistites summæ reimpetoria laborantes vel muneribus vel minis libi obsequentes dat. *descripto à Principibus Ecclesiasticis patrie fidei tenacioribus suffragandis jure*; tandem impellente Imperatore, Rosseno, Nicæno, & Proto synello succedentibus, illi *sancti* in Latinorum castra itur: Dogma de Processione ex *Filio*, Ephesio illustra obviens; perique non sine genitu & Iachymis alientibus, recipiendum decernitur; deinde *Additionem* ad Symbolum legitime & iustis de causis factum esse; Utrique Ecclesiæ consuetudinem suam circa paucam Eucharistiam *descriptam* vel *servandam* esse; Doctrinam Purgatorii & Primatus Papæ tenendam esse, ab Imperatore cum Consiliariis, Synodo inconculsa, conclusum est. Tonus deinde conficitur quinto die *latini* partem ab omnibus subscriptione confirmandam & postero die solenni ecclesiæ promulgandam. Hujusce Synodi Historiam & Acta à Sylvestris Syropulo M. Ecclesiarchæ & Dicaophylace quæ præfens interit summa fide relata & ex publicis Græcorum Commentariis descripta habemus, cum interpretatione & notis R. Creighton Gr. Lat. edita. *Hæc Cum. 1660. fol.* Necdum simulandum est, Acta ab his paululum discrepantia, suppressis Latinorum dolis. à Theodoro Xanthopulo (si rectè conjicit Allatus) Græcè conscripta, *Roma* primum edita, 1577. *fol.* deinde adjectis Scholarii & aliorum operibus Græcæ & Latine ex interpretatione Marc. Cayophylli *id est* recusa, Vol. 4to inde in *Concilio*. Tom. XIII. relata. Dum hæc geritur, Florentiam appellant Armenorum Legati ad unionem cum Latinis in fide & ritibus transigendam missi. Quibus auditis, de Symbolo Anastasiano de Constantinopolitano cum additione vocis *Filioque*, & de Concilio Chalcedonensi decretis suscipiendis; de septem Sacramentis juxta formam in Ecclesiâ Romanâ usitatum ministrandis, de nonnullis Felix dictus observantis; de consensu cum Ecclesiâ Romanâ in *Purgatorio*, *Papæ Primatu*, aliisque doctrinæ Capitulis de terminatum est. Extat *Decretum Synodale* xxii. Novemb. anno MCCCXXXIX. sancitum, *Concilio*. Tom. XIII. col. 529. Pactum etiam in hac Synodo cum Jacobinis, cum Mesopotamiæ & Syriæ incolis, cum Chaldeis denique & Maronitis concordiam memorant historici, & *Decretum* cum *Formula fidei* ab iis Gentibus profectâ repetiuntur, *ibid.* col. 1204. 1212. Verum hæc Romæ in Basilicâ Lateranensi ad quam Eugenius P. ex Florentis Synodum transtulerat acta sunt. Consule hujus Concilii Acta ab Horatio Justiniano collecta & Latine edita *Concilio*. Tom. XIII. col. 815. & Augustini Patricii historiam *Compendiarium* supra laudatam. *ibid.* col. 1418.

† In Creighton. Excerptis. V. p. 71.

356. XV.

ab An. MCD.

1439.

CANTUARIENSE I. ab Henrico Archiepiscopo, cum Suffraganeis Calend. *Novembri* anno MCCCXXXIX. habitum. In quo Clerus de severitate legum *Præsumptæ* conquestus, earum abrogationem suppliciter petit, decimâ Regi concessâ, & majoribus adjumentis uberrimè promissis: de *augustinianis* item exilium Vicariarum, & moderandis Advocatorum exactionibus æstimet. Extat in hanc rem *Constitutio* Synodalis apud Spelman. *Conc. Brit. Tom. II. p. 639. & Conc. Tom. XIII. col. 1181.* Porro hæc Synodo sedente exequias pro Sigisfrundo Augusto defuncto honorifice celebratos narrat Nic. Harpsfield *Hist. Eccl. Angl. p. 21.*

Allatum *ibid.* inter *Addenda*, col. 1189. & sequ. 56C. XV. ubi multa congestis Vir eruditus quibus ea *Ab An. MCD.* hinc suspecta daret: verum non linte canis ut Lectori scrupulum injiciant, aut nobis ad alia properantibus aliquid negotii faciant.

COLONIENSE Nicolao Cusano Cardinale legato per Germaniam Pontificio Præfide, Theodorico Archiepiscopo adfidente & comprobante, presentibus Compromissarialium Vicariis, Abbatibus, Decanis, & tertio die *Maris* anno MCCCCLII. habitum. In quo varia ad mores Clericorum & Monachorum corrigendos, & in disciplinæ indies labefcentis instaurationem ordinantur, Constitutiones denique à superioribus Synodis editæ renovantur. Extat *Decretum*, *Conc. Tom. XIII. col. 1378.*

SUESSIONENSE à Joanne Juvenale de Urinis Metropolitâ Rhemeni, cum Suffraganeis IV. licentiâ à Carolo R. secundum Pragmaticam prius impetratâ, mense *Julii* anno MCCCCLV. (ad annum sequentem dimittunt novissimi Conciliorum editores) coactum. In quo abusus, qui bellis flagrantibus in Ecclesiâ irreperant, tolluntur, cultui Divino suis decor restituitur, aliaque ad fidei puritatem & vitæ honestatem decernuntur. Extat *Decretum* Synodale *Conc. T. XIII. col. 1066.* Confide Guil. Marlot. *His. Rhemenf. lib. IV. cap. 40. p. 731.*

SENONENSE, à Ludovico Archiepiscopo cum Suffraganeis III. Decanis, Abbatibus, & reliquo illius Provincie Clero, mense *Maris* anno MCCCCLXI. celebratum, (in Actis annus MCCCCLX. numeratur *more Gallicano*) in quo quatuor tractanda proponuntur, 1. *De Dei reverentiâ & cultu.* 2. *De ecclesiasticorum morum vitiorum Ecclesiasticorum.* 3. *De fidei administratione & bonorum temporalium conservacione, & fidei distributione.* 4. *De oppressionibus & gravaminibus Ecclesiæ* & super lingulis variis constitutiones ordinantur. Extat *Capitula* proluxa XXVI ab altero Concilio sub Tristano Archiepiscopo anno MCCCCLXXV. deum habito comprobata, & ejus Actis inserta. *Conc. Tom. XIII. Append. col. 1713.*

CANTUARIENSE II. à Thomâ Bouchier Archiepiscopo cum Suffraganeis, in Ecclesiâ Cathedrali D. Pauli Londinens. sexto *Julii* ann. MCCCCLXIII. coactum. In quo de debita reverentiâ Ecclesiis & locis sanctis habenda, & de vestitu clericorum actum est. Extat *Constitutiones* II. apud Spelman. *Conc. Brit. Tom. II. p. 698.* inde *Conc. Tom. XIII. col. 1419.* Plures Synodos sub Thomâ Archiepiscopo Londini habitas memotat *Antiquarii Britan.* Auditor, & multa in negotio Reformationis ab his Decreta notat; quem vide p. 293. 194.

EBORACENSE, à Georgio Neville Archiepiscopo, cum Suffraganeis, Prælati, & Clero illius Provincie, in Ecclesiâ Metropolitana, xxvi. die *Aprilis* anno MCCCCLXVI. ad fidei munimen, morum reformationem, & Ecclesiasticæ libertatis defensionem congregatum. In quo decretum est: *ut quilibet Sacerdos quater in anno populo exponat* XIV. *Articulos Fidei* & VII. *mandata Decalogi*; II. *præcepta Evangelii*; VII.

opera

1440.

FRISENGENSE à Nicodemo de Scala, qui Pulso Joanne Gricenvaldeto sedem occupaverat, cum Decano Capitulo Ecclesiæ Cathedralis, reliquique Diocesis Frisingensis Clero, in Aula Episcopali ii. die *Septembris* ann. MCCCCLX. congregatum. Extant quæ ad disciplinam Ecclesiasticam spectant *Canonis XXVI. de Clericis preteritis & ignotis de iudiciis de Clericis non residendum, &c. Conc. T. XIII. col. 1283.*

1441.

ROTHOMAGENSE à Radulpho Rouffelo Archiepiscopo cum Suffraganeis, Ecclesiarum Cathedralium Procuratoribus, Abbatibus, Prioribus, &c. in Capellâ Manerii Archiepiscopalis xx. *Decembris* ann. MCCCCLV. celebratum. Extant in reitæ Fidei propugnaculum, & vitæ sanctimoniam, *Constitutiones* XL. contra *Blasphemias, & venari jurantes; contra magicos, libellos, & Dæmonum invocatores; contra Superstitiones, noviter usurpata, &c. Conc. Tom. XIII. col. 1, 93.*

1442.

TURONENSE relictus ANDEGAVENSE, Joanne Archiepiscopo Præfide, Presentibus Suffraganeis IV. & absentium Vicariis, in Refectorio Ecclesiæ Andegavensis Cal. *Julii* anno MCCCCLXVIII. coactum. In quo Disciplinæ Ecclesiasticæ *Capitula* XVII. de *clandestinis Matrimonii denon; contrariis Ecclesiæ; de Indisprobitis, &c.* ordinantur. Horum Compendium protulit Possesius in *Appar. Sac. Tom. II.* integra ex J. Sirmondi apographo descripta, habentur, *Conc. Tom. XII. col. 1332.*

1450.

CONSTANTINOPOLITANUM, presentibus tribus Patriarchis, Alexandrino, Antiocheno, & Hierosolymitano, Constantino Palæologo Imperante, in Templo S. Sophiæ circa annum MCCCCL. celebratum. In quo Gregorius Patriarcha CP. de rhono deturbatur, & Athanasius in ejus locum sufficitur: Synodo Florentinâ rejectâ ab unionem cum Latinis fecerunt est; Additionem Symbolo supervacaneam esse, cum quod à septem Synodis comprobatum sit correctione non indigeat; & Papam reliquis Patriarchis ordine non dignitate præcedere, declaratum est: Denique trium Patriarcharum Synodus an. MCCCCLIII. congregata, (cujus Decretum contra Metrophanem Patriarcham, alioque Hæreticos habetur apud Allatum de *Conferis*, lib. III. c. 4.) ab hoc Consecuto approbatur Extant *Acta* partim Græcè partim Latine *Conc. Tom. XIII. col. 1365.* & apud

1451.

1455.

1461.

1463.

1466.

SÆC. XV. ab opera *Misereris*; VII. *peccata Caputia*; VII. Ann. MCD. *circum principatibus* & VII. *gratia Sacramenta*; & multa alia ad corrigendos abusus ordinantur: Extant *Capitula* X. quibus subiunguntur *Constitutiones*: V. à Joanne *Keub* Archiepiscopo & S. R. E. Cardinale in Synodo Provinciali prius stabilitæ in hac Synodo renovatæ apud Spelman. *Conc. Brit.* Tom. II. & *Conc.* Tom. XII. col. 1424.

vincialibus, in oppido de Arandâ Oxoniensis Diocesis, unde & ARANDENSE ad quibuldam appellatur, v. die Decembris anno MCCCLXXIII. In quo ne cura Ecclesiarum minus dignitate nullis crederentur qui Latine scribere & hominibus, &c. decretum est. Extant *Canones* XXIX. *Conc.* Tom. XIII. col. 1448. & apud A. Guir. *Conc. Hist.* Tom. III. p. 671.

1479. MADRITENSE ab Hispanis Episcopis & Prælati, Rodrico de Borgia Cardinale & Sixti P. IV. in Hispaniam Legato Præfide, sub initium anni MCCCLXXIII. coactum. In quo contra *ignorantiam, avaritiam, & luxuriam* Clericorum actum est. Et remedia tempestiva singulis adhibentur. Hujus Synodi ex Marianâ meminit H. Spondanus ad ann. 1474. vii. viii. Vide d'Aguiere *Conc. Hist.* Tom. III. pag. 671.

LONDINENSE. II. à Joanne Morton Archiepiscopo, cum Episcopis Sudraganeis, & Provincie Cantuariensis Clero, in Ecclesiâ Dom. Pauli Londin X III. die Feb. anno MCCCLXXXVI. congregatum: In quo contra ineptias quorundam Concensionum canonicâ Eloquentiâ in Episcopos abentes latrantium, contra molliem & luxuriam Cleri Londinensis, & de exequiis Episcoporum defunctorum actum est. Vide Spelman. *Conc. Brit.* Tom. II. p. 711. Consultæ *Antiquit. Brit.* 197. ap8.

1479. TOLETANUM ab Alphonso Carrillo Archiepiscopo, cum Sudraganeis, & Compro-

FINIS.

ADDENDA & EMENDANDA in Hist. Lit. PART. I. Edit. Genevens. MDCXCII.

PROLEGOM. p. lv. l. 36. l. *ingenit.* HIST. p. 12. c. 1. 52. dele & in Bibliotheca, &c.

P. 16. c. 1. 16. post ab adde *Hofschelie, & qui Hofschelium expressit.*

P. 17. c. 1. 10. post *appressit*, adde, *ne quidem assensum Eucharistiam* not. in Iren. l. 4. c. 3. num. 10. Verum ipsi Hieronymus nil tale refert. Unde & P. Haller illud tanquam à quâpiam perperam Eucharistiam tribuit, not. in vit. S. Polycarpi, c. 10. p. 57. dele verba seq. *verum id alii tacent Historici.*

P. 23. c. 1. 137. l. lib. 4.

P. 5. c. 1. 144. post *expisit*, adde, *Marchii quidem verba sunt Disp. xii. de Sisy. Carm. p. 275. ubi opus sui summam in quadam Corollaria colligit: liquere videtur. iii. factum illud esse non tam à Christianis Orthodoxis, quam quidem hæreticis Manichæis præcipue spiritu corceptis, ut simul scilicet & religio Christiana promoveretur, & prædicati tantopere raptem commendarentur. Cum verò (ut ab amico accepit, librum enim ipsam nondum vidi) se ab hæc sententia præcise esse testetur in Exercit. Text. ad 30. selecta scripturæ loca, p. 475. Non alium C. I. Viri sentum asserere vident, qui ipse agnoscere paratus sit.*

P. 25. c. 1. 136. l. — Barabacaba.

P. 18. c. 1. 114. dele, & *Paru* 1679.

P. 62. c. 1. 111. post N. E. adde, *extat prædicti Galeam nostrum* & 22. *apud Teptum* & *Alajm*, an aliter, non constat.

P. 76. c. 1. 149. dele quæ paterthei inclusa sunt (*Hæreses*, &c.)

P. 94. c. 1. 159. post *Paris*, adde 1631. & p. 9. c. 1. p. 1. xxv.

P. 97. c. 1. 15. l. ad rem.

P. 105. c. 1. 129. pro in *Psalmos*, l. in *Epistolam Paulinam*.

P. 117. c. 1. 12. post *imperfectum*, adde, *Benedictini librum ad Constantinum jam v. 6. extendunt*

scriptum esse Constantio adhuc superstiti ann. 1360. neq. tam imperfectum, quam ab alio manu auct. 52.

P. 117. c. 1. 146. pro *Arletensi*, l. *insulam* 32.

P. 118. c. 1. 4. l. ad *Salust* — pro & l. *adver. seu.*

P. 119. c. 1. 151. post *primi*, adde, à *Beza* 222.

1570. *deinde.*

P. 120. c. 1. 1. penult. post *viderunt*, adde, *utrum hæc fragmentum ubi aliud est quam pro omnino libelli, quâ apud Epiphaniam exhibetur.*

P. 127. c. 1. 14. pro *Plantia*, l. *Arabis*.

P. 131. c. 1. 1. 23. l. *Diodorum*.

P. 132. c. 1. 124. post *desideratum*, adde, *memini & hujus opusculi Præcipuum Chron. Part. II. l. 4. c. 19. p. 105. hæc verba: Pacianus Barcelonæ Episcopus scriptis variis opuscula, de quibus est *Contro.* & *contra* Neutantes.*

P. 136. c. 1. 16. post *editionibus*, adde, *sed Dionysius non tam Hexameron Basilii, quam Nysseni Homilii iide hominis Opusculi (quæ pro Basilii Homilii x. & xi. in Hexameron à quibusdam habebantur) Latine transiit.*

P. 117. c. 1. 55. dele hæc verba, *Plasquam ducentis*, &c. usque ad. *monu.* 157. dele *la men.*

P. 138. c. 1. 3. post *preomarygem*, adde, *auct. ritate Phœni God. 271. adscribenda est hæc Oratio Asterii Amaseni, inter eam Homilii à Combesi edita est.*

P. 144. c. 1. 8. post *Lar.* adde, *predicantæ primam cum libro de Spiritu S. Colon. 1531. 80. diuidit à Canisio dele primam, p. 15. c. 1. 11. dele Lal.*

P. 150. c. 1. 57. post 1670. adde, *Perum hæc ii. Sermones inter Conciones xlii. spuria reperit Barziz.*

P. 115. c. 1. 141. l. *Diaphanæ*.

P. 157. c. 1. 111. post *Tom. xlii.* adde, & ante *Deobrium Pl. 189. cum una cum alio Magdeburg.*

1549. 82. 1. 11. post *Sealingius*, adde, *exemplar edidit Baluzius ad calcem Capitulum Regum Franc. l. 43. post in fine, adde, nisi sensum idem sit opusculum quod edidit Menardus hæc in*

1610. S. Hieronymi *Stridoneas* l. *ad culum* de *Hieronymi* Induram. Vid. sup. l. 5.

P. 169. c. 1. l. 8. pro *enim*, l. *quorum*.

P. 170. c. 1. l. 3. l. in *Africa*.

P. 185. c. 1. l. 3. l. *reperant*.

P. 107. c. 1. l. 1. post l. 9. adde *et* *scriptum liber*.

P. 109. c. 1. l. 2. post l. 4, 5, 6. adde, *fragmentum huius libri habet Origenes in Apolog. de arbitrio liberi*. p. 76.

P. 110. c. 1. l. 3. post *Mercatoris* p. 313. adde, *Eadem placet videtur hac Confessio fidei Zosimi oblata cum libello ad Zosimum Papam, cuius memorie Augustinus*. [*ac praeinde dile à linea decima quarta ad decimam septimam.*]

P. 114. c. 1. l. 16. dele l. 1. 1.

P. 115. c. 1. l. 16. pro *facti* l. *septimi* de *officiis* l. 16. post *efformat*, adde, *Etiam enim nomen suum is approposuit, multis tamen re non animadvertit in fraudem fidei induit, ut res nota Leobae in Cyrillo*. p. 343. l. 3. post *obit*, adde, *Bios Dialogos de incarnatione, primum exstitit Bonavent. Vulcanius, ediditque ana cum libro adu. Andre-pomphus* l. Bat. 1605. 4to.

P. 120. c. 1. l. 18. post *Par. 3*. p. 320. adde, *At quemvis speciosis quidem conestetur probat Garnerius hunc libellum Zosimo Papa fuisse oblatum, concedit nihilominus C. Norvis, meritis suo iam ad Purpuram euectum, non ad Zosimum, sed ad Augustinum Aquileiensem decessum fuisse, quod non librorum argumentis firmari conatur, in Censur. Gattacil.* p. 44. 45.

P. 131. c. 1. l. 10. l. *Theodori*.

P. 135. c. 1. l. 15. post *peruenit*, adde, *immo Smyræ Episcopus à Theodosio Imp. abrogatus illi fassus, fassum esse auctore Chrenici Alexandr. p. 636. qui lapidum de crassa igne raram devotum igno-rantia hystericam auctat.*

P. 171. c. 1. l. 4. l. 495.

P. 173. c. 1. l. 3. l. *libri x.*

P. 175. c. 1. l. 1. l. *libri II* l. 127. l. *libri II.*

P. 175. c. 1. l. 10. pro *Marcus* l. *Magnus*.

P. 197. c. 1. l. 1. l. *Gallium*.

P. 106. c. 1. l. 31. post l. 165. p. 707. adde, *ad Elzevirii Typographi Graeciana Collectioni post mortem eius adjecta.*

P. 314. c. 1. l. 12. dele verba, *Comment. in IV. &c. usque ad Qu. quidem.*

P. 112. c. 1. l. 4. pro à *Christo Nato*, l. ab *Orbe Condito*.

P. 319. c. 1. l. 44. post *vidi*, adde, *postea verò edidit sem. Bartholin 1609 Galli Opuscula. sed solummodo Sermonem ejus Constantia habitum edidit, Francf. 1633.*

P. 338. c. 1. l. 38. post *Tom. I*. p. 63. adde, *Epiloge autem, & Germano resumptum, An. ea quippe Amagnum ediderat Justellus, pater & filius.*

P. 348. c. 1. l. 40. dele hac verba, *Cum observantibus*, &c.

P. 351. c. 1. l. 6. dele hac verba, *habetur etiam li-bri*, &c. usque ad p. 243.

P. 178. c. 1. l. 17. pro *M. J. Calvum*.

P. 388. c. 1. l. 15. post *Tom. II*. p. 789. adde, *Hinc editionis accesserunt praezixi Photii prolegomena hactenus inedita ex Cod. MS. Bibliotheca publica Oxon à Rev. Ussero descripta.*

P. 396. c. 1. l. 9. dele quae parentesi inclusa sunt, c. l. 17. post XXVII. adde *anno.*

P. 397. c. 1. l. 1. l. 332.

P. 338. c. 1. l. 11. post l. 6. c. 1. adde, *verum cum primis erat M. Parkensis, Archiep. Cantuar. ex Cedice auctori saevo, & charactibus Saxonicis ex ad curavit Loe 1601.*

P. 4. c. 1. l. 60. post *responderunt*, adde, *haec nota-m, an eandem plane cum priori incertum, ab amico doctissimo accepi. Iamvis Caracensis liber de Ecclesiasticis officiis, MS. in Bibliotheca Lambethana cap 68. hac habet: Officium de S. Trinitate, non est auctoritate. Nam quidam Leodicensis Ste-phani idem officium, sic & Hieronymi de novissimis S. Stephani composuisse asserunt, quae utraque ab Apostolica sede reperantur. Confer C. Tenet-ium Exercit. de Natal. Episcop. N. XI. p. 368.*

P. 409. c. 1. l. 18. pro *Audonni* l. *Fridugodas*.

P. 414. c. 2. l. 11. pro 1562. l. 1532.

P. 419. c. 1. l. 6. *Virgini*.

P. 431. c. 1. l. 37. post *Berengarium*, adde *Hunc Lanfranci libellum primas addidit Richardus ana cum Philastro Bajula, 1528. 8vo. idem & Franc. Quadratus Conspira. Berengarii 20. 1574. qui edidit-ur Richardiana nescimus, in praefatione affirmavit se tunc illum primum edidisse.*

P. 445. c. 1. l. 12. l. 1570.

P. 448. c. 2. l. 19. post *p. 81. &* adde *Ejusdem carmina quadam.*

P. 450. c. 1. l. 1. l. *Ricardus*.

P. 4. c. 1. l. 7. pro *Par. 1566*. l. 1580. *Perus. 1596. fol. lib. 115. dele Gr. Perona 1500. lib. 127. dele Gr. Perona 1500.*

P. 156. c. 1. l. 12. post *Frè*, adde, *Refutavit. ibid. l. 19. post. Iprentis, adde, quod ex Fectri Can-dide Aquas, inter alia probat C. Mobilis in Anale-ct. Tom. I. p. 325. Perus fugalaris diffinitiones aduersus Mobilisiani, Hyegum Saxonia auctore conatur Vir de republica Historicum inuenerit optime meritis, Hen. Meibomius iunior ad calcem T. III. Rec. German. p. 419. erat Hago Censuram.*

P. 461. c. 1. l. 7. l. *Seiuecharastis*, l. 5. post *Par. I.*

P. 726. adde, *Ista Epistola potius. Ipsi enim li-brum haud ita pridem edidit PP. barbarus noster Angl. Sacr. T. II. p. 1.*

P. 468. c. 1. l. 14. post *faderis*, adde, *librum hunc passim citat Alexander Alerius in Muriali MS. sub nominae Doctores incogniti, oppositum hac ad mar-ginem nota, creditur Richardus de S. Victore.*

P. 470. c. 1. l. 18. post *ignotus*, adde, *Cuppi Vi-sente videtur ante auctoris sui XXIII. Chr. 1145. teste Alexandre Alerius in Muriali MS. lib. VI.*

P. 476. c. 1. l. 9. post *Tom. XXIII.* adde, *su la errore Ioannem nostrum Salisburghensem Episcopo, ejusque opus de Nugis Curialium Polychronicon vocat Ioan. Tiam ab ipso Hist. Aue. l. 121. & 88. MS. in Biblioth. Lambeth.*

P. 484. l. 26. l. *Laegonam*.

P. 489. c. 1. l. 157. post *ibid.* p. 194. adde, *prodiit rui simul isthae emata Graeca 1515. fol.*

P. 489. c. 1. l. 61. post *restitu*, adde, *anno.*

P. 406. c. 1. l. 9. l. *Brabantum*.

P. 508. c. 2. l. 10. l. *Michaelsen*.

P. 111. c. 1. l. 41. post *Solicitus*, adde, *De eo hac habet Joan. Timotheus, Hist. Au. MS. l. 139. c. 1. Hic primò dictum est Petrus Historem, in variis negotiis fari famulum, sed postquam gradum Apostolicum ist adeptus, adde desipit, et naturalis industria plurimum carere videtur, Litteras tamen hominis promouit.*

P. 519. c. 1. l. 27. pro *Tom. II. l. XI.*

1
GUILIELMI CAVE
SS. THEOL. PROFESSORIS,
Canonici Windesoriensis,
DISSERTATIONES
TRES.

I.
DE SCRIPTORIBUS ECCLESIASTICIS
incerte Aetatis.

II.
DE LIBRIS ET OFFICIIS ECCLESIASTICIS
GRÆCORVM.

III.
DE EUSEBII CÆSARIENSIS ARIANIS MO,
adversus IOANNEM CLERICUM.



GENEVE,
Apud FRATRES DE TOVRN ES.

M. DC. XCIX.

in toto suo opere nec vola, nec vestigium; vir non inlegantem ingenii non contemnende eruditionis, in scriptis & ritibus Chaldaeorum, Arabum, Muhammedanorum versatissimus. Scriptis *Elephantum* seu constitutionem Hagarenis, quā non sine magno ingenii acuminē & mordaci sale, Alcorani incipias & Muhammedis ortum, vitam, mores, ritus, & dogmata, eleganter exposuit. Opus hoc *Al-Fakhar* Gr. Lat. exiit Steph. le Moineus, & inter *Varia sua Sacra* locum dedit, *Lugd. Batav.* 1687. p. 102. subrepperit *Ibid.* p. 429. tractatus alter Gr. Lat. *contra Muhammedem*, an ejusdem auctoris, non liquet. Sunt quae id fuisse videantur, materia affinis, auctoris ingenium, accurata rerum Muhammedanarum petitiā. Nec desunt quae assensum planē teneant, praecipue haud levis in utroque discrepantiā. Bartholomaeas in recensendis Muhammedis uxoribus & liberis, cum Anonymo, nec nominibus, nec numero, convenit. Monacho Nestoriano, primario Muhammedis in condendo Alcorano *kyodivis* nomen apud Bartholomaeum est *Pachura*, apud Anonymum *Baira*, ut alia jam mittam. Utrū sit, utrumque opus jocunditate & utilitate suā se magnopere commendat.

BASILIIUS. Ad hanc classē revocatur. I. **BASILIIUS S. LAURE** propē Hierosolyma Abbas, cujus extat Tractatus hoc titulo, *Ascesa non esse captandus honores, aut honoraria*. Pr. *Tymas Kymani* *Ascesa*, &c. habetur Gr. M. S. Biblioth. Bodlician. *Cod.* CLXIII. II. **BASILIIUS MALENTIUS**, S. LAURE Archiepiscopus & Monachus. Scriptis sermonem *etā* *anonymus* *anonymus*, seu de *Vita Aferica*, qui asservatur Græcē MS. in Bibliothecā Regiā Parisiensi, *Cod.* MMDII. ab Antonio Eparcho, uti arbitror, accepto. Cujus quippe meminit in Indice librorum suorum, quem Regi Galliarum obtulit. Vid. le Moyn. *Var. Sacr.* Tom. I. p. 518. III. **BASILIIUS PHILIPPENSIS**, cujus habetur sermo in *Præsentationem Beatae Virginis in Temple* Bibliothec. Bodlician. *Cod.* MS. MMMCCCLXXXIII. num. xviii. IV. **BASILIIUS** Thesalonicensis Metropolitā, cujus extat *Responsio* ad Quæstionē a Magno Dyrachii scellario propositam de conjugio duorum fratrum cum amicitia consociandis. *Var. Græc. Rom.* lib. VI. p. 408

BRUTIUS, ortu, ut videtur, Romanus, apud quos erat Dominus seu familia *Brutiana*. Eundem cum Bruto Præfente, qui cum Imperatore Antonino Consulatum gessit, cujusque filia Imperatoris filio nupta fuit, aut saltem ejus gentem quendam fuisse, non male conicit Jos. Scaliger. Condidit, Græcē an Latine incertum, Chronographiam, seu Historiam rerum Romanarum ad sua usque tempora. Christianum fuisse appetit satis testantur, quæ de persecutione sub Domitiano ex eo refertur Eusebius, & Hieronymus in Chronico ad ann. M. C. XII. plurimos nempe Christianorum sub Domitiano fecisse Martyrium, interque eos Fl. Domitillam, Fl. Clementis Consulis ex forore nepotem, in Insulam Ponticam relegatam, quia se Christianam testata sit, & *Reverend.* *Idem*. Eadem penē de hac persecutione, ex eo citat Joan. Malala *Chronogr.* lib. X. p. 340. qui ipsum aliquando Doctorem, aliquando Butrium vocat. Verum non alium à nostro esse,

extra omne dubium ponit, qui Malala vestigia premere solet, Chronici Alexandrini, sive Palæstini compilator, cui *Reverend.* dicitur.

CASSIANUS, historicus antiquus, *anonymus* *isepais*, quemadmodum à Christo. Angelo dicitur, *de sua hodierna Græcorum*, c. 25. p. 12. ubi agit de iis, qui moriantur, excommunicationis vinculo non soluti, & ex Cassiani historiā fabulosam quandam narratunculam hāc de re referri, atque ipsum ejusmodi excommunicationis usū adhuc tempore *anonymus* vocasse. Cū *milites* legerem, suspicatus sum non alium hunc esse quam Julium Cassianum, cujus *isepais* non semel laudat Clemens Alexandrinus, præsertim cū Gennetus & Simlerus tradant ipsum annales, temporum rationes, conscripserit. Verum puto, unde sua hauserit Gennetus, nūquam constat veterem illum Cassianum Annales historicos edidisse. Deinde nec credi par est illum vocabulo *anonymus* usum esse, cum sequentes demum Græci eo sensu usurpare solent. Rem igitur in medio relinquo, doctioribus, si tanti sit, excutendam.

CHRISTODORUS, patriā Thebanus, dignitate illustis, scripsit de miraculis S. S. Cosmæ & Damiani, quos Græci *Anagyris* vocare solent. Condidit item Poemata de *anagris*. Vide Suidam in *Xenophon*. Eodem loco meminit Suidas alterius Christodori, Panisii filii, ex Copto, urbe Aegypti, oriundi. Heroici Poetæ, qui sub Anastasio Imperatore floruit. Scripsit *Isaurica* libris VI. quibus gentis istius expugnationem ab Anastasio Eudam profecutus est. Eodem etiam metri genere *ta mitem* *Constantinopolitana*, lib. XII. consignavit. *Thessalica*, lib. XXV. *Nactensia*, urbis nempe ad Heliosopolim, *Adriantensia*, *Trallensis*, *Aphrodisiadesia*, aliisque multis. Quosque verò res Ecclesiasticæ his immixtae fuerint, cū scripta ipsa dudum petierint, dicere non audeo.

CHRISTOPHORUS Patricius, patriā Myrleusis, condidit Poema Iambicum, Sanctorum historiam, per totum anni circulum, breviter exponens, à *Septembri* usque ad finem *Augusti*. Exiit olim Græcē MS. in Bibliothecā Palatinā, quæ nunc in Vaticanam transit, *Cod.* CCCCLXXXIII. Num. vii. ap. Possivin. in *Append.* p. 94. Nec aliud est Menologium, quod semel iterumque citat Meursius in Glossa, verb. *Ibid.* p. 192. & p. 238. in voc. *Karmezim*. Eodem *Centones Homericos de Christo*, ab Eudocia Augusta absoluti, continentur. Verum ille, *Pelagius* dictus est, & sub Zenone floruit, à nostro longē diversus. *Ibid.* *Cod.* CCCXXVI. Patricio Presbytero tribuuntur.

CLEMENS, Chronographus vetustiss, Joan. Malala scripticulē laudatur, qui tamen ipsum in rebus post Tiberii tempora gestis, nusquam citare solet. Eundem cū Clemente *Isophrastis* scit reverende memorie Antistes, Felli Oxoniensis, & forsitan non male, et si ejus sententiam non defendo. Ad Sæculum VII. I. rejici Clar. Hodius. Quā de re diximus in *Jo. Malala* ad annum DCI. mihi certe non alius est quam Clemens ille Historicus,

scriptorem fuisse quis fidem faciet? Erat Hero Thebaidis Episcopus, verum is non Confessor, sed Apostata, qui sub Juliano Aulochoz fidem Christi abnegavit, teste Theophaue *Chromogr.* p. 41. Erat et tertius Hero, hoc circiter tempore, Orator Atheniensis, Procli Philosophi Platonici magister, ante *Invocatio* ejus *versus ad Olympum* *Invocatio*, cujus multa historica memorat Suidas. Verum is an Christianus fuerit merito dubitare licet. Forte non contentenda erit, ingenuis utique, Cl. Coelestii conjectura, non alium hunc fuisse, quam Maximum, Philosophum Cynicum, *Heremodidum*, Gregorii Nazianzeni, ex amico adversarium, parentibus Martyrio clavis ortum, ipsumque sub persecutione Ariana Oasin in exilium missum, quem proinde Gregorius, sub Hecronis Philosophi & confessoris titulo, deprecatur, ut ex *Oratione* XXIII. liquet. Certè scripsit Maximus insigne *de fide* adversus Arianos, librum, Graiano Imperatori, Mediolani oblatum, teste Hieronymo *†*. Potuit et alia scribere, historica vel chronologica; Et cumque adversus Nazianzenum gesseret, Maximi nomen minus gravum reddidisset, eumque à secundo Concilio Generali nominatim damnatus fuerat, sub veteri Hecronis nomine latere maluit. Sed nullus conjectandi fuit est.

† De Scriptis cap. 157.

HYPERECHIUS Presbyter & Abbas, quo loco vel tempore vixerit, non comperi. Certum est, vixisse ante Pelagium Romane Ecclesie Diaconum, qui Pontifex factus est anno DLV. quique librum de *Vitis Parrum* Latine transulit, à Rosveydo uno cum aliis editum, in quo tres Hyperechii nostri regulæ totidem verbis hodie reperiuntur. Et certè Monachorum qui quarto, quinquiesculo floruerunt, aequalis esse videtur. Exat ejus *magis* *Arcton*, sive *Exhortatio ad Monachos*, C. L. X. *Capitula*, sive regulas breviores complectens. Has Græc. Lat. extulit Fr. Combessius *Aul. Noviss.* Par. 1673. p. 315. Latine habentur *Biblioth. PP.* Tom. XXVII. Inter Apophthegmata Patrum que Gr. Lat. evulgavit Coelestius *Mommarum*. Tom. I. p. 701. invenimus Hyperechii nostri sententia V. 111. que in hac capitulis totidem ferè apicibus continetur.

JOANNES, quo nomine occurrat, I. JOANNES Chalcedonensis Metropoli. Exat Gr. MSS. ejus quæstia & responsa varia circa res Ecclesiasticas, à Marco Alexandrino, aliisque collecta. Pr. *Εὐχὰς τῶν ὁριζίων*, &c. Bibliothecæ Bodlician. *Cod. CCLXIII. Demonstratio ejus in Synodum, qua motum, sive quinquiesca dicitur, & in Canones ipsius*, asseruatur in Bibliothecâ Constantin. Barini CP. teste Pollevino *Append.* p. 46 II. JOANNES cognomento EUGENICUS, magnæ Ecclesie CP. Diaconus ac Rhetor. Hujus extant opuscula duo, *Vita S. Iosephi Hymnographi, sive Metristi*. Vide L. Allat. de *Synon.* p. 97. Hanc edidit Bollandianus *April. iii. Oratio Euclesiastica in S. Martyris Iacobi Persæ.* Pr. *Εὐχὴ ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων, ἡμετέρας ἐκκλησίας, &c.* Subjuncta est MS. Anthologia Ecclesiastico Græcorum mensis Nov. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol. CLXXXVI.* III. JOANNES GEOMETRA, quis fuit, nonnum comperi. Opuscula ejus plura extant, partim edita, partim MSS. & sunt que sequuntur.

Paradisus, sive Hortus Epigrammatum XCIX. *Tetraglossa* Moralia & Divina, SS. hominum sententiarum referta, complectens, que perflua singulorum argumentis, Græcè pulchre ac Latine exultat Frederic. Morellus, *Parisi.* 1595. 8vo. *Hymni* quatuor prolixis versibus Heroicis & Elegiacis in B. Deiparam; editi sunt in corpore Poetarum Græcorum vetutum Gr. Lat. *Genov.* 1614. p. 746. *Oratio in Passionem Christi*. Pr. *Ἡμετέρας ἐκκλησίας ἀντὶ τοῦ ἀσπασμοῦ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν ἐν Χριστῷ*, ap. L. Allat. de *Synon.* p. 94. *Oratio ἱερὰ ἐν δόξῃ τοῦ ἁγίου πνεύματος*. Ibid. p. 95. Hanc orationem se non tantum ex Evangelistis & Prophetis, sed ex Patribus atque etiam Apocryphis collegisse ipse nos docet. *Sermo præbaptismus, sive granulariorum ad S. Deiparam*. Pr. *Ἡμετέρας ἐκκλησίας ἀντὶ τοῦ ἀσπασμοῦ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν ἐν Χριστῷ*, ibid. p. 104. In Indice Librorum Gr. MSS. Antonii Episcopi Conyentis apud h. Moyn. *Var. Saer.* Tom. I. occurrit sequentia Geometre Opuscula, num. v. *Hymnus in sanctissimum Deiparam versibus Heroico-Elegiacis*. Adduntur *Salutationes* in IV. Sectiones divise, ficut & alii versus in Festa & celeberrimas solemnitates num. XXXII. *Confessio Christiana, versibus Heroico-Elegiacis*, num. XXXIII. *Hymnus in S. Deiparam secundum libros Alphabets* num. XXXIV. *Oratio ad S. Deiparam, versibus Iambicis*; & alia ejusdem *Oratio* versibus Heroico-Elegiacis. Ubi alia carmina occurrunt de Imaginibus, aliique etiam versus de variis argumentis utilissimis. In cod. Vindob. *Theol.* LXXXIX. num. XXXV. habetur Anonymi cujusdam Epigramma in Joannem Geometram Hymnorum scriptorem, quod incipit, *Καὶ τὴν ἡμετέραν*. IV. JOANNES Nicææ Metropoli, vixit ante Sæculum XI. laudatus utique semel iterumque ab Anastasio Cardine lib. de *Primo Deipara*, qui claruit circa annum MXCIV. Scripsit ad Zachariam Majoris Armenie Catholicum, (eundem forsan, qui Photi aequalis erat) librum de *Nativitate Domini*, quo ex Epistola Cyrilli Hierosolymitani ad Julium Romanum, nova planè acque labulosa de Christi aie Natali refert. Tractatum hunc Gr. Lat. publicè juris fecit, nolique illustravit Fr. Combessius *Aul. Nov. T. II.* p. 297. Confer que habet Coelestius *not. ad PP. Apost.* p. 232. Et V. JOANNES SAITA, patris Cærentis, domo Cydoniacæ. Duo tantum ejus opeta (quod sciam) hodie supersunt. I. *Disputatio, de Sacramento & Argum.* inter Græcos & Latinos Gr. MS. Bibliothecæ Bodlician. *Cod. D C C X X.* num. VII. 2. *Dialogus duo amplissimi contra Judæos*. Prior in capis XII. Posterior in duo solummodo capita divisis. Incipiunt, *Θεομὰς λέγει ὁ θεολογὸς περὶ τῶν ἐν τῷ Χριστῷ περὶ τῶν ἑβραίων ἀποστόλων*. In his dialogis omnes Judæorum cavillationes & contradictiones contra fidem Christianam prolixè & solidè refellit. Exat integrum hoc *Synagoga* CCXIII. solum in 4to. Gr. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CCXXIII. Et mirum planè videri debet tam egregium opus lucem publicam hæcumen non vidisse. VI. JOANNES STABATIUS, Chistophylax Theiladonicensis, scriptis Questionem de *Miraculis S. Demetrii Proconsulis*, quæ Imperatoris Maximiani Julii, Theiladonicæ laudis consolus, martyrium consummavit. Pr. *Ἡμετέρας ἐκκλησίας ἀντὶ τοῦ ἀσπασμοῦ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν ἐν Χριστῷ*, ibid. p. 104. In Indice Librorum Gr. MSS. Antonii Episcopi Conyentis apud h. Moyn. *Var. Saer.* Tom. I. occurrit sequentia Geometre Opuscula, num. v. *Hymnus in sanctissimum Deiparam versibus Heroico-Elegiacis*. Adduntur *Salutationes* in IV. Sectiones divise, ficut & alii versus in Festa & celeberrimas solemnitates num. XXXII. *Confessio Christiana, versibus Heroico-Elegiacis*, num. XXXIII. *Hymnus in S. Deiparam secundum libros Alphabets* num. XXXIV. *Oratio ad S. Deiparam, versibus Iambicis*; & alia ejusdem *Oratio* versibus Heroico-Elegiacis. Ubi alia carmina occurrunt de Imaginibus, aliique etiam versus de variis argumentis utilissimis. In cod. Vindob. *Theol.* LXXXIX. num. XXXV. habetur Anonymi cujusdam Epigramma in Joannem Geometram Hymnorum scriptorem, quod incipit, *Καὶ τὴν ἡμετέραν*. IV. JOANNES Nicææ Metropoli, vixit ante Sæculum XI. laudatus utique semel iterumque ab Anastasio Cardine lib. de *Primo Deipara*, qui claruit circa annum MXCIV. Scripsit ad Zachariam Majoris Armenie Catholicum, (eundem forsan, qui Photi aequalis erat) librum de *Nativitate Domini*, quo ex Epistola Cyrilli Hierosolymitani ad Julium Romanum, nova planè acque labulosa de Christi aie Natali refert. Tractatum hunc Gr. Lat. publicè juris fecit, nolique illustravit Fr. Combessius *Aul. Nov. T. II.* p. 297. Confer que habet Coelestius *not. ad PP. Apost.* p. 232. Et V. JOANNES SAITA, patris Cærentis, domo Cydoniacæ. Duo tantum ejus opeta (quod sciam) hodie supersunt. I. *Disputatio, de Sacramento & Argum.* inter Græcos & Latinos Gr. MS. Bibliothecæ Bodlician. *Cod. D C C X X.* num. VII. 2. *Dialogus duo amplissimi contra Judæos*. Prior in capis XII. Posterior in duo solummodo capita divisis. Incipiunt, *Θεομὰς λέγει ὁ θεολογὸς περὶ τῶν ἐν τῷ Χριστῷ περὶ τῶν ἑβραίων ἀποστόλων*. In his dialogis omnes Judæorum cavillationes & contradictiones contra fidem Christianam prolixè & solidè refellit. Exat integrum hoc *Synagoga* CCXIII. solum in 4to. Gr. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CCXXIII. Et mirum planè videri debet tam egregium opus lucem publicam hæcumen non vidisse. VI. JOANNES STABATIUS, Chistophylax Theiladonicensis, scriptis Questionem de *Miraculis S. Demetrii Proconsulis*, quæ Imperatoris Maximiani Julii, Theiladonicæ laudis consolus, martyrium consummavit. Pr. *Ἡμετέρας ἐκκλησίας ἀντὶ τοῦ ἀσπασμοῦ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν ἐν Χριστῷ*, ibid. p. 104. In Indice Librorum Gr. MSS. Antonii Episcopi Conyentis apud h. Moyn. *Var. Saer.* Tom. I. occurrit sequentia Geometre Opuscula, num. v. *Hymnus in sanctissimum Deiparam versibus Heroico-Elegiacis*. Adduntur *Salutationes* in IV. Sectiones divise, ficut & alii versus in Festa & celeberrimas solemnitates num. XXXII. *Confessio Christiana, versibus Heroico-Elegiacis*, num. XXXIII. *Hymnus in S. Deiparam secundum libros Alphabets* num. XXXIV. *Oratio ad S. Deiparam, versibus Iambicis*; & alia ejusdem *Oratio* versibus Heroico-Elegiacis. Ubi alia carmina occurrunt de Imaginibus, aliique etiam versus de variis argumentis utilissimis. In cod. Vindob. *Theol.* LXXXIX. num. XXXV. habetur Anonymi cujusdam Epigramma in Joannem Geometram Hymnorum scriptorem, quod incipit, *Καὶ τὴν ἡμετέραν*.

M S.

M. S. Biblioth. Vindob. Cod. Theol. CCLXXXIV.

man, vii. fol. 90. & Bibliothec. Bodleian. Cod.

MMMOCCCLXXXIII. *num.* 211. fed & , ni male

CCCCXLIX. & Synodo Chalcedon CCCCLI.
interfuit. Verum longe fallitur Mallincrotius.
Nulli quippe alind dicit Alemanus quàm Leon-
tium referte, fuisse XXXVI. Ephesi Episcopos, &
S. Timotheo utque ad Marcianum impium. Id quod
in Concilio Chalcedonenſi Acl. XI. Col. 964. di-
ſciſſe tradit ipſemet Leontius. Hiſtoriam verò
Episcoporum Ephesoſum Succeſſionem in Ope-
re à compoſito Leontium ſcripſe tradidiſſe, ne-
mo ànc Mallincrotius unquam formavit.

MACARIUS, cognomen **CHRYSO-**
CEPHALUS, vetulisti & illustri familia oriundus;
Philadelphici Archiepiscopus factus est, cujus me-
rita patrum, neque res gestas, omni adhibita dili-
gentia, indagate potuit. Erat quidem Macarius
Philadelphienſis Episcopus, Philothei Patriarchae
CP. aequalis, unus ex tribus Imperatori propoſiti-
tis, ex quibus Patriarcha eligeretur, de quo Can-
teuacenus L.IV. c. 37. p. 839. Verum Chryso-
cephalum, de quo agimus, hunc fuisse non aude-
re affirmare. Erat Macarius nomine *αγγελος*, id
est, scilicet SS. Patrum admodum vctusius, etſi nihil,
quod ſcitum, habentis lucem videtur; praeterea uni-
cam orationem in *exaltationem S. Crucis*, quam
immoſo operis ſuo de *Cruce* p. 1289. G. I. in-
terſeruit Grotius. Sed plurima latent MSS. quae
ex L. Allario (cui tot ecclesiasticae Graeciae ſcripto-
rum notitiam debemus) & aliunde, breviter re-
censebimus. Sunt igitur orationes XIV. in feſta
Eccleſiae, nempe (1.) In *IX. ordines Angelorum* &
in *S. Michaelis*. (2.) In *αξιοι οὗτοι καὶ τὸ ἱερουργεῖν*
ὁσίων. (3.) In *magnum Angelorum principem*
Michaelen & Gabrielen. (4.) *Ἦδη μὴ τὸ ἁγνόν*
ἡμῶν φέλει. (5.) In *venenam andam ſeſſum occur-*
ſuſ ſice *καταναρρί*. (6.) *Ὁμολογὸς ἱερῶν τοῦ αὐτο-*
νομίου. (7.) In *ſolemniſſimam Ὁμολογίαν*. (8.) *Τὴν*
ἐν ἡμέρᾳ τῶν ἁγίων. (9.) In *Dominicam tertiam*
ſeſſionem, qua praeterea adoratio crucis. (10.) *Μετὰ*
ἀλλὰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. (6.) *Ἰνſtitutum Palmatum*.
(7.) *Χαίροις ὁσίων Σπυρίδης*. (8.) *Ἰν S. & glorio-*
ſſimi Chriſti Reſurrectionem. (9.) *Χαίροις ὁσίων ἐν*
πνεύματι πατρὶς. (3.) In *mulieres angustias ve-*
niunt, et in *ſeſſio* ab *Araratibus*, &c. (4.) *Τὴν*
πνεύματι ἁγίῳ τοῦ Ἐννεμήριου. (9.) In *Ασπεντον*
Dominici Deſignis noſtris. I. C. *Pe. Μαρτὶν καὶ ἁγίων*
ἐν δόξα. (10.) In *S. Apollonium & Evangelium*.
Ἰωάννην Θεολόγον, & Θεολόγον Εὐαγγελιστὴν.
per eam nobis traditum. (11.) *Ἀποστόλων Πέτρου καὶ*
ὁσίων τοῦ ἁγίου. (12.) In *Ἰωάννη Βαπτίſτα*.
Franciſcum παύſιον. (13.) *Ἰωάννη τὸν ἐν τῷ*
ἁγίῳ ἁπὸ τῶν. (14.) In *Chriſti Transfigurationem*.
Pe. Οὐκ ἀνέσθις ἐν τῷ ἁγίῳ. (15.) In
Ἰωάννη Πραξφορῶν decollationem. (16.) *Πλάτων Ἰωάν-*
νης ἱμῶν ἐν ἀσπέντῳ τὸ ἁγίον φῶς. (14.) In
Exaltationem crucis. (17.) *Τὴν μὴ ἡμετέριον*
ἀσπέντῳ. Quae ea est quam ſine multum editit
Greticius. Has omnes orationes MSS. penes fe
habuisse proficitur L. Allarius de *Conſ. Florent.*
adverſ. Creyſſen p. 681, alibi etiam ea numerat
Diſt. de ſcrip. Symon p. 81. 88. 94. 96. 97. 99.
105. 111. 114. Scripſit etiam Macarius brevem,
ſed accuratam *expreſſionem* in canones Apoſto-
licum & Concilioſum, quam dum Chai morte-
tur, ſe legiſſe etſi eiſdem Allat, adverſ. Creyſſi,
p. 680. legit etiam quidem Macari *μαρτυρίαν*
Αλφειαν, in Lucae Evangelium ſermonibus &
ſcriptis XXIV. comprehendit, totidem nempe quo-

lunt Alphabeti Licet, ut apparet Chistum esse
A & C. *Principium & Fines*. Ex SS. Patribus
Chryostomo, Nazianzo, Basilio, Achanasio,
Cyrillo, &c. collectum est. Magnam Proemii
partem profert Allat. *ibid.* p. 68a. Ex hoc Proe-
mio liquet ipsum eodem modo *exponebant* in
Genesin concinnasse, in duos Tomos divisi-
am, quorum primum *Cosmogoniam*, secundum Panar-
chiam nominavit. Sed omnem ejus diligentiam fa-
pervit absoluta ejus in laudum Marthae Evangeli-
um elucidatio et veterum commentariis com-
pilata, tribus voluminibus comprehensa, quorum
quodlibet X. X. libris constat. Vixit hujus op-
eris pars prima in XX. sermones distributa habebat
Græc. MSS. Biblot. Bodlican. Cod. Baroc. CLV.
Vide Catal. MSS. p. 220. ubi sermonum tituli Grae-
ce exhibentur. Denique ne hoc etiam omnino
Marthae ejusdem Chrysoptolici *carminis fam-
ilia*, & ejusdem, ut aliter, Chrysoptolici tra-
ductum de vite Humanae tention, *Pro. ad Olympum*
In hujus auctoritate &c. recitat Allat, ubi supra, p.
p. 68a.

MARCUS Hieromonachus, Monasterii S. Sabae praepositus, scripsit Sermonem in Virga & Miracula S. Gregorii Aggerinorum Episcopi. Pr. *Σαβῆς ὁ ἐκ τοῦ μοναστηρίου τῆς ἐκ τῆς ἁγίας ὁδοῦ*. Pat. ap. Allat. de Synesio. p. 109. Confer quae habentur super in *Leontio*. Compulsit inter *Declaratiorum dubiorum in Typico occurrenceum*, divitum in capita XCV. editam in *Typico Graecorum Venet.* 1645. fol. Habentur Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CLXXV. num. ii. Marci Monachi (notitri ut videtur) vetus *Sambuci* in Platerium, qui ita incipit *πῶς ἡ ἀνάστασις ἐπαρρησιάζεται*, &c. item *Cod. CCH.* num. v. fol. 34. Marci eujdem Epistola ad Parianthum CP. de *Confessione*, adversus perficimorem orthodoxae fidei. Verum notitri esse affirmare non audeo.

MATTHÆUS, L. MATTHÆUS *Angeli, Parameres* dictus, dignitate Quæstor, Ecclesie sue causam contra Latinos strenue turbaturus. De tempore quo vixerit, incerta omnia. Recentissimum & patris Rogerium facit, & paulo ante Concilium Florentinum clarissime affirmat, Jussu, Sambucus, sed levitari carum fultus. Multo antiquior mihi videtur, nec alius forsitan quam *Paracetus* ille Protocœviliarius, cujus meminit Pachymeres, lib. V. cap. 17. & 11. anno MCCLXXXIII. ab Imperatore Michaelē Palæologo cum IV. aliis Legatis ad reconciliandam Ecclesie concessam, Romanæ ad Gregorium X. missus. Hoc modo Thomæ Aquinati, contra quem scripsit calumnias stultas, ætate præ erit. Ut ut sit, foris plurima que frequentur. 1. *Antichæsis* contra Thomam Aquinatem de processione Spiritus Sancti, Pr. *Periphrasē* & *ἀντιχæσις*, &c. 2. Contra eundem de igne *Paracætes*; & *Πῦρ τοῦ ἐκδοῦντος* & *ἐκδοῦντος* & *ἐκδοῦντος* & *ἐκδοῦντος*, &c. 3. Diffælatio contra Latinos de *Præmissa* *Papa*. 4. Refutatio *fixæ capituli* à Latinis editum in defensionem professionis Spiritus S. ex Patre & Filio. 5. *Demonstratio* in quod absurditates Latini necessitate inciderent dum Spiritum S. etiam à Filio procedere asserunt. 6. *Diffælatio* de aliis XXII. erroribus Latinorum. 7. Diffælatio contra Latinos, de *Præmissa* *Papa*. 8. Diffælatio contra Latinos de *Asymis*. Omnia hæc

novissimi Bibliothecae Patrum Carotae, Tom. XXVII. Eri Tomo precedente in monitione ad Lectorem, ubi de Manuale Caleci agunt, Pantaleonem Auctorem perhibent. Vidit id vir his litteris haud leviter imbutus, Joann. Ciampinus, † nihilominus tanquam Anonymum constanter citare pergit. Extant utique ejus orationes II. In gloriam Domini nostri transfigurationis, quam Gr. Lat. edidit Combefsius *Aut. Nov. T. I. c. 179.* qui secundum priori elegantior, & forte non ejusdem ejus auctoris iudicat. Narrationes de *Miraculis S. Michaelis* habentur Græcè MSS. in Codice Regio Paris. MCCCLXXIII. Vide etiam Allaz. de *Symeon.* p. 79. & p. 103. Latine ediderunt Surius, Lippomannus, alii. Pantaleonis orationem in *exaltationem S. Crucis*, Gr. Lat. edidit Greuter de *Cruce* Tom. II. c. 123. Verum hic Monasterii Byzantinorum Presbyter esse dicitur. Sed id, ut rectè alibi notat Combefsius, inde accidere potuit, quod ex Diacono CP. Presbyter Monasterii factus sit. In catalogo Jac. Marmoræ CP. Pantaleonis Diaconi Orationes panegyricæ totius anni, sive XII. Mensium, in festis & Dominicis dies extare dicuntur. Vide Posslevia. *Append. p. 48.* Quædam etiam Pantaleonis nostri opuscula habentur Latine Biblioth. PP. *edit. noviss. Tom. XII.*

PERDICCAS, Protonotarius Ephesus, scripsit verbus politicis, *expofitionem* spectaculorum Vicinorum, & memorabiliū quæ Hierosolymis videntur. Hanc primus edidit Fredericus Morellus Parisiensis; accuratius verò Græcè & Latine L. Allazius *Symon.* Part. I. p. 65. qui & Anonymum quendam, qui de locis *Hierosolymitanis* prosa scripsit, Græcè & latine subnexuit.

PETRUS I. PETRUS Damasceus, vitæ instituto Monachus. Extant ejus non pauca edita; *Tractatus* I. V. sive *Eclage* ex variis scriptoribus. I. *Sylloge Miscellanea.* II. *Excerpta* ex Chrysostomo de *Humilitate*, &c. III. *De mandatis Divinis.* IV. *De tribus facultatibus Animæ.* Biblioth. Bodleian. *Cod. Baroc.* CXXXIII. Tractatus de *sepius operationibus quibus mens ad Deum elevatur.* Pr. *Θεῶν τῶν ἀδελφῶν καὶ τοῦ ἑαυτοῦ.* ibid. Cod. CCXIII. Ex libro quodam ejus Alectico excerpta varia. Pr. *Ἀλεξὶ καὶ πᾶσι ἀδελφοῖς ἡ ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ Θεοφύλιου γράμμι.* &c. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CCLXXXIX. num. xi. fol. 45. Ex libro ejus quodam *Ἀλφὶ ψαλμοῦ, sermones ante missæ.* Pr. *Τρεῖς ἱερεῖς ἀγνοοῦν τὸ μυστήριον τοῦ ἑαυτοῦ.* &c. Ubi in titulo S. Petrus Damasceus dicitur, ibid. *Cod. CC.* num. II. fol. 69. Confer Lambec. *Comment.* I. IV. p. 100. *Alphabetum* ejus in codice *Celsertio*, MMMMDVI. MS. alterari testis est du Fresnius in *Ind. Aut.* Græc. p. 31. quid vero continet, non indicat. II. PETRUS Argivorum Episcopus contexuit Orationem in *S. & gloriosæ Anagregæ & Theomargaris Cefusæ & Damianæ.* Pr. *Ἱερεῖς καὶ ἀδελφοὶ τῶν ἐκκλησιῶν ὁδοποιοῦντων πρὸς ἡμᾶς, καὶ τοὺς μὲν, iudicant L. Allazius, de Symeon. p. 83.*

PHILO Rhetor & Philosophus, scripsit historiam Ecclesiasticam, quam laudat Anastasius Sinaita initio *Demonstrationis historice de magnâ & angelicâ suorum Sacerdotum dignitate* his verbis;

Ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ φησιν, ὅτι φιλοσοφῶν ἦν ὁ αὐτὸς ὁ καὶ, &c. Ubi ex ea profertur histiolam de Presbytero quodam ab Episcopo suo excommunicato, qui postea martyrium passus, carpsula inclusus, & in ecclesiâ positus, quiescere non potuit, donec à proprio Episcopo (ut per somnium moneretur) anathematis vinculo solutus fuisset. Extat hic Anastasii libellus *ἀνὰθεμα* Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CLXXXIV. num. xi. fol. 118. Bodleian. *Cod. Baroc.* CLXXXV. num. ii. & alibi non semel. Hujus Philonis, ejusque historiz meminisse nemo ante Anastasium, nemo postea, unicum se excipiens Michaelen Glycam, Part. IV. *Annal.* in Leone Islamico, *Edit. Paris.* p. 182. qui tamen ipsum Philonem opus proculdubio non vidit, sed integram quam habet narrationem, seu mavis fabulam ex oratione Anastasiana, tacto licet nomine, ad verbum excerpit. Extat ergo Philo, Anastasio, qui claruit anno D L X I antiquior, & tamen vixit postquam cessaverant Gentilium persecutiones, ut initio fragmenti ipse satis innuere videtur; ac proinde sæculo quarto, quinque vixisse necesse est. De auctore ipso quæ fuerit, difficilis est disquisitio; ut Delio narratore opus sit. *Οὐ μόνον ἐστὶ καὶ τὰ φησὶν γράμμι αὐτοῦ.* Interim divinare fas est. Inter Episcopos qui anno CCCXLVII. Synodi Sardicenis epistola subscripserant, ap. Athan. *Apol.* II. p. 596. erant Philones duo, uterque in Aegypto Episcopus. Verum hos in scriptorum numero ponendos esse, quia fidem faciet; Auctor. *Prædestin. de Hæres.* cap. xxx. p. 31. ubi de *Alogis* agit, meminit Philonis Episcopi, qui harenicos libere sæpe prosequitur. Verum si vixit is, qui tempore orti sunt Alogi, nostro longè antiquior erit, nec ullam planè fidem metetur iste Anonymus, quem nomina propria non rard pro libitu fingere, haud levis suspicio est. In Indice librorum MS. quem Regi Galliz obtulit Anton. Eparchus Cotyrensis, num. xiv. occurrit opusculum Philonis Philosophi, *ἐκ τῶν μυστικῶν.* Ut & Desolationes variarum enarrationum de creatione mundi. An ex Philone Hebreo excerpta sint, non ut qui codicem ipsum inspicere possunt. Extat & Philo Monachus, cujus extat medietario Alectica *contra Pseudoheretismum Mulierum*, quæ ita incipit; *Ἐξου καὶ ἐκ τῶν ἱεροῦ βασιλικῶν καὶ Ἀλεξίου.* &c. Habetur Gr. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CCCXXV. num. xv. Verum ista longè recentior mihi videtur. In te omnium oblectamentis, de quâ altum silent omnes scriptores Ecclesiastici, liceat mihi, bonâ cum lectoris venia, conjecturam meam hoc loco proponere. Quis igitur dicamus auctorem nostrum alium non fuisse quam Philonem, Carpsuli urbis in Cypro Episcopum, ab Epiphania ordinatum, cui etiam Episcopatus sui curam commisit, cum & Romam & Constantinopolim proficisceretur. De quo, ejusque in *Canisea* commentario, diximus alibi ad ann. CCCCI. Præter hunc, Philonem alium inter Scriptores Ecclesiasticos, hinc præsertim sæculis frustra queramus. Conjecturæ nostræ haud parum faver, quod de Philone Carpsulense dissentiat Polybius Rhinocororæ Episcopus, posteroris partis vitæ Epiphaniæ scriptor, c. 49. fuisse ipsum *Ἀλεξίου ὁμολογῶν, Clericum ex ordine Rheiorum defunctum*, quorum quidem etiam antiquitates Sacras & Ecclesiasticas eunt & pertractate. Quo tectius hæc intelligantur, observandi erit,

Rhetores

Apollolam & Evangelistam Joannem. Pr. 'Απολλολα & Εὐαγγελιστὰν Ἰωάννην. Exlat MS. Cod. Baroc. CCXL. Encomium in S. *Apollolam & Evangelistam Marcum.* Pr. Πάσαν Ἀπολλολὰν καὶ εὐαγγελιστὴν μαρκόν. &c. L. Allat. ibid. p. 104. Hæc Procopius Opuscula didicerunt Bollandiani Apr. XXV. Seemo in *celebrationem* S. & *conservationem* imaginum affectatæ Genæ MS. in Bibliotheca V. C. Eusebii Renaudoti. Meminit Cl. du Fresnoy *Index. Antiq. Græc. MSS.* p. 32.

STEPHANUS, Ephesinus, an fortè Stephanus ille Episcopus Ephesinus qui anno CCCCLI. Concilio Chalcedonensi interfuit, & ex Codice Canonum Ecclesie universæ nomenclatè relegit *Act. X. l.* vel quis alius longè recentior. Certè in titulo codicis Palatini Stephanus *Episcopus Ephesus* dicitur. Verum cum fallax & lubrica sæpe sit inscriptionum, quæ in codicibus MSS. occurrunt, fides, cùmque plures esse poterant Stephani Ecclesie Ephesinæ Episcopi, hunc Stephanum illum in Synodo Chalcedonensi celebrem, fuisse, æstetere non sum ausus. Habetur ejus *Canonica Synopsis*, quæ canones SS. Apostolorum, Conciliorum Nicæni & Ancyani, &c. in Epitomen contrahuntur. Pr. 'Αποστολικὰ καὶ συνδικτικὰ ὑπομνήματα. &c. Exlat Græcè MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol. CCLXXXIII. num. 2. fol. 52.* & in Bibliothecâ Palatinâ, jam in Vaticanam translata, *Cod. XXVIII. num. xxxi.* iterumque *Cod. CC.* teste Polleivio in *Append.* p. 74.

SYMEON, I. SYMEON, Cenobii cuspudam in Melopotamiâ Abbas, scripsit Orationem *de continuâ meditatione mori.* Pr. 'Αγίων ἀδελφῶν καὶ μὲν φίλων καὶ ἀγαθῶν ἑταίρων ἀνακτὴς ἐν τῷ ἔργῳ καὶ ἰσχύϊ ἡμῶν. & ἐν τῷ βίῳ τῶν. Habetur Gr. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol. CCCV. num. iii. fol. 105.* usque ad fol. 124. Nominè Symeonis Stylitæ inserta est Latine *Biblioth. Parr.* Tom. VII. Confer. L. Allat. de *Symeon* p. 24. II. SYMEON hieromonachus, *Scholarum* dictus, contextu *Synagoga Canonum Panisentialium*, ex Canonibus SS. Apostolorum & VII. Conciliorum Oecumenicorum, in & synodorum patriarchatum, & SS. Patrum & præcipuè ex S. Basilii & Joannis Nestleæ scriptis collectum, & facillioris inventionis causâ, ordine Alphabetico dispositum. Exlat Gr. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol. CCVI. num. v. fol. 46.* usque ad fol. 173. Habetur ibid. *Cod. CCXVIII. num. iii.* fragmentum historicum de *Baptismo SS. Apostolorum*. Pr. 'Εὐαγγελιστὴς καὶ βαπτιστὴς ὡς καὶ ὁ Χριστὸς τῶν βαπτιστῶν. Ἀπολλολα, &c. Verum ex Sophronii Patriarchæ Hierosolymitani commentariis desumptum est, uti ipse auctor ingenuè fatetur. III. SYMEON STUDITA, Monasterii nempe à Theodoro Constantiniopolitani hoc nomine erecti monachus. Compositi *Troparia* in festis & jejuniis Ecclesie recitanda. Eorum aliqua in libris Ritualibus MSS. Cryptofœderatus Monasterii se legisse testis est L. Allatius, & sex eorum initia exhibet *de scriptis Symeon.* p. 23. IV. SYMEON Eucharistiarum Episcopus; Extat ejus Gr. MSS. ad Joannem Monachum & Enclitium Epistolæ duæ. Prior in Bibliothecâ Regiâ Parisiensis, & olim inter codices Theologicos Antonii Augustini. Posterior tanquam valde piam commendat L. Allatius

de scriptis Symeon. p. 179. ubi utriusque initium habetur. V. SYMEON humilis monachus, scripsit *encomium in Symeonem fratrem* qui Christum ultis in Templo suscepit; Pr. *Ἐν τῷ στήθει τοῦ ἀγαθοῦ Ἡεροῦδαν ἡμῶν μαρτὴρ Ἰσὶε.* Hanc orationem se legisse testatur L. Allatius de *Symeon.* p. 180. vide p. 110.

THEODORUS. Sub hoc nomine in censum nostrum referendi, I. THEODORUS Antiodorum Episcopus, auctor satis antiquus, ut fides nobis facit L. Allatius. Scripsit *Expositum* & *hystericum*, quam frequenter citat idem Allatius, & exinde plura profert de *Pargar.* p. 108. lib. *contra Hæting.* p. 12. 120. 132. de *Concil. Florent. contra Cregh.* p. 139. & fortan alibi. II. THEODORUS urbis Paphi in insulâ Cypro Episcopus. Vitam condidit S. Spyridonis, Timotheanis in Cypro Episcopi. Pr. *Ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ἐν ἀγάπῃ τοῦ ἁγίου καὶ σωτηρίου.* &c. habetur Gr. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Hist. XXXI. num. 2. fol. 126.* usque ad fol. 161. & *Colbert. Cod. CCCCLXII.* Confer quæ habet Lambecius *Comment.* lib. viii. p. 310. III. THEODORUS presbyter, cuspudam verò Ecclesie, vel quo tempore vixerit, habet satis liquet. Confut nihilominus, ipsum claruisse post ann. DXX. quando controversia de operibus Dionysii Areopagitæ orta est, & ante Photii tempora. Scripsit Librum, quo ostendit germanum esse quod sub nomine S. Dionysii habetur opus, & argumen in contrarium allata, pro virili dissolvere conabatur. Argumenta ducta erant I. A silentio SS. Patrum qui Dionysium secuti sunt. 2. A silentio Eusebii, qui dum aliorum Patrum opera recenset, Dionysiacorum nullam facit mentionem. 3. A traditionum quarum meminit Dionysius incrementis, quæ tamen postea, & non nisi diuturno temporis spatio sensim in Ecclesiâ invaluerunt. 4. Ab Epistolâ Ignatii à Dionysio citatâ, post mortem tamen Dionysii, & paulo ante ipsius Ignatii martyrium scriptâ. Hæc ex eo opere argumenta refert Photius *Cod. I. Theodori* verò solutiones tericet, vel quod non recensuit, vel quod excerpta ex codice Photiano excederent. IV. THEODORUS Timotheanis in Cypro Episcopus. Exlat MS. sermo de vitâ, exilio & ætatis Sancti Joannis Chrysostomi. Pr. 'Αγαθὸν καὶ ἀσφάλειν ἐστὶν ἡμῖν τὸ ἐκπεσεῖν ἐκ τῶν κακῶν. Adiit L. Allatius de *Symeon.* p. 81. V. THEODORUS Alanicæ (urbis est, si fallor, non longè à Byzantio posita) Episcopus. Exlat MS. sermo ejus extemporaneus in *Dei & Salvatoris nostri J. Christi sepulture.* Pr. 'Αναβάντων ἡμῶν ἐν τῇ ἐκκλῃ, καὶ ὡς ἐν ἰατρικῇ τῶν πνευματικῶν ἀρρώστων. Hæc nos docet L. Allatius de *Symeon.* p. 81. VI. THEODORUS Metropolis Cysicenus; Sermonem habet in *Sambum Martyrem blasphem.* Pr. *Βασιλεὺς ἐπὶ τῶν ἡγεμενῶν καὶ μαρτυρῶν, καὶ ἐν ἀίῳ ἡμῶν βασιλεὺς.* Testis est L. Allatius de *Symeon.* p. 84. VII. THEODORUS Petrarum vel Petrarorum (urbis erat Gallicæ inferioris) Episcopus, in literas misit vitam & conversationem Sancti Patris Theodofii, totius Eremitæ prope Hierosolyma Atchmiditæ. Pr. 'Ἡ ἱερωνυμική καὶ ἀσκητική πῶς ἐστίν. Exlat MS. testatur L. Allatius de *Symeon.* p. 95. & ex eâ quædam profert *ibidem* p. 7. VIII. THEODORUS SCUTARISOTA, scripsit vitam S. Pauli

Sancti Pauli Apostoli. Extat MS. teste L. Allatio de Symeon. p. 106. hoc initio; *ἡ ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου*. IX. THEODORUS, patris Smyrnenus, *ἐπιστολὴ* Philasphum, *Philosophum principis*, scripsit in defensionem Ecclesie Græcæ adversus dogmata Latinorum, ex quo proinde excerpta de processione Spiritus Sæ Azymis, &c. unâ cum aliis habentur Biblioth. Vindob. Cod. Theol. CCCXIV. num. 12. à fol. 238. usque ad fol. 262. Episcopus Episcopus eorum quæ de naturâ & principiis naturalibus ab antiquis tradita sunt, in IV. *τμήματι*, sive segmenta digesta. Pt. *Ὁμοῦ ἐστὶν οὗτοι καὶ τὸ φυσικὸν ἀρχὴ καὶ τὸ φυσικὸν οὐρανόν*. Opusculum hæcenus ineditum. Denique Theodorum Sidetam, aliamque Theodorum Ecclesie Sebastienæ præpositum inter Hylonicos Byzantinis nominatim reputant Joannes Scylitzes, & Georg. Cedrenus in præfationibus ad suas Historias.

THEOPHILUS, Chronographus Christianus, quem ubique ferè citat Malala, cujus calculum, tanquam longè accuratorem, commendat. An idem sit cum Theophilo Antiocheno (quod voluit olim Anristes Oxoniensis) controversia est haud facillè solvenda. De quâ aliquid diximus in Joan. Malala.

TIMOTHEUS alter Chronographus unâ cum Theophilo Malalæ passim laudatus, præcipue verò ut Domini nostri natalitatem in sextum mense millemennarium incidisse probaret. Meminit etiam Malala Timothei cuiusdam gentis Persicæ, qui ante susceptum Baptismum apud *Βασιλειαν*, sive *Βασιλιν* fuerat. Ex quo

testes de Manichæis, eorumque Episcopo Indarazaro, Perianum Regis iussu occisis, in eorumque spectante Christianorum Episcopo, de tactibus eorum publicariis; libris ipsi traditis; Ecclesiis Catholicis additis; & promulgato etiam Editio, ut super Imperium Pericum Manichæis inveniretur, igne absumeretur. Sub Iustitiani Imperio hæc contigit, tractat Timotheus, & ex eo Malala lib. XVIII. p. 178. De quibus tamen nulla aliâ habetur mentio.

ZOZIMAS, Monasterii cuiusdam in Palestinis, ut videtur, Abbas, sive Archimandrita. Multis contendit Possinus eundem fuisse cum celebri illo Zoizima, qui discipline Monasticæ in quodam Palæstine cenobio à puero traditus, ult. LIII. annos in vitâ ascetica perfectavit, & Mariæ Egyptiacæ anno CCCXXXII. defunctus, funus curavit, ductis pro sententiâ suâ argumentis, à loco, tempore, & utriusque ægu moribus. Verum autanti sunt, ut audios in partes suas pettoham, haud opete pretium cit paribus excutere. Extat c. *en* *ἀποστολῶν*, seu *Ἀπολογία Ασκήσεως*, XIV. capitulis comprehensi, ex ejus ore, à quodam illius discipulo, excepæ. Edit sunt Gr. Lat. in Possini *Theol. Asce.* p. 179. Magni hoc opusculum facit Possinus propter effluorem in illo genuinam inoleam veri Asceticismi sensum, & quendam suavissimam fragrantiam haberi, quâ penitus imbuuntur omnes spiritus, hæc sanctissima odorem, ut ejus verba sunt. Notat præterea Joan. Moschum, Prati spiritum in confascinationem, multa ex his Alloguis, im integra quandoque capita, exscriptisse.

DISSERTATIO SECVNDA

DE

LIBRIS ET OFFICIIS ECCLESIASTICIS

GRÆCO RVM.

DE Libris Ecclesiasticis Græcorum acturo, liceat mihi L. Allatii, viri in his literis summi, verbis præfari. "Græcorum Ecclesiasticis libri, plures nec unus generis sunt, in eamque jam excreverunt molem, ut attendis introspectienti haud fieri posse videatur, ut per annum, ab homine id studiosius incumbente, nec aliis negotiis implicito, recedant, tantum abest ut cantu etiam & per intervalla temporum respirante, commodè accenseantur. Illius etenim gentis religio increbrescens unicuique de novo, dummodo sanctorum res petradare, cur, accessionem facere & ingentia volumina permittit. Hinc maximam librorum copiam majorem fecit, & novis semper accitis, molem, in incrementum adauit. Hæc vitæ gentis fuit egregiè instructa, Græcorum temporis longè doctissimi, qui duplicem inde Dissertationem hæc de te instituit, ad Gabr.

Nascedum unam, ad Joann. Aubertum alteram edit. Paris. 1645. 4to. Verum cum Allatio Divinorum officiorum potiores solummodo & utiliores libros, idque modo satis prolixo per centate placuit, nos minores etiam libellos, & particulatim magis aliquos operis vel formulæ & *ἀποστολῶν* in Centum nostrum referimus, idque summam & paucis, ledare & quæ pluræ deficiunt, ad Lexicographos Ecclesie huiusmodi, quæ de his hactenus scriptis sunt, sed tenes. Nos enim hactenus gratiam, qui libris ad in hunc sortum commenda, reddimus. Quo & relios meliori ordine res agant, observationes nostræ, orthodo Alphabeticæ disponemus. Sic itaque cædam.

ἈΓΙΑΣΜΟΣ. De vulgibus huiusmodi significatibus jam non agitur. Notat hoc loco solennem aque benedictionem, juxta quam apud Græcos

Græcos petagi solet. Cujus duplicem habemus ordinem seu *ἀξιωμα* in Euchologio. Prima dicitur Ἀρχαία τὴ μεγάλη ἀρχαία ἢ Ἱερὴ Θεοφανία, & semel tantum in anno usurpatur, in festo nempe Theophanias, quando aqua Solemni ritu consecratur. Exat apud Goarum in *Euchologio*, p. 455. Ex quo etiam discimus duplicem hoc tempore aquæ fieri benedictionem; primam in festi pervigilio, ex qua bibitur, populus aspergitur, domus instaurantur; alteram, quæ ipso die festo inter Missarum Solemnia facta est, quæ proinde sanctior habetur, majorique curâ affectatur, & penitentiibus *συνδυα* in Ecclesiæ communione plenè receptis propinari solet. Hoc etiam ritu memoriam baptismatis Christi, hoc die olim petati renovabantur, cujus baptismo, aquarum omnium naturam adeo utque sanctificaram fuisse crediderunt; ceteris, ut aquæ profundâ hâc nocte hauserit, domumque portaret, non in unam modò, sed quandoque in plures annos incorrupte servabantur, discretè id testante Chrysostomo Homil. de *Baptismo Christi*, Tom. I. p. 278. Alreta dicta est Ἀρχαία τὴ μεγάλη ἀρχαία, & recitatur in communi aquæ benedictione, non modò in Theophanias, sed & singulis mensibus, vel urgente quavis necessitate, à sacerdotè fieri potest. Habetur *ibid.* p. 441. Utrumque officium in notis suis præclare illustrat eruditissimus Goarus. Videti. Godin. de *Offic. CP. cap. XIV. num. xxvi. xxvii. &c. p. 79.* ubi *ἀρχαία*, live aquæ benedictionem describit, quæ cujusvis mensis initio (exceptis solummodò Septembribus die xiv. & Januarii vi.) coram Imperatore in Palatio fieri solebat.

ἈΓΙΟΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΣΤΙΧΗΡΟΝ, *Hymnus* live Canticum longiusculum, ab Andræ Monacho, Cretensi Archiepiscopo, qui *ἀρχιεπίσκοπος* Ἰερωνίμους est, compositum; cujus & alia cantica in libris Græcorum passim reperiuntur. Ex Codice Barberino meminit hujus *σχηρὸν* Goarus not. ad *Euchol.* p. 102. Balsamoni dicitur Ἀρχαία, τὴ ἀρχαία, qui & *Υαλιδιανὴν ἀρχαίαν* meminit.

ἌΙΝΟΙ *Laudes*, memorantur in Officio τῷ Ὁσέων, p. 54. ita nempe apud Græcos, explicante Goaro, dicuntur Psalmi Davidici CX LVIII. CX LIX. CL. propter repetitam in iis vocem Ἄντις, & in Ecclesiasticis eorum libris passim occurrunt.

ἈΚΑΘΙΣΤΟΣ, *Hymnus* in laudem B. Virginis, ob iudicem à Persarum, Barbarorumque furore, illius, ut ferunt, ope ter servatam conditus, idque hâc primùm occasione. Obfessâ urbe Regia imperante Heraclio, ex una parte à numerofo exercitu sub Sabor Chosro Persarum Regis Duce, ex altera à Chagano Scythâ, Sergius Patriarcha imaginem Deiparæ Virginis non manufactum ulnis suis gestans, cum toto populo supplicationes incessanter fecit; quo facto Heraclius mox insignem de hostibus victoriam reportavit. Unde populus totam noctem absque ullâ intermissione Hymnum pro gratiarum actione Deiparæ decantavit. Idem postea sub Constantino Pogonato, & tertium sub Leone Isaurico, instantibus Agarens, factum. Hinc festum institutum, hinc

Hymnus Sabbato quæz hebdomadis Quadragesimæ in perpetuum decantantur, Ἀκαθιστοί, quasi festione carens, dictus (inquit Triduum hâc die) διὰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος ἁγίου ἢ τὸν βασιλεὺς ἢ τὸν λαόν. Quod totus populus totâ nocte stans Hymnum Desparæ caneretur, quodque cum in omnibus aliis adibus ex more sedare licet, in ista Divina Mater erelli omnes stantes aufciantur. Næc Codinus de *Offic. CP. cap. XII. sect. x. p. 71* Ex quatuor Virgiliis quæ quorannis in Palatio celebrari solebant, secundum fuisse Ἀκαθιστοί. Exat hoc officium in Horologio Græcorum *l'ant.* 159. aliique annis non semel incidit. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CCXXXI. num. viii. à fol. 14. usque ad 37. hoc initio, Βασιλεὺς ὁ ἡμεῖς ὁ δὲ λαὸς ἐπὶ τῷ τῷ βασιλεὺς ἡμεῖς, &c. Hymni hujus originem, & integram triplicis liberationis verbis CP. hystoriam accuratè describit Anonymus Auctor *Orat. Hystor.* in festum Ἀκαθιστοί, quam Gr. Lat. edidit Combesius *Anal. Nov.* Tom. II. p. 805.

ἈΜΑΡΤΩΛΟΝ ΣΤΗΘΙΑ. Liber Ecclesiasticus, ab Agapio Cretensi apud Montem Athum Monacho, viro in scriptis tum Græcorum tum Latinorum, non inedito, lingua vulgari, & diversis Græcorum Latinorumque operibus, tribus partibus absolutus, quo plâ documenta, varique sermones Ethici continentur. Parte tertiâ in laudes B. Virginis effundit, deque miraculis vel ab eâ, vel ejus nomine, patratis copiosè agit. Editum est ab ipsomet auctore hoc opus *l'ant.* ap. Ant. Julian. anno 1641. 4to.

ἈΜΟΜΟΣ. Ita dictus est Psalmus CXVIII. eò quod ab his verbis incipit, *Μακάριοι οἱ ἀγαποῦντες*, & in sabbato Ἀμολογίον, seu Sabbato secundæ hebdomadis Juniorum cani solet. Ejus passim mentio fit in libris Græcorum ritualibus, in *Euchologio* non semel. Vide p. 53. 483. 561. Confer etiam Meursii *Glossar.* & Suiceri *Thesaurum* in hac voce.

ἈΝΑΘΜΟΪ, *Psalmi graduales*, seu *Cantica graduum* apud Hebræos, Græcos, & Latinos, suis nota. In Divinis Græcorum Officiis, ceteris quibusdam temporibus suum etiam habent locum. Vide quæ hæc de te congesti da *Presbiterii* in *Glossariis* suis, tum Græco, tum Latinoque Commentariis, tam veteres quam recedentes ad hos psalmos notare solent.

ἈΝΑΓΝΩΣΕΙΣ, *Lectiões*, seu ut Latini potius dicunt, *Lecturariæ*. In quo libro partes seu segmina ex veteris Testamenti libris excerpta, varisque anni diebus, pro dictum festorum sollempnitatibus, in Ecclesiâ recitari solita, continentur, in unum volumen redacta, ut facilis & commodius præ manibus habeantur. Prostat liber MS. passim in Monasteriis Græcorum, & potissimum in Bibliothecâ Vaticanâ & Barberinâ, num. xvi. & xvii. monente L. Allatio, *Disser.* I. p. 53. & *Diarr. de Georg.* p. 417. qui tamen notat hunc librum diversum esse ab aliis Lectonibus prolissioribus, quas non ex sacris literis, sed ex sanctorum Patrum opusculis decipiunt, idem Græci inter Divina sua officia recitant.

ἈΝΘΟΛΟΓΙΟΝ. Latine dicas *Florilegium*, opus in duodecim menses divinum, quo continentur

ἈΠΟΣΤΟΛΟΣ, seu, ut in Eucologio Gortiano, p. 335. vocatur ἈΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ, quod potius, majorque illius pars ex Epistolis Apostoli concinnatur. Continet quippe Lectiones ex Epistolis canonicis Apostolorum, praeterim Sancti Pauli, desumptas. Hinc in ordinatione Lectionis Pontifex tradit ei τὴν Ἀποστολὴν, *Euchol.* p. 236. & in *Liturgiā Chrysost.* p. 68. Lector proferit τὸ πνευματικὸν Στοιχεῖον καὶ τὴν ἱστορίαν; *Præpositum Apostoli & dicit*, 1703. & ὁ δὲ ἀναγνώστης ἀναγινώσκει. & *Lectione Apostoli complecti sacerdos ecclesiam*, &c. Hic liber tempore S. Sabae jam in usu fuit, teste Cyrallo Scythopolitano in *Vita* ejus, num. LXXV. 30. *Corcl. Monum.* T. III. p. 375. Lector qui Epistolas S. Pauli Apostoli publice in Ecclesiā legit, πνευματικὸς vocatur, cujus meminit Codinus de *Offic.* C.P. cap. VI. num. XIV. p. 44. Editus est hic liber *Ornat.* 1641. hoc titulo, Ἀποστολὴ καὶ Θεολογία. De *Neglectis* argum. suo loco.

ἈΠΟΣΤΟΛΟΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ, liber complectens lectiones Apostolicas simul & Evangelia, quæ intactis Liturgiis, singulis diebus aut festis, praeterim Dominicis, illuc quæ B. Virginis Mariæque honori dedicata sunt, leguntur. Agit de hoc libro *Eucologio* non uno loco. Extant Ἀποστολόεττα, totius anni, juxta X.I.I. menses disposita, certis quibusdam diebus recitanda, summam expolita in *Eucologio*, p. 904. Ubi etiam habentur Ἀποστολόεττα, in mulieres martyres, in moniales, in moniales simul & martyres, & X.I. matrina Evangelia τὸ ἀναγινώσκων, seu *memoriam referre habentia*.

ΒΑΪΑ sive ΚΤΡΙΑΚΗ ΤῶΝ ΒΑΪΩΝ, *Dominica in Palmis*, qui populus inter maritimas laudes decantandas, palmas manibus gestare solent ad imitationem turbe Hierosolymitanæ, Christum Hierosolyma ingredientem præcuntis, palmisque manibus ferunt. Exat in *Eucologio*, p. 744. *Εὐχὰς οἱ τὸ δῶμα τοῦ βασιλῆως τῷ βασιλεῖ, Oratio ad palmas ipso palmarum die distribuitur*. Ex ipsum festum τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ βασιλεῖ, sive τῷ βασιλεῖ, ut vulgo dicitur. De festo Palmarum vide quæ habet Codinus de *Offic.* C.P. cap. X. p. 66. quæque ad illud caput notavit Gredetius, p. 338.

ΒΑΪΑΤΙΣΜΑ. Ritus & cremonias describete, quibus Baptismus apud Græcos peragi solet, non est hujus loci. In *Eucologio* huc pertinet quæ sequuntur Officia. I. *Εὐχὰς οἱ τὸ καθολικὸν πνεῦμα, Oratio ad cruce signandum puerum suscipiendum nomen olivæ dno natiuitate sua*, p. 321. Officium hoc Baptismo præambulum est, & Catechumenanū vicem supplere videtur, cum Catechumeni olim nomen ipsum Ecclesie dare tenebantur. II. *Ἀναγνῶντες δὲ αἱρεῖς βαπτισμῶν, Officium S. Baptismi* p. 350. Cujus Officii varia exemplaria ex codicibus MSS. exhibet Goarus. Integrum baptismum apud Græcos celebrandi ritum ex Eucologio latine exhibet, scholisque suis illustrat P. Arcadius de *Concord. Sacram.* l. I. c. 17. p. 57. III. *Εὐχὰς τῷ αἱρεῖ βαπτισμῶν οἱ συνήθητες ὁμῶν, Oratio S. Baptismi in puerum leito proximum*, p. 370. cum nempe urget vel morbus, vel instantis mortis necessitas, ut baptismus contractioni formulæ peragatur. IV. *Εὐχὰς οἱ*

τὸ δῶμα πνεῦμα τῷ ἱερὲι ἱερέα, *Oratio ad abluendum rucem illuminatum olivæ die*, sive *Ablutio post Baptismum*, p. 371. Moris quippe erat in Ecclesiā ab omnibus retroactis sæculis, ut Olivā post baptismum die Neophyti vestes candidas deposituri in Ecclesiam convenirent. Cui postea accessit Ἀβλυσις sive Ablutio, ne forte aqua baptismalis, vel Christiani aliquid excidens deperderetur.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΙ. Hoc nomine in scriptis Ecclesiasticis Græcorum veniunt quatuor libri; nempe Sammelis II. Regum II. qui in sacro veteris Instrumenti canone habetur. De quibus vide *Constitut. Apost.* lib. 1. cap. 5. 6.

Β'ΙΒΛΙΟΣ ΚΑΝΟΝΩΝ, *Codex Canonum*, quo usā est Ecclesia universa, continens priorum I.V. Conciliorum generalium, ut & Ancyran, Neocaesariensis, Gangrensis, Antiocheni, Laodicensi canones, continuatā numerorum serie dispositos, qui libenter invicem hoc ordine succedunt, Concilii Nicæni (primo quidem loco positi, καὶ τὸ ἱεραρχικὸν μυστήριον ἀποδείκνυνται, ut ipsius codicis verba sunt, *propter Synodi Occumenicæ auctoritatem*.) Canones X X. Ancyran X X V. Neocaesariensis X I V. Gangrensis X X. Antiocheni XXV. Laodicensi LIX. Constantinopolitani primi. VII. Ephesina V III. Chalcedonenſis XXIX. omnes numero CCVII. Hinc in Actis Conciliorum, praeterim Ephesini & Chalcedonenſis (ut de scriptoribus Ecclesiasticis nil dicam) toties occurrit formula, sicut aliquid καὶ τῶν κανόνων ἀναγινώσκων, damnavi quæpiam καὶ τῶν κανόνων ἱερῶν καὶ λαϊκῶν, & τῶν λαϊκῶν καὶ κληρικῶν τῶν ἐκ τῆς nempe Codex Canonum, quo tunc usi sunt, continuatā numerorum serie & Consequentiā decurtebat. Prima hujus codicis mentio occurrit in Actis Concilii Chalcedonenſis, cujus canones et demum accesserunt; ita Act. X. l. 30. & Β'ΙΒΛΙΟΝ recitantur Canones XC V. & X CVI. qui Concilii Antiocheni sunt XVI. & XVII. Act. XIII. ex eodem codice legitur Canon IV. qui inter Nicænas Synodi canones quantum habet locum. Ex Act. IV. sumpto libro, Aetius Archidiaconus & Primitivius magnæ Ecclesie legit ex eo canonem L X X X I I I. & LXXIV. qui quidem Concilii Antiocheni sunt I V. & V. In codice Encyclico Epistoli Synodici XLI. † (quæ est Episcoporum Pſidæ ad Leonem Imp.) Timotheum ejusque affecit ex Ecclesia Dei eficiendos judicant *secundum Consequentiā regularem*. Quænam verò hæc fuerit, nos docere quæ sequuntur; *sicut* (inquunt) *certis & oligisima regula de talibus aperte decoris, cuius inusum est, si quis Episcopus ad Synodum depositus, aut presbyter, &c.* Jam verò LXXXIII. Codicis nostri regula est Synodi Antiochenæ Canon IV. qui eodem modo incipit. De Codicis hujus origine, varisque incrementis non pauca diximus in observationibus nostris ad Concilium Chalcedonenſem anno CCCLCI. p. 175. 176. hic non repetenda. Præsum hunc codicem de tenebris eruit, & versione notissimæ adornarum Græc. Lm. edidit Christoph. Juselius *Par.* 1610. 8vo. Transiit deinde in Bibliothecam fam Iuris Canonici Henticæ Christophoti F. *Tom.* I. p. 1. 200. MDCLXI. Recedit demum præmissā hitoricā relatione de collectionibus Canonum G. Th. Matæus

† Conc. To.
27. col. 328.

Chistophylacus Corecyæ editæ *Venet.* an. MDLX. quo & vixit; & alix nescio cujus anonymi in *Cod. Calber.* MMDCCXXXIV. An verò huiusmodi conciones à privatis Doctoribus composuere, in publicis Ecclesiæ catibus recitatz sunt, non constat.

ΔΙΠΛΟΚΑΘΗΧΟΤΜΕΝΟΝ. Canticæ Ecclesiasticæ species etat; & iterata fortè precatio pro Catechumenis, inquit Cl. Du Fresnoius, qui ad conjecturam suam firmendam, locum istum alterutivè ex Horologio MS. in Officio Quadragesimæ profert *Append. ad Gloss. Græc.* col. 59.

ΔΙΨΥΧΑ. Nota satis est & vox & res. Duplices erant Tabule, quarum una Patriarcharum, Pontificum, Episcoporum, qui maioribus Ecclesiis præsidebant, & in vivis erant, nomina inscribebantur; in alterâ mortuorum, eorum nempe qui in pace & communionem Ecclesiæ diem suum obierant, quæque ex his Tabulis inter sacrorum solennia à Diacono ad altare recitari solebant. Episcopi aliquis nomen his Tabulis inditum communionis erat reuera & indicium. Ubi verò alicui negatur, nomen ejus è publicis Ecclesiæ Tabulis eratum est. Mos satis antiquus, & quanto saltem seculo, si non retroactis Temporibus usurpatus. Verùm non modò Episcoporum, sed & aliorum sanctitate illustrium, præcipuè Imperatorum Orthodoxorum nomina hæc Tabulis inscripta fuerunt, & ex iisdem recitata. Quin & Conciliorum Occumenicorum; ut fidem vobis facit Justinianus Imp. Epistola 7 ad Epiphanium Patiaracham CP. & nos etiam ad Concilium Chalcedonenſem notavimus, ubi de *Codice Canonum Ecclesiæ universæ* agimus. Plena est harum Tabularum in Scripturis Ecclesiasticis, plena in Conciliorum Monumentis, ubique mentio. De Diprychis agunt Durantus de *Rituibus Ecclesiæ* lib. II. c. 43. num. VII. l. x. p. 717. Habetur *Panop. Græc.* p. 116. Grot. ad *Emblema* p. 143. Mastricius Schedasim, *De susceptor. in Baptismo, & Histi. juv. Eccles.* num. 11. p. 7. præsertim verò Lexicographi Ecclesiastici, Du Fresnoius in Glossario tum Græco col. 314. tum Lat. col. 107. &c. Meursius & Saucius in *voer Aethiopyæ.*

ΕΥΚΑΪΝΙΑ. *Eucainia*, seu ædium sacramentum dedicationis. Ad hanc classem pertinere videntur hæc Euchologia officia. I. Ταῖς προσήτοις ὁμοῦ ἡμετέρας ἀναστάσεως ἐκτελεσθῆναι τὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πνεύματος. II. Ἀναστάσεως ἡμετέρας, Officium circa crucem defensionem p. 609. III. Ταῖς προσήτοις τῇ τῇ ἡμετέρας, Ordo in Encaminus, hoc est, in S. Templi dedicatione servandus p. 832. 844. 845. IV. Ταῖς προσήτοις ὁμοῦ πνεύματος ἀναστάσεως, Ordo servandus si nova fuerit sacra mensa p. 614. Sunt & alia Officia, & Orationes, quæ ad hanc classem pertinere videntur; nempe Officium in consecratione panis & calicis novi p. 832. Oratione in aperiendo, sive reconciliando Templo, à Gentilibus, vel ab Hæreticis profanato p. 610. In reconciliando Ecclesiā in qua hominem violentè mors invaserit p. 611. & huiusmodi alia.

ΕΙΡΜΟΔΟΓΪΟΝ, Liber Ecclesiasticus, quo omnes Odoechi Ἐψαλμοὶ sive cantus initiales

Christi & Deiparæ Felicitatum, totiusque anni continetur. Ἐψαλμοὶ appellatur, inquit Zonaras in Canones Anastasios Damasceni, οἱ ἀρχαῖοι καὶ οἱ νεώτεροι, καὶ ἀκούσι οἱ δὲ πᾶσι αἰσὶν ὑπομνησθέντες, quod seriem quandam & connectionem & ordinem carum & consonantiam tribuat consequentibus possit se eripari. Hermas itaque, explicante L. Allatio *Dissert.* l. p. 98. est hymnus, sive troparium à quo reliquorum Tropiariorum quæ in eā ode canuntur, consequentia & series ducitur. Canon nempe est & regula modulationis subsequentium Tropiariorum. Editum est huiusmodi Hermologium *Venet.* anno 1603. 8vo. Novissimum, ut fallor, prodit *ibid.* anno 1643. Ad finem habetur Tabula VII. Conciliorum Occumenicorum, Index graduum prohibitorum astrictus, & VII. peccatorum mortalium, VII. gratiarum. VIII. mysteriorum seu sacramentorum, & IV. naturalium virtutum tum animæ, tum corporis. Habetur MS. tum alibi, tum Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CCLXXXV. n. III. fol. 264. Extat in Bibliotheca Barberina Ἐκκαὶστὶς totius anni, quemadmodum in Monte Sancto cani consuevit; à Joaphaz Cucazele hieromonacho notis musicis adornatum, testis est eisdem Allatius, p. 99. Dicitur hic Cucucles, & vide, nempe ut à seniore distinguatur. Erat is Magister Joannes Cucucles, qui contexit ἡ ἁγία ἀρχαῖος καὶ νεώτερος τῶν ἡμετέρας, Seriem universi officii Ecclesiastici, quem antiquis notis musicis adornavit. Extat Gr. MS. Biblioth. Vindob. *Cod. Theol.* CLXXXV. continetque folia 341. 410. atque ita incipit, ὁμοῦ ἡμετέρας, &c.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ. Officium est quod peragitur quando Evangelia, vel dona sacra solenni procedendi ritu, à Sacerdote ad altare deferuntur. Duplex verò apud Græcos, & notante Gouzo ad *Euchol.* p. 124. est ἁπλοῦς. Prima minor, quæ de in Euchologio Allatiano in consecratione Episcoporum & novæ mense & hinc sequens dicitur, libri nempe Evangeliorum, quem ante faciem elevatum defert Diaconus, in sacrum introductio. In Liguria Chrysostomana, p. 67. hoc modo describitur; Sacerdos acceptum sacrum Evangelium tradit Diacono, atque ita porta Septentrionalis partis egressi veniunt ad consuetum locum, & tunc ἡ μινεῖς ἁπλοῦς, & ingressus minor peragunt. Habetur *ibidem* vix & vix, quæ minor seu secunda recitanda est. Ἐκκαὶστὶς ἁπλοῦς, seu ingressus major est, quando sacra dona pompâ magis solenni & angulo apparatus, altari inferuntur. De quo vide quæ prolixè notavit Gouzas, *ibid.* p. 132.

ΕΝΝΑΤΑ, quæ *Novendiarum* reddi possunt Officium, quod pro defuncto, nono post obitum die, psalmis, aliisque precibus & lectionibus peragitur; quod & tertio & quadragesimo die, factum est. Meminit auctor Constitut. Apost. lib. VIII. cap. 42. col. 106. Ubi etiam τῷ 3ῳ ἡμετέρας, & τῷ 4ῳ ἡμετέρας & τῷ 5ῳ ἡμετέρας, recenset. Vide quæ ex Justiniani Novellâ, Niceph. Gregorâ, aliisque notat du Fresnoius, col. 387.

ΕΨΑΛΜΟΣ, à numero Psalmorum quibus componitur, dictus, lex quippe Psalmos continet; nempe III, XXXVII, LXII, LXXXVII, CII, CXLII. qui uplurimum in martiris, quandoque

† Cod. de
Iam. Tri-
nit. 17. pro
fin.

describere, & res Liturgicæ, Basilii, Chrysostomi, & ἱεροσολιμῶν, sive Praefanctissimum continentur. Proculus Episcopus CP. (si modò ejus sit Tractatus, de quo juxta est suspicandi causa) originem Liturgiarum ad ipsa Apostolorum tempora refert, atque ἱ Clementem, dicentibus Apollolis primum edidisse. Quod & à Jacobo, Hierosolymorum Antistite factum est. Verum remittente, post aliquot Saecula, Christianæ pietatis fervore, cum longius produceret Liturgiæ tactio adficeretur Christianorum animi, Basilis magnus, ut legentium pariter ac audientium, commodo confideret, in minorem formam redegit. Nilominus cum adhuc prostratae nimis laboraret, Chrysostomus telestis plurimis, breviorē reddidit. Liturgiæ ἁγιογραφικῶν quando recitatur, Corpus Christi non consuevit, sed confectum antea, Divinis laudibus decantatis, absumitur. Ex hujus Liturgiæ mōdorem faciunt Gregorium Papam, *Dialogum* dictum. De hac fusè agit L. Alatus *Dissert.* l. p. 27. fufius dissertatione singulari de *Missa Praefanctissimum*, quam operis sui de *Ecclesia Orient. & Occident. consensione* calci subjecit. Tres, quas recensimus; Liturgiæ, in Græcorum Euchologio semper continentur. In celebrandis his tribus Liturgiis, Græci hunc servare ordinem. Basilii Liturgia, ut ex proœmio liquet, decem per totum annum canitur; nempe vigiliâ Nativitatis Dominicæ, festo S. Basilii, vigiliâ Luminum, in S. Quadragesimæ Dominicis, Domica Palmatarum excepta, sanctâ & magnâ festâ V. & magno Sabbato. Praefanctissimum, exceptis prædictis, omnes sanctæ Quadragesimæ dies occupat. Quod reliquum est totius anni, Chrysostomi Liturgia sibi vindicat. Præter has, habent Græci & alias Liturgias; nempe B. Petri, Marci, Jacobi, & Clementis, sed quas in communem Ecclesiæ usum non recipiunt. Sola Jacobi Liturgia in Ecclesiâ Hierosolymitana semel in anno recitari dicitur. Proderunt Liturgiæ SS. Patrum Jacobi Apostoli, Basilii M. & Chrysostomi, à Morelio editæ, Gr. L. *Par.* 1560. *fol.* Jacobi, Marci, Basilii, Chrysostomi, Praefanctissimum, S. Petri, S. Gregorii, *Dialogi* dicti, in Fr. Ducæ *Ant. Bibl. bib.* PP. Græco-Lat. Tom. II. p. 1624. Basilii Liturgia, præterquam quod in omnibus operum ejus editionibus reperitur, habent separatim Græcè *Vener.* 1601. 4^{to} Chrysostomi per Demetrium Ducam Græc. Lat. *Vener.* 1528. 4^{to} 1644. 4^{to} Ad calicem habetur ἀνάσθια. dicit S. Syriani Paphlagonis, b. c. *Novemb.* xxvi. celebrari solita, unâ cum aliis officiis Ecclesiasticis, quorum index præmissus est.

ΑΤΧΝΙΚΟΝ, *Lucernarium*. Eam notat Officii Vespertini partem, quæ recitatur cum lucernæ accenduntur. Inter λυχνῆς & λυχνῆς (ut rectè vocat * Gossius) non modicum discrimen intercedit. *Λυχνῆς* namque totum vespertinum officium est, & λυχνῆς prima tantum ejus pars, preces scilicet, cum tempus instat lucernæ, Deo offerendæ. In Euchologio Allatiano 3p. Goaz. p. 641. mentio fit ἡ λυχνῆς ὕμνος. Neque nulli sterilius natus est officium hoc Ecclesiasticum recitandi mos. Tâc τὰ λυχνῆς ἀρχὴς memorat Socrates ὁ ἱστορικός, quæ in Achaia & Thessalia, ut & Hierosolymis, & à Novatiis Constitutioni fieri solebant. Basilii de *Spiritu*. S. ait, ὁ λυχνῆς ὁ λυχνῆς ὁ λυχνῆς

nequaquam cum silentio suscipi, sed alios ut apparet, sic & *Lucernarium*. Officium integrum *Lucernarii* habetur in *Euchologio* Gossiano, p. 11. Non opus est ut hoc loco agam de luminariis olim in Ecclesia accendi solitis. Commutat id præteritum alii, Baron. ad ann. LVIII. *num.* LXX. LXXI. LXXII. LXXIII. LXXIV. LXXV. Calaisii de *Pec. S. Christi.* rubr. c. XLII. p. 184. Ducatus de *vet. Eccl. Cath.* l. c. 8. p. 72. Ciampinus de *S. edifice. Conf.* Ad. c. X. p. 184. qui bona Candelabra marmorea in Basilica S. Constantiæ exquisitè elaborata exhibet, *Tab.* XXIX. fig. 3. & 4. *ibid.* p. 130. Ad hæc lumina concinnanda sempris fudebant, quandoque & fundos donabant Vetres. In antiqua inscriptione Eugenii Notarii 3p. P. Atinghim *Rom. Subterr.* Tom. I. l. 2. c. 10. p. 140. mentio in reditu quorundam ex horis Transiberiensis AD LUMINARIA NOSTRA. Verum cum NOSTRA dicantur, forsitan ad Luminaria, quæ in Defunctorum anniversariis de morte accendebantur, referenda sunt, ut non indecè conjicit P. Atinghim. Hujusmodi donationes *donatus* vocant recentiores Græci.

ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΝ. Troparium in honorem Martyrum compositum; ἀρχὴ τῶν μαρτύρων, ut Symeon Thessalonicensi de *Sac. Ord.* cap. I V. p. 196. dicitur. Extant hujusmodi Troparia *μαρτύρων* cum aliis sæpius, tum in Liturgiâ Praefanctissimum in *Eucholog.* p. 188. Quærit potest, cum tempore Quadragesimali, exceptis Sabbatis & Dominicis, S. Martyrum commemorationes facere expressè vetat Synodi Laodicenæ Canon II. cur singulis Quadragesimæ diebus hæc Troparia *μαρτύρων* quædam memoria celebraretur? rationem reddere conatur Gossius p. 206. quem vide.

ΜΕΤΑΝΟΙΑ, *Pœnitentia*. De quâ hæc, inter alia, officia in Euchologio continentur. 1. *Ἐκ τῆς ὁμολογίας, Oratio super pœnitentes.* p. 673. 2. *Ἀνάσθια τῶν ἱερολογικῶν, Officium etiam quæ peccata confitentur.* p. 679. 674. 3. *Ἐκ τῆς ὁμολογίας, Oratio pro iis qui in pœnitentiâ liberantur.* p. 666. 4. *Ἀνάσθια ἐκ λυχνῆς, Officium ad excommunicationem Sacerdotum tollendam.* p. 667. 668. Ubi & multæ ejusdem communis orationes habentur, quas longum nimis esset recensere.

ΜΗΝΑ'ΙΟΝ. Immenium est opus in XII. menses, totidemque hebdomadas, sive volumina divisum, quovis mense suum sibi prædictum vendicant. In quo sancti omnes, quorum memoria ex mense colligit, ad proprios dies revocari recedunt, singulorum Officium, unâ cum Rubricis minutis literis expressis, Tropariis, Missis, Canonibus, Lectionibus, aliisque tractandis subnectitur, Vitæ & res gestæ compendio descriptæ plenamque exhibetur, quandoque & imaginibus præfiguntur. Ubi vero Sanctus aliquis peculiariter officium non habet, is saltem vel proâ, vel carmine commemoratur. In solennioribus, majoribusque Festis, propriis officia singulis quas vocant, hōis destinantur. Ita exempli causâ in festo natalis Domini *Decemb.* xxv. horum prima, tertia, sexta, & nona suam habet quæque ἀνάσθια. Eodem modo fit in festo Theophanias *Jan.* 6. ne de aliis dicam. Nec Sanctorum solium, & solenniorum Dominicarum, sed & aliarum quoque rerum memo-

† Tractatus
de
Ecclesia
Antiqua.
p. 156.

* Ad Ezechiel.
p. 10.

† L.V. c. 11.
p. 47.

Metanem. Tom. II. p. 68. qui tamen notante eodem Catecheto, imperfecta, incondita, & inulta recentioris Græcæ factago est. Nemocononem quandoque apud Græcos pro libro Penitentiali usurpant, supra in voce *Kanon* observavimus.

ἮΜΝΟΙ. Hymni genus, in Dei, vel Sancti alicujus, laudem, ita constructum, ut quasi compagem, ædificium, fabricamque victorum ejus & gloriæ videantur compingere; & ideo *ἁγίων* opponitur, ut eo amplius & diffusius. Hæc ex Liturgidlo nos docet Goar ad *Enchiridion* p. 57. 541. Et *ἁγίων*, & *Ἦμνα* meminit *Enchiridion* in *Officio laudum* p. 54.

ὉΚΤΩΗΧΟΣ. Seu *Octonarius*. Liber quo Octo toni à Joanne Damasceno compositi, præcipue continentur. De hoc opere licet mihi Leonis Allatii verba huc transferre. "Cum Græcorum musica proprios tonos (sibi vocant *ἄγους*) quatuor habeat, primum secundum, tertium, & quartum, quatuor item obliquos, *ἁγίων* *ἄγους* *ἄγους* obliquum primum, obliquum secundum, obliquum tertium, gravis alius est, & obliquum quartum, Canones omnes sive Troparia & quæcunque aliz cantiones in hoc libro continentur, ita dispositæ sunt, ut quæ primo tono concinuntur, omnia simul primum sibi locum occupent, quæ secundo secundum, quæ tertio tertium, & hæc de singulis, donec ad obliquum quartum perveniatur, qui inter tonos ultimos, ultimum quoque sibi locum vendicat, & cautiones eo modularæ ac commensurata, ultimo quoque loco reponantur. Continer tantum Troparia & Canones qui à primis vespertis Dominicæ ad finem usque Missæ canuntur. Et octo Dominicis pro totorum numero finitur. Singuli toni tres habent canones. Primum *ἀντίμῃ* *ἄγους*, qui in Resurrectionis Dominicæ, secundum *ὑψαντὸς* *ἄγους*, qui in crucis & Resurrectionis, tertium in Mariæ Virginis laudibus celebrandis, versantur. Et hæc in Octoechis antiquis habebantur. In recentioribus modo additur pro singulis tonis Canon, qui in *ἁγίων* *ἄγους* vel *ἁγίων* *ἄγους*, mediz scilicet notis officio cantu hæret, & quod de Trinitate petreatur, *ἁγίων* *ἄγους* dicitur. Et Canones hi dicuntur Dominiconum numerum non excedere, cum octo etiam illi sint. Hæc vit doctissimus *Dissert.* I. p. 64. ubi plura hinc de re agit. Confer etiam quæ notat Goar ad *Enchiridion* p. 206. Ex his Octoechis Gr. MS. Bibliothecæ Vindob. *Cod. Theol.* CXVI. anno Christi MCCXXI. exarato; item *Cod. CXLVI.* cum amplissimo commentario Joannis Zonaræ *ibid.* *Cod. CCXV.* cum antiquis notis musicis *ibid.* *Cod. CCCXXX.* Primum non fallor, prodit Græcè *Pener.* 1521. 1584. 1602. 1610. 1624. 8^{vo}. & alius forsitan non semel.

ὉΠΙΣΘΑΜΒΑΝΟΣ ἙΥΧΗ. Orationis, quæ tertio ambone, in mediâ Ecclesiâ recitatur, cum post distributionem, à diacono pronuntiatur, sacerdos è cancellis egressus, populo facit oratione benedicti, ad exemplum scilicet Domini nostri, qui primum in celos ascenderet, Discipulis suis benedixit. Habetur hæc oratio, extra Tribunal alia voce à Sacerdote proferenda, *Liturg. S. Chrysost.* p. 85.

ὉΡΘΟΣ. Continet laudes Græcorum matutinas, prout à *ἁγίων* *ἄγους* distinguuntur, quæ profundè semper nocte decantari solent. Earum *Ἀπολογία ἑστῆς*, sive Officium laudum, à die lucecente aspicandum, in *Enchiridion* p. 48.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ. Liber qui variorum Authorum Orationes eucosmasticas, in varias, Christi, aliorumque sanctorum, solemnitates complectitur. Ex quo in diebus festis Sanctorum, concurrente populo ad celebrandum eorum memotiam, orationes laudative festo propriæ, publicè leguntur. In auditoribus qui hoc opus constituent, agmen ducunt Athanasius, Alexandrinus, Cyrillus Hierosolymitanus, Basilii Magnus, Gregorius Nazianzenus & Nyssenus, Amphilochius, Epiphanius, Chrysostomus, Ephraem Syrus, Cyrillus Alexandinus, ut alios mittam; MS. passim apud Græcos reperitur, in variis tamen Ecclesiis variis; adeo ut quibaldam in locis in immensum excrevit molem, & XII. volumina complectatur, etque satis ingentia, pro mensura numero disposita, teste L. Allatio p. 64.

ΠΑΡΑΔΕΙΞΟΣ. Liber Ecclesiasticus, Vitas quorundam sanctorum complexus, quas ex Simoni Metaphrasta scriptis, exceptis Agapius Monachus Cretensis, & in linguam vulgarem seu Græco-barbaram transtulit. Continet Vitas XIV. Sanctorum, nempe Iosaphati, Theclæ protomartyris, Gregorii Thaumaturgi, Ambrosii, &c. Prodit hic liber *Pener.* anno 1641. 4^{to}. Idem est liber, si fallor, sed paulo auctor redditus, *ἁγίων* *ἄγους* dicitur, continens sanctos XL. Sanctorum Vitas, ab eodem Agapio apud montem Athum monacho, vico in scriptis tum Græcorum, tum Latinorum non inedito, linguæ vulgari ex diversis Græcorum, Latinorumque operibus editas an. 1644. 4^{to}. Exat Gr. MS. tum in codice Regio, tum Colbertino liber LV. fœnam hoc titulo *ἁγίων* *ἄγους* *ἁγίων* *ἄγους*, *ἁγίων* *ἄγους*. Vide de Frœn. In *Ind. Anst.* col. y.

ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗ. Ferè nihil aliud est quam Damasceni Octoechis, à Græcis subsequenter temporibus admodum auctus, inde & *ἁγίων* *ἄγους* vocatus, & Iosiphum antorem habuisse dicitur. *ἁγίων* *ἄγους* appellatur hic liber, partim quod sit consolatorius, cum omnia que in eo sunt, maxime spectare videantur, ut precantem consolentur, partim quod sit invocatorius, cum totus sit in Deo, sanctique exortandis, Divinæque sibi auxilio, variis supplicationibus impetrando. Non in hoc, ut in aliis libris Ecclesiasticis, certa dies diebus decreta sunt Officia, Canones, seu Troparia, quibus finitæ reponuntur, sed Paracleticus semper præ manu est, & omnibus diebus aliquid in eo invenitur, quod sit in Missâ, sive in Vespertis, sive in Matutinis, sive in aliis Officiis recitatur. Quando enim in aliis officiis propria & distincta, ad hunc Lectorem remittuntur, GLA. non docet p. 68. qui alibi plura in hoc libro criminantur, nempe quod quardam de B. Virginis partu tumeliosè dicantur, plura B. Virginis cona jus & equum tribuantur, quod asserunt Joann. Protoclericum post mortem in inferis Christum predictis, hæc nunciassè propè jam esse saltem ac vitium; Dominum nostrum dicentis suo ad inferos, omnes

nondum detecta Arii impietate, fraudibus heretici ei aique impostori nondum prelati in apertum, propendebat Eusebium sententiis in opinionem & partes Arianae: ad postquam venisset & discussa causa, Nicæna sanctorum veritate confiscebant, & furor Ariani, atque blasphemiae anathematizantibus indixerant, non sine ratione operari licet. Virum illum eruditissimum animo semper conlato, utrum illius professum animum semper conlato, utrum illius professum adhibere. Tertius accedit Bullus noster, optimus fidei Nicæne defensor; quæ si intellexisset, inquit, quæ nihil non in Patrum scriptis intellexisset, utriusque volui, Petrus, nonquam certe dissimulans, & de Ecclesiâ Catholicâ optime meritum Eusebium, propterea quod Filium Dei dixisset patris inter Deum & res creatas, & de dicta similitudine, tanquam recollam Ariana, ne dum cum Hieronymo (quem ipsum eo nomine ausus est acriter reprehendere præcellensissimum Valsius) ut Ariana scilicet significationem significasset, quod in scriptis suis possum facit, Alibi quæ Ariana impietate reuera semper aliena fuit, ac vestigia non quidem illud esse scitebim quævis Eusebii scripta accuratè, & scriptis partem studio observare: quæ & hoc observato (responso nempe quod ibi protulerat) ad ea loca omnia, quæ Petrus lib. de Trin. cum, magno ære congegit, ut probaret, Ariana fuisse Eusebium, facili respondere poterit.

Sed ab Ariano patribus scilicet Eusebii, ita obijciat pergit Auctor noster. Fateor non leve est cum Ariano commercium intercessisse, in aula nepotum virtutis est. Constantino charissimus, quo consisteret solabant primaria Arianae partis capita, eique occasione Synodici illorum convenerit huius ratio interstiti; & forsitan meliorem, quam par erat, de Aulo opinionem conceperat. Certum enim est, Ariano minus fuisse dissimulandi artificem, & dogmata sua pro re nata perpolire, & fucatis coloribus illiusque consuevit, eaque ratione, non Eusebio tantum, sed & aliis Orientis Episcopis impoluisse, ut in Epistola ad Cognominem suum Alexander Alexandrinus dissimulasse nos docet ap. Theod. H. Eccl. l. l. cap. 4. p. 10, 19. Et non quidem hac de re supra Theoph. V. observavimus. Sin vero de consensione in dogmatibus Ariani intelligatur, quod à partibus eorum stetit Eusebii, accusationem constanter pernego; meque illud luculenter satis ostendisse arbitror. Mirari desinet, malis duris & incautis dictis in Eusebio scriptis reperiri, qui secum in animo reputaverit, quod alibi notavimus, ipsum in Platonicorum scriptis, libricis Origenis, multum diuque veritatem, exinde nova quædam hausisse, & novas phantasias minus commodas, quandoque & periculosas in Christianam Theologiam induxisse. Quod tamen illi cum multis præteritorum seculorum doctoribus commune fuit, fecit & adhaeret nimis de his locis, de quibus nondum suum Ecclesiæ iudicium. Verbo expeditum, Eusebio scriptis, ubi ad examen sunt revocanda, si eodem candore cum his agatur, qui etiam omnes difficultatibus controversiarum scriptores observari solet, eos præteriri, qui de subtilibus mysteriis, omnemque humani ingenii vim superantibus agunt, si loca dubia ex certis, obscura ex clavis, periculosa ex finis & orthodoxis explicentur, in tuto erit Eusebii fides, nec ullus tamen injunctus censuræ locus relinquetur. Quam alienus fuit ab omni numero hæreticorum commento, quam anti-

que Apostolorum doctrinæ tenacissimus, ipse nos docet. Macellum quippe oppugnatus, palam præstatur, se de servatioris nostri divinitate rationem per ipsum legem illi, vel ipsius scriptis in quo dicitur iniquum, nihil recentioris alienum committit dicere habere, nihil credere esse noviter adinventum, nihil ex sapientia sua opinionem profectum, sed Ecclesiæ Dei doctrinam præ se latuerim incorruptam, quam à scriptis verbis, auriis olim atque oculis acceptam, ab initio, ille custodit, adhuc inviolatam. Hæcine dicturus esset in publicis hominum luce Eusebius, si modo alienam ab Ecclesiâ Catholicâ doctrinam de primario hoc fidei articulo tradidisset? Quam facile fuisset illum falsi hæc in parte revincere? præsertim cum nemini non notum fuerit, ipsum ante decennium fidem Catholicam in Nicænâ Synodo agnovisse, suoque suffragio publicè comprobasse.

Assentâ huiusmodi Eusebio cantâ, alterum Dissertationis nostræ caput tribus verbis citat abolvendum, calumnia nempe, quæ mihi exinde constat. Si enim Eusebius non fuit Arianus, ipsum calumnie evenit fundamentum. Quin si in incerto adhuc res esset, quænam amabo in me culpa erit, quod tantum vitium à tam atroci crimine consere liberare? Quod Socrati, Theodorito, Gelasio, quod Valerio, Montano, &c. licuit, cur non & mihi liceat? Accedat denique ad vituperii cumulum, quod vitas sanctorum Patrum Panegyrici, non historicè descripserim. At unde id liquet? quibus indicis, quibus exemplis deprehenditur? Volvatur & requolvatur scripta mea, & nam ita sit, dicam æqui iudices. Ubina, fœdè, toties obijci sermones Panegyrici? ubina laudationes inmodicæ? ubina fœdè salvæ encomia? Imò quid non stricte & ulqueque verum, & favente omnium eruditiorum suffragio veteribus concessum? Res gelas ex ipsis fontibus in ordine depræparat, & juxta temporis rationem in ordine redigentes ubique fideliter advocavi, nihil alicuius odio, nihil favori dedi, nihil addidi, nihil suppressi, solius veritatis amore ductus. Jure meo usus, methodum, quæ mihi videbatur commodissima, amplecti sum. Quis vero D. Clerico jus & auctoritatem dedit leges biographicas præscribere? in Vitis, quas ipse edidit, plurimum tibi plaudeat videatur. Fruatur illi sua gloriâ, mihi quæ mecum suis relinquit. Candidè est ingenioque animi aliena humaniter tractare, & in meliorem partem interpretari. Æqui bonique viri parum metetur nomen, qui aliorum labores importunè & morosè carpit, & ut ore Terentiano loquar, Nisi quod ipse facit, nihil rectum putat. Hæc quidem dixi, non in D. Clerici gratiam, cuius iniquum censuram facili contemno; sed ut vitis ingenioque atque eruditio me, meique omnino probarem. Christianam charitatem, quam mihi obijci, & penè visio veritatis, studiosè colo & amplector; nec profiteri erubesco, malle me cum Christianâ charitate desiderari, quam Critico supercilio insolentere, & in alios temere & leviter indultare, neque huic obijciuntur aliud repono, quam illud Apostoli, Charitas parvas est, benigna est, non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambrosa, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati: omnia sustinet, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. Quibus consona est æquissima & veritissima illa juris Regula, sin dubio benignior æstet, esse præferenda.

* De Eccl. Th. l. l. in præf. p. 140.

[Sed. III. c. 7. p. 39.]

* Ibid. p. 179.

† Adelp. Ad. l. l. c. II. p. 146.

1. Cor. XIII. 4. 16.

* De reg. jur. 26.

INDEX

INDEX SCRIPTORUM

ALPHABETICO - CHRONOLOGICVS.

D. subnexum DIS SERTATIONES denotat.

	Cler. an.		Cler. an.
J	ESUS CHRISTUS Dominus no- ster, Pag. 1.	Andronicus Ducas Palæologus Comnenus	1182
ABU-ISAAC-BEN-ASSALUS	1270	Anonymi Biographi.	
Achaie Presbyteri & Diac.	52	S. Adalberonis	1005
Adalgisus	1150	S. Adalberti	1010
Adamus de Domersham	1172	S. Agili	682
Muremuthensis	1342	S. Aicardi	920
Addas	177	B. Alcuini	820
Adelhelmus	890	S. Aldegundis	690
Adrevaldus Floriac.	890	S. Altonis	910
Egidius de Roya	1463	S. Amati	670
Ælfricus	990	S. Anselmi	850
Agapius Manichæus	215	S. Anstrutis	910
Agrippinus	1177	S. Arnulfi	650
Alanus	1241	S. Austrebertæ	720
Albericus	1491	S. Austregili	610
Albertus de Bonstetten	1468	S. Auxentii	472
Crummedickius	780	S. Bathildis Anglæ	685
Alcuinus	1296	S. Bathildis Reginæ	840
Alexander	313	S. Barthulfi	1071
Alexandrinus	430	S. Basoli	920
Lycopolita	4 D.	S. Bavonis	670
Monachus	4 D.	S. Bertilæ	720
Papa V.	4 D.	S. Boniti	712
Alexius Nicæus	4 D.	S. Botulfi	710
Alphonfus	481	S. Burchardi	910
Almannus	850	Caroli Magni	814
Altfrius	810	Caroli Magni	1165
Alulphus	1096	S. Chlodulphi	850
Amalricus Augerii	1261	S. Confortie	590
Ambrosius Cociolanus	1475	S. Deicoli	950
Mediolan.	374	S. Drochrovel	850
Ammon	399	S. Ebbonis	930
Ammonas	1 D.	S. Egvvini	1050
Ammonius	372	S. Eparchii	590
Alex.	418	S. Eucherii	750
Amphilochus	370	S. Eugendi	110
Anastafius Biblioth.	754	S. Forfei	685
Biblioth. alter	860	S. Gerardi	1001
Palæstinus	1094	S. Geremari	701
Sinaita	561	S. Gertrudis	650
Sinaita alter	685	S. Gildæ	1040
Anatolius	270	S. Gisleni	910
Ancyrianus Chronogr.	4 D.	S. Goaris	730
Andreas Cafariensis	500	S. Gundulphi	1107
Italus	806	S. Harlindis	860
de Petra	1432	S. Hermenlandi	750
Presbyter	5 D.	S. Hugonis	2040
Andreas Presb. Raripontenf.	1439	S. Joannis Reomacensis	580
Andronicus Comnenus	1183	S. Judoci	710
		S. Leodegarii	680

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Pag.		Clar. an.	Pag.
S. Leutfredi	860	<u>164</u>	de Rege Stephano	<u>1116</u>	<u>117</u>
Ludovici Pii	840	<u>160</u>	de Tentation. suis &c.	1061	101
S. Marculfi	850	<u>163</u>	de Virtut. & Mirac. S. Dionysii Areo-		
S. Martini Vellavenfis	890	<u>167</u>	pag.	870	<u>166</u>
Ejuldem	990	<u>189</u>	Eccliesiz Hagustalden.	1160	<u>117</u>
S. Martiniani	<u>122</u>	<u>61</u>	Encomii de Emma	1040	<u>128</u>
S. Maximini	650	<u>121</u>	Gelloium S. Couvrouinis	880	<u>166</u>
S. Mederici	950	<u>185</u>	Norman.	896	<u>168</u>
S. Neoti	1110	<u>121</u>	Pisanor.	1120	<u>122</u>
S. Pæduli	760	<u>148</u>	Hilgoriz Abendon.	1151	<u>126</u>
S. Palschafii	1101	<u>118</u>	Angl.	785	<u>149</u>
S. Prajefti	<u>680</u>	<u>111</u>	Claramont.	950	<u>185</u>
S. Philiberti	696	<u>114</u>	Dunelm.	1119	<u>125</u>
S. Radbodi	950	<u>181</u>	Elyen.	1108	<u>120</u>
S. Remberti	890	<u>167</u>	Engolism.	1159	<u>117</u>
S. Remacli	850	<u>161</u>	S. Erkenvaldi	1140	<u>124</u>
S. Richmiri	730	<u>145</u>	Lemovic.	1173	<u>111</u>
S. Salaberge	685	<u>134</u>	Regum Dalmat.	1080	<u>101</u>
S. Sequani	590	<u>114</u>	Selbienfis	1184	<u>121</u>
S. Sulpicii	660	<u>111</u>	S. Vvalarici	1060	<u>101</u>
S. Theofredi	950	<u>185</u>	Investivz adverf. Iconomachos	770	<u>148</u>
S. Virgilii Arclatenf.	710	<u>146</u>	Menologii Græc.	976	<u>187</u>
S. Virgilii Saltzburgenf.	1150	<u>125</u>	Translat. S. Cuthberti	1060	<u>100</u>
S. Vodalii	901	<u>181</u>	Reliquiarum SS. Chryfanti & Da-		
S. Urfeoli	1050	<u>199</u>	ria	851	<u>162</u>
S. Walarici	725	<u>146</u>	S. Gorgonii	950	<u>185</u>
S. Wandregifili	670	<u>111</u>	S. Gregonii	846	<u>161</u>
S. Willelmi	850	<u>163</u>	S. Lifardi	1105	<u>120</u>
S. Winnoci	1030	<u>198</u>	S. Viti	836	<u>159</u>
S. Wolfgangi	994	<u>190</u>	Anfcherus	1110	<u>121</u>
S. Wonebaldi	886	<u>167</u>	Anio Abbas	776	<u>148</u>
Anonymi Chronici			Antenor	720	<u>146</u>
Alexandrii	630	<u>119</u>	Antiochus Monac.	614	<u>119</u>
Arabici	1280	<u>154</u>	Antipater Bofrenfis	<u>450</u>	<u>87</u>
Atinenfis	1200	<u>111</u>	Antonius Gisladius	1489	<u>117</u>
Aureliacenfis	1129	<u>114</u>	Monac.	<u>470</u>	<u>87</u>
Beneventani	1160	<u>117</u>	Rampelogus	1418	<u>101</u>
Brunfvicenf.	1288	<u>155</u>	Aphrodisianus Perla	5 D.	
Conftantinopol.	1185	<u>111</u>	Apollinatis	<u>170</u>	<u>19</u>
Corbeienfis	1150	<u>126</u>	Aquila	<u>128</u>	<u>17</u>
Danici	1281	<u>154</u>	Arcadius Cyprius	5 D.	
Edenburgenfis	1163	<u>117</u>	Archelaus Cafarienfis	<u>440</u>	<u>86</u>
Fontanellenfis	833	<u>159</u>	Archippia Eremita	5 D.	
Imperatorum	1126	<u>111</u>	Ariflarchus Chronogr.	5 D.	
Longobardici	1270	<u>151</u>	Arifo	760	<u>147</u>
Mailrofenfis	1270	<u>151</u>	Arnoldus Pellauz	<u>116</u>	<u>18</u>
Malleacenfis	1140	<u>114</u>	Arnaldus de Verdcia	1339	<u>176</u>
S. Michaelis	1154	<u>126</u>	Arnoldus	1161	<u>117</u>
Ramefenfis	1120	<u>111</u>	Afrenius	383	<u>50</u>
Rhemenfis	1190	<u>118</u>	Afcrius Meneven.	890	<u>167</u>
Saxonici	1154	<u>126</u>	Athanasius Alexandrians	<u>126</u>	<u>41</u>
Univerfaliz	1120	<u>111</u>	Junior	765	<u>148</u>
Anonymi Hiftorici			Athenagoras	<u>177</u>	<u>20</u>
Aglorum Rhotomag.	1080	<u>101</u>	Auguftinus Cantuar.	596	<u>114</u>
Annal. Burtonenf.	1261	<u>150</u>	Dathus	1460	<u>111</u>
Annal. Franc.	796	<u>149</u>	Hipponenf.	396	<u>11</u>
Franc.	803	<u>158</u>	Aurelius	<u>129</u>	<u>11</u>
Franc.	883	<u>166</u>	† Aufonius	<u>179</u>	<u>61</u>
Marganenf.	1240	<u>149</u>	Aymericus de Peyraco	1041	<u>100</u>
Menevenf.	1286	<u>155</u>			
Primz part. Waverlienf.	1101	<u>119</u>	B Aptifla de Salis	1498	<u>119</u>
Vvigor.	1119	<u>147</u>	B Barlaam	1340	<u>176</u>
Vvinton.	1177	<u>151</u>	Barnabas Apoftolus	<u>14</u>	<u>6</u>
de Epifc. depofitione	1270	<u>111</u>	Monachus	5 D.	
de Marculfo	1150	<u>111</u>	Barfanophius	548	<u>110</u>
de Mirac. S. Columbani	950	<u>185</u>	Bartholomæus de Cotton	1291	<u>116</u>
de Mirac. S. Richarii	860	<u>163</u>	Edelfenus	5 D.	
de Monafterio Gozac.	1135	<u>124</u>	Facius	1450	<u>109</u>
					<u>111</u>

Index Scriptorum.

[illegible]

Index Scriptorum.

	Glar. an.	Pag.		Glar. an.	Pag.
Gebehardus	995	148	de Hassia	1418	103
Gelasius Casariensis	180	50	de Huecla	1380	187
Gennadius Scholar. vide Georg. Scholar.			de Hunting.	1350	116
Georgius Amyntas	1461	141	Woltheri	1463	114
Arlinius	8 D.		Hepidamus	1070	101
Choniades	9 D.		Heraclidas Nyll.	440	85
Chunius	8 D.		Herbertus de Boshau	1180	130
Cartophylax	2 D.		Hermannus	117	113
Eleucus	614	119	de Petra	1401	100
Eparchus	2 D.		Hermias	177	21
Gelciora	1186	155	Hermogenes	170	19
Gemistus Pletho	148	103	Heron Confessor	2 D.	
Grammaticus	8 D.		Helychius	61	186
Hagiopolita			Illustis	116	128
Heracleensis	1076	101	Hierocles	101	61
Lapitha	1140	177	Hieronymus	186	51
Metrochita	1176	111	Alter	1144	115
Mitylenaeus			Camadulensis	1410	111
Monachus			Hilario	1397	77
Pardus			Hildegarius	890	161
Phranza	1484	101	Hincmarus Remenf.	845	161
Rhetor	640	110	Hippolytus	110	15
Scholaris	1451	109	Thebanus	911	183
Gerardus	980	188	Hyperichius Abbas	10 D.	
Germanus	1161	117			
Monachus	1050	199	Jacobus Baradus	150	110
Germanus Junior	1111	147	Bracelius	1444	108
Gervasius Ricoboldus	1301	171	Cajetanus	1301	171
Tilberiensis	1110	147	Diac. Heliop.	456	87
Gilbertus, five Sillebertus	1118	111	Gruytrodus	1460	111
de Hoylandia	1170	111	Monachus	1101	119
Gildas Britannus	581	111	Philip Bergomas	1494	111
Godefridus	767	148	de Tberamo	1354	188
Gordianus	515	111	Zenus	1465	114
Gotefchalchus Holeq	1495	119	Jannotius Manettus	1440	106
Gotefelinus	1096	105	Ingelrammus	981	188
Gozachinus	1060	101	Joannes Antiochenus	1090	104
Gregentius	540	109	Anton. Campanus	1413	111
Gregorius Barebraus	1170	110	Aquilanus	1463	91
Chionades	1096	105	Atinenfis	1087	104
Cyprius	1184	114	Aventinus	1500	119
M. Jiffenus	1440	107	Beerzius	1468	114
Monachus			Boccacius	1110	111
Monachus	895	168	Caleca	1111	175
Monac. Cassinensis	1105	119	Cantacuzemus	1441	114
Nazianzenus	170	46	Carolus	1410	117
Palamas	1554	181	Carpathius	701	141
Sinaita			Castor, seu Fiber	1190	116
Sisenfis	1193	116	Chalcedonenfis	10 D.	
Chalcedus	1080	101	Chrylostomus	118	17
Gualterus de Castellione	1180	110	Ciri Episc.	1103	116
Guilelmus Durantus	1311	171	Claudianus	11 D.	
Gallus	1106	141	de Leccapo	117	147
Occam	1310	171	Diaconus	11 D.	
Pepinus	1500	119	Dlugonius	1465	114
Pictaviensis	1090	104	Epiphaniensis	591	114
de Sanvico	1170	111	Eubaz Episc.	744	147
			Eugenicus	10 D.	
Hares	760	147	Fabi	1178	117
Hariulfus	1105	110	de Fordan	1360	111
Harmonius	110	11	Gallus	990	109
Hartmannus Schedel	1491	118	Geometra	10 D.	
Hegemonius	2 D.		Gerbrand de Leydis	1410	116
Heliconius	1195	111	Glycys	1316	113
Hemmingus	1095	105	Gochius Pupper	1470	111
Henricus Aquilonipolenfis	1510	119	Gritich	1418	101
de Balna	1410	100	Heroldus	1470	114
de Erfodia	1355	181	Hierosolymitanus	10 D.	

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Pag.		Clar. an.	Pag.
de Hildeberrn	1370	286	Leontius	Antiochenus	348
Italus	990	89		Byzantinus	590
de Lapide	1491	218		Byzantius	910
de Lignano	1165	285		Cyprus	600
Malala	601	116		Presbyter	11 D.
Maro	580	511	Leraldis		990
Manjitas	1014	199	Lernius		183
Metropolita Ephes.	1284	254	Leovidis	Northovius	1358
Milicius	1361	285	† Libanius		360
Monachus			Licinianus		584
Monachus alter			Lucas Chrysoberges		1155
S. Monis Sinai Mon.	1084	301	Lucius v. Leucius Chavinis		120
Nicraus					
Nicomediensis			M	Acarius Alexandr.	373
Palaeologus	316	43		Aegypt.	213
Papa XXII.	1315	181		Ancyranus	1430
Parilienfis	1110	123		Chrysocephalus	
Philoponus	1322	274		Macres	1410
Philolophus	601	116	Magnes		165
Pius	1080	122	Manes		177
Rhector	1100	119	Manfredus		119
Saita	526	108	Manuel Cataca		1363
Sari-burienfis				Chrysoloras	1389
Segovienfis	1172	129		Phile	1390
Semera Polovecius	1410	107	Marcion		
Sauratius	990	187	Marchus		
Syrus				Diadochus	118
Theisal.	650	121		Eremita	356
Thoresbeius	680	131		Eugenius	401
Tinamuthensis	1347	280		Gazensis	146
Tinamuthensis	1166	285		Hieromonachus	411
Tritheuius	1483	316		Patriarcha Alexand.	
Turocius	1490	218	Martinus		1103
Tzetzes	1160	117		Bracarenfis	1210
Vitoduramus	1348	280	Matthaus	Angelus	360
Wallingford	1195	112		Afiatidis Episc.	
Jobus Hieromonachus	1270	351		Blaftates	1115
Jonas Abbas	664	114		Bofius	1490
Aurelianenfis	821	117		Camariota	1455
Hibernus	630	110		Cantacuzenus	1314
Jordanus de Quedlinborch	1370	286		de Cracovia	1175
Josephus Bryennius	1430	104		Iarus	
Chriftianus	412	87		Patris	1140
Genefius	940	185		Patriarcha CP.	1195
Judrus			† Maximus	Philolophus	329
Monachus Lugdun.	67	2		Monachus	170
Haac Syrus	167	18	Melito		1170
Argyus	540	110	Methodius		842
Macius	1771	286		CP.	858
Midorus	601	216	Metrophanes		1160
	754	147	Michael	Anchialos	1490
	1401	300		Apostolus	1440
Ifo	860	164		Balfamon	104
Iychius	601	118		Cerularius	120
Judas Apollolus	31	5		Choniata	125
Julius Africanus	310	29		Chumous	112
M. Iulianus	1260	250		Glycas	140
Martyr	140	18		Lochmeyerus	87
				Monachus	87
				Synellus & Presb.	
				Synodensis	
L					
Alantius	392	44	N	Algodus	
Lampetius Presb.	460	87		Necarius Hieromonachus	
Landolphus de Columna	1310	274		Nennius	
Lantfredus	980	188		Nestorianus Chronogr.	
Laurentius Veron.	1115	124		Nicetas	
Leo	975	187		Nicophorus	
	1044	198			
Atinenfis Episc.	1051	199			
Achridenus					
Magifter					
Leonardus Iuftinianus	1453	309			

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Pag.		Clar. an.	Pag.
Callisti	1317	275	Ranzanus	1478	315
Chomusus	1310	173	Sebastianus	370	46
CP.	480	88	Philippus Callimachus Exper.	1486	316
Gregoras	1345	178	Eylltetensis	1155	171
Rhetor	891	168	Sidetes	418	81
Uranus	13 D.		Solitaris	1015	104
Nicetas Pectoratus	1050	199	Philo Judeus	10	7
Nicetas	1077	201	Rhetor	14 D.	
Chonistes	1204	247	Philotheus	15 D.	
Nicetas Archidiac. Confl.	1050	101	Patriarcha CP.	1361	184
David	880	166	Photius	358	161
Mitylenus	1201	546	Pierius	187	18
Nicenus	13 D.		Pius Papa II.	1458	311
Rhetor	13 D.		Polemon	355	50
Scutariota	13 D.		Polycarpus	108	15
Nicolaus	1196	131	Procopius Diaconus	13 D.	
Barianus	1404	318	Gazeus	570	108
Cabafilas	1330	180	Ptolomzus Lucensis	1303	171
Euboicus	1439	106			
Grammaticus	1084	803	R Abanus Maurus	817	161
de Lyra	1310	574	Radulphus Bockingus	1270	151
Plovius	1434	503	Radulphus de Baldock	1304	171
Sclegia	1430	303	de Coggeshal	1118	118
Nicon	961	186	de Diceto	1183	111
Nicrfes Armenus	1175	119	Ranulphus Higdenus	1357	181
Ghelaensis	1166	118	Reimannus	920	189
Nigellus de Wireker	1200	131	Rembertus	805	164
Nilus	440	86	Rcmigius	1100	155
Cabafilas	1340	177	Ricemarchus	1085	103
Patriarcha CP.	1373	187	Richardus	1050	199
Notgerus Leodicenf.	971	186	Anglus	1177	170
			de S. Germano	1141	119
O Dilo	930	183	Richerius	1200	150
Odo	869	164	Ricoldus	1206	116
Odoricus Forojulienfis	1330	174	Rigordus	1185	143
Olbertus	1010	197	Rinaldus II.	1116	114
Oldibertus, five Odepert.	804	118	Robertus de Grayftanes	1333	176
Origeus	110	19	Grollhead	1135	111
Obernus	1010	101	Monachus	1110	116
Osbertus	1110	111	de Tumbalenia	1087	104
Othlonus	1101	118	Rodulfus	1101	111
			Rudolphus	850	161
P Alladius	401	118	Rufinianus	363	44
Pandulphus	1184	111	† Rutilius Numatianus	417	89
Pantzena	181	23			
Pantalenu Diaconus	13 D.		S Abas Abbas	484	88
Paphnutius	370	45	Monachus	846	161
Papias	110	15	Sampirus	1010	197
Paulus Cortefius	390	319	Secundinus	1290	11
Perfa	436	85	Sergius	801	118
Samofatenus	160	31	Severus Antioch.	513	106
Pelagius	1109	110	Severus Agyptius	978	187
Perdiccas Ephesus	14 D.		Sibyllina Oracula	110	17
Petilianus	399	61	Sigismundus Groffenbrot	1481	116
Petrus Alexandrinus	300	41	Simeon	967	186
Apollon. Collatius	1490	317	Macjinus	1171	119
Apollolus	31	1	Theffalonienf.	1418	101
Argivorum Epifc.	14 D.		Simon de Cremona	1338	126
Brutus	1485	316	Jacumeus	1400	189
Burrus	1500	319	Silcbarus	611	139
Candidus December	1450	309	Sifinnius CP.	991	190
Calliodorus	1301	171	Sifinnius	195	51
Damafcenus	14 D.		Siviardus	710	146
Dorlandus	1495	318	Sophronius	619	139
Gallus	1070	101	Sozomenus	1101	156
Herentalius	1185	188	Stefhanus Bircbingtonus	1180	187
Monachus	1111	147	Byzant.	806	118
Niger	1475	315	Ephesus	16 D.	
			Getmanus		

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Page.		Clar. an.	Page.
Germanos	990	120	Theoleptus	1111	273
Hieropolit.	598	111	Theophilus Alexandr.	1185	50
Hippanus	1150	216	Antioch.	169	18
L. Papa	253	30	Chronogr.	1710	17 D.
Sogerius	1123	221	Thomas Anglus	1170	218
Sylveſter Gyraldus	1198	233	Chaund'erus	1457	311
Symeon	1090	204	Chetterfield	1147	279
Abbas	16 D.		Dorniberg	1415	311
Euchaitensis	ib. D.		Hausbach	1420	302
Monachus	ib. D.		Hharanita	990	190
Scholarius	ib. D.		Rudburn	1445	308
Stodira	ib. D.		Spalatenſis	1130	148
Symeus	410	118	Thoros	1054	100
Syrus	1010	127	Timotheus Alexandr.	379	50
Atianus	173	10	Chronogr.	17 D.	
Theoſtiffus	472	88	CP.	511	106
Theodoricus Urias	414	304	Titus Boſtreſis	362	44
Theodorus Abbas	580	113	Trajanus	690	134
Abocara	867	164	Targotus	1008	120
Alanienſis	16 D.		Turibius Aſturienſis	447	86
Antidenſis	16 D.		Turpinus	773	148
CP.	910	132	Valentinus Hæreticus	110	16
Cyzicenus	16 D.		Valerius	680	133
Daphnopates	956	185	Venantius Fortunatus	560	111
Iconienſis	564	112	Victor Antiochenus	401	81
Monachus	1101	219	Urfinus	690	134
Mophiltenus	407	82	Volſinus Boetius	830	159
Paphenſis	16 D.		Armannus	1015	1091
Pctrenſis	16 D.		Wilhelmus ab Hazenburg	1166	2286
Presbyter	16 D.		Wilhelmus Stephanides	1190	2286
Prochoprodromus	1150	215	Wilhelmus Anglus	1130	2286
Scutariota	16 D.		VVilleramus	1070	2286
Smyrneus	17 D.		VVilhelmus de VVycumba	1140	2286
Trimethuntanus	16 D.		Wipertus	1156	2286
Theodoſius	1181	219	Wollanus	1001	2286
Theodotus Antiochenus	423	85	Acharias Rhetor	491	85
Theodolus Monachus	1311	273	Zozimas Abbas.	17 D.	
Theognostus	282	37			
Theophilus	1101	219			

INDEX CONCILIORUM

ALPHABETICO-CHRONOLOGICVS

N.B. CONCILIA GENERALIA in hoc Indice juxta vulgarem numerandi
rationem notantur.

	<i>Ann.</i>	<i>Pag.</i>		<i>Ann.</i>	<i>Pag.</i>
A Brincatenſe	1173	243	Antiochenum L	313	32
Adanenſe	1310	293	II.	365	40
Adumetivum	394	79	III.	370	40
Ainhamenſe	1009	206	IV.	379	66
Africanum L	401	89	V.	341	68
I.	401	90	VI.	347	68
II.	407	90	VII.	356	71
III.	408	90	VIII.	357	71
IV.	409	90	IX.	360	73
V.	410	91	X.	363	73
VI.	551	121	XI.	378	75
VII.	592	126	XII.	443	97
VIII.	603	131	XIII.	447	98
IX.	506	131	XIV.	1136	138
Agathenſe	511	116	Aquilienſe L	381	77
Aganenſe L	888	180	II.	553	134
II.	346	69	III.	698	143
Agrippinenſe	1030	206	IV.	1184	145
Airiaceuſe	1254	263	Aquilgranenſe L	789	155
Albienſe	1330	18	II.	797	157
Alexandrinum L	308	64	III.	799	157
I.	315	65	IV.	812	168
II.	314	65	V.	809	169
III.	319	68	VI.	816	169
IV.	362	72	VII.	828	170
V.	363	73	VIII.	836	171
VI.	392	81	IX.	842	172
VII.	412	94	X.	860	174
VIII.	613	135	XI.	863	174
IX.	709	149	XII.	1023	207
X	802	168	Arauficanum L	441	97
Alanenſe	315	65	II.	519	117
Alatinenſe	358	71	Arelatenſe L	314	65
Ancyranum L	453	104	II.	313	70
II.	1269	264	III.	413	104
III.	1279	266	IV.	451	104
IV.	1336	195	V.	471	105
V.	1365	298	VI.	514	116
Angarienſe ſive Sangar.	391	79	VII.	554	124
Anglicanum L	756	153	VIII.	813	169
II.	904	193	IX.	1210	158
III.	969	194	X.	1234	260
IV.	1073	211	XI.	1260	263
V.	1075	212	XII.	1267	264
VI.	1093	216	Ariminenſe	359	72
VII.	1095	217	Armachanum	1358	241
VIII.	1167	243	Armenum	431	97
IX.	1341	196	Armorium	1079	213
Anicienſe ſeu Podienſe	1130	138	Arvernienſe L	535	118
Anlanum L	1025	207	II.	549	121
II.	1070	211	III.	587	135
III.	1100	218	Aſturienſe	446	98
IV.	1112	235	Aſtiniacenſe L	821	170
Antiochenſe	368	74	II.	834	171

Index Conciliorum.

	Ann.	PAG.		de
III.	870	17	7	51
Audomarense	1099	21	8	5
Audomaro-Pontanum	1279	26	5	6
Averciogenſe L.	1209	47	7	9
II.	1210	14	7	1
III.	1270	16	4	2
IV.	1279	16	5	4
V.	1282	16	6	
VI.	1326	29	4	
VII.	1337	29	5	1
Auguſtanum	952	12	21	2
Auguſtodanenſe I.	663	1	38	3
II.	1094	2	16	
Aurelianenſe L.	531	1	15	
II.	533	1	18	
III.	538	1	19	
IV.	541	1	20	
V.	549	1	21	
VI.	645	1	36	
VII.	1017	2	26	
Auſcenſe I.	1068	2	11	
II.	1279	2	28	
Auſcitani I.	1300	2	28	
II.	1308	2	29	
Auſonenſe	1068	2	11	
Auſuſtodanenſe I.	578	1	35	
II.	695	1	42	
BAgaſienſe	394	7	29	
Baſonenſe	1300	2	28	
Baſgentiaſenſe I.	1104	2	34	
II.	1151	2	41	
Bambergenſe	1011	2	26	
Baſcioanenſe I.	540	1	19	
II.	599	1	26	
III.	906	1	28	
IV.	1064	2	10	
Barenſe	1097	2	17	
Baſſacenſe L.	1061	2	20	
II. Generale	1431	3	27	
Baſſigenſe	1218	2	29	
Becanenſe I.	694	2	42	
II.	798	2	57	
Bellovacenſe L.	845	2	72	
II.	1114	2	31	
Beneventanum L.	1087	2	25	
II.	1091	2	25	
III.	1108	2	35	
IV.	1117	2	36	
Beningdonenſe	840	1	73	
Berghamtedenſe	697	1	42	
Biteſtrenſe L.	316	7	0	
II.	1233	2	50	
III.	1248	2	51	
IV.	1255	2	52	
V.	1279	2	55	
VI.	1288	2	56	
VII.	1299	2	58	
VIII.	1351	2	77	
Bizuſenſe L.	1031	2	7	
II.	1225	2	59	
III.	1276	2	65	
IV.	1286	2	67	
V.	1336	2	95	
VI.	1418	2	11	
Bononenſe	1264	2	63	
Boſtreum	243	2	12	
Bracarenſe I.	411	9	1	
II.				
III.				
IV.				
V.				
VI.				
VII.				
VIII.				
IX.				
X.				
XI.				
XII.				
XIII.				
XIV.				
XV.				
XVI.				
XVII.				
XVIII.				
XIX.				
XX.				
XXI.				
XXII.				
XXIII.				
XXIV.				
XXV.				
XXVI.				
XXVII.				
XXVIII.				
XXIX.				
XXX.				
XXXI.				
XXXII.				
XXXIII.				
XXXIV.				
XXXV.				
XXXVI.				
XXXVII.				
XXXVIII.				
XXXIX.				
XL.				
XLI.				
XLII.				
XLIII.				
XLIV.				
XLV.				
XLVI.				
XLVII.				
XLVIII.				
XLIX.				
L.				
LI.				
LII.				
LIII.				
LIV.				
LV.				
LVI.				
LVII.				
LVIII.				
LIX.				
LX.				
LXI.				
LXII.				
LXIII.				
LXIV.				
LXV.				
LXVI.				
LXVII.				
LXVIII.				
LXIX.				
LXX.				
LXXI.				
LXXII.				
LXXIII.				
LXXIV.				
LXXV.				
LXXVI.				
LXXVII.				
LXXVIII.				
LXXIX.				
LXXX.				
LXXXI.				
LXXXII.				
LXXXIII.				
LXXXIV.				
LXXXV.				
LXXXVI.				
LXXXVII.				
LXXXVIII.				
LXXXIX.				
LXXXX.				
LXXXXI.				
LXXXXII.				
LXXXXIII.				
LXXXXIV.				
LXXXXV.				
LXXXXVI.				
LXXXXVII.				
LXXXXVIII.				
LXXXXIX.				
LXXXXX.				

Index Conciliorum.

	Ann.	Pag.		Ann.	Pag.
X.	308	64	V.	1301	289
XI.	311	64	VI.	1303	290
XII.	348	70	VII.	1329	294
XIII.	390	78	Compostellanus L.	900	281
XIV.	397	79	II.	1056	109
XV.	398	80	III.	1114	116
XVI.	398	80	Comptense I.	1326	124
XVII.	399	80	II.	1379	128
XVIII.	401	89	Confluentinum I.	860	174
XIX.	401	90	II.	921	191
XX.	403	90	Constantiense L.	1044	208
XXI.	404	90	II.	1094	216
XXII.	405	90	III. Generale	1414	221
XXIII.	407	90	Constantinopolitanum L.	336	68
XXIV.	408	90	II.	338	68
XXV.	409	91	III.	360	73
XXVI.	410	91	IV. Generale II.	381	75
Collatio Cath. inter & Donat.	411	91	V.	385	78
XXVII.	413	91	VI.	394	79
XXVIII.	416	92	VII.	399	81
XXIX.	418	92	VIII.	426	94
XXX.	418	92	IX.	448	98
XXXI.	423	91	X.	442	99
XXXII.	426	94	XI.	410	100
XXXIII.	424	105	XII.	419	104
XXXIV.	433	117	XIII.	422	105
XXXV.	533	118	XIV.	426	105
Castiliense	1172	241	XV.	429	105
Cavennense	394	79	XVI.	513	116
Celychitense	816	120	XVII.	520	116
Chalcedonense L.	403	90	XVIII.	531	117
II. Generale IV.	451	100	XI-C.	536	118
Charnense	623	116	XX.	541	119
Cipetense L.	2157	242	XXI.	547	120
II.	1259	167	XXII. Generale V.	553	121
III.	1292	268	XXIII.	587	121
Cilicense	423	92	XXIV.	639	126
Cixense L.	381	64	XXV. Generale VI.	680	128
II.	413	92	XXVI.	691	131
Clarendonense	1164	142	XXVII.	712	130
Claronmontanum L.	2195	216	XXVIII.	754	131
II.	1110	231	XXIX.	806	163
Cleonadense	1162	242	XXX.	809	168
Cloveshovienfe L.	743	150	XXXI.	814	169
II.	747	151	XXXII.	814	169
III.	800	157	XXXIII.	842	171
IV.	803	168	XXXV.	854	171
V.	822	170	XXXVI. Generale VIII.	861	174
VI.	823	170	XXXVII.	869	176
Coloniense L.	843	172	XXXVIII.	879	178
II.	870	177	XXXIX.	901	191
III.	873	177	XL.	944	193
IV.	887	182	XXI.	961	194
V.	1016	209	XXII.	975	194
VI.	1116	236	XXIII.	1140	239
VII.	1118	236	XXIV.	1143	240
VIII.	1260	263	XXV.	1144	240
IX.	1256	264	XXVI.	1147	240
X.	1280	266	XXVII.	1166	243
XI.	1300	268	XXVIII.	1168	243
XII.	1310	291	XXIX.	1277	265
XIII.	1312	291	XXX.	1280	266
XIV.	1423	293	XXXI.	1285	267
XV.	1453	326	XXXII.	1341	296
Compendiense L.	716	152	XXXIII.	1347	297
II.	833	171	XXXIV.	1450	325
III.	1085	214	XXXV.	1455	325
IV.	1270	264	Coptiniacense L.	1260	263
			II.		III.

Index Conciliorum.

III.
Cordubense
Corycense
Cyprium

Dalmaticum
Danicum
Dertusanum
Diopolvingense
Diopolitanum
Divisionense
Dublinitense
Duisbergense
Dunelmense L.
II.
Dunstapliense
Duticense
Duziacense L.
II.

Eboracense L.
II.
III.
IV.

Egatense
Elberitanum
Emmeritense
Engeltheimense
Vide Ingilheimense

Epaonense
Ephesinum L.
II.
III. *Generale*, III.
IV.
V.

Erpfordiense sive Erphord.
II.
III.

Exoniense

Ferrariense & Florent.
Fincenhallense L.
II.

Florentianum L.
II.

Floriacense
Foroliviense
Francofordiense L.
II.

Frisingenf
Fuffelense
Fuxense

Gangrenf
Gentiliacense
Germanicum L.
II.
III.

Gerundense L.
II.

Gisfortianum
Gloethienf
Gontetienf L.
II.
III.

Grateleanum
Gustaliense
Guindonense

Ann. Pag.
1262 263
852 173
1050 208
322 81

1199 245
1157 262
1429 223
771 153
415 92
1199 245
1176 243
927 192
1255 262
1176 265
1214 258
779 153
871 177
874 177

1195 245
1252 262
1367 198
1466 326
614 139
325 63
666 118
948 193

117 116
196 25
245 39
411 94
440 27
449 22
912 192
1073 211
1074 212
1287 267

1438 335
788 155
798 157
1055 109
1105 214
1107 214
791 156
794 156
1006 206
1440 326
1104 233
1226 252

249 68
767 153
742 150
745 151
1225 259
117 116
1097 217
1188 245
1378 298
1232 260
1253 262
1268 264
928 192
1106 214
1242 261

Habamentense
Hafnienf
Hedfeldenfe
Helonenf L.
II.

Herbipolenf L.
II.
Herudfordienf.
Hibernicum L.
II.

Hierapolitanum I.
II.

Hierosolymitanum I.
II.
I.
II.
III.
IV.
V.
VI.
VII.
VIII.
IX.
X.

Hipponenf L.
II.
Hispalenf L.
II.
Hispanicum

Accitanum
Iconienf
Ilerdenf L.
II.
III.

Illyricianum L.
II.
III.
Ingilheimenf L.
II.

Inulanum L.
II.

Jottenf
Juliodonensf
Juvacenf

Alenf
Katrofenf
Kingstonienf
Kyrchingtonienf

Lambethanum
Lambethenf L.
II.
III.
IV.
V.
VI.
VII.

Lampfacenam
Lancelienf L.
II.
III.

Landavenf L.
II.
III.
IV.
V.
VI.

Ann. Pag.
1012 206
1425 322
680 138
914 193
1027 207
1166 243
1287 267
671 138
450 100
1097 217
1152 241
173 24
444 98
47 12
350 70
415 92
536 119
553 124
1099 218
1107 214
1111 215
1126 239
1142 239
392 79
426 94
590 126
617 136
447 98

1062 210
230 29
524 116
1129 228
1246 261
367 74
515 115
550 122
826 170
840 172
1251 262
1288 267
1230 238
1080 214
224 116

1008 205
989 195
838 171
977 195

240 32
1206 257
1161 263
1280 266
1281 266
1330 291
1351 227
1362 227
365 73
1197 245
1246 261
1285 262
150 124
890 181
950 193
955 193
988 195
1034 207
VII.

Index Conciliorum.

VII.	Ann. Pag.	Lugdunense L.	Ann. Pag.
Langensense	1056 129	II.	196 25
Laodiceum	1278 165	III.	117 116
Laticianse L.	367 74	IV.	557 124
II.	649 116	V.	583 125
III.	1102 213	VI.	1055 209
IV.	1104 213	VII. Generale	1080 214
V.	1110 215	VIII. Generale	1245 261
VI.	1112 215		1274 264
VII. Generale	1116 216	Lumbardense	1176 241
VIII. Generale	1123 217		
IX.	1139 232	Macrense I.	881 120
X. Generale	1168 241	II.	935 122
XI.	1179 244	Madritense	1473 127
Latiniense	1215 258	Magalonsense	909 123
Laudense	1140 139	Magdunense	891 121
Lauriense	1161 242	Maghfeldenfe L.	1332 225
Laudunense	843 172	II.	1362 227
Legionense L.	1109 215	Manafchietense	687 140
II.	1012 206	Mantalenfe	879 120
III.	1091 215	Mantuanum L.	835 171
Lemovicense L.	1135 218	II.	1064 210
II.	1029 207	Marcianense	1326 224
III.	1031 207	Margalienne	977 122
IV.	1092 209	Matifconense L.	581 125
Leodierfe	1095 217	II.	185 125
Leyrenfe	1131 218	III.	627 116
Lingonienfe L.	1022 207	Maronenfe	962 124
II.	810 171	Mediolanenfe L.	246 69
III.	858 174	II.	335 70
Lippienfe	1080 214	III.	322 78
Liptinenfe	780 157	IV.	411 100
Londinenfe L.	743 150	V.	679 138
II.	833 171	VI.	1287 267
III.	944 193	VII.	1291 268
IV.	948 193	Meldenfe I.	845 172
V.	970 194	II.	1201 217
VI.	1075 212	Melfitanum	1089 215
VII.	1078 212	Melodunenfe L.	1216 218
VIII.	1102 233	II.	1225 219
IX.	1107 234	III.	1300 268
X.	1108 234	Mercianum	705 149
XI.	1109 235	Mettonenfe L.	1258 263
XII.	1125 237	II.	1300 268
XIII.	1127 237	Metenfe L.	712 151
XIV.	1138 239	II.	815 174
XV.	1140 239	III.	858 174
XVI.	1143 240	IV.	863 178
XVII.	1154 241	V.	869 177
XVIII.	1162 242	VI.	888 185
XIX.	1175 241	Mileviranum L.	402 90
XX.	1200 246	II.	416 92
XXI.	1214 258	Moguntinum live Moguntianenfe	813 169
XXII.	1237 261	L.	847 172
XXIII.	1265 263	II.	848 172
XXIV.	1268 264	III.	852 173
XXV.	1291 268	IV.	867 171
XXVI.	1299 268	V.	888 182
XXVII.	1309 290	VI.	1023 207
XXVIII.	1321 293	VII.	1049 208
XXIX.	1328 294	VIII.	1054 209
XXX.	1342 296	IX.	1069 212
XXXI.	1382 299	X.	1071 212
XXXII.	1391 299	XI.	1075 212
XXXIII.	1396 299	XII.	1080 214
XXXIV.	1414 322	XIII.	1085 214
XXXV.	1426 327	XIV.	1105 221
Lucenfe L.	567 124	XV.	1223 260
II.	572 124	XVI.	

Index Conciliorum.

	Ann.	Page.
XVI.	1235	260
Moipolensis I.	1163	202
II.	1195	245
III.	1214	258
IV.	1224	259
V.	1258	263
Moipolensis	1209	257
Moipolitanum	550	121
Moipolensis I.	948	193
II.	995	195
Murienfis	973	194
Nabnetensis sive Nannet I.	658	177
II.	181	
III.	1127	237
IV.	1264	263
Narbonensis I.	589	125
II.	791	155
III.	906	192
IV.	911	192
V.	990	195
VI.	1054	209
VII.	1056	209
VIII.	1090	215
IX.	1107	257
X.	1127	259
XI.	1134	260
XII.	1174	298
Nazarethim	1160	242
Nemausensis I.	886	180
II.	1096	217
III.	1184	266
Neocaesariensis	315	65
Neapolitanum	1120	237
Neufriacum	877	178
Nicaenum I. Generale I.	315	65
II. Generale VII.	787	153
Nicenes sive Nicaenum	359	72
Nicopolitenum	372	74
Nicollensis I.	1131	292
II.	1220	293
III.	1240	295
Niddensis	705	149
Nigellensis sive Nivigellensis	1200	246
Normanicum I.	1161	242
II.	1184	245
Northamptonensis I.	1138	239
II.	1164	242
III.	1176	243
IV.	1177	244
V.	1267	264
Norwicensis	1255	262
Noviomagenfis	831	171
Noviomensis I.	814	169
II.	1344	296
Nugardensis I.	1290	267
II.	1303	290
III.	1315	292
Nymphaticus	1233	260
Oberiensis	1062	210
Oberensis	598	126
Othobensis	1245	261
Ovicensis I.	873	177
II.	901	191
III.	1115	236
Oktouensis I.	1160	242
II.	1222	258
III.	1408	320
Paris II.		

Paderbornensis I.	777	153
II.	786	153
Palemianum I.	1174	296
II.	1129	238
III.	1388	299
Pampilonensis	1003	267
Papientis I.	1096	213
II.	1160	242
III. Generale	1422	323
Parthenis I.	362	73
II.	551	122
III.	557	124
IV.	573	124
V.	577	125
VI.	615	135
VII.	824	170
VIII.	829	170
IX.	822	172
X.	834	172
XI.	847	172
XII.	849	172
XIII.	1050	208
XIV.	1098	216
XV.	1105	214
XVI.	1120	218
XVII.	1147	240
XVIII.	1166	245
XIX.	1201	257
XX.	1209	257
XXI.	1212	258
XXII.	1223	259
XXIII.	1226	259
XXIV.	1260	262
XXV.	1263	263
XXVI.	1264	263
XXVII.	1302	263
XXVIII.	1312	269
XXIX.	1323	293
XXX.	1329	294
XXXI.	1346	296
XXXII.	1394	299
XXXIII.	1419	313
XXXIV.	1071	211
Pedersham	1302	289
Pennahdicensis	150	36
Pergamensis	1408	320
Perpinianum	664	137
Pharensis	1032	207
Pictaviensis I.	1078	212
II.	1100	218
III.	1206	234
IV.	1280	266
V.	1284	266
VI.	1062	210
VII.	1189	245
Pinnacensis	1134	238
Pipervellensis	1409	322
Platanum I.	862	175
II. Generale	869	177
Pistensis I.	1095	216
II.	1112	238
Placentinum I.	876	177
II.	897	181
Pontigonensis	1309	290
Portuensis	1405	320
Posoniensis	1421	323
Pragenis I.		
II.		

Ann.	Page.
777	153
786	153
1174	296
1129	238
1388	299
1003	267
1096	213
1160	242
1422	323
362	73
551	122
557	124
573	124
577	125
615	135
824	170
829	170
822	172
834	172
847	172
849	172
1050	208
1098	216
1105	214
1120	218
1147	240
1166	245
1201	257
1209	257
1212	258
1223	259
1226	259
1260	262
1263	263
1264	263
1302	263
1312	269
1323	293
1329	294
1346	296
1394	299
1419	313
1071	211
1302	289
150	36
1408	320
664	137
1032	207
1078	212
1100	218
1206	234
1280	266
1284	266
1062	210
1189	245
1134	238
1409	322
862	175
869	177
1095	216
1112	238
876	177
897	181
1309	290
1405	320
1421	323
Prokmaidensis	

Index Conciliorum.

	Ann.	Page.		Ann.	Page.
Ptolemaidenſe	415	91	XVI.	465	105
Q			XVII.	484	106
Uioſtilinburgenſe I.	1085	114	XVIII.	487	105
II.	1105	114	XIX.	494	105
R			XX.	495	105
Ariſiponenſe	792	156	XXI.	499	105
Ravennatenſe ſive Ravennate			XXII.	501	118
I.	419	91	XXIII.	502	115
II.	877	178	XXIV.	501	115
III.	904	191	XXV.	504	115
IV.	967	194	XXVI.	518	116
V.	997	196	XXVII.	531	117
VI.	1014	106	XXVIII.	531	118
VII.	1128	138	XXIX.	531	118
VIII.	1153	163	XXX.	589	126
IX.	1170	164	XXXI.	595	126
X.	1186	167	XXXII.	601	135
XI.	1307	120	XXXIII.	606	135
XII.	1310	191	XXXIV.	610	135
XIII.	1311	191	XXXV.	640	136
XIV.	1314	193	XXXVI.	648	136
XV.	1317	193	XXXVII.	667	138
Redingenſe I.	1306	157	XXXVIII.	680	138
II.	1379	165	XXXIX.	680	138
Redonenſe	1373	164	XL.	705	149
Regenſe	439	27	XLI.	721	150
Rhemenſe I.	635	116	XLII.	734	150
II.	813	169	XLIII.	736	150
III.	893	181	XLIV.	731	150
IV.	900	181	XLV.	743	150
V.	913	193	XLVI.	745	151
VI.	916	193	XLVII.	769	152
VII.	953	193	XLVIII.	799	157
VIII.	975	194	XLIX.	800	157
IX.	989	195	L.	826	170
X.	991	195	LI.	853	172
XI.	994	195	LII.	861	174
XII.	995	196	LIII.	863	175
XIII.	1049	208	LIV.	863	175
XIV.	1093	115	LV.	864	175
XV.	1094	116	LVI.	865	175
XVI.	1119	126	LVII.	868	176
XVII.	1131	138	LVIII.	877	178
XVIII.	1148	141	LIX.	879	178
XIX.	1153	160	LX.	879	178
XX.	1155	160	LXI.	881	180
XXI.	1139	161	LXII.	893	181
XXII.	1171	164	LXIII.	897	181
XXIII.	1187	167	LXIV.	904	191
XXIV.	1408	120	LXV.	906	191
Rothinghamenſe	1094	116	LXVI.	949	193
Roſſiacenſe I.	1158	163	LXVII.	963	194
II.	1327	194	LXVIII.	964	194
Romanum I.	251	39	LXIX.	964	194
II.	263	40	LXX.	969	194
III.	313	64	LXXI.	983	195
IV.	342	68	LXXII.	989	195
V.	342	70	LXXIII.	993	195
VI.	367	74	LXXIV.	996	196
VII.	370	74	LXXV.	998	196
VIII.	373	75	LXXVI.	1015	206
IX.	382	77	LXXVII.	1046	208
X.	386	78	LXXVIII.	1047	208
XI.	430	94	LXXIX.	1049	208
XII.	431	94	LXXX.	1050	208
XIII.	431	97	LXXXI.	1051	208
XIV.	444	98	LXXXII.	1053	209
XV.	442	100	LXXXIII.	1057	209
			LXXXIV.		

Index Conciliorum.

Digitized by Google

Index Conciliorum.

	<i>Ann.</i>	<i>Pag.</i>		<i>Ann.</i>	<i>Pag.</i>
XII.	656	137	V Alencium Gall. L.	374	72
XIV.	675	128	II.	530	117
XV.	681	140	III.	584	125
XVI.	683	140	IV.	855	173
XVII.	684	140	V.	890	181
XVIII.	688	141	VI.	1120	218
XIX.	692	142	VII.	1248	263
XX.	694	143		124	116
XXI.	704	149	Valentinum Hrip.		
XXII.	1086	215	Vallifolentum	1322	293
XXIII.	1323	293	Valense I.	442	97
XXIV.	1339	295	II.	529	117
XXV.	1347	297	Vaurense I.	1213	258
XXVI.	1355	297	II.	1268	298
XXVII.	1473	327	Venetium	465	104
Tolosanum L.	873	172	Venetum	1177	244
II.	1056	209	Vercellense	1090	208
III.	1068	211	Vermierense L.	752	151
IV.	1090	215	II.	853	173
V.	1118	216	III.	863	175
VI.	1119	216	IV.	869	177
VII.	1210	238	Vetmense I.	755	152
VIII.	1229	260	II.	844	178
IX.	1329	293	Verolamense L.	445	98
Trajectense	697	143	II.	793	156
Trecentense L.	1104	211	III.	794	156
II.	1107	214	Veronense	1184	245
III.	1128	218	Viennense L.	892	181
Tremontense	1005	205	II.	1112	235
Trenortense	1115	236	III.	1267	264
Trevitense L.	386	78	IV. Generale	1311	291
II.	948	193	Villaregense	684	140
III.	1148	241	Vindanense	947	193
Tributense L.	895	181	Vitebacum	1146	240
II.	1031	207	Unicjovienfe	1375	298
III.	1276	265	Uratilavienfe L.	1248	262
Tricaffinum L.	867	176	II.	1267	264
II.	878	177	Urgellitanum	799	157
Trojanum	1093	216			
Troscianum I.	909	192	W Edmonasterienfe L.	1066	210
II.	921	192	II.	1077	213
III.	924	192	III.	1142	240
IV.	927	192	IV.	1176	244
Tullense L.	550	121	V.	1177	244
II.	859	174	VI.	1226	259
III.	860	174	VII.	1316	292
Tulugense, aliis Helenense	1065	210	Wigornienfe L.	601	135
Turionense	1229	260	I L.	1240	262
Turonense, five Turonicum I.	461	104	Windlethorence L.	1070	213
II.	567	114	II.	1114	235
III.	800	157	III.	1175	243
IV.	813	169	Wintonienfe L.	855	173
V.	912	192	II.	975	195
VI.	1055	209	III.	1021	206
VII.	1060	210	IV.	1070	211
VIII.	1096	217	V.	1076	212
IX.	1162	292	VI.	1112	239
X.	1236	261	VII.	1142	239
XI.	1339	261	Wormatienfe L.	787	155
XII.	1282	266	II.	829	171
XIII.	1448	326	III.	833	171
Tvvifordense	685	140	IV.	868	176
Tyancense	368	74	V.	890	180
Tyrium I.	335	67	VI.	1076	212
II.	448	92	VII.	1222	237
III.	518	116			

INDEX RERUM MEMORABILIUM.

Omissis iis, quæ ad singulos Scriptores propriè spectant.

Quæ D. subnexum habens, in Dissertationibus querenda sunt.

A.	
A bbatissa Synodis interfuit, pag. 242	
Abelardus ob errores de S. Trinitate librum suum comburere coactus, 257	
Ayortodaxio hymnus apud Græcos, 18 D.	
Addamentum Filioque ad Symbolum in Synodo CP. damnatum, 179	
Legitime factum in Concilio Florentino declaratur, 325	
Aden maris rubri portus quis, 26	
Admantus Mænetis discipulus, 36	
Ejus liber ab Augustine refutatus, ibid.	
Ab Adâ divorſus, 37	
Adrianopolis, plures urbes ita dicta, 60	
Amilia Ecclesia à subjectione Episcopi Ravennatis eximitur, 214	
Amis apud Græcos Psalmi qui, 18 D.	
Asaditio hymnus B. Virginis apud Græcos, 18 D.	
Qua occasione instituitur, ibid.	
S. Albani Monasterium quando conditum, 156	
Alemani inquam de naturâ Divinâ male sentientes perpetram accusati, 244	
Allegoria S. Scripturae interpretationes Christianis obſtacula, 8	
Almerici Carmensis, quique discipulorum insana dogmata, 257	
Amagnum omnia liber Græcorum Ecclesiasticus, 18 D.	
Ambrōſii operum editionem novissimam qua commendatur, 48	
Ambrōſii Psalmus CXVIII. cur ita dictus, 18 D.	
Ambrōſii carmen gradicum apud Græcos, 18 D.	
Ambrōſii liber apud Græcos quis, 18 D.	
Anaſtaſius Biblioth. & Card. 165. 166	
Angeli & animas humanas non prorsus esse incorporeas iradebatur Pasparum nullius, 154	
Anglicana Ecclesia sententia de legendis Scripturis Africæ tempore, 188. item de Eucharistia, Christum in eâ non esse corporalem presentem, 189	
Anglicanus Clerus legem Petruinæ abrogationem petiit, 326	
Anglia aliquæ sedes Episcopales in urbes translatæ, 213	
Angli Hispani præcedere debere judicantur, 323	
Annatarum exaltis damnatur, 324	
Anni ab Adâm ad Christum quomodo à Græcis numerantur, 84	
Anni initium à Christi Nativitate computandum, 291	
Anſelmo Cant. concessum, ut juxta Romanam Ecclesiam Archidiaconum eorum Papæ fideretur, 117. Alterius urbis Papa dictus, ibid.	
Anſelmenum. Vide Schisma.	
Antiochus quinquies liber apud Græcos, 18 D. in quibus à Menæis differens, 19 D.	
Antibologium novum quid, 19 D.	
Artipora Officium Ecclesiasticum, quando & quomodo relictum, 19 D.	
Asterius Officium apud Græcos, ibid.	
Avicenna liber Græcorum Ecclesiasticus, cur ita dictus, ibid. antiquitas ejus, 19 D.	
Aporokalyptos quid, 20 D.	
Aqua benedictio apud Græcos qua, 20 D.	
Officium duplex, ibid. aqua in memoriam baptismi, 18 D.	
Iti Christi domus servata ibid.	
Arianus divinitus obſcuratus conversus, 257	
Arianus que sensu Christum Deum, & verum Deum esse dicebat, 37. 38 D. Creaturam esse affirmabat, 216	
D. qualem Filii generationem agnoscebat, 18	
idem illis creare & generare, ibid. Filium esse innotum præstare negabant, 41. D. nec æternum esse nisi Patris solummodo voluntate agnoscebat, 44 D.	
Arii frons & vestigia notata, 44. 45 D.	
Aristotelis libri quidam exſſi, 44. 45 D.	
Armeni à suis erroribus liberati, 156. Errori hi quidam, ibid.	
Armeni, reſſiſ erroribus, doctrinam Catholicam recipiunt, 175. 219	
Armeni in Aethiolarum hæresin quomodo pertraxerunt, 119	
Armenorum cum Græcis concordia innotata, 218. plenius, 244. quo sensu appendicem ad Trifagium intelligunt, ibid. item Latini Concordia, 190. 294	
Armahana Academia alumnis soli licet Theologiam publice prælegere, 244	
Arriani Clet i, qui, 274	
Arriani in Oratione Dominica, quid, 30	
Arriani crimina, viz. crudelitas, avaritiam, homicidium, illicita ordinatio, impietas in Tyrâ Synodo obſtacula, 67	
Augustini editio nova Benedictionum, ejus latus, eleganter, 55	
Augustini de Roma libellus damnatus salvo anno, 324	
B.	
B ambergenſis Ecclesia in Episcopatum erecta, 206	
De Baptismo Hæreticorum contraverſia, quando orta, 39. 40	
Baptismus, varia apud Græcos circa illum officia, 19 D.	
Barlaamitarum hæresis damnata, 296	
Basilienſis qui libri, 20 D.	
Bisio apud Manichæos, quid, 20 D.	
Benedictina sedes Archiepiscopatus quando ſecta, 194	
Berogarij synodus non ſemel damnata, 208. abnegatio ſententia ſua ſidem Romanam amplectens, 209. 219	
F. 3	

Index Rerum.

Epistola de Carolo Imp. IV. Undersia & Carolina
deus dicitur, 136
Bigamiam naturam versus Ecclesia, 39 D.
Bohemorum pñstulata in Conc. Basil., 324-324
Bonifacius P. VIII. Philippum Gallia R. Insuper aff-
cti, 330
Brevesse Ecclesia quando fundata, 314
Brensum & Hamburgensium Episcoporum & Ar-
chiep. series, 324
Brianstunum Episcopi Romani ritus agnoscere recu-
sant, 135
Begemilerum heresi quando orta, 331, *insana dogmata*
que, 340
Bulas Gymnosophistarum precepta, 41

C.

C *Asarungus sedes Metropolitana*, 309
Canon variis nominibus: Graecorum libellus & Offici-
um Ecclesiasticum, 25 D.
Canon magni quid, & cur ita dictus, ibid
Canon in Daprycha non relati, 104
Communio collectantes, 104
Cantuarium Archiepiscopalis dignitas extincta Lichfel-
densi restituta, 168
Cantuariensis Archiepiscopi totius Anglia Primatus ita-
tus denatus, 116
Cantuariensium Archiepiscoporum series & Vita, 187
Carthustianorum Graecorum Psalterii quæ, 35 D.
Catholici communione iudeis à Theodoseo consensu, 76
Changelphi hy nri in laudem B. Virginis, 32 D.
Chazizit, ubi quare sic dicti, 7 D.
Christi, vide *Filii*.
Christi idem sub veteri & novo Testamento, 17
Christiani in u.E. apoc. singulares, 139
Clementina Constitutiones, 191
Clericorum in commune viventium societas instituta, 2-3
Clericorum conjugia adversus Papa decretum antea in-
terdictum Germanis, 113
Codex Evangelii quid, & quando conditus, 103-104
Codex Canonum Ecclesie universa quid, 104. *Origo*
ejus & progressus, ibid.
Codex Canonum Ecclesie Orientalis, 104. & 21. D.
quod & quæ Canones continet, 102. D. in *synodi sa-*
per mensam collocatus, 21 D.
Codex Canonum Æthiopicum, quid continet, 21 D.
Codex Evangeliorum in concilio super mensam posi-
tum, 21 D.
Cælestis dea ab Afris culta, 31. varia *sortita nomina*,
ibid. sub veteris nominis præcipua à Ca. rhogienf. ut
adorata, ibid. Afrar. ad Phœnicem dicta, ibid.
Cænobium Perist. pra. Constantinopoli quid, 222
Coloniensis Episcoporum & Archiepiscoporum Cata-
logus, 181
Concilium Oecumenicum iure haberi potest absque P. pa-
participatione, vel legatis, 151. potestatem hoc in re-
lati à Christo, 151. etiam super Papam, ibid. & 114
Consejo fidei pñstulata dicta quæ, 63
Consejo cum Episcopo olim conjuncta, 17 D.
Conjugium cum consanguinitate damnatum, 196
Conjugium Clericorum damnatum, 161
Constitutiones Clericorum inopia & absurda, dogmata
que, 319
Constantinopolis quando edificata, quando dedicata, 43
Constantinopolitano Archiepiscopi proximus post Romanum
Episcopum bene tributus, 76
Si cultus inter nuptias sedem inde orta, 77. *Scd.*
huius privilegia à Concilio Chalcedonensi concessa,
 102-103

CPalium veterum Patriarcharum series, 137
Consecutiones Anglicana confirmata, 241. *circum est*
turbe, ibid.
Controversie Theologice & iuristice Oxon., 329
Controversia de conjugio Clericorum quomodo decisæ
 135-137-138.
Cocentensium & Li. feldensium Episcoporum se-
ries, 279
 D.

D *Amasceni loci de professione Spiritus S. à Gra-*
ecis in Synodo accuratè excusati, 167
Decime quomodo olim dividenda, 168
Decimarum pars quarta Ecclesiis Cathedralibus per-
sonata, 111
Dei unitas à gentilibus agnita, 6
Defensor Ecclesie quis, 7 D.
Depositi in Ecclesia Graeci quis, 32 D. *an idem cum*
Cœlestario, ibid.
Descriptio quid, 21 D.
Didymus & Adarnasius veterum quæ, 7-18
Didymus apud recentiores Græcos qualis, 21 D.
S. Dionysii reliqua deinde & recognita, 209
Dispositio Arcopagie scripta quando publicè edita, 111
Dispositio quæ 22 D. antiquis eorum, 22 D.
Discipulus quis, 318
Donnicia in Palmis & etiam in eâ usurpanda, 16 D.

E.

E *Benedicta in fide Epistola Catholica descripti & de-*
signati, 6
Edicta à Saracenis quando occupata, 163
Episcopos liberos Graecorum Ecclesiasticos, quos, 21 D.
Episcopi in Ecclesia Graeci à dilectis, 22 D. *quorum in*
his officia, ibid.
Enochii plura circa hæc apud Græcos officia, 32 D.
Episcopos Imperatorem eligendi ad facultas à Papa
primam concessa, 196
Enochii officium pri. desuultis, 22 D. *cur ita dictum*
 ibid.
Episcopi communiter non tractandi, 179
Episcopi iniqui depositi, aut cum eorum successores
colenda comunionis, 228
Evangeliorum Codex apud Græcos qualis, 33 D. *varia*
Evangelia in eorum officio, ibid.
Evangelium quid, 21 D.
Evangelium ubi Theodoretus sur dicta, 120
Evangelium quid, 23 D.
Evangelium eorum nomina totæ publicanda, 178
Evangelium post mortem abusu ut, 192
Ex Enoch libro plura desumpti Sibyllarum an-
tiq., 17
Exequia, officia circa eam apud Græcos, 25 D.
Exedra quæ in terram sanctam à variis Synodis de-
creta, 245
Expeditio contra Saracenos in Hispaniâ sancta, 245
Eucharistia sub una specie ministrata non obstat
Christi in fidei auctoritate & Ecclesie primitiva præse-
ntantur, 180
Exemplum Græcorum quid continet, 24 D. *exemplum*
Oecumenicum, ibid. præstantissima editio, ibid.
Expositio Ariani nominis postulat, 34 D. &
sequ. quoniam ex veteribus tum accuratè, 37 D.
multis Baroni in silum antea antea, 35 D. & 100

Index Rerum.

Iuxta ad sedem Carthagenensem diffinitur admissus ab ipso
Pontifice consecratus 216

N.

K.

Kalendarium fides Ephemeris Ecclesiasticae, 25 D.
Kalendarium liber Ecclesiasticus apud Græcos quid, 25 D.
Kalendarium quid, 25 D.
Kalendarium brevis canonicum apud Græcos curia dictum
25 D. Comacinarum erige quæ, ibid.

L.

Languarum quid, 25 D.
Lingua Hebraica, Arabica, & Chaldaica in
Academis perdiscenda, 294
Liquor & Heriboras heres & blasphemia quæ, 206
Liturgia Dromi apud Aethiopes quæ, 2
Liturgia Græcorum quid continet, 25 D.
Liturgiarum origo, 260. Basilii, Chrysostomi, & Pro-
fasciasticarum liturgiæ quæ ordinis in Ecclesiâ Gra-
câ rectiora, ibid.
Luctuariorum quodnam apud Græcos officium, 260 D.
Luctuariorum & vesperiarum quodnam differant, ibid.
Antiquitas huius officii, ibid. luminaria in Ecclesiâ
olim accendi solita, & donationes in hunc usum, ibid.

M.

Martyris Græcorum quid evincit, 26, 27 D. ro-
rum etiam memorabilem in hoc opere officii,
27 D. invocata in Sanctis in his officiis frequenter, ibid.
Magalensis & Monipetensis Episcoporum se-
ries & vicia, 276
Manichæi conditores, 24. suam habent Trini-
tatem, 35
Manichæi & veterum Manichæorum scripta recepta
illustrata, 32, 36, &c. 144
Marianus V. Conceptio immacolata, 111
Marianus num. etiam Catholici,
Legatus ad Eugenium P. nimis causâ in iustis, 115
Martialis Lemovicensis Episcopi nomen honoran-
dum, 207
Martyrii hymnus apud Græcos in honorem Marty-
rum, 26 D.
Martyrum cultus prohiberi,
Maffiaci Hæretici qui, primus huius sectæ au-
tor, ibid.
Menologium Græcorum quid continet, 27 D. antiquis-
simum illius exemplar, ibid.
Millennium spirituum & Sabbaticum, & quid de eo ve-
teres, 2
Misericordiam & indulgentiarum nimis usum coerceri, 207
Monachi a scriptoribus gentilibus acriter vituperati,
62
Monachi Christiani à Rustico vocati, 89
Monachi & Canonicis legum & Physicæ studium in-
terdictum, 243
De Mosaisarum rituum observantiâ Acl. XV. con-
teritur unde erit, quomodo diffracta, ad inveni-
endas Pauli Christolæ appropinquat, 13
Mazæarum officium à quo institutum, cur 211, cur
ita dictum, ibid. in quibusdam Hispania Ecclesiis
hodie retinetur, ibid. à Card. Ximenes emendatum,
ibid.
Musæum, fides scilicet Alexandrina in eorum usum, qui
meliores literas profectabantur, institutum, qualis,
20
Mysteriis sacris tres ordinis obis expulsi, 59

Nipho monachus Bogemilicus, circa l'um turbis, 240
Nipho si pra Miste vendit, 39
Nemocen quid, 27 D. quæ cum composuit, ibid. librum
pauitentialium notis, 28 D.
Notarum in excipiendis sermonibus apud veteres
notæ, 82
Nuptia quæta velut illegitime damnata, 194
Nuptia incestuosa damnata, 217
Nuptia, varia circa illas officia, 29 D. per oles ares
ibid.

O.

Orestes Græcorum quid, 28 D. huius officii celebran-
di notæ, ibid.
Orestes hymnus quid, & cur ita dictus, 28 D.
Orestes vocabulum à patribus Nicensi cur adhibi-
tum, 41 D.
Oratio trichocoron quæ, 28 D. cur instituta, ibid.
Ordo Dominicorum quando i. finitur, 218
Ordinationem à Simenacis promissa qualis, 208
Ordinationum varia apud Græcos genera, & diversa
circa illas officia, 21, 22 D.
Oratio quodnam apud Græcos officium, 28 D.
Oratio Episcoporum Catalogus, 315
Oratio & Orationibus constitutionibus pro legibus Ecclesi-
asticis in Angliâ recepta, 268
Orestes Ecclesiæ Metropolitana quando facta, 177
Orestes confirmatio, 191
Orestes decretum de Appellationibus abrogatum, 294
decretum contra Lollardos, 309

P.

Pampilonensis Ecclesiæ sedes Episcopalis vesti-
tuta, 207
Pantycræum liber Græcorum Ecclesiasticus quæ, 28 D.
Papa non aliunde quam ex Lavo bardâ eligendus, 210
Papa exaltationis in Angliâ rejecta, 219
Papa quinta rediit in Eccl. sicilicet pars ad orien-
tum concessa, 263
Papam reliquis Patriarchis erant, non dignitate præ-
cedere agnoscentes Græci, 216
Parasceve liber Græcorum Ecclesiasticus cui, 28 D. cur
ita dictus, ibid. errores in eo à L. Allato notati, ibid.
Paradosus liber Græcorum quid continet, 28 D.
De Paschalis die con versoria, 25
Paschalis quid, 29 D.
Passus in personis Trinitatis considerandas ut fons &
princeps Divinitatis, 3536 D.
Paschalis liber Ecclesiasticus apud Græcos, 29 D.
Patriarcha in Synodo Nicaea à Babyloni, 60
Patriarcharum apud Scythas mentio quo fuit, 79
Paulus aquæ ac Petrus Romana Ecclesiæ conditor &
Episcopus, 5
Paulus Samosateni dogma de Christo quid, 31
Paulus de VVaan quid, 319
Peciores post penitentiam lapsi quomodo reti-
piendi, 225
Pedilegium cur institutum, & quomodo celebratum,
27 D. mos huius Regibus observari solitus ibid. in
sesto Pedilegium quæ Iudam proderem representat,
ibid. item quæ Petrus Apiscopi lectum in hoc sesto
erubet, ibid.
Pentecostes quænam apud Græcos liber, 29 D. quid in
et scriptis

Index Rerum.

eo corporis Allatius. *ibid.*
 Petrus malignus in Eusebium animus, 46. D.
 Petrus Roma XXV. annos non sedisse pluribus demonstrant, 2. argumenta Schelhorni ex antiquitate in contrarium allata solvantur, 4. eum cum Simone Mag. Romæ consiliis quos primus meminit, *ibid.* Romana Ecclesia Episcopus proprie dicit non possit, 5
 Petri de Brini heresi quæ, 219
 Philadelphi in sedem Metropolitani. erecta, 272
 Philosophi nouæ Mæta:bus inopie tributum, 21
 Philippi Francorum Rex ob uxoræ diuisionem & incestus nuptias sapienter excommunicatus, 216. pueri: factus Mæta:bus habitus induit, 217
 Philosophi Gentiles in Concilio Nicæno de fide disputantes, 66
 Photagogia preces uersutina apud Græcos, 32
 Pius libellus penitentialis, 29 D.
 Pisanensis Episcoporum series & uita, 314
 Porius Romanus ad mare tutum, 26
 Penitentie, plura circa illam officia in Eusebio Græcorum, 26
 Pragmatica Sanctio, 325
 Negamius & quid, 29 D. que ordine in Ecclesiâ sedes, *ibid.*
 Presbyteri titulus aetate seniore apud Græcos plerumque denotat, 23
 Prisciano Donatistarum Episcopo obiecta crimina quæ, 79
 Processio S. Spiritus ex Filio in Synodo Florentinâ decretum, 325
 Proponende Psalmi quæ, 29 D.
 Probatum quæ, 29 D.
 Psalterium apud Græcos recitandi ordo, 31 D.
 Purgatio: usus per iudicium aquæ frigida confirmatus, 215
 De Purgatorij Græci inter & Latini disputatur, 325

R.

Ravenna Episcopo secundus à Pontifice locus in concilio concessus, 208
 Regula ad explicandam Filii ad Patrem relationem necessaria, 35 D. & seq.
 Rhetores Ecclesiastici quæ, 15 D. eorum dignitas splendida, *ibid.* munus eorum late fumpens, *ibid.*
 Rhetores Palatii, 16 D.
 Terminus apud Græcos quid notat, 29 D.
 Romanus Pontifex ab Episcopis Africanis damnatus & excommunicatus, 131
 Romani Pontifices non nisi à duobus Cardinalium paribus eligendi, 144
 Rosellini Dialectici errores perniciosi de Trinitate, &c. 215
 Rufi Græcorum uita, quando, & qua occasione amplius, 289

S.

Saraceni orientem invadunt, 47
 Schematologium quid, 30 D. plura quæ hac spectant Officia, *ibid.*
 Schisma Ecclesiæ Antiochena quando sublatum, 75
 Schisma in Ecclesiâ CP. ab Arsenii depositionem oritur, 296 in Ecclesiâ Occidentali inter Urban. VI. & Clement. VII. PP. 293
 De Schismate quasitæ à Viris doctis multum agitata, 287
 Schisma triceps, 322

Schola categoriorum Alexandrina, ejus antiquitas, instituta, instituta, 20. 21. uita & non duplex, *ibid.* à Rhodens in Siden Pauphylica urbem translata, 21
 Schola publica in Monasteriis & Episcopis infirma, 169
 Scellat, quis, 313
 Scoticana Ecclesiæ subiecti ab Anglicanis vindicata, 243
 Scythiani heresi Mæta:bus condider, 34. uita genit, dogmata, scripta, & infelix exitus, *ibid.*
 Sidemannii Deuonia Episcopi obitus, 195
 Solomonis locus Prop. VIII. 22. rite explicatur, 45 D.
 Sigismandus Archiepiscopus Cant. ob graviora crimina decessit, 214
 Synodus quid, 30 D. erit & quomodo differant, *ibid.*
 Synodusque libellus Ecclesiasticus quæ, 30 D.
 Synaxarium quænam apud Græcos liber Ecclesiasticus, 30 D. Nicæboris in excedendo labor, *ibid.*
 Synodus prima & secunda quæ, & cur nunc dista, 174

T.

Tactura libri ceremonialis, 30 D.
 Templariorum Ordo habitus & regulam quando accepit, 258. à Clemente P. V. extinguatur, 291
 Templum in monte Sion à Latinis dedicatum, 219
 Terribus Mæta:bus præfuit, 34. Buddas dictus, *ibid.*
 ejus miseræ uita, *ibid.*
 Testamentum XII. Patriarcharum quo sine scriptum, 17
 Tergum quid, & quando usurpatum, 30 D.
 Therapsichitarum heresi Roma damnata, 175
 Ottrian cantica in laudem Disparæ, 24 D.
 Ottrianus, 24 D.
 Theodorus liber Græcorum Ecclesiasticus, 25 D. Theodorus notus, *ibid.*
 Theodoli Episcoporum ordinatio inter fidem Romanam & CP. controversa, 118
 Theoberga Regina propter adulterium repudiata, 174.
 175. causa hæc à Pontifice in Concilio Romano damnata, *ibid.* Legationum Germanorum hac occasione responsum animosum, *ibid.*
 Thomas Eboracensis obedientiam Cantuariensi præstare renuit, 235. littere inde concessa, *ibid.*
 Tolefa in sedem Metropolitani erecta, 295
 Tomus Occidentalis quid, 77
 Trias Capitula quæ, 121. istius controversia origo & progressus, 122
 Trias Capitula in Synodo V. generali recessu & damnata, 122 123
 Trisacra hymni quæ, 30 D.
 Triodion Græcorum quid, 202. officium apud Græcos celeberrimum, 31. D. unde sic dictum, *ibid.* quid in Nicæbori & Philobeli aditione damnat Allatius, *ibid.* errores ab ea notati, *ibid.*
 Trisagium magna religione à Græcis usurpatum, 30. D. origo ejus, *ibid.* additis P. Fabiani, 31 D.
 Trisagium quoddam officium apud Græcos, 31 D.
 Trisagium quoddam cantici genus apud Græcos, 31 D.
 Typicum celebris Græcorum liber Ecclesiasticus, 32 D. quanam in eo continentur, *ibid.* diversa cyptorum genera, *ibid.*

V.

VAlencia, dua hujus nemini urbes, 75
 Ultrajectensis Episcoporum series, 316
 Uulio extrema, officia circa illam in Ecclesiâ Græcâ, 23 D.
 Unguentum

Index Rerum.

- Unguentum sacrum; ejus conficiendi officium,* 27 D. *VVaserfordia in Hibernia sedes Episcopalis solita,* 317
W *VVickiffi dogmata in Anglia damnantur, 129. scripta*
cremenda judicantur, 323. Ossa exhumanda &
conduranda decernuntur, 323
W Aldenses Hæretici damnati & prohibiti, 161 *VVibelm. VVondford contra VVickiffum disputat,* 319
VValdensium dogmata in Anglia damnata, 241 *VVickiffiani in Anglia vexati,* 320

F I N I S.



